
EX LIBRIS
AMADEI SVAIER.

IOANNIS ALBERTI FABRICII

THEOL. D. ET PROF. PVBL. HAMBVRG

BIBLIOTHECA GRAECA

SIVE NOTITIA

SCRIPTORVM VETERVM GRAECORVM

QVORVMCVMQVE

MONVMENTA INTEGRA AVT FRAGMENTA EDITA EXSTANT

TVM PLERORVMQVE E MSS. AC DEPERDITIS

AB AVCTORE TERTIVM RECOGNITA ET PLVRIMIS LOCIS AVCTA

EDITIO QVARTA

VARIORVM CVRIS EMENDATIOR ATQVE AVCTIOR

CVRANTE

GOTTLIEB CHRISTOPHORO HARLES

CONS. AVL. ET P. P. O. IN VNIVERS. LITTER. ERLANG

ACCEDVNT

B. I. A. FABRICII ET CHRISTOPH. AVGVSTI HEVMANNI

SVPPLEMENTA INEDITA

VOLVMEN PRIMVM

HAMBVRGI

APVD CAROLVM ERNESTVM BOHN

A. C. MDCCLXXXX

LIPSIAE, EX OFFICINA BREITKOPFIA.

GALENVS de compoſitione medicamentor. ſecundum locos, libro 2. T. 2. edit. Baſil. p. 177.

Χαλεπὸν μὲν ἄνθρωπον ὄντα μὴ διαμαρτάνειν ἐν πολλοῖς, τὰ μὲν ὅλως ἀγνοήσαντα, τὰ δὲ κακῶς κρίναντα, τὰ δὲ ἀμελέστερον γράψαντα.

SERENISSIMO

PRINCIPI AC DOMINO

DOMINO

CHRISTIANO FRIDERICO CAROLO ALEXANDRO

MARGGRAVIO BRANDENBVRGICO

BORVSSIAE SILESIAEQVE DVCI BVRGGRAVIO NORIBERGENSI

VTRIVSQVE PRINCIPATVS

REL. REL. REL

PATRI PATRIAE INDVLGENTISSIMO

TERRARVM SVARVM PALLADIO POPVLI SVI TRAIANO

MVSARVM STATORI ET CONSERVATORI OPTIMO

FRIDERICO-ALEXANDRINAE SVAE RECTORI

ET

NVTRITORI MVNIFICENTISSIMO

PRINCIPI AC DOMINO SVO LENISSIMO

HOC PRIMVM VOLVMEN

BIBLIOTHECAE GRAECAE

SACRVM

ET

PII GRATISSIMI

DEVOTISSIMIQVE ANIMI

MONVMENTVM

ESSE IVBET

GOTTLIEB CHRISTOPHORVS HARLES

CVLMBACO-FRANCVS

LECTORI BENEVOLO

S. D

GOTTLIEB CHRISTOPHORVS HARLES

Quoniam in programmate *de noua bibliothecae graecae I. A. Fabricii editione curanda* mentem meam et instituti rationem iam satis explicuisse mihi videor; idque, vt plures, cum primis exteri, in quorum manus notitiamque illud nondum peruenerit, meam sociorumque operam studiumque cognoscant, hinc inde paullulum immutatum praefationi huic sum subiecturus, in praesenti paucis me expedire, et nonnulla tantum, quae adhuc dicenda sint, adiicere licebit. Neque enim opus esse videtur copiosa vitae ac meritorum, quorum quidem memoria erit immortalis, Fabricianorum, nec longa iudiciorum enumeratione, quae de opere hocce praeclaro, a *Pfaffio* in Introd. in hist. liter. theol. p. 30. edit. sec. magnifice laudato, et quod *Needham* in praefat. ad Hieroclem p. 5. vocat *maximum antiquae eruditionis thesaurum*, *Heumannus* vero in exempli sui fronte, sine vlla adulationis specie, (nam id testimonii manu sua scriptum reliquerat,) *Museum Graeciae*, permulti viri eruditi, harumque litterarum et periti et statores passim tulerunt. Nam quanto adplausu hominum doctorum omni tempore excepta sit Bibliotheca graeca, ex indice patet iudiciorum atque elogiorum bene longo, quem dedit *Herm. Sam. Reimarus*, gener quondam Fabricii dignissimus et Professor in Gymnasio Hamburgensi post fata celeberrimus *). Non defuerunt quidem, qui dissentirent interdum ab auctore, aut corrigerent minus recte adcurateque siue narrata siue exposita, vt nouissime *Kollarius* hinc inde in notis ad Lambecii commentarios de codd. mstis bibliothecae Caesareo Vindobonensis, aut ordinem rerum non omnino probarent. Enimuero, quis mortalium reperietur, qui opus, omnibus numeris absolutum

*) In libro: de vita et scriptis Io. Alberti Fabricii Commentarius: accedunt argumenta historico-critica ex epistolis virorum claror. ad Fabricium: praeter ea pl. rev. Christiani Kortholti Parentatio Lipsiensis et variorum epicedia. Hamburgi, 1737. 8. pag. 127—134.

tum componat, cui nihil desit, et quod in nullius incurrat reprehensionem; aut qui in tam lato vastoque, et multis spinis carduisque obsito impeditoque campo, et in tam longo molestoque itinere numquam aberret a via recta, aut labatur, vel denique in tanta et tam densa materiarum silua cernat omnia curateque distinguat? Atque ego, qui meam tenuitatem cum Fabricianis opibus conferre minime audeam, et cum maxime cupiam, vt omnes admonitiones atque emendationes, a viris doctis hinc inde sparsas et saepe vel tribus verbis factas, habeam in enumerato, quo diutius in percensendo locupletandoque hoc opere versor, eo magis sentio difficultates, quibuscum mihi confligandum est, onerisque, quo fere opprimor, vim ac magnitudinem. Quare diu horruit animus, priusquam mari huic me Aegaeo commisissem. Suscepto demum labore, equidem, si deus vires vitamque concesserit, adiuuantibus amicis, omnem operam dabo, vt, quantum in nostra erit situm potestate, (nam magno hiatu promissor esse nolo,) neque me obsequii poeniteat, neque amicos operisque redemtorem consilii. Atque ego paullo confidentius eam concipio spem, quia non solum viri, fama nominis atque eruditionis florentissimi, quorum beneuolentiam amicitiamque in programmate iam laudaui, operam auxiliumque partim promiserunt, partim iam praestiterunt, quibus accesserunt alii, alio tempore a me praedicandi; sed etiam quaedam, quae iam satis commendationis futura essent editioni nouae, nactus sum ornamenta ab amicis nominisque Fabriciani fautoribus: quorum omnium amorem et beneficia cum grati piique animi testificatione palam celebro, nec praedicare desinam. Accepi igitur a viro quodam vt celeberrimo, ita quoque humanissimo, cuius nomen quo minus palam indicarem, insignis eius modestia prohibuit, doctissima et copiosa ad primum volumen supplementa, quae b. *Fabricius* sua ipsius manu adscripserat exempli sui orae: e qua quidem intellexi, Fabricium vsque ad vltima vitae tempora, quaecumque vasta illius eruditio et incredibilis diligentia atque sedulitas obtulisset, sollerter collegisse et adnotasse. Quia vero chartae demum posteaquam priores plagulae iam exiissent praelo, in meas venerant manus, ea, quae hisce addenda reliquerat, subieci praefationi; reliqua, quae Fabricius repetitae editioni nondum inseruerat, siue suo quoduis loco inserui, siue margini subdidi, et quoniam a Fabricio ipso illa sunt profecta, nomen eius vbiuis adscribere superuacaneum videbatur. Ego autem spero, fore, vt cetera quoque supplementa Fabriciana de exemplo illius, quod in bibliotheca regia Hauniensi adseruatur, descripta nanciscar: saltem, ne spe excidam, summopere oro, palamque rogo virum illum doctissimum.

Alterum,

Alterum, quod huic editioni accedit, decus, sunt bene multae doctaeque adnotationes, quas *Heumannus*, ornamentum quondam vniuersitatis Gottingensis, et Fabricio amicus *), neque insigni litterarum amore et copia, eruditione, ingenioque illi inferior, margini sui exemplaris adleuerat. Id exemplum *Reussius*, Professor Gottingensis celeberrimus, mihique amicissimus, cuius humanitatem atque vrbanitatem iam pluribus modis habui comprobatam, ex sectione librorum adeptus Walchiana, vltro mihi obtulit; qua singulari beneuolentia sibi non me solum, sed omnes litterarum graecarum historiaeque cupidos mire deuinxit. Denique Bohnius, vir honestus, parauit mihi et misit supplementa a b. *Richeio*, Professore quondam Hamburgensi, sub adscripta exemplo, quae ab homine quodam docto, mihi quidem ignoto, cui tamen maximas, quas possum, gratias habeo agoque, acceperat communicata. Incipiunt vero illa, vt plurium adnotationes vsui publico permissae, ab Homero. Quamquam in his reliquisque, quae humanitati atque benignitati doctissimorum hominum debeo, multa erant, a me partim iam in Introductione mea in historiam linguae graecae, partim interea temporis occupata et collecta: tamen, quaecumque mihi obtigerunt alienae copiae, mihi sunt gratissimae, nec pauca, quae meam industriam diligentiamque effugissent, largiter suppeditant. Atque ego mihi meoque Fabricio gratularer, si plures eorum, quos et modo, et in programmate laudaui, facilitatem ac liberalitatem imitarentur, atque amici Veneti ac Romani, meum adiuuantes studium, ex thesauris italicis, quae mihi polliciti sunt, supplementa, mature beneuoleque mitterent. Audiui praeter ea, b. *Ernestum*, virum quondam graece doctissimum et litterarum lumen, atque b. *Schreberum*, rectorem quondam scholae Portensis praeclare meritum, multa adleuisse suis bibliothecae Fabricianae exemplis: sed, in quas illa peruenerint manus aut bibliothecas publicas, nondum potui comperire. Quapropter eos, qui thesauros illos possident, etiam atque etiam rogatos volo, vt, quae *Ernesti* atque *Schreberus* ad Fabricianam bibliothecam gr. siue emendandam siue locupletandam congesserant, ad me perferenda curent: neque id beneficii collocabunt in homine ingrato.

Quod

*) Hic in fronte vol. I. his laudibus mactauit Fabricium: „Fabricius fuit vir περί τε πόνους καρτερὸς καὶ δεινὸς συνιδεῖν, qua laude filios Abrahami e Ketura susceptos afficit Iosephus Antiquitatt. Iud. lib. I. cap. 15. item. *O decus atque aeui gloria magna tui!* Ouid. Heroid. XXI. 94. denique: *Petrum Fabrum, maximum Fabrorum appellat Sammarthanus Elog.* lib. V. cap 5. nr. 1. *Pari iure Fabricium hunc dixeris maximum Fabriciorum.*" Idem adnotarat, hunc librum recenseri a Clerico tom. XIII Biblioth. selectae p. 327. et 337. item tom. XVI. p. 393. Fabricii autem nostri vitam et scripta enarrari in Bericht von neuen Buchern pag. 611. sqq. et in *Klefeckeri* Bibliotheca eruditorum praecocium p. 74 sqq.

Quod in programmate iam profeſſus ſum, me mecum habitare, et, omni licet adhibita diligentia, non ſpicilegium, ſed meſſem aliis eſſe relictum *) id iterum profiteor. Mihi igitur liceat, (vt verbis vtar Ciceronis II. de Oratore,) negare poſſe, quod non potero, et fateri neſcire, quod neſciam. Neque enim omnia legere, aut, quae legeram, tenere memoria, (atque multa in tempore non ſuccurrere illi, aliquoties expertus ſum,) neque omnia, vel illa, quae equidem noueram, ſubſidia, eaque ſiue ob raritatem, ſiue ob voluminum multitudinem aut praeſtantiam aut aliis de cauſſis cara minusue obuia, meo aere parare, aut commode nanciſci potui. Gratus tamen agnoſco et palam celebro humanitatem atque facilitatem ven. *Moerlii*, antiſtitis eccleſiae Sebaldinae apud Noribergenſes et *Seidelii* **), diaconi ad eamdem aedem Sebaldinam, adfinis mei aeſtumatiſſimi, qui caris rariſue libris e bibliotheca publica Noribergenſi mihi beneuole committendis, meum ſtudium promte officioſeque adiuuerunt. Et tamen multa deſunt. Opus autem vt, quantum per imbecillitatem humanam fieri licet, perfectius limatiusque reddatur, ea, quae vel mihi ipſi deinceps addenda aut corrigenda viſa erunt, vel ab amicis, aut cenſoribus harum litterarum peritis, prudentibus, neque importunis, (quidam enim adeo Suffeni ſunt, vt, manticae quod in tergo eſt, non videant, inficetoque rure ſint inficetiores,) aliisque viris doctis notata aut monita adiectaue cognouero, colligam ſtudioſe, aliquando in ſupplementorum volumen coniecturus. Enimuero, qui mihi ipſe non ſatisfaciam, cunctorum, praecipue malignorum inuidorumque, votis atque deſiderio me prouideo haud omnino eſſe reſponſurum. At, vt *Galenus* de dignatione affectuum p. 532. monet, *τὸ πάντας ἀνθρώπȣς ἐπαινȣ̃ντας ἐπιθυμεῖν ἔχειν ἔοικε τῷ θ' ἅπαντα ἔχειν ἐθέλειν κτήματα.* Sic iam intellexi, alios, qui tamen mihi fauebant, aliam voluiſſe viam atque rationem. Exſtiterunt enim, qui ſuaderent, vt plura reſecarem, e. gr. omnes indices hominum aliarumque rerum apud auctores, maxime ſcholiaſtas, occurrentium, omnia anecdota aliaque, et multa contraherem; alii, qui disſuaderent. Aliis codicum MSStorum enumeratio, mihi quidem valde

*) Ad Palaephati editiones referenda eſt verſio latina: *Libellus Palaephati graeci authoris, quo aliquot veteres fabulae, vnde tractae ſint narratur, ſtudioſis hominibus apprime vtilis* et in fol. 2. *Palaephati graeci authoris Opuſculum, de falſis hiſtoriis, Angelo Coſpo interprete.* in calce: Impreſſum Viennae Pannoniae opera Hieronymi Victoris et Ioannis Singrenii Calcographor. — an. M D.XIV 4. vid. *Denis* Wiens Buchdruckergeſchichte bis MDLX. Wien, 1782. pag. 100 ſq. — De fragmento quodam e cod. Herculan. vid. *Olla Potrida*, 1780. part. I. pag. 49. — gallice verſus prodiit Palaephatus, Lauſannae, 1771. 12. — Verſio Muſaei theotiſca, verſibus heroicis, Baſil. 1784. 8. Sed plura alio tempore.

**) At vir optimus interea temporis diem obiit ſupremum. Praedicandum tamen eſt par ſtudium cl. *Mannerti*, doctoris publici in Gymnaſio Noribergenſi. (ſcr. 1790.)

valde molesta, vtilis et necessaria videbatur; aliis superuacanea. Alii alium ordinem, siue secundum temporis rationem, siue more G. I. Vossii secundum rerum et doctrinarum argumenta postulabant; alii censebant, Fabricianum ordinem esse minime mutandum. *Heumannus* in fronte sui exempli scripserat: „desidero in praestantissimo hoc opere, h. e. in eo adnotata fuisse vellem 1) Elogia selectissima de vnoquoque auctore, qualia congessit Bluntius in Censura sua: 2) Indicem eorum locorum, quae a criticis, e. gr. in Gruteri thesauro critico, fuerunt emendata vel illustrata, vel nondum fuere adnotata in praestantissima cuiusque auctoris editione." Vide, quam diuersa fuerint hominum iudicia, quae candide retuli!

Heumanni desideria haud iniqua esse, non nego; atque aliquatenus studui, illis mederi. Verum enim vero, quia Bluntius in plurium est manibus, et editionibus multis recentioribus praemitti solent iudicia, praeter rem atque necessitatem, Bluntio aliisque compilatis, nolui libri molem, per se grandem, amplificare, eoque marsupio emtorum iniuriam fraudesque facere. Tum plena omnium locorum, quae a Criticis siue per occasionem, siue in singularibus libellis emendata sunt aut illustrata, commemoratio est mire molesta et res infinita; neque semper necessaria. Gruteri autem fax critica ab editoribus vt plurimum iam adhibita est. Criticorum tamen, quotquot in meam venient notitiam, opera in sanandis aut explicandis pluribus locis siue corruptis maleque adfectis, siue difficilioribus posita omnino commemorabitur; vti iam in Introductione in historiam L. Gr. et litteraturam rom. feceram: at omnium correctionum et expositionum sparsim aut per occasionem adlatarum, libellorumque, qui huc pertineant, cunctorum enumerationem promittere neque audeo, neque possum. Recensio denique locorum, qui adhuc medicina egent, res est periculosa et criticis relinquenda, qui in edendo aut percensendo opere quodam sunt versaturi. De reliquis monitis, quae et sociorum et aliorum rei peritorum subieceram iudicio, iam in programmate dixi sententiam. Neque enim nouum opus, in quo conficiendo maior foret libertas; sed *nouam* Fabricianae Biblioth. Gr. *editionem*, quam pro arbitrio immutare nefas est. et res, non dicam, taedii molestiaeque, sed periculi metusque, ne multa omitterentur aut negligerentur, plenior, quam nouam condere bibliothecam, nos cum libri redemtore promittimus. Atque quo diutius rem perpendo tractoque hanc bibliothecam, eo magis perspicio, ne maior oriatur confusio, membraque corporis foede discerpantur, viam, quam Fabricius ingressus persequebatur, rarius, quam mecum constitueram, esse deferendam. Fabricius enim historiam auctorum, licet aetate aut multo inferiorum aut interdum superiorum tam arte coniunxit, vt

aegre poſſet diuelli. Quare temporis ordinem eatenus, quatenus ſalua perſpicuitate aptaque membrorum connexione poterit fieri, reſtituere tantum licebit. Quae vero in hoc primo volumine vel a me vel ab aliis acceſſerunt, ea, vti quoque in reliquis fiet voluminibus, vel vncis ſecluſi a verbis Fabricianis, nomine ſiue addito ſiue omiſſo, vel in imo margine poſui, nota auctoris adſcripta. In recenſione tamen editionum, ne taedium oriretur, Fabriciana verba non vbiuis poteram diſtinguere atque ſeparare a meis.

Ceterum tum ad excuſationem errorum *), quos vel incuria fudit, vel infirmitas virium ſubſidiorumque penuria euitare haud ſiuerunt, tum ad veniam lectorum aequorum impetrandam, quasdam veterum ſententias, quas *Fabricius* in limine ſui exemplaris congeſſerat, et ego meas quoque facio, hic repetere iuuat. *Ambroſius* ad Albanum: „ Quare vt diſcam, precor lectores meos, vt, ſi quid in mea bibliotheca perpenderint corrigendum, me fraterne commoneant: nam hilariter emendabo; necdum enim manum de tabula, nec de manu calamum ſuſtuli. Exemplum praebui; me iudicem primipulum primum mihi conſtitui, ſequantur alii et mea errata reprehendant, et cenſoria virga caſtigent, innumeras gratias referam; non laudatore, dum ſcribo; ſed cenſore, qui ſeuere arguat, ſcribo." *Ouid.* III. 9. verſ. 5 ſq. e Ponto.

O quam de multis vitium reprehenditur vnum!
Hoc peccat ſolum ſi mala Muſa, bene eſt.

Alius poeta:

Aequam cenſuram ſit tibi dulce pati.
Poſthaec naſutos contemnens denique naſos
Atque canum rabiem Zoileasque notas.

Tu vero, B. L. vale, et mihi meisque ſociis amantiſſimis faueas velim.

Scr. Erlangae d. VIII. Maii MDCCLXXXVI

*) Etiam typographicos, quibus nullius, vel acutiſſimi, acies ac perſpicacia ſatis poteſt cauere omnesque tollere, errores quosdam notabo, p. 6. not. e. lin. 4. lege *Bur.* — p. 22. §. IV. lin. 10. *ſuppoſititius*, (atque ego neſcio, quo fato, *ſuppoſitius* loco *ſuppoſititius* aut *ſuppoſitus*, crebrius ſit typis exſcriptum.) pag. 26. §. IX. lin. 2. *Dictyos.* — p. 49. not. d. col. 2. lin. 4. *Annpide.* p. 62. not. b) col. 1. lin. penultima, *adſcriptae ſunt.* — p. 127. lin. 31. *Laſcarin*, et lin. vlt. 1486. — p. 282. n. col. 2. lin. 3. *nouis.* — p. 423. lin. 30. loc. *Prof. Stuttgard.* lege, praefecto bibl. Tubingenſis. Hos obiter notaram. Alios alio tempore indicabo. Reliquos vt L. B. emendet, oro rogoque.

Haec

Haec atque, si recte memini, plura alia scripseram ante quatuor annos, et plagulae vsque ad caput de Homero eodem tempore exierant prelo. Partem tamen haud exiguam praefationis, tum Lipsiam missae, inter ea temporis, dum operae, non mea quidem culpa, cessare cogebantur, nescio, quo fato periisse, nuper demum intellexi. Quare, quae praeter ea adnotauerim, non amplius teneo memoria: id quidem recordor, me paullo fusius exposuisse, Strothium, me antea plane inscio, consilium quoque cepisse, bibliothecae Fabricianae aliquando edendae, ideoque post programma a me publicatum ad me plures exarasse litteras: quod vero cum ego, tum inprimis legitimus operis redemtor, cui miras atque iniquas praescripserat conditiones, desiderio eius satisfacere non potuimus, eum vindictae turpis libidine iraque in me innocentem abreptum in bibliotheca vniuersali Berolin. et in Annalibus litterariis Ienensibus, quod quidem post illius demum mortem resciui, me meosque libros inhumaniter et arroganter tractasse, et, nullo modo a me irritatum, omnem atram bilem in me effudisse. At haec transeant cum ceteris erroribus: neque ego, qui nulli agresti atque impotenti censori respondere soleam, omnemque acrem controuersiam, siue iracundi animi, siue malae rei testem ac proditorem, honore ac dignitate litterarum mansuetiorum nomineque Christiani indignam censeam maximoque opere defugiam, mortuum volo insultare. Terra sit illi leuis! Illa vero libri particula, tamquam prior voluminis pars eo tempore euulgari debebat: hinc recentiora scripta aliaque, quae tamen in volumine supplementorum aliquando comparebunt, desiderabit lector. At operis redemtor, quod iustum volumen reliquisque futuris par vendituras erat, mutauit consilium. Enimuero noua orta sunt impedimenta. Vir enim quidam eruditus, cuius ingenium et litterarum copiam magni aestimo, capita de Homero susceperat pertractanda atque locupletanda: sed multis aliis laboribus districtus, quod equidem vel ipsius Fabriciani operis caussa valde doleo, rem perficere non potuit. Quapropter ego, postquam capita de Hesiodo et reliquis, quae in hoc exhibentur volumine, iam absolueram, ad Homerum redire sum coactus. Altera, eaque grauior morae caussa fuit, quod noua Homeri vna cum scholiis Marcianis editio, quam singulari studio cel. *Villoisonii* debemus, erat exspectanda, quoniam, vti quoque exitus respondit promissis et opinioni, spes erat facta, futurum esse, vt ex illis scholiis Marcianis doctisque editoris prolegomenis multa, quae conducant ad meliorem historiae Homericae litterariae cognitionem et ad partem operis Fabriciani de Homero emendandam ornandamque, possint depromi. Atqui quilibet aequus lector intelliget, quantum lucrum, et quae praeclara incrementa opus Fabricianum acceperit ex praestanti illa Villoisonii editione: quantam vero iacturam fecerit, nobis festinantibus. Quare speramus et confidimus, fore, vt prudens lector tarditati nostrae ignoscat, tot am-

plisque muneribus mactatus. Est quoque a me praedicanda humanitas atque sollertia Beckii atque Keilii, celeberrimorum in Vniuersitate litterarum Lipsica doctorum, quorum cura ac diligentia contigit, vt haec editio, a peccatis operarum purgata, multo emendatior prelum relinqueret. Prioris quoque liberalitate atque parata eruditione accesserunt eximiae doctaeque obseruationes, inter plagulas a mendis typographicis purgandas hinc inde ab illo insertae: pro qua humanitate atque amicitia viro doctissimo palam gratias ago, quas possum, maximas. TV vero, LECTOR BENEVOLE! iterum iterumque vale. Scr. Erlangae d. XVI. Maii MDCCLXXXX

PROGRAM-

PROGRAMMA
DE
NOVA BIBLIOTHECAE GRAECAE IOAN. ALBERTI FABRICII
EDITIONE ADORNANDA

Ioannis Alberti Fabricii, Polyhiſtoris quondam Hamburgenſis clariſſimi, *Bibliothecam graecam* cuius priora volumina, quamuis opus XIIII. conſtet tomis, tamen ter formulis typographicis ſunt deſcripta, adeo cognitam eſſe omnibus litterarum bonarum cupidis ſcientibusque arbitror, vt de illius vtilitate pretioque multa verba facere, res plane ſuperuacanea eſſe mihi videatur. Neque tamen diſſimulandum eſt, in illa, quoniam inter ea temporis hiſtoria litterarum graecarum, cum primis editionum, multa nouaque cepit incrementa, et ſedulitate, ingenio, diligentiaque criticorum factum eſt, vt multa, quae antea vel incognita eſſent, vel dubia, vel non recte expoſita, ab obitu Fabricii inueſtigarentur ſagacius, multa ordinarentur melius, et curatius explicarentur, haud pauca iure deſiderari, nec ordinem vbiuis eſſe commodum. Quae quamquam nemo negabit, his tamen famae laudique eruditionis paratae, immenſaeque vis doctrinarum et ſedulitatis incredibilis, quas cum aliis virtutibus in Fabricio fuiſſe vel ſcripta illius, quae multa ſunt, teſtantur, nihil derogabitur, nec aliquid per me detractum volo. Multa enim illi incognita eſſe debebant; ſaepe ipſi via ſatis ſpinoſa atque impedita fuit aperienda, atque, quum vnus tantam ſubiret molem, a lapſu humanaeque imbecillitatis vitio immunis eſſe non potuit. Immo vero, vnum hominem, eumque occupatiſſimum, tam difficilem moleſtumque ſuſcepiſſe laborem, opusque, quod etiam exteri ſumma laude proſequi ſolent, tam feliciter abſoluiſſe, omnino eſt mirandum.

Quare mihi, cui *Bohnius*, vir honeſtus, et bibliopola Hamburgenſis, legitimus huius operis redemtor, prouinciam nouae parandae editionis demandauit, eo maior adhibenda erit cautio ac diligentia,

vt,

vt, quantum per infirmitatem humanam licebit, in illa curanda eae, quae et vtiles videantur et necessariae, fiant accessiones atque mutationes: de quibus quidem, cupiente redemtore, in hoc programmate certiores facturus sum lectores.

Ante omnia vero monendum erit, me, quod mihi nouae, eiusque emendandae augendaeque editionis cura munusque est iniunctum, non eo progressurum esse audaciae neque id mihi sumturum arroganter, vt omnem ordinem, prouti libitum aut melius visum erit, immutem, nouumque plane exstruam quasi aedificium. Quapropter, ne meritis viri beati a me fiat iniuria, nec, verbis sententiisque pro arbitrio commutatis, iustae querelae confusionis aut alienae laudis adpetendae suspiciones oriantur, contextum Fabricianum, sublatis tantum apertis vitiis, potissimum typographicis, relinquam illibatum. Commemoratio vero eorum, quae a Fabricii aetate vel inuenta, vel melius exposita illustrataque esse vel illius solertiam memoriamque effugisse scio aut cognouero, iudicia de auctoribus, eorumque scriptis, notitia litteraria ad nostram vsque memoriam continuata, vniuersim, quae singulis fere foliis adiicienda videantur, et ad emendationem, ornatum iustamque operis amplificationem conducant, ea igitur omnia vel vncis inclusa inferentur contextui, vel in imo margine adnotabuntur. Editionum tamen recensio secundum temporis ac familiarum ordinem instituetur, addito, quoad fieri poterit aut erit necesse, de illarum pretio et progenie iudicio. Insuper accedet breuis, at dilucida interpretationum praecipuarum, earum imprimis, quibus vtiles adiectae sunt animaduersiones, et codicum manuscriptorum enumeratio.

In noua tamen hac editione duae immutationes ad maiorem operis vtilitatem non minus, quam lectoris commoditatem erunt necessariae. Primum Fabricius temporis, quo singuli graeci auctores vixerunt, ordinem nimis neglexit, et saepius, idque diuersis locis de vno eodemque auctore disseruit. Quod quam incommodum esset, plures senserunt, et, vt nuper quoque Iriarte in praefatione ad Catalogum MSSt. graecorum Madrit. conquesti sunt. Vbi igitur ratio instituti permiserit, curabo, vt ab Homero, (nam quae ante illum a Fabricio commemorantur, aegre diuelli possunt, et suo quaeuis ordine collocata manebunt,) auctores, quorum scripta siue integra siue magnam partem supersunt, meliore aetatis temporisque ordine seruato, se excipiant. Ii tamen, quorum vel perpauca fragmenta, vel nomina tantum ab interitu sunt seruata, classibus suis, in quas distributi sunt a Fabricio, aeque minus eiici, ac *notitiae, elenchi, collectiones, catalogi* etc. confecti ab illo, plane immutari, locisque suis moueri commode poterunt: quamquam, vbi necessarium videbitur, aut in nostra erit potestate, nec emendandi nec augendi deficiet cura studiumque. Sic e. g. *Cointus*, cuius notitiam subiunxit Fabricius enarrationi de Homero, ad eam, qua iste vixit, referetur aetatem; recensio *editionum*, quae in graecarum epistolarum enumerantur collectionibus, ab harum commemoratione magnam partem seiuncta, ad historiam singulorum auctorum

ctorum ablegabitur. Pari ratione in ordinandis multorum vitis atque narrationibus, quantum fieri poterit, mea verſabitur opera. Cauſſas enim, cur id conſilii vbiuis exſequi et in ſingulis ordinem ſeruare nequeam chronologicum, (quem in Introductione mea in hiſtoriam linguae graecae ſequutus ſum,) viri docti, harumque rerum intelligentes et viae Fabricianae gnari, ipſi facile perſpicient. Sentient igitur, rem, quamuis nulla laboris moleſtia a me recuſaretur, fore taedii pleniſſimam, et pluribus, iisque tantis, implicitam eſſe difficultatibus, vt omnino, ſi omnia in meliorem redigenda eſſent ordinem, metuendum eſſet, ne capita membraque orationis Fabricianae foede diſcerperentur, indeque maior exiſteret confuſio. Quae vero Fabricius pluribus locis de eodem auctore narrauit, ea, quoad fieri poterit, praecipue de ſcriptoribus memoratu dignioribus aut notioribus, poſtliminio quaſi ad capita, in quibus de illis fuſius ſtrictimque diſputatum eſt, reducam. Calci denique totius operis poſt indicem, curatius ordinandum, tabulae, ſi placebit, chronologicae, et aliae, in quibus auctores graeci per totum opus diſperſi, ſecundum artes et diſciplinas memorentur, concinnatae ad maiorem lectorum vtilitatem adhaerebunt. In ſuprema linea ſingularum paene paginarum notabitur volumen et pagina ſuperioris editionis, vt loca, quae ex illa a viris doctis citata ſint, in hac facilius et commodius inueniantur.

Tum Fabricius ſingulis voluminibus ἀνέκδοτα quaedam aut libellos inſeruit rariores: quae quidem opera multis grata fuit et vtilis. Enimuero et locum iniquum ſaepe occuparunt illa ſcripta, et fecerunt, vt opus ſua fere mole laboraret. Neque vero meum eſt, quae alii viri de litteris optime meriti operoſe exſtruxerunt, ea vno veluti ictu deſtruere, aut per vim atque iniquitatem exſcindere. Interea tamen haud vereor, ne in ſuſpicionem temeritatis aut iniuſtitiae incidam, qui ea, quae poſtea temporis alibi, eaque melius explanata illuſtrataque typis repetita ſunt, ex. gr. Libanii orationes atque epiſtolas, a Fabricio publicatas, aliaque omnino excludam: quo quidem fiet, vt opus, nouis licet, iisque haud paucis, factis acceſſionibus, non nimis accreſcat: reliqua autem, niſi, vt Porphyrii narratio de vita Plotini, ad ipſam auctoris notitiam pertinent, ſecundum ordinem in ſupplementis recudenda curabo, ſaltem ea reddam, quae a Fabricio obſeruationibus ſunt aucta, aut emendata, aut quae ab illo primum edita, nec vllibi repetita. Ceteri libelli num rurſus typis exſcribantur, in Supplementorum claſſem recipiendi, nondum, ſententiis adhuc diuerſis, poteſt definiri. Penes igitur peritos emtoresque futuros, qui vt mature dent nomen, velit Bohnius, vir honeſtus, eſto arbitrium, et ſecundum plurium ſententiam ac deſiderium lis dirimetur. Plura quidem reſecare in animo fuerat: at enim exſtiterunt haud pauci, qui diſſuaderent, timentes, ne emtores de mutilato truncatoque opere Fabriciano iure ſuo conquererentur. Qua de cauſſa etiam quorumdam amicorum voluntati, vt indices hominum ab auctoribus graecis eorumque ſcholiaſtis memoratorum omitterem, obtemperare non potui. In qua ſententia confirmatus ſum conſiliis et auctoritate aliorum, quoniam eiusmodi indices, praecipue ii, qui rarioribus exemplaribus, ex. gr. Eu-

stathii ad Homerum, Euripidis aliorumque sunt additi, pluribus grammaticis, maxime criticis ad loca inuestiganda perquam vtiles sunt, et tamen difficiles inuentu, aut non semper cuiuis, hunc illumue consulturo, ad manus, exemplaribus alias licet obuiis et parabilibus. At in tali opere etiam illorum ratio habenda est, qui non omnium auctorum graecorum editiones, quibus adiecti sunt eiusmodi indices, praestantiores sibi possint parare, et tamen modo huius modo illius hominis graeci testimonium, auctoritatem aut notitiam scire cupiant.

Verum enim vero arduum esse, quod adgredior, opus, et laborem perquam molestum, nec non infinitis paene difficultatibus impeditum, nemo erit, vel parum exercitatus in hoc litterarum genere, qui neget. Neque vnius hominis, licet solertissimi atque diligentissimi, licet in Graecia per omnem vitam quasi habitasset, aut in amplissima sedeat bibliotheca, vires animi corporisque et aetas sufficiunt, ad stadium hoc longissimum sine vllo lapsus periculo metuque feliciter decurrendum et opus omnibus numeris perfectum absoluendum. In hac enim vitae humanae, in qua nihil est ab omni parte beatum, imbecillitate vel vasta Casaubonorum memoria, aut incredibile Salmasiorum et Valckenariorum studium veri et omnis antiquitatis cognoscendae, aut immensa adcurataque Hemsterhusiorum ac Toupiorum eruditio litterarumque graecarum copia peritiaque, aut summa Vossiorum et Cellariorum sedulitas, aut acutissimum Bentleiorum ac Ruhnkeniorum iudicium, ingeniique subtilitas, raraque Marklandorum, Heyniorum, Brunkiorum et Meinersiorum sagacitas, multa relinquent intacta et a posteritate demum eruenda, nec vbiuis respondere poterunt omnium omnis aetatis opinioni atque exspectationi. Ipse Fabricius, qui copia litterarum, diligentia iudicioque paucos habuisset pares, multos superasset, in fingendo ornandoque hoc opere Phidiaco non potuit omnibus satisfacere. Quare ego, etiamsi omnia mea studia, omnem operam, curam industriamque in hoc opere perficiendo figere et locare decreuerim, aliis tamen me, ingenue fateor, non spicilegium, sed messem esse relicturum. Ideo mecum habitans, et probe sentiens, me vnum oneri ferendo et sustinendo grauissimo esse imparem, non ausus sum, omnem laboris molestiam subire. Hac de caussa et quo negotium melius citiusque procederet, opusque exsurgeret aliquantum splendidius, saltem, id si sperare fas est, perfectius, ego vt primum ad id animum adpuli, virorum doctorum, qui in societatem laboris irent, amicitiam opemque parare mihi studui. Atque mihi contigisse laetor tam felici fuisse, vt eos, qui, in hoc litterarum genere versati, et gloria famaque nominis florent et praesidia tam ingenii doctrinarumque, quam librorum habent idonea, nanciscerer socios: quos nominasse, popularibus meis satis erit ad illorum laudem et laboris commendationem, illorumque operam studiumque etiam exteris iri probatum, persuasum mihi habeo. Illustris igitur *Grunerus*, artis salutaris doctor et professor in vniuersitate litterarum Ienensi celeberrimus ea, quae de medicis graecis collegit et exposuit Fabricius, persequetur diligenter et recensebit: de legumlatoribus autem et Iurisperi-

tis

tis graecis, librisque, qui ad ius graecum pertinent, cel. *Richterus*, qui in Vniuerſitate Lipſica ius profitetur, poſt Fabricium aget ſollerter. In eadem muſarum ſede cl. *Scharfenberg* *) de interpretibus V. T. graecis librisque apocryphis et quibusdam ſcriptoribus eccleſiaſticis, etc. et cel. *Keil*, diuinarum humanarumque diſciplinarum doctor, de N. T. itidem de quibusdam ſcriptoribus eccleſiaſticis aliisque bene merebunt, et ſupplementa dabunt luculenta doctaque: praecipue cel. *Beckius*, qui in primis huius laboris ſuſcipiendi exſiſtit auctor, et pluribus iam libris maioris minorisue molis famam ingenii eruditionisque praeclarae conſequutus eſt, promiſit, ad ornandam augendamque hanc bibliothecam ſe multum eſſe collaturum. Cel. *Zeune*, qui vniuerſitatem ornat Wittebergenſem, Xenophonti, cuius plurimos libros iam notis ſuis doctiſſimis explanatos edidit, etiam in hoc opere ſtudium ſuum diligentiamque addicet. **) Cel. mihique amiciſſimus *Iaegerus*, Profeſſor in Vniuerſitate Altdorſina, iam ſymbolas contulit egregias pluresque promiſit liberaliter. Ven. *Henke*, Doctor et Profeſſor litterarum ſacrarum in Vniuerſitate Helmſtadienſi, ſcriptorum aliquot eccleſiaſticorum atque hiſtoricorum curam in ſe ſuſcipiet. Forſan accedent alii. Praeter ea viri nonnulli doctiſſimi, e. g. humaniſſimus *Lengnichius*, optime meritus verbi diuini apud Dantiscanos miniſter, cuius liberalitas officiaque non minus, quam adcurata litteraturae cognitio diligentiaque omnes meas laudes ſuperant, et qui non ſolum ea, quae ſocer illius venerandus, *Guil. Paul. Verpoorten*, S. Theol. Doctor Gymnaſii acad. Gedan. et ad aedem S. S. Trin. verbi diuini miniſter praeclare meritus, ad emendandum opus Fabricianum collegerat, mihi parauit, ſed ea quoque, quae b. *Wernsdorfius*, ornamentum quondam Gymnaſii Dantiscani, ſuo Fabricianae B. gr. exemplari adſcripſerat, quae docta ſunt, deſcripſit mihique miſit; plur. reuer. *Krohn*, verbi diuini praeco apud Hamburgenſes, et reuer. *Roth*, diaconus Noribergenſis, a ſe collecta, et quae ad ornatum atque amplificationem Bibl. graecae facerent, polliciti ſunt partim mihi, partim iam mecum communicarunt. ***) Quorum exempla vt plures viri docti, etiam exteri, imitentur, in ſummis habeo votis. Illi ſi vel conſilia vel additamenta per litteras ſiue ad me ſiue ad redemtorem operis Hamburgenſem datas ſuppeditabunt, non me ſolum omnesque litteraturae graecae cupientes mire deuinctos ſibi reddent; ſed ego quoque illorum beneuolentiam, operam auxiliumque palam declarabo cum grati animi ſignificatione.

c 2 Ex

*) Hic quidem animam aliquot iam abhinc annis efflauit; at tamen, ad caput de interpretibus V. T. graecis et libris apocryphis locupletandum collecta parataque reliquit, quae manibus et fidei amici docti ſunt commiſſa. (ſcr. 1790.)

**) Viri huius docti mortem etiam lugent Muſae: eius tamen ſupplementa ad Xenophontem iam dudum accepi. (ſcr. 1790.)

***) Illuſtris *Adelung* ea, quae ad notitiam editionum Homeri, Heſiodi atque Aeſopi, et ſcriptorum illos illuſtrantium collegerat, ſuperiore anno beneuole mecum communicauit, quod cum grati animi ſignificatione praedico, optoque, vt in reliquis eamdem mihi litterisque praeſtet fidem atque humanitatem. (ſcr. 1790.)

Ex his, quae a me narrata sunt, lector beneuolus, quid ego cum sociis in noua editione, bono cum deo, quantum instituti ratio et virium copiarumque conditio permiserint, sim praestiturus, satis superque intelliget. At, vt inuidiae, maleuolentiae malignisque negligentiae inscitiaeque suspicionibus iudiciisque occurramus, iterum monendus est lector, nos non omnia, quae de quodam graeco auctore dici possint, aut ab aliis dicta scriptaque sint, anxie corrasuros, quae obscura foret diligentia, et repetituros esse, nec omnes omnino, ex quibus vel proficere, vel notitiam quamdam meliorem aut obseruationem nouam et perquam efficacem ad veri siue inquisitionem siue cognitionem, at ὡς ἐν παρόδῳ sparsam, haurire potuissemus, legisse libros aut ad manus habere. Operam tamen dabimus, vt opinionem atque exspectationem virorum doctorum, nisi vincamus, saltem haud minuamus aut fallamus. *Bohnius* vero vir honestus probusque, nullis parcet sumtibus ad maiorem operis cultum et commendationem, in formaque media quarta prelo id iubebit exire. Primi autem voluminis pars prior futuro anno, si deus vires vitamque concesserit, in lucem prodibit. Qui, vt aiunt, subscribere velint, ii opus minore, quam reliqui emtores, accipient pretio, et nomina collecturi vndecimum exemplar, si decem compararint subscriptores, gratis, tanquam mercedem operae studiique, nanciscentur. Qui exemplaria in charta elegantiore et scriptoria desiderent, eos, monente bibliopola, rogatos volo, vt si voti compotes fieri cupiant, apud illum ante mensem Iulium futurum nomina profiteantur. Scr. Erlangae mense Mart. MDCCLXXXV.

Gottlieb Christophor. Harles,
Sereniss. Marggrauio Onoldino a consiliis aulae, P. P. O. rhetorices ac poeseos, bibliothecae academicae praefectus, Seminarii philologici Director, et Gymnasii Scholarcha.

PRAEFATIO

PRAEFATIO I. A. FABRICII *)

AD LECTOREM

Octo ſunt anni, mi Lector, ex quo bibliothecam latinam edidi: quam quum non maligne exceptam eſſe a litterarum ſtudioſis intelligam, audeo in praeſenti Bibliothecam graecam tibi ſimiliter offerre. Opus maioris corporis et animi adgreſſum me non infiteor: eſt enim materia vberrima, varietas incredibilis, numerus ſcriptorum propemodum infinitus, non infrequentes hinc inde tenebrae, paucorum ſtilo diſcuſſae. Quid de editionum multitudine dicam, quas vt indagare ſingulas induſtriae et fortunae eſt; ita diſcernere ac diiudicare, non contemnendae facultatis. Neque vero de me tam arroganter, neque de argumento, quod tractandum in me ſuſcepi, tam anguſte ſentio, vt omnibus numeris perfectam et abſolutam bibliothecam graecam tibi exhibere me poſſe exiſtimem. Quid tamen efficere potuerim, ſi placet, accipe, atque vtrum et quousque vel meo inſtituto, vel tuae ſatisfecerim exſpectationi, pro aequitate et captu tuo, opere ipſo inſpecto, iudica.

Cum primis dedi operam, vt ſcriptorum vniuerſorum graecorum, non eccleſiaſticorum, quotquot ex iis, qui ante captam a Turcis Conſtantinopolin vixere, in lucem editi ſunt, notitia tibi conſtaret: quamquam eccleſiaſticos quoque ſuo loco ſtrictim perſequutus ſum, qualecumque obſeruationum ſpicilegium daturus poſt ampliſſimas meſſes praeſtantium virorum, Labbei, Cauei, et Eliae du Pinii. Quantum potui, diligenter conſtitui ſingulorum ſcriptorum aetatem, et quae de illis explorata ſunt, vel retuli ipſe, vel a quibus prolixius pertractata fuerunt, indicaui. Scripta deinde recenſui ſingula diſtincte, atque edita quidem prae ceteris; tum etiam ſi quae in bibliothecis abdita deliteſcunt; denique deperdita, quorum vel ſolos titulos, vel exigua fragmenta reliqua nobis fecit tempus. Circa editiones haud infima laboris mei cura

*) Aucta b. auctoris additamentis ineditis.

cura verſata eſt, vt quam pleniſſimam et accuratiſſimam earum hiſtoriam tibi exhiberem, non e Catalogis vndique et oſcitanter corraſam; ſed, quantum fieri potuit, inſpectis et euolutis libris ipſis et haud negligenter conſideratis contextam atque concinnatam. Fateor tamen, hac in parte me nondum in omnibus potuiſſe mihi ipſi ſatisfacere, itaque gratias acturus ſum ei, qui vel omiſſa a me, vel perperam etiam poſita notauerit, obſeruatione ſua priuata et certa fultus. Huius reprehenſioni libenter materiem praebebo, etiamſi illi viſum fuerit, quod eſt criticorum quorumdam ſummum ius, vt, notata vna hallucinatione vel omiſſione, totum laborem meum conculcet et nauci eſſe clamitet. *Adiuuari me ab his, qui aliquid operi huic adſtruent, non argui credam*, vt ait *Frontin.*

Deperditorum autem auctorum non promitto plenam notitiam, ita tamen vſus ſum circa hoc argumentum virorum doctorum laboribus, vt addiderim non pauca e communibus fontibus, alia emendauerim, quaedam ipſe ex integro ſim molitus. Subinde etiam Homonymos ſiue cognomines ſcriptores ſtudui diſtinguere, quia nihil vtilius eſt in hiſtoria litteraria, nihil, quod neglectum maiores vel frequentiores pariat errores. Indices auctorum in variis ſcriptoribus, antiquis praecipue ſcholiaſtis citatorum, quos ſtudioſis non ingratos futuros confido, partim ab aliis concinnandos curaui, ſuo loco a me laudatos; partim ipſe compoſui, (vt in ſcholiaſten Homeri, Euripidis etc.) partim ex libris editis depromſi.

Multis ante me in mentem venit graecos ſcriptores recenſere viris eximiis, vnde non ignobilem, nec ſterilem agrum coluiſſe mihi videor. *Meurſii* quidem de ſolis deperditis ſolliciti *Bibliotheca graeca*, quam ineditam euoluere me memini Holmiae in Bibliotheca Potentiſſimi Sueciae Regis, nuperque editam *Iacobo Gronouio*, (tom. X. Theſauri antiquitatum graecarum,) debent ſtudioſi, litterarum ordine decurrit, ſed iam deſinit in *Diocle.* Idem *Meurſius* in *Bibliotheca attica* et variis ad plurimos ſcriptores notis innumera obſeruauit ad ſcriptorum graecorum, qui interciderunt, hiſtoriam mirifice facientia. Non pauciora *Ger. Io. Voſſio* debere me fateor, ac *Io. Ionſio*, quorum ſcripta nemo, niſi qui has litteras, ignorat. *Io. Henr. Boecleri* libellus de ſcriptoribus graecis ac latinis, et *Laurentii Lundii* compendium bibliothecae graecae, (Hauniae, 1705. 8.) vtiles pro tironibus nomenclaturae ſunt ab auctoribus deſtinatae. Perquam elegans quoque, etſi et ipſa compendiaria de variis linguae graecae ſcriptoribus notitia eſt, quam *Paullus Vindingius* ſub Veris graeci, et aeſtatis atque autumni titulo obtulit Hauniae, 1693. 4. *Gaddii* de ſcriptoribus non eccleſiaſticis volumina mihi exiguum praeſtiterunt vſum, *Gesneri* Bibliotheca magnum, cuius

cuius industriam semper sum admiratus, cui si respondissent continuatores, in plerisque minus lacunosa esset historia litteraria. *Gyraldi* dialogos plurimum quoque mihi profuisse fateor, quo nemo eruditius de poetarum historia scripsit. [Contra *Buchnerus* lib. II. epist. 64. de Gyraldo iudicat, quod nemo infelicius de poetis iudicarit. *Heumann.*] *Alphonsii Ciacconii* Hispani bibliotheca vniuersalis MS. ad an. 1583. ordine litterarum per praenomina desinit in *Epimenide*. *Antonii Augustini* bibliotheca graeca et latina MS. citatur ab *Antonio Mongitore*, tom. II. biblioth. Siculae p. 259. *Ioannis Liuinei*, initio an. 1599. defuncti, vid. Syllogen Epist. Burmann. tom. II. p. 41. In *Philippi Cattierii* exercitationibus s. orationibus quatuor, Paris. ad Anton. Stephanum, 1647. 4. prima est de vtilitate L. Gr. et quomodo bibliotheca graeca instituenda sit. His addantur *Io. Grammii* Notitia veterum graecae linguae virorum contractior, Hauniae, 1730. 4. M. *Beniamin Hederich* notitia auctorum gr. et lat. antiqua et media. Wittebergae, 1714. 8. et saepius edita germanice. [*Io. Ern. Imman. Walchii* Introductio in linguam graecam edit. II. auctior, Ienae, 1772. mai. 8.]

Aliorum scripta vel in herba periere, vel adhuc premuntur, quae si prodiissent in lucem, me poterant a scribendi labore reuocare, 1) *Leonis Allatii* *) bibliotheca scriptorum profanorum, quam molitum se testatur in notis ad Eustathii Antiocheni Hexaëmeron p. 19. 2) *Ioa. Conradi Dieterici* bibliotheca graeca, ad quam componendam eum hortatus est ill. *Boineburgius*, vt ex eius Epistolis a Meelführero editis p. 163. didici, (adde eumdem in epistola 36. p. 195. epist. 42. p. 205. et epist. 51. p. 236.) et quam prelo exspectare lucem, modo typographum et emtorem inuenerit, iam an. 1657. scripsit *Dietericus* in Introductione ad Hesiodum p. 7. sed grandia eius et egregia collectanea ad Boineburgum missa, periere, teste *Leibnitio* in Otio Hannouerano p. 184. 3) *Philippi Labbei* bibliotheca chronologica vniuersalis, in qua se singulatim et accurate dicturum recepit de scriptoribus omnis generis, qui ab orbe condito ad christianam aeram et a Christo nato ad nostra tempora, libris praesertim in lucem editis floruerunt, vt ipse refert parte I. Chronologiae historicae pag. 67. vid. de hoc Labbei opere, quae *Caspar. Sagittarius* scripsit in Introd. ad histor. eccles. pag. 202. — 4) *Thomae Reinesii* bibliotheca graeca et supplementum historicorum graecorum, de quo legas in epistolis Ruperti ac Reinesii amoebaeis, p. 564. 567. 579. 608. — 5) *Emerici Bigotii* Catalogus scriptorum graecorum, quem non exstare in

*) A. Teisserius p. 2. catalogi auctorum p. 184. tamquam editam commemorat Leonis Allatii biblioth. scriptor. graecorum profanorum et ecclesiasticorum, Coloniae, 1646. sed fallitur, sicuti, quando Nic. Gerbelium opus de scriptoribus graecis edidisse memorat.

in primis doleo, et a viro illo doctiſſimo elaboratum, vel certe adfectum teſtantur Menagiana tom. II. p. 35. et perſonatus Vignolius Marvillius tom. I. miſcellaneorum hiſtor. et litterar. pag. 176. — 6) *Eraſmi Vindingii* conſpectus auctorum graecorum, cuius ſpecimen MS. videre me memini, et quem integrum fortaſſe aliquando debebimus cognomini Ixeuticon Oppianeorum editori praeſtantiſſimo Eraſmo Vindingio, Pauli F. — 7) *Henr. Chriſtiani Henninii*, medici ac philologi eruditiſſimi Duisburgenſis, Index bibliothecae graecae quadripartitus, cuius ſpcm palam fecit in diſſertat. de graeca lingua ſecundum accentus non pronuncianda pag. 119. [conf. *Morhofii* Polyhiſt. liter. libri IV. cap. 6. §. 17. *Struuii* Introduct. ad hiſtor. litterar. cap. 7. §. 38. p. 377. *Heumann.*] — 8) *Petrum Dan. Huetium* ad ſimilem laborem hortatus eſt Bochartus. vid. Huetii vitam pag. 44. (libr. I. pag. 18.) [De Allatii conſilio vide eum in Apibus vrbanis, pag. 250. — 9) Talem biblioth. graecam editurus fuit *Henr. Stephanus*, vt patet ex eius Schediaſmatum libr. VI. cap. 10. *Heumann.*]

Haec egregiorum virorum monumenta incaſſum quum hactenus exſpectentur, meum laborem Tibi, Lector, offerre non dubito, vel laboris duntaxat partem primam, duobus conſtantem libris, in quorum *priore* ago de ſcriptoribus graecis, qui Homerum aetate praeceſſiſſe dicuntur; praecipue vero de ſcriptis Hermeticis, Orphicis, Sibyllinis ac Zoroaſtreis. In hoc libro litterarum ordinem ſequutus ſum potius, quam temporis, qui nullus eſt in tam incertis et commentitiis. Altero libro perſequor ſcriptores claros ab Homero vsque ad Platonem, ordine chronologico, adiunctis variis, quae ex indice capitum infra ſubiuncto facile tibi patebunt.

Tertius liber ſimiliter a Platone decurret ad tempora Auguſti Imperatoris, ſub quo natus eſt Seruator noſter Ieſus Chriſtus. In hoc praeter hiſtoriam criticam verſionum graecarum et librorum apocryphorum antiqui foederis, aliisque offeretur tibi notitia philoſophorum platonicorum, peripateticorum, aliarumque ſectarum alphabetica, qualem ſectae pythagoricae tibi exhibui libro II. cap. 13. Muſici item et aſtrologi, geometrae, ſcriptores rei militaris et epigrammatarii poetae. Liber *quartus* ab Auguſto perget ad Conſtantini M. tempora, in quo occurrent ſacri in primis ſcriptores noui teſtamenti; tum Iudaei Philo ac Ioſephus, atque inter plures alios geographi, grammatici, ac rhetores magno numero, et hiſtoria lexicorum graecorum longe, quam olim a me edita fuit plenior. Liber *quintus* hiſtoriam graecorum ſcriptorum perſequetur a Conſtantino M. ad captam vsque a Turcis Conſtantinopolin, ſiue ad ſaeculum medium XV. In hoc eroticis ſcriptoribus et chronologis et Byzantinae conditoribus hiſtoriae

ſtoriae et plerisque aliis Chriſtianis erit locus. Poſtremus futurus eſt liber *ſextus*, Ictos, medicos, chemicos et geoponicos complexus, cum notitia ſcriptorum graecorum quorumdam anonymorum vel ſuppoſitorum et recenſione collectionum variarum, quibus plures ſcriptores graecos vel eorum fragmenta iunctim ediderunt viri docti. Hunc librum atque adeo totam bibliothecam claudet triplex adpendix, cuius pars prima continebit *paralipomena* et *emendanda* quaedam, ſecunda *tabulam chronologicam* ſcriptorum, et tertia *indicem* plenum et accuratum in vniuerſos ſex libros, inſerta ſuo ſubinde loco notitia quam plurimorum ſcriptorum deperditorum, quorum mentionem in ipſo libro facere praetermiſi.

Haec vniuerſi operis oeconomia eſt, cogitatione pridem mecum praecepta, quod magnam licet partem iam a me elaboratum, vtrum perficere etiam, et, quod facere proxime ſtudeo, ad vmbilicum perducere valiturus ſim, in dei eſt manibus vitae noſtrae arbitri, cuius benignitati pro conceſſa hactenus vita ac valetudine gratum obſequium libenter debeo.

INDEX CAPITVM
LIBRI PRIMI

CAPVT I.

Nullum exſtare ſcriptorem graecum, Homero antiquiorem. Catalogus ſcriptorum, qui ante Homerum fuiſſe feruntur cum auctariis et animaduerſionibus W. Iaegeri et G. C. Harleſii, pag. 1.

II. De Amphione, Ammune, Anthe, Arctino, Antipatro Acanthio, Ariſtea Proconneſio, Abari, Asbolo, Aſclepio et Auomede Mycenaeo et ſcriptis horum nomini tributis, cum eorumdem additamentis, pag. 6.

III. De Chirone et ſcriptis ad eum relatis. De Sidetae carmine, pag. 13.

IIII. De Corinno, Creophylo, Daphne, Dardano, et ſcriptis ſub eorum nomine laudatis; cum eorumdem obſeruationibus, pag. 16.

V. De Darete, Demodoco et Dictye, et ſcriptis, quae ſub horum nomine iactata ſunt vel etiamnum exſtant: cum ſupplementis G. C. Harleſii, pag. 21.

VI. De Drymone, Epimenide Cretenſi, Euclo, Eumolpo, Helena, Hellene, et Hercule: cum ſupplem. Harleſii, pag. 29.

VII. De Hermete Triſmegiſto et de Poemandro, qui illi adſcribitur, variarumque editionum inter ſe collatio: cum ſupplementis Harleſii. pag. 46.

VIII. De Aſclepio Hermetis, cum notis Harleſii, pag. 62.

VIIII. De Hermetis Iatromathematicis, Curanidibus, et aliis ſcriptis aſtrologicis atque phyſicis Hermeti inſcriptis; cum adnotatt. Harleſii, pag. 66.

X. De ſcriptis chemicis relatis ad Hermetem, tabula Smaragdina, aliisque; cum adnotatt. Harleſii, pag. 75.

XI. De ſcriptis Hermeticis, quae interciderunt; cum notis Harleſii, pag. 81.

XII. De inuentis, quae apud veteres ad Hermetem Triſmegiſtum referuntur; cum adnotatt. Harles. pag. 89.

XIII. De Heſiodi aetate, et de Horo, tum de Horapolline eiusque Hieroglyphicis; cum ſupplem. Harleſii, pag. 95.

XIIII. De Hoſtane, Hydaſpe, Iambe, Imuthe, Iſatide, Iſide, Lino; cum ſupplementis Harleſii, pag. 106.

XV. De Melampode et iunioris Melampodis Phyſiognomonicis aliisque ſcriptis; cum ſupplem. Harleſii, pag. 115.

XVI. De Meliſandro Mileſio, Mocho Sidonio et Muſaeo ac de iuniore poeta huius nominis, cum auctario Harleſii, pag. 119.

XVII.

XVII. De Nestore, Olene, Olympo, oraculis variis et Orybantio Troezenio; cum supplem. Harlesii, pag. 134.

XVIII. De Orpheo et scriptis, sub nomine eius editis; cum auctar. Harlesii, pag. 140.

XVIIII. De scriptis Orphei apud veteres laudatis, quae interciderunt, cum auctario Harlesii, pag. 161.

XX. Orphei inuenta et dogma Orphicum de pluribus orbibus habitabilibus, cum adnotatt. Harlesii, pag. 173.

XXI. De Palaephato, ἀπίστων scriptore, cum supplem. Harlesii, pag. 182.

XXII. De aliis scriptoribus ἀπίστων et mirabilium, anonymo etc. tum de Abydeno scriptore historiae Assyriacae, cum adnotatt. Harlesii, pag. 192.

XXIII. De Palamede et Cadmo aliisque litterarum graecarum inuentoribus: cum supplementis Harlesii, pag. 198.

XXIIII. De Pampho, Paride, Phaënone et Phanothea; cum animaduersionibus Harlesii, pag. 206.

XXV. De Phantasia Memphitide, de Phemio Ithacensi et Phemonoë, reique accipitrariae scriptoribus, cum adnotatt. Harlesii, pag. 208.

XXVI. De Philammone, Piero, Pisandro et Pittheo Troezenio, cum auctario Harlesii, pag. 214.

XXVII. De Priamo et Prometheo, de Pronapide et de variis scribendi formis apud veteres, e scholiis ineditis ad Dionysium Thracem, cum supplementis Harlesii, pag. 216.

XXVIII. De Sanchoniathone et Sanchide. Tum de epistola Sarpedonis, regis Lyciae; cum supplementis Wolfg. Iaegeri et Beckii, pag. 222.

XXVIIII. De Sibylla et Sibyllis, cum supplementis Wolfg. Iaegeri et Harlesii, pag. 227.

XXX. De Sibyllinis oraculis in genere et singulatim de iis, quae regem futurum praedixerunt; cum adnotationibus Wolfg. Iaegeri, pag. 238.

XXXI. De libris Sibyllinis eorumque vsu apud Romanos: cum adnotationibus W. Iaegeri, pag. 248.

XXXII, De Sibyllinorum librorum, quales hodie exstant, editionibus, versionibus, argumento et de dogmatis, quae in illis continentur: cum supplementis Wolfg. Iaegeri et Harlesii, pag. 257.

XXXIII. De collectione Sibyllinorum, quae hodie exstant, iudicium deductum per obseruationes viginti; cum additamentis W. Iaegeri, pag. 274.

XXXIIII. De Sidone, Sisypho Coo, Syagro ac Terpandro; cum auctario Harlesii, pag. 290.

XXXV. De Thalete vtroque Cretensi et Milesio. De Thamyri, Thymoete ac Tiresia: cum auctario Harlesii pag. 295.

XXXVI. De Zoroastre et scriptis sub eius nomine iactatis: cum supplementis W. Iaegeri, Beckii, et Harlesii, pag. 304.

LIBRI SECVNDI

CAPVT I.

De Homero eiusque vitae ac laudum scriptoribus, cum animaduersionibus et auctario G. C. Harlesii, (a quo reliqua etiam additamenta vsque ad finem primi huius voluminis, h. e. vsque ad cap. 13. profecta sunt,) pag. 317.

II. De Homeri scriptis editis ac deperditis, genuinis ac hypobolimaeis tum de genuinorum dispositione, emendatoribus, rhapsodis etc. pag. 335.

III. De Homeri scholiastis, interpretibus, et metaphrastis graecis, qui exstant, vel editi vel inediti, tum de poetae versionibus, editionibus, argumentis, indicibus Lexicisque in Homerum vulgatis. pag. 386.

IV. Elenchus alphabeticus scriptorum in scholiis ad Homerum et Eustathii commentariis memoratorum. pag. 440.

V. De commentariis in Homerum variisque scriptis eum spectantibus, quae interciderunt. pag. 502.

VI. De omnigena Homeri doctrina et apud veteres auctoritate. pag. 527.

VII. De imitatione Homerica, de Parodiis, Homerocent. Paralipomenis ad Hom. ac denique de Hom. Zoilis ac detrectatoribus. pag. 548.

VIII. De Hesiodi Ascraei aetate, scriptis editis ac deperditis, eorumque, quae exstant, editionibus atque interpretibus, tum index scriptorum, qui in graecis scholiis laudantur. pag. 567.

IX. De Aesopo et aliis scriptoribus fabularum. pag. 618.

X. De Epistolis, quae ad Phalaridem referuntur, ac de aliis Epistolarum graecarum scriptoribus. pag. 662.

XI. De Theognide, Phocylide aliisque sententiarum scriptoribus et collectoribus, pag. 704.

XII. De Pythagora et scriptis ei tributis symbolisque. Empedoclis sphaera, graece et latine. pag. 750.

XIII. Notitia Pythagoreorum, pag. 826. *et Pythagorearum,* pag. 880. *ordine Alphabeti, Pythagoreorumque edita fragmenta,* pag. 885.

BIBLIO-

BIBLIOTHECAE GRAECAE

LIBER I

DE SCRIPTORIBVS

QVI

ANTE HOMERVM FVISSE FERVNTVR.

Vol.I. p.1. ? 2.

CAPVT I

I. *Nullum poema Graecum extat Homeri poematis antiquius.* Ποιητὴς *de quouis scriptore.* II. Ποίησις *Pherecydis & Heracliti.* III. MVSARVM *titulus etiam datus scriptis prosariis. Heracliti plures.* IV. *Antiquissimi, quos nouimus, Historici et Philosophi Graeci, Homero iuniores.* V. *Sexti Empirici et Ciceronis argumenta, quibus ostendunt, Graecos ante Homerum poëtas exstitisse.* VI. *Septuaginta nomina scriptorum Graecorum, qui ante Homerum fuisse apud varios auctores feruntur, de quibus deinceps agendum.*

[Cum auctariis animaduersionibusque *I. W. Iaegeri* et *G. C. Harlesii.*]

Nullum poema gr. exstat Homeri poematis antiquius.

I. Inter Graecos scriptores nullum antiquius monumentum ad nos peruenisse HOMERO, certum est atque exploratum a). Idem iam olim de suis temporibus fassi sunt veteres, non Iosephus modo Iudaeus, et scriptores Christiani, sed Graeci ipsi, ex quibus Sextus Empiricus I. Aduersus Mathematicos pag. 41 ποίημα οὐδὲν πρεσβύτερον ἧκεν εἰς ἡμᾶς τῆς Ὁμήρου ποιήσεως. [(?)] Vbi ποίημα b) fas est interpretari non tantum de carmine, sed scripto quouis, vti ποιητὴς pro quolibet scriptore siue auctore libri cuiuscunque occurrit apud Theodosium Alexandrinum in Scholiis ineditis ad Dionysium Thracem. [adde *G. Wernsdorf* ad *Himerii* Orat. a me editam, pag. 113 fin. *Harl.*]

II.

a) *Isaac Vossius* Hannonis Periplum antiquiorem esse putat Homeri poemate. vide infra I. cap. VI. §. 8. *Heumann.*

b) Suidas ait, Sositheum scripsisse ποιήματα καταλογάδην, pro quo Cl. Vossius lib. de natura et constitut. Poeticae p. 11. legit, καὶ ποιήματα καὶ καταλογάδην. Sed vulgatam scripturam recte tuetur Colomesius ad Gyraldum p. 378. *Fabric.* conf. *Reinesium* in *Cypriani* Catalogo MSS. bibl. Gothanae p. 95 sq. qui animaduertit, scriptores chemicos adpellare ποιητὰς illos, qui artem sacram docent exercentue. Vnde extremo cod. Gothani chemici: γίνωσκε, ὦ φίλε, καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ποιητῶν. Πλάτων, Ἀριστοτέλης etc. et ipsum artis exercitium s. doctrina τῆς μυστηρίου ποίησις vocatur. adde *Lambecii* Comment. de Biblioth. Caes. Vindobon. lib. VI p. 415 *Harl.*

Pherecydis et Heracliti ποιήσεις.

II. Eodem sensu Maximus Tyrius τοῦ Συρίου τὴν ποίησιν inspicere iubet Diss. 29. [X. p. 107 ed. II. Dauis. quem ad h. l. conferes p. 532 et Markland p. 669 *Harl.*] h. e. *Pherecydis librum*, qui prosa scripsit: et Epiphanius Haeresi XXVI. num. 2. Euangelium perfectionis a Gnosticis iactatum vocat modo ποίημα, modo πεποίητευμα c). Dionysius Halic. Epist. ad Pompeium pag. 130 de Herodoto agens et Thucydide, καλαὶ μὲν, inquit, αἱ ποιήσεις ἀμφότεραι· οὐ γὰρ ἂν αἰσχυνθείην ποιήσεις αὐτὰς λέγων. Et Tatianus, f. 143 [pag. 11 ed. Oxon. 1700. 8] Heracliti Ephesii d) ποίησιν, i. e. scriptum siue opus commemorat, non poema; inter tot enim Heracliti fragmenta, quae a veteribus ex opere illius περὶ φύσεως adducuntur, nihil se offert, quod sit versibus adstrictum, vt demonstraui infra lib. II. cap. XXIII. §. 4 neque germanos esse crediderim, quos Heracliti ac Democriti versus de vita humana in codice Regis Christianissimi 2216 exstare refert Philippus Labbeus Bibl. nou. MSS. pag. 134. Fefellit tamen Tatianus perperam intellectus Suidam, vt Heraclitum multa ποιητικῶς scripsisse fingeret, et Lilium Gyraldum, vt Poetis illum annumeraret.

Musarum titulus etiam datus scriptis prosariis. Heracliti plures.

III. Neque aliud euincit argumentum, quo nuperus Tatiani editor Wilhelmus Worthus, [ad locum excitat.] manifestum esse putat Heraclitum carmine scripsisse, quia nempe opus eius MVSAS dictas esse testetur Laertius. IX. 12. Quis enim nescit, Herodoti, Bionis Rhetoris, Aurelii Opilii et Cephalionis Gergethii scripta, et nouem Aeschinis Epistolas Musarum nomine e) appellatas, nec magis tamen versibus scriptas fuisse, quam nouem capita, quae ad iram compescendam, veluti totidem dona Musarum, mente reponere iubet M. Antoninus XI. 182. Fuit sane *Heraclitus* quidam Poeta, cuius meminit Strabo lib. XIV. pag. 656. Sed is Callimachi aequalis, et patria Halicarnassensis, adeoque ab Ephesio Heraclito non minus diuersus, quam *Heraclitus* Peripateticus, cuius [?] scripta refert Plutarchus aduersus Colotem T. 2. Opp. pag. 1215 vel *Heraclitus*, Theophrasti Acharnensis pater, qui memoratur in veteri inscriptione apud Humfredum Prideaux part. 2 marmorum Oxon. pag. 302 vel *Heraclitus* denique Grammaticus, de cujus libello περὶ ἀπίστων et aliis scriptis infra cap. XXII. sum dicturus. [*Fabric.* ad pag. 142 tom. 1 notam addidit, quam huc transferre praestat. „Addes quatuor *Heraclitos*, de quibus Laertius IX. 17. 1) poetam lyricum, cuius est illa duodecim deorum laus. 2) elegiarum poetam, Halicarnasseum, (de quo in contextu.) 3) Lesbium, scriptorem macedonicae historiae. 4) e citharoedo σπουδογελοῖον. Tum alios tres obseruatos a Menagio: *Heraclitum*, Tyrium philosophum, Academicum, de quo Cicero IV. academ. cap. 4. *Heraclitum*, cuius 2. de lapidibus librum laudat Plutarchus libro de Fluminibus, cap. de Scamandro. Tum *Heraclitum* Perineum cursorem, de quo Zenobius IV. 35 et Suidas in Θᾶττον. *Heraclitum* denique Mitylenaeum. Eustath. ad Odyss. δ'. p. 178 (c. p. 1504. 56)".]

IV.

c) Sic Laertius I. 112 et passim: ἐποίησε *scripsit*, pro συνέγραψε, quod paullo post loco cit. sequitur. Ibid. §. 112 ποιητὴς et συγγραφεὺς distinguuntur. *Heumann.*

d) Euagrius lib. I. cap. 15 de Isidoro Pelusiota: ὁ κλέος ἱερὸν κατὰ τὴν ποίησιν, ex quo loco male quidam concludunt Isidorum scriptis carminibus magnam sibi gloriam comparasse. Rectius Valesius: *cuius, vt poetico verbo vtar, latissima est gloria.*

e) Vide Vossium lib. I. de Hist. Graec. c. 3 et quae viri docti ad Laertium IV. 58 et Sueton. c. 6 de Grammaticis.

Antiquissimi historici et philos. sunt Homero iuniores.

IV. Ceterum, quemadmodum apud Graecos poemata prius edita fuisse constat,[f] quam συγγραφὰς, siue scripta prosaria, vt praeter alios docet idem Strabo libro primo, pag. 18 [g]) multo minus Sexti temporibus exstabant libri soluto sermone Graeco exarati, qui Homeri aetatem excederent; nam et historici, quorum scripta perdita memorantur, antiquissimi, Cadmus Milesius, Acusilaus Argiuus, Archilochus, Archetimus, Theagenes Rheginus, Aristeas Proconnesius, Hecataeus Milesius, Pherecydes Lerius siue Atheniensis, Charon [h]) Lampsacenus et Hellanicus Lesbius, et, cuius opus aetatem tulit, veterrimus ex iis, qui exstant, Graecis historicis Herodotus, et Philosophorum denique, qui vnquam prosa oratione Graeca aliquid in literas miserunt, antiquissimi Pherecydes Syrius, praeceptor Pythagorae, et Anaximander; sed de quorum scriptis nullum nobis restat, vniuersi Homero fuere iuniores, vt ostensum Vossio libro et capite primo operis praestantissimi de Historicis Graecis [i]).

Ante Homerum graeci poetae exstiterunt.

V. Addit tamen mox Sextus, ex ipsius Homeri poematis apparere, quod et ante ipsum et illius aetate plures poetae fuerint, de quo ego sane non dubito, neque eo elegantiae et artis in poesi procedere potuisse contendo, si clarissimum illud ingenium, quod visum Velleio est, neminem, quem imitaretur, habuisset. Locus, quem Sextus ex Homero producit, hic est Ὀδυσσ. α΄. vers. 351

Τὴν γὰρ ἀοιδὴν μᾶλλον ἐπικλείουσ' ἄνθρωποι
Ἥτις ἀκουόντεσσι νεωτάτη ἀμφιπέληται.

Simile argumentum nectit Cicero in Bruto, cap. 18: *Nec dubitari debet*, inquit, *quin fuerint ante Homerum Poetae, quod ex eis carminibus intelligi potest, quae apud illum et in Phaeacum et in procorum epulis canuntur.* Non potest tamen ex his probari, poemata Graeca ante Homerum literis mandata et ad posteros transmissa fuisse [k]) sed duntaxat decantata voce, [¶] perinde vti apud veteres Germanos ac Getas carmina antiqua, quae Tacitus in libro de mori-

 bus

f) Vniuersam quaestionem de antiquitate poeseos instituit, et, qua ratione prosam tempore antecesserit, exquirit *Quadrio*, nella Storia e ragion d'ogni poesia, Lib. I. cap. 2 sed vtitur in illa disputatione argumentis quibusdam parum firmis. *Iaeger.* adde *Georg. Dau. Koeler* diss. de antiquae graecae poeseos indole — P. L. Goettingae 1783. 8. *H.*

g) Isidorus Hisp. lib. I. Originum cap. 37. *Omnia enim prius versibus condebantur, prosae autem studium sero viguit.* Ante Isidorum Cicero: *apud Graecos antiquissimum e doctis est genus Poetarum.* [Tusc. I, 3.]

h) Apud Dionys. Halicarnass. Epist. ad Pompeium pag. 128 χείρωσι male excusum pro χάρωνι.

i) De *Cadmo* Milesio vide ad lib. I. cap. 23 §. 2 not. vbi quoque de *Hecataeo* et *Pherecyde* pauca traduntur: de *Acusilao* vide ad lib. II. cap. 1. §. 14 not. b. *Theagenes Rheginus* apud Tatianum, infra lib. II. cap. 1. §. 3 pag. 254 excitatum, dicitur sub Cambyse vixisse; memoratur quoque in scholiis Venet. in Homerum ineditis apud *Villoison* V. C. in Anecdot. gr. tom. II. p. 184 not. De *Aristea* vide mox cap. 11. §. 6 etc. Adde locum *Agathemeri* memorabilem a *Fabricio* vol. III. libr. IV. cap. 2 §. 11 pag. 38 excerptum, et *Ionsium* de scriptoribus historiae philos. libr. I. cap. 3 vbi recensentur poetae, qui Homerum antecessisse dicuntur. *Harl.*

k) Si ante Homerum scriptura fuit in vsu, quod dubitari non potest, sequitur etiam, scriptores ante eum fuisse. Immo elegantia carmina sine scripturae subsidio componi non possunt. Sic Canticum canticorum, i. e. poema elegantissimum, quod in sacro codice habetur, Homero est antiquius. *Heumann.*

bus priscae gentis nostrae, ac Iornandes cap. 4 et 5 de rebus Geticis celebrat. Forte primus Homerus dignus habitus est, cuius poemata scripto a Graecis exciperentur, et posteris traderentur: certe primus fuit Graecorum, cuius carmina vltimam aetatem ferrent. Primus etiam fortassis, qui integrum corpus poematis Heroici conderet, quo sensu ποίησιν ἡρωϊκὴν ab Homero repertam accipio apud Athanasium libro I. contra gentes pag. 20.

Nomina LXX scriptorum, qui ante Homerum fuisse feruntur.

VI. Multos nihilominus l) cum idem Sextus eodem loco, tum alii autores veteres commemorant, a quorum scriptis Homerum aetate vinci fama apud Graecos fuerit. Quare operae pretium me facturum esse duxi, si antequam de Homero et aliis scriptoribus Graecis dicere aggrederer, singulos illos ordine Alphabeti commemorauerim, et quae de scriptis sub eorum nomine vel olim iactatis, vel hodieque ambulantibus collegi, hoc libro succincte fuerim complexus. Nomina m) quidem scriptorum ante Homericorum vel qui ante Homerum vixisse apud varios auctores, vere an falso, feruntur, haec LXX amplius mihi occurrerunt:

AMPHION Thebanus.
AMVS, siue AMMON, Platoni THAMVS.
ANTHES Boeotius.
ANTIPATER Acanthius.
ARCTINVS Milesius.
ARISTEAS Proconnesius
ASBOLVS Centaurus.
* ASCLEPIVS Aegyptius.
AVTOMEDES Mycenaeus
* CHIRON Pelethronius.
CORINNVS Iliensis.
CREOPHILVS Samius.
DAPHNE Tiresiae filia. [F]
DARDANVS Magus.
* DARES Phrygius.
DEMODOCVS Corcyraeus.
* DICTYS Cretensis.
* DRYMON.

ABARIS Hyperboreus.

CADMVS.

EPIME-

l) Omitto Inscriptiones veteres versibus conceptas, et Homeri aetate antiquiores, quales apud Thebas Boeotias in templo Apollinis Ismenii literis Cadmeis scriptas vidisse se narrat Herodotus lib. V. c. 59 [pag. 400 ed. Wesseling. quam quidem illustrat, et post *Perellium* tom. 1 pag. 52. Nuoui Miscellanei Lucchesi, Lucca 1775 emendat cel. *Villoison* in Anecdot. graecis Venet. 1781 tom. II. pag. 129 not idem pag. 169 n. 1 antiquissimas graecas recenset inscriptiones. *Harl.*] Versus item Iambicos, quos pomo inscriptos Achilli, Pedasum Moneniam vrbem munitam Troianorum obsidenti, et iam re infecta discessuro, virgo quaedam eius quam patriae amantior misisse fertur, apud Veterem Scholiasten in Iliad. ζ. non procul ab initio, et apud Eustathium p. 476. Epitaphium Erenthalionis apud eundem Scholiasten Iliad. δ. v. 319. Epitaphium Idomenei apud Diodorum Sic. lib. V. pag. 239. [c. 79.]

m) Quibus asteriscum nullum additum vides, sub eorum nomine nihil hodie exstat.

EPIMENIDES Cretensis.
EVCLVS Cyprius.
EVMOLPVS Atheniensis.
* HANNO Carthaginiensis.
HELENA Musaei Atheniensis Filia.
HELLEN Deucalionis F.
HERCVLES.
* HERMES TRISMEGISTVS.
* HESIODVS.
* HORVS Aegyptius.
* HOSTANES Magus.
HYSTASPES. IAMBE. IMVTHE.
* ISATIS siue ISIS.
* LINVS Thebanus.
* MELAMPVS Amythaonis F.
MELISANDER Milesius.
MOCHVS Sidonius.
* MVSAEVS Atheniensis. NESTOR.
OLEN Lycius.
* OLYMPI duo.
* ORACVLA.
ORIBANTIVS Troezenius.
* ORPHEVS Thrax. OSIRIS.
* PALAEPHATVS Atheniensis.
PALAMEDES Argiuus.
PAMPHVS Atheniensis.
PARIS Troianus.
PHAENNO Epirotica.
PHANOTHEA.
PHANTASIA Memphitis.
* PHEMIVS Ithacensis.
PHEMONOE Cumana.
PHILAMMON Delphicus. [7]
PIERVS Lini F.
PISANDER Camiraeus.
PITTHEVS Troezenius. PRIAMVS.
PROMETHEVS.
PRONAPIDES Atheniensis.
SANCHONIATHON Berytius.
SARPEDON Lyciae Rex.
* SIBYLLA.
SIDON Ponti filia.
SISYPHVS Cous.

SYAGRUS.
TERPANDER Lesbius.
THALES Cretensis.
THAMYRIS Thrax.
THEMIS Fatidica.
THYMOETES. TIRESIAS.
* ZOROASTER.

CAPVT II

I. *De Amphione.* II. *Amune siue Thamune.* III. *Anthe.* IV. *Arction.* V. *Antipatro Acanthio.* VI. *De Aristea Proconnesio scriptore carminum Arimaspeorum.* VII. *De Abari, obiter.* VIII. *De Asbolo.* IX. *Asclepius.* X. *Automedes Mycenaeus.*

Amphion. I. AMPHION Thebanus a Tatiano f. 173 a) refertur inter scriptores Homero antiquiores, sed alii de eius scriptis tacent, Musicam Amphionis artem celebrasse contenti b). Vide Ludouicum Viuem ad Augustini lib. XVIII. de C. D. cap. 13. Hymnos Amphionis celebrat Philostratus in Hippodromi vita lib. II. de Sophist. pag. 613 c). Nonnulli, vt Iulianus apud Suidam in Ἀμφίων, non Musices tantum Lydiorumque modulorum, sed et lyrae inuentorem faciunt: Lyricum vocat Ioh. Malalas pag. 57. Syncellus pag. 156 et 158. A plerisque, vt Tzetza, Chil. I. hist. 13. Amphion traditur lapides canendo mouisse, edoctus a Mercurio, d) a quo lyram septem neruis instructam acceperit e). Quod vero Clementi Alex. [P] initio Protreptici, dicitur Musices ope Thebas f) muro cinxisse, hoc ab Horatio in arte,

a) Siue pag. 136 ed. Oxon. 8. Ab eodem *Tatiano* pag. 139, nec non a *Clemente Alexandr* Strom. pag. 332 traditur, constare, Amphiona duabus aetatibus ante bellum Troianum claruisse. conf. *Simson* in Chron. cath. ad A. M. 2616 et 2677. Catalog. Argonautarum a *Burmanno* confectum et ed. Valerii Flacci praefixum h. v. *Brucker.* in Histor. philos. crit. tom. I. pag. 402 sq. *Eudocia* in Villoison Anecd. graec. tom. I. pag. 18 et 19. *Harl.*

b) Conf. *Virgil.* Ecl. II. 23. 24 ibique interpr. *Lambecius* in Prodromo hist. lit. libr. II. cap. 4 §. 6 p. 156. *Harl.*

c) Siue II. 27 §. 4 fin. pag. 618 ed. *Olearii*, qui illic Amphionis, vt poetae, hymnos citari censet, in qua sententia quoque versatur *Petr. Ioan. Purette* in Memor. lit. acad. Pacif. I. et B. L. tom. X. pag. 194. Idem *Philostratus* in Iconum libr. I. 10 pag. 777 sqq. de Amphione, eiusque inuentis lyraque agit, eiusque interpres, *Olearius*, historias pluribus explicat. *H.*

d) Secundum alios a Ioue ipso. *Heraclides* apud Plutarch. de Musica pag. 1131 tom. II. aut tom. X. p. 651 ed. Reiskii, citharae cantum eiusque artem excogitatam primum perhibet ab Amphione, Iouis et Antiopae F. *patre* nimirum *docente.* adde *Huetii* Demonstr. Euang. Propos. IV. 21 p. 106 qui, eum atque Mosen vnum eumdemque fuisse, nimis subtiliter absoneque suspicatur. *Harl.*

e) Mercurium ei donasse lyram, narrat quoque *Apollod.* lib. III. cap. 5 §. 5. Apud scholiasten ad *Apoll. Rhod.* Argon. I. v. 740 sq. (qui fabulam de lapidibus cantu motis et muro Thebano repetit,) *Dioscorides* tradit, Amphionem accepisse lyram ab Apolline; Pherecydes contra ibid. et apud Schol. ad Homeri Iliad. N. vers. 302. Musas dedisse illi, prodit. *H.*

f) Thebas muro cinctas ab Amphione, memorat post Homerum [Odyss. λ'. vers. 263 sqq. vbi v. Scholiast. eumdem ad Homeri Il. ν'. 302 et Schol. Apollon. Rhod. I. 735, (qui Thebas ab Amphione Zethoque muro cinctas esse ad vim impetumque Phlegyarum depellendum, ex Pherecyde repetunt,) *Pausaniam* Boeot. s. L. IX. 5 pag. 720 qui bene obseruat, Homerum illius fabulae nullam fecisse

arte, [f]) et aliis refertur ad singularem eius sapientiam, qua ciues collegerit et in officio continuerit, ab Albrico [h]) ad eloquentiam, qua ciuibus sparsim degentibus suaserit, vt in vnum coeuntes ciuitatem moenibus cingerent. Amphionis dictum, ad quod respicit Plato in Gorgia, [I. p. 506 B.] illustrat Guilelmus Canterus Nou. Lect. lib. VII. cap. 27. [i]) Alius fuit *Amphion Thespiensis*, cuius librum secundum περὶ τȣ̃ ἐν Ἑλικῶνι Μȣσείȣ laudat Athenaeus lib. XIV. pag. 629.

Amune. II. Zoroastri et Hermeti adjungit, quin imo praeponit AMVNEM quendam Aegyptium Synesius in Dione pag. 51 εἰ μὲν ἠπιςάμεθα ὑμᾶς ἐυμοιρήσαντας ἐκείνην τῆς ψυχῆς τὴν ἀξίαν, ἣν Ἄμȣς, ἢ Ζωροάςρης, ἢ Ἑρμῆς, ἢ Ἀντώνιος. De eodem Amune dixerat paulo ante pag. 48. Ὁποῖος Ἀμȣ̃ς ὁ Αἰγύπτιος ȣ̓κ ἐξεῦρεν ἀλλ' ἔκρινε χρείαν γραμμάτων. Petauius quidem in notis demonstrat, se existimasse, quod Synesio sermo sit de Amune siue Amunte Monacho, de quo praeter Socratem, Sozomenum ac Suidam meminit in historia Lauso inscripta Palladius, Episcopus Asponensis. Addit etiam, hoc scholion repertum in ora Codicis Medicei: Ἐρομένȣ τινὸς αὐτὸν, εἰ ἀναγκαῖα τὰ γράμματα, ἔφη· εἰ ὁ νȣ̃ς ἔῤῥωται, τίς χρεία γραμμάτων; τὸ δὲ ȣ̓κ ἐξεῦρεν ἀλλ' ἔκρινε χρείαν γραμμάτων, ἀντὶ τȣ̃, ȣ̓κ ἐχρήσατο αὐτὸς γράμμασι, ἀλλ' ἀπεφήνατο τȣ́τȣς δεῖσθαι γραμμάτων, ὅιτινες ȣ̓ μέγεθος ἐυτύχησαν νȣ̃, ἵνα τὴν τȣ̃ νȣ̃ ἔνδειαν ἐντεῦθεν ἐπανορθῶνται. At enim longe verissima mihi videtur sententia Cotelerii T. 3. monumentorum Ecclesiae Graecae pag. 564 arbitrantis, a Synesio intelligi Amunem quendam Aegyptium sapientem vetustissimum, Hermetis Trismegisti aequalem. Ab hoc fortassis Amune scripta Ἀμμȣνέων memorata Eusebio lib. I. praeparat. Euangelicae cap. IX. et Apocrypha Ἀμμȣνέων γράμματα [k]) Philoni Byblio apud eundem lib. X. cap. 14. Quanquam ex Reinesii sententia pag. 97. Variar. Lect. Ἀμμȣνέες dicti sunt sacerdotes Aegyptiorum. Sed et hi ipsi fortassis ab antiquo illo Amune nomen habuerunt, qui in Platonis Phaedro dicitur THAMVS [l]). Eundem

fecisse mentionem, et auctorem esse poetam quemdam, qui carmina in Europam fecit; *Statium* in Theb. I. 10. ibique Lactant. *H.*] aliosque Hyginus fab. 69 vbi et nomina septem portarum a totidem filiabus Amphionis appellatarum. Vide ibi notas Thomae Munkeri, [et Staueren. pag. 141.]

g) v. 394 seq. adde Macrobium II. 3 in somn. [et *Banier* Erläuterungen der Götterlehre von Fabeln etc. Vol. IV. p. 297.]

h) Praeiuit iam *Solin.* Polyhist. cap. 13 „Thebas condidit Amphion — quod *afflatus suauitate* homines — ad obsequii ciuilis pellexerit disciplinam.“ De Amphionis erga fratrem ἄμȣσον facilitate v. *Horat.* Epist. I. 18. 41 sqq. ibique Lambin. nec non *Wieland* in elegantissima versione pag. 259 sq. vbi res ex antiquis monumentis praeclare illustratur. *Iaeg.*

i) adde *Valckenar.* Diatrib. in Euripidis Reliq. cap. VIII. vbi ex *Olympiodori* comment. inedito in Gorgiam Platonis, ad huius verba πεπονθέναι νῦν ὅπερ ὁ Ζῆθος πρὸς τὸν Ἀμφίονα ὁ Εὐριπίδȣ, haec producit in lucem: ὁ Ἀμφίων ἦτος Μȣσικὸς ἦν· ὁ δὲ Ζῆθος, ὁ ἀδελφὸς αὐτȣ̃ ἔλεγεν αὐτῷ, ὅτι ῥῖψον τὴν λύραν, καὶ κέχρησο ὅπλοις. Κἀγὼ ἂν λέγω σοι, ὅτι ῥῖψον τὴν φιλοσοφίαν, καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν δεῦρο, καὶ δίκαζε. — De interitu Amphionis alii aliter tradiderunt. v. cel. *Heyne* ad Apollod. Biblioth. I. pag. 595. *Harl.*

k) conf. quae de his docte exponit *Iackson*, Chronol. Alterthüm. p. 703 n. 8. *Iaeg.*

l) At Plato, iuuenis adhuc, scripserat Phaedrum, diu ante Socratis interitum, quum nondum in Aegyptum profectus esset: ideo hanc narrationem non potuit, (vti *Iablonskius* in Pantheo Aegypt. libro alioqui doctissimo, vbi de *Amune* copiose agit, V. §. 6. arbitratus est,) accipere ex sacerdotibus Aegyptiacis. Neque ipse in Phaedro, traditionem illam omni carere dubitatione, videtur existimasse. Saltem in Philebo (II. pag. 18 aut secundum edit. Bipontinam Vol. IV. pag. 223. c. 8. p. 15.

dem sane hunc esse, de quo apud Synesium sermo est, res ipsa declarat. Refert enim Plato, [Phaedr. III. p. 274] Theutum tum alia praeclara, tum inuentum literarum tanquam memoriae et sapientiae eximium instrumentum Thamuni Aegypti Regi commendantem, hoc ab eo tulisse responsum: ὦ τεχνικώτατε Θεῦθ', ἄλλος μὲν τεκεῖν δυνατὸς τὰ τῆς τέχνης, ἄλλος δὲ κρῖναι τίν' ἔχει μοῖραν βλάβης τε καὶ ὠφελείας τοῖς μέλλουσι χρῆσθαι. καὶ νῦν σὺ πατὴρ ὢν γραμμάτων, [l] δι' εὔνοιαν τἀναντίον εἶπες ἢ δύναται. Τοῦτο γὰρ τῶν μαθόντων λήθην μὲν ἐν ψυχαῖς παρέξει μνήμης ἀμελετησίᾳ … οὐκ οὖν μνήμης ἀλλ' ἀπομνήσεως (obliuionis, ita legendum, non ὑπομνήσεως) φάρμακον εὗρες, σοφίας δὲ τοῖς μαθηταῖς δόξαν οὐκ ἀλήθειαν πορίζεις. Thamus hic Aegyptius memoratur etiam a Philostrato et aliis. Ceterum a Philippo Cluuerio in Germania antiqua pag. 105 praeter rem confunditur cum Protoplasto Adamo, vti a praestantissimo Huetio pag. 119. Demonstrat. cum Moyse: rectius Coelius Rhodiginus lib. XXII. Antiquar. lect. c. 15 eum cum *Ammone* eundem facit, illo, vt existimo, ad quem scripsisse fertur Mercurius Trismegistus, de quo infra suo loco. Sane Plutarchus de Iside et Osiride pag. 354 [s. Vol. VII. pag. 396 sq. ed. Reiske,] auctor est, nomen *Amun*, quod Ioui quidam proprium esse affirmarunt, producto vocabulo Ammonem a Graecis appellari. De significatione eiusdem nominis consulendus praeter Plutarchum Iamblichus libro de mysteriis Aegyptiorum sect. VIII. cap. III. Quae vero de Thamuso (nescio an eodem?) siue Rege siue Pseudopropheta, m) eiusque planctu apud Aegyptios Zabiosque olim recepto disputantur ab interpretibus doctis ad Ezechiel. VIII. 14. a Joh. Seldeno syntagm. 2 de Diis Syris, Io. Marshamo in Chronico Canone, Hermanno Witsio in Aegyptiacis, Athanasio Kirchero Tomo I. Oedipi, a Iohanne Braunio in singularibus dissertationibus libro IV. selectorum sacrorum, ea tanquam ab hoc loco aliena lubens praetereo. Memoratur et Thamus quidam iunior Aegyptius apud Plutarchum de Oraculorum defectu pag. 419 qui mortem magni Panis imperante Tiberio renunciauit.

Anthes. III. ANTHES Lini aequalis (Pausaniae lib. IX. pag. 763. Ἀνθᾶν) ex Anthedone Boeotiae vrbe, cuius mentio apud Homerum, Iliad. β. v. 518. hymnos (non θρήνους, vt habet Gyraldus) scripsisse traditur a Plutarcho libro de Musica, pag. 1132 qui hoc hausisse se ait ex Heraclidis Pontici συναγωγῇ μουσικῇ. Vide et Stephanum in Ἀνθάνα, vbi ex Philostephano refert, Anthen, Neptuni filium, a Cleomene Leonidae fratre interfectum excoriatumque, et in eius corio perscripta oracula. Allegatur Anthes, alius, vt opinor, ab eodem Stephano in Ἁλικαρνασσός et Harpocratione in Ἄττις.

IV. De

p. 15. f. Fisch.) iudicio instructus maturiore multo cautius et consideratius differit de inuento illo: Ἐπειδὴ, inquit, φωνὴν ἄπειρον κατενόησεν, εἴτε τις θεὸς, εἴτε καὶ θεῖος ἄνθρωπος, ὡς λόγος, ἐν Αἰγύπτῳ, Θεῦθ τινὰ τοῦτον γενέσθαι λέγων, etc. i. e. *Postquam infinitam vocem cogitauit, siue deus aliquis, siue homo diuinus, qualis apud Aegyptios* Theuth quidam fuisse fertur, *qui primas in ipsa vocis infinitae vocales litteras considerauit, quae non vna, sed plures sunt.* &c. Reliqua ipse, cui volupe erit, leget feretque iudicium. Videmus vero, quam prudentius, at quoque minus confidenter de re tamquam incerta vagaque fama, in Philebo dissferuerit Plato. Plura in hanc sententiam disputauit acutus *Meiners*, in Versuch über die Religionsgeschichte der ältesten Völker, besonders der Aegyptier. Gottingae 1775 pag. 208 sqq. De Thaut, qui litterarum habetur inuentor, infra ad cap. XII huius libri commodior erit locus dicendi. *Harl.*

m) Vide Maimonidem in More Neuochim parte III. cap. 29 p. 426 edit. Buxtorfii.

Arctinus. IV. De Palladio agens Dionysius Halicarnassaeus antiquissimum testem citare se ait, ARCTINVM Poetam n), Παλαιότατος δὲ ὧν ἡμεῖς ἴσμεν, ποιητὴς ΑΡΚΤΙΝΟΣ, lib. I. Antiqu. Rom. c. 68. et 69. pag. 55., ex quibus verbis Martinus Delrio in aduersariis ad Senecae Troadem pag. 233. colligit, hunc Arctinum ante Homeri tempora res Troianas scripsisse. [?] Sed Dionysii mens est, nullum se scire antiquiorem auctorem, qui de Palladio commemorauerit, quippe de quo ne γρῦ quidem exstat apud Homerum. Et Io. Tzetzes Chil. XIII. v. 642 aliique scriptores fide digniores, vt Artemon Clazomenius in libro de Homero apud Suidam in Ἀρκτῖνος, (ita etiam diserte legit MStus Dionysii codex, non Ἀρατῖνος, teste Theodoro Rycquio in diss. de primis Italiae colonis pag. 440.) hunc poetam Homeri discipulum fuisse testantur. Confer Allatium lib. de Patria Homeri cap. IV. pag. 67 sq. Vossium de Poetis Graecis pag. 10 et Salmasium ad Solinum pag. 599. edit. Traiect. qui perperam scribit et ipse, Arctinum omnium Poetarum antiquissimum a Dionysio Hal. habitum fuisse. o) Scripserat *Arctinus* iste Milesius Αἰθιοπίδα siue de rebus Memnonis Aethiopis, qui auxilium tulit Troianis: et Ilii p) πέρσιν siue excidium, vt refert Eusebius in Chronico ad A. MCCL. vbi vide Ios. Sca-

n) conf. quae de hoc poeta tradit *Heyne* ad *Virgil.* Aen. I. Excurs. XIX. et II. Exc. I. p. 230, vbi contendit, ea, quae ex *Arctino* Dionys. Halic. de Palladio narrat, posse vix aliunde, quam ex carmine Aethiopidis petita esse. At *Proclus* quoque Ἰλίου πέρσιδος fecit mentionem. Nam in Bibliotheca publica D. Marci Veneta est cod. MSt. Homeri Iliadis a Villoisono in Vol. II. Anecdotorum graecorum celebratus, cui particulae quaedam ex *Procli* Chrestomathia praemittuntur. Hae, vt vir quidam doctus, qui illum codicem diu habuit in manibus, me fecit per litteras certiorem, continent notitiam de Cyclo poetarum, qui Post Homerica scripserunt. Omnes illae, praeter Homeri vitam, a *Leone Allatio* iam tributam Proclo, et in lib. de patria Homeri editam, (quamquam in hac etiam quaedam desunt, quae in codice Veneto reperiuntur, at a manu aliena addita videntur,) sunt, vt opinatur amicus, adhuc ineditae, et de sequentibus agunt carminibus, de Telegonia *Eugamonis*, poetae, cuius nomen in *Fabricii* Bibl. graeca desideratur; de Aethiopide *Arctini*, (qui hic *Mitylenaeus* fuisse dicitur, non, Milesius, vt Eusebius et Suidas produnt;) de νόστοις *Augiae*, probabiliter poetae comici mediae comoediae; de Iliade parua *Leschis*; de carmine ARCTINI, Ἰλίου πέρσις: cuius commemoratio facit, vt credat vir ille doctus, a Proclo quoque adsignatum fuisse *Arctino* id carmen, et Hieronymi, (quem quidem interpolatum esse, nec tale poema exstitisse vmquam, suspicatur *Heyne* l. c.) auctoritatem Procli testimonio firmari. Iaeg. adde *Christ. Gottlieb Schwarz* diss. de poetis Cyclicis, praecipue notam, (ex Dodwello, de Cyclis, pag. 128 et 129 haustam,) pag. 40. *C. G. S. dissertationum selectarum*, a me collectarum et editarum, Erlangae, 1778. 4. *Harl.*

o) In *Eduardi Corsini* Fastor. Atticor. Tomo III. (Flor. 1751. 4.) Olympiade I. p. 3. de tempore, quo floruerit *Arctinus* Milesius, inter alia haec habentur: „*At Fabricius* (B. Gr. T. I. p. 9.) optime obser„uauit, illud vnum ex *Dionysii* verbis inferri, „quod *Arctinus* ille omnium primus *Palladii* men„tionem iniecerit, longeque verisimilius existimat, „*Arctinum* inter *Homeri* discipulos habendum esse. „*Ego vero Suidae, siue potius Artemonis Clazo„menii, quem Suidas exscripsit, verba sic expli„cari posse putauerim, vt Arctinus Homeri imi„tator, non auditor, fuerit, adeoque illo lon„ge inferior ad Olympiadas iam numeratas re„ferri debeat. At certe quidem Homerus ea ae„tate, qua Olympiades numerari coeperunt, iam „e viuis excesserat; et quamuis etiam Olympia„dum initio vixisse cum aliis existimetur, Arcti„nus tamen illi suppar esse non potuit; vbi prae„sertim cum Lesche Lesbio certasse concedatur, „quod a Clemente asseritur, adeoque ad Olymp. „XXX. referri debeat, vt accuratius ibi expone„tur.* (NB. quo loco l. c. p. 50. promissi oblitus ne verbulum quidem de Arctino, perpauca de Lesche, plura de Alcmane refert Auctor) „*Cyril„lus tamen* (contra Iulianum L. I.) *Eusebium, „opinor, secutus, ait: Prima Olympiade fuisse „dicitur Arctinus Milesius, Romulusque et Re„mus nascuntur. Krohn.*

p) Ilii πέρσιν scripsit etiam *Stesichorus*, *Lesches* et

Scaligeri notas pag. 72. *Αἰθιοπὶς κατὰ Ἀρκτῖνον τὸν Μιλήσιον* memoratur etiam in veteri tabula Iliaca a Raph. Fabretto illustrata. Nescio, an idem sit *Arctinus*, quem Corinthium vocat Athenaeus lib. I. pag. 22. et cui Titanomachiam a quibusdam tributam docet lib. VII. pag. 277. quam alii tribuerunt Eumelo Corinthio q). Recentior certe sit oportet *Arctinus* Poeta, cuius versus nonnullos Graecos de Iambo adducit Diomedes lib. III. pag. 473 edit. Putschii. Meminit *Arctini* veteris etiam Cyrillus I. contra Iulian. pag. 12.

Antipater. V. ANTIPATRUM praeterea *Acanthium* iis, qui ante Homerum bellum Troianum literis mandauerunt, accenset Rycquius pag. 431. Photium auctorem allegans. Sed nihil tale apud Photium legas. En tibi eius verba cod. CXC. *Ἀντίπατρος δέ φησιν ὁ Ἀκάνθιος Δάρητα πρὸ Ὁμήρου γράψαντα τὴν Ἰλιάδα, μνήμονα γενέσθαι Ἕκτορος.* Nihil aliud dicit, quam Antipatrum de Darete, qui ante Homerum scripsit, aliqua memoriae prodidisse, non ipsum Homero antiquiorem fuisse. Confer Eustathium ad Odysseae λ. pag. 453.

Aristeas. VI. Inter scriptores ante Homerum a Tatiano refertur etiam ARISTEAS r) siue *Aristeus*, PROCONNESIUS, scriptor carminum Arimaspeorum. Hoc fuit poema Epicum, tribus libris constans de bello Arimaspeorum, gentis Scythicae siue Hyperboreae cum gryphibus, auri custodibus. Senos Versus ex illo opere producit Dionysius Longinus lib. *περὶ ὕψους* S. VII. pag. 82 edit. Iac. Tollii, [vbi v. Langbaen.] Alios sex, Tzetzes Chil. VII. v. 688 sequ. quem vide sis etiam Chiliad. II. Histor. 50. Meminerunt eiusdem poematis, [*] Herodotus lib. IV. c. 13. s) et 14 et 16. Strabo et alii veteres, quorum loca notauit Meursius in Bibliotheca Graeca pag. 1246. et Vossius de Historicis Graecis lib. IV. cap. 2. qui etiam ex Dionysii Halicarnassensis iudicio de Thucydide, obseruat, opus illud fuisse suppositium. Arimaspae *μονῶπες* t) siue vnoculi ab Aeschylo dicti, ab Orpheo in Argonaut. v. 1061 *ἀεροπῶπες* (siue *ἀεργῶπες*, vt Holstenius ad Stephanum pag. 46) quod sagittis iaculandis valerent, et inter dirigendum arcus alterutrum oculorum clauderent, vt Eustathius tradit ad Dionysium Periegetem v. 31.

et *Acatus* Argiuus, teste Athenaeo. lib. 13. [p. 610. C. Casaub.] nisi legendum *Sacadas*, vt Meursio in mentem venit. *Fabr. Corsinus* l. c. p. 3. *Nihil ego tamen in Athenaei textu* (L. XIII. ἐκ τῆς Ἀκάτα Ἀργείου Ἰλιοπέρσιδος) *mutauerim; sed solum ita voces distinxerim* ἐκ τῆς Ἀκᾶ τοῦ Ἀργείου. *Etenim Acas quidem Poeta Tragicus a Suida memoratur, qui facile* ARGIUUS *fuerit. At certe quidem Sacadas ille, qui saepius Auloedia Pythiis vicit, non Poeta, sed Cantor potius, fuisse dicitur, adeoque Ilioepersida edidisse non videtur. Krohn.*

q) *Eumelum* Titanomachiae auctorem habuisse quoque videtur *Eudocia:* nam in Ἰωνιᾷ s. *Violario* ab ill. *Villoisono* in Anecdot. graecis, part. I. publicato, pag. 91 de illa Titanum pugna, *Βριαρέως*, ait, *κατὰ μὲν Ἡσίοδον, Οὐρανοῦ καὶ Γῆς παῖς ἐστι· ... κατὰ δὲ Εὔμηλον, Γῆς καὶ πόντου.* *Harl.*

r) Vtrumque enim dicitur. Vide Perizonium ad Aeliani Var. Hist. lib. 3. c. 30. *Fabric.* Aristeae etiam meminit cum iudicio *Gellius* N. A. lib. IX. 4. et copiose *Huetius* demonstr. euangel. Prop. IX. c. 142. §. 6. conf. *Origenes* lib. III. contra Celsum pag. 126. *Heumann.*

s) Ad quem locum *Valkenaer* pag. 286 ed. Wesseling. „insulsi, ait, quod condidisse credebatur ille praestigiator, poematis enarrat etiam argumentum *Pausanias* I. p. 58. qui meminit eiusdem V. pag. 392. Hoc veluti fonte Scythica Herodotum non pauca deriuasse, suspicari licet ex istis, quae dedit ex hoc fabulatore *Gellius* N. A. IX. c. 5. [potius c. 4]" *Harl.*

t) Herodotus IV. 27. *ἄριμα γὰρ ἕν καλέουσι Σκύθαι, σποῦ δὲ τὸν ὀφθαλμόν.*

31. Suidas praeterea auctor est, Aristeam v) hunc prosa scripsisse Theogoniam, στίχοις circiter mille. Ceterum licet pro Tatiano, Aristeam Homero antiquiorem statuente, faciant, qui eundem Homeri magistrum fuisse existimarunt, teste Strabone lib. XIV. pag. 639 et Eustathio ad Iliad. β. pag. 250.: communis tamen sententia est, Aristeam vixisse Croesi Cyrique temporibus, vt idem Vossius ostendit, adeoque centum minimum post Homerum annis. Ne dicam, quod Olympiade quinquagesima x) natum esse Suidas retulit.

Abaris. VII. Homero iunior quoque est ABARIS, y) Seuthi F. Sacerdos Apollinis, non ante Olympiadem tertiam celebris et Herodoto IV. 36. [p. 297. vbi v. Wesseling. et Valken.] Straboni aliisque memoratus, quem Porphyrius et Iamblichus testantur dictum fuisse αἰθροβάτην. Suidas z) ait, scripsisse χρησμὲς siue oracula, Scythica vulgo dicta, quae laudat etiam Schol. Comici ad Equites [v. 725] et Apollonius hist. mirab. c. 4. Tum καθαρμὲς et Nuptias Hebri fluuii, et Apollinis aduentum ad Hyperboreos, denique prosa Theogoniam. Abaridis Hyperborei ἐπῳδαὶ memorantur Platoni in Charmide. [p. 465. D. ed. Frf.] *Abaris Heraclidis* Plutarcho de Poetis audiendis [c. 1. ad q. l. vid. Krebs. p. 99. f.] memoratus fuit liber fabulis refertus ad voluptatem lectorum. Pythagorae λόγον πρὸς Ἄβαριν excitat Proclus in Timaeum lib. III. pag. 141. Nec sane desunt, qui Pythagoraeis Abarin accenseant, et eoram Phalaride rebus praeclaris edoctum, femurque aureum a Pythagora illi ostensum referant, vt Porphyrius in Philosophi vita pag. 18. 19. Iamblichus c. 19. 22. 28. et 32. quo in loco mihi summam ac praecipua capita libri Pythagorici ad Abarin referre videtur, licet apud Iamblichum non inueniam, quod Pythagoram in libro ad Abarin demonstrasse testatur Proclus, τὸν ὀφθαλμὸν ἀνάλογον εἶναι τῷ πυρί. Etiam inter Epistolas, quae Phalaridis nomine feruntur, quinquagesima sexta est ad Abarin, quam sequitur quinquagesima septima aa) Abaridis nomine scripta ad Tyrannum. Sed Pythagora ipso atque adeo Phalaride secundum nonnullos (quorum Harpocratio in Ἄβαρις meminit) longe antiquior fuit Abaris; bb) et librum sub Pythagorae nomine ad Abarin, vt plura alia, a Pytha-

v) Idem, quod Suidas, at breuius, prodidit *Eudocia* l. m. pag. 68., addit tamen, Theogoniam ab eo scriptam esse πάνυ καλῶς. *Harl.* Praeter scriptores, a Fabricio laudatos, consuli potest *Baylius*, Art. Aristée le Proconnesien. *Iaeg.* et *Laur. Crassus* in Istoria de poeti graeci. — Neapol. 1678. fol. p. 66. De fabulosa eius peregrinatione praeter Herodot. v. quoque *Maxim. Tyrius* diss. 38 p. 447 et diss. 16 p. 177 ed. 2. Dauis. *Harl.*

x) Apud Suidam pro Ὀλυμπιάδι ν, omnino reponendum esse νε, h. e. Olympiade quinquagesima quinta, *Edward Simson* in Chron. cathol. col. 625. vbi disputat de illo homine, adfirmat. adde *Dodwel.* de vett. Cyclis etc. diss. III. p. 130. *Harl.*

y) Alius Seuthus siue Scythus, pater Arcesilae, Laert. IV. 28.

z) Adde *Eudociam* l. m. p. 20. quae etiam memorat, Lycurgum, oratorem, in quadam oratione meminisse illius in Graeciam aduentus et peritiae vaticinandi ab Apolline acceptae. *Harl.*

aa) s. ep. 77. et 78. ed. Lennepii, quem conferes ad vtramque epistolam. *Harl.*

bb) *Suidas* in Ἄβαρις scribit, Abarin legatum, qui oraculum consuleret, eo venisse dici κατὰ τὴν τρίτην ὀλυμπιάδα. Kuster. tamen inuenit in vno cod. Paris. scriptum κατὰ τὴν νγ' ὀλυμπιάδα, i. e. *Olympiade LIII.* quod magis consentit cum Pindaro apud Harpocrationem, Abarin venisse in Graeciam tempore Croesi, qui a Cyro victus Olymp. LIX. conf. *Bentleii* respons. ad Boyl. de aetate Pythagorae, ex interpret. *Lennepii* latina post Phalarid. epistolas tom. II. p. 24. Olymp. III. h. e. ante Christ. 766 claruisse Abarin, *Edward. Simson* in Chron. col. 475 sq. ex Eusebiano Chronico et Harpocratione, manifestum esse putat, et illi circiter tempori adserit quoque *Arctinum*, Milesium, poetam, *Leschen* atque *Eumelum*. Pythagora fuisse antiquiorem Abarin, statuit quoque *Huetius* Quaest. Alnet. lib. II. cap. 12. §. 2. pag. 177. *Harl.*

thagoricorum vel Platonicorum aliquo confictum esse haud dubito. Tum res Aristeae pariter et Abaridis multis fabulis conspersas fuisse praeter alios nec ipse diffitetur Iamblichus, qui c. 28. *μυθολογέμενα* appellat. [a])

Asbolus. VIII. ASBOLVS Centaurus, scriptoribus, qui ante Homerum floruere, accensetur ab eodem Tatiano, cuius locum repetit Eusebius [*] lib. X. praeparat. pag. 495. Idem Eusebius lib. IX. c. 17 ex Eupolemo, Alexandri Polyhistoris fide refert, Asbolum Graecis dici, qui Phoenicibus Chamus, Chanaanis filius, Mesraimi frater, Aethiopumque simul, et Aegyptiorum parens. Asboli cadaueri hoc Epigramma imposuisse dicitur Hercules, qui eum ob impietatem et truculentiam crucifixit:

> ΑΣΒΟΛΟΣ οὔτε Θεῶν τρομέων ὄπιν, οὔτ' ἀνθρώπων
> Ὀξυκόμοιο κρεμαστὸς ἀπ' εὐλεπίδος κατὰ πεύκης
> Ἔγκειμαι μέγα δεῖπνον ἀμετροβίοις κοράκεσσιν.

Auctor Philostratus in Heroicis in imagine Neoptolemi, vbi ex his Herculis versibus dignitatem antiquitatemque poeseos conatur adstruere. Eosdem refert Tzetzes Chil. V. hist. 22., quo in loco Herculem sapientissimum fuisse obseruat, Astrologum, Poetam, Philosophum, Medicum et Magum denique. Sed Asbolum Poetis audacter accenset Gyraldus, vir doctissimus, eumque secutus Iosephus Barberius libro de miseria Poetarum Graecorum, etsi, versus ipsum ante Homerum fecisse, neque Tatianus neque Eusebius vsquam prodiderunt. Herculis Epigramma nescio, an vno versu auctius, legerit Ianus Parrhasius, qui ita latine reddit ad Horatii artem Poeticam, statim sub initium:

> Contemtor Diuum atque hominum, crudelis et idem,
> Per terras scelere infamis, pro turpibus ausis
> Asbolus, ex alta suspensus brachia pinu
> Semifero nigros depascit pectore coruos.

Asclepius. IX. De ASCLEPIO discipulo Hermetis infra disserui capite octauo, vbi egi de scriptis, quae vulgo referuntur ad Hermetem Trismegistum. Medicinae ac Chirurgiae inuentorem celebrat Diodorus Sic. lib. V. c. 74. pag. 235, [f. tom. I. p. 390 ed. Wesseling. adde *Eudociam* in Villois. Anecd. gr. I. p. 431. *Xenoph.* de Venat. cap. 1. §. 6. ibique cl. Zeune, pag. 214. I. H. *Schulzii* historiam Medicinae p. 80 sqq. *H.*] Ad tempora Deborae refertur in Chronico Paschali pag. 79. Fuit et *Asclepius* iunior Grammaticus et Sophista, cuius meminit Vlpianus ad Demosthenis Philippicam I. Scholiastes Thucydidis lib. I. pag. 13. Marcellinus in Thucydidis vita, et Etymologicum magnum in *ἄχνη*, nisi ibi ex Sylburgii coniectura legendum sit *Asclepiades*. Alius *Asclepius Trallianus*, qui Nicomachi Arithmeticam illustrauit commentario, etiamnum superstite in variis Bibliothecis. Varios *Asclepiades* eorumque scripta refert Meursius in Bibliotheca Graeca pag. 1267. 1195 et in notis ad Chalcidium pag. 24 seq.

Automedes. X. AVTOMEDES MYCENAEVS, qui circa tempora Troiana vixit, ab Eustathio in Odyss. *γ'*. pag. 126. dicitur Praeceptor fuisse Demodoci, de quo mox dicturi sumus, et carmine Heroico scripsisse τὴν Ἀμφιτρύωνος μάχην πρὸς Τηλεβόας et τὴν
ἔριν

a) v. *Baylius* art. *Abaris*, et *Brucker*. Hist. philos. lib. II. cap. XI. *Iaeger.*

ἱερ Κιθαιρῶνος καὶ Ἑλικῶνος, quae deinde [P] nomina montibus Boeotiae notissimis indita sunt. Meminit eius quoque Tzetzes prolegomenis ad Lycophronem ex Demetrio Phalereo: ipse enim illum legisse se negat, non magis, quam Demodocum et Chaerin Cercyraeos, vel Phemium Ithacensem. Automedis Praeceptor fuisse fertur Perimedes Argiuus, idemque Demodoci, et Licymnii Buprasii, et Pharidae Probolique Lacedaemoniorum.

CAPVT III

I. *Chiron vnde dictus, item Centaurus ac semiuir siue semiferus.* **II.** *Sidonii locus de Chironia arte.* **III.** *Chironis scripta.* **IV.** *ὑποθῆκαι Χείρωνι Hesiodo ab aliis tributae.* **V.** *Marcelli Sidetae σχίλια Χείρωνι περὶ ἰχθύων.*

De CADMO Phoenicio dixi infra cap. XXIII. 2.

Chiron. I. CHIRON Pelethronius, Phillyrae a) vt ferunt et Saturni filius, vnde *Phillyrides* dicitur Virgilio [Georg III. v. 550.] Aesculapii, Iasonis, Achillis b) aliorumque illa aetate heroum praeceptor, Medicus, Musicus ac Philosophus illustris fuisse perhibetur, μουσικῆς τε ἅμα ὢν καὶ δικαιοσύνης καὶ ἰατρικῆς διδάσκαλος, Plutarch. de Musica pag. 1145. 1146 et quod equis venari docuisset, centaurus appellatus, vt notat Tzetzes Chiliad. VI. hist. 94. [adde *Palaephat.* fab. 1.] Aliam rationem reddit Damascius apud Suidam in Σαραπίων et Iohannes Sarisberiensis lib. I. policratici pag. 12 vbi pro *semiuiri* Chironis, legendum, vt paulo post, *semiferi*, etsi *semiuir* audit etiam Ouidio lib. V. Fastor. v. 380. Otto Heurnius in antiquitatibus Philos. Barbaricae pag. 107 affirmat, eum vti *Chironem* dictum a manuum dexteritate in tractandis vulneribus, sic *semiferum* habitum, quod inuenta ipsius non humano generi tantum, sed brutorum quoque animantium saluti conducant. [Aeque lepida est *Eudociae*, p. 432.

a) In Chronico Paschali pag. 36. et 37. male Φιλύρα. *Fabric. Ixionis* filium fuisse Chirona atque auctorem Γιγαντομαχίας finxisse, Saturnum in equum conuersum, rem habuisse cum Philyra, Oceani filia et procreasse Centaurum Chirona, narrat *Eudocia* p. 431. confer quoque *Hygini* fab. 138 ibique Munker et Staueren. Tum *Philyra* cum simplici *l* scribitur a *Pindaro* in Nem. Od. 3. str. 3. vers. 76. vbi educatio Achillis describitur, *Apollon. Rhod.* Argon. II. 1235 sqq. cum schol. vbi Chironis historia enarratur, *Apollodor.* I. cap. 2. sect. 4. *Hygino* aliisque. In Marmoribus Taurinensibus (Augustae Taurinorum 1743. 4.) part. II. pag. 10. est Achilles puellulus equino Nutricii, Chironis, dorso insidens, cum muliere, n. Thetide, quae adstat et filiolum tradit commendatque Chironi: in adiecto commentario Achillis et Chironis historia explicatur. *Laur. Beger* in libro: Bellum et excidium Troianum ex antiquitatum reliquiis delineatum et illustratum, Berolini 1699. 4. ex Fabretti tab. Iliaca exhibet tab. 4—6. Achillem Chironi traditum, ab eodemque venationem et musicam edoctum, et pag. 2 sqq. illustrat. *Harl.*

b) *Thesei* quoque, vt tradit Xenophon libro de Venatione, [cap. 1. p. 212 sqq. ed. cel. Zeunii, in Xenophontis Opusculis politicis, etc. Lipsiae 1778 vbi plures Chironis discipuli memorantur. *Theseum* quoque adnumerat sociis aut discipulis Chironis *Eudocia* in Villoisoni Anecdot. graecis I. pag. 84 vbi de Achille copiosa est, itemque et pag. 431. Chironis fictam veramque historiam, artes disciplinam fataque explicat. *Harl.*] *De Achille* vide Fabrettum ad tabulam vet. Iliadis p. 357. et Caroli Drelincurtii Achillem p. 10. Respicit et Ouid. 5 fastor. 385. Tertullianus c. 5 de Pallio, et Plutarchus V. 4 et IV. 1. Sympos. De *Aesculapio* Pindarum Pythionic. Od. 3. [Apollod. Biblioth. I. cap. 10 f. 3.] Fertur et Chiron filiam habuisse *Hipponem*, quae naturali disciplina Aeolum imbuerit, vt legitur apud Clementem Alex. I. Strom. p. 306.

p. 432 explicatio: partem equi, adeoque rationis expertem, significare τὸ πρακτικὸν, partem humanam τὸ λογικόν. *H.*]

Chironis inuenta. II. Artis lyricae ac Medicinae inuentorem fuisse, et Aesculapium medicina, Achillem cithara, in Astrologia c) Herculem literis instruxisse, notant Scholiastes Homeri Iliad. Δ. 219. Arati v. 436 et Scholiastes Germanici [?] pag. 135. 136. Herbarum vires ac medicamenta siue artem Chirurgicam ex herbis reperisse referunt etiam Hyginus fab. 138 et 274. Plinius lib. VII. c. 56 et Suidas, [item Eudocia, pag. 437.] Plutarchus III. 1. Sympos. pag. 647. Τύριοι μὲν Ἀγηνορίδῃ, Μάγνητες δὲ Χείρωνι τοῖς πρώτοις ἰατρεῦσαι λεγομένοις ἀπαρχὰς κομίζουσι. Hinc vulgari prouerbio Χειρώνιον ἕλκος pro insanabili. Et vetus Epigramma:

Quod Chironia nec manus leuarit
Nec Phoebus, sobolesue clara Phoebi.

Apud *Sidonium* tamen libro Epist. 12. Chironia ars Medicae siue Machaoniae opponitur, vbi ait Iustum Medicum *Chironia magis institutum arte quam Machaonia.* Siue quod per Chironiam artem perstringit lucripetarum quorundam Medicorum manus auidas, vt suspicatur Sauaro, siue potius (vt Rigaltius ad Ouosandrum pag. 12.) ludit ambiguitate vocis χείρων, quod peiorem Graecis significat, ac si mala potius arte, quam medica et salutari institutum Iustum innuat. Perinde vt Diogenes, duos cum centauros pessime pictos videret, vter, inquit, horum est χείρων siue deterior? Confer Menagium ad Laertii lib. VI. sect. 50. pag. 244. [adde *Schulzii* Histor. Medicinae p. 92 sqq.]

Chironis scripta. III. Porro Suidas testatur, Chironem scripsisse ὑποθήκας δι' ἐπῶν, πρὸς Ἀχιλλέα, et ἱππιατρικὸν, d) vnde Centauri quoque nomen consecutus fuerit, etsi Daniel Clericus, qui de Chirone nonnulla collegit parte 1. Historiae Medicinae lib. I. cap. 10. ita dictum mauult, quod fuerit Thessalus, quam gentem primam equos domuisse constat. Clemens Alex. I. Strom. p. 306. ex auctore Titanomachiae refert ὡς πρῶτος Χείρων ἦτος

Ἔις τε δικαιοσύνην θνητῶν γένος ἤγαγε, δείξας
Ὅρκον, καὶ θυσίας ἱλαρὰς καὶ σχήματ' Ὀλύμπου.

Praetereo, quae de Chirone obseruauit Ioh. Brodaeus ad Anthologiam Epigrammatum Graecorum pag. 86 et Petrus Lambecius lib. II. de Bibl. Vindob. pag. 525 sq. vbi recenset antiquissimum Dioscoridis codicem manu exaratum Bibliothecae Vindobonensis, in quo praeter alias imagines occurrit pictura quadrata, cui aureus est fundus, repraesentans hos septem Medicos priscos, Machaonem, Chironem, Nigrum, Heraclidem, Mantiam, Xenocratem et Pamphilum. Chironem in *mulomedicinae* libris laudat praeter Hieroclem in Veterinariorum Graecorum collectione etiam Vegetius, et in libro *de herbis* Apuleius, idemque opus Chironis nec Arabibus ignotum esse obseruat Kircherus T. III. Oedipi Aegyptiaci p. 68. [v. *Meursii* Biblioth. gr. libr. X. h. v. in Thesaur. Gronou.]

IV. Quod

c) Quatenus astrorum cognitio illi tribui possit, disquirit *Goguetus* de Orig. Legg. et Art. Part. II. p. 243 sqq. vers. germ. De inuentis illius in arte salutari vide *Cellarii* diss. de antiquitatt. med. cap. II. §. XI. (pag. 243 ed. Walch.) *Iaeg.* adde *Bailly* Geschichte der Sternkunde des Alterthums, ex versione Wuinschii theotisca, part. I. pag. 224. part. II. p. 242. et 385. *Harl.*

d) Ex Suida etiam *Eudocia* p. 437 vbi vero exaratum legitur ἱππιατρικῶν. *Harl.*

Ehus ὑποθῆκαι. IV. Quod ad ὑποθήκας attinet, eas Hesiodo alii tribuerunt, inter cuius scripta Scholiastes Pindari e) Pythionic. Od. VI. initium carminis [*] referens et Pausanias quoque in Boeoticis pag. 772. auctor est, a quibusdam referri παραίνεσιν Χείρωνος ἐπὶ διδασκαλίᾳ τοῦ Ἀχιλλέως. Et Aristophanes Comicus in Δαιταλεῦσι apud Phrynichum [p. 32. ed. Pauw.] et Thomam Magistrum, in ἀκεστής, [p. 25. etc. ed. Bernard. vbi vide interpr.] ridet Hesiodi ὑποθήκας. At Hesiodo abiudicarunt Boeotii ipsi et Aristophanes Grammaticus apud Quintilianum libro et capite primo Institutionum Oratoriarum, [§. 15. siue pag. 18 sq. ed. Burmanni, vbi vide interpretes, et Regius iam notat, Aristotelem libr. VII. Politic. cap. 17. huius praecepti *Hesiodei* meminisse. *H.*] Neque vnquam probari poterit, germanum fuisse foetum Chironis: quanquam multorum auctorum testimonio traditum est, quod Chiron Achillem instituerit *Venatu, fidibus, palaestra et herbis* vt ait Sidonius carmine IX. v. 131.

Marcellus Sidetes. V. Longe minus ad Chironem nostrum referri fas erit *Marcelli Sidetae* versus de piscibus, qui in codice Mediceo, cuius apographum vidi in Bibliotheca Marquardi Gudii, inscribuntur Μαρκέλλου Σιδέτου σχόλια Χείρωνος περὶ ἰχθύων. Quod poema (siue poematis fragmentum potius) separatim editum est olim Parisiis a Morello Graece [*] forma octaua sic octopertita sub titulo *Marcelli Sidetae ἰατρικῶν περὶ ἰχθύων.* Huius Marcelli ex Side Pamphyliae vrbe oriundi meminit Hieronymus libro 2. contra Iouinianum, [tom. II. p. 166 ed. Oper. Plantinian.] et Suidas [atque ex illo *Eudocia* pag. 299] testatur, Medicum fuisse temporibus Marci Antonini Imp. scripsisseque versibus Heroicis Βιβλία Ἰατρικὰ μβ siue *Poema Medicum libris XLII.* Idem, ni fallor, est Marcellus Medicus laudatus Stephano Byz. in ἀντίκυραι f) [*]. Quod denique Suidas testatur in Marcelli opere nonnulla etiam

e) ὑποθῆκαι Chironis respicit praeter Pindarum etiam Horatius Epod. XIII. notante Petro la Seine libro de Nepenthe Homeri parte IV. pag. 1404 in thesauro Gronouiano Tom. XI. Porro apud Iuuenalem III. 205 in verbis — *et recubans sub eodem marmore Chiron,* intelligitur abacum marmoreum sustinens fulcrum itidem e marmore formatum in speciem Centauri siue Chironis, non vt Britannicus suspicabatur, opus nescio quod, compositum de Chirone, *vt planius,* inquit, *paupertas Codri ostendatur, qui ne haberet quidem commoda librorum suorum repositoria. Fabric.* v. Interpr. ad Petron. c. 36. *Iarg.* Ὑποθῆκαι denotant *praecepta,* quomodo aurea Pythagorae carmina *Hierocles* in Comment. princ. ad ea vocat, atque *Simplicius* in Epicteti Ἐγχειρίδ. princ. a *Galeno* autem de Anim. perturb. c. VI. παραινέσεις dicuntur, in quem modum quoque *Hesychius* v. Ὑποθήκη et *Suidas,* v. Ὑποθῆκαι interpretantur. Solonis Ὑποθηκῶν meminit Suidas v. Σόλων. κατὰ τὴν τοῦ μάντεως ὑποθήκην *secundum vatis consilium* siue *praeceptum,* Diodor. Sic. IV. cap. 66. *Harl.*

f) Eudocia fere descripsit Suidam, nisi vt expressis verbis exaratus sit numerus librorum, — βίβλια ἰατρικὰ δύο πρὸς τοῖς τεσσαράκοντα. Quod vero in exemplo editum Σιδίτης loco Σιδήτης ab vrbe Σίδη in Pamphylia (vide Stephan. Byzant. h. vrbe,) et additum est, ἐν οἷς καὶ περὶ Λυκάνθ, Eudocia corruptum Suidae codicem manibus versasse est credibile. Nam apud Suidam editiones veteres easdem maculas habuerant adspersas. Kuster. vero, correctioni Lambecii in Comment. de bibl. Caes. Vindobon. part. II. lib. VI. col. 338 sq. (ed. Kollarii) ex Aetio Amideno bene docteque factae, recte obsequutus rescripsit λυκανθρώπου.

Poematis autem s. fragmenti codd. MSS. exstant; *vnus* in biblioth. Medicea. (vide *Bandini* Catalog. codd. gr. bibl. Laurentianae, tom. II. col. 246 sq. et *Montfaucon.* Bibliothecam biblioth. MSStorum pag. 345) tum *duo* in biblioth. regia Parif. apud Labbeum in Noua bibliothec. MSS. librorum, pag. 134. Parif. 1653. n. 1691. et 1708 in Catalogo autem codd. MSS. Parif. vol. II. pag. 496 nr. 2408 circa a. C. 1270 exaratus, et pag. 531 n. 2633

etiam lecta olim fuisse περὶ λυκανθρώπε, hoc confirmat Aetius Amidenus [lib. VI. cap. 11.] qui Marcellum auctorem laudans de *lycanthropia* agit libro secundo secundae tetrabibli capite vndecimo. [*Lambec.* Comment. de Bibl. Vindob. vol. VI. col. 339 sqq. hoc fragmentum ex Aetio quoque inseruit, et illustrauit. Eumdem locum transscripserat olim ad verbum fere *Paullus Aegineta* lib. III. cap. 16 et typis repetendum curauit *Schneiderus* V. C. ad Plutarch. de puerorum educat. pag. 109. *Harl.*] [?]

CAPVT IV

I. *De Corinno.* II. *Creophylus Homeri magister, an hospes.* III. *Ab Homero accepit* Οἰχαλίας ἅλωσιν, *vel, vt alii, ab illo Homerus. Vtrum idem poema* Ἡρακλεία. IV. *Callimachi Epigramma.* V. *Daphne Tiresiae filia.* VI. *Plures hoc nomine. Daphnis bucolici carminis inuentor.* VII. *Daphnes de Homero Vaticinium.* VIII. *Dardanus Magus. Dardaniae artes et scripta.* IX. *Dardanarii qui.* X. *Plures Dardani.*

[Cum auctario et animaduersionibus I. W. Iaegeri et G. C. Harles.]

Corinnus. I. CORINNVS Iliensis, Palamedis discipulus, Iliada ante Homerum primus concinnasse traditur a Suida, [atque ex eo *Eudocia* pag. 271.] et Homero totum poematis sui argumentum praebuisse. ΚΟΡΙΝΝΟΣ Ἰλιεὺς ἐποποιὸς τῶν πρὸ Ὁμήρε, ὥς τισιν ἔδοξε, καὶ πρῶτος γράψας τὴν Ἰλιάδα ἔτι τῶν Τρωϊκῶν συνισαμένων. Ἦν δὲ Παλαμήδους μαθητὴς καὶ ἔγραψε τοῖς ὑπὸ Παλαμήδε εὑρεθεῖσι δωρικοῖς γράμμασιν. Ἔγραψε καὶ τὸν Δαρδάνε πρὸς Παφλαγόνας πόλεμον, ὡς ἐκ τέτε λαβεῖν καὶ τῆς ποιήσεως πᾶσαν ὑπόθεσιν

2633 cod. saec. decimo quarto scriptus. In Montfauconii Bibl. bibliothecarum etc. pag. 770 D. vnus regius tantum memoratur. In bibliotheca Strozzae *Marcelli librum de Piscibus, versibus heroicis* 196. exstitisse, refert *Io. Iac. Frisius* in Biblioth. Gesneriana. et Marc. Sidetae de piscibus liber vnus carmine ex catalogo libr. MSS. *Scipionis Tetii* nominatur a *Labbeo* l. m. p. 385. — De *Sideta* plura tradit *Fabricius* in B. Gr. vol. XIII. pag. 315 sq. et pag. 317 recudendam curauit versionem *Fred. Morelli* latinam, eamque metricam huius fragmenti. Pro inedito tamen habuisse videtur *Daniel Clericus*, part. III. historiae medicinae pag. 203 et Morelli editio ignota videtur fuisse Bartholino de medicis poetis, Lindenio et Merklino de scriptis medicis, Bocharto in Hierozoico, Harduino ad Plinium, quoniam illi, notante Fabricio, eius mentionem fecerunt nullam. Editum vero est fragmentum a Frid. Morello:

Ἐκ τῶν Μαρκέλλε Σιδήτε Ἰατρικῶν, τὸ περὶ ἰχθύων. Marcelli Sidetae *medici, de remediis ex piscibus fragmentum poematis de re medica e Bibliotheca Reg. Medicea erutum. Interprete Fed. Morello, Paris. prof. reg. Lutetiae apud Fed. Morellum, typographum regium via Iac. ad Insigne Fontis M.D.XCI. 8.* Primum locum occupat versio latina, (VIII. pagg.) cum singulari titulo: Μαρκέλλε Σιδήτε Ἰατρικα περι ἰχθυων.

In Catalogo bibliothecae Lugduno Batauae pag. 46. (ed. 1716. fol.) memoratur in spisso plurium opusculorum volumine:

Michaelis Plochiri Dramation. Pauli Silentiarii thermae in Pythiis. *Marcelli Sidetae medicamentorum ex piscibus fragmentum, graece.* Clementis Alexandrini hymni in Christum, gr. et lat. per *Fed. Morellum* Lutetiae 1598. 8.

Fabricius id fragmentum addita sua versione et castigationibus, quoniam schedae fugitiuae a Morello commissum, et separatim graece editum vix reperiatur, in B. Gr. hoc loco typis repetendum curauit. Ego vero, quia cl. *Schneiderus* id, omissa versione lat. editioni suae Plutarchi de educatione liberorum, Argentor. 1775. 8. a pag. 96 correctius adiecit atque illustrauit et emendationes Fabricianas modo probauit, modo reiecit, omittendum putaui. Num autem in volumen supplementorum vna cum versione Morelliana recipiatur, sit penes iudicium lectorum. *Harl.*

θεσιν Ὁμηρον καὶ ἐντάξαι τοῖς αὐτοῦ βιβλίοις. Videtur autem perſpicue inter ſe pugnare, quod affirmat Suidas, Corinnum ſtante adhuc Troia ſcripſiſſe, et Homerum totum poematis ſui argumentum ab eo accepiſſe [a]. Idem, an alius, *Corinnus* fuit, cuius ῥῆσιν de Orione, (de quo videndus etiam Diodorus Siculus libro quarto extremo) afferre ſe putat Scholiaſtes Nicandri ad Theriaca p. 28. edit. Aldinae? Certe fallitur Vir Clariſſimus, qui in iudicio de Scriptoribus Troiani excidii, quod tomo tertio Obſeruationum Hallenſium eſt inſertum, hunc Corinnum Ilienſem p. 8. confundit cum *Corinna* Poetria Thebana, Pindari aequali, de qua erit infra dicendi locus lib. II. cap. 15.

Creophylus. II. CREOPHYLVS Samius, Homeri Magiſter a quibusdam olim habitus, vt refert [b] Strabo lib. XIV. p. 639. [vbi v. Caſaubon.] Alii narrant, Homerum aliquando eius hoſpitio vſum, vt Ioan. Tzetzes Chil. XIII. v. 659. Apuleius in Floridis, cum Leodamantem (Hermodamantem alii vocant, vide Menagium ad Laertii lib. VIII. ſect. 2.) Creophyli diſcipulum nominaſſet, *qui Creophylus*, inquit, *memoratur poetae Homeri hoſpes et aemulator canendi fuiſſe.* [Apud *Creophyli* poſteros in Ionia adſeruatos fuiſſe verſus Homeri, eosque ibi Lycurgum deſcripſiſſe auide, conſarcinauiſſe ad deferendum domum, narrat *Plutarchus* in vita Lycurgi, c. 4. vol. I. pag. 165. ſq. ed. Reiske. adde *Laur. Craſſi* Iſtoria de' poeti greci. pag. 138. *Harl.*] [⁋].

Eius poema. III. Idem Strabo pag. 63. et ex eo Euſtathius ad Iliad. β. p. 250. addit ex quorundam ſententia, Homerum hoſpiti poema ſuum Οἰχαλίας ἅλωσιν dono dediſſe, atque vt ſub nomine Creophyli ederetur permiſiſſe. Idem narrat Proclus in vita Homeri ab Allatio edita, et Suidas. Allegat Creophylum Scholiaſtes Sophoclis ad Trachinias, 270. Mentio eiusdem apud Platonem decimo de Rep. [p. 752. A. ed. Frf.] ὁ γὰρ Κρεώφυλος, ὦ Σώκρατες, ἴσως ὁ Ὁμήρου ἑταῖρος. Photius in Lexico MS. laudante eruditiſſimo Bentleio: τοῦτόν τινες καὶ διδάσκαλον Ὁμήρου λέγουσι γεγενῆναι· Καὶ ἔστι αὐτοῦ ποίημα Οἰχαλίας ἅλωσις. Ἀρχαῖος μὲν οὖν ἐστι, νεώτερος δὲ ἱκανῶς Ὁμήρου. Creophylus in Ἡρακλείᾳ allegatur a Pauſania in Meſſenicis p. 283. Sed ibi de Oechalia agit Pauſanias, adeoque legendum in Οἰχαλίᾳ, vt pridem notatum Menagio p. 348. ad Laertium, niſi Ἡράκλεια inſcriptum fuit etiam illud poema, quia Oechaliam ab Hercule virginis cauſa, vt notat Plutarchus de defectu Oraculorum p. 417. euerſam deſcribebat, [c] etſi Voſſius de Hiſt. Graecis p. 348. aliud eſſe ait Heracleam, aliud Herculeidem. Sed Richardus Bentleius, Vir doctiſſ. in Epiſtola ad Ioh. Millium

a) Addit *Wernsdorf*, Corinnum de bello Paphlagonum ſcripſiſſe, qui Homeri aetate nondum noti erant, teſte Strabone lib. VII. pag. 205. — *Corinnum* quoque memorant *Ionſius* de ſcriptor. hiſt. philoſ. libr. I. c. 3. p. 21. ed. Dorn. *Meurſius* in Biblioth. gr. libr. II. h. v. col. 1327 in Theſaur. Antiqq. graec. Gronou. ed. Venetae, et *Laur. Craſſi* Iſtoria de poeti greci pag. 124. *Harl.*

b) *Iamblichus* quoque de vita Pythagor. n. XI. *Heum.*

c) Quae quidem Fabricii ſuſpicio non ſpernenda videtur. Saltem poſteris vtraque inſcriptio vſitata fuerit: in primis, poſtquam *Panyaſis Halicarn.* Ἡράκλειαν ſuam, quam Eratoſth. in Cataſterism. c. 11. laudat, vulgauit, in qua Creophyli Οἰχαλίας ἅλωσιν fuiſſe exſcriptam, *Clemens Alex.* Strom. VI. p. 266 ſq. prodere videtur. Quo fieri potuit, vt ab aliis Ἡράκλεια, (quod pluribus factum eſt carminis argumentum, v. cel. Heyne Excurs. ad Virg. II. Aen. p. 232 ſq.) ab aliis Οἰχαλίας ἅλωσις vocaretur. *Harl.*

lium [subiuncta Ioannis Malalae Histor. Chron. p. 61 sq.] ita legenda esse putat Pausaniae verba: *τῷ δὲ Εὐβοέων λόγῳ Κρεώφυλος Ἡρακλέα πεποίηκεν ὁμολογοῦντα.*

Callimachi epigr. in Creophyl. Creophylus alius. IV. Callimachus vero non Creophylum Homeri poema suo sub nomine edidisse sibique vindicasse, sed Creophyli opus sub Homerico nomine venditatum affirmat hoc Epigrammate, quod praeter Strabonem p. 638 fin. et Eustathium afferunt Sextus Empiricus libr. I. aduersus Grammaticos cap. 2, auctor Etymologici magni in *γράμμα*, et Scholia inedita ad Dionysium Thracem duobus in locis. (in ed. Ernesti est VI. et occurrit p. 280, ap. Brunck. in Anal. vett. Poet. n. 34. T. I. p. 469.)

Κρεωφύλου πόνος εἰμὶ δόμῳ ποτὲ θεῖον ἀοιδὸν
Δεξάμενε, κλαίω δ' Εὔρυτον, ὅσσ' ἔπαθεν,
Καὶ ξανθὴν Ἰόλααν, Ὁμήρειον δὲ καλεῦμαι
Γράμμα. Κρεωφύλῳ, Ζεῦ φίλε, τοῦτο μέγα.

Nescio, an meam quoque versionem post tot alios interpretes addere operae pretium sit. Ea sic se habet:

Creophyli labor iste, domo qui excepit Homerum,
Euryte, fortunam lugeo moeste tuam,
Formosamque Iölen: Nunc litera dicor Homeri.
Iupiter! auctori haec gloria magna suo est.

Vt in Graeco *γράμμα*, sic et in latino *literam* posui pro scripto siue *συγγράμματι*, quo sensu saepius vocabulo *γράμμα* vsus est Callimachus, quemadmodum aliis eius locis duobus ostendit Ammonius *περὶ ὁμοίων καὶ διαφόρων λέξεων*, in *γράμμα*. *Καὶ τὰ συγγράμματα*, (ita legendum) [!] *ἐκάλουν οἱ παλαιοὶ γράμματα. Καλλίμαχός που φησί· Γράμματα δ' οὐκ ἔλιπεν ἀπόκρυφα — τουτέστι τὰ συγγράμματα. καὶ πάλιν — Πλάτωνος ἓν τὸ περὶ ψυχῆς γράμμ' ἀναλεξάμενος.* Si Clementem Alex. audimus lib. VI. Strom. p. 628. Panyasis Halicarnasseus Creophyli *οἰχαλίας ἅλωσιν* per plagium sibi adtribuit. Quo in loco male editum est *Κλεοφύλου* pro *Κρεωφύλου*. Schol. Euripidis ad Medeam v. 273. *Δίδυμος δὲ ἐναντιοῦται καὶ παρατίθεται τὰ Κρεωφύλου, ἔχοντα οὕτως. Τὴν γὰρ Μήδειαν λέγουσιν* etc. Alius *Creophylus ἐν τοῖς Ἐφεσίων ὅροις* laudatur ab Athenaeo lib. VIII. Dipnosophist. p. 361.

Daphne s. Manto. V. DAPHNE siue MANTO (vide Barthium ad Statii 4. Thebaid. pag. 1097.) Tiresiae filia [d]. Hanc Diodorus Siculus lib. IV. c. 66. p. 269. cum direpta ab Epigonis Thebarum vrbe captam et ex voto vt manubiarum primitias Delphis consecratam memorasset, *αὕτη δὲ*, inquit, *τὴν μαντικὴν τοῦ πατρὸς οὐδὲν* [*οὐχ* Wesseling.] *ἧττον εἰδυῖα, πολὺ μᾶλλον ἐν τοῖς Δελφοῖς διατρίψασα τὴν τέχνην ἐπηύξησε.*

φύσει

d) Multus est in exponenda *Mantus* fabula *Leandro Alberti*, Descritt. d' Italia pag. 382 sqq. (ed. Venet. 1588) adde *Bayle*, art. Manto. Hanc Manto Tiberis coniugem falso fingunt fuisse Romani. v. *Heyne* ad Virg. Aen. libr. X. Exc. I. p. 417. *Iaeg.* Adde *Eudociam* p. 106. *Apollod.* Biblioth. III. 7. 4. ad quem locum cl. Heyne iam notat, *Manto* Delphis venisse Clarum et Colophonem, laudatque post alios, Schol. Apollon. I. 308. Pausan. IX. 33. pr. VII. 3. pr. Melam I. 17. §. 23. adde *Seruium* ad Virg. X. 199. apud quem alii perhibent, Manto fuisse Herculis filiam. *Harl.*

φύσει δὲ θαυμαστῇ κεχορηγημένη χρησμοὺς ἔγραψε παντοδαπούς, διαφόρους ταῖς κατασκευαῖς, παρ᾽ ἧς φασὶ καὶ τὸν ποιητὴν ΟΜΗΡΟΝ *πολλὰ τῶν ἐπῶν σφετερισάμενον κοσμῆσαι τὴν ἰδίαν ποίησιν.* Addit Diodorus, Daphnen istam propter oracula, quae numine afflata funderet, Sibyllam appellatam. *τὸ γὰρ ἐνθεάζειν κατὰ γλῶσσαν ὑπάρχειν σιβυλλαίνειν.* Non optime vertit interpres eruditus verba *κατὰ γλῶσσαν quadam Graecorum dialecto*, rectius: *veteri* siue *insolentiore vocabulo*, id enim notat glossa; vnde glossaria, ceu de Lexicis agentes diximus e). De Sibyllae etymo et Sibyllinis paulo post cap. XXIX. seq. agemus.

Daphnes plures. Daphnis. VI. Heic ab re haud fuerit, notasse alias *Daphnes* nomine celebres, (si modo sint aliae) ab Apolline adamatas, h. e. diuinandi peritas, de quibus in fabulis, quod in laurum mutatae fuerint. *Daphnen* Ladonis filiam, de qua praeter alios auctor Geoponicon lib. XI. cap. 2. et iisdem fere verbis scholiastes Homeri, quem Didymum vulgo appellant, ad Iliad. *α'*. [*Tzetz.* ad Lycophr. v. 6.] *Daphnen* filiam Amydae, de qua Parthenius cap. 15. Erotic. *Daphnen* Peneiam a flumine Thessaliae hodieque lauris consitissimo dictam, de qua Ouidius lib. I. Metamorphos. fab. 9 et alii. [conf. Stauer. et Munker. ad Hygin. fab. 203. *Harl.*] His addemus denique DAPHNIN Mercurio Nymphaque genitum, f) a quo bucolicum carmen et melos, quod sua aetate adhuc apud Siculos in honore fuisse refert, inuentum esse testatur Diodorus, lib. IV. 84. p. 283. [p. 327. ed. Wessel. quem vide.]

Daphne Tiresiae. VII. Porro *Daphnen* Tiresiae Allatius suspicatur, eandem ipsam esse, quae libro III. Sibyllinorum se dolet quodammodo ab Homero olim carminum elegantia superatum iri. Versus hi sunt pag. 251 edit. Obsopoei:

Καί τις ψευδογράφος πρέσβυς βροτὸς ἔσσεται αὖθις
Ψευδόπατρις δυσαδέα φάος ἐν ἧσιν ὀπῇσι,
Νοῦν δὲ πολὺν καὶ ἔπος διανοίαις τ' ἔμμετρον ἕξει
Οὐνόμασιν δυσὶ μισγόμενον, Χῖον δὲ καλέσσει
Αὑτόν, καὶ γράψει τὰ κατ᾽ Ἴλιον οὐ μὲν ἀληθῶς
Ἀλλὰ σαφῶς, ἔπεσιν γὰρ ἐμοῖς μέτρων τε κρατήσει.
Πρῶτος γὰρ χείρεσσιν ἐμὰς βίβλους ὀνομήνῃ,
Αὐτὸς δ᾽ αὖ μάλα κοσμήσει πολέμοιο κορυστάς.

Dardanus. VIII. DARDANVS, vetustissimus ille Dardaniae conditor et Dardanidarum Dardanaeque gentis autor, qui e Creta in Phrygiam venit, pater Erichthonii, auus Trois, a quo Troia, abauus Ili, a quo Ilium Troiae acropolis dicta fuit, non diuersus esse qui-

e) *Wesseling.* tamen putat, in not. ad Diodori locum, idem futurum esse, quamcumque delegeris interpretationem: *γλῶσσαν* enim saepius vsurpari de vocibus vni genti propriis. *Harl.*

f) Daphnidis laudes saepe fuerunt argumentum carminis pastoritii apud vetustos poetas, ex gr. *Stesichorum* apud Aelianum, *Theocr.* I. *Virg.* Ecl. V. vbi vide interpr. Hinc frequens illius fit mentio. v. *Aelian.* H. V. X. cap. 18. ibique interpr. *Seruium* ad Virg. Ecl. V. 20. VIII. 68. *Vossium* III. Inst. poet. c. 8. *Hardion* in Hist. de l'Academie royale des I. et B. L. tom. V. et VI. et quae notaui ad Theocr. I. vers. 68. et 77. Multus quoque est de illo *Doruille* in Siculis pag. 27-30. *Daphnidem Idaeum* memorat *Ouid.* Metam. IV. 277. qui num a Siculo sit diuersus, aut lectio sana, disputant interpretes ad illum locum in exemplo Burmanni pag. 262 sq. *Harl.*

quibusdam videtur a Dardano, [g]) quem primum mysteria matris Deum ostendisse, refert Diodorus Siculus lib. V. cap. 47. 48. p. 322 seq. [p. 370 ed. Wesseling. coll. libro IV. cap. 75. pag. 318] et Eusebius II. praeparat. cap. 3. ex Clementis Alexandrini admonitione ad gentes p. 10. nec a *Dardano* Mago, cuius libros quosdam olim multi iactarunt, et a quo *Dardanias artes* pro Magicis dixit Columella lib. X. [v. 358 vbi vide interpr. in exemplo Gesner. *H.*]

> At si nulla valet Medicina repellere pestem,
> Dardaniae veniant artes. —

Fulgentius in libello, quo allegoriam librorum Virgilii tradere annititur: *Nam non illa in tuis operibus quaerimus, in quibus aut Pythagoras modulos, aut Heraclitus ignes, aut Plato ideas, aut Hermes astra, aut Chrysippus numeros, aut ἐντελεχείας Aristoteles inuersat. Nec illa, quae aut Dardanus in Dynameris* [h]) *aut Battiades in paredris, aut Campester in Catabolicis infernalibusque cecinerunt.* Plinius lib. XXX. Hist. Nat. cap. I. *Democritus Apollobechen Coptitem et Dardanum e Phoenice illustrauit, voluminibus Dardani in sepulchrum eius quaesitis* (i. e. quaesitis tam anxie, vt et ipsum sepulchrum eius adire non dubitauerit) *suis vero ex disciplina eorum editis.* Quanquam Gabriel Naudaeus in Apologia pro viris doctis Magiae accusatis cap. 12. totum hoc non dubitat referre inter portenta fabularum, quae Plinium Secundum indignissime in Democritum Philosophum conferre arguit Gellius lib. X. cap. 12. Meminit Dardani Apuleius quoque libro de herbis cap. 7 et 16. vt omittam aphorismos quosdam *Dardano* tributos in libro Chemico, qui inscribitur *turba* [?] *Philosophorum.* Tertullianus libro de anima cap. 57. aliis magis Dardanum accenset, Hostani, Typhoni, Damigeronti, Nectabidi et Berenicae. Apuleius in Apologia: *Ego ille sim Carinondas vel Damigeron vel is Moses vel Iannes vel Apollonius vel* IPSE DARDANVS, *vel quicunque* [i]) *post Zoroastrem et Hostanem inter Magos celebratus est.*

Dardanarii. IX. In Libris ICtorum non semel memorari videas *Dardanarios*, hoc est, pantopolas et seplasiarios, de quibus Iacobus Cuiacius lib. X. cap. 19. Obseruationum, sic dictos a Dardano, non, quod iste alienos tritici aceruos in horrea sua Magicis artibus transtulerit, ceu nullo auctore, et Turnebo lib. IX. cap. 16. Aduersariorum male intellecto, scribit Iul. Caesar Bulengerus lib. II. aduersus Magos p. 569. sed quod artibus suis ac stellionatu veluti maleficiis, instar Dardani alicuius Magi, scirent annonam mercesque quaslibet one-

g) Conf. *Eudociam* in Ἰωνιᾷ pag. 106. quae cum *Diodoro* l. m. et *Apollodor.* III. 12. 1. ex Samothracia, patria mysteriorum, Dardanum, refert, venisse in Phrygiam, instituisse multa, Dardaniamque condidisse. Sed in his fabulis multum est turbatum. v. *Seruium* ad Virgil. III. Aen. 167. cel. *Heyne* Excurs. ad Virgilii locum p. 356 sq. et ad Apollodori Bibl. p. 737 cel. *Saxii* tabulas genealogicas, tab. XXI. s. regnum Troianum; in primis *Simson* in Chronico cathol. ad a. m. 2526 col. 154 sqq. *Harl.*

h) *Dynameron* vocatur opus docens praeparationem medicamentorum particularium, certis diebus, quibus singularis illorum vis est colligendorum. Vide Labbei nou. Bibl MSS. pag. 128. Videtur vocabulum compositum esse ex Graeco δύναμις et ἡμέρα. Etiam Suidas hac voce vtitur in Βῶλος, et Salmasius ad Spartiani Hadrianum c. XIV. per *dynameros* (δυναμερὰς) putat denotari genus daemonum valentiorum.

i) Horum quosdam memorat Theodorus Meliteniota in praefat. ad Astrologiam ab Ism. Bullialdo edita: ἐν οἷς [Χαλδαίοις] ἄλλοι τε πλεῖστοι γεγόνασιν ἀξιόλογοι ἄνδρες, καὶ μάλιστα Ζωροάστρης καὶ μετ' ἐκεῖνον Ὀστάνης, ὅ, τε Κιδηνᾶς καὶ Ναβαριανὸς καὶ σὺν αὐτοῖς ὁ Σεδῖνος, ἀλλὰ καὶ Σέλευκος ἀπὸ Σελευκίας κ. τ. λ.

onerare, et pecunias ciuium ad ſe rapere. Conſule, ſi placet, Antiquitates Conuiuales Guil. Stuckii lib. II. c. 12. p. 176.

Dardani alii. X. Fuit et *Dardanus*, Stoicus, longe iunior Mago, (quem ipſum quoque Magum ab Homero aetate vinci et a Dardanaei gentis auctore diuerſum fuiſſe coniicio,) cuius meminit Cicero quarto Academicarum quaeſtionum c. 22 et *Dardanus*, Aſſyrius Sophiſta, cuius auditor fuit Antiochus Aegeus, teſte Philoſtrato lib. 2. de vitis Sophiſtarum p. 567. Vt omittam *Dardanum* Abydenum ab Artemiſia, cuius amores contemſerat, oculis priuatum, de quo Photius ex Ptolemaei Hephaeſtionis libro VII.

CAPVT V

I. *De Darete Phrygio veterum teſtimonia.* II. *Liber qui ſub eius nomine hodie exſtat latine.* III. *Graece olim lectus.* IV. *Ioſephi Iſcanii poema.* V. *Pſeudo-Daretis et Dictyis editiones.* VI. *Demodocus Homero laudatus* ἀοιδὸς. *Ei tributa poemata.* VII. *Demodoci Larii dictum.* VIII. *De Dictye Cretenſi.* IX. *Vtrum libri, quos hodie latine ſub eius nomine habemus, iidem fuerint, quos Graeci olim lectitarunt.* X. *Pugna duorum prologorum Dictyi praemiſſorum.* XI. *Homerum falſo dici ex Dictye profeciſſe.* XII. *Pſeudo-Dictys latinus recentior Graeco. Eius aetas.* XIII. *Graecus iampridem videtur intercidiſſe.*

[Cum ſupplementis G. C. Harles.]

Dares. I. DARES Phryx, Vulcani ſacerdos, memoratus Homero libro quinto primore Iliados [v. 9.], *primus Hiſtoricus apud Gentiles, qui in foliis palmarum de Graecis et Troianis hiſtoriam ſcripſit*, vt ait Iſidorus [ꝑ] lib. 1. Orig. cap. 41. Eius Phrygiam Iliadem ad ſua vsque tempora ſeruatam auctor eſt Aelianus lib. XI. cap. 2. var. Hiſtoriae, [vbi v. Kuhn.] τῦ Φρυγίαν Ἰλιάδα ἔτι καὶ νῦν ἀποσωζομένην οἶδα. Ptolemaeus Hephaeſtionis lib. I. Ἀντίπατρος δὲ φησὶν ὁ Ἀκάνθιος ΔΑΡΗΤΑ πρὸ Ὁμήρυ γράψαντα τὴν Ἰλιάδα, μνήμονα γενέσθαι Ἕκτορος, ὑπὲρ τῦ μὴ ἀνελεῖν ἑταῖρον Ἀχιλλέως. Meminit et Euſtathius ad Odyſſ. λ. p. 453. ex eodem Antipatro. Ἀντίπατρος δὲ ὁ Ἀκάνθιος φησὶ καὶ τῷ Ἕκτορι Δάρητα Φρύγα δεθῆναι μνήμονα μὴ ἀνελεῖν φίλον τῦ Ἀχιλλέως, Ἀπόλλωνος τῦ Θυμβραίυ τῦτο χρήσαντος.

Daretis hiſtoria hodie latine exſtat. II. Exſtat et hodie Daretis ſub nomine *Hiſtoria de excidio Troiae*, [a] proſa oratione ſcripta, (neque Poetam fuiſſe Daretem innuit Aelianus) ſed latine tantum, quam Cornelius Nepos tranſtuliſſe fertur. Imo praefixa eſt libro Epiſtola, nomine Nepotis ad Salluſtium, qua Dareti huic plus quam Homero [b] multis annis poſt nato fidei tribuendum exiſtimat, teſtaturque, ſe hanc Daretis hiſtoriam ipſius manu ſcriptam

a) Quae quidem iudice *Heynio* v. c. in Excurſ. I. ad Virg. Aen. II. pag. 225. ineptum aliquem Sophiſtam habet auctorem, et declamationis potius genus conſtituit, quo poetarum fabulae in hiſtoriae pragmaticae formam deflectere propoſitum eſt. *Harl.*

b) Addit ſcriptor, quisquis fuit, Epiſtolae: *de ea re Athenis iudicium fuit, cum pro inſano Homerus haberetur, quod Deos cum hominibus belligeraſſe deſcripſit.* Illis autem verbis non ad decretum aliquod publicum iudicium Athenienſium, ſed ad iudicium Platonis reſpexit in libris de Rep. vt ingenioſiſſimae Daceriae obſeruatum.

ptam reperisse Athenis, et summo ardore complexum siue captum voluptate, continuo transtulisse. Virum doctissimum Iohannem Schefferum fefellit memoria, vt ad Aelianum notaret, Daretis historiam, ex terra erutam, se legisse: de Dictye enim, non de Darete hoc legerat Vir Optimus. Quamquam vero neque Nepotis est ista translatio, neque liber ipse Daretem auctorem agnoscit, vt communibus suffragiis eruditorum constat, quorum nonnulla adduxit Leo Allatius lib. de patria Homeri cap. 4. p. 64. plura de hoc dicturus in opere de Apocryphis, sed quod vna cum auctore intercidit: tamen non modo longe excedit aetatem Vincentii Bellouacensis (qui vt genuinum laudat inque compendium mittit lib. 3. speculi hist. 63.) et Florentiae in Bibliotheca Laurentiana occurrit in codice ante annos octingentos exarato, vt notat Ioh. Mabillonius T. I. Musei Italici p. 169.

Graece olim lectus. III. Sed et Graece cum Dictye olim exstitit, vt ex fragmentis apud Cedrenum aliosque Graecos scriptores obuiis obseruat Ios. Scaliger in Epistolis p. 303. edit. Lugd. et Eusebio ipso antiquior est, vt idem Vir summus docet ad Hieronymi Chronicon p. 55., editionis secundae. Quamquam, si propius inspicias, obseruationes illius Dictyn potius, quam Daretem tangunt, cuius nulla facile tam antiqua fragmenta reperiuntur, quem tamen et ipsum Graece ante Eusebium exstitisse satis constat ex laudato Aeliani testimonio. [P.]

Ios. Iscanii poema. IV. Qui vero prosa oratione hodie legitur libellus c) sub Daretis nomine, videtur complecti fundum atque argumentum Poematis latini, quod in sex libros distinctum sub Daretis nomine ante annos quingentos composuit *Iosephus Iscanus Deuonius:* neque enim absurde aliquis statuerit Deuonium ex libello illo poema suum concinnasse. Quanquam non potest vllo auctore idoneo probari, Pseudo Daretem istum Cornelii Nepotis aetatem attingere, vt dicendi genus omittam, quod Scioppio (nimis acerbo vt opinor Critico) tam lutulentum visum est, vt in omnibus pagellis ea se offerant, quae τῶν κοινοβίων claustra resipiant, aut Actuariorum cancellos nuper admodum refregisse videantur. Sed et Daretis liber, quem Phrygia scriptum dialecto, suam ad aetatem peruenisse testatur Aelianus, suppositius fuit, Dionique Chrysostomo, Proclo [*Aristoteli* de A. P. cap. 4. *H.*] et aliis vel non visus, vel οὐδ' ἐν λόγῳ οὐδ' ἐν ἀριθμῷ habitus, vt recte nuper notauit elegantissimus idemque eruditissimus Aeliani interpres Iacobus Perizonius, [vel potius *Kuhn.* cuius notam in exemplo Gronouiano pag. 682. et 683. consules. Caeterum Cl. *Io. Geo. Eck* in Comm. de Darete Phrygio, Lipf. 1768. 4. arbitratur, auctorem historiae de excidio Troiae non Daretem, sed potius Iosephum Iscanum saec. XII. fuisse. *H.*]

Editiones. V. Praecipuas Pseudo Daretis latini vtriusque editiones in Bibliotheca latina memorare me memini, quibus in praesenti addo *Daretem* prosarium et *Dictyn* cum notis Annae Tan. Fabri filiae luculenter recusum nuper Amstelodami 1702. 4to et 8vo. ornatumque variis nummis ac gemmis antiquis, curante *Ludouico Smids*, Doctore Medico, additis denique sub calcem libri notis ad Dictyn Iosiae Merceri, Casp. Barthii, Vlrici Obrechti et Pauli Vindingii, praemissa doctissimi Perizonii de Dictye exercitatione, et subiecto ad calcem *Iosephi Iscanii* Excestriensis poemate de bello Troiano, Samuelis Dresemii notis

c) Hic exstat in Rutgersii Variis lectionibus V. pag. 529 sqq. *Heumann.*

notis per singulas paginas substratis illustrato *). De Dictye paulo infra dicendi erit locus.

dem

d) Quod graece non exstat *Daretis* historia, codices MStos, quorum haud exiguum numerum recenset *Montfaucon* in Bibliotheca bibliothecarum MSSt. (quibus addantur Erlangensis, et is, qui in bibliotheca Ducis *de Valliere* exstitit, et describitur in huius Catalogo tom. III. pag. 117. nr. 4817. multique, qui in vol. IV. Catal. MSS. biblioth. reg. Parisiens. enarrantur,) non commemorabo, nec ea, quae a Fabricio et Ernesto in Biblioth. lat. I. pag. 111. sqq. et a me in Introductione in historiam litteraturae roman. I. pag. 389. sqq. de editionibus disputata sunt, repetam. Add. Cel. *Meusel.* in Bibl. Historica Vol. II. P. I. p. 74-81. Quasdam tamen a Fabricio et a me omissas adiiciam editiones.

Bibliotheca publica Noribergensis seruat, monente ven. Moerlio, *Daretem* et *Dictyn* ex editione antiquissima et prima sine anno, loco, typographo, custodibus, numeris paginarum in 4.

Dares Phrygius de bello Troiano. Editio vetus in 4. sine loco et anno et typographi nomine, est in bibliotheca illustriss. comitis *de Reviczky.* vide eius Bibliothec. graec. et latin. pag. 145. Berolini 1784. Num eadem sit, quae seruatur in Bibl. Paulina Lipsiensi, et a Fabricio p. 112. memoratur, equidem nescio.

Ven. *Mittarelli* in Appendice ad Bibliothecam MS. mon. S. Michaelis Venetiarum. Venetiis 1779. fol. pag. 134. indicat editionem: *De excidio Troiae*, et in altero titulo: *Historia de origine Troianorum Daretis Phrygii*, cum epistola Cornelii Nepotis, sine vlla nota typographica: quod vero subiicitur id exemplum *Phalaridis* Epistolis, ed. Taruis. 1471. opinatur vir doctiss. Daretis historiam illam forte excusam esse in eadem vrbe, eodem anno a Gerardo de Lisa Flandrensi. Quae quidem suspicio lubrica est: ex aliis indiciis melior tutiorque duci poterit comparatio et sententia.

Editioni *Dyctis* Mediolanensi 4. A. 1477. sine nomine typographi, quam *Ios. Anton. Saxius* in Historia litterario-typograph. Mediolanensi col. CLXXXIV. et pag. DLXVI. vberius describit, (et ex illo *Bure* in Bibliographie instructiue: Histoire, n. 4721. pag. 480. sq.) adiecta est quoque Historia *Daretis Phrygii de Excidio Troiae* cum praefixa epistola *Cornelii Nepotis ad Salustium Crispum;* sed minutiori charactere, absque loci, typographi et anni nota. — Idem *Saxius* in nota ad pag. 566. docet, huius historiae MS. exemplar gallico metro, et *latine* etiam haberi in Bibl. Ambros. saec. XII. et de hac loqui P. *Montfaucon* in Diario Italico pag. 19. et Palaeogr. pag. 138.

Veneta 1499. a Fabricio in B. L. memorata, editio videtur repetita ex exemplo, Messanae 1498. in 4., cuius inscriptio est:

Dictys Cretensis historiae belli Troiani libri VI. nec non Daretis Phrygii libellus de eadem historia Troiana, ex editione et cum epistola praefatoria Francisci Faragonii. In calce legitur: „Finit historia antiquissima Dictys Cretensis atque Daretis Phrygii de bello Troianorum ac Graecorum; in nobili vrbe Messanae cum eximia diligentia impressa per Guilielmum Schonberger de Franckfordia Alamannum tertio decimo calendas Iunii M. CCCC. XCVIII." v. *Orlandi* Origine e Progressi della Stampa etc. fol. 205. et pag. 320. (vbi quoque ed. per Christophorum de Pensis 4. indicatur;) praecipue *Bure* l. m. pag. 481. sq. — *Dictys* etc. Lugd. apud Gryphium 1569. 12.

Belli Troiani scriptores praecipui, Dictys Cretensis, Dares Phrygius et Homerus. Omnes iam pridem latio iure donati, nunc vero a mendis expurgati, et in vnum volumen digesti. Additae sunt quoque Libanii et Aristidis Declamationes quaedam, historias Troiani belli declarantes. Basileae per Petr. Pernam. 1573. 8. edit. rara.

Dictys Cretensis et *Dares Phrygius.* 16. ex officina Rob. Stephani 1618. — *iidem* Amstel. 1630. 16. in Com. Reviczky Bibl. gr. et lat. pag. 145. et bibl. Hulsiana t. III. p. I. p. 320.

Daretis Phrygii historicorum omnium primi de bello Troiano libri sex, latino carmine a I. Exoniensi. Londin. 1675. 8. in Bibl. Hulsiana t. III. part. I. pag. 320.

Ad versiones pertinent.

Ditte Candiano della guerra Troiana, Darete Frigio della rouina Troiana. Declamazione di Libanio Sofista etc. In Vinegia, appresso Vincenzo Vaugris al segno d'Erasmo. MDXLIII. in 8. conf. *Paitoni* Biblioteca degli autori antichi etc. tom. I. pag. 314.

Ditte Candiotto et Darete Frigio della guerra Troiana, tradotti da Tomaso Porcacchi da Castiglio-

Demodocus. VI. DEMODOCVS Heraclidi apud Plutarchum de Musica [p. 1132. aut t. x. p. 652. ed. Reiske,] et Demetrio Phalereo apud Tzetzem prolegom. in Lycophronem *Corcyraeus*, Eustathio ad Odyss. γ. p. 126. ad eundem Demetrium prouocanti *Lacedaemonius*, quem pluribus celebrat Homerus Odyss. θ'. v. 62. et Odyss. γ'. v. 27. sq. ac nonnulli teste eodem Eustathio putarunt notari a Poeta Odyss. γ'. v. 267. vbi Clytemnestrae ait adfuisse ἀοιδὸν, cuius fidei illam Agamemnon commendauerat. Hunc Plutarchus in limine libri de Musica ex Heraclidis συναγωγῇ μουσικῇ refert, carmine descripsisse Ilii excidium, et Veneris cum Vulcano nuptias: γεγονέναι δὲ καὶ ΔΗΜΟΔΟΚΟΝ Κερκυραῖον παλαιὸν μουσικὸν, ὃν πεποιηκέναι Ἰλίου τε πόρθησιν, καὶ Ἀφροδίτης καὶ Ἡφαίστου γάμον. Mox innuit metro carminis lyrico vsum fuisse, non hunc modo, sed et alios, quos ibi commemorat, Poetas vetustissimos, et modos Musicos carminibus suis aptasse, atque ita illa ad citharam vel aliud instrumentum musicum decantasse. Sane apud Homerum Odysseae θ'. in conuiuio Alcinoi, [?] Phaeacum Regis, hic ipse Demodocus *) ad citharam canens inducitur, allato etiam carminis eius argumento, quod est v. 489. seq. de Ilii excidio, ad quem locum Eustathius p. 324.: Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι τὸ συνοπτικὸν τῆς γραφῆς εἶδος καὶ τὸ ὡς εἰπεῖν παρεκβολικὸν πρῶτος Ὅμηρος ἐνταῦθα ὑπέδειξε. ΔΗΜΟΔΟΚΟΣ μὲν γὰρ πλατεῖαν ἐκθέσθαι δοκεῖ ἀοιδὴν, Ὅμηρος δὲ ὡς ἐν τύπῳ παρεκβολῆς τὴν μακρὰν ῥῆσιν εἰς βραχυτέραν συνελεῖν κ. τ. λ. Hoc Demodoci poema Ἰλίου ἅλωσιν Vlysses in Tyrrhenia ad tibiam cantauit, et cantando certans vicit, vt refert Ptolemaeus Hephaestionis lib. VII. apud Photium cod. CXC. Pro eo, quod Plutarchus Veneris et Vulcani nuptias a Demodoco decantatas scripsit, Suidas in voce ἀοιδὸς habet συνουσίαν Veneris et Martis. Ὁ δὲ ΔΗΜΟΔΟΚΟΣ ᾄδει τὴν Ἀφροδίτης καὶ Ἄρεως συνουσίαν, οὐ διὰ τὸ ἡδὺ καὶ τὸ ἀποδέχεσθαι τοῦτο τὸ πάθος, ἀλλ' ἀποτρέπων αὐτοὺς παρανόμων ὀρέξεων. Rectius vtique Suidas, quia respicitur Odyss. θ'. 267. vbi Demodocus incipit canere

Ἀμφ' Ἄρεος φιλότητος ἐϋστεφάνου τ' Ἀφροδίτης
Ὡς τὰ πρῶτα μίγησαν ἐν Ἡφαίστοιο δόμοισι.

Oculis priuatum Demodocum memorat Ouidius in Ibin v. 272. Inter Platonis quoque scripta Δημοδόκον memorat Laertius lib. III. sect. 62. licet dubitatum fuisse, an germanus Platonis foetus sit, doceat Clemens Alex. 1. Strom. p. 315. vbi obiter emenda locum corruptum: ᾔδει γὰρ οἶμαι, ὡς ἄρα ἡ δὴ πολυμαθίη νόον ἔχειν οὐ διδάσκει καθ' Ἡράκλειτον. Dictum Heracliti notum ex Laertio, Athenaeo et Gellii praefatione, in qua postrema praeter causam illud sollicitat Iohannes Croius Obseruatt. in N. T. p. 32. Mentio Demodoci etiam

stiglione, Arretino, etc. Vinetia, appresso Gabriel Giolito de Ferrari. 1570. 4. Incipit haec versione collectio de *Collana* dicta, de qua vide *Crevenna* Catalogue raisonné etc. vol. VI. pag. 196. sq. *Valliere* l. c. pag. 118. in primis *Paitoni* l. m. pag. 315.

Ditte Candiotto e Darete Frigio etc. in Verona appresso Dionigi Ramanzini. 1734. 4. v. *Paitoni* l. m. p. 316. qui pag. 291. differit de versione illorum italica, a *Baldello* facta et inserta interpretationi Diodori Siculi. Venet. 1575. 4. — Habemus quoque Russicam. s. Sclauonicam Daretis interpretationem, Mosquae 1712. 8. Conf. quoque Lettres de Mr. *Bayle*, tom. II. p. 596. De excidii Troiani fabula et de eiusdem scriptoribus vsque ad Homerum, item, de excidio Troiano, et eius scriptoribus post Homerum, in Obseruatt. selectarum ad rem litterar. spectantium. tom. IV. nr. 1. 2. et Catal. Bibl. Bunau. vol. I. pag. 56. sq. *Harl.*

*) Vide et Aristidem Orat. I. Platonica p. 38. seq. [T. II. p. 22. s. ed. Iebb.]

etiam apud Lucianum de Domo, T. 2. p. 461. [f. tom. III. p. 200. edit. Reitz.] καὶ οὐχ οὕτω Δημοδόκος, ἢ Φήμιος, ἢ Θάμυρις, ἢ Ἀμφίων, ἢ Ὀρφεύς τις λέγων ἐςὶν. *Nec qui dicit, ita est Demodocus* etc. i. e. tam peritus animos hominum commouendi.

Demodoci alii. VII. Fuit etiam *Demodocus*, patria, vt ex Aspasio in Aristotelem constat, *Larius*, cuius in vicinos Milesios hoc dictum affert Aristoteles lib. VII. Ethic. ad Nicomachum cap. 8. Μιλήσιοι ἀξύνετοι μὲν οὐκ εἰσὶ, δρῶσι δὲ οἷά περ οἱ ἀξύνετοι. *Non sunt equidem desipientes Milesii, sed tamen eadem faciunt, quae desipientes.* Huius forte, an alius librum primum Ἡρακλείας laudat Plutarchus lib. de fluminibus. *Demodocum* quoque Crotoniatam Medicum commemorat Dio Chrysostomus Diss. LXXVII. de inuidia p. 652. [?]

Dictys. VIII. DICTYS, f) e ciuitate Cnosso *Cretensis*, ex cuius scriptis *Ioh. Malalas* in Chronographia pag. 134. [f. p. 44. tom. XXIII. scriptor. Byzantin. ed. Ven.] narrat se hausisse omnia, quae de rebus Graecorum ad Ilium gestis ipse Chronico suo inseruerit. Ait autem Dictyn μετ' ἀληθείας ista omnia ὑπεμνηματίσαι. ἦν γὰρ μετὰ τοῦ Ἰδομενέως τοῦ προμάχου τῶν Δαναῶν, τοῦ κατελθόντος εἰς τὸν πόλεμον ἅμα τοῖς ἄλλοις Ἀχαιοῖς· συγγραφεὺς γὰρ αὐτοῦ τοῦ Ἰδομενέως ἐτύγχανεν ὁ αὐτὸς Δίκτυς, καὶ ἑωρακὼς ἀκριβῶς τὰ τοῦ πολέμου καὶ συγγραψάμενος, ὡς παρὼν τότε ἐν τοῖς χρόνοις ἐκείνοις μετὰ Ἑλλήνων. Hunc Malalae locum respexit Ioh. Tzetza Chiliad. V. Histor. 30. Similibus verbis ex ipso prope Dictye petitis, (cuius vide lib. I. cap. 13. editionis, quae exstat, Latinae) Dictyn commendat Cedrenus p. 104. et Idomenei ὑπογραφέα fuisse refert, additque eum χαρακτῆρας ducum singulorum temporaque et loca singula belli Troiani omniaque obseruatu digna, quae durante illo acciderunt, diligentissime annotasse. Characteres istos e Dictye petiisse se non dissimulat Isaacius Porphyrogennetus in Characteribus Graecorum ac Troianorum a Rutgersio editis, eademque porro de accurata diligentia huius scriptoris testatur. Dictyn videtur etiam ante oculos habuisse Constantinus Manasses in Annalibus p. 45. seqq. edit. Meursii, vbi res Troianas referens negat, Homerum se sequi. Vide et excerpta Peiresciana e Ioh. Malala p. 785. Anonymus Rhetor Graecus MS. apud Allatium de Patria Homeri p. 59. Dictyn reprehendit, quod Heroes Palameden, Vlyssem, Menelaum et plerosque alios in sententia aduersus Troianos ferenda, nec non ad eosdem legatione eloquenter artificioseque differentes ac oratorio modo concionantes introduxerit. Suidas ait, Dictyn scripsisse g) Ἐφημερίδα, de rebus ab Homero carmine traditis, opus prosa oratione constans libris IX. In vulgatis Suidae codicibus legitur τὰ μεθ' Ὅμηρον, quod exponunt *de rebus ab Homero praetermissis*, sed cum Homerum aetate excesserit Dictys omnibus fatentibus

f) Alius Dictys, Seriphi insulae rex, de quo Mythologi et Zenobius in prouerb. αἰδοῖ κυνῆ.

g) Meursius in Bibliotheca Graeca, legit Ἐφημερίδας. Sane *Syriano* in Hermogenem p. 17. laudatur Dictys ἐν ταῖς Ἐφημερίσι. Ἡ γοῦν κατὰ Κάδμον καὶ Δαναὸν Γραμματικὴ ἐπί τε τῶν Τρωϊκῶν ἤσκεῖτο, ὡς Δίκτυς ἐν ταῖς Ἐφημερίσι φησὶ καὶ μέχρι τῶν Εὐκλείδου, τοῦ μετὰ ταῦτα ἄρξαντος, διέμεινε χρόνων. Illustris Obrechtus Suidae verba sic distinguit: ἔγραψεν Ἐφημερίδα (ἔςι δὲ τὰ μεθ' Ὅμηρον καταλογάδην ἐν βιβλίοις θ' Ἰλιακὰ) Τρωϊκοῦ διακόσμου. *Fabric.* Subiungam partem testimonii *Eudociae* v. Δίκτυος, pag. 128. Δίκτυς Κρὴς Κνώσιος, ὀπαδὸς Ἰδομενέως· οὗτος, συνέθηκεν Ἐφημερίδα τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου, παρὼν, ὥς φασιν, ἐν βιβλίοις ἐννέα, γράμμασι Φοινίκων, οἷς τότε πᾶσα ἐχρῆτο ἡ Ἑλλάς· διηγεῖται δὲ ἀκριβῶς, ὅσα Ἕλλησι καὶ Βαρβάροις ἐπράχθη· καὶ τὰ μὲν παρὰ τοῦ Ὀδυσσέως ἤκουσεν, ὅσα ἐπράχθη ἐκεῖνα ἀπόντος· τὰ δὲ παρὼν, ὁρῶν καὶ ἀκούων, συνέγραψε. *Harl.*

bus, vel locum deprauatum, vel ita, vt dixi, expouendum esse existimo. Confer quae de simili praepositionis *μετὰ* significatione dicimus infra, vbi de Syagro agimus [k]). Addit Suidas, vt vulgo eius verba intelliguntur, Dictyn scripsisse Ἰλιακὰ περὶ Τρωϊκοῦ διακόσμου (ita enim legendum, non Ἰταλικὰ, vidit iam Allatius) tum de raptu Helenae et Menelao et de vniuersa Ilii historia. Iliadem [i]) scripsisse, affirmat etiam Ioh. Tzetzes in Metaphrasi Homeri, quae versibus politicis conscripta exstat in Bibl. Bodleiana, et ex qua hos versus produxit clarissimus Dodwellus lib. de Cyclis Graecorum p. 802.

Εἶτα λοιπόν μοι μετ' αὐτὰ μάθοις τὰ τοῦ πολέμου
Κατὰ λεπτὸν τὰ σύμπαντα σαφῶς, πεπλατυσμένως,
Οὕτως ὡς ἂν ἀνέγνωκας Ὁμήρους, Στησιχόρους,
Εὐριπίδας, Λυκόφρονας, Κολλάθους τε καὶ Λέσχας
Καὶ Δίκτυν συγγραψάμενον καλῶς τὴν Ἰλιάδα,
Τρυφιοδώρους, Κοΐντου πᾶν ἑκατὸν βιβλίον,
Οὐκ ἂν λεπτομερέστερον οὕτως ἐξηκριβώσω
Καὶ τότε τμήματι βραχεῖ πάντα συγκεκλεισμένα.
Ὅπως πᾶς ὁ βουλόμενος ἐν πόνῳ βραχυτάτῳ
Ἀνεγνωκέναι τοῖς πολλοῖς δοκῇ βιβλιοθήκας.

Num libri, qui hodie latine leguntur, iidem fuerint, quos Graeci lectitarunt.

IX. Si haec omnia conferantur cum sex libris Ephemeridos belli Troiani, qui sub Dictyis nomine latine exstant, et de quibus in Bibliotheca latina egi, apparebit, maiorem partem idem, ex parte diuersum fuisse opus Graecum, quod sub Dictys nomine legit Ioh. Malalas, Cedrenus, Isaacus Porphyrogenetus et alii. Characteres enim istos ducum frustra in edito Dictye quaeras, praeterea quaedam aliter in hoc leguntur, quam ex Graeco Dictye Malalas et Cedrenus commemorarunt. Quibus addunt viri docti locum Isaacii Tzetzae ad Lycophronem [l]) p. 11. edit. Potteri, quo Graecus Dictys narrat, Oenonem audita morte Paridis βρόχοις ἀπαγχθεῖσαν, sed in edito latino Dictye lib. IV. cap. 21. per moerorem deficiente animo obstupefacta Oenone concidit. Vnde alium a nostro Graecis fuisse suspicati sunt Ianus Rutgersius lib. V. c. 20. Variarum lectionum, Iosias Mercerus et Anna Fabri ad Dictyn, et Edmundus Chilmeadus ad Malalam. Vicissim multa conueniunt, vt auctorem latinae editionis non modo titulum, sed et maximam [k]) partem ὕλης siue materiae ex Graeco petiisse, caeterum solenni multis, qui Graeca latine tradiderunt, libertate quadam in posterioribus maxime libris omisisse, addidisse alia, quaedam etiam ad aliorum auctorum sententiam interpolasse mihi

h) In cod. Vatic. legitur ἔτι δὲ (pro vulgato ἔτι δὲ) quod fortasse verum esse putat Küster. ad Suidae loc. I. p. 590. eique videntur Ἐφημερὶς et τὰ μεθ' Ὅμηρον opera fuisse diuersa. Idem Kust. retinuit vulgatum, at malum, Ἰταλικὰ, nec de emendatione cogitauit, nec Fabricii Allatiique crisin memorauit: nec Toupius in Emendatt. Suidae ad h. voc. *Harl.* De Dictye agitur Tom. III. Obseru. Hal. I. §. 4. 5. 6. *Heum.*

i) In indice auctorum a Tzetza memoratorum, qui priori Potterianae editioni Lycophronis subiectus est, *Dictyos* nomen desideratur.

k) Hoc multis argumentis perspicue ostendit Iacobus Perizonius, cuius dissertationem eruditam de Dictye euolui, cum haec iam in literas misissem. In hac §. 13. respondet etiam ad argumentum ex loco Tzetzae petitum.

mihi persuadeam l). Sed et commentum de Dictye sub terra reperto retinuit latinus, quod his verbis commemorat Malalas p. 322. Τῷ ιγ' ἔτει τῆς βασιλείας τοῦ αὐτοῦ Κλαυδίου Καίσαρος, (supra p. 168. [s. p. 55. ed. mem.] hic ipse Malala dixerat, [i?] Dictyn repertum sub Claudio Nerone, non sub Claudio, de quo hic iam agit: sub Claudio habet etiam Suidas, sed quod de Nerone accipi potest, et debet, cuius adoptiuum nomen fuit Claudius, at Chronographus MS. apud Allatium p. 59. de patria Homeri, male: *sub Claudio et Nerone* ἐπὶ Κλαυδίου καὶ Νέρωνος) ἔπαθεν ὑπὸ θεομηνίας ἡ Κρήτη νῆσος πᾶσα. (Mentio illius terrae motus apud Philostratum de vita Apollonii lib. IV. c. 11.) Ἐν οἷς χρόνοις ηὑρέθη ἐν τῷ μνήματι τοῦ Δίκτυος ἐν κασσιτερίνῳ κιβωτίῳ ἡ ἔκθεσις τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου μετὰ ἀληθείας παρ' αὐτοῦ συγγραφεῖσα πᾶσα. Ἔκειτο δὲ προσκέφαλα τοῦ λειψάνου τοῦ Δίκτυος. Καὶ νομίσαντες τὸ αὐτὸ κιβώτιον θησαυρὸν εἶναι, προσήνεγκαν αὐτὸ τῷ βασιλεῖ Κλαυδίῳ, καὶ ἐκέλευσε μετὰ τὸ ἀνοῖξαι καὶ γνῶναι τί ἐστι, μεταγραφῆναι αὐτὰ καὶ ἐν τῇ δημοσίᾳ βιβλιοθήκῃ ἀποτεθῆναι αὐτά.

Duplicis prologi, lat. editioni praemissi pugna.

X. Latinae Dictyos editioni praemittitur duplex prologus, quorum vterque non sub Claudio, sed Nerone m) hoc accidisse testatur; priori vero, qui ex Graeco translatus esse videtur, inprimis cum Graeca ista narratione conuenit: ait enim, Dictyn de bello Troiano *sex volumina* in tilias digessisse Phoeniciis literis, et aetate prouectum, cum in patriam reuersus esset, iussisse paulo ante mortem illa secum sepeliri. Reposita itaque esse in stannea arcula, et tumulo eius illata. Sed interiectis temporibus anno tertio decimo Neronis, in Gnosso ciuitate terrae motus factos cum multa tum etiam sepulchrum Dictyis ita patefecisse, vt a transeuntibus arcula viseretur. Hinc pastores thesaurum ratos aperuisse arculam, repertisque incognitis literis ad dominum suum Eupraxidem detulisse, hinc peruenisse ad Rutilium Rufum, Cretae Consularem, denique ad Neronem, qui in notiorem Graecum transferri sermonem, siue literis Graecis transscribi curauerit, et in Bibliothecam Graecam receperit. In altero autem prologo siue in Epistola sub *L. Septimii* interpretis latini nomine ad *Q. Aradium Rufinum*, qui sub Constantino M. Imp. consulatum gessit A. V. C. CIↃLXVIII. *decem volumina* a Dictye composita esse dicuntur, quod propius accedit ad locum Suidae, [et Eudociae] quo Ephemeridem Dictyos *nouem libris* constituisse testantur. *Nobis cum in manus forte libelli venissent, auidos verae historiae cupido incessit ea, vti erant latine, disserere, non magis confisi ingenio, quam vt otiosi animi desidiam discuteremus. Itaque priorum quinque voluminum, quae bello contracta gestaque sunt, eundem numerum [?] seruauimus. Residua quinque de reditu Graecorum in vnum redegimus atque ad te misimus. Tu Rufine mi, vt par est, faue coeptis.* Deinde diserte docet, non lingua Phoenicia Dictyn scripsisse, sed oratione Graeca,

l) Quisquis fuerit auctor libri, qui nomen Dictyis mentitus est, is sane non indoctus haberi debet homo, et videtur vel veteres cyclicos, aut tragicos nouisse partimque legisse; vel eos, qui illorum legerant vestigia, sequutus esse. *Harl.*

m) Scripsit et Nero *Troica* laudata Seruio, et Dioni memorata in extremo libri LXII. [T. II. p. 1025. ad q. l. omnino vid. Fabric.] veterique Scholiastae Persii Sat. I. v. 122. Tum Iliacis rebus maxime delectatus est, etiam in vrbis Romae incendio gaudens Troianam se ἅλωσιν videre. Vt omittam quod tener adhuc nec dum matura pueritia Circensibus ludis Troiam constantissime fauorabiliterque lusit teste Suetonio. Videtur itaque hoc opus sub Dictyos nomine effictum ab aliquo gratiam Neronis captante.

vsum tamen fuisse literis Punicis siue Phoeniciis, quae tum, Cadmo et Agenore auctoribus per Graeciam frequentabantur. Conf. lib. 5. c. vlt. Itaque *Praxin* (sic enim vocat Dominum loci, quem alter prologus *Eupraxidem*,) commutasse literis Atticis, Neronique obtulisse et plurima dona ab eo retulisse. Porro auctor est, libros Dictyos ex philyra repertos in eius sepulchro, non per terrae motum, sed per vetustatem collapso n).

Homerus ex Dictye profecisse falso dicitur.

XI. Quod tota haec narratio exiguam fidem mereatur, vel narrantium pugna et varietas demonstrat, vt omittam, solenne esse fraudum huiusmodi architectis libros e terra erutos proferre, et mirandam illorum antiquitatem iactare, vt apparet exemplo Epistolarum Martialis Lemouicensis, nec minus commentitiarum tabularum cypressinarum apud Photium Cod. CLXVI. aliarum item, de quibus Plutarchus lib. de facie in orbe Lunae p. 942. tum altero exemplo recentiore Antiquitatum Hetruscarum, ab Allatio aliisque explosarum. Deinde nullus asserri potest auctor eius aetatis fide dignus, qui vere sub Nerone hoc accidisse referat, vel qui philyras ipsas inspexerit, et de antiquitate illarum testari potuerit. Nemo itaque sibi facile persuadebit, Dictyn aliquem Cretensem Troiano bello interfuisse, idque Graeca prosa descripsisse, vel librum, Graecis quibusdam sub Dictyos nomine lectum fuisse tantae antiquitatis, vt ex eo profecerit Homerus, quam in sententiam Guilielmus Xylander in quodam Cedreni codice hoc reperit scholion: *Δίκτυς ἐξ οὗ Ὅμηρος ἀφορμὴν εἰληφὼς τὴν Ἰλιάδα συνέταξεν μετὰ ἠθ ἔτη ἁλώσεως Τροίας*, cui succinens Ioh. Tzetzes Chiliad. V. histor. 30.

— — — — καὶ ΔΙΚΤΥΝ δὲ τὸν Κρῆτα
Ἰδομενέα ἕπεσθαι καὶ τὰ τῆς μάχης γράψαι
Ἐξ ὧν, ὡς ἔφην, ὕστερον ὍΜΗΡΟΝ μεταφράσαι

Potius persuadebimus nobis, hunc Pseudo-Dictyn ex Homero sua incrustasse. Exiguam quoque illius apud Criticos fuisse auctoritatem, vel ex eo quis coniecturam capiat, quod Eustathius in vastis suis ad Homerum commentariis ne semel quidem testimonio eius vtitur.

Dictys latinus graeco recentior. Eius aetas.

XII. Porro, licet aliud videatur viris quibusdam eruditissimis, Scioppio, Vossio, Mercero, qui hunc, quem habemus, Dictyn latine primitus scriptum opinantur: sine dubio tamen recentior est Graeco, quin ex [P] Graeco etiam translatum se non modo profitetur, sed et phrasi ipsa passim prodit, o) saepiusque ad verbum reddit, quae Graece ex Dictye veteres quidam nobis seruarunt

n) Eudocia l. mem. ita pergit: *Τούτου* (scil. *Δίκτυος*) *ἱστορία εὑρέθη ἐπὶ Κλαυδίου· οἱ δὲ, ἐπὶ Νέρωνος βασιλέως Ῥωμαίων, τῆς Κρήτης ὑπὸ σεισμοῦ κατενεχθείσης, καὶ πολλῶν μνημείων ἀνεωχθέντων. ὧν ἐνὶ εὕρηται γεγραμμένον βιβλίον γράμμασι Φοινίκων, καὶ μεθερμηνευθὲν ἐν τῇ Ἀττικῇ γλώττῃ, πεμφθὲν τῷ βασιλεῖ· οὗ τῷ προστάγματι, Σεπτημιανός τις Ῥωμαῖος, σοφὸς ἑκατέραν τὴν γλῶτταν, εἰς τὴν Ῥωμαϊκὴν φωνὴν μετήνεγκεν.* *Harl.*

o) Hoc argumentis non inficiandis demonstrauit Clarissimus Perizonius. Ceterum nescio, sitne verisimilis altera viri docti coniectura, qua §. 36. suspicatur Septimium illum odio Christianae religionis, vt haberet, quae Historiae sacrae opponeret, Latinam Dictyos versionem adornasse. Sane nullus facile erit, qui lecto fabulosissimo opere vel peius de Christianismo sentiat, vel magis faueat gentium Diis. *Fabr.* De editione Perizonii v. Act. Erudd. 1702. p. 49. sq. coll. 1699. p. 333. sq. *Harl.*

uarunt. Neque vllo pacto verisimilis est sententia Casparis Barthii, cui lib. LVII. cap. 20. Aduersariorum, videntur Graeculi potius illum e Latino in suam linguam transduxisse. Cum vero a viris doctis, Iosia Mercero, G. I. Vossio, Olao Borrichio, Ioh. Frid. Gronouio cap. 25. Obseruatt. Ecclesiast. aliisque referatur noster ad aetatem Constantini Imp. vel Diocletiani certe: (Casp. Scioppium enim, qui in paradoxis literariis Epist. 5. Velleii, Valerii Maximi et Curtii aetate ab aliquo elegantis ingenii et iudicii homine animi gratia et exercitationis scriptum existimat, pauci audiendum putant,) necesse est, Graecum saltem illo aeuo iuniorem haud exstitisse, sed, quod Ios. Scaligero etiam visum et in Darete supra a me notatum est, Eusebii iam aetate lectum tractatumque, atque fortassis, vt praestantissimus vir Iacobus Perizonius in dissertatione de Dictye Cretensi §. 29. suspicatur, in Neronis Imp. gratiam a Praxi siue Eupraxide quodam Dictyos nomine confictum.

Graecus iam pridem interiit. XIII. Quandoquidem vero Constantinus Lascaris iam ante trecentos annos negauit, Dictyn apud Graecos amplius reperiri, et ab eo tempore nemo fuit, qui eum vidisse se narrauerit, non magna spes esse videtur, illum quandoque in lucem venturum, etsi illam prae se ferat Allatius, Graecus et ipse doctissimus pag. 60. lib. de patria Homeri. De editionibus Latini Dictyos nihil addo iis, quae in Bibliotheca Latina pridem notaui, nisi quod in editione Amstelodamensi notarum Vlrici Obrechti p. 24. male excusum est, primam ἔκδοσιν Mediolanensem prodiisse A. C. 1627. Nam Obrechtus, vt ex Argentoratensi eius notarum editione patet, scripserat A. C. MCDLXXVII. hoc est 1477. pro quo typographus legit MDCXXVII. [F] [Adde supra ad §. 5. — *Dictys Cretensis Historie von dem Troianischen Krieg aus dem* Griechischen *übersetzt durch Marcum Tatium.* 1540. fol. vnde Tatius *graecum* cod. acceperit, aut cur illam iactarit epigraphen, equidem nescio. — *Masellus Beneuentanus*, qui principem curauit editionem, in epistola dedicatoria ad Barthol. Chalcum, (quam typis repeti fecit *Saxius* in hist. typogr. litter. Mediolan. pag. 466.) de Dictye magnifice sentit. *Harl.*]

CAPVT VI

I. *Drymon diuersus a Dromone Comico. Susarion Comoediae repertor Homero iunior.* II. *De Epimenide Cretensi, qui a Tatiano male scriptoribus ante Homericis accensetur.* III. *Catalogus scriptorum Epimenidi a veteribus tributorum cum variis obseruationibus. Quae carmine edidit.* IV. *Quae prosa.* V. Ἐπιμενίδου ἱερα. VI. *Euclus scriptor χρησμῶν.* VII. *Eumolpus.* VIII. *Hanno, Peripli auctor.* IX. *Alii Hannones.* X. *Graeca peripli versio, aetas, auctoritas et fides.* XI. *Mos Graecorum nomina Phoenicia et alia Orientalia Graeco sermone interpretantium.* XII. *Vtrum Epitome tantum Peripli Hannonis ad nos peruenerit, vel alius quam viderunt Mela et Plinius.* XIII. *Peripli Hannonis interpretes et editiones.* XIV. *Helena.* XV. *Hellen.* XVI. *Hercules.*

[Cum supplementis G. C. Harles.]

Drymon. Susarion. Dromocrides. I. DRYMON inter scriptores, qui ante Homerum aliquid composuerint, ponitur a Tatiano f. 173. [f. p. 137. ed. Oxon. 1700. 8.] etiam apud Eusebium, qui Tatiani locum repetit lib. X. praeparat. pag. 495. legitur Δρύμωνος. Vnde minus probanda coniectura Wilhelmi Worthi, qui apud Tatianum Δρόμωνος reseribit. Sane *Dromonem*, cuius psaltriam laudat Athenaeus [lib. VI. p. 240. et lib. IX. p. 409.], constat fuisse

Comicum longe iuniorem, quem Homero vt praeponeret aetate, non facile potuit Tatiano in mentem venire, cum Homero iunior sit ipse *Susario* a) Icarienfis, Comoediae repertor, de quo videndus Iohannes Pearsonius in vindiciis Ignatii part. 2. cap. 1. Richardus Bentleius in dissertatione de Epistolis Phalaridis Anglice edita p. 202. sq. [f. secundum interpretationem Lennepii latin. p. 108-115.] et Humfredus Prideaux ad Epochas marmoreas p. 207. Fuit et antiquissimus quidam scriptor b) *Dromocrides*, cuius Theogoniam laudat Fulgentius lib. II. Mytholog. [cap. 17. vbi vide Munker. p. 698. ed. Staueeren,] capite de Ixione; sed non ausim eius nomen apud Tatianum pro *Drymone* reponere, praecipue cum *Democritum* ex antiquo Mythologo inedito rescribat Cornelius Tollius p. 142. ad Palaephatum. [P.]

Epimenides. II. EPIMENIDES e Cnosso, vel Gortina, vel (vt Plutarchus in Solone p. 84. et lib. de Oraculorum defectu p. 409. ac Tzetzes Chil. V. hist. 18.) ex Phaesto ciuitate, Cres siue Cretensis, inclytus fatiloquus, et quorundam iudicio, (vt est apud Plutarchum, Laertium, Clementem Alex. et Cyrillum) septem sapientibus annumeratus, ponitur et ipse a Tatiano inter illos scriptores, qui Homerum aetate praecesserunt, sed perperam vtique, cum Pythagorae Magistrum fuisse narret Apuleius in Floridis, Athenasque peruenerit, Platone 1. de Legibus [p. 780. F.] teste, decem annis ante Persicam expeditionem siue praelium Marathonium, quod commissum Olymp. LXXII. 3. atque adeo Olymp. LXX. 1. Sed iam tum Athenas Cylonio scelere purgauit circa Olympiadem XLIV. vt Suidas, vel XLV. vt Eusebius, vel XLVI. aut XLVII, vt quidam Laertii codices et Apollonius VIII. 84. prouerb. Olympiadis XLVI. anno 3. Solonem iuuit in condendis legibus, vt omittam, quod Porphyrio p. 19. teste, Epimenides Pythagoram audiuit c) et quidem senem iuuenis, si credimus Iamblicho c. 23. de vita Pythag. quem vide etiam c. 32. Centum ac quinquaginta septem annis vixit teste Theopompo apud Plinium VII. Hist. c. 48 d). Epimenidem a suae aetatis hominibus νέον Κῆρητα appellatum, filiumque habitum Βάλτης Nymphae, auctor est Plutarchus in Solone p. 84. qui addit, eum fuisse θεοφιλῆ καὶ σοφὸν περὶ τὰ θεῖα, τὴν ἐνθουσιαστικὴν καὶ τελεστικὴν σοφίαν e). Verum ne plura de Epimenide

a) Perperam *Sisario* excusum in Meursii Bibliotheca Attica p. 1606. [adde infra in Notitia comicorum deperditor. voc. *Susario.*]

b) Eidem Meursio p. 1491. vocatur *Dromoclides*, qui memoriae lapsu Hygino tribuit verba quae apud Fulgentium exstant. Maussaco ad Plutarchum de fluminibus *Dromocides*. Mentio *Dromoclidae* cuiusdam Rhetoris, sed qui nihil cum altero commune habet, apud Plutarchum in praeceptis gerendae Reip. et in Demetrii Macedoniae Regis vita.

c) Contra, Pythagoram, admodum iuuenem, fuisse auditorem Epimenidis senis alii narrant, vt Apulei. (quod alii negant aut in dubium vocant,) Flor. libr. II. v. Bentlei. l. m. Dodwell de Cyclis pag. 137. sect. XII. *Harl.*

d) Secundum Eudociam vixit ρνζ' annos. *Harl.*

e) De Epimenide, vrbe illius patria, aetate, arte diuinandi, aliisque rebus, quae veteres, praecipue Cretenses, quorum quidem fides non adeo magni aestimabatur, de eo fabulati sunt, magnus est dissensus cum apud veteres, tum apud recentiores. v. *Diogen. Laert.* I. sect. 109. ibique interpretes in ex. Meibomii pag. 69. sqq. *Eudocia* in Ἰωνιᾷ pag. 150. aliique a Fabricio laudati, et mox a me commemorandi. *Phaesto*, vrbe Cretensi, oriundus quidem dicitur a *Plutarcho* (in vita Solonis 184. f. vol. I. pag. 336. ed. Reiske, vbi de lustratione Athenarum per Epimenidem facta agitur,) et Taetze: at res incerta iam visa est veteribus. Nam *Strabo* lib. X. p. 479. f. p. 734. Almel. ἐκ τῆς Φαιστοῦ τὸν — Ἐπιμενίδην φασὶν εἶναι

ἀνη, et *Eudocia* l. m. Ἐπιμενίδης Κρὴς Κνώσσιος. Κατὰ δέ τινας, Φαίστιος, scribunt. At haec narratio orta esse videtur ex falsa lectione apud Plutarchum, immo vero apud antiquiorem quemdam auctorem, ita vt loco Ἐπιμενίδης ὁ Φαίστιος a Plutarcho aliisque olim scriptum esset Ἐπιμ. ὁ Φαιστίου *filius Phaestii*: quam coniecturam in mentem quoque venisse vidi *Relando* in not. ad: Les vies des poetes grecs en abregé par Mr. le Févre, Basil. 1765. pag. 38. *Phaestii* enim siue *Phaesti* filius dicitur a Theopompo apud Diogenem et a Suida locc. memm. quamquam in patris nomine veterum quoque est dissensio. De somno illius diuturno fabulam, a pluribus expositam, repetere nolo: at iam apud Diogenem pag. 72. interpretati sunt veteres, illum non obdormisse, sed ad tempus exspatiatum esse, intentum radicibus secandis. Quare, vel ab ipso Epimenide per fraudem somnum fictum fuisse ad maiorem sibi inter suos parandam fidem atque auctoritatem, vel a Cretensibus ad honorem cultumque sui quondam popularis, vel a poeta quodam ad orationem illuminandam dignitatemque hominis amplificandam excogitatum ornatumque esse fere suspicor. Peregre abiit diuque absuit Epimenides a patria, forsan in solitudine quadam aut loco a patria longe dissito diu commoratus et studio naturae arcanaeque philosophiae intentus. (conf. *Des Land.* histoire critiq. de la philos. tom. I. pag. 343. sq.) Hinc postea vocatus est θεοφιλὴς καὶ σοφὸς περὶ τὰ θεῖα. Somnus vero imago erat vitae otiosae, aut dum quis a munere curaue rerum vacuus aut ab auxilio opeque alteri ferenda alienus videbatur. Sic veteres conquesti sunt, vel deos ipsos dormitare: v. *Hemsterhus.* ad Luciani Timon. cap VI. tom. I. pag. 11. vbi de Epimenide erudite disputat, et *Carpzou.* in praesenti Abbatem et Prof. Theol. in vniuersitate Helmstadiensi, in docta disp. de quiete deorum. *Maximus Tyrius* diss. XVI. p. 175. ed. 2. Dauis. putat, ab Epimenide confictam esse fabulam, vt vitam humanam doceret similem esse longo multorumque annorum somnio. adde *Huetium* in Demonstr. euangelica, propos. IX. cap. 142. §. 9. Maiores tamen tragoedias excitauit temporis ratio, praecipue *Platonis* testimonium, quando Epimenides Athenas venerit ad illam vrbem, Cylonio piaculo pollutam, lustrandam atque purgandam. Plato scripserat, Epimenidem Athenas aduenisse πρὸ τῶν Περσικῶν δέκα ἔτεσι πρότερον: quod Aldobrandinus ad Diogenis locum intelligit, *antequam Persae in Lydiam venirent* Cyro rege, eiusque interpretationem probat *Iaques George de Chaufepié* in Nouveau Dictionaire historique et critique pour servir de Supplement ou de Contin. au Dictionaire — de Pierre Bayle. tom. II. Amsterd. et Hagae Com. 1750. pag. 42. vbi Epimenidis vitam fataque persequitur. Enimuero errasse illum, iam docuerunt *Bentlei.* in responsione ad C. Boyle de aetate Pythagorae pag. 31. sq. secundum latin. Lennepii interpretationem, et *Hemsterhus.* ad locum Luciani; iique ex connexione verborum ostenderunt, narrationem Platonis pertinere ad Mardonii in Atticam expeditionem, Platonemque statuere plane, Hemsterhus. scribit, Epimenidem Athenis adfuisse secundo tertioue anno Ol. LXVIII. h. e. sex et triginta plus minus annis post occupatas a Cyro Sardes. Platonem vero, adfirmat Bentlei, rationem temporum in suis dialogis non habuisse. *Wesseling.* quoque ad *Simsonii* Chronicon a. m. 3410. ante C. N. 593. vbi de nostro agitur, col. 589. non vidit, qui, quod Plato prodidit, verum esse queat. *Meursius* in Solone cap. 9. qui cuncta subtiliter explorat, Platonem ratus in mendo cubare, pro vulgata lectione δέκα rescribere iubet ἑκατὸν, vt Plato dicat annis 121. ante Persicum bellum lustratas esse Athenas ab Epimenide. Enimuero *Eduard. Corsinus* in Fastis Atticis, tom. III. pag. 74. erroris arguit Meursium, integro Platonis contextui mire repugnantem, et Platonis sensum arbitratur, Epimenidem non *primo* quidem, sed *secundo* Athenas *decem* annis ante *Persica*, h. e. naualem Persarum classem, quae anno I. Olymp. LXXV. prope Salaminem superata fuit, concessisse, ibique sacrificia quaedam ex Apollinis monitu rite peregisse. Idem *Corsinus*, quod Olympiadis numerus in Laertii exemplaribus, aliis Olympiada XXVII. aliis XLVI. aliis XLVII. (et ita *Eusebius Scaligeri*,) exhibentibus, vitiatus est, rescribendum putat in Diogene τρίτῃ καὶ ἑβδομηκοστῇ *septuagesima tertia*: cuius coniecturae fidem stabilire id existimat, quod Nicias, Nicerati filius, vna cum naui ad Epimenidem arcessendum ab Atheniensibus ablegatus, et Sicula clade celebris a: 4. Olymp. XCI. superatus, Olympiade quidem LXXIII. Cretam adpellere profecto potuerit. Quoniam vero ea temporis ratio isque adventus a Solonis aetate nimis remotus videretur, vtpote quum ab illo tempore, quo Epimenides Athenas certe concessit, ad Olymp. LXXIII. anni propemodum 110. intercessere; fieri potuisse suspicatur, vt Epimenides, quum alii 154, alii 157, et vero Cretenses

299.

de in praesenti dicam, faciunt, qui de illo diligenter egerunt, viri docti ad Laertium in vita Epimenidis, Andreas Schottus ad Prouerbia p. 251. et 314. Iohannes Marshamus in Canone Chronico Sec. XVIII. p. 642. seq. Iohannes Meursius in Creta, lib. IV. cap. II. tum Hugo Grotius et Georgius Calixtus in Epistolam Pauli ad Titum I. 12. ad quem locum itidem nonnulla annotaui lib. II. cap. 7. Obseruationum sacrarum. Omitto vt satis notos Gyraldum dialogo 2. de poetis, et Vossium lib. IV. de Historicis Graecis cap. I. [adde *Stanlei.* hist. philosoph. pag. 91. *Alexandrum Morum* in not. in Tit. I. 12. pag. 192. infra libr. II. cap. 13. in catalogo Peripateticor. *Heum.*]

Eius scripta 1) poetica. III. Scripta eius haec a veteribus memorantur:

1. Κϱήτων καὶ Κοϱυβάντων γένεσις καὶ f) Θεογονία. Versus 5000. Hoc poe-

299. aetatis annos illi tribuissent, facile Athenas *quadragenarius* concederet, iterumque *centesimo ac quinquagesimo* aetatis anno illuc rediret. At vero illa emendatio aliena est ab aliorum narratione atque itineris illius testimoniis. Tum argumentum ab Nicia et Nicerato petitum cum Hemsterhusio ad Luciani locum mihi videtur minus validum esse. Plures enim Niciae et Nicerati in hac ipsa familia fuerunt. Quare is, qui ad Epimenidem arcessendum ablegatus erat, vnus aliquis ex istius Niciae, qui Siculae praefuit expeditioni, maioribus ortum ducere potuit. Quae quidem suspicio non aeque, atque Corsino, temeraria videbitur. Denique duplex illius iter Atheniense atque duplicem expiationem nullus veterum, quantum equidem scio, memorauit. Tanta igitur temporis et iudiciorum de Epimenidis lustratione diuersitate parum abest, quin acquiescere malim in sententia (quae mihi quidem veterum de Epimenide narrationes fabulasque comparanti, antea, quam consuluissem Dodwellum, iam venerat in mentem,) *Henrici Dodwelli* de veteribus Graecorum Romanorumque Cyclis, Oxoniae 1701. 4. diss. III. sect. 12. fin. pag. 148. et cum eo duo, quos more solito confuderit antiquitas, *Epimenidas*, vtrumque Cretensem, statuere, alterum seniorem Pythagora, huiusque doctorem et Soloni coaeuum; alterum Pythagora iuniorem illiusque auditorem et socium, quum in antrum Idaeum descendisset, cuius testimonium de rebus praeceptoris sui aliquoties aduocat *Iamblichus* vitae Pythagorae L. I. c. 2. 23. 28. Hinc diuersae de loco Epimenidis patrio parentumque nominibus narrationes intelligi possunt atque facilius explicari. Idem *Dodwell* l. m. pag. 137. sect. XI. fin. postquam a pag. 134. ostendere conatus est, Epimenidem, nempe seniorem, exstinctum esse anno Olymp. LIV. t. aetatisque suae anno CLIV, efficit, cum natum fuisse Olymp. XVI. anno secundo; Homero maiorem, (vno anno demto) VII. Olympiadibus, annis nimirum XXVII. Denique subtiliter suspicatur probatque, Suidae verba in Epimenide ita esse constituenda atque interpolanda: Οὗτος ἐκάϑηϱε τὰς Ἀϑήνας τῦ Κυλωνίυ ἄγυς κατὰ τὴν [μς' Ὀλυμπιάδα· ἀπέϑανε δὲ κατὰ τὴν] νδ' Ὀλυμπιάδα γηϱαιὸς ὤν. *Bentleio* tamen in Responsione etc. p. 31. in Suida numerus μδ vitium videtur librarii, reponendumque μι vel μζ'. Forsan iuniori Epimenidi quaedam aut plura, quae memorantur, scripta sunt adsignanda. Quae futurorum praescientia in Epimenide laudatur, ea partim fabulosa videtur, partim animi sagacitatem rerumque vsum indicat. At satis de hoc dicta sunt. Plura de illo praeter eos, qui a me et a Fabricio iam laudati sunt, disputarunt *Thom. Stanlei.* in historia philosophiae tom. I. pag. 95. sqq. ed. Venet. 1731. 4. *Brucker* in historia crit. philos. tom. I. pag. 419. sqq. *Cromazian.* della Istoria e della indole di ogni filosofia. vol. II. Venet. 1782. pag. 78. sq. Auctor libri: Neue Welt- und Menschengesch. T. VII. p. 349. ff. — Duo alios *Epimenidas* memorat *Diogen. Laertius* sect. 115. fin. alterum, qui Genealogias scripsit; alterum, qui Dorice Rhodi historiam condidit. Quibus *Menagius* ad h. l. pag. 65. tertium adiunxit, *Epimenidem*, Heroem Atticum, qui primus boues aratro iunxit. *Harl.*

f) Meursius in Creta p. 240. tanquam duo diuersa poemata accipit Theogoniam et Curetum ac Corybantum generationem. Sed quia Laertius [et Eudocia] versuum numerum computans illa coniungit et pro vno habet, eius sententiam sequi malui.

poema Laertio memoratum non videtur aliud fuiſſe a Telchiniaca hiſtoria, cuius ſcriptorem Epimenidem quibusdam haberi, ab aliis Teleclidem, auctor Athenaeus lib. VII. Telchines enim a Curetibus et Corybantibus parum diuerſi. Vide Strabonem lib. X. p. 466. Hoc opus Θεογονίας, cuius reſpectu perinde, vt Orpheus, Theologus dicitur Epimenides a Diodoro Siculo et aliis, puto in animo habuiſſe ſcholiaſtem Apollonii, quoties Epimenidem [P] laudat. Ex eodem forte petiti ſunt tres verſus, quos profert Aelianus lib. XII. hiſt. animal. cap. 7. [p. 380. ſq. edit. Schneider.] et quae de Styge Pauſanias in Arcadicis p. 35. Quibus Meurſius addit, quae de Pane et Arcade Iouis ac Calliſtus filiis a Scholiaſte Theocriti ad Idyll. 1. 3., quae de Saturni filiabus, Eumenidibus, a Scholiaſte Sophoclis ad Oedipum Colonenſem, et quae de Capricorno afferuntur a Germanici interprete p. 125. Epimenidem ipſum *νέον Κȣ̃ρητα* ſiue *Ioue genitum* appellatum refert Plutarchus [in Solone p. 336. vbi v. Xylandr.] Diodorus Sic. libro V. p. 239. teſtatur ſe in rebus Cretenſium exponendis inter alios Epimenidis quoque veſtigiis inſtitiſſe.

2. Argonautica ſiue Ἀργȣ̃ς ναυπηγία τε καὶ Ἰάσονος εἰς Κόλχȣς ἀπόπλȣς, verſus 6500. Videntur reſpici a Scholiaſte Pindari ad Olymp. I. Antiſtroph. 3. vbi laudat Epimenidem Apollonium et Heſiodum.

3. Περὶ Μίνω καὶ Ῥαδάμαντος [Ῥαδαμάντυος apud Eudociam] verſus 3000.

4. Περὶ χρησμῶν, ex quo libro petitus verſus Epimenidis, Cretenſium Prophetae, a Paulo Apoſtolo memoratus, ſi credimus Hieronymo, Socrati Scholaſtico III. 16. et Nicephoro X. 26. g) Forte hoc opus reſpexit Suidas, cum ἄλλα αἰνιγματώδη Epimenidis ſcripta memorat. Scholiaſtes Luciani T. 1. [c. 6. p. 111. ed. Reitz.] ὁ Ἐπιμενίδης Κρὴς ἦν χρησμολόγος, ȣ̃ καὶ τὸ, Κρῆτες ἀεὶ ψεῦσαι, λόγιον.

5. Μυςήρια, quorum apud Suidam mentio.

6. Καθαρμοὶ, *Carmina luſtralia* ſiue *piacularia*, quorum h) recitatione homines, domos, vrbes expiabant. (Ita enim pro καθαρσὶ legendum apud eundem Suidam, vt recte prius monuit Wolfius.) Καθαρμȣ̀ς Epimenidis δι᾽ ἐπῶν memorat etiam Euſtathius ad Dionyſium Periegetem et ad Iliados β′, [atque καθαρμȣ̀ς δι᾽ ἐπῶν citat Eudocia. *H.*] Caeterum non Athenas tantum a ſcelere Cylonio expiauerat, de qua luſtratione circa Olympiadem XLIV. facta meminit Plato primo, [p. 780. E. edit. Frf.] et *Cicero* ſecundo [cap. 11. vbi v. notam Dauiſii, *H.*] de legibus aliique apud Ioh. Meurſium in Solone cap. 9., ſed et alias vrbes, vt refert Pauſanias in Atticis p. 35. Vnde καθαρτὴς cognominatus eſt, teſte Porphyrio in vita Pythag. p. 19. et Iamblicho c. 28. eiusque θυσίαις bellum Perſicum per idoneum tempus dilatum fuit, vt legas apud Clementem Alex. lib. VI. Strom. p. 613. Ammianus quoque lib.

g) *Olearius* infra libr. V. 9. vol. VII. pag. 176. ad Libanii orat. ex Athenodoro, Eretrienſi, a Ptolemaeo Hephaeſtione apud Photium cod. 190. memorato, notat, Epimenidem initium verſus Κρῆτες ἀεὶ ψεῦσαι a Medea videri accepiſſe. Illa enim cum Theride formae praeſtantia contendens, eique a Momeneo Cretenſi, quem iudicem ambae elegerunt, poſtpoſita, irata dixit: Κρῆτες ἀεὶ ψεῦσαι, eumque exſecrata, ne vmquam vera diceret, qui in hoc iudicio mentitus eſſet, edixit: a quo tempore Cretenſes ψεῦσαι habiti ſunt. *Harl.*

h) Vide Clariſſ. Baylii Dictionarium Hiſtorico Crit. in *Epicuro* nota B.

lib. XXVIII. cap. 4. vbi Romae mores corruptiſſimos eſſe queritur, ita perditos eſſe ait, *vt nec Epimenides ille Cretenſis, ſi fabularum ritu ab inferis excitatus rediſſet ad noſtra, ſolus purgare ſufficeret Romam, tanta plerosque labes inſanabilium flagitiorum oppreſſit.* Inde et anſam ſumſit Iohannes Lomeierus eruditum, quod de luſtrationibus veterum in lucem edidit, Syntagma, in altera editione, [Zutphaniae 1700. 4.] *Epimenidis* titulo inſcribendi. Ritus in luſtratione ab Epimenide obſeruatos cum ritibus Iudaeorum in magno expiationis die receptis confert Humfredus Prideaux ad Epochas marmoreas p. 109.

a) Proſaica. IV. Etiam proſa ſcripſit Epimenides, teſte Laertio, i) librum περὶ θυσιῶν· [?] et alium περὶ τῆς ἐν Κρήτῃ πολιτείας. [περὶ τῆς Κρητικῆς πολιτείας, Eudocia p. 151. eadem pag. 30. καθάπερ Ἐπιμενίδης, ὁ τὰ Κρητικὰ ἱστορῶν φησίν. eadem p. 166. eum ſcripſiſſe refert πολλὰ ἐπικῶς μυστήρια, καὶ αἰνιγματώδη καὶ καθαρτικά, καὶ ἄλλα. *Harl.*] Itemque Epiſtolam ad Solonem de eodem argumento ſiue de Rep. quam apud Cretenſes Minos condidit, etſi hanc propter Atticum, idque recens, dicendi genus ſuppoſitiam eſſe putauit Demetrius Magnes lib. de homonymis. Epimenidem Theologum ſe in quibusdam, vbi de rebus Cretenſium agit, ſequi, in aliis Doſiadem, in aliis Soſicratem, et Laoſthenidem, teſtatur Diodorus Siculus V. Ab Eratoſthene quoque in Cataſteriſmis c. 27. laudatur Epimenides ὁ τὰ Κρητικὰ ἱστορῶν. Aliam Epiſtolam Epimenidis Dorice ſcriptam Olymp. LIV. 4. tyranno Piſiſtrato ad Solonem ſeruauit idem Laertius lib. I. Sect. 113. Sane Solone familiariter vſum, multaque ei clam praeſtruxiſſe et viam praemuniiſſe ad leges conſcribendas, auctor Plutarchus in Solonis vita.

Ἐπιμενίδειον δέρμα. V. Heſychius Illuſtris refert, Epimenidis mortui cutem γράμμασι κατάστικτον repertam perhiberi. Idem legas apud Suidam, qui memorat prouerbium Ἐπιμενίδειον δέρμα, quod non ipſe tantum ſed et Diogenianus, appendix Vaticana et Apoſtolius exponunt ἐπὶ τῶν ἀποθέτων, Eraſmus de rebus repoſitis et miraculi loco habitis; Lacedaemonios enim admonitos oraculo, pellem eius religioſe aſſeruaſſe. Inter inuenta Epimenidis fuit et boues aratro iungere, vt notat Heſychius Alexandrinus in Βουζύγης. Auſonius Epiſt. 23. ad Paulinum.

Triptolemon olim ſiue Epimenidem vocant
Aut Bulianum Buzygen
Tuo locabo poſtferendos nomini.

Ἐπιμενίδειον ſcillam, qua herba in luſtrationibus Epimenides vſus fuit, commendat Theophraſtus lib. VII. hiſt. plantar. c. 11. Pythagoram quoque ſcilla vſum teſtatur Porphyrius in huius vita p. 23. et Perſam Mithrobarzanem face ac ſcilla initiantem fingit Lucianus in Necyomantia T. I. p. 330. Epimenideos praeterea trochiſcos ſiue Paſtillos, in obſidionibus deficiente annona opportune adhibitos, praeter Plutarchum lib. de facie in orbe Lunae p. 940. Philonem in Βελοποιϊκοῖς p. 88. et Heronem lib. de machinis bellicis memorat Michael Pſellus libro inedito περὶ παραδόξων ἀκουσμάτων.

VI. Ev-

i) Item Eudocia: τὸ κατ' ἐκλογάδην περὶ θυσιῶν. *Harl.*

Euclous. VI. EVCLOVS Cyprius in Tatiani codicibus perperam Εὔμικλος, vbi ſcriptoribus qui ante Homerum floruere annumeratur, Euſebio et Pauſaniae Εὔκλοος, Suidae quoque in ἅ, qui Εὔκλουν χρησμολόγον vocat. Eius χρησμοὺς legiſſe ſe teſtatur Pauſanias in Phocicis p. 828., eorumque iterum meminit p. 832. et pag. 858. vbi vaticinium eius profert de Homero, ſex verſibus conſtans. Gyraldus huic tribuit Cypria carmina, de quibus dicturus infra ſum inter ſcripta, quae ad Homerum olim velut autorem relata accepimus.

Eumolpus. VII. EVMOLPVS filius Muſaei, Orphei diſcipuli. Suidae [item Eudociae p. 167.] dicitur ἐποποιὸς τῶν πρὸ Ὁμήρου, qui et ſcripta eius commemorat, τελετὰς k) Δήμητρος [P] καὶ τὴν τῶν μυστηρίων παράδοσιν τὴν ταῖς θυγατράσιν αὐτοῦ γενομένην ἔπη τὰ πάντα τρισχίλια. Ex Eumolpi Βακχικοῖς ἔπεσι verſum Hexametrum producit Diodorus Siculus lib. I. p. 11. Diuerſa haec fuerunt a carminibus Muſaei Eumolpiis, de quibus infra agimus. [v. libr. I. cap. XVI. 4.] Addit Suidas, Eumolpum proſa etiam ſcripſiſſe librum vnum, in quo tractauerit χειροσκοπικά. Ita enim accipienda eius verba, vt probe vidit Hieron. Wolfius, quae perperam poſtea eſt interpretatus Aemilius Portus l). Huius Eumolpi nomen ſupplendum ſuſpicabatur Ioh. Seldenus in marmore Arundeliano, vbi Proſerpinae raptus et Cereris errores carmine deſcripti memorantur, Iacobus vero Palmerius in Exercitationibus ad ſcriptores Graecos p. 690. de Pamphi ſiue Pamphoi nomine ibi inſerendo iubet cogitare. Qua de re, vtpote parum mihi certa, lectoris eſto arbitrium. [adde quoque de Eumolpo Thrace Luciani Demon. 34. tom. II. p. 387 et Fugitiu. 8. tom. III. p. 370. ed. Reitz. Simſon. Chronicon vniu. ad a. 2656. et 2750. *Harl.*]

Hanno. VIII. Video hoc loco agendum mihi etiam eſſe de Punico ſcriptore HANNONE (Graeci Ἄννωνα dicunt) duce Carthaginienſi, et peripli auctore, quem Iſaacus Voſſius in praef. ad Scylacem non Scylace tantum, ſed et Herodoto, antiquiorem eſſe affirmat, idque ſe alibi oſtenſurum pollicetur, approbante hanc eius ſententiam Bocharto lib. I. Chanaan cap. 37. et Reu. Thoma Ittigio lib. de montium incendiis p. 124. Quin idem Voſſius in variis Obſeruationibus capite II. vbi de magnitudine Carthaginis agit p. 52. longe altius progreditur, et Hannonis expeditionem integro ſeculo bellum Iliacum praeceſſiſſe contendit. Dixerat Plinius lib. II. c. 67. Hannonem *Carthaginis potentia florente* ſiue vt lib. V. c. 1. ait *Punicis rebus florentiſſimis* circumuectum a Gadibus ad finem Arabiae, nauigationem eam prodidiſſe ſcripto: *Si quis autem ſcire velit*, inquit Voſſius, *quo maxime*

k) Has alii tribuerunt Eumolpo cuidam antiquiori (tres enim fuiſſe, iam notauit Scaliger ad Euſeb. p. 39.) Vide Scholiaſten Sophoclis ad Oedipum Colonenſem v. 1108. et Scholia ad Homerum Iliad. Υ'. 368. [item Apollodor. in Biblioth. II. c. 5. §. 12. cum nota cl. Heynii pag. 429,] vbi de initiato per Eumolpum Hercule. *Fabric.* Primus Eumolpus vixit cum Triptolemo, qui apud Scholiaſt. ad Sophoclis verſum laud. Deiopes ex Triptolemo natae filius et ſecundum quosdam auctor Sacrorum Eleuſiniorum fuiſſe dicitur: alter fuit Neptuni e Chione filius, de quo v. Apollodorum in Bibl. III. 15. 4. ſq. cui paſſim ab aliis tribuuntur ſacra illa Eleuſinia inſtituta. Tertius is, ad quem Hercules veniſſe dicitur. v. cl. *Heynium* de hac controuerſia et narratione diuerſa copioſe diſſerentem ad Apollodor. p. 860. ſqq. *Micyllum* et *Burman.* ad Ouid. Met. XI. 93. *Harl.*

l) Χειροσκοπικὰ πεζῶς, βιβλίον ἓν ſcribit Suidas, contra Eudocia, quae tamen h. v. fere exſcripſerat Suidam, χειροσκοπικὰ ἐν δυοὶ βιβλίοις. *Harl.*

tempore floruerit Carthago, ausim affirmare tempus id vel ipsum quoque bellum praecessisse Troianum. Didonem condidisse Carthaginem eadem ratione, qua Augustus Romam, Constantinus Byzantium et alii alias condiderunt vrbes (non vt primi auctores sed restauratores) *libenter credo. Sed et verum forsan, quod scribit Appianus* (in limine libri de bello Punico) *quinquaginta ante bellum Iliacum annis a Tyriis fuisse conditam. Nempe vrbes condi dicuntur, cum nouis augentur colonis. Verum multo antiquiorem esse Carthaginem ex Hannonis confici potest periplo seu nauigatione extra columnas Herculis. Superest etiamnum periphi huius compendium, multo enim auctius olim fuisse, exinde colligas, quod complura legas ex illo desumta, quae tamen hoc tempore in illo non inuenias. Quanta fuerit iam illo tempore Carthago, ex eo cognoscas, quod post conditas trecentas in litore Libyco vrbes, redundante nihilominus hominum multitudine, cum sexaginta penteconterorum Hannonem miserint classe, instructa commeatu et triginta colonorum millibus, ad explorandos extra columnas Herculis Libyae tractus et condendas in illo quoque* [?] *Oceani litore colonias. Hanc nauigationem factam fuisse censet Strabo* (lib. I. p. 47.) *paulo post bellum Iliacum. Sed vero rectius dixerimus integro minimum seculo antiquiorem hoc bello fuisse istam Hannonis expeditionem. Cum enim non ex nihilo oriantur fabulae, vnde demum tres Gorgones, nisi ex tribus Hannonis Gorgidibus, adsentiente etiam Palaephato (cap. 32.) Vnde Amaltheae seu Hesperidum cornu, nisi ex eiusdem nominis promontorio apud Hannonem? Sed et poma aurea quae ex Hesperidum hortis ad Oceanum sitis decerpsisse dicitur Hercules, quis in Europam potuit adducere nisi Hanno, qui primus ista oceani litora adiit, et ex promontorio Soloentis, nunc capite Viridi, et ex Θεῶν ochemate, nunc Sierra Liona dicto, vbi copiosissime proueniunt, primus isthaec poma Europae intulit? Valent haec argumenta, vnde certo conficere possimus Hannonem praecessisse aut saltem aequalem fuisse temporibus Herculis et Persei.* In eandem sententiam disputat vir doctus ad Melae lib. III. c. 9. et non modo Xenophontem Lampsacenum, quod Solino accredere nolebat Salmasius in exercitatt. Plinianis p. 1297., sed et ipsum Homerum et Hesiodum contendit iuniorem esse, quam periplum Hannonis. Admodum leuia autem sunt argumenta, quibus Paradoxum hoc superstruxit, vt ostensum Henrico Dodwello in dissertatione de aetate peripli Hannonis, quae praefixa est tomo primo Geographorum Graecorum minorum Iohannis Hudsoni, viri Clarissimi. Inprimis Isaaci Vossii sententiae obiicitur, quod Plinius lib. II. cap. 67. non modo *potentia Carthaginis florente* (atque ita quidem florente, vt huius rei notitia etiam ad Romanos et Plinium peruenire potuerit) Hannonem a Carthaginiensibus missum a suis narrat, sed et addit eodem tempore ad extera Europae missum *Himilconem*, quem et ipsum iter suum scripto exposuisse constat ex Plinio, (qui Himilconem refert inter eos, ex quibus profecerit lib. V.) et Auieno in ora maritima v. 117. et 412. Atqui duo simul duces Carthaginiensium Hanno et Himilco memorantur a Diodoro Siculo lib. XX. cap. 61. T. 2. p. 794. seq. qui Agathocli Africam sollicitanti restiterunt Olymp. CXVIII. 2. Hos ante res aduersus Agathoclem infeliciter gestas a Carthaginiensibus in diuersas partes emissos fuisse verisimillimum videtur. Neque ad alium Hannonem periplum retulit magni iudicii vir Vossius, Isaaci pater, libro IV. de Historicis Graecis p. 513. [m]).

IX. Fuere

m) De *Hannone* eiusque aetate atque periplo sententiae doctorum hominum antiquiorum non minus, quam recentiorum adeo diuersae sunt, vt, quid verum, quid falsum, aut probabile sit,

fit, haud facile expediri atque demonstrari possit. Itaque ea, quae post Fabricii diligentiam atque memoriam de Hannonis aetate libelloque disputata reperi, colligam paucisque comprehendam. *Mariana* in Historia de España libr. I. cap. 22. putat, Hannonis nauigationem incidere in annum primum Olympiad. LXXXIII. i. e. a. 448. ante C. N., *Bougainville* bene meruit de Hannone, atque Dodwelli Vossiique lubricas falsasque opiniones docte copioseque refutauit in binis Commentationibus, in regia litterarum elegantiorum societate Parisiensi praelectis: quarum prior typis exscripta est in Memoir. de l'Acad. R. des Inscript. tom. XXVI. pag. 10. sqq. (et germanice versa adhaeret theotiscae Arriani interpretationi Schmidianae pag. 162. sqq.) posterior autem ibid. tom. XXVIII. pag. 260. sqq. in qua euincere studet Bougainv., auctorem Peripli illum esse *Hannonem*, ad quem a philosopho Anacharside, teste *Cicerone* V. Tuscul. quaest. cap. 32, (ad quem locum confer Dauisii notam,) epistola scripta est, adeoque illum vixisse Olymp. XLVI. a. m. 3355, (siue, secundum *Saxii* rationes in Onomastico, circiter a. m. 3411. ante Ch. n. 592. V. C. 160.) Illi adsentitur auctor libri historici: Neue Welt- und Menschengeschichte. Aus dem Französischen, mit Zusätzen und Anmerkungen versehen von *Michael Hißmann*. alte Geschichte, vol. IV. vbi illud is iter fuse persequitur, et pag. 253. censet, nauigationem Hannonis susceptam esse a. ante C. N. 570. aut 1660. aerae Callisthenis. At parum conueniunt cum hoc Hannone ea, quae de auctore Peripli alii prodiderunt. *Campomanes*, scriptor Hispanus, multus est de nostro Hannone in Libro ab Hißmanno in longa animaduersione ad librum Galli superioris anonymi memoratum pag. 253. laudato: Antigüedad maritima de la republica de Cartago. Con el Periplo de su General Hañon, traducido de Griego è illustrado por D. Pedro *Rodiguez Campomanes*. En Madrid 1756. 8. qui liber quum non admodum multis erit cognitus, nec Hißmanni versio gallici libri et animaduersio omnibus, praecipue linguae theotiscae ignaris, ad manus, summam illius paucis repetere neque ingratum fore arbitror lectoribus, neque ab instituto alienum. In prologo agit Camp. de Hannonis periplo, et hunc perite vindicat a Dodwelli suspicione, quasi ille sit foetus cuiusdam serioris impostoris, et classi veluti libellorum romanensium accensendus. Tum in parte priore agit de re nautica, nauigatione, commercio atque expeditionibus Carthaginensium. In parte posteriore edidit primo contextum Peripli graecum cum versione hispanica; dein a pag. 13—114. illustrauit Periplum Hannonis, atque aetatem auctoris ipsius et itineris maritimi; Fabricium nostrum refutaturus, adserit Olymp. XCIII. 2. h. e. a. v. c. 347. et ante Chr. n. 404. quum Dionysius in Sicilia fuisset tyrannus. At argumenta, quibus vtitur, non adeo valida sunt, vt dubitationibus nullus relinquatur locus. Primum argumentum petit a loco *Iustini* XX. 5. „Sed Dionysium in Siciliam aduentus Carthaginiensium reuocauit, qui reparato exercitu, bellum, quod hic deseruerant, auctis viribus repetebant. Dux belli *Hanno* Carthaginiensis erat, cuius inimicus Suniatus, potentissimus ea tempestate Poenorum, quum odio eius *graecis* litteris Dionysio aduentum exercitus et segnitiem ducis familiariter praenuntiasset, comprehensis epistolis proditionis damnatur, facto senatus consulto; Ne quis postea Carthaginiensis aut litteris graecis aut sermoni studeret, ne aut loqui cum hoste aut scribere sine interprete posset". Ex his efficit, Hannonem descripsisse iter ante expeditionem Siculam, idque graeca lingua vsum, quoniam et ille calluisset linguam graecam, nec postea vllus Carthaginiensium imperator graecae linguae cognitioni vacare debuisset. Enimuero multo post Hannibal, terror ille populi romani, didicit quoque linguam graecam; nec sequitur, vt Hanno, quoniam graece scribere sciuisset, etiam hac lingua conscripserit librum. Nam, vt Bougainvillius, Hißmannus et Hagerus aliique iam animaduerterunt, multo probabilius est, Hannonem omnem itineris sui narrationem in punica lingua conscripsisse, atque in tabellarium publicum, ne arcana incognitaque in vulgus emanarent, condidisse; at ex illa, vt populo Carthaginiensi et noui cupiditati suaeque ipsius gloriae satisfaceret, summam, quae oras maritimas, lacus, insulas fluminaque hucusque incognita recenseret, tantummodo confecisse et iussu Senatus publicatam in templo Saturni adseruasse. At neque vberior illa enarratio in tabellario custodienda, et multo minus breuis illa expositio, vsui et cognitioni populi concedenda, in graeca lingua, plebe Carthaginiensi linguae graecae haud perita, esse conscripta potuit. Sed posteriorem, quae omnium oculis vsuique subiecta fuit, alius vtriusque linguae, et punicae et graecae, peritus, forsan Siculus, multo post in linguam transtulisse videtur graecam: quam interpretationem Xenophontem Lampsacenum, Nearchum alios-

aliosque ante oculos habuisse, est credibile. Alterum argumentum ducit Camp. a testimonio *Plinii* N. H. V. 1. „Fuere et *Hannonis* Carthaginiensium ducis *Commentarii*, *Punicis rebus florentissimis* explorare ambitum Africae iussi" etc. Atqui res Punicas fuisse florentissimas tempore Dionysii Siculi arbitratur. At enim alii aliam ex his Plinii verbis subduxerunt temporis rationem. Nam *Bougainville* l. c. tom. XXVIII. p. 267. definiuit et diuisit historiam Carthaginiensium in tres periodos; quarum prima pertineat ad primum bellum Siculum, quum Xerxes in Persia regnasset, a. ante C. N. 480. altera ad an. ante Ch. N. 264. tertia denique comprehendat bella Punica, vsque ad annum ante Ch. N. 146. In alteram periodum secundum Campomanis aliorumque rationes incidit summa rerum Carthaginiensium felicitas et iter illud maritimum: at Bougainville primae id adserit periodo, et pag. 286. 287. concludit, vel Hannonem, Hamilcaris patrem, qui anno ante C. N. 480. a Gelone apud Himeram victus est, peripli esse auctorem, ideoque iter non ante annum ante Ch. N. 510. factum, vel multo antiquiori Hannoni, qui tempore Solonis inclaruit, id opusculum esse vindicandum, et expeditionem non serius, quam a. ante C. N. 570. factam. Dodwelli sententiam quoque peruertit *Montesquieu* in Esprit des Loix L. XXI. c. 11. — *M. Io. Georg. Hager*, Rector quondam scholae Chemnizensis, in Geographischen Büchersaal vol. I. part. VI. pag. 408-449. de Hannonis aetate, diuersis iudiciis atque Peripli editionibus sollerter copioseque exposuit: cuius vtilis operis notitia quoniam exteris potissimum, linguae theotiscae ignaris, exigua vel nulla prorsus erit, paucis complectar illius commentationis summam. Primum refellit Is. Vossii sententiam in Variis Obseruatt. cap. 2. pag. 52. et ad Melae libr. III. cap. 9. audacter pronuntiatam; tum contendit, ne vllam quidem probabilitatis speciem inesse suspicioni, Hannonem, Peripli auctorem, eumdem esse, ad quem Anacharsis epistolam scripsisse fertur, atque obseruat, eamdem epistolam in perrara editione: *Epistolarum Principum, rerum publicarum ac sapientium virorum*, Venetiis 1574. 8. pag. 215. at paullulum immutatam, et *Hermoni*, non *Hannoni*, scriptam reperiri. Post vberius explanare et firmiter stabilire conatur suam sententiam, Hannonem, imperatorem Carthaginiensium, qui circ. A. M. 3538. 3554. et 3558, siue Olymp. 92. 96. et 97. vixit, illam expeditionem ad incognitas terras inuestigandas instituisse atque litteris mandasse historiam. Is vero fuit, vt paucis repetam Hageri argumenta, Hamilcaris filius, Magonis nepos, fratresque habuit Himilconem et Gisconem; quorum prior propter violentiam luis pestiferae et classem incendio Dionysii amissam, mortem sibi ipse consciuit, (*Iustin.* XIX. cap. 2. *Diodor. Sicul.* XIV. 71. 72. 77.) quo facto, Hanno cum exercitu contra Dionysium maiorem in Siciliam est missus. Hos duo fratres, Himilconem et Hannonem, sibi persuasit Hagerus, fuisse omnino duces a Carthaginiensibus missos ad ignotas terras explorandas. Atque, quod quidem argumentum mihi ad veritatem rei fidemque videtur firmum, *Plinius* H. N. libr. II. cap. 67. pag. 107. tom. I. ed. Harduin. Paris. 1741. „Et *Hanno*, inquit, Carthaginis *potentia florente*, circumuectus a Gadibus ad finem Arabiae nauigationem eam prodidit scripto; sicut ad extera Europae noscenda missus *eodem tempore* Himilco:" et libr. V. cap. 1. pag. 241. „Fuere et Hannonis Carthaginiensium ducis commentarii, *punicis rebus florentissimis* explorare ambitum Africae iussi." Magonis autem imperatoris, aui, (vt prodidit *Iustinus* libr. XVIII. cap. 7.), industria et opes Carthaginiensium et imperii fines et bellicae gloriae laudes creuerunt. Ergo Hannonem, concludit Hagerus, ante A. M. 3538. adhuc in viuis fuisse, ambitumque Africae explorasse: et vero, quod Scylax multa ex Hannonis periplo sumsisset mutua, multo ante A. M. 3538. vixisse. Hagerus vero, quod in commemoratione Hannonis peripli et insularum vltra Herculis columnas sitarum ab *Aristotele* in lib. de Mirab. auscult. cap. 35. et 82. facta, vim maiusque pondus ad corroborandam suam sententiam inesse, aliquoties censuit, nesciuit aut non cogitauit, esse viros doctos, qui illud opus Aristotelis suppostitium et paullo post philosophi aetatem ab alio compositum iure suo contendant. v. ipsum *Fabricium* §. 10. Ceterum in reliquis Hageri rationibus et definienda Hannonis aetate acquiesco. Post haec recenset idem ille Hagerus reliquos, quos Carthago tulit, Hannones, eosque plures, quam Fabricius, (quorum catalogus ex Liuio, Appiano, Frontino etc. augeri, saltem confirmari, si opus esset, facili negotio posset;) et docet, cum nullo conuenire notas illas Plinianas. Vixit igitur a. m. 3505. tempore Dionysii iunioris Hanno, homo vt ditissimus, ita superbus nouasque res in patria moliens, quem *Samuel Bochart.* in Geogr. sacra part. II. cap. 37. pag. 640. *Io. Schefferus* et *Iac. Perizonius*, (qui non multum fidei

Alii Hannones. IX. Fuere ante hunc quidem alii etiam *n*) Hannones et Himilcones quoque Carthagine; nam Hamilcar reliquit tres filios Himilconem, Hannonem, Gisconem: sed Himilco iste pestilentis sideris vi exercitu amisso sibi ipsi mortem consciuit Olymp. CXVI. Anno 2. vt narrant Diodorus lib. XIV. [71. 72. 75. sqq.] et Iustinus lib. XIX. [2.] Hanno ob affectatam tyrannidem [?] cum filiis cognatisque omnibus etiam innoxiis supplicio traditus teste Iustino lib. XXI. cap. 4. Huic Hannoni potius tribuerim, quod narrat Aelianus lib. XIV. Variar. Hist. c. 30. auium hoc edoctarum voce Deum praedicari se curasse, et quod Plinius lib. VIII. c. 16. Plutarchus in praeceptis politicis, et idem Aelianus lib. V. Hist. animal. c. 39. eum leones manu tractasse et mansuefecisse. Hunc etiam designari putem ab Aristotele lib. V. Politic. c. 7. Fuit praeterea Hanno, qui cum Bomilcare creatus dux Olymp. CXVII. 3. aduersus Agathoclem fortiter pugnans occubuit, teste Diodoro Sic. lib. XX. p. 754. [p. 414. ed. Wessel.] Fuere et iuniores quidam Hannonis nomine duces Carthaginienses, vt quem ab Hannibale in Hispania relictum refert Liuius lib. XXI. itemque alius, quem iuuenem interfectum narrat lib. XXIX. Sed neque Collega [et frater] illis Himilco, neque res Carthaginis adhuc florentissimae, sed bel-

fidei eius Periplo tribuit,) ad Aeliani V. H. lib. XIV. c. 30. et *Io. Harduin.* in indice auct. qui a Plinio adpellantur, Opp. Plin. tom. I. pag. 60. auctorem Peripli immerito habuerunt. Neque enim frater fuit Himilconis, et Plinius illius iniecisset mentionem. Alius fuit *Hanno*, contra Agathoclem missus, qui a. m. 3640. s. Olymp. CXVII. 3. et a. m. 3643. Olymp. CXVIII. 3. vixit, cui *Gerh. Vossius* de Histor. graecis lib. IV. pag. 513. *Io. Alb. Fabricius* (quibus subscripsit cel. *Saxius* in Onomastico, part. I. pag. 90.) adferunt periplum. Enimuero is neque filius fuit Hamilcaris, nec frater Himilconis et Gisconis, nec flore reipublicae Carthaginiensis, (coll. *Iustino*, lib. XXII. capp. 6. 7.) bellum, quod quidem haud admodum felix fuit, administrauit, nec denique Carthaginienses propter res domi adflictas de amplificandis mercatorum rebus opibusque, et copiis extra Herculis columnas mittendis, potuisse videntur cogitare. Tum ostendit Hagerus, iam veteres ad Hannonis periplum prouocasse, et hunc ex lingua punica in graecam esse conuersum; deinde Dodwelli argumenta persequitur latius, et, rationibus Bocharti atque Fabricii cum primis vsus, peruertit; denique iudicat, periplum, quem hodie manu terimus, eumdem esse, quem Hanno confecisset, in templo Saturni repositum, ideoque nec, quod *Salmasius* in Exercitt Plinian. pag. 577. suspicatus est, veteribus incognitum; nec, quae opinio fuit *Isaaci Vossii*, in Var. Obss. cap. II. pag. 52. esse epitomen itinerarii maioris; (summam tamen maioris operis supra vidimus,) nec, quod *Harduinus* coniecit, esse tabulam quasi fractam e naufragio ereptam. Denique editiones Peripli enarrat. *Bayle* quoque in Diction. tom. II. pag. 692. ed. nouiss. vbi de Hannone agit, eiusque aetatem ad Agathoclis aetatem, in not. D. fin. referre malit, fragmentum adhuc tantummodo restare putat; at permiscet quoque duo Hannones. Insuper *Huetius* in Geschichte der Handlung und Schiffahrt der Alten cap. V. pag. 51. secundum interpretat. germ. Francof. et Lipsiae 1763. dubitat de veritate Peripli et narrationis. *Hamberger* in kurzen Nachrichten von den vornehmsten Schriftstellern etc. tom. I. p. 45. Hannonis aetatem refert ad A. M. 3414. ante C. N. 570. Ex his vero, quae adtulimus, Fabricium ei emendari posse et suppleri, quilibet videbit. *Harl.*

n) Hanno antiquissimus, ad quem Anacharsidis Scythae (qui Croesi aetate vixit) Epistolam refert Cicero 5. Tusc. quaest. cap. 32. *Fabric.* At confundit F. duo Hannones, quorum prior, Hamilcaris filius, contra Dionysium seniorem pugnauit, et semet ipse interfecit: quo facto eius frater in Siciliam cum exercitu missus est, ad bellum auctis viribus repetendum, teste *Iustino* XX. 5. 10. sqq.,' posterior, qui opes suas ad occupandam dominationem intendit, regnumque inuadere, interfecto senatu, ausus, at tandem captus cruciqne adfixus est, sub Dionysio iuniore Carthaginiensium fuit princeps, teste *Iustino* XXI. 4. conf. *Hager* l. m. pag. 418. sq. et 422. sq. *Harl.*

bellis Punicis Romanorum iam attritae et labefactari coeptae. [Plures Hannones ex Polybio memorat Hager l. m. p. 424-427.]

Graeca Peripli versio, aetas et auctoritas.

X. Itaque ad illum, quem dixi, Agathoclis alterum aduersarium referunt viri docti breuem, quem habemus, periplum Graece, ex Punico Hannonis, versum hoc titulo: Ἄννωνος o) *Καρχηδονίων βασιλέως περίπλους τῶν ὑπὲρ τὰς Ἡρακλέους στήλας Λιβυκῶν τῆς γῆς μερῶν, ὃν καὶ ἀνέθηκεν ἐν τῷ τοῦ Κρόνου τεμένει, δηλοῦντα τάδε.* *Regem Poenorum* vocat etiam Solinus, etsi proprie non fuerit Rex, sed in libera Rep. dux atque imperator exercitus siue classis. Graecam versionem oportet concinnatam esse Hannone etiam superstite, vel statim post eius mortem, quia ex illo quaedam affert auctor libri *περὶ θαυμασίων ἀκουσμάτων*, qui, etsi non est Aristoteles Stagirita, tamen ita antiquus est, vt ab Antigono Carystio, qui sub Ptolemaeo Philadelpho scripsit, excitari potuerit. Meminerunt eiusdem peripli Marcianus Heracleota, p) Plinius lib. VI. c. 31. [Pompon. Mela de Situ orbis III. 9.] aliique complures. Scylax quoque Caryandensis, sed quem non Darii Nothi, vel Darii Hystaspis, verum Polybii aequalem esse, multis contendit H. Dodwellus, vrbium ab auctore huius peripli Hannone conditarum meminit. Sed quidam veteres parum fidei videntur tribuisse vniuersae Hannonis *διηγήσει*, siue, vt Mela appellat, *memoratui*. Nam apud Athenaeum lib. III. Dipnos. c. 7. [p. 83.] prouerbii instar affertur, ex Comico forte aliquo depromtum, quod integrum ita se habuisse suspicatur Casaubonus:

Εἰ μὲν τι τούτων ἱστορεῖ τις, χαιρέτω
Λιβυκαῖσι βίβλοις ταῖσί τ' Ἄννωνος πλάναις.

Neque tamen ex ipsa voce *πλάνης* colligerem cum Dodwello, plane fictitiam fuisse habitam, fabulosarum veterum nauigationum [?] exemplo, Hannonis expeditionem. Non ignorauit Vir doctus, quodcunque iter Poetis vocari *πλάνην*, et vere *πλάνη* erat Hannonis expeditio, cum, ad quae loca et quousque tenderet, ignoraret. Quod vero ad rem ipsam attinet, vsus ipse multis exemplis docuit, dum pauca, nisi quae ipsi vidimus, pro veris habemus, multa velut fabulosa in scriptoribus antiquis Herodoto, Plinio aliisque reiecta fuisse, quae sunt verissima. Itaque hac in parte subscribo Isaaci Vossii sententiae, qui in notis ad Melam p. 302. *Nam quod Aristides* (orat. Sicula I.) *et alii nonnulli e veteribus* (Plinius lib. V. c. 1. Athenaeus etc.) *et multi e recentibus fabulosam existimant hanc Hannonis narrationem, in eo quam eos fefellerit ratio, fusius ad ipsum Hannonem ostendemus.* Longe minus suspicionem suam solidis argumentis firmauit Dodwellus, cum Hannonis periplum a Graeco quodam confictum et Hannoni suppositum arbitratur. Quaeso enim in quem finem Graecus tam simplicem et Carthaginiensibus gloriosam narrationem fuisset commentus?

XI. Quod

o) De hoc Hannone Dio Chrysost. diss. XXV. p. 282. [T. I. p. 522. Reisk.] *Καρχηδονίους δὲ Ἄννων μὲν ἀντὶ Τυρίων ἐποίησε Λίβυας καὶ Λιβύην κατοικεῖν ἀντὶ Φοινίκης, καὶ χρήματα πολλὰ κεκτῆσθαι, καὶ συχνὰ ἐμπόρια καὶ λιμένας καὶ τριήρεις, καὶ πολλῆς μὲν γῆς πολλῆς δὲ θαλάττης ἄρχειν.*

p) In fragmento Epitomes vndecim librorum Artemidori, in I. vol. Geogr. vet. script. gr. minor. ab Hudsonio, Oxoniae 1698. edit. pag. 63. *Harl.*

Graeci nomina barbara graeco sermone interpretati fuerunt.

XI. Quod vero Graeca vrbium nomina obiicit vir doctissimus, nihil moror. Nam multi iam obseruarunt, nomina barbara a Graecis, cum sua rem lingua narrant, saepissime non modo in Graecam flecti terminationem, auribusque graecis accommodari, sed et pro iis Graeca idem significantia substitui. Vide Grotium ad Genes. XI. 1. Huetium demonstrat. Euangel. p. 287. 288. edit. Lipsiensis, Petrum Petitum de Amazonibus c. 41. Iohannem Clericum Indice ad Philosophiam Stanleii orientalem, vocabulo *Hecate*. Sic Ammianus Marcellinus lib. XXII. c. 18. vbi memorat septem ostia Danubii, quae per Scythicum latus erumpunt in mare, non Scythica nomina affert, sed ait, se illa narrare, *vt interpretata sunt vocabula Graeco sermone.* Vir summus Bochartus, qui nomina apud Hannonem obuia ex Phoenicio idiomate illustrat lib. I. Chanaan, cap. 37. non hoc tantum capite, sed et alibi in doctissimo suo opere literas nominum Graecorum non raro confert cum literis nominum Phoeniciorum, cum forte nihil habent cum Phoenicia lingua commercii, nisi quod ex illa sint in linguam Graecam translata. Itaque potius erant quaerendae voces Phoeniciae eiusdem significationis, quam earundem literarum.

Non est epitome.

XII. Sed vt de Hannone dicere pergamus, If. Vossius p. 52. Obseruatt. Var. compendium tantum peripli eius superesse affirmat, *multo enim auctius olim fuisse, exinde colligas, quod complura legas ex illo desumta, quae tamen hoc tempore in illo non inuenias.* Quaenam vero sint illa complura, non addit. Neque illa vsquam exstare puto: nam quod Mela quaedam profert, quae in Hannone non leguntur, Vossius ipse in notis p. 305. obseruat, eum *non vnum sequi Hannonem, sed illos quoque Graecos, qui Hannonis periplum* (non [?] singillatim interpolando et interpolatum edendo, sed eius narrationibus alia in suis scriptis adiungendo,) *variis inquinarunt fabellis.* De cetero fateor nullum me Epitomes in illa, tametsi breui, Hannonis narratione vestigium deprehendere, quam in templo Saturni, tabula, vt coniicio, suspensam non nimis prolixam esse oportuit. Plinio non inspectum esse Hannonis Periplum coniicio ex his eius verbis lib. V. c. 1. *Fuere et Hannonis Carthaginiensium Ducis commentarii, Punicis rebus florentissimis explorare ambitum Africae iussi, quem secuti plerique e Graecis nostrisque et alia quidem fabulosa et vrbes multas ab eo conditas ibi prodidere, quarum nec memoria vlla nec vestigium extat.* Quaecunque igitur alibi ex Hannone profert Plinius, non ex ipso Hannone, sed ex Xenophonte Lampsaceno vel aliis Graecis Romanisque scriptoribus hausit, vti Solinus e Plinio. Constat tamen cum ex eodem Plinii loco, tum e Mela, falli Salmasium, cum p. 1242. Exercitatt. Plin. scriptum Hannonis veteribus non innotuisse putat. Neque tamen eo in loco Salmasius affirmat, etiam suo tempore Hannonis periplum in lucem nondum prodiisse nec innotuisse, vt ipsi tribuunt *Vossius* ad Melam p. 302. et Harduinus ad scriptores a Plinio laudatos. Sane quidem eiusmodi periplus Hannonis, quo nauigatio a Gadibus ad finem Arabiae describatur, vt ait *Plinius* lib. II. c. 67. hodie non extat: nam, quem habemus, is longe citra extremum Africae promontorium consistit. Scribit tamen *Martianus* quoque *Capella* lib. VI. p. 2[illegible]. sed Plinii haud dubie vestigia secutus, Hannonem, dum Punicum floreret Imperium, Mauritaniae circuitu, ac dehinc Meridiani flexus excursu in Arabiae terminos prolixa admodum nauigatione peruenisse. Quid itaque? *an eandem iterauit nauigationem Hanno, et alio prodidit scripto, quod Plinii aeuo exstiterit? An temere id effudit*

Plinius? Ex his duabus quaestionibus ab Huetio de nauigat. Salomonis c. 4. propositis non dubitem posteriorem affirmare, cum Hannonis ipsius commentarios a Plinio nullos inspectos iam ostenderim. [?]

Editiones. XIII. [Codices mssti sunt rariores: nec Gelenius, e quo suam describi fecerit editionem, indicauit. Olim in bibliotheca Palatina exstitit codex, qui nunc in bibl. Vaticana est, *Annonis Periplus Libyae vltra Herculis columnas sitae*, teste *Frid. Sylburgio* in Catalogo codd. graecorum MSS. olim in bibl. Palatina, nunc Vaticana asseruatorum, Francof. ad Moen. 1701. pag. 124. n. 398. — Cod. quoque habuit Is. Vossius, qui eius editionem pollicetur ad Pompon. Melam p. 302.

Aeque paucae sunt editiones atque versiones Peripli. Princeps est edit. quam *Sigismund. Gelenius* sumtu Frobenii parauit: *Arriani et* HANNONIS *Periplus*, *Plutarchus de fluminibus et montibus*, *Strabonis epitome*, graece omnia. Basil. 1533. 4. (ed. admodum rara, et basis reliquarum; v. *Maittaire* Annal. typogr. II. 785.) Hannonis libellus est inscriptus: Ἄννωνος Καρχηδονίων βασιλέως περίπλους.

Quando *Bayle* in Diction. v. Hannon pag. 692. not. C. alteram huius opusculi editionem cum versione et notis *Conr. Gesneri* 1559. memorat, eum errasse arbitror: equidem textum gr. additum esse, nullibi notatum vidi: atque in Catalogo libror. Biblioth. Tigurinae, pag. 496. tom. I. nullius adiecti textus gr. sed versionis tantummodo fit mentio. Inscriptus autem liber siue potius versio est: (v. catal. Biblioth. Vffenbach. gener. tom. IV. pag. 75.)

Ioannis Leonis Africani de totius Africae descriptione libr. IX. Io. Floriano interprete. Accedit HANNONIS *Carthaginensium Ducis* NAVIGATIO, *Conrado Gesnero interprete*, *cum scholiis*. 1559. 8. Tiguri.

Hannonis periplus, graece et latine, sub auspiciis Io. Henr. Boecleri, cum versione et animaduersionibus *Io. Iac. Mülleri.* Argentor. 1661. 4. rec. in diss. acad. *Io. Henr. Boecleri*, Argentor. tom. II. 1710. 4. pag. 1220. sqq.

Genuina Stephani Byzantini de vrbibus et populis fragmenta. *Abrahamus Berkelius* latinam interpretationem adiecit. Accedit *Hannonis regis Periplus*, *graece et latine.* Lugd. in Batau. 1674. 12. (al. 8.) Contextus gr. est ex ed. Gelenii descriptus: versio autem Gesneriana. Post sequuntur Conr. Gesneri animaduersiones extemporaneae et animaduersiones Sam. Bocharti ex illius Geographia sacra depromtae. Calci adiectum est, *Ptolemaei Euergetae* III. Aegypt. regis Monumentum Adulitanum. Leo Allatius latine vertit. Lugd. Bat. 1674.

Ἄννωνος Καρχηδονίων βασιλέως περίπλους. *Hannonis Carthaginiensium regis Periplus*, *interprete Conrado Gesnero.* in Io. Hudsoni Geographiae veteris scriptoribus graecis minoribus. vol. I. Oxon. 1698. 8. p. 1. Praemissas Dodwelli diss. in quibus prima est de vera Peripli, qui Hannonis nomine circumfertur, aetate, excipit textus graecus cum versione Gesneri eiusdemque pluribus notis tum textui ipsi subiectis, tum fini voluminis adnexis, quibus et suas et Bocharti admiscuit. Iacob. Gronouius in adpendice ad Geographica antiqua.

f. Anim-

ſ. Animaduerſione in recentem ab Oxonio Scylacis editionem et diſſert. de Scylacis aetate examine ignominioſe tractauit Hudſonum et Dodwellum, noſtro tamen Fabricio valde indignante.

Campomanes in libro ſupra memorato: *Antigüedad maritima de la Republ. de Cartago*, part. II. pag. 1-12. dedit textum Hannonis graecum cum verſione ſua hiſpanica: et a pag. 13-114. illuſtrauit eum notis criticis, geographicis et grammaticis, (conf. Mem. de Trevoux. Aout 1757. p. 403. ed. Amſtel.)

Hannons Seereiſe, griechiſch und deutſch mit Anmerkungen von Conr. Arnold Schmid. Adhaeret Schmidianae verſioni theotiſcae Arriani Memorabilium Indicorum. Brunſuici et Guelferb. 1764. mai. 8. Additam eſſe commentationem germanice verſam et interpretationem gallicam *Bougainville*, (ex vol. XXVI. Commentatt. acad. regiae Inſcriptionum etc.) iam ſupra memoraui.

Periplus quoque in linguam italicam eſt conuerſus: *Hannone nauigatione de' Cartagineſe*, in *Giou. Batt. Ramuſio* Raccolte delle nauigationi, Viaggi, con diverſi diſcorſi ſopra eſſi del medeſimo. Venetia tom. I. 1588. F. n. 3. rec. ibid. tom. 1. 1613. v. Biblioth. Brühlian. part. I. pag. 23. et 24.

Des Carthaginienſiſchen Admirals Hanno Reiſebeſchreibung von ſeiner Schiffahrt, an der Küſte von Africa, auſerhalb den Säulen Herculis, welche er in den Tempel des Saturnus aufgehängt hat, (germanice verſa eſt ab *Hagero* in eius Geographiſchen Bücherſaal. part. VIII. Chemniz. 1765. pag. 640. ſqq. cum doctis adnotationibus, in quibus et res explicantur et Schmidiana verſio ſaepe emendatur.)

De Hannone eiusque libello haud pauci modo ſtrictius modo liberius diſputarunt. Iis vero, quos ego iam memoraui cum Fabricio, accedunt *Io. Gerh. Voſſius* de hiſtor. graecis lib. IV. Diſcours ſur la navigation d'Hanno, dreſſé par un Pilot Portugués, teſte *Chriſtoph. Hendreich* in Syllabo auctorum etc. adhaerente eius libro: *Carthago, ſiue Carthaginenſium Respublica*, Francof. ad Oderam 1664. 8. voc. *Hanno*, *Oliu. Dapper* in Beſchreibung von America p. 17. *M. I. Georg. Hager* in Progr. de Hannone Geographo antiquiſſimo illiusque Periplo. Chemnitz. 1764. 4. Geſchichte der Koloniſirung der freyen Staaten des Alterthums — aus dem Engliſchen. Lipſiae 1778. 8. pag. 12. ſqq. *Harl.*]

Neſcio, an addere hoc loco debeam, quod Chriſtophorus Hendreich in libro de Rep. Carthaginenſi p. 287. pollicitus eſt, ſe de Coloniis Carthaginenſium tum aliis, tum Americanis, et Hannonis periplo pluribus acturum in Analectis ad illum librum. Fortaſſis impatientius fert res literaria, quod Iſaaci Voſſii et Lucae Holſtenii notae vna cum viris illis veteris Geographiae peritiſſimis interciderunt. Vtrumque horum nouam Hannonis editionem molitos eſſe, conſtat ex Iſ. Voſſio ad Melam pag. 302. et P. Lambecio lib. I. de Bibl. Vindobonenſi, pag. 113. *Conradus* quoque *Rittershuſius* Altorfii A. 1638. ſingulari oratione de Hannonis periplo egit, eamque in lucem edidit, cum propter illam plagii in *Bartholdi Nihuſii* de eodem argumento Epiſtolam q) commiſſi argueretur, qua de controuerſia

F 2 ipſi

q) *Nihuſii Epiſtola* excutiens narrationem Melae de nauigatione Hannonis, prodiit Francofurti A. 1622. et 1630. 4. edente Maximiliano zum Iungen.

ipſi mota conſules, vbi lubebit, Georgii Richteri Epiſtolas pag. 205. 207. Video praeterea commemorari ab eodem Hendrichio libellum Gallicum hac inſcriptione: *Diſcours ſur la navigation d'Hanno, dreſſé par un pilot Portugués*, ſcriptum ipſum quale ſit, quia in illud necdum incidi, non poſſum dicere. Exſtat et in Bibliotheca Iohannea huius vrbis Hamburgenſis diſſertatio perbreuis Hetruſco idiomate exarata: quae inſcribitur *Diſcorſo di Mr. Giovanni Battiſta Ramuſio ſopra la navigatione di Hannone Carthagineſe.* Habetur inter MSS. Cod. 81. Fol. [Sermo ille excerptus videtur *Hagero* in Geograph. Bücherſaal. t. I. p. 411. not. ex *Giov. Batt. Ramuſii* Raccolte etc. n. 3. *Harl.*] Vide ſis praeterea Marianam rer. Hiſpan. lib. I. cap. XX. Ottonis Dapperi Americam pag. XVII. etc.

Helena. XIV. HELENAM Muſaei filiam inter plures Helenas celebrat et ante Homerum de Bello Iliaco ſcripſiſſe tradit Ptolemaeus Hephaeſtionis lib. IV. apud Photium cod. 190. [p. 482. ed. Schott. vbi plures recenſentur Helenae. *Harl.*] ἡ πρὸ Ὁμήρου Ἑλένη, ἡ τὸν [?] Ἰλιακὸν συγγραψαμένη πόλεμον, Μουσαίου τοῦ Ἀθηναίου θυγάτηρ γενομένη· παρ' ἧς καὶ Ὅμηρον λέγεται λαβεῖν ὑπόθεσιν. *Homero antiquior Helena, quae bellum Troianum conſcripſit, Muſaei Athenienſis*, (de quo infra,) *filia, a qua et Homerus argumentum accepiſſe creditur.*

Hellen. XIV. HELLEN, Deucalionis filius, a quo Ἕλληνες dicti, qui antea Γραικοὶ teſte Ariſtotele lib. I. Meteorolog. cap. 14. [it. *Apollodoro* in Biblioth. I. c. 7. §. 3.] (Conf. Thucydidem lib. I. et quae viri docti notant ad marmoreas Epochas Arundelianas. Stephanum Byz. in γραικοὶ et Heſychium in γραῖκες.) Scriptoribus videtur accenſeri a *Caſſiodoro* lib. VIII. Variarum Epiſt. 12. Cum enim de Mercurio literarum repertore dixiſſet, *Hinc*, inquit, *Hellen auctor Graecorum plura dixit eximie, virtutem eius compoſitionemque ſubtiliſſima narratione deſcribens, vt in ipſo initio poſſit agnoſci magnarum copia literarum.* Sed fortaſſe non multum tribuent alii huic Caſſiodori teſtimonio. [conf. *Strabo* VIII. p. 369. ſ. Almel. 568. ſq. ibid. p. 383. Almel. p. 587. Effigies eius in *Vrſini* Illuſtrium Imag. 64. et Gronou. theſ. antiqq. gr. vol. I. K. *Harl.*]

Hercules. XV. HERCVLI etiam Lini diſcipulo r) ſcripta quaedam tribui, notaui ſupra in Asbolus cap. II. n. 6. et infra vbi de columnis Hermetis, de quo mox, Triſmegiſti, cap. XI. num. 3. Μάντις et Φυσικὸς ab Atlante Phryge edoctus eſt Aſtrologiam, vnde dictus fuit mundi columnas ab eo ſuſcepiſſe, vt refert Clemens Alex. 1. Strom. p. 306. s). Fertur et apud Dionem in extremo libri XLVII. [c. 49. p. 525. vbi v. not. Fabr.] dictum Herculis; verum e Tragico aliquo haud dubie petitum, quo vſus eſt Brutus cum ab Antonio et Auguſto victum ſe videret: ὦ τλῆμον ἀρετή. λόγος ἄρ' ἦσθ', ἐγὼ δέ σε ὡς ἔργον ἤσκουν, σὺ δ' ἄρ' ἐδούλευες τύχῃ. Quibus verbis ſaniorem forte, quam ipſe, qui protulit Brutus, ſententiam applicauit vir doctiſſimus P. Baylius in dictionario Hiſtorico Critico Gallice edito, qui de Hercule poſt Gyral-

r) v. *Apollodori* Bibl. II. 4. vbi §. 9. praeceptores Herculis enumerantur, it. c. 5. ſq. de rebus ab Hercule geſtis infra vol. XIII. lib. VI. c. 9. p. 178. *Harl.*

s) Adde Abbat. de *Fontenu* de Hercule Muſageta, in Memoir. de l'Acad. des Inſcr. tom. VII. p. 51. ſq. et teutonice verſam illam comment. Lipſiae 1781. vol. 1. collectionis translatarum commentatt. acad. Pariſ. p. 141. ibique nota, et *I. G. Heyne* V. S., Comm. de Hercule Muſagete, nominisque cauſſis, in Commentatt. Soc. Reg. Gott. Vol. III. p. 23. ſſ. *Harl.*

aldum diligentiſſime egit. Herculis πράξεις celebrat praeter alios Dio Chryſoſtomus diſſ. 8. et inſcriptio Graeca quam ab Iſaaco Voſſio acceptam publicauit Cornelius Tollius ad Palaephatum p. 212. Reineſius p. 344. [*Tzetzes* Hiſtoriarum Chiliad. I. Hiſtor. 36. v. 491. ſqq. in *Antholog. gr.* libr. IV. cap. 8. in cod. quodam a Conſtantino Laſcari ſcripto apud *Iriarte* in Catal. Codd. gr. biblioth. reg. Matritens. pag. 234. *Eudocia* in Ἰωνιᾷ p. 208-218. *Corſini* Expiatio, geſta et labores Herculis in eximio Farneſiano marmore. 1751. etc. *Harl.*] A Cynicis et Stoicis Hercules ſubinde veluti exemplar inſigne virtutis commendatur. Diogenis Cynici tragoediam Herculem memorat Laertius lib. VI. ſect. 80. Medicinae peritum Herculem facit Celſus in prooemio, qua de re conſulendus in hiſtoria Medicinae, quam cum magno fructu legentium ac voluptate condidit *Daniel Clericus* parte I. p. 29. [adde *Schulz* in Hiſtoria medicinae pag. 94. ſq. Neue Welt-und Menſchengeſchichte, ab Hismanno e lingua gallica in teutonicam translatam. I. p. 674. T. VI. p. 369. et p. 566. ſſ.] Ceterum plures fuere hoc nomine: nam Hercules tres et quadraginta Varro computat, et omnia grandia olim ab antiquis Herculi adſcribi ſolita, recte obſeruat Hugo Grotius ad Ionae 2. 1. Herculis Mythologiam hiſtorice expoſitam videbis, vbi lubebit, Tomo I. Bibl. Vniuerſalis gallice editae a Ioh. Clerico p. 252. ſeq. De purpura ab Hercule Tyrio reperta, per occaſionem canis, cuius os ſucco conchylii quod vorare ille geſtiebat tinctum obſeruauit, mentio ſit in Chronico Paſchali p. 43. ſeq. [?] [Veteres de Hercule fabulas et in multis operibus, in primis anaglyphis, expreſſas, et in multorum tam antiquiorum, quam recentiorum libris relatas habemus. Opera veterum ad Herculem ſpectantia collegit *Laurentius Beger* in libro: Hercules Ethnicorum ex variis antiquitatum reliquiis delineatus, additis in fine modernis quibusdam eiusdem argumenti picturis. Berol. 1705. in forma maxima. Illa tamen opera poſt Begerum plenius et diligentius colligi poſſunt. Anaglyphum Farneſianum ediderunt Sponius, Gorius ad Donatum et Corſinius. *Spon* in Miſcellan. eruditae antiquitatis ſect. II. art. X. col. 741. ſq. in Poleni ſupplement. ad Gronou. et Graeu. Theſ. vol. IV. publicauit illas inſcriptiones graecas Farnes, at vetuſtate mutilas, duarum columnarum marmor. in quibus vita factaque Herculis enarrantur. *Herodorus* ſcripſit XVII. libr. τοῦ καθ' Ἡρακλέα λόγου. v. *Athenaeus*, IX. p. 474. F. item Pherecydes, vt aliorum omittam narrationes, quippe quae huc non pertineant. conſ. cel. *Heyne* ad Apollod. II. 4. p. 326. ſqq. et Theſauros Gronou. Sallengrianos et Poleni, locis paene infinitis. *Harl.*]

CAPVT VII

I. *De Hermete ipso variae sententiae eruditorum Virorum incertos relinquunt lectores.* II. *Illas discutere non est nostri instituti, sed de scriptis, quae sub Hermetis nomine vel hodie feruntur vel olim exstiterunt, paulo accuratius agere.* III. *De Poemandro. An eius auctor Hermas cuius pastor exstat. Plura fragmenta Graeca Pastoris indicata.* IV. *Variae Poemandri editiones.* V. *Patricii editio duplex plenissima, ex capitibus recte diuersos faciens tractatus et alia praeclara adiungens.* VI. *Collatio eiusdem cum aliis editionibus, additis obseruationibus variis Criticis, et indicatis locis scriptorum vnde Hermetica sua Patricius depromsit.* VII. *Hermetis fragmenta quaedam alia indicata.* VIII. *Paraeneses Ethicas et Politicas ad filium.*

[Cum supplementis G. C. Harles.]

Hermes. I. HERMES a) siue MERCVRIVS b), Aegyptiis Celtisque Theut, Θωὺθ, Θωῦθ, (in quibusdam Liuii editionibus XXVI. 44. *Mercurius Teutates*, confer

a) *Hermes* a חמה (*sol*) deriuat *Hornius* histor. philos. lib. I. cap. 6. quia sol, deorum summus, non generationis tantum, sed et virtutum omnisque boni auctor habitus sit a veteribus. — Mneues, rex Aegyptiorum, leges scriptas primus dedit populo, simulans, leges ab Herme sibi traditas, teste Diodoro Sic. lib. I. sub finem. *Heum.*

b) Historia et narrationes de hoc homine adeo impeditae sunt, et multis difficultatibus obsitae, vt quidam viri essent eruditi atque sagaces, qui, num talis Hermes vnquam in viuis fuerit, certe inuentor tot diuersarumque artium et doctrinarum exstiterit vnquam, dubitarent; e. g. *Ursinus* in libro, mox §. 2. memorando, negauit narrationem de illo esse veram, (cuius argumenta examinauit *Brucker.* in Hist. crit. phil. I. p. 254.) et cel. *Meiners* in Versuch über die Religionsgeschichte der ältesten Völker, besonders der Egyptier, Göttingae 1775. ea, quae de inuentis Hermetis traduntur, et a *Moshemio* ad Cudworthi system. intellect. 1. c. 4. §. 18. et *Iablonskio* in Pantheo Aegypt. V. §. 13. ingeniose explanantur, pag. 216. sqq. acute diiudicauit ac refutauit, et pag. 223. fabellis Aegyptiacis adnumerauit. Quod tamen modo *Thoth*, modo *Taaut*, modo *Thoyt*, modo *Theut*, a Graecis autem *Hermes*, a Romanis *Mercurius* nominatur et scribitur, id quidem, tanta antiquitatis obscuritate, peruersaque Graecorum Romanorumque in permutandis confundendisque diuersarum gentium aetatumque et hominum deorumue nominibus consuetudine, me nondum adduceret, vt de veritate hominis et narrationis dubitarem. *Philo* quidem *Byblius* apud *Eusebium* Praepar. Euangel. lib. I. cap. IX. pag. 31. tradit, a Sanchoniatone diligenter inuestigata fuisse τὰ Τααύτου, quia sciuisset, illum primum fuisse, ὁ τῶν γραμμάτων τὴν εὕρεσιν ἐπινοήσας, καὶ τῆς τῶν ὑπομνημάτων γραφῆς κατάρξας, *qui litterarum inuentionem excogitasset, et res memorabiles consignasset;* Sanchoniaton vero ipse apud Eusebium l. m. pag. 36. ἀπὸ Μισὼρ Τάαυτος, ὃς εὗρε τὴν τῶν πρώτων στοιχείων γραφήν. Loca *Ciceronis* de N. D. III. 22. (vbi v. Dauis. qui vero Mercurium Aegyptiorum cum Mercurio Arcade confundit,) *Lactantii* I. Institut. c. 6. init. vbi v. Cellar. et Bunemann., Platonis, aliorumque ab aliis iam collecta repetere nolo. Quod vero *Taaut*, tot artes excogitasse, tot libros conscripsisse aliaque perfecisse mirabilia dicitur, id ab omni probabilitatis specie abhorret. Manetho apud *Syncellum* pag. 40. duo primus finxit Hermetas, eiusque auctoritate decepti illam sententiam amplificare ornareque studuerunt viri ingenio atque eruditione clarissimi. At enim quae caussa fuerit, cur ante Manethonem, homines praeterea fidei minus certae, hucusque nullam illius rei narrationem atque duplicis Hermetis auctoritatem reperire quisquam potuerit? conf. quoque auctorem Historiae vniuersalis, cura *Baumgartenii* in linguam theotiscam conuersae vol. I. §. 605. pag. 491. sq. cum nota Baumgarteniana, et in praefat. p. 66. etc. — *Iackson* in Chronol. Antiq. vol. III. p. 91. sqq. (quem sequitur *Hamburger* in zuverlässigen Nachrichten etc. vol. I. pag. 65. sqq.) adserit prioris Hermetis aetatem anno circ. 610. post eluuionem, et a. 79. post homines, turrim babylonicam aedificaturos, dissipatos: idem putat, illum in Phoenicia, regnante Vrano seu

seu Crono, inuenta sua vsui communi exposuisse; diuersum esse ab hoc *Taaut s. Toth* posteriorem, qui a. circ. 400. serius vixisset, et in Aegypto non minus, quam Graecia maiorem nominis famam, quam prior, consequutus, auctor inuentorum, quae tamen tantum emendasset atque auxisset, postea fuisset habitus. *Simson* in Chronico pag. 162. sq. vbi plurium de illo adfert testimonia, et cel. *Saxius* in Onomastico pag. 6. vol. I. vnicum tantum Hermetem Trismegistum, s. Thoth, Aegyptiacarum litterarum et sapientiae, vt fertur, parentem agnoscunt, eiusque aetatem a. m. 2544. et circ. ante Ch. n. 1459. adsignant. *Bailly in Geschichte der Sternkunde des Alterthums bis auf die Errichtung der Schule zu Alexandrien* I. II. voll. 8. Lipsiae 1777. (a *Christiano Ernesto Wünsch* e lingua Francica in theotiscam conuersa est illa historia) passim de Hermete differit. Is igitur vol. I. pag. 82. memorat, a Manethone apud Syncellum pag. 40. aetatem Hermetis ante eluuionis tempora poni; addit tamen Manethonis testimonium a multis in dubium vocari: pag. 89. suspicatur, Mercurium Trismegistum Graecorum, Buttam Indorum, et Thaut s. Thoth Aegyptiorum vnum eundemque fuisse hominem, e Chaldaea ortum: pag. 154. sqq. aetatem trium Hermetum constituit: primum ante eluuionem vixisse eumque praecepta suarum artium ope hieroglyphicarum figurarum insculpsisse lapidibus aut columnis; alterum, qui Thaut quoque vocatus, verus Hermes Aegyptiacus sit, in viuis fuisse circa a. 3362. ante Ch. natum, eumque exstitisse alphabeti parentem: tertium denique, qui si fuerit, circ. a. 1846. ante Chr. natum obseruationes fecisse astronomicas; coll. pag. 175. Tum pag. 195. contendit, Hermetem alterum, ex vrbe Chaldaea, *Calovaz* ortum, qui astronomiam Aegyptios docuerit, (coll. vol. II. p. 140. etc.) circa a. 3362. ante C. N. in Aethiopiam profectum hic quoque fundamenta omnium, quae ibi postea floruissent, doctrinarum iecisse; secum adtulisse hieroglyphicas figuras, symbola praeceptorum sacrorum atque astronomicorum, in templisque Aethiopum posuisse Asiae mysteria; in iisdem locis sanctis tabulas, quae praecipua religionis fundamenta continuissent, lapideas fixisse: illis tabulis in Aethiopia, qua in terra Hermes vocitatus sit *Steles*, nomen *stelarum* adhaesisse; in Aegypto autem *Thoith*, quod ibi *Thoth* sit adpellatus: eundem Aethiopas imbuisse scientia litterarum s. alphabeti; et inter illos floruisse primum astronomum: deinceps sacerdotes Aethiopiae summam suarum obseruationum, quas instituerint, astronomicarum pariter *Stelis* s. lapideis tabulis incisas reliquisse: quaecunque vero illis fuissent inscripta, ea vulgo et propter antiquitatis inscitiam Hermeti esse tributa: ab Aegyptiis autem omnia illa praecepta et obseruata tamquam Thothi sui inuenta iactitata: inde perspici posse caussam, cur Thoth, Hermes, s. Mercurius auctor inuentorque tot librorum totque rerum mirabilium sit celebratus. In altero volumine pag. 13. sqq. contra *Pluche* in Histoire du Ciel, tom. I. veritatem narrationis, quamquam fabulis contaminatae, *Thaut* exstitisse, pluribus commonstraturus est. Pag. 64. sq. Manethonis de Thoth narrationem esse veram adseuerat; (coll. Iablonsky Pantheo Aegypt. lib. V. cap. 5. §. 4. 14.) et de Stelis disputat: pag. 68. animaduertit, in Asia adhuc reperiri vberiorem de Astrognosia commentationem, quae Mercurio Trismegisto vindicatur, atque per *Meloti* opera 1749. (Manuscrits de Mr. de l'Isle, n. 13. 9. B.) in notitiam nostram venit, idemque examinat Iablonskii sententiam, docetque, Mercurium Graecorum cum caduceo male confusum esse cum Hermete Aegyptiaco. Pag. 200. narrat, apud Arabes nomina trium Hermetum reperiri, quorum primus vocetur *Edris* s. *Henoch*, cuius obseruationes aliquot astronomicae in MS. quodam in biblioth. regia n. 1033. teste *Herbelot* in Bibl. Orient. pag. 449. 450. seruatae dicuntur; [sed vide notam Fabricii ad nostrum §. 1. eiusdemque cod. Pseudepig. V. T. pag. 215. 217.] alter *Hermes*; tertius vero *Hermes Trismegistus*: secundum *Hermetem* fuisse astronomiae inuentorem, ibidem vberius demonstrare conatur. Enimuero, si haec et reliqua, quae ingeniose quidem persequutus est, copiosius exponerem, ab instituto viaque nimis aberrare viderer. Quare haec iudicasse sufficiat, et ad alia progrediendum est. Nec vero multum morabor lectores repetitione atque examine opinionis, quam de Hermetis aetate, dignitate, historiaque passim fouet *Fourmont* in Reflexions sur l'origine, l'histoire et la succession des anciens peuples, Paris 1747. 4. tom. I. lib. 2. pag. 58. sqq. qui quidem pag. 74. existimat, Mercurium Aegypt. fuisse Eliezer, Abrahami praefectum familiae. Auctor gallus libri: *Neue Welt- und Menschengeschichte, aus dem Französischen mit Zusätzen, und Anmerkungen versehen von Michael Hißmann. Alte Geschichte, erster Band*, duo Hermetas producit et ingeniose potius quam vere exornat: alterum pag. 614. sq. (cum quo loco cf. idem T. III. p. 226. ss.) atrocissimum crudelis Saturni amicum, alterum, quem magnificis exornat laudibus,

bus, facit, ingenio nimis abundans et Manethonis narrationes siue potius fabulas sequutus, litterarum, artium, legum, picturae, Astronomiae, obeliscorum et multarum aliarum rerum inuentorem: quod quidem omnem superat fidem. Estne probabile, vnum hominem illis temporibus tot excogitasse artes, licet rudes adhuc, atque doctrinas? tot suscepisse itinera, eaque omnia, quae ei adfinguntur, effinxisse atque perfecisse? cur eius et consequutae aetatis historia adeo incognita est? Plura de eo, si is talis, qualem seri posteri eum iudicarunt, fuisset, procul dubio memoriae tradidisset Herodotus. Plura adhuc in hanc sententiam possunt disputari: at partim ab aliis iam dicta sunt. *Gebelin* in Monde primitif, tom. I. more suo multa de Hermetis nostri artibus disputat et omnibus ingenii viribus adhibitis exornat. In Mémoires de l'Academie des Inscr. tom XXXI. pag. 117. *Thaaut* Aegyptiorum comparatur cum *Butta*, Indorum Hermete. Pauca habet de eo *Io. Henr. Schumacher* in Versuch die dunklen und versteckten Geheimnisse in den hieroglyphischen Denkbildern der Egyptier — — näher zu erklären, Guelferb. et Lipsiae 1754. 4. pag. 30. sq. At nec possum nec volo omnes omnium narrationes veras falsasque, et dulcia de Hermete somnia enarrare. Equidem non eo progrediar audaciae, vt, Hermetem s. Thaaut quemdam ante Iosephum et Mosen vixisse, eumdem de Aegypto bene meruisse, quaedam inuenisse ad culturam terrae hominumque meliorem et coeli obseruationem, et siue litteras primas, siue signa hieroglyphica reperisse omnino negem. At forsan ne signa quidem reperit: nam Comes *Carli* in *Briefen über Amerika*, ex interpretatione *Hennig.* theotisca, (Gerae 1785.) part. II. scripturae et numismatis inuentionem tria fere millia annorum ante vniuersalem eluuionem factam esse, praeter omnem tamen veri aut verisimilis speciem, sibi aliisque persuadere cupit. Ego vero certi aliquid definire atque pronuntiare non audeo, multo minus Hermetis laudes meritaque vberrime et confidenter enumerare atque exaggerare. *Herodotus* quidem eum non facit litterarum parentem, quum tamen libr. II. cap. 36. pag. 120. ed. Wesseling. quem vide, Aegyptios, memorasset, litteris duplicibus vsos esse, quarum vnas sacras (ἱερὰ γράμματα) alteras populares, (δημοτικά) vocassent: at enim, quod eum e Phoenicia ortum crediderit, eius in historia Aegyptiaca mentionem forsan facere noluit; quamquam libr. V. cap. 58., vbi de litteris Phoeniciis et ortu litterarum graecarum agit, commodam, si Hermetem sciuisset aut habuisset litterarum inuentorem, eius memorandi nactus fuisset occasionem: aut forsan in libris de rebus Assyriis de ortu litterarum, atque adeo de Hermete differere voluit. At nolo inhaerere hisce suspiciunculis. *Diodorus Siculus* in Bibl. I. c. 15. pag. 19. ed. Wessel. recenset Hermetis, apud Osiridem in maximo ante omnes honore politi, inuenta satis multa: at primum nullius ab illo confecti libri facit mentionem; deinde profitetur, se Aegyptiorum narrationes, quae tamen serioribus temporibus admodum corruptae et fabulosae fuerant, sequi; ideoque, ducibus illis incertis, miscet, vt iam monuerunt Marshamus et Wesselingius, Mercurium aegyptiacum et graecum: denique cap. 43. pag. 53. sacerdotes (num veteres, an Diodori aequales intelligi debeant non patet: certi quidem locupletesque testes, qui ex incorruptis tabulis purisque fontibus hausissent, non fuerunt,) sacerdotes igitur, ait, Hermen repertorem disciplinarum et artium, necessariorum vero ad vitam degendam reges, fuisse, memorant. Hi quidem de Hermete suo senserunt magnifice, nec tamen omnia inuenta ad eum retulerunt. Quum autem sacerdotes Aegyptii, praecipue Alexandrini, multa de Hermete iactassent, eiusque nomen celebrius fieri coepisset, facile fieri potuit, vt homines ad fraudes suas occultandas suisque nugis maiorem fidem atque auctoritatem conciliandam sub Hermetis nomine libros libellosque vani generis non multo post Diodori tempora euulgarent, ita vt a *Clemente Alexandrino* Strom. IV. p. 633. (cap. IV. pag. 757.) iam XLII. memorarentur; quorum numerus ad Iamblichi vsque tempora per fraudes variorum incredibili modo auctus est. Sub exitum tamen saeculi primi, et medio saeculo secundo primos architectos libellorum, Hermeti adscriptorum, exstitisse est probabile. Atque Plutarchi, aetate quidam libri Hermetici, ab illo autem spreti, circumferebantur, et Galenus medicos Hermetis libros absurdos esse et suppositios iam indicauit. At post *Casaubonum*, qui in Exercitationibus Baronianis, Geneu. 1654. Ex. I. diatr. 10. graeca Hermetis scripta esse ficta docet, post *Cudworth.* in System. intell. cap. IV. §. 18. pag. 373. sqq. (qui interdum discedit a Casaubono,) eiusque doctum interpretem *Moshemium*, post *Bruckerum* p. 260. sqq. et *Meinersium* pag. 213. sq. locis mem. aliosque de illis recentiorum commentis erudite abundeque disputantes nolo diutius huic pistrino addicere operam. Adiicere tantum iuuat, *Wesselingium*

Obser-

fer Phil. Cluuerium in Germania antiqua lib. I. p. 81. fqq. et 221. fqq.) Legislator, facerdos ac Philofophus inclitus, cui non profeffio trinitatis, vt, nefcio quo auctore, prodidit Suidas, neque triplex proceffus chemicus ab ipfo repertus, vt anonymus Graeculus ait apud Petrum Lambecium lib. VI. commentar. p. 175. fed multarum rerum et artium fcientia TRISMEGISTI cognomen impofuit iudice Lactantio lib. I. diuin. Inftit. cap. 6. ad quod alludens Martialis lib. V. Epigr. 25. de Hermete quodam gladiatore:

Hermes omnia folus, et ter c) *vnus.*

Mofe ipfo antiquior a multis traditur, aliis confundentibus eum cum primo hominum Adamo, aliis cum Iofepho Patriarcha, d) vt Theophilus Galeus lib. I. Philofophiae generalis c. 1. §. 6. vel Henocho e), vt videre eft apud Kircherum T. 1. Oedipi Aegypt. p. 67. 79. 114. aliis cum Chanaane, quae fententia placuit ***W. Chriftophoro Kriegsmanno*** f) in Coniectaneis ad Tacitum de moribus Germanorum et in tabula fmaragdina vindicata, et Sam. Bocharto lib. I. Phaleg. cap. 2. Artapanus apud Eufebium lib. IX. praeparat. cap. 27. et in Chronico, quod Alexandrinum vulgo appellant, tum fcriptor commentarii in Hexaemeron, quem fub Euftathii Antiocheni nomine edidit Allatius, Mofen ipfum Aegyptiorum Mercurium innuunt, [⁋] quam eorum opinionem prolixe confirmat Huetius demonftrat. Euangel. p. 122. fqq. edit. Lipfienfis g). Faunus quoque Italiae Rex, alio nomine *Hermes* dictus

Obferuatt. lib. II. cap. 10. pag. 177. fq. explicare originem et cauffam, cur deus ab Hermete vocetur ἀπάτωρ atque ἀμήτωρ. *Harl.*

c) Sic Geryon *ter vnus* dicitur Tertulliano c. 4. de pallio.

d) v. *Fabricii* cod. pfeudep. V. T. pag. 760. *Lambecii* Prodrom. lib. I. cap. 7. pag. 57. fq. *Heumann.* Huc referendus quoque eft *Theophilus Sigefrid. Bayerus*, qui in Thefauro epiftolico Lacroziano tom. I. Lipf. 1742. pag. 16. in epiftola quadam; „de Mercurio, ait — multa funt dicta a veteribus, quae Iofepho conuenire videntur. Eius fane res geftas Aegyptiorum fermonibus et monumentis celebratas fuiffe, multa funt indicio, ac credo etiam illum locum *Palaephati* Aegyptii *ex Faftis Siculis*, cum folem dicit Aegyptiorum rebus praefuiffe dies quater mille quadringentos feptem et feptuaginta, hoc eft annos duodecim admodum, atque deinceps ita profequitur orationem: *οὐ γὰρ ᾔδεσαν οἱ Αἰγύπτιοι τότε ἄλλον τινὰ ἀριθμὸν ἐν τῷ ψηφίζειν, ἀλλὰ ἢ τὰς περιόδους τῶν ἡμερῶν εἰς ἔτη ἐψήφιζον· οἱ γὰρ τῶν ιβ μηνῶν ἀριθμοὶ, μετὰ ταῦτα ἐπενοήθησαν, ἐξ ὅτε ἐνομίσθη ὑποτελεῖς ἄνευ ἀνθρώπων τοῖς βασιλεῦσιν.* Id aperte ad eum locum Genefeos pertinet, ex quo conftat, tributariam ante Iofephi tempora Aegyptum non fuiffe, fed, vt Graecos accepimus, multo etiam tempore poft, obfecundaffe folum fuis regibus. Id nefcio, an aliquis iam adnotauerit.“

Atque La Croze tom. III. pag. 23. refpondet, id certe folerter et ingeniofe adnotatum effe. In eodem Thefauro tom. I. pag. 170. Iablonskius comparat Hermen cum Anabide. *Harl.*

e) Henoch ifte paffim fcriptoribus recentioribus Arabibus dicitur *Edris*, quod nominis quid fit, follicitos video Hottingerum et alios viros doctiffimos. Sufpicor autem hoc, vt alia multa, a Graecis effe petitum, quibus ἴδρις *doctum* ac *peritum* fignificat.

f) Qui Mercurium Gallorum et Tuifconem f. Tuiftonem Germanorum, (apud *Tacitum* de mor. Germ. cap. 2.) et Thoyd Aegyptiorum vnum eumdemque fuiffe opinatur, in *Coniectaneis de Germaniae gentis origine et conditore Hermete Trifmegifto, fiue Tuitone*, Tubingae 1684. (a Io. Vlrico Pregizero publicatis) cap. VII. fqq. adde *Everhard. Ottonem* de Tutela viarum publicarum part. I. cap. 5. p. 86. fqq. de *Teut* Gallorum et *Tuiftone* Germanorum, qui nihil commune habeant cum *Thoth* Aegyptiorum. *Harl.*

g) *Bafnage* in Hiftoire des Iuifs lib. III. cap. 18. §. 17. pag. 458. negat, Mercurium et Mofen eumdem hominem fuiffe, quoniam ante Mofen et ante Iofephum ars fcribendi cognita fuiffet, et libri exftitiffent fcripti. Huetii fententiam *Heumannus* in Actis philofophorum part. XL vol. II. nr. 1. de philofophia Aegyptiorum pag. 687. fq. nouis argumentis, (rationes enim Huetianas mi-nus

dictus et Aegyptum petiisse ibique philosophatus esse traditur ab auctore Chronici Paschalis p. 44. et 45. Aliis denique, vt Cluuerio et Conringio, ne Goropium Becanum iam memorem, totum fabulosum seu potius mysticum videtur esse nomen, quo non homo aliquis, qui vere in his terris aliquando exstiterit familiarisque genii adminiculo ita enituerit, veluti de Hermete ter maximo ex quorundam opinione refert *Ammianus Marcellinus* lib. XXI. cap. 14., sed Deus ipse, siue diuina sapientiae vis significetur, hoc est, vt *Iustini Martyris* verbis exponam λόγος ὁ ἑρμηνευτικὸς καὶ πάντων διδάσκαλος, καὶ παρὰ Θεοῦ ἀγγελτικός, cuius nomine sapientissimos quosque Aegyptiorum quaeuis scripta ac reperta sua commendasse Iamblichus auctor est, in quam sententiam auctor Asclepii dialogi, qui sub Hermetis secundi ambulat nomine, auum suum laudat tanquam Deum aliquem *Mercurium maiorem*, *patrem consilii*, *omniumque* κατηχητήν.

Scriptores de Hermete. II. Non est mei instituti, repetere vel discutere, quae de aetate et rebus huius Hermetis aliorumque hoc nomine prolixe viri docti disputauerunt, *Iohannes Marshamus* in Canone Chronico, *Ioh. Henricus Vrsinus*, in exercitationibus de Zoroastre, Hermete, Sanchoniathone, quae cum Christophori Arnoldi spicilegio prodierunt Norimb. 1661. 8. [h]), *Hermannus Conringius et Olaus Borrichius* in libris de Hermetica Medicina etc. neque, quae de pluribus Mercuriis siue Hermetibus Cicero 3. de natura Deor. c. 22. Arnobius et alii, aut quae de Deo Mercurio eiusque cognominibus siue elogiis Gyraldus nono historiae Deorum Syntagmate. Operae pretium duntaxat esse existimaui, hoc loco accuratam notitiam tradere scriptorum illorum omnium, de quibus mihi constat quod sub Hermetis nomine vel iam feruntur vel olim iactata sunt, breuiterque confirmare iudicium doctissimorum hominum, qui illa ne Homero quidem, nedum Moyse, antiquiora esse contendunt [i]).

III. Ex-

nus solidas, et maximam partem absonas esse iudicat) stabilire studet: ante tamen copiose recenset Conringii de Hermetica Aegypt. medicina librum: pag. 662. de eius Aduersariis et philosophiae Hermetis defensoribus, *Borrichio*, et *Morhofio*, (in Polyhist. tom. II. libr. 2. c. 7. §. 2. et c. 16. §. 5.) et *Reimanno* (in Antiquitatib. literar. Aegypt. §. 7. 37. 38. etc.) agit: pag. 665. sq. not. dat catalogum virorum doctor. qui sententiae Casaubonianae, libros Hermetis esse spurios, subscripserunt. *Harl.*

h) De quo raro libro v. *Stolle* in Nachricht von den Büchern und deren Vrhebern in der Stollischen Bibliothek. part. VII. pag. 706. sqq. *Harl.*

i) Scriptorum a Fabricio hic memoratorum numero adde, sis, *Quadrio*, nella Storia d'ogni Poesia, tom. I. pag. 20. sqq. *Iackson*, Chronol. Alterth. pag. 435 — 455. qui Hermetem antiquiorem aeque ac posteriorem vanis commentis nequaquam accensendum esse contendit; sed facta vtriusque a veteribus permixta fuisse monet, et de hoc argumento docte quidem disputat; sed aduersariis nihilo secius contradicendi materiam relinquit. Idem fere dicendum de *Iac. Bruckero*, qui in Hist. crit. phil. tom. I. part. I. pag. 252. sqq. traditiones de Hermete priore siue Thoyt, et posteriore, qui et *Trismegistus*, explicare et vindicare studet. Adde eius Append. pag. 107. sqq. Neque vllus est ex auctoribus, quos magno numero laudat *Hambergerus* in zuverläßigen Nachrichten, part. I. pag. 18. et *Saxius* Onomast. lit. tom. I. pag. 5. et 527., qui omnem dubitationem tollere, et quae vera, quae ficta sint, in narratione de Hermete siue vno siue vtroque, liquido docere possit. conf. *Io. Georg. Roeseri* diss. de Hermete Trismegisto, Wittenbergae 1686. 4. *I. C. L. D.* Obseruation, daß die Geschichte Mercurii und Hermetis Trism. Mosen oder den Patriarchen Ioseph, oder beyde zugleich angehen, in Vnschuldigen Nachrichten, A. 1714. pag. 519. sqq. *Paul Ernesti Iablonski* Pantheon Aegypt.

Poemander Hermetis. III. Exſtant itaque ſub Hermetis Triſmegiſti nomine I.) PIMANDER, ſiue vt ſcribendum potius eſt, *Poemander* a ποιμὴν *Paſtor*, quemadmodum *Hermas* Chriſtianus, Apoſtolorum aequalis, ſcripſit libros tres ſub nomine Paſtoris, qui non tantum latine etiamnum habentur, ſed et bene longa illorum fragmenta Graeca, k) nec I. B. Cotelerio viro doctiſſimo, nec Clariſſimo I. E. Grabio, in ſpicilegio Patrum obſeruata, occurrunt in pſeudo-Athanaſii doctrina ad Antiochum, quam e codice Colbertino ediderunt Benedictini Tomo 3. editionis nouae Operum Athanaſii. Vt vero [⁊] vel hic Poemander, l) vel, de quo mox dicemus, Aſclepius audacter tribuatur Hermae iſti Chriſtiano, vel alteri huius nominis, quos ſalutat Paulus Rom. XVI. 14. neſcio, ſit ne opus maioribus argumentis, quam ſola nominis conuenientia, qua ductus facere hoc non dubitat Sandius in nucleo Hiſtoriae Eccleſiaſticae pag. 56. *Poemandri* cuiusdam nomen obuium quoque eſt apud Plutarchum Quaeſt. Graec. pag. 299.

Poemandri codices et editiones. IV. [Codices MSS. hi fere ſunt notabiliores, quorum notitiam inueni. In Bibliotheca Medicea in Bandinii Catalogo tom. III. col. 22. Plut. XXI. cod. 33. Ἑρμȣ Τρισμεγίςȣ Ποιμάνδρης, qui eo memorabilior eſt, quod is eſt, quem Leonardus Piſtorienſis monachus ex Macedonia adtulit, et ad cuius exemplum Ficinus adfirmat ſuam ſe concinnaſſe verſionem. -- Apud *Montfaucon* in Bibliotheca bibliothecarum MSS. in bibl. Vaticana, pag. 6. B. pag. 740. D. n. 3194. *Poemandra.* pag. 774. E. in regia Pariſ. Hermae Triſmegiſti libri 15. -- pag. 1064. A. in Biblioth. Coisliniana cod. 332. Hermae Triſmegiſti Poemander. Hermae ad Aeſculapium. -- In primis notanda eſt notitia quorumdam Codd. in *Lambecii* Commentar. de biblioth. Caeſ. libr. VI. col. 374. ſq. et libr. VII. col. 46. ſqq. ed. Kollarii vbi is pag. 54. ſqq. ſatis longam doctamque de Hermetis vita et ſcriptis narrationem ex

G 3 Pro-

gypt. P. III. lib. V. c. 5. pag. 156. ſqq. *Guil. Tameſon* Spicileg. Antiqq. Aegypt. cap. XII. §. 11. qui Ioſephum ſub Hermetis perſona deprehendit. Contra ea vir doctus, (in *Iournal Helvetique*, 1744. Nou. p. 480.) probare enititur, nec Zoroaſtrem, nec Hermetem vllum vmquam fuiſſe. IAEGER. *Ioan. Mollerus*, qui in Homonymoſcopia, Hamburg. 1697. 8. cap. II. §. 16. ſq. de Hermete diſputat, parum abeſt, quin ſubſcribat Conringii ſententiae. Contra ea *Io. Franc. Buddeus* in Analectis hiſtor. philoſ. (Halae Saxon. 1706.) pag. 57. Thotum, putat, regem Aegypti fuiſſe et vixiſſe ſecundum Eratoſthenem eo circiter aeuo, quo Heber, vnde Hebraei nomen ducunt, inter mortales commoratus eſt: ex quo efficit, Moſe longe antiquiorem fuiſſe Mercurium; denique cenſet, Thautum illum Aegyptium frui litterarum diſciplinarumque inuentarum gloria. *Hermeti*, Oſiridos amico, auctor Hiſtoriae Vniuerſalis, Halae Saxonum cura Baumgartenii teutonice verſae, (vol. I. §. 619.) tribuit ea, quae antiquitas de illo tradidit finxitque: contra Mercurio tertio, nepoti maioris, ſcripta et aetatem a. m. 2430. ante C. N. 1532. adſerit *I. Iac. Friſius* in Bibliotheca philoſophorum. pag. 2. *Schulz.* in Hiſtoria Medicinae etc. pag. 17. vulgares narrationes fabulasque repetit. *Agatopiſt.* autem *Cromazian* in: Della Iſtoria e della indole di ogni filoſofia etc. (Venet. 1782.) cap. XII. pag. 238. Hermetis hiſtoriam paullo fuſius curatiusque perſequitur, duce potiſſimum Bruckero, a quo tamen ſemel iterumque diſſentit, iisque accedit, qui eiusmodi hominem ſapientem quarumdamque diſciplinarum artisque ſcribendi, ſaltem hieroglyphicae inuentorem fuiſſe contendunt. v. *Freytagii* Adparat. litterarium tom. III. pag. 83. ſq. *Frid. Boerneri* Antiqq. medicinae Aegypt. pag. 43. ſq. etc. *Harl.*

k) Vide quae notaui in Codice Apocrypho N. T. p. 976. ſeq.

l) Hic liber, Hermetis Poemander, a Chriſtianis effictus eſt, iudice *Huetio*, Dem. Euangel. Propoſ. IV. cap. 4. §. 2. pag. 128. *Heum.*

Prodromi sui historiae litterariae cap. I. §. 6. a pag. 134-143. repetit et auget. — Indicem quorumdam opusculorum medicorum aliorumque Hermetis suppositiorum, qui exstant in Bibliotheca Vindobon. dat *Dan. de Nessel*, in Catalogo codd. MSS. graecorum etc. bibl. Caesareae Vindob. part. VI. pag. 65. — In Catalogo MSS. biblioth. reg. Paris. tom. II. cod. MCCXX. cum scholiis quibusdam ad marginem coniectis. cod. MCCXCVII. cod. chartac. saec. XVI. exaratus MMVII. cod. chartac. MMDXVIII. — *Poemandres* cod. olim Palatinus, nunc Vaticanus, teste Sylburgio in Catalogo codd. gr. MSS. olim in biblioth. Palatina nunc Vaticana asseruatorum, (Francof. ad Moen. 1701. 4.) pag. 20. — *Philippus Labbeus* in Noua Bibliotheca MSS. in biblioth. Caroli de Montchal, archiepiscopi Tolosani, exstare, pag. 199. scribit, cod. CVII. „Mercurii Trismegisti Pimander et opuscula illi inserta, eiusdem Κλεὶς, et Heronis Alexandrini Pneumatica.“ pag. 294. cod. 1679. Naturalis historiae varia ex Mercurio Trismegisto et Harpocratione Alexandrino: pag. 297. cod. 1769. Mercurii Trism. Poemandra. Apud Montfaucon Bibl. Bibliothecarum p. 658. n. 3036. cod. in Bibl. Bodleiana *Hermes Trismegistus in Platonem* citatur. Ohe! *Hermiae* scribere voluit?

Hermetici Poemandri editionem primam debemus *Marsilio Ficino*, sed *latinam* tantum, quam concinnauerat sequutus codicem graecum, a Leonhardo Pistoriensi Monacho ex Macedonia adlatum. (De vita, moribus et scriptis *Marsilii Ficini* docta commentatio legi potest in *Schelhornii* Amoenitatibus literar. vol. I. Francof. et Lipsiae 1730. pag. 18. sqq. adde *Angeli Mar. Bandinii* Specimen literaturae Florentinae. Florentiae 1748. 8. tom. I. p. 149. sqq. II. p. 61. 108. *Freytag.* Adparat. litter. tom. I. p. 405. et tom. III. p. 349-359.) De interpretandi, quam tenuit ille, ratione *Huetius* de claris interpretibus pag. 270. ed. Stadens. 1680. iudicat, Ficinum neglexisse verborum curam sententias nonnumquam dilatasse, vel contraxisse, maxime vero in Trismegisti interpretatione, et pag. 212. reprehendit Ficinum, quod nonnulla Aegyptiace et graece ab eodem Hermete vtriusque linguae perito scripta absurdissime crediderit. Sed ad editiones venimus. Prima dicitur apud Fabricium Venetis 1483. At multo prius euulgata est illa versio huius sententiae:

Mercurii Trismegisti liber de potestate et sapientia dei, e Graeco in Latinum traductus a Mars. Ficino, Taruisii, per Gerardum de Lisa. in calce: Finitum 1471. 4. Haec editio est omnium prima litteris initialibus picta. Correctoris vices suscepit *Franciscus Rholandellus.* In secunda folii primi parte est praefatio quaedam, quae incipit: *Tu quicunque es, qui haec legis, siue Grammaticus, siue orator, seu philosophus, aut theologus scito.* MERCVRIVS TRISMEGISTVS *sum, quem singulari mea doctrina et theologica Aegyptii prius et barbari, mox Christiani antiqui Theologi ingenti stupore attoniti admirati sunt.* etc. et desinit: *Bene vale. Franc. Rhol. Taruisinus Gerar. de Lisa scriptori mei copiam fecit vt ipse caeteris maiorem copiam faceret. Taruisii* M.CCCC.LXXI. *Nouembr.* conf. *Maittaire* Annal. Typogr. tom. 1. p. 302. *Bure* Bibliogr. instructiue. vol. de la Iurisprud. et des Sciences. nr. 1250. *Goetzii* Memorabil. Biblioth. Dresd. tom. III. pag. 210. *Freytag* in Adparatu literar. tom. III. pag. 84. sq. Error esse videtur in MSt. apud Montfaucon in Biblioth. bibliothecarum p. 292. C. In fine (n. versionis Benzii:) „Finito il libro di Mercurio Trismegisto di Greco in Latino translato per Marsilio Ficino Fiorentino d'Aprile 1463. e facto volgare da Ru. Sil a dì 10. di Settembre 1463.“

Hermes

Hermes Trismegistus. Latine, Ficino interprete: Lucas Dominici F. Venetus mira imprimendi arte praeditus impressit Venetiis M. CCCC. LXXXI. XV. Maii in forma quarta. v. *Maittaire* l. m. tom. I. part. poster. pag. 416. *(Orlandi)* Origine e Progressi della Stampa etc. pag. 38. et 420.

Pimander seu Dialogus de Potestate et Sapientia Dei ex graec. in lat. traductus per Marsilium Ficinum Venet. 1483. *Orlandi* l. cit.

Mercur. Trismegistus liber de potestate et sapientia dei e graeco in lat. traductus a Marsilio Ficino. Venet. 1491. in biblioth. Noribergensi, teste *Sauberto* in Historia biblioth. Nor. 1643. 12. pag. 171. -- rec. ibid. 1497. fol. cum Iamblicho et aliis Opusculis Ficini v. *Maittaire* l. m. p. 653. not. 12. in primis pag. 632.

Merc. Trismegistus Mars. Ficino interprete: per Damianum de Mediolano. d. X. Maii: Venet. 1493. 4. v. *Maittaire* l. m. pag. 557.

Trismegistus Ficino interprete, impressore Wolffgango Hopyl in pago diui Iacobi etc. 4. Paris. 1494. v. *Maittaire* l. m. p. 573.

Mercurii Trismegisti Pimander et Asclepius; et Marsilii Ficini Opuscula aliquot. Venet. apud Aldum. fol. 1497. v. *Maitt.* l. m. p. 653.

Aureum planeque diuinum opusculum Mercurii Trismegisti de potestate ac sapientia dei: interprete Marsilio Ficino Florentino. In 4. in fine legitur: „Desideratissimo Christi Ihesu op. max. auspicio vel maxime fretus extremam sane quam lepido huic opusculo manum imposuit spectatissimus ille vir *Ioannes Opilionis*, primarius ciuis metropolitane vrbis *Maguntine.* Faustissima eorum propagine satus, qui diuinam ferme Calcographie artem propitiis fatis inuenerunt. Anno virginei partus 1503. octauo idus Aprilis. -- Impressum et expletum est diuinissimum presens opusculum In nobili vrbe maguntina artis impressorie inuentrice illuminatriceque prima. Per *Ioannem Schoeffer* Anno domini millesimo quingentesimo tertio. In vigilia palmarum." v. *Maittaire* l. m. tom. II. pag. 161. eiusdem Indicem in Annal. pag. 478. sq. in primis *Freytagii* Adparatum litterar. tom. III. pag. 82. sq.

Pimander Mercurii liber de sapientia et potestate dei. Asclepius. Eiusdem Mercurii liber de voluntate diuina. Item Crater Hermetis a Lazarelo Septempedano. Petri Portae Monsterolensis dodecastichon ad Lectorem etc. In calce: „Crateris Hermetis adiecti Pimandro et Asclepio Mercurii Trismegisti Finis. Parisiis in Officina Henr. Stephani, recognitoribus mendasque ex officina eluentibus Io. Solido Cracouiensi et Volgacio Pratensi. Anno Domini Saluatoris M. D. V. Calendis Aprilis." 4. Iac. Faber, qui praefatus est, recognouit Ficinianam Poemandri et Asclepii versionem. Crater Hermetis, quod ille ipse vocat opus non vetus, sed praesentaneum, pium tamen, est dialogus Ludouici Lazareli, poetae christiani, ad Ferdinandum regem, et de via, quae ad vitam ducat, et de consequendae felicitatis ratione diuersas dissonasque diuinorum humanorumque hominum, prophetarumque et Christi opiniones comprehendit.

Fabricius noster memorauit edd. apud Aldum 1516. fol. [quam sequitur Paris. per Sim. Colin. 1522. 4.] Paris. 1552. 4. Basil. 1532. 8. Lugd. 1549. 8. [cum Iamblicho de Myste-

riis. Lugd. 1552. 12.] a. 1577. 12. [de qua edit. v. Lambec. Comment. Bibl. Caeſ. libr. VII. p. 57. ſqq.] et inter *Ficini* Opera [Venet. 1497. fol.] Baſil. 1561. fol. [tom. II. pag. 1837.] 1576. Pariſ. 1641. [adde: *Poemander et Aſclepius.* Lugduni 1570. 12.]

Graece editus eſt a Turnebo:

Mercurii Triſmegiſti Poemander ſeu de poteſtate et ſapientia diuina et Aeſculapii Definitiones ad Ammonem, regem. Graece: adiecta ad calcem *Mars. Ficini* verſione latina. Pariſ. typis regiis, apud Adrian. Turneb. 1554. 4. v. *Maittaire* l. m. III. 633.

Merc. Triſm. Pimander ſ. Poemander, *vtraque lingua reſtitutus Franciſci Fluſſatis Candallae induſtria.* gr. et lat. Burdigalae 1574. 4. Candala graecum textum Turnebianum interdum mutauit, in praefatione teſtatus, ſe ad hoc opus reſtituendum adiutum eſſe a Ioſepho Scaligero, tunc iuuene. conſ. *Sammarthani* Elogia. IV. 12. 4.

Pymander Mercurii Triſm. cum commento Fratris Hannibalis Roſſeli, Calabri, ordinis Minorum regularis obſeruantiae, Theologiae et Philoſophiae, ad S. Bernardin. Cracouiae Profeſſoris, liber primus de S. S. Trinitate — Cracouiae in officina Typographica Lazari, a. 1585. fol.

In dedicatione ſcribit, ſe primum librum Pymandri Mercurii Triſm. in ciuitate Tudertina in monte Sancto 1571. commentatum eſſe, non ſine multis curis animi et corporis. In fine legitur; *Tuderti hora noua 14. Iul. 1572. labore et induſtria Fratris Hannibalis Roſſeli, Calabri* etc.

— — *liber ſecundus de Spiritu S. et angelis. Cracouiae* — 1585. fol.

— — *liber tertius de ente, materia, forma et rebus metaphyſicis.* Cracouiae — 1586. *Auxilio cl. Viui D. Sebaſtiani Montelupi, Florentini.* fol.

— — *liber quartus de Caelo.* Cracouiae — 1584. fol.

In praefatione ait, ſe per decennium propemodum Magni Mercurii Triſm. elucubrationibus die noctuque quoad fieri potuit, pro viribus inſtitiſſe.

— — *liber quintus, de Elementis et deſcriptione totius orbis.* Cracouiae — 1586. fol.

Aſclepius Mercurii Triſmegiſti cum commento Fratris Hannibalis Roſſeli Calabri etc. *Liber VI. de immortalitate animae, qui eſt primus Aſclepii.* Cracou. 1590. fol. Roſſelus in his commentariis paene immanibus omnem fere philoſophiam, theologiam, e. g. de eccleſia, de romano pontifice, de ſcriptura ſacra etc. omnes propemodum diſciplinas, inepte, vt ait Morhofius, conſarcinauit: (v. *Morhof.* Polyhiſtor. tom. II. libr. 2. cap. 4. §. 5. p. 177.) alii vt *Wadding.* in ſcriptoribus ordinis Minorum pag. 159. Cardinalis Bona etc. illum Roſſeli laborem miris laudibus exornarunt. Plura dabit de his commentariis *Leonard. Nicodem.* in Addizioni copioſi alla Biblioteca Napoletana di Dottor Niccolo Toppi. In Napoli 1683. pag. 12. ſqq. Recuſum tamen eſt opus, addito graeco contextu:

Diuinus Pymander Hermetis Mercurii Triſmegiſti, cum commentariis Hannibalis Roſſeli. tom. I. in quo agitur de S. S. Trinitate. — Acceſſit eiusdem textus graeco-latinus indu-

industria D. Francisci Flussatis Candallae. Coloniae Agrippae. ex officina Choliniana 1630. fol. tom. II. in quo agitur de Spiritu S. etc. (vti in superiore editione) tom. III. IV. V. VI. v. *Witsii* Aegyptiaca lib. II. cap. 5. §. 2. *Goetzii* Memorab. Bibl. Dresd. vol. III. p. 211. sq.

Franc. Patricius: de aethere oc rebus coelestibus. Zoroaster. Hermetis Trismegisti libelli gr. et lat. Asclepii libelli. Mystica Aegyptiorum et Chaldaeorum. Platonicorum dialogorum ordo nouus. Et capita, in quibus Plato concors, Aristoteles catholicae fidei aduersarius ostenditur. Ferrariae 1591. fol. v. Catal. Bibl. Lugdun. B. pag. 163. f. De Patricii recensione egit Fabr. in paragr. seq. — Auctior est altera editio, in *Francisci Patricii noua de vniuersis philosophia* Venet. 1593. fol. in qua inscripta est collectio:

Hermetis Trismegisti libelli et fragmenta quotcunque reperiuntur, ordine scientifico dispofita. — Hanc edit. recudi fecit *Henr. Ranzou* huius indicis:

Magia philosophica, h. e. Francisci Patricii-Zoroaster et eius 320. Oracula chaldaica. Asclepii Dialogus et philosophia magna. HERMETIS TRISMEGISTI *Poemander, sermo sacer, Clauis, sermo ad filium, sermo ad Asclepium, Minerua mundi et alia Miscellanea per Franc. Patricium, ex Bibliotheca Rauzouiana primum eruta et Latine reddita.* Hamburg. 1593. 12. (al. 8.) in Catal. bibl. Barberinae p. 532. citatur illa editio: *Pymander et alia opuscula ac fragmenta.* Hamburg. 1594. 8. num adcurate, an falso notatus sit et liber et annus, equidem nescio. In eodem catalogo l. m. indicatur:

Pymander et Asclepius gr. et lat. per Ficinum. Paris. 1594. 4.

Veneta *Patricii* editio recusa est Londini 1611. fol. v. Catal. biblioth. Bodleian.

De versionibus pauca addam. Duas Belgicas memorauit Fabricius, quarum altera, ex latina Patricii facta, lucem adspexit Amstel. 1643. 4. per *Nicolaum van Rauenstein;* altera in sequenti paragrapho adsertur.

Il Pimandro di Mercurio Trimegisto, tradotto da Tommaso Benci in lingua Fiorentina. Con priuilegio. In Firenze 1548. 8. *Haym* in Biblioteca Italiana, Venet. 1741. pag. 152. n. 5. et Catalogue de la Bibliotheque de feu — Marquis S. Philippe. part. III. pag. 117. nr. 2172. praebent editionem a. 1549. 8. Priorem a. 1548. fuse recenset *Paitoni* in Biblioteca degli autori antichi etc. tom. II. p. 243. sqq.

Le Pimandre traduict de l'Exemplaire Grec avec Collation de tres amples Commentaires par François de Foix. Bordeaux 1579.

Hermetis Trismegisti Erkänntnisse der Natur und des darinn sich offenbahrenden grossen Gottes in 17. unterschiedlichen Büchern, in die hochdeutsche Sprache übersetzt von Aletophilo. Hamburg. 1706. 8.

Hermes Trismegists Poemander, oder von der göttlichen Macht und Weisheit, aus dem Griechischen übersetzt und mit Anmerkungen begleitet von Dieterich Tiedemann. Berlin und Stettin 1781. 8. cl. *Tiedem.* censet, ante quartum saeculum aerae christianae nullum exstitisse Hermeticum scriptum: qui sub nomine Hermetis circumferuntur libelli, eos a plu-

a pluribus fuiſſe confictos ſemichriſtianis, deorum cultoribus, aliisque, qui modo Ariſtotelicae, modo veteris Platonicae ſcholae, modo neo-Platonicis placitis imbuti erant, aut gnoſticis; eſſe tantum fragmenta: quae omnia vir doctus in praefatione, et clarius fuſiusque oſtendit in eruditis notis, in quibus ſaepiſſime explicatur ſenſus verborum, aut verba graeci textus acute emendantur, ita vt futuro textus graeci editori *Tiedemanni* opera et vtilis ſit et vero neceſſaria. Patricii editionem quod vſurpare non potuit, Ficini et Candallae exemplaria tantum ſequutus eſt; adde iudicium *Ger. Ioan. Voſſii* de ſcriptis Hermetis, in libr. de origine et progreſſu Idololatriae cap. 10. *Halleri* Bibliothecam medicinae practicae. tom. I. pag. 11. cl. *Meiners* Verſuch etc. pag. 223. ſq. vbi huius libri capita et Aſclepii λογον τελειον erudite perſequitur; et quos laudat *Lambecius* in Comm. de bibl. Vindob. libr. VII. p. 66. ed. Kollari. *Harl.*]

Editio Patricii. V. Caeterum ſub Poemandri titulo, in editione *Marſilii Ficini* ceterisque iam commemoratis, quae illam ſequuntur, veniunt capita XIV. quae ſub aliis titulis recte veluti libellos ſingulares ſeparauit nouosque addidit, prolegomenis et noua verſione illuſtrauit, alioque ordine digeſſit *Franciſcus Patricius* in noua de vniuerſis Philoſophia, qui plura quam 1040. loca emendaſſe ſe affirmat. Paulo alius eſt ordo in codice Graeco MS. quem recenſet *Geſnerus* in Bibl. licet ordo Ficini non modo auctoritate MSti codicis Bauarici confirmetur, cuius meminit Conringius, itemque alio Vindobonenſi, de quo Lambecius lib. 7. Commentar. pag. 22. ſq. m) nec non codice, ex quo expreſſa editio Graeca Pariſienſis A. 1554. quemque ſecutus eſt Candalla. Franciſci Patricii editio poſterior Veneta 1593. fol. auctior n) eſt priore Ferrarienſi 1591. fol. quam ſub titulo *Magiae Philoſophicae* latine repeti iuſſit *Henricus Ranzouius* Hamburgi 1593. 8. A Ficini pariter et Patricii ordine diſceſſit auctor verſionis *Belgicae* A. W. V. B. vulgatae Amſtelodami 1652. 12. [P] Patricium quoque, licet interpretibus reliquis meliorem in locis quibusdam mentem Hermetis non attigiſſe cauſatus. A Belgico etiam interprete diuerſum in nonnullis ordinem probauit, qui libellos XVII. Hermeticos ſub *Aletophili* nomine edidit *Germanice*, Hamburgi A. 1706. 8. Quo autem de omnibus accuratius conſtet, iuuat ſingulas editiones inter ſe conferre, Venetamque Patricii, quam nitidiſſimis typis Graece et Latine recuderunt Anno 1628. o) Londinenſes, veluti pleniſſimam et perfectiſſimam fundamenti loco ponere.

Lib.

m) Pag. 46. ſqq. pag. 54. ſqq. ed. Kollari, vbi comparantur codicum atque editionum varietates defectus et opuſculorum ordo diuerſus. *Harl.*

n) Dolendum eſt Patricii editionem innumeris vitiis typographicis deturpatam legi.

o) Huius anni editionem neque ego vllibi vidi memoratam, neque in Catalogo librorum Fabricii noſtri reperi: nec ven. *Moerl* in vllo Catalogo librorum eius mentionem factam eſſe, omni diligentia adhibita, animaduertit. Quare aliorum ſolertiae aut felicitati illius inueſtigandae aut videndae opportunitatem relinquam, niſi in anni indicio vel oculi Fabricii vel manus typothetae errauerint. *Harl.*

Lib. I. *περὶ εὐσεβείας καὶ φιλοσοφίας πρὸς τὸν Τάτ.* — ex Stobaei Eclog. Phys. pag. 78. seqq. vnde fallitur Conringius, qui libro de Medicina Hermetica pag. 50. putauit, hunc primum librum esse eum, quem Patricius in Cypro Insula reperit, cum Patricius ipse testetur, inscriptum fuisse titulo *libri sacri*, vnde non dubitandum est, fuisse librum XIII., vt infra obseruamus.

Lib. II. *Ποιμάνδρης* siue sermo de natura rerum et creatione mundi, quem a Poemandro edoctum se Hermes refert. Ab hoc capite siue libello omnia reliqua vulgo veniunt Poemandri nomine, ex editione Ficini. Isaaco Casaubono quidem Exercitat. I. ad Baron. p. 71. Poemander hic siue Pastor Christus est Ioh. X. 11. et 14., praecipue cum Poemander de se apud Hermetem: Τὸ φῶς ἐκεῖνο ἐγώ, νῦς, ὁ σὸς Θεὸς, ὁ πρὸ φύσεως ὑγρᾶς τῆς ἐκ σκότυς φανείσης, ὁ δὲ ἐκ νοὸς φωτεινὸς λόγος υἱὸς Θεῦ. Quae verba cum dictis Christi confert vir doctissimus, et multa alia illo in loco colligit, quibus ostendat, in Poemandro non Aegyptiacam Mercurii doctrinam, sed partim Graecam e Platonis et Platonicorum libris, et quidem persaepe ipsis eorum verbis depromtam, partim Christianam e libris sacris petitam contineri. Adde ***Radulphum Cudworthum*** in opere Anglico praestantissimo de vero Systemate *νοητῷ* Vniuersi p. 319. sqq. qui p. 327. et 506. [pag. 387. sqq. ex vers. Moshemii, cuius notam confer p. 386. 388. etc.] non diffitetur tamen, in hisce scriptis passim inspersas etiam esse vere antiquas quasdam Aegyptias, atque, vt loquitur Iamblichus, *Ἑρμαϊκὰς δόξας*, etsi Platonico more expressas, quales sunt: nihil perire in vniuerso, sed tantum mutari: Deum esse *τὸ πᾶν*, et vniuersi *διῆκον πνεῦμα*, sine quo nihil omnino consistit. Ostendit praeterea, quae sub Hermetis nomine feruntur vel olim ferebantur, non omnia supposita fuisse a Christianis; etsi vltimam illam Hermetis antiquitatem non ferant. Probe etiam obseruauit *Conringius* lib. de Medicina Hermetica p. 44. sqq. Casaubonum perperam [℗] ex vnius alteriusque libelli ingenio de toto volumine iudicasse, cum nonnulli quidem Christianum auctorem aperte sapiant, vt quando in hoc capite Poemander ait, *λόγον ὁμοούσιον* esse *τῷ δημιουργῷ νῷ*, cum ex ipsis Christianis, qui ita sit locutus ante Concilium Nicaenum, vix tres potuerit laudare Athanasius Epistola ad Africanos. At vicissim quidem videantur potius Aegyptiacam doctrinam continere, vel Platonico-Pythagorico-Aegyptiacam, cum et ipse Plato Pythagorae, et Pythagoras ac Plato Aegyptiis plura debeant. Quae de reditu siue *ἀνόδου* animorum per Zonas septem Planetarum *p)* siue *κλήρους* (vide Scaligerum ad Manilium p. 189.) et de vitiis affectionibusque, quas in singulis Zonis relinquunt, in hoc Poemandri capite leguntur, conferenda sunt cum iis, quae de gemino argumento habet Seruius ad haec Virgilii VI. [v. 715.] Aeneid. ***securos latices et longa obliuia potant.*** Macrobius lib. I. c. XI. in somnium Scipionis, Proclus in Timaeum p. 11. 324. seq. et

	Ficin.	Gesner.	Ferrar.	Belg.	Germ.
Lib. I.	deest.	deest.	1	5	5
Lib. II.	1	1	2	1	1.

p) vide locum Pauli Alexandrini, qui Hermetis *περὶ κλιμακτήρων πραγματείας* excitat, infra lib. III. cap. XX. §. 9. vol. II. *Harl.*

et 348. Celsus apud Origenem lib. VI. p. 290. et vetus Poeta, cuius versus de septem Planetis velut ineditos protulit Iacobus Gronouius p. 267. ad Manethonis Apotelesmatica, (qui iidem leguntur apud Stobaeum in Eclogis Physicis p. 135. excerptorum et latina Metaphrasi donatorum ab incomparabili viro Hugone Grotio,) Proclus in Alcibiadem p. 233. sqq. et quae de muneribus ab vnoquoque Planeta in singulos homines gignendos conferendis habentur infra libro Hermetis XIII. De voce *ἅγιος*, quam nouies hoc capite siue libello repetit Poemander, confer Laurentium Vallam ad Apocalypseos IV. 8.

Germ.	*Belg.*	*Ficin.*	*Gesner.*	*Ferrar.*	
4	4	3	3	3	Lib. III. *λόγος ἱερός* — — —
12	2	10	9	4	Lib. IV. *Κλεὶς* siue Clauis ad Tatum, ex quo libello verba quaedam profert Lactantius lib. I. c. 11. loca prolixiora Stobaeus Eclog. Phys. p. 128. p. 90. et iterum p. 128. sq. et p. 89. De Hermetis *Γενικοῖς λόγοις*, quorum clauis haec Epitome esse statim in limine docetur, dictum infra est inter scripta eius deperdita. Mire conuenit hic libellus cum Asclepio dialogo, de quo itidem infra dicemus q).
8	8	5	5	5	Liber V. *Πρὸς Τὰτ τὸν υἱόν· ὅτι ἀφανὴς Θεὸς φανερώτατός ἐστι.*
10	10	6	8	6	Liber VI. *Ὅτι ἐν μόνῳ τῷ Θεῷ τὸ ἀγαθόν ἐστιν, ἀλλαχόθι δὲ οὐδαμοῦ, πρὸς Ἀσκλήπιον.*
14	14	13	12	7	Liber VII. *Πρὸς Τὰτ τὸν υἱὸν, ἐν ὄρει λόγος ἀπόκρυφος, περὶ παλιγγενεσίας, καὶ σιγῆς ἐπαγγελίας*, cui appendicis loco connectitur *ὑμνῳδία* [?] *κρυπτὴ, λόγος ἅγιος.* Christianum nimis aperte auctorem sapit.
3	3	7	*deest.*	8	Liber VIII. *Ὅτι μέγιστον κακὸν ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἡ περὶ τοῦ Θεοῦ ἀγνωσία.*
6	6	2	2	9	Liber IX. *Πρὸς Ἀσκληπιὸν λόγος καθολικός* r). Gesnerus in suo codice reperit *πρὸς Τάτον*. In Ficini,

Candallae aliisque editionibus hoc caput siue libellus incipit a verbis *ἢ Θεὸς ἢ τὸ θεῖον*, pro quibus in MSto Vindobonensi teste Lambecio, Lib. VII. commentar. p. 32. legitur *ὁ Θεὸς τὸ θεῖον*, *Certe Deus idem est atque diuinitas.* Sed ex Stobaei Eclog. Phys. p. 39. apparet, initium huius capitis deesse, quod Patricius in sua editione recte suppleuit, et verba illa cum prioribus ita connectenda legendaque esse: *τὸ δ' ἀσώματον ἢ θεῖόν ἐστιν ἢ Θεός. Τὸ δὲ θεῖον κ. τ. λ.* Citat et alia loca ex hoc eodem capite Stobaeus p. 41. et iterum p. 39. cuius collatione non vno in loco et Patricii editio et aliae poterunt suppleri et emendari.

Lib.

q) Sententias et verba esse Iamblichiana, (v. Iamblichum de Myster. Aegypt. lib. II.) docet *Meiners* l. c. p. 237. *Harl.*

r) In Codd. catalogis lib. *Hermetis ad Asclepium* minus distincte saepe citatur, vt in Cat. MSS. bibl. reg. Par. tom. IV. p. 224. cod. 6286. ibid. p. 234. cod. 6369. memoratur *H. Trismeg. de idolo liber, qui aliter etiam de diuinitate dicitur.* p. 266. cod. 6672. *H. Trism. de diuinitate lib. ad Asclepium. Harl.*

	Ficin.	*Gesner.*	*Flussat.*	*Belg.*	*Germ.*
Liber X. *Νȣ̃ς πρὸς Ἑρμῆν.* Ita et aliae editiones et codices manu exarati hoc caput inscribunt. Verum Cyrillus Alexandrinus, qui verba quaedam ex hoc adducit Lib. II. contra Iulian. p. 52. citat *Ἑρμῆν ἐν τῷ πρὸς τὸν ἑαυτȣ̃ νȣ̃ν.*	11	10	10	13	2
Lib. XI. *Περὶ νȣ̃ κοινȣ̃ πρὸς Τάτ.*	12	11	11	7	13
Lib. XII. *Λόγος ὁ κρατὴρ, ἢ μονὰς πρὸς Τάτ.*	4	4	12	12	17

In MSto Vindobonensi incipit: *ἐπειδὴ τὸν πάντα κόσμον κ. τ. λ.* Loca ex hoc capite citat Stobaeus Eclog. Phys. p. 5. et 27. In hoc libello baptismus et sacra *παλιγγενεσία* Christiano fere more adumbratur. Porro *κρατῆρος* s) nomen videtur petitum ab Orpheo vel ex Timaeo Platonis, vbi ait in superiore Cratere Deum vniuersae naturae animam temperasse. Quanquam Augustinus Steuchus Eugubinus lib. I. de perenni Philosophia cap. 12. t) Platonem hoc a Mercurio mutuatum esse existimauit. Aut respicitur *ὁ τῆς σοφίας κρατὴρ*, de quo Apollonius Tyanensis apud Philostratum libro et capite sexto p. 274. ex quo bibentes animae, medentur *τῇ γενεσιȣργῷ λήθῃ*, et haustam ex poculo *ἀπάτης, πλάνης, ἀγνοίας* stultitiam iterum deponunt.

Lib. XIII. *ἐκ τῆς ἱερᾶς βίβλȣ τῆς ἐπικαλȣμένης κόρης κόσμȣ.*	*deest.*	*deest.*	13	*deest.*	*deest.*

Partem huius libri habet Stobaeus [P] p. 116. sqq. et 145. sqq. vbi in ora libri memoratur *Ἑρμȣ̃ λόγος Ὥρȣ πρὸς Ἶσιν*, pro quo Conringius p. 51. scribendum putabat *Ἴσιδος πρὸς Ὧρον*, Borrichius p. 81. sq. superuacaneum et tollendum nomen *Ὥρȣ*. Sane vero in hoc toto libro Isis Horum filium docens inducitur, etsi ipsa quoque alibi ab Hermete edoctam se fatetur in marmore epitaphio, quod refert Diodorus Siculus lib. I. cap. 27. Caetera huius libri Patricius addidit ex Codice MS. quem refert a se in Cypro repertum in monasterio, cui nomen Enclistra. *Κόρη κόσμȣ* Aegyptiis est Isis, quae in hoc libro Horum docet ea, quae in sacris libris arcana Hermes reliquerat, nulli mortalium ante a Deo prodita, scilicet. *Τȣ̃το δ᾽ ὦ τέκνον ἀξιοθαύμαστον, Ὧρε, ȣ̓κ ἂν ἐπὶ θνητῆς σπορᾶς ἐγεγόνει, ȣ̓δὲ γὰρ ἦν ȣ̓δέπω, ψυχῆς δὲ συμπάθειαν ἐχȣ́σης τοῖς ȣ̓ρανȣ̃ μυστηρίοις, τȣ̃το δ᾽ ἦν ὁ πάντων νȣ̃ς Ἑρμῆς, ὃς καὶ εἶδε τὰ σύμπαντα, καὶ ἰδὼν κατενόησε, καὶ κατανοήσας ἴσχυσε δηλῶσαι καὶ δεῖξαι· Καὶ γὰρ ἃ ἐνόησεν ἐχάραξε καὶ χαράξας ἔκρυψε τὰ πλεῖστα σιγήσας ἀσφαλῶς καὶ λαλήσας, ἵνα ζητῇ ταῦτα πᾶς αἰὼν ὁ μεταγενέστερος κόσμȣ. Ἀλλ᾽ ἦν αὐτῷ διάδοχος ὁ Τὰτ υἱὸς ὁμȣ̃ καὶ παραλήπτωρ τῶν μαθημάτων τȣ́των. Οὐκ εἰς μακρὰν δὲ καὶ ὁ Ἀσκληπιὸς ὁ Ἰμȣ́θης Σπανὸς* (forte *καὶ Πανὸς*) *καὶ Ἡφαιστοβȣ́λης καὶ ἄλλοι, ὅσοι τῆς ȣ̓ρανίȣ θεωρίας πιστὴν ἀκρίβειαν ἔμελλον βȣλομένης τῆς πάντων βασιλίδος ἱστορῆσαι προνοίας.* Eodem libro: *ψυχῶν μὲν Ὄσιρις ὁ πατήρ σȣ, σωμάτων δὲ ἑκάστȣ ἔθνȣς ἡγεμών. Βȣλῆς δὲ ὁ πατὴρ πάντων καὶ καθηγητὴς ὁ Τρισ-*

s) Pythag. *πηγὴ ἀενάȣ φύσεως.* Vide et Ioh. Clerici indicem ad Stanleii Philosophiam Orientalem in *animorum fons* et *fontes*, tum Kircherum T. 3. Oedipi p. 199. vbi de benefico Cratere Osiridis.

t) c. 25. *de Mercurio Trismegisto, Theologiamque eius esse veram, id est, ab antiquissimo illo Mercurio perscriptam*, est inscriptum. *Harl.*

ὁ Τρισμέγιστος Ἑρμῆς. Ἰατρικῆς δὲ ὁ Ἀσκληπιὸς ὁ Ἡφαίστου. Ἰσχύος δὲ καὶ ῥώμης πάλιν Ὄσιρις· μεθ' ὃν ὦ τέκνον αὐτὸς σύ. Φιλοσοφίας δὲ Ἀρνεβασκῆνις, ποιητικῆς δὲ πάλιν ὁ Ἀσκληπιὸς ὁ Ἰμούθης.

Addidit huic libro Patricius quinque appendices. (1) περὶ προνοίας καὶ εἱμαρμένης ἐκ τῶν πρὸς Ἄμμωνα, (2) de eodem argumento, (3) ἐκ τῶν πρὸς Τὰτ υἱὸν περὶ εἱμαρμένης, (4) περὶ χρόνου πρὸς τὸν αὐτὸν Τάτ. (5) περὶ ἀστέρων πρὸς τὸν αὐτόν. Quae omnes petitae funt ex Stobaei Eclogis Phyficis p. 13. bis p. 11. p. 20. et p. 49. fq.

Germ.	*Belg.*	*Ficin.*	*Gesner.*	*Ferrar.*
16	16	*deest.*	*deest.*	14
11	11	9	7	15

Liber XIV. περὶ ψυχῆς πρὸς αὐτὸν Ἄμμωνα, collectus ex eodem Stobaeo, Eclog. Phyfic. p. 82. fq. p. 85. p. 94. Eclog. Ethic. p. 199. fq. et iterum Eclog. Phyf. p. 12.

Liber XV. περὶ αἰσθήσεως καὶ νοήσεως, πρὸς τὸν Ἀσκληπιόν. Hic Germanus titulus eft, quem in fuo etiam MS. reperit Gefnerus. In editionibus Ficini: *quod in folo Deo pulchrum ac bonum, alibi vero nequaquam.* Sed haec infcriptio rectius conuenit libro, quem iam recenfuimus fexto. [P] In MS. Vindobonenfi et editione Candallae vterque titulus coniungitur fic: περὶ κινήσεως καὶ αἰσθήσεως, καὶ ὅτι ἐν μόνῳ τῷ Θεῷ τὸ καλὸν καὶ ἀγαθόν ἐστιν, ἀλλαχόθι δὲ οὐδαμοῦ. Hic libellus, fiue caput hoc Conringio videbatur effe appendix dialogi Afclepii, de quo infra dicturi fumus, adeoque illi fubiungendus. Idem ex eo, quod κόσμον dictum effe ait, quia κοσμεῖ τὰ πάντα, colligit fcriptum effe non Aegyptio fermone, fed Graeco. Adde, quod κόσμου v) nomen toties in his libris et in Afclepio occurrens primus excogitauit Pythagoras Hermete illo, qui iactatur, antiquiffimo multis faeculis iunior x). Locum ex hoc capite Hermetis laudat Lactantius lib. II. inftit. cap. 16.

Ficin.	*Gesner.*	*Ferrar.*	*Belg.*	*Germ.*
deest.	*deest.*	16	*deest.*	*deest.*
deest.	*deest.*	17	*deest.*	17
8	6	18	9	9

Liber XVI. Περὶ ἐνεργείας καὶ αἰσθήσεως, πρὸς τὸν Τάτ. petitus ex Stobaei Eclog. Phyf. p. 82. feqq. περὶ ἀϊδίων σωμάτων πρὸς τὸν αὐτὸν Τάτ. ex Stobaei Eclog. Phyf. p. 85. fq. ἄνθρωπος ex Lactantii lib. VII. cap. 13. θάνατος ex Stobaei florilegio ferm. 117. p. 514. ὁμοιότης τέκνων ex eodem p. 87. Eclog. Phyf. Ἐκ τῆς Ἴσιδος. florileg. Stobaei ferm. 11. p. 133.

Liber XVII. Πρὸς Τὰτ περὶ ἀληθείας. Ex Stobaei florileg. ferm. 9. p. 110. fqq.

Liber XVIII. Ὅτι οὐδὲν τῶν ὄντων ἀπόλλυται, ἀλλὰ τὰς μεταβολὰς ἀπωλείας καὶ θανάτους πλανώμε-

v) A Phoeniciis petitum fufpicatur illuftris doctrinae vir Iobus Ludolfus comment. ad hift. Aethiopicam p. 208.

x) v. *Meiners* l. c. pag. 241. qui hunc foetum ad vltima litteraturae graecae et corruptae linguae gr., philofophiae, critices et religionis tempora refert. *Harl.*

	Germ.	*Belg.*	*Ferrar.*	*Gesner.*	*Ficin.*
νώμενοι λέγουσι. In hoc libro Idearum diserta mentio, quas primus effinxit Plato, etsi ex Moyse ipso illas repetit Philo Iudaeus.					
Liber XIX. In Patricii aliisque editionibus titulo caret, nisi quod praefiguntur haec verba: Ἀσκληπιῷ εὖ φρονεῖν. Sed Cyrillus Alex. qui locum ex hoc capite siue libello affert lib. II. contra Iulian. p. 63. sq. laudat Hermetem ἐν τῷ περὶ τῆς τοῦ παντὸς φύσεως.	15	15	19	*deest.*	14
Liber XX. Ἐκ τοῦ γ´ πρὸς Ἀσκληπιὸν *primus locus* legitur apud Cyrillum 1. contra Iulian. p. 35.	*deest.*	*deest.*	*deest.*	*deest.*	*deest.*

Suidam in Ἑρμῆς et eundem [?] Cyrillum p. 33. *Locus* alter apud Cyrillum eodem loco. *Locus tertius* apud Cyrillum p. 35. *Locus quartus* ἐκ τοῦ τελείου λόγου apud Suidam in Ἑρμῆς, vbi pro τοῦ μονογενοῦς καὶ τοῦ πατρὸς, Patricius legit ἐκ τοῦ πατρὸς, rectius vtique Lambecio, qui p. 141. prodromi historiae literariae rescribendum ait καὶ τοῦ πνεύματος.

Locus quintus — — —

Locus sextus — — —

Locus septimus ἐκ τῶν πρὸς Τάτ, quo ait Deum νοῆσαι μὲν χαλεπὸν, φράσαι δὲ ἀδύνατον (perinde vt Plato in Timaeo, τὸν μὲν οὖν ποιητὴν καὶ πατέρα τοῦδε τοῦ παντὸς εὑρεῖν, τὸ ἔργον, καὶ εὑρόντα λέγειν εἰς πάντας ἀδύνατον) a pluribus laudatur, a Iustino Martyre paraenesi ad Graecos, vbi et *Ammonis* in libris de eo suis Deum πάγκρυφον dicentis meminit, a Cypriano de Idolorum vanitate, Augustino lib. VI. contra Donatistas, exstat et apud Cyrillum p. 31. et Stobaeum florileg. serm. 78. p. 419. *Locus octauus* apud eundem Cyrillum lib. 4. p. 130. sq. *Locus nonus* apud Stobaeum Eclog. Phys. p. 86. *Locus decimus et vndecimus*, quae latine tantum exhibet Patricius, Graece exstant apud Cyrillum p. 31. *Locus duodecimus* ἐκ τῶν πρὸς Τάτ apud Stobaeum p. 29. Eclog. Phys. *Locus tertius decimus* ἐκ τῶν ά διεξοδικῶν, et locus *decimus quartus* siue vltimus apud Cyrillum lib. II. p. 56.

Hermetis fragmenta. VII. Laudat praeterea Hermetem Cyrillus p. 56. 57. p. 33. p. 52. et lib. 8. p. 274. Michael Glycas in Annalibus, vbi literas eius ad Ammonem memorat, et Stobaeus in locis, quae ex Schedis MStis Is. Vossii vulgauit Tho. Galeus notis ad Iamblichum de Mysteriis Aegyptiorum p. 304. et 296. *Verba Hermetis morituri*, quae ex Chalcidio repetit Patricius in prolegomenis ad Hermetis libros, et e Patricio Conringius de Medicina Hermetica pag. 57. sq. (Chalcidium in Timaeum Platonis allegans) in edito Chalcidii libro non reperi, qui videtur tantum partem commentarii Chalcidiani exhibere, certe non integrum Platonis Timaeum persequitur.

Hermetis paraenesis. VIII. *Hermetis librum ad filium suum* Ethicas ac Politicas sententias paraenesesque complexum, et ex veteri Persarum lingua in Arabicam sub Califa Maimone circa A. C. 810. translatum memorat Iohannes Elichmannus vir doctissi-

doctiſſimus in Epiſtola ad Beuerouicium de vitae termino parte 3. pag. 154. Sed Arabibus Hermetica ſcripta iactantibus non multum fidei tribuunt viri eruditi. Vide iterum, ſi lubet, Conringium pag. 58. ſq. et 62. [P]

CAPVT VIII

I. *Hermetis Aſclepius ſiue λόγος τέλειος Graece non exſtat.* II. *Latina verſio an Apuleii.* III. *Editiones.* IV. *Conringii ſententia.* V. *Quis Aſclepius iſte. Plures Aſclepii.* VI. *Aſclepii* ὅροι. VII. *De Poemandro et ſcriptis Hermeticis hucusque memoratis iudicium.*

Aſclepius. I. ASCLEPIVS, ſiue Dialogus Hermetis de Deo, de homine, et mundo, cum Aſclepio [a]) habitus, praeſentibus Ammone et Tato, olim inſcriptus λόγος τέλειος (quod apud Auguſtinum transfertur *verbum perfectum*) non λόγος ἱερὸς vt memoriae lapſu ſcripſit Scaliger ad Graeca Euſebii p. 412., Graece non amplius exſtat, ſi diſceſſeris a paucis fragmentis, quae ſeruauit Lactantius lib. II. cap. 16. lib. IV. cap. 6. lib. VII. cap. 13. et 18. et Stobaeus florileg. ſerm. 119. [b]) Latine habetur ex verſione quam communis codicum conſenſus refert ad Apuleium Madaurenſem [c]).

Verſio num Apuleio tribui poſſit. II. Caſp. Barthius quidem fallitur, qui Auguſtini teſtimonio ait verſionem iſtam Apuleio tribui. Nusquam enim hoc facit Auguſtinus. At non minus falluntur Colvius, Schickardus, Wowerius et alii, qui admodum recentem putant iſtam translationem, cum ab Auguſtino lib. VIII. de Ciu. Dei [d]) cap. 23. 24. et 26. et orat.

a) Aſclepii Medicinae inuentoris nepota. Ita enim in Dialogo illo Hermes laudans et ipſe patrem auumque Hermetem: *Auus enim tuus O Aſclepi, Medicinae primus inuentor, cui templum conſecratum eſt in monte Libyae, circa litus Crocodilorum etc.*

b) Apud *Iriarte* in Catal. codd. graec. MSS. bibl. reg. Matritens. pag. 450. ſq. codex Conſtantini Laſcaris manu exaratus habet fragmenta duo, alterum, quod totidem verbis exſtat graece apud *Lactant.* Diuin. Inſtitut. lib. IV. cap. 6. alterum, etiam graece, *de deo*, quod ex eodem Aſclepii libro depromtum illi videtur. — *Alexander Aphrodiſienſis* in libro II. quaeſtionum naturalium dedit quaedam ex Aſclepii Operibus. MS. exſtat in Biblioth. Medicea ſ. Laurent. v. *Bandini* Catal. codd. graec. B. Laurent. tom. III. col. 22. 23. Iſtas *quaeſtiones natural.* edidit Victor Trincauellus, graece. Venet. 1536. fol. gr. cum lat. interpretatione Hieronymi Bagolini Veronenſis etc. ibid. 1541. 49. 59. et 63. fol. — Cod. Guelferbytanus, cuius variae lectiones a Cortio editioni Elmenhorſtii 1621. adſcripta ſunt: quod exemplar nactus ſum ex bibliotheca Longoliana. — In codd. MSS. reg. Pariſ. vol. II. cod. 1220. *Aſclepii* definitiones ad Ammonem regem, de deo, materia, fato etc. — in Bibl. Vaticana apud *Montfauc.* Bibl. bibliothecar. MSS. cod. *Aſclepii*, Ἀσκληπιοῦ *ad Ammonem regem de deo, de materia, de malitia, de fato, de ſole* etc. ibid. p. 728. n. 2118. cod. indicatur, *Aſclepius in Metaphyſica.* Forſan eſt Aſclepii Tralliani in metaphyſicam Ariſtotelis? et idem codex aut ſimilis eius, qui p. 767. n. 60. occurrit? — in Bibl. Vindob. v. Lambecii Comment. laud. cap. VI. p. 374. VII. p. 68. ed. Kollari. — In bibl. Veneta Marci, cura Theupoli, Venet. 1741. p. 184. cod. 467. *Triſmegiſti de Diuinitate ad Aſclepium* ex verſione, quae vero ibi non *Apuleio* tributa dicitur. *Harl.*

c) Inter opuſcula quaedam Apuleii MSS. memoratur Hermetis Triſm. dialogus ad Aſclepium in Biblioth. Bibliothec. MSS. Montfauconii. p. 342. D. et p. 343. E. *H. Triſm. dialogus ab Apuleio de Graeco in Latinum conuerſus.* adde cat. MSS. reg. Par. IV. p. 264. *Harl.*

d) vbi etiam Hermetem habet pro vero auctore huius libri. *Heum.*

orat. de quinque haeresibus cap. 3. sectam esse constet. Idem Colnius, Wowerius, Elmenhorstius e) causantur orationem siccam et exsanguem nihilque simile habentem cum Apuleiana vbertate et laetitia. Ob eandem causam Apuleio hanc versionem abiudicabat Lambecius in prodromo historiae literariae pag. 141. Sed merito ista ratio parui momenti visa est Cudwortho in genuino Systemate παντὸς vniuersi p. 324. [ſ. p. 380. et p. 385. ed. Ienens.] Quis enim miretur, magis caste et sobrie loqui Apuleium, si is esset auctor, (quod nec ipse tamen mihi persuadeo,) philosophantem serio de natura Dei et aliis rebus grauissimis, quam ludentem fabulam Milesiam? [*] [adde Fabricii nostri Biblioth. lat. libr. III. cap. 2. pag. 41. tom. III. ed. Ernesti.]

Editiones. III. Prodiit Asclepius saepissime cum Poemandro Ficini, et in Patricii noua Philosophia de vniuersis, ex vtraque editione, et in editione Operum Apuleii, Vicentina, 1488. fol. Aldina 1521. 8. Basiliensi 1597. et Elmenhorstiana Francof. 1621. 8. pag. 76. sqq. et a. 1628. 8. pag. 78. sqq. [Basil. apud Bebelium 1532. 8. v. Lambec. l. m. cap. VII. col. 57. sqq. *Harl.*] Sed Latine tantum: nam Graece, vt dixi, intercidit.

Conringii sententia. IV. Porro non contemnendum iudicium H. Conringii, quod de hoc dialogo tulit lib. I. de Medicina Hermetica cap. 5. *Est libellus Aegyptiacae f) εἰδωλομανίας plenus quidem, adeoque non est dubitandum ex Aegypto illum esse. Num autem multum sit antiquior Lactantii aeuo, haud definire est. Sane si verum est faten-*

e) *Wowerii* iudicium legitur in illius praefatione de vita et scriptis L. Apuleii, editioni operum ipsius, Hamburgi 1606. 12. praefixa. *Elmenhorstius* autem in Emendationibus suis ad *Hermetis Trismegisti de Natura deorum ad Asclepium Adlocutum;* „sic, ait, hunc librum indigitant membranae Leidenses. In Flor. et Brem. est, *Apuleii Asclepius, siue dialogus Mercurii Trismegisti.* Rom. Ald. Basil. et Paris. edit. Henr. Stephani a. 1505. hanc epigraphen praeferunt: *Asclepius Hermetis Trismegisti Dialogus a Lucio Apuleio Madaurense Platonico in Latinum conuersus.* etc. ceterum idem, quod Wowerius de stilo huius versionis Apuleio minime tribuendae, iudicat. *Colnius* fin. vitae Apuleii, illius editioni, Lugd. B. 1588. praemissae: „Non bene, inquit, illi etiam de stilo filoque orationis Apuleianae iudicare videntur, qui ab eo Asclepium Hermetis Trismegisti e graeco in latinum conuersum volunt, interque eius scripta numerare et excudere non dubitant; cum eo dialogo, quantum ad verba et ad phrases, vix quidquam in tota lingua latina exstet ineptius.“ *Cudworth* loco mem. arbitratur, dogmata huius dialogi, ab Apuleio latine versi, esse originis Aegyptiacae, ex quibus, quantum Plato, Pythagoras aliique Graeci acceptum referre debeant Aegyptiis, clare fiat manifestum. Enimuero primum non omnes codices praefixum habent, vti vidimus, nomen Apuleii, interpretis: dein Apuleius de libris Hermeticis, eorumque cum philosophia Platonica consensione numquam differit; quod cur non fecerit, ne diuinando quidem intelligi poterit: denique, cur veteres scriptores, atque ipse Augustinus, nomen Apuleii, si fuisset interpres, retinuissent, perspectu erit difficile. Id tamen concedendum est, Asclepium ad prima, quae nomen Hermetis mentiuntur, scripta pertinere, auctorem illius non fuisse Christianae disciplinae addictum, more propemodum Plotini ac Porphyrii placita reddere platonica, somniis ferorum platonicorum haud corrupta, nec multum alienis opinionibus aut formis contaminata. conf. *Meiners* l. c. pag. 244. sqq. *Harl.*

f) Possit aliquis suspicari confictum esse sub Imperatoribus Christianis a quodam Aegyptio scriptore Ethnico, qui Christianorum sacra dogmata in Aegypto recipi explosis Aegyptiis aegre ferret. Sane hoc colligere mihi videor ex his dialogi verbis: *Alienigenis enim regionem istam terramque complentibus non solum neglectus religionum, sed, quod est durius, quasi de legibus a religione pietate cultuque diuino statuetur praescripta poena prohibitio. Tunc terra ista*

fatendum, in Christianum sensum per vim ab Augustino pariter et Lactantio, quae de Dei filio, deque mundi purgationibus in illo leguntur libello, detorta sunt. Accurate enim Hermetica expendentibus patet, mundum ipsum Hermeti filium Dei dici, minime vero illi sermonem esse de altera sacrosanctae Trinitatis persona, quam Christiani veneramur; purgationes porro orbis longe diuersissimas hic significari, ab iis malis quae mundi interitum praecessura, Seruatore nostro reuelante nouimus, secus quam visum Lactantio. Mundi ἀποκατάστασιν aliam per κατακλυσμὸν, aliam per ἐκπύρωσιν etiam Aegyptios agnouisse testis est Iulius Maternus Firmicus lib. III. Mathes. cap. I. Cum hoc Asclepio coniungendus monente eodem Conringio est ex superioribus Hermetis libellis XV. et IV.

Asclepii aui. V. Asclepii, quem hic Hermes affatur, auus in dialogo dicitur Asclepius siue Aesculapius inuentor Medicinae, de quo [*Eudocia* pag. 16. in Villoison. Anecdotis graecis tom. I.] fuse Daniel Clericus in Historia Medicinae, et Thomas Guidotus in historia Aesculapii adhuc inedita. Praeter hos tertius Asclepius Ἰμούθης supra in libello XIII. laudatur, inuentor Poetices. Verum de Aesculapiis e) his aliisque multa collegit *H. Meibomius* commentario ad ὅρκον Hippocratis cap. V.

Ὅροι Asclepii. VI. III.] Ὅροι Ἀσκληπιοῦ πρὸς Ἄμμωνα βασιλέα h) siue definitiones (etsi vix vllae hic definitiones occurrunt) Asclepii i) ad Ammonem Regem Libri III. qui licet Asclepio, vt videmus, tribuuntur, tamen ad scripta Hermetis recte referri possunt, quia auctor ipse ad Hermetem Magistrum suum prouocat. *Liber primus* in editione Graeca Turnebi, Candallae et in MS. Gesneriano ac Vindobonensi, inscribitur: περὶ Θεοῦ, περὶ ὕλης, (addit MS. Gesner. περὶ κακίας) περὶ εἱμαρμένης, περὶ ἡλίου, περὶ νοητῆς οὐσίας, περὶ ἀνθρώπου, περὶ οἰκονομίας τοῦ πληρώματος τῶν ἑπτὰ ἀστέρων, περὶ τοῦ κατ' εἰκόνα ἀνθρώπου. Sed Patricius simpliciorem titulum praefixit: περὶ ἡλίου καὶ δαιμόνων. Locum de Aegyptiacis mysteriis Graeca lingua non prodendis allegat *Nicephorus* in scholiis ad Synesium de insomniis p. 362. In Turnebiana editione p. 95. post verba ἀρχὴν ἢ τέλος ἔχει, in quibus desinit Candallae editio, sequuntur nonnulla, quae ex alio libro petita esse Patricius suspicatur. Eadem tamen in calce libri huius primi etiam sine vlla alterius libri nota exhibet MStus codex Vindobonensis, vt testatur Lambecius lib. VII. Commentar. p. 33. Liber secundus et tertius a Turnebo et Patricio editi in Candallae editione desiderantur. *Libelli*

ista sanctissima sedes delubrorum, atque templorum, sepulchrorum erit mortuorumque plenissima. O Aegypte! Aegypte! religionum tuarum solae supererunt fabulae, et aeque incredibiles posteris suis, solaque supererunt verba lapidibus incisa tua pia facta narrantibus, et inhabitabit Aegyptum Syrus aut Indus aut aliquis talis.

g) Exstat et sub Aesculapii nomine liber *de morborum, infirmitatum, corporisque accidentium origine, causis, descriptionibus et cura* Latine editus Argentorati A. 1544. fol. vna cum Trotula, Hildegardi, Octauiano Horatiano etc. Sed prisci illius Aesculapii haud esse nemo est, qui non videat.

h) Codices mspti iam cum aliis supra memorati sunt. adde cod. *Asclepii* Ὅροι *ad Ammonem regem*, in *Montfaucon* Bibl. etc. pag. 774. *E. Harl.*

i) Illae *e graeco in latinum traductae per Lud. Lazarellum*, adiectae sunt etiam Opusculo inscripto: *Duellum epistolare, Galliae et Italiae Antiquitatib. item plures ad Symphor. Campegium Epistolas complectens.* 1519. 8. sine loco. v. Bunau. Catal. I. pag. 58. *Harl.*

belli secundi titulus est: *περὶ τῆς ὑπὸ τῦ πάθυς, τῦ σώματος ἐμποδιζομένης ψυχῆς.* In hoc mentio Phidiae *δημιυέργυ* occurrit, qui sculptor Periclis tempore fuit Athenis, et alluditur ad narrationem de Eunomio Locro citharoedo, vnde longe iuniora haec opuscula esse, quam vt ad Hermetis vel Asclepii aetatem referri queant, pridem arguit Casaubonus, cui assentiens Iul. Caesar Bulengerus, *recentiorem*, inquit, *illum auctorem fuisse opinor*, *qui Phidiae et Eunomii Locri citharoedi meminerit*, *et trophaea*, *per quercum vaticinia*, *prytanea commemorat.* Adde Conringium p. 61. sq. [*Meiners* l. c. pag. 248.] Patricius tamen, quo haec argumenta euadat, incassum obiicit, Phidiam forte antiquiorem quendam Aegyptium Musicum intelligi, vel nomen hoc in locum Aegyptii alicuius Musici irrepsisse. Similiter, quod citharoedo alicui contigisse narrat Asclepius, vt chordae defectum suppleret cicada citharae insidens, idem forte prius Aegyptio alicui euenisse, quod Graeci, vt alia multa, ad se transtulerint. *Libellus tertius περὶ εὐφημίας τῦ κρείττονος καὶ ἐγκώμιον βασιλέως.* In hoc desinit editio Graeco-Latina Turnebi, qui Asclepii definitiones Poemandro subiecit, Patricii item, qui in noua de vniuersis Philosophia editionis vtriusque hosce Asclepii libellos edidit, MStum quoque Vindobonense, cuius meminit Lambecius. Sed in MSto Gesneriano post Hermetis Poemandrum quatuor λόγοι siue libelli fuere, quorum *quartus* inscribebatur; *μέθοδος εἰς πᾶσαν καταρχὴν ἐπιτήδειος* k). [P]

Iudicium de libris Hermetis. VII. Libros, de quibus hactenus egimus, Poemandrum praecipue et Asclepium, genuinos prisci Hermetis esse contendunt Augustinus Steuchus Eugubinus, lib. I. cap. 8. et 25. de perenni Philosophia, Marsilius Ficinus, Candalla et Franciscus Patricius editores; Ioh. Baptista Crispus de Philosophis Ethnicis caute legendis p. 469. Mutius Pansa in osculo Ethnicae et Christianae Theologiae p. 161. 172. prae caeteris Athanasius Kircherus l) in Oedipo Aegypt. et Obelisco Pamphilio p. 35. sqq. Sed, vti iam ostensum, reclamat res ipsa, et eruditiorum consensus, qui haec scripta sic ab Hermete non profecta; sed supposititia vno ore pronunciant, siue auctore *Iudaeo*, vt contendit Isaacus Vossius cap. 8. de Sibyllinis Oraculis, siue *semi-Platonico* quodam itemque *semi-Christiano*, qui circiter secundi a Christo nato saeculi initia vixerit, vt post If. Casaubonum statuunt Vossius Pater lib. I. de Idololatria cap. 10. Petauius T. II. dogm. Theol. de Trinitate p. 8. sqq. Natalis Alexander select. Hist. Eccles. capitum Saec. 2. Georgius Bullus defens. Concilii Nicaeni p. 45. et 51. Elias du Pin Biblioth. scriptor. Ecclesiast. T. I. p. 23. sq. [pag. 35. nouae bibliothecae auctorum ecclesiasticorum, tom. I. Paris. 1692. 4. *Harl.*] Lambecius in prodromo hist. literar. p. 139. quem totum de Hermete locum iterum inseruit libro VII. Commentar. de Bibl. Vindobonensi pag. 22-32. Herm. Witsius in Aegyptiacis lib. II. cap. 5. Iohann. Henricus Vrsinus, Petrus Iurieu in Historia Critica dogmatum ac religionis Iudaeorum p. 496. et alii m).

Quam-

k) In Biblioth. olim Palatina, nunc Vaticana, in Sylburgi Catalogo MSS. gr. etc. pag. 93. est cod. *Mercurii Term. mystica super quolibet principio seu quauis auspicatione.* *Harl.*

l) Vir vastae et variae, sed non satis accuratae et castigatae eruditionis, iudicio *Huetii* quaestion. Aln. lib. II. cap. 3. pag. 123. *Heum.*

m) *Hornius* histor. philos. lib. II. cap. 6. pag. 90. *Clericus* histor. eccles. saec. II. pag. 586. sq. *Huetius* in Demonstr. Euangel. Praepar. IV. cap. 4. §. 2. pag. 128. *Heum.*

Quamuis vero, fuppofititia haec quisquis non odorabitur, is obefae naris homo vtique fit, vt ait *Huetius* Alnetan. quaeft. [lib. II. cap. 3.] p. 123. maxime tamen probanda videtur eorum fententia, qui cum Conringio et Cudworthio in his ipfis libellis alios ab aliis diftinguunt, et quosdam aperte Chriftianis auctoribus effictos, quosdam non Hermetis quidem effe, at Ἑρμαϊκὰς δόξας complecti, Pythagoricaeque non tantum ac Platonicae, fed antiquiffimae Aegyptiacae doctrinae λείψανα complecti exiftimant, vt fupra de Poemandro agentes obferuauimus, vel qui cum Borrichio Hermeticas fententias illis contineri affirmant, fed longo aeuo varie interpolatas, aliis atque aliis hinc inde affutis. pag. 83. de Hermetis et Aegyptiorum fapientia, et libro de ortu ac progreffu Chemiae pag. 70. [C]

CAPVT IX

I. *Hermetis Iatromathematicon argumentum.* II. *Editiones.* III. *De libro illo iudicium.* IV. *Libri duo de reuolutionibus natiuitatum.* V. *Centum Aphorifmi Aftrologici.* VI. *Trutina Hermetis.* VII. *De terrae motuum fignificationibus carmen.* VIII. *Curanides vnde dicti.* IX. *An iidem fint cum Phyficis Hermetis a Zofimo laudatis.* X. *Graece exftant in variis Bibliothecis. Latina editio duplex.* XI. *Titulus et interpres libri.* XII. *Argumentum.* XIII. *An iidem fint Latini Curanides cum Graecis MSS. vel iis quos veteres legerunt.* XIV. *An ex hymnis quibus in MStis herbae fingulae celebrantur, poffit probari auctor Perfa. Carminis vocabulum de fcripto profario.* XV. *Curanides non funt fragmenta* συναγωγῆς ἱερᾶς τῶν Περσικῶν *Eufebio memoratae.* XVI. *Reinefii et Conringii controuerfia, vtrum ex Arabica an Aegyptiaca lingua deriuati fuerint.* XVII. *Harpocration Alexandrinus.* Coeranus *nomen Aegyptiis familiare.* XVIII. *Indiculus Simlerianus fcriptorum Hermeticorum parum accuratus.*

Iatromathematica. I. HERMETIS *Iatromathematica* fiue περὶ κατακλίσεως νοσούντων προγνωστικὰ ἐκ τῆς μαθηματικῆς ἐπιστήμης πρὸς Ἄμμωνα Αἰγύπτιον, quo libello doctrina pronunciandi de morborum euentu ex obferuatione motus et afpectuum planetarum regnantium ea hora, qua decubuerit aeger, adiunctis breuiter remediis, recenfetur.

Editiones. II. Hunc primus fub titulo: *Mercurii Trifmegifti de decubitu infirmorum* a) Latine, cum Tho. Boderii libro de ratione et vfu dierum Criticorum excudit Andreas Wechelus Parifiis Anno 1555. 4. Liberiore interpretatione donauit, qui plurimum eis tribuit b) et in praxi vera deprehendiffe fe affirmat *Iohannes Stadius* Loenhuthefius A. 1570. et Ephemeridibus fuis inferuit. [*Iatro-mathematica* Venet. 1584. 4. in Biblioth. Barberinae vol. I. p. 532. *Harl.*] Exhibetur et Latine apud *Andream Argolum* lib. II. de diebus Criticis pag. 133-142. Primus Graece ex codice Bibl. Norimbergenfis (quem manu fua defcripferat Iohannes Regiomontanus) edidit *Ioachimus Camerarius* ap. Ioh. Petreium Norimb.

a) Codices funt in Biblioth. Parif. faec. XVI. nr. 405. pag. 314. Catalogi tom. II. faec. XV. n. 1991. pag. 429. faec. XVII. n. 2139. pag. 449. adde *Montfaucon* Bibl. Biblioth. codd. pag. 296. cod. 33. et 34. vbi memoratur · E Panchario epitome de decubitu aegrotorum. *Harl.*

b) Videtur etiam hifce Iatromathematicis aliquid tribuere Georgius Hieron. Welfchius, Medicus eruditiffimus Auguftanus, qui loca quaedam huius libelli illuftrat, et Stadii verfionem quandoque corrigit in curationibus Medicis, editis poft Auctoris fata, Auguftae Vindel. A. 1681. 4. a Luca Schroeckio.

rimb. 1532. 4. vna eum aliis opufculis Aftrologieis, quae libro fexto recenfemus. Graece cum Latina verfione et altera Stadii ad calcem fubiecta notisque fuis, emendatiorem pleniorem que ex MSto Auguftano vulgauit *David Hoefchelius* Auguftae Vindel. 1597. 8. c) [P] Memini et videre me hunc libellum Anglice translatum et fubiectum rarioribus Phyficis lingua illa editis a Radulpho Williamo Lond. 1652. 12.

Iudicium de illo libro. III. Cum vero nulla eius fiat mentio non tantum in Ptolemaeo, fed etiam in Iulio Firmico ftudiofiffimo Aegyptiacae Aftrologiae, qui tamen Aefculapii, Petofiris, Necepfi, Abrahami aliorumque opera laudat, imo cum nec alibi eius memoria reperiatur, fatis vel hinc apparet, vt notat Conringius p. 51. de Medicina Hermetica, etiam poft optimorum Aftrologorum graecorum et latinorum tempora a nefcio quo fuppofitum effe. Accedit, quod doctrina non eonuenit eum iis, quae ex Petofiri et Nicepfo bona fide Firmicus paffim adducit, et in Manethonis Apotelesmaticis leguntur, aut cum iis, quae in fragmentis Hephaeftionis Thebani, Dorothei Sidonii atque aliorum hodie fuperant. Gemini argumenti libellus inter Hippocratis fcripta occurrit latine ex verfione antiqua Gulideoli Mordici *de fignificatione vitae et mortis fecundum motum lunae et adfpectus planetarum* T. 1. edit. Lindenianae p. 422. Cui adde librum Aphrodifio dicatum qui exftat inter Galeni opera T. 4. edit. Bafil. p. 473. fqq. vbi male editum *περὶ κατακρίσεως* pro *περὶ κατακλίσεως νοσούντων προγνωστικὰ ἐκ τῆς μαθηματικῆς ἐπιστήμης*. Sed nulla in illo Hermetici libelli mentio d). *Labbeus* in Bibliotheca noua MStorum p. 102. memorat Petofiris et Mercurii Trifmegifti Canonia cum Epitome ex Pancharii fcripto de decubitu aegrotantium fecundum duodecim figna, cuius libri Pancharini meminit iterum p. 126. Ἰατρομαθηματικὰς συντάξεις Aegyptiorum praeter Ptolemaeum lib. I. Tetrabibli eap. 2. commemorat Hephaeftion Thebanus praefat. libri primi, conf. Salmafium de annis Climactericis p. 47. 52. et Conringium p. 63. et 72. Labbeum Bibl. nou. MSS. p. 117. fq. et p. 124. qui Hermetis Aftrologiam fiue de iudiciis aftrorum Arabice exftare refert p. 257., memoratam etiam inter libros MSS. a Golio ex oriente allatos in Octau. Ao. 55., nec diuerfam forte ab opere de quo iam dicemus.

De reuolutionibus natiuitatum Libri. IV. Hermetis *Libri duo de* e) *reuolutionibus natiuitatum* fiue de horofcopo poft fingulorum annorum reuolutionem conftituendo, ferendoque de hoc iudicio, Latine pridem translati auctore incerto: emendati editique ab Hieron.

c) Infcriptio haec eft: „Hermetis Trifmegifti, Prophetae, regis et facerdotis Ter maximi, Iatromathematica ad Ammonem Aegyptium, a Dauide Hoefchelio, Auguftano, graece et latine edita, fide MS. codicis emendata, fuppleta, cum notis, typis Michael. Mangeri.“ *Harl.*

d) *Marfilius Cagnatus* in *Variis Obferuationibus*, (Romae 1587. 8.) lib. III. cap. III. pag. 198. (qui liber exftat quoque in *Gruteri* Face critica tom. III. p. 577.) „Liber, ait, Hermeti Trifmegifto adfcriptus hoc indice, Iatromathematica,— cuius eft fcopus, praedictiones medicae et curationes, vt ex fiderum pofitu fumantur, docere; hic, inquam, paucis, quae initio leguntur, exceptis, magna eft illius libri pars, qui fub Galeni nomine editur, et infcribitur Prognoftica de decubitu ex mathematica fcientia, in quo etiam plura continentur, quam in eo, qui Hermetis nomine vulgatus eft, vt cuique ex collatione exemplarium intelligere promtum eft. *Harl.*

e) In Conringii lib. I. de Hermetica Medicina p. 52. male excufum *de reuelationibus natiuitatum.*

ron. Wolfio, Bafileae apud H. Petri 1559. Fol. vna cum Porphyrii Ifagoge et anonymi ἐξηγήσει in tetrabiblon Ptolemaei. De auctore ita Wolfius in praefat. ad Paulum Haintzelium Patricium Auguftanum: [P] *Etfi, quis Hermes ifte fuerit, ignoro, (τρισμέγιστον quidem illum non fuiffe perfuafum habeo) nec fuiffe Graecum, fed alterius alicuius nationis, fiue Arabem fiue Saracenum, ex multis eius locis intelligi poteft: tamen latinae conuerfionis veftigia eo me ducunt, ut hoc opus e Graeco translatum effe credam, fide fane optima vel immodica potius religione, vnde ipfa dictio alicubi et obfcurata et prope contaminata eft.* Sane vt Conringio iam notatum fuit, non modo Hermes memoratur lib. II. p. 266. fed et lib. I. cap. 3. adducitur in teftimonium Ptolemaeus, quem Philofophi nomine innuit, eiusque Canones atque Almageftum laudat, *quod Graeci*, inquit, *magnam conftructionem appellant*; vnde fufpiceris, auctorem hunc non graece fcripfiffe, fed arabice: paffim vero de Babyloniorum, Aegyptiorum, Perfarum praecipue Indorumque, obferuationibus Aftrologicis, tanquam multorum vfu iam comprobatis, differentem licet obferuare. Nefcio Chriftianumne arguat, quod lib. II. c. 7. legitur: *et laudabitur a pluribus, et bonitatem et vtilitatem habebit occafione miraculorum et prodigiorum et locorum Ecclefiafticorum propitiatoriorum* etc. Eorundem mentio p. 265. *erit etiam liberalis, et propter aliquam iuftitiam et fanctimoniam peregrinabitur apud diuina propitiatoria.* Introductionem fuam Aftrologicam laudat, quisquis eft auctor, lib. II. p. 261. aliosque tractatus, in quibus egit de directionibus planetarum, p. 247., praeterea p. 264. promittit librum, traditurum caufas ferdariae f) planetarum.

Aphorifmi. V. Hermetis *Aphorifmi* fiue *centum fententiae Aftrologicae*, g) diuerfae a Centiloquio Ptolemaei, (licet cum hoc a nonnullis viris doctis confundantur) tum a Centiloquio Bethemi Arabis, Latine tantum exftant, et Arabis alicuius foetus, fub falfo Hermetis nomine prodiere Venetiis 1493. Fol. vna cum tetrabiblo Ptolemaei et Bafil. 1533. cum Iulii Firmici Aftrologicis, Fol. [*Centiloquium*, lat. per Monifium de S. Lucia. Venetiis fine indicio anni. Fol. lib. rariffimus v. *Engel* Biblioth. felectiffim. pag. 74. Bafileae 1551. Centiloquium, f. aphorifmi aftrologici, 8. v. Catalog. biblioth. Bodlei. v. Hermes. *Harl.*] Denique Vlmae 1651. et 1674. 12. cum Aphorifmis Aftrologicis Ptolemaei. Ludouici de Rigiis, Almanforis, auctoris innominati et Hieron. Cardani. Hermeti quoque tribuuntur hi Aphorifmi a Stephano de Meffana, qui primus latine vertit et obtulit Manfredo Siciliae Regi, tum a Thaddeo Hagecio ab Hagek, cuius commentarius in Aphorifmos Her-

f) Vnusquisque feptem erraticorum, caput etiam et cauda draconis, habent quosdam annos determinatos, et quilibet planeta difponit natum fecundum ferdariam fuam. Solis quidem ferdaria funt anni decem, Veneris autem octo, Mercurii tredecim, Lunae nouem, Saturni vndecim, Iouis duodecim, Martis feptem. Capitis tres, et Caudae duo, qui fimul funt omnes anni feptuaginta quinque. *Pfeudo Hermes ibid.*

g) Codices exftant in Bibl. Laurent. apud *Montfaucon*, pag. 299 n. XIII. *Centiloquium diui Hermetis Antonio Lauro interprete*: pag. 598 in Bibl. Lipfienfi *Aftrologiae centum capitula*, feu *flores Hermetis* iuffu Manfredi Siciliae regis a Stephano de Maffa translati: ibid. *Hermetis Quadripartitum*: eiusdem *Centiloquium*. — In Tomafini Bibl. Patauinis, (Vtini 1639. 4.) pag. 112 *Aphorismi Hermet.* In Biblioth. Lugd. Bat. pag. 388 n. 52 codd. Voffianorum *flores diui Hermetis de fecretis Aftrologiae*. Ibid. in cod. Arabico n. 1248 quaedam Hermeti tribuuntur aftrologica, ibid. n. 1255 arab. Aftrologia iudiciaria et variae in ea re quaeftiones ex fententia *Hermetis*. In Bibl. regia Paris. vol. IV. n. 7321, 7357, 7740, 7348. *Harl.*

Hermetis editus Pragae Anno 1564. 4. Confer et si placet Vossium de [P] scientiis Mathematicis pag. 206. 370. et Labbeum Bibl. nou. MSS. pag. 118.

Trutina Hermetis. VI. Vt vero centiloquium Ptolemaei cum Aphorismis hisce Hermeticis confunderent nonnulli, inducti videntur hac ratione, quod ex Haly et aliorum, Arabum maxime, exemplo, rectificandarum Geneseon ratio Astrologis notissima, licet non vsquequaque certa atque accurata, vulgo vocatur *Trutina Hermetis.* Illa vero in centiloquio Ptolemaei aphorismo LI. occurrit his verbis: Ἔνθα ἐστὶν ἐν τῷ Καιρῷ τῆς γεννήσεως ἡ σελήνη, ἐκεῖνο τὸ ζώδιον ἐν τῇ σπορᾷ ὡροσκόπησε· Καὶ ἔνθα ἐπὶ τῆς σπορᾶς ἔτυχεν, ἐκεῖνο ἐν τῇ ἀποκυήσει ὡροσκόπησεν, ἢ τὸ τούτου διάμετρον. *In quo signo Luna est geniturae tempore, illud in conceptu fuit ascendens: Et in quo signo inuenta fuit in conceptu; illud aut eius oppositum fuit ascendens in partu.* Eundem locum respicit Cardanus ad Ptolemaei tetrabiblum lib. III. text. 3. vbi ait: *etiam Haly iudicio Centiloquium esse Hermetis, et non Ptolemaei.*

De terrae motuum significationibus. VII. Praecepta Περὶ σεισμῶν siue *de significationibus terrae motuum*, Versus Hexametri LXVI. h). In Anthologia Epigrammatum Graecorum pag. 285. edit. Aldinae, vel in Appendice Anthologiae Francof. 1600. Fol. cum notis Brodaei et Obsopaei editae p. 4. sq. leguntur sub nomine Hermetis Trismegisti. Mox additur, eos alio in codice Orpheo tribui. i) Vide quae de hoc carmine dicimus infra cap. XVIII. num. 6. Sane vix alibi Hermeti poemata siue versus metro adstricti tribuuntur.

Curanides. VIII. Κυρανίδες, quod nomen non auctoris nec a Kyrano Rege Persarum petitum, sed scripti esse, pridem eruditi obseruarunt. Etsi vero Salmasius prolegom. ad Solinum, Reinesius lib. I. cap. 2. Var. Lect. [et infra vol. XII. p. 756. in iudicio de cod. Gothano.] et ante hos Scaliger ad Graeca Eusebii p. 409. contendunt esse vocabulum Arabicum, ac si dicas συναγωγὰς siue collectiones, tamen Iacobus Goar p. 12. ad Georgium Syncellum (nescio an verisimilius) ex Allatii sententia ostendit, esse vocem Graecam Astrologicam a Κύριος, Κυρῶ, vt notetur liber quo vires, dominium ac potestates astrorum describuntur. Idem vocabulum κυρανίδες Graecis notum esse docet ex Herodoto lib. IV. c. 19. Graecam Etymologiam, sed alio sensu, confirmat auctor Kyranidum, quae latine exstant p. 3: *Kyranides vero dictae sunt eo, quod aliorum nitorum librorum istae sunt reginae* k): Hermetem ἐν τοῖς Κυρανίσι βίβλοις laudat Syncellus p. 35. et 52. ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς γενικοῖς τοῦ Ἑρμοῦ καὶ ἐν τοῖς Κυρανίσι βιβλίοις εἴρηται· et ante Syncellum

I 3 Olym-

h) *Hermae Trismegisti poëma de terrae motu*, cod. Paris. in Montfaucon Bibl. biblioth. pag. 987. cod. 4440. in Catalogo codd. Paris. reg. vol. II. nr. 988. 2008. 2739. 2843. 3047. Inter codd. Vossianos in Catal. Bibl. Lugd. Batau. pag. 400. n. 18. *Hermae Trismegisti de terrae motibus, quod in alio libro fuit attributum Orpheo, carmen graecum. Harl.*

i) Ὀρφέως etc. *Orphei seu Mercurii Termaximi Prognostica a terrae motibus: interprete L. A. Baifio*, Lutetiae apud Fed. Morellum 1586. 4. — — gr. et lat. eodem interprete, cum notis *Mich. Maittaire*, inter eiusdem Miscellanea graecorum aliquot scriptor. carmina. Londini 1722. 4. — Ὀρφέως περὶ σεισμῶν, in *Brunckii* Analectis veterum poetarum graecorum, vol. III. pag. 1. et conf. notam ibid. pag. 237. *Harl.*

k) Graeca verba ex cod. Madritensi dedit *Iriarte* libro locoque mox memorandis pag. 432. ex prologo priore. *Harl.*

Olympiodorus, cuius verba adduxit Reinesius p. 7. Var. Lect. *πάλιν ἐν τῇ Κυρανίδι ὁ Ἑρμῆς* etc. [P]

Zosimus eum non laudauit. IX. Eundem librum a Zosimo ipso citari sub nomine *Physicorum Hermetis*, putabat, sed parum verisimiliter, Morhofius *ὁ μακαρίτης* lib. I. polyhistoris p. 99. Chemici enim argumenti esse constat Physicos illos Hermetis libros.

Codices et editiones. X. Exstat etiamnum *Κυρανὶς* liber in variis Bibliothecis Graece manu exaratus, quo vsus est Gilbertus Gaulminus in notis ad Psellum et Theodorum Prodromum etc. Carolus du Fresne in glossario infimae Graecitatis et alii. Fertur et latina editio duplex, vna Lipsiensis, cum notis Andreae Riuini, quae ex codice MS. Henrici Ellenbergeri, aulae Magdeburgicae Archiatri, quem Ellenbergerus ab Eleonora Hassiae Landgravia dono acceperat, Ellenbergeri filius Riuino concessit, Riuinus donauit Bibliothecae Paulinae Lipsiensi vbi adhuc seruatur, expressa vulgataque est sub hoc titulo: *Kirani Kiranides et ad eas Rhyakini Koronides* Lipsiae 1638. 8. Altera Francofurtensis 1681. 12. *iterata vice e membranis Latinis*, vt habet titulus, *edita* [l]).

XI. Grae-

l) In Bibliotheca Mosquensi exstat cod. graecus, constans lib. II. cuius apographum ill. *Grunerus* accepit a cel. Matthaei, postea permisit cl. *Schneidero*, Prof. Francofurti ad Oderam. — Plenior reperitur in regia bibliotheca Matritensi, chartaceus, a Constantino Lascari litteris, licet minutis, perspicuis tamen, Messanae a MCCCCLXXIV. descriptus, in forma quadripartita: cuius vberiorem notitiam dedit *Iriarte* in: *Regiae bibliothecae Matritensis codices graeci MSS.* etc. Matriti 1769. fol. pag. 431. sqq. Insunt vero, incerti prologus in librum, titulo *Chyranidem; Harpocrationis* in eumdem Prologus, (quos duo prologos graeca lingua scriptos formulis typographicis describendos Iriarte fecit pag. 432. sq.) *Kyranidis* libri IV. Eiusdem, vt videtur, *Harpocrationis* ad Caesarem Augustum Epistola, siue praefatio in regis *Necepsi* librum de XIV. tum lapidum, tum herbarum remediis, secundum Zodiaci signorum ordinem, et alia. In vtroque Prologo operis auctor, titulus, argumentum, forma, interpretatio, inuentio referuntur, quae ad certiorem notitiae scientiam, et maiorem vulgaris eiusque obscurae narrationis lucem facere possint. In priore prologo Hermes dicitur auctor: *Θεοῦ δῶρον μέγιστον ἀγγέλων λαβὼν Ἑρμῆς ὁ τρισμέγιστος ἐν ἀνθρώποις πᾶσι δεικτικὸς μυστικὸν βιβλίον τόδε.* — — postea narratur: *αὕτη ἡ βίβλος συριακοῖς ἐγκεχαραγμένη γράμμασιν ἐν στήλῃ σιδηρᾷ· ἐν μὲν τῇ πρὸ αὐτῆς βίβλῳ ἀρχαικῇ ὑπ' ἐμοῦ δὲ ἑρμηνευθείσῃ. ἐν δὲ ταύτῃ τῇ καλουμένῃ κυρανίδι ἐγράφη περὶ λίθων κδ καὶ πτηνῶν κδ· καὶ βοτανῶν κδ καὶ ἰχθύων κδ· τούτων ἑκάστη δύναμις συγκραθεῖσα καὶ μιγεῖσα ταῖς λοιπαῖς δυνάμεσι σώματος θνητοῦ θεραπείας ἕνεκεν.* etc. In altero prologo Harpocration inter alia, postquam inuentionem columnae e Syria adlatae, et *γράμμασι περσικοῖς* inscriptae, atque interpretationem a Syro sibi factam, aliaque mirabilia enarrauit aut potius scripsit filiae suae, ita pergit: *ἐτύγχανε δὲ τὰ ἐν τῇ στήλῃ ἀναγινωσκόμενα οὕτως ἔχοντα:* — *Μῦθος πολυφθογγὶς* (sic) *οὕτως αἰεὶ πολλὰ ἰδὼν ἀθανάτου βουλαῖς, ὅπως ἔσται δευτέρα βίβλος ὄνομα λέξαι ἡ κυρανίδης δευτέρα βίβλος ἀπὸ τῆς πρώτης ἀρχαιοτάτης ὁσιωΐδος ἔστι ὅπου ῥοαὶ χέονται ποταμοῦ θεοῦ εὐφράτου στήλαις σιδηραῖς ἐγκεχαραγμένα γράμματα ταῦτα ὅσα πρὶν ἐχάραξε καὶ μέλλοντα αὖθις ἀναζεύξας ἐν δυνάμεσι λίθους σὺν αὐτοῖς καὶ φυτὰ γαίης ἐκ βυθοῦ τε ἰχθυόεντα καὶ ὄρνεα ἀερόεντα συγκρίνας δύναμιν δυνάμει ἐν τετράδι·* — — *αὕτη ἡ βίβλος κατεχώσθη ἐν λίμνῃ τῆς συρίας ἐγκεχαραγμένη στήλῃ σιδηρᾷ ὁλοτόμῳ ὡς προείρηται ἐν τῇ πρὸ ταύτης βίβλῳ καλουμένῃ κυρανίδι ἐγράφη περὶ λίθων κδ καὶ πτηνῶν κδ καὶ ἰχθύων κδ· καὶ βοτανῶν κδ· τούτων ἑκάστη δύναμις συγκραθεῖσα μιγήσεται ταῖς λοιπαῖς δυνάμεσιν ὅπως τὸ θνητὸν σῶμα λοιπὸν παρηγορήσαντες, ὑγιεῖς εἰς τὸν αἰῶνα ἀπολαύσωμεν* etc. Vtrique prologo succedit ipsum opus in libros quatuor distributum, quorum primus agit de XXIV. *plantis*, totidemque *auibus*, *piscibus*, *lapidibus*, singulorum virtutibus inter se collatis, quemadmodum vterque prologus diserte adfirmat: Secundus vero de *animalium*; Tertius de *auium*; Quartus de *piscium* vir-

virtute feorfim tractant: quorum omnium nomina vnusquisque liber litterarum ordine dispofita repraefentant. Et auctoris ipfius et Harpocrationis verbis fcholiaftes quidam nonnulla interdum immifcuit aut addidit. Idem igitur ftatim vltimis primi libri verbis haec fecundum Iriarti verfionem fubiecit: „Hic Harpocratio librum hoc loco abfoluit. Nos vero alium eiusdem librum ex iis, qui *Kyranides* dicuntur, neutiquam inuenimus. Sed quum *Harpocratio* a *Kyrano* diffideat, fiue alter ab altero fit diuerfus; omnia fecundum rationem colligens, ex vtroque, vt propofitum eft, librum contexui, nullam rationem afpernatus. Nunc autem ad alios *Kyrani* libros accedam, vt iis etiam adiuuemus." Ex his fit manifeftum, fcriptorem alium ab Harpocratione, et a Kyranidum auctore, fiue is *Hermes Trifmegiftus* fiue *Kyrannus* fuerit, exftitiffe, qui vtriusque libros, habito rerum delectu, concinnaret. Iriarte, poftquam fummam, et prima non minus quam vltima verba quatuor capitum paucis dadit pofuitque, ex iis, quae in prologis dicta effent, haec fummatim collegit: Hermetem Trifmegiftum effe libri auctorem; librum in columna ferrea fyriacis litteris incifum, deinde in antiquiore codice verfum atque expofitum; ei *Kyranis* nomen inditum, totumque opus in tres aut potius quatuor, vt fupra adnotauimus, *Kyranides* diftibutum; idem *Kyrani*, nefcio cuius, Perfarum regis opus effe, apud nonnullos conftare; eundem praeterea librum ab Harpocratione prope vrbem Alexandriam, ab Alexandro M. conditam, inuentum atque explanatum; Anonymum denique, fiue adnotatorem fiue collectorem exftitiffe, qui ex vtroque Kyrani et Harpocrationis opere librum hunc non fine delectu fe compofuiffe ait, ceterafque etiam Kyranides fiue libros digeffiffe. Poft commemorat Iriarte, operis mfti, quod ad argumentum attinet, defcriptionem cum ea optime conuenire, quam *Fabricius* noftro loco §. XII. exhibet, nifi quod huius liber quartus pifces tantum quadraginta et quatuor complectatur; illius vero quatuor et feptuaginta continere memoretur: praeterea in codice Matritenfi non | *Hymnos* illos fingulis hymnis fubiectos fe inueniffe, quos *Morhofio* tefte, (in Polyhiftor. litterar. vol. I. cap. XI. pag. 99. ed. a. 1717.) in exemplari graeco exftare *Gaulminus* tradidiffet; fi tamen excipias in *Bryoniam* tres, vnum ex *Harpocratione*; duos ex ἱερῷ λόγῳ et Κυρανίῃ, tres ex *Kyrano*, et in *Dracunculum* herbam vnum, qui omnes primo *Kyranidis* libro compareant: in Catalogo Neffeliano codicum Caefar. Vindobon. part. III. pag. 33. occurrere exemplar, *Medica* et *aftrologica Hermetis opufcula* continens, cum quorum libris III. IV. et V. codicem Matrit. libr. II. III. et IV. fiue argumentis fiue initiis plane congruere; nullum tamen librum in illis obuenire, cui primus refpondeat: denique codicis Parif. regii, 3482. indice Montfauconio in Palaeographia graeca pag. 65., facit mentionem. Haec ex *Iriarti* Catalogo eo lubentius excerpfimus, quod et ille liber haud obuius eft, praecipue in Germania, et ea, quae Fabricius tradidit, cum firmari poffunt tum augeri atque emendari. Atque in Catalogo codd. Parif. reg. pag. 512. nr. MMDII. notatur cod. chartaceus, olim Mazarinaeus, in quo continentur. 1) Hermetis Trifmegifti opus medicum ad Afclepium illius difcipulum de herbarum viribus, et fiderum in illas poteftate. 2) Idem de Decanis ad Afclepium. 3) Idem de animalium proprietatibus et remediis, quae ex illis peti poffunt. Subiectae fingulis fectionibus animalium icones. In Biblioth. Vaticana, olim Palat. apud Sylburg. pag. 69. duo indicantur codd., alter: „Ex Harpocratione Alexandrino de animalium, plantarum et lapidum facultate naturali ἐκλογαὶ ordine alphabetico." alter: „Hermae Trifm. de herbis feptem planetarum ad Afclepium." In *Reuferi* Indice MSS. bibliothecae Auguftanae pag. 66. eft particula: ***Hermes de herbis fecundum Zodiaci figna et planetas.***

Quod ad duas editiones, a Fabricio defignatas, attinet, pleniores infcriptiones exemplaris vtriusque rarioris exhibere iuuat. ***Riuiniana*** editio duplicem habet infcriptionem: prior eft huius fententiae:

Moderante auxilio redemptoris fupremi Kirani Kiranides, et ad eas Rhyakini Koronides, quorum ille in Quaternario tam Librorum, quam Elementari e totidem linguis: Primo de Gemmis XXIV. Herbis XXIV. Auibus XXIV. ac Pifcibus XXIV. quadrifariam femper et fere mixtim ad Tetrapharmacum conftituendum agit. Inde libro II. de Animalibus XL. lib. III. de Auibus XLIV. figillatim et lib. IV. de LXXIV. Pifcibus iterum, eorumque viribus medicamentofis. Hic vero ftudio pariter quadrifido MS. poft femi-millenarium annorum ex inemendatiffimo primum edidit. 2. Notis interfperfis fubiunctisque illuftrauit. 3. praefatione ifagogica ornauit et 4. denique indicibus auxit.

Poft

Titulus et interpres libri. XI. Graecus titulus ita se habet: *Βίβλος κοιρανὶς φυσικῶν συμπαθειῶν καὶ ἀντιπαθειῶν, σύνταγμα κοιράνε βασιλέως περσῶν.* Labbeo p. 123. Bibl. nou. MSS. *Coeranici liber naturalium virtutum de sympathiis, antipathiis etc. ex primo libro Coerani Regis Persarum et Harpocratione Alexandrino de elementis.* Latinus interpres Christianus gente Italus, qui hisce siglis RA. PA. se occultauit, (vnde Reinesius docet, errare eos, qui existimant, esse *Gerhardum Carmonensem*) in praefatione ait, perlatum hunc librum e CPoli in Italiam, Manuele Imperante, anno Mundi 6677. anno vero Christi 1168. indictione secunda. *Liber Physicalium virtutum compassionum et curationum, collectus ex libris duobus, experientia videlicet Kyranuidarum Kyrani Regis Persarum et ex libro Apocrationis Alexandrini ad propriam filiam*, quae inscriptio ex asse conuenit cum titulo Graeco, quem exhibet Cangius in appendice ad glossarium Graecum p. 117. Addit Latinus interpres, plurima libri Kyrani auctorem agnoscere Hermetem Trismegistum, et Syriacis characteribus sculpta fuisse in columna ferrea.

Argumentum. XII. Scriptum ipsum quatuor partibus absoluitur, quarum prima agit de viginti quatuor gemmis totidemque herbis, auibus et piscibus et quae sint singulorum magicae virtutes medicaeque. Secunda similiter agit de quadraginta generibus animantium quadrupedum; tertia de auibus quadraginta et quatuor, quarta denique de quatuor et septuaginta piscibus. Eiusdem plane furfuris cum eo, de quo Galenus lib. VI. de simplic. medicamentis T. 2. Opp. p. 268. *ἔν τινι τῶν εἰς* ΕΡΜΗΝ *τὸν Αἰγύπτιον ἀναφερομένων βιβλίων περιέχοντι τὰς λϛ΄ τῶν ὡροσκόπων ἱερὰς βοτάνας, αἷ εὔδηλον, ὅτι πᾶσαι λῆρος εἰσὶ καὶ πλάσματα τε͂ συνθέντος.* [P] .

An iidem latini Kuranides sint cum graecis. XIII. Hanc latinam editionem omnino eiusdem esse notae, ait Conringius p. 53. de medicina Hermetica, cum illis Kyranidibus, quarum meminerunt veteres, nisi quod non integrae forte ad nos peruenerint. Vnde nulla in illis mentio *χημευτικῆς*, quae in antiquis illis Olympiodoro laudatis manifeste stilo Chemico introducitur. Quamuis ex hoc ipso conatus est probare Borrichius p. 81 de

Post praefationem plag. VIII. alter titulus his verbis scriptus reperitur:

Liber physico-Medicus Kiranidum Kirani i. e. Regis Persarum, vere aureus gemmeusque; Post 13 fere annos nunc primum e membranis Latine editus cum Notis. Qui multis adhuc seculis ante Syriace, Arabice et Graece scriptus et editus extitit: Cum autem reliquae translationes interciderint, Haec semibarbara non omnino sepelienda, nec ita totum opusculum obliterandum fuit. De quo quid sentiendum sit requiratur in C. Barthii Aduers. et Lexico Harpocrationis. Aera C. CIↃIↃCXXXVIII.

Constat 159. pag. cetera non hab. Interpretationem huius libri latinam esse male fidam ac decurtatam; MStum vero graecum exemplar minime consultum, adseuerat *Iriarte* l. mem. pag. 432. Auctor vero Koeranidum totam fere Koeranidem, quae est de piscibus, vltimam (pag. 139. etc. ed. Riuini) ex Marcello Sideta descripsisse, instituta comparatione, videtur cl. *Schneidero* pag. 93. ed. Plutarchi de educat. etc. isque pag. 95. fragmentum quoddam ex cod. Paris. reg. 1834. posuit.

Alterius editionis haec est inscriptio:

Mysteria physico-medica, ob augustissimos Suos Natales vberrimamque rerum haud quotidianarum, quibus referta sunt, segetem, curioso obtutu quam maxime veneranda, multis abhinc seculis Syriace, Arabice et Graece conscripta. Iterata nunc vice e membranis latinis publicae luci exposita. Francof. Impensis Io. Iusti Erythrophili. An. MDCLXXXI. 12. *Harl.*

de Hermetis Aegyptiorumque ſapientia, alias omnino illas veteres Κυρανίδας βίβλυς fuiſſe. Quod rectius forte diiudicare poſſit, ſi quis incidat in MStum codicem Grelotio laudatum hoc titulo: Ἐπιτομὴ χρυσέη ἢ τὸ βιβλίον τῶν ἀρχαίων Κυρανιδῶν m). Sane pars eorum, quae Olympiodorus e Kyranidibus profert, in editis legitur ſub extremum partis ſecundae, praeterea cum graeca editione Gaulmino et Cangio inſpecta ſatis conuenire latinae videtur, niſi quod nec hanc integram reddit, ſed multa e Plinio aliiſque, multa ex ineptiis ſaeculi ſui addidit, muſcerdamque piperi admiſcuit, vt queritur Reineſius p. 565. Var. Lect., nec pauca omiſit et mutauit, vt notat Morhofius, qui p. 100. lib. I. Polyhiſt. deſiderat in latina editione hymnos ſingulis herbis ſubiectos, illarum vires numinumque, quibus ſacrae ſunt, poteſtâtem celebrantes, quos in Graeco MSto Gaulminus legiſſe ſe teſtatus eſt, et ex eo editurum ſe recepit.

An ex hymnis hiſce probari poſſit auctor Perſa.
Carmen etiam de ſcripto proſaico.

XIV. Ex hiſce hymnis Perſam auctorem confirmat ***W. E. Tentzelius*** in dialogis vernaculis anni 1695. p. 30. quod Perſae inprimis ſoliti fuerint arborum plantarumque et herbarum vires hymnis decantare. Sed nec aliis hoc inauditum gentibus, Orientalibus non modo, vt vel Salomonis exemplo apparet, qui a cedro ad hyſſopum vſque nihil plantarum incantatum reliquit; tum Babyloniis, quos Plutarchus VIII. 4. Sympoſ. narrat palmae arboris virtutes CCCLX. decantaſſe hymno: ſed et Graecis atque Aegyptiis, vt infra patebit, vbi Dioſcoridis editionem Aldinam recenſebimus: ne dicam veteres Perſas proſa, non verſibus vſos in hymnis, ſi credimus ***Thomae Hydeo*** de religione veterum Perſarum p. 340. qui tamen praeter rem ibi reprehendit Curtium, quod Magos ***Patrium carmen*** ceciniſſe ſcripſit: vti enim ***carmen*** dictum eſt, quaſi ***canimen;*** ita hoc nomine vocatur, quicquid canitur n) vel recitatur, ſiue proſa decurrat, ſiue pedibus adſtrictum ſit. Sic Plinius dixit Chriſtianos Chriſto ***carmen quaſi Deo dicere ſecum inuicem.*** Et apud Liuium paſſim ***carmen ſolenne*** dicuntur verba concepta non verſu, ſed proſa. Similiter apud Senecam Epiſt. 98. Sed nec ***longum illud carmen comitiorum***, quod Traianum Imperatorem in comitiis praeiiſſe ait idem Plinius in panegyrico, metro conſtabat, neque ***carmen*** [☞] ***euocationis Deorum***, quod refert Macrobius lib. III. Saturnal. c. 9. neque ***ſolenne carmen precationis***, quod ab Africano mutatum narrat Valerius Maximus lib. IV. c. 1. Denique liber Catonis, qui inſcriptus fuit ***carmen de moribus***, proſa conceptus fuit, vt docet Gellius lib. II. cap. 2. et Cicero 2. de legibus cap. 23. affirmat ſe puerum leges duodecim tabularum ***vt carmen neceſſarium*** didiciſſe. [conf. ***Fabricium*** noſtrum in Biblioth. lat. I. cap. 2. pag. 37. ed. Erneſti.]

Curanides non ſunt fragmenta libri alicuius Zoroaſtris.

XV. Quod vero idem doctiſſimus ***Tentzelius*** Kuranidas putat eſſe fragmenta ex Zoroaſtris συναγωγῇ ἱερᾷ τῶν Περσικῶν, ex qua locum producit Euſebius Lib. I. praeparat. p. 42. nemo facile illi accredet. Nam longe aliud illius operis argumentum fuit: vnde Vigerus in Latina verſione reddidit ***ſacrum Perſicorum rituum commentarium;*** G. I. Voſſius, ***Hiſtoriam ſacram de ritibus Per-***

m) Conf. ***Fabricium*** vol. XII. pag. 755. ſq. Reineſii iudicium ex *Cypriani* Catalogo codd. MSS. bibliothecae Gothanae pag. 94. ſqq. *Harl.*

n) De Perſarum acclamationibus carminibusque ἐπιχωρίοις notata quaedam ſunt ab Henr. Valeſio ad Ammiani XXIV. 4. p. 402.

Perfarum. Praecipue si vera sit Huetii coniectura, qui in demonstratione Euangelica p. 160. Persicarum legum Codicem, Persis *Zundavastaw* appellatum, eundem esse cum illa, Eusebio memorata, collectione sacra existimat, quam sententiam infra in Zoroastre paucis expensam videas licet. Quid enim legibus sacrisque ritibus commune cum libro Medico Physico et Magico?

Vtrum ex lingua Aegyptiaca, an Arabica deriuati fuerint. XVI. Ex Arabum Persarum Aegyptiorumque scriniis, qui Magiae naturalis et alterius impurae per multa saecula fuere promi condi, congestum esse Kyranidon librum, *Reinesii* est sententia Lib. III. cap. 15. Var. Lect. quo ipso pluribus in locis hoc opus castigat et illustrat. Saepe etiam ad partes vocatur ab Vlysse Aldrouando in voluminoso de animalibus opere. *Conringio* autem, qui ex Aegyptiaca potius lingua, quam ex arabica graece versum esse ante Olympiodori aetatem pertendit, quod Arabica illis temporibus non fuissent tanti, quae vertisses, ita occurrit idem Reinesius in defensione variarum lectionum, editori Kyranidon Andreae Riuino opposita p. 150. *Vir clarissimus, qui ad Aegyptios referre mauult, et e vetere Aegyptiaca translatas Kuranides, non adeo aduersatur mihi: admitto enim et ipse facile etiam Aegyptios, quorum ματαιοτεχνία nota est, hic suas partes egisse. Hoc saltem requiro, vt nomen Kyranidos ex Aegyptiaca tam planum faciat, quam ex Arabica feci ego. Si post ortum Mohammedem demum literatura Arabica in aliquo coepit pretio esse, vti argumentatur, id non infert, illiteratos fuisse Arabas priores, et inertes prorsus, neque impedit, quo minus diu ante, naturalium rerum studium excoluerint iuxta eum Graecis, etsi, quid scriptis tradiderint, hodie ignoremus; istud enim e Dioscoride, Plinio, Apuleio de herbis, qui subinde Arabicas earum nomenclaturas tanquam partem eruditionis aduocant, constat.* [P]

Harpocration Alexandr. XVII. *De Arpocratione Alexandrino*, ex cuius libro ad filiam, partem Kyranidum concinnatam esse affirmat auctor praefationis Latinae, dicemus infra, cum Valerii Harpocrationis περὶ τῶν λέξεων librum recensebimus, cum quo eundem esse hunc suspicabatur *Maussacus* in diss. Critica p. 379. edit. Blancardi. [item *Reines.* loco citato et infra vol. XII. et in Cypriani Catalogo MSS. Gothan. nec non *Iriarte* in MSS. bibl. Matrit. pag. 435. *Harl.*] Vide interim Barthium Lib. XI. Aduersar. c. 17. *Coerani* nomen Aegyptiis non ignotum ostendit *Coeranus* Aegyptius Philosophus, cuius meminit Eunapius et Ammianus, Suidas item in Φῆστος: tum alter *Coeranus* Aegyptius temporibus Seueri, quem memorat Dio. [L. LXXVI. c. 5.] Vt taceam *Coeranum* de quo Homerus Iliad. ρ΄. 611. 614. alterumque de quo Apostolius VI. 95. prouerb. tum *Coeranum* Plinio laudatum Musonii Philosophi aequalem, quem Graeci generis fuisse testatur Tacitus Lib. XIV. [In Prologo primo gr. apud Iriart. p. 432. εὕρομεν δὲ Κυρανοῦ βασιλέως Περσῶν.]

Simleri index scriptorum Hermeticorum. XVIII. Claudam hoc caput indice scriptorum Hermeticorum, quem, licet parum accuratum, reperi in continuatione Bibliothecae Gesnerianae, quam adornauit Iosias Simlerus, Hermetem Aegyptium Platonis discipulum falso appellans. *Fertur scripsisse*, inquit, *imaginum siue praestigiorum (an praesagiorum) libros. De annulis Lib. I. De charactere Lib. I. De sigillis Lib. I. De imaginibus Martis Lib. I. De imaginibus Jovis Lib. I. De imaginibus Saturni Lib. I. De septem anulis planetarum Lib. I. De*

De medicinis & coniunctionibus planetarum Lib. I. De confectionibus (an coniunctionibus) ad capiendum animalia silvestria Lib. I. De verbo perfecto Lib. I. Ad Asclepium Lib. I. De Mathesi, Lib. II.

CAPVT X

I. *De scriptis Chemicis, quae sub Hermetis nomine exstant. Capita VII. de lapidis Philosophici secretis.* II. *Chemicae Hermetis sententiae a variis scriptoribus laudatae.* III. *Secreta secretorum.* IV. *Tabula smaragdina.* V. *E Phoenicio sermone translata videtur Kriegsmanno.* VI. *An Graecis innotuerit.* VII. *Testimonia de eius antiquitate.* VIII. *Smaragdi et aliae gemmae mira magnitudine.* IX. *Mos libros et tabulas vna cum defunctis in sepulcro condendi.* X. *Incerta saltim est γνησιότης smaragdinae tabulae.* XI. *Hermetis de tincturis Physicis. Liber Isidis ad Horam et alia Graeca Chemica MSS.* XII. *Libellus de lapidibus pretiosis.*

Hermetis Chemica.

I. *Tractatus* HERMETIS *Chemicus* siue *capitula VII. de lapidis Philosophici secretis* a). Haec manu exarata viderat Gesnerus, vt in Bibl. testatur. Edita sunt Latine, adiunctis ab anonymo [‡] scholiis in tomo quarto theatri b) Chemici Argent. 1613. 8. Prodierant et Lipsiae, Dominico Gnosio curante A. 1610. 8., vt Germanicas, Anglicas, Belgicasque versiones omittam c). Sed iunioris cuiusdam

a) Codd. hi fere sunt, quos equidem reperi notatos: Inter codd. Vossianos in Catalogo biblioth. Lugd. B. pag. 359. „Liber Hermetis de arte Elkimiae. Expositio verborum Hermetis, magistri philosophorum.“ ibid. p. 363. n. 27. pag. 365. n. 21. et 22. In *Lambecii* Comm. de biblioth. Vindobon. cap. VI. cod. LI. qui continet plurium veterum libellos de Chrysopoeia, occurrunt col. 403. sq. duo Agathodaemonis et *Hermetis* fragmenta chymica; ibid. col. 409. nr. 23. *Olympiodori* Commentarius secundum operationem Zosimi in ea, quae ab *Hermete Trismegisto* et aliis philosophis de Chrysopoeia fuerunt dicta. (in recensione illius codicis *Lambecius* multus est de veteribus Chemicis, Chymicis et Alchemistis, atque in recentioribus bibliothecis et Catalogis eiusmodi hominum plura, cui tales nugae in deliciis erunt, forsan inuenientur: ego vero nolui tempus ludere aut potius perdere in conquirendis et perlustrandis eiusmodi libellis et operibus.) — *de lapide philosophorum* cod. reg. Paris. in Catal. MSS. illius biblioth. vol. II. cod. 2327. cum aliis libellis chemicis. — In Biblioth. San-Germanensi in Montfaucon Bibl. bibliothecarum MSS. p. 1136. n. 674. „Hermetis Trismegisti liber de secretis naturae et occultis rerum caussis, ab Apollonio translatus.“ — In Catalogo librorum biblioth. Car. Henr. Comitis de *Hoym*, (Paris 1738.) pag. 137. sq. plures libri Hermetici s. Alchemici typis excusi occurrunt: in his n. 1216. „Trois anciens traitez de la philosophie naturelle, sçavoir: les sept chapitres dorés ou le sept Sceaux d'*Hermes Trismegiste:* la Réponse de Bernard Trevison à Thomas de Boulogne - traduit par Gabriel Joly; et la Chrysopée de Jean Aurele Augurel; traduit par Gabriel Joly et Fr. Habert de Berry. Paris 1626. 8. adde *Vallierii* Catalogue etc. tom. I. p. 514. *Harl.*

b) Francofurti quoque A. 1605. 8. prodiere quatuor scripta Chemica ex Arabico versa hoc titulo: Senioris Zadith filii Hamuelis tabula Chymica. Anonymi expositio tabulae. *Hermetis Trismegisti liber de Compositione*, Anonymi veteris Consilium Coniugii seu de massa solis et lunae libri III.

c) La philosophie naturelle, rétablie en sa pureté — — par le Président d'Espagnet; avec le Traité de l'Ouvrage secret de la philosophie d'*Hermès*, qui enseigne la maniere et la façon de faire la Pierre philosophale. Paris. Pepingué. 1651. 8. v. *Bure* bibliogr. instructiue, de la Jurisprud. n. 1933. pag. 504. et eiusdem supplement — ou Catalogue des Livres — de Gaignat. tom. I. n. 1223. p. 319. *Harl.*

dam scriptoris esse, res ipsa loquitur. Quanquam enim modus docendi reconditum quiddam spirat, et satis Aegyptium, quia tamen priscorum ille autor meminit Philosophorum, aliosque citat Philosophos, imo ipsum Auicennam, quia in quatuor elementorum pugna multus est, quia literas Graecas ad partes vocat, quae aeuo Thaautico fuere nullae, quia toto opere Christianismum redolet, neutiquam genuinus Hermetis vetustissimi, sed recentioris Arabis in artis operibus versati, censendus foetus, vti Borrichius ipse haud diffitetur libro de ortu et progressu Chemiae, p. 71.

Sententiae Hermetis passim laudatae. II. Passim tamen alibi *Hermes* in Chemicis citatur a Synesio *πρὸς Διόσκορον*, Zosimo, et Olympiodoro [d]), qui etiam Hermetis *ἀρχαϊκὴν βίβλον* laudat, idem *ὅσα ἀπ᾽ Ἑρμοῦ καὶ τῶν Φιλοσόφων ἦσαν εἰρημένα*. Quibus adde varias sententias Hermeticas hinc inde allatas in libris Chemicis, turba [e]) Philosophorum, in Margarita pretiosa Petri Boni Lombardi, in libro secretorum Calid, in Seniore Zadith, Haled, Hortulano, Rosario, Rupescissa, Isaaco Hollando, Alberto Magno', Arnoldo Villanouano, Aristotele Chemico, Bernhardo Treuisano aliisque, sed quas ipsas quoque, vtrum ex Germanis Hermetis secundi scriptis haustae sint, ambiguum esse affirmat in Conspectu scriptorum Chemicorum idem Borrichius.

Secreta secretorum. III. Feruntur et *secreta secretorum* Raymundi Lulli et Hermetis in tres libros diuisa et cum opusculo Thomae Aquinatis de esse et essentia mineralium et Cornelii Aluetani de conficiendo diuino Elixire libello edita Latine Colon. 1592. 8. [f]), vt praeteream eiusdem Lulli potestatem [?] diuitiarum et expositionem *testamenti Hermetis* de lapide Philosophico conficiendo editam cum turba Philosophorum, Rosario aliisque scriptis huius commatis Basil. 1610. 8. Hermetis ***librum de corporibus transmutandis*** et eius generis alia.

Tabula Smaragdina. IV. ***Tabula Smaragdina*** [g]), magnae apud Chemicos auctoritatis, quae in valle Hebron in sepulchro et in manibus cadaueris Hermetis, a Sara (Abrahami vxore, vt in tabula Smaragdina vindicata non dubitat affirmare Christophorus Kriegsmannus,) reperta esse dicitur, continet verbis obscuris (vti solenne est Chemicis multum fumi, parum lucis dare) totius, vt aiunt, magisterii Chemici metalla perficiendi fundamentum, et modum componendi quandam medicinam vniuersalem, sed gene-

d) conf. *Fabric.* B. Gr. vol. XII. p. 764. lib. VI. cap. 8. 20. it. p. 767. p. 770. sq. *Harl.*

e) In hoc libro recentioris cuiusdam Graeci Arabis introducitur Pythagoras turbam discipulorum suorum docens iubensque et ipsos differere atque conferre inter se de rebus Physicis ac Chemicis, praesentibus sententiamque dicentibus etiam aliis Philosophis, et dicta illorum congregante quodam Arisleo. Vocatur et hic liber *tertia synodus Pythagorica de occulta sapientia*. In altero exemplari eius (duplex enim exstat) Arisleus inducitur *Hermetis discipulos* congregans et sententias eorum de lapide et arte Chemica inquirens. Videntur duae priores synodi Pythagoricae eiusdem argumenti intercidisse.

f) Raymundi Lulli Opera — Argentorati 1617. 8. *Harl.*

g) Per fabulam, immo merum mendacium Hermeti vulgo adtribuitur *tabula smaragdina*, inquit *Conringius* lib. I. de Herm. Medic. cap. 3. pag. 31. et lib. I. cap. 2. p. 10. producit locum Galeni, Hermeti scripta fuisse supposita, indicantis, et pag. 11. locum Iamblichi, idem docentis. *Heum.*

generalissime descriptum. Quia paucis verbis absoluitur, nihil impedit, quin et hoc loco integra legatur. *Verum sine mendacio, certum et verissimum: quod est inferius, est sicut id, quod est superius, et quod est superius, est sicut id, quod est inferius, ad perpetrandum miraculum vnius rei: et sicut res omnes fuerunt ab vno mediatione vnius, sic omnes res natae ab hac re adoptatione. Pater eius est sol, mater eius luna: portauit illud ventus in ventre suo. Nutrix eius terra, pater omnis telesmi totius mundi est hic. Virtus eius integra est, si versa fuerit in terram. Separabis terram ab igne, subtile a spisso suauiter cum magno ingenio. Ascendit a terra in coelum, iterumque descendit in terram et recipit vim superiorum et inferiorum. Sic habebis gloriam totius mundi, ideo fugiet a te omnis obscuritas. Haec est totius fortitudinis fortitudo fortis, quia vincet omnem rem subtilem, omniaque solida penetrabit. Sic mundus creatus est. Hinc erunt adoptationes mirabiles, quarum modus hic est. Itaque vocatus sum Hermes Trismegistus habens tres partes Philosophiae totius mundi. Completum est, quod dixi de opere solis.*

[His commode subiungenda videntur, quae *Fabricius* vol. XII. Lib. VI. c. 3. §. 17. pag. 708. suppleuerat.] „In praesenti tantum addo *Physicam Hermetis*, quae exstat tom. I. theatri chemici pag. 408. nihil aliud esse, ac *Gerardi Dornei* in tabulam smaragdinam commentarium: et eamdem *tabulam smaragdinam*, siue *verba secretorum* Hermetis Trismegisti commentariis *Wilhelmi Christ. Kriegsmanni* illustrata exstare etiam in Io. Iacobi Mangeti Bibliotheca Chymica curiosa Geneu. 1702. fol. tom. 2. pag. 380. et Hermetis tractatum in septem capitula diuisum, *de lapidis physici secreto*, qui incipit: *in tam longa aetate non desiti experiri*, cum scholiis Anonymi pag. 400. Hermetis liber *de Compositione* ex arabico versus prodiit inter philosophiae Chymicae quatuor vetustissima scripta Francof. 1605. 8. Tres porro Hermetes Chymicos distinguit *Olaus Borrichius* in conspectu scriptorum Chemicorum pag. 3. cuius verba adscribam: *Praeter* tabulam smaragdinam *exstant quidem varia* Hermetis *(posterioris haud dubie) opuscula Chemica, saepe a Graecis Latinisque ad partes vocata, vt sunt* τοῦ Ἑρμοῦ φυσικαὶ βαφαί· τοῦ Ἑρμοῦ, ἀρχαϊκὴ βίβλος, item, ὅσα ἀπὸ Ἑρμοῦ καὶ τῶν φιλοσόφων ἦσαν εἰρημένα *per* Olympiodorum *scripta; denique* variae sententiae Hermeticae *in antiquo* Synesio, *in* Turba philosophorum, *in* Margarita pretiosa Petri Boni Lombardi, *in* libro Secretorum Calid, *in* Seniore Zadith, Hortulano, Rosario, Rupescissa, Isaaco Hollando, Alberto Magno, Arn. Villanouano, Aristotele Chemico, Bernh. Treuisano aliisque *laudatae; quae an ex germanis* Hermetis secundi *scriptis haustae sint, multis ambiguum est. Id constat, ab omnibus Hermetici studii amatoribus, immo, quod superat, ab omnibus in praxi Chemica ad complementum operis feliciter pronectis germanas aestimari. Sed quid de* septem capitulis Hermetis, *quae publici iuris sunt, pronunciandum? extra omnem dubitationis aleam ea recentiori cuidam scriptori*, siue Hermeti tertio *attribuenda sunt, et quidem pio, atque ad deum anhelanti magistro, quique post varia experimenta, quibus frustra insudauit, solius dei viui inspiratione artem, quod fatetur, perdidicit, quae vtique in* secundum Hermetem, *ex columnis tabulisque* Hermetis primi *institutum cadere nequaquam possunt. His adiice, quod* vltimus *hic* Hermes *filios praeteritorum filiorum saepe adloquatur, et ad* libros Antiquorum, *immo vero, alicubi ad* Auicennam *prouocet, quodque quatuor elementorum cognitionem profiteatur, quae vtique aeuo* Hermetis secundi *neutiquam conueniunt.*" [Hactenus Fabricius loco supra memorato.]

Kriegsmanni sententia de versione.

V. Kriegsmannus, qui non e Graeco sed e Phoenicio translatam esse contendit, existimauit, se non mediocrem lucem tabulae huic allaturum, si Phoenicii, vt ait, contextus proprietate seruata eandem interpretaretur in hanc sententiam: *Vere non ficte certo verissimeque aio. Inferiora haec cum superioribus illis, istaque cum iis vicissim vires sociant, vt producant rem vnam omnium mirificissimam. Ac quemadmodum cuncta educta ex vno fuere verbo Dei vnius, sic omnes quoque res perpetuo ex hac vna regenerantur dispositione naturae. Patrem ea habet solem, matrem lunam, ab aere in vtero quasi gestatur, nutritur a terra. Causa omnis perfectionis rerum ea est per vniuersum hoc. Ad summam ipsa perfectionem virium peruenit, si redierit in humum. In partes tribuito humum ignem passam, attenuans densitatem eius re omnium suauissima. Summa ascende ingenii sagacitate a terra in coelum, indeque rursum in terram descende ac vires superiorum inferiorumque coge in vnum, sic [[illegible]] potiere gloria totius mundi, atque ita abiectae sortis homo non amplius habebere. Isthaec iam res ipsa fortitudine fortior existet, corpora quippe tam tenuia quam solida penetrando subiget. Atque sic quidem, quaecunque mundus continet, creata fuere. Hinc admiranda euadunt opera, quae ad eundem modum instituuntur. Mihi vero ideo nomen Hermetis Trismegisti impositum fuit, quod trium mundi sapientiae partium (h. e.* Theologiae, Physicae et Astrologiae) *Doctor deprehensus sum. Haec sunt, quae de Chemicae artis praestantissimo opere consignanda esse duxi.*

An Graecis innotuerit: et editiones.

VI. Borrichius in conspectu scriptorum Chemicorum illustriorum negat se in scriptoribus Chemicis Graecis hanc tabulam inuenisse, vtcunque ab illis spectatam esse, et ad latinos deriuatam non dubitet: Sed nimirum quis MSta Graecorum Chemica excussit omnia? nisi malis cum Gaulmino statuere, tabulam illam a victoribus Persis vel in Aegypto vel vicina repertam, in Persidem iam olim translatam fuisse, eoque nomen eius diu Graecis ignoratum. Videtur tamen tabulam hanc inspexisse Anonymus Chemicus Graecus, cuius verba ex MSto Vindobonensi affert Lambecius Lib. VI. Commentar. p. 175. *Πρῶτος τοίνυν Ἑρμῆς ὁ Τρισμέγιστος προσαγορευόμενος ἀναφέρεται προσενεγκασμένος τὴν ἐπωνυμίαν διὰ τὸ κατὰ τρεῖς τινας τῆς δυνάμεως ἐνεργείας τὴν παροῦσαν ποίησιν γινομένην, ἀλλὰ καὶ τῶν ἔξω ταύτης καὶ τρεῖς διεστώσας τῶν ὄντων οὐσίας ἀνακρίνας. Οὗτος πρῶτος γενόμενος συγγραφεὺς τοῦ μεγάλου τούτου μυστηρίου ἀκόλουθον ἔχειν κ. τ. λ.* [h]).

Testimonia de eius antiquitate.

VII. Meminit eiusdem tabulae Aristoteles iunior, Chemicus, de perfecto Magisterio, meminit Senior Zadith, Mag. Ortholanus siue Hortulanus, nescio quis, cuius commentarius in tabulam exstat: Auicenna, Arnoldus de Villa Noua, Isaacus Hollandus, Albertus Magnus, Bernhardus Treuisanus, et anno Christi 1330.

h) *Tabula Smaragdica Hermetis Trismegisti;* germanice, inter codd. (Vossian. Biblioth. Lugd. B. pag. 360. n. 5. — *Tabula Smaragdina de Alchemica cum Comment. Hortulani.* Norib. 1541. 4. (v. Catal. bibl. Bodleian. p. 570. *Hermes.*) — idem liber recus. Ber. 1545. 4. — *Tractatus septem aurei* et *Tabula Smaragdina, cum Comment. Hortulani philosophi.* Argent. 1566. (v. Biblioth. Barberin. pag. 532.) — *Recueil de plusieurs excellens Traités de Chymie — — la Table d'Emeraude de Hermès Trismégiste. Les Comment. de l'Hortulan sur la ditte Table* — Lyon, Macé Bonhomme. 1557. 8. v. Valliere Catalog. vol. 1. n. 1925. et Catalog. des Livres de Gaignat. tom. I. n. 1218. Est quoque in libro, *Trois anciens* etc. paullo ante memorato. *Harl.*

1530., Petrus Bonus Lombardus, vt posteriores fere infinitos praeteream. Athanasius Kircherus ipse, qui tabulam hanc suppositam, et a Bernardo Canesio Alchymista primum mundo oblatam falso [i] contendit, in eodem, quo hoc scripsit, Oedipo Aegyptiaco, testatur prope Memphin saxo haec verba insculpta legi: ***Coelum sursum, coelum deorsum, quod sursum id omne deorsum, haec cape et beaberis.*** Vnde integritas et antiquitas tabulae smaragdinae non parum confirmari eidem Borrichio videtur, qui illam pluribus aduersus Kircherum vindicat in lib. de ortu et progressu Chemiae p. 72. sqq. Et in conspectu scriptorum Chemicorum notat, solenne fuisse antiquis, rariora legum, gestorum, artium, lapideis tabulis, columnis, obeliscis committere: quam [¶] rem pluribus tangimus infra, cum de columnis Mercurii siue Hermetis agimus.

Smaragdi mira magnitudine. VIII. Ac ne quis obducat, smaragdos eius magnitudinis, quae tot sententias caperent, non inueniri, cum, Theophrasto περὶ λίθων auctore, sigilli magnitudinem raro excedant, is norit, inter artificia Chemica etiam esse similes gemmas efficere, vt Seneca Epist. 90. testatur Democritum inuenisse ***quemadmodum decoctus calculus in Smaragdum converteretur.*** Et Theophrastus ipse tradit, in Aegyptiorum commentariis reperiri, regi eorum a Rege Babylonio missum Smaragdum munere, quatuor cubitorum longitudine et trium latitudine. Et fuisse apud eos in Iouis delubro obeliscum e quatuor Smaragdis, 40. cubitorum longitudine, latitudine vero in parte quatuor, in parte duorum. Se autem scribente, esse in Tyrii Herculis templo stantem pilam e smaragdo, cuius et apud Herodotum lib. II. cap. 44. mentio, nisi potius pseudosmaragdus sit. Nam et hoc genus reperiri, et in Cypro inuentum ex dimidia parte Smaragdum, ex dimidia Iaspidem, nondum humore in totum transfigurato. Addit Plinius Lib. XXXVII. cap. 5. ex Apione Plistonice, fuisse sua aetate in labyrintho Aegypti colosseum Serapin e Smaragdo nouem cubitorum. Praetereo alia huius generis, quae refert Otto Dapper in descriptione Americae p. 324. edit. German. Sic Epiphanius de gemmis cap. 6. Anastasius Nicaenus qu. 38. Suidas in Μωϋσῆς, Nilus Rhodius Metropolita lib. de lapidibus eorumque theoria, et ex Iudaeis plurimi, vt R. Simeon in Ialkuth, et R. Bechai ad Exod. XXIV. 12. et paraphrasis Chaldaica ad Cantic. I. 11. tabulas Decalogi ex saphiro factas fuisse referunt.

Mos libros tabulasque in sepulcro condendi. IX. Denique nec hoc insolens esse obseruat Borrichius, tam egregium repertum in Hermetis tumulo absconditum fuisse: nam sic et Archimedem summo sepulchro suo sphaeram ac cylindrum iussisse imponi, vt auctor est Cicero Lib. V. Tusc. cap. 23. Quamuis hoc ἐπίθημα et externum ἐπίσημον sepulchri Archimedis longe diuersum videri possit a tabula Smaragdina cum Hermete, vt ferunt, sepulta ac recondita, cui affinis magis est tabella aenea literis scripta incognitis, quam in Alcmenae sepulcro repertam et a Chonuphi propheta explicatam refert Plutarchus lib. de genio Socratis p. 577. 578. seq. [T. VIII. p. 287. s. Reisk.]

Incerta res est tabula smaragdina. X. Verum de his quisque sentiet, vt volet, cum nec aduersus pertinaces tabulae assertores euidenter demonstrari possit illam nuper confictam esse, nec hi vicissim argumentis et testimoniis exceptione maioribus possint eius γνησιότητα tantamque antiquitatem confirmare et ostendere.

XI. Her-

i) T. II. Oedipi Aegypt. part. 2. p. 427.

De tincturis physicis. XI. Hermetis φυσικαὶ βαφαὶ siue *de tincturis Physicis* liber Chemici [?] argumenti, MStus exstat in Bibl. Regis Galliae teste Borrichio p. 81. de Hermetis et Aegyptiorum sapientia. Hermetem ἐν τοῖς φυσικοῖς citat Zosimus Panopolita (apud Syncellum p. 13.) ἐν τῷ ἐννάτῳ τῆς Ἰμοὺθ βίβλῳ πρὸς Θεοσέβειαν. Huius Ἰμούθης filius fertur Asclepius supra memoratus. In Scholiis ad Apollonium Rhodium Lib. II. vbi ad verba: τὸν ῥα χρύσειον ἔθηκεν Ἑρμείας haec annotata leguntur: χρύσειον δέρας λέγεται τῇ ἐπαφῇ τοῦ Ἑρμοῦ τὸ δέρας τοῦ κριοῦ γενέσθαι χρυσοῦν, forte pro τῇ ἐπαφῇ legendum τῇ βαφῇ. Exstant et Hermetis Isidisque, ab Hermete edoctae, nomine scripta Chemica inedita in variis Bibliothecis, quale est quod inter alios Chemicos ἀνεκδότους Graecos in Bibl. Sereniss. Electoris Bauari legit, latineque vertit Simon Wagnereckius Iesuita, qui illud in literis ad Alex. Baruoetium testatus est se pro genuino habere. De libro, qui in Bibl. Regis Galliae MStus exstat, et inscribitur Ἶσις προφῆτις τῷ υἱῷ Ὥρῳ, ita Borrichius in conspectu scriptorum Chemicorum: *Esse scriptum illud, quod in larariis doctorum custoditur, spurium, multa ex ipso textu allata docuerint, licet sua Venere et arte nequaquam destituatur. Vox Isidis inter caetera:* προεῖπον, ὅτι ὁ σῖτος σῖτον γεννᾷ καὶ ἄνθρωπος ἄνθρωπον σπείρει, οὕτως καὶ ὁ σπείρων θερίζει ὅμοιον τὸ ὅμοιον. *Quae vel vna sententia si pressius animo infigatur, plurimos in subiectis haud raro absurdis laborantes in rectiorem viam reduxerit. Nec inconsultum illud:* ἡ γὰρ φύσις τῇ φύσει τέρπεται, καὶ ἡ φύσις τὴν φύσιν νικᾷ. *Accedit horribile illud sacramentum, quo obligatur Horus, ne commissum sibi arcanum cuiquam patefaciat, nisi vel taciturno filio suo, vel amico securissimo.* Sacramentum illud siue iusiurandum ex libro Isidis MSto Graece affert idem Borrichius lib. de Hermetis et Aegyptiorum sapientia p. 47. Hermetis Alchemiam ex codice 236. Regis Galliae memorat Labbeus p. 273. Bibl. nou. MSS. Plura de Chemicis Graecis ineditis diximus libro postremo huius Bibliothecae. Vide sis interim Cangii glossarium in voce ποιητής. Conringium de Medicina Hermetica, pag. 34. Borrichium pag. 80. Labbeum pag. 128. seq.

Libellus de pretiosis lapidibus. XII. *Libellus de lapidibus pretiosis* sub Hermetis nomine, fuit in Bibliotheca Thomae Erpenii, Arabice scriptus A. Hegirae 749. h. e. anno Christi 1348. quem ex Graeca non ex Aegyptiaca versum lingua hoc argumento lubrico probat Conringius p. 55. quod auctor Hermes appelletur, non Aegyptio nomine Thoth. Vsus libello videtur Albertus Magnus, qui in doctissimo de mineralibus libro frequenter Hermetis sententias citat, praesertim de gemmis agens. Cum autem ex illo opusculo adferantur, quae Kyranidum libro et Aegyptiorum de gemmis doctrinae sunt similia, Aegyptiacae forte foeturae est, etsi minime sit a manu aut etiam ab aeuo Hermetis. [?]

CAPVT

CAPVT XI

I. De ſcriptis Hermeti olim tributis, quae perierunt. Mercurii columnae in terra Seriadica. II. Mos veterum, inuenta et leges columnis inſculpendi. III. Columna Herculis, et Dorii Aegyptiorum Obeliſci. IV. Libri Hermetici memorati Cyrillo, Plutarcho et Galeno. V. Clementi Alexandrino. VI. Iomblicho et Iulio Firmico. VII. Immanis numerus Hermeticorum librorum. VIII. Interpretes librorum Hermeticorum Graeci, Arius Megapolitanus, Bitys, Didymus, Euander ſiue Euanthus et Seleucus Theologus. IX. Ἑρμαϊκαὶ διατάξεις, Σαλμεσχινιακά, *Liber ſeptem Planetarum.* Γενικὰ *ſiue* Γενικοὶ λόγοι *etc. X. Locus ex Hermetis* κρυφίῳ λόγῳ *apud Chariſium emendatus.*

Mercurii columnae. I. Poſt haec, quae de ſcriptis ſub Hermetis nomine hodieque exſtantibus dicenda habui, conſequens eſt, vt deperdita quoque illius breuiter commemorem, in quibus primo ſtatim loco occurrunt I. *Mercurii columnae* literaeque arcanae, quibus ad philoſophiam velut magiſtris vſi feruntur Pythagoras, Plato et alii. Vide *Ammianum Marcellinum* Lib. XXII. cap. vlt. Ex his columnis Thothi ſiue Mercurii Sanchoniathon quoque profecit, ſi credimus Philoni Byblio apud Euſebium Lib. I. praeparat. c. 9. p. 31. ſeqq. et Suidae in Σαγχωνιάθων. Ex iiſdem Manetho Sebennyta, cuius ἐπιτομὴν τῶν φυσικῶν laudat Laertius in prooemio, (eundem enim innui non dubito) et cuius Mythologumena de Iſide, Oſiride, Apide et Sarapide aliiſque diis Aegyptiorum memorat poſt Clementem Alex. 1. Strom. Euſebius in praeparat. Lib. I. et IV. Theodoritus Lib. II. Θεραπευτ. etc. concinnauit librum Σώθεως Regi Ptolemaeo Philadelpho dicatum, vt eſt apud Syncellum p. 40. ἐκ τῶν ἐν τῇ Σηριαδικῇ γῇ κειμένων στηλῶν ἱερᾷ διαλέκτῳ καὶ ἱερογραφικοῖς γράμμασι κεχαρακτηρισμένων ὑπὸ Θὼθ τοῦ πρώτου Ἑρμοῦ καὶ ἑρμηνευθεισῶν μετὰ τὸν κατακλυσμὸν ἐκ τῆς ἱερᾶς διαλέκτου εἰς τὴν ἑλληνίδα φωνὴν, γράμμασιν ἱερογλυφικοῖς καὶ ἀποτεθεισῶν ἐν βίβλοις ὑπὸ τοῦ Ἀγαθοδαίμονος τοῦ δευτέρου Ἑρμοῦ πατρὸς δὲ τοῦ Τὰτ ἐν τοῖς ἀδύτοις, τῶν ἱερῶν Αἰγυπτίων. Eaſdem στήλας Manetho vocat ἱερὰ βιβλία γραφέντα ὑπὸ τοῦ προπάτορος τρισμεγίστου Ἑρμοῦ. Confer Syncellum p. 124. Terram Seriadicam, in qua hae columnae repertae dicuntur, in Aegypto quaerendam, recte poſt alios viros eruditos docet *H. Dodwellus* in appendice ad diſſertationes Cyprianicas [a]), niſi Euſebius, quem Syncellus ſequitur, columnas Mercurii confudit cum columnis poſterorum Sethi, quas Ioſephus teſtatur poſitas κατὰ τὴν Συριάδα, ſiue vt Euſtathius Antiochenus in Ioſepho legiſſe videtur, κατὰ [?] τὴν Σηϊριάδ: vnde Iſ. Voſſio de LXX. interpretibus p. 271. et Marſhamo p. 39. Canonis Chronici in mentem venit intelligi Sehirath locum in Galgalis, in quo lapides ſculptos memorat liber Iudicum III. 26. H. Valeſius notis ad Ammian. apud Syncellum legebat ἐν Συριγγικῇ γῇ, parum veriſimili coniectura. Ἑρμᾶς ſiue columnas ab Hipparcho Piſiſtrati F. ἐν Στειριακῇ ὁδῷ et aliis Atticae locis poſitas memorat Plato in Hipparcho p. 234. [b]).

II. De

a) §. XIII. pag. 8. adde *Cudworth* Syſtema intellectuale cap. IV. pag. 376. ex latina interpret. Moshemii, qui not. 58. Valeſii coniecturam, a Cudwortho probatam, cum Fabricio noſtro reiicit, et *Fabricium* noſtrum in Codice Pſeudepigrapho vet. Teſtamenti, ed. 2. Hamburgi, 1722. 8. pag. 150. not. d) *Harl.*

b) De his columnis, earum origine, forma cultuque qui plura ſcire cupit, is adeat *Euerh. Otton.* de Tutela viarum publicarum, (Traiecti ad Rhenum 1731. 8.) part. I. cap. II. et cap. VII. pag. 122. cap. IX. pag. 152. ſqq. de *Mercurio*, eiuſque variis muneribus et cognominibus, de *Hermis* pag. 93. 164. etc. pag. 167. de columnis ab Hip-

Sethi columnae.
Mos veterum leges inuentaque columnis insculpendi.

II. De *Sethi* c) columnis praeter ceteros consulere iuuabit Illustris doctrinae Virum *Huetium* in demonstratione Euangelica d) p. 93—97. vbi suse etiam agit de more antiquissimo ante papyri vsum recepto, praeclara inuenta, leges aliaque posteris tradendi in columnis, saxis, parietibus, tabulis aeneis: de quo videndus insuper *Lucas Holstenius* ad Vitam Pythagorae scriptam a Porphyrio p. 67. 68. *Humfredus Prideaux* in limine notarum historicarum ad Epochas marmoreas Arundelianas, *Hermannus Hugo* de prima scribendi origine cap. 10. et *Petrus Holmius* de scriptione, c. 4. editus a Tho. Crenio in Analectis, p. 440. seq. Singillatim de Aegyptiis *Proclus* Lib. I. in Timaeum: Αἰγυπτίοις δ' ἔτι καὶ τὰ γεγονότα διὰ τῆς μνήμης ἀεὶ νέα πάρεστιν, ἡ δὲ μνήμη διὰ τῆς ἱστορίας, αὕτη δὲ ἀπὸ τῶν στηλῶν ἐν αἷς ἀπεγράφοντο τὰ παράδοξα καὶ τὰ θαύματος ἄξια εἴτ' ἐν πράξεσιν εἴτ' ἐν εὑρέσεσιν. *Galenus* initio Apologiae Aphorismorum Hippocratis contra Iulianum: Ἐν Αἰγύπτῳ πάλιν τῶν κατὰ τὰς τέχνας εὑρισκομένων ἕκαστον ὑπὸ κοινοῦ συνεδρίου τῶν πεπαιδευμένων κριθὲν ἐνεγράφετο στήλαισι τισὶν ἀποκειμέναις ἐν ἱεροῖς χωρίοις. In libro *Minerua mundi*, Hermes ipse inducitur ἃ ἐνόησεν χαράξαι καὶ χαράξαντα κρύψαι, et alio loco de Iside et Osiride, οὗτοι, inquit, τὰ κρυπτὰ τῶν ἐμῶν ἐπιγνώσονται γραμμάτων πάντων, καὶ διακρινοῦσι, καὶ τινὰ μὲν αὐτοὶ κατέξουσι, ἃ δὲ καὶ πρὸς εὐεργεσίας θνητῶν φθάνει, στήλαις καὶ ὀβελίσκοις χαράξουσιν. Et paucis interiectis: οὗτοι τὸ περιέχον ὅτι δαιμόνων ἐπληρώθη, παρ' Ἑρμοῦ μαθόντες κρυπταῖς στήλαις ἐχάραξαν. In Panchaia Insula *Diodorus Siculus* lib. V. p. 321. [pag. 368. ed. Wesseling. cuius notam consules,] testatur praeter alia in templo super lecto Iouis seruatam στήλην χρυσῆν μεγάλην γράμματα ἔχουσαν τὰ παρ' Αἰγυπτίοις ἱερὰ καλούμενα, δι' ὧν ἦσαν αἱ πράξεις Οὐρανοῦ τε καὶ Διὸς ἀναγεγραμμέναι, καὶ μετ' αὐτὰς αἱ Ἀρτέμιδος καὶ Ἀπόλλωνος ὑφ' ἙΡΜΟΥ προσαναγεγραμμέναι. [adde *Reimanni* Ideam systematis antiquitatis literariae specialioris s. Aegyptiacae. Hildesheim. 1718. p. 90. sq.]

III. Ex

Hipparcho positis earumque inscriptione. adde *Langbaen.* ad Longin. IV. 14. *Buddeum* in Introduct. in philosoph. hebr. §. III. pag. 10. *Schumacher* Versuch, die dunklen und versteckten Geheimnisse in den hieroglyphischen Denkbildern der Aegyptier, Chaldäer etc. — aufzuklären. Wolfenbuttel 1754. 4. cap. IV. de columnis hieroglyphicis; et, quae collegi in comment. de Mercurii statuis ante aedes et ianuas apud Graecos positis: rec. in *Opusculis meis varii argumenti*, Halae Saxon. 1773. mai. 8. pag. 470. sqq. de *Hermis* praecipue pag. 480. sq. adde infra §. III. huius capitis. *Harl.*

c) *Seth* fingitur duas columnas posuisse, alteram lapideam, luteam alteram, quibus suam inscripsisset philosophiam, ne propter vaticinium duplicis interitus mundi illa periret. v. *Iosephum* libr. I. Antiqq. Iudaicar. cap. 2. §. 3. et *Fabricii* nostri Codicem pseudepigraph. V. T. pag. 148. sqq. coll. libr. III. Biblioth. graecae cap. 20. §. 3. atque *Heumann* in Actis philos. vol. I. pag. 941. sqq. qui probat Fabricii suspicionem, fuisse quemdam Astrologum Aegyptiacum, *Seth* dictum, cuius nomen figuris hieroglyphicis fuisset columnis insculptum. Plura dabunt de illa fabula, quae suos tamen inuenit patronos, *Lambecius* Prodr. hist. lit. libr. I. cap. 3. pag. 7. *Strauch* de columnis Sethianis, Witteb. 1669. *Dan. Guil. Molleri* disp. de duabus columnis Sethi, Altorf. 1699. *Hermansson* de columnis Sethianis. Vpsal. 1733. 8. aliique ab Heumanno et Fabricio excitati. *Stephanus le Moyne* in Variis sacris, tom. II. pag. 564. sqq. coniecit, *lapidem Sethiis* seu *fundationis*, Ies. 28, 16. ansam fabulae praebuisse, quae sententia placuit quoque *Christ. Thomasio* in Obseru. Halens. tom. I. 19. §. 10. pag. 295. *Harl.*

d) Prop. III. cap. 2. §. 15. vbi censet, illis columnis inscriptam fuisse doctrinam mosaicam de ortu mundi. *Heum.*

Columnae Herculis, Darii.

III. Ex columnis Mercurii veteres Graecorum Philosophos profecisse, auctor est *Iamblichus* lib. de Mysteriis Aegyptiorum sect. I. c. 2. φιλόσοφον δ᾽ εἴ τι προβάλλεις ἐρώτημα, διακρινοῦμέν σοι καὶ τοῦτο κατὰ τὰς Ἑρμοῦ παλαιὰς στήλας, ἃς Πλάτων ἤδη πρόσθεν καὶ Πυθαγόρας διαγνόντες φιλοσοφίαν συνεστήσαντο. Idem Proclus ex Crantore refert, Platonem a Prophetis Aegyptiorum furti reum peractum, quod sermonem Atlanticum ab Aegyptiis hausisset, quae ἐν στήλαις ἔτι σωζομέναις [?] insculpta legerentur, perinde vt apud Clementem Alex. I. Strom. p. 303. arguitur Democritus ex Babylonii Acicari columna libros suos morales incrustasse. Confer, quae de columnis Mercurii et Aegypti Syringibus atque obeliscis collegere *Valesius* ad Ammianum Marcellinum Lib. XXII. c. 15. et *Tho. Gale* ad Iamblichum p. 185. qui apud Theophilum Antiochenum pro στήλαις Ἡρακλέους legit Ἑρμοῦ, quamuis fuere etiam Herculis columnae, non tantum illae incertum quales, Diodoro Sic. lib. IV. p. 226. Hesychio, Suidae, ac Geographis celebratissimae, prope Gades, *Abyla* et *Calpe*, siue vt alii vocant *Alyba* et *Abenna*, sed et aliae ex auro argentoque confuso factae et in templo asseruatae, quas neque Aegyptiis neque Indicis; sed ignotis vulgo literis ab Hercule inscriptas explicauit Apollonius Tyanensis apud Philostratum L. V. c. 1. Confer Strabonem in extremo lib. III. et de Stelis Aegyptiorum stenunata Deorum continentibus *Martianum Capellam* lib. II. p. 35. De binis columnis e candido saxo, quae in Africae regione, quae postea Tingitana dicta est, in agro ciuitatis Tingis, quae hodie Tanger, Phoenicum lingua inscriptae fuisse feruntur in hanc sententiam: ἡμεῖς ἐσμὲν οἱ φυγόντες ἀπὸ προσώπου Ἰησοῦ τοῦ λῃστοῦ υἱοῦ Ναυῆ, mentio apud Procopium 2. Vandal. c. 7. atque inde apud Euagrium, Nicephorumque, atque ex alio, vt videtur, scriptore apud Suidam in χαναάν, et Theophanem, licet tota res fabulis adscribatur ab *Antonio van Dalen* viro acutissimo in Epist. ad Clariss. Almelouenium, quae exstat ad calcem libri de origine ac progressu Idololatriae p. 749. seq. contra sentientibus *Seldeno* prolegom. de Diis Syris c. 2. *Bocharto* praef. ad Chanaan p. 520. *Hottingero* Hist. Or. p. 46. *Bernhardo Aldrete* in Antiquitatibus Hispaniae et Africae p. 381. qui et Arabis cuiusdam scriptoris Ibn Alriquich testimonium adducit. Phoenices ita scripsisse coniicit Seldenus: אנו בורחים מפני יהושע איש חחף בן נון: De Darii Persarum Regis columnis binis ad Bosporum exstrui iussis e candido lapide, quarum vna literis Graecis, altera Assyriacis inscripta erat, vid. Herodotum L. IV. c. 87. Alius columnae ab eodem Dario prope Tearum fluuium erectae inscriptionem refert cap. 91. Quales porro fuerint veteres illi Aegyptiorum obelisci, a Mestre, Sothi, Ramise, Mneuide, Smarre aliisque Aegypti regibus positi et literis exornati hieroglyphicis, apparet ex Athanasii Kircheri Oedipo *) Aegyptiaco et Obelisco Pamphilio, quibus figurae illorum literis hieroglyphicis refertae exhibentur, etsi expositiones Kircheri parum probantur viris eruditis, Ioh. Oweno in Theologumenis p. 82. 84. 283. 286. 291. 313. Iac. Windeto lib. de vita functorum statu p. 17. Chevraeo in Chevraeanis, T. II. p. 173. sq. If. Vossio de LXX. interpretibus p. 330. etc. [v. *Herodot.* lib. II. c. 106. ibique Wesseling. p. 151. sq. *Prideaux* tamen in Notis historic. ad Chronic. marmor. pag. 158. Herodotum arguit erroris, quod Sesostridi ea adtribuisset, quae fecisset Sesoc; *Herodot.* II. cap. 102. coll. *Diodoro Sic.* I. cap. 55. et *Iosepho* lib. VIII. antiqq. cap. 10. 3. *Angel. Maria Bandini* in Comment. de Obelisco Caesar. Augusti e Campi Martii ruderibus eruto. Romae 1750. *Pocock* Itinerar. Orien-

L 2

*) Tom. III.

Orientis vol. I. pag. 37. ex verſ. germanica Windhemii, ed. 2. Erlangae 1771. pag. 142. p. 159. ſq. et p. 338. ſqq. de figuris hieroglyphicis. *Bailly* Geſchichte der Sternkunde. P. I. p. 213. ſq. et I. C. *Gatterer* Weltgeſchichte in ihrem ganzen Umfange T. I. p. 461—469. *Harl.*

Libri Hermetici Cyrillo, Plutarcho et Galeno memorati.

IV. Apud *Cyrillum* I. contra Iulianum p. 30. memoratur ὁ συντεθεικὼς [?] Ἀθήνησι τὰ ἐπίκλην Ἑρμαϊκὰ πεντεκαίδεκα βιβλία, *qui opus quindecim librorum Hermeticorum Athenis compoſuit*, ex cuius libro primo affert Cyrillus praeclara quaedam de Hermetis inuentis: ἄρ᾽ οὐχὶ καὶ τὸν ἡμέτερον Ἑρμῆν ἀκούεις τήν τε Αἴγυπτον εἰς λῆξιν καὶ κλήρους ἅπασαν τεμεῖν, σχοίνῳ τὰς ἀρούρας καταμετροῦντα, καὶ διώρυχας τεμέσθαι ταῖς ἐπαρδεύσεσι, καὶ νόμους θεῖναι, καὶ τὰς χώρας ἀπ᾽ αὐτῶν προσειπεῖν, καὶ καταστήσασθαι τὰς συναλλάξεις τῶν συμβολαίων, καὶ νεωσὶ φύσασθαι κατάλογον τῆς τῶν ἄστρων ἐπιτολῆς, καὶ βοτάνας τεμεῖν, καὶ πρός γε ἀριθμοὺς καὶ λογισμοὺς καὶ γεωμετρίαν, ἀστρονομίαν τε, ἀστρολογίαν, καὶ τὴν μουσικὴν καὶ τὴν γραμματικὴν ἅπασαν εὑρόντα παραδοῦναι. Hos XV. libros Hermaicorum dogmatum Platoni inſpectos putat *Tho. Galeus* ad Iamblichum de Myſteriis p. 296. quo argumento, neſcire me fateor. Forte ex illis fuere libri, quos Hermetis nomine laudat Plutarchus et Galenus, *Plutarchus* de Iſide et Oſiride p. 375. Ἐν τοῖς Ἑρμοῦ λεγομένοις βιβλίοις ἱστοροῦσι γεγράφθαι περὶ τῶν ἱερῶν ὀνομάτων κ. τ. λ. *Galenus* Lib. VI. de ſimpl. Medicamentorum facultatibus c. I. Ἔν τινι τῶν εἰς Ἑρμῆν τὸν Αἰγύπτιον ἀναφερομένων βιβλίων περιέχοντι τὰς λϛ τῶν ὡροσκόπων βοτάνας etc. mox addit huic *libro de XXXVI horoſcoporum herbis*, quo, velut Hermetis, Pamphilus vſus fuerat, nihil ſe tribuere, ὡς δῆλον, inquit ὅτι λῆρος εἰσὶ καὶ πλάσματα τοῦ συνθέντος. Videtur in illo libro ſimilia de herbis legiſſe Galenus, qualia hodie in Kyranidum opuſculo occurrunt, de quo ſupra dictum eſt. Reiicit et ibidem *Ophionica Conchlacis*, nominis commentitii, et ad deridendos lectores comparati.

Clementi Alexandrino.

V. *Clemens Alexandrinus* ſexto Stromateon IV. p. 633. ſq. [al. cap. IV. pag. 757. ſq.] Aegyptiae Philoſophiae diſcendae tradendaeque methodum recenſens, libros XLII. Hermetis refert, quorum plures paucioresue, alii itemque alii addiſcere debuerint. Quia locus notiſſimus eſt et paulo prolixior, nolui integrum eundem hic repetere, tamen cum a Ioh. Marshamo p. 241. ſq. Lambecio [Prodrom. hiſtor. liter.] p. 137. ſq. [rec. in Commentar. de biblioth. Caeſar. Vindob. libr. VII. pag. 50. ſqq. ed. Kollarii] et aliis numerus librorum XLII. non ſatis bene nec ex mente Clementis computetur f), obſeruabit lector eum quam optime prodire ſic:

1. Ὕμνοι Θεῶν.
2. Ἐκλογισμὸς βασιλικοῦ βίου.

Ἀστρολογουμένων βιβλία δ᾽.

3. Περὶ τοῦ διακόσμου τῶν ἀπλανῶν φαινομένων ἄστρων.
4. Περὶ τῶν συνόδων ἡλίου καὶ σελήνης.
5. Περὶ τῶν φωτισμῶν ἡλίου καὶ σελήνης.
6. Περὶ τῶν ἀνατολῶν ἡλίου καὶ σελήνης.

Τὰ

f) adde *Cudworth* Syſt. Intellect. cap. IV. §. 18. ibique Moshem. pag. 379. ed. Ienenſ. *Harl.*

Τὰ ἱερογλυφικὰ, βιβλία ί.

7. Περὶ κοσμογραφίας.
8. Περὶ γεωγραφίας. [☞]
9. Περὶ τῆς τάξεως ἡλίȣ καὶ σελήνης.
10. Περὶ τῶν έ πλανωμένων.
11. Χωρογραφία τῆς Αἰγύπτȣ.
12. Ἡ τȣ̃ Νείλȣ διαγραφή.
13. Περὶ τῆς καταγραφῆς σκευῆς τῶν ἱερέων.
14. Περὶ τῶν ἀφιερωμένων αὐτοῖς χωρίων.
15. Περὶ μέτρων.
16. Περὶ τῶν ἐν τοῖς ἱεροῖς χρησίμων.

Τὰ παιδευτικὰ καὶ μοσχοσφραγιστικὰ [ita enim recte ex Herodoti lib. II. 39. et Porphyrii IV. περὶ ἀποχῆς p. 366. legit Marshamus p. 242. et Conringius p. 57. non μοσχοσφαγιστικά) βιβλία ί τὰ εἰς τὴν τιμὴν ἀνήκοντα τῶν παρ' αὐτοῖς Θεῶν καὶ τὴν Αἰγυπτίαν εὐσέβειαν περιέχοντα, οἷον·

—— —— 17. Περὶ θυμάτων.
18. Περὶ ἀπαρχῶν.
19. Περὶ ὕμνων.
20. Περὶ εὐχῶν.
21. Περὶ πομπῶν.
22. — 26. Περὶ ἑορτῶν καὶ τῶν τȣ́τοις ὁμοίων.

Τὰ ἱερατικὰ, βιβλία ί. περί τε νόμων καὶ Θεῶν καὶ τῆς ὅλης παιδείας τῶν ἱερέων.

27. — 36.

Τὰ ἰατρικὰ, βιβλία ϛ'.

37. Περὶ τῆς τȣ̃ σώματος κατασκευῆς.
38. Περὶ νόσων.
39. Περὶ ὀργάνων.
40. Περὶ φαρμάκων.
41. Περὶ ὀφθαλμων.
42. Περὶ τῶν γυναικίων.

Iamblicho et Iulio Firmico. IV. *Iamblichus* de Mysteriis Aegyptiorum sect. VIII. c. 1. viginti millia librorum ab Hermete scripta refert ex testimonio Seleuci, vel ex Manethonis testimonio libros 36525. quae est summa annorum, quos 30. dynastiis Aegypti idem Manetho et vetus Chronicon apud *Syncellum* p. 51. tribuit, unde viro docto in mentem venit suspicari, non libros intelligendos esse, sed orbium coelestium περιόδες. Sed aliud omnino suadent Iamblichi verba: Τὰς μὲν ȣ̓̃ν ὅλας ἀρχὰς Ἑρμῆς ἐν ταῖς δισμυρίαις βίβλοις, ὡς Σέλευκος ἀνεγράψατο, ἢ ταῖς τρισμυρίαις τε καὶ ἑξακισχιλίαις καὶ πεντακοσίαις καὶ εἴκοσι πέντε, ὡς Μανεθῶς ἱςορεῖ, τελέως ἀνέδειξε· τὰς δ' ἐπὶ τῶν κατὰ μέρος ȣ̓σιῶν ἄλλοι ἄλλας διαβάλλοντες τῶν παλαιῶν πολλαχȣ̃ διερμηνεύȣσι. Iamblicho succinens *Iulius Firmicus*, *Mercurius Aegyptius*, inquit, *conscripserat viginti millia voluminum de variis substantiis et principiis, et* [☞] *potestatum ordinibus coelestium, quae aliae atque aliae traditae fuerant, in quibus Astrologia et Theologia Aegyptiorum explicabantur*, [quas ar-

ter docuerat Aesculapium et Anubium. Idem alibi referre se ait mundi genituram ex Aesculapio et Anubio, *quibus potentissimum Mercurii numen istius scientiae secreta permisit.* Et paucis interiectis: *sicut in illo continetur Aesculapii, qui Myriogenesis appellatur*, Lib. II. Mathes.

Numerus Hermeticorum libr. immanis.

VII. Numerus tantus librorum Hermetis merito multis incredibilis visus est. Itaque *Bochartus* Lib. I. Chanaanis cap. 15. versus siue στίχους interpretatur; *G. Hornius* Lib. I. cap. 6. Histor. Philos. post Steuchum Eugubinum et Gilb. Genebrardum, papyri folia. *Galeus* ad Iamblichum p. 295. breuiores λόγους, qualia sunt capita Poemandri Ficiniani. Potest etiam facilis error irrepsisse in numeris: [g]) praeterea constat, quorumlibet sapientum Aegyptiorum scriptis et inuentis augustum Hermetis nomen praefixum olim fuisse: ita enim diserte *Iamblichus* in limine libri de Mysteriis: Θεὸς ὁ τῶν λόγων ἡγεμὼν ὁ Ἑρμῆς πάλαι δέδεκται καλῶς ἅπασι τοῖς ἱερεῦσιν εἶναι κοινός. Ὁ δὲ τῆς περὶ Θεῶν ἀληθινῆς ἐπιστήμης προεστηκὼς εἷς ἐστιν ὁ αὐτὸς ἐν ὅλοις, ᾧ δὴ καὶ ἡμέτεροι πρόγονοι τὰ αὐτῶν τῆς σοφίας εὑρήματα ἀνετίθεσαν, Ἑρμοῦ πάντα τὰ οἰκεῖα συγγράμματα ἐπονομάζοντες. Idem sect. VIII. c. 2. ait, Hermetem reliquisse libros mille de diis coelestibus, centum de Diis empyreis, totidemque de Diis aethereis: αὗται μὲν οὖν εἰσιν ἀρχαὶ πρεσβύταται πάντων, ἃς Ἑρμῆς πρὸ τῶν αἰθερίων καὶ ἐμπυρίων Θεῶν προτάττει καὶ τῶν ἐπουρανίων. Ἑκατὸν μὲν περὶ τῆς ἱστορίας τῶν ἐμπυρίων, καὶ ἰσάριθμα τούτοις περὶ τῶν αἰθερίων συγγράμματα παραδοὺς, χίλια δὲ περὶ τῶν ἐπουρανίων.

Interpretes graeci.

VIII. Cap. 4. fatetur idem *Iamblichus*, Hermeticos libros, quod Graece ex Aegyptiaco translati sint, passim loqui linguam Graecorum Philosophorum, tamen Ἑρμαϊκὰς δόξας siue Hermeticas Opiniones illis tradi et contineri. Τὰ μὲν γὰρ φερόμενα ὡς Ἑρμοῦ Ἑρμαϊκὰς περιέχει δόξας, εἰ καὶ τῇ τῶν φιλοσόφων γλώττῃ πολλάκις χρῆται. Μεταγέγραπται γὰρ ἀπὸ τῆς Αἰγυπτίας γλώττης ὑπ᾽ ἀνδρῶν φιλοσοφίας οὐκ ἀπείρως ἐχόντων. Ab Hermaeo, puta, Didymo, Ario Megapolitano, Euandro, cuius Theo meminit, et quem Euanthum Porphyrius, suspicante Galeo, appellat. His adde *Bityn*, quem cap. 5. Iamblichus ait, Hermetis libros hieroglyphicis literis scriptos interpretatum esse Ammoni Regi: ὑφηγήσατο δὲ καὶ ταύτην τὴν ὁδὸν Ἑρμῆς. Ἡρμήνευσε δὲ Βίτυς προφήτης Ἄμμωνι βασιλεῖ ἐν ἀδύτοις εὑρὼν ἀναγεγραμμένην ἐν ἱερογλυφικοῖς γράμμασιν κατὰ Σάιν τὴν ἐν Αἰγύπτῳ, τό, τε τοῦ Θεοῦ ὄνομα παρέδωκε τὸ διῆκον δι᾽ ὅλου κόσμου. et cap. 7. αὐτό δὲ τ᾽ ἀγαθὸν τὸ μὲν θεῖον ἡγοῦνται τὸν προεννοούμενον Θεὸν, τὸ δὲ ἀνθρώπινον τὴν πρὸς αὐτὸν ἕνωσιν, ὅπερ Βίτυς ἐκ τῶν Ἑρμαϊκῶν βίβλων μεθηρμήνευσεν. *Seleucus* porro, quem de tanto Hermaicorum librorum numero testem Iamblichus laudat, Alexandrinus [?] sine dubio ille est, quem centenos de Diis libros scripsisse refert Suidas, Hermeticorum eiusdem argumenti voluminum (vt recte coniiciebat Galeus) Epitomen. Hunc Seleucum Theologum laudat Porphyrius libro περὶ ἀποχῆς secundo. Memoratur et *Seleucus* Magus Theodoro Meliteniotae in praef. ad Astronomiam.

IX. Por-

g) vide Thomas. bibl. pag. 441. *Heum.*

Alia scripta Hermetis. IX. Porro *Iamblichus* sect. VIII. cap. 6. ex Hermeticis libris profert dogma de duplici hominis anima, et cap. 4. *Σαλμενισχιακὰ* memorat; partem quandam exiguam *Ἑρμαϊκῶν διατάξεων*, siue *obseruationum Hermetis Astrologicarum.* *Σαλμενισχιακὰ* vocantur etiam apud Hephaestionem Thebanum, quam Salmasius p. 605. de annis Climactericis, genuinam esse lectionem putat, quod Persae istac voce appellent commentaria, quibus continentur, quae ad stellarum ortus et occasus pertinent, et lunae incrementa et decrementa, et ex his tempestatum praedictiones ab Astrologis fieri solitae. In Epistola Porphyrii ad Anebonem Aegyptium, quam refert *Eusebius* Lib. III. praeparat. cap. 4. legitur *ἐν τοῖς Ἀλμενιχιακοῖς*, quod notius vocabulum est Arabum, qui Persicam appellationem ita corruperunt, et Calendarium *Almanach* nominant. *Ἑρμαϊκὰς* illas *διατάξεις* idem Salmasius putat esse inscriptas *Γενικά.* Sane in Hermetis *Γενικοῖς περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως ζωδιακοῦ* de Decanis [h]) et similibus argumentis actum fuisse, ex Syncello et aliis *Γενικῶν* fragmentis apparet, quod non male conuenit cum his, quae de *Ἑρμαϊκαῖς διατάξεσι* habet Porphyrius. *Ὅσοι δὲ τοὺς πλάνητας καὶ τὸν ζωδιακὸν τούς τε Δεκανοὺς καὶ ὡροσκόπους, καὶ τοὺς λεγομένους κραταιοὺς ἡγεμόνας παραδιδόασι* (male *παραδιδῶσι* excusum in Iamblicho in edit. Galei p. 160.) *τὰς μερίστας τῶν ἀρχῶν διανομὰς ἀναφαίνουσι.* Mercurii *librum septem Planetarum* laudat Guilelmus Parisiensis part. 2. Opp. p. 232. *Γενικὰ* allegantur in libello, qui exstat sub Hermetis nomine, et inscribitur *κλεὶς* ad Tatum, cum quo etiam habiti fuerunt *οἱ γενικοὶ λόγοι*, quorum Epitome esse, statim in limine, clauis ista dicitur. *ἐπεὶ καὶ τῶν Γενικῶν λόγων τῶν πρὸς αὐτὸν (τὸν Τὰτ) λελαλημένων ἐστὶν ἐπιτομή,* (Lib. IV. edit. Patricii,) *οὐκ ἤκουσας ἐν τοῖς γενικοῖς, ὅτι ἀπὸ μιᾶς ψυχῆς τῆς τοῦ παντὸς πᾶσαι αἱ ψυχαί εἰσιν.* etc. Idem locus affertur a Stobaeo p. 128. Eclog. Physic. Citantur et *Γενικὰ* Hermetis in limine libelli VII. (edit. Patricii) *ἐν τοῖς Γενικοῖς, ὦ πάτερ, αἰνιγματωδῶς καὶ οὐ τηλαυγῶς ἔφρασας περὶ θεότητος διαλεγόμενος κ. τ. λ.* In fragmento Hermetis, quod ex Schedis Stobaeanis Is. Vossii adducit Galeus ad Iamblichum p. 296. *Ἐπεί μοι ἐν τοῖς ἔμπροσθεν Γενικοῖς λόγοις ὑπέσχου δηλῶσαι περὶ τῶν τριάκοντα ἓξ Δεκανῶν.* Horum Decanorum nomina Aegyptiaca vide apud Salmasium libro de annis climactericis p. 610. seqq. *Γενικὰ* Hermetis porro laudat *Georgius Syncellus* p. 35. et 52. *Scaliger* ad Graeca Eusebii p. 409. putat in [?] Hermetis *Γενικοῖς* (qui plures *λόγοι* fuerunt, non vnus liber) origines contentas fuisse (*κοσμογονίαν* Cudworthus p. 327.) vt prima pars libr. Mosis dicitur ספר תולדות *βίβλος γενική*: sic et per *γενεὰς* digesta fuisse tempora a Manethone. *Iacobus Goar* ad Syncellum p. 12. generales Astrologiae regulas complexos siue Genethliacos tractatus fuisse suspicatur. Sane vt ex epitome *γενικῶν*, quam extare diximus, recte colligunt Conringius et Galeus, in Genicis siue Genericis, (vt vertit Patricius,) agebat Hermes de principiis rerum generalibus, Deo, Intelligibili, Mente, mundi anima, natura, mundo, animali, homine et simul complectebatur principia Astrologica, Medica et Physica, Mysticaque, quae argumenta iunctim in libris Aegyptiacis tractata fuisse notat scriptor Anonymus scholiorum in Ptolemaei tetrabiblon p. 15. *οἱ Αἰγύπτιοι ἐγνωκότες τὴν αἰτί-*

h) In biblioth. reg. Paris. n. MMCCLVI. pag. 472. Catalogi etc. insunt codici cuidam: *Hermetis* liber de plantis, quae planetis subiacent: aliud opusculum eiusdem argumenti, et *Herm. liber de decanis ad Asclepium*, tum cod. MMDII. *Hermetis Trism.* de herbarum viribus et siderum in illas potestate *de Decanis ad Asclepium*; de animalium proprietatibus. *Harl.*

αἰτίαν τῆς τοιαύτης ἀγνοίας, οὐκ ἰδίᾳ μὲν τὰ ἰατρικὰ συνέταξαν, ἰδίᾳ δὲ τὰ Ἀϛρολογικὰ καὶ τὰ τελεϛικά, ἀλλ᾽ ἅμα πάντα συνέγραψαν, ἵνα τὰ συγγενῆ καὶ ἐφεξῆς τεταγμένα εἰς καὶ ὁ αὐτὸς εἰδὼς μὴ παρὰ τὴν ἄγνοιαν τῶν κοινῶν τούτων ἀντιϛῆναι τοῖς ἐπιοῦσι μὴ δυνήσεται. Porro illa Γενικὰ Hermetis notante eruditiſſimo Galeo Iamblichus *περὶ ὅλων ἀρχῶν βίβλους* vocat, ſiue *ὅλας ἀρχὰς* ab Hermete explicatas teſtatur, quo titulo Origenes, Porphyrius, Damaſcius aliique vſi ſunt in ſcriptis eiuſdem argumenti. Vt erat argumentun generale, ita et modus tractandi communis. Multa proponebant magis, quam explicabant. Inde eſt, quod ipſe vel Pſeudo-Mercurius in aliis ſcriptis nonnulla ex Γενικοῖς repetit et particularius tractat, velut in *διεξοδικοῖς*, quae laudat Cyrillus. Dicta igitur ſunt Γενικὰ ad diſtinctionem *τῶν μερικῶν*, quae ab aliis poſt Hermetem ſcriptoribus pertractata idem Iamblichus innuit eodem loco ſect. VIII. c. 1. *τὰς δ᾽ ἐπὶ τῶν κατὰ μέρος οὐσιῶν ἀρχὰς ἄλλοι ἄλλας διαβάλλοντες τῶν παλαιῶν πολλαχοῦ διερμηνεύουσι.* Hoc plane ſenſu Ptolemaeus in tetrabiblo *περὶ τῶν καθόλου* et *περὶ τῶν κατὰ μέρος* agit Lib. II.

Chariſii locus emendatus. X. *Flauius Soſipater Chariſius* laudat Hermetem *ἐν τῷ κρυφίῳ λόγῳ*. Adſcribam locum vt emendandum eſſe coniicio, quia deprauatus apud Chariſium legitur Lib. II. Inſtitutionum Grammaticarum pag. 213. edit. Putſchii: *Fufu* (dicimus) *cum putoris aliquid perhorreſcimus, quae vox numquid Aegyptium πάθος ducit? Nam vt Hermes ἐν τῷ κρυφίῳ λόγῳ ſcribit, ὗς ἐλέχθη σαπρὰ σπορά.* Τὸ γὰρ ὖ σαπρόν ἐϛιν, τὸ δὲ ὂν οὐσία, καθότι τὸ γένος ἀνθρώπων ἐκ πυρὸς καὶ θανάτου ϛολῆς ἐγένετο. *Numquid ergo poſterior aetas f literam addidit, et pro y, u loquens, fu loqui coepit*, (ſic Graeci dicunt φῦ φῦ) *cum antea ſola u litera vituperatio videatur* [i]).

i) Inter codd. Voſſianos in Catalogo biblioth. Lugd. B. pag. 366. n. 46. eſt cod. „Teſtamentum Hermetis ſupremum, ab Arabe Ioshiele Rabi interpretatum, cum commentario, latin. Item Teſtamentum, cum ipſo commentario Ioshielis." *Orlandi* in Origine e Progreſſi della Stampa pag. 420. inter Hermetica ſcripta recenſet *Diuinationum lib. I. et II. gallice*, Pariſ. 1480. quae vero *Maittairio* Annal. Typogr. I. 415. not. (ſ. vol. IV. part. I.) ad *Ambroſium Merlinum*, cuius obſcurarum praedictionum *Balaeus* in Centuria I. ſcriptorum Britan. et *Simlerus* in Biblioth. p. 31. meminerunt, pertinere videntur. *Harl.*

CAPVT

CAPVT XII

I. *De inuentis Hermeti tributis. Literae e volatu gruum.* II. *Grammatica. Quid antrum Hermetis apud Orpheum?* III. *Eloquentia.* IV. *Arithmetica.* V. *Leges.* VI. *Deorum cultus et sacrificia.* VII. *Geometria.* VIII. *Horae diei.* IX. *Astronomia et Astrologia.* X. *Medicina.* XI. *Lyra septem chordarum.* XII. *Talorum et tesserarum ludus.* XIII. *Palaestra. Obiter de Hermis siue statuis Mercurialibus. Hermes Vius.* XIV. *Oleae vsus, et tollenonis.* XV. *Mercatura.* XVI. *Variae hinc inde obseruationes.*

Inuenta Hermeti tribuuntur. Inuenta quoque Hermeti siue Thoyto Aegyptiorum tribuuntur haud pauca, et praestantissima.

Litterae. I. *Literae* a) tum ab aliis, tum a Mnasea apud Melampodem in Scholiis ineditis ad Dionysium Thracem. In aliis ad eundem Dionysium Scholiis MSS. *τινὲς δὲ φασὶν τὲς χαρακτῆρας τῶν ϛοιχείων τὲς παρ' ἡμῖν ὑπὸ Ἑρμῦ ἐκ Φοίνικος φύλλων γεγραμμένυς καταπεμφθῆναι τοῖς ἀνθρώποις, διὸ καὶ Φοινικικά λέγονται γράμματα.* Cassiodorus Lib. VIII. Variar. Epist. 12. *Has primum, vt frequentior tradit opinio, Mercurius reparator artium multarum volatu Strymoniarum auium collegisse memoratur.* (Alii hoc tribuunt Palamedi, vnde grues aues Palamedis dicuntur Martiali Lib. XIII. Epigr. 75.) *Nam et hodie grues, qui classem consociant, alphabeti formas natura imbuente describunt, quas ordinem in decorum redigens vocalibus consonantibus congruenter admixtis, viam sensualem reperit, per quam alta petens penetralia prudentiae mens possit velocissime peruenire.* De volatu literato gruum videndus prae ceteris Iacobus Gaffarellus curiositatum inauditarum pag. 250. Meminit et Martialis Lib. IX. Epigr. laudans nomen Earini dignissimum *quod penna scribente grues ad sidera tollant.* Vlysses quoque apud Philostratum in Heroicis ait non a Palamede, sed a gruibus, repertas literas.

Grammatica. II. *Ars Grammatica*, a Platone in Phaedro ac Philebo, Tzetza Chiliad. V. hist. 26. aliisque quam plurimis. *Antrum Hermetis* apud Orpheum in λιθικοῖς idem Tzetza Chil. XII. hist. 431. exponit libros, siue scripta. [82]

Eloquentia. III. *Eloquentia*, b) teste Diodoro Siculo Lib. I. cap. 16. Tzetza Chiliad. 6. hist. 89. etc. Vnde passim audit *Ἑρμῆς λόγιος*, *λόγυ* praeses, et *ἡγεμὼν*, *διὰ τὰ διδάξαι αὐτὸν τὴν Ἑρμηνείαν τὲς ἀνθρώπυς.* Legationum quoque ac pacificationum

a) Athanasius Kircherus non dubitat etiam Hieroglyphicas Aegyptiorum literas ab Hermete fuisse repertas. Adi, si placet, Plutarchum IX. 3. sympos. De literis Alphabeti Graeci et Copti cum Charactere Hermetico (vt putat) Zoographico collatis vide eundem T. 3. Oedipi p. 47. seq. *Fabricius.* adde supra cap. II. §. 2. *Hamberger* zuverläßige Nachrichten etc. vol. I. pag. 65. sqq. De antiquitate Litterarum apud Plinium, com. *Sevin* in Histoire de l'Acad. des I. et B. L. tom. III. pag. 143. ibidem tom. IV. pag. 380. sqq. *Anselmus* de antiquitate scripturae. *Monboddo* von dem Ursprung und Fortgang der Sprache, ex vers. E. A. Schmid. part. II. lib. II. cap. 3. p. 147. sqq. at h. l. quod non disputandi locus est, de litterarum origine plura adferre, superuacaneum esse videtur. *Harl.*

b) Plutarchus lib. quod Philosopho conuersandum sit cum Principibus [T. IX. p. 109. ed. Reisk.]: *ὅτι δύο λόγοι εἰσιν ὁ μὲν ἐνδιάθετος Ἑρμῦ δῶρον, ὁ δ' ἐν προφορᾷ διάκτορος καὶ ὀργανικός.* Idem postea queritur *ἀμαθίᾳ καὶ ἀπαρρησίᾳ τὸν κοινὸν Ἑρμῆν ἐκπόλλυσθαι καὶ ἔμμισθον γενέσθαι.* Vide et Diodorum Sic. Lib. V. p. 232.

num auctor ac repertor κηρυκείου siue caducei, vt narrat Diodorus Sic. Lib. V. p. 341. vnde κοινὸς Ἑρμῆς quod vtrique parti prosit. Etiam huc spectat, quod viri eloquentes dicuntur Ἑρμαϊκὴ σειρά, qua de re notaui ad Eunapium c). Tum prouerbium, *Virga Mercuriali mouere et excitare* apud Iulianum Epist. 40. Ex Odyss. ε Paulus quoque Apostolus Lystrensibus Hermes audiit, ἐπειδὴ αὐτὸς ἦν ὁ ἡγέμενος τοῦ λόγου, Actor. XIV. 12. Confer Tzetzam Chil. XII. hist. 429.

Arithmetica. IV. *Numeri et Arithmetica*, ab eodem Platone in Phaedro. Quaternarium maxime Hermeti sacrum fuisse notat Plutarchus IX. 3. sympofiac.

Leges. V. *Leges*, teste iterum Platone in Protagora, Diodoro Sic. Lib. I. p. 94. Cicerone et Aeliano Lib. XIV. Var. cap. 34. et Lib. XII. cap. 4. vbi perperam irrepsit nomen *Sesostris*, et νοήματα vitiose in quibusdam excusum pro νόμιμα d).

Deorum cultus. VI. *Deorum cultus et sacrificia*, vt est apud Diodorum Sic. Lib. I. c. 16. cuius locum laudat etiam Eusebius Lib. II. praeparat. cap. 1.

Geometria. VII. *Geometria* teste Platone in Phaedro, cui succinens Plutarchus, πάσης inquit, τῆς μετρήσεως εὑρετὴς Ἑρμῆς ὁ Ἰβιακός. Et Diodorus Sic. Lib. V. p. 341. inter Hermetis reperta refert μέτρα καὶ σταθμά, *pondera ac mensuras.*

Horae diei VIII. *Horae diei, et duodecim anni menses.* Marius Victorinus in 1. Rhetoricor. Ciceronis p. 151. *Quodam tempore Hermes Trismegistus cum esset in Aegypto, sacrum quoddam animal Serapi dicatum, quod in toto die duodecies vrinam fecisset, pari semper interposito tempore, per duodecim horas diem diuisum esse coniecit, et exinde hic horarum numerus custoditur.* Animal illud e) Cynocephalum esse notauit ex Horapolline Lib. I. cap. 16. [ad quem locum v. Io. Caussinum pag. 251. sq. ed. de Paw. *Harl.*] *Pierius* Lib. VI. Hieroglyph. c. 4. et *Kircherus* Tom. 2. Oedipi parte II. p. 43. et pag. 230. et 339. sq. Alii αἴλουρον, siue felem, vt ex Damascio [in vita Isidori apud Photium cod. CCXXXII. *Harl.*] obseruat *Petauius* Diss. VII. 8. ad Vranolog. f) De mensibus anni, quos Aegyptii

c) Editurus nimirum Eunapium erat Fabricius: at inchoauit tantum opus; non perfecit. v. *Reimarum* de vita et scriptis I. A. Fabricii pag. 209. *Harl.*

d) νοήματα defenderat *Kuhnius* ad illum Aeliani locum: at νόμιμα *Schefferus* coniecerat; quod postea *Perizonius* ex tribus codicibus reposuit et vindicauit: idemque ibi Mercurium Aegyptiorum secundum intelligit. — Teste *Montfauconio* in Bibliotheca biblioth. MSS. pag. 11. B, exstat in Bibliotheca Vaticana, *Diophanti Alexandrini Arithmetica* ' *Hermae Trismegisti. Harl.*

e) Alioqui sacra ex animalibus Hermeti sunt Ibis auis, et scarabaeorum genus μονόκερων. Vide *Horum* lib. I. c. 10. sed neutrum horum vrinam reddit. Singulare quoque est, quod de tauro Aegyptio lunae sacro legas in scholiis Anonymi ad Ptolemaei tetrabiblon p. 2. ἦν δέ τι καὶ ἱερὸν ζῶον ἐν τῇ Αἰγύπτῳ, ταῦρος ἀνακείμενος τῇ Θεῷ ᾗ ἡ σελήνη συνήνεξεν αὐτῇ καὶ συνεμάντο. Ceterum, quare dies tributa sit in duodecim partes, rationem ex numeri commoditate reddit Galenus. Confer Hieron. Magii Miscellanea Lib. I. c. 15.

f) Conf. cl. *Georg. Henr. Martini* Abhandlung von den Sonnenuhren der Alten, (Lipsiae 1777. 8.) pag. 13. sqq. et, quos ille laudat, *Frider. Sam. de Schmidt* Opuscula, quibus res antiquae, praecipue Aegyptiacae, explanantur, pag. 36. *Petr. Violae* de vet. nouaque Roman. temporum ratione, lib. I. pag. 182. tom. VIII. Thes. Antiqq. rom. Graeu. et *Petr. Haguelan.* Calendar. trilingu.

ptiis inuentoribus tribuit Clemens [f] 1. Strom. p. 306. et de duodecim partibus Zodiaci ab Hermete repertis tradit idem Kircherus T. 2. Oedipi part. II. p. 152. 160. 165. T. 3. p. 172. 188. 206. 217. seq. 248. 263. [*Bailly* Geschichte der alten Sternkunde. vol. II. sect. IV. et V. inprimis pag. 200.]

Astronomia et Astrologia. IX. *Astronomia* et *Astrologia.* Teste eodem Platone, et Firmico, ac Diodoro, quibus accedit Manilius Lib. I. 33.

Tu princeps, auctorque sacri Cyllenie tanti,
Per te iam coelum in terris, iam sidera nota.

Strabo Lib. XVII. p. 816. de anni periodo et astronomicis obseruationibus locutus, *ἀνατιθέασι δὲ*, inquit, *τῷ Ἑρμῇ πᾶσαν τὴν τοιαύτην σοφίαν.* Vide et Kircherum T. II. Oedipi part. 2. p. 145. seq.

Medicina. X. *Medicina*, hanc enim ab Hermete dicitur didicisse Aesculapius, quem pro artis iatricae repertore haberi tritum est ac peruulgatum. De *Chemica* arte ab Hermete reperta vide Kircherum T. 2. Oedipi Aegypt. part. 2. p. 392. seq.

Musica. XI. *Musica*, teste Diodoro, qui *φωνῶν* harmonias et naturam ab Hermete primum obseruatas narrat.

Lyra. *Lyra* [g]) quam ex testudine commentus est post Apollonis cum Marsya disputationem, teste Diodoro Siculo Lib. V. p. 342. licet aliter paulo Schol. Homeri Iliad. ό. 256. Schol. Nicandri Alexipharm. p. 86. b. edit. Aldinae et Schol. Arati v. 269.

lingu. p. 1039. tom. IX. Thes. antiquitt. graec. Gronou. *Weidler.* histor. Astronom. cap. 4. §. 12. pag. 58. sq. Τὰ δυώδεκα μέρεα τῆς ἡμέρης a Babyloniis didicisse Graecos, tradit *Herodotus* lib. II. segm. 109 extr. pag. 153. ed. Wesseling. qui not. 90. ad libr. VIII. segm. 14. pag. 625. adseuerat, certum esse, neque Platonis Aristotelis et aequalium saeculo, neque aliquanto post tempore, (ergo nedum Herodoti aetate,) has diei partes, quas *horas* vocamus, fuisse in vsu. Quare vocabulum ὥρη, in antiquorum illorum scriptis, illa notione legi non potuit, quod vberius probat locumque Herodoti explicat illustratque cl. *Martini* l. m. pag. 11. sqq. et pag. 19. sq. De *mensibus anni* vide Strauch. aliosque scriptores Chronologiae, et de mensium numero varietateque apud Aegyptios *Plutarch.* in Numa, pag. 25. tum *Nicolai Aucranii*, I. C. et mathematici Flor. diss. de mensibus Aegyptiorum, adiectis notis P. Henr. Noris, curante *Ant. Francisco Gorio*, nunc primum edita. Florent. 1738. 4. In nouem capitibus probatum iuit, singulos Aegyptiorum menses habuisse tricenos dies; primum anni mensem fuisse Θώϑ, nostro Nouembri respondentem; duodecim menses complexos esse dies CCCLX, hinc quotannis dies quinque fuisse intercalatos: contulit menses Aegyptios et romanos, subiecitque aliqua de annis et mensibus Alexandrinis: quae omnia capp. nouem absoluit, docteque et acute explanauit. Denique conferantur *Iulii Pontederae* Antiquitt. latinarum graecarumque enarrationes atque emendationes, praecipue ad veteris anni rationem attinentes, epistolis LXVIII. comprehensae, Patauii 1740. in primis epist. XXX. pag. 283. Distinctae annorum mensiumque supputationis inuentionem Aegyptiis abnegat *Witsius* in Aegyptiacis libr. II. cap. VII. De horologiis qui scripserunt, recensentur in *I. A. Fabricii* Bibliographia antiquaria pag. 1011. sq. ed. 3. Pauli Schaffshausen. *Harl.*

g) Lyrae ex testudine factae figura occurrit passim, vt apud Kircherum T. 2. Musurgiae p. 185. Lyram et citharam promiscue sumi apud veteres, notatum *Perizonio* ad Aelian. lib III. Variar. c. 32. et lib. XIV. c. 23. Ottoni item Sperlingio ad nummum Furiae Sabinae Tranquillinae coniugis Gordiani III. Imp. Ceterum distinguendus est chordarum numerus a numero tonorum, etsi haec saepe

Fuit autem lyra ab Hermete inuenta septem Chordarum, λύρα ἀρχαιότροπος βαρυτέρα ἑπτάχορδος, siue ἑπτάτονος. Haec enim, quam Orpheo alii, alii Terpandro tribuunt, ad Hermetem veluti primum auctorem pridem refertur, teste Bryennio p. 362. Nicomacho Lib. II. init. aliisque etiam Alexandro Aetolo et Eratosthene apud Chalcidium p. 156. tum Hygino Lib. II. Poetic. Astronom. cap. 7. Quibus omnibus antiquior Homerus, si modo is auctor, hymno in Mercurium, vbi Chelyn ab eo inuentam prolixe et eleganter describit, septem chordarum diserte meminit v. 51. confer Horatium Lib. III. Oda II. et Ouidium V. Fastor. 105. seq. Isidorus II. 21. Orig. *antiquitus autem cithara septem chordis erat, vnde Virgilius* (Aeneid. VI. 646.) *septem discrimina vocum.* Neque obstat, (imo confirmat potius,) quod Diodorus ait, Mercurium lyrae a se repertae tres chordas induxisse; confer *Gisb. Cuperum* ad ἀποθέωσιν Homeri p. 43. sqq. Cum enim [P] antiquissima lyra *duabus*, h) *tribus*, *quatuor* chordis instructa esset, Hermes tribus additis *septenarium* chordarum numerum impleuit, quemadmodum Pythagoras addita vna chorda προσλαμβανομένῳ reperit ὀκτάχορδον, quod iterum addita ἑπταχόρδῳ perfectum denique systema, disdiapason chordis *quindecim* constans absoluit. In Chalcidensium numis Apollo cernitur cum lyra *nouem*, alia *decem* neruorum apud Begerum p. 21. Spicilegii Antiquitatis. Orpheo etiam lyra *septem*, ab aliis *nouem* chordarum tribuitur, vt notaui infra c. XX. num. 2. *Decimam* et *vndecimam* chordam addidit Timotheus Milesius, teste Suida. *De decachordo* Ion Tragicus apud Euclidem et Bryennium:

> Ἐν δεκαχόρδῳ τὴν δεκαβάμονα τάξιν ἔχοισα
> Τὰς συμφωνούσας ἁρμονίας τριόδους
> Πρὶν μὲν σ' ἑπτάτονον ψάλλον διὰ τέσσαρα πάντες
> Ἕλληνες σπανίαν μοῦσαν ἀειρόμενοι.

Etiam instrumenta *quatuordecim* et *duodeuiginti*, *vndeuiginti*, imo *duodetriginta*, *triginta quinque* et *quadraginta* neruorum, progressu temporum a veteribus fuisse adhibita, docet *Is. Vossius* de viribus rhythmi p. 92. seq. Quod vero Diodorus addit, Hermetem, cum tres chordas lyrae superinduceret, totidem anni ὥρας esse imitatum, tenendum est, vetustissimas gentes annum in tres, non in quatuor partes diuisisse, i) vt patet ex eodem *Diodoro* lib. I. c. 12. vbi ait, aërem vocari *Tritogeniam*, quod ter in anno naturam mutet, vere, aestate, hyeme. Confer *Kircherum* T. 2. Oedipi parte II. p. 132. et *Hieron. Aleandrum* in expositione tabulae Heliacae p. 58. qui *tres Horas* ideo a veteribus dictas esse obseruat. Orpheus ad Iouem pro aestate ponit autumnum his versibus: [in ed. Gesn. fragm. 3. p. 363.]

Σὸν

saepe confunduntur. Enimuero vna Chorda in quibusdam saltem citharis ad hoc comparatis diuersimode tacta plures potuit dare tonos. Sic Terpandro λύραν τρίχορδον tribuit Plutarchus de Musica p. 1137. cum ἑπτάτονον ipse sibi vindicet in versibus, quos laudant Strabo et alii, et ἑπτάφθογγον vocet ipse Plutarchus p. 1141.

h) Διχόρδα et τριχόρδα figuram vide apud *Marium Mersennum* de Instrumentis Harmonicis p. 38. 61. τετραχόρδα p. 46. et apud *Laur. Begerum* Thesauri Brandenb. T. 1. p. 471.

i) Idem fere de Abyssinis notat *Iacobus Ludolfus* Hist. Aethiop. lib. I. c. 5. de Germanis *Tacitus* c. 26. Vide et Aeschylum in Prometheo vincto p. 31. edit. H. Steph. At Censorinus c. 19. auctor est, ab Horo institutum esse annum trimestrem, eoque ver, aestatem, autumnum, hyemem ὥρας, et annum ὧρον dici, et Graecos Annales ὥρας, eorumque Scriptores ὡρογράφας. De Hippocratis diuisione anni in septem partes siue ὥρας vide Hieron. Mercurialem II. 3. Var. Lect.

Σὺν μὲν ἔαρ λάμπει νέον ἄνθεσι πορφυρέοισι.
Σὺν χειμὼν ψυχρεῖαν ἐπερχόμενος νεφέλαισιν,
Ἃς [Σὺν Gesn.] ποτε βακχεύσας βρόμιος δώνησεν ὀπώρας.

Satis vero ex iam dictis constat, falli eos, ex quorum sententia apud *Boethium* lib. I. de Musica c. 20. *quadrichordi ad imitationem Musicae mundanae, quae ex quatuor constat elementis, Mercurius dicitur inuentor.* Neque adeo fidem merentur omnia, quae de reliquis deinceps chordis habet idem Boethius, etsi quae de nona, decima et vndecima tradit, bona fide repetiit e *Nicomacho* L. II. Harm. p. 35. [ℙ] vbi ad octauum decimum chordarum numerum peruentum esse notat. *Quintam* k) *vero chordam post Chorebus Atys filius adiunxit, qui fuit Lydorum Rex. Hyagnis vero Phryx sextum his apposuit neruum. Sed septimus neruus a Terpandro Lesbio adiunctus est, secundum septem scilicet planetarum similitudinem — — His octauum Samius* (Pythagoras) *adiunxit — Theophrastus autem Pieriotes ad grauiorem partem vnam addidit chordam, vt faceret totum Enneachordum, Hestiaeus Colophonius decimam in grauiorem partem cooptauit chordam, Timotheus vero Milesius vndecimam.* Minus etiam fidei tribuerim auctori fragmenti, Censorino subiecti, qui c. 12. ait lyram ab Apolline repertam habuisse tres intensiones, grauem, mediam, et acutam, quartam additam a Chrysothemide, a Terpandro quintam, sextam denique et septimam a Timotheo. Lyrae τριχόρδου, τετραχόρδου et ἑπταχόρδου imaginem videbis, vbi lubebit, apud *Perizonium* ad Aelian. p. 259. [lib. III. cap. 32. pag. 287. sq. ed. Abrahami Gronou.] et in eruditissimi *Ez. Spanhemii* notis ad Callimachum [H. in Delum v. 253. pag. 532. sq. ed. Ernesti.] *Pentachordi* apud *Laur. Begerum* T. 1. Thesauri Brandenb. p. 265. *Decachordi* etiam et *Heptachordi*, duplici ἠχείῳ instructi, apud *If. Vossium* de poematum cantu et viribus rhythmi pag. 97. *Pentachordi* apud *Mersennum* de instrumentis Harmonicis p. 7. et 10.

Talorum et alearum ludus. XII. *Talorum et alearum ludus* (πεττεία τε καὶ κυβεία) teste Platone in Philebo et Phaedro. De hisce ludis Coelius Calcagninus singulari libello, Delrio ad Senecae Herculem furentem p. 242. sqq. [ill. *Wernsdorf* Exc. XI. ad Poetas lat. minores tom. IV. p. 404.] Salmasius ad Vopiscum [vit. Proculi, pag. 736-761.] Meursius in Graecia ludibunda, Souterius in Palamede, et Thomas Hyde in libris duobus de ludis Orientalium, [aliique bene multi, quos laudant Pitiscus in Lexico Antiqq. vocc. *alea* et *talus*, atque Fabric. in Bibliograph. antiquar. p. 980. sq. *Harl.*]

Palaestra. Hermae. XIII. *Palaestra* aliaque exercitia ad εὐρυθμίαν, robur et decus corporis facientia, teste iterum Diodoro, Horatio, Tzetza Chil. XI. hist. 389. et antiquo scholiaste Homeri ad Odyss. π'. 471. et ψ'. 198. qui propterea *Hermas* siue statuas lapideas Mercuriales quadratas fieri solitas memorat, quod Mercurius, dum inter homines ageret, haec quatuor praeclara reperisset, *Literas*, *Musicam*, l) *palaestram et Geometriam.* Aliam cau-

k) Apud Begerum p. 93. Spicilegii statua Apollinis cum lyra quinque chordis instructa. Pollux lib. IV. c. 9. Pentachordum ait esse inuentum Scytharum.

l) Apud Graecos Theseus a Minerua edoctus παλαιστρικῆς inuentor celebratur. Vide Meursium in Theseo c. 7. T. 10. Antiquitat. Graecar. p. 103. *Fabric.* Enimuero si qua in re Hermes Aegyptiacus

causam reddit Suidas, quod nempe Mercurius esset λόγου καὶ ἀληθείας ἔφορος. Videant itaque qui mendaciorum, fraudum furtorumque architectum faciunt. Ceterum de *Hermis* illis siue statuis ἀγλύφοις e lapide vel ligno faciem Hermetis a fronte retroque referentibus, sed desinentibus in epistylium quadrangulare, quas in viis, in vestibulis aedium, in gymnasiis veteres collocabant, vide sis Plutarchum in extremo libri an senibus gerenda Resp. p. 797. Apostolium IX. 11. prouerb. Schol. Luciani T. 2. p. 14. et 50. seq. Langbaenium ad Longinum p. 30. edit. Tollii, Hieron. Aleandrum in tabulae Heliacae [P] explicatione, Menagium p. 223. ad Demetrium Phalereum Laertii, Kircherum T. I. Oedipi Aegypt. p. 388. 390. sqq. T. 3. p. 511. Iohannem Nicolai libello singulari de hoc argumento Lipsiae 1687. 12. edito, et quem primo nominare loco debebam Nicolaum Bergierium libro quarto de publicis et militaribus Imperii Romani viis cap. 43. et elegantissimi Henninii notas ad Bergierium. Mercurius etiam dictus *Vius* in veteri Epigrammate, a viis nempe, vt ad Manilium notat praestantissimus Huetius.

Oleae et auri vsus. XIV. *Oleae vsus*, teste Diodoro, et *auri*, Chron. Paschale p. 44. seq.

Tollenonis vsus. XV. *Tollenonen* siue instrumentum ingentibus ponderibus in altum tollendis idoneum ab Hermete inuentum memorat Hero Byzantinus in Mechanicis. Idem Instrumentum in veteri obelisco Aegyptiaco obseruare sibi videtur Kircherus T. 3. Oedipi p. 173.

Mercatura et furtum. XVI. *Mercatura* quoque et *furtum* m) inter Mercurii artes vulgo refertur, vt a Diodoro Siculo lib. V. p. 341. a Tzetza Chil. XI. hist. 389. et aliis. Confer si placet Scholiasten Homeri ad Iliad. ε. 385. et ο. 256.

Textoria. XVII. *Textoria* et *lanificium.* Tertull. c. 3. de pallio n).

eus cum Mercurio Graecorum confusus est: in huius sane inuenti honore id factum esse credo, palaestra in Aegypto haud vsitata, nec forte vmquam cognita. De Hermis iam supra ad cap. XI. §. 1. fin. quaedam notaui. *Harl.*

m) *Bailly* I. mem. p. 203. part. II. fabulam furti ad inuenta Hermetis astronomica refert: quo iure, quaue iniuria, alii videant. *Harl.*

n) *Diuinationum* libros II. gallice, male tribuit Orland. p. 420. Hermeti, quorum auctor esset *Merlinus*. v. Maittaire Ann. typogr. IV. part. I. pag. 415. *Harl.*

CAPVT

CAPVT XIII

I. Hesiodus vtrum Homerum aetate praecesserit, disquisitum. II. Horus siue Orus. Scripta Horo, Osiridi et Isidi tributa. III. Hori Apollinis Hieroglyphica. Philippus interpres Graecus. IV. Auctor non videtur esse Horapollo Grammaticus, qui sub Theodosio vixit. V. Nomen Horapollinis compositum e duobus nominibus Deorum, quod frequens apud Aegyptios fuisse ostenditur variis exemplis. Horapulus nomen nihili. VI. Hieroglyphicorum Horapollinis editiones. VII. Varii recentiores scriptores Hieroglyphicam veterum Aegyptiorum litteraturam illustrantes. VIII. Plures Hori. Liber de polysemis dictionibus sub Hori nomine.

[Cum supplementis G. C. Harles.]

Hesiodus num Homero sit antiquior.

I. HESIODVS a multis iam olim antiquior habitus fuit Homero: ita enim senserunt L. Accius, Poeta latinus, et Ephorus, graecus historiae scriptor, apud *Gellium* lib. III. cap. 11. Idem confirmat marmor Arundelianum, quod triginta minimum annis Hesiodum Homero antiquiorem facit, et Nicocles Grammaticus,[a] qui ait, primum omnium Hesiodum etiam ante Homerum ῥαψῳδῆσαι. Confer *Iul. Caes. Scaligerum* I. 5. p. 101. Poetices, cui [?] Hesiodus et ipsi Homerum aetate praecessisse videtur, p. 24. *Sextus Empiricus* lib. I. contra Mathematicos p. 41. οὐχ ὑπὸ πάντων ὁμολογεῖται ποιητὴς ἀρχαιότατος εἶναι Ὅμηρος. Ἔνιοι γὰρ Ἡσίοδον προήκειν τοῖς χρόνοις λέγουσιν, Λίνον τε καὶ Ὀρφέα καὶ ἄλλους παμπληθεῖς. *Iohannes Tzetza* prolegomenis ad Hesiodum: Συνηκμηκέναι δ' αὐτὸν οἱ μὲν Ὁμήρῳ φασὶν, οἱ δὲ καὶ Ὁμήρου πρεσβύτερον εἶναι διϊσχυρίζονται. Καὶ οἱ μὲν προγενέστερον εἶναι τοῦτον Ὁμήρου διϊσχυριζόμενοι ἐν ἀρχαῖς εἶναι φασι τῆς Ἀρξίππου ἀρχῆς, Ὅμηρον δὲ ἐν τῷ τέλει. Ὁ δ' Ἄρξιππος ἔτος υἱὸς ἦν Ἀκάστου ἄρξας Ἀθηναίων ἔτηλε. Confer Chiliad. XII. v. 165. Eiusdem Grammaticorum litis, quam duplici dialogo περὶ τῆς Ὁμήρου καὶ Ἡσιόδου ἡλικίας Heraclidem Ponticum disceptasse Laertius auctor est, meminit *Pausanias* in Boeoticis p. 768. et *Seneca* Epist. 88., qui non magis hoc putat ad rem pertinere, quam si scias, minorne Hecuba fuerit, quam Helena. *Proclus* in vita Homeri ab Allatio edita refert, ex quorundam opinione Homerum fuisse Hesiodi ἀνεψιὸν siue *fratris filium*, quam sententiam velut imperitam eodem in loco explodit. Τοσοῦτον γὰρ, inquit, ἀπέχουσι τῷ γένει προσήκειν, ὅσον ἡ ποίησις διέστηκεν αὐτῶν. Scriptor certaminis Homeri et Hesiodi: Τινὲς μὲν Ὅμηρον νεώτερον Ἡσιόδου φασὶν εἶναι καὶ συγγενῆ. Γενεαλογοῦσι τε οὕτως: Ἀπόλλωνός φασὶ καὶ Θοώσης τῆς Ποσειδῶνος γενέσθαι Λῖνον, Λίνου δὲ Πίερον, Πιέρου δὲ καὶ Νύμφης Μεθώνης Οἴαγρον, Οἰάγρου δὲ καὶ Καλλιόπης Ὀρφέα, Ὀρφέως δὲ Ὄρτην, τοῦ δὲ Ἁρμονίδην, τοῦ δὲ Φιλοτέρπην, τοῦ δὲ Εὔφημον, τοῦ δὲ Ἐπιφραδην, τοῦ δὲ Μελάνωπον, τούτου δὲ Δῖον καὶ Ἀπέλλαιον, Δίου δὲ καὶ Πυκιμήδης τῆς Ἀπόλλωνος θυγατρὸς Ἡσίοδον καὶ Πέρσην, Πέρσου δὲ Μαίονα, Μαίονος δὲ θυγατρὸς καὶ Μέλητος τοῦ ποταμοῦ Ὅμηρον. *Iustus Lipsius* in notis ad Lib. I. *Velleii*,[b] affir-

a) Schol. Pindari Nemeonic. Od. 2. *Fabric.* In compendio graece scripto vitae Homericae edito ab *Iriarte* in MSS. gr. biblioth. regiae Matritens. pag. 233. *Heraclides* Homerum Hesiodo seniorem ait: *Hyrander* autem et *Hypsicrates* illi aequalem. *Harl.*

b) Verba *Velleii* libr. I. cap. 7. ponamus: „Huius temporis aequalis *Hesiodus* fuit circa CXX. annos distinctus ab *Homeri* aetate, vir perelegantis ingenii et mollissima dulcedine carminum memorabilis, otii quietis cupidissimus, vt tempore tanto viro, ita operis auctoritate proximus.

Qui

assirmat *maiorem simplicitatem et rudiorem antiquitatem in Hesiodo comparere quam in Homero.* Contra Salmasius ad Solinum p. 867. Lipsii iudicium (nomine eius praeterito) resellens, contendit longe suauiorem Hesiodum, et comtiorem, eoque minus antiquitatis redolentem censeri debere, quod Dionysio Halicarnassensi c) iudice καὶ ἐφρόντισεν ἡδονῆς, καὶ ὀνομάτων λειότητος καὶ συνθέσεως ἐμμελοῦς. Quam Salmasii sententiam amplexus *Ludolphus Neocorus* [h. e. *Küster*] in historia Critica Homeri, *Si ex scriptis*, inquit, *vtriusque Poetae iudicium ferendum est*, *Homerus sane ob maiorem* d) *simplicitatem remotiorem antiquitatem redolet. Comtior enim Hesiodus et rotundior etc.* Sed quod pace doctissimorum virorum dictum esto, magna in vtroque simplicitas, [87] nec minor elegantia natiua in vtriusque poematis comparet: vt aetatem diuersam ex adeo diuersi argumenti scriptis tam parum diuersis coniicere, fortassis sit operam perdere. Praecipue cum omnes fere, qui Hesiodum Homero aniquiorem negant, illum tamen putent vel aliquo eodem tempore cum Homero vixisse, vel non ita multis annis post, quae exigua temporis diuersitas non adeo diuersum statim scribendi characterem induxerit e). Ceterum cum maior omnino nobis esse videatur aucto-

Qui vitauit, ne in id, quod Homerus incideret: patriamque et parentes testatus est; sed patriam, quia multatus ab ea erat, contumeliosissime;" ad quem locum vide interpretes in exemplis *Burmanni* et *Ruhnkenii:* quorum posterior ex Procli prolegomenis ineditis in Hesiodum haec verba adscripsit: Ἡσίοδος σὺν τῷ ἀδελφῷ Πέρσῃ παῖς ἐγγόνει Δίου καὶ Πυκιμήδης, Κυμαίων Αἰολέων, πενήτων ἀνθρώπων, οἳ διὰ τὸ ἄπορον καὶ τὰ χρέα τὴν ἑαυτῶν πατρίδα Κύμην ἀφέντες, μετανάστευσαν ἐπὶ τὴν Ἀσκρήν. *Harl.*

c) T. 2. Opp. p. 68. edit. Wechel.

d) Aliud visum viro docto, qui in Ephemeridibus Parisiensibus Anni 1702. p. 314. *Si la simplicité du stile estoit une marque d'antiquité, il n'y a personne qui pût douter que Hesiode ne fût plus ancien que Homere.*

e) Fabricii iudicio subscribit *Thom. Robinson* in diss. de Hesiodo pag. XC. sqq. ed. Hesiodi a cl. Loesnero Lipsiae 1778. curatae, meritoque animaduertit, illos, qui ex diuerso stili charactere augurium sumant, haud secum reputare, quantum a subiecti diuersitate scribendi ratio variari debeat. Idem alia argumenta, quibus a viris doctis aetas antiquior Homero arrogatur, sub examen vocat, et demum concludit, Hesiodum vixisse cum Homero. Ἰσοχρόνους illos quoque suisse putant Dio Chrysostomus in secunda oratione de Regno et Tzetzes in Prolegom. ad Lycophron. Fluctuat animus *A. Gellii:* qui quidem quum libr. III. cap. 11. non esse dubium, scripsisset, quin aliquo tempore eodem vixerint, s. Homerus atque Hesiodus; libr. tamen XVII. 21. init. (vbi vide interpretes in exemplo Gronouiano,) „quoniam, ait, de Homero et Hesiodo inter omnes fere scriptores constitit, aetatem eos egisse *vel iisdem fere temporibus*, *vel Homerum aliquanto antiquiorem;* vtrumque tamen ante Romam conditam vixisse, Siluiis Albae regnantibus, annis post bellum Troianum, vt Cassius in primo Annalium de Homero atque Hesiodo scriptum reliquit, plus centum atque sexaginta, ante Romam conditam, vt Cornelius Nepos in primo Chronicorum de Homero dixit, annis circiter centum et sexaginta." Atque vel aliquanto iuniorem fuisse Hesiodum, equidem in Introductione in historiam ling. graecae pag. 45. iam suspicatus sum. conf. *Eusebii* Chronicon Hieronymo interprete ad a. Abrahae DCCCCX. et ante MXX. ibique Dominicum Vallars. pag. 314. et 338. ed. Hieronymi Opp. alter. Venet. 1769. 4. Atque posteriorem Homero Hesiodum faciunt plerique. Sic Porphyrius in Chronico Eusebio-Hieronymiano ed. mem. pag. 379. ed. Pontac. pag. 94. aequalem facit illum Carano primo Macedonum regi post an. Abrahae MCC. de quo loco confer *Henr. Leonhardi Schurzfleischii* Notitiam bibliothecae Vinar. Ienae 1715. 4. pag. 219. sq. et pag. 211. — *Dorville* in Siculis pag. 243. sq. „statuere, inquit, possumus, montem Aetnam arsisse iam circa saeculum XXV. et XXVI. quieuisse vero saeculis XXVII. et XXVIII. nam bellum Troianum initio saeculi XXIX. a plerisque adsignatur. immo crediderim, inducias egisse haec montis huius incendia ad aetatem Homeri, et eructationum memoriam plane fuisse obli-

auctoritas illorum, qui Homerum *primum doctrinarum et antiquitatis parentem* cum Plinio lib. XXV. cap. 2. faciunt, reliqua, quae de Hesiodi aetate et scriptis afferre animus est, non hoc loco, sed congruentiore infra, libro secundo, post Homerum tradenius.

Horus. II. HORVS siue ORVS Samius a Tatiano numeratur inter scriptores, quos Homerum antecessisse affirmat. Equidem apud Aegyptios celeberrimum fuit nomen *Hori*, et qui Aegyptium fuisse Homerum contendunt, nutricem quoque ipsi assignant Hori filiam. Sic Alexander Paphius apud Eustath. ad Odyss. *μ'*. p. 397. *Ἀλέξανδρος δὲ ὁ Πάφιος ἱστορεῖ, τὸν Ὅμηρον υἱὸν Αἰγυπτίων Δμασαγόρου καὶ Αἴθρας, τροφὸν δὲ αὐτοῦ προφῆτιν τινα θυγατέρα Ὥρου ἱερέως Ἴσιδος, ἧς ἐκ τῶν μαστῶν μέλι ῥεῦσαί ποτε εἰς τὸ στόμα τοῦ παιδίου.* *Or* siue *Orus* nomen Aegyptium, notante *Pausania* in Corinthiacis p. 181. confer Ios. Scaligerum ad Eusebii Chron. p. 33. edit. secundae. Affine Hebraeo אור quod lucem denotat *f)*. *Horus* enim cognomen Apollinis, et pro *g)* Sole ponitur, [v. *Macrob.* Sat. I. c. 21.] vt ostendit *Gisb. Cuperus* in Harpocrate p. 4. sq. adde p. 156. vide Hora-

obliteratam eius aeuo. Nam qui fieri potest, quum Siculos agnoscat (Odyss. I. 383.) cum 101 mira de Scylla, de Charybdi, de Cyclopibus narret ille naturae omnis pictor felicissimus et fidissimus enarrator, vt non meminerit Aetnae ardentis phaenomeni tam miri? — — *et iure credo, Eratosthenem apud Strabonem lib. I. pag. 42. censuisse, Hesiodum vel inde Homero iuniorem, quia Aetnae meminerit. Quin etiam omnes insulas Aeolias eius saeculo non flagrasse, ex eiusdem poetae silentio coniectandum est: qui enim aliter incendiorum non meminisset. etc.* De Vesuuio ante Homeri tempora flagrante v. *Testa* in Lettera sopra l'antico vulcano delle paludi Pontine. Romae 1784. 8. — Denique cl. *Frid. Aug. Wolf* in notis ad Hesiodi Theog. v. 869. pag. 130. (Halae Saxon. 1783. 8.) aetatem Homeri atque Hesiodi illo posterioris, ex eo definiri posse putat, quod praeter ventos, quos vocant cardinales, etiam alios nouerit Hesiodus, quum in Homero contra non nisi illorum mentio fiat. Quod vero addit vir doct. se caussam videre omnino nullam, cur Hesiodus hos potissimum, Notum, Boream et Zephyrum, bonos et vtiles habeat, ceteros autem ventos vt nociuos ac procellosos describat; caussa quaedam adferri et ex diuerso sibique opposito vtriusque patriae sedisue situ intelligi potest. Illi venti, quos Hesiodus bonos habet, ab Homero procellosi describuntur, quia incolis Ioniae, aduersum Thessaliam, ventorum patriam, sitae, atque Homeri patriae, tempestatem, procellasque adtulerunt: contra incolis Boeotiae, ab altera Ioniaeque opposita parte, infra Thessaliam, sitae, vi fracta, viam quasi flectentes ac declinantes, sedatius placidiusque spirarunt, nec eas turbas, procellas tempestatemque excitarunt. Pariter venti, qui ex Ionia, aliaque plaga opposita flarunt, Hesiodo, Boeotiae ciui, turbulentiores et nociui videbantur: secus contra Homero, in Ionia cameniti. De vtriusque tamen aetate infra locus differendi erit commodior. Interea consules Miscellan. obseruatt. in auctores veteres et recentiores, Amstelod. vol. III. pag. 355. sqq. *Harl.*

f) Ab Aegyptiaco voc. *ωρο*, *dominus*, deriuat *Salmas.* de annis climacter. pag. 595. alii aliter. *Harl.*

g) Etiam mundi Hieroglyphicum *Horum* fuisse Aegyptiis, contendit *Kircherus*, quem vide T. 1. Oedipi p. 152. et 214. seq. T. 3. p. 262. T. 2. part. 2. p. 24. 101. Cum Setho Adami filio confert. T. 1. p. 179. *Fabric.* Cum Mose confert *Huetius* in Demonstr. euangel. Propos. IV. cap. 4. §. 6. *Annos ἀρχικοὺς ὥρους* dictos fuisse, Antipater apud *Plutarch.* Sympos. lib. V. quaest. IV. vol. VIII. pag. 697. ed. Reisk. ait. Idem *Plutarch.* de Iside et Osiride, pag. 403. vol. VII. narrat, ab Aegyptiis seniorem Orum, a Graecis Apollinem esse nuncupatum: pag. 444. sqq explicat physicam Ori rationem. *Herodot.* II. cap. 144. quoque tradit, *Horum* a Graecis *Apollinem* esse nominatum. adde *Diodor. Sic.* I. cap. 25. ibique Wesseling. *Iablonskii* Pantheon. aegyptiac. Prolegom. pag. 75. *Harl.*

Horapollinem, de quo mox, Lib. I. c. 17. Inde Orion, Origenes et similia. Etiam *Horas* ab Horo, id est Sole, nomen accepisse tradit Beda de ratione temporum, et ante Bedam Macrobius Lib. I. Saturnal. c. 21. [h]). Orus Aegyptiorum Rex, Telegori pater, memoratur Manethoni apud Iosephum, Herodoto, Diodoro, Eusebio et aliis, diciturque annum trimestrem instituisse, apud Censorinum cap. 19. [i]) Aegyptiorum Theologiam de Osiride, Iside et Oro singulari libro exponit Plutarchus, qui p. 410. edit. Ald. praeter ἱερὰς ὕμνας Ὀσίριδος laudat et librum inscriptum Γενέθλια ὥρε. Ex libris Ori et matris eius Isidis in adytis subterraneis Αἰγύπτιος παιδεία docebatur, vt notat post alios *Gilb.-Gaulminus* ad vitam Mosis p. 236. sq. Celebrantur et a quibusdam Ori χημευτικά. [v. *Bocharti* Geogr. facr. part. I. lib. 4. c. 1. p. 234.] Ori onirocritica laudat Dio Chrysostomus in oratione de Ilio non capto [T. I. p. 358. ed. Reisk.]: nam pro ἐν γάρ τοι σοφῷ γεγραμμένοις ὀνείρασιν legendum ἐν γάρ τοῖς Ὥρε, vt [P]. praeter Scaligerum ad Euseb. et Epistola centesima, vidit in sua Dionis editione Isaacus Casaubonus. *Hori* Assyriorum Regis inuentum ebrietati arcendae medicamentum, laudat Plinius Lib. XXX. cap. 15. sect. 51. [k]).

Hori Apollinis Hieroglyphica. III. Exstant et sub Hori Apollinis [l]) nomine duo libelli de Hieroglyphicis Aegyptiorum, quos hoc titulo primus Graece edidit Aldus Anno 1505. fol. cum Phornuto, Palaephato, Heraclidis, Pontici allegoriis Homericis, prouerbiis Tarrhaei et Didymi, fabulisque Aesopi, Gabriae et aliorum: Ὥρε Ἀπόλλωνος Νειλώε

h) *Horas* Iouis filias fuisse, ait Apollodor. Biblioth. I. cap. 3. segm. 1. *Horae* sunt solis comites atque ministrae apud *Statium* Theb. III. 410. Apud *Pausan.* V. 11. p. 402. in throno Iouis Olymp. et lib. 1. cap. 40. in templo Megar. *Horae* supra caput Iouis fuerunt fictae. *Harl.*

i) vbi v. Lindenbr. De anno illo trimestri v. *Freret* Defense de la Chronologie, pag. 412. *Bailly* Geschichte der alten Sternkunde, vol. II. pag. 201. sqq. vers. german. *Harl.*

k) Huic *Horo Harduin.* in indice nominum propr. ad Plinii Hist. nat. nescio, quo duce, et qua fide, at perperam, credo, tribuit, quod ille *Plinius* libr. XXXVII. cap. 9. sect. 52. narrat: „Est et alia iris — — quam *Horus* crematam fusamque ad ichneumonum morsus remedio esse, nasci autem in Perside tradit." Is liber, si ab *Horo* quodam scriptus est, nec nomen Hori Aegyptiaci mentitus atque adeo suppositius, videtur potius pertinere ad *Horum* quemdam, quem *Fabricius* in B. Gr. vol. XIII. libr. VI. pag. 248. in Elencho medicorum memorat. adde tenuem M. *Eberhardi Rudolphi Roth*, diss. de Osiride, Iside, *Horo* ac Typhone, diis olim Aegyptiis. Ienae 1671. *Harl.*

l) Diuisa scribendi ratio Ὥρε Ἀπόλλωνος displicet cum *Nicolao Caussino* in Obseruationibus in Horapollinem, tum in primis *Cornelio de Paw*, qui Ὡραπόλλωνος et ex linguae analogia exemplisque vbiuis obuiis, et ex cod. MS. Augustano, e Suida, Photio atque Eustathio efferendum esse iudicat in suaque reposuit editione. At vero qui libelli sub Horapollinis nomine circumferuntur, ii neque ad Horum Isidis filium referendi, neque ex lingua Aegyptiaca in graecam conuersi videntur. Argumentum enim Cornelii de Paw, Philippum, nescio quem? cuius nomen editioni Aldinae debemus, multa de suo ingenio adtexuisse, minus firmum est ad litem dirimendam: quamquam eius suspicio, Horapollinem, librum quemdam etiam in lingua aegyptiaca conficere potuisse, vtvt Suidas illum sibi ignotum, linguae illius imperitus, non memorarit, non adeo abhorret ab omnis probabilitatis specie. Attamen, quisquis auctor fuerit, opusculum videtur neque ex lingua aegyptiaca conuersum, et ab homine quodam, senescente et lingua graeca et philosophia, conscriptum. Primum multa reperiuntur in illo, quae a veteri disciplina aegyptiaca sunt aliena. Antiquissimi enim Aegyptii ignorarunt Martem, graecam Venerem, (libr. I. 8.) Iunonem, (I. 12.) opificem et conseruatorem mundi, corpore destitutum. (I. 61. 64.) Quae libr. I. c. 17. de leone scribit, ea aduersantur ab Aristotele dictis in physiognom. c. 5. De Vespa et Crocodilo I. II.

λώυ ἱερογλυφικὰ ἃ ἐξήνεγκε μὲν αὐτὸς Αἰγυπτίᾳ φωνῇ, μετέφρασε δὲ Φίλιππος εἰς τὴν ἑλλάδα γλῶσσαν. Et iterum: Ὥρου Ἀπόλλωνος Νειλώου τῆς τῶν παρ' Αἰγυπτίοις ἱερογλυφικῶν γραμμάτων ἑρμηνείας βιβλίον δεύτερον m). Quis fuerit iste *Philippus*, qui Horum ex Aegyptiaco graece transtulerit, vel, vt ait Pierius Valerianus lib. XVII. Hieroglyph. cap. 4. fragmenta quaedam ex hieroglyphico literarum Aegyptiacarum interprete, cui *Horapollinem* nomen faciunt, satis curiose collegerit, et graeco sermone scripta posteritati commendauerit, non satis constat. Haud valde antiquum esse coniicias ex eo, quod Graecobarbaris quandoque vocibus vtitur, vt Lib. II. cap. 94. ait, grues excubias agere κατ' ὄρδινον *per vices*, quod ἐναλλὰξ dixerat Aristoteles Lib. IX. hist. animal. cap. 4. Non magis autem liquet, quis sit Horus ille Apollo. Nam Hoeschelii sententiae, quam plerique sequuntur, vix audeo subscribere. Hic quidem non dubitat, eum ipsum esse *Horapollinem*, Grammaticum Phenebythitem, quem Suidas ait sub Theodosio docuisse Alexandriae primum, deinde CPoli, et scripsisse τεμενικὰ seu de delubris et locis consecratis, tum commentarios in Sophoclem, Alcaeum et Homerum. Sed nullam Hieroglyphicorum mentionem hic facit Suidas, et parum verisimilis n) videtur coniectura eiusdem Hoeschelii, Hieroglyphica,

quae

l. II. c. 24. non antiqua esse videntur. Auctor scripsit tempore, quo symbola iam fuerunt nimis multiplicata, et ἱεροὶ λόγοι post Herodoti et vero Diodori Siculi aetatem auctiores et ex mythologia graeca locupletati deprauatiue, et dii resque diuinae Aegyptiorum commentis atque ornamentis recentiorum quasi onerati, et ab antiqua cogitationum inuentorumque remoti simplicitate, vide lib. II. init. cap. 3. et pluribus locis: ea omnia a Philippo isto adtexta fuisse, opinatur Corn. de Paw: at de mera incertaque coniectura. Auctor potius non praecepit de scriptura hieroglyphica, illius iam tempore obsoleta nec explicatu facili: sed, quae suo tempore fuerint nota symbola et symbolica deorum rerumque sacrarum attributa, aut amuletis inscripta, ea illustrare adnisus est: venatur originationes graecas, ab omni disciplinae linguaeque aegyptiacae ratione quam maxime abhorrentes: sic Ὧρον deriuat ἀπὸ τοῦ τῶν ὡρῶν κρατεῖν, lib. I. c. 17. (conf. Paw p. 310.) et sic alibi. Facili quidem, maximam partem perspicua simpliciique, quae prodere videatur antiquitatem, dicendi ratione vtitur. At enim res ipsa eiusque expositio non admittit ornatum; tum antiqua illa simplicitate liberali venustaque caret libellus. Contra lingua ipsa redolet vltimam graecae linguae aetatem: atque *Caussinus* pag. 238. ed. Paw. „Is, ait, Hori Niliaci interpres posterioribus fuisse temporibus, quibus iam se mundissimis Graecorum elegantiis barbaries illexerat, facile comprobatur ex stilo: nam ὄρδινον pro *ordine*, πάτρωνα pro *patrono* vsurpat, et similia, quae non nisi apud recentiores Graecos inuenias.“ Idem de vsu voc. ἱερατεία. I. c. 11. pag. 447. voc. τρίκα pag. 251. (Paw tamen pag. 303. valde repugnante,) et aliarum formarum obseruat *Caussinus* cum reliquis interpretibus. Plures soloecismos, voces inferioris graecitatis, aut poeticas aut obsoletas, aliaque clara recentioris foetus operisque suppositii indicia collegit exposuitque *Meiners* V. C. in Versuch über die Religionsgeschichte der ältesten Völker, besonders der Aegyptier, cap. X. pag. 164. sqq. adde *Brucker* historiam criticam philos. tom. I. part. I. lib. II. cap. 7. §. 9. pag. 271. sq. cui etiam probabile visum est, libellum ex recentiorum Aegyptiorum libris excerptum, parum fidei mereri, eiusdem Brucker. append. s. vol. VI. p. 121. sq. *Iablonski* Panth. aegypt. P. I. lib. II. p. 221. *Harl.*

m) Quam ineptis fabulis historia naturalis Aegyptiorum fuerit infecta, adfatim docent duo libelli Horapollinis, inquit *Couringius* lib. I. de medic. Herm. cap. 12. pag. 128. *Heum.*

n) Ambiguus haeret *Vossius* lib. I. Aristarchi cap. 41. *Fabr.* Damnat quoque Hoeschelii sententiam *Corn. de Paw* in praefatione ad suam Horapollinis editionem: putat, eumdem Horapollinem, de quo Suidas sub voc. Ὡραπόλλων quaedam tradit, esse auctorem Hieroglyphicorum, quae ille aegyptiace scripserit; haec in linguam graecam transtulisse censet, quemdam Philippum, cuius quidem versio num libera an adstricta

quae exstant, suspicantis partem esse τεμενικῶν. Praeterea Horus Apollo supponitur scripsisse Aegyptiace, non Graece, vt Grammaticus iste Alexandrinus, cuius meminit etiam Stephanus Byz. in Φενέβηθις, qui Philosophum appellat, et Photius cod. CCLXXIV. p. 479. qui eius περὶ πατριῶν Ἀλεξανδρείας et δράματα memorat.

Auctor esse videtur Horus, Isidis filius.

IV. Malim itaque per Horum istum intelligere *Horum*, Isidis filium, *) ex cuius scriptis antiquissimis aegyptiaca lingua exaratis perhibeatur (vere an falso, non disputo) Philippus nescio quis? non tam fidelem versionem, quam excerpta Graeca, quae habemus, concinnasse. Aut vero Apollonidem cognomento *Horapium*, ex cuius libro *Semenuthi* quaedam [p] profert Theophilus Antiochenus lib. II. ad Autolycum f. 85. Non diuersum porro istum putauerim ab Apollonio Aegyptio, qui memoratur lib. III. f. 127. Reinesio autem, cui liber Semenuthi Chemici argumenti esse visus est Lib. III. Var. lect. p. 380. nolim assentiri, cum historica sint, quae vtroque loco inde profert Theophilus p).

Nomen compositum est ex duobus deorum nominibus.

V. *Horus Apollo* siue *Horapollo* est nomen ex duobus idem significantibus concinnatum, qualia plura colligens Eustathius ad Iliad. δ. p. 332. οὐκ ἀπέοικε δὲ τῶν τοιούτων, inquit, οὐδὲ ὁ ὡραπόλλων, οὗ ἡ σύνθεσις ἐκ τοῦ ὥρος καὶ Ἀπόλλων, ἃ καὶ ἄμφω ἐπίθετα εἰσὶ Φοίβου. Nihil porro frequentius esse Aegyptiis, (vt aliis populis quoque, de quibus vide sis Reinesii Epist. ad Rupertum p. 655. seq. et Ioh. Mollerum in Homonymoscopia p. 87. seq.) quam nomina Deorum sibi imponere et nomina propria ex binorum nominibus Deorum compingere, obseruat *Henr. Valesius* ad Ammiani Lib. XIX. c. 12. qualia sunt Hermanubis apud Plutarchum de Iside et Osiride p. 375. Serapammon et Heraclammon apud Vopiscum, Sarapammon et Potammon Episcopi apud Athanas. Epist. ad solitariam vitam degentes, Psenosiris et Pelammon apud eundem, Apologia pro fuga; T. 1. p. 705. Hermammon in historia Eusebii lib. VII. c. 9. Cronammon, cui librum suum inscripsit Paulus Alexandrinus, Garapammon memoratus Pausaniae l. Eliac. c. 21. p. 433. Apammon et Hermanubis apud Gregorium in carminibus de vita sua, Phoebammon Sophista, cuius σχόλια περὶ σχημάτων Ῥητορικῶν edita leguntur: Phoebammon et Nilammon apud Sozomenum VIII. 19. et in Synesii atque Isidori Pelusiotae Epistolis, Hermapion q) e cuius libro expositionem inscriptionis Obelisci Aegyptii in memoriam Regis

stricta sit, quod πρωτότυπον cum tota Aegyptiorum suppellectile libraria intercidit, hodie ignotum; id vero manifestum esse, quaedam, quae ab erudito Aegyptio proficisci non potuissent, a Philippo esse adiecta, et ex aliorum scriptis collecta. *Harl.*

o) Hunc vltimum deorum, Aegypti dominatorum, fuisse, narrant *Herodot.* II. c. 144. et *Diodorus Sic.* I. cap. 25. vide ad vtrumque Wesseling. Historiam illius explicat *Schumacher.* in Versuch die Geheimnisse in den hieroglyph. Denkbildern aufzuklären. cap. V. pag. 97. sqq. *Harl.*

p) Hunc Apollonidem, cognomento *Horapium*, historicum fuisse, et scripsisse περί τε τῆς θρησκείας τῆς Αἰγυπτιακῆς καὶ τῶν βασιλέων αὐτῶν, καὶ τῆς ἐν αὐτοῖς ματαιοπονίας, ἐν πολλαῖς ἱστορίαις, καὶ μάλιστα ἐν τῇ βίβλῳ τῇ ἐπιγραφομένῃ Σεμενουθί, prodidit memoriae *Eudocia* in Ἰωνιᾷ pag. 49. adde *Wolf* notas ad Theophilum Antiochenum, p. 92. a Fabricio iam infra vol. XII. pag. 776. laudatas. *Harl.*

q) Hunc *Hermapionem* cum Apione, quem Cymbalum mundi vocauit Tiberius Imp. et cum Hermotele Tertulliani confundit Kircherus in propylaeo Agonistico ante Oedipum Aegyptiacum praefixo c. 1. et passim alibi, praecipue T. 3. p. 52. vbi expositionem Obelisci ab Ammiano allatam explodit, explodendus et ipse.

Regis Rameſſis poſiti graece deſcribit *Ammianus Marcellinus* XVII. 4. Quin Serapidis ipſius nomen quaſi ex Oſiride. et Apide conflatum obſeruat *Sirmondus* ad Sidonium p. 233. Pro Horo Apolline Horapulum in MSto ſuo codice reperit Iacobus Schegkius, librarii potius vitio, quam ex more recentium Graecorum, qui, vt pro Moſcho dicunt Moſchopulum, pro Xantho Xanthopulum, ſic pro Horo dicerent Horopulum, non Horapulum. [conf. *Paw* obſeru. p. 173. ſq. edit. Horapollinis.] [☩]

Codices editiones et verſiones. VI. [Codices MSS. hos reperi notatos. ***Auguſtanum*** contulit ex eoque ſuppleuit et frequenter emendauit contextum Hoeſchelius. v. *Reiſeri* indic. MSS. biblioth. Auguſtanae pag. 76. et 152. In Biblioth. *Laurent.* plut. LVIII. cod. VIII. chartaceus ſaec. XV. ſcriptus, teſte *Bandini* Catalogo codd. gr. bibl. Laurent. vol. II. col. 445. Plut. LXIX. cod. XXVII. chartaceus, ſaec. XIV. v. *Bandini* l. c. col. 645. — plut. LXXXI. cod. XIV. membran. ibid. vol. III. col. 228. qui tres codd. eiuſdem familiae eſſe videntur. — Plut. LXXXI. cod. XX. membr. nitidiſſimus ſaec. XV. ibid. vol. III. col. 234. coll. *Montfaucon* Biblioth. bibliothecarum MSS. p. 399. E. n. XV. et B. nr. XX. — In biblioth. regia *Pariſ.* cod. chart. MMDCCCXXXII. in Catalogo etc. p. 558. et p. 587. cod. chartac. ſaec. XVI. n. 2992. — In graeca D. Marci Bibliotheca codd. MSS. a *Laurentio Theupolo* (Ven. 1740.) cod. 391. chartaceus ſaec. circiter XV. — In *Lambecii* Commentar. de bibl. caeſar. Vindob. tom. II. p. 934. cod. 498. chartaceus, continens Hieroglyphica, ex Aegyptiaco et graeco in latinum translata ſermonem.

Editionum tres ſunt claſſes. Princeps eſt Aldina: poſt Mercerus in altera editione, denique Hoeſchelius nouas fecerunt recenſiones.

Fabulae Aeſopi et Gabriae, graece atque latine, Phurnutus, Palaephatus, Heraclides Ponticus, Orus, Prouerbiorum graecorum collectio Tarrhaei et Didymi, item eorum, quae apud Suidam aliosque habentur, per ordinem literarum. Etiam ex Aphthonio, Philoſtrato, Hermogene, Gellio quaedam. fol. Venet. apud Aldum menſe Octobri *MDV.* conſ. *Fabricium* infra vol. XIII. pag. 609. ſq. Pleniorem libri inſcriptionem praebet, *Goetz.* in Memor. bibl. Dreſdenſ. part. III. faſcic. 3. pag. 219. ſq.

Non ita multo poſt bis conuerſa ſunt Hieroglyphica in linguam latinam. Primus *latine* vertit *Bernardinus Trebatius*, Vincentinus, Auguſtae Vindelicorum 1515. cuius translationem, (quam non admodum valde probauit Mercerus,) Conradus Peutingerus Ioanni Frobenio excudendam conceſſit. (Fallitur enim, auctore Fabricio, *Caraſſus* Doctrin. Curioſ. pag. 1024. vbi adfirmat, Ori Hieroglyphicorum primum interpretem fuiſſe *Ioannem Mercerum*, Pariſ. 1548.) Prodiit itaque, Peutingero ab auctore inſcriptus:

Orus Apollo Niliacus de Hieroglyphicis notis, Bernardino Trebatio, Vincentino, interprete: per Io. Froben. Baſil. 1518. 4. — apud Rob. Stephan. Pariſ. 1530. 8. — cum Auguſtini Niphi Libris II. de auguriis, Baſ. 1534. 8. -- poſtea Lugd. 1542. 8.

Tum vertit illos libellos *Phaſianinus*, cui codicem non malum fuiſſe, ait Hoeſchelius: at Pawius adſeuerat, hominem Italum ſequutum eſſe ſuum ingeniolum.

Hori Apollinis, *Niliaci, Hieroglyphica, hoc eſt, de ſacris Aegyptiorum litteris libelli II. de graeco in latinum ſermonem a Phil. Phaſianino nunc primum tranſlati. Bononiae*

apud Hieron. Platonidem 1517. 4. Post, ex editione Aldina, quibusdam immutatis, fluxerunt Hieroglyph. Horap. — *graece et cum Trebatii versione*, apud Vidou. Paris. 1521. 8.

Coelius praeterea *Calcagninus*, ait Fabricius, Libr. II. Epistolicarum quaestionum, Epist. I. testatur, se Hori hieroglyphica latine vertisse et commentario illustrasse, eodemque in loco veluti compendium quoddam breue Hieroglyphicorum Hori exhibet. Versio autem illa vna cum commentariis numquam lucem adspexit, quod sciam; etsi Calcagnini de rebus Aegyptiacis commentatio inter alia ipsius scripta edita est Basileae 1544. fol. — *Mercerus* bis edidit Horapollinem: in priore editione expressit lectiones Aldinas, exceptis pauculis, (vt ait Paw,) quae pro typothetarum erratis haberi possunt, et vna libri II. cap. 88. γραφῇ; at Mercerus plura emendauerat, vt ex eius obseruationibus patet, vbi in priore editione saepius correxit contextum: et interdum in altera editione suspicionem suam deprehendit auctoritate codicis confirmatam. Atque Mercerus exemplum Paris. a. 1521. potius sequutus videtur: quod non solum patet ex lectione ταφῆς pro τροφῆς lib. II. c. 88. sed etiam ex nota ad pag. 72. textus, pag. 188. Obseru. ed. de Paw, vbi Mercerus, antequam, ait, in *Venetianum* exemplar incidissem, quoniam in exemplari *nostro* legebatur κάριςον, legendum credebam κράτιςον etc. idem obseruabis pag. 189. init. etc. Inscripta autem est editio:

Ori Apollinis *Niliaei Hieroglyphica, graece, et seorsim latine, Io. Mercero Vticensi interprete, cum eius obseruationibus: excud. Christian. Wechelus, Paris. 1548. 4.* Mercerus notat, „a Bernardino quodam Vincentino multa non satis feliciter versa, pleraque etiam praetermissa: quod forte codici, in quem inciderat adscribendum fuerit." — Post haec idem *Mercerus*, codice Morelliano vetusto, qui autem prima tantum quinquaginta quinque capita, vbi saltem desinit lectionis varietas, exhibuerit, adiutus, contextum dedit emendatiorem, et obseruationes praecipue ad librum I. auxit:

Ori *Apollinis Hieroglyphica, graece et latine, Ioan. Mercero interprete, cum eiusdem obseruationibus, apud Iacobum Kerver; excud. G. Morelius Iacobo Kerver. Paris. 1551. 8.*

Quae Mercerus in hac editione praestiterit, ipse in breui praefatione declarat his verbis: „Admonitum te velim, in hac Ori editione pleraque secus habere, quam in prioribus: idque propter oblatum nobis a doctiss. et diligentissimo homine Guil. Morelio vetustum huius autoris exemplar manuscriptum. Ex quo in primo libro, (qui in eo tantum, nec tamen totus descriptus erat,) multa restituimus. Hoc tamen scito, vbi alia illic lectio occurrebat, iudicio adhibito, nos eam sequutos, quae potior videretur, adiecta interdum margini vetusti codicis lectione, vbi nostra non displicebat. Illud insuper es admonendus, in vetusto exemplari capitibus titulos non praeponi, sed ad marginem adscribi".

Latine et gallice prodierunt:

Ori Apollinis, *Niliaei, de Sacris Aegyptiorum notis aegyptiace expressis libri duo, Iconibus illustrati et aucti, nunc primum in latinum et gallicum sermonem conuersi. Paris. apud Galeotum a Prato et Io. Ruellium. 1574. 8.*

Dein Hoeschelius contextum reddidit emendatiorem, adiecitque notas breues paucasque; at doctas:

Hora-

Horapollinis *Hieroglyphica, a Dauide Hoeschelio, fide codicis Augustani MS. correcta, suppleta, illustrata, gr. latiue: cum obseruationibus Io. Merceri, et notis Hoeschelii. Augustae Vindelicor. 1595.* 4. rec. quibusdam mutatis, 1605. 4. Fabricius ait, Hoeschelium addidisse Bernardini, non Io. Merceri, vt habet Labbeus in mantissa antiquariae suppellectilis, versionem: contra Pawius, qui de Hoeschelii ed. multus est in praefatione, scribit, Hoeschelium Aldinas tantum lectiones ad marginem adleuisse, neglectis lectionibus cod. Morelliani, qui cum Augustano in plerisque conspirat; alteram igitur Merceri editionem non vidisse illum, nisi Horapollinis contextu iam absoluto; atque *ex prima editione versionem Merceri adumbrasse; postea*, vt exemplis commonstrat, *ope libri Morelliani, aliquot locis correxisse.*

Graece et latine ex recensione Hoeschelii cum commentario non magni momenti ad libr. I. exstant ad calcem Hieroglyphicorum Pierii, editionis, cuius titulus est in Catalogo biblioth. Christii P. II. p. 259.

Io. Pierii Valeriani Bellunensis *Hieroglyphica, siue de sacris Aegyptiorum aliarumque gentium litteris commentariorum libri LVIII. — acc. duo Hieroglyphicorum libri Caelii Augustani Curionis; Eiusdem Pierii pro sacerdotum barbis declamatio et poemata varia, cum diuersis hieroglyphicis collectaneis*, Hori Apollinis *Hieroglyphicorum lib. II. it. Hieroglyphicorum Emblematumque medicorum δωδεκεχυες. Auth.* Ludou. a Casanoua. *Lugd. 1626. fol.*

Recusa haec collectio esse videtur Francofurt. ad Moenum 1614. 4. vbi tamen Horapollinis libri latine tantum et sine commentario adhaerent calci, et inscriptio haec est:

Ioannis Pierii — Hieroglyphica — — accesserunt loco auctarii Hieroglyphicorum collectanea, ex veteribus et recentioribus auctoribus descripta, et in sex libros digesta. Horapollinis *item hieroglyphicorum libri duo, ex postrema Dauidis Hoeschelii correctione, praeterea eiusdem Pierii declamatiuncula pro barba sacerdotum, et reliqua opuscula siue poemata omnia. Editio nouissima, annotationibus ad marginem ac indicibus necessariis, adornata, emendata et locupletata. Francof. ad Moenum, sumtibus Antonii Hierati etc. 1614. 4.* — Pierii hieroglyphica, in quibus Horapollo illustratur, textusque graecus interdum emendatur, saepius lucem adspexerunt, Basileae 1575. a Coelio Augustino illustrata, per Lud. Guarin. fol. — cum aliis operibus, et adnotationibus ad marginem, Lugd. 1610. 8. (in Catal. biblioth. Lugdunens. Bat. pag. 305.) — Itidem graece et lat. ex Hoeschelii editione praemittuntur *Horap. Hieroglyphica Nicol. Caussini* Polyhistori symbolico, cum eiusdem notis atque obseruationibus. Paris. 1618. 4. — cum Obseruatt. *N. Caussini* Paris. 1634. 8. in Barberini Catal. p. 547.

Hori Apollinis selecta hieroglyphica omissis, quae pudicas aures offendere viderentur, et coniecturis atque emendationibus margini adscriptis, Romae 1599. 12. prodierunt. Editor quidem in praefatiuncula, se dedisse omnia emendatiora, quam antea, gloriatur; at subsidia diligentiae celat. — Hoeschelii recensionem repetiit *de Paw* in editione sequenti:

Horapollinis hieroglyphica, graece et latine, cum integris obseruationibus et notis Ioan. Merceri, et Dauid Hoeschelii et selectis Nicolai Caussini, curante Cornelio de Paw: qui

qui suas etiam obseruationes addidit. Traiecti ad Rhenum, apud Melch. Leonard. Charlois. 1727. 4.

Post Horapollinis contextum et varias lectiones exemplorum Aldini atque Merceriani posterioris, atque codicum Augustani ac Morelliani, sequuntur primum Merceri, deinceps Dau. Hoeschelii obseruatt. integrae: quibus adiunctae sunt selectae Caussini; has excipiunt notae de Paw. Pari acumine et doctrina, ac audacia atque proteruitate vtitur Pawius suoque abutitur ingenio. Quare in Actis eruditorum Lipsiensibus a. 1727. pag. 505., sed grauius et acerbius a *Doruillio* in Vanno critica cap. XI. pag. 543. etc. notatus est. Recensetur quoque ista editio a *Clerico* tom. 27. Bibliotheque anc. et mod. pag. 115. sqq. addita de Aegyptiorum hieroglyphicis ἐπικρίσει.

Versiones hae fere sunt reliquae:

Heyden Weldt *vnd irer Götter-anfangklicher Vrsprung etc. aus viler glerten Maenner schrifften zusammen getragen. Diodori des sicilers sechs Bücher etc. Dictys des Candioten wharhaffte Beschreibung vom Troianischen Krieg etc.* Hori *eins vor dreytausend iaren in Aegypten Künigs vnd Priesters gebildte Waarzeichen, durch wölliche vor erfundenen Buchstaben, alle heymlicheyt der geystlichen vnd Weldtgelerten zu verston geben, auch anzeigt werden. Planeten Tafeln etc. Als mit entworffnen Bildungen gar lustig durchziert: Durch* Joh. Herold *beschrieben vnd inns teutsch zusammen gebracht. Getruckt zu Basel durch Henrichum Petri.* 1554. *f.* v. Goetzii Memor. bibl. Dresd. vol. II. fasc. V. pag. 405.

Oro Apolline Niliaco delli Segni Hieroglyphici, cioè delle significazioni di scolture sacre appresso gli Egitii. Tradotte in lingua volgare per M. Pietro Vasolli da Fivizzano. In Venegia, appresso Gabriel Giolito de Ferrari. 1548. 8. *v.* Paitoni *Biblioteca degli autori antichi — volgarizzati, tom. III. pag. 42.* — si in quibusdam catalogis ed. a. 1547. significatur, intelligi debet annus, quo Vasollus dedicationem scripsit et signauit. Est vna eademque editio. v. etiam *Crevenna* Catalogue etc. vol. IV. pag. 224.

Hieroglyphes, dits d'Horapolle. Ouvrage traduit du Grec par Mr. Requier. Amsterd. et Paris. 1779. 8. *Requier* adseuerat, se duobus codd. regiis vsum esse, ad meliorem textus formam atque interpretationem. Subiunxit quoque capita quaedam graece, secundum suam mentem emendata vna cum vulgari latina versione. In praefatione prouocat ad commentationem quamdam Abbatis *Rive*, bibliothecae quondam ducis de la Valiere praefecti, in qua ille negat; auctorem opusculi fuisse Horum Apollinem, sed Philippum, qui ex lingua aegyptiaca transtulisset in graecam. Quando autem putat, Philippum videri vixisse saeculo XV, id quidem abest a probabilitatis specie.] *Harl.*

Recentiores scriptores hieroglyphicam illustrantes.

VII. In Hieroglyphicis Aegyptiorum illustrandis praeter *Iohannem Pierium Valerianum* siue Petrum Valerium Bellunensem, qui viginti quatuor annos in quinquaginta sex circiter commentariis libris hieroglyphicorum contexendis periisse sibi affirmat Lib. VI. cap. 22. magnam et inuidiosam operam posuit *Athanasius Kircherus* in Oedipo Aegyptiaco, praecipue Tomi secundi classe 1. r) 3. 7. seqq. et Tho-

r) Classem tertiam tomi secundi inscripsit *Sphingem Mystagogam.*

et Tomo integro tertio, tum alio in opere quod Obelifcum Pamphilium infcripfit, fed Dauus faepenumero videtur non Oedipus: adeo multae eius expofitiones fubnixae funt lubricis et incredibilibus coniecturis, vt innui etiam fupra c. XI. num. 3. Binorum librorum libris duodefexaginta Pierianis fubiectorum auctorem ferunt *Coelium Auguftinum Curionem*, quibus in Lugdunenfi Ao. 1626. et Francofurtenfi Ao. 1678. editione adnexa funt Collectanea Hieroglyphica [P] fex libris vndique digefta fub titulis ordine Alphabetico difpofitis, nefcio quo auctore s). Sunt et in manibus eruditorum hominum *Laurentii Pignorii* t) et *Iohannis Macarii*, *Chifletiique* fcripta, quibus lucem arcanis quibufdam et obfcuris Aegyptiorum literis et figuris afferre conati funt, e quibus Pignorius in expofitione Menfae Ifiacae p. 44. non diffitetur, Horapollinis noftri auctoritatem magnam apud fe fuiffe. Vtinam vero in lucem prodiiffent *Iacobi Vindeti* Angli obferuationes, quas ad Plutarchi librum de Ifide et Ofiride vir doctus confcripferat, Kircheroque oppofuerat, vt ipfe teftatur Lib. de vita functorum ftatu p. 17. Denique *Iacobus Mafenius* v) in fpeculo imaginum veritatis occultae libro et capite fexto Hieroglyphica Hori Apollinis breui epitome complectitur, et hinc inde illuftrat. [Iudicia de Horapolline collegit Pope-Blount in Cenfura cel. auctor. pag. 1. 2. ed. Geneu. *Harl.*]

Hori plures. VIII. Fuere et praeter fupra nominatos, alii plurimi olim Hori nomine, x) vt *Horus Cynicus*, quem loquentem inducit in Saturnalibus Macrobius [Saturn. I. cap. 7.] *Hor* fiue *Horus*, Epifcopus Origenifta, apud Hieronymum ad Ctefiphontem contra Pelagianos. *Orus*, quem laudat Stephanus Byzantinus in Ἀθῆναι. Alius item *Horus* fiue *Orus* fiue *Orion* Grammaticus Milefius, et alter Thebanus, et tertius Alexandrinus, de quibus Sylburgius ad Etymologicum Magnum y). Nefcio, vtri ex his tribuenda, quae

s) Excerpta ex Chaeremonis ἱερογλυφικοῖς euoluiffe fe refert Erafmus in Adagio *feftina lente.*

t) *Menfa Ifiaca* Laurentii Pignorii commentario illuftrata, mutato titulo, faepius eft excufa, Venetiis 1605. Francof. 1608. Amftel. 1669. 4. Auctores plures, qui hanc et alias tabulas monumentaque aegyptiaca explicare aut euulgare fuftinuerunt, nominatos reperies in *Fabricii* Bibliographia antiquaria pag. 40. fq. et pag. 965. fq. edit. III. quorum numerus iis, qui noftra aetate in inueftigatione enarrationeque terrae et antiquitatis aegyptiacae verfati funt, facile augeri poteft. Vt igitur Iablonsk. in Pantheo aeg. Hiftorias et Memorias fociet. reg. Parif. Infcript. Mailleti, Niebuhrii aliorumque hiftorias aut itinera omittam, addam tantummodo *Warburton.* in legatione Mofis diuina vol. II. part. I. Comitis *Cayli* Sammlung von Aegyptifchen, Hetrurifchen, Griechifchen und Römifchen Alterthümern, ex interpret. theotifca, Noribergae 1766. 4. fect. I. pagg. 66. fqq. (*Wachteri*) Naturae et fcripturae concordiam, Lipfiae et Hafniae 1752. 4. fect. 1. vid. cap. feq. §. 5. *Harl.*

v) In Mafenii Speculo imaginum etc. cap. 58. pag. 682—696. edit. 1681. exftant quoque *Horap.* Hieroglyphica. *Heum.*

x) De *Horo* Valentinianorum vide Epiphan. haeref. XXXI. c. 15. Nempe Chriftus ipfis erat ὅρος et ὁροθέτης. ibid. c. 7. *Fabric. Horus* philofophus, amicus Symmachi, lib. II. epift. 39. *Heumann.* adde *Macrob.* Saturn. II. 2. p. 350. ed. Zeune. *Horus*, Lycaonis filius, Apollodori Bibl. lib. III. cap. 8. nr. 1. *Harl.*

y) Adde *Fabricium*, infra vol. X. pag. 42. et *Henr. Valefii* Emendationum libr. V. a Burmanno II. Amftel. 1740. 4. editos, pag. 153. cum nota et Burman. in Addendis pag. 233. vbi Codicis Efcurial. mentionem facit. *Hori* Alexandrini Orthographia excitatur a Stephano Byzantino in Ταυχειρος, inque Biblioth. *Montfauc.* Coislin. pag. 597. circa fin. et p. 286. In *Montfaucon.* Bibliotheca Coisliniana ex cod. 387. qui continet collectionem diuerforum interpretum in Aphthonii progymnafmata,

quae sub Ori nomine exstant de *polysemis dictionibus* in codice Regis Galliae 604. *z*). His adde *Horum Mendesium* iuniorem Medicum, cuius meminit Galenus Lib. II. de antidotis cap. 7. etsi Daniel Clericus in historia Medicinae parte 3. Lib. II. c. 1. p. 69. suspicatur *Bolum* forte Mendesium, (Medicum Democriteum Theophrasto iuniorem,) esse rescribendum, de quo infra Libro II. cap. 11. Fuit et *Horapollo* alius, Philosophus sub Zenone Imp., cuius meminit Suidas, locum de eo producens, ni fallor, e Damascio in vita Isidori. [P]

CAPVT XIV

I. *De Hostane Mago et scriptis ei tributis. Plures hoc nomine.* II. *Hystaspes itidem Magus, num diuersus a Dario Rege, Xerxis Patre.* III. *Vaticinia Hystaspis commendata a Christianis Scriptoribus ex Apocrypha Apostoli Petri praedicatione.* IV. *Iambe, et Imuthe.* V. *Isatis siue Isis et scripta ad eam relata.* VI. *Mensa Isiaca.* VII. *Lini tres. Threnodia Aegyptiis* Μανέρως *Graecis* Λῖνοι. VIII. *Varia scripta sub Lini nomine a veteribus memorata, et ex iis fragmenta quaedam.*

[Cum supplementis G. C. Harles.]

Hostanes Magus. I. HOSTANES seu, vt alii, *Ostanes*, vel vt apud Herodotum Lib. III. [68. 70. et alibi] id nomen scribitur, et apud Theodorum Melitoniotam praefatione in Astronomiam, *Otanes*, *a*) Magus, Zoroastris *b*) praeceptor fuisse, adeoque Homerum aetate superasse nonnullis est existimatus. Magum antiquissimum multi memorant, Apuleius in Apologia, Tatianus, Tertullianus de anima cap. 57. Arnobius Lib. I. Cyprianus de idolorum vanitate, Minucius Felix in Octauio, Augustinus Lib. VI. contra Donatistas c. 44. Lutatius ad 1. Thebaidos, v. 710. et alii. Plinius Lib. XXX. cap. 1. Homero iuniorem testatur his verbis: *Primus quod exstet, vt equidem inuenio, de Magia commentatus Ostanes, Xerxem Regem Persarum bello, quod is Graeciae intulit, comitatus, ac velut semina artis portentosae sparsisse obiter infecto, quacunque commeauerat, mundo. Diligentiores paullo aute hunc ponunt Zoroastrem alium Proconnesium. Quod certum est, hic maxime ad rabiem, non auiditatem modo scientiae eius, Graecorum populos egit.* [Ibidem Plinius paullo post, *Non leuem*, ait, *et Alexandri M. temporibus auctoritatem addidit professioni Magices* SECVNDVS OSTANES, *comitatu eius exornatus, planeque quod nemo dubitet, orbem terrarum peragrauit.*] Meminit et Plutarchus

smata, insignis locus excerptus legitur; in hoc pag. 596. sqq. enumerantur artium et disciplinarum inuentores, et accensentur grammaticis *Orus* et *Orapollo*, iis vero, qui de vocalibus ancipitibus scripserunt, *Orus*, de gentilibus, *Orion Thebanus*. Ibid. pag. 290. ex *Ori* Ethnicis quaedam verba adferuntur. ibid. p. 499. ex Lexico inedito amplo magna pars excerpitur: vbi pag. 501. lin. vlt. *Orus Milesius* testis aduocatur, Sagarin, Phrygiae fluuium, nomen accepisse ἀπὸ Σαγγάρου τοῦ υἱοῦ Μίδα. *Harl.*

z) *Oro Alexandrino* tribuit *Fabricius* ipse infra vol. VII. pag. 67. vbi plures *Oriones* et *Oros* memorat. *Harl.*

a) Arabibus apud Seldenum V. 11. de iure N. et G. p. 625. *Andshan* f. *Aidsan*. adde Baluzium ad Cyprian. p. 458. *Harl.*

b) Ex Aegypto in Persiam venisse videtur, nec fuisse praeceptor primi Zoroastris Nino aequalis, sed alterius Persae vel ne huius quidem fortassis: nam, vt Plinius, *diligentiores paulo ante hunc ponunt Zoroastrem.*

chus de defectu oraculorum, et Iamblichus in Theologumenis Arithmeticae ex Nicomacho Geraseno p. 43. *Καὶ Βαβυλωνίων οἱ δοκιμώτατοι καὶ Ὀστάνης καὶ Ζωροάστρης ἀγέλας κυρίως καλοῦσι τὰς ἀστρικὰς σφαίρας.* Mox alterum praeterea Hostanem Plinius memorat, *qui Alexandri M. aetate non leuem auctoritatem addiderit Magicae professioni:* et Laertius in prooemio integram refert Magorum successionem, quos Ὀστάνας vocat multitudinis numero, et Suidas: Ὀστάναι, inquit, *οὗτοι πρώην παρὰ Πέρσαις Μάγοι ἐλέγοντο*, quam in sententiam scholion graecum se in MStis Tatiani codicibus repetiisse testatur Gesnerus c). Astrorum quoque cognitionem a Zoroastre, et post hunc ab Ostane primum excultam tradit Suidas in Ἀστρονομία. Librum *de arte chemica* inter antiquos Persarum libros sub Ostanis Magi et Philosophi, qui Zoroastris praeceptor fuerit, nomine ferri, testatur Thomas Hyde in praef. ad librum de religione veterum Persarum d). Sed [ʀ] et inter Graecos libros Chemicos Ostanis nomen occurrit, vt docet Reinesius p. 155. Var. Lect. et in Catalogis MStorum Lambecius, Labbeus, Du Fresnius. Apud Syncellum p. 248. et in Scaligeri Eusebio p. 53. haec legas, quibus nullam fidem habent Scaliger in notis, et Bochartus Geographiae sacrae p. 235. *Δημόκριτος Ἀβδηρίτης φυσικὸς φιλόσοφος, ἤκμασεν ἐν Αἰγύπτῳ μυηθεὶς ὑπὸ Ὀστάνου τοῦ Μήδου σταλέντος ἐν Αἰγύπτῳ παρὰ τῶν τηνικαῦτα Περσῶν ἄρχειν τῶν ἐν Αἰγύπτῳ ἱερῶν ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Μέμφεως σὺν ἄλλοις ἱερεῦσι καὶ φιλοσόφοις, ἐν οἷς ἦν καὶ* Μαρία τις Ἑβραία σοφή, καὶ Παμμένης, *συνέγραψε περὶ χρυσοῦ καὶ ἀργυροῦ καὶ λίθων καὶ πορφύρας λοξῶς. Δημόκριτος δὲ καὶ Μαρία ἐπηνέθησαν παρ' Ὀστάνου, ὡς πολλοῖς καὶ σοφοῖς αἰνίγμασι κρύψαντες τὴν τέχνην*, Παμμένης *δὲ κατέγνωσαν ἀφθόνως γράψαντος.* Suppostititium *Hostanis* de Maria oraculum ex MSto codice sexcentorum annorum Graece edidit *Rich. Bentleius* in Epistola Malalae subiecta p. 10. *Hostanis* Octateuchum laudat Eusebius libro praeparationis Euangelicae primo extremo e).

c) Et tamen apud Herodotum l. m. Otanes Princeps exstitit eorum, qui Pseudo-Smerden vi adgrederentur, eumque cum Magis interficerent. *Harl.*

d) Liber definitionum siue aphorismorum duodecim *Osthanis* sapientis, de lapide glorioso siue philosophico, e graeca lingua in Persicam et Chorasanicam, deinde in Arabicam ab anonymo conuersus: cod. arabic. cum aliis *Osthanis* opusculis de arte chymica in bibl. regia Paris. cod. 972. pag. 204. Catal. Paris. bibl. tom. 1. *Harl.*

e) *Lambecius* in Comm. de bibl. Vindob. P. II. lib. et tom. VI. col. 383. sq. memorat cod. MS. graecum: *Ostanis philosophi, cognomine Magni, ad Petasium Epistola chymica*, *suppostititia, sed antiqua, de compositione, vsu et effectu aquae argenti viui;* quae quoque MS. latina, interprete anonymo, in eadem bibliotheca exstat. (itid. in *Montfauconii* Bibl. bibliothecarum MSS. pag. 553. D.) Lambec. eum cum Plinio H. N. XXX. c. 1. refert ad Xerxis, regis Persarum, tempora, et prouocat ad Prodromum suum historiae literar. lib. 1. cap. 5. §. 4. et cap. 7. §. 5. et lib. 2. cap. 11. pag. 208. — Idem Lambec. in Comment. pag. 386. sq. ex Democriti Abderitae Physicis, MS. (opere infimae aetatis supposito) locum longum excerptum dedit, in quo narratur, Ostanis libros chymicos ab illo intra columnam templi Memphitici esse inuentos. — *Ostanis*, *Hierothei*, *Archelai* et *Pelagii* opuscula de sacra et diuina arte, MS. cod. saeculo XVI. exaratus, in biblioth. reg. Paris. teste Catal. P. II. cod. 2249. pag. 470. *Eorumdem* et aliorum Chymicorum opuscula in *Montfaucon* Bibl. bibliothecarum pag. 677. A). — eadem inter codd. Vossianos in Biblioth. Lugd. catal. pag. 397. n. 47. — *Ostanis* philosophi ad Petasium de diuina arte philosophorum, in biblioth. Ambros. Mediolan. apud *Montfaucon* l. m. pag. 502. D. — Inter codd. Vossianos, cod. arab. *Ostanes* philosophus de lapide philosophorum, in Cat. Bibl. Lugd. B. p. 443. n. 799. — gr. cod. Venet.

Hystaspes. II. HYDASPES, HISTASPES siue potius HYSTASPES, (ita enim scribendum docuit Theodorus Canterus Lib. II. c. 19. Var. lect.) Magus et vates habitus antiquissimus, vtpote qui multo ante, quam Troiana gens conderetur, praefatus esse dicitur, sublatum iri ex orbe imperium nomenque Romanum, vt refert Lactantius Lib. VII. cap. 15. et a Persis existimatus aequalis fuisse Zoroastris, vt docet Agathias Lib. II. p. 58. qui tamen addit incertum esse, quis demum sit ille Hystaspes. Alii enim eundem faciunt longe iuniorem Homero, Darii Regis patrem, de quo Herodotus Lib. I. cap. 209. Sed errant saltim in eo, quod Regem f) faciunt et ipsum, vt Ammianus Marcellinus Lib. XXIII. p. 374. Lactantius autem, qui longe vetustiorem Darii parente habuit, antiquissimum Medorum Regem appellat, nescio quam vere. Machagistiae siue Magiae post Zoroastrem praecipuus auctor traditur, qui, si credimus Ammiano, *cum superioris Indiae secreta fidentius penetraret, ad nemorosam quandam venerat solitudinem, cuius tranquillis silentiis, praecelsa Brachmanorum ingenia potiuntur: eorumque monitu rationes mundani motus et siderum purosque sacrorum ritus, quantum colligere potuit eruditus ex his, quae didicit aliqua sensibus Magorum infudit, quae illi cum disciplinis praesentiendi futura per suam quisque progeniem posteris aetatibus tradunt.* Sed et Darius Rex sepulchro suo inscribi iussit, ὅτι μαγικῶν γένοιτο διδάσκαλος, siue *quod Magica et ipse docuisset*, teste [ꝑ] Porphyrio Lib. IV. περὶ ἀποχῆς, vt vel hoc nomine probabile multis fuerit, Hystaspen illum celebrem Magum non diuersum fuisse a Darii parente, quod et Thomae Stanleio placuit lib. II. Philosophiae Orientalis cap. 2.

Vaticinia eius ficta. III. Qualiscunque vero fuerit iste Hystaspes, eius vaticinia non modo a Lactantio laudantur, sed et *Iustino Martyre* Apologia prima, (quae secunda vulgo audit) duobus locis, quorum vnus exstat f. 66. Σίβυλλα δὲ καὶ Ὑστάσπης γενήσεσθαι τῶν φθαρτῶν ἀνάλωσιν διὰ πυρὸς ἔφασαν. Vbi Grabius eum putat, prae oculis habuisse Apocrypham Petri Apostoli praedicationem, quam mox e Clemente Alex. memorabo. Alter locus Iustini exstat f. 82. vbi ait, malorum daemonum opera effectum esse, vt mortis supplicium constitueretur aduersus librorum Hystaspis aut Sibyllae aut Prophetarum lectores. Denique *Clemens Alex.* Lib. VI. Stromatum p. 636. ex Apocrypha Petri praedicatione testatur, Paulum ipsum Apostolum Sibyllinorum et Hystaspis lectionem commendasse. Δηλώσει πρὸς τῷ Πέτρου κηρύγματι ὁ Ἀπόστολος λέγων Παῦλος. Λάβετε καὶ τὰς Ἑλληνικὰς βίβλους, ἐπίγνωτε Σίβυλλαν, ὡς δηλοῖ ἕνα Θεὸν καὶ τὰ μέλλοντα ἔσεσθαι, καὶ τὸν Ὑστάσπην λαβόντες ἀνάγνωτε καὶ εὑρήσετε πολλῷ τηλαυγέστερον καὶ σαφέστερον γεγραμμένον τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ g). Quamuis enim Cotelerius non Pauli haec, sed Clementis verba esse contendat, et illa ὁ Ἀπόστολος λέγων Παῦλος ad praecedentia apud Clementem referri debere putat, in iudicio de Epistola secunda Clementis Romani f. 182. tamen verisimiliorem esse communem aliorum sententiam, qui haec ex Apocrypho, nescio quo, libro

net. D. Marci 299. in Catal. Theupoli pag. 140. adde *Bruckeri* Histor. critic. philosoph. vol. I. pag. 159. sq. *Harl.*

f) Ex Thoma Hydeo de religione veterum Persarum cap. 23. quod est de *Gushtaspe* siue *Hystaspe*, apparet, hunc Hystaspen Magum a Persis scriptoribus eundem haberi cum ipso Dario Xerxis Patre, et sub eius regno fuisse etiam Zerdusht siue Zoroastrem, nouae apud Persas religionis institutorem, cuius praeceptor Hostanes, de quo iam dixi.

g) Hystaspis scripta a Gnosticis conficta esse, statuit *Huetius* lib. II. quaest. Aln. cap. 21. pag. 298. *Heum.*

libro tanquam Pauli verba a Clemente Alex. laudari existimant, probauit *Beveregius* in codice canonum vindicato part. 1. cap. 14. §. 7. h). Ceterum *Dauidi Blondello* Lib. I. de Sibyllis cap. 5. et 26. *Petro Petito* Lib. III. de Sibylla cap. 17., absurdum videtur, quod Paulus Apostolus Hystaspis et Sibyllinorum lectionem commendauerit, quasi debuerit omnia in illis scriptis probare, qui veritatem de vno Deo in iis agnoscendam gentibus praedicauit. Contra plurimum illi testimonio tribuunt *Baronius* apparat. n. 18. *Montacutius* in Analectis p. 143. et qui idem prope liber est in Apparatu p. 134. *Isaacus Vossius* in responsione ad iteratas Simonii obiectiones p. 368. et de Sibyllinis Oraculis c. 6. *Io. Ernestus Grabe* T. I. spicilegii Patrum p. 66. Nihilo secius cum certum sit, scriptores Christianos illius aetatis passim ad incertas Apocryphas scripturas prouocare, praecipue Clemens Alexandrinus non raro illas aduocet, haud miror adeo, traditionem istam *Casaubono* Exercitat. 1. sect. 10. nulla fide dignam visam fuisse [P]. [conf. *Bruckeri* histor. crit. philos. vol. 1. pag. 158. sq. et Adpend. siue vol. VI. pag. 71. *Harl.*]

Iambe et Imuthe. IV. IAMBE Poetria quoque hoc loco non praetereunda, propter haec, quae de illa legis in Scholiis ad Euripidis Orestem. v. 962. Ἰάμβη τις δούλη τῆς Μετανείρας, ἀθυμοῦσαν τὴν Θεὸν ὁρῶσα, γελοιώδεις λόγους καὶ σκώμματά τινα ἔλεγε, πρὸς τὸ γελάσαι τὴν θεόν. Ἦσαν δὲ τὰ ῥήματα, ἅπερ αὐτὴ πρῶτον εἶπεν, ἰαμβικῷ μέτρῳ ῥυθμηθέντα. Ἰάμβη δὲ θυγάτηρ Ἠχοῦς καὶ τοῦ Πανός, Θρᾷσσα δὲ τὸ γένος i). De IMUTHE Asclepii matre eique tributis libris mentionem iam feci supra cap. X. §. 11.

Isatis. V. ISATIDEM nescio quam, inter scriptores ante Homerum refert, quem saepius nominaui, Tatianus, et e Tatiano Eusebius Lib. X. praepar. Certe illius vix alibi mentio occurrit; vnde sunt, qui pro Isatide legant *Isidem*, vt intelligatur mater Hori, a qua filius edoctum se non diffitetur, quemadmodum Isis in Epitaphio testatur, se edoctam ab Hermete, vt ex Diodoro Siculo, cum de Hermetis scriptis agerem, k) obseruaui. Μέλη ad suam vsque aetatem in Aegypto vsitata Isidos ποιήματα esse, testatur Plato Lib. II. de legibus, [p. 790. A. Frf. quem locum non de carminibus, sed modulis Musicis intelligendum esse, quae apud Platonem praecedunt, suadent. Isidis sacra Romam perlata refert in Caracalla Spartianus l). Sueuis celebrata, Tacitus c. 9. de moribus Germanorum. Sibylla

h) Dixi etiam de hoc loco in Codice Apocrypho N. T. p. 797. *Fabric.* confer. quoque *Marsham* Chron. Can. ad saec. IX. p. 145. inprimis *Bayle* Diction. V. Zoroaster, Not. B. p. 555. sq. de locis Agathiae, Lactantii, Iustini Martyris, Ammiani Marcell. etc. supra memoratis docte disputantem. Omnium optime de his locis egit b. C. G. F. Walchius in Comm. de Hystaspe eiusque Vaticiniis ap. Patres, in Commentationibus Soc. Reg. Gotting. T. II. Class. philol. n. 1. *Harl.*

i) Eadem paene leguntur apud *Etymologum* v. Ἰάμβη. adde *Apollodori* Biblioth. lib. I. cap. 5. 1. et *Olearii* diss. de poetriis gr. §. 39. *Harl.*

k) Supra cap. VII. num. 5.

l) At iam diu antea nota receptaque fuerunt Romae sacra Isidos. v. *Tibull.* I. 3. 23. sqq. ibique Brouckhus. quamquam et Isis et Isidos sacra interdum parum honorifice habita fuerint a Romanis. v. *Propert.* II. 24. *Iuuenal.* VI. 489. 526. IX. 22. aliosque, et *Brouckhus.* ad Tibull. I. 5. 44. adde *Eudociae* Ιωνιάν p. 239. At enim antiquitatem cultumque Isidos religiosum apud Graecos, Romanos, Germanosque pluribus explicare, aut auctores, in docta illius rei expositione versatos, qui bene multi sunt, enumerare, non est huius loci atque instituti. Multa docte collegit et erudite exposuit *Io. Gottlob Boehme* in binis dissertatt. *de Iside Sueuis olim culta, ad loc. Taciti de mor. Germ. cap. IX.* Lips. 1748. et 1749. *Harl.*

Libro V. p. 553. edit. Gallaei, se vocat Ἴσιδος γνωστὴν siue familiarem. Libros Ori et Isidos memoraui etiam supra c. XIII. n. 2.

Isiaca mensa. VI. De *mensa Isiaca*, cuius Archetypum hodie exstat Taurini in palatio Celsissimi Sabaudiae Ducis, praeter Kircherum T. 3. Oedipi et Pignorium, videndus *Wagenseilius* libro de Norimberga p. 83. seq. et in libro Germanice edito de institutione Principis iuuenis a studiis literarum abhorrentis p. 226. sq. Neque improbauerim sententiam Olai Rudbeckii, qui part. 2. Atlanticae c. 11. contendit, mensa Isiaca nihil aliud contineri quam figuras duodecim anni mensium. Sane testari possum, eandem coniecturam mihi, antequam Rudbeckium inspicerem, in mentem venisse. Nec dubito, facilius eam probatum iri viris doctis, quam Kircheri triades, vel quod *Ioh. Fridericus* [m]) ***Herwartus ab Hohenburg*** in admirandis Ethnicae Theologiae Mysteriis, Monachii Ao. 1626. 4. editis contendit, non mensa Isiaca tantum, sed multis aliis quoque abstrusis figuris fabulisque, ***magnetis*** pyxidisque nauticae naturam et admirandos effectus et vsum in nauigatione a veteribus adumbratos fuisse. [Plures auctores, qui tabulam Isiacam illustrarunt, nominantur in *Fabricii* Bibliograph. antiquar. p. 40. ed. III.]

Linus. VII. LINI nomine tres antiquissimi fuisse perhibentur, vnus Chalcidensis, Psamathes et Mercurii, vel Apollinis et Terpsichores, siue, vt Pausanias auctor est, Vranies et Amphimari filius: (vide Menagium ad Laert. Lib. I. sect. 4.) alter Ismenii, Thebanus; et tertius Linus Narcissus, quem [?] addit Eustathius ad Iliad. Σ. p. 1223. [n])

In

m) Explodit Herwartum Kircherus ipse T. 3. p. 255.

n) *Eudocia* in Ἰωνιᾷ bis de Lino vel potius Linis differit; primum, idque vberius pag. 277. vbi, Linum, tradit, fuisse Vraniae filium, et cantici cuiusdam inuentorem, ab Apolline interemtum: post addit: ἐπεὶ τὸν Λίνον καταλύσας, χορδαῖς ἐνέτεινεν ὄργανον· ὁμοίως καὶ Φιλόχορός φησιν ὑπὸ Ἀπόλλωνος ἀναιρεθῆναι, διότι πρῶτος τὸν Λίνον καταλύσας, χορδῇ ἐχρήσατο εἰς μουσικὴν ὄργανον. ἐτάφη δὲ ἐν Θήβαις, καὶ ἐτιμᾶτο ὑπὸ τῶν ποιητῶν θρηνώδεσιν ἀπαρχαῖς. Tum recitat vetus epigramma et Hesiodi versus a Fabricio iam memoratos. Dein prodit, diuersum esse secundum veterem historiam musicum Linum, Herculis praeceptorem ab eo, cuius meminisset Theocritus, qui etiam narrasset, ab Lino Herculem Apollinis filium edoctum fuisse litteras, deinde obseruat, veteres Lino vice chordae vsos esse ad citharam, vnde, nomine manente, chorda vocaretur λινον. Iam ex Herodoto modum originemque cantici, λίνος, apud Aegyptios memorat, et mortuus vnicus quidam regis Aegyptiaci filius θρήνοις, ait, ὑπ' Αἰγυπτίων ἐτιμήθη, καὶ ἡ ἀοιδὴ αὕτη καὶ μόνη σφίσιν ἐγένετο. ἐντεῦθεν δὲ ἀναφαίνεται, ὅτι κυρίως αἴλινος ὁ ἐπὶ τῷ αὐτῷ λίνῳ αἶλιγμος, εἰ καὶ ἄλλως διαφορεῖται τῇ σημασίᾳ κατὰ τὸν Ἀθηναῖον ἀκόντα, ὡς ἐν γάμοις μὲν ᾠδῇ, ὑμέναιος· ἐν δὲ πένθεσιν, ἰάλεμος· λίνος δὲ καὶ αἴλινος ἔν τε πένθεσι, καὶ ἐπ' εὐτυχῇ μολπῇ κατ' Εὐριπίδην· (Hercul. Furent. v. 348. quod quidem valet quodammodo ad firmandam Fabricii coniecturam, in fine huius segmenti factam.) Tandem addit, historiam tres memorare Linos: primum filium Calliopes; alterum filium Apollinis et Chalciopes, tertium Narcissum: atque adnotantibus veteribus, Homerum, licet sciuisset chordam, tamen vocare *linum*. Medium, qui noster est poeta, fuisse Apollinis filium a patre edoctum, innuit quoque *Virgil.* Ecl. IV. 56. 57. A superiore Lino discernit Eudocia pag. 282. alium *Linum* Chalcidensem, Apollinis et Terpsichores filium, siue, secundum alios, (coll. ***Pausania*** IX. 29. pag. 766.) F. Amphimari et Vranies, siue (secundum *Hermodorum*, v. ***Viues*** ad Augustin. de C. D. XVIII. 14.) Mercurii et Vranies: qui dicatur primus e Phoenicia Graeciae intulisse litteras, (quod etiam narrat Suidas, e quo transscripsit Eudocia hanc particulam; quod tamen negat editor atque interpres Marmorum Taurinensium, Augustae Taurinorum 1743. 4. part. 1. pag. 108.) exstitisse illum Herculis praeceptorem et carminis Lyrici primum auctorem: Alium

quoque

In primum ab Apolline, vt ferunt, vel ab Hercule, vt habet Aelianus III. 32. Var. Hist. (quod chordae vsum vice filorum e lino in cithara primus docuisset,) interemtum ac sepultum Thebis ferebatur olim solennis o) threnodia Aegyptiis Μανέρως, Graecis Λίνος dicta, et in Phoenice etiam, Cypro et aliis locis decantata, cuius post *Homerum* Iliad. Σ. v. 570. [ibi coll. Schol. et Pausania Boeotic. p. 584.] meminere *Herodotus* L. II. c. 79. [qui locus omnino notandus est, ibique conferendae notae Wesselingii ac Valckenarii, pag. 140. *Harl.*] Pausanias p. 766. *Athenaeus* Lib. XIV. p. 619. *Suidas* [voc. Λίνος, vbi vid. Küsteri nota pag. 449. tom. II.] et alii. *Eustathius:* Λίνος εἶδος ᾠδῆς κατὰ Ἀρίσταρχον ἢ ὕμνου, ὡς καὶ ὁ παιὰν καὶ ὁ διθύραμβος. ὠνόμασται δὲ Λίνος τὸ τοιοῦτον ᾠδικὸν εἶδος, ἢ ὡς μετὰ λίνου ἤτοι χορδῆς ᾀδόμενος (conf. Ez. Spanhemium ad Callimachum p. 466. sq.) ἢ ἀπό τινος Λίνου ἀνδρὸς ἥρωος. Φασὶ γὰρ οἱ παλαιοὶ ποιημάτιον τί ἐπὶ τῷ Λίνῳ εἶναι, ὃ Σφαῖρα μὲν καλεῖται, εἰς Ὀρφέα δὲ ἀναφέρεται. Φιλόχορος δὲ ὑπὸ Ἀπόλλωνος ἀναιρεθῆναι τὸν Λίνον φησὶ, διότι πρῶτος τὸν Λίνον καταλύσας χορδῇ ἐχρήσατο εἰς Μουσικῆς ὄργανον. Ἐτάφη δὲ ἐν Θήβαις

quoque esse Linum Thebanum, iuniorem *poetam* (ποιητὴς non additus est a Suida, at paullo post apud eumdem Suidam *Linus* dicitur παρὰ Θηβαίοις φιλόσοφος.) Hunc *Linum Thebanum*, vel Cecropem Atheniensium et temporibus Troianis Palamedem Argiuum, secundum quosdam, reperisse sexdecim litterarum formas, scribit *Tacitus* Annal. lib. XI. cap. 14. vbi vide Lipsium et Ernestium. Chalcidensem tamen et Thebanum Linum alii non discernunt; sed vnum eumdemque et fratrem Orphei fuisse tradunt: Chalcide nempe in Euboea, (vnde a Plutarcho de musica in principio, vol. X. p. 651. ed. Reiske, *Linus* vocatur ὁ ἐξ Εὐβοίας,) hodie *Negroponte* dicta, Thebano patre, natum, Thebas venisse, in Thebanam receptum ciuitatem, et ab Hercule, discipulo, interfectum. v. *Apollodori* Biblioth. I. 3. 2. et II. 4. 9. (adde *Barberium* de Miseria poet. gr. pag. 489. et *Dau. Theodos. Lehmanni* diss. Casus poetarum tragicos enumerans, Wittebergae 1714. pag. 11.) Orpheo eum facit iuniorem *Theodoretus* tom. IV. Opp. serm. II. fol. 494. Fragmentum Lini de fine hominis morali ex Stobaeo adfert illustratque *Zentgrau.* in II. disp. pag. 1. et 2. *Speciminis antiquitatum moralium.* Argentor. 1696. 4. *Io. Gottfried Hauptmann*, Director quondam Gymnasii Gerani, qui *Linum sistit* in singulari quadam prolusione, Gerae 1760. 4. historiam fabulasque de Linis in meliorem redegit ordinem, atque explicuit, et *Linum*, de quo hic potissimum agitur, ducibus *Pausania* IX. 29. fin. et *Theocrito* in Idyll. 24. 103. sqq. filium Apollinis esse ait, et distinguit a primo *Lino*, eximio musico, Amphimari aut Mercurii filio, a Phoebo per inuidiam iracundiamque in Euboea sublato. Hic igitur is est, quem Eudocia primo loco nominauit. Huic proximus est Linus, Lycaonis, Arcadum regis, filius, Pelasgi nepos. Post Apollini duo filii eiusdem nominis tribuuntur: alter noster, qui Chalcidensis et Thebanus adpellatur; alter e Psamathe, Crotopi regis Arginorum filia, generatus, qui nece, indeque ira Apollinis orta terraeque grauissima notus est. v. *Pausan.* II. 19. fin. et *Statii* Theb. I. v. 569-669. ibique *Barth.* ad v. 580. et VI. 64. Tum recenset Hauptmann alios Linos: n. *Linum* theologum Pythagoricum; ab illisque diuersum *Linum*, historicum Oechaliotam; a Fabricio iam laudatos. Denique nominat *Linum*, cum apostolo Paullo Romae versatum, (II. Tim. IV. 21.) et, secundum vulgarem tritamque opinionem, in pontificatu Petri successorem. Denique percenset merita inuentaque *Lini* nostri, maximam partem a Fabricio iam memorata: tamen notabiliora quaedam animaduertit aut vberius probat. Est quoque *Linus* paedagogi nomen apud Martial. XII. 49. — De cantu *Linus Maneros* copiosus est Abbas *Mignot* in disp. de cultu Phoenicum religioso, in Mem. litterat. acad. Paris. Inscript. vol. 36. a. 1774. pag. 95. sqq. illaque voce. ex Phoenicum lingua deriuat. *Harl.*

o) Poetis quibusdam etiam Tragoediae argumentum praebuit Linus, vt Achaeo Eretriensi, cuius Λίνον memorat Athenaeus Lib. XV. Linum cum Zoroastre perperam confundit Phil. Cluuerus Germaniae Antiquae p. 169.

Θήβαις, καὶ ἐτιμᾶτο ὑπὸ τῶν ποιητῶν θρηνώδεσιν ἀπαρχαῖς. Hesiodus: [apud Eustath. ad locum Homeri supra laudatum p. 1223.]

Οὐρανίη δ' ἄρ' ἔτικτε Λίνον πολυήρατον υἱόν,
Ὃν δὴ ὅσοι βροτοί εἰσιν ἀοιδοὶ καὶ κιθαρισταί,
Πάντες μὲν θρηνοῦσιν ἐν εἰλαπίναις τε χοροῖς τε,
Ἀρχόμενοι δὲ Λίνον καὶ λήγοντες καλέουσι.

Pamphi siue Pamphoi threnum in Lini funus, quem ob miserum casum οἰτόλινον vocauit, memorat Pausanias Boeoticis p. 767. Vetus Epigramma:

Ὦ Λίνε πάντα θεοῖσι τετιμένε, σοὶ γὰρ ἔδωκαν
Ἀθάνατοι πρώτῳ μέλος ἀνθρώποισιν ἀεῖσαι.
Ἐν ποδὶ δεξιτερῷ, Μοῦσαι δέ σε θρήνεον αὐταὶ
Μυρόμεναι μολπῇσιν, ἐπεὶ λίπες ἡλίου αὐγάς p).

Io. Clericus ad Hesiodum p. 329. et ante eum *Vossius* de arte Poetica cap. 13. sect. 3. obseruant, לין Phoenicia lingua significare *eiulatum*, *gemitum:* sed hoc forte non obstat, quo minus a Lino illo celebri lessus iste nomen acceperit, vt diserte tradit Pausanias. Et obseruat ex Euripide Athenaeus, Λίνον et αἴλινον cantari solitum οὐ μόνον ἐν πένθεσιν, ἀλλὰ καὶ ἐπ' εὐτυχεῖ μολπῇ. Pausanias addit, Aegyptio nomine carmen illud dictum *Maneros.* Καλοῦσι δὲ τὸ ᾆσμα Αἰγύπτιοι τῇ ἐπιχωρίῳ φωνῇ Μανέρων. Mentio huius etiam apud Plutarchum Lib. de Iside et Osiride, p. 357. Suidam in Μανέρως et περιμανὼς, Theophilus Lib. II. ad Autolycum p. 139. auctor est, cultum, qui Saturno deferebatur, ex quorundam sententia introductum esse a Lino, quem *Ilium* quoque vocatum refert. (forte αἴλινον.) Vide praeterea, si placet, Nic. Loënsem X. 3. Epiphyllidum. [P] [in *Gruteri* thes. crit. tom. VI. pag. 691. s. sub finem.]

Lini scripta. VIII. Apud Laertium q) in prooemio *Linus* dicitur carmine scripsisse κοσμογονίαν ἡλίου καὶ σελήνης πορείαν καὶ ζώων καὶ καρπῶν γενέσεις. Additur et initium poematis Lini, quod ita se habet: ἦν ποτέ τοι χρόνος οὗτος ἐν ᾧ ἅμα πάντ' ἐπεφύκει, et ex hoc Anaxagoram docuisse ὅτι πάντα χρήματα γέγονεν ὁμοῦ. Pausanias tamen p. 767. diserte tradit, Linum non istum modo, sed et alterum iuniorem Ismenii filium, r) nihil scripsisse, vel saltem illorum scripta aetatem non tulisse. Et Origenes Lib. I. contra Celsum p. 14. καὶ Λίνου μὲν ὃν προέταξεν ἐν οἷς ὠνόμασεν ὁ Κέλσος, οὔτε νόμοι οὔτε λόγοι φέρονται, ἐπιστρέψαντες καὶ θεραπεύσαντες ἔθνη. Verum a Sexto Empirico aliisque refertur

p) Ad recentiorem tamen Linum, non ad Amphimari filium naenias illas adstringere malit Hauptmannus. *Harl.*

q) §. 3. et 4. vbi dicitur Linus sagitta ab Apolline percussus fuisse, i. e. pestilentia correptus obiisse: pestilentia enim est sagitta Apollinis. *Heum.*

r) Linum, Ismenii filium, a Lino, Apollinis filio, male distingui a Pausania, animaduertit *Hauptmann* l. c. quia Ismenius Apollo Thebanus cognominetur, ab Ismeno, vel fluuio, iuxta Thebas, vel filio Pelasgi, qui simul nomen fluuio dedit. *Harl.*

fertur inter eos, quos ante s) Homerum carmina scripsisse fama fuerit, tum versus aliquot Lini producuntur ab Eusebio ac Stobaeo, t) quos habes etiam in Poesi Philosophica H. Stephani p. 112. sq. quibus adde versus duodecim e Lini περὶ φύσεως κόσμε, adductos a Stobaeo Phys. tit. 13. v) [vide quoque versus a Stobaeo seruatos in *Brunckii* gnomicis poetis graecis, Argentor. 1784. p. 128.] Virgilius Ecloga IV. v. 56. sq. *Non me carminibus vincet nec Thracius Orpheus, Nec Linus. Diodorus Siculus* Lib. III. p. 140. ex Dionysio Mythologo refert, Linum primum inuentorem fuisse ῥυθμῶν καὶ μέλες, primum literas a Cadmo e Phoenicia allatas, Graecae applicuisse dialecto x) et nomina singulis imposuisse et characteres διατυπῶσαι, quod et Suidas testatur, additque, eum μέσης λυρικῆς πρῶτον γενέσθαι ἡγεμόνα. Diodorus porro memorat, eundem poesi et cantu admirandum plures habuisse discipulos, sed in his celeberrimos tres: Herculem, Thamyrin et Orpheum, y) quorum Hercules cum disceret canere cithara, ingeniique tarditate disciplinam non caperet, et a Lino plagis castigatus esset, in iram effusus magistrum interfecit, z) vt narrat etiam Pausanias, sed id alteri Lino iuniori Ismenii filio accidisse testatur. Herculem Lini discipulum notauit quoque Clemens Alexandrinus primo Stromate lib. I. p. 323. ed. 1688. Orpheum et Linum primo loco inter septem Graeciae sapientes numerat Hippobotus apud Laertium in Thalete aa). Eundem Linum addit Diodorus literis Graecis conscripsisse primi Dio-

s) Apud Bochartum lib. I. Chanaan c. 20. vbi scriptores quosdam Homero antiquiores recenset, pro *Lycus, Orpheus, Musaeus* legendum *Linus*, *Orpheus* etc. etsi sphalma illud seruatum quoque *in* editione operum Bocharti. Leusdeniana.

t) v. Stobaei Florileg. Grotii p. 37. et *Valcken.* Diatr. in Fragm. Euripidis p. 281. qui emendat quaedam. *Harl.*

v) *Lini* versus a Stobaeo laudatos iuniori Lino tribuit Eduardus Philippus in theatro poetarum, p. 108.

x) *Io. Guil. Bergerus* de Lino, Wittebergae 1718. tres dissertationes ventilauit; quarum priores Λίνον ᾆσμα exponunt, vltima, ὑπομνηματικὴ et ἀνασκευαστικὴ, Huetii sententiam, Linum fuisse eundem ac Mosen, refutat. Is igitur diss. III. §. 12. arbitratur, litteras illas, a Lino linguae graecae adcommodatas, esse Pelasgas dictas, quales habuerint, *Herodoto* teste, (V. 59.) inscriptiones Thebis in Apollinis templo repertae. *Harl.*

y) Hauptmanno videtur maior natu Linus, cui discipulos, Orphea, Thamyrin et Herculem adiungunt: immo quem Amphionis aetatem attigisse putant, carminum ac musicae persuasionibus, Thebarum moenia promouentis. (Philarch. mythol. IV. 10.) Orphei fratrem dicunt alii Linum, Apollinis filium. *Harl.*

z) Alios Magistrorum suorum interfectores colligit Bonifacius XV. 10. Hist. ludicrae.

aa) Inter philosophos numeratur a Suida supra memorato et ab Hermippo apud *Diogen. Laert.* I. 42. *Quintilian.* I. O. lib. I. 10. 9. (pag. 103. ed. Burm. vbi vide Almelou.) „quis ignorat, ait, Musicen tantum iam illis antiquis temporibus non studii modo, verum etiam venerationis habuisse, vt *iidem Musici, et vates, et sapientes iudicarentur?* mittam alios: *Orpheus et Linus*, quorum vtrumque diis genitum — — posteritatis memoriae traditum est." — Facundiae repertorem facit eum *Nonnus* Dionys. libr. XXXXI. 374. sq. Θρῆνοι eum confecisse, narrat *Plutarch.* de Musica, pag. 1131. aut secundum Reiskii edit. vol. X. p. 651. sed Plutarch. eum *Linum*, qui Amphionis tetigit aetatem, designat. De diis Linum poemata scripsisse, ideoque theologum nuncupatum esse, auctor est *Augustinus* de C. D. XVIII. 14. Fragmenta eiusmodi carminum, quamquam recentioris aetatis, reperiuntur in Poetis graecis heroic. ed. H. Steph. II. p. 483. et Lectii tom. I. pag. 736. Praeter ea Lini, quae putantur, fragmenta sunt in *Hertelii* Sententiis variorum poetarum vett. etc. Basil. 1561. 8. et saepius recus., in *Henr. Stephani* poesi philosophica. 1574. 8. pag. 112., in *Sylburgii* Sententiis Theognidis, Phocylidis et aliorum, gr. et lat. Heidelb. 1596. 8. Francof. 1603. 8. Vltraiecti 1651. 12. *Harl.*

Dionyſi ſiue Bacchi res geſtas, aliaſque mythologias commentariis complexum. *Iamblichus* cap. 28. n. 139. p. 117. ſq. de vita Pythagorae affert duos verſus, quos ait eſſe auſpicium ἐπῶν, quae Pythagoraei referebant in auctorem Linum, etſi illa ex ſua ipſorum ſchola prodiiſſe, forte non ignorabant. Adſcribam hos quoque, quia corrupti in editione Arcerii leguntur: [*] [et ſic a Fabricio editi, leguntur quoque in *Brunckii* gnomicis poetis gr. p. 128.]

Ἔλπεσθαι χρὴ πάντ', ἐπεὶ ἐκ ἔτ' ἐδὲν ἄελπτον,
Ῥᾴδια πάντα Θεῷ τελέσαι, καὶ ἀνήνυτον ἐδὲν bb).

Damaſcius in opere inedito, quod inſcribitur ἀπορίαι καὶ λύσεις περὶ τῶν πρώτων ἀρχῶν. ἐ γάρ ἐςιν ἕν τι, ἀλλὰ πάντα ἕν, ὡς Λῖνός τε ἔλεγε καὶ Πυθάγορας. *Linum* Theologum ἐν τῷ πρὸς ὑμέναιον δευτέρῳ Θεολογικῷ allegat auctor Theologumenon Arithmeticae et ipſe Pythagoricus, vbi de Heptade agit p. 51. Ad locum fragmenti Cenſorino adiecti, in quo Linus lyram tribus tonis inſtructam ab Apolline parente accepiſſe dicitur, confer Cuperi ἀποθέωσιν Homericam p. 32. ſeq. Fuit et Linus quidam Hiſtoricus Oechaliota, Stephano Byzantio in Οἰχαλία et Euſtathio ad Iliad. β. p. 226. memoratus, ſed quem longe minorem ſuſpicor. Philippi quidem Cluuerii ſententiam, qui in Germania antiqua Lib. I. cap. 24. p. 206. Linum illum veterem et Zoroaſtrem pariterque Adamum vnum eundemque eſſe hominem coniicit, vt parum veriſimilem cc), praetereo, non minus quam eorum, qui nullum vnquam fuiſſe Linum arbitrantur, nec Muſaeum, nec Orpheum, quae Voſſii ſententia eſt Lib. de arte Poetica p. 78. Meminit Lini etiam Propertius Lib. II. Elegia 10. [v. 8. vbi vide Burmann. not.]

Sed magis vt noſtro ſtupefiat Cynthia verſu.
Tunc ego ſum Inachio notior arte Lino.

Ναυτιλίης σεσοφισμένον καὶ παντοίης σοφίης δεδαηκότα celebrat *Heſiodus* apud Clementem I. Strom. p. 281. Chalcidius p. 220. *Simul exponit ea quae Orpheus, et Linus et Muſaeus de diuinis poteſtatibus vaticinati ſunt, non quo delectaretur aut crederet, ſed quod tanta eſſet auctoritas vaticinantium, vt iis adſeuerantibus parcius credi non oporteret.*

bb) Lini ſuppoſititii teſtimonium vocat *Huetius* quaeſt. Alnet. lib. II. cap. 5. pag. 142. *Heum.*

cc) Ita etiam iudicat *Lambec.* in Prodr. hiſt. liter. I. cap. 7. pag. 58. [Lambec. tamen lib. mem. II. 4. p. 167. de principio poematis apud Laertium prooem. Lino male tributi concludit, eum in itineribus Moſaicorum ſcriptorum notitiam acquiſiuiſſe, de quo tamen Hauptmannus iure ſuo dubitat.] Linum et Moſen eſſe eumdem contendunt *Vockerod.* Diſſ. de S. S. notitia inter gentes, cap. VI. §. 3. et *Huetius* Demonſtr. euangel. Prop. IV. cap. 8. §. 20. De quatuor Linis, inter ſe confundi ſolitis vid. *Bouhierius* in diſſ. Palaeographiae Montfauconianae ſubnexa §. 19. ſqq. De etymologia Lini v. *Leibnitii* Etymolog. part. I. pag. 170. de Lino vide *Eccardi* diſſ. de vſu ſtudii etymolog. pag. 44. ſq. *Lambecii* prodrom. hiſtor. lit. lib. 2. cap. 4. §. 3. *Heum.*

CAPVT

CAPVT XV

I. *De Melampode Amythaonis F. Hesiodi* Μελαμποδία. II. *Alius iunior Melampus scriptor* μαντικῆς περὶ παλμῶν. *Eiusdem fragmentum de naeuis oleaceis in corpore hominis.* III. *Editiones.* IV. *Alii scriptores* περὶ παλμῶν. *Melampodes alii.*

[Cum supplementis G. C. Harles.]

Melampus. I. MELAMPVS, Amythaonis filius, augur et vates [a]) simulque Medicus felicissimus, quae duo valde cognata esse obseruat Eustathius ad Iliad. *α.* p. 36. ab Homero, Theocrito III. 43. [vbi v. Schol.] et aliis Poetis et scriptoribus passim celebratur, [b]) ac prouerbio locum dedit, vt res perceptu difficilis dicatur Melampode et Pollete indigere. Vide Marinum in vita Procli cap. 10. Synesium de insomniis p. 154. Suidam in Μελάμπους, [ibique Küster.] Schol. Homeri ad Odyss. ό. 225. et λ΄. 289. vbi et de eo quod brutarum animantium voces intellexerit; [*] *Brodaeum* ad Anthologiam Epigrammatum Graecorum p. 529. [*Burmann.* II. ad Propert. II. 11. 15. pag. 222. sq. *H.*] et *Gyraldum* dialogo 2. de Poetis, vbi et de Proeti filiabus furentibus, elleboro a Melampode curatis, de qua re Epigramma Graecum exstat apud Vitruuium Lib. VIII. cap. 3. [c]). Prouerbii etiam vice Chironem et Melampodem pro Medicis praestantissimis dixit *Lactantius* de mortibus persecutorum c. 33. cuius locum corruptum ex Georgicis Virgilii optime restituit elegantissimus Cuperus in ἀποθεώσει Homeri p. 4. et in suis ad Lactantium notis. — —— *Cessere Magistri Phillyrides Chiron, Amythaoniusque Melampus.* Hesiodi [d]) μελαμποδίαν siue in μάντιν Melampodem carmen memorat *Pausanias* in Boeoticis p. 771. sq. *Athenaeus* Lib. II. p. 40. et Lib. XI. p. 498. vbi laudat Hesiodum ἐν δευτέρῳ Μελαμποδίας et Lib. XIII. p. 609. vbi tertii libri meminit, et *Clemens Alex.* Lib. VI. Stromatum p. 628. *Eustathius* ad Iliad. M. p. 858. et ad Odyss. O. p. 565. *Io. Tzetzes* ad Lycophronem v. 682. 687. vbi plures versiculos affert ἐκ τῆς μελαμποδίας ποιήσεως. [at Küster. ad Suidae locum pag. 521. tom. II. arbitratur, Tzetzen incidisse in librum falsum, nomen Melampodis mentitum. *H.*] Videndi etiam de Melampode *Petrus Baelius* in dictionario historico Critico [v. *Melampus* vol. III. pag. 367. sq.] et *Daniel Clericus* in historia Medicinae, Gallice scripta, partis primae libro I. cap. 9. vbi inter alia obseruat elleborum herbam a nostro Melampode dictam *Melampodium.* [atque *I. H. Schulzii* historia medicinae p. 77. in primis pag. 87—91.] Herodoto II. 49. et Diodoro Siculo teste Lib. I. f. 61. Melampus ab Aegyptiis in Graeciam transtulit sancita Baccho sacra, fabulosas de Saturno et Τιτανομαχίαις narrationes καὶ τὸ σύνολον τὴν περὶ τὰ πάθη τῶν Θεῶν ἱστορίαν [e]). Vnde aliquid in lite-

 ras

a) v. *Simson* Chron. ad A. M. 2661. ante Ch. n. circ. 1342. *Cic.* II. de legg. c. 13. ibique not. Dauis. *Harl.*

b) Αἰγύπτιος ἱερογραμματεὺς καὶ ἱεροφάντης. Nicephor. Gregorae ad Synes. p. 419. *Fabric.* adde *Blackwells* Vntersuchung über Homers Leben und Schriften, aus dem Englischen übersetzt von *I. Henr. Voss*, Lipsiae 1776. 8. pag. 111. et 120. sq. *Harl.*

c) Prouerbium de homine versuto Melampus aliquis vel Proteus. Naz. I. in Iulian. p. 84. Hierophantes, qui Aegyptiorum sacra Graecis patefecit. Nonnus hist 43. ad Naz. *Harl.*

d) Vide infra in Hesiodo pag. 379. *Harl.*

e) *Eudocia* in Ἰωνιᾷ de Melampode pag. 286. agit, primum vocat eum μαντικώτατον, fratrem Biantis: tum eius genealogiam adfert, duce quodam, quem vocat Διφυχίον, post enarrat eius fata artem-

ras misisse creditum olim, licet coniicere f). Clemens I. protrept. p. 10. ait, Melampodem ex Aegypto in Graeciam transtulisse τὰς Δηὢς, Interpres (*Cereris*) ἑορτὰς καὶ τὸ πένθος ὑμνούμενον. Tertullianus Apologetico: *Orpheus Pieriae, Musaeus Athenis, Melampus Argis, Trophonius Boeotiae, initiationibus homines obligauerunt.* [adde *Bruckeri* Histor. crit. philos. vol. I. pag. 403. sq. *H.*]

Melampodis iunioris libelli. II. Exstat et hodie, sed longe iunioris g) *Melampodis*, h) qui sub Ptolemaeo Philadelpho vixit, libellus, qui inscribitur: Μελάμποδος ἱερογραμματέως περὶ παλμῶν μαντικὴ πρὸς Πτολεμαῖον βασιλέα. Huic ex palpitationibus diuinationi subiicitur breue *de naeuis oleaceis in corpore hominis*, siue περὶ ἐλαιῶν τοῦ σώματος fragmentum, sed cuius stylus Sylburgio videtur multo recentior phrasisque magis barbara i). Diuinationi k) e palpitationibus siue salissationibus membrorum, cuius mentio apud Isidorum VIII. 9. Origg. et Augustinum II. 20. de doctrina Christiana, plurimum olim tribuisse veteres, docent *Casaubonus* lection. Theocrit. p. 51. ad haec verba [?] Idyllii III. v. 37. ἄλλεται ὀφθαλμός μευ ὁ δεξιὸς ἆρα γ᾽ ἰδησῶ αὐτάν. Cotelerius ad Patres Apostolicos T. I. edit. Clerici p. 413. Magius Lib. IV. Misc. c. 21. Bulengerus de ominibus Lib. IV. cap. 3. Gaulminus ad Eustathium de Ismenii et Ismenes amoribus p. 59. P. Possinus ad S. Nili narrationes p. 175. seq. [*Ernesti* ad Callimachi H. in Cerer. v. 89. *Bronkhus.* ad Tibull. I. 11. 12. *Harl.*] et Tobias Guthberletus libro postumo de Saliis p. 11. seq. l). Melampus initio libelli plures se libros Ptolemaeo obtulisse ex arcanis columnis descriptos et excerptos significat his verbis: Ὅσα μὲν ταῖς ἔμπροσθεν βίβλοις, κράτιστε βασιλεῦ Πτολεμαῖε, συνέγραψά σοι ἐκ τῶν ἀδύτων στηλῶν τὰ τέρατα σημειωσάμενος καὶ τὰ σύμβολα συνέγραψα, ἐπεὶ δὲ καὶ νῦν ἀπέστειλάς μοι συγγράψασθαί σοι περὶ τῶν γιγνομένων παλμῶν ἐν τοῖς μέλεσι τῶν ἀνθρώπων etc. In libello ipso auctores laudat m) Phemonoën, Aegyptios, et Antiphontem. Docet et inter alia, quinam digiti quibus sacri sint Planetis. Melampodem ἐν τῷ περὶ τεράτων καὶ σημείων καὶ περὶ μυῶν laudat *Artemidorus* Onirocrit. III. cap. 28. Ex eodem libro videtur petitum, quod ex Melampode affert Tzetzes ad Hesiodum p. 180. b. edit.

artemque: dein, ἔτος, ait, ὁ Μελάμπους ἐξήνεγκε τὰ ἐν Αἰγύπτῳ ἱερὰ τοῖς Ἕλλησιν, διὸ καὶ ἱεροφάντης ἐλέγετο, ὅπερ ἐμιμήσαντο Ἕλληνες. denique eum in forma corporis commutanda alterum fuisse Protea. Adde *Apollodori* Biblioth. I. 9. 11. sq. II. 2. 2. cel. *Heyne* notas ad Apollodor. p. 157. sq. vbi Melampodiam, suspicatur, partem τῶν Καταλόγων constituisse; pag. 161. 251. *Franzii* praef. in Scriptores physiognomiae veteres, pag. XXIV. sq. *Harl.*

f) Hesiodum ex Melampode quaedam transtulisse notat Tzetzes ad ἔργ. v. 800. pag. 180.

g) Alius nescio, sitne Melampus, quem praecepta symmetriarum scripsisse testatur Vitruuius praefat. libri VII. *Fabr.* an alius, qui Astrologus dicitur? v. not. ad §. III. *Harl.*

h) Floruit circ. A. M. 3737. a. Ch. 247. *Harl.*

i) Licet *Lud. Septalio* libr. de Naeuis, pag. 9. Dordrecht. 1650. 8. auctor videatur *Melampus, Medicus Atheniensis ab Homero XV. Odyss. nominatus, qui sollerti industria, quid naeui in quaque corporis parte significarent, edocuit, vt inter Arabes Abenraiel.* At rectius *Io. Baptista Porta* libro V. coelestis Physiognomiae, qui et ipse totus de naeuis est, Melampum Firmico Materno iuniorem facit. *Haec Maternus*, inquit, *cap. 4. a quo Melampus. Harl.*

k) Alia est diuinatio ex pulsibus, Medicorum filiis familiaris, de qua ante Galenum scripserant Heliaeus quidam Aegimius, Archigenes, Agathinus, Alexander Herophileus cognomento Philalethes, et alii.

l) *I. Iac. Baierus* in Centuria adagiorum medicorum, adagio LXXXIX. *supercilium salit. Harl.*

m) Phimonem augurem vocat Augustinus Niphus lib. I. de auguriis cap. 9. Sed vide, quae infra dicimus in Phemonoe.

b. edit. Heinsii: etsi Tzetzes ibi inepte Melampodem istum Hesiodo antiquiorem facit. Quemadmodum *Ludouicus Septalius*, Mediolanensis, in libro de naeuis sect. 2. praeter rem existimauit, Melampodem Homero Lib. XV. Odysseae [v. 226.] laudatum fuisse, cuius libellum siue partem libelli de naeuorum in quaque corporis parte significatione habemus: [cum quo conferenda Acta naturae Curiosorum Decade II. anno VI. pag. 19. sqq.]

Codices et Editiones. III. Μαντικὴν περὶ παλμῶν et *de naeuis corporis* n) fragmentum, primus *Graece* edidit *Camillus Peruscus*, vna cum Aeliani variis historiis, Heraclide de politiis, Polemonisque et Adamantii Physiognomonicis, Rom. 1545. 4. o) Deinde *Fridericus Sylburgius* in luculenta sua Aristotelis editione Graeca, Philosophi Physiognomonicis subiecit Francof. ap. Wecheli haeredes 1587. 4. In *latinam* linguam transtulit et vna cum Meletio de natura hominis, Hippocrate de natura humana, Dioclis Carystii libello de sanitate tuenda et Polemonis Physiognomicis edidit *Nicolaus Petreius*, Corcyraeus, Venet. 1552. 4. Ante Petreium *Augustinus* p) *Niphus* ea, quae de saltibus tremoribusque, qui in hominum membris fiunt, a Melampode scripta sunt, libro primo de auguriis capiti nono inseruerat, Basil. 1534. 8. [qui liber perrarus est.] Porro Graece et Latine vna cum Hieron. Cardani Metoposcopia edidit *Claudius Martinus de Laurendiere* Paris. 1658. fol. q). *Gallice* vna cum Adamantii libro transtulit et Richelio Cardinali inscripsit *Henricus de Boyvin du Vavroüy*, duodecim annorum puer. Paris. 1636. 8. *Germanice* praeterea [ʒ] redditus exstat ad calcem trifolii Chiromantico-Physiognomici vna cum Ioh. Sigismundi Elsholtzii libro de symmetria corporis humani, Norimb. 1695. 8.

n) Codices MSS. hi fere sunt: *Melampodis* ep. de diuinatione per palpitationes, cum Polemone et Adamantio, in Catal. bibl. reg. Paris. MSS. p. 435. cod. 2037. chartac. saec. XVI. olim Colbertin. (in Montfaucon. biblioth. bibliothecarum MSS. cod. 3825. pag. 985.) — ib. cod. 2118. saec. XVI. cum Polemone et Anonymi brontologio, pag. 446. — ibid. cum aliis, cod. 2154. saec. XIV. pag. 454. — In bibliotheca Vindobon. est *Melampodis Astrologi Methodus praedictionum lunarium*, cod. chartac. CXXIX. n. 10. in *Lambecii* Comment. de bibl. Caesar. lib. et vol. VII. col. 514. *Harl.*

o) Princeps editio inscripta est: Αἰλιανοῦ etc. *Aeliani variae historiae libri XIV. Ex Heraclide de rebus publicis Commentarium, Polemonis Physionomia, Adamantii Physionomia,* MELAMPODIS *ex palpitationibus diuinatio, de Neuis.* Ἐν Ῥώμῃ, ἔτει α φ μ ε (h. e. 1545.) cum insigni boni Euentus. *Camillus Peruscius* edidit in 4. at in epistola dedicatoria ad Paullum III. pontificem rom. graece scripta, Melampodis nullam fecit mentionem, multo minus, vnde hauserit. idem priorem, quam nescio equidem, Adamantii et Polemonis editionem, minus vero adcuratam rectamque memorat. *Cam.* tamen *Per.* editio multis vitiis est contaminata, quod forsan cod. MSt. quo is vsus est, tribuendum erit. Correctior est ed. Sylburgii. *Harl.*

p) Niphi liber occurrit etiam in Tomo quinto thesauri antiquitatum Romanarum Graeuiani, vbi vide pag. 330. seq. Gallice vertit *Antonius du Moulin*, Lugd. 8. et Paris. 1566. 16. *Fabric.* In Niphi versione multa loca vel omissa esse sedulo, vel in illius exemplo non exstitisse, animaduertit cl. Franz. in praefat. pag. XXVI. *Harl.*

q) Recentissima editio est: *Scriptores Physiognomiae veteres, ex recensione Camilli Perusci et Frid. Sylburgii, graece et latine. recensuit, animaduersiones Sylburgii et Dan. Guil. Trilleri in Melampodem emendationes addidit, suasque adspersit notas Io. Georg. Frider. Franzius.* Altenburgi 1780. 8. *Harl.*

Alii scriptores de hac diuinatione, huiusque genera. Melampus grammaticus.

IV. Scripserat et *Posidonius* quidam olim παλμικὸν οἰώνισμα, cuius meminit Suidas r) in παλμικὸν, et Ποσειδώνιος et οἰωνιστικὴν, testatus praeterea Sibyllam περὶ παλμῶν scripsisse. Quod diuinationis genus reiicitur in iis, quae habemus Sibyllinis Lib. III. p. 232. vbi pro ὀ πταρμῶν σημεῖα, in Codice Regis Galliae legitur ὀ παλμῶν οἰώνισμα, teste Opsopoeo. Vide et Iustini quaest. XIX. ad Orthodox. [et *Nonni* histor. 69. ad Gregor. Nazianz. sentent. I. p. 516. cuius locus insignis non est praetereundus. „Diuinatrix scientia partim ὀρνεοσκοπητικὴ est, quam Phryges inuenerint; partim οἰκοσκοπητική; partim ἐνόδιος; partim χειροσκόπος, partim παλματική. Ὀρνεοσκοπητικὴ est, quum volante huc vel illuc aue, ante vel retro, dextrorsum vel sinistrorsum, quid hoc significet, dicimus. Quam diuinationis partem *Telegonius* inuenisse dicitur. Οἰκοσκοπητική, quum quis ea, quae in domo contingunt, enarrat, quidque hoc portendat, exponit: verbi caussa, quoniam in lecto felis aut serpens, aut mus adparuit, aut exhaustum est oleum, aut cinis aut aliud quiddam, de quo genere opus edidit Xenocrates. Ἐνόδιος autem, quum ea, quae in via fiunt, enarrantur, vt si quispiam occurrerit hoc gestans, hoc tibi accidet; si autem ille, hoc tibi eueniet, de quo genere Pollux pertractauit. Χειροσκόπος vero, quum ex manuum extensione ac rugis dicimus, rem hanc illum manere, vel quod ipsius nuptiae ambiuntur, vel quod liberos procreabit, vel huiusmodi aliquid, de quo volumen conscripsit Helenus. Παλματικὴ denique, quum de corporis palpitatione aliquid cognoscitur: vt si palpitet oculus dexter, hoc indicat, aut si humerus, aut reliqua pars corporis: de quo genere elucubrauit *Posidonius.*" adde *Theocrit* Idyll. III. 28. sq. ex vers. lat. „Intellexi nuper, quum quaererem, an me amares, Telephilon *adlisum non edidit sonum*, sed frustra in tenero cubito exaruit," et quae ibi adnotaui: *Frid. Adolph. Lampe* de cymbalis veterum, Traiecti ad Rhenum 1703. lib. I. cap. 10. *Harl.*] Alius *Melampus* Grammaticus, cuius Scholia in Dionysium Thracem manu exarata exstant in variis Bibliothecis, quemque laudat Tzetzes ad Lycophronem v. 31. Ne dicam de *Melampode* Ithagenis filio, quem inter Homeri maiores refert Herodotus siue quis alius scriptor vetus in Poetae vita.

r) *Eudocia* in Ἰωνιᾷ pag. 316. vbi plura diuinationum genera eorumque auctores enumerantur, παλματικὸν, ait, δέ ἐστι, τὸ διὰ τῆς πάλσεως τοῦ σώματος γνωριζόμενον· οἷον ἐὰν πάλλῃ ὁ δέξιος ὀφθαλμὸς, τόδε σημαίνει· ἢ ὁ μηρός· ἢ ὁ ὦμος· ἤ τι τῶν τοῦ σώματος, ὃ συνεγράψατο Ποσειδώνιος. Inuentor vero aut scriptor τοῦ ὀρνεοσκοπητικοῦ dicitur *Telegonus*; τοῦ οἰκοσκοπητικοῦ, *Xenocrates*: τοῦ ἐνοδίου, *Polles*: τοῦ χειροσκοπίας, *Helenus. Harl.*

CAPVT

CAPVT XVI

I. *Melisander Milesius.* II. *Mochus Sidonius.* III. *Musaeus Atheniensis.* IV. *Scripta eius apud veteres memorata, itemque obiter de Laso Hermionensi.* V. *Musaei a Meursio et aliis praeter rem multiplicati.* VI. *Poema longe iunioris Poetae de amoribus Herus et Leandri.* VII. *Editiones.*

[Cum auctario G. C. Harles.]

Melisander Milesius.

I. MELISANDER MILESIVS ab Aeliano Lib. XI. cap. 2. Variae historiae accensetur Poetis, qui Homerum aetate praecesserint, diciturque Lapitharum et Centaurorum pugnam scripsisse.

Mochus.

II. De MOCHO Sidonio vide, quae dicimus infra in *Sanchoniathone:* Laertii et Suidae *Ὦχος*.

Musaeus Atheniensis.

III. MVSAEVS Philosophus et ἐποποιὸς Atheniensis, Eumolpi secundi et [a]) Selenes filius siue per Antiphemum nepos (diuersae enim iam olim de hoc fuere sententiae, vt notatum Menagio ad Laertii prooem. sect. 3.) Vxor Δηιόπη. Aristot. Mirab. fol. 711. a. [b]). Orphei imitator (vide *Pausaniam* p. 813.) et discipulus (*Syncell.* p. 156.) fuisse fertur, [c]) quo sensu accipiendum putauerim, cum a Platone, Diodoro et aliis Orphei filius appellatur, et Iustinus Martyr Orpheum [℣] scripsisse ait *πρὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ Μουσαῖον, καὶ τοὺς λοιποὺς γνησίους ἀκροατάς.*

— σὺ

a) Hinc Σεληνιακὸς dicitur Proclo I. in Timaeum. Alius *Musaeus*, Iouis aequalis, cuius mentio apud Diodorum Siculum lib. V. p. 234. Confer Syncellum p. 153. vbi male excusum Μουσικὸς pro Μουσαῖος ὁ Εὐμόλπου καὶ Νύμφης ἤκμαζεν. (sub Cecrope.) — *Herodorus* ὁ τὰς Ὀρφέως καὶ Μουσαίου γράψας ἱστορίας, laudatur ab Olympiodoro apud Photium cod. CXI.

b) In *Hermesianactis* Elegia, v. 15. sqq. apud *Athenaeum* XIII. p. 597. quam recudi fecit cl. *Ruhnken.* ad calcem edit. nouae suae Hymni in Cererem Homerici et duarum Epistolarum criticarum, pag. 287. vocatur Musaei amica, *Antiope*, de qua quidem doctiss. Ruhnkenius sibi, fatetur in nota, nihil constare: animaduertit tamen, Dalechampium ad Athenaeum et P. Burmannum II. ad Propert. II. 21. 55. [III. 13. 11.] eam cum Antiope, Nyctei filia confundere. *Harl.*

c) Conf. *Suidam* voc. Μουσαῖος (vbi plures *Musaei* recensentur) ibique Kusterum, qui iam laudauit *Meursium* Lection. Attic. lib. II. cap. 19. de Musaeis diuersis eorumque scriptis disputantem: item *Eudociam* pag. 303. quae exscripsit Suidam. Hic vero et illustris illa femina, Musaeum nostrum, tradunt, fuisse Eleusinium, Atheniensem, filium *Antiphemi*, (quod etiam *Androtion* historicus apud Schol. *Sophoclis* in Oedip. Coloneum v. 1047. prodit,) et vxoris eius *Helenae.* Sed *Selenem* fuisse matrem, atque *Eumolpum* patrem, *Philochorus* apud scholiasten (cuius verba Fabricius §. sequenti adfert,) *Aristophanis* ad Ranas v. 1065.' memoriae prodidit: cui concinit epitaphium, quamquam recentioris hominis foetus esse videatur, ab eodem scholiaste ibidem et a Diogene Laertio loco mem. prolatum. Atque Σελήνης γυναικὸς apud Suidam legendum censet *Eduard. Simson* in Chronico cathol. ad a. m. 2750. ante Christum 1253. qui quidem duce *Pausania* lib. X. c. 5. p. 809. vid. c. 12. p. 828. Musaei nostri patrem fuisse *Antiophemum;* (atque *Antiophemi filius* etiam adpellatur in *Orphei* Argonauticis, v. 306.) contra, suo et filio illius *Eumolpi* nomen haesisse opinatur. At quis in tantis tenebris veram lucem potest cernere? Saltem iam *Seruius* ad Virg. Aen. VI. 667. *Theologus fuit iste post Orpheum, et* sunt variae de hoc opiniones: *nam alii* LINI (sic enim legit *Wesseling.* ad locum Simsonis col. 259: non; *Lunae*, vti Simson et Fabricius ipse in hac tertia paragrapho scripserunt,) *filium; alii Orphei volunt.*

—— σὺ δ' ἄκουε Φαεσφόρου ἔκγονε Μήνης
Μουσαῖε. —— —— ——

Confer Orphei εὐχὴν πρὸς Μουσαῖον, quae incipit: μάνθανε δὴ Μουσαῖε. *Cassiodorum* Lib. II. Variar. Epist. 40. *Seruius* ad VI. Aeneidos v. 667. vbi in campis Elysiis Sibylla non Homerum, sed Homero antiquiorem Musaeum, primum ante omnes vates affata inducitur: *Eum alii Lunae filium, alii Orphei volunt, cuius eum constat fuisse discipulum, nam ad ipsum primum carmen scripsit quod appellatur Crater.* Homerum ex Musaeo quaedam descripsisse ac suis intexuisse poematis, contendit Clemens Alex. 6. Strom. p. 618. quemadmodum Hesiodum p. 628.

Scripta IV. Scripta Musaei haec apud veteres commemorantur:

Oracula. Χρησμοὶ siue *Oracula*, quorum mentio apud Aristophanem in Ranis [v. 1065.] ad quem locum Scholiastes: Τὸν Μουσαῖον παῖδα Σελήνης καὶ Εὐμόλπου Φιλόχορος Φησιν· οὗτος δὲ παραλύσεις καὶ τελετὰς καὶ καθαρμοὺς συντέθεικεν, ὁ δὲ Σοφοκλῆς χρησμολόγον αὐτόν Φησιν. Meminit Musaei Χρησμῶν etiam, (qui illos legisse se testatur,) et ex iis quaedam adducit *Pausanias* in Phocicis p. 820. et 828. et *Philostratus* Heroicis, [cap. II. sect. 19. pag. 693. ed. Olearii,] in Protesilao, *Herodotus* autem Lib. VII. cap. 6. [vbi confer Wesselingii et Valckenarii notas, p. 508. d)] affirmat Onomacritum, qui Orpheo etiam (vt infra dicemus) oracula supposuit, χρησμοὺς sub Musaei nomine concinnasse, et ἐπαυτοφόρῳ deprehensum a *Laso* e) Hermioneo, eiectum esse Athenis a Pisistrato. Clemens quoque Lib. I. Stromatum p. 332. sq. vbi perperam tradit, Orpheum Musaei discipulum fuisse, auctor est, τοὺς

lunt. Sed vide *Lambecii* Prodrom. hist. lit. lib. II. cap. 4. pag. 181. sqq. de aetate Musaei: quem Orphei discipulum potius, quam praeceptorem, aetateque illo superiorem existimo. Praeter alia testimonia confer quoque Orphei, seu quisquis fuerit auctor, Argonautica, vers. 7. ibique Gesner, vv. 856. 884. 1189. 1344. adde *Bruckeri* histor. crit. philos. vol. I. pag. 400. sq. et *Cromaziani* Istoria et della indole di ogni filosofia etc. tom. II. pag. 17. sqq. ed. Venet. 1782. 8. Denique, *Musaeum*, aequalem Orphei, non reuera fuisse, sed eum vti Orpheum et Linum nomina esse ab antiqua Phoenicum lingua, qua vsi Cadmus, et aliquamdiu posteri, et nomen *Musaei* a μώση, quod a מוסר *mosar, ars, disciplina*, originem duxisse, aeque falsa fuit opinio *Gerh. Io. Vossii*, de artis poeticae natura cap. XIII. §. 3. ac sententia *Vockerodii* diss. de S. Scripturae notitia inter gentes, cap. VI. §. 2. (quam quidem ineptam vocat *Wolf.* in Adnott. ad Morelli Tab. hist. philos. p. 47.) atque *Huetii* in Demonstr. Euang. Prop. IV. cap. 8. §. 18. (quae quidem opinio antiqua fuit, v. Artapanum apud *Eusebium* Praep. Euang. lib. IX. p. 252. R. Steph. et *Henr. Leonardi Schurzfleischii* Notitiam bibl. Vinar. ad Eusebii Chron. Num. CCCCLXIII. de aetate Musaei pag. 132. sq.) Musaeum et Mosen esse eundem. *Harl.*

d) Ex hoc Herodoti loco praeter ea constat, *Onomacritum*, Atheniensem, sortilegum et Musaei sortium venditorem, vel potius dispensatorem atque interpretem, (διαθέτην χρησμῶν τῶν Μουσαίου vocat eum Herodotus,) vixisse tempore Hipparchi, Pisistrati filii, regnante in Persia Xerxe; vide, quos iam laudauit Wesseling. ad Herodoti locum, *Vossium* Poet. graec. cap. 4. p. 23. et *Bouhierium* dissert. Herodot. cap. 14. pag. 154. *Harl.*

e) De hoc *Laso* primo Musices scriptore multis agunt Leopardus Lib. II. emendatt. cap. 13. Vossius Poetic. III. p. 87. Tan. Faber Lib. I. Epist. p. 69. Meursius ad Aristoxenum p. 141. seq. Meibomius p. 78. Grotius ad Marciani Capellae paginam 317. Aequalis Xenophanis fuit, vt docet Plutarchus de vitioso pudore p. 530. et Simonidis, teste Aristophane in Vespis. Fuit et alter *Lasus* Magnes, quem Phaenomena scripsisse refert auctor vitae Arati.

τὰς ἀναφερομένας εἰς Μουσαῖον χρησμὰς Onomacrito ab aliis tribui. Musaeum inter vates, siue auctores oraculorum refert etiam *Strabo* Lib. XVI. [p. 762. siue ed. Almel. pag. 1106.] et *Herodotus* Lib. VIII. c. 96. [p. 663. sq. ed. Wesseling. quem vide.] Orpheum, Linum et Musaeum de diuinis potestatibus vaticinatos Platonique laudatos narrat Chalcidius p. 220. Meminit *Musaei* Plato in Apologia, in Ione, in 2. de Rep. et in Protagora, vbi τελετάς τε καὶ χρησμῳδίας Orpheo et Musaeo tribui testatur.

Praecepta. Ὑποθῆκαι siue *Praecepta ad Eumolpum tertium, filium suum*, Suidae memorata, ἔπη δ'. *versus quatermille.* Hoc opus Pausanias plus simplici vice memorat, et a Graecis decantatum testatur, nomine Εὐμολπίων carminum p. 809. Videtur tamen et ipse haec ad Onomacritum referre [f] in Atticis p. 53. Lambecius p. 185. prodromi historiae litterar. male distinguit ὑποθήκας hasce ab Eumolpiis Musaei carminibus. Fuere et Eumolpi *versus ter mille*, quibus mysteria Cereris tradiderat, vt ex Suida iam supra notavimus; hos alios longe fuisse ab Eumolpiis istis Musaei carminibus non modo colligo ex eo quod numerus versuum vtroque in loco diuersus est, sed et auctor atque argumentum. De mysteriis enim singulari opere Musaeus egerat, quod infra commemoramus. In hisce autem ὑποθήκαις videtur praecepta ad vitam necessaria complexus fuisse et filio tradidisse.

Hymnus in Cererem. *Hymnus in Cererem*, in Lycomidarum gratiam (de quibus Meursius Lib. II. cap. 19. Atticar. Lect. et Kühnius ad Pausaniae Messenica cap. I.) concinnatus, quem solum pro Musaei illius prisci scripto certo et genuino habet Pausanias in Atticis, [cap. 22. pag. 53. *Harl.*], atque iterum laudat in Messenicis p. 281. reliqua vniuersa ab Onomacrito Musaei nomini supposita testatus.

De morbis curandis praecepta. Ἐξακέσεις νόσων siue *de morbis curandis praecepta* memorata Aristophani in Ranis, [v. 1033.] et Eustathio prooemio in Iliadem p. 3. In hoc libro, ni fallor, dixerat, de polio herba, quod ex Musaeo repetit *Theophrastus* Lib. IX. hist. plantar. cap. 21. Plinius Lib. XXI. cap. 7. et 20. Lib. XXV. cap. 2. Schol. Apollonii in Lib. IV. ἡ δὲ ἀρκεύθοος δένδρον τι ἀκανθῶδες Ἀπόλλωνος ἴδιον, ὡς ἱστορεῖται ἐν τρίτῳ τῶν εἰς Μουσαῖον ἀναφερομένων.

Theogonia. *Theogonia*, quam memorat Laertius in prooemio, atque vt Meursio videtur Harpocration et Suidas in Μελίτη. Idem Musaei opus puto respici ab Eratosthene cap. 13. Catasterism. [Idem respicere arbitror *Pausan.* Attic. cap. 14. p. 34. sed de eius fide dubitat. *Harl.*] Ex eodem petita videntur Lambecio, quae de duabus γενέσεσι Μουσῶν profert Scholiastes Apollonii Rhodii ad Lib. III. Addit Laertius Musaeum docuisse, ἐξ ἑνὸς τὰ πάντα γίνεσθαι καὶ εἰς ταυτὸν ἀναλύεσθαι.

Titanographia. Τιτανογραφία f), cuius librum tertium citat Scholiastes Apollonii Lib. III. g) Recentis poetae Galli *Guerre des Titans* poema, velut ex Musaeo et Ouidio compositum prodiit, Leodii 1727. vid. Mem. de Trevoux. a. 1727 p. 1698.

Sphaera

f) De Titanomachia *Eumeli*, siue Aretini supra cap. 2. §. 4. Alios de hoc argumento scriptores vide laudatos ad Ouid. Metam. V. 321. tom. 2. pag. 340. edit. Burmann.

g) In tertio Titanographiae libro Musaeum de Cadmo egisse, narrat Eudocia in Ἰωνιᾷ pag. 248. *Harl.*

Sphaera. *Sphaera*, de qua idem Laertius in prooemio, vbi de Musaeo agit: ποιῆσαι δὲ Θεογονίαν καὶ Σφαῖραν πρῶτον, quanquam dubitari possit, hisne verbis scripto sphaeram coelestem exposuisse dicatur [h]), (vti Linus praeter κοσμογονίαν scripsisse ab eodem Laertio dicitur de cursu solis et lunae,) an Sphaeram ipsam primus reperisse, quod Atlanti tribuit *Diodorus Siculus* Lib. III. p. 193. quem inde dictum humeris coelum portare narrat idem Lib. IV. p. 233. sq. Conf. *Plinium* Lib. II. cap. 8. qui Lib. VII. cap. 56. Sphaeram, scribens, inuentam ab Anaximandro, signiferum dicere voluit, etsi sphaeram ab Anaximandro κατεσκευασμένην tradit etiam Laertius, quod de libro accepit Suidas, minus, ni fallor, ad Laertii mentem. [P]

Mysteria. Παραλύσεις καὶ τελεταὶ καὶ καθαρμοὶ, quae a Musaeo composita refert auctor scholiorum Aristophanis in loco paulo ante adducto. Eadem tria iungit Plato, de Musaeo et Orpheo agens Lib. II. de Rep. Παραλύσεις siue καταλύσεις dicuntur, quod homines et ciuitates docerent religione absolui et liberari a peccatis criminibusque, quibus se obstrinxerant. Τελετὰς siue *Mysteria* a Musaeo instituta multi memorarunt,[i]) vt idem Plato duobus in locis, Lucianus περὶ ὀρχήσεως et alii. Haec ipsa sunt Mysteria Eleusiniae Cereris, de quibus exstat liber integer Meursii, quem vide cap. 2. Καθαρμοὺς etiam scripsit *Empedocles*, vt infra notaui libro II. c. 11.

Ex quibus porro Musaei scriptis hausta sint verba versiculiue, quos adducunt *Aristoteles* Lib. VIII. *politic.* cap. 5. et Lib. VI. cap. 6. *Hist. animal.* et *Plutarchus in Mario*,[k]) *Clemens Alex.* Lib. VI. Strom. p. 618. et 628. vbi Homerum ac Hesiodum ex Musaei carminibus profecisse contendit, nemo est, qui nos doceat. Versus plerosque Musaei ex Clemente, Pausania, quem ex Oraculis Musaei nonnulla producere diximus, et Aristotele collectos exhibet H. Stephanus in poesi Philosophica p. 109. Eundem esse puto [l]) Musaeum, ex quo *Clemens Alex.* p. 628. notat, integrum librum *de Thesprotiis Eugamonem*, siue vt Eusebius Lib. X. cap. 1. praeparat. *Eugammonem* Cyrenaeum transscripsisse. Forte in Musaei χρησμοῖς quaedam legebantur ex lebete Thesprotio, cuius celebris antiquissimi oraculi mentio apud Theodoritum Lib. X. Therapeut. et alios.

Plures Musaei. V. Neutiquam vero assentiendum eruditissimo *Meursio*, qui in Bibliotheca Attica ex vno nobis Musaeo ternos, et Lib. II. c. 19. Atticar. Lect. quaternos confinxit, Antiphemi filium, Selenes siue Lunae filium prioris nepotem, ter-

h) ποιῆσαι h. l. interpretandum esse, *versibus conscripsisse* cum viro docto in Obss. miscell. in auct. veteres etc. vol. III. pag. 346. et cum *Lambecio* in Prodromo etc. pag. 185. arbitror. *Harl.*

i) Musaei filius, *Eumolpus*, Eleusiniorum sacrorum auctor habitus est: tametsi is non primus illa Mysteria instituisse, sed potius interpolasse existimetur, ait *Simson* in Chron. p. 259. qui ad a. 2600. pandit, atque refert originem istorum sacrorum, Cerere Celeo, Eumolpo, Diocli et Triptolemo ea sacra tradente. v. *Homeri* H. in Cererem, verss. 479. sqq. et cl. *Ruhnken.* ad illos pag. 70. sq. ed. Lugd. B. 1782. Atque Eumolpus fuisse dicitur primus Hierophanta. v. *Cromazian.* loco mem. Infra de Orpheo, plura disserendi de hoc argumento locus erit commodior. *Harl.*

k) Aristot. et Plutarcho laudatur versus de numero ouorum aquilae, siue τῶ αἰετῶ, ὃς τρία μὲν τίκτει, δύο δ' ἐκλέπει, ἓν δ' ἀλεγίζει. adde Allat. p. 119. ad Eustath.

l) Idem iudicat *Lambec.* in Prodromo hist. Lit. pag. 184. quem conferes. *Harl.*

tertium filium Orphei, et quartum denique, quem Eugamon exscripsit. Neque video, cur *Vossius* libro de quatuor artibus popularibus p. 40. seq. Musaeum ab Aristotele citatum et Theogoniae Sphaeraeque auctorem diuersum esse existimet ab altero, quicunque is etiam fuerit, χρησμῶν auctore. Mentio veteris illius Musaei etiam in marmore Arundeliano. Vide Palmerii Exercitationes ad auctores Graecos p. 609. sq. Fuit & alius *Musaeus Thebanus*, Thamyrae et Philammonis filius, quem ante Troiana tempora scripsisse, et μέλη atque ἄσματα composuisse Suidas narrat. Tertius porro *Ephesius*, sed longe iunior; de quo idem Suidas narrat: Μουσαῖος Ἐφέσιος ἐποποιός, τῶν εἰς τοὺς Περγαμηνοὺς καὶ αὐτὸς κύκλους, ἔγραψε Περσηΐδος βιβλία δέκα καὶ εἰς Εὐμενῆ καὶ Ἄτταλον. [Alius *Musaeus*, qui ab Antiocho, rege Syriae, primum nomine caduceatoris ad Publ. Scipionem de summa rerum acturus missus est, apud *Polybium* in Excerptis legat. T. II. p. 570. ed. Ernest. deinde legatus ad Romanos, ibid. pag. 604. *Harl.*] Nescio an diuersus ab his fuerit, isque Grammaticus, cuius περὶ Ἰσθμίων laudat Arsenius ad Euripidis Medeam [v. 9.], auctor scholiorum ad Apollonium Lib. III. et Varinus in Ἴσθμια. [*] [Praceunte Ionsio, pag. 71. med. „Queritur in sua Republica Plato, fuisse agyrtas, qui domos et vrbes oberrarent, librorum ὅμαδον circumferentes, qui Musaei et Orphei Σελήνης καὶ Μουσῶν ἐκγόνων nomina praeferrent. Ingentes ad legendum illecebrae tam splendida nomina: sed plerisque, qui ventre et inguine felicitatem metiebantur, longe maiores, librorum argumentum. Eo enim spectabant illi libri, vt si quis scelere aliquo se impiasset, certarum expiationum formulis docerent, quibus offensa numina placarentur. Artem scilicet, qua nulla hominum vulgo ars acceptior, impune peccandi tradebant.“ *Meric. Casaubon.* de vi et vsu verborum. f. 136.]

Musaeus de amoribus Herus et Leandri.

VI. Exstat et *Musaei* nomine carmen Epicum, Graecis versibus mollissimis *de amoribus Herus et Leandri* compositum m), quod Michael Sophianus (teste Casaubono ad Laertium) *Leo Allatius* [de patria Homeri cap. IV.

m) Lepidum est commentum, et vero somnium *Hermanni von der Hardt* de hoc carmine Musaei, sub Herus et Leandri nominibus Romae et Byzantii eladem, Stilicone defuncto illatam cantantis, (Helmstadii 1725. 8.) v. praefat. *Carpzou.* ad alteram suam editionem, et Annales academiae Helmstad. semestri XI. pag. 44. At criticorum senatus, de aetate *Musaei*, seu poetae qui amores Leandri et Herus celebrauit carmine, in diuersas abit partes. Missis iis, quae in paragrapho ipsa iam adnotata sunt, addere liceat et quorumdam virorum doctorum iudicia de Musaeo, et rationes, quibus ducti arbitremur multo serioris aetatis esse poema. Iudicia igitur vel potius suspiciones in duas classes possunt dispesci: quarum prioris, auctorem huius carminis fuisse Musaeum illum antiquissimum, antesignanus est *Scaliger*: posterioris autem homines docti classis, quae auctorem iure meritoque seriori vindicat aetati, in alia omnia transeunt. De singulis paucis videbimus, eoque breuioribus nobis esse licebit, quod post Fabricium *Kromayerus* ac *Schraderus*, in praefationibus ad suas poetae editiones, inprimis cl. *Carol. Frid. Hindenburg*, iu praesenti Professor Lipsiensis, in *Specimine* erudito *Animaduersionum philologico criticarum in Musaeum*, Lipsiae 1763. 4., in quo primum Scaligerianam opinionem damnat, et ingeniosis nouisque argumentis vsus peruertit, dein plura loca poematis obscura docte illustrat, hac in re diligenter sunt versati. Ad priorem igitur classem quod adtinet, mirum omnino videri potest, Scaligerum quosdam, quamquam ii pauci sunt, (v. Röueri praef. pag. 3. quibus adde *Baldum* in italica versione infra memoranda,) suae caussae inuenisse patronos. Nolo equidem id vrgere, MSS. codices, quos Sophianus et Iac. Gronouius inspexerunt, et quibus accedit Vene-

Venetus a Doruillio collatus, inscriptionem Μουσαίου Γραμματικοῦ habere; quia inscriptiones eiusmodi saepe a librariis aut interpretibus priscis sunt profectae. Ex ipso carmine certa serioris aetatis signa possunt peti. Primum omnis oratio est argutior et comtior, quam vt ad simplicitatem Homericae, et vero superioris aetatis accedat: e contrario spirat veneres anxie quaesitas, ac lepores verborum cumulatos et hominem amoeni quidem ingenii, at luxuriantis et sibi temperare nescii: vniuersim, grammaticum, qui tamquam in schola Alexandrina educatus illiusque praeceptis innutritus ornatum, et elegantias studiosius venatur, qui mollior est et delicatior, at tamen audentior ipso deo Amore, denique arte plus quam ingenio valet, (v. *Ger. Io. Vossium* de arte poetica cap. 5. num. 4. pag. 27. et noua *Menagiana* pag. 6. 7. et 325. vol. II.) manifesto prodit. In qua sententia acutus *D. Heinsius* in praefatione ad Hesiodum iam versatus, *qui* (Musaeus,) ait, *praeter nomen vetustatis ne hilum habet: adeo vt ex molliculis illis grammaticulis, aut dicendi magistellis, vel prima fronte fuisse adpareat.* Tum inueniri quaedam vocabula, quibus sic vsus est Musaeus, vt planissime constet, eum ab veterum in scribendo ἀκρίβειᾳ multum abesse: porro in Musaeo quaedam occurrere vocabula, quae Homerus primus finxisse et protulisse perhibetur a bonae fidei auctoribus; denique eum non omnes syllabarum quantitates ad Homericam illam ἀκρίβειαν exegisse, multis usque claris demonstrat exemplis cl. *Hindenburg.* Nec tam altum de Musaei carmine, id si a vate illo antiquissimo profectum fuisset, silentium, etiam grammaticorum atque scholiastarum, intelligi potest. Omnis autem controuersia dirimeretur, si *Iac. Gronouii* sententia, (tom. II. Thes. Antiqq. gr. n. VII.) quae tamen lubrica est, atque valde incerta, rite probari posset flaretque, amores Leandri et Heronis, post bellum Troianum accidisse. Tutius est argumentum, quod *Schraderus* inuenit acute et egregie ornauit, inde sumtum, quod poeta v. 317. sq. inter quatuor ventos *Eurum* ponit, vetustissimo aeuo ignoratum. Validius quidem ad caussam feliciter agendam id est, quam quod idem *Schraderus* existimat, poetam v. 63. vbi veteres, tres Gratias numerantes, mendacii arguit, Hesiodum in Theogonia v. 907. in mente habuisse: ideoque illo esse inferiorem. Hesiodus enim ex religione populari antiquissima ex vatum antiquiorum aut alius gentis fictionibus credi potest id hausisse. Lusus vero ipse Musaei redolet argutias ingeniumque recentioris aetatis. Vtut argumenta hucusque prolata firmissima sint ad sententiam Scaligeri infringendam: nullus tamen plane locus dubitationi relinqueretur, si coniectura cl. *Hindenburgii* tam certa esset verque, quam acuta omnino est atque ingeniosa, Sestum atque Abydum nondum Homeri tempore, nedum antiquissimi Musaei aetate fuisse separatas, omninoque Asiam ab Europa nondum fuisse, vt nunc est, interposito freto, diuulsam. Primum id effici posse putat vir ille doctus ex Homero Il. II. v. 836. vbi *Sesti* et *Abydi* incolae Troianis dicuntur misisse auxilia, quorum dux esset Asius Hyrtacides ex Arisba. At enim, quod pace viri doctissimi dixerim, id tantum inde, credo, potest colligi, vtramque vrbem, vel auxilia ab vtraque vrbe et Percote atque Practio, itidem ibi nominatis, missa, tunc temporis vni paruisse domino siue duci. Atqui cur Homerus v. 845. dixisset; *quotquot* Hellespontus aestuosus INTVS *continet*, probata illa Hindenb. coniectura, equidem haud adeo facile perspicio. Idem tamen vir doctissimus grauius suae sententiae addi putat pondus ex loco quodam *Strabonis* lib. XIII. pag. 884. ed. Almel. Hic enim Geographus, „Sestus, ait, optima est vrbium, quae in Cherroneso sunt, et ob vicinitatem sub eodem, quo Abydus duce *posita* (ἐτέτακτο), quum ea aetate ταῖς ἠπείροις (vulgo τὰς ἠπείρας) διορίζόντων τῶν τότε ἡγεμονίας." Nisi fallor, Strabo id tantum significasse videtur, duas illas vrbes, vnius imperio subiectas, necdum in ditione Thracum fuisse ante bellum Troianum: hinc addit Strabo: ᾤκουν δὲ τὴν Ἄβυδον μετὰ τὰ Τρωϊκὰ Θρᾷκες, *Abydum post Troica inhabitarunt Thraces, inde Milesii.* Sesti autem facit mentionem propter vicinitatem Herusque fabulam: hinc subiicit; *De Sesto et tota Cherroneso a nobis est dictum in Thracia.* Quae quum ita sint, mihi quidem sensus locorum et Homeri et Strabonis sententiae atque interpretationi cl. Hindenburgii respondere non videtur. At progrediendum est ad alteram classem. Fuerunt igitur, qui putarent, Ouidio superiorem fuisse aetate *Musaeum*, et ex hoc illum in Epistola similis argumenti inter Heroidas hausisse; quod iam senserat Aldus Manut. in praefatione ad Aristot. vol. I. a. 1495. graeca, alii contra vt *Schrader.* in praefat. et ad vers. 213. pag. 69. sq. crediderunt, Ouidium a Musaeo et lectum esse et imitatione expressum. Vt prius plane absonum est, quoniam ex similitudine vnius alteriusque formulae aut sententiae imitationem alterius vtrius mente con-

concipere sibi atque fingere nondum fas est: ita posterius eadem de caussa non tuto potest adfirmari: alios Musaeus habuisse videtur duces ipsamque naturam. *Casp. Barthii* (Aduersar. lib. 20. cap. 21. pag. 1008.) et *Francii* suspicio, Musaeum eumdem esse ac Nonnum, per se iam falsa est, comparato vtriusque ingenio et scribendi genere: nec Barthius ipse multum tribuit suae opiniunculae a Kromayero ac Schradero iam abunde refutatae. Atque auctor poematis tantum abest a Nonni tumore, quantum abest ab Homeri simplicitate ac naturali pulcritudine. Versus vero, qui ex Nonno descripti videntur, forsan interpolati sunt, a manu docti cuiusdam interpretis, orae exemplaris olim adscripti. Hinc quoque incertum fit, Musaeus num aetate sit superior, quae sententia placuit *Valentino Ernesto Loeschero* in Lection. Colutheis cap. III. §. 3. et 4. pag. 324. sq. Stromat. vbi de Coluthi, quem nostro aequalem censet, et Nonni aetate diligenter fuseque disputat, nec non *Kromayero* pag. 6. censenti, Musaeum forsan fuisse Nonni praeceptorem; an Nonnus aetate praecesserit Musaeum, huiusque fuerit praeceptor, quod probabile visum est *Casparo Barthio* ad Statii Achill. p. 147. *Dan. Parco* in praefatione (vbi ait, e Nonni Dionysiacis totum ferme carmen hoc factum esse,) et Comment. ad Musaei poema p. 118. ac *Roeuero*. Atque *Schrader*. pag. 13. praef. et in notis probatum iuit, ex Nonno Musaeum plurima tamquam ex fonte haurire non puduisse. At quis hoc praestare potest? Ergone, Aristaenetus, quod in illo quaedam geminae occurrunt loqutiones, imitator Musaei est censendus, quod tamen placuit *Bergiero* ad Alciphronis lib. III. ep. 1? aut eadem de caussa idem et noster Musaeus strenui Achillis Tatii imitatores sunt iudicandi cum Schradero praef. pag. 16. sqq? et, quod caput est controuersiae, ex eone tutum de aetate Musaei argumentum sumi potest? *Schraderi* de Achille Tatio, Musaei fonte, opinionem iam reiecit cl. *Schneider* in Anmerkung. uber den Anacreon pag. 240. atque *Boden*, Professor quondam Wittebergensis, in diss. de Achille Tatio, Wittebergae 1773. hunc Musaei nostri, aetate superioris, fuisse imitatorem, contendit. Vide, quam fluxae sint criticorum opiniones, quam incerta de aetate illorum eroticorum scriptorum indicia! Id equidem facile concesserim, Musaeum nostrum, carminis lepidi auctorem, vixisse saeculo circ. quarto post Christum natum, quod etiam censet ven. *Io. Benedict. Carpzou*, in praesenti Abbas et Theologus Helmstadiensis, in Obss. philol. in Palaephatum — Periculo pag. 22. aut, si malis, cum *Ad. Bailleto*, in Jugemens des savans tom. III. p. 281. Amsterd. 1725. 4. aliisque, initio saeculi quinti. Nam vt singulae aetates ad nostram vsque memoriam suas quasdam notas peculiares et singulare litterarum studium habent exstante et facem quasi accendente homine quodam, qui siue ingenio et doctrina, siue auctoritate nominis dignitateque valet; ita quoque illud fere saeculum et consequens amarunt eroticum scribendi genus, et feracia fuerunt eiusmodi scriptorum. Enimuero in illis graecis auctoribus eroticis, si alia desunt argumenta, neque certi aliquid ex similitudine stili elici, neque inde tutum de aetate singulorum iudicium ferri licet: si quidem alter alterum tam aperte descripsit, et vel imitando vel compilando expressit, vt, quid cuilibet proprium, quid ab aliis mutuum esset sumtum, valde difficile fieret ad caussam rite cognoscendam litemque de aetate feliciter dirimendam: contra, vt facilius esset ad credendum, omnes ex fonte quodam hausisse antiquiore. *Schöttgenii* sententiam, Musaeum fuisse Christianum, argumento ducto ex vers. 156. cuius verba *ὅτι κραδίῃ θέτο πᾶσαν* hebraismum sapere putauit, iam Kromayerus et Schraderus funditus destruxerunt. Iidem et *Io. Clericus* ad Ausonii Cupid. cruci adfix. v. 23. nec non *Nauzius* in Animaduerss. in Historiam Heronis et Leandri, (in Memoir. de Litterature — de l'Acad. des I. et B. L. tom. X. pag. 386. sq.), somnium *Io. Harduini* de Nummis populorum et vrbium (ed. Amstel. 1709. nam in edit. Paris. 1684. non inuenitur,) iam exposuerunt risui eruditorum, eoque nihil vanius, nihil ineptius esse docuerunt. vide quoque *de la Croze* ep. ad Vignolium, in Thesauro Epistol. Lacroziano tom. III. p. 234. Iste nimirum argutatur, Musaeum nostrum ad saeculum saltem XIII. demittendum esse; saltem fabulam de Leandri et Herus amoribus saeculo demum XIII. fictam ex mala interpretatione nummi Abydenorum, in quo pro Η ΡΩΜΗ ΑΝΔΡΟΣ perperam legissent Monachi quidam Galli ΗΡΩ ΛΗΑΝΔΡΟΣ, et hinc fabulam illam demum fabricati essent. Sed satis de huius carminis auctore eiusque aetate et controuersiis inde natis. *Harl.*

pag. 76.] et *Iac.* n) *Gronouius*, (teste Adr. Relando in notis ad Tan. Fabrum de Poetis Graecis) in MSS. codd. inscriptum repererunt, Μουσαίου τοῦ Γραμματικοῦ τὰ καθ' Ἡρὼ καὶ Λέανδρον. Antiquissimus, qui id diserte laudet, est *Iohannes Tzetzes* Chiliad. 2. Hist. 38. v. 435. Chil. 10. Hist. 337. v. 519. et Chil. 12. Hist. 453. v. 943. Ouidio antiquiorem auctorem facit *Guil. Canterus* Lib. I. Nouar. lectionum cap. II. et *A. Morellus* in specimine rei numariae p. 189. [item *Mich. Neander* description. orb. ter. part. I. p. 245. atque *H. Cuppingius* ad Ouid. Ep. Leand. ad Hero v. 31. *Harl.*] Quin prisco illi Musaeo, Orphei aequali, tribuere non dubitat *Iulius Caesar Scaliger* Lib. V. Poetices pag. 494. eiusque stilum longe esse Homerico politiorem atque comtiorem contendit, et Homerum plures ex isto carmine versus mutuatum affirmat. Sed in eo omnino falsum fuisse magnum illum Criticum, omnes fere consentiunt: filius ipse Iosephus Scaliger Epist. 247. ad Salmasium, [et in Scaligerianis, Vtr. p. 278. patrem non satis intellexisse Graecorum poesin, ait,] Casaubonus et Menagius ad Laertium I. Sect. 3. Barthius in Aduersariis Lib. II. cap. 7. [et Lib. XLVII. c. 22.] et Leo Allatius de patria Homeri p. 71. sqq. (qui de re leui nimis profecto petulanter summo viro insultat) Vossius, Lambecius aliique, quos enarrare nihil attinet. [v. *I. H. Kromayeri* diss. de Musaeo grammatico. Ienae 1718.] o). Matthaei Sladi Epigramma Graecum illi Iulii Scaligeri sententiae oppositum exhibet *Ioh. Ionsius* Lectionum Lucianearum p. 190. *Meursio* quidem [II. 19. Attic. lect.] non absurde auctor poematis istius videbatur esse Musaeus, cuius *pathicissimos libellos*, *qui certant Sybariticis libellis*, *et tinctas sale pruriente chartas* memorat *Martialis* Lib. XII. Epigramm. 97. Sed nec sine ratione Gyraldus existimauit, Musaeum illum Martialis scripsisse Latine, non Graece. Et alii emunctae naris Critici obseruarunt characterem poematis de Hero et Leandro, quam proxime accedere ad Poetam Alexandrinum recentioris aetatis vel talem, qualis est Nonnus, qui Dionysiaca scripsit. Ita Casaubonus, Heinsius, Taneguidus Faber, et qui hos sequuntur. [Ante Meursium *Georgius Valla*, Placentinus, de expetendis et fugiendis rebus Lib. 33. cap. 21. *Musaeus priscus*, *Orphei temporibus*, *et Siculus alter*, *qui Vespasiani tempore vixit*, *cuius de Leandro sunt versus.*]

Codices et Editiones. VII. [Codices hi fere sunt carminis Musaeani. In Bibliotheca regia Matritensi ab *Iriarte* in Catalogo pag. 86. descriptus: Μουσαίου τὰ περὶ Ἡρὼ καὶ Λέανδρον. In breui praemissa vitae notitia nominatur *Musaeus Eleusinius Athenis*, *Antiphemi et Helenes filius*, *Orphei discipulus* — γράψας — — καὶ τοῦτο δὲ τὸ περὶ ἡροῦς καὶ λεάνδρου πεπίστευται. εἴτ' ἄλλου· διάφοροι γὰρ μουσαῖοι ἐγένοντο. — In Catal. MSS. bibl. regiae Paris. Tom. II. occurrunt codd. num. 2600. 2763. 2833.

n) Vide T. 2. thesauri Antiquitatum Graecarum tabulam VIII. vbi Leandri, et tabulam IX. vbi Heronis icon exhibetur. Ambo conspiciuntur etiam in numo Abydeno Alexandri Seueri apud A. Morellum in specimine rei numariae p. 188. [Vespasiani apud Pedrasium tom. V. p. 85. Fabulam narrat Seruius ad 1. Georg. p. 80. aliique. Turris Leandri prope Constantinopolin. *Cornel. Brun* Voyage en Egypte etc. pag. 53. 69. sq.]

o) Musaeo illi tribuendum videtur, ad quem exstat *Procopii Gazaei* Epistola, quae incipit: ὁ λογιώτατος Παλλάδιος χρυσοῦν ὅλον ἧκεν ἄγων τὴν ὑμετέραν ἐπιστολήν. Certe haec fuit sententia magni Salmasii, cuius manu hoc annotatum in cod. graeco-latino epistolarum Procopii reperi.

2833. coll. *Montfaucon* Catal. MSS. Bibl. p. 771. D. p. 1010. D. — In Bibliotheca Veneta D. Marci cod. 522. Catal. *Zanetti* et *Bongiovanni* pag. 282. ex quo loco etiam patet, in *Montfauconii* Biblioth. bibliothecar. MSS. vbi idem codex pag. 474. A. nr. 11. memoratur, falso exscriptum esse, MVSAEVS SICVLVS, *Musaeus Hero et Leander;* loco, MOSCHI *Siculi Europa*, *Musaei de Herone et Leandro.* — In Biblioth. Caesar. Vindob. apud Lambec. tom. IV. pag. 507. coll. Montfauc. l. c. p. 561. E. — In *Montfauconii* Catal. mem. pag. 303. B. nr. 7. in bibl. Medicea. — *Ibid.* p. 502. C. in bibl. Mediol. Ambrosiana. — *Ibid.* pag. 641. C. nr. 46. et n. 64. pag. 642. D. in bibl. Bodleiana. — *Ibid.* pag. 676. A. n. 2223. — In Biblioth. Lugdun. B. Catalog. p. 398. n. 59. inter MSS. Vossian. Adde infra in censura editionis Roeuerianae memoratos.

Editiones. Ad editiones veniendum est: quarum quae prima sit habenda, quod duae veteres editiones nota anni sunt destitutae, non potest certo definiri. Princeps habetur a Roeuero aliisque *Aldina* prior. *Musaei poemation de Herone et Leandro*, gr. et lat. cum Aldi praefatione graeca. 4. Primus hic liber est (nisi *Lascaris* Institutionibus ab Aldo 1494. vltimo Febr. editis principatum vindicari malis,) ex officina Aldina, atque probabiliter a. 1494. excusus: nam in praefatione graeca ad primum Aristotelis volumen a. 1495. profitetur, se Musaeum, tamquam praeludium, praemisisse Aristoteli: Μουσαῖον τὸν παλαιότατον ποιητὴν ἠθέλησα προοιμιάζειν τῷ τε Ἀριστοτέλει etc. v. *Maittaire* Annal. typogr. vol. IV. part. I. (s. tom. I. part. 2. Amstel.) pag. 70. et part. II. pag. 575. et *Orlandi* Origeni etc. p. 56. *Quirinus* tamen, vir purpuratus, in Epistola ad Saxium pag. 7. ad calcem *Philippi Argelati* Bibliothecae Mediolanens. tom. II. Mediol. 1745. putat, verba illa, quibus inchoauit Aldus Manut. graecam illam praefationem, non euincere, poemation illud primo Aristotelis volumini, scil. Logicae, praeiuisse, quum facile referri possint ad vniuersam Aristotelis Operum collectionem, quorum postremum tomum anno demum 1498. (hunc enim annum procul dubio in animo habuerat Quirinus) Aldus euulgauit. Enimuero argutiae mihi hae esse videntur: si ad vltimum tomum annumque, quo is editus est, referre malis, cur scripsisset Aldus Μουσαῖον ἠθέλησα προοιμιάζειν τῷ τε Ἀριστοτέλει etc. et cur in illa praefatione emtores allicere demum voluisset, equidem non plane perspicio. Fabric. noster vol. XIII. pag. 608. eam circa a. 1495. 4. suspicatus est lucem adspexisse.

Altera editio sine l. et a. nota, in forma 4. est vna ex illis quinque, quae *quadratis litteris* excusae sunt: *Gnomae Monostichoi ex diuersis poetis secundum ordinem alphabeticum:* ad quarum calcem reiicitur poemation, Μουσαίου τὰ καθ' Ἡρὼ καὶ Λέανδρον. Lascaris curasse hanc editionem, et quidem ante annum 1495. credibile est, quoniam Lascaris reliquis, in quibus capitales illae litterae adhibitae sunt, praefuisse videtur, et quod Aldus easdem Gnomas calci Theocriti atque Hesiodi a. 1495. excusi adiecerat. v. *Roeuerum* in praefatione ad suam edit. vberius de hoc argumento disputantem, et *Maittaire* Annal. Typ. tom. IV. part. 1. pag. 101. et 105. qui ibidem pag. 105. n. 7. et 8. dubitat, an *H. Stephanus* illam viderit editionem: attamen Stephan. textum illius, qui multo curatior et melior est, quam in principe Aldina, reddidit: forsan igitur ex alia editione, Lascarianae filia describi eum fecit. At quoniam in hac editione, quae basis fere reliquarum meliorum facta est, contextus multo diligentius rectiusque expressus repetitur, eo lubentius credo, Aldinam, minus accuratam, praecessisse. Fabricium vero, qui illam 1468. lucem adspexisse, scripserat,

rat, erroris arguit iure Roeuerus, monetque, in Catalogo Francii notam anni (1486) pertinere non nisi ad Homeri Batrachomyomachiam.

Musaei Opusc. de Herone et Leandro, graece edente Demetrio Luca, Cretensi s. l. et a. 4. constat foliis octo. Hamberger in kurzen Nachricht. etc. tom. I. pag. 18. suspicatur, id prodiisse in lucem *Compluti.* a. 1514.

Musaei — graece cum Oppiani Halieuticis Florent. apud Iuntas. 1515. 8.

Musaei opusculum de Herone et Leandro, gr. et lat. Orphei argonautica, hymni et de lapidibus, omnia graece. Venet. in aedibus Aldi et Andreae soceri. mense Nou. 1517. 8. In Musaeo parumper discessit Aldus a sua priore: in Orpheo presso fere pede sequutus est ed. Florentinam a. 1500. 4. Contra Iuntina:

Musaei Opusc. de Herone et Leandro, gr. et lat. Orphei argonautica, hymni et de lapidibus. Sententiae ex variis poetis. Homeri Batrachomyom. graece, Florentiae per haeredes Philippi Iuntae 1519. 8. vel Aldinae ed. 2. errores typographicos retinuit; adeo seruiliter illam haec editio sequuta est.

Musaei antiquissimi poetae, de Leandri et Herus Amoribus. graece. 4. In calce: „Impressum Coloniae apud Eucharium Ceruicornum habitantem prope domum consulatus. a. Christi natiuitate M. D. XVII. mensis Iulii die decima septima." Constat quoque octo foliis et forsan est repetitio Complutensis. Nitida luculentaque editio.

Atque ego propaginem siue familiam praecipuarum editionum hanc esse suspicor: neque tamen quasi Apollinis oraculum existimari velim. *Aldina* prima fons fuit antiquarum Venetarum et Iuntinarum: (quod num de Iuntina a. 1515. quoque valeat, nescio: Oppiani enim contextum valde correctum praedicat cl. *Schneider* ad suam Oppiani editionem.) Ex altera siue *Lascarina* fluxisse videtur *Complutensis*, (quod vel Lascaris codices mspti in regiam bibliothecam Matritensem translati sunt, vel Hispanis Lascarina ed. notior fuerit, quam Aldina,) et ex illa *Coloniensis* prima; ex hac *Basileensis prima*, cuius filiae factae sunt reliquae, saltem plures Basileenses quorumdam minorum poetarum collectiones, quae vero, vti aliae similes, postea memorandae, inertia et tarditate typothetarum in Musaei contextu deprauatae multisque locis corruptae, aut lectionibus Aldinis inquinatae sunt. Ex Basileensi prima aut alia meliore, quae ad recensionem Lascarinam quam proxime accessit, facta fuerit *Stephaniana;* sicuti ex hac, mutationibus hinc inde, varia fortuna, factis, *Kromayeriana;* ex hac vero *Roeueriana*, denique *Schraderiana*, quibus postea se adiunxit altera *Carpzouiana.* Ceterae riuuli tamquam, interdum valde turbidi, vnius alteriusue fontis indicati spectari possunt. Videant vero et iudicent viri artis periti meque acutiores, copia editionum cum maxime abundantes: sufficit, viam monstrasse. Quare ad enarrationem reliquarum editionum, quarum quidem notitiam copiamue parare mihi licuit, progrediar.

Musaeus — de Ero et Leandro, graece ac latine. In fine, *apud inclytam Germaniae Basil. apud Io. Froben.* mense Ianuar. M. D. VIII. 8. p) sic huius editionis annus signa-

p) A Roeuero forma quarti ordinis significatur. Enimuero forma quarta minor saepe confunditur cum forma in octonis maiore.

ſignatur a *Maittario* vol. V. part. II. pag. 87. at an. 1518. intelligi debet. Eam habuit et laudauit Roeuerus, qui in Addendis illam editionem ab Heruagio in Baſileenſi totam eſſe expreſſam ſcribit. Eſt quoque in catalogis biblioth. Bodleianae voc. *Muſaeus* vol. II. et Burmanni II. pag. 189. n. 1162. Haec ed. Baſileenſis fundus factus eſt plurium, quae cum Aeſopo aliiſque poetis Baſileae et alibi typis excuſae ſunt, et ex ſuperiore Colonienſi deſcripta fuiſſe videtur: ſaltem, quas lectiones varias Schraderus ex Baſileenſi a. 1550. adnotauit, eas, quantum equidem conferendo cognoueram, in Colonienſi quoque exemplo reperi. Quare in iſtis deſignandis breuis ero.

Muſaei — graece, *cum metaphraſi poetica* haud eleganti *Guil. de Mara.* Colon. 1526. 12. apud Io. Soccr. Adcuratius exſcriptum, forſan ex Colonienſi prima; at ex altera editione principe, paucis in locis conſulta, prodiiſſe textum, ait Roeuer. — — graece et latine cum Aeſopi et Babriae fabulis et aliiſque opuſculis Baſil. apud Froben. 1530. 8. a. 1534. mai. 8. — a. 1541. et 1544. — Pariſ. 1549. — Baſil. 1550. apud Nic. Bryling. (teſte Schradero.) — 1561. 8. in Burmanni II. Catalogo p. 203. Antwerp. 1567. 12. apud Plantin. editio nitida. vide Freytag. Adparat. lit. I. p. 64. a. 1573. 8. Catal. Bodl. — Baſil. 1574. 12. (teſte Fabricio.) — *Muſaeus* cum fabulis centum. Venet. 1587. 12. — Baſil. 1584. 12. (apud Kromayerum, qui Muſaeum in hac editione non ſatis emendate expreſſum, ac pueriliter nonnumquam verſum adfirmat.)

Muſaei Opuſc. — cum ſententiis monoſtichis. Guil. de Mara paraphraſte, Ioan. Vatelli Cornilienſis commentariis enarratum. Pariſ. in officina Chriſtiani Wecheli. 1538. 8. Vatelli commentar. nihil bonae frugis continet, iudice Roeuero. — *ibidem*, 1548. 8.

Muſaeus cum Heſiodo, Theognide, Sibyllae carminibus Orpheo et Phocylidis Paraeneſi. Florent. per Benedictum Iuntam. a. MDXXXX.

Muſaeus, graece apud Andr. Wechel. Pariſ. 1555. 4. Maittaire V. part. II. p. 87. — *ibidem*, graece tantum 1566. in Catal. bibl. Bodlei. v. *Muſaeus.*

Muſaeus inter *poetas graecos principes heroici carminis*, *Henr. Stephani*, (Pariſ.) 1566. fol. Stephanum diligentiorem fuiſſe in reſtituendo contextu, editionem ſiue ſecundam ſiue huius exemplum ſequutum, eumdemque ducem factum ceterorum editorum, iam ſupra monui.

Muſaeus inter veterum auctorum Georgica, Bucolica et Gnomonica. Geneu. 1569. 12. et 1600. 12. — — gr. et lat. cum Moſchi Bioniſque Idylliis, per *Io. Criſpinum.* Geneu. 1584. 12. (apud Fabric.) — cum variis lection. et notis marginalibus, gr. et lat. fol. inter Poetas gr. a *Lectio* (qui a Stephano numquam diſceſſit) 1606. editos. — *Centum fabulae Gabriae*, *Muſaei* etc. Venet. 1587. 12.

Dionyſii Alexandrini deſcriptio orbis, gr. et lat. Andrea Papio interprete. Item *Muſaei Hero et Leander*, gr. et lat. eodem *Papio* interprete. (cum interpretatione metrica.) Antwerp. 1575. 8. Papius a Stephanica lectione aliquando diſcedens, aliamque, at deteriorem plerumque amplexus, vel ingenio, vel potius cod. MS. vſus videtur Roeuerio. —

Muſaeus — a Caſparo Barthio interpretatus et illuſtratus, gr. et lat. Ambergae 1608. 8. Barthius Muſaeum denuo edere ſtatuerat, nouamque interpretationem confecerat, (v. eius

Aduerſaria lib. 52. cap. 7.) at ſecundam illam editionem auctiorem inter typographos ſtrangulatam, teſtatur ipſe ad Claudianum Mamert. pag. 342. — *Muſaeus* — graece. Helmſtad. 1606. 8.

Notae in Muſaeum, vna cum indice conſcriptae a M. Io. Weitzio, Ambergae ex officina typograph. Schoenfeld. 1613. 12. Contextus graecus non adiectus eſt. More Barthiano ad carmen docte explicandum omnia conquiſiuit ingrata ſedulitate, et multis bonis admiſcuit mala *Weitzius.*

Muſaeus cum Moſcho et Bione, gr. et lat. apud Io. Vignon. 1620. 12. — *Muſaeus* cum Aeſopi fabulis. Venet. 1619. 12. gr. et lat.

Weitzii veſtigia preſſit, cumulo notarum mirum modum aucto, pauca tamen, quae aut Barthianis aut Weitzianis meliora eſſent, adtulit *Daniel Pareus:*

Muſaei — Erotopaegnion Herus et Leandri, cum verſione latina proſa — verſa: cui acceſſerunt alia eiusdem argumenti poematia: quae ſingula collegit, et commentario libro illuſtrauit Daniel Pareus, Philippi filius. Francofurti, impenſis Guil. Fitzeri. M. DC. XXVII. 4. Textum graecum cum verſione latina, atque indicem graecorum vocabulorum omnium excipit a col. 37. vſque ad col. 150. commentarius nugax et ineptus ſaepe, a Schradero in praefatione pag. 31. ſq. et in notis ſaepius aſpereque explosus, in quo vix vlla emendatio bona prolata, vel locus obſcurior nitido lumine perfuſus eſſet. Deinceps ſequuntur Guil. de Mara paraphraſis Muſaei; Caſp. Barthii verſio lat. metrica; eiuſdem Leandridos libri tres; ex libro Infelicium C. Barthii Scyllae a naui ſuſpenſae, querela; vltima verba Melibaeae ad parentem Pleberium, priuſquam, poſt caſu mortuum Amaſium ſuum Calliſtonem, ſe turri praecipitaret, ex hiſpanico ludo, Celeſtina, ex lib. ſiluarum Barthii; Ouidii Epiſtolae Leandri et Herus; Clementis Maroti Muſaeus, verſio gallica metrica; denique indices. *Maroti* Muſaeus prodiit ſeparatim Pariſiis, et in illius Operibus, Lugd. 1533. 12. atque Hagae Com. 1731. 4. tom. III. pag. 116. ſqq.

Heſiodi, Theocriti, Theognidis, Moſchi, Muſaei, *Bionis et aliorum opera Georgica, Bucolica, Gnomica.* gr. et lat. Pariſ. 1627. 8. in Burmanni II. Catal. p. 183. at in Roeueri praeſ. annus MDCXXVIII. ſignatur. — In hac tamen et reliquis Criſpini et Baſileenſibus collectionibus, ſupra iam memoratis, textum mire deprauatum eſſe, conqueritur Roeuerus.

Muſaeus, inter poetas minores *Rad. Wintertonii*, (Stephanum ſequuti.) Cantabr. 1635. 1652. 1661. et ſaepius in 8.

Muſaeus — gr. et lat. cum notis Pauli Voetii. Vltraiecti 1645. 8. redditus eſt contextus ex Papii recenſione: notae vero ſunt haud mali commatis.

Muſaei, Moſchi et Bionis quae exſtant omnia, quibus acceſſere quaedam ſelectiora Theocriti Eidyllia. Impreſſa maiore Charactere, ſculptura adornata, latinoque carmine reddita, graecis e regione appoſitis. Autore Dauide Whitfordo Londini, typis Thomae Roycroftii. etc. 1655. rec. aut nouo tantum titulo praefixo, 1659. 4. vt rara, ita quoque nitida et adcurata eſt editio.

Muſaei

Musaei de Herone et Leandro carmen, cum notis Iac. Rondelli. gr. et lat. Paris. apud Lud. Billaine. 1678. in 4. min. Sequutus est Rondellus exemplar minus adcuratum: in notis multa docte exposuit, a Barthio et Pareo, quos tamen ab illo lectos fuisse, Roeuerus non credit, praeoccupata: collationem denique codicis regii dedit.

Musaeus, cum Aesopi fabulis, gr. et lat. Venet. 1709. 8.

Μεσαίε etc. *Musaei grammatici de Hero et Leandro poema, recensuit, notis C. Barthii, Io. Weitzii, P. Voetii, C. A. Heumanni, C. Schoettgenii, I. M. Gesneri, St. Bergleri, I. A. Groebelii, et suis, indicibusque instruxit, ac de Musaeo dissertationem praemisit Io. Henr. Kromayerus. Accedunt argumenti eiusdem binae P. Ouidii Nasonis Epistolae, ab eodem recensitae, nec non indice itidem adauctae. Halae Magdeb. sumtu noui bibliopolii.* 1721. 8. Iure optimo Kromayerus, elegantissimus quondam philologus Ienensis, posse sibi visus est confirmare, ante id temporis digniori se habitu venustissimum poetam in publicum vix prodiisse. Versus quidem auctoris sunt ex H. Stephani exemplo descripti; ita tamen vt ab eo aliquando fieret discessio. Latina interpretatio est ex Pauli Voetii desumta codice, at emendata. Ex Barthii et reliquorum superiorum editorum farragine notarum meliores et memoratu dignas delegit Kromayer, suisque egregiis, quarum tamen quasdam leuiores esse, haud nego, locupletauit. Bergleri et Heumanni sunt parcae, tamen eruditae: Schoettgenii et Gesneri adnotationes parum bonae frugis continere et parum opitulari Musaeo censet Schraderus, at acerbius iusto de illis iudicat: Groebelii notae sunt quidem saepe pueriles, neque vero omnes, vt idem Schraderus senserat, redolent Minellii Iunckerique nugas et sterilitatem.

Musaei carmen etc. Helmstadii 1725. 8.

Musaeus cum aliis poetis graecis minoribus, gr. et lat. Londini 1728. 8. a Roeuero laudatur haec editio. ib. 1739. —

Μεσαίε etc. *Musaei Grammatici de Herone et Leandro carmen cum scholiis graecis, nunc primum e codice MS. bibliothecae Bodleianae editis. ex recensione Matthiae Roever, qui variantes lectiones et notas adiecit.* Lugduni Bat. 1737. 8. In constituendo textu raro discessit ab editione Kromayeriana Roeuerus, eo tempore annos decem et octo natus; at praeclaro hoc ingenii splendidi et maturae eruditionis specimine edito, et adhibitis septem MSStorum et septemdecim editorum codicibus, quorum varias dedit lectiones, de Musaeo bonisque litteris egregie meritus est: trium codicum, qui in bibliotheca Bodleiana seruantur, varias lect. ab Abrah. Gronouio, et a Doruillio binas collationes, alteram codicis saeculi vndecimi bibliothecae Vaticanae, alteram codicis Veneti, iussu Cardinalis Bessarionis vna cum eiusdem eruditissimi Doruillii adnotationibus, acceperat. Ex notis Iac. Rondelli collationem codicis regii, et ex Barthii lib. 7. Aduers. c. 21. lectiones membranarum Palatinarum, licet vitiosarum, (quae vero ad versum sextum et septuagesimum tantum a Barthio erant descriptae,) excerpsit: antiquissimas principesque editiones contendit. Notae sunt maximam partem criticae, et eruditae. Praemisit praeterea quaedam epigrammata graeca et subiunxit tres metricas interpretationes latinas, quarum prima est *Andreae Papii* Gandensis, quam is admodum iuuenis ann. XVIII. confecerat; altera est *Q. Septimii Florentis Christiani*, (quae vna cum epigrammatibus ex libris Anthologiae ab eo selectis et latine versis Lutetiae ex typo-

graphia Rob. Stephani 1608. 8. prodiit): tertia est *Dauidis Whitfordi*, qui vero priores carminis elegantia et facilitate longe superat. In praefatione de editionibus potioribus, praecipue de duabus principibus, intelligenter disserit.

Μυσαίυ etc. *Musaei Grammatici de Herone et Leandro carmen, cum coniecturis ineditis Petri Francii, ex recensione Iohannis Schraderi, qui variantes lectiones, notas et animaduersionum librum adiecit, Leouardiae*, 1742. 8. Schraderus, qui absoluta hac editione vicesimum demum annum excesserat, praeclarum quasi praeludium ingenii acuti et eruditionis insignis dedit. Textum quidem ad editionem Roeueri diligenter exactum expressit: in notis vero sat copiosis atque luxuriantibus tum examinauit lectiones editionum virorumque doctorum interpretationes atque coniecturas, quibus suas immiscuit, (interdum digreditur ad aliena): tum comparauit sedulo hoc carmen cum scriptoribus eroticis, praecipue Nonno. In animaduersionum libris omnes eruditionis suae et doctrinae graecae latinaeque copias liberaliter exposuit, ac, praeter loca Musaei difficiliora intellectu, quam plurima veterum auctorum tam latinorum quam graecorum aut explicare aut sanare studuit. In praefatione de aetate Musaei et quibusdam editionibus diligenter copioseque disputat.

Roeueri recensionem sequutus est ven. *Carpzou.* qui carmen graece in vsum auditorii formulis typographicis exscribi fecit Helmstadii 1749. 4. Post ea ipse recensuit poema:

Musaei grammatici de Herone et Leandro carmen graecum, ad optimas editiones et cum lectionibus variantibus, selectisque emendationibus ac metaphrasi Dau. Whitfordi accurate recensum. Magdeburgi sumtu I. C. Zapfii 1775. 8. Variae lectiones et emendationes paginis subiectae sunt, nullae autem illustrationes vel adnotationes additae. In praefatione cel. Carpzou. de editione Hardtii eiusque insana carminis expositione disputat. Laudauit quidem iure hanc editionem censor in Noua bibliotheca critica. Lipsiae 1777. pag. 297. sqq. discessit tamen frequenter in lectionibus.

Selecta ex Homeri Odyssea, Hesiodo — — Bione, Moscho, Pindaro, Musaeo, cum vulgata versione emendata: ac variis partim scholiastarum graecorum, partim doctorum recentiorum notis, in vsum regiae scholae Etonensis, gr. lat. Etonae, Pote. 1762. 8.

Μυσαίυ τῦ Γραμματικῦ τὰ καθ' Ἡρὼ καὶ Λέανδρον, *ab Ant. Mar. Saluinio italicis versibus, nunc primum editis, redditum. Accedunt praeter latinam interpretationem, variantes codicum lectiones, selectae adnotationes et index graecus verborum. Recensuit, et illustrauit Ang. Mar. Bandinius I. V. D.* Florent. 1765. 8. Saluinii interpretatio huic editioni parum vtili doctaeque potest esse vnico fere praesidio atque ornamento.

Les amours de Léandre et de Héro. Poeme de Musée le Grammairien: traduit du Grec en François avec le texte. Paris 1784. mai. 12. Textus graecus est Roeuerianus: interpretatio autem gallica, eaque prosaica, auctorem habet *du Theil.* Versio nec fida esse nec adcurata nimisque libera dicitur.

Latet quoque vspiam *Isaaci Casauboni* Commentarius in Musaeum, quem Daniel Pareus parenti suo Philippo in Gallis coram ab auctore monstratum testatur. Idem Pareus laudat Goldasti operam in conferendo cum codd. et illustrando Musaeo adhuc ineditam. Elegantissimum illud poema, quod spirat veneres et atticam suauitatem non minus quam luxuriem fucumque corrupti aeui, ideoque recedit interdum a naturali pulcritudi-

tudine et fimplicitate, a viris quibusdam doctis effe feparatim expofitum illuftratumque iam vidimus. Huc quoque pertinent *Io. Benedicti Carpzouii*, iam aliquoties laudati Obferuationum philologicarum in Palaephatum Periculum. Accedunt aliae animaduerfiones in nonnulla *Mufaei* et Achillis Tatii loca. Lipfiae 1743. 8. Docte vbertimque explicat quaedam loca, difceffione a Kromayero, Roeuero, Schraderoque interdum facta. — *Nicol. Mahudel Reflexions critiques fur l' hiftoire de Hero et Leander*, in hiftor. acad. Parif. Infcript. tom. IV. p. 115. edit. Amftelod. et pag. 382. fecundum theotifcam Gottfchediae interpretationem. *Nanzeum* (in Vol. X. Memor. eiufdem academiae) refutans, hiftoriam de Herone et Leandro fictionibus fabulifque abfonis adnumerat, duce Strabone lib. III. de fitu Sefti et Abydi, nauigationem fieri potuiffe, negat, et Mufaeum, cuius aetatem cum *Marfhamo* in Canone Chron. faec. XV. faeculo IV. poft Chriftum natum adfignat, ingenio abundaffe argutiafque intemperanter venatum effe contendit.

Verfiones. Interpretationes denique paucis perfequemur. Plures, eafque latinas, iam adtulimus. Quibus adiungi poffunt: latina per *Vaninium* Vicen. 1634. 8. — *Fabii Paulini*, Vtinenfis, metricam laudat Cafp. Barthius lib. 52. Aduerf. cap. 7. *Io. Frid. Stapelii* latinam metaphrafin (Ienae 1655. 4) a Whitfordiana proximum forte locum mereri, iudicat Kromayerus diff. pag. 14. — Carmine latino expreffit *C. Blake* Londini 1694. — *Anglicis* verfibus reddiderunt *G. Chapman*, Londin. 1606. 8. et *Rob. Stapleton*, Oxon. 1654. 4. *L. Eufden.* v. *Drydens* Mifcellany Poems, Londin. 1716. 8. part. VI. p. 266. ac *Sterling* (cum verfione Anacreontis anglica 1759. apud *Harwood* p. 64. Ueberficht verfchiedener Ausgaben der griech. und römifch. Claffiker etc.) — *Bofcaui*, poetae hifpani, cuius opera prodierunt Antwerpiae 1579. 12. et *Gabriel Boccangel y Vngueta* non tam verfiones hifpanicas quam metaphrafes effe, ait *Harwood* loco mem. — Gallice vertit *Montounet de Clairfons*, Parif. 1774. rec. 1779. — Italicas verfiones has enumerat et recenfet *Iac. Maria Paitoni* tom. II. pag. 252. fqq. metricam *Bernardini Baldi*, Vrbinatis, in eius Operibus poeticis ac profaicis, italica lingua fcriptis, Venet. 1590. 4. pag. 591. — *Petri Gabrielli* metricam Venet. 1709. 4 — Μυσαίυ τὰ καθ᾽ Ἥρω καὶ Λεάνδρυ, (cioè) Avvenimenti tra Erone e Leandro, poema Greco di Mufaeo recato in verfi Italiani fciolti da G. B. C. *(Ioan. Baptifta Cafaregi)*, in Firenze 1750. 4. — D'Erone e di Leandro poema greco di Mufeo tradotto in verfo tofcano da *Cidalmo Orio*, Paftore Arcade, (h. e. *Francifco Catelano*,) cum Anacreonte italice verfo. — Il Canto di Mufaeo fopra Erone e Leandro, a *Marcaurelio Soranzo*, cum Ouidii Heroidibus, Venet. 1757. 8. — Germanice faepius verfum eft id carmen: *Verdeutfche Liebesgefchichte von Leander, durch G. W. Sacer*, (v. Schummels Ueberfetzer Bibliothek. p. 14.) verfibus a *Chriftiano Alectorandro*, (h. e. *Hahnemann*) Lipfiae 1633. 4. v. *Neumeifter* de poetis germ. p. 7. a cl. *Grillo* Halberftadt 1771. 12. ab *Schloffero* Francofurti ad Moenum 1771. 8. a *Kütnero* Mietau. 1773. rec. atque emendatius, cum aliis graecis poetis, Altenburg. 1784. 8. a *L. S. G. Sprengel* in Reichardi collectione, Olla Potrida, part. 1. 1784. 8. fuperatur tamen, criticis quibufdam iudicibus, a *Comite de Stollberg*, cuius verfio paullo antea lucem adfpexerat; magnam partem a *Federo*, (in praefenti philofopho Goettingenfi,) in: Neuer Sammler zum Vergnügen und Nutzen der Deutfchen, Erlangae, vol. I. pag. 245. fq. 1766. 8. denique ab Alxingero (Hero und Leander, aus dem Mufaeus, von *I. v. Alxinger*, im Deutfch. Mufeum, 1785. X. p. 289. ff.) — *Hero und Leander* (auctore *Mangelsdorfio*,) Lipf. 1770. 8. poema, cum Mufaeo praeter titulum nihil habet commune. *Harl.*]

CAPVT XVII

I. *Nestor*, *Olen.* II. *Eius hymni.* III. *Olympi duo.* IV. *Oracula varia et de illis scriptores. De Bacide*, *obiter. ib.* V. *Oribautius Troezenius.*

[Cum supplementis G. C. Harles.]

Nestor. I. NESTOR, qui in Geoponicis [libr. XIII. cap. XVI. vbi v. Niclas, et cap. XVII. et lib. XV. cap. 1. pag. 1040. ed. Niclas. *Harl.*] allegatur, Antonio Mizaldo [in Prolegomenis ad Alexicepum suum,] visus est priscus esse dux ille Graecorum sapientissimus ad Troiam. Sed rectius vtique *Petrus Needhamus* in praeclara sua Geoponicon editione [Prolegom. pag. LXII. voc. *Nestor*], qui *Nestorem* intelligit Poetam Epicum Larandensem, sub Seuero Imp. clarum, de quo Suidas [a].

Olen. OLEN antiquissimus vates et ἐποποιὸς, quem hymnorum vetustorum, qui in Delo canebantur, auctorem, et primum hexametros versus commentum nonnulli prodiderunt [b]. De hoc satis diligenter egit Gyraldus dialogo tertio de poetarum historia, nisi quod verba ipsa auctorum cum quibusdam obseruationibus apponere in vsum lectoris hic maluimus. De patria sic *Suidas*: Ὠλὴν Δυμαῖος ἢ ὑπερβόρειος, ἢ Λύκιος, ἐποποιὸς. Μᾶλλον δὲ Λύκιος ἀπὸ Ξάνθε ὡς δηλοῖ Καλλίμαχος καὶ ὁ πολυΐςωρ (Alexander Ephesius) ἐν τοῖς περὶ Λυκίας. Locus Callimachi, quem respicit, hic est hymno in Delum v. 304.

Οἱ μὲν ὑπαείδεσι νόμον Λυκίοιο γέροντος
Ὅν τοι ἀπὸ Ξάνθοιο θεοπρόπος ἤγαγεν Ὠλήν.

Ad quem locum Scholiastes: Ὠλὴν γάρ τις Λύκιος εὗρε τὸν ὕμνον τῦτον. Νόμον pro *hymno* poni notarunt praestantissimi Callimachi interpretes, Anna Daceria et Ez. Spanhemius: etsi proprie ac saepius vsurpatur pro modulatione Musica, siue pro lege praescripta regulaque sonorum, vt praeter alios docent Seldenus et Prideaux ad Epochas marmoreas p. 170. sequ. [P]

Eius hymni. II. Hymnorum ab Olene editorum testis locupletissimus Herodotus Lib. IV. c. 35. [p. 296. vbi v. Valken.]. Καὶ γὰρ ἀγείρειν σφι (ἐν Δήλῳ) τὰς γυναῖκας ἐπονομαζέσας τὰ ὀνόματα ἐν τῷ ὕμνῳ τόν σφι Ὠλὴν ἀνὴρ Λύκιος ἐποίησε. Παρὰ δὲ σφέων μαθόντας νησιώτας τε καὶ Ἴωνας, ὑμνέειν Ὦπίν τε καὶ Ἄργιν ὀνομάζοντάς τε καὶ ἀγείροντας· ὅτος δὴ ὁ Ὠλὴν καὶ τὸς ἄλλες τὸς παλαιὸς ὕμνες ἐποίησε ἐκ Λυκίης ἐλθὼν, τὸς ἀειδομένες ἐν Δήλῳ.

a) v. Νέςωρ, ibique Küster. *Eudocia* in Ἰωνιᾷ p. 310. quae exscripsit Suidam. cl. *Schneider* in Periculo critico in Anthologiam Constantini Cephalae, pag. 12. De *Nestore Larandensi* v. quoque Fabric. infra vol. I. pag. 106. et 356. vol. II. pag. 222. et 721. et *Crassi* Istoria de' poeti greci, pag. 357.

Hic quoque inserendus est *Nicomachus* medicus, Stagirita, Machaonis filius, Aesculapii nepos, a quo genus duxit Nicomachus, pater Aristotelis, philosophi, et ipse medicus. Teste *Suida*, tom. II. p. 624. (quem etiam h. v. exscripsit *Eudocia* pag. 309.) concinnasse dicitur *de re medica* libros sex et *de rebus naturalibus* vnum. Eius meminit quoque *Fabric.* vol. IV. pag. 4. et vol. XIII. pag. 348. *Harl.*

b) v. *Blackwells*, über Homers Leben und Schriften pag. 111. ex interpretatione Vossii germanica. *Harl.*

Eiusdem hymni in Lucinam a Deliis cantari soliti meminit *Pausanias* in Atticis p. 42. et in Arcadicis p. 639. vbi pro *Λύκιος Ὠλὴν* male legebatur *ὃς ἦν*, vt notauit doctissimus Kühnius, [et *Bayle* in Diction. Tom. III. voc *Olen.* B. idem not. C. corrigit vitium in Supplemento Moreri. *Harl.*] Primum in Delo vaticinatum Olenem et Hexametro carmine primum cecinisse, ex Boeonis mulieris vatis testimonio refert idem Pausanias in Phocicis p. 809. *Βοιὼ δὲ ἐπιχωρία γυνὴ ποιήσασα ὕμνον Δελφοῖς ἔφη κατασκευάσασθαι τὸ μαντεῖον τῷ Θεῷ τοὺς ἀφικομένους ἐξ ὑπερβορέων, τούς τε ἄλλους, καὶ Ὠλῆνα. Τοῦτον δὲ καὶ μαντεύσασθαι πρῶτον καὶ ᾆσαι πρῶτον τὸ ἑξάμετρον. Πεποίηκε δὲ ἡ Βοιὼ τοιάδε· —.—*

Ὠλὴν θ' ὃς γένετο πρῶτος Φοίβοιο προφάτας

Πρῶτος δ' ἀρχαίων ἐπέων τεκτάνατ' ἀοιδάν.

Haec *Boeo* male *Boco* dicitur apud Gyraldum, etiam in luculenta nupera editione Iensiana. *Βοιὼ* vocatur quoque apud Clementem 1. Strom. p. 333. Idem Pausanias in Boeoticis p. 762. *Λύκιος δὲ Ὠλὴν ὃς καὶ τοὺς ὕμνους τοὺς ἀρχαιοτάτους ἐποίησεν Ἕλλησιν, οὗτος ὁ Ὠλὴν ἐν Εἰλειθυίας ὕμνῳ μητέρα Ἔρωτος τὴν Εἰλείθυιαν φησὶν εἶναι.* Hymnum *Olenis* in Iunonem laudat idem in Corinthiacis p. 140. et hymnum in Achaeiam in Eliacis prioribus p. 392. c).

Olenus. Fuit et *Olenus* Calenus Hetruriae celeberrimus vates, cuius mentio apud Plinium Lib. XXVIII. cap. 2. [Plures fuere heroes *Oleni* dicti. v. interpr. ad Ouid. Metam. X. 69. *Staueer.* ad Hygini Poet. astronom. p. 448.]

Olympi duo. III. OLYMPI nomine duo memorantur a Plutarcho Lib. de Musica. *Prior*, a quo montem Olympium d) dictum volunt, est Mysius, Marsyae discipulus, Hyagnidis filii, qui primus artem tibia canendi inuenit. Hinc ante Troianum bellum floruisse fertur, et lyrica carmina atque elegias scripsisse. Suidae certe in Ὄλυμπος, dicitur *ποιητὴς μελῶν καὶ ἐλεγείων.* *Plutarchus* [de Musica p. 1132. etc. aut vol. X. ed. Reiske pag. 654. p. 656. sq.] auctor est, quod in Apollinem aliosque Deos composuerit *νόμους* siue hymnos, et quod Stesichorus Himeraeus non Antilochum, Orpheum, Terpandrum, Thaletem, sed vero Olympum hunc fuerit imitatus. Suidas in *ξυναυλίαν* ei tribuit *νόμους αὐλητικοὺς* et *θρηνητικούς*. Etiam Aristoxenus tradit, Olympum de morte Pythonis primum *αὐλῆσαι ἐπικήδειον λυδιστί*, quod ex eo idem Plutarchus repetit. Laudatus hic *Olympus*, Marsyae discipulus, *Platoni* in Ione, [pag. 34. ibique Müller.] in Minoe, et 3. de legibus: *Aristophani* in Equitibus, [v. 9. vbi v. Schol.] *Aristoteli* Lib. VIII. Politic. cap. 5. qui meminit Ὀλύμπου μελῶν, *Ouidio* Lib. III. de Ponto Eleg. 3. [v. 42. ibique interpret.] *Philostrato*, [vitis sophist. p. 568.] *Luciano* T. 1. p. 586. et aliis. Sed forte alii suspicabuntur, Musicos potius concentus modulatum esse, (*αὐλητικοὺς νόμους* Plato appellat) quam carmina vel poemata composuisse, perinde vt *alterum Olympum* iuniorem, Phrygium tibicinem, quem Midae temporibus floruisse, [?] Suidas notauit. Praetereo *Hyagnem*, Phrygem, patrem Marsyae, non tibiarum modo, sed et variorum *νόμων* musicorum et harmoniarum in Martem Deum, Bacchum, Pana, aliosque repertorem, de quo tum apud eundem Plutarchum, tum in Epochis Marmoreis Arundelianis: quibus iungendus Spanhemii commentarius ad Callimachum p. 296.

c) Adde *Crassi* Istoria de' poeti gr. pag. 370. *Harl.*

d) De Olympo Thessaliae monte, deorum sede, v. disp. *Io. Caroli Volborth.* Gottingae 1776. *Harl.*

p. 295. tum Olympi fenioris difcipulos [e]) *Cratetem* et *Hieracem*, a quibus nomos (h. e. modulationes) *Polycephalum* et *Hieracium* inuentos effe, teftantur Plutarchus et Pollux Lib. IV. cap. 10. vbi et de aliis νόμοις Muficis, et inter alia: νόμοι δὲ Ὀλύμπου καὶ Μαρσύου Φρύγιοι καὶ Λύδιοι, καὶ Ὀλύμπου ἐπιτύμβιοι [f]). Fuit et tertius *Olympus*, Philofophus Alexandrinus, de quo praeclara quaedam idem Suidas. *Olympus* poeta citatur a Lutatio ad Statii 2. Thebaidos p. 47. [g]).

Oracula. IV. Verfum Heroicum *Pythio* [h]) nos Oraculo debere fcripfit Plinius Lib. VII. cap. 57. et Ifidorus Lib. I. Origg. cap. 38. verfus Heroicos ante Homerum Pythios dictos, quod illo metro oracula edita fuiffent [i]). Praeterea ORACVLA varia apud Graecos Homero antiquiora iactantur, vt *Phemonoes*, *Orphei*, *Zoroaftris*, *Sibyllae*, *Eucli*, *Mufaei*, de quibus fuo loco diximus. Mufaeo *Bacidem* [k]) adiungit Herodotus libro VIII. [cap. 20. ibique Weffeling. pag. 627.] eiufque oracula quaedam, ab euentu comprobata, recitat, quod facit et Paufanias non vno in loco. Multi tres fuiffe *Bacides*, referunt, [l]) Boeo-

e) Fragmentum elegans ex Cratetis Μουσικοῖς παιγνίοις feruauit *Julianus* Orat 6. idemque repetit Oratione 7. conftans decem verfibus Hexametris ac pentametris. In eadem Oratione fexta proferuntur quoque verfus quidam e Cratetis hymno in frugalitatem. Sed fallitur Meurfius, qui in Bibliotheca Graeca p. 1329. putat a Juliano refpici Cratetem hunc difcipulum Olympi. Intelligitur enim Crates Cynicus.*

f) Adde *Aeliani* H. V. libr. XIII. c. 20. fin. ibique Perizon. *Hygin.* fab. 165. ibique Muncker. et Stauer. et Fab. 273. pag. 381. *Olympum* Herculis ex Euboea filium memorat Apollod. Bibl. II. c. 7. fect. 8. *Harl.*

g) An hic Olympus poeta is eft poeta *Olympius*, cui aram Dofiadae dono miffam, fiue in die natali, fiue Saturnalibus, pro more Graecorum, qui romanos mores induerant, coniecit *La Croze* in Epiftola ad I. Chriftoph. Wolfium? (Thefauri Epiftolici Lacroziani, tom. III. p. 258.) „qua autem, ait, aetate vixerit, quis eruet, nifi praeftantiffimus Fabricius, qui omnes omnium aetatum anctores in numero habet?“ *Wolfius* vero (tom. II. pag. 63.) refpondet, „quae de Olympo poeta ingenii follertia affecutus es, te digna funt: eius aetatem vel potius conditionem ignorare fe haudum fatetur Fabricius, amplius cogitaturus.“ *Harl.*

h) Conf. *Hygin.* fab. 140. ibique Munker. et Stauer. *Harl.*

i) *Philoftratus* Heroic. p. 667. ed. Olearii: ποιητικὴ μὲν γὰρ ἦν περί τε τὰ μαντεῖα etc.

k) De *Bacide* v. *P. Victor.* Var. lection. lib. 26. cap. 16. et *Muretus* Var. lection. libr. 13. cap. 15. *Heumann.* adde locum claffìcum *Paufaniae* Phocic. fiue libr. VII. c. 12. p. 828. de Bacide et reliquis fatidicis tum feminis tum viris, quorum omnium, n. *Eucli* Cyprii, *Mufaei* Athenienfis, *Antiophemi* filii, *Lyci Pandionis*, et ex Boeotia *Bacidos* vaticinia (praeterquam Lyci) perlegiffe fe, ait Paufanias. Antiquiora igitur illa vaticinia fuerint neceffe eft. *Harl.*

l) *Bacidis* illius Ariftophanes aliquoties fecit mentionem, eiufque fcholiaftes paucis explicuit hiftoriam patriamque trium eiufdem nominis: e. g. Equit. v. 123. vbi Scholiaft. tres fuiffe Bacides tradit, primum Atticum et vatem, alterum Locrenfem, ὁ δὲ Λοκρὸς, tertium Boeotum: (fed vitium ineffe, et legendum Ἀρκὰς, pro Λοκρὸς, patet ex fchol. ad Pac. v. 1071. et ad Aues v. 963. vbi quoque de tribus Sibyllis fermo eft.) A Comico intelligitur Bacis Athenienfis; Boeotii ex Eleone oriundi χρησμοὺς memorat *Herodotus* loc. mem. adde eumdem *Herodot.* lib. VIII. 96. p. 663 fq. ibique Weffel. lib. IX. 42. ac lib. VIII. cap. 77. notamque Valckenarii pag. 655. Iam tum homines perfpicaciores fraudes et fictiones talium oraculorum ad plebem lactandam excogitatas viderunt. *Aelian.* V. H. XII. 35. ibique Kiihn. et Perizon. pag. 780. ed. Abr. Gronou. Oracula primis temporibus non de futuris, fed de iure fuiffe confulta, oftendere conatus eft *Hommel*, Profeffor quondam et Anteceffor Lipfienfis, in diff. de Apolline, Iurifperito, recufa in Eiufdem Opufculis iuris vniuerfi, et in primis elegantioris felectis cura *Car. Gottl. Roeffig*, Prof. Lipfienfis, Baruthi 1785. part. I. *Bacidis* oracula reperiuntur in *collectione Opfopoei*, quam Fabricius minus plene et adcurate notauit:

In

Boeotum, Athenienſem, Arcadem, vt docet *Iac. Nicolaus* Loenſis Lib. III. Epiphyllid. c. II. Sed veriſimilius eſt, vnum fuiſſe hoc nomine antiquiſſimum Boeotium vatem, cuius m) etiam *Cicero* meminit I. de diuinatione, [c. 18.] a quo reliqui ad tempus afflati ſimiliter dicti ſunt *Bacides*. Quod pluribus oſtenſurus erat doctiſſimus *Petrus Petitus* in diſſertatione de Bacide, quam promittit libris de Sibylla p. 27. et 274. Etiam Piſiſtratum Bacidem cognominatum teſtatur Suidas et Scholiaſtes Ariſtophanis, [Pac. v. 1071. vbi in textu *Bacis* ille Atticus, et in ſcholio plures *Bacides* memorantur. *Harl.*] Qui forte fuit Athenienſis ille Bacis Philetae apud Suidam obuius. Arcadici Bacidis oracula a Pauſania proferuntur non vno in loco, meminitque eius Clemens quoque 1. Stromatum. Verſus a ſe compoſitos Bacidi tribuit Lucianus de morte Peregrini, [ſect. 29. vol. III. ed. Reitzii ibique v. Moſ. du Saul et T. Fabrum, *H.*] quos falſo iactatis a Theagene Sibyllinis opponit. Bacidi *Amphilytum* iungit Themiſtius Oratione II. et VII. poſt Platonem Theage, et Ariſtidem Orat. 1. Sicula. Meminit et Amphilyti Acarnanis vatis Herodotus lib. 1. cap. 62. Suidas oraculorum auctorem praeterea celebrat *Glanidem* Bacidis fratrem. Lycophron v. 223. *Prylin* n) filium Hermetis, *Lycum* quoque Pandionis filium, antiquiſſimum vatem memorat, ſed oracula eius vidiſſe ſe negat Pauſanias in Phocicis p. 828. Notus et vates antiquus *Mopſus* o) [†] inter Argonautas celebratus Apollonio Rhodio et Valerio Flacco. Verſus Thebis Boeotiae in Apollinis

In priore exemplo non occurrunt oracula Sibyllina; niſi opus II. voluminibus conſtare dixeris. En inſcriptionem!

Oracula metrica Iouis, Apollinis, Hecates, Serapidis et aliorum deorum ac vatum, tam virorum quam feminarum, a Ioanne Opſopoeo collecta. Item Aſtrampſychi Oneirocriticon a Ioſepho Scaligero digeſtum et caſtigatum. Graece et latine. Pariſiis M.D.XCIX. (1599.) 8. Docte curateque de hoc exemplo differit *Frider. Gotthilf Freytag* in egregio libro: *Adparatus litterarius* etc. Lipſiae 1755. 8. tom. III. pag. 92—95. „Oracula, ait, quae in hac collectione occurrunt, e veterum ſcriptorum monumentis variis excerpta, et verſione latina proſaica ornata, a Io. Obſopoeo, in XIIX. claſſes diſtincta ſunt. Sic occurrunt claſſe I. *Oracula Iouis Dodonaei*, II. *Apollinis* Dodonaei in Branchidis. III. *Apollinis Iſmenii*, IV. *Apollinis Clarii* in Colophone, V. *Apollinis Mileſii*, VI. *Apollinis Pythii* in Delphis, VII. *Apollinis* Sarpedonii, qui fuit Seleuciae, VIII. *Apollinis* incerti, IX. *Ammonis* in Libya, X. *Mercurii*, XI. *Hecates*, XII. *Serapidis*, XIII. *Aeſculapii*. XIV. *Trophonii* Lebadiae, XV. *incertorum Deorum*, XVI. *vatum virorum*, inter quos ocurrunt *Amphilytus* Acarnanenſis, BACIDES et *Diopithes*. XVII. *vatum feminarum*, quae ſunt *Xenoclea*, dei interpres, *Phaennis*, *Phemonoe*, Apollinis Delphici interpres, et *Peliades*. XVIII. *Oracula in Inſomniis data*, quibus addidit praetermiſſa quaedam. Hiſce vero oraculis praemiſit teſtimonia aliquot de Oraculis Graecorum. — Nominat praeter ea *Philemonem* Athenienſem, qui opus περὶ παντοδαπῶν χρηστηρίων, *Oenomaum* philoſophum, qui de vanitate oraculorum, *Porphyrium*, qui περὶ τῆς ἐκ λογίων φιλοσοφίας, et *Cornelium Labeonem*, qui librum de Oraculo Apollinis Clarii, commentati ſunt. — " Tum multus eſt de *Aſtrampſycho* eiuſque Oneirocritico. — Altera editio aut alter veluti tomus, huius eſt ſententiae:

Σιβυλλιακοὶ χρησμοὶ *h. e. Sibyllina oracula ex vett. codd. aucta, renouata et notis illuſtrata a D. Io. Obſopoeo, Brettano. Cum interpretatione latina Sebaſtiani Caſtalionis et indice. Pariſ.* 1599. mai. 8. De hoc exemplo idem *Freytag* lib. mem. pag. 85. multus eſt, et de Sibyllinis carminibus horumque editionibus plene differit. — Editio repetita Pariſ. 1607. vitioſiſſime curata eſt. — Adde *Fabricium* paullo infra cap. XXXII. *Harl.*

m) Cum Sibylla meminit *Dio Chryſoſtom.* XIII. p. 229. XXXV. p. 429. ſed *Plutarch.* de Pythiae Orac. p. 399. Σίβυλλαι καὶ Βάκιδες.

n) Vide de hoc *Eudociae* Ἰωνιὰν p. 348. *Harl.*

o) Conf. *Burmanni* Catalogum Argonautarum, ſub illo nomine, editioni Valerii Flacci et Burmannianae et noſtrae praefixum. *Harl.*

linis Ismeni templo, ante Homeri tempora tripodibus inscriptos literis Cadmeis refert *Herodotus* Lib. V. c. 59. p) Oraculum Cadmo redditum Tzetzes Chil. 5. hist. 28. et Chil. 12. hist. 398. Scholia ad Aristoph. Ranas [v. 1225.] p. 177. ad Phoenissas Euripidis v. 641. Oracula alia vetusta, sed quorum maior pars Homero aetate cedit, ad calcem Sibyllinorum collecta sunt a [*Ioachimo Camerario* in libello epigrammatum graecorum, Basil. 1538. v. ipsum *Fabricium* B. Gr. vol. XIII. p. 495. n. 3. et p. 510. nec non a *Michael. Neandro* in praefatione ad Opus aureum. pag. 12. sqq. *Harl.*] a *Iohanne Obsopoeo* Graece et Latine, Paris. 1599. et 1607. 8. cum notis, in quibus loca auctorum, e quibus petita sunt, indicantur. Videas et in illis versus quosdam antiquissimarum vatum foeminarum, tum aliarum, vt *Aristocleae*, de qua Suidas in τὰ ἐκ τρίποδος nec non *Xenocleae*, (*Aristonicae* Plutarch. de Pythiae orac. p. 406.) *Phaennidis* et *Peliadum*, e Pausaniae Phocicis. Post Obsopoeum eadem oracula vetera cum Sibyllinis Graece et Latine edidit *Seruatius Galiaeus* Amst. 1689. 4. Neque omittendum, quod de Auctore veteri *octo librorum Theosophiae* legas in Epistola Friderici Sylburgii ad Theodorum *Canterum*, Centuria III. Epistolarum a Sim. Abbesio Gabbema collectarum p. 709. *Theosophiae octo qui citantur libri non peruenerunt ad nos integri, sed tantum ἐκλογαὶ quaedam ante aliquot annorum hecatontadas a nescio quo excerptae, et a Ioanne Pistorio per Io. Iacobum Beurerium vtriusque linguae Professorem in Friburgensi Academia nobis e veteri libro MS. communicatae, e quibus etiam in Maximi Planudis ἐκλογαῖς quaedam etiam in nostra Bibliotheca hic inueni. Collegit autem ille Theosophiae auctor ea potissimum Oracula, quae ad Christianam Religionem confirmandam e Gentilium numinibus edita perhibentur. Libellus erit paucorum foliorum.* Alios vates priscos refert *Clemens Alex.* I. Strom. p. 331. *Hyginus* fab. 127. et e recentioribus *Iulius Caesar Bulengerus* Lib. II. de sortibus cap. 2. et *Ioh. Iacobus Boissardus* libro de divinatione. q) Catalogum locorum sacrorum, in quibus oracula edita olim sunt dedit praeter eundem Bulengerum et Dan. Clasenium libro II. *Antonius Van Dale* Medicus Harlemensis libro de oraculis veterum Ethnicorum p. 560. seq. editionis secundae. Exstat et Historia oraculorum ex eodem Van Dalii libro excerpta et Gallice edita a *Fontenello*, et ad eam responsio *Francisci Baldi* e Soc. Iesu, in Collegio Argentoratensi Theolog. et linguae Hebr. Professoris, Gallice sine auctoris nomine vulgata Argentorati 1707. 8. r). Dissertatio, quam *Ioannes Clericus* de hoc argumen-

p) Vel ex libris duobus Herodoti prioribus plura loca de Oraculis antiquis possint excitari; v. libr. I. cap. 46. de oraculis a Croeso consultis lib. II. 52. de oraculo Dodonaeo antiquissimo et c. 54. de oraculorum origine; cap. 55. de origine oraculi Hammonis etc. Ex his locis videmus, oracula Dodonaeum et Delphicum fuisse perantiqua: at quum Herodotus tempus vltimum definire non ausus sit, ex serioribus scriptoribus de vera primaque illius aetate nil certi potest definiri, quod tamen, acute quidem docteque, tentauit *Hardion* de Oraculo Delphico, in Memor. acad. Paris. Inscript. tom. III. p. 138. sqq. qui in tribus commentatt. omnem illius antiquitatem, historiam multaque alia exposuit. Germanice versae, ac saepius refutatae sunt, in: Abhandlungen und Auszüge der K. Acad. der Wissensch. vol. 2. p. 19. sqq. Lips. 1781. 8. *Harl.*

q) Oracula quaedam Christianis fauentia vulgauit *Montfaucon.* e cod. antiquo Psalmorum Sedulii manu scripto, cum eius latina versione, in Palaeograph. graec. p. 243. *Harl.*

r) *Fontenelli* Histoire des Oracles prodiit quoque Amstel. 1701. *Baldi*, qui loca Porphyrii, Eusebii aliorumque collegit et explicuit, liber inscriptus est: Réponse à l'histoire des Oracles, de Mr. de Fontenelle, de l'Academie Françoise, dans laquelle on réfute le Systéme de Mr. Van-Dale, sur les Auteurs des Oracles du Paganisme, sur la cause et le temps de leur silence; et où l'on établit le sentiment de Peres de l'Eglise sur le même sujet. à Strasbourg 1707. — *Elingius* in histo-

gumento inseruit T. XIII. Bibl. selectae p. 180. seq. et *Georgii Moebii τῦ μακαρίτυ* tractatus de oraculis, Vandalio meras hominum fraudes in illis obseruanti oppositus [r]: *Haquini Stidzbergii* de oraculorum Ethnicorum origine dissertatio, edita Londini Scanorum 1706. 4. (1708. II. pag. 603.) qua Daemones oraculorum auctores negat aduersus laudati Moebii sententiam, tum *Danielis Clasenii* (a. 1707.) de oraculis Gentilium libri III. et *Stephani Morini* dissertatio VIII. quae est de Oraculis et eorum defectu [s]. At *Gasparis Gevarti* liber de oraculis veterum, quem memorat ipse in Papinianis lectionibus pag. 229. nunquam [P], quod quidem sciam, lucem adspexit. Magis etiam dolendum est temporum iniuria intercidisse *Oenomai* veteris Cynici *Φωραγοήτων* siue detectionem praestigiatorum de oraculorum falsitate, Porphyrio memoratam et Eusebio, qui loca quaedam ex illo producit L. V. praeparationis: tum *Philemonis* Atheniensis opus *περὶ παντοδαπῶν χρηστηρίων* laudatum *Athenaeo* Lib. III. et quae de oraculis scripta fuerunt a *Chrysippo*, ac *Nicandro* Colophonio, cuius libros tres *περὶ Χρηστηρίων πάντων* Suidas memorat, denique quae *περὶ μαντικῆς* disputauerant Diogenes Babylonius, Antipater et Posidonius teste Cicerone 1. de diuinat. [cap. 3.] Consulendus interim praeter eundem Ciceronem Plutarchus de oraculorum defectu, et in libro: cur versibus oracula fundere desierit Pythia, vt alios iam omittam. Oraculi Delphici descriptio notabilis exstat apud *Iustinum* XXIV. 6. [t]. [De oraculo Dodonaeo v. *Sallier* in Histoire de

historia graecae linguae pag. 56. sq. putat, oracula Graecorum originem et incunabula sua habuisse in Gothorum terris et p. 68. de illorum auctoritate agit. — Baldus, Hickes, Morgues et, vt probabile fit, Potterus, (nam sententiam suam non aperte dixit, in Archaeologia graeca lib. II. cap. 7. vol. 1. pag. 598. vers. germanicae Rambachianae,) oraculorum responsa putant diabolum habuisse auctorem; (quod quidem ab omni probabilitatis specie, immo vero multorum veterum philosophorum iudicio abest longissime;) Contra van Dale, Fontenelle et Basnage illa existimarunt et declararunt sacerdotum fraudes. Equidem nec omnes sacerdotes nec omnia responsa a fraudis, in primis ambiguitatis (qua multi decepti sunt, v. *Theodoret.* sermone decimo contra Graecos, qui est de Oraculis,) suspicione crimineque liberare sustineo: attamen Pausaniae Lacedaemonii aliorumque exempla fidem sacerdotum, qui corrumpi se non passi sunt, saltem quorumdam, satis comprobant. Atque cel. *Koppe*, in praesenti praeses sacrorum supremus apud Gothanos, in disputatione, *Vindiciae Oraculorum a daemonum imperio ac sacerdotum fraudibus*, Gottingae 1774. habita a culpa et crimine liberat sacerdotes quoniam oracula fuissent caput religionis popularis, eius auctoritatem tueri et seruare ad animos ciuium moderandos et a ferocia turbisque auocandos aut reprimendos, prudentia magistratuum et salus ciuitatum suasissent. v. quoque cl. *Rambachium* ad locum Potteri memoratum *Harl.* [*Car. Denina* Istoria politica e letteraria della Grecia, quae germ. versa est, f. t.: Staats- und Gelehrtengeschichte Griechenlands, T. I. p. 167. ff. *Godofr. Less* V. S. V. Ueber die Religion, ihre Geschichte etc. T. I. p. 382. ff. Anonyni librum: Versuch einer Geschichte der vornehmsten Orackel, Bern. 1775. 8. *Beck.*]

s) Conf. Mem. de Trevoux 1711. pag. 2053. Editio prima libri van Dale, Amsterd. 1682. 8. v. Acta Erudit. 1684. pag. 207. secunda longe auctior, Amstel. 1700. 4. v. Bibl. choisie, tom. III. p. 109. de Fontenelli libro, Nouvell. rep. litt. 1687. p. 146. 459. vbi epistola van Dalenii. Germanice a Io. Christoph. Gottschedio Lips. 1730. 8. v. Auserlesene theol. Biblioth. tom. V. p. 261. Fontanellum confutauit *Baldus*, vt supra memoratum est, gallice: anglice in Works of the learned 1708. p. 697. eum Hickesii praefat. qua perstringuntur, quae Clericus pro Fontanelli sententia scripserat. Responsio Clerici Iacobique Bernardi mens. Iun. 1707. Novell. reipubl. litter. Baldus ipse continuauit, la Suite de la reponse à l'Hist. des Oracl. Argentor. 1708. 8. Denuo propugnauit Fontanellum Iac. Basnage in Antiqq. iudaic. gallice editis. Oppugnauit *Mich. Mourgues* sect. I. Journ. des Sc. 1713. II. p. 216.

t) *Olai Borrichii* or. X. de Oraculis antiquorum tom. I. p. 447.

v) Ridiculas quaestiones ridiculis responsionibus oracula eludebant, v. *Athenaeum* V. pag. 219. Colophon τὸν ποιητὴν ἢ χείρωνα Ὁμήρε παρέχοντα Ἀπόλλωνα *Dio Chrysostom.* XLVII. pag. 542. respicit Clarii Apollinis oraculum.

de l'Acad. Paris. des J. et B. L. tom. V. p. 35. qui πελείας, non columbas sed *anus* fuisse docet (coll. Pausan. libr. X. c. 12. p. 828.) et vberius disputantem *des Brosses* in Memor. acad. Paris. Inscript. vol. XXXV. p. 89. seqq. *Harl.*]

Orobantius. V. ORDEBANTIVS Troezenius cuius ἔπη *Aelianus* Lib. XI. cap. 2. Var. Histor. narrat exstitisse Homericis antiquiora, ὥς φασιν Τροιζήνιοι λόγοι. Verum illis Troezeniorum res suas quam maxime amplificantium narrationibus non multum fidei habendum, probe ex Pausaniae Corinthiacis obseruat doctissimus Perizonius.

CAPVT XVIII

I. *De Orpheo Scriptores. De eius nomine, aetate etc.* II. *Dialectus qua vsus est Orpheus.* III. *Scripta quae exstant. Argonautica.* IV. *Hymni.* V. *De lapidibus.* VI. *Fragmenta ab H. Stephano collecta. Carmen περὶ σεισμῶν. Prognostica ex Orpheo et aliis.* VII. *Orphicorum editiones quaedam promissae.*

Orphei nomen, aetas, scriptores de illo etc.

I. ORPHEVS Libethrius a), Thrax, qui ante Troianum bellum vixisse fertur, multis antiquis pariter ac recentibus multam scribendi materiam praebuit, quae singula vel repetere vel ad examen reuocare non est nostri instituti b). Homerum ex Orpheo quaedam descripsisse et poematis suis intexuisse

a) A suis occisus fertur, vnde prouerbium ἀμουσότερος Λαβηθρίων. Vide Zenobium. Plutarch. de sera Numinis vindicta p. 557. Diodor. Sic. V. 238. (p. 393. Wesseling.) ἐν Θρᾴκῃ ἐν τοῖς Κίκοσιν, (ὅθεν ὁ καταδείξας (n. ritus initiationis) Ὀρφεὺς ἦν) μυστικῶς παραδίδοσθαι. *Fabric.* Hunc a nostro Orpheo diuersum facit Eudocia p. 319. cum Suida. *Harl.*

b) Neque ego ea omnia, quae ab aliis in vtramque partem modo strictim, modo fusius narrata sunt de Orpheo, sum repetiturus. Iuuat tamen quosdam cum veteres, tum maxime recentiores laudare scriptores, quos is, cui erit volupe, consulet. E veteribus igitur exposuerunt de vita aut placitis Orphei *Diogenes Laert.* I. segm. 5. vbi vide Menage; *Conon* Narrat. 45. apud *Photium* in Biblioth. cod. CLXXXVI. pag. 452. sq. ed. Schotti, vbi Orpheus *rex* fuisse *Macedonum* et Odrysidis, (quam ad Thraciam referunt Strabo et Stephanus,) dicitur, et de vita illius, interitu, et capite, post mortem adhuc canente, temploque multa minus vulgaria referuntur; *Phanocles* Orphei amores fataque dulcissimo cecinit carmine, cuius partem seruauit *Stobaeus* S. LXII. pag. 399; *Hermasianactis Colophonii* Elegiac partem, ex tertio Leontii libro de perdite amantibus, de vehementi Orphei amore, legimus apud *Athenaeum,* Deipnos. lib. XIII. c. 7. 8. pag. 597. quae a cel. *Ruhnkenio* typis recusa et docte explicita adhaeret calci Epistol. II. criticae pag. 285. sq. editionis secundae cum Homeri H. in Cererem, coll. *Virg.* Georg. IV. 453. sqq. et *Ouwens* in Noctibus Haganis, Franeck. 1780. pag. 610. sqq. contra cel. Heynium disputante; *Maximus Tyrius* diss. XXXVII. sect. 6. pag. 438. sq. ed. 2. Dauisii, cuius notam consules, exponit fabulam de quercubus cantu et musica Orphei motis et de feris eum auscultantibus fatis celebrem atque monumentis expressam: Odrysos nempe, Thracum populum, incolas patriae Orphicae, montis Pangaei, homines agrestes, latrociniis addictos atque inhospitales, sola cantus voluptate delinitos Orpheum tamquam ducem esse sequutos; vti etiam *Chrysostom.* Orat. IV. p. 555. de Orpheo et *Quinctilian.* I. O. I. 10. eam interpretati sunt. *Suidas* h. v. Tom. II. p. 718. et *Eudocia*, illum vt plurimum expilans, in Ἰωνιᾷ pag. 318. aliique vt Pausaniam, Strabonem, Clementem Alexandr. pluries de nostro Orpheo differentes, aliosque omittam. E recentioribus in enarrandis rebus ad Orpheum pertinentibus in primis versati sunt, *Petrus Lambecius* in Prodrom. hist. liter. lib. II. cap. 4. pag. 168—181. — *Cudworth* in Systemate intellectuali cap. IV. §. 17. cum doctis Moshemii animaduersionibus. — *Michael. Christoph. Hanouius* in Disquisitionibus metaphysicis, Gedani 1750. 4. dedit pag. 335. sqq. Analecta de Orpheo. — *Brucker.* Histor. crit. Philos. tom. I. part. II. lib. I. cap. 1. §. 5 — 19. pag. 373. sqq. et in Appendice siue tom. VI. pag. 202 — 209. — *Burmann.* in Catalogo Argonautar. h. v. editioni Va-

texuisse contendit Clemens Alex. Lib. V. Strom. p. 618. Historiam Orphei et Musaei olim scripse-

Valerii Flacci praemisso. — [*Meiners* V. C. in Historia doctr. de vno vero deo p. 188. ff. — de la Barre Religionsgeschichte von Griechenland, in den Abh. und Auszügen der Par. Acad. d. Inschr. Gr.A. T.I. p.195—222. cum Obff.Heynii.] Marmor, Orpheum a Bacchantibus discerptum repraesentans, est in libro: *Marmora Taurinensia* dissertationibus et notis illustrata: Part. I. Augustae Taurinor. 1743. 4. pag. 91. Editor adiecit *Constantini Lascaris* prolegomena ad Orpheum, (memorata quoque in Catalogo Taurinensis biblioth. tom. 1. pag. 375. fol. 109.) a pag. 93—104. atque a pag. 105—118. explicuit illum Lascaris libellum leuem, (lege *Gesneri* iudicium in praefatione ad Orphei edition. pag. IX.) vitamque Orphei. — *I. Matthiae Gesneri Prolegomena Orphica*, eius editioni praemissa a pag. XVII — XXVIII. — *Cromaziani*, Della histor. e della indole di ogni Filosofia etc. vol. II. ed. Venet. 1782. cap. XVI. pag. 3. sqq. — Copiosissime et diligenter eruditeque cl. *Dietericus Tiedemann*, in praesenti Professor Marburgensis, in: Griechenlands erste Philosophen, oder Leben und Systeme des Orpheus, Pherecydes, Thales und Pythagoras. Lipsiae 1780. pag. 2—100. — *Fraguier* de vita Orphei in Memor. acad. Paris. Inscript. tom. V. pag. 117. sqq. De eius philosophia v. *Augustin. Steuchum Eugubinum* de perenni philosophia lib. 7. cap. 10. et comment. *I. Fr. Buddei* in Obseruatt. selectarum ad rem literariam spectantium vol. VI. n. 29. p. 307. sqq. — *Foucher* in Memor. acad. Par. Inscr. vol. XXXV. 1770. pag. 75. sqq. — Denique in: Déscription des principales pierres gravées du Cabinet de S. A. S. Monseigneur le Duc d'Orleans, tome II. à Paris. 1784. fol. nr. 1. est gemma elegans, Eurydicen in terra sedentem repraesentans, in cuius expositione editores, *de la Chau* et *le Blond*, de Eurydice pauca eaque nota narrant; eo plura de eius marito, Orpheo, cuius totam historiam et, quaecumque illi adfinguntur, inuenta post alios contendunt allegoricam esse fabulam, cuius fictione inuentio, incrementa et perfectio artium declarentur. Ratio vero, quam adferunt, in vno homine omnia illa attributa, virtutes et perfectiones, quae illi adfinguntur, inesse non posse, vana est atque inanis: nam omnibus mythicae aetatis hominibus poetae, oratores, et arcanorum interpretes, cuncta, quae dici fingique possunt, vni adtribuere, in vnumque conferre fueuerunt. — Illi vero viri docti otium nobis fecerunt. *Heumannus* exempli sui margini adhuc adscripserat: De Orpheo vide *Buddei* Histor. eccles. V. T. tom. I. pag. 1003. sqq. *Basnage* hist. Iud. lib. 3. cap. 20. §. 5. Orphei figuram in nummo exhibet *Gronov.* ad Melam II. 2. de patria Orphei v. Plin. IV. 11. Orpheum graecae superstitionis patrem facit *Eusebius* I. 6. 17. fin. vbi confer Vigeri notas. De aetate Orphei non conuenit inter chronologiae conditores. Expeditioni Argonautarum in Colchidem, quam *Simson* in Chronico Catholico col. 244. adfert A. M. 2743. ante Christum 1250. Gedeonis XV. interfuisse illum, testatur antiquitas et fides plurium scriptorum. Vixit igitur ante bellum Troianum, cuius vero initium alii aliter designare solent: vide virum doctum in Marmor. Taurinensibus etc. pag. 107. secundum cuius sententiam natus est Orpheus anno LXXVII. ante initium belli Troiani. Secundum *Lambecium* pag. 168. Prodromi floruit Orpheus triginta circiter vel quadraginta ante bellum Troianum annis: saeculo XIII. ante Christum, quem sequitur *Tiedemann* pag. 11. addito A. M. 2737. In anno DCCL. ab Abraamo collocat eius aetatem *Eusebius* in Chronico, Hieronymo interprete, pag. 26t. tom. VIII. parr. I. Operum Hieronymi a *Dominico Vallarsio* curatorum, edit. Venet. 1769. 4. cuius notam conferes; is vero inter alia adnotat, de sententia, num Orpheus vmquam extiterit, *Mattium* Opinion. lib. I. cap. 4. pag. 361. et *Albericum Gentilem* Virgil. lect. cap. XI. pag. 105. egisse. — Iterum *Simson* col. 257. sq. duce Timotheo chronologo apud Eusebium, prodit, Orpheum floruisse A. M. 2748. ante Christum 1255. Gedeonis XX. cuius rationes sequutus est cel. *Saxius* in Onomastico pag. 7. — Natione fuit Thrax, omnis paene antiquitatis consensu, non Aegyptius, quod quidem cel. *de Schmidt*, in Opusculis pag. 120. euincere studuit, et iam *Pausan.* Eleat. post. c. 20. p. 505. ab Aegyptio quodam creditum memorat: at a *Tiedemanno* pag. 9. sq. vera patria, Thracia, nostro vindicata est. Forsan Aegyptii, gens vana fastuque plena, hominem, postea tantam consequutum auctoritatem, et quod in Aegyptum profectus ibi arcana philosophiae ac theologiae imbibit, tamquam ciuem suum et suae sapientiae alumnum gloriari et adserere sibi sustinuerant.

 Orpheum

ſcripſerat *Herodorus* Olympiodoro teſte apud Photium cod. 80. *Epigenes* [c] περὶ τῆς εἰς Ὀρφέα ποιήσεως, quo in libro de auctoribus ſcriptorum, qui ſub Orphei nomine ferebantur egiſſe, et verba ipſi peculiaria expoſuiſſe videtur, vt colligo ex *Clemente* Alex. Lib. I. Strom. p. 333. Lib. V. p. 571. Alius ἐξηγητικῦ in Orpheum auctor videtur laudari a Suida et Etymologo in τριτοπάτορες [?] et *Io. Malala* in Chronico p. 88. ſqq. Sandonem Hellanici F. Philoſophum Suidas teſtatur compoſuiſſe ὑποθέσεις εἰς Ὀρφέα, βιβλίον α΄. *Apollonius Aphrodiſienſis* ſcripſerat, teſte eodem Suida, περὶ Ὀρφέως καὶ τῶν τελετῶν αὐτῦ, ita enim lego, non κατά. [Deterius ſcripſerat *Eudocia* p. 50. Κατὰ τῶν τελευτῶν αὐτῦ.] *Nicomedis* librum de Orpheo laudat Athenaeus XIV. p. 637. Syrianus et Proclus ſcripſerunt in Orphei Theologiam, vt ex Marino in Procli vita cap. 27. refert idem Suidas, qui etiam vtrumque ait ſcripſiſſe συμφωνίαν Ὀρφέως, Πυθαγόρȣ καὶ Πλάτωνος, vt Hierocles libro quarto de fato ac prouidentia conſenſum Platonis cum Orpheo et Oraculis demonſtrauerat, quod Photius notatum reliquit. [*Philochorus* apud Scholiaſt. Euripidis Alceſt. v. 968, (vbi chorus Thracias Orphei tabulas ſcriptas adpellat) traditur libro I. περὶ Μαντικῆς explicuiſſe Orphea. *Harl.*] Quanti prae libris aliis omnibus Orphicam poeſin fecerit et vnice lectitauerit Serapion Alexandrinus, docet Suidas in Σαραπίων ex Damaſcio in vita Iſidori. Orphei ſcripta congeſſit, ſi Suidae credimus, Pherecydes [d] quidam antiquiſſimus Athenienſis Φερεκύδης Ἀθηναῖος πρεσβύτερος τῦ Συρίȣ (negant hoc alii vide Menagium p. 68. ad Laert. et Meurſium in Bibliotheca Attica p. 1583) ὃν λόγος τὰ Ὀρφέως συναγαγεῖν. [Eadem fere narrat *Eudocia* p. 421.] E contrario, *Orpheum Poetam Ariſtoteles docet nunquam fuiſſe*, inquit Cicero I. de Natura Deor. c. 38. ſect. 108. quae verba non ita intelligenda ſunt, ac ſi nullus vnquam fuerit Orpheus; ſed quod nullus fuerit Poeta illo nomine, poemataque, quae illi

Orpheum vero in Aegyptum iter ſuſcepiſſe, teſtantur *Diodorus Siculus* IV. 25. pag. 271. ed. Weſſel. atque Euſebius, quorum narrationes aliis argumentis firmat *Tiedemannus* pag. 14. ſq. qui putat, Orphea primum Aegyptum contendiſſe ad famam ſibi parandam; (ego tamen potius adfirmem, ad doctrinarum copiam ſibi acquirendam, immo vero ad ſapientiam ex fonte hauriendam, et vt ſacris initiaretur;) poſt reditum myſteria aliaſque caerimonias inſtituiſſe ſuoſque docuiſſe; poſtea ſocium ſe adiunxiſſe Argonautis, atque, horum expeditione peracta, in Thracia eſſe vita defunctum, adde virum doctum in Marmoribus Taurinenſ. pag. 108. ſq. Geſnerus autem, quando pag. XXI. ex libro de lapidibus argumentum ſumit, Orphea cladi Troianae ſuperuixiſſe, nec eam fictionem abſurdam eſſe putat, cui centum aetatis anni ſufficiant, errare, et maiorem, quam par eſt, auctoritatem illi libro tribuere videtur. Quando igitur non minus, quam quo noſter fato amiſerit vitam, res eſt incerta et controuerſia apud veteres valde agitata. A Threſſis eum eſſe interfectum, fabula eſt celebrata. v. *Plutarchum* de ſera num. vindicta pag. 52. ed. cl. Wyttenbachii, cuius notam p. 67. confer. v. Marm. Taurinenſ. pag. 110. ſqq. in primis *Tiedemannus* cap. 6. pag. 31. ſqq. plures collegit veterum narrationes fabulaſque. Quod denique filius Apollinis fuiſſe fertur, (aliis ſecus ſentientibus, v. *Hygini* fab. XIV. init. vbi interpretes copioſi ſunt de noſtro p. 38. *Staueer. Apollodori* Biblioth. I. 3. 2. et I. 9. 16. cum nota Heynii pag. 32. ſqq.) id conſuetudini loquendi antiquiſſimae et fictionibus poetarum, illius ingenii vim facultatemque canendi ſingularem celebrantium tribuendum eſſe exiſtimo. v. Schol. ad *Pindar.* Pyth. Δ. v. 313. Haec quidem ſufficiant: atque ego multis extra oleas vagatus videbor. adi quoque *Kirbachii* diſp. de Theologia Orphei. Witteberg. 1685. 4. et *I. G. Hauptmanni* tres proluſiones de Orpheo, Gerae 1757. 4. *Harl.*

c) Ab hoc Epigene librum ſuum de Poeſi ac Philoſophia Orphica *Epigenem* inſcripſit Andreas Chriſtianus Eſchenbachius. Norimb. 1702. 4.

d) Plures Pherecydes commemorat, et eorum ſcripta recenſet Meurſius ad Helladii Chreſtomathiam p. 58.

illi tribuuntur, alium habeant auctorem [e]. Quemadmodum nec Androtion apud Aelianum negat Orpheum Thracem fuisse, sed fuisse sapientem, Lib. VIII. Var. Hist. cap. 6. *Vossio* tamen Lib. I. de artis Poeticae natura nomen ipsum totum videtur confictum [f], quod *Arifa* Arabibus est *scire*, *nouisse*, vnde *Arif*, siue Orpheus *sciens*, *eruditus*, *doctus*. Quod argumentum si valet, exspectabis vt veniat, qui similiter probet, etiam nullum fuisse Moysen. Sane non defuerunt iam, qui Orpheum cum Moyse confunderent [g]. Alii non vnum sed plures antiquissimos ἐποποιὸς Orphei nomine fuisse contendunt, vt patet vel e Suida, multos [h] Orpheos memorante, siue fingente potius [i]. Alii alia nominis Orphei etyma commenti sunt.

e) Fabricii explicationem comprobarunt *Trillerus* in Anmerkungen zu *Hugonis Grotii Leidender Christus*, *Trauerspiel* etc. Hamburg. 1748. pag. 586. (vbi a pag. 580 — 587. multus est de Orpheo,) et *Dauisius* ad Ciceronis locum: is tamen alium *Aristotelis* lib. I. de Anima cap. V. pag. 386. profert locum, ex quo philosophi illius de Orphicis carminibus sententia fit clarior: τοῦτο δὲ πέπονθεν, καὶ ὁ ἐν τοῖς Ὀρφικοῖς καλουμένοις ἔπεσι λόγος. ex quo tamen loco id quoque effici potest, libros, qui Orpheo adscribebantur, ipsi fuisse suspectos. Ibi vero sententiam Orphei refutat, animam ferri ventis et ex toto ingredi respiratione. Locus tamen, ad quem respexit Cicero, iam dudum periit. Errat igitur *Moshemius* ad Cudworthi Systema intellectuale cap. IV. §. 17. n. 7 et 8. pag. 342. vbi putat, Aristotelem negasse loco Ciceronis memorato, fuisse vmquam Orpheum. *Philoponus* enim Comm. in Aristotelis locum de anima apud Cudworth. pag. 344. „Aristoteles, ait, carmina haec vocat Καλούμενα *sic dicta* Orphica, quia non ab ipso videntur Orpheo esse scripta, *id quod ipse in libro de philosophia adfirmat* (ὅτι μὴ δοκεῖ Ὀρφέως τὰ ἔπη, ὡς καὶ αὐτὸς ἐν τῷ περὶ φιλοσοφίας λέγει). Dogmata quidem ipsa sunt Orphei; verum haec Onomacritum numeris illigasse ferunt". Ciceronis, igitur mens nulla alia esse potuit, ac ea, Aristotelem adfirmasse Orpheum Thracem, celebrem illum mysteriorum parentem, nulla carmina reliquisse et inscriptiones talium carminum mentiri Orphei illius nomen: siue poemata, quae vulgo sunt Orpheo tributa, ab alio esse confecta, falsoque nomen illius prae se tulisse. Docte explicat Ciceronis locum *Gesnerus* in Prolegomenis p. XVIII sq. atque vberius persequitur illum meliusque, quam *Hanou.* in Disquis. metaphysic. p. 337. ornat interpretationem, et *Bruckeri* sententiam de illo loco, tom. I. Hist. crit. phil. p. 374. prolatam examinat *Tiedemannus* pag. 3 - 7. adde *Ol. Borrichium* Diss. I. de Poetis §. 17. *Harl.*

f) Recte a Vossio dissentit Thomas Burnetus c. 9. Archaeologiae Philos. cui adde Obseruatores Hallenses *VI.* 29. Alia Etymologia arrisit Gerardo Croesio in Hist. Hebraeorum Homerica p. 146. qui similiter praeter rem negat vllum fuisse Orpheum.

g) Leuibus argumentis ductus negat *Huetius* Demonstr. Euang. Prop. IV. cap. 8. §. 18. exstitisse vmquam Orpheum et §. 19. ad Mosis exemplar, Orpheum ipsum esse expressum, contendit ingenioseque instituta vtriusque comparatione demonstrare conatur. Et tamen argutatur vir doctus. vide *Tiedemann.* p. 5 et 6. atque censorem illius elegantem doctumque in Biblioth. critica. Amstel. vol. II. part. VI. pag. 81 sq. vbi quoque de *Dionysio*, qui de Orpheo prodidit, locoque Suidae agitur. Mosis libris adiutus dicitur a Iustino apud *Worth.* ad Tatiani Orat. ad Graecos pag. 3. n. 6. Aeque lubrica falsaque est suspicio *I. Heinr. Vrsini*, (in Analect. SS. lib. IV. pag. 219 sqq.) Danidem regem sub Orpheo latere. Praeter Huetium etiam et *Croesium* a Fabricio iam in nota nominatum, *Natalis Alexander* (Hist. eccl. V. T. cap. 8. pag. 357). Orpheum proscripsit quasi et e numero mortalium eiecit: iam satis autem crebroque explosa sunt illa somnia a viris doctis. v. *Brucker.* p. 374. not. o.) et *Gesneri* Prolegom. Pag. XX sqq. *Harl.*

h) Vide etiam si placet Kircherum Lib. II. Oedipi part. 1. p. 150. vbi corruptissima de Orpheo traduntur. Orphei alterius meminit et Suidas in Αἰαr. Habuit et Cicero seruum Orphei nomine. Vide *XIV*, 4. ad familiar.

i) Suidam, variorum compilantem narrationes, *Eudocia* pag. 318 et 319. descripsit maximam partem. In numero plurium illorum Orpheorum occurrit *Orpheus Crotoniata*, quem *Eudocia* p. 320, et *Simson* in Chron. cathol. ad A. M. 3429. ante Christum 574. V. C. 178. cum Meursio *Argonauticorum*, quae hodie circumferuntur, esse auctorem putant: in eadem sententia versatur *Thom.*

Reine-

ſunt. Vide *Olaum Rudbeckium* T. 2. Atlanticae p. 443, [et *Trillerum* ad tragoediam Grotii verſam p. 583 ſq. et p. 587. deriuat is nomen ab Hebraico voc. ערב *iucundum, amoenum. Harl.*] Vtcunque autem iſta ſe habeant, vti in Hermete ſupra feci, ita hic quoque enarrabo ſcripta, quae ſub Orphei nomine exſtant, vel a Veteribus laudata reperi, tum de inuentis Orpheo tributis quaedam ſubiungam [?]. Equidem Lambecius, qui de Orpheo fuſe egit p. 168 ſqq. prodromi hiſtoriae literariae, ſerias mihi feciſſe videatur, ſed poterit ſorte aliquid plenius, diſtinctius et accuratius de Orphei ſcriptis lectori a me offerri et exhiberi.

Num ſcripſerit, et qua dialecto? II. Orpheum antiquiſſimum Poetarum, dialecto Dorica ſcripſiſſe teſtatur *Iamblichus* c. 34. de vita Pythag. ex Metrodoro Medico Pythagoreo Epicharmi F. Verum illam dialectum neque in libris, qui ſub eius nomine exſtant, neque in fragmentis reperio, ſi a λόγῳ ἱερῷ diſceſſeris, ſed quem a Pythagoraeo aliquo ſuppoſitum Orpheo fuiſſe, infra c. XIX. ſum notaturus. Orphicos *per Symbola*, ſive, vt Dionyſius Halicarnaſſ., *per allegorias*, Pythagoraeos *per imagines* diuina adumbrare ſolitos, obſervat Proclus Lib. I. c. 4. Theologiae Platonicae [k]).

III.

Reineſius in Epiſt. X. ad Neſteros, a. 1642. ſcripta pag. 21. Illum tempore Piſiſtrati vixiſſe Eudocia l. m. ex Aſclepiade prodit. *Lambecius* Prodr. p. 179. Orpheum Lebethrium, ſiue Argonautam, Orpheum Ciconaeum, et Orpheum regem Thraciae, de quibus Suidas tanquam de tribus viris agit, vnum atque eumdem hominem fuiſſe, ex verſ. 76—79. Argonaut. colligit. *Herodorus* contra apud Schol. *Apollonii* lib. I. v. 23. (quod ſcholion eſt notatu dignum) duo fuiſſe eiuſdem nominis prodidit, eique ſubſcribit *Buhierius* in diſſ. de litteris graecis, ad calcem *Montfauconii* Palaeogr. graec. §. 20. pag. 559. atque ego lubentius facere me profiteor cum Herodoro atque Buherio, quam cum *Tiedemanno*, arbitrante et acute, fateor, ſubducente rationes, p. 6. et 7. vnum tantum veterem Orpheum ſupereſſe, reliquorum memoriam eſſe ſubleſtae aut nullius fidei. Nam plures nominis eiuſmodi homines in antiquitate non adeo ſunt rari. Atque Herodori teſtimonium, quod propter antiquitatis auctoritatem multum ponderis habet, fructuoſum mihi videtur ad turbas de ſenectute Orphei temporiſque ratione componendas. Diſſenſerat iam a *Lambecio* et *G. I. Voſſio* (vnum tantummodo Orpheum fuiſſe, exiſtimante, lib. I. de Idolol. c. 39. de poetis gr. cap. 4.) *Io. Mollerus* in Homonymoſcopia. p. 323. vbi de Orpheo plura diſputat. — *Fabricii* additamentum, margini exemplaris ſui adſcriptum commode hic adſeram. „Alii Orphei. *Montfaucon* tom. I. ſupplem. pag. 230. ſqq. Orphei filius Λεως, *Leus*, Apoſtol. XI. 84. Prouerb. Fuit et *Orpheus*, ad quem Libanii Epiſtol. *Orpheus Magnus* poeta Ferrarienſis, de quo *Baruffaldus* pag. 46. qui memorat eius librum primum Odyſſeae, hexametro carmine, et argumenta in libros Metamorphoſ. Ouidii." *Harl.*

k) Scripta Orphei, quae hodie habentur, conficta eſſe a Chriſtianis poſt aeuum Origenis, ſtatuit *Huetius* Quaeſt. Alnet. libr. II. cap. 1. pag. 100. et cap. 2. §. 7. pag. 105. §. 13. pag. 109. Idem lib. II. cap. 3. pag. 120. coniicit, non vnius eſſe auctoris, quae ſplendidum Orphei nomen praeferant. *Schurzfleiſch.* de Biblioth. Vinar. pag. 178. Negauit iam *Pauſanias* lib. 1. cap. 14. pag. 34. Orphei eſſe ſcripta, quae ſub nomine eius circumferuntur. *Heumann.* Idem *Pauſanias* lib. I. cap. 37. p. 90. τὰ καλούμενα Ὀρφικὰ, vti Ariſtoteles, nominat. At ſi ſeriem orationis in vtroque loco perpendimus, Pauſanias priore loco Theogoniam, poſteriore autem Τελετὰς aut poema de myſteriis reſpexiſſe videtur. Quare ſuſpicor, ſi Ὀρφικὰ vniuerſim memorantur a ſcriptore quodam vetere, fore vt ex connexione pateſcat, quinam liber, Orpheo adtributus, intelligendus ſit. Non ſine tamen ſeditione ſaepe diſputatum eſt de auctoribus et vetuſtate carminum, vulgo Orphei nomen prae ſe ferentium: nec meum eſt, tantas lites componere. Enimuero, argumentis omnibus examinatis, negari non poterit, Orpheum illum antiquiſſimum exſtitiſſe, et docuiſſe ſacra; at de ſcriptis ei adtributis facilius tutiuſque indicari poterit, quid non ſit Orphicum, quam quid ſit Orphicum. Id quidem quam maxime probabile eſt, Orpheum car-

carmina cecinisse, placita praeceptaque sua, more antiquissimi aeui, versibus complexum. Neque vero, licet Tiedemanno aliisque dissentientibus, ab omni probabilitatis specie abest, Orpheum artem scribendi, iam tum in Aegypto inuentam, calluisse, et litteris, itidem tunc cognitis, siue graecis, siue Pelasgicis, consignasse praecepta. Iam vero si *Monboddo*, eruditi Angli, sed amore sapientiae aegyptiacae nimis abrepti et occupati sententia (in *Werk von dem Ursprunge und Fortgange der Sprache*, ex interpretatione *E. A. Schmid* theotisca Vol. I. cap. XI. pag. 385. sqq. et cap. XII. pag. 418. sqq.) tam certa esset veraque, quam subtilis est atque ingeniosa, primas Graecorum litteras fuisse Pelasgicas, Dores fuisse Pelasgos, et lingua vsos Pelasgica, hanc vero fuisse dialectum Aegyptiacam, ideoque Danaum et Cadmum, postquam Graeciam occupassent non vi, sed persuasione, incolarum illius priscorum linguam intellexisse, (collato *Samuele Squire* in: An Inquiry into the Origin of the Greek Language, Cambridge 1741. pag. 173) res expeditu facilis foret, saltem ea, quam foui, sententia prope a vero aut verisimili abesse videretur. Accedit testimonium *Diodori Siculi*, (certe famam quamdam antiquam sequuti,) Biblioth. hist. libr. III. cap. 66. pag. 236. sq. ed. *Wesselingii*, cuius eruditae animaduersiones ad h. l. omnino sunt conferendae. Is quidem plures Linos, sed aetatis diuersissimae, confundit, narratque de litteris pelasgicis et Lino litteris pelasgicis res Bacchi primi describente, (quae quidem res fatis dubia est:) addit tamen, eodem litterarum genere Orpheum quoque vsum esse. Veteribus igitur iam credibile visum est, Orpheum exarasse libros. Neque vero adfirmare ausim, si quae sua ille ipse manu scripserit, ea ipsa ad posteritatis memoriam peruenisse, sed siue omnia propter vetustatem litterarum ac dialecti plane interiisse siue pleraque ab aliis, Pythagoreis, mire deprauata, interpolata, alienisque sententiis aucta: scripta vero multa ab aliis aetatis multo serioris hominibus propter nominis auctoritatem ad ampliorem suorum placitorum commendationem ficta et supposita arbitror. Multorum tamen, quae Orpheus praeceperit, vestigia multasque doctrinas Orphicas genuinas superfuisse ante Onomacritum reor, et restare in παλαιοῖς Ὀρφικοῖς, quae adhue habemus, post Cudworthum, Moshemium, (cui quidem ad *Cudworth.* systema intell. pag. 345. n. 20. fin. nihil Orphicorum carminum, quae hodie legimus, probum, sanum, aut vere Orphicum videtur esse,) Bruckerum aliosque diligenter copioseque exposuit *Tiedemannus* V. cl. libr. mem. parte 1. sect. II. qui quidem cap. 1. recenset scripta, quae perhibentur Orphica: carmina vero orphica iam vltima aetate in Graecia fuisse peruulgata, vel ex Platone et Aristotele constat: cap. II. persequitur dogmata Orphica genuina et falsa: cap. III. quae in Hymnis, quos a diuersis hominibus diuersis temporibus confectos esse, p. 77. sq. docet, et de fragmentis, quae singula percenset, (Argonautica vero et poema de lapidibus, quia nihil, quod ad Cosmogoniam et notiones philosophicas pertineat, mente sua contineant, non attingit,) genuina supersint aut supposita, Orphei placita, fusius explanat, negatque, serioribus illa temporibus esse conficta, (pag. 65.) immo pag. 78. sqq. euincere studet, theogoniam in Hymnis frequentem attingere aetatem Pythagorae et Orphei, denique cap. IV. composuit corpus disciplinae Orphicae. Quasdam Orphicas doctrinas, ab Orpheo ipso profectas, ab eius discipulis aliisque traditas et tamquam tabulas fractas e naufragio seruatas esse, aliisque eiusdem fere argumenti postea immixtas, negari non poterit. Nam, vt ea, quae ex Platone, Euripide, Aristophane et vero Herodoto a Gesnero in Prolegomenis, et ab aliis iam notata sunt, praetermittam, constat, iam antiquiores philosophos exposuisse Orphei de diis opiniones. Sic *Chrysippus*, qui Stoicorum somniorum vaferrimus habetur interpres, apud *Ciceronem* de Nat. deorum lib. I. cap. 15. pag. 47. ed. Dauisii, cuius notam consules, in secundo de natura deorum libro *vult* ORPHEI, *Musaei, Hesiodi Homerique fabellas adcommodare ad ea, quae ipse libro de diis immortalibus dixerit.* Adde *Tiedemannum* pag. 38. sq. *Eudemus* apud *Damascium* in Excerptis editis a Wolfio Anecd. gr. tom. III. p. 256. opinionem de *ortu rerum ex nocte* diserte tribuit Orpheo. v. de hac re pluribus docteque disserentem censorem in Bibl. crit. Amstel. II. part. IV. p. 87-90. Tum multa ex Orpheo hausisse *Heraclitum*, notauit *Clemens Alexandrinus* VI. Stromat. pag. 629. Quod autem vberior huius controuersiae expositio ad historiam philosophiae pertinet, ab nostroque aliena est instituto: singula exeutere argumenta, aut, quae in vtramque partem possint disputari et disputata sunt, repetere, aut sub examen vocare, nec vacat nec expedit. Quare diuersas quasdam de vetustate orphicorum carminum sententias tantummodo memorabo. Quoniam vero iam antiquissimis temporibus spuria vide-

bantur scripta Orphei, exstiterunt, qui putarent, magnam illorum partem a Cercope quodam, aut Onomacrito esse suppofita, vel prodentibus Suida atque Eudocia, singula paene illorum ex Orpheis iunioribus, alicui deberi. Quae quidem Suidae suspecta narratio placuerat olim multis, vt *Mich. Neandro* in Notis ad Apocrypha de Christo v. 437. *Mollero* l. mem. pag. 325. *Laur. Crasso* in Historia poetar. graecorum pag. 382. sqq. vbi multus est de variis Orpheis, praecipue Thrace et Crotoniata. *Borrichius* de poetis l. mem. de Hymnis et carmine de Lapidibus, mitioribus plerorumque, ad antiquum poemata illa Orpheum referentium, censuris subscribit; (conf. eiusdem *Sapientiam Hermetis vindicatam* lib. I. cap. 7. §. 8. pag. 166. sq.) At Mollerus iure iam veretur, ne frustra patrocinetur: sed ipse fallitur Mollerus, dum, Suidae fidem sequutus, Hymnos Orpheo Ciconaeo, Λιθικά autem Onomacrito adserit. *Gesnerus* in Prolegomenis a pag. XX. magna vi argumentorum et testimoniorum veterum, probat vindicatque orphicorum carminum vetustatem. Adfirmat, quae supersint de Argonautarum socio fabulae et carmina, ea et inter se sic satis conuenire, et quam plurima habere intimioris doctrinae vestigia, quae mereantur obseruari, et vt nobilissima antiquae historiae particula in ea luce collocari, qua possint deinde etiam aliis doctrinae partibus prodesse. Existimat, quod Pindarus (Pyth. 4. 313.) Orpheum adpellat auctorem carminum, siue verborum, quae cantantur, insignem iam tum personam Orphea, nec potuisse primum quasi creatum esse, et in medium productum ab Onomacrito, qui vel aequalis, vel haud multo maior fuisse possit Pindaro. Ex Euripidis Alceste 968. patere docet, fuisse, quum ista in scenam ferret poeta, carmina, quae Orphei esse dicerentur. Quae hodie exstant sub Orphei nomine opuscula, Argonautica, Hymni, de Lapidibus, ea idem habere consilium ac propositum videntur Gesnero, commendare scilicet caerimonias et mysteria, facere Orphea deorum amicum et interpretem, qui ab his edoctus et morborum remedia, et expiatoria omnium praue factorum sacra, et depulsoria periculorum, et portentosa in rerum omnium desperatione auxilia, vel deprompserit in ipso actu, vel vnde petenda essent, etiam posteris ostenderit. (*Eudocia* pag. 318. Orpheus ἔγραψε, inquit, ποιήματα, ἅτινα ὡς θεολογίας ἔχουσιν Ἕλληνες. ὁ δὲ τούτοις τοῖς ποιήμασι διὰ μυθικῶν συμβόλων λέγει τὰς τῶν θεῶν τάξεις τε καὶ σποράς· καὶ τίνων τίνα ἔργα· καὶ ποῖα τίνων τελέσματα· καὶ τίνες τίνων δημιουργοί.) Verba omnia, censet, vel Homerica, vel ea moneta percussa, quam in Homeri et vetustorum oraculorum verbis deprehendimus. Quod apud *Jamblichum* (de vita Pythag. c. 34. p. 169. Kusteri,) plerique historici tradidisse dicuntur, Orpheum Thracem etiam antiquissima dialecto dorica vsum esse, id refert ad θρῄσσας σανίδας ab Euripide vocatas. „Haec porro, pergit, quae nunc exstant, ab Atheniensi Onomacrito, Pisistratidarum et Xerxis aetate litteris ac libris mandata esse, communis plurium antiquorum sententia est. Hic Onomacritus potest vel conseruatis sententiis omnibus, et bona verborum parte, dialectum modo mutasse, Homerice, et, vt sic loquar, Solonice loqui antiquum Orphea docuisse; vel pro suo arbitrio, quae viderentur, addidisse, demsisse, quam illius circa oracula artem refert Herodotus. (VII. 6.) Mihi quidem non fit probabile, simpliciter confingere omnia ausum esse, vel opus habuisse, vel potuisse adeo, Onomacritum. — Dorica certe dialectus non magis debet valere ad impugnandam Orphicorum, quae supersunt, antiquitatem, quam Pelasgicae litterae, quibus vsum Orphea, est apud Diodorum Siculum, (III. 66. pag. 236, 67.) „Post laudari, monet, vnum alterumque versum a Platone, (Cratylo pag. 265. A) vbi diserte ait, λέγει δέ πη καὶ Ὀρφεύς, laudari a Diodoro Siculo (I. 11. it. 12.) et Christianis omnibus, et recentioris scholae Platonicis, antiquiore. Denique, cur multa quidem debuerit esse Orphei apud posteros mentio: carmina ipsa ab initio homines vix ac ne vix quidem scriptis suis intexuerint, hanc rationem adfert: Mystica fuisse pleraque omnia, partem religionum, orgiorum, mysteriorum, sub sancti silentii sacramento commendata mystis, quae diuulgari et referri salua pietate non posse: itaque de Orpheo, vt inuentore omnium mysteriorum et caerimoniarum ac religionum auctore praedicare solent, a verbis, vt religione consecratis, fere abstinere, (Herod. II. 81. Pausan. Boeot. 30. Celsus apud Orig. VII. p. 367.) exorta euangelii luce vulgata esse, quae agerentur in mysteriis. Addo ea quoque deprauata esse et pia fraude largiter aucta. Locum *Herodoti* celebratum, II. 53. quo omnis ab Orpheo et reliquis, qui ante Homerum et Hesiodum fuisse perhibentur, poetis abiudicari videtur disciplina et institutio rerum diuinarum, cum Wesselingio melius, credo, quam Tiedemannus, explicuit vir doctus in Bibliotheca critica Amstelod. vol. II. part. IV. pag. 83. sq. Alia quoque silentii excogitari potest caussa. Mysteria illa et praecepta Orphica diu erant paucis cognita: exigua pars erat initiatorum: hinc Herodotus, religione ductus

ctus vel non initiatus sacris, illa praeteriit; hinc nulla illorum vel exigua obscuraque notitia et commemoratio antiquissimis temporibus. Post auctas religiones et ampliorem in Graecia per poetas notitiam ac mysteriorum atque initiationis mysthorumque vsum crebrior facta est mentio nominis et doctrinarum, rituum et praeceptorum Orphicorum, nec non librorum Orpheo tributorum: deinceps plures coeperint ad mysteriorum aut suarum opinionum laudem atque commendationem doctrinas Orphicas, quae genuinae habebantur, at, tamquam membra disiecta, hinc inde sparsae erant, colligere et admixtis alienis in quemdam redigere ordinem; vel libros sub illius nomine componere, ad eosque prouocare; vel etiam nomina talium librorum ac fragmentorum fingere; tandem subtilius argutiusque mythos et ea, quae arcana viderentur, interpretari. Illa temeritas eo latius serpere coepit, quo maior facta est Orphei in carminibus poetarum Atticorum et in mysteriis celebrandis auctoritas, aut quo plures illorum vim ac religionem vel adgressi sunt vel defenderunt. At haec in coniecturis posita sunt. *Gesneri* sententiam atque argumenta praecipue pro Argonauticorum antiquitate adlata grauiter impugnat, et multis rationibus ingeniose excogitatis docteque explicatis, Hymnos et inprimis Argonautica post Christum natum ab simiolo quodam Orphei siue philosophis neoplatonicis, corrupta scribendi ratione, quam carminis auctor a contagione saeculi sui, vel ex frequentiore linguae latinae vsu traxisse videatur, et p. 83. ab homine quodam, qui tempore auctoris carminis de Venatione, quem vulgus cum Oppiano perperam confundit, esse conficta, multasque res absonas, falsas, aut multo serius cognitas, nec aetati Orphicae aptas continere, probatum it *Io. Gottlob Schneider* V. cl. criticus acutus et homo graece doctissimus, in *Analectis criticis* in scriptores veteres graecos et latinos; fascic. I. sect. IV. siue Disputatione de dubia carminum Orphicorum auctoritate et vetustate. Traiecti ad Viadrum 1777. 8. Nec tamen omnium exspectationi satisfacere, pristinamque de vetustate Orphicorum sententiam ex omnium animis expellere potuit vir doctus. Nam quod ad Hymnos adtinet, multorum antiquitatem vindicatam esse a Tiedemanno iam vidimus; qui tamen in Ephemeridibus litterariis Gottingensibus a. 1780. supplem. 39. pag. 618. sqq. acutum nactus est aduersarium, qui antiquitatem carminum Orphicorum rursus oppugnauit. Atque *Meiners* in Historia doctrinae de vero deo p. 197. subscripsit sententiae Schneideri. Partes vero Argonauticorum et Hymnorum suscepit *Dauid Ruhnkenius*, sagax et eruditus criticus, qui in Epistola critica II. pag. 69. prioris editionis vetustatem Orphicorum Argonauticorum tuitus, ideoque a Gesnero in Prolegomenis pag. XXV. laudatus est. In altera vero editione pag. 129. sqq. ab Schneideri adcusatione acrius vindicauit. Is, igitur ait, qui Argonautica et Hymnos Orpheo subiecit, siue Onomacritus fuerit, vt plures tradunt siue alius, scriptor certe meo iudicio vetustissimus est; in quo, quamuis animum diligenter adtenderim, ne leuissimum quidem recentioris aetatis vestigium reperi; contra proba omnia et antiquitatem redolentia: orationis forma Homericam refert; sic tamen, vt pauca singularia in ea notentur. Dum ex silentio veterum scholiastarum frustra esse, contendit, qui argumentum ducat ad vetustatis, quam habent Argonautica, opinionem conuellendam: docet, diserte laudari ab antiquis et claris grammaticis, Oro et Dracone Stratonicensi; antiquos autem, quales Orus et Draco sunt, praecepta sua non nisi veterrimorum et classicorum scriptorum auctoritate confirmare: illos igitur carminis vetustatem cognitam perspectamque habuisse; Nonnum denique, saeculi quinti poetam, nec nisi veteres imitari solitum, Argonautica manifesta imitatione expressisse: (quae quidem ratio vltima me minus moueret, ad antiquitatem Argonauticorum tuendam.) De Hymnis expeditior illi res esse videtur, quoniam non vnus, sed plures versus, ab antiquissimis scriptoribus, Demosthene et Pausania, sub Orphei vel Onomacriti nomine sint adlati. *Harl.*

III. Ex iis quae sub Orphei nomine hodieque exstant, occurrunt:

Argonautica. [1) *Argonautica*, quae Constantino Lascari lucem debere, vulgaris est opinio, sed a Gesnero in praefatione impugnata, carmine scripta epico, vt sunt praeter ἱερὸν λόγον omnia, quae Orpheo tribuuntur, (qui et ipse traditur inter Argonautas cum Tyndaridis et Hercule nauigasse [l]), vt post alios auctor est Lactantius lib. I. cap. 5. Antiquior tamen testis est *Pindarus* Pyth. Δ. 313. et locus est classicus apud *Diodor. Sic.* IV. 25. seqq. pag. 271. ed. Wessel. quem vide, et 40. pag. 284.) Ad *Onomacritum* Pisistratidis et Xerxi Persarum regi aequalem [m]) Argonautica referri a Gesnero aliisque, aliis intercedentibus, paullo ante vidimus. Onomacritum quidem praestant auctorem praeter alios *Philoponus* supra laudatus, *Tatian.* Orat. ad Graecos cap. 62. pag. 138. ed. Worth. et *Clemens* Alexandrinus, Strom. lib. I. p. 332. — Orpheum, Argonauticorum ennarratorem, quod montis Aetnae et Tyrrhenorum facit mentionem, longe Argonauticis Homerique temporibus recentiorem fuisse, iudicat *Doruille* in Siculis pag. 244. — *Cleoni Curiensi*, (de quo infra vol. II. pag. 522.) Argonautica Pseudoorphica, auctoritate scholiast. ad Apollon. I. 587. adiudicanda censet *Toup.* in Emendatt. in Suidam part. III. p. 75 sq. ed. Londin. (pag. 373 sq. ed. Lipsiens.). Enimuero Cleon, vt alii, Argonautica scripserit: atque poetae, in eodem argumento versati, in verbis non magis quam in rerum nominumque vsu et descriptione conuenire solent saepius et vero debent. Atque a *Ruhnkenio* Epist. crit. II. pag. 129. et a *Schneidero* Anal. pag. 55. adsensum ingeniosae illi coniecturae denegatum, meamque eo confirmatam esse dubitationem intellexi. *Orpheo Crotoniatae* multi adsignarunt, v. *Crassi* Histor. poet. graec. pag. 386 sq.

Codices MSS. Codices MSS. qui supersunt, haud pauci a *Gesnero* et *Ruhnkenio* iam in vsum sunt conuersi. Hoc vero loco codd. in quibus Pseudoorphica, cuiuscunque sint hominis, exarata sunt, mihi quidem notos memorabo. *Argonautica* inter codd. bibl. Laurent. apud Bandin. vol. II. pag. 204. cod. XLV. in eodem vol. insunt Orphei Hymni ad Musaeum, et Bandini, in codice, ait, post vltimum inter editos, qui desinit ἐν ἀνθρώποις, τὸ γῆρας, sequuntur alii sex, quorum primi quinque sunt anepigraphi, sextus est εἰς Ἀθήνην πολυμήτιν *in sapientem Palladem.* In eadem bibliotheca est apud Bandin. II. pag. 661. cod. 35 codex, qui continet *Orphei Argonautica,* eiusdem *ad Musaeum carmen;* eiusdem *Hymnos* LXXXVI. Quaedam citantur in Arsenii Ἰωνιᾷ. v. Bandini l. m. tom. I. pag. 549. — In Bibliotheca regia Matritensi, teste *Iriarto* pag. 86 sq. in cod. manu Lascaris scripto sunt *Orphei Argonautica* et *Hymni.* Quando vero Iriarte p. 87. hymno 39. duo versus adiectos, pro ineditis venditat, eum errasse, quum eo tracti sint ex Hymno 44, monet *Ruhnken.* in Epist. II. crit. pag. 278. Cod. Matrit. XXIV. in H. 79. post v. 5 addit ἀκτῖνες ὡς λάμπωσιν ἐπὶ χθονὸς ἠελίοιο, teste cl. Tychsenio in litteris ad me datis. — In Bibl. regia Paris. tom. II. nominantur codd. *Argonautica* n. 2678. 2763. *Hymnos* n. 1603. 1739. 2763. 2765. 2833. et carmen *de lapidibus* n. 2764. continentes. — In *Montfauconii* Bibliotheca biblioth. MSS. viginti fere codd. memoran-

l) Quod tamen negat Scholiastes Apollonii, citatus infra cap. XXVI. §. pag. 157.

m) De eius aetate vide *Herodotum* VII. 6. ibique Wesseling. pag. 508. et *Corsinum* in Fastis Atticis, tom. III. pag. 87 sq. qui vero et Tatianum et Clementem, Onomacriti aetatem Olympiadi *quinquagesimae* adsignantes, erroris arguit, aut interpretatione iuuandos, aut in Tatiani textu numerum *sexagesimae* Olymp. rescribendum esse coniicit, vti iam *Vossius* de poetis graecis cap. 4, quem vide, censuerat.

rantur. — In *Nesselii* Catalogo codd. MSS. bibl. Vindobonensis part. III. cod. 30. p. 42. et vberius in *Lambecii* Comment. de Bibl. Vindob. tom. VI. p. 800. cod. 30. n. 5. indicatio cod. *Orphei Thracis libellus suppostitius de Gemmis Onomacrito potius adtribuendus.* Incipit Ὀρφέως περὶ λίθων. Λίθος ὁ Κρύσταλλος etc. Quando vero *Nesselius* et Lambecius scribunt, „plane igitur diuersus est hic *libellus* a *poemate* Orphei περὶ λίθων" id non intelligo, nisi forte, quoniam dicitur *libellus*, oratione prosa scriptus sit. Absunt quoque prooemium et argumentum. — Idem Nesselius part. IV. pag. 89. nr. 153. codicem antiquum et optimae notae, *Orphei Argonautica* comprehendentem laudat. In cod. Vindobon. post v. 93. nouus versus adiectus dicitur: Καὶ κλέος ἀνθρώποισιν ἐπεσσομένοισι πύθεσθαι. — In Bibl. Veneta D. Marci in *Bongiovanni* Catalogo cod. 480. pag. 252. *Argonautica et Hymni.* — cod. 509. pag. 273. *Argonautica.* — cod. 419. pag. 279 *Hymni.* — Ὀρφέως τελεταὶ in eadem biblioth. v. infra c. XIX. not. ad τελετάς. In Catalogo Biblioth. Lugdun. B. pag. 341 Orphei ἔπη ex chirographo Iof. Scaligeri, et pag. 343. ab eodem Orphei varia versa. Ibidem pag. 398. inter Vossianos codd. *Orphei Argonautica* et *Hymni.* — In *Sylburgii* Catal. MSS. graec. Bibl. Palat. nunc Vatic. pag. 43. n. 139. et p. 53. nr. 179. *Argonautica* et *Hymni ad Musaeum* pag. 99. nr. 319. *Orphei poema de Lapidibus* — In *Phil. Tomasini* Bibl. Patauin. (Vtini 1639. 4) pag. 86. *Orphei Hymni.* — In *Labbe* Noua Bibl. p. 122. Prognostica ex *Orpheo* aliisque collecta. pag. 128. *Orphei fragmenta quaedam.* pag. 168. *Apotelesmata Orphei aliorumque* pag. 273. *Orpheus de lapidibus* cum glossulis *Demetrii Moschi.* — In *Tomasini* Bibl. Venetis pag. 18. *Orphei carmina* et *Hymni ad Musaeum.* — In *Reiseri* Indice MSS. Bibl. Augustae Vindel. pag. 69. *Orphei* versuum fragmentum et Argonauticorum fragmentum. — *Gesnerus* vsus est variis lectionibus cod. Vossiani et *Ant. Askew*, item Thryllitiani: Cl. vero *Ruhnken.* in Epist. II. critica, vbi a pag. 228 sqq. Argonautica et Hymnos sagaciter eruditeque percensuit, praeter codd. reg. Paris. et Vossianum, codice non valde quidem antiquo veruntamen omnibus, qui adhuc excussi sunt, facile praeferendo, quem a *Christiano Fred. Matthaei*, viro humanissimo et egregia litterarum scientia praedito, donum acceperat; item variis lectionibus codd. Vratislauiensis ac Vindobonensis.

Editiones. De Principe editione vide Hambergerum et Gesnerum in praefatione ad posterioris editionem pag. VIII. sq. Illa quamuis scateat mendis, tamen basis erat editionum sequentium vsque ad Stephanum. Habet autem Argonautica tantum et Hymnos, et est inscripta:

Orphei Argonautica, Hymni, et Procli Lycii philosophi Hymni, graece, Florent. 1500. 4. In calce legitur: „Anno ab incarnatione MCCCCC. die XIX. Septembris: Impressum Florentiae impensa Philippi Iuntae bibliopolae. Si quos errores in hoc opere lector inuenies, qui properantes oculos nostros subterfugerint, eos pro iudicio tuo emendabis: vix fieri potest, vt non tales interueniant". v. quoque *Bure* bibliogr. instructiue. Belles lettres tom. I. n. 2523.

Presso fere pede sequitur illius lectiones *Aldina* 1517. 8. aucta tamen carmine *Orphei de lapidibus* (confer. H. Stephan. ad Argon. v. 420.) Inscripta est:

Musaei Opusculum de Herone et Leandro: Orphei Argonautica: Eiusdem Hymni. Orpheus de lapidibus. Omnia graece. Venetiis apud Aldum 1517. 8. v. supra *Musaeum* de aliis, praecipue de prima et sequente edit.

Orphei Argonautica. — per heredes Iuntae Florent. 1519. 8. Post hymnos Orphei insertis quatuor Procli, et adiectis in fine sententiis ex variis poetis, et *Homeri* Batrachomyomachia. Ad singulas litteras haec ab Aldina expressa videtur. Ant. Barchineus etiam praefationem Aldi Romani paucis immutatis descripsit: liber tamen de lapidibus habet quaedam propria, iudice Gesnero. Editio Flor. 1540. 8. quam Fabricius memorauit, mera forsan est repetitio.

Orphei Argonautica carmine epico latino a *Leodrisio Cribello*, Mediolanensi, composita: adhaeret versio illa metrica calci *Argonauticon Valerii Flacci*, edit. Io. Baptistae Pii, Bononiae 1519. fol. Aldinae, 1523. 8. Lugdunensi. 1548. et Burmannianae, Leidae 1724. 4. in compendium redacta legitur illa in *Nicolai Reusneri* Hodoeporicorum siue itinerum totius fere orbis Lib. VII. etc. edit. Ieremiae Reusneri cura Basil. 1580. 8. (v. *Freytag* Adparat. litterar. tom. III. p. 370 sq.) et a 1592. vbi hic est libri titulus: *Itinerarium totius orbis siue Opus peregrinationum variarum* etc. *ex recensione Nicol. Reusneri* Consiliarii Sax. et Prof. in acad. Salana ed. secunda etc. p. 21—34. *Leodrisium autem Cribellum*, Francisci Philelphi familiarem, fuisse auctorem, qui ex Aldi praefatione iam cognosci potuerat, hodie satis constat et a *Caspare Barthio* ad Statium III. Theb. 352. olim significatum est. conf. *Burmannum* in Praef. ad Valerium Flaccum fol. XXX. 2. atque Hamberger. praef. ad Gesneri Orpheum pag. XII. et bene multos viros doctos ab vtroque laudatos. adde Diarium Eruditorum Italiae tom. XV. *Io. Alb. Fabricii* Bibl. lat. mediae et infimae aetatis, ed. *Io. Dominici Mansi*, tom. I. (Patau. 1754. 4.) pag. 435 *).

Orphei poetarum vetustissimi Argonaut. cum metrica interpretatione latina incerti autoris, recens addita et diligentius, quam hactenus, emendata. Apud inclytam Germaniae Basileam anno domini 1523. In fine: In aedibus *Andr. Cratandri.* Basil. 1523. 1529. 4.

Versio latina est *Leodrisii Cribelli.* Graeca expressa sunt ad primam Iuntinam vel Florentinam: tamen, obseruante Gesnero, sunt quaedam emendata, et lectio est aliquoties vulgata melior, ex codice, vt ille putat, potius, quam e coniectura.

Orphei Argonautica et alia apud Aldum. 1534. 8. in Burmanni II. Catalog. pag. 189.

Orphei Carmina, gr. cum Hesiodo. Florent. apud Bened. Iuntam. 1540. 8. in Biblioth. Vinar.

Orphei poetae vetustissimi Opera iam primum ad verbum translata et diligentius, quam antea multis in locis emendata, per Renatum Perdrierium, Parisiensem, ex officina Ioan. Oporini. Basil. 1555. 8. v. *Maittaire* Annal. typogr. III. pag. 668. Perdrierium stupiditatis incusat Eschenb. ad Argon. v. 420. saepiusque eius culpat emendationes et versionem, praecipue in praefatione.

Orphei Argonautica, Hymni et de Lapidibus, gr. inter Poetas graecos principes heroici carminis *Henr. Stephani.* 1566. fol. Stephanus Orphei sospitator habetur; qui benefi-cio

*) „Latinis metris expressa a Leodrisio Cribello habet MS. Ioseph. Valleta. codex scriptus a. ch. 1409. Giornale d' Italia tom. 24. p. 81. Meminit et Aldus, et in Athenaeo eruditorum Mediolanensium pag. 160. Philipp. Pincilli." Haec adscripserat manu sua Fabricius orae sui exempli.

cio ingenii, eiectis priorum editionum vitiis, detersisque scribarum maculis, Orpheo fere integritatem suam reddidit, doctasque addidit animaduersiones.

Orphei aliquot carmina graece. Paris. 1573. 8. Catal. Bibl. Bodlei. pag. 251. et Biblioth. Barberinae vol. II. pag. 143.

Orphei carmina theologica, graece, ex Iustino Martyre et Clemente Alexandrino collecta. E typographia Stephani Prevosteau. Paris. 1588. 4. vide Maittaire Annal. typogr. tom. III. part. II. p. 799. Forsan haec est repetitio praecedentis editionis.

Stephani recensionem reddidit cum latina versione Leodrisii Cribelli in Argonauticis, in reliquis Renati Perdrierii, et notis marginalibus *Iac. Lectius* in Corpore poetarum graecorum. Geneu. 1606. fol.

Ὀρφέως — *Orphei Argonautica, Hymni et de lapidibus, curante Andrea Christiano Eschenbachio, Noribergensi. Cum eiusdem ad Argonautica notis et emendationibus. Accedunt Henrici Stephani in omnia et Ios. Scaligeri in Hymnos notae.* Traiecti ad Rhenum, apud Guilielm. van de Water CIↃIↃCLXXXIX. 12. *Eschenbachius*, qui tunc iuuenis, (postea Professor Gymnasii Noribergensis et verbi diuini praeco, mortuus 1722), hac editione magnam ingenii atque eruditionis spem fecerat, in contextu Stephani lectiones sequutus, in notis paucis breuibusque multa tentauit explicuitque. Idem *Holstenii* emendationes ad Argonautica in notis ad Stephanum Byzant. prolatas adtulit, et Perdrierii versionem paene immutauit. Acrem tamen censorem *Io. Clericum*, tom. XV. Biblioth. vniuersalis pag. 101. nactus est; idemque acriorem sui nominis atque editionis vindicem, *D. Io. Sam. Schoderum*, qui nomine ficto libellum inuectiuum scriptumque obscura diligentia, prodire iussit: *Pandulfus Collenutius super Argonauticis Orphei et paribus libellis nouo munere ab viro clariss. Andrea Christiano Eschenbachio editis Lamberatoris Gallicani taxationes expendit.* CIↃIↃCXC. 12. vide quoque cl. *Willii* Nürnbergisches Gelehrten Lexicon, vol. I. Noribergae 1755. 4. pag. 358. et de *Schodero* medico Noribergensi perito et latine graeceque doctissimo, obscuram vero dicendi rationem sectante, multa lepida ac singularia vol. II. pag. 554 sqq. Promissa altera emendatior auctiorque editio et commentarius in herba mansit et exaruit.

At multo meliora praestitit *I. Matthias Gesner*, e terris Onoldinis ortus, primum scholae Vinariensis, dein Onoldinae et Lipsiensis, denique vniuersitatis Gottingensis ornamentum. Ante obitum absoluit ille editionem; illoque mortuo praefatus est eius eruditus popularis: —

Ὀρφέως ἅπαντα *Orphei Argonautica, Hymni, libellus de Lapidibus et fragmenta cum notis H. Stephani et Andr. Christian. Eschenbachii. Textum ad codd. MSS. et editiones veteres recensuit, notas suas et indicem graecum adiecit Io. Matthias Gesnerus. Curante Ge. Christoph. Hambergero.* Lipsiae sumtibus Caspari Fritsch. 1764. mai. 8. Aliquot codicum et ad vnam fere omnium editionum subsidio, beneficioque ingenii multa vidit acutius, multa melius explicuit vir senectute, eruditione, modestia et humanitate venerabilis. Quae Ruhnken. in epist. critica II. prioris editionis, Pierson, in Verisimilibus, Lennep. ad Coluthum, Heringa in Obseruationibus, aliique ad emendanda Orphica contulerant, ea cum grano salis in vsum conuertit. Fragmentorum numerum operose mireque auxit doctoque explanauit: inedita

que-

quaedam fragmenta Ruhnkenii humanitati debentur. In Prolegomenis, ad quae saepius prouocaui, de rebus ad Orpheum pertinentibus, strictim eruditeque disseruit. Calci adhaerent primo Variae codicum regiorum Paris. lectiones et duae praelectiones de nauigationibus extra columnas Herculis. In his autem praelectionibus non commisit plagium Gesnerus, vir honestus et verecundus, vt nonnulli opinabantur. Nam eo tempore, quum in illo versaretur negotio, omni data opera nancisci non potuit Huetii librum de nauigationibus Salomonis, testante anonymo in Prüfung der Tellerischen Erklärung 1768. conf. Göttingische Anzeigen von gel. Sachen, a 1768. plag. 87. Denique adiectus est Index verborum accuratus. Neque tamen Gesnerus quamquam multum temporis operaeque et studii in emaculandis interpretandisque Orphicis posuerat, omnium criticorum exspectationi respondere potuit. Cl. enim *Heyne* in censura illius editionis in ephemeridibus litterariis Gottingensibus haud pauca, in quibus discederet a iudicio crisique Gesneri, deprehendit, nec paucas nouas protulit correctiones. Cl. *Ruhnken.* in altera Epistolae criticae editione cum codicum auctoritate, tum maxime sagacitate ingenii adiutus permulta loca sanauit feliciter saepeque Gesneri, cuius laudi alioqui non inuidet, correctiones limae criticae subiecit. *Io. Schrader.* in Libro Emendationum, Leouardiae, 1776. 4. in praefatione pag. IV. menda prope innumerabilia a Gesnero relicta, nouaque facta declarat, nec pauca loca acute a se emendata aut explicita profert. Idem antea in Obseruationum Libro, Franeckerae. 1761. pag. 15. 16. 75--78. de multis Orphei versibus luxatis aut dubiis sententiam dixerat. Cl. *I. F. Facius*, in praesenti Professor Gymnasii Coburgensis, vir graece doctus, in Epistola critica, mihi inscripta, in aliquot Orphei et Apollonii Rhodii Argonaut. loca, Erlangae 1772. 4. quaedam loca ingeniose tentauit.

Atque ab aliis viris doctis hinc inde spicilegium post Gesneri messem collectum datumque esse bene recordor; at nihil in hac rerum viriumque humanarum imbecillitate est ab omni parte perfectum. — Editiones versionesque Hymnorum et de Lapidibus singulares paullo post enumerabimus. Hic commemoranda est versio fida *Küttneri* theotisca Argonauticorum Mietau 1773. 8. emendatior Altenburgi 1784. 8. — Notas ad Onomacritum h. e. Orpheum promisisse *Grotium* ad Capellam p. 16. 43 etc. Fabricius orae exempli adscripsit. *Harl.*]

Hymni IV. (II.) *Hymni* o) LXXXVI. quibus praemittitur Ἐυχὴ πρὸς Μουσαῖον, Graece itidem ab Aldo Venetiis, a Iuntis Florentiae A. 1519. et ab H. Stephano, qui suas etiam

o) Tot sane inuenio, etsi Kircherus T. 2. Oedipi parte I. pag. 151. ex numero hymnorum Orphei LXXXIV. nescio quod exsculpit mysterium. Et Picus Mirandulanus in conclusionibus suis p. 71. *tantus est*, inquit, *numerus hymnorum Orphei, quantus est numerus cum quo Deus creauit triplex seculum sub quaternarii Pythagorici forma numeratus. Fabric.* Hymnos illos non esse vnius generis, alios referri ad *initiationes*, alios ad *incantationes*, alios ad *laudes deorum;* itaque eos nec aetatis, nec auctoris eiusdem esse, recte animaduertit cl. *Tiedemannus* pag. 76 sqq. De Hymnis veterum doctam disputationem conscripsit et, moderante Gesnero Gottingae pluribus abhinc annis ventilauit *Kries*, posthaec Rector Gymnasii Thorunensis, a 1785. defunctus; adde cl. *Heeren.* praef. ad Menandrum de Encomiis, Gottingae 1785. pag. 19 sq. Quando *Diodor. Sicul.* IV. 25. p. 271. narrat, Orpheum poema mirificum et concinnitate modorum excellens composuisse, quodnam designet ille, *Wesselingius* nolit adfirmare, *Hymnosne*, an theologica, an de quo Euripides Alcest. v. 967. Addo, Diodorum nimis credulum famam quamdam sequutum esse, aut, si eiusmodi carmen viderit, nominis fraude deceptum. *Harl.*

etiam castigationes addidit, Parisiis editi, latine ex Perdrierii versione non optima Basileae, tum Graece et Latine cum eadem versione in corpore Poetarum Graecorum Geneuensi vulgati p. 502. Inde Iosephus Scaliger, intra quinque dierum, velut ipse testatur, spatium haec Orphei initia siue indigitamenta, Musaeo inscripta, versibus antiquis latinis expressit doctissime et felicissime, etsi haec illius Metaphrasis lectorem requirit non e vulgo. Lucem adspexit, auctore iam defuncto, inter alia eius opuscula ab Is. Casaubono edita Paris. 1610. 4. [pag. 155.] additis breuibus Scaligeri eiusdem annotationibus. Quinquennio post Petrus Scriverius ad calcem poematum Iosephi Scaligeri hymnos Orphei Graece ex H. Stephani editione recudendos dedit, iisque Scaligeri metaphrasin sed emendatiorem, eiusque notas adiecit, Lugd. Bat. ex officina Platin. 1615. 12. p). Eandem Scaligeri Metaphrasin et notas, (vt H. Stephani quo-

p) Addantur sequentes editiones:

Orphei Hymni, graece. Colon. Agripp. 1602. 8.

Orphei Hymni in solem, Musas et Venerem, gr. et lat. *interprete Ios. Scaligero, cum notis Mich. Maittaire*, inter *Maittaire* Miscellanea graecorum aliquot scriptorum Carmina. Londini 1722. 4. — et *Hymni duo in Hygieam et Aesculapium*, gr. et latine, interprete *Ios. Scaligero* cum not. *Mich. Maittaire.* ibid. p. 146.

Hesiodi Opera, quae extant: ORPHEI *et Procli philosophi Hymni. Omnia gr. lat. ab Antonio Maria Saluini in italam linguam translata, cum annotationibus ex probatissimis auctoribus excerptis: accedit Pasoris index — accurante Antonio Zanolini, I. V. D. et in Seminario Patauino LL. OO. Prof.* Pataaii typis Seminarii 1747. 8.

Tria alia carmina de deo, tributa Orpheo, et inter fragmenta in editione Gesneriana ab initio, recepta sunt a *Wintertonio* inter poetas gr. minores pag. 458 sq. Cantabr. 1671. — Duo de deo carmina Orphica italice versa sunt in: Liriche Parafrasi di D. Francesci Antonio Capponc — sopra tutte le Ode d'Anacreonte et sopra alcune altre Poesie di diversi Lirici poeti greci etc. Venetia 1670. 12. v. *Paitoni* Bibl. degli autori antichi greci e latini volgarizzati etc. Venet. 1774. tom. I. p. 52. — Locum in H. in Gratiis emendat *Sevin* in Hist. de l'Acad. Paris. des Inscript. etc. vol. III. p. 127.

Specimina hymnorum Orphei theotisce versorum leguntur in Museo Heluetico, (*Schweizerisches Museum*) a *Füssli* edito 1783. vol. I. n. 9 et vol. II. n. 2. In prooemio ait interpres, hos hymnos probabiliter fuisse liturgias graecorum quorumdam mysteriorum, quorum auctor Orpheus habetur, et quorum scopus fuerit, initiatos a populari religione ad liberiores et sublimiores notiones reuocare; argumentum vimque horum hymnorum fuisse, vires naturae viuae et efficacis sub receptis nominibus mythologicis celebrare: hinc modo a puriore doctrina, modo ab erroribus, quibus Spinoza aliique illius generis obnoxii fuerant, prope abesse. — Neque vero Orpheus primus fuit mystagogus aut inuentor τελετῶν et mysteriorum. Nam antea iam in Samothracia eiusmodi religiones, iam ibi coli solitas, quas Dardanus multo antiquior Orpheo, ex Tyrrhenia oriundus, v. supra I. c. 4. §. 8. Samothraciam veniens ad certam religionis rationem redegisse videtur: conf. *Virg.* Aen. VIII. 207 collato *Diodoro Siculo* V. 49. et deorum Cabirorum mysteria, quibus etiam Iason, Dioscuri et Hercules initiati dicuntur, et de quibus multi scripserunt, (vide nubem scriptorum aliaque, quae huc pertinent in *Trilleri* Anmerkungen uber *Hugonis Grotii* Leidenden Christum pag. 573-587. item *Eustachium* ad Homeri Odyss. XIX. v. 177. et *Monboddo* von dem Vrsprung und dem Fortgang der Sprache, part. I. p. 386 sqq.) fuisse peruulgata constat. Hymni eiusmodi multo antea canebantur, atque Theogoniae siue cosmogoniae iam ante Orphea celebrabantur; Orgiorumque Bacchi initia non Orpheo, sed alii tribuit Herodotus. Plura dicere in hanc rem possim, sed ab auctoribus, qui de mysteriis veterum scripserunt, plurima sunt modo bene, modo male iam disputata, atque ego nolo in messem alienam falcem immittere. v. tamen *Koehleri* disp. de antiqua graecae poeseos indole, Goettingae 1783. pag. 17 sq. et *Heyne* de Theogonia Hesiodi in Comment societ. reg. sc. Gotting. 1779. vol. II. et ad Apollodori Biblioth. pag. 3 sqq. vbi pag. 6. multa, ait, ex theogoniis partim mansere in teletis, partim per eas, in primis, quae Orphicis tribui solent, fuere deprauata; alia serius corrupta per ea, quae ex Oriente et Aegypto adlata ferebantur. Ex his seruata

seruata passim nonnulla sunt, vt in Argonaut. et Hymnis Orphicis; in Apollon. I. 497 sq. et schol. etc. Atque *Valckenario* ad *Euripidis* Hippolytum v. 952. pag. 266. tragicus ille docte vereque Bacchicis, Orphicis et Pythagoricis institutis eamdem videtur originem adsignasse. Orphei certe instituta in multis sectatus est Pythagoras. Hinc idem *Valckenarius* ad Euripidis locum in *Herodoto* II. cap. 81. ex codd. msptis non dubitanter restituere malit *ὁμολογέει δὲ ταῦτα τοῖσι Ὀρφικοῖσι καλεομένοισι [καὶ Βακχικοῖσι, ἐοῦσι καὶ Αἰγυπτίοισι] καὶ Πυθαγορείοισι.* adde *Morhofii* Polyhist. liter. lib. I. cap. 13. f. 11. p. 124 seq. Quando igitur Orpheus princeps mystagogus mysteriorumque inuentor dicitur, id propter nominis auctoritatem et praeclara, quae videbantur, in illis firmandis amplificandisque merita factum esse videtur. Illa tamen opinio peruetusta olim fuisse videtur. *Aristophan.* Ran. v. 1064. (de quo loco v. *Fraguier* in Mem. acad. Paris. Inscr. vol. V. pag. 117.) Aeschylum facit loquentem, *Ὀρφεὺς μὲν γὰρ τελετάς θ' ἡμῖν κατέδειξε, φόνων τ' ἀπέχεσθαι, Orpheus ritus nos docuit et caedibus abstinuisse.* Apud *Diodor. Sicul.* IV. 125. ob initiationum et theologiae peritiam et poematum artificium praestantissimus habebatur inter Graecos omnes. *Pausanias* vero Boeot. f. libr. IX. cap. 30. (vbi de Orpheo fusius differit) pag. 768. arbitratus, Orpheum carminis concinnitate omnes, qui ante ipsum fuerunt, longo superasse interuallo, magnam autem ex eo auctoritatem esse consequutum; *εἶτα*, inquit, *πιστευόμενος εὑρηκέναι τελετὰς θεῶν καὶ ἔργων ἀνοσίων καθαρμούς, νόσων τε ἰάματα καὶ τροπὰς μηνιμάτων θείων, quod et deorum initia et nefariorum facinorum expiationes creditus est adinuenisse; morborum etiam remedia, et iratorum numinum placationes.* Confirmata auctaque fuerit illa auctoritas sententiaque, quod apud *Theodoritum* serm. de fide pag. 468. tom. IV. (quem locum debere me fateor *Spanhemio* ad Callim. H. in Iouem v. 1. pag. 735) Orpheus dicitur Isidos sacra in Aegypto, in Cereris et Liberi Patris orgia conuertisse. Quod igitur quaedam sacra transtulisse in Graeciam, aut amplificasse, finxisse, ornasseque et popularia vetera et recens illata credebatur, dictus fuisse videtur princeps sacrorum institutorum. Quando vero *Aristophanes* l. mem. v. 1065 pergit *Μουσαῖος δ' ἐξακέσεις τε νόσων, καὶ χρησμοὺς Musaeus remedia morborum atque oracula prodidit;* contra *Pausanias* loco laudato *morborum remedia* etiam ab Orpheo inventa fuisse tradit: ob antiquitatis obscuritatem famaeque inconstantiam facile accidere potuit, vt veteres auctores secum pugnarent, saltem diuersos sequerentur fontes riuulosque haud raro turbidos. Eumolpus quidem a Simsonio aliisque primus habetur hierophanta. conf. Memoires pour servir à l'histoire de la Religion secrete des anciens Peuples, ou Recherches historiques et critiques sur les Mystéres du Paganisme, par MS. *le Baron de Sainte Croix*, de l'Academie des I. et B. L. Paris. 1784. 8. in quo libro multa erudite acuteque atque ingeniose disputantur, multa tamen nondum satis distincta, aut incertis hypothesibus niti videntur hominibus peritis; ille igitur sect. VII. art. 4. de mysteriis Bacchi, de Orphicis, Dionysiacis etc. agit: orphica quoque mature et late propagata fuisse existimat. — Mysteria apud veteres fuerint religio symbolica, siue religiones, quibus deorum historia, fata et res gestae vel narrata esset vel etiam acta, subinde mutatae auctaeque, emendatae aut corruptae. At quae illa omnino aut *τελεταί, initia*, f. praecepta arcana de diis fuerint, (quamquam duo illa vocabula saepius promiscue adhibebantur, v. Etymolog. M. voc. *τελετή*) certe definiri atque explicari, reor, non potest, nec hic locus est vlterius inquirendi. Qui plura scire cupit, is adeat *Meiners* V. C. *Versuch über die Religionsgeschichte der aeltesten Völker besonders der Egyptier*, Gottingae 1770. 8. cap. 14. p. 291 sq. tum eiusdem varia opuscula philosophici argumenti, (*Vermischte philosophische Schriften*, Lips. 1776. 8.) part. III. vbi p. 164 sq. de mysteriis veterum agit, eiusdem Historiam doctrinae de vero deo. Lemgou. 1780. in primis p. 218 sqq. in quibus tribus libris, quod ad sapientiam sacerdotum Aegyptiacorum, et originem atque interpretationem mysteriorum attinet, ter immutauit aut restrinxit sententiam. Multa de mysteriis veterum, eorum antiquitate, ratione diuersisque generibus, interpretatione, atque immutatione docte differit Cl. *Vogel*, in praesenti Conrector scholae Sebaldinae Noribergensis in *Briefen die Freimäurerei betreffend. II. Sammlung*, Noribergae 1784. 8. vbi et alios, de mysteriis veterum disputantes, quos omnes enumerare haud necesse videtur, percenset, et ab illis atque Meinersio saepius dissentit: censor tamen in Gotting. ephemerid. litterariis, a. 1784. p. 1781 sq. multa quidem laudat, multa vero culpat in illo. — Hymnorum antiquitatem destruere conati sunt *Schneider* et *Meiners* V. V. Cell. Prior Analect. pag. 57-59. qui eos censet, quos quidem hodie habemus, recentissimis demum tem-

quoque,) in sua Orphei editione seruauit *Eschenbachius*, ipse quidem nihil in hymnos commentatus, [item *Gesnerus*, qui vero notas adiecit.] Illis *veram Satanae Liturgiam* contineri scripsit Daniel Heinsius in Aristarcho; sublimem reconditam Theologiam in illis videre sibi visi sunt *Iohannes Picus Mirandulae Comes* in Conclusionibus, et *Kircherus* T. 2. Oedipi parte I. p. 151 sequ. qui post vnum itemque alterum hymnum suo more illustratum atque expositum p. 156. promisit, se alibi ostensurum esse, quod Sephiroticae siue Cabalisticae veterum Hebraeorum et hieroglyphicae Aegyptiorum doctrinae maxime et clarissime per omnia congruant. Et pridem ante Kircherum *Cornelius Agrippa* Lib. II. occultae Philosophiae c. 60. scripsit, Orphicos hymnos qui intelligat, eum reuera magnam naturalis magiae intelligentiam consecutum. [Adde I. Bonam de diuina Psalmodia cap. XVI. §. 9. p. 511.] *Pausaniae* iudicio Lib. IX. p. 770. [vbi v. Kuhnii not.] Orphei hymnis elegantiores existimantur Homerici, Orphei [✝] θεωλογικώτεροι [q]) et forte, quae Allatii Lib. de patria Homeri p. 281. suspicio est, compositi (ab ab Onomacrito) ad Homeri aemulationem. Meminit hymnorum Orphei Plato, octauo de legibus [p. 906.] et Pausanias in Boeoticis p. 770. qui paucos et breues fuisse refert, vnde non alios habuisse videtur, quam nos hodie legimus [r]). Testatur etiam, a Lycomedis decantatos in sacris Cereris, qui honos non habitus hymnis Homericis quamuis elegantioribus. Philostratus in Heroicis ex Protesilai iudicio ait Homerum μεγαλεβόη-

temporibus ab homine non nimis astuto excusos et confictos esse, nec vnum quidem Orphei locum ab vllo scriptore vetustiori laudatum esse, quem in his hymnis reperias. Posterior in Bibliotheca philolog. Gotting. vol. III. pag. 112. maximam fere Hymnorum Orphicorum partem a variis philosophiae mysticae auctoribus diuersis temporibus demum post Christum natum esse confictam adfirmat. Idem in Historia doctrinae de vero deo pag. 197-202 iterum sub examen vocat Hymnos, multis argumentis demonstraturus, eos longe post Euripidis atque Platonis memoriam, post Zenonis demum aetatem esse fictos scriptosque. Docet, multa in illis numina celebrari, quae Graecia vel numquam, vel multis demum post nominatos viros annis sit venerata; vti auctorem illorum carminum pluribus vocibus, quas vel a Platone atque Aristotele, vel ab eorum quoque successoribus inuentas esse constet; illum incogitanter sequutum esse Stoicorum vestigia; tum adhibere horridum atque ab antiquiorum poetarum suauitate abhorrentem verborum sonum, (qui quidem potius mihi, nisi plura alia νοθείας essent indicia, rudem orphicae poeseos antiquitatem testari et confirmare videretur,) et alia habere verborum monstra et summae Graecorum morum ignorantiae documenta: quibus omnibus se adduci, fatetur, vt credat, hymnos a barbaro quodam homine tum temporis fictos esse, quum Graecorum lingua per omnem fere terrarum orbem propagata, vbique externorum vitiorum aliquid adsumsisset. Censor quoque editionis Hesiodi Opp. et Orphei hymnorum, curante Ant. Zanolino, supra memoratae in Actis eruditorum a. 1750. mense Martio pag. 184. existimat, vix posse ineptius aliud opus Hymnis Orphicis reperiri. Enimuero *Ruhnkenium* et *Tiedemannum* de hymnis iudicare minus acerbe, supra cognouimus; lenius quoque sentit *Clodius*, Professor quondam Lipsiensis, in Versuchen aus der Litteratur und Moral, part. I. nr. 1. Lipsiae 1767. 8. Attributorum vero diuinorum et cognominum coaceruatio habet, quod offendat, qua, vt *Lucianus* in Timone ab initio iam notauit, poetae ἐμβρόντητοι abuti solent, ὅταν ἀπορῶσι, πρὸς τὰ μέτρα· τότε γὰρ αὐτοῖς πολυώνυμος γινόμενος ὑπερείδεις τὸ πῖπτον τοῦ μέτρου, καὶ ἀναπληροῖς τὸ κεχηνὸς τοῦ ῥυθμοῦ, *quum haerent in versu: nam tum illis multi nominis factus*, (n. Iupiter) *carminis ruinam fulcis metrique hiatum imples. Eudocia* in Ἰωνιᾷ pag. 123 hymnum in Dionysium fere Orphicum, sine vllo auctoris indicio, profert. *Harl.*

q) Origenis tamen iudicio Lib. VII. contra Celsum p. 368. longe peiora πολλῷ χείρονα de putatitiis gentium Diis cecinit Orpheus quam Homerus.

r) Conf. Tiedemann. p. 43. qui magnam partem Onomacrito tribuendam censet, (v. *Pausan.* Boeot. p. 309). Ab his diuersos fuisse alios Orphicos dictos, de quibus *Pausan.* l. m. pag. 305. *Harl.*

λοξξημοσύνην ὑπὲρ τὸν Ὀρφέα ἀσκῆσαι. Et paucis interiectis de Homero loquens: Ὀρφέα δὲ, inquit, ἐν πολλοῖς τῶν κατὰ τὴν Θεολογίαν ὑπερῆρε, Μουσαῖον δὲ ἐν ᾠδαῖς χρησμῶν. Complures Orphei hymnos laudat Stobaeus. Vide excerpta Grotii e Stobaei florilegio p. 246 sq. p. 250. p. 56. p. 54. quibuscum confer Orpheum ex edit. Eschenbachii p. 150 sq. p. 154. p. 158 et 160. Meminit et Orphei hymnorum *Cyrillus* contra Iulian. Lib. I. p. 25. *Isaac Tzetzes* prolegom. ad Lycophronem. Ex hymno in Solem versus quosdam profert *Ioh. Tzetzes* p. 268. ad Hesiodum. Ὕμνον νόμου, qui exstat eadem pagina 160. latina Metaphrasi donauit Grotius in florum sparsione ad ius Iustinianeum p. 65. [Antiquiora testimonia vide apud *Ruhnken.* in Epist. critica II. pag. 230. ed. 2. *Harl.*] Suidas hymnos refert inter scripta Orphei Ciconaei, qui et ipse vixerit ante Homerum et duabus γενεαῖς antiquior fuerit bello Troiano, scripseritque fabulas etiam et Epigrammata. Sed profecto haud diuersus a nostro fuit Orpheus Ciconaeus siue Κικόνεσσι πολυῤῥήνοισιν ἀνάσσων, vt vocatur in Argonauticis v. 77. quem a Ciconum mulieribus discerptum laniatumque ferunt. Idem Suidas inter Orphei Libethrii scripta memorat τελετὰς, et Onomacrito a quibusdam tributas testatur. Et Scaliger hos, qui exstant, hymnos τελετὰς s) potius esse ait, quia in illis tantum fere inuocationes Deorum continentur, qualibus initiati in mysteriis vti solebant, non vero celebrantur Deorum natalia, gesta aliaque, vt in hymnis fieri consueuit. Loca quaedam hymnorum Eschenbachio intacta relicta, ex MSto, quo in Gallia vsus est, emendauerat et suppleuerat Guil. Canterus Lib. II. c. 3. Nouarum Lectionum.

De lapidibus. V. (III.) *De lapidibus* eorumque virtutibus praecepta, commendata a Theodomante Priami filio, praemisso prooemio duplici, quorum prius lectu dignissimam sapientiae praedicationem continet. Argumentum praefixit *Demetrius Moschus* Grammaticus, cuius etiam glossulae in librum ipsum habentur in Bibliotheca Regis Galliae teste Labbeo Bibl. nou. MSS. p. 273. Stobaeus plus simplici vice hoc poema allegans, Ὀρφέως, [ἢ] inquit, ἢ μᾶλλον Ὀνομακρίτου. Vide Grotii excerpta e Stobaei florileg. p. 27. 23. 129. et confer editionem Orphei Traiectinam p. 190. 193 t). Laudat et Orpheum ἐν λιθικοῖς Tzetzes ad Lycophronem p. 30. edit. Potteri, et Ioh. Tzetzes Chil. 2. hist. 57. Chil. 4. v. 287. et 402. Chil. 6. hist. 57. 65. 66. Chil. 12. v. 183. et 608. Mirum vero, quod habet *Suidas* [et ex eo *Eudocia* pag. 318.] de Orpheo Libethrio agens: ἔγραψε καὶ τελετὰς, ὁμοίως δὲ φασὶ καὶ ταύτας Ὀνομακρίτου. Ἐν τούτοις δ' ἐστὶ περὶ λίθων γλυφῆς, ἥτις ὀγδοηκοντάλιθος ἐπιγράφεται. Sane diuersum hoc fuisse opus videtur a libro, quem habemus de lapidibus, quia hic nec de octoginta lapidibus, nec de illorum sculptura agit, sed vix duodeuiginti lapidum genera recenset, quorum ope vel sacra qui faciunt, voti compotes fieri possint, vel venenatis morsibus mederi valeant v). Exstat et iste liber Graece in

s) *Τελεταὶ* quoque vocantur in MS. Augustano, ex quo varias lectiones vulgauit, hasque cum Zoroastreiων τε καὶ πλατωνικῶν δογμάτων συγκεφαλαιώσει τοῦ Πλήθωνος edidit *Valentin. Hermannus Trylittius* Witteberg. 1719. 4. et Gesnerus inde adnotauit.

t) Ter laudauit Stobaeus prooemium huius operis sub Orphei nomine: at *Tyrwhitt* ad Moschi argumentum in poema Orphei de Lapidibus pag. 2 adnotat, omnia ea loca in editione prima Trincauelli omnino deesse, nec reperiri in cod. MS. Stobaei apud Coll. Nou. Oxon. ideo vix dubitat Tyrwh. ea primitus a Conr. Gesnero interpolata esse, qui pessimo, vt illi videtur, consilio corollaria quaedam ex graecis ...oris collecta, tum carmine, tum prosa Stobaeo a se edito passim adiunxit. v. praefat. ad edit. 3. apud Tigur. 1559. — Quod I. Matth. Gesner etiam ad testimonium Procli, qui ipse quinto post Christ. saeculo vixit, prouocat, in eo errare videtur Tyrwhittio. Tzetzae auctoritas in tali re parum valet. *Harl.*

v) Hunc librum quem habemus, et in quo auctor satis poetice arcanas lapidum vires tam contra

in ſupra memoratis Orphei editionibus, et Latine a Perdrierio verſus eſt, cuius translationem Eſchenbachius hinc inde a ſe interpolatam ſeruauit, et ſolas H. Stephani caſtigationes, nullas

V 3 vero

tra ſerpentes venenaque, quam ad deos ſibi conciliandos explicat, nomen Orphei mentiri, et foetum eſſe multo ſerioris aetatis hodie ſatis exploratum eſt atque comprobatum. Cl. *Meiners* in Hiſtoria doctrinae de vero deo pag. 202 ſq. miratur, quomodo viris doctis illud non venerit in mentem, neque Orphei neque veterum ipſius diſcipulorum aetate tantam pretioſorum lapidum multitudinem cognitam fuiſſe, quanta in his carminibus ob ſingulares illorum virtutes praedicatur. Se, ſcribit, inter hos lapides Coralium quoque inuenire, priſco aeuo adeo inauditum, vt Plinius illud non longe ante ſuam aetatem ex India ad Romanos perlatum eſſe teſtetur. *Fuluius Vrſinus* in Virgilio collatione ſcriptorum graecorum illuſtrato, ad Virg. Eclog. III. 103. pag. 38 ed. Valckenarii, libellum illum περὶ λίθων Orpheo tribuendum negans, „potius, ait, quantum ex iis, quae Marbodeus περὶ κοραλλίου ex illo poeta vertit, coniicere poſſum, *Metrodoro* inſcribendum exiſtimavim." *Geſnerus* quidem ad Argonautica v. 310. et ad Comm. de lapidibus pag. 290. et ad verſ. 70. carminis maiorem illi vetuſtatem adſeruiſſe videtur, adfirmans, partem Orphicorum myſteriorum ac τελετῶν fuiſſe illa θυμιάματα atque δρώμενα, de quibus in Hymnorum titulis mentio, tum vniuerſum de Lapidibus ſ. gemmis opuſculum; itaque non mirum eſſe, libellum hunc delituiſſe ad ea fere tempora, quibus myſteria, a Chriſtianis detecta et vulgata, myſteria eſſe deſierunt. At Cl. *Tyrwhitt* in praefatione ad editionem ſuam illius libelli aliam, cur poema tam diu delituerit, adfert cauſſam probabiliorem. Is vero ex verſ. 73. ſq. in quibus poeta conqueritur, arcanam ſapientiam odio haberi, et, qui illa ſit imbutus, tamquam magum culpari, infamari et enſe puniri, coniicit acute docteque probat auctorem libelli iis temporibus ſcripſiſſe, quibus Magia, velut crimen capitale, gladio vindicaretur. Hoc autem, ait, nulla lege ſancitum inuenit ante imperium Conſtantii. Tum demum, inualeſcente Chriſtianiſmo a Ch. 357. Conſtantii prodiit edictum *de magis* etc. *ſupplicio capitis ferendis.* Sub Magiae autem nomine damnabantur *Aruſpicinae*, *Vaticinia* et artes omnes *mathematicae* vulgo dictae; tum etiam *Theurgia* illa myſtica, quam praecipue excolendam ſuſceperant philoſophi, qui a Plotino vſque ſapientiae Platonicae faecibus ſe ingurgitauerunt." et in nota pag. VII. n. 4. ſuſpicatur, auctorem reſpexiſſe ad caedam Maximi philoſophi, Iuliani imperatoris olim praeceptoris, et ob oraculum quoddam ſciſcitantibus expoſitum ſub Valente capite truncati tum recentem, et proinde ſub Valente floruiſſe. Hinc vero patere putat, cur multorum lapidum virtutes tam medicas, quam theurgicas apud noſtrum inueniamus, quorum ne nomina quidem ab antiquioribus de hac materia ſcriptoribus, Theophraſto, Dioſcoride, Plinio aut Galeno, memorantur: hinc quoque rationem peti, cur auctor metu gladii neciſque non modo nomen ſuum operi nuſquam inſcripſerit, ſed etiam ab omnibus rebus, quae indicium ſui facere poſſent, prudens, vt videtur, abſtinuerit; cur denique libelli exemplaria tam pauca, quaſi furtim, diſtributa fuerint, vt non mirandum ſit, eum vel per octo ſaecula latuiſſe, vel tandem in Tzetzis manus ſine vlla ſcriptoris ſui (cuius nomen ille ipſe addiderit opinionis errore deceptus,) memoria deueniſſe. Ex his igitur aliiſque argumentis, ex materia et forma, et ſatis et conſilio et ſtilo huius poematis concludit, auctorem eius neque ante Conſtantium, nec multo poſt Valentem vixiſſe. In Addendis pag. 98. narrat, ſe poſt maximam opuſculi partem typis expreſſam inſpexiſſe *Epitomen* huius poematis inſcriptam 'Ορφέως λιθικῶν inter codd. Barocc. n. 131. in bibliotheca Bodleiana: illum codicem continere collectanea e noſtro auctore praecipue deriuata, cum additamentis quibuſdam ex Dioſcoride forſan aliiſque; ſcriptorem fuiſſe chriſtianum, Prooemium totum neglexiſſe; Epiſodia etiam mythologica, et alia quaedam Theurgica prorſus omiſiſſe ſiue ob religionem, ſiue, quod ea ſolum, quae ad medicinam ſpectabant, excerpere conſtituiſſet. Cenſor tamen praeclarae editionis Tyrwhitt. in Bibliotheca critica Amſtel. vol. II. part. octaua pag. 87. dubitat, an Valentiniani et Valentis aetas carmen tam ſani coloris proferre potuerit, potiuſque referre malit ad tempus Domitiani, qui, teſte Dione Caſſ. LXVII. p. 1111. philoſophos partim vrbe, et Italia eiecit, partim poena capitis adfecit. *Harl.*

vero suas notas addidit x). Metaphrasis Latina poetica huius libelli, auctore *Hannardo Gamerio*, qui Orpheum trimegistum subinde appellat, cum eius Scholiis et D. Wendalini Cronobachii Medici animaduersionibus vulgata est Leodii 1578. 8. Incipit: *Iupiter a miseris cladem mortalibus arcens* y). Gesneri in hunc librum scholia lucem non viderunt. Ceterum fallitur Bochartus, qui parte 2. Hierozoici Lib. III. c. 16. Librum de lapidibus Timocli tribuendum, Suida auctore, affirmat. Non enim librum de lapidibus, sed Σωτήρια Orphei, Suidas [it. Eudocia p. 318] auctor est, a quibusdam tributa Timocli Syracusano vel Pergino Milesio. Iudicent alii, num Paulus Ephes. VI. 16. vt contendit idem Bochartus, palam alluserit ad haec libri de lapidibus prooem. v. 48 sq.

Ῥοῖζόν τε στήσῃ χαμαὶ ἐρχομένοιο δράκοντος
Ἕστεται ἠδ' ὄφεων ἰὸν σβέσῃ ἑρπυστήρων.

Fragmenta. VI. *Fragmenta Orphei*, z) quae in H. Stephani et Eschenbachii editione subiiciuntur, vix exigua pars sunt eorum, quae ipse Stephanus in poesi philosophi-

x) In principe editione nondum comparuit hic libellus. In editione posthaec Aldina a. 1517 primum vidit lucem ex codice valde deprauato. I. M. Gesner in sua editione textum saepius emendanit notisque illustrauit. Post illius mortem collatio cod. Parisiensis, nouas quasdam et luculentas praebentis emendationes, adiecta est editioni Gesnerianae. Dein de hoc poemate meritus est optime Tyrwhitt, Anglus:

Περὶ λίθων. *De lapidibus, poema Orpheo a quibusdam adscriptum, graece et latine, ex editione Io. Matthiae Gesneri. Recensuit notasque adiecit Thomas Tyrwhitt. Simul prodit Auctarium dissertationis de Babrio.* Londini, typis Nichols. etc. MDCCLXXXI. mai. 8. fine accentibus. Fundus est editio Gesneriana: et ex lectionibus codicis Parif. et ex codice Tzetzae interdum meliore doctorumque virorum coniecturis, quae certae videbantur, contextus saepe est correctus: Gesneri et reliquorum editorum notae, itemque coniecturae atque animaduersiones Tyrwhitti, a Gesneriana crisi et facilitate siue leuitate frequenter discedentis, margini sunt subiectae. In postscripto et Koenii suspiciones in commentario illius ad Gregorium de Dialectis prolatas et Musgrauii coniecturas orae exempli Gesneriani adscriptas quasi postliminio restituit editor et in Addendis ex Epitome huius opusculi manuscripta, de qua supra dixi, pluscula adtulit docteque exposuit. Summam praefationis de aetate huius poematis paullo ante dedi. Censor huius editionis in Bibl. critica Amstel. II. part. VIII. a pag. 90 haud pauca loca, quae Tyrwhitt praeteriit, acute ingeniofeque emendat. Longa eruditaque animadversio in hoc poema est in *Schraderi* Libro emendationum pag. X. sqq. praefat. *Harl.*

y) Hanc Gamerii editionem videre non licuit Gesnero, qui vero alius editionis notitiam et censuram dedit in praefatione Hambergeriana pag. XIII. Inscripta illa est: *Orpheus antiquissimus et optimus poeta, philosophus Trismegistus, de Lapidibus, nunc demum Latio iure donatus, M. Hannardo Gamerio, poeta laureato interprete. Accesserunt eiusdem Hannardi scholia, quae et rei medicae studiosis vtilia iucundaque futura sunt, et quae quibusdam locis obscurioribus plurimum lucis adferent. Accessit praeterea argumentum in Orphei libellum* (Demetrii Moschi) *Renato Perdrierio interprete.* Leodii ex officina Gualteri Morberii 1576. 4. Non multum laudis tulit ille liber a Gesnero et Hambergero. *Fabricius* adscripserat orae. „Caput de Coralliis cum sua metaphrasi et Pedrierii Gameriique interpretatione dat Io. Lud. Gansius in Coralliorum historia. Francof. 1669. 12.“ *Harl.*

z) Fragmenta maximam partem e Platonicorum et Christianorum doctorum scriptis a Gesnero, adiuto indicibus a Fabricio datis, studiose collecta, diligenterque explicata, (quorum magnam vim collegerunt quoque et exposuerunt *Cudworth.* in System. intell. et *Moshem.* ad illud p. 344. sqq.) neque Platonis et Aristotelis aetate exstitisse, neque ab vno auctore conficta esse, adseuerat *Meiners* in Historia doctrinae de vero deo pag. 203. *Tiedeman-*

phica pag. 78. seqq. exhibuit, vnde potius describi a nouissimo editore, et quae desunt plurima e Proclo, Ioh. Tzetza aliisque addi, ordine disponi, et loca auctorum singulis fragmentis adnotari potuissent. [quod praestitit Gesner.] Vicissim ibi nonnulla male inter fragmenta Orphei referuntur, vt versiculus primus p. 245. edit. Eschenbachii est versus duodecimus hymni in somnium, qui iam exstat p. 180. et septem primi p. 246. plane non spectant ad Orphica. Poterant et adjungi versus LXVI. περὶ σεισμῶν siue *prognostica de significationibus terrae motuum* in appendice Anthologiae Graecorum [?] Epigrammatum obuii, qui licet Hermeti [aa]) in quibusdam, in aliis tamen codicibus [v. Catal. Bibl. Lugdun. Bat. pag. 400. n. 15. Bandini Catal. bibl. Medic. II. pag. 119. a)] tribuuntur Orpheo, et cum versione metrica *Ioh. Antonii Baifii* sub Orphei nomine prodierunt Paris. apud Morellium 1586. 4. Vertit et Zenobius Acciaiolus teste Gyraldo [bb]). Apud *Labbeum* pag. 122. Bibl. nou. MSS. memorantur prognostica sereni aëris ex diuersis auctoribus collecta, Arato, Africano, Apuleio, Anatolio, Aristotele, Beterio siue Berytio, Varrone, Demogeronte, Didymo, Diophane, Florentino, Nestore, *Orpheo*, Paxamo, Plutarcho, Ptolemaeo, Pamphilo, Platone, Sotione, Tarantino, Theophrasto, Vindanjonio, Zoroastre aliisque. Horum omnium nomina occurrunt in Graecis Geoponicis, in quibus prognostica illa, Labbeo memorata, exstare non dubito. Orphei tamen nihil in Geoponicis legitur, quod prognosticon aliquod complectatur, sed tantum semel eius sit mentio Lib. II. p. 70. vbi versus ipsi tribuuntur:

Δειλοὶ, πάνδειλοι κυάμων ἄπο χεῖρας ἔχεσθαι

Itemque alter:

Ἶσον τῶν κυάμων φαγέειν κεφαλάς τε τοκέων.

At

mannus contra in Griechenlands ersten Philosopheu p. 65. sqq. singula persequitur, et docet acute, quae genuinam Orphei prae se ferant disciplinam et Orphicae doctrinae sint reliquiae, et quae illi repugnent. Secundo tamen fragmento admixtos esse nonnullos versus antiquos, docet censor eruditus in Biblioth. critica Amst. II. parte IV. pag. 91. — Fragmenta autem Orphei reperiuntur non solum in editionibus Stephani (inter poet. graecos fol. pag. 184.) Eschenbachii et, multo auctiora, Gesneri, sed quoque adiecta sunt *Fuluii Vrsini* Carminibus IX. illustr. feminarum, Antwerp. 1568. 8. pag. 270. — graece et lat. inter vetera Georgica, Bucolica et Gnomica, Geneu. 1569. 12. et 1600. 12. — auctiora in H. Stephani Poesi philosophica, Lipsiae 1578. 8. pag. 78. sq. De fragmentis a *Didymo* adlatis quibusdam, quae *Needham* ad Geoponic. lib. II. c. 35. et *Gesner* inter fragm. ad Empedoclem referre malint, vide Cl. *Niclas* ad Geopon. l. c. p. 182, qui pro Orphicis illos haberi docet; aliud fragmentum a Gesnero omissum ex Gregor. Nazianz. orat. 33. p. 535. adfert, et Pythagoraeos adoptasse quaedam Orphica demonstrat. *Harl.*

aa) Vide supra Cap. IX. num. 7.

bb) *Brunck* in Analectis veterum poetarum gr. tom. III. p. 1. dedit Ὀρφέως περὶ σεισμῶν. et p. 237. Orpheo tribuendum esse putat. Gesnerus omisit illud poemation. In *Maittaire* Miscellaneis graecorum aliquot scriptorum carminibus, gr. et lat. Londin. 1722. 4. primum locum occupat: *Mercurii Trismegisti Prognostica a terrae motibus. Eschenbach* vero vel potius D. *Schoder* iam superiori saeculo e cod. edidit: *Orphei de terrae motibus catalecton secundum msc. bibliothecae Laurentiano — Mediceae edidit C. C. F.* 1691. 4. *Magliabechi* miserat MS. Eschenbachio et Schoder curauit editionem. Sub siglis *C. C. F.* h. e. *Cneius Cincius Fluminius* obscura ratione Schoderus indicare voluit romanis nominibus *Andr. Christian. Eschenbachii* nomen v. *Willii* Nürnberg. Gelehrten Lexicon vol. I. p. 360. *Fabricius* adleuerat haec margini exempli. „Fallitur *C. C. F.* qui primus a. 1691. edere se putat e Bibl. Laurentiana Medic. v. Neuen Büchersaal, LVIII. p. 742. Giornale de' Letterati 1692. p. 26." vide vol. XIII. libr. VI. cap. X. p. 462. not. *Harl.*

At priorem ex hisce Gellius non Orpheo, sed Empedocli addicit Lib. IV. cap. 11. quem etiam alterius auctorem esse non est dubitandum.

Editiones promissae. VII. Sed haec et quicquid praeterea in editione Traiectina adhuc desiderari possit, in secunda editione exspectare nos iubet Clarissimus Eschenbachius, *quam,* inquit, *cum noua versione et vberioribus ad omnia notis, si Deus vitam et occasionem vlterius prosequendi haec studia concesserit, aliquando publicabo* [cc]. Idem recte negat, editionem Orphei Commelinianam lucem vidisse, etsi index librorum a Commelino excusorum Gnomographis Graecis A. 1597. (qui Hieronymo Commelino emortualis fuit,) praefixus memorat Orpheum ex MStis Palatinis auctum et emendatum. Gothofredus Iungermannus in litteris ineditis ad Putschium datis Heidelbergae Cal. Nou. 1603. *Contuli Orphei siue Onomacriti hymnos et Argonautica, editionem Stephani cum duobus MSS. Palatinis, ex quibus aliquot versus suppleui, vbi H. Stephanus ipse interdum suspicatus fuerat defectum, et alia notaui lectionum κατορθώματα, quibus ad θαυμάσιον illum Grotium, qui edere [?] cogitat, aditum mihi paro. Contuli dein Homeri hymnos, Musaeum, Nicandrum, et notaui quaedam certe non κακοῦ κόμματος. Confero iam Theognin, Dionysiumque Periegetem, quia vno libro compacti sunt.* Inter scripta inedita Hugonis Grotii, quae a vidua, quam ille moriens reliquerat, emit Regina Sueciae Christina, memorantur etiam notae in Orphei hymnos. Lucas Holstenius ad P. Lambecium prid. Kal. April. 1646. *Habeo et Orphei exemplar non contemnendum, ex quo Argonautica plurimis locis emendaui. Auctor ille huc vsque a Criticorum et Correctorum vulgo derelictus tuam exposcere videtur operam, Hymni autem reconditae antiquitatis plenissimi iustum commentarium merentur, quem vel vnius Procli scripta ἀνέκδοτα tibi instruent, vt ex notis meis ad Sallustium Philosophum prospicies: ne quid de caeteris, quos apud me habeo, Platonicis nunc dicam, in quibus τῆς μυθικῆς θεολογίας thesaurus latet.* Idem Holstenius geographiae exactam rationem ab Orpheo exigere stultum esse pronuntiat in Annotationibus ad Ortelii thes. geograph. p. 95. Confer Lambecii prodromum Literar. p. 181. et Lib. 6. de Bibl. Vindob. p. 242. In designatione librorum, quos ad editionem parare se professus nuper est Henricus Leonhardus Schurtzfleischius, Conradi Samuelis, viri docti, frater, occurrunt etiam *Orphica et Sapphica cum dissertatione Critica et nouis annotationibus ac supplementis ex MSS.* Sed an vnquam ab eo speranda sint, ad aliud praecipue studiorum genus iam vocato, non facile dixerim. Praetereo quod Iohannes quoque Vlricus Meurerus, qui Valerium Flaccum ante aliquot annos vulgauit Francofurti, spem facit nouae editionis Argonauticorum Orpheo adscriptorum [dd].

CAP.

cc) Hoc promissum ex parte iam impleuit Vir Clarissimus edito Noribergae Ao. 1702. 4. *Epigene siue commentario suo de poesi Orphica,* in quo Philosophiam Orphicam exposuit, et fragmenta collegit diligenter, licet non semper certum sit, fuerintne ex libris Orphicis aliis depromta, quam sub quorum titulis a doctissimo Eschenbachio exhibentur. Ille liber ad me allatus demum est, cum ista iam scripsissem, *Ioannis* vero *Francisci Grandis* liber de Philosophia ac Theologia Orphica necdum lucem adspexit quod sciam, desideratus Morhofio 1. Polyhist. p. 124. ed. Lubec. 1714. *Fabr.* Altera editio Eschenbachii lucem non vidit. *Harl.*

dd) Cl. *Ruhnkenium* quondam nouam Orphei editionem, quae a tam sagaci critico graeceque doctissimo, cf. vt Gesner. in Prolegomenis ad Orpheum pag. XXV. nominarat eum, memorioso auctore, perfecta paene consummataque esset futura, fuisse paraturum didici ex *Reiskii* vita ab erudita eius vxore edita pag. 480. In eodem libro bonae frugis *Bernardus* in Epistolis ad Reiskium pag. 225. 276.

CAPVT XIX

I. Vtrum Pythagoras fuerit auctor poematum Orpheo tributorum. Ionis τριαγμοί. II. *Ἱερὸς λόγος siue liber περὶ Θεῶν Pythagorae nomine olim iactatus diuersus fuit a libris XXIV. ἱερῶν λόγων Orphicorum. Cercops Pythagoricus.* III. *Catalogus scriptorum deperditorum, quae Orpheo apud veteres tribuuntur, literarum digestus ordine, cum variis Obseruationibus.* IV. *Nomina eorum, qui sub Orphei nomine varia scripta supposuisse dicuntur.*

Pythagoras vtrum poem. Orphic. fuerit auctor.

I. *Pythagoram* auctorem habere poemata, [a]) quae sub Orphei nomine circumferuntur, suspicabatur *Ioh. Baptista Crispus* de Philosophis caute legendis p. 473. quod, ni fallor, ex Laertio hausit, qui in Pythagora sect. 8. ex Ionis Tragici [?] τριαγμοῖς [b]) refert, Pythagoram nonnulla scripsisse et ad Orpheum auctorem retulisse. Idem ex Ione refert Clemens I. Strom. p. 333. vbi interpres eruditus minus bene vertit: *Ion refert Pythagoram haec quoque Orpheo tribuere;* nam ambiguitatem omnem tollit Laertius, cuius haec sunt verba: Ἴων δὲ ὁ Χῖος ἐν τοῖς τριαγμοῖς φησὶν αὐτὸν ἔνια ποιήσαντα ἀνενεγκεῖν εἰς Ὀρφέα. Apud eundem Clementem male τριγράμμοις editum est pro τριαγμοῖς. Nec melius in Codicibus Suidae [Eudociae p. 318.] et Laertii τριασμοῖς vel τριαγίνοις. Vide Menagium ad Laert. p. 351. et Rich. Bentleii Epistolam ad Millium Malalae subiectam p. 67. sequ. Ex loco isto vel Laertii vel Clementis perperam intellecto Suidas Τριαγμὸς inter scripta Orpheo tributa inepte retulit, aliisque post se praebuit errandi occasionem, vsque adeo, vt non deessent, qui singulari hocce opere sacrum de Trinuno Deo Mysterium ab Orpheo proditum scriberent [c]). Vide *Naudaei* Apologiam de viris doctis Magiae accusatis p. 138.

De libro ἱερὸς λόγος.

II. Quae vero scripta Pythagoras sub Orphei nomine edidisse creditus olim fuerit, coniectura attingere licet ex Iamblicho pag. 134. 135. de vita Pythag. et Proclo Lib. 5. in Timaeum p. 291. nempe λόγον [d]) ἱερὸν siue librum περὶ Θεῶν, quamuis hunc quoque non Pythagorae sed *Cercopis* Pythagorici esse contendit olim Epi-

276. 280. 408. sqq. quaedam Orphei loca corrigit. — In praesenti *Königsmannum*, Flensburgensis Lycei apud Cimbros Collegam noua Argonauticorum et hymnorum editione occupatum esse, ex litteris amici cuiusdam intellexi: de quo labore praeclaram spem concipere iubet et viri doctrina, et diligentia multorum annorum his carminibus perpoliendis impensa. *Harl.*

a) Conf. Acta erudit. Supplem. tom. II. p. 470. *Conring.* lib. I. de Medicina Hermet. cap. XI. pag. 106. *Huetium* in Demonstrat. euangel. Prop. IV. cap. 8. §. 19. p. 218 sq. *Heumann.*

b) Harpocration in Ἴων vocat scriptum Philosophicum et ab aliis Τριαγμὸν numero singulari inscriptum testatur, Callimachoque teste Ioni a quibusdam abiudicatum, et tributum Epigeni, qui de Poesi Orphica scripsit. Prima quoque verba eiusdem libri recitat, ex quibus apparet et prosa scriptum fuisse, et ternarii numeri vires in rebus omnibus, siue πάντα τρία ubique obseruasse. Vide etiam quae de Ionis scriptis dixi infra Lib. II. cap. 19. in notitia Tragicorum. *Fabr.* conf. *Tiedemann* l. m. pag. 63. qui iure contendit et probauit, non omnia, nomen Orphei mentita, a Pythogoraeis supposita fuisse. *Harl.*

c) *Eudocia* pag. 318. inter scripta Orphei recenset τριασμοὺς· λέγονται εἶναι Ἴωνος τοῦ τραγικοῦ. ἐν δὲ τούτοις τὰ ἱεροστολικὰ καλούμενα. *Harl.*

d) Diodorus Sic. lib. I. extrem. [pag. 110. ed. Wesselingii, cuius notas consules:] refert, videri quibusdam Πυθαγόραν τὰ κατὰ τὸν ἱερὸν λόγον (hoc est doctrinam de rebus diuinis in libro illo contentam) καὶ τὰ κατὰ γεωμετρίαν θεωρήματα, καὶ τὰ περὶ τοὺς ἀριθμοὺς, ἔτι δὲ τὴν εἰς πᾶν ζῶον τῆς ψυχῆς μεταβολὴν μαθεῖν παρ' Αἰγυπτίων. Sed ab Orpheo haec edoctum Pythagoram narrant Iamblichus et Proclus. *Iamblichi* ex vita Pythagorae p. 135. [c. 28. p. 123 vbi v. Küster.] locum adscribam, vti est a vi-

Epigenes in libro de scriptis Orpheo tributis, alii *Hippasi*, vt Laertius, τὸν δὲ Μυστικὸν λόγον, inquit, Ἱππάσου φασὶν εἶναι, alii *Arignotes* Pythagoricae, ita enim videntur capienda verba Suidae in Ἀριγνώτη, etsi aliter *Menagius* ad Laertium p. 350. Falluntur autem, qui Cercopis nomen cum Lescaloperio ad Ciceron. p. 157 habent pro appellatiuo e) et impostorem denotare existimant, nam non tantum apud Ciceronem occurrit libro de Natura Deorum primo [cap. 38. vbi v. Victor. et Dauis. *Harl.*]: *Orphicum carmen Pythagorici ferunt cuiusdam fuisse Cercopis*, sed et apud Clementem Alex. I. Strom. p. 333. Epigeni sententiam hancce tribuentem, et apud Suidam [atque Eudociam p. 318.] in Ὀρφεὺς, cum ἱεροὺς λόγους ἐν ῥαψῳδίαις κδ memorasset, λέγονται δὲ, inquit, εἶναι Θεογνήτου τοῦ Θεσσαλοῦ οἱ δὲ Κέρκωπος τοῦ Πυθαγορείου. Citatur et in testimonium Κέρκωψ ab Athenaeo Lib. XIII. p. 557. et ab Apollodoro plus simplici vice libro secundo Bibliothecae. Orpheum in Octauo τοῦ ἱεροῦ λόγου laudat auctor Etymologici magni in Γίγας, et duos versus Hexametros ex illo adducit. Laertius quoque versibus scriptum testatur ἱερὸν λόγον Pythagorae tributum, Lib. VIII. sect. 7. producto operis initio, quod ita se habet:

Ὦ νέοι ἀλλὰ σέβεσθε μεθ' ἡσυχίης τάδε πάντα.

At ἱερὸς λόγος, qui ad Pythagoram auctorem relatus a Pythagoricis ferebatur f) et laudatur etiam ab *Hierocle* in aurea carmina Pythagorae, vbi de tetractye agit p. 225. scriptus erat prosa Dorica. Id tum ex Iamblicho, tum ex auctore Theologumenon Arithmeticae patet, qui ex scripto Pythagorae περὶ Θεῶν, quod cum ἱερῷ eius λόγῳ idem fuisse *Iamblichus* testatur, profert nonnulla p. 19. Ἐν τῷ δηλουμένῳ περὶ Θεῶν συγγράμματι ὁ Πυθαγόρας οὕτως διορίζεται. Τέσσαρες μὲν καὶ σοφίας ἐπιβάθραι, ἀριθμητικά, μυσικά, γεωμετρία, σφαιρικά α, β, γ, δ, τεταγμέναι. *Proclus* ad Euclidem p. 7. διὸ δὴ καὶ ὁ Πλάτων πολλὰ καὶ θαυμαστὰ δόγματα περὶ Θεῶν διὰ τῶν μαθηματικῶν εἰδῶν ἡμᾶς ἀναδιδάσκει, καὶ ἡ τῶν Πυθαγορείων φιλοσοφία παραπετάσμασι τούτοις χρωμένη τὴν μυσταγωγίαν κατακρύπτει τῶν θείων δογμάτων. Τοιοῦτος γὰρ καὶ ὁ ἱερὸς σύμπας λόγος, καὶ ὁ Φιλόλαος ἐν ταῖς βάκχαις, καὶ ὅλος ὁ τρόπος τῆς Πυθαγόρου περὶ Θεῶν ὑφηγήσεως. Hinc λόγον ἱερὸν, qui Orpheo tribuitur a Suida et Etymologo, atque XXIV. constitit libris siue rhapsodiis, diuersum fuisse haud dubito a λόγῳ ἱερῷ, Pytha-

a viris doctissimis Gisberto Cupero, Rich. Bentleio et Gotfrido Oleario emendatus: περὶ Θεῶν Πυθαγόρας ὁ τοῦ Μνησάρχω τοῦτο ἐξέμαθον ὀργιασθεὶς ἐν Λιβήθροις τοῖς Θρακίοις Ἀγλαοφάμου τελετὰς μεταδόντος. ὡς ἄρα Ὀρφεὺς ὁ Καλλιόπας κατὰ τὸ Πάγγαιον ὄρος ὑπὸ τᾶς ματρὸς πινυσθεὶς ἔφα τὰν ἀριθμῶ ἐσίαν ἀΐδιον εἶμεν κ. τ. λ. *Proclus* in Timaeum Lib. V. p. 291. Πυθαγόρειος ὁ Τίμαιος ἕπεται ταῖς Πυθαγορείων ἀρχαῖς, αὗται δέ εἰσιν αἱ Ὀρφικαὶ παραδόσεις. Ἃ γὰρ Ὀρφεὺς δι' ἀπορρήτων λόγων μυστικῶς παραδέδωκε, ταῦτα Πυθαγόρας ἐξέμαθεν ὀργιασθεὶς ἐν Λιβήθροις τοῖς Θρακίοις, Ἀγλαοφάμου τελετὰς μεταδιδόντος, ἣν περὶ Θεῶν σοφίαν παρὰ Καλλιόπης τῆς μητρὸς ἐπινύσθη. Confer, quae diximus supra cap. XVIII. num. 2. de conuenientia doctrinae Orphicae cum Pythagorica & Platonica. Idem *Proclus*: Ἅπασα ἡ παρ' Ἕλλησι Θεολογία τῆς Ὀρφικῆς ἐστι μυσταγωγίας ἔκγονος, πρώτου μὲν Πυθαγόρου παρ' Ἀγλαοφήμου τὰ περὶ Θεῶν Ὄργια διδαχθέντος, δευτέρου δὲ Πλάτωνος ὑποδεξαμένου τὴν παντελῆ περὶ τούτων ἐπιστήμην, ἔκ τε τῶν Πυθαγορείων καὶ Ὀρφικῶν γραμμάτων. Lib. 1. Theolog. Platon. c. 5. εἴ τινές εἰσιν Ὀρφέως ὑπὲρ τῶν ἀποθανόντων μελῳδίαι. Apollonius apud Philostrat. VIII. 7. p. 349.

e) Equidem notum prouerbium ἀγορὰ κερκώπων, et κερκωπίζειν, ac similia, de quibus Scholiastes Luciani T. 1. p. 35. Andreas Schottus ad Zenobium et ad Apostolium Pantinus. Et inter Eubuli dramata fuere Κέρκωπες. Sed nihil hoc impedit, quo minus fuerit etiam homo quidam proprio Cercopis nomine. Olus quoque et Eurybatus Cercopes memorantur ab Apostolio IX, 33. prouerb.

f) Conf. *Proclus* in Timaeum p. 291. et *Cudworthi* System. intellectuale, ex Moshemii interpret. IV. §. 17. p. 343. sq. *Harl.*

Pythagorae inſcripto. Longe magis ab hoc diuerſa ſunt, quae ſub Orphei [P] nomine hodie exſtant, vt praeter rem ſuſpicatus fuerit Criſpus, haec Pythagoram forte auctorem habere [g]).

Deperditorum ſcriptorum catalogus. III. Titulos aliorum ſcriptorum, quae ſub Orphei nomine olim exſtiterunt, perditaque pridem ſunt, praeſenti loco annotare iuuat Alphabeti ordine. [conf. *Tiedemann.* l. c. pag. 42 ſqq. et *Lambecii* Prodr. pag. 125 ſqq. *Harl.*] Sunt autem haec:

Ἡ εἰς ᾅδε [h]) κατάβασις, cuius ſcripti meminit Argonauticorum ſcriptor v. 40 ſqq. Alii, teſte Suida, tribuebant Herodico Perinthio, alii Orpheo Camarinaeo [i]) ἐποποιῷ, alii, teſte Clemente Alexandrino, retulerunt ad Prodicum Samium, Epigenes ad Cercopem Pythagoraeum. Vide Clementem I. Strom. p. 133. *Diodorus Siculus* Lib. I. Fol. 58. [p. 103. Weſſeling. quem vide,] et 60 ſq. [p. 107. Weſſeling., cuius notam conſules, *Harl.*] auctor eſt ex Aegypto in Graeciam Orpheum induxiſſe τὰς καὶ τῶν ἀσεβῶν ἐν ᾅδε τιμωρίας, καὶ τὰς τῶν εὐσεβῶν λειμῶνας καὶ τὰς παρὰ τοῖς πολλοῖς εἰδωλοποιΐας. Notiſſima alioqui fabula de Eurydice vxore ex inferis ab Orpheo reducta, de qua infra quaedam ſum dicturus.

Ἀμοκοπία [k]), ſiue legendum Ἀνεμοκοπία, apud Suidam, qui ſolus, quod ſciam, huius libri inter Orphei ſcripta meminit. *Fabr.* Eudocia habet ἀμμοκοπίαν. *Harl.*

Ἀστρονομία memoratur a Suida, [Eudocia] et in Tzetzae prolegomenis ad Lycophronem.

Βακχικὰ [l]) quae neſcio, an diuerſa fuerint ab Orphei τελεταῖς et χρησμοῖς, de quibus infra. Videtur illa reſpicere Orpheus in Argonauticis v. 9 ſq. et 29. Ex iiſdem *Arnobius*

g) Apud *Herodotum* II. 81. pag. 141. Weſſeling. locus occurrit memorabilis. Narrat hiſtoricus, apud Aegyptios laneas veſtes neque in aedes ſacras inferri, neque vna cum cadauere ſepeliri; profanum id eſſe. Pergit: ὁμολογέουσι δὲ ταῦτα τοῖς Ὀρφικοῖσι καλεομένοισι, καὶ πυθαγορείοισι· οὐδὲ γὰρ τούτων τῶν ὀργίων μετέχοντα ὅσιόν ἐστι ἐν εἰρινέοισι εἵμασι θαφθῆναι. ἔστι δὲ περὶ αὐτῶν ἱρὸς λόγος λεγόμενος, *conſentanea vero haec ſunt iis, quae* Orphica appellantur, *et* Pythagorea. *Nam harum quoque caerimoniarum participem laneis in veſtibus humari religioſum eſt; de quibus* ſacra *redditur* narratio. Ex hoc intelligimus loco, inſtitutis quibuſdam Orphicis quaedam communia fuiſſe cum aegyptiacis; ideoque probabiliter eiuſdem originis, nempe aegyptiacae: tum hiſtoricum non plane ſcripſiſſe *Orphicis*, ſed veluti dubitanter, *quae Orphica adpellantur:* porro Pythagoreos ab Orphica diſciplina, niſi dixeris itidem ab aegyptiaca, quaedam adoptaſſe; denique vtrique ſectae fuiſſe *ſacram narrationem*, in qua de cultu religioſo, etiam externo praeceptum fuerit. At num vtrique idem fuerit ἱερὸς λόγος, an diuerſus, ex hoc loco non poteſt certo definiri. *Harl.*

h) In hoc opere omnem de inferis doctrinam ab Orpheo tractatam ſuſpicatur Eſcbenbachius in ſuo Epigene p. 178. Ex eo autem, quod Orpheus ex inferis Eurydicen ſuam repetiſſe traditur, hinc Orphei imaginem veluti reſurrectionis ſymbolum in ſepulchris quibuſdam veterum Chriſtianorum obſeruaſſe ſibi viſus eſt *Paulus Aringhus* VI, 21. Romae ſubterraneae.

i) De hoc vide *Mongitoris* Bibliothec. Sicul. tom. II. pag. 115. *Harl.*

k) Idem Eſchenbachius pag. 178. legit Ἀμνοκοπία et rei pecuariae praecepta hunc librum continuiſſe opinatur. Apud Heſych. ἀμνοκόπος, ποιμήν.

l) Eſchenbachius p. 31. ſq. colligit loca complura Orphei ex Clemente, Macrobio, Diodoro Siculo et Juſtino, quae etſi Bacchi mentionem faciunt, nolim omnia ex Βακχικοῖς deſumta praeſtare. Nam et in hymnis et in τελεταῖς et in aliis ſcriptis de Dionyſo actum conſtat. *Fabr.* adde *Euripid.*

nobius profert nonnulla Lib. V. p. 169 sq. et p. 175. versus quosdam latine adducit ex aliquo, vt coniicit Heinsius, qui Orphica latine verterat. Graecos Orphei versus habet Clemens Alex. in protreptico f. 13. Illustrant praeter Heinsium ad Clementem, Salmasius ad Tertull. de pallio et Ez. Spanhemius ad Callimachi hymnum in Cererem. *Γένεσιν* Bacchi et sacra ab Orpheo ex Aegypto in Graeciam translata et Cadmeis prodita affirmat etiam Manetho apud Eusebium Lib. I. praeparat. p. 47 sq. Ceterum Bacchica non Orpheo, sed *Niciae* Eleati quidam olim tribuebant, vt auctor est Suidas.

Περὶ βοτανῶν vtrum singulari volumine egerit Orpheus, non constat, etsi primum omnium, quos memoria nouit, *de herbis* aliqua [?] curiosius prodidisse testatur Plinius Lib. XXV. cap. 2. Forte hoc fecerat in Physicis, vel in libro de medicamentis. Laudatur et *Orpheus* a Plinio Lib. XX. c. V. et Lib. XXVIII. c. IV.

Διαθῆκαι ad Musaeum m), quarum primi versus aliquammulti afferuntur a Iustino Martyre Lib. de Monarchia Dei fol. 104. et in cohortatione ad Graecos fol. 15. a Clemente Alex. protreptico ad gentes fol. 48. et Lib. V. Stromatum pag. 607 sq. *Aristobulo* Peripatetico apud Eusebium Lib. XIII. praeparat. cap. 12. et ab Eusebio cap. 13. p. 685. Cyrillo I. contra Iulianum p. 26. Theodorito Lib. II. Θεραπευτ. pag. 25 sq. Incipiunt: *φθέγξομαι οἷς θέμις ἐστὶ, θύρας δ' ἐπίθεσθε βέβηλοι.* Ita enim legendum, non *βεβήλοις*, vt notatum Ez. Spanhemio ad Callimachum p. 49. et Ism. Bullialdo ad Theonis Smyrnaei Mathematica p. 216. *Μουνογενής τις ἀποῤῥὼξ φύλου ἄνωθεν Χαλδαίων*, qui in iisdem Orphei versibus memoratur, *Abrahamus* est, vti *ὑλογενὴς* vel, vt alii legunt, *ὑδογενὴς*, *Moyses*. Vide *Scaligerum* ad fragmenta libro de emendatione temporum subiecta p. 48. At exinde Poema hoc nec ab Orpheo nec ab Onomacrito scriptum, sed a Iudaeo aliquo vel Christiano scriptore suppositum arguit Cudworthus pag. 302 n). Apud Iustinum de Monarchia Dei inscribitur Διαθῆκαι, sed apud Eusebium p. 664. *ποιήματα τὰ κατὰ τὸν ἱερὸν λόγον αὐτῷ λεγόμενα.*

Δίκτυον, memoratur a Suida [et Eudocia p. 318.], qui auctores sunt, *Zopyro* Heracleotae ab aliis, [ab aliis, *Brontino*, testibus iisdem,] tributum fuisse. Aristoteles Lib. II. de generatione animalium cap. 1. *ἢ γάρ τοι πάντα γίγνεται τὰ μόρια — ἢ ἐφεξῆς, ὥσπερ ἐν τοῖς καλουμένοις Ὀρφέως ἔπεσιν. Ἐκεῖ γὰρ ὁμοίως φησὶ γίγνεσθαι τὸ ζῶον τῇ τοῦ δικτύου πλοκῇ.* Forte igitur aliud fuit argumentum huius libri, quam quod coniicit doctissimus Eschenbachius in Epigene. Sane loca Orphei, quae e Proclo et Tzetze colligit p. 54 sqq. atque ex Peplo atque hocce *δικτύῳ* petita suspicatur, nihil vetat, ad Theogoniam vel alia scripta referre.

Διονύσου ἀφανισμός. Clemens VI. Strom. p. 628.

Orpheus

ripid. Hecub. v. 1267 ibique schol. et *Gesneri* Fragmenta Orphica pag. 382 sq. *Harl.*

m) Hunc Orphei librum etiam memorat *Theophilus Antiochen.* contra Autol. lib. III. cap. 2. *Heumann.*

n) A Iudaeo Aristobulo interpolatum contendit Eschenbachius in Epigene pag. 148. seq. Idem pag. 137. putat prooemium hocce a Iustino et aliis productum fuisse initium τῶν ἱερῶν λόγων Orphei, quorum ῥαψῳδίας XXIV. memorat Suidas. Addit etiam a nonnullis laudari sub titulo Θεολογιῶν. *Fabric.* conf. Moshem. ad Cudworthi systema intellect. IV. §. 17. pag. 347. sq. *Gesner.* ad Fragmenta Orphei pag. 361. *Harl.*

Orpheus ἐν τῷ περὶ Διὸς καὶ Ἥρας laudatur ab Eustathio in limine commentarii ad Dionysium periegetem, qui versus binos ex illo adducit. Sed non putauerim singularem librum, verum partem poematis cuiusdam (Theogoniae forte) respici, etsi aliud videtur Eschenbachio, qui sacras et allegoricas nuptias, siue naturae in producendis rebus operationes hoc libro traditas existimat p. 60. integrumque titulum [*] fuisse putet Διὸς καὶ Ἥρας ἱερὸς γάμος, nisi pars haec fuerit operis maioris, sed nulli veterum memorati sub titulo ἱερῶν γάμων.

Διφυεῖς. Plinius indice auctorum externorum, e quibus desumserit ea, quae libro XXVIII. persequitur, *Orpheum, qui Diophios*, Archelaum, qui item scripserit, laudat. Reinesius Lib. II. Var. Lect. p. 127. pro *Diophios* certo certius legendum esse monet ἰδιοφυεῖς *de rebus singularis naturae et potestatis.* Sed propius accedit ad codicum lectionem, Harduini διφυεῖς, *de iis animalibus, quae sunt ancipitis naturae*, praecipue cum a Scholiaste Nicandri ad Theriaca pag. 38. laudetur et Archelaus ἐν διφυέσι, [conf. *Gesner.* ad Argon. v. 14. *Harl.*].

Δωδεκαετηρὶς, siue Genethliaca, duodecim annorum o) periodus. Suidas inter scripta Orphei Crotoniatae (Pisistrati aequalis), refert Δεκαετηρίαν, vbi [et apud Eudociam pag. 320.] legendum δωδεκαετηρίαν iam monuit Lambecius p. 176. prodromi. Tres primos versus ex hoc opere profert Ioh. Tzetzes Chil. 12. hist. 399. Fallitur porro idem Lambecius, qui apud Tzetzen ibi pro δωδεκετηρίδες vrget scribendum δωδεκαετηρίδες, si enim hoc facias, vtroque loco versus politicus abundabit syllaba. Allegantur et Orphei δωδεκαετηρίδες ab *Is. Tzetza* in Lycophronem p. 13. et 62. edit. Potteri. Onomacritum sub nomine Orphei δωδεκαετηρίδας scripsisse non dubitat Scaliger in prolegomenis ad libros de emendatione temporum, et Canon Isagog. p. 182.

Ἐπιγράμματα Suidas refert inter scripta Orphei Ciconaei, quem cum Libethrio eundem esse obseruauimus.

Ἔργα siue περὶ Γεωργίας, quo ex opere primos decem versus recitat Ioh. Tzetzes prooemio ad Hesiodum, quos Latine habes apud Iac. Nic. Loensem Lib. II. c. 2. Epiphyllidum p). Luculentos versus vocat Scaliger ad Manilium p. 103. Nescio, an ex eodem opere, an ex ἡμέραις sint alii versus septem Orphei, quos Hesiodum expressisse et imitatum esse notat idem Tzetzes p. 125. Laudat iterum Orpheum Thracem ἐν τῇ περὶ γεωργίας pag. 175. et Chiliad. 4. hist. 128. v. 173 sq.

 Ἐφη-

o) Vide Jos. Scalig. Can. Isagog. p. 181. 182. et ad Manilium Lib. III, v. 533-543. p. 256. Hygin. pag. 371. ed. Muncker.

p) In *Iriarti* Catal. MS. Matrit. reg. pag. 24. recensetur nr. VIII. cod. chartac. in fol. Constantini Lascaris manu maximam partem exaratus, qui praecipue varia in Hesiodum et Theocritum Commentaria, scholia, glossas continet, in hoc insunt quoque, fol. 3 auerso, vt verbis Iriarte p. 25. vtar, Ὀρφέως ἐκ τῶν γεωργικῶν τὸ προοίμιον. *Ex Orphei Georgicis Prooemium.* Id vero versibus hexametris XII. constat, quorum primus:

εἰ δὲ γεωπονίης φιλοβρότα ἵμερος αἱρεῖ.

Ibidem. Ἀρχὴ τῶν ἡμερῶν τοῦ Ὀρφέως. *Initium dierum Orphei.* Hoc tres tantum priores versus complectitur, quorum primus sic se habet:

Πάντ' ἐδάης μυσαῖε θεοφραδὲς εἰ δὲ σ' ἀκούγε. *Harl.*

Ἐφημερίδες siue ἡμέραι, ex quibus Iosephus Scaliger, qui Onomacrito tribuit, Lib. I. de emendat. temporum p. 10. profert versus primos vndecim: quorum quinque priores petiit ex *Io. Tzetzis* prolegomenis in Hesiodum, et Chil. 12. v. 151. 152. 153. reliquos ex eiusdem Tzetzae Scholiis ad Hesiodum p. 170. b. qui idem opus forte respicit etiam p. 130. b. 167. b. 168. b. 182. b. vt Proclus ad eundem Hesiodum p. 178. b. 180. et eius exscriptor Moschopulus p. 177. b. Eustathius ad Odyss. Σ.

Θεογονία siue Origines mundi et Deorum, κόσμυ κτίσις καὶ ἀνθρώπων πλαστυργία. Vide, quae ex Timotheo Chronographo Iohannes Malalas p. 88 sqq. q) et Cedrenus f. 46 sq. vbi initium operis Orphici adfertur [¶]. [adde *Tiedemann* l. m. pag. 47 sqq. in primis *Cudworthi* Systema intellect. p. 346 sq. ibique Moshem. *Harl.*]. Male apud Suidam legitur θεογνωσίας λόγοι pro Θεογονίας, quo in loco Orphei sententiam de Chao, aethere etc. expositam videbis. Versus ipsos Orphei, de Ioue, primo r) ouo, Phanete, Hericapoeo etc. habes apud Aristotelem s) et Apuleium Lib. de mundo, Athenagoram, Stobaeum Eclog. Phys., Eusebium Lib. III. praeparat. c. 9., Macrobium Lib. I. Sat. c. 18. Proclum Lib. II. et V. in Timaeum, Suidam in Φάνης. Confer Leopardum Lib. XII. c. 2. emendat. Cotelerium ad Patres Apostolicos T. I. edit. Clerici p. 585. 589. 664 sq. 665. 667. 669. Theod. Canterum lib. 1. Var. lect. c 26. et lib. 2. c. 26. Rich. Bentleii Epistola ad Io. Millium sub init. [conf. Fragmenta in Gesneri editione pag. 365 sqq. ibique notas. *Harl.*] Videtur et Orphei Theogonia respici ab Hesiodi t), (Orphei vt volunt imitatoris) interpretibus p. 39. a 249 b. 303. edit. Heinsii. De Orpheo apud Apollonium Rhodium lib. 1. Argonaut. Ἤειδεν δ' ὡς γαῖα καὶ ὠρανὸς ἠδὲ θάλασσα Τὸ πρὶν ἐπ' ἀλλήλοισι μιῇ συναρηρότα μορφῇ Νείκεος ἐξ ὀλοοῖο διέκριθεν ἀμφὶς ἕκαστα. Trecentos et sexaginta Deos in hoc opere Orpheum induxisse testatur praeter Theophilum Antiochenum Lib. III. aliosque Iustinus Lib. de Monarchia Dei f. 104. Lutatius ad 3 Thebaidos p. 144. *Cum Magi vellent virtutis Dei, vt putabant, sese comprehendere singulas appellationes, quas per naturarum potestates abusiue modo designarunt, et quasi plurimorum Deorum nobilitate Deum appellare conati sunt, quasi ab effectu cuiusque rei ductis vocabulis, sicut Orpheus fecit, et Moyses Dei summi Antistes, et Esaias, et his similes.* Lau-

q) v. Fragmenta a Gesnero collecta p. 394. sq. *Harl.*

r) Hoc ouum ex Aethere Chao Nocte productum, receptaculum commune mundi νοητῶ pariter et αἰσθητῶ, qui ex illo prodierunt. Huc spectavit aliud Orphei scriptum ᾠοθυτικὰ ἢ ᾠοσκοπικὰ quae infra memoramus. Confer Cl. Eschenbachii Epigenem p. 95. seq. 111. seq. Hinc τάξιν Mundi Ouo ex Orphicorum sententia assimulat Achilles Tatius Isagoge in Aratum c. 4. Et Orphicis atque Pythagoricis dogmatis innutriti nonnulli ideo ouis abstinebant, teste Plutarcho II, 3. Sympos. *Fabric.* adde Tiedemann pag. 55. sq. coll. censore in Biblioth. erit. Amstel. Vol. II. part. VI. pag. 87 sq. *Harl.*

s) De illis versibus, qui incipiunt ζεὺς πρῶτος γένετο, vide eundem p. 68. seq. qui illa ex Orphei Cratere petita esse existimat, cum multis aliis versibus Orphicis ex Interpretibus Hesiodi, Proclo, Porphyrioque collectis, sed quos ex Cratere Orphei petitos esse omnes nec ipse p. 81. audet affirmare. Fragmenta e Theogonia vide apud eundem p. 98.-110. Ex illa petiti quoque videntur Orphei versus, quos cum translatione latina Sedulii Scoti e cod. MS. graeco psalterii illius manu exarato edidit Montfaucon in Palaeographia gr. p. 243.

t) Arguitur Hesiodus Orphei Theogoniam non tam imitatus esse quam corrupisse. Vide Thomae Galei notas ad Apollodorum, quibus λείψανα Theogoniae Orphicae diligentissime collegit vir doctissimus, et cum magna rei literariae iactura Anno 1702. denatus.

Laudatur Orphei Theogonia a Clemente Alex. Lib. VI. Strom. p. 628. vbi Homerum Orphei et Musaei vestigiis institisse contendit. Orphei esse negat Pausanias in Atticis p. 34. Apud Macrobium Lib. I. in somnium Scipionis c. 2. *Vt Hesiodi et Orphei quae de Deorum progenie actuue narrantur*, nescio an potius sit legendum *auctuue*, neque enim gesta Deorum ab illis descripta constat. Videtur Theogoniam respicere *Orpheus* Argonauticorum scriptor v. 12—20. [P]. Impia de Diis commentum, ac propterea Philosophi nomine vix dignum, arguit Laertius in prooemio.

Θρενισμοὶ μητρῷοι siue *solleunes initiationes in sacris matris Deum* inter Orphei scripta referuntur ab eodem Suida. Nescio, illosne respexerit Orpheus in Argonauticis v. 21 sq. vbi ait se tradidisse ὀρεσσιδρόμε δὲ λατρείαν Μητρός.

Θυηπολικὸν siue *de sacrificiis* eorumque generibus ac caerimoniis *liber* a Suida memoratur, cuius forte animo obuersabantur haec Platonis Lib. II. de Rep. *Βίβλων δὲ ὅμαδον παρέχονται Μουσαίου καὶ Ὀρφέως, Σελήνης τε καὶ Μουσῶν ἐγγόνων ὥς φασι, καθ' ἃς* ΘΥΗΠΟΛΟΥΣΙ, *πείθοντες οὐ μόνον ἰδιώτας, ἀλλὰ καὶ πόλεις, ὡς ἄρα λύσεις τε καὶ καθαρμοὶ ἀδικημάτων, διὰ θυσιῶν καὶ παιδιᾶς ἡδονῶν, εἰσὶ μὲν ἔτι ζῶσιν, εἰσὶ δὲ καὶ τελευτήσασιν, ἃς δὴ τελετὰς καλοῦσιν, αἳ τῶν ἐκεῖ κακῶν ἀπολύουσιν ἡμᾶς. Μὴ θύσαντας δὲ δεινὰ περιμένει.*

Θύμια ἀρώματα. Auctor allegoriarum in Hesiodi Theogoniam, pag. 267. cum Planetarum vires in haec inferiora enarrasset, *Ἔνθεν τοι*, inquit, *καὶ κοσμοκράτορας διὰ τοῦτο καὶ σημάντορας ἔργων, καὶ φερεσβίους, καὶ καρπίμους, καὶ ἀστράρχας, καὶ δεσπότας κόσμου, καὶ πιστοὺς φύλακας, καὶ ῥιζωτῆρας πυρόεντας, καὶ ὠροτρόφους* (fat. *ὠροτρόπους*), *καὶ χρόνου πατέρας ἀθανάτους προσαγορεύει ὁ Ὀρφεὺς ἐν τοῖς θυμίοις ἀρώμασι. Σύγγραμμα δὲ τοῦτο Ὀρφαϊκῶν.* Nullum vero hic deperditum scriptum intelliges, sed editos Orphei hymnos, quorum plures ita inscribuntur, *θύμια ἀρώματα*, siue vt vulgati libri habent *θυμίαμα, ἀρώματα.*

Ἱερὸς λόγος de quo diximus abunde supra, Num. 2.

Τὰ ἱεροσολυμιτικά, vel potius, vt editio Aldina, Suidae, [et Eudocia] *ἱεροστολικά.*

Καταζωστικὸν v) siue liber de variis vestibus atque ornatibus ad sacra requisitis. .

Κλίσεις κοσμικαί, [sic quoque Eudocia] aut potius forte *κλήσεις κοσμόκιναι* x).

Κορυβαντικόν. Haec quatuor scripta Orphei qui memoret praeter vnum Suidam, [et Eudociam] nullus mihi occurrit; nisi quod Orpheus ipse in Argonauticis huius postremi faciat mentionem v. 25. quo eodem in loco longe plura cecinisse se affirmat tum de aliis argumentis, tum de variis mysteriis et diuinationum generibus. Sed flagitium fuerit de Orphei [P] scriptis accuratius agere instituentem versus ipsos poetae etsi plusculos non adscribere; [conf. Eschenbach. et Gesner. ad h. l. quorum adnotationes criticas et grammaticas repetere nolo. *Harl.*]

v. 9.

v) Vide Eschenbachii Epigenem pag. 38. qui pag. 198. pro *ἱεροσολυμικά* legit *ἱεροστολικά*.

x) Clarissimus amicus noster Godfridus Olearius in diss. de scriptis Socratis legit *κοσμικαὶ* vel *κόσμου κινησεῖς*. Eschenbachius p. 199. *Κτίσις Κόσμου, καὶ γεννητικά*. Hoc enim vocabulum apud Suidam statim sequitur.

Ἔφρασ' ὅταν Βάκχοιο καὶ Ἀπόλλωνος ἄνακτος
Κέντρῳ ἐλαυνόμενος φρικώδεα κῆλ' ἐπίφασκον,
Θνητοῖς ἀνθρώποισιν ἄκη, μετὰ δ' ὄργια μύσταις,
Ἀρχαίου μὲν πρῶτα χάους ἀμέγαρτον ἀνάγκην
Καὶ Κρόνον ὃς ἐλόχευσεν ἀπειρεσίοισιν ὑφ' ὁλκοῖς
Αἰθέρα, καὶ διφυῆ περιωπέα κυδρὸν Ἔρωτα
Νυκτὸς ἀειγνήτης πατέρα κλυτὸν, ὃν ῥα Φάνητα
Ὁπλότεροι καλέουσι βροτοὶ, πρῶτος γὰρ ἐφάνθη,
Βριμοῦς τ' εὐδυνάτοιο γονὰς ἠδ' ἔργ' ἀΐδηλα
Γηγάντων οἳ λυγρὸν ἀπ' οὐρανοῦ ἐστάξαντο
Σπέρμα γονῆς τὸ πρόσθεν ὅθεν γένος ἐξεγένοντο
Θνητῶν, οἳ κατὰ γαῖαν ἀπείριτον αἰὲν ἔασι,
Θητείαν τε Ζηνὸς, ὀρεσσιδρόμου τε λατρείαν
Μητρὸς ἅτ' ἐν Κυβέλοις ὄρεσιν μητίσατο κούρην
Φερσεφόνην περὶ πατρὸς ἀμαιμακέτου Κρονίωνος.
Μηλίε y) τ' Ἡρακλῆος περίφημον ἄμυξιν.
Ὄργιά τ' Ἰδαίων, Κορυβάντων τ' ἄπλετον ἰσχύν.
Δήμητρός τε πλάνην, καὶ Φερσεφόνης μέγα πένθος,
Θεσμοφόρος τ' ὡς ἦν, ἠδ' ἀγλαὰ δῶρα Καβείρων,
Χρησμούς τ' ἀῤῥήτους νυκτὸς περὶ Βάκχου ἄνακτος
Λῆμνόν τε ζαθέην, ἠδ' εἰναλίην Σαμοθρᾴκην,
Αἰπεινήν τε Κύπρον, καὶ Ἀδωναίην Ἀφροδίτην,
Ὄργια Πραξιδίκης καὶ Ἀρείνης νυκτὸς Ἀθήνης
Θρήνους τ' Αἰγυπτίων καὶ Ὀσίριδος ἱερὰ χύτλα.
Ἀμφὶ δὲ μαντείης z) ἐδάην πολυπείρονας ὄρμας,
Θηρῶν οἰωνῶν τε καὶ ἣ σπλάγχνων θέσις ἐστίν.
Ἠδ' ὅσα θεσπίζουσιν ὀνειροπόλοισιν ἀταρποῖς
Ψυχαὶ ἐφημερίων ὕπνῳ βεβολημέναι ἦτορ
Σημείων τεράτων τε λύσεις ἄστρων τε πορείας
Ἁγνοπόλον τε καθαρμὸν ἐπιχθονίοις μέγ' ὄνειαρ.
Ἱλασμούς τε Θεῶν, φθιμένων τ' ἐπισπήχυτα δῶρα.
Ἀλλὰ δὲ σοι κατέλεξ', ἅπερ εἴσιδον ἠδ' ἐνόησα,
Ταίναρον ἡνίκ' ἔβην σκοτίην ὁδὸν, Ἄϊδος εἴσω
Ἡμετέρῃ πίσυνος κιθάρῃ δι' ἔρωτ' ἀλόχοιο
Ἠδ' ὅσον Αἰγυπτίων ἱερὸν λόγον ἐξελόχευσα
Μέμφιν ἐς ἠγαθέην πελάσας, ἱεράς τε πόληας
Ἄπιδος, ἃς περὶ Νεῖλος ἀγάῤῥοος ἐστεφάνωται.

Confer

y) Μίχα καὶ reddidit *Gesner.* de hoc, post longam Eschenbachii notam, copiosus. *Harl.*

z) ἐδάην — οἴμας *Gesner.* quem vide. *Harl.*

Confer Natalem Comitem Lib. VII. cap. 14. Mythologiae, vbi p. 767. pro *Iudaeorum et Corybantum sacrorum* lege *Idaeorum.* Ab Idaeis enim Dactylis Orpheus mysteria et sacras initiationes edoctus esse traditur. Ceterum *Eschenbachius* in laudato suo Epigene p. 45. et 131. contendit, per sacra Corybantum, quae hoc scripto tradiderat Orpheus, expressam fuisse Mundi genesin et originem, perinde vt per sacra Bacchica, vitam Mundi et mutationes, per sacra Cereris, Vitam hominis.

Κρατὴρ siue aa) Κρατῆρες, *Maior*, et *Minor*, Zopyri Heracleotae esse dicebantur teste Clemente Alex. Lib. I. Strom. p. 333. [Eudocia p. 318.] et Suida. Versus quatuor ex Cratere Orphei affert auctor allegoriarum ad Hesiodi Theogoniam p. 279. et alios vndeuiginti p. 305. ex *Cratere minore*: ἐκ τῦ μικροτέρυ κρατῆρος. Hoc carmen, vt alia Orphei, Musaeo dicatum fuisse testatur Seruius ad Aenid. VI. p. 451.

Μέλη. Plutarchus de Musica p. 1132. ἐζηλωκέναι δὲ τὸν Τέρπανδρον Ὁμήρυ μὲν τὰ ἔπη, Ὀρφέως δὲ τὰ μέλη. Ὁ δὲ Ὀρφεὺς ὐδένα φαίνεται μεμιμημένος. Οὐδεὶς γάρ πω γεγένητο, εἰ μὴ οἱ τῶν αὐλῳδικῶν ποιηταί. Τύτοις δὲ κατ' ὐδὲν τὸ Ὀρφικὸν ἔργον ἔοικεν. Confer p. 1134. c. Diodorus Siculus de Orpheo IV.|p. 232. Καὶ γὰρ ποίημα συνέταξε θαυμαζόμενον, καὶ κατὰ τὴν ᾠδὴν Ἐυμελείᾳ διαφέρον. Idem Diodorus V. p. 230. Orpheum φύσει διαφόρῳ κεχορηγημένον vocat πρὸς ποίησιν καὶ μελῳδίαν.

Μυθοποιΐα, inter Orphei Ciconaei scripta recensetur a Suida. Sed illum haud diuersum esse a Libethrio nostro iam diximus. Orphei μῦθοι videntur etiam memorari ab Aeliano Lib. VIII. cap. 6. Var. hist. sed verba: ἀλλ' ἄλλυς τὺς μύθυς αὐτῦ καταψεύσασθαι, ita intelligo, vt μύθυς αὐτῦ idem sonet, quod περὶ αὐτῦ, sensusque sit, fabulas siue sermones de Orpheo eiusque sapientia ab aliis esse confictos. Clarissimus Perizonius legit ἄλλως καταψεῦσθαι *temere confictos ementitosque esse*, sensu eodem.

Νεοτευτικὰ ab eodem Suida memorantur. Forte Νεωτευτικὰ *de templis ac delubris Deorum constituendis et rite dedicandis.*

Ὀγδοηκοντάλιθος, ἢ περὶ λίθων γλυφῆς. Vide quae diximus supra ad librum Orphei, qui exstat, de lapidibus.

Ὀνομαστικὰ ἔπη bb) ας, versus 1200. cuius operis solus, quantum noui, meminit idem Suidas: [item Eudocia].

Ὀρφικὰ siue τὰ Ὀρφέως λεγόμενα, vel εἰς τὸν Ὀρφέα φερόμενα ἔπη passim citantur a scriptoribus vetustissimis, nullo singulari titulo [¶] poematis adscripto, Platone, non vno in loco, Aristotele Lib. I. de anima cap. 5. Lib. II. de generat. animal. c. I. Lib. de mundo c. vlt. Plutarcho VIII, 4. Sympos. etc. Onomacritum ἐν τοῖς Ὀρφικοῖς laudat *Sextus Empiricus* Lib. III. Pyrrhon. Hypothes. c. 4. Citatur et Lysias ἐν τοῖς Ὀρφικοῖς apud *Clementem Alex.* Lib. VI. p. 626.

aa) In hoc Opere de Mundanae et aliarum animarum origine, productione et κράματι siue conjunctionibus egisse Orpheum recte obseruat Cl. Eschenbachius, quem vide p. 62. sqq.

bb) h. e. περὶ τῶν θείων ὀνομάτων, ut titulum istum exponit Cl. Eschenbachius in Epigene p. 133. Obseruat enim ex Athenagora, quod Orpheus τὰ ὀνόματα θεῶν πρῶτος ἐξεῦρεν, *primus reperit nomina Deorum.*

p. 626. Sed legendum Ὀρφανικοῖς *in orationibus pro pupillis*, vt notauit Meursius in Bibliotheca Attica p. 1534. Ex Ὀρφικοῖς ὅρκοις tres versus producit Theo Smyrnaeus Mathematic. p. 164. alios tres Cyrillus I. contra Iulian. p. 23. [et Iustin. M. Coh. pag. 78. 23. Reposuit illos versus, vt ceteras reliquias, Gesnerus in Fragmentis p. 364. sq. *Harl.*] Non putauerim autem peculiare hoc scriptum fuisse, ceu coniecit Gyraldus, sed τελεταῖς vel ἱερῷ λόγῳ praemissos vel annexos. Firmicus in limine Libri VI. Astrolog. *Cum incognitis hominibus Orpheus sacrorum caerimonias aperiret, nihil aliud ab his, quos initiabat, in primo vestibulo ac vnius iurisiurandi necessitatem, et cum terribili auctoritate religionis exegit, ne profanis auribus inuentae ac compositae religiones proderentur.* Sic cum Tzetzes praef. ad Lycophronem, γράφει γὰρ inquit ὁ Ὀρφεὺς χωρὶς τῶν Ἀστρολογικῶν καὶ Ἐπῳδικῶν καὶ Μαγικῶν καὶ ἑτέρων καὶ ὕμνους εἰς Δία καὶ τοὺς λοιποὺς etc. Non putauerim peculiare opus Orphei inscriptum fuisse Μαγικὰ vel Ἐπῳδικὰ, sed e Tzetzae sententia in Orphicis passim Μαγικὰ et Ἐπῳδικὰ contineri. Memorantur et οἱ Ὀρφικοὶ, vt in Scholiis ad Alcestin Euripidis v. 1.

Orphei Πέπλος (quo titulo etiam inter Aristoteli tributa scripta exstat libellus distichis singulis persequens memoriam Heroum Troianorum) Brontino olim tributus est ab Epigene [apud *Clement. Alex.* Strom. I. p. 332.] sed ab aliis, vt refert Suidas, [it. Eudocia] Zopyro Heracleotae. Notissimum est, quod Natura peplo obnupta apud veteres fertur, vt apud Plutarchum de Iside et Osiride: καὶ τὸν ἐμὸν πέπλον οὐδείς πω θνητὸς ἀπεκάλυψεν, vnde facile mihi persuaserim, Physica quaedam arcana hoc in scripto tradita fuisse. Aut potius in illis descriptus fuit sacer habitus, cuius in Mysteriis vsus esset. Vide versus *Orphei* apud *Macrobium* 1. Saturnal. cap. 18. vbi iubet:

Πρῶτα μὲν ἀργυφέαις ἐναλίγκιον ἀκτίνεσσι
Πέπλον φοινίκεον πυρὶ εἴκελον ἀμφιβάλλεσθαι.

In aliam sententiam abit *Eschenbachius* in Epigene p. 51. qui huc aduocat solennem pepli deductionem in Panathenaeis, de qua Meursius in libro de hoc festo cap. 17. putatque in hoc scripto Orphico expositam fuisse miram illam tot pugnantium inter se in natura rerum conciliationem, quae fit per νόησιν Δημιουργικὴν siue Mineruam, et in Panathenaeis symbolice adumbrabatur.

Σφαῖρα, Vid. Eustathii locum adductum a me supra c. XIV. n. 6.

Σωτήρια, quae nescio, an diuersum opus fuerint a libro, de quo mox, περὶ φαρμάκων ee), continuerintque carmina vel hymnos Euchatisticos [?], aut festi Eucharistici (Soteriorum) caerimonias tradiderint. Timocli Syracusano vel Pergino Milesio tributa Suidas memorat.

Τελεταί dd). Vide quae supra de Βακχικοῖς, Θρονισμοῖς Μητρῴοις, θυηπολικῷ et mox de χρησμοῖς, et quae ad hymnos Orphei editos. A quibus omnibus si diuersae fuere hae

ee) An pertinuit ad illud opus Orpheo tributum, scriptum *Orphei de Venenis?* quod improbauit Andromachus, vid. vol. II. lib. 3. cap. 26. §. 8. pag. 628. *Harl.*

dd) De his iam supra ad cap. XVIII. 4. quaedam adtuli. adde *Gesner.* ad Orphei Argon. p. 53. *Diodor. Sicul.* tom. I. lib. V. 77. pag. 393. sq. Munker. et Staueer. ad Hygin. fab. XIIII. p. 38. etc. *Harl.*

hae τελεταί, traditam in illis credibile est Orphicorum sacrorum et ὀργιασμῶν rationem, quibus alios qui initiabant, apud Theophrastum in characteribus capite de superstitione vocantur *Orpheotelestae*, de quibus vide Naudaeum in Apologia pro viris doctis Magiae accusatis c. IX. Caeterum ob haec ipsa scripta et Theogoniam, videtur potissimum Orpheus apud Virgilium tulisse nomen Threicii Sacerdotis, et apud alios nomen Θεολόγε, pro quo ἠθολόγος perperam legitur apud Sextum Empiricum Lib. II. contra Rhetores p. 70. Isidorus Lib. VIII. c. 7. Origg. *quidam poetae Theologi dicti sunt, quoniam de Diis carmina scribebant.* Ex hisce τελεταῖς ee) quas laudat Plato et Onomacrito olim tributas esse Suidas memorat, petiti versus Orphei, quos affert Macrob. in extremo cap. 18. lib. I. Saturnal.

Tragoedias scripsisse Orpheum male aliquis collegerit ex his Nicephori Gregorae lib. X. hist. Byz. p. 289. edit. eruditissimi Boiuinii: δότε μοι τὴν Ὀρφέως ἐν τραγῳδίαις δύναμιν. Sensus enim est: date mihi vim et facultatem Orphei, ad tragicas hasce calamitates pro dignitate exponendas. Sic Lib. XI. Τίς Ὀρφεὺς, τίς Ὅμηρος ἀξίας ᾠδὰς καὶ θρήνες τῷ μεγάλῳ τέτῳ καὶ παγκοσμίῳ πάθει συμπλέξει;

Τριαγμοί. De his quoque dictum est supra, num. 1. ostensumque inter scripta Orphei perperam referri.

Περὶ συνθέτων θανασίμων φαρμάκων. *De venenis* siue *compositis medicamentis venenatis* ac mortiferis. Galenus Lib. II. de antidotis p. 445. T. 2. edit. Basil. Περὶ δὲ τῶν συνθέτων λεχθήσεται, ἐκτίθεσθαι δὲ τὰς τέτων σκευασίας μοχθηρὸν μοι δοκεῖ, καίπερ πολλῶν ἐπιχειρισάντων ταῖς τέτων συγγραφαῖς, ὧν ἐςιν Ὀρφεὺς ὁ ἐπικληθεὶς Θεολόγος, καὶ Ὧρος Μενδήσιος ὁ νεώτερος, καὶ Ἡλιόδωρος ὁ Ἀθηναῖος, Τραγῳδιῶν ποιητὴς, καὶ Ἄρατος, καὶ ἄλλοι τινὲς τῶν τοιέτων συγγραφεῖς. Pausanias quoque in Boeoticis p. 768. ait Orpheum inter alia credi inuenisse νόσων ἰάματα.

Φυσικὰ, Brontini esse contendebat *Epigenes* ap. Clementem Alex. I. Strom. p. 333. Eandem sententiam memorat Suidas [it. Eudocia] in Ὀρφεὺς, qui in τριτοπάτορες, ex Orphei Φυσικῷ nonnulla affert de tribus custodibus et [?] moderatoribus ventorum, quae ex Orpheo habet et Tzeta ad Lycophronem p. 81. edit. Ioannis Potteri, et Etymologicum magnum in τριτοπάτορες, quo in loco fit et mentio ἐξηγητικῦ siue commentarii in illum Orphei librum, sed pridem pariter, vt liber ipse, deperditi. Heraclitum Physicum τὰ πλεῖςα ab Orpheo accepisse affirmat Clemens Alex. Lib. VI. Strom. p. 692.

Χρησμοὶ, qui in Onomacritum olim referebantur teste Suida, vt solebant pleraque sub Orphei nomine vulgata scripta Onomacrito Atheniensi, qui Pisistratidarum tem-

ee) Cl. Eschenbachius in Epigene p. 9. suspicatur, in hisce τελεταῖς traditam fuisse clariorem quandam expositionem τῶν ἱερῶν λόγων. Tum forte ordinem et apparatum, quo sacra, Mysteria, Initiationes et similia peragenda essent. Chrysippus apud auctorem Etymol. M. τὲς περὶ τῶν θείων λόγες εἰκότως καλεῖσθαι τελετὰς, χρῆναι γὰρ τέτες τελευταίες καὶ ἐπὶ πᾶσι διδάσκεσθαι. *Fabr.* Ὀρφέως τελεταὶ πρὸς Μεσαῖον in Cod. Veneto D. Marci 406 fol. 128. rect. exaratae reperiuntur, quod in Catalogo illorum codd. omissum est ab editoribus, sed indicatum a cl. *Villoison* in Anecdotis gr. vol. II. pag. 244. Περὶ Ὀρφέως καὶ τῶν τελετῶν αὐτῦ librum inter Apollonii Aphrodiensis scripta a Suida et Eudocia p. 421 memorari, iam supra c. XVIII. §. 1. adnotatum est. *Harl.*

temporibus vixit, tribui, quod notum eſt ex Herodoto, Plutarcho, Tatiano et aliis. Τελετὰς et χρησμῳδίας Muſaei et Orphei laudat Plato in Protagora, [p. 221. At a Fabricio Platonem minus recte intellectum eſſe, iudicat Tiedemannus l. m. pag. 41. ratus, in Platone τελετὰς ad Orpheum, ad Muſaeum contra τὰς χρησμὰς referendos eſſe. *Harl.*] Scholiaſtes Euripidis ad Hecubam v. 1267. *οἱ μὲν περὶ τὸ παγγαῖον εἶναι τὸ μαντεῖον φασὶ τᾶ Διονύσα, οἱ δὲ περὶ τὸν Αἷμον, ὃ εἰσὶν καὶ Ὀρφέως ἐν σανίσιν ἀναγραφαί.* ff) Confer Ioſuam Barnes. ad Alceſtin Euripidis v. 968. Memorantur χρησμοὶ etiam in Orphei Argonauticis v. 28.

Ὠοθυτικὰ ἢ ὠοσκοπικὰ ſiue *de ouo Symbolico* in Bacchicis Myſteriis, eius praeferendi ritibus, et enarratione myſtica, Carmen, ab eodem Suida inter Orphei ſcripta commemoratur, de quo vide, quae ſupra in Theogonia Orphei obſeruaui gg). Feruntur ſub Orphei nomine quoque *Chemica* quaedam et *Apoteleſmatica* inedita, in codicibus manu exaratis. Vide Philippi Labbei Bibliothecam nouam MStorum p. 128. 168.

IV. Auctorum nomina, quos ſua ſcripta Orpheo priſco ſuppoſuiſſe iam olim creditum fuit, haec ſunt: Arignote Pythagorica, Brontinus, Cercops Pythagoraeus, Herodicus Perinthius, Hippaſus, Nicias Eleates, Onomacritus, Orpheus Camarinaeus, Orpheus iunior Crotoniata, Perginus Mileſius, Prodicus Samius, Pythagoras, vel potius Pythagoraeus aliquis, auctor ἱερᾶ λόγα, Theognetus Theſſalus, Timocles Syracuſanus, et Zopyrus Heracleota.

ff) *Philoſtratus* in Heroicis cap. II. 19 pag. 693. ignoraſſe quoque videtur Orphea χρησμῶν auctorem. Nam, Homerus Ὀρφέα, ait, ἐν πολλοῖς τῶν κατὰ τὴν Θεολογίαν ὑπερῆρε· Μουσαῖον δὲ ἐν ᾠδαῖς χρησμῶν, *Orpheum in multis ad theologiam pertinentibus ſuperauit; Muſaeum autem in oraculorum carminibus. Harl.*

gg) Ouum ſymbolum mundi, quod ex ore dei proceſſiſſe ab Aegyptiis Orpheus didicerat. vide *Cotelerium* ad Clementina homil. VI. 6. pag. 665. [Ouum ideo videtur fictum fuiſſe ſymbolum principii ortuſque rerum, quod, vti Firmus in *Plutarchi* Sympoſiacon lib. II. quaeſt. 3. pag. 636. (ſ. pag. 522. vol. VIII. Reiskii), explicat, *nullum fere genus animalium expers eſt originis ex ouo;* ideoque ouum in orgiis Bacchicis conſecratum eſt, vt exemplum omnia gignentis et in ſe continentis. Hanc doctrinam idem nominat *Orphicam:* ἀείσω ξυνετοῖσι τὸν Ὀρφικὸν καὶ ἱερὸν λόγον, *cantabo gnaris Orphicam et ſacram orationem.* Ab initio tamen Plutarchus innuere videtur illam doctrinam fuiſſe quoque Pythagoricam: irridetur vero ibidem pag. 523. ſq. a Senecione. Atque agitata eſt illa quaeſtio ab Ariſtotele, Theophraſto multiſque non ignobilibus Peripateticis, teſte *Cenſorino* cap. IV. de die natali pag. 17. ed. Hauercampi: vbi variorum de ortu rerum et hominum opiniones recenſentur, nulla autem Orphei fit mentio: conf. ad illum locum Lindenbrogii notas. De ouo illo πρωτογόνῳ ſiue *primigenio* ex eoque orto *Oe*, qui aſtrologiam et litteras docuerit, narrante Helladio in Excerptis apud Photium, vide quoque *Salmaſium* in Plinianis Exercitationibus pag. 405. C. D. ed. Vltraiect. Sed vberior huius fabulae ſ. doctrinae inquiſitio atque expoſitio relinquenda eſt ſcriptoribus hiſtoriae philoſophiae. Adde *Damaſcii* Excerpta in Anecd. gr. a Wolfio editis p. 252. coll. cenſore in Bibl. crit. Amſtel. l. m. pag. 88. ſq. *Harl.*]

CAPVT

CAPVT XX

I. ***Inuenta Orpheo a veteribus tributa. Literae.*** **II.** ***Musica. Lyra septem chordarum.*** **III.** ***Hexametrum carmen.*** **IV.** ***Mysteria ac Theologia.*** **V.** ***Medicina.*** **VI.** ***Magia ac diuinatio.*** **VII.** ***Astrologia.*** **VIII.** ***Dogma Orphicum de pluribus orbibus habitabilibus.*** **IX.** ***Ei assentientes plurimi veterum.*** **X.** ***Haeresis Orpheorum apud Augustinum.*** **XI.** ***Recentiores idem dogma Orphicum probantes.*** **XII.** ***Iudaei, Sinenses et Brachmanes.*** **XIII. XIV. XV.** ***Alia quaedam.***

Porro dicitur Orpheus fuisse auctor, vel potius ad Graecos propagator variarum rerum et artium. [✝]

Inuentor esse dicitur Literarum. I. *Literarum et sapientiae*, vt est in veteri Epigrammate Graeco, in quo Orpheus dicitur reperisse *γράμματα καὶ σοφίην.* Confer *Euripidem* Hippolyto v. 953. et Rheso v. 941. 943. a).

Musicae. II. *Musicae*, qua sic valuisse aiunt, vt non modo b) siluas, saxa ferasque traheret, pisces, volucres et torrentes sisteret, ventos componeret, sed et stupentes inferos ipsos mulceret Eurydicen suam repetiturus, ceu narrant Diodorus Siculus Lib. IV. c. 25. [*Virgil.* Y 3 Georg.

a) Conf. *Polydori Vergilii Vrbinatis* de rerum inuentoribus libri octo etc. Argentorati 1606. 8. lib. I. cap. 6. pag. 24 sqq. Fabricius margini haec adleuerat. „Item *abstinentiae ab animatis*, quae Platoni VI. de Legg. *vita Orphica.* Siluestres homines sacer interpresque deorum creditus et foedo victu deterruit Orpheus. *Aristoph.* Ran. v. 1064. adde *Fraguierii* diss. in Memoriis acad. Inscription. tom. VII. Biblioth. raisonnée tom. VI. pag. 412. sq.“ *Philostratus* vero in Heroicis cap. II. 19. pag. 692. Olear. Homerum, narrat, *μεγαλοφωνότατον*, *dictionis sublimitatem*, magis, quam Orpheum excoluisse. Apud eumdem pag. 693. tradit Protesilaus, Homerum pugnas deorum quasdam *ad Orphei modum* fuisse philosophatum, *ταῦτα τὸν Ὀρφέως τρόπον πεφιλοσοφῆσθαι τῷ Ὁμήρῳ.* *Harl.*

b) Confer Kircheri Oedipum T. 2. part. 2. p. 135. seq. *Venantium Fortunatum* libr. VII. carm. I. *Gisb. Cuper.* Exerc. I. de Elephantis in numis c. 3. p. 36. tom. I. thes. Sallengr. *Pinchbeckii* machina inuenta in Ephemer. Lips. a 1731 p. 498. sq. Orpheus in veteri monumento cum lyra medius inter varia animalia, apud *Montfaucon* tom. I. Supplem. Antiqq. tab. LXXXIV. *Aringhii* Roma p. 317. tom. I. pag. 321. *Fabric. Palaephat.* fab. 34. ibique interpr. *Lucian.* Imagin. 14. tom. II. p. 472. *Philostr.* iun. Icon. VI. pag. 870. sq. Olear. *Callistrati* stat. 7. in Philostrati Op. pag. 898. *Lipperti* Dactylioth. Millen. II. 56. 57. *Winkelmanni* Monum. ant. n. 50. p. 63. adde *Polydor. Vergilium* de rerum inuentoribus lib. I. cap. 14 et 15. Fabula illa de arte vique Musices Orphicae perantiqua fuisse videtur: memorant enim iam *Aeschylus* Agamemn. v. 1638, *Euripid.* Med. v. 543. Bacch. v. 563. Apud *Apollod.* Bibl. I. 3. 2. dicitur Orpheus, *ὁ ἀσκήσας κιθαρῳδίαν.* Neque tamen perfectam illam artem omnibusque numeris absolutam, aut scientia peritiaque nostrorum artificum metiendam; sed rudem adhuc cogitare debemus. v. *Tiedemann* l. m. p. 28. sqq. cui vero fabula de Eurydice, licet antiqua, tamen multo post Orpheum, quoniam Cerberi nulla iniicitur mentio apud poetas vetustissimos, inuenta esse videtur. At descensus plurium ad inferos res ad oblectationem animi ingeniique ostentationem valde apta fructuosaque videbatur antiquitati, et phantasma poetarum artificumque, quo felix curatio atque a metu certae propemodum mortis liberatio declararentur. conf. *Virgil.* Aen. VI. 119. sqq. ibique interpretes. Atque haud ineptus inutilisque labor foret, si quis varios et hinc inde sparsos locos monumentaque, in quibus ars Orphei musica eiusque inuenta et fabula de Eurydice (v. *Maffei* gemm. antiq. P. II. tab. 49.) celebrantur, colligeret, secundum temporis ordinem collocaret, atque originem cum narrationum, tum vero historiae de reditu Eurydices et aliorum ad inferos descensu, et huius doctrinam mythique sedem inquireret. Fabulam Eurydices persequi et explanare coepit *Heumannus* in singulari

Georg. IV. v. 454. ſqq. et *de la Cerda* ad verſ. 510. *Harl.*] Ouidius Lib. X. Metam. Seneca Hercule Oeteo 569. ſqq. et furente 1031. ſqq. et in Medea, Boethius Lib. III. metr. 12. ne alios iam commemorem c). *Lyra* ſiue *cithara* eius ſeptem d) chordis inſtructa, quam a Mercurio accepit, Orpheo a Bacchis diſcerpto in Apollinis templo a Lesbiis dedicata fertur, vt narrat *Lucianus* aduerſus indoctum T. 2. p. 385. Confer Humfredum Prideaux ad Epochas Marmoreas p. 198. ſq. vbi refellit Boethium lyram quatuor chordarum Orpheo tribuentem. Sane ſeptichordem Orpheo addicit ipſe Nicomachus (a Boethio laudatus) L. II. Harmonic. Enchirid. 1. c. licet enneachordem e ſeptichordi feciſſe legas in ſcholiis Graecis ad Aratum v. 269. Vide et, quae diximus c. XII. n. 11. et infra n. 7. et c. XXXIV. n. 5.

Hexametri carminis. III. *Hexametri carminis.* Antipater Sidonius de Orpheo:

Ὃς ποτε καὶ τελετὰς μυστηρίδας εὕρετο Βάκχου
Καὶ στίχον ἡρῴῳ ζευκτὸν ἔτευξε ποδί.

Lib. III. Antholog. p. 388. Equidem Pauſanias p. 768. putat Orpheum non primum ἐποποιὸν, ſed qui ἐπῶν κόσμῳ τοὺς πρὸ αὐτοῦ ſuperauerit. Adde *Benedict. Aueranium* diſſ. LXXV. tom. 1. Oper. pag. 191.

Myſteriorum. IV. *Myſteriorum ac Theologiae.* Vide Diodorum Siculum Lib. I. ſ. 61. e) lib. V. p. 230. [c. 64. pag. 381. Weſſel.] Pauſaniam in Boeoticis p. 768. Etymolog. Magnum

gulari commentatione, Heuſingerianae editioni Plutarchi de puer. educatione adhaerente. Quaedam collegit docte ſeduloque, at nondum recte digeſſit, multo minus in arcem rei controuerſae ingreſſus eſt M. *Nicol. Ernest. Zobelius* in libro: Cacozelia Gentium de generis humani mentiſque humanae origine et Reſurrectione mortuorum etc Altdorfii 1737. 8. vbi pag. 93. fabulam de Orpheo et Eurydice attingit. *Harl.*

c) Orpheus muſicam didiciſſe fertur ex concentu auium teſte Theophilo Antiocheno lib. II. ad Autolyc. c. 43. pag. 204. *Heumann.*

d) Nicephorus ad Syneſium de inſomniis p. 364. cum octauam προσλαμβανομένην a Pythagora additam dixiſſet, ἡ γὰρ, inquit, ἀρχαιότροπος λύρα τοῦ Ὀρφέως ἑπτάχορδος ἦν. Confer Manuelem Bryennium p. 361. Harmonic. *Fabric.* Citharam *ſeptem numeris* Orpheo dat *Virgil.* Aen. VI. vers. 646. vbi. v. interpretes. Adde *Lucian.* mox nr. VII. laudatum, *Philoſtratum* Icon. lib. I. c. 10. ibique *Olearium.* p. 777. ſq. de inuentore et forma huius lyrae differentem. Ἑπτάτονος vocatur ab *Euripide* in Alceſte v. 446. et a ſcholiaſte explicatur ἑπτάχορδος. add. *Callimach.* H. in Delum v. 253. ibique longa doctaque Spanhemii nota de inuentore formaque lyrae, numero chordarum etc. pag. 532—542 ed. Erneſti. Lyra Orphei interaſtra conſtituta eſt. v. *Hygini* poeticon aſtronom. VII. vbi Apollo lyram conceſſiſſe dicitur Orpheo, et ab Hygino atque Staueer. pag. 438 ſq. multa de Orpheo eiuſque arte muſica atque interitu traduntur. *Harl.*

e) cap. 97. pag. 109. (ed. Weſſeling. quem vide) vbi Melampus ſancita Baccho ſacra apud Graecos et fabuloſam de Saturno atque Titanibus narrationem, adeoque totam de affectionibus deorum hiſtoriam ex Aegypto traduxiſſe perhibetur. *Herodotus* partim concinit, quo narrante (lib. II. cap. 49. pag. 127. edit. Weſſelingii, cuius notam conſules,) Melampus Graecis Bacchi et nomen et pompam interpretatus fuit; nec tamen omnem plane rationem complexus aperuit. Herodoto autem videtur Melampus, quae ad Bacchum pertinent, audiſſe ex Cadmo Tyrio et illis, qui cum eo e Phoenice venerunt in terram nunc Boeotiam adpellatam. conf. de hoc loco *de la Barre* in Hiſt. Acad. Inſcr. T. VI. pag. 274. ſq. et ſecundum Gottſchediae verſionem tom. VI. pag. 67. ſqq. atque ſupra cap. XV. Alii inſtituta ſacrorum quorumdam vindicant *Eumolpo*, vide ſupra cap. VI. §. 35. *Simſon.* Chron. ad a. m. 2600. et ad a. m. 2750. pag. 259. Orpheum tamen Bacchi myſteria inueniſſe, prodit *Apollodor.* Bibl. I. 3. 2, ad quem locum confer notam Heynii pag. 33 et 34. De illis

Magnum in θρησκεύειν, et quae de sacris Samothracum, Orphicis, Bacchicis passim sunt obuia. Theodoritus Lib. I. Therapeut. p. 7. Καὶ τῶν Διονυσίων, καὶ τῶν Παναθηναίων, καὶ μέντοι καὶ τῶν Θεσμοφορίων καὶ τῶν Ἐλευσινίων τὰς τελετὰς Ὀρφεὺς ἀνὴρ Ὀδρύσης εἰς τὰς Ἀθήνας ἐκόμισεν. Iustinus XI. 7. *Midas ab Orpheo sacrorum solennibus initiatus Phrygiam religionibus impleuit* f).

Medicinae. V. *Medicinae.* Nam et *Pausanias* tradit Orpheum νόσων ἰάματα inuenisse, Boeotic. p. 768. et *Plinius*, primum de herbis aliqua curiosius prodidisse, Lib. XXV. c. 2. Ad medicam quoque eius peritiam referendum videtur, quod Eurydicen vxorem ex inferis reuocasse aiunt, etsi magicis hoc incantationibus tribuit Tzetzes Chiliad. 1. hist. 54.

— ὑπὸ ὄφεως αὐτὴν τῷ ὄντι δεδηγμένην
Καὶ κινδυνεύουσαν θανεῖν, ταῖς ἰατρείαις ὡς οἶδε
Καὶ ἀγχινοίᾳ Μάγῃ τε καὶ τῇ πολυμαθείᾳ
Ἀυτὴν ἐξωζωσήσατο — — — —

Nam ita Aesculapius quoque [Hercules in fabula Alcestes] et alii Medici dicuntur in vitam reduxisse homines, quos morti vicinos a grauibus morbis liberarunt g).

Magiae. VI. *Magiae ac diuinationis.* Aegyptius, nescio quis, apud Pausaniam in Eliacis posterioribus p. 505. affirmat Orpheum non minus atque Amphionem μαγεῦσαι δεινὸν, atque inde feras saxaque mouisse [adde Plin. 30. pr.]. Sed Orpheum a Magiae crimine facile absoluit *Gabriel Naudaeus* in Apologia pro viris doctis Magiae accusatis cap. 9. quicquid in contrariam sententiam disserat *Martinus Schoockius* fabulae Hamelensis parte 3. c. 2. De Orphei adyto et capite oracula fundente in Lesbo, nota res e Philostrati Heroicis in Philoctete, et Lib. IV. de vita Apollonii Tyanensis cap. 4. h).

Astrologiae. VII. *Astrologiae.* *Lucianus* de Astrologia T. 1. p. 851. [n. 10. tom. II. pag. 365. edit. Reitzii.]. Ἕλληνες δὲ οὔτε παρ' Αἰθιόπων οὔτε παρ' Αἰγυπτίων Ἀστρολογίης πέρι οὐδὲν ἤκουσαν, ἀλλά σφίσιν Ὀρφεὺς ὁ Οἰάγρου καὶ Καλλιόπης πρῶτος τάδε ἀπηγήσατο, οὐ μάλα ἐμφανέως οὐδὲ ἐς φάος τὸν λόγον προήνεγκεν, ἀλλ' ἐς γοητείην, καὶ ἱερολογί-

illis ingeniose magis, quam vere disputasse *d'Hancarville* in Recherches sur l'Origine, l'Esprit et les Progrès des Arts de la Grèce, Londini 1785. cognoui ex censura illius operis in Epheni. litter. Gottingens. plag. 28. a. 1786. De ipsis mysteriis et τελεταῖς iam supra quaedam disputaui. Τελεταὶ autem post haec de *sacris* in genere: In epigram. V. in *Leichii* Sepulcralibus carmin. pag. 6. ἀνέρα, τὸν τελετῆς ἱερῆς ζάκορον, *virum* sacrorum *coelestium ministrum*. *Harl.*

f) Orpheum a Platonicis cognominari Theologum, obseruat H. Grotius in Praeloq. ad Apocalyps. Ioannis. *Heum.*

g) Apud *Galenum* in lib II. Antidotorum tom. II. pag. 445. scriplit περὶ συνθέτων Φαρμάκων *de medicamentis compositis exitiosis ac mortiferis.* vide Fabricium nostrum vol. XIII. lib. VI. c. 9. pag. 354. *Chymicus* quoque fuisse dicitur: vide infra vol. XII. pag. 771. n. 49. in Collectione MS. Chemicorum graecorum et *Ol. Borrichium* de orig. et progressu Chemiae pag. 84. item *Clerici* histor. medic. lib. I. cap. 10. pag. 33. *Harl.*

h) Orpheus habebatur a suis popularibus *magus*, h. e. prudens, callidus, interpres sacrorum; at a crimine magiae impiae et arcanae immunis fuerit. Intelligenter explanat dirimitque hanc controuersiam *Tiedemannus* l. m. pag. 25. sqq. adde *Gesner.* et *Tyrwhitt.* ad lib. de Lapidibus vers. 70. *Harl.*

λογίην οἵη διανοίη ἐκείνε. Πηξάμενος γὰρ λύρην, Ὄργιά τε ἐποιεῖτο, καὶ τὰ ἱερὰ ἤειδεν. Ἡ δὲ λύρη ἑπτάμιτος ἐοῦσα τὴν τῶν κινεμένων ἀστέρων ἁρμονίην συνεβάλλετο [i]. Vide sis ibidem plura, est enim locus luculentus. *Seruius* in sextum Aeneidos p. 450. *Orpheus Calliopes Musae et Oeagri fluminis filius fuit, qui primus Orgia instituit, primus etiam deprehendit harmoniam, i. e. circulorum mundanorum sonum, quos nouem esse nouimus, e quibus summus, quem ἀνάστρον dicunt, sono caret, item vltimus qui terrenus est. Reliqui septem sunt, quorum sonum deprehendit Orpheus, vnde vtique septem fingitur chordis.* Vide si lubet Kircherum T. 2. Oedipi parte 2. p. 131. Lyram Orphei nouem chordis instructam relatamque inter sidera celebrat *Eratosthenes* c. 24. Catasterismor. et *Manilius* Lib. I. v. 324 sqq. [conf. *Weidleri* Hist. Astr. p. 8.]

Dogm. de pluribus orbibus habitabilibus.

VIII. Primus quoque visus est fuisse Orpheus, qui lunam et reliquas stellas credidit perinde, vt terram nostram, incoli et habitari. Sane dogma hocce in Orphicis olim lectum testatur *Plutarchus* Lib. II. de Placitis Physicis Philosophorum c. 13. [k]) et ex eo *Eusebius* Lib. XV. praeparat. c. 30. *Galenus* hist. Philos. c. 50. *Stobaeus* Eclog. Phys. 54. vbi Heraclides et Pythagorei (Ocellus v. g. Philolaus, Nicetas siue Icetas Syracusius, Oecetes, Empedocles aliique) istam sententiam ex Orphicis hausisse dicuntur. Ἡρακλείδης καὶ οἱ Πυθαγόρειοι ἕκαστον τῶν ἀστέρων κόσμον ὑπάρχειν, γῆν περιέχοντα ἀέρα τε καὶ αἰθέρα ἐν τῷ ἀπείρῳ αἰθέρι, ταῦτα δὲ τὰ δόγματα ἐν τοῖς Ὀρφικοῖς φέρεται, κοσμοποιεῦσι γὰρ ἕκαστον τῶν ἀστέρων. Versus nonnullos Orphicos, quibus lunam habitari docemur, seruauit *Proclus* Libro IV. in Timaeum p. 283.

Μήσατο δ' ἄλλην γαῖαν ἀπείρατον, ἥντε σελήνην
Ἀθάνατοι κλήζουσιν, ἐπιχθόνιοι δέ τε μήνην
Ἣ πόλλ' οὔρε' ἔχει, πόλλ' ἄστεα, πολλὰ μέλαθρα.

Idem Libro V. p. 292. ἔστι γὰρ καὶ ἐν γῇ ὀυρανὸς καὶ ἐν ὀυρανῷ γῆ, καὶ ἐνταῦθα [?] μὲν ὁ ὀυρανὸς χθονίως, ἐκεῖ δὲ ὀυρανίως ἡ γῆ. Καὶ γὰρ ὀυρανίαν γῆν καὶ τὴν σελήνην Ὀρφεὺς προσηγόρευσεν. Respicit et *Macrobius* Lib. I. in somnium Scipionis c. 11. et *Plutarchus* libro de Oraculorum defectu p. 416. et de facie in orbe lunae p. 935. Ceterum in libro Procli edito male omissum est vocabulum γῆν. *Achilles Tatius:* εἶναι δὲ ἐπὶ σελήνης οἴκησιν ἄλλην ποταμούς τε καὶ ὅσα ἐπὶ

i) At enim Luciani testimonio, eoque vnico niti non possumus ad inuentae astrologiae laudem Orpheo vindicandam. Primum enim deest testimonium antiquius: dein Lucianus irridere potius videtur hac fictione satyrica Astrologiam, quam verum dicere voluisse, vt bene docuit, et *Bruckerum*, qui in histor. crit. philos. tom. I. pag. 378. veterem recoxerat ornaueratque fabellam, refutauit *Tiedemann* l. exc. pag. 30. sq. Hinc *Steph. le Moyne* Obseru. ad var. sacra p. 1010. nomen Orphei deriuat ab arabico voc. *Orphon*, h. e. qui magicam artem exercet: eumque sequitur *Huetius* in Demonstr. Eu. Prop. IV. cap. 8. pag. 219. v. *Trilleri* animadu. ad Grotii Tragoed. *Leideuder Christus*. pag. 584. seq. Aliis videtur ille quasi *karophe*, Medicus Hebraeis. v. Iourn. des Savans 1712. p. 591. Enimuero talia sunt ingenii lusibus adnumeranda. Siderum certe notitia antiquior fuit Orpheo. v. *Bailly* Geschichte der alten Sternkunde vol. II. pag. 248. sq.

k) pag. 56. ed. *Eduard. Corsini*, Florent. 1740. 4. et vide illius de hac veterum opinione animaduersiones p. 54. sqq. et in adiuncta dissert. I. pag. XXI. sqq. Dogma illud Orphicum ad stellas tantummodo errantes referendum esse, existimant *Burnetus* in Theor. tellur. lib. II. p. 412. et *Brucker* in Hist. crit. philos. vol. I. p. 398. *Harl.*

ἐπὶ γῆς καὶ τὸν λέοντα τὸν Νεμέαιον ἐκεῖθεν πεσεῖν μυθολογοῦσιν. Huc respexisse Senecam in Hercule Furente obseruat *Politianus* cap. VII. Misc. *Sublimis alias luna concipit feras.*

Ei assentientes plurimi veterum. IX. Hanc opinionem de astris habitabilibus amplexi sunt praeter Orpheum et Pythagoraeos m), (de quibus vide Aristotelem Lib. II. de coelo, c. 13. et ibi Simplicium comment. 47 sq. et 60. et 67) plurimi veterum, Anaximander n), Anaximenes o), Anaxagoras p), Aristarchus q), Archelaus r), Xenophanes s), Democritus t), Heraclitus v), Metrodorus Chius x), Leucippus y), Epicurus z) eiusque sectatores Metrodorus

l) Suspicantur nonnulli viri docti, Pythagoraeos etiam Solem in centro mundi collocasse, eique tanquam Vestae, coeli in medio quietem, telluri motum adscripsisse. Sed illam sententiam non inficiandis argumentis refellit illustris doctrinae vir *Ezech. Spanhemius* de Vesta et Prytanibus Graecorum pag. 688. T. V. thesauri Antiqu. Rom. Graeuiani, vbi docet, per Vestam eos intellexisse vel terram, quam ignem in se habere dubium non est, *Deam ignis* propterea appellatam a Seruio: (Confer *Edm. Dickinsoni* Physicam Vet. et Veram c. 9. p. 189.) vel lucem siue ignem elementarem eiusque δημιουργικὴν δύναμιν ex mundi centro per totum, qua patet, systema ipsius sese diffundentem, cuius ὑπερφανίας Ἑστίας radios in Sole velut in vitro quodam colligi atque inde ad nos remitti docuit olim Empedocles, cuius dogma confirmandum et illustrandum sibi nuper sumsit ingeniosissimus et Mathematicae rei peritissimus Eimmartus. Non omittendum, quod Plutarchus de facie in orbe lunae p. 923. testatur, Aristarcho Samio, qui terram moueri contendebat, a Cleanthe exprobratum, quod moueret τῆς κόσμου τὴν ἑστίαν *Vestam Mundi.* Ceterum Pythagorae sententiam de lunari et aliis coelestibus globis habitabilibus diserte tradit *Chalcidius* p. 288. 216. *Fabr.* conf. Cl. *Meiners* Geschichte des Vrsprungs, Fortgangs und Verfalls der Wissenschaften in Griechenland und Rom. vol. I. pag. 555. sqq. in primis el. *Tiedemann* in *Griechenlands ersten Philosophen* pag. 446. sqq. *Harl.*

m) *Macrobius* lib. I. in Somn. Scip. cap. 11. per Physicos intelligit Pythagoraeos, quos ait lunam vocasse aetheream et habitatores eius lunares populos. — Apud *Varronem* VI. de LL. pag. 69. ἡ χθὼν Πυθαγόρα — *terra mundi media.* — Indis etiam persuasa mundorum transmigratio. v. Europe savante a. 1719. Avril. p. 258.

n) Cic. I. de natura Deor. (cap. 10. vbi v. Davisii notam. *Harl.*) Irenaeus II. 19. Stobaeus p. 52. Eclog. Phys. Tertull. c. 2. de pallio, et Simplicius in III. de coelo comment. 40. et in primum Phys. p. 5. Theod. IV. Ther. p. 58.

o) Stobaeus, Theodorit.

p) Plutarch. et Laertius Suid in ὁμοιομέρεια.

q) Viues ad Augustin. VII. 9. de C. D. Menagius ad Laertii VIII. 85.

r) Stobaeus, Theodorit.

s) Stobaeus, Cic. 2. Academ. qu. (f. IV. cap. 17. 18. Aegid. Menag. ad Laertii IX. 44. Iac. Perizon. ad Aeliani V. H. IV. 29. *Harl.*] Lactant. III. 13. Theodorit.

t) Stobaeus, Plutarch. II. 1. de placitis et VIII. 9. Sympos. p. 733. Aelian. IV. ult. Var. Laert. IX. 44. et ibi Menag. Alexander Aphrodis. apud Philoponum VI. 27. de mundi aeternitate et Philoponus ipse VI. 29. XIII. 18. Origenes c. 13. Philosophum. Ambrosius lib. 1. c. 1. in Hexaem. Augustinus III. 10. contra Academ. Philastrius haeresi 112. A. Schottus Lib. II. c. 7. nodor. Ciceronian. Democritus apud Hippocratem Epistola ad Damagetum: πολλοί γε ἀπειρίαι Κόσμων ἐοῦσι καὶ μηδαμῶς καταμεμφολόγει πλατὺν τὴν φύσιν ἐοῦσαν. — *Mundorum infinitates deum veriti.* Ammian. XV. 1.

v) Plutarch. II. 25. sed legendum ex Stobaeo ἡρακλείδης. Nam et Simplicius in 2. de Coelo comment. 30. testatur Heraclidem Ponticum perinde, vt Aristarchum habuisse terram nostram pro planeta. Vide iterum comment. 62.

x) Euseb. XV. 33. praeparat.

y) Stobaeus.

z) Stobaeus. Cic. de natura Deor. lib. I. 24. c. 34. II. 37. de Finib. I. cap. 6.. Plutarch. II. 1. de placitis, et contra Colotem p. 1123. et de Orac. defectu p 420. Laert. X. 45. 74. 98. Alex. Aphrodiseus III. 10. ἀπορίαι καὶ λύσεις. Euseb. XIV. praeparat. p. 781. Hier. 1. contra Rufin. Hermias irris. gentil. Nicol. Hill Philos. Epicuri p. 434 Marius Mersennus in VI. prima capita Geneseos p. 1082. sq. Gassendus etc. Seruius ad I. Aen. 335. Epicurei plures volunt esse mundos.

rus [?] Lampfacenus [aa]) et alii, Diogenes Apolloniates [bb]), Zeno Eleates [cc]), Seleucus [dd]), Plato [ee]), et e Platonicis non pauci, vt Alcinous [ff]) et Plotinus [gg]), tum Plutarchus [hh]), qui et Petronis cuiusdam [ii]) meminit, et Lucianus [kk]). Eandem rem Alexandrum Magnum docuit Anaxarchus [ll]), sollicitum, quod cum tot sint mundi, nec vnum adhuc ipse occupasset. Video et hanc sententiam, nescio quam vere, tribui [mm]) Thaleti. Neque in Origenis libris περὶ ἀρχῶν fuisse improbatam colliges ex *Hieronymo* 1. contra Rufin. vbi inter dogmata illo in opere exstantia refert *de mundo vel mundis Epicuri*, *de restitutione omnium in aequalem statum* etc. Ac manifestius, aliquibus interiectis: *Origeni tuo licet tractare μετεμψύχωσιν, innumerabiles mundos introducere.* Atque iterum libro II. inter Origenis dogmata diserte refert *mundos innumerabiles*, *aeternis sibi saeculis succedentes.* Miror itaque, *Rufinum* presbyterum libr. de fide tom. I. Operum Sirmondi pag. 283. hoc argumento vti aduersus Origenem: *si naturam deus crearet*, *et non voluntate infiniti mundi creati reperirentur*, *innumerabiles vero*, *qui per dies singulos crearentur.*

X. Porro apud *Augustinum* in libro ad Quod vult Deum c. 17. vbi dogma istud Philosophicum perinde, vt in iure Canonico Causa 24. qu. 3. c. 39. haeresibus adscribitur, pro haeresi *Opheorum*, vel vt nonnulli scribunt, *Orpheorum*, legendum aliquis suspicetur *Orphicorum*, sed legendum *Philosophorum*, vt patet e Philastrio c. 112. Confer *Basilium* homil. III. in Hexaem. p. 32. T. 1. Opp. Ambrosium II. 2. in Hexaem. et auctorem praedestinati c. 17. vbi eadem haeresis *Ametritarum* dicitur, quod nempe infinitae potentiae infinitos tribuerint effectus, infinitosque mundos admiserint. Idem docentes praetereo Manichaeos, de quibus *Archelaus* apud Epiphanium T. 1. p. 645. tum eos, qui per iocum sunt iter in lunam commenti, vt e veteribus Lucianus in vera Historia et Antonius Diogenes apud Photium Cod. CLXVI. ac nostra memoria Cyranus Bergeracus, aliique.

Recentiores, idem probantes. XI. Ex recentioribus scriptoribus non aliud senserunt et astra habitari docuere Nicolaus Cusanus [nn]), infelix Iordanus Brunus [oo]), Tycho [?] Brahe, Thomas Campanella, Guilel-

aa) Plutarch. II. 1.

bb) Stobaeus p. 52. Eusebius praeparat. lib. 1. cap. 8. Theodorit.

cc) Lindebrog. ad Ammianum f. 13. Laërt. IX. 29.

dd) Lindebrog. ibid.

ee) In Conviv. adde Macrob. 1. 11. in somnium Scip. Scaligerum Exerc. 62. Plutarch. de defectu Oraculor. f. 421. seq. et quaest. Platonic. p. 1006.

ff) Coelius Rhodiginus Lib. I. c. 4.

gg) Ibid.

hh) Lib. de facie lunae. p. 938. sq. et de Oraculorum defectu p. 423. sq. 430.

ii) Lib. de defectu oraculor. f. 422. adde Gassendum T. 1. Opp. p. 139. sq.

kk) Lib. I. verae hist. quamquam ibi non serio agit.

ll) Lindebrog ad Ammiani lib. XV. c. 1. Simplicius in 2. de Coelo comment. 30. Io. Sarisberiensis VIII. 5. Policratici, vbi male *Anacharsis* pro *Anaxarcho*, quod e Plutarcho de tranquillitate et aliis emendare proclive est. Hinc illud *Iuuenalis* X. 168.

Vnus Pellaeo iuueni non sufficit orbis.
Aestuat infelix angusto limite mundi.

Seneca Rhetor: *Alexander orbis magnus est: Alexandro orbis angustus.*

mm) Vide Byneum de Calceis Hebraeor. p. 147. Ceterum Stobaeus p. 52. Eclog. Phys. contrariam Thaleti sententiam tribuit, vbi Heraclito quoque, quem inter fautores sententiae de astris habitabilibus refert *Gerhardus de Vries* in diss. contra lunicolas, Physiologiae Dan. Voetii subiecta.

nn) Lib. II. 12. de docta ignorantia. *Palingenius* libr. VI. et VII. v. Acta philos. IX. p. 462. Lettres serieuses et badines tom. VI. pag. 69. sq.

oo) Combustus Romae 9. Febr. Ao. 1600. Dogma suum imprimis exposuit in libris octo de innumerabilibus immenso et infigurabili siue de vniuerso

Guilelmus Gilbertus, Renatus des Cartes et qui eum sequuntur, tum Iohannes Keplerus, Galilaeus Galilaei, et David Fabricius, qui suis se oculis incolas lunae vidisse temere iactauit, teste Ioh. Argolo et Hieron. Vitali, velut alter Lynceus orbem lunae visu se transmisisse professus, vt verbis vtar Plinii Lib. II. c. 7. hist. natural. tum Otto Guerickius, Petrus Gassendus, Antonius Reita, Claudius Berigardus Circul. Pisan. in Arist. de coelo p. 110. sq. Dominicus Gonsalez, Maeslinus, et in Cosmotheoro per Dufourium Gallice nuper reddito, Christianus Huygenius etc. Angli quoque plurimi, vt Franciscus Godvvinus, Wilkinsius Episcopus Cestriensis pp) libro Anglice vulgato de nouo in luna orbe, siue de luna habitabili, qui Gallicum in idioma Anno 1656. translatus est a Michaele Montano, et in Germanicum, 1714., Rob. Burtonus, Nicolaus Hill, Robertus Flud de Fluctibus (vt per multa alia capita ita in hoc quoque Iacobum Boehmium suum secutus,) Iacobus Howellus, C. Potterus, Guil. Derham in sua Astrotheologia, et auctor libri Gallice nuper ex Anglico qq) translati de statu beatorum post hanc vitam, quorum felicitatem maiora subinde incrementa capturam vix dubitat ex tot mundorum propiore contemplatione. Eadem de pluribus orbibus habitabilibus sententia hodie placet Philosophis et mathematicis Clarissimis, Isaaco Nevvtono, Thomae Burnetto, Whistono, Nicholsono, Petro Baelio, Ioanni Lockio rr), Fontenello (cuius dialogi ingeniosissimi de pluribus mundis Gallice editi et in varias linguas translati exstant ss)), Georgio Cheyne in principiis Philosophicis religionis naturalis, Georgio Christophoro Eimmarto in Ichnographia noua contemplationum de Sole, Nehemiae Grew in Cosmologia sacra, lib. II. c. 8. et Iohanni Clerico T. IX. Bibl. selectae p. 58. T. XII. p. 332. Io. Gustau. Reinbeck in August. Confess. tom. I. p. 212. sqq. conf. *Nicolai Engelhard* diss. de pluralitate orbium habitabilium, Duisburg, 1726. 4., aliisque innumeris, quibus bonitati, sapientiae et maiestati diuinae congruentius videtur, tam vastae molis corpora non frustra nec inania a summo opifice condita fuisse. Nec dubitauit eandem sententiam pro cathedra Ecclesiastica in suis aduersus Atheos concionibus inculcare Richardus Bentleius, *Iac. Saurin* diss. I. Sur l'Ecriture sainte pag. 8. et e nostratibus tueri publico scripto Andr. Ehrenberger, Pastor Eiderdorfensis in: Maiestas Macrocosmi, oder Curieuse Vorstellung des grossen Weltgebäudes, Ienae 1715. 12. Eiusdem, Die noch unumgestossene Vielheit der Weltkugeln, oder dass

 die

uerso et mundis, Francof. 1591. 8. Alia eius scripta commemorantur in Hendreichii pandectis Brandenburgicis. Adde Nic. Toppium pag. 151. et Leonardum Nicodemum in Bibliotheca Neapolitana p. 90. Baelii Dictionarium Historico-Criticum T. 1. p. 681. sqq. Huetii censuram Philos. Cartes. p. 122. *Fabric.* De hoc *Bruno* plura vide in *Niceroni* Memoires etc. tom. XVII. pag. 201. sqq. aut secundum versionem theotiscam, curante Sig. Iac. Baumgartenio, tom. XIII. pag. 102. sqq. A suspicione Atheismi eum liberare studuit *Christ. Aug. Heumann* in Actis Philosoph. part. IX. pag. 380. sqq. Dissentit Maturin. Veyssiere *la Croze* ibidem part. XI. pag. 792. sqq. et in Thesauro epistol. Lacroziano tom. III. pag. 138. sqq. Lipsiae 1746. 4. Pristinam suam *Heumannus* defendit sententiam in responsione ad la Croze, in Actis philos. loco cit. pag. 810. sqq. et in Thesauro epist. Lacroziano, tom. I. p. 153. sq. Lipsiae 1742. 4. Brunus habuit quoque patronum caussae suae *Iac. Zimmermann* in Museo Heluetico tom. V. part. XX. pag. 557. sqq. tom. VI. part. XXI. pag. 1. sqq. Adde *Frid. Gotthilf Freytag* Analecta litteraria pag. 158. sq. et Adparatum litterar. tom. III. pag. 147. sq. vt alios omittam. *Harl.*

pp) v. Acta Erudit. tom. VI. Supplem. p. 129.

qq) De Anglica editione vide T. 12. Bibl. Vniv. p. 61. de Gallica Hist. Opp. Eruditor. A. 1699. p. 471.

rr) v. *Lockii* diss. de amore dei contra Malebranchium pag. 227.

ss) A Gottschedio germanice, et a Guil. Gardinerio anglice, etiam accessionibus locupletati ab Addisonio. v. Nouvell. rep. letter. 1686. p. 483. ibid. 1699. tom. II. pag. 386. contra Fontanell.

die Planeten Weltkugeln seyn, contra D. Io. Georg. Pertschen, Superint. Geranum, Ienae 1717. 12. Io. Iac. Schudt de probabili mundorum pluralitate, oratt. duae, Lips. 1720. 8.

Iudaei, Sinenses. XII. Iudaeos Cabbalistas non modo, sed nec alios ab hac sententia omnes alienos esse, disces e Buxtorffii Lexico Talmud. p. 1620. Wagenseilii Sota p. 221. 1163. sq. et Gemaristis in Auoda Sara c. 1. pag. 14. editionis Georgii Elieseris Edzardi, (Eisenmengeri II. pag. 45. sq.) His adde, quod in Bechinat Olam p. 95. et apud Maimonidem in doctore dubitantium parte 3. c. 14. legitur, illos, qui stellas non nisi exiguae, (quam vix dant nobis pleraeque,) lucis stricturae causa creatas contendunt, summo opifici non plus sapientiae tribuere, quam si quis artificem dicat comparare instrumenta, quae pretio aequent, aut pondere, decies mille talenta argenti, ad vnam acum ferream conficiendam. In Zohar *Deus Mundorum* dicitur *tum reuelatorum tum absconditorum*, quae *verba* ab auctore libri Botril ita explicantur e sententia suorum [?], quos dicit sapientum, vt hos ab Orphei sententia non valde diuersos abiisse appareat. Vide Kircherum T. 2. Oedipi parte I. p. 437. a quo tamen p. 254. dum de vno tantum orbe nostro cogitat, frustra absurditatis arguitur R. Tarphon, quod dixerat *tot creaturas specie distinctas a Deo conditas fuisse, quot possint confici voces e 22. literis* [tt], *quomodocunque dispositis*. Non dubito fore alios, quibus si peccasse R. Tarphon videbitur, videbitur peccasse in eo, quod licet bene magnum, nimis tamen angustum operum Dei numerum definiuerit. Similiter *Muhamed* in Alcorano, Sura statim prima inuocat *Deum Mundorum:* ad quem locum vide quaeso notas Ludouici Maraccii, et eiusdem prodrom. IV. confutationis Alcorani c. XXVII. p. 76. seq. Millii orat. inaugur. pag. 23. A Tschinensibus quoque innumeros orbes habitabiles statui, e Trigautio et aliis est notissimum [vv]. De Brachmanibus idem comperi ex Memoriis literariis, Triuultii editis A. 1701. I. p. 402. Etiam a Samaritanis similiter *deus mundorum* adpellatur, vt ex Chronico Samaritano obseruauit *Reland* Part. II. Dissertatt.

XIII. Vnum Deum pluribus sufficere mundis ostendit Plutarchus libro de Oraculorum defectu p. 423. et 425. Athanasius Lib. I. contra gentes T. 1. p. 43. *ὐχ ὅτι εἷς ὁ δημιυργὸς, διὰ τῦτο καὶ εἷς ἐςιν ὁ κόσμος, ἐδύνατο γὰρ καὶ ἄλλυς κόσμυς ποιῆσαι ὁ Θεός. Non quia vnus est Creator, propterea etiam vnus est mundus, potuisset enim etiam alios mundos condere Deus.* Confer, si placet, quae de *κόσμων ψυχαῖς Synesius* in laude caluitiei p. 71. Quotcunque tamen mundi sint, vnus ille idemque primus motor facit, vt non sint plures diuersi ac separati mundi, sed *εις κόσμος ἐκ πολλῶν κόσμων συνεςὼς*, vt recte *Simplicius* in I. de Coelo fol. 63. De Pythagoraeorum sententia, qui praeter septem planetas terramque nostram etiam *ἀντίχθονα* siue aliam terram in coelo ferri docebant nobis inuisibilem, quae cum orbe stellarum inerrantium sacrum orbium denarium absolueret, vide Aristotelem Lib.

tt) Christophorus Clacius ad Sphaeram de sacro Bosco p. 35. obseruat litterarum viginti trium diuersas coniunctiones fieri posse 8388584. Sed si litterae in quauis coniunctione inter se permutentur, longe plures permutationes prouenire, nimirum 25852016738849766400000. Kircherus notat prodire numerum 1124000727777607680000. Mersennus in Harmonicis Lib. VII. propos. 9. ex 23. literis ait prodire dictiones 15460074912672621479054 33. *quas*, inquit, *etiam minutissime scriptas vix tota tellus complectatur.* Syllabarum numerum Xenocrates apud Plutarchum VIII. 9. sympos. iniit 100200000, centies millenum millium et ducentorum millium.

vv) adde Roger Eröfnetes Heidenthum pag. 282.

Libro I. Metaphyſ. c. 5. et Lib. II. de coelo c. 13. Plutarchum Lib. III. c. 2. de placitis Phyſicis Philoſophorum, et e recentioribus Iac. Thomaſium τὸν μακαρίτην in diſſ. de Antichtone xx) Pythagoraeorum, quae Hallenſium Obſeruationibus, ad rem Literariam ſpectantibus, a filio Chriſtiano inſerta legitur, T. IV. Obſ. 19.

Orpheus legum auctor. XIV. Habitus praeterea Orpheus fuit repertor ***Vitae humanioris legumque ac politiae.*** Horatius in Arte poetica:

> Silueſtres homines ſacer interpreſque Deorum
> Caedibus et victu foedo deterruit Orpheus
> Dictus ab hoc lenire tigres rapidoſque leones.

Ὀρφικὸς βίος apud Platonem 6. de legg. pro vita frugali et ſobria.

Paederaſtiae arguitur. XV. *Paederaſtiae* denique primum apud Thraces auctorem Orpheum [P] faciunt nonnulli ſcriptores, neſcio quam hac in parte fide digni, vt Ouidius X. Metam. v. 83.

> — — — Omnemque refugerat Orpheus
> Femineam Venerem, ſeu quod male ceſſerat illi,
> Siue fidem dederat: Multas tamen ardor habebat
> Iungere ſe vati, multae doluere repulſae.
> Ille etiam Thracum populis fuit auctor, amorem
> In teneros transferre mares — — —

Ante Ouidium Phanocles apud Stobaeum ſerm. 64. ideo a Threiſſis mulieribus diſcerptum Orpheum narrat

> Οὕνεκα πρῶτος ἔδειξεν ἐνὶ Θρῄκεσσιν ἔρωτας
> Ἄῤῥενας, οὐδὲ πόθους ᾔνεσε θηλυτέρων.

Mares modis ſuis effeminaſſe, atque hinc a Ciconum matribus nuribuſque interfectum tradit Iohannes Sariſberienſis Lib. I. c. 6. policratici yy). Verum de Orpheo hactenus.

xx) Veriſimile eſt Pythagoram per hanc antichthona non peculiarem orbem ſed faciem lunae nobis aduerſam intellexiſſe, ut facies obuerſa coelo ipſi dicta eſt Ἠλύσιον πεδίον teſte Plutarcho lib. de facie in orbe lunae p. 944. Sane lunam Pythagoricis ἀντίχθονα nomine veniſſe teſtatur Simplicius ad 2. de Coelo comment. 47.

yy) *Hyginus* Poetic. aſtron. VII. fin. *Nonnulli aiunt, quod Orpheus primus puerilem amorem induxerit, mulieribus viſum contumeliam feciſſe illis ab hac re interfectum.* Alii Thamyri nefandum illud ſcelus adſcribunt; alii Cretenſibus; alii aliis. v. *Staueren* ad Hygin. l. m. pag. 440. et, quos laudat, *Cerdam* ad Virgil. IV. Georg. v. 522. et X. Aen. 325. *Perizon.* ad Ael. V. H. III. 9. et 10, alioſque. At plures vltimis temporibus, ſceleſta libidine duce, diuerſis locis turpiſſimo iſto crimine ſe alioſque inquinare potuerunt, ita vt primus auctor indicari non poſſet, nec iſtud piaculum et ſcelus ſcire intereſt. *Harl.*

CAPVT XXI

I. *Palaephatus Athenienſis. Eius ſcripta.* II. *Libri quinque* περὶ ἀπίστων, *e quibus primus hodie exſtat.* III. *Librum etiam dici, opus pluribus conſtans libris.* IV. *Palaephatum eſſe, ſed incertum quem, vel cuius aetatis, ſcriptorem libri* περὶ ἀπίστων. V. *Prouerbium:* καινὸς Παλαίφατος. VI. *Loca veterum, Palaephatum laudantium, cum libro qui exſtat comparata.* VII. *Palaephati editiones.*

Palaephatus. I. PALAEPHATVS Athenienſis quoque non praetereundus, quem Homero antiquiorem olim habitum fuiſſe a nonnullis [a]), patet ex *Suida* [it. Eudocia pag. 356. 359.], cui dicitur ἐποποιὸς, υἱὸς Ἀκταίου καὶ Βοιοῦς, οἱ δὲ Ἰοκλέους φασὶ, καὶ [b]) Μετανείρας, οἱ δὲ Ἑρμοῦ. Γέγονε δὲ κατὰ μέν τινας μετὰ Φημονόην, κατὰ δὲ ἄλλους καὶ πρὸ αὐτῆς. De hoc puto intelligendum diſtichon *Chriſtodori*, quod exſtat libro quinto Anthologiae p. 522.

Δάφνῃ μὲν πλοκαμῖδα Παλαίφατος ἔστεφε μάντις
Στεψάμενος, δόκεεν δὲ χέειν μαντώδεα φωνήν.

Addit Suidas hunc Athenienſem Palaephatum ſcripſiſſe κοσμοποιΐαν verſibus quinquies mille, Ἀπόλλωνος καὶ Ἀρτέμιδος γονὰς verſuum tribus [?] millibus, Ἀφροδίτης καὶ Ἔρωτος φωνὰς καὶ λόγους, verſibus itidem quinquies millenis, Ἀθηνᾶς ἔριν καὶ Ποσειδῶνος, verſibus mille, et Λητοῦς Πλόκαμον. Mox teſtatur ad eundem referri non modo Τρωϊκὰ, quae alteri Grammatico Aegyptio vel Athenienſi iuniori ab aliis tribuuntur, et quorum librum primum laudat Harpocration in δυσαύλης, ſeptimum Stephanus Byz. in χαριμάται, et idem Suidas atque Harpocration in μακροκέφαλοι [c]).

II.

a) Solus Suidas teſtis eſt, Palaephatum eſſe Homero antiquiorem. Atqui teſtimonium vnius infirmum eſt, inquit Minuc. Felix in Octau. cap. vlt. [atque ego adderem, teſtimonium vnius adeo recentioris aeui, et qui multa alia tradidit falſa, ſaltem incerta.] Deinde vbi vnus aliquid narrat Suidas, quis auſit huic vni tuto credere? inquam cum *Conringio* lib. I. de Medic. Herm. cap. 3. pag. 26. Primus, qui Palaephatum citat, eſt Virgilius in Ciri. Cur non citatur ab antiquioribus? Si Palaephatus habitus fuiſſet antiquior Homero, auctores, qui ex eo aliquid producunt, id non indictum reliquiſſent. Iam vero nemo eorum, quos §. VI. adducit Fabricius, dicit Palaephatum vltimae vetuſtatis ſcriptorem eſſe. Addo: ſi Palaephatus eſſet ſcriptor Homero antiquior, haec vetuſtas ei tantam conciliaſſet venerationem, vt id pro miraculo quodam crebro memoraturi fuiſſent Ariſtoteles, Plutarchus, alii. Atque hinc nominant quidem eum. Antiquiſſimum tamen ſcriptorem vocat *Caſaubonus* in Athenaeum lib. 14. cap. 23. pag. 940. Tam antiquum vero eſſe, quam vulgo habetur, dubitat *Taubmannus* ad Virgilii Cirin. vers 88. Palaephati aetas aeque incerta eſt, ac Antonini Liberalis, et eorum, e quibus iſte profitetur ſuas ſe hauſiſſe fabulas. Putauerim tamen, hos duo, Palaephatum et Liberalem, vel συγχρόνους eſſe, vel non ita longo temporis interuallo diſiunctos. Palaephatum Xenophonti σύγχρονον facit *Lambecius*, Prodr. hiſtor. litter. lib. II. c. 13. pag. 216. v. Fabricii B. Gr. lib. I. cap. 22. §. 4 et 5. *Voſſius* de Hiſtor. graecis lib. I. cap. 9. et lib. III. pag. 395. *Coelius Rhodigin.* lib. XXX. cap. 34. *Heumann.*

b) In ſcholiis minoribus ad Homerum Iliad. κ. v. 435. Palaephatus vocatur filius Thaliae

c) *Simſon* in Chronico Cathol. col. 779. Palaephatum Parium, Thucydidi aequalem et auctorem librorum quinque περὶ ἀπίστων ἱστοριῶν, e quibus hodie tantum ſuperſit primus, habet, eiusque aetatem adſignat a. m. 3594. ante Chr. 409. V. C. 343. Aliquanto ſerius, circ. a. m. 3689. Olymp. 114. 3. a. Chr. N. 320. V. C. 432. collocat illius aetatem cel. *Saxius* in Onomaſtico litterar. vol. I. pag. 88. Is ſane Palaephatus, cuius librum aut potius reliquias, quae vulgaris eſt ſententia, hodie habemus, tantum abeſt, vt paullo ante Homerum vixerit, vt ne paullo poſt illum quidem in viuis eſſe et ſcribere potuerit. Scribendi quidem genus eſt ſimplex et facile, quod vetuſtatem quo-

quodammodo prodere poteſt: at ratio fabularum explicandarum ab ingenio temporis, quo illae ortae fictaeque ſunt, multum abeſt. Plerumque enim ille a praua, ſaltem incerta, vocabulorum, quae duplicem habuiſſent ſignificatum, *graecorum* interpretatione ducit ortum, aliaque adſert, quae tempus manifeſtant, quo Graeci mythos ad hiſtoriae ſenſum ac veritatem referre, aut grammatice explicare, atque ignari verae interpretationis primique ſenſus *obſcuri* ſiue hiſtorici ſiue potius ethici aut phyſici ex ſua lingua hiſtoriaque expoſitionem mythi ſeu fabulae deriuare coeperunt. Palaephatus quidam ſcripſerit eiuſmodi narrationes, ſiue, quod equidem probabilius exiſtimo, vt ipſe, quae incredibilia viderentur, more populari ſuaque aetate ſueto, aut, vt ſibi videbatur rectius, exponeret, ſiue vt idiotas homines a myſteriis arceret atque propulſaret. Poſtea vero neſcio quis? num alius eiuſdem nominis, an ignotus quidam incertuſque homo? illum paullo antiquiorem ſequutus multa de ſuo ingenio philoſophandique ratione mutauerit, auxerit, miſcueritque, ex aliiſque ſcriptoribus, eamdem interpretandi rationem tenentibus, quaedam ſumſerit mutua: vnde ſtili ſimplicitas intelligi poterit. Quoniam vero antiquitas plures tulit numerauitque Palaephatos, factum eſt vel credulitate vel ignorantia hominum, vt illa collectio modo antiquiori Palaephato Aegyptio, modo Athenienſi, nunc Stoico, nunc Peripatetico aliique adſcriberetur. Euſtathius in Commentario in Homerum, Hieronymus in Chronico Euſebiano et Euſebius ipſe Palaephatum aliquoties nominant, ſed patriam eius et temporis, quo vixerit, rationem non deſignant. Suidae vero atque Tzetzae et Eudociae auctoritas, niſi antiquioris fide firmatur, dubia leuiſque habetur: atque num fidem mereatur Theo Sophiſta hac in controuerſia, dubitat *Weſſelingius* in nota ad Simſon. locum ſupra memoratum. Hinc *Philippus Phaſianinus* in Praefatione ad latinam ſuam Palaephati verſionem, vbi de fide illius incerta diſſerit, atque adeo, inquit, vt, quod ſentio, ſemel dicam, quis ab aliquo graecorum hominum haec Palaephati ſcripta interpolata ſuppreſſaque fuiſſe non vtique etiam credere poſſit? etc. „*Ger. Io. Voſſius* de hiſtoricis graecis, vbi lib. III. pag. 183. ſq. tom. IV. Oper. de noſtro agit, poſteaquam veterum de noſtro narrationes perſequutus eſt, „ſic igitur, ait, ſtatuo, ſi Palaephatus quem habemus, eſt vnus ex illis Suidae memoratis, eſſe illum incertae aetatis, Aegyptium, ſiue Athenienſem; quem et ipſum περὶ ἀπίστων tractaſſe, ibidem dicitur. Tantum metuo, ne Suidas nobis duos confundat Palaephatos; quorum vnus fuit Aegyptius, alter Athenienſis, vnus grammaticus, alter philoſophus.“ Denique Peripateticum eum potius fuiſſe cenſet cum Theone. Forſan vero ne ille quidem verus fuit auctor; vide, quae ad §. IV. adnotaui. Atque reliqua capita a quadrageſimo ſeptimo Caſaubonus (in Caſaubonianis pag. 14), Brunerus, Galeus ac Fiſcherus (in ſuis editionibus), quod ab omnibus codicibus ſcriptis, excepto Gallico, (cum quo tamen conſpirat cod. manu Conſtantini Laſcaris ſcriptus inter codd. regios Matrit. apud *Iriarte* pag. 230. ſqq.) aberant, atque ſcribendi genus eſt diuerſum, praeterea deſideratur fabularum explicatio, ad alium potius, quam noſtrum Palaephatum, referenda iure cenſent. Narrationem ipſam de Hyacintho, (cap. 47) ab inepto quodam declamatore profectam eſſe iudicat *Hemſterhus.* ad Lucian. tom. I. pag. 6. receperat tamen *Apoſtolius* in Paroemiarum corpus, 21, 19. Duas vltimas fabulas a Tollio e Chronico Alexandrino editas, cl. *Fiſcherus*, cuius notam vide pag. 131. ed. Lipſienſ. 1772, auctorem habere exiſtimat Palaephatum Aegyptium, non eum, a quo ſuperiores fabulae profectae dicuntur. Quamquam cum auctor libelli tum inprimis aetas illius incerta eſt, et ille, quiſquis fuerit, in explicatione fabulae eiuſque ortus a mente antiquiſſimorum theologorum frequenter aberrauit: libellus tamen vtilis mihi videtur tam ad intelligentiam antiquitatis ac rationis, qua veteres philoſophi mature vſi ſunt ad doctrinam de diis heroibusque et eorum ortu fabuloſo argutius interpretandam, quam propter facilitatem ac ſimplicitatem orationis non minus, quam inſignem pueriſque gratam rerum varietatem ad initium linguae graecae diſcendae ab illo capeſſendum. Equidem, mire iucundam et vtilem eſſe lectionem illius maturam primamque inſtitutionem ad arripiendas docendaſque litteras graecas, ad initia antiquitatis ac mythologiae cognoſcenda, et, ſi tabulae aeri inciſae comparantur, ad artis antiquae ſcientiam, ad formandum poliendumque tironum ingenium, crebro vſu doctus poſſum adfirmare. *Harl.*

II.

Libri eius. II. Sed et *libros quinque* ἀπίςων siue *de incredibilibus* Suidas tribuit *Palaephato* huic *Atheniensi* [d]), quorum *primum* non periisse patet ex initio libri Palaephatii, quem de illo argumento habemus distributum in capita quinquaginta et vnum [e]). Hic enim simplici more vetustissimorum scriptorum ita incipit: τάδε περὶ ἀπίςων συγγέγραφα. Integrum autem Palaephati opus ad nos haud peruenisse, praeter librorum apud Suidam numerum, ostendunt loca, quae ex Palaephato a scriptoribus veteribus adducuntur, nec in nostro comparent, et quod in quibusdam codicibus teste Clarissimo Galeo inscribitur: ἐκ τῶν τῦ Παλαιφάτυ περὶ τῶν ἱςοριῶν [f]).

Quod vnus liber vocatur, non obstat. III. Neque obstat, quod *Theo Sophista* [g]) in Progymnasmatis *vnum* tantum *librum* commemorare videtur, cum p. 69. capite περὶ ἀνασκευῆς καὶ κατασκευῆς post varia commemorata μυθολογύμενα, καὶ Παλαιφάτῳ, inquit, τῷ Περιπατητικῷ ἐςιν ὅλον βιβλίον περὶ τῶν ἀπίςων ἐπιγεγραφόμενον, ἐν ᾧ τὰ τοιαῦτα ἐπιλύεται, οἷον ὅτι Κένταυροι μὲν ὑπελήφθησαν οἱ πρῶτοι ἐπὶ ἵπποις ὀχύμενοι ὀφθέντες (E Palaephati cap. I. Idem respicit Eustathius ad Iliad. α΄. p. 76. et *ex libro primo incredibilium Palaephati* allegat *Orosius* Lib. I. c. 13.). Διομήδης δὲ Θρᾷξ εἰς ἱπποτροφίαν ἐξαναλωθεὶς ἐλέχθη ὑπὸ τῶν αὐτῦ ἵππων ἀπολωλέναι (cap. 4.) κατὰ δὲ τῶν αὐτῶν λόγον καὶ Ἀκταίων ὑπὸ τῶν Κυνῶν (cap. 3.) Ἡ δὲ Μήδεια βάπτυσα τὰς ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῶν ἀνθρώπων πολιὰς καὶ μελαίνας ποιῦσα ἐφημίσθη τὺς γέροντας κατακόπτυσα νέυς ποιεῖν (cap. 44.) Καὶ τὰ παραπλήσια τύτοις. Notum sane est βίβλον et βιβλίον etiam dici de opere in plures libros distributo. Vt adeo *Hilarius* olim non plane inuicto argumento vsus sit, cum diuisionem Psalmorum in quinque libros reiiciendam sensit ex eo, quod Actor. I. 20. et Luc. XX. 42. legatur ἐν βίβλῳ ψαλμῶν. Similiter enim dicitur βίβλος Μωυσέως Marc. XII. 26. et βίβλος Προφητῶν Act. VII. 42. etsi nemo nescit, Mosis et Prophetarum scripta in plures libros diuisa esse. Vide etiam, quae notant Benedictini ad Ambrosium in Psalmum XL. [?]

Palaephatus est auctor. In prouerbium abiit. IV. Ceterum patet praeterea ex hoc loco Theonis, idem plane opus siue eiusdem operis Palaephati partem ad nos peruenisse, qua veteres vsi sunt, nec caussam fuisse, cur vir magnus [*Grotius*] Epistola 117. ad Gallos [p. 216.] [h]) secutus Scaligerum ad Cirin p. 51. existimaret, huius auctorem scripti, alienum Palaephati nomen occupasse. Quod vero a Theone, vti a Iohanne Tzetza quoque Chiliad. 1. v. 558. Palaephatus iste Peripateticus Philosophus dicitur, hoc mouit virum doctissimum *Gerh. Ioh. Vossium*, vt Lib. III. de Histor. Graecis p. 395. discederet a sententia eorum

d) Seleucus Grammaticus Alexandrinus Suida teste librum scripserat περὶ τῶν ψευδῶν πεπιστευμένων.

e) Duo alia adiecerunt Tollius, Galeus, Brunerus, Pater in posteriore exemplo, Dresigius et Fischerus. *Harl.*

f) In cod. Filelfi XVIII. 23. Epist. (notante Fabricio ad marginem sui exempli) Παλαίφατος περὶ ἀρχαίων ἱστοριῶν. In ed. Basil. legitur περὶ μύθων. adde infra §. VII. notata. A Palaephato inscriptum fuisse hoc opusculum περὶ ἀπίστων, putat probatque cl. *Fischerus* ad initium libelli s. Prologum. Librum *primum* Palaephati *de incredibilibus*, (*is est*, *quem adhuc habemus*) memorant *Hieronymus* in Chronico Eusebiano, et Eusebius ipse ad an. DCCLXXII. (ad quem v. Dominici Vallarsii notam pag. 257. Oper. Hieronymi tom. VIII. part. I. Venet. 1769. pag. 268). et ad a. DCCCCXXXXIII. vbi v. Vallarsium pag. 295. coll. *Schurzfleischio* in Notitia biblioth. Vinariens. pag. 180 et pag. 181. *Harl.*

g) Non refragabor tamen, si quis Theoni vnum tantummodo, quem hodie habemus, Palaephati librum inspectum esse dixerit.

h) Grotius Epist. 264. in maiori collectione.

eorum, qui cum Suida, Coelio Rhodigino, Gyraldo, [et Tito Popma, ad Curtium p. 54], opus de incredibilibus referunt ad Palaephatum Parium siue Prieneum, quem Artaxerxis temporibus floruisse item Suidas auctor est. Longe iuniorem enim esse oportet, si fuerit Peripateticus, aut si Stoicos fuerit secutus, vt tradit *Tzetzes* ad Lycophronem v. 1206. licet eo in loco codex Baroccianus non legat Παλαίφατος [i]) ὁ Στωϊκὸς sed ὁ ἱστορικός. At Stoicum et ἐκ Στωϊκῶν τοῦ γένους appellat etiam *Io. Tzetzes* Chil. 2. v. 838. Chil. 9. v. 408. 414. et 445. et Chil. 10. v. 426. vbi ἱστορικοῦ vocabulum reponi non patitur versus politici ratio, vt praeteream, quod postremo loco etiam Physicum Palaephatum dicit. In quamcunque partem autem nos vertamus, de auctore et tempore nihil certi reperiemus, cum Suidas alium praeterea narret Aegyptium siue Atheniensem, vt ait, Grammaticum Palaephatum, cui praeter Troica, de quibus iam dixi, Hypotheses siue themata in Simonidem, Theologiam Aegyptiacam et historiam singulari libro expositam tribuit, μυθικῶν βιβλίον ά. et λύσεις τῶν μυθικῶν εἰρημένων, qui tituli non parum affinitatis cum scripto Palaephati, quod exstat, habere videntur. Quando autem vixerit hic Palaephatus non docet. Quisquis tamen est περὶ ἀπίστων scriptor, vetustissimus est, quem secuti Apollodorus et Diodorus Siculus notante Scaligero, laudat *Virgilius* in Ciri v. 88. respiciens ad ea, quae de Scylla dixerat Palaephatus cap. 21. [k]). Etiam apud Plinium in Indice Libri XXIX. inter scriptores externos, terni codices manu exarati quos inspexit Harduinus, pro *Philopatore* legunt *Phalapato* vnde *Palaephato* forte legendum scribendumque coniicit vir eruditissimus. Ab illo περὶ ἀπίστων opere, quo post *Melissum*, quem laudat, Euboicum, et Samium [l]) fabulas et incredibiles narrationes ad sensum verum physicum, historicum vel moralem reducere conatus est, in prouerbium deinde abiit, vt, quicunque eius exemplo incredibilia belle incrustare, vel rebus absurdis et fabulosis colorem addere [?] et verisimilitudinem nosset, is *nouus* quidam *Palaephatus* esse diceretur, cuius prouerbii meminit primus forte eius auctor, *Athenion* Comicus apud Athenaeum sub extremum Libri XIV. p. 661.

Καινὸς γάρ ἐστιν οὗτοσὶ Παλαίφατος.

Pro-

i) Meursius in Bibl. Attica putat legendum Παλαίφατος Τρωικοῖς. Cuius operis septimum librum allegat Suidas in μακρογλώσσιλος.

k) Versus hic est: *Docta* Palaephatia *testatur voce papyrus.* Nolo hic aliena tractare nec de auctore illius carminis, nec de lectione altera, ante Parrhasii emendationem et editionem Aldinam 1517, vulgata, *Palaepaphiae* vel *Palepaphiae* post *Heynii* V. il. diligentiam disputare. Id tamen quod iam a viris doctis animaduersum est, monebo, eos, qui hoc loco ad fidem suae opinioni, Virgilium h. l. respicere ad Palaephatum cap. 21, faciendam, abutuntur, vineta sua caedere. Nam Palaephatus apud Virgilium fabulam Scyllae explicat de meretrice quadam Scylla; in cap. autem 21. libelli, quem manu terimus, inepta et diuersa vtique ratione exponit de naui Tyrrhenorum piratica. Quare vel auctor carminis Ciris permutauit auctores, (nam apud Heraclitum περὶ ἀπίστων est similis interpretatio, vide mox §. VI) vel collectio talium fabularum atque narrationum, licet plures diuersosque habuissent auctores, minime vero consentientes, ad vnum Palaephatum in codicibus interdum, referebatur, id quod fabulis Aesopo tributis olim accidisse constat; vel nos verum Palaephatum non habemus. Hinc, reor, Fischerus, vir diligentissimus, ad illud Palaephati caput nec memorauit nec comparauit Virgilii locum. At iam antiquioribus temporibus, (vide §. VI.) inueterata fuerit opinio, Palaephatum quemdam esse libelli, qui a nobis teritur, auctorem. *Harl.* — Ad hunc versum haud dubie respicit *Dodwellus*, quum in diss. de parma equestri Woodwardiana §. IV. pag. 9. scribit, Palaephatum vetustiorem esse Virgilio. *Heumann.*

l) vide infra lib. II. cap. 23. pag. 280.

Profecto hic nobis alter est Palaephatus. Eustathius ad Odysseae T. p. 688. Παλαιφάτε δὲ μέμνηται καὶ Ἀθήναιος, ἔνθα μαγείρε σεφιζομένε καὶ τὴν οἰκείαν τέχνην ἀποσεμνύνοντες ἔφη τό καινὸς ἐτεοὶ Παλαίφατος. ὁ δὲ καὶ παροιμιάζεται τὲς πιθανολογῦντας τὰ μὴ οἷά τε ὄντα προσοχὴν ἔχειν. Sunt, qui eiusdem prouerbii testem etiam laudent *Plutarchum* L. XXVII. Symposiacon, quem allegari videas in fronte m) editionis Palaephati, quae inter opuscula Mythologica Physica et Ethica Cantabrigiae et Amstelodami excusa primum locum obtinet, et in Gnomologia Homerica viri eximii Iacobi Duporti p. 263. Sed nusquam exstat liber ille Symposiacon Plutarchi vicesimus septimus: neque Plutarchus Palaephati aut prouerbii illius mentionem facit, sed error natus est ex obiter inspecto Casauboni ad Athenaeum commentario Lib. XIV. c. 23. Vbi post allegata ex octauo Symposiacorum Plutarchi verba sequitur: *Vicesimo septimo:* καινὸς γάρ ἐστιν ἐτεοὶ Παλαίφατος. Sed non Plutarchi liber intelligitur, nec Plutarchi verba deinde adducit Casaubonus, sed pergit commentari in versus Athenionis Comici, quos Athenaeus ex eius Samothracibus adduxerat, eum eleganti Metaphrasi etiam exhibitos a Grotio in excerptis e Tragicis ac Comicis Graecis p. 981. Horum versuum Athenionis *vicesimus septimus* est iste:

Καινὸς γάρ ἐστιν ἐτεοὶ Παλαίφατος.

Comparantur loca veterum, Palaephatum laudantium. VI. Quae Eusebius siue Hieronymus in Chronicis ex Palaephato profert, in libro, qui exstat reperiuntur, omnia, excepto eo, quod ad annum 843. auctorem Palaephatum laudans notat, *Sirenas fuisse meretrices, quae deceperunt nauigantes*, quod legas in Heracliti libro eiusdem argumenti e Palaephato plura mutuati c. 14. Confer Hieronymi Chronicon ad A. 630. cum Palaephati c. 31. ad A. 675. cum c. 29. ad A. 695. cum c. 6. ad A. 736. cum c. 28. ad A. 756. cum capite 7. ad A. 772. cum c. 1. ad A. 843. vbi liber primus incredibilium allegatur, cum c. 21. Quae Iohannes Malalas de Sphinge e Palaephato adduxit T. I. Chronographiae p. 60 — 63. itemque Eustathius ad Odyss. λ p. 434. ξ. p. 556. habentur c. 7. Quae idem Eustathius in Iliad. ω. p. 1507. de Niobe, c. 9. Sed, quae Malalas affert de Cerbero p. 75. longe alia leguntur c. 40. Et quod p. 267. ait, eum Persei meminisse, factum deprehenditur c. 32. Sed longe alius is fuit Perseus. Frustra vero in Palaephato nostro quaeras, quae idem Malalas n), ex eo producit p. 26. de Martis Venerisque adulterio a Sole deprehenso et p. 36 — 38. de inuentione [?] purpurae, quae duo loca etiam habentur in Chronico quod Alexandrinum vulgo audit, et a Viris Clarissimis Tollio, Brunnero, Galeo, Paulo quoque Patre sunt Palaephati libro subiuncta, neque causa est, cur alterius esse Palaephati videantur. [vide ad finem §. 1. animaduersa. *Harl.*] Incertum tamen est, an e Palaephato petita sint, quae de Vulcano ferri inuentore in eodem Chronico leguntur, certe id nec verbulo innuit auctor, nec Suidas in Ἥφαιστος. Non exstat denique in nostro Palaephato, quod idem Malalas p. 101. profert de Leda a Ioue verso in cygnum, et Nonnus (hist. 62 ad Nazianz.) de Cyclopibus. Nec quod Eustathius ad Iliad. β. p. 246. de Protesilao per Aeneam occiso, et p. 275. de Alopes habitatoribus, et ad Odyss. α. p. 8. de Ilio ab Apolline et Neptuno condita, quod ex Palaephato

m) Omitto editionem Pauli Patris, aliasque in quibus similiter legitur. *Fabr.* sed omittitur in Fischeriana editione. *Harl.*

n) Hinc Fabricius infra lib. V. cap. 4. vol. VI. pag. 141. colligit, Malalam Palaephati librum longe pleniorem habuisse, quam hodie exstat. *Heumann.*

phato forte repetiit anonymus Allatianus de incredibilibus cap. 4. Quae vero Tzetzes ad Lycophronem e nostro habet, exstant in Palaephati libello c. 6. Idem caput respicit Ioh. Tzetzes Chil. X. v. 426. qui interdum expositiones Palaephati reiicit et exagitat. Quemadmodum Ludouicus Viues quoque non omnino sinistre Palaephatum Poetarum fabulas ad congruentem quandam historiae ac veritatis applicationem traduxisse professus, addit, in nonnullis alias deficere eum coniecturas, alias fallere. Ceterum, confer, si placet, Tzetzae Chil. VII. v. 10-19. et Chil. IX. v. 411. seq. cum Palaephati c. I. Chil. I., v. 558. cum c. 8., Chil. II. v. 838. et Chil. IX. v. 410. cum c. 41., Apostolium Centur. 2. prou. 86. cum c. 46.

Codices MSS. et Editt. VII. [Plurimos codd. iam memorauit cl. *Fischerus* in praefationibus suis. — In Bibl. Veneta D. Marci testibus Bongiouanno et Zanetto in Catal. pag. 273. cod. 509. in fol. chartac. saeculi circiter XV. continet, praeter Orphei Argonautica et alia, Palaephati historias, huius inscriptionis: *ἐκ τῶν παλαιφάτε, περὶ ἱςοριῶν ἀρχαίων.* — Ibidem pag. 277. cod. 513. chartac. saeculi circ. XIV. 4. *Palaephati de non credendis antiquorum fabulis.* Illorum tamen diligentiam effugerant duo opuscula, quae insunt in cod. 490. in Catalogo pag. 256. significato, nempe *Cornuti* opus de natura deorum integrum, et 46. prima capita *Palaephati*, ab editis multum discrepantia. v. *Villoison* Anecd. graeca II. p. 243. — Cod. Matrit. regii ab *Iriarte* copiose descripti iam supra mentio facta est. — Codicem *Ravianum*, antiquum satis bonumque, quem Christianus Rauius Constantinopoli secum attulerat, *Martinus Brunnerus*, Professor graecarum litterarum apud Vpsalienses, valde laudauit in praefatione. — In Bibl. Laurentiana adseruantur Florentiae duo codices; alter membranaceus, saec. XIV. in 8. qui continet fabulas sex et quadraginta; alter chartaceus in 4. saec. XV. qui desinit, vt Cantabrigiensis, in septimo et tricesimo capite. v. Catalog. bibl. Laurent. tom. II. pag. 319. et 609. — Inter codd. MSS. Vossianos in bibl. Lugdunensi (Catalog. p. 403. n. 22.) est Palaephatus *περὶ ἀπίςων ἱςοριῶν.* Alios codices quinque a Vossio cum editis libris collatos, quorum lectionum sylloge sit in eadem bibliotheca, commemorat *Goensius* ad Porphyr. A. NN. pag. 115. notante *Fischero* in praefatione pag. IV. In eadem bibliotheca, (Catal. pag. 269.) est edit. Basileensis variis lectionibus codicis cuiusdam MS. ornata. — In Bibl. Augustae Vindelic. (v. *Reiseri* catalog. p. 86.) sunt in codice quodam Mythologiae de Pelope, Cecrope, Alcmaeone, Hercule, Saturno, Graecis expugnantibus, Rhea, Cerere, Semele, Magis, Thracibus, Orpheo, Sole, Hecate etc. In eodem volumine *Psello* ad Michaelem Comnenum, (Ψέλλε πρὸς τὸν Μιχαὴλ τὸν Κόμνηνον Κεφάλαια διάφορα) tribuuntur capita varia theologica et physica, in his fabula *de Amazonibus*, quae vulgo adscribitur Palaephato. Codice illo vsus est cl. Fischer. — In Biblioth. olim Palatina, nunc Vaticana (apud Sylburg. p. 44.) n. 143.: Ex Palaephati fabulosis historiis in 4. et n. 360. (ibid. p. 109.) Palaephatus de fide carentibus historiis, cum auctore de lapidibus et gemmis XXVI. quorum primus Crystallus, postremus Chalcedonius, aliisque opusculis. Forsan alteruter horum Palatinorum est is codex, qui a Tollio pag. 168. memoratur, de quo autem cl. Fischer in praefat. primae editionis nihil comperire sibi licuisse scripserat. Paullo post iterum de hoc suspiciunculam adferam. — In *Montfauconii* Bibl. bibliothecarum MSS. nominatur pag. 107. n. 2930. bibl. Vaticanae: *Palefati Parii Priensis fragmenta* de historiis incredibilibus. — ibid. pag. 642. A. in Bibl. Bodleiana. n. 71. — ib. p. 670. n. 442. in Bibl. Cantabrig. — ibid. p. 770. n. 26. in bib. Paris. reg. Palaephati allegoria fabulosarum narrationum, vt Venetos aliosque ibid. nominatos omittam. — In Biblioth. Escurial. teste

Ant. Augustino in Catal. (Tarracone CIƆDXXCVII. 4.) n. 257. memoratur *Palaephatus, Hermes vel Orpheus de terrae motibus fab.* 18. (v. *Frid. Eckard* Ueberficht der Oerter, wo die bekanntesten griech. Schriftsteller gelebt haben, v. Grundlage zur Geschichte der Bibliotheken. pag. 97.) at neque *Carol. Christ. Plüer*, in Reisen durch Spanien, Lipsiae. 1777. 8. in Catal. MSS. graec. bibl. Escur. pag. 185. (vbi *Orphei* Argonautica et de Lapidibus memorat), nec *Clarkius* in Briefen von dem gegenwärtigen Zustande des Koenigreichs Spanien etc. Lemgou. 1765. 8. in enumeratione MSS. eiusdem biblioth. (qui quidem *Orphei* Argonautica indicat) *Palaephati* faciunt mentionem. Is igitur codex num adhuc supersit, an incendio flammisque 1671. absumtus, aliorum relinquam inquisitioni ac testimonio. — In Catal. codd. Paris. reg. tom. II. occcurrit Palaephatus nr. 854. 2551. 2557. 2720. et Excerpta tantum 2860. — In *Iac. Philippi Tomasini* Biblioth. Venet. MSS. (Vtini 1650. 4.) duo codd. Palaephati pag. 16. et 83. significantur. — Codicum Cantabrigiensis, trium Oxoniensium et Arundeliani f. Londinensis (nisi sunt diuersi hi duo, suspicante Fischero in Praef. primae editionis), et alius cuiusdam lectiones dedit *Thomas Gale.*

De *editionibus* mihi differenti tres potissimum viri docti, qui de Palaephato bene cauteque meriti sunt, laudandi videntur: nempe *Aldus Manutius, Thomas Gale* et *Io. Fridericus Fischerus.* Recensiones autem, si curate dicendum est, dederunt Aldus editor Basileensis, Tollius et Dresigius.

Prima igitur aetas et editio princeps est *Aldina* e manuscripto adprime bono, attamen multis inquinato vitiis, ducta, et inscripta:

Vita et fabellae Aesopi, cum interpretatione latina — — Gabriae fabellae tres et quadraginta. — Phurnutus f. vt alii, Curnutus de natura Deorum. Palaephatus de non credendis historiis. *Ori Apollinis Niliaci hieroglyphica. Collectio prouerbiorum Tarrhaei et Didymi. — Ex Aphthonii exercitamentis de fabula. Tum de formicis et cicadis gr. et lat. De fabula ex imaginibus Philostrati gr. et lat. Ex Hermogenis exercitamentis de fabula, Prisciano interprete. Apologus Aesopi de Cassita apud Gellium.* In calce: *Venetiis apud Aldum* mense Octobr. M. D. V. in Fol. *Palaephatus* incipit in meo exemplo pag. 82. (in praefat. cl. Fischeri operarum, credo, errore pag. 85. scribitur.) et desinit pag. 95. in fabula LI. περὶ Ἥρας. adde Memorab. Biblioth. Dresden. vol. III. part. II. pag. 219.

Pal. de non credendis historiis, graece. Venet. 1505. 4. v. Bibl. Barberina. vol. II. pag. 153. — Pisaurinam antiquam, infra memorandam equidem numquam vidi.

Latine transtulit *Philippus Phasianinus*, Bononiensis, et Aldinam saepe deseruit lectionem, ita vt cl. Fischer. in editione sua Palaephati eius versionem frequenter vocaret in subsidium: idem in praefatione de ea, quam Tollius ac Brunnerus acerrime reprehenderant, tam intelligenter quam vere iudicat. Saepius autem illa in lucem prodiit et seorsim, et cum Hygini aliorumque huiusmodi libellis. Separatim Bononiae per Benedict. Hectoris 1515. 4. rec. Argentorati 1517. 4. cum praefat. Nicol. Gerbelii — Paris. in offic. Christiani Wecheli 1542. 8. Lugd. 1608. 8. etc. Cum aliis iuncta comparet in pluribus editionibus:

C. Iulii Hygini Augusti Liberti fabularum liber, ad omnium poetarum lectionem mire necessarius et antehac numquam excusus. Eiusdem poeticon astronomicon libri quatuor. Quibus

bus accesserunt similis argumenti Palaephati de fabulosis narrationibus, liber I., *F. Fulgentii Placiadis Episcopi Carthaginensis Mythologiarum libri III. Eiusdem de vocum antiquarum interpretatione lib. I. Arati φαινομένων fragmentum, Germanico Caesare interprete. Eiusdem Phaenomena, graece, cum interpretatione latina. Procli de sphaera libellus, graece et lat. Index* etc. Basileae apud Io. Heruagium a. M. D. XXXV. mense Martio. Fol.

Editor fuit *Iacob. Micyllus*, qui in praefatione seu Epistola ad Othonem Truchses a Vualburg de Hygino tantum disseruit. *Phasianini* (sic nomen exaratum est), praefatio atque interpretatio incipit a pag. 114. Recusa est illa editio, auctaque Albrici Philosophi de Deorum imaginibus libro. Basil. 1549. fol. add. *Io. Ephraim Scheibels* Astronomische Bibliographie, sect. I. pag. 120 et 146. — rec. ibid. 1570.

Fulgentii Christiani philosophi Mythologiarum libri tres. Palaephati de non credendis fabulis, latine, interprete Philippo Phasianino: *excudebat Henr. Petrus.* Basil. 1536. 8.

Cornutus siue Phurnutus de natura deorum gentilium et Palaephati poeticarum fabularum explicationes. gr. et lat. Basil. sine anno. 8. In Fabricii nostri Bibl. s. Catalog. libr. P. I. sect. 2. n. 1232. pag. 78.

Palaeph. — graece et lat. per Philippum Phasianinum. a. 1541. (v. Catal. bibl. Laurent. tom. II. p. 609.) Si verus ille designatus est annus, non ita multo post repetita est illa editio, nam in Catalogo Biblioth. Lugdun. B. notatur, Basileae 1563. Adscriptae sunt illi exemplo MS. lectiones variae. In *Fabricii* Catalogo libr. inter Palaephati edd. memoratur l. cit. p. 77. n. 1225.

Fulgentii Mythologiar. libri III. it. Palaephatus *et Albrici Philosophi de deorum imaginibus. Phornutus de natura deor.* Basil. apud Henr. Petrum 1543. 8. Ab hac editione diuersa est ea eiusdem anni, de qua vir idem ille doctus h. l. in Bibl. gr. ita scripserat; „Habeo et editionem graeco-latinam additis praeter Phornutum libris tribus recentioris scriptoris Iuliani. Aurelii Lessugniensis de cognominibus deorum gentilium: Sed graeca Phornuti et Palaephati separatim exhibentur; separatim Conradi Clauseri et Phasianini versio, Basil. 1543. 8." In *Maittarii* autem Annal. typogr. tom. III. part. I. pag. 353. inscriptio haec est plenior:

Cornuti s. Phurnuti de natura deorum commentarius, et Palaephati de fabulis liber graece et latine, *interprete illius Conrado Clausero Tigurino, huius Philippo Phasianino, Bononiensi; item Iuliani Aurelii Lessigniensis de cognominibus deorum libri tres.* Basil. 1543. 8. Textus Aldinus interdum mutatus esse videtur; sed certum dicere nequeo, neque Cl. Fischero eam edit. oculis vsurpare licuit.

Παλαιφάτε περὶ Ἀπίςων *Palaephati de incredibilibus. Cornelius Tollius in latinum sermonem vertit et notis illustrauit* *). Amstel. apud Ludou. Elzeuir. cIↃIↃcxlix. 12. et Londin. 1656. 8. Est commoda editio. Textum quidem vulgarem se retinuisse ait in praefatione, et tamen vel ed. Basileensis auctoritate deceptus, vel suo indulgens ingenio, multas Aldi lectio-

 nes

*) Notas illas Vorstio, cuius famulus fuerit, surripuisse, nescio, quam vere, adfirmat Christoph. Arnold. in litteris datis ad Iac. Thomas. a. 1674. *Fabric.*

nes bonas temere immutauit. Num forsan editor Basileensis codicem Palatinum, ad quem Tollius pag. 168. prouocat, adhibuerit, indeque textum immutauerit aliquando, aliis, quibus vtrumque exemplar inspicere et comparare licet, definiendum et decernendum relinquam, me oportet. Id noui Tollius adtulit, quod in notis non solum suas posuit coniecturas et Apostolii corpus Paroemiarum consuluit, sed etiam lectiones ἀπογεγράφω e vetere libro Londinensi, a Claudio Salmasio ipsi suppeditato dedit. Lectiones autem a Tollio excerptae differunt interdum ab iis, quas Gale ex illo promsisse videtur. Illius tamen auxilio plurima loca se correxisse, Tollius in praefatione iactitat. In textu, an in notis solummodo id factum sit ab illo, inquirere non vacat. Pag. 124. sqq. adiecit primus Palaephati fragmenta duo ex Fastis Siculis, siue Chronico Alexandrino cum Raderi interpretatione. Grauis error est in Lipenii Bibl. reali philosophica pag. 1079, Palaephatum vulgatum esse a Tollio cum Hygino aliisque Parif. 1578, quo tempore Tollius ne natus quidem erat. E Tolliano exemplo *Brunnerus* retinuit et textum graecum et versionem latinam:

Palaeph. de incredibilibus gr. et lat. *cum notis et gemino indice Mart. Brunneri*, Vpsaliae, 1663. 8. A Brunnero, graecae linguae quondam in academia Vpsaliensi Professore, res et verba docte illustrantur, et variae codicis Rauiani, Tolliano melioris atque integrioris minusque interpolati, lectiones eaedemque multae propriae et admodum elegantes sunt adlatae. v. *Fischeri* praefat. editionis primae, qui Brunneri coniecturas saepe damnat in adnotationibus.

Παλαιφάτε — *Palaephati de incredibilibus — cum interpretatione latina Cornelii Tollii et annotationibus Martini Brunneri, denuo recensuit et Animaduersiones nouas hinc inde inspersit, nec non doctrinas morales geminos itidem rerum et verborum indices adiecit digessitque Paulus Pater, Hungarus.* Francofurt. 1686. 8. (reperi quoque a. 1687. in fronte.) In meo exemplo praefatio scripta est mense Martio 1686, absunt fragmenta illa duo a Tollio adiecta; nec non iudicia recentiorum et veterum scriptorum de Palaephato, additus vero index. Differt igitur Cl. Fischeri (in praefatione) narratio de duobus Hungari illius docti, Professoris Gymnasii Thoruniensis, atque inde Gedanensis, exemplaribus. Praefatio quoque mei exempli in fine paullo auctior est vtraque a cel. Fischero in nouissima editione repetita. — Pater vero recudi vtplurimum curauit editionem Brunerianam: in nonnullis tamen locis textum paullo aliter constituit et capita singula dissecuit in minores particulas: ipse perpaucas addidit notas: longa est adnotatio de Amazonibus pag. 157. sqq.: adiecturus erat, vt ipse quidem ait in praefatione, forte rectiora ex codicibus bibliothecae Guelpherbytanae vel Augustanae, modo typographus moram aliquam indulsisset. — Alteram quasi partem esse voluit *Doctrinas morales ad Palaephati Incredibilia ex fabularum vmbris, rationem pie, iuste, ac sobrie viuendi, sacra et profana veritatis luce omnibus hominibus demonstrantes.* Francof. 1686.

Altera aetas habet auctorem *Thomam Galeum*, qui edidit bis:

Opuscula mythologica, physica et ethica, graece et latine, cum notis, Cantabrigiae 1671. 8. quam collectionem *Marco Meibomio* curante recudendam dedit Amstel. 1678. apud Henr. Wetstenium. In vtroque exemplo Palaephatus familiam ducit, paucis, at eruditis notis stipatus: tamen et versio latina et textus graecus Tollii seruatus est: in Amstelaedamensi tamen locis quibusdam aliae lectiones receptae sunt. In ed. Cantabrigiensi vsus est Galeus quinque codd. mstis,

msptis, Cantabrigiensi vno e Collegio S. Trinitatis, tribus Oxoniensibus, quarum varias lectiones acceperat ab Eduardo Bernardo, et vno Arundelianae Bibl. Londini cuius apographon Salmasius iam communicauerat Tollio. In altero exemplo Galei accessit varietas trium aliorum codicum, Florentini, Gallici et tertii, quem Meibomius videtur *suum* vocare, et Fischerus in notis eo nomine laudat.

Tertia aetas est *Dresigio-Fischeriana. Sigism. Frider. Dresigius*, Conrector quondam scholae Thomanae Lipsiensis, vir acris ingenii, magnae industriae multaeque lectionis, qui vero tristem habuit vitae exitum, edidit Palaephati fabulas primum Lipsiae, 1735. 8. rec. 1751. 8. huius sententiae:

Pal. de incredibilibus historiis, nec non de inuentione purpurae, ac primo ferri inuentore. graece, Editio secunda. Lipsiae, Langenheim. 1751. 8.

Dresigius, collatis tantum editionibus Tollii, Brunneri et Galei contextum Tollianum permultis locis adeo audacter immutauit, vt etiam coniecturas, quas tamen fere omnes vanas atque inanes esse pronuntiat Cl. Fischerus, frequenter inculcaret: paucas subiecit notas, versionem vero latinam omisit.

Denique Cl. *Fischerus* multum operae studiique posuit in emendandis explicandisque Palaephati fabulis: Primum edidit illas *e recensione Sig. Frid. Dresigii, cum eiusdem notulis et suis animaduersionibus, graece*, Lipsiae, 1761. 8. et in praefatione de superioribus editoribus intelligenter disseruit. Postea in aliquot prolusionibus curatius vberiusque pertractauit multa illius loca, iterumque accessit ad recensendum, interpretandum et ita ornandum Palaephatum, vt eius editio praestantissima locupletissimaque esset habenda:

Palaephati libellus de incredibilibus, graece. tertium edidit, iterum recensuit, animaduersiones indicemque verborum graecorum copiosissimum adiecit Io. Frid. Fischerus. Lipsiae, Langenheim. 1772. mai. 8. Fischerus, homo graece doctissimus, idemque verecundus sobriusque criticus, omnes, quas nancisci potuit, veteres editiones, sedulo comparauit: ex adparatu lectionum et coniecturarum, et alienarum et propriarum, in notis exposito, lectiones idoneas et coniecturas graues recepit. Diligenter praeterea inspexit corpus paroemiarum Apostolii, quem haud ignoraret codice vsum esse ab iis codicibus, quos recentiores Palaephati editores adhibuerunt, diverso. In notis tamen non tantum criticum, sed etiam, quae praecipua virtus est, grammaticum egit. Praefationes superiorum editorum typis repetendas curauit, adiecitque indicem egregium.— Omissa omni notarum farragine, idem ille Pal. edidit in vsum scholarum a.1770, et rursus

Palaephati de Incredibilibus, graece, quartum edidit, tertium recensuit, indicemque verborum graecorum adiecit I. F. Fischer. Lipsiae Langenheim. 1777. mai. 8.

Eodem auctore lucem vidit: *Palaephati libellus de incredibilibus a Iodoco Volareo,*[p] *Cornelio Tollio et Phil. Phasianino eg graeco in latinum conuersus.* Lipsiae 1775. 8. Idem collegit, vnoque

p) *Volarei* interpretatio latina lucem viderat Antwerp. 1528. 8. et rarissimis adscribitur libris illa editio.

que fasce comprehendit, quas antea per occasionem scripserat, *Prolusiones, quibus libellus Palaephati de incredibilibus emendatur, explicatur, vindicatur.* Lipsiae 1771. 8.

In emendando explicandoque Palaephato laudabiliter versati sunt *Christ. Aug. Heumann* in Hebdomade Palaephatiana, in Parergis, quae ille edidit, criticis Ienae 1712. 8. pag. 106-112. atque *Io. Benedict. Carpzou.* in Obseruationum in Palaephatum Periculo. Accesserunt aliae animaduersiones in nonnulla Musaei et Achillis Tatii loca, Lipsiae, Hered. Lanckis. 1743. 8. — *Stroth* in Chrestomathiam suam graecam, Quedlinb. 1776. 8. quaedam Palaephati capita recepit. — In *Cinelli* bibl. volante tom. I. p. 67. memorantur *Palaephati* fragmenta ab Hieronymo Soncino, Pisauri primum luce donata. 4. *Fabricii* nota exempli sui orae adscripta. — In *Olla Potrida*, libello menstruo, est part. I. pag. 49. a. 1780. fragmentum e cod. Herculaneo quodam: Bruchstük aus einer Herculanischen Handschrift, den Palaephatus betreffend, welchem wir das kleine Werk — von unglaublichen Dingen schuldig sind. —

Versiones latinae iam antea sunt memoratae. Gallica est: *Guil. Gueroult.* Lugd. 1558. 4. v. Francisci a Cruce Bibl. gallica p. 148, et Traité de Palaephate touchant les histoires incroyables, traduit du Grec, avec une preface et des notes du Traducteur, par Mr. *Charles God. Polier.* à Lausanne chez S. Pierre Heubach. 1771. — Italica: Palesato Opra bellissima quale narra le historie e veri successi di tutti le favole. — Di greca latina, et di latina nuovamente tradotta in Italiano. In Vinegia. 1545. 8. v. *Paitoni* Biblioteca etc. tom. 3. pag. 95. Germanice vertit *Ananias Engelschall.* Olsnae 1671. 12. conf. Critische Beyträge tom. III. p. 229. sq. Belgica versio inscripta est. Ongelooflyke historick vertaalt door N. B. A. Amstel. 1687. 12. *Harl.*]

CAPVT XXII

I. *Alii ἀπίστων scriptores. Heraclitus Grammaticus.* II. *Idem cuius Allegoriae Homericae exstant.* III. *Anonymus de incredibilibus ab Allatio et Galeo editus.* IV. *Scriptores θαυμασίων.* V. *Obiter de Palaephato Abydeno. ibid. Et de Abydeno Historiae Assyriacae conditore.*

Heraclitus. I. Praestantissimus Galeus Palaephato in sua editione addidit alios duos libellos veterum scriptorum eiusdem argumenti, quos ex Vaticano codice in lucem primus emiserat et versione donauerat aliaque eis adiunxerat Leo Allatius Romae 1641. 8. De his in praesenti agere, vtpote parum certae aetatis, [?] licet multum iunioribus, non abs re fuerit. Prior libellus capita complexus vndequadraginta, auctori *Heraclito* inscribitur. Ἡρακλείτου περὶ ἀπίστων. Eustathius ad Odyss. Δ. Ὁ Ἡράκλειτος οὐχ ὁ σκοτεινὸς, ἀλλ᾽ ἕτερός τις ὁ τοῖς ἀπίστοις προθέμενος ἐμφῆναι πίστιν. Idem ad Odyss. τ. p. 688. cum Palaephatum commemorasset ἄνδρα σοφὸν θεραπεύσαντα μύθους πρὸς ἱστορίαν, addit idem elaborasse Heraclitum et Characem a) εἰς ὃ καί τις Ἡράκλειτος ἐπονήσατο, ἔτι δὲ καὶ Χάραξ. Patet hinc, falli doctissimum Galeum, cum libelli huius auctorem *Heraclidem Ponticum* suspicatus est, siue Agatharchium Cnidium, qui Heraclidis θαυμάσια et ἐκλογὰς ἱστοριῶν in compendium hoc redegerit. Sed vt omittam, capite vltimo laudari Aratum qui post

a) De hoc Charace v. Vossium lib. III. de historic. graecis pag. 341. et *Valesii* Emendationes a Petro Burmanno editas lib. IV. cap. 12. pag. 113. vbi Characis fragmentum illustratur. *Harl.*

post Heraclidem vixit, profecto aliud fuit argumentum θαυμασίων Heraclidis, neque ex eo, quod caput 21. Heracliti tribus verbis agentis de reductis per Herculem et Orpheum Cerbero et Eurydice, inscribitur περὶ τῶν ἐν ᾅδου, et Laertius Lib. V. sect. 87. testatur, Heraclidem scripsisse singulare opus περὶ τῶν ἐν οὐρανῷ καὶ περὶ τῶν ἐν ᾅδου, quicquam colligi potest, imo ex ipso capite illo 21. perspicue apparet, inscribendum esse περὶ τῶν ἐξ ᾅδου, non ἐν ᾅδου: vt lectorem eruditum spero mihi assensurum. Vicissim apud Laertium pro *Heraclito* περὶ τῆς ἄπνου reponendum nomen *Heraclidis Pontici*, vt iampridem e Galeno recte obseruauit Hieron. Mercurialis IV. 14. Var. lect.

Idem, cuius Allegoriae Homericae exstant. II. Facile quidem adducor, vt credam, hunc, quisquis demum fuerit, libelli περὶ ἀπίστων auctorem Ethnicum, non Heraclidem Ponticum, neque Lembum, sed *Heraclitum*, vt constanter legitur in Codd. MSS. eundem esse, qui allegorias Homericas, scriptum eruditum et elegans, nobis reliquit: sane ita manifeste sensit Eustathius ad Odyss. Δ. allegoriarum auctorem aiens, haud esse veterem illum σκοτεινὸν, sed alium, qui *de incredibilibus* scripserit. Eandem sententiam amplexi sunt ex recentioribus Leo Allatius, Lucas Holstenius, Aegidius Menagius: licet has quoque Allegorias Heraclidi Pontico *Gesnerus* tribuerit et sub eius nomine cum versione sua vulgarit Basil. 1544. 8. [b]), cuius exemplo Iohannes Meursius in praefatione ad Apollonii Dyscoli historiam mirabilem, nouam illarum [*]editionem pollicitus [c]), germanum titulum esse contendit: λύσεων Ὁμηρικῶν, quia nempe penes Laertium legerat, Heraclidem Ponticum duos [d]) eo titulo libellos scripsisse. Sed ne dicam, parum huic scripto conuenire titulum λύσεων, Heraclidem illum allegoriarum Homericarum, quas habemus, auctorem, non esse, constat ex eo, quod in illis memorantur multi Heraclide iuniores, vt Aratus, Callimachus, Eratosthenes, Epicurus, Apollodorus, Crates [e]) eiusque discipulus Herodicus. Confer *Menagium* ad Laertium

b) Ad calcem Homeri Odysseae, quae apud Vignonum MDLXXXVI prodiit, nullo adhibito codice, solummodo repetita est haec Gesneri editio, adiectis quoque Mazerii notulis, quae nihil aliud, quam loca Homerica, quae in Heraclidis allegoriis occurrunt, suis numeris citata, continent, vt ait cl. *Nic. Schow.* in Prooemio, p. 220. sq. editionis suae praeclarae: Allegoriae Homericae, quae sub Heraclidis nomine feruntur, cum Conr. Gesneri versione latina, iterum editae etc. Göttingae 1782. et pag. 242. sq. ait, incerta codicis alicuius auctoritate fieri, vt hic libellus allegoriarum Heraclidi Pontico tribuatur; in Galei libro Ἡρακλεῖτος nomen a recenti manu cum toto titulo esse adscriptum, nec omnino, ad quem auctorem hic libellus referendus sit, definiri, nec de eius aetate quicquam constitui posse, nisi quod is satis antiquus et doctus grammaticus esse debuit. *Harl.*

c) Huic editioni Meursius praemittere volebat librum de variis Heraclidis, qui ex eius Chirographo editus est T. X. Antiquitatt. Graecarum, Iacobi Gronouii. Recensuerat varios Heraclides idem Meursius ad Chalcidium p. 10. sequ. cui addes Ioh. Ionsium de scriptoribus Hist. Philos. Lib. II. c. 11. et Menagium ad Laertium pag. 227. sequ.

d) Idem Meursius post Gesnerum suspicatur libro priore Allegorias in loca Iliados, posteriore in loca Odysseae complexum fuisse Heraclidem, itaque scriptum, quod habemus, distinguendum esse in duos libros, quorum prior desinat p. 484. edit. Galei Amstelod., alter incipiat a verbis ead. p. Ἀφ᾽ ἧς ἀπέχεσθαι δι᾽ ὅλης τῆς Ἰλιάδος κ. τ. λ. Posteriorem autem librum esse extrema parte mutilum; non enim totam Odysseam persequitur, sed deficit in vers. 22. Odyss. κ'. Ἠ μὲν παυέμεναι, ἠδ᾽ ὀρνύμεν ὅν κ᾽ ἐθέλῃσι.

e) v. Schow. comment. in ipsius edit. p. 273. sq. *Harl.*

tium p. 226. et 399. edit. Wetstenianae,* et Anti-Bailleti cap. 10. Cui adde, quod obseruat Galeus (qui allegorias f) in eadem, quam dixi, collectione cum Gesneri versione, notisque suis et insignibus ex codice MS. castigationibus vulgauit), *Heraclidem Ponticum Platonis Scholam sectatum esse, allegoriarum auctorem adeo non esse Platonicum, vt quasi ex professo aduersus Platonem hanc esse susceptam disputationem suspicari merito aliquis possit.* Neque opus est, vt cum *Gerh. Ioh. Vossio* Lib. I. de historicis Graecis cap. 9. iuniorem quendam Heraclidem Ponticum, Imperatorum Caii, Claudii et Neronis aequalem, vel Heraclidem Lembum, aut alium quempiam hoc nomine auctorem suspicemur. *Nescio*, inquit Holstenius de Porphyrii vita p. 44. *qua de causa Heraclidi Pontico adscribitur reclamantibus praeter temporis rationem quinque MStis, quos in variis Bibliothecis vidi, et Eustathio ad Iliad. α. p. 40. vbi Heraclito alicui tribuitur.* Gesnerus quidem hunc titulum praefixit: Ἡρακλείδου τοῦ Ποντικοῦ ἀλληγορίαι σοφώταται καὶ εἰδικώταται εἰς τὰ τοῦ Ὁμήρου περὶ Θεῶν εἰρημένα, καὶ ἀντιῤῥήσεις τῶν καθ᾽ αὐτοῦ βλασφημησάντων. Sed in limine castigationum ipse testatur, in [ʔ] codice Graeco scriptum fuisse g) Ἡρακλείτου, nullo autem alio codice vsum esse se fatetur in praefat. quam editione Graeca Aldina, cum Palaephato et aliis Venet. 1505. fol. in qua p. 96. diserte legitur Ἡρακλείτου. Et in iis, quos Holstenius et Galeus inspexit MStis, auctor itidem vocatur Heraclitus. Ἡρακλείτου οὐχὶ τοῦ σκοτεινοῦ πρὸς τοὺς κατ᾽ Ὁμήρου βλασφημήσαντας ἀλληγορίαι φυσικαὶ σοφώταται καὶ ἀναγκαιόταται. Ipse quoque auctor cum alterum Heraclitum veterem allegat h), velut a se distincturus semper addit notam διακριτικὴν, vocatque vel σκοτεινὸν, vt p. 442. edit. Galei, vel φυσικὸν Ἡράκλειτον vt p. 468. Meminit eiusdem Heracliti iunioris et alibi Eustathius, vt ad Iliad. Σ. p. 1192. ἐν δὲ τῇ, μιᾷ δ᾽ ἐν νυκτὶ ἐγένοντο, Ἡράκλειτος παρετήρησε καὶ ἀστρολόγον εἶναι τὸν ποιητήν. Non itaque audiendus est Vir doctus Iohannes Ionsius, qui p. 173. de scriptoribus Hist. Philosoph. contendit, apud Eustathium ad Iliad. α΄ p. 30. pro ζητητέον ἐν τοῖς Ἡρακλείτου εἰς τὸν Ὅμηρον omnino scribendum esse ἐν τοῖς Ἡρακλείδου. Quanquam enim Heraclides quidam Grammaticus, qui in Homerum scripsit (siue Milesius, quem laudat ad Iliad, θ΄ p. 589., siue Alexandrinus, quem nominat ad Iliad. ι. p. 628. et Iliad. λ. p. 820., siue Mopsuestenus denique, cuius meminit Stephanus in Μόψου ἑστία), frequentissime ab Eustathio citatur in Iliad. p. 18. 22. 25. 40. et alibi, quadragies minimum: nihil tamen impedit, quo minus loco illo lectorem suum ad Heracliti allegorias Homericas remittere potuerit. Quae enim ibi respicit de sagittis Apollinis, leguntur in

f) Poterat etiam addere Anonymi (eiusdem forte Heracliti vel potius Porphyrii,) libellum, qui inscribitur: Ἐπίτομος διήγησις εἰς τὰς καθ᾽ Ὅμηρον πλάνας τοῦ Ὀδυσσέως μετά τινος θεωρίας ἠθικωτέρας φιλοπονηθεῖσα. Graece prodiit Hagenoae Ao. 1531. [curante Vincentio Opsopoeo, cum Symposio Xenophontis. *Harl.*] Latine Conr. Gesnero interprete Tiguri Ao. 1542. 8. Graece et Latine cum notis Ioh. Columbi, Aboae Ao. 1678. 8. *Fabric.* Columbus fuit Professor poeseos in vniuersitate Vpsaliensi, gener Schefferi, (vide hunc ad Plin. I. ep. 8.) Libellus autem ipse recusus est, Lugduni Batau. apud Phil. Bonk 1745. 8. sic inscriptus: *Incerti* scriptoris graeci fabulae aliquot Homericae de Vlixis Erroribus ethice explicatae, vertit, notasque necessarias adiecit Ioh. Columbus P. P. Vps. Huius libelli argumentum et censuram dederunt auctores Actorum Eruditor. mens. Dec. 1751. pag. 703. sqq. *Harl.*

g) *Heracliti* cuiusdam *Pontici* meminit Plutarchus de Iside et Osiride p. 361. Sed *Heraclidis* legit interpres, et sane passim haec duo nomina inter se confunduntur. Apud Macrobium Lib. I. in Somnium Cic. cap. 14. *Animam Heraclitus Ponticus dixit lucem, Heraclitus Physicus scintillam stellaris essentiae.*

h) pag. 442. l. 36. ed. Gale, et pag. 84. ed. Schow, cuius notam consules pag. 268. *Harl.*

in Allegoriis hisce p. 425. edit. Amstelodamensis. *Sallustii* Philosophi in Heracliti problemata Homerica summarium MS. vidisse se in Bibl. Lud. Saregi, Perusiae et Vmbriae praefecti, testatur Iustus Rycquius Epistola XXIX. ad Marcum Velserum i).

Anonymus de Incredibilibus. III. Libellus alter *de incredibilibus* diuisus in capita XXII. quem a Galeo post Allatium in lucem editum diximus, nullum auctoris nomen habet praefixum. Equidem Eustathius, vt paulo ante indicaui, testatur *Characem* quendam περὶ ἀπίστων scripsisse post Heraclitum ac Palaephatum; itaque suspicari aliquis posset, Characem esse illius libelli auctorem, nisi cap. 15. et 16. bis laudaretur Charax ἐν Ἑλ-

Bb 2

λην-

i) Quoniam non adeo multa sunt, quae *Valesius* in *Emendationibus* etc. a Petro Burmanno Amstelaed. publici iuris factis disputat, et Burm. docta auxit nota, ea huc a me translata esse, paucis, reor, erit molestum. *Valesius* igitur cap. IX. lib. I. de Critica pag. 157. haec animadvertit. „*Heraclides Ponticus Criticus. Liber de Allegoriis Homericis auctorem habet iuniorem Heraclidem.* ὑπόνοια *pro allegoria. Scripta critica Heraclidis Pontici.*

„Fuit etiam inter Criticos Heraclides Ponticus, qui multa de arte grammatica et rhetorica scripsit. Nam de Homero et Archilocho libros duos, de solutione Quaestionum Homericarum binos item libros, totidemque de Homeri et Hesiodi aetate scripsisse perhibetur a Laertio. Certe Dio Chrysostomus in Oratione LIII. Heraclidem Ponticum inter eos recenset philosophos, qui de Homero scripsere, eumque laudibus atque admiratione prosequuti sunt. Extat hodie Heraclidis liber de Allegoriis Homericis, sed ab altero Heraclide multo recentiore conscriptus. In eo enim libro Crates Grammaticus et Herodicus Cratetis auditor, et Callimachus et Aratus nominantur, quos constat longe post Heraclidis illius veteris aetatem floruisse. Ad haec ἀλληγορίας nomen, qui titulus est libri, inter recentiora ponit Plutarchus in libro de lectione Poetarum, [pag. 19. E.] quum antiqui ὑπονοίας pro eodem dicere solerent; sic certe loquitur Plato in Libro II. de republ. sub finem: Ἥρας δὲ δεσμοὺς etc. et Philo de Essenis scribens. Scripserat etiam Heraclides Ponticus teste Laertio de Poetica et de Poetis librum vnum. De tribus Tragicis, id est, Aeschylo, Sophocle et Euripide librum vnum; itemque de arte rhetorica dialogum; qui Protagoras inscribebatur, vt non immerito in Criticorum theatro locum sibi vindicet." Hactenus *Henr. Valesius.* Burmannus vero ad verba *Heraclidis* lib. de Allegoriis etc. hanc scripsit adnotationem:

„Heraclidi Pontico librum hunc Allegoriarum Homericarum adtribuit Gesnerus, cuius error a viris doctis abunde notatus est. Quod existimat Valesius, auctorem illius scripti fuisse Heraclidem Iuniorem, qui Caligulae, Claudii, et Neronis tempore vixit, in eo sibi adsentientem habet Vossium lib. I. de Hist gr. cap. 9. Certe eamdem ob caussam, quia scilicet in eo multi, qui post Heraclidis Pontici aetatem vixerunt, citantur, foetum hunc ipsi abiudicat etiam Menagius ad Diogenem Laertium lib. V. in Heraclide pag. m 132. Sed et huic argumento addit Galeus, qui Allegorias has inter Opuscula Mythologica et Physica edidit, in initio notarum, pag. 407." Heraclidem illum veterem fuisse Platonicum; hunc autem Allegoriarum auctorem non tantum non inter Platonicos esse referendum; sed et contra Platonem hanc disceptationem scripsisse. Illum autem antiquum Heraclidem Ponticum innui puto a Proclo lib. I. Comment. in Timaeum Platonis, cuius locum supra in fine capitis quinti produxit Valesius. Ceterum Leo Allatius, Lucas Holstenius aliique auctoritate codd. MSSt. *Heraclitum*, non *Heraclidem* vocandum esse libelli huius auctorem existimant, quorum sententiam sequitur cel. Fabricius in B. G. lib. I. cap. 22. vide et Kusteri Hist. critic. Homeri, Sect. VII. pag. 119. Praeter libros autem de Poetica et Poetis, de tribus Tragicis et de Arte rhetorica, quos in fine capitis memorat Valesius, etiam plurima alia scripserat Heraclides Ponticus, quae recenset Io Ionsius in erudito opere de Scriptor. histor. philos. lib. I. cap. 17. Alius Heraclides Criticus seu Grammaticus citatur a Stephano Byzant. in voce Μέγα τεῖχος. alius item est Ἡρακλείδης Κρητικός, cuius opus περὶ τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι πόλεων citat Apollon. Dyscolus Hist. Mirab. cap. 19. vt recte pro Ἡρακλείδης κριτικὸς legit Olearius ad Philostr. lib. II. de Vitis Sophist. XXVI. pag. 612." Hactenus *Burmannus.* Adde *Mollerum* in Homonymoscopia etc. nr. XXX. p. 308. sqq. et

ληνικοῖς. Citat auctor, quisquis est, et Platonem, c. 12. et τὸν εἰς τὰς παρὰ Πλάτωνι παροιμίας γράψαντα, c. 10. Plutarchum περὶ ἀρετῆς γυναικῶν. c. 8. Alexandri [?] Aphrodisei Physica cap. 16. Strategica Polyaeni cap. 11. et Proclum denique c. 19. vnde, quam non vetustissimus scriptor sit, apparet. Prima duo capita aliena ab argumento de incredibilibus esse, recte obseruauit Galeus, qui auctorem Christianum esse suspicatur ex eo, quod cap. 14. Ἕλληνας dicat de Icaro μυθολογῆσαι, quasi Graecos innuat non gente, sed religione. Neque Heracliti, neque Palaephati vero meminit hic scriptor, etsi vtroque vsus videtur. Quaedam plenius habet Heraclito, vt videbis, si huius cap. 22. cum Anonymi capite 13. comparaueris: quaedam rectius explicat; confer Heracliti cap. 38. cum Anonymi cap. 12. Sed nec Heraclitus Palaephati mentionem facit, pleraque aliter tradens, quam ille, in non paucis tamen eum, vt videtur, secutus. Anonymi quaedam verbatim in Lexico suo repetiit Phauorinus, vt notatum Galeo, qui ex cap. 2. Ampelium capite de miraculis mundi emendari posse obseruauit. Quod vero eidem viro doctissimo videtur libellus Anonymi excerptus ex opere maiori, non facile crediderim; potius habuerim illum pro obseruationibus collectis e variis scriptoribus, quos laudat, aliisque, in quibus fabulas auctor ipse reperire sibi visus est non absurdo sensu explicatas. Eiusmodi obseruationes subinde inchoant scriptores solenni illo ὅτι, vt vel ex Aeliani variis constat, quas maioris operis esse epitomen recte negauit insignis doctrinae vir Iacobus Perizonius.

Palaephatus Abydenus. IV. Fuit etiam alius quidam *Palaephatus Abydenus* historicus, quem Alexandri Magni aetate floruisse Suidas [k] testatur et scripsisse Κυπριακά, Δηλιακά, Ἀττικά, Ἀραβικά [l]. Addit hunc Palaephatum fuisse delicias Aristotelis Philosophi, auctoribus huius rei laudatis Theodoro Iliense in secundo Troicorum et Philone ἐν τῷ ει̃ στοιχείῳ [m] τοῦ περὶ παραδόξου ἱστορίας πρώτου h. e. *in litera ει libri primi de mirabilibus*, qui Alphabeti serie procedebat. Hic est *Philo Heracleota*, quem ἐν τῷ πρὸς Νύμφιν περὶ θαυμασίων excitat *Porphyrius* apud Stobaeum Eclog. Phys. pag. 130. *Ad Nymphin* legit Ionsius lib. II. cap. 12. vbi alios θαυμασίων et παραδόξων ἱστοριῶν scriptores colligit, quibus *Anthemium* παραδοξογράφον memoratum Tzetzae Chil. 2. v. 151. *Antiphanem Bergaeum*, de quo Scymnus Chius [n] v. 657 seq. *Aristoclem*, cuius lib. II. παραδόξων laudat Stobaeus serm. 62. *Antonii Diogenis* [o] libros XXIV. de insula Thule, Photio cod. 166. recensitos, *Appio-*

et Acta Eruditorum Lips. mens. Sept. a. 1688 p. 476 sq. *Ruhnken.* V. C. ad Timaei Lexic. Platon. pag. 144. n. 21. probat Valesii argumentum e Plutarchi loco ductum, Allegorias *Homericas*, quae sub *Heraclidis* nomine circumferuntur, non veteri illi Pontico, sed alii recentiori *Heraclidi* esse tribuendas, et voc. ὑπόνοια h. e. *allegoria* docte fuseque explicat. *Harl.*

k) nec non *Eudocia* pag. 350. quae p. 356 de Palaephato, poeta epico, et pag. 359. de Palaephato grammatico aliisque prodit ex Suida. *Harl.*

l) Τρωικά scripsisse *Palaephatum* quemdam Aegyptium siue Atheniensem, (quod opus tamen alii Palaephato Pario tribuunt,) item Theologiam Aegyptiacam; fabulosorum librum vnum; fabulose dictorum solutiones; Argumenta in Simonidem, et historiam propriam, narrant *Suidas* tom. III. p. 8. vbi Kuster. vide, et *Eudocia* p. 359. adde cl. *Heyne* tom. II. Exc. I. ad Virg. Aen. pag. 226. *Harl.*

m) *Eudocia* pag. 350. Φίλων ἐν τῷ υ στοιχείῳ etc. *Harl.*

n) Verba Scymni haec sunt: Ἐφ᾽ ἧ κατὰ μεσόγειον Ἀντιφάνης πατρὶς
Κεῖται λεγομένη Βέργα τὰ δὲ γεγραφότος
Ἄπιστον, ἱστορίας τε μυθικῆς γέλων.

o) *Porphyrio* in vita Pythag. pag. 6. laudatur Διογένης ἐν τοῖς ὑπὲρ Θούλην ἀπίστοις. Memorat Diogenis ἄπιστα etiam Epiphanius haeresi XXXIII. Ptolem. c. 8. pag. 222.

Appionem in libris, de quibus Gellius lib. IV. c. 14. *Archelai* Poetae ἰδιοφυῆ, *Lysimachi* [?] παράδοξα Θηβαϊκὰ in Scholiis ad Euripidem et ad Apollonium laudata, *Myrsili* ἱστορικὰ παράδοξα, quae memorat Athenaeus, *Michaelis Pselli* ineditum opus περὶ παραδόξων ἀναγνωσμάτων ad Mich. Cerularium Patriarcham CPol. *Varronis de rebus admirandis* Nonio laudatum, et *Ciceronis* scriptum eiusdem argumenti, quod memorat Plinius XXXI. 2. et 4. aliosque addere liceret, si id ageremus p).

Abydenus historiae Assyr. conditor. V. Diuersus a Palaephato Abydeno fuit *Abydenus* Ἀσσυριακῶν siue Assyriacae historiae conditor, quam MStam in Italiae Bibliothecis exstare scripsit *Scipio Tettus* apud Labbeum Bibl. Nou. MSS. p. 167. nisi forte fucus illi factus fuit, vel sola fragmenta ex illis vidit, qualia exstant apud Eusebium, Cyrillum et Georgium Syncellum, vel qualia sunt fragmenta libris de emendatione temporum a Scaligero subiecta et notis illustrata. A praestantissimo autem *Huetio*, qui p. 99. praeparat. Euangelicae Abydenum hunc cum Palaephato Abydeno eundem esse putat, recte dissentire me existimo, non sane propter varietatem scripturae, quam in nomine Abydeni obseruauit *Scaliger* ad Graeca Eusebii p. 409. et *Vossius* de Historicis Graecis, sed quod Abydenus testatur, se profecisse e Beroso, qui scripsit sub Antiocho Sotere vel filio eius Θεῷ, at Palaephatus Abydenus aequalis fuit Alexandri Magni. Deinde incredibile videtur patriam solam ab Eusebio et reliquis semper exprimi, nunquam nomen proprium. Denique inter Palaephati Abydeni scripta nulla apud Suidam mentio fit Assyriacae historiae q).

p) *Petrus Blondus*, Messanensis, circa a. 1439. scripsit librum *de Mirabilibus Siciliae*, qui vero libris rarissimis adscribendus videtur. Citatur vero a quibusdam scriptoribus Siculis apud *Mongitorem* in Biblioth. Sicula tom. II. pag. 131. qui quidem haec quoque narrat. „Ioannes Baptista de Grossis in Decacord. Catan. tom. I. cord. 2. mod. 1. pag. 29. ex Archangelo testatur, Blondi opus inscriptum esse: *De admirandis Auditionibus Siciliae ex Agesinacis* (Hegesianactis) *et Adalphii voluminibus:* additque a Constantino Lascare latinitate donatum. Mongitor. vero bene, „at quomodo, ait, vir Siculus graece scripsit a. 1439, cum graecae litterae in Sicilia defecerant? Sed hac de re fides sit apud relatos auctores." Quod supra innuitus oblitus sum, hic postliminio quasi restituam. Cel. *Matthaei* habet cod. Palaephati saec. XIV. e quo et ex Arsenii Violeto, in quo itidem occurrunt Palaephati particulae, in Bibl. Synod. n. IX. fol. Fischero cl. v. dedit varias lectiones. *Harl.*

q) Fuit vrbs quaedam Graeciae, cui nomen *Palaephatus*. Memorat eam *Liuius* lib. 32. c. 13. *Heumann.* At enim Drackenb. ibidem vol. IV. pag. 623. (vbi multus est de hac lectione et scriptura in vett. libris,) reduxit antiquam scripturam *Palaepharus;* cum Ortelio tamen in Thesauro geogr. legendum censet *Palaepharsalus* *Harl.*

CAPVT XXIII

I. *Palamedis Argiui scripta.* **II.** *Num literas Graecas repererit. Obiter de Cadmo ac de aliis literarum Graecarum inuentoribus.* **III.** *Tabula Palamedis.* **IV.** *Alia ipsius inuenta.* **V.** *Palamedes alii.*

[Cum supplementis G. C. Harles.]

Palamedes. I. PALAMEDES Argiuus Agamemnonis Regis consobrinus, Corinni, de quo supra dixi, praeceptor, ob singularem sapientiam et carminum suauitatem vocatur πάνσοφος ἀηδὼν μουσῶν in notissimis Euripidis versibus, quos refert Laertius Lib. II. sect. 44. et Tzetzes ad Lycophronem v. 384. Suidae audit ἐποποιός, qui testatur poemata eius per inuidiam abolita fuisse vel ab Agamemnonis posteris, vel, (quod neutiquam crediderim), ab ipso Homero. Τὰ δὲ ποιήματα αὐτοῦ ἠφανίσθη ὑπὸ τῶν Ἀγαμέμνονος ἀπογόνων διὰ βασκανίαν. Ὑπολαμβάνω δὲ καὶ τὸν Ἰλιακὸν πόλεμον ποιήσασθαι (ita locum hunc supplet Allatius p. 51. de patria Homeri, sed doctiss. Küster. rectius e MSS. sic: ὑπολαμβάνω δὲ καὶ τὸν [?] ποιητὴν Ὅμηρον αὐτὸ τοῦτο πεπονθέναι καὶ μηδεμίαν τοῦ ἀνδρὸς μνήμην ποιήσασθαι). Ἠφανίσθη τὰ Παλαμήδους ποιήματα διὰ βασκανίαν ὑπὸ Ὁμήρου, ἅπτεται δὲ καὶ τῶν μεγίστων ἀνδρῶν ὁ φθόνος. Apollonius Tyanensis apud Philostratum Lib. IV. cap. 4. vocat ἀγαθὸν ἄνδρα, δι' ὃν πᾶσα σοφία. Idem restituta eius statua illi supplicat, vt denique propitius iterum esse velit Graecis, pluresque viros sapientes ipsis impertiat. Ναὶ Παλάμηδες, δι' ὃν λόγοι, δι' ὃν Μοῦσαι, δι' ὃν ἐγώ [a].

Palam. num litteras graec. inuenerit. II. Secundum Stesichori multorumque aliorum veterum testimonium [b] Palamedes literas Graecas reperit. Ita et Dio Chrysost. XIII. p. 225 [c]. *Quae res si forte sit dubia, tamen certum est,* ϑ, φ, χ, *ab hoc inuentas cum aspiratione,* si credimus Seruio ad Aeneid. 2. [v. 86.] Sed et hasce tres alii non ad Palamedem, sed Cadmum [d] Phoe-

a) *Eudocia* ter fecit Palamedis mentionem. Primum narrat illa pag. 321. sq. illius historiam caussamque interitus et vindictam, quam illius pater, Nauplius, sumserat: pag. 356. prodit ex Suida alioue eius inuenta; sed deest istud supplementum a Fabricio iam commemoratum, et de Palamede dicitur, ἔσχε εὐφυῶς πρός τε φιλοσοφίαν καὶ ποιητικήν. pag. 398 incipit Eudocia Troiae fata persequi, et pag. 400 repetit iisdem verbis caussam interitus, et quae consequuta sunt, Palamedem vero scribit ducum τὸν σοφώτατον fuisse. Laudatur a *Luciano* in Calumn. non temere credendis c. 28. tom. III. p. 158. Reitz. vbi vid. interpr. *Harl.*

b) adde *Plutarch.* Sympos. IX. quaest. 2. Fabulas, *Palamedes*, scripserunt Sophocles atque Euripides, ex cuius Palamede locum seruauit Stobaeus p. 469. Euripides vero nihil aliud adfirmauit, quam quod Palamedes litteris ordinatis faciliorem vtendi scribendique rationem commonstrauerit, vt *Hemsterhus.* praeclare docuit, locum emendauit, et de repertis, vel potius inuectis in Graeciam litteris ac de Palamede egregie fuseque differit ad *Luciani* iudicium vocalium c. V. p. 88. tom. I. *Harl.*

c) Graeca Chronici Euseb. p. 33. Irenaei p. 78. ed. Massueti, Eusebii X. 5. Praepar. Euang. Bocharti Hieroz. tom. II. pag. 74. sq.

d) Sub antiqui cuiusdam *Cadmi* nomine libri olim ferebantur, quos in Epitomen redegit Bion Proconnesius, Pherecydis Syrii aequalis. ὁ Προκοννήσιος Βίων, ὃς καὶ τὰ Κάδμου τοῦ παλαιοῦ μετέγραψεν κεφαλαιούμενος. Clemens 6. Strom. p. 629. At Dionysius Halic. de Thucydidis idiom. ad Tuberon. p. 146. testatur scripta, quae sub Cadmi Milesii nomine tum ferebantur, non fuisse habita ab omnibus fide digna. De *Cadmo* literarum, lapicidinae et Metallorum repertore Eusebius X. 26. praeparat. Laertius VII. 30. Κάδμος ἀφ' οὗ γραπτὰν Ἑλλὰς ἔχει σελίδα. Syriano pag. 17. ad Hermogenem memoratur ἡ κατὰ Κάδμον καὶ Δαναὸν Γραμματική, quae tantum XVI. utebatur litteris. Ei opponitur apud Suidam in Ἀττικισμός Grammatica XXIV. litterarum, quae Plutarcho in Aristide p. 319. vocatur ἡ μετ' Εὐκλείδην Γραμματική, quae post Euclidem Archontem in vsu esse coepit. Chronicon Paschale ad Olymp. XCVI. 4. p. 167. Ἀθηναῖοι ἤρξαντο στοιχείοις κδ' χρῆσθαι, πρότερον ις' χρώμενοι. Sex porro Cad-

Cadmos refert Annii Viterbiensis pseudo Xenophon in libello de aequiuocis, quorum primus Phoenicius iste, postremus *Cadmus Milesius*, qui prosam orationem condere primus instituit teste Plinio Lib. V. c. 29. et Solino c. 40. Idem tamen Plinius Lib. VII. c. 56. *Prosam*, inquit, *orationem condere Pherecydes Syrius instituit, Cyri Regis aetate. Historiam Cadmus Milesius.* De Pherecyde est etiam apud Apuleium 2. Florid. et Isidorum Lib. I. Orig. cap. 37. De Hecataeo Suidas in συγγράφω. Ἑκαταῖος πρῶτος ἱστορίαν πεζῶς ἐξήνεγκεν, τὰ γὰρ Ἀκουσιλάου νοθεύεται. Strabo Lib. I. p. 18. ait primos omnium poetas scribendo approbationem meruisse, deinde Cadmum, Pherecydem, Hecataeum metri numeros soluisse, reliqua poeticae dictionis seruasse. *Fabric.* Nolo hic repetere, quae de *Cadmo*, Phoenicia oriundo, cum veteres tum recentiores partim vere, partim fabulose narrarunt. *Eudocia* pag. 248. iam veteres quosdam excitat scriptores. *Monboddo* von dem Vrsprung vnd Fortgang der Sprache, secundum versionem E. A. Schmid, part. I. cap. 12. pag. 413. sq. sibi persuadet, Pelasgos linguam accepisse ab Aegyptiis, et Graeciae intulisse, linguam Dorum fuisse dialectum Aegyptiacae, et Athenienses coloniam Saitarum etc. et part. II. lib. II. c. 3. pag. 165. sq. contendit, litteras a Pelasgis primum ex Aegypto Graeciae, dein a Cadmo, figura aliquatenus mutata, esse illatas. Sic quoque d'Hancarville: Recherches sur l'origine, l'esprit et les progrès des Arts de la Grèce, l. 2. c. 2. censet Pelasgos ante Cadmum vsos esse litteris, e Bactriana repetitis. Cf. Denina Gesch. von Griechenl. T. I. p. 156. sq. *Bouhier* in diss. de priscis Graecorum et Lat. litteris, ad calcem Palaeo gr. Montfaucon. ortum litterarum gr. non adserit Cadmo, sed Pelasgis, ab illo tamen graecum alphabetum tribus litteris Z. Θ. et Ξ esse auctum demonstratum it pag. 567. sqq. Iam p. 555. sqq Pelasgos origine Phoenices fuisse putat, p. 558 inquirit, quomodo Linus, Orpheus ac Pronapides litteris Pelasgicis censeantur scripsisse. Sed tota dissertatio est legenda et Hemsterh. ad Lucian. I. p. 89. conferendus. Add. Reinoldii Historia gr. et latin. litter., Etonae 1752. 4. et Renaldotius in Comment. Academ. Paris. Inscript. T. II. pag. 246. sq. Atque *Io. Tzetzes* Chiliad. Histor. V. vers. 804 — 828. Chil. X. v. 441 — 474. et Chil. XII. v. 38 — 126. litterarum vsum apud Graecos Cadmo Phoenicio antiquiorem esse adseverat. Eius tamen nugas satis refutarunt *Scaliger* in Animaduersionibus ad Eusebii Chronicon et num. MDCXVII. vbi disserit de Cadmeis et Ionicis litteris, et *Bochartus* in Geogr. sacrae parte II. lib. I. cap. 20. pag. 489. 490. sq. qui, litteras in Graeciam haud aliunde, quam e Phoenicia adlatas fuisse, triplici argumento, a figura, nominibus et ordine litterarum hebraicarum, Phoeniciarum et Graecarum desumto, it conmonstratum. Idem *Bochartus* antiquissimum illud alphabetum, quod Cadmus in Graeciam transtulit, viginti duabus quidem litteris, aeque ae etiamnunc Phoenicium siue Samaritanum constitisse existimat, sed sedecim earum initio tantum in vsu fuisse, atque hinc memoriae proditum esse, sedecim duntaxat litteras a Cadmo Graecis traditas fuisse. Illius sententiae subscribit *Petr. Lambecius* in Prodr. hist. lit. lib. II. cap. 2. pag. 160. qui praeterea sentit, litteras illas fuisse Cadmo antiquiores, et ab Hebraeis, Phoenicibus; ab his, Graecis traditas, haud exigua tamen pedetentim formarum facta mutatione. De litteris Pelasgicis earumque primordiis ante Cadmi in Graeciam transitum v. *Diodor. Sic.* III. 66. ibique Wesseling. tom. I. p. 236. 237. adde *Banier* Erläuterung der Götterlehre, ex interpret. germ. IV. vol. p. 285. Contra *Iosephus* lib. I. contra Apionem pag. 1034. litterarum apud Graecos vsum Cadmo longe recentiorem esse statuit, quia nulla bello Troiano antiquior inscriptio in templis ac publicis anathematibus vnquam fuisset inuenta, antiquissimus praeterea omnium graecorum scriptorum sit Homerus, qui ne sua quidem poemata consignarit litteris. Enimuero vt posterius est minus probabile, (de qua re infra cap. de Homero commodior erit disserendi locus): ita prius etiam satis refutatum est a viris doctis, tribus vetustissimis inscriptionibus, ab *Herodoto* libr. V. cap. 59, 60, 61. adlatis et ab interitu seruatis (conf. supra p. 4. Not.) Herodotus ait, se ipsum vidisse apud Thebas Boeotias in Ismenii Apollinis templo litteras Cadmeas in tripodibus quibusdam incisas, magna ex parte consimiles Ionicis. Illarum primum epigramma pertinet ad aetatem Laii, qui fuit pronepos Cadmi, et huius est sententiae:

Ἀμφιτρύων μ᾽ ἀνέθηκεν, ἐὼν ἀπὸ Τηλεβοάων

Obtulit Amphitryon me GENTIS *Teleboarum.*

Facile patet, Herodotum iis litteris, quae sua aetate vsitatae fuerant, scripsisse vocabula. Quod autem Amphitryon fuerit Thebanus, non, gentis Teleboarum; isque parta de Telebois victoria, Thebas redux, ibi tripodem consecrauit, Valckenaer, Wesselingius, quorum doctas notas, etiam de Cadmearum litterarum antiquitate consules, aliique varie emendarunt aut tentarunt locum. ἐὼν ante Berglerum et Wesselingium iam emen-

emendauerat *Marianus Valguarnera* in Discorso dell' origine ed antichità di Palermo, e de' primi abitatori della Sicilia e dell' Italia. Palerm. 1614. in 4. pag. 152. Mihi vero placet correctio *Thomae Perellii* in Nuovi Miscellanei Lucchesi, Lucca 1775, tom. I. pag. 52 — *μ' ἀνέθηκε, νέον* (*redux*) *ἀπὸ τηλ.* Huius vero emendationis notitiam debeo cel. *Villoison.* in Anecdot. gr. tom. II. p. 129 not. Atque si mente concipimus, quomodo antiquissimis Cadmeis depicta fuerit litteris inscriptio, atque *Bouhier* in Epist. ad Maffeium, (in huius Galliae antiquitatibus quibusdam selectis etc. Veronae 1734.) pag. 186. 187. ostendit, ad comprobandam hanc emendationem eo facilius impellimur atque ducimur. Cadmum, vt ad hunc reuertamur, et quem Bacchi aut potius Osiridos religiose colendi auctorem in Graecia fuisse narrant, (v. *Diodor. Sic.* I. cap. 23. pag. 26. sq. Wessel. *Marsham* Can. Chron. Saec. IX. p. 124. *Buddaei* Hist. V. Test. per. II. sect. 2. pag. 997. etc.) cum Phoenicibus, Graecis antea illiteratis Phoenicias tradidisse litteras nominaque litterarum, quae ad nostram vsque aetatem, nullo paene admisso discrimine, perseuerant, *Montfaucon* in Palaeographia gr. lib. II. cap. I. testimonio Herodoti potissimum nixus adfirmat probatque, eosque reiicit, qui Cecropi aut Lino aduectarum litterarum gloriam adscribant; idem exhibet schema omnium priscae formae characterum. v. quoque *Spanhem.* de Pr. et V. Numism. vol. I. pag. 83. sq. At qui de inuentoribus litterarum mox memorandis scripserunt, de hac quoque lite et Cadmo disputarunt. Ille aeris praeterea conflandi artificium in Thracia primum, (v. *Plin.* H. N. VII. 56.) dein apud Thebas inuenisse dicitur. v. *Hygin.* fab. 247. ibique Munker ac Staueer. Cadmum Aegyptium fuisse, statuerunt Diodor. Sic. I. c. 23. p. 27. Wessel. *Seldenus* de diis Syris cap. 4. et, qui eum sequitur *Marsham* Chron. saec. IX. Aegyptiis saepe nimis fauens, cuius tamen vestigia premit Monboddo. conf. Schol. ad Pindar. apud Caluisium ad a. m. 2509. Sed opinionem illam antiquam fuisse, ex eo quoque patet, quod *Pausan.* Boeot. c. 12. illam iam refellit, et *Phoenicem* Cadmum in Thebanorum fines venisse, ex ara quadam Mineruae eum simulacro, quod a Cadmo dedicatum perhibent, et ipso huius Mineruae nomine ostendit. Hanc Cadmi patriam designat quoque Herodotus l. m. atque in Pausaniae sententiam eunt *Simson* in Chron. cathol. ad a. m. 2555 ante Chr. n. 1448. Iosuae VIII. (quo anno Cadmus in Graeciam illi videtur venisse,) atque *Wesseling.* in nota ad illum: quos consules. Tamen vtramque de eius patria sententiam atque narrationem iam alii conciliare statuerunt; adde quoque *Simson.* ad a. m. 2550 de Cadmo cum classe in insulam Callisten delato, et ad a. m. 2590 de Cadmo Thebanum regnum relinquente et ad Illyrios migrante. Ad a. m. 2500 — 2549 circ. Cadmi aetatem refert *Lambec.* Prodr. p. 156. vbi alios quoque chronologos adducit et in tabula chronologica ad hos annos. (Vphagen) in Parergis historicis, Dantisci 1782. 4. pag. 205. Cadmi aduentum in Boeotia et Thebas ab illo conditas collocat in a. m. 2859 ante Ch. n. 1520. *Stephano Morino* pag. 50. diss. Cadmus non tam viri nomen videtur, quam populi inter Cananaeos celebris. adde *Banier* Explicat. hist. des Fables P. II. p. 31.

Hunc Cadmum, Agenoris filium, confundit Suidas cum Cadmo Milesio, vt iam notatum est a viris doctis. v. Menagium ad Diogen. Laert. lib. VII. segm. XXX. p. 277. Eumdem errorem errauit *Diomedes περὶ στοιχείων*, in cod. 489. D. Marci, in *Villoison.* Anecd. gr. II. p. 187. *Suidas et Eudocia* pag. 267. duo Cadmos alios Milesios historicos, eorumque scripta memorant: quorum prior fuisse dicitur Pandionis filius, Orpheo paullo iunior; posterior, Archelai filius, iunior historicus. Paullo tamen differt Eudocia in posteriore. Suidas scripsit *τινὲς δὲ Λυκῖον Κάδμον ἀναγράφουσι.* Eudocia vero *τινὲς δὲ καὶ Λυκῖον καὶ Κάδμον ἀναγράφουσι.* — *Cadmum Milesium*, Historiographum, claruisse circ. a. m. 3485 ante C. N. 518. Olymp. 65. V. C. 234 ex *Iosepho* lib. I. init. contra Apionem Simson. colligit: nam Iosephus ait, Cadmum Milesium et Acusilaum Argiuum paullulum praecessisse Persarum contra Graecos expeditionem: adde *Kühn* ad Aeliani H. V. libr. XI. cap. 2.

De *Callistrato*, Samio, belli Peloponnesiaci temporibus, qui auctor fertur alphabeti viginti quatuor litterarum, vide *Cl. Salmas.* ad consecrat. templi in agro Herodis pag. 636. sq. in Poleni Supplem. vtriusque thes. Antiqq. vol. II. *Spanhem.* de Pr. et Vsu Numism. tom. I. pag. 85. sqq. praecipue locum ex scholiis cod. Vossiani, nunc Leidensis, ad Il. H. v. 183. vbi vero mendose scriptum est *οὐχ οἱ αὐτοὶ γὰρ ἦσαν περὶ Πάριν τοῦ ἵππου χαρακτῆρες*, quid enim *Paridi* sit cum litteris, recte se ignorare fatetur *Maffeius* artis criticae lapidariae libr. III. cap. I. pag. 67. ed. Donati. Verum cel. *Villoison* in Anecdot. graec. vol II. pag. 121. 122. not. ex Homerico codice Marciano

455

Phoenicium, Lini, (vt tradit Zenobius IV. 45. prouerb.) aequalem atque interfectorem referunt, ceu patet e Tzetza Chil. 5. hist. 28. Chil. 12. hist. 398. et Theodosio Alexandrino in Scholiis ineditis ad Dionysium Thracem. Suidas inuentas a Palamede e) tradit litteras ζ, π, φ, χ. Confer, quae de literarum Graecarum inuentoribus notarunt Apostolius XVII. 25. et XX. 29. prouerb. Iosephus Scaliger ad Eusebium n. MDCXVII. Meursius ad Hesychium illustrem p. 179. sequ. Lipsius [et Ernesti] ad Tacitum XI. 14. Annal. Salmasius ad inscriptionem Herodis Attici p. 230. sq. [rec. in Poleni Supplem. vtriusque thesauri Antiq. vol. II. col. 609. sqq. inprimis col. 4. sqq. *Harl.*] Sam. Petitus Lib. II. Obseruatt. c. 1. Ezechiel Spanhemius de vsu numismatum diss. 2. [f] [tom. I. p. 85. sqq. ed. Londin.] Olaus Rudbeckius part. I. Atlanticae c. 38. Io. Christoph. Artopoeus de origine litterarum; Frid. Sylburg in Alphab. graeco Francof. 1591. 8. Eusebius Renaudot. tom. III. Memor. acad. Inscript. pag. 305. sq. Erasmus Paul. Vinding. in diss. de inuentoribus litterarum, Hafniae 1660. 4. Bochartus Lib. I. Chanaan c. 20. Thom. Münkerus ad Hyginum fab. 277. et Iohannes Marshamus Canonis Chron. p. 123 sq. vbi speciatim de Cadmo [Agenoris F.] Phoenicio, a quo literas φοινικικὰ σήματα-

453 in quo eadem verba occurrunt, refert παρὰ πᾶσι τοῖς Ἕλλησι χωρ.

De *Hecataeo*, Hegesandri filio, Milesio, historiographo, (qui diuersus est ab Hecataeo, Abderita, philosopho, critico et grammatico,) v. *Suidas* h. v. et *Eudocia* pag. 163. atque *Vossius* de histor. graecis lib. I. cap. 10. Vixit temporibus Darii, qui post Cambysen regnauit. Suidas praeterea annum illius aetatis adsignat Olymp. LXV. *Wesselingio* tamen ad Simson. Chron. cath. ad a. m. 3485 ante C. N. 518. V. C. 234. videtur circa Olymp. LXIX. et sequentem maxime floruisse ob ea, quae Herodotus lib. V. cap. 36. refert. Herodotus multum illi debere fertur. In Suida tamen atque Eudocia male legitur: τὰ γὰρ Ἀγησιλάου νοθεύεται. At *Vossius* de hist. gr. lib. I. c. 2. iam correxit Ἀκουσιλάου, quem sequutus videtur noster Fabricius. De *Hecataeo* v. *Sevin* in Memoir. de l'Acad. Par. des I. et B. L. vol. VI. pag. 472. sqq. Denique *Epicharmo* Siculo inuentionem litterarum π et ψ *Hyginus* fab. 277. adserit: *Cedrenus* vero in diss. *Goensii* de Simonide p. 86. Ζ. Ξ. Ψ. Idem narrat *Diomedes* in cod. D. Marci Ven. apud *Villoison* in Anecd. gr. t. II. p. 187. vbi a p. 186. de inuentoribus litterarum varia recensentur iudicia. *Harl.*

e) Nugae forsan grammaticorum esse videbuntur, quae de inuentoribus huius illiusque litterae in vtramque partem disputantur. Enimuero illa quaestio, quoniam ad historiam ingenii humani et doctrinarum pertinet, in primis quia veritas aut falsitas aut aetas monumenti cuiusdam vnice aut probabiliter cognosci potest atque demonstrari ex illa inquisitione inuentaeque litterae aetate, haud omnino inutilis est, neque a viris doctis temere agitata, quamquam in hac controuersia semper non animaduersum est, fieri interdum potuisse, vt in monumentis publicis antiqua orthographia et prisca scribendi ratio diutius sit seruata, etiamsi a Palamede aut Simonide nouae litterae fuissent inuentae, et ab hominibus doctis vulgoque receptae et adhibitae. Num igitur certa aetas monumenti cuiusdam vetusti solummodo ex vsu aut absentia litterae huius vel illius adcurate possit definiri, nescio: lubenter tamen peritorum iudicio subiiciam hanc dubitatiunculam. Quidquid est, eruditiss. *Rykl. Mich. van Goens*, quum adhuc in vniuersitate Lugdunensi Bat. litteras profiteretur, in docta dissert. *de Simonide Ceo, poeta et philosopho*, quam socio sumto *Petro Gerardo Duker*, Traiecti ad Rhenum 1768. defendit, in capitis quarti sectione prima de litteris Alphabeto additis agit diligenter. Primum dissentit ab iis, qui Palamedi XI, XVI vel XVII litteras tribuunt, vt *Hygin.* fab. 277. *Tacit.* Annal. II. cap. 14. *Io. Tzetzes* Chiliade S. hist. c. 28. Schol. *Eurip.* Orest. v. 432. Tum persequitur dissidia veterum in definitione litterarum, quae Palamedi aut Simonidi debentur. *Plinius* e. g. H. N. lib. VII. cap. 56. Cadmeis sedecim numero litteris Palamedem Troiano bello adiecisse, prodit, quatuor hac figura Θ. Ξ. Φ. Χ, totidem post eum Simonidem Melicum Ζ. Η. Ψ. Ω. Cum aliis Schol. Greg. Nazianz. ad Stel. I. p. 66. Ξ tribuit Palamedi; alii aliter narrant. *Goens* s. *Ducker* τῶν Ζ et Ξ Η et Ω inuentarum gloriam vindicat p. 79. sq. Simonidi; Palamedi vero

σήματα Κάδμυ vocat Timon apud Sextum Empiricum aduersus Grammaticos c. 2. f). Confer Diodorum Sic. V. p. 227. c. et 235. c. Anthologiam Epigr. p. 279. edit. Wechel. Syncellum p. 102. Plutarchum Lib. IX. Symposiacon c. 2. Epiphanium haeres. XXXIV. 11. Leo quoque Allatius parauit tractatum de origine Graecarum literarum, in quo earum antiquitatem et vsum et, vt immutatae fuerunt, post Scaligerum ad Euseb. p. 110 sq. aliosque viros doctos explicauerat, vt ipse testatur libro de patria Homeri p. 88. Sed ille Allatii liber quod sciam, lucem non adspexit, neque Isaaci Vossii dissertatio de literis et vera pronuntiatione linguae Graecae quam promisit ad Melae l. I. c. 12. g).

III. Prae-

vero litteras Θ. Φ. Χ. Ψ et iudicia suspicionesque Salmasii, Spanhemii, Bouhier, etc. sub examen vocat. Ξ tamen non exstat in marmore Nointeliano post Ol. LXXX, ergo post Simonidis aetatem, posito, quod, notante iam Goensio p. 54. not. Se. Masseius descripsit in Antiq. Galliae selectis, meamque paullo ante motam dubitationem confirmat: quamquam non sim nescius, Palamedis litteras et Simonidis neglectas per aliquod temporis intervallum fuisse, donec publica auctoritate et communi consensu a Graecis reciperentur, docente *Goensio* pag. 91. etc. Pag. 56. sq. refutat is Winkelmannum, qui in Histor. artis antiquar. tom. I. pag. 219. ed. German. Χ a Simonide inuentum adfirmat, quum illa littera sit longe vetustior et saltem Palamedis inuentum. At Scaliger, Salmasius, Vossius de arte Grammat. lib. I. 15. Spanhem. Bouhier, Montfaucon alii sunt adeundi, qui pistrino huic operam addicere velint. *Harl.*

f) Γράμματα, quod essent a Phoenicibus illata, esse vocata φοινικήϊα, ait quoque *Herodotus* V. 58. vbi vide Wessel. et Valck. et a priore laudatos *Clement. Alex.* Strom. I. p. 362. atque auctores Hist. nou. Diplom. tom. I. pag. 587. *Harl.*

g) Omnes, qui vel separatim vel ὡς ἐν παρόδῳ quasi de origine graecae linguae et inuentoribus formaque antiquissima aut mutatione litterarum gr. scripserunt, et in diuersa abierunt, aut somniarunt, enumerare, nedum percensere eorumque opiniones argumentaque curatius explicare, res foret infinita, et mihi non minus quam multis lectoribus perquam molesta. Atque ego in introductione in Histor. linguae Graecae §. IV. Prolegomen. pag. VIII. sqq. et in Introductione in Notitiam litteraturae rom. tom. I. Proleg. §. II. sqq p. 104. sqq. iam multorum eorumque praecipuorum hominum doct. opiniones sententiasque partim strictius, partim vberius exposui. Quapropter iis, quos in vtroque opere iam recensui, hic praetermissis, aliquot viros doctos a me aut Fabricio non commemoratos nominare potius, quam illorum sententias excutere aut copiosius enarrare mihi licebit. Cl. *Salmasius* lib. de Hellenist. part. II. p. 267. sqq. *Triller* in Anmerkungen über Hug. Grotii Leidenden Christus pag. 240. sqq. *Bouhier* in Dissert. sur Herodote cap. 10. *Henr. Benzelius*, academiae Lundensis quondam Procancellarius, in tentamine philologico de scriptura ante Mosen. Lund. 1730, recuso, in illius Syntagmate dissertationum, in Academia Lundensi habitarum — cum praefatione Io. Erhardi Kappii, Prof. Lipsici, Francofurti et Lipsiae 1745. 4. pag. 198. sqq. praecipue §. III. sqq. pag. 206. De antiquitate litterarum apud Plinium *Seuin* in Hist. acad. regiae Paris. Inscript. vol. III. pag. 143. et in Mem. eiusdem acad. vol. IV. pag. 380. sqq. *Anselmus*. In Hist. eiusd. acad. vol. XXXI. *Barthelemus* de lingua Aegyptiorum, Phoenicum et Graecorum etc. idem ibid. tom. XXIII. pag. 394 sqq. *Paciaudi* in Monumentis Peloponnesiacis Romae 1761. 4. passim, vt vol. I. pag. 33. sq. pag. 260. vol. II. pag. 97. p. 261 etc. *Mazochius* in Prodromo ad Heracleae Psephismata, diatr. III. cap. 2. *P. Paulus Maria Ogerius*, ordinis Carmelitarum, Sacrae theol. in Taurinensi coenobio Lector, in libello, Graeca et Latina lingua hebraizantes, seu de graecae et latinae cum hebraica affinitate, Venetiis 1764. 8. inprimis cap. X. qua ratione tot recensitae hebraeae voces ad Graecos atque Latinos peruenerint, et cap. XI. quomodo ad Graecos et Latinos peruenerint Hebraeorum litterae. In eadem haeresi atque opinionis errore alii iam versati sunt, e. gr. *Io. Baptista Passerius*, Pisaurensis, de hebraismo Aegyptiorum, in *Gorii* Symbolis litterariis, vol. IV. Florentiae 1749. 8. pag. 1. sqq. vbi capite III. defenditur hebraismus Aegyptiorum, ex quo tota graeca lingua hebraicis vocibus abundauerit; idque longa graecorum nominum enumeratione demonstratur: cap. IV. hebraismus Graecorum deriuatur ab illorum primaria origine, quum totus adhuc oriens fere hebraice loqueretur, quod ostendere putat nomina propria locorum

rum atque heroum, quae hebraismum sonent: cap. V. potissimum a coloniis Aegyptiorum in Graeciam deriuatis: cap. VI. insuper a studiis, artibus et religionibus, quae ex Aegypto traducta sint in Graeciam, ostenditur; cap. VII. Spartiatas Hebraeorum consanguineos habet, (quae quidem res est dubia, et summorum virorum ingenia exercuit: sed nec *Paul. Ernesti Iablonsky*, in Cogitation. de Lacedaemoniorum cum Iudaeis cognatione, in Symbolis literariis etc. tom. I. part. II. Bremae 1745. 8. pag. 241. sqq. nec cel. *Io. Dan. Michaelis* in Comm. in Maccab. Spartanos s. Lacedaemonios foedus iniisse cum Hebraeis crediderunt, et in alia omnia transierunt:) et cap. VIII. nomina graecarum litterarum hebraismum redolere sibi persuadet. Quae probabilia, quae falsa sint in docta hac commentatione, non lubet, nec est loci ac temporis, curatius inquirere; nec eorum vberius exponere atque examinare indicia argumentaque, qui incunabula linguae graecae inter Scythas, aut Celtas, aut Moesogothos aliosque populos septentrionis inuenisse sibi visi sunt, aut instituerunt comparationem: atque in Introduct. in Hist. L. Gr. prolegg. pag. VIII. sqq. et quosdam illius opinionis auctores atque patronos laudaui, et meam declaraui sententiam. Hic igitur quaedam addere tantum liceat. *Monboddo* in libro saepius supra excitato de lingua graeca et latina, earumque coniunctione cum Teutonica, de Celtica lingua etc. more suo h. e. acute quidem, at speciosius ingenio abutens, differit. — *Pelloutier* in Histoire des Celtes tom. I. lib. I. cap. 9. p. 80 sq. in primis lib. II. cap. 10. pag. 385. sqq. Celtarum amore nimis, credo, abreptus, at docte atque ingeniose inuestigat vtriusque et Celticae linguae originem atque similitudinem. *Io. Gottl. Guil. Dunkel* linguam graecam ex Celtica ortam putat acriterque propugnat sententiam, in Commentar. societatis Duisburgensis germanicis, Duisburg. part. I. pag. 243. sqq. Neque nego, in multis vocabulis atque populari dicendi ratione magnam esse similitudinem linguae graecae ingenio exemploque summorum poetarum, oratorum atque historicorum nondum exculte atque ornatae vsuque mutatae, cum prisca lingua teutonica, linguae celticae filia: nec tamen adfirmare ausim, linguam graecam vnice ortam esse ex lingua celtica. Idem tamen *Dunkel.* pluribus exemplis, quorum quidem plurima seu multa, vt in omni etymologiae studio pertinaci et fere immoderato fieri solet, mihi videntur contorta, sententiam suam vberius probare firmiusque stabilire studuit in *Specimine lexici graeco-celtici harmonici*, quo graecae et germanicae linguae simulque matris scythicae vel celticae eiusque filiarum, tum et plurimarum aliarum linguarum conuenientia ostenditur ad ductum vocabulorum graecorum littera B ab initio vsque Βαζω, in symbolis literariis Bremensibus tom. II. part. III. pag. 489-542. — Finicam linguam cum graeca comparat *Nils Idmann* in: Recherches sur l' ancien peuple Finois d' après les rapports de la langue Finoise avec la langue Grecque, par MS. *Genet* le fils, Secretair interpréte de Monsieur etc. Argentorati 1778. 8. Ille ostendere studet magnam Finicae et Graecae ling. conuenientiam in pronuntiatione, accentibus, forma et flexione vocabulorum, ipsisque vocabulis, quorum copiam adfert, eodem porro illorum significatu, similitudine nominum, quibus dii insigniebantur, et festorum aliorumque quorumdam nominum propriorum: ex quibus colligit, vtrumque populum aut eadem, aut vicina loca incoluisse, vnde lingua illorum ritusque tam sacri quam profani miscere se potuerint. Sed vasa vt colligam, temporis ratio suadet. — Ad historiam linguae graecae pertinet quoque quaestio critices studioso inprimis vtilis et necessaria de prima aut prisca litterarum forma earumque per singulas aetates mutatione aut diuersitate tam in lapidibus nummisque, quam in codicibus scriptis. Nec virorum doctorum opera studiumque defuit difficili molestoque huic disciplinae generi. Praecipuam vero laudem meretur D. *Bernhard de Montfaucon* in immortali opere: *Palaeographia graeca*, siue de ortu et progressu literarum graecarum et de variis omnium saeculorum scriptionis graecae generibus, itemque de Abbreuiationibus et de Notis variarum artium ac disciplinarum: additis figuris et schematibus ad fidem manuscriptorum codicum. Parisiis 1708 fol. Quod praeclarum opus quia rarescere incipit, prae aliis dignum est, quod recudatur curis secundis expolitum auctumque, aut in epitomen redigatur. Factum id quidem est Romae, et ego laudo; nec tamen desiderio reique ipsi satisfactum et multa deesse videntur. Inscriptio autem libri, in nostris oris haud frequentis haec est: *Epitome graecae palaeographiae et de recta graeci sermonis pronunciatione dissertatio auctore R. P. D. Gregorio Placentinio*, Hieromonacho Cryptoferratensi ordinis S. Basilii Magni. Romae 1735. 4. In praefatione ex Dominici Calabresi Fuschinii Epistola ad Saluatorem Vintimiglia celeberrimae Sigaeae inscriptionis typum, non dimidiatum, vt in prima edit. Edm. Chishullius dederat, sed vt in altera,

tera, autographo congruentem repraesentauit. Post Montfauconii tamen messem largam viri docti in hisce litteris habitantes inuenerunt spicilegium satis copiosum. Vt eos omittam, qui inscriptiones Palmyrenas et Palmyrenum alphabetum interpretaturi, de antiquissimis litteris earumque forma disputarunt, vt Edward. Bernardus, Thomas Smith, Abraham. Sellerus, (in The Antiquities of Palmyra etc. Londini 1696. 8. coll. Actorum Erudit. Lipsiensium Supplementis, tom. III. 1702. p. 59. sqq.) aliique, (v. Hist. regiae acad. Paris. Inscript. vol. I. p. 232. vers. theotiscae,) inprimis *Iac. Rhenferdius* in Periculo Palmyreno, Franequerae 1704 et in Periculo Phoenicio, siue litteraturae Phoeniciae — specimine, ibid. 1705, atque Abbas *Barthelemy* in Reflexions sur l'Alphabet et sur la Langue, dont on se servoit autrefois à Palmyre. Paris 1754. 4. (coll. Das Neueste aus der anmuthigen Gelehrsamkeit. mens. Nou. 1755. pag. 1. sqq. et mens. Dec. pag. 904. sqq.), quocum non conuenit super interpretatione *Ioan. Swinton* in Inscriptionibus Citieis, siue in binas inscriptiones Phoenicias inter rudera Citii nuper repertas, coniecturis etc. Oxon. 1750. 4. (v. Acta Erudit. Lips. mens. Augusto, 1755. pag. 468. sqq. in quibus etiam mens. Iunio 1756. pag. 300. etc. reperitur censura libri: The Ruins of Palmyra otherwise Tedmor in the Desart, Londin. 1753. et *Denis* in Einleitung in die Bucherkunde tom. I. pag. 32.) virorum aliquot doctorum, qui formas graecarum litterarum diuersas monstrarunt aut exposuerunt, labores indicabo. Paciaudi Monumenta Peloponnesiaca paullo ante iam laudaui. *Io. Reinoldius* in Historia graecarum et latinarum litterarum, Eton. 1752. 4. Illustrissimus *Gabriel Lancillot Castell. Princeps de Torremuzza* multum praestitit in hoc genere: praesertim, vt reliquos illius libros a *Villoisono* Anecd. gr. tom. II. pag. 147. sq. not. celebratos omittam, huc pertinent praeclara Principis illius doctissimi Opera: *Le Antiche Iscrizioni di Palermo raccolte e spiegate*, Palerm. 1762. fol. Eiusdem Siciliae et obiacentium insularum veterum Inscriptionum noua collectio, Prolegomenis et notis illustrata. Panormi 1769. fol. — iterum cum emendationibus et auctariis euulgata Panorm. 1784 fol. In Prolegomenis agit 1) de graecis Siculorum dialectis: 2) de *graeca Siculorum Palaeographia* per omnes alphabeti litteras. 3) de litterarum nexibus in Siculis monumentis inspectis, obiter de eorum vsu et vetustate. 4) de veterum Siculorum Epochis chronologicis, deque eorum anni et mensium ratione. Cel. *D' Ansse de Villoison* in Anecdotis graecis tom. II. a pag. 119-171. copiose docteque persequitur varias litterarum graecarum formas atque immutationes aliasque quaestiones grammaticas, idemque multorum Gallorum Italorumque id genus scripta, sententias atque inscriptionum nummorumque explicationes passim commemorat, quae omnia repetere nolo; vide quoque illius indicem voce. *Accentus, Alphabetum, E. G. H. etc. Inscriptio, Palaeographia* etc. et promittit pag. 171. Palaeographiam graecam criticam. — Nouissimum, mihi notum opus est, *Origin and Progress of writing, as well hieroglyphical as elementary, illustrated by engravings taken from marbles, manuscripts and charters, ancient and modern: also some account of the orig. and progress of printing. — By Th. Astle, Esq. F. R. S. F. S. A. and Keeper of the Records in the Tower of London.* Londini 1784. m. 4. cum 31. tabulis aeri incisis, in quibus exhibentur specimina litterarum et antiquioris aeui et recentioris. In prima tabula sunt antiquissima alphabeta, 1) ea, quae a dextra sinistram versus scripta sunt, vt Phoenicum, Hebraeorum, Etruscorum, graecum antiquissimum; 2) a sinistra versus dextram, vt graecum temporibus sequentibus, latinum, romanum, teutonicum, gothicum, copticum etc. In secunda tabula sunt XII. specimina antiquissimorum ductuum scr. graecorum ab antiquissimo Bustrophedon vsque ad saeculum VI. de antiquis lapidibus et mstis codd. sumta. Plura graec. et romanorum ductuum et scripturae specimina sunt in tab. 3-11. illustrata et inter se comparata. conf. nouas Lipsienses ephem. litter. 1785. plag. 17. pag. 257. sqq. — In graeca D. Marci Bibliotheca codd. manuscriptorum, Venetiis 1740. fol. post praefationem pag. I-XX excusa sunt typis specimina characterum graecorum a saeculo X ad XV. In nouo corpore diplomatico Benedictinorum aliisque libris passim occurrunt specimina scripturae graecae in codicibus aut lapidibus aut nummis diuersorum saeculorum expressae, quorum singulorum operum libellorumque enumeratio ab instituti nostri ratione aliena esse videtur. Infra cap. XXVII. h. libri iterum de antiquo scribendi more quaedam addere debemus. *Harl.*

III.

Palamedis tabula. III. Praeterea Palamedes *tabulam* inuenisse dicitur *ad comprimendas*, vt Seruius ait, *otiosi seditiones exercitus*, quod de calculorum lusu adhibitis tesseris per fritillum iactis de victoria certantium accipiendum; nam et Suidas [h]) Palamedi tribuit ψήφων τε καὶ πεσσῶν καὶ κύβων inuentionem, et tabulam illam late describit in Τάβλα, de qua videbit lector, vbi lubebit, Epigramma Latinum vetus, quod edidit *Salmasius* ad Vopisci Proculum [cap. 13.], tum Graecum illustratum a *Bullialdo* ad Theonem p. 196. Isaaci Porphyrogeniti characteres Graecorum et Romanorum et Cedrenum in eumque Xylandri et Goari notas, Eustathium ad Iliad. β. p. 172. Iohannemque Malalam p. 129 sq. Chronographiae. [Etymol. M. in πέσσοι, Nonni Histor. 60. ad Gregor. Nazianz.] Hinc ansam sumsit *Daniel Souterius* libros tres, quos de tabula lusoria, alea et variis ludis veterum edidit, inscribendi *Palamedem*. Vide et Meursii Graeciam ludibundam in πεττεία, qui Graecorum et Aegyptiorum ludum a Suida et aliis confundi obseruat, Thomam Hyde libro II. de ludis Orientalium p. 58. et 111 sqq. et Lib. I. p. 31. vbi contra Souterium negat, Schachiludium [i]) a Palamede inuentum fuisse. Docetur autem ex illa ipsa tabula, quam ab alea nostra longe diuersam fuisse res ipsa loquitur, Philosophiae operam dedisse, et rerum naturam isto in ludo adumbrasse Palamedes. Nam *tabula*, inquiunt, *iste terrestris mundus est, numerus duodenarius casuum siue loculorum in tabula*, *Zodiacus*, *psephobolum siue fritillum et septem granula in eo*, *sidera errantia quae gaudia et dolores hominibus distribuunt*, *turris denique*, *altitudo coeli ex quo mala et bona notis exhibentur* [k]).

Alia illius inuenta. IV. Numeros ponderumque rationem a Palamede inuentam tradit *Athanasius* lib. I. contra gentes p. 20. Γράμματα μὲν γὰρ ἐφεῦρον Φοίνικες — — — τῶν δὲ γραμμάτων τὴν σύνταξιν καὶ ἀριθμοὺς καὶ μέτρα καὶ σάθμια Παλαμήδης ἐφεῦρε. *Dio Chrysost.* XIII. p. 225. ἐπειδὴ δὲ τοὺς τε ἄλλους [?] ἐδίδαξε γράμματα, καὶ μετὰ τῶν γραμμάτων τοὺς φεύκτες ὅπως χρὴ ἀνέχειν, καὶ ἀριθμεῖν τὸ πλῆθος, ἐπεὶ πρότερον οὐκ ᾔδεισαν οὐδὲ καλῶς ἀριθμῆσαι τὸν ὄχλον etc. Astrologiae quoque peritum testatur Philostratus in Heroicis, [cap. X.] vbi inter alia refert, cum eclipseos solaris ratione explicata territos militum animos incredibili metu liberasse. Sophocles de Palamede:

Ἐφεῦρε δ' ἄστρων μέτρα καὶ περιστροφὰς
Τάξεις τε ταύτας οὐράνιά τε σήματα.

Idem Philostratus [Her. cap. X. pag. 708 Olear.] Medicinam et plurima alia illi tribuit reperta praeclarissima. Πρὸ γὰρ δὴ τοῦ Παλαμήδους ὧραι μὲν οὔπω ἦσαν ὅσαι, μηνῶν δὲ οὔπω κύκλος, ἐνιαυτὸς δὲ οὔπω. οὔπω ὄνομα ἦν τῷ χρόνῳ. οὐδὲ νομίσματα ἦν, σαθμὰ καὶ μέτρα, οὐδὲ ἀριθμοί. Σοφίας τε οὔπω ἔρως, ἐπεὶ μήποτ' ἦν γράμματα. Plura dixerant Sophocles et Euripides et fortassis Aeschylus in dramatibus, quibus nomen inscripserant Palamedem. Vide et Schol. Euripi-

h) Atqui ante hunc Philostratus in Heroic. cap. X. ait, Palamedem inuenisse πεττούς. *Harl.*

i) In Chronico Martini Poloni Lib. I. pag. 28. edit. Suffridi Petri vbi de temporibus Troianis agitur, *Ibi*, inquit, *primo inuenta fuerunt scacorum solatia: quidam tamen asserunt ea longe antea fuisse in Chaldaea inuenta.*

k) Multos, qui de ludo isto scripserunt, commemoratos leges in *Fabricii* Bibliographia antiquaria, cap. 22. pag. 980. sq. ed. III. in *Pitisci* Lexico v. *talus*, et a *Pitisco* ad Sueton. Aug. 71. *Harl.*

ripidis ad Oresten. v. 432. Nazianz. in Iulian. pag. 99. adde Gorgiae et Alcidamantis orationes, illius pro Palamede, huius contra eumdem. [In Reiskii Oratt. Gr. T. VIII. p. 102. ff. et 64. ff.]

Palamedes Eleat. V. Fuit praeterea alius *Palamedes Eleaticus*, quem Ὀνοματολόγον h. e. *Lexicographum* vocat *Athenaeus* Lib. IX. p. 397. *Quintilianus* Lib. III. c. I. [vbi v. Gesner. p. 117. et Pium in ex. Burman. tom. I. p. 213.]: *Et Hippias Eleus, et, quem Palamedem Plato appellat, Alcidamas Eleates. Laertius* IX, 25. in vita Zenonis Eleatae: Ὁ δ' αὐτὸς (Πλάτων) ἐν τῷ Σοφιςῇ (imo in Phaedro [p. 351.], vt notat Menagius) καὶ Ἐλεατικὸν Παλαμήδην αὐτὸν καλεῖ. Suidas inter eius scripta refert ὀνοματολόγον, et commentarium in Pindarum, cuius tamen in scholiis, ad illum poetam hodie exstantibus, nulla fit mentio: praeterea prodit, eum scripsisse de vocibus comicis et tragicis. *Fabricius.* [Commentarium (ὑπόμνημα) in Pindarum, et κωμικὴν ac τραγικὴν λέξιν memorat *Eudocia* p. 359. et κωμικὴν λέξιν signat quoque *Etymologus* v. Ἁρμάτειον μέλος pag. 145. qui eum vocat ἱςορικόν. Ab Athenaeo X. pag. 397. A. adnumeratur Dipnosophistis. conf. *Hemsterhus.* ad Aristophan. Plutum pag. 98. *Harl.*]

CAPVT XXIV

I. ***Pamphus Atheniensis, eiusque hymni.*** **II.** ***Paridis hymnus et encomium in Venerem.*** **III.** ***Phaenno eiusque oracula. Phaennis.*** **IV.** ***Phanothea, vtrum carmen Hexametrum inuenerit.***

Pamphus. I. PAMPHVS *) Lini aequalis, (Pausaniae Πάμφως, Philostrato [Heroic. II. c. 19. pag. 693. Olearii, cuius notam conf.] Παμφώ) Atheniensis, ante Homerum ἔπη et ὕμνους composuisse dicitur, quos Lycomedi cum hymnis Olenis et Orphei inter sacra Eleusinia decantarunt, a quorum daducho Pausanias illorum lectionem impetrasse se testatur in Boeoticis pag. 762. Vetustissimorum apud Athenienses hymnorum auctor appellatur ab eodem Pausania in Achaicis p. 577. et in Boeoticis pag. 767. qui post Olenem tamen scripsisse in iisdem Boeoticis docet p. 762. Idem in Atticis p. 92. et 94. hymnum eius in Cererem memorat, hymnum in Neptunum, in Achaicis p. 577. in Dianam (quam καλλίςην primus appellauit,) in Arcadicis p. 672. εἰς ἔρωτα in Boeoticis p. 762. Primum Charites celebrasse, neque tamen eorum definiuisse numerum, neque nomina apposuisse, ibid. p. 780. Lini funus, quem Οἰτόλινον dixit threno prosecutum p. 767. Denique Proserpinam [?] Cereris filiam a Dite cum luderet et narcissos legeret raptam decantasse p. 775. Pamphoi hymnum in Iouem, quem Homerus imitatus fuerit, memorat Philostratus in Heroicis, vbi de Protesilao agit [p. 693], binosque ex illo versus recitat, quos respici puto a Giraldo cum dialogo 2. de Poetis, de Pampho agens, *quaedam adhuc*, inquit, *huius carmina ipse legi.* Nam alia quidem antiquissimi illius poetae siue fragmenta siue integra carmina, vnde nactus fuerit vel vbi legerit, fateor me ignorare. Pamphi nomen in marmore Arundeliano supplendum quibusdam viris doctis videri, dixi supra in Eumolpo.

Paris. II. PARIS Troianus, Priami filius, *Alexander* deinde cognominatus, variisque artibus excultus λόγον ἐγκωμιαςικὸν in Venerem composuit, si credimus *Iohan-*

*) conf. *Gesneri* disp. de Hymnis veterum maxime Graecorum, Gottingae 1742 pag. 9. *Harl.*

Iohanni Malalae p. 115. Chronographiae, quo illam praetulit omnibus Deabus, Iunoni etiam ac Mineruae. Scripsit et hymnum in eiusdem laudes Veneris, quem a varietate et elegantia argumenti cestum appellauit. Hinc Iunoni ac Mineruae inuisus,

Belli causa Paris, patriae et funesta ruina,

vt canit Pseudo Pindarus in carmine de bello Troiano.

Phaenno. III. PHAENNO Epirotica, Vates perantiqua fuisse fertur et Sibyllae aequalis, Homero ipsi a nonnullis praeponitur. At si eadem est Φαεννὶς Regis Chaonum filia, cuius meminit Pausanias, iuniorem esse constat Homero multis saeculis. Ita enim Pausanias in Phocicis p. 828. Τῆς μὲν δὴ πυθέσθαι τὴν ἡλικίαν, καὶ ἐπιλέξασθαι ῥᾴδιον τοὺς χρησμούς. Ἀντιόχου γὰρ μετὰ τὸ ἁλῶναι Δημήτριον αὐτίκα ἐς τὴν ἀρχὴν καθισταμένου γέγονε Φαεννίς. Oraculum Phaennidis refert idem p. 833. Alia quaedam eiusdem *Phaennus* vide apud Tzetzem, Chil. VII. hist. 143. et Chil. IX. hist. 288. Meminit illius praeter Zosimum Libro II. [cap. 36. pag. 194.] (vbi pro Φαελλοῦς τῆς Ἠπειρώτιδος legendum Φαεννοῦς) idem Tzetzes, et Homero, Orpheo atque Sibyllae adiungit Chiliad. X. hist. 302 [b]). Etiam alteri Gratiarum Alcmanis versibus celebratarum, quas colebant Lacedaemonii, nomen erat *Phaenna* alteri Cleta siue Clita, vt testatur Pausanias in Laconicis p. 254. et in Boeoticis p. 780.

Phanothea. IV. PHANOTHEA, Icarii vxor, carmen Heroum siue Hexametrum, quo deinde vsus Homerus, reperisse a quibusdam credita fuit, vt auctor est Clemens Alex. Lib. I. Strom. p. 309. Alii hoc tribuerunt *Themidi* vni e Titanibus. ἔτι φασὶ τὸ Ἡρῷον Φανοθέαν τὴν γυναῖκα Ἰκαρίου, οἱ δὲ Θέμιν μίαν τῶν Τιτανίδων εὑρεῖν. Alii Phemonoae, de qua vide Vossium Lib. III. Institutt. Poet. c. 3. et quae mox sum dicturus. Alii *Peleadibus*, quas ante Phemonoen dicunt primas mulierum, hosce versus decantasse, vt narrat Pausanias in Phocicis p. 828.

Ζεὺς ἦν, Ζεὺς ἐστι, Ζεὺς ἔσσεται, ὦ μεγάλε Ζεῦ
Γᾶ καρποὺς ἀνίει, διὸ κλῄζετε ματέρα γαῖαν.

Alii *Thaleti* Milesio, si credimus Gyraldo dialog. 2. de Poetis et Menagio ad Laertium p. 23. sed sine auctore fide digno hoc, ni fallor, affirmantibus. Omnibus metris prius et antiquius heroicum fuisse scribit Isidorus Lib. I. Originum c. 38. quem si audimus, *hoc primum Moyses in cantico Deuteronomii longe ante Pherecydem et Homerum cecinisse probatur. Vnde et apparet antiquius fuisse apud Hebraeos studium carminum quam apud Gentiles. Siquidem et Iob, Moysi temporibus adaequatus Hexametro versu dactylo spondaeoque decurrit. Hoc apud Graecos Achatesius* (i. e. Hecataeus, Gyraldus videtur legisse Thales) *Milesius fertur primus composuisse, vel vt alii putant Pherecydes Syrius, quod metrum ante Homerum Pythium dictum est, post Homerum heroicum nominatum. Pythium autem vocatum volunt eo, quod hoc genere metri oracula Apollinis sunt edita. Nam cum in Parnasso monte Pythonem serpentem in vindictam matris sagittis insequeretur, accolae Delphici hoc illum metro hortati sunt, vt ait Terentianus.* Terentiani verba haec sunt:

Quum

b) conf. *Olearii* diss. de poetriis graecis n. LVI. octo fragmenta et elogia. — Hamburgi 1734. 4. pag. 171. sq. ad I. Christian. Wolfii Poetriarum *Harl.*

Quum puer infestis premeret Pythona sagittis
Apollo, Delphici feruntur accolae
Hortantes acuisse animum bellantis, vt illos
Metus habebat aut propinqua adorea
Tendebat geminas pauida exclamatio voces
Ἰὴ παιάν, ἰὴ παιάν, ἰὴ παιάν.

Vnde apparet, Isidorum falli, cum de Heroico carmine Hexametro intellexit, quod de Hexametro siue senario Iambico dixerat Terentianus. Licet Atilius quoque Fortunatianus eundem errorem erret in arte p. 2691. edit. Putschii. Sed et in aliis parum accuratum se praebet hoc loco Isidorus. Equidem versum heroicum Pythio nos oraculo debere, hoc est primos versus Graecos Heroicos ex vatibus Delphicis auditos dixit etiam *Plinius* Lib. VII. cap. 57. Sed Moyses et Iobi carmina quis nisi inepte cum Heroicis versibus Graecorum comparauerit? Pherecydes porro et Hecataeus non Hexametros inuenisse primi, sed primi prosa oratione Graeca libros scripsisse dicuntur, ab auctoribus multo, quam Isidorus, fide dignioribus. Vide *Menagium* ad Laert. p. 68. et Salmasium ad Solin. p. 845 sq. edit. Parisiensis. Phanotheae meminit et Porphyrius apud Stobaeum, cuius verba adduxi infra in *Phemonoe*. [P] [conf. Nazianz. Inuectiu. I. in Iulian. p. 100. *Fabric.* adde *Olearii* diss. de Poetriis gr. n. LVIII. p. 173. *Harl.*]

CAPVT XXV

I. *Phantasia Memphitis.* II. *Nomen fictum mulieris, vt Eumelia, Poesis, Natura etc. in veteri monumento ἀποθέωσιν Homeri referente.* III. *Phemius Ithacensis, et de Phemio Ciceronis obiter.* IV. *Phemonoe, eiusque versus et oracula.* V. *Phemonoes Orneosophium.* VI. *Rei accipitrariae scriptores a Rigaltio editi recensentur cum nonnullis obseruationibus.* VII. *Phemonoes dictum γνῶθι σεαυτόν. Phemonoe pro quauis vate.*

Phantasia. I. PHANTASIA Memphitis, de qua sic scribit Photius cod. 190. excerptis e libro quinto Ptolemaei Hephaestionis. Ὅτι Φαντασία τις Μεμφῖτις Νικάρχου θυγάτηρ συνέταξε πρὸ Ὁμήρου (perperam in editione Clarissimi Galei pag. 328. sed librarii vitio πρὸς Ὁμήρου) τὸν Ἰλιακὸν πόλεμον, καὶ τὴν περὶ Ὀδυσσείας διήγησιν, καὶ ἀποκεῖσθαι φασὶ τὰς βίβλους ἐν Μέμφιδι. Ὅμηρον δὲ παραγενόμενον καὶ τὰ ἀντίγραφα a) λαβόντα παρὰ Φανίτου τοῦ ἱερογραμματέως, συντάξαι ἐκείνοις ἀκολούθως. Eustathius prooemio in Odysseam: Φασὶ γὰρ Ναυκράτην τινὰ ἱστορῆσαι, ὡς ἄρα Φαντασία γυνὴ μεμφῖτις, σοφίας ὑποφῆτις, Νικάρχου θυγάτηρ, συντάξασα τόντ' ἐν Ἰλιάδι πόλεμον καὶ τὴν Ὀδυσσέως πλάνην, ἀπέθετο τὰς βίβλους εἰς τὸ κατὰ Μέμφιν τοῦ Ἡφαίστου ἄδυτον· ἔνθα τὸν ποιητὴν ἐλθόντα λαβεῖν παρά τινος τῶν ἱερογραμματέων ἀντίγραφα, κἀκεῖθεν συντάξαι τὴν Ἰλιάδα καὶ τὴν Ὀδύσσειαν. Ceterum non intercedam, si quis cum Lipsio syntagm. de Bibliothecis c. 1. et Theodoro Rycquio pag. 431. de primis Italiae Colonis, totam hanc narrationem de Homero a Phantasia Memphitide poemata sua mutuante habuerit pro commento siue Ptolemaei Chenni fabulosi scriptoris, seu alius Poetae cuiusdam vel Grammatici, qui Homerum Aegyptium esse ratus est, quam multorum sententiam fuisse patet ex *Allatio* cap. 4. de patria

a) Ita quoque Heliodorus. *Wernsdorf.*

tria Homeri. Eodem Allatii loco alii a Daphne, vel Sibylla, vel Helena edoctum scribunt Homerum *Fabric.* [adde *Kühn.* ad Aeliani H. V. lib. XI. cap. II. pag. 683. ed. Abr. Gronou. et *Christian. Adolph. Klotz* Comm. epistolaris de quibusdam ad Homerum pertinentibus. Lipsiae 1758. 4. *Harl.*]

Est nomen fictum. II. Sane *Phantasia* non magis videtur fuisse femina aliqua vel poetria, quam *Eumelia*, [Οἰκουμένη] *Historia*, *Poesis*, *Fabula*, *Natura*, aliaeque eiusmodi, quae muliebri habitu Homero inter Deos relato laurum imponere, accinere et sacra facere finguntur in veteri monumento elegantissimo, quod (imperatoris Claudii, vt videtur, iussu, Homerum vnice admirantis, (vel in eius gratiam certe) in agro Ferentino olim dedicatum, atque hodie Romae Columnensium palatii insigne ornamentum) post Kircherum in Latio [pag. 183.] exposuerunt viri nostra aetate doctissimi, [P] Addissonius in Remarks on several Parts of Italy pag. 343. Ezechiel Spanhemius dissertatione quinta de vsu et praestantia numismatum, Ioh. Rudolphus Wetstenius in diss. de fato scriptorum Homeri p. 153. Gisbertus Cuperus in luculento Commentario ἀποθέωσις Homeri [b]) inscripto, Raphael Fabrettus ad calcem expositionis columnae Traianae, p. 346. seq. Laurentius Begerus in bello et excidio Troiano ex Antiquitatum reliquiis delineato et illustrato et Iacobus Gronouius T. 2. Thesauri Antiquitatum Graecarum, imagine XXI. Anna Daceria ad gallicam versionem Iliadis, Io. Car. Schottus, qui a ceterorum sententia discedit, in Explicatione noua Apotheoseos Homeri gallice edita Amstel. 1714. 4. [latine versa a Petro Facciolo, in Poleni Supplem. vtriusque Thesauri Antiqq. vol. II. col. 293. sqq. it. Acta Erudit. Lips. 1715. pag. 60. sq.] nec non M. Morellus de Mautour in diss. edita tom. VII. parte II. pag. 429. sqq. Sylloges, cui titulus: Continuation des memoires de Litterature et d'Histoire, Paris 1729. 12. *Fabric.* euius verba, §. 1 et 2. repetiit cum supplementis, quae orae exempli adscripta reliquerat Fabricius, *Wolf* ad Olearii diss. de poetriis gr. p. 173. sq. n. 57. *Harl.*

Phemius. III. PHEMIUS ITHACENSIS ab ipso Homero [c]) celebratur pluribus in locis Odyss. α´ v. 155. et 337. ρ´ v. 263. et χ´. v. 331. tamquam ἀοιδὸς suauissimus et θεῖος ἀοιδός. A Tatiano autem et aliis diserte refertur inter scriptores Homero vetustiores. Platoni in Ione [pag. 36. ed. Mülleri, cuius notam conferes,] dicitur Ἰθακήσιος ῥαψῳδός. Plutarchus libro de Musica [pag. 1132. f. pag. 652. vol. X. ed. Reisk.,] ex Heraclidis testimonio refert eum carmine exposuisse νόστον τῶν ἀπὸ Τροίας μετ᾽ Ἀγαμέμνονος ἀνακομισθέντων, quod petitum ex Odyss. α´. v. 337. sqq. Ab aliis vt ab auctore vitae Homeri quae sub Herodoti ambulat nomine, dicitur Smyrnae iuuentutem literas et Musicen docuisse, acceptaque in vxorem Critheide Homeri matre, filium illum adoptasse et instituisse. Idem fere tradit Ephorus Cumanus apud Plutarchum in limine libri de Homero. Eustathio ad Odyss. α´ p. 38. Philosophus audit, perinde vt quilibet non ineptus ἀοιδὸς siue Musicus ac Poeta. Confer eundem p. 60. et ad

b) Editus est Amst. 1683. 4. et praeterea p. 30 et 35. Nic. Heinsii, p. 193. sq. Illustris. Ezechielis Spanhemii, p. 195. sqq. Raphaelis Fabretti obseruationes eum Amplissimo Cupero communicatas exhibet. *Fabr.* rec. in Poleni Supplem etc. vol. II. *Harl.*

c) Confer. *Aristidem* T. 3. p. 40. seq. *Fabric.* *Lucian.* de Domo c. 18. p. 200 ed. Reiz. tom. III. *Eudociam* pag. 414. a qua dicitur filius Terpii, et secundum antiquam narrationem doctor Homeri ac vir σοφὸς καὶ Μούσαις κάτοχος. etc. *Ionsium* de scriptor. hist. philos. I. cap. 3. *Harl.*

ad Odyss. χ. p. 789. Pro quouis Musico siue cantore praestanti, nomen *Phemii* ponitur apud *Ouidium* l. III. amor. Eleg. 7. [61. vbi v. interpr. in exemplo Burmanni, *Harl.*]

Quid iuuat ad surdas si cantet Phemius aures?

Qualem vero intelligat *Cicero* Lib. V. ad Atticum Epist. 20. et 21. et Lib. VI. Epist. 1. cum ait, *Phemio quaeritur κέρας*, atque iterum: *tum Phemio dispiciam κέρας Aonium.* Et: Κέρας *Phemio mandatum est: reperietur: modo aliquid dignum canat*, obscurum esse fatetur P. Victorius vir de Cicerone optime promeritus: Simeon vero Bosius suspicatur libertum Attici intelligi, a studio Musices Phemium Tullio appellatum. Κέρας quidem instrumentum Musicum esse inter omnes conuenit, quo qui vtebantur, cornicines dicti fuerunt.

Phemonoe. IV. PHEMONOE Apollinis filia Sibylla Cumana fuit, si fidem habemus Seruio ad Aeneid. III. v. 445.

Quaecunque in foliis descripsit carmina virgo.

Vel certe Sibylla Samia, si sequimur Isidori quosdam codices Lib. VIII. Orig. c. 8. Sed pernegat hoc *Petrus Petitus* Lib. I. de Sibylla c. 5. qui non magis Phemonoen Sibyllam fuisse contendit, quam Cassandram, Diotimam, Mantonem, Nicostratam, quae Carmenta deinde dicta est, et alias fatidicas [?] mulieres, tum Phaennidem et Peleades, quas Sibyllas nominatas diserte negat *Pausanias* in Phocicis p. 828. Idem p. 809. testatur primam Pythiam vatem fuisse *Phemonoen*, et primam hexametro versu oracula cecinisse. Μεγίστη δὲ παρὰ πλείστων ἐς Φημονόην δόξα ἐστὶν, ὡς πρόμαντις γένοιτο ἡ Φημονόη τοῦ Θεοῦ πρώτη, καὶ πρώτη τὸ ἑξάμετρον ᾖσε. *Vates prima Pythia Phemonoe*, etiam Straboni Lib. IX. p. 419. et Eusebio in Chronico, [lib. poster. ad a. DCL. p. 83.] aliisque. Quia vero haec *Phemonoe* prima heroico versu vsa fuisse fertur, hinc versum heroicum Pythio nos oraculo debere dixit *Plinius* Lib. VII. c. 57. *Proclus* in Chrestomathia apud Photium cod. 239. ὅτι τὸ μέλος (ἔπος ex iis, quae sequuntur, legendum) πρῶτον μὲν ἐφεῦρε Φημονόη ἡ Ἀπόλλωνος προφῆτις, ἑξαμέτροις χρησμοῖς χρησαμένη. καὶ ἐπειδὴ τοῖς χρησμοῖς τὰ πράγματα εἵπετο καὶ σύμφωνα ἦν, ἔπος τὸ ἐκ τῶν μέτρων κληθῆναι. Eadem tradit Eustathius prolegom. ad Iliadem, Nicephor. Gregoras ad Synes. pag. 419. Delphis responsa dedisse praeter Strabonem testatur *Clemens Alex.* I. Strom. p. 334. *Pausanias* Phocicis p. 812. et Scholiastes *Euripidis* ad Oresten v. 1094. vbi pro Φημῖνον Barnesius recte rescripsit Φημονόην, ἥν φασι πρώτην ἑξαμέτρῳ χρῆσαι. Nescio, an faciat huc Phinone, de qua Nonnus hist. 61. ad Nazianz. *Porphyrius* apud Stobaeum serm. 21. celebre praeceptum Delphicum γνῶθι σεαυτὸν commendans, ἀλλ᾽ εἴτε Φημονόη, inquit, ἐπὶ πάντα λυσιτελοῦν τὰ ἀνθρώπινα τοῦτο ἐθέσπισεν, δι᾽ ἧς πρώτης ὁ Πύθιος λέγεται τὰς εἰς ἀνθρώπους διαδοῦναι χάριτας, εἴτε Φανοθέα ἡ Δελφοῦ etc. Sed *Atilius Fortunatianus* in arte pag. 2690. edit. Putschii videtur in Delo potius eam vaticinatam innuere. *Heroicum Hexametrum Ennius longum vocat, Graeci Deliacum* (nisi legendum sit Delphicum) *quia hoc genere Phemonoe Apollinis vates vaticinata est, et Pythicum* [d]) *a Pythone. Nam cum arcum in eum intenderet Apollo, nymphae eum hoc versu hortatae dicuntur.* Quando vixerit Phemonoe, diuersas veterum fuisse sen-

d) Proprium Pythicum μέλος siue νόμον Πυθικὸν composuit Timosthenes Ptolemaei Philadelphi nauarchus, de cuius quinque partibus adi Strabonem IX. p. 421. vbi et de eiusdem Timosthenis libris decem περὶ λιμένων.

sententias notauit Scaliger ad Euseb. p. 41. etsi in hoc conueniunt, quod Homerum aetate praecesserit. Vide Clementem Alex. I. Strom. [cap. 21.] p. 323. Suidam in παλαίφατος. Primum versum Heroicum hunc auditum testatur Plutarchus libro, cur Pythia desierit oracula versibus reddere:

Συμφέρετε πτερά τ' οἰωνοί, κηρόν τε μέλισσαι.

A Phemonoe autem prolatum non addit, quod aliis postea visum est ex iis, quae diximus verisimillimum. Idem versus occurrit apud Philostratum VI. 6. de vita Apollonii p. 278. [p. 247. ed. Olearii.] Aliud Phemonoes oraculum tribus Hexametris versibus constans, quod Delphis reddidit de Crii filio templi Apollinis violatore, refert Pausanias in Phocicis p. 812. Citatur et Phemonoe a Melampode in libro περὶ παλμῶν. *Syncellus* p. 161. Πυθοῖ Φημονόη χρησμῳδὸς πρώτη δι' ἑξαμέτρων ἱστορεῖται προθεσπίσαι e). [P]

Phemonoes Orneosophium. V. *Plinius* Lib. X. c. 3. et 8. Hist. Nat. ex Phemonoe Apollinis dicta filia, adducit nonnulla de genere quodam aquilarum et accipitrum, quae Iohannes Harduinus in Elencho Scriptorum a Plinio citatorum petita esse putat ex *Orneosophio*, quod Graece sub *Phemonoes* nomine manu exaratum exstare testatur Scipio Tettius apud Philippum Labbeum Bibl. MSS. p. 172. Videant, qui possunt, vtrum hoc diuersum sit ab Orneosophio alterutro eorum, quae edidit Rigaltius, et quorum neutrum aetatem illam ferre videtur, alterum certe recentissimum, vocibusque Graecobarbaris scatens compositum est iussu Michaelis Palaeologi Imperatoris. Mos antiquissimus venandi per accipitres memoratur etiam *Aristoteli* de mirabil. narration. fol. 709. vlt.

Rei accipitrariae scriptores a Rigaltio editi. VI. Edidit autem *Nicolaus Rigaltius* ex Bibliothecae Regis Galliae, cui praeerat, et Mediceae codicibus collectionem scriptorum f) *de re accipitraria et venatica* Paris. 1619. 4. in qua continentur (1) *Demetrii Pepagomeni*, qui Imperatoris iam dicti Medicus fuit g), et circa A. C. 1270. floruit, ἱερακοσόφιον siue liber περὶ τῆς τῶν ἱεράκων ἀνατροφῆς τε καὶ ἐπιμελείας. (2) Ὀρνεοσόφιον ἀγροικότερον.

 (3)

e) Plura vide de illa in *Olearii* diss. de poetriis graecis, n. LXIX. cum notis Wolfii p. 173. sqq. adnexa Poetriarum octo — fragmentis et elogiis. Hamburg. 1734. 4. *Harl.*

f) *Leonis* quoque *Imp.* liber de aucupio manu exaratus fuit in Bibl. Antonii Augustini. Praeterea vtpote Latine scripta *Friderici II.* Imp. (de cuius vita vide Welseri Opera p. 8. 43. 44. 47.) *reliqua librorum de arte venandi auibus* edita Augustae Vindel. 1569. 1576. 8. cum additionibus filii eius *Manfredi* Regis. Frequens fuit olim eiusmodi venatio, vt notatum Sirmondo ad Ennodium pag. 34.

g) Fabricius orae sui exemplaris adscripserat haec: „Orneosophion scriptum graece manu Demetrii Pepagomeni: Venetiis 1454 MS. vide Bibl. Laurent. Florentiae, Montfaucon pag. 80. Palaeograph. Idem pag. 89. a. 1554. Vtrumque falsum et ex antiquiore Demetrii descriptum. Ὀρνεοσόφιον ad Michaelem Imper. MS. cod 164. Barocc." Enimuero in Bandini Catalogo codd. graec. Bibl. Laurent. tom. II. pag. 364. describitur codex n. XXII. inscriptus: Ἀνωνυμου τινος χρη θεραπευεσθαι τους ιερακας και ποιῳ καιρῳ. Insunt autem opuscula varia, primum opus *Anonymi de re accipitraria* in capita diuisum est CXCII. Tum sequitur a pag. 72. *aliud Orneosophion rudiore lingua in accipitrem*, capitibus constans IIC. Tertium locum occupat libellus *de canum curatione*, capita continens LII. admodum breuia. Tria illa opuscula in cod. Mediceo auctoris nomine sunt destituta, sed a Rigaltio videntur tributa Demetrio Pepagomeno: a quo tamen omnino diuersum esse, ait Bandinius, Demetrium illum Pepagomenum, quem inter Calligraphos reponit Montfauconius Palaeogr. gr. pag. 98, ac Laurent. cod. (in

(3) Ὀρνεοσόφιον, κελεύσει γεγονὸς τοῦ ἀοιδίμου βασιλέως Κυρίου Μιχαήλ. (4) Κυνοσόφιον [k]) ἢ περὶ κυνῶν ἐπιμελείας, quod in codice Regio ſine auctoris nomine reperit Rigaltius, *Andreas Aurifaber*, Vratislauienſis Medicus, latine vertit, notis illuſtrauit, ediditque graece et latine ſub nomine *Phaemonis* Philoſophi (forte in MS. Codice D. Rudberti a Moshaim [i]) qui ante Aurifabrum Rhodio codice MS. ἀκεφάλῳ vſum primus latine vertit, legebatur: Φημονόης φιλοσόφου), Witeb. apud Ioannem Luft, 1545. 8. poſtea graece et latine iterum praelo ſubiecit et ſuis, *Rudberti a Mushaim* et Rigaltii notis, eruditaque introductione ornauit *Andreas Riuinus* [quatuor codd. MSS. vſus.] Lipſ. 1654. 8. [al. 4.] qui ſuſpicatur eundem forte Demetrium, quem Michaelis imp. iuſſu etiam librum de podagra concinnaſſe conſtat, huius quoque Cynoſophii auctorem fuiſſe. Sane Codex Auguſtanus, qui olim fuit Antonii Eparchi, et quem poſt abſolutam ſuam editionem Aurifaber demum inſpexit, Variaſque illius lectiones ſub-

(in quo annus ſcriptionis ſubiicitur hoc pacto: ͵αφνδ'. Ἰουλίου ιδ'. Ἐνετίῃσιν, *MDLIV Iulii die XIV. Venetiis*, teſte Bandin.) ſcripſiſſe adfirmat MCCCCLIV. Bandin. vero putat, Montfauconium ſequentis operis *de Podagra* auctorem, qui fertur Demetrius Pepagomenus medicus, pro exſcriptore codicis perperam habuiſſe. Nam quartum tenet locum a pag. 104. *De Podagra prologus:* cui ab alia deinde manu auctoris nomen, Δημητρίου τοῦ Πεπαγωμένου praefixum eſt: de quo opuſculo v. Fabricium noſtrum vol. X. pag. 398. — In Bibliotheca *Sarrafiana* Hagae Comitum a 1715. pag. 189 n. 1899. 4. exſtabat MStum in charta, quod, vt auctor catalogi tradit, fuit Conradi Geſneri, vt ipſius manus teſtatur, cuius etiam ipſius manu varia ſunt adnotata in illo codice, omnia manu admodum eleganti deſcripta. Argumentum vero eſt 1) Demetrii Conſtantinopolitani de nutritione et cura accipitrum liber; 2) Anonymi de cura auium liber; 3) anonymi de cura canum liber: omnia graece. *Harl.*

k) Librum hunc incerti auctoris de cura Canum Thomas Iohnſonus V. C. recudi curauit Lond. 1700. 8. una cum Gratio et Nemeſiano, Fracaſtoriique carmine paſtoritio quod inſcribitur Alcon, et Ioannis Caii, Angli, libello de Canibus.

i) De hoc *Ruperto a Moſhaim* Decano Pataviensi, (Paſſau,) eſt egregia longaque diſputatio in: Miſcellaneen literariſchen Inhalts — herausgegeben von Georg Theodor Strobel, Paſtor in Wöhrd. Collect. V. Noribergae 1781. pag. 1 — 116. vbi pag. 61. inſcriptio libri haec eſt: „*Kynoſophion ac opuſculum Phemonis, de cura et conſeruatione canum per Nobilem et excellentiſſimum virum, Dominum Rudbertum a Moshaim, Decanum Pataurienſem, graece et latine eruditiſſimum, I. V. Doctorem, Regium conſiliarium, e graeco in latinum translatum. Canis encomium: ſeu de Canum laudibus per eumdem Declamatio. — Iacobus a Moshaim ſtudii ſyncerioris cultor, has duas lucubrationes praeſtantiſſimi viri Domini Decani Pataurienſis amantiſſimi fratris, illo plane inuito ac inſcio; (Fateor ingenue male ob id me auditurum) honeſto pioque conſilio in publicum emiſit, ſententiae ac humanitatis cauſſam ſequens mea oſtendit epiſtola. Viennae per Ioannem Singrenium*“ in 4. Poſt praefationem leguntur haec: *Ex arce Strechaw prima Nouembr.* 1535. (conf. quoque cel. *Denis* in Wiens Buchdruckergeſchichte pag. 371 — 373 longam huius editionis recenſionem.) Illius commentationis auctor, poſteaquam hanc editionem deſcripſerat curatius, indicat, *C. C. Hirſchium* in libror. ſaec. XVI. typis exſcriptor. Millenar. III. n. 518. formam exemplaris, eiuſdem anni, in octonis ſignare, (niſi errauerit ille,) et ex *Ioſias Simleri* Epitome Bibl. Geſner. Tigur. 1555. fol. pag. 149. b narrat, in direptione Rhodi inſulae, a milite litterarum non ignaro aſportatum libellum et venditum fuiſſe Ioanni Treslero Dantiſcano, medicinae doctori. Integra Rigaltianae collectionis, quam in manibus habeo, haec eſt inſcriptio:

Ἱερακοσόφιον. *Rei accipitrariae ſcriptores nunc primum editi. Acceſſit* κυνοσόφιον. *Liber de cura canum. Ex bibliotheca regia medicea.* Lutet. 1612. 4. Fabricius annum, quo edita ſ. illa ſylloge, 1619 ſignat. Equidem huius anni indicium nuſpiam apud certum auctorem memini animadvertere, neque tamen negare auſim. *Harl.*

ſubiunxit, ita inſcribitur: *Δημητρίȣ Κωνςαντινȣπολίτȣ περὶ τῆς τῶν ἱεράκων ἀνατροφῆς τε καὶ θεραπείας βιβλία β΄. περὶ τῆς τῶν κυνῶν ἐπιμελείας α΄.* Confer *Lambecium* k) Lib. VII. Commentar. p. 399. qui p. 261. [col. 555. ed. Kollarii] etiam memorat *Anonymi ἱερακοσόφιον* l) MS. in Bibliotheca Caeſarea [*] obuium. Sequitur in Rigaltii collectione (5) *Demetrii* itemque aliud alterius ſcriptoris *ἱερακοσόφιον* a *Petro Gillio* translatum et cum Aeliano de animalibus, et eiuſdem Demetrii CPolitani libello de cura et medicina canum latine editum Lugd. 1562. 8. (6) *Cynoſophium* ex Aurifabri de qua diximus verſione. (7) Epiſtola ſub ficto et inepto titulo *Aquilae*, *Symmachi et Theodotionis* ad Ptolemaeum Regem Aegypti de re accipitraria, Catalonico idiomate. (8) De diuerſis generibus falconum ſiue accipitrum, item de infirmitatibus et medicinis eorum, ſecundum *Aquilam*, *Symmachum et Theodotionem* in Epiſtola ad Ptolemaeum Regem Aegypti, latine ex libro incerti auctoris de natura rerum. Ex hac epiſtola Vincentii Bellouac. lib. XV. ſpeculi doctrinalis cap. 156 ſq. [(9) Iac. Aug. Thuani de re accipitraria libb. III. carmine heroico latine ſcripti, et (10) Hieronymi Fracaſtori Alcon ſiue de canum cura, eodem genere carminis latini. *Harl.*]

Phemonoes dictum. VII. Verum vt miſſis hiſce, denique ad *Phemonoen* redeat noſtra oratio, Antiſthenes de ſucceſſionibus apud Laertium in Thalete [lib. I. ſect. 40.] egregium illud dictum *γνῶθι σεαυτόν*, quod alii Thaletis, alii Chilonis eſſe affirmant, tribuit Phemonoae, ex qua ſententia forte Poeta Iuuenalis idem dictum *coelo delapſum* vocavit, vtpote prolatum a fatidica. Phemonoen pro quauis vate, quae plena laborat Phoebo, poſuit *Lucanus* Lib. V. v. 126. [vbi v. interpretes in exemplo Oudendorpii *Harl.*] et 186. *Statius* Lib. II. Sylu. 2. et *Syneſius* de inſomniis, p. 154.

k) Lambecius iam libr. VI. cod. XLVII. col. 362. ſq. et Kollarius in nota, vbi repetit, quae Lambecius exploratius ſcripſerat in Adpendice libri VII. additamento quarto, vberiorem cod. Vindobonenſis dederunt notitiam. Numerus autem capitum differt ab eo, quem Bandin. in cod. Laurent. (vt ſupra vidimus,) deprehendit. In cod. praeterea Vindobon. promiſcue ſcribitur Ὀρνεοσοφικὸν et Ὀρνεοσόφιον. De Demetrio Pepagom. v. Fabric. B. Gr. vol. X. p. 398. XII. p. 647. et XIII. pag. 137. *Harl.*

l) Gallice hoc argumentum tractarunt duo nobiles Galli *Gaces de la Vigne*, cuius poema *le Roman des oiſeaux* huc ſpectat, et *Johannes Francierius*, cuius liber inſcriptus *la fauconerie* prodiit Pictavii A. 1567. 4. Vide librum Gallicum, Eſſais de literature T. I. p. 310. ſeq. Latino carmine, quod *Aucupium* inſcripſit, Maſſelotus ſ. l. Catalauni 1705.

CAPVT XXVI

I. *De Philammone.* II. *Piero.* III. *Pisandro Camiraeo.* IV. *et Pittheo Troezenio.*

[Cum auctario G. C. Harles.]

Philammon. I. PHILAMMON Delphicus, qui et ipse a Tatiano [§. 62. et 63.] inter scriptores Homero antiquiores refertur, Apollinis e Chione Nympha, vel vt alii e Philonide filius, Thamyrae, de quo deinde dicam, pater, *carmine vocali clarus, citharoque*, vt ait *Ouidius* Lib. XI. Metamorph. v. 317. a). Primus apud Pythium siue templum Delphicum choros (virginum) instituit, vt ait Plutarchus libro de Musica [p. 1132. f. p. 651. vol. X. Reisk., ibique Xylandri not.] et Eusebius in Chronico, pro quo in quibusdam Eusebii ab Hieronymo translati codicibus [ad an. DCCXXX.] vitiose legitur: *primus apud Delphos Pythiorum ludos instituit*, quod falsum et ridiculum esse notauit Scaliger ad Euseb. p. 44. Syncellus p. 162. *Φιλάμμων ὁ Δέλφιος ἤκμαζεν, ὁ πρῶτος στήσας Πυθοῖ χορόν.* Confer Scholia minora ad Odyss. *τ*. 432. Pausanias in Phocicis [s. X. 7.] p. 813. memorat in antiquissimo certaminis genere, quo praemiis [¶] propositis hymni in laudem Apollinis ad lyram siue citharam decantabantur b), primum vicisse *Chrysothemin* Cramanoris filium, deinde *Philammonem*, tum filium huius *Thamyram*. *Orpheum* quidem *σεμνολογίᾳ ἐπὶ τελεταῖς καὶ ὑπὸ φρονήματος τοῦ ἄλλου* noluisse in illud certamen descendere, nec *Musaeum*, qui solebat ad Orphei exemplum in omnibus se componere. *Eleutherum* vero propter vocis suauitatem palmam aliquando tulisse, etsi hymnum ab alio compositum decantasset. Vnde non immerito colligas, a Philammone et reliquis hymnos non, vt ab Eleuthero alienos, sed quos ipsi elaborauerant, cantatos fuisse. Ceterum addit eodem in loco Plutarchus, Heraclide teste, Philammonem, Latonae, Dianae et Apollinis natales *δηλῶσαι ἐν μέλεσι.* Et aliquibus interiectis narrat ex scriptorum nonnullorum sententia, quosdam citharoedicorum nomorum a Terpandro excultorum Philammonem auctorem agnoscere. Etiam Lernaeorum Mysteria siue *τελεταὶ* ad Philammonem olim referebantur. Sed *Pausanias* in Corinthiacis [s. II. c. 37.] p. 199. docet, Antiphontem quendam obseruasse, Mysteria illa prosario partim, partim ligato sermone inscripta cordi ex orichalco facto, omniaque scripta fuisse Dialecto Dorica; cum tamen constet, ante Heraclidarum reditum atque adeo Philammonis aetate non Dorica dialecto vsos Argiuos, sed eadem lingua, qua Attici c). Scholiastes Apollonii ad Lib. I. 24. notat ex Pherecydis (Atheniensis, ni fallor), sententia non Orpheum, sed Philammonem nauigasse cum Argonautis.

Pierus. II. PIERVS Lini pater, si audimus Tzetzen Chil. VI. hist. 90. vel potius Lasicium Tzetzae interpretem: nam in Graeco legendum videtur *Λίνου φυτόσπορος* Lini

a) vbi vide Micyllum, cum primis Burmannum, qui in loco Chronici Eusebiani Hieronymi, a Fabricio iam laudato, malit legere, *Philammon Delphis nobilis habetur, qui primus apud Pythium chorum constituit.* consules quoque de lectione et varietate *Schurzfleisch* in Notitia Bibl. Vinariensis pag. 174. et *Vallarsii* not. ad Chronic. col. 257. *Harl.*

b) De illo certamine Pythico confer Humfredum Prideaux ad Epochas marmoreas p. 202. seq. *Fabric.* Lambecii Prodrom. histor. lit. lib. II. c. 4. §. 6. pag. 187. *Heumann.*

c) ad Pausaniae locum v. Kühn, (coll. *Hemsterhus.* ad Luciani somn. tom. I. pag. 6.) et Burmann. ad locum Ouidii citatum et Epist. ex Ponto III. 3. 41. eumdem Burm. in Catalogo Argonaut. v. *Philammon*, editioni Valerii Flacci praefixo. *Harl.*

Lini filius, non φυτοσπόρος, *pater*. Sane Pierum Lini filium fuisse alii scriptores tradunt, vt videre licet vel apud Gyraldum, qui addit primum *Pierum* de Musis poema scripsisse, ab eoque nominatum Pierium montem et Musas Pierias. Vide Pausaniae Boeotica p. 765 sq. et in libro de Musica Plutarchum, non longe ab initio.

Pisander. III. De PISANDRO Camiraeo, [s. Camiro Rhodi oriundo], quem Hesiodo antiquiorem atque Eumolpi aequalem nonnulli fecerunt, et de *Pisandro Lindio*, cuius Ἡράκλειαν Pisander Cam. descripsisse a Clemente Alexandr. Strom. VI. pag. 266. f. traditur, consulendus *Iohannes Meursius* in Rhodo Lib. II. cap. 11. Poema suum *de gestis Herculis* in duos libros distributum Ἡράκλειαν inscripserat, et ab aliis longe iunior Homero existimatus est, qui eum Suida teste referebant ad Olympiadem XXXIII. Valesius ad Euagrium lib. I. cap. 20. de Pisandro iuniore Lycaonico, sub Alexandro Magn. scriptore XVI. ἡρωικῶν Θεογαμίων [?].

Pittheus Troezen. IV. PITTHEVS TROEZENIVS Pelopis filius, Aethrae (e qua Theseus) pater, vt docet *Euripides* [?] in Heraclidis v. 208 sqq. [[?]]. Idem Hippolytum a Pittheo institutum docet, vbi Scholiastes p. 218. edit. Barnesii: ἦν δὲ ὁ Πιτθεὺς σοφὸς καὶ χρησμολόγος καὶ ἱερὸς θεοῖς, ὃς καὶ ἔλυσε τὸν χρησμὸν τῷ Αἰγεῖ καὶ τὴν θυγατέρα ἔδωκεν, εἰδὼς τῇ σοφίᾳ οἷος ἔσται ὁ τεχθησόμενος. Παρ' αὐτῷ δὲ, Πλούταρχός φησιν, ὁ Θησεὺς ἐπαιδεύετο, ὡς καὶ Καλλίμαχος μαρτυρεῖ. Confer *Plutarchum* in Thesei vita sub initium, vbi postquam dixisset, Pittheum omnibus suae aetatis sapientia et eloquentia praestare visum, ex Aristotele obseruat, Hesiodum potissimum eius sapientiae genus et characterem in scriptis suis expressisse, integrasque eius sententias repetiisse, qualis est haec v. 370. ἔργων hodieque occurrens:

Μισθὸς δ' ἀνδρὶ φίλῳ εἰρημένος ἄρκιος ἔστω.

Pausanias in Corinthiacis pag. 184. auctor est sua etiamnum aetate a Troezeniis ostensam cellam, in qua dicendi artem Pittheus tradiderit, cuius librum ab Epidaurio homine editum ipse se legisse testatur. Librum illum, praecepta Rhetorica complexum, Pausaniae vero ab homine illo Epidaurio fucum factum, non dubitat Vossius Libro de Rhetorices natura cap. 9. et Ezech. Spanhem. diss. de origine eloquentiae pag. 6. Sane Troezenios, quorum finitimi erant Epidaurii, res suas, quantum qui maxime, praedicare et amplificare solitos, monuerat ipse *Pausanias* p. 181.

d) Pisandri Camir. poema de Herculis gestis memorasse videntur *Eratosthenes* Cyrenaeus in Catasterismis cap. XII. et *Pausan.* Corinth. s. lib. II. cap. 37. pag. 199. et Arcad. s. lib. VIII. cap. 22. pag. 640. sed video, *Heynium* V. C. ad Virgil. tom. II. pag. 234. loca, quae apud veteres ad Pisandrum Camirensem respicere arbitrabatur, diligenter collegisse. *Eudocia* pag. 357. in medium adducit et *Pisandrum Camir.* poematis Ἡράκλειαν auctorem et *Pisandrum Lycaonicum*, Nestoris filium, epicum, auctorem ἡρωικῶν θεογαμιῶν. v. infra ad vol. II. lib. III. c. 28. p. 724. Posterioris vero Pisandri opus pluribus, quam XVI. libris constitisse, Heyne ad Virg. Aen. II. Excurs. p. 232. contra Valesium docet, et de Pisandro Camir. qui inter principes poetas epicos post Homerum, Hesiodum, Panyasin et Antimachum fuit habitus, (v. *Burmann* ad Valesii Emendat. IV. 14. p. 117.) fusius disserit laudatque praeter alios, *Staver.* et *Muncker.* ad Hygini Astron. 24. adde *Warton* ad Theocriti Epigr. XX. in statuam Pisandri, qui Herculeam carmine scripsit, *Valcken.* ad Euripid. Phoeniss. schol. v. 1748, vbi longa particula ex Pisandri historia deriuata illi videtur. Secus tamen sentit, saltem dubitat cl. *Heyne* l. m. pag. 235. *Harl.*

CAPVT

CAPVT XXVII

I. *De Priamo ac Prometheo.* II. *De Pronapide.* III. *Varii scribendi modi expositi e scholiis ineditis ad Dionysium Thracem.* IV. *De iisdem modis nonnullae obseruationes.*

Priamus. I. PRIAMI Epistola ad Memnonem Assyriorum Regis XXXII. filium memoratur Syncello p. 155. Βασιλεὺ τῷ παρ' Ἕλλησι Τιθωνοῦ παῖς Μέμνων ὃς συνεμάχησεν τῷ Πριάμῳ κατὰ τῶν Ἑλλήνων, καὶ διεφθάρη ὑπὸ Ἀχιλλέως. Φέρεται δὲ καὶ ἀντίγραφον Πριάμου Ἐπιστολῆς.

Prometheus. PROMETHEVS quando vixerit, perquam est incertum [a]: adeo Protei instar illum in mille formas verti videas. Nam aliis (vt Madero, et Ioh. Conrado Dieterico) est primus hominum Adam: aliis Noah, vt Keckermanno et Chytraeo: Bocharto Magogus Iapheti filius, Huetio Moyses. Alii nullum vnquam fuisse Prometheum existimant, sed meras esse fabulas, quae de illo feruntur, per rationem vero, consilium, ac prouidentiam, [P] quam humano generi largitus est Deus, quamque Προμήθειαν Graecis appellare tralatitium est, nullas non artes repertas esse, mortalibusque innotuisse. In Homilia sexta Clementinarum p. 668. Προμηθεὺς ἡ προμήθεια, ὑφ' ἧς τὰ πάντα ἐγένετο. Confer *Iulianum* Orat. 6. pag. 182. Plotinum Ennead. 4. Lib. III. cap. 14. Nicephorum ad Synesium de insomn. pag. 403. sq. Et e recentioribus Coelium Rhodiginum Lib. VII. cap. 19. seq. Augustino Steucho Eugubino Lib. IX. de perenni Philosophia cap. 4. Prometheus est Deus ipse, vniuersi huius artifex [b]. Qui Prometheum hominem aiunt extitisse, plerique Thessalum fuisse narrant Iapeti filium, fratrem Epimethei et Atlantis, qui ob insignem Astronomiae peritiam dictus est coelum humeris ferre, patrem Deucalionis (confer Genealogiam Promethei apud Humfredum Prideaux notis historicis ad Epochas marmoreas Arundelianas p. 107.) literarum, numerorum, Medicinae, Astronomiae et omnis sapientiae inter Graecos repertorem. Hic Prometheus ipse apud Aeschylum in Prom. vincto v. 441. seq. reperta sua commemorans inducitur, quae pulcherrimis versibus latinis expressit Grotius in excerptis e Tragicis et Comicis Graecis p. 8. seq. Vide et Lucianum in Prometheo et in libello ad eum, qui dixerat *Prometheus es in verbis*, Suidam et Varinum in Προμηθεύς [c].

II.

a) Secundum Chronicon Eusebio-Hieronym. col. 174. ed. Vallarsii (cuius notam conferes,) tom. VIII. part. I. Oper. Hieronymi, Promethei aetas incidit in annum Abraam 431. h. e. secundum *Simsonis* rationes in Chronico cathol. col. 118. in an. M. 2418, ante Christum 1585. *Harl.*

b) conf. *Lambecii* Prodrom. hist. liter. II. c. I. pag. 133. sq. copiose explicantis aliorum narrationes atque iudicia. *Harl.*

c) Antiquissimus auctor fabulae de Prometheo est *Hesiodus* Opp. et dier. v. 86. praecipue Theogon. v. 521. sqq. *Eudocia* in Ionia pag. 346. sq. post notam de eo fabulam repetitam, tradit, Theophrastum scripsisse, Prometheum hominem fuisse sapientem, et primum homines docuisse philosophiam; ab aliis dici artium inuentorem. Litteras a Prometheo fuisse repertas, fama fuit vetusta secundum scholiasten apud *Villoison.* in Anecd. gr. tom. II. pag. 187. not. 1. adde *Erinnae* epigramma in imaginem virginis, ibique notas I. Christoph. Wolfii, in Poetriarum octo — fragmentis et elogiis ab illo Wolfio editis, pag. 10. sq. De Prometheo post *Stanleium* et cl. *Christ. Godofr. Schütz* ad Aeschyli Prometheum, praecipue posteriorem in Commentario vol. I. (Halae Saxon. 1782.) pag. 8. sqq. et pag. 170. sqq. qui otium nobis fecerunt, pluribus agere, superuacaneum esse videtur. Promethei Genealogiam videbis quoque in cel. *Saxii* Tabulis genealogicis, num. IV. et in cel. *Heynii* notis ad Apollodori Biblioth. pag. 999. *Harl.*

Pronapides. II. PRONAPIDES Atheniensis, ita enim hoc nomen scribitur apud Diodorum Siculum et Theodosium Grammaticum, etsi in editis Tatiani codicibus [c. 62. vbi v. Worth] est PROSNAVTIDES, apud Eusebium PROTAENIDES, pro quo Gyraldus dial. 2. de Poetis p. 58. apud Tatianum legit PROSMANTIDES, probante hanc lectionem *Vossio* libro et capite primo de Historicis Graecis. Eidem tamen Gyraldo p. 89. PRONOPIDES veluti diversum quoddam nomen memoratur, excellenti vir ingenio, qui mundi principium versibus sit complexus opere, quod *πρωτόκοσμον* inscripsit. Sed idem plane est, quem inter scriptores Homero antiquiores Tatianus refert, et quem Homeri magistrum fuisse tradit Diodorus Siculus Lib. III. p. 140. [c. 66. pag. 237. ed. Wesseling. quem adi.] vocans eum *εὐγενῆ μελοποιὸν* literisque Pelasgicis (Orphei et Lini exemplo) vsum testatus. Tzetzes Chil. XIII. v. 634. *Διδάσκαλον Ὁμήρου δὲ τὸν Προναπίδην νοεῖ.*

E Theodosio grammatico de variis scribendi modis. III. In scholiis ineditis *Theodosii Grammatici* ad Dionysium Thracem fertur Pronapides iste inuenisse modum scribendi *στίχους διεσχισμένους* aequales, a sinistra ad dextram, quo etiamnum in linguis Europaeis vtimur. *Διέταξε δὲ τὰ στοιχεῖα γράφεσθαι, ὡς γράφομεν νῦν, Προναπίδης ὁ Ἀθηναῖος. Τῶν Ἀρχαίων γὰρ οἱ μὲν σπυριδὸν ἔγραφον, οἱ δὲ βουστροφηδὸν, οἱ δὲ κιονηδόν.* [?] ΣΠΥΡΙΔΟ'Ν *ἤτοι δίκην σπυρίδος ἀπὸ πλάτους ἀρχομένης καὶ εἰς στενὸν κομιδῆ ληγούσης. Τὸ δὲ σπυριδὸν σχῆμα ἐξάστιχόν ἐστι, γράφεται δὲ οὕτως·*

Κύριος εἶπε πρὸς μὲ
Υἱός μου εἶ σὺ
Ἐγὼ σήμερον
Γεγέν
νηκά
σε.

ΠΛΙΝΘΗΔΟ'Ν *ἤτοι τετραγώνως, μέσον τοῦ σχήματος τετραγώνου ταῦτα διέγραφον. Τὸ δὲ τετράγωνον τὸ κατὰ πλινθηδὸν οὐκ ἰσόπλευρον. Τὰς μὲν γὰρ δύο πλευρὰς τὰς ἐπαλλήλους ἴσας ἔχει καὶ πάσας τὰς παραλλήλους ἴσας, πλὴν οὐκ ἰσομήκεις ταῖς ἐπαλλήλοις· Αἱ μὲν γὰρ ἐπάλληλοι μακραὶ, αἱ δὲ παράλληλοι μικραί. Γράφεται δὲ οὕτως·*

Κυριος εἶπε πρὸς
μὲ υἱός μου εἶ σὺ
ἐγὼ σήμερον
Γεγέννηκά
σε, αἴτησαι
παρ' ἐμοῦ καὶ
δώσω σοι.

ΒΟΥΣΤΡΟΦΗΔΟ'Ν [d]) *ἤγȣν ἐναλλήλως καὶ κατὰ τὰς αὔλακας, αἵτινες ἀνέχονται ἀλλήλαις καὶ ȣ̓δὲν ἐςι μέσον αὐτῶν, τὸ διὰ σχῆμα μόνȣ τȣ̃ φαινομένȣ γραφήματος τȣ̃ διαγωρίζοντος ἑκάτερον αὔλακα. Γράφεται δὲ ȣ̃τως·*

Κύριος εἶπε πρὸς μὲ
υἱός
μου εἶ σύ, ἐγὼ σή
μερον γεγέ
ννηκά σε.

ΚΙΟΝΗΔΟ'Ν, *δίκην κίονος, ἤτοι παραλλήλως κατὰ γραμμὴν, καὶ γὰρ διαμεμερισμένως ἔγραφον. Γράφεται δὲ ȣ̃τως·*

κ	π	μ	σ	γ
υ	ρ	ȣ	η	ε
ρ	ο	ει	μ	ν
ι	ς	σ	ε	ν
ο	μ	υ	ρ	η
ς	ε	ε	ο	κ
ει	υι	γ	ν	α
π	ο	ω	γ	σ
ε	ς		ε	ε

Antiquissimi modi scribendi.

IV. In hoc loco recte a Grammatico exponuntur duo genera scribendi *βȣστροφηδὸν* et *κιονηδὸν*, quorum priore [e]) Graecos olim vsos etiam ex Pausaniae Eliacis, Festo in Taepocon [f]), aliisque scriptoribus constat, quos laudant *Bochar-*

d) v. Clerici Bibl. anc. et mod. tom. 18. p. 225. *Heum.* Ad modum arantium vocat Io. Nauclerus generatione LIV. vet. testam. p. 263. vbi Iudaeos ait illo scribendi genere ante Esdram vsos fuisse, et scripturam inde Latinis quoque diei *exarationem.* Scipio Maffeius hist. diplom. p. 238. *bouiversuram, aratiuamente* vertit. vide etiam Chronicon Gotwicense t. I. p. 64. Honoratus Nicquetus.

e) Huc spectare etiam puto quod Honoratus Nicquetus lib. 1. de titulo Crucis Dominicae c. 12. p. 87. notat Graeca et latina interdum scripta retrogrado ordine a dextra ad sinistram.

f) Io. *Croius* exponit *τὸ ἐπ' Ὄρχῳ*, quod probatur Theoph. Sigfr. Baiero tom. I. musei Sinici p. 89.

Bochartus Lib. I. Chanaan c. 20. *Vossius* Lib. I. artis Grammaticae c. 34. *Valesius* ad Harpocrationem in ὁ κάτωθεν νόμος, *Sam. Petitus* ad Leges Atticas p. 104. *Meursius* Attic. Lect. Lib. I. c. 22. *Edmundus Dickinson* Delph. Phoeniciz. c. 10. [g]). At Κιονηδὸν scripsisse veteres

g) Quod supra ad cap. XXIII. §. 2. iam aliquot, qui de prisca scribendi ratione diligenter copioseque disputarunt, scriptores commemoraui, atque in Introductione in historiam L. Gr. Prolegom. pag. XV. de antiquissimis scribendi modis, et inscriptionibus Βουστροφηδὸν exaratis disserui, librosque nonnullos, in quibus illa scribendi ratio monumentaque explicantur, laudaui, hoc loco pauca tantum addere licebit. Plenior autem omnium scribendi generum et monumentorum antiquissimorum enumeratio atque inquisitio pertinet ad Palaeographiam atque Archaeologiam, et in *Hermanni Hugonis* libro: de prima scribendi ratione, cui notas — adiecit *C. H. Trotz*, Traiecti ad Rhenum 1738. cap. VIII. pag. 64. tabella addita est, in qua viginti quatuor scribendi modi exhibentur. Scriptura, quae boum arantium flexus imitaretur, (βουστροφηδὸν,) ducebatur vel a dextris ad sinistram, inde rursus ad dextram, vel a sinistra ad dextram, hinc vicissim ad sinistram. Prioris rationis exemplum est in inscriptione Sigea a *Chishullo* exposita atque docte illustrata, et denuo edita a *Chandlero* in Inscriptionibus antiquis Oxoniae 1774. fol. posterioris vero in inscriptione Amyclaea a Fourmontio detecta, et publicata in Nouv. Traité de Diplomatique tom. I. pag. 615. pl. 15. Vtraque superat viginti saeculorum aetatem. Posterioris exemplum reperitur insuper in ara apud *Caylum*, Comitem, in Collectione Antiquit. tom. I. tab. 20. n. 4. et 5. De Amyclaea illa antiquissima inscriptione vide quoque *Barthelemy* in Memoir. de litter. — Paris. tom. 23. pag. 394. sq. cl. *Denis* in Einleitung in die Bücherkunde, Wien 1777. 4. vol. I. pag. 33. et de reliquis scribendi modis pag. 34. sq. et cl. *Heyne* in Sammlung antiquarischer Aufsätze, part. I. pag. 84. sqq. Idem *Fourmont* fragmentum alius inscriptionis Amyclaeae centum annos post Lycurgum et octo saecula ante Chr. natum βουστροφηδὸν exaratae reperit, et illustrauit in Hist. de l' Acad. des Inscr. tom. 15. Mem. p. 395. pl. 2. et alias perantiquas βουστροφηδὸν incisas Amyclis descripsit idem, quas Benedictini in Nouveau Traité de Diplom. tom. I. pl. 17. pag. 626. ediderunt. conf. *Heyne* l. mem. p. 91. sqq. Antiquissimas praeterea inscriptiones enumerat cl. *Villoison* in Aneed. Graec. tom. II. pag. 169. not. t. Idem tamen monet, inscriptionem illam *Bimardianam* βουστροφηδὸν exaratam, ;et a *Bimard de la Bastie* in dissert. prima pag. 18. col. 35. tomi primi Noui Thesauri Murator. editam atque inter antiquissimas plerumque recensitam, esse omnino vt spuriam reiiciendam, fraudemque subodoratum esse et detexisse *Maffeium* tom. I. p. 19. Praefat. veterum Inscriptionum nouissimi thesauri Lucae 1775. a Sebastiano Donato editi. adde eundem doctissimum *Villoison* pag. 114. sq. et passim in Anecdotis gr. vol. II. de antiquis eiusmodi monumentis et vetustissimis scribendi modis differentem, et in Indice vocc. *Deliaca*, *Fourmont*, *Herculanenses*, *Inscriptiones* etc. — In Bibliotheca regia Matritensi custoditur codex chartaceus 4. saeculo XV. exeunte, (ab *Iriarte* Catal. pag. 295. sqq. diligenter descriptus,) quo continentur ex diuersorum grammaticorum libris παρεμβολαὶ siue *excerpta*. In his fol. 60. occurrit Alphabetum a *Lucio* (Lucillo) *Tarrhaeo* (proverbiorum forsan collectore, v. lib. IV. c. 9. III. p. 283 vol. III.) adpositum, ex multiformibus litteris partim minus vsitatis, partim antiquis et obsoletis, partim denique arcanis conflatum. „Harum autem, inquit *Iriarte*, pleraeque ab iis discrepant, quas P. *Montfauconius* variis multiplicium arcanarumque litterarum alphabetis complexus est Palaeograph. graecae pag. 286. 288. 293. et 336." Fol. 61. est comment. de variis apud antiquos scribendi modis, hac tantum adnotatione praemissa: τῶν ἀρχαίων οἱ μὲν βουστροφηδὸν ἔγραφον οἱ δὲ κιονηδὸν οἱ δὲ πλινθηδὸν οἱ δὲ σπειρηδόν. H. e. *Antiquorum alii quidem boum arantium more scribebant; alii vero in columna, alii in quadri, alii in spirae modum*, quarum figurarum quatuor exempla ex illo codice subiecit Iriarte p. 297. — De inscriptionibus in nummis antiquis, litteris ordine inuerso a dextra ad sinistram Phoenicio vel Cadmeo more legendis v. *Haverkamp*. diss. de vet. lit. graec. script. cap. IV. pag. 225, 227 coll. cap. I. in fine, et *Petr. Burmannum* in Comment. ad Numism. Sicula, (siue tom. II. Doruillii Siculorum,) tab. X. pag. 368. sqq. et tab. XI. pag. 391. Denique cel. *Villoison* Anecd. gr. vol. II. pag. 143 vsque ad p. 152 docte agit, de lite grammatica

testatur *Eustathius* ad Iliad. ψ. p. 1420. ϛίχους οἱ παλαιοὶ οὐχ ὡς νῦν ἡμεῖς κατὰ μέτωπον, ἀλλὰ κατὰ βάθος ἔγραφον. ἓν φασιν (scil. γράμμα), εἶτα ἕτερον, καὶ τρίτον, καὶ τέταρτον. Καὶ ταῦτα μὲν οἱ παλαιοὶ, ἐξ ὧν ἔϛι νοῆσαι, ὡς οὐ κατὰ τὸ λεγόμενον ἐνορδίνως ἵϛαντο οὗτοι (ἱππεῖς nempe apud Homerum, confer Sixtum Arcerium ad Aeliani Tactica p. 119.) κατὰ πλάτος, ἀλλ᾽ ὁ μὲν ἔμπροσθεν, ὁ δ᾽ ὄπισθεν, καὶ μετ᾽ ἐκεῖνον ἄλλος, καὶ ἑξῆς, ἕως τοῦ κατὰ τὸ βάθος τελευταίου. — — — Ὅτι δέ ποτε καὶ ἡ ἐν βίβλοις γραφὴ οὕτως ἐτάττετο, οὐ μόνον σπυριδὸν καὶ πλινθηδὸν σχηματιζομένη, ἀλλὰ καὶ πυργηδὸν κατὰ βάθος (hoc idem est, quod Theodosius Grammaticus magis apposite vocat κιονηδὸν), ὅθεν ἐξεύρηνται καὶ τὰ κοινῶς διπάγια λεγόμενα καὶ τριπάγια (διπάγινα καὶ τριπάγινα legit Meursius glossar. in παγίνη), ἑτέρωθεν ἔϛι γνῶναι. Praetereo quae de hoc scribendi genere καταβατῶ et χαμαιφόρῳ Salmas. ad Firmicum Vopisci f. 448., et quod Diodorus Siculus Lib. II. [c. 56] p. 98. [p. 169. ed. Wesseling.] cum narrasset, incolas Taprobanae insulae vti literis septem, quarum singulae quatuor modis (situ diuerso, ni fallor), transfigurarentur, vt adeo reuera 28. literas habuerint, haec addit: γράφουσι δὲ τοὺς ϛίχους οὐκ εἰς τὸ πλάγιον ἐκτείνοντες ὥσπερ ἡμεῖς, ἀλλ᾽ ἄνωθεν κάτω καταγράφοντες εἰς ὀρθόν. Notum est, eodem scribendi genere etiamnum vti [?] Tschinas siue Sinenses [k]). Quod vero ad reliquas duas scribendi rationes attinet, quas Dionysii Thracis Scholiastes et Eustathius vocant σπυριδὸν et πλινθηδὸν, eas nondum intelligere me fateor, nec a Theodosio satis explicatas puto. Pro σπυριδὸν Iohannes Croius Obs. in N. T. cap. 9. p. 70 et 71. apud Eustathium legit σπειρηδὸν et exponit a vocabulo σπεῖρα, *per cateruas, per cohortes* [i]). Sed apud Eustathium in vtraque edit. et in Theodosii codice non tantum constanter scribitur σπυριδὸν, sed et deducitur ἀπὸ τῆς σπυρίδος *a corbe* in angustum desinente, cuius figuram nempe retulerit illa scriptio. Sane hodieque non inusitatas eiusmodi corbes memini, superiore parte amplas, deinde paulatim deficientes in acutum. Si vero ita, non aliter, scripserunt veteres Graeci hoc, quod σπυριδὸν vocat Theodosius, illa scribendi ratio hilum non differebat a nostro, nisi breuitate decrescentium sub-

inde

matica de vsu accentus et spiritus, praecipue cursiui characteris apud Graecos antiquos, saltem tempore Titi, olim negato, ex inscriptione autem inter Herculanensia rudera patefacto et demonstrato; item pag. 152. sqq. de notis numeralibus minusculis et cursiuis. Sed satis de hisce rebus grammaticis et controuersis, de quibus aliisque huc pertinentibus quaestionibus adeundi sunt Vossius, Ezech. Spanhemius, Montfauconius, supra iam laudati, Villoisonius l. m. et bene multi viri docti ab illo excitati. Ego quoque in Introduct. in Hist. L. Gr. Prolegom. XIX. sqq. attigi istas lites atque quaestiunculas. *Harl.*

k) adde Nouv. Traité de Diplomat. tom. I. P. II. sect. 2. cap. 7. *Harl.*

i) Σπειρηδὸν legit etiam *Martin. Crusius* p. 512. Turco-Graeciae. *Fabric.* In cod. Mauritensi apud *Iriarte* supra laudato scribitur quoque σπειρηδὸν.

Exempla vero figurarum in columnae et spirae modum haec ibi dantur:

πλινθηδὸν.

α ω ψ χ φ υ τ
β σ
γ ρ
δ π
ε ο
ζ ξ
η θ ι κ λ μ ν

σπειρηδὸν δὲ, οὕτως

ζ
α ε η θ ρ σ ω
β δ ι π τ ψ
γ κ ο υ φ χ
λ μ ν ξ

Fabri.

inde versuum, adeoque dici etiam possit Theocriti poema, quod inscribitur *Syrinx*, σπυριδὸν scriptum esse. Quod si vero Σπειρηδὸν dicamus esse a σπεῖρα *spira*, interpretabimur illud de spirali illo scribendi genere, quo vsi sunt veteres Gothi, vti patet ex plurimis saxis et monumentis Runicis, quae etiamnum superstita, cum in Suecia versarer, oculis vsurpaui, et magno numero ab Olao Wormio, Verelio, Rudbeckio, aliisque vulgata constat. Id genus his verbis e Theodori Zwingeri theatro Vitae humanae exposuere Vossius et alii: *Secundum longitudinem a summo ad imum, et hinc rursum ascendendo veluti per spiras (quales sol annuo motu per Zodiacum facere dicitur) scripsisse Gothos veteres in saxis vetustissimis, quae etiamnum exstant.* Rationem scribendi Πλινθηδὸν, Theodosius ita explicat, vt similiter nihil differre videatur ab ea, qua nos hodie vtimur; nam in libris nostris vere scribimus πλινθηδὸν, h. e. figura, quam refert πλίνθος [k]) siue later, quadrata nempe, ita tamen, vt sit longior quam latior, πλαίσιος ἰσόπλευρος Xenophonti libro III. ἀναβάσ. vt notat Suidas in πλινθωτόν. Potest tamen et σπειρηδὸν istud siue σπυριδὸν et πλινθηδὸν ita intelligi, vt salua Theodosii expositione, licet non per omnia differret a nostra ratione scribendi, diuersum tamen fuerit in eo, quod ante repertos sub Attalo Rege libros quadratos, larga illa et lata volumina non vna serie a sinistra ad dextram perscripta fuerint, sed quemadmodum in volumine legis, quo vtuntur in Synagoga Iudaei, per plures πλίνθων laterumve formas ac περιγραφὰς, σελίδι siue spatio singulis [l]) interposito, vel per figuras [†] σπειρῶν *cohortium* in angustum desinentium, vel σπυρίδων *corbium*. Nihilominus superest adhuc, quod quaeratur. Itaque totum hoc doctiorum iudicio lubens relinquo. De aliis scribendi modis praeter Vossium Lib. I. Aristarchi c. 54. videri possunt Hermannus Hugo de prima scribendi origine cap. 8. et Petrus Holmius de scriptura c. 5. recusus in Tho. Crenii Viri Cl. Analectis p. 461. sqq. Imprimis vero cupide exspectamus praestantissimi Viri Bernardi Montfauconi, quam Parisiis editioni parat *palaeographiam Graecam* de ortu et progressu characterum Graecorum, et de variis omnium saeculorum scriptionis Graecae generibus, cuius operis praeclari in sex libros distributi et variis tabulis aeneis exornandi argumentum, quod exstat in Actis Erudítor. Lips. 1707. p. 424. seq. nemini non harum litterarum studioso saliuam mouebit, auctoris praecipue eruditionem, vsum harum rerum, ingenium atque accuratam industriam cogitantibus: *Fabric.* In lucem prodiit *Montfauconii* Palaeographia, qui liber praestantissimus et saepius a me laudatus est, et mihi fecit otium. *Harl.*

Fabricius orae sui exemplaris hoc manu adscriptum reliquit: „De πλίνθῳ forma v. *Salmas.* de re militari rom. cap. XI. Liber notitiae vtriusque imperii *laterculus* dictus est, quod esset ad lateris instar factus. Plura Scaliger VII. de Emend. temp. pag. 691. Vetus epigramma apud Suidam in Ἀνάστροφον, [tom. II. pag. 420. vbi vide Kusterum] memorat instrumentum quoddam καρτέρον στοιχεῖον. Rabbi Simeon ben Iochai apud Bartoloccium t. IV. pag. 136. sq. et Cherub. a S. Iosepho tom. II. apparat. Biblici pag. 682. 787 ait, tabulas legis scriptas fuisse hunc in modum, duplicibus lateribus.

EGO DOMINVS DEVS TVVS

·SVVT SVƎD SVNIMOD OGƎ

" *Harl.*

k) Iudaeis etiam versus scripti, (siue vt vulgo dicimus, lineae) aequalis longitudinis vocantur לבנות seu *lateres*. Sic qui duo cantica legis describunt, iubentur, quo illorum scripturam a reliqua lege distinguant, *laterem dimidium super integro ponere*, h. e. integro versui superponere dimidium, ut vides apud Carpzouium τὸν μακαρίτην, notis ad Schickardi משפט המלך pag. 113. 114.

l) Vide Raph. Fabrettum p. 348. ad veterem tabellam Iliadis.

CAPVT XXVIII

I. De Sanchoniathone Berytio. Eius aetas et nomen. II. Phoenicia Historia a Philone Byblio in Graecam linguam conuersa vel potius confficta. III. Ioh. Heur. Vrsini et Henrici Dodwelli de pseudo Sanchoniathone iudicium. Sonchis Aegyptius. ibid. IV. Mochus Sidonius et alii Phoenicii Historici. V. Sarpedon Rex Lyciae, eiusque Epistola Plinio memorata.

[Cum supplementis Wolfg. Iaegeri].

Sanchoniathonis nomen et aetas. I. SANCHONIATHON a) Berytius, siue, vt Athenaeus innuit, et Suidas diserte tradit, Tyrius b), diu ante Iliaca tempora, Semiramidis aetate vixisse perhibetur a *Porphyrio* Lib. IV. aduersus Christianos apud *Eusebium* Lib. I. praeparat. p. 31. et Lib. X. pag. 485. *Theodoritum* Lib. II. de curat. Graecarum affect. pag. 28. atque adeo aequalis fuisse Gedeonis c), vt notant Bochartus, Huetius, Lemonius et alii. Licet Porphyrius ipse etiam, et Suidas κατὰ τὰ Τρωϊκὰ siue circa tempora Troiana, hoc est multis post Semiramidem non annis, sed saeculis, vixisse memoret, et *Iosephus Scaliger* in notis ad fragmenta Graeca libro de emendatione temporum subiecta p. 40. cumque secuti *Vossius* de hist. Graecis Lib. I. c. 1. *Couringius* de Medicina Hermetica p. 5. aliique viri doctissimi, vel hoc ipsum vocent in dubium, quia conditae anno 91. vel 76. vel 65. demum ante Troianum excidium, Tyri, velut rei antiquissimae Sanchoniathon meminit. Hoc vero argumentum reuincit Bochartus, docens plures vrbes Tyri nomine fuisse, et Palaeo-Tyri iam fieri mentionem d) Ios. XIX. 29. Vide Lib. II. Chanaanis cap. 17. Eodem Porphyrio apud Theodoritum notante, (apud Eusebium enim locus corruptus), nomen Sanchoniathon Phoenicum lingua Φιλαλήθη significat, siue vt Bochartus [ק] סנכניאתו *lex Zelus eius.* Confirmat et Porphyrii Etymologiam Bernardus Aldrete Canonicus Cordubensis in Antiquitatibus Hispaniae et Africae, patria lingua editis, qui nomen Sanchoniathonis deducit a שקקה cupidus et אמת veritas. *Ioh. Henr. Vrsino* autem in libro de Zoroastre Hermete et Sanchoniathone, qui prodiit Norim-

a) v. *Hasaeus* lib. de Acad. Beryt. cap. XI. §. 1. Biblioth. Brem. tom. VI. pag. 660. sqq. *Heumann.* de Moseho et Sanchoniathone v. M. *Io. David Baier* in Diss. de Phoenicibus eorumque studiis et inuentis. Ienae 1709. pag. 18 — 25. *Harl.*

b) Fortasse haec non pugnant. Tyrus s. *Tyrii* non numquam pro *Phoenicibus* ponuntur: et, qui natus fuit Beryti, dici potuit Tyrius, ad eumdem modum, quo Pindarus, natus Cynoscephalis vel Hylae, Thebanus haberi solet. v. PALMER. *Exercit.* p. 516. et cl. MANSO, *Anmerk. zu Mosch. II. Idyll.* p. 334. sq. *Iaeg.*

c) Hoc inde certo effici non potest. Nam si v. c. FRERETUM, in Comment. de Hist. et Chronolog. Assyr. (*in Abhandl. und Auszügen der K. Acad. der Inschr. zu Paris, I. B.* p. 118.) audias, Semiramis sex, septemue annis ante, quam Iacobus patriarcha in Aegyptum abiret, regni gubernacula tractare coepit. Si FRANKIVM sequaris, (*in N. Syst. Chronolog.* p. 192. et p. 245.) anno a mundo condito 2214. Semiramis rerum summae praefuit, Gideon vero a. 2947. victoriam de Midianitis reportauit. Omnino in expediendas temporum rationes, quibus res Iudaeorum antiquas, suo quamque loco, in illis, quae Graeci scriptores tradiderunt, assignare conantur viri docti, opera plerumque frustra insumitur. *Iaeg.*

d) Nouam vrbem, in insula sitam, eodem fere tempore, quo Palaetyrum, saltem breui post, condi coeptam esse, argumentis copiosis et grauibus euincere laborant PP. *Raph. et Petr. Roder.* MOHEDANO auctores *Hist. Literar. Hispan.* T. I. p. 307. sq. Quin vrbem istam in insula eodem fere tempore, quo Sidonem, conditam fuisse, ex eaque postea egressam partem sessorum vrbem in continente statuisse, putat IACKSON, v. eius *Antiquitatt. Chronolog.* p. 719. (translat. german.) *Iaeg.*

Norimbergae Ao. 1661. 8. *San-chuni-athon* pag. 185. exponitur *scopulus praeparatus asinae*, et cum ludibrio Christiani nominis creditur excogitatum a Philone Byblio nomen, nimis quidem violenta expositione, vt docet *Olaus Borrichius* de ortu ac progressu Chemiae pag. 68. Eandem reiicit *Gustauus Peringerus* diss. de Sanchoniathone Vpsal. 1686. 8.

Phoenicia historia a Philone Byblio graece conuersa aut confixa.

II. *Phoenicia* scripsisse narrat Athenaeus sub extremum libri tertii, vbi male scriptum Φοινικὰ et Σενιαίθωνι pro Φοινικικὰ et Σαγχενιάθωνι recte monuit *Casaubonus* ad Athenaeum Lib. III. c. 37. p. 126. qui tamen memoria lapsus est, cum affirmauit, Sanchoniathonis multis locis meminisse Philonem, Iosephum et alios. Nam Iosephus nusquam eius mentionem facit, nec Philo, nisi Philonem intellexit, non Hebraeum, sed Byblium, qui tamen et ipse haud eius meminit multis locis, sed, ut mox dicemus, Sanchoniathonis opus e Phoenicia in Graecam linguam transtulit [e]). Hoc a *Porphyrio* Lib. II. de abstinentia ab animantibus pag. 94. vocatur Φοινικικὴ ἱστορία. A *Theodorito* p. 34. ἡ Φοινίκων θεολογία. Suidas ait, Sanchoniathonem scripsisse περὶ τῆς Ἑρμοῦ φυσιολογίας, ἥτις μετεφράσθη πατρίᾳ Τυρίων τῇ Φοινίκων διαλέκτῳ, tum Ἀιγυπτιακὴν Θεολογίαν καὶ ἄλλα τινά. Quicunque vero fuit titulus operis, ex fragmentis, quae ex illo producuntur a Porphyrio, Eusebio et Theodorito, patet illud continuisse Origines historiam et religionem antiquissimorum Aegyptiorum pariter ac Phoenicum. Praecipuas rerum, quas tradidit, memorias siue ὑπομνήματα fertur accepisse ab *Hierombalo* Dei summi sacerdote [f]), εἰληφὼς τὰ ὑπομνήματα παρὰ Ἱερομβάλου τοῦ ἱερέως Θεοῦ τοῦ Ἰευώ. Quin iste Hierombalus fuerit Gideon, qui in libro Iudicum plus simplici vice Ierobaal nominatur, haud dubitant *Bochartus*, *Huetius* demonstrat. Euangel. pag. 84. *Petrus Iurieu* in Historia Critica dogmatum et religionis Iudaeorum p. 432. Verum non absurdis hoc argumentis negat Antonius *Van Dalen* diss. de Sanchoniathone, libro de Aristea subiecta p. 476. sq. Amst. 1705. adde *Dodwell* diss. de Sanchoniathone p. 43. *Georgi Christoph. Küsteri* Exercit. de Sanchoniathone, Bibl. Brem. fasc. 4. tom. 6. pag. 660. sqq. A Critical and apologetical Dissertat. for Sir *Isaac Newton's* new System of Chronology and Mytholog. Gel. Zeit. 1731. pag. 891. 892. *Fourmontii* Reflexions critiques sur les Histoires des anciens peuples tom. I. II. Paris 1735. 4. Journ. des Sav. a. 1735 Nou. pag. 376. et a. 1736 Ian. pag. 23. — Dicitur et Sanchoniathon adhibuisse acta et historias variarum vrbium, et monumenta in templis hinc inde asseruata τὰ κατὰ πόλιν ὑπομνήματα καὶ τὰς ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀναγραφὰς, τὰ ἀπὸ τῶν ἀδύτων ἑυρεθέντα ἀπόκρυφα Ἀμμουνέων

e) Apud *Iriarte* inter codd. Matrit. reg. numeratur quidam 84. in quo praeter multa alia dicitur, (pag. 346.) inesse n. 180. sine titulo de Sanchoniathone breuis haec notitia Σαχωνιάθων (leg. Σαγχωνιάθων) ὁ Βηρύτιος τὴν Φοινικῶν θεολογίαν ἐξέδωκεν ἣν ὁ Φίλων μετήνεγκεν εἰς τὴν Ἑλλάδα φωνήν. καὶ τὰς τελετὰς τῶν Αἰγυπτίων. Sed fides sit penes auctorem. *Harl.*

f) pro *Hierombalo* legendum esse *Ierobalo* i. e. Ierobaal, quod cognomen erat Gideonis, indicat LACKSON. (l. c. p. 702. n. 3.) idemque, dum illum, a quo Sanchoniathon ὑπομνήματα accepit, Gideonem fuisse ponit, falso hic appellationem *sacerdotis* vsurpari monet: errorem autem putat esse vel Sanchoniathonis ipsius, vel Philonis, qui adhibitam ab isto vocem *Kohen* (quae plerumque *sacerdotem* significat,) ignorauerit hic, significatu rariore, notare *principem*. Sed tenendum est, quod bene obseruat GOGVETUS, in Diss. de Sanchoniathone, subiecta Parti I. Operis de *Orig. Legg. et Artium*, (p. 383. vers. germ.) Porphyrium modo mentionem facere Hierombali, non Philonem, cui tamen potior harum rerum notitia fuerit: hunc vero alios fontes, quibus vsus sit Sanchoniathon, commemorare. *Iaeger.*

νίων γράμματα, singillatim κοσμογονίαν Taauti, (qui Aegyptiis Thoth, Graecis Hermes), aliaque eius commentaria, per quae idem Huetius libros Moysis intelligit. Fragmentum [?] Sanchoniathonis lingua Aramaea scriptum habere se testatus est *Kircherus* Obelisci Pamphilii p. 111. Idem alibi affirmauit Sanchoniathonem a se nescio vbi conspectum, sed inuestigantis deinde oculis subductum, cuius rei fidem apud ipsum esse lubens iubeo. Hoc Sanchoniathonis opus dedicatum Regi Berytio Abibalo (quod nomen etiam Hirami Regis parenti fuisse ex Dio Phoenicum historico narrat *Iosephus* I. contra Apionem p. 1042.) et Phoenicia lingua ab auctore scriptum, in Graecam linguam transtulit *Philo Byblius*, Grammaticus, digessitque in libros *nouem*, vt refert *Eusebius* Lib. I. praeparat. p. 31. quamuis *octo* computet *Porphyrius* Lib. II. de abstinentia p. 94. siue, quod nota numeralis Θ in η mutata sit a librariis, vt putat *Reinesius* cap. 12 de lingua Punica, siue, quod librum Philonis Byblii, quem citat περὶ Ἰουδαίων vna computauerit Eusebius, quae Dodwelli coniectura est, siue quod Sanchoniathonis librum primum Theologicum a reliquis octo historici argumenti Porphyrius exemit, vt suspicatur *Bochartus* Lib. II. Chan. c. 17. p. 856 sq. Sane, quae ex primo referre se ait Eusebius, Cosmogoniam et Theogoniam ex mente Phoenicum exponunt. Phoenicia, quae in illis Sanchoniathonis fragmentis occurrunt, illustrat idem *Bochartus* in Chanaan libro et capite secundo. Cyrillus Alexandrinus Lib. VI. contra Iulianum p. 205. Sanchoniathi (Σαγχονιάθυ) historiam e Phoenicum idiomate in Graecum a Iosepho Iudaeo translatam scribit. teste allato Clemente in Stromatibus. Sed memoria fefellit optimum praesulem, neque enim Clemens Sanchoniathonis meminit, neque Iosephus eius historiam Graece transtulit [g]), tum ῥῆσις, quam mox velut e Sanchoniathone producit, petita est e Philonis Byblii, quae exstat apud Eusebium, praefatione. Operum Sanchoniathonis iactura reipubl. litterariae vulnus inflictum esse perpetuo dolendum profitetur Th. de Pinedo p. 164. ad Stephan. Byzant.

Vrsini et Dodwelli iudicia de Sanchon. III. Ceterum non modo Vrsinus, quem supra dixi, vniuersa ista, quae de Sanchoniathone feruntur fabulis accenset, Sanchoniathonemque nulli ante visum lectumve, primum a Philone Byblio putat confictum fuisse [h]), sed idem quo-

g) GOGUETUS, l. c. p. 337. monet, errasse quidem Cyrillum nominando Iosepho, loco Philonis; sed ex eo, quod hodie in Operibus Clementis nulla mentio fiat Sanchoniathonis, non satis recte colligi, etiam hac parte falsum esse praesulem; intercidisse enim principium L. I. Stromatum, et in ceteris quoque multa desiderari. *Iaeg.*

h) Ab hac sententia prope abesse videtur *Saxius*, V. C. qui in Onomast. Lit. P. I. p. 7. ad annum ab orbe condito 2729. hunc scriptorem ita refert: „Sanchoniathon, nescio quis, antiquitatis, vt perhibent, Phoenicum auctor." Verum istam suspicionem argumentis satis probabilibus labefactat *Goguetus*, in Differt. laudata. Medio tutissimus ibis, duce, celeberrimo Academiae Lipsiensis Professore, *C. D. Beckio*, qui in *Commentat. de fontibus, unde sententiae et coniecturae de creatione et prima facie orbis terrarum ducuntur*, p. VII. ita censet; „Mihi non videtur integer liber a Philone confictus esse; haec enim fraus statim omnibus innotuisset: sed superesse putem reliquias annalium Sanchuniathonis, etsi valde a Philone, forte etiam Eusebio, interpolatas. vid. cel. *Heynius* ad: Abhandl. der Paris. Acad. d. Inschr. Griech. Alterth. P. I. p. 240. sqq." Ceterum praeter Goguetum, itemque Iacksonum, (qui l. l. p. 702. sqq. fragmentum scriptoris docta adnotatione persequitur,) consulendus est *Bruckerus*, Hist. Crit. Philos. T. I. P. I. L. 2. c. 6. §. 6. p. 236. — 40. et in Appendice s. Vol. VI. p. 101. *Wesseling*. ad Simson. Chron. Parasc. c. I. et A. M. 2950. add. *Gust. Peringeri* Differt. de *Sanchoniathone* Vpsal. 1686. 8. Ant. van *Dale* Diff. super *Sanchoniathone*, ad calcem Diff. super Aristea, Amstelod. 1705. 4. p. 472. — 506. Dissertat. sur les livres de *Sanchoniathon*, contre l'Au-

l'Auteur de la Bibliotheque critique (Mr. Simon, qui tom. II. pag. 10. Porphyrii aetate illos suppositos arguit) dans les Mem. de Trevoux, Janv. 1714. p. 68. et Fevrier p. 323. et dans le Journal des Savans, Octob. 1714. p. 453. et 536. edit. d'Amsterd. Vertit Fragmentum hoc anglice Richard. *Cumberland*, adiecto Commentario, (Sanchoniatho's Phoenician History translated from the first Book of Eusebius de Praepar. euangelica — With historical and chronological remarkes — by Rich. Cumberland. Lond. 1720. 8.) quem futilissimum esse pronuntiat Cl. *Beckius* in Commentat. supra laudata, p. VI. Eius etiam habemus versionem germanicam: R. *Cumberlands Phönizische Hist. des Sanchoniathons, übersetzt von Ioh. Phil. Cassel, Magdeb.* 1755. 8. Reflexions critiques sur les histoires des anciens peuples, — par Etienne Fourmont, à Paris 1735. 8. [al. 4. tom. I. livr. I. cap. 1. sqq.] Allegories orientales, ou le Fragment de *Sanchoniathon*, — par Mr. *Court de Gebelin*, à Paris 1773. 4. (Et Fourmontium et Gebelinium critica arte plane destitutum historiam antiquam tantum non peruertisse, iudicat *Beckius*, l. c.) *Delisle* Neue Welt- und Menschengeschichte, T. I. p. 568 — 599. (ex vers. germ. Hissmanni.) *Meiners*, Hist. doctrinae de V. D. p. 64. sqq. *Iaeg.* Delisle vsus est Cumberlandi, Fourmontii, Gebelinique commentis ad illustranda ingeniosius fragmenta Sanch. Inuenerunt enim fragmenta illa, quae ap. Euseb. occurrunt multos nuper defensores, qui librum Phoenicii scriptoris antiquissimum fideliter a Philone in graecam linguam translatum esse contenderent, quorum acutissimi sunt Ant. Yves Goguet (Diss. sur Sanchoniathon ad calcem T. I. Opstris: De l'origine des Loix, des Arts et des Sciences etc. à la Haye 1758. III. 12. ed. 2. Par. 1778. VI. 8. germ. conu. Hamberger. 1760. III. 4.) *Delislius* (Neue Welt und M. Gesch. l. l. et T. IV. p. 120. sq. et *Mignotus* (Mémoires de l'Academ. des Inscript. T. XXXIV. p. 65. sq.) Vtuntur vero argumentis his: 1) commemorari Sanch. libros ab Athenaeo, Clemente, Porphyrio, Theodoreto, et Suida. 2) antiquioribus scriptoribus ideo non innotuisse, quia nondum Graece legi poterant, omninoque rarius inueniebantur. 3) esse in iis clarissima antiquissimae cosmogoniae indicia, et ipsam scriptionis indolem sic referre vetustatem remotissimam et exprimere, vt nullus recentior scriptor imitando eam assequi potuerit.

Contra post Vrsinum, Dodwellum et Dalenium impugnarunt alii librorum istorum veritatem, in quibus eminent Christoph. Meiners, Prof. Gött. celeb. (in Historia doctrinae de vero deo T. I. p. 63. sq.) et Mich. Hissmann (Not. ad Librum: Neue W. und M. Gesch. T. I. p. 570. sq. IV. 120. sq.) Hi 1) vrgent silentium antiquiorum scriptorum de Sanchoniathone et differentiam narrationum Eusebii et Clementis de auctore versionis, Eusebii et Porphyrii de numero librorum Operis. 2) monent plena esse fragmenta erroribus chronologicis historicisque. Sic Tyrum vrbem commemorari; Thotum Phoenicium dici, qui tamen Aegyptius fuerit. 3) inesse vocabula, quibus Gnostici serius vsi fuerint, vt Protogonos, Aeon. 4) praecipua de mundi formatione commenta esse nunc Mosi nunc Hesiodo surrepta. Addit V. S. V. *Ierusalem* (Betrachtungen über die vornehmsten Wahrheiten der Religion T. II. P. I. p. 172.) Philonem ideo librum illum confinxisse, vt Iosephi infringeret auctoritatem. Caeterum Hissmannus censet, auctorem egregie, quomodo sensim cultura ingeniorum processerit, variaeque artes inuentae sint, ostendisse.

Alii denique credunt, aut Sanchoniathonem fuisse recentiorem scriptorem, (vt de la Barre, in Historia religionis Graecae, quae francogallice scripta legitur in Commentariis Acad. Inscript. Paris. T. XVI. germanice in Abhandlungen und Auszügen der kön. Akad. d. Inschr. in Classen gebracht; das griechische Alterthum, I. B. p. 224-241., qui quidem censet vixisse Sanchoniathonem post Alexandri M. tempora) aut, Philonem vsum quidem esse antiquissimo libro, et inde quaedam excerpsisse, sed immutasse multa et adiecisse, vt Heynius (in Not. ad Com. Barrii laud. p. 241.) Eandem rationem sequitur Foucher (Recherches sur l'origine et la nature de l'Hellenisme ou de la religion de Grèce, VII. Mémoire, dans les Mem. de l'Ac. d. Inscr. T. 38. p. 452. sq. Add. Ioh. Gottf. Herder Ideen zur Philosophie der Geschichte der Menschheit. T. I. p. 311. sq.) Plures, qui de Sanchoniathone scripserunt, laudarunt Fabricy (Sur l'Epoque de l'Equitation T. I. p. 211.) et Ioh. Geo. Meusel, V. C. in Bibliotheca Historica Vol. II. P. I. p. 2-6.

Caeterum fama fuit, secundum quoddam Sanch. fragmentum extare in bibliotheca Medicea Florentiae, et tertium per Peirescium ex Oriente allatum, et deportatum Romam ad Athan. Kircherum, qui tamen illud euulgare noluerit. Cf. Kircher. de Obelisco Pamphil. p. 110. *Beck.*

quoque ante decennium ſingulari diſſertatione Anglice edita, variis rationibus, veterum praecipue ſilentio euincere eſt conatus Hibernorum doctiſſimus *Henricus Dodwellus* i), cuius argumenta cui videre volupe eſt, is (ni liber Anglicus ad manum ſit) euoluet ſupplementa ad Acta Eruditorum, quae Lipſiae cum magno rei literariae fructu iam pridem colliguntur, T. 2. p. 512 ſq. In primis ſingulare eſt, quod *Philonem* iſtum *Byblium* k), qui ſub Nerone et deinceps ad Hadrianum vſque vixit, et de rebus eius commentatus eſt, non diuerſum eſſe docet ab l) *Herennio Philone*, ſuſpicaturque ab eo potius fraudis vnico auctore et architecto [P] ὑποβολιμαῖον iſtum Sanchoniathonem Bocharti etiam iudicio fabuloſum ſcriptorem oppoſitum fuiſſe libris, quos contra Apionem non diu ante ſub Domitiani Imperio Ioſephus Iudaeus ſcripſerat, nomen vero effictum ſiue detortum ex *Sonchide*, Saite, ſacerdote ſapientiſſimo et Archipropheta Aegyptio, cuius meminit libro de Iſide et Oſiride Plutarchus m).

Mochus Sidonius et alii Phoenic. ſcript.

IV. De reliquis Phoenicum hiſtoricis antiquiſſimis, *Theodoto*, *Hypſicrate*, *Mocho* ſiue *Moſcho*, (quorum ſcripta in Graecam linguam tranſtulit Laetus), tum de *Dio* et *Menandro Epheſio*, Annalibuſque Tyriorum, abunde dixerunt *Scaliger* ad fragmenta Beroſi Abydeni et aliorum, ſubiecta operi incomparabili de emendatione temporum, *Bochartus* Lib. II. Chanaan c. 17. *Voſſius* de hiſtoricis Graecis etc. De *Mocho* Sidonio ſpeciatim, quem ſimiliter ante Troiana tempora vixiſſe Strabo auctor eſt Lib. XVI. p. 757. et quidam recentiores parum veriſimiliter confundunt cum Moyſe n), videndus *Reineſius* addendis ad librum de lingua Punica, elegantiſſimi Graeuii cura in

i) *H. Dodwell's Diſcourſe concernig Sanchoniathon.* London. 1681. et ad calcem operis: Two lettres of Advice 1691. 8. cf. *Dodwell's Works*, Lond. 1723. p. 84. ſqq. *Iaeg.* Illum plerique alii in diſputationibus contra Sanch. fragmenta ſequuti ſunt. *Beck.*

k) v. Eudocia p. 424. vbi Philonis iſtius ſcripta quoque commemorantur. *Harl.*

l) De hoc Herennio confer ſi placet Salmaſ. ad Solin. p. 1227.

m) *Fabricius* orae exempli ſui adſcripſerat haec, quae ſequuntur: „De Cumberlandi Review of the Coſmogonie of Sanchoniathon's Phoenician Hiſtory cum continuatione e Canone Eratoſthenis et Dicaearchi Londini 1720. 8. v. Acta Eruditor. 1722. pag. 524. Bibl. Bremenſ. tom. IV. pag. 1091. Biblioth. Angloiſe tom. 8. pag. 258. 494. In eiuſdem opere poſtumo, edito a S. Payne attemps for diſcovering the times of the firſt planting of nations, London. 1724. 8. Acta Eruditor. tom. 9. ſuppl. p. 329. *Wilh. Whiſton* p. CLXIII. ſqq. appendicis ad librum, An Eſſay towards reſtoring the true text of the old Teſtament, London. 1722. 8. vbi Sanchoniathoniana anglice maximam partem e Cumberland". *Heumannus* vero adnotarat margini ſui exemplaris haecce: „Cumberlandi editio Sanchuniathonis recenſetur et ſeuere examinatur in *Clerici* B. A. M. tom. 23. pag. 207. ſqq. Idem *Clericus* ibid. p. 220. Sanchuniathonem eſſe ſuppoſititium ſtatuit; idem ſenſerunt *Conring.* lib. I. de Herm. Med. cap. 2. pag. 4. 5. 6. et cap. 8. pag. 74. *Calmetus* in Bibliſchen Unterſuchung. part. IV. pag. 54. ſq. et V. D. in Nouis ſupplem. Act. Erud. tom. V. pag. 246. ſq. Contra tamquam genuinum illius foetum vindicare ſtudent *Rich. Cumberland* in Mem. lit. de Grand Bret. tom. IV. pag. 249. ſqq. *Thomas Burnetus* Archaeol. lib. I. cap. 6. *Huetius* Demonſtr. euang. prop. IV. cap. 2. §. 2. et cap. 3. §. 2. *la Croze* Entretiens pag. 174. *Fourmont*, cuius liber recenſetur in Actis Erudit. 1740. pag. 491. ſq. vide Anonymi diſſ. in Journal des Scavans 1714. m. Octob. p. 453-476 et p. 536-560." Hactenus Heumann. Adde Theſaurum Epiſtol. Lacrozian. tom. I. pag. 232. et Hiſtoriam catholicam ex lingua anglica in germanicam verſam curante S. I. Baumgartenio vol. I. *Harl.*

n) Moyſes Alexandro Polyhiſtori fuit femina; Μωσὼ γυνὴ ἑβραία, ἧς ἐστι σύγγραμμα ὁ παρ' ἑβραίοις νόμος. Suidas in Ἀλέξανδρος et Μωσώ. *Fabric. Gottfr. Olearius* diſſ. II. de Heraclito §. 2. *Vockerodius* diſſ. de Notitia S. Scripturae inter gentes pag. 259. §. 2. *Huetius* in Demonſtrat. euangel. Propoſ. IV. cap. 2. §. 8. *Heumann.*

in Belgio recusum: *Seldenus* de iure naturae et Gentium Lib. I. cap. 2. *Huetius* demonstrat. Euangel. pag. 88. et *Radulphus Cudworthus* in Opere de vera notione vniuersi intelligibilis p. 12 sq. et *Io. Clerici* V. C. Bibliothecam selectam T. 1. p. 75 sq. Etiam Βαβυλωνίων ἱερὰ siue sacra monumenta memorat *Iamblichus* in vita Pythagorae c. 34. ex Metrodoro Epicharmi filio Pythagoreo.

Sarpedon. V. SARPEDON Iouis inclyta proles, Rex Lyciae et Troianorum strenuus hyperaspistes a Patroclo tandem interfectus, Homero multis memoratur. Illius Epistola adhuc superfuisse credita, Plinii propemodum aetate, vt ipse auctor est libro et capite decimo tertio. *Mutianus ter Consul prodidit nuper se legisse cum praesideret Lyciae,* SARPEDONIS *e Troia scriptam, in quodam templo, Epistolae chartam. Quod eo magis miror, si etiamnum Homero contendente non erat, aut cur, si iam hic erat vsus, in ipsa illa Lycia Bellerophonti codicillos datos* (Iliad. ζ'. v. 169.) *non Epistolas prodidit.* Alius *Sarpedon* Catonis paedagogus, laudatus Tzetzae Chiliad. III. v. 194. [*]

CAPVT XXIX

I. *De Sibyllis Testimonia scriptorum veterum, qui ante Homerum Sibyllam fuisse contendunt.* II. *et Poetam ex ea profecisse.* III. *Antiquissimus, qui Sibyllae meminit, Heraclitus, cuius tria loca afferuntur, et post Heraclitum alii.* IV. *Numi antiqui Sibyllam referentes.* V. *Vtrum vna tantum Sibylla fuerit.* VI. *Ambigitur.* VII. *Scriptorum veterum de numero Sibyllarum dissensus.* VIII. *Nominis Sibyllini Etymologiae prope viginti. Graecae.* IX. *Ibique obiter de nominibus variis in ignominiam detortis. Latinae.* X. *Hebraicae.* XI. *Arabicae et Persicae, vbi et de sententia Viri Clariss. Thomae Hydei.* XII. *Num Spiritu diuino agitante incaluerint Sibyllae.* XIII. *an malo daemone.* XIV. *Fortiorine phantasiae sint adscribendae ipsarum diuinationes et enthusiasmo naturali,* XV. *an merae fuerint fraudes.* XVI. *Nostrum iudicium.* XVII. *Vtrum et qua in re Sibylla a Pythia et aliis vatibus differret.*

[Cum supplementis W. Iaegeri.]

Sibylla. I. SIBYLLAM quoque Tatianus refert inter scriptores Homero antiquiores, quin Orpheum aetate praecessisse a) affirmat Clemens I. Strom. p. 323. Augustinus Lib. XVIII. de Ciu. Dei c. 23. *Nonnulli sane Erythraeam Sibyllam non Romuli, sed belli* b) *Troiani tempore fuisse scripserunt.* Ac praeter ea quae supra in *Daphne* e Diodoro Siculo dixi, apud Solinum cap. 8. legas, *Delphicam autem Sibyllam ante Troiana bella vaticinatam Bocchus (Boethus) autumat, cuius versus plurimos operi suo* HOMERVM *inseruisse manifestat.*

 Hanc

a) Hanc Phrygiam fuisse et Ἄρτεμιν, *Dianam,* dictam esse, tradit eodem, quem mox Auctor laudat, loco Clemens Alexandrinus cf. Pausan. L. X. p. 629. sq. ed. Hanou. 1613. *Iaeg.*

b) Non maiorem fortasse fidem hoc mereri dixeris, ac quod ante annos quingentos Nicolaus quidam Reuclerus in poemate Leonino, quo Historiam Hannoniae persecutus est, finxit, vatem quendam insignem Banasii conditorem, *Bauonem,* Priami patruum, qui miserabile Troiae fatum praeuiderit, Priamoque, sed non credenti, praedixerit, quae fabula exploditur a *Nic. Bergierio* de publicis Imperii Rom. viis Lib. I. sect. 26.

Hanc Herophile [c] *Erythraea annis aliquot intercedentibus insecuta est de scientiae parilitate* [d]. Idem de Delphica Sibylla refert Isidorus libro originum et capite octauo. *Lactantius* Lib I. c. 6. ex Varrone plures memorat Sibyllas, *quintam Erythraeam, quam Apollodorus Erythraeus affirmat suam fuisse ciuem, eamque Graiis Ilium petentibus vaticinatam, et perituram esse Troiam et* HOMERVM *mendacia scripturum* [e]. Vide Lib. III. Sibyllin. p. 232. 247 sq. Lib. VII. p. 352. *Pausaniam* in Phocicis p. 826. Dionysium Halicarnassensem Lib. I. p. 39. et 44 sq. scriptorem latinum de origine gentis Romanae n. 14. *Agathiam* Lib. I. p. 16. Suidam etc. [P]. [Eudociam pag. 374. inprimis pag. 383. *Harl.*]

Homerus ex ea profecisse dicitur.

II. *Eustathius* ad Iliad. υ p. 1285. exponens versus Poetae [f]: Νῦν δὲ δὴ Αἰνείαο βίη Τρώεσσιν ἀνάξει,

Καὶ παῖδες παίδων τοί κεν μετόπισθε γένωνται.

Τοῦτο δὲ λέγεται διὰ τὴν τῶν Ῥωμαίων ἀρχὴν, ἥν φασιν εἰκὸς εἰδέναι τὸν ποιητὴν ἐκ τῶν τῆς ΣΙΒΥΛΛΗΣ χρησμῶν. Recte hoc nullo pacto verisimile videtur eruditissimo Bocharto, in dissertatione, qua Aeneae aduentum in Italiam dubium reddere conatus est: Nicolaus vero Sudorius praefat. ad Pindarum de eodem loco agens, *Quod quidem*, inquit, *si oraculum est, et non Romanae iactantiae commentum aliquod, Iliadi artificiose insertum.* Quanquam hodieque legitur in Oraculis Sibyllinis sub initium Libri V.

Ἔσσονται γενεῆς τε καὶ αἵματος Ἀσσαράκοιο
Οὖς νόθα Τρωίων ὅτις, πυρὸς ἔσχισεν ὁρμήν.

Stilum Homericum et Hesiodeum Sibyllino haud multum esse dissimilem, visum etiam *Erasmo Schmidio*, viro Graece doctissimo, Orat. 2. de libris Sibyllinis p. 1496. Confer et *Eduardum Simsonum* part. 2. Chron. Cathol. p. 89. [ad an. m. 2829. col. 359. sed v. ibi Wesseling. notam. *Harl.*] *Clasenium* de oraculis p. 538. Homerum Sibyllae [g] imitatorem esse et

c) quae Herophile vixisse dicitur a. m. 2813. ante Ch. n. 1190. v. Simson Chron. cath. col. 309. *Harl.*

d) Sibylla, quae *Clem. Alex.* Strom. I. p. 323. Ὀρφέως παλαιοτέρα dicitur, Simsoni in Chron. cath. videtur p. 257. vixisse circ. a. m. 2747. ante Ch. nat. 1256. ibi quoque et apud Pausan. X. 12. vide de Herophile, cognomine Sibylla. *Harl.*

e) Apud *Iriarte* 2450. est in biblioth. regia Matritens. in cod. 114. n. 114. particula quaedam de Sibyllis; quot fuerint et vnde ortae: Initium: πρώτη σίβυλλα ἐγένετο περσὶς ὥς φησι νικάνωρ. Finis. ἀφ' ὧν περὶ ἑνὸς θεοῦ μαρτυρίας ταῦτα τὰ ἔπη λέγεται. Statim sequuntur de deo carmina XIII. quorum primum εἷς θεὸς· ὃς μόνος ἐστί· ὁ αὐτὸς ἀγένητος. Paullo post sequitur Sibyllae Erythraeae distichon hexametrum, tunc alius Sibyllae; dein oracula vetera Iouis, Apollinis etc. Tum Sibyllini versus XXVI. Post, Sibyllae Erythraeae de Christo ex Eusebio versus XXXIII, partim ab excusis apud Eusebium diuersi. *Harl.*

f) v. 307. 308. Hoc Poetae vaticinium miratur et diuinationibus iactatis Muhamedis opponit Ludouicus Maraccius prodromo 2. Confutationis Alcorani f. 28. expressit Virgilius 3. Aeneid. v. 97. et 98.

Heic domus Aeneae cunctis dominabitur oris,
Et nati natorum, et qui nascentur ab illis.

Respexit etiam Sibylla apud Silium Italicum XIII. 790. de Homero dicens Scipioni:

— *Et vestrum tulit vsque ad sidera Romam.*

Ita enim illum locum legit Illustris Cuperus ad ἀποθέωσιν. p 128. Sed in melioribus editt. *Troiam* reperio, non *Romam*. Vide praeterea Quintum Smyrnaeum XIII. 336. seq.

g) Iulius Firmicus Lib. V. Mathes. p. 77. Homerum vocat *diuinum in Iliade Cumaci carminis interpretem.*

et hemistichia multa suae poesi inseruisse, *aperte constare*, ait *Guil. Canterus* Lib. V. c. 17. Cui viro doctissimo si dicamus, potius *aperte constare* Sibyllinorum, quae habemus, carminum auctores ab Homero plura mutuatos fuisse, quod reponat, nihil habebit.

Heraclitus primus meminit Sibyllae.

III. Ceterum antiquissimus, ni fallor, eorum, qui Sibyllae mentionem faciunt ex iis, quorum scripta vel fragmenta habemus, est *Heraclitus*, cuius tria loca obseruaui. Vnum apud *Plutarchum* lib. *περὶ τȣ̃ μὴ χρᾶν ἔμμετρα τὴν Πυθίαν.* ΣΙΒΥΛΛΑ *μαινομένῳ ϛόματι καθ᾽ Ἡράκλειτον ἀγέλαςα καὶ ἀκαλλώπιςα καὶ ἀμύριςα φθεγγομένη χιλίων ἐτῶν ἐξικνεῖται τῇ φωνῇ διὰ τὸν Θεόν.* Alterum in *Clementis* Alex. Lib. I. Strom. p. 304. *Ἡράκλειτος γὰρ ȣ̓κ ἀνθρωπίνως φησὶν, ἀλλὰ σὺν Θεῷ μᾶλλον* ΣΙΒΥΛΛΗ *πεφάνθαι.* Tertius exstat in Epist. vltima earum, quae, nescio quam vere, sub Heracliti [?] nomine feruntur, ad Hermodorum: ΣΙΒΥΛΛΑ *ἐν πολλοῖς καὶ τȣ̃το ἐφράσθη*

Ἐξ Ἰάδος χώρης ἥξει σοφὸς Ἰταλίηνδε.

Εἰ δέ σε πρὸ τοσȣ́τȣ αἰῶνες, Ἑρμόδωρε, ἡ Σίβυλλα ἐκείνη, (supple *προεγίνωσκεν* vel simile aliquid) *καὶ τότε ᾖσθα.* Post Heraclitum Sibyllae eiusque vaticiniorum meminere Aristophanes, Plato, Aristoteles, et infiniti alii. Vaticinandi artem a *Carmano* accepisse, scripsit siue finxit *Antonius Diogenes* apud Photium cod. CLXVI. p. 188.

Numi antiqui cum facie Sibyllae.

IV. In numis Gergithiorum vna facie exstabat Sibylla, altera Sphinx, vt testatur *Phlegon* apud Stephanum Byz. in *Γέργις*, cuius generis numum Romae a triumviro monetali Carisio cusum vide apud Ezech. Spanhemium diss. 3. de praestantia numismatum p. 217 [h]). Numos duos Cumanorum capite foemineo ex vna parte, ex altera conchylio conspicuos Sibyllae Cumanae imaginem referre putabat *Hubertus Goltzius* in historia vrbium populorumque Siciliae et magnae Graeciae e numismatibus illustrata p. 219. sed incerta coniectura, vt ostensum *Iohanni Reiskio* Lib. de Sibyllinis p. 156. qui plus tribuit alii cuidam numismati Commodi, in cuius auersa parte legitur COL. AUG. TROAD. et exstat mulier obliquo pronoque corpore nuda, coma in nodum composita, vt dextro pede ad scabellum reclinet, manuque dextra exserta, et laureo, quem tenet, ramusculo subtus propendeat. Hac Sibyllam Herophilen notari, cum Tristano et Patino [i]) persuasus est, variis in hanc rem adductis argumentis, alii item p. 173. numo M. Aurel. Antonini Caracallae, in quo eadem mulieris effigies cum laureo ramo et saxo crudo scabelli instar foeminae supposito apparet. Confer Sibyllarum imagines in Iac. Gronouii thesauro Antiquitatum Graecar. T. 2. tabula 42 seq. vbi in aliis vna sedens brachiis expansis cum volumine in dextra. Sibyllae Erythracae *ἐποποιȣ̃* statuam siue *ϛήλην* Erythriae, in patria eius haud procul Chio positam, memorat Auctor Chronici Paschalis p. 108.

h) Denarium huic numo simillimum exhibet *Wachter.* in *Archaeol. numar.* p. 86. adde, quae de interpretatione numi illius, ex sententia Vaillantii et Hauercampi, affert M. G. *Agnethler.* *Numophylac. Schulzian.* P. I. p. 103. *Iaeg.*

i) Vide et Raph. Fabrettum ad Vet. tabulam Iliadis p. 317. seq.

Vtrum vna Sibylla fuerit.

V. Meminit Sibyllae k) Eratosthenes quoque, teste Suida, Acesander libro de Africa apud *Plutarchum* V. 2. Sympos. et Heraclides Ponticus in libro περὶ χρηστηρίων, vt auctor est *Clemens* I. Strom. p. 323. Atque hic quidem plures vna Sibyllas commemorauit, quemadmodum Apollodorus quoque et Aristonicus teste Lactantio [libr. de ira c. 22], et e Romanis Varro ac Fenestella, aliique complures. Vt Taciti iam aetate ambiguum fuerit, *vna seu plures* [?] *fuerint*, veluti ipse testatur Lib. VI. Annal. sect. 12. sic *Augustinus* Lib. XIII. contra Faustum Manichaeum cap. 15. *Sibylla porro vel Sibyllae* etc. Neque adeo verisimilitudine destituitur sententia *Salmasii* ad Solinum p. 80. sq. et *Petri Petiti*, (qui perperam Dionysius Petitus vocatur apud Thom. Hydeum p. 394. historiae religionis veterum Persarum) in libris tribus de Sibylla, vnam fuisse antiquissimam Erythraeam fatidicam mulierem putantium, nomine proprio (quale etiam visum Aristoteli de mirabil. narrat. p. 707. e, Arriano apud Eustathium ad Iliad. β. p. 266. et Abulpharaio p. 44). Sibyllam dictam, et a variis locis, quae obierit, nomina varia patronymica consecutam; a qua deinde aliae quoque vates foeminae dictae fuerunt Sibyllae.

Ambiguum est.

VI. Attamen ambiguum hoc dubiumque reddit multorum scriptorum veterum non contemnendorum auctoritas, qui cum *Pausania* in Phocicis p. 825., cuius locum perperam hactenus intellectum exposuit *Iac. Perizonius* ad Aelianum p. 723. aliam Sibyllam Erythraea antiquiorem memorant, aliud quoque nomen Erythraeae proprium (vt Plutarch. de Pythiae oracul. pag. 401.) referunt *Herophilen* l), denique cum Varrone, Lactantio, Seruio, Isidoro Sibyllam habent pro nomine appellatiuo, (confer Suidam in Βεύτιδες), quod diserte tribuunt pluribus foeminis fatidicis, vt Albuneae siue Leucotheae, Amaltheae, (quidam Seruii codices Malthaeam, Rutilius Althaeam vocat), Dianae siue Artemidi, Athenaidi, Carmentae m), Cassandrae, Daphnae, Deiphobae, Demo siue Demoni, seu Demophilae: Helissae, Lamiae, Lampusae, Mantoni, Pytho siue Pythoni, Sabbae (Reginae Sabae, quae *Nicaula* dicitur Iosepho Lib. VIII. Antiqu. pag. 269. de qua confer Bochartum in Chanaan Lib. II. c. 26. et Clasenium Lib. III. de oraculis p. 518). Sambethae, Sarbidi, Suanichildae, Symmachiae, Taraxandrae, Xenocleae et aliis. Vt Deboram, Mariamnen et Oldam praeteream, quas Sibyllas recte dici ait Onufrius, repugnante nec immerito *Davide Blondello* Lib. I. c. 26. de Sibyllis. At enim fuere, qui omnes ἐνθουσιώσας ac fatidicas mulieres Sibyllas dicendas putarent, vt Seruius, et Suidas in Βεύτιδες: imo, qui id nominis darent veneficis quoque et spectris foemineis, vt *Delrio* disquis. Mag. Lib. II. qu. 27. Apud Hermam visione 2. memoratur anus ipsi Cumis versanti offerre librum, atque ille rogatus,

k) Nicolaus quoque Damascenus in Excerptis Peirescianis p. 458. refert oraculum Sibyllae Croesum comburendum prohibentis. Idem p. 454. eandem Sibyllam Herophilen vocat, et Epheso ait arcessitam a Cyro Rege Persarum.

l) Sic dictam fuisse Sibyllam Cumanam testatur *Lactant.* L. I. c. 6. Verum Cumanam ab Herophile secernit *Tibull.* L. II. eleg. 5. v. 67. sqq. vbi v. Broekhus. et Heynius, qui bene admonet, inanem fore operam, si quis haec ad liquidum perducere velit. cf. *Iackson. Antiquitatt. Chronolog.* p. 877-880. vers. germ. *Iaeger.*

m) Carmentam tamen a Sibylla distinguit *Livius* Lib. I. c. 7. agens de Evandro: *Venerabilior diuinitate credita Carmentae matris, quam fatiloquam ante Sibyllae aduentum miratae hae gentes fuerant.* Sic Pausanias in Phocicis Phaënnidem et Pelias Dodonaeas vatum more diuinasse ait, sed Sibyllas vocatas negat. Ἐμαντεύσαντο μὲν ἐκ Θεοῦ καὶ αὗται, Σίβυλλαι δὲ ὑπὸ ἀνθρώπων οὐκ ἐκλήθησαν, Vide, quae dixi infra §. 17.

tus, anum illam, a qua accepisti libellum, quam putas esse? Sibyllam respondit. Erras, inquit, Ecclesia Dei est. [P]

Dissensus veterum de numero.

VII. Quot vero fuerint, si fuerunt plures Sibyllae, quae singularum nomina, quod genus patriaque, quibus (nam *binas* Marcianus Capella Lib. II. p. 40. *tres* Ausonius in gripho ternar. et Scholiastes Aristophanis ad aues p. 406. *quatuor* Aelianus Lib. XII. Var. hist. c. 35. plerique alii cum Varrone *denas* numerant, e. g. Photius quaest. 160. ad Amphilochium in Montfauconii Bibl. Coislin. p. 347. vt ostendit *Onufrius* libro de Sibyllis, Auctor Chronici Paschalis p. 108. *duodenas*, Erythraeam in Aegypto, Hebraeam, Persicam, Delphicam, Cimmeriam (siue Ἀδαην^, Adaenam) Samiam, Rhodiam, Cumanam [n]), Libycam, Troianam, Phrygiam et Tiburtinam), temporibus et locis oracula fuderint, opus sit alia Sibylla, quae ista non aenigmatis obscuris et lubricis, sed certo et perspicue nobis tradat atque exponat. Equidem postquam ea, quae de hoc argumento a priscis et recentibus scriptoribus prodita sunt, non indiligenter excussi, nihil iis, quae de Sibyllis feruntur, incertius reperio.

Nominis Etymologia graecae.
Nominum per ignominiam detortorum exempla.

VIII. De Nomine ipso vide, quam in diuersum abeant scriptores [o]). Alii Graecum esse contendunt ab Aeolico vel Dorico σιὸς [p]) i. e. Θεὸς et βυλὴ *consilium* (quae Varronis fuit sententia, quam amplectuntur Lactantius, Hieronymus, Seruius et Isidorus: ex recentioribus Erasmus Schmidius et multi alii) Vnde in quibusdam codicibus Constitutt. Apostol. L. V. c. 7. per contemtum dicitur Ἄβυλλα quasi *inconsulta* prophetis, non Σίβυλλα *Dei consulta.* Qua ratione solenne fuit antiquis, nomina in ludibrium et ignominiam [q]) detorquere, vt Gelonem Siciliae Regem γέλωτα vocabat Dionysius (Plutarch. de sui laude p. 542.) Euclidis scholam Diogenes Cynicus χολὴν, Platonis diatribam κατατριβὴν (Laert. VI. 24). Antiochum pro Epiphane multi nuncupabant Epimanem (Athen. V. p. 193.) Arbazacium Isaurum sub Arcadio Imp. propter rapacitatem ἁρπαζάκιον (Suid. in Ἀρβαζ.). Sic pro Osroe Ὀξυρόης, apud Lucian. de scribenda Historia T. 1. p. 615. Ita pro Platone dictus Σάθων [r]), pro Democrito Ληρόκριτος vel Λημόκριτος [s]), pro Antidoro, Σαννίδωρος vel Σαυνίδωρος [t]), pro Chrysippo *Chesippus* vel Κρύψιππος [v]), pro Timaeo Ἐπιτίμαιος [x]), pro Heraclide Pontico Πομ-

[n]) De Cumana eiusque antro et historia v. *Ott. Caietan.* in Isagoge ad histor. sacr. Siciliae. c. V. p. 24. et *Dorville* in Siculis cap. V. p. 57. sq. *Harl.*

[o]) Videtur Sibylla fuisse nomen proprium mulieris cuiusdam fatidicae, ac tandem inde factum esse nomen commune. *Heumann.*

[p]) Similiter *Sisyphum*, quasi *Theosophum* dictum nonnulli existimarunt. Vide Coelium Rhodiginum Lib. XXIV. Antiqu. Lect. c. 5. Sophoclis Tragici pater, Suidae et aliis dicitur *Sophilus*, Diodoro Siculo Lib. XIII. *Theophilus*, in quibusdam Codicibus Laertii II. 120. *Diphilus.*

[q]) Confer, quae notaui in Codice Apocrypho Noui Testamenti p. 344. et Cotelerium T. 1. Patrum Apostolicor. p. 335. Sed et in laudem similiter deflexa nomina obseruabis, qualia sunt Εὔδοξος pro Eudoxo. Laert. IX. 91. et pro Lycone Glycon, id. V. 66. Sic Manichaeus suis erat Mannicheus quasi manna fundens, ita enim legendum apud auctorem Praedestinati: et apud Ekbertum presbyterum contra haeres. Catharorum tom. 23. Bibl. P. P. pag. 602. E. 631. H.

[r]) *Laert.* III. 35. et VI. 16. Athenaeus V. 10. et XI. 15.

[s]) Laert. X. 8. Hesych. Illustris.

[t]) Laert. et Hesych. ibid.

[v]) Cic. I. natur. Deor. sect. 94. c. 34. Laert. VII. 182.

[x]) Strabo, Diodor. Siculus, Suid.

Πομπικὸς y), [172] pro Alexino Ἐλεγξῖνος z), pro Cleanthe Phreantles aa), pro Labieno *Rabienus* et pro Passieno *Grassienus* bb) cc). Aristotelem quoque Narristotelem dixit Lutherus et Werdenhagenius. *Tollium* pro Tullio, *Quinctil.* VI. 3. p. 543. *Choeroden* pro Herode, Theophan. Cerameo, Homil. XXVII. f. 199. *Demens*, pro Clemente Barth. pag. 118. ad gesta dei per Francos. Κακοστόργιος pro Philostorgio, Photius. Ἀνόμιος pro Ennomio. — v. Wolf ad Originis Philosoph. p. 90. Barth. Aduerf. 134. 9. et tom III. ad Statium p. 373. Φατριάρχης pro Patriarcha in vita Stephani iunioris tom. 4. Cotelerii p. 444. Ἐπισκότους Episcopos, 452. 477. κάλλιστος παρ' ὑμῶν κάκιστος p. 460. Ἀμονάχων μοναχῶν ἔμιλες Cinnam. IV. Hist. pag. 198. ed. Tollii. *Scottus*, Sottus, Sirmond p. 64. ad Theodulf. Aurel. tom. 14. Bibl. patrum Lugd. Io. Damascenus pro *Mansure*, quod parentis ipsius nomen, a Leone Iconoclaste dictus *Manzer* (*spurius*, Deuter. 23. 2.), Cedren. Sic Μήρινθον siue laqueum dixere alii pro Cerintho, *Amacarium* pro Macario. Etiam in Apocalypsi IX. 11. Apollo est Ἀπολλύων. Et in Prophetarum libris nomina Idolorum et Regum, qui Iudaeos vexarunt, ita passim proferuntur, vt in dedecus deflexa esse appareat dd): Talia sunt *Beelphegor*, *Beelzebub* ee), *Baal Pharasim*, *Beseth* (confer Bochartum Geogr. facr. p. 858. Iosephum Medum in fragmentis sacris p. 248.) *Misraim*, *Nechao*, *Nabuchodonosor*, *Euilmerodach*, *Chusanrasathaim*, *Chodorlaomor*. Etiam Achan dicitur ff) *Achar* 1. Paralipom. II. 7. quasi turbatorem dicas, Sichem vero *Sichar* Io. IV. 5. ebrietas, quasi de ebriis Ephraim. Ef. XXVIII. 1. (v. Basnage ad a. Chr. 30. n. 58.) Sic *Phaenon* siue Saturnus a splendendo dictus, Aquilae dicitur σκοτασμὸς, Amoso כיון verbo a caligine ducto. Etiamnum enim Arabibus באה est *caligare*, vt obseruat *Salmasius* in Epist. ad Croium, post Hotomannianas p. 480. Sic pro Photino Photioque dixere alii *Scotinum*, *Adoxium* pro Eudoxio, pro Eusebio *Asebium*, *Satanasium* pro Athanasio, pro Cypriano *Coprianum* (vide Lactant V. 1.), pro Sebasteno *Asebastenum*, *Atychem* et *Dystychem* (confer Suidam in Σευῆρος), pro *Eutyche*, *Anoetum* pro Noeto, pro Eutacto *Atactum*. Sic *Catagnosticos* Epiphanius pro Gnosticis, denique *Dormitantium* pro Vigilantio dixit Hieronymus, et quidam recentiores pro Bodino et Balduino *Badin*, pro Caluino *Cavvin*, pro Ramiresio Rabiresium etc. Epiphanius quoque notante Cotelerio Epimenidem vocauit μηιερέα τῦ παρὰ Κρησὶν εἰδώλυ, et in Const. Apost. Lib. II. c. 27. Sacerdos idoli cuiuscunque dicitur μηιερεύς. Ita *Clemens Alexandrinus* p. 10. protreptici

y) Laert. V. 86.

z) Laert. II. 109. Hesychius illustr.

aa) Suidas in Φρεάντλης et ἀντλεῖν, Laert. V. 168.

bb) adde, fis, *Biberium Caldium Meronem* pro Tib. Claud. Ner. (Sueton. Tiber. c. 42.) *Idolianum* pro Iuliano Apost. et ex recentioribus *Cazabonum* pro Casaub. (Menagiana; T. 4. p. 321.) *Grunnonium* pro Iac. Gronou. (Bermaf. Epist. ad Rechenberg. Lipf. 1687. p. 11.) *Iatger*. Raphael. Fabrettus Iac. Gronouium perpetuo *Grunnonium* adpellat in libro: *Raph. Fabretti*, Casparis F. Vrbinatis ad Iacob. Gronouium Apologema in eiusque Titilinitia I. somnia de Tito Liuio animadversion. antea editae sub nomine Iasithei. a. 1686. 4. *Harl.*

cc) Senec. V. Controuerf.

dd) Etiamnum hac detorsione nominum ignominiosa nihil frequentius est apud Iudaeos, vt patet vel ex blasphemiis illorum in Seruatorem nostrum, in sanctum Euangelium et omnia sacra nostra annominationibus, quarum pars exstat in leberide Samuelis Friderici Brenzii et Iudaei, sed quem aduersarius illius Salomon Zeui simili allusione Samaëlem appellat. Confer si placet Ioh. Wulferum in theriaca Iudaica ad examen reuocata p. 39. 47. 112. Augusti Pfeifferi τῦ μακαρίτυ Operum Philologicorum Tomum 1. p. 651. Eisenmengeri Entdecktes Iudenthum II. pag. 65. fq. 141.

ee) Sam. Basnage ad A. C. 31. n. 50.

ff) id. ad A. 30. n. 58.

ptici μυςήρια Ethnicorum appellat μυθήρια. Et p. 9. διήγησαι ἡμῖν, inquit, καὶ τῆς ἄλλης μαντικῆς μᾶλλον δὲ μανικῆς τὰ ἄχρηστα χρηστήρια. (conf. Plat. Gorg. Schol. Eurip. Hecub. v. 676.) *Philastrius* haeresi CVII. *ipsum nomen idoli species doli*. *Caesarius* quaest. I. p. 110. Κρόνος μᾶλλον δὲ ὄνος, ὁ Διόνυσος τοῖς σέβουσι πάθος ἀνίατον καὶ δύσοδμον, Ἡρακλῆς μᾶλλον δὲ Ἡράκλης, Ἀσκλήπιος ὁ ταῖς φρεσὶ νήπιος. Καὶ Σύροι μὲν οἱ Φερώνυμοι συρφετοὶ τὸν τῷ ᾅδῃ ἐπώνυμον Ἄδωνιν ἐξεθείασαν κακῶς etc. Sed vt ad Sibyllae nomen reuertar, id alii deducunt a solo vocabulo Σίβη, (Aeol. pro σίδη malum punicum) [?] perinde vt ab Ἥρη Ἥρυλλα, a σηκὸς σήκυλλα, quae Salmasii opinio est ad Solinum: Alii a solo σιὸς, vt Sibyllae dicantur Lacedaemonio idiomate veluti Θίβυλλαι *paruae quaedam Deae*, ita enim la Cerda ad Virgil. 3. Aeneid. p. 333. Alii ab ἰβύειν *clamare*, vt Isaaco Vossio placuit ad parentis sui Etymologicum, siue a σιεῖν τὴν βουλὴν, quam suspicionem suam assert Petitus Lib. I. de Sibylla c. 6. siue a σέβω et σέβομαι, *colo*, *veneror*, vsitatissima in deriuationibus literae ε in ι mutatione, de qua originatione mentionem iniicit eruditissimus Perizonius ad Aelianum p. 722. qui praeterea putat, Pausaniam in Phocicis pag. 825. scripsisse ἀπὸ, non ὑπὸ τῶν Λιβύων Sibyllam dictam, vt sit quasi Λίβυλλα, quod nempe ex Libya in Graeciam venerit. Vel denique a σίω *agito*, et βυλλὸς *full*, *plenus*, quod agitante et concitante spiritu plena esset, quae Matthiae Martinii originatio est, laudata Hottingero p. 58. pentadis dissertationum.

Latinae. IX. Alii latinum esse nomen affirmant, quod Prophetidem sonet: ita enim Hesychius illustris et Suidas, tum Marcus Antimachus prooemio in Sibyllina: siue quod a Romanis passim Sibyllam celebrari sentientes, nullo in Graeca lingua ipsis occurrente etymo, latinum vocabulum esse perperam concluserunt: siue quod vere latina vox credita sit, vel a *sibus*, quod *acutum* siue *callidum* significare Festus docet in *sibus* et *Persibus*: vel quod *sub illa* Deus aliquis latere putaretur.

Hebraicae. X. Alii maluerunt nomen esse Hebraicum, vel a קבל *accepit*, vt *Caspar Peucerus* p. 160. de diuinat. *Michael Neander* in Apocryphis de Christo p. 419. appendice ad Erotemata Ebr. p. 517. et alii: vel a סבר *portauit*: quae coniectura est Hottingeri loco laudato; Antonii Thysii c. 13. Misc. Exerc. et Nicolai Loydii in notis ad Caroli Stephani dictionarium historicum. Vel a בעלה, quae vox pro *fatiloqua* ponitur 1. Sam. XXVIII. 7. praefixo ש demonstratiuo: ita Georgius Hornius Lib. II. histor. Philos. cap. 1. His adde, etsi nihilo magis verisimile, quod vir doctus Bochartus Lib. I. Chanaan c. 27. p. 559. fabulam de Lilybaeo *Sibyllae Cumaeae* sepulchro, inde ortam suspicatur, quod Sibyllae nomen alludat ad Hebraeum זבל *habitatio*, vt ex *Zebul gumaa* siue *habitatione vniuersitatis*, h. e. sepulchro, facta sit *Sibylla Cumaea*. Praetereo, quod Georgius Cedrenus et Michael Glycas in Annalibus p. 103. Reginam *Sabae* metropoleos Sabaeorum celeberrimae, 3. Reg. X. memoratam, a Graecis Sibyllam dictam notant, et Pausanias in Phocicis p. 828. refert, ab Hebraeis, qui supra Palaestinam sunt, in fatidicarum numerum referri *Sabbam*, quae dicta viris eruditis videtur a סבא *vino se ingurgitare*, vnde Bacchus Σαβάζιος et Σάββοι Βάκχοι [gg]), notante Plu-

gg) conf. *Trilleri* Anmerkungen über Hug. Grotii Leidenden Christum pag. 553. sq. ed. 2. *Harl.*

Plutarcho Lib. 4. c. vlt. Sympoſ. Suidae *Sambethe*, B priore in M mutato, vt pro *Abacus* alii Ἀμβακὲκ, pro *Dibon* Eſ. XV. 9. *Dimon* et plura eiuſmodi apud Reineſium defcuſ. Var. Lect. p. 103. Druſium Lib. X. Obſ. ſacr. c. 17. Voſſii Etymolog. in *Ambubaiae*, Perizonium denique p. 724. ad Aelianum, qui Σαμβάθειον ſiue *Sambethes ſacellum* praeterea obſeruat in inſcriptione Thyatirena apud Sponium T. 1. Itiner. p. 398 [?].

Arabicas et Perſicas.

XI. Aliis denique Sibylla vocabulum Arabicum viſum eſt, vel a *Sabal*, *dicauit*, ſeu *conſecrauit in vſum religioſum*, vel a *Sab* et *Aloah*, quibus verbis denotatur *vas electum Dei*. Ita Seruatius Gallaeus ad oracula Sibyllina p. 3. feſtiue profeſſus, ſe plures eiuſmodi bellas ex lingua Arabica poſſe cudere Etymologias. Sed et nouiſſime *Thomas Hyde*, vir doctus et ingenioſus, libro de religione veterum Perſarum c. 32. p. 391. obſeruat apud Arabes et Perſas ſignum Virginis, (Virgo enim Sibylla, confer Auguſtin. XX. vlt. contra Fauſtum), in zodiaco a ſpica, quam manu tenet, ſynecdochice vocatum *Sumbul*, ſeu *Sumbula* [hh]). A Phoenicibuſque et Chaldaeis ita in Zodiacalium animalium ſeriem inſertam eſſe Virginis ſpicilegae *ſpicam erectam*, quam dicunt שבילה Σίβυλλα ſeu Σίββυλα. *Hinc*, inquit, *Sibyllinae fabulae origo. Viſum enim eſt, huic ſpicae ſeu virgini aliquod* חרמה Θαῦμα *tribuere, quaſi eſſet abſcondita reuelans et occulta retegens reſeranſque, adeoque vatem ſeu Prophetiſſam eandem appellare. Nam cum ab aſtris ſuam praeteritorum et futurorum ſcientiam illae gentes ſemper peterent, non erat illepidum nec veterum ingenio incongruum, huic Virgini, tanquam ſcientiae coeleſtis fonti, ſub Sibyllae ſeu ſpicae nomine rerum indicationes et reuelationes attribuere, et aſtute ad deluſionem vulgi (vt ſolebant) multa futilia de ea praedicare.* Ex antiquiſſima hac Chaldaeorum et Phoenicum Theologia porro ait factum eſſe, vt non modo in illis gentibus quaeuis delirae et mente captae virgines de futuris et abſtruſis rebus capitis ſui Chimaeras euulgando, vates videri vellent ac Sibyllae, ſed et ad Graecos ac Latinos res illa peruenerit, vt virginalia oracula iactarent, publicarentque. Germanos quoque narrat Tacitus foeminis ac ſpeciatim puellis omnibus tribuiſſe vim quandam μαντικήν. Ita enim ille c. 8. de moribus Germanorum: *Ineſſe quin etiam ſanctum quid et prouidum putant, nec aut Conſilia earum aſpernantur aut reſponſa negligunt.* Et Lib. IV. hiſtor. c. 60. *Velleda virgo nationis Bructerae late imperitabat, vetere apud Germanos more, quo pleraſque foeminarum fatidicas et augeſcente ſuperſtitione arbitrantur Deas.* Cui adde quae de Germanorum ſacris foeminis futura praedicentibus tradit Clemens I. Strom. p. 305. et Phil. Cluuerum Germaniae Antiquae p. 165. ſeq [ii]).

Num ſpiritu diu. agitatae fuer nt Sibyllae.

XII. De ſpiritu, quo actae fuerint Sibyllae, non minor diſſenſio eſt: quaecunque enim fere in omnes partes dici poſſunt, dicta ſunt iam tum ac defenſitata. Dubius haeret *Dionyſius Halicarnaſſ.* Lib. IV. p. 529. qui cum ἐντύχημα oblatorum Tarquinio Sibyllinorum referre vellet, εἴτε Θεῶν [kk]), inquit, εἴτε δαιμόνων εὐνοίᾳ δωρηθὲν, quo in loco vt ſaepe apud Ethnicos ſcriptores, δαίμονες ſunt boni ſpiritus

hh) Hydei ſententiae ſubſcribit *Bailly* in Geſchichte der Sternkunde des Alterthums, vol. I. ſect. V. §. 6. pag. 164. *Harl.*

ii) add. *Keysler.* Antiquitat. Septentrional. Diſſ. de Mulierib. fatidicis p. m. 369. *Iaeger.*

kk) Apud Dionem Chryſoſtomum diſſ. 1. de regno p. 11. anus, quae Dorico idiomate Dioni reuocationem ab exilio praedixit, profeſſa eſt ſe μαντικὴν accepiſſe a Matre Deûm.

ritus intermedii, quia plerisque non pro [?] maiestate Deorum superorum siue coelestium esse videbatur *Sibyllae fatiloquia versificare*, vt Apuleii verbis vtar, libro de Deo Socratis. Ceterum *Deo agitante* incaluisse Sibyllam, perinde vt Balaamum, contendunt omnes, qui Deum solum futuras res incertas praenunciare posse persuasi, Sibyllas ex vero multa vaticinatas esse, et priusquam euenirent praedixisse, credunt. Ita non Ethnici tantum, vt Heraclitus apud Clementem, Plato in Phaedro, et Iamblichus p. 73. de Mysteriis Aegypt. sed et multi ex veteribus Christianis sensisse videntur, Iustinus, Clemens, Hieronymus ll) et alii. Ex recentibus Sebastianus Castellio prolegomenis ad Sibyllina. Sixtus Senensis Lib. II. Bibl. S. Baronius Apparat. ad Annales num. XI. Cudworthus in systemate νοητῷ vniuersi p. 282 mm). Alius scriptor Anglus (Rob. Boylius vt audio) in disquisitione de Sibyllis A. 1662. 8vo. edita c. 2. Ionas Velisius Lib. III. c. 14. lectionum Criticarum, eique adstipulatus Daniel Clasenius Lib. III. de oraculis p. 497. 500. 511. 550. Richardus Montacutius analect. Exerc. 3. et apparatu 3. ad Origg. Ecclesiasticas (conf. Henr. Benzelii diss. de Apolline loquaci et muto, in eius Syntagmate dissertat. a Kappio editarum pag. 339. sqq. *Harl*).

An malo daemone. XIII. *Malo Daemone inspirante* siue instinctu Daemonum locutam Sibyllam putat *Lactantius* Lib. VII. c. 18. et auctor commentariorum in Epistolas Paulinas qui sub Ambrosii nomine ambulant in 1. Cor. 2. Quorum sententiam e recentibus tuentur *Blondellus* Lib. I. c. 21 sq. Tobias Wagnerus disquisit. in Sibyllina p. 101. *Petrus Petitus* de Sibylla p. 91. et Lib. III. c. 7. sq. Alii oracula Sibyllarum distinguunt, et *quaedam* Sibyllas *ex Dei instinctu*, *alia malo Daemone dictante* protulisse affirmant. Sic Franciscus Collius de Sibyll. c. 35. p. 226.

An phantasia et enthusiasmo naturali. XIV. Alii cum Thoma Hydeo de religione veterum Persarum p. 387. 393. *Fortiori phantasiae atque imaginationi* nn) tribuunt, vel ad *Enthusiasmum* quendam et *furorem* recurrunt *naturalem*, vimque μαντικὴν in certo temperamento, vitae ac diaetae genere, homini a natura quandoque inesse disputant. Ita ex Ethnicis ipsis non pauci, secuti Aristotelem sect. 30. probl. 1. Ammianus Marcellinus Lib. XXI. c. 1. *Aperiunt tunc quoque futura, cum aestuant hominum corda, sed loquuntur diuina. Sol enim, vt aiunt Physici, mens mundi, nostras mentes ex sese velut scintillas diffunditans, cum eas incenderit vehementius, futuri conscias reddit. Vnde Sibyllae crebro se dicunt ardere, torrente vi magna flammarum.*

An fraudes fuerint. XV. Alii denique *meras fuisse fraudes atque imposturas* contendunt, quibus arbitrio suo plebem rexerint et Remp. moderati fuerint homines callidissimi.

 Hanc

ll) Theophilus lib. II. contra Autol. cap. XI. p. 116. conf. Memoir. lit. de la Gr. Bret. tom. XI. pag. 172. sqq. *Heum.*

mm) T. I. p. 411. sqq. T. II. p. 181. sqq. ed. Lugd. Bat. 1773. vbi *Moshemius* ἐπέχει, neque certi aliquid de facultate vaticinandi, qua Sibyllae valuisse feruntur, constituere audet, praeter modum timidus. *Iaeger.*

nn) Ad hanc sententiam proxime accedit PRIDEAUX, *Hist. des Juifs et des peuples voisins*, T. VI. (ed. Amstelod. 1728.) vbi a pag. 169. vsque ad pag. 195. de vaticiniis Sibyllarum fuse disputat, et commemorato exemplo virginum fatidicarum, quae inter Pontificios saepe exstiterunt p. 186. haec subiicit: *Quelquefois c'est un enthousiasme; quelquefois des vapeurs de mere: mais pour l'ordinaire c'est l'orgueil et la vanité, qui leur fait jouër ce rôle. Vraisemblablement les Sibylles n'ont pas eu des principes plus relevés pour la production de leurs Oracles.* *Iaeger.*

Hanc ſententiam Cicero olim amplexus videtur libro II. de diuinatione c. 54. et ex recentioribus acriter defenſitauit *Antonius Vandalen* libro de oraculis Diſſ. 1. cap. 18. p. 405. ſeq. editionis ſecundae: cui etiam ſuffragatur *Th. Pinedo*, Iudaeus, ad Steph. Byzantin. pag. 205. 226. 229. [?]

Non omnia oracula fraudi ſunt tribuenda.

XVI. Sed quemadmodum multos paſſim oracula ad mentem ſuam vel confinxiſſe olim vel interpretatos eſſe fraude politica non eſt dubium, vt de Sibyllinis apud Romanos iactatis affirmat etiam Thomas Hyde libri laudati p. 388. ita omnia et ſingula, quae quocunque tempore et loco praedicta inter Ethnicos feruntur, eiuſmodi impoſtoribus addicere, nimis confidens forte dixeris ac temerarium: praecipue cum multa in rebus magni momenti mirando more euentus comprobauerit. *Neque caſui* vel *fortunae* haec vniuerſa ac ſingula adſcribi poſſunt, cum non pauca ſint adeo determinata, alia viciſſim tam inexpectatum quid inſolitumque contineant, vt qui vel fraudibus vel caſui tribuat memorata apud veteres vel recentiores etiam vaticinia omnia, ab eo non rem explicari, ſed lectores ſuos derideri exiſtimem. Neque vero indignum eſt Parente ac conditore humani generis Deo [oo]), caſus magnos et mutationes Rerumpublicarum per varios, vt ipſi viſum eſt, modos mortalibus praeſignificare, cuius rei in omnium gentium hiſtoriis [pp]) non inficianda veſtigia exſtare puto: Neque abſurdum eſt, malorum daemonum quandoque maligna ſentiri ludibria, aut furore naturali [qq]) fortiore que imaginatione actos homines mira quaedam et ſtupenda vaticinari, vt a Noſtradamo [rr]) et eius ſimilibus factum conſtat. Si itaque de Sibyllinis, et quae paſſim apud ſcriptores memorantur, oraculis ſententiam dicere iubear, ſaepe numero ſane fraudes et caſum, ſed iſta quoque tria interdum, in aliis quidem aliud principii loco fatebor me agnoſcere [ss]).

An et quomodo differat Sib. ab aliis vatibus.

XVII. Quaeſitum etiam eſt, qua in re Sibylla a Pythia et reliquis vatibus differret [tt]). Quanquam enim pleriſque, vt iam [vv]) oſtendi, fatidicae mulieres totidem etiam viſae ſunt Sibyllae, tamen alii, prae ceteris vir magni ingenii, Petrus Petitus, non dubitauit, plurimum inter Sibyllam et reliquam vatum turbam intereſſe. Negat enim, Pythiae inſtar alligatam certo loco, et de rebus ſaepe leuibus quaerentes reſponſo dignatam fuiſſe: ſed vbique terrarum etiam non rogatam praedixiſſe prodigia, magnos euentus,

oo) v Iuſtini qu. 146. ad Orthodox.

pp) conf. Alexandrum ab Alexandro III. 15.

qq) v. Andr. Rudigeri Phyſicam diuinam pag. 304 ſq

rr) Cf. *I. D. Koeleri* Diſſertatt. de Prognoſticorum politicorum vanitate, quarum prior a. 1711. poſterior a. 1712 Altorfii prodiit. In illa p. 33. ſqq. de Sibyllinis Oraculis, in hac p. 24. ſqq. de Noſtradamo et pluribus huius farinae hominibus docte et prudenter exponit, et de vniuerſo vaticinationum genere ita, vt dignum eſt philoſophi perſona, iudicat. *Iaeger.*

ss) Conf. *I. E. Imman. Walchii* diſſ quatuor de ſeruis veterum fatidicis, ad Actor. XVI. 16. Ienae 1761. *Harl.*

tt) Si Serapionem audias, differt etiam eo, quod ne mortua quidem a diuinandi arte ceſſat, et quod anima eius adhuc poteſt conſpici. Ille enim, teſte *Clemente Alex.* Stromat. I. p. 304. *μηδὲ ἀποθανοῦσαν λῆξαι μαντικῆς φησὶ τὴν Σίβυλλαν καὶ τὸ μὲν εἰς ἀέρα χωρῆσαν αὐτῆς μετὰ τελευτὴν, τοῦτ' εἶναι τὸ ἐν Φήμαις καὶ κληδόσι μαντευόμενον· τῆς δὲ εἰς γῆν μεταβαλόντος σώματος πόας, ὡς εἰκὸς, ἀναφυείσης, ὅσα ἂν αὐτὴν ἐπινεμηθῇ θρέμματα, κατ' ἐκεῖνον δήπουθεν γενόμενα τὸν τόπον, ἀκριβῆ τὴν διὰ τῶν σπλάγχνων τοῖς ἀνθρώποις προφαίνειν τοῦ μέλλοντος δήλωσιν γράφει· τὴν δὲ ψυχὴν αὐτῆς εἶναι τὸ ἐν τῇ Σελήνῃ Φαινόμενον πρόσωπον οἴεται.* Sententia perabſurda. *Iaeger.*

vv) Supra §. 6.

tus, longeque post xx) eventuros, et de rebus quibuscunque maximi momenti oracula fudisse, rationemque placandorum Deorum demonstrasse. Vide eum Lib. III. cap. 1. seq. Furorem [?] quoque Sibyllae negauit Ianus Velisius, vt ex eius lectionibus Criticis notauit Dan. Clasenius Lib. III. de oraculis, qua in parte diuersus abit non tantum ab Heracliti, Platonis et omnium paene veterum sententia etiam Christianorum (vide Blondellum Lib. I. c. 24.) sed et Sibyllae ipsi aduersatur, quae certe voluit videri enthusiasmo correpta ac diuino furore. Sic enim illa apud Phlegontem Trallianum de longaeuis pag. 120.

Μαινομένη μὲν ἐνὶ θνητοῖς ἄπιστα λέγουσα

Et Lib. II. Sibyllinor. sub initium:

Πᾶν δέμας ἐκπληχθεῖσα τόδ' ἐκ ψυχῆς, ὅτε γὰρ οἶδα
Ὅττι λέγω, κέλεται δὲ Θεὸς ἡμᾶς ἀγορεύειν. yy)

xx) Hoc etiam Bacidi tribuit Aristides T. 3. p. 22. *Οὐ μόνον τοῖς ἐφ' αὐτῶν ἀλλὰ καὶ τοῖς ὕστερον πολλὰ δὴ καὶ θαυμάσια προεῖπον Βάκις, Σίβυλλα, ἕτεροι μετὰ τούτων.* Orat. 1. Platonica. Plutarch. quare Pythia non reddat oracula carmine p. 399. *Σίβυλλαι δὲ αὗται καὶ Βάκιδες ὥσπερ εἰς πόντον ἀτεκμάρτως τὸν χρόνον κατέβαλον καὶ διέσπειραν ὡς ἔτυχε παντοδαπῶν ὀνόματα καὶ ῥήματα παθῶν καὶ συμπτωμάτων.*

yy) Multi alii de Sibyllis, earum historia, vaticiniis etc. egerunt praeter memoratos; *Is. Vossius* de Sibyllinis, aliisque, quae Christi natalem praecesserunt, Oxon. 1680. 4. *Io. Markii* de Sibyllinis carminibus disputationes academicae duodecim. Accedit breue examen diss. gallicae de Sibyllinis oraculis editae Paris. a Io. Crassetio, Franecker. 1682. 8. *Tobias Ekhard* Non-Christianorum de Christo testimonia — ex antiquis monumentis proposita et diiudicata, ed. II Quedlinburgi 1736. 4. c. II. pag. 29 — 85. qui de Sibyllis harumque de Christo inprimis oraculis, plene docteque agit, et multos viros doctos, diuersimode sentientes, laudat. Oraculorum Sib. editiones, scriptorum de Sibyllis recensum, aliaque de iis memorabilia exhibet *Io. Moller* in Homonymoscopia part. II. c. II. pag. 271 — 277. *Harl.*

CAPVT XXX

I. *De Sibylliuis Oraculis. Vtrum ipsae oracula sua in literas retulerint Sibyllae. Folia Sibyllina.* II. *An ab aliis excepta digestaque fuerint.* III. *Furor Sibyllarum a Cicerone negatus, prouocante ad Acrostichides.* IV. *De his plura, et Dionysii Halicarnassei locus explicatus.* V. *Acrostichis de Iesu Christo Seruatore, iam Constantini aetate suspecta falsitatis.* VI. *Ciceroni inspectam, praeter rem affirmat Constantinus.* VII. *Quodnam vaticinium Sibyllinum de Rege, et quam acrostichin respexerit Cicero.* VIII. *Locus Suetonii de natura Regem Populo Rom. parturiente.* IX. *De oraculo quo regnum tribus Corneliis portendebatur, Lentulo id interpretante de se.* X. Τρία κάππα κάππα *tres Cornelii in libris Sibyllinis.* XI. *Imperium Hadriano Imp. praedictum e libris Sibyllinis.* XII. *Oraculum Sibyllinum de Rege restituendo.* XIII. *Oraculum de Rege ex Oriente prodituro.* XIV. *Ecloga quarta Virgilii non respicit Oraculum Sibyllae, sed Hesiodi fabulam de quatuor aetatibus, quod late ostendimus.* XV. *Loca Sibyllinorum de variis aetatibus explicata.* XVI. *Locus Iuuenalis.* XVII. *Oracula Sibyllina an concepta etiam versibus Iambicis, vel prosa? Versus Oraculorum vitiosi.*

[Cum adnotationibus W. Iaegeri.]

De Sibyllinis oraculis.

I. Superest de scriptis Sibyllae (vnius siue plurium) pro instituto nostro breuiter agamus [a]. Vtrum ab aliis excepta fuerint oracula ex ore Sibyllarum vaticinantium, an ab ipsis relata in litteras, dubium videri possit, cum Varro apud Seruium [P] in 3. Aeneidos Sibyllam scribere solitam testetur in foliis palmarum, quae si primum culteri dorsetto laeuigentur, scribendo aptissima esse aduersus Melch. Guilandinum docet Iosephus Scaliger de papyro p. 15. Chrysostomus Homil. de mulieribus et pulchritudine: *πόρνη τὰς αὐτῆς καλέσασα δαίμονας καὶ τὰ πέταλα γράφουσα καὶ τὰς ἐπιβουλὰς ἐργασαμένη.* Virgilius III. Aeneid. v. 443.

> Insanam vatem adspicies quae rupe sub ima
> Fata canit, foliisque notas et nomina mandat.

Iuuenalis VIII. 126.

> Credite me Vobis folium recitare Sibyllae.

Virgilius iterum VI. 74.

> — — foliis tantum ne carmina manda;
> Ne turbata volent rapidis ludibria ventis.

Dixerat idem Lib. III. v. 445 sq. carmina in foliis notata, a Sibylla etiam digeri in numerum atque antro seclusa relinqui, si vero vento impellente folia turbari contingat, Sibyllam nec reuocare situs nec iungere carmina iterum posse.

II.

a) De Sibylla Cumana eiusque vaticiniis Iul. Caes. Capacius in Antiqq. Campaniae pag. 175. sq. tom. IX. Thesauri Italiae part. 3. Scipio Mazella cap. 29. de situ et antiquitate Puteolorum p. 79. sq. id. part. 4. *Fabric.* Annosa est Propert. II. 2. 68. vbi v. interpret. et Burm. in Addend. edit. suae pag. 936. b.) adde quoque Disquisitiones criticas de variis per diuersa loca et tempora bibliorum editionibus, quibus accedunt Castigationes theologi cuiusdam Paris. ad Opusculum Is. Vossii de Sibyllinis oraculis. Londini 1684. 4. *Harl.*

An ab aliis excepta digestaque fuerint.

II. Ab horum ſententia recedunt illi, qui Sibyllam furentem oracula ore fudiſſe contendunt, quae a tachygraphis vtcunque exciperentur, a Sibylla ipſa, quod dictorum memoriam ſtatim poſt impetum τῆς ἐπιπνοίας perderet, emendari, et ſi forte librarius aliquid omiſiſſet, ſuppleri non poſſent. Ita Heſychius Illuſtris, et in admonitione ad gentes p. 36. [ed. Colon. 1686.] Iuſtinus. Quibus praeter Suidam accedit M. Antimachus in prolegomenis ad Sibyllina Lactantium laudans auctorem, etſi verba illa, quae affert, apud Lactantium non leguntur. Sic Socrates de vatibus apud Platonem in Apologia, [c. 7.] verbis etiam a Iuſtino laudatis: λέγουσι μὲν πολλὰ καὶ καλὰ, ἴσασι δὲ οὐδὲν ὧν λέγουσι. Montanus ſimiliter teſte auctore Synopſeos Prophetarum ab Hoeſchelio Graece et a Ritterſhuſio Graece et Latine editae, docebat τοὺς προφήτας κατεχομένους παρὰ Θεοῦ μὴ εἰδέναι ἃ λέγουσι. Alii vtroque modo vſam Sibyllam ſibi perſuadent, quibus Seruius in 3. Aeneidos addit tertium per notas hieroglyphicas, vel per ſiglas. *Tribus modis futura praedicit, aut voce, aut ſcriptura, aut ſignis, id eſt, quibuſdam notis, vt in obeliſco Romae videmus: vel, vt alii dicunt, notis literarum, vt per vnam literam ſignificet aliquid.*

Furor a Cicerone negatur.

III. At enim Sibyllam ipſam non furore percitam effudiſſe, ſed magno ſtudio compoſuiſſe et ſcripſiſſe pleraque oracula ſua, *Cicero* Lib. II. c. 54. de diuinatione probauit ex eo, quod artem potius et diligentiam, quam incitationem et motum, teſtentur *Acroſtichides* in Sibyllinis obuiae. [?] Quod argumentum ſicco pede tranſilit Petrus Petitus Lib. III. de Sibylla c. 12. et tantummodo furorem poetis familiarem eſſe oſtendit, ſine quo nihil magni exſpectandum a poeta idem Petitus docuit ſingulari libello de furore Poetico; quod a Cicerone nunquam fuit negatum. At enim Acroſtichides merito inficiatus fuit opus eſſe furoris et incitationis, artis vero et diligentiae eſſe affirmauit. *Tum vero ea quae ἀκροστιχὶς* [b]) *dicitur, cum deinceps ex primis verſus literis aliquid connectitur, vt in quibuſdam Ennianis, (quae Ennius fecit), id certe magis eſt attenti animi quam furentis. Atque in Sibyllinis, ex primo verſu cuiuſque ſententiae primis literis illius ſententiae carmen omne pertexitur. Hoc ſcriptoris eſt, non furentis; adhibentis diligentiam, non inſani.*

De Acroſtichidibus.

IV. Ex his Acroſtichidibus Varro apud Dionyſium Halicarnaſſeum Lib. IV. p. 260. (ed. Francof. 1586.) teſtatur verſus quoſdam ſingulos inſititios et ſpurios conuictos olim fuiſſe, ſi nempe primae illorum verſuum literae alienae eſſent ab illa voce ſiue ſententia, quam exhibere debebat ἀκροστιχίς. Nam ſi tota conficta fuiſſet ab impoſtore quodam ἀκροστιχὶς, vna cum verſibus illam referentibus, qui quaeſo reuinci haec impoſtura potuit, per acroſtichides? Perperam autem *Iſ. Voſſius* c. 4. de Sibyllinis oraculis, *Eraſmus Schmidius* Orat. 2. de Sibyllinis p. 1501. *Antonius Vandale* de Oraculis p. 410. et

b) Acroſtichides eiuſmodi praeter Sibyllam, Enniumque compoſuere multi alii veteres laudati Martio Mileſio Sarazanio ad S. Damaſi Carmen VII. et VIII. quibus addes e Chriſtianis Poetis latinis Commodianum, Optatianumque Porphyrium, Ioannem item et Ignatium, Sergiumque Stephanum iconomachos in poematiis, quae cum Acroſtichidibus oppoſitis Theodori Studitae, graece et latine exſtant tom. 5. Opp. Sirmondi pag. 169. ſq. Tum iambos in Eudociam Auguſtam apud Montfaucon pag. 295. ſq. Palaeogr. gr. Io. (Damaſceni) Oden in Deiparam apud Goarum in Euchológ. p. 813. ſq. Canonem terrae motus auertendo, ibid. p. 785. Ante hos omnes quis neſcit ſacro Pſalmi 119 et 145 ſcriptori probatam acroſtichidem alphabeti hebraici?

et alii ex hoc loco ſcripſere, Varronem Acroſtichidas Sibyllinas, teſte Dionyſio, eſſe infitiatum. En tibi verba Dionyſii: Ἐν οἷς (χρησμοῖς) εὑρίσκονταί τινες ἐμπεποιημένοι τοῖς Σιβυλλείοις, ἐλέγχονται δὲ ταῖς καλουμέναις ἀκροστιχίσι. Viciſſim omnia Sibyllina ex meris conſtitiſſe acroſtichidibus neſcio an recte ex Cicerone et Dionyſio colligat *Gallaeus* de Sibyllis p. 132. et ante eum *Blondellus* Lib. I. c. 12. Quin diſerte videtur certam partem Sibyllinorum Cicero, non vniuerſa Sibyllarum oracula denotare, cum ait: *Tum vero ea quae ἀκροστιχὶς dicitur* etc. Ac quotuſquiſque eſt, qui neſciat, multa proferri etiam ab Ethnicis ſcriptoribus oracula, in quibus nullum acroſtichidis veſtigium.

Acroſtichis de Chriſto iam Conſtantini tempore ſuſpecta.

V. Illam vero Acroſtichidem, quae Graece occurrit apud Conſtantinum, Orat. ad Sanctorum coetum c. 18. et maiorem partem ex neſcio cuius translatione *verſibus male Latinis non ſtantibus* affertur ab Auguſtino Lib. XVIII. c. 23. de Ciu. Dei, et in oratione ad Catechumenos contra Iudaeos, Paganos et Arianos c. 16. et a Proſpero Lib. III. de promiſſionibus, Beda in calce T. 2. Opp. edit. Colon. et Petro Oleſenſi cap. vltimo libri contra perfidiam Iudaeorum, Marbodeo Redonenſi in carminibus p. 1630. Rabano Mauro XV. 3. de vniuerſo t. I. p. 203. iam Conſtantini temporibus a multis vocatum fuiſſe in dubium, ipſe teſtatur c. 19. ὑποπτεύουσι δέ τινα τῶν τῆς ἡμετέρας θρησκείας ποιητικῆς μούσης οὐκ ἄπειρον τὰ ἔπη ταῦτα πεποιηκέναι, νοθεύεσθαι τε αὐτὰ καὶ Σιβύλλης θεσπίσματα εἶναι λέγεσθαι.

Quam acroſt. reſpexerit Cicero.

VI. Addit quidem, Ciceronem iam illam legiſſe, et Latine verſam ſcriptis ſuis inſcruiſſe. Sed mirabitur tam audacter hoc a Conſtantino affirmari, qui nouerit, nihil amplius apud Ciceronem exſtare quam haec verba: *Sibyllae verſus obſervamus, quos illa furens fudiſſe dicitur. Quorum interpres nuper falſa quadam hominum fama dicturus in Senatu putabatur, eum, quem reuera regem habebamus, appellandum quoque eſſe regem, ſi ſalui eſſe vellemus.* In his, vbi de Rege a Sibylla memorato agit, non reſpicit ad ſecundum in acroſtichide Conſtantini verſum, vt putauit Euſebius:

Ἥξει δ' οὐρανόθεν βασιλεὺς — — —

neque ad hunc Lib. III. Sibyllin. pag. 239. qui de Cyro accipiendus videtur:

Καὶ τότε δὴ Θεὸς οὐρανόθεν πέμψει βασιλῆα

ſiue ad iſtum p. 268.

Καὶ τότ' ἀπ' ἠελίοιο c) Θεὸς πέμψει βασιλῆα.

Neque ad alium, quem notat Iſ. Voſſius p. 230. de Sibyllinis oraculis ex libro II. p. 219.

Ἥξει δ' ἁγνὸς ἄναξ πάσης γῆς σκῆπτρα κρατήσων d).

VII.

c) i. e. ab Oriente. Vide Lemonii notas ad Varia Sacra p. 632.

d) *Eckhard* in comment. ſupra laudata: *Non-Chriſtianorum de Chriſto teſtimonia*, de hac acroſtichide, cuius litterae initiales haec nobis verba exhibent: Ἰησοῦς χριστὸς θεοῦ υἱὸς σωτὴρ σταυρὸς *Ieſus Chriſtus dei filius Seruator crux*, pag. 33. ſqq. copioſe diſſerit: verba graeca primum ponit, tum interpretationes latinas 1) apud Auguſtinum et Vener. Bedam, 2) Io. Obſopoci, 3) Seb. Caſtellionis, 4) Chriſtophorſoni 5) Io. Langii; 6) denique germanicam Io. Chriſtiani Neringii, in den Sibylliniſchen Prophezeyungen p 376. ſq. Poſtquam haud contemnenda iudicia et notitiam dederat litterariam, contra Iſ. Voſſium, (cap. III. et IV. de diuinis oraculis,) et H. Grotium in Matth. II. cum Io. Reiskio adfirmat, oracula Sibyllina non profecta eſſe a Iudaeis; contra a §. 7. p. 89. ſqq. oſtendit

Suetonii et Ciceronis loca.

VII. Sed vt recte *Casaubonus* ad Baron. p. 83. ad illud oraculum, quo, vt est apud Dionem Lib. XLIV. p. 247. Sibylla Parthos, in quos bellum tum parabatur, nisi a Rege, vinci posse negauerat. *Suetonius* in Iulio Caes. c. 79. *Proximo autem Senatu L. Cottam Quindecimvirum sententiam dicturum, vt, quoniam libris fatalibus contineretur, Parthos nisi a Rege non posse vinci, Caesar rex appellaretur.* Hoc aegre ferens Cicero, *cum antistitibus*, inquit, *agamus, vt quiduis potius ex illis libris, quam regem, proferant, quem Romae posthac nec Dii nec homines esse patientur.* Acrostichis illa, de qua apud Ciceronem sermo est, non videtur continuisse nomen Iulii Caesaris, vt suspicatur Valesius p. 266. ad Eusebium: ita enim Cicero non potuisset addere: *hoc si est in libris, in quem hominem et in quod tempus est? callide enim, qui illa composuit, perfecit vt quodcunque accidisset, praedictum videretur, hominum et temporum definitione sublata.* Ex quibus verbis recte etiam colligit Ioh. Smetius Antiquitatt. Neomagens. p. 36. Constantinianam Acrostichidem Ciceroni visam haud fuisse. Sed potius videtur his verbis: ΤΟΥΣ ΠΑΡΘΟΥΣ ΕΙ ΜΗ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΟΥΚ ΑΝ ΝΙΚΗΣΕΙ. vel aliis eius sententiae expressa fuisse, quam Dio sic exposuit: *μήποτ᾽ ἂν τοὺς Πάρθους ἄλλως πως πλὴν ὑπὸ βασιλέως ἁλῶναι.* Plutarchus in Caesare sic, p. 73. *ὡς ἁλώσιμα τὰ Πάρθων φαίνοιτο Ῥωμαίοις σὺν βασιλεῖ στρατευομένοις ἐπ᾽ αὐτοὺς, ἄλλως ἄφυκτα ὄντα.* *Appian.* II. Ciuil. fol. 497. *μὴ πρὶν ὑπακούσασθαι Ῥωμαίων Παρθυαίους, εἰ μὴ βασιλεὺς αὐτοῖς ἐπιστρατεύσειε.* Quod vero Blondellus p. 55. Acrostichin Constantinianam ideo suppositionis arguit, quod primus illius versus non complectatur primas literas reliquorum, haud valde moror; nam *primus versus* apud Ciceronem potest exponi de *στίχῳ*, [¶] non de versu numeris adstricto; et ex Constantino non absurde colligas, acrostichidi illi, versus primi instar, inscripta fuisse verba, quae deinde primis versuum literis redduntur: *Ἰησοῦς Χριστὸς Θεοῦ υἱὸς σωτὴρ σταυρός.*

Alius Suetonii locus explicatur.

VIII. Caeterum miror *Is. Vossium* cap. 4. pro Sibyllino oraculo venditare, quod apud Suetonium legitur de natura Regem populo Romano parturiente. Nam Suetonii verba haec sunt in Augusto c. 94. *Auctor est Iulius Marathus, ante paucos, quam nasceretur, menses prodigium Romae factum publice, quo denunciabatur, regem*

ostendit oracula, quae hodie leguntur sub Sibyllarum nomine, triplici constare carminum genere; mixtumque esse corpus tum ex iis, quae Erythris et alibi post prima combusta cum Capitolio fuere collecta; tum ex iis quae Iudaei inter gentes dispersi, veri numinis cognitione et promissione Messiae imbuti, siue ipsi, siue proselyti, in versus redegerunt, tum ex iis, quae Christiani ex euangelii historia attexuerunt. Acrostichidem a Christianis potissimum fuisse confictam, nec Ciceroni cognitam, e contrario primum innotuisse saeculo quarto, quod Lactantius lib. VII. c. 19. et c. 16. et c. 20. non quosdam versus, sed totam acrostichidem fuisset laudaturus, a §. 10. demonstrat; §. 14. loca scripturae sacrae indicat, e quibus acrostichidem auctor compilasse videri queat. §. 15. sqq. vaticinium, quod quidam in Virgilii Ecl. IV. invenisse sibi visi sunt, et argumentum eclogae vberius persequitur atque illustrat, et adprobat I. H. Boecleri sententiam, Virgilium non Sibyllae Cumanae transtulisse carmina, sed Hesiodi poetae, a patria, vbi natus, Cumaei adpellati, sententiam de varia et aurea maxime aetate retulisse, hancque redituram polliceri: (v. Boecleri Diss. XI. in tom. II. diss. academ. pag. 382. sqq. Fr. Ben. Carpzouii diss. de Virgilii Ecl IV. rec. 1700.) §. 29. commonstrat, nullum exstare genuinum testimonium de Christo apud gentiles ante C. N. Pro vera prophetia habuit oracula Sibyllina Wisthon (in libro infra memorando.) cf. Acta Erudit. 1728. p. 120. sqq. W. E. Tenzel. in Colloq. menstr. a. 1689. p. 308. sqq. 1255. sqq. a 1690. p. 1139. sqq. et a. 1691. p. 615. sqq. *Harl.*

regem populo Romano naturam parturire. Nihil hic de Sibylla, nihil de oraculo, sed de prodigio publice facto, Octauii nasciturі imperium portendente, quod et aliis ominibus praenotatum refert Dio sub initium libri XLV.

Cornelius Lentulus vaticinium de se interpretatur.

IX. Alio quoque pertinet, quod Cornelius Lentulus ex fatis siue libris Sibyllinis sibi persuaserat, *regnum Romae tribus Corneliis portendi*, vt narrat *Sallustius* in Catilinar. c. 47. *Cicero*, Orat. 3. in Catilin. c. 5. p. 692. edit. Graeuii et 696. et Appianus Lib. II. de bellis ciuil. f. 430. Falliturque iterum vir doctus, cum ex eo, quod Cicero aruspicum responsa simul memorat, colligit, ab his Corneliorum nomen definitum, non a Sibyllinis; in his vero tantum fuisse, si quando Aegyptus Romanis pareret, tum aduenturum magnum regem (Iulium Caesarem), hinc tres fore, (triumuiros Augustum, Lepidum, Antonium), qui Romanam affligerent et perderent Rempublicam. Lib. II. Sibyllin. extrem. p. 219. [ed. Paris. 1607.].

Τρεῖς Ῥώμην οἰκτρῇ μοίρῃ καταδηλήσονται.

Verum enim vero Lentulum in Corneliorum nomine, libris Sibyllinis, siue fictis potius et, quasi Sibyllini essent, iactatis versibus, definito, praecipuam spem posuisse, praeter Sallustium diserte testatur Plutarchus in Cicerone f. 869. Innuit Florus, a quo Lib. IV. c. 1. Lentulus destinatum familiae suae Sibyllinis versibus regnum sibi vaticinatus fuisse dicitur. Itaque ex haruspicum responsis videtur hoc tantum hausisse Lentulus, quod addit Sallustius: *Praeterea ab incenso Capitolio illum esse vigesimum annum, quem saepe ex prodigiis haruspicum respondissent bello ciuili cruentum fore.* Alia μαντεύματα post Syllae statim mortem sparsa memorat Plutarchus in Pompeio p. 626.

Τρία κάππα pessima.

X. Alium quoque Sibyllinorum locum respicit Augustinus siue quisquis auctor libri de Grammatica p. 233. *inde est illud: τρία κάππα κάκιστα, i. e. tria Cappa pessima, de Cornelio Sylla, de Cornelio Cinna, de Cornelio Lentulo; hi enim per tres literas designati sunt in libris Sibyllinis.*

Hadriano praedictum imperium.

XI. Sic nonnullis traditum fuit, fortem Imperii ex Sibyllinis versibus Hadriano prouenisse, vt auctor *Spartianus* in Hadriano, ad quem locum notarunt viri docti versus, qui de Adriano hodieque leguntur in Sibyllinis Lib. V. pag. 304. [?].

Oraculum de rege restituendo.

XII. Ab his omnibus longe diuersum fuit oraculum, de quo idem Cicero Lib. I. Epist. 7. ad P. Lentulum, vbi agit de Ptolemaeo Auleta in regnum restituendo: *et sine multitudine reducatur, quemadmodum homines religiosi Sibyllae placere dixerunt.* Quo in loco homines religiosi non sunt, vt vult vir doctus, Alexandrini sacerdotes, hos enim a victoribus non rogatos verisimile est, sed quindecimviri inspiciendis Sibyllinis Romae constituti e). Hoc non obscure docet, et Oraculi ipsius sententiam his verbis refert Dio Lib. XXXIX. p. 98. *ἂν ὁ τῆς Αἰγυπτίας βασιλεὺς βοηθείας τινὸς δεόμενος ἔλθῃ, τὴν μὲν φιλίαν οἱ μὴ ἀπαρνήσασθε, μὴ μέντοι καὶ πλήθει τινὶ ἐπικουρήσετε, εἰ δὲ μὴ, καὶ πόνους καὶ κινδύνους ἕξετε.* Lucanus Lib. VIII. v. 824.

Haud equidem immerito Cumaeae carmine vatis
Cautum, ne Nili Pelusia tangeret ora
Hesperius miles, ripasque aestate tumentes f).

XIII.

e) conf. omnino Epist. I. Cicer. ad diuers. lib. I. ibique interpretes. *Harl.*

f) Σιβύλλειον de Aegypto bello non lacessenda, Appian. Parthic. fol. 134. Oraculum Sibyllinum

Orac. de rege ex Oriente proditure.

XIII. Aliud iterum oraculum fuit, cuius meminit *Tacitus* Lib. V. histor. c. 13. *Pluribus persuasio inerat, antiquis*[g] *Sacerdotum literis contineri, eo ipso tempore fore, vt valesceret oriens, profectique Iudaea rerum potirentur.* *Suetonius* Vespasiano c. 4. *Percrebuerat oriente toto vetus et constans opinio, esse in fatis, vt eo tempore Iudaea profecti rerum potirentur. Id de Imperatore Romano, quantum euentu post ea patuit, praedictum, Iudaei ad se trahentes rebellarunt.* *Hegesippus* Lib. V. de excidio Hierosol. c. 44. *Inter quae illud praecellentissimum, quod in literis aeque vetustis, quas sacras vocabant, manebat impressum, quod secundum illud tempus futurus esset vir, qui de regione eorum* (Iudaeorum) *imperium assumeret in orbem terrarum.* (Apud Iosephum Lib. VII. de bello Iud. c. 31.[h]) p. 961. [ed. Colon. 1691.] *χρησμὸς ἀμφίβολος ἐν τοῖς ἱεροῖς εὑρημένος γράμμασιν, ὡς κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἀπὸ τῆς χώρας τις αὐτῶν ἄρξει τῆς οἰκουμένης*). *Quae res eos in tanto furore posuit, vt sibi non solum libertatem, sed etiam regnum pollicerentur. Id alii* (Suetonius v. g. et Iosephus) *ad Vespasianum referendum putarunt, prudentiores ad Dominum Iesum* (confer Casaubonum, [Ernestium, Oudendorpium] ad Sueton. l. c. et Wagenseilium tel. ign. Satanae p. 30 sq.), *qui eorum in terris, secundum carnem, genitus ex Maria, regnum suum per vniuersa terrarum spatia diffudit.*

De Ecloga IIII. Virgilii.

XIV. Haec de oraculis Regem quomodocunque vel promittentibus vel spectantibus, quae multum inter se diuersa parum accurate confundunt viri eruditi, non minus ac de Ecloga quarta[i] Virgilii mira quaedam et aliena commentantur, cum simplicissima sit altera Probi expositio non ad Sibyllam, sed ad Hesiodum referentis carmen Cumaeum, vt Virgilius nihil aliud dicere voluerit, quam nato Pollionis filio[k]) Saturnium saeculum [?] ab Hesiodo descriptum orbi iterum promitti. *Vltima aetas* idem

de mundo perituro cum filio apud Procop. lib. I. cap. 7. de bello Gothico, aliud de Roma, lib. I. cap. 24. vbi nota Procopii iudicium.

g) Ex his verbis perspicuum videtur, respici non carmen Sibyllinum, sed dictum Propheticum, et quidem non Numeror. XXIV. 7. vt Edward Chandler; non locum Danielis, vt visum Sikesio; non Michae V. vt putabat Casaubonus; et Gotifr. Olear. p. 54. Obseru. in Matthaeum; nulla enim ibi temporis nota occurrit; sed potius, vt Christoph. Cellario persuasum, Gen. XLIX. de Shilo post sublatum Iudaeis sceptrum venturo.

h) v. Huetium demonstr. Euangel. p. 662. Amandum de la Chapelle Bibl. Angloise tom. XV. p. 115. sq. qui a Iosepho effictum hoc oraculum scribit p. 120. parum verisimiliter.

i) Cuius argumentum et interpretationem optime docet ill. *Heynius* cf. tamen *Lowth* de sacra poesi Hebraeorum, Lect. XXI. *Iaeg.* Sed v. quoque Cl. *Heyne* in Addendis T. IV. Virgilii pag. 215. sq. *Burmann.* ad illam eclogam; *Valesius* Emendatt. lib. IV. c. 13. p. 115. ibique Burm. II. not. et p. 132. *Harl.* Praeter eos, qui in Harlesii, V. Ill. Notit. litt. Rom. T. II. p. 324. laudati sunt, etiam Cel. Bruns de argumento huius Eclogae scripsit, eamque censuit Saturnalium tempore editam esse, infantem autem esse eum, qui a grauida Octauia, Antonii vxore, sperebatur (in der Berliner Monatsschrift, 1784. mense Octobri, p. 379-383.) *Beck.*

k) Asinio Gallo a quo Asconius Pedianus, teste Seruio, audiuisse se retulit, eclogam hanc Virgilii in ipsius fuisse honorem compositam. Scripta autem est Anno V. C. 713. cum C. Asinius Pollio consul esset designatus.

Teque adeo, decus hoc aeui, Te Consule INIBIT,
Pollio, et INCIPIENT magni procedere menses
Te duce etc.

Ex his ipsis, ni fallor, apparet a Virgilii sententia alienam esse, vtcunque doctam et ingeniosam Viri egregii Io. Medici Aueniens. coniecturam, qui in Memo-

idem est, ac si dixisset *prima et antiquissima*, [Iustin. hist. II. 1. 20.] vt, cum dicimus *ab vltima* l) *origine rem repetere*, et *altum mare*, id est *profundum*. Aut certe *venit*, id est *fuit* iam ac *praeteriit*, aetas nempe postrema ferrea. Hanc expositionem plane confirmat, quod sequitur: *Magnus ab integro saeclorum nascitur ordo*, i. e. noua series aetatum aureae, argenteae, aeneae et ferreae sese excipientium denuo incipit. *Magnus* id est faustus et auspicatissimus. Sic paulo post *magni menses* i. e. laeti, pulchri et auspicati [Tacit. Agricol. 34. 5. *Heum.*], perinde vt Hebraeis *magnus dies* pro festo, quod imitati Christiani dixerunt et *hebdomadem magnam* m). Etiam Lib. II. Sibyllinor. p. 195. occurrit *μέγας αἰών*. Sed fallitur, qui claram illam ex Euangeliis iudicii extremi descriptionem Virgilio inspectam existimat, et Turnebus eundem locum longe aliter constituit, in hanc nempe sententiam, pro *αἰὼν* scribendo *ἀγών*:

Καὶ τότε δὴ μέγας αὖθις ἀγὼν ἰσελαστικὸς ἔσται.

Vt alludatur ad Iselastica certamina, quorum victoribus fas erat triumphantium ritu per moenia in vrbem *εἰσελαύνειν*. Vide Gallaei diss. de Sibyllis p. 481. seq. Mox in verbis Poetae *iam redit et virgo* intelligitur Astraea siue Iustitia, quae *aurea virgo* Pedoni Albinouano dicitur Elegia in Maecenatem, Hesiodo quoque et Arato *παρθένος*, quae in deteriore saeculo n) coelum petierat, sed iam iterum in terras reuersa a Virgilio fingitur. Sic Ammianus Marcellinus Lib. XXII. c. 10. *Aestimabatur per haec vetus illa iustitia quam offensam vitiis hominum Aratus extollit in coelum, imperante eo reuersa ad terras.* Confer Eratosthenis Catasterismos c. IX. et Lactantium Lib. V. c. 5. In eo, quod sequitur apud Virgilium: *redeunt Saturnia regna*, quid clarius, quam respici ad Hesiodi homines aurei saeculi *οἱ μὲν ἐπὶ Κρόνου ἦσαν, ὅτ' οὐρανῷ ἐμβασίλευεν.* Cornelius Seuerus in Aetna:

Aurea securi quis nescit saecula regis?

Iam noua progenies i. e. noui ac meliores homines aureum saeculum victuri. Pari sensu Cicero in Arateis *ferream prolem* pro hominibus aetatis ferreae [?] et Horatius *progeniem vitiosiorem* dixit pro posteris. Falluntur, qui de vno homine et de nouo rege nascituro hic agi existimant, aiuntque Poetam in animo habuisse haec Sibyllina:

Καὶ τότ' ἀπ' ἠελίοιο Θεὸς πέμψει βασιλῆα,
Ὃς πᾶσαν γαῖαν παύσει πολέμοιο κακοῖο.

Quos versus nunquam probari poterit a Virgilio lectos fuisse. Quod sequitur: *coelo demittitur alto*, diuinam nouae progeniei originem indicat, perinde vt Hesiodus a Diis, tanquam auctoribus, repetit *χρύσεον γένος μερόπων ἀνθρώπων* o).

Quo

Memoriis Triuultinis A. 1702. Iul. 1703. p. 8. sq. edit Amst. Poetam existimat hanc Eclogam composuisse in honorem Drusi, Tiberii F. adde a. 1704 pag. 1951. 1961. sq.

l) Sic *vltima certamina* pro antiquissimis dixit Cornelius Seuerus in Aetna v. 17. vbi vide notas Theodori Goralli, siue qui sub nomine illo latet Ioannis Clerici.

m) De *magno anno* v. *Burm.* II. ad Valesii Emend. p. 231. qui ad eum illustrandum vnice facere notat *Ausonii* locum in Idyll. XVIII. et laudat *Vinetum* ad h. l. *Seruium* ad v. 4. Ecl. Virgilii atque ad lib I. Aen. v. 273. denique *Leon. Allatium* de Mens. temp. antiq. cap. 17. *Harl.*

n) Cicero in Arateis:

Deseruit propere terras iustissima Virgo.

o) conf. *Calpurnii Sic.* Ecl. I. 42. ibique Kempheri not. p. 184 et cel. *Wernsdorf.* tom. II. Poetar. min. pag. 82. et Excurs. I. p. 312. sqq. *Harl.*

— — — Quo ferrea primum
Desinet ac toto surget gens aurea mundo.

Ex quibus verbis patet, non decem aetates ex carmine Sibyllino agnouisse Virgilium, vt putat vir doctus: sed cum Hesiodo quatuor: *auream*, *argenteam*, *aeneam*, *ferream*. Sic ordine saeculorum ab integro iterum nascente ferream aurea excipit. Ausonius Epist. 16. de Probo:

Generi hic superstes aureo,
Satorque prolis aureae
Conuincit Ascraeum senem,
Quoi saeculum omne ferreum est.

Similiter Porphyrio Optatiano, praedicanti felicitatem temporum Constantini Aug. Imperator est *Aurea perpetuo restaurans saecula mundo.* Sic *aureum saeculum* in numo Hadriani, de quo Tristanus T. I. p. 475. et Andreas Morellus specim. p. 65. Dio de Commodo Imp. libro LXXII. p. 824. *τὸν αἰῶνα τὸν ἐπ' αὐτοῦ χρυσοῦν τε ὀνομάζεσθαι, καὶ ἐς τὰ γράμματα πάντα ὁμοίως ἐγγράφεσθαι ἐψηφίσθη.*

Loca Sibyll. de variis aetatibus explicita.

XV. Neque vsquam in Sibyllinis mentionem factam decem aetatum illo sensu, nedum Hesiodum, (vt Erasmo Schmidio in mentem venit), a Sibylla, quae de aetatibus diuersis scripsit, mutuatum, probare poterunt viri eruditissimi. Nam quod apud Phlegontem in longaeuis p. 120. Sibylla ait, se *δέκα γενεὰς κατ' ἀνθρώπους γεγενέναι*, alio longe spectat, nempe, vt ostendat, se vixisse inter homines, annos prope mille, quemadmodum Phlegon exponit, ita vt singulae *γενεαὶ* complectantur annorum *ἑκατοντάδα*. Confer Salmasium ad Solin. p. 77. edit. Paris. Vel vt non mille quidem, valde longum tamen et plurimorum annorum senium attigisse se doceat. Sane centum anni potuerunt dici a Sibylla, decem *γενεαὶ*, quemadmodum in Epistola Apocrypha Ier. v. 3. *ἕως γενεῶν ἑπτὰ* ab Olympiodoro recte exponitur *vsque ad annos septuaginta*, (in Sibyllinis Lib. III. p. 239. *ἑπτὰ χρόνων δεκάδες*) vt *γενεὰ* sit tempus decem annorum, quo sensu occurrit etiam apud Diogenem [p] Laertium Lib. VIII. Sect. 45. Frustra sane Phlegon, vt probet, Sibyllae *γενεὰν* esse tempus centum annorum, prouocat ad oraculum eius, quod exhibet etiam Zosimus Lib. II. c. 6. et Politianus elegantibus versibus latinis reddidit cap. 58. Miscell. Quis enim non videt, aliud esse p) *γενεὰν* vocem, si vlla alia, ambiguae significationis, vt multis exemplis ostendi libro et capite tertio sacrarum Obseruationum, aliud vero *μήκιστον χρόνον ζωῆς ἀνθρώποις.* Non alio sensu accipe, quod Lib. II. Sibyllin. sub initium legas *δὴ τότε καὶ γενεὴ δεκάτη μετὰ ταῦτα φανεῖται*, innuit enim a Christo nato tot intercessuras generationes ad diem extremum, vt libro octauo p. 379. *ἀλλ' ὅταν ἡ δεκάτη γενεὰ δόμον Ἄϊδος εἴσω.* Sic libro quarto pag. 227. ait sibi a Deo exposita, quaecunque debeant

Ἐκ πρώτης γενεῆς ἄχρις ἑνδεκάτης ἀφικέσθαι.

p. 228. Assyrios futuros

Ἐξ γενεὰς κόσμοιο διακρατέοντας ἐν ἀρχῇ.

 Medis

p) De sensu vocabuli *γενεὰ*, quo successionem Principum in imperio se excipientium denotat, vide Clariss. Dodwellum diss. ad Dionys. Halicarnass. T. 2. p. 323. seq. et de aetate Pythagorae p. 170. seq.

Medis *γενεὰς δύο μόνας*. Persis *γενεὰν μίαν*. Decima *γενεᾷ* Persas seruile iugum subituros. Vnde suspicor, eadem pagina pro *ἀλλὰ τὰ μὲν δεκάτῃ γενεῇ μάλα πάντα τελεῖται* legendum *ἀλλὰ τὰ δ' ἑνδεκάτῃ*, aut certe in priore versu pro *ἄχρις ἑνδεκάτης* scribendum *ἂν δεκάτης*. Similiter libro III. p. 224. quo *δεκάτην γενεὴν μερόπων ἀνθρώπων* memorari video, innuitur in decimam generationem a diluuio dispersionem Babylonicam incidere. Confer *Lactantium* Lib. I. c. 14. et *Cosmam Indopleusten* lib. 2. p. 135. et lib. 5. p. 215. Apud *Tertullianum* similiter Lib. II. contra nationes c. 12. occurrit hoc Sibyllinum: *Decima genitura hominum, ex quo cataclysmus prioribus accidit, regnauit Saturnus et Titan et Iamfetus, terrae et coeli fortissimi filii.* Vicissim scriptor vetus recognitionum, quae ambulant sub nomine Clementis Romani Lib. I. 29. diluuium incidisse ait in decimam generationem, ab orbe condito nempe. Quae omnia nihil habent commune cum aetatibus, de quibus ex Hesiodo, Cumano vate, Virgilius, et Hesiodum imitatus Pseudo-Sibyllinorum scriptor Lib. I. p. 164. sq. quatuor ante diluuium memorans aetates siue *γένη* hominum, tum quintam pessimam, quae in diluuio perierit p. 168. seq. sextam denique, nouam post diluuium, quam *χρυσείην πρώτην* vocat p. 183. Lib. II. pag. 211. ait septem saecula hominibus data spatium ad resipiscendum:

Ἑπτὰ γὰρ αἰώνων μετανοίας ἤματ' ἔθηκεν.

quod exstat et Lib. VIII. p. 391. Neque vero audiendus Seruius, qui de Sibyllinis parum accurate scripsit, nec quicquam nisi commenta inania affert, cum ait, *Sibyllam saecula per metalla diuisisse, dixisse etiam quis quo saeculo [?] imperaret, et solem siue Apollinem vltimum, id est decimum, voluisse.* His enim verbis non plus fidei tribuendum videtur, quam fabulae, quae legitur ad calcem T. 2. Opp. Bedae Venerabilis, de somnio centum Romae Senatorum, qui omnes vna nocte videre sibi visi sunt nouem in coelo soles, quos rogata Sibylla de totidem generationibus interpretata est, in quarta venturum affirmans Christum, in nona post varios Reges, quorum primas literas indicat, Antichristum.

Locus Iuuenalis. XVI. Quod porro vir doctus, Isaacus Vossius, nullum dubium esse ait, *Iuuenalem*, vbi nonae aetatis meminit, Cumanam secutum esse vatem siue Sibyllam, aliter forte videbitur ei, qui verba ipsa Satyrici attentius considerauerit. Ita vero ille Sat. XIII. v. 28.

Nona aetas agitur, peioraque saecula ferri
Temporibus, quoniam sceleri non inuenit ipsa
Nomen, et a nullo posuit natura metallo.

Iam olim Hesiodus cum quatuor memorasset aetates, conquestus fuerat, in deteriore illis omnibus quinta [q]), cui nec ipse nomen imponit, se miserum viuere Ἐργ. v. 174.

Μηκέτ' ἔπειτ' ὤφελλον ἐγὼ πέμπτοισι μετεῖναι
Ἀνδράσιν, ἀλλ' ἢ πρόσθε θανεῖν ἢ ἔπειτα γενέσθαι.

Hoc imitatus Iuuenalis est, sed ita, vt conceptionem Hesiodi augeret, nonamque diceret aetatem pro quinta, ostensurus tempora, in quibus viueret, longe adhuc magis corrupta ac per-

q) Olaus Rudbeckius in parte 3. Atlanticae sex aetates persequitur, quas proximas a diluuio numerat, auream, argenteam, saxeam, aeream aut vero fraxineam, Heroicam, et ferream.

perdita esse, adeo quidem, vt, licet non quatuor tantum, sed pro numero septem, vt vulgo numerantur, metallorum, tot etiam fingerentur aetates, tamen nulli earum congruerent, ac ne proximo quidem interuallo distarent a deterrima etiam et infima ex illis septem, sed adhuc corruptiora pro nona aetate habenda essent. Etiam in hoc fugit ratio virum doctum, quod decimam siue vltimam *γενεὰν* ex mente Sibyllae optimam fingit; nam si audias ea, quae supersunt Sibyllina Lib. II. p. 199.

> Ὑστάτης γενεῆς φῦτες κακοεργίες, αἰνοὶ,
> Νήπιοι, — — — —

Quod etiam obseruandum aduersus ea, quae Beueregius disputat in codice canonum Ecclesiae primitiuae cap. 14. §. 9. p. 63. vbi ea, quae de vltimo saeculo in Sibyllinis dicuntur, eadem esse ait cum iis, quae de vltima aetate Virgilius affirmat. Reliqua apud Poetam perspicua sunt [¶]:

> Teque adeo, decus hoc aeui, te consule inibit
> Pollio, et incipient magni procedere menses.

Ait enim hisce verbis, iam fore, vt consule te, o Pollio, decus hoc aeui i. e. aeuum istud felicissimum atque aureum incipiat. *Inibit* recte a Seruio exponitur *exordium capiet*, diciturque eodem modo, quo Germani es wird angehen [r]). Dicitur autem per ellipsin, *inibit*, cursum nempe. *Magni menses* non sunt menses anni magni, qui huc non magis spectat, quam Iulius et Augustus: sed menses fausti [s]) et auspicati, quibus auream aetatem inchoandam et feliciter continuandam ominatur. Versu proximo *tuus iam regnat Apollo*, ad Consulis, cui adulatur, *Asinii Pollionis* nomen alludit Poeta, eumque ostendit velut solem siue Deum aliquem faustissima quaeque et partui et aetati polliceri.

Orac. Sibyll. num versibus iambicis concepta, an prosa.

XVII. Nolo in praesenti plura ad illustrandam Virgilii Eclogam adiungere, vt reuertar ad Sibyllas, quarum oracula varia omnes sciunt versibus Graecis Hexametris concepta fuisse. Etymologici magni tamen auctor hunc Iambicum versum Sibyllae excidisse testatur in Ἀρέη. Ἀρέη τρίπυργος ἔσσετ' εὐδαίμων πόλις. Equidem alia oracula non modo Hexametris versibus, sed Iambicis quoque et Prosaico sermone edita fuisse, variis exemplis constat, et notauit Scholiastes Aristophanis ad nubes f. 67. et ante eum Plutarchus in libro περὶ τοῦ μὴ χρᾶν ἔμμετρα τὴν Πυθίαν. Cicero 2. de diuinat. c. 56. *Praeterea Pyrrhi temporibus iam Apollo versus facere desierat.* Idem Plutarchus, et Strabo Lib. IX. p. 419. testantur, oracula Pythiae prosaria a poetis ad hoc constitutis excepta et in versus redacta fuisse. Talis Poeta fuit *Iophon Cnossius*, Pausaniae in Atticis p. 84. memoratus, qui oracula versibus Hexametris exposuit. Versus malos oraculorum, hypermetros, defectiuos, et in metri leges peccantes ridet Lucianus in Ioue Tragoedo, et apud eundem Plutarchum Diogenianus. De cetero Sibyllam Suidas auctor est scripsisse non modo χρησμοὺς δι' ἐπῶν, sed et μέλη, et περὶ παλμῶν [t]). Praestantissi-

r) Recte! Sic dicitur *ineunte aetate*, *ineunte vere*. *Heum.*

s) Confer Martini de Roa singularia Sacrae Scripturae Lib. 1. c. 16. et parte 2. lib. IV. c. 5. vbi obseruat *dies paruos* e contrario poni pro miseris et infelicibus.

t) Vide quae supra c. XV. num. 4.

tissimus vir *Guilelmus Caueus* in parte 2. historiae literariae scriptorum Ecclesiasticorum p. 17. putat, quaeri posse, an vaticinia sua carmine semper tradiderint Sibyllae, cum Iosephus Lib. I. Antiq. cap. 5. p. 12. cuius verba repetit Eusebius Lib. IX. c. 15. praeparat. et Hieronymus de locis Hebr. voce *Babel*, Sibyllam inducat prosa vaticinantem de turri Babylonica, non Sibyllae ipsius libris vsus, sed ex Alexandro Polyhistore istud mutuatus, vt ex *Cyrillo Alex.* Lib. I. in Iulian. p. 9. colligo, nisi memoria lapsus Cyrillus Alexandrum pro Iosepho laudauit, quae sententia est Cotelerii ad Hermae pastorem p. 78. Verum non Iosepho tantum et Alexandro [?] sed et aliis scriptoribus sollemne est, prosario sermone breuius complecti, quae pluribus versibus in Sibyllinis vel aliis oraculis ac poetis scripta repererant. Sane versus Sibyllinos eiusdem argumenti cum oraculo, quod Iosephus refert, producit *Theophilus* Lib. II. ad Autolycum fol. 107. et excitauit ipse Caueus ex Libr. III. Sibyllin. p. 223 sq. Neque verisimile mihi videtur, quod H. Dodwello p. 315. praelectionum Cambdenianarum persuasum esse video, versus illos Sibyllinos a Iosepho fuisse efficitos. v. quoque §. XII.

CAPVT XXXI

I. *De libris Sibyllinis eorumque vsu apud Romanos. Libri a Sibylla Tarquinio oblati.* II. *Eorum in Capitolio asseruatio.* III. *Causae, ob quas libri Sibyllini consulerentur.* IV. *Consulendi modus et potestas, et quod auctoritate Senatus aut Imperatorum Sibyllina vel vera publicarentur, vel falsi rumores de iis spargerentur.* V. *Duumuiri, et postea Decemuiri inspiciendis Sibyllinis.* VI. *Post Tarquinianos Libros Sibyllinos Syllae tempore cum Capitolio combustos, alia Sibyllina Erythris et vndecunque arcessita.* VII. *Quindecimuiri Sacrorum.* VIII. *Sibyllina ab Augusto Imp. selecta et in templo Apollinis asseruata, reliquis flammae datis.* IX. *Etiam haec vni alterique templi incendio erepta denique conflagrarunt sub Honorio Imp.* X. *Alia quaedam recentiora oracula, pro Sibyllinis iactata, praecipue in Oriente.* XI. *Augusti et Tiberii Imp. in describendis veris et non supponendis falsis Sibyllinis cura. Oraculum Sibyllinum a Nerone reiectum.* XII. *Varia falsa Sibyllina iactata apud Romanos.* XIII. *Christianis idem ab Ethnicis exprobratum. Sibyllistae.* σιβυλλιᾷν, σιβυλλαίνειν.

[Cum adnotationibus Wolfg. Iaegeri].

Libri Sib. Tarquinio oblati. I. Quamuis iam tum Aeneas a) Sibyllam consuluisse fertur b), vaticiniorum tamen Sibyllinorum in libros relatorum nulla mentio ante tempora *Tarquinii Superbi*, postremi Romanorum Regis, cui Dionysius Halicarnasseus Lib. IV. pag. 259. Gellius Lib. I. cap. 19. Plinius, Solinus, et Isaacus Tzetzes ad Lyco-

a) Vide Aurelium Victorem de origine gentis Rom. cap. 10.

b) Sibylla haec fuit *Cumaea*, Deiphobe, Glauci filia, dicta *Virgilio*, Aen. VI. v. 35. sq. vbi v. Heyn. Excurs. V. p. 654. Haec interdum, et *Erythraea* Sibylla, quae ab Aenea, antequam ex Troade discederet, conuenta fuisse traditur, pro vna, eademque habetur v. *Tibull.* L. II. Eleg. V. v. 19. cum praeclara adnotatione Heynii. Eam Trimalchio suis ipse oculis vidit Cumis in ampulla pendere, vt lepide narrat apud *Petron.* Sat. C. 48. n. 8. Basilicam, in qua oracula ediderit, sibi monstratam fuisse, testatur *Iustinus Mart.* in Cohort. ad Gr. p. 35. eamque Sibyllam Berosi, historici Chaldaici, filiam fuisse sibi passus est persuaderi. Alii quoque Sibyllam, quam Tarquinio libros suos obtulisse falso putant, Berosi filiam faciunt; quem errorem, licet Vossius de Hist. Gr. L. I. c. 13. iam coarguerit, denuo amplexus est *P. Angelus Floerchen*, Ord. S. Benedicti Prof. Hil-

cophron. v. 1279. siue *Tarquinii Prisci*, cui Varro apud Lactantium Lib. I. cap. 6. Isidorus Lib. VIII. Orig. cap. 8. Suidas, et in prolegomenis ad Sibyllina Marcus Antimachus, *libros nouem* (ita Varro, [?] Dionysius, Gellius, Isidorus, Seruius ad 6. Aeneidos, Suidas) siue *tres* (vt Plinius Lib. XIII. c. 13. et ex eo Solinus cap. 8.) ab anu hospita et incognita (non ipsa Sibylla, vide Salmas. ad Solin. p. 76. Petr. Petitum Lib. II. c. 4.) venales oblatos fuisse ferunt, cumque magnum pretium (trecentorum, vt notat Lactantius et Seruius, Philippeorum) posceret, ridente pretium nimium rege, duas tertias librorum partes exussisse, et pro parte superstite (non tantum centum Philippeos, vt tradit Antimachus) sed integram c) quam desiderauerat, pecuniae summam iterato petiisse et tulisse d). Harduinus ad Plinii Lib. XIII. p. 85. ex Digestis Lib. I. tit. 2. de orig. iuris §. 2. post Cuiacium obseruat e); quod Tarquinius Priscus quoque Superbi cognomine venerit: sed perspicuum est, Dionysium Halicarnassensem saltem non agere de Tarquinio Prisco, de quo pridem dicere desierat: sed de altero Tarquinio. Eundem scriptorum dissensum circa fundamenta Capitolii siue sub Prisco, siue sub Tarquinio Superbo iacta obseruauit Iustus Rycquius lib. de Capitolio cap. IX. Sed libros Sibyllinos Tarquinio Superbo potius oblatos, quam Prisco, crediderim, et nouem potius, quam ternos, quia maior est scriptorum prioris sententiae auctoritas, et Plinius tres videtur libros dixisse veluti tres librorum triades. Apud Suidam pro ἔκαυσε βιβλία β' legendum ϛ' vel pro ἐννέα βιβλία χρησμῶν, scribendum τρία, hoc est γ' pro θ'. Aut ἔκαυσε βιβλία β' exponendum *duos librorum terniones*, siue duas partes tertias. De numero librorum Tarquinio traditorum ambiguus haeret etiam Tzetzes ad Lycophronem p. 139.

Eorum in Capitolio asseruatio. II. Libri isti *fatales* siue Sibyllini diligentissime seruati sunt et arctissime custoditi a Romanis, inclusi arcae lapideae, et sub templo Iouis Capitolini in delubro Iunonis, in cella quadam subterranea reconditi, vt testatur Dionysius L. IV. p. 260. diserte mentionem faciens λιθίνης λάρνακος, vt praeter rem vtique Alexandrum Alexandrium eo nomine reprehendat Tiraquellus ad Lib. III. genialium dierum c. 16. Linteis textis scriptos ex Symmachi Lib. IV. Epist. 34. et Claudiani carm. de bello Getico obseruauit Demsterus ad Rosinum p. 498.

Cur Sib. libri consulerentur, caussae. III. Consulti subinde sunt, iubentibus maxime Pontificibus, in rebus arduis, si in magno periculo Resp. versaretur f), si grauis aliquis motus exstitisset, si bellum suscipiendum, si pestilentia ingruisset, si terrae motus contigisset, si magna clades accepta, [*Vopisci* Aurelian. cap. 18 sqq.] si magnum incendium vastasset vrbem, si quid in sacris non rite factum esset, maxime [?] si portenta ac prodigia g) nunciata essent, et monstra animos hominum attonitos reddidissent, si caritate laboraretur annonae: ex illis enim

Hildesii ad S. Michaelem, in *Apologia vindiciaria pro Berosi Anniano, itemque pro Berosi filia, Sibyllarum nouissima.* Hildesii 1759. 8. v. Nou. Act. Erudit. 1759. Aug. 441. sqq. *Iaeg.*

c) Similis narratio apud Suidam in βίβλοι.

d) Haec est mera fabula. vid. Poecilae meae tom. I. libr. I. pag. 79. *Heum.*

e) vid. Crenii Animaduers. P. IV. pag. 67. sqq. *Heum.*

f) Vt Annibale Italiam deuastante. Adi Liu. 22, 9. Victorem de Viris illustribus c. 46. Plutarchum Fabio Max. f 176 Similiter Gallis ingruentibus. Plutarch Marcello f. 299. d. Plin. XI. 39. Suid in λίβεροι.

g) Tale illud de arbore ante Pompeii bellum ciuile subsidente in agro Cumano. Plin XVII 25. et de imagine Virtutis in faciem procumbente. Dio lib. XLVIII. p. 383. C.

enim intelligere se non dubitabant, quo pacto possent Numina laesa placare, et rem feliciter gerere, vt multis exemplis e Liuio, Dionysio, Plutarcho, Dione et aliis scriptoribus ostendit Erasinus Schmidius Orat. 2. de Sibyllinis p. 1498 sqq. Gallaeus de Sibyllis p. 271 sq. 279 sq. videndus etiam Salmasius ad Vopisci Aurelianum cap. 19 et 20. qui tamen nimis videtur causas inspiciendorum Sibyllinorum in arctum constringere, eo, quod Liuius libro XXII. c. 9. affirmet, inspectionem illorum *non ferme decretam nisi cum tetra essent prodigia nunciata.* Nam licet Varro quoque de re rustica libro et capite primo ad Sibyllae libros redire solitos Romanos affirmet, cum desiderarent, *quid faciendum sit illis ex aliquo portento*, alias tamen quoque causas [h]) adeundorum Sibyllinorum notant Liuius ipse, Dionysius et alii.

Consulendi modus et potestas.

IV. Ceterum consulti sunt libri Sibyllini supplici veneratione et *velatis manibus* vt in Vopisci Aureliano legendum docuit idem Salmasius p. 461. Neque vero adire illa licebat, nisi ex decreto Senatus viris ad hoc constitutis [i]). Nam citra illud nefas erat vllos e Sibyllinis libris versus prodere. *Dio* lib. XXXIX. p. 98. ὀ γὰρ ἐξῆν ὀδὲν τῶν Σιβυλλείων, εἰ μὴ ἡ βȣλὴ ψηφίσαιτο, ἐς τὸ πλῆθος ἐξαγγέλλεσθαι. Hinc Sibyllinum carmen Tertullianus *senatorium versum* [k]) vocat Lib. II. contra Nationes, cap. 12. Sub Caesaribus quoque vti Caesaris iussu, sic (ad speciem saltem) Senatus consensu opus fuisse docet *Tacitus* Lib. VI. Annal. c. 12. et idem Vopiscus in Aureliano, c. 19. Neque vero in populum efferebantur ipsi versus Graeci siue concepta verba oraculi, sed tantum sensus siue νȣ̃ς τῶν ἐπῶν, verbis latinis, vt idem Dio testatur. Ex eodem loco apparet, oraculum, a quindecimuiris Senatui communicatum, et interdum eius iudicio suppressum fuisse, si id populo vt vulgaretur, e re sua esse haud putarent. Itaque Cato merito verebatur, ne oraculum de Ptolemaeo Aulete copiis haud iuuando a senatu supprimeretur, quamprimum illi hoc innotuisset. Perperam interpres Dionis verba p. 98. D. [p. 197. tom. I. *Reimar.*] ἐπειδὴ γὰρ τάχιστα ὁ νȣ̃ς τῶν ἐπῶν διεθρυλλήθη, ὥσπερ εἴωθε γίνεσθαι, ἔδεισε μὴ συγκρυφθείη, *vt primum sententia oraculi, quod fieri assolet, vulgo innotuit, veritus Cato ne id supprimeretur, sacerdotes ad plebem produxit* etc. Rectius sane *vt primum sententia oraculi* in senatu *increbuit* [l]). Nam si vulgo, cuius nulla in Graecis verbis mentio, iam innotuisset, quomodo supprimi poterat, et quid attinebat ad plebem producere sacerdotes. Neque hoc fieri solebat, vt vulgo prius nisi per antistites sacrorum promulgaretur, etsi quandoque etiam falsos rumores de [P] oraculis per illos vulgandis in vulgus sparsos obseruat idem Dio Lib. XLIV. p. 247. [c. 15. pag. 591. tom. I. Reimar. ibique Fabricii not. §. 78. *Harl.*]

Duumuiri, postea Decemuiri Sibyllinis inspiciundis.

V. Constituti fuere ad inspicienda et vulganda Sibyllae oracula a Tarquinio primum ex nobilibus non *Quinqueuiri*, vt Tho. Hyde affirmat pag. 387. de relig. vett. Persarum, sed *Duumuiri sacris faciundis*, vt vocantur *Liuio* Lib. V. cap. 13. (et aliis in locis) additique totidem *ministri sacrorum*, vt idem *Dionysius*

h) Sic v. g. Ptolemaei in Aegyptum reducendi caussa auctoritatem Sibyllae petitam esse, discimus ex Cic. Epist. ad diu. Lib. I. 4. et 7. *Iaeg.*

i) Decem interpretes delectos e ciuitate vocat Cic. I. 2. de Diuin.

k) *Fabricius* noster ad locum Dionis c. 14. pag. 197. tom. I. ed. Reimari §. 62. se ipsum arguit erroris, et cum Iac. Gothofredo *senarium* in Tertulliani loco legendum, nec locum illum de versu Sibyllino per Senatum probato interpretandum existimat; idem laudat Machiauellum lib. I. diss. in Liuium c. 13. *Harl.*

l) In recentissima Fabricio-Reimariana edit. versum est: *cum oraculi sententia, quod fieri assolet*, statim emanasset, *veritus Cato - - pontifices ad plebem produxit.* v. quoque Fabricii notam. *Harl.*

sius auctor est Lib. IV. p. 260. narrans, alterum ex primis Duumuiris, M. Attilium, visum non bona fide rem gerere, et per vnum e ministris delatum parricidii, a Tarquinio iussum culeo bubulo insui et proiici in mare. Nimirum Attilius iste, (siue vt a Minutio, Arnobio et Tzetza nominatur Aquilius), librum Sibyllae, secreta ciuilium sacrorum continentem custodiae suae commissum, corruptus, Sabino cuidam viro, cui Petronio nomen, describendum dederat. Vide Valerium Max. libro et capite primo, in cuius codicibus vitiose *M. Tullium* pro *M. Attilio* exstare video. Post expulsos Reges Senatus populusque Romanus hoc munus librorum Sibyllinorum inspiciendorum non statim dedit *decemuiris sacrorum*, qui ex solis Patribus siue nobilibus legerentur, vt visum Erasmo Schmidio Orat. 2. de Sibyllis p. 1498. sed per duumviros adhuc administrari curauit, donec A. V. C. 385. lege a C. Licinio et L. Sextio tribunis plebis lata, *Decemuiri sacrorum*, quini nempe ex patribus, reliqui totidem ex plebeiis creari iuberentur, teste *Liuio* Lib. VI. c. 47. Verba Liuii clarissima sunt: *Huius generis orationes vbi accipi videre, nouam rogationem promulgant, vt pro duumuiris sacris faciundis decemuiri creentur, ita vt pars ex plebe, pars ex patribus fiat.* Decius Mus apud eundem Lib. X. 8. *Decemuiros sacris faciundis carminum Sibyllae ac fatorum populi huius interpretes antistites eosdem Apollinaris sacri caeremoniarumque aliarum plebeios videmus, nec tum patriciis vlla iniuria facta est, cum duumuiris sacris faciundis adiectus est propter plebeios numerus.* Hi erant *interpretes et arbitri Sibyllae oraculorum,* vt dicuntur *Gellio* Lib. IV. c. 1. Conf. Pseudo-Fenestellam de sacerdotiis Romanorum c. 13. *Liuius* XXXI. 12. *Decemuiros adire libros de portento iusserunt.* Ab hisce ipsis vero siue duumuiris siue decemuiris non fas erat Sibyllina inspici, nisi in praesentia aliorum, qui subinde, (quoties Senatus iussisset illa adire), publica auctoritate ad hoc destinabantur, vt docet Dionysius Halicarnass. Lib. IV. p. 260. Καὶ δημοσίᾳ αὐτοῖς παρακαθίσησιν, ὧν χωρὶς ἐκ ἐπιτρέπει τὰς ἐπισκέψεις τῶν χρησμῶν τοῖς ἀνδράσι ποιεῖσθαι [m]).

Libri Sibyllini cum Capitolio combusti.

VI. Temporibus Syllanis cum Capitolium A. V. C. DCLXX. conflagrasset, vna cum aliis ἀναθήμασι et simulacro ipso Iouis, quod incendio tum periisse notat Plutarchus libro de Iside et Osiride, etiam [?] flammis absumti sunt Sibyllini libri, quemadmodum idem Dionysius et Solinus c. 8. testatur. De illo incendio et Capitolii restauratione videndus Rycquius lib. de Capitolio cap. XI. *Post exustum sociali* (h. e. ciuili) *bello capitolium* (verba *Taciti* sunt Lib. VI. Annal. c. 12). *quaesita Samo, Ilio, Erythris, per Africam etiam ac Siciliam et Italicas colonias carmina Sibyllae, vna seu plures fuere, datumque sacerdotibus negotium, quantum humana ope potuissent, vera discernere.* Idem testatur Varro et Fenestella, qui sub Tiberio scripsit, libro de vndecimuiris, cuius verba ex *Lactantii* Lib. I. c. 6. apponam: *Restituto Capitolio retulit ad senatum C. Curio Cos. vt legati Erythras mitterentur, qui carmina Sibyllae conquisita Romam deportarent: itaque missi P. Gabinius, M. Otacilius, L. Valerius, qui descripta a priuatis versus circa mille Romam deportarunt.* *Dionysius Halicarnasseus* Lib. IV. p. 260. οἱ δὲ νῦν ὄντες (Σιβύλλειοι χρησμοὶ) ἐκ πολλῶν εἰσι σύμφοροι τῶν τόπων, οἱ μὲν ἐκ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ πόλεων κομισθέντες, οἱ δὲ ἐξ Ἐρυθρῶν τῶν ἐν Ἀσίᾳ, κατὰ δόγμα βȣλῆς ἀποςαλέντων πρεσβευτῶν ἐπὶ τὴν ἀντιγραφὴν, οἱ δὲ ἐξ ἄλλων πόλεων, καὶ παρ' ἀνδρῶν ἰδιωτῶν μεταγραφέντες. ἐν οἷς εὑρίσκονταί τινες ἐμπεποι-

m) Sibyllae gentis Manliae effigies in numo apud Ezech. Spanhem. tom. II. de Pr. et V. Num. t. 86.

πεποιημένοι τοῖς Σιβυλλείοις κ. τ. λ. Haec Sibyllina prioribus exustis vndecunque congesta, primum itidem A. V. C. 678. reposita sunt in Capitolio, quod L. Sylla iterum instaurauit, templum nouum Iouis Capitolini Q. Catulo dedicante. Fenestella apud *Lactantium* de ira Dei c. 22. *legati Erythras a Senatu missi, vt Sibyllae carmina Romam deportarentur, et ea Consules Curio et Octauius in Capitolio, quod tunc erat curante Q. Catulo restitutum, ponenda curarent.*

Quindecimviri sacrorum. VII. Dicitur et Sylla loco decemuirorum *quindecimuiros sacrorum* constituisse. Saltem ab illo tempore non decemuirorum mentio in historia Romana, sed quindecimuirorum. *Sic P. Dolabellam quindecimuirum factum* Ciceroni narrat Caelius Epist. 4. Quamuis autem *Petrus Taffinus* n) Lib. de anno saeculari et ludis saecularibus Romanorum cap. 5. recte incertum esse statuit, a quo demum illi quinque additi fuerint; non temere tamen fides habenda Seruio, qui in VI. Aeneid. p. 418. *sciendum*, inquit, *primum duos librorum fuisse custodes, inde decem, inde quindecim vsque ad tempora Syllana, postea creuit numerus. Nam et sexaginta* (alii codd. *quadraginta*, XL. pro LX). *fuerunt, sed remansit in his quindecimuirorum vocabulum.*' Sane quindecim viri ante Syllana tempora non memorantur, ita vt decemuiros adhuc nominet *Cicero* Lib. I. de diuinatione, c. 43. et 44. post Syllam saepissime. Vide *Nicolaum Heinsium* ad Valerii Flacci Lib. I. v. 5. Primus quindecimuirorum collegium vno addito auxit Iulius Caesar, paulo ante expeditionem in Africam, post Syllam [P] iam pridem defunctum, vt patet e Dione Lib. XLII. pag. 209. Ab eo tempore A. V. C. 725. Augustus accepit potestatem sacerdotes [adeoque etiam quindecim viros] quoscunque et quotcunque vellet, neglecto auito numero, constituendi. Idem Dio Lib. LI. p. 457. *ἱερέας τε αὐτὸν καὶ ὑπὲρ τὸν ἀριθμὸν ὅσους ἂν ἀεὶ ἐθελήσῃ προαιρεῖσθαι προσκατεστήσαντο, ὅπερ που ἐξ ἐκείνου παραδοθὲν ἐς ἄπειρον ἐπηυξήθη, ὥστε μηδὲν ἔτι χρῆναί με περὶ τοῦ πλήθους αὐτῶν ἀκριβολογεῖσθαι.* Notandum praeterea, quod pro Quindecim viris aliquando etiam Sibyllina inspexisse dicuntur Pontifices o), vt apud Vopiscum in Aureliano, c. 19. non quod Pontifices et Quindecim viri nihil differrent; (notum enim est diuersa fuisse collegia Pontificum, augurum, septemuirorum et quindecimuirorum, quae quatuor memorat Dio in limine Libri LIII. neque quod Pontificum fuerit aliquando, libros Sibyllinos inspicere, semper enim hoc terquinorum virorum fuit officium), sed quod multi ex Pontificibus iidem etiam Quindecimuiri essent, vt ostendit Salmasius ad Vopiscum p. 464.

VIII.

n) Prodiit hic liber Tornaci 1641. 4. insertus postea a Graeuio Thesaur. Antiquitatt. Rom. T. VIII. inde a p. 474. A Sylla quinque illos viros fuisse additos, probabili ratione sic efficitur. Ciceronis aetate erant XV viri Sibyllini, qui adhuc erant X viri eo anno, quo Tib. Gracchus interfectus est. Atqui post eum annum in sacerdotum Collegiis nusquam legitur quidquam esse mutatum, nisi in Dictatura Syllae. Relinquitur ergo, vt ea XV virorum institutio a Sylla facta esse credatur; praesertim cum aliis sacerdotum collegiis legatur adiecisse aliquot sacerdotes. v. in Cic. Epist. ad Diu. L. VIII. epistolam Coelii IV. f. 1. et Cic. L. IV. in Verr. C. 49. *Iaeger.*

o) Sic etiam *Claudian.* in Eutrop. I. v. 11.

Pandite, Pontifices, Cumanae carmina vatis.

Pontificum nomen aliis quoque sacerdotiis tribui, ex Inscriptionibus ostendit Guther. de iure pontific. L. I. 5. *Iaeger.*

Sibyllina tantum ab Augusto selecta et adseruata sunt.

VIII. Idem Augustus cum instituisset, omnes libros fatidicos, qui tunc ferebantur, examinare, Sibyllinos, quos seruandos ratus est, non in templo Iouis Capitolini, sed in templo Apollinis, quod in palatio exstruxerat, reposuit. *Suetonius* in Augusto c. 31. *Postquam vero pontificatum maximum, quem nunquam viuo Lepido auferre sustinuerat, mortuo demum suscepit, quicquid fatidicorum librorum Graeci Latinique generis* (Martiorum puta, Bygoes nymphae, Hetruscorum carminum et aliorum) *nullis vel parum idoneis auctoribus vulgo ferebatur, supra duo millia contracta vndique cremauit, ac solos retinuit Sibyllinos, hos quoque delectu habito: condiditque duobus forulis auratis sub Palatini Apollinis basi.* Hoc respicit non *Virgilius* modo Lib. VI. Aeneid. v. 72. sed, ni fallor, etiam *Tibullus* Lib. II. eleg. 5. ad Phoebum:

Te duce Romanos nunquam frustrata Sibylla est,
Abdita quae sacris fata canit pedibus.

Sane perperam vulgo legitur *faenis*, etsi non displicet vir magnus, qui legit *fenis* p), vt non ad pedes siue basin Apollinis Palatini, sed carmen Hexametrum respiciatur. Seruius ad VI. Aeneidos iterum fallitur et confundit priora tempora cum posterioribus, cum bis affirmat, post incensum Apollinis templum ex Erythra insula Sibyllinos versus Romam allatos fuisse. Capitolium enim pro Apollinis templo dicere debuit, vt monuit *Salmasius* p. 78. ad Solin. [?]

Conflagrata sub Honorio imp.

IX. Equidem Apollinis Palatini templum quoque conflagrasse constat, non sub Nerone tantum A. V. C. 817. 11. Cal. Aug. vbi totus mons Palatinus incendio absumtus, teste *Dione* lib. LXII. pag. 709. sed et sub Iuliano A. C. 363. 14. Cal. April. Verum seruata in illo incendio Sibyllina carmina testatur *Ammianus* lib. XXIII. c. 3. *Eadem nocte Palatini Apollinis templum, praefecturam gerente Aproniano, in vrbe conflagrauit aeterna, vbi, ni multiplex iuuisset auxilium, etiam Cumana carmina consumserat magnitudo flammarum.* Denique nihilominus, quae aliis pandere fata solebat, ad propriam cladem coeca Sibylla tacuit: exusta enim sunt Sibyllina carmina a Stilicone, res nouas moliente sub Honorio Imp. vt notarunt viri docti ex Rutilii Itinerar. lib. II. v. 41.

Quo magis est facinus diri Stiliconis acerbum,
Proditor Arcani quo fuit Imperii.
Romano generi dum nititur esse superstes,
Crudelis summis miscuit ima furor.
Dumque timet, quicquid se fecerat, ipse, timeri,
Immisit Latiae barbara tela neci.
Nec tantum Geticis grassatus proditor armis
Ante Sibyllinae fata cremauit Opis q).
Odimus Althaeam consumti funere torris
Nisaeum crimen flere putantur aues:

 At

p) Sic apud Papinium V. 3. Siluar.
Queis honor Aonius feno pede ducere campos.

q) h. e. Nymphae, vt exponunt Seruius et alii.

At Stilico aeterni fatalia pignora regni
Et plenas voluit praecipitare colus.
Omnia Tartarei cessent tormenta Neronis,
Consumat Stygias tristior vmbra faces.
Hic immortalem, mortalem perculit ille,
Hic mundi matrem perculit, ille suam.

Rutilium mentiri arbitratur Montacutius p. 127. Apparatus ad Origines Ecclesiasticas, tum Blondellus lib. I. cap. 9. eumque secutus Gallaeus de Sibyllis p. 278. contendit, in odium Ethnicorum Sibyllina exusta iussu Honorii Imp. quem ipsum perstringere Rutilius veritus fuerit. Sed nullo argumento idoneo horum sententia probari potest; quae enim de oraculo Christianismi interitum falso ominante, et de templis Deorum Carthagine euersis et simulacris ibi a comitibus Honorii fractis ex Augustini lib. XVIII. de Ciu. Dei cap. 54. et aliis monumentis afferuntur, [ꝑ] parum ad rem faciunt. Vide interim, si placet, quae de illo pseudo-oraculo scripsit Christianus Kortholtus ὁ μακαρίτης in obtrectatore pagano cap. 14.

Recentiora oracula praecipue in Oriente.

X. Post Sibyllina a Stilicone combusta tamen adhuc aliquid tributum carminibus Sibyllinis per traditionem, vel vtcunque, seruatis docet Procopius Lib. I. de bello Gothorum duobus in locis pag. 174. et pag. 203. edit. Hoeschelii. Etiam apud scriptores Historiae Byzantinae memorari videas oracula, quibus successiones Imperatorum notabantur, quae Sibyllae tribuunt Zonaras, Iohannes Curopalates, et alii, Iohannes Tzetzes quoque Chil. IX. hist. 288. E latinis scriptoribus Luitprandus Ticinensis, in legatione sua CPolitana: *Habent Graeci et Saraceni libros, quos ὁράσεις siue visiones Danielis vocant, ego autem Sibyllinos, in quibus scriptum reperitur, quot annis Imperator quisque viuat, quae sint futura eo imperitante tempora, pax an simultas, secundae Saracenorum res, an aduersae.* Verum hisce oraculis non magis, quam oraculis Leonis sapientis aliisque, de quibus meminere Nicephorus Gregoras libro V. extrem. Ducas Hist. Byz. p. 179 sq. Bullialdus in notis p. 274. Laonicus Chalcondylas Lib. VIII. de rebus Turcicis, Nicetas Choniates pluribus in locis etc. nihil quicquam fuit commune cum priscis illis Romanorum Sibyllinis siue libris fatalibus, quos sub Caesaribus passim vsque ad Theodosium consultos patet ex Dione, Suetonio, Tacito, ex Vopisco in Aureliano, ex Trebellio Pollione et Sexto Aurelio Victore in Gallienis, Capitolino in Gordiano iuniore; Ammiano Marcellino denique Lib. XXIII. c. 1.

Augusti et Tiberii cura in describendis versis Sibyllinis.

XI. Minime vero praetereundum, quod tradit *Dio* Lib. LIV. p. 532. Augustum Imp. iussisse carmina Sibyllina vetustate iam detrita a sacerdotibus (quindecimviris sacrorum) sua ipsorum manu describi, ne quisquam alius illa legeret: τὰ ἔπη τὰ Σιβύλλεια ἐξίτηλα ὑπὸ τοῦ χρόνου γεγονότα τοὺς ἱερέας αὐτοχειρίᾳ ἐκγράψασθαι ἐκέλευεν, ἵνα μηδεὶς ἕτερος αὐτὰ ἀναλέξηται. Tiberii temporibus A. V. C. 785. Caninius Gallus quindecimuir librum nouum inter Sibyllinos recipi voluit, intercedente, nec ferente, Imperatore: qua de re ita *Tacitus* Lib. VI. c. 12. *Relatum inde ad patres a Quintiliano, tribuno plebis, de libro Sibyllae, quem Caninius Gallus quindecimuir recipi inter caeteros eiusdem vatis, et ea de re senatus consultum postulauerat. Quo per discessionem facto misit literas Caesar, modice tribunum increpans, ignarum antiqui moris ob iuuentam:*

tam: Gallo exprobrabat, quod scientiae caerimoniarumque vetus, incerto auctore ante sententiam collegii, non, vt assolet, lecto per magistros aestimatoque carmine, apud infrequentem senatum egisset. Simul commonefecit, quia multa vana sub nomine celebri vulgarentur, sanxisse Augustum, quem intra [?] *diem ad praetorem urbanum deferrentur, neque habere priuatim liceret*, (Sic A. V. C. 541. cum externis religionibus populus turbaretur, praefectus (leg. *praetor*) vrbis in concione SCtum recitauit, et edixit, vt quicunque libros vaticinos precationesue aut artem sacrificandi conscriptam haberet, eos libros omnes literasque ad se ante Calend. Aprilis deferret, vt narrat *Liuius* Lib. XXV. cap. 1) *quod a maioribus quoque decretum erat post exustum sociali bello Capitolium: — — — Igitur tunc quoque notioni quindecimuirorum is liber subiicitur.* Tredecim annis ante (V. C. 772) idem Tiberius occasione oraculi cuiusdam, quod veluti Sibyllinum ferebatur, (Imperator vero falsum esse contendebat), omnes libros fatidicos similiter inspexerat, aliis probatis, aliis reiectis, vt auctor est *Dio* Lib. LVII. p. 615. *λόγιόν τε τι ὡς καὶ Σιβύλλειον ἄλλως μὲν οὐδὲν τῷ τῆς πόλεως χρόνῳ προσῆκον, πρὸς δὲ τὰ παρόντα ᾀδόμενον οὐχ ἡσυχῇ σφᾶς ἐκίνει. ἔλεγε γὰρ ὅτι*

> Τρὶς δὲ τριηκοσίων περιτελλομένων ἐνιαυτῶν
> Ῥωμαίους ἔμφυλος ὀλεῖ στάσις, ἁ Συβαρῖτις
> Ἀφροσύνη — — —

Ὁ οὖν Τιβέριος ταῦτά τε τὰ ἔπη ὡς καὶ ψευδῆ ὄντα διέβαλλε, καὶ τὰ μὲν ὡς οὐδενὸς ἄξια ἀπέκρινε, τὰ δὲ ἐνέκρινε. Ad eundem modum Nero cum eiusdem oraculi memoria post incensam vrbem suis temporibus refricaretur, illud reiecit et nusquam reperiri edixit, in cuius locum *μεταβάλλοντες ἕτερον λόγιον ὡς καὶ Σιβύλλειον ὄντως ᾖδον*, vt narrat idem *Dio* Lib. LXII. p. 709. hoc nempe:

> Ἔσχατος Αἰνεαδῶν μητροκτόνος ἡγεμονεύσει.

Varia falsa oracula apud Romanos inflata.

XII. Equidem multos fuisse Romanis Pseudomantes falsorumque oraculorum Sibyllinorum concinnatores, ex variis, quae iam produxi, Ciceronis, Dionysii, Suetonii, Taciti, Dionis locis patet, quibus accedit *Plutarchus* in Cicerone f. 869. vbi de Lentulo: *Τοῦτον ὄντα τῇ φύσει τοιοῦτον προσδιέφθειραν ἐλπίσι κεναῖς ψευδομάντεις καὶ γόητες, ἔπη πεπλασμένα καὶ χρησμοὺς ᾄδοντες ὡς ἐκ τῶν Σιβυλλείων προδηλοῦντα κ. τ. λ.* *Lucianus* de morte Peregrini T. 2. p. 579. affert versus Sibyllinos a Theagene Cynico confictos, quibus ipse alios versus a se compositos veluti Bacidis oraculum opponit. Idem in Alexandro pseudomante T. I. p. 754. *Ἐγένετο δὲ χρησμὸς ἤδη ὡς Σιβύλλης προμαντευσαμένης*

> Εὐξείνου πόντοιο παρ' ᾐόσ' ἄγχι Σινώπης
> Ἔσται τις κατὰ Τύρσιν ὑπ' Αὐσονίοισι Προφήτης,
> Ἐκ πρώτης δεικνὺς μονάδος τρισσῶν δεκάδων τε
> Πέντ' ἑτέρας μονάδας καὶ εἰκοσάδα τρισάριθμον
> Ἀνδρὸς ἀλεξητῆρος ὁμωνυμίην τετράκυκλον. [?]

Quo in fictitio oraculo per *Τύρσιν* intelligitur Abonitichus Alexandri Paphlagonis patria; *τύρσις* enim idem quod *τεῖχος*; deinde *πρώτη μονὰς, τρισσαὶ δεκάδες, πέντε μονάδες*, et *εἰκοσὰς τρι-*

τρισάριθμος notant, more Graecorum per literas numerantium, primas quatuor literas nominis Ἀλεξάνδρου et simul vocabuli *ἀλεξητήρ*, vt recte monuit *Lambertus Bos* in diatribis ad sacros noui foederis libros p. 36. 37. Praetereo alia Theagenis commentitia oracula, pro quibus singulis drachmam et duos obolos captasse ait idem Lucianus p. 762. neque enim addit Alexandrum pro Sibyllinis illa venditasse. Quare etiam in praesenti omitto, quod Ammianus Marcellinus Lib. XXII. c. 12. scribit sub Iuliano Imp. *quemcunque, cum impraepedite liceret,* (sub Constantino enim capitale fuerat) *scientiam vaticinandi professum, iuxta imperitum et docilem, oraculorumque permissa scitari responsa.*

Christiani falsorum Sibyllinorum Architecti.

XIII. Vtinam vero inter Christianos etiam ipsos non fuissent olim similes falsorum Sibyllinorum architecti r). Sane haec suspicio non heri vel nudius tertius oborta est viris doctis, sed sua iam aetate Christianis obiectum fatentur Origenes, Lactantius, Constantinus, Augustinus, Sozomenus: vt aperte fallantur Rich. Montacutius, Ed. Simson et alii viri docti, qui negant, Sibyllina ab antiquis producta Christianis apud Ethnicos vel vnquam vocata fuisse in dubium, vel ab vno Celso hoc factum affirmant, vt Beueregius. Constantini verba produxi c. XXX. n. 5. vbi egi de Acrostichide; de Sozomeno dicturus infra c. XXXII. n. 8. *Lactantius* lib. IV. c. 15. *His testimoniis reuicti* SOLENT *eo confugere, vt aiant esse ea carmina Sibyllina, sed a nostris conficta atque composita. Augustinus* Lib. XVIII. de Civ. Dei c. 47. *Sed quaecunque aliorum Prophetiae de Dei per Christum Iesum gratia proferuntur, possunt putari a Christianis esse confictae. Ideo nihil est firmius ad conuincendos quoslibet alienos, si de hac re contenderint, nostrosque fulciendos, si recte sapuerint, quam vt diuina praedicta de Christo ea proferantur, quae in Iudaeorum scripta sunt codicibus.* Idem c. 46. *nisi forte quis dixerit, illas prophetias Christianos finxisse de Christo, quae Sibyllae nomine vel aliorum proferuntur,* praeter illas nempe sine controuersia certissimas, quae exstant in codicibus ipsorum Iudaeorum, siue in scriptis Veteris Testamenti. Dubitat et *Faustus Manichaeus* apud *Augustin.* XIII, 1. *Sane si sunt aliqua, vt fama est, Sibyllae de* CHRISTO *praesagia, aut Hermetis, quem dicunt Trismegistum, aut Orphei aliorumque in gentilitate Vatum, haec nos aliquanto ad fidem iuuare poterunt, qui ex gentibus efficimur Christiani.* Confer, quae *Augustinus* ipse c. 15. *Celsus Epicureus* apud Originem Lib. VII. contra Celsum p. 368. (ed. Cantabrig. 1677.) *ὑμεῖς δὲ κἂν Σίβυλλαν, ᾗ χρῶνταί τινες ὑμῶν, εἰκότως ἂν μᾶλλον προεστήσασθε, ὡς τοῦ Θεοῦ παῖδα, νῦν δὲ παρεγγράφειν μὲν εἰς τὰ ἐκείνης πολλὰ καὶ βλάσφημα εἰκῆ δύνασθε.* Ad quam criminationem p. 369. nihil aliud respondet Origenes, quam a Celso non indicari, quae demum a Christianis adiuncta et Sibyllae supposita fuerint, *quod fecisset,* inquit, *si incorruptiora antiqua exemplaria habuisset.* Sed forte rem manifestam Celsus putauit non longa demonstratione indigere, neque Origeni ad manus erant illa omni exceptione maiora antiqua exemplaria, neque adeo causa haec ab Origene valde urgetur. Certe hoc tibicine non nititur Christianae religionis veritas. Idem Cel-

r) I. G. theologiae doctor in facultate Parisiensi, in: La critique abregée des Ouvrages des auteurs ecclesiastiques, tom. I. p. 97. sq. (Paris 1716. 12. mai.) libros, putat, Sibyllinos, quos habemus, a Christiano quopiam confectos esse vel potius confictos intra a. Ch. 136. et 150. Equidem cum *Opsopoeo, Gallaeo,* Dissertatt. de Sibyllis etc. XXI. p. 502. et *Freytagio* Adparatu litt. III. p. 85. aliisque existimo, nulli particulari adtribui posse spuria haec scripta, neque simul vno eodemque tempore ab vno scriptore profecta fuisse carmina Sibyllina, nec eo ordine, quo hodie reperiuntur, fuisse conscripta, sed pedetentim collecta, ducta et ordinata. *Harl.*

Celsus apud Origenem Lib. V. p. 272. Christianos vocat Σιβυλλιςὰς, eodem sensu vtique, quo occurrit apud *Plutarchum* in Mario p. 430. quod nimium ipsi tribuere [z] viderentur variis incertae fidei, quae Sibyllarum nomine ferebant, oraculis, perinde vt *Sibyllam* dictum accepimus Cornelium Rufum Decemuirum, corrupto mox nomine Syllam, qui ex Sibyllinis libris Apollinares ludos instituendos suaserat populo Romano. Vide Macrobium Lib. I. Saturnal. c. 17. Sic Σιβυλλιᾷν est *vaticinari*, χρησμὲς φαντάζεσθαι, vt explicat Scholiastes Aristophanis ad Equites v. 61. Adde Brodaeum Lib. I. Misc. c. 35. *Sibyllistarum* vocem etiam apud Plutarchum obseruatam Budaeus exponit diuinos χρησμολόγυς. Nam Σιβυλλαίνειν quidem Diodoro Siculo Lib. IV. p. 269. est ἐνθεάζειν *Numine agitante incalescere*, siue *furore diuino corripi.*

CAPVT XXXII

I. *De Sibyllinis Oraculis quae hodie exstant, eorumque editionibus, ac versionibus.* II. *Prooemium M. Antonii Antimachi. Sibyllae adhortatio de vno Deo colendo.* Προοίμιον περὶ τῦ ἀνάρχυ Θεῦ. III. *Argumentum et dogmata libri primi Sibyllinorum, cum variis Obseruationibus.* IV. *Libri secundi.* V. *Tertii.* VI. *Quarti.* VII. *Quinti.* VIII. *Sexti.* IX. *Septimi.* X. *Et octaui.*

[Cum supplementis W. Iaegeri et G. C. Harles.]

Editiones et versiones. I. Restat, vt agam de collectione Sibyllinorum, quae hodieque exstat carmine Graeco Hexametro, distributa in Octo libros, cuius editiones primum expositurus sum, deinde argumenta ordine perstringam, dogmataque praecipua perlustrabo, denique quid de illa sentiendum sit, per aliquot obseruationes ostendam. Primam editionem debemus Xysto Betuleio, qui ex codice Bibl. Augustanae Vindelicor. Graece edidit [a] additis suis castigationibus, [?] Basil. apud Oporinum 1545. 8. Mox latinam Metaphrasin

z) Cf. adnotatio *Guil. Spenceri* ad l. c. Origenis, p. 70. et *Cudworth Syst.* Int. T. I. C. IV. *Iaeger.*

a) Betuleius in Epistola ad Io. Oporinum p. 105. edit. *Acrosticha* ex Eusebio seorsim ab Aldo excusa esse, prodit: innuere autem videtur editionem Aldin. *Hesiodi, Theocriti, carmina Sibyllae Erythreae* graece. fol. Venet. 1495. Forsan eadem sunt, quae in fronte libri sequentis, (apud *Maittar.* Ann. typogr. tom. II. part. I. pag. 184 et apud *A. Chevillier* de l'Origine de l'Imprimerie de Paris pag. 249,) nominantur:

Βίβλος ἡ γνωμαγορική; in hoc volumine contenta: Alphabetum graecum. Regulae pronuntiandi Graecum. Sententiae septem sapientum. Opusculum de inuidia. Aurea carmina Pythagorae. Phocylidae poema admonitorium. *Carmina Sibyllae Erythreae de iudicio Christi venturo.* Differentiae vocum succincta traditio: per Aegidium Gormontium 4 Paris. 1507.

Hic liber ideo quoque memorabilis videtur quoniam primus est liber *graece* Parisiis excusus. v. *Maittaire* lib. et parte laud. pag. 96. —

Sibyllae Erythraeae Vaticinium. Venet. 1522. 8.

Ex Aldino exemplari, quod a reliquis interdum discedit, descripta videtur editio rarissima: copiose recensita a *Io. Dan. Ianozki* in Nachricht von denen in der Zaluskisch. Biblioth. sich befindenden raren Buechern. Breslau. P. V. pag. 187 — 194. a. 1753. 8.

Carmina Sibyllae Erythreae, in quibus resurrectio corporum, mutatio saeculorum: Dei aduentus ad iudicium, praemia et supplicia hominum describuntur. Scholiis, quae ad grammaticam attinent additis. Paraclesis item ad graecarum literarum studiosos. Cum sermone de iocunda Christi resurrectione etc. In calce: *Cracouiae. Impressum a Floriano, millesimo quingentesimo tricesimo quinto Christi natiuitatis anno, mensis maii vltima*: in 8. cura *Georgii Libani*, profess. eloq. et poes. in vniuersitate Cracou. — recusa est editio typis nitidioribus Cracouiae 1545.

Hesiodus, Theogn. Sibyll. de Christo; Musaeus, Orpheus, Phocylid. graece. per Benedict. Iuntam. Florent. 1540. 8.

Integrum corpus Sibyllinorum oraculorum edidit *Betuleius;* cuius editio rarioribus libris est adnumeranda;

Σιβυλλιακῶν χρησμῶν λόγοι ὀκτώ. Sibyllinorum oraculorum libri octo, multis hucusque saeculis abstrusi, nuncque primum in lucem editi. Adiecta quoque sunt Lactantii excerpta de his testimonia, cum Annotationibus per Xystum Betuleium. Augustanum. cum Caes. Maiest. gratia et priuilegio ad quinquennium. Basileae. — In calce ex officina Ioannis Oporini. An. Salutis MDXLV. mense Mart. 4.

Fabricius, Hamberger aliique, qui forsan Fabricii indicium sequuti, exemplar ipsum non viderunt, formam in octonis produnt; at non solum exemplum meum formam, quam vocant, quartam manifesto habet, sed Maittaire quoque in Annalibus typogr. in tom. III. part. I. pag. 378. et in indice pag. 244. formam quartam designat. Ab eodem, loco posteriore, indicatur:

Sibyllae Erythreae epistola cum comment. Ludou. de Touat Hispani: Impress. Senis per Symeonem filium Nicolai Nardi M. D. VIII. die IV. Aprilis. 4.

Betuleii vero exemplar quoniam non adeo cognitum esse intelligo; paucis describam. In epistola nuncupatoria, scripta Augustae Vindelic. IV. Cal. Nouemb. a. 1544, ad Thomam et Ambrosium Blaureros, germanos fratres, alterum reipubl. alterum ecclesiae Constantiensis praesides, inter alia, „dum, ait, Lactantiana testimonia cum Sibyllinis χρησμοῖς confero, animaduerto, vanam eorum esse opinionem, qui credere non potuerunt, Sibyllas quicquam de Christo fuisse vaticinatas: ceteras forte ex anu Vergiliana, quae Aeneae dux ad inferos fuisse a poeta fingitur, metientes. Sed rursus illorum sententia confirmatur optime, qui quartam eiusdem Maronis Eclogam de Christi aduentu interpretantur, quum de aureo nascentis Christi saeculo, de miraculis, de passione, de resurrectione tam certo praedixerint, vt maior illis fides etiam de secundo aduentu vaticinantibus, meo quidem iudicio, sit habenda merito. — Sic prorsus sentio, deum totius vniuersitatis opificem et administratorem, aeternam suam voluntatem et totam illam fatorum seriem, praesertim ad salutem mortalium spectantem, sicut Israelitis per Prophetas, ita gentibus per Sibyllas ostendere voluisse, per idem nomen fatidicum. Sibyllae siquidem nomenclatio, si modo Lactantii expositioni eredimus, consilium dei significat. etc" De codice vero msto vnde illa Sibyllina curarit describenda, in hac epistola ne verbum quidem dixit. (Est vero codex Augustanus: v. *M. Antonii Reiseri* Indicem MSStorum bibliothecae Augustanae pag. 22. n. 6. Curatius tamen Betuleius codicem descripsit, recentem, eleganter quidem et splendide sed parum orthographice exaratum, in epistola ad Castalionem, qui illius particulam dedit in praefatione ad suam versionem, de qua mox sermo erit.) Tum sequitur contextus graecus a pag. 9 — 103. Acrostichis et vaticinium de Christo legitur p. 94. sqq. Pag. 103. nomine typographi testatur Betuleius, se magna religione in exprimendis omnibus ita omnino, vt manu scriptum exemplar habebat, visum esse, neque mutare quicquam libuisse, eorum etiam, quae deprauata per librarii negligentiam videbantur. Pag. 104. notati sunt versus Sibyllini a Lactantio citati, qui in his orationibus non inueniuntur. Illos excipiunt Betuleii epistola ad Oporinum et adnotationes, in quibus praecipue ea, quae apud Lactantium occurrunt, comparantur: putat ille, Nonnum, Ioannis Euangelistae paraphrasten, plurima Sibyllina imitatum esse et hos sermones s. oracula adsiduo triuisse. Denique diuersarum Sibyllarum carmina aliquot, de quibus infra differetur, latinitate iam olim donata et ex vetustissimo codice descripta, subiecit.

Sibyllina oracula de Graeco in Latinum conversa et in eadem annotationes, Sebastiano Castalione interprete; item Mosis carmen latino carmine redditum et Virgilii Ecloga quarta cum Io. Lod. Viuis scholio: ex officina Io. Oporini. Basil. 1546. 8. In epistola nuncupatoria ad Maurum Musaeum Francisci Galliae regis apud Heluetios legatum, postquam ex Betuleii epistola de cod. Augustano disseruit, „praeter ea, inquit, est Ferrariae in Italia M. Antonius Antimachus, vir rarae doctrinae, qui vetus habet exemplar, quod cum hoc, quod ab Oporino excusum est, contulit, et emendationem, (nam multos locos ex collatione correxit.) Oporino misit; qua ego in transferendo vsus sum." Optauit denique, vt Ranconetus in Gallia exemplar suum manu exaratum cum edito conferret, et Oporino mitteret emendationem. (Obsopoeus postea vsus est libro Ranconeti.) v. Maittaire Annal. tom. III. P. I. p. 388.

Sibyllinorum oraculorum libr. VIII. add. Seb. Castalionis interpretatione latina, quae graeco e regione respondeat, cum annot. Xysti Betuleii in graeca Sibyllina oracula et Seb. Castalionis in translationem suam. Basil. per Io. Oporinum 1555. 8. In Catalogo librorum rariorum Baueriano part. III. pag. 74. haec et superior editio male habetur vna eademque.

De

De editione Neandri et in Orthodoxographis iam egit Fabricius.

Συβιλλαι χρησμοί, (Sibyllina oracula,) graece. Paris. 1566. 4. In Catal. Bibl. Barberinae vol. II. p. 383. et Maittaire Indic. pag. 244.

Sibyllina oracula lib. VIII. lat. cum eorumdem fragmento ex Lactantio p. 113. in Biblioth. Patr. Parif. 1624. 1575. 1589. et p. 189. Colon. Agrip. 1618. etc. in Bibl. Bodlei. v. Sibyllae, tom. II. p. 508. et Biblioth. Lugd. Bat. p. 69.

Oracula Sibyllarum cum expositione et commentis lib. XII. inter *Leonardi Orlandi* (nati 1552. defuncti 1618) fcripta vltimo loco refert *Antonius Mongitor* in Bibliotheca Sicula tom. II. pag. 64. ex narratione P. Iofephi Barlotta Drepentani. Editionem igitur ipfam non viderat Mongitor: neque ego certi aliquid pronuntiare audeo.

Σιβυλλιακοι χρησμοι hoc eft *Sibyllina oracula ex vett. codd. aucta, renouata et notis illustrata a D. Ioanne Opfopaeo Brettano. Cum interpretatione latina Sebaftiani Caftalionis et indice.* Parifiis 1589. 1599. eum priuilegio regis in 8. form. maior. ib. 1607.

Diligenter fufeque enarrat *Frid. Gotthilf. Freytag* in Adparatu litterario tom. III. pag. 65 — 92. et ea, quae Opfop. in hac editione praeftitit, et multa alia, quae ad hiftoriam editionum itemque de Sibyllinorum oraculorum fide atque antiquitate motam pertinent. Quare lectores ad eum ablego. Idem, quia altera a. 1599. editio focietatis typographicae parifienfis epiftolam dedicatoriam ad Iacob. Auguft. Thuanum, Amerium, fanctioris confiftorii confiliarium et fupremi Galliarum fenatus praefidem Lutetiae Parifiorum a. 1599. Idib. feptembr. fcriptam, habet praefixam, et priuilegium regis Galliarum, Abel Langelier, Bibliopolae Parifino conceffum 1599. legitur, exiftimat, editionem Parifienfem anni 1589, quam Fabricius memorauit, minime exftare. Atqui in Catalogis Bodleiano, Barberino, Saltheniano, Lugdun. aliifque reperi tantum commemorationem edit. a. 1599. At bis tamen inueni in Catalogo bibliothecae *Thuanae* vol. I. pag. 112. a. 1704. et vol. II. p. 171. vtramque Paris. 1589. auctiorem 1599. indicatam, et priorem laudaffe videtur Rich. Simon. tom. I. Biblioth. felect. cap. 9. Rariffimis igitur libris adfcribenda eft. Locupletiffima et elegantiffima editio eft:

Σιβυλλιακοὶ χρησμοὶ h. e. *Sibyllina oracula ex veteribus codicibus emendata ac reftituta et commentariis diuerforum illuftrata, opera et ftudio Seruatii Gallaei: Accedunt etiam oracula magica Zoroaftris, Iouis, Apollinis etc. Aftrampfychi Oneirocriticum etc. graece et latine cum notis variorum.* Amftelodami apud Henr. et viduam Theodori Boom. 1689. 4. conf. Acta Eruditor. Lipf. a. 1690. pag. 63. fqq. et a. 1689. p. 15. fqq. de eiufdem *Seruat. Gallaei* differtationibus de Sibyllis etc. ibid. 1688. 4. v. quoque fupra cap. XVII. §. IV. — De carmine quodam, σιβύλλαι χρησμοὶς infcripto, notifque Aemilii Porti illuftrato, cuius auctor ignotus eft, v. *Mosh.* in Thefauro Epiftol. Lacroziano, tom. I. pag. 299. qui initium defcriptum mifit Crozio. —

De verfionibus haec addam: *Prophetia Heritheae Sibyllae, ex gr. in lat. per Eugenium Siciliae regem.* Venet. per Lazar. de Soardis. 1516. in Catal. Bodlei. tom. II. p. 508. — La Sibylle Françoife remonftrant à la Frãce la reffemblance de fon Eftat prefent à celuy d'Ilion. 1625. 8. In Catal. bibl. Barberinae p. 384. A *Io. Floyero* anglice conuerfa funt oracula: The Sibyllin Oracles translated from the beft greek Copies, and compared with the fecond prophecies, efpecially with Daniel and the Revelations and with fo much hiftory as pleinly fhews that many of the Sibils predictions are exactly fulfilled — with anfwers to the Objections ufuals made againft them by Sir John Floyer, Knigth. London. 1713. 8. v. Mem. litter. de la grande Bretagne tom. XI. p. 172. Memoirs of Litterature, tom. IV. pag. 5. Floyeri opus in linguam gallicam translatum prodiit 1714. — Ille autem genuina effe oracula credidit. conf. Hift. critiq. de la Rep. des lettr. IX. p. 324. — Ad theorifmum Nehringii verfionem pertinet eiufdem Nochmahlige Vertheidigung der Sybillinifchen Vertheidigung. Halae Sax. 1720. 8.

Offenbahrung der Sibillen Weiffagungen mit viel andern Prophetien künftiger Dinge. Oppenheim 1516. 4. cum figur. v. Bibl. Solger. Part. II. pag. 115. Ibid. p. 288. n. 1380. laudatur opufculum perrarum, *XII Sibyllarum icones elegantiffime a Crifpino Paffaeo delineati.* 1601.

La Deifobe, ovvero gli Oracoli della Sibilla Cumea, Monodia di Bernardino Baldi da Vrbino Abate di Guaftalla, e Accademico Affidato, nella quale fi ha come in Compendio tutta la Storia Romana. In Venezia, appreffo Giambattifta Ciotti Sanefe. 1604. 8. in Biblioteca degli autori antiche — Paitoni. tom. IV. pag. 50.

Iam fupra multi laudati funt viri docti, qui de antiquitate fideque oraculorum Sibyllinorum in vtramque partem difputarunt. Adiicienda eft commemoratio libri rariffimi: *De vaticiniis Sibyllarum opufculum. Oppenheim.* fine a. 4. cum figg.

taphrasin Heroicam (paucis locis, quae non cepisse se vir ingenuus fatetur, exceptis) adornauit Sebastianus Castellio, ediditque cum notulis quibusdam eodem loco formaque anno proximo 1546. Hinc Graece et Latine cum Betuleii et Castellionis castigationibus recusa ibid. 1555. 8. [ap. Io. Oporin. Textus emendatus est ope Cod. Msc. quem Marcus Antimachus possidebat. Emendationes partim in textum receptae, partim in margine adiectae sunt. Praeter istum Codicem etiam loci Patrum quorundam Ecclesiae ad textum emaculandum adhibiti fuerunt. *Iaeg.*]. Loca, quae de Christo et rebus Christianis agunt, excerpsit et cum proteuangelio Iacobi atque aliis Apocryphis recudenda dedit Michael Neander ibid. 1564. 8. Prodierunt etiam Sibyllina Graece ac latine in Orthodoxographis vtriusque editionis Basil. 1555. et 1569. Fol. Et in Appendice ad Bibliothecam Patrum Graeco-latinam Bigneanam Paris. 1634. Fol. Elegans inprimis et emendata editio Sibyllinorum est, quam, praemisso Onufrii Panuinii de Sibyllis libello b), cum Sebastiani (non Iohannis, vt perperam sub init. notarum excusum est) Castellionis Metaphrasi notisque, Notis item Betuleii, ac suis, tum locis fragmentisque Sibyllarum atque aliis priscis oraculis ex antiquitate vndique conquisitis in lucem emisit *Io. Opsopoeus*, Medicus ac Philosophus Palatinus c), Paris. 1589. 1599. 1607. d). 8. vsus libris Turnebi, Ranconeti et Ioh. e) Aurati, MSto item codice Regis Galliae atque alio P. Pithoei. Apud Blon-

figg. per *Iacobum Koebelium* teste Catalogo Schwarziano, part. II. n. 888. pag. 279. sq. in Catalog. bibliothecae Christiae part. I. pag. 271. adnotatur: *a.* 1490. *circiter.* vide infra ad cap. 33. §. 20. Plures vero viros doctos produxit et praecipue historiam litis inter Markium et Crassetum, atque inter Isaac. Vossium ac Richardum Simon agitatae texuit *Freytag* Adpar. litt. tom. III. p. 85. et pag. 90. sqq. p. 92. meminit programmatis a patre ipsius, scholae prouincialis Portensis Rectore, scripti, quo *Sibyllae Erythraeae oraculum de typographia expendit.* Numburgi 1740. fol. Nam nonnulli inter viros doctos opinionis errore et praua interpretatione decepti versum libr. IIX. p. 367. ed. Opsopoei Ἄλλοτ᾽ ἔπειτα καιρὸς, ὅτε λίθος αὐτὸν ἐλαύνει ita explanarunt, vt artis typographicae inventionem illo portendi existimarent. Freytagius vero exponit versum de miseris iis temporibus, quae imperante Hadriano ingruere coeperant, et verba graeca sic latine reddidit, *Miserabile hinc erit tempus, quoniam carmen lugubre illud consumet.* Ad incendium Romae refert Fabricius infra cap. 32. §. VIII. — Nubem quoque scriptorum de illis carminibus excitatam videbis infra cap. 33. §. 22. et in Catalogo bibl. Bunauianae, vol. I. pag. 62. 63. — In bibliotheca Vindobonensi Caesarea est cod. mstus chartaceus antiquus in quarto, in quo a fol. 1. pag. 1. vsque ad fol. 61. pag. 2. scripta exstant: *Sibyllinorum oraculorum libri octo cum praefatione graeca Marci Antonii Antimachi.* Lambecius in Comment. de Bibl. Caes. libr. et vol. VIII. col. 91 — 112. postquam illum codicem descripserat paucis, et opus Sibyllin. oraculorum saeculo post Christum secundo circa imperatorum Antoninorum Pii, Philosophi et Commodi tempora confictum videri pronuntiarat, ea, quae in Prodromo historiae litter. libr. I. cap. 4. §. 4. copiose disputarat de auctoribus, aetate et mala fide illorum vaticiniorum, cum docta Opsopoei dissertatione, editioni 1599, (nam ed. 1589. ignorauit Lambecius, vt ex notis et ipsa oratione patet,) praefixa, repetiit auxitque. *Harl.*

b) Is libellus primum prodiit Venetiis 1567. 8. recusus postea cum nonnullis aliis eiusdem operibus, Heidelbergae 1588. fol. *Harl.* Nonnulla de Sib. orac. monent etiam Io. Sal. Semlerus in: Histor. Einleitung zu D. Baumgartens Polemick T. II. p. 273. sq. Moshemius in Comment. de reb. Christ. ante Constant. M. p. 229. qui libros illos Antonini Pii aetate confictos censet, et Auctor libri: Kritische Geschichte des Chiliasmus (1781.) T. II. c. 15. de Chiliasmo eorum egit. *Beck.*

c) Denatus Heidelbergae, e Gallia redux 1596. aetatis anno XL. v. *Freytag* in Adpar. litter. III. pag. 99. et *Chaufepié* in Nouveau Diction. histor. et critique tom. III. p. 50. v. *Opsopaeus*, vbi quoque memoratur ed. a. 1589. *Harl.*

d) Hanc tertiam editionem vitiosissime curatam notat Vir Cl. Th. Crenius parte 10. Animaduers. philolog. et histor. p. 73. sq.

e) Stuckius in Epist. ad Goldastum (XIII. inter editas Francof. 1688.) *Quam doleo*, inquit, me *Ioh.*

Blondellum lib. I. de Sibyllis c. 29. vbi Opsopoeus, typographus Basileensis, dicitur Sibyllina inseruisse Orthodoxographis, duplex error commissus est; nam et Opsopoeus confunditur cum Oporino, et editio Oporini cum editione Henrici Petri, quae in Orthodoxographis habetur. Denique *Seruatius Gallaeus*, Pastor Ecclesiae Walonicae Harlemensis, cuius exercitationes XXII. de Sibyllis earumque oraculis prodierant Amst. 1688. 4. Opsopoei editioni integrae, nitidis typis iterum subiectae, adiunxit vberiores annotationes, ex variis scriptoribus, recentibus maximam partem, ad loca non difficillima, nescio quo discrimine collectas, et loca quaedam emendauit ope codicis MS. quem antiquissimum vocat, et a viro doctissimo, Eduardo Bernhardo, accepisse se fatetur. Amsterd. 1689. 4. Praetereo editiones Metaphraseos Castellioneae, sine contextu Graeco editae, vt quae in Bibliothecis Patrum exstat, et quae a Dan. Clasenio curata est ad calcem libri tertii de oraculis, qui ipse de Sibyllis ac Sibyllinis totus agit, Helmst. 1673. 4. Tum Gallicas Sibyllinorum versiones [?] *Simphoriani Champerii*, et *Iohannis Roberteti*, de quibus auctor libri Gallici *Essais de literature* mense Sept. 1702. tom. I. pag. 185. et mense Februario anni 1703. p. 86. denique Germanicam *Ioh. Christiani Nehringii* editam Essendii A. 1702. 8. notisque illustratam; [quae emendatior et auctior, vt in fronte legitur, recusa est Halae Magdeburgicae, A. 1719. 8. *Iaeg.*]

Antimachi Prooemium. II. In quibusdam Graecolatinis editionibus praemittitur *Marci Antonii Antimachi*, qui medio saeculo decimo sexto graecas literas Ferrariae docuit, *prooemium* Graeca prosa scriptum f), itemque *Sibyllae* (Erythraeae, si credimus Lactantio) *adhortatio ad humanum genus de vno Deo colendo*, octoginta quatuor versibus Hexametris constans*, qua eam ἐν ἀρχῇ προφητείας αὐτῆς visam testatur *Theophilus Antiochenus* Lib. II. ad Autolycum f. 112. Versus quosdam ex eodem exordio allegantibus etiam Iustino, Clemente Alex. Lactantio et Eusebio. Docet inter alia, pios habitaturos paradisum ἐριθηλέα κῆπον, et pane de coelo cibandos, quod de paradiso terrestri, siue ex quo Adam pulsus, acceperunt veteres, Tertullianus, Origenes, Theophilus, Lactantius et alii apud *Blondellum* Lib. II. de Sibyllis c. II. Vide et *Valesium* ad Euseb. p. 257. sequ. Huetii Origeniana p. 149. sequ. *Septem versiculi* siue προοίμιον περὶ τῦ ἀνάρχυ Θεῦ libro primo Sibyllinorum praefixum, collectum est e Lactantio, penultimus versus legitur etiam Lib. II. p. 216. edit. Opsopoei, quam semper hic sequimur.

Argumentum et dogmata lib. I. III. *In libro primo* g) Historia creationis, lapsus Adami ad imaginem diuinam conditi, tum diluuii ita describitur, vt ex Geneseos libro petitam clarissime appareat. Negat etiam Sibylla, coruum a Noacho emissum rediisse, secuta ple-

Ioh. Aurati praeceptoris mei viri ingeniosissimi et in emendandis antiquis Poetis Graecis acutissimi dictata et annotationes in Sibyllina carmina ante multos annos ex eius ore calamo exceptas Lutetiae amisisse.

f) Exstat id prooem. etiam in cod. Vindob. Epitaphium Antimacho fuit scriptum a Lilio Gyraldo tom. I. delic. poetar. Ital. pag. 1233.

g) *Whiston* genuina esse putat praefationem, librum quartum et partem libri III ac V. quae quidem graece et anglice edidit et illustrauit in: A Vindication of the Sibylline Oracles. To which are added the Genuine Oracles themselves; with the ancient Citation from them; in their Originals and in English, and a few brief Notes by W. W. London, printed for the Author etc. 1715. 8. Idem in: A Supplement to the literal Accomplishment etc. Londini 1725. mai. 8. diss. III. oracula Sibyllarum cum Ecl. IV. Virgilii operose comparauit, multis illustrauit obseruationibus, et vtrumque opus pro vera habuit prophetia. De illis oraculis antea quoque disputarat in: The literal Accomplishment of Scripture-Prophecies, etc. Londini 1724. mai. 8. *Harl.*

rosque codices Graecos Genef. VIII. 7. confer *Ioh. Clericum* ad h. l. et *Bochartum* part. 2. Hierozoic. Lib. II. c. 12. Similiter facris literis debentur alia pleraque, vt nomen Dei Σαβαὼθ p. 184. et Σαβαὼθ Ἀδωναῖος p. 204. et quae Deus de fe p. 171.

> Εἰμὶ δ' ἐγὼ ὁ ὤν, (σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ σῇσι νόησον),
> Οὐρανὸν ἐνδέδυμαι, περιβέβλημαι δὲ θάλασσαν,
> Γαῖα δέ μοι στήριγμα ποδῶν περὶ σῶμα κέχυται,
> Ἀὴρ δ' ἠδ' ἄστρων με χορὸς περιδέδρομε πάντῃ.

Aenigma de Dei nomine nouem literarum, optime mihi videtur explicari a Iohanne Aurato, vt intelligatur Θεὸς σωτὴρ, vel certe P. Morelli ἀνέκφωνος quod placet If. Vossio c. 8. de Sibyllinis. Aemari Ranconeti enim ἀρσενικὸν apud Cardanum X. 51. de rerum varietate, quod probatur Olao Borrichio p. 100. de ortu ac progressu Chemiae et Sam. Reyhero capite 3. de numis Chemicis, item Leibnitio in Miscell. Berol. pag. 20. Kircheri fubterran. tom. II. p. 251. Ioannis item Brentii φωσφόρος apud Io. Hartungum T. 2. Lampadis artium Gruterianae p. 648. vbi Heidelbergae fe publice Sibyllina interpretatum effe teftatur, et reliquae ab Opfopoeo memoratae expofitiones, perinde vt Io. Harduini μανδραγόρων Chronolog. [ ] V. T. p. 51. longius petitae funt, maxime vero, quae afferuntur a Morhofio τῷ μακαρίτῃ p. 105. libri primi Polyhiftoris et doctiffimo Wedelio decad. IX. differtationum Medico-Philologicarum Exercit. 7. de aenigmate Sibyllino Chymico [h]). Vocabulum ἀδης p. 164. Sibylla ait dictum, quod primus illam fubierit Adamus omnes fecum pofteros tracturus, quae mirifica profecto etymologia eft. adde Vnfchuldige Nachrichten 1728. p. 1275. De dogmate ipfo, quod in aliis etiam Sibyllinorum locis et apud Tertullianum multofque alios veteres fcriptores Ecclefiafticos reperitur, omnes nempe hominum animas atque adeo piorum quoque non confeftim in paradifum, fed εἰς ἀΐδαο δόμους ἐς δ' Ἀχέροντα ἰέναι κελεύεσθαι, vide *Blondellum* Lib. II. de Sibyll. c. 9. et 30. et 33. feq [i]). *Voffium* Thef. Theolog. p. 90. fequ. *Allatium* de libris Ecclefiafticis Graecorum pag. 266. fequ. 298. fq. *Elmenhorftium* ad Gennadii dogm. Ecclef. c. 78. *Oueralli* Epifcopi Noruicenfis differtationem apud Montacutium Apparat. p. 51. fq. Lud. Capellum Opp. poftum. pag. 243. fequ. *H. Dodwelli* diff. Cyprian. 12. Γρήγορει ἀλφησταὶ, quos p. 167. Sibylla memorat, angeli funt ἐγρήγορει dicti in fragmento Henochi et Dan. IV. 13. vt legit Clemens Lib. II. c. 9. paedagog. Porro ex Nouo foedere manifefte haufta funt, quae diferta nimis ad finem vfque libri primi in Sibyllinis fuccedunt vaticinia de Iefu Chrifto, eius vita

h) v. Fabricium noftrum vol. XII. p. 696. fq. *Harl.*

i) Quoniam Fabricius ad *Blondelli* librum haud fpernendum faepius prouocat, libri, inter perraros numerandi, infcriptionem dabo: Des Sibylles celebrées tant par l'Antiquité payenne, que les fainćts peres, Difcours traittant de noms et du nombre des Sibylles, de leurs conditions, de la forme et matiere de leurs vers, des Livres qui portent jusqu' aujourd'huy leurs noms, et de la Confequence des fuppofitions que ces Livres contiennent, principalement touchant l'eftat des hommes bons et mauvais apres la mort. Par *David Blondel.* Se vendent à Charenton etc. MDCXXXIX. 4. de hoc libro agit quoque *Clement* in Biblioth. hiftor. et critique, tom. IV. pag. 297. fq. et *Hamberger* in zuverläffigen Nachrichten, vol. I. p. 6. vbi de Sibylla exponit, adde infra ad §. 22. *Harl.* Verfionem Blondelli non nemo Amftelodami iam diu meditatur, inquit Chriftophor. Arnoldus in Spicilegio ad I. H. Vrfini librum de Zoroaftre p. 70. Blondelli liber laudatur ab Huetio in Demonftr. evangel. Prop. IX, cap. 171. §. 10. recenfetur et fimul valde laudatur in Iourn. des Savans. 1714, m. Iun. p. 638. fqq. *Heum.*

vita, morte, refurrectione, ceffatione Prophetarum, Apoftolorum praedicatione et vaftatione Hierofolymae. Equidem p. 191. in verfu:

Ἀλλά γε καὶ μετὰ ταῦτα Σόλοι καθοδηγοὶ ἔσονται

pro Σόλοι fufpicetur aliquis, legendum στόλοι, h. e. *miffi*, vt Apoftoli intelligantur.

Libri fecundi. IV. *Libro fecundo* continentur oracula de die extremo, quem praecedet *μέγα σῆμα* ex Matth. XXIV. 30. conf. *Voffii* thefes Theolog. pag. 228 feq. Fallitur enim Gallaeus, qui ad hunc Sibyllinorum locum p. 192 fq. multa difputat de ftella, quae apparuit Magis, Matth. II. Pergit Sibylla de Belial fiue Anti-Chrifto, de reditu Ifraelis, de Elia venturo. (Conf. Lactantii fragmentum apud Baluz. T. 2. Mifc. p. 46. Grotium ad Sirach. XLVIII. 10. Huetium ad Origenem pag. 53.) hinc de refurrectione, iudicio, praemiisque bonorum ac malorum poenis. Pag. 196. poft verfum *κ' οὐ θέμις* in codice Bibliothecae Regis Galliae inferuntur verfus paraenetici LXXXIV. qui exhibentur ab Opfopoeo p. 404. fq. a Gallaeo ftatim illo loco inferuntur p. 203. fq. multa gemina continentes carmini Phocylidis, cuius *κεφάλαια* inde ex Sibyllinis *κεκλεμμένα* tradidit Suidas. Verfus Ἡκαβ ἐρεμιὴλ p. 203. ita legendus eft [k]):

Ἡρακιὴλ, Ῥαμιὴλ, Οὐριὴλ, Σαμιὴλ, Ἀζαὴλ τε. [?]

p. 204. *τοὺς μετ' ἠρεμίαν* eft intelligendum de fufcitatis *poft quietem* fepulcri iudicandis. Pag. 207. ait, omnes ante iudicium deducendos *διὰ αἰθομένου ποταμοῖο καὶ φλογὸς ἀσβέστου*, pios quoque p. 211. veluti per ignem quendam purgatorium, quod a Sibylla mutuati funt Irenaeus, Origenes et alii veteres. Vide *Blondellum* Lib. II. cap. 10. *Huetii* Origeniana Lib. II. qu. XI. num. 8. *Spencerum* ad Origenem contra Celfum p. 49. et Benedictinorum prolegomena ad Hilarium p. 72 fq. Longe diuerfus tamen eft hic ignis a purgatorio igne romanae ecclefiae, vt oftendit *Voffius* Thef. Theolog. pag. 99. *Gerhardus Titius* de phrafibus Patrum cap. 18. Vide et *Forbefium* Lib. XIII. Inftruct. Hiftorico-Theol. cap. 2. fequ. *Hottingerum* in Wegweifer parte 3. pag. 343. fequ. Blondellum Lib. II. c. 28. feq. et 43. Et ex ipfis Romanae Ecclefiae fcriptoribus *Eliam Dupin*, in refponfo ad Petit-Didierii obiectiones ad calcem Tomi 6. Bibl. Ecclef. p. 20. vbi ingenue negat, purgatorium confirmari poffe vel ex vifione Perpetuae, quae fuis precibus fratrem Dinocratem de loco tenebrofo ad meliora loca promotum animaduertit, vel ex igne iudicii, quem admifit Origenes, Lactantius, aliique prifci Patres, vel denique ex epiftola 55. Cypriani ad Antonianum pag. 109. edit. Oxon. quem locum alio fpectare oftendit etiam Rigaltius et Benedictini prolegom. ad Hilarium pag. 71. Porro, malorum poenas *εἰς αἰῶνας ὅλους* duraturas Sibylla affirmat eadem pag. 207. *εἰς αἰώνων ἐνιαυτοὺς* Lib. VII. pag. 359. ita tamen, vt piorum precibus poffint ex inferis liberari pag. 212. ad quem locum qui incipit a verbis **Τοῖς καὶ ὁ παντοκράτωρ** in codice Regio hanc *ἀντίῤῥησιν* reperit Opfopoeus:

Ψευδῆ προφαίνεις, οὐ γὰρ λήξει ποτὲ
Τὸ πῦρ κολάζον τοὺς κατακεκριμένους.
Κἀγὼ γὰρ ἂν εὐξαίμην τοῦθ' οὕτως ἔχειν,
Οὐλαῖς μεγίσταις σφαλμάτων ἐστιγμένος,
Αἳ μείζονος χρῄζουσι φιλανθρωπίας.
Ἀλλ' αἰσχυνέσθω φλυαρῶν Ὠριγένης,
Πέρας γενέσθαι τῶν κολάσεων λέγων.

Quos

k) Hoc repetit Fabricius Cod. pfeudepigr. V. T. pag. 181. *Heumann.*

Quos versus ita vtcunque transtuli:

Haec falsa perspicue; nec vnquam desinet
Ille impiorum tortor ignis feruidus.
Optarem et ipse equidem, ista sic contingerent,
Nam maximis qui stigmatis sunt criminum
Inusti, iis maiore gratia est opus. [P]
Verum erubesce nugigerule Origenes,
Qui desituras esse poenas dictitas.

Cotelerius vir doctissimus ad Epist. 2. Clementis Romani in versu quarto rectius legit ἐστιγμένος, vt sensus sit:

Qui maximis maculis inustus criminum
Deformor ipse, queis plus gratiae est opus.

Quanquam videtur paulo durius, auctorem se ipsum inter damnatos computasse, et a sola poenarum, quam mox negat, cessatione vanum solatium sibi quaesiuisse. Ceterum *Origenes*, cui velut praecipuo propugnatori doctrina illa tribuitur, Lib. VI. contra Celsum p. 301. fatetur *minus tutum esse eandem propalare*, διὰ τοὺς μόγις φόβῳ τῆς αἰωνίου κολάσεως *se a flagitiis absterreri patientes* l). Facile tamen crediderim, eos, qui non modo amore Dei, monitis, ac promissis sempiternae salutis duci se haud patiuntur; sed tanta etiam sunt malitiae pertinacia, vt poenas longissimas et exquisitissimas, quas impiis paratas esse omnes fatentur, floccifaciant, etiam minime curaturos esse, si quis omni fine carituras e sacris literis ostendat. Ceterum damnatis etiam ac iam defunctis preces superstitum Christianorum et eleemosynas quodammodo prodesse ac παραμυθίαν quandam illis conciliare, *Chrysostomus* hom. 3. in Epist. ad Philipp. et ab eo tempore alii quidam et recentiores Graeci affirmare non dubitarunt, vt ostendit *Blondellus* Lib. II. c. 15. et 32. et *Petauius* Lib. III. de Angelis c. vlt. rectius hoc negantibus reliquis propemodum omnibus, adeo vt auctor Constitutionum Apost. Lib. VIII. c. 43. doceat, impios, si quis pro eorum salute post mortem non preces modo offerat, sed vniuersas mundi opes elargiatur pauperibus, ne hilum quidem iuuari. Verum Sibylla non de precibus hominum degentium in hac vita; sed beatorum iam, et in paradiso siue campo, vt vocat, Elysio versantium agit, quibus damnatorum etiam poenas dicit Deo concedente mitigandas ac finiendas. De sanctorum vita functorum m) precibus ad Deum vide Apoc. VI. 9. *Origenem* libello de Orat. n. 34. *Caesarium* quaest. 78. p. 210. *Ambrosium* in extremo Orat. de fide resurrectionis, et lib. 2. de Cain et Abel, vbi de sanguine clamante Abelis, *Cyrillum* Hierosol. V. 6. Catechef. Mystagog. *Nazianzenum* Orat. XX. in funere Basilii p. 372. Glycam p. 193. Annal. etc. *Grotium* Appendice de Anti Christo pag. 63. Philo quoque Iudaeus περὶ ἀρῶν p. 725. ait animas sanctorum Patrum ἀδιαλείπτως pro gente sua orare. Ignatius interpolatus in extremo Epistolae ad Trallenses ἀσπάζεται ὑμᾶς τὸ ἐμὸν πνεῦμα οὐ μόνον νῦν, ἀλλὰ καὶ ὅταν Θεοῦ ἐπιτύχω. Aliud omnino genus precum et primis Christianis ignotum est, quo a viuis ac spirantibus orantur defuncti, [P] absentes, nos, nostrasque preces vel ignorantes, vel

l) v. Iournal literaire tom. I. p. 347.
m) Similem Ethnicorum hominum fuisse opinionem cognosces e Libanio T. 2. p. 218. b. Euseb. XII. Praepar. 3.

vel non curantes Ef. LXIII. 16. Pag. 211. fequ. et alibi flatum beatorum ita defcribit Sibylla, vt fententiae eorum, qui de futuro regno Chiliaftico in his terris fuauia quaedam et mira fibi promiferunt, praelufiffe videatur. Confer Blondellum Lib. II. c. 12. Certe ad illam diferte prouocat Lactantius Lib. VII. c. 24. atque inde Sibyllae teftimonio plurimum fe tribuere etiam noftra aetate eft teftatus Ioh. Wilhelmus Peterfenius in nube teftium de regno Chrifti gloriofo Lib. I. p. 131. fequ. Lib. II. p. 125.

Pag. 212. Sibylla magnorum fe criminum ream faffa confugit ad Seruatorem, perinde vt Lib. VII. p. 361. Sequitur inde Dei conditoris laus, illum folum colendum, non idola, in quorum veneratores frequentiffime vehementiffimeque inuehitur. Denique p. 219. legitur oraculum de magno Rege et tribus Romanam rempublicam peffumdaturis, de quo fupra c. XXX. num. 9.

Pag. 216. nomen Adami tetragrammaton ait quatuor plagas mundi fignificare, *ἀνατολὴν, δύσιν, ἄρκτον, μεσημβρίαν*, vnde forte auctor Geoponicon Lib. XIV. c. 5. columbarii quatuor angulis iubet infcribi nomen Adam, vt inde ferpentes beftiae fugentur. Eadem Cabbaliftica argutia occurrit apud *Auguftinum* tract. 10. in Iohannem et in tractatu de montibus Sina et Sion, qui legitur ad Calcem Cypriani. Vt omittam Amalarium Fortunatum Lib. I. c. 7. de Ecclef. Offic. et Ifidorum Hifp. c. 11. de ordine creaturarum T. 1. fpicilegii Dacheriani p. 295. feq. Aeque acutum eft, quod Angelus Rocha de Bibl. Vaticana p. 93. ideo primum hominem Adam, foeminam primam Euam per myfterium dictos perhibet, quod infantes mares, cum primum lucis vfura frui incipiunt, A. foemellae autem E. fonare deprehendantur, quod explodit Wagenfeilius in Sota p. 112. rifurus forte, fi vidiffet, Iohannem Petrum Ericum in humanae linguae genefi p. 1. et 4. ferio fcripfiffe, primam Adami vocem fuiffe admirantis, ὦ, alteram, cum Eua oculis ipfius fe offerret, olfacientis pariter et admirantis ὖ. Lepidus etiam eft *Elias de S. Terefia*, cum in legatione Ecclefiae triumphantis ad militantem pro liberandis per preces animabus ex purgatorio p. 1151. ita fcribit: *Hoc quidam fcioli fugillant, quia Adam Ebraeum tribus literis conftans, at ifta verba quatuor graeca. Sed bene Eugubinus in c. 1. Genef. tales vanitatis arguit, quafi Deus, cui omnia futura funt praefentia, non potuiffet refpexiffe etiam myfterium aliquod linguae Graecae, quam fuo tempore praeuidebat oriundam.* Belle fane. Sic Francifcus Biuarius non dubitauit affirmare, virum nefcio quem Apoftolicum, Caecilium, Hifpanice locutum, et Apocalypfin Iohannis commentario illuftraffe lingua, quae nondum exftabat, fed qua [?] olim effent vfuri Hifpani. Vide, quae notaui in codice Apocrypho N. T. p. 962. Rectius Eugubinum eo nomine reprehendit Erafmus Lib. XXVI. Epift. 34. et ad Iohannis 2. probat Hieronymum, ridentem graecam allegoriam in vocabulis hebraicis.

Tertii libri. V. *Liber tertius* incipit a vaticinio de Anti-Chrifto, quem locum abfurde de Luthero accepit Guilelmus de Alabaftro, Anglus, apparatu in reuelationem Iefu Chrifti, Antwerp. 1607. 4to. Nempe verba Ἐκ δὲ Σεβαστηνῶν Caftellio vertit: *Ex Auguftinis* (fic apud *Sueton.* Nerone c. 25. *Auguftiani*, *Tacito* XIV. 15. *Auguftani*, Dioni Αὐγούστειοι, vt *Caefareani*, *Pompeiani*) etc. i. e. ex Caefaribus fiue ex Augufti familia, quod lepidus ille homo de ordine Auguftinianorum interpretatus eft, in quo fuit, cum Papifmi abufus primum aggrederetur, Lutherus. Non hoc autem loco tantum, fed pluribus aliis, vbi de Belial et

Anti-Christo Sibyllini libri loquuntur, intelligunt *Neronem*, quem vates quidam praedixerant imperio romano destituendum; sed postea orientis dominationem et nominatim regnum Hierosolymorum occupaturum, teste *Suetonio* c. 40. Vide et Sibyllina Lib. V. p. 319 sq. p. 331. Lib. VIII. p. 368. et *Thom. Ittigii* selecta histor. eccles. saeculi II. cap. p. 492 sq. vbi contra Iacob. Tollium obseruat, fabulam de Nerone superstite non Christianis deberi, sed gentibus, Sueton. c. 57. Tacit. II. Hist. 8. et Dioni Chrysostom. orat. 20. p. 273 (371. D). Neque vero defuerunt olim huius sententiae de Nerone Antichristo patroni, vt testatur *Augustinus* Lib. XX. de Ciu. Dei c. 19. qui locum Apostoli ad Thessalonicenses enarrans, *quidam*, inquit, *putant hoc de imperio dictum fuisse Romano, et propterea Paulum Apostolum non id aperte scribere voluisse, ne calumniam videlicet incurreret, quod Romano imperio male optauerit, cum speraretur aeternum: vt hoc, quod dixit*, iam enim mysterium iniquitatis operatur, *Neronem voluerit intelligi, cuius iam facta velut Anti-Christi videbantur. Vnde nonnulli ipsum resurrecturum et futurum Anti-Christum suspicantur. Alii vero nec eum occisum putant, sed subtractum potius, vt putaretur occisus, et viuum occultari in vigore ipsius aetatis, in qua fuit, cum crederetur extinctus, donec suo tempore releuetur et restituatur in regnum* (Conf. Suetonium in Nerone c. 57.). *Sed multum mihi mira est haec opinionum tanta praesumtio.* Etiam Paulum de Nerone agere crediderunt Chrysostomus ad 2. Thess. 2. et sermone secundo de Eleemosynis, tum Theodoritus, Theophylactus, Oecumenius, et e Latinis Sedulius, quibus Seuerum n) Sulpicium addit Grotius, ipse agi putans de Caio Caesare Caligula, qui non minus e Neronum familia fuit. Sed et Commodianus, instructionibus a Rigaltio editis c. 41. Neronem pro Antichristo habet o). Vt omittam [?] Pseudo-Linum de passione Petri ac Pauli. Hieronymus in Danielis 2. *Multi nostrorum putant ob saeuitiae ac turpitudinis magnitudinem Domitianum Neronem Antichristum fore.* Drusius ad Sulpic. Seuer. legit *Domitianum aut Neronem*, quod locum Hieronymi ita laudat glossa ordinaria in 1. Maccab. 1. Neronem pro typo Antichristi habuit Haymo ad locum Epistolae ad Thessalonicenses. Succedunt inde in Sibyllinis Oracula de turri Babylonica et multiplicatis ad illam linguis, qualia in Sibylla legit etiam Alexander Polyhistor, si fides Syncello p. 44. tum de prole Saturnia primoque bello. Hinc de variis regnis, quae subinde se exceperunt, eorumque fatis. De Iudaeis multa p. 232 sq. quos Sibylla p. 236. ait ex Palaestina pellendos, quod simulacra coluissent p. 239. Eodem in loco p. 232 sq. omne genus superstitiosarum diuinationum damnatur ac proscribitur, quod ex Sibylla laudat etiam *Lactantius* Lib. II. c. 17. Binorum versuum in auaritiam, qui p. 235. ex Phocylide petiti notantur, neque exstant in codice Regio MS. vix gemina sententia v. 38 sq. in Phocylidi adscriptis carminibus reperitur, sed et alibi in auaritiam inuehitur Sibylla, vt Lib. III. p. 268. Lib. VII. p. 363. P. 240. ait se frustra a Deo petiisse, vt deinceps desisteret vaticinari, sed iterum iterumque iussam esse προφητεῦσαι κατὰ πᾶσαν γαῖαν p). Sic p. 256:

Hείαν

n) Verba eius Lib. II. c. Hist. 40. *Nero -- dignus exstitit, qui persecutionem in Christianos primus inciperet; nescio an et postremus expleret*, (expleturus sit) *siquidem opinione multorum receptum sit, ipsum Antichristum venturum.*

o) Armenii Antichristum *Neron* appellant: v. hist. critiq. de la Republ. des lettres tom. X. pag. 181. postea tamen Crosio aliud Etymon placuit. v. Journal. literaire tom. 8. pag. 81.

p) Conf. Plutarch. de Pythiae Oracul. p. 398.

Ἡνίκα δέ μοι θυμὸς ἐπαύσατο ἔνθεον ὕμνον,
Καὶ πάλι μοι μεγάλοιο Θεοῦ φάτις ἐν στήθεσσιν
Ἵστατο, καί μ' ἐκέλευσε προφητεῦσαι κατὰ γαῖαν.

Multa igitur hic legas vaticinia contra Babylonem, Aegyptum, Gog et Magog, Libyam, Asiae vrbes, tum Romam aliasque ciuitates, regiones, insulas, vbi et celebre illud: Ἔσται καὶ Σάμος ἄμμος, ἐσεῖται δὲ Δῆλος ἄδηλος, cui geminum legitur Lib. VIII. pag. 375. Ἔσται καὶ Ῥώμη ῥύμη, καὶ Δῆλος ἄδηλος, καὶ Σάμος ἄμμος, quae loca praeter Lactantium respexit Tertullianus de pallio cap. 2. *cum inter insulas nulla iam Delos, harenae Samos et Sibylla non mendax.* Sequitur de Alexandro M. vastaturo Asiam, atque iterum de peritura Troia et Homero suauissima mendacia scripturo. Denique omnibus gentibus cladem imminere ait pag. 258. In Idololatriam Graecorum inuehitur p. 260. Ibidem mille et quingentos annos effluxisse affirmat, ex quo regnauerint Reges Graecorum, h. e. ex quo Reges gentium Idololatriam commendauerint generi humano. De quadruplici initio regni Graecorum vide *Vossium* de Poetis Graecis p. 4 sq. De Iudaeis iterum agit Sibylla pag. 263 sq. vel Clemente Alexandrino teste in protreptico, etsi in ora Libri [I] Sibyllini adscriptum est περὶ χριστιανῶν. Sed et alibi passim fallunt notae illae margini appositae. Ad colendam iustitiam pietatemque serio hortatur Sibylla, flataque Deo iubet offerre sacrificia p. 267 sq. et p. 279. Ad Spiritum Dei ἄψευστον prouocans p. 273. Iudaeis Hierosolymam Palaestinamque restitui iubet pag. 276. his verbis:

Στεῖλον δὴ ἐπὶ τήνδε πόλιν τὸν λαὸν ἄβελον,
Οἳ Θεοῦ ἐξ ὁσίης γαίης πέλονται μεγάλοιο.

Ecclesiam affatur p. 280: Εὐφράνθητι κόρη etc. Pag. 283. ait se esse Nurum Noachi, ex Assyria Babylone venisse in Graeciam, Graecis Erythraeam appellari,

— — — — οἱ δέ με Κίρκης
Μητρὸς καὶ Γνώστοιο πατρὸς φήσουσι Σίβυλλαν.

Quarti libri. VI. *Libro IV.* negat, se vatem esse Phoebi mendacis, sed Dei veri, qui sibi manifestauerit, quae debeant ἐκ πρώτης γενεῆς ἄχρις ἑνδεκάτης ἀφικέσθαι. Praemissa inde adhortatione ad pietatem de regnis variis et futuris cladibus vaticinatur, librumque concludit iterata ad pietatem admonitione, et descriptione diei extremae, resurrectionis et futuri iudicii, ita quidem, vt p. 299. dicat, pios in terris iterum victuros seseque agnituros, impios vero terra obruendos:

— — ὅσοι δ' ὑπὸ δυσσεβίησιν
Ἥμαρτον θνητοί, τοὺς δ' αὖ πάλι γαῖα καλύψει.
Ὅσσοι δ' εὐσεβέουσι, πάλιν ζήσοντ' ἐπὶ γαῖαν,
Πνεῦμα Θεοῦ δόντος ζωήν θ' ἅμα καὶ βίον αὐτοῖς
Εὐσεβέσι, πάντες δὲ τότ' εἰσόψονται ἑαυτούς.

De impiis non resurrecturis, idem Iudaeos quosdam, (ne priscos Sadducaeos memorem), sentire, notum vel ex Dauide Camio ad Psal. I. v. 5. Menasse Ben Israel Lib. II. de resurrectione c. 7. Et Pocockii Miscellaneis c. 6. et Theod. Dassouii diatriba de resurrectione. Sed et Christianos nonnullos ex Psal. I. 5. idem collegisse, docet ad eum locum Origenes hoc refellens

fellens apud Epiphanium haeresi 64. num. 10. Horum e numero Lactantium fuisse apparet ex eius Lib. VII. cap. 20. qui tamen cap. 21. perspicue illam sententiam ita explicat, vt non doceatur, impios propterea annihilari; verum tantum a beata altera in his terris vita exclusos in tenebras recondi *ad certa supplicia destinatos*. Neque Irenaeus neque Iustinus impios in nihilum redire sensit, etsi hoc vtrique a multis, [q] et nouissime ab Elia du Pin tribuitur, non satis verisimiliter vtique, quemadmodum de Irenaeo ostendit accuratissimus Tillemontius in Memoriis ad Hist. Eccles. spectantibus Tom. 3. p. 626. sequ. de Iustino Albertus a Felde in Epistola, qua dialogum cum Tryphone aduersus incredibiles C. G. Kochii coniecturas suspicionesque certissimis argumentis Iustino vindicatum iuit p. 110. sequ. Sane ambo pluribus locis supplicia impiorum fine caritura adstruunt. Inter Muhamedanos illam de annihilatione impiorum sententiam in mentem quibusdam venisse docet Abi Iaafar Ebn Tophail in Epistola a Pocokio sub titulo Philosophi αὐτοδιδάκτου edita p. 16. qui eam opinionem tribuit Abu Nasri cuidam et detestatur tanquam errorem non remittendum. In Ecclesia haud reperi, qui hoc diserte tradidisset et propugnasset ante Socinum, quem secuti sunt Smalcius, Ostorodus, Crellius, Brenius, Felbingerus: Voelkelio, Schlichtingio et aliis inter ipsos Vnitarios hanc doctrinam reiicientibus.

Libri quinti. VII. *Libro quinto* Sibylla, quae pag. 304. Ἴσιδος γνωστὴ se esse ait, quod Castellio reddidit *Isidis sororem*, de Romanorum origine pauca quaedam praefatur, hinc imperatores refert prima nominis singulorum litera indicata a Caio Iulio Caesare vsque ad Adrianum et tres insecuturos, Antoninos nempe duos et L. Verum, de quibus oraculum etiam legitur Lib. VIII. p. 367. *Spartianus* in Adriani vita cap. 2. auctor est ei *fortem Imperii ex Sibyllinis versibus promisisse*, sed aliud fuisse illud et antiquius oraculum existimo [r], hoc vero post Adrianum demum scriptum, vnde totius collectionis Sibyllinorum aetatem (non plane certissimo argumento) se tenere credidit *Blondellus* [r] Lib. I. c. 10. et Lib. II. c. 6. et *Elias du Pin* in responsione ad obiecta Petit Didierii ad calcem Tomi 6. Bibl. Eccles. pag. 31. sequ. (conf. Lambec. supra excitatum). Sed et Probum imp. Sibyllinis libris ex quorundam sententia promissum narrat Vopiscus in Floriano, c. 3. Videtur etiam ex Sibyllino oraculo depromtum esse, quod Antonius Caracallus dictus fuit Αὐσόνιος θήρ, apud *Xiphilinum* p. 435. T. III. Script. Rom. Hist. min. ed. Sylb. a. 1590. Succedunt inde vaticinia in Aegyptios, quorum idololatriam reprehendit, inque alias gentes et vrbes. Haec excipit Oraculum de Nerone, qui poeta esse affectabat et citharoedus, et poemata pulchre decantabat, vt Suetonius et alii testantur, deque excidendo per ipsum templo θεοτεύκτῳ siue coelesti, vt exponit Lactantius de mortibus persecutorum c. 2. et de incendio vexata Roma, quam Babylonem vocat, perinde vt veteres multi, ipseque Petrus fortassis 1. Epist. c. 5. v. 13. certe Iohannes in Apocalypsi c. 17. et 18. Vide praeter Grotium de Anti-Christo, Rigaltium ad scriptores finium [r] regundorum p. 282. edit. Goesianae et Valesium ad Euseb. p. 33. Meminit etiam Sibylla cometae, de quo est apud eundem Suetonium in Nerone c. 36. et Romam propter persecutiones atque immania scelera funditus delendam atque igne euertendam vaticinatur p. 315. et 332. Lactantius Lib.

q) Confer, si placet, H. Dodwellum praelect. Cambden. VII. p. 301. seq.

r) Blondello tamen adsentitur *Dallaeus* lib. 3. de obi. cultus religios. cap. 22. pag 475. et *S. Basnage* Annal. ad a. 129. §. 2. *Heum.*

Lib. VII. c. 25. *Cum caput illud orbis occiderit, et ῥύμη esse coeperit, quod Sibyllae fore aiunt.* confer Apocal. XVII, 16. XVIII. 8. seq. Sed et alibi Sibylla eam igne perituram dixit Lib. II. p. 195. et 219. Lib. VIII. pag. 371. et 375. vbi addit temporis notam, quando hoc sit futurum, cum nempe impleuerit numerum nominis sui h. e. annos 948. tot enim ex literis Graecis Ῥώμη prodeunt, quam praedictionem quomodo euentus comprobauerit, non intelligo. Eiusdem commatis est, quod nonnulli dixere Mosaicam religionem tot floruisse annis, quot complecteretur nomen Μωϋσῆς (1648.) Christianam vero religionem duraturam diuinarunt tot annos, quot referet nomen χριστὸς (1480.) vel σταυρὸς (1271.) Vide *Cotelerium* notis ad Barnabae Epistolam pag. 45. edit. Ioh. Clerici. Ad incendium quoque Romae referendum putem versum hunc Sibyllinum, quem in aliam sententiam paulo longius petitam trahit Heideggerus Myster. Babylonis magnae T. 2. p. 741.

Ἄλλοισι ἔκτεινε πυρὸς ὅτι λῖνον αὐτὸν ὀλεῖται. *s*)

Porro Sibylla in hoc libro quinto oracula fundit in Memphin Thebasque et alias gentes atque vrbes. Iudaeorum feliciorem statum futurum videtur praedicere p. 320. seq. etsi locum illum ad Christianos applicauit *Lactantius* Lib. IV. cap. 20. De variis vrbibus insulisque, ac speciatim de Ephesino Dianae templo, terrae motu concutiendis oracula exstant p. 324. seq. et 336. De templo veri Dei in Aegypto exstruendo pag. 340. Preces pro Iudaeis vt illorum regioni Deus parcat, leguntur p. 327. Denique p. 332. sq. secundum templum exustum se vidisse testatur, quod non de templo secundo Vestae Commodi Imp. temporibus Romae exusto accipiendum est, vt Cotelerio, G. I. Vossio, Posseuino, Opsopoeo et aliis quibusdam placere video; sed potius de templo Hierosolymitano, quod deleuit Vespasianus, in hoc enim quadrat, quod ait, in eo non culta esse idola

Ἀλλὰ μέγαν γενετῆρα Θεὸν πάντων θεοπνεύστων.

Confer *Blondellum* Lib. II. cap. 5.

Libri sexti. VIII. *Liber sextus* perbreuis, duodetriginta versibus totus absoluitur, sed in quibus clarissime agitur de filii Dei baptismo ad Iordanem, et spiritu ei superueniente. Locus corruptus forte ita restituendus: [?]

Ἐκ πατρὸς ἐκ πρῶτα πρῶτος Θεὸς, ᾧ τε καὶ ἰδὼ
Πνεῦμ' ἐπερχόμενον λευκῆς πτερύγεσσι πελείης.

Ex hoc Sibyllae loco Lactantius Lib. IV. cap. 15. *Spiritus Dei descendit super eum formatus in speciem columbae candidae.* Non minus perspicuum de apparitione illa vaticinium, sed itidem confictum legas in testamento quod fertur sub nomine XII. Patriarcharum, testamento Leui §. 18. Οἱ οὐρανοὶ ἀνοιγήσονται, καὶ ἐκ τοῦ ναοῦ τῆς δόξης ἥξει ἐπ' αὐτὸν ἁγίασμα μετὰ φωνῆς πατρικῆς ὡς ἀπὸ Ἀβραὰμ πατρὸς Ἰσαάκ. Pergit Sibylla haud obscuris verbis celebrare Seruatoris miracula, grauesque poenas minatur Iudaeis, qui Christo coronam spineam imposuerint, felleque ipsum potarint et cruci affixerint. Mirum sane est, quod affirmat *Sozomenus*, Lib. II. Hist. Eccles. cap. I. etiam gentiles agnoscere et συνομολογῆσαι, quod Sibyllae sit versus ex hoc libro sexto p. 347. petitus: ὦ ξύλον μακαριστὸν, ἐφ' ᾧ Θεὸς ἐξε-

s) Aliter explicari versum a Freytagio; supra ad §. 1. iam notaui. *Harl.*

ἐξεπανύσθη. Sed iam pridem toto illo capite quae de cruce inuenta narrat Sozomenus, parum fidei mereri videntur hominibus eruditis, et potius deberi fraudibus episcopi cuiusdam Hierosolymitani, qui Saeculo quinto post Christum natum fuit, et hoc commento sedi suae voluit auctoritatem comparare ac conciliare. Vide *Salmasium* Epistola 1. de Cruce ad Tho. Bartholinum pag. 269. sequ. 279. sequ. Equidem *Petauius* Lib. XV. de incarnat. cap. 8. prouocat ad Eusebium Lib. III. de vita Constantini cap. 29. seq. Sed ibi tantum de monumento siue sepulcro Christi sermo est, cui reperto martyrium, h. e. templum, (confer *Huetii* demonstrat. pag. 1017. vbi locum Sophon. III. 8. ex graeca versione huc a veteribus accommodatum esse notat,) inaedificare iussit Constantinus: de cruce altum silentium. Illud tamen ex Sozomeni loco recte colligi posse videtur, ipsum quoque minime ignorasse, quod non in omnibus, quae Christiani proferrent, Sibyllinis carminibus acquiescerent gentiles, sed alia respuerent tanquam spuria atque subdititia, vt Origenis, Lactantii, Augustini et Eusebii testimoniis supra demonstraui.

Libri septimi. IX. *Liber septimus* incipit a descriptione diluuii, diuersisque oraculis cladem variarum gentium et vrbium praesignificantibus. Postea pag. 352. sequ. non obscure exponitur doctrina Christiana de Patre, Filio et Spiritu S. qui ad Iordanem in baptismo se manifestauerunt, deque Christo DEO ante saecula, et in coelos recepto. Pro Ἰορδάνῃ ἐν τριτάτοισι legendum putem ἐν προχοαῖσι, et in eodem versu ἐπ' αὐτῷ pro πολλῷ. Porro si quis ad Deum accedere velit, ei negat Sibylla opus esse thure et sacrificiis; sed vt baptizetur et pietatem colat. Ad baptismum, quem [?] commendat et proselytis impertiendum esse ait, iubet pag. 355. ignem vna cum aqua adhiberi

Ὕδωρ δὲ σπάσας καθαρῷ πυρὶ — — —

atque iterum:

Ἔγνων σὸν βάπτισμα, δι' ὃ πυρὸς ἐξεφαάνθης.

Ni fallor ex more veterum quorundam haereticorum, qui huc traxere locum Matth. III. 11. Sic Valentinus apud Tertullianum:

Bis docuit tingi traducto corpore flamma.

De Carpocratianis discipulos suos cauterio inurentibus Irenaeus Lib. I. c. 24. Heracleon[?] apud Clementem Alex. in Eclogis προφητικῶν §. 25. Epiphanius haeresi XXVII. §. 5. etc. Confer quae de Seleucianis et Hermianis Philastrius c. 55. Augustinus et auctor praedestinati c. 59. Bernardus Ochinus libro de coena Domini, Hetrusca lingua edito p. 19. testatur, suis se oculis in Italia vidisse baptizatos inustos cauterio: *In alcune parti del mondo si battezzano col fuoco. Et io ne ho già visti in Italia con esso battezzati, i quali hanno nella fronte o nel mento un segno celestro fatto col fuoco in testimonio della fede che hanno a Christo.* Idem in Thuscia et aliis quibusdam Italiae regionibus ex veteri consuetudine obtinere affirmauit Hieron. Mercurialis II. 2. Var. Lect. licet non tanquam sacrum ritum, neque inter baptizandum. Sic et olim apud Ethnicos sacrandus siue initiandus accipiebat sphragitidas, teste Prudentio περὶ στεφάνων hymn. X. v. 1077.

Acus

t) vel potius in Theodoti etc. Epit. subiunctis Clementi pag. 804. D. ed. Colon. *Iaeger.*

Acus minutas ingerunt fornacibus,
His membra pergunt vrere; vtque igniuerint,
Quamcunque partem corporis feruens nota
Stigmauit, hanc sic consecratam praedicant v).

Similiter Iacobitae atque Aethiopes videntur cauterio vti in baptismate: verum hos non superstitione, sed ratione Physica ad hoc impulsos, vt nempe a catarrhis ac destillationibus praeseruent, infantum κροταφῖτιδας siue temporum venas cauterio inurere notant *Iosephus Scaliger* Lib. VII. de emendat. temporum p. 682. sq: *Iobus Ludolphus* Hist. Aethiop. Lib. III. c. 6. n. 42. et *Steph. Lemonius* notis ad varia sacra p. 726. Perinde vt de Nomadibus quibusdam refert Herodotus IV. 187. quem vide. Etiam a Seculo IV. vsque in Ecclesia passim, in Baptismo catechumenorum, ignis siue luminis vsus obtinuit cereorumque accensorum, veluti symbolum illuminatae mentis, a qua baptismus dictus φωτισμὸς, φώτισμα, *baptizati* φωτισθέντες ex Hebr. VI. 4. et X. 32. item νεοφώτιστοι. Vide Vicecomitem de antiquis ritibus baptismi Lib. V. c. 20. sq. Suicerum in thesauro et obseruatt. sacr. c. 3. Verum nihil hoc ad locum Sibyllinorum, non magis certe, ac [?] quae de aqua igne calefacta in baptismo adhibita recentior tradidit aetas: inprimis autem ad verba Sibyllae facit, quod de Simonis Magi sectatoribus narrat auctor tractatus a Rigaltio primum editi, Cypriano vt videtur aequalis, *de non rebaptizandis iis, qui, semel in nomine Domini nostri Iesu Christi sunt tincti:* Ait enim, iactare illos, quod soli integrum atque perfectum, non sicut alii mutilatum et decurtatum, baptisma tradant, baptismi candidato quippe in aquam descendente, *statim super aquam ignem apparere. Quod si aliquo lusu perpetrari potest, sicut affirmantur plerique huiusmodi lusus Anaxilai esse* (confer *Plinium* Lib XXVIII. c. 11. Lib. XXXV. c. 15 Irenaeum Lib. I. c. 8. *Epiphan.* haeres. XXXIV. p. 232.) *siue naturale est, quo pacto possit hoc contingere, siue illi putant, hoc se conspicere, siue maligni opus et magicum virus ignem potest in aqua exprimere.* (confer *Huetium* Lib. II. Alnetan. quaest. p. 216 sq: *Baelii* dictionar. in voce Egnatia), *illi tamen talem fallaciam et strophyam praedicant perfectum baptisma esse. Est autem adulterini huius imo interneciui baptismatis si quis alius Auctor, tum etiam quidam ab eisdem ipsis haereticis propter hunc eundem errorem confictus liber, qui inscribitur Pauli praedicatio, in quo libro contra omnes Scripturas et de peccato proprio confitentem inuenies Christum, qui solus omnino nihil deliquit, et ad accipiendum Iohannis baptisma paene inuitum a matre sua Maria esse compulsum, item cum baptizaretur, ignem super aquas esse visum, quod in Euangelio nullo est scriptum.* Haec est illa Paulo siue Petro (vtrumque enim coniungit *Lactantius* Lib. IV. c. 21.) adscripta praedicatio, in qua Sibyllae lectionem a Paulo Apostolo commendatam esse narrat *Clemens Alex.* Lib. VI. Strom. p. 636. de quo loco nonnulla dixi supra c. XIV. n. 3. In praesenti tantum addo, Clarissimum Grabium haud valde firmo argumento niti, cum praedicationis huius primos auctores non haereticos, sed Catholicos fuisse, colligit ex eo, quod Clemens et alii Orthodoxi doctores Ecclesiae illius testimonio vsi fuerint. Non enim fugit virum doctissimum, etiam haereticorum Apocrypha ab Orthodoxis primorum saeculorum allegari.

Cer-

v) v. *Io.* Gerson de flagellantium secta in H. ab Hardt. historia concilii Constantiensis tom. 3. pag. 104. Lipsius lib. I. de militia rom. cap. vltimo, *Crusii* Turco-Graecia pag. 296. Godofr. Olearius in Obseruatt. ad Matthaeum pag. 89. De Catharorum baptismo in igne videndus Eckbertus Presbyt. Serm. VIII. tom. 23. Bibl. P. P. pag. 614.

Certe magis cadit in Orthodoxorum ſimplicem pietatem, Apocrypha citra examen in teſtimonium citare, quam ipſa comminiſci, ſanctiſſimiſque nominibus ſupponere. Sed vt ad Sibyllina redeam, in illis p. 356. ſeq. iterum ſuccedunt oracula in varias gentes, regiones, vrbes, oracula, praecipue in falſos vates, qui διὰ κέρδος αἰσχρὰ προφητεύουσι. In Metaphraſi Caſtellionis p. 358. turpis error typographi, repetitus etiam in editione Gallaei p. 672. Ita vero legendum:

> Inprimis autem angentur qui nomine lucri
> Turpia praedicent, augentes tempus acerbum. [?]
> Hebraei ſane ſciderint cum tergus ouile,
>
> (Vide Ierem. XXVIII. 10.)
>
> Mendaces referent, quae non ſunt dicere iuſſi.

Denique liber ſeptimus deſinit in extremorum temporum, ſiue alterius potius aeui, (confer Iac. Rhenferdium de *ſaeculo futuro*,) et regni millenarii felicitate, cui ſeſe ipſam vix propter ſcelera interfuturam putat, ni filii Dei beneficio poſt fata olim, beatae vitae, quod ſperat, reſtituatur.

Libri octaui. X. *Libri octaui*, qui vltimus eſt Sibyllinorum, quos habemus, initio, futurum praedicat iudicium, deinde inuehitur in auaritiam, Romaeque perniciem ominatur, additis de Adriano ac Nerone oraculis. Tum de iudicio futuro iterum locuta, Romam periturам diuinat, cum numerum nominis ſui h. e. annum nongenteſimum duodequinquageſimum impleuerit, cui vaticinio euentum non reſpondiſſe ſupra diximus. Hinc denuo nobis deſcribit conditionem nouiſſimorum temporum, et iudicium extremum, de quo agit etiam celebris illa, quae hoc loco pag. 380. ſequitur *Acroſtichis*, maioremque partem Latine exſtat apud Proſperum et Auguſtinum x), integra Graece producta eſt a Conſtantino in λόγῳ βασιλικῷ, primoribuſque literis exhibet haec verba: Ἰησοῦς χριστὸς Θεοῦ υἱὸς σωτὴρ σταυρός, quorum quinque priorum primae literae reddunt vocabulum ἰχθύς. Verſus quoſdam, ſingulos ex ea adducit *Lactantius* Lib. VII. cap. 10. 19. et 20. ſed nullam *acroſtichidos* mentionem facit, et in eius codicibus verſus octauus incipit a verbo ῥίψουσιν, pro quo acroſtichis requirit τρίψουσιν y). Non ignoratam tamen etiam antiquioribus Conſtantino ſcriptoribus Acroſtichin iſtam fuiſſe, colligunt viri docti ex eo, quod apud Tertullianum iam Chriſtus vocatur ἰχθὺς Lib. de baptiſmo cap. 1. *Sed nos piſciculi ſecundum ἰχθὺν noſtrum Ieſum Chriſtum in aqua naſcimur*, quibus verbis Sibyllam procul dubio reſpici ait *Ioh. Smetius* p. 41. Antiquitatt. Neomagenſium z). Idem nomen ἰχθύες, in veteri gemma obſeruatum, de Chriſto explicat *Ianus Rutgerſius* libro et capite primo, eique aſſentiens *Thomas Reineſius* libro et capite ſecundo variarum

x) Iam ſupra notaui, *Tob. Eckhardum* libro *Non-Chriſtianorum de Chriſto teſtimonia*, p. 34. ſqq. Acroſtichin illam graece cum interpretationibus variorum inſeruiſſe, ſententiis aliorum ſub examen vocatis, eiuſque fictionem et falſitatem oſtendiſſe omnemque hiſtoriam enarraſſe copioſius. *Harl.*

y) Quin Acroſtichis requirit ῥίψουσιν, quod edd. Sibyllinorum exhibent, et Lactantius praefert τρίψουσιν lib. VII. c. 19. extr. Requiritur autem ſecunda littera voc. χριστὸς, adeoque ρ. *Iaeger.*

z) adde *Pfanneri* Syſtema theologiae gentilis purioris, Baſil. 1679. 4. cap. I. §. 4. (vbi de Sibyllarum carminibus diſſerit,) pag. 11. et de piſce in nummo, *Zorn.* in Bibl. antiq. p. 29. ſeq. *Harl.*

riarum lectionum ᵃᵃ). Similiter in veteri gemma carniola pisciculos ex vtroque crucis latere expressos de Christianis recte exponit idem Smetius p. 33. Optatus libro III. aduersus Parmenianum cap. 2. *Hic est piscis, qui in baptismate per inuocationem fontalibus vndis inseritur, vt quae aqua fuerat, a pisce etiam piscina* (κολυμβήθρα pro baptisterio occurrit apud Athanasium et passim apud scriptores Graecos Christianos; vide Suicerum et Cangii glossar.) *vocitetur. Cuius piscis nomen, secundum appellationem Graecam, in vno nomine, per singulas literas, turbam sanctorum nominum continet,* Ἰχθὺς, *quod* [?] *est Latinum:* IESVS CHRISTVS DEI FILIVS SALVATOR. Confer Zenonem Veronensem homil. 5. ad Neophytos. Hinc forte Hieronymus Bonosium vocat *filium* ἰχθύος i. e. Christianum, Epist. 43. Certe *Augustinus* quoque Lib. XVIII. de Ciu. Dei cap. 23. notat, nomine piscis Christum mystice intelligi, *eo, quod huius mortalitatis abysso velut in aquarum profunditate viuus, h. e. sine peccato esse potuerit.* Sunt tamen, qui aliam originem exponant, vnde *piscis* dictus fuerit Seruator, quod nempe de eo Dauid dixerit Ps. LXXII. 17. ינון שמו ויתברכו quarum vocum primae literae reddunt nomen ישו, prima vero vox ינון *sobolescet* a Chaldaeo נון 'quod *piscem* denotat, et quo animantium genere nullum aliud est foecundius. Vide Raymundi Martini pugionem fidei pag. 583. edit. Carpzouii. Sed non est credibile, Tertulliano et aliis veteribus tam subtilis et abstrusae rationis in mentem potius venisse, quam obuiae alterius et facillimae. Potuit tamen in hanc etiam sine Sibyllini carminis inspectione aliquis incidere, vt ex illo sensu Mystico vocabuli ἰχθὺς forte non plane certum sit, Acrostichidem Sibyllinam Tertulliano fuisse lectam et consultam. Quod deinceps p. 383. ait Sibylla, crucem Christi adumbratam a Mose extensis manibus orante aduersus Amalekitas Exod. XVII. 11. antiquissimis Christianorum suffragiis comprobatur. Vide Barnabae Epist. p. 39. edit. Clerici, Iustinum dial. cum Tryphone p. 264. Tertull. aduersus Iudaeos, et 3. contra Marcionem, Cyprianum Lib. II. testimon. contra iudaeos et in exhortat. martyrii pag. 175. vt Nazianzenum, Arnoldum Carnotensem et alios recentiores omittam. Plura deinde in carminibus Sibyllinis leguntur de passione Christi, tenebris per tres horas ingruentibus, de Christi descensu ad inferos, miraculis, resurrectione, tum quomodo hic Rex a Sione excipiendus, verusque Deus colendus sit ab homine ad imaginem ipsius condito, relictis ac repudiatis idolis. Tradit etiam dissertissime de natiuitate Christi ex Maria virgine, quam nomine compellat, et a Gabriele Angelo de illa re certiorem redditam testatur. Christum vbique describit vt Deum et Dei Filium, qui ἐρανόθεν μολὼν βροτέην ἐνεδύσατο μορφήν. Denique merito se ait cum reliquis Christianis religionem a Iesu traditam colere, et a Christi nomine vocari:

Τοὔνεκ' ἄρ' ἡμεῖς καὶ ἐσμεν Χριστοῦ γενέθλης
Οὐρανίης πεφυῶτες, ἐπικλείμεσθα σύνοιμοι,
Μνήμην εὐφροσύνης ἐπὶ θρησκείῃσιν ἔχοντες. [?]

aa) Satis probabile est, ob siglas ΙΧΘΥΣ, quibus Christiani frequenter vtebantur, a Graecis gentilibus, qui vim eorum ignorarent, vel cauillandi materiem inde cupide arriperent, illis primum, in contumeliam, inditum nomen ἰχθῦς. Constat enim, Christianos omnes pro indoctis, fatuisque fuisse habitos, h. e. pro ἰχθύσι. Ita scilicet *Plutarchus*, de prudent. Animal. p. 1795. ed. H. Steph. Ἰχθῦς τὰς ἀμαθεῖς καὶ ἀνοήτους, λοιδοροῦντες ἢ σκώπτοντες, ὀνομάζομεν. Id nomen deinde, etiam Latino vocabulo redditum, Christiani non modo non respuerunt, sed ad sacra quoque sua, eorumque auctorem accommodantes, ipsi vltro quasi adsciuerunt. Acrostichis illa vix videtur ante tempora Constantini, qui illa aeque ac Ecloga IV. Virgilii, tamquam argumento veritatis religionis Christianae vtitur, (Orat. ad Sanct. C. 19. sq.) tantopere fuisse celebrata, vt appellationi isti *piscium* occasionem praebere potuerit. *Iaeger.*

CAPVT XXXIII

1. — XVI. *De collectione Sibyllinorum quae hodie exstat, iudicium, deductum per obseruationes sedecim.* XVII. *Poena capitis num proposita iis, qui Sibyllina legerint.* XVIII. *Vtrum Augustinus nouam quandam concinnauerit συναγωγὴν Sibyllinorum.* XIX. *Posseuini de Sibyllinis seligendis et iuuentuti proponendis consilium improbatur.* XX. *De Sibyllinis nonnullis, quae Latine tantum exstant.* XXI. *Lyra triquetra a Sibylla reperta.* XXII. *Recentiorum de Sibyllinis scriptorum elenchus.*

[Cum additamentis W. Iaegeri.]

Quid de vulgata collectione iudicandum sit. Reliquum iam, vt, quid de hac, quae exstat, collectione Sibyllinorum sentiendum sit, cum bona lectoris venia distincte et per aliquot obseruationes deducamus a).

I. *Non continentur hac collectione libri Sibyllini Tarquinio oblati*, quod duobus argumentis clarissime patet; nam et illi libri Sibyllini diligentissime custoditi et ἐν ἀπορρήτοις habiti sunt, donec cum Capitolio deflagrarent, vt supra demonstraui: deinde argumentum longe diuersum complectebantur, quomodo nempe sacra idololatrica facienda, quomodo Dii placandi, vt ex Liuio aliisque historicis romanis apparet, a quibus memoratorum oraculorum ne γρῦ quidem in nostra collectione occurrit; contra frequentissimae in idololatras inuectiuae, et assidua religionis atque sacrorum christianorum commendatio.

II. *Neque carmina Sibyllina altera, Erythris et vndecunque Romam perlata post restitutum Capitolium.* Ad quod probandum non memorabo, quod Fenestella apud Lactantium Libro I. c. 6. auctor est, *versus circa mille* Erythris Romam allatos, cum in nostra collectione plures, quam termille versus compareant. Quamquam enim hoc argumento vtuntur viri docti: tamen ex aliis etiam vrbibus ac regionibus allata Sibyllina narrat Tacitus; deinde si plures habemus, quam mille versus, nonne etiam mille illos habere possumus? Sed obseruo, quod et haec Sibyllina Romanorum (quae secunda vocare fas est) non vulgo legebantur, et quaecunque a Dione, Suetonio, ex illis prolata memorantur, non minus diuersi argumenti a nostris comperies quam priora illa. Et vbi forte idem etiam in nostris legitur, aliis tamen legitur verbis. Exempli causa, in collectione, quam habemus, Nero plus simplici vice perstringitur vt [?] μητροκτόνος, quae loca respiciens Lactantius Lib. de mortibus persecutorum c. 2. dixit Sibyllam affirmare *matricidam perfugum a finibus esse venturum*; nusquam tamen in illis legas λόγιον, quod Neronis temporibus vulgatum Dio refert Σιβύλλειον ὄντως ὂν Lib. LXII. p. 709.

Ἔσχατος Αἰνεαδῶν μητροκτόνος ἡγεμονεύσει.

III. *Neque alia Ethnica integra Sibyllinorum oraculorum συναγωγή.* Plures quidem fuisse, testatur *Zosimus* libro secundo c. 36. p. 690. Sylb. πολλάς τε βίβλους ἱστορικὰς καὶ χρησμῶν συναγωγὰς ἀνελίξας, χρόνον τε ἐν τῷ περὶ τούτων ἀπορεῖν δαπανήσας, ἐνέτυχον μόλις χρησμῷ τινι Σιβύλλης εἶναι λεγομένῳ ἢ Φαεννοῦς (al. Φαελλοῦς), τῆς Ἠπειρώτιδος. Et *Suetonius* c. 31. narrat, ab Augusto combusta vltra librorum fatidicorum duo millia. Sed ex tota, quam habemus, collectione manifestissimum est, non Sibyllam, non

a) *Prideaux* iudicium de libris Sibyllinis v. in Actis Eruditor. a. 1721. pag. 485. sq. *Heumann.*

non Ethnicum fatidicum fuisse, qui illam composuit, sed Ethnicismo infestum Christianum. Tum oracula, quae tanquam Sibyllina ex suis *συναγωγαῖς* proferunt idem Zosimus, Phlegon, [in Longaeu. Tzetz. Chil. IX. *Iaeg.*] et alii, in nostra non habentur. Itaque licet forte quaedam hinc inde ex Ethnicis oraculis noster deprompserit, diligenter tamen cauit, ne quicquam, quod Ethnicismo stabiliendo faceret, retineret.

IV. *Operam et oleum perdunt, qui certae Sibyllae, Erythraeae alia, alia Samiae, alia nescio cui alii, adscribunt oracula, quae habemus,* vt fecerunt Ioh. Iacobus Boissardus, libro de diuinatione, Sixtus Senensis in Bibl. Sancta, Iohannes Aitzema, in speculo Sibyllarum Belgice edito, multique alii. Cum enim veteribus etiam incertum fuerit, fueritne vna Sibylla an plures, tum nostram collectionem nulli Sibyllae deberi, et Romanis Graecisque ante Christum natum inuisam fuisse, certum est. Lactantius pleraque citat sub Erythraeae Sibyllae nomine, quae ex nostris libris profert. Ea tamen, quae in sexto Libro exstant, alterius esse fatetur, et hodieque Libro sexto inscribitur: *ἑτέρας εἶναι ταῦτα δοκεῖ, Haec alterius esse videntur.* Idem *Lactantius* Lib. I. c. 6. diserte testatur, iam suo tempore libros Sibyllae confusos fuisse, nec suum cuique posse assignari, nisi Erythraeae. In codice 170. Regis Galliae, teste Labbeo, exstant *Erythraeae Sibyllae de Troianorum et reliquorum principum euentu oracula,* quibus eadem, quae edita sunt, vel saltem partem eorum [b]) contineri, mihi persuadeo. Et haec ipsa, quae Erythraeae tribuit Lactantius, Cumanae a quibusdam adscripta testatur *Augustinus* Lib. XVIII. de Ciuitate Dei c. 23. Sed profecto perinde est, sub cuius Sibyllae nomine laudentur, dummodo nulla fide digna auctoritate id fiat, et a nulla Sibylla siue fatidica muliere Ethnica profectum esse totum opus constet. [P]

V. *Nullum versum in hac collectione pro Sibyllino et antiquo oraculo, apud Ethnicos ante Christi natiuitatem exaudito, haberi oportet, nisi peculiariter de eo constat ex aliis monumentis antiquioribus et indubitatis.* Quia enim totum opus suppositum est, et Christianismum in illo multa produnt manifestissime, nihil aequius videtur hoc postulato.

VI. *Sunt nonnulla in hac collectione, quae auctor de industria inspersit ex antiquis oraculis Ethnicis, ex Orpheo, Homero, et aliis Poetis.* Sic Lib. VIII. p. 392. *Οἶδα ἐγὼ ψάμμων τ' ἀριθμὸς καὶ μέτρα θαλάσσης*, qui versus exstat in oraculo, quod Croeso redditum narrat Herodotus libro I. c. 47. et post eum multi alii, quemadmodum ille quoque, qui eadem pagina, paucis interiectis, sequitur: *καὶ κωφοῦ ξυνιεὶς καὶ οὐ λαλέοντος ἀκούων.* Lib. IV. p. 292. occurrunt bini versiculi:

Ἔσσεται ἐσσομένοις, ὅτε πύραμος ἀργυροδίνης
Ἠιόνα προχέων ἱερὴν εἰς νῆσον ἵκηται.

Qui iisdem verbis tanquam vetus oraculum referuntur a Strabone Lib. I. pag. 53. et Lib. XII. p. 536. atque inde ab Eustathio, ac Ioh. Tzetza Chiliad. 7. v. 575. nisi quod pro *νῆσον* legunt *κύπρον* [c]). Libro tertio Sibyllinorum p. 276. occurrit oraculum notissimum:

Μὴ κίνει Καμάριναν, ἀκίνητος γὰρ ἀμείνων,

b) Eadem fortassis, quae illustrauit *Lud. de Tovar,* de quo infra num. 22.

c) Ad locum Tzetzae conferendus Ioh. Meursius in Cypro Lib. II. cap. 18.

quod, praeter Lucianum de Apophrade, Silium Lib. XIV. v. 199. Stephanum Byz. in Καμαρίνα, Suidam et Zenobium in μὴ κίνει, memorat Virgilius III. Aeneid. v. 700.

— — — et fatis nunquam concessa moueri
Apparet Camarina procul. — — —

Lib. I. pag. 172. exstat prouerbium Σαρδόνιον μείδημα γελάσετε, de quo prolixe et docte, vt solet, vir summus Erasmus in adagiis: Meminit et (Cic. ep. ad diu. 7, 25.) Dio Chrysostomus f. 669. et Zacharias Scholasticus p. 216. edit. Barthii, (Tzetz. ad Hesiod. ἔργ. v. 59.) Quae libro V. p. 324. seq. et alibi de Cumis, Rhodo, Samo, pluribusque insulis ac regionibus terrae motu delendis vel quocunque modo vastandis leguntur, vix dubitem, ex antiquis, quae in Ethnicorum manibus fuere, oraculis esse petita; nam ad illa passim respiciunt scriptores antiquissimi. Zous apud Plutarchum libro, cur Pythia non reddat oracula carmine, Sibyllina de illis cladibus vaticinia ab euentu comprobata testatur his verbis: ἀλλὰ ταῖς τε μαντείαις ἐπιμαρτυρεῦσι πολλαὶ μὲν ἀναστάσεις καὶ μετοικισμοὶ πόλεων Ἑλληνίδων, πολλαὶ δὲ Βαρβαρικῶν στρατιῶν ἐπιφάνειαι καὶ ἀναιρέσεις ἡγεμονικῶν. Ταυτὶ δὲ τὰ πρόσφατα καὶ νέα πάθη περί τε Κύμην καὶ Δικαιαρχίαν οὐχ ὑμνέμενα πάλαι καὶ ᾀδόμενα διὰ τῶν Σιβυλλείων ὁ χρόνος, [?] ὥσπερ ὀφείλων, ἀποδέδωκεν; ἐκρήξεις πυρὸς ὀρείε καὶ ζέσεις θαλασσίας, καὶ πετρῶν καὶ φλεγμενῶν ὑπὸ πνεύματος ἀναῤῥίψεις, καὶ φθορὰς πόλεων ἅμα τοσέτων καὶ τηλικέτων, ὡς μεθ' ἡμέραν ἐπελθεῦσιν ἄγνοιαν εἶναι καὶ ἀσάφειαν, ὅπε κατῴκηντο, τῆς χώρας συγκεχυμένης. Ταῦτα γὰρ εἰ γέγονε, πισεῦσθαι χαλεπόν ἐσι μήτοιγε προειπεῖν ἄνευ θειότητος. Pausanias in Corinthiacis p. 126. Ἐκάκωσε δὲ (ὁ σεισμὸς) καὶ περὶ Καρίαν καὶ Λυκίαν τὰς πόλεις, καὶ Ῥοδίοις ἐσείσθη μάλισα ἡ νῆσος, ὥσε καὶ τὸ λόγιον τετελέσθαι Σιβύλλῃ τὸ ἐς τὴν Ῥόδον ἔδοξεν. Confer de illa insularum clade Salmasium ad Tertull. d) de pallio p. 99 seq. [p. 149. ed. Lugd. Bat. 1656.] et Iac. Godofredum p. 48. ad haec verba periegetae veteris Latini ab ipso editi: *Namque Rhodum insulam et ciuitatem maximam*, (ex nomine dicere necessarium est,) *quas prophetauit Sibylla ab ira Dei esse perituras. Est autem in ipsam ciuitatem statua, quam omnes Colosseum nominant, nouum mirum magnitudinis, dolus enim in ipsa fuit secundum Prophetiam Sibyllae.* Ita legendus hic locus, non vt edidit Godofredus *nouum virum* et Graece vertit: καινὸν ἄνδρα μεγέθες. Libro tertio Sibyllinorum p. 267. hi duo versus leguntur:

Ἀλλὰ σὺ μὴ πολλὴν, βροτὲ ποικιλόμητι, κακόφρον,
Ἀλλὰ λιπὼν πλᾶτον στρέψας Θεὸν ἱλάσκοιο.

Quos Opsopoeus probe annotauit geminos esse hisce Orpheo tributis apud Clementem Alexandrinum in protreptico p. 49.

Ἀλλὰ σὺ μὴ μέλλων, βροτὲ ποικιλόμητι, βραδύνειν,
Ἀλλὰ παλίμπλαγκτος στρέψας Θεὸν ἱλάσκου.

Homericae Poeseos tot sunt in collectione Sibyllinorum vestigia, vt illa inter se conferre res esset non breuis laboris, et *Guilelmus Canterus* Lib. V. Var. Lect. c. 17. notauerit, ex Home-
ro

d) Non audiendus Vir doctus, Sam. Petitus, qui II. 13. Obseruat. apud Tertullianum legere iubet: *Si bulla non mendax*, pro *Sibylla*.

ro multa Sibyllinorum loca posse restitui: etsi, quod idem vir doctus addit, aperte constare, quod Homerus multis in locis illa sit imitatus, neminem, qui a nobis dicta diligentius perpenderit, ei existimem temere accrediturum. Longe profecto verisimilius est, auctores huius collectionis Sibyllinae tot nouitatis documenta in se gerentis ex isthac Homeri et aliorum poetarum Ethnicorum imitatione, tum adiunctione quorundam oraculorum celebrium inter Graecos ac Romanos, eam gentilibus probabilem reddere, auctoritatemque conciliare voluisse.

VII. *Longe plurima autem sunt in hac collectione, nominatim atque ipsis verbis petita ex sacris literis, non veteris tantum, sed et Noui Testamenti.* Hinc recte diuina sapientia apud Nazianzenum in erudito carmine, quo Nemesium ad amplectendam Christi religionem adhortatur T. 2. p. 144.

Ἑρμῆς ὁ τρισμάκαρος ἐμοῖς ἐπέεσσιν ἀρήγοι,
Οὐδ᾽ ἔθελεν, σωφρὸν δὲ σέβοι μέτρησι Σίβυλλα. [P]
Τῆς μεγάλης θεότητος ἐλαυνόμενοι βελέεσσιν
Οὐδὲν ἐπιστρέψομαι, καὶ ἅ τινες ἄσσον ἵκοντο,
Οὐ θεόθεν, βίβλων δὲ παραβλέψαντες ἐμεῖο.

P. Garzias Galarza, Theologus ac Philosophus Hispanus, in Euangelicis institutionibus carmina Sibyllina cum S. Scripturae locis conferre ac comparare conatus, laudatur ab *Antonio Possevino* Lib. II. Bibl. select. cap. 71. [Singula loca S. S. e quibus acrostichidem auctor compilasse videri queat, congessit et comparauit *Eckhard* lib. mem. pag. 59—63. *Harl.*]

VIII. *Non complectitur haec collectio omnia et integra Sibyllina, quibus veteres vsi sunt Doctores Ecclesiae.* De Ethnicis nolui verbum addere, quoniam res clara ex iis, quae dixi, et ex tot Sibyllae oraculis, quae apud Graecos Latinosque Scriptores memorata in nostris nulla exstant. Seruius ad 3. Aeneidos: *Sane sciendum est*, inquit, *omnia responsa Sibyllae plus minusue centum contineri sermonibus;* ita enim potius legendum, quam cum Gyraldo dialogo 2. de Hist. Poetar. p. 110. *non contineri.* Sed iam saepe vidimus, Seruium exiguam mereri fidem in iis, quae de Sibylla tradit, neque eius sententiam probant haec Virgilii Aeneid. 6. v. 43.

Quo lati ducunt aditus centum, ostia centum;
Vnde ruunt totidem voces, responsa Sibyllae.

Quin ridiculum sit, affirmare, in singulis ostiis tantum semel per omnem vitam consultam fuisse et responsa dedisse. Enimuero aliunde satis constat, innumeros fuisse libros sub Sibyllarum nomine ab Ethnicis iactatos, etsi non nisi paucissimos contigit a Romanis recipi auctoritate Reip. Hoc multis iam testimoniis euicimus, et inter paganos exstitisse complures variis temporibus pseudomanteis siue falsorum oraculorum Sibyllinorum concinnatores demonstrauimus. Haec omnia, vel maiorem saltem eorum partem, qui in nostra breui collectione quaesiuerit, sine dubio turpiter se fefellerit. At nec Christianorum veterum Sibyllina omnia nobis esse reliqua perspicue patet. Λόγοι πλείους siue *plures libri* Sibyllae Phrygiae memorantur a Clemente Alexandrino. Suidas Chaldaeae Sibyllae tribuit libros XXIV. complectentes oracula περὶ παντὸς ἔθνους καὶ χώρας. Lactantius cum decem Si-

 byl-

byllas enumerasset, *Harum omnium*, inquit, *carmina et feruntur et habentur, praeterquam Cumaeae, cuius libri a Romanis occuluntur, nec eos ab vllo, nisi a Quindecimuiris, inspici fas habent. Et sunt singularum singuli libri, qui, quia Sibyllae nomine inscribuntur, vnius esse creduntur;* (hinc Iustinus in cohortatione ad Graecos de vna Sibylla loquens, ἧς τὰς βίβλους ἐν πάσῃ τῇ οἰκουμένῃ σώζεσθαι συμβαίνει) *suntque confusi, nec discerni ac suum cuique assignari potest, nisi Erythraeae, quae et nomen suum verum carmini inseruit, et Erythraeam se nominat, vbi praelocuta est, cum esset orta Babylone. Sed et nos confuse Sibyllam dicemus* &c. [p]. Cum ait, singularum Sibyllarum esse singulos libros, hoc non necesse est ita intelligere, vt nouem soli prodeant et vnicuique vnus tribuatur, sed quod exstiterint peculiares ante atque separati ab aliis libri sub cuiusque Sibyllae nomine, quo obliterato incertum iam sit, cui demum singulos tribuere oporteat. His adde, quod in Bibliotheca Vaticana Romae feruntur exstare quatuordecim libri Sibyllini. Est et alterius voluminis titulus, qui a Gesnero affertur: ἐκ τῶν προφητικῶν Σιβύλλης λόγος θ' μέχρι τοῦ ιε'. *liber nonus ad quintum decimum.* Praeterea multa ac bene longa oracula Sibyllae nomine a Theophilo Antiocheno et aliis antiquis Ecclesiae Doctoribus proferuntur, quae in nostra collectione desiderantur.

IX. *Complectitur tamen haec collectio partem magnam Sibyllinorum, quibus vsi sunt Patres.* Plurima enim, quae tamquam Sibyllae laudant, in ea leguntur ipsis verbis, vnde corrupta passim emendari potuerunt. Hoc tamquam manifestum et a nemine in dubium vocatum, longiore probatione indigere haud arbitror. Tantum adscribam verba Augustini Lib. XVIII. de Ciu. Dei c. 23. qui post adductam acrostichidem, *haec autem Sibylla*, inquit, *siue Erythraea, siue, vt quidam magis credunt, Cumana, ita nihil habet in toto carmine suo, cuius exigua ista particula est, quod ad Deorum falsorum siue fictorum cultum pertineat, quinimo ita etiam contra eos et contra cultores eorum loquitur, vt in eorum numero deputanda videatur, qui pertinent ad ciuitatem Dei.* Quod iudicium huic, quam habemus collectioni, optime conuenire, nemo qui euoluerit, dubitabit. Vide etiam Sibyllae versus, quos e vetere codice Psalterii graeci, manu Sedulii Scoti exarato, cum eius versione edidit Montfaucon in Palaeogr. gr. pag. 243 sq.

X. *Sed plurimum confusam, librariorum culpa passim deprauatam, ac mutilam.* Hoc lectio ipsa satis quemque docere potest: nullus passim ordo, multi versus repetiti, multa hiulca nec sanum sensum fundentia, et quae sine ope codicis manu exarati restituere nemo queat. Librorum quoque distinctio in scriptis libris diuersa est, vt Opsopoeus ad initium libri secundi et aliis in locis annotauit. Quid porro est illud Lib. II. p. 215? πάλιν ἐν τῷ τρίτῳ αὐτῆς τόμῳ τάδε φησὶν ἐκ τοῦ δευτέρου λόγου περὶ Θεοῦ. Et quod libro tertio praefigitur: μετὰ τὰ προβάντα τοῖς λόγοις περὶ τοῦ ἀπατεῶνος δαίμονος τοῦ Ἀντιχρίστου φησὶν ὧδέ πῃ. Et p. 223 in medio libro: λείπει ἡ ἀρχή. Ex huiusmodi locis *H. Dodwellus* V. C. praelect. Cambden. VII. p. 313 sq. colligebat, nos hodie non habere opus ipsum integrum sub Sibyllarum nomine olim iactatum, sed excerpta, a nescio quo, et digesta per locos communes Theologicos, similiter vt Philosophi ethnici, Proclus et alii Platonici maxime, λόγια chaldaica per locos Philosophicos digesta habebant.

XI. *Christiani antiquissimi, qui Sibyllae meminerunt, non habuerunt totam* [p] *hanc, qualis hodie exstat, Sibyllinorum collectionem, sed partem tantum, quae aliis postliminio additu*

tis in hanc συναγωγὴν coaluerunt. Vt omittam suspectum Apocryphae praedicationis Pauli testimonium, Sibyllam commendantis, Clemens Romanus in parte deperdita primae illius et surcolae ad Corinthios Epistolae, Sibyllae testimonio vsus est, vt ex Irenaeo et Iustini iunioris quaestionibus ad Orthodoxos ostendit Beueregius, in codice canonum vindicato Lib. I. c. 14. n. 8. Barnabam quoque ac Sibyllae testimonium respicere in verbis, ὅταν ξύλον κλινθῇ καὶ ἀναστῇ, suspicatur annotator Oxoniensis, quod ideo non credo, quia praecedunt verba: λέγει Κύριος, quomodo non loquuntur Christiani, cum Sibyllae verba recitaturi sunt. Meminit Sibyllae etiam Hermas in Pastore, vt supra notare me memini. Horum omnium iam dictorum neminem puto legisse ea, quae post eorum mortem demum scripta necesse est, non magis quam Iosephum, qui Sibyllae meminit Lib I. c. 5. Antiqu. Sibyllina Oracula de Antoninis et Lucio Vero; neque credo ab iis visam, quae libro octauo exstat, acrostichidem *e)*, memorabilem vtique si legissent, sed nemini memoratam ante Eusebium, et, qui in Graeco codice carminum Sibyllae Erythraeae vidisse eam se testatur, Augustinum. Ita fortassis subinde alia atque alia Sibyllino nomini supposita sunt inter Christianos, iam saeculo primo *multa*, de quibus obiicit Celsus, quem sub Adriano ac deinceps floruisse testatur Origenes Lib. I. p. 8. alia saeculo secundo, qualia sunt illa, quae dixi de Antoninis ac L. Vero; alia saeculo tertio, vt Acrostichis. Clementem vero Romanum et reliquos, quos nominaui, vti Iosephum quoque, quoniam nihil de Sibylla proferunt, quod non ex Sibyllinis apud Gentes peti potuerit, quare suppositis per Christianos oraculis vsos affirmare debeam, non video. Sane gentibus etiam de vno Deo summo constitit, et, quod Clemens Romanus videtur ex Sibylla attulisse de mundo conflagraturo, quid aliud est, quam quod in iisdem forte Sibyllinis libris legisse se innuit Ouidius Lib. I. Metamorph. v. 256.

> *Esse quoque in fatis reminiscitur, affore tempus,*
> *Quo mare, quo tellus, correptaque regia coeli*
> *Ardeat, et mundi moles operosa laboret.*

Ac libellus paene impleri posset gentilium de mundi futuro incendio testimoniis *f)*. Denique, quod de turri Babylonica profert ex Sibylla Iosephus, nonne Abydeno et Eupolemo etiam innotuisse docent Eusebius Lib. IX. cap. 14. et cap. 17. praeparat. et Cyrillus 1. contra Iulian. Nescio autem, an satis firmum argumentum sit Vossii Lib. de Poetis Graecis cap. 1. p. 6. qui auctorem vel consarcinatorem Sibyllinorum post [P] Constantini M. tempora demum vixisse arguit ex eo, quod Sibylla Lib. III. p. 283. affirmat, se esse nurum Noachi, et Patres Constantino

e) Huius acrostichidis triplicem metaphrasin germanicam, D. Io. Habermanni, Eberhardi Guerneri, Happelii et suam exhibet *Io. Christ. Nekringius* in notis ad prosariam germanicam Sibyllinorum versionem iterum editorum, Halae Saxon. 1719. 8. pag. 376. sqq. Hic bona fide persuadet sibi eamdem illam esse acrostichidem, quam in Sibyllinis etiam legisset Cicero, (supra cap. 30. §. 3.) et praeter ea alterum vulgauit volumen, in quo genuina nos habere Sibyllina, contendit enixe, et quod in introductione, priori volumini praemissa, facere coeperat, vlterius persequitur, atque ad argumentum eorum, quibus fraus nimis aperta suboluit, respondere conatur: Titulus est: Nochmalige Vertheidigung der Sibyllinischen Prophezeihungen gegen die Einwürfe gelehrter Männer, welche solche für falsch und erdichtet ausgeben, Halle. 1720. 8.

f) v. *Iust. Lipsii* Physiol. Stoic. L. II. Diss. 22. et 23. p. 597-601. T. IV. Opp. ed. Antwerp. 1637. f. *Iac. Thomasii* Diss. de Stoica mundi exustione. *Iaeger.*

tino antiquiores aperte aiunt, nullam ex Sibyllis esse Mose antiquiorem. Eidem rationi plurimum se tribuere testatur Cotelerius in prolegomenis ad Epistolam posteriorem Clementis Romani. Sed profecto versus, qui eadem pagina in Sibyllinis exstant, a Lactantio allegantur, et multis alioquin exemplis constat, pugnantia inter se a Patribus quandoque affirmari, praecipue in iis, quae rationem temporum spectant.

XII. *Etiam illa, quae a Iustino et reliquis secundi et sequentium saeculorum Patribus adducuntur Sibyllina, minime omnia auctores habuere Sibyllas siue mulieres fatidicas Ethnicas.* Iustinus Martyr sub extremum cohortationis ad Graecos ait, Sibyllam non modo aduentum Seruatoris nostri Iesu Christi σαφῶς et φανερῶς praedicere, sed et aliquibus interiectis addit, eam non minus σαφῶς et φανερῶς tradere περὶ πάντων τῶν ὑπ' αὐτοῦ γίνεσθαι μελλόντων. In eodem libro p. 17. profert oraculum de deserendis templis arisque, quae incassum spurcatae fuerint cruentis victimis, et de colendo vno Deo magno. Eiusdem argumenti est, quod Lib. II. adducit Theophilus Antiochenus pag. 144. vbi piis Dei cultoribus promittit paradisum. Lactantius et alii disertissima de Christi miraculis et passione loca producunt sub Sibyllae nomine. Haec omnia et singula qui ab Ethnica vate profecta, et inter Gentes pro Sibyllinis agnita sentiat, nihil sentiat. Incassum sane hoc adstruere laborarunt tum alii, tum Iohannes Crassetus, Iesuita, cuius exstant bini de Sibyllinis libri Gallice editi, quorum vnum Blondello A. 1678. alterum illius ὑπερασπιστῇ Iohanni Markio A. 1684. opposuit.

XIII. *Supposita igitur fuere quaedam a Iustino et aliis post eum Patribus laudata oracula. Non autem supposita fuere ab Ethnicis;* neque enim sibi ipsi aduersatur Satanas Matth. XII. 26. At pleraque in his Sibyllinis plane pugnant cum Ethnicismo.

XIV. *Neque supposita fuere a Iudaeis*, quamuis ita sensit vir magnus, Hugo Grotius, ad Matth. II. 1. eumque secutus Is. Vossius libro de Sibyllinis Oraculis; vt Marcum Zuerium Boxhornium, in Historia vniuersali, Carol. Daubuz lib. II. pro testimonio Iosephi de Christo pag. 178. et alios omittam. Intelligo autem vna cum illis viris doctis Iudaeos, non qui Christianismo nomen dederunt; illi enim rectius dicentur Christiani; sed qui ante Christum fuerunt, vel in Iudaismo substiterunt. Ab his non fuisse supposita illa, quae a Patribus citantur, Sibyllina, paucis ostendam: neque enim placet, huc referre argumenta non aequalis omnia ponderis, quae Vossianae sententiae in Exercitationibus de Vaticiniis [?] Sibyllinis Lipsiae 1688. 8vo. editis opposuit vir eruditus, *Iohannes Reiskius*, tum scriptores Galli, Richardus Simon et Elias Du Pin. Nunquam soliti sunt Iudaei falsas gentibus venditare prophetias, qui hac in parte religiosissimi semper fuerunt, et cum haberent veros ac diuinos Prophetas domi, nihil illis detrahendum, nihil adiiciendum putauerunt. Nulla est Sibyllinorum apud Iudaeos auctoritas ac vix mentio. Iosephus semel obiter Sibyllae meminit, Philo nusquam, Talmudici, aliique Iudaei doctores, quantum rescire diligenter inquirendo potui, nullam habent rationem Sibyllinorum. Nusquam gentes leguntur obiecisse Iudaeis, quod Sibyllae carmina supposuerint aut ea interpolauerint; sed Christianis hoc exprobratum legitur. Incredibile est, legatos Romanorum, Otacilium Crassum, aliosque, Erythris vel alibi, siue in Graecia siue in Aegypto, a contemtis et exosis oracula collegisse et emendicasse Iudaeis. Vnde facile responderi posse puto ad ea, quae Reiskio obiecit Wilh. Ernestus Tentzelius, in cogitationibus vernaculis menstruis anni 1689. p. 309. Denique, quae a Patribus asseruntur Sibyllae

byllae de Christo testimonia, passim ita comparata sunt, vt tam σαφῶς καὶ φανερῶς, quemadmodum Iustinus loquitur, nec ab vllo Iudaeo ante Christum natum scribi potuerint.

XV. *Restat igitur, vt a Christianis confictta, et Sibyllae nomini falso subiecta fuerint, ad confundendos Ethnicos.* Hoc suadet ipsum oraculorum argumentum, hoc verisimile reddunt tot alia primorum saeculorum Apocrypha, tot fraudes profectae a praepostera pietate, quae veritatem fulcro mendacio indigere sibi persuadebat [g]). Hoc ab Ethnicis statim obiectum fuisse constat ex testimoniis Origenis, Lactantii, Eusebii, Augustini, Sozomeni, quae produxi cap. XXX. 5. et XXXI. num. 13. Huius sententiae subscriptores approbatoresque viri doctissimi sunt, Iosephus Scaliger Epistola CXV. If. Casaubonus ad Baronium, Iacobus Capellus Vindic. pro Casaubono Lib. I. cap. 12. Blondellus, Petrus Petitus, Hoornbeck de convertendis gentilibus p. 106. [Lambecius Prodr. I. 4, 4. Clericus Histor. eccles. saec. 2. p. 597. sqq. Fabricius cod. apocr. N. T. part. III. p. 789. sq. *Heum.*] et paucis exceptis omnes, qui rem diligentius considerarunt. Quod si quis incredibile et reuerentia piis sanctisque maioribus fidei nostrae debita indignum iudicet, vt Iustinum, Athenagoram, Theophilum, Clementem, Lactantium, aliosque statuamus fucum sibi facere passos et hypobolimaea Sibyllina iactasse pro veris: is velim cogitet, quod nihil minus, quam acres et accuratos criticos se esse ostendant in suis scriptis, quod frequenter ad libros omnium confessione Apocryphos prouocent, quod putauerint, argumentis quibuscunque recte se uti, modo pro veritate facerent, quam defensitabant. Neque istud hilum officit causae Euangelii in se, etsi forte [¶] plurimum offecit progressui Christianismi apud Ethnicos, qui fucum hunc sentiebant, et ex hoc reliquorum etiam, longe veriorum ac solidiorum argumentorum, iudicabant vim, pondus ac momentum. At enim Apostoli ex gentilibus ac Iudaeis multis millibus persuaserunt Euangelium, virtute diuina, non ementito eiusmodi Sibyllae, Hermetis, Hystaspis, Orphei, vel alio vndecunque inuestigato dubiae fidei testimonio nixi.

XVI. *Quando confictta fuerint, et a quo, quoque in loco, non plane exploratum videtur.* De tempore [h]) vide, quae supra dixi num. XI. et. cap. XXXII. num. 7 [i]). At quis demum, vel qui huius fuerint fraudis auctores, orthodoxi an haeretici, quod eorum nomen, quae secta, nemo est, qui nos certo doceat. *Hermae* qui tribuunt cum Blondello Lib. II. c. 7. non videntur cogitasse, quod tam elegantes versus Graeci vix exspectari possint ab auctore Pastoris. Alius quoque visionum Hermae, alius Sibyllinorum est genius. Plures sunt qui supposita haec esse coniiciunt ab haereticis veteribus [k]). Ita Reinesius in dissertatione Critica de

g) v. Acta Erudit. 1685. p. 594. sq. et a. 1686. p. 451. A Gnosticis ea supposita esse, iudicium est *Huetii* Quaest. Alnet. lib. II. cap. 21. p. 290. *Heum.*

h) v. Acta Erudit. a. 1695. pag. 333. *Heum.*

i) Post a. ch. 170. Iac. Capellus in Vindiciis pro Casaubono contra Rosweydum p. 59. sq. Circa a. ch. 144. Ioannes Richardson, qui contra γνησιότητα Sibyllinorum in praelection. ecclesiast. anglice editis, Londin. 1726. 8. disputat praelect. 7. 8. 9. 10.

k) Sibyllina carmina auctores habere haereticos, verisimillimum est. 1) Inter orthodoxos enim scriptores eo aeuo nemo floruit insignis poeta, a quo concinnari potuerint, vt patet ex Hieronymi Catal. scriptor. eccles. 2) Notum est, haereticos suppositia scripta complura composuisse. Vid. Ittigius de pseudepigraphis N. T. 3) In illis carminibus multa latent haereticorum dogmata. 4) Inter haereticos doctissimi in graeca litteratura viri erant. Immo Gnostici ab eruditione nomen acceperunt. *Heumann.*

de Sibyllinis oraculis, quam cum ſua de diluuio Deucalionis diſſertatione vulgauit Georgius Schubartus, Ienae 1685. 4. Ex haereticis quidam nominant Gnoſticos vel Montaniſtas. Quia *Gnoſticorum* nomen latiſſime patet, tum quod ad tempus, tum quod ad dogmata attinet, ſat generalem quoque, adeoque parum certam conſtat eſſe illam coniecturam. De *Montaniſtis* minus veriſimile eſſe videtur, quod poſt alteram Blondelli ſuſpicionem opinati ſunt H. Dodwellus praelect. Cambdenian. p. 302. Ioan. le Sueur Hiſt. de l' Egliſe tom. I. pag. 553. Iac. Capellus lib. I. c. V. Vindic. Caſaubon. Sam. Mareſius ſylloge Diſpp. parte 2. p. 489. ſequ. et Ioh. Marckius in diſpp. de Sibyllis Franequerae editis Ao. 1682. 8 l). Non tantum, quod ante exortum Montanum Sibyllina allegauerit Iuſtinus, adeoque prius orbi innotuerint, vt Marckio obiecit Guil. Caueus in part. 1. Hiſt. Literariae ſcriptorum Eccleſiaſticorum, cui nonnulla, at quae difficultatem omnem non tollunt, repoſuit Vir doctus in exercitationibus textualibus ad quinquaginta loca ſelecta Scripturae pag. 475. ſeq. Sed in primis obſeruo, nullius inter Montaniſtas pretii fuiſſe Sibyllina, et Montaniſtam Tertullianum aliquoties quidem ad Paracletum in Priſca et Maximilla, nuſquam ad Sibyllina illa a Chriſtianis ſuppoſita prouocare. Quod enim in libro Tertulliani de pallio cap. 2. dicitur vaticinata *Sibylla non mendax*, oraculum inter Ethnicos celeberrimum ſpectare notaui cap. XXXII. num. 5. Quod denique ad locum attinet, vrbem, vel regionem, in qua conficta primum illa de Chriſto Sibyllina fuerint, idem Reuerendus ac de Hiſtoria Eccleſiaſtica praeclare promeritus Caueus parte 2. Hiſt. Literariae *Chriſtianum aliquem* [?] *Alexandrinum* coniicit illam Sibyllinorum farraginem confinxiſſe, ex vaticiniis, hiſtoriis, dogmatibus librorum ſacrorum vtriuſque Teſtamenti, infertis quibuſdam hinc inde ex veterrimis oraculis, quo ſpecioſius orbi obtruderetur. Neſcio tamen, an neceſſe ſit affirmare, quod omnes fraudum architecti fuerint Alexandrini. Aliqua vero ex veterrimis Ethnicis et Chriſti natiuitatem praecedentibus oraculis inſerta fuiſſe, iam probatum dedi ſupra n. VI. et agnoſcunt *Tobias Wagnerus* inquiſitione in Oracula Sibyllina Tubingae 1664. 4. edita pag. 38. *Ioh. Henr. Vrſinus* parte 2. Analect. ſacr. Lib. IV. cap. 8. itemque alii.

Sibyllina legentibus non fuit capitis poena propoſita.

XVII. *Non fuit vllo edicto Romae capitis poena propoſita iis, qui haec Sibyllina, quae nos habemus, vel illa, quae Patres allegarunt, legerent.* Neminem certe hoc nomine capite minutum in veteri hiſtoria offendimus. Nec vſquam eiuſmodi legis vel edicti mentio. Et quorſum poenam capitis ſanciuiſſent lectoribus ſuppoſititiorum ſcriptorum, qui veros libros propheticos et apoſtolicos a Iudaeis et Chriſtianis legi patiebantur. Neque primi Chriſtiani toties tamque audacter memoraſſent etiam in ſuis ad ipſos Imperatores Apologiis, ſi hoc capitis ſupplicio luendum ſciuiſſent. Equidem libri Sibyllini arcana ciuilium ſacrorum continentes, ἐν ἀπεῤῥήτοις habebantur, neque vlli niſi quindecimuiris patebant, ex politica cauſa: ſed iam demonſtratum eſt, lon-

l) Non quidem omnia illa oracula Sibyllina, quae exſtant hodie, a Montaniſtis eſſe conficta, ſed tamen aliqua, cum Blondello ſtatuit *Dodwell.* Diſſ. Cypr. IV. §. 10. adde §. 12. §. 24. *Owenus* Theologum. lib. III. c. 2. p. 161. ſtatuit, carminum Sibyllin. auctores fuiſſe *Priſcillam* et *Maximillam*, Montani propheciſſas. *Heumann.* S. V. *Semlerus* eorum auctorem eſſe ſuſpicatur Tertullianum, in *Noris Obſeruationibus, quibus ſtudioſius illuſtrantur potiora capita hiſtoriae et religionis chriſtianae vſque ad Conſtantin. M.* §. 22. p. 33. *Keil.*

longe alios hos fuisse, tum argumento, tum eo ipso etiam, quod vulgo ferrentur, ab alteris differentes. Aurelianus quoque Imperator apud Vopiscum c. 20. increpat Senatum de inspiciendis libris Sibyllinis diutius dubitantem, *perinde, quasi in Christianorum Ecclesia* res ageretur: sed his verbis non ait, prohiberi Christianos edicto singulari a Sibyllinis consulendis, vt putabat *Baronius* Apparat. ad Annales num. 20. *Montacutius* pag. 132. Apparat. ad Origines Eccles. et pag. 156. Analect. sed potius Christianos in suis conuentibus Sibyllina numquam consulere, nec ad ea in vllo periculo recurrendum sibi existimare. Vide *Casaubonum* ad Baron. pag. 81. *Blondellum* Lib. I. cap. 19. Etiam *Iustinus Martyr* Apologia prima pag. 82. ait, opera malorum daemonum effectum esse, vt mors constituta esset lectoribus Hystaspis, Sibyllae ac Prophetarum. *Κατ᾽ ἐνέργειαν δὲ τῶν φαύλων δαιμόνων θάνατος ὡρίσθη κατὰ τῶν τὰ Ὑστάσπου ἢ Σιβύλλης ἢ τῶν προφητῶν βίβλους ἀναγινωσκόντων.* Sed eo in loco dolet tantum Iustinus, non iampridem cuiuis licitum fuisse euoluere libros omnes ac singulos, quos fatales Romani habebant sanctissimeque custodiebant, nec nisi decreto Senatus vel iussu Imperatorum permittebant inspici a Quindecimuiris sacrorum. Suspicatus nempe est vir optimus, ex iis, quae ipse legerat, Sibyllinis, et quae inuitis Romanis in [?] vulgus manasse putabat, etiam in alteris, quae adhuc occultabantur, multa exstare veritatis testimonia, prohibitam autem fuisse eorum lectionem, *ὅπως διὰ φόβου, metu poenae, ἀποστρέψωσιν ἐντυγχάνοντας τοὺς ἀνθρώπους τῶν καλῶν γνῶσιν λαβεῖν, αὐτοῖς δὲ δουλεύοντας κατέχωσιν.* Non potuisse tamen *ad plenum* illa clam haberi, quin aliqua saltem in hominum manus venirent: *ὅπερ εἰς τέλος οὐκ ἴσχυσαν πρᾶξαι, ἀφόβως μὲν γὰρ* [hoc est, *sine metu poenae* siue *impune*] *οὐ μόνον ἐντυγχάνομεν αὐταῖς, ἀλλὰ καὶ ὑμῖν, ὡς ὁρᾶτε, εἰς ἐπίσκεψιν φέρομεν, ἐπιστάμενοι πᾶσιν εὐάρεστα φανήσεσθαι.* Hic quin germanus sensus verborum Iustini sit, Casaubono etiam maximam partem probatus Exerc. 1. ad Baron. cap. 11. equidem non dubito, et lectori docto facile me persuasurum confido, nec vereor ipse rogare, vt conferantur, quae ad hunc locum disputant *Baronius* Apparat. num. 20. *Montacutius* in Analectis p. 154 sq. et qui idem prope liber est in Apparatu ad Origines Ecclesiasticas pag. 130 sq. *Petrus Halloisius* T. 2. scriptor. Oriental. pag. 399. *Petrus Lanselius* in dispunctione calumniarum, quas vocat, Casauboni cap. 6. Habuisse vero Romanos, praeter Sibyllina, etiam alios libros fatidicos, quos sacros nec vulgo inspiciendos seruabant, et quos *προφητῶν βίβλους* h. l. Iustinus vocat, ex Suetonio, Plinio, Seruio, aliisque constat: porro, capitali supplicio affectum eum, qui fatales libros aliis legendos dedisset, iam Tarquinii temporibus nouimus Attilium, vt ex Dionysio et Valerio Maximo notaui supra cap. XXXI. num. 6. Videtur tamen in eo falsus esse Iustinus, quod haec, quae gentibus obiectabat Sibyllina, eiusdem esse putabat generis cum eis, quae Romani occultabant. Rectius vtraque inter se distinguit *Lactantius* Lib. I. cap. 6. *Harum omnium*, inquit, *Sibyllarum carmina et feruntur et habentur, praeterquam Cumanae, cuius libri a Romanis occuluntur, nec eos ab vllo, nisi a Quindecimuiris, inspici fas habent.* At lepidus prorsus est Lanselius, qui ex eo, quod Iustinus dixerat, malorum daemonum instinctu interdictam a Romanis fuisse Sibyllinorum lectionem, concludit, *facile apparere, Romanae Ecclesiae sanctionem de non concedenda promiscue Bibliorum in vulgari idiomate lectione, aequissimam esse atque sanctissimam.* Eodem velut non contemnendo argumento vtuntur Ledesma, Heskinsus, Peresius et alii. Sed iudicet lector, vtrum e Iustini verbis rectius sequatur, quod *Vsserius* in historia dogmatica de Scripturis et sacris vernaculis pag. 253 ex iisdem colligit, ab eodem nempe spiritu actos fuisse et illos, qui Sibyllinorum, et hos, qui sacrorum Bibliorum

lectionem interdixerunt, atque adeo eundem habuisse finem sibi propositum, *vt per timorem ab illis homines absterrerent, quo minus scripta ea [¶] legentes rerum bonarum notitiam perciperent, sed in seruitute potius a se retinerentur*, quae ipsa verborum Iustini sententia est.

Augustinus non concinnauit Sibyllinorum συναγωγήν.

XVIII. *Non est ab Augustino singularis quaedam Sibyllinorum concinnata συναγωγή.* Eam periisse dolet Erasmus Schmidius, vir doctissimus, cuius orationes tres de Sibyllis, earumque Oraculis, vulgatae sunt Witebergae primum Ao. 1618. deinde ad calcem commentariorum eius postumorum in N. T. Norimb. 1657. fol. Ita vero ille Orat. 2. pag. 1501. *Scribit D. Augustinus Lib. XVIII. de Ciu. Dei cap. 23. se carmina Sibyllina non ea serie, qua apud Lactantium leguntur, ponenda censuisse, sed qua aptissime fieri posse sibi videretur, contexuisse ac capitibus distinxisse, si modo scriptores eam seriem deinceps seruare non neglexissent. Vtinam beati Patris praestita hac in re opera frui nobis hodie liceret!* Sed alius sensus est verborum Augustini, et praestita eius circa Sibyllinos versus opera plane frui nobis licet, quae non alia fuit, nisi vt versus quosdam sparsim variisque locis a Lactantio graece productos ipse eodem capite 23. libri XVIII. vna serie coniunctim latinis verbis retulerit. Ecce Augustini locum integrum et Sibyllina Lactantii vna serie suis distincta capitibus, quod librarii et editores seruare postea, vt ipse merito veritus fuerat, neglexerunt: *Inserit etiam Lactantius operi suo quaedam de Christo vaticinia Sibyllae, quamuis non exprimat cuius. Sed quae sigillatim ipse posuit, ego arbitratus sum* (hoc ipso in loco) *coniunctim esse ponenda, tamquam vnum sit prolixum* (carmen), *quae ille* (variis in locis) *plura commemorauit et breuia* m).

„In manus iniquas, *inquit*, infidelium postea veniet, et dabunt Deo alapas manibus „incestis, et impurato ore exspuent venenatos sputus; Dabit vero ad verbera simpliciter sanctum dorsum n)".

„Et colaphos accipiens tacebit, ne quis agnoscat quod verbum vel vnde venit, vt „inferis loquatur, et corona spinea coronabitur".

„Ad cibum autem ei fel, et ad sitim acetum dederunt, inhospitalitatis hanc monstrabunt mensam".

„Ipsa enim insipiens gens tuum Deum non intellexisti ludentem mortalium mentibus, „sed et spinis coronasti, et horridum fel miscuisti".

„Templi vero o) velum scindetur, et medio die nox erit tenebrosa nimis in tribus „horis".

„Et morte morietur tribus diebus somno suscepto, et tunc ab inferis regressus ad lucem laetam veniet primus, resurrectionis principio vocatis ostenso. *Ista Lactantius carptim „per interualla disputationis suae, [¶] sicut ea poscere videbantur, quae probare intenderat, „adhibuit testimonia Sibyllina, quae nos, nihil interponentes, sed in vnam seriem connexa ponen-*

m) Lactant. IV. 18.

n) Graece apud Montfaucon pag. 246. Palaeographiae graecae.

o) id. IV. 19. conf. S. Prosper de promissionibus III. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 12. 14. 15. 18. 20. 24. 25. 26. 27. 28. 29. Conf. quae ex carminibus Sibyllinis profert Lucas Tudensis II. 13. contra Albigenses tom. 25. Bibl. P. P. pag. 227. et in Ariminensi monumento, Giornale d' Italia tom. 30. pag. 172.

„*nentes*, *solis capitibus*, (h. e. vt primum verbum singulorum locorum maiusculis literis scriberetur, vel singuli loci a Lactantio citati nouum veluti caput siue nouam, vt vulgo loquimur, lineam inchoarent, quemadmodum hic lector factum videt) „*si tamen scriptores deinceps ea* „*seruare non negligant* (imo vero neglexerunt etiam editores et interpretes, Vines ac Coquaeus, ne ipsis quidem Benedictinis exceptis) „*distinguenda curauimus*".

Posseuini consilium improbatur.

XIX. *Antonius Posseuinus* in Apparatu sacro ait, melius fuisse, pauca Sibyllina de multis secernere, collecta ex Patribus, notisque vel paraphrasi illustrata, quam totam farraginem, qualis exstat, in lucem dare: confiditque, operam istam susceptum iri ab aliquo docto et Catholico viro, vsui futuram in scholis ad puerorum ingenia per solidam doctrinam excitanda ad Christianam fidem fouendam, et optimis moribus in rem conferendam. Vtrum quisquam id consilium hactenus secutus sit, me latet, etsi scio, ipsum, (nec male vt arbitror) improbari a Blondello Lib. I. cap. 29.

De Sibyllinis quibusdam latine tantum exstantibus.

XX. Praeter libros octo Sibyllinorum graece exstantium, de quibus hactenus egi, habentur et alia latine, quae commentis recentiorum, quam Graeca illa, temporum adscribenda esse non dubito.

Haec sunt (1) *Hexasticha* [p]) carmina de Christo *duodena*, versu Hexametro, quorum singula singulis tribuuntur Sibyllis: Persicae, Libycae, Delphicae, Cimmeriae, Samiae Cumanae, Hellespontiacae, Phrygiae, Europaeae, Tiburtinae, Agrippinae, Erythraeae.

Nn 3 Edi-

p) Prodierunt iam exeunte XV. vel ineunte saec. XVI. Oppenhemii 4. vna cum aliis opusculis. Index libelli hic est: *Quatuor hic compressa opuscula* 1) *Discordantiae sanctorum doctorum Ieronymi et Augustini* 2) *Sibyllarum de Christo vaticinia; cum appropriatis singularum figuris.* 3) *Varia Iudaeorum et Gentilium de Christo testimonia* 4) *Centones Probe Falconie de vtriusque testamenti hystoriis ex carminibus Virgilii selecti: cum annotatione locorum ex quibus desumpti sunt.* Opusculum de vaticiniis Sibyllarum complectitur XX. Capita, quorum I. de Sibyllarum nomine et origine, II. de Numero Sibyllar. III-XIV de Sibyllis: (additis earum Hexastichis, eodem ordine, quo in ed. Opsopoei ponuntur. Pro Sib. *Cimmeria* C. VI. legitur *Chimeria*, alias *Chimica*.) XV. de vaticinio Sibylle Erythree. XVI. Viginti septem Sibylle Carmina. (Haec est Acrostichis illa, versibus latinis reddita, sed diuersis ab illis, quos exhibet ed. Opsop. p. 381. atque Onuphrius Panuinius, Lib. de Sibyll. p. 27-30. Opsop. In fronte huius capitis docet editor, carminum s. versuum illorum litteras capitales in graeco haec verba reddere: *Iesus Christus Dei filius saluator*; sed translatorem latinum hoc mysterium in suis carminibus non seruauisse.) XVII. explicatur mysterium latens in dictis viginti septem versibus. XVIII. Quid diui Augustinus et Hieronymus senserint de Sibylla Erythrea: quoad beatitudinem. XIX. Vaticinia Sibyllae de passione et resurrectione Christi, post Lactant. et Augustinum. (Sunt ea, quae Augustinus coniunctim posuit, interfertis argumentis distincta, non nulla varietate lectionis.) XX. Vnde praecedentia vaticinia beatus Augustinus desumpserit. „Insunt in hoc exemplari multae, eaeque magnae figurae ligno incisae. In fine legitur: *Impressum Oppenheim.* Quo vero anno impressum sit, nec docetur, nec ratione certa definiri potest. De editore autem constat ex praefat. ad Centones Probae Faleoniae, cuius hoc principium est: *Iacobus Koebelius: Lectori bene agere. Probe Falconie Centonem impressurus*, caet. De hoc viro, sua aetate longe celeberrimo, Archigrammateo Oppenhemiensi, exponit Vir S. V. Io. Henr. Andreae, V. D. M. et Gymn. Heidelb. Reform. Rector, in Commentat. de Oppenhemio, Heidelbergae, 1779. 4. publicata, p. 144-147 *Iaeger*.

Edidit haec ex veteri codice Opsopoeus pag. 458. seq. et sparsim in dissertationibus de Sibyllis Gallaeus *q*).

(2) *Narratio* prosa scripta, quam ex codice Iohannis Nicotii Opsopoeus edidit pag. 515 sq. Gallaeus suae oraculorum Sibyllinorum editioni praefixit, editores Operum Bedae Venerabilis minus emendate descriptam reiecerunt ad Calcem Tomi secundi. In hac cum de decem Sibyllis quaedam auctor praemisisset, narrat, Tiburtinam Sibyllam innumeras orbis terrarum regiones vaticiniis suis impleuisse, et famam eius attigisse etiam Romanos, qui, missis ad eam legatis, magno cum honore in vrbem deduci curauerint. Hinc centum Senatores in vna nocte per somnum videre sibi videntur nouem soles, quos Sibylla de totidem generationibus siue generibus hominum sese insecuturis interpretata, quales singulae futurae sint, exponit. *quarta* sic scribit: *Quartus autem sol quarta generatio est, in qua erunt homines quod verum est abnegantes. Et* [?] *in diebus illis exsurget mulier a meridiano, de Stirpe Hebraeorum, nomine M. habens sponsum I. et procreabitur ex ea, sine commixtione viri, de Spiritu sancto, nomine Iesus, et ipsa erit virgo ante partum et virgo post partum.* Plura ibidem subiicit de Christo, et in *quinta* generatione de Apostolis ituris in omnem mundum et per LXXII. linguas subiecturis sibi omnes nationes. Quo in loco secutus est auctor veterem sententiam de 72. linguis, totidemque gentibus orbis terrarum, de qua vide *Bocharti* Phaleg. Lib. I. c. 15. *Petauium* ad Epiphan. pag. 6. et *Buxtorfii* dissertat. Philologico-Theologicas pag. 83. prae caeteris *Ludolfum* commentar. ad Hist. Aethiop. pag. 210 sq. Ceterum cum vix tribus verbis perstrinxisset pseudo-Sibylla haec octo priores generationes, de *nona* agit prolixissime, et imperatores plerosque, vt Constantinum, Carolum et alios primis designans literis, vltimum H. nomine ait fore Regem Romanorum et Graecorum, et regnaturum annos CXXII. Sub hoc aureum saeculum pollicetur, omnes paganos ad Christum reuocandos, et post illorum CXXII. annorum spatium Iudaeos conuertendos ad Dominum, venturum tunc quoque Antichristum de tribu Dan, (haec quoque multorum veterum fuit opinio, Irenaei, Hippolyti, Ambrosii, Augustini, Prosperi, Theodoriti, Gregorii M. et aliorum) cuius Magicis artificiis multi deludendi sint, et gentes ab Aquilone spurcissimas, quas Alexander Rex incluserit, Gog videlicet et Magog. *Cum autem audientur haec, Rex Romanum conuocato exercitu debellabit eos atque prosternet vsque ad internecionem. Et postea Rex venit Hierusalem et ibi deposito capitis diademate et omni habitu regali regnum Christianorum Deo patri relinquet et filio eius Iesu Christo. Et cum cessauerit imperium Romanum, tunc reuelabitur manifeste Anti-Christus, et sedebit in domo Domini in Hierusalem. Regnante autem eo egredientur duo clarissimi viri, Helias et Henoch,* (confer de hac sententia, quam constanti traditione in Ecclesia celebratam nimis liberaliter Arethas affirmat, interpretes ad Apoc. XI. 3. Pseudeuang. Nicodemi p. 291. Hippolytum de Anti-Christo p. 27. Damascenum Lib. IV. O. F. c. 28.) *ad annunciandum aduentum Domini, et Antichristus occidet eos, et post dies tres a Domino resuscitabuntur.* Denique cum dies persecutionis Anti-Christi electorum gratia a Domino abbreuiandos, et Anti-Christum a Michaele Archangelo in monte Oliueti occidendum dixisset, haec somnia concludit

q) Ediderat illa iam *Betuleius* in calce suae editionis: his praemissis: „Absoluto iam hucusque opusculo, oblata nobis sunt a D. Gilberto Cognato viro et erudito et amico nostro singulari, diuersarum Sibyllarum carmina aliquot, latinitate iam olim donata, et ex vetustissimo codice descripta, quae hic subiicere operae precium duximus.“ *Harl.*

dit celebri illa Acrostichide, non alia vsus versione, quam allata ab Augustino, Lib. XVIII. de Ciu. Dei cap. 23. Mentio huius narrationis etiam apud *Martinum Polonum* Lib. II. Chronici pag. 102. edit. Suffridi Petri. Eiusdem generis est Prophetia Sibyllae memorata in Chronico S. Benigni Diuionensis, ad A. C. 561. apud *Dacherium* T. 1. spicileg. [?] p. 367. *Venit Bruna de partibus Hispaniae, ante cuius conspectum gentes peribunt. Haec vero equitum calcibus disrumpetur* r).

(3). *Vaticinium* Sibyllae, *de septem statibus Ecclesiae*, quod protulit Iohannes Chemensis Episcopus in libro, qui inscribitur *onus Ecclesiae*, et saepius sine nomine Auctoris lucem adspexit, cap. 65. ex eo *Ioh. Wolfius* Centur. 3. Memorabilium pag. 54. seq. et *Daniel Clasen* libro III. de oraculis p. 577. seq s).

(4). Aliud apud Heluetios repertum a. 1520. quod ex Costani Polyhistore refert Burcard Gothelf Struue pag. 278. biblioth. antiquae.

XXI.

r) Hoc vaticinium sine dubio respicit Brunichildem, filiam Atanagildi, regis Visigothorum, quae A. C. 613. miserandum in modum excruciata, et ab equo indomito per castra raptata est, ita, vt eius *calcibus et velocitate cursus membratim disrumperetur*. v. *Fredegar.* Scholast. C. 42. (Append. ad Gregor. Turon. ed. Basil. p. 29.) Ista Sibylla igitur saeculo septimo vetustior non est. *Iaeger.*

s) His adiici possunt:

a) *Zwölff Sibyllen Weissagungen, Vil wunderbarer Zukünfft, Von anfang biss zu end der Welt besagende. Der Küngin von Saba, Küng Salomon gethane Propheceie;* In fine: *Getruckt zu Franckfurt. MDXXXI.* 4. (5½ plagg. cum imaginibus Sibyllarum ligno incisis.) Farrago, in qua vulgari narrationi de Sibyllis dicta Prophetarum et vaticinia de corruptis moribus et sacris, de vitiis Pontificum, sacerdotum et monachorum etc. miscentur.

b) *Propheceien und Weissagungen Vergangne, Gegenwertige, und Künftige Sachen-verkündende. Nemlich: Doctoris Paracelsi, Ioh. Liechtenbergers, M. Iosephi Grünpeck, Ioan. Carionis, Der Sibyllen und anderer.* In fine: *M. D. XLIX.* 4. Aliud exemplar horum vaticiniorum excusum est, eadem forma, sine nota anni. Locum impressionis neutrum indicat. Differunt alterum ab altero in nonnullis, v. g. in titulo, pro *Sachen* posterius hoc praefert *ding*, pro *verkündende* habet *verkündend.* Illud complectitur I. Alphab. cum 9. plagg. hoc, in quo annus impressionis omittitur, plagula vna sine quaternione auctius est, licet rebus et argumentis cum priori conueniat. Haec argumenta absoluuntur vulgaribus fabulis de vita et oraculis Sibyllarum, adiunctis earum imaginibus ligno incisis.

c) Particula huius libelli, paucis variatis, excusa est Augustae Vindel. per Io. Schönsperger, 4. 1½. plag Titulus est: *Sybilla. Die dreyzehend Sybille. Ein Küngin von Sabba. Die vor langer Zytt zukünftig geschicht zu erkennen gydt.*

d) Aliud ἀποσπασμάτιον Sibyllinum prodiit Norimbergae, typographo Iodoco (Iobst) Gutknecht, Anno M. CCCCC. XVII. 8. min. 2. plagg. Titulus est: *Von Sibilla weyssagung und von Künig Salomonis weissheyt was wunders geschehen ist und noch geschehen sol vor dem iüngsten Tag.* (Est fabula rhythmis theotiscis narrata, in qua prisca recentioribus, e. g. factis Alberti I. Adolfi Nassouii, caet. Regum Germaniae, permiscentur. Iidem rhythmi, paucis verbis et collocatione aliquantulum diuersi, prodierunt, eadem forma, sine indicio loci et anni.

e) Denique, ne quem index decipiat, commemorare licebit centones Virgilianos, hunc in modum inscriptos: *Sibylla Capitolina, Publii Virgilii Maronis Poemation, interpretatione et notis illustratum a S. L. Oxonii, e theatro Sheldoniano, M. DCC. XXVI.* 8. mai. (92. pagg.) Poemation hoc, in Libros IV. distributum, fetus est discipuli de schola Iansenii, qui Constitutionem Clementinam, Bullam *Unigenitus* vulgo vocant, et Iesuitas, eius defensores, exagitat. Textui subiiciuntur Notae, breues illae quidem et paucae, et his Interpretatio s. paraphrasis. Caeterum forma typorum facile ostendit, hoc opusculum non Oxonii, sed in Batauis, praelo exiisse. *Iaeger.*

Lyra triquetra a Sibylla reperta.

XXI. Atque haec de Sibylla atque Sibyllinis satis, vel etiam plus satis. Operae pretium tamen existimaui, argumentum, quod tot scriptores, multa perperam vel non plene tradentes, occupasset, paulo accuratius et distinctius persequi in vsum studiosorum. Nunc ad alios scriptores, qui ante Homerum fuisse feruntur, cum bona, vt spero, lectoris venia me confero, modo notauerim, quod imago *lyrae triquetrae*, quod genus a Sibylla primum repertum Suidas tradidit, exstat apud *Sponium* pag. 21. Miscellan. et *Perizonium* ad Aeliani Variarum Lib. III. cap. 32. pag. 260.

Recentiores de Sib. scriptores.

XXII. Optandum erat, *Claudii Salmasii* opus de Sibyllis, quod vir magnus promittit pag. 78. ad Solin. lucem vidisse. Ceterum alii recentiores, qui singularibus scriptis editis de Sibyllis, earumque oraculis, agendum in se pridem susceperunt, hi fere sunt: *Ioannes Aitzema* in speculo Sibyllarum, siue tractatu de Sibyllis, Belgice edito, *Dauid Blondellus* t) libris de Sibyllis, qui Gallice prodierunt Paris. 1649. 4to v). Anonymus (*Rob. Boyle* vt fert fama) in disquisitione de Sibyllis et Sibyllinis scriptis, contra obiecta Opsopoei, Casauboni, Blondelli et aliorum. Anglice Lond. 1662. 8y. *Ioh. Crassetus*, Iesuita, in dissertatione de oraculis Sibyllinis aduersus Blondellum Gallice, Paris. 1678. 12. et cum appendice Ioh. Marckio, Viro Cl. opposita. ibid. 1684. 12. *Seruatius Gallaeus* in dissertationibus de Sibyllis Amst. 1688. 4. *Georgii Greenii* triga dissertationum de Sibyllis Witeberg. 1661. 4. *Ioh. Marckius* x) in disputationibus de Sibyllinis Carminibus Franequ. 1682. 8. *Onuphrius Panuinius* in libro de Sibyllis et Sibyllinis oraculis, frequenter edito. *Petrus Petitus* libris III. de Sibylla, Lips. 1686. 8. *Thomas Reinesius* disquisitione critica postuma de Sibyllinis Ien. 1679. 4. annexa G. Schubarti libro de diluuio Deucalionis. *Ioh. Reiskius* y) in exercitationibus de vaticiniis Sibyllinis, pluribusque, quotquot Christi natalem praecessisse leguntur, Lips. 1688. 8uo. *Erasmus Schmidius* z) in [?] Orationibus tribus de Sibyllinis Oraculis Witeb. 1618. 8. et ad calcem commentariorum in nouum foedus Norimb. 1658. fol. *Edwardus Simson* in disquisitione de Sibyllis, subiecta parti postremae Chronici Catholici Oxon. 1652. fol. *Isaacus Vossius* de Sibyllinis et aliis, quae Christi natalem praecessere, oraculis, Oxon. 1680. 12. et post eius varias Obseruationes Lond. 1685. 4. *Tobias Wagnerus* inquisitione in Oracula Sibyllina de Christo, Tubing. 1664. 4. *Io. Philippus de Lignamine*, nobi-

t) vide Richard Simon tom. I. Bibl. choisie c. 10. Iournal des Savans 1714. pag. 638. sq.

v) Hoc opus in libris rarioribus numeratur. v. Biblioth. historique et critique — par Clement. T. IV. p. 297. sq. Biennio post primam editionem, sine vlla mutatione, nouo tantum titulo instructum fuit, qui a. 1651. praefert. Verum, cum ne sic quidem satis vendibile videretur, idem opus titulo ornatum est valde mutato, sc. hunc in modum: *Traité de la créance des Peres, touchant l'estat des ames après cette vie. Et de l'origine de la priere pour les morts et du purgatoire, à l'occasion de l'Escript attribué aux Sibylles, qui est icy examiné. Par David Blondel. Se vend a Charenton.* — 1652. *Iaeger.*

x) Confer eiusd. Marckii Exercitationes textuales ad 50. selecta S. Scripturae loca p. 475. sq. et praef. ad exercitationes iuueniles, Groning. 1686. 8. Acta Erud. 1683. p. 389.

y) Impugnat potissimum sententiam If. Vossii, de qua, vt de aliorum quoque plerorumque hic memoratorum, dixi supra hoc ipso capite, suo loco.

z) Quem licet non nominatum, erroris satis aperte arguit Dieteric. Auctar. Catal. Tom. V. pag. 12. Boecler in Kirchmaierianis Epist. pag. 5. 96. sq. adde Bayle Epist. pag. 121. Schmidii sententiam defendit Kirchmaier iun. v. Kirchmaieri Epist. pag. 208 — 222. Vossii librum examinat et explodit Dale lib. de Prophetia Part. II. cap. 7. *Heumann.*

nobilis Messanensis, doctoris Medici, de Sibyllis, Romae, in aedibus eiusdem de Lignamine, 1481. 4. teste Mongitoris Biblioth. Sicula vol. I. pag. 362. Essais de Litterature tom. II. p. 81. Io. Iensius de Sibyllinis Romanorum carminibus. Dordraci, 1702. 8. Iacobus, Iacobi, Flachsenius diss. de Oraculis Sibyllinis. Aboae 1703. 8. *Iosuae Barnesii* de Sibyllis libri tres nondum, quod sciam, lucem adspexere, memorati ab auctore in Catalogo scriptorum suorum Anacreonti praemisso. [Sibyllina oracula pro genuinis habet H. de S. Maria in Actis Erudit. Supplem. tom. VII. p. 52. et Nehring, de quo v. Vnschuld. Nachrichten 1720. pag. 101. Floyerus Anglus de quo v. Leipzig. gel. Zeitung. 1723. pag. 853. et Benthemius apud Fabricium de scriptor. de verit. relig. christ. c. I. p. 33. *Heumann*].

Infiniti praeterea sunt, qui licet non singularibus libris, tamen fuse satis hoc argumentum in scriptis suis attigere, vt Ioach. Camerarius, Ioh. Iacobus Boissardus, Iulius Caesar Bulengerus et Caspar Peucerus libris de diuinatione: Auctor historiae Deorum fatidicorum, vatum, Sibyllarum et Phoebadum apud priscos illustrium, Francof. 1680. 4. P. Molinaeus libro quem Vatem inscripsit, Antonius Vandalen, L. I. c. 10. Daniel Clasen et Georgius Moebius libris de Oraculis: Samuel Maresius in Sylloge dispp. parte 2. p. 489. sequ. Baronius in apparatu ad Annales et aduersus eundem If. Casaubonus, Rich. Montacutius et Casauboni contra Rosweidum Hyperaspistes Iacobus Capellus. Samuel quoque Basnage T. 1. Annal. p. 147. seq. (ad a. 4. ante C. N. §. 4-16. statuens eos libr. scriptos fuisse non ita multo post Apocal. Ioannis, non tamen a Montano, *Heum.*) Guil. Beueregius in Codice Canonum vindicato L. 1. c. 14. Ioh. Henr. Vrsinus libro de Mosis antiquitate p. 225. sq. et Christoph. Arnoldus in spicilegio p. 70. Lilius Gyraldus dialogo 2. de Poetis, Guil. Caueus aa), Elias du Pin et alii plerique, qui de Scriptoribus Ecclesiasticis egerunt, Rich. Simon contra If. Vossium, Thomas Hyde de Veteri Relig. Persarum, Io. Moellerus in Homonymoscopia pag. 271. seq. Herman. Frid. Braun in nodo Gordio Aenigmatis Sibyllini de nomine dei. Lipsiae 1728. 4. Nicol. Nourry Adparatus ad Bibliothec. patrum diss. XII. cap. 3. pag. 239-256. Io. Hoornbeeck de conuertendis gentilibus II. 3. Iac. Capellus lib. I. Vindic. Casaubon. c. 11. Honoratus de S. Maria Carmelita tom. II. operis gallice editi, Reflexions sur les regles et sur l' usage de la Critique, qui Sibyllina a doctoribus ecclesiae citata tuetur. [Ioh. Twysden, A Disquisition touching the Sibylls, and the Sibylline Writings, London 1662. 8. in Biblioth. Bodlei. vol. II. pag. 613. Adrian Baillet Iugemens des Savans etc. tom. III. a Amsterdam 1725. 4. p. 100. sq. *Harl*]. Praetereo Sibyllinorum editores supra cap. XXXI. num. 1. a me laudatos, quibus adderem *Ludouicum de Torar*, Palentinum Hispanum, ordinis S. Dominici, cuius commentaria in reuelationes Erythraeae Sibyllae a bello Troiano ad diem iudicii futura praedicentes lucem viderunt Senis 1508. 4. Verum illa non bb) integros octo Sibyllinorum libros a Betuleio primum A. 1545. editos, sed tantum exigua quaedam Sibyllae Erythraeae fragmenta ex Eusebio, Lactantioque excerpta persequuntur. Porro Notae Iohannis Sauonarolae in Sibyllina,

aa) Cafim. Oudinus tom. I. de scriptor. eccles. pag. 141 — 148. Prideaux Hist. V. T. tom. II. pag. 751. sqq. Cotelerius not. ad Clementis Rom. Epist. pag. 92. sqq. Acta Eruditor. 1727. pag. 113. *Heumann.*

bb) Confer quae dixi supra, num. IV.

lina, quas Parisiis A. 1607. et 1610. editas memorat Bibliotheca Theologica Martini Lipenii τῦ μακαρίτυ, nusquam exstant, sed pro Sauonarola, Opsopoei nomen ibi reponendum [?] [cc].

CAPVT XXXIV.

I. *Sidonis hymni.* II. *Sisyphi Coi Ilias. Alii hoc nomine.* III. *Syager, belli Troiani scriptor, in Laertii codicibus vitiose Sagaris, in Scholiis ad Aristophanem Satyrus.* Μετὰ τῦτον, *cum hoc.* IV. *De Terpandro, eius aetate, et poematis.* V. *Terpandri Lyra* ἑπτάφθογγος.
[Cum auctario G. C. Harles.]

Sidonis hymni. I. SIDONEM, Ponti filiam, hymnos inuenisse affirmat Sanchoniathon siue Philo Byblius apud Eusebium Lib. II. praeparat. Euangel. pag. 38. Ἀπὸ δὲ τῦ Πόντυ γίνεται Σιδὼν, ἣ καθ᾽ ὑπερβολὴν εὐφωνίας πρώτη ὕμνον ᾠδῆς εὗρε.

Sisyphus. II. SISYPHVS COVS, Teucri scriba fuisse et Iliadem ante Homerum condidisse dicitur. Iohannes Malalas T. 1. Chronographiae p. 167. sq. [a] Ταῦτα δὲ Σίσυφος ὁ Κῶος συνεγράψατο, ἐν τῷ πολέμῳ ὑπάρχων σὺν τῷ Τεύκρῳ, ἥντινα συγγραφὴν εὑρηκὼς Ὅμηρος ὁ ποιητὴς τὴν Ἰλιάδα ἐξέθετο, καὶ Βεργίλλιος τὰ λοιπὰ, ἅτινα καὶ ἐν ταῖς τῦ Δίκτυος ἐμφέρεται συγγραφαῖς. Eadem fere ex Chronographo MSto affert Allatius Lib. de Patria Homeri p. 54. Iohannes Tzetzes ad Malalam auctorem prouocans, Chil. V. hist. 29. [a Ionsio de script. hist. philos. I. 3. p. 23. laudatus.]

Σίσυφον Κῶον λέγουσι τῦ Τεύκρυ γραμματέα
Καὶ πρὸ Ὁμήρυ γράψαι δὲ τῦτον τὴν Ἰλιάδα,
Τεύκρῳ συνεκστρατεύσαντα καὶ καθορῶντα πάντα,
Ἀφ᾽ ἧ πρὸς πλάτος ὕστερον Ὅμηρον μεταφράσαι.

Laudat hunc Sisyphum plus simplici vice idem Malalas p. 142. 152. vt illa aetate libellum de rebus Troianis sub Sisyphi nomine exstitisse non sit dubitandum. Feruntur et alii Sisyphi, vt celebris ille Aeoli filius [b] conditor et Rex Ephyrae siue Corinthi, auctor ludorum Isthmiorum: et Sisyphus latro atque insessor viarum Corinthi, qui apud inferos ingens cogitur redi-turum saxum voluere, quamuis hoc priori quidam tribuant, et solenni Mythologorum ac Poetarum more micantes in tenebris, diuersa inter se confundant. Vide *Scaligerum* ad Eufeb. pag. 38.

III.

cc) Scriptis ab Auctore commemoratis licet addere *G. I. Voss.* de Poet. Graec. C. I. *Petr. Lambec.* Prodrom. Hist. Lit. L. I. C 4. §. 4. *Banier*, Mythologie et les fables expliquées par l' Histoire. L. 4. c. 2. T. I. p. 335. ed. Paris. 1738. 4. Observations sur les Recueils de prédictions ecrites; qui portoient le nom de Musée, de Bacis et de la Sibylle, par Mr. *Freret.* in Acad. Inscript. Paris. Commentar. litterar. (Memoir. de Litterat.) tom. XXIII. p. 187-212. *Iaeger.*

a) s. vol. 23. scriptor. Byzant. ed. Venet. p. 55. D et E. *Harl.*

b) Hunc a summa eruditione laudat Theognis v. 702. sqq. conf. not. ad h. l. *Heumann.* adde *Eudociam* pag. 375. *Hygin.* fab. 60. ibique Munker. et Staueren. *Apollodori* Biblioth. I. 7. 3. I. 9. 3. etc. et Heyne ad illum pag. 142. sq. *Servium* ad Virgil. Aen. VI. 616. *Banier* Erläuter. der Götterlehre vol. IV. p. 157. *Petau.* Ration. temp. part. I. lib. 1. cap. 7. vt alios mittam multos. *Harl.*

Syager. III. SYAGER siue [c]) SYAGRVS de quo Aelianus lib XIV. [P] Variar. capite 21. *ὅτι Σύαγρός* [d]) *τις ἐγένετο ποιητὴς μετ' Ὀρφέα καὶ Μουσαῖον, ὃς λέγεται τὸν τρωϊκὸν πόλεμον πρῶτος ᾆσαι, μεγίστης οὔσης ὑποθέσεως λαβόμενος καὶ ἐπιτολμήσας ταύτῃ* [e]). Neutiquam tamen videtur Syagri librum ipsum vidisse Aelianus, vti nec Eustathius, qui in proleg. ad Iliadem p. 3. *ὅτι δὲ καὶ ἕτεροι*, inquit, *πρὸ Ὁμήρου ἦσαν ποιηταὶ, ὧν καὶ Μουσαῖος αἰκέσεις νόσων συγγραψάμενος, καὶ ὅτι, ὡς καὶ Αἰλιανὸς ἱστορεῖ, μετὰ Ὀρφέα καὶ Μουσαῖον Σύαγρος γέγονε ποιητὴς, ὃς πρῶτος τὸν Τρωϊκὸν ᾖσε πόλεμον.* Verba *μετ' Ὀρφέα καὶ Μουσαῖον* Iulius Caesar Scaliger, Poetices Lib. I. c. 2. p. 11. non cum Vulteio, eumque secutis omnibus Aeliani editoribus, reddit *post*, sed *ante Orpheum et Musaeum:* quo nomine reprehenditur ab *Allatio* de patria Homeri pag. 63. et 76 seq. Sed ita quoque viri quidam docti exponendum rati sunt locum Actor. cap. V. versu 37. *μετὰ τοῦτον*, *ante hunc.* Vide *Valesium* ad Eusebium pag. 31. et *Samuelem Basnage* ad A. C. 34. n. 21. etsi locus Clementis Alexandrini, quem afferunt, aliter longe accipitur ab *Henr. Dodwello*, dissertatt. ad Irenaeum p. 36. et ab alio viro docto, cuius mentionem facit in addendis ad illum locum. Rectius, ni fallor, *μετὰ τοῦτον* vertendum *cum hoc* vel *praeter hunc.* Sic Homerus Odyss. λ. 468.

Αἴαντός θ' ὃς ἄριστος ἔην, εἶδός τε, δέμας τε,
Τῶν ἄλλων Δαναῶν, μετ' ἀμύμονα Πηλείωνα.

Locus Luciani a Lamberto Bosio in diatribis ad N. T. p. 53. adductus huc non facit, nam ibi *μετὰ τούτους* vertendum est *post hos* (a me iam commemoratos duos) *ἄκουσον ἤδη τρίτον ἄλλον*, *audi iam tertium.* At Chrysostomus ad Danielem pag. 191. in loco quem Cotelerius difficillimum esse queritur in notis p. 227. *μετὰ Αἴγυπτον* per metalepsin dixit *post populi Iudaici ex Aegypto liberationem.* Vt ad Aelianum redeam, verba *μετ' Ὀρφέα καὶ Μουσαῖον* reddenda puto *cum Orpheo et Musaeo*, siue *iisdem*, *quibus illi*, *temporibus* [f]). Vt apud Plutarchum de sera Numinis vindicta p. 563. *τοῦ γενομένου μεθ' ἡμᾶς Πρωτογένους*, vbi recte Xylander: *qui nobiscum fuit.* Sic *Suidas* ait, Atheniensem Palaephatum fuisse *μετὰ Φημονόην*, h. e. *eadem aetate*, qua Phemonoe, et Potamonem vixisse *πρὸ Αὐγούστου καὶ μετ' αὐτὸν* h. e. *ante Augustum et illius aetate* et Dictyn, quem Homero antiquiorem facit, scripsisse *τὰ μεθ' Ὅμηρον* i. e. *eadem cum Homero*, siue de eodem, quod Homerus tractauit, argumento. *Syncellus* p. 18. *Μανεθῶ ὁ Σεβεννύτης μετὰ Βηρωσσὸν γενόμενος*, i. e. *κατὰ τοὺς αὐτοὺς σχεδὸν τοὺς χρόνους*, vt idem ait pag. 16. addens tamen *ἢ μικρὸν ὕστερον.* Ioannes Malalas T. 1. p. 200.

c) Alios hoc nomine memorat Athenaeus Lib. IX. p. 401. Caeterum idem haud dubie est Syager, qui in Codicibus Laertii vocatur Σάγαρις et Homeri adhuc viui ac spirantis aemulus fuisse traditur Lib. II. in Socratis vita sect 46. In Thomae Magistri argumento Ranarum Aristophanis idem vitiose vocatur Σάτυρος. Τῷ ὑπὲρ φύσιν Ὁμήρῳ τις ἀνώνυμος ἤριζε Σάτυρος. Quo in loco ἀνώνυμος est οὐκ ὀνομαστὸς, scriptor nullius nominis siue obscurus.

d) Sed *Kühn* ad Ael. H. V. lib. XI. cap. 2. cum Königio legere malebat hoc Aeliani loco: Ὄιαγρος, cui suspicioni obstare videtur Eustathius, Aeliani testimonium adpellans. *Harl.*

e) Τρωϊκὰ scripserunt etiam Pisander et Metrodorus Chius atque Hegesianax Alexandrinus. v. Fuluium Vrsinum in Virgilio cum ceteris collato, pag 226. *Fabric.* adde *Heynii* Excursum ad Virgil. Aen. II. init. tom. II. pag. 220. sqq. et infra cap. de Homero. *Harl.*

f) Fabricii expositionem comprobat et illustrat amplius, *Iac. Hasaeus* diss de aetate Potamonis Alexandrini, in *Heumanni* Actis Philosoph. vol. III. part. XVII. pag. 719. sq. *Harl.*

Ταῦτα δὲ ἱςόρησαν οἱ σοφώτατοι Θάλης καὶ Καςὼρ καὶ Πολύβιος συγγραψάμενοι, καὶ μετ' αὐτοὺς (*cum his* fiue *praeter hos*) *Ἡρόδοτος ὁ ἱςοριογράφος.* *Photius* Cod. 262. de Lyfia, qui Demofthene fine controuerfia antiquior, *ὃ μετά γε Δημοσθένην οὗτος μόνος τῶν ἄλλων ῥητόρων φαίνεται κατορθώσας.* Hac ratione nec apud Clementem Alex. L. VII. Strom. p. 764. cum Dodwelli amico pro *μεθ' ὃν* reponendum *μεθ' οὗ*, fed etiam illud *μεθ' ὃν* [?] exponi poterit *cum quo.* Nec iam difficultatis quicquam habebit locus Hefychii Hierofolymitani in quaeftionibus a Cotelerio editis Tom. 3. monumentor. p. 7. *καὶ ἕτερος ὁ παρὰ τῷ Ματθαίῳ μετὰ τὴν αὐτοῦ ἐκ τοῦ τελωνίου κλῆσιν ἀναγραφείς. et alius* (paralyticus) *a Matthaeo IX. 2. vna cum fua e telonio vocatione IX. 9. defcriptus.*

Terpander. IV. TERPANDER ex Methymna vel ex Antiffa, Lesbius vel ex Arna, Cumaue Boeotus, non Archilocho tantum, fed et Thalete Cretenfi, de quo mox dicam, antiquior fuit, fi audimus *Plutarchum* L. de Mufica [p. 1132. aut tom. X. ed. Reiske pag. 652 fqq. 659. vbi Plutarchus de Terpandro multus eft. *Harl.*] *Ἡ μὲν οὖν πρώτη κατάστασις τῶν περὶ τὴν μουσικὴν ἐν τῇ Σπάρτῃ, Τερπάνδρου καταστήσαντος, γεγένηται, τῆς δευτέρας δὲ Θαλήτας ὁ Γορτύνιος καὶ Ξενόδαμος ὁ Κυθήριος, καὶ Ξενόκριτος ὁ Λοκρὸς καὶ Πολύμνηστος ὁ Κολοφώνιος, καὶ Σακάδας ὁ Ἀργεῖος μάλιστα αἰτίαν ἔχουσιν ἡγεμόνες γενέσθαι.* *Aelianus* quoque L. XII. Var. cap. 50 [vbi vide Perizon.] Terpandrum Thaleti praeponit: *μετεπέμψαντό γε μὲν* (*οἱ Λακεδαιμόνιοι*) *Τέρπανδρον καὶ Θάλητα καὶ Τυρταῖον καὶ τὸν Κυδωνιάτην Νυμφαῖον καὶ Ἀλκμᾶνα, αὐλῳδὸς γὰρ ἦν* g). Hieronymo Rhodio vifus eft Terpander Lycurgi atque adeo

g) In fragmento incerti fcriptoris, quod *Cenforino* adiungi ad calcem folet, locus eft in cap. 9. [pag. 140. ed. Hauercamp.] corruptiffimus, quem *Valefius* in Emendationum lib IV. cap. 14. p. 116. emendauit, et *Burmannus* in nota vberius illuftrauit. Sic vero vulgo legitur: *prior eft mufica inuentione metrica. Cum fint enim antiquiffimi poetarum Homerus, Hefiodus, Pifander, et hos fequuti Elegiarii, Callimachus, Mimnermus, Euhemerus* etc. Valefius pro voc. *Callimachus* refcribendum putat *Callinus.* Sed Burmanni nota magis pertinet ad noftrum Fabricii locum. Quae ille de Pifandro et reliquis monet, fuo ea loco adferemus. In fragmento ifto pro v. *Pifander*, reponendum *Terpander* cenfebat Cauchius, cuius emendationes in hoc fragmentum exhibentur in editione Schotti, qui addidit illud poft Procli Chreftomathiam, quae Obferuationibus eius adnectitur. „At fruftra, inquit Burmannus, Cauchium pro *Pifandro* voluiffe *Terpandrum*, euincit Tzetzes in Prolegomenis fcholiorum ad Lycophronem: *Γεγόνασι δὲ ἐπικοὶ ποιηταὶ πέντε, Ὅμηρος, Ἡσίοδος, Πανύασις, Ἀντίμαχος καὶ Πείσανδρος·* et Proclus in Chreftomathia pag. 6. ed. Schotti: *Γεγόνασι δὲ τοῦ ἔπους ποιηταὶ, κράτιστοι μὲν Ὅμηρος, Ἡσίοδος, Πείσανδρος* etc. — Terpander igitur inter epicos illos poetas referri nequit, quum ille Muficis potius adnumerandus fit, licet et carmina condiderit, quippe qui primus inuenerit muficos *νόμους*, et citharae feu lyrae modos conftituerit, ac poematibus metra adiecerit. Ita in chronico Epocharum graecarum in Marmoribus p. 165. Epoch. 35. [p. 197. fqq. ed. Prideaux, Oxon. 1676, qui multus eft de Terpandro]. *Ἀφ' οὗ Τέρπανδρος ὁ Δερδένεος ὁ Λέσβιος τοὺς νόμους τῆς λύρας καὶ αὐλῶν ἐδίδαξεν, οὓς καὶ αὐλήτας συνηύλησε*, [fic vero fuppleuerat lacunas marmoris Palmerius,] *a quo Terpander Derdenei filius Lesbius nomos lyricos et auleticos docuit, quos cum tibicinibus fimul tibiis cecinit;* vbi multa de *νόμοις*, qui muficos modos notant, habet Seldenus pag. 170. fqq. [pag. 198. ed. Prideaux, qui plura dabit pag. 174. fq.] de qua voce vide et Doctorum notas ad Sueton. Ner. 20. ad quem locum nomi fignificationem in mufica iam explicuit Dom. Calderinus in Face critica Gruteri tom. I. p. 315. Clemens Alexandrinus lib. I. Strom. pag. 133. ed. Sylb. *μέλος τε αὖ πρῶτος περιέθηκε τοῖς ποιήμασι, καὶ τοὺς Λακεδαιμονίων νόμους ἐμελοποίησε Τέρπανδρος ὁ Ἀντισσαῖος, modos autem poematibus primus adiecit, et Lacedaemoniorum leges numerofis verfibus fcripfit Terpander Antiffaeus:* ita haec vertit Gentianus Heruetus, cuius interpretationem recte qui-

adeo Thaletis fuisse aequalis, vt testatur *Athenaeus* L. XIV. dipnosophist. p. 635. Lycurgi leges numeris Musicis adstrinxisse innuit *Clemens Alex.* L. I. Strom. p. 309. vbi et primum poematis melodiam applicuisse narrat: *μέλος τε ἂν πρῶτος περιέθηκε τοῖς ποιήμασι* (etiam suis ipsius et Homeri, teste Plutarcho de Musica p. 1132.) *καὶ τοὺς Λακεδαιμονίων νόμους ἐμελοποίησε Τέρπανδρος ὁ Ἀντισσαῖος.* Hellanico, apud eundem Dipnosophistarum scriptorem, auctore, multis annis Lycurgo atque adeo Thalete fuit iunior; nam in Carneorum certamine primus omnium vicit, quod festum vicesima sexta Olympiade institutum constat ex Athenaeo, [lib. XIV. 9. p. 635. vbi quoque teste Pindaro Terpander dicitur excogitasse Barbiton, *Harl.*] vnde hoc repetiit Iosephus Scaliger, in Graeca, quam edidit, descriptione Olympiadum. Vide de illo festo, si placet, Meursium in Graecia feriata p. 178. Ed. Simson in Chronico ad a. 3329. Mirum vero, quod *Clemens* Alex. 1. Strom. p. 333. ait, ab Hellanico Terpandrum referri ad tempora Midae, qui Olympiades longe aetate anteuertit et Homeri aequalis fuit, rogantibusque affinibus suis ab eo mactatus est Epitaphio, quod refert *Plato* in Phaedro p. 209. [h]) Homero tribuit Herodotus in Poetae vita, et ex recentioribus Scaliger ad Euseb. p. 79. etsi Cleobulo ab aliis tributum narrat Laertius Lib. I. sect. 89. Verum enim vero fuit et alter Midas recentior, cuius mortem ad Olymp. XX. commemorat Eusebius in Chron. Idem Eusebius Terpandrum refert ad Olymp. XXXIII. [i]) cui consentaneum est, quod Phanias apud Clementem

quidem castigat Meibomius ad Aristoxeni Harmon. Element. inter Musicos veteres pag. 76. vertens: *Lacedaemoniorum leges cantandas exhibuit.* Sed qui tamen ipse verum non adsequutus est verborum sensum: per *νόμους* enim hic non indicari ciuiles leges; sed cantilenas sacras tunc Lacedaemone vsitatas, ac Terpandrum musicae sacrae in nomis illis adhibitae apud Lacedaemonios auctorem fuisse, intelligi in hoc Clementis loco optime ostendit Lydiatus ad Marmora Oxon. pag. 199. Quin et citharae tres chordas quatuor prioribus adiecit Terpander, vnde de eo refert Plinius lib. VII. cap. 56. *citharam Amphion, vel vt alii Orpheus, inuenit. Septem chordis tribus ad quatuor additis Terpander. Octauam Simonides addidit, nonam Timotheus.* vide etiam Plutarch. de Musica p. m. 1141. et hoc ipse iactat in versibus, qui leguntur in Euclidis Introduct. Harmon. p. 19. [quos Fabric. ipse laudauit et posuit] de quorum interpretatione vide Meibom. in notis p. 62. Plura egregia hac de re notauit nuper eruditiss. auctor [*Dorville*] criticae vanni in Pauonem p. 649 — 655. „ Hactenus *Burman.* De *νόμοις* attuli quaedam ad *Aristotelis* A. P. p. 12. *Harl.*

h) *Dodwell* de veterum Graecorum Romanorumque Cyclis, diss. III. p. 130. sqq. (vbi de Terpandri aetate copiosius est,) hanc controuersiam sic componit, vt, quia Terpandrum poetam aequalem Midae fecerit Hellanicus, qui tamen non esset Olympiadibus antiquior; eumdem Archilocho antiquiorem, Homero coaeuum, fecerit Glaucus Italus, neutrum putet, nisi *de Terpandri natali* verum esse posse, quem non satis distinguunt in hoc obscuro adhuc historiae saeculo scriptores; sic ergo intelligendos esse, natum fuisse Terpandrum ante mortem Midae, quam Olympiadi XX. exeunti adsignauerat Dodwell. sic enim necesse fuisse, vt etiam ante Archilochi exitum, qui Olympiadis XXIII. finem attigerit, natus fuerit: Si anno Olymp. XX. vel vltimo natus fuerit, tunc sane annum L. egerit oportere, vbi insignem illum Olymp. XXXIII. an. 2. censet Eusebius: conuenire chronicon marmoreum in anno 4. Olymp. XXXIII. in Carneorum vero, (de quibus in Excerptis Casauboni apud Scalig. Thesaur. p. 217.) certamine Terpandrum victorem egisse annum saltem XXI., quod satis commodum sit, concludit Dodwell. *Harl.*

i) Prideaux in marmore Oxoniensi verba in superiore nota prolata, ita continuat et emendat — *συνηύλησε καὶ τὸν ἔμπροσθε δῆμον* (sic emendarat Lydiatus et Prideaux comprobauit p. 198. alii enim aliter hariolati sunt) *δῆμον μετέπεισεν, ἔτη* ΗΗΗΙΔΙΔΔΔΙ Ἄρχοντος Ἀθήνησι Δρωπίλου, — *simul tibiis cecinit et actionem coram populo repulit, anni* 381, *Archonte Athenis Dropilo.* Dropilus vero Archon fuit Olymp. XXXIV. an. 4. Per. Iul. 4070.

Archilocho et Lesche iuniorem facit, etsi Archilocho antiquiorem scripserat Glaucus Italus apud Plutarchum de Musica initio. Iouem celebrare coepit Terpander his verbis, quae habes apud eundem Clementem Lib. VI. pag. 658. *ζεῦ πάντων ἀρχὰ, πάντων ἡγήτωρ, ζεῦ σοι πέμπω ταύταν ὕμνων ἀρχάν.* Elegorum inuentorem Terpandrum, nescio quibus auctoribus, [P.] (Plutarcho forte tradunt Gyraldus, et in institutionibus Poeticis Vossius. Equidem Plutarchus de Musica p. 1132. (vol. X. p. 653. ed. Reiske) inter *αὐλῳδικοὺς νόμους* refert elegos, sed genus carminis elegiacum a Terpandro inuentum non ait. Seditionis a Terpandro, Musices ope, sedatae meminit, praeter Diodorum Sic. et Plutarchum de Musica et Lib. de sera numinis vindicta, (pag. 55. ed Wyttenbach.) Heraclides de Politiis. *Λέσβιον ᾠδὸν* commemorans, Aristides in orat. de concordia ad Rhodios et Platonica 2. pag. 305. 311. Zenobius, Suidas, (qui etiam in *ἀμφιανακτίζειν* et *μόσχος ἄδων* de boeotico cantu per Terpandrum inuento agit, Diogenianus et Apostolius in *μετὰ Λέσβιον ᾠδὸν*, laudantes Cratinum in Chirone, Hesychius in *Λέσβιος ᾠδὸς*, Tzetzes Chil. I. hist. 16. et alii. (v. Erasmi Adagia pag. 473.) *Νόμους* tantum *κιθαρῳδικοὺς*, non etiam *αὐλητικοὺς* ei adscribi etiam in Epochis marmoreis Arundelianis obseruat *Palmerius* exercitatt. ad scriptores Graecos p. 700 [k]). Vide et *Plutarchum* Lib. de Musica p. 1132. sq. edit. Paris., ex quo inter alia disces, Terpandrum eiusque imitatores ita Musicos suos modos instituisse, vt primum hymno quodam venerarentur Deos, deinde statim ad Homeri, Orphei vel aliorum Poetarum carmina decantanda transirent.

Terpandri lyra ἑπτάφθογγος. V. Lyram septem chordis a *Terpandro* primum instructam multi memorant, Boethius Lib. I. de Musica c. 20. *Septimus neruus a Terpandro Lesbio adiunctus est, secundum septem scilicet planetarum similitudinem.* Rectius fortasse *septimum tonum* dixisset. Nam *τριχόρδῳ* etiamnum *λύρᾳ*, sed *ἑπταφθόγγῳ* vsum testatur Plutarchus. Nihilominus Suidas quoque, cum narrasset, eum, secundum quosdam, ab Hesiodo genus duxisse, secundum alios, ab Homero, vocat eum *Λυρικὸν*, *ὃς πρῶτος ἑπτάχορδον ἐποίησε τὴν λύραν, καὶ νόμους λυρικοὺς* (hymnos ad Lyram canendos) *πρῶτος ἔγραψεν, εἰ καί τινες Φιλάμμωνα* [*θέλουσι γεγραφέναι.* Terpandri ipsius testimonium exstat apud Euclidem siue Cleonidem introduct. Harmonica p. 19. et *Strabonem* Lib. XIII. p. 618. [p. 919. ed. Almelou. apud quem ex Euclide forte emendandum, prior versus legitur: *Σοὶ δ' ἡμεῖς τετραγήρυν ἀποστέρψαντες ἀοιδὴν* [l]), *Harl*).

Ἡμεῖς τοι τετράγηρυν ἀποστέρξαντες ἀοιδὴν
Ἑπτατόνῳ φόρμιγγι νέους κελαδήσομεν ὕμνους.

Sed non omittendus locus Nicomachi Geraseni, qui librum secundum Enchiridii Harmonici ita incipit: *τὴν λύραν τὴν ἐκ χελώνης* [m]) *φασὶ τὸν Ἑρμῆν εὑρηκέναι καὶ κατασκευάσαντα ἑπτάχορ-*

4070. Vrb. cond. 110. Tullo Hostilio rege Rom. III. anno 28. rationes sic subducente *Corsino* in Fastis Atticis tom. III. p. 84. 85, qui Prideausii emendationi calculum adiicit, et Oxoniensis chronici fide Terpandri aetatem illi anno adserit. *Harl.*

k) Obscure loquitur auctor. Verba Palmerii haec sunt: „De hoc Terpandro operae pretium est videre Pollucem, et eum castigare, eo quod putat, eos errare, qui *νόμους αὐλητικοὺς* illi tribuunt; at eos non errare, adserit hoc [loco marmor." *Iaeger.*

l) Illos versus et Terpandrum respicit quoque *Clemens Alexand.* Stromat. VI. pag. 685. C. *ἑπτατόνῳ φόρμιγγι νέους κελαδήσομεν ὕμνους· ποιητής τις ἐκ ὑστέρου γράφει.* *Harl.*

m) Vide Figuram eius in Nouellis Reip. literar. A. 1703. Sept. p. 258. *Caua concha* apud Virgil.

τάχορδον παραδεδωκέναι τὴν μάθησιν τῷ Ὀρφεῖ, (Ὀρφεὺς δὲ ἐδίδαξε Θάμυριν καὶ Λίνον, Λῖνος Ἡρακλέα, ὑφ᾽ οὗ καὶ ἀνηρέθη. Ἐδίδαξε δὲ καὶ Ἀμφίονα τὸν Θηβαῖον, ὃς ἐπὶ τῶν ἑπτὰ χορδῶν ἑπταπύλους τὰς Θήβας ἀκοδόμησεν), ἀναιρεθέντος δὲ τοῦ Ὀρφέως ὑπὸ τῶν Θρᾳκικῶν γυναικῶν τὴν λύραν αὐτοῦ βληθῆναι εἰς τὴν θάλασσαν. Ἐκβληθῆναι δὲ εἰς Ἄντισσαν πόλιν τῆς Λέσβου. Εὑρόντας δὲ ἁλιέας ἐνεγκεῖν τὴν λύραν πρὸς Τέρπανδρον, τὸν δὲ κομίσαι εἰς Αἴγυπτον, εὑρόντα δὲ αὐτὸν ἐκπονήσαντα ἐπιδεῖξαι τοῖς ἐν Αἰγύπτῳ ἱερεῦσιν, ὡς αὐτὸν πρωθευρετὴν γεγενημένον. Adde, si lubet, quae de Hermete atque Orpheo supra dixi XII. 11. XX. 2 [?].

CAPVT XXXV

I. *De Thaletis Cretensis aetate.* **II.** *Scriptis, et Musica peritia.* **III.** *Obiter de Thalete Milesio et inuentis ac scriptis ei tributis. Euphorbus Phryx Geometra. ibid.* **IV.** *Thamyris cum Musis contendens et ideo excoecatus.* **V.** *Scripta ad eum relata, et inuenta.* **VI.** *Alii hoc nomine.* **VII.** *Themis.* **VIII.** *Thymoetes.* **IX.** *Tiresias.*

[Cum auctario G. C. Harles.]

Thales Cretensis. I. DE THALETE CRETENSI ita Suidas: Θαλήτας Κρὴς Ἐλύριος (*ex Elyro, Cretae urbe*, pro quo male in vulgatis ἢ Ἰλλύριος, vt monuit *Meursius* [a]) in Creta Lib. I. cap. 9. et Lib. IV. cap. 12). λυρικός, γεγονὼς πρὸ Ὁμήρου. Idem Thaletam Cnossium commemorat, quem vocat Rhapsodum, et poemata quaedam mythica scripsisse affirmat; sed non diuersus forte fuit Cnossius iste ab Elyrio, vti nec a Gortynio Thaleta, cuius in libris de Musica meminere Plutarchus et Boethius, et ex Polymnasto Colophonio Pausanias (Atticis cap. 14). Nam in hoc quidem conuenisse videtur antiquis, quod Cretensis fuerit iste Thales siue Thaletas; alii vero patriam existimabant Elyron, Cnosson, alii, alii Gortynam, tres Cretae ciuitates [b]). Fallitur autem in eo Suidas, quod Thaletem istum Homero antiquiorem facit. Nam antiquus sane fuit, sed aequalis Lycurgi Spartanorum legislatoris [c]), qui Homero iunior, vtpote cuius poemata e Creophyli heredibus redemit, collegit primus, ac Graecis commendauit teste Plutarcho in eius vita; confer Aelianum Lib. XIII. Var. c. 14. Quin trecentis post Troiam captam annis, vel etiam serius, circa initium Olympiadum floruit; cum Homerus ex plurimorum testimonio vix centum et sexaginta annis a Troiano excidio abfuisse dicatur. Homeri et Hesiodi aequalem facit Laertius tertium, quem Lib. I. f. 38. commemorat Thalem siue Thaletem, qui ipsi est, ἀρχαῖος πάνυ, κατὰ Ἡσίοδον καὶ Ὅμηρον καὶ Λυκοῦρ-

a) Cuius emendationem comprobat Küster. ad Suidae locum, tom. II. pag. 163. qui praeterea nomen antiquissimi huius lyrici Θάλης ex Strabone X. p. 482. restituendum putat Suidae et citat Menagium ad Laertium lib. I. segm. 38. Suidam compilauit *Eudocia* pag. 231. *Dodwell* de Cyclis, vbi pag. 131. sq. de Thaletis aetate agit, Suidae verba, γεγονὼς πρὸ Ὁμήρου, interpretatur, quod scilicet Lycurgo prius innotuerit, quam Homerus, illeque probasse videtur, Lycurgo aequalem fuisse Thaletam, eumdemque coaeuum Archilocho et hunc Homero aequalem. *Harl.*

b) *Ed. Simson* in Chronico cathol. a. m. 3110. a. Chr. 893. claruisse Thaletam Cretensem poetam iudicat pag. 442. et pag. 543. alterum Thaletam, quem non fuisse Gnossium, sed Gortynium ex Pausania probaturus est, et distinguit igitur a superiore, collocat in a. m. 3333. ante Chr. 670. V. C. 82. Olymp. 27. *Harl.*

c) Socrates apud Platonem in Minoe ait Lycurgi leges promulgatas ἀδίκως ἴσως ἔτη τριακόσια, ἢ ὀλίγῳ τούτων πλείω.

Λυκῦργον, sed ex illis verbis apparet, eum non minus, quam Ciceronem, sub initium Libri V. [c. 3.] Tusculanarum loqui παχυλῶς, vt vnius saeculi, vel maiorem etiam temporis non attenderit differentiam. Quanquam Strabo quoque Lib. X. p. 482. scribit, Lycurgum cum Homero in Insula Chio versante esse collocutum. Verum decepit forte Strabonem, quod legerat: Lycurgum ἐντυχόντα Ὁμήρῳ, hoc est, *Homeri scriptis*, quae in Chio insula Creophyli heredes asseruabant. Strabonem alii deinde sunt insecuti.

De eius scriptis et peritia musica.

II. Ceterum isti antiquo Thaleti μέλη tribuit Suidas, et Plutarchus in Lycurgi vita, non longe post initium, eum vocat ποιητὴν [?] λυρικῶν μελῶν, sed quibus Lycurgus feliciter vti potuerit ad animos Lacedaemoniorum componendos, et ῥήτρας legesque suas illis persuadendas. Ἕνα δὲ τῶν νομιζομένων ἐν Κρήτῃ σοφῶν καὶ πολιτικῶν, χάριτι καὶ φιλίᾳ πείσας, ἀπέστειλεν εἰς τὴν Σπάρτην Θαλήταν, ποιητὴν μὲν δοκοῦντα λυρικῶν μελῶν καὶ πρόσχημα τὴν τέχνην ταύτην πεποιημένον, ἔργῳ δὲ, ἅπερ οἱ κράτιστοι τῶν νομοθετῶν, διαπραττόμενον. Λόγοι γὰρ ἦσαν αἱ ᾠδαὶ πρὸς εὐπείθειαν καὶ ὁμόνοιαν ἀνακλητικοὶ διὰ μελῶν ἅμα καὶ ῥυθμῶν, πολύ τε κόσμιον ἐχόντων καὶ καταστατικὸν, ὧν ἀκροώμενοι κατεπραΰνοντο τῷ ζήλῳ τῶν καλῶν ἐκ τῆς ἐπιχωριαζούσης τότε πρὸς ἀλλήλους κακοθυμίας· τρόπον τινὰ τῷ Λυκούργῳ προοδοποιεῖν τὴν παίδευσιν αὐτῶν ἐκεῖνον. Ephorus de Rep. Cretensium apud Strabonem Lib. X. p. 480. ὡς δ᾽ αὔτως καὶ τοῖς ῥυθμοῖς Κρητικοῖς χρῆσθαι κατὰ τὰς ᾠδὰς συντονωτάτοις οὖσιν, οὓς Θάλητα ἀνευρεῖν, ᾧ καὶ τοὺς παιᾶνας καὶ τὰς ἄλλας ἐπιχωρίους ᾠδὰς ἀνατιθέασι, καὶ πολλὰ τῶν νομίμων. Plura ibi memorat de Spartanorum institutis a Cretensibus acceptis, qua de re vide etiam Nic. Cragium Lib. III. de Rep. Lacedaemoniorum cap. I. Meursii Miscellanea Laconica Lib. II. cap. 5. et Cretae Lib. III. cap. 8. Idem Strabo p. 482. testatur, Lycurgum in Creta πλησιάσαι Θάλητι μελοποιῷ ἀνδρὶ καὶ νομοθετικῷ. Aristoteli quoque Lib. II. Politicorum c. 10. inter Nomothetas celebres post Onomacritum memoratur Thales, cuius auditor Lycurgus fuerit. Legem quandam huius Thaletis videtur memorare Sextus Empiricus Lib. contra Rhetoras pag. 68. ὁ μὲν Κρητικὸς νομοθέτης εἶρξεν ἐπιβαίνειν τῆς νήσου τοὺς ἐν λόγοις ἀλαζονευσαμένους. Ὁ δὲ Σπαρτιάτης Λυκοῦργος, ὡς ἂν ζηλωτὴς Θάλητος τοῦ Κρητὸς γενόμενος, τὸν αὐτὸν τοῖς Σπαρτιάταις νόμον εἰσηγήσατο. Sed possit et de alio legislatore locus iste accipi, cuius legum notitia per Thaletam ad Lycurgum peruenerit. Notandum etiam, νόμους Musicos forte intellexisse siue certas modulationes Musicas hymnosue, non Leges ciuiles, qui de Thalete primum quaedam prodiderunt. Etenim apud antiquissimas gentes, antequam literarum vsus obtinuisset, leges ad numeros decantari solitas, vt eo melius memoriae traderentur, constat ex Aristotelis probl. XIX. 28. d). Musica arte pueros Lacedaemone instituisse Thaletam, auctor est Boethius Lib. I. de Musica p. 1372. *Plato arbitratur Musicam optime moratam prudenterque coniunctam, ita vt sit modesta et simplex et mascula, nec effoeminata, nec fera, nec varia. Quod Lacedaemonii maxima ope seruauere, dum apud eos Thaletas Cretensis Gortynius magno pretio accitus pueros disciplina Musicae artis imbueret.* Marcianus Capella L. IX. p. 178. *Thaletem Cretensem citharae suauitate compertum morbos ac pestilentiam fugauisse.* Morbum Lacedaemone sedasse refert etiam Pausanias in Atticis p. 35. sed qua ratione id fecerit, non addit: idem tamen

d) v. Selden. et Prideaux ad marmora Oxoniensia capite praecedenti laudatos. *Harl.*

men cum Capella tradit etiam Plutarchus, non longe a fine libri de Musica [pag. 699. tom. X. ed. Reiske]: *Θαλήταν [P] δὲ τὸν Κρῆτα φασὶ κατά τι πυθόχρηστον Λακεδαιμονίοις παραγενόμενον διὰ Μουσικῆς ἰάσασθαι, ἀπαλλάξαι τε τοῦ κατασχόντος λοιμοῦ τὴν Σπάρτην, καθάπερ φησὶ Πρατίνας.* Sic Paeanem quendam ad pestilentiam sedandam decantatum memorat Homerus. Confer Eustathium ad Iliad. *α΄.* p. 104. Veteres Thaletis paeanas decantare solitum Pythagoram refert *Porphyrius*, in huius vita p. 21. Tamen dubitatum scribit *Plutarchus* in eodem de Musica libro p. 1134. [s. pag. 660. tom. X. Reiske] vtrum paeanes scripserit Thaletes. *Καὶ περὶ Θαλήτα δὲ τοῦ Κρητὸς, εἰ Παιάνων γεγένηται ποιητὴς, ἀμφισβητεῖται. Γλαῦκος γὰρ* (Glaucus Italus, libro de antiquis Musicis ac Poetis) *μετ' Ἀρχίλοχον φάσκων γεγενῆσθαι Θαλήταν, μεμιμῆσθαι μὲν αὐτόν φησι τὰ Ἀρχιλόχου μέλη, ἐπὶ δὲ τὸ μακρότερον ἐκτεῖναι, καὶ Μάρωνα καὶ Κρητικὸν ῥυθμὸν εἰς τὴν μελοποιΐαν ἐνθεῖναι, οἷς Ἀρχίλοχον μὴ κεχρῆσθαι, ἀλλ' οὐδ' Ὀρφέα, οὐδὲ Τέρπανδρον, ἐκ γὰρ τῆς Ὀλύμπου αὐλήσεως Θαλήταν φασὶν ἐξειργάσθαι ταῦτα καὶ δόξαι ποιητὴν ἀγαθὸν γεγονέναι.* *Athenaeus* XV. p. 678. memorat decantata Lacedaemone Thaletis et Alcmanis *ᾄσματα, καὶ τοὺς τοῦ Διονυσοδότου τοῦ Λάκωνος παιᾶνας.* Scholiastes Pindari ad Pythionic. Od. 2. *ἔνιοι δέ φασι πρώτους Κρῆτας τὴν ἔνοπλον ὀρχήσασθαι ὄρχησιν,* (adde Ez. Spanhem. ad Callimachum, Hymn. in Iou. v. 52 sq.) *αὖθις δὲ Πύῤῥιχον Κρῆτα, συντάξασθαι δὲ Θάλητα πρῶτον τὰ εἰς αὐτὴν ὑπορχήματα.* Plura de his Schol. Homeri Iliad. *π.* 617. Meursius in Orchestra. Eundem Thaletem innuit Plutarchus, cum in extremo libri de conuenientissima Philosophorum cum principibus familiaritate scribit, eum Lacedaemoniorum seditionem compescuisse *ἐπᾴδοντα καὶ παραμυθούμενον.*

Thales Milesius. III. Fuit et alter *Thales* Examii F. longe e), quam Cretensis iste, celebrior, sed iunior aetate, Solonis nempe aequalis, Milesius, natus Olymp. XXXVI. 1. et Olymp. LVIII. anno ante CHRISTVM 546. vel 547. defunctus f): gente, vt ex

e) Syncellus p. 213. Chron. Paschale p. 153.

f) De Thalete, auctore Ionicae sectae, plura forsan scripta sunt, quam ille ipse scripserit, si quae manu exararit. Quosdam igitur nominasse sufficiat, qui de Thalete eiusque doctrina et disciplina exposuerunt accuratius, et plura litteris mandarunt. *Simson* in Chronico cathol. duce Apollodoro apud Laert. lib. I. sect. 38. natalem Thaletis adserit pag. 557. A. M. 3365. ante Chr. 638. V. C. 114. Olymp. XXXV. Auctor, (qui vulgo Plutarchus esse perhibetur) de placitis philosophorum passim adfert Thaletis opiniones, vt lib. I. capp. 3. 7. 8. 25. libr. II. cap. 13. et pluribus aliis locis, in quorum haud pauca *Ed. Corsinus* in edit. Florentiae 1750. 4. docte commentatus est: atque idem *Corsinus* in indice philosophorum praefixo pagg. XXXIV, Thaletem, ait, a. I. Olymp. 35. natum esse, sapientis nomen obtinuisse a. 3. Olymp. 48. Archonte Athenis Damasia, (cuius imperium annusque muneris, collata Laertii narratione lib. I. segm. 22. multum vexabat Meursium, Scaligerum aliosque antiquarios, at ab eodem *Corsino* in Dissertationibus Agonisticis, diss. II. p. 33. sq. p. 44. sqq. ed. Lipsiens. 1752. 8. omnia docte sunt explicita,) obiisse autem secundum famam anno 1. Olymp. 58. adeoque non 87 aut 90, vt apud Laertium legitur, sed 92 annos vixisse. Easdem temporis et aetatis rationes subduxerat *Fenelon* in vitis et placitis veterum philosophorum, vbi a pag. 1 — 17 vitam Thaletis persequitur, ex versione *de Loen* theotisca. Idem denique *Corsinus* in Fastis Atticis tom. III. p. 56. ortum Thaletis refert ad Olymp. 35. a. $\frac{1}{2}$ per. Iul. 4074. ibique anachronismum, quem plurimi et nuper etiam Tiedemann, in narratione Diog. Laertii I. segm. 22. Thaletem cum Neleo Miletum venisse, sibi fingunt, quod Neleus Codri filius a Medonte fratre ex Atticae imperio pulsus coloniam deduxerit Miletum, is vero 400. saltem annos ante Thaletem fuerit in viuis, ita bene tollit, vt putet, Laertium ipsum neque de Neleo Medontis fratre, neque de Attica intelligendum esse, sed de Neleo quodam alio, qui circa Olymp. XLV. ex Phoenice venerit

rit Miletum, eiusque ciuitatis iure vna cum Thalete fuerit donatus. Obitum vero philosophi (ibid. p. 103). adscribit primo anno Olymp. LVI. Per. Iul. 4158. Vrb cond. 198. et notat, perperam in Hieronymo ad annum 3. Olymp. LVII. atque in Alexandrino Chronico ad Olymp. LV. reuocari; quam quidem opinionem ex altera profluxisse arbitratur, quae Thaleti 78 solum aetatis annos adscripsisset. Ab his discedit Cl. *Meiners*, cui in Historia doctrinarum etc. (Geschichte des Ursprungs, Fortgangs und Verfalls der Wissenschaften in Griechenland und Rom,) vol. I. probabile esse videtur, Thaletem vsura lucis frui coepisse Olympiade XXXVIII. idem passim pag. 44. sqq. 156. sqq. de illius philosophi placitis, inuentis scientiaque, quam exiguam fuisse putat, mathematica etc. differit. De meritis illius astronomicis moderate iudicat *Bailly* Geschichte der Sternkunde des Alterth. I. 238sqq. Et Thaletis scientiam mathematicam, praecipue astronomicam cum ea, qua homines et superioris et vero nostrae aetatis valuerunt, minime comparandam esse, nemo negabit, v. quoque *Conring.* lib. I. de medic. Herm. cap. 14. p. 166. et de philosophia cognitionis s. theoretica sectae Ionicae sterili v. part. V. Obseruatt. Halens. I. §. 7-9. Plura qui de illo et diuersa variorum iudicia atque narrationes scire cupiat, is consulat *Thom. Stanleium* in historia philosophiae ex interpret. latina, Venetiis 1731. 4. tom. I. part. I. cap. 1 — 13. *Brucker.* in Histor. critica philosophiae libr. II. cap. 1. vol. I. p. 457-478. et in Adpendice siue vol. VI. pag. 213. sqq. *Agatopist. Cromazianus* in: Della Istoria e della indole di ogni filosofia etc. vol. II. cap. 23. p. 110 — 127. ed. Venet. 1782. 8. *Bayle* in Dictionaire vol. IV. v. *Thales* pag. 340. sqq. et tom. I. in *Anaxagoras* Not. D. Abbas *Canaye* de vita et placitis Thaletis in Memoir. de Litterature — de l'Acad. des I. et B. L. tom. X. pag. 1. sqq. et germanice versa ab *Hissmanno* in Magazin für die Philosophie v. ihre Geschichte P. I. pag. 309. sqq. inprimis cl. *Tiedemann* in Griechenlands ersten Philosophen etc. (Lipsiae 1780.) p. 101-152. qui viri docti nubem aliorum, qui de illius philosophi eruditione litterisque scripserunt, iam excitarunt. At enim haud diffitendum est, ab aliis Thaletis scientiam inuentaque nimiis laudibus iusto liberalius esse ornata, multasque fabulas de eo narratas; ab aliis vero, qui quidem pauci sunt, iniuriam factam eius ingenio, meritis nominisque bonori. Fuit homo diligens prudens et perspicax, qui vltra plebem rudis suae aetatis sapere studuit et in perscrutatione atque consideratione rerum humanarum diuinarumque, quantum fieri poterat, omnes cogitationes curasque habuit defixas. Illo studio, illa contentione, continentia et cauta viuendi ratione effecit, vt et inter suos summam consequeretur dignitatem, et apud posteros magna valeret auctoritate. Hinc non solum adscribebatur septem Graeciae sapientibus: sed a Cicerone quoque dictus est septem sapientum sapientissimus, eiusque nomen prouerbii loco pro homine sapiente vsurpabatur. v. *Heumanni* Acta philosoph. II. part. VII. nr. 1. de septem Graeciae sapientibus, pag. 522. sqq. Sterilis est de nostro philosopho narratio *Leonardi Cozzandi, Brixiani*, in libello, de magisterio antiquorum philosophorum, pag. 13. sqq. ed. Geneu. 1684. 12. Multa vero hausit ex theologia et philosophia populari, quae exornauit et amplificauit: quaedam Aegyptiorum Phoenicumue disciplinae; nihil vero Hebraeorum, inprimis Moseos doctrinae, e contrario plurima, quae excogitauit et fertur docuisse, suo potius ingenio atque sagacitati debuisse videtur. Maneam tamen adhuc et valde imperfectam fuisse illius cognitionem atque doctrinam, tanta illius aeui ruditate atque rerum abstrusarum ignorantia, nemo erit, qui miretur. Eius autem doctrina de deo rerumque ortu fuit omnino inepta falsaque. Quare nimis liberaliter sentit *Dickinson* in Physica Mosaica cap. IV. §. 7. Thaletem suam sententiam ex Moseos scriptis accepisse et didicisse. Errasse quoque, equidem arbitor, *Theophilum Galeum in Philosophia generali, in duas partes disterminata; vna de ortu et progressu philosophiae, eiusque traductione e sacris fontibus.* etc. — Londini 1676. 8. (de quo libro v. *Heumanni* Acta philosophica, vol. III. pag. 793. sqq.) dum lib. II. cap. 1. Thaletem fuisse quasi Hebraeorum discipulum, et illorum principia imbibisse demonstrare conatur. Id si verum esset, equidem non perspicio, quomodo fieri potuerit, vt de deo rerumque initio eius doctrina crassa esset et ad rudes sensus excogitata; vti *Morhofius* in Polyhistor. tom. II. libr. II. c. 10. §. 2. p. m. 201. de scientia Physica Thaletis et generatim sectae ionicae iudicat. Quod vero de deo rerumque initio adeo pinguem et ineptam siue excogitauit, siue propagauit auxitque sententiam: alii eum adcusarunt impietatis; alii eum absoluerunt hoc crimine. A mitioribus partibus stat *Parker* in Cogitationibus de deo et prouidentia diuina, (Oxon. 1704. 4.) disp. I. sect. 5. p. 10 sqq. inprimis pag. 14. vbi vero vel erit logomachia, vel falsum, Thaletem non omne aliud praeter materiam sustulisse principium. Hinc eum refutat

Budae-

ex Herodoti L. I. [cap. 170. vbi v. Wesseling. pag. 80. *Harl.*]. ab Hygino [poetic. Astronom. c. 2. vbi consules Scheffer et Munker. p. 424. ed. Staueer. *Harl.*] et Suida notatum est, Phoenicius, quem et ipsum disputationes suas scripto mandasse affirmat Augustin. l. VIII. de Ciu. Dei c. 2. innuitque Vitruuius L. IX. c. 7. etsi Laertius in Thaletis vita L. I. sect. 23. [vbi v. Menagium,] testatur quosdam statuisse, quod nihil omnino scripserit [g]), vt diserte etiam tradit

Budaeus, qui iudex sedet seuerior contra Thaletem, in Analectis historiae philosophicae, Halae Saxon. 1706. 8. p. 343. sq. Enimuero vid. praeter laudatos viros doctos, *Iac. Brucker.* in Otio Vindelico, Exercit. II §. 2. pag. 129. et *Cudworth* systema intellectuale cap. III. §. 20. vbi pag. 122. not. 8. *Moshemius* permultos viros eruditos, in vtramque partem disputantes, in medium producit, argumentaque adcusatorum vocat sub examen: adde ibid. cap IV §. 20. pag. 440. Quidam insuper arbitrati sunt, Thaletem habuisse iam et tradidisse veri dei notionem: cuius tamen auctor fuit inter graecos deorum cultores Anaxagoras. Decepit enim plurimos *Cicero* de Nat. deor. I. 10. male partim intellectus, partim explicitus: is autem, *Thales*, inquis, *Milesius, qui primus de talibus rebus quaesiuit, aquam dixit esse initium rerum: deum autem*, eam mentem, *quae ex aqua cuncta fingeret.* Huius igitur loci obscuritas atque interpretatio eo magis torsit viros doctos, quod Anaxagoras apud Ciceronem capite sequente dicitur primus omnium rerum descriptionem et motum, mentis infinitae vi ac ratione designari et confici voluisse Hinc variae enatae sunt suspiciones atque, vt verum fatear, contortae expositiones: nec, qui de Thalete paullo vberius vel separatim disputarunt, illius loci mentionem aut interpretationem omiserunt. v. quoque *Douisium* ad Ciceronis loca, praecipue posteriorem de Anaxagora p. m. 30. *Batteux* in Geschichte der Meynungen der Philosophen von den ersten Grundursachen der Dinge, Lipsiae 1773. pag. 154. sqq. qui quidem nec absoluit omnem rem, nec peruidit: *Meiners* Historiam doctrinae de vero deo, Lemgou. 1780. part. II. pag. 256. Tanto igitur interpretum discidio motus curatiorem loci inquisitionem atque interpretum non magis quam Thaletis sententiae examen institui in quatuor prolusionibus academicis. Ostendi autem, neque locum Ciceronis esse corruptum, neque Thaletem mente sibi informasse deum infinitum et a materia seiunctum, mundi opificem; sed cogitasse de principio materiali, quod in sempiterno esset motu, ex cuius necessariis motibus elementa, corpora, mundusque ipse et omnes, quae in illo continentur, naturae, ipsique dii, postea rerum moderatores, sensim accepissent formam et essent enata. Vis illa, quae omnia mouet, ψυχή, *anima mundi*, more illius aeui potuit vocari *deus*. Velleius tamen apud Ciceronem illam quoque nominauit *mentem*, quae tamen est graecorum philosophorum νοῦς. Hinc omnis loci obscuritas orta est. Denique Thaletis *mens* siue potius *anima*, vis illa omnia mouens, orta credebatur ex materia prima, τῷ ὑγρῷ, *mens* autem Anaxagorae, a materia separata, fuit infinita. Qua interpretatione vberius explicita ostendisse mihi videor, Ciceronem neque secum pugnasse, neque Thaletem de vero mundi effectore recte iudicasse, et Ciceronis mentem fuisse male perspectam. [Eandem hac de re sententiam, prolusionibus illis, vt videtur non lectis aduersus Cel. *Platnerum*, contrariam sententiam fouentem (vid. eius *philosophische Aphorismen*, Vol. 1. Lips. 1784. p. 409. sqq.) asserere nuper sustinuit Cl. *Io. Frid. Flatt*, Tubingensis Professor, in Diss. de Theismo Thaleti Milesio abiudicando, Tubing. 1784. 4.] Sed satis de Thaletis opinionibus atque erroribus, non minus quam eius, quae amplissima iudicari debent, meritis. Addere tantum iuuat, quae Fabricius exempli sui orae adscripta reliquit. „Vtrumque dicitur Θάλης, ητος, et Θαλῆς, ῆ. [v. *Perizon.* ad Aeliani H. V. lib. XII. c. 50. p. 809. ed Abrah. Gronouii.] Alex. Aphrodis. pag. 22. b) in Sophist. Elench. Θάλεω apud Aristot. lib. I. cap. 11. Politic. Ἀθηναῖοι περισπῶσιν· ἡ δὲ κοινὴ (*communis* dialectus, non *plebs, der Pöbel*, vt in Actis philosoph. vol. I. part. IV. pag. 687.) βαρύνει. Numus, in quo Thaletis icon, in Heumanni Actis philosoph. vol. I. pag. 520. sqq. et 652. sq. De dogmate eius, *omnia ex aqua, Ioh. Henr. Mulleri*, diss. Altdorf. 1718. Biblioth. academica Halensis IX. 101. pag 390." *Harl.*

g Plutarchus primus est, qui operis a Thalete scripti facit mentionem; idemque, vt Fabricius ipse mox monet, dubitat, num sit genuinum. Aristoteles vero memorat Thaletis sententias atque opiniones, non litteris scriptas; sed ore et sermone aliorum traditas. Diogenes contra, Simplicius ac Stobaeus libros suppositititios tamquam monumenta Thaletis germana iactitant. Hinc cl. *Meiners* loco cit.

Themistius oratione XXVI. (aliis XV.) p. 317. edit. Harduin. addens Anaximandrum [h]) primum ausum fuisse librum edere, quod antea ignominiosum et ab vsu alienum habebatur. *Θαλῆς μὲν δὴ τοσαῦτα εἰσενεγκάμενος, οὐ κατέθετο ὅμως εἰς συγγραφὴν τὰ εὑρήματα οὔτε αὐτὸς ὁ Θαλῆς, οὔτε ἄλλος τις τῶν εἰς ἐκεῖνον χρόνων. Τούτου γενόμενος ζηλωτὴς Ἀναξίμανδρος, ὁ Πραξιάδου, οὐ πάντα ἐζήλωσεν ὅμως, ἀλλὰ τοῦτο εὐθὺς παρήλλαξέ τε καὶ ἐξετράπετο, ὅτι ἐθάῤῥησε πρῶτος, ὧν ἴσμεν, ἑλλήνων λόγον ἐξενεγκεῖν περὶ φύσεως συγγεγραμμένον. Πρὶν δὲ εἰς ὄνειδος* [?] *καθειστήκει τὸ λόγους συγγράφειν, ἀλλ᾽ οὐκ ἐνομίζετο τοῖς πρόσθεν Ἕλλησι.* Mox tamen addit Laertius, a quibusdam illi tributa duo scripta *περὶ τροπῆς*, de conuersione solis in tropicis, et *περὶ ἰσημερίας* siue de aequinoctio. Nauticam vero Astrologiam [i]), quae sub Thaletis nomine olim ferebatur, *Phocum Samium* auctorem agnoscere: tum aliquibus interiectis §. 34. ex Lobonis Argiui testimonio refert, scripta ab eo procedere ad versus ducentos, *τὰ γεγραμμένα ὑπ᾽ αὐτοῦ εἰς ἔπη τείνειν διακόσια.* Plutarchus libro: quare Pythia desierit oracula fundere carmine, p. 402. [tom. VII. p. 585. ed. Reiske.] Thaletem accenset Orpheo, Hesiodo, Parmenidi, Xenophani, et Empedocli, qui philosophiam suam carmine tradiderint: ac paulo post Eudoxo atque Hesiodo, qui de Astrologia carmine scripserint, addens tamen: *εἴ γε Θαλῆς ἐποίησεν, ὡς ἀληθῶς εἰπεῖν, τὴν αὐτῷ ἀναφερομένην ἀστρολογίαν.* Suidas quoque ait, eum scripsisse *περὶ μετεώρων ἐν ἔπεσι, περὶ ἰσημερίας καὶ ἄλλα πολλά* [k]). Galenus libro de humoribus, affert locum ex Thaletis L. II. *περὶ τῶν ἀρχῶν*, prosa conceptum, etsi idem Galenus alibi negat, Thaletis de aqua, primo principio, sententiam *ἐκ συγγράμματος αὐτοῦ* posse ostendi. Confer [locum *Procli* ex libr. 2. ad Euclidem pag. 19. infra lib. III. c. 14. §. 18. vol. II. pag. 384. a Fabricio adlatum *Harl.*] et Menagium ad Laertium p. 16. qui p. 23. nescio quo auctore scribit, Hexametri versus originem [l]) Thaleti huic a quibusdam tribui. Falso sane, cum Homero saltim et Hesiodo fuerit iunior. Thaletis Epistolam ad Pherecydem, quam Laertius produxit, *κιβδηλίας* sibi suspectam esse, testatur Huetius p. 77. Demonstrationis Euangelicae. Idem etiam de altera ad Solonem fortassis dicendum, et Iosephus Scaliger Epist. 306. ad Euerardum Vorstium omnes illas Epistolas, quae Democrito, Soloni, Thaleti et Pittaco Mitylenaeo apud Laertium attribuuntur, multis argumentis ait se probare posse confictas a Graecis, quibus nunquam, vt ait, mentiendi voluntas aut facultas defuit. Versus Callimachi de inuenta a Thalete vrsa minore et stella polari, quos idem Scaliger ad Manilium p. 40. adduxit, atque Menagius pag. 13. ad Laert. vnde petiti sint, negat se comperisse, exstant apud Achillem Tatium, in Isagoge ad Aratum pag. 132. Negat enim pag. 15. vir doctus, se meminisse quicquam alibi lectum de *Euphorbo* Phryge, quem Laertius in Thaletis vita §. 25. ex Callimacho

cit. pag. 140. sq. negat, philosophum Milesium opus quoddam manu sua exaratum reliquisse. *Harl.*

h) Inter Philosophos, puta, ac singillatim Physicos. Sed de Thalete Simplicius in 1. Phys. p. 5. ed. lat. *Fertur Thales fuisse primus, qui Graecis commentationem historiamque de Natura edidit et patefecit. Equidem cum multi et alii veteres essent, ceu Theophrasto videtur, ipse longe ab illis dissensit, tanquam latuissent ipsum cuncti, qui eum praecessere. Praeterea traditur nullum monumentum scriptum, praeter illam Astrologiam ναυτικὴν, posteris reliquisse.* Chalcid. p. 378. Lactantius l. I. Instit. c. 5. de Thalete: *Primus omnium quaesisse de caussis naturalibus traditur.* Etiam primum omnium de coelestibus disputasse scribit Minucius Felix c. 19. *Fabr.* De astronomiae inventoribus v. Eudociam pag. 40. et 429. *Harl.*

i) Simplicius loco laudato.

k) *Eudocia* p. 228. de Thalete: *ἔγραψε περὶ μετεώρων ἐπικῶς· περὶ ἰσημερίας καὶ ἐκλείψεων· καὶ ἄλλα πολλά. Harl.*

l) Confer quae supra, XXIV. 4.

macho narrat reperisse σκαληνὰ καὶ τρίγωνα καὶ ὅσα γραμμικῆς ἔχεται θεωρίας, *rationem scalenorum et trigonorum et quaecunque ad Geometricas speculationes spectantia habentur.* At legerat haud dubie de Euphorbo Troiano, cuius in se animum migrasse ferebat Pythagoras, et quem a Callimacho innui non est dubitandum. Alia Thaletis inuenta memorat Proclus ad Euclidem p. 19. 44. 67. 78. 92. et Clemens I. Strom. p. 302. ex Eudemi Historia Astrologica [m]). Denique Thaletis nomine etiam secundum [?] nonnullos venit Zamolxis, teste Porphyrio in Pythagorae vita p. 186. quo de Zamolxi, vti de Lycurgo quoque, dixi quaedam libro secundo, c. 14. §. 10. quod est de Graecorum legislatoribus. Thaletis filius (adoptiuus, neque enim vxorem duxit, vt docet Plutarchus in Solone p. 81. referens alterum eius adoptiuum e sorore natum Cybisthum) Phidiades in Aegina insula domum habuit, in qua natus fertur Plato. Laert. III. 3.

Thamyris. IV. THAMYRIN, Philammonis et Arsinoae siue Argiopae [n]) filium, Thracem memorat Homerus Iliad. β. v. 595.

— — — καὶ Δώριον, ἔνθα τε Μοῦσαι
Ἀντόμεναι Θάμυριν τὸν Θρήϊκα παῦσαν ἀοιδῆς.

Ad quem locum Eustathius [et schol. min. item Eudocia p. 226. quae male habet παῖς · Ἀργείς νύμφης, *Harl.*] hunc vatem et cantorem cum Musis contendisse ait ea lege, vt si vicisset, omnium earum potestatem haberet, si vero esset superatus, ab illis, quacunque re vellent, priuaretur: Victrices itaque Musas oculis Thamyrin spoliasse, et vocem eius laesisse et mente ipsum mouisse. Alii non cum omnibus, sed cum vna Musarum certasse affirmant, proposito, si victor abiret, praemio nuptiarum [o]). Sensum allegoricum huius fabulae quae apud [Euripid. Rhes. v. 915. sq.] Diodorum Sic. L. III. p. 201. Diogenianum Centur. IV. prou. 27. Parthenium c. 29. Hyginum L. II. c. 6. poetic. Astrolog. [vbi vide interpr. in ed. Stauer. p. 437.] Iulianum Epist. 41. Dionem Chrysost. XIII. p. 225. Plutarchum L. de Musica, tom. II. p. 1132. Oppianum L. II. Ixeuticorum (in Eutecnii paraphrasi p. 64.) Lucianum in reuiuiscentibus, T. 1. p. 593. [cap. 6. p. 576. tom. I. ed. Reitzii] Apollodorum, aliosque occurrit, ita exponit Iohannes Tzetzes Chiliad.

m) adde *Scipionem Aquilianum* de placitis physicis philosophorum, qui ante Aristotelis tempora floruerunt etc. (a Fabricio lib II. c. 33. pag. 796. laudatum) cap. 19. — Thaletem nouam lucem accendisse litteris omnibus, quarum tum temporis curam habere solebant, speciatimque astronomiae et Zodiacum eiusque obliquitatem inuenisse, (*Plutarch.* de Plac. philos. lib. II. c. 12.) quam gloriam *Heinius* in Diss. sur Oenopides de Chio, in Hist. de l'Acad. à Berlin a. 1746. p. 401. sqq. ad Oenopidem Chium conferre studuerat, contra hunc ostendit *I. M. Gesner* in disp. Historiae Zodiaci sect. 1. Gottingae 1754. p. 15-20. *Harl.*

n) Schol. Homeri Iliad. κ', 435. Eratus Musae filium vocat, sed ad Il. β. Catal. v. 595. Arsiae Nymphae. *Fabric.* sed Barnes. Ἀργιόπης ex Apollodoro [1. cap. 3. §. 3. vbi vide cl. Heyne pag. 35.] emendauit, et antea Sylburg. ad Pausaniam IV. 33. adde Heinsium ad Ouid. III. Amor. el. 7. v. 62. et Burmann. ad Ouidii Metam. XI. 317. Pater Musaei Thebani, poetae lyrici, multoque ante bellum Troianum viuentis, fuisse dicitur apud Suidam, v. Μουσαῖος. tom. II. pag. 578. Thamyris primus cecinisse fertur cithara, sine voce. Plin. H. N. VII. 36. adde *Blackwell* in Enquiries into the Life and writings of Homer, ed. II. Londin. 1736. ex interpret. theotisca Vossii, pag. 115. *Harl.*

o) Plura vide de illo apud *Simson.* Chron. ad a. m. 2742. ante Christum nat. 1261. col. 245. cum nota Wesselingii, *Barth.* ad Statii Theb. lib. 4. v. 181. sqq. *Brouckhus.* et *Burmann* II. ad Propert. II. eleg. 18. vers. 19. Thessalum eum fuisse ex vrbe Oechalia, non Thracem, recte tamen Thracem quoque dictum esse, quum Thessalia olim Thracia nominata fuerit, ostendit *Is. Vossius* ad Pompon. Melam. II. cap. I. pag. 706. sq. ed. II. Abr. Gronou. Lugd. B. 1748. conf. *Bayle* in v. *Thamyris.* *Harl.*

liad. VII. hist. 108. vt notet, arrogantem fuisse Poetam, quod vero poemata eius perierint, hinc a Musis excoecatum tradi. Pausanias in Messenicis pag. 363. ex morbo luminibus captum Thamyrin arbitratur.

Eius scripta et inuenta. V. *Tzetzae* verba, quibus Cosmogeniae etiam a *Thamyri* scriptae meminit, haec sunt:

— — — ἣν ποιητὴς γεννήσας,
Συγγράψας κοσμογένειαν πεντακισχιλίοις στίχοις,
Ὃν κομματικὸς δ' ἐνόμιζεν ἴσον ὡς τὸν ἄλλον.
Ἐπεὶ δ' ἐξηφανίσθησαν τὰ τούτῳ γεγραμμένα,
Ἔφασαν, ὡς ἀντήριζεν, ὡς πρὸς ᾠδὴν, ταῖς Μούσαις.

Suidas ait, Thamyris Theologiam ferri versibus termille, quae Theologia siue Theogonia, haud diuersa fuit (vt recte etiam Baelio animaduersum) a *κοσμογενείᾳ* illa Tzetzae memorata sed versuum numerus apud alterutrum vel vtrumque falsus; neuter enim opus ipsum Thamyrae inspexit. [*Eudocia* l. m. nullum a Thamyri scriptum librum memorat.] Eius hymnos laudat, cumque Orphicis iungit, *Plato* lib. octauo de legibus et *Pausanias* in Phocicis p. 812. testatur, eum hymno in Apollinem decantato in certamine Pythio vicisse. Meminit et *Plato* in Ione, non longe a [?] principio, [pag. 36. ed. Mülleri, cuius notam videbis. *Harl.*] οὐδεπώποτ' εἶδες ἄνδρα, ὅστις περὶ μὲν Ὀλύμπου δεινός ἐστιν ἐξηγεῖσθαι· ἢ περὶ Ὀρφέως ἢ περὶ Θαμύρου τοῦ Ἰθακησίου ῥαψῳδοῦ. Et in extremo libri vltimi de Rep. [libr. X. p. 765. B.] ait, animam Orphei in Cygnum, *Thamyrae* in Philomelam post mortem transmigrasse, alienus vtique a sententia Prodici Phocaeensis, qui Thamyrin apud inferos poenas suae in Musas iactantiae et insolentiae luere scripsit, narrante *Pausania* in Messenicis p. 363. Plutarchus L. de Musica p. 1132. poema Thamyrae de Titanum bello aduersus Deos commemorat, sed quod nec ipse vidit, πεποιηκέναι δὲ τοῦτον, inquit, ἱστορεῖται Τιτάνων πρὸς τοὺς Θεοὺς πόλεμον. Praetereo, quod de Thamyrae Musica meminere Strabo L. X. p. 471. Plutarchus p. 1093. quod non suauiter viuere liceat secundum Epicurum, Philostratus L. I. Sophist. p. 488. et 521. et in Epistolis p. 887. Dio Chrysostomus diss. 69. p. 622. et Clemens Alex. 1. Strom. p. 307. qui auctor est, Doricam harmoniam a Thamyri inuentam fuisse. Ad caecitatem eius alludit praeter Propertium L. II. Eleg. 18. v. 19. Ouidius Lib. III. Amor. Eleg. 7. v. 62. ita canens:

Quid miserum Thamyrin picta tabella iuuat?

Apollodorus Lib. I. p. 8. itemque alii Hyacinthum deperisse scribunt, atque adeo πρῶτον ἄρξασθαι ἐρᾷν ἀῤῥένων, qua de re Suidas [Apoll. I. 3. 3.] et ex recentioribus Gyraldus [et Stauer. ad Hygini Poet. Astron. II. 7. p. 440. *Harl.*] multa afferunt, quae ἄῤῥητα ἀμείνω.

Alii hoc nomine. VI. Cum hoc Thamyri a nonnullis confunditur *Amyris* quidam siue is idem fuit, qui famulum in templo Sybaritico verberibus fatalibus excipiens ansam dedit prouerbio Ἄμυρις μαίνεται, de quo vide Andream Schottum ad Adagia Graecorum p. 87. et 200. Fuit et *Thamyris* Theclae Sanctae sponsus, de quo in actis eius mentio occurrit. Etiam celebris Scytharum regina, Cyri debellatrix, Thamyris a quibusdam appellatur, a Lindenbrogio Tamyris; sed huius nomen rectius effertur *Tomyris*, vt ostendit Valesius ad Ammia-

Ammianum Marcellinum Lib. XXIII. c. 6. [p]) Sed et Cilix *Tamiras*, qui aruspicinam Cyprios docuit, apud Tacitum Lib. II. c. 3. Hist. vocatur *Thamyras*, etsi apud Hesychium ab illo sacerdotes Cyprii vocantur Ταμιράδαι, non Θαμυράδαι. (v. Meurs. Cypr. p. 50.) [q])

Themis. VII. THEMIS, vna ex Titanidibus, carmen Heroicum prima reperisse quibusdam visa fuit, vt auctor est Clemens Alex. Lib. I. Strom. p. 309. Antiquissimum etiam ferunt fuisse Themidis fatiloquae oraculum, Deucalioni et Pyrrhae praecipientis, vt lapidibus iactis in orbem mortalibus vacuum, genus humanum restaurarent, vt praeter alios refert Arnobius L. V. et Lutatius ad Statii 3. Thebaidos, v. 560. Sed de Themide, eiusque oraculo, cuius crebra apud veteres mentio, agunt Boissardus de diuinationibus p. 97. et Bulengerus Lib. I. de oraculis ac vatibus c. 2. Vide praeterea Casaubonum ad Strabonis lib. IX. p. 429. edit. Paris. Sirmondum ad Sidonium p. 233. Stephanum Pighium in libro *Themis Dea*, T. IX. Antiqu. Graecar. Iacobum Perizonium [P] dissertatione tertia Triadis p. 249. seq. et Franciscum Bianchinum, in Historia vniuersali ex monumentis antiquis illustrata c. 4. vbi ius naturale sub Themidis nomine a veteribus commendatum ex Festo et aliis docet [r]). Confer Diodorum Siculum L. V. p. 335. Theages apud Stobaeum: *Θέμισγε ὤν φημίζεται παρὰ τοῖς οὐρανίοις Θεοῖς, δίκα δὲ παρὰ τοῖς χθονίοις, νόμος δὲ παρὰ τοῖς ἀνθρώποις.* Idem tradit Iamblichus in vita Pythagorae p. 55. et apud Clementem 6. Stromatum p. 613. *δίκα ὁσία ἁγνὰ, εὐνομίας ἀκόλουθος καὶ πάντας Θέμιδος.* Sacra etiam Themidis olim celebrata fuere, quorum caerimonias quasdam symbolaque prodit idem Clemens in protreptico p. 14. Ceterum apud Iohannem Malalam 1. Chron. pag. 181. et priscum Scholiastem laudatum Bulengero Lib. I. de Theatro c. 2. a quo Themis prima Τραγικὰς μελῳδίας inuenisse et dramata edidisse traditur, pro Θέμις siue Θεέμις legendus Θέσπις, ex certissima coniectura Clarissimi Bentleii Epist. ad Millium pag. 46.

Thymoetes. VIII. De THYMOETE, Laomedontis nepote, non praetereundum Diodori Siculi testimonium, quod exstat libro III. p. 201. *Πρὸς δὲ τούτοις Θυμοίτην, τὸν Θυμοίτου τοῦ Λαομέδοντος, κατὰ τὴν ἡλικίαν γεγονότα τοῦ Ὀρφέως, πλανηθῆναι κατὰ πολλοὺς τόπους τῆς οἰκουμένης καὶ παραβαλεῖν τῆς Λιβύης εἰς τὴν πρὸς ἑσπέραν χώραν τῆς οἰκουμένης ἕως ὠκεανοῦ. Θεάσασθαι δὲ καὶ τὴν νῆσον, ἐν ᾗ μυθολογοῦσιν ἐγχώριοι ἀρχαῖοι τραφῆναι τὸν Διόνυσον, καὶ τὰς κατὰ μέρος τοῦ Θεοῦ τούτου πράξεις μαθόντα παρὰ τῶν Νυσαίων, συντάξασθαι τὴν Φρυγίαν ὀνομαζομένην ποίησιν, ἀρχαϊκῶς τῇ τε διαλέκτῳ καὶ τοῖς γράμμασι*

p) v. longam doctamque notam *Hemsterhusii* ad Luciani Contempl. tom. 1. pag. 508. sq. *Harl.*

q) *Thamyras* medicus apud Galenum, et Fabricium nostrum in Elencho medicorum veter. vol. XIII. pag. 431. *Harl.*

r) Illam sententiam vberius ornat, omnem fabulam historiamque explicat, et aliorum enarrat opiniones, ingenio suo interdum indulgens *Io. Frideric. Hombergk zu Vach*, Iuris in Vniuersitate Marburgensi P. P. in libro: *Themis seu de ortu legis aeternae secundum sententiam Graecorum. Marburgi Cattor.* 1725. 4. Breuius exponit historiam Themidos explanatque commenta, quae de illa allegorice dicta putas, *Christophor. Wolle* in Diss. *de Themide, diua iustitiae praeside, e sacra Christi ciuitate proscribenda.* Lipsiae 1737. 4. Illam, censet Wolle, fuisse principem quamdam virginem, ex Cyclopum gente, in Thessalia, quae sibi eximiam iustitiae et aequitatis laudem inter ciues suos acquisiuisset, dein regina, coniux Ionis, Thessaliae regis, sapiens et longe futuros casus prospiciens; ideoque fatidica, post mortem dea et praeses iustitiae habita dictaque, etc. Enimuero haec et alia in coniecturis haud adeo firmis posita sunt. *Harl.*

μασι χρησάμενον. Eadem de Thymoete ſcribit, ſed praeterito Diodori nomine, Gyraldus, dialogo de Poetis ſecundo, neque alium, quam Gyraldum, auctorem laudat Laurentius Craſſus, Baro de Pianura, in opere de Poetis Graecis pag. 515.

Tireſias. IX. De TIRESIA vate, eiuſque oraculis, coecitate etc. adeundus idem Diodorus Lib. IV. p. 269. Philoſtratus L. I. imag. Iuſtinus quaeſt. 146. ad Orthodox. Suidas in νωμῶν, Boethius lib. V. Conſolat. proſa 3. Politianus c. 80. Miſc. Bonifacius Hiſt. ludicrae lib. I. c. 6. et illuſtres aetatis noſtrae viri Huetius in Demonſtratione Euang. et Ez. Spanhemius ad Callimachum [Hymn. in Pall. v. 82. ſqq. add. *Bayle*, Art. *Tireſias.* *Iaeger.*]

CAPVT XXXVI.

I. *Zoroaſter vnus an plures.* II. *Cum Adamo, Noacho aliiſque temere confunditur.* III. *Eius nominis notatio.* IV. *Aetas.* V. *Scripta eius Aſtrologica.* VI. *Phyſica, vbi etiam de Oraculis, quae diuerſa fuerunt ab Apocalypſi.* VII. *Platonicorum iuniorum in Oracula commentarii deperditi. Gemiſti Plethonis συγκεφαλαίωσις dogmatum Zoroaſtris et Platonis. ibid.* VIII. *Editiones et verſiones Oraculorum Zoroaſtreorum quae* [?] *exſtant, cum Scholiis Plethonis et Pſelli.* IX. *De Patricii collectione obſeruationes quaedam.* X. *Vtrum e Chaldaico vel Perſico translata fuerint, et de oraculis Zoroaſtris quae Chaldaice ſcripta habere ſe olim teſtatus eſt Iohannes Picus.* XI. *Oraculorum vt videtur Metaphraſtes, Iulianus Theurgus, de quo pluſcula, et num artibus ipſius Magicis potius, quam precibus legionis fulminatricis exoptatum imbrem debuerit exercitus M. Antonini.* XII. *Libri Zoroaſtris de arte Magica.* XIII. *Chemica ſcripta Zoroaſtri tributa.* XIV. *Opus Theologicum de ſacris dogmatis et religione Perſarum. Liber ZENDAVESTA eiuſque compendium ab Hydeo Latine vulgatum, quod inſcribitur SADDER.*

[Cum ſupplementis W. Iaegeri.]

Zoroaſter vnus, an plures. I. Supereſt poſtremus ante Homerum dicendus ZOROASTER, de quo tam multa et pugnantia inter ſe traduntur, vt illa diiudicare atque reuocare ad examen, res maioris ſit operae, quam pretii. Neque enim in illis tenebris antiquitatis plane certi quicquam ex tam diuerſis, interque ſe confuſis exſculpere fas eſt. Vnus *Zoroaſter fuerit*, an poſtea et alius, non ſatis conſtare ſcripſit Plinius Lib. XXX. c. 1. Vnum fuiſſe ſenſit Goropius Becanus et nuper Thomas Hyde, ſed Scaliger et Bochartus duos, [itemque Abb. *Foucher*, qui alterum Cyaxaris I. forte aequalem, alterum Dario, Hyſtaſpis f. σύγχρονον facit, v. Commentar. Acad. Reg. Litt. Pariſ. T. 25. 27. 29. 31. 38. *Iaeger*]. Claudius Salmaſius et P. Lambecius Arnobium ſecuti tres, Franciſcus Patricius, Athanaſius Kircherus, Valeſius ad Ammian. Lib. XXIII. p. 374. multique alii quatuor, Thomas denique Stanleius quinque: 1. Aſſyrium, 2. Bactrianum, Nini aequalem et ab eo vel a Semiramide victum: 3. Perſam ſiue Perſomedum, 4. Pamphylium, et 5. Proconneſium, Arnobio L. I. et Plinio memoratum, quibus ait, ſextum addi poſſe, Babylonium, omnis diuini arcanum Antiſtitem, quo magiſtro vſum Pythagoram narrat Apuleius in floridis. Sex quoque Zoroaſtres numerat Delrio in diſquiſitt. Mag. exploſus a Ioh. Henrico Vrſino in Exercitationibus de Zoroaſtre, Hermete et Sanchoniatone, editis Norimbergae 1661. 8.

II.

Cum aliis temere confunditur.

II. Philippo Cluuero Zoroaster est *Adamus*, Pseudo-Beroso et Ioh. Cassiano, Petro Comestori, Athanasio Kirchero et pluribus recentioribus, *Chamus*, Noae filius, Gregorio Turonensi *Chus*, scriptori Clementinorum a Cotelerio editorum [a]) *Nimrod*, auctori Chronici Alex. pag. 28. et Pseudo-Clementi *Misraimus* Aegyptius: Procopio Gazaeo et Epiphanio Nimrodi filius *Assur*, *Abrahamus* [b]) aliis, Georg. Hornio *Bileamus*, Huetio *Moyses*, Clementi Alexandrino *Er* Pamphylus, Platoni [c]) memoratus, Bundaro Mahumedano famulus alicuius discipulorum *Ieremiae*, Abulpharaio [d]) p. 45. e discipulis *Elias* vnus; Abunephio, scriptori [?] Arabi apud Kircherum 1. Oedipi Aegypt. p. 85. 176. *Osiris*, et ipsi Kirchero p. 261. etiam *Mithras:* Eduardo Pocockio ad Abulpharaium p. 147. *Hystaspes*, Thomae Hydeo, in historia religionis veterum Persarum c. 24. p. 314. fuisse videtur famulus *Esdrae* Prophetae, et p. 310. ac 340. idem cum *Zoromasdre* Chaldaeo, Suidae memorato; quibus adde, quod multi putant, Zoroastrem latere sub *Oxyarte* Ctesiae et Diodori Siculi, item sub *Zara* vel *Nazarato* Alexandri Polyhistoris, *Zabrato* Porphyrii, *Zarata* Plutarchi, et *Zare*, *Zarade*, *Zoroado*, vel denique *Zasrade* et *Zarua* aliorum. Vide Cotelerium ad Pseudo-Clementis recognitiones L. IV. c. 27. Tho. Stanleium Histor. Philosophiae Orientalis Lib. I. cap. 2. Marsham. Canon. Chronic. pag. 144. Huetii demonstrat. Euangel. p. 150. seq. et p. 458. sq. quo posteriore loco Zoroastrem confert cum Ezechiele. Petrum Baylium in Lexico Historico Critico [e]), Bartholomaeum Herbelotum denique in Bibliotheca Orientali, qui inter alia refert, cum a quibusdam Eliae et Elisaei, Rechabitarumque discipulum habitum fuisse, ab aliis haud diuersum putatum a Smerdi, qui post Cambysen regno Persarum praefuit.

Eius nominis notatio.

III. Nomen ipsum Zoroastris Pseudo-Clementi, Gregorio Turonensi et Abunephio apud Kircherum *viuum sidus* sonat; Dioni et Hermodoro apud Laertium ἀστροθύτην, Bocharto Lib. IV. Phaleg. c. 1. ἀστροθεάτην שירואסתר, Annio

a) Homil. IX. c. 4. sq. Vide et recognitiones Clem. Lib. 1. c. 29.

b) Confer Herbeloti Bibl. Or. in vocibus *Abraham*, *Abesta*, *Zoroaster*.

c) De Republ. L. X. p. 761. ed. Francof. 1602. cf. quos laudat *Spencer.* in Adnotatt. in L. II. Orig. c. Celsum, p. 36. eumque secutus *Potter.* ad Clement. Alex. Stromat. L. V. p. 710. sq. *Iaeg.*

d) Hoc non pro certo tradit, sed, famam tantummodo Zoroastrem discipulis Eliae inseruisse, narrat Abulphar. p. 77. vers. germ. (Lips. 1783.) cf. doctam adnotationem Interpretis, p. 265. *Iaeg.*

e) Adde Remarques Critiques sur le Dictionnaire de Bayle, (à Paris et à Dijon, 1752.) p. 801. sqq. *Brisson.* de Regno Pers. L. II. § 57. *Lambec.* Prodr. Hist. Lit. L. I. c. 5. et 7. *Schneideri* Diss. III. de nomine et vita Zoroastris. Wittemberg. 1707. 1708. 4. *Buddei* Hist. Eccles. V. T. T. I. p. 349. sqq. *Prideaux*, Hist. des Juifs et des peuples voisins, T. II. p. 35. sqq. et Lettres de Mr. *Moyle* à Mr. Prideaux, avec les Reponses de Mr. Prid. T. VI. p. CXLI. sqq Journ. des Scav. 1713. pag. 4. sqq. *Cudworth.* Syst. Intellect. T. I. p. 417. sqq. *Brucker.* Hist. Philos. T. I. p. 116-127. et p. 144-158. et in Append. p. 47-51. et 59-70. *Fourmont* Reflexions sur l' origine, l'histoire et la succession des anciens peuples, — à Paris, 1747. 4. 2. Voll. *Allg. Welthist.* T. IV. p. 131. sqq. *Meiners* de Zoroastr. vita, institutis etc. Commentatt. III. in Commentar. Soc. Scient. Gotting. T. VIII. 1778-1780. Nolo nimius esse in commemorandis scriptis, quibus vita et res Zoroastris exponuntur. Qui plura nosse cupit, inspiciat cl. *Menselii* Biblioth. Histor. Vol. I. P. II. p. 37-40. Ea est rerum huius philosophi obscuritas, vt, diligenter perlectis disputationibus virorum doctissimorum, non possis non vsurpare illud Comici: *fecistis probe; incertior sum multo, quam dudum.* Nec desunt, qui Zoroastrem vnquam fuisse negent. v. Journal Heluetique, 1744. Nou. p. 480. sqq. *Iaeger.* Add. b. Hismann. ad librum, qui inscribitur: Neue Welt und Menschengesch. T. III. p. 177. ff. et p. 236-276. S. V. Less uber die Religion, ihre Geschichte etc. T. I. p. 399. ff. *Beck.*

nio Viterbiensi *magum et veneficum;* Iohanni Croio ad quaedam loca Origenis p. 31. *principem secreti*, siue *arcani* שר הסתר, Salmasio de Hellenistica p. 368. Henrico Lord in descriptione Religionis veterum Persarum in India c. 3. p. 154. Hottingero Histor. Oriental. p. 364. Texeirae et aliis *Zaradust* vel *Zertutscht*, *Zerdascht*, Theodorito ζαραάδην, *amicum ignis:* Kirchero in Obelisco Pamphilio Lib. I. c. 2. §. 1. *Tsairaster*, *fictorem imaginum occulti ignis*, vel *Tsuraster*, *occultarum rerum imaginem.* Thomae Hydeo pag. 310. *aurum prauum*, vel contra *obryzum*, etsi fatetur iste, neutram harum expositionum sibi satisfacere. Confer eruditissimi Viri Hadr. Relandi partem 2 diss. Misc. pag. 265. [Gesneri Isagog. §. 667. Büschings Gesch. der Iüd. Relig. Einleit. §. 10. *Iaeger*].

Aetas. IV. Similiter de aetate necesse est plurimum abire in diuersa, quibus tam varia de Zoroastre vel pluribus hoc nomine, in mentem venerunt. Lubet hoc loco illud tantum commemorare, quod Zoroastrem Magiae inuentorem quinque millibus annorum ante bellum Troianum fuisse falso scripsit Hermippus et Aristoteles apud Plinium, et Hermodorus Platonicus apud Laertium in prooemio. Meminit eiusdem sententiae quoque Plutarchus de Iside et Osiride p. 369. neque valde ab ea abhorret, quod apud eundem Plinium Eudoxus Zoroastrem sex millibus annorum ante Platonis mortem floruisse prodidit [f]. Sed iuniorem facit Suidas, qui ait fuisse ante [?] bellum Troianum annis quingentis: quin longe citerior est Xantho Lydio apud Laertium prooem. sect. 2. qui a Zoroastre ad Xerxis transitum non plures annos quam sexcentos numerauit. Ceterum mihi quidem probabile est, licet plures forte fuerint Zoroastres, tamen scripta et Magiae in Perside inuentionem tribui posse, cum aliqua verisimilitudine, non nisi vni, Persomedo nempe, qui Darii Hystaspis temporibus claruit, adeoque Homero longe iunior fuit. Quis enim non malit credere, scriptores nominum similitudine deceptos ad Chaldaeum vel Bactrianum [g]) res Persici Zoroastris retulisse, quam

f) De aetate Zoroastris et diuersis, quas subduxerunt viri eruditi, temporis rationibus copiose disputat *Bailly* in Geschichte der alten Sternkunde vol. II. p. 135-139. Is vero et l. cit. et vol. I. p. 156. sq. duos numerat Zoroastros, quorum priorem astronomiae apud Chaldaeos et Babylonas inuentorem, [quem etiam celebrat. *Eudocia* p. 40. et 429.,] vixisse statuit a. 2459. ante Christum nat. a. 520. ante Mosen; posteriorem vero, Persam natione et restauratorem religionis magicae, in viuis fuisse a. 589. ante Christ. nat. cum Anquetil du Perron, in Zend-Auesta, tom. I. part. II. pag. 60. censet. A Bailly rationibus parum discedit in aetate Zoroastris vetustissimi definienda *Hancarville* de illius aeuo et religione differens in: Recherches sur les Antiquités de Persepolis, in tomo II. libri: Recherches sur l'Origine — des Arts des la Grece. Londini 1785. v. Götting. ephem. litter. a. 1786. plag. 28. p. 279. *Harl.*

g) Quod *Zoroaster* ait, (v. Zendauestae versionem gallicam, tom. II. pag. 400.) se *Zendauestam* eo loco scripsisse, vbi dies longissimus duplo maior esset breuissimo, h. e. horarum sedecim, cl. *Abr. Iac. Penzel* in libello de Arte historica, ad Stanislaum Comitem de Soltyk, Lipsiae 1784. 8. §. 9. pag. 89. sq. ex his, quod is locus debeat latitudinem, eamque septentrionalem, habere 49. graduum; in Sibiria autem inde ab 80. gradu longitudinis ad 130. rudera magnarum vrbium, atque in iis simulacra idolorum fuissent reperta; inde autem hodierni adeant religionis caussa, vrbem *Selenginskoy* Sibiriae, prorsus vt pontificis romani adseclae Lauretum, vel Muhammedani Meccam, ex his igitur coniicit, Zoroastrem scripsisse Zendauestam aut in ipsa vrbe Selenginskoy, (quod quidem illi verisimillimum videtur, propter vrbis celebritatem, quae caput fuit incluti olim Serici populi, quem annales Sinenses *Hoei-hé* nuncupant,) aut certe in vna illarum vrbium, quae inter 80. et 130. longitudinis gradum interiacent. Tum concludit, eos non multum a veritatis tramite aberrauisse, qui Zoroastrem natione *Bactrianum* perhiberent: vtpote quum *Sogdiana* esset aliquando prouincia Bactriae inter Oxum et Iaxar-

quam plures eodem nomine diuersis temporibus homines tam similia studia coluisse, tam multa eadem et patrasse et passos esse?

Scripta eius astrologica. V. Iam quae scripta ad Zoroastrem veluti auctorem et olim relata sint et hodie referantur, videamus. Equidem hic optem, exstare libros *περὶ μάγων Hermippi Smyrnaei*, qui sub Ptolemaeis claruit, et *de tota arte Magica*, vt ait Plinius, *diligentissime scripsit, et vicies centum millia versuum a Zoroastre condita* [h]), *indicibus quoque voluminum eius positis, explanauit.* Sed videtur illud Hermippi opus iam Chrysostomi aetate intercidisse, vt ex huius sermone in S. Babylam non absurde colligas. Zoroastrem primus Graecis notum fecit Pythagoras [i]) teste Clemente, 1. Strom. pag. 304. hinc plures eius meminere, Plato in Alcibiade, Antisthenes apud Suidam in Ἀντισθένης, Aristoteles, Hermippus, Hermodorus et Eudoxus apud Plinium ac Laertium, vt eos, qui post fuere, omittam. Ex recentioribus scripta Zoroastri tributa prae ceteris diligentius retulit *Lambecius* in prodromo Histor. literar. p. 79. seq. cuius obseruationibus nonnulla praesenti loco adiungam. Videntur autem vniuersa commode distribui posse in *Astrologica*, *Physica*, *Magicaque et Chemica*, ac denique *Politica* et sacra siue *Theologica*. Astronomiae inuentorem Zoroastrem Babylon. celebrat Nonnus hist. 67. ad Nazianz. Astronomum et σοφὸν παρὰ τοῖς ἐν τῇ ἀστρονομίᾳ Zoroastrem vocat Suidas, Auctor recognitionum Lib. IV. c. 27. *astris multum ac frequenter intentum* [k]). Auctor Chronici Paschalis p. 37. Ἀστρονόμον Περσῶν περιβόητον. Idem Suidas [nec non Eudocia pag. 205.] illi tribuit *ἀστεροσκοπικὰ ἀποτελεσματικὰ libros quinque*, ex quibus depromta esse videntur, quae ex Zoroastre petiit collector Geoponicon non tantum Lib. I. cap. 10. et 12. sed et Lib. II. c. 13. et Lib. V. c. 44. Lib. VII. c. 5. 6. 11. Lib. X. c. 83. Lib. XI. c. 19. Lib. XIII. c. 9. et 16. et Lib. XV. c. 1. et Plinius Lib. XVIII. c. 24. Neque enim necesse est, vt cum Lambecio p. 85. singulare fingamus Zoroastris *opus de re rustica*, cuius nemo veterum meminit, neque Plinius vsquam Zoroastrem de agricultura scripsisse dicit, [?] quanquam id affirmat Thomas Hyde pag. 340. Et tametsi libros illos Apotelesmaticos genuinum Zoroastris opus nolim praestare, nihil tamen euincit argumentum Lambecii, quo pag. 83. et 88. [l]) contendit, opus illud Zoroastri suppositum fuisse, quod in

illis

Iaxartem fluuios sita, cuius limites vtique putat vsque ad 49. gradum pertinuisse. Acute quidem: at auctorem Zendauestae fuisse Zoroastem Bactrianum, res est valde incerta, et vero fabulosa. De antiquissimo Zoroastre quaedam tradit: *Abrah. Grauius* in Historia philosophica. Franecker 1674 8. pag. 24. sq. *Harl.*

h) Non de solis Oraculis et versibus futurorum praenunciis hoc accipiendum, vt facit Heurnius p. 123. Histor. Philos. Barbar. sed de omnibus scriptis, quae Zoroastris nomine ferebantur.

i) In loco Clementis, Stromat. L. I. quo Fabricius vtitur, (p. 357. Potter.) pro ἰδήλωσεν rectius legas ἐζήλωσεν, adeoque Pythagoras non notum fecit, sed aemulatus est Magum Persam. *Iaeg.*

k) Eudocia p. 205. Ζωροάστρης, ait, Περσομήδης, σοφὸς ἐν τῇ ἀστρονομίᾳ. *Harl.*

l) Cl. *Niclas* in nota P. Needhami Prolegomenis edit. Geoponicorum subiecta, pag. LXXV. tom. I. (Lipsiae 1781. 8.) transscripsit verba Fabricii nostri, *Suidas illi tribuit* etc. sed ea addit, quae hic repetere, neque ab instituto alienum videbitur, nec molestum lectoribus. „Persam certe vbique argumentum indicat magicum et astrologicum, quibus artibus Persiae antiquae progeniem in India hodienum esse deditissimam, peregrinatores, et in his Cel. *Niebuhr* Itinerar. part. II. obseruant. Quaedam harum nugarum forte satis antiquae sint: sed de principe illo *Zoroastro*, de quo cum alias multi; tum vero nuper triumuiri clarissimi *d' Anquetil*, pluribus libris; Abbas *Foucher* in vol. XXXIV. des Memoires de litterature — de l' Acad. roiale des J. et B. L., et Göttingae cel. *Meiners* comment. soc. reg. per an. 1778. recitatarum

illis capitibus Geoponicon, quae e Zoroastre petita esse dicuntur, allegatur Democritus [m]) et Aristoteles: nam alibi [n]) ostendi, titulos capitum in Geoponicis saepe esse parum accuratos, neque ita intelligendos, ac si toto illo capite deinde scriptoris, cuius nomen praefixum est, ipsa verba afferrentur, sed potius sententia illius a collectore vtcunque expressa et aliorum opinionibus interpolata. In Collectaneis quibusdam Graecis Astrologicis ineditis, quae in variis Bibliothecis manu exarata occurrunt, inter diuersos scriptores, ex quibus illa congesta fuere, comparet etiam nomen Zoroastris. Vide *Labbei* Bibl. nou. MSS. pag. 122. 168. 278. *Olug Beigh* in Astrologia Persica inedita apud Thomam Hyde pag. 312. agens de indicatoribus Horoscopi siue signi ascendentis in natiuitatibus, Ptolemaeo praefert Hermetem, Hermeti Zoroastrem. *Opinione autem Iudiciariorum vero propior est indicator Zerdusti Philosophi.* Vnde apud Persas opus Astrologicum sub *Zoroastris* nomine ferri, quo se aliis in hoc doctrinae genere peritiorem ostenderit, recte ibi vir doctus concludit. Sane Arabicum scriptum huius argumenti sub Zoroastris nomine memorat Labbeus p. 259. Bibl. nou. MSS. Et libri Zoroastrei celeberrimi, *Zend* Persis dicti, pars vndeuigesima apud Hydeum p. 340. agit *de Astrologia iudiciaria*, vti vicesima *de officio Medici et viribus herbarum*. Confer Henricum Lord de religione veterum Persarum p. 176. Quod si Zomorasdres Suidae memoratus non diuersus est a Zoroastre, vt eidem Hydeo videri diximus, tum Mathematica scripta, quae illi Suidas tribuit, accipienda sunt de scriptis Zoroastris Astrologicis, vti Mathematicos pro Astrologis poni notum est vel ex Codice Iustinianeo Lib. IX. tit. 18. Gellio Lib. I. c. 9. Iuuenale XIV. 248. quibus addas licet Samuelem Tennulium ad Iamblichi Arithmeticam p. 67. Ceterum Astrologica Persarum doctrina contineri dicitur in libro, qui in Bibliothecis quibusdam Galliae et Italiae MStus exstat et olim fuit in Palatina, inscribiturque [o]) ζαμπλιον.

VI.

tarum p. 705. nouo studio commentati sunt, hic nemo cogitabit. [His adde *Bar. de Bock*, über das Alterthum des von Anquetil du Perron übersetzten Zendauesta des Zoroasters, in Memoires de la societé des Antiquités de Cassel tom. 1. a. 1780. n. 1. Cassellis, et in Büschingii Magazin für die neuere Historie, Vol. XVII. qui quidem loco fundamenti ponit temporis rationem a Bailly definitam. *Harl.*] Nam Zoroastris nomen multi adsciuere, qui astrologiae et magiae se tradiderunt. Neque ea, quae hoc nomine hic leguntur, omnia eiusdem hominis esse videntur, licet forte vno contenta fuerint volumine. Quaedam v. c. 10, 83. 15, 1. etc. aperte post Christum natum sunt conscribillata. Verum *Palladius* 7, 9. *Zoroastrem* hunc spurium, an vero alium Graeculum putet, equidem dubito; ita tamen, vt animus inclinet in posterius. *Zoroastris* codicem *de Caniculae ortu* et *de praecognitione eorum, quae ex ipsa contingunt*, qui in Bibliotheca Escorialensi habetur, supra cum de Geoponicis MSStis agerem, [n. praefat. p. XVII. memorans codicem ex indice *Plüeri*, huius Itinerario Hispanico s. Reisen durch Spanien, Lipsiae 1777. 8. inserto, pag. 193.] mihi illorum partem videri, iam sum professus. Alius vero *de viribus herbarum* liber MS. quem sub eiusdem nomine in *Bibliotheca Arabico-Hispana Escurialensi Mich. Casiri* describit, forte libri *Zend* est pars. Certe apud Th. Hyde Relig. vet. Persar. pag. 340. *liber* 20. est *Medicorum Liber*, scil. *eorum munus docens et herbarum vires exponens.*" Hactenus cl. Niclas. *Harl.*

m). Conf. cl. *Niclas* ad Needham Prolegom. Geoponicis praemissa, vol. I. pag. XLII. sq. de Democrito et Geoponicorum collectoribus, contra Hallerum disputantem, Fabriciique locum laudantem. *Harl.*

n) In Decade Decadum num. 100. et infra vbi de Geoponicis ago libro VI.

o) Vide Cangii glossarium Graecum in hac Voce. Catalogum MSS. Bibl. Palatinae p. 94.

Physica. VI. Argumenti Physici, haec ad Zoroastrem referuntur a veteribus: *περὶ φύσεως, de Natura Libri IV.* Suidae memorati [p]), tum *de lapidibus pretiosis liber*, quem, praeter eundem Suidam, qui diserte memorat, videtur respicere Marbodeus carmine de gemmis, et Plinius, cum de lapidibus pretiosis agens Zoroastrem [[?]] auctorem laudat Lib. XXXVII. cap. 10. Patet vero ex eodem Plinio, Persarum Magos occultis ac mirandis gemmarum effectibus cumprimis multum tribuisse, quod ex Zoroastris disciplina hausere. Neque magia adeo a Physica et Theologia ipsorum diuersa fuisse videtur, quae velut praecipuam partem vtique *Θεῶν θεραπείαν*, vt ait Plato, et naturae intimiorem cognitionem prae se ferebat. Nam a Diabolica quidem illa et obscoena Magia alienum exstitisse Zoroastrem, multis argumentis ostendit *Gabriel Naudaeus* cap. 8. Apologiae pro viris doctis Magiae accusatis. Physicis certe scriptis annumeremus licet *λόγια* siue *Oracula* illa Magica et Chaldaica vulgo dicta, quae sub Zoroastris feruntur nomine, et olim a Platonicis, Zoroastrem tamen raro nominetenus laudantibus, lecta sunt, et quorum fragmenta nonnulla hodie tenemus, in quibus etiam de lapidibus quaedam, vt de Mnezurio. Neque vero dubitandum, aliud longe fuisse opus et ab his diuersum Zoroastris *Apocalypses* [q]), quas pridem iactarunt Adelphius et Aquilinus, aliique Gnostici, siue singularis cuiusdam ac reconditae scientiae iactatores temerarii. Illas enim impugnauit tota Platonicorum schola, Plotinus, qui Gnosticos illos in Libro IX. Enneadis 2. serio confutandos sibi sumsit, Amelius et prae caeteris Porphyrius, qui, quod confictae illae essent spuriaeque, pluribus euicisse se testatur in vita Plotini cap. 16. Haec autem oracula fecere semper maximi, et tanquam praecipua quaedam ac sapientiae plena monumenta legerunt, interpretati sunt et legenda commendarunt; quin etiam, vt Pselli verbis dicam, *ὡς θείας φωνὰς ἀσυλλογίστως ἐδέξαντο tanquam totidem diuinas voces sine controuersia receperunt* idem Plotinus, Porphyrius, Iamblichus, tum hos secuti Proclus, Marinus, Damascius, Hermias, Simplicius, Olympiodorus, aliique.

Platonicorum iam. comment. in Oracula deperditi. VII. *Iamblichi* prolixos in *λόγια* commentarios memorat *Marinus* in vita Procli pag. 61. Opus Porphyrii, quem secutus Iamblichus est, *περὶ τῆς ἐκ λογίων φιλοσοφίας* laudant Eusebius, Augustinus, et Iulius Firmicus, vt alios iam praeteream. Aeneas Gazaeus p. 56. edit. Barthii: *τοῦτό σε καὶ χαλδαῖοι διδάσκουσι καὶ ὁ Πορφύριος, ἐπιγράφει δὲ καθ' ὅλου τὸ βιβλίον, ὃ εἰς μέσον προάγει τῶν χαλδαίων τὰ λόγια, ἐν οἷς γεγονέναι τὴν ὕλην ἰσχυρίζεται.* Vbi pro *καθ' ὅλου* non est cum Lambecio pag. 112. legendum *καθ' ὕλης*, etsi Porphyrii libr. VI. *περὶ ὕλης* Suidas [[?]] memorat, sed totus locus ita vertendus, praeeunte Holstenio pag. 65. de vita et scriptis Porphyrii: *Hoc quidem et Chaldaei te docuerint, et Porphyrius: ille enim integrum librum conscripsit, quo Chaldaeorum oracula producit, quibus materiam genitam esse confirmat.* Videtur enim inter sex illos de materia libros vnus fuisse, in quibus sola ex oraculis loca examinabat Porphyrius.

p) Coelius Calcagninus III. 16. Epist. „Extat apud me fragmentum Magiae Zoroastris graece scriptum, si titulo fidem haberi oportet, quo naturae vis ac maiestas plantis et animalibus insita cognosci potest, cuius rationem afferre, facile non est".

q) Hasce cum Oraculis Zoroastris perperam confundit Koenigius in Bibl. itemque alii. Lambecius pag. 89. prodromi Hist. literar. Apocalypses illas verisimilius easdem putat cum libris Apocryphis Zoroastris Persae, quos Prodici, Gnostici illius Carpocratem secuti, discipuli possidere se iactabant ap. Clementem 1. Strom. p. 304.

De commentariis Procli in eadem λόγια, quos ex Praeceptoris sui Syriani praelectionibus, Iamblicho, Porphyrioque et propria obseruatione hausit, et in decem libros, teste Suida, distinxit, agit idem *Marinus*, cap. 26. eosdemque memorat *Proclus* ipse in politiam pag. 399. et Simeon Sethi siue Psellus in libro de alimentorum facultatibus, vbi de Philomela pisce ei sermo est. Iidem Platonici passim in suis scriptis, qua editis, qua ineditis, ad oracula ista prouocant, iisque vel confirmare illustrareque sua vel de suo lucem afferre student. *Hierocles* libro quarto de fato ac prouidentia consensum demonstrasse inter oracula, Orpheumque ac Platonem, auctor est *Photius* cod. 214. ad quod argumentum, nescio, an faciat *Zoroastris et Platonis dogmatum συγκεφαλαίωσις* r) *siue compendium*, quod in Bibl. Augustissimi Imperatoris et Regis Galliae Graece, *Plethone* auctore, MStum exstare notant Lambecius Lib. VII. pag. 164. seq. 175. 172. [siue p. 349. 350. 366. 370. ed. *Kollarii*], seq. et Labbeus p. 85 s). Praetereo, quae ex hisce oraculis affert Synesius de insomniis, et Nicephorus Gregoras in scholiis ad illum librum.

Gemisti Plethonis Compendium &c. Editiones et versiones &c.

VIII. Proclus, teste Marino, septuaginta tetradas oraculorum collegerat et illustrauerat, hoc est, versus Hexametros CCLXXX, si singulas tetrades ponamus fuisse versuum non plurium quam quatuor. Ex hisce sexaginta versus, neque integros tamen illos, neque recto fortassis ordine descriptos habemus, cum scholiis Graecis *Gemisti Plethonis*, editos primum Graec. a Io. Lodoico Tiletano, Par. 1538. 4. praefixo titulo: Μαγικὰ λόγια τῶν ἀπὸ τοῦ ζωροάστρου Μάγων t). Latine vertit oracula pariter et Plethonis v) Scholia *Iacobus Marthanus* Pictauiensis, [apud I. Lodoic. Tiletanum. Paris. 1539. 4. *Harl.*] Exstat ista latina *Marthani* prosaria translatio etiam ad calcem editionis, de qua mox dicam, Iohannis Opsopoei. Graece eadem oracula sine Scholiis in vnico folio edidit *Federicus Morellus* x) Paris. 1595. 4. et biennio post latinam suam metaphrasin versibus Hexa-

r) Forte nihil aliud continet haec συγκεφαλαίωσις, quam quae edita sunt, in oracula Zoroastrea Gemisti Plethonis scholia, de quibus mox.

s) Lambecius l. m. pag. 350. monet, *Collectionem* (in Cod. Vindobonensi) *Zoroastreorum et Platonicorum dogmatum* omnino diuersam esse ab eiusdem *Plethonis Expositione oraculorum Magicorum Zoroastris*, quae cum *Sibyllinis oraculis* a Io. Opsopoeo gr. et lat. edita est Parisiis a. 1599. 8. idque notandum esse propter *Leonem Allatium*, qui in Diatriba de Georgiis *Expositionis Oraculorum Zoroastris* mentionem faciens, minus recte sic scribit: *Nec alia videntur esse, quae sub Zoroastraeorum et Platonicorum dogmatum summae titulo in Bauarica bibliotheca cod. 183. habentur.* — Ζωροαστρείων τε καὶ Πλατωνικῶν δογμάτων ex MS. Augustano edidit *Valentin. Hermann. Tryllitius* Witteberg. 1719. (v. Noua Litter. Lipsiens. illius anni p. 172. sq.) Illud opusculum typis repetendum curauit *Fabricius* noster vol. XIV. B. Gr. pag. 137. sqq. adnexa priori parti versione sua latina: nam alteram partem propter hiulcum et minus emendatum, quo visus est, exemplar sine versione reliquit. Fabricianum exemplum contulisse se, ait *Kollarius* ad Lambecii locum, et in iisdem verbis desinere; at paullo tamen esse correctius comperisse. *Harl.*

t) *Hesiodi Opera et Dies et* ZOROASTRI magica oracula, graece. Paris. 1541. 8. (per Neobarium.) v. *Maittaire* Annal. typogr. tom. III. part. I. p. 329. *Harl.*

v) Non *Pselli*, vt legis in Philosophia Orientali Stanleii p. 132. edit. latinae. *Carolum* quoque *Sammarthanum* (Scaeuolae Sammarthani Patruum) Zoroastris oracula latine transtulisse testatur in Scaeuolae vita Gabriel Michael Rupimalletus.

x) Exemplo huius editionis, quod olim in Bunauiana erat, nunc in Dresdensi Bibliotheca Electoris (cuius illa accessio facta est,) adseruatur, adscripta est in margine Paraphrasis Latina, ab Heinsio, vt probabilis coniectura est, profecta. Pari modo in *Oraculis Magicis Zoroastris, Latinis versibus einsdem generis expressis, et Notis* atque

Hexametris, paucis quibusdam notulis et coniectaneis in margine auctam. Ab eo tempore is, quem dixi, *Opsopaeus* ad calcem Sibyllinorum oracula Zoroastris cum noua versione sua et notis vulgauit, non modo [?] additis scholiis Plethonis sed et *Michaelis Pselli* [y]), quae ex Bibl. Regis Galliae primus Graec. lat. edidit Paris. 1589. 8. recusa 1599 [z]) et 1607. 8. et Seruatii Gallaei cura Amst. 1689. 4. Porro Psellus nonnulla aliter legit et alio prorsus ordine ac Plethо, sequiturque passim Psellum Nicephorus ad Synesium. Eadem *Zoroastris* oracula, cum Opsopoei et Marthani versione, exhibet *Lambecius* in prodromo Historiae literariae p. 94 sq. principiumque et extremam partem scholiorum Pselli pariter ac Plethonis veluti in gustum lectori Graece ac Latine offert p. 113 sq. [Repetita sunt etiam illa Oracula Zoroastrea in miscellan. Graec. aliquot scriptor. Carminibus, cum vers. lat. et not. *Mich. Maittaire* editis Londini, 1722. 4. *Iaeg.*]. Illam vero Plethonis Psellique collectionem longe vicit *Franciscus Patricius*, qui non solos sexaginta, sed trecentos viginti plus minus versus Oraculorum congessit ex Procli Theologia, Commentariis in Parmenidem, Timaeum, Remp. et Cratylum: Ex Hermia in Phaedrum, ex Olympiodoro in Philebum et in Phaedonem, ex Synesio, ex Simplicio in quartum Physicorum, ex Damascio et Nicephoro. Cumque sparsim dimidios saepe vel singulos versus apud dictos scriptores reperisset, pro argumenti affinitate coniunxit, et in vndecim sectiones diuisit, Latine vertit, et praefixa de Zoroastre dissertatione Graece ac Latine edidit in noua de vniuersis Philosophia [aa]), Ferrar. 1591. fol. et Venet. 1593. fol. Latine ex Patricii versione recudi in Magia sua Philosophica Zoroastrem pariter atque Hermetem Trismegistum curauit illustris *Henricus Ranzouius*, Hamb. 1593. 8. Leguntur et Graece ac Latine ex Patricii editione apud *Lambecium* prodromi Hist. literar. p. 97 sequ. Tum in Historia Philosophica *Thomae Stanleii* tertium nuper Anglice edita Lond. 1701. fol. et in Latina versione Historiae Philosophiae Orientalis eiusdem Stanleii, adornata a *Iohanne Clerico*, qui notas etiam suas Oraculis subiunxit, et menda quaedam tum in ipsis, tum in Latina versione sustulit, Amst. 1690. 8. [nec non in Stanleii historia philos. a Godofredo Oleario latine versa, Lipsiae 1711. 4. cum Clerici notis p. 1178 sqq. *Harl.*]. *Otto* quoque *Heurnius* in libro secundo Antiquitatum Barbaricae Philosophiae [bb]) oracula a Patricio collecta exhibet; at non ex Patricii, sed sua versione, *atque Romana*, vt ait, *lingua donata, et rigidiori lima expolita, vt clarius sententiarum lumen fulgeat.* Illa Heurnii interpretatio itidem legitur apud Lambecium p 107 seq. Verum Stanleii iudicio, *dum ea nititur stylo Heurnius expolire* [cc]), *et meliori latinitate induere, quae genuine ac sincere tradiderat Patricius, inquinauit ac corrupit. Temere praeterea continuam*

atque Coniectaneis aliquot illustratis, per Fed. Morellum, Lutet. 1597. 4. eadem manus elegans addidit aliam versionem, versibus Latinis, exemplo olim Bunauiano, nunc Electorali. v. Catal. Bibl. Bunau. T. I. Vol. I. p. 62. sq. *Iaeger.*

y) *Fabricius* orae exempli sui adscripserat: Habeo et ipse MSSta illa Pselli scholia τῶ σοφωτάτω ψέλλω εἰς τὰ αὐτὰ λόγια τῶ Ζωροάςρω, 4. in calce adscriptum est: τέλος τῆς ἐκθέσεως τῶν παρὰ χαλδαίοις δογμάτων τῶ ψέλλω. Nonnulla λόγια in illa Opsopoei collectione haud obuia ex Io. Laurentio Philadelphiensi Lydo profert Io. Boiuinus pag. 786. ad Gregoram". *Harl.*

z) De hac et reliquis edd. de Zoroastre, Gemistho, Obsopoeo, differit docte *Freytag.* in Adparatu litter. tom. III. p. 95. sqq. *Harl.*

aa) Conf. *Nachrichten von einer Hallischen Bibliothek.* tom. I. pag. 205. sqq. *Harl.*

bb) Prodiit liber iste Lugd. Bat. 1600. 12.

cc) Sic de fabulis Pilpaei Philosophi Indi, quas e Persico Gallice pridem vertit Gaulminus et ante paucos annos nescio quis elegantiori sermonis veste ornatas in lucem emisit, viri cuiusdam eruditi sententia est, *qu'on a gaté, l'ancienne version en la mettant en meilleur françois.*

nuam orationem ex hisce fragmentis inter se nequaquam connexis et apud varios scriptores sparsit efficere studuit [dd].

De Patricii collectione. IX. Patricium ipsum reprehendunt viri docti, quod scriptores vel plane non, vel indiligenter admodum indicauerit, vnde Oracula singula sunt ab eo depromta; quamquam in libris ineditis fieri hoc vix satis distincte potuisse fateor, nisi integra auctorum loca transscribere voluisset: inprimis vero male lectoribus suis consuluit, quod vna serie descripsit, quae diuellenda erant, et diuersis in locis aut forte libris ab eo obseruata fuerunt, tum, quod versus male digessit, nec satis emendatos vel mutilos, vel allegantium verbis interpolatos, (vid. vers. 155 sq.) aut ad sententiam ipsorum minus examinatos in collectionem suam retulit. Digna autem sunt praestantissima haec priscae sapientiae apospasmatia, quae post Clarissimorum Virorum conatus etiamnum eruditorum industriam et ingenia exerceant, adeo multa adhuc restant in illis notanda, quae ab interpretibus male accepta, et, quia argumentum de quo agunt, paucis perspectum est, inepta plerisque vel sensus expertia videntur. Quosdam versus bis vel ter posuit Patricius leui mutatione vel memoriae lapsu deceptus. Conf. v. 59. et 66. v. 177. et 214.

v. 148. et 181.	v. 3. 62, et 85.
v. 151 sq. et 220 sq.	v. 44. 179. et 218.

Versus 18. ita est legendus: [?]

Καὶ πηγὴ πηγῶν καὶ πηγῶν πείρας ἁπασῶν.

Male enim in editis πεῖρας omittitur.

Versus 310.

Οὐ γὰρ χρὴ κείνους σε βλέπειν πρὶν σῶμα τελεσθῇ

male redditus est sic: *non enim oportet te ab illis cerni;* manifestus enim sensus est: *neque enim fas est te illos cernere* (*illos a te cerni*) *priusquam corpus purgatum sit*, vt Plotinus etiam docet libro de pulchro: γενέσθω δὴ πρῶτον θεοειδὴς πᾶς καὶ καλὸς πᾶς, εἰ μέλλοι θεάσασθαι θεόν τε καὶ καλόν. Omitto alia eiusmodi plura, alibi et opportuniore loco fortassis notanda. Optimum autem operae pretium fecerit, qui scriptores ipsos, e quibus hausit ista Patricius, ineditos quidem magnam partem, at in Bibliothecis variis obuios, (vniuersos enim, excepto Proclo in Cratylum Platonis, exhibet vel vna nostra Bibliotheca Iohannea,) contulerit, et loca scriptorum non indiligenter inspexerit. Nonnulla Oracula Plethonicae collectionis illustrat *Augustinus Steuchus* Eugubinus in opere de perenni Philosophia, et Marsilius Ficinus in libris de animarum immortalitate. *Kircherus* quoque T. 2. Oedipi parte I. p. 131. seq. duas primas sectiones integras et ex reliquis selectos versus siue effata 35. exhibet ex collectione Patricii, versionem eius hinc inde mutans, et suos eis commentarios subiungens, in quibus parum abest, quin Zoroastrem contendat fuisse Christianum. Verisimilius est, quod Zoroastris doctrinam obseruat geminam esse Hermeticae siue Aegyptiacae veteri, vt ex eodem fonte profecta videatur esse. In quam sententiam addas licet T. 2. part. 2. p. 519. et T. 3. p. 275. vbi exhibet

dd) *Io. Iessenii a Iessen*, philosophi ac medici Pragensis, philosophia Zoroastrea a. 1594. edita, laudatur a *Morhofio* lib. 1. Polyhist. philos. cap. 1. §. 13.

bet *Ouum Zoroastreum*, Mundi typum continens, cum bonis malisque geniis vim suam exercentibus in haec inferiora. Est quoque in manibus inedita amici rerum harum Paraphrasis, scholia et castigationes in Oracula tam ex Plethonis quam Patricii collectione, quae lectori non inuiderem, nisi opportunior occasio exspectanda esset, qua iuuabit integros accedere fontes atque haurire, ex quibus hausit Patricius.

Vtrum de Chaldaico vel Persico translata fuerint. X. De Chaldaico vel Persico ad verbum translata esse, quae supersunt, oracula, non crediderim, neque Zoroastrem quicquam carmine scripsisse, sed prosa mera, audacter affirmat *Tho. Hyde* p. 340. neque adeo genuinum esse *Zoroastris* foetum existimo [ee]; at quod de Hermeticis supra ex Iamblicho obseruaui, indicia et argumenta in illis occurrere Aegyptiacae veteris Philosophiae, sic et in his notas ac vestigia latere Philosophiae priscorum Orientalium non ab re quis sibi persuaserit. Zoroastris oracula Chaldaice scripta se habuisse Ficino retulit *Iohannes Picus* [ff]), *in quibus*, inquit, *et illa quoque, quae apud Graecos mendosa et mutila circumferuntur, leguntur integra et absoluta, tum est in illa Chaldaeorum sapientum breuis quidem et salebrosa sed plena mysteriis interpretatio.* Sed videtur vir summus haec potius ex coniectura aut vendentis commendatione, quam veluti iustus et intelligens arbiter pronunciasse, quia in eadem Epistola addit, se demum iam coepisse, se ad Arabicae et Chaldaicae linguae studium conferre. Et, *Deus bone*, inquit, *quam Pythagoricae, quam plena priscorum dogmatum et secretioris disciplinae! innasit statim animam efficax votum, posse haec per me absque interprete euoluere et perscrutari, atque hoc nunc ago, hoc indefessus assiduusque saxum voluo.* Ergo, dum haec ad Ficinum scripsit, nondum absque interprete euoluere illa potuit. Narrat sane Ficinus, post Pici mortem inter eius scriptorum reliquias repertos esse libros illos Chaldaicos (non commentarios Pici in oracula, vt scribit Lambecius p. 91.), sed ita detritos lectuque difficiles, vt vix ab ipso Pico legi potuerint, neque hactenus quisquam, qui illa luci publicae exponeret, fuit repertus. Zoroastris oraculum commentitium de CHRISTO e virgine nascituro et apparitura stella referet *Abulpharaius* p. 54. [P]

De Iuliano Theurgo. XI. Graecae collectiones oraculorum Chaldaicorum non vnae fuisse videntur, et forte eadem res a variis varie expressa. *Iulianum* autem *Theurgum* [gg]), qui sub M. Antonino floruit, et cuius Θεουργικὰ Τελεστικὰ [hh]) λόγια δι᾽ ἐπῶν memorat Suidas, solum auctorem et fabricatorem fuisse totius fabulae, ipsumque oracula ista primum confinxisse ac commentum esse, quae habemus, non facile Lambecio p. 93. 12. 118. accredet, qui sciat, λόγια Zoroastris iam laudari a Nicolao Damasceno in Excerptis Peiresciauis p. 461. tum qui videat, Iuliani istius scripta Porphyrio, Proclo et aliis Platonicis probe fuisse cognita, oraculis vero, de quibus dixi, longe maiorem auctoritatem apud illos constare [ii]). Igitur *Iulianus* iste

ee) Vnde *Huetius* Zoroastrum vocat modo Ψευδώνυμον, modo supposititium; Quaest. Aln. lib. II. c. 2. §. 2. et 4. et §. XI. Pseudozoroastrum. Sic et *Prideaux* Hist. V. T. tom. I. p. 291. *Heum.*

ff) In Epistola ad Ficinum scripta, quae exstat in Operibus Iohannis Pici p. 249.

gg) De hoc Iuliano, v. Holstenius in Vita Porphyrii cap. X. p. 272. *Heum.*

hh) Perperam, ni fallor, Lambecius et alii tamquam tria distincta scripta Iuliani memorant Θεουργικά, Τελεστικά et Λόγια.

ii) Nequaquam spernenda sunt, quae hisce argumentis opponit *Moshem.* ad *Cudworth.* T. I. p. 434. not. (q) sc. non constare, num Oracula, quae Damascenus laudat, haec ipsa sint, quae nunc circumferuntur, certum esse quidem, a Iuliano

ille potius inter Metaphrastas collectores et illustratores illorum nomen aliquod sibi comparasse, quam tota confinxisse, existimetur. Meminit huius Iuliani, siue Patris eius, Philosophi itidem Chaldaei, inter alios Magos *Arnobius* Lib. II. p. 31. *Sozomenus* Lib. I. cap. 18. (Tripart. Lib. II. cap. 4.) narrat Iulianum Chaldaeum *βίᾳ λόγυ*, *lapidem manu diuisisse*. Εἰς τὴν τῦ Ἰυλιανῦ τῦ χαλδαίυ Φιλοσόφυ ἱςορίαν libros quatuor scripserat Porphyrius, teste Suida in Πορφύριος. *Iulianum Theurgum ἐν τοῖς ὑφηγητικοῖς* laudat *Proclus* in Timaeum p. 277. Idem alibi: ὅθεν, οἶμαι, καὶ οἱ τῶν Θευργῶν ἀκρότατοι Θεὸν καὶ τῦτον ὕμνηται, ὡς Ἰυλιανὸς ἐν ἑβδόμῳ τῶν ζωνῶν. Idem Suidas in Ἰυλιανὸς ait, non deesse, qui referant, exercitu Romano aliquando penuria aquae laborante, Iulianum hunc extemplo imbres largissimos cum tonitru et fulgure de coelo deduxisse, quod miraculum *Arnuphi* Aegyptio alii tribuunt, tum apud Suidam in Ἀρνῦφις, tum apud Dionem Cassium Lib. LXXI. quem refellit Epitomator eius Xiphilinus, cum Tertulliano, Apollinari Hierapolitano apud Eusebium, aliisque docens, *legionis* Melitenae Christianae precibus quae inde *fulminatrix* dicta a M. Antonino fuerit, totum illud tribuendum, quemadmodum seriis Eliae precationibus impetratum imbrem constat ex 3 Reg. XVIII. 45. Iac. V. 18. Addit Xiphilinus Antonium Magorum opera nunquam vsum fuisse, cui nec ipse hoc audet tribuere Claudianus [kk]), ethnicus teste Augustino peruicacissimus, qui miraculum istud probis Imperatoris moribus a Diis concessum potius pronunciat:

— — — Chaldaea mago seu carmina ritu
Armauere Deos, seu, QVOD REOR, omne Tonantis
Obsequium Marci mores potuere mereri.

Memoria rei ipsius adhuc exstat in columna Antoniniana a Baronio primum ad A. C. 176. num. 24. hinc ab Angelo Roccha in descriptione Bibl. Vaticanae, et elegantissime denique a Ioh. Petro Bellorio expressa atque illustrata, in qua videas effusionem Iouis pluuii Romanorum exercitum irrorantis et hostium copias fulmine ferientis: quem iconismum pridem inter rei [?] notatu et spectatu dignissimas ex omnibus antiquitatis monumentis Romae sibi obseruatum Peirescio Scaliger affirmauit, vt refert Gassendus in vita Peirescii Lib. I. p. 250. Porro Iuliani Theurgi parentem cognominem idem Suidas narrat scripsisse libros quatuor de daemonibus, et librum de Κῦφι [ll]) siue phylacterio telesiurgico Chaldaeorum et Aegyptiorum, confecto

liano non scripta esse illa Zoroastris oracula, quae nunc habemus; sed non aeque certum, Iulianum haec oracula in graecum sermonem conuertisse et versu expressisse, quae Chaldaei forte soluto orationis genere scripsissent. *Iaeger.*

kk) Consulat. 6. Honorii v. 347. adde Iulium Capitolinum in vita M. Antonini c. 24. Themistium Orat. XV. p. 191. qui id tribuunt precibus Imperatoris. Themistius etiam testatur se vidisse ἐν γραφῇ εἰκόνα τῦ ἔργυ, τὸν μὲν αὐτοκράτορα προσευχόμενον ἐν τῇ φάλαγγι, τὸς στρατιώτας δὲ τὰ κράνη τῷ ὄμβρῳ ὑποτιθέντας καὶ ἐμπιμπλαμένας νάματος τῦ Θεοδότυ. Ex qua descriptione apparet, eum minime loqui de columna Antoniniana, sed de alia quadam pictura. Perperam quoque idem Themistius Antonino Pio adscribit, quod alii omnes referunt ad M. Aurel. Antoninum: Nisi dicamus, Pii nomine M. Aurelium ab eo intellectum fuisse, quod tamen aegre mihi persuadeo. Nam licet M. Aurelius post obitum Antonini Pii idem cognomen adsciuisse ex inscriptionibus et nummis colligatur: tam diu tamen post scribens Themistius meras tenebras offudisset lectoribus, si solenne alterutrius cognomen ita confundere non dubitasset. Mentio etiam huius rei apud Suidam in χαλδαῖος.

ll) De hoc agit *Kircherus* T. 2. Oedip. part. 2. p. 539.

confecto e XVI. fpeciebus, quas enarrat Plutarchus Lib. de Ifide et Ofiride, et comparato ad fingula membra hominis immunia conferuanda.

Zoroafter. XII. Verum vt ad *Zoroaftrem* redeam, fub eius nomine *libros fuper arte Magica plurimos* olim exftitiffe refert auctor recognitionum Clementi tributarum Lib. IV. c. 27. cui fuffragatur Hermippus apud *Plinium* Lib. XXX. c. 1. Vide fis etiam quae de *Zoroaftro* quodam Philofopho Mithrobarzane Lucianus in Necyomantia T. 1. p. 329 fq. mm)

XIII. *Librum Chemicum* qualis eft Margarita Philofophorum fub *Zoroaftris* nomine Arabice exftare Romae, teftatur Labbeus Bibl. nou. MSS. p. 259. Occurrit et *Zoroaftris* nomen in variis collectionibus Chemicis Graecis ἀνεκδότοις quae feruantur in Bibliotheca Auguftiffimi Imperatoris et Regis Chriftianiffimi.

XIV. Praecipue vero ad *Zoroaftrem* velut auctorem iam olim referebantur *libri de facris dogmatis et religione Perfarum*, ex quibus Eufebius nonnulla de natura Dei proferens in praeparatione Euangelica libro primo extremo, laudat *Zoroaftrem* Magum ἐν τῇ ἱερᾷ συναγωγῇ τῶν Περσικῶν, cuius operis mentionem feci fupra c. IX. num. 15. Quantum autem coniectura affequi licet ex libro *Sadder*, quem ante ducentos annos e *Zoroaftris* fcriptis collectum et carmine expreffum a Perfa quodam veteris linguae rituumque peritiffimo, latina profa Oxon. 1702. 4. ad calcem Hiftoriae religionis veterum Perfarum vulgauit Thomas Hydeus, illa συναγωγή, quam Graece olim Eufebius legit, aliud argumentum complectebatur quam libri facri, quos Perfarum Magi hodieque fub Zerdufti fiue *Zoroaftris* nomine venerantur, et quos pauciffimi ex illis perfpectos habent, vtpote prolixos et lingua incognita veteri, Zundico charactere nn) fcriptos, neque temere cuiquam e vulgo prodendos, ita vt plerique folo libro recentiore *Sadder* tanquam illorum compendio fint contenti. Nempe in Opere facro Zoroaftreo quod Perfis *Zend Va Efta* oo) dicitur, (quafi igniarium et ignem dicas, exponente Hydeo p. 332.) aliis *liber Abrahami* (id. p. 338.) et in 12 tomos diuifum fcriptos in coriis taurinis, quales fingulos totidem vituli portare poffent (p. 313 fq. et 337. vbi pro 1200

 coriis

mm) *Plato* Alcibiade I. p. 32. F. docet, filios regum Perfarum edoctos μαγείαν τὴν Ζωροάστρου τοῦ Ὡρομάζου, ἔστι δὲ τοῦτο θεῶν θεραπεία. Omnino notandus eft locus *Hugonis de S. Victore* VI. 15. Eruditionis didafcal. tom. III. p. 39 fq.

nn) Confer Hydeum p. 337. et 333., vbi refellit Bahlulidis narrationem, qui refert Zoroaftrem Opus fuum facrum compofuiffe in feptem linguis, Syriaca, Perfica, Armenica, Segiftanenfi, Maruaeenfi, Graeca atque Hebraica.

oo) Noftris temporibus multorum fcriptis celebratum eft hoc opus facrum, *Zend-Aueſta* dictum, ex quo vir doctus, *Anquetil du Perron*, poft varios cafus et multa pericula rerum συλλογὴν iftam, quae Zoroaftris fert nomen, ex India in Galliam attulit. Ipfe confilii, itineris, ftudii et fucceffus rationem reddidit in libello, quem, menfe Maio, a. 1762. in confeffu Soc. Reg. Scient. Parif. recitauit, (cuius translatio *anglica* legitur in Gentleman's Magazine, Vol. XXXII. p. 373 fqq. *germanica*, Anquetils Reifen nach Oftindien — überfetzt von *Io. Georg. Purmann.* Francof. ad Moen. 1776. 8.) Opus ipfum, gallice conuerfum: ZEND-AVESTA, *Ouvrage de Zoroaftre, — par Mr. Anquetil du Perron, Parif.* 1771. 3 Voll. 4. mai. cum figuris aeri incifis, prodiit. *Germanica* verfio illius debetur ftudio *Io. Frid. Kleukeri*, Rigae, 1776-78. 3 Voll. 4. mai. vulgata et ornata Difp. de vera antiquitate librorum, quos Zend-Aueſta complectitur. Secuta eft appendix, quae Anquetilii et Foucherii Differtatt. fuper religione, philofophia et hiftoria Perfarum, in germanicam linguam ex francogallica translatas, et commentationes Kleuckeri varias atque Perfica ab eo e graecis latinisque fcriptt. collecta, exhibet, ibid. 1781. 82. 2 Voll. 4. mai. Exceptum eft opus hoc πολυθρύλλητον tum gratulationibus, tum cenfuris fatis acerbis. Vid. e. gr. *Appendix to the Monthly*

coriis legendum 12 coriis) distinctum itidem in partes siue libros XXI. siue XXII. (p. 339 sq.) et in portas siue sectiones centum (p. 326.) allatum e paradiso, et e coelo per Deum Zoroastri missus, (p. 317. 320. 326.) in hoc, inquam, opere non tam dogmata de Deo et rebus diuinis quam leges ac praecepta continentur.

Omnis rei faciendae et quoque non faciendae
Explicatio est in hoc Centiportali o charissime,

vt ait auctor libri Sadder in prooemio de libro Vesta va Zend verba faciens. At enim Eusebio lecta συναγωγή videtur fuisse ἱερὰ συναγωγὴ Περσικῶν δογμάτων de Deo rebusque diuinis. Non praetereundum denique, quod p. 328. doctissimus Hydeus affirmat peculiarem de Zoroastre librum Persico carmine scriptum se habere, cui titulus *Zerathust-nama* auctore *Zeratust Behram* doctissimo Magorum sacerdote, qui Zoroastris historiam extraxit ex libro prosa exarato, charactere et lingua paucis intellecta, in vsum sacerdotum, de rebus, iniquissimis Mundi temporibus gestis, et de regis prioribus. Huius libri argumentum et excerpta quaedam apud eundem virum de historia veteri Orientali meritissimum vbi lubebit videre poteris.

Monthly Review, Vol. LIV. p. 561 sqq. et *Meuseli* Bibl. Hist. l. c. p. 38. In primis vir acutissimus, veterisque philosophiae consultissimus, *Christ. Meiners*, validis argumentis, in Commentatione tertia, insurgens omnem Zend-Auestae, qualem nunc habemus, fidem demere laborat. Illius tamen repertor, *Anquetil*, in Comment. cui index est: *Systeme theologique des Mages, selon Plutarque, comparé avec celui des anciens livres, que les Persans attribuent à Zoroastre*, inserta Tom. XXXIV. Hist. Acad. Reg. Liter. docere studet, ea, quae Plutarchus, in libro de Iside et Osiride, de religione magorum refert, plane conspirare cum iis, quae in sylloge a se in Galliam aduecta continentur, ac proinde illam Theopompi certe, (quo auctore Plutarchus potissimum nititur,) aetatem superare. Consensum Graecorum cum Zend-Auesta ostendit Disp. Kleucker. Vers. T. II. p. 12 sqq. adiuncta. Praeclara, verissimaque de hoc opere sententia legitur in *Götting. Anzeig.* a. 1784. St. De illis, qui Zendauestae vsum in explicanda Scriptura S. esse putauerunt, hic disserendi locus non datur. Impugnarunt iam ante Meinersium V. C. Zendauestae αὐθεντίαν Angli eruditissimi Ioh. Richardson (Abhandl. über Sprachen, Litter. und Gebräuche morgenl. Völker, L. 1779. C. 1. sect. 2. p. 17. ff.) et Guil. Iones Lettre à M. Anquetil du Perron, dans laquelle est compris V. Examen de sa Traduction des Livres attribués à Zoroastre. Lond. 1771. germ. in Hißmann Magazin fur die Philosophie T. III.) contra defendit Kleuckerus inprimis duabus Comm. altera, uber die Nachrichten von Zor. Schriften, und den einzelnen Buchern, die zum Zend-Auesta gehören, altera, Untersuchung über das Zeitalter und den Werth der Zendbücher und Behauptung ihrer Aechtheit, in Append. Vol. II. Part. I. — Mihi quidem in libris illis reperiri Zoroastricae antiquae disciplinae ac religionis reliquiae, sed libri ipsi nullo modo ita, vt nunc habentur, a Zoroastre profecti esse videntur. *Beck.*

BIBLIO-

BIBLIOTHECAE GRAECAE

LIBER II

DE SCRIPTORIBVS

AB

HOMERO VSQVE AD PLATONEM

Vol. I. p. 253

CAPVT I

DE HOMERO, EIVSQVE VITAE AC LAVDVM SCRIPTORIBVS a).

I. *Homeri de se nihil commemorantis modestia.* II. *Vita Homeri Herodoto tributa, an genuina eius sit, disquiritur?* III. *Plures vitae Homeri Scriptores deperditi. Epitomator vitae Herodoto tributae.* IV. *De vita Homeri duplici quae exstat sub nomine Plutarchi.* V. *Tres vitae Homeri ab Allatio editae.* VI. *Alii Scriptores vitam Poetae exponentes.* VII. *Homeri Effigies in numis et monumentis antiquis: Templa, Statuaeque in Homeri honorem. Eiusdem ἀποθέωσις. Obiter de Collegio Homerico Tubingensi.* VIII. *Patria, Coecitas, Scindapsus famulus.* IX. *De Homeri genere et aetate. Thema eius genethliacum.* X. *Elogia a veteribus et recentibus plena manu in ipsum congesta.*

[Cum auctario *G. C. Harles.*]

Homerus nihil de se commemorat, et num vnquam fuerit poeta?

I. Ipse quidem HOMERVS tanta fuit modestia, vt in laudes aliorum propensissimus, ac veluti *Themistio* Orat. 21. 264. et *Dioni Chrysost.* diss. XXXIII. p. 397. XXXVI. p. 440. et LIII. p. 555. *Aristidi* tom. II. p. 315. obseruatum, ne vilissima quidem sine praeclaro testimonio solitus transmittere, de se tamen rebusque suis, ne verbulo

Rr 3

a) Tanta est copia de Homero dictorum et dicendorum, vt, si vel plurima colligere atque enumerare, vel, quae ad intelligentiam carminum illius interiorem, et censuram hominum doctorum a multis saeculis in vtramque partem disputantium et iudiciorum rite instituendam facere videantur, recensere velim, paene cum *Homero* Iliad. β, 486. exclamandum sit:

Ἔσπετε νῦν μοι, Μοῦσαι, Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι·
Ὑμεῖς γὰρ θεαί ἐστε, πάρεστέ τε, ἴστε τε πάντα.

Saltem, non auctarium, sed grande volumen, si omnia plene persequi deberem, esset scribendum: quod quidem esse valde alienum a nostro instituto, nec ab vno homine posse effici, quilibet facile intelliget. Atque quod bibliothecarii tantum munere perfungendum est mihi, ea modo, quae ad notitiam conducant litterariam, recensendo sententias variorum librosque, qui quidem in meam venerunt notitiam, vbi Homeri amantes plura possint rescifcere, sparsis hinc inde animaduersionibus, summa breuitate vsus adferam. Equidem, qui mecum habito, aperte fateor, me neque omnia, quae huc facerent, legisse, aut memoria tenere, neque potuisse reperire, aut inuestigare. Interim cel. *Wolfius*, Professor Halensis, in illustrando explicandoque

plicandoque Homero diu multumque verfatus, per litteras fpem fecit mihi, fore vt, quae de Homero, fcriptis fatisque, et, quidquid ad hiftoriam illius pertineat, legerit atque adnotarit fibi, aut adhuc inueniet, colligat, in ordinem redigat, atque iuftum conficiat volumen: quod vt faciat, omnino eft optandum. Enimuero quoniam in fequentibus fectionibus ac paragraphis faepius adpellandi funt aliquot libri, in quibus fiue curatius fiue fufius de Homero eiusque carminibus differitur, ftatim in limine illos hic memorare iuuat.

Apotheofis vel Confecratio Homeri, fiue lapis antiquiffimus, in quo poetarum principis Homeri Confecratio fculpta eft, commentario illuftratus a Gisberto Cupero. etc. Amftelodami, 1683. 4. conf. Acta Erudit. Lipf. a. 1683. p. 538. et a. 1715. p. 60. Equidem ad illam in fequentibus paragraphis prouocabo editionem.

Tum idem monumentum explicare fuftinuit et interpretationibus Kircheri, Cuperi, Spanhemii, Heinfii (cuius expofitionem a vero prope abeffe putat), Gronouii et Wetfteinii primum fub examen vocatis, fingulas lapidis partes perfequitur, nouas proponit coniecturas, et locos nonnullos illuftrat vberius *Io. Carolus Schottus* in: *Explication nouvelle de l'Apotheofe d'Homère, repréfenté fur un marbre ancien; de l'Ufage du Trepied de Delphes; et de l'Emploi d'Engaftrimythes, par Mr. I. C. Schott,* Confeiller, Bibliothécaire et Antiquaire du Roi de Pruffe. Amfterd. 1714. 4. Et *Cuperi* librum, et *Schotti* expofitionem, a Petro Facciolo in linguam latinam conuerfam, atque infcriptam, *Homericae apotheofis in antiquo lapide defignatae noua explanatio*, reddita latine interprete *Petro Facciolo*, S. theol. doctore Coll. et in Seminario Patauino rhetoricae artis praeceptore, *Polenus* inferuit Supplementis vtriusque thefauri antiquitatum romanarum graecarumque etc. Vol. II. coll. 292 fqq. et in praef. p. VI fq. pauca adtulit. — De Schotti libro v. XLIII Oefnung des neuen Bücher-Saals. Lipfiae 1715. 8. et Acta Eruditorum, menf. Februar. 1715. nr. 2. in quibus quaedam Schotti explicationes modefte examinantur. *Schottus* in Clerici Bibliotheque ancienne et moderne, part. II. tom. III. defendit fe et dedit *Explication nouvelle de l'Apothéofe d'Homere.* In memorandis Schotti iudiciis fequar Poleni interpretationem opusque.

Unterfuchung über Homers Leben und Schriften. Aus dem Englifchen des Blackwells, überfetzt von Io. Heinr. Voff. Lipfiae 1776. 8.

Thomas Blackwell, Profeffor quondam graecae linguae Aberdonii in Scotia (*Aberdeen*), ediderat anglice fcriptum librum: *An Enquiry in to the Life and Writings of Homer*, London. 1735. iterum ibidem, 1736. mai. 8. tertium, ibid. 1757. mai. 8. Ille in libro hoc vtili oftendit, tempus, in quod aetas Homeri incidit, conditionem Ioniae et infularum, vbi vixit, mores incolarum, formam regiminis, vitam et publicam et priuatam, inftitutionem atque fortunam, qua vfus erat poeta, fecundam quam plurima contuliffe ad formandum Homeri ingenium et carmen epicum optime componendum. — In parte VII. kritifchen, poetifchen und andren geiftvollen Schriften, Tiguri, 1741 fqq. 8. excerpta funt quaedam, quorum eft infcriptio: *Von dem wichtigen Antheil, den das Glück beytragen muß, einen epifchen Poeten zu formiren.* — Plura, at minus comte, germanice verterat *C. W. Agricola*, praeco quondam verbi diuini in comitatu Mansfeldenfi, in Hamburgifchen Magazin Vol. 12. 13. et 14.

Le Denzie dei Dotti e degli Eruditi. Opera Poftuma del Dott. Giovanni Lami. 4. tom. I. p. 53—209.

In primis neceffaria eft ad carmina Homeri rite intelligenda eorumque vim atque pulcritudinem omnino fentiendam lectio libri praeclari:

Robert Wood Effay on the Original Genius of Homer. Londini 1770: Auctor ipfe loca, vbi Homerus cecinit, et quae celebrauit in carminibus, peragrauit cum exemplo Homericorum operum, vt recte intelligeret atque explicaret poetam. Illius libri, qui maioris et perfectioris operis, necdum, mortuo auctore, abfoluti, quafi effet promulfis, pauca exempla typographicis formulis fuerunt defcripta. Opera tamen Cl. *Michaelis*, in praefenti Medici atque Profefforis Marburgenfis, in linguam teutonicam is conuerfus eft: *Robert Woods Verfuch über das Originalgenie des Homers, aus dem Englifchen.* Francof. ad Moenum 1773. 8. quam verfionem, vbi opus erit, citabo. (confer cenfuram in Bibliotheca philol. Gottingenfi, Vol. II.) Poftea Woodiani libelli editio altera auctior et fplendida prodiit Londini 1775. 4. mai. Quae Wood in altera hac editione mutauerat, deleuerat, addideratque, ea interpres germanus collegit et feparatim publicauit in: *Zufätze und Veränderungen, wodurch fich die neue Ausgabe von Robert Woods Verfuch über das Originalgenie des Homers von der alten auszeichnet, nebft der Vergleichung des alten und gegenwärtigen Zuftands der Landfchaft von Troia, aus dem Englifchen.* Francof. ad Moenum. 1778. 8.

Ueber

verbulo b) quidem meminerit. Hinc Lud. Casteluetrius in Commentario ad Aristotelis Poeticam, pag. 129. reprehendit Dantem aliosque poetas, longe quam Homerus inferiores, qui etiam nominetenus se in heroico carmine compellare, laudesque suas celebrare ipsi non dubitarunt. Neque tamen dignissimum laude vatem, atque, vt *Tzetzes* Chil. 10. hist. 319. vocat χρυσόγλωττον, Musa mori non vetuit, aut memoriam eius obliterari permisit: sed quam late graecis gloria fuit litteris, per omnia paene saecula admiratores [P] illi innumeros et encomiastas excitauit, quorum nonnulli etiam vitam eius singularibus scriptis tradendam in se susceperunt c).

Herodotus vitam Homeri scripserit, quaeritur. II. Ex his notissimus est *Herodotus*, cuius liber de vita Homeri, edi solet vna cum scriptis antiquissimi et suauissimi Historici Herodoti Halicarnassei. Nec Ionicae dialecti, qua Herodotus vsus est, in hoc libello desunt vestigia, et incipit his verbis: Ἡρόδοτος ὁ Ἀλικαρνασσεὺς περὶ Ὁμήρου γενέσιος, καὶ ἡλικίης καὶ βιοτῆς, τάδε ἱστόρηκε, quae plane veterem simplicitatem redolent. Alterius tamen scriptoris siue potius alius Herodoti, videtur viris doctis, *Tanaquillo Fabro* de poetis Graecis p. 5. et p. 199. ad Longin.

Ueber Homers Leben und Gesänge. Von Io. Henrich Iust Köppen, Director der Schule zu Hildesheim. Hannover. 1788. 8.

(*M. Schott*) *Ueber das Studium des Homers in niedern und höheren Schulen.* Lipsiae. 1783. 8.

In his scriptis multa reperiuntur, quae ad pleniorem melioremque carminum Homericorum intelligentiam praemuniant viam. Multa alia, quorum nubem partim iam excitarunt *Fabricius* atque nostra aetate cel. *Blankenburg* ad *Sulzeri* Allgemeine Theorie der schönen Künste, voc. *Homer*, parte II. p. 506 — 517, suo quoduis loco, aut oblata occasione, commemorabuntur. *Harl.*

b) *Dio Chrysost.* XXXVI. p. 440. [et orat. LV. p. 558 sqq. aut ed. Reiske, tom. II. p. 283 sqq.]

c) *Homerum* numquam fuisse in rerum natura, dissertatione quadam contendit *Franciscus Hedelinus*, Abbas d'Aubignac. vide Memoires de Literature, tom. I. p. 317 sq. Nouam Bibliothecam germanice scriptam, part. 63. p. 477 sqq. *Heumann.* Hedelinus in Conjectures academiq. ou Dissertation sur l'Iliade, Paris. 1715. 12. adfirmat, nullum vmquam exstitisse Homerum, qui poeta et carminum illorum celebrium auctor fuisset: e contrario poemata, quae Ilias et Odyssea vocantur, collectionem esse, putat, diuersorum carminum aut tragoediarum, quae in Graecia antiquitus decantata fuissent, neque carmina laude ea, quam consequuta sint, digna sibi videri. *Perraltus* iam in Parallele des anciens et des modernes tom. III. plurima in poematibus Homeri epicis, et *P. le Bossu*, illorum admiratorem in libro singulari de carmine epico, reprehendit immodice, et ex coniecturis admodum fallacibus collegit, illa Homeri poemata non tam Homeri opus, quam variorum poetarum carmina esse collecta. Sed illorum somnia, quae omnem fidem frangunt tolluntque historicam, ab aliis iam sunt abunde refutata. conf. *Georg. Henr. Ayrer* in dissertatione, de comparatione eruditionis antiquae ac recentioris, subiuncta *Ant. Blackwallii* de praestantia classicorum auctorum commentationi, latine versae, Lipsiae 1735. 8. p. 263. 278 sqq. 305 sqq. Neque defuerunt omni fere tempore Homeromastices, de quibus infra II. 7. 10. adde infra ad §. XI. cap. II. not. Nouvelles literair. 1715. mens. Nou. *Goujet* Biblioth. franc. tom. IV. p. 104 sqq. *Niceronii* Nachrichten von den Begebenheiten und Schriften berühmter Gelehrten. Vol. IV. pag. 312. *Lami* deliciarum etc. Vol. I. *Homer.* nr. IV. pag. 205 sqq. In Transactions of the Royal Society of Edinburgh, Vol. I. mai. 4. 1788. sect. III. quae est litteraria, *John Maclaurin* probaturus est, Troiam a Graecis non esse captam, quia in Homero contradictiones occurrant, quae iam antiquioribus scriptoribus suspecta videbantur: ideoque excerpsit, addito iudicio, orat. XI. Dionis Chrysost. in qua hic Homerum, qua historicum aeque diserte culpat, ac illum, qua poetam, in orat. IV. laudat. Enimuero sermones atque narrationes in vulgo propagatas poeta quoque suo iure sequi potest et solet, nec illae traditiones vulgares secundum eam regulam, ac verae historiae, sunt exigendae. Troiam igitur captam esse, negari non potest, quamquam in poemate Homeri ficta falsaque occurrunt. *Harl.*

Longin. edit. Tolli, vbi hunc libellum non magis Herodoti esse, quam Ciceronis aut T. Liuii adfirmat. *Vossio* de hist. Gr. p. 17. et *Ionsio* de Scriptoribus Hist. Philosoph. libr. IV. §. 25. p. 256. edit. Dornii, [*Dupinio* vid. Bericht von neuen Büch. p. 547 sqq. *Heum.*] quibus adsensus *Steph. Berglerus* praef. ad Homerum edit. Wetstenianae, [et Popius aliique.] Obseruant enim, quod nemo ex veteribus illius meminerit, praeter Stephanum Byz. in νέον τεῖχος et Suidam in Ὅμηρος, et quod auctor vitae in extremo libri adfirmet, Homerum vixisse circa annum 168. post bellum Troianum, et ante expeditionem Xerxis 622 d). Cum *Herodotus* in Euterpe siue L. II. hist. c. 53. [ad quem locum vide p. 129. *Wesselingii* doctam notam.] scribat Homerum ac Hesiodum se antiquiorem esse annis tantum quadringentis, hoc est annis ducentis amplius iuniorem, quam auctor vitae fecerat; vide et *Theodorum Ryckium* diss. de Aeneae in Italiam aduentu, p. 446. Quamuis vero suspicari possit aliquis, vitam Homeri scriptam ab Herodoto Olophyxio, quem περὶ νυμφῶν καὶ θεῶν siue ἱερῶν scripsisse iidem Scriptores Stephanus et Suidas in Ὀλόφυξος et Eustathius ad Iliados ε. p. 452. testantur, tamen fateor, argumenta non sat magni momenti adferri, propter quae vita Homeri certissime Herodoto Halicarnasseo abiudicanda sit: itaque adhuc censeo ampliandum. *Fabric.* [Herodoto vitam Homeri etiam tribuere videtur *Eustathius* fol. 876. ἱστορεῖ, inquit, ἐν τοῖς περὶ Ὁμήρου Ἡρόδοτος. Eidem quoque adserunt *Io. Bernesius* ab initio vitae, illius editioni Homeri praemissae, *Bouherius* in diss. Herodotea, *Io. Reinoldius* qui vitam illam Londini descriptam publicauit, atque *Wood* in Additamentis germanice versis p. 48 sqq. Enimuero equidem lubentius subscribo sententiae illorum, qui abnegant eam Herodoto. Magnum pondus addidit *Wesselingii* iudicium ad initium vitae in editione Herodoti p. 747. Num vero Herodotus quondam breuem de vita Homeri confecerit narrationem nec ne, equidem definire non ausim. At eam, quae hodie sub eius nomine circumfertur, ab illo profectam esse, valde dubito: saltem mire interpolata, et penitus immutata fuerit. Versus quidem illos extemporaneos, qui in illa commentatione leguntur, Wood habet pro validis argumentis, quibus et vetustas et veritas libelli firmetur, at antiquissima esse, nolo negare, aetatis monumenta; sed, nescio, a quo? Homero videntur supposita, quae auctor vitae collegerit. Atque illorum, vti totius libelli, simplicitas quam Fabricius laudauit, est ab auctore adfectata, et mera aemulatio, neque tamen perfecta: nec scribendi genus purum aut vbique Herodoteum est. Quod Stephanus, Tzetzes et reliqui, vitam Homeri adtribuunt Herodoto, id minus valet ad persuadendum. Nam illi omnes sunt nimis seri, et vnice id probant, illorum aetate exstitisse talem libellum, Herodoto adsignatum adfictumue. Porro, quae auctor de paupertate Homeri et carminibus, illi falso adtributis, (vid. p. 752. l. 29. p. 755. l. 75. et vtroque loco Wesseling.) aliisque vitae fatis, quae fabulam haud raro sapiunt, memoriae prodidit, in quibus interdum discedit ab historia Herodotea, aliaque, a Wesselingio prolata, argumenta firmant augentque suspicionem νοθείας, et auctorem libelli quaedam aut plura hausisse ex *Ephori* scriptis. — Wesselingius vero libello isti addidit varietates scripturae ex codice Barocciano, a Reinoldio diligentissime excerptas, praeter ea ex Palatino Iungermanni atque Amstelodamensi: germanice vertit *Schultes*. Tiguri. 1779. 8. *Harl.*]

III. Meminit

d) Scaliger ad Eusebium p. 102. erratum in numeris esse putat, et pro 622. χκβ legendum 422. υκβ. Homerum 160. annis post Troiam captam vixisse legas etiam in Glycae Annalibus p. 184. *Fabric.* adde *Bouherium* in diss. Herodot. cap. XI. *Wesseling* ad Herodoti vitam Homeri p. 761. infra ad *Hesiodum*, cap. VIII. §. 1. *Harl.*

Plures vitae Hom. scriptores deperditi. III. Meminit etiam *Scholiastes Luciani* Tom. I. p. 32. et Tom. II. p. 17. *Eustathius* prolegom. ad Iliadem, *Suidas* in χρόνῳ, et *Tatianus*, cuius non est omittendus locus e), *Eusebio* etiam repetitus Lib. X. praeparat. Euangel. cap. 11. quia plures alios vetustissimos scriptores commemorat, qui de Homero egerunt, quamquam horum monumenta non magis tulere aetatem, quam quae de Homero scripserat *Pythagoras* quidam et Cynicus *Antisthenes*, et *Artemon* Clazomenius, et *Democritus* Abderita, et *Metrodorus* Lampsacenus: περὶ γὰρ τῆς ποιήσεως τῦ Ὁμήρυ, γένυς τε αὐτῦ καὶ χρόνυ, καθ' ὃν ἤκμασεν, προηρεύνησαν οἱ πρεσβύτατοι. Θεαγένης τε ὁ Ῥηγῖνος ὁ κατὰ Καμβύσην γεγονὼς, Στησίμβροτός τε ὁ Θάσιος καὶ Ἀντίμαχος ὁ Κολοφώνιος, ΗΡΟΔΟΤΟΣ f) τε Ὁ ἉΛΙΚΑΡΝΑΣΣΕΥΣ, καὶ Διονύσιος ὁ Ὀλύνθιος, μετ' ἐκείνυς Ἔφορος ὁ Κυμαῖος, [ꝑ] καὶ Φιλόχορος ὁ Ἀθηναῖος, Μετακλείδης g) τε καὶ Χαμαιλέων οἱ περιπατητικοὶ, ἔπειτα γραμματικοὶ Ζηνόδοτος, Ἀριςοφάνης, Καλλίμαχος, Κράτης, Ἐρατοσθένης, Ἀρίςαρχος, Ἀπολλόδωρος. Epitomatorem graecum vitae Homeri, ab Herodoto scriptae, citat *Allatius* Lib. de Patria Homeri p. 122.

De vita Homeri duplici, Plutarcho tributa. IV. De vita Poetae, quae sub *Plutarchi* nomine exstat in Florentina [Barnesiana, Ernestina] et aliis quibusdam Homeri editionibus, et H. Stephani Poetis Graecis principibus praemittitur, graece etiam separatim prodiit Tiguri 4. et latine ex *Io. Rhellicani* versione, Basil. [Basil. 1537. 8. conf. *Freytagii* Adparat. litter. tom. III. p. 429 sqq.] vertit quoque in Plutarcho suo *Guil. Xylander*, ita habeto. Plutarchum de Homero singulari opere egisse, certum est, cuius librum primum laudat *Gellius* Lib. IV. cap. 11. librum secundum idem Lib. II. cap. 8. et 9. Nihil autem ex iis, quae inde profert, in ista, quam habemus, Homeri vita legitur; vnde *Ionsius* p. 237. Plutarcho eam falso tribui concludit, quae etiam sententia est *Ioannis Rualdi* in Plutarchi vita cap. 20. [nec non *Henr. Valesii*, in Emendatt. libr. I. cap. 16. fin. qui vrget diuersitatem stili et Lampriae silentium in indice.] Recte tamen Ionsius addit, non esse vnam, sed geminam; atque duo diuersa scripta in vnum coaluisse, quod et Henrico Stephano pridem obseruatum, qui priorem partem vix duobus vel tribus in octauo foliis constantem, quae agit de Homeri genere, patriaque, et poeseos eius explicandae initium facit sub Plutarchi nomine, cui illa pars etiam, sed pars tantum a Ionsio, Galeo ac plerisque doctis constanter tribuitur, Graece Ao. 1573. 8. vulgauit cum Homeri

e) Eundem locum protulit, emendauit et de *Theagene*, Homeri praecone, aliisque eiusdem nominis plura adnotauit et locum tam Tatiani, quam Eusebii emendauit *Ionsius* de scriptor. hist. philos. lib. I. cap. 3. §. 3 et 4. p. 22 sq. adde *Platonem* in Ione p. 10 sqq. edit. Mulleri, cuius notas conferes, Cl. *Villoisonii* Prolegom. ad Homeri Iliada cum scholiis codicis Veneti, p. XXV. infra lib. II. cap. 5. nr. CXIII. et pluries: atque II. c. 2. §. 16. de Zenodoto. De *Democriti Abderitae* libellis vid. Diogen. Laert. IX. sect. VII. et infra in Catalogo commentatorum. *Harl.*

f) Nulla est ratio, cur *Tatianum* dicamus respexisse non, ad librum de vita Homeri; sed ad locum in Euterpe, quo obiter de Homero agit. Nam Herodotum commemorat *Tatianus* cum Theagene et reliquis, qui suse et singularibus etiam scriptis egerunt de Homero eiusque Poesi, genere et aetate. *Fabric.* „At quid, ait *Wesseling* ad Homeri vitam, Herodoto subiectam, p. 748. *Tatianus* contra tam pertinax priscorum et aequalium scriptorum silentium? Immo verba eius, vbi penitius inspexeris, tantummodo requirunt, vt Herodotus de Homeri aetate et tempore, quo vixerit, commentatus fuerit, quod eum in Euterpe cap. 53. sedulo factitasse nouimus.“ *Harl.*

g) Male editur Μεγακλείδης ὁ χαμαιλέων, vt notatum etiam Meursio p. 1297. Bibliothecae Graecae. Suid. in μεγακλείδης. Vide etiam *Reinesii* varias lection. p. 333.

meri et Hesiodi certamine, in quo et ipso de vita Homeri agitur, atque aliis quibusdam Scriptis alibi a me [h]) commemoratis. Definit autem haec Stephani editio in verbis: *καὶ ἐ τοῖς ποιηταῖς μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς πεζῶν λόγων συνθέταις ἱστορικῶν τε καὶ θεωρηματικῶν*, eum forte rectius finem anticipasset ante verba, *Ὅμηρον τὸν ποιητὴν χρόνῳ μὲν τῶν πλείστων δυνάμει δὲ πάντων πρῶτον γενόμενον* etc. Sane ab his noua de genere, aetate, vita et potissimum de dictione, poesi, ac philosophia Homeri fusa aperta et doctissima Commentatio incipit. Ab his verbis etiam suam Editionem orditur in Opusculis Mythologicis, Physicis et Ethicis, Graece ac Latine vulgatis, Amst. 1688. 8. Thomas Galeus. Idem multis argumentis contendit, auctorem huius partis posterioris esse [i]) *Dionysium Halicarn.* cui belle congruit, quod p. 29. auctor *τεχνολογίαν* suam laudat, quod eodem florido scribendi genere, quo Dionysius, vtitur: quod non modo *Porphyrius* apud *Stobaeum* Eclog. Phys. p. 141. *Longinus* p. 154. edit. Tollii, *Heraclitus* in allegoriis Homericis passim, (vid. notas ad edit. Galei Amstelodamensem p. 436. 417. 433. 440. 481.) sed et Plutarcho antiquiores *Quinctilianus* tum alibi, [P] tum lib. X. cap. 1. vbi de Homero agit, et *Seneca* Epist. 88. produnt, illam se legisse. *Thomas* quidem *Gatakerus*, p. 95. Aduersariorum suspicatus est, auctorem *Fauorinum*, quem *περὶ Ὁμηρικῆς φιλοσοφίας*, vel *Apollonium Alexandrinum*, (quod etiam Langbaenio visum ad Longinum,) quem *περὶ σχημάτων Ὁμηρικῶν* scripsisse Suidas tradit. Sed quia vtrumque argumentum liber iste persequitur, neutri horum verisimiliter tribui potest. Mirum vero, quod paginae quaedam huius scripti a verbis *λέξει δὲ ποικίλῃ κεχρημένος* p. 287. edit. Galei Amst. vsque ad paginam 291. extremam, ab Aldo Manutio patre sub *Eustathii* nomine excusae leguntur ad calcem Lexicorum Graecorum A. 1524. *Ἐκ τῶν Εὐσταθίου περὶ τῶν παρ' Ὁμήρῳ διαλέκτων.* Eadem Aldus filius, sed sub Plutarchi nomine, graece et latine recudit ad calcem grammaticae graecae Constantini Lascaris. Porro non haec tantum, sed et reliqua de Tropis et Schematibus Homericis ex hoc libro petita, sub Plutarchi nomine excerpta legas ad calcem Lexici graeci Scapulae, et in appendice Thesauri graecae linguae ab H. Stephano congesti.

Tres vitae Hom. ab Allatio editae.

V. Exstat praeterea vita Homeri triplex breuior, graece et latine vulgata a *Leone Allatio*, et praemissa libro de patria Homeri Lugd. 1640. 8. editioni Barnesianae Homeri aliisque, et Tomo 10. Thesauri Antiquitatum graecarum Gronouiani. Primam ex tribus illis, *Procli* esse editor testatur, qui ex suis illam Schedis MSS. in lucem edidit. Fuerit itaque fortassis pars Chrestomathiae *Procli*, in qua teste *Photio* cod. 239. ille non modo de omni genere Carminum; sed et de celebrioribus Poetis, eorum genere, patria, et gestis quibusdam egerat [k]). Reliquas duas e Bibl. Regis Christianissimi accepit *Ioh.*

h) Infra cap. 8. nr. 2.

i) Ioannes Hudson praef. ad Tom. 2. editionis suae praeclarae Dionysii Halic. *Cum nemo veterum huic opinioni faueat, nec Dionysius ipse, (qui solet crebro suorum operum mentionem facere,) huius meminerit, nihil hac de re pronunciare volo.* [Atque Barnesius, qui illam vitam tom. I. suae edit. p. XIX sqq. praemisit, inscriptionem fecit: Πλουτάρχου, ἢ μᾶλλον Διονυσίου, τοῦ Ἁλικαρνασσέως, περὶ τῆς Ὁμήρου ποιήσεως.]

k) Omnino fuit pars Chrestomathiae Procli, ex qua supersunt excerpta, parum quidem diligenter curata; praeclara tamen, in *Photii* bibliotheca, cod. CCXXXVIIII. Praefixa est cum aliis codici Homeri Veneto D. Marci, addita inscriptione: Πρόκλου Χρηστομαθείας τῶν εἰς δ' διῃρημένων τὸ α. Ὁμήρου χρόνοι, βίος, χαρακτήρ, ἀναγραφὴ ποιημάτων. Textus interdum discrepat ab eo, quem Allatius euulgauit, et habet varia additamenta, quae vero a reliqua oratione vncis sunt seclusa. vid. Cl. *Siebenkeesii*

Ioh. Bourdelotius, et Allatio communicauit, neque constat, neque multum refert, quibus illae auctoribus debeantur. *Fabric.*

[*Ev. Wassenbergh* edidit post Leon. Allatium et Ios. Barnesium duas Homeri vitas, easque et, quae de aetate, genere, patria aliisque rebus Homeri tradi solent, docte explicuit in *Homeri Iliadis lib. I. et II. cum paraphrasi graeca huc vsque inedita et graecorum veterum commentariis magnam partem nunc primum in lucem prodeuntibus.* etc. Franequerae. 1783. mai. 8. — In cod. Coislin. Bibl. (ed. a Montfaucon) 316. p. 429. est nugax *Constantini Ermoniaci* vita Homeri. — Inter codices graecos MSS. regiae bibliothecae Matrit. est apud *Iriartum*, p. 232. nr. LXVII. codex chartaceus, Constantini Lascaris manu exaratus, in quo diuersa eius collectanea ad grammaticam, philologiam, ethicam, fabulam, historiam pertinentia, praecipue vero in *Homeri*, Hesiodi, Aristophanis, Theocriti Aratique vitas et poemata, excerptae e variis auctoribus adnotationes, versibus in eosdem aliosque passim interfertis, continentur. In his nr. 9. memoratur *Homeri vitae compendium* haud ineruditum: Quod quum ab omnibus eiusdem compendiis siue summariis plane discrepet, Iriarte primus vulgauit et latina versione donauit. *Harl.*]

Alii scriptores vitae Homeri. VI. *Iohannem Grammaticum* in vita Homeri laudat Eugubinus de perenni Philosophia lib. I. cap. 28. respiciens ad ea, quae de Poeta disserit *Ioh. Tzetzes* in limine Commentar. ad Homer. Conferenda etiam sunt, quae de Homeri genere, patria, vita et morte ex Charace, Porphyrii historia Philosophica, aliisque tradit *Suidas* in Ὅμηρος, et idem Ioh. Tzetzes Chiliade XIII. extrema. E recentioribus *Ioh. Sanderus*, Brunsuicensis, in Collectaneis haud contemnendis de Poetae vita et Scriptis, quae lucem adspexere Magdeburgi Ao. 1661. 4. vt veluti notiores praeteream, *Gyraldi* dialogos doctissimos de Poetis; *Guarinum* Veronensem in vita Homeri cum vitis Plutarchi latine edita, tum Triumuiros praestantissimos *Politianum*, [Oper. tom. II. 1512.] *Camerarium* et *Ioh. Spondanum*, ac *Ludolphi Kusteri* siue *Neocori* historiam Criticam Homeri, quam Ao. 1696. 8. Francof. ad Viadrum edidit: sed longe locupletiorem et emendatiorem variisque praeclaris obseruationibus ex monumentis ineditis adauctam praelo iterum subiecturum se mihi adfirmauit. *Fabric.* [*] [Sed ea spes morte viri docti a. MDCCXVI. euanuit. at cl. *Wolfius* in editione sua Homeri, part. I. a p. XLIX. iterum recudi fecit illum libellum, et p. XLVI sq. adcuratum sobriumque de illo tulit iudicium. — Praeter ea *Petrus Candidus Decembrius* Homeri vitam in latinum transtulit. vid. *Ioss. Anton. Saxii* Histor. typogr. literar. Mediolanens. ad a. 1488. p. 295. Insuper

keesii Notitiam codicis Veneti Iliados, qui in Bibliotheca D. Marci custoditur, in Bibliothek der alten Litteratur und Kunst, part. I. p. 65 sq. Göttingae 1786. 8. Plenior quoque est vita in codice Iliados Homeri valde antiquo, qui adseruatur in Bibliotheca S. Laurentii Escurialensi, in quo duo e Chrestomathia Procli excerpta, *vita Homeri et de Cypriis carminibus libellus*, praefixa leguntur Iliadi, vberrimis scholiis instructae. Cel. *Tychsen in* Bibliotheca laudata p. 3 sqq. ex illo codice auctiorem dedit vitam, collato insuper apographo e codice Veneto, et inedita Chrestomathiae Procli fragmenta, ex vtroque codice descripta, adiecit, nempe e codice Escurialensi locum de Cypriis carminibus praeclarum, e codice Veneto ex tertio Eclogarum libro segmentum s. excerptum alterum: Αἰθιοπίδος ε Ἀρκτίνου, cum Ἰλιάδος μικρᾶς δ Λέσχεω, dein Ἰλίου πέρσιδος β Ἀρκτίνου· Νόστων ε Αὐγίου Τηλεγονίας β Εὐγάμμωνος, quae omnia eruditis notis illustrauit cel. Heyne. Denique subiuncti sunt *duo Procli Hymni*, in codice Matritensi regio XXIV seruati, cum emendationibus Tychsenii V. Cl. *Harl.*

ſuper praeter Blakwellum et Wood ſupra laudatos et *Olaum Celſum* in diſp. de Homeri vita et ſcriptis, Vpſal. 1714. 4. de Homero eiusque vita fatisque et ſcriptis praeclare diſputarunt *Alex. Popius* et *Daciria.* Ille in Eſſay on the Life, Writings and Learning of Homer, quae commentatio praefixa eſt eius anglicae Homeri verſioni, gallice verſa adhaeret *Martini* Remarques ſur Homere. Paris 1728. 12. et denuo verſa atque inſcripta eſt: *Eloge hiſtorique et critique d'Homere.* Paris. 1749. 12. Vita Homeri a *Daciria* conſcripta vna cum gallica verſione praefationis et commentationis Popianae eſt in vltimo tomo verſionis Dacerianae: *Supplement à l'Homere de Madame Dacier* etc. à Amſterd. 1731. 12. theotiſce verſa a *Gottſchedia*, in Neuen Sammlung auserleſener Stücke. Lipſiae 1749. 8. Addatur *I. Rud. Wetſtenii* diſſ. de fato ſcriptorum Hom. per omnia ſaecula, quae addita eſt illius orationibus pro graeca et genuina linguae graecae pronunciatione. Baſileae. 1686. 8. Eſt quoque vita eius expoſita in *Biographia claſſica* ex anglico ſermone in latinum a *Murſinna* conuerſa, tom. I. Halae Sax. 1707. 8. ad quos libros ablegamus lectores, qui, quae vere falſoque aut incerte narrata ſunt aut conficta de Homero, ſcire cupiant. Plato etiam in libro X. de republica de vita Homeri multa narrat, quaedam cum ignominia. *Harl.*]

Homeri effigies in numis etc. honores, templa etc.

VII. Homeri *effigies* in variorum populorum numis occurrit ficta ad leuandum deſiderium *non traditi vultus*, vt ait Plinius lib. XXXV. cap. 2. vbi narrat, Aſinium Pollionem primum in Bibliothecis Imagines virorum illuſtrium dedicaſſe l). *Nicaeenſium* numum Homeri vultu ſignatum exhibet *A. Morellus* ſpecimine rei numar. p. 219. *Chiorum*, [quales memorat *Pollux* lib. IX. cap. 6.] vulgauit ex Cimeliarchio Barberiniano *Allatius*, quem vide in praefat. libri de Homeri Patria, et in libro ipſo p. 231. Eundem

l) Nullum Homeri numum vere genuinum exſtare, aliis perſuadere conatus eſt auctor libri: *Vita del Signor Comte Camillo Silveſtri, Nobile di Rovigo e Padre della Romana erudizione.* Patau. 1720. 4. (cuius ſummam et cenſuram dederunt auctores Actor. Eruditorum Lipſ. Supplem. tom. VIII. ſect. 9. p. 398 ſqq.) Rationes, quibus motus id negat ſub finem, vbi de numo Homeri diſſerit, hae ſunt: 1) quia a diuerſis Graeciae ciuitatibus cuſi diuerſam formam exhibeant; 2) quia iam ſuo tempore *Plinius* lib. XXXV. H. N. cap. 2. de formae ſinceritate dubitauerit, [adde *Cuperum* de Conſecratione Homeri, p. 10.] 3) quia in aliis Homeri numis nomen eius per O, in aliis per Ω exprimatur, litera vero Ω, teſtante Plinio aliisque a Simonide Ceo, qui DLX annos ante Chriſtum, h. e. CCCCLXVI poſt Homeri mortem vixit, demum inuenta et alphabeto addita ſit. Durius quidem id iudicium videtur *Klotzio* in Lectionibus Venuſinis p. 62. (vbi de numis, Homeri effigiem repraeſentantibus et capite Homeri Farneſiano, e Pario marmore facto, neque tamen genuino agit, variaque commemorat monumenta litteraria,) isque ſubſcribit ſententiae *Spanhemii*, (diſſ. I. de Vſu et Pr. num. vbi de numis Amaſtrianorum, Smyrnaeorum et Chiorum Homericis diſſerit,) *prae poeta e vetuſtate eundem effictum ad artificis ingenium, Plinio id adſerenti, fidem eſſe omnino habendam.* Enimuero, quamquam multos numos Homericos antiquos eſſe cenſendos, et Homeri effigiem ad artificis cuiusdam perantiqui ingenium effictam, haud negauerim: mihi tamen dubium eſſe videtur, num verum Homeri vultum, de viuo Homero ſumtum, reuera habeamus in vllo monumento expreſſum. Et certum eſt, numos Homericos diu poſt tempora poetae fuiſſe cuſos, nec paucos eſſe ſpurios. In *gemmis* quoque occurrit Homerus: e. g. apud *Alexandrum Maffeium*, tab. LXVII. *Licetum*, gemm. antiq. pag. 357 ſq. *Lippert.* Dactylioth. part. II. pag. 125. etc. *Herma* ſ. ſaxum Homeri, quod Gruterus, Vrſinus, Gronouius aliique Romae olim fuiſſe, adſeverant, cum aliis monumentis a duce Carolo Emmanuele Romae emtum, in praeſenti Auguſtae Taurinorum fertur conſpici, eique ſubiecta epigrammata, quae Aelianum habuiſſe dicuntur auctorem, vberius explicantur in Marmoribus Taurinenſibus, (1743. 4.) part. I. pag. 169 et 179 ſqq. *Harl.*

Eundem numum illustrat *Scaliger* ad Eusebium p. 47. editionis secundae, et *Laur. Begerus* tom. 1. thesauri Brandeb. p. 419. *Smyrnaeorum* numum Homericum exhibet *Ez. Spanhemius* de vsu numismatum p. 487. Alium *Dan. Heinsius* p. 345. poematum, et in Itinerario *Iacobus Sponius* part. I. p. 119. edit. Germanicae, et in Miscellaneis eruditae antiquitatis p. 140. [Repetiit illum post Cuperum in Apotheosi p. 8. *Sigebertus Hauercamp.* in diss. de nummis contorniatis, dissertationi de Alexandri M. numismate subiecta, p. 148 sq. Lugd. Bat. 1722. 4. Numi cum Homeri effigie eiusque icon, aeri incisi, quoque reperiuntur in editione Curtii Snakenburgiana p. 5 sq. Contorniatum quemdam Homericum numum Argiuis adserit, et ad Homericam refert apotheosin *Pedrusius* in descriptione musei Pharnesiani. Parmae 1709. 4. tom. V. adde editorem libri: Le delizie dei dotti et degli eruditi opera postuma del *D. Giov. Lami*, vol. I. p. 195. not. At *Schottus* in Apotheosi Homeri cap. VI. nr. 4. p. 354 sqq. copiosus similem in Museo regio Berolinensi seruatum numum adsert; at negat, illum esse genuinum et referre Homeri apotheosin, atque plane alia ratione explicat partem auersam. At confer Acta Erudit. Lips. a. 1713. mens. Iul. p. 295. et mens. Febr. 1715. p. 66. Alium numum habuit et explicuit *Burmannus* II. in commentariis ad numismata Sicula, p. 443. (altero tomo Doruillii Siculorum) in quo ab vna parte ΟΜΗΡΟΣ cum capite Homeri diademato et barbato; ab altera parte ΙΗΤΩΝ cum Pallade galeata; „qualem, ait Burmannus, ex gazis Comitis Pembrokii produxit *Haym* vol. II. Thes. Britann. p. 58. sed in cuius typo quum prima littera detritior esset, male Haymius exhibuit ⁝⁝. ΡΗΤΩΝ littera priore punctis expressa tamquam ΚΡΗΤΩΝ pro ΙΗΤΩΝ, vt aperte in meo legitur." Adde eundem in Addendis notar. in Anthol. Lat. p. 738. ad libr. II. epigr. CCVII. et in Addendis ad Comm. ad num. sicula p. 612. E. laudat ille *Taylor.* ad Marm. Sanduic. p. 62. 63. et Dennerium (*Pellerin*) tom. III. Num. Pop. et Vrb. tab. XCIII. nr. 12. qui numum Burmanniano similem edidit. *Harl.*] *Smyrnaeos* autem non modo delubro honorasse Homerum, et Statua, [quod etiam a Borysthenitis factum narrat Dio Chrysostomus diss. XXXVI. p. 439. a Ptolomaeo Philopatore Aelianus var. Hist. XIII. 22. et Lucianus in Demosthenis encomio,] sed et numo aereo, *Strabonem* auctorem habemus lib. XIV. p. 646. [p. 956. edit. Almel.] et *Plinium* IV. 12. hist. qui auctor est numum quendam apud Smyrnaeos dictum fuisse *Homerum*, Ὁμήρειον. Quod *delubrum Homeri* vocat Cicero pro Archia cap. VIII. Straboni loc. mem. dicitur Ὁμήρειον Plinio H. N. IV. 12. *Homereum*, vt *Castoris et Pollucis* ἀνάκων, [de quo nomine, Castori et Polluci peculiariter dato, vid. Monumenta graeca ex Museo Iac. Nannii, Senat. Veneti, illustrata a D. *Clem. Biagi*, Cremonensi, Romae, 1785. 4. p. 168 sq. *Harl.*] ἀνάκειον, Polyaen. lib. 1. cap. 21. Schol. Luciani tom. 1. p. 3. et 17. *Anubidis* Ἀνυβείδιον Lucian. Toxari. Veneris Ἀφροδίσιον Athen. V. p. 207. *Apollinis* Ἀπολλώνιον Schol. Euripidis Oreste v. 1389. *Aesculapii* Ἀσκλήπιον, Ἀσκληπεῖον et Ἀσκληπίειον, Laert. IV. 24. Ez. Spanhem. p. 79. Epist. 1. ad A. Morell. *Astartes* Ἀστάρτειον 1 Sam. XXXI. 10 m). *Minervae* Ἀθήναιον Diodor.

m) *Bellonae* Ἐνυεῖον *Dio Cass.* L. cap. 4. p. 606. vbi Reimarus et plurima eorum, quae hic Fabricius adtulit, et alia eiusmodi delubra atque nomina collegit. At, quia talis catalogus huc non facit, nolo diutius morari lectores. Sic apud Dionem quoque Cassium, L. cap. 7. p. 609. Δημήτρειον *Cereris templum* memoratur. Quod autem Homeri ingenium et poesis vires humanas superare videbatur, creditus fuerit, a deo ipso accepisse animi dotes; postea, secundum vsum loquendi fingendique antiquum deus nominabatur, et, aucta opinione ac superstitione, deus habitus est cultusque. vid. Cuperi Apotheos. p. 11 sq. de cultu divino Homero praestito. Hinc *Plato* in Alcibiade II. ὡς φησὶν ὁ θεῖος καὶ θεῶν προφήτης. adde *Sil. Ital.* XIII. 786. *Harl.*

Diodor. Sic. V. p. 287. *Atergates* Ἀτεργατεῖον 2 Maccab. XII. 26. *Augusti* Αὐγουστεῖον *Augusteum* Vet. inscript. Suidas in Αὔγουστος, *Delii Apollinis* Δήλιον, Diodor. in excerptis Peiresc. p. 219. *Cereris* Δημήτρειον Strab. IX. p. 435. *Dianae Dianium* Liu. lib. 1. cap. 48. Acta Sanctor. Iun. tom. I. pag. 359. *Didymaei Apollinis Didymaeum* Sueton. Calig. cap. 21. *Iouis* Δῖον, Iac. Gronou. ad Arrian. pag. 34. Διονύσιον *Bacchi*, Plato Gorgia pag. 472. Cuiusuis idoli ʼΕΙΔΩΛΕΙΟΝ 1 Cor. VIII. 9. *Pacis* Εἰρηναῖον, *Iunonis* Ἡραῖον, Plutarch. Arato p. 1036. *Herculis* Ἡράκλειον Diodor. Sic. XX. p. 746. *Heroum* Ἡρῷον, *Isidis* Ἰσεῖον, *Luculli* Λουκόλλειον Suid. *Marnae*, Gazensium Idoli apud Marcum Diaconum Gazensem in vita Porphyrii Episcopi *Marneum*, *Matris Deorum* Μητρῷον, *Mithrae* Μιθρεῖον Socrat. V. 6. *Iouis Olympii* Ὀλύμπιον, *Palladis* Παλλάδιον, Plutarch pag. 605. de exsilio, *Panis* Πάνειον, Syncell. p. 324. *Deorum omnium* Πάνθειον, *Plutonis* Πλουτώνειον, *Neptuni* Ποσείδειον, Ποσειδώνιον, vel, vt apud Diodor. Sic. tom. 2. p. 719. Ποσιδεῖον, *Ignis apud Persas* Πυρεῖον Theodorit. V. 39. Hist. *Pythii Apollinis* Πύθειον, *Sambethe* Σαμβάθειον, [et Σαμβαθεῖον] Perizon. p. 724. ad Aelian. *Serapidis Serapeum*, Eutrop. VIII. 15. Σαραπεῖον Plutarch. Alexandro p. 706. [?] Socrat. V. 16. vel Σεράπιον vt Sozom. VII. 15. *Thetidis* Θετίδειον Schol. Eurip. Andromache v. 46. Strabo IX. p. 431. *Thesei* Θησεῖον Plutarch. de exsilio p. 607. Τυχεῖον et Τύχειον et Τυχαῖον *Fortunae* Niceph. XIV. 44. Hist. Eccles. Dio Cass. p. 424. D. Etiam Τυραννεῖον *Regia Tyranni* apud Plutarchum in Dione: et Διονύσιον Τυραννεῖον in Timoleonte p. 254. Καισάρειον *Caesaris* apud Socratem Hist. Eccles. p. 352. Παρασίτιον *parasitorum curia* Athen. VI. p. 235. Ἡρώδιον *Herodis ciuitas* Iosepho p. 774. Syncell. p. 314. *Gymnasium* Τιμολεοντεῖον Plutarch Timoleonte p. 255. Ἀχιλλεῖον *tumulus Achillis* in tabula veteri Iliaca a Begero illustrata num. 50. Plin. V. 30. et Steph. in Σίγειον. *Arati Sicyonii* Ἀράτιον. Plutarch. Arato p. 1051. *Alexandri* Ἀλεξάνδρειον. Ioseph p. 718 *Hyrcani* Ὑρκάνιον p. 721. Λακύδειον *Lacydae hortus* Laert. IV. 60. Πτολεμαῖον siue Πτολεμαεῖον *lucus Ptolemaeo* a Rhodiis sacratus. Diodor. Sic. XX. p. 825. Steph. in Καπετώλιον. Etiam in Christianis scriptoribus Προφητεῖον *templum in memoriam Prophetae*, Ἀποστολεῖον *in memoriam Apostoli*, et Μαρτύριον *Martyris*. Ceterum, vt ad Poetam nostrum redeam, *Amastrianorum*, quae fuit vrbs Ponti, numos Homerum referentes enarrant *Harduinus* in numis vrbium illustratis p. 36. *Barth.* ad Statium tom. I. p. 150. lib. 3. silu. 3. v. 60. [*Broukhus.* ad Tibul IV. 1. v. 199. p. 380. *Pignorius* quaest. Epist. 48. *Muretus* varr. lection. libr. XII. cap. 15.] et Fuluius Vrsinus notis ad Ciceronem pro Archia p. 312. Inspiciendos praebent *Ramiresius* cap. 25. (p. 152.) p. 203. pentecontarchi, *Spanhemius* p. 488. diss. V. edit. prior. *Patinus* introduct. in Histor. numismatum p. 59. etc. Hosce omnes, excepto numo Nicasii, iunctim exhibuit *Gisbertus Cuperus* in ἀποθεώσει Homeri p. 7 sq. et *Iacobus Gronouius* tom. 2. Thesauri antiqu. Graec. Imagine XVIII. XIX. XX. Confer et *Fuluium Vrsinum* in imagg. p. 21. De *Aegyensium* numo Seueri temporibus percusso, alteroque, qui cusus est sub M. Aurelio Imp. videas licet eundem Illustrem Spanhemium. Homeri Icon statuis variis et signis marmoreis iam olim celebrata, [vide *Gruteri* Inscript. pag. 419. *Montfaucon* tom. IIII. supplem. tab. 37. pag. 82 sq. *Raph. Fabrettum* ad veterem tabellam Iliadis p. 345. 346.] occurrit etiam in curiosissima *Tabula marmorea Consecrationis Homericae*, quae Romae in Columnensium palatio cernitur, et ab eodem Cupero et Gronouio nr. XXI. [ac Schotto] exhibetur atque exponitur, variorumque doctorum hominum ingenia exercuit, vt dixi lib. I. cap. 25. vbi de Phantasia Memphitide. In transcursu itidem hoc loco mentio facienda est Auditorii Ὁμηρικοῦ in Academia Tubingensi,

quod

quod teſte Martino Cruſio in Germano-Graecia p. 39. ita nominatum eſt, quoniam an. 1565. menſe Nouembr. altero tanto maius aedificari coepit adiunctione contigui cubiculi facta, cum Cruſio Homerum praelegente auditores antea capi non poſſent, ſed ſtare multi cogerentur. Verum haec olim fuere. Nunc recondita Maeonius ſitnet quiete.

Patria, coecitas, etc. VIII. De Patria Homeri celebris eſt et notiſſima vel ex Gellii III. 11. et ſcriptore certaminis Homeri ac Heſiodi ampliſſimarum vrbium vetus Concertatio, quam reſpicit *Demetrius* Poeta apud *Laert.* V. 85. et de qua *Didymus* olim fuſe ſcripſit, a Seneca Epiſt. 88. hoc nomine deriſus, et recenti aetate [*] *Leo Allatius* Chius, cuius librum iam memoraui [n]). Hic cum late impugnaſſet eorum ſententias, qui vel Babylonium, [*Tigranem* nomine,] fuiſſe adfirmant Homerum, vt lib. II. Verae Hiſtor. p. 676. [tom. II. pag. 117. edit. Reitzii,] per iocum ſcripſit *Lucianus*, vel Syrum, vel Thebanum Aegyptium [o]), vel Cyprium vel Troianum ex Cenchreis, vel Aeolium Cumanum, vel Rhodium, vel Pylium, vel Salaminium, [ex Salamine ſiue Cypria ſiue Attica,] vel Ithacenſem, vel Colophonium, vel Athenienſem, vel Argiuum, vel Mycenaeum, vel Ietem, vel Smyrnaeum [p]) denique: contra multis argumentis contendit, eum fuiſſe ſuum, Allatii, popularem, ex Chio

n) Recte *Ionſius* de ſcript. hiſt. philoſ. I. 319. ſcribit: Leo Allatius Chius Homerum in honorem gentis ſuae Chium fuiſſe contendit. Sic Antimachus Colophonius Colophonium fuiſſe Homerum contendebat; teſte Plutarcho lib. de Homero. Item Nicander, de quo vide infra lib. III. p. 622. conf. Mollerus ad Morhof. Polyh. litter. VII. 2, 2. pag. 403. *Heumann.* De patria Homeria narrationes diuerſas collegit atque examinauit *Lami* in Deliciis, p. 58 ſqq. et p. 67. putat, Homeri patrem fuiſſe Cumanum; Homerum vero natum eſſe Smyrnae, et mortuum, ſenem, in inſula Iö. *Harl.*

o) Alexander Paphius apud Euſtath. comm. in rhapſ. X. Odyſſeae prodidit, *Homerum* Aegyptiis Dmaſagora et Aethne natum; ſed vid. *Lami* Delicias p. 58 ſqq. *Harl.*

p) In Actis Pionii, Martyrii ille candidatus ſic Smyrnaeſes alloquitur: *Vos viri qui exſultatis pulchritudine moenium, et Smyrnae ciuitatis decore gaudetis et Homero Poeta gloriamini, et ſi qui vobiſcum a Iudaeis adſunt, paucis audite.* Oraculum apud Steph. in Ἴος. (vbi vid. Bergleri not.)

Πατρίδα δίζηαι, μητρὸς δέ τοι ἁ πατρίς ἐστιν,
Ἔστ᾽ Ἴος νῆσος μητρὸς πατρίς.

Alia *Io. Bourdelot* ad Heliodorum p. 71. *Fabric.* conf. *Proclum* de Homero in Bibliothek der alten Litteratur und Kunſt. part. I. Inedit. p. 8 ſq. et *Heynii* notam p. 19 ſq. Iös autem inſula eſt, non, vt Stephanus Byzant. ſcribit, Cycladum, ſed e Sporadibus vna, hodie *Nios*, Homeri tumulo nobilitata. Hunc tumulum Comes *Paſch de Krienen* reperiſſe ſibi viſus eſt. vid. *Iac. Ion. Björnſtåhl* Briefe auf ſeinen ausländiſchen Reiſen etc. e verſione Guſt. Erneſti Groskurd. Vol. II. Stralſund. 1778. 8. p. 469 ſqq. cui vero probabilius eſſe videtur Cenotaphium Homero aetate multo ſeriore poſitum. Hiſtoriam fraudis detectae leges in Antologia Romana, part. I. Romae. 1775. p. 253. *Lami* in Delic. I. p. 88. Homerum, putat, in inſula, Iös, morbo et ſenectute confectum diem obiiſſe ſupremum, et incolas poſuiſſe illum tumulum, cuius inſcriptionem repetiit et illuſtrauit editor ex libro *Comitis Paſch de Krienen: Breve deſcrizione dell' Arcipelago — — con un ragguaglio eſatto — — e ſpecialmente del ſepolcro d' Omero* etc. Livorno 1773. 8. at id factum eſſe multo poſt obitum Homeri monet. Ietae vero, quibus inſula illa nomen dedit, patriam et ſepulcrum Homeri (vid. Plinii H. N. libr. IV. cap. 12.) inctitarunt, qua de re duo Alcaei et Antipatri epigrammata exſtant in Anthologia graeca lib. III. tit. XXV. epigr. 1. et 2. in Analectis Brunckii, tom. II. p. 18. et I. p. 487. vid. Brodaeum ad Anth. gr. p. 386. Hinc quotannis Ietae inferias Homero faciebant capra mactata, quae tumulo eius inſculpta erat. vid. *Burmann.* II. in comment. ad numiſm. ſictula, p. 443. et p. 612. E. et in Anthol. lat. lib. II. ep. CCVII. atque *Lamii* Delicias I. p. 69 ſqq. *Harl.*

Chio Insula oriundum q), inter alia memorans cap. 15. quod ipse de se scripserit Hymno in Apollinem v. 172. [conf. *Bayle* Dict. in Apion not. D.]

> Τυφλὸς r) ἀνὴρ οἰκεῖ δὲ Χίῳ ἐνὶ παιπαλοέσσῃ
> Τοῦ πᾶσαι μετόπισθεν ἀριστεύουσιν ἀοιδαί.

Quem locum Thucydidi etiam lib. III. p. 242. laudatum respiciens Sibyllinorum auctor dixerit lib. III. p. 251. vbi de Homero vaticinatur:

> — — Χῖον δὲ καλέσσει ἑαυτόν.

Sed Hymnos Homero suppositos multi veterum senserunt, et quam plurimis traditum est, Homerum Patriae suae in scriptis nullam fecisse mentionem. Vnde *Cephaleon* quoque Historicus apud Photium Cod. LXVIII. patriam suam silentio inuoluere se professus est exemplo Homeri. Nec deest ratio suspicandi, Hymnum in Apollinem a *Cinaetho Chio* fuisse suppositum,

q) Confer tamen *Lamii* Delicias, tom. I. p. 65 sqq. *Harl.*

r) De Coecitate Homeri vid. *Meursium* ad Hesych. Illustrem p. 178. *Vossium* Institutt. Orator. lib. I. cap. 5. section. 21. et *Allatium* cap. 8. Hinc Prouerbium apud Tertull. de pallio cap. 1. *quod clausis vel in totum Homericis oculis patet.* *Velleius* contra [libr. I. cap. 5. *Lucian.* ver. hist. II. p. 676 sq. tom. II. p. 118. Reitzii, quem vide.] et alii coecum fuisse negant: sic ex recentibus *Andreas Wilkius* in curatione coeci Homeri, Lipsiae 1605. 8. et ante eum Brodaeus lib. V. cap. 9. Misc. qui Ciceronem sibi maxime aduersarium profitetur. Sed is validum, ni fallor, argumentum praebet contra eos, qui Homerum coecum fuisse putant. *Traditum est*, inquit, *Homerum coecum fuisse; at eius picturam, non poesin videmus. Quae regio? quae ora? qui locus Graeciae? quae species formae? quae pugna? quae acies? quod remigium? qui motus animorum, qui ferarum, non ita expictus est, vt quae ipse non viderit, nos vt videremus effecerit.* Haec ille Tusc. qu. libr. V. [cap. 39. vbi vid. Dauis. qui eum coecum fuisse nullus dubitat. Argumentum, quo vtitur Dauesius ad coecitatem Homeri probandam, et quod ab eo sumit, quia eum, vt ex Pausania et Cedreno notauit Cuperus Apotheos. p. 6. statuarii velut oculis captum finxissent, nihili est. Namque et is mos fuit veteribus artificibus, in aliorum imaginibus statuisque, et id tantum probaret, iam antiquioribus temporibus inualuisse opinionem, Homerum coecum fuisse; nec auctoritas *Tyrii Maximi* diss. 38. sect. 1. et aliorum, teste scholiaste ad locum Homeri, qui arbitrantur, Homerum Odyss. θ'. 63. semet ipsum sub Demodoci persona descripsisse, me valde mouet. Nam antiquissimis iam temporibus multae varii generis interpretationes et in his peruersae aut lepidae versuum et sententiarum Hom. expositiones enatae sunt et propagatae. Heumannus orae exempli sui adscripsit haec: „Quae sit origo fabulae de coecitate Homeri, cognoscere possumus ex Herodoti vita eius p. 547. De coecitate et paupertate Homeri vid. *Pausanias* lib. II. p. 139. *Heinsii* duo epigrammata in coecitatem Homeri, in eius Crepundiis Siliaris p. 480 sq. *Eccard* de vsu studii Etymologici, pag. 51. Fortasse Homerus prae senio amisit visum, et mendicare coactus est." Hactenus *Heumannus*, quem etiam vide in Actis philosoph. part. IV. p. 671. adde *Wassenberghii* not. ad vit. Homeri pag. 4. *Sotades* apud Stobaeum serm. 96. p. 528. Homerum, canit, esse fame absumtum:

> Τὸν θεῖον Ὅμηρον λιμὸς κατεδαπάνησεν.

De paupertate Homeri egit *Frid. Exter* in singulari libello, theotisce scripto, Bipont. 1777. 4. adde *Wassenbergh.* l. c. p. 5 sqq. *Blackwell* pag. 124. quamquam eum conflictatum esse cum paupertate omniumque fere rerum inopia, vix persuadere mihi possum. At non ex nostra, sed ex Homerica aetate res aestimare atque diiudicare debemus. Nam quod ἀοιδὸς fuit, id illo tempore haud ignobile fuisse munus; sed consuetudinem quamdam poetarum cum honestissimis hominibus et summis viris in aulis principum honorificam crediderim. conf. *Blackwell* p. 129 — 158. *Harl.*]

tum, tum Sibyllinorum nulla est auctoritas. Nec ab re forte *Allatio*, Chiis suis [s]) Homerum vindicanti, oggesseris, quod ipse 122. de Herodoto et [?] Ephoro Cumano, qui Cumanum fuisse Homerum contenderunt: *Digni certe sunt, inquit, eorum conatus, qui laudentur ab illis, si veritatis studio tantum opus aggressi, veritatem exposuissent, sed cum Patriae amore, et propriae gentis id egerunt, eorum dicta non immerito suspecta esse debent. Vbi enim ratio affectu ducitur, et lingua cupiditatum ductu moderatur, veritas ipsa claudicat, et coecutit, quae a nudo et ob omni studio libero homine tantum expectanda est* [t]). Styppam Lydiam, Cretam [u]) et Romam quoque a nonnullis pro patria Homeri venditatam notat *Brodaeus* ad

s) Chiis etiam Homerum vindicare voluit *Hypermenes* in lib. de Chio, ex quo Ptolemaeus Chennus ap. Photium cod. 190. p. 489. edit Schotti, narrat, *Scindapsum* Homeri famulum mille drachmis mulctatum a Chiis, quod Herum mortuum non exsuscitasset. Et hodieque quinque vel sex milliaribus a Chio oppido Septentrionem versus, ostenditur locus excisus e viuo saxo, in cuius medio altare, circum illud sedilia, quo in loco Homerum quondam docuisse, natum et sepultum, incolae fabulantur. *Crusius* p. 42. Turco-Graeciae; *Tournefort* itinerar. p. 147. [et *Tavernier* Persische Reisen. lib. III. cap. 18. p. 134. *Heum.*] *Byceo* Homeri seruus memoratur *Tzetzae* XIII. Chil. v. 643.

t) Cl. *Koeppen* in libro: Ueber Homers Leben und Gesänge p. 16. propter testimonia Simonidis, Pindari atque Thucydidis, qui Homerum adpellant τὸν ἄνδρα Χῖον, et quia οἱ Ὁμηρίδαι, in insula Chio viuentes, Homeri carmina seruasse dicuntur, iis accedit, qui putant, Homerum vel ex insula Chio ortum, vel plurimum temporis ibi commoratum esse. Atque *Theocritus* VII. 47. vocat cum Χῖον ἀοιδὸν, *Chium cantorem*, vatem. Chios praeter ea Homeri tumulo fuit celebris. vid. *Salmas.* ad Solinum pag. 179. edit. pr. et paullo ante not. s). Id quidem ex comparationibus et itinerum, quae dii fecisse finguntur, atque locorum adcurata descriptione, ex similitudinibus aliisque rebus fit manifestum, atque a *Woodio* p. 32 — 60. coll. p. 162 — 169 sqq. multis locis Homericis abunde demonstratum est, Homerum, nisi ex insula Chio, (quod negauit *Aristotel.* rhetor. II. cap. 23. tamen malit Blackwell. p. 133.) aut, quod Wood lubentius crediderit, et *Björnståhl* in Epistolis suis memor. vol. VI. part. I. (Lipsiae et Rostock. 1783.) p. 16. 19. et 25. vbi multus est de Smyrna, clare adfirmat post alios, quorum omnium vt loca atque opiniones repetam, haud necesse erit, Smyrna ortus fuerit, certe in insula quadam aut in ora Asiae minoris maritima vixisse, adeoque patriam ipsius fuisse Graeciam asiaticam. *Strabo* libr. XIV. p. 955. et 956. edit. Almel. memorat, Chios atque Smyrnaeos vindicare sibi Homerum. Smyrnam Homeri fuisse patriam, iactitat *Aristides* orat. 22. conf. Fabric. infra libr. IV. cap. 30. vol. IIII. p. 382. et plura Aristidis de Homero loca ibidem excitantur, p. 401. in indice. adde *Wolf.* in Bibl. Hebr. n. 544. Quando alii putarunt, Homeri patriam fuisse Aegyptum, aut Arcadiam, (vid. *Eudociam* in Ἰωνιᾷ p. 320.) aut Sirin s. Heracleam Italiae, quae Tarentinorum fuerat colonia, hodie Torre del Mare, (vid. *Denina* in Staats- und Gelehrten-Geschichte Griechenlands, ex versione *Christfried Vlrici Dau*, part. I. p. 161.) id ab omni probabilitatis specie abest. conf *Küsteri* histor. criticam Homeri, part. I. sect. I. vitam Hom. apud *Iriartum* l. m. p. 233. *Wassenbergh.* ad vit. Hom. eod. Leid. p. 10. Cur autem tot vrbes et ciuitates Homerum suum sibi ciuem vindicare voluerint, haec caussa fuisse videtur. Homerus multa fecerat itinera, (vid. *Wood* p. 61.) ideoque multis locis paullo diutius erat commoratus. In Aegypto eum fuisse, multi et veteres (vid. *Diodor.* Sicul. I. cap. 96. et 97. p. 107 sqq. Wesseling.) et recentiores contenderunt scriptores; quam sententiam in primis *Huetius* de origine fabular. romanens. p. 16. editor Deliciarum *Lamii* in not. p. 58 sqq. et *Blackwell* in sectione IX. p. 159 - 171. firmare studuerunt, negat autem *Koeppen* l. c. p. 23. Postquam igitur magnam consequutus est nominis famam, patria autem incerta dubiaque; quaelibet terra aut vrbs, quam Homerus in carminibus celebrarat, aut descripserat curatius, aut cuius mores et religio in poematibus illius apparere, videbantur, honorem tanti eiuis sibi adserere lccumque poetae natalem sibi vindicare coepit. Hinc enatae sunt tot diuersae opiniones atque fabulae de patria Homeri. *Harl.*

u) Cretenses Homero mille nummos praemium εἰσνόμους tribuisse, idque aerea tabula testatos refert Sozomenus praef. ad Theodos.

ad Anthologiam Epigrammatum Graecorum p. 132. Ineptum porro fuerit vel in re incertissima, quam Oraculum v) Adriano redditum pridem ἄγνωστον agnouit, arbitrum se interponere, vel de argumento exigui momenti post Allatii industriam plura coaceruare. Itaque vnum tantum adscribam locum *Iohannis Tzetzae*, ex inedita eius exegesi in Homerum, quam Lipsiae, in patria mea, seruat manuscriptam, sed mutilam, Bibliotheca insignis Paulina: Περὶ μὲν οὖν πατρίδος καὶ γένους Ὁμήρου πλανομένην εὑρίσκομεν παρὰ πολὺ τὴν ἀλήθειαν· οὐ γὰρ ὁμοφώνως οἱ ἱστορικοὶ περὶ τούτου παραδιδόασιν. Ἄλλοι μὲν αὐτὸν Χῖον εἶναι φασὶ, καθάπερ καὶ Πίνδαρος, προσέτι καὶ Θεόκριτος φάσκων οὑτοσί [VII. 47.]

Καὶ Μοισᾶν ὄρνιχες ὅσοι ποτὶ Χῖον ἀοιδὸν
Ἀντία κοκκύζοντες ἐτώσια μοχθίζοντι.

Ἕτεροι δὲ φασὶν αὐτὸν Κολοφώνιον, οἱ δὲ Αἰγύπτιον ἐκ Θηβῶν w). Τοῖς δὲ Ἰήτης δοκεῖ, ἑτέροις Ἀθηναῖος, καὶ ἄλλοις Σμυρναῖος. Εἰσὶ δ' οἱ καὶ Σαλαμίνιον αὐτὸν εἶναι λέγουσι, καὶ ἄλλοι ἄλλα μύρια. Ἄλλοι Χῖον αὐτὸν εἰρηκότες Κολοφώνιόν τε, καὶ Σαλαμίνιον, πρὸς δέ γε τούτοις Κυμαῖον, καὶ ἕτερα οὐκ οἶδ' ὅθεν ὁρμώμενοι ἢ τίσι τεκμηρίοις χρησάμενοι εἰς τοῦτο προήχθησαν. Οἶμαι δὲ τὸν θειότατον Ὅμηρον διὰ ἐν ταύταις ἐνδιατρῖψαι ταῖς χώραις καὶ πόλεσι, τοῦτο εἰρήκασιν, εἰ διὰ τὸ ἀξίωμα τοῦ ἀνδρὸς συμπατριώτην αὐτὸν αὐτῶν ἐπιγράφουσι· τοὺς δὲ Αἰγύπτιον αὐτὸν εἰρηκότας οὐ νεμεσίζομαι, ἡ γὰρ ἐν Αἰγύπτῳ διατριβὴ τοῦ ἀνδρὸς, καὶ γὰρ ἐν Αἰγύπτῳ διέτριβε παῖδας, ἴσως ἐκείνους πεπλάνηκε. Τῷ δὲ σοφῷ Ἀριστοτέλει Ἰήτης τάχα δοκεῖ διὰ τὸ ἐν Ἴῳ τετράφθαι. Οἱ δέ γε Ἀθηναῖον ἀποκαλοῦντες αὐτὸν συλλογιζόμενοι τοῦτο φασίν. Σμυρναῖον γὰρ ἴσασιν, ὥς γε κἀμοὶ δοκεῖ τοῦτο, ἐπεὶ δὲ Σμυρναῖοι ἄποικοι Ἀθηναίων ἐγένοντο, Ἀθηναῖον ἄρα καὶ τοῦτον εἰκότως φασί. Δηλοῖ δὲ τοῦτο εἰς Πεισίστρατον ἐπίγραμμα.

Τρίς με τυραννήσαντα τοσαυτάκις x) ἐξεδίωξε
Δῆμος Ἐρεχθῆος y), τρὶς δ' ἐπανηγάγετο
Τὸν μέγαν ἐν βουλαῖς Πεισίστρατον, ὃς τὸν Ὅμηρον
Ἤθροισα σποράδην τὸ πρὶν ἀειδόμενον. [P]
Ἡμέτερος γὰρ ἐκεῖνος ὁ χρύσεος ἦν πολιήτης
Εἴπερ Ἀθηναῖοι Σμύρναν ἐπῳκίσαμεν.

Genus et aetas Homeri.

IX. Magna quoque et parum certa de genere z) Homeri et parentibus quaestio est, vt videre licet ex variis sententiis memoratis ab auctore Graeco, qui certamen Homeri et Hesiodi descripsit. Nec minor scriptorum de aetate, qua vixerit, dissensus,

v) Aliud *Eusebius* Praeparat. euang. V. 33. pag. 229. vide quoque certamen Homeri et Hesiodi sub initium.

w) Olympiodorus apud Photium p. 111.

x) Schol. MS. Dionysii Thracis, ἐξετίναξε. [cod. Leid. vitae Homer. habet ἐξεπόλισε.]

y) In vitis ab Allatio editis legitur Δῆμος Ἐρεχθειδῶν, καὶ τρὶς ἐπεσπάσατο. In Anthologia Epigrammatum Graecor. lib. IV. cap. 4. p. 438. καὶ τρὶς ἐπηγάγετο. [*Brunck* in Analectis vol. III. p. 216. reposuit illud, et in Lectt. atque Emendation. p. 274. corrigendum censuit secundum historiae fidem, Δὶς με τυραννήσ. — — δὶς δ' ἐπανηγάγετο. Sed hac ratione aeque grauiter laborare fidem historicam, Pisistrato reuera ter occupante Tyrannidem, bis eiecto, bis denuo recepto, duce *Aristotele* Polit. V. 12. docet *Wassenbergh.* ad vitam Hom. p. 5. Epigrammatographi errorem iam notauit *Edw. Simson* ad A. M. 3454. In Homeri vita cod. Leid. est Δῆμ. Ἐρεχθειδῶν. ibid. Καὶ τρὶς ἐπεσπάσατο, quod probat Wassenbergh. *Harl.*]

z) Vid. *Lami* Delizie etc. I. p. 76 sq. *Harl.*

ſenſus, etſi adeo exacte illam nonnulli tenere ſe putarunt, vt et thema eius genethliacum tradiderint, quemadmodum *Iulius Firmicus* lib. V. Matheſ. p. 77. cum dixiſſet, Saturnum in nono ab horoſcopo loco poſitum, et in Leone conſtitutum facere diuinum Poetam heroici cuiusdam carminis, vt Martios ſtrepitus pugnarumque metuenda certamina famoſi carminis nobilitate perſcribat: *talis*, inquit, *Genitura Homerum*, *Diuinum in Iliade Cumei* [Sibyllini] *carminis* aa) *fecit interpretem.* Sed vix vlla in re magis in diuerſa abeunt ſcriptores, vti facile intelliget lector, ſi vel veteres ipſos conſuluerit *Gellium* lib. III. cap. 11. et lib. XVII. cap. 21. Tatianum, Clementem, Euſebium, Philoſtratum in heroicis, vbi de Euphorbo agit, [cap. 18. ſect. 2. p. 726 ſq. edit. Olearii.] Tzetzam Chil. 12. hiſt. 399. aliosque: vel e recentioribus adierit *Muretum* in Cic. I. Tuſc. quaeſt. I. 191. *Dionyſium Petauium* lib. IX. doctrinae temporum cap. 32. *Ioh. Ruoldum* animaduerſ. vlt. in Plutarchum, *Ioh. Marshami* Can. Chron. p. 437. et quae *Dodwellus*, in diſſertatione tertia de Graecorum Cyclis. [adde Viuem et Coq. ad Auguſtin. lib. III. de ciuitate dei cap. 2. Coſtardus Anglus contendit, Homerum et Heſiodum demum a. 558. ante Chr. vixiſſe vid. Götting. gel. Zeit. 1756. p. 629. *Heum.*] Mihi quidem in praeſenti ſufficit, in quo conueniunt probe omnes, et multo poſterius bello Troiano (vid Benedict. Auerani diſſ. IX. in Thucyd. tom. I. Oper. p. 250.) et antiquiſſimum eſſe ex auctoribus graecis, quos habemus, ne Heſiodo quidem excepto, ſiue poſt Olympiadem XXIII. demum vixerit, vt vult Dodwellus, ſiue vt aliis videtur, longius a noſtris temporibus remotus fuerit, vel Olympia ipſa aetate anteuerterit bb).

 X. Nullus

aa) Vide quae ſupra lib. I. cap. 29. nr. 2.

bb) Acta agerem, ſi, re admodum incerta, omnes veterum narrationes fabulasue, et omnia, quae a recentioribus pronunciata vmquam fuerunt, iudicia et rationes repeterem. Atque in Introductione in hiſtoriam L. Gr. ſect. 2. cap. 1. p. 21 ſq. quorumdam teſtimonia aut opiniones iam adtuli. Quare ſufficit, quaedam ſpicilegii loco hic adiicere. Si inſcriptio vna cum tumulo, a comite Paſch de Krinen in inſula Iô reperta, eſſet genuina, quod tamen non videri ad paragraphum praecedentem iam monuimus, Homerus filius fuit *Mentoris*, regis Pylaeorum, (quem quidem eumdem eſſe cum Mentore, qui in bello Troico militauit, atque adeo Homerum tempore belli illius aut paullo poſt fuiſſe natum, cum *Björnſtähl* l. m. p. 170. inde nondum colligerem; vtpote quum vnus e ſucceſſoribus Mentoris Homerici idem nomen gerere potuiſſet,) et *Criteiae;* diſcipulus autem *Eunapidis;* forſan *Pronapidis;* hic enim, nec non *Phemion*, philoſophus et ἀοιδὸς ſecundum *Euſtath.* in I. Rhapſ. Odyſſeae, atque *Ariſtaeus* magiſtri Homeri feruntur. Conf. *Blackwell* p. 98. 212 ſqq. *Lami* Delic. I. p. 79 ſqq. Ab *Aelio Ariſtide* tom. I. p. 476. tom. III. p. 727. dicitur *Meletis* filius; *Maeonides* autem, h. e. Maeonis filius, (vid. *Proclum* de Homero ex Hellanico aliisque, in Bibl. der alten Literat. und Kunſt. I. inedit. p. 8.) ab *Ouidio* Triſt. IV. 10. 22. et alibi paſſim. adde *Horat.* I. od. 6, 2. De eius filia et genero vid. infra lib. II. cap. 2. ſect. 16. *Creophylus* ab aliis dicitur fuiſſe gener Homeri, ab aliis illi amicus. vid. *Suidam* voc. Κρεώφυλος, ibique Kuſter tom. II. p. 373. et *Eudociam* in Ἰωνιᾷ p. 271. De ſtirpe eius et genealogia atque cognatione cum Heſiodo, quippe qui eodem auo atque proauo vſi eſſent, vid. *Proclum* l. c. p. 8 ſqq. et *Heynii* V. C. notam p. 18 ſq. inprimis cl. *Sturz* ad Hellanici Lesbii fragmenta, Lipſiae 1787. pag. 154 ſqq. qui aliquantum diſcedit ab ſententia Heyniana, praeter ea cenſet, Homerum Heſiodi patruelem fuiſſe, et hoc paullo iuniorem, ſed eidem tamen aequalem, collatis locis *Marmor. Oxon.* I. 44 ſq. et *Herodoti* II. 53. quam ſententiam quoque defenſam eſſe ab Carolo Carli in ſecunda diſſ. ad Heſiodum animaduertit. vide infra *Heſiodum* §. 1. Nuper demum cl. *Günther Car. Frieder. Seidel* ad Eratoſthenis geographicorum fragmenta, (edita, Gottingae 1789. 8.) p. 13 ſq. in not. ex fragmento quodam Eratoſthenis aliisque argumentis collegit, Heſiodum aetate minorem fuiſſe Homero. De tempore igitur, quando natus fuerit poeta, in alia omnia tranſeunt et veteres et recentiores. In Compendio vitae Homericae (apud *Iriartum* in Catal. codd. Matrit. p. 233.) Hyran-

der

der et Hypsicrates eum Hesiodo aequalem, produnt, Heraclides hoc seniorem fuisse ait; Crates, illum, narrat, annis post bellum Troianum sexaginta natum fuisse; Eratosthenes post Ionum coloniam centum; Apollodorus vero octoginta. adde *Proclum*, in Bibl. der alten Litter. part. I. p. 10. Incd. Veterum testimonia de aetate poetae nostri diuersa congessit *Iackson* in Chronological Antiquities, vol. II. p. 224 sq. aut ex versione Windhemii teutonica, p. 508 sqq. Iackson vero, duce auctore marmoris Oxon., coniicit Homeri aetatem in annum ante Christum 907. aut aetatem Homeri, quem poetam putat fuisse antiquiorem, atque Hesiodi, aequalium, in an. ante Christum 910 — 920. *Cicero* contra de Senectute cap. 15. Homerum putat aliquot saeculis vixisse ante Hesiodum. In nobili illo *Apollodori* fragmento apud *Tatian.* ad Graecos, f. 49. et ex eo apud *Clementem Alex. Strom.* I. p. 332. l. 23. aliosque Homerus floruisse dicitur centum annis post coloniam Ionum, et Clemens Alexandr. addit, id incidere circiter in an. 240. post Troiam captam. vid. fragm. *Apollodori* quoque in editione illius auctoris Heyniana tom. III. p. 1086. vbi plures laudantur. Plura veterum iudicia congesserunt et compararunt *Salmas.* in Exercitt. Plinian. p. 608. edit. Vltraiect. et *Henr. Leonhard Schurzfleisch* in Notitia biblioth. Vinariensis, Ienae. 1715. 4. p. 194 sqq. *Aelian.* V. H. libr. XIII. cap. 14. tradit, Lycurgum primum importasse in Graeciam poesin Homeri vniuersam; Pisistratum, collectis omnibus, confecisse Iliada et Odysseam: paullo igitur antiquiorem fuisse Homerum, ex hac historia colligit *Perizonius*, quem ad illum locum consules. adde eundem ad *Aelian.* V. H. VIII. 3. Ad locum classicum *Herodoti* (lib. II. cap. 53.) qui ante se, opinatus est, Hesiodum et Homerum quadringentis et non amplius annis exstitisse, consules *Wessling.* de aetate poetae. Eumdem locum laudat *Corsinus* in Fastis Atticis, tom. III. p. 157 sq. et alium locum, qui in vita Homeri, Herodoto vulgo adtributa, legitur in fine, vbi ab Homeri natiuitate ad Xerxis transitum et pugnam Salaminiam 622 anni numerantur, ἔτεα ἑξακόσια εἴκοσι δύο, cum *Scaligero* (ad Chronic. Eusebii p. 95.) ita cum superiore componit, vt non ἑξακόσια, sed τετρακόσια rescribendum censeat, e quibus efficit, Homerum annis 100 ante Olympiadas floruisse, et esse mirandum, Dodwellum vtrumque ex principibus poetis illis ad Olymp. XXX reuocasse. Conf. autem *Wesselingii* notam ad locum vitae Homer. Cel. *Saxio* in Onomastico lit. tom. I. p. 11. Homerus ab aetate Lycurgi, legislatoris Spartanorum non multum semouendus videtur, argum. *Ciceronis* in Bruto, cap. 10. et V. Tuscul. quaestion. cap. 3. (ad quem loc. vid. Dauis.) Sed vaga illa de Lycurgo fama num pondus habeat atque plurimum valeat ad aetatem Homeri ex illa definiendam, equidem dubito. *Gatterer* aetatem illius refert ad a. m. 3180. s. 182. post Troiam captam, *Silberschlag* vero ad a. m. 3290. teste cl. *Beckio* in Anleitung zur Kenntniss der allgem. Welt- und Völkergeschichte, part. I. p. 261. *Lami* in Deliciis eruditorum etc. tom. I. p. 72. loca Herodoti ac marmoris Oxoniensis explicat, et effecisse sibi videtur, p. 74. Homerum floruisse an. 907. ante Christum natum, adeoque coepisse vsura lucis frui an. 931. ante Christ. sed editor in nota quaedam contra illius rationes docte disputat. comparat *Marshami*, qui aetatem Homeri confert ad a. periodi iulianae 3807. an. post Troiae cladem 302. atque aliorum sententiam, et subductis Eusebii atque marmoris Oxon. rationibus, colligit, Homeri aetatem incidere in a. post bellum Troianum 372. At enim quum iam *Ciceronis*, l. m. *Vellei Paterc.* I. cap. 5. aliorumque veterum temporibus aetas Homeri esset incerta, quis hodie vel diuinando eam poterit adsequi? Hoc vero certius est, eum ante initium Olympiadum cecinisse. Enimuero, num cum *Woodio* p. 260. et supplem. p. 45. coniici possit, Homerum circiter dimidium saeculum post captam Troiam absoluisse carmina sua epica, atque puerum Homerum facta maxime memorabilia iam audiuisse, seniorem autem ab ipsis, qui ad Troiam pugnassent, accepisse pleniorem obsessae atque occupatae Troiae cognitionem, mihi quidem dubium, nec admodum verisimile videtur. Nam et cultura linguae, ingenii atque poeseos illa tempestate admodum exilis ac rudis atque in infantia quasi adhuc fuit; adde, quod Homerus saepe prouocat ad traditiones, nec id, quod iam vrguet *Velleius Paterculus* I. 5. ad seriorem aetatem Homero adsignandam, οἷοι νῦν βροτοί, ab illo commode potuerat vsurpari. Cl. *Koeppen* recenset quorumdam rationes p. 18 sq. et suspicatur, Homerum certe vixisse centum et quadraginta annis post Troiam captam, s. 1044. ann. ante Chr. natum, eo igitur tempore, quo Iones ex Attica in Ioniam migrarunt. Enimuero illa tempestate nondum adeo culta fuit natio graeca, nec apta carmini, quale Homerus fudit, epico, necdum exuerat omnem barbariem. At haud ita multo cum vixisse et forsan intra a. 160 — 180. post excisam Troiam, quae Philochori sententia quoque fuit apud Eusebium, aut paullo serius cecinisse, his argumentis ductus

Elegia in Homerum congesta. X. Nullus denique scriptor est, qui ab omni aetate tantam ingenii, doctrinae, sapientiae laudem retulerit, atque vnus Homerus, qui, vt scite de ipso est apud Propertium Lib. III. Eleg. I.

Posteritate suum crescere sentit opus.

Atque, vt ait Plutarchus lib. de garrulitate p. 504. μόνος τῆς τῶν ἀνθρώπων ἀψικορίας περιγέγονεν. [*Plato* in Io. p. 8. edit. Mülleri vocat eum ἄριστον καὶ θειότατον. adde *Dion. Chrysostomum*, orat. LIII. de Homero, tom. II. edit. Reiske, p. 274 sqq. orat. LV. p. 284. audit poeta οἷος οὐδεὶς ἄλλος· ecquis finem reperiat, si loca veterum, in quibus poeta laudatur, conquirere velit?] Quicquid enim fere est doctorum, fuitque, in eo celebrando, et laudibus ad coelum efferendo, adeo conspirarunt inter se, vt certarent. Quorum integrum et bene longum Catalogum texere, hoc loco liceret, nisi praecipua Homeri elogia Alphabetico ordine digesta iam exstarent a Graecantissimo illo et Homeri imitatore felicissimo *Iacobo Du Port*, Anglo, in Appendice ad Gnomologiam Homericam, et ad calcem Clauis Homericae *Georgii Perkinsi*, quibus alia adiunxit *Ioannes Scherpezelius* ante Iliadis libros duos primores cum Moschopuli scholiis a se editos. Igitur eos tantum in praesenti commemorabo, qui prolixius [?] vel integris Scriptis, orationibusue Poetam decorarunt, vt ex priscis *Dio Chrysostomus* diss. LIII. et LIV. *Maximus Tyrius* diss. XVI. *Lucianus* in Encomio Demosthenis, ne de variis Epigrammatis graecis dicam, quae in Homeri laudem occurrunt in Anthologia, et in vnum collecta a Ioh. Spondano suae Homeri editioni praefixa sunt. E recentioribus in celebrando Poetae ingenio multi fuere *Angelus Politianus* ee) in oratione de Homero, quae le-

ductus suspicor. E lectione Homeri cognoscimus, eum, quod etiam Wood, Blackwell aliique senserunt, eo tempore vixisse, quo summa adhuc viguit in Ionia insulisque simplicitas et morum et sermonis, ingenium tamen humanum vsu et disciplina magis cultum, nec tamen, quod non ita multo post euenit, subtilitate philosophandi maiore imbutum pluriumque litterarum copia ornatum obrutumue fuit, necdum adeo animi vis, quam vocant imaginationem, adstricta et impedita, quo liberior viuendi et sentiendi ratio, nec forma ciuitatum immutata a pristina consuetudine moribusque multum recessit; quo posteri adhuc eorum, qui bello interfuerunt troiano, nondum deleti, a maioribus omnem belli illius et heroum historiam ore traditam acceptamque memoria tenere firmiore, necdum accessionibus fabulisque corruptam aliis explicare poterant. Quae omnia, opinor, quadrant in eam, quam constitui, periodum, et facilius conueniunt cum rationibus Philochori, Eratosthenis, Apollodori, auctoris vitae Homericae, quisquis ille fuerit, et cum marmore Oxoniensi. At certum annum, immo vero decennium quis definire ausit, tanta vltimae aetatis obscuritate atque ignorantia? Enimuero poeta, quod serius non vixisse eum vidimus, ideo vel leuissimas minutasque res scire et carminibus intexere, multa etiam ex antiquioribus carminibus tutius haurire poterat: e quibus praeterea fit manifestum, cur Homerus tantam auctoritatem nactus et eius narrationibus tanta fides historica sit adtributa, ita vt *Strabo* XI. 774. ei et Hesiodo, quando de heroibus verba faciunt, fidem facilius adhiberet, quam Ctesiae, Herodoto, Hellanico eorumque similibus. Verum enim vero suum cuique liberum esto arbitrium, quum, quod omnino sit certum et verum, cernere non possimus. In Bibliotheca Coisliniana est teste Montfalconio p. 429. cod. CCCXVI. olim LXIX. in quo nugacissimus quidam Graeculus, Constantinus Ermoniacus, de patria, Thebis, et de scriptis Homeri parum erudite scripsisse dicitur. Adde *Carena* d' età d' Omero e d' Esiodo, in Additamentis ad Vicende della letteratura, di Carlo Denina. Luca 1763. et *Costard* de aetate Homeri atque Hesiodi, Philosophic. Transact. vol. 48. ad a. 1754. quos quidem binos libros consulere non potui. *Harl.*

ee) Hic Politianus Plagii arguitur a *Budaeo* annot. prior. in Pandectas p. 547. qui eo loco et ipse prolixo atque insigni encomio Homerum mactat. Arguit

gitur tomo tertio eius operum, *Antonius Maioragius* in praefationibus, *Ioachimus Camerarius* ante Commentarios ad primum Iliados librum, *Nicolaus Maioranus* in praefatione Eustathio praemissa, *Andreas Wilkius* in Curatione Coeci Homeri, Pleiade secunda orationum: *Ludolphus Neocorus* in historia Homeri critica, paulo ante a me laudata. *Iohannes Rudolphus Wetstenius* in diss. inaugurali de fato Scriptorum Homeri per omnia saecula, edita cum eius orationibus Apologeticis pro Graeca et genuina linguae Graecae pronunciatione Basil. 1686. 8. *Gisbertus Cuperus* praecipue in doctissimo Commentario ad Lapidem antiquum, qui in Marinensi Columnensium Principum ditione in villa Claudii Imp. repertus et erutus, Consecrationem Principis Poetarum pulcherrime imagine expressam sistit. Amst. 1683. 4. *Fabric.* [De Cuperi et Schotti libris, item de Blackwello, Woodio, Popio, Dacieria aliisque ingenii Homerici admiratoribus iam supra egimus. Sed quid iuuaret, si omnes, qui Homeri ingenium atque poesin celebrarunt aut ab aliorum iniquitate impari quamquam felicitate, vindicarunt, latissime enumerarem. Atque quando de Iliade aut de reprehensoribus Homeri locus erit disputandi, aliquot ingenii Homerici praecones producentur. De lite inter Dacieriam et la Motte egit *Goujet* in Biblioth. Franc. part. IV. item supra §. 1. laudatus *Ayrer*, atque *Boivin* in Hist. de l' Acad. des Inscr. et B. L. tom I. p. 217 sqq. de comparatione Homeri atque Virgilii, liteque inde orta; quam recitationem germanice versam leges in *Gottschedii* Neuem Büchersaal, vol. II. part. V. p. 532 sqq. — Contra Platonem defendit laudatque poetam *Guil. Paquelin* in Apologeme pour le grand Homere contre la reprehension du Divin Platon à Lyon. 1577. 4. Editor *Lami* Deliciarum etc. tom. I. nr. 2. p. 97 sqq collegit nubem testimoniorum laudumque, quibus et veteres et recentiores Homerum ornarunt. adde *Baillet* Jugemens des Savans sur les principaux Ouvrages des Auteurs. Amsterd. 1725. 4. tom. III. p. 75 sqq. nr. 1093. §. 1. *Björnståhl* in Briefen etc. vol. II. p. 247. versionis germanicae, in epistola d. XX. Ian. 1773. Milani scripta, memorat, Paciaudium versari in conficiendo opere *de studio homericae poeseos*, demonstraturum, pietatem atque obseruantiam, qua omnes gentes ac nationes atque aetates Homerum ab ipsius aeuo vsque ad nostram memoriam prosequutae sint: qui liber num lucem adspexerit, equidem ignoro. *Harl.*]

Arguit autem plagii Politianum eo nomine, quod rerum summas ex *Plutarchi* libro de Homero, qui tum Latine nondum exstabat ad verbum transscribens, et quasi flores praecerpens non erubuerit id opus pro suo edere; in quo nullam praeterquam transscribendi ac vertendi operam nauarat. Ex *Herodoto* etiam pleraque in eadem oratione surripuisse iam a Iano Lascari monitus est Politianus, cui ille hanc suis in Homerum praelectionibus Florentiae praemittenti inter auditores adfuit. Vide Duarenum p. 1478. Opp. cuius locum iam laudauere Colomesius in Opusc. p. 66. Thomasius de Plagio §. 526.

CAPVT II

CAPVT II

DE HOMERI SCRIPTIS, EDITIS AC DEPERDITIS, GENVINIS AC HYPOBOLIMAEIS, TVM DE GENVINORVM DISPOSITIONE, RHAPSODIS EMENDATORIBVS ETC.

I. Batrachomyomachia num Homeri genuina, an Pigretis cuiusdam. II. Poemata ad eius imitationem ab aliis composita, vt Galeomyomachia, aliaque. III. Batrachomyomachiae editiones et interpretes. IV. De Hymnis, an Homeri sint, an Cinaeti Chii, vel Herodori, dubitatum. V. Epigrammata. VI. Ἀγὼν cum Hesiodo. VII. De Iliade, VIII. et Odyssea. IX. Num Homerus ipse auctor diuisionis in libros, an Aristarchus. X. Iosephi locus de Poesi Homerica tantum per memoriam conseruata, non scripto ab auctore consignata expensus. XI. Reiecta Peraulti sententia de Iliade et Odyssea ex poematis separatis et non cohaerentibus consuta aduersus intentionem ipsius auctoris Homeri. De Lycurgi, Pisistrati, [?] Solonis et Hipparchi opera in vulgandis et ordinandis Homeri Poematis. XII. Διορθώσεις Homericae. Ἡ ἐκ νάρθηκος Alexandro M. oblata vel ab Aristotele, vel a Callisthene et Anaxarcho. XIII. De Cassandro Macedoniae et Ptolemaeo Euergete II. Aegypti Rege dubitatum. XIV. Διόρθωσις Μασσαλιωτικὴ et Σινωπική. XV. Euripidis. XVI. Zenodoti Ephesii. XVII. Aristophanis Byzantii. XVIII. Aristarchi Samothracis, vbi de obelis ipsius et asteriscis, tum de aduersariis, Zenodoto Alex. Ptolemaeo Ascalonita et Philoxeno. XIX. Διόρθωσις Homerica facta ab Arato Solensi. XX. A Cratete Mallote. XXI. A Tyrannione, tum a Nicanore et Cometa qui distinctiones addiderunt. XXII. Homeri Ilias et Odyssea decantata in Panathenaeis per Rhapsodos. XXIII. In scholis proposita iuuentuti. Scriptorum Homeri deperditorum Catalogus cum variis obseruationibus, vbi de Iliade parua, Poetis Cyclicis, Cypriis carminibus, Margite etc.

Batrachomyom. num Homeri, an Pigretis opus sit, quaeritur. I. Maioribus Operibus praelusisse dicitur HOMERVS composita BATRACHOMYOMACHIA, siue, vt apud Suidam vocatur μυοβατραχομαχία, *pugna ranarum et murium*, carmine heroico ludicro ingenioso et amoeno: quamuis mallem, vbi risus captatur, non introductos Iouem ceterosque Deos, ratione multis poetis familiari, sed exitiosissima moribus, et impia, vt agnouit Socrates, qui religioni ducebat, iocis permiscere Deos. Hanc Batrachomyomachiam *Homero* tribuunt e veteribus *Herodotus* in Homeri vita cap. 24. *Martialis* lib. XIV. Epigr. 183. *Statius Papinius* epist. ad Stellam, innuens Culicem Virgilii et Batrachomyomachiam Homeri praeludium fuisse: *Fulgentius* lib. I. Mytholog. sub init.

Quod Maeonius ranarum
Cachinnauit praelio.

Videtur etiam Alexandro Magno innotuisse, qui ad illam Homeri forte alludens Antipatri cum Agide conflictum μυομαχίαν vocat apud *Plutarch.* in Agesilao p. 604. Memorat et Plautus Bacchidibus *soricinam* vocans *meniam*, vt notatum *Petro la Seine* in Nepenthe Homerico cap. 1. p. 1345. Suidas et alii, auctor item prisci marmoris, in quo sub Throno Homeri ἀποθεωθέντες conspiciuntur mures, ne de citeriorum aetatum scriptoribus dicam, vt *Iohanne Tzetza* in Iliade, versibus politicis allegorice exposita, et *Michaele Apostolio*, cuius versus politicos in laudem Batrachomyomachiae Homericae memorat *Labbeus*, p. 193. Bibl. nou. MSS. [His accedit *Barnesius*, qui, vti postea Maittarius, collegit varia variorum diuersaque iudicia, praeterea singula examinauit, eos, qui Homero id carmen abnegant, refutaturus: ex Barnesio ac Maittario repetiit plurium de illo iudicia *Borheck* in Prolegomenis ad suam editionem

tionem, not. p. 14 sq.] Alii tamen auctorem Batrachomyomachiae voluerunt esse *Pigretem*, Artemisiae fratrem, tempore Xerxis, vt docent *Plutarchus* in extremo libri de Herodoti malignitate, p. 873. et Suidas [atque Eudocia p. 358] in Πίγρης. *Henricus* quoque *Stephanus* lib. VI. schediasm. 22. testatur, se incidisse in exemplar, vbi Batrachomyomachia adscripta esset [¶] *Pigreti* Cari, quod confirmari video a Labbeo in bibl. noua MSS. p. 289. et *Nunnesio* ad Phrynichum p. 13. [p. 32. edit. Pauw.] vbi male excusum *Tigreti* a) pro *Pigreti.* [nec non *Hemsterhusio* ad Thom. Mag. p. 26.] De Homero, sitne auctor, dubii haerent Proclus, et alter Anonymus de Homeri vita ab Allatio editus, itemque Eustathius. Auctor vitae sub Plutarchi nomine editae, et alter anonymus solam Iliadem et Odysseam pro genuinis Poetae foetibus agnoscens, Homero adscribendam negant, quibus succinens e recentioribus Daniel Heinsius, *Hoc Poema*, inquit, *qui ad Homerum referunt, magis animi iudicio, quam oculis vacillant. Praeinit grauioribus Homeri operibus in vsum Iuuentutis, quisquis auctor est, non aetate aut tempore, sed exercitio et argumento.* Sic et Stephanus Berglerus praef. ad Homerum edit. Wetsten. ex diuerso scribendi genere Batrachomyomachiam principi Poetarum abiudicandam esse contendit. [Nec Homero adiudicat *I. C. Schott* in Apoth. p. 319. saltem contra Wetstein et Küsterum acute docet, in monumento musculos sub pedibus Homeri visos, addita vocula μῦθος, non aperte fabulam de Muribus innuere, sed Homeri scripta rodere videri sub iisque Zoilos, nomini famaeque Homeri inuidos, intelligi debere: adsentitque illi *Clodius* in disput. de sublimitae Homeri p. 113 sq. in illius Dissertationibus — editis a cel. Moro, Lipsiae 1787. Immo vero manifesta est epicorum carminum Homericorum imitatio, quae Homeri, qui si auctor fuisset, ingenio minime apta dignaque iudicari potest. Accedit, quod dubium mihi quidem videtur, num illis, quibus vixit Homerus, temporibus, maiore ordinum hominumque aequalitate, forma ciuitatum nondum adeo immutata et constituta, aut per artem vimque potentiorum aliquoties turbata, moribus hominum nondum adeo delicatis, nec multum diuersis, necdum adeo corruptis perditisque, sed rudibus et simplicibus, satyra et comoedia fuerint aptae, aut omnino exstiterint. Immutatione omnium paene rerum rerumque publicarum haud ita multo post facta, luxu Graecorum praecipue per opes Persicas aucto, maioribus ciuium dissidiis ortis, et quae aliae fuerint caussae, enata sunt illa poematum ludicrorum genera, et Pigretis aetati aptiora videntur. Seriori aeuo adserit id carmen doct. *Georg. Frid. Dan. Goes* in diss. me praeside mense Sept. a. 1789. defensa, de Batrachomyom. Homero vulgo adscripta, et sect. V. loca quaedam difficiliora emendat. p. 28. not. differit de argumento in Apotheosi etc. conf. *Wood* p. 206 sqq. 214 sqq. et *Blackwell* p. 82 sqq. editorem Deliciarum *Lami*, (Le delizie dei Dotti et degli Eruditi,) vol. I. Homer. nr. IV. p 163 sqq. Magna autem similitudo, quae cum multis locis Homericis visa est, facile potuit homines adducere ad credendum. Homerum ipsum fuisse carminis ingeniosi quidem, nec tamen omnino venusti, nedum perfecti, auctorem: quae opinio postea inualuit aut mouit plures librarios, vt nomen Homeri praefigerent suis codicibus. Batrachomyomachiam a quodam scriptam esse ad exagitanda Homeri poemata, putat *Clericus* tom. 22. bibl. selectae, p. 268 sq.
Editor

a) At Frobenius quoque in praefat. ad Batrachom. monet, quosdam acutos homines id carmen abnegare Homero; quosdam ad *Tigretem Carem* referre: nam, ait, memini, nobis a Beato Rhenano demonstratum exemplar vetustum, in quo titulus erat ΤΙΓΡΗΤΟΣ ΤΟΥ ΚΑΡΟΣ, sic quoque in cod. Naniano. Enimuero litteras Τ et Π in MSS. saepius confusas fuisse et permixtas, hodie constat. *Harl.*

Editor Deliciarum Lami l. m. p. 176 ſq. nutat quidem: at tamen cum quibusdam malit habere foetum ingenii homerici, et cenſet eſſe poema morale non magis quam ludicrum, ad ciues Chios monendos. *Harl.*] Iacobus contra Gaddius tom. I. de ſcriptoribus non Eccleſiaſticis p. 2: 8. *Paradoxon dicere volo, licet verear naſutos Cenſores vel Momos, Batrachomyomachia videtur mihi nobilior propiorque perfectioni, quam Odyſſea et Ilias, imo vtramque ſuperat iudicio ac ingenio et praeſtantia texturae, cum ſit poema ludicrum excellens.*

De Galeomyomachia aliisque ſimilibus poematibus.

II. Ad imitationem huius Batrachomyomachiae ante trecentos circiter annos, neſcio, quo auctore b) compoſita eſt, Graecis verſibus iambicis; *Galeomyomachia* ſiue pugna murium et felis, quae a trabe denique oppreſſa muribus relinquit victoriam. Haec [ſaepius edita eſt cum Aeſopi Babriique fabulis.] cum praefatione graeca c) *Ariſtobuli Apoſtolii*, Hierodiaconi, Michaelis F. [graece, *Galeom. — tragoedia graeca.* Baſileae apud Io. Froben. 1518. 8.] ſubiecta Batrachomyomachiae et fabulis Aeſopicis lucem vidit Pariſ. 1549. 12. Baſil. 1574. 12. Cum latina verſione ab *Albano Torino* vulgata eſt Baſileae 1541. 8. adiuncta itidem Batrachomyomachiae et Elyſii Calentini libris tribus de bello ranarum et murium; Cebetis Tabulae aliisque. [Aliam editionem per *Io. Herwagium* Baſil. 1544. memorat *Io. Frid. Soergel*, a quo edita eſt Γαλεομυομαχία ἀδήλε, *h. e. felis et murium pugna, incerti auctoris, latinitati data, a I. Fr. Soergel.* Rudolphipoli. 1750. 4. cum praefatione graeca Ariſtobuli Apoſtolii, de quo in ſua agit praefatione. Contulit editionem Keſſelhudianam et aliam cum graecis aliis in vnum compactam volumen, in 12. quae interdum diſcrepat a priore. Nouiſſima editio eſt:

Die Batrachomyomachie und Galeomyomachie griechiſch, mit einer Einleitung, Anmerkungen und einem Wortregiſter für junge Leute von Auguſt Chriſtian Borheck, Doct. der Philoſ. Direktor des Gymnaſiums zu Bielefeld. Lemgo, 1789. 8.

Textum repetiit ex edit. 1538. 8. apud Herwagen: Aeſopi Phrygis fabulae, gr. et lat. cum aliis opuſculis. *Harl.*]

Fuere hinc plures, qui ad Batrachomyomachiae exemplum ſimilia ſcripta ludicra componerent etiam aliis linguis, qualis eſt Merlini Cocaii, Mantuani *Moſchaea*, carmine latino elegiaco Macaronico, in quo muſcae, formicis bellum inferentes, vincuntur, regibus

b) At enim auctorem illius fuiſſe *Theodorum Prodromum*, (de quo egit *Fabricius* vol. VI. p. 799 ſqq.) patefecit cl. *Villoiſon* in Anecdotis graecis vol. II. p. 243. Inter Prodromi adhuc inedita relatum fuit illud drama a *Cangio* e codice regio, teſte *Fabricio* l. m. p. 804. (quem etiam vid. lib. V. cap. 43. pag. 223. vol. X.) et a *Zanetto* p. 282. Catalogi codd. graec. Ven. in cod. 524. Atque *Ariſtobulus Apoſtolius*, Hierodiaconus, Michaelis Apoſtolii filius, in praefatione graeca id eſſe incerti auctoris ſcripſit. „At vero, ait cel. Villoiſonius, hoc opus de mure et hoc *Prodromi* drama, in quo murium pugna deſcribitur, nihil aliud ſunt, quam *Galeomyomachia*, ſiue pugna murium et felis, quae a trabe denique oppreſſa, muribus relinquit victoriam, ad *Batrachomyomachiae* imitationem graecis verſibus iambicis compoſita.“ Idem vir doctiſſimus in indice ad Anecdota graeca voc. *Galeomyomachia* et *Prodromus* animaduertit, *Petrum Iacobum Martellum* ſe illius imitatorem profeſſum eſſe in ſuo dramate inſcripto *A Re Malvagio Conſiglier peggiore*, edito p. 161 et ſqq. tom. V. theatri huiuſce cl. Tragici Itali, Bononiae. 1723. *Harl.*

c) Eam in pleriſque editionibus aliis omiſſam miror, vt in Graeca *Ioh. Keſſelhudii*, Helmſt. 1670. 4. Ceterum fallitur Labbeus, qui huic Apoſtolio *Galeomyomachiam* tribuit, in Bibl. nou. MSS. p. 132. Nam in praefatione de auctore tamquam alio loquitur Apoſtolius. Τὸν μεταγενέστερον δέ τις τὸν ποιητὴν ἀνομασμένον βουλόμενος, κ. τ. λ.

gibus vtrarumque pereuntibus: *Gabrielis Rollenhagenii*, Rectoris Magdeb. *Froſch-Mäuſler-Ameiſen- und Mückenkrieg.* Argent. 1612. 8. Spectat et huc licet ſerii magis argumenti poema *Io. Poſſelii* ἀετοκεϱωνομαχία de caſtello Iaurino [Germanice *Raab*, quod *corvum* denotat] per Rudolphum II. capto. Roſtoch. 1604. 4. [P]

Batrachom. editt. III. [De codicibus infra quaedam inſeremus, vbi de codicibus mstis Homericis ſermo erit. Atque *Maittarius* editioni ſuae praemiſit notitiam mstorum atque editionum. Princeps editio *Batrachomyomachiae* eſt gr. et lat. ſaec. XV. in 4. ſine vlla nota. Huius editionis, plurimis incognitae, exemplar cl. *Morellus* in nota ad *Pinelli* Catalog. vol. II. p. 281. copioſe dextreque deſcribit. Folia ſex ac viginti omnino ſunt: nullam inſcriptionem poema fert; textum graecum interpretatio latina duplex comitatur; altera proſaica interlinearis, cuius initium: *Incipiens primum muſarum chorum ex helicone* etc. altera carmine facta, e regione poſita, quam *Caroli Marſuppini* Aretini eſſe cognouit cl. *Morelli.*

Homeri poetae Batrachomyomachia per Karolum Aretinum, traducta foeliciter incipit. 4. absque loco et anno, ſed ante a. 1500. excuſa, conſtat octo pagg.

Initio libelli eſt epiſtola *Aretini in vathrachomiomachiam Homeri ad Maraſſum, ſiculum* vid. *Bure* Bibliogr. inſtruct. B. L. I. nr. 2510. Videtur haec *Aretini* verſio poetica ſeparata eſſe particula editionis principis memoratae, aut *Burii* exemplar deſtitutum eſſe textu graeco. — Fabricius in ora ſui exemplaris ex Giornale d'Italia, tom. X. p. 480. notarat editionem Parmenſem 1492. 4.

Princeps edit. olim habebatur, quae graece prodiit cum gloſſis interlinearibus, charactere rubro diſtinctis per *Laonicum Cretenſem*, Venet. 1486. 4. Neque, vti ſcripſerat Fabricius, litteris capitalibus typis deſcripta eſt, neque Muſaei poema habet adiunctum, monente illuſtriſſ. *Comite de Reviczky* in Catalogo ſ. Bibl. gr. et lat. p. 2. *Alter*, qui Harwoodianam editionum notitiam germanice vertit et auxit p. 3. neſcio, vnde? editionem gr. cum litteris rubris ac nigris alternatim impreſſis, Mediolani 1485. 4. adfert; atque *Ioſ. Ant. Saxius* in Hiſtor. litterar. typographica Mediolanenſi p. DLXXXI. ex indicio tantum cuiusdam, qui ipſe nobiliores editiones Mediolanenſes collegiſſet, illam commemorat: alii dubitant, num exſtiterit vmquam: quam litem ſecundum vllum dirimere, audeo nullus. conf. *Bure* Bibliogr. inſtructive, B. L, tom. I. nr. 2508. p. 215.

Hom. Batrach. Florent. 1488. ex indicio cel. *Adelungii*: niſi ſit addita Operibus Hom. Florent. illo anno editis; ſed de editionibus plenis carminum Homer. quibus adiungi ſolet Batrach. infra cap. III. locus erit diſſerendi.

Hom. Batrach.] graece excuſa Pariſ. 1507. curante *Franciſco Tiſſard*. vid. Cheviller Orige de l'Imprimerie de Paris. p. 249.

Hom. Batrach. — gr. et lat. *Thilonino Philymno* interprete, 1513. 4. Editio rariſſima, ſine accentibus impreſſa. vid. Catal. *Askew* p. 69. Biblioth. *Erneſti* p. 142. (*Erfurti* ſuſpicatur Erneſti in praefatione editam eſſe 1515. a *Thelonino Cuurado*, poeta laureato, de quo paucula narrat.)

Hom. Batrach. gr. et latine. (in calce: Epitaphium in Homerum Antipatri Sidonii) vna cum Aeſopi ſabulis, Muſaeo, Agapeto, Galeomyomachia etc. (ita tamen, vt ſinguli libri peculiares habeant ſuas inſcriptiones, praefationes et paginas, ac ſinguli ſeparatim poſſint compingi.) Baſileae apud Io. Frobenium. 1518. 8. — ibid. 1530. 8. etc.

Hom. Batrach. cum Muſaeo et Orpheo. Florent. apud heredes Iuntae. 1519. 8.

Hom.

Hom. Batrach. graece. Lutetiae apud Chr. Wechelum, 1530. 8. vid. Biblioth. Beckeri, part. I. p. 44.

Hom. Batrach. gr. et lat. a *Leonhardo Lycio* emendata, Lipsiae 1540. 4. vid. *Christii* Biblioth. part. II. p. 113. *Reviczky* Catal. p. 7.

Familiarium colloquiorum formulae, gr. et lat. Crbetis Πιναξ. — Γαλεωμυομαχια — *Tragoedia gr.* — Βατραχομυομ. *cum scholiis Phil. Melanchthonis. Elisii Galentii Amphratensis de bello Ranarum et Murium libri III.* Andr. Guarnae de bello inter grammaticae reges lib. I. Basil 1541. — alia editio, Antwerp. in aedibus Io. Steelsii, 1547. (typis Io. Graphei.)

Hom. Batrach. cum Aesopo, gr. et lat. Tubingae 1546. 8.

Hom. Batrach. gr. et lat. a *Leonh. Lycio* emendatius edita. Acc. *Phil. Melanchthonis* et *Henr. Stephani* annotatt. et *Sim. Lemnii* conuersio versibus heroicis. Lipsiae in offic. E. Voegelini. 1549. 4. — ibid. 1550. 4. — *Lycii* edit. est critica, eiusque lectiones Ernesti aliique saepe reuocarunt aut amplexi sunt.

Hom. Batrach. et Hymni gr. Parisiis, apud Guil. Morellum. 1588. 8. vid. Catal. biblioth. Lugdun. Bat. p. 186.

Hom. Batrach. gr. cum scholiis *Melanchthonis.* Paris. 1560. 4. vid. Bibl. Askew. p. 69.

Hom. Batrach. cum scholiis eiusdem. Paris. apud Theodor. Richardum. 1562. 4. vid. Bibl. Reviczky l. m. et bibl. reg. Paris.

Hom. Batrach. opera *Leonhardi Lycii.* Lipsiae 1566. 4. vid. Biblioth. Ernesti, p. 141. Idem Ernesti in praefat. ad Batrach. laudat hanc editionem et emendatiorem et pleniorem, cuius exempla habeant versus CCCX. cetera autem CCXCIV.

Hom. Batrach. cum Aesopo. Lugd. 1570. 16. vid. Biblioth. Askew. p. 33.

Hom. Batrach. in *Matth. Dresseri* Gymnasin. litteraturae gr. Lipsiae. 1575. 8.

Hom. Batrach. gr. et lat. apud Fed. Morellum. 1580. 4. vid. Bibl. Askew. p. 148.

Hom. Batrach. gr. et lat. opera *Leonh. Lycii*, cum notis *Phil. Melanchthonis* et *Henr. Stephani.* Acc. *Io.* ab *Hoeckelshouen* dispositio poematis. Francofurti 1604. 4.

Hom. Batrach. opera *L. Lycii* cum notis *Phil. Melanchthonis* et *Matth. Dresseri.* Lipsiae 1607. 8. ibid. 1622. 8.

Hom. Batrach. gr. et lat. in *Casp. Dornauii* amphitheatro Sap. 1619. fol.

Fabulae Aesopicae et Auiani. Accedit *Ranarum et murum pugna*, gr. et lat. cum figg. *Solis*, chalcographi Norib. Lugd. Bat. 1626. 8.

Hom. Batrach. ex *Dan. Heinsii* recognitione, cum eius versione, Aesopicisque selectis et Auieni fabulis. Lugduni 1632. 8. quam edit. Fabricius iam indicarat.

Hom. Batrach. graece. Paris. apud Libert. 1637. 4. Editio rarissima. vid. Bibl. Askew. p. 70.

Hom. Batrach. gr. et lat. Lubecae. 1611. 4.

— — — cum Aesopo. Venet. 1709. 8.

Hom. Batrach. gr. et lat. cum comment. *Herm. von der Hardt.* Helmstad. 1717. 8.

Hom. Batrach. graece, ad veterum exemplarium fidem recusa; glossa graeca; variantibus lectionibus, versionibus latinis; commentariis et indicibus illustrata. Londini. 1721. mai. 8.

Maittarius, editor, ad verbum, lineis praeterea rubris et nigris alternis, recudendam curauit editionem Venetam a. 1486. Rarescere incipit, quod tantum 204 exemplaria exierunt

runt e praelo. Insunt vero Notitia manuscriptorum et editionum; variae de Batrach. auctore sententiae. *Batrach.* gr. cum glossa ad edit. Venet. mem. *Eadem* gr. ad editionem Florent. a. 1488. Glossemata alia graeca, numquam edita: variae lectiones. *Batrach.* versibus latinis *Caroli Aretini* et *Franc. Villerii.* Comment. ex variis editionibus: amplior editionum gr. et lat. quas haec exhibet, notitia: Editoris adnotationes.

Homers Batrachomyomachie, griechisch mit deutschen Anmerkungen von Christ. Tobias Damm. Berlin 1735. 8.

Idem *Damm* edidit ibid. *Batrom.* graece, cum indice gr. et lat. 1736. 8.

Hom. Batrach. graece et lat. Luccae 1745. 4.

Hom. Batrach. cum Phaedri et Auiani fabulis. Pataüii, 1740. 12.

Hom. Batrach. e recensione et cum notis I. A. Ernesti. — recudi curauit, suisque notis auxit *Io. Adam Schier*, Lipsiae 1765. 8.

Hom. Batrach. gr. cum versione germanica, eaque metro heroico confecta, (auct. *Willamov.*) Petropoli. 1771.

Die Batrachomyomachie und Galeomyomachie, griechisch, mit einer Einleitung, Anmerkungen, und einem Wortregister für junge Leute von August Christian Borheck, Doctor der Philos. Director des Gymnasium zu Bielefeld. Lemgou. 1789. 8.

Borheck sequutus est recensionem *Wolfii*, Prof. Halensis cel. In introductione agit de carmine comico heroico et de hac Batrachom. quam Homero abiudicat. In notis copiosis tam criticis quam exegeticis passim affert argumenta, quibus Wetstein, Maittarius aliique vsi sunt, ad probandum, Homerum poematis auctorem non esse. Clarkii notas, quas Ernesti in sua Homeri editione omiserat, passim reddidit.

De versionibus gallicis et latinis infra cap. 3. plura dissseram. De versionibus italicis vid. *Iac. Mar. Paitoni* Bibliotheca degli autori antichi greci e latini volgarizzati etc. tom. III. Venet. 1774. 4. p. 16 sqq. vbi sequentes copiose indicat, quas h. l. repetam, quoniam interdum occurrit textus graecus additus:

La Batracomiomachia d'Omero tradotta in terza rima da *Giorgio Sommariva.* (in fine,) In Verona MCCCCLXX. (1470.) in 8.

La Guerra de' Ranocchi, e de Topi tradotta in rime Anacreontiche da *Angiol Maria Ricci* etc. in Firenze. 1741. 8. Riccius vindicat carmen Homero.

La Batracom. d' Omero *greca*, *latina*, (*Aretini*) e *italiana.* In Venezia — 1744. 4. (editore et versionis italicae auctore *Antonio Lavagnoli*, P. P. Patau. qui in praefat. culpat Sommarivae et Riccii interpretationes.)

La Battaglia delle Rane, e de Topi di Omero, tradotta in Ottava Rima dal Signor *D. Antonio Migliarese.* (Di esse si è detto il bisogno in *Fedro* tom. II. p. 68. subiecit Paitoni.) conf. editorem Lami Deliciarum etc. tom. I. p. 178. not.

Addi debet e Bibl. *Firmiana* vol. V. p. 70. — La Batracomiomachia in ottava rima di *Antonio Ierocades*, con una Dissertazione, in cui si parla tra gli altri anco di Omero. Sta coll' Esopo alla moda etc. di detto Ierocades. Napoli. 1779. 8.

Nouissima versio est italica; aut potius repetitio:

La Batracomiomachia di Homero volgarizzata da *Antonio Lavagnoli:* Si aggiungono due Elegie di Callimaco, volgarizzate dun altro traduttore. (*Cesari.*) Veronae. 1788. 8. *Harl.*]

Philipp.

Philipp. Melanchthon scopum poematis esse existimat, vt odium turbarum et seditionum animis legentium instilletur. *Petrus* vero *la Seine* lib. de Nepenthe Homeri cap. 1. p. 1341 sq. tom. XI. thesaur. Antiqq. gr. Gronouiani, putat, Homerum ad victus potusque continentiam iuuenes voluisse informare. Latino Carmine reddita a *Simone Lemnio:* et a *Iacobo Balde* Iesuita, Monachii, An. 1637. 12. *Caroli* praeterea *Aretini* Metaphrasin latino Carmine compositam memorat *Labbeus* p. 67. Bibl. nou. MSS. apud quem p. 201. male *Arsinus* legitur pro Aretino. [De illa iam antea disserui.] *Eustathius* quoque Thessalonicensis Archi-Episcopus Batrachomyomachiam commentario illustrasse fertur; sed parum certa fama, vt notaui infra cap. 3. vbi etiam de versione Graecobarbara *Demetrii Zeni* a Martino Crusio vulgata et illustrata, Gallicisque *Macaulti* et *Royhieri.* In Casparis Dornauii Amphitheatro sapientiae Socraticae iocoseriae, quo in opere scripta ingeniosa de rebus ludicris vilibusque et paradoxa encomia aut vituperationes congessit, primo statim loco Tom. I. ponitur Batrachomyomachia et Galeomyomachia graece et latine ex editione *Alberi Torini.* Tum poema eiusdem argumenti Parisiis 4. pridem editum auctore *Eusio Calentino*, et Metaphrasis Batrachomyomachiae Homericae ab *Henr. Smetio* scripta versibus Heroicis. Hanou. 1619. fol.

Hymni. IV. HYMNI XXXII. d) [XXXIIII. in cl. Wolfii editione,] quorum tres [quatuor] primi in Apollinem, Mercurium ac Venerem [et Cererem] prolixiores sunt; reliqui breuiores, vtrum Homerum auctorem habeant, similiter iam olim ambiguum fuit e). Nam,

d) Persuasum antiquis fuit, Deos hymnis magis delectari, quam sacrificiis. Scholia ad Iliad. α, 477. ἱλασκόμεθα, ὅτι πλέον τῶν θυσιῶν τέρπονται οἱ Θεοὶ τοῖς ἰδίοις ὕμνοις. *Fabric.* conf. *Groddeck* l. m. p. 13 sqq. vbi etiam de discrimine hymnorum Orphicorum atque Homericorum agitur; atque p. 20. Homericorum hymnorum hoc veluti peculiare ac proprium ita constituitur, vt *vnum tantum numinis factum, vna fabula ad eum pertinens*, ita narretur, vt, si principio et fine carmen priues, maneat fere absolutum opus, scilicet rei, a numine gestae, continua narratio, epicorum poetarum more prolata. *Harl.*

e) De hymnis veterum graecorum vide *Frideric. Suedorf* in docto libello, *de Hymnis veterum graecorum*, Hafniae et Lipsiae, 1756. 8. qui tamen homericos hymnos prorsus intactos consulto reliquit, et quae supra ad lib. I. cap. 18. p. 152 sq. adnotata sunt. Nemo tamen de hymnis homericis melius est meritus, quam ccl. *Ruhnken.* in Epistola critica I. in Homeridarum hymnos et Hesiodum, (Lugduni Bat. 1749. 8. quam multo doctiorem et locupletiorem recudi fecit post Homeri Hymnum in Cererem, Lugd. Bat. 1782. 8.) atque cl. *Gottfr. Ernestus Groddek*, in Commentatione de Hymnorum homericorum reliquiis, Göttingae, 1786. 8. Hodie vero plures homerici hymni numerantur, quam XXXII. Barnesius quidem in sua editione numerat XXXIII. sed vide notam illius, p. 87. atque Ernesti in sua editione vltimum, quod addiderat Barnesius, omisit. At e codice Moscouiensi sedulitate cl. *Matthaei* erutus est *H. in Iovem*, de quo postea sermo erit, cum fragmento *H in Bacchum*, quos recepit cel. *Wolf* inter hymnos homericos, ad calcem Hom. Odysseae, Halae, 1784. 8. et addidit aliud *Hymni in Bacchum* fragmentum, a Diodoro seruatum, quod hucusque inter Homeri fragmenta latuit. Homerum cecinisse hymnos, plane negari non potest; sed, num omnes, (vt putarat *Pausan.* Boeot. cap. 30.) adeoque ii, qui hodie sub eius nomine circumferuntur, illum habuerint auctorem, maxime dubitandum est, plurimos certe esse serioris aetatis, fit manifestum. Fragmenta genuinorum Homeri hymnorum inesse possunt, quae alii hymnis suis intexuerint, atque, feliciter imitando et propter longum cum ingenio stiloque Homeri vsum, bene adsequendo veneres virtutesque carminis homerici, ita retulerint formam, vt vel antiquioribus temporibus etiam sagaciores decepti adducerentur ad credendum, Homerum vel nonnullorum vel plurium fuisse parentem. Hinc *Lilius Gyraldus* de poetica historia, dialog. 2. hymnos propter dicendi filum non minus quam carminis maiestatem Homero censet adscribendos, etsi, vt ait, nonnullis in locis mendose parumque castigate legantur. Hinc etiam

vt vitam Homeri, tum eam, quae Plutarcho tribuitur, tum alteram Anonymi editam ab Allatio praeteream, quae Hymnos et reliqua Homero adſcripta omnia, ſolis Iliade et Odyſſea exceptis, aliena a tanto auctore eſſe putant, *καὶ τῆς φύσεως καὶ τῆς δυνάμεως ἕνεκα, et propter rem ipſam et propter vim elocutionis:* *Scholiaſtes Pindari* ad Nemeonicas Od. 2. [p. 331. edit. Oxon.] hymnum in Apollinem teſtatur tributum *Cinaetho Chio*, qui circa Olympiadem LXIX. *f)* floruit, Ἦν δὲ ὁ Κίναιθος χῖος, ὃς καὶ τῶν ἐπιγραφομένων Ὁμήρου ποιημάτων τὸν εἰς Ἀπόλλωνα γεγραμμένον ὕμνον λέγεται πεποιηκέναι. Sic et *Athenaeus* lib. I. cap. 19. p. 22. C. Homeridarum quemdam auctorem ſuſpicatur: Καὶ Ὅμηρος δὲ ἢ τῶν Ὁμηριδῶν τις ἐν τοῖς εἰς Ἀπόλλωνα ὕμνοις φησίν. Φόρμιγγ' ἐν χείρεσσιν ἔχων χαρίεν κιθάριζε καλὰ καὶ ὑψιβιβάς. quae hodie leguntur in hymno in Apollinem v. 515. niſi quod pro χαρίεν ibi occurrit ἀγαθόν. *Herodorum*, neſcio quem, ſcriptorem hymnorum Homero tributorum facere

etiam *Stephanus Berglerus* in praefat. ad Odyſſeam p. 17. hymnum in Mercurium inprimis Homeri ingenio dignum cenſebat. Atque is hymnus, vt cel. *Ruhnken.* in Ep. crit. I. p. 28. commonſtravit, ita placuit *Callimacho*, vt non vnum locum imitando exprimeret. Abb. autem *Souchay* in diſſ. de hymnis veterum, (in Memoires de l'Acad. des Inſcr. tom. XVI.) p. 97. cum *H. in Apollinem*, tum inprimis propter teſtimonia veterum, (quae etiam indicauit *Barneſius* ad initium huius hymni,) praecipue Callimachi, *H. in Mercurium*, foetus eſſe ingenii Homerici gemmnos, haud dubitanter pronuntiauit. Enimuero nihil aliud effici poteſt, ac illud, iam perantiquis temporibus nonnullos hymnos fuiſſe adtributos Homero, et mature factam eſſe collectionem hymnorum, qui dicebantur Homerici. Felix enim Homericae poeſeos imitatio facile illudere potuit homines. Nam, vt iudicat *Ruhnken.* l. m. p. 4. nihil ex omni antiquitate ſupereſt, quod auream illam Homeri ſimplicitatem, natiuamque elegantiam referat planius hymnis homericis: de pluribus equidem id dicerem, compara tamen iudicium *Groddeckii* l. c. p. 12 ſq. Sed plura de illis et a Fabricio et a me mox dicentur. Pauca dabunt editor Lami Deliciarum etc. tom. I. p. 179 ſq. et *Koeppen* Ueber Homers Leben und Geſänge, p. 61. *Harl.*

f) Scholiaſtae ſententiam ſequitur quidem *Fulvius Vrſinus* in Virgilio cum graecis ſcriptor. collato, ad Ecl. IV. 59. p. 45 ſq. edit. Valckenar. at ſcholiaſtae opinionem iam bene refutauit rationibus chronologicis Barneſius ad illum hymnum ab initio, et ad verſ. 146. nam incredibile eſt, Thucydide hiſtoriam condente Olymp. LXXXIX. Cynaetho autem vix totis quadraginta annis prius viveate, tam breui temporis interuallo hoc carmen tantam vetuſtatis opinionem conſequutum eſſe, vt a Thucydide adſcriberetur Homero. Neque *Ruhnken.* l. c. p. 7. dubitat ire in Barneſii ſententiam. adde *Groddeck* l. c. p. 11. not. et Villoiſonii Anecd. gr. II. p. 183. not. Tutius igitur erit iudicium, auctorem huius, ſicut ceterorum hymnorum, eſſe incertum. Id autem certius eſt, *Hymnum in Apollinem*, qui in ſcriptis editisque libris vnus eſt, vel in binos, vel in plures Hymnos eſſe diuidendum; priorem ſententiam amplectitur *Ruhnken.* l. c. p. 7. quem ſequutus videtur cl. *Wolfius*, qui in ſua Homeri editione priorem hymnum a poſteriore, maiori ſpatio poſt v. 178. interiecto, ſeparauit. Poſteriorem ſententiam latius explicat ornatque *Groddeck* p. 29 ſqq. Plures quidem in Apollinem hymnos, qui ſub Homeri nomine ferebantur, olim in multis libris ſparſim exſtitiſſe, adparet ex Athenaei loco, a Fabricio iam excitato. Hos igitur ab iis, qui hymnorum anthologiam conderent, collectos atque continuo deſcriptos eſſe, et hymnum noſtrum in Apollinem Homericum plurium, quae ad Apollinem ſpectarent, fabularum velut complexum ac ſeriem eſſe, quinimo quinque fragmentis conſtare, ex mira illa argumenti, quae in hymno obſeruatur, diuerſitate, cum vario ſermonis ornatu et colore ex ipſaque partium forma oſtendit doctiſſ. Groddeck, idemque multas praeclaras ad hymnum rite intelligendum in medium profert animaduerſiones. Quando *Clarkius* ad Iliad. γ', 385. et Iliad. β', 43. ab inconſtantia proſodiae argumentum ſumit H. in Venerem et Epigrammata non vtique eſſe Homeri, ſed recentioris cuiusdam poetae, id nec tutum eſt, nec plenum ad perſuaſionem. vide quoque *Ruhnken.* Ep. crit. I. p. 52. *Harl.*

cere videtur Scholiastes Apollonii ad lib. II. v. 1215. [g]) τὰ δ᾽ αὐτὰ περὶ τοῦ Τυφῶνος καὶ Ἡρόδωρος φησίν, ἔνθα καὶ περὶ τῆς Νύσης ἱστορεῖ λέγων· [?]

> Ἔστι δέ τις Νύση, ὕπατον [h]) κέρας, ἀνθέον ὕλῃ.
> Τηλοῦ Φοινίκης σχεδὸν Αἰγύπτοιο ῥοάων.

Diodorus Siculus vero eosdem versus proferens lib. IV. cap. 2. diserte laudat *Homerum* in hymnis, καὶ τὸν Ὅμηρον δὲ τούτοις μαρτυρῆσαι ἐν τοῖς ὕμνοις ἐν οἷς λέγει· ἔστι δέ τις etc. Et lib. III. cap. 65. μαρτυρεῖ δὲ τοῖς ὑφ᾽ ἡμῶν λεγομένοις καὶ ὁ ποιητὴς ἐν τοῖς ὕμνοις etc. quo in loco duobus illis versibus sex alios praemittit; sed qui in Hymno in Bacchum, quem hodie sub Homeri nomine habemus, nulli exstant, non magis, quam illi bini, quos adscripsi. [*Ernesti* inter fragmenta homerica recepit p. 135. ita tamen vt in penultimo versu e Diodoro Sic. III. 65. p. 235. cum Wesselingio ederet ὕπατον ὄρος, et e codd. apud Wesseling. adderet versum quintum Κυσαμένη Σεμελῆ. etc. Wolfius in sua edit. fragmentum illud inter hymnos hom. nr. 26. reposuit, versum autem Κυσαμένη etc. inter versum 3. et quintum reiecit. Praeeunte Ruhnkenio ad fragm. H. in Bacchum ab initio. *Harl.*] Sed et Pausanias lib. II. cap. 14. p. 143. ex *Homeri hymno in Cererem* tres versus adfert, et alios tres lib. IV. cap. 30. p. 354. qui hodie inter adscriptos Homero hymnos similiter non comparent [i]), vbi trium tantum versuum ὑμνίδιον in hanc Deam legitur, quique sunt insuper diuersi ab iis, quos memorat Pausanias, vt post Xylandrum, notauit *Spanhemius* ad Callimachum p. 2. et 650. *Iohannes* quoque *Tzetzes* praeter Homeri hymnos in Deos memorat etiam ipsius ὕμνους νυμφικούς. *Porphyrius* lib. de antro Nympharum p. 255. [p. 8. edit. Goens.] laudat hymnum in Apollinem, non addito auctoris nomine, et versus quatuor ex eo recitat, qui in Homericis hymnis hodie non exstant. Ὅτι δὲ καὶ ταῖς νύμφαις ἀνετίθεσαν ἄντρα, καὶ τούτων μάλιστα ταῖς Ναΐσιν, αἳ ἐπὶ πηγῶν εἰσί, κἀκ τῶν ὑδάτων, ἀφ᾽ ὧν εἰσὶ ῥοαί, Ναΐδες ἐκαλοῦντο, δηλοῖ καὶ ὁ εἰς Ἀπόλλωνα ὕμνος, ἐν ᾧ λέγεται. Σοὶ δ᾽ ἄρα etc. Ceterum scriptor antiquissimus *Thucydides* proferens tredecim versus, qui hodieque in hymno Apollinis occurrunt v. 146—150. et 165—172. sine tergiuersatione auctorem laudat Homerum, lib. III. cap. 104. δηλοῖ δὲ μάλιστα Ὅμηρος ὅτι τοιαῦτα ἦν, ἐν τοῖς ἔπεσι τοῖσδε, ἅ ἐστιν ἐκ προοιμίου Ἀπόλλωνος, ad quem locum Scholiastes notat, ἐκ προοιμίου idem esse, ac ἐξ ὕμνου· ὕμνους γάρ, inquit, τὰ προοίμια ἐκάλουν [k]).

Ab

g) Eadem Scholiastae verba exscripsit *Eudocia* in Ἰωνιᾷ p. 407. de Typhoeo. Enimuero *Herodorum* non posse auctorem haberi, nec locum esse sanum mutilumque, clare commonstrarunt *Ruhnken.* pag. 7. et *Groddeck* p. 13. not. Ille igitur, alias clarus duobus praecipue scriptis, *Heraclea* et *Argonauticis*, si, quod *Ionsius* in scr. hist. phil. II. 2, 5. contendit, Theophrasti fuit aequalis, recentiore vixit aetate, quam vt carmina eius pro Homericis potuerint haberi. Tum scholiastes ipse non tamquam certam atque indubitatam sententiam edixit, sed φησί scripsit: nec auctoritas eius hac in re multum valet: denique scholion esse mutilum, et ante binos versus adlatos nomen poetae, cui illi debentur, excidisse, iudicat Ruhnken. cum *P. Wesselingio* ad *Diodorum Sic.* I. pag. 19. *Harl.*

h) Apud Diodor. Sic. ἄβατον ὄρος legitur. ὄρος glossema est pro κέρας. Neque enim assentior *Iohanni Iensio*, qui in lectionibus Lucianeis lib. II. cap. 6. p. 184. apud Scholiasten Apollonii ὄρος rescribendum monet. Vicissim ὕπατον videtur mihi glossema esse pro ἄβατον, et ex Diodoro apud Scholiasten restituendum. *Fabric.* a quo tamen dissentit *Wesseling.* ad Diodor. Sic. III. 65. pag. 235 sq. Iensioque accedit. *Harl.*

i) Sed exstant in Hymno Mosquae reperto, v. 417—420. et v. 479—481. ad quos vid. Ruhnkenii notas. *Harl.*

k) Adde *Menag.* ad Laertium VIII. 57. qui fal-

so

Ab οἴμη nempe, quod *cantum* denotat, teste Hesychio. Praeterea scriptor Certaminis Homeri et Hesiodi primum versum Hymni in Apollinem l) memorat, qualis hodie legitur: ὁ. διατρίψας δὲ τῇ τῶν Ἀργείων πόλει χρόνον τινὰ, διέπλευσεν εἰς Δῆλον εἰς τὴν πανήγυριν, καὶ ςαθεὶς ἐπὶ τὸν κεράτινον βωμὸν λέγει ὕμνον εἰς Ἀπόλλωνα, οὗ ἡ ἀρχή·

Μνήσομαι οὐδὲ λάθωμαι Ἀπόλλωνος ἑκάτοιο.

Inde Κοίρανος ὕμνων dicitur Homerus veteri Poetae apud Suidam in Μελεσιγένης. Pausanias [libr. IX. cap. 30. fin.] etiam cum Stephano Byz. in Τευμησσός, Thucydide ac Diodoro Siculo, non tantum credidit, auctorem hymnorum esse Homerum, verum elegantia versuum, Orphicos etiam hymnos ab Homericis vinci ac [?] superari, licet illi plus religionis prae se ferant, affirmat lib. IX. p. 771. κόσμῳ μὲν δὴ τῶν ἐπῶν δευτερεῖα φέροιντο ἂν (οἱ Ὀρφικοὶ) μετὰ Ὁμήρου γε τοὺς ὕμνους, τιμῆς δὲ ἐκ τοῦ θείου καὶ ἐς πλέον ἐκείνων ἥκουσι. Audacter praeterea Homero hymnos adscribit Herodotus, siue quisquis auctor, in Poetae vita cap. 9. et a iuuene Homero scriptos innuit m). Suidas n) quoque inter Homeri Scripta refert hymnos, quorum

so putat, ex h. l. ostendi posse, Thucydidem omnes, vt Homericos, agnouisse, et *Duker* ad Thucyd. locum pag. 572. vol. II. exempli B.pont. sic quoque *Pausan.* X. 8. Ἀλκαῖος ἐν προοιμίῳ τῷ ἐς Ἀπόλλωνα, pariter antea H. in Apoll. vocat *Plato* in Phaedone cap. 4. τὸ εἰς τὸν Ἀπόλλω προοίμιον, vbi cel. *Fischer* p. 247. plura collegit, et voc. explicuit. *Pindaro* Pyth. I. 6. vocatur φροίμιον vid. not. in edit. Oxon. p. 166. *Harl.*

l) Hunc [igitur propter fidem Thuc. genuinum esse putauit Camerar. in variis lectt. illius editioni Thucyd. praemissis, ac lectionis varietatem adferri ex cod. antiquo: cumque] solum inter hymnos Homero tribuendum putat *Steph. Bergierus* praef. ad Homerum edit. Wetsten. licet obseruet, Virgilium quoque aliquot loca reliquorum hymnorum esse imitatum. *Fabr.* De *Thucydidis* loco et testimonio vid. *Ruhnkenii* Ep. crit. I. p. 8. et *Groddeck* l. m. p. 9. et 11 sq. Id quidem ex *Thucydidis* testimonio colligi potest, iam illius tempore hymnos quosdam Homero fuisse adscriptos, aut collectionem quandam eiusmodi hymnorum iam factam esse: num autem reuera illius illorumue auctor fuerit Homerus, alia quaestio erit, nec omnino definita. *Harl.*

m) A qua sententia parum abest *Riccius* in Diss. Homer. I. p. 6. *Harl.*

n) Enimuero ad hanc controuersiam componendam parum valet auctoritas Herodoti, siue quisquis est auctor vitae homericae, Suidae, Stephani Byzantini, Tzetzae aliorumque vel aeque recentiorum, vel aeque sublestae fidei hominum, quibus aliorum verecundius iudicium opponi potest. Nam *Proclus* in fragmento de vita Homeri p. 11. in Biblioth. der alten Kunst etc. Ined. vbi scripta Hom. enumerat, nullam plane Hymnorum facit mentionem. *Apollonius* Sophista in Lexico Homerico voc. φιλομμειδής negat, ab Homero Apollinem dictum fuisse Λητοΐδην, *Latonae filium*, et tamen id cognomen in H. in Mercurium saepius occurrere, docet in nota cel. *Villoisonius* p. 130. qui inde sollerter colligit, Apollonium videri tacitum auferre Homero illum hymnum. Tum Auctor anonymus vitae Hom. a Fabricio initio huius paragraphi iam adductus, negat, Homerum praeter Iliada atque Odysseam vllum aliud conscripsisse poema, quod genuinum esset ducendum, et schol. Nicandri ad Alexiph. v. 130. ἐν τοῖς, ait, εἰς Ὅμηρον ἀναφερομένοις ὕμνοις λέγονται: quorum testimonia quoque excitauit *Groddeck* p. 12. (coll. *Ruhnkenio* in praef. ad H. in Iouem.) Thucydidis, inprimis Diodori ac Pausaniae, multo iuniorum, aetate, fama et anthologia quaedam aut potius plures fuerint hymnorum homericorum, ab Homeridis aut Rhapsodis confectorum, vti iam supra coniecimus, atque a doct. *Groddeckio* a p. 21 — 28. et per integram sectionem II. vberius est expositum. Is quoque caussas sollerter inquisiuit, cur Homero fuerint adtributi, et, cui illos debeamus, scite expiscatus est: idemque p. 59 sqq. latius exposuit, alia hymnorum fragmenta ex epicis carminibus vel prooemiis repeti posse; alia, (vt *Hymnum in Martem*, quem iam *Ruhnken.* Ep. crit. I. p. 60. seposuerat, tam alienum esse ab indole Homericorum, tamque similem Orphicis, vt non ab Homeridis, sed ab auctore orphicorum hymnorum profectus videatur,) ex Orphicis huc immigrasse; alios esse hymnos dithyrambicos; alios esse Lusus. Legant vero,

vero, quibus plura scire volupe sit, expendantque doctissimi hominis rationes, erudite explicitas. Adde Memor. ac. reg. Paris. vol. XVI. p. 97 sqq. et *Clodii* diss. de sublimitate Hom. p. 115 sqq.

Superest, vt de *Hymno in Cererem*, ad quem adlusit scholiastes Nicandri paullo ante excitatus, et ex quo *Pausaniam* versus quosdam laudasse, iam Fabricius in hac paragrapho significauit, pauca subiiciam.

Ab Homero ipso illum hymnum non esse concinnatum, sed ab incerto antiquo auctore, aeuo autem Ptolemaeorum Homero, vt maior carmini auctoritas pretiumque conciliaretur, suppositum, *Ruhnken.* in praefatione ad primam editionem abunde liquidoque demonstrauit. Quando vero is existimat, auctorem hymni statim post Homerum vel Hesiodi aetate vixisse, ab illo dissentit *Groddeck* l. m. pag. 46. quod in splendido de mysteriis Eleusiniis loco vss. 483 — 487. notiones contineri arbitratur, a prisca illa aetate alienas et seriori multo tempori accommodatas, quum subtiliora philosophemata in teletis his tradi coeptum esset. Enimuero forsan vel hic hymnus constat pluribus fragmentis, aut ex aliis posthacc repetitae atque intextae sunt particulae. Plures enim huius argumenti hymnos olim exstitisse, et in his diserte laudari a *Pausania* lib. I. cap. 38. 39. IX. cap. 31. Cereris encomium, quod sub *Pamphi* nomine circumferebatur, ipse Groddeck adfirmat, et ad illius exemplar, nostrum, Homericum vulgo dictum, esse perscriptum, ob narratae fabulae cum iis, quae e Pamphi hymno enotauit Pausanias, conuenientiam, cum *Ruhnkenio* ad vss. 99. et 105. suspicatur. Ipse vero argumentum Hymni nostri p. 43 sqq. commode explicat. Hymnum nostrum esse ex antiquissimis, secundum cl. *Mitscherlich* in praef. edit. illius p. 20. cum simplex narrationis ordo orationisque docet indoles, tum testimonio Pausaniae euincitur. Cont a *Ignarra* in Emendatt. nostri hymni pag. 239 sqq. edit. Mitscherl. omnes intendit neruos ingenii, vt ostendat, hymnum nostrum non esse vnius aeui, eiusdemque artificis manu contextum, sed Pausania multo recentiorem, et ex Pausania variisque grammaticorum, qui aetatem non tulere, nec tamen concoloribus, frustis consutum, cui proinde potius Rhapsodiae, quam poeseos nomen ex vero conueniret. At enim Apollonium Rhodium aliosque multa eiusdem loca imitatione manifesta expressisse, Ruhnkenius ac Mitscherlich monstrarunt, atque posterior Ignarrae rationes vberius examinauit atque euertit. Princeps vero, qui detegeret egregium hoc antiquitatis monimentum, fuit cel. *Matthaei*, in praesenti Professor graecarum litterarum in vniuersitate Wittebergensi. Is, quum adhuc Mosquae litteras doceret bonas, incidit in codicem Homeri, scriptum quidem sub finem saeculi XIIII, sed ex vetерrimo praestantissimoque ductum, qui praeter fragmentum Iliadis, editos Hymnos XVI. vulgari fere ordine complectebatur. In illo codice *H. in Cererem*, (quod prodit Mitscherlich p. 7. praefat.) statim post fragmentum H. in Bacchum, quod primum locum obtinet, non, quod *Ruhnkenius* in praef. p. V. docebat, post vltimum H. XVI., Matthaei reperit, et vna cum fragmento *H. in Bacchum* atque variis reliquorum hymnorum lectionibus pro ea, qua floret, humanitate atque liberalitate, quam ego ipse expertus sum, misit apographum cl. *Ruhnkenio*, cuius cura prodiit:

Homeri Hymnus in Cererem; (graece) *nunc primum editus a Dauide Ruhnkenio*, (qui eruditas subiecit adnotationes, et adiecit ex eodem codice fragmentum hymni in Bacchum, ex cuius deperdita parte *Diodorus Sic.* nouem versus conseruauit, hymnumque Homero diserte tribuit lib. I. 15. p. 19. III. 65. p. 235. IV. 2. p. 248. vid. *Ruhnken.* qui etiam ὕπατον ὄρος cum Wesselingio praefert alteri, [de qua vid. Fabric. in nota,] ὕπατον κέρας.) Lugd. Batau. 1780. 8.

Quod autem cl. *Matthaei* interea animaduerterat, aciem oculorum inter describendum effugisse post vs. 198. viginti versus, et post vs. 413. vnum, statim de suo errore certiorem fecit Ruhnkenium, et misit melius pleniusque exemplum. Quo facto idem iterum edidit Hymnum pleniorem, notasque auxit et praemisit *H. in Bacchum.* Inscriptio libri autem haec est:

Homeri Hymnus in Cererem, nunc primum editus a Dauide Ruhnkenio. Accedunt duae epistolae criticae, ex editione altera, multis partibus locupletiores. Lugd. Bat. 1782. mai. 8. Inmixtae sunt Waffenbergii, Fonteinii, Wyttenbachii, Brunckii, Vossiique correctiones atque opiniones. Subiecta est Hymno versio latina doctissimi *Io. Henr. Vossii.* Rectoris scholae Otterndorpianae.

Ab eo tempore, quo primum vulgatus erat Hymnus ille, plures viri docti in edendo, illustrando emendandoque Hymno, aut antiquitate illius destruenda versati sunt.

Nic. Ignarra, doctus Italus, edidit Emendationes hymni homerici in Cererem. Neapoli 1784. mai. 8. et praemisit eiusdem H. notitiam, iudicium, aetatis diuinationem. Illum propter locum *Pausaniae* IX. 31. hymnum demum ex versibus in Pausania

quorum testimoniis auctorem Sibyllinorum °) addit *Allatius* lib. de patria Homeri cap. 15. Veterem Inscriptionem apud Gruterum p. 950. Cuperus ad consecrationem Homeri p. 108. vbi per *pia Carmina* intelligit hymnos, per *libros* Iliadem et Odysseam, quamquam possit et alius illorum verborum esse sensus, si ita distinguantur:

Dogmata Pythagorae sensi, studiumque Sophorum
Et libros legi, legi pia Carmina Homeri.

Ait enim, se legisse libros Sophorum et euoluisse Homeri Carmina, quae *pia* vocat, tum propter illa, quae in Iliade et Odyssea de Diis scripta sunt reuerenter, tum propter loca, in quibus gratam memoriam facit eorum, quibus beneficiis fuit affectus, vt docet *Herodotus* in eius vita, cap. 26. vt omittam industriam pietatis Homericae celebratam *Tertulliano* lib. de anima

Pausania memoratis a feriore grammatico aut poeta esse confictum, acriter contendere, iam vidimus; atque saepe rem habet cum Ruhnkenio; postea vero a Mitscherlich decte refutatus est.

Volgarizzamento dell' Inno a Cerere scoperto ultimamente ed attribuito ad Omero. (interprete Marchione *Pindemonte.*) Bassano. 1785. mai. 8. additus est textus graecus, quem, iudice Mitscherlich, adsumtis temere aliorum emendationibus, retentisque simul manifestis scripturae vitiis, inquinauit potius, quam correctiorem reddidit. Lacunam a v. 387. supplere studuit, in altera lacuna v. 465 — 470. sequutus est Vossianam lat. interpretationem; v. 482. omisit tamquam superuacaneum.

Cl. *Wolf* recepit hunc hymnum inter reliquos Homericos, graece, cum Odyssea.

Plenissimam et tam e cod. Mosquensi rursus diligenter a se collato, quam ex aliorum, quoscumque comparare potuit, editis suisque et Vossii ac Schneideri correctionibus emendatiorem, vberioribusque adnotationibus varii generis instructam editionem, graece, adposita versione lat. Vossiana, curauit cl. *Mitscherlich:*

Homeri Hymnus in Cererem, ad cod. Moscov. denuo cod. recensuit et animaduersionibus illustrauit Chr. Guil. Mitscherlich, Philos. prof. extraord. in acad. Gottingensi. Lipsiae. 1787. 8. Adiecit *Nic. Ignarrae* emendationes cum notis, in quibus iudicium opinionesque illius expendit.

Latinam versionem, eamque metricam confecit, carminibusque suis inseruit cl. *Santenius; anglice* verterunt *Hole* (quem saepe laudat Mitscherl. in notis,) atque *Lucas*, cuius liber inscriptus est:

Homer's Hymn to Ceres. Translated into English Verse, with Notes critical and illustratiue. To which is prefixed a Translation of the preface of the editor, Dav. Ruhnkenius. By the Rev. *Robert Lucas* of Trinity College Cambridge. Londini 1782. 4. De lectionibus quorumdam versuum in notis acute iudicatur. — Germanicam versionem debemus illustriss. *Comiti de Stolberg*, qui omnes homer. hymnos in linguam theotiscam transtulit, ediditque Hamburg. 1783. 8.

Reliqui hymni edi solent cum ceteris Homeri carminibus. Separatim vero formulis descripti sunt typographicis:

Hymnus in Apollinem, gr. cum interpretatione lat. et schol. *Io. Alex Brassicani.* Argentor. 1523. 8.

H. in Apollinem, Aescul. etc. gr. et lat. *Fed. Morelio* interprete, cum notis *Mich. Maittaire.* — in illius Miscellaneis graecorum aliquot scriptorum carminibus etc. Londin. 1722. 4.

XII Hymni, gr. cum notis germanic. *I. H. I. Koeppen*, in eius Anthologia gr. 1765. part. I.

Sex minores Hymnos edidit *Schier* cum Homeri Batrachomyom. Lipsiae. 1765. 8.

Ὁμήρου ὕμνος εἰς Ἀπόλλωνα oder Homers Gesang an den Apollo, mit deutschen Anmerkungen erkläret durch *Carl Ludwig Köhlern*, Lips. 1765. 8.

Quidam H. germanice versi sunt in *Antonii* Treuen Uebersetzungen latein. griechischer und ebräischer Gedichte, Lipsiae 1772. 8. in Lyrischen, eleg. und epischen Poesien, Halae Sax. 1759. 8. in Belustigungen fur allerley Leser, Lipsiae 1773. 8. et forsan alibi.

Critica vero ratione tractarunt Hymnos *Bernardus Martinus* in variis lectionibus, libr. IV. Lutetiae Paris. 1605. 8. repet. a Diderico Vander Kemp, Traiecti ad Rhenum 1755. 8. *Barnesius* atque *Ernesti* in suis Homeri editionibus, *Ruhnken.* vsus codd. Paris. regiis et Mosquensi, in Epistola critica I. atque *Groddeck* in comm. laud. in sect. III. a p. 76. specimen dedit Obseruationum in hymnos in Apollinem et Mercurium. Eorundem hymnorum loca quaedam correxit et nouam edit. promisit *Aug. Mathiae* Obseru. Crit. in Tragicos, Homerum etc. Gott. 1789. p. 35 sq. *Harl.*

o) Vide supra cap. 1. nr. 8.

anima cap. 56. Videtur etiam *Liuius Andronicus*, a quo Odysseam Latinis versibus donatam constat, similiter latina metaphrasi donasse hymnos Homeri, vt conicio e Mario Victorino sub extremum libri I. de arte metrica, vbi versus quosdam profert ex Hymno Dianae, quos ex Homerico translatos existimo. Ex recentioribus paucissimi sunt e viris doctis, qui hymnos interpretandos in se susceperint, vt videbis infra cap. 13. nr. 19. Ceterum Παίγνια versibus Heroicis, et Hymnos teste Suida scripsit et alter *Homerus* cognomento *Sellius*, Grammaticus, Menandro Comico iunior.

Epigrammata etc. V. EPIGRAMMATA et POEMATIA VARIA XVI. seruata ab auctore vitae Homeri, quae Herodoto tribuitur, neque aliis antiquorum testimoniis habentia fidem vel auctoritatem, nisi quod *Johannes Tzetzes* inter Homeri scripta memorat Ἐπιγράμματα πολλά, et vnum itemque alterum refertur a scriptore certaminis Homeri et Hesiodi, ac Suida in Ὅμηρος. Ea *Seberus* in Indice Homerico respicit, cum adscribit numerum XXXIII. vsque ad XLIX. [Absunt ab editionibus pr. quae tamen modo praefixam, modo adnexam habent vitam Homeri, quae sub Herodoti nomine fertur.] Subiecta vero leguntur hymnis Homeri in Schreueliana et aliis, potissimum recentioribus poetae editionibus. Epigramma in Midam Homero suppositum esse notat Laertius in Cleobulo. De eo vide sis *Longinum* Iac. Tollii p. 199. et *Edward Simson* in Chronico ad a. 3308. Omitto Epigramma, quod apud inferos sibi compositum ab Homero fingit *Lucianus* 2. Verae Hist. tom. I. p. 681. [infra, lib. III. cap. 28. vol. II. p. 7-8.]

Certamen Homeri. VI. ἈΓΩ΄Ν, siue *certamen Homeri cum Hesiodo*, de quo dixi infra cap. VIII. nr. 2.

Ilias. VII. ἸΛΙΑ΄Σ siue poema celeberrimum de bello Graecorum ad [p] Troiam p) et rebus gestis ducum Achillis, Aiacis, Hectoris Troiani aliorumque, quod ante Odysseam scriptum et in vigore aetatis ab Homero compositum non dubitat *Longinus* περὶ ὕψους sect. IX. p. 66 [sqq. edit. Tollii p. 36. edit. Toupii, atque Longin. l. c. Odyss. putat esse epilogum Iliad.] et idem adfirmantem Homerum ipsum inducit *Lucianus* 2. de Vera Hist. tom. I. p. 676. [tom. II. cap. 21. p. 118 sq. vbi etiam temere culpatur Homerus, quod ab ira Achillis initium carminis fecit; vide autem notam Reitzii;] videturque innuere auctor prisci marmoris consecrationem Homeri continentis, in quo Ilias gladium manu tenens ad dextram Homeri sedet, Odyssea cum aplustri ad sinistram. Confer. *Gisberti Cuperi* commentar. p. 49. Ceterum dubitatum pridem fuisse a veteribus criticis, et contrariam sententiam quibusdam placuisse, idem Lucianus docet, et praeter Eustathium prolegom. ad Iliad. testatur *Seneca* lib. de breuitate vitae cap. 13. *Graecorum iste morbus fuit, quaerere quem numerum remigum Vlysses habuisset, prior scripta esset Ilias an Odyssea: praeterea an eiusdem esset aucloris. Fabric.* [*Dacieria*

quoque

p) Principalis Poetae Actio est *Ira Achillis*, νεῖκος καὶ κατηγορία, vt notat *Aristides* tom. II. p. 326. decimo demum belli Troiani anno sollicitata, eamque secuta clades Graecorum. Sed variis episodiis haec ab Homero ita exornantur, vt totius belli per decennium gesti historiam attingat. Confer [Schol. Marcian. a Villoison. editum ad Iliad. α', 1. et 21.] *Kusteri* Historiam Criticam Homeri p. 70 sq. P. le Bossu libro Gallico de poemate Epico. etc. *Fabric.* *Koeppen* pag. 106—128. cuius quidem omnibus effatis ac sententiis subscribere dubito. Inscriptio vero nominis *Ilias* nec apta carmini, nec profecta videtur ab Homero, sed a grammaticis: atque horum quoque nugis debetur quaestio, a scholiaste B. Marciano, a Villoisonio edito, p. 6. ad v. 21. proposita atque explicita: Πόθεν ἐζήτησαν, διὰ τί Ἀχιλλέως ὡς ἐπιτοπλεῖστον ἀριστεύοντος, ἐκ Ἀχιλλεΐδα, ὡς Ὀδυσσείαν, ἐπιγράψε τὸ σωμάτιον; etc. *Harl.*

quoque, in praef. ad Odysseam, loco quodam *Platonis* in Hippia II. minus recte intellecto, ab Iliade, putat, vi et virtutibus poeticis superari Odysseam: quod iudicium quam falsum sit, praeclare iam ostendit *Wood* im Versuch. etc. p. 14 sqq. et sensum loci Platonici optime explicuit, idemque de veneribus ornatuque Odysseae intelligenter ac subtiliter disseruit. Neque ego vnquam, saluo omni erga Longinum pudore, huius auctoritate commoueri potui, vt illius subscriberem sententiae, aut ratione scribendi in vtroque carmine diuersa motus efficerem, Odysseam ab Homero sene, contra ab illo iuniore Iliada esse compositam: neque ante Longinum vllus, quantum scio, in eadem versatus est haeresi. Cui pugnae, rixae, perpetuae turbae, vulnera caedesque, feruor furorque agentium, audacia et sublimitas rerum verborumque, color orationis maxime viuidus, sensuum atque adfectuum tumultus quasi, et alia, quae animum mire commoueant, inprimis placent, ille, puto, Iliadem praeferet Odysseae. E contrario qui delectatur lusu ingenii moderato, vita et rebus domesticis harumque vicissitudinibus et narrationibus, dicendi genere sedatiore et placido, et tamen lepido, faceto, nec non ornato, multis fabulis erroribusque hominum immixtis, ille laudabit Odysseam. Sic suo quisque sensu iudicioque ducetur. Ego vero admiror vbertatem, felicitatem atque facilitatem ingenii homerici in rebus diuersis apte explicandis, scite ordinandis, riteque exsequendis atque exornandis. Ilias, in qua summi heroes dimicant caduntque, ira Achillis omnia miscet et perturbat, dii deaeque coelo descendunt, pugnis intersunt, vulnerant et vulnerantur, omniaque ferociter audacterque peraguntur, requirebat orationem rei magnitudini adcommodatam. Poeta igitur debuit audacius surgere, et fere cothurnis incedere. In Odyssea autem res domesticae, amores, erroresque, callida consilia et multa alia comice paene enarrantur; et speculum quasi vitae heroicae, domesticae et ciuilis non minus, quam simplicis naturae exhibetur. Poeta igitur ipsam naturae simplicitatem sequi ac verbis exprimere, ab omni orationis fuco abstinere, et vero saepius induere soccum debuit, nec potuit altius surgere ac spiritum sumere. Atqui nostra et maiorum nostrorum vita longius abest ab heroica aetate atque consuetudine, viuendi agendique domestica eaque simplici, quam vt omnes eaeque minimae orationis in Odyssea veneres, mores, iudicia omnisque vita priuata heroicae aetatis plene cognosci, recte sentiri atque adcurate diiudicari possint. Homines igitur, quibus ipsis cecinerat poeta, nec etiam multis saeculis post illum vixerunt, Odysseam maiore forsan cum fructu animique delectatione audire aut legere poterant, quam aetas multo serior, cuius mores quam maxime differre et cultiores fieri coeperunt. Bella autem eorumque vim et crudelitatem quoniam quotidie propemodum videmus adhuc aut legimus; Ilias multo facilior fit intellectu et pluribus placet. Homerus autem si Vlyssis errores fataque eodem stilo, feruore, modoque persequutus fuisset, quo Achillis iram heroumque pugnas descripsit; aut contra, si Ilias eadem fingendi scribendique ratione, quam amamus laudamusque in Odyssea, fuisset exposita, quam ridiculus falsusque, omni sensu iusti, pulcri, rectique destitutus videretur poeta, nec eam aetatem, auctoritatem omnisque aeui admirationem fuisset consequutus. Quae quum ita sint, ex forma orationeque vtriusque carminis diuersa non tutum verumque sumi potest argumentum, Odysseam ab Homero seniore; ab illo autem iuniore Iliada esse compositam. Immo vero maior ingenii fertilitas et lepor iuuenilis, saltem par, nec impar orationis copia et suauitas elucet ex Odyssea. Enimuero ad rite interpretandum intelligendumque vtrumque carmen hoc praeceptum a *Woodio* in libro egregio, a me in prolusione academica, Praecognita quaedam de interpretatione Homeri, Erlangae, 1770, aliisque

aliisque inculcatum, lectori Homericorum carminum oculis mentique obuersari veluti debet, vt non suam aetatem huiusque mores, naturam artesque cogitet, sed tempora, de diis opinionem, mores, ingenium, omnemque vitam tam militarem et publicam quam priuatam, heroum atque Homeri animo infigat, atque cum heroibus, aut Vlysse eiusque sociis per campum Troianum insulasque pererrare, atque in Asia minore quasi viuere aut commorari sibi videatur. Id si fecerit, satius curatiusque iudicabit de Homero, et vtriusque carminis vim, atque virtutes rectius sentiet et laudabit. Enimuero vberior huius inquisitionis expositio non pertinet ad nostrum, vt ita dicam, forum. Alia quaestio exercuit homines, vnde Homerus sumserit materiam. Fabulam sapiunt, quae *Proclus* in Bibliotheca, cod. CXC. ex *Ptolomaei Hephaestionis* nouis ad variam eruditionem historiis praeter alia, quae omittimus, p. 482. edit. Schotti prodidit, plures fuisse Helenas, in his Helenam, Musaei Atheniensis filiam, Homero antiquiorem, quae bellum conscripsisset Troianum, et a qua Homerus argumentum accepisse credatur: et p. 485. Phantasiam quamdam Memphiticam, Nicarchi filiam, ante Homerum Iliacum bellum et narrationem de Vlysse composuisse, opusque depositum esse Memphide; Homerum igitur eo profectum, a Phanite, sacro scriba, commodato illud accepisse, eiusque ordinem esse sequutum, συντάξαι ἐκείνοις ἀκολούθως. (Adde *Küsteri* vitam Hom. p. LXXXXII sqq. Wolfii edit. Iliad. praemissam.) Id quidem inde fluit, famam fuisse antiquam, Homerum in Aegypto fuisse, et ante illum exstitisse poetas qui excidium Troiae atque Vlyssis fata enarrarent. Atqui idem *Hephaestion* l. m. Photii p. 473. refert ex Antipatr. Acanthio, *Daretem* ante Homerum conscripsisse Iliadem, atque *Syagrum* primum cecinisse bellum troianum, tradidit *Aelian.* V. H. lib. XIV. cap. 21. vt fabulam de *Palamede* apud Suidam in παλαμηδ. cuius carmen de bello Troi. Homerus accepisse et corrupisse dicitur, praetermittam. Fuerint igitur, (qui autem illi fuerint, neque omnino certum est, nec res ipsa extra omnem dubitationis aleam posita, vide *Kühnii* doctam adnotat. ad *Aeliani* H. V. lib. XI. c. 2.) e quibus hauriret Homerus. Qui tamen si vel ipse, vti Woodius coniecit, puer historiam nouerit, aut ab iis, qui bello interfuerant, acceperit, vel serius, nec tamen, vti supra animaduertimus, ita multo post vltima Troiae fata, carmen composuit; partim famam admodum recentem, partim ἀοιδῶν recitationes sequutus, non habuit, quod aliorum scrinia expilaret. — Denique paucis attingam controuersiam, num Homeri carmina sint historica, an epica. Prius, Iliada esse carmen historicum, latius explicare atque demonstrare adnisus est cl. *Koeppen* über Homers Leben und Gesänge, p. 109 sq. Si quaestio est de fide historica, num, quae de bello Troiano, heroibus, situ locorum et his similibus scripsit, ea vera sint, equidem non negabo, atque *Wood* p. 212 – 241. post Strabonem aliosque fidem Homeri historicam satis superque vindicauit ab aliorum dubitationibus. Nam antiquioribus iam temporibus fuerunt, qui temere putarent, omne bellum troianum, et quidquid de eo cecinisset poeta, esse ab ipso confictum; [nuper etiam *Ioh. Maclaurin* singulari diss. efficere studuit, Troiam a Graecis non esse captam, in Philosoph. et histor. commentt. Soc. Edinburgensis, germ. versis a Buhlio tom. I. nr. 4.] Atque de *fide Homeri historica* II diss. ventilauit M. *Carol. Godofr. Ienichen*, Witteberg. 1706. Sin vero mens iudicii est, poetam nil aliud egisse, nisi vt bene, simpliciter et cum vi quadam ea, quae accepisset, enarraret, nihil eum noui, siue ordinem siue materiam spectes, exceptis paucis dilatationibus, adtulisse, (v. Koeppen p. 118.) atque adeo numero epicorum poetarum esse eximendum, de eo equidem valde dubito. Nolo equidem prouocare ad auctoritatem omnis fere aeui, et tot sagacissimorum hominum, qui eum principem poetarum *epicorum* habuerunt, et quorum iudicium non temere spernendum

 est.

est. Primum vero admodum vaga vanaque est carminis historici notatio atque forma. Tum me non intelligere fateor, quomodo Homerus parens nouae theologiae s. mythologiae habitus, et coelum nouis diis compleuisse creditus fuerit, si in omnibus rebus nihil finxisset, et ea demum, quae alii ante eum cecinissent, aut quae vulgi opinio et religio fuisset, simpliciter iterasset. Plato aliique non potuissent impietatis vitiae accusare Homerum, si non nisi antiquiorum et popularium opiniones ac fabellas recantasset. Hunc igitur multa noua adfinxisse, fit credibile. Sequutus ille est naturam, famamque et opinionem de diis suo aeuo vulgarem; sed ita sequutus est, vt etiam fingeret conuenientia: quo factum est, vt in sagaci vsu commodaque exornatione mythorum popularium illius ingenium maxime splendesceret. Narrauit quidem proelia factaque, sed ita, vt deus hominesque resque inanimas et rationis expertes probabiliter agentes ac loquentes vt plurimum induceret fingeretque: quamquam hae fictiones ab ingenio et persuasione hominum illius aeui minime abhorrebant, sed quam maxime rei adpositae atque opinionibus aetatis suae videbantur accommodatae. Quis praestare potest, Homerum in Odyssea ab aliis nec ab ipso rerum vsu atque experientia, omnia sumsisse mutua? Nonne probabilius est, plurima in illa, sicuti in Iliade, esse nouis aucta et ita exornata fabellis, vt, quod caput est poeseos epicae, in vtroque carmine rerum enarratarum cum admiratione, tum delectatione adficerentur animi. Atque in componendis ordinandisque rebus atque in eloquutione, in notationibus sententiisque poeta plurima debere videtur suo ingenio, non aliorum narrationibus. v. nobilem locum *Aristotelis* A. P. cap. 24. praecipue sect. 5. vbi Homerus laudatur maxime, quod solus inter poetas, quid ex sua persona fingendum sit. *ὃ δεῖ ποιεῖν αὐτὸν*, non ignoret. Non enim ab alio antiquiore poeta; sed ab Homero sumtit Phidias exemplum Iouis. Narrauit igitur poeta et exornauit nouis inuentis res gestas magnas et arduas, cum per se, tum beneficio ingenii sui ad admirationem et delectationem efficiendam vberrimas. Hinc auctor vitae Homeri, (in *Gale* Mythogr. p. 280. s. in *Ernesti* edit. Homeri p. 153.) *καὶ τὸ μὲν ὅλον παρ' αὐτῷ διήγησις τῶν πραγμάτων παράδοξος καὶ μυθώδης κατεσκεύασται, ὑπὲρ τοῦ πληρῶν ἀγωνίας καὶ θαύματος τοὺς ἐντυγχάνοντας, καὶ ἐκπληκτικὴν τὴν ἀκρόασιν καθιστάναι.* Quanta vero et quot subsidia ad id perenne opus absoluendum conditio atque ingenium illius aetatis, simplicitas vitae, atque opinio de diis adtulerint, ab aliis satis superque est commonstratum. Oeconomiam, vnitatem actionis, characterum naturam, actionem perpetuam, epicum narrandi genus et reliquas, quae ad internam externamque formam epici carminis requiruntur, virtutes animaduertimus in vtroque carmine Homerico. Neque hic loci est, in naturam atque indolem carminis epici latius inquirere: quod post Aristotelem, *Bossu, Sulzer,* (Allgemeine Theorie der schönen Künste, vocc. *Heldengedicht*, vbi p. 411 sqq. cel. de Blankenburg plures laudat viros doctos, *Homer, Iliade, Odyssee,*) cel. *Heyne* in disquis. I. de carmine epico, part. II. Virgilii, praecipue p. 17 sqq. et de Homero p. 25 sq. multique alii iam praestiterunt. De sublimitate Homeri iam *Quinctilian.* Instit. orat. X. 1. 46. ita iudicauit: *Homerum nemo in magnis sublimitate superauerit*, atque post Longinum praeclare disseruit de illa virtute homerica *Clodius* in dissertationibus et carminibus, Lipsiae, 1787. 8. a cel. Moro editis, p. 95—234. Sufficit, paucis attigisse quaestionem, num Homerus carmen *historicum* scripserit, nec ne? adde *Küsteri* hist. crit. sect. II. §. II. et III. Quare etiam, quamquam iis non accedo, qui omnia in Homero admirantur, eumque parentem quasi omnium artium, et doctrinarum, atque vnicum inuentorem et tamquam vnam vltimamque carminis epici regulam mente concipiunt et pronuntiant: tamen vereor subscribere sententiae *Woodii* in

in Zusätzen p. 76. prolatae, in Homero nihil reperiri, quod ingenium mediocriter bonum viresque animi humani vulgares superet: atque idem *Wood* p. 211. laudat tamen ingenium Homeri excelsum ab arte, qua, summa morum, ipsius aeuo sibi similium, simplicitate, maximam diversorum characterum varietatem effinxit. Quae praeter ea de lingua Troianorum, Achiuorum et insularum coloniarumque graecarum, de vnitate, quam vocant, carminis, de tempore, quam diu durauerit bellum integrum, et inprimis obsidio atque excidium Troiae, (cuius regio a regione Phrygiae Homeri tempore erat discreta et diuersa,) de oeconomia carminis vtriusque aliisque similibus rebus disputari possunt, ea partim huc non pertinent, partim a veteribus non minus, quam recentioribus, *Blackwell* p. 336 sqq. *Wood* p. 249. (qui temporis et actionis longitudinem in Iliade intra spatium quadraginta dierum concludit,) p. 262 sqq. de lingua et eruditione Homeri, a *Koeppen* p. 120 sq. Popio, Dacieria, Bossu *H. H. W(yss)* (über die Ilias des Homers, in Schweizer. Museum 1784. p. 629. et 1785. p. 618 sq.) aliisque occupata sunt atque explicita. *Bonier* in Comment. soc. regiae Paris. I. et B. L. vol. VI. p. 425 sq. inquirit in tempus obsidionis Troianae, et quam diu durauerit. conf. *Meuselii* Bibl. hist. Vol. II. P. I. p. 84. *Harl.*]

Odyssea. VIII. ΌΔΥΣΣΕΙ΄Α siue Poema de erroribus et peregrinatione Vlyssis ex bello Troiano Patriam Ithacam repetentis, quod ἠθικώτερον habitum a veteribus, et Longino judice ab Homero iam sene post Iliada compositum est, vnde in ea praeualet τὸ διηγηματικὸν, vt contra in Iliade τὸ δραστικὸν et τὸ ἐναγώνιον. Fuerunt etiam, vt auctor vitae Terentii, qui Iliadem Tragoediae, Odysseam Comoediae speciem referre adfirmarent, a quibus dissentientem vide *Vossium* de artis Poeticae natura cap. XI. §. 7. [Adde *Kösteri* histor. crit. sect. II. §. 4. Semina tragoediae, et vero comoediae sparsa esse in Homeri carminibus, atque ex epici carminis partibus bonas tragoedias fieri posse, non nego: idque ipse iam *Aristoteles* Poet. cap. 23 et 26. bene docuit, qui priore loco artificium ingeniumque poetae adprime ostendit. Idem cap. 4. p. meae edit. 26. sect. 4. *Margites*, ait, *proportione se habet*, ἀνάλογον ἔχει, ὥσπερ Ἰλιὰς καὶ Ὀδύσσεια πρὸς τὰς τραγῳδίας, οὕτω καὶ οὗτος πρὸς τὰς κωμῳδίας. Ipsa vero tragoedia Homeri tempore fuit ignota; et comoediam aeque ac satyram Homeri aetati aptas nondum fuisse, docet *Wood* p. 206 sqq. adde p. 214. et *Blackwell* p. 83 sqq. *Harl.*] Versiculi Illiadis 13670. Odysseae 11668.

Quis auctor fuerit diuisionis. IX. Homerum ipsum auctorem fuisse diuisionis horum amborum poematum in lib. XLVIII. vetus quidam Grammaticus probauit ex eo, quod Poeta Iliadem auspicatus fuerit a voeabulo μῆνιν. cuius primores duae litterae numerum duo de quadragesimum referunt q). Sen. Ep. LXXXVIII. *Appion Grammaticus, qui sub C. Caesare tota circumlatus est Graecia et in nomen Homeri ab omnibus ciuitatibus adoptatus, aiebat, Homerum vtraque materia consummata et Odyssea et Iliade, principium adiecisse operi suo, quo bellum Troianum complexus est. Huius rei argumentum afferebat, quod duas literas in primo versu posuisset, ex industria librorum suorum numerum continentes. Talia sciat oportet, qui multa vult scire.* Atque eos quidem, qui ab Aristarcho primum r) Iliadem [P] vel Odysseam

q) [Conf. vitam Homeri p. 152. *Jensii* Obseruatt. de stilo Homeri p. 284.]

r) *Plutarch.* in Homeri vita: διῃρημένην ἑκατέραν ποίησιν εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν στοιχείων οὐχ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ποιητοῦ, ἀλλ᾽ ὑπὸ τῶν περὶ Ἀρίσταρχον. Eustathius: ὅτι ἓν μὲν τὸ σῶμα συνεχὲς διόλου καὶ εὐάρμοστον (ita legendum videtur pro ἐνάρμοστον,) ἡ τῆς Ἰλιάδος ποίησις. Οἱ δὲ συνθέμενοι ταύτην κατ᾽ ἐπιταγὴν ὥς φασι Πεισιστράτου τοῦ τῶν Ἀθηναίων Τυράννου Γραμματικοὶ καὶ διορθωσάμενοι κατὰ τὸ ἐκείνοις ἀρέσκον, ὧν κορυφαῖος ὁ Ἀρίσταρχος, (atqui hic longe junior fuit Pisistrati temporibus,) καὶ μετ᾽ ἐκεῖνον Ζηνόδοτος, διὰ τὸ ἐπίμηκες καὶ δυσεξ-

ſeam in libros diſtinctam affirmant, hoc argumento refellit *Caſtelvetrius*, quod Homeri ingenio indignum plane ſit tam prolixum poema viginti quatuor libris hodie digeſtum ſine vlla diſtinctione tanquam uno tempore recitandum vel auſcultandum reliquiſſe; contra exiſtimat, Homeri ipſius diuiſionem interiecto tempore confuſam ac turbatam, ab Ariſtarcho autem deinceps poſtliminio, non tamen vſquequaque feliciter fuiſſe reſtitutam. Verum ipſa *Ludouici Caſtelvetrii* verba apponere iuuat. Ita vero ille in erudito commentario ad Poeticam Ariſtotelis p. 109. *Io mi ſono maravigliato di coloro che affermano Ariſtarcho eſſere ſtato il primo diviſore dell' Iliada et Odiſſea d'Homero, dividendo ciaſcuna delle dette opere in venti et quattro libri. Il che non mi poſſo indurre à credere, non mi parendo coſa à credere che Homero avedutiſſimo oltre à tutti gli altri haveſſe commeſſo uno errore coſi fatto di continuare venti et quattro libri ſenza diſtintione niuna, recitando eſſe et aſcoltando gli altri in una fiato. Anzi mi pare eſſer certo, che diſtingueſſe con diſcreto ordine i predetti poemi, il quale eſſendo per aventura poi ſtato confuſo dagli ſcrittori, fu rinovato et rimutato et ridotto in quella forma, nella quale il veggiamo al preſente da Ariſtarcho. Et come che egli ſia ſtimato huomo di aguto giudicio, non moſtro percio d' haverne tutto quello che biſognava in far queſto partimento, ò in rinovellarlo, percioche la narratione d' Uliſſe appreſſo Alcinoo de ſuoi errori è diviſa in quattro libri, et non dimeno fu fatta da lui in una ſera. Adunque o fece male Homero che induſſe Uliſſe à ragionare in una ſera quelle coſe, lequali non e veriſimile che in coſi picciolo ſpatio recitaſſe. O, ſe le pote veriſimilmente recitare, male ha fatto Ariſtarcho partirle in quattro libri, faccia di moſtrare recitarle in quattro ſere. Ma io non ſon per dire che Homero habbia fatto male, parendo mi, che ſenza ſconcio di perſona ſi poſſano i libri quattro predetti recitare in una ſera, anzi l' errore ſia pure d' Ariſtarcho, il quale è ſtato ſequito da Virgilio, che non ſapendo per che, et guardando ſimplicemente all' eſſempio che havendo davanti credeva buono, diviſe la narratione d' Enea appreſſo Didone de ſuoi errori in due libri, non obſtante che fatta in una ſera. Fabric.* [conf. *Burtoni* hiſtor. gr. linguae, in Noua librorum rariorum conlectione, faſc. IV. Halae 1715. 8. p. 606. cum nota editoris. *Harl.*]

Num Homerus manu ſua exarata reliquerit carmina. X. Non defuerunt equidem, qui plane inficiati Homerum ſcripto conſignaſſe poemata ſua, affirmarunt eum per partes illa decantaſſe, quas ſeparatim memoriae beneficio ſeruatas poſteri deinde collegerint, ac denique Grammatici in ordinem ac libros digeſſerint. *Ioſephus* in limine libri [I] prioris contra Apionem p. 439.

διεξίεναι καὶ διὰ τοῦτο προσηκόντως κατέτεμεν αὐτὸ εἰς πολλά. Καὶ τὰ τοιαῦτα τμήματα ἐκ ἐθέλησεν ὀνομάσαι πρῶτον τυχὸν λόγον, καὶ δεύτερον, καὶ τρίτον, καὶ τὰ ἑξῆς, καθάπερ ἐποίησεν Κόϊντος ἐν τοῖς μετὰ τὸν Ὅμηρον. Ἀλλ' ἐπειδήπερ ἡ βίβλος ἐξήρκει πρὸς πλείω τμήματα, ἔκρινεν στοιχεῖα ὀνομάσαι τὰς τομὰς τοῖς ὀνόμασι τῶν εἰκοσιτεσσάρων στοιχείων τῆς ἀνθρωπίνης ἐναρμονίας φωνῆς: Confer Suidam in Ὅμηρος. *Fabric.* adde cel. *Villoiſon* in An. gr. II. p. 18. et Prolegom. ad Homeri Iliad. p. 35. vbi animaduertit, in illa librorum diſpoſitione ac ſeparatione admittenda non conſenſiſſe veteres, neque eam ſemper ſequutos eſſe, atque e ſcholiis Marcianis exempla profert. Ab Homero ipſo profecta non videtur illa diuiſio: at in ſectiones quasdam, antiquiſſimis iam temporibus fuiſſe diuiſa carmina et illas a praecipuo illarum argumento nomen eſſe ſortitas ex ratione, qua veteres particulas Homeri locaque citarunt, adparet. Sic in *Herodoto* II, cap. 116. (vbi tamen Valckenario p. 156. edit. Weſſelingii locus ſanus non eſſe videtur,) laudatur locus Homeri ἐν Διομήδεος ἀριστηΐῃ, et verſſ. ſunt ex Iliad. 2. 289. *Plato* in Minoe p. 319. D. meminit Νεκυίας Odyſſeae. Sic *Ariſtot.* A. P. cap. 24. bis, p. 187 et 191. m. edit. laudat loca Homeri, particulae, non libri nomine addito. v. locum claſſicum in *Aeliani* H. V. lib. XIII. cap. 14. ibique Kuhnii ac Perizonii notas. *Harl.*

p. 439. cap. 1. *καὶ φασὶν οὐδὲ τοῦτον ἐν γράμμασι τὴν αὐτοῦ ποίησιν καταλιπεῖν, ἀλλὰ διαμνημονευομένην ἐκ τῶν ᾀσμάτων ὕϛερον συντεθῆναι, καὶ διὰ τοῦτο πολλὰς ἐν αὐτῇ σχεῖν τὰς διαφωνίας.* Sed parum verisimilis haec sententia videtur nata ex eo, quod Cynaethus Chius et alii Rhapsodi vulgo post poetae Homeri fata partes eiusmodi *διῃρημένας* decantarent, vt praeter alios refert *Aelianus* XIII. 14. Var. testatus, certa nomina partibus illis imposita, de quibus consules, vbi lubebit, scriptores laudatos a me infra cap. III. nr. 28. [et notam ad §. IX.] At enim nihil impedit, Rhapsodos, vt aliorum poetarum, ita partes quoque decantasse Iliadis vel Odysseae, licet integram vtramque Homerus ipse scripto consignasset, et vtraque interiecto tempore confusa ac perturbata indiguerit opera Criticorum. *Fabric.* [Neque ego potui vmquam adduci, vt crederem, ab Homero ipso non exarata, manuque ipsius non scripta fuisse carmina. *Wood* tamen p. 271 sqq. et in Supplementis p. 57 sqq. 70. omnem dat operam, vt demonstret, neque Homerum calluisse litteras, atque adeo scribere non potuisse carmina, neque artem scribendi illius tempore, saltem in Asia minore, fuisse cognitam. Cuius argumenta quum iam cl. *Fridericus August. Wideburg*, Prof. Helmstadiensis, in singulari programmate: *An Homerus litteras nouerit, iisque carmina sua consignauerit?* Helmstadii 1785. et vberius in: Humanistisch. Magazin 1787. p. 143 sqq. sub examen vocasset, acuteque refutasset, singula vt repetam atque excutiam, non necesse est, et ego paucis me expediam. Vidi autem auctorem libri de cultu generis humani, (Versuch einer Geschichte der Cultur des menschlichen Geschlechts, Lipsiae 1782. sect. III. §. 19. p. 141.) *Koeppen* p. 36 sqq. *Bentleium* (v. Biblioth. angloise, tom. I. p. 414 sq.) aliosque in eadem versari haeresi. Enimuero Homeri aetate iam inuentam fuisse artem scribendi, constat; atque, si fides est habenda Diodoro Siculo aliisque, non defuerunt inter Graecos Thracesque, qui ante Homerum litteris consignarent animi sensa et carmina. Quare, quum Homerus multa fecisset itinera, et, vt ex carminibus eius cognosci potest, rerum nouique esset cupidus, pari, tantum non maiore, iure, Homerum haud expertem fuisse artis scribendi, adfirmari potest, quam ii concludunt, qui secus putant. Quaenam vero litterae, quibus vsus est, fuerint, num pelasgicae, an phoeniciae, an vetustissimae graecae, latinis similiores, nec certo definiri poterit, nec multum refert: graecas quidem, quarum formas, post Homeri aetatem inuentas auctasque adhuc nouimus, non fuisse, maxime credibile est. At, quia Graeci, qui detecta collectaque Homeri carmina posthaec describerent, ductibus litterisque suo tempore solitis vsi sunt, ea praecipua quoque variarum lectionum et suspicionum criticarum caussa fuisse videtur. Testimonium vero Iosephi parum valere arbitror ad caussam dirimendam. Primum ipse non iudicat et decernit; sed incerta formula, *φασίν*, vtitur. Tum non adfert nomina eorum, qui ita sensissent: quare, num illi testes sint locupletes, an, quod probabilius est, quum hucusque antiquior certusque illius opinionis auctor nondum sit repertus, testes minus idonei, penes Iosephum, fabularum quoque aliarum, nisi parentem, certe admiratorem atque amantem, sit fides. *Eustathius* quidem ad Iliad. VI. 168. VII. 175. eamdem repetiit famam; at hic et multo recentior est auctor, quam vt, re admodum dubia incertaque, fidem mereat, nec testes laudat antiquiores. Idem dicendum est de scholiaste, cuius verba e codice Veneto 489 refert cl. *Villoisonius* in Anecdotis gr. tom. II. p. 182. not. *ἦν γάρ*, ὩΣ ΦΑΣΙ'Ν, *ἀπολλόμενα τὰ τοῦ Ὁμήρου· τότε γὰρ οὐ γραφῇ παρεδίδοντο, ἀλλὰ μόνῃ διδασκαλίᾳ, ὡς ἂν μνήμονι φυλάττοιντο.* Quam enim fabellam de Pisistrati studio carminum homericorum colligendorum posthaec refert scholiastes, ea satis prodit hominis ingenium et credulitatem. Sed, quod ma-

ximum est momentum, equidem perspicere non possum, qui Homerus carmina tantae molis, tam diuersi generis, vtrumque tamen tam lucidi ordinis, in quibus omnia ab initio vsque ad finem aptissime pulcerrimeque cohaerent, ordo seruatus est chronologicus, summa characterum ab initio vsque ad finem similitudo, tot nomina, quae dicuntur propria, (e. g. in catalogo nauium, quorum confusio tam facilis est, vt intelligi non possit, quomodo ea potuerit euitari,) et idem rerum atque hominum color poeticus est perpetuus, animo complecti et feliciter perficere potuerit, nec tamen consignarit scripto. Multo difficilius fit intellectu, qui factum sit, vt homines, licet memoria valuissent vastissima et firmissima, eadem carmina, non scripta, sed ore tradita, vna cogitationis serie conciperent firmiterque per tot saecula tenerent. Nonne maior rerum nominumque confusio, multarum particularum amissio, et longe foedior textus corruptio, quam per rhapsodos facta esse dicitur, fuissent ortae? An ciuitates inter se litigantes ad auctoritatem Homeri confugisse, et in eius descriptione fideque, scriptionis subsidio non firmata, acquieuisse, probabile videtur? Nonne altera pars, cuius ius eo imminutum videbatur, omnem fidem loco Homerico, nisi carmen manu Homeri exaratum sit habitum, derogare, eumque corruptelae aut *νοθείας* vitiique arguere potuerat? Quis illos, adeo faciles, carmine non scripto, a suspicione summae ignorantiae, superstitionis incredibilis et vero stuporis vacuos putaret? Quomodo Herodotus, Plato, non aequus Homeri censor, Strabo, fidei homericae patronus summusque cultor, et multi alii infiniti auctoritate Homeri secure nixi, nec vero errores, non a librariis rhapsodisque, sed a necessitate moreque quotidiano, si per famam historia feritur, oriundos sint odorati ac manifestarint, si sciuissent aut existimassent, a manu Homeri non profecta esse carmina, me, fateor, non perspicere. Haec et reliqua, a me iam olim collecta, et a cl. *Wideburgio* prolata beneque explicita argumenta me commouent, vt credam, Homerum manu sua exarasse carmina, quae quidem ea ratione a rhapsodis aliisque memoriae melius tradi atque ab illis, codice Homerico et particulis exemplorum diu in Ionia aut insula quadam latentibus aut, nescio, quando? nec qua iniuria? absumtis, (v. schol. in Dionys. Thracem, in *Villoisonii* Anecd. gr. II. p. 182 sq.) seruari poterant; Lycurgum vero ab ipso Homero scripta accepisse, nolim cum *Dodwello* de cyclis, p. 153. adfirmare, quamuis, id testari, prodat, Timaeum et Apollodorum, eorumque testimoniis Strabonem atque Clementem Alexandrinum. Nam Lycurgum Homeri tempora adtigisse, admodum improbabile est. *Harl.*]

De Lycurgo, Pisistrato aliisque Hom. poemata colligentibus.

XI. Primam Homericorum scriptorum *συναγωγὴν* Graeci debuerunt *Lycurgo* Spartanorum legislatori, qui eam e Creta vel Jonia allatam a Creophyli posteris acceptam vulgauit, vt narrant *Plutarchus* s) in Lycurgi vita, p. 41. D. E. *Aelianus* XIII. 14. Var. *Dio Chrysost.* 2. de Regno p. 27 sqq. et *Heraclides* in Politia Lacedae-

s) Peraultus, qui post Hedelinum negat, Homeri Iliadem vel Odysseam esse vnum corpus ab vno auctore compositum, sed contra ex variis separatis poematis aduersus auctorum sententiam a grammaticis constipatum et passim male cohaerentem centonem esse contendit, refellitur a *Dacerio* ad Plutarch. p. 276. *Avant Lycurgue on n'avoit en Greque que des pieces detachées, à qui on donnoit le nom de ce qu'elles contenoient, comme la vaillance de Diomede, la rancon d'Hector: mais on ne peut pourtant pas inferer de la que chaque poeme d'Homere n'est qu'un ramas de pieces qu' on a confues et qui n'ont entre elles aucune liaison. — Avant que l'Eneide fut publique, les Romains en avoient des morceaux comme celui de Marcellus, celui des amours et la mort de Didon, et celui de l'impie Mezence: Conclura-t-on de-là avec quelque apparence de raison, que ce ne sont*

Lacedaemoniorum t). Post Lycurgum *Pisistrati* cura celebratur, Atheniensium tyranni, qui primus libros Athenis disciplinarum liberalium publice ad legendum praebendos posuisse dici-

 tur

sont pas des pieces d'un poëme, qui avec elles ne fait qu'un seul et même corps? Confer Bolaeum (Mr. Boileau Despreaux) obseruatione 3. ad Longinum. [et supra ad §. I. fin.]

t) *Lycurgum* a *Creophyli* posteris, accepisse ea negat *Dodwellus* de Cycl. p. 153. Neque tamen fama illa de Lycurgo, aliis aliter referentibus et sentientibus, certa est, praesertim, quum desint testes antiquiores iique locupletes. *Cynaethus Chius* primum Homeri carmina sparsa et disiecta dicitur disposuisse, teste *Eustathio* ad I. Iliad. p. 16. 17. edit. Politi. Atque Scholiastes *Pindari* Nem. II. pag. 331. ἔτος ὁ Κύναιθος πρῶτος ἐν Συρακούσαις ἐραψῴδησε τὰ Ὁμήρου ἔπη κατὰ τὴν ἑξηκοστὴν ἐννάτην Ὀλυμπιάδα, ὡς Ἱππόστρατός φησιν, at diu ante *Cynaethum* carmina Homeri recitata fuerunt atque collecta. vid. *Dresigium* in comment. de Rhapsodis, Lipsiae 1743. 4. §. XI. sqq. p. 29. sqq. qui, quae de Lycurgi, Pisistrati multum post illius tempora viuentis, Solonis, Hipparchi conaminibus operaque hinc inde traduntur bene collegit, comparauit, atque explicuit, et de Cynaetho passim docteque disseruit. Ostendit, ante Cynaethum carmina Homeri ab aliis, Homeridis, fuisse recitata; hos quidem particulas quasdam eadem, qua conscriptae fuerunt, orationis serie pronuntiasse; Cynaethum vero ab hac forte ratione Homeri poesin recitandi deflexisse, et non solum ord nem versuum turbasse, verum etiam de suo aliquid in recitatione addidisse auguratur. Immo vero in aprico esse censet, Cynaethum et eius asseclas, rhapsodos, ordinem versuum homericorum non seruasse, sed carmen cantandum ex diuersis homericae poeseos partibus librisque apta serie consuisse et quasi compilasse, firmatque sententiam suam in primis auctoritate *schol.* ad *Pindari* Nem. II. p. 331. coll. *Salmasio* ad Solinum p. 610. A. atque *Eustathii* narratione p. 16. Ἐλυμαίνοντο δὲ φασὶν αὐτῇ πάμπολλα οἱ περὶ τὸν Κύναιθον καὶ πολλὰ τῶν ἐπῶν αὐτοὶ ποιήσαντες παρενέβαλον. Negat igitur, tempore Solonis carmina Homerica fuisse mire confusa, a rhapsodis contaminata, et, quod a Cynaethi demum tempore factum est, interpolata, discerpta confutatque. Negat refutatque (p. 35.) Fabricii expositionem, Solonem lege abrogasse malum morem Rhapsodorum, et Fabricium, monet, frustra ad Cynaethum Solone iuniorem, hac in parte prouocasse. Discedit quoque a Fabricio, dum inquirit (p. 31 sqq.) in caussam, cur et quo iure Hipparchus primus fuisse dicatur, qui poesin homericam in regionem Atticam et Athenas inuexerit, (postquam antea Lycurgus illam in Graeciam, quatenus etiam Peloponnesum in se complectitur, importasse primus dicitur,) quum tamen iam Solonis tempore poesis homerica Athenis non fuisset solum, verum etiam ex eiusdem Solonis praescripto publice recitata, et Pisistratus, huius Hipparchi pater, Homeri libros, antea confusos, sic disposuisse perhibeatur, vt nunc habemus. In hac controuersia componenda *Schefferus* ac *Perizonius* ad *Aeliani* V. H. lib. VIII. 2. et *Küsterus* in histor. crit. Hom. sect. III. 3. valde sudarunt: *Aegidius Menagius* ad Laertii locum p. 34. aliquid definire non audet. Dresigius vero ita censet: „Concedimus omnino iam Solonis tempore, atque etiam ante, Homeri carmina Athenis fuisse, ita tamen, vt nec integra, nec suo quaeque loco posita; sed particulae quaedam, sicut etiam ante Lycurgum in Peloponneso, teste Plutarcho, habebantur. (*Aelian.* V. H. lib. XIII. 14.) Has particulas per Solonis institutum in ordinem quemdam redactas postea in totidem libros, quot nunc habemus, Pisistratus forte diuisit. Hipparchus vero vniuersam denique Homeri poesin ex Peloponneso forsitan in Atticam secum adtulit: quemadmodum Lycurgus in Peloponnesum, adeoque primus integra Homeri carmina Athenas importauit." Atque scholiast. a *Villoisonio* in Anecd. gr. II. p. 182. in not. adductus, λέγεται, ait, ὅτι συνεῤῥάφησαν ὑπὸ Πεισιστράτου τοῦ τῶν Ἀθηναίων τυράννου, τὰ Ὁμήρου ποιήματα· καὶ ΚΑΤΑ' ΤΑ'ΞΙΝ ΣΥΝΕΤΕ'ΘΗΣΑΝ ΤΑ' ΠΡΙ'Ν ΣΠΟΡΑ'ΔΗΝ, ΚΑΙ', ὩΣ ἜΤΥΧΕΝ, ἈΝΑΓΙΝΩΣΚΟ'ΜΕΝΑ, διὰ τὸ τὴν ἁρμονίαν αὐτῶν τῷ χρόνῳ διασπασθῆναι. Adde paullo post, Fabricium in §. XVI. Quod autem *Diogenes Laertius* μᾶλλον, ait, Σόλων Ὅμηρον ἐφώτισεν, ἢ Πεισίστρατος, *Dresigius* quidem explicationi Casaubonianae ad Diogenem p. 36. et Küsterianae l. c. (p. CI. edit. Wolfii) praefert eam, quam tulit *Leo Allatius* de patria Homeri cap. 5. p. 1767. tom. X. Thes. Gronou. tamen malit verbum φωτίζειν apud Laertium accipere non tam de gloria et fama, quam ex Solonis instituto consequutus fuerit Homerus, quam de faciliori eius carmina intelligendi

tur apud *Gellium* VI. 17. quemque, Tertulliano iudice, aemulatus est studio Bibliothecarum Ptolemaeus Philadelphus. Vide cap. 18. Apologetici. Hic Pisistratus *sacri lacerum collegit corpus Homeri,* [vt *Ausonius* ad Vrsulum v. 28. de Cynaetho Chio dixit,] et Cicerone teste III. cap. 33. de Oratore, *primus Homeri libros confusos antea sic disposuisse dicitur, vt nunc habemus.* Confer *Meursii* Pisistratum cap. VIII. et quae viri docti ad Aelianum, [XIII. 14. et Perizon. ad lib. VIII. 2.] quaeque ex ineditis ad *Dionysium Thracem scholiis* Langbaenius ad Longinum, [quae scholia pleniora vulgauit *Villoison* in Anecd. gr. II. p. 178 sqq. et p. 182 sq. est lepida fabula, qua ratione Pisistratus carmina collegerit atque acceperit,] *Allatius* de patria Homeri cap. 5. et *Gronouius* praefat. ad Tomum V. thesauri Antiquitatum Graecarum. Tantum adiungam locum Eustathii ad initium Iliados κ΄. *Φασὶ δὲ οἱ παλαιοὶ τὴν ῥαψῳδίαν ταύτην ὑφ' Ὁμήρου ἰδίᾳ τετάχθαι, καὶ μὴ ἐγκαταλελέχθαι τοῖς μέρεσι τῆς Ἰλιάδος, ὑπὸ δὲ Πεισιστράτου τετάχθαι εἰς τὴν ποίησιν.* Pisistrati aequalis *Solon* de ordine poematum Homericorum non minus sollicitus teste *Laertio* lib. I. sect. 57. [vbi vide Menagii not. p. 34.] et *Suida* in ὑποβολή, lege abrogauit malum morem Rhapsodorum, poemata Homerica [?] canendo mire confundentium, et iam hinc iam inde, quicquid placuisset, decerpentium, et suos subinde versus, (vt de Cynaetho Chio notat Eustathius et Scholiastes Pindari,) Homericis assuentium: *Τὰ Ὁμήρου ἐξ ὑποβολῆς γέγραφε ῥαψῳδεῖσθαι, οἷον ὅπου ὁ πρῶτος ἔληξεν ἐκεῖθεν ἄρχεσθαι τὸν ἐχόμενον, Homeri poemata iussit ordine a Rhapsodis decantari, vt vbi prior desiisset, inde alter inciperet,* ita enim reddenda Laertii verba, quibus subiungit: *μᾶλλον οὖν Σόλων Ὅμηρον ἐφώτισεν ἢ Πεισίστρατος, ὥς φησιν Διευχίδας ἐν πέμπτῳ Μεγαρικῶν. Itaque Solon magis, quam Pisistratus, Homerum produxit in lucem, vt obseruat Dieuchides quinto Megaricorum.* Pisistrato Patri in tyrannide Athenis Olymp. LXIII. successit filius *Hipparchus,* cui propterea forte, quod coeptam auspiciis parentis sui operam prosecutus fuisset, et Solonis legem confirmasset, idem quod Pisistrato et Soloni veteres scriptores tribuunt. *Plato* in Hipparcho, p. 512. B. *καὶ τὰ τοῦ Ὁμήρου πρῶτος ἐκόμισεν εἰς τὴν γῆν ταυτηνί· καὶ ἠνάγκασε τοὺς ῥαψῳδοὺς Παναθηναίοις ἐξ ὑπολήψεως ἐφεξῆς αὐτὰ διεξιέναι, ὥσπερ νῦν οἵδε ποιοῦσιν.* Idem e Platone refert *Aelianus* VIII. 2. Var. Meminit eiusdem legis de Homeri, (et solius quidem,) poematis in Panathenaeorum festo publice per Rhapsodos decantandis *Lycurgus* Orator, sed a quo lata sit non addit, oratione aduersus Leocratem [cap. 26. pag. 243. edit.

gendi ratione; propter ea quod ille plus omnino carmini rite interpretando conferat, qui illud dispersum in ordinem redigit; quam qui iam in ordinem redactum in libros distinguit: siquidem illud intelligentiae, quae apta versuum connexione plurimum nitatur, hoc vero commoditati in euoluendo inseruire videatur. Hac commoda interpretatione admissa, dubito, num cum *Ignatio Rossio,* in Commentation. Laertianis, Romae 1788. 8. p. 18 sq. verba μᾶλλον οὖν Σόλων -- ἢ Πεισίστρατος eiicienda, et pro adnotatione inepti cuiusdam, qui id ex verbis Laertii recte colligere sibi visus sit, postea a librario quopiam historiae Laertianae intexta, sint habenda. Ex his autem diiudicari et vero refutari potest opinio, quam *Klotzius,* admodum iuuenis, in epistola, *qua de quibusdam ad Homerum pertinentibus disputatur,* Lipsiae a. 1758. 4. proposuit. Nam propter similitudinem, quam inter Homerum et Herodotum inuenisse sibi videbatur, maximam, suspicatus est, Homeri carmina non admodum longo interuallo ante Herodotum scripta esse. Homerum, putat, vsum fuisse antiquo dicendi genere, nec satis polite scripsisse, sparsis quoque hinc inde carminum partibus: sed fuisse, non valde diu ante Herodotum, Cynaethum Chium, qui non solum Homeri carmina palam recitauerit, sed sic quoque mutauerit, sic reiecerit obsoleta, nouaque posuerit, vt, quae nunc in manibus omnium sunt, non tam Homerus, quam Cynaethus, confecisse, esset censendus. *Harl.*

edit. Hauptmanni, cuius notas conferes:] οὕτω γὰρ ὑπέλαβον ὑμῶν οἱ πατέρες σπουδαῖον εἶναι ποιητὴν (τὸν Ὅμηρον.) ὥστε νόμον ἔθεντο, καθ' ἑκάστην πενταετηρίδα τῶν Παναθηναίων μόνου τῶν ἄλλων ποιητῶν ῥαψῳδεῖσθαι τὰ ἔπη. Respicit et *Isocrates* in Panegyrico, [cap. 42. p. 92. edit. 2. cl. Mori.] Alcibiades γραμματοδιδασκάλῳ, a quo Homerum petierat neganti, se quicquam illius habere, colaphum inflixit: alteri vero, qui aiebat, habere se Homerum, quem ipse emendasset, *et tu*, inquit, *primas litteras adhuc doces, qui vales emendare Homerum? Plutarch.* Alcibiade p. 194.

Recensiones Aristotelis et aliorum. XII. Post Hipparchum inclaruit Homericae Iliadis ἔκδοσις, quam a se emendatam *Aristoteles* Alexandro M. dedit, et quae editio ἐκ τῆς νάρθηκος appellabatur, quoniam Rex eam in narthecio, quod inter spolia Persica acceperat, reconditam secum circumducebat. *Plutarchus* in Alexandro p. 668. Καὶ τὴν μὲν Ἰλιάδα τῆς πολεμικῆς ἀρετῆς ἐφόδιον καὶ νομίζων καὶ ὀνομάζων ἔλαβεν μὲν Ἀριστοτέλους διορθώσαντος, ἣν ἐκ τοῦ νάρθηκος καλοῦσιν· εἶχεν δὲ ἀεὶ μετὰ τοῦ ἐγχειριδίου κειμένην ὑπὸ τὸ προσκεφάλαιον, ὡς Ὀνησικράτης ἱστόρηκεν. *Plinius* lib. VII. hist. cap. 29. *Alexander M. inter spolia Darii Persarum Regis vnguentorum scrinio capto, quod erat auro gemmisque ac margaritis pretiosum, varios eius vsus amicis monstrantibus, quando taedebat vnguenti bellatorem et militia sordidum, imo Hercule, inquit, librorum Homeri custodiae detur, vt pretiosissimum humani animi opus quam maxime diuiti opere seruaretur* u). Hanc editionem ἐκ τοῦ νάρθηκος non *Aristotelis*, (vt praeter Plutarchum agnoscit auctor vitae Aristotelis a Nunnesio editae, et innuit auctor scholiorum minorum in Iliad. φ'. v. 252. et scholiastes *Theocriti* Idyll. 1. v. 34. versum Homeri laudans: ὅθεν Ἀριστοτέλης ἐν Ὁμήρῳ ἔγραψε.) sed *Callisthenis* et *Anaxarchi* censuram et manus criticas expertam [?] tradit Strabo lib. XIII. p. 594. Φέρεται γοῦν τις διόρθωσις τῆς Ὁμήρου ποιήσεως Ἡ ἐκ τοῦ νάρθηκος λεγομένη, τοῦ Ἀλεξάνδρου μετὰ τῶν περὶ Καλλισθένην καὶ Ἀνάξαρχον ἐπελθόντος καὶ σημειωσαμένου τινά, ἔπειτα καταθέντος εἰς νάρθηκα, ὃν εὗρεν ἐν τῇ Περσικῇ γάζῃ πολυτελῶς κατεσκευασμένον. [*Giphanius* in praefat. sua ad Homeri Iliada putat, Aristotelem emendasse Iliada, Callisthenem autem, eius discipulum, et Anaxarchum Odysseam, et omnes in gratiam Alexandri. *Harl.*] Editionem ἀπὸ νάρθηκος memorat etiam *Eustathius* ad Iliad. α'. pag. 6. Versus quosdam ex illa produci ab Aristotele, quae hodie in Homeri libris non exstant, contendit *Daniel Heinsius* ad cap. XXV. Aristotelis v) Poeticae. [Ἀριστοτέλους scholion aut interpretatio aut solutio memoratur in schol. cod. B. Veneti et Lipsiens. ad Iliad. β'. 169. 183.] Alia loca Homeri a veteribus citata, quae in nostris libris hodie frustra quaeras, collegit *Ioh. Hartungus* in decuriis locorum memorabilium tom. II. facis artium Gruterianae p. 664. Vide et *Iosuam Barnesium* ad Euripidis Orestem. tom. I. pag. 57. *Fabric.* Fragm. Homeri ad calcem tom. II. edit. Barnes. et tom. V. edit. Ernesti.

Ante Aristotelem fuisse criticos, aut potius grammaticos siue philologos, qui in emendandis aut, verius vt dicam, interpretandis Homeri carminibus versarentur, est tenendum, (vid. *Wouwerium* de Polymath. cap. 18. pag. 155.) ne quis e verbis Fabricianis colligat, inter Hipparchi atque Aristotelis aetatem nullum exstitisse, qui operam addiceret poetae in tota Graecia celebri atque iucundissimo. conf. *Clement. Alexandr.* Strom. I. p. 309. Heinsii, *Valesiique*

u) Conf. *Freinshemii* Supplem. ad Curtium I. 4. 4. *Heum.*

v) [Conf. Bergler in Actis Erudit. Lips. 1719. pag. 503 sq.]

lesiique de critica libr. I. cap. 2. p. 148 sqq. post illius Emendationum libr. ibique not. Burmanni, qui in not. p. 155. de Aristotelis editione Homeri agit. Idem putat, Aristotelem forsan in Dialogis de Homero exercuisse criticam in poetam. Antiquitus grammatica etiam dicta est Critica, et Critici fuerunt iidem ac Grammatici, (vid. schol. ined. in Dionysium Thracem apud *Villoison* Anecd. gr. tom. II. p. 172. nr. 4. et *Dion. Chrysost.* tom. II. pag. 274. Reiske;) postea sunt separati, et Critica ars nobilior facta est grammaticae pars. (vid. *Sextum Empir.* p. 233 sq. et Tauriscum apud eumdem p. 268.) De *Cynaetho Chio* iam vidimus. *Aristoteles* ipse in A. P. cap. 25. sect. 8. p. 202. meae edit. tradit, *Hippiam Thasium* soluisse difficultates Homericas. Io apud *Platonem* in dialogo eiusdem nominis p. 10 sq. edit. Marci Guil. Mülleri, (cuius notas conferes,) se valere, gloriatur, omnium hominum optime atque praeclarissime Homeri explicandi facultate, adeo vt neque *Metrodorus Lampsacenus*, neque *Stesimbrotus Thasius*, neque *Glauco*, neque *alius quispiam eorum*, *qui vmquam*, (*πώποτε*) *exstiterunt*, potuerit tot et tam praeclara sensa ex Homeri scriptis explicare, quot ipse possit. Quamquam non cunctae illorum multorum, quos vmquam exstitisse ait, expositiones scriptae fuisse videntur; sed plurimae Rhapsodorum coram spectatoribus atque auditoribus factae. Socrates enim paullo ante dixerat: *Τὸν γὰρ ῥαψῳδὸν ἑρμηνέα δεῖ τοῦ ποιητοῦ τῆς διανοίας γίγνεσθαι τοῖς ἀκούουσιν.* *Stesimbrotus* autem ille, qui, quod ex *Athenaeo* XIII. Deipnos. p. 589. E. scimus, aeuo Periclis vixit, et, si, quod *Suidas* in Ἀντίμαχος atque ex illo *Eudocia* in Viol. p. 61. prodiderunt, verum est, Antimachi Colophonii magister, nec non *Theagenes Rheginus*, Cambysis tempore, et *Antimachus Colophonius*, in loco memorabili *Tatiani ἐν λόγῳ πρὸς Ἕλληνας* §. 48. supra iam lib. II. cap. 1. §. 3. a Fabricio memorato, inter eos referuntur, qui de carmine, genere et tempore Homeri egissent. *Stesimbrotus* in schol. cod. Venet. A. et B. ad Iliad. φ. 76. mendacii arguitur. Eiusdem et Glauci interpretationes adducuntur in cod. B. ad Iliad. Λ. v. 635. *Theagenes* dicitur a schol. B. ab Villoisonio edito ad Iliad. ύ. 67. p. 452. med. *ὃς πρῶτος ἔγραψε περὶ Ὁμήρου* et ad allegorias confugisse, Homeri defendendi caussa. Is autem num critice tractarit Homerum, ex schol. Marciano ad Iliad. α. 381. mihi nondum liquet: Verba *Θεαγένης οὕτως προφέρεται* etc. significare possunt, ab eo versum in opere illius historico ita adlatum explicitumque fuisse. Hi igitur historici potius quam critici Homeri interpretes fuerunt. Num tamen *Antimachus Colophonius*, poeta, (Olymp. XCIII. aut secundum *Larcher* in Chronol. Herodot. p. 593. Olymp. XCIV. 4. ante C. N. 404. e Diodoro Siculo,) Homerum critica ratione perceusitum ediderit, lis adhuc sub iudice est. Iam *Stephan. Bergler* in Epistola ad De la Croze, (in Thesauro epistolico La Croziano, tom. I. p. 64.) in scholiis codicis Lipsiensis tamquam nouas at semel tantum citatas, *ἐκδόσεις* Homeri *τὴν Ἀντιμάχου, τὴν Κυπρίαν, τὴν Ῥιανοῦ, τὰς Σωσιγένους, τὴν κατὰ Φιλήμονα* commemorat. Post haec cel. *Villoison* in Anecdotis graec. tom. II. p. 183. in nota promulsidem quasi futurae scholiorum ex codd. Venetis 453. et 454. editionis daturus scripsit, in posteriore cod. excerptas esse varias in Iliade lectiones ex *duabus Antimachi* editionibus. Eustathius quoque Antimachi nostri lectiones adhibuit, atque Suidas in: Ἀντίμαχος Κολοφώνιος, vocat eum *γραμματικὸν καὶ ποιητήν*. At quia Suidas saepe est fidei sublestae; Eustathius, (vid. infra lib. II. cap. 4. in indice scriptorum ab Eustathio memoratorum,) poetam a grammatico discreuisse videtur; *Dio* denique *Prusaeus* (orat. LIII. tom. II. p. 274. Reiske,) originem artis grammaticae et criticae ad Aristotelem, (*ἀφ᾽ οὗ φασὶ τὴν κριτικήν τε καὶ γραμματικὴν ἀρχὴν λαβεῖν ἐν πολλοῖς διαλόγοις περὶ τοῦ ποιητοῦ*,) refert, cl. *Schellenberg* in Antimachi

timachi Colophonii Reliquiis, (Halae Sax. 1786. 8.) p. 34. dubius redditur, num Antimachus poeta etiam fuerit grammaticus, adeoque num nouam Homeri recensionem ante Aristotelem concinnauerit. Dionis quidem auctoritas me non moueret ad dubitandum. Nam primum ante Aristotelem fuisse interpretes Homeri, h. e. grammaticos, constat. Tum Dio incertam sequutus famam, *φασὶ* scripsit. Denique sensus verborum quoque esse potest, artem grammaticam et criticam ab Aristotele eiusque exemplo principatum accepisse, h. e. multo plures exstitisse quam antea, qui in vtraque illa arte ingenii vires exercerent. Cel. tamen *Wolfius* in Epistola, cl. Schellenbergii libello subiecta, p. 119 sqq. illius dubitationes tollere, et probare sustinet, Colophonium poetam non esse eumdem, atque criticum et Homeri editorem. Argumenta tamen illius, quamquam ingeniose excogitata atque erudite explicata, non satis fecerunt *Villoisonio*. Hic igitur in Prolegomenis ad suam Homeri Iliad. editionem pag. XX sqq. non solum examinat Wolfianas rationes atque expositiones; sed plura etiam excitat loca, in quibus scholiastes codicis Marciani ad *Antimachi* editionem prouocat. Res tamen nondum satis expedita omnibusque dubitationibus libera esse videtur. Nolo equidem insistere, Antimachum Colophonium aliquoties culpari in scholiis, quod poetam non intellexerit, sic in cod. Venet. B. et Lipsiensi ad Iliad. *γ'*. 197. tum *δ'*. 439. errasse dicitur Antimachus, quod *Δειμον και Φοβον* in versu quodam adlato finxisset equos Martis, (loco Iliad. *ό*. 119. male percepto,) atque *Eustathius* ipse ad Iliad. *ν'*. 299. p. 932. edit. rom. Antimachum ideo errasse monet; sed quod Eustathius Antimachum ibi vocat grammaticum, controuersiam nondum dirimit, quamquam cl. Villoisonii expositio p. XXIIII. est acuta. Cl. enim Wolfius respondere potest, Eustathium rem et Antimachi locum non clare perspexisse. Ad Iliad. *ξ'*. 499. *ὁ δὲ φῆ κώδειαν ἀνασχὼν*, adnotat scholiastes Venet. veteres criticos disputasse, vtrum *φη* sit h. l. vocabulum encliticum, et ponatur pro *ὡς*, nec ne? et pergit: *προς δε τον Ζηνοδοτον ὑγιως ἀποφαινεται ἐκεινο, ὅτι ὁ Ποιητης ὐδεποτε οἰδε το φη, ἀντι τȣ ὡς· οἱ δε* ΜΕΤ᾽ ΑΥΤΟΝ, *ὥσπερ Ἀντιμαχος και οἱ περι Καλλιμαχον·* et ad v. 500. *ἰσως δε και Ἀντιμαχος ἐντευθεν ἐπλανηθη. φη γερων οἰσιν ἐπων· δει δε ἐξωθεν προσλαμβανειν το ὡς.* Estne vtroque loco idem, at alius grammaticus, Antimachus, an duo diuersi designantur? Nec vero vt criticus laudatur ille: et quomodo antiquior Antimachus dici potuit *μετ᾽ αὐτὸν post illum Zenodotum?* An locus est interpolatus? Alibi tamen recensio *Antimachi* commemoratur in illis scholiis, et, vt supra vidimus, in scholiis codicis Lipsiensis. Enimuero mirum videbitur, qui fieri potuerit, vt Antimachi editio a nullo alio vetere grammatico laudata, tam diu incognita et tamquam sepulta iaceret, multorum autem aliorum recensiones in omnium fere essent ore et manibus. Forsan autem rem ita expedire possumus. Antimachus Colophonius, Homericae poeseos admirator, habere potuit exemplum, (*Copiam* barbare dices, *Abschrift*) epicorum carminum Homericorum, quod interdum discreparet a reliquis exemplaribus, et quod alicubi latuit, aut in aliis, inde sumtis, exemplis diu conseruatum est. Id exemplum, summa quondam, praesertim primis temporibus, raritate exemplarium et Antimachi Colophonii auctoritate, *Antimachi* editio vocari potuit. Postea vero, quam alii, iique celebriores grammatici, qui plures habuerunt adseclas suaeque disciplinae alumnos, nouas Homeri recensiones concinnarunt, fieri potuit, vt memoria Antimacheae editionis interiret, et ab antiquioribus tantum grammaticis, qui simul exercebant artem criticam, seruaretur. Sic in scholiis Marcianis aliae quoque, quarum mentionem alias vel plane non, vel rarissime factam esse scimus, memorantur. Quidquid est, omnino negari non potest, editionem

tionem quondam fuiſſe Antimacheam; at, ab Antimacho Colophonio ipſo nouam confectam eſſe Homericorum carminum ἔκδοσιν, nondum eſt demonſtratum. Inter ea ex ſcholiis Marcianis cognoſcimus et efficimus, non ita multo poſt collecta carmina Homerica non ſolum homines ſingulos, ſed etiam ciuitates curam poematum curatius deſcribendorum ſuſcepiſſe atque diligenter cuſtodiuiſſe exempla: quae quum ſiue a librariis ipſis, ſiue a criticis, hinc inde eſſent vel deprauata vel correcta, vel ex exemplo, rhapſodorum laciniis ac mutationibus adhuc onuſto, fluxiſſent, et tamen in quadam fuiſſent auctoritate, euenit, vt et varietates et nomina plurium editionum, modo frequentius, modo rarius inter ſe diſſidentium, orirentur. Neque vero tot *nouas* editiones ſiue recenſiones proprie dictas arbitror fuiſſe factas, quot commemoratas videmus. Neque videntur omnes, quorum varias lectiones deprehendimus in ſcholiis Marcianis, de induſtria, quod Ariſtarchus aliique fecerant, integra Homeri carmina percenſuiſſe, aut nouas curaſſe editiones, ſed nonnullos, ſuſpicor, oblata occaſione, in commentariis ſuis aut libris grammaticis ac philologicis loca quaedam Homeri hinc inde explicuiſſe aut emendaſſe, quorum opiniones atque interpretationes poſtea ab auctoribus et collectoribus ſcholiorum ſuo quaeuis loco ſunt enumeratae, interdum ſub examen vocatae aut reiectae. Ciuitates vero, quae curarunt editiones, aut etiam exempla ſibi deſcribenda ſeruarunt, e quibus lectiones adducuntur in ſcholiis Marcianis, fuerunt *Maſſilia*, *Chios*, *Cyprus*, *Creta*, *Sinope*, *Argos*. Quas illae ſeruarunt aut fieri curarunt editiones, eae modo ſuo, modo generali nomine excitantur. Sic *Argolica*, vt ceterae, aliquoties nominatur: e. g. ad Iliad. ῾P. 133. παρὰ Ζηνοδότῳ καὶ ἐν τῇ Χίᾳ etc. ad Iliad. γ΄. 51. ὕτως κατηΦεων συ τῳ ν ὡμολογυν αἱ Ἀρισαρχυ, και ἡ Ἀρισοφανυς, και ἡ Σωσιγενυς και ἡ ΑΡΓΟΛΙΚΗ, και σχεδον ἐν ταις χαριεςαταις ὕτως ειχον etc. qui locus quoque indicat *Soſigenis* editionem, et duas fuiſſe *Ariſtarchi*, vti ad α΄. 91. in Veneto A. et Lipſienſi αἱ Ἀρισάρχειοι· ὁμοίως καὶ ἡ Σωσιγένυς, καὶ ἡ Ἀρισοφάνυς, καὶ ἡ Ζηνοδότυ· pariter ad γ΄. 57. αἱ Ἀρισάρχυ et alibi citantur. Τὴν Σινωπικην, τὴν Μασσαλιωτικὴν, et τὴν Κυπρίαν etc. *Bergler* l. mem. et in indice auctorum, in ſcholiis MSS. ad Iliad. libris e cod. Lipſienſi iam enotauit. adde *Wolfii* Epiſtolam Schellenbergii diſputationi ſubiunctam p. 121 ſqq. Interdum generali nomine ſignificantur, αἱ πολιτικαὶ ἐκδόσεις, αἱ τῶν πολιτικῶν, αἱ κατὰ πόλεις, αἱ ἐκ τῶν πόλεων, αἱ ἀπὸ πόλεων, aut αἱ διὰ τῶν πόλεων. vid. cel. *Villoiſon* in Anecdot. graec. II. p. 183. not. et in Prolegom. ad Homeri Iliad. p. XXVI. vbi quoque adnotatur, exempla, quae venalia proſtabant apud bibliopolas, dicta fuiſſe κοινὰ, *communia;* alia, ratione bonitatis aut prauitatis habita, ἐκδόσεις μετρίας, aut χαριεστέρας, aut εἰκαιοτέρας, aut etiam Φαύλας, vulgatam autem lectionem ἀνάγνωσιν κοινὴν aut τετριμμένην aut συνήθη. His opponuntur ἐκδόσεις κατὰ ἄνδρα, h. e. exemplaria, quae ſinguli homines ſibi ſolis deſcribenda curabant.

Antimachi autem exemplar ſiue editionem in ſcholiis Marcianis aliquoties adduci, ſupra iam monuimus. Nec erit moleſtum loca quaedam, in quibus occurrit, et quae partim iam *Villoiſon.* in Prolegg. p. XXIII. excerpſit, hic repetere, quod et liber ipſe non erit omnibus ad manus, et aliarum praeter ea editionum fit mentio. Ad Iliad. α. 298. Καὶ ἡ Μασσαλιωτικὴ, καὶ ἡ Ἀργολικὴ καὶ ἡ Σινωπικὴ, καὶ ἡ Ἀντιμάχυ, καὶ ἡ Ἀρισοφάνυς. Ibid. vſ. 424. ὕτως δὲ εὕρομεν καὶ ἐν τῇ Μασσαλιωτικῇ καὶ Σινωπικῇ, καὶ Κυπρίᾳ, καὶ Ἀντιμαχείῳ καὶ Ἀρισοφανείῳ. Ibid. v. 435. ἡ Ἀργολικὴ, καὶ ἡ Σινωπικὴ καὶ ἡ Σωσιγένυς. — Ibid. v. 598. ἐν τῇ Ἀργολικῇ, καὶ Μασσαλιωτικῇ, καὶ Ἀντιμαχείῳ, καὶ ἐν τῇ Ζηνοδότυ καὶ Ἀρισοφάνυς. Rhapſ. γ΄. 51. ΑΙ' Ἀρισάρχυ, καὶ ἡ Ἀρισοφάνυς, καὶ ἡ Σωσιγένυς, καὶ ἡ Ἀργολικὴ

λικὴ καὶ σχεδὸν ἐν ταῖς χαριεςάταις. Iliad. β'. 258. in cod. Veneto B. et Lipſienſi memorantur αἱ Ἀριςάρχε, ἡ Σινωπικὴ, ἡ Μασσαλιωτικὴ, ἡ κατὰ Φιλήμονα. Iliad. φ'. 607. παρὰ Ἀντιμάχῳ καὶ Ῥιάνῳ. Iliad. ψ'. 870. 871. lectiones variae ἐν τῇ Μασσαλιωτικῇ, et ἐν τῇ κατὰ Ἀντίμαχον, h. e. *Antimachi*, adferuntur; ibid 604. αἱ, (lege οἱ) δὲ περὶ Ἀντίμαχον νόημα νίκησε γράφεσιν, ἀντὶ τῦ νόον. Iliad. ώ 71. dicitur: ὅπερ ἀγνοήσαντες οἱ περὶ Ἀντίμαχον, ἐποίησαν etc. Sic quoque Iliad. χ'. 336. οἱ περὶ Ἀντίμαχον. Alibi vt ad Iliad. γ'. 197. ę'. 133. Euſtath. p. 1098. *Antimachus* non tam editor, quam potius interpres laudatur.

Praeter ea alii veteres Homeri editores aut critici in illis ſcholiis Marcianis excitantur. Miſſis iis, de quibus Fabricius iam diſſeruit, celebrioribus, hic tantum nominabo *Apollonium Rhodium*, cuius quidem varia loci Homerici Iliad. α'. 3. lectio adducitur in cod. Veneto B. et Lipſienſi, Iliad. β'. 436. (quamquam hae aliaeque eius emendationes aut lectiones in illius libro critico πρὸς Ζηνόδοτον, in ſcholiis Marcianis ad Iliad. ν'. 657. memorato ſcriptae eſſe potuerunt, ita, vt criticus potius, quam editor Homeri eſſet dicendus,) *Calliſtrati* ad Iliad. γ'. 18. eiusdem ώ. 134. 213. et *Philetae*, ad Iliad. φ'. 126. 127. *Rhiani* ſub Ptolemaeo Euergeta poetae clari, ad Iliad. ύ. 331. φ'. 607. et ſaepius, *Philemonis*, qui ad Iliad. β'. 258. vocatur κρητικὸς, Cretenſis, vbi tamen cum Villoiſonio malim legere κριτικὸν, quo nomine diſtinguatur a Philemone comico, *Soſigenis* ad Iliad. γ'. 51. et alibi. Ad Iliad. ι. 73. editionis ab *Antiphane* curatae fit mentio: ὅτως ἔχει ἡ τῦ Ἀντιφάνους παράδοσις, vbi tamen, quod de Antiphane grammatico et Homeri editore nemo vnquam fando audiuerit, cl. *Villoiſon* Ἀριςοφάνους reponendum cenſet. In ſchol. ad Iliad. α'. 381. *Seleucus* citatur teſtis, ἐν τῇ κυπρίᾳ καὶ κρητικῇ legi ἐπεὶ ῥά νυ οἱ φίλος ἦεν, ex quo loco ſimul patet, collectores illorum ſcholiorum lectiones veterum ἐκδόσεων aliquoties aut pluries ex aliorum ſiue criticorum ſiue grammaticorum ſcriptis excitaſſe: idem tamen *Seleucus* ad Iliad. γ'. 57. dicitur voluiſſe ςίζειν etc. potius igitur videtur fuiſſe grammaticus. vide infra lib. II. cap. 5. voc. *Seleucus*. De his aliisque bene multis criticis ac grammaticis vid. *Küſteri* Hiſtoriam criticam Homeri ſect. V. inprimis cel. *Villoiſonii* in Anecd. graec. II. p. 183. not. et Prolegom. p. XXIII — XXXV. *Harl.*

De Caſſandri et Ptolem. edit. XIII. De *Caſſandro* Macedoniae Rege incertum plane eſt, quod ſuſpicantur viri docti ipſum vel nouam concinnaſſe, vel curaſſe concinnandam διόρθωσιν Ὁμηρικὴν, quamuis Athenaeus lib. XIV. cap. 3. p. 620. e Caryſtio teſtatur, eum non tantum verſus Homericos in ore frequenter habuiſſe, ſed et Iliadem atque Odyſſeam illi fuiſſe ἰδίως γεγραμμένας. Non enim omnes, qui librum in priuatos vſus vel deſcribunt ipſi vel deſcriptum habent, eum quoque recenſent critica induſtria. [*Burmannus* II. tamen ad Valeſii Emendat. et critica p. 155. not. cenſet, Caſſandrum propria induſtria vtrumque carmen deſcriptum emendaſſe, laudatque Caſaub. ad loc. Athenaei, p. 564.] Neque occurrit, quo auctore *Ioachimus Camerarius* adfirmat, *Ptolemaeum Euergetem II.* Aegypti regem correctiones Homericas edidiſſe.

Recenſio Maſſaliotica et Sinopica. XIV. *Maſſalioticam* aliquam διόρθωσιν Homeri, et *Sinopicam* ſiue *Sinopenſem* memorat praeterea Euſtathius ad Iliad. α'. p. 6. ſed ita, vt ipſi non inſpectam adpareat, ἀλλὰ καὶ ἕτεραι Ὁμηρικαὶ διορθώσεις μνημονεύονται, οἷον καὶ ἡ ἰςορεμένη ἀπὸ νάρθηκος, καὶ Μασσαλιωτική δέ τις καὶ Σινωπική. Idem p. 80. Ὅτι κατὰ τὺς παλαιὺς ἡ Μασσαλιωτικὴ καὶ Σινωπικὴ ἔκδοσις τῆς Ἰλιάδος τὸ μαχήσομαι διὰ τὸ η ἔχει.

tionem quondam fuiſſe Antimacheam; at, ab Antimacho Colophonio ipſo nouam confectam eſſe Homericorum carminum ἔκδοσιν, nondum eſt demonſtratum. Inter ea ex ſcholiis Marcianis cognoſcimus et efficimus, non ita multo poſt collecta carmina Homerica non ſolum homines ſingulos, ſed etiam ciuitates curam poematum curatius deſcribendorum ſuſcepiſſe atque diligenter cuſtodiuiſſe exempla: quae quum ſiue a librariis ipſis, ſiue a criticis, hinc inde eſſent vel deprauata vel correcta, vel ex exemplo, rhapſodorum laciniis ac mutationibus adhuc onuſto, fluxiſſent, et tamen in quadam fuiſſent auctoritate, euenit, vt et varietates et nomina plurium editionum, modo frequentius, modo rarius inter ſe diſſidentium, orirentur. Neque vero tot *nouas* editiones ſiue recenſiones proprie dictas arbitror fuiſſe factas, quot commemoratas videmus. Neque videntur omnes, quorum varias lectiones deprehendimus in ſcholiis Marcianis, de induſtria, quod Ariſtarchus aliique fecerant, integra Homeri carmina percenſuiſſe, aut nouas curaſſe editiones, ſed nonnullos, ſuſpicor, oblata occaſione, in commentariis ſuis aut libris grammaticis ac philologicis loca quaedam Homeri hinc inde explicuiſſe aut emendaſſe, quorum opiniones atque interpretationes poſtea ab auctoribus et collectoribus ſcholiorum ſuo quaeuis loco ſunt enumeratae, interdum ſub examen vocatae aut reiectae. Ciuitates vero, quae curarunt editiones, aut etiam exempla ſibi deſcribenda ſeruarunt, e quibus lectiones adducuntur in ſcholiis Marcianis, fuerunt *Maſſilia*, *Chios*, *Cyprus*, *Creta*, *Sinope*, *Argos*. Quas illae ſeruarunt aut fieri curarunt editiones, eae modo ſuo, modo generali nomine excitantur. Sic *Argolica*, vt ceterae, aliquoties nominatur: e. g. ad Iliad. Ῥ. 133. παρὰ Ζηνοδότῳ καὶ ἐν τῇ Χίᾳ etc. ad Iliad. γ΄. 51. ὕτως κατηΦειν συντων ὁμολογυν αἱ Ἀρισαρχυ, καὶ ἡ Ἀρισοφανυς, καὶ ἡ Σωσιγενυς καὶ ἡ ἈΡΓΟΛΙΚΗ. καὶ σχεδον ἐν ταις χαριεςαταις ὕτως εἰχον etc. qui locus quoque indicat *Soſigenis* editionem, et duas fuiſſe *Ariſtarchi*, vti ad α΄. 91. in Veneto A. et Lipſienſi αἱ Ἀρισάρχειοι· ὁμοίως καὶ ἡ Σωσιγένυς, καὶ ἡ Ἀρισοφάνυς, καὶ ἡ Ζηνοδότυ· pariter ad γ΄. 57. αἱ Ἀρισάρχυ et alibi citantur. Τὴν Σινωπικὴν, τὴν Μασσαλιωτικὴν, et τὴν Κυπρίαν etc. *Bergler* l. mem. et in indice auctorum, in ſcholiis MSS. ad Iliad. libris e cod. Lipſienſi iam enotauit. adde *Wolfii* Epiſtolam Schellenbergii diſputationi ſubiunctam p. 121 ſqq. Interdum generali nomine ſignificantur, αἱ πολιτικαὶ ἐκδόσεις, αἱ τῶν πολιτικῶν, αἱ κατὰ πόλεις, αἱ ἐκ τῶν πόλεων, αἱ ἀπὸ πόλεων, aut αἱ διὰ τῶν πόλεων. vid. cel. *Villoiſon* in Anecdot. graec. II. p. 183. not. et in Prolegom. ad Homeri Iliad. p. XXVI. vbi quoque adnotatur, exempla, quae venalia proſtabant apud bibliopolas, dicta fuiſſe κοινὰ, *communia;* alia, ratione bonitatis aut prauitatis habita, ἐκδόσεις μετρίας, aut χαριεςέρας, aut εἰκαιοτέρας, aut etiam Φαύλας, vulgatam autem lectionem ἀνάγνωσιν κοινὴν aut τετριμμένην aut συνήθη. His opponuntur ἐκδόσεις κατὰ ἄνδρα, h. e. exemplaria, quae ſinguli homines ſibi ſolis deſcribenda curabant.

Antimachi autem exemplar ſiue editionem in ſcholiis Marcianis aliquoties adduci, ſupra iam monuimus. Nec erit moleſtum loca quaedam, in quibus occurrit, et quae partim iam *Villoiſon.* in Prolegg. p. XXIII. excerpſit, hic repetere, quod et liber ipſe non erit omnibus ad manus, et aliarum praeter ea editionum fit mentio. Ad Iliad. α΄. 298. Καὶ ἡ Μασσαλιωτικὴ, καὶ ἡ Ἀργολικὴ καὶ ἡ Σινωπικὴ, καὶ ἡ Ἀντιμάχυ, καὶ ἡ Ἀρισοφάνυς. Ibid. vſ. 424. ὕτως δὲ εὕρομεν καὶ ἐν τῇ Μασσαλιωτικῇ καὶ Σινωπικῇ, καὶ Κυπρίᾳ, καὶ Ἀντιμαχείῳ καὶ Ἀρισοφανείῳ. Ibid. v. 435. ἡ Ἀργολικὴ, καὶ ἡ Σινωπικὴ καὶ ἡ Σωσιγένυς. — Ibid. v. 598. ἐν τῇ Ἀργολικῇ, καὶ Μασσαλιωτικῇ, καὶ Ἀντιμαχείῳ, καὶ ἐν τῇ Ζηνοδότυ καὶ Ἀρισοφάνυς. Rhapſ. γ΄. 51. ΑΙ Ἀρισάρχυ, καὶ ἡ Ἀρισοφάνυς, καὶ ἡ Σωσιγένυς, καὶ ἡ Ἀργολικὴ

λικη' καὶ σχεδὸν ἐν ταῖς χαριεςάταις. Iliad. β'. 258. in cod. Veneto B. et Lipfienfi memorantur αἱ Ἀριςάρχε, ἡ Σινωπικὴ, ἡ Μασσαλιωτικὴ, ἡ κατὰ Φιλήμονα. Iliad. φ'. 607. παρὰ Ἀντιμάχῳ καὶ Ῥιάνῳ. Iliad. ψ'. 870. 871. lectiones variae ἐν τῇ Μασσαλιωτικῇ, et ἐν τῇ κατὰ Ἀντίμαχον, h. e. *Antimachi*, adferuntur; ibid 604. αἱ, (lege *οἱ*) δὲ περὶ Ἀντίμαχον νόημα νίκησε γράφουσιν, ἀντὶ τῦ νόον. Iliad. ώ 71. dicitur: ὅπερ ἀγνοήσαντες οἱ περὶ Ἀντίμαχον, ἐποίησαν etc. Sic quoque Iliad. χ'. 336. οἱ περὶ Ἀντίμαχον. Alibi vt ad Iliad. γ'. 197. ę'. 133. Euftath. p. 1098. *Antimachus* non tam editor, quam potius interpres laudatur.

Praeter ea alii veteres Homeri editores aut critici in illis fcholiis Marcianis excitantur. Miffis iis, de quibus Fabricius iam differuit, celebrioribus, hic tantum nominabo *Apollonium Rhodium*, cuius quidem varia loci Homerici Iliad. ά. 3. lectio adducitur in cod. Veneto B. et Lipfienfi, Iliad. β'. 436. (quamquam hae aliaeque eius emendationes aut lectiones in illius libro critico πρὸς Ζηνόδοτον, in fcholiis Marcianis ad Iliad. ν'. 657. memorato fcriptae effe potuerunt, ita, vt criticus potius, quam editor Homeri effet dicendus,) *Callifrati* ad Iliad. γ'. 18. eiusdem ώ. 134. 213. et *Philetae*, ad Iliad. φ'. 126. 127. *Rhiani* fub Ptolemaeo Euergeta poetae clari, ad Iliad. ύ. 331. φ'. 607. et faepius, *Philemonis*, qui ad Iliad. β'. 258. vocatur κρητικὸς, Cretenfis, vbi tamen cum Villoifonio malim legere κριτικὸν. quo nomine diftinguatur a Philemone comico, *Sofigenis* ad Iliad. γ'. 51. et alibi. Ad Iliad. ί. 73. editionis ab *Antiphane* curatae fit mentio: ὅτως ἔχει ἡ τῦ Ἀντιφάνους παράδοσις, vbi tamen, quod de Antiphane grammatico et Homeri editore nemo vmquam fando audiuerit, cl. *Villoifon* Ἀριςοφάνυς reponendum cenfet. In fchol. ad Iliad. ά. 381. *Seleucus* citatur teftis, ἐν τῇ κυπρίᾳ καὶ κρητικῇ legi ἐπεὶ ῥά νυ οἱ φίλος ἦεν, ex quo loco fimul patet, collectores illorum fcholiorum lectiones veterum ἐκδόσεων aliquoties aut pluries ex aliorum fiue criticorum fiue grammaticorum fcriptis excitaffe: idem tamen *Seleucus* ad Iliad. γ'. 57. dicitur voluiffe ςίζειν etc. potius igitur videtur fuiffe grammaticus. vide infra lib. II. cap. 5. voc. *Seleucus*. De his aliisque bene multis criticis ac grammaticis vid. *Küfteri* Hiftoriam criticam Homeri fect. V. inprimis cel. *Villoifonii* in Anecd. graec. II. p. 183. not. et Prolegom. p. XXIII — XXXV. *Harl.*

De Caffandri et Ptolem. edit. XIII. De *Caffandro* Macedoniae Rege incertum plane eft, quod fufpicantur viri docti ipfum vel nouam concinnaffe, vel curaffe concinnandam διόρθωσιν Ὁμηρικὴν, quamuis Athenaeus lib. XIV. cap. 3. p. 620. e Caryftio teftatur, eum non tantum verfus Homericos in ore frequenter habuiffe, fed et Iliadem atque Odyffeam illi fuiffe ἰδίως γεγραμμένας. Non enim omnes, qui librum in priuatos vfus vel defcribunt ipfi vel defcriptum habent, eum quoque recenfent critica induftria. [*Burmannus* II. tamen ad Valefii Emendat. et critica p. 155. not. cenfet, Caffandrum propria induftria vtrumque carmen defcriptum emendaffe, laudatque Cafaub. ad loc. Athenaei, p. 564.] Neque occurrit, quo auctore *Ioachimus Camerarius* adfirmat, *Ptolemaeum Euergetem II.* Aegypti regem correctiones Homericas edidiffe.

Recenfio Maffaliotica et Sinopica. XIV. *Maffalioticam* aliquam διόρθωσιν Homeri, et *Sinopicam* fiue *Sinopenfem* memorat praeterea Euftathius ad Iliad. ά. p. 6. fed ita, vt ipfi non infpectam adpareat, ἀλλὰ καὶ ἕτεραι Ὁμηρικαὶ διορθώσεις μνημονεύονται, οἷον καὶ ἡ ἰσορυμένη ἀπὸ νάρθηκος, καὶ Μασσαλιωτική δέ τις καὶ Σινωπική. Idem p. 80. Ὅτι κατὰ τὰς παλαιὰς ἡ Μασσαλιωτικὴ καὶ Σινωπικὴ ἔκδοσις τῆς Ἰλιάδος τὸ μαχήσομαι διὰ τὸ η ἔχει.

ἔχει. Ceterum, quo tempore vel auctore hae duae editiones adornatae fuerint, non constat. *Fabric.* Vtraque, praecipue prior, frequenter laudatur, earumque et aliarum veterum recensionum variae lectiones adferuntur in scholiis codicis Veneti. Exempla ad antecedentem paragraphum adduximus. Sic quoque notabilis locus est ad Iliad. γ΄. 10. vbi *Didymi* scholion laudatur, in quo ad ἐκδόσεις Χίαν et Μασσαλιωτικὴν prouocatur. adde cl. *Siebenkees* de codice Homeri Veneto, in Bibliothek der alten Litteratur und Kunst, part. III. p. 61 sq. At comparatis, quae iam adtulimus, et adhuc quaeri debent, locis, forsan historia editionum illarum critica quodammodo componi potest, e qua intelligamus, admodum pauca exempla fuisse nouas recensiones, plura vero, praesertim ciuitatum, non a criticis facta, sed ex aliis exemplaribus modo diligentius, modo minus curate descripta. Criticam manum potissimum videntur expertae editiones Zenodoti et reliquorum Alexandrinorum; reliquae vero, praecipue antiquiores, vnius familiae filiae, neque vero sui semper similes. Vlteriorem tamen huius quaestionis inquisitionem relinquamus necesse est criticis. *Harl.*

Euripidis. XV. Euripidis Tragici notissimi, fratris filius, *Euripides*, Tragicus et ipse, Atheniensis, a Suida traditur fecisse ἔκδοσιν Ὁμηρικήν. Mox addit: εἰ μὴ ἄρα ἑτέρου ἐστὶ, *nisi forte alterius sit*, alterius *Euripidis* puta. Ita enim ille Suidae locus videtur accipiendus.

Zenodoti Ephesii. XVI. Patet ex iam dictis, quam vere idem Suidas scribat, *Zenodotum* Ephesium, qui Philetae grammatici discipulus, sub Ptolemaeo Lagida praefuit Alexandrinae Bibliothecae, primum fuisse Homeri διορθωτὴν, nisi hoc intelligit de grammaticis Alexandrinis, quorum complures sunt in recensione poematum Homeri versati w). Hanc Zenodoti editionem frequenter aduocat, in Iliade praesertim, Eustathius, et subinde lectiones emendationesque eius refellit. Ceterum quando idem Aristarchum κορυφαῖον τῶν διορθωσαμένων, καὶ μετὰ τοῦτον Ζηνόδοτον laudat, non temporis rationem habuit, sed dignitatis; plurimum enim semper tributum est editioni, de qua mox dicturus sum, Aristarcheae. Hinc in [ꝑ] scholiis ad Dionysium Thracem legas Pisistratum x) LXX. Grammaticos conuocasse et singulos Homeri poemata priuato studio ordinare ac recensere iussisse, omnium autem iudicio prae ceteris omnibus probatam Zenodoti et Aristarchi recensionem, sed inter hos duos quoque praecipuum locum datum Aristarcho. Καὶ μετὰ τὸ πάντας τοῦ ποιητοῦ στίχους συναγαγεῖν, παρεκάλεσεν ἑβδομήκοντα γραμματικοὺς συνθεῖναι τὰ τοῦ Ὁμήρου, ἕκαστον κατ᾽ ἰδίαν, ὅπερ [ὅπως ἂν apud Villoison] ἐὰν δόξῃ τῷ συντελεσθέντι [συντεθέντι ibid.] καλῶς ἔχειν, ἐπὶ μισθῷ πρέποντι λογικοῖς ἀνδράσι καὶ κριταῖς ποιημάτων, ἑκάστῳ δεδωκὼς κατ᾽ ἰδίαν πάντας τοὺς

w) [Contra *Eudocia* in Viol. p. 204. de Zenodoto Ephesio agens, tacet de illius editione Homerica, eumque, tantum narrat, scripsisse περὶ αὐθυποτάκτων καὶ ἀνυποτάκτων. De Zenodoto Alexandrino consentit cum Suida.]

x) Zenodotus et Aristarchus longe iuniores fuerunt, quam vt eorum opera vti potuerit Pisistratus. Sed similem anachronismum in Eustathio etiam notauit Langbainius ad Longin. Si pro Pisistrato Scholiastes Dionysii nominasset Ptolemaeum, temporum rationem minus laesisset, et apertius innuisset originem fabulae de LXX. Grammaticis ad exemplum LXX. Interpretum librorum sacrorum confictae. Eundem locum Scholiastae ex alio MSto vulgauit *Iac. Gronouius* praef. ad T. V. thesauri Antiqu. Graecar. atque inde *Antonius van Dalen* libro de Aristea p. 146. Et ex Codice Baroceiano *Humfredus Hody* lib. II. de versionis Graecae Bibliorum auctoribus veris p. 157. *Fabric.* Particulam multo longiorem dedit cel. *Villoison.* in Anecd. graec. p. 178 sqq. cuius notam conferes pag. 183. *Harl.*

τὰς ςίχους [ςίχους κατ' ἰδίαν, ὅσους, ibid.] ὅσας ἦν συναγαγὼν, καὶ μετὰ τὸ ἑκαςὸν συνθεῖναι κατὰ τὴν ἑαυτοῦ γνώμην, εἰς ἓν συνήγαγε πάντας τοὺς προλεχθέντας γραμματικοὺς, ὀφείλοντας ἐπιδεῖξαι αὐτῷ ἕκαςον τὴν ἰδίαν σύνθεσιν παρόντων ὁμοῦ πάντων. Οὗτοι οὖν ἀκροασάμενοι, οὐ πρὸς ἔριν, ἀλλὰ πρὸς τὸ ἀληθὲς, καὶ πᾶν τὸ τέχνῃ ἁρμόζον, ἔκριναν πάντες κοινῇ καὶ ὁμοφώνως ἐπικρατῆσαι τὴν σύνθεσίν τε καὶ διόρθωσιν Ἀριςάρχου καὶ Ζηνοδότου. Καὶ πάλιν ἔκριναν τῶν δύο συνθέσεών τε καὶ διορθώσεων βελτίονα τὴν Ἀριςάρχου. Zenodotum confutat etiam *Porphyrius* in quaestionibus Homericis et *Ammonius* in ἐδέν, [et *Strabo* lib. IX. p. 633. Alm. f. p. 413. Casaub.] Citatur a *Stephano Byz.* in Δωδώνη, *Tatiano*, aliisque. Ausonius in ludo VII. Sapientum:

Maeonio qualem cultum quaesiuit Homero
Censor Aristarchus, normaque Zenodoti.

Praeterea Suidas alterum *Zenodotum* inducit Alexandrinum iuniorem, quem, ait, scripsisse πρὸς τὰ ὑπ' Ἀριςάρχου ἀθετούμενα τοῦ ποιητοῦ, siue contra Aristarchi in Homero varia reiicientis et obelo transfigentis criticam audaciam, tum περὶ τῆς Ὁμηρικῆς συνηθείας, et λύσεις Ὁμηρικῶν ἀπορημάτων. [Zenodoti editio, correctiones et mutationes frequenter memorantur in scholiis Amstelaed. Leidensibus, Lipsiensibus, praecipue Marcianis. Sic ad Iliad. γ'. 126. καὶ αἱ Ἀριςάρχου, καὶ ἡ Ζηνοδότου, καὶ ἡ Ἀριςοφάνους πορφυρέην εἶχον, οὐ μαρμαρέην· adde et compara vtrumque scholion in cod. Veneto A. et B. ad Iliad. τ'. 387. Sed is in sua editione audacior fuit Aristophane Byzantino: quare ne scribere quidem voluit multos versus, quos hic obelo duntaxat notabat: ideo autem crebro est reprehensus: e. g. ad Iliad. α'. 80. in cod. B. Veneto et Lipsiensi: Ζηνόδοτος δὲ κρείσσω (loco κρείσσων) γράφει· ἀθετεῖ δὲ καὶ τὸν ςίχον κακῶς. Ad α'. 100. ὅτι Ζηνόδοτος γράφει αἴ κέν μιν· γελοῖον δὲ διςακτικῶς λέγειν τὸν μάντιν· in vtroque Veneto et Lipsiensi. Quod ad α'. 198. *Zenodotus* scripsit ὁρῆτο pro ὁρᾶτο, adcusatur ignoratae dialecti Ionicae ac doricae, in cod. Veneto et Lipsiensi. Refutatur ad Iliad. β'. 119. 120. 121. quos male deleuisse dicitur, 193. quod nouem versus expunxit. adde ibidem ad vss. 165. 180 sqq. 201. 204. etc. Ad γ'. 56. in cod. A. refutatur idem, corrigens, ἐλεήμονες: hinc versus διπλῇ signabatur. Ad γ'. 423 sqq. notantur διπλαῖ et quod versus male expunxerit Zenodotus et mutarit, haud cogitans, Venerem sub specie seruae adparuisse. Plures rhapsodiae tertiae versus, quos Zenodotus vel damnauit, vel aliter legit, congessit cl. *Siebenkees* in Bibliothek der alten Litteratur und Kunst, part. III. p. 80 sqq. Sic, notante *Porphyrio*, in Iliad. Σ. versus 356. et duodecim sequentes, *Zenodotus* latius ostendit, non esse Homericos, apud *Valckenaer* in diss. de scholiis in Homerum ineditis p. 137 sq. adnexa *Vrsini* Virgilio collatione scriptorum graecorum illustrato, et in cod. Veneto B. nec Porphyrius improbat. Zenodotus autem, qui quidem secundum Suidam diuersus fuit et iunior, Alexandrinus, ibidem dicitur id iudicium tulisse in vol. περὶ τῆς Ὁμήρου συνηθείας. X libri (τὰ δέκα βιβλία,) vbi videtur carmina Homeri vberius liberiusque percensuisse. Quaedam autem male intellecta maleque correcta a Zenodoto restituit *Apollonius Sophista* in Lexico Homerico, edito a cl. *Villoisonio*, (cuius Prolegomena p. XVII. consules,) p. 34. in voc. ἀγγελίην, p. 840. in voc. φραδέος. At p. 384. iunioris forsan Zenodoti, (male legitur ibi Ζηνόδωρος,) explicatio laudatur. Ab *Apollonio Rhodio* librum πρὸς Ζηνόδοτον scriptum esse, discimus ex schol. Veneto ad Iliad. N'. 657. At vtrum aut Ephesius aut Alexandrinus Zenodotus sit intelligendus, et num recensio prioris vbicunque, nullo patriae aut libri indicio

 facto,

facto, sit accipienda, difficilius erit cognitu. Forsan in fragmento in cod. Veneto, quod edidit cl. *Siebenkees* loco mem. p. 69 sq. de vsu *διπλης περιεστιγμενης* et obeli: *προς μεν δη Ζηνοδοτε αὐτω ἡ παραθεσις της περιεστιγμενης διπλης προς ἑκαστην γραφην ἀκριβεστερον θεωρειται· τον δε ὀβελον ἐλαβομεν ἐκ της Ζηνοδοτε διορθωσεως*, priore loco Zenodotus Alexandrinus eiusque liber est intelligendus; posteriore autem Zenodoti Ephesii recensio. adde *Siebenkees* ibid. p. 67 sq. Forsan igitur variae illius lectiones simpliciter positae pertinent ad recensionem Zenodoti Ephesii, aliae autem coniecturae, mutationes audaciores atque explicationes ad Zenodotum Alexandrinum. At enim haec in coniecturis posita sunt. Adde *Villoisonii* Prolegg. ad Homeri Iliada p. XV sqq. XXV. XXVI. etc. et ab *Eustathio* scriptores citatos v. *Zenodotus* infra lib. II. cap. 4. nr. III. Scholae Cratetis addictus fuit. hinc ad Iliad. ψ΄. 79. Zenodotus vocatur *κρατήτειος*. *Harl.*] Ab alterutro horum nomen *Zenodoti* pro Critico vsurpari coeptum, vt in trito illo Bibaculi apud Sueton. cap. XI. de illustribus Grammaticis:

En cor Zenodoti, en iecur Cratetis!

Plures Zenodoti. Fuere praeterea *Zenodotus* Aetolus, laudatus Germanico: *Zenodotus Mallotes*, quem excitat Scholiastes Arati Graecus, *Zenodotus Theophilus*, quem citat auctor scholiorum ad Nicandri Theriaca, *Zenodotus Troezenius*, cuius mentio apud Dionysium Halicarnassensem, *Zenodotus* denique Damascii in Philosophicis praeceptor, de quo *Photius* cod. CLXXXI. [P] vt praeteream *Zenodotum*, siue *Zenobium* Sophistam sub Adriano Imp. clarum, cuius Prouerbia exstant. *Zenodoti* Stoici Epigramma in Zenonem Citieum exstat apud Laertium VII, 29. Aliud *Zenodoti*, nescio cuius, distichon in amorem, lib. I. Anthologiae.

Aristophanes Byzantin. XVII. Post Zenodotum Ephesium discipulus eius et sub Ptolemaeo Philadelpho Bibliothecae Alexandrinae praefectus *Aristophanes Byzantinus* nouam Homeri *διόρθωσιν* edidit, quae ab eo Ἀριστοφάνειος dicta est, teste Hipparcho in vita Arati. Meminit Eustathius non raro, et semel iterumque auctor scholiorum minorum in Homerum. Respicit et Athenaeus VI. p. 228. *Fabric.* [Vide de hoc Zenodoti Ephesii, Callimachi et Eratosthenis discipulo, atque Aristarchi magistro, eiusque celeberrima editione, quae dicitur in scholiis Marcianis ἡ Ἀριστοφάνους, ἡ κατὰ Ἀριστοφάνη, ἡ Ἀριστοφάνειος, cel. *Villoisonii* Prolegom. ad Homer. p. XXIII. et XXIX. Ad Iliad. γ΄. 18. ὁ δορε defenditur a scholiaste Marciano, itemque notatur, Aristarchum sine articulo δορε dedisse, et additur ὅτως καὶ ἡ Ἀριστοφάνους καὶ ἡ Καλλιστράτου, καὶ σχεδὸν ὅτως καὶ αἱ χαριεστάται. In cod. Veneto A. et Lipsiensi Iliad. α΄. 91. pro lectione ἐκ ἐνὶ στρατῷ citantur αἱ Ἀρισταρχεῖοι, καὶ ἡ Σωσιγένους, καὶ ἡ Ἀριστοφάνους, καὶ ἡ Ζηνοδότου. Neque tamen semper lectio eius ex codice ipso hausta, sed aliunde sumta est. Sic schol. ad τ΄. 327. καὶ Ἀριστοφάνης προσηθέτει τὸν στίχον, ὥς φησι Καλλίστρατος. quod quidem ex aliis eius libris adnotatum esse potuit. Nam ille quoque scripsit γλώσσας, vide schol. Marcian. ad Iliad. α΄. 567. Illum etiam notas aut scholia in Homerum confecisse, colligi potest ex iis, quae ex Porphyrio ad Iliad. φ΄. vs. 126. 127. et ex Aristarcho ad φ΄. vs. 130. 131. a scholiaste Veneti codicis sunt notata. Atque in vulgatis scholiis minoribus ad Iliad. α΄. vs. 5. *Aristophanis* et Aristarchi explicatio laudatur. Adde infra II. cap. 4. indicem scriptorum ab Eustathio ad Homerum citatorum sub voc. *Aristophanes* Grammat. *Harl.*]

Aristarchi editio. XVIII. Hinc Aristophanis discipulus *Aristarchus*, Samo Thrax, qui Ptolemaei Philometoris liberos Alexandriae instituit, praeceptoris sui industria et iudicio non contentus

contentus, nouam Homeri vulgauit editionem, commentariis ſuis inſtructam. [vid. *Bayle* Diction. voc. *Ariſtarque*, not. B. et Prolegom. Hom. Villoiſonii p. XXVIII. eiusdemque prolegg. in Apollonii ſophiſtae lexic. Hom. p. XIV ſq.] In hac ſeueram plane Criticam exercuit, pluribus verſibus obelo notatis ac reiectis, ita vt etiam in prouerbium abierit eius rigor y); non omnibus tamen aeque probatus, nam et *Zenodotus iunior Alexandrinus* aduerſus Ariſtarchum ſcripſit, vt iam e Suida notaui: et fortaſſis etiam *Cleanthes* Stoicus, cuius librum *πρὸς Ἀρίσταρχον* et *περὶ ποιητοῦ* *Laertius* VII. 174. 175. commemorat, tum *Ptolemaeus Aſcalonites*, qui, eodem Suida teſte, ſcripſit *περὶ τῆς ἐν Ὀδυσσείᾳ Ἀριστάρχου διορθώσεως*, et *Lucianus* lib. II. de varia Hiſtoria tom. I. p. 676. [tom. II. p. 117. Reitzii,] Homerum inducit de *ἀθετημένοις στίχοις* interrogatum, eos omnes agnoſcentem pro ſuis, *κατεγίνωσκον οὖν*, inquit Lucianus, *τῶν ἀμφὶ τὸν Ζηνόδοτον καὶ Ἀρίσταρχον Γραμματικῶν πολλὴν ψυχρολογίαν*. Forte etiam Ariſtarchi editionem Iliadis ad cenſuram reuocauerat *Philoxenus*, qui Suida [et Eudocia, p. 424.] teſte ſcripſerat *περὶ σημείων τῶν ἐν Ἰλιάδι* ſiue *de locis obelo vel alio ſigno critico in Iliade notatis*. Reprehenditur etiam Ariſtarchus a *Strabone*, non vno in loco: a [?] *Plutarcho*

y) Nota ſunt Ciceronis loca, et illud Horatii in Arte: *Arguet ambigue dictum, mutanda notabit: Fiet Ariſtarchus*, Hieron. 1. in Rufin. *illud miror, quod Ariſtarchus noſtri temporis puerilia iſta neſcierit.* Vide Eraſmum prouerbio *ſtellis ſignare.* Ceterum de notis Criticis veterum Grammaticorum, quarum vſum ad libros Biblicos etiam interiecto tempore adplicauit *Origenes* [conf. Villoiſon. Prolegg. Homer. p. 21 ſq.] conſulendi ſcriptores laudati a *D. Io. Fr. Mayero* ad calcem Hiſtoriae verſionis Germanicae Bibliorum D. Lutheri, [*Hephaeſtion* in capite *περὶ σημείων* p. 74. edit. de Paw, emendatius a *Villoiſon* e cod. S. Marci 483. editus in Prolegg. ad Homeri edit. p. LIX.] *Laertius* III. 65. in Platone et ad eum locum Caſaubonus ac Menagius: *Epiphanius* de menſuris ac ponder. tom. II. p. 164. *Iſidori Origines* lib. I. cap. 20. Praefatio vetus in Pſalmos apud *Coteleriums* tom. III. monument. p. 586. Analecta Graeca a Montfauconio edita p. 395. [*Montfaucon* in Palaeograph. gr. paſſim, vt p. 37 ſq. 351 ſqq.] *Reineſius* lib. I. Var. Lect. cap. 7. et Epiſtolis ad Hofmannum p. 93. *P. Pithoeus* lib. II. cap. 3. Aduerſar. *Woweranus* Polym. cap. 17. *Leopardus* XIX. 5. emendat. *Andreas Chriſtianus Eſchenbachius* diſſ. de Veterum Criticorum *σημειώσεσι* p. 215 ſqq. *Mich. Meiſnerus* ſyntagmate de adnotamentis Philologicis A. 1623. 8. *Claudius Dausqueius* in Opere de Orthographia, *Küſterus* in Hiſt. Critica Homeri p. 97. et *Carolus du Freſne* in appendice ad gloſſarium mediae et infimae Graecitatis. (Plures ſcriptores de obelis, aſteriſcis aliisque notis, quas veteres critici auctoribus profanis adpoſuerunt, nominat cl. *Villoiſon* in Prolegg. Homer. p. 22.] De *σημείοις* Criticis in ora Scriptorum Hippocraticorum olim additis vide *Galenum* tom. V. edit. Baſil. p. 399. 404. [Conf. *Villoiſon* Prol. in Hom. p. 20.] Scripta *Philoxeni περὶ σημείων ἐν τῇ Θεογονίᾳ Ἡσιόδου*, vti Diogenis Cyziceni et Svetonii Tranquilli *περὶ τῶν ἐν βιβλίοις σημείων*, pridem temporum iniuria interciderunt. *Fabric.* Adde *Io. Georg. Ioch* diſſ. de notis veterum criticis. Ienae 1704. *Philoxenus* ſcripſit, teſte *Suida* III. p. 606 et *Eudocia* in Viol. p. 424. *περὶ σημείων ἐν τῇ Ἰλιάδι*, item *de gloſſis* lib. V. et de *gloſſis Homericis*. Contra *Ariſtonicus* Alexandrinus grammaticus ſcripſit, teſte *Suida* tom. I. p. 326. *περὶ τῶν σημείων τῶν ἐν τῇ Θεογονίᾳ Ἡσιόδου*, (qui liber laudatur in ſcholiis ad Theogon. p. 248. Heinſii:) item *περὶ τῶν σημείων τοῦ Ὁμήρου*, teſte auctore Etymologici M. in voc. *Λύχνος* p. 572. De *στιγμαῖς* ſiue interpunctionibus v. Schol. ad Dionyſii artem grammat. in *Villoiſon.* Anecd. gr. pag. 138 ſqq. et ipſum *Villoiſon* l. c. a p. 135 — 143. et ind. ſub voc. *Punctuatio.* Quae vero hucusque nondum ſatis expoſita manifeſtaque fuerunt de ſignis veterum criticorum vſuque et poteſtate, ea nunc ſunt clariora et patefacta, cognito et publicato cod. Homeri ſignis illis largiter inſtructo et edito ab cel. *Villoiſonio*, qui in Prolegom. p. 7 ſq. inprimis p. 17 ſq. et alibi de iis docte copioſeque diſputat nobisque fecit otium. Adde eius Anecd. graec. II. indic. v. *Puncta* et *Signa*, et cl. *Siebenkees* in Biblioth. der alten Litterat. etc. part. I. p. 67 ſqq. III. p. 71 ſqq. adde part V. p. 30. *Harl.*

Plutarcho de audiendis Poetis p. 26 sqq. ab *Athenaeo* V. p. 188. et fortassis p. 199. vbi malo ordine collocatos versus quosdam adnotat. [Vide *Wowerii* Polym. cap. 17. §. 2. et cap. 18. §. 8. Item *Didymus* signa adposuit exemplo suo περὶ τῆς Ἀρισταρχείυ διορθώσεως, quae in codice scholiorum Marciano scripta esse, in fine singularum rhapsodiarum notatur. *Posidonius* quoque fuit Aristarchi antagonista. vid. Indicem scriptorum ab Eustathio citatorum voc. *Posidonius*, coll. schol. Marciano ad Hom. Iliad. ε΄. 75. Posidonius tamen Stoicus vocabat Aristarchum *μάντιν*, *prophetam*, quod sagax esset in inuestigando poetarum sensu. *Athenaeus* lib. XIIII. p. 634. *Harl.*] Plurima exempla Critices Aristarcheae occurrunt in scholiis minoribus ad Homerum et apud Eustathium, vt indicem scriptorum in vtrosque infra a me exhibendum consulenti patebit: [et vtramque faciunt paginam in editione scholiorum Venetorum Villoisoniana.] Respicitur ab Ausonio Epist. XVIII.

Quique notas spuriis versibus apposuit,

Eugenius praefat. ad Hexaemeron Dracontii:

Quod si Virgilius, et vatum summus Homerus
Censuram meruere nouam post fata subire
Quam dat Aristarchus, Tucca, Variusque, Probusque.

Neq̃ue vero *obelis* tantum notauit Aristarchus versus vel hemistichia, vt apud Steph. in Ἴλιον, quae eiicienda censebat, sed et *asteris is* siue stellulis ornauit loca pulchriora et versus elegantiores. Scholia ad Odyss. τ. οἱ ἀστερίσκοι, ὅτι ἐνθάδε καλῶς ἔτε ἑώρακε τὰ ὅπλα. *Eustathius:* καὶ τιθέασιν ἐνταῦθα οἱ παλαιοὶ ἀστερίσκον ὅς ἐστιν ἀστέρος σημεῖον χιαστὸν ἔχων ἐν ταῖς γωνίαις στιγμὰς ἐπὶ τῶν ἄριστα ἐχόντων ἐπῶν καὶ ἀστεροειδῶς οἱονεὶ λαμπόντων. Giphanii coniecturam, qui Aristarchi διόρθωσιν hodie exstare et manibus studiosorum teri existimabat, refellit *Küsterus* siue Neocorus in Historia Critica Homeri p. 101. [Refutatur Küsteri sententia in H. Cr. sect. V. a Villoisonio in Prolegomen. p. XXVI. med. vbi multus est de Aristarchi recensione. Atque nulla editio saepius ad partes vocatur, quam illa omnium regina, vt ait Villoisonius, *Aristarchea*, quae singulis fere locis sic laudatur, ἡ Ἀριστάρχου, ἡ Ἀρισταρχειος, ἡ κατὰ Ἀρίσταρχον ἔκδοσις, et interdum διόρθωσις, et ad Boeotiam vers 372. ἡ κατὰ Ἀρίσταρχον ἀνάγνωσις· quamquam non tam saepe in partes vocata videtur, vt, omnem lectionis varietatem inde enotatam esse, credi possit. Frequens eius quoque fit mentio, et modo laudatur, modo vituperatur, in *Apollonii Sophistae* lexico Homerico. Eius autem recensionis auctoritas tanta fuit, vt posteriores critici, etiamsi eam aberrasse faterentur, (vid. schol. D. Marci ad Iliad. ν΄. 29. 103. ξ. 499. ό. 439. τ΄. 79. etc.) tamen eam deserere religioni sibi ducerent, vide schol. ad Iliad. ά. 175. μ΄. 158. 193. 201. 258. et saepius. *Aristarchum* autem bis, aut saepius recensuisse poetae carmina, patet ex scholiis Marcianis, in quibus diuersae illius editiones sic passim laudantur αἱ Ἀριστάρχου, αἱ Ἀρισταρχεῖοι. atque ad Iliad. ά. 667. item β΄. 131. legitur ἐν τῇ ἑτέρᾳ τοῦ Ἀριστάρχου, ad Iliad. ί. 603. ἐν ἑτέρᾳ τοῦ Ἀριστάρχου. ad Boeotiam, vers. 86. 87. ἡ ἑτέρα τῶν Ἀρισταρχείων. Adducuntur et opponuntur diuersarum Aristarch. editionum lectiones ad Iliad. π΄. 613. ἐν τῇ ἑτέρᾳ τοῦ Ἀριστάρχου οὐκ ἐφέρετο καθάπαξ· ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ ἀλόγως αὐτῷ παρέκειτο. sic aliquoties διχῶς ὁ Ἀρίσταρχος. ad Iliad. τ΄. 386. Aristarchus dicitur πρότερον δὲ γράφων, μετέγραψεν ὕστερον. Loca a Villoisonio laudata aliis possunt facile augeri: Iliad. γ΄. 126. 259. 406. (qui locus est notatu dignus et totus legendus,) ί. 677. ξ. 36. 67. ό. 450. 470. π΄. 430 etc. *Ammonium* quidem *Alexandrinum*, Alexandri discipulum

pulum, (*Suid.* I. p. 144.) negasse in libro περὶ τοῦ μὴ γεγονέναι πλείονας ἐκδόσεις τῆς Ἀρισταρχείου διορθώσεως, plures fuisse editiones Aristarcheae recensionis, schol. ad Iliad. κ'. 397. ex Didymi opere περὶ τῆς Ἀρισταρχείου διορθώσεως tradit. At *Villoison.* p. XXVII. putat, vel errasse Ammonium, vel existimasse, ab Aristarcho aliam quidem lectionem in illius commentariis homericis, aliam in eius editione fuisse receptam, de quo quidem dubitare nos non sinunt scholia Marciana; et hinc posteriores criticos post mortem Aristarchi, duas diuersas Aristarcheas, vt vocabant, editiones conflauisse ex eiusdem editione et commentariis interdum dissidentibus, vel ex vno eodemque Aristarcheae editionis autographo exemplo, seu archetypo, quod ipse Aristarchus variis temporibus retractare et subinde immutare potuit, (vid. schol. ad τ'. 386. σ'. 207.) quodque fortasse in Alexandrina schola diligentius seruatum Ammonius inspexit, fontem adire cupiens, ex quo cetera exemplaria profluxerant: id, quod Villoison vberius explanat. Aristarchi autem recensio et audacia turbas excitasse, aut manum ingeniumque aliorum exercuisse videntur. *Callistratus* enim aduersus criticorum, praecipue *Aristarchi* ἀθετήσεις siue notas censorias librum composuit, item *Didymus Chalcenter.* περὶ τῆς Ἀρισταρχείου διορθώσεως, cuius vtriusque operis magna pars in scholiis Marcianis seruata est. *Ptolemaeus Ascalonita* scripsit secundum Suidam περὶ τῆς ἐν Ὀδυσσείᾳ Ἀριστάρχου διορθώσεως, (nam *Aristarchum* Odysseam quoque recensuisse, patet ex scholiaste ad Iliad. ὁ. 10.) *Zenodotus*, teste *Suida* tom. II. pag. 8. confecit opus πρὸς τὰ ὑπ' Ἀριστάρχου ἀθετούμενα τοῦ ποιητοῦ. *Nemesion* ἐν τῇ τετραλογίᾳ citatur ad Iliad. κ'. 397. et *Ptolemaeus Epithetes* ἐν τῷ πρώτῳ περὶ Ἰλιάδος ad Iliad. β'. 196. conf. *Villoison.* Prolegg. in Hom. p. XXX. Collector tamen scholiorum Marcianorum interdum non ipsam Aristarchi ἔκδοσιν inspexisse, sed lectiones illius ex aliorum criticorum libris aliquoties hausisse videtur: e. g. ad Iliad. θ'. 513. Aristarchea lectio excitatur ex *Parmenisco*, ἐν τῷ ιά πρὸς Κράτητα, ad Iliad. β'. 196, (qui locus est notandus) γ' 246. ex *Ptolemaeo Ascalonita.* ad ρ'. 75. τὸ δὲ ἀκίχητα. ΦΑΣΙ, ΠΟΣΕΙΔΩΝΙΟΝ, τὴν Ἀριστάρχου ἀναγνώσιν τοῖς ἑξῆς προσνέμειν, καὶ τὸν Ἀρίσταρχον ἀποδέχεσθαι. *Posidonius* igitur fuisse dicitur Aristarchi anagnostes. Aristarchum in fabula Tantali homerica versus habuisse spurios, tradit scholiast. ad *Pindari* Olymp. I. 95. p. 8. edit. Oxon. Magna pars breuiorum illarum interpretationum, quae in Hesychii Lexico exstant, fluxisse videntur cl. *Villoisonio* Prolegg. Hom. p. 28. ex Aristarchi commentariis in Homerum aliisque illius scriptis. Neque vero *Aristarchus* scripsit λέξεις seu *Lexicon*, quod Valckenaer opinatus est: nam λέξεις Aristarchi, quando citantur, sumtae sunt ex illius commentariis. *Harl.*] Hic fuit Aristarchus, cujus dictum refert vetus Horatii interpres ad lib. II. Epist. 1. *se non posse scribere quod vellet, nec velle quod posset*, licet octingentos ὑπομνημάτων libros cum composuisse Suidas auctor est. Ἀρισταρχείων siue Aristarchi discipulorum mentio apud Athenaeum V. p. 222. *Fabric.* [In scholiis Marcianis, item scholiis a Wassenbergh editis p. 191. vocantur ad Iliad. α'. 591. οἱ Ἀριστάρχειοι, ad δ'. 2. οἱ ἀπ' Ἀριστάρχου.

Aristarcheam scholam successione tenuit *Ammonius Alexandrinus* et cognominatus est Ἀριστάρχειος. vide de eo *Suidam*, tom. I. p. 144. et *Villoison* Prolegomena in Homerum p. XXVI sq. vbi de aliis illius libris agitur. *Harl.*]

Arati Editio. XIX. Ante Aristarchum Homeri Poemata, alterum saltim, recensuit *Aratus* Solensis, cuius Phaenomena habemus, inter cuius scripta Suidas refert, διόρθωσιν Ὀδυσσείας. Anonymus a P. Victorio editus in Arati vita: Καὶ τὴν Ὀδυσσείαν δὲ διώρθωσεν, καὶ καλεῖταί τις

τις διόρθωσις ἔτως Ἀράτειος, ὡς Ἀριςάρχειος καὶ Ἀριςοφάνειος. Τινὲς δὲ αὐτὸν εἰς Συρίαν ἐληλυθέναι φασὶν, καὶ γεγονέναι παρ' Ἀντιόχῳ καὶ ἠξιῶσθαι ὑπ' αὐτῦ, ὥςε τὴν Ἰλιάδα διορθώσασθαι διὰ τὸ ὑπὸ πολλῶν λελυμάνθαι. Hunc Arati laborem Woweruno cap. 18. Polymathiae ridere visus est Timon Sillographus, qui, vt est apud Laertium IX. 113. Arato quaerenti, quomodo aliquis incorrupta Homeri poemata consequi posset, respondit: εἰ τοῖς ἀρχαίοις ἀντιγράφοις ἐντυγχάνοι, καὶ μὴ τοῖς ἤδη διωρθωμένοις. Sed forte Timon ab Arato consultus fuit, antequam ipse recensendo Homero operam impenderet, et responso isthoc non Arati, sed vero Zenodoti Ephesii διόρθωσιν perstrinxit. *Fabric.* [adde *Villoisonii* Prolegg. Homer. p. XXV. *Harl.*]

Crates Mallotes. XX. Aristarchi aequalis et aemulus fuit *Crates Mallotes*, Grammaticus, idemque Homericus et Criticus appellatus, quem Suidas narrat composuisse [ante Aristarchum, vt e Strabone colligo,] διόρθωσιν Ἰλιάδος καὶ Ὀδυσσείας ἐν βιβλίοις θ'. Citatur plus simplici vice ab Eustathio et in scholiis [codicis D. Marci a Villoisonio editis, nec non in scholiis] ad [?] Homerum minoribus, tum a Tatiano et Clemente Alex. vbi de aetate Homeri agunt. *Cratetem* et *Aristarchum* κορυφαίες in hoc critico genere vocat *Strabo* lib. I. p. 30. vbi vtriusque dissidentes sententias super versu quodam Homeri exponit ac refellit. Citat et *Cratetem* alibi, Homerica loca expendens, vt IX. p. 439. Idem lib. III. p. 157. testatur Cratetem ad doctrinarum praecepta Poetam exegisse, illarumque peritum eundem demonstrasse. *Herodicus* ὁ Κρατήτειος laudatur ab Athenaeo V. p. 215. 219. VI. p. 234. *Fabric.* [A secta Cratetis etiam *Zenodotus* vocabatur κρατήτειος, in schol. Marciano ad Iliad. ψ. 79. *Ptolemaeus* vero *Ascalonites* scripserat περὶ τῆς κρατητείυ αἱρέσεως, teste schol. ad Iliad. γ'. 155. *Crates Mallotes* Stoicus, Homeri διόρθωσιν libris nouem, tempore Ptolemaei Philometoris, confecit: et citatur eius lectio ab *Apollonio Sophista* in Lex. Hom. voc. ἄμμορον p. 142. Villois. de quo loco vid. Excurs. *Tollii* in h. edit. p. 742 sqq. in schol. autem Veneto ad Iliad. ε. 193, (vbi coniungitur cum *Stesimbroto*,) ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Ὁμηρικῶν, citatur in cod. B. ad Iliad. α. 591. In cod. A. ad Iliad. λ'. 753. Cratetis, *Alexionis*, Aristarchi, Ptolemaei Ascalonitis, et Zenodoti diuersae lectiones atque expositiones excitantur. ad ω. 282. iungitur cum Eratosthene. In cod. B. et Lipsiensi ad Iliad. α. 66. citatur vna cum Persaeo Zenonis Citiei discipulo] *Parmeniscus* autem et *Dionysius Thras.* (ἐν τῷ πρὸς κράτητα) scripserunt contra eum, et eius lib. XI, (ἐν τῷ ια πρὸς κράτητα,) memoratur in schol. Ven. ad Θ'. 513. conf. *Villoison* Prolegom. Hom. p. XVII. et XXIX. et Prol. ad Apollonii Lex. Hom. p. 15 sq.) infra vol. II. lib. III. cap. 15. p. 402. *Henr. Valesii* Emendation. lib. V. cap. 17. p. 133. cum Burmanni nota. *Valesius* vero, vti *Ionsius* de scriptor. histor. philos. lib. II. cap. 2. confuderunt Cratetem *Mallotem* cum Cratete *Pergameno*. *Harl.*]

Tyrannion. Nicanor. Cometas. XXI. *Tyrannion* quoque Phoenicius, Terentiae Ciceronis libertus, praeter alia scripsit Ὁμηρικὴν προσῳδίαν et διόρθωσιν Ὁμηρικὴν, vt e Suida discimus. [In scholiis Homer. D. Marci aliquoties nominatur. e. g. ad Iliad. β'. 92. refutatur cum adnotatione, Herodianum ἐν τῇ προσῳδίᾳ egisse quoque περὶ τῆς ἀναγνώσεως τῆς Τυραννίωνος. ibid. vs. 155. ibid. 169. ad *l.* vers 7. *Harl.*] Sed neque *Nicanor* Alexandrinus inter Homeri διορθωτὰς praetereundus, qui sub Caesare Hadriano claruit, et eodem Suida teste scripsit περὶ ςιγμῆς τῆς παρ' Ὁμήρῳ καὶ τῆς ἐξ αὐτῶν διαφορᾶς ἐν τῇ διανοίᾳ. Hic Nicanor ςιγματίας inde dictus est, vt narrat Eustathius, et νέος Ὅμηρος, vt legas apud Stephanum

num Byz. in *ἱεράπολις*, licet ibi patria vocetur non Alexandrinus, sed Hierapolitanus. [*Nicanor*, qui grammaticus potius, quam criticus fuisse videtur, in schol. homeric. D. Marci haud raro occurrit, sic in vtroque et Lipsiensi codice ad Iliad. γ'. 239. 240. in cod. Veneto ad θ'. 18. sic alii in emendando, aut interpretando poeta aut versibus vocabulisque interpungendis et accentu signandis memorantur in veteribus scholiis v. g. *Eteoneus* ad Iliad. ν'. 246. *Parmeniscus* ad Iliad. Θ. 513. *Ammonius ἐν τῷ πρὸς Ἀθηνοκλέα* ad Iliad. ῃ. vs. 7. *Demetrius Ixion* et multi alii, quorum nomina partim referentur infra lib. II. c. 5. partim indicata sunt a *Villoisonio* in Anecd. gr. tom. II. p. 153 sq. not. in primis in Prolegom. Homer. p. 29 sq. *Στίζαι* autem est distinctiones et subdistinctiones adponere: de quo more multus est *Villoison* v. cel. in Anecdot. graecis tom. II. p. 134 sq. vbi p. 138 sq. ex ineditis in Dionysii artem grammaticam scholiis loca excerpsit memorabilia de tota veterum interpungendi ratione, de *Nicanore* et *Cometa* egit, et p. 136. iam laudauit *Aristotelis* Rhetor. lib. III. cap. 5 et Poet. cap. 25. multosque alios excitauit viros doctos: eiusdem Prolegg. in Homer. p. XI. XVII etc. Atqui singulis fere rhapsodiis in fine haec nota subiecta legitur in scholiis Veneti codicis: *παράκειται τὰ Ἀριστονίκου σημεῖα, καὶ τὰ Διδύμου περὶ τῆς Ἀρισταρχείου διορθώσεως, τινὰ δὲ καὶ ἐκ τῆς Ἰλιακῆς προσῳδίας, καὶ Νικάνορος περὶ στιγμῶν*, aut *παράκειται — — τινὰ δὲ ἐκ τῆς Ἰλιακῆς προσῳδίας Ἡρωδιανοῦ καὶ ἐκ τοῦ Νικάνορος περὶ στιγμῆς*, aut, (vt in fine Δ'.) *τοῦ Νικάνορος περὶ Ὁμηρικῆς στιγμῆς*, aut *τῶν Νικάνορος περὶ στιγμῆς*. Deest tamen illa nota in fine rhapsodiae Β'. rhapsod. Γ'. Χ'. et Ω'. *Cometa* autem, qui Homeri carmina interpunctionibus distinxerat et refinxerat, cl. *Villoisonio* in Prolegom. Homer. p. LIX. idem fuisse videtur, atque ille, quem, regnante Michaele III. anno 856. in vrbe Constantinopoli grammatices Professorem publicum constituit Bardas, litterarum instaurator; isque laudat *Ios. Genesium* de rebus constantinopolitanis lib. IV. p. 47. edit. Venet. 1733. fol. et ad eum interpretis Obseruationem p. 81. *Harl.*] Huic addendus *Cometas* est, qui similiter Homeri poemata recensens interpunxit, vt videre est ex his versibus Iambicis quos exhibet Allatius lib. de patria Homeri cap. V.

Εὑρὼν Κομητᾶς τὰς Ὁμηρείας βίβλους
Ἐφθαρμένας τε κἀδαμῶς ἐστιγμένας
Στίξας διεσμήλευσα ταύτας ἐντέχνως
Τὴν σαπρίαν ῥίψας μὲν ὡς ἀχρηστίαν.
Ἐντεῦθεν οἱ γράφοντες τὰς ἐσφαλμένας
Μαθητιῶσιν, ὡς ἔοικε μανθάνειν.

Alius *Cometas*, Cretensis, memoratus *Clementi Alex.* 1. Strom. p. 331.

Rhapsodi. XXII. De Homeristis [z]) siue Rhapsodis, Homeri poemata decantantibus, quos a praemio laboris agno, *ἀρνῳδὺς* etiam dictos constat e scholiis ad Pindari Nem. Od. 2. [et Eustath.

z) *Ὁμηρίδαι* sunt Homeri posteri apud Strabonem lib. XIV. p. 955. et alios. Sed Philostrato in Scopeliano p. 519. Suidae et Pindaro Nem. 2. sic etiam adpellantur Rhapsodi, qui *Athenaeo* XIV. p. 620. *Ὁμηρισταί*, *Porphyrio*, *Ὁμηρίται*. Alio sensu apud *Athenaeum* XV. p. 669. *ὡς ἐκ τῶν ἀποδιδόντων τοῖς Ὁμηρίδαις*. Vide et quae viri docti ad Harpocrat. in *Ὁμηρίδαι*. *Fabric.* vid. quoque *Suidam*, tom. II. p. 681. *Dresigii* comm. de rhapsodis §. 14 sqq. p. 35 sqq. A *Platone* in Ione p. 14. studiosi laudatores poetae dicuntur *Ὁμηρίδαι*, vid. not. cl. Mulleri, et Arnald. in Mem. de l'acad. des Inscript. tom. 39. p. 255. *Hermeas* in comment. inedito in Platon. Phaedr. p. 283. *Ὁμηρίδας λέγει τοὺς τὰ Ὁμήρου ᾄδοντας*. De rhapsodis Homericis intelligendum quoque videtur schol. cod. Veneti 489 in

Eustath, ad Iliad. *α'.* p. 16.] diligenter satis egerunt viri docti *Iul. Caesar Scaliger* lib. I. Poetic. cap. 41. *Salmasius* ad Solinum p. 867 sqq. [p. 609 sqq. edit. vltraiect.] et *Kusterus* in Historia Critica Homeri sect. IV. p. 86 sqq. [p. CIV. ante edit. Homeri Wolfianam.] Itaque tantum adscribam locum ex ineditis scholiis ad Dionysium Thracem, quae ad Porphyrium auctorem referuntur. *Συνέῤῥαπτον γὰρ τοὺς κατ' ἀλλήλον διάνοιαν ἀπαρτίζοντας στίχους Ὁμηρικοὺς, καὶ ἔψαλλον τὸ ἐφαρμόζον μέρος πρὸς τὴν τοῦ Ἀπόλλωνος ἑορτήν. Κατεῖχον δὲ καὶ κλάδους δαφνῶν οἱ Ὁμηρῖται ἐν ταῖς χερσὶν, ὅτε τοὺς Ὁμηρικοὺς ὕμνους τοῦ Ἀπόλλωνος ἑορτῇ ἔψαλλον* aa). *Δαφνῶν δὲ κλάδους εἶχον διὰ τὸ ἀειθαλὲς τῆς ποιήσεως, καὶ ὅτι ἡ τοῦ Ὁμήρου ποίησις μαντικὴν ἐπέχει. Οἱ δὲ μάντεις δάφνῃ ἐστέφοντο τοῦ Ἀπόλλωνος, κατὰ τὴν ἱστορίαν Δάφνης τινὸς κόρης. Ὁ δὲ ποιητὴς μαντευσάμενος φαίνεται καὶ ἐν ἄλλοις μὲν πολλοῖς, πλὴν καὶ ἐν τούτοις. Φασὶ γὰρ προσώπῳ τοῦ Ποσειδῶνος διὰ τὸν Αἰνείαν* bb) *ὅτι Τρώεσσιν ἀνάξει, καὶ παῖδες παίδων τοί κεν μετόπισθεν ἕπονται. Ὅτι δὲ ἀληθῆ ἐμαντεύσατο, δηλοῦσι τὰ πράγματα. Ἐξ Αἰνείου γὰρ ἡ Ῥωμαϊκὴ ἀρχὴ, καὶ Αἰνειάδαι οἱ βασιλεῖς.* In aliis ad eundem Dionysium scholiis: *Οἱ μεθ' Ὅμηρον περιερχόμενοι καὶ ᾄδοντες* ΤΑ ΈΑΥΤΩΝ [*τὰ αὐτοῦ* in Villoisonii Anecd. gr. II. p. 182.] *οὐκ ἐφεξῆς, ὡς νῦν κεῖνται οἱ στίχοι, οὕτως ἔλεγον ἀκολούθως ἐπιδεικνύμενοι, ἀλλ' ἐντεῦθεν κἀκεῖθεν· λόγου χάριν, ἀπὸ τοῦδε τοῦ σελιδίου ἕνα στίχον, καὶ ἀφ' ἑτέρου σελιδίου ἕνα, καὶ ἀπ' ἄλλου ἕνα* [*ἀπὸ ἄλλου ἄλλον λαβόντες*, ibid.] *λαβόντες, καὶ οὕτως συνάγοντες* cc) *τοὺς διεστῶτας στίχους εἰς ἓν, τοὺς ἁρμόζοντας τῷ πράγματι, λόγου χάριν εἰς γάμους, εἰς ἄρχοντας, ἢ* [*ἀρχ. εἰς γεν. ἢ ἄλλο τι* ibid. sequens particula *ῥάπτειν γὰρ* deest ibid.] *γενεθλίους, εἰ ἄλλοτι προκείμενον, οὕτως ἐπεδείκνυντο. Ῥάπτειν γὰρ ἐστι τὰ διεστῶτα συνάγειν, καὶ ἕως νῦν ῥάπτας φαμὲν τοὺς διεστῶτα ἱμάτια εἰς ἓν συνάγοντας ὑγιὲς τι ἢ ἀποτελοῦντας.* [conf. infra lib. V. cap. 7. p. 27.] Non videtur autem verisimile, post Solonis legem latam, [de qua supra num. XI.] Rhapsodos amplius centones eiusmodi siue confusum versuum Homericorum chaos decantasse, praecipue in festis publicis ac Panathenaeis: [Id lege cautum fuit (Lycurg. orat. p. 209. Reiske oratt. gr. vol. IV.) et quidem Hipparchi. (Plat. Hipparch. p. 512.) conf. *Perizon.* ad Aeliani V. H. VIII. 2.] quin Dionysius Thrax ipse, itidem ineditus, *ῥαψῳδίαν* non, ait, esse centonem ex variis locis consutum, sed partem ex integro poemate decerptam, quo sensu singuli libri Iliadis vel Odysseae inscribuntur *ῥαψῳδίαι*. *Ῥαψῳδία*, inquit, *ἐστι μέρος ποιήματος ἐμπεριειληφός τινα ὑπόθεσιν. Εἴρηται δὲ ῥαψῳδία οἱονεὶ* dd) *ῥαβδῳδία, οὖσα ἀπὸ τοῦ δαφνίνου ῥάβδου* ee)*, συμβόλῳ Ἀπολλω-*

in Villoisonii Anecd. gr. II. p. 186. not. 1. *ἱστορητέον δὲ ὅτι, οἱ μὲν ἀπὸ τῆς Ἰλιάδος οἱ Ὁμηρίδαι φοινικοῦν ἐφόρουν στέφανον, τὸ περὶ ἐκχύσεως αἵματος λέγειν αὐτὰς τὴν ὑπόθεσιν· οἱ δὲ ἀπὸ τῆς Ὀδυσσείας, κυάνεον, διὰ τὸ τοιοῦτον εἶναι τὸ θαλάττης χρῶμα.* *Harl.* De his v. *Ionsius* III. 3. p. 224. Sic *Πυθαγορισταὶ* dicti, qui, licet non essent de schola Pythagorae, eum tamen magni facerent, teste Anonymo de vita Pythagorae apud Photium. *Heum.*

aa) Locum hunc excerpsit quoque cl. *Villoison* in Anecdotis gr. vol. II. p. 185 sqq. e cod. Veneto, (vbi in voc. *ἔψαλλον* desinit;) vltima tamen verba ibi melius forte ita leguntur: *ὅτε τοὺς Ὁμηρικοὺς στίχους ἐν τῇ τοῦ Ἀπόλλωνος ἑορτῇ ἔψαλλον.* Ibidem ex eodem cod. Dionysii Thracis et eius scholiastis longior particula *περὶ ῥαψῳδίας*, p. 188 sqq. vulgata est. *Harl.*

bb) Confer dicta supra lib. I. cap. XXIX. nr. 2.

cc) Confer quae de simili Gallorum veterum poetarum more Antonius Verderius in Bibliotheca Gallica p. 10. De Germanorum rhapsodis *I. Christoph. Wagenseil* lib. de Noriberga.

dd) Non probatur hoc Vossio III. 7. 16. Inst. Poetic. licet consentiant Suidas, Eustathius et alii.

ee) Hinc poetae, Homeri carmina recitantes, lauri ramum manu tenuerunt. v. schol. ad Aristophanis Nub. 1367. *Harl.*

'Απολλωνιακῶ, περιερχομένυς ᾄδειν τὰ τῦ 'Ομήρυ ποιήματα. [conf. *Villoison* Anecd. gr. II. p. 182. et Dresigii comment. paullo post laud. §. II. III. IV. de originatione vocabuli et §. VI sqq. de aetate primoque vsu vocabuli istius.] Solebant tamen Rhapsodi canere vndecunque facto initio, quod loco vel tempori opportunum ducebant, vt aliquot exemplis demonstrat Plutarchus IX. 1. symp. Rhapsodorum agonas ab Alexandro institutos memorat idem in eius vita p. 666. Delphis primus *Stesander* Samius cithara Homeri pugnas decantauit facto ab Odyssea initio, vide Athenaeum XV. p. 638. *Fabric.* [Multa quidem de Rhapsodis iam excogitata scriptaque sunt a pluribus, quorum quidem sollertiam atque diligentiam superauit *Sigism. Frider. Dresigius* in comment. critica de Rhapsodis, quorum vera origo, antiquitas ac ratio ex auctoribus et scholiastis graecis traditur, Lipsiae 1734. 4. at tamen nondum omnia satis explicita, ordinata exhaustaque esse videntur; cuius quidem argumenti expositionem curatam, ab instituto nostro remotam, si omnia latius essent explicanda, aliis relinquamus necesse est. Rhapsodi enim antiquissimi, qui plerumque ipsi poetae fuerunt, non, vt fit, confundendi sunt cum iis, quos aetas protulit Socratica, et vulgo discrimen temporum negligitur; iidem antiquiores sunt, quam putarat *Salmasius* in Exercitatt. Plinian. p. 611. qui originem rhapsodorum a Cynaethi demum tempore arcessendam existimauit. Phemium certe Ithacensem, in *Homeri* Odyss. α. 325 — 342. χ. 330 sqq. sua ipsius carmina cecinisse, atque adeo rhapsodum dici etiam eum, qui carmina sua aliis recitet, colligi potest ex *Platonis* dialogo, Io, in quo p. 36. edit. Mülleri ille dicitur ῥαψῳδός. Socrates enim ibi, (vt versione latina, vtar,) „neque profecto, ait, arbitror aut in tibiarum vel citharae cantu et pulsatione aut in *rhapsodia* vllum vmquam vidisti, qui vel de Olympo vel Thamyra vel Orpheo vel *Phemio Ithacensi, rhapsodo,* statuere possit, de Ione autem Ephesio haereat, nec possit coniicere, recte an secus ex rhapsodicae illius artis instituto carmina decantitet." ex iis, quae respondet Io, patet, rhapsodos alienorum carminum quoque fuisse saepius illorum interpretes. Hinc a *Platone* in Ione dicuntur p. 60. et de Republ. II. p. 601. ὑπηρέται τῶν ποιητῶν, *nuntii, ministri poetarum.* adde dialogum Io, p. 8 et 10. et 68. Atque *Blakwell* de Homeri vita et scriptis ex vers. germanica Vossii p. 222. suspicatur Homerum ipsum fuisse rhapsodum in templo Apollinis Delphico. adde eumdem p. 127 sqq. *Pindarus* quidem Isthm. IIII. v. 63. ait: "Ομηρος — κατὰ ῥάβδον ἔφρασε θεσπεσίων ἐπέων, de quo loco v. *Dresig.* l. m. p. 8. et p. 25 sqq. de Homero ipso rhapsodo. Ante Cynaethum Rhapsodi Homericorum carminum, Homeridae, particulas homericas integras necdum corruptas decantasse videntur; postea vero aliena immiscebant Rhapsodi: per quos igitur factum est, vt contextus interpolationibus aliisque variis modis corrumperetur. Hi postea, aetate potissimum Socratica, histrionum mores induebant, artem iactitabant, vultumque et totum fere corporis habitum vocemque adcommodabant verbis recitandis, in festis et sacrificiis ornati erant varia veste et aureis coronis, nec raro praestiti muneris reportabant pecuniam. v. *Platonis* dialogum mem. p. 68 — 76. Hinc *Plato* per totum illum dialogum exagitat sui temporis rhapsodos, sua scientia arteque nimis elatos atque arrogantes; saepe tamen eosdem stolidos stultosque, qui homericorum carminum sententiam non intellexerunt. *Maximus Tyrius* diss. 7. p. 79. eos fuisse, ait, homines stolidissimos, Atque Socrates eos irridet illuditque apud *Xenophontem* in Symposio cap. III, 6. vbi v. Bachii notam p. 130. et in Memor. Socr. IV. 2. 10. vbi v. Ernesti et Zeunii notas, et cl. *Mülleri* praefat. ad Ionis edit. p. XIV sqq. Iam antiquiores rhapsodi addebant decerptis particulis prooemia. *Pindar.* Nem. od. II. 1 sqq.

"Ὅθεν περ καὶ Ὁμηρίδαι
Ῥαπτῶν ἐπέων τὰ πόλλ' ἀοιδοὶ ἄρχόν-
ται Διὸς ἐκ προοιμίου.

Vnde ſane et Homeridae Conſutilium carminum vt plurimum poetae auſpicantur Iouis a laude, ad quem locum v. *Eraſm. Schmid.* et in ſcholiis multa dicuntur de origine et vi vocabuli ῥαψῳδίας, de Cynaetho [quamquam haud probabilia, vt ſupra ad §. XI. iam vidimus,] et Homeridis. At omnia perſequi non vacat, neque iuuat ea, quae Dreſigius iam bene diſputauit, vberius repetere. Praeter viros doctos iam memoratos conſuli poſſunt *Lami* in Deliciis eruditor. p. 168. not. cl. *Villoiſon* in Prolegom. homeric. p. 56. 57. *Koeppen* über Hom. Leben. p. 41 ſqq. vbi quoque de nomine Homeridarum agit: infra II. cap. 7. §. 3. *Harl.*

XXIII. Ab antiquiſſimis temporibus propoſitum fuiſſe Homerum iuuentuti ediſcendum in Graecorum ſcholis, teſtis locuples Iſocrates, cuius haec ſunt verba in Panegyrico p. 174. Οἶμαι δὲ καὶ τὴν Ὁμήρου ποίησιν μείζω λαβεῖν δόξαν, ὅτι καλῶς τοὺς πολεμήσαντας τοῖς βαρβάροις ἐνεκωμίασε. Καὶ διὰ τοῦτο βουληθῆναι τοὺς προγόνους ἡμῶν ἔντιμον αὐτοῦ ποιῆσαι τὴν τέχνην, ἔν τε τοῖς τῆς μουσικῆς ἄθλοις, καὶ τῇ παιδεύσει τῶν νεωτέρων. Ἵνα πολλάκις ἀκούοντες τῶν ἐπῶν ἐκμανθάνωμεν τὴν ἔχθραν τὴν πρὸς αὐτοὺς ὑπάρχουσαν. Hinc pauper Homerus innumeros alere dictus, qui nempe illum iuuenibus praelegendo didactrum merebant: et Alcibiades [ff] ludimagiſtro alapam inflixit, qui de Homeri codice rogatus eum habere ſe negauerat. Praetereo, quod Romani etiam pueros ſuos vel inprimis Homerum docebant, vt e Quintiliano et aliis conſtat. *Fabric.* [*] [Id argumentum, et neceſſitatem lectionis homericae, etiam recentiore noſtraque aetate continuandae, a renatis litteris plures viri docti tam in peculiaribus libellis, quam in aliis libris occaſione oblata, perſequuti ſunt atque expoſuerunt, aut, quomodo Homeri carmina ſint rite interpretanda, modo ſtrictim, modo fuſius docuerunt. Illorum vero copia maior eſt, quam vt omnes poſſint enumerari. Libri a Popio, Blackwell. Woodio, cl. Schotto (über das Studium des Homers in niedern und höhern Schulen, Lipſiae 1783. 8.) aliisque compoſiti, iam paſſim ſunt commemorati: alii, in quibus viri docti idem argumentum adtigerunt, hinc inde in ſequentibus ſectionibus excitabuntur. Hic igitur paucos tantummodo adferam.

Diſſertationes homericae habitae in Florentino Lyceo ab Angelo Maria Riccio, graecarum litterarum prof. quibus accedunt eiusdem orationes pro ſollemni inſtauratione ſtudiorum, Florentiae 1740. 4. tria volum.

Multa bene eruditeque pertractantur; nec tamen pauca leuiter, minus diligenter, minus curioſe, interdum praue explicantur. Recuſus eſt liber, omiſſis ſeptem orationibus, variis epiſtolis et praefationibus ad vol. II et III. et commendatione ſtudii linguae graecae, cura et cum praefatione *Frederici Gottlob Bornii*, philoſophiae doctoris in academia Lipſienſi, qui tria volumina in vnum redegit, Lipſiae 1784. mai. 8.

Io. Gottf. Hauptmann diſſ. reſpondente Chriſtophoro Frid. Ludewig, cur a lectione Homeri ſtudia literarum elegantiorum olim coepta fuerint, Gerae, 1755.

Klotzius in Epiſtolis Homericis, (Altenburg 1764. 8.) *Leſſing.* paſſim in Laocoonte et *Herder* in criticis ſiluis, part. I. 1769. 8. multa adtulerunt ad meliorem Homericorum carminum intelligentiam. Ego vero in octo proluſionibus academicis egi de *interpretatione Homeri.* (*M. Schott*)

[ff] Plutarch. in Alcibiade et Apophthegm.

(M. Schott) Bild eines Homerischen Kunstrichters, in Litteratur- und Theater-Zeitung, a. 1782. 8. part. III. Berol. p. 450.

Einiges über das Lesen Homers in Schulen. Ein Programm von der Stadtschule zu Buttstädt. (auctore Schwabio,) Vinariae, 1788.

M. *Car. Benedict. Suttinger*, Rector. scholae Lubbenianae, progr. de recte legendo Homero in scholis inferioribus, Lubbenii. 1786. 4. etc. vt Rocheforti, Bitaubé aliorumque commentationes, versionibus illorum additas, praetermittam.

Hic quoque notandum venit, iam antiquioribus temporibus moris fuisse grammaticis, quaestiones homericas proponere atque soluere. Quaestiones vocabantur ἀποϱίαι, ζητήματα, ἀποϱήματα, πϱοβλήματα, et qui illas proponebant atque instabant, dicebantur ἐνστατικοί. Responsiones siue solutiones adpellabantur λύσεις, et λυτικοὶ siue ἐπιλυτικοὶ ii, qui propositas quaestiones docte soluebant. *Aristoteles* scripsit ἀποϱήματα Ὁμηϱικά, de quibus vid. *Menagium* ad Diogen. Laertium, lib. V. p. 155. Illis quaestionibus occasionem dedisse videntur sophistae. Sic Protagoras Homerum reprehenderat, quod Musam inuocans imperandi modum adhibuisset, teste *Aristotele* de poet. cap. 19. cui responsum est a grammaticis. vid. schol. edita et Florentina, quorum specimen dedit *Holsten.* de vita et script. Porphyr. cap. 7. et Amstel. ad Il. initium, *Wassenbergh* Not. ad Paraphr. Il. p. 128 sqq. et *Valckenaer* diss. de scholiis in Homerum ineditis, p. 143 sqq. Qui in museo Alexandrino alebantur, praecipue vacabant homericis istis quaestionibus proponendis ac soluendis, et solutiones scripto consignare solebant. (vid. Schol. B. Venet. ad Iliad. ί. 684.) Eiusmodi quaestiones et solutiones colligebantur, et *Porphyrius*, cuius ζητήματα citantur in editis scholiis ad Iliad. β΄. 249. 308. etc. et cuius Ὁμηϱικὰ ζητήματα primus edidit *Andreas Asulanus*, ac *Barnesius* in primo editionis suae Homericae Volumine recudi fecit, testatur ad Iliad. κ΄. 252. in cod. Veneto, ante suam collectionem, cuius maxima pars in scholiis Veneti ac Leidensis codicum reperitur, iam alias exstitisse. Memorantur vero a veteribus, praecipue ab Eustathio et auctoribus scholiorum in cod. Homeri Veneto *Zenodoti* grammatici λύσεις Ὁμηϱικῶν ζητημάτων, *Longini* πϱοβλήματα Ὁμήϱȣ et λύσεις, libri duo et ἀποϱήματα Ὁμηϱικά, (vid. *Suidam* et *Ruhnken.* in diss. de Longino, §. XIV. pag. 37. repet. et praefixa a *Toupio* Dionysii Longini edit. II. Oxon. 1778. 8.) *Aristotelis* Ὁμηϱικῶν ἀποϱημάτων libri sex, *Zenonis* Stoici πϱοβλημάτων Ὁμηϱικῶν libri quinque, *Diogenis Tarsensis* πεϱὶ ζητημάτων ποιητικῶν, ἃ λύειν ἐπιχειϱεῖ· *Heraclidis Pontici* λύσεων Ὁμηϱικῶν libri, *Dionysii* ἐν τοῖς ἀπόϱοις, *Plutarchi* ἐν μελέταις Ὁμηϱικαῖς etc. Eiusmodi ζητήματα pertinebant vel ad theologiam, vel ad philosophiam, vel ad grammaticam, aliasue disciplinas: saepe versabantur in minutiis rebusque nil ad Homeri facientibus interpretationem atque intelligentiam. Multa in iis sunt falsa et inutilia aut ab Homeri sensu remota. De Porphyrii opere vide *Fabricium* infra, lib. IV. cap. 27. p. 185. vol. IV. ibid. p. 244 sqq. in Porphyrii vita ab Holstenio scripta cap. VII. *Valckenarii* diss. de scholiis in Homerum ineditis pag. 141 sqq. post Vrsini collationem Virgilii; in genere consulendi sunt *Io. Ionsius* de scriptoribus historiae philosoph. lib. II. cap. 17. §. 3. *Io. a Wower* de Polymathia cap. X. p. 1040—1044. in Gronou. Thes. antiqq. graec. vol. X. *Küsterus* in Hist. critica Homeri sect. VI. p. 117. edit. Wolfii, atque ccl. *Villoison* in Prolegom. Homericis p. XLII sqq. qui in nota p. 43. ex aliquot scholiorum Venetorum locis docet, quosdam criticos homericae quaestionis proponendae gloriolae inhiantes, eiusque auidos, quaedam Homeri loca secus correxisse, immo et versus a se confictos in textum intrusisse; et prauum

 illum

illum morem exſtitiſſe nonnullarum falſarum emendationum et ſpuriorum additamentorum fontem. *Harl.*]

Deperdita ſcripta Homeri. XXIV. Deperdita Homeri Scripta haec memorari reperi ab antiquis, quorum titulos in faciliorem vſum digeſſi ordine litterarum. [Ad cyclica carmina partim pertinuiſſe videntur.]

ΑἼΞ ſiue Capra. Vide infra nr. 10.

1. ἈΜΑΖΟΝΊΑ. Suidas in Ὅμηρος.

2. ἈΜΦΙΑΡΈΩ ἘΞΕΛΑΣΊΑ Ἡ ΕἸΣ ΘΗΒΑΣ ſiue ΘΗΒΑΪΣ, conſtans ἔπεσι ſiue libris ſeptem, cuius hoc initium refert ſcriptor certaminis Homeri atque Heſiodi: Ἄργος ἄειδε Θεὰ πολυδίψιον ἔνθα ἄνακτες. Idem poema memorat Herodotus in vita Homeri cap. 9. Suidas et Ioh. Tzetzes. *Pauſanias* in Boeoticis p. 729. cum de bello illo egiſſet, ſubiungit: ἐποιήθη δὲ ἐς τὸν πόλεμον τοῦτον καὶ ἔπη Θηβαίοις. [Θηβαῒς corrigit Hemſterhuſ. probante Ruhnkenio ad Callimachi fragmenta p. 439.] Τὰ δὲ ἔπη ταῦτα Καλαῖνος [Καλλίμαχος ſcribere iubet Ruhnken. loco mem.] ἀφικόμενος αὐτῶν ἐς μνήμην, ἔφησεν Ὅμηρον τὸν ποιήσαντα εἶναι. Καλαίνῳ δὲ πολλοί τε καὶ ἄξιοι λόγου κατὰ ταὐτὰ ἔγνωσαν. Ἐγὼ δὲ τὴν ποίησιν ταύτην μετά γε Ἰλιάδα καὶ τὰ ἔπη τὰ ἐς Ὀδυσσέα ἐπαινῶ μάλιστα. *Fabric.* conf. *Ruhnken.* l. c. et *Schellenberg* diſſ. Antimachi reliquiae, p. 24. not. *Harl.*

3. ἈΡΑΧΝΟΜΑΧΊΑ. Suid.

4. ΓΕΡΑΝΟΜΑΧΊΑ. Suid.

5. ΓΝΩ͂ΜΑΙ extemporales gg) Herodoto cap. 9. memoratae, vtrum ſcripto deinde traditae fuerint, incertum. Quod ſi factum fuit, forte non diuerſae ſunt ab opere, cuius apud Suidam exſtat mentio, Ἡθοποιΐα πάκτος ſiue Ἴαμβοι. [vid. ad nr. 10.]

6. ΕἸΡΕΣΙΩΝΗ. *Herodotus* de vita Homeri cap. 33. Fuere et alii de *Ireſione* verſus, quos in Pyanepſiis praecinebant pueri, ramum oliuae omni genere frugum onuſtum ferentes. Hos refert Plutarchus in Theſeo, Clemens Alex. 4. Strom. ſub init. Suidas et Etymol. M. in εἰρεσιώνη et Scholiaſtes Ariſtophanis ad Plutum p. 50. et ad Equites p. 230. Emendatos exhibet Iſaacus Voſſius ad Melam. p. 78. De *Ireſione* multa etiam *Nicolaus Loenſis* lib. IV. Epiphyllid. cap. 10. *Meurſius* in Graecia feriata p. 245. et *Gatakerus* in aduerſariis pag. 473. edit. Lond.

7. ἘΠΙΓΟΝΟΙ. Herodotus lib. IV. cap. 32. Ἀλλ' Ἡσιόδῳ μέν ἐστι περὶ ὑπερβορέων εἰρημένα, ἔστι δὲ καὶ Ὁμήρῳ ἐν ἐπιγόνοισι, εἰ δὴ τῷ ὄντι γε Ὅμηρος ταῦτα τὰ ἔπεα ἐποίησε. [conf. *Weſſeling* ad Herodoti vitam Homeri p. 755.] Fuerunt ἔπη ſiue carmina ſeptem, quorum hoc initium refert ſcriptor certaminis Homeri et Heſiodi, apud quem male legitur Ἐπεργομένου pro ἐπιγόνους, notante Rich. Bentleio:

Νῦν αὖθ' ὁπλοτέρων ἀνδρῶν ἀρχώμεθα Μοῦσαι.

Antimacho ἐπιγόνους tribuit et idem poematis initium refert Scholiaſtes Comici ad Pacem. Sed et Ioh. Tzetzes inter ſcripta Homero tributa refert τὴν ἐπιγόνων μάχην. *Fabric.* [(?)] Confer *Bentleii* epiſtolam ad Millium pag. 62 ſq. ſubiunctam Malalae hiſtoriae chronicae. Oxonii, 1691. et cl. *Schellenbergii* diſſ. laud. p. 20. *Harl.*

8. ἘΠΙ-

gg) Verba haec ſunt: καὶ περὶ τῶν λεγομένων ὑπὸ τῶν παρεόντων ἐς τὸ μέσον γνώμας ἀποφαινόμενος· ἄξιος ἐφαίνετο εἶναι τοῖς ἀκούουσι. Idem cap. 12. Κατίζων δὲ ἐν ταῖς λέσχαις τῶν γερόντων ἐν τῇ Κύμῃ ὁ Μελησιγένης, τὰ ἔπεα τὰ πεποιημένα αὐτῷ ἐπεδείκνυτο, καὶ ἐν τοῖς λόγοις ἔτερπε τοὺς ἀκούοντας.

8. Ἐπιθαλάμια. Suid.

9. Ἐπικιχλίδες, Herodoto in Vita cap. 24. Suidae ac Tzetzae memoratum poema, quod cum pueris decantaret Homerus, praemii loco ab iis tulit κίχλας siue turdos, vt auctor est Athenaeus lib. II. p. 65. e Menaechmi libro περὶ τεχνιτῶν. Recte igitur Aemilium Portum Suidae interpretem reprehendit *Küsterus* in historia critica Homeri p. 68. quod in Epicichlidibus hisce putauerit, ab Homero actum fuisse de turdis, atque inde nomen operi inditum. Amores fuisse huius argumentum poematis constat ex Athenaeo XIV. p. 639.

10. Ἐντεπακτιὸν Αἶγα inter Homeri παίγνια memorat Procli codex Allatianus in vita Homeri, vbi Allatius legit ἑπταπέκτιον ex Hesychio, cui ἑπταπέκτιος est, ἡ βαθείας τρίχας ἔχουσα. Sane inter Homeri scripta *Iohannes Tzetzes* quoque Αἶγα siue capram refert in hisce versibus, quos ex eius Iliade inedita allegorica protulit *Rich. Bentleius* in Epistola ad Ioh. Millium p. 63.

Τρία καὶ δέκα γέγραφε μνημόσυνον βιβλία
Μαργίτην τε καὶ Αἶγά τε καὶ τῶν μυῶν τὴν μάχην,
Τὴν ἐπιγόνων μάχην τε γράφει καὶ Θηβαΐδα hh),
Τὴν Οἰχαλίαν, Κέρκωπας, εἰς τοὺς Θεούς τε ὕμνους
Καὶ τὴν ἑπταεπάκτιον καὶ τὰς ἐπικιχλίδας
Καὶ ἐπιγράμματα πολλὰ σὺν νυμφικοῖς τοῖς ὕμνοις
Καὶ τὴν Ὀδυσσείαν αὐτὴν μετὰ τῆς Ἰλιάδος.

Ceterum Ἑπταπήκτιον Procli, et Tzetzae ἑπταεπάκτιον recte fortassis retuleris ad Poema, quod in vulgatis Suidae codicibus vocatur Ἠθιέπακτος, de quo mox. *Fabric.* Apud Bentleium versu quinto Tzetzae legitur: καὶ τὰς ἑπτὰ ἐπάκτων, καὶ τὰς ἐπικιγκλίδας. Bentlei notat, aliud exemplar habere τὴν ἑπτὰ ἐπάκτιον. Vnde legendum censet:

Καὶ τῶν ἑπταεπάκτιον καὶ τὰς ἐπικιχλίδας.

Apud *Proclum* de Homero, (in Bibliothek der alten Litteratur und Kunst, part. I. inter inedita p. 12.) legitur ἔντε πακτίον αἶγα, mutato autem accentu in ms. Veneto ἐντεπάκτιον, vnde enata est Allatii coniectura. Atque cl. *Tychsenio* in nota videtur id spectare ad capram Amaltheam. *Toup* vero in Epistola critica, p. 142. (in edit. Lipsiensi, part. II. p. 116 sqq.) Bentleii suspicione reiecta, scribere iubet ἑπτάπεκτος, et intelligit de *capra hirsuta*, de qua in hoc poematio *iambico* luserat Homerus. *Suidas:* Ἑπτάπεκτος· ἡ βαθεῖαν ἔχουσα κόμην, ἡ ἑπτάκις δυναμένη καρῆναι, *capra hirsuta, villosa, quae vel septies tonderi potest.* Idem in Tzetza ἑπτάπεκτον et in Proclo ἑπτάπεκτον αἶγα corrigit: idem iudicat, deprauatum esse Suidam, tom. II. voc. Ὅμηρος p. 689. dum ad Homerum referri scribit Ἠθιέπακτον et ἑπταπάκτιον· nam vel Suidas, vel librarius in scriptura errauit. Idem *Toupius* ridet Tzetzen, qui ex vno hoc Homeri poematio bina confecit, αἶγα et ἑπτάπεκτον, ex vno titulo confinxit duo, et verba coniungenda disiunxit. Proclus enim, ita emendatus, vnum tantum agnouit poemation. Toupii emendationem probat cl. *Heyne* in nota ad Procli locum (in Bibliothek etc.) p. 22. Quando post haec in Procli vita legitur κέρκωπας κενὲς, *Toup* ibidem corrigere sustinet κέρκωπας ἐκείνους, et interpretatur, *et qui vulgo κέρκωπες inscripti sunt, qui hodie circumferuntur κέρκωπες*· at hanc opinionem vix probandam sentit cel. *Heyne*

hh)* Vnde probari potest correctio Hemsterhusii ad nr. 2. memorata. *Harl.

ne eodem loco; contra ei vltima vox nata videtur ex καὶ Νόστ8, quos Homero cum Cyclo tributos esse constat. *Harl.*

11. ἩΘΙΕΠΑΚΤΟΣ siue Ἴ ΑΜΒΟΙ. Vide supra in Γνῶμαι. Vel si Ioh. Tzetzae lectio ἡ Ἑπταεπάκτιος praeferatur, vt sane Proclo quoque et ipsius Suidae posteriore loco, codicibus suffragantibus videtur faciendum, non improbarim coniecturam doctissimi Bentleii, suspicantis poema illud fuisse in homines septem, qui in litore corpus curabant cibo vel somno, vel aliud quid iocosi et ridiculi faciebant. Aut vero constabat septem carminibus, quae ἐπ᾽ ἀκτῆς siue in litore Homerus effudisse ferebatur. *Fabric.* Prauam esse Suidae scripturam, nec diuersum ab antecedenti poemation, ad nr. 10. iam adnotatum est. *Harl.*

ΘΗΒΑΪΣ. Vide supra nr. 2.

12. ἸΛΙΑΣ ΜΙΚΡΑ, vt Suidae et Hesychio in Διομήδειος ἀνάγκη, siue vt ab Herodoto in vita Homeri cap. 16. vocatur Ἰλιὰς ἡ ἐλάσσω, vbi refert, eam a Poeta compositam, cum apud Ludimagistrum *Thestoridem* versaretur, qui deinde pro sua eandem vulgaverit. Initium Operis hoc fuit, teste eodem Herodoto:

Ἴλιον ἀείδω καὶ Δαρδανίην εὔπωλον
Ἧς πέρι πολλὰ πάθον Δαναοὶ θεράποντες Ἄρηος. [¶]

Meminit eius Poematis, sed non addito auctoris nomine, [*Pausanias* lib. III. cap. 26. p. 278. med.] *Clemens Alex.* 1. Strom. p. 321. et Callisthenes libro secundo ἑλληνικῶν apud auctorem Scholii veteris [ii]) ad Euripidis Hecubam v. 914. quod e codice Fuluii Vrsini producit *Iosephus Scaliger* lib. V. emendat. temporum p. 378. edit. Geneu. 1629. Ἑάλω δ᾽ ἡ Τροία Θαργηλιῶνος μηνὸς, ὡς μέν τινες ἱστορικῶν, ὀγδόῃ ἱσαμέν8, ὡς δὲ ὁ τὴν μικρὰν Ἰλιάδα γράψας, ὀγδόῃ φθίνοντος. Διορίζει γὰρ αὐτὸς τὴν ἅλωσιν, φάσκων συμβῆναι τότε τὴν κατάληψιν, ἡνίκα Νὺξ μὲν ἔην μεσάτα, λαμπρὰ δ᾽ ἐπέτελλε σελάνα;

Lesches. *Leschem*, Pyrrhaeum Lesbium, paruae Iliadis auctorem facit vetus tabella Iliaca illustrata a Raphaele Fabretto, quem vide p. 342. 349. *Eusebius* in Chronico ad Olymp. XXX. et ex eo *Syncellus* p. 213. Scholiastes Pindari et *Tzetzes* ad Lycophronem v. 344. vbi vnum, et v. 1263. vbi vndecim ex illa versus producit. [adde indicem scriptorum a Tzetza ad Lycophron. citatorum, infra, libr. III. cap. 16. p. 426. voc. Λέσχης.] Sed quanquam Ἰλίου πέρσιν [kk]), Pausania teste, Lesches scripsit Arctinum Milesium aemulatus, longe tamen latius patuit [et res iliacas post Homericam Iliadem comprehendere debuit] argumentum paruae Iliadis, vt docet *Aristoteles* cap. 23. poetices, vnde Ilii πέρσιν a Lesche scriptam, cum parua hac Iliade Homero adscripta neutiquam confundendam, aduersus *Salmasium* in Solin. p. 854. contendit *Theodorus Ryckius* diss. de Aeneae in Italiam aduentu, p. 445. Initium poematis Leschis perstringit *Horatius* in arte v. 136. scriptorem cyclicum adpellans:

Fortunam

ii) Vossius de hist. Gr. p. 41. ait, ex belli Troici historia a Callisthene scripta, Plutarchum in Camillo referre, quo die capta fuerit Troia: sed ex hoc loco Scholiastae Euripidis adparet, scripsisse illud Callisthenem libro secundo Rerum graecarum. Solum enim Callisthenis nomen, nullum vero eius scriptum laudat Plutarchus, licet apud Ciceronem V. 12. ad famil. exstet historiae belli Troici a Callisthene scriptae mentio.

kk) Ilii Persin scripsit etiam *Acatus Argiuus* laudatam Athenaeo lib. XIV. et *Stesichorus*, de quo infra cap. 15.

Fortunam Priami cantabo, et nobile bellum.
Ἀείσω Πριάμοιο τύχην πόλεμόν τε κλεεινόν ll).

Ceterum falsus est *Petauius*, qui in Rationario temporum part. I. lib I. cap. 10. part. II. lib. II. cap. 9. 10. et alibi pro veteri illa parua Iliade habuit, tum *Fridericus Morellus*, qui tamquam veteris poetae graeci cum versione et notis Parisiis in 8. edidit poema Iliacum graecum eruditi, sed recentis poetae, *Laurentii Rhodomanni*, quod sine auctoris nomine edidit *Michael Neander*, Lips. 1588. 8. vna cum eiusdem Rhodomanni Argonauticis mm), Thebaicis et Troicis, siue Epitome Homeri et Cointi totius historiae Troianae, stylo Homerico elegantissime expressa, Troicis item Manassae versibus politicis, et poemate Dorico Rhodomanni de Arione Methymnaeo. Troica eadem, praefixo, ne quis dubitet, Rhodomanni nomine, paululum mutata leguntur cum Metaphrasi Latina poetica ad Calcem Cointi Smyrnaei, Hanou. 1604 8. *Fabric.* Confer. supra ad libr. cap. II. §. 4. p. 9. adnotata. In cod. Homeri Veneto praemittuntur nonnulla excerpta ex Procli Chrestomathia: in his nr. 4. Ἰλιάδος μικρᾶς βιβλία τέσσαρα Λέσχεω Μυτιληναίου. Lesches igitur hoc loco vocatur Mytilenaeus. vid. cl. *Siebenkees* in Bibliothek der alten Litteratur und Kunst, part. I. p. 66. ibid. inter inedita p. 35 sqq. promulgata est illa particula. Ex argumento autem hoc e Proclo seruato intelligitur, exordium illud carmen habuisse ab Achillis morte et armorum iudicio et productum fuisse vsque ad vrbis excidium. Ad *Leschis* testimonium prouocat *Eudocia*, in *Aesemo*, p. 31. Viol. *Tanaquil Faber* in vitis poetarum graecorum ex grammaticis graecis interpretibus animaduertit, Pindarum hinc inde nonnulla ab eo mutua sumsisse. Plura de *Iliade parua* dabit cel. *Heyne* in Exc. I. ad libr. II. Aeneidos Virgil. p. 277 sqq. edit. II. — Λέσχεως, *Lescheus Pyrrhaeus*, h. e. Pyrrha ciuitate oriundus, *Aeschyleni filius*, ἐν Ἰλίου πέρσιδι saepius citatur a *Pausania* lib. X. cap. 25. p. 860. 861. 863. et cap. 26. p. 864. cap. 26. p. 862. citatur tantum Λέσχεως, ex quibus locis etiam, quae in illo poematio tractata fuerunt, cognosci potest. Illam tamen a Pausania laudatam Ἰλίου πέρσιν Leschei nullam aliam fuisse, quam partem Iliadis paruae, eo nomine inscriptam, existimarat *Heynius* l. m. p. 281. At quod a *Proclo* (in cod. Veneto, vide Bibliothecam mem. p. 66. et inter inedita p. 37 sqq.) in fragmento argumentum Ἰλίου πέρσιδος β'. ἈΡΚΤΙΝΟΥ (quod carmen diuersum fuit a carmine eiusdem Arctini de Memnone,) breuiter exponitur, tandem suspicatus est ibidem, non aliam forte fuisse Ἰλίου πέρσιν Pausaniae sub Leschei nomine laudatam, quam hanc ipsam *Arctini*. In nota tamen ad Procli fragmentum, in biblioth. mem. p. 39 sq. *Arctini* Πέρσιν Ἰλίου existimat diuersam fuisse ab Ἰλίου πέρσιδι, a Lescheo perscripta. adde cl. *Heeren* in Bibl. der alten Litter. und Kunst, part. IV. p. 61 sq. *Harl.*

13. ΚΕΡΑΜΙΣ, Suidae memorata, siue Κεραμεῖς, vt ex Polluce legit [*] Hemsterhusius nn), non aliud poema est, quam XXIV. versus Hexametri, qui exstant oo) apud Herodotum in Homeri vita cap. 32. atque inde apud *Suidam* in Ὅμηρος, vbi testantur, titulum

ll) Sed is versus a Salmasio confictus et pro paruae Iliadis Lescheae primo versu venditatus est in Exercitt. Plin. p. 601. A. scilicet is Iliadem Ἰλάσσα diuersam ab Iliade parua, et eamdem cum Cypriis carminibus esse volebat: vt ait cl. *Heyne* ad Virg. Exc. I. ad libr. II. p. 278. *Harl.*

mm) Haec pro antiqui scriptoris Anonymi poemate habuit Iosua Barnes ad Euripidis Medeam p. 175.

nn) [Vid. hunc ad Pollucem p. 1255. nr. 14. in primis in Addendis ad hanc paginam.]

oo) Rectius itaque debebat hoc loco, vbi deperdita Homeri scripta recenseo, praetermitti.

lum illis datum ΚΑΜΙΝΟΣ siue *Fornax.* Pollux X. 23. sect. 85. τὰ δὲ κάνιςρα τοῦ ποιήσαντος τοὺς κεραμεῖς, ὥς τινες Ἡσιόδῳ, (fortasse leg. Ὁμήρῳ) προσνέμουσι.

14. ΚΕΡΚΩΠΕΣ ab Herodoto cap. 24. et *Proclo* in Homeri vita, qui Κέρκωπας κενοὺς vocat, tum a Suida et Iohanne Tzetza inter scripta Homeri memorantur. Harpocration quoque p. 87. memorat τοὺς εἰς Ὅμηρον ἀναφερομένους Κέρκωπας. Fuit autem argumenti ludicri de hominibus callidis ac fraudulentis versutisque. Inde Prouerbium κερκωπίζειν, pro *fraudulenter agere.* Vide Eustathium ad Odyss. κ'. sub extremum; et ad Odysseae β'. pag. 74. Cicadarum quoque genus κέρκωπες apud *Aelianum* X. 44. hist. animal. adde P. la Seine de Nepenthe Homerico p. 1347. [vide ad nr. 10. adscripta.]

Cyclus. 15. ΚΥΚΛΟΣ etiam a Suida refertur inter scripta Homeri, et *Iohannes Philoponus* in 1. Analytic. testatur Κύκλον poema a quibusdam ad alios, a nonnullis ad Homerum auctorem relatum fuisse. Neque alius videtur ab illis intelligi, quam *Cyclus Epicus,* (melicis et elegiacis contra distinctus,) siue corpus quoddam πολύςιχον ex Cypriis carminibus, parva Iliade, aliisque poematis pluribus variorum auctorum, Hexametro carmine scriptis [et ad Homeri non tam artem, quam sermonem potius et calorem et epicam formam compositis] congestum pp). Proclus in Chrestomathia apud Photium codice 239. auctor est, incepisse a Coeli et Terrae congressu, pertexuisseque fabulas Graecorum de Diis, et alias interualli Mythici narrationes vsque ad excidium Troiae, et, qui hoc secutus est, reditum Vlyssis in Ithacam. Hoc itaque corpus poematum propter consequentiam non interruptam integramque et periodum rerum, quas describebat, et propter amplitudinem operis, dictum est, Cyclus qq), et

pp) Vetus Epigramma in Apollodori Bibliothecam Cycli Epici quoddam veluti compendium, apud Photium Cod. 186. μὴ κυκλίων ζήτει πολύθρουν σίχον etc.

qq) Primus fortassis, *inquit H. Dodwellus,* corporis huius collector fuit *Dionysius* seu *Milesius* seu *Samius*, seu vrbis vtriusque ciuis. Hunc κυκλογράφον alii, (vt Tzetzes XII. Chil. v. 186.) alii κύκλον (vt Schol. Pindari, vel vt Suidas) κύκλῳ ἱςορικῷ auctorem Veteres appellant. Non quidem, vt opinor, quasi alius ab Epico Cyclus ille fuisset historicus, sed quod poetas complecteretur historicos, qua nempe Mythica etiam Historiae nomine censetur, historia certe, in qua versarentur poetae, omnino dignissima. Sic enim *Eumelus* Poeta antiquissimus historicus adpellatur Schol. Pindari Olymp. 13. Huius *Dionysii* libros septem fuisse, auctor Suidas est. Nec illum numerum excedunt veteres, qui ex hoc opere testimonia depromserunt *Clemens Alex.* in protrept. et *Athenaeus* lib. VII. Dipnos. cap. 3. (At Schol. Euripidis vndecimum librum laudat vs. 1123. Phoeniss.) Quo tempore vixerit, incertum est. Clemente tamen antiquiorem fuisse constat atque Athenaeo. (imo aequalem Hecataei, circa Olymp. LXV. clarum fuisse testatur Suid. in Ἑκαταῖος.) Accessere deinceps alii ad hunc eundem Poetae ipsi quoque Epici, collectore fortasse *Polemone*, a quo nomen Cyclicis *Polemoniacis.* Confer Scholia ad Iliad. γ'. 242. [et in cod. Veneto ad h. l. item ad Iliad. υ'. 244. ἡ ἱςορία παρὰ τοῖς Πολεμωνίοις, ἤτοι κυκλικοῖς. ad Iliad. ψ'. 346. οἱ κύκλικοι. ad Iliad. α'. 39. autem ἡ ἱςορία παρὰ πολέμωνι. *Harl.*] Illi locum fortassis habebant in Cyclo, qualis exstabat aetate Procli. *Haec doctissimus Dodwellus*, quibus adde, si placet, quae de *Dionysio Milesio* dixi lib. III. cap. 32. pag. 799. Χορῶν ἐγκυκλίων καὶ Τραγικῶν ἀγῶνας memorat *Plutarchus* Alexandro pag. 681. Cinesiae Cyclici macilentiam perstringit *Aristophanes* apud Athenaeum XII. p. 551. *Fabric.* *Dionysius Milesius* Herodoto paullo antiquior circa Olymp. LXV. vixisse traditur, κυκλογράφος Suidae et Tzetzae dictus, „non, (vt ait cl. *Heyne* in Excursu I. ad Virg. Aen. II. p. 269 sq.) tamquam cycli epici auctor, quod male traditur; sed propter opera, quae cyclum mythicum et historicum efficiebant, eaque in hunc modum ordinanda, vt scripserit Μυθικά, Ἀργοναυτικά, Τρωικῶν βιβλία γ', tum κύκλον ἱςορικὸν ἐν βιβλίοις ζ', sequebantur τὰ περσικὰ et tandem τὰ μετὰ Δαρεῖον: nisi duo haec vnum idemque opus fuere;

et poetae, quorum erant illa carmina, Lesches, Antimachus [rr]), Eumelus, Stesichorus aliique, *Scriptores Cyclici*, de quibus consulas licet *Iac. Nicolaum Loensim* lib. I. Misc. Epiphyllidon. cap. 4. *Ioseph. Scaligerum* Epist. 195. *Casaubonum* VII. 3 sq. ad Athenaeum. *Ioh. Woweranum* cap. 24. Polymathiae, *Vossium* III. 5. 14. Institut. Poetic. *Dan. Heinsium Daceriumque* ad Horat. [P] Salmasium [ss]) p. 597 sq. ad Solin. et *Henr. Dodwellum* de veteribus Graecorum Romanorumque Cyclis p. 800 sq. *Fabric.* De *poetis cyclicis* eximiam conscripsit dissertationem *Christian Gottlieb Schwarz*, Professor quondam Altdorfinus, (quem doctum libellum, ex schedis auctoris locupletatum, recudi feci in eiusdem Dissertationibus selectis, Erlangae 1778. 4. p. 33 sqq.) Nemo tamen curatius egit de illis poetis, quam cel. *Heyne* in I. Excursu ad Virgil. Aen. II. pag. 267 sqq. II. edit. et ad *Procli* fragm. in Biblioth. der alten Litteratur und Kunst, part. I. p. 14 sqq. Inedit. E priore disquisitione, p. 268. repetam pauca, quoniam Fabricius non satis diligenter distinxit. „Primo, ait, quorum poetarum nomina et opera hoc cyclo comprehensa fuerint, res est partim obscura, partim controuersa, etiam inter veteres; nec satis constanter traditur, quam late eius argumentum patuerit; modo enim intra belli Troiani fines ille substitisse; modo ad ipsam cosmogoniam euagatus esse narratur. Quo ipso constare puto, intra priuatam nonnullorum doctorum grammaticorum opinionem totam hanc de cyclo epico praeceptionem substitisse in diuersa abeuntium. Neque vmquam tale corpus plurium poetarum aliter confectum, quam vt grammaticus aliquis eorum recensum seu indicem faceret, et singulari forte libello aut in opere grammatico ederet; nec facile omnes, quorum magnus fuit numerus, qui Genealogias deorum, Titanomachias, Gigantomachias, Argonautica, Thebaica, Heracleas, et sic porro, tûm in rebus Iliacis, qui Νόστους scripserunt, tali indice enumerati fuerunt. *Arctinum Milesium*, *Eumelum*, *Leschen* et *Cypria carmina* eo comprehensa fuisse, plerique tradunt; *Antimachum*, *Stesichorum*, alios inferunt alii, fide non satis explorata. Videntur porro plura in hac quaestione confundi. Alius est *Cyclus Mythicus*, h. e. fabularum complexus inde a genealogiis deorum ad Troiae vsque excidium deductus; alius *Cyclus Troianus*, h. e. fabularum ad bellum Troianum spectantium. Iam ab *his cyclis* dictos arbitror *poetas cyclicos* et *carmina cyclica*, quorum argumenta intra alterutrum mythorum complexum et orbem continerentur; non vero, vt ipsi cyclum aliquem constituerent. Ex priore genere fuere Theogoniae, Cosmogoniae, Titanomachiae, qualis fuit seu Eumeli Corinthii, sub Olympiadum initia, seu *Arctini*, Corinthii, (non Milesii,)

fuere; in quo ipso habemus historiae catholicae scriptorem antiquiorem illis, qui vulgo habentur." Illum Dionysium a Diodoro Siculo in libris quinque prioribus, qui exstant, exscriptum esse, suspicatur *Heyne* in Comment. II. de fontibus historiar. Diodori in Comm. societ. regiae doctrinarum Gotting. tom. VII. adde *Wesseling* ad Diodor. III. 52. p. 220. *Schwarz* in diss. de poetis cyclicis §. 14. p. 46 sqq. collectionis a me factae. *Harl.*

rr) *Antimachum* quidem inter Cyclicos refert *Acro* in schol. ad Horatii A. P. vs. 136. sed male id fieri, docuit *Salmasius* ad Solinum p. 595. G. et p. 598. B. quem sequutus est cl. *Schellenberg* in Antimachi Reliquiis p. 22. *Harl.*

ss) Idem Salmasius apud Aristotelem de Sophist. Elench. lib. I. cap. 9. vbi Homeri poesis cui titulus Κύκλος sophistice *figura* esse arguitur, quia circulus figura est: pro Ὁμήρου nomine iubet reponere Εὐμήλου. De *Eumeli*, Corinthii, poematis, qui circa Olymp. III. claruisse dicitur, agit praeter Salmasium ac de Poetis scriptores *Vossius* de Hist. Gr. lib. IV. cap. 1. [adde *Simson*. Chron. col. 477. in primis de eius Corinthiacis, reliquisque poematibus, clar. *Groddeck* in Biblioth. der alten Litteratur etc. part. II. p. 94 sqq.] *Sam. Petitus* lib. II. cap. 2. Obseru. pro Ὁμήρου apud Aristotelem legit ὁ μῆρος, quae coniectura mihi non probatur.

lesii [tt],) Gigantomachiae, Φερωνὶς, Δαναὶς, Eoeae, Naupactica, Ἡρακλεία, Argonautica, Θηβαΐς, (κυκλικὴ dicta,) τὰ ἔπη τὰ εἰς τὸν πόλεμον τῶν ἐπιγόνων, Ἀλκμαιωνὶς, Μινυὰς, Αἰγίμιος, Οἰχαλίας ἅλωσις, Κήϋκος γάμος, Ἀμαζονικὰ, Θησηΐς· ex altero autem *Arctinus*, *Lesches*, *Stasinus Cyprius*. Confusus cum his cyclis *cyclus epicus*, quem grammatici Alexandrini, Aristarchus et Aristophanes Byzantinus, constituerant, dilectu inter poetas epicos veteres facto, et principibus, tamquam in canonem et censum relatis: Fuere illi Homerus, Hesiodus, Pisander, Panyasis, Antimachus. (vid. Quinctil. X. 1. 51 sqq. Proclus Chrestomath. et hinc Tzetza Prol. in Hesiod. et in Lycophron.) Translatum est hoc nomen cycli epici etiam ad illa duo cyclicorum genera, quatenus res Troianae et mythi hexametris erant expositi. Tractum aliquando nomen ad duo carminum genera, quibus tamquam nota aliqua eo ipso inureretur; alterum, quoties poetae in argumento iam ab aliis tractato, in rebus notis ac tritis, *circa vilem patulumque* morarentur *orbem* (Horat. A. P. 132.): alterum, quum epici carminis naturae et artis ignari narrationem a primis rei primordiis repetitam per singulas partes, tamquam scriptores pedestres, exponerent: quod v. c. Statius in Achilleide tentauit: ad hoc genus spectat Epigr. in Anthol. II. 40. p. 163. Steph. Nata hinc illa, apud *Acronem* in Horat. cyclicum poetam esse, qui variare res nesciat; et *Isidor.* VI. 17. ea carmina cyclica vocari, quae cuiusque materiae simplici forma facta sint." Hactenus cel. *Heyne*: qui ad Procli fragm. Ined. in Biblioth. der alten Litterat. und Kunst. I. p. 45. ad Procli ductum rem ita paucis complectitur: „*Cyclus epicus* variis modis dictus est: primo, vt sit *cyclus mythorum* inde ab Vrano vsque ad Vlyssis reditum in Ithacam et mortem; hic proprie est *Cyclus mythicus*: dictus tamen *epicus*, quoniam plura erant carmina epica, quibus illae fabulae expositae erant; secundo *Cyclus epicus* dictus est ipsorum horum *carminum epicorum*, quae ita digesta et ordinata a grammaticis fuerant, vt contextus fabularum inde a theogonia ad Vlyssis nouissima haberetur. Carmina haec *cyclica* et *poetae cyclici*. Iam in cyclo extremum, nec ignobilem tamen, locum tenebant res Troianae, adeoque carmina, quibus illae expositae erant — — secundum historiarum ordinem — Cyprium carmen, Homeri Ilias, Arctini Aethiopis, Lescheis s. Leschei Ilias parua, Arctini Excidium Ilii, forte et alterum Leschei, Nosti, Odyssea, Telegonia etc." A cyclicis illis poetis quodammodo diuersi erant κύκλιοι χόροι. *Cyclius* autem *chorus* idem erat, qui dithyrambus, erantque tres chori ad Bacchum pertinentes, κωμικὸς, τραγικὸς et κύκλιος. vid. *Aristoph.* Nub. 311. ibique schol. et interpretes. *Bentleii* Resp. ad C. Boyl. de origine tragoediae, p. 168 sq. subiectam Epistolis Phalaridis a Lennepio et Valkenario editis. Hos irridet et a Nubibus ali ait *Aristophan.* in Nubib. 332. ad quem locum vid. Scholiast. et Bergler.

Iuuat hic, potioribus, de quibus Fabricius, Schwarzius et Heyne egerunt, et Argonauticorum scriptoribus omissis, aliquot carmina veterum, siue cyclica, siue in quibus antiquissimae historiae heroicae partes decantatae fuerunt aut expositae, paucis memorare. De *Hellanico Lesbio* eiusque opusculis optime disseruit cl. *Sturz*, in praesenti Professor Geranus, in Hellanici fragmentis etc. Lipsiae 1787. mai. 8. *Asius* composuerat carmen heroicum, quo historias veteres complexus ἐγενεαλόγησεν, vt ait *Valckenar.*

tt) *Arctinus Corinthius* occurrit quidem apud *Athenaeum* VIII. p. 227. at enim, quoniam Milesius tantum notus est, doctiss. *Heeren* ad vetus marmor in Biblioth. der alten Litterat. und Kunst, part. IV. pag. 53. censet, apud Athen. verba esse transposita, et legendum Ἀρκτῖνος δὲ ἢ Εὔμηλος ὁ Κορίνθιος. adde eumdem virum humanissimum ibid. p. 61 sq. *Harl.*

nar. ad Euripid. Hippolyt. diatribes p. 58 sq. not. vbi quaedam de illo narrat. *Eugammonis* Τηλεγονίας β. summam dedit *Proclus* in Chrestom. e cod. Veneto editam in Biblioth. der alten Litterat. und Kunst. I. p. 42 sqq. cum doctis animaduersionibus cel. Heynii. vid. ad *Hesiodum*, infra II. 8. 15. not. et supra ad I. 16. 4. fin. — *Eumelus*, (de quo vide ad notam Fabricii) auctor dicitur *Gigantomachiae*, (apud Schol. ad *Apollon.* I. 555.) *Titanomachiae*, (apud eumdem ad I. 1165. *Athenae.* VIII. p. 227. et in fragmento quodam tabulae marmoreae a cl. Heeren in Biblioth. der alten Litterat. etc. eleganter acuteque explicito, part. IV. p. 52 sq.) *Europiae*, ὁ τὴν Εὐρωπίαν πεποιηκὼς, (a Schol. ad Homer. Iliad. ξ. 130.) a Tzetza ad Lycophron. 174. 480. et 1024. et a scholiaste ad Pindari Olymp. XIII. 75. p. 149. edit. Oxon. vocatur ἱστορικὸς ποιητὴς, *Diogenes* vero *Laertius* libr. V. segm. 6. *Eumelum* laudat ἐν τῇ πέμπτῃ τῶν ἱστοριῶν. Apud Apollodorum et Pausaniam nomen illius frequenter occurrit. adde infra ad lib. II. cap. 8. 14. not. b. — Κρητικὸς μῦθος apud Scholiasten *Arati* vs. 46. et a Pseud-Eratosth. cap. 27. ad Arati phaen. *Epimenides* dicitur ὁ τὰ κρητικὰ ἱστορῶν. — *Nicander* in Αἰτωλικοῖς apud Schol. Venet. ad Iliad. ί. 843. et *Tzetzen* ad Lycophron 799. Plura *Nicandri* carmina eius generis vide infra lib. III. cap. 26. nr. IV. Apud eumdem *Tzetzen* 786. memoratur *Silenus*, Σειληνὸς ὁ Χίος ἐν δευτέρῳ μυθικῶν ἱστορικῶν. *Satyrus* dicitur apud *Dionys. Hal.* A. 55. ὁ τοὺς ἀρχαίους μύθους συναγαγών. — *Onasi* Ἀμαζονίδων primum librum laudat *Eudocia* in Viol. p. 410. voc. Ὕλας. *Onatum* tamen auctorem Amazon. nominat Scholiast. Theocrit. XIII. 46. qui num idem sit, ac *Mnnatus* apud Scholiast. Theocriti II. vs. 100. dubitat Fabricius in Catal. scriptorum in scholiis ad Theocritum memoratorum, vol. II. p. 441. Grammaticus tamen vetus ad schol. Theocriti VIII. 38. Μάνατος, ait, ἐτυμολογεῖ, (ὀροδάμνιδες) οἷον ἐν ὄρεσι θάμνοι. — *Pythostratus*, frater Xenophontis secundi, composuit poema *Theseidos* apud *Diogenem Laert.* II. segm. 59. p. 115. edit. Meibomii. — *Thamyris*, Orphei aequalis, Gigantomachia iam Plutarchi aetate (de Mus. opp. tom. II. pag. 1132. B.) periisse videtur. — *Heracleam* siue de Herculis actis scripserunt *Pisander*, (de quo schol. ad Aristoph. Nub. v. 1074. supra 1. c. 26. §. 3. *Valckenar.* ad Euripidis Phoen. schol. p. 790. nr. 71. et 75. atque *Heyne* Exc. laud. p. 283 sqq. edit. II.) *Rhianus* grammaticus: libros IV. citat *Eudocia* p. 371. et plures apud eamdem p. 409. vbi quoque *Diocledis* Deliaca memorantur. In scholiis cod. Veneti plures alii citantur; *Stamphyli* Thessalica, Boeotica, Argolica; *Seruii* Troica (*Seruius* ἐν τρίτῳ τῶν Τρωϊκῶν in scholio a Valcken. Ammonii editioni subiecto, pag. 248.); *Rhiani* Thessalica: *Chrestodori* Lydiaca, etc. vid cl. *Villoison* Anecd. graeca II. p. 185. et Prolegomena Homer. p. XXXII. Et plures eiusmodi scriptores ex Apollodoro, Eustathio aliisque scholiastis colligi possunt. De quibusdam vide ad Hesiodum inter scripta illi quondam adtributa. Οἰδιποδίαν carmen ignoti auctoris memorat Scholiastes ad *Euripidis* Phoenissas, vs. 1748. pag. 790. quod ibi p. 791. *Valckenar. cyclicum* fuisse suspicatur, aliaque huiusmodi poemata nominat antiquissima, quorum conditores iam olim habebantur incerti, vel prorsus ignorabantur. Cyclicae *Thebaidis* (partis cycli epici, et a Thebaide Antim. diuersae,) fragmenta quaedam indicauit *Schellenberg* in Antimachi Colophonii Reliquiis, p. 23. not. Θηβαΐδα ἐν βιβλίοις ιβ΄ scripsit *Menelaus* Aegaeus. vid. *Suidam* h. v. et *Ruhnken.* diss. de Longino §. X. fin. *Telesis* Methymnaeus, et poema ignoti *Danais* occurrunt in vetusto marmore. vide cl. *Heeren* l. m. p. 56. ibidem p. 57. sq. Οἰδιποδεία clare adtribuitur *Cinaethoni*, poetae Lacedaemonio, Olymp. III. qui scripsit Genealogiam Deorum atque Heroum, s. Theogoniam. *Harl.*

Carmina Cypria. 16. ΚΥΠΡΙΑ ἘΠΗ, siue *κυπριακά*, quae a *parua Iliade* diserte distinguunt *Aristoteles* in poetica cap. 23. Pausanias L. X. [cap. 26. p. 862. *Λέσχεως δὲ καὶ ὁ ποιήσας ἔπη τὰ κύπρια, διδόασιν Εὐρυδίκην γυναῖκα Αἰνείᾳ*] Suidas et alii, dicitur Homerus filiae suae dotis loco dedisse, quum prae inopia aliter eam elocare non posset. Auctor *Pindarus* apud Aelianum lib. IX. cap. 15. Variar. vbi v. Perizonii not. Filiae nomen *Arsephonem* fuisse notat Tzetzes Chil. XIII. v. 638. Generum Homeri *Stasinum* Cyprium uu) vocant Grammatici veteres apud Proclum, adsentiente Tzetza, aiuntque, eumdem carmina illa edidisse, quae a patria *Stasini* deinceps *Cypria* adpellarentur. Cui sententiae *Proclus* opponit, quod non inscribantur *ποιήματα κύπρια*, accentu vv) in antepenultima. *Athenaeus* VIII. p. 334. *ὁ τὰ Κύπρια ποιήσας ἔπη, εἴτε Κύπριός τις ἐςὶ, ἢ Στάσινος, ἢ ὅςις δή ποτε χαίρει ὀνομάζεσθαι.* Homerum auctorem illius operis negat *Herodotus* in Euterpe s. lib. II. cap. 117. et *Clemens Alexandrinus* in Protreptico p. 19. vbi scriptorem Cypriorum Carminum ab Homero distinguit, perinde vt Suidas in *οἶνος*, cui adde, qui illa retulere ad *Dicaeogenem*, vt *Aristoteles* cap. 16. Poetices, vel ad Halicarnasseum quendam, (*Pigretem* fortassis,) vel ad *Stasinum*, sub cuius nomine Cypria laudat et versus quosdam ex illis producit auctor Scholiorum ad Iliad. *α΄*. v. 5. vel ad *Hegesiam Salaminium*, vt refert Athenaeus lib. XV. p. 682. et *Proclus* in Chrestomathia ap. Photium Cod. CCXXXIX. vel ad *Theopompum*, cuius Cypriacum carmen laudat *Fulgentius* 1. Mytholog. cap. 2. vel denique ad *Eucloum Cyprium*, qua de sententia Gyraldum consules. Pluribus opus hoc constitit libris: nam librum vndecimum *Athenaeus* laudat p. 682. et duodecim versus Hexametros ex illo producit. Alios affert idem p. 334. et sub *Stasini* [?] nomine *Tzetzes* Chil. 2. v. 710. Latinis versibus iam olim reddiderat Poeta vetus *Naeuius*, cuius *Cypriam Iliadem* laudat *Charisius* lib. I. p. 118. Hic Naeuius a Scaligero ad Catullum p. 112. eumque secuto Salmasio, vitiose Laeuius adpellatur ww). Nam et *Priscianus* lib. X. Naeuium vocat, in testimonium citans librum Iliados secundum, vt obseruatum *Theodoro Ryckio* in diss. de Aeneae in Italiam aduentu, quem p. 446 sqq. de Cypriis hisce Carminibus accuratius differentem vide post *Salmasium* ad Solin. p. 598. 599. edit. Traiectinae, *Ioh. Meursium* in Cypro lib. I. cap 1. et *Tiberium Hemsterhusium* ad Pollucem p. 1255. *Fabric. Küster* ad Suidam tom. II. p. 683. Locus classicus de Cyprio carmine est in *Procli* fragmento, e codice Escurialensi descripto et in Bibl. der alten Litterat. v. Kunst part. I. p. 23 sqq. inter inedita a cl. Tychsenio publicato ab Heynioque illustrato. Cypria, videmus, constitisse XI. libris et comprehendisse res inde a Thetidis et Pelei nuptiis vsque ad Iliadis initia. Ex illis Hymnum in Venerem Homero tributum, esse expressum, acute coniicit *Groddek* de Hymnorum homeric. reliquiis, p. 41. De illis adde *Wesseling* ad Herodoti vitam Hom. p. 752. et ad ipsum Herodot. II. cap. 117. p. 157. cel. *Wernsdorf* in Poetis latin. minor. vol. IV. p. 563 sqq. in primis cel. *Heyne* in Exc. I. ad Virg. Aen. II. p. 280 sqq. *Stasinum* Cyprium fuisse auctorem, probabilior est sententia. In schol. editis et Venetis ad Iliad. *α΄*. 5 et 6. citatur ἡ ἱςορία

uu) Herodotus in Homeri vita cap. 25. auctor est e duabus Poetae filiabus vnam discessisse innuptam, alteram viro Chio collocatam fuisse. Porro *ἐκ τῶν Στασίνου Κυπρίων* hi versus proferuntur in veteri Gnomologico cap. *περὶ αἰδοῦς* et apud Stobaeum:

Ζῆνα δὲ τὸν ῥέξαντα καὶ ὃς τάδε πάντ' ἐφύτευσεν
Οὐκ ἐθέλεις εἰπεῖν, ἵνα γὰρ δέος ἔνθα καὶ αἰδώς.

vv) Nam vero *Κυπρία*, vt putabat Salmasius, an *Κυπρικὰ*, non addit.

ww) Conf. cel. *Wernsdorfii* comm. de Homeristis latin. inprimis sect. III. de Cypria Naeuii Iliade, p. 572. tom. IV. Poet. latin. minor. *Harl.*

ἱϛορία παρὰ Στασίνῳ (ita edidit Villoiſon; contra Siebenkees in Biblioth. der alten Litteratur part. III. p. 62, *Tasinum* ibi nominari ſcribit,) τῷ τὰ κύπρια πεποιηκότι, et fragmentum eſt ſeruatum: male editum eſt in Waſſenbergh edit. Iliad. I. et II. verſ. mem. παρὰ Ταρασίνῳ, ſed v. *Waſſenbergh* in notis p. 133. vbi plures laudat auctores, qui et de auctore et de argumento illorum carminum diſputarunt. Ad Iliad. π'. 140. tantum legitur: ἡ ἱϛορία παρὰ τῷ τὰ κύπρια ποιήσαντι. *Harl.*

Margites. 17. ΜΑΡΓΙΤΗΣ ſiue Poema Satyricum in ſtultum quendam hoc nomine. Harpocration in Μαργίτης: Ἐκάλουν δὲ τοὺς ἀνοήτους οὕτω, διὰ τὸν εἰς τὸν Ὅμηρον ἀναφερόμενον μαργίτην, ὅπερ ποίημα Καλλίμαχος θαυμάζειν ἔοικεν. Ad quem locum conſules ſi placet Mauſſaci et Valeſii notas. Dio Chryſoſtomus diſſ. 53. Γέγραφε δὲ καὶ Ζήνων ὁ φιλόσοφος εἴς τε τὴν Ἰλιάδα καὶ τὴν Ὀδυσσείαν, καὶ περὶ μαργίτου δέ. Δοκεῖ γὰρ καὶ τοῦτο τὸ ποίημα ὑπὸ Ὁμήρου γεγονέναι, νεωτέρου καὶ ἀποπειρωμένου τῆς αὐτοῦ φύσεως πρὸς ποίησιν. Auctor Certaminis Homeri ac Heſiodi: Κολοφώνιοι δὲ καὶ τόπον δεικνύουσιν ἐν ᾧ φασὶν αὐτὸν γράμματα διδάσκοντα τῆς ποιήσεως ἄρξασθαι καὶ ποιῆσαι πρῶτον τὸν Μαργίτην. Meminere praeterea huius poematis, Homeroque tribuunt, et quaedam ex eo proferunt *Plato* Alcibiade. 2. p. 231. *Ariſtoteles* in poetic. cap. 4. [ſect. 4. vbi v. not.] et lib. VI. ad Nicomach. cap. 7. (ibique Euſtathius) et ad Eudemum lib. V. cap. 7. *Plutarchus* in Demoſthene p. 856. C. [p. 730. vol. IV. edit. Reiskii,] vbi Demoſthenes Alexandrum M. puerum et Margitem vocauit. Scholiaſtes Ariſtophanis ad aues, v. 914. *Tzetzes* Chiliad. 4. vſ. 868. εἰς ὃν ὁ γέρων Ὅμηρος ἡρωϊάμβους γράφει. Idem Chil. 6. hiſt. 62. et Suidas in Μαργίτης: Ex eodem *Suida* [et *Eudocia* p. 358] in Πίγρης cognoſces, poema hoc a quibusdam non Homero tributum, ſed *Pigreti* Halicarnaſſeo Artemiſiae fratri. Ab *Euſtathio* ad Odyſſ. κ'. p. 413. [ſ. p. 1669. edit. rom. de ſtupore Margitis agitur, et] laudatur ὁ ποιήσας τὸν ἐπιγραφόμενον Ὁμήρου μαργίτην. Similiter ambigui haerent *Proclus* [vide inter inedita in Biblioth. der alten Litteratur I. p. 11.] et anonymus alter ab Allatio editus in Homeri vita et *Clemens Alex.* 1. Strom. p. 281. Heroicis Hexametris trimetros Iambicos, quatuor breues primo pede habentes, in Margite paſſim permixtos (ἡρωϊάμβους Tzetzes vocat,) teſtatur praeter *Hephaeſtionem* in Enchiridio p. 64. *Marius Victorinus* lib. I. II et III. artis metricae p. 2512. 2524 et 2572. edit. Putſchii. [conf. *G. Cuperus* in Apotheoſi Hom. p. 80.] Ceterum de Margitae ſtultitia, quae poſtea in prouerbium abiit, videndus *Suidas* [in vocab. Μαργίτης tom. II. p. 496. vbi vid. Küſteri notam,] et Adagiorum Scriptores, [*Mich. Apoſtolius* Prou. Cent. XII. nr. 46. p. 150. vbi pro ἑκατὸν e Suida numerus quinarius έ. eſt reſtituendus,] *Dio Chryſoſt.* Orat. 66. *Lucianus* in Hermotimo cap. 17. tom. I. p. 516. *Polybius* in Excerptis Peirceſc. p. 58. 59. ταῦτα γὰρ οὐχ οἷον Τίμαιον εἰρηκέναι τις ἂν πιστεύσειεν, ἀλλ' οὐδὲ τὸν λεγόμενον Μαργίτην ἐκεῖνον. Vide et Petrum Petitum lib. II. Miſcellan. Obſeruatt. capite primo. Scholia Graeca ad *Lucian.* tom. II. p. 36. [in Philopſeud. cap. 3. tom. III. p. 32. edit. Reitzii,] vbi leges Margitem numerare molitum fluctus maris. Iambico metro primus vſus in Margite Homerus, ſi credimus *Alio Fortunatiano,* p. 2692. *Fabric.* [†] *Le Beau* iun. in Hiſt. ſocietat. reg. Pariſ. vol. XXIX. p. 50 ſqq. de hoc carmine eiusque argumento agit, idque Homero adtribuendum cenſet, *Chabanon* vero in Memor. illius ſociet. vol. XXX. p. 539. a Margite putat, comoediam cepiſſe initium. — Sed Anonymus apud Allatium nec non apud Waſſenbergh e cod. Leidenſi non ambigue, ſed diſerte *Margiten* abnegat Homero et hoc reliquaque poemata, praeter Iliada atque Odyſſeam habet ἀλλότρια καὶ τῆς φύσεως καὶ τῆς δυνάμεως ἕνεκα. Vberius diſputat de illo carmine et Margitis

gitis ſtupore *Waſſenbergh* in notis in vitas Homeri p. 11 — 16. in Homeri Iliadis lib. I et II. cum paraphraſi graeca etc. Franequerae, 1781. 8. Ille cenſet, quia Plato et Ariſtoteles Margiten non dubitanter tribuunt Homero, nouerat Demoſthenes, in deliciis autem habuit atque imitando expreſſit Callimachus, ab Homero profectum fuiſſe carmen, *heroicis* conſcriptum *verſibus*, Margitem, quo hominem ad quamcumque artem tractandam inutilem et inſigniter ſtultum comicorum more ridendum propinauerit, ad illius vero Margitae Homerici imitationem, aliud quoddam carmen argumenti magis ridiculi et pinguis fabricatum fuiſſe *Pigretem Halicarnaſſaeum,* Artemiſiae vel fratrem vel filium, qui hexametris *iambicos* miſcuerit et multa de ſuo addiderit ridicula: hunc *Pigretis* Margitem aetatem tuliſſe, atque in recentiorum manibus verſatum, quum Homericus ille iam dudum, incertum, quo caſu, intercidiſſet. Quod *Ariſtoteles* de poet. 4. iambos, quos numquam adhibuiſſet Homerus, in huius Margite agnouiſſe dicitur, locum explicat Waſſenbergh docetque, ex eo id minime poſſe probari: contra monere philoſophum, ad Ψόγυς pertinere Margiten poema, et *lapſu temporis* iambicum illud metrum carminis genus ψογικὸν intraſſe. Haec omnia latius explicat probatque vir doctus. *Harl.*

Νόςοι. 18. ΝΟ´ΣΤΟΙ [xx]). Suidas. Videntur hi fuiſſe pars *Cycli Epici* et egiſſe de reditu Graecorum in patriam poſt euerſam Troiam. Sine nomine laudantur ab *Apollodoro* lib. II. Bibl. et a Scholiaſte Euripidis in argumento Medeae, ὁ τὺς νόςυς γράψας. *Fabric.* Νόςοι, in his *cyclici*, h. e. qui ad cyclum epicum referebantur, plures fuerunt, diuerſosque habuerunt parentes. v. *Suidam* ibique Küſter, cl. *Heyne* ad Apollodori biblioth. p. 990. *Augiae* Troezenii Νόςων ε̄ citantur, eorumque argumentum e Procli Chreſtomathia e cod. Veneto exhibetur in Biblioth. der alten Litteratur v. Kunſt, part. I. inter inedita p. 40 ſqq. cum obſeruatt. cl. *Heynii*, qui horum auctorem numquam alias legere meminit, nomen prorſus ignotum. *Lyſimachus,* (aliis *Symmachus,*) ἐν πρώτῳ Νόςων occurrit apud Tzetzen ad Lycophron. p 874. Teſte ſcholiaſte ad *Pindari* Olymp. XIII. 31. p. 145. edit. Oxon. *Eumolpus* Corinthius ſcripſit νόςον τῶν ἑλλήνων. etc. *Harl.*

Ὀιχαλίας ἅλωσις. etc. 19. ᾿ΟΙΧΑΛΙ´ΑΣ ῞ΑΛΩΣΙΣ, de hac dixi libro ſuperiore cap. 4. vbi de Creophylo. De argumento huius poematis confer ſcholia ad Iliad. έ. 392. et Strabonem libr. IX. p. 438. qui non magis de Oechalia, quam ceperit Hercules, quam de auctore poematis huius conſtare adfirmat. *Fabric.* *Proclus* in Chreſtom. in Bibl. laudata, p. 9. Homerum dicunt, γράψαντα Οἰχαλίας ἅλωσιν, τύτῳ (Chreophylo,) χαρίσασθαι· ἥτις νῦν ὡς Κρεωφύλυ περιφέρεται. E *Photii* Lexico Ms. *Bentlei* in Epiſtola ad Millium p. 61. τῦτον, (Creophylum) τινες καὶ διδάσκαλον Ὁμήρυ λέγυσι γεγονέναι, καὶ ἐςὶν αὐτῦ ποίημα Οἰχαλίας ἅλωσις· ἀρχαῖος μὲν ὖν ἐςι, νεώτερος δὲ ἱκανῶς Ὁμήρυ. *Harl.*

20. ΠΑΙ´ΓΝΙΑ Suid. et Herodotus cap. 24. in Homeri vita, ſed ex quo loco, vt Proclo [yy]) etiam in Homeri vita, adparet, non fuiſſe ſingulare ſcriptum Poetae hoc titulo, ſed potius Batrachomyomachiam, Cercopas et Epicichlides generali illo nomine venire. Etiam iuniori cuidam Homero παίγνια Suidas tribuit.

21. ΣΙΚΕΛΙ´ΑΣ

xx) Scripſere νόςυς Anticlides Athenienſis, Eumelus ſiue Eumolpus Corinthius, Lyſimachus Alexandrinus (male Pleſimachus Plutarcho p. 1160. de flum. et Symmachus Tzetzae in Lycophronem) et Steſichorus. Vide Mauſſacum ad Plutarchum de fluminibus, vbi de Inacho, et Voſſium de Hiſtoricis Graecis p. 431. Suidam in Νόςοι.

yy) Vid. in Biblioth. mem. p. 12. inedit. *Harl.*

21. ΣΙΚΕΛΙΑΣ ἍΛΩΣΙΣ, Suidas, apud quem Ὀιχαλίας pro Σικελίας legere fine vlla dubitatione iubet *Richardus Bentleius* in Epiſtola ad Ioh. Millium, p. 62.

22. ὝΜΝΟΙ, plures aliique ſub Homeri nomine olim lecti ſunt, quam hodie exſtant, vti ſupra, cum de editis Hymnis agerem, adnotaui. Verſus quosdam ad Venerem Sophocli ab aliis, ab aliis tributos Homero refert Athenaeus XIII. p. 592.

23. ΦΩΚΑΪΣ *Herodot.* cap. 16. ſiue legendum ΦΑΙΑΚΙΣ ex Ouidio IV. ex Ponto 12. 27. et 16. 27, vbi latinam *Tuticani* Metaphraſin laudat. *Fabric.* vid. ad Herodoti locum *Weſſeling.* p. 752. qui, Fabricium, notat, coniectando aberraſſe. Atque iam antea *Quirinus*, pater purpuratus, in Primordiis Corcyrae, Brixiae 1738. 4. cap. III. pag. 19. refutauit eum ex connexione totius orationis. Multo pronius, ait p. 20. fuiſſet Fabricio ſuſpicari, pro *Phaeacida* legendum apud Ouidium *Phocaeida*, quam apud Herodotum Φαιακὶς pro Φωκαΐς; immo opinatur, nec tamen vult certo definire, Phaeacidos poema fuiſſe partem illam Odyſſeae, vbi, quae Vlyſſi in Phaeacia contigerunt, narrantur, et Phaeacin homericam, a Tuticano latine verſam, fuiſſe vnam ex illis partibus, in quas Homericum poema diſſectum ſub diuerſis nominibus diuiſim recitabatur. Iam diuerſa eſſe potuerunt poematia, ſi vera eſt Pſeudo-Herodoti narratio. Atque *Nic. Heinſius* ad Ouid. lib. IV. Epiſt. e Ponto ep. 16. 27. putat per *Maeoniam Phaeacida* Ouidii, deſignari Odyſſeae librum H. quem Ὀδυσσέως ἀπόπλους ἀπὸ Φαιάκων adpellant Aelianus et Euſtathius: cel. autem *Wernsdorf* de Homeriſtis latinis eorumque fragmentis p. 484 ſqq. tom. IIII. Poetar. latinor. minorum, malit nomen a poeta vſurpatum et a primaria Odyſſeae parte ductum de tota intelligere, quum praeſertim *verſa* a poeta ex Homero dicatur, quae opera vix videri poſſit in aliqua tantum parte operis ſumta. *Harl.*

24. ΨΑΡΟΜΑΧΙΑ. Suidas.

Omitto poema commentitium de pugna Heroum apud inferos, quod ab Homero ſcriptum ſibique donatum fingit Lucianus 2. Verae Hiſtoriae tom. I. p. 679. [cap. 24. tom. II. p. 122. edit. Reitzii.] Eius hoc ibidem recitat initium: Νῦν δέ μοι ἔννεπε Μοῦσα μάχην νεκύων Ἡρώων. [la Croze in not. ad Lucian. putat, hunc imitatum eſſe h. l. initium poematis Epigonon.]

De aenigmate, quod Homericum vocat Diodori interpres, *quae cepimus, amiſimus, quae non cepimus, habemus,* meminit Diodorus Sic. lib. V. p. 217.

CAPVT III

DE HOMERI SCHOLIASTIS INTERPRETIBVS ET METAPHRASTIS GRAECIS, QVI EXSTANT VEL EDITI VEL MSS. TVM DE POETAE VERSIONIBVS ET EDITIONIBVS, ARGVMENTIS, INDICIBVS, LEXICISQVE IN HOMERVM VVLGATIS.

I. *De scriptis Didymi Chalcenteri, qui Homerum aliosque scriptores etiam prosarios commentariis* [P] *illustrauit.* II. *Scholia breuia tamen quae sub eius nomine in Homerum exstant, non sunt huius Didymi, neque alterius Didymi Alexandrini iunioris.* III. *Sed ex Didymo Chalcentero aliisque priscis Homeri interpretibus diu post selecta. Num Eustathius ea viderit, qualia hodie habemus?* IV. *Porphyrium non esse horum scholiorum auctorem.* V. *Eorum tum separatim tum vna cum Homero vulgatorum editiones.* VI. *De Schreueliana, de Oxoniensi et Cantabrigiensi Homeri editione cum scholiis Graecis. Additamenta Schreueliana scholiis Didymo tributis illaudato more inserta.* VII. *Scholia Graeca in quosdam Homeri locos a Cantabrigiensibus primum vulgata e codice Aloysii Alemanni.* VIII. *De Eustathio eiusque* παρεκβολαῖς *in Homerum, editionibus, excerptis Adriani Iunii etc.* IX. *Commentariorum Eustathii laus, institutum, versio latina inedita Vincentii Marinerii.* X. *Scriptores ab Eustathio laudati nominibus propriis haud expressis. Quare nusquam alleget libros Scripturae Sacrae?* XI. *Commentarius Eustathii in Batrachomyomachiam.* XII. *De Scholiis Graecis incerti auctoris in librum IX. Iliados editis a Conr. Horneio.* XIII. *Scholia et commentarii inediti variorum auctorum anonymorum, tum Porphyrii, Procli, Andronici.* XIV. *Iohannis Tzetzae Metaphrasis,* ἐξήγησις, *allegoriae in Homerum, item pro Homerica, Homerica, post Homerica. Allegoriae Homericae Heraclidis Pontici, Nicephori Gregorae, Mich. Pselli et Iohannis Diaconi Galeni.* XV. *Scholia Georgii Chrysococcae et quorum pars a Scherpezelio edita est, Manuelis Moschopuli. Mich. Pselli Paraphrasis, et deperdita Demosthenis Thracis. Constantini Hermoniaci Metaphrasis. Scholia Isaaci Porphyrogeniti. Quintus Smyrnaeus falso relatus inter Homeri commentatores.* XVI. *Metaphrasis Graecobarbara Nicolai Lucani et Demetrii Zeni.* XVII. *Editiones Homeri Graecae.* XVIII. *Latinis versibus redditus Homerus.* XIX. *Latina prosa, vbi de Graecolatinis Homeri editionibus, et commentariis, notisque siue editis siue promissis recentiorum.* XX. *Versiones Homeri Persica et Syriaca.* XXI. *Indica.* XXII. *Anglicae.* XXIII. *Hispanicae.* XXIV. *Belgicae.* XXV. *Italicae.* XXVI. *Gallicae.* XXVII. *Germanicae.* XXVIII. *Tituli Argumenta et periochae librorum Homeri.* XXIX. *Indices.* XXX. *Phraseologiae, Lexica et claues Homericae.*

De Didymo. I. Postquam de scriptis Homeri egi, consequens est, vt de interpretibus eius pauca addam, ac primum de Graecis, qui exstant. In his familiam ducit Auctor breuium Scholiorum, quae in Iliadem et Odysseam feruntur sub nomine *Didymi* a), Alexandrini puta Grammatici Aristarchei, Chalcenteri a pluribus laboribus literariis adpellati, qui sub Augusto Imp. floruit et plures poetas Commentariis illustrauerat. Commentarium eius in Iliadem laudat *Ammonius* in λητεργεῖν et χλαμύς. Eiusdem Ἐξήγησιν Ὀδυσσείας, Etymologicum [P] M. περισκέπτω et σκῦρος. [Scripsit quoque περὶ τῆς Ἀρισταρχείου διορθώσεως, atque in codice Veneto, in quo multa ex commentariis Didymi addito interdum eius nomine, e. g. ad Iliad. γ'. 10. scholia atque adnotata sunt seruata, singulis Iliados libris subiecta est obseruatio: παράκειται τὰ Ἀριστονίκου σημεῖα, (ad calcem Iliad. Σ'. additum est μετὰ ὑπομνηματίου,) καὶ ΤΑ' ΔΙΔΥ'ΜΟΥ ΠΕΡΙ' ΤΗ͂Σ 'ΑΡΙΣΤΑΡΧΕΙ'ΟΥ ΔΙΟΡΘΩ'ΣΕΩΣ etc. vt iam ad superius caput est animaduersum. Atque ex plenioribus illis scholiis codicis

a) Plures Didymi, etiam Grammatici fuere, quos distinguere docet *Ionsius* pag. 221. *Fabric.* vide quoque infra, lib. V. cap. 7. vol. VII. p. 56 sqq. *Eudociam* Viol. p. 133. quae, eum, tradit, vixisse sub Antonio et Cicerone. *Harl.*

codicis Veneti manifeſtum ſit, ſcholia, quae hodie mentiuntur nomen Didymi, falſo huic adſignari: nam ex illis Marcianis patet, Didymum non tantummodo fuiſſe grammaticum, et etymologiarum minutiarumque venatorem; ſed quoque varias contuliſſe recenſiones ſ. editiones atque artem exercuiſſe criticam. *Harl.*] Commentarios inſuper confecit in Euripidem, Scholiaſtes ad Hecubam v. 887. 1036. etc. In Ariſtophanem, Phrynichum, Ionem, Sophoclem, Athenaeus: Libros *ἐξηγήσεως Πινδαρικῆς*, Lactantius lib. I. cap. 22. In Bacchylidem, Ammonius in *ὑπόμνημα*. *Περὶ λυρικῶν ποιητῶν*, Etymol. Magnum in *ὕμνος* et *προσῳδίαι*. Illuſtrauerat etiam ſcriptores proſarios, vt Iſaeum, Demoſthenem, pluresque Rhetores, quod idem Ammonius in *νῆες*, Harpocration et alii teſtantur. Ne de aliis Didymi ſcriptis in praeſenti dicam, quatuor millia enim librorum ſcripſiſſe *Seneca* auctor eſt Epiſtola 88. Etſi Demetrius Troezenius apud *Athenaeum* lib. IV. p. 139. Heſychius Illuſtris et Suidas b) tantum computant ter mille et quingentos. Ob quam cauſſam ab eodem Demetrio dictus fuit *βιβλιολάθας*, quod ſui ipſius, puto in tot libris, oblitus, ſaepenumero ſibi contradixiſſet. Vide *Quintilianum* lib. I. cap. 8.

Scholia, quae exſtant, non ſunt Didymi. II. Quanquam vero ex dictis conſtat, Homerum a Didymo hoc illuſtratum fuiſſe, non tamen aeque certum eſt, Scholia graeca, quae habemus, illum auctorem agnoſcere. Nam in illis non exſtant, quae ex Didymi in Homerum *ἐξηγήσει* profert *Ammonius*, deinde in iisdem laudantur ſcriptores Didymo iuniores, Plutarchus, Cointus, Galenus, Pauſanias, Iamblichus et alii: vnde iuniori cuidam Didymo Alexandrino, quem *πιθανὰ* et *περὶ ὀρθογραφίας* ſcripſiſſe Suidas ait, illa tribuebat *Meurſius* in Bibl. Graeca p. 1359. Sed et hoc Didymo iuniores ſunt Cointus et Iamblichus: nam Apollonium Dyſcolum, qui ſub M. Antonino vixit, in Didymi *Πιθανὰ* ſcripſiſſe, idem Suidas notauit. Quin etiam Didymus ipſe, (Chalcenterum intelligi non dubito,) in Scholiis illis nominetenus laudatur ad Iliad. *α'*. 400. *δ'*. 475. et ad *χ'*. 126. Quod autem *Gisbertus Cuperus* ex loco ad Iliad. *δ'*. 379. Schreuelianae editionis, (in aliis enim haec fruſtra quaeras,) vbi *Δίδυμος ὁ ἡμέτερος* dicitur, haec ſcholia a Didymi diſcipulis collecta eſſe ſuſpicabatur lib. II. Variarum obſeruationum cap. 8. virum praeſtantiſſimum fefellit additamentum editoris, quod lineolis ille diſtinxit quidem, ceterum malo more, graecis verbis, ad antiqua ſcholia adtexuit. Schreuelii enim haec verba ſunt: *ἄλλοθι παρέδωκε Δίδυμος ὁ ἡμέτερος*, (hunc quippe putabat eſſe auctorem ſcholiorum, quae recenſebat,) *συμμάχους εἶναι συστρατιώτας τῶν πολιορκούντων, βοηθοὺς δὲ τοὺς βοηθοῦντας τοῖς πολιορκουμένοις*, reſpiciturque ad Scholion Iliad. *β'*. Catalog. 310. et *γ'*. 188. c) Similiter fraudi fuit additamentum Schreuelianum *H. Dodwello*, qui in praelectionibus Cambdenianis p. 386. vt recentem valde probet ſcholiorum horum collectorem, obſeruat, in illis citari *Euſtathium* ad Iliad. *ε'*. 203. At enim Merico Caſaubono in diatriba de nupera Homeri editione p. 44. videntur haec in Poetam ſcholia antiquiora eſſe Euſtathio et ab eo reſpici, cum in ſuis ad Homerum [ſ] Commentariis ſubinde laudat *σχόλια παλαιά*. Idem obſeruat, pleraque illorum Euſtathium in ſuos commentarios transtuliſſe, adeo vt ex hisce non pauca ſcholiorum loca emendari poſſint, quod aliquot exemplis p. 56 ſqq. oſtendit. Sed et *Didymum* plus ſimplice vice laudat et *Euſtathius*, [et, quod graue eſt argumentum, conditor ſcholiorum in cod. Veneto ſeruatorum et antiquior Euſtathio:] eiusque *ἐξηγήσεις* adfert

 Euſtathius,

b) Vide Suidam in *χαλκέντερος*.

c) Barneſius quoque in ſua editione ſaepe retinuiſſe Schreueliana additamenta, in Actis Erudit. 1712. p. 62. arguitur. *Harl.*

Eustathius, vt in Iliad. β'. p. 274. Iliad. λ'. p. 818. et aliis in locis, verum ita fere, vt non ipse fateatur, se eum inspexisse: ὁ Δίδυμος δέ, φασι, λέγει, vt omittam illa, quae adfert e Didymo, non reperiri omnia in scholiis, quae habemus. [conf. *Aug. Guil. Ferberi* diss. philolog. scholia graeca in Homerum, quae Didymo vulgo tribuuntur, generatim lustrans. Helmstad. 1770. 4.]

Ex Didymo aliisque sunt compilata: nec sunt Heracleonis. III. Verisimillime itaque dici potest, scholia ista non esse *Didymi*, neque ex solis Didymi commentariis, sed ex Didymo multisque aliis παλαιοῖς et νεωτέροις, Aristarcho, Cratete, aliisque, (plures enim interpretum sententias passim colligit, cuius rei illustre exemplum habes Iliad. Σ. 486. et Odyss. ί. 43. κ'. 1. μ'. 89. Et ad Odyss. β' 132. κατ' ἔνια, inquit, τῶν ὑπομνημάτων, Iliad. ή. 156. 133. 135. ἐν ἄλλῳ scil. ὑπομνήματι. Sed et Μεταφραστὰς memorat ad Iliad. λ'. 232.) incerto auctore, multis forte post Didymum saeculis collecta, interim crudita, et ad intelligendum Poetam et pernoscendam Mythologiam et dialectos [d]) vtilissima, tironibus vel imprimis commendanda. Eustathius ipse, quem pleraque illorum in suas παρεκβολὰς transtulisse iam dixi, non pauca praeclara ex iisdem omisit, forte quod illa in codice suo non inuenit. Qui enim scholia poetarum in antiquis codicibus euoluerunt, sciunt, ea subinde ab alia manu aucta et plurimum inter se dissidentia occurrere. Ac de his ipsis scholiis Didymo tributis *Mericus Casaubonus* libello laudato p. 45. *Eiusdem auctoris tam sibi repugnantia esse, non ego praestem.* Nec repugnantia tantum in his scholiis offendas, sed eadem quoque bis repetita aliis verbis, vt ad Odyss. χ'. 299. 300. τ'. 179. Iliad. φ'. 194. γ'. 188. Itaque nec *Heracleonem* Grammaticum scholiorum horum auctorem esse mihi persuaserim, [quod quidem credidit *Thom. Gatacker* in Antonin. p. 37. D. 65. A. 77. B. et alibi: sed male. v. Valck. diss. de scholiis in Hom. etc. p. 103.] quamquam illa sententia non improbatur *Barnesio* tom. II. ad Euripidem p. 158. *Fabric.* [Minora scholia sunt partim glossae siue leuiores verborum singulorum expositiones, quae seriorem quemdam grammaticum habuisse videntur auctorem, partim exegeticae, quae ex collectione variorum scholiorum, quam in codice Veneto A. pleniorem esse seruatam, ex editione Villoisoniana cognoscimus, fuerunt excerptae. In prioribus tamen rhapsodiis excerpserat epitomator, quisquis fuerit, diligentius et frequentius; circa medium carmen exegeticae notae s. interpretationes sensim deficiunt; sub finem omissis melioribus scholiis, glossas tantum tardus homo adleuit codici suo. Forsan *Io. Lascaris*, primus editor, iuterpolauit vetera scholia, et auxit, siue ex suis copiis, siue ex alienis codicibus et paraphrasibus. conf. doctum censorem editionis Villoison. in Biblioth. der alten Litterat. und Kunst, part. V. p. 48 sqq. *Harl.*]

Neque sunt Porphyrii, neque Tzetzae. IV. Decessor meus Vinc. Placcius ὁ μακαρίτης libro de Anonymis 75. ait, e Gesnero se didicisse, quod *Porphyrius* a quibusdam auctor eorundem habitus fuerit. At enim haec non a Gesnero ipso, verum a Simlero in Gesneri continuatione

d) Passim notat voces Boeoticas, Aeolicas, Doricas, Ionicas, Cyprias, Thessalas, Phrygias, Atticas etc. Schreuel ad Iliad. ί. 29. et κ'. 559. λ'. 704. vbi notatur datiuum a Poeta positum esse loco genitiui, de suo subiunxit, eam esse γενικὴν ἑβραϊκήν. Sic *Psalmus* לדוד *Dauidis.* Alium Hebraismum notat idem Schreuelius Iliad. ί.' 329. Grammaticos et librarios imperitos vetustiores praecipue, multa in Homero corrupisse queritur Scholiastes ad Iliad. θ'. 160. Versus insiticios et suppositos notat ad Iliad. β'. Catal. 35. ί. 395. ό. 71. Odyss. λ'. 612. etc. [v. *Ferberi* disput. laudatam.]

nuatione memorata ſententia, quam ſit parum veriſimilis, (licet ex Porphyrio plurimum profeciſſe horum Scholiorum auctorem lubenter profitear,) conſtat vel ex eo, quod ſub Porphyrii nomine alia in Homerum ſcholia manu exarata adhuc exſtant in manibus [?] virorum doctorum, vt infra dicam: deinde laudatur in hisce non modo ipſe Porphyrius Iliad. *α*. 317. *β*. 249. 308. *γ*. 175. 250. 314. ſed et Iamblichus, Porphyrio iunior, Odyſſ. *β*. 153. *Io. Meurſii* quoque p. 115. ad Lycophron. et *Laurentii Landii* ſuſpicio, in Bibl. Graec. p. 54. qui Iohannem Tzetzen breuium ſcholiorum minorum coniiciunt eſſe auctorem, neutiquam congruit cum Tzetzae ingenio, qui vanioribus longe et vberioribus commentariis Homerum interpretari eſt adgreſſus.

Scholiorum minor. editiones. V. Scholia in Iliadem edita primum ſunt, graece, Romae e) A. 1517. fol. *Σχόλια παλαιὰ τῶν πάνυ δοκίμων εἰς τὴν Ὁμήρȣ Ἰλιάδα.* Praemiſſa duo Iani Laſcaris Epigrammata, (non in Didymum, ſed). *εἰς τȣ̀ς ἐν τῇ βίβλῳ Ὁμήρȣ ὑπομνηματιϛάς.* Scholia in Odyſſeam primus edidit, praefixo Didymi nomine, *Aldus*, adiunctis non modo in Iliadem editis iam ante ſcholiis, ſed et *Porphyrii* quaeſtionibus Homericis et libello de antro nympharum, Venet. tom. I. 1521. f) 1528. tom. II. 8vo. g) Scholia in *Odyſſeam* ſeparatim excuſa *Pariſiis* Ao. 1538. 8. memorat in Bibliotheca Geſnerus. [Num a. 1538 excuſa ſint, equidem neſcio. Ego vero habeo exemplum paullo vetuſtius: *Διδυμȣ τȣ παλαιοτατȣ εἰς την Οδυσσειαν ἐξηγησις.* *Didymi antiquiſſimi auctoris interpretatio in Odyſſeam. μήτ' ἐμοὶ μέλι μήτε μέλιτται.* (infra inſigne:) *Nocet empta dolore voluptas.* Pariſiis apud Collegium Sorbonae. M. D. XXX. (1530.) 8. In calce: *Pariſiis imprimi curabat Gerardus Morrhius, Germanus. Septimo Calend. Maii. Anno 1530. Harl.*] *Ioachimo* inde *Camerario* et *Iac. Micyllo* curantibus *Homerus* integer graece cum ſcholiis in Iliadem et Odyſſeam, cuiuis paginae in ora libri adiectis, et ſubtexis ad calcem voluminis Porphyrii libellis, editus eſt Baſileae apud Heruagium 1535. 1541. 1543. 1551. 4to. ſiue paruo fol. Iterum Scholia ſeparatim, Homero, quem explicant, non addito, emendatius vulgata ſunt a Iacobo Bedroto, graece, ſubiunctis iisdem libellis *Porphyrii*, Argentorati 1539. 8. [in aedibus Vuendelini Rihelii, addito elencho graeco et latino, III. part.] cum Bedroti et Ioh. Sturmii praefationibus, ſub titulo: *Ὁμήρȣ ἐξηγητής, Homeri interpres, cum indice locupletiſſimo.*

Edit. Schreuel. Oxoniens. et Cantabrig. VI. Interiecto maiore quam ſaeculi ſpatio *Cornelius Schreuelius* Homero ſuo graeco-latino eadem Scholia, quae Didymo audacter tribuit, in ima qualibet pagina

e) Hanc editionem exſtare memini in Bibliotheca Gudiana. Etiam in Bibl. Petri Francii fuit cum M. Sladi emendationibus. *Fabric.* Homeri contextus non additus eſt, vt Fabricius aliique ſcripſerunt. conf. *Humphr. Hodium* de graecis illuſtr. L. Gr. — inſtauratoribus. edente *Iebb.* Londini 1743. 8. p. 253 ſqq. De Aldina aliisque edd. quibus Porphyrii libri additi ſunt v. cel. *Goenſ.* praef. ad Porphyrium de antro numpharum p. XVI ſqq. Aldinam vero editionem is docet, non bis a. 1521 et 1528, vt ex Fabricio aliquis colligere potuit, lucem vidiſſe, ſed vnam eſſe editionem, conſtantem duabus partibus, prior n. continet Porphyrii libellos ſine paginarum numeris, a. 1521. poſterior comprehendit *Didymi interpretationem in Odyſſeam*, 1528. vide quoque *Waſſenbergh* ad Prolegg. §. XI. p. 18. ad Hom. Iliad. I. et II. etc. *Harl.*

f) Hanc curauit editionem Franciſcus Aſulanus, qui in praefatione ait, ſe optimas in Homeri Iliada interpretationes Herculeis emendatas laboribus dediſſe. conf. cl. *Villoiſon.* Anecd. gr. II. p. 262 ſqq. *Hamberger* I. p. 66. *Harl*

g) Conf. *Valcken.* diſſ. de ſcholiis in Hom. ineditis. p. 143. *Harl.*

gina graece subiecit, Amstelodami apud Elzeuir [h]), et Lugduni Bat. apud Franciscum Hackium Ao. 1656. 4to. Quamquam vero haec editio elegantissima est, tum dispositionis ratione, tum typorum, tamen et in graecum Homeri textum vitia typographica non pauca superiorum Editionum et recepit et auxit, tum et Scholia aduersus priorum editionum fidem detorta, deprauata, mutilata, plurimis additamentis [i]) coinquinata exhibet lectori, vt queruntur *Mericus Casaubonus* in diatriba de hac Homeri editione ad virum Clarissimum Ioh. Georg. Graeuium edita Londini 1659. 8. et Cantabrigienses in praefatione ad suum, de quo mox, Homerum; in qua etiam Oxoniensem ἔκδοσιν Iliados, [¶] quae A. 1675. 8. iisdem Scholiis illustrata prodiit, Schreuelianae contagio infectam, aegre ferunt. Hi vero, quos dixi, Cantabrigienses omnium praestantissimam Homeri editionem publico bono vulgare coeperunt A. 1689. 4to. edita Iliade, (Odyssea enim ab iisdem promissa, quod sciam, nondum prodiit,) ad H. Stephani et alias optimas editiones castigata, cum versione longe emendatiore, in posterioribus praecipue libris: (nam in primis tribus vel quatuor pleraque Schreuelianae retinuisse se non diffitentur,) tum scholiis graecis per singulas paginas subiectis, et ad veterum editionum fidem recensitis. Addiderunt etiam varias lectiones, et H. Stephani in Homeri Iliadem notas, quarum vix sextam partem Schreuelius dederat: varias praeterea lectiones, coniecturas et castigationes in Scholia, et suppositorum scholiorum a Schreuelio insertorum elenchum. [Dedit illa quoque Barnesius in sua editione, de qua postea sermo erit.]

Aloysii Alemanni codex. VII. Denique in calce voluminis adiunxere alia quaedam Scholia graeca vetusta, excerpta Ao. 1518. ex optimo Codice ab *Aloysio Alemanno*, (qui Sophoclis Antigonen Italice vertit,) et adscripta in marginibus amplissimis Florentinae [k]) Homeri editionis, de quibus ita scribunt Cantabrigienses; *Excerpta illa quouis pretio digna, vtpote vetustissimorum Criticorum et Grammaticorum reliquias, existimatu facile est. Videbis saepe in iis laudatos, vbi tamen nec in nostris Scholiis, nec in Eustathio laudantur, Sidonium, Seleucum, Zenodotum, Aristarchum, Aristophanem, Herodianum, Chrysippum, τὰς ἀπὸ τῆς σχολῆς, et alios veterum, quorum scripta dudum est quod perierunt.* Haec illi, qui cetera Didymo tributa vulgo scholia nec ipsi audent ad eum auctorem referre; sed ex variorum commentariis collecta existimant, de quibus singulari dissertatione acturos se receperunt, praemittenda Odysseae. [conf. *Küster* in Historia critica Hom. p. 113. *Valckenar.* p. 11. praef. ad Iliad. XXII. et p. 105. diss. de scholiis in Homerum ineditis, *Lucas Holsten.* de vita et scriptis Hom. cap. VII. p. 244 sqq. infra in tomo IV. et *Villoison* Prolegg. in Homerum p. XV. not.] Lucem quoque adspexit *Ilias*, Graece cum iisdem Scholiis Didymo adscriptis, Oxoniae e Theatro Scheldoniano An. 1695. 8vo. Ὁμήρε Ἰλιὰς καὶ εἰς αὐτὴν σχόλια ψευδεπίγραφα Διδύμε.

Eustathii Comment. VIII. Praeter haec incertorum minora scholia, exstant etiam in Iliadem pariter atque Odysseam, diffusi et varia eruditione, grammatica praesertim, referti Commentarii

h) Eadem haec editio est, etsi tituli diuersi: Communibus enim sumtibus Homerum excuderunt Hackius et Elzeuirius. Itaque falluntur viri docti, qui de illis loquuntur tamquam de diuersis.

i) Haec interdum virgulis includit, vt ad Iliad. γ'. 365. ἔτως σωφρονῶσιν οἱ ἰδιωταί, οἱ ἄθεοι, καὶ ἡ ψευδώνυμος καὶ εἰδωλολατρῶσα σοφία. Saepissime vero sine vlla nota antiquis admiscuit.

k) Eiusmodi exemplar editionis Florentinae Ao. 1448. fol. cum Scholiis MSS. in Bibliot. Regis Christianissimi exstare testatur *Labbeus* p. 280. Bibl. nov. MSS. [conf. *Villoisonii* Prolegg. p. XV. not.]

mentarii, siue, vt ab auctore inscribuntur, παρεκβολαὶ *Eustathii* patria CPolitani, qui in Flori monasterio Constantinop. Monachus atque Rhetorum primo Magister l), et magnae Ecclesiae Diaconus, tum designatus Lyciorum Myreorum Episcopus, ac denique Archiepiscopus Thessalonicensis, circa annum [?] Christi m) 1160. et post floruit sub Manuele Alexioque et Andronico n) Comnenis. Cum hisce Commentariis graece primum editus *Homerus* est Romae praefixis priuilegiis Iulii III. Pontificis, (cui etiam inscriptum opus est a Nic. Maiorano,) Caroli V. Imperatoris et Henrici I. Regis Galliae, tribus in folio voluminibus, Εὐσταθίȣ ἀρχιεπισκόπȣ Θεσσαλονίκης παρεκβολαὶ εἰς τὴν Ὁμήρȣ Ἰλιάδα. Romae 1542. — — εἰς τὴν Ὀδυσσείαν, ibid. 1549. — Index *Matth. Deuarii*, ibid. 1550. fol. [conf. *Bure* Bibliogr. instructive, B. L. nr. 2498. p. 207 sqq.] quam editionem manu *Salmasii* passim notatam euolui Gluckstadii in Bibliotheca Gudiana. Iterum excusus cum Eustathii commentariis *Homerus* Basileae apud Hieron. Frobenium 1560. fol. 3. Volum. Indicem locupletissimum ad Romanam editionem composuit Matthaeus Deuarius, cuius exstat libellus insignis de particulis linguae graecae, Romae primum editus an. 1588. 4. deinde Londini 1657. 12. et an. 1700. Norибергae in 8. eodemque anno Traiecti in 12. recusus: [Emendatius, cum notis *Io. Gottfried Reusmanni*, rectoris scholae Schneeberg. Lipsiae et Schleiz. 1775. mai. 8.] Indicis in editionem

l) Vide *Demetrii Chomateni* locum apud Allatium de consensu Ecclesiae Oriental. et Occid. lib. II. cap. 8. pag. 613. Etiam libellorum supplicum Magistrum fuisse Eustathium tradit, sed nescio quo auctore, Nicolaus Maioranus. In Catalogo Bibliothecae Scorialensis pag. 127. memoratur Oratio ab Eustathio Thessalonicensi Archi-Episcopo habita ad eos, qui in templo erant S. Myroblytae siue Demetrii in principio indictionis anno Mundi 6702. (CHRISTI 1194.) *Fabric.* Cel. *Villoison.* in Anecdotis graecis tom. II. p. 262 sqq. not. postquam multa deperditorum librorum exempla protulit, p. 264. fin. ita pergit. „ Gisbertus Cuperus in Epistola XXV. ad Io. Iacobum Scheuchzer p. 982. tom. II. Amoenitat. historic. ecclef. et litterar. *Io. Georgii Schelhornii*, scribit an. 1710. se certiorem factum esse, in Bibliotheca Basileensi manuscriptas seruari *Orationes Eustathii*, episcopi Thessalonicensis, et Homeri commentatoris; nec non eiusdem commentarios in Pindarum; ab eoque petit horumce Pindaricorum scholiorum vel praefationem, vel δεῖγμα aliquod. Cui quum respondisset Scheuchzer, haec *Eustathii* opera non amplius in Basileensi bibliotheca comparere, Cuperus rescripsit ibid. ep. 27. p. 940. „Doleo vehementer *Eustathii* orationes manuscriptas, eiusdemque Commentarium in Pindarum non exstare amplius in bibliotheca Basileensi; quum autem, inquit, vir egregiae et spectatae doctrinae me certiorem fecerit, se eos ibi manibus tractasse non modo, verum etiam incepisse describere; sed propositum perficere non potuisse, non dubito, quin in Museo illo fuerint.“ De Eustathio et aliis orationibus illius manuscriptis vid. infra, lib. V. cap. 42. tom. X. p. 290. adde, quos laudat *Hamberger* in zuverläßigen Nachrichten etc. tom. IIII. pag. 296. *Harl.*

m) Male apud Vossium de Historicis Graecis, p. 491. excusum est an. IↃCCL. scripserat Vir doctissimus CIↃCL.

n) Nicetas Choniates lib. X. Annalium narrans huius Eustathii precibus lenitum esse furorem Siculorum, quem capta sub Andronico Comneno A. C. 1185. Thessalonica in victos exercebant, hoc eum encomio mactat pag. 334. *Is erat doctrina, eloquentia et virtute celeberrimus:* πολὺς καὶ μέγας ἐν λόγοις καὶ ἀρετῇ διαβεβοημένος ἁπανταχῆ, *Eustathius, qui et prudentia et vsu rerum mirabili praeditus et doctrina profanarum et sacrarum litterarum vberrima ceteris omnibus antecellebat, eaque velut insigni et peculiari nota celebrabatur*, τὸ οἰκειότατον ἐκεῖνο, καὶ ἐξαίρετον ἦν χαρακτήρισμα. *Nam eius oratione vel horridae cautes moueri potuissent, et solo conspectu alienigenis ita erat venerabilis, vt et venienti assurgerent, et orantem libenter audirent, et eius monitis ad humanitatem flecterentur, veluti vulnus inflammatum quod leui manu aqua mollitur.* Idem libro octauo p. 238. eloquentissimum vocat et DEO Mahumedis anathema dicendum, aduersus Manuelis Imp. sententiam vehementissima oratione contendisse refert.

nem Euſtathii Baſileenſem ſuccinctioris auctor *Sebaſtianus Guldenbeccius*. Prolegomena, quae iam in vtraque editione obuia, Euſtathio praemiſit Nicolaus Maioranus, cuius iudicio, *Interpres ille Homeri doctiſſimus, Philoſophus acutiſſimus, Theologus religioſiſſimus, qui ſenſus abditos eruit, ſpeciem omnem deformitatis abſtergit, arcana ſapientia et pietatis aperit. Inprimisque id agit, ne quam totius Philoſophiae partem artificiis Poeticis occultatam ignoremus. Incredibile eſt memoratu, quantas opes Graecae Eloquentiae, quantos Theſauros omnium diſciplinarum expromat.* Selectas ex Euſtathio expoſitiones Graece excerpſerat, cumque his Homerum recudendum dederat biennio ante *Hadrianus Iunius*, Baſil. 1558. fol. *Fabric.* [conſ. *Gerdes* Florilegium hiſtorico-criticum librorum rariorum, voc. *Iunius*, p. 171 ſq. edit. II. — Nouam Euſtathii editionem molitus eſt *Alexander Politus*; ſed tres tantum tomi, qui quinque priores Iliados continent libros, lucem viderunt:

Euſtathii — — Commentarii in Homeri Iliadem. Alexander Politus, nunc primum latine vertit, recenſuit, notis perpetuis illuſtrauit. Accedunt notae Antonii M. Saluini. Tom. I — III. Florent. 1730 — 1735. fol. conſ. Acta Erud. Lipſ. an. 1738. p. 615 ſqq. Journ. des Sçav. tom. XCIII. p. 131 ſq. *Baumgarten* Nachrichten von merkwürdigen Büchern, tom. X. p. 53 ſqq. Bibliotheq. Italique, tom. VII. p. 267.

Praeter vitam Euſtathii, priori tomo praemiſſum eſt *Aſcanii Perſii* Indicis in Homeri poemata ſpecimen, Bononiae 1597. editum. — In Miſcell. Obſſ. Belg. vol. I. tom. III. pag. 309 ſqq. quaedam Euſtathii loca contra Cuperum vindicantur et explicantur. — In bibliotheca regia Matritenſi apud Iriart. pag. 373. graecorum codicum illius bibliothecae in cod. 67. nr. 133. eſt Εὐςαθίυ θεσσαλονίκης ἐξήγησις καθολικὴ εἰς τὴν Ἰλιάδα τῦ Ὁμήρυ. Eſt videlicet prooemium eius in Iliadem parecbolis praefixum, ſimulque in primum Iliadis librum commentariorum pars. In biblioth. Veneta D. Marci, teſte Catalogo, tom. II. p. 245 ſqq. cod. 460. continet Euſtathii comm. in Odyſſeam, cod. 461. in nouem priores libr. Iliados, et cod. 462. in poſteriores XV. Iliad. libros. *Harl.*]

Laus Euſtathii. IX. Has merito inſcripſit Vir doctus κέρας ἀμαλθείας. Eſt enim *Euſtathii* in Homerum opus vere quoddam linguae graecae velut *Copiae Cornu*, vt omnes eruditi agnoſcunt, et ſingillatim prae ſe tulit *Martinus Cruſius* in Germano-Graecia p. 39. Modeſtia et inſtitutum Euſtathii patet ex his eius prolegomenon in Iliadem verbis: ἦν δὲ τὸ φιλικὸν θέλημα διὰ τῆς Ἰλιάδος etc. *Placuit mihi Iliadem pertractare,* (vti poſtea Odyſſeam quoque), *et vtilium rerum copiam ſtudioſis eius lectoribus exhibere, non equidem viris doctis, quos nihil horum ſubterfugit, ſed tironibus, vel recordari ea, quae pridem didicere cupientibus.* [?] *Hoc igitur egi, et vtiliſſima quaeque idoneo ordine collegi, non vt omnia congererem ab interpretibus huius Poetae in medium allata, qui labor inanis neque vtilis valde, et immenſus erat futurus; ſed vt, quisquis cognoſcere deſiderat, ſuo quaeque loco diſpoſita reperiret ea, quae non ſuperuacua mihi viſa ſunt, puta ſenſus vel orationem ſolutam ſcribenti utiles, et Rhetoricas circumductiones in loco exprimere volenti, methodos conuenientes, quarum ſtudioſus et imitatione iuuetur aliquis, et Poetae artificium demiretur: et dictiones plures quidem etiam proſae idoneas, ſaepe vero duras quoque et aſperas et Poeticas, quae niſi certiori ſuae originis ſignificatione explicentur, propoſitus locus manebit obſcurus: dicta inſigniora ſiue Gnomas, quibus non raro Homerica Poeſis exornatur, Hiſtorias non eas modo, quibus Poeta ex profeſſo vtitur, ſed latius interdum ex aliorum ſcriptis deſumptas: adhaec fabulas, alias quidem ſimpliciter, vt proponuntur citra penitiorem contemplationem, et nudas; alias vero cum allegorica declaratione,*

ne, et altiore reconditi sensus interpretatione, et alia innumera, quorum cognitio et honesta et ad vitam vtilis est, atque ea non solum compendiose, verum omnino varie. Itaque, si quis absque inuidia, toto hoc opere perspecto, modeste dixerit conatum hunc nostrum haud prorsus infructuosum esse, ille, opinor, non mentietur. Latinam versionem [et metricam vtriusque carminis Homerici ac reliquorum poematum et scholiorum, et] commentariorum Eustathii non in Homerum tantum, sed et in Dionysium Periegetem o) adornauit *Vincentius Marinerus*, Valentinus, Bibliothecae Regiae Escurialensis Praefectus, teste in Bibliotheca Hispana Nicolao Antonio p). Sed hae aliaeque viri illius translationes nunquam lucem publicam viderunt; quemadmodum nec latina versio commentariorum Eustathii in Odysseam, quam ab *Octauio Ferrario* Mediolanensi concinnatam tradit *Paulus Freherus* in theatro eruditorum pag. 1541.

Scriptores ab Eustathio laudati.

X. Auctorum Catalogum, quos plurimos laudat Eustathius, proximo capite lectori exhibeo, in praesenti contentus adnotare, quod saepenumero ipsi scriptores citantur sub nominibus adpellatiuis antonomasticis. v. g. ὁ τεχνικὸς pro *Dionysio Thrace*, Rhetor Cilix pro *Hermogene*, ὁ γεώγραφος pro *Strabone*; pro *Athenaeo* ὁ δειπνοσοφιστὴς, ὁ περιηγητὴς pro *Dionysio*, ὁ τὰ ἐθνικὰ συντέμνων, ὁ τὰ ἐθνικὰ γράψας pro *Hermolao* et *Stephano Byzantino*, ὁ περὶ Περσῶν ἱστορήσας pro *Xenophonte*, ὁ ἐξηγητὴς pro *Herodiano* vel *Apione*. Ὁ διασκευαστὴς est illi perinde, vt auctori minorum scholiorum ad Odyss. λ'. 583. Homerus ipse, quia narrat, et σχῆμα διασκευαστικὸν adhibet eoque delectatur, vt recte obseruatum a *Merico Casaubono* pag. 36. diss. de nupera Homeri edit. [Omnes, quos laudauit Eustathius, ab hoc etiam fuisse lectos, aut illius tempestate adhuc exstitisse, recte dubitat negatque *Valckenar.* in Epistola ad *Roeuerum*, praemissa eius editioni, Virgilii collationi scriptorum graecorum illustrati, opera et industria Fuluii Vrsini — Leovard. 1747. 8. p. XX sq. „Mirabar, ait, saeculo XII. tantum bonarum rerum superfuisse: videbam passim decantari diffusam *Eustathii* lectionem, et *multiplicem doctrinae copiam*, non a laudatoribus duntaxat, sed et ab iis, qui scribunt cogitate, nuper valde celebratam ab Eustathii interprete laborioso, *Alexandro Polito*, Florentino: sed, re explorata, collaudare coepi vtilissimam viri optimi diligentiam; prior autem ista persuasio in dies minuebatur; in primis postquam peruenissem ad cubilia, in quibus pleraque inuenerat Eustathius. Tandem credidi, e centenis, quorum testimoniis vtitur, legisse paucissimos, et praeter grammaticorum scripta nihil adeo, quod ad nos non peruenerit. Centenos dicebam citatos; et nominantur profecto plurimi praeter illos, quos in indicem retulerat Hudsonus. — Inter centenos istos auctores comici citantur, praeter Aristophanem, triginta aut etiam plures — — Qui tot Comicos, plerosque satis frequenter, laudat, nullam tamen legerat Comoediam siue Tragoediam, quae perierit. — Comicorum istorum verba pleraque descripsit *Eustathius* ex *Athenaeo*, qui solus praeter ea quorumuis auctorum loca, et alia centena ipsi subministrauit. Diligens *Herodoti* lector, Geographica hausit e *Strabone* et e *Stephano Byzantino*, in quo diversis adpellationibus designando pariter ludit, vt in *Archestrati* carmine *Athenaeus*. His ade

o) De his dicetur libro quarto cap. 2. vbi de Dionysio: at de aliis Eustathii scriptis, aliisque Eustathiis, libro quinto.

p) De Vincentio Marinero, eiusque scriptis vid. Mémoires de Trevoux, an. 1706. p. 697 sq. in primis *Iriarte* in Catal. codd. gr. biblioth. reg. Matrit. p. 503 sqq. *Harl.*

de *Apionis* et *Herodori* in Iliada, aliorumque vetuſtiſſima in vtrumque poema ſcholia; copioſa *Aelii Dionyſii*, *Pauſaniae* et aliorum aliquot Lexica; perpaucorum technicorum, *Heraclidae Alexandrini* et *Herodiani* ſcripta; fontes habebis, e quibus ſolis longe maximam commentariorum partem deriuauerit. Sed poetas ſuperſtites pleroſque legerat diligentiſſime; et e deperditis quorumdam carminibus, quae repererat apud grammaticos, fragmenta profert, quae fruſtra quaereremus alibi: ſaepenumero etiam melioribus poetarum codicibus vſus, eas inidem depromit lectiones, quibus ingenioſiſſimus non eſſet excogitandis." Hactenus Valckenar. qui in diſſ. de codice Leidenſi, ſubiecta libro ſupra memorato, p. 91 ſq. „Is, (n. Euſtathius,) inquit, mihi quidem legiſſe tantum videtur *Apionis* et *Herodori* in Iliada commentarios, *Demoſthenis Thracis* Paraphraſin Odyſſeae, *Porphyrii* adnotationes in vtriusque poematis loca difficiliora, praeter vetuſta diuerſorum, quorum auctores ignorabantur, in variis *Homeri* exemplaribus *ſcholia*. Suſpicatus, neque id iniuria, eorum etiam, quos legerat, ſcripta peritura, vir egregius ex illis, quos dicebam, παρεκβολὰς ſiue excerpta ſua, atque adeo magnam confecit commentariorum in *Homerum* partem, quos iam ediderat ſaeculo XIII. medio, quum, necdum creatus Theſſalonicenſis Archiepiſcopus, Μαΐστωρ eſſet τῶν Ῥητόρων, vti recte oſtendit e codd. mſſt. *Alexander Politus* in ſuo de Euſtathio commentar. p. XIX." Tenendum nimirum eſt, certe maxime probabile eſſe videtur, diu ante Euſtathium fuiſſe grammaticos, qui Homerum tamquam textum pro grammatica ſubſternerent, aut adhiberent tamquam librum collectaneorum, ad quem obſeruationes congererent grammaticas. Numerum talium codicum praeter libros ab Valckenario nominatos habuerat Euſtathius. Οἱ παλαιοὶ quos citat, e. gr. ad Iliad. β'. 212. tantum ex fide grammaticorum, quos ante oculos habuit, citati videntur. Num igitur vllum codicem cum vetuſtioribus ſcholiis habuerit, nec ne, quaeri poteſt. Nam quaedam apud eum reperiuntur, quae in codicibus A. et B. Venetis, (de quibus paullo poſt acturi ſumus,) exſtant: contra quaedam quoque occurrunt in illius commentariis obſeruationes, quae neque in cod. A. neque codice B. ſunt ſeruatae: e. gr. Iliad. β'. 2. 212. Iliad. ψ'. 397. Bongiovanni tamen et inprimis cenſor editionis Villoiſon. in Biblioth. der alten Litterat. und Kunſt part. V. p. 49 ſq. ex comparatione libri VI. Iliad. docet, Euſtathium collectionem ſcholiorum, quae in cod. B. Veneto ſeruata eſt, ante oculos habuiſſe, illam vero, quae reperitur in cod. A. ignoraſſe. *Harl.*

Ceterum in vaſtis ad Homerum commentariis, occaſione toties ſeſe offerente, virum Chriſtianum, imo Archiepiſcopum, ſcriptores Eccleſiaſticos rariſſime laudare, ſacram Scripturam q) numquam, merito miratus eſt *Iacobus Duportus* p. 278. Gnomologiae Homericae. Videtur autem inde factum [¶] eſſe, quia pleraque ſua ex antiquioribus Homeri interpretibus collegit Euſtathius, qui Ethnici nullam ſacrorum librorum rationem habuere. In hoc quoque multus eſt, vt poſteriorum poetarum graecorum loca paſſim conferat cum Homericis, et quomodo ex illo expreſſa ſint, doceat.

XI. Dicitur

q) In commentariis ad Dionyſium tamen laudat θάψαι νεκρὸν ad vſ. 195. reſpiciens Ezech. XXXVIII. 13. et Dauidem σοφὸν βασιλέα ad vſ. 666. allato Pſ. CXLVII. 16. *Fabric.* Nominatim quidem non citat vllum ſcriptorem ſacrum N. aut V. Teſtamenti: nonnumquam tamen, etiamſi parce, ab illo verba quaedam proferri, de libris ſacris petita, aliaque diſciplinae, quam profeſſus eſt Euſtathius, indicia in illius reperiri commentariis, pluribus exemplis commonſtrauit *Valckenar.* in Diatribe ad Euripidis Hippolyt. p. 266 ſq. not. et in textu p. 266. nominat Euſtathium admiratorem antiquitatis ſupra captum ſaeculi ſui perdoctum. *Harl.*

Eustathii comm. in Batrachom. XI. Dicitur praeterea Batrachomyomachiam Homeri Commentario illustrasse, qui visus tamen hactenus non est, et incerta fide refertur a Gesnero in Bibl. et a Nicolao Maiorano praefatione ad Eustathium.

Scholia gr. ab Horneio edita. XII. Post Eustathium non omittenda Scholia vetusta in librum IX. Iliadis, graece edita a *Conrado Horneio*, Helmst. 1620. 8. Illa *Iohannes Caselius* Florentiae descripserat e libro Petri Victorii, in quo, si non in vtramque Homeri ποίησιν, in alteram certe vel plusculos eius libros erant manuscripta eiusmodi Scholia. Quo liber Victorii peruenerit, haud facile dixerim, etsi in litteris Marci Velseri ad Scaligerum prid. Cal. Augusti an. 1602. datis legi Venetiis venales prostitisse quinquaginta circiter Codices graecos MStos, *reliquias*, inquit Velserus, *quantum quibusdam indiciis suspicor, Victorianae Bibliothecae, quos mediocri nos pretio praestiuaturos spero.* [Forsan cum reliquis Victorii libris editis et scriptis peruenit in bibliothecam electoralem Bauaric. Monac.] Neque hactenus potui certo rescire, quis illorum scholiorum sit auctor; at egregia, vetusta et docta adfirmare possum, post verissimum de illis Caselii et Horneii iudicium, qui Eustathio quoque inspecta haud dubitaturum obseruant, quisquis eius in eumdem Homeri librum Commentarios comparauerit. Non autem adeo occupata sunt in phrasibus, vocibusque explicandis, quod nec ipsum nihilominus plane in illis negligitur, quam vt ostendant, Homerum magno verborum delectu, insigni ordine et artificio rhetorico vbique vsum esse, egregiaque praecepta ethica et politica passim poemati suo inspersisse. Criticorum itidem sententias de versibus poetae, eorum γνησιότητι et lectione hinc inde, etsi rarius, referunt: Zenodoti, Aristarchi, Apollodori, Aristophanis Grammatici, Aristotelis et aliorum. *Fabric.* [Horum tamen scholiorum ratio optimo consilio habita est in edd. Iliados Oxoniensi 1695. et Barnesiana an. 1711. Plura vide, quae Homerophilus, (h. e. *Io. Christoph. Wolfius*) in Obseruatt. miscell. Belgicis, vol. V. tom. II. pag. 153 sqq. de hac editione, comparata cum scholiis graecis in cod. Lipsiensi, et *Valckenar.* in diss. de scholiis in Homerum ineditis §. X. p. 103 sq. adnotarunt. adde ipsum *Petrum Victorium* in Variar. lection. libr. XXXVI. cap. 13. p. 993. edit. Argentor. 1609. vbi duplicem duorum interpretum obseruationem ex antiquis scholiis profert ad Iliad. XVII. 265.

Antea vero quam vlterius progrediamur, plura inserenda videntur. Quantum conferant scholiastae Homeri, non dicam ad interiorem cognitionem vocabulorum, formularum atque antiquitatis; sed ad interpretationem mythorum sensumque pulcri, docent *I. Martin. Chladenius* in Diatr. de praestantia et vsu scholiorum graecorum in poetas, Wittenbergae 1732. 4. recus. in eius Opusculis academicis, Lipsiae 1741. 8. tom. I. p. 7 sqq. cel. *Heck* in prolusione academica, de ratione, qua scholiastae poetarum graecorum veteres, in primisque Homeri, ad sensum elegantiae et venustatis acuendum, adhiberi recte possint. Lipsiae 1785. 4. et (quod ex scholiis codd. Venetorum, in lucem nostra demum aetate prolatis, maxime fit manifestum,) cel. *Villoison.* Prolegom. Homer. p. XLIV. not. Antiquissimi vero illi critici, quamquam verba singula ritusque docte quidem, nec raro iusto subtilius, interpretati sunt: rerum tamen expositionem negligentius tractarunt. Nam nec tempus, locumque et aetatem s. heroum s. Homeri vbiuis riteque distinxerunt, nec de poeta, qua poeta, semper recte iudicarunt.

Vt primum autem Homeri carminum interpretes exstiterunt, praesertim a tempore eorum, qui ex schola Alexandrina, in qua interpretatio Homeri pars doctrinae ac disciplinae fuit praecipua, prodierunt: statim obseruationes in poetam tam criticae, quam grammaticae

conſcribi et diſcipulis tradi coeperunt; vnde factum eſt, vt numerus illarum ſenſim ſenſimque mirifice augeretur. Quo clarior fuit magiſter, et quo plures is nactus eſt adſeclas; eo maiorem amplioremque auctoritatem eius editio non minus quam adnotationes atque commentarii ſunt adepti, atque aliorum minus nobilium celebriumque nominum ſcholas atque labores obſcurarunt. Illorum diſcipuli, quando alios docere et Homerum interpretari inſtituerunt, magiſtrorum ſuorum dictata ſ. commentationes vel repetendo vlterius promulgarunt, vel, quod fieri ſolet, nouis auxerunt obſeruationibus, vel etiam, ſi erratum fuiſſe viderunt, ſubinde refutarunt. Quo antiquiores igitur fuerint collectiones, eo plures atque vberiores ex priorum interpretum ſcholiis expoſitiones ſeruatae in iis fuiſſe videntur. Sic vero tanta commentariorum diuerſi generis moles vt exiſteret, neceſſe fuit, vt eius vaſtitas et magnitudo deterreret poſteros, praeſertim ſaeculis prioribus poſt Chr. natum, quibus mos compilandi erat ſollemnis, a noua omnium commentariorum collectione inſtituenda. Quare coeperunt ſiue grammatici, ſiue alii homines priuati, ex diuerſis illis ſcholiis, commentariisque et criticis antiquiorum obſeruationibus ea, quae ſibi potiora, vtiliora ac notatu digniora viderentur, excerpere. Sic quoque diuerſae excerptorum collectiones enatae fuerint. Talibus, vt ſupra monuimus, vſus fuiſſe videtur Euſtathius. Alii, vt Porphyrius, collegerunt aut excerpſerunt ſuperiorum quaeſtiones et ſolutiones; alii obſeruationes grammaticas et criticas, alii minutias potiſſimum grammaticas: alii plures, alii pauciores, prouti ingenium hominum tulit. Poſtea homines deſierunt colligere obſeruationes ex antiquioribus, vbi praeſertim plurium commentaria ſcholiaque, temporis, bellorum barbarieique ingraueſcentis iniuria abſumta fuerint, et, quae notiores aut celebriores credebantur, aut pleniores erant commentarii, remanſerint, quae varia fortuna deſcribebantur a librariis, reliquis neglectis et deinceps pereuntibus. Quae igitur reſtant ſcholia tam edita, quam manu exarata, quae adhuc in bibliothecis latent, ea ſeriores grammatici ex antiquiorum ſcholiis, commentariis notisque criticis excerpta collegerunt. De ſcholiis minoribus iam ſupra diſputatum eſt. Qui hucusque codices Homeri, commentariis Grammaticorum *plenioribus* atque *vberioribus* ornati, innotuerunt, Euſtathio excepto, ſunt duo Veneti, Florentinus, Voſſianus ſiue Leidenſis, duo Scorialenſes, Lipſienſis et Mosquenſis: omnes tamen ex vno communi fonte, poſteriores autem, n. Florentinus cum reliquis ex vna eademque antiquiore collectione, quam librarii modo diligentius deſcripſerunt, modo negligentius, hinc illinc quibusdam omiſſis, aut additis, fluxiſſe videntur. Ex quo adparet, quare in aliis plura deſint, quae in aliis ſunt ſeruata, et quare ſaepe differant inter ſe, ſaepius tamen ad verbum conſpirent. De Leidenſi et aliis codd. tum paraphraſibus ac metaphraſibus in ſequenti paragrapho diſputabitur. Ex Florentino cod. vt in ſuperiore §. iam obſeruatum eſt, ſpecimen dedit *Conradus Horneius*. Vberrima tamen veterum ſcholia ſeruata ſunt in duobus codicibus, nr. 453. et 454. qui praeſtat, in bibliotheca Veneta D. Marci. In poſteriore praeſertim inſunt, variae lectiones excerptae, (vt ad §§. XV ſqq. ſuperioris capitis iam obſeruatum eſt,) ex antiquiſſimis illis et perditis Homeri editionibus Chiis, Creticis, Cypriis, Argolicis, Maſſilioticis, Sinopicis etc. ex duabus diuerſis editionibus Ariſtarchi, ex duabus Antimachi, ex editt. Ariſtophanis Byzantini, Calliſtrati, Rhiani, Soſigenis, Philemonis Cretici, Zenodoti etc. ad marginem verſuum homericorum adpoſita ſunt ſigna critica aliaque ſigna a veteribus grammaticis olim vſurpata, aliaque veteris orthographiae veſtigia: ineſt ampliſſima homericarum quaeſtionum ac ſolutionum collectio. *Fabricius* iam ſcripſerat: „Venetiis in bibliotheca D. Marci Iliadem cum ſcholiis ab editis multum

multum differentibus ſeruari, notat *Küſter* in hiſtoria critica Homeri p. 114. et *Thomaſinus* in Catalogo MSS. quae in bibliothecis Venetis occurrunt, p. 39. recenſet libros a Cardinale Beſſarione illuſtriſſimae Venetorum reipublicae donatos." In *Graeca D. Marci Bibliotheca codd. MSStorum* ab Antonio M. Zanetto et Anton. Bongiouannio edita, p. 242 prior codex ſic deſignatur: „codex in folio maiore, membranaceus, ſoliorum 338. ſaeculi circiter XI. pulcerrimae notae: Homeri Ilias cum duplici ſcholiorum marginalium ſerie etc." poſterioris cod. 454. haec notitia p. 244. datur: „in folio, membranaceus, foliorum 327. ſaeculi circiter X. nitidiſſimae notae. Ilias cum ſcholiis marginalibus etc." Idem tamen Bongiouannius poſtea, ſub finem ſaeculi IX. aut X. initium, atque adeo diu ante Euſtathii tempora, priorem codicem exaratum fuiſſe, contendit et edidit ex illo, *Scholia in lib. I. Iliadis e cod. Veneto, cum verſione et notis;* Venet. 1745. 4. — Enimuero noſtra demum aetate contigit ſtudio ſingulari, cura et diligentia *Siebenkeeſii* et *Villoiſonii*, VV. Cl. cl. vt et praeſtantiam illorum codicum atque vtilitatem curatius cognoſcamus, et de commentatoribus criticisque Homeri antiquis ac ſignis veterum multo plura ſciamus et certiora. *Siebenkees* igitur perdoctam et adcuratam codicis 454. notitiam praebuit in Bibliothek der alten Litteratur und Kunſt part. I. p. 63 — 89. (vbi p. 64. aetatem illius confert in ſaeculum X. aut XI.) et part. III. p. 58 — 72. vbi p. 69. pauca diſſerit de cod. 453, qui caret ſignis criticis, et eiusdem aetatis ab eo (a Villoiſonio ſaec. XI.) habetur. *Villoiſon* autem, cuius curae et diligentiae in deſcribendis ac publicandis illis codicibus res publica litteraria infinitas debet gratias, ſaliuam theſauri illius acquirendi mouerat in Epiſtola ad Wielandum in deutſchen Mercur. 1779. menſe Martio, in primis in Anecdotis graecis, Venetiis, 1781. 4. tom. II. p. 183 ſqq. vbi in notis de illis ſcholiis fuſius egit p. 266 ſqq. et in indice, v. *Homerus*. Poſt longum temporis interuallum opus ipſum praeclarum lucem adſpexit:

'Ομηρου Ιλιας συν τοις σχολιοις. *Homeri Ilias ad veteris codicis Veneti fidem recenſita. Scholia in eam antiquiſſima, ex eodem codice aliisque nunc primum edidit cum Aſteriſcis, Obeliſcis aliisque ſignis criticis, Io. Baptiſta Caſpar d' Anſſe de Villoiſon, Vpſalienſis acad. ſociet. latinae Ienenſ.* etc. *ſodalis*. An. MDCCLXXXVIII. *Venetiis*, typis et ſumtibus fratrum Coleti. fol.

Praemiſit doctiſſima prolegomena, in quibus de ſignis notisque veterum criticis,[1] de codicibus illis et memoratis veteribus criticis atque interpretibus aliisque rebus antiquariis ac litterariis ſcite copioſeque diſputatur; ad quae iam ſaepius prouocauimus. De contextu Homeri in hac editione paulo infra in recenſu editionum ſumus acturi. Princeps codex, ſignis veterum criticorum ac grammaticorum ſtipatus, Nr. CCCCLIV. in ſcholiis deſignatur littera *A*, cuius auctor critices, variarum lectionum atque emendationum, potiſſimum habuit rationem; alter vero littera B. Ex hoc vberiore excerpſit Villoiſonius ea omnia, quae a cod. 454. aberant, nec prorſus luce indigna videbantur, exceptis pauciſſimis abſurdis quorumdam inſulſorum graeculorum etymologiis. Hic codex B. cum priori, *A.* in multis conſentit, in plurimis vero cum Leidenſi et Mosquenſi. E cod. 453 ſcholia codicis 454, quae ſaepe conueniunt, emendauit et veram ac germanam lectionem in eorum textu conſtituendo ſelegit, nec non expleuit lacunas eiusdem codicis 454. cuius nonnulla folia recentiore manu ita ſuppleta ſunt, vt ſolus quidem repararetur textus, ſcholia vero deſiderarentur, v. Prolegg. p. XLV. Auctor cod. B. ſcholiorum Chriſtianus fuiſſe videtur, quod ad Iliad. *x'*. 204. *ἑ*. 449. ex verſione LXX. graeca et e Paulli epiſtola ad Rom. 7, 24. quaedam profert, niſi ea ſint a recentiore manu adſcripta.

fcripta. Auctor vero delegerat potiffimum interpretationes, fiue, fi malis dicere, exegeticas obferuationes, quae quidem fpirant aetatem fcholae Alexandrinae: nec tamen adeo faepe venatur interpretationes allegoricas, nifi quando e Porphyrii quaeftionibus forfan homericis loca adferuntur, vt Euftathius fecerat. Sua tempora refpicit ad Iliad. Σ'. 79. vbi *Apollonius* nominatur ὁ διδάσκαλος ἡμῶν, nifi ea Porphyrii fit obferuatio. Codicis 454. fcholiorum collector fuit vnus idemque, cuidam criticorum fcholae addictus, fcripfit, dialectis aeolica et ionica adhuc vigentibus, (ad Iliad. δ'. 259. μ'. 137. ὁ. 536. π'. 117.) Gymnicos ludos ad fuam vsque aetatem permanfiffe docet, (ad ψ'. 683.) fua quoque tempora refpicit ad β'. 599. (quod fcholion etiam proftat in cod. Lipficufi apud Erneftum h. l.) prouocat denique ad α'. 294. μ'. 157. etc. ad fuos in *Odyffeam* commentarios, quos Villoifon nullibi potuit inuenire. v. Prolegg. p. 27 et 44. not. Ex Apographo codicis Lipfienfis Hamburgenfi fcholia quaedam praecipue ad libros priores tres et nonum inferuit. Praeftans hoc opus quod in pluribus actis et ephemeridibus litterariis eft laudatum; plura de eo commemorare fuperfedeo. Cenfor tamen in Annal. litterariis Helmftad. menf. Mart. 1789. p. 203. exemplis docet, multa in fcholiis Marcianis effe corrupta deprauataque, quorum medicina ex Euftathio et minoribus fcholiis peti poffit. Cenfor operis acutus in parte quinta Gottingenfis bibliothecae antiq. litteraturae et artis p. 43. fqq. breuem fcholiorum, quae ad noftram peruenerunt aetatem, hiftoriam, illis inter fe comparatis, fcite compofuit: cuius fumma haec eft. Omnia, nobis cognita, fcholia ad Homerum ex duabus diuerfis collectionibus enata funt. Altera, eaque pleniffima collectio feruata eft in Veneto codice 454. A. altera in Veneto codice 453. B. (At enim non omnia, fed ea tantum, quae aberant a codice A. defcripta effe a Villoifonio, paullo ante monuimus.) Cum hac confpirat Lipfienfis: vtriusque autem cum alterius Venetae tum Lipfienfis auctores ex vno eodemque fonte hauferunt; fed auctor Veneti exempli multo plura, quam Lipfienfis, defcripfit. Ex Lipfienfi tamen paffim fuppleri poteft Veneta altera collectio. Eiusdem familiae funt exempla Florentinum, Leidenfe et Mosquenfe, quae, hinc inde quibusdam a librario aut mutatis, aut contractis aut omiffis, ex eodem fonte manarunt, ex quo codex Venet. 453. fumtus eft. Atque *Valcken.* in diff. de fchol. p. 104. iam fenferat, codd. Florentinum ac Lipfieufem ad vnum exemplar vetuftius videri exaratos. *Waffenbergh* vero p. XVI. prolegom. odoratus eft, fcholia cod. Lipf. omnium maxime conuenire cum Venetis: quod, his editis, factum eft manifeftum. Cenfor idem Gottingenfis doctus repererat quoque in bibliotheca Scorialenfi duo Homeri codices cum fcholiis vberioribus. Prior Ω'. 1. 12. confpirat cum Leidenfi, atque adeo cum Veneto nr. 453. paucis fubinde immutatis, pluribus omiffis: habet tamen notas quasdam, quarum quidem interpretatio deficit. Pofterior Scorialenfis, Δ'. 1. 4. ea fere, quae reperiuntur in cod. Ven. 453. at parcius minusque plene refert. [De his codd. plura infra.] E codice Veneto A. collector fcholiorum, quae vocantur, minorum excerpfit interpretationes f. obferuationes exegeticas. Collectionem vero fcholiorum, quae in codice B. reperiuntur, nouerat Euftathius. Illas tamen collectiones, quod poft Porphyrii nomen nullius ferioris grammatici fit mentio, faeculo fere quarto poft Chr. natum fuiffe congeftas fcriptasque, acute fentit Cenfor ille Gottingenfis.

De codice *Lipfienfi*, ante Euftathii aetatem fcripto, in quo fcholia in totos fedecim lib. inde a principio Iliados vno filo deducta funt, plures viri docti vberius egerunt. Quare breuiori effe mihi licebit. Pauciora, quam debuerat, ex illo adleuit Ernefti fuae editioni, et in praefatione mire eum laudat. *Bergler* primus illius fecit mentionem in Actis Erudit. Lipf. an. 1712. menfe Iul. p. 316. et an. 1719. p. 307 fqq. Idem illa fcholia editurus, defcripferat ea, eiusque

eiusque ἀπόγραφον post fata illius demum peruenit ad Bentleium; exemplum vero ad fidem ἀπογράφȣ Bergleriaui factum, nactus est *I. Chr. Wolfius*, qui in Obff. misc. Belg. Vol. V. tom. II. p. 153 sqq. comparauit istud cum edit. Horneii, et praeclare de codice differuit. Exemplum illud postea illatum est in bibliothecam publicam Hamburgensem, ex qua communicatum habuit Villoisonius. Plura de illo docte disputat *Marc. Guil. Müller*, Gymnasii Alton. tum subrector, in Noua bibliotheca philol. et critica Gotting. Vol. I. fasc. II. an. 1783. p. 221 — 231. et p. 337 — 361. ex eo exhibuit specimen scholiorum ineditorum ad Homeri catalogum nauium. Cel. *Morus* in *Dissertatt. theologicarum et philologicarum*, diff. XIII. p. 397 sqq. dedit ex Lipf. cod. excerpta: spicilegium vero cl. *Beck* in progr. laudato p. 13. not. 41. — Adde *Wassenbergh* Prolegom. laud. p. 15 sqq. vbi modestum cel. Mori iudicium de illo codice adfert.

Codex *Mosquensis*, in bibliotheca synodi nr. LXXV. scriptus est in charta laeuigata saeculi, vt videtur, XIV. et Leidensi in omnibus similis, ita tamen, vt interdum plura habeat scholia et errores pauciores: non totam Iliada continet, sed paucos libros (π΄. υ΄. φ΄. χ΄. ψ΄.) integros, paucorumque fragmenta. Curatius de eo disputat cel. *Matthaei*, (quondam Professor litterar. humaniorum in Vniuersitate Mosquensi, p. t. Prof. linguae graecae in Vniuersitate Wittenbergensi,) in praefat. ad *Syntipae*, philosophi Persae fabul. LXII. gr. et lat. ex duobus codd. Mosquenf. primum editas etc. Lipsiae, 1781. 8. p. XIII sqq. p. 81 — 122. speciminis loco vir doct. edidit atque notis illustrauit Porphyrii et aliorum scholia inedita ad Iliad. Ω΄. ex cod. Mosquensi: p. 122 — 148. sunt variae lectiones ex illo codice, et *tribus aliis Homeri Mosquensibus*, ex Eustathio et quibusdam Homeri edd. Idem vir doctiff. scripsit tria progr. ediditque scholia inedita, ad Iliad. τ΄. Dresdae 1786. 4. et adiecit animaduerf. doctas. — De codice Iliados, quem scripsit Theodor. Gaza et possedit Philelphus, v. *Humphr. Hodium* de Graecis illustribus L. Gr. — instauratoribus, (Londini 1742. 8.) p. 58 sqq. *Harl.*]

Scholia Porphyrii et Metaphrases Homeri. XIII. Scholia optima inedita *Porphyrii* r) in Iliadem, etiam ab illis, quae Horneius vulgauit, diuersa, et ex Bibl. Peirefciana accepta habere se testatus est *Isaacus Vossius* ad Melam, eorundemque editionem promisit, p. 59. et 154. f. ad lib. I. cap. 9. §. 80. et II. cap. 3. §. 85. Sed obiit citius vir doctissimus, quam haec aliaque, quorum spem eruditis fecerat, daret. Bibliotheca tamen eius, atque in hac Scholia ista seruantur in Bibliotheca Academiae publica Lugduni Batauorum. [Hic igitur codex vocatur *Leidensis*. Scholia vero illa esse optima, nunc habemus, scholiis Veneti codicis, quocum cognatione quasi eiusdem familiae est coniunctus, publicatis, cognitum et compertum. Atque iam *Valckenarius* testatum id fecit, et multus fuit de illorum praestantia, et codicis historia in adpendice ad Vrsini Virgilium — illustratum. Inscripsit vero: *Hectoris interitus carmen Homeri, siue Iliadis liber XXII. cum scholiis vetustis Porphyrii et aliorum, quae huc vsque inedita, nunc primum e codice Leidensis bibliothecae euulgauit Lud. Car. Valckenaer. Accessit eiusdem dissertatio de praestantissimo codice Leidensi et de scholiis in Homerum ineditis. Leowardiae* 1747. — Conf. Noua acta Erudit. mense Iun. 1748. p. 312 sqq. Scholia deficiunt circa finem libri XXIII. Valcken.

r) Quaedam *Porphyrii* obseruationes homericae reperiuntur in eius opusculo περὶ προσῳδίας, quod primus euulgauit e cod. Veneto cel. *Villoison* in Anecdotis graecis tom. I. p. 103 — 118. aliud MSt. exemplar exstat in bibliotheca Vaticana: quod idem est, quod Fabricius ex Holstenii libro laudauit. *Harl.*

Valcken. p. 89 sqq. de illius codicis fatis, forma, aetate, dignitate etc. copiosus, quae Ez. Spanhemius ex illo passim excerpserat, collegit, eaque suppleuit, comparauit codicem cum Florentino et Lipsiensi, egit de Porphyrianis, iisque, quae Demosthenes Thrax in Paraphrasi graeca Odysseae bona habuerit. Idem cod. habet scholia interlinearia et marginalia, quorum specimina dedit Valken. p. 110 sqq. et p. 116 sqq. Postquam a p. 136. multa docte disseruit de *Porphyrii* Obseruationibus in Homerum et quaestionibus Homericis, tam Porphyrii quam *Sosibii* τῦ Λυτικῦ, (qui Ptolemaei Philadelphi munificentia alebatur Alexandriae, p. 146.) et aliorum, earumque indole, pluribus, quae in cod. Leidensi occurrunt, adlatis exemplis, p. 148. Porphyrius, ait, potissimum in locis, quae viderentur difficiliora, commode enodandis et in tradendis rebus veteris memoriae elaborauit. Idem *Valcken.* antea in editione *Ammonii* in notis atque animaduersionibus multa protulerat ex codice Leidensi; plura vero scholia ex eo post Animaduerss. p. 240 sqq. et quaedam in illis correxit in diss. laudata p. 125 sqq. adde ill. *Villoison* in Prolegg. p. XV et XLII. not.

Ex eodem codice Leidensi librum Iliados I. et II. cum scholiis et ex codice olim Gernleriano, (fuit enim inter libros *Lucae Gernleri*, theologi Basileensis,) dein Wetsteiniano, qui nunc Amstelaedami in Bibliotheca societatis Remonstrantium seruatur, paraphrasin graecam adiecit *Ev. Wassenbergh.*

Homeri Iliadis lib. I. et II. cum paraphrasi graeca hucusque inedita, et Graecorum veterum commentariis magnam partem nunc primum in lucem prodeuntibus. Edidit, notas in Paraphrasin, scholiorum emendatorum specimen et alia quaedam adiecit Ev. Wassenbergh. Franeckerae apud P. N. Lomars. 1783. 8. cl. Editor immiscuit praeter ea aut comparauit scholia tum edita, tum codd. Amstel. s. Wetsteiniani, (cuius quidem scholia in margine posita specimina aliquot dedit *Valcken.* in diss. de scholiis Hom. ineditis; et *Wassenb.* censet congruere cum cod. reg. Paris. nr. 2766.) Veneti, ex specimine Bongiouannii, Lipsiensis, regii Parisini nr. 2766. atque Eustathii. Wassenb. in Prolegom. §. 4. et 5. de codice Amstelaedamensi agit, et cum *Wetsteinio* de script. Homeri p. 156 sqq. iudicat, codicem quidem esse recentiorem, elegantissimum tamen et e vetustiore haud dubie ductum, eumque cum libro *Geneuensi*, cui VIII. saeculorum aetas tribuitur, et *Vaticano*, ibidem antiquissimo, conuenire, ex eodemque fonte deriuatum. Complectitur vero cod. omisso textu homerico, integrae Iliadis paraphrasin.

Etenim haud reperiri vetus Homeri exemplar, cui scholia non sint interposita, adfirmant *Valckenar.* in diss de scholiis in Homerum ineditis p. 106. et cl. *Villoison.* Proleg. ad *Apollonii Sophistae* Lexicon, sect. nona, in qua de metaphrasibus prosaicis Homeri et codicibus aliquot, illis ornatis, copiose disputat: ad calcem vero Lexici adiecit speciminis caussa tertium Iliadis librum, soluta oratione graeca conuersum cum notis et lectionibus variis, e duobus codicibus regiis, quorum alter, nr. 2766. saec. circ. XIII. integram complectitur *Homeri Iliadem* vna cum metaphrasi prosaica omnium librorum, excepto vicesimo quarto, et scholiis, iis maxime, quae ad grammaticam pertinent; quem praeter ea laudarunt *Ruhnken.* in praefat. edit. Hesych. tom. II. p. 8. 9. etc. *Koen* ad Corinth. Grammat. p. 19. 20. in primis *Tollius* in praef. ad Apollonii Sophistae Lexic. Hom. p. VI. qui illum sibi ad Apollonium interpretandum saepius profuisse, et a se fere totum exscriptum esse testatur. Illam Metaphrasin recudendam curauit *Burgess* in προπαρασκευῆς Ὁμηρικῆς, part. II. p. 2 sqq. et p. 70 sqq. addidit excerpta ex metrica Paraphrasi Io. Tzetzae inedita. — Alter vero cod. Paris. nr. 2684. integrum

integram habet Homeri Iliadem cum metaphrasi librorum secundi, tertii et quarti atque quinti ab initio prosaica ad latus adiuncta; praeter ea cum glossis in omnes libros interlinearibus et scholiis. *Harl.*]

Lucas quoque *Holstenius* de vita et scriptis Porphyrii cap. 7. 244. cum Porphyrii in Homerum commentaria e Macrobio et Eustathio commemorasset, obseruat ineditum Scholiasten *Vaticanum* saepius vsum Porphyrii auctoritate, praeter ea aliorum scholiorum ἀνεκδότων specimen in primos Iliadis versus adfert e MSto Codice Florentino Mediceo [s]). Idem [t] *Holstenius* scholiasten ineditum Mediceum in Homerum passim laudat in notis ad Stephanum. [conf. *Valcken.* diss. de cod. Leid. p. 106 sqq. et de sequentibus apud Labb. et Wetstein. codd. *Villois.* Prol. Hom. p. 16.] Sed et apud *Labbeum* p. 372. Bibl. nou. MSS. mentio fit Scholiorum longe accuratissimorum et antiquissimorum in decem libros Homeri numquam in lucem editorum. *Ioh. Rudolphus Wetstenius* diss. de fatis scriptorum Homeri p. 156. memorat tres Codices MStos metaphraseos in Homerum, cuius initium: τὴν ὀργὴν εἰπὲ, ὦ Θεά, τῦ υἱῦ πηλέως Ἀχιλλέως τὴν ὀλεθρίαν. [Idem initium habent cod. 42. Florentinus Hom. cum paraphrasi in Catal. MSS. gr. bibliothecae Laurentianae a Bandinio curato, tom. II. p. 202. et cod. 284. *Io. Rhosi*, Cretensis, manu, litteris nigris descriptus cum expositione perpetua inter lineas litteris rubris exarata, in *Io. Aloysii Mingarelli* Catalogo graec. codd. MSS. apud Nanios, Patricios Venetos, adseruatorum 4. an 1784. p. 481. *Harl.*] Itemque aliam Paraphrasin in Bibl. Florentina [v]), quae incipit: Θεὰ Καλλιόπη εἰπὲ ἀκριβῶς ἐν ἐμμελείᾳ ποιητικῇ τὰ κατὰ τὴν μῆνιν τῦ Ἀχιλλέως κ. τ. λ. Aliam item paraphrasin *Moschopuli*, a scholiis, de quibus infra, diuersam et in Bibl. *Vaticana* [u]) obuiam. Omitto, quos in Bibliotheca Caesarea occurrere narrat Lambecius, codices Homeri MStos, refertos scholiis graecis marginalibus et interlinearibus. [Valck. l. c. p. 107, inter septem ait, codd. Homericos quos Caesarea recondit Vindobon. bibl. optimus procul dubio est MS. Iliadis, scholiis interlinearibus et marg. refertus, quem Cat. bibl. caes. Vindob. part. IV. p. 28. recensuit Nesselius.] Neocorus f. Küsterus in noua editione Criticae Homeri historiae, [quae vero lucem non vidit,] vulgaturus erat varia specimina scholiorum, paraphrasium et Metaphrasium Homeri ineditarum, quae in Bibliothecis Bodleiana, Regia Londinensi, Regia Parisiensi [v]) aliisque descripsit. Anno MDCCI. Dordraci in auctione publica Bibliothecae illustris Ioannis de Wit venum expositus fuit *Homerus* MS. cum obelis Aristarchi, et scholiis MSS. quae marginibus adscripta, bonam partem *Porphyrium* auctorem agnoscunt, adiuncto *Procli* commentario ad sex libros priores Iliados, ex Bibl. Antonii Seripandi, Cardinalis [w]): tum Odyssea cum antiquis scholiis MSS. copiosis. An. MDCXCVIII. in Bibliotheca nobilissimi iuuenis Cornelii Nicolai prostitit Amstelodami Ilias Graece vna cum commentariis amplissimis *Iohannis Grammatici*, Tzetzae puta, de quo mox plura dicam. *Andronici* [x]) Hermopolitae scholia Graeca in Homerum MSta extitisse

s) Porphyrii notas e codd. Vaticano descriptas accepit *Villoison.* v. eius Anecd. gr. II. p. 266. not. *Harl.*

t) Conf. *Valcken.* diss. laud. p. 107. *Villoison.* Proleg. Hom. p. XV sqq. not. de aliis codd. Medic. *Harl.*

u) Conf. *Holsten.* de vita et script. Porphyrii, c. VII. p. 244. tom. IV. operis nostri Fabriciani. *Harl.*

v) E duobus codd. regiis *Villoison.* ad calcem Lexici Apollonii Soph. specimina dedisse, paullo ante memorauimus. *Harl.*

w) Plura de fatis huius codicis dabit cl. *Villoison.* in Proleg. Hom. p. 14. not. *Harl.*

x) Andronicus Philosophus citatur a *Gellio* lib. XX. cap. 5. *Fabric.* Illius Bibl. SS. Ioh. et Paulli Catalogum codd. graecor. et orientalium praebet

 Nuova

extitisse Venetiis in Bibliotheca SS. Iohannis et Pauli, memorat *Gesnerus* in Bibl. etsi *Thomasinus* in Catalogo MSS. Bibl. Venet. nullam eius mentionem faciat. Videtur autem Gesnero hic esse *M. Pompilius Andronicus*, de quo *Suetonius* in Grammaticis cap. 8. coniectura, vt mihi quidem videtur, non valde verisimili, cum Suetonius testetur, eum soli Philosophiae intentum Grammatica neglexisse. *Fabric.* Homericarum paraphrasium quatuor genera constituit *Wassenbergh* Prolegg. cit. §. VI. p. X sqq. *Primum* genus, idque elegantissimum, est verbis anxie non adstrictum; sed liberum, vt historicus potius aliquis, quam poeta loqui videatur; ex quo genere fuerunt *Demosthenis Thracis* μεταβολαὶ τῆς Ὀδυσσείας, ad atticae dictionis venustatem exactae. *Alterum* genus est, quo Homerus ita redditur, vt, licet ad versuum et verborum seriem haud adtendatur, poetica tamen maneat μίμησις. Exempla sunt, indice Wassenberghio, codex *Meermannianus*, vt ait, antiquissimus: in quo ad latus contextus Homerici paraphrasis exstat continua ad omnes libros Iliadis, nusquam interrupta, nisi, vbi scholia, Venetis Bongiouannianis simillima, eius locum occuparunt. Comparandam illam iudicat Wassenb. cum paraphrasi interlineari e cod. Florentino, (cuius initium dedit *Wetstein.* de script. Hom. p. 157. ex eoque *Küster* in Hist. crit. Hom. p. 111. et cuius auctor incertus est, aliis *Michael. Psellum*, aliis *Theodorum Gazam*, parentem illius, quamquam parum certo, habentibus.) *Tertium* paraphrasium genus est, quo verbum verbo reddebatur. Ad id pertinent paraphrases, *Amstelaedamensis*, altera *Florentina*, Psello itidem adscripta, *Vaticana*, *Geneuensis*, (de quo cod. v. *Senebier* Catal. raisonné des MSts conservés dans la Biblioth. de Geneve. Geneve 1779. 8. p. 48 sqq. *Wetstein.* l. c. p. 156 sqq. *Villoison* Prol. Hom. p. 16. et 42.) *Parisinae*, ex quibus Villoisonium dedisse specimina ad calcem Lexici Apoll. supra iam animaduertimus, et forsan plures in Bibliothecis latentes. Sed enim consuetudo Homerum in communem et prosaicum sermonem conuertendi antiqua esse videtur. Atque *Valckenar.* in diss. de scholiis in Homerum ineditis p. 114 sqq. reperit ac praeclare illustrauit insigne specimen *Platonis* III. Πολιτ. p. 393. D. E. et 394. A. quo, ait Valck. primam poetae μίμησιν, loquentis sub persona Chrysis in Iliad. A. a versu 18. vsque ad versum 43 in sermonem solutum, (φράσω δὲ, inquit Plato, ἄνευ μέτρε, ὃ γάρ εἰμι ποιητικὸς) ita conuertit, vt euadat ἁπλὴ διήγησις. Insuper alios declamatores ac sophistas partes tantum quasdam Homericorum carminum separatim soluta oratione explicuisse, aut potius declamationes exercendae artis caussa, ad insigniora quaedam Homeri loca elaborasse, monet *Wassenbergh*, eoque refert Prolegg. p. XIII. *Philostratum* iuniorem, quem, Suidas prodidit, praeter alia reliquisse παράφρασιν τῆς Ὁμήρε Ἀσπίδος, siue eius loci Iliadis Σ, quo scutum Achillis versibus 139 descripsit, tum *Tribonianum Siditem*, auctorem μεταφράσεως τε Ὁμηρικε τῶν νεῶν καταλόγε, porro *Tryphiodorum*, qui παράφρασιν τῶν Ὁμήρε παραβολῶν confecit; nec non *Procopium Gazaeum*, sophistam, cuius στίχων Ὁμηρικῶν μεταφράσεις εἰς ποικίλας λόγων ἰδέας ἐκμεμορφωμένας legit *Photius* cod. 160. p. 338. denique *Dorionis*, declamatoris graeci, Homeri dictam Metaphrasin, quam *Seneca* memorat Suasor. I. Iuuat per hanc occasionem, alios quosdam codices, quos partim recenset aut nominat cl. *Villoison.* in Prolegom. Homer. p. XIV sqq. et XLII sqq., scholiis aut

Nuova Raccolta d'Opuscoli scientifici e filologici, tom. XX. p. 175 sqq. et Nr. LII. p. 204. indicantur *Homeri in Iliadem scholia et notae*, cod. membran. in fol. saec. XV. Stratego scriptore. Verum ille codex, vt ait *Villoison*. Prolegg. Hom. p. XIV. not. non Andronici, sed vulgata continet scholia. *Harl.*

aut paraphrasibus glossisque instructos, commemorare. Codex reg. Parisin. MMDCCLXVII continet scholia, itemque codex MMDCCLVIII. scholia in viginti quatuor Iliados libros, in iisque Ὁμηρικὰς ἀπορίας καὶ λύσεις. *Bandini* in Catalogo codicum graecorum bibl. Laurentianae Mediceae enumerat codd. Iliados cum ineditis scholiis, tom. II. p. 81. 124. 131 sqq. 134 sqq. 174. 178. tom. III. p. 420. 421. etc. Plura dabit continuator operis *Lami:* Le Delizie dei dotti et degli eruditi, Nr. 2. p. 201 sqq. quae nos paullo infra repetemus. Idem *Villoison* ex *Iriarti* Catalogo codd. graecor. Matritens. p. 84 sqq. indicat codicem Hom. cum glossis et scholiis ineditis in priores XII. Iliados libros et XIII. partem ac seorsum in Boeotiam. *Timogenes* ἐν ταῖς παραφράσεσιν ad versum Iliadis laudatur in *Apollonii* Soph. Lexico Homer. tom. I. Villois. voc. ἄρπυιαι p. 206. — In *I. Aloysii Mingarelli* Catalogo graec. codd. MSSt. apud Nanios adseruatorum, p. 490. est cod. CCXCIII. in quo leguntur priores quinque Iliadis libri cum interpretatione marginali perpetua, ac nusquam interrupta, sed sermone graeco-barbaro, cuius initium est ὦ θεὰ Μοῦσα Καλλιόπη ψάλλε, καὶ εἰπὲ μελῳδικῶς τὴν φθοροποιὸν ὀργὴν καὶ ἔχθραν τοῦ Ἀχιλλέως, τοῦ υἱοῦ τοῦ Πήλεως etc. *Harl.*]

Tzetzae metaphrasis etc. XIV. *Iohannis Tzetzae* y) Metaphrasis Homeri versibus Politicis, siue, vt ipse Chiliad. IX. vs. 283. loquitur, ἡμαξευμένοις στίχοις scripta ad Irenen Augustam, a qua pro singulis paginis tulit duodecim aureos, hinc τὴν Αὐγούστης βίβλον vocat XIII. v. 625. Fuit MSta in Bibliotheca Antonii Augustini, [✝] et hodieque in Bodleiana exstat Oxoniae, fragmentumque illius produxit *Henricus Dodwellus* in dissertationibus de veteribus Graecorum et Romanorum Cyclis p. 802. ex quo adparet, non Homerum tantummodo, sed et alios, qui de bello Troiano scripserunt, opere illo velut compendio esse comprehensos. Video etiam a Labbeo et inter codices MSto, Bibliothecae Caesareae Vindobonensis referri Tzetzae Iliadem paruam Homericam: Praeterea in Regia Londinensi habentur eiusdem Tzetzae Pro-Homerica z), Homerica, et post Homerica, quae in Catalogo MSS. Angliae ante paucos annos edito

Eee 2 perperam

y) Ex *Io. Tzetzae* metrica paraphrasi inedita *Burgesium* excerpta dedisse, vidimus ad antecedentem §. circa fin. *Harl.*

z) Fragmentum horum exstat etiam in Bibl. Augustana; sed in Catalogo MSS. p. 79. perperam latine redditur titulus: *rerum ante Homeri tempora gestarum.* Pro-Homerica enim siue Ante-Homerica sunt de rebus Homerico poemati praemittendis eiusque argumentum antecedentibus. *Fabric.* De Tzetza eiusque editis et ineditis scriptis copiosius et distinctius agit *Fabricius*, infra libro V. cap. 42. sect. III. et quidem nr. 5 et 6. de Allegoriis Homericis et commentario in Homerum. Ex *Augustano* autem codice editum est fragmentum: Τα Τζετζ8 τα προ Ὁμηρε, τα Ομηρ8 και τα μεθ' Ὁμηρον εν συντομῳ ἐκδοθεντα. *Ioannis Tzetzae Carmina Iliaca nunc primum e codice August. edidit Gottlob Bened. Schirach.* Halae. 1770. 8.

Cel. Editor in praefatione agit de Tzetza, de Cyclo epico, de codicibus et ex Dodwelli dissertationibus particulam, quae huc pertinet, repetiit. Quod in codice Augustano tertia pars, quae Μεθόμηρικα complectatur, plane desideratur, cl. editor addidit versus, quos Dodwellus iam euulgauerat. Eiusdem carminis codex adseruatur in Bibliotheca publica Dresdensi. Illum vero manu Tryllitii esse scriptum, in frontispicio adnotatum est: at *Quellius* in Epistola ad Klotzium, (p. IX sqq. praefation.) ex lacuna notata colligit, cod. Dresdensem ex Augustano exemplari esse descriptum, aut fortasse vtrumque ex bibliotheca regia Londinensi, vbi haec Homerica seruantur. Subiectae sunt a p. 77. notae atque emendationes; a p. 81. — fin. humaniss. simi *Sam. Fr. Nathan. Mori* notae ad textum. adde *Klotzii* praef. ad Stratonis epigrammata, p. 19. sqq. Lacunosam tamen et mancam hanc esse editionem vtraque parte, docuit cel. *Tychsen* in Bibliothek der alten Litteratur und Kunst, part. IV. Inedit. I. vbi *Tzetzae carminum Iliacorum* initium e cod. Vindobonensi nunc primum editum est, et historia Tzetzis eiusque scriptorum in *Praemonendis* egregie illustratur, et Fabricius noster notatur

perperam referri sub corrupto nomine Iohannis Tetri, per literas me monuit laudatus Neocorus. Fragmentum insigne *μεθομηρικῶν*, versibus 20 Hexametris constans, cum scholiis Graecis edidit et notis illustrauit idem *Dodwellus* libro laudato p. 803 sqq. vbi notat, operae pretium esse facturum, quisquis Προομηρικὰ illa et Μεθομηρικὰ, vtpote ex reliquiis priscorum poetarum Cyclicorum, ipsi licet Tzetzae non inspectorum, collecta integra in publicum ediderit. In instructissima Imperatoris Bibliotheca Viennae, in Episcopi Norwicensis Bibliotheca Londini, et Lipsiae in Bibliotheca Paulina seruatur eiusdem Tzetzae inedita Homeri ἐξήγησις luce non indigna et supra cap. 1. §. 9. a me laudata [aa]). In Hispanica quoque S. Laurentii Bibliotheca fuisse *Tzetzae* commentarium in Iliadem [s. metaphrasin homericam,] notauit *Labbeus* p. 385. Bibl. nou. MSS. [adde *Plüers* Reisen durch Spanien, in Catal. codd. p. 177. vbi dicitur *Io. Tzetzae Paraphrasis in Hom. Iliad.*] Idem p. 110. et 134. memorat eius ineditas allegorias [bb]) in Homerum ad eandem Irenem Alemannam Augustam, quae etiam exstant in [Barocciana nr. 194. Catal. et] Augustissimi Imperatoris Bibliotheca. [v. Lambec. comm. de B. caes. tom. IV. p. 508. Kollar.] Ex hoc opere forte petitae allegoriae quaedam Mythologicae et morales, quas sub Tzetzae nomine e Bibl. Iani Rutgersii accepit, latine vertit et vtraque lingua edidit in libellulo *Federicus Morellus* Paris. 1618. 8.

[Iuuat hic ex cl. *Tychsenii* praecognitis in nota laudatis plura excerpere atque hic inserere. Primum animaduertit, Fabricium tria *Tzetzae* opera, nomine, argumento scribendique genere diuersissima, *Allegorias homericas, metaphrasin Homeri* et *carmina Iliaca* non satis distinxisse; allegorias scriptas esse versibus politicis, Iliaca autem esse hexametra. Postea recenset Tzetzae opera edita et inedita. Ex his huc pertinent nr. 4. (vt verbis doctissimi *Tychsenii* vtar,) ἐξήγησις siue *metaphrasis Homerica*, qua tota Ilias paraphrasi, pedestri sermone conscripta, explicatur, ita, vt singulae lineae singulis Homeri versibus respondeant, quibus aut subiectae leguntur, aut ex aduerso positae. Exstat in cod. Escurialensi Iliad. Σ. 7. et Matritensi regio XVIII. v. *Iriarte* Catal. Bibl. Matrit. p. 70. In nota, „plures, ait, olim exstitisse in Bibl. Escur. huius exegeseos codices, didici e catalogo vetusto, qui ibi adseruatur, ante incendium confecto. Laudantur ibi duo alii, in quibus fuisse debet codex Augustini laudatus post Labbeum a Fabricio.“ Tum nr. 5. *Allegoriae Homericas* siue, vt e Küstero laudat Fabricius, (in not. **.) ὑπόθεσις τȣ̃ Ὁμήρȣ etc. versibus politicis. „Spissum opus, quippe quod plus 8000 versibus constare arbitror. Sunt explicationes mythorum homericorum, secundum rhapsodiarum seriem, quibus singuli mythi ad physicas maxime et morales rationes detorquentur, plerumque ineptissime. — Integrum carmen exstat in Biblioth. Escurial. Plut. III. Y.

tatur aliquoties. Potiora igitur ex illis excerpta textuique inserenda dabimus. *Harl.*

aa) Conf. Acta Erudit. mens. Iul. 1719. p. 308. *Harl.*

bb) Meminit earum *Tzetzes* ipse Chiliade quinta vs. 776. vti ἐξηγήσεως Chiliad. IX. v. 282. [Tzetzes reuera ἐξήγησιν ibi respexit: Fabric. vero male intellexit de Allegoriis Homericis. *Harl.*] Hanc pridem etiam laudauit Petrus Crinitus in libris de honesta disciplina, ne recentiores iam memorem. Ex *Tzetzae* allegorica Homericarum fabularum expositione scripta versibus politicis, exstant fragmenta in Appendice notarum ad Io. Malalae Chronicon. Habet et *Ludolphus Küsterus* [quem vide ad Suidam tom II. p. 683.] descriptam e Codice Barocciano [nr. 24 et 194. ex quorum altero descripserat Küsterus,] et collatam cum MS. Regio Paris. Titulus est: Ὑπόθεσις τȣ̃ Ὁμήρȣ ἀλληγορηθεῖσα παρὰ Ἰωάννȣ Γραμματικȣ̃ τȣ̃ Τζέτζȣ, τῇ κρατίστῃ βασιλίσσῃ καὶ Ὁμηρικωτάτῃ Κυρίᾳ Εἰρήνῃ τῇ ἐξ Ἀλαμανῶν. Initium operis: Ἐπεὶ φαιδρὰ πανσέληνε σελήνη σελασφόρε etc. [est quoque in cod. 2644. 2705. 2707. Bibl. regiae Parisinae.]

III. Y. 20. qui eſt ipſe codex Auguſlini, Fabricio laudatus. Ex hoc ego codice prooemium deſcripſi integrum, quarum ſpecimina fortaſſe aliquando dabit haec bibliotheca. Continetur praeter ea in codd. bibl. reg. Pariſ. 2644. 2705 et 2707. *Labbeo* iam memoratis in Bibl. nova MSS. p. 110. et 134. An ex hoc opere deſumta ſint, quae ſub titulo *Allegoriarum mythologicarum* edidit Fed. Morellus, nondum comperi. Sunt verſus LI. numero, qui de allegoria agunt vniuerſe, eodem metro iambico ſ. politico, vt videantur eſſe prooemium, quod ſiue auctor, ſiue alius, neſcio quis, carmini praefixit. In cod. Eſcurial. ſaltem non leguntur." Porro nr. 7. „*Iliaca* ſiue carmen de rebus Troianis, verſibus hexametris, omnem belli Troiani fabulam compendio complexum. In codicibus varie inſcribitur: Vindobonenſis habet Ἰωάννȣ γραμματικȣ̃ τȣ̃ Τζέτζȣ τὰ πρὸ Ὁμήρȣ καὶ ὅσα παρέχει Ὅμηρος μέχρι καὶ τῆς ἁλώσεως ἡ μικρὰ μεγάλη (l. μικρομεγάλη) Ἰλιας. Matritenſis regius Ἰωάν. γρ. τȣ̃ Τζ. ἡ μικρὰ Ἰλιας, quo *Iliadis paruae* nomine laudatur etiam a Labbeo et aliis. Pleno et vero titulo inſcribitur in Huetiano codice, (vti legitur in edit. Schirachii, ex cod. Auguſtano.) Conſentit titulus regii Londinenſis, *Prohomerica*, *Homerica* et *Poſthomerica*. Scilicet continet hoc carmen, trifariam diuiſum, *parte* I. τὰ πρὸ Ὁμήρȣ, *Antehomerica*, ſ. cauſſas et origines belli Troiani, a natiuitate inde Paridis, vsque ad annum X. belli, vbi incipit Ilias Homeri: *parte* II. τὰ Ὁμήρȣ ſiue *Homerica*, argumenta XXIIII. rhapſodiarum Homeri: *parte* III. τὰ μεθ᾽ Ὅμηρον, res ad Troiam geſtas, a morte inde Hectoris ad vrbis vsque excidium et reditum Graecorum, quod eſt argumentum Paralipomenon Quinti Smyrnaei. — Exſtat hoc carmen maximam partem ineditum: 1) in cod. Matritenſi regio, cod. XX. quo cum aliis continetur integrum. — Verſuum numerus in prioribus partibus, quas ſub Ἰλιάδος μικρᾶς titulo comprehendit codex, traditur eſſe 897. Poſthomericorum, (qui tamen numerus falſus eſt,) 776. conf. Iriarte Catal. p. 82. — 2) in bibl. Bodleiana, vbi, niſi carmen integrum, ſaltem pars III. qua vſus eſt Dodwellus, eſſe debet integra; 3) in regio Londinenſi, Antehomerica cum ſcholiis. vid. Catal. of the MSS. of the Kings Library, p. 257. ſunt tamen ſaltem verſus 240. 4) in cod. Auguſtano, ex quo fluxit apographon a Schirachio editum. Antehomerica poſt verſ. 29. lacunoſa, 233. verſus habent; Homerica, non minus mutila, verſus 233. Pars III. plane abeſt. — 5) in cod. Vindobon. 308. apud Neſſelium part. IV. Hic a fine partis prioris itidem deſiderantur aliquot verſus cum parte II. integra, nulla tamen in medio lacuna. Pars III. integra 780. verſus explet. Antehomerica ſunt verſuum 351. adeoque deſunt in fine 59. verſus, quos habet Auguſtanus, ipſe tamen in medio mutilus. — Lacunam cod. Auguſtani a v. 29. explet haec, quam hic, (n. in Bibl. der alten Litterat. etc.) vulgamus particula, e cod. Caeſareo deſcripta a cl. Heeren. Nunc igitur, ſi addas eos verſus, quibus ex Auguſtano auctior eſt Schirachii editio, *Antehomerica* integra erunt, verſibus 410 abſoluta. In fine enim nihil deeſſe, docet et carminis in edit. Schirachiana ſubſcriptio: τέλος τῶν πρὸ Ὁμήρȣ τȣ̃ Τζέτζȣ, et carminum Cypriorum argumentum, in Bibl. cit. vol. I. p. 36. vulgatum inter Inedita Procli. — Bene quoque cohaeret Tzetzis narratio in Homericis cum fine Antehomericorum. Deeſt igitur nunc nihil praeter Homericorum finem ab Iliad. Σ. initio. — Verſuum, qui deſiderantur, ex cod. Matritenſi facile eſt inire numerum. Nam ſi vtriusque partis verſus fuerunt 897, ſubductis 410 Antehomericorum, ſequitur, Homerica fuiſſe verſuum 487. quorum 221. vulgauit Schirachius. Deſunt igitur omnino vſſ. 266. vt adpareat, in extremis rhapſodiis valde verboſum fuiſſe epitomatorem. Vltimus verſus eſt in cod. Matrit.

Καλὰ δὲ λχίνεα ποτὶ τύμβον ἀγάλματ' ἔθηκεν,

quae ad tumulum Hectoris ſpectant, quem Tzetzes ex more ſuo ſtatuis ornauerat." Denique animaduertit, Tzetzen non vſum fuiſſe in hoc carmine ſcriptoribus, quos paſſim laudat, antiquis deperditis, vt Leſche, Steſichoro etc. nec vllos alios vidiſſe ſcriptores, niſi qui vel nunc exſtent, neque epitomatorem ſiue collectorem aliquem, quod putabat Dodwellus, Cyclicorum poetarum adhibuiſſe; ſed omnem, qua ſe iactat, eruditionem e ſcholiis hauſiſſe, quae habuit, iis, quibus nos vtimur, Byzantinorum grammaticorum excerptis, pleniora. In Antehomericis, idem Tychſen ait, cum Proclianae chreſtomathiae fragmentis conuenit; niſi, quod, miſſa poetica ratione, quae a Pelei nuptiis filum orditur, Parin grammaticum facit, commentatione edita Venerem reliquis deabus praeferentem. In Poſthomericis Quintum, quem tamen ridet, maxime ſequitur, Philoſtrato quoque, (Flauium adpellat,) in formis praeſertim heroum deſcribendis, qua re mirifice ſibi placet, ſaepius adhibito, etc. Lipſienſi codici praemiſſa eſt: *εἰς τὴν Ὁμήρου Ἰλιάδα ἐξήγησις Ἰω (Ἰωάννου) γραμματικοῦ τοῦ Τζέτζου*, et alia *ἐξήγησις τῆς Ἰλιάδος καὶ Ὀδυσσείας Ὁμήρου πρὸ τοῦ ἀπάρξασθαι*. Vtraque recentius addita. conf. Acta Erudit. Lipſ. an. 1719. menſ. Iul. p. 307 ſq. In Biblioth. Taurinenſi ſunt ſcholia inedita in Odyſſ. e quibus Euſtath. et Valcken. fragmenta dederunt, quae falſo habita ſunt verſio proſaica Demoſthenis cuiusdam. *Harl.*

Eius generis allegorias nonnullas a *Mich. Pſello* ſcriptas Graece cum *Heraclitis* cc) *Pontici* allegoriis [P] Homericis vulgauit *Conradus Geſnerus*, Baſileae an. 1544. 8. vt praeteream auctorem anonymum, (*Nicephorum* dd) forte *Gregoram*), *moralis interpretationis errorum Vlyſſis* vna cum commentat. Porphyrii de Nympharum antro in XIII. libro Odyſſeae Homericae, et ex commentariis Procli apologiis quibusdam pro Homero ab eodem Geſnero vulgatum ee), et allegorias ff) anagogasque Homericas *Iohannis Diaconi Galeni*, eiusdem, cuius in Heſiodum ſimilis labor editus habetur, quas memorat *Labbeus* p. 110. 111. Idem *Labbeus* p. 171. ex indice Scipionis Tetti refert MStos, neſcio quos, quaue in Bibliotheca, exſtare Interpretes Homeri triginta antiquos, tomis duobus. Scholia in Homerum duplicia diuerſa ab editis legiſſe ſe, teſtatur *P. Victorius* XXXVI. 13. Var. Lect.

Paraphraſes. XV. *Georgii Chryſococcae*, qui Theodori Gazae familiaris fuit, ſcholia MSta in Odyſſeam, habentur in Bibliotheca Vaticana teſte Allatio lib. de Georgiis p. 360. quamuis ipſe haeret ambiguus, auctorne ſit an duntaxat exſcriptor iſte Chryſococces. *Michaelis* quoque *Pſelli* Paraphraſin Iliadis verſibus politicis ſupereſſe docet idem *Allatius* libro de Pſellis, [vid. infra in calce vol. V. §. 69. p. 48. et paullo ante ad §. 13.] et ex eo *Gerh. Iohannes Voſſius* libro poſtumo de Poetis Graecis p. 83. qui hoc eius laudant initium: *τὴν ὀργὴν εἰπὲ ὦ Θεὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ Πηλέως*. [*Bandinio* in Cat. Bibl. MSS. gr. Medic. bibl. tom. II. pag. 202 ſq. diuerſa ab illa videtur eſſe ea, quae eſt in Bibl. Florent. adde Villoiſ. Prol. Hom. p. 42.] Eiusdem *Pſelli*

cc) Siue *Heracliti* potius. Vide quae de hoc libro dixi lib. I. cap. XXII.

dd) Vide *Dan. Neſſelii* Catalogum MSS. Bibl. Vindob. part. I. p. 285. nr. 9. *Fabric.* clare is nominatur in cod. Caeſar. 332. nr. 9. in *Lambecii* comment. de bibl. Vindob. libr. et tom. V. p. 613. *Kollar. Harl.*

ee) Gr. et latine Tiguri 1542. 8. poſtea Gregoras ſolus cum notis *Io. Columbi*, Aboae 1678. 8. quae edit. recuſa eſt Lugd. Bat. 1745. 8. Columbus tantum indicat edit. Haganoae 1531. a Io. Secerio vulgatam curante Vinc. Opſopoeo. *Harl.*

ff) Conf. infra, cap. VI. §. 12. *Harl.*

ſi Paraphraſin in Odyſſeam cum ſcholiis quibusdam MStam fuiſſe quondam apud Ioh. Oporinum teſtatur Gesnerus. Neſcio an eadem ſit Paraphraſis Graeca Iliados, quam nullo auctoris nomine addito in codice Regis Galliae nr. XII. MStam occurrere teſtatur Labbeus p. 110. et 270. Sed et Odyſſeae Paraphraſis Graeca eidem memoratur p. 271. Bibl. nouae MSS. Sic Iliadem in proſam Graecam olim tranſtulerat *Demoſthenes Thrax*, vt auctor eſt Suidas. [Enimuero ſiue Suidam, ſiue alterum, cuius is deſcribit verba, erraſſe, et Fabricium aliosque induxiſſe in errorem, docet *Valcken.* in diſſ. de cod. Leidenſi, pag. 112. et exemplis ex Euſtathio multis adlatis, oſtendit, *Demoſthenem Thracem*, non Iliada, ſed Odyſſeam in proſam graecam transtuliſſe, opusque, vt *Euſtathius* ait ad Odyſſ. A. p. 40. vſ. 48. inſcripſiſſe *μεταβολὰς Ὀδυσσείας*. *Harl.*] Specimen Paraphraſeos Homericae exſtat apud Ariſtidem libro de dictione ciuili cap. XIV. et apud *Platonem* lib. III. pag. 393. D. de Rep. vbi oratio Chryſae Sacerdotis ex Iliad. *α*. ſermone proſario eleganter ſoluitur. [vid. ad §. XIII. ſub finem.] *Emanuelis Moſchopuli* gg) Byzantini Paraphraſis ſiue ſcholia paraphraſtica in Iliadem MSta dicuntur exſtare in Bibliotheca Vaticana, eadem forte in librum I. et II. Iliadis, quae memorat Sylburgius in Catalogo MSS. Codicum Bibl. Palatinae pag. 109. Haec etiam edita debemus *Iohanni Scherpezeljo*, qui Harderouici an. 1702. 8. hh) vulgauit libros duos primores Iliados, illisque praeter verſionem emendatam atque animaduerſiones ſuas, et Ioach. Camerarii viri praeſtantiſſimi commentarios adiunxit ſcholia Moſchopuli e codice MS. in quo *Etymologicum ineditum Graecum*, quod Antwerpia e Ieſuitarum Bibliotheca ad Graeuium miſerat *Papebrochius*. Titulus eſt: Ἐμανουὴλ τοῦ Μοσχοπούλου τεχνολογία καὶ ἀνάπτυξις τῶν λέξεων, τοῦ πρώτου βιβλίου τοῦ Ὁμήρου. Τοῦ αὐτοῦ Τεχνολογία καὶ ἀνάπτυξις τοῦ δευτέρου [?] στοιχείου τοῦ Ὁμήρου. Inter MStos codices Vulcanianos Bibliothecae Lugduno-Batauae p. 416. memoratur neſcio cuius *Conſtantini Hermoniaci* ii) Metaphraſis in Homerum. *Iſaaci* (Comneni) *Porphyrogeniti* ſcholia in Iliadem MSS. exſtare ex Ioh. Vaillanti fide refert *I. Rud. Wetſteinius* diſſ. de ſcriptorum Homeri fato pag. 158. eorumque ſpecimen ab illo accepiſſe ſe teſtatur kk). In *Dan. Neſſeli*i Catalogo Bibl. Vindobonenſis parte IV. p. 5. refertur Homeri Ilias et Odyſſea cum notis ſeu Rhapſodia *Quinti Smyrnaei*. Verum nullas in Homerum notas ſcripſit ille Cointus, de quo videas licet, quae dixi infra cap. VII.

XVI. Ilias

gg) Hic *Moſchopulus Byzantinus* fuit temporibus captae a Turcis CPoleos, et cum aliis Graecis in Italiam profugit circa an. 1453. ἀνεψιὸς Moſchopuli Cretenſis, qui floruit ſub extremum ſaeculi XIV. Locum ex Eman. Moſchopuli ſiue alius ἐξήγησιν εἰς τὸν Ὅμηρον, ad Iliad. φ'. producit *Allatius* de Patria Homeri cap. VI. *Fabric.* conf. infra lib. V. cap. 7. §. 4. vol. VII. p. 38. In Bibliotheca D. Marci Veneta, eſt, teſte Zanetto in bibliotheca D. Marci graeca MSS. p. 277. cod. 514. *Homeri Iliados libri II. priores cum paraphraſi Manuelis* (Moſchopuli) Κυρίου Μανουὴλ, praemiſſa duplici Homeri vita: prior edita eſt ab Allatio. *Harl.*

hh) Nouam tantummodo inſcriptionem, mutato bibliopolae nomine, et nouam praefationem accepit ille liber: *Manuelis Moſchopuli Byzantini ſcholia ad Homeri Iliados libr. I. et II. adhuc inedita, cum notis et animaduerſionibus Ioannis Scherpezelii. Accedit commentarius Ioach. Camerarii*, Traiecti ad Rhenum, ex officina Iac. a Poolſum. 1719. 8. Cenſuram (Bergleri) doctam vide in Act. Erud. Lipſ. an. 1719. menſ. Iul. pag. 305 ſqq. et menſ. Nou. eiusdem anni, p. 498 ſqq. vbi quaedam notantur. *Harl.*

ii) Error typographicus eſſe videtur: quamquam in altera quoque editione, Lugd. Batau. 1716. fol. p. 349. nr. 93. ſic exaratum legitur. *Harl.*

kk) Conf. infra cap. 7. §. 9. et lib. IV. cap. 30. tom. IV. p. 413. Eſt probabiliter cod. reg. Iliad. fol. nr. 2682. de cuius argumento plura dabit *Villoiſon.* Prol. Hom. p. 14. not. *Harl.*

Metaphras. gr. barb. XVI. Ilias verſibus Politicis in linguam vulgarem graecam ſ. graeco-barbaram translata a *Nicolao Lucano* prodiit Venetiis an. 1526. apud Stephanum Sabinum et a. 1603. 4. quae epitome potius, quam verſio eſt nominanda. [conf. *Maittarii* Ann. typ. indic. p. 495.] Batrachomyomachiam eodem Graeco-Barbaro ſtylo verſibus Politicis expreſſit *Demetrius* [u]) *Zenus, Zacynthius,* circa annum 1530. clarus, quam cum Latina verſione et notis edidit Martinus Cruſius in Turco-Graecia p. 373 ſq. Ex Cruſii editione recudi fecit Iohannes Michael Lange in parte altera Philologiae Barbaro-Graecae. Altdorf. 1707. 4. Auctor indicis, in quo exponuntur vocabula, quibus vtitur Homerus graeco-barbarus in Iliade, laudatur a *Fabrotto* in Gloſſario ad Conſtantinum Manaſſen, pag. 192. 194. Indicem illum laudat *Cangius* in Gloſſario. *Fabric.* A noſtro Fabric. lib. V. cap. 45. vol. X. p. 515. iam adnotatum eſt, ab Helladio in libro de ſtatu praeſenti eccleſiae gr. pag. 6. memorari Homerum verſibus politicis, graeca lingua vulgari ſcriptis editum eſſe Venetiis. *Harl.*

Codd. et Editt. XVII. [In multis bibliothecis latere codices Hom. iam vidimus in ſuperioribus paragraphis, vbi de ſcholiis, metaphraſibus, commentariis etc. diſputabatur. Miſſis illorum plurimis aliorum adiungam notitiam. *Florentinos* enumerauit continuator Lamiani operis, Delizie etc. nr. 2. p. 201 ſqq. quos hic paucis repetemus. In *Bibliotheca Mediceo-Laurentiana* ſequentes adſeruantur; de quibus Bandini quoque Catalogus conſuli poteſt. In Pluteo XXXI. cod. V. chartac. 4. duo primi libri *Iliados* cum gloſſis et ſcholiis interlinearibus: cod. XX. chart. *Batrachomyomachia:* in Plut. XXXII. cod. I. membr. *eadem,* item *Ilias* cum graeca paraphraſi interlineari *Theodori Gazae.* (*Franciſcum Fontanum* editurum fuiſſe ex hoc codice Theodori Gazae metaphraſin, et peruetuſta ſcholia cod. Homerici ſaec. X. accepi.) — cod. 3. membr. *Ilias* cum ſcholiis marginal. et gloſſis nonnullis interlinearibus, nec non *Batrach.* cod. 4. membr. in folio, *vita Homeri* pſeudo-Homeri et pſeudo-Plutarchi, *Ilias, Odyſſea* et *Batrachomyomachia:* cod. 5. chart. *Ilias* cum ſcholiis et gloſſis interlinearibus; cod. 6. membran. *Ilias, Odyſſea* et *Batrach.* cod. 8. membran. *Ilias* cum gloſſis ac ſcholiis veteribus; cod. 10. membr. in fol. *Ilias;* cod. 11. chartac. *Ilias* cum ſcholiis gloſſisque interlin. cod. 12. chart. *Odyſſea;* cod. 15. membran. 4. *Ilias;* cod. 18. membr. in 4. *Ilias* cum epigrammate Antipatri Sidonii et verſibus in Homerum; cod. 22. chart. fol. *Ilias* cum ſcholiis et praefatione, nec non *Batrachom.* cod. 23. chartac. 4. *Odyſſea* cum expoſitione; cod. 24. membr. 4. ſaec. X. *Odyſſea* cum ſcholiis, mutilus circa finem; cod. 25. membran. 4. ſex priores libri *Iliados;* cod. 27. bombyc. 4. *Ilias;* cod. 28. chart. 4. duo primi *Iliados* libri, cum gloſſis interlin. vita Homeri et prolegomenis; cod. 30. chart. 4. *Odyſſea;* cod. 31. chart. *Ilias* a primo libro vsque ad XXII. cum gloſſis interlinearibus et aliquot ſcholiis. Pariter cod. 38. at integer. — cod. 39. membr. *Odyſſea* cum ſcholiis gloſſisque interlinearibus; cod. 47. membr. 4. *Ilias* et cod. 50. membr. in 8. Myobatrachomachia. — In Pluteo LIX. cod. 2. membr. fol. *Euſtathii* Comment. in Iliad. vsque ad rhapſod. *ι.* cum notis marginal. idem a libro XV. Iliad. vsque ad fin. vbi tamen mutilus eſt: in priore ineſt quoque *Batrach.* In *Pluteo* LXVIII. cod. 24. et plut. XXXVIII. cod. 12. *Pindari Thebani* Epitome Iliados. — In *Pluteo* LXX. cod. 35. membr. 4. *vita Homeri* Pſeudo-Herodotea, et Hymni 31 Homerici. — In *Bibliotheca Riccardiana* ſunt 1) *Ilias* cum ſcholiis; 2) chart. 8. primus Iliados liber; 3) chart. in

u) Huius Zeni Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδὼν ſiue liber de Alexandri M. rebus geſtis verſibus politicis excuſus Venet. 1529.

in 4. Libri nonus et decimus Iliados; 4) fragmentum rhapf. *l.* Iliados; 5) Pindari Thebani Epitome Iliad. — 6) Hymni, gr. membr. in 4. — In Bibliotheca *Magliabechiana* funt verfiones. — In Bibl. *Congregationis* Caffinenfis, tres funt codd. gr. 1) membr. fol. *Ilias* cum argumentis et in fine cum commentatione de Allegoria; 2) membr. fol. *Odyffea;* 3) chartac. fol. *Ilias.* — De codd. Bibliothecae *Efcorialenfis* duobus vid. ad §. XII. notata. *Plüer* in indice MSS. illius bibliothecae, in Reifen durch Spanien etc. p. 173. memorat codd. 1) *Homeri Ilias* cum fcholiis, in membr. 2) *Ilias* cum paraphrafi Tzetzae; 3) rurfus, *Ilias;* 4) Ex *Odyffea;* 5) *Batrachomyomachia* et *Gallomachia.* — *Iriarte* in Catalogo MSSt. graec. Bibl. regiae Matrit. fequentes recenfuit codices: cod. XVIII. p. 70 fq. *Ilias* cum incerti auctoris metaphrafi. — cod. XXIII. p. 84 fqq. *Ilias* cum gloffis et fcholiis. (vid. §. XIII. fin.) cod. XXIIII. p. 86 fqq. nr. 56 — 81. *Hymni;* cod. XXVII. p. 122. *Odyffeae* libri tantum XX. cum latinis gloffis interlinearibus ad libr. I. II. et partem tertii priorem. — cod. LXVII. continet inter alia, p. 237. Lafcaris Ὁμηρικὰς λέξεις, quasdam explanationes Batrachomyomachiae, breves in totam Iliadem et Odyffeam adnotationes ex variis enarratoribus collectas, *Euftathii* prooemium, eius in Iliadem parecbolis praefixum, cum parte eiusdem commentariorum in primum Iliadis librum, et variorum veterum epigrammata in Homerum; cod. XCVI. p. 382 fq. *Ilias,* Conftantini Lafcaris manu, Meffanae 1488. defcriptus. — cod. XCVIII. p. 384. nr. 9. *Homeri* vita Herod. [Sed multo diligentius nuper Codd. Homeri Bibl. Efcor. et Regiae Matritenfis recenfuit V. Cl. *Tychfenius,* Prof. Gott. cui licuit thefauros illos examinare: *Befchreibung der Handfchriften des Homers in der Efcurial- und königl. Madriter Bibliothek,* in der Biblioth. der alten Litter. und Kunft P. VI. p. 134 — 144. vnde haec excerpfimus: Primus enim eft Cod. Efcor. membran. (Ω. I. 12. infcriptus) forma maxima et infignis latitudinis, continens Iliadem cum fcholiis. Praemiffa funt fex folia, quae non omnia ad hunc Cod. pertinent et quibus haec infunt. Pag. 1. Initium Iliadis cum fchol. ad marg. P. 2. Tryphonis Commentatiuncula περὶ παθῶν τῶν λέξεων. P. 3. 4. ἐξηγησις της Ιλ. κ. Οδυσσ. Ὁμηρȣ ita incipiens: προ τȣ αρξασθαι της ἐξηγησεως, quam eandem effe iudicat T. cum ea, quae in Cod. Lipf. legitur. P. 5. Continuatio textus Iliadis p. 1. coepti. P. 6. Ὑποθεσις Iliadis et primi libri, ita incipiens: οἱ θεοι της Θετιδος etc. Textus p. 1. et 5. alia manu fcriptus eft, fed fcholia eadem quae omnem Codicem exarauit. Coniicit T. librarium ex alio Cod. folia quaedam fumfiffe, et fcholia margini adlinere conftituiffe aut textui aduerfa pagina addendam paraphrafin fuiffe, fed poftea p. 2. et 6. alia fcripta, aut librarium initium Iliadis ob fcholia margini adfcribenda repetiiffe. P. 7. triplex vita Homeri, γενος Ὁμηρȣ; 1. Ὁμηρος ὁ ποιητης — μαιωνος vt hic et fequente Cod. 3. recte legitur pro μαρωνος, 2. ὁ μ. Ὁ. π. πατρος μενην Μελιτος, quae vtraque vita ex Allatio et Barnefio innotuit; 3. Προκλȣ περι Ὁμηρȣ quae Particula edita eft Bibl. Vet. Litt. T. I. Ined. p. 7. et illuftrata a Heynio. P. 8 fq. de Cypriis Carminibus (quod ibid. editum legitur p. 23 fq.), p. 10 — 12. Hom. Batrachomyomachia duobus columnis fcripta. Omnium horum foliorum margini vndique adfcripta funt fcholia in Iliadem, quae fpatii defectus huc coniicere librarium iuffit. P. 13. Ilias. Cuique Rhapfodiae praemiffa profaice fcripta ὑποθεσις, et vnus verfus argumentum indicans. Quoduis folium in duas columnas diuifum eft, vna verba poetae, altera profaicam ecphrafin continet. Marginem omnem occupant fcholia. In fine primorum duorum librorum etiam verfuum numerus notatus eft. Codex XI. faeculo non recentior effe videtur. In fine fubfcriptum: liber mei Benedicti Cornelii quem emi meis pecuniis pretio Ducatorum

viginti q̃. Venetiis in Hiſpaniam venit, forte per Mendozam, qui multos inde illuc Codd. tranſtulit. Textus Iliadis accurate ſcriptus eſt, et fere vbique cum Lipſ. et Harlei. conſentit. Sed Batrachomyomachia omnia habet interpolata loca feriorum temporum. Scholia multo vberiora et meliora, quam ea quae Didymo tribuuntur. Nunc litteris (vsque ad litteram *ε*) nunc aſteriſcis aliisue ſignis indicantur, quorum nullum criticam vim in hoc cod. habet. Ex variis Codd. haec ſcholia collecta eſſe patet. Nonnulla inter lineas ecphraſeos ſcripta; etiam vbi margo iam occupatus erat, alia ſuperaddita, inprimis Iliad *κ.*, ſed horum extremae orae additorum, multa perierunt, cum Codex noua veſte donaretur et margo auro obduceretur. Manus etiam varia in ſcholiis nonnunquam apparet. Conueniunt haec ſcholia plerumque cum Villoiſ. B. neque tamen ita ſunt copioſa (ſic ad Iliad. X, v. 11. 12. 13. 51. 75. etc. ſcholia deſunt) pleniora tamen quam in Leid. Interdum ſcholia leguntur, quae in Vill. B. deſunt, ſed in A. habentur, vt *χ*. 49. *ελεεινη λιαν* etc. *γ*. 70. *αλυσσ.*) *δυσφερεντες* etc. 77. *ὥρα πως εἰς αυτα*. *η*. 467. Hiſtoria ſacrificii Lemniorum vbi Eſc. in fine forte rectius legit *ἐν τοις τραγαδεσιν*. Scholia etiam nonnulla ab vtroque Vill. Cod. abeunt. *χ*. 59. *ετι φρονεοντ᾽) ετι σοφρωνεντα, ετι τας φρενας εχοντα, πριν ἐπιγνηναι σοι τες πολεμιες*. *γ*. 68. *ρεθεων*. *ῥεθεα λεγεσι τα τε σωματος μελη, επειδη κατα παντος μελες το ζωτικον και ψυχικον ἐςι, ερρεθη δε τα ζωντα μελη δι᾽ ὧν ῥεζομεν τι. Αιολεις δε το προσωπον* (ſc. *ρεθος*) *και ῥεθομαλιδας τες ευπροσωπες λεγεσι*. Hoc vtrumque ſchol. alio litterarum genere exaratum diuerſum monſtrat fontem. Grammaticorum nomina eadem quae in Vill. Cod. B. occurrunt. Multis ſcholiis nomen *Πορφυριε* praefixum, vt *α*, 194. *δια τι φησιν*, 211. *το επεσιν ὀνειδισον*. *χ*, 2. *ηγνοησαν οἱ πολλοι*, vbi ap. Villoiſ. nomen deeſt. Haec vero ex deperdito Porphyrio in Homerum petita ſunt, non ex quaeſt. Homer. quae in vtroque codice *γ*, 175. laudantur, qui locus ad cap. 13. *ζητηματων* pertinet. Conſ. Tychſenii cenſura Iliadis a Villoiſ. editae, Bibl. vet. Litt. Tom. V. pag. 26 ſq. 45.

Cod. Eſcur. II. (Plut. Δ. I. 1.) peruetuſtus Cod. membran. forma max. continet textum Iliadis cum ſchol. ſed non niſi vsque ad Ω, 717. *αγαγοιμι δομονδε*. Ab initio quoque mutilus fuit. Nam primum folium recens eſt, ſex ſequentia manu vetere ſuppleta. Vita Homeri et argumentum deeſt. Antiquior eſt ſuperiore codice (iota non ſubſcriptum ſed litterae adiectum) textus bonus, ſcholia non ita copioſa ac in 1. et conueniunt plerumque cum Cod. B. Vill. Ad Iliad. 1, 397. in Cod. Eſc. 2. ſchol. quod in Vill. Cod. A. ſed in Eſc. melius legitur: *παρα το μελαινοντα τον αερα νιφειν αὐτον*. Criticae obſeruationes (vt Zenodoti ad *α*, 400.) in noſtro interdum omiſſae. Rarius plura habet, quam Vill. B. Sic *φ*, 112. addit: *βλαβη βελες η δορατος*. *φ*, 126. vt Ariſtarcheam lectionem affert: *φριχ᾽ επαϊξων* pro *ἐπαϊξειν* vt in B. *α*, 396. in fine melius *Αριςαρχῳ* quam *αριςαρχος* in Vill. B. Speciminis loco Tychſenius lectiones ex Iliad. Φ. enotauit p. 140. Quod ſi V. Cl. tum, cum eos vſurparet, conferre iam Villoiſoni editionem potuiſſet, de horum codd. natura et conuenientia plura nos docuiſſet. Caeterum ſi his Codd. ea eſt vetuſtas, quae tribuitur, ſequitur, Euſtathium non primum fuiſſe qui ſcholia e pluribus Gramm. conſarcinaret.

Cod. Eſcor. III. (Ξ. II. 19.) cod. chart. quatern. ſcriptus *δια χειρος εμε Ιωαννε τε Καιτραρη* a. 6807. Indict. VII. h. e. an. Chr. 1299. Continet Iliada cum paucis ſchol. inter lineas et ad marg. — Eſc. IV. (Θ. II. 7.) Cod. chart. ſaec. XV. Ilias, addita ecphraſi et aliquot ſcholiis. Deeſt vltimus Iliadis liber. Praemittuntur *προθεωρια* (eadem quae in Cod. I. *ὑποθεσις*), Vitae Homeri. Iliadem ſequuntur alia Excerpta ex ſcholiis ad Lycophr. et Euſtathii ad Dionyſ.

nyſ. Perieg. Auctorem ecphraſeos olim Tychſenius cenſuit eſſe Tzetzen, vid. Biblioth. vet. Litt. P. IV. Ined. p. 5. ſed retractauit hanc coniecturam P. VI. p. 142.

In regia Matrit. Bibl. nullus codex Homeri eſt dignior comparatione accurata. Habentur hi: Cod. XVIII. chart. forma max. ſaec. XV. Ilias cum ecphraſi incerti auctoris. Deeſt initium vsque ad *α*, 138 Libro V. alia manus incipit et paraphraſis perducitur tantum ad librum 23. V. Iriarte Catal. Bibl. Matr. p. 70 ſq. — Cod. XCVI. Ilias in 4. a Conſtantino Laſcari Meſſanae ſcripta 1488. vid. Iriarte p. 382. — Cod. XXVII. praeter Orphei Argonautica continet 20. priores libros Odyſſeae, cod. chart. ſaec. XV. Iriarte p. 122. — Quae Plüerus laudat inter Codd. Eſcor. Homeri ex Odyſſea, ea Tychſenius non reperit, et Excerpta ea eſſe iudicat. *Beck.*] — In Bibl. *Caeſinate* cod. *Odyſſeae* cum ſcholiis, intermixtis latinis, ſcript. an. 1311. — In Biblioth. *Angelica*, Romae, *Ilias* cum ſcholiis, partim ineditis, cod. chartac. ſaeculi XIII. — In Biblioth. *Barberina*, ibidem, *Ilias*, chartac. cod. ſaec. XIII. cum ſcholiis, vt in editione Camerarii, quorum notitiam debeo clar. *Siebenkerſio*, quum Romae verſaretur. — In *Montfaucon* Diario italico pag. 17. 18. ſequentes codd. MSS. biblioth. *Ambroſianae Mediolan.* indicantur, *Homeri Ilias* in cod. membr. ſaec. XII. item in bombycino, ſaec. XIV. atque in multis aliis, *Batrachomyomachia* cod. bombycinus, ſaec. XIV. *Homeri Iliados* hiſtoria, in cod. membranaceo XI. ſaec. ſoluta oratione graece conſcripta, cum tabellis miniatis geſta repraeſentantibus. *Odyſſea*, cod. ſaec. XIII. *Batrachom. Hymni* et *Herodoti* vita Homeri, cod. membr. recens. — pag. 41. prodidit, in Muſeo Grimano, Venetiis, eſſe *Homeri*, Euripidis, Sophoclis et Aeſchyli codices. — pag. 248. in muſeo Leonis Strozzii, *Homeri* opera, cod. bombycinus, ſaec. XIV. — In Biblioth. *Veneta D. Marci*, praeter duos illos codd. egregios, quos ſupra copioſius deſcripſimus, ſunt, teſte Catalogo *Zanetti* et *Bongiovanni*, ſ. Graeca D. Marci bibliotheca codd. MSStorum, p. 211. cod. 431. *Iliados* libri XIIII. priores: p. 245 ſq. cod. 455. chart. in 8. *Homeri Ilias* cum paraphraſi interlineari, ſimili paraphraſibus, §. XIII. memoratis; cod. 456. fol. *Ilias*, *Odyſſea*, *Hymni*, *Batrachomyomachia;* cod. 457. chart. Odyſſea; cod. 458. membran. *Iliados* libri XI. poſteriores, quorum primus mutilus eſt initio: e regione vnius cuiusque carminis eſt paraphraſis, quae in codice 455. — cod. 459. chartac. 8. *Iliados* libri XII. priores. Primus caret initio. cod. 263. chart. in 8. *Odyſſea*, cum ſcholiis aliquibus interlinearibus; libri VI et X ſunt mutili, VII et VIII deficiunt. — In adpendice p. 314 ſq. cod. 611. rec. chartaceus, fol. Homeri *Odyſſea*, cum vita Homeri, Plutarcho vulgo adſcripta. — cod. 612. chart. in 8. *Ilias*, et cod. 613. 4. chart. *Batrachomyomachia* et *Odyſſea*, cum ſcholiis marginalibus. — Acceſſerunt poſt confectum catalogum, teſte *Villoiſonio* in Anecd. graec. II. p. 249. cod. 646. chartac. 4. Scholia in Iliadem Homeri; initio plura deficiunt. — cod. 647. in 4. *Odyſſea*, fine mutila. — Inter Graecos codd. MSStos apud Nanios, Patricios Venetos, aſſeruatos, (Bononiae, 1784. fol.) p. 478. cod. 282. 5. *Batrachom.* cum ſcholiis interlin. perpetuis. *Tigriti* ab quibusdam adſcribi id poemation, clare ſcriptum eſt in Epigraphe graeca. — p. 481. cod. 286. *Ilias* cum expoſitione interlin. — p. 490. cod. 293. cum interpret. marginali, an. 1752. ſcr. Teſte *Catalogo librorum MSSt. Angliae et Hiberniae*, (Oxonii, 1697.) p. 5 ſq. nr. 46. *Hom. Batrachomyom.* cum ſcholiis, nr. 47. *Ilias* paraphraſtice reddita; nr. 50. et 64. *Hom. Batrachomyomachia*, p. 29. nr. 203. *Ilias;* in Biblioth. *Laudi*, p. 56. nr. 731. Iliad. *α*. et *β*. cum ſcholiis graecis. — In cat. bibliothecae collegii Oxon. ibidem *tres* numerantur Hom. codices. — (*T. J.* in Ecloga Oxon.-Cantabrig. ſiue Catal. MSStor. etc. Londini, 1600. 4. p. 47. MSS.

 collegii

collegii Corporis Christi Oxoniae, nominat *Scholiasten* in Homerum, gr.) Ibidem in bibliotheca *Cantabrig.* collegii Caio-Gonuilensis, p. 115. nr. 949. Exegesis *Odysseae*. Collegii *S. Benedicti*, p. 131. nr. 1277. f. r. *Opera*, cum duabus picturis et quibusdam epitaphiis. — Ibidem, tom. II. in biblioth. *Westmonasteriensi*, p. 27. nr. 61. f. 1151. vita Homeri. In biblioth. *Etonensi*, p. 48. nr. 1876. *Homeri* quaedam. — Inter *Vossianos* MSS. codd. ibidem p. 60. nr. 2223. scholia in Boeotiam Homeri, et nr. 2580. *Batrachomyomachia*; inter MSS. *Thomae Galei*, p. 192. nr. 6135. *Homerus* cum membranis collatus in vtroque opere, graece. — Inter codd. *Ed. Bernardi*, nr. 7392. Ilias. — In Biblioth. collegii S. Trinitatis, *Dublini*, nr. 507. p. 34. *Iliados* primi libri metaphrasis, nr. 820. p. 820 *Homeri* orationes. — In Catalogo Biblioth. reg. MSS. *Paris.* codd. *Iliados* sedecim, *Odysseae* septem, *Hymnorum* tres, *Batrachomyomachiae* quatuordecim, praeter ea *Galeomachiae* vnus, et Centonum vnus exstant; potiores, credo, supra iam indicati sunt. conf. *Villoison*. Prolegg. Homer. p. 45 sq. not. et Prolegg. ad Apoll. p. 72 sq. — De *Lipsiensi* cod. eiusque Apographo Hamburgensi v. praeter alios Wolf. in Obseruatt. Misc. Bat. V, II, p. 153 sq. et Müller. in Biblioth. Crit. et phil. vol. I. Fasc. II. p. 231 sq. In Biblioth. Caesarea *Vindobonensi*, testibus *Lambecii* commentariis, lib. IV. tom. IIII. col. 508. *Batrachomyomachia*, cum antiquis graecis scholiis. In libro et tomo VII. cod. 128. nr. 5. p. 502. est cod. *Io. Diaconi*, cognomine *Tranquilli*, alias *Pediasimi*, Allegoria anagogica in quatuor primos libri quarti Iliados Homeri versus. De aliis codd. eiusdem bibliothecae supra disputatum est. — In cod. 387. *Coislinianae* bibliothecae a Montfaucon. editae p. 598. bis occurrunt ἐπιμερισμοὶ κατὰ ςοιχεῖον τοῦ Ὁμήρου. — — In Bibliothecae *Leidensis* catalogo enumerantur sequentes MSS. codd. p. 332. nr. 181. *Conradi Rittershusii* collectanea Homerica; p. 394. nr. 64. est celebris ille codex Homeri Leidensis cum scholiis: (de quo copiose dixit Valcken. diss. de schol. ined. in Hom. p. 92. ad calcem Virgilii cum Gr. scriptt. collati. Leov. 1747.) p. 398. nr. 59. sunt scholia in Boeotiam Homeri. De Amstelodamensi et aliis vid. Wassenbergh. praef. ad paraphr. Hom. p. 7 sq. — In Biblioth. *Patauina* est, teste *I. Phil. Tomasino*, p. 24. *Homeri Odyssea* ex translatione Manuelis *Chrysolorae*, vel potius alicuius indocti. In eiusdem *Tomasini* Bibliothecis Venetis, (Vtini, 1650. 4.) *duodecim* Hom. codd. varii generis nominantur. — In bibl. *Noribergensi* publ. est quidem codex *MS. Operum Hom.* II. tom. at a Carolo Stephano an. 1552. scriptus. — In Bibl. *Vinariensi* est *Ilias* cum scholiis msstis. — In bibl. *Guelferbytana Homer.* teste Montfaucon. — In Bibl. acad. Altorfina est cod. mst. *Batrachom.* — In Catal. graecorum codd. bibliothecae elector. *Bauar.* sunt p. 80. cod. 222. chart. fol. Homeri *Batrachom.* et *Ilias* cum scholiis interlinearibus, et p. 84. cod. 248. chart. fol. *Homeri* rhapsodia. — In Biblioth. *Augustana*, secundum *Reiseri* indicem MSStorum bibl. illius, pag. 83. nr. 50. *Ilias* a libro V. vsque ad finem. — In Biblioth. Elisabetana *Wratislauiensi*, teste Gottlob. Krantzii Cat. f. Memorabil. illius bibl. p. 88. *Homerus*, aliquot codd. cum *Eustathii* commentario. [Vnum ex Vratislau. contulit Bauerus in vsum Ernestii. Manu ille Mich. Apostolii scriptus. vid. Praef. ad tom. V. p. VIII sq. Reliqui missi nuper Heynio V. I. sunt.] Vt omittam codices qui in noto libro, *Montfauconii* Bibliotheca bibliothecarum MSS. et in *Sylburgii* catal. MSS. Palat. enumerantur, quoniam nec omnes, qui in Palatina bibliotheca adseruabantur, codd. Romam sunt translati, nec ii, qui ab interitu vindicati, ibi in Vaticana bibl. (vbi teste Montfaucon. sunt codd. Iliados et Odysseae) custodiuntur, eumdem obtinent ordinem. Atque multi alii codices Homeri in aliis latent bibliothecis. De Mosquensi codice partis Iliadis cum schol.

Porphyrii

Porphyrii et aliorum saec. XIV. scripto vid. Matthaei V. C. praef. ad Syntipae Persae fabulas LXII. accedunt Scholia inedita Porphyr. etc. ad Iliad. Ω. Lips. 1781. Ex libro scripto eundem V. D. Scholia ad Iliad. τ. edidisse tribus Commentatt. Dresd. et Misenae 1786. 4. supra iam monitum.

Enimuero, quamquam immensa fere vis est codicum msstorum Homericorum: hi tamen parum valent ad poetam ipsi reddendum. Nam neque Iliada, neque Odysseam, prouti ex ingenio oreque, aut a manu Homeri profectae sint, ex illis codd. accipere possumus. Neque secundum prima exempla, quomodo primum, litteris nondum perfectis, necdum plenis, fuerint exaratae, possunt restitui. Noua enim Graecorum scriptura et pluribus litteris inuentis, variae vt orirentur mutationes, necesse fuit. Textus vero valde corruptus aut interpolatus erat per rhapsodos, (vid. *Villoisonii* Prolegg. Homerica pagg. 34. 35. et 56. 57.) per metaphrasium etc. auctores atque antiquissimos recensionum conditores aliosque aut incuria librariorum. Atque hic mihi commode inferenda videntur, quae cel. *Villoisonius* in litteris nuper (mens. Iul. 1789.) ad me datis, docte notauit, et addenda bene duxit. „Daniel Heinsius de Tragoediae constitutione p. 167. et 168. edit. secundae Lugd. Bat. 1643. Virtutes vterque (Sophocles et Virgilius) Homericas expressit: sordes et ineptias grammaticorum praetermisit, quae non pauca nunc a mala manu in auctore maximo occurrunt. Quam exiguus est Aristotelis, qui hodie exstat, de poetica libellus? et tamen loca aliquot ab eo adducuntur, quae in nostra non inuenias editione; vt de Plutarcho aliisque nihil nunc dicamus. Quid censes? Carnifices profecto isti non Homerum nobis, sed Homeri vmbraticam imaginem dederunt, dum pro suo quisque arbitrio aut mutant, aut reponunt, aut eiiciunt, quae libet: quorum qui religiosi maxime videri voluerunt, verbis, quae leguntur alibi poetae, singulos defectus, prout occurrebant, aut lacunas suppleuerunt, vnde tot inserta et inepta hemistichia, quae nihil minus quam cohaerent, vt mihi optima Homeri editio Virgilianum poema videatur. Hactenus Daniel Heinsius. His addo disertum *Aeschinis* testimonium, qui in oratione contra Timarchum p. 141. tom. III. edit. Reisk. *Καὶ τὸν Ὅμηρον πολλάκις ἐν τῇ Ἰλιάδι λέγοντα, πρὸ τοῦ τι τῶν μελλόντων γενέσθαι·*

Φήμη δ' ἐς στρατὸν ἦλθε. —

vbi *Taylor:* „multa apud veteres occurrunt, quae in vulgata Homeri editione non reperiuntur. Dixi alibi: Hoc tamen mirum est, quod dicat Aeschines has voces *saepenumero*, *πολλάκις*, in Iliade legi, quum nusquam hodie apud eum occurrant. Infra idem ibidem *Taylor* p. 152. varietatem, non profecto leuem, qua ab editionibus Homeri discedit Aeschines, satis cum diligentia, non tamen summa, adnotarunt Homeri editores. Hactenus *Villoisonius*, V. C. Plures tamen in textu mutationes olim iam factae sunt per manus emendatrices criticasque Alexandrinorum doctorum. Ad illas aliquantum cognoscendas et ad perspiciendum, quo modo critici veteres Homerum intellexerint et diiudicarint, aut qua ratione tractarint siue rem criticam Homeri siue lectiones dubias falsasue, permultum conducit codex Venetus praestantissimus. Qua propter cl. *Koeppen*, (über Homers Leben etc. p. 51. vbi de critica poetae emendandi ratione erudite agit,) assentiri nequeo, arbitranti, textum, quo nos vti solemus, eum esse, qui ex ore quasi cuiusdam rhapsodi fuisset exceptus et scripto consignatus, in quem tamen fuissent sensim sensimque illatae grammaticorum emendationes, eum igitur esse contextum, quem grammatici dixissent *τὴν κοινήν*, aut *τὰς πάσας ἐκδόσεις*. Nam inter rhapsodos antiquos et recensiones atque exemplaria grammaticorum longum temporis

poris eſt interuallum. Quam corruptus fuerit textus iam tempore *Arati*, qui ipſe Homeri editionem curauerat, patet ex *Diogene Laertio*, libr. IX. ſect. 113. p. 600 ſqq. (ad quem locum vid. Menagium p. 440 ſqq.) Aratus enim a Timone interrogatus, quo pacto quispiam Homeri poema, *ἀσφαλῶς κτήσαιτο*, ſiue menda conſequi poſſet, reſpondiſſe dicitur, *εἰ τοῖς ἀρχαίοις ἀντιγράφοις ἐντυγχάνοι καὶ μὴ τοῖς ἤδη διωρθωμένοις, ſi antiqua incidat in exemplaria, non in ea, quae nuper emendata ſint.* Adde *Allatium* de patria Homeri cap. V. p. 107 ſqq.

Sed haec ſufficiant. Sequitur vt, quantum fieri poteſt, editiones ſecundum temporis ordinem recenſeamus aut enumeremus: qua in re operaque multum me iuuit humanitas atque ſtudium cel. *Adelungii*, ſuum indicem mecum communicantis. Partem hiſtoriae editionum criticae dedit *Erneſti* in praef. ad tom. I. Homeri. *Harl.*]

Homeri Ilias et Odyſſea vna cum Batrachomyomachia et Hymnis, graece[mm]) primum vulgata eſt, (cum nullus ante liber magni momenti Graecus[nn]) typis exſcriptus fuiſſet,) recenſente ad MSS. codices et Euſtathii ineditos tunc commentarios, emendationisque curam gerente *Demetrio Chalcondyla* Athenienſi, accedente dexteritate alterius Demetrii, Cretenſis, typis pro illo rei typographicae primordio ſat luculentis, *Florentiae* An. 1488. fol. cum praefatione graeca Chalcondylae, et latina Bernardi Nerlii typographi ad Petrum Medices, Laurentii filium: praemiſſo *Herodoto* ac *Plutarcho* de vita Homeri, et *Dionis Chryſoſtomi* diſſertatione LIII. [*] [Haec editio nullam habet paginae et cuſtodis notam, nullam in fronte inſcriptionem; ſed ſtatim incipit ab epiſtola Bernardi Nerlii ad Petrum Medices Laurentii filium. Epiſtola ſcripta eſt Florentiae idibus Ianuar. M. CCCC. LXXXVIII. Demetrius Chalcondyles in epiſtola, quae ſequitur, graece ſcripta, conqueritur, Batrachomyom. et Hymnos a librariis praecipue eſſe corruptos; ſingulis rhapſodiis praemiſſa eſt *ὑπόθεσις* ſ. argumentum. Conſtat vero duobus voluminibus. Permultae ſunt in hac editione lectiones bonae, quae temere poſtea neglectae ſunt; hinc ab Erneſtio ad textum Homeri melius conſtituendum vtiliter eſt collata; diligentiorem tamen adhuc meret curam ad comparandam illam cum reliquis, quamvis

mm) Editiones Graecas Homeri, quibus adiuncta ſcholia Didymo tributa, vel Euſtathii commentaria paulo ante memoraui, cum de Didymo et Euſtathio agerem. Caeterum hanc Florentinam editionem non vsque quaque obuiam vſurpare mihi licuit ex Bibl. *Esdrae Edzardi*, cuius humanitate eo nomine gratias conceptiſſimas ago. Primum hunc fuiſſe librum alicuius momenti, qui graece typis exſcriptus fuit, teſtatur *Chalcondylas* in praef. his verbis: Ἐπεὶ δὲ ἐνόμισαν μὲν πάλαι κοινὸν ἀγαθὸν τοῖς φιλολόγοις τε καὶ σπουδαίοις εἰς εὐπορίαν βιβλίων λατινικῶν, λέγω δὲ τὴν τούτων ἐντύπωσιν, ἐποθεῖτο δὲ τοῦτ' αὐτὸ καὶ τοῖς ἑλληνικοῖς βιβλίοις, οὐδεὶς δὲ ἐτόλμα μέχρι καὶ νῦν ἑαυτὸν εἰς τοῦτο καθεῖναι, ὅτι καὶ λόγου ἄξιον, δεδιὼς οἶμαι τὴν τοῦ πράγματος δυσχέρειαν, τῶν τινες ἐκ τῆς περιφανοῦς πόλεως Φλωρεντίας εὖ πεφυκότων νέοι καλοί τε κἀγαθοὶ φιλομαθεῖς τε καὶ φιλέλληνες, δύο μὲν ἀδελφοὶ Βέρναρδος καὶ Νήριος τοῦ Νηρλίου, τρίτος δὲ σὺν τούτοις ἑταῖρος αὐτῶν Ἰωάννης ὁ Ἀκκιόλος, ἐκεῖ, ὅπως ἐπινοήσῃ τινὶ ἀνεφάνησαν ἐν μάλα πρόθυμοι εἰς τόδε τὸ ἔργον. *Fabric.* Eſt quoque exemplar in biblioth. publica Noribergenſi, quod etiam mihi licuit vſurpare. Adde *Maittaire* An. Typ. vol. IV. part. I. p. 49 ſqq. 102. *Goetzii* Memorab. bibl. Dresdenſis. tom. I. p. 53. *Com. de Reviczky* Catal. p. 1. *Struvii* Biblioth. litter. p. 2189. *Bure* Bibliogr. Inſtruct. B. L. nr. 2493. p. 204 — 206. *Boivin* in Hiſt. de l'Ac. des I. et B. L. vol. V. p. 355 ſqq. agit de exemplo quodam illius edit. manu et ſcholiis Guil. Budaei ornato, et de aliis exemplaribus. *Harl.*

nn) Ante Homeri edit. excuſa fuerunt graece Conſtantini Laſcaris grammatica 1476. Mediol. 4. Pſalterium, 1481. ib. 4. et Venet. 1486. Batrachom. ib. 1486. 4. Homeri edit. Florent. in Membran. habuit Magliabecchius, aliud exemplar cum notis MSStis Roſtgaard.

vis in illa editione non pauca ſint, quae incuria vel fudit, vel non ſuſtulit. Quaedam exempla in membrana ſunt excuſa.

Hanc editionem ita expreſſit *Aldina* I. 1504. 8. II. tom. graece, vt in rebus tantum minutis Florentinam defereret, aut operarum negligentiam proderet, v. *Erneſti* praef. (*Maittaire* in An. Typ. Ind. v. Hom. a 1503. cum ſtellula notat.) quaedam exemplaria ſunt in membrana excuſa. conf. *Goetzii* Mem. Bibl. Dresd. I. p. 116.

Homeri Ilias tom. I. — *Vlyſſea*, *Batrachomyomachia*, *Hymni* XXXII. tomus II. Aldus. In calce: *Venetiis in aedibus Aldi et Andreae Aſulani, ſoceri*. M. D. XVII. menſe Iunio. 8. Haec Aldina II. ſiue Bentii ſiue alius ſedulitate atque ingenio, adeo frequenter mutata eſt, vt noui textus exemplum eſſet. v. *Erneſti* l. m. — Editio *Aldina*, in 8. gr. ſine anni indicio occurrit in Catal. Askew. et notatur a *Pinello* in verſione libri Harwood italica, Profpetto etc. p. 1. et *Goetzio* in Mem. Bibl. Dresd. II. p. 115.

Homeri Ilias Florent. apud Iuntam 1519. 8. eſt repetitio Aldinae II.

Homeri Ilias — Odyſſea etc. Aldina III. cum ſchol. Didymi opera Franc. Aſulani, Venet. 1521. II. vol. 8. Bibl. Erneſti, 158. In Erneſti tamen praefatione ad Homerum illa non memoratur. At in Bibl. Sarraziana p. 90. nr. 1309. librorum in 8. ita adfertur editio, vt contextus Homeri graecus abeſſe videatur. *Interpretationes et antiquae et perutiles in Homeri Iliada, nec non in Odyſſea:* gr. Venet. apud Aldum. 1521.

Hom. Opera, gr. Louanii apud Theodorum Martinum Aloſtenſem. 1523. (qui annus in Odyſſea exprimitur.) 4. II. tom. Editio quidem eſt rariſſima, ſed e Florentina ducta v. *Erneſti* praef. ad Homerum p. V. Exemplum biblioth. electoralis Dresd. ab initio, vt videtur, eſt mancum, *Fabricius* adtulerat Louanienſem Odyſſeae, Batrachomyomachiae et hymnorum, an. 1535. 4. (apud Reſcium.) quae tantum repetitio prioris fuiſſe videtur.

Hom. Opera, gr. Venetiis, in aedibus Aldi. 1524. 8. II. voll. Hanc vocat Erneſti in praefatione Aldinam tertiam. Ea autem ex editione II. Aldina fluxit, praemiſſae tamen ſunt Homeri vitae Herodoto et Plutarcho tributae, quae deſunt in Aldina II. Illas excipit eadem Aldi epiſtola, quae ſecundae edit. praefixa legitur. Huius et ſecundae edd. exempla penes me ſunt. Exemplum edit. II. Aldinae cuſtoditur in Bibl. Vinarienſi ducali cum notis criticis a manu Heinſii doctiſſima ad tomum poſteriorem, paſſim quoque ad priorem adiectis, ex optimo Veſpaſiani Gonzagae Columnae codice Sablonetenſi excerptis et a cl. *Villoiſonio* promulgatis in illius *Epiſtolis Vinarienſibus*, Turici. 1782. 4. a p. 40 vsque ad p. 60.

Hom. Opera, curante *Io. Lonicero*, Argentor. 1525. apud Wolf. Cephalaeum 8. Calci adhaerent variae Florentinae et vtriusque Aldinae edd. lectiones teſte *Hambergero*, et in Bibl. cl. Schwarzii, Profeſſ. Altdorfini.

Hom. Opera apud Aldum. 1528. 8. apud Fabricium l. noſtro.

Hom. Opera cum interpretatione *Didymi*, Baſil. 1531. fol. teſte catalogo quodam Osborn.

Hom. Opera graece, *Argentor.* apud Wolfgang. Cephalaeum. 1534. 8. II. tom. poſt Odyſſeam, in meo quidem exemplo, reperitur vita Homeri, Herodoto et Plutarcho tributa, cum Dionis Chryſoſtomi oratione de Homero. Ineſt, vti in editione Loniceri, collectio lectionum variarum.

Hom. Ilias et Odyſſea, graece cum vet. graecis ſcholiis, *Ioach. Camerarii*, Baſileae, apud Io. Heruagium. 1535. min. fol. Calci adhaeret *Adnotatio locorum, quibus Aldino, quod fere ſequuti ſumus, cum Florentino non conuenit.* Io. Lud. Bünemann in Catal. MSS. et librorum rariſſimorum

rariſſimorum p. 44. hanc editionem nominat nitidam, accuratam et rariſſimam; errat vero, quod cum Boeclero ſcholia adtribuit Camerario.

Hom. Opera, gr. Louanii, apud Reſcium, 1535. 4. II. voll. v. Catal. Askew. p. 70. Singula volumina crebrius occurrunt ſeparatim quam iunctim.

Hom. Opera, ab *Antonio Francino*, Venetiis apud Luc. Anton. Iuntam 1537. II. tom. 8. Catal. *Askew.* p. 76. Cat. *Pinelli* II. p. 277. Bibl. *Sarraſiana* part. III. p. 90. v. quoque Pinellum ad verſionem Harwoodiani libri italicam, Proſpetto di varie Edizioni degli Autori claſſici gr. e latini, Venet. 1780. p. 1. *Creuennae* Cat. III. part. p. 116. Haec eſt claſſica editio, cum Venetis codd. collata, et caſtigata, ita vt Francinus in epiſtola ad lectores gloriaretur, poetae textum neque purgatiorem neque emendatiorem antehac fuiſſe. Haec eſt editio, quam *Dorvillius* in *Vanno critica* p. 390. vocat *accuratiſſimam*, (in Bibl. Sarraſ. quoque nominatur editio omnium accuratiſſima et in maximo pretio:) quod iudicium Erneſti in Praef. Homeri p. X. de Florentina an. 1519. intelligens, haud recte vituperauit.

Hom. Opera, cum ſcholiis graecis Didymi et Camerarii. Baſil. 1538. 8. Cat. biblioth. Verheyk. p. 14.

Homerus cum ſcholiis minoribus gr. diligenti opera *Iac. Micylli* et *Ioach. Camerarii* recognitus cum Porphyrii opuſculis. Baſil. apud Io. Heruagium. 1541. fol. min. (ſiue 4. maga. cum Porphyrii libellis — repetitus eſt textus ex edit. 1535. — tum editio recuſa eſt, vel probabilius titulus tantum eſt renouatus, Baſileae 1543.) In fronte exemplaris Vinarienſis et paſſim oſtendere anniſus eſt vir quidam doctus, Homerum ex Hebraeorum fontibus hauſiſſe. In bibl. Dresdenſi electorali eſt exemplar cum manu Ioach. Camerarii, Wolfg. Meureri, L. A. Rechenbergii et aliorum.

Hom. Opera, gr. Argentorati apud Wolf. Cephalaeum, (edit. III.) 1542. 8. II. tomi. (curante Phil. Melanchthone) Prioris tomi exemplum cum notis MSSt. eſt in Bibl. Dresdenſi electorali.

Hom. Opera, gr. et lat. cum commentario *Spondani*. Romae, 1542. fol. (ſecundum catalog. Osbornenſ. an. 1753.)

Hom. Opera, gr. Venetiis, apud Farraeum. 1542. II. voll. 8. Catal. bibl. Askew. p. 76.

Hom. Ilias et *Odyſſea*, cum comm. Euſtathii. Romae 1542 ſqq. de qua aliisque editionibus iam ſupra egimus.

Hom. Opera, gr. Pariſ. apud Colin. 1543. 8. Bibl. Askew. p. 81.

Hom. Opera, gr. Argentor. (edit. IV.) apud Wolf. Cephalaeum. 1550. 8. II. tom. Huic quartae edit. praemittuntur *Io. Guinterii*, Anderuaci, praefatio et index rerum ac verborum memorabilium.

Memoratam legi edit. *Venetam* ſine anni nota, in 8. cum praefatione *Bernardini Feliciani*. — At in Catal. *Pinelli* tom. II. p. 277. exſtat editio *Bern. Feliciani*, gr. Venetiis, de Sabio 1551. in 8. II. tom.

Ποιησεως Ὁμηρου ἀμφω — — *Opus vtrumque Homeri Iliados et Odyſſeae, diligenti opera Iacobi Micylli et Ioach. Camerarii recognitum. Adiecta etiam eſt eiusdem Batrachomyomachia, Porphyrii philoſophi homericarum quaeſtionum liber. Eiusdem de Nympharum antro in Odyſſea opuſculum.* Baſileae per Ioan. Heruagium. 1551. fol. II. voll. cum *Didymi autoris antiquiſſimi interpretatione*, vt in fronte tomi II. ſcriptum eſt. Margini rariores adſperſae ſunt lectiones et contextus et ſcholiorum variae. Eadem eſſe videtur editio, cui forſan vitio operarum an. 1552. in Bibl. Ludwig. nr. 1456. adſignatus eſt.

Hom.

Hom. Opera, quae exſtant, omnia, graece, adiecta verſione latina ad verbum ex diuerſis doctiſſimorum virorum translationibus concinnata. Baſileae per Nic. Brylingerum et Barthol. Calybaeum. 1551. fol. v. *Goetzii* Memor. bibl. Dresd. tom. II. p. 116. Editio Maittario et Fabricio incognita.

Hom. Opera, gr. et lat. — Acceſſerunt auctoris vita et duo inſtructiſſimi rerum et verborum indices. Baſileae apud Nic. Brylingerum et Barthol. Calybaeum. 1553. fol.

Opus vtrumque Homeri, Iliados et Odyſſeae etc. (Reliqua, vti in edit. Baſil. an. 1541.) — *omnia graece*. Baſil. per Io. Heruag. 1557. fol. cum prooemio *Ioach. Camerarii*. conf. Bünemanni Catal. MSS. et libr. rariſſ. p. 51.

Ilias, Odyſſea, Batrach. et Hymni, graece. Atrebati, e typogr. Io. Criſpini. 1559 (1560.) et 1567. in 16. (24.) II. voll. v. *Creuennae* Catal. vol. III. part. I. p. 116.

Eadem carm. gr. cum lat. verſione ad verbum. Ibid. apud eumdem, 1560 et 1567. II. voll. 16. In Bibl. regia Pariſ. et *Pinelli* Catal. II. p. 277. it. bibl. Thottian. tom. IV. p. 354. In Catal. Bibl. Duc. de la Valliere II. p. 62. memoratur ed. Genevae e typ. I. Criſpini 1560. VI. voll. in 12.

Homeri Opera graeco-latina, quae quidem nunc exſtant, omnia, h. e. Ilias etc. Praeter ea Homeri vita ex Plutarcho cum latina item interpretatione, locis communibus vbique in margine notatis expreſſis. In haec operam ſuam contulit Sebaſtian. Caſtalio, ſicuti in praefatione verſo mox folio videre licet. Baſileae, per Nic. Brylingerum. 1561. fol. — item ibid. 1567. fol. apud heredes Brylingeri.

In Iliade ſequutus eſt exemplum a Criſpino, typographo Geneuenſi anno ſuperiore expreſſum. In Odyſſea autem et ceteris ſe, ſcribit, graeca infinitis locis deprauata emendaſſe, latina vero, praecipue in Odyſſea, ita correxiſſe, vt innumeris in locis non tam correctorem, quam interpretem praeſtiterit.

Fabricius adtulit edit. *Hom. Operum* Pariſienſem apud Morellum an. 1562. 1584. 4. *Maittaire* in A. Typ. III. part. II. p. 727. *Iliadem* tantum, gr. an. 1562. apud Morell. memorat.

Nouam curam in emendando *Iliados* textu adhibuit *Adr. Turnebus* in edit. Pariſ. 1554. 8. graece, quae baſis aliarum facta eſt. v. *Maittaire* An. Typ. tom. III. part. II. p. 647. qui in nota, ſe, teſtatur, vidiſſe Turnebianum Iliadis Homericae codicem, ad cuius finem adnectuntur Homeri Batrachom. et Hymni, graece: eodem typorum genere, eodem in ſingulis paginis verſuum numero, eadem ante titulum florulenta decoratione, quae Iliadis initio praeponitur, et coniicit, fuiſſe aut interiectam Odyſſeam aut aliquando interiiciendam.

Hom. Opera, graece, Wormatiae apud hered. Wolfg. Cephalaei. 1563. 8. II. voll.

Nouam vero editionum claſſem duxit, et, vt ait in praefatione, multa ex vetere quodam codice atque *Euſtathii* commentario (quem tamen a Stephano negligentius fuiſſe tractatum Barneſius in praefat. ad ſuam editionem adfirmat,) correxit, varias lectiones adſcripſit margini, plures vero vna cum coniecturis atque expoſitionibus in ſubnexis notis protulit *Henr. Stephanus* in opere vt egregio, ita raro:

Poetae graeci principes heroici carminis etc. 1566. fol. tom. I. gr.

Stephanianam, (quam reliqui editores vt plurimum ſequuti ſunt, a paucis hinc inde lima adhibita,) in graecis, et in latinis Criſpini edd. ſequutus eſt *Giphanius*, qui epigraphas ſingularum rhapſodiarum ſ. particularum ex Euſtathio repetiit, eas vero Venetiis initio cuiusque rhapſodiae deſcriptas ſe vidiſſe, ait in praefatione, in vetuſtiſſimo codice in bibliotheca Antoniana, et cum breuibus paucisque ſcholiis cum criticis, tum maxime exegeticis:

Homeri Ilias seu potius omnia eius, quae quidem extant, opera. Studio et cura Ob. Giphanii, I. C. quam emendatissime edita, cum eiusdem scholiis et indicibus nouis. Argentorati. Excud. Theodosius Rihelius, mai. 8. sine anni nota. Duplex vero Giphanii editio aut forsan eiusdem duplicia exempla apud Rihelium exstant, sine anni nota, cum eadem vero dedicatione, quae in elegantiore edit. scripta est A. D. XIIII. Kal. April. in altera minus venusta scripta est Argentorati XIIII. Kal. April. an. D. cIↃIↃLXXII. secundum Catal. bibl. Thuanae, part. II. p. 261. an. 1564. 8. II. voll.

Aliam edit. *Basileae* impensis Theod. Rihelii, sine anni indicio exstare in 8. II. vol. notauit cel. Adelung: at certiorem habet notam editio:

Homeri, quae exstant, omnia, praeter operam Seb. Castalionis, nunc ad postremam H. Stephani editionem — collata. Basileae ex officina Brylingeriana. 1582. II. voll. 8. (conf. Fabr. §. XIX. vbi aliae commemorantur editiones.)

Homeri quae exstant omnia, graece, cum versione latina et perpetuis *Io. Spondani* commentariis. Access. *Pindari* Epitome Iliados, latinis versibus et *Daretis* Phrygii de bello Troiano libri. Basileae apud Euseb. Episcopium. 1583. fol. — repet. Basil. apud Henr. Petr. 1606. fol. — gr. et lat. Aureliae Allobrog. eodem anno, in *Iac. Lectii* Corpore poetar. graecor. fol. p. 1 — 444.

vid. *Goetz.* Memor. bibl. Dresdens. tom. II. p. 116.

Hom. Opera, gr. et lat. apud Henr. Stephan. 1589. II. voll. 12. (in Cat. *Pinelli* II. p. 278. an. 1588. in 16.) — ibid. *Hom. Opera* gr. lat. excud. Paullus Stephan. tom. II. 1604. in 16.

Hom. Opera, graece, vna cum *Coluthi* raptu Helenae et *Tryphiodori* Ilii excidio. apud Eustath. Vignon. 1609. 12.

Eadem editio, cum latina versione *Aemilii* et *Franc. Porti*, apud eumdem, 1609. 12. (8.) II. voll. — typis M. Berjon. 1621. II. voll. in 16.

Hom. Opera, gr. (Parisiis,) apud Morell. et Libert. 1620 sqq. V. voll. 4. Editio rarissima. v. Catal. bibl. *Askew.* p. 70.

In catalogo quodam Osborn. eadem editio, at an. 1616. signata legitur indicata; vtrum igitur reuera huius anni editio exstat, an operarum tarditati sit adtribuenda, equidem definire non ausim.

Hom. Opera, gr. et lat. cum notis *Henr. Stephani*. Paris. apud Io. Libert. 1622. II. voll. 8. vid. Biblioth. *Askew.* p. 76. et *Barberin.* I. p. 546.

Homeri Ilias, Odyssea et alia carmina cum interpretatione latina. acc. Homerici centones et prouerbialium Homeri versuum libellus. Paris. 1622. 1624. II. voll. 12.

vid. Catal. Bibl. *Baumgarten.* part. III. p. 363.

Hom. Opera, cum interpretatione latina. Editio postrema diligenter recognita a *I. T. P.* Amstelod. sumtibus H. Laurentii, 1648. 8. II. voll. et 1650. vid. *Pinelli* Catal. II. p. 278. nitida est editio: ex Stephaniana repetita.

Hom. Opera, cum interpretatione lat. adiecti sunt *Homerici centones* et breues notae marginales. Amstelod. apud Ioan. Rauenstein. 1650. 8. II. voll.

Hom. Opera, gr. et lat. cum scholiis Didymo tributis. II. voll. 4. Lugd. Bat. apud Elzevir. 1656. de qua edit. vid. supra, cap. III. §. 6.

Hom. Opera, gr. et lat. cura *Seb. Castalionis*. Basil. 1661. fol.

vid. Catal. bibl. *Askew.* p. 72.

Ilias

Ilias et Odyssea, gr. et. lat. Cantabrig. Io. Hayes. 1664. II. voll. 8.

Hom. Opera, gr. cum scholiis *Didymi*, Oxon. 1676. II. voll. 8.

Hom. Opera, eurante *Bond*. Amstel. apud Elzeuir. 1676. 8.

vid. Catal. bibl. *Askew*. pag. 81.

Hom. Opera, gr. et lat. cum comment. *Spondani* Basil. 1686. fol.

Hom. Opera, gr. et lat. cur. *Io. Barnes*. Cantabrig. 1694. fol.

conf. Biogr. Britanniq. v. *Barnes*. et *Marchand* Diction. part. I. p. 59 et 60.

Hom. Opera, eurante *Rutgersio*, Trai. ad Rhen. apud van de Water, 1699. II. voll. 8. vid. Cat. Bibl. *Askew*. p. 81.

Nitida et correcta est editio minor, gr. et latina: *Oper. Hom.* graeca ad principem H. Stephani, vt et ad Demetrii Chalcondylae edit. atque ad eod. MS. excussa, curante *Io. Henr. Lederlino*, et, post huius mortem, absoluente et praefante *Steph. Bergiero*. Amstel. 1707. II. voll. 12. conf. Acta Erud. Lips. an. 1712. m. Iul. p. 318 sqq.

Nouam quodammodo recensionem inchoauit *Barnesius*, neque vero auibus semper faustis, cum in contextu constituendo, tum in primis in scholiis, in quibus non satis caute sibi cauit a fraude et laeiniis Schreuelii: notae non sunt admodum eruditae. Inscriptio autem haec est editionis tam splendidae quam rarae:

Ὁμηρε etc. *Homeri Ilias et Odyssea, et in easdem scholia, siue interpretatio veterum. Item notae perpetuae in Textum et scholia, variae lectiones etc. cum versione latina emendatissima. Accedunt Batrachomyomachia, hymni et epigrammata, vna cum fragmentis et gemini indices. Totum opus cum plurimis MSS. vetustissimis et optimis editionibus collatum, auctum, emendatum et priscae integritati restitutum. Opera, studio et impensis Ios. Barnes.* S. T. B. in academia Cantabrigia regii graecae linguae professoris. Cantabrigiae apud Cornel. Crownfield 1711. 4. II. voll.

Se in praefatione iactitat, textum ipsum innumeris in locis expurgatiorem, nec paucis versionem pleniorem exhibuisse, et multa alia de suo Homeri amore suaque opera atque huius editionis virtutibus ac praestantia gloriatur. Codices autem consuluit 1) antiquissimum Iliados atque Odysseae, qui est in collegio collegii corporis Christi, Cantabrigiae. 2) Iliados a Io. Moro communicatum, 3) Laudianum Iliad. α' et β'. in Bibl. Bodleiana, 4) Baroccianum nr. 203. Iliados. 5—7.) Baroccianos Batrachomyomachiae. Scholiorum vero ad Odysseam exemplar MS. vnicum neque integrum, et excerpta ex Aloysii Alemanni scholiis MSS. in totam Odysseam habuit. Tum fragmenta conquisiuit plura. Quamquam multa bona insunt in hac editione, laude sua non omnino defraudanda, multa tamen vulnera adhuc intacta necdum sanata remanserunt, et alia commissa sunt aut omissa, quae censorum atque eruditorum subtilitati haud satis fecerunt. vide *Bergleri* censuram in Actis Eruditor. Lips. an. 1712. p. 3 sqq. 54 sqq. 308 sqq. *Clerici* Biblioth. select. tom. 22. p. 241. etc.

Homeri Ilias et Odyssea, gr. Oxon. 1714. II. voll. 8.

Homeri Ilias graece et latine. Annotationes — scripsit atque edidit Samuel Clarke S. T. P. vol. I. II. Londini 1729. (de qua edit. v. Acta erudit. Lips. an. 1730. p. 1. Bibl. raisonnée, tom. III. p. 219. Journ. liter. tom. XIII. p. 475. State of Rep. letters. 1729. p. 53. 1733. p. 97.) — 1732. 4. — *Editio secunda*, ibid. 1754. 4.

Hom. Odyssea, gr. et lat. Item Batrachomyomachia, hymni et epigrammata, Homero vulgo adscripta. Edidit annotationesque, ex notis nonnullis MStis a Samuele Clarkio S. T. P.

defuncto relictis, partim collectas, adiecit Samuel Clarke, S.R.S. vol. I. II. Lond. 1740. 4. repet. Londin. 1754. IV. tom. II. voll. 4. — 1760. 4. IV. voll. Editio nona Homeri Clark. prodiit 1779.

Opus ſplendidum: at prima editio eſt correctior quam ſecunda: nec alteri Iliados tomo editor, inter ea mortuus, limam adhibere potuit vltimam: quo factum eſt, vt primus ille Iliados tomus multum praeſtet reliquis. Nouam vero recenſionem non inſtituit Clarkius, nec libris ſcriptis, nec rite legitimeque editionibus veteribus vſus. Textus quidem Barneſianus aut Schreuelianus baſis eſt Clarkianae editionis. Clarkius tamen multis locis facit diſceſſionem a Barneſio, vbi hic aut proſodiae graecae inſcitia aut alia qua de cauſſa peccauit in textu Homeri mutando. Rarius admiſit coniecturas ſuas in contextum: frequenter tamen differit de varia lectione. Hinc in notis iuſto copioſior eſt de proſodia graeca eiusque et aliis grammatices, interdum minutioribus, praeceptis. Praeter ea diligenter comparat Virgilium alioſque: ſenſum ac pulcritudinem orationis et vim vocabulorum, maxime particularum crebro beneque explicat; ſcholia, praeſertim in altera editione ſaepe excerpuntur. Attamen multa deſiderantur, quae ad intelligendum poetam, qua poetam, ad pernoſcendam homericae aetatis ac poeſeos indolem formamque, vniuerſe ad plenam abſolutamque *Homeri* editionem requiruntur.

• Textus *Homeri,* a Clarkio formatus, aliquoties repetitus eſt, gr. et lat. Amſtel. 1743. 12. II. voll. Cenſor in Nou. actis Erudit. menſe Dec. 1748. ait p. 687. Editorem Amſtelod. 1743. Clarkianam in rubro, Berglerianam vero edit. eamdemque deprauatam, in nigro exhibuiſſe. — Oxoniae 1743, 1750. II. voll. 8. — Pariſ. 1747. II. voll. 12. (al. 8.) ibid. 1750. II. voll. mai. 12.

Homeri Opera, gr. et lat. (at minus correcte,) opera *I. G. Hageri; Ilias* Chemnitii, vol. I. 1745. repet. 1767. vol. II. 1753. 1778. II. voll. 8. — *Odyſſea,* etc. ibid. 1776. 1777. 8. II. voll. 1785. 8. Praemiſſa eſt notitia Homeri atque editionum. conf. Noua acta Erudit. menſe Dec. 1748. p. 686 ſqq.

Της τε Ὁμηρε Ἰλιαδος, ὁ τομος πρoτερος — ὁ τομος δεύτερος. Glasguae, in aedibus academicis, excudebant Robertus et Andreas Foulis, academiae typographi. 1756. fol. — *Της τε Ὁμηρε Ὀδυσσειας ὁ τομος πρoτερος* — et *ὁ τομος δευτερος,* cui ſubiuncta ſunt reliqua, quae vulgo adributa ſunt Homero. Ibid. 1758. fol. IV. voll.

Editio haec eſt ex editione Clarkiana an. 1729. expreſſa, at cum nitida, tum inprimis correcta. Singulas enim plagulas correctores ſexies, et quidem ter, antequam praelum reliquerat plagula, Iacob. Moor, litterarum graecarum Profeſſor, ac Georg Muirhead, litt. latinarum Profeſſor, ab operarum peccatis mendisque purgarunt.

Ὁμηρε ἁπαντα, h. e. *Homeri Opera omnia, ex recenſione et cum notis Samuelis Clarkii, S. T. P. Acceſſit varietas lectionum MS. Lipſ. et edd. veterum, cura I. Aug. Erneſti, qui et ſuas notas adſperſit.* Lipſiae, 1759 — 1764. mai. 8. V. voll.

Erneſti, a bibliopola rogatus, ad contextum recenſendum codice Lipſienſi et quibusdam antiquis editionibus vſus, varias lectiones, (non omnes quidem,) adpoſuit et in notis quaedam congeſſit, quae notis Clarkianis vel adſtruendis et confirmandis, vel corrigendis vel denique locis poetae obſcuris aut ſuſpectis prodeſſent. Batrachomyomachiae ſuam ſolam ſubiecit adnotationem. Volumen quintum continet hymnos, epigrammata et fragmenta, quae Erneſti ipſe recenſuit, iisque varias lectiones, ſuasque notas, excluſis alienis adiecit: praeter ea addidit Plutarchi vitam Homeri et de Homeri poeſi incerti auctoris, tum triplicem indicem; (atqui poſtremus verborum in contextu a naeuis haud vacuus, eſt inſtar clauis homericae,) denique corrigenda et addenda in V. L. et notis, et multa praeclare ſcripta ſunt in illis. In praefatione

ad

ad hoc vltimum volumen multus eſt de codice Vratislauienſi. Erneſti igitur, quamquam multa adtulit ornamenta et vtilia ad meliorem Homeri intelligentiam praeſidia; tantum tamen abfuit, vt abſolutam curaret editionem, vt potius, quod ipſe faſſus eſt, futuro editori materiem tantum colligeret, ita vt tam commoda, quam, quantum fieri poteſt, perfecta editio, ſiue artem criticam ſpectes, ſiue legitimam et liberalem interpretationem, adhuc deſideretur. Atqui quae diligentia, cautio, atque ſollertia, quae ingenii, litterarum atque eruditionis copia requiratur ad perfectam Homeri editionem, quae in illa curanda ſint fugienda, quae facienda atque obſeruanda, ſcite periteque docet cel. *C. G. Heyne* in praefatione ad *Tychſenii* comment. de Quinti Smyrnaei Paralipomenis Homeri, Gottingae 1783. mai. 8. vbi quoque de editione Clarkio-Erneſtina aperte atque intelligenter iudicatur.

Homeri Opera, ad edit. *Bergleri,* Patauii, 1762. 8. II. voll.

Hom. Opera, cum interpretatione lat. *Raym. Cunichii,* Romae. 1776. fol. IV. voll.

Hom. Opera, graece et lat. Baſileae. 1779. 8. II. voll.

Homeri Ilias, ad exemplar maxime Glasguenſe, in vſum ſcholarum, diligentiſſime expreſſa. Pars prior, et poſter. Halae Saxon. 1785. 8. graece, ſine notis, curante *Friderico Auguſto Wolf.* praefixa eſt *Ludolphi Küſteri* Hiſtoria critica Homeri. Eſt admodum correcta editio, et noua quodammodo recenſio: nam doctiſſimus Wolfius non ſolum meliores librorum lectiones; ſed coniecturas quoque virorum doctorum reſcripſit, de quibus mutationibus multus eſt in erudita praefatione.

Homeri Odyſſea, cum Batrachomyom. hymnis et ceteris poematiis, Homero vulgo tributis, etiam nuper reperto hymno in Cererem, ad exemplar Glasguenſe in vſum ſcholarum diligentiſſime expreſſa. Part. I. II. ibid. graece. 1784. 8. eodem curante, eademque adhibita diligentia laudabili.

Carmina Homeri ſingula ſunt quoque ſeparatim edita. Editiones Batrachomyom. et Hymnorum ſupra iam enarrauimus. *Iliados* exempla haec fere ſunt; multarum edition. notitiam debeo humanitati cel. *Adelungii*: quamquam in his credo, nonnullas editiones eſſe tantum partes integri operis.

Ilias, ſeparatim.

Hom. Iliad. lib. VII. gr. apud Io. Vatellum. 1520. 4.

Iliadis Libri tres priores et initium quarti gr. ex ed. Ald. Manutii ap. Ald. (ſ. a.) 8. (cum paraphraſ. Theodori Gazae in Bibl. Reg. Paris.)

Sed de pluribus ſingulorum librorum edd. ad ſqq. §§. agitur.

Ilias, graece. Venetiis 1524. — ibid. 1537. 8. Bibl. Askew. p. 75.

Ilias, Florent. 1519. 8. cum notis MSSt. in Bibl. Barber. I. p. 545.

Iliadis Libri II. priores gr. cum adnotatt. Melchioris Volmarii Par. ap. Gilles de Gourmont 1523. 4.

Ilias, Venet. 1526. 4. cum figg. Bibl. Benteſ. litt. human. p. 39.

Ilias, gr. et lat. cum comm. Ioach. Camerarii. Argentor. 1540. 4. Bibl. Thuanae pars II. p. 262.

Ilias, Pariſ. 1550. 8. in Catal. quodam Oſborn.

Iliad. libr. I. II. et VI. gr. et lat. Magdeb. 1573. 8.

Ilias, gr. apud Turneb. Pariſ. 1554. 8. et ibid. apud Guil. Morell. 1562. 4. vid. *Maittar.* A. T. III. p. 647 et 727. *Creuennae* Catal. tom. III. part. I. p. 119.

Ilias, cum orig. et exitu belli Troiani, *Coluthi* raptu Helenae et *Tryphiodori* Ilii excidio, gr. et lat. per *Franc. Portam*. Geneuae, apud Eustath. Vignon. 1580. 12. Catal. Bibl. Weidmann. p. 34. — et ibid. 1609. 12. in Catal. bibl. Thottian. part. IV. p. 354.

Iliados compositio. gr. Lugd. 1591. 4. in Catal. bibl. Barberinae. I. p. 545.

Ilias, gr. Londini apud Bishop. 1591. 8. Bibl. Askew. p. 76. — Paris. 1616. 4. Bibl. Ernesti. p. 141.

Ilias, gr. Paris. apud Io. Libert. 1620. 4. cum variis lection. et scholiis graecis MSS. quae magni aestimantur, in Biblioth. Hohendorfiana, part. III. p. 285. prostabat. pars integrae editionis esse videtur. In indice autem A. T. voc. *Homer*. p. 494. *Maittarius* profert: *Ilias* gr. et lat. interprete H. Stephano, cum centonibus. Paris. apud Io. Libert. 1622. 12.

Ilias, gr. et lat. Geneuae 1641. 8. (Catal. Osbornii.) — gr. Lugd. B. 1642. 8. vel 12. (ibid.) — gr. et lat. Cantabr. 1647. 8. (Catal. Oizel.) — ibid. 1648. II. vol. 8. (Catal. Osborn.) — gr. Amstel. 1658. 8. vel 12. — Londini apud Field. 1664. 8.

Ilias, gr. cum scholiis gr. *Didymi*. Oxon. theatr. Sheldon. sine anni nota. II. tom. 8. (in Catal. biblioth. Thottianae, tom. IV. p. 281. nr. 696. 97.) — e recensione H. Stephani. ibid. 1675. 8. (in *Pinelli* Cat. II. p. 279.) s. 1676. (apud Fabricium nostrum ex Catal. bibl. Bodlei. I. p. 593. et Catal. Reviczky, p. 7.)

Ilias, gr. et lat. Cantabr. Io. Hager. 1672. 8. (cat. bibl. Thottian. ibid. nr. 701.) — 1679. 1686. 8. secundum Catal. Osborn.

Ilias, gr. et lat. cum scholiis *Didymi* et noua vers. variis lection. et emendation. Cantabr. 1689. 4. de qua editione vide §. VI. — Oxon. 1695. 4. (et 1696. atque 1698. 8. secundum Catal. Osborn.) — ibid. 1705. 8. II. voll. — gr. et lat. Londini 1706. et 1713. 8. (Catal. Osborn.) — graece, sine scholiis Oxon. 1714. 8. (apud Bowyer, eod. a. secundum Catal. bibl. Bodleian. I. p. 593. et Pinelli. Cat.)

Ilias, gr. ac lat. curante *Michaele Maittaire*, Londini. 1721. 1722. 1747. II. voll. 8.

Ilias, gr. et lat. cum notis Clarkii, Londini. 1722. II. voll. 8. — 1728. 8. — secundam edit. Clarkii, Amstel. 1734. 12. — gr. et lat. edit. *Sam. Clarkii*. Londini. 1735. II. voll. mai 8. — et ibid. 1774. tom. II. 8. — e theat. Sheldon. gr. Oxon. 1765.

Ilias, graece, excudebant Rob. et Andr. *Foulis*, Glasguae. 1747. min. 4. et II. vol. 8. et 1778. tom. II. min. 8.

Hom. Ilias, — ex recens. Clarkii, cura et cum notis *Augusti Hermanni Niemeieri*, Halae. 1778. 1781. II. voll. mai. 8. — edit. II. vol. I. ibid. 1784. 8. (Clauem in fronte promissam nondum vidi.)

Hom. Ilias, cum scholiis Didymi, gr. Oxon. 1780. tom. II. 8.

Hom. Ilias, ad edit. Clarkii. Londin. 1785. II. voll. 8.

Ὁμηρȣ Ἰλιὰς συν τοις σχολιοις. *Homeri Ilias, ad veteris codicis Veneti fidem recensita. Scholia in eam antiquissima ex eodem codice aliisque nunc primum edidit cum Asteriscis, obeliscis, aliisque signis criticis, Io. Baptista Caspar d'Ansse de Villoison*. an. MDCCLXXXVIII. Venetiis typis et sumtib. fratrum Coleti. fol.

Haec est nobilissima illa editio, de cuius scholiis, primum hic editis, quae plurimum lucis et verbis homericis et historiae poetae carminumque criticae adfundunt, supra iam disputauimus: atque ad docta Villoisonii prolegomena, ad historiae et criticae fructum plenissima et nobis maxime vtilia, saepius prouocauimus. Textus ex cod. Veneto 454, de quo etiam supra

ſupra egimus, cum ſignis criticis ad marginem poſitis, eſt adcurate typis deſcriptus. Aetas autem codicis A. difficile poterit definiri, quamdiu ab interpolationibus liberum eum praeſtare non poſſumus. Poſt Porphyrium, cuius quaeſtiones Homer. in ſcholiis ſaepius laudantur, auctorem codicis vixiſſe, iam obſeruauimus. Ex illo codice quaedam tantummodo, non adeo multa, nedum omnia vulnera, quae in contextu poematis varias ob cauſſas remanſerunt, ſanari poſſe patet. Qui verſus tamquam ſpurii, in codice erant omiſſi, quadraginta et quinque numerantur. Vide doctas cenſuras in Bibliothek der alten Litteratur und Kunſt, part. V. p. 34 ſqq. et in Gotting. ephemerid. litterar. 1789. plag. 55. p. 552 ſqq.

Homeri Iliados, rhapſodia A. ſiue liber primus, cum excerptis ex Euſtathii commentariis et ſcholiis minoribus in vſum ſcholarum ſeparatim edidit Io. Auguſtus Mueller, A. M. et ill. ſcholae prouinc. Miſen. Conrect. (poſt abitum Matthaei nunc Rector,) Miſenae, 1788. mai. 8. — — *Rhapſodia Φ'. ſiue liber XXI.* etc. ibid. eod. anno. — *Rhapſodia* X. ſiue Liber XXII. ibid. 1789.

Textus eſt ex Wolfiana editione ductus. Miſſis tricis, vtiliora excerpſit cl. *Mueller* ex Euſtathio, et immiſcuit interdum quaedam ex ſcholiis minoribus, et alios excitauit viros doctos.

Initia Homerica ſ. Excerpta ex Iliade Homeri, cum locorum omnium graeca metaphraſi ex codd. Bodleianis et noui collegii M. S. S. maiorem in partem nunc primum edita. Edidit Th. Burgeſſ. A. M. Londini, 1789. Similitudines potiſſimum atque epiſodia delegit.

Pauca addere iuuat ſcripta, quae ad meliorem *Iliados* intelligentiam facere poſſint; aut in quibus de hoc carmine in vtramque partem diſputatum eſt. Adoleſcentibus in primis commendari debet libellus optimae frugis:

Erklärende Anmerkungen zum Homer von Ioh. Heinr. Iuſt Koeppen, Director der Schule zu Hildesheim. Erſter Band. Hannover, 1787. 8. — II. Band, ibid. 1789. In his duobus tomis, quos reliqui excipient, adnotator perſequutus eſt octo libros Iliados.

Ueber Homers Ilias. Eine von der Teyleriſchen Stiftung in Haarlem gekrönte Preisſchrift des Herrn I. de Boſch. — Aus dem Holländiſchen überſetzt von E. H. Mutzenbecher, Züllichau, 1788. II. tom. mai. 8. Argumenta ſingularum rhapſodiarum dedit et ſenſum poeticum aut hiſtoricum expoſuit auctor.

Ueber das Studium des Homers in niedern und höhern Schulen. Leipz. 1783. (auctore Aug. Henr. Schott, Prof. Stuttg.)

Drelincurtii Achilles Homericus. Lugd. Bat. 1694. 4.

Io. Henr. Lederlini diſp. (reſpond. Vlr. Marbachio,) de clypeo Achillis ex Homeri Iliad. Σ. 478. Argentorati, 1704. 4. Notum vero eſt ſeuerum Scaligeri iudicium, Homeri clypeum friuola et puerilia continere. Iam vero antiquiſſimis temporibus variae interpretationes enatae ſunt. *Damo*, quae filia Pythagorae habetur, exiſtimauit, in clypeo Homeri latere et intelligi debere *αἰνιγμα κοσμογονίας*, (v. *Euſtathii* comment. p. 1154 ſq.) *Iuſtinus* vero *Martyr*, in Admon. ad Gentil. p. 21. et *Clemens Alexandr.* Strom. lib. V. p. 598. putarunt, Homerum hiſtoriam rerum creatarum Moſaicam in clypeo expreſſiſſe. De eodem autem ſcuto varios varie omni tempore cogitaſſe, haud mirum eſt. Scaliger, Perraltus, Terraſon, la Motte culparunt deſcriptionem homericam; quam laudarunt et vindicarunt atque explicuerunt *Daceria* ad locum Homeri in verſione gallica, eiusque maritus in Obſeruatt. ad Ariſtotelis artem poeticam: tum *Du Fresne in Parallele du Bouclier d'Achille dans l' Iliade d' Homere et l' Iliade de la Motte.* In primis ſuſcepit cauſſam Homeri, atque in exemplo tabulaque ſcuti, aeri inciſa, probabilitatem

tatem fictionis poeticae commonstrauit *Boivin* in: *Apologie d'Homere et du Bouclier d'Achille*, Paris. 1755. 12. et inserta tom. XXVII. Histoire de l'Acad. des Inscriptions etc. Boivinii acutas rationes atque descriptionem amplexi sunt et amplificarunt *Caylus* in recitatione *de scuto Achillis, Herculis et Aeneae secundum Homerum, Hesiodum et Virgilium*, in Histoire de l'Ac. Par. des I. et B. L. tom. XXVII. p. 21 sq. quam comment. germanice vertit cel. *Meusel* in eiusdem Comitis Abhandlungen zur Geschichte etc. Altenburg. tom. II. 1769. 4. p. 231 sq. atque *Pope* in anglica Homeri versione cum adumbratione clypei ad exemplar gallicum facta: quam peculiarem Popii commentationem, germanice versam, legimus in parte tertia: *Berlinische Sammlung vermischter Schriften zur Beförderung der schönen Wissenschaften.* De arte poetica pulcre disseruit, quibusdam Boivinii Popiique rationibus ac principiis examinatis atque reiectis, *Lessingius* in praeclaro libro, *Laokoon*, sect. 18. et 19. p. 183 sqq. Add. *Heynius* Exc. IV. ad Aen. L. VIII. T. III. p. 259. et in libro: Antiquar. Aufsätze Part. II. p 137 sq. Secus sentit *Gebelin*, cuius expositio anglice versa: *The Shield of Achilles, translated from the French of Monf. Court de Gebelin,* London 1785. eo redit, in Achillis scuto repraesentari annuas mutationes, et esse speciem quamdam graeci Kalendarii. vid. Monthly Review. mens. April. 1786. nr. XII. Neque vero Lessingii acumen omnino satisfecit cl. *Nastio*, Professori Stuttgardino, qui in peculiari commentat. de clypeo Homerico, Stuttgardiae, 1788. 4. in plurimis quidem adsentitur Lessingio, in nonnullis tamen discedit ab illius expositione, et clypeum, putat, homericum ita esse comparatum, vt totam rerum vniuersitatem in nuce quasi sistat, adeoque tamquam ἱερογλυφον quoddam ac symbolum microcosmi recte considerari possit. Anonymus, *I. A. K.* in *Kritischen Beyträgen*, part. 30. temerarium tulerat iudicium; hoc examinauit, Homerum vindicauit ab iniuria, descriptionem homericam germanice vertit atque vberius exposuit, et illustrauit, quaedam culpauit, Vir quidam doctus in *Bemühungen zur Beförderung der Critick und des guten Geschmacks.* Part. V. Halae Sax. 1743. 8. p. 336—373. Artem denique poeticam et probabilitatem in descriptione clypei homerica explicuit, et interdum in alia omnia transiit cl. *Frid. Schlichtegroll* in libello: Ueber den Schild des Herkules nach der Beschreibung des Hesiodus, Gothae. 1788. p. 6—17.

De Thersite Homerico Iliad. β'. 275 sqq. plures, nec raro acrius, in vtramque partem disputarunt: *Klotzius* in Epistol. Homericis etc. *Lessing* in Laocoon. XXIII. p. 233. *Herder* in Siluis criticis etc. I. 21. p. 244. *Koeppen* in Animadu. ad Homeri locum, part. II. p. 165. In alia omnia transit *Iacobs* in Biblioth. der alten Litterat. und Kunst, part. V. p. 10 sqq. cui tamen adsensum non omnino praebet censor in Ien. Allgem. Litteratur-Zeitung, mens. Oct. 1789. p. 92 sq.

Boivin comment. *Vieillesse héroique, ou Vieillards d'Homere*, in Mem. de litterature — de l'acad. des I. et B. L. tom. II. p. 17 sq. compar. *C. D. Ilgenii* Comm. Nestore, felicissimi senis exemplo, Homerum non magis delectare quam prodesse. L. 1789. — In Histor. illius societatis regiae, vol. XII. p. 193 sq. est Chamborti recitatio et defensio versus I. Iliados.

Priorem Iliados partem esse iram Achillis, alteram partem amicitiam erga Patroclum, opinatur *Chabanon* in Mem. laud. vol. XXX. 539 sq. vbi praeter ea de characteribus aliisque Homeri virtutibus disserit.

Io. Hilaire speculum heroicum Homeri, i. e. argumenta XXIV librorum Iliados: cum figg. Traiecti ad Rhen. 1613. 4. [franco gallice secundum Cat. Biblioth. de la Vall. II. 65.]

N. Girardi

N. Girardi meditationes in librum I. Iliados. Parif. apud viduam Guil. Morelii, 1566. 4.

Io. Hanffii praelectiones in Homeri quatuor priores libros Iliadis, cura *Io. Martini.* Dantifci. 1612. 8.

Reflexions fur l' Iliade d' Homere. à Liege. 1731. 8. II. tom.

Remarques fur Homere et Virgile par l'Abbé *Faydit*, Parif. 1706. exagitantur a Richardo Simone in Biblioth. critica.

D'Homere fur l'Olympe, auctore *Boivin* in Mem. de l'Acad. Parif. des I. et B. L. tom. VII. p. 411 fqq. Cf. *I. C. Volborth* Diff. de Olympo, Theffaliae monte, Deorum fede. Gött. 1776. 4.

Anmerkungen über die zwölf erften Bücher der Iliade etc. Noriberg. 1771. 8. Auctor inique ftat a partibus Perralti et reliquorum obtrectatorum Homeri, quem haud intellexiffe videtur.

Quando, et quamdiu oppugnata fuerit Troia, inquirit *Bauier* in Memor. acad. Parif. Infcript. vol. VI. p. 425. De acie Homerica egit quoque cel. *Heyne* in recitatione quadam in focietate doctrinarum Gottingenf. praelecta, tom. VI. commentatt. foc. doctr. Gotting. (v. etiam ephem. litter. Gotting. an. 1783. p. 163.) atque, comparatis Virgilio, Taffone ac Voltario, vir quidam doctus in fcriptis focietat. teuton. Altdorf. 1760. 8. pag. 49 fqq. — Oppugnationem Troiae cum oppugnatione Ptolemaidis an. 1189. comparat cl. *Seybold* in progr. teutonice fcripto, 1785. — *Popii* com. de acie et proeliis homericis, germanice verfa legitur in Sammlung vermifchter Schriften zur Beförderung der fchönen Wiffenfchaften, tom. III. part. I. p. 79 fqq. Huc quoque pertinet libellus: Abhandlung von der Befchaffenheit und dem Gebrauch der Cavallerie in den älteften Zeiten, nach den Erzählungen des Homers. Berolin. 1774. mai. 8.

Chronologie de l'Iliade diftinguée par chaque jour, avec quelques Reflexions: in Memoir. de Trevoux, menf. Mai. 1708. art. 58.

Frid. Gotth. Freytag pr. num Cometae mentio ab Homero facta, Numburgi 1744. fol.

Io. Georg. Hogeri comm. in Hom. Iliad. β'. vf. 374. Chemnicii, 1744. 4.

Courtes Remarques de critique fur un Paffage d'Homere du XVII. livre de l'Iliade v. 551. in Hiftoire critique de la Republ. des Lettres, tom. V. p. 276.

Chriftoph. Iof. Sucro, Profefforis quondam Coburgenf. critica comment. de poefi homerica, (praecipue de characteribus in Iliade,) in eius kleinen deutfchen Schriften, a me editis, Coburgi, 1770. 8. p. 156 fqq.

Singularum rhapfodiarum argumentum enarrauit atque explicuit *Herwig*, in fect. I. libri: Franken zur griechifchen Litteratur. Wirzburgi. 1771. 8.

M. *Traugott. Frid. Benedict*, Rector fcholae Torgau. Interpretatio allegoriae Homericae de errore et precibus, Partt. II. Torgau. 1784. 1785. et de Homeri loco, Iliad. IV. 231 — 309. diff. Lipfiae, 1786. Comparatur Virgil. Aen. XII. 277 fqq.

M. *Io. Ioachimi Bellermann*, (Prof. Erfurtani,) Specimen animaduerfionum in N. Foederis libros ex Homeri Iliad. Rhapf. A. Erfordiae, 1785. 4.

In *Io. Georg. Mülleri* Philofophifchen Auffätzen, Breslau, 1789. mai. 8. eft nr. V. pag. 149 — 158. comm. de politico Iliados Hom. confilio: excerpta effe feruntur e fragmento graeci dialogi, quem Anglus quidam fub ruinis Athenarum inueniffe dicitur.

Stupani, refp. Huber, fpecimen homericarum obferuatt. Bafil. 1744.

Merian, refp. Falkeyfen, de fubfidiis, quae requiruntur ad intellig. Homerum, breuis diatribe. Bafil. 1744.

Ioh. Henr. Henrici Commentatio de animi immortalitate Homerica. Viteb. 1786. 4.

Ern. Godofr. Christi. Schroederi Specimina de vsu et auctoritate Homeri in disciplinis variis praesertim in iure naturae, Viteb. 1772.

Nonnulla inepta atque ridicula ex Iliade Homerica auctore *C. S. Walther*. Stettini, 1783. fol.

Io. Frid. Facii, (Prof. Coburg.) progr. de fabula quadam homerica, (n. ab Apolline aut Diana mortem hominibus illatam esse sagittis,) Coburgi, 1784. 4.

Georg. Ant. Christophori Scheffleri, disp. praes. Frid. Aug. Wideburg, Prof. varietas interpretationis locorum quorundam difficiliorum in carminibus Homeri, (Iliad. δ'. 306 sq. ε. 743 sq. ζ. 234—236. η. 117—119. λ. 378. π'. 499 sq. Odyss. β'. 132 sq.) Helmstad. 1786. 4.

Alia scripta, in quibus etiam *Ilias* aut loca quaedam illius explicantur, passim memorabuntur in sequentibus. — Pergo ad *editiones Odysseae* et scripta, in quibus illa illustratur, enarranda. Plures singulorum librorum et Iliados et Odysseae ad §. XIX. adducentur.

Odyssea separatim.

Hom. Odyssea, gr. cum scholiis gr. Basil. 1535. fol. cum variis lect. notisque msst. in Biblioth. Bernensi. vid. Catal. illius tom. I. p. 301.

Homeri Odyssea, gr. absque loci et typographi nota, 1541. 8. vid. *Pinelli* Catal. II. pag. 280. cl. *Morellius* autem in nota obseruat ex insigni typographico, quod libri frons ostentat, editionem esse Conrad. Neobarii. add. *Maittaire* Ann. typ. indic. p. 495.

Homeri Odyssea, Batrach. Hymni XXXII. gr. Venet. 1537. 8. — ibid. apud *Io. Farreum*, 1542. 8.

Odyssea, gr. et lat. per H. Stephan. Paris. apud Io. Libert. 1624. 8. vid. Catal. Biblioth. Thottian. tom. IV. p. 282.

Odyssea, gr. et lat. apud Vignon. 1574. 12.

Hom. Odyss. gr. Paris. apud viduam Guil. Morelli, 1566. 8. — ibid. Preuosteau, 1582. 4.

Hom. Odyss. nec non *Batrachom.* et *Hymni*, gr. et lat. acc. *Heraclides* de fabb. Hom. cum vers. et notis *Conr. Gesneri*. Geneuae, 1586. 12.

Hom. Odyssea, gr. Oxon. e theatro Sheldon. 1705. 8. — cum scholiis, et *Batrachom.* etc. ibid. 1782. II. voll. mai. 8.

Io. Hartungi prolegg. in tres priores Odysseae Homeri rhapsodias. Francof. Christian. Egen. excudebat. (1539.) 8.

Crusii oratio de Odyssea, in illius Germano-Graecia. Basil. 1585. fol. p. 34 sq.

Io. Baptistae Personae Noctes solitariae, siue de iis, quae scientifice scripta sunt ab Homero in Odyssea, liber singularis, in LXX colloquia distributus, in quo, praeter non pauca theologica, multa etiam physica, metaphysica, ethica, medica, geometrica, astronomica, et physiognomica tractantur, Venet. apud Euang. Deuchinum, 1613. 4.

Chronologia Odysseae illustratur in Mem. de Trevoux, 1709. art. LX. mens. Mai. et a *Io. Boivin*, in Memor. soc. regiae Paris. Inscr. tom. IV. p. 1 sq. edit. Amsterd. — Idem *Boivin* et *Baudelot* in Hist. eiusdem societ. a Gottschedia germanice versa, tom. I. p. 145 sqq. (vol. I. p. 132 sqq. edit. Paris.) explicant Odyss. X. 81 sqq. — ibid. tom. III. p. 272. explicatur a *Gedoynio* locus Odyss. XI. 273. coll. Pausaniae interpretatione. — Ibid. tom. IX. p. 263. est *Belley* comm. ad Odyss. IV. 355. de insula Pharo, eiusque interuallo a terra continenti, cum longa interpretis animaduersione, coll. *Freteti* recitatione, in Memor. eiusdem societatis

societatis vol. XVI. p. 333. Sed de illo Homeri loco et situ insulae etc. intelligenter curatius-que differit *Wood* in *Versuch* etc. p. 120—145. et in Supplementis p. 23 sqq. atque Bocharti aliorumque sententias et interpretationes adfert vocatque sub examen.

Odyss. lib. XX. v. 113. 114. explicatio est in Histoire critiq. de la Republique des Lettres, tom. IV. p. 150.

Frid. Strunzii diss. de linguis Mercurio apud Graecos sacris ad Hom. Odyss. γ'. vs. 334. Witteberg. 1716. 4.

Georg. Sigism. Grenii de virga Circes magica ad Homeri Odyss. κ'. 238. etc. diss. Misenae. 1742. 4.

Merici Casauboni diss. super loco Homerico (Odyss. σ'. vs. 129.) dubiae apud antiquos interpretationis, quo dei in hominum tam mentes, quam fortunas imperium adseritur; adiecta eiusdem Epistolis p. 174. edit. cum *Is. Casauboni Epistolis*, Roterodami, 1709. fol.

In *Homeri* Odysseam quaedam commentatus est *Vicesimus Knox*, A. M. in Essays moral and litterary, Londini, 1779. edit. sec. vol. I. nr. XXV. p. 177 sqq.

Super Odyssea Homerica scripsit David Christ. Seybold, A. M. (in praesenti, Professor gymnasii Buxweiler.) Halae ad Salam. 1769. 8. In hac eleganti commentatione alii quoque citantur scriptores, qui de Odysseae argumento, virtutibus etc. disseruerunt.

M. *Anton. Aug. Henr. Lichtenstein* disquisitio, num liber Iobi cum Odyssea Homeri comparari possit. Helmstad. 1773. 4.

(*Wolfg. Iaegeri*, Prof. Altdorf. cel.) Versuch über die Odyssee des Homers, in scriptis societat. teutonicae Altdorf. 1760. 8. p. 83 sqq.

Porphyrii fragmentum *de Styge* ad illustranda loca Homeri, Iliad. ό. et Odyss. έ. gr. in Andreae Schotti Obseruatt. human. libr. V. cap. XX. — et graece cum *Holstenii* lat. interpretatione, et aliis Porphyrii libr. Cantabr. 1655. 8. p. 282.

Idem *Porphyrius* conscripsit libr. *de antro Nympharum* ad locum Odyss. XIII. vs. 102 sqq. qui adhaeret pluribus editionibus, et separatim cum eiusdem quaestionibus homericis primum editus est Romae 1518. 8. vide supra, §. V. et cel. *Goens.* in praefat. ad editionem Porphyrii de antro Nympharum, gr. cum latina Holstenii versione, Traiecti ad Rhen. 1765. 4. p. XV sqq. et p. 55—71. locum Homeri ipsum cum variis lectionibus, versionibus Holstenii latina, Popiique anglica, cum scholiis gr. et particula Eustathiani commentarii, tum interpretationibus sua aliorumque aliisque additamentis dedit atque illustrauit. *Harl.*]

Versiones metricae latinae. XVIII. Quamquam *impar sui* est Homerus in alias translatus linguas, quod de Gregorio Naz. latine reddito dixit S. Hieronymus 1. in Rufin. tamen versiones poematum ipsius commemorare iuuat. Odysseam Latino Carmine olim reddiderat *Livius* [oo]) *Andronicus*, Iliadem et Odysseam *Attius Labeo*, (quem Iliadem Homeri versibus Latinis foedissime composuisse legas in scholiis ad *Persium* sat. 1. v. 4. et v. 50.) *Cneius* [pp]) *Mattius*

oo) Mentio apud Ciceronem Bruto cap. 18. Gellium lib. III. cap. 16. lib. VII. cap. 7. et lib. XVIII. cap. 9. Vide Scal. ad Festum in *topper*, Festum ipsum in *nequinont*, *noegeum* et *ommentans*. Hanc Odysseam veterem antiquissimum carmen vocat Charisius lib. I. p. 64. Laudant et Diomedes, Priscianus, Nonius Marcellus aliique.

pp) Allegatur a Charisio lib. I. p. 93. Diomede lib. I. p. 356. Gellio lib. VI. cap. 6. lib. IX. cap. 14. Apud Priscianum lib. VII. pag. 760. edit. Putschii perperam

Mattius et *Ninnius Crassus*, ita enim apud Priscianum lib. IX. p. 866. MStus Putschii codex legit pro eo, quod ante illum inspectum, ipse edidit *Nimius Cassius* qq). Sed horum laboribus pridem deperditis, primus ex recentioribus *Homerum* latine reddi curauit *Franciscus Petrarcha* rr), quod notauit personatus Vignolius Maruillius in miscellaneis Gallice editis, tom. 2. pag. 21. Versionem Latinam Odysseae, auctore *Carolo Aretino*, MStam memorat *Labbeus* pag. 335. Biblioth. nou. MSStor. [est cod. 8177. biblioth. reg. Paris. teste Catal. IV. pag. 435.] *Angelus* quoque *Politianus* in Homero latine transferendo desudauit, [teste Io. Pico Mirandula, epist. 29. *Heum.*] cuius versionem exstare optat *Caspar Barthius* lib. LVIII. Aduersariorum cap. 14. vbi et suae specimen exhibet, et tom. I. in Statium p. 7. ait, se primores duos libros Iliados triduo latinis versibus reddidisse. [De Barthii inedita Homeri integri versione vid. Acta Erudit. germanice scripta, tom. I. p. 927. — *Ilias Homeri*, *Leone* interprete, in membr. cod. reg. Paris. 7881. (quam memorat quoque *Labbeus* in Biblioth. nou. MSS. p. 67. 201. 288.) et eiusdem interpretatio *Iliados* atque *Odysseae*, in cod. membr. reg. Paris. 7880. Vid. Catal. MSS. illius Bibliothecae regiae, tom. IV. pag. 409. — (De Leontii Pilati ss) versione vid. *Tiraboschi* Storia d. lett. Ital. tom. V. lib. 3. pag. 375. et *Denis.* Mem. biblioth. Garell. p. 166 sq.) Ibid. p. 456. cod. 8411. *Hom. Iliados* libri primus et septimus, interprete *Sauarisio*; ibid. p. 204. cod. membran. 6111. et p. 460. cod. 8449. membran. *Homeri Batrachomyo-*

perperam vocatur Cn. Manlius. *Fabric.* Fortasse est *C. Matius*, vir doctissimus, ad quem exstat epistola Ciceronis lib. XI. nr. 27. et Mattii responsoria, nr. 28. *Heum.* sed vide dissentientem cl. *Wernsdorf.* l. m. p. 569. *Harl.*

qq) His addatur *Macer*, *Iliacus* propter carmen suum vocatus ab *Ouidio* lib. IV. e Ponto, elegia vltima, (in qua is plures commemorat poetas aeui sui, qui bellum Troianum aut Homericas exposuerunt fabulas,) v. 6. (vbi vid. Heinsii notas,) quem quidem *Heynius* V. C. in Excursu I. ad libr. II. Antehomerica et Posthomerica scripsisse existimat. Tum *Camerinus* res Troianas, et quidem Antehomericas, poemate persequutus est. v. *Ouid.* IV. e Ponto, 16. 19. qui ibid. v. 27. et in eleg. XII. 27 sq. eiusdem libri laudat *Tuticanum*, *Maeoniam Phaeacida* vertentem, siue condentem, a quo tamen versio Odysseae non ad verbum facta; sed ingenio poetae variata, et tamquam proprium poema ex fonte Homeri ducta videtur. Sed de his a Fabricio et a me excitatis, de *Iosepho Iscano*, Devonio, qui saeculo XII. libros VI. de bello troiano paraphrasi heroica ex Pseudo-Darete expressit, de Darete, atque editionibus, de *Alberto Stadensi*, saec. XIII. claro, qui *Troilum* h. e. historiam belli Troiani, scripsit, (e cuius poemate *Iac. Frid. Heusingerus* duo fragmenta in cod. Guelferbytano seruata cum Fl. Mallii Theodori libr. de metris, Lugd. Bat. 1766. edidit,) aliisque antiquioribus romanis poetis, qui vel aliquem Homeri librum transtulerunt, vel de bello Troiano rebusque eo pertinentibus, aut heroë aliquo homerico egerunt, et *Homeristae latini* possunt adpellari, de illorum memoriis, aut fragmentis, de auctore, (probabiliter *Rufo Festo Auieno*,) *Epitomes Iliados Homeri* etc. diligentissime et copiose agit cel. *Wernsdorf.* in Poetis latinis minoribus, tom. IIII. p. 546 sqq. atque eruditis notis illustrauit *Epitomen* memoratam, nec non *Petronii Arbitri Troiae Halosin*. Adde *Freytagii* Adparat. litter. tom. II. p. 930 sqq. vbi de hoc Pseudo-Pindaro et editione: *Homeri grecorum poetarum clarissimi yliadum opus per Pindarum thebanum, e greco in latinum traductum.* in 4. fine l. et a. (Lipsiae, 1507. per Martinum herbipolensem,) diligenter agit. *Harl.*

rr) Homero graeco donatus Petrarcha a Nicol. Syocero, Constantinopolitano, munere illo nimium quantum delectatus, sua ope et impensa latinum, fortasse a Leontio Pilato Thessalonicensi, (Giornale, tom. 12. p. 350.) curauit: inde versio nomen Petrarchae praefert, (Giornale d'Italia tom. IX. pag. 144.) vide Papyrii Massoni Elogia, tom. II. p. 67 sq. 73. et de aliis vetustis lat. versionibus et Horatii Rom. metaphrasi, Giornale d'Italia tom. XII. p. 349 sq. 351 sq. *Fabric.* in not. msst.

ss) De quo eiusque interpretatione Homeri, vide *Humphr. Hodium* de graecis illustribus linguae gr. — instauratoribus, Londini, 1742. pag. 2 sqq. *Harl.*

Batrachomyomachia, a *Carolo Aretino* carmine heroico reddita. Fabricius orae sui exemplaris adscripsit: „Latina interpretatio prosaria Odysseae an. 1537. scripta MS. in Bibliotheca Vffenbachiana pag. 694. vbi specimen. Versibus latinis Iliada, Odysseam et Batrachomyomachiam vertit *Adamus Ioannius*, Florentinus, Augustinianus, vt lego in Augusti Ciacconii Bibliotheca;" idem adscripsit haec: „*Herm. Buschius* in vallo humanitatis p. 69. ait, Nicolaum V. Romano cuidam, nomine Horatio, propter Homeri aliquot libros, ab eo latinos factos, scribae apostolici officium vltro concessisse. Odysseam vertit Emmanuel Chrysoloras." De editionibus vid. ad §. XVIII. notata, *Osmont* Diction. typograph. tom. I. p. 354. et 355. atque *Apostoli Zeni* Dissertazioni Vossiane, tom. I. p. 133. eiusdem *Zeni* sunt tom. I. p. 210 sqq. Dissert. quae Fabricius in nota (*rr*) ex Giornale etc. adduxit de Petrarcha et Horatio Romano. *Harl.*] Verum vt ad editas Homeri translationes veniam, ac primum commemorem eos, qui carmine latino Poetam expresserunt, exstant *Iliadis* lib. I. II. IX. *Vincentio Obsopaeo*, [Basil. 1573. 8. In libro: Belli Troiani scriptores Dictys Cret. Dares Phrygius, et Homerus, omnes latini,] et liber III. IV. V. XIV. XVIII. cum initio vndeuicesimi, tum XX. XXII. et XXIV. *Nicolao Valla* interprete [*] [Romae 1474. fol. in domo Ioann. de Lignamine Messanensis, vid. *Maittarii* A. T. tom. IV. p. 342. *Audiffredi* catal. edition. rom. saec. XV. p. 161 sq. *Harl.*] Paris. 1510. 4. (tt) et Hagenoae 1531. 8. ac Basil. 1541. 8. cum Darete et *Epitome Iliados*, quae latinis versibus Hexametris circumfertur sub falso nomine *Pindari* (uu) *Thebani*. Eadem Nic. Vallae et Obsopaei Iliados metaphrasis, suppletis, qui desiderabantur, ex *Helii Eobani Hessi* versione libris, recusa est Basil. an. 1573. 8. (vv) Iliadem integram carmine latino reddidit *Hessus* Basil. 1540. 4. apud Robertum Winter, [Basil. 1540. 8. apud Henr. Petri, sec. biblioth. Thottian. part. IV. p. 281. — Paris. apud Martin. 1554. 12. Thott. cat. IV. p. 354. et ibid. 1545. 12. apud Gazellum] et 1549. 8. [Paris. apud Io. Roigny, excud. Guil. Morelius, 1550. 12. vid. *Maittaire* A. T. III. p. 592. *Goetz.* Mem. B. Dresd. II. p. 125. vbi quoque de prima edit. Basil. perrara agitur] etsi dissuaserit hunc laborem Erasmus, qui lib. XXIV. Epist. 5. ita ad Hessum scripsit: *quod Theocritum reddidisti latino Carmine, miror, si Siculam illam Venerem assecutus es. Homerum opinor experiris tractabiliorem, in vtroque tamen argumento vereor, vt fama labori respondeat. Qui Graece norunt, nam gliscit indies ea lingua latius, malunt eiusmodi auctores audire sua lingua canentes.* Librum primum

 et

tt) Vid. *Maittair.* A. T. tom. II. p. 219. *Harl.*

uu) De hoc scripto dixi in Bibliotheca latina. *Fabric.* MS. est in Biblioth. scholae Annaberg. — Homer. de b. Troiano per Tyndarum, (sic) latine versus, s. l. et a. 4. cum not. mstis, et Pindar. Theb. Lips. per Iac. Thanner 1504. 4. cum not. MStis sunt in Biblioth. Dresd. elect. De edit. Paris. per Anton. Denidel vid. Biblioth. de la Valliere, part. II. p. 62. Pindari bellum Troian. ex Hom. opere decerptum, Vindob. 1513. 4. — per Val. Schumann. 1515. 1518. 4. it. ibid. 1514. 4. etc. In primis conf. cl. *Wernsdorf* in Poet. lat. min. tom. IV. p. 546 sqq. qui *Rufum Fest. Avienum* auctorem (p. 550 sq.) et Iliad. lat. opificem, *Pandarum* inscriptum, (p. 564 sq.) opinatur. *Harl.*

vv) Non enim selectos modo Iliadis et Odysseae locos eleganti metaphrasi expressit, quae in farragine eius poematum p. 739 — 779. leguntur: sed et *Hessi* praefatio est in Beyschlagii sylloge, pag. 603. — Librum primum a Camerario in versus heroicos translatum, exstare, male negatur in Historia critica gallica reipubl. litter. tom. XI. p. 225. *Fabric.* *Homeri Iliad. lib. I. II. III.* latino carmine redditi per *Eob. Hessum.* Paris. apud Bogardum. 1543. 8. Biblioth. Askew. p. 76. In illa edit. Basil. an. 1573. a *Georgio Henischio* curata et inscripta, *Belli Troiani scriptores praecipui*, sunt quoque *Daretis Phrygii*, h. e. Iosephi Iscanii, de bello Troiano, libri VI. et alia opuscula. *Harl.*

et secundum Iliadis in latinos versus Hexametros conuertit etiam *Ioachimus Camerarius*, additis pereruditis in eosdem libros enarrationibus siue Commentariis. Tubingae an. 1537. 1540. 4. [Argentor. 1538. 1540. 4. vid. Maittaire, A. T. III. p. 291. et 317.] Francof. 1584. 8. [accessit quoque Iliad. libr. I. et II. cum Moschopuli scholiis. Trai. ad Rh. 1719. 8.] Quatuor libros IX. X. XI. et XII. Odysseae latino carmine elegiaco expressit *Iohannes Prassinus*, Witteberg. 1539. 8. Integram *Odysseam* vna cum *Batrachomyomachia* (a *Iacobo Balde*, Iesuita etiam elegantissimo poemate latino ornata et amplificata) carmine heroico *Simon Lemnius Emporius* Curiensis, Basil. apud Oporinum, 1549. 8. Paris. 1581. 8. Libros octo Odysseae *Franciscus Floridus Sabinus*, Paris. 1545. 4. apud Vascosanum. *Fabric.* *Constantii Pulcharelli*, Itali, S. I. carminibus adiiciuntur libri duo Iliados in latinum conuersi. Neapoli. 1618. 8. — *Odysseae* lib. XI. carmine latino heroico *Io. Stigelii*, tom. II. poemat. pag. 54. b.) — *Batrachom.* lat. carmine per Villerium. Paris. apud Simon. Colin. 1543. 8. — *Batrachomyom.* a *Karolo Aretino* latinitate donata: princeps editio sine a. et l. nota, apud *Bure* in Biblioth. instruct. B. L. nr. 2510. incipit sic statim in prima pagina: *Epistola Karoli Aretini in uathrachomiomachiam Homeri poetae ad Marassinum Siculum*, 4. Burio videtur ante an. 1500. excusa. Conf. *Goetzii* Mem. Biblioth. Dresd. tom. II. p. 123. *Laire* in Typogr. rom. pag. 46. Veronens. 1469. memorat. Contra *Apost. Zenus* in Dissertazioni Vossiane, tom. I. p. 133. vbi de illo Aretino agit, principem edit. esse *Parmensem*, ait per Taddeum Vgolettum, 1492. 4. Num igitur eadem sit, quam Bure indicauit, nescio. — *Batrach.* vers. Aretini — cum *Alexandri Gabuardi Tursellani* notis; impr. Pisauri per Hieron. Soncinum; sub Io. Sfortia 1509. 4. — De murum felisque bello comoedia — ab *Hieron. Soncino* diligenter graecanicis et latinis litteris impressa: et ab Oliuerio *interpretata* (sic) etc. 1518. (impressum Ortone) in biblioth. cl. Schwarzii, Professoris Altdorfini. — In eiusdem V. Cl. bibliotheca, rarissimis libris referta, est *Batrach. Io. Capnione* Phorcensi metaphraste; sine l. et a. Eadem editio esse videtur, quam *Maittaire* in A. T. in indice pag. 497. obscure indicat. — (Viennae Pannon. 1510.) vid. Denis. Wiens Buchdrucker-Geschichte, p. 306 sq. qui p. 152 sq. de alia edit. Vindobon. 1516. 4. agit: idem p. 307. ait, ex Vadiani epist. dedicatoria Fabricium nostrum posse suppleri: item de Peregrino Altio etc. — *Aretini* versio sine notis Florent. per Bernh. Zuchettam, 1512. — *Elisii Galentii* Amphratensis de Bello ranarum et murium libri III. sunt cum aliis opusculis in libr. *Familiarium colloquiorum Formulae* gr. et lat. Cebetis Πιναξ. Γαλεωμυομαχια — Βατραχομ. etc. (vid. editiones Batrach. supra enumeratas,) Basil. 1541. 8. — Antwerpiae in aedibus Io. Steelsii 1547. 8. (typis Io. Graphei.) *Odysseae* pars V. lat. vers. reddita — a *Simone Stenio*, Komacensi, Neapoli, per hered. Meyeri, 1579. 4. — *Batrachom.* per *Elisium Calentium Amphratensem*, latino carmine donata, quem Croacum inscripsit: Parisiis, apud Io. Lodoicum Tiletanum: 1546. 4. et in Tiletani Opusc. Rom. 1500. — Eadem, lat. carmine reddita ab *Henr. Smetio*, in *Casp. Dornauii* Amphitheatro sapientiae Socrat. tom. I. p. 11 sq. Hanou. 1619. fol. — Eadem e graeco in latin. carmen versa per *Franciscum Villerium Consiniacum*. Paris. apud Simon. Colinaeum. 1543. 8. www) — Iliad. α. Hom. rhaps. *Adamo Sasboldo*, interprete. Antwerp. 1537. 8. — *Odyss.* lib. XI. lat. carm.

www) Vid. *Clement* Biblioth. cur. part. VI. pag. 57. *Freytagii* Analect. p. 185. eiusd. von einigen raren Buchern, p. 158. Versio *Hier. Osii* adhaeret Fabulis Aesopi carmine elegiaco redditis. Francof. 1574. Witteb. 1584. 8.

carm. redditus a *Io. Stigelio*, Albiorae 1545. 12. — *Odyss.* lib. IX. X. XI. XII. elegiaco carmine redditi ab *Abrah. Rockenbach*. Witteberg. 1566. 8. — *Batrach.* — tuba romana cantata etc. a *Iac. Balde*. Ingolst. 1637. 12. Monachii. 1647. 12. — *Batr.* in lat. translata a *Petro Rossi* Luccae 1745. 4. Recentiores *Iliados* atque *Odysseae* versiones metricae lat. sunt: *Hom. Ilias* latino carmine expressa per *Franc. Xauerium Alegrium*. Accedit eiusd. *Alexandrias*, s. de expugnatione Tyri, ab Alexandro Macedone, libri IV. Pisauri 1770. II. tom. 8. Bonon. 1776. — *Ilias*, latinis versibus expressa a *Raymundo Cunichio Ragusino*, Professore eloquentiae et linguae graecae in Collegio rom. Romae, apud Zempel. 1776. fol. Vindobonae 1784. mai. 8. — *Odyssea* lat. versibus expressa a *Bernardo Zamagna*, Ragusino. Senis. fratres Pazzini Carlii. 1777. fol. *Harl.*

Versiones prosaicae. XIX. Prosario sermone elegantiori Iliadem transtulit latine *Laurentius Valla* [cuius versio primam lucem vidit Brixiae. 1474. fol. *Henricus, Coloniensis et Statius Gallicus impressere*. (vid. *Creuennae* Catal. tom. VI. p. 40 sqq. *Bure* Bibliogr. instruct. B. L. nr. 2507. p. 213 sqq.) curante *Iustiniano Luzagho*. vid. *Quirini* Epist. ad Saxium, subiectam Io. Anton. Saxii Historiae litter. typogr. Mediolan. it. Philippi Argelati Bibl. scriptor. Mediolan. vol. II. p. 7 et 8. — conf. quoque *Apostoli Zeni* diss. Vossiane tom. I. p. 153. *Tiraboschi Storia* d. lett. Ital. tom. VI. lib. 3. p. 140. tum per Bapt. Farseng. ibid. 1497. fol. de qua rarissima editione, *impensa d. Francisci Laurini ciui Brixiani*, vti in fine scriptum est, v. *Denis*. Memorabilia Bibl. Garell. p. 166 sqq. — Paris. 1498. 8. — apud Io. Tacuinum, Venet. 1502. fol. — Lipsiae per Melchior. Lotterum 1512. 4. Colon. 1522. 1524. et 1537. 8. — [Euchar. Ceruicornus excud. 1527. 8.] Lugd. apud Seb. Gryphium 1541. 8. — *Odysseam* in latinum sermonem solutum conuertit *Raphaël Volaterranus*, [Romae per *Iac. Mazochium*, romanae acad. bibliopolam, 1510. 1512. fol. Colon. 1523. 8. (al. 1524. vid. Cat. Bibl. Salthen. p. 490. nr. 2470.)] Eius versio addita Vallae Iliadi, et Batrachomyomachiae xx) ab *Aldo Manutio*, hymnisque Homeri a *Iodoco Velareo* Verbrokano translatis, prodiit Venetiis an. 1516. fol. impressa per Bernardinum Venetum de Vitalibus; Lugd. apud Gryphium. 1541. 8. et ex officina Ioh. Graphei an. 1528. 8. [et Colon. 1534. 8.] Video etiam memorari Odysseam latine redditam impensis *Georgii Maxilli*, alias Vbelin, Argent. 1510. fol. [ex offic. Io. Schotti vid. Catal. Bunau. I. p. 67. et *Maittaire* A. T. tom. II. p. 219. *Harl.*] Hymnos a *Georgio Dartona* Cretensi, cum Andreae Diui versione mox memoranda editos. Vtrumque enim Poema Iliadem et Odysseam transtulit praeterea *Andreas Diuus* Iustinopolitanus cum versione *Batrachomyomachiae* ab Aldo Manutio et *Hymnorum* a Georg. Dartona, Cretensi, composita latine vulgatam Venet. II. tom. 1537. Paris. offic. Wechel. 1538. [Lugd. 1538. 8.] Venet. sine anno et Saligniaci 1540. 8. [In Catal. Bibl. Thottian. part. IV. p. 281. nr. 709. est *Ilias*, *lat. carmine* reddita ab *Andr. Diuo Iustinopolitano* Salingiaci apud Soterum. 1540. et tamen in Catal. Bibl. Bern. I. p. 205 et alibi legi Hom. Opera *ad verbum translata* ab *Andr. Diuo*, Salingiaci eodem anno. *Harl.*] Cuius versio licet passim vt aliae eiusdem scriptoris inepta, tamen, quia verbum e verbo reddere promittit, aptissima visa est, quae in editionibus Homeri Graeco-Latinis seruaretur, et ab Editoribus subinde emendaretur, vti factum est ab *Henrico Pataleone* Basil. 1533. fol. a *Iohanne Spondano* yy) Mauleonensi, admodum iuuene, qui suos qualescunque in integram

xx) Alios Batrachomyomachiae interpretes et illustratores vide a me notatos supra cap. 2. nr. 3.

yy) Lexicon Homericum quod idem Spondanus promittit, non vidit lucem.

integram Iliadem et Odyſſeam Commentarios adiunxit, ibidem 1583. et 1603. fol. ab *Oberto Giſanio*, cuius etiam notae accedunt Argent. 1564. 8. II. vol. diligentius a *Seb. Caſtelhone* Baſil. 1567. [P] fol. ab *Henrico Stephano* Genev. 1588. 12. II. vol. diligentiſſime ab *Aemilio Porto*, qui Franciſci Patris ſui commentarios in Homerum hactenus ἀνεκδότους accurate ſequi ſe affirmat, Genev. 1609. 12. II. vol. quanquam in hac quoque Editione errores quosdam verſionis notauit Mericus Caſaubonus p. 32 ſqq. de nupera editione Homeri. *Ilias* cum verſione per eundem Portum accurata prodierat Lugd. 1580. 12. Giſanium *Iacobus Lectius* in corpore Graecor. Poetarum Carminis Heroici graece et latine vulgato Genev. 1606. fol. et maiorem partem *Cornelius Schrenelius* in editione, de qua ſub initium huius Capitis dictum a me eſt, vbi etiam de Editione Graeco-Latina Iliados a *Cantabrigienſibus* nouiſſime accurata, in qua verſionem poſt tot virorum doctorum labores a ſe caſtigatam dare allaborarunt etc. Omitto ſingulorum librorum Homericorum Editores et Interpretes, vt *Martinum Cruſium*, qui librum primum Iliados non infeliciter illuſtrauit Tubing. 1594. zz) *Melchiorem Volmarum*, in libros primores duos Iliadis Pariſ. 1523. 4. (Confer Menagii anti Bailletum cap. 121.) *Ioannem Hartungum* in tres primos libros Odyſſeae. Franc. 1539.

[Singuli libri *Iliados* atque *Odyſſeae* ſaepius in vſum ſcholarum editi ſunt, aut collectionibus ſiue Chreſtomathiis inſerti: e. g.

Iliadis lib. I. gr. apud Andr. Wechel. Pariſ. 1555. 4. — apud Claud. Morel. ibid. 1620. 4. — apud Chriſtoph. Plantin. Antwerp. 1581. 4. — cum meditationibus *Girardi*, apud viduam Guil. Morel. Pariſ. 1556. 4. — gr. cum latina metrica verſione et notis *Ioach. Camerarii*. Argentor. apud Craton. Myl. 1538. 4. aaa) — cum notis *Georgii Syluani*. Londini 1686. ibid. 1726. 8.

Iliadis lib. II. gr. cum Camerarii verſ. lat. metrica et notis. Argentor. apud Craton. Myl. 1540. 4. Vtriusque libri edit. Camerarii recuſa eſt Francof. 1584. 8. vide §. XVIII. — graece, apud Chriſt. Plantin. Antwerp. 1582. 1588. 4. et ſic plures rhapſodiae ſeparatim ex officina Plantiniana ac Raphelengiana ab an. 1581 — 1589. prodierunt. vid. *Maittaire* A. T. vol. III. p. 557.

Iliad. lib. I. et II. gr. cum not. *Volmarii*, Pariſ. (1523.) 4. (al. Turoniae eiusd. anni.)

Iliad. lib. I et II. gr. additi *Demoſthenis* Olynthiacis oration. gr. apud Theodoricum Martinum, Aloſtenſem. Louan. 1521. 4. — I. II. VI. gr. et lat. Magdeb. 1573. 8.

Iliad. lib. III. gr. cum verſ. latina et voc. difficiliorum explicatione. Pariſ. apud Seb. Cramoiſy. 1633. repet. ib. apud Seb. et Gabriel. Cramoiſy. 1653.

Iliad. Libri tres priores, gr. lat. carm. redditi ab *Eobano Heſſo*. Pariſ. apud Bogard. 1543. 8. — Lipſ. 1610. 8. — cum verſ. interlin. ibid. 1635. 8.

Iliad. Lib. primus, quintus et *nonus*, gr. Lugd. Bat. apud Elzeuir, 1626. 1628. 1635. 8. cum indice atque expoſitione vocabulorum ib. 1642. 8. Amſtel. 1658. 8. Lib. IV. gr. Lipſ. 1632. 8.

Iliad. lib. η. gr. Pariſ. apud Io. Libert. 1636. 4. — lib. IX. gr. cura *I. Sauderi*, acc. eius commentar. de patria et vita Homeri. Magdeb. 1661. 4.

Iliados

zz) Heidelbergae 1612. 8. typis Gothardi Voegelini e bibl. Electoris ſaxon. addito indice omnium voc. libri primi Iliados, ex indice Aſcanii Perſii, Romae edito. Totum quidem Homerum vberioribus commentariis ſe illuſtraſſe teſtatur praefat. in tom. IV. Coronae Anni; ſed nihil amplius typis editum eſſe memini.

aaa) Conf. *Clement*, tom. VI. p. 121. *Freytagii* Anal. p. 189. *Goetzii* Memor. bibl. Dresd. tom. II. p. 120. *Denis* Bibl. Garell. p. 412. *Harl.*

Iliados rhapſ. I. item *Pythagorae* aurea carmina et *Anacreontis Teii* ſelectiora. gr. Hafniae ſ. a. 8.

Iliados rhapſ. I. gr. et lat. opera *I. G. Hageri.* Hafniae 1739. 8.

Eadem gr. et lat. per *Laurentium Sahl.* ibid. 1783. 8.

Iliad. lib. XXII. cum ſcholiis vetuſtis Porphyrii et aliorum quae — euulgauit *Lud. Caſp. Valckenaer.* Leouardiae 1747. 8. (adnex. Vrſini Virgilio collatione ſcriptorum graecorum illuſtrato.) De illa et aliis editt. eum ſcholiis gr. ſupra iam egimus ad §. XIII. et XVI.

Odyſſeae lib. I. et II. gr. cum Politiani de Homero diſſertatione. Baſileae apud Andr. Cratandr. 1520. 4. Roſtoch. Myliander. 1505. 4. — libr. I. gr. cum verſione interlineari et vocum explicatione. Pariſ. apud Jo. Libert. 1642. 8.

Odyſſ. libri tres priores, gr. Lutet. apud Fed. Morel. 1584. 4. (vid. *Maittaire* A. T. III. p. 790.) libr. III. cum prooemio *Matth. Dreſſeri.* Lipſiae 1622. 8.

Odyſſeae libri V. priores, gr. apud Chriſto. Wechel. Pariſ. 1536. 8. libri X. gr. ibid. 1558.

Particularum, quae in Chreſtomathiis aliisque id genus opuſculis ſunt receptae, commemoratio haud neceſſaria eſſe videtur. Quasdam enumerauit Fabricius in vol. XIII. noſtri operis. *Harl.*]

Commentarios item adfectos et deperditos recentiorum in Homerum, vt *Claudii Belurgerii* Galli, qui graecas literas Pariſiis docuit, et teſte in Pinacotheca prima p. 216. Iano Nicio Erythraeo, adeo in deliciis habuit Homerum, vt nec [bbb] in templo deponeret, ſed in manibus, in oculis, in animo ſemper ferret, et ſacrarum precum loco recitaret, obiitque Alexandriae in itinere, quod inſano in Poetam amore quinquagenarius ſuſceperat, viſurus campos, vbi Troia fuit atque omnia loca, quorum Homerus meminit. Praetereo denique promiſſas Homeri editiones, vt *Iohannis Georgii Graeuii*, quem poſt illuſtratum a ſe Heſiodum etiam Homerum edere conſtituiſſe, diſcas ex *Boſii* Epiſtolis ad Reineſium p. 363. Cui adde Commentarios, [?] quos Eruditi expectant a *Iohanne Rudolpho Wetſtenio*, a *Iohanne Iacobo Batterio,* de quorum conatibus vide Ephemerides Berolinenſes Chauuini an. 1697. p. 98.

Verſion. orientales. XX. Sed de Homero in alias linguas Vernaculas translato paucis adhuc dicere reliquum eſt. Nam et *Perſice* verſum teſtatur *Aelianus* lib. XII. Var. hiſt. cap. 48. qua lingua adhuc exſtare typis expreſſum notat *Labbeus* p. 257. Bibl. nov. MSS. *Syriacam* verſionem a *Theophilo*, Aſtronomo Rohenſi ſiue Edeſſeno adornatam memorat Abulpharagius in hiſt. Dynaſtiar. edit. Pocock. p. 26. 40. 228. et 148. *Fabric.* [*Theophilus* ille Aſtrologus, Maronita, qui obiit anno Hegirae 169. circa an. Chriſti 785. ab Abulpharagio dicitur *duos* Homeri *libros* de excidio vrbis Ilii e lingua graeca in Syriacam elegantiſſime transtuliſſe. Vnde *Toderini* in *Letteratura Turcheſca*, Venet. 1787. tom. I. cap. XV. p. 220. duos Iliadis duntaxat libros eſſe conuerſos, exiſtimat: E contrario *Villoiſon.* in Prolegom. Homer. p. 43. not. ſentit, Abulpharagium intellexiſſe Iliadem atque Odyſſeam. Haec verſio Syriaca ideo quoque notanda eſt, quod, adfirmante Ecchellenſi in Not. ad Catalogum Hebedjeſu p. 180. et ex opinione recentiorum Syrorum communi, Theophilus ille dicitur quinque vocalium Syriacarum figuras ad ſimilitudinem graecarum efformaſſe, vt ambiguas voces, ac praeſertim nomina patronymica, quae iisdem elementis apud Syros ſcribuntur, graecis vocabulis diſtingueret. vid.

bbb) Vignolius Marvillius perſonatus ſcriptor T. I. Miſcellan. p. 221. *Cl. Beurgerius étoit ſi fou d'Homere, qu'il l'avoit toujours entre les mains, et jusqu' au pied d'autels: Il ne croioit pas qu' aucun autre écrivain meritat d'être lu à ſon préjudice.*

vid. *Iof. Simon. Affemanni* Bibliothecam oriental. tom. I. Romae, 1749. fol. p. 64. et pag. 521 fqq. — In linguam quoque *Armenicam* ligato fermone translata effe Homeri carmina, cl. *Villoifon.* l. m. animaduertit. Atque, eodem doctiff. Villoif. notante, inter codd. Armenos in Bibl. reg. Parif. (tom. I. Catal. codd. Armen. p. 97.) eft Lexicon, quo Homeri in Armenicam linguam olim conuerfi voces obfcuriores exponuntur. *Harl.* [Translata quoque Ilias eft in verfus graecos vulgares. Homeri Ilias in verfus gr. vulgares translata a Nic. Lucano, cum fig. ligno incifis. Venet. ap. Steph. Sabium. 1526. 4. iterum edita Ven. ap. Petr. Pinellum 1640. 4. Verfiones autem vernaculas plerasque recenfet *Blankenburg.* ad Sulzeri Theor. Artium T. II. p. 536. III. 464. IV. 225.]

XXI. Eodem in loco Aelianus auctor eft etiam *Indos* idiomate fuo Homerum legiffe, quod confirmat *Dio Chryfoftomus* differt. 53. [p. 277. edit. Reiskii tom. II.]

Verfion. anglicae. XXII. Atque vt de iis, quae editae funt, dicam verfionibus, Homerus integer *Anglico* carmine redditus exftat, a *Georgio Chapmanno*, Londini fine temporis nota in fol. [1680. conf. Biogr. Britann. part. III. p. 436.] et a *Ioh. Ogylbi*, Ilias Lond. 1660. fol. Odyffea ibid. 1669. Ilias a *Thoma Hobbefio* ibidem 1675. 8. Odyffea an. 1677. 8. Londini 1686. 8. *Iohannes* quoque *Drydenius*, Anglorum Poetarum Princeps, qui V. Nonar. Maii an. MDCC. diem obiit fupremum, Homerum Anglica Metaphrafi donare voluit, licet fpecimen vix operis, fed perelegans, librum nempe primum Iliadis publico dediffet, qui primo loco comparet inter alia eius poemata nonnulla, fub titulo fabularum veterum recentiumque, iunctim excufa paulo ante obitum auctoris. Londini in fol. *Fabric.* *Ten Books of the Iliad* into Englifh out of French by *A. H.* London. by R. Newberie 1581. 4. — *Homer* A la mode: a Mock Poem upon the firft and fecond Books of his Iliads. Oxon. 1665. 8. *Drydenii* verfio rhapfodiae I. Iliad. eft in eius Fables ancient and modern translated into verfe. London. 1713. 8 p. 218 fqq. — The Iliad of Homer by Mad. *Dacier*, done into Englifh by Mr. *Ozel*, *Brome and Oldisworth.* London. 1712. 12. V. voll. — The firft Book of the Iliad translated by Mr. *Tyckell.* London. 1715. Inprimis celebris eft *Popii* verfio Iliadis et Odyff. anglica cum eruditis animaduerfionibus, quam nonnulli vel ipfius textus graeci praeftantiam atque reliquas Homeri virtutes poeticas aequiparare, quamquam minus recte, contendere haud dubitarunt, London apud W. Bowyer, 1715 — 1720. fol. et 4. III. voll. (conf. Lipfienf. ephem. litter. an. 1716. p. 85 et 291.) ibid. 1718 — 1721. 8. voll. VI. ibid. 1729. 8. VI. voll. 1760. mai 8. voll. VI. — 1783. 12. IIII. voll. — *Iliadis* verfio Lond. 1751. fol. VI. voll. *Odyffeae* verfio *Popii* anglica. Londini 1725. mai. 4. et 12. V. voll. — ib. m. 8. 1768. V. voll. Popii verfionem *Wood* in Verfuch etc. p. 101 fqq. et in fupplementis p. 19 — 22. mire quidem vereque laudat, at multa quoque in illa, praecipue mappam geographicam peruerfe fculptam culpat. — Remarques fur Homere, avec la traduction de la Préface de l'Homere Anglois de *Pope*, et d'un Effais fur la vie de ce Poete. à Paris. 1728. 12. — Eloge hiftorique et critique d'Homere traduit de l'Anglois de Mr. *Pope* 1749. 12. germanice, in *Gottfchediae* Neuen Sammlung auserlefener Stücke. Lipfiae. 1749. 8. — *Ilias* anglice verfa a *Iac. Macpherfon.* London. 1773. II. voll. mai. 4. — *Batrach.* anglice verfa a *Parker.* Lond. 1700. a *Parnel*, Londin. 1717. 8. correcta a *Popio*, huius Odyffeae in fermonem anglicum translatae, volumini V. London. 1726. 8. adnexa. — Hymnus in Cererem, metrice verfus a *Rich. Hole*, Londini 1781. 8. a *Rob. Lucas.* Cambridge 1782. 4. — The Beauties of Homer, felected from the Iliad by *Will. Holwell.* L. 1775. 8. — Extracts from Popes translation, correfponding with the Beauties — by *Holwell*, Lond. 1775. 8. *Harl.*

XXIII.

Verſion. Hiſpan. XXIII. Ilias'a *Chriſtophoro de Meſa Hiſpanice* verſa non vidit lucem: Odyſſea *Gundi-Salui Pereſii* prodiit Antwerpiae An. 1553. 12. et 1562. 8. carmine ſatis puro et eleganti, quod Nicolai Antonii iudicium eſt tom. I. Bibl. Hiſp. p. 427. *Fabric.* *Pereſii* verſio prodiit quoque Antwerpiae, 1550. 8. 1552. 12. 1556. 8. — *Odyſſeae* verſio hiſpanica *Gonſali Pereſii*, Venet. apud Franciſc. Rampazzet. 1562. 8. — apud Villel y Suay. Madr. 1785. II. voll. 8. cf. *Velazquez* hiſtor. poeſeos hiſpanicae, in linguam germanicam translatam a *Io. Andr. Diezio*, Gottingae 1769. 8. p. 218. et 456 ſqq. — *Iliada* hiſpanice, verſſ. hendecaſyllabis, vertit *D. Ignatius Garcia Malo*, Matrit. 1788. III. tom. med. 8. — Quatuor priores Iliados Rhapſodiae in vol. III. Colecion de obras en verſo y proſa de D. *Thomas de Triarte.* Madrit. 1787. 1788. mai. 8. VI. voll. *Harl.*

Belgicae verſſ. XXIV. *Belgice* prodiit Odyſſea interprete *Dierick Coornhert* Delphis 1606. 8. Ilias Amſt. 1658. 12. (8.) *Fabric.* per *I. H. Glazemaker*, part. II. cum figg. aen. — Libri XII. priores Iliados, per *Car. van Mander.* Harlem. 1611. 8. — De Dooling van Vlyſſes — vertaalt van *G. V. S.* Amſterd. 1651. 12. — *Odyſſea*, belgicis verſibus, auctore *Conr. Droſte*, Rotterdam. 1719. 4. — *Batrachom.* carmine heroico belgico, per *L. Schermer.* Harlem. 1709. 4. *Harl.*

Italicae verſſ. XXV. *Hetruſco* idiomate Odyſſeam reddidit *Hieronymus Boccellinus* Florentiae 1582. 8. Sed et *Antonius Maria Saluinus* ad vmbilicum perduxit ſuam Homeri translationem eo carminis genere, quod Italis *Verſi ſciolti* dicitur. — Verſibus ludicris ſex primores Iliadis libros eadem lingua Italica expreſſit *Ioh. Franciſcus Loredanus* An. 1653. 12. tom. IV. Opp. 1654. 1662. 1686. conf. Eius Epiſtol. p. 120 ſqq. *Fabric.* Quod verſiones Homeri italicas poſt alios pleniſſime et erudite recenſuit *Iac. Maria Paitoni* in Biblioteca degli autori antichi greci e latini volgarizzati etc. Venet. 1774. 4. part. III. p. 1 ſqq. paucis illas indicabo. Ilias, Odyſſea, Batrachom. Hymni, verſibus, quos vocant *ſciolti*, auctore *Anton. Maria Saluinio.* Florent. 1723. 8. (v. quoque Bibl. Ital. tom. III. p. 54.) — tum Paduae 1742. (cui noua Batrach. verſio *Ang. Mariae Ricci*, Flor. 1741. edita, eſt adiuncta.) — Paduae 1760. 8. ccc) — *Ilias*, cum raptu Helenae. — *Odyſſea*, per *Frid. Malipierum*, nobilem Venetum. Venet. 1642. et 1643. tom. I. II. 4. — *Ilias.* Venet. 1642. 4. apud Taddeum Pauon. — *Ilias* et *Odyſſea* per *Bernardinum Bugliazzin.* Luecae 1703. 12. II. voll. — *Ilias* per *Io. Baptiſtam Tebaldum.* In Ronciglione. 1620. 12. (8.) — *Ilias* per *Franciſc. Velez.* Palerm. (1661. quo quidem anno ſcripta eſt epiſtola nuncupatoria,) 12. — *Iliados* libri XII. per *Bernard. Leon. de Piperno.* Romae. 1573. 12. — *Ilias* per *Paullum Badeſſa.* Paduae 1574. 4. (de verſione Odyſſeae v. Mongitor. Bibl. Siculam, tom. II. p. 119.) — *Ilias* per *Franciſcum Neniſantum*, (*Nenizano*). Turin. 1572. 4. — Selectae *Iliados* partes, additis odis Anacreontis verſis, Venet. 1765. 8. — Duo priores Iliados libri etc. per *Antonium Maria Saluin.* Veronae 1749. 8. — Primum *Iliados* librum italice verterunt atque ediderunt *Franciſcus Guſſanus.* Venet. 1544. 8. *Cieco* Venet. 1570. 8. *Bernardus Philippinus*, in eius poematibus p. 45. — Londini. 1736. 8. *Scipio Maffeus* — cum verſione primi libri Virgilii Aeneidos et aliquot S. S. canticorum, per *Torellum*, Veronae 1746. 8. ſ. mai. 12. — ab incognito, Milani. 1753. — *Ilias* dialecto neapolitana verſa, in variis poematibus, italice ſcriptis, *Nicolai Capaſſi.* Neapoli. 1761. —

Iii 2 *Odyſſea*

ccc) Conf. *Spallanzani* Lazaro, Rifleſſioni intorno alla traduzione della Iliade *del Salvini.* Parmae apud Borſum. 1760. 8.

Odyssea, in operibus *Gregorii Redi*. Venet. 1751. — *Odysseae* IX et X. libri per *Ferrant. Carafam March. di S. Lucido*. Neapoli. 1578. 4. Addi debent: Della Iliade d'Omero, trasportata in Ottaua Rima da *Giov. del Turco*. Canto I. IIII. Florent. 1767. 4. Praemittuntur prolegomena de Homeri carminibus, eius vita, scriptis etc. versis rhapsodiis subiiciuntur notae varii generis et pretii. — *Ilias* — per *P. Ioseph. Bozoli*, cum eius adnotationibus. Romae 1769. 8. IV. tom. — *Ilias* cum *Batrachom*. per *Ab. Christoph. Ridolfum* Venet. 1776. II. tom. 8. — *Odyssea* per *Ios. Bozoli*, (Profess. LL. OO. in Gymnasio Mantuan.) Mantuae 1778. IV. tom. 8. cum adnotationibus. — *Odysseae* I. rhapf. Milani 1766. 8. — *Ilias* per *Hyacinth. Cerutum*. Taurini. 1787. est libera versio metrica, sine rhythmis, siue potius paraphrasis; sensum vimque poetae saepius infringens. conf. Neue Bibl. der schönen Wissensch. vol. mox memorando, p. 159. et Gotting. ephem. litter. 1788. plag. 184. — *Ilias* (versibus, qui dicuntur *sciolti*,) per Ab. *Melchior Cesarotti*, cum obseruationibus etc. Venet. et Paduae, tom. I — III. an. 1786 — 1788. (conf. Neue Biblioth. der schönen Wissenschaften. vol. XXXIV. part. I. Lipsiae 1787. p. 157 sqq. et Oberteutsche Allgemeine Litterat. Zeitung. plag. VI. 1789. p. 82 sqq.) De versionibus Batrachom. italicis supra iam egimus. — Capasso — L'Omero travestito, o sia la Guerra di Troia, in ottava rima. Napolet. lib. II. 8. (in *Firmiani* Bibl. vol. V. p. 70.) *Harl.*

Gallicae verss. XXVI. Habentur et primi decem *Iliados* libri *Gallico* redditi carmine ab *Hugone Salelo* Paris. [1535. 8.] 1545. fol. 1555. 1574. 8. reliqui tredecim ab *Amadiso Iamino*, Paris. 1580. 12. *Odysseae* quoque libri primi tres ab eodem translati prodiere ibid. 1582. 4. cum notis. Nescio, an reliqui etiam libri ex eius metaphrasi lucem viderint, quam ad vmbilicum perducere voluisse, constat ex A. *Verdeii* Bibl. Gallica p. 25. qui p. 676. memorat etiam Io. Clopinelli poema Gallicum de euersione Troiae. Lugd. 1544. fol. *Ilias* et *Odyssea* integra a *Salomone Certone* in gallicum sermonem conuersa ibid. 1615. 8. II. vol. *Batrachomyomachiam* quoque vertit Gallice *Antonius Macaultus* Paris. 1540. 4. et *G. Royhier* An. 1550. et 1554. Versibus igitur *Iliadem S. du Souhait*. [?] *Paris*. 1540. 4. Ilias et Odyssea Gallice prodiit Paris. 1681. cum figg. 12. quatuor voluminibus [ddd]), quae ipsa translatio recusa in eadem vrbe est An. 1699. atque a *Iacobo Bernhardo* in Nouellis Reip. literariae illius anni tom. II. p. 346. perperam tribuitur *Andreae Dacerio*, vt ipse p. 479. agnoscit, testatus, hanc parum accuratam versionem esse *de la Valterii* cuiusdam Iesuitae iam defuncti tertium rec. 1708. 12. in Belgio. *Franciscus Seraphinus Regnerius* dedit Metaphrasin libri primi Iliados versibus gallicis luculenter a se expressi Paris. 1700. 8. Hagae 1716. in eius Operibus. *Fabric.* De Gallo-francicis versionibus, quas omnes vberiùs enumerare, non vacat, *Goujet* in Bibl. Franc. part. IV. est copiosus. Celebris est versio doctissimae Dacierae, quae multis quidem splendet virtutibus, eruditis instructa est notis, nec vero caret vitiis et inferior est Popiana versione. Femina enim doctiss. vim et breuitatem poetae haud adsequitur, saepe nugax est, et allegoriarum venatrix. Editiones vtriusque carminis hae fere sunt: *L'Iliade* d'Homere, traduite en François avec des Remarques par Mad. *Dacier*. Paris. 1709. III. voll. 12. *L'Odyssée* etc. III. vol. ibid. — repet. ibid. 1711 — 1716. VI. voll. 12. cum figg. a Bernardo Picart aeri incisis. — 1720. VI. voll. 12. — 1744. VIII. voll. 12. — 1756. VIII. voll. 12. — Amsterd. obseruationibus textui subiectis, 1712. mai. 12. VI. voll. — Amsterd. 1731. cum figg. Acc. Supplement à l'Homere de Mad. Dacier, contenant la vie d'Homere par Mad. Dacier, avec une dissertat. sur la durée du Siége de

ddd) V. *Goetzii* Memor. Bibl. Dresd. tom. II. pag. 141. *Harl.*

de Troye par M. l'Abbé *Banier*, les Remarques et la Préface de M. *Pope* fur Homere et des Tables des Matieres pour l'Iliade et pour l'Odyffée. Amfterd. 1731. — Amfterd. 1737. VII. voll. 12. — *Ilias* et *Odyffea*, per *Ricart le Romain*, cum figg. Amfterd. 1731. mai. 12. VII. voll. — per *de Rochefort*, cum obferuationibus et diff. de Homero: noua edit. Paris. 1772 — 1777. mai. 8. IV. voll. — cum notis geographicis (*Mentellii*) hiftoricis, litterariis per *Gin*. Paris. 1783 fqq. VIII. voll. min. 8. — *Odyffea* ab eodem. Aurel. (Paris.) 1782. II. voll. 12. — *Ilias et Odyffea*, iterum ab eodem *Gin* verfae atque illuftratae. Paris. typis Didot, ib. 1788. III. voll. 8. cum figg. editio fplendida. — *Ilias* feu, vti infcripta eft verfio: Les Iliades d'Homere, avec les premiffes et commencemens de *Guyon de Coulanne*, additions et fequences de *Dares Phrygius* et de *Dictys Cretenfis*, translatées en langaige vulgaire par *Iehan Samxon*. Paris par Jean Petit. 1530. 4. — XI. priores libri Iliados, metrice, per *Hugues Salel*, Abbat. de S. Cheron. Paris. 1545. fol. (v. Bibl. Thuana, part. II. p. 262. et *Fabric.* in initio huius paragraphi, qui in annorum indicio differt; num iure nec ne id fiat, alii videant.) — Continuatio, nempe, XII — XVI. libri, per *Amadis Jamyn*. Parif. 1574. 8. — *Iliados* XI. priores lib. per *Salel*, XIII. reliqui per *Jamyn*, vna cum lib. I et II. Odyffeae per *Iac. Pelletier* du Mans. Parif. 1577. 8. (conf. *Goetzii* Mem. Bibl. Dresdenf. tom. II. p. 140.) — Parif. 1584. 16. — *Ilias* per le Sr. *du Souhait*, Parif. 1614. 1620. 8. — ibid. 1627. 1634. 8. — Les XXIV. livres d'Homere réduits en tables demonftratives figurées, par Crefpin de Paffe. Chaque livre rédigé en argument poëtique, par *J. Hillaire*, fieur de la Riviere. Traiecti Batau. 1613. 4. — *Ilias* metrice, cum difp. de Homero, per *Houdart de la Motte*. Parif. 1714. 8. (v. Journ. litteraire, tom. IV. p. 129. Iudicium eius de Homero acerbum excitauit tragoedias, praecipue irritauit Dacieriam huiusque calamum acuit.) — rep. Amfterd. 1714. mai. 12. Parif. 1720. 8. — Effai d'une nouvelle traduction d'Homere, (auctore *Bitaubé*,) Berol. 1760. 8. qui poftea *Iliada* primum minus curate, nimisque liberaliter vertit gallice Paris 1764. 8. II. voll. tum totam denuo, melius et magis fide, quantum permifit indoles linguae patriae, transtulit in linguam francicam, Berol. 1777. 8. Poft haec tertium vertit *Iliada* Paris. 1780. III. tom. mai. 8. et *Odyffeam* ibid. 1785. III. tom. multo emendatius venuftiusque, praemiffis de Homero obferuationibus et fubnexis in illum adnotationibus. Laudatur haec interpretatio atque editio, ab elegantia, dignitate atque perfpicuitate, acutisque et ingeniofis animaduerfionibus, in quibus de carmine homerico, poetarum verfionibus, de variis locis Homeri etc. erudite difputatur. — *Ilias* a *I. I. Rouffeau* verfa. Paris. 1776. 4. 8. et 12. — *Iliados* verfio profaica. Paris. 1782. II. voll. mai. 12. — alia ibid. 1785. mai. 12. — Les adieux d'Hector et d'Andromaque, par *M. de Murville*. Parif. 1776. 8. item, per *Gruet*, ibid. 1776. 8. — Priame aux piés d'Achille, livre 24. de l'Iliad. — par Mr. *Doigni*. Paris. 1776. 8. — *L'Iliade d'Homère*, traduite en vers François, avec des Remarques à la fin de chaque Chant, et ornée de gravures par M. *Dobremès*. Paris. 1784. III. voll. 8. conf. Neue Biblioth. der fchönen Wiffenfchaften und der freyen Künfte. Lipfiae. vol. XXXI. part. I. p. 179. an. 1785. 8. vbi magis effe imitatio quam verfio habetur. — Commencement de l'Iliade, traduit en vers et non imité — par Mr. de *Saint-Ange*. Parif. 1776. 8. — L'Homere travefti, ou l'Iliade en vers burlesque, ornée de figures en Tailles douces. tom. I. II. Parif. 1716. 12. (per *Carlet de Marivaux*: eft quoque in huius Operibus. Parif. 1758. VII. voll. 12. Sequitur *de la Motte*.) — Le Jugement de Paris en vers burlesques de Mr. *Daffouci*. Paris. 1648. 4. — Le Raviffement de Proferpine, poeme burlesque par *Daffouci*. ibid. 1653. 4. cum figg. — *Odyffea* gallice verfa eft a *Claudio Boitel*. Paris. 1619. 8. 1638. 8. ab alio ibid. 1681. 8. — verfibus iocofis,

ſis, ab *H. de Picou.* Paris. 1650. 4. — Les fantaſliques Batailles des grands Rois Rodilardus et Croacus, translaté du Grec d'Homere, (e ſermone lat. Eliſii Calentii,) Lugd. 1534. 16. (v. Bibl. de la Valliere, part. II. p. 64.) — Poitiers 1535. 16. (ibid.) — Hiſtoire facetieuſe de la Guerre des Rats — imitation d'Homere. Edit. II. Pariſ. 1616. 12. — *Batrach.* verſibus iocoſis. Par. 1658. 12. plures eius verſſ. francicas vide apud Goujet. *Harl.*

Germanicae verſſ. XXVII. Sed et *Germani* noſtri Homerum pridem conati ſunt in linguam ſuam transfundere. Odyſſea enim a *Simone Scheidenreiſſero Mineruio*, archigrammateo Monachienſi, germanice translata adſpexit lucem Auguſtae Vindelicor. 1537. 1538. fol. Francof. 1570. 8. *Ilias* verſibus reddita vernaculis cum Aeneide Virgilii a *Iohanne Sprengero* Auguſtae Vindel. 1610. fol. et Francof. 1620. 1625. 1630. 4. Non mentiar autem, ſi dixerim, Homerum inter Germanos primum balbutire deſiiſſe, poſtquam in lucem prodiit Διὸς ἀπάτη, ſiue pars libri XIV. Iliados de Iunone eee) fallente Iouem carmine vernaculo diſertiſſimo expreſſa ab erudito Poeta L. *Chriſtiano Henrico Poſtello* fff) Homburgenſi, qui et notas eleganti ac πολυγλώττῳ eruditione refertas, et germanicam verſionem Commentarii Euſtathii in eandem Homerici libri partem, quale nihil hactenus in noſtra lingua vſquam adparuerat, adiunxit, praemiſitque poema ingenioſiſſimum in laudem ἀπάτης ſiue fraudis Hamb. 1700. 8. *Fabric.* De verſionibus germanicis v. Scripta germanicae ſocietatis Altdorfinae. Altdorf 1760. 8. p. 135 ſqq. — Beyträge zur critiſchen Hiſtorie der deutſchen Sprache, Poeſie und Beredſamkeit. part. IX. Lipſiae 1734. 8. p. 222 ſqq. inprimis *Io. Gottlieb Schummels* Ueberſetzer Bibliothek. Wittebergae 1774. 8. p. 2 ſqq. Niſi nulla, certe pauciſſimae omne tulerunt punctum. Atque *Nathan. Gottfried Leske* in commentatione ſingulari oſtendit, *Homeri verſionem germanicam non eſſe probandam.* Lipſiae. 1772. 4. — *Ilias* et *Odyſſea*, ſiue, vti inſcriptum eſt opus: *Das berühmteſte Ueberbleibſel aus dem griechiſchen Alterthum, Homers Ilias — und Odyſſee, von einer Geſellſchaft gelehrten Männer.* Francof. et Lipſiae 1754. 1755. mai. 4. cum quibusdam excerptis ſcriptis ad intelligendum aut examinandum Homêrum pertinentibus et multis figuris aeri inciſis. Eſt ſeptimum et octauum volumen Operis: Neue Sammlung der merkwürdigſten Reiſegeſchichten etc. — *Ilias* et *Odyſſea* ab Dammio verſae. Lemgo. 1769 ſq. IV. part. 8. — Ilias a *Bodmero* Tiguri. 1778. II. voll. mai. 8. — *Ilias* a Küttnero. Lipſiae 1771. 1773. 1781. mai. 8. — a *comite Frider. Leopoldo de Stollberg.* edit. II. Flensburg. 1781. mai. 8. II. voll. — — VI. priores Iliadis libri a *Mich. Dieter. Blohm.* Altonae. 1752. 1756. — *Iliad.* libri ſex priores, carmine heroico, a *Bodmero* in eius Calliope. Tiguri 1767. 8. II. part. — libri XVI. priores, metrice. Lipſiae. 1781. mai. 8. — *Odyſſeae* liberior verſio: *Homerus redivivus, mit der Quinteſſenz ſeiner Odyſſea*, auctore A. S. R. Auguſtae Vindel. 1711. 8. — *Homers* Odüſſee, von *I. H. Voſs.* Hamburg. 1781. mai. 8. (Idem nuper Specimen nouae verſionis Iliadis in Nouo Muſ. Teuton. exhibuit.) — Fragmenta Odyſſ. libr. III. IV. V. et XXIV. verſibus heroicis, auctoribus *Bodmero* et *Wielandio*, in Fragmenten der erzählenden Dichter, Tiguri. 1755. 4. ſingulorum nonnullorum librorum verſiones videbis indicatas a Schummelio. — *Batrachom.*

eee) Die liſtige Iuno wie ſolche von dem groſſen Homer im XIV. Buche der Ilias abgebildet: nachmals von dem — Euſtath ausgelegt: nunmehr im teutſchen vorgeſtellt und mit Anmerkungen erklähret. *Harl.*

fff) Obiit in patria an. 1705. die 23. Martii. *Fabric.* Enimuero *Poſtelli* labor hodie non eam reportat mercique laudem, qua mactauit eum Fabricius. *Harl.*

trachom. germanice verſa a *Dommio,* Berolini 1735. 8. — a *S.* in Lyriſchen, epiſchen und elegiſchen Poeſien. Halae Sax. 1759. 8. p. 481 — 492. (vbi quoque verſi p. 523 ſqq. exſtant quidam Hymni.) — a *Willamov*, verſibus heroicis, Petropoli, 1772. 4. — a *I. H. W.* Hamburgi. 1780. 8. — a *Küttnero,* in Iournal für die Liebhaber der Litteratur. Lipſiae. 1771. 8. part. I. — a *Theoph. Coeleſtino Pipero,* cum eius adnotatt. Stralſund. 1776. 8. Hymnos aliquot vertit *Chriſtianus* Comes *Stollbergius* in: Gedichte aus dem Griechiſchen überſetzt. Hamb. 1782. 8. — Addatur *Batrachom.* in linguam *Danicam* translata, Hafniae. 1724. 8. — in linguam *Ruſſicam.* Petropoli. 1772. v. *Bacmeiſteri* Biblioth. ruſſic. part. III. p. 56. *Harl.*

Argumenta ſingulis libris praefixa. XXVIII. Argumenta ſingulis libris, partibusque et rhapſodiis Iliados et Odyſſeae iam olim a Grammaticis praefixa eſſe, Euſtathius teſtatur, tum in proſa, quemadmodum libro primo Iliados: λοιμὸς καὶ μῆνις, tum verſu: Ἄλφα λιτὰς χρύσου, λοιμὸν στρατοῦ, ἔχθος ἀνάκτων, vt prolixiora argumenta libris ſingulis Graeca proſa in pluribus Homeri editionibus praemiſſa omittam. Confer de priſcis titulis rhapſodiarum Homericarum diſſerentes *Lud. Küſterum* in Hiſtoria Critica Homeri p. 84 ſqq. *Allatium* de patria Homeri cap. 5. *Raph. Fabrettum* in commentario ad veterem tabulam Iliacam p. 337. *Iacobum Perizonium* ad Aeliani lib. XIII. cap. 14. ggg) Variarum, et *Sanderum* in collectaneis de Homero cap. 8. E latinis *Auſonius* quoque Periochas librorum Homericorum et proſa et ſingulis verſibus ſcripſit, vt *Ioachimi Camerarii* monoſticha latina in ſingulos libros, p. 23 ſqq. ad lib. I. Iliados, et aliorum recentiorum ſimiles opellas praetermittam. *Fabric.* [*] Ab *Iriarto* in Catal. codd. gr. reg. Matrit. recenſentur p. 70. cod. XVIII. *Iliad.* cum metaphr. gr. et argumentis cuique libro praemiſſis. — p. 84. cod. XXIII. Iliad. cum gloſſis et ſcholiis in priores XII. libr. et XIII. partem et hypotheſibus, quae in quibusdam ſunt ab excuſis diuerſae et ampliores, plurimis libris praefixis. item p. 237. cod. LXVII. nr. 97. in primis p. 382. cod. XCVI. manu Laſcaris ſcriptus, *Ilias* cum hypotheſibus et Monoſtichis, ab editis interdum diuerſis, adde ſupra, cap. II. §. 9. *Harl.*

Indices Hom. XXIX. Indicem denique omnium in Homero Verborum concinnauit *Wolfgangus Seberus* ap. Commelin. 1604. 1625. 4. Cui Editioni nouus Titulus praefixus Amſterd. 1651. 4. *Fabric.* Index in Homerum ab *Aſcanio Perſio* conſtructus. Bolognae. 1591. 8. v. Biblioth. Thuan. part. IV. p. 321. additus quoque Politi Euſtathio. *Harl.*

Phraſeologiae, Lexica etc. Hom. XXX. Phraſeologiam Homericam *Iacobus Sorgerus* dedit Frane. 1625. 8. Lexicon hhh) Homericum *Ludouicus Conlonius* Pariſ. 1653. [1643. v. *Freytag.* Analecta p. 276. *Reviczky* Catal. p. 8.] 8. Homeri Epitheta ex Iliade, per *Nicolaum Prouſtum* Lugd. 1594. 12. Epitheta ex Homero et aliis Poetis Graecis collecta *Conradus Dinnerus.* Hanov. 1605. 8. Clauem Homericam *Antonius Robertus*, Duaci 1636. [Roterd. 1655. 8. Bibl. Salthen. p. 496.] et *Georgius Perkinſus* Lond. 1647. 1671. 1673. Roterd. 1655. 1673. in 8. nomine auctoris ſuppreſſo. *Fabric.* Tum eadem Clauis Homerica, auctore N. N. Anglo, Oxonienſi Soc. I. edit. IIda locupletior, op. G. P. Londini 1638. min. 8. Goudae 1649.

ggg) Idem Aelianus lib. I. de animal. cap. 42. laudat Homerum in Πατροκλείᾳ (Iliad. π',) Ἱπποδρομίαν Pollux IX. 55. (Iliad. ψ'.) et Φαίακας IX. 106. (Odyſſ. θ'.) adde *Philoſtrati* Heroic. p. 695. edit. Olear. pag. 738.

hhh) *Baſilides* olim ſcripſerat περὶ λέξεως Ὁμηρικῆς, cuius libri Epitomen concinnauit *Cratinus* teſte Etymologico Magno in ἀρίζηλος. De *Apione* et *Herodoro*, *Philoxeno* einsque epitomatore *Aelio Sereno* [*Apollonio Sophiſta*] dixi infra cap. 5.

1649. 8. — acc. *Mich. Apostolii* prouerbia Rotterod. 1662. 8. 1673. 8. Londini. gr. et lat. 1727. 1741. 8. 1784. 8. v. Catal. Bunau. I. p. 70. — *Homeri* Epitheta. Lugd. 1594. 12. — *Sam. Patrickii* Clauis Homerica, f. Lexicon vocabulorum omnium, qui continentur in Homeri Iliade et Odyssea. Londini. 1758. mai. 8. — *Noua clauis Homerica*, cuius ope aditus ad intelligendos sine interprete Iliados etc. libros omnibus recluditur. Interspersae sunt selectae clariss. virorum Camerarii, Clarkii, Ernesti etc. annotationes et scholia. Opera *Io. Schaufelbergeri*, publici in schola Turic. Paedagogi; praef. Io. Iac. Breitinger, Turici. 1761 — 1768. VIII. part. in 8. Sed animaduersiones Koeppenii supra laudatae, in Homeri Iliada praestant. Huc quoque pertinent *Io. Bohemi* analysis Homeriani operis totius. Dresdae, 1664. 8. — In Biblioth. Dresdensi elect. in quodam volumine seruantur XXIV. tabulae, Iliada illustrantes, long. 4. probabiliter, iudice cel. *Adelungio*, a Passa, aeri incisae. add. Tableaux tirées de l'Iliade et de l'Odyssée d'Homere par *le Comte de Caylus*. Paris. 1757. 8. — *Laurentii Begeri* Bellum et excidium Troianum, ex Raph. Fabretti tabula Iliaca delineatum et commentario illustratum. Berol. et Lips. 1709. 4. *Harl.*

CAPVT IV

I. INDEX SCRIPTORVM IN SCHOLIIS MINORIBVS AD HOMERVM ALLEGATORVM,

nonnullis illustris viri GISBERTI CVPERI obseruationibus emendatior auctiorque.

Litera sola, Libros Iliados, Od. literae praefixum, Libros Odysseae: numerus versum significat.

Academici Philosophi E, 2.
Acusilaus Υ, 307. Od. Λ, 320. Ξ, 533. Ρ, 207.
Aeschylus Σ, 486. Od. Β, 20. ἐν ψυχαγωγοῖς. Od. Κ, 133.
Agallius Corcyraeus, Aristophanis Grammatici discipulus Σ, 491.
Alcaeus Od. Φ, 71.
Alcman Lyricus Α, 222. Γ, 242. 250.
Ἀλκμανικὸν σχῆμα, Hyperbaton Od. Κ, 513.
Alexander Γ, 314. Pleuronius Π, 235.
Anacreon Θ, 193. Od. Φ, 71.
Andromachus ἐν Ετυμολογικοῖς Ν, 130.
Andron Α, 52.
ἐν ἱστορίαις Π, 235.
Androtio Od. Λ, 270.
Anticlides Η, 44. Od. Π, 471.
Antimachus Colophonius E, 389.
Apollodorus Atheniensis Α, 10. 195. B. Catalog. I. Μ, 117. Ν, 12. 301. Ξ, 296. Φ, 448. Od. Ψ, 198.
ἐν τῷ πρώτῳ Β, 103.
ἐν δευτέρῳ Λ, 42.
Apollonius in Argonauticis Α, 264.
ἐν δευτέρῳ Γ, 237.
Apollonius Grammaticus Σ, 505. Od. Τ, 177.
ἐν καταλόγῳ [a] νεῶν. Θ, 284. [?]
Apio E, 403.
Aratus E, 385. Od. Δ, 272. Κ, 86. ἐν τῷ πρὸς Θεόπροπον Ἐπικηδείῳ. Σ, 486.
Archilochus Od. Ξ, 508.
Aristarchus Α, 5. B. Catal. I. E, 385. 397. 422. I. 395. Κ, 301. Ο, 741. Υ, 53. 357. Φ, 319. 323. Χ, 491. Od. Α, 320. Β, 1, 132. Η, 24. Θ, 352.

a) Confer, si placet, quae infra p. 331.

Θ, 352. K, 3. Ξ, 29. P, 455. T, 229. Ψ, 296. 310. Ω, 1.

Οἱ Ἀριςάρχειοι [b] A, 591. O, 82.

Ariſtodemus N, 1.

Ariſtophanes, Grammaticus A, 5. Od. Ψ, 296. *κατὰ Σέλευκον.* Od. B, 190.

Ariſtoteles Δ, 88. 93. Od. M, 129. *περὶ ζώων* Ξ, 291. P, 674. Φ, 252. Od. P, 291. X, 299.

  Περὶ τῆς Παροιμίας Od. X, 19.

  Πέπλος Λ, 687.

Aſclepiades Od. Λ, 269. 320. 326. 581.

  ἐν τραγῳδȣμένοις Z, 155. H, 467.

Aſcalonites. Vide infra, Ptolemaeus.

Bacchylides M, 397. Od. Ψ, 295.

Callimachus B. Catalog. 136. 273. Γ, 1. Λ, 697. P, 53. Σ, 487. X, 398. Od. B, 132. P, 599. X, 299. 300.

  ἐν αἰτίοις A, 609. B, 145. N, 166.

  ἐν β΄ αἰτίων A, 106.

  ἐν Ἑκάλῃ B, Catalog. 54.

Calliſtratus Od. P, 455.

Chilonis ſententia, *ἐγγύα, παρὰ δ' ἄτα* Od. Θ, 351.

Chryſippus Stoicus N, 41.

Cleanthes [idem vt exiſtimo cuius librum V. rerum fabuloſarum laudat Porphyrius in vita Pythag.] Γ, 64.

Clitopho Υ, 403.

Cointus (Quintus) *ὁ ποιητὴς ἐν τοῖς μεθ' Ὅμηρον* B, 219.

Crates A, 740. Od. B, 1. Γ, 293. Δ, 84. K, 86. Λ, 14. M, 61. T, 229. X, 188.

Cyclici Poetae Γ, 242. Σ, 486. T, 332. Ψ, 346. 660.

Cypriorum ſcriptor, *ὁ τὰ Κύπρια πεποιηκώς* Π, 140.

  Στάσιμος [leg. *Στασῖνος*] *ὁ τὰ Κύπρια πεποιηκώς* A, 5.

Cyrenaici Philoſophi E, 2.

Demetrius Z, 35. O, 194. Scepſius Υ, 3.

  Ἡ Δημώ B, 205.

  Παρὰ Δήμωνι Od. Υ, 301.

Demoſthenes E, 146. 867. Od. Γ, 171.

Dicaearchus Z, 396.

Didymus A, 400. Δ, 379. 475. X, 226.

Diocles Od. T, 475.

Dionyſius Od. M, 85.

  ἐν τῇ ε ἀπόρων B, 308.

Dionyſius Thrax N, 41. O, 741.

  ἐν ταῖς μελέταις Od. X, 19.

Diphilus I, 122.

Epicharmus H, 93.

Epicurei E, 2.

Eratoſthenes E, 422. X, 29. Ω, 24.

Eretrici Philoſophi E, 2.

Eumelus *ὁ τὴν Εὐρωπίαν πεποιηκώς* Z, 130.

Euphorio B, 157. 212. Γ, 314. N, 21. Ξ, 295. Σ, 486. Ω, 602.

Euripides A, 115. I, 145.

  ἐν Ἀλκήςιδι Boeot. v. 273.

  ἐν Βάκχαις Ξ, 323.

  ἐν Ἡρακλεῖ K, 418. [P]

Galenus Od. B, 315.

Gloſſographi T, 27. Od. Δ, 217. 388.

Hellanicus B, 105. Γ, 144. 151. 250. E, 64. M, 41. Υ, 145. Od. B, 185.

  ἐν Ἀργολικοῖς Γ, 75.

  ἐν α΄ τῶν Ἀτλαντιδῶν Σ, 486.

  ἐν Βοιωτικοῖς B, Catalog. 1.

Herodotus Ξ, 229. Od. B, 315. Δ, 356. Λ, 14. N, 96.

Heſiodus A, 7. 42. 43. 176. 222. 402. B, 159. 205. et Catalog. 289. Γ, 374. 424. Δ, 10. 193. E, 422. Z, 35. Θ, 31. 480. K, 353. M, 397. Ξ, 124. 274. O, 18. 37. Σ, 486. Od. A, 8. Γ, 68. Δ, 232. K, 139.

b) Grammatici Ariſtarchei fuere, qui ex Ariſtarchi eiusque diſcipulorum ſchola prodiiſſent, vt Pamphilus Alex., Didymus Chalcenterus, Polemo etc. [vt ſupra iam obſeruatum eſt.]

K, 139. Λ, 285. 325. 359. M, 70. 168. Τ, 34.
ἐν τοῖς ἔργοις καὶ ταῖς ἡμέραις Λ, 4.
ἐν Θεογονίᾳ Θ, 396.
ἐν Καταλόγοις B, 336.
Hestiaca Grammatica Γ, 64.
Hippocrates B, 240. (204.)
Homerus ἐν τῇ α' ῥαψωδίᾳ Τ, 40. ἐν τῷ καταλόγῳ Π, 595. Homoeoteleuta in illo obseruata H, 93.
Iamblichus Od. B, 153.
Ibycus Γ, 314.
Lycophron Γ, 314. E, 412. Π, 36. Τ, 215. Ω, 251. Od. N, 259.
Lycurgi leges N, 5.
Mnaseas Od. Σ, 84.
Marsyas Ξ, 226. Od. Σ, 84.
Menander Od. O, 246.
Nicander K, 335.
Nicias τῷ πρώτῳ Od. Ψ, 218.
Oraculum E, 64.
Orus in Orthographia B, 461.
Parmeniscus Σ, 100.
Pausanias Od. B, 300.
Pherecrates Od. B, 289.
Pherecydes Z, 153. H, 9. Λ, 671. 708. N, 302. Ξ, 120. Π, 175. Σ, 486. Od. Λ, 265. 280. 320. 325. M, 70. O, 16. 223. 225. Τ, 432. Φ, 23.
ἐν τῇ ἑβδόμῃ Od. Λ, 289. 320.
ἐν τῇ δεκάτῃ Od. Λ, 263.
Philochorus Od. Τ, 155.
Philostephanus B, 145. H, 86. Π, 14.
Philoxenus Λ, 575.
Pindarus Γ, 243. K, 435. Ξ, 201. 274. Π, 234. Φ, 194. Od. K, 3. Φ, 304.
Pittaci μηδὲν ἄγαν K, 249.
Plato Od. Τ, 178. ἐν Φαίδρῳ Od. M, 63.
Plutarchus ἐν μελέταις Ὁμηρικαῖς O, 625.
Polemo A, 59.
Ἡ δὲ ἱστορία παρὰ Πολεμωνίοις c) ἤτοι Κυκλικοῖς Γ, 242.
Porphyrius A, 317. Δ, 105.
ἐν τοῖς ζητήμασι Ὁμηρικοῖς B, 249. 308. Γ, 175.
ἐν τῷ περὶ παραλελειμμένων τῷ ποιητῇ ὀνομάτων Γ, 250. 314.
Posidonius X, 325.
Praxagoras ἐν τῇ ἀνατομῇ X, 325.
Proxenus Od. Ξ, 327.
Ptolemaeus [Mendesius, ni fallor] ἐν τῷ πρώτῳ χρόνῳ Od. Δ, 228.
Ptolemaeus Grammaticus Ascalonites Σ, 100. Τ, 337. Φ, 323. vbi male in Schreuelii editione Ἀσχαλωνίτης. Idem Ptolemaeus, vt existimo, respicitur Λ, 334. [?]
Pythagoras Γ, 1. O, 412.
Pythagorei de septimestri partu Τ, 119.
Quintus, vide, Cointus.
Sardanapali dictum Od. B, 315.
Seleucus (Grammaticus) Od. B, 190.
Simonides N, 103. Od. Ξ, 435. Τ, 518.
Sophocles Od. H, 106. Λ, 127. Τ, 471.
Stanis ἐν τῷ περὶ Λέσβου Γ, 250.
Staphylus ἐν γ' Θεσσαλικῶν Π, 175.
Stasinus, vide, Cypriorum carminum scriptor.
Stesichorus B, 339. Ψ, 91.
Stoici Philosophi E, 2.
Thales Cynosurae monstrator Σ, 487.
Theophrastus περὶ εὑρημάτων Λ, 449.
ἐν Φυτικοῖς Od. K, 510.

Theopompus

c) Illustrem Cuperum monuit doctiss. Graeuius, verba: Πολεμώνιοι ἤτοι, non reperiri in MS. quem consuluit, ac si vera lectio,, rationem nullam se posse comminisci quam quod a Polemone quodam in vnum corpus fuerint collecti Cyclici, Polemone forte Euegeti F. discipulo Aristarchi. Ex Polemone proferunt quoque Mythica nonnulla Clemens Alex. in Protreptico et Arnobius lib. IV. Forte leg. παρὰ Πολέμωνι ἤτοι Κυκλικοῖς. [De hac re ad cap. II. 24, 15.]

Theopompus A, 38.
Thrasybulus Π, 233.
Ὁ Θρᾷξ, vide, Dionysius.
Thucydides I, 395. K, 56. 253. ἐν τῇ ά Π, 595.
Timaeus Σ, 486.
Tragici (Euripides) A, 7. I, 145. Od. P, 208.
Tryphon Δ, 45.
Xenophon K, 56. Od. N, 288.
Xenophanes H, 99.
Zoilus Ephesius E, 4. 20.

II. INDEX SCRIPTORVM LAVDATORVM IN SCHOLIIS AD ILIADOS IX. A CONRADO HORNEIO IN LVCEM EDITIS.

Aeschylus, vers. 150.
Ammonius, 536.
Apollodorus, 147.
Archemachus Euboeus, 525.
Aristarchus, 19. 66. 147. 212. 310. 349. 350. 560. 580. 601. 684.
ἐν τῇ Ἑτέρᾳ τῶν Ἀριστάρχου, 653. quasi binae fuerint Aristarcheae ἐκδόσεις poematum Homeri a).
Aristophanes Grammaticus, 4. 205. 547. 684.
Aristoteles locum Homeri ἀθετῶν, 21.
Chiron, botanices inuentor, 453.
Corax et Tisias, (male Κτησίας editum,) Rhetoricae inuentores, 443.
Diogenis Cynici dictum, 446.
Dionysius, 460.
Glossographi, 566.
Herodicus Selymbrianus diaetetices inuentor, 453.
Isocrates in panegyrico, 63.
Menander, 394.
Nicanor, 153. 534.
Sophocles, 453. 481. in Oedipo Chorus e sacerdotibus, 571.
Strabo, 525.
Zenodotus, 21. 130. 560. 656. 684. [P]

a) Fuerunt omnino binae. vid. supra, ad cap. II. §. 18. *Harl.*

III. INDEX AVCTORVM ALIORVMQVE HOMINVM MEMORABILIVM qui citantur in fcholiis Hom. a cel. Villoifonio editis,

AVCTORE

CHRISTIANO THEOPHILO KVINOEL.

Prior numerus Iliadis librum, alter verfum, tertius paginam indicat.

A.

Academici V, 2, 127.
Acufilaus XX, 307, 459.
Adramyftis Pelasgus condidit Adramyftian VI, 397, 170.
Aeacus Iouis filius; de eo XVI, 14, 373.
Aegina Afopi filia a Ioue rapta I, 180, 18.
Aefchylus II, 381, 67. 369, 370, 85. IV, 319, 120. V, 9, 128. IX, 158, 218. 535, 235. 589, 238. XIII, 6, 307. XIV, 78, 333. 200, 338. XVIII, 486, 430. XXII, 210, 488. 351, 491. XXIII, 12, 495. ἐν Ἠδωνοις XXIII, 34, 496. XXIV, 1, 515.
Agallias Corcyraeus XVIII, 490, 431.
Agamemnon, de eo I, 7, 4.
Agathocles I, 591, 42.
Agenor, de eo III, 75, 91.
Alcaeus VIII, 178, 198. ὁ ἐπιγραμματοποιος IX, 378, 227.
Alcman XII, 66, 295. 137, 297. XVI, 57, 376. XVII, 40, 398. XX, 138, 454. ὁ λυρικος I, 222, 21. III, 242, 98. ὁ μελοποιος III, 280, 98. b. XIII, 588, 324.
Alcmene, de ea XIV, 323, 344.
Alexander IV, 109, 112. ἐν Διονυσῳ I, 216, 21. ὁ Κοτυαευς XIV, 241, 340. b. XVIII, 509, 432. XIX, 79, 439. ὁ Μυνδιος XVI, 428, 388. ἐν τῳ τριτῳ περι ζωων X, 274, 254.
Alexion VI, 239, 164. 465, 172. VII, 177, 181. IX, 426, 230. X, 242, 250. XI, 454, 279. b. 385, 277. 502, 280. 634, 284. 651, 285. XII, 26, 293. XIII, 191, 312. XIV, 249, 340. XV, 10, 351. 309, 361. 320, 362. 444, 365. XVII, 174, 403.
Althaeae fratres IX, 563, 237.
Amazones, de iis III, 189, 95.
Ammonius IX, 536, 235. X, 397, 258. ἐν τῳ περι της ἐπεκδοθεισης διορθωσεως XIX, 365, 447.
Anacharfis ὁ Σκυθης XV, 628, 369.
Anacreon VIII, 193, 199. XXIII, 88, 497.
Anaxagoras XVI, 161, 381. XVII, 547, 408.
Andromachus ἐν ἐτυμολογικοις XIII, 130, 311.
Anticlides VII, 44, 177.
Antimachus IV, 400, 122. Colophonius I, 1, 3. ἡ Ἀντιμαχȣ I, 298, 26. etc.
Antipater ὁ ἰατρος XI, 115, 269.
Ἀντιφανȣ, ἡ, παραδοσις IX, 73, 214.
Apion IX, 393, 229. X, 252, 252.
Apollodorus I, 42, 8. 148, 16. 244, 23. II, 99, 78. V, 576, 145. VI, 97, 157. VIII, 221, 200. IX, 147, 217. XVI, 95, 378. XXI, 448, 477. ἐν δευτερῳ II, 103, 50.
Apollonius I, 99, 12. II, 384, 86. III, 47, 89. IV, 22, 108. VI, 414, 171. IX, 153, 218. XI, 4, 265. XVI, 347, 386. XVIII, 191, 418. XIX, 79, 439. ἐν τῳ περι συνταξεως XVIII, 86, 415. ἐν δευτερῳ Ἀργοναυτικων III, 237, 97. ὁ Γραμματικος VIII, 284, 202. Rhodius I, 3, 4. II, 436, 70. XIII, 657, 325. ὁ Τεχνικος X, 252, 251. ὁ τȣ Θεωνος XX, 234, 456. ἐν τῳ περι ἀντωνυμιων IV, 343, 121. ἐν τῳ περι προθεσεως V, 142, 133.
Aratus VIII, 250, 201. XII, 9, 292. XV, 628, 369. XVIII, 488, 430.
Ἀργολικη, ἡ, I, 298, 26.
Archemachus ὁ Εὐβοευς IX, 525, 234.
Archilochus VI, 507, 174. IX, 90, 215. 378, 227. XXIII, 199, 500. XXIV, 315, 524.
Arianus XIX, 119, 442.

Ariftarchus

Ariftarchus I, 5, 4. 36, 7. 41, 7. 52, 8. 59, 8. 66, 10. II, 12, 45. 53, 46. 125, 52. 153, 53. 347, 66. 397, 68. III, 20, 88. 193, 95. 240, 98. 290, 100. 326, 101. V, 60, 130. 132, 132. 178, 134. 203, 135. 272, 137. 425, 141. VI, 71, 156. 113, 157. 150, 160. 229, 164. 244, 165. 266, 166. VII, 5, 175. 12, 176. 64, 177. 110, 179. 127, 180. 197, 182. 240, 283. VIII, 7, 191. 23, 192. 55, 193. 103, 196. 137, 196. 163, 197. 191, 198. IX, 32, 212. 66, 214. 86, 215. 109, 216. 130, 217. 147, 218. 169, 219. X, 225, 250. 246, 251. 306, 255. 332, 256. 351, 257. 445, 260. XI, 51, 266. 72, 267. 92, 268. 135, 269. 165, 270. 239, 272. 270, 274. XII, 11, 292. 30, 294. 142, 298. 258, 301. 295, 302. 446, 305. XIII, 103, 310. 179, 312. 222, 313. 315, 316. 358, 318. 371, 319. XIV, 157, 335. 173, 336. 202, 238. 235, 340. 349, 345. XV, 4, 350. 31, 353. 94, 354. 127, 355. 179, 357. 197, 358. 252, 360. XVI, 41, 375. 116, 379. 170, 381. 211, 382. 290, 385. 505, 390. 548, 391. XVII, 42, 399. 75, 400. 172, 403. 270, 406. XVIII, 14, 413. 39, 414. 77, 415, 171, 418. 213, 419. 352, 423. etc. XIX, 27, 438. 70, 439. 79, 440. 92, 441. XX, 57, 451. 114, 464. 255, 457. 464, 462. XXI, 73, 465. 130, 468. 172, 469. 195, 470. XXII, 2, 481. 67, 483. 85, 484. 202, 488. 431, 493. 475, 494. XXIII, 39, 496. 106, 498. 254, 501. 365, 503. 483, 506. XXIV, 30, 517. 84, 519. 198, 521. 228, 522. 235, 523.

Ariftides XIII, 82, 309.

Ariftodemus ὁ Νυσαεὺς Rhetor et Grammaticus IX, 453, 231.

Ariftonicus IV, 22, 108. VII, 255, 184. VIII, 535, 209. X, 252, 251. XIII, 137, 311.

Ariftophanes I, 5, 4. 91, 11. 108, 13. 553, 39. II, 53, 46. 164, 54. IX, 378, 227. X, 334, 256. 391, 258. XI, 4, 265. 179, 271. 515, 281. XII, 66, 295. 175, 299. XIII, 2, 307. 29, 308. 51, 309. 245, 314. XIV, 95, 334. 200, 338. 259, 341. 276, 342. 299, 343. 400, 347. XV, 10, 351. 49, 353. 147, 356. 197, 358. 459, 365. 601, 368. XVI, 223, 383. 261, 384. XIX, 76, 439. 96, 441. 327, 447. XX, 30, 450. XXI, 126, 467. XXIII, 81, 497. XXIV, 6, 515. 30, 517. ὁ Γραμματικος II, 436, 70. 308, 84. III, 13, 87. 35, 88. VI, 121, 158. 148, 160. IX, 203, 221. XXIII, 104, 498.

Ariftophanes Comicus ἐν Πλȣτῳ I, 104, 12. 124, 14. XI, 356, 276. ἐν Πλȣτῳ δευτερῳ XXIII, 361, 503.
ἐν ἱππευσι XXIII, 144, 499.
ἐν Ἀχαρνευσι II, 183, 53.

Ariftoteles I, 481, 36. 305, 63. 447, 70. II, 58, 46. 89, 49. 126, 52. 156, 70. III, 277, 99. 441, 106. IV, 93, 111. 297, 119. V, 320, 138. 576, 145. 741, 148. IX, 21, 212. X, 163, 247. 282, 252. XI, 115, 269. XIII, 295, 315. 705, 326. XIX, 108, 441. XX, 223, 456. XXIV, 15, 816. ἐν τῳ περι ζωων X, 274, 253. XI, 481, 280.

Artemon Milefius ἐν τῳ περι ὀνειρων XVI, 854, 396.

Afcalonita vid. Ptolemaeus.

Afclepiades ἐν τοις Τραγῳδȣμενοις VII, 467, 188.

Athamas Aeoli fil. Thebarum Rex VII, 86, 178.

Athos mons XII, 229, 339.

Atreus Pelopis fil. II, 107, 50.

B.

Bacchylides V, 449, 142. XII, 307, 303.

Bellerophon, de eo VI, 155, 180.

C.

Cadmus ad Europam fororem quaerendam miffus, Thebas condit II, 1, 74.

Caeneus Elati f. Lapitharum R. I, 264, 24.

Callimachus I, 98, 12. 312, 27. 415, 32. II, 145, 53. 380, 67. 54, 76. 332, 84. III, 1, 86. 371, 103. VI, 305, 167. VII, 231, 185. XI, 62,

XI, 62, 267. 480, 280. 697, 287. XIII, 66, 309. XIV, 172, 336. 387, 346. 499, 349. XVIII, 487, 430. XX, 332, 460. XXI, 536, 478. XXII, 56, 483. 398, 492. 452, 493. ἐν τῳ περι ὀρνεων X, 274, 254. b. ἐν πρωτω αἰτιων VIII, 48, 193. ἐν δευτερῳ αἰτιων IX, 193, 220.

Calliſtratus I, 424, 33. II, 111, 51. 131, 52. 435, 70. VI, 434, 171. XII, 25, 293. XVIII, 39, 414. XIX, 327, 447. XXI, 126, 467. XXIV, 134, 520. ὁ Σαμιος VII, 185, 182. ἐν τοις διορθωτικοις XIV, 255, 340.

Caſius XIII, 103, 310.

Cato IX, 383, 228. b.

Centaurus I, 268, 25.

Cephalus Deionis e Diomede f. II, 138, 79.

Ceyx, de eo IX, 558, 236.

Chaeris XIII, 103, 310.

Chamaeleon Grammaticus XXIII, 94, 498.

Chriſtodorus ἐν τοις Λυδιακοις II, 461, 71.

Chryſippus Pelopis f. II, 105, 50.

Chryſippus I, 129, 15. XI, 515, 281. VIII, 441, 206. X, 252, 251. XIII, 41, 308. XXI, 483, 477. XXIII, 65, 497.

Cleander ὁ Συρακουσιος IV, 6, 128.

Clearchus ἐν ταις γλωτταις XXIII, 81, 497.

Crates I, 591, 42. XI, 740, 288. XIII, 358, 318. XIV, 32, 332. XXIII, 679, 510. XVIII, 239, 419. XXIV, 282, 523. ἐν δευτερῳ Ὁμηρικων XV, 193, 358.

Comanus I, 97, 12. XIII, 137, 311.

Cronus, de eo XV, 187, 357.

Cyclici XXIII, 346, 803. 660, 509.

D.

Daedalus II, 145, 53.

Danaë Acriſii filia XIV, 319, 343.

Danai filiae IV, 171, 114.

Danai, origo nominis I, 42, 8.

Daphnes interitus I. 14, 5.

Delus, inſula I, 9, 5.

Demetrius VI, 35, 155. 414, 171. ὁ Σκηψιος XX, 3, 449.

Democritus VIII, 39, 192. XIII, 137, 311.

Demoſthenes III, 212, 96. V, 146, 133. 233, 135. XV, 496, 366. ἐν τοις Φιλιππικοις X, 56, 244.

Deucalion — diluuium — I, 126, 14.

Didymus II, 111, 51. 258, 60. 397, 68. 435, 70. III, 10, 87. IV, 475, 125. VI, 71, 156. VIII, 535, 209. XIII, 450, 321. XIX, 76, 439. 90, 441. XXII, 126, 486. XXIV, 557, 529.

Diocles XIII, 103, 310. XXII, 208, 488.

Diomedes II, 252, 60.

Dionyſius I, 607, 42. II, 269, 61. 308, 64. V, 132, 133. VIII, 221, 200. XIX, 49, 438. XVII, 218, 404. XXII, 379, 492. XXIII, 160, 499. ὁ Θραξ II, 262, 60. IX, 460, 232. XII, 20, 293. XIII, 103, 310. XV, 86, 354. 741, 372. XVIII, 207, 419. XXIV, 110, 519. ὁ Σιδωνιος II, 262, 60. VI, 465, 172. XII, 36, 294. ὁ Σκυτοβραχιων III, 44, 89. Halicarnaſſenſis XV, 705, 371. b.

Dionyſus Iouis et Semeles fil. VI, 130, 159.

Dioſcuri III, 242, 98.

Diphilus IX, 122, 216.

Dodonaeum oraculum, de eo XVI, 233, 383.

Dorotheus ἐν τριακοστῳ πρωτῳ της Ἀττικης λεξεως X, 252, 251.

E.

Eetion pater Andromachae, Hectoris vxoris I, 366, 30.

Empedocles ὁ Ἀκραγαντινος XVIII, 473, 429.

Epaphroditus II, 8, 44. 35, 45. XI, 523, 290.

Epicharmus VII, 93, 178. XIII, 288, 315.

Epicurei V, 2, 127.

Ephorus VII, 185, 182.

Epithetes Πτολεμαιος XIV, 249, 340.

Eratoſthenes I, 594, 42. XXII, 29, 482. XXIV, 24, 517. 282, 523.

Eteocles Thebarum Rex Oedipi fil. IV, 376, 121.

Euclides I, 4, 4.

Euenus Martis fil. Aetoliae Rex IX, 553, 236.

Euripides

Euripides I, 104, 12. 115, 14. 314, 27. II, 45, 46. 333, 65. IV, 319, 120. 400, 122. VI, 239, 165. X, 252, 251. XIII, 257, 314. XIV, 241, 340. XV, 27, 352. 207, 359. XVI, 174, 381. 718, 394. XVII, 255, 405.
ἐν Ἀντιοπῃ — ἐν Ἀνδρομαχῃ XI, 773, 289.
ἐν Ἡρακλει X, 418, 259.
ἐν Μηδειᾳ XXIII, 144, 499.
ἐν Παλαμηδει II, 353, 66.
ἐν Πολυειδω X, 56, 244.
ἐν Ῥησω VI, 479, 173.
ἐν Φοινιξι III, 354, 102.
Euphorion II, 157, 54. 212, 57. IX, 206, 221. XIII. 20, 308. XIV, 295, 342.
Euphranor XIV, 372, 346.
Europe a Ioue rapta V, 629, 145. XII, 307, 302.

G.

Gigantes Ioui bellum inferunt VIII, 479, 207.
Glossographi III, 40, 89. VII, 231, 183. IX, 324, 225. 404, 229. 536, 235. X, 226, 250. XIV, 155, 335. XVI, 822, 395. XVII, 151, 402. XVIII, 540, 434. XXIII, 16, 496. 661, 509. 679, 510. XXIV, 164, 520. 367, 526.
Grammatici VI, 201, 162. VIII, 206, 199. X, 67, 244. XII, 10, 292. b. XV, 365, 363. XVI, 415, 388.

H.

Harpocration IX, 453, 231.
Hecataeus III, 6, 87.
Helena, de ea III, 242, 98. Menelao a Tyndareo traditur II, 339, 66.
Heliodorus III, 448, 106. V, 297, 137.
Hellanicus II, 105, 50. III, 144, 93. b. 151, 93. XV, 651, 369. XX, 146, 455. ἐν δευτερῳ Τρωϊκων XXI, 242, 471.
Heracleon VI, 357, 169. XIII, 107, 310. XXI, 581, 479.
Heraclides III, 236, 97. ὁ Μιλησιος VIII, 178, 198.
Heraclitus XVIII, 107, 416. 251, 420.
Hercules descendit in Orcum VIII, 368, 204.
Hermogenes XXI, 363, 474.
Herodianus I, 41, 7. 62, 10. 129, 15. 148, 16. 217, 21. 258, 24. II, 59, 76. 219, 58. 330, 65. 461, 71. III, 99, 91. 198, 96. 239, 97. IV, 66. 110. 109, 112. 303, 119. VI, 266, 166. 367, 169. 413, 171. VII, 171, 181. 289, 155. 353, 186. VIII, 109, 196. 233, 200. 296, 202. 378, 205. IX, 7, 211. 225, 222. 336, 225. X, 374, 257. 546, 263. XI, 35, 266. 307, 275. XII, 213, 300. 276, 301. XIII, 388, 319. XIV, 21, 331. XV, 10, 350. 365, 363. 705, 371. b. XVI, 47, 375. 59, 376. XVII, 201, 403. XVIII, 352, 423. 410, 426. XIX, 4, 437. 56, 438. XX, 228, 456. XXIV, 557, 531. ἐν τῃ καθολȣ XI, 456, 279. 480, 280. XII, 46, 294. ἐν τῳ ιά της καθολȣ XIII, 212, 313. 521, 323. XIV, 143, 335. 241, 340. XV, 226, 359. ἐν τῳ ιϑ' της καθολȣ XXI, 232, 471. ἐν τῃ ἀρχῃ της Ξ XXI, 279, 472. XXIII, 420, 504. ἐν τῃ προσωδιᾳ II, 5, 74. 92, 78. V, 297, 137. ἐν ἐπιμερισμοις XII, 106, 296. ἐν τῳ περι σχηματων III, 391, 104.
Herodicus XI, 515, 281. XIII, 29, 308.
Herodotus IV, 476, 125. XIV, 387, 346.
Hermappias XIII, 137, 311. XXIV, 557, 529.
Hesiodus I, 1, 3. 3, 4. 43, 8. 176, 18. 211, 20. 222, 21. 264, 24. 312, 27. II, 1, 73. 3, 74. 4, 74. 29, 75. 34, 76. 205, 57. 271, 83. 290, 83. III, 374, 103. IV, 59, 109. 195, 115. V, 269, 137. 458, 142. 741, 149. 880, 152. VI, 35, 155. VIII, 31, 192. 349, 204. 455, 207. IX, 246, 223. X, 353, 257. XI, 36, 266. 600, 283. XII, 307, 303. XIII, 484, 322. 558, 324. XIV, 119, 334. 200, 337. b. 246, 340. 338, 344. XV, 18, 351. 203, 359. XVI, 5, 373. 34, 374. 748, 394. XVIII, 100, 415. 486, 430. XIX, 221, 444. XX, 227, 456. XXI, 528, 478. XXIII, 638, 509. ἐν Θεογονιᾳ VIII, 369, 205. ἐν καταλογοις II, 336, 65.

Hesione,

Hesione, Herculis captiua VIII, 284, 202.
Hierocles Lindius XI, 424, 278.
Hippocrates II, 204, 57. XI, 515, 281. περὶ ὀξέων παθῶν XXIV, 605, 530.
Hippodamia Oenomai filia, de ea II, 104, 50.
Homerus I, 5, 4. Ilias X, 476, 261. XII, 96, 295. XXIV, 315. Odyssea I, 294, 26. b. II, 25, 52. 489, 73. 156, 80. V, 219, 135. VI, 260, 165. 490, 173. 135, 180. 199, 182. 422, 187. IX, 137, 217. 165, 219. 347, 226. X, 22, 246. 573, 263. XI, 130, 269. 147, 270. 462, 280. 691, 286. XII, 96, 295. 157, 298. XIII, 66, 309. 554, 323. XIV, 284, 342. 463, 348. XV, 127, 355. 193, 358. 679, 370. XVI, 47, 375. XVII, 237, 405. XVIII, 3, 412. 375, 424. 382, 425. 505, 432. XX, 30, 450. 372, 460. XXII, 51, 483. 80, 484. 110, 492. 494, 495. XXIII, 71, 497. XXIV, 124, 520. 527, 528.

I.

Iasus, de eo III, 75, 90.
Icarus Daedali filius II, 145, 53.
Idas Apharei filius IX, 553, 236.
Io Inachi filia II, 103, 50.
Iouis liberi I, 544, 39.
Isocrates I, 225, 21. III, 212, 96. XXIII, 616, 508.
Ixion I, 268, 25. II, 192, 56. VI, 171, 161. VIII, 103, 195.

L.

Lapithae XII, 128, 297.
Lapithes I, 266, 24.
Lemniae mulieres poenas luunt impietatis in Venerem VII, 188, 467.
Lycophron V, 62, 130. XVIII, 572, 435.
Lycurgus XI, 459, 279.
Lysanias XVI, 558, 391. ὁ Κυρηναῖος IX, 378, 227.

M.

Maia Atlantis filia XXIV, 24, 517.
Μασσαλιωτικὴ, ἡ, (ἔκδοσις) I, 298, 26. etc.
Megaclides XXII, 36, 482. 205, 488.
Medea Aeeti filia XI, 740, 288.
Meleager Oenei filius IX, 531, 235. 545, 236.
Menecrates ὁ Μιλήσιος IV, 94, 111.
Mnesimachus ὁ Κωμικὸς XIV, 231, 340.
Myrmidones I, 180, 18.

N.

Neleus Neptuni f. Herculem lustrationem petentem, ablegat II, 336, 65.
Neoptolemus Parianus XXIV, 235, 522.
Nicander XIII, 824, 329. ἐν τοῖς Αἰτωλικοῖς V, 843, 151.
Nicanor I, 62, 10. II, 212, 58. III, 318, 101. IV, 83, 110. 147, 113. VI, 445, 172. VII, 171, 181. VIII, 18, 191. 212, 200. 307, 202. IX, 153, 218. XI, 100, 268. XVII, 42, 399.
Nicias V, 638, 146. IX, 6, 211. X, 38, 243. XIII, 137, 311. XVI, 95, 378. XVII, 42, 399. XIX, 62, 439. XXI, 588, 480. XXIV, 235, 522. ὁ Ἀσκαλωνίτης IV, 212, 116.
Niobe, de ea XXIV, 602, 530.

O.

Oenomaus Hippodamiae pater II, 104, 50.
Olympus mons I, 353, 29.
Oppianus ἐν τοῖς Ἁλιευτικοῖς XVIII, 572, 435.
Orion Iouis, Neptuni, et Mercurii fil. XVIII, 486, 430.
Orion περὶ ἐτυμολογιῶν X, 290, 255.

P.

Pamphilus I, 52, 8. 493, 37. II, 30, 75. IX, 6, 211. X, 18, 243. XI, 658, 285. XIII, 103, 310. XXIV, 8, 515. 496, 528.
Pandrosus Cecropis filia I, 334, 28.
Paris, de eo III, 325, 101. 443, 106.
Parmeniscus VIII, 513, 208. XI, 424, 278. XIV, 249, 340. XVIII, 514, 433.
Parmenio ὁ γλωσσογράφος I, 591, 42.
Pelasgus, de eo III, 75, 90.
Pelops Tantali filius I, 38, 7. II, 105, 50.
Pherecydes XIII, 302, 315. XVI, 175, 381. ὁ Ἀθηναῖος II, 99, 78.

Philemon

Philemon II, 258, 60. ὁ Κωμικος XXIV, 617, 531.
Philetas XXI, 126, 467.
Philochorus I, 594, 42.
Philoctetes, de eo II, 229, 82.
Philostephanus II, 145, 53. XVI, 14, 373.
Philotimus ὁ ἰατρος XI, 424, 278.
Philoxenus I, 575, 41. II, 269, 61. IX, 219, 221. XIII, 809, 329. XV, 676, 370. XXIV, 665, 531. ἐν τῳ περι μονοσυλλαβων X, 290, 255.
Phocylides II, 1, 73.
Phoenix Amyntoris filius, de eo IX, 448, 231.
Phrynichus III, 219, 97.
Pindarus I, 1, 3. 312, 27. 469, 35. II, 367, 67. 477, 80. IV, 87, 110. V, 449, 142. VI, 24, 155. X, 252, 251. 435, 259. XI, 227, 272. XIV, 201, 338. 246, 340. 276, 242. 319, 344. XV, 137, 356. 207, 359. 256, 369. XVI, 234, 383. 549, 391. XVII, 98, 400. XXI, 194, 410. XXII, 51, 483. XXIV, 277, 523. 528, 528. 734, 532.
Pirithous Ixionis filius Atheniensis I, 263, 24.
Pittacus X, 249, 251.
Pius XII, 175, 299. XXI, 147, 469. 293, 473.
Plato I, 219, 21. 503, 37. II, 1, 73. 34, 45. V, 320, 138. 533, 144. b. VI, 129, 159. b. XIII, 340, 316. XIV, 176, 336. 344, 344. 605, 368. XVII, 32, 398. 98, 400. 263, 405. ἐν ἀπολογιαις Σωκρατους XVI, 854, 396. ἐν τοις νομοις XVIII, 515, 433. ἐν τριτῳ της πολιτειας XVIII, 22, 413.
Pleiades XVIII, 486, 429.
Plutarchus ἐν μελεταις Ὁμηρικαις XV, 369, 625.
Polydamas, de eo XII, 80, 295.
Porphyrius I, 62, 10. 117, 14. 211, 20. 317, 28. II, 184, 55. 249, 60. 308, 64. III, 250, 98. IV, 105, 111. 437, 121. VI, 201, 162. 359, 169. VII, 93, 179. 228, 183. IX, 4, 210. 90, 215. X, 11, 242. 67, 244. 153, 247. 274, 254. XI, 54, 266. 155, 270. 269, 273. 356, 376. XII, 127, 297. XIII, 1, 306. 295, 315. 340, 316. XIV, 75, 333. 110, 334. 200, 337. 246, 340. 434, 347. XXI, 126, 467. XXIII, 71, 497. ἐν τοις ὁμηρικοις ζητημασι III, 175, 94. ἐν τοις παραλελειμμενοις III, 314, 191.
Polemarchus XXIII, 269, 501.
Polynices Oedipi filius Argiam Adrasti filiam in matrimonium ducit IV, 376, 121.
Posidonius XXII, 325, 490.
Praxagoras XI, 515, 281. XXII, 325, 490.
Prometheus I, 126, 14.
Ptolemaeus I, 216, 21. II, 162, 54. 258, 60. 368, 67. 427, 69. 461, 71. IV, 243, 117. 423, 123. VI, 465, 172. X, 373, 257. XIII, 140, 311. ὁ του Ὀρομανδου V, 186, 132. 695, 147. X, 292, 255. ὁμηρικων ὑποδειγματων γ' I, 120, 14. Ascalonita II, 169, 80. 346, 85. III, 155, 94. 198, 96. IV, 235, 117. 452, 124. 308, 119. b. 539, 127. V, 76, 130. 138, 133. VI, 260, 165. 319, 168. VII, 63, 177. 240, 201. 328, 203. IX, 6, 211. 342, 226. XI, 192, 171. 502, 280. 635, 284. 651, 285. XII, 55, 294. 137, 297. 193, 299. 297, 302. 337, 303. XIII, 137, 311. 450, 321. XIV, 265, 341. 340, 344. 351, 345. 387, 346. XV, 10, 351. 226, 359. 302, 361. 555, 367. XVI, 41, 375. 90, 378. 117, 379. 497, 390. 669, 393. XVII, 174, 403. XVIII, 77, 414. 211, 419. 319, 423. XIX, 90, 441. 384, 447. XX, 30, 450. XXI, 38, 465. XXIII, 266, 501. 319, 502. 387, 504. 561, 507.
Pythagoras II, 88, 49. 118, 51. III, 1, 56. XV, 412, 364. XVI, 857, 396. XXIV, 129, 520.

R.

Rhesus, Thracius, Strymonis filius X, 435, 259. 561, 263.
Rhianus I, 97, 12. II, 175, 55. XVI, 559, 391. XIX, 41, 438.

S.

Sappho III, 219, 97. VIII, 348, 204. XIV, 241, 340.

Scyrus Phrygiae vrbs IX, 664, 240.
Seleucus I, 211, 20. 240, 29. 381, 31. III, 57, 90.
Seruius ἐν τρίτῳ των Τρωϊκων XXI, 442, 471.
Sidonius I, 364, 30. 424, 33. II, 192, 56. III, 128, 93. V, 746, 149. XIV, 40, 332. XXIV, 557, 529.
Simonides II, 219, 58. 379, 86. IV, 79, 110. XIII, 103, 310. XXIV, 5, 515.
Συναπτικη, ἡ I, 298, 26.
Sisyphus, de eo VI, 153, 160.
Sophocles II, 156, 80. III, 219, 97. V, 449, 142. IX, 453, 231. XIII, 791, 328. XV, 302, 361. ἐν Ἀλεξανδρῳ V, 158, 134. ἐν τῳ Μελεαγρῳ IX, 571, 237. ἐν τῃ Νιοβῃ — ἐν Οἰδιποδι τῳ ἐπι Κολωνῳ V, 533, 144. b.
Sophron V, 576, 145. XI, 385, 277.
Sosigenes I, 91, 11. 124, 14.
Sosiphanes IX, 453, 231.
Stamphylus ἐν τῃ Σ Θεσσαλικων XVI, 175, 381.
Stasinus ὁ τα Κυπρια πεποιηκως I, 5, 4.
Stesichorus II, 339, 66. V, 31, 129. XXI, 575, 479. XXIII, 91, 498.
Stesimbrotus XV, 193, 358.
Stoici II, 348, 66. V, 2, 127. 336, 139. b. VIII, 69, 193.
Strabo IX, 525, 234. VI, 92, 157.

T.

Technicus II, 443, 70. XI, 160, 270.
Telephus IV, 133, 113.
Tenedus insula I, 38, 7.
Thales Milesius XVIII, 487, 430.
Theagenes I, 381, 31.
Thebae, vrbs IX, 383, 228.
Theophrastus XXIII, 269, 501.
Thersites, de eo II, 212, 57.
Theseus Helenam rapit III, 144, 93. b.
Thetis, Nereïs, a Ioue amata, Pelei vxor, Achillis mater I, 519, 38.
Thucydides II, 382, 68. 488, 72. 374, 86. X, 56, 244. 252, 252. XXIII, 144, 499.
Timaeus XXIII, 269, 501.
Timotheus IX, 219, 221.
Tithonus Laomedontis filius, Priami frater, raptus ab Aurora XI, 1, 264.
Tlepolemus Herculis filius, Licymnio caeso, exul II, 169, 80.
Tragici XVI, 336, 386. XVIII, 20, 413.
Triops, de eo III, 75, 90.
Tryphon IX, 147, 218. X, 252, 251. XIII, 450, 321. XXIV, 557, 529. ἐν τῳ α' περι ἀρχαιας ἀναγνωσεως III, 122, 92. V, 299, 137.
Tydeus, de eo V, 126, 132.
Tyrannion II, 8, 44. 162, 54. 269, 61. IV, 423, 123. V, 302, 137. 638, 146. VI, 229, 164. IX, 7, 211. 393, 229. XI, 395, 277. 409, 276. 454, 259. XII, 20, 293. 430, 305. XIII, 191, 312. 382, 319. 543, 323. 809, 329. XIV, 396, 347. XV, 4, 350. 606, 368. XVI, 542, 390. 827, 396. XVII, 40, 398. 218, 404. 580, 436. XXI, 186, 469. XXII, 67, 483.
Tyro Salmonei filia X, 334, 256.

X.

Xenophanes VII, 99, 179. XI, 27, 265. ὁ Κολοφωνιος XVIII, 473, 428. a. XIX, 398, 448.
Xenophon II, 212, 58. IX, 535, 235. X, 56, 244. XXIII, 281, 801. XXIV, 190, 521.

Z.

Zenodorus XVIII, 356, 424. 22, 413.
Zenodotus I, 3, 4. 8, 5. 24, 6. 34, 6. 42, 7. 46, 8. 56, 9. 60, 10. 63, 10. 68, 10. 100, 12. 117, 14. 488, 36. II, 1, 43. 12, 45. 53, 46. 111, 51. 297, 63. 435, 70. 119, 78. III, 28, 88. 56, 89. 71, 90. 92, 91. 152, 93. 211, 96. IV, 88, 110. 123, 112. 161, 114. 277, 118. 339, 120. 478, 125. V, 53, 129. 128, 132. 146, 133. 162, 134. 249, 136. 638, 146. VI, 34, 155. 70, 156. 135, 159. 511, 174. VII, 114, 179. 127, 180. 198, 182. 255,

255; 184. 390, 186. 451, 188. 482, 188. VIII, 1, 189. 10, 191. 25, 192. 53, 193. 128, 196. 207, 199. 284, 202. IX, 3, 210. 14, 211. 29, 212. 88, 215. 130, 216. 158, 218. X, 1, 242. 45, 244. 98, 245. 127, 246. 253, 253. 498, 261. XI, 13, 265. 34, 266. 86, 267. 94, 268. 133, 269. 179, 271. 222, 272. XII, 66, 295. 775, 299. 230, 300. 295, 302. 340, 303. 368, 304. 428, 305. XIII, 2, 307. 71, 309. 148, 312. 203, 313. 229, 314. 315, 316. 374, 319. XIV, 95, 334. 135, 335. 169, 336. 205, 338. 236, 340. 259, 341. XV, 27, 852. 134, 356. 307, 361. 347, 362. 356, 363. 405, 364. XVI, 93, 378. 150, 380. 188, 382. 432, 388 515, 390. 666, 393. XVII, 51, 399. 103, 400. 133, 401. 173, 403. 215, 404. 260, 405. 582, 408. XVIII, 148, 417. 174, 418. 230, 419. 247, 420. 287, 421. XIX, 14, 437. 77, 439. 118, 442. 342, 447. 387, 448. XX, 11, 450. 114, 454. 261, 458. 346, 460. 484, 463. XXI, 95, 466. 195, 470. 335, 474. XXII, 216, 488. 378, 491. XXIII, 306, 502. 461, 505. 533, 507. 759, 511. XXIV, 47, 518. 269, 523. 293, 524. 512, 528.

Zoilus I, 129, 15. ὁ Ἐφέσιος V, 4, 128. ὁμηρομάστιξ, de eo X, 274, 254.

Zopyrus X, 274, 254.

IV. INDEX AVCTORVM

QVI CITANTVR IN SCHOLIIS AD ILIAD. A. ET B. IN EDITIONE EV. WASSENBERGH.

Aeschylus, A. v. 47. Fragm. B. 381.
Agathocles Grammaticus, A. 591.
Alcaeus, B. 129.
Alcman ὁ Λυρικός, A. 222.
Alexander Comicus, ἐν Διονυσίῳ, A. 216.
Amos, ex Interpretatione graeca, A. 66.
Andron Historicus, A. 52.
Antimachus, A. I.
Apollodorus, A. 10. ἐν δευτέρῳ, 42. 195. ἐν τῇ α΄. B. 103. ἐν τῷ γ΄ 494.
Apollodorus Grammaticus, A. 148.
Apollonius Rhodius, A. 3. ἐν τοῖς Ἀργοναυτικοῖς, 264.
Apollonius Grammaticus, A. 99.
Apollonii Tyanei Diuinationes, A. 86.
Aristarchus, A. 5. 36. 41. 52. 59. 106. 129. 136. 168. 204. 214. 219. 298. 364. 396. 423. 424. 519. 572. 607. B. 53. 316. 423. 494.
Aristarchei, A. 591.
Aristophanes Comicus ἐν Πλούτῳ, A. 104. ἐν τῷ Πλούτῳ, 135. ὁ Κωμικὸς, B. 44.
Aristophanes Grammaticus, A. 5.
Aristoteles Philosophus, A. 482. ἐν Πολιτείαις, B. 125. 169. 183. 649.
Callimachus, A. 98. 415. ἐν β΄ Αἰτίων, 609. ἐν Αἰτίοις (leg. Αἰτίαις), B. 145. ἐν Ἑκάλῃ, ibid. 547. 629. 766. 825.
Crates Grammaticus, A. 591.
Cratinus Comicus, B. 56.
Demo Philosopha, B. 205.
Demon Grammaticus, A. 591.
Dictys ὁ γράψας τὰ Τρωϊκὰ, A. 106.
Didymus Grammaticus, A. 400.
Dionysius Grammaticus, A. 607. ἐν τῇ ε. τῶν Ἀπόρων, B. 308.
Editiones Homeri, siue διορθώσεις Grammaticorum veterum:
Aristarchi, A. 41. 91.
Aristophanis, ibid. 91.
ἡ κοινή, B. 53. 190.
Rhiani, A. 91.
Sosigenis, ibid.
Zenodoti et aliorum, ibid. et 434.

citantur praeterea:
τὰ Ἀγαθὰ Ἀντίγραφα, B. 341.
οἱ χαριέστεροι, B. 53.
Epaphroditus Grammaticus, B. 8.
Eratosthenes Grammaticus, A. 594.
Euphorion Historicus, B. 157. 212.
Euripides, A. 104. 115. ἐν Παλαμήδει, B. 353. ἐν Ἀλκήστιδι, B. 766.
Hellanicus Historicus, B. 105. ἐν Βοιωτιακοῖς, ibid. 494.
Heracleon Grammaticus, A. 298.
Heraclides Grammaticus, A. 298. Verum ibi legendum videtur Ἡρακλέων ex aliis scholiorum codicibus et Eustathio, 80. 19. — — B. 649.
Herodianus Grammaticus, A. 62. 85. 136. 148. 168. 258. 294. 396. 465. 554. 567. 574. ἐν τῇ Ἰλιακῇ προσῳδίᾳ, ibid. 576. B. 8. ex emend.
Herodotus Historicus, A. 450.
Hesiodus, A. 1. ἐν τοῖς Ἔργοις καὶ ταῖς Ἡμέραις, ibid. 4. 7. 42. 43. 176. 211. 312. ἐν τῇ Θεογονίᾳ, ibid. 402. 506. B. 159. 205. ἐν Καταλόγοις, ibid. 336. 522. 782.
Hesiodus sed presso nomine, B. 12. (Op. et D. v. 176.) ibid. 649. (Op. et D. v. 456.)
Hippocrates ὁ θεῖος, B. 204.
Incertus Poeta, A. 450. B. 8.
Incertus Tragicus, A. 103. B. 269.
Incertus Comicus, B. 423.
Matthaeus Euangelista, tacito tamen nomine, B. 417.
Menander, A. 135.
Moses, A. 66.
οἱ Μυθογράφοι, A. 195.
οἱ Νεώτεροι, A. 106.
Orus Grammaticus ἐν τῇ Ὀρθογραφίᾳ, B. 461.
Pamphilus Grammaticus, A. 52. 363.
Panyasis, A. 591.
Parmenio ὁ Γλωσσογράφος, A. 591.
οἱ Πεζόλογοι, B. 139.
Philochorus Grammaticus, A. 594.
οἱ Φιλόσοφοι, B. 186.
Philostephanus Historicus, B. 145.
Philoxenus Grammaticus, A. 575. B. 219.
Phocylides, B. 494.
Pindarus, A. 1. 312.
Plato Philosophus, A. 219. 503. B. 34. 494.
Plato Comicus ἐν Ἑλλάδι, A. 135.
Polemon Historicus, A. 39.
Porphyrius, A. 62. 73. 117. 211. 268. 317. 594. ἐν τοῖς Ζητήμασι, B. 249. 308.
Ptolemaeus Grammaticus, A. 41.
Ptolemaeus Hephaestionis F. Historicus, A. 334.
Pythagorici, A. 339.
Pythia, f. ὁ Χρησμός, B. 763.
Quintus Calaber ἐν τοῖς μεθ' Ὅμηρον, B. 219.
οἱ Ῥητορικοὶ, A. 50.
Rhianus, A. 91.
Sidonius (Dionysius) Grammaticus, A. 364. vbi leg. Σιδώνιος, e Lips.
Simonides, B. 219.
Solon, B. 558.
Sophocles, A. 122. ἐν Ἀκανθοπλῆγι, A. 135. 148. 591. B. 312. — Idem tacito nomine, B. 8. (Aiac. 1053.)
Sosigenes Grammaticus, A. 91.
Stasinus ὁ τὰ Κύπρια πεποιηκώς, A. 5.
Stesichorus, B. 339.
Strabo absolute dictus ὁ Γεωγράφος, B. 77. 447.
Technici, A. 591. B. 1.
Telephus Grammaticus, A. 420.
Theocritus, A. 117. ἐν Ἀδωνιαζούσαις, ibid. 268. idem ἀνωνύμως, A. 34.
Theophrastus ἐν τῷ περὶ Εὑρημάτων, A. 449.
Theopompus Historicus, A. 38.
Thucydides — B. 494.
οἱ Τραγικοί, A. 7. 506.
Tyrannio Grammaticus, A. 126. 421. B. 8.
Zenodotus Grammaticus, A. 80. 100. 169. 198. 559. B. 53.

In

In vita Homeri altera laudantur:

Antimachus.
Ariſtarchus.
Ariſtoteles Philoſophus.
Bacchylides.
Dionyſius Thrax.
Ephorus.
Nicander.
Pindarus.
Simonides.

V. INDEX AVCTORVM e), QVI CITANTVR IN SCHOLIIS INEDITIS AD PRIMOS XVI. LIBROS ILIADIS HOMERI.

Quae ſeruantur MSS. Lipſiae in Bibliotheca Academiae Paulina.

Academici Iliad. ε, verſ. 2.
Aelius Dionyſius, ε, 504. ζ, 378. κ, 279. 334.
Aeſchylus, β, 114. 802. ν, 198. ξ, 78. π, 542.
Agathocles, α, 591.
Alcman, ε, 266.
Alexion, β, 367. ζ, 149.
Ammonius, ι, 536.
Anacharſis Scytha, ο, 628.
Anacreon, ε, 256. ϑ, 193.
Anchemachus Euboeenſis, β, 542. Vid. Archemachus.
Androtion, ν, 685.
Antimachus, γ, 197. Antimachi Editio Homeri, ε, 461. et dubie, ε, 507.
Antipater Medicus, λ, 115.
Antiſthenes, ο, 123.
Apion, δ, 457. Apion et Herodorus, ϑ, 555. ο, 324.
Apollodorus, ζ, 96.
ἐν τοῖς περὶ σώφρονες, ν, 576.
Apollonius, α, 99. β, 877. π, 347.
Apollonius Rhodius, vt Grammaticus, α, 3.
Aratus, γ, 190. ε, 6. κ, 84. ο, 628.
Archemachus Euboeenſis, ι, 525. Vid. Anchemachus.
Archimedes, ε, 4.
Arianus, η, 166.
Ariſtarchus, α, 52. 49. 120. 136. 168. 204. 214. 277. 298. 364. 396. 423. 424. 482. 518. 519. 554. 572. β, 2. 29. 92. 278. 330. 423. 447—494. 877. γ, 35. 198. 348. δ, 94. 212. ε, 203. 289. 293. 299. 397. 403. 424. 443. 466. 509. 608. 657. 697. 818. 874. 881. 898. 905. ζ, 4. 76. 96. 121. 187. ϑ, 233. 349. 378. 415. 555. ι, 560. 580. 601. 653. 682. λ, 635. μ, 175. ν, 29. 82. ξ, 1. 40. 221. 249. ο, 82. 320. 365. 385. 439. 449. 711. π, 50. 59. 170. 227. 515.
Ariſtarchi Editiones Homeri, α, 9. 258. ἡ Ἀριστάρχου, β, 53. ε, 416. 477. Ἀριστάρχειος ἀνάγνωσις, π, 31. αἱ Ἀριστάρχου, ε, 857. Ariſtarchus ἐν τοῖς ὑπομνήμασι, β, 355. ἐν τοῖς Ἀριστάρχου, ε, 807.
Ariſtophanes, α, 135.
ἐν Ἀχαρνεῦσι, β, 153.
ἐν Θεσμοφοριαζούσαις, α, 125.

e) Hunc indicem a Stephano Berglero compoſitum, mecum pro ſingulari ſua humanitate communicauit, Lipſiaque transmiſit Io. Burchardus Mencke. De Scholiis illis praeclaris in Homerum, ex quibus ſolus liber nonus a Conrado Horneio pridem editus fuit, conſulere iuuabit Acta Eruditorum an. 1712. p. 316.

Ariſtophanes (Grammaticus) γ, 13. 42. ε, 266. ι, 547. 684. κ, 334. π, 313. Eius Editio Hom. α, 91.

Ariſtoteles, α, 303. 481. β, 169. 183. 447. γ, 277. 411. δ, 88. 89. ε, 576. 778. ζ, 508. κ, 247. 335. λ, 115. ν, 705. ξ, 291. 466. ο, 116. 410. π, 149.

ἐν ταῖς πολιτείαις, β, 126. 649.

ἐν τῷ ϑ΄ περὶ ζώων, π, 407.

Artemon, π, 853.

Aſcalonites, ε, 299. 352. 461. 656. π, 657. Vide Ptolemaeus.

Athenaeus, π, 797.

Callimachus, β, 38. 825. ζ, 305. η, 231. vt Grammaticus, α, 98. 415. β, 629.

Calliſtratus, β, 435. η, 185.

Chaldaei, α, 591.

Chares, ζ, 4.

Chilon, γ, 53.

Choeroboſcus, ζ, 263. κ, 467.

Chryſippus, δ, 295. λ, 515.

Cinaethon, γ, 175.

Cleander Syracuſanus, ἐν τῷ περὶ ὁρίζοντος, ε, 6.

Cleanthes, γ. 64.

Comicus (Ariſtophanes) ϑ, 231. 349. 434. κ, in Argumento, π, 671.

Comoedia, β, 423, μ, 418.

Corinna, κ, 584.

Crates, α, 66. 591. κ, 394. ν, 358. ξ. 31. ο, 496.

Crates Thebanus, α, 591.

Cratinus, β. 56.

Cypria editio Homeri, ε, 461.

Cyrenaici, ε, 2.

Demo (mulier erudita) ε, 728.

Democritus, η, 446. ϑ, 39.

Demoſthenes, β, 87. γ, 221. ε, 233. 867. κ, 449. ο, 182. 279. 496. π, 407. ἐν τῷ κατὰ (MS. ἐπὶ) Τιμοκράτους, ο, 37.

Diaethus, γ, 175. ſuſpectum.

Diodorus, ἐν τῷ περὶ ςαϑμῶν ε, 576,

Diogenes Cynicus, ι, 449.

Diogenianus, eius ἐπιτομὴ Ἑλληνικῶν ὀνομάτων, ε, 576.

Dionyſius, α, 607. η, 446. ο, 633. 635. 656.

Dionyſius (Periegeta, vt videtur) π, 159.

Dion, ε, 677. ſuſpectum.

Draco, ο, 37.

Ἐγὼ — γ, 318. π, 378.

Editiones Homeri, αἱ Ἀριςάρχειοι, αἱ Σωσιγένους, ἡ Ζηνοδότου, ἡ Ἀριςοφάνους, ἡ Μασσαλιωτικὴ, ἡ Ῥιανοῦ, α, 91. (αἱ Ἀριςάρχου. β, 258.) ἡ Σινωπικὴ, β, 258. ἡ κατα Φιλήμονα, β, 258. ἡ Κυπρία. ε, 461. ἡ Ἀντιμάχου, ε, 461. Vid. ſuis locis, αἱ ἐκδόσεις, ϑ, 163. ἡ κοινὴ, ε, 461. αἱ κοιναὶ, ε, 797. Editio prima, ἐν τῇ πρώτῃ ποιήσει, β, 557. ἐν τῇ ἑτέρᾳ, ε, 630. ἡ ἀκριβὴς, β, 190. αἱ χαριέςεραι, elegantiores meliores, β, 192. Edd. quaedam, ε, 665. Edd. pleraeque, β, 53. Editiones omnes, α, 117. 124. 522. 531. 567. 585. 598. 600. η, 171. ι, 394.

Epaphroditus, β, 5. λ, 823. ν, 599.

Ephorus, ε, 2.

Epicurei, ε, 2.

Eratoſthenes, α, 594.

Eretrici Philoſophi, ε, 2.

ὁ τὰ Ἐϑνικὰ συγγράψας, (Steph. Byz.) κ, 430.

Euclides Gram. α, 4. 5.

Eudemus, ε, 339. ν, 438.

Euphorion, β, 498.

Euphranor Pictor, α, 530.

Eupolis, β, 33. π, 353.

Euripides, β, 5. (tacito nomine) 199. 372. δ, 400. ε, 897. ζ, 396. 469. (tacito nomine) η, 446. κ, 56. 105. ο, 27. 206. π, 718. ἐν παλαμήδει, β, 350.

Euſtathius. Vide ὁ Θεσσαλονίκης.

Fragmenta incertorum, β, 233. b. 235. b. ε, 449. 521. b. κ, 56. et alibi.

ὁ Γεωγράφος, ε, 416. 709. ζ, 433. η, 421. ϑ, 369. ε, 566. Strabo.

Glauco Tarſeuſis, α, 1.

Glaucus, π, 414.
οἱ Γλωσσογράφοι, η, 231.
Hecataeus, γ, 6.
Heliodorus (Grammaticus) ε, 297.
Hellanicus, γ, 151. ε, 64. κ. 430.
Heracleo, α, 298. ζ, 357. ξ, 31.
Heraclides, β, 649.
Heraclitus, δ, 4.
Hermogenes, κ, 330. ο, 1.
Hermon, κ, 274.
Herodianus, α, 3. 62. 136. 168. 249. 396. 465. 554. 567. 574. β, 5. 219. 242. 330. 552. 592. γ, 99. 198. 239. δ, 212. ε, 297. 698. 744. η, 198. 298. 334. 353. θ, 163. 233. 378. ι, 336. μ, 276. ν, 29. 388. 540. ξ, 20. 40. ο, 72. 320. 355. π, 59. 104. 515. Vide ὁ τεχνικός.
ἐν προσῳδίᾳ, ζ, 414.
ἐν τῷ περὶ σχημάτων, μ, 391.
ἐν τῇ καθόλε, β, 461. et tacito nomine auctoris, α, 156. 192.
ἐν ἐπιμερισμῷ, ζ, 414.
Herodicus Selymbrianus, Medicus, ι, 453. λ, 515.
Herodorus, κ, 3. 24. Vid. Apion.
Herodotus, δ, 243. 476. ζ, 400. 428. κ, 376.
Hesiodus, α, 1. 211. 219. (250. tacito nomine) 604. (β, 360. tacito nomine) β, 494. 523. 527. 783. γ, 378. δ, 59. ε, 504. 5:6. 741. 380. ζ, 181. θ, 349. 368. κ, 134. ν, 484. ο, 203. π, 7. 34.
Hieronymus (Grammaticus) λ, 1.
Hipparchus, η, 446.
Hippocrates, λ, 515.
Homerus, ἐν τῇ β΄ τῆς Ὀδυσσείας, δ, 182.
ἐν τῇ θ΄ ῥαψῳδίᾳ, ε, 734.
Homerus Stoicus, α, 404.
Hypomnematistae, δ, 147.
ἔν τισι τῶν ὑπομνημάτων, π, 857.
ἐν τοῖς ὑπομνήμασι, π, 365.
Ion, β, 273.
Isocrates, α, 275. γ. 221. ι, 63.
Ixion (Grammaticus) α, 513. β, 127. ε, 31.
Ister siue Istrus, κ, 439.
Istiaea (Grammatica foemina) γ, 64.
Lexicon vetus, κατὰ στοιχεῖον, κ, 62.
Licymnius (Grammaticus) β, 106.
Lucianus, μ, 469.
Lycophron, ε, 61. 726. η, 463. θ, 404.
Lycus, ζ, 258.
Lycurgus (Laced.) α, 539. β, 772. λ, 459.
Lyricus, vid. Pindarus.
Lysias, γ, 221.
ἡ Μασσαλιωτικὴ ἔκδοσις Homeri, α, 91. β, 258. μ, 283.
Menander, δ, 396. ι, 394. κ, 334. ο, 393.
Menecles, ε, 640.
Menecrates, δ, 94.
Mnesimachus Comicus, ξ, 231.
Nicander, ν, 824.
ἐν τοῖς Αἰτωλικοῖς.
Nicanor, γ, 46. 239. 318. 428. δ, 83. ε, 245. 297. ζ, 445. η, 3. θ, 18. 307. ι, 534. λ, 100. μ, 295.
Nicias, ε, 203. ν, 390.
Oppianus, θ, 208.
Oraculum, β, 560. 671.
Orion (Grammaticus) 242. 321. hic dubie.
οἱ Παλαιοὶ (Scholiastae Vett.) δ, 279. ε, 66. 233. 253. 413. 416. 734. 743. (et alibi) η, 451. θ, 513. 542. 553. κ, — 18. 68. 96. 242. 253. ξ, 235. et alibi passim.
Pamphilus, α, 52. 363.
Panyasis, α, 591.
ὁ Παραβάτης, θ, 540. Iulianus.
ἔν τινι ἐπιστολῇ, κ, 224.
ἡ Παράδοσις, λ, 385. ο, 47. 519.
Parmenio Glossographus, α, 591.
Pausanias, ε, 726. κ, 23. 357.
Periegeta (Dionys.) κ, 430.
Persaeus, α, 66.
Pherecydes, β, 212. ε, 126.
Philemonis Editio Homeri, β, 258.
Philochorus, α, 594. ζ, 136.
Philosophi, ο, 274.
Philotimus Sophista, κ, 10.

Philoxenus,

Philoxenus, α, 575.
Phocylides, β, 494.
Pindarus, α, 1. 469. β, 367. γ, 307. (ε, 366. sub nomine Lyrici) ζ, 24. ϑ, 368.
Pisistratus, κ, initio.
Pius, λ, 100. μ, 175.
Plato, α, 520. β, 34. 494. η, 61. κ, 334. ξ, 176. 344. π, 366. 856.
ἐν ἀπολογίᾳ Σωκράτους, π, 853.
ἐν τῷ Φαίδρῳ, π, 856.
ἐν τῷ Φαίδωνι, π, 856.
Plutarchus, ε, 352.
Porphyrius, α, 62. 73. 117. 211. 267. 594. β, 184. ζ, 150. 168. ι, 377. κ, 6.
ἐν τοῖς Ὁμηρικοῖς Ζητήμασι, γ, 175.
Posidonius Stoicus, η, 446. Philosophus, μ, 386.
Praxagoras, λ, 515.
Ptolemaeus, β, 258. 367. 877. δ, 423. ε, 695. ζ, 357. Vide Ascalonita.
ἐν τῷ περὶ συναλοιφῆς, β, 461.
τοὺς δωδεκασυλλάβους στίχους ἐκτιθεὶς, ε, 499.
Pythagoras, ν, 637. ο, 138. π, 856. 857.
Pythagorici, α, 339.
Rhetores, η, 12. κ, 2. 246.
Rhiani Editio Homeri, α, 91.
Rufus, ε, 66.
Scholia, η, 487.
Sidonius, α, 8. 364. 554.
Simonides, δ, 79. ι, 553. dubie.
Sinopica Editio Homeri, β, 258. ε, 461.
Solon, β, 183. 494. 557. 665.
Sophocles, β, 8. 10. δ, 282. η, 5. 262. 479. ϑ, 349. ι, 453. 481. 571. κ, 106. 238. 573. π, 142.
Sosigenes. Editio Homeri, α, 91.
Stoici, β, 349. ϑ, 69. π, 856.
Strabo, ζ, 92. Vid. ὁ Γεωγράφος.
Telephus (Grammaticus) α, 420. δ, 133.
ὁ Τεχνικὸς, β, 443. ε, 196. Herodianus.
Thales, α, 358. ξ, 246.
Themistius, κ, 184.
Theocritus, η, 463. ϑ, 518. κ, 173. ξ, 294.
Theopompus, β, 135.
ὁ Θεσσαλονίκης, μ, 255. ο, 410. π, 642. Eustathius.
Thrax (ὁ Θρᾷξ, forte Dionysius.) π, 106.
Thucydides, β, 488. et postea 493. 570. ε, 266. κ, 56. 153.
ἐν πολιτείαις, β, 382.
Tragici, β, 199.
Tragicus, δ, 249.
Tryphon, δ, 43. ε, 389. 299.
Tyrannio, α, 126. 421. β, 5. ε, 343.
Xanthus, π, 702.
Xenophanes, η, 99. λ, 26.
Eius Silli, β, 212.
Xenophon, ϑ, 189. κ, 56. 298.
Zenodotus, α, 1. 80. 81. 100. 198. 434. 559. 609. β, 53. 196. b. 302. γ, 18. ε, 227. 293. 466. 898. ζ, 71. 285. ι, 560. 656. 684. ν, 423. ξ, 485. 499. ο, 86. 470. π, 141. 161. 515. 748.
Zenodoti Editio Homeri, α, 91. β, 435. ε, 416.
ἡ Ζηνοδότειος γραφὴ, β, 36. 53.
Zoilus, ε, 20.
Zopyrus, κ, 275.

VI. INDEX

VI. INDEX SCRIPTORVM AB EVSTATHIO IN COMMENTARIIS AD HOMERVM CITATORVM, ACCOMMODATVS AD PAGINAS EDITIONIS ROMANAE f).

Ahaeus. *Χάσκοντα λιμῷ μόσχον ὡς Χελιδόνος.* p. 753. C. vbi *μόσχος* significat *νεοττὸν* siue pullum hirundinis. Odyss. 1596, 45. [Tragicus. 325. Eretriensis. 1818]

Acron, medicus. 1634.

Aegyptii. 156.

Aelianus. Primus bellum Troianum cecinit Syagrus p. 4. *μέμνηταί τινος Φθίας παρθένε, ἧς φησιν ἐρασθεὶς ζεὺς μετέβαλε τὴν μορφὴν εἰς περιστεράν* p. 71. A. Purpurarios, purpuras

f) In superiore editione exhibui Indicem in Eustathii commentarios, in quo concinnando vsus fueram industria egregiorum tum adhuc iuuenum Io. Christophori Wolfii, Conrectoris postea Flensburgensis, denique ministri verbi diuini apud Hamburgenses, et Petri Zornii, Hamburgensis. Ab eo tempore *Io. Hudsonus*, vir doctrina et humanitate iuxta praestantissimus, ad me Oxonia misit indicem in eosdem Commentarios Eustathii, alia longe ratione, eaque perquam opportuna concinnatum, dignissimumque, qui lucem videat. Eum hic exhibere tibi integrum, Lector, praesenti loco volui, quem cum priore operae pretium fuerit conferre, vti in tam longo tamque molesto labore fieri nequit, quin aliquid hinc inde excidat vel perperam adnotetur: quo minus ipse conferrem, temporis me angustia prohibuit. [Plurima ex priore indice recepi.] Adiunxi etiam, quae in hoc indice desiderari intellexi supplementa, quae ad me pro singulari sua humanitate misit Illustris *Gisb. Cuperus.* Quoniam vero binae exstant editiones operis Eustathiani, vt Basileensis quoque *indicem*, cuius paginas extra hunc indicem in hoc opere semper fere adhibeo, possessores aliquem vsum ex hoc indice capere possint, ecce tibi collationem paginarum vtriusque.

Iliados	A.	B.	Γ.	Δ.	E.	Z.	H.	Θ.	I.	K.	Λ.	M.	N.	Ξ.
Basil.	1.	123.	280.	330.	386.	473.	527.	572.	623.	697.	755.	841.	879.	946.
Rom.	1.	163.	370.	435.	511.	621.	661.	693.	731.	785.	825.	888.	915.	963.

Iliados	O.	Π.	P.	Σ.	T.	Υ.	Φ.	X.	Ψ.	Ω.
Basil.	998.	1051.	1121.	1172.	1229.	1262.	1299.	1348.	1391.	1462 - 1519.
Rom.	1001.	1041.	1091.	1127.	1168.	1192.	1219.	1253.	1284.	1336.

Odysseae	A.	B.	Γ.	Δ.	E.	Z.	H.	Θ.	I.	K.
Basil.	3.	73.	107.	143.	202.	242.	267.	289.	330.	376.
Rom.	1379.	1429.	1453.	1478.	1520.	1548.	1565.	1583.	1611.	1643.

Odysseae	Λ.	M.	N.	Ξ.	O.	Π.	P.	Σ.	T.	Υ.
Basil.	414.	464.	500.	526.	561.	589.	616.	650.	678.	717.
Rom.	1670.	1705.	1730.	1747.	1772.	1791.	1810.	1833.	1851.	1880.

Odysseae	Φ.	X.	Ψ.	Ω.
Basil.	742.	769.	798.	819 - 847.
Rom.	1897.	1916.	1935.	1950 - 1970.

g) Plures quidem notat *Valckenar.* in Epist. ad Roeuer. p. 20 sqq. atque plures, qui ab Eustathio nominati sunt, addi posse alii iam monuerunt. Mihi quidem licuit, praeter eos, quos e priore restitui edit. paucos tantum inserere, negotio, qui maiori otio abundant, relinquendo. Ex codicibus autem Venetis, quorum scholia publicauit cl. *Villoison*, Eustathius crebro potest suppleri atque emendari: quam curam futuro illius editori recte commendat cl. *Siebenkees* in Biblioth. der alten Litteratur und Kunst, part. I. p. 83 sqq. et exemplis probat atque illustrat. *Harl.*

purpuras, uno ictu frangere. p. 524. C. τὴν εὐχὴν Ἀιλιανός φησι πρέσβιν πρὸς θεὸν ἀδωρότατον. p. 738. C. ὅτι σεφάνη γυναικεῖος κόσμος. p. 1175. A. de aquila. p. 1351. B.

Ἐν τῷ περὶ Ζώων ἰδιότητος, ibi κλάδι pro κλάδῳ p. 58. C. Odyff. ἱςορεῖ. 1493, 59. 1650, 64. 1653, 16. Fr. 1390, 26. 1404, 46. 1756, 30. 1757, 51. 1870, 55.

Ἐν τῷ περὶ προνοίας. In eo vfus eft voce αἴθηρ (vnde αἰθερίζειν) p. 100. A. ἔῤῥει δακρύοις ὁ ὀφθαλμὸς p. 495. C. ex eo refertur fequens oraculum: Μοῖραν μὲν θνητοῖσιν ἀμήχανον ἐξαλέασθαι, Ἣν ἐπὶ γεινομένοισι πατὴρ Ζεὺς ἐγγυάλιξεν. p. 657. C. χλόνην dixit. τὸν ἀπόκοπον, vfus eft voce ἀγκυωρεῖν pag. 797. B.

Aelius Dionyfius in Lexico. p. 84. B. p. 166. A. p. 203. A. 204. B. ἐλλώπτειν τὸ ὑγροῖς καὶ ἐπιμύουσι καὶ κατακεκλασμένοις ὄμμασιν ἐμβλέπειν. p. 106. B. βυσσαύχην. p. 107. A. p. 217. B. p. 219. B. 228. C. 229. B. 231. C. 239. B. Δορίδες μαγειρικαὶ τράπεζαι. p. 243. A, 258. B. de Sparta, p. 294. C. de Magnete lapide. p. 338. B. de vocibus διέτης, τριέτης etc. p. 341. A. Fr. p. 368. C. aliud Fragm. ibid. dicitur δένδρεον καὶ δένδρεον καὶ δένδρος p. 396. B. περὶ προξένων, ἀποξένων, δορυξένων et ἰδιοξένων. p. 405. C. Chordas muficas olim fuiffe λινέας p. 421. B. ὅτι οὐδὲν λευκῶν ἀνδρῶν ὄφελος p. 455. C. 456. A. πιςὰ [?] τετέσι πιστά p. 464. C. ἐμπαλασσόμενος ἀντὶ τοῦ ἐμπλεκόμενος, apud Thucyd. p. 527. B. De aue, quae ὦτος vocatur p. 561. A. ὅτι Ἀθήνησι τάγμα ἦν ἀξιόλογον οἱ ἡνίοχοι, κατελέγοντο γὰρ οἱ εὐπορώτατοι ἁρματοτροφήσαντες p. 576. C. diuerfos fuiffe Hercules. p. 589. C. ὅτι αἰγὶς τὸ ἐκ τῶν σεμμάτων δίκτυον p. 603. A. de voce εἰνάτερες p. 648. B. Ἀκασκᾶ, i. e. ἀκήν. p. 668. B. de voce ἀρδάνιον p. 707. B. p. 735. C. de voce ἀμφιτάπης p. 746. B. p. 772. C. αἰνεῖν, τὸ ἀνεδεύειν καὶ ἀνακινεῖν κριθὰς, ὕδατι φύροντα. p. 801. λυκοφιλίως, i. e. ὑπόπτως. p. 809. C. τοὺς κωμικοὺς μάλιστα ἐκκλίνειν πᾶν τὸ ἔχον σιγμὸν etc. p. 813. C. p. 858. B. ἰατρὸν γυναῖκα, p. 859. C. p. 862. A. B. ἱλάσθαι. p. 877. A. de voce κολώνη p. 880. B. ὅτι πάλη τὸ λεπτότατον ἄλευρον καὶ τέφρα. ὅτι θαλαμαὶ τόποι ἱεροὶ διοσκόρων p. 906. C. ὅτι κῆπος καλλωπισμὸς κόμης p. 907. B. ἱππάκης, βρῶμα Σκυθικὸν p. 916. A. σῶοι, σοὶ, et σῶ. p. 959. C. ὅτι ἴδυοι οἱ μάρτυρες ἐλέγοντο p. 1158. B.

Aefchines. 313. 407. 1682.

Aefchrion. p. 841. B.

Aefchylus. ἰπῦν τὸ βλάπτειν p. 16. C. ἐπισολὴ pro ἐπιτολὴ, fiue ἐντολὴ p. 29. A. eius πέμπτη γέννα erat Danaus. p. 37. C. Ἡλίου φοίβη φλογὶ [?] p. 40. C, τὸν ἰατρὸν μάντιν πως ὀνομάζει, p. 48. C, λαπάζω pro ἀλαπάζω p. 65. B. φελλοὶ δ' ὅπως (vbi ὅπως pro καθὰ μεταληπτικῶς) p. 79. B. πεδοῖ. p. 153. C. πλόκαμος θρεπτήριος. p. 165. A. Ἀπάτης δικαίας οὐκ ἀποςατεῖ θεός. p. 188. C. Διόποι, οἱ ἄρχοντες. p. 203. A. πεπαίτερος p. 211. B. 212. C. ἄριςα δεῖπνα δόρπα θ' αἱρεῖσθαι τρία. p. 242. B. Δαυλὸς δ' ὑπήνη. p. 274. B. Κύπρου Πάφου τ' ἔχουσα πάντα κλῆρον p. 305. C. Σαλμυδησσία γνάθος p. 309. A. Apud eum reperitur vox Λυρναῖος, quae eft ἐθνικὸν τοῦ Λυρνησσὸς per Syncopen. p. 322. B. κοτάβοι ἀγκυλητοὶ, p. 344. B. τέθνηκεν αἰσχρὸς χρημάτων ἀπαιόλη p. 253. C. Phrygas et Troas confundit, quos Homerus diftinxit, p. 364. C. Ὀβρίκαλα. p. 381. B. Βαλὴν pro βασιλεύς. ibid. Ἐπάργεμον. p. 427. B. μυχθίζειν. p. 440. B. Αἰθέριον κίνυγμα. p. 472. C. Πέργαμα, οὐδετέρως. p. 503. A. ψιλὴς, ψιλῆτος. p. 515. A. μητρυιὰ νεῶν. p. 500. B. ὑμνεῖται ὑπ' ἀςῶν φρενίμοις πολυῤῥόθοις. p. 634. A. οὔτε δημος, οὔτε ἔτης ἀνήρ. p. 641. C. τὴν δύσιν, ἡλίου φθινάσματα λέγει. p. 698. B. ψυχοςασία. p. 699. B. 706. C. φελλοὶ ὅπως δίκτυον

δίκτυον ἀνέχουσιν ἄνω. p. 711. B. 717. A. κεδνὰ βλαστάνει βελέμματα p. 720. A. de tripode. p. 740. A. μόνος θεῶν θάνατος ὀ δώρων ἐρᾷ, οὐδ' ἀντὶ θύων, οὐδ' ἐπισπένδων λάβοις etc. p. 744. A. ἀφθονέστερον. p. 746. C. κηδεύειν καθ' ἑαυτὸν ἀριστεύει μακρόν. p. 758. C. χλεύνης, ὁ ἐντεμίας, p. 772. C. θέορτον p. 784. A. 827. B. σπίδιον πεδίον, ὅ ἐστι μακρόν. p. 882. C. 916. B. ἀργυρήλατα. p. 917. C. Ἄβροτος ἐρημία. p. 968. C. βλέφαρα μὴ κοιμῶν ὕπνῳ. p. 981. C. ὄμμα παραβαλὼν θύννε δίκην. p. 994. C. ὅτι Αἴας πρῶτος μόνον τὰ περὶ μασχάλην, quod Eustath. refellit. p. 995. A. τὴν τάφρον αὐλῶνά φησι, p. 1157. B. πρὶν ἂν παλαγμοῖς αἵματος χοιροκτόνε αὐτός σε χράναι ζεὺς καταστάξας χεροῖν. p. 1183. A. πέπλους μελαγχίμους. p. 1254. B. ἡλίε φοίβην φλόγα λέγει. p. 1265. C. χαλκοδέταις κοτύλαις ὀτοβεῖ. p. 1282. C. ἀγώνιοι θεοὶ, οἱ ἀγοραῖοι. p. 1335. C. 1343. C. ἄριστα δεῖπνα δόρπα θ' αἱρεῖσθαι. p. 1358. A. *Odyss.* 1386, 12. ἀστρογείτονας. 1390, 20. ὀβρίκαλα. 1395, 47. ἔξηβος. 1428, 21. Fr. 1430, 62. 1432, 5. 1446, 32. 1447, 20. 1471, 2. σπονδαὶ χαλίκρητοι. p. 1433, 38. 1484, 48. 1497, 42. ἀήσυροι μύρμηκες. 1500, 28. Fr. 1509, 35. 1535, 24. στόμις. 1538, 50. 1540, 30. 1541, 29. 1545. 49. μύρμηκες ἀήσυροι. 1547, 11. 1554, 55. Fr. 1559, 60. 1596, 25. 1597, 31. 63. 1598, 59. ὄβρια ὀβρίκαλα. 1625, 47. 1629, 11. 1705, 53. 1713, 4. 1775, 21. 1791, 43. 1828, 27. 1832, 59. 1833, 4. 1839, 56. 1843, 16. 1851, 16. 1854, 25. 1872, 5. 1923, 60. 1940, 57. 1941, 1. 47. 1965, 49.

Ἐν Πέρσαις. p. 11. C. ἐν Ἀγαμέμνονι· εὐάγγελος υἱὸς γένοιτο μητρὸς εὐφρόνης πάρα. p. 22. C. *Odyss.* 1726, 13. 1854. 26.

Aeschylus Alexandrinus. Fr. de amore coeli et terrae. 978, 2. [†]

Aesopus. 29. 1389. 1455. 1747.

Aëthlius Samius. Odyss. 1573, 28. 1615.

Agallias Corcyraeus. 1155.

Agatharchides. p. 625. 696. 1696. C. 1029. C. *Odyss.* 1960, 28.

Agathias Corcyraeus. σοφιστής p. 1156. B. C. 1159. A.

Agathias. 1528. *Odyss.* 1898, 4.

Agatho. 1292.

Agathocles (Babylonicus) p. 903. B. p. 994. C. var. lect. ex quo loco colligas, Homerum emendasse. *Odyss.* 1524, 27.

Agias historicus. 879.

Alcaeus. ἀγέρωχον dixit τὸν ἄκοσμον καὶ ἀλαζόνα. p. 314. Eius Scolium de Admeto. p. 326. C. Λόφον σείων καρικόν. 367. B. Ἄρευς pro Ἄρης. 418. C. ἄνομος κατάρης. 603. B. κινήσας τὸν πήρας πυκινὸν λίθον. p. 633. C. βληχρῶν ἀνέμων ἀχείμαντοι πνοαί. 705. C. τέρεα dixit pro τείρεα. 1155. C. μηδὲν ἄλλο φυτεύσῃς δένδρον πρότερον ἀμπέλω 1163. A. μύρωμα 1295. A. *Odyss.* κινήσας πυκινὸν λίθον. 1397, 32. 1571, 43. πεφύγγω. 1596, 6. 1612, 14. 1633, 1. κταίνω. 1648, 5. 1687, 51. 1759, 27. 1901, 50. 1910, 17.

Alciphron. πατελλοχάρων. p. 229. A. (ὁ Ἀττικιστής) ἐνεργεῖν pro, subigere foeminam. p. 762. C. ἀποσκλῆναι κινδυνεύω λιμῷ p. 1295. B. Odyss. κατασκλῆναι κινδυνεύω λιμῷ. 1508, 43,

Alcman. ἐπ' ἀριστερᾷ χειρὸς ἔχων p. 110, 6. Καρύστιος οἶνος. p. 281. A. Κύπρον ἱμερτὰν

λιποῖσα

λιποῖσα καὶ Πάφον. 305. C. ἀγέρωχος pro σεμνὸς 314. C. Insulas pityusas vocat πιτυώδεις. 355. vlt. αἰνόπαρις κακὸν ἑλλάδι βωτιανείρῃ. 379. C. ὁ γὰρ πορφύρας τόσσος κόρος ὡς ἀμύνασθαι. 546. B. Alcmanicum σχῆμα quale sit. 606. C. 756. B. λᾶδος εἱμένα καλόν. 1147. A. ὡς Ἄκμονος ὁ ὠρανός. p. 1154. B. Odyſſ. 1449, 12. 1462, 47. 1547, 30. 1563, 1. 1633, 1. 1633, 51. 1643, 7. 1701, 21. 23. 1735, 50. 1787, 44. 1892, 44.

Alexander. τὸν Ἕκτορα Ἀπόλλωνος υἱὸν παραδίδωσι. ad v. 314. Iliad. Γ.

Alexander Aphrodiſienſis. ἀξύμβολος. *Odyſſ.* 1405, 53.

Alexander ὁ Κοτιαεύς. p. 589. C. (859.)

Alexander Myndius. p. 254. C. 1704.

Alexander Paphius Odyſſ. 1658, 47. 1713, 18. de Homeri parentibus.

Alexion. τὸ ἔτης, ſocius, δασύνει. p. 641. C. 1017. C. Odyſſ. 1788, 52. 55.

Alexis. p. 859. C. 863. B. οἶνος ξενικὸς παρῆν, ὁ γὰρ Κορίνθιος βασανισμός ἐστι. p. 953. B. 962. B. Alexis ὁ τὸν ἔρωτα πέτεσθαι λέγει, ἀλλὰ τοὺς ἐρῶντας. p. 987, 8. Fr. de amore. 988. A. 1144. A. 1226. A. Somnum dixit βροτείων πόνων παυστῆρα. 1336. A. Fr. ἄνθρωπος εἶναί μοι δοκεῖς Κυρηναῖος. etc. p. 1184. B. καίεταί μοι τὸ πῦρ ἤδη, πυκνοὶ δ' ἄττουσιν Ἡφαίστου κύνες. i. e. σπινθῆρες 1151. C. ὁ γὰρ ἐμυρίζετο ἐξ ἀλαβάστρου. 1161. B. Fr. 1164. B. [P] 1169. A. σοῦ δ' ἐγὼ λαλιστέραν οὐπώποτε εἶδον, οὔτε κερκώπην γύναι, οὐ κίτταν, οὐκ ἀηδόνα etc. p. 1282. C. Eius Griphus de ſomno. 1336. A. *Odyſſ.* καὶ θυμοῦ δέσμαι τινός. 1411, 34. 1422, 49. 1449, 8. ibid. 20. Fr. 1560, 61. 1571, 9. 20. 1594, 8. 1623, 51. 1624, 48. τρικότυλον ψυγέα. 1632, 13. 1646, 17. 1712, 44. 1752, 2. 1817, 60. 1837, 20. 1842, 19. 1960, 11. ἐν Μήδωνι. 1389.

Amerias γλωσσογράφος. p. 757. A. Vbi exponitur illud Homeri, τίω δέ μιν ἐν καρὸς αἴσῃ, 1958.

Amphilochus. 316.

Amphis Comicus. p. 1015. C.

Anacharſis. Eius Apophthegma de nauigantibus. p. 1034. A. *Odyſſ.* 1524, 21. 1896, 14. 22. 404. 816. 878. 798. 1713.

Anacreon. καρικοεργὸς ὀχάνου. p. 367. B. et 707. C. Σόλοικος φθόγγος, i. e. βαρβαρικός. p. 368. A. οἷά τε νεβρὸν νεοθηλέα, γαλαθηνόν. p. 711. B. τρισκεκορημένον, τὸν πολλάκις ἐκσεσαρωμένον λέγει. p. 725. B. σκύπφον. 900. A. λέγουσι παρ' Ἀνακρέοντι ἐπὶ θρήνου κεῖσθαι τὸν ὕμνον. 928. C. voce γονύκροτοι, ἐπὶ δειλῶν vſus eſt. p. 932. A. Καθ' δὲ λοιπὸς ἐσχίσθη. p. 1001. B. μεὶς μὲν δὴ Ποσειδηίων ἕστηκε νεφέλαι δ' ὕδατι βαρύνονται. ἄγριοι δὲ χειμῶνες παταγοῦσι. 1012. A. γυνὴ πανδοσία. 1088. B. τὸν ἡδυπαθῆ (ex Athen. XV. 690. C.) λυδοπαθῆ ἔφη. p. 1144. A. δέσποινα ἄρτεμι θηρῶν. 1247. A. πυκταλίζειν. p. 1322. C. 1329. B. meretricem vocauit πανδοσίαν et λεωφόρον. *Odyſſ.* 1476. ἀγήλατος 1538, 49. τρισκεκορημένε 1542, 47. 1654, 15. 1746, 13. 1856, 13. 1862, 16. 1901, 43. 1942, 4.

Anaxagoras. 1485.

Anaxandrides. *Odyſſ.* 1632, 63. ex Athenaeo. 1761, 49. καλὸς ὢν τὴν ὄψιν etc. 1834, 15. it. 1273.

Anaxarchus εὐδαιμονικὸς φιλόσοφος. 1273. 1480.

Anaxenor Magnesius. 1612.

Anaxilas Comicus. Odyss. Fr. 1422, 55. 1714, 37.

Andocides. ἐν τῷ περὶ ἀσεβείας. 381.

Andron Historicus. Odyss. 1507, 44. Ex eo de more comburendi cadauera inter Graecos quaedam adducit. Sch. Hom. ad. v. 52. Iliad. A. de Sellis, quos Homerus ὑποφήτας Διὸς vocat ad v. 235. Iliad. π. 1464.

Anicetus. Od. 6. p. 567, 46. ed. Basil.

Anonymi. ὁ εἰπὼν τὸν Αἰσηπὸν ποταμὸν ἑλικώτατον ὕδωρ (i. e. nigerrimam aquam) p. 57. A. τραγικός τις φησι. δέος γὰρ ὦ πρέσβυ, αἰσχύνη θ᾽ ὁμοῦ, σωτηρίαν ἔχοντα τόνδ᾽ ἐπίσασο. p. 111. C. Citatur Comicus incertus. p. 302. B. De Creophylo Samio, qui cum hospitio excepisset Homerum, dono ab eo accepit poema de excidio Oechaliae. p. 330. C. τραγικὸς κερδαίνετε τὸν πρὸς Σάρδεων ἤλεκτρον. i. e. aurum. p. 366. B. Tragicus de Helena, ἣν καλλίστην χρυσοφαὴς ἥλιος αὐγάζει. p. 397. C. ὁ τῶν στάσεων ἐξηγητής. 467. C. βριθὺς ὁπλιτοπάλας δάιος ἀντιμάχοισι. p. 513. ἐν παλαιῷ περὶ παθῶν σκέμματι· τίς ἔσθ᾽ ὁ πωλῶν τ᾽ ἀνδράποδα, ἐγὼ πάρα. p. 586. C. 633. B. ὁ Κίλιξ [?] σοφὸς περιάδεσθαι τὴν θασίαν ἄλμην. 749. A. παρά τινι λογίῳ Αἰγυπτίῳ ἀνδρί, σκώπτει τις τοὺς Αἰγυπτίους ἱερεῖς, εὐνούχους δηλαδὴ ὄντας, εἰπὼν ἀπῆχθαι etc. p. 1183. A. σὸν ἅρμα κάρμα, καὶ γέλως ἱερῶθαι. p. 1304. C. Odyss. Ἀλεξανδρεὺς Ῥήτωρ in Eroticis. p. 1761, 15. Anonymus Poeta Alexandrinus. 1295. Anonymus auctor sententiae, μητρόπολις τῶν δεινῶν ὁ οἶνος.

Antimachus ad imitationem Homeri dixit, ἐννέπετε Κρονίδαο Διὸς μεγάλοιο θύγατρες. p. 9. C. p. 263. B. ὥς ῥα τότ᾽ Ἀργείων ἐκολώει στρατός. 205. A. ἔστι δέ τις Νέμεσις μεγάλη θεός. etc. p. 355. B. 1098. C. var. lect. 1243. B. var. lect. p. 1334. A. Colophonius. *Odyss.* 1700, 10. 1441, 16. 1746, 18. it. ad v. 389. Iliad. E. (conf. Villois. Proleg. Hom. p. 24. et supra ad cap. 2.)

Antimachus Grammaticus Homerum exposuit, vt patet ex p. 932. et 1243. ἀποσημειωσάμενος ὀνόματα συγγενικά. 971. adde 163. et 355.

Antiochi regis epistola. 1214.

Antiope. Odyss. 1779, 54.

Antipater. Odyss. (ὁ Ἀκάνθιος.) 1697, 58. 1410.

Antiphanes Comicus. οὐχ ὁρᾷς ὀρχούμενον ταῖς χερσὶ τὸν βάκηλον. p. 159. C. τί δ᾽ ἂν Ἕλληνες μακροτράπεζοι φιλοτρώγες δράσειαν. p. 245. B. 740. A. κασωρεῖτιν ἔφη τὴν ἐπὶ τέγους προεστῶσαν. p. 741. B. 867. C. δεῖ γὰρ φαγόντας δαψιλῶς βρέχειν. 890. C. (ὁ χαρίεις) de vnguento Attico. 974. C. 1035. C. προσφαλίδας λινοσάρκους. p. 1329. A. Odyss. 1401, 6. 53. 1422, 51. 1612, 16. 1753, 23. ἐν γλώσσαις 96.

Antipho Rhetor λόγον ἔγραψε περὶ ταῶν. p. 346. A.

Antisthenes 637. Odyss. 1645, 11. 1288.

Aphthonius. Odyss. 1714, 54. 56.

Apion εἰς τὰ τοῦ Ὁμήρου p. 28. A. ὅτι οἱ Ἕλληνες ἐκ δευτέρου ἐπὶ Τροίαν ἐστράτευσαν. 47. A. 118. C. 140. C. 153. B. 157. A. 178. B. p. 267. A. 299. B. 314. C. 324. B. 329. A. 340. B.

340. B. 350. B. 474. C. 476. C. 496. C. 515. C. 518. B. 526. C. 541. A. 545. B. 592. B. 618. A. 641. C. Quare fol ἠλέκτωρ ab Homero dicatur 659. B. de voce ἠϑεῖος. 559. B. de voce Ἀβληχρὸς. 705. C. 706. C. 708. A. 729. B. 732. C. 742. C. 747. A. de verbis illis Homeri, τίω δέ μιν ἐν καρὸς αἴσῃ. p. 757. B. 763. A. de voce Ζαφελῶς. 769. B. παλύνειν, eſt μολύνειν. 786. B. 790. A. 794. B. 803. C. 809. A. 834. B. 841. B. 843. A. ὅτι ἐμπλοκῆς τι γένος (τριχῶν) εἰς κέρατος τύπον ἀνεπλέκοντο οἱ παλαιοί. 851. C. 922. C. 959. B. 992. C. 1071. C. de voce ἀναρέτης. 1043. C. 1075. C. 1235. A. 1250. C. de Spiritu vocis αὖον. 1304. A.

Ἐν τοῖς εἰς τὸ Π' σχολίοις. p. 1257. C. vid. ad v. 403. Iliad. E.

Apollodorus. τὰς ἀκρατεῖς καὶ καταφερεῖς ἀλφηςὰς εἶπε. p. 1166. C. quid ſignificet ἀμφίϑετος φιάλη apud Poetam. p. 1299. C. Apollod. Athenienſis ſcripſit Commentarium in catalogum nauium, ſiue Boeotiam Homeri pag. 263. C. 363. C. 524. B. 742. C. 757. C. *Odyſſ.* 1448, 30. 1476, 38. 1635, 30. 1700, 10. 1706, 2. 3. 1951, 16. σκιαγράφος. 802. (vid. Franc. Iunium in Catal. pictor. p. 24.)

Apollodorus hymnos ſcripſit, vid. τὸ τέρϑρον.

Apollonius Grammaticus. ἐν τῷ περὶ μετοχῶν. 440. C.

Apollonius (Rhodius) de Caeneo, ϑεινόμενον ςιβαραῖς καταίγδην [ℓ] ἐλάταις. p. 101. B. 344. B. 362. B. 975. C. ἄμμι γεμὴν νοὸς ἔνδον ἀτύζεται. 1112. B. Odyſſ. 1715, 28. — Tyaneus. 1464.

Ararus. Fr. 1153. C. Illuſtris Cuperus legebat Aratus. [ſed vid. Valcken. in Epiſtola ad Roeuer. p. 21.]

Aratus. Ἔνϑα μὲν ἠελίοιο ϑερείταταί εἰσι κέλευϑοι, Αἱ δέ πυ ἀςαχύων κενεαὶ φαίνεται ἄρυραι, Ἠελίυ τὰ πρῶτα συνερχομένοιο Λέοντι. ad v. 385. Iliad. E. 128. 140. 514. 565. 666. 791. 870. 906. 986. 996. 1034. 1155. 1349. 1389. 1457. 1535. 1555. 1649. 1697. laudatur 1116. ὑπομνηματιςαὶ et ἐξηγηταὶ in Aratum. 1156. 1527. 1535. 1555.

Aratus Sicyonius. 953.

Aratus. ὅτι ὁ Ζεὺς ἀλληγορεῖται εἰς ἥλιον. p. 128. B. capram a qua Iupiter nutritus, ὠλενίην vocat, 292. A. quid ſit ἄςρον 514. A. λευκῆς γήρειον ἀκάνϑης. 565. A. 791. A. de Pleiadibus. 870, 8. ibid. iterum. Ἀιάζω Διότιμον, ὃς ἐν πέτρῃσι κάϑηται, παισὶν γαργαρέων ἄλφα καὶ βῆτα λέγων. 986. C. 996. B. ὀλίγον δὲ διὰ ξύλον ἄϊδ' ἐρύκει. de nauigantibus. 1034. A. 1155. C. 1156. A. λευκῆς γήρειον ἀκάνϑης. 1343. A. *Odyſſ.* μονόλυκον. 1555, 44. 1649, 34. 41. 1752, 52. 1816, 34. 1856, 19.

Scholiaſtes. Odyſſ. 1527, 46. 1535, 6. ἐξηγηταί. 1535, 30.

Ἀρχαῖα ἱςορία. 1163. Ἀρχαίαι χωρογραφίαι. 77.

Archeſtratus de Lesbo dixit, eam λευκότερα αἰϑερίας χιόνος ἄλφιτα φέρειν: et ϑεοὶ εἴπερ ἔδυσιν ἄλφιτα ἐκεῖϑεν ἰὼν Ἑρμῆς αὐτοῖς ἀγοράζει. 280. A. ϑεόπαιδα ἔφη παίζων τὸν Μιλήσιον λάβρακα. p. 1053. A. ὅτι ἅπας ἰχϑὺς σάρκα φιλεῖ βροτέαν. p. 1227. B. Πίονά τινα τόπον Λέσβιον, κλεινῆς Λέσβυ περικύμονα μαςὸν ἔφη. 1258. C. 1276. B.

Archigenes. Odyſſ. 1397, 5.

Archilochus ἀγέρωχος, pro ἄκοσμος καὶ ἀλαζών. p. 314. A. ὅτι πρὸξ παρὰ Ἀρχιλόχῳ ἐπὶ ἐλάφυ κεῖται. 711. C. τρισοιζυρὴν πόλιν ἔφη τὴν Θάσον. p. 725. B. 1088. B. (σκορπιώδυς

πιώδης τὴν γλῶσσαν) ἁπαλὸν κέρας τὸ αἰδοῖον εἶπε. 851. C. 855. A. meretricem vocauit παχεῖαν καὶ δῆμον. 1329. B. Odyss. 1542, 47. 1597, 27. 1630, 8. 1633, 48. 1684, 45. 46. 1746, 8. 1768, 61. 1799, 7. 1828, 11. 1889, 2. 1963, 49. Ἐν τοῖς τριμέτροις· παῖδα Ἄρεω μιηφόνε. p. 518. B. 1148. B. πρῶτος μύρε ὀνόματι ἐχρήσατο. p. 1300.

Archippus. Odyss. 1448, 7.

Ariſtaeus Proconneſius. 331.

Ariſtarchus. οὐδέν τι τῶν παρ' Ὁμήρῳ ἀλληγορεῖν ἤθελε. p. 40. B. δασύνει τὸ ἀέρσαντες, in verſu illo Homeri, Ἀέρσαντες κατὰ θυμὸν etc. p. 67. A. χεῖρες ἄαπτοι, i. e. δειναὶ καὶ ἀπτόητοι. 150. B. 190. C. 255. B. 262. C. var. lect. p. 273. C. 283. C. 305. C. 369. C. var. lect. παρειὰ pro παρειὰς 377. C. 524. A. 539. A. 548. C. 549. A. 561. C. 592. B. μηδέν τι τῶν Ὁμήρε ἀλληγορεῖν ἀξιοῖ. p. 614. A. 641. B. ὅτι Ἀρίσταρχος πολλὰς λέξεις παρὰ τὴν ἀναλογίαν καινοτέροις τόνοις ὑπέβαλε. 652. C. 624. B. 689. B. var. lect. p. 716. C. 729. B. 742. C. 841. B. 854. A. 855. B. 858. C. 869. B. 890. A. de voce κρέσσαι. 903. A. var. lect. p. 972. C. 999. B. 1017. A. C. 1040. B. αἰναρέτης 1043. C. 1052. A. 1075. C. 1133. A. ὅτι λῖνος εἶδος ᾠδῆς. 1163. C. verſum aliquem in Homero obelo notat. 1198. A. Var. Lect. Iliad. Φ. v. 169. p. 1229. C. 1291. C. Var. Lect. p. 1304. B 1336. B. 1337. B. 1352. C. 1353. C. 1359. A. Odyss. 1386, 9. 30. 75. 1439, 4. 1457, 47. 1458, 1. 1483, 41. 1485, 5. 1493, 28. 1494, 54. 1580, 27. 1587, 41. 1644, 54. 56. 1654, 28. 1697, 19. 1698, 36. 1715, 25. 1723, 17. 1748, 56. 1749, 33. 1776, 21. 1785, 37. 1835, 40. 1854, 64. 1863, 51. 1924, 13. 1936, 10. 1944, 37. 1948, 48. Ἀριστάρχε ἔκδοσις 1885, 43. [conf. Siebenkees in Biblioth. der alten Litterat. P. I. p. 83.]

Ariſtarchus quomodo explicauerit verba illa Homeri. Διὸς δ' ἐτελείετο βελή. ad v. 5. Iliad. α. Homerum non certo quodam conſilio, ſed caſu, in catalogo nauium a Boeotis initium feciſſe dixit. ad v. 1. Catalogi. De Oto et Ephialte ad v. 385. Iliad. E. ad v. 397. Iliad. E. ad v. 422. Iliad. E. ad v. 351. Iliad. K. ad v. 741. Iliad. O. ad v. 357. Iliad. Υ. ad v. 319. Iliad. Φ. ad v. 323. Iliad. Φ.

Ariſtias. 1017. conf. Valcken. Epiſt. ad Roeuer. p. 21.

Ariſtides. Odyſſ. 1747. 5. Ἐν τῷ εἰς τὴν Ῥώμην λόγῳ. de bello Centaurorum. p. 103. B.

Ariſtodemus, Nyſſaeenſis, Rhetor et Grammaticus. var. lect. p. 763. A.

Ariſtonicus. p. 440. C. p. 1148. A. Odyſſ. 1596, 8.

Ariſtophanes Grammaticus. de Aetolis obſeruauit, eos ex multis genitiuis facere nominatiuos, vt παθήματος, γέροντος etc. p. 279. de ſignificatione vocis ἀμύνεσθαι p. 546. B. de voce οἰκέται. 566. B. 589. B, de voce ἤθεος. 659. C. μῆλα etiam de capris, et πρόβατα de equis dici. 877. C. de nominibus et gradibus aetatum veluti βρέφος, παιδίον etc. p. 962. A. de [¶] vocibus ἄππα, πάππα etc. p. 1118. A. ὅτι λάτρις ὁ ἐπιμίσθιος. 1246. A. 1327. B. Odyſſ. 1401, 19. λειπογνώμονα. 1404, 60. 1415, 63. 1455, 34. 1599, 14. 1625, 33. 1627, 43. 1660, 4. 1680, 23. 1707, 51. 1745, 31. 1752, 10. 16. 1761, 22. 38. 1770, 11. 1784, 23. 1817, 38. 1827, 47. 1839, 39. 1864, 29. 1915, 16. 1823, 4. 7.

Ariſtoph. Gram. ἐν τῷ περὶ ὀνομασίας ἡλικιῶν, ὅτνης ἐστὶν ὗς ἐκτομίας. p. 772. C. Odyſſ. 1817, 19. 1720, 25. 1752, 11.

Ἐν γλώσσαις. 115. 279. 546. 566. 150. B.

Ἐν

Ἐν συγγενικοῖς. de differentia vocis ἑκυρὸς et πενθερὸς. p. 648. C.
de Aegide Mineruae ſingulari opere egit. p. 603. B.

Ariſtophanes (vid. Comicus) ἐπὶ τῷ ταρίχει τὸν γέλωτα κατέδομαι. p. 73. C. τάριχον τοῦτον πλύνω. ibid. ἡ κωμῳδία πολλὰ καταπαίζει Κλέωνος, ἐνὶ καὶ μόνῳ βρενθυομένου τῷ κατὰ Πύλον ἀριστεύματι. p. 121. C. Ζεὺς λήροις τοὺς νικῶντας ἀνθρώπους στεφανοῖ. p. 125. C. Κήρυλος. ibid. ἀπανθρακίζειν pro ὀπτᾶν. p. 135. B. Πύθου χελιδὼν πήνικ᾽ ἄττα φαίνεται. p. 148. C. 191. B. 309. C. Ἑρμαϊκὴ κύλιξ. p. 640. C. ὀφθαλμοὺ παραβάλλεσθαι λέγει τὸν Σωκράτην p. 768. A. Λυδῶν δεῖπνα καὶ Θετταλῶν. p. 857. B. ἀνὴρ πεδήτης ἰτέαν ἐνημμένος p. 911. C. σῶς etiam θηλυκῶς apud Ariſtoph. accipitur. p. 959. C. σᾶ, ἡ σῶα ibid. τὸν νοῦν ἵν᾽ ἄρδω, καὶ λέγω τι δεξιόν. p. 1077. C. ἐλατὴρ, πόπανον πλατύ. p. 1163. C. ἐνδὺς τὸ γυναικεῖον τοδὶ χιτώνιον. p. 1166. C. 1226. A. πικρότατον οἶνον τήμερον πίῃ. 1253. C. ἀλφίτων χοίνικας τρεῖς κοτύλης δέουσας. 1282. C. κοτυλίσκιον. ibid. de Melito et Cineſia, hominibus, gracili corpore praeditis. 1288. C. σορέλλη, σκῶμμα εἰς γέροντα. 1289. A. διέμενος ὄζει σφηττίῳ, i. e. ὑγράνας. 1312. A. ἀσπιδαποβλῆς. 1359. A. *Odyſſ.* κρόταλον. 1381, 48. ἀστειότερον. 1382, 16. 1384, 63. 1385, 54. 59. ἀπαφαυάνθην. 1387, 2. 5. ὀρεωκόμους ἄθρους. 1392, 28. βλέπος Λυσίας. 1394, 38. 1397, 43. 50. 1398, 17. σφενδάμνινοι. 1398, 22. ξυροδόχον. 1399, 36. προπόλος. 1400, 57. τρωγάλιον. 1401, 50. πινακηδὸν ἀποσπῶν. 1402, 14. ξυλοφάγον. 1403, 39. ἀρύβαλλος. 1405, 12. 14. βλάβος. 1410, 16. στρουθοὺς. 1411, 13. 14. 1416, 41. Fr. 1419, 53. 1421, 64. χρυσεοπήνιστον ἄμφιον. 1423, 4. Fr. 1426, 58. 1428, 54. 1441, 23. 1442, 8. 1446, 7. 13. 21. 1448, 4. vid. infra Comicus.

Ἐν βατράχοις. πολύριον δόνακα ἔφη. p. 1165. B. 912.

Ἐν Σφηξί. 90. 247. *Odyſſ.* 1523, 58. 1541, 64.

Ἐν Εἰρήνῃ. ναξιουργὴς κάνθαρος. p. 907. B. τὸ ὄρτυγες διὰ μέτρον συστέλλεται. 911. p. 1108. C. πόθεν τὸ φίτυ, i. e. φύτευμα. p. 1291. B. *Odyſſ.* 1573, 20. 1626, 5.

Ἐν Ἱππεῦσι. p. 666. B. 1108. Maritum appellari Dominum. p. 1185. A. *Odyſſ.* 1403, 39. 1406, 17. [¶]

Ἐν Λυσιστράτῃ. p. 965. A. Odyſſ. 1435, 64. Fr. 1485, 30. 1752, 28.

Ἐν Ἀχαρνεῦσι, Odyſſ. 1424, 49. 1564, 51. 1684, 30. 1867, 60.

Ἐν νεφέλαις. p. 113. B. 309. 484. 885. 987. 1304. 1279. A. Odyſſ. 1394, 53. 1454, 11. 1960, 60.

Ἐν Ἐκκλησιαζούσαις. τ᾽ ἀπὶ χαριξένης τάδ᾽ ἐστιν. p. 326. C. κνέφους tanquam a κνέφος. p. 1354. A. 326. 331.

Δαιταλεῦσιν. 1579, 30.

Ἐν ὄρνισι. de Sparta. 191. C. Πελληνικαὶ χλαῖναι praemium erant victorum in certaminibus. p. 292. A. 900. 979. 1166. 1279. κεφαλαί. δῆμος Ἀττικὸς. p. 309. A. ὄρριχος. p. 1163. C. νεῦρον. penis. 1283. B. 1289. Odyſſ. 1397, 18. 1404, 35.

Ἐν πλούτῳ. p. 774. C. 1290. A. Odyſſ. 1560, 17. 1839.

Ἐν Θεσμοφορίαις. κεφαλὴ περίθετος. p. 1280. C. Odyſſ. 1764, 4.

Ariſtoteles. p. 58. A. de amphicypello. p. 158. C. et 159. A. Ἀφεσμὸς. p. 178. B. 245. C. ὅτι ᾠδικοὶ οἱ κύκνοι. 254. C. De Graeca. p. 266. B. 281. B. de gruibus. 371. C. De pygmaeis. 372. A. dictum eius de voluptate. 397. B. [¶] ὅτι γυναῖκες φύσει φιλολοίδοροι. 400. B. de interitu Mycenarum. 443. A. de apro. 450. A. de pedibus. 457. A. ὅτι διδάσκουσιν οἱ ποιμένες τὰ πρόβατα συνθεῖν, ὅταν ψοφήσῃ. 472. A. κρόταφόν φησι τὸ μεταξὺ ὀφθαλμοῦ, ὠτὸς καὶ κορυφῆς.

κορυφῆς. 492. C. ἐπεμβολάδες ἀπίες. 545. C. ὅτι χοιρὸς τὸ ἐντὸς θέναρ σαρκῶδες. 553. B. Deorum ἰχὼρ ἀνάλογόν ἐστιν αἵματι. 16. C. ὥτος ὄρνεον τὸ παρὰ Ἀριστοτέλει. 561. A. ὅτι βρέγμα λεπτότατον ὀστῶν ἐστὶ τῆς κεφαλῆς. 584. C. ὅτι φιλόλυτρον ζῶον ὁ ἵππος. 658. C. p. 690. A. χλαῖναν σὺν, τὸν τομίαν νοεῖ. 772. C. 834. C. κέρα ἀγλαὸν εἶπεν, ἀντὶ τοῦ αἰδοίῳ σεμνυνόμενον. 851. C. ὅτι θῶες πολέμιοί εἰσιν λέουσι. 856. C. dicit fedem pudoris effe in oculis. 923. A. 1067. B. infignis locus de coronis, et more coronandi victimas. 1138. C. Milefios luxuria perdidit. 1358. A. 1365. C. Odyff. ἀπίες ἐμβολάδας. 1405, 28. 1412, 18. 1485, 14. 37. 1489, 38. 1502, 56. 1505, 61. 1543, 50. 1679, 24. 1687, 59. 1709, 53. 1713, 8. 1717, 31. 1720, 39. 1726, 14. 1747, 2. 1754, 43. 1760, 56. 1796, 43. 1821, 30. 1831, 29. 1873, 29. 1878, 57. 1905, 37. 1940, 57.

Ἐν πολιτείαις, ἥλῳ τὸν ἧλον, κατὰ παροιμίαν. p. 126. A.

Ἐν τῷ περὶ ζώων ἱστορίας. p. 228. C. ἐρινεὺς μὲν τὸ φυτὸν λέγει· ἐρινὺς δὲ τὸν καρπόν. 653. C. 751. A. (ἡ ζωϊκὴ ἱστορία) de apibus. p. 897.

Ἐν προβλήμασι. de Bellerophonte. p. 636. B.

Πέπλος. p. 255. B.

Ἐν τῇ ῥητορικῇ· ὅτι Ἀφροδίτη ὡς ἄρχουσα ἀφροσύνης, καὶ Ζεὺς ὡς ζωῆς αἴτιος ὢν λέγεται. 414. C.

Ἐν δικαιώμασι πόλεων. 624. B. vbi agitur de differentia vocis ναῦς et πλοῖον. Valef. ad Mauffac. in Harpocrat. v. Δρυμὸς, legendum contendit, δικαιώμασι πολέμων, vt habet Ammon. voce Νῆες.

Ἐν τῇ Λακεδαιμονίων πολιτείᾳ. p. 741. A.

Ἐν τῇ περὶ ζώων ἱστορίᾳ. p. 935. B. de Sepia. 950. A.

Ariftoxenus Cyrenaeus Philofophus. 868.

Ariftoxenus Muficus. p. 937. B.

Arrianus. Θηβαίων ἐγένετο καρτερὸς, i. e. vicit, fui iuris fecit. p. 101. C. ὅτι Βριάρεως, γῆς καὶ οὐρανοῦ παῖς θαλαττοκρατήσας, ὁρμητηρίῳ ἐχρήσατο Εὐβοίᾳ τῇ νήσῳ. 123. C. Briarei pater Saturnus. 124. A. φῦναι φιν[illegible]. 125. B. [¶] In Bithynia fluuius ὄρνος dictus. 356. A. De Bateia Dardani vxore. 351. B. ζήλεια ἡ καὶ λυκία. 354. A. τὴν Καδμείαν νίκην μεγάλην νοεῖ. 361. A. De Halizonibus. 363. C. meminit Zielae cuiusdam. 375. A. ξεναγεῖν γενικῇ συντάσσει ὁ Ἀῤῥιανὸς. 405. A. οἱ Βιθυνοὶ δίκας ἐδίκαζον καθεζόμενοι ἀντίοι τοῦ ἡλίου, ὡς ἂν ὁ θεὸς ἐποπτεύοι. p. 414. B. ὕπιος ποταμός. 532. C. de pugna Martis cum Enyalo. 673. C. 674. A. vfus eft voce ἄργυρος in profa. 678. B. de Crocodica, foemina magica. 881. C. de Abiis Scythis. 916. B. de Saltatione σίκιννις dicta. B.

Ἐν τῇ Ἰνδικῇ. p. 474. C.

Ἐν Βιθυνικοῖς. 490. A. Καδμεία νίκη, ἀντὶ τοῦ, μεγάλη (Ἐν Βιθυνιακοῖς) ὅτι ἀνιόντες εἰς τὰ ἄκρα τῶν ὀρῶν Βιθυνοὶ, ἐκάλουν πάπαν τὸν Δία, καὶ Ἄττιν τὸν αὐτόν. 565. A. Πρίεπος, per E. p. 691. C. 1917. A.

Artemon Milefius in Onirocriticis. 1088.

Afclepiades. p. 878. A. *Odyff.* 1632, 7. 1713, 33.

Afclepiades Myrleanus. de Pleiadibus. p. 1351. C. *Odyff.* p. 1697, 53. 1775, 24.

Athenaeus [h]). ὅτε ἰχθῦσιν ὗσεν ὁ θεὸς πολλαχοῦ. 35. B. ἀτυχὲς ἰχθύδιον. 100. C. λαγὸς pro λαγώς. 136. C. 150. B. Κύλικες Φοξαί. 207. A. νοσσάδες ὄρνις. 228. C. 242. C. 247. A. de Antyla vrbe. 258. C. 201. A. Δημήτηρ σιτώ. 265. C. Φάλαγγας ἐπικαρσίας. 285. C. ἐχῖνος est vox πολύσημος. 309. A. 315. B. 331. C. 346. A. de pygmaeis. 372. B. ὀλβιογάστωρ et κοιλιοδαίμων. 402. A. μύτις. 440. B. λύχνος δίμυξος. ibid. ἀφόρητοι βλαῦται. 454. C. vltimam Syllabam in v. ταὼς circumflexo et Spir. aspero notabant. 524. B. ὅτι πλημοχόη σκεῦός τι. 598. B. ἄρδεται οἴνῳ ὁ νοῦς, ὡς λέγειν τι δεξιόν. 641. A. de tripodibus. 740. A. 740. B. ὅτι κερδαμύλη μάζα τις. 743. A. κρέα κατινιστά. 750. C. ἐκτήσθω pro κεκτήσθω. 759. C. 810. B. 852. A. 857. B. 859. B. τὸ ὄψον pro pisce interdum accipi. 867. C. 868. A. ὅτι μέλη ποτηρίου εἶδος ἦν. ibid. B. ibid. C. de variis poculorum generibus. 869. A. ὅτι τὰ καρίσκια ἦν ἅπαντα χρυσᾶ. ibid. C. ibid. iterum. de Nestoreo poculo. 870. A. B. et 871. A. ibid. B. 879. C. 900. A. de versibus apud Homerum, qui sunt ἀκέφαλοι, λαγαροὶ etc. 900. B. πρόκροσσοι. 903. B 907. B. de turdis. 947. A. 948. B. de adulatoribus. 952. C. de laude Atticae. 915. A. τοὺς ἡδονικοὺς Φιλοσόφους ἁμαρτολόγους Φησί. 963. A. 964. C. paradia. 975. A. ἄρτος ἀλειφατότης. 975. C. Polybius autor est, in Iberia occidentali esse quercus, cuius fructu Thynni pisces vescuntur. 994. C. μάζα ἀμολγαίη. 1018. A. 1042. A. 1049. B. 1056. B. παρὰ τῷ Ναυκρατίτῃ (σοφιστῇ) ἀμφίτατοι. 1057. A. 1077. B. de saltatione. 1078. B. de Musica. 1078. C. ibid. iterum. 1085. C. 1087. C. 1088. A. Athenaeus ὁ καρυνιστής. 1286. C. ὅτι Μαρυανδυνοὶ ἐκαλοῦντο δορυφόροι. 1090. C. 1091. C. τονθολυγεῖν [?] et κοχυδεῖν de fluminibus. 1095. A. de festo Pelorio. 1101. A. ὅτι κλεὶς μέρος θύννων. 1108. B. qua ratione graculi capiantur. 1126. B. de candaulo, cibi genere, apud Lydos olim vsitato. 1144. A. ἐξήλαυνόν τινες τὸν ἄργυρον εἰς ὑμένος ἰδέαν. 1157. A. 1157. C. ἀλάβαστον. 1161. B. ὅτι ἀμάλλαι τὰ δράματα τῶν κριθῶν. 1162. B. ἐθλασμένον pro τεθλασμένον. 1163. B. αἴλινος. 1164. A. ὁ παιδίσκος. ibid. ἐπινεμὶς. 1165. C. ἀποχεῖν. 1179. B. κωλῆνες. 1183. A. De Ebrietate. 1198. A. περὶ ἐρινεοῦ. 1208. A. ὅτι οἱ οἰνοχοοῦντες ἤθεοι ἐν τῇ τοῦ Ποσειδῶνος ἑορτῇ παρὰ τοῖς Ἐφεσίοις ταῦροι ἐκαλοῦντο. 1205. B. 1207. A. μελία. 1210. B. ὁ Βαιών, ἰχθύς. 1211. B. 1213. B. Πορφύρεος θάνατος. ibid. C. ἡ ῥαφανὶς. 1220. C. de delphine. 1221. B. κένδυα ἀργυρᾶ. 1224. A. ὅτι ἅπας ἰχθὺς σάρκα Φιλεῖ βροτέαν. 1227. B. 1230. A. κυλίσεων διάφοροι ὀνομασίαι. 1233. C. περὶ σαλπίγγων. 1242. B. λεπαστὴ κύλιξ. 1246. B. de Phryne meretrice. 1259. A. de phialis ex Cratino et Ione. 1261. B. de vino hordaceo. 1270. A. λαγός· λαγοῦ et λαγώς, λαγῶ. 1271. A. Parodia versus Homerici, Ἠράμεθα μέγα κῦδος etc. 1275. C. εὐχωλιμαῖοι ἐκαλοῦντο οἱ τῷ βασιλεῖ τῶν Γαλατῶν συζῶντες, καὶ συναποθνήσκοντες. 1278. B. ἐκμοσίζειν. 1282. B. ὅτι κόρυμβος οὐ μόνον ὄρους, ἀλλὰ καὶ ὁ ἐπὶ κεφαλῆς. 1282. B. θριδάκα, ἀστυτίδα καλεῖσθαι. 1283. B. ὅτι τῷ βασιλεῖ τῶν Περσῶν χίλια ἱερεῖα τῆς ἡμέρας κατεκόπτοντο. 1285. C. de rosis. 1295. A. ὅτι ἡ Θρᾴκη πολύοινος. 1297. A. 1299. B. ὅτι ἐμβαθυχύτης ποτηρίου εἶδος. 1299. C. 1300. C. de crateribus. 1319. C. de Alcaeo. ibid. ὅτι γέρων ἀκάνθης ἐπάνθημα. 1343. A. 1345. B. 1348. C. λαβάργυρος. 1349. A. ὅτι λίκος σκῶμμα στρατιωτικόν. 1349. A. De Aquila. 1351. B. de luxu Abydenorum. 1358. A. 1359. C. μύστρος et ὀπτήτιμος γογγυλίς. 1368. A. de pulchritudine. 1375. A. *Odyss.* De Cephisodoro et Matrea impostoribus. 1382, 40. Rhodii de vxoribus talorum iactu certabant. 1397, 46. 1383, 35. 1389, 25. κακκάβα ζέουσα.

h) Epitoma tantummodo Athenaei vsum Eustathium, annotauit doctiss. Bentleius.

Ζεῦσα. 1390, 51. ἀγχίαλος. 1396, 20. 1397, 51. 1398, 1. ἐξεινία. 1398, 16. οἶνος πρὸς φιλοσοφίαν ἑλκυστικόν τι. 1399, 26. Θρῆσαι. 1400, 25. πρόχοος. 1401, 4. Τραγηματισμός. 1401, 27. τραγάλια. ibid. 49. δαὶς ἐΐση. ibid. 55. Κλείδημος vocat μαγείρους κήρυκας. 1402, 49. 63. 1403, 61. 1405, 12. 51. 1406, 57. 1409, 53. 1411, 15. 1413, 5. 50. 1420, 36. 1423, 16. de πεττεία τῶν μνηστήρων. 1426, 13. 1428, 60. 1429, 21. 1433, 46. 1434, 62. 1436, 46. Fr. 1449, 9. 1453, 8. 1455, 60. 1466, 44. 1467, 10. 1471, 39. 1477, 47. 1479, 27. 1480, 14. 26. 1481, 54. 1482, 4. 1483, 1. 24. ibid. 39. 48. 1484, 15. 1485, 18. 29. 38. 1489, 21. 1493, 17. 18. 22. 1501, 35. 1503, 39. 1523, 6. 59. 1524, 1. 53. 1533, 58. 1535, 55. 1542, 41. 1552, 26. 1554, 29. 1558, 7. 9. 1560, 47. Fr. 1616, 47. 1623, 39. 1624, 33. 1625, 20. 1626, 34. 1630, 40. 1661, 48. 1679, 12. 1858, 53. 1859, 38. 44. 1862, 13. 1864, 8. 1872, 8. 16. 1882, 25. 1885, 25. 29. 36. 1887, 56. 1900, 9. 1904, 34. 1908, 49. 1910, 5. [?] 23. 38. 48. 1915, 22. 1921, 54. 1934, 23. 1936, 17. 1941, 53. 1961. 1964, 9.

Athenion. 1082.

Athenocles. 1769.

Autochthon Grammaticus. 1207.

Bacchylides. Εὖτε τὴν ἀπ' ἀκύλης πίνωσι. 344. B. 864. B. 1198. A. *Odyss.* 1909, 61.

Byzantinus Rhetor. 962.

Callimachus. Fr. τὸν ἐπὶ ῥάβδῳ μῦθον ὑφαινόμενον. p. 6. B. ἡ ἀκτὴ dicitur etiam ἀκταίη, ὡς ἐπὶ Ἀττικῆς παρὰ Καλλιμάχῳ. 84. A. τὰ τράχηλα, pro οἱ τράχ. 108. 8. Epigramma de Creophylo Samio. 331. A. Ἑλικώτατον ὕδωρ Αἰσήπου. 354. B. 380. A. ὑδατοσύνη. vna ex Nereidibus. 437. B. ἕλκος ἀπειλος. 462. C. ὅτι τεύχων ἑτέρῳ κακὸν etc. 522. B. τοῦ μεθυπλῆγος φρείμιον Ἀντιλόχου. 629. C. 630. A. ἀπότριχες, οἱ ἀνήβοι. 727. A. Μοῦσαι καλαὶ καὶ Ἀπόλλων, οἷς ἐγὼ σπένδω. 781. C. 827. B. 855. A. 870. A. 1204. A. κάλαθος. 1208. B. 127. B. 1289. C. Θὴρ βατέεις, i. e. ὄνος. 1299. B. δραμόντος ἑτέρων ἴχνια μὴ καθ' ὁμά. 1317. A. *Odyss.* κρήνη λευκὸν ὕδωρ ἀνέβαλλε. 1404, 38. Fr. 1457, 50. τρύπανον αἰπολικόν. 1471, 9. Fr. 1438, 37. 1571, 57. 1584, 14. ἀπότριχα. 1592, 58. 1599, 24. τῷ γ' ἐμῷ δοκῷ. 1627, 43. 1665, 47. 1687, 40. (ἐν ὑπομνήμασι 1714, 43.) 1759, 25. 1761, 44. 1769, 2. 1832, 64. 1849, 18. 1946, 25. 1959, 61. 1983, 6c.

(Callim. ad v. 136. Boeot.) ad v. 273. Boeot. ad v. 1. Iliad. Γ. Herculem ludos olympiacos primum instituisse. ad v. 697. Iliad. A. ad v. 53. Iliad. P. de Callisthene Lycaonis filia, sideribus illata. (ad v. 487. Iliad. Σ. ad v. 398. Iliad. X.)

Ἐν Γαλατείᾳ. χρύσιον ἐν ὀφρύσιν ἱερὸν ἰχθύν. p. 1067. C.

Ἐν ἐθνικαῖς ὀνομασίαις. *Odyss.* 1936, 15.

Callinus vel Philetas, scriptor Naxiacorum. 1885, 51.

Callipedes Tragicus. 1083.

Callisthenes. 918.

Callistratus. Odyss. 1827, 58. 1818, 3. 1714.

Carcinus. Odyss. 1574, 14.

Centonum Homericorum Scriptor. 1206. B.

Cephiſodorus. 1382. Odyſſ. λυχνοκαυτίαν. 1571, 23.

Chamaeleon, Grammaticus, var. lect. p. 12. 1290. 1310.

Charax. quare Cecrops διφυὴς dictus fuerit. 1156. C. Odyſſ. p. 1504, 57. eius canones. 1600, 17. 1859, 44.
Ἐν Ἰταλικοῖς. p. 734. C.

Chaeremo Tragicus. Odyſſ. 1545, 53. Fr. 1658, 55.

(Georgius) Choeroboſcus. pag. 45. 107. 269. B. 315. 365. B. 368. A. 380. B. 386. 561. 818. B. *Odyſſ.* eius Ἐξήγησις. 1599, 47. [¶]
Ἐν τῇ ὀρθογραφίᾳ. 315. C. 356. B.

Chiron ὁ Ἀμφιπολίτης. Odyſſ. 1712, 55. 1713.

Chryſippus. pag. 447. B. ἐδόξασε, σφαιροειδεῖς τὰς ψυχὰς μετὰ θάνατον γίνεσθαι. 1288. A. Odyſſ. 1602, 23. 1679, 25.

Chryſologus. κρατῆρες ἐστεμμένοι οἴνȣ. p. 137. A.

Clearchus. aenigma de Eunucho pumice noctuam petente. 713. A. Odyſſ. 1397, 35. 1541, 36. 1623, 47. 1908, 47.

Claudianus Philoſophus. p. 995. A.

Cleitodemus. Odyſſ. 1419, 56.

Cleobulus. 315.

Cleonymus. Odyſſ. 1630, 9.

Clinias Pythagoreus. 1078.

Clitodemus. 1753.

Clitomachus. Odyſſ. 1753, 17.

Cointi ποίησις. 5. 136. 352. 1608. 1698. 1702.

Comicus. ὅτι ποιεῖν παρὰ τοῖς παλαιοῖς, ὡς καὶ ὁ κωμικὸς ἐμφαίνει, τὸ ποιητικῶς ἤγȣν ἐμμέτρως ἀείδειν καὶ γράφειν. p. 4. ὦ θυμὲ βωμολόχον τι ἐξεῦρε. 9. C. Ἱππέμενοι ταῖς εἰσφοραῖς. 16. C. Auleta Olympus. 27. C. ἐὰν μὲν ἀποφήνω πάντων αἰτίαν ἐμὲ, εἰ δὲ μὴ, ποιεῖτε ὅπερ ἂν δοκῇ ὑμῖν. 66. C. ἐτῶν ἐνιαυτȣ̃ς. 191. B. στρȣθίζειν. 228. C. 277. A. Μαρικᾶς. 300. B. ὡς ἀνδραποδίσαι οἱ Θέτταλοι. 331. C. τὰς ἀλώπας καὶ τὰς σεμέλας. 363. B. πυτιναῖα πτερά. 411. C. ȣ̉ρανȣ̃ δῖνος. 428. A. μύζειν, τὸ τὴν φωνὴν τȣ̃ μ. στοιχείȣ ἐκφωνεῖν. 440. B. ψευδολίτρȣ κονίας, pro ψευδονίτρȣ. 483. A. πλευμόνων pro πνευμόνων. ibid. τὸ βάρος ὁ σὺ φέρεις ὁ ὄνος φέρει. 488. A. Καταπαττόμενος παιπάλῃ. 527. B. ψευδοτραφύξυος πλέα. 539. A. ἐμπεφορβειωμένος. ibid. Ἄγομαι, φέρομαι τὰ χρήματα ἐνεχυράζομαι. 573. A. ὀτοτυξίȣς. 594. B. Στενέβοια. 632. A. διά σε τὸν δὲ τὸν βάδον βαδίζομεν. 637. A. Ἄρδεται οἴνῳ ὁ νȣ̃ς, ὡς λέγειν τι δεξιόν. 641. A. Equit. p. 293. C. δῆμον βόειον ὡς ἐν παρῳδίᾳ εἶπε τὸν δῆμον Ἀττικόν. p. 710. C. χελιδοῖ pro χελιδόνι. 716. C. τὸν νȣ̃ν ἵν' ἄρδω, καὶ λέγω δεξιόν. 736. C. λεσβιάζειν. 741. A. ἡ κύσθη ἡ κύσȣ λεοντῆ. 746. A. Κάθελε τȣ̃λεόν. 749. A. 750. B. καταπαττόμενος παιπάλη γενήσομαι. 786. A. ἀλινδήθρας ἐπῶν, ἤγȣν κονίστρας. 836. C. ἀπὸ θάρρȣ τȣ̀ς θεȣ̀ς ὑπερφρονεῖς. 843. B. αὐαίνȣ λίθος. p. 880. C. περὶ

χύτρας

χύτρας καὶ λοπάδος. 896. C. Nub. p. 188. D. χρὴ γὰρ ἀποθαυμάσαι τι τὸν διδάσκαλον· ὃ περὶ εὐφήμως ἐῤῥήθη, ἀντὶ τοῦ μισθὸν δοῦναι. p. 912. C. Equit. p. 292. C. Τόσονδ' αὐτοῦ βῆμα διαβεβηκότες. 914. B. νηπύτιος. 932. C. ὁ Φοῖβος ἔλακεν ἐκ τῶν στεμμάτων. 950. A. βίον ἀκόρητον εἰκῆ κείμενον. 951. C. ἀμνοκῶν, ὅ ἐστι νοῶν ὡς ἀμνός. 962. A. ἔκκυκλος, vel ἔγκυκλος, vestis muliebris. 976. A. παρά τισιν ἅμα τετέλεσται καὶ τέθνηκεν ἡ χάρις. 982. C. 1084. A. ridet versum aliquem Euripidis. κακοηθέστατα κλειδία. 1108. B. ἐξ ἁγίου ξύλου καὶ ἀπάγξασθαι. 1121. C. ἡμίκραιρα, τὸ τῆς κεφαλῆς ἥμισυ. 1127. B. 1152. A. [?] ἐφέπηξε, pro ἐκπέπηξε. 1163. B. κωλῆ (ex κωλέα) pro κωλήν. 118. A. Μορμὼ τοῦ θράσους. 224. C. ἀνάβραστον. 1241. A. Diana ἀγροτέρα. 1247. A. εἰς ταυτὸν ἄγει τὸ περαίνεσθαι, καὶ τὸ κόπτεσθαι. 1256. A. ὄναιο μὲν οὖν εἴ τις ἐκπλύνειέ σε. 1203. C. κάλλαι οἱ πώγωνες τῶν ἀλεκτρυόνων. 1278. C. κριβανωτὰ ζῶα. 1286. A. ἔτοι δ' ἀφεστήκασι πλεῖν ἢ δύο δοχμά. 1291. C. σκάφιον κουρᾶς εἶδος. 1292. C. σκέλος κυρηβάσαι. 1326. C. λαβὼν ἐνδέδωκας. 1327. A. ἔπος πρὸς ἔπος ἠρειδόμεθα. ibid. δειλάκρα. 1363. A. Odyss. 1450, 45. 1454, 28. 1462, 45. 1464, 1. Συνιάρατον. 1467, 42. 1468, 63. 1469, 48. 60. Fr. 1470, 64. δοῖδυξ. 1471, 7. 13. 1479, 26. 44. ἀνέκαψε. 1481, 32. 1482, 61. 1484, 51. 1485, 29. 1489, 5. 1490, 45. κλῆτον τὴν πόλιν ταύτην. 1497, 53. 1503, 2. 1508, 21. τρύμη. 1517, 8. Κέπφους. 1522, 55. 1528, 2. 1532, 3. καπακτώσαμέν γε τὰς θύρας. 1532, 59. 1534, 49. 1535, 21. 1539, 33. 1540, 45. 59. 1542, 43. 48. 1543, 50. ἀποφαυσαίνειν. 1547, 61. βόθρους καὶ πλυνούς. 1550, 23. ἀταυρώτην. 1554, 29. κυάνου λίθον. p. 1559, 45. 1570, 5. Fr. 1578, 14. 1581, 21. παίγνιον. 1549, 47. ἀρύταινα. 1599, 50. ἐπιπαίζων. 1602, 12. 1603, 54. 1604, 19. διαξιφίζεσθαι. 1604, 50. 1605, 17. 1607, 16. 1608, 61. 1924, 33. 43. 54. 1625, 4. 13. 55. ἀπεπυδάρισα. 1679, 38. 1680, 28. 1684, 30. ναὶ τὼ Σιώ. 1702, 2. Ἡβυλλιῶν. 1703, 20. 1710, 43. 1713, 49. 1714, 35. 51. ψευδόλιτρος κονία. p. 1714, 62. 1715, 24. 62. βομβάξ. 1718, 9. 1719, 1. 1720, 25. 1723, 20. δρυκολάπτης. 1726, 14. 1729, 43. 1745, 49. 1746, 43. 1752, 24. 1753, 5. 28. 1754, 43. 64. 1757, 38. 1761, 26. 1763, 59. 1764, 33. 42. 1766, 43. 1769, 43. 1770, 8. 1774, 39. 1776, 40. 1786, 42. 1788, 20. 22. 23. 1792. 4. 1818, 4. 1822, 21. 1828, 12. 55. 1834, 23. 1846, 8. 1848, 62. 1852, 41. 1854, 11. 1856, 2. 1857, 16. 17. 1858, 58. 1859, 38. 42. 1866, 18. 42. 1867, 26. 1871, 43. 1875, 41. 1886, 47. 1887, 15. 51. 1892, 44. 1896, 56. 1899, 61. 1901, 18. 1909, 54. 1910, 12. 1914, 34. 1928, 33. 1937, 63. 1941, 46. 1954, 19. 1963, 64. 1969, 53.

Comanus. p. 846. C. 945. 1835.

Commentarii in Lycophronem. p. 269. C. 302. B.

Copronymus. Odyss. 1406, 11.

Corinna. p. 266. A. φράττω pro φράζω. 824. B. 326. 351. Odyss. 1654, 24.

Crates. p. 814. A. 828. (ὁ μαλλώτης) p. 890. B. 965. B. 1003. B. 1020. 1140. 1283. A. Odyss. 1468, 50. 1485, 1. 1649, 33. 1671, 2. 59. 1748, 56. (1784.) 1863, 43. 1893, 1.
Ἐν τῷ περὶ λιμένων. Odyss. p. 1613, 39.

Cratinus. Terram Laconicam Spartam vocauit. p. 294. C. πιεῖν δὲ θάνατος οἶνον ἂν ὕδωρ ἐπῇ. 344. B. σκήπτροισιν ἀνασκῶ προβιβῶντα. 668. B. [?] 737. A. φύσκαι προσεπατταλευμέναι. 7?9. C. ὁ δ' ἠλίθιος ὥσπερ πρόβατον βῆ βῆ λέγων βαδίζει. 768. A. ὅτι σάννας ὁ μωρὸς παρὰ Κρατίνῳ. 777. C. 899. A. 947. A. Fr. 1220. C. φιάλας τινὰς βαλανειομφά-

λȣς dixit. 1261. B. Odyſſ. τρισκελῆ. 1398, 20. 1430, 25. 1446, 29. 1479, 43. 1484, 28. ἀῤῥενώπας. 1571, 45. 1601, 47. 1651, 1. 1669, 45. 1721, 27. 1761, 20. 26. 1828, 9.

Cratiſthenes. ὁ Φλιάσιος. Odyſſ. 1503, 30.

Critias. 907. 1601.

Cteſias. Odyſſ. 1552, 30 1632. 1834, 6.

Cteſibius ὁ χαλκιδεὺς φιλόσοφος, Odyſſ. 1603, 53. 1404.

Κυκλίων ποιητής. Odyſſ. 1493, 55.

Cycnus Hiſtoricus. Odyſſ. 1968, 45.

Cypriorum conditor. ὁ τὰ Κύπρια ποιήσας. ὅτι τριταῖος ἐκ Σπάρτης Ἀλέξανδρος ἀφίκετο εἰς τὸ Ἴλιον. p. 643. A. 1321.

Daimachus. ἐν πολιορκητικοῖς. 294. A.

Demagoras Samius. 776.

Demas rhetor. 1148.

Demetrius. 1037. C. Odyſſ. Phalereus. 247. 1402. 1486, 1. 1557. ὁ Ἰλιεὺς. p. 1696, 41. Βυζάντιος. 1584, 8.

Demo (Δημὼ ἡ φιλόσοφος) Poetae ἀσπιδοποιΐαν allegorice interpretata eſt. p. 1154. C.

Democritus. p. 280. 370. A. quare Minerua dicatur Τριτογένεια. p. 690. 695. B. 862. B. 925. Odyſſ. 1441, 16. 1490, 61. 1784, 58. p. 1518. 1713. 1766.

Demoſthenes. p. 56. 62. A. 264. 273. C. 324. C. 406. 472. 927. C. 1015. C. χαλκȣς κλέπτης. 1243. A. 1356. C. Odyſſ. 1448. 2. 1483, 5. 1573, 49. 1702, 34. 1758, 7. 1567. 1610. 1935. κατ' ἐξοχὴν, ῥήτωρ, 4. 55. 62. ἐν τῷ κατ' Ἀριςοκράτȣς, 69. 1456. 1573. κατὰ Νεαίρας. 1881. κατὰ Τιμοκράτȣς. 1004.

Demoſthenes Thrax. Odyſſ. 1383, 26. 1390. 1398, 27. 1406, 19. 1409, 61. Fr. 1419, 11. Fr. 1485, 32. 1486, 58. 1495, 29. 1639, 59. 1645, 23. 1658, 61. 1661, 52. 1662, 4. 1682, 33. 1716, 47. 1809, 28. 1833, 50. 1836, 32. 1838, 53. 1851, 29. 62. 1852, 13. ſub nomine paraphraſtae Homeri. 1400. μεταβολέος. 1485. τȣ̃ ἐκ Θράκης σοφȣ̃. 1852. (conf. *Valck.* de codice Leidenſi. p 112.)

Diagoras Mileſius. 1473.

Dicaearchus. de Theba, vrbe Ciliciae. Sch. H. ad v. 396. Iliad. 2.

Dictyaca. ὁ τὰ Δικτυακὰ μελετήσας. p. 1192. C.

Dictys. p. 1319. C. ςρατιώτης ὑπὸ Ἰδομενεῖ 319. vbi docet Euſtathius multos doctos viros etiam bonos milites ac duces fuiſſe.

Didymus. p. 362. A. ὅτι ἴδη ȣ̓ μόνον ἡ τρωϊκὴ, ἀλλὰ πᾶν ὄρος, ἐξ ȣ̃ τὰ κύκλῳ ἐςιν ἰδεῖν. p. 500. C. de vino Pramnio. 871. B. de voce ἄφλαςον. 1039. B. 1146. C. 1300. A. Odyſſ. p. 1392, 23. 1408, 49. 1422, 6. 1430, 61. 1727, 9.

Ἐν ἱςορικῷ. p. 624. B. 681.

Dinarchus. Odyſſ. 1840, 22.

Dinolochus.

Dinolochus. 1441.

Diodor. Hiftoricus. de Scipione. p. 130. nr. 11. [P]
Τὴν κοτύλην καλεῖσθαι λέγει καὶ ἡμίναν. p. 1282. C. Odyff. 1390, 20. 1896, 53. 1962, 25.
Ὁ Ἀριςοφάνειος. Odyff. 1480, 24, 25.
Megaricus. Odyff. 1597, 34.
Grammaticus. Odyff. 1504, 58.

Dio. *ὅτι τὸ κλισίον τὸ τῶν προβάτων σκεπαςικὸν οἰκίδιόν ἐςι.* 78. A. *ἐλαὶ* pro *ἐλοχύται* 133. A. *ἔσσεται*, non *ἐσσεῖται* fecundum Dionem dicendum p. 655. A.

Dio Chryfoftomus. 460. *ἡγεμονικώτερον ταῦρος λέοντος.* p. 258. Odyff. 1675, 62. 1961, 15.

Diocles. 310.

Diogenes. 714. 860. 1361. Cynicus. 1557.

Diogenianus. Odyff. 1533. 47.

Dionyfidorus. Odyff. 1554, 31.

Dionyfius Grammaticus. 78. Thrax. p. 854. A. 869. 1040. B. exponitur, quid fit *ἀμφίθετος φιάλη* apud Poetam. 1299. C.

Dionyfius Halicarnaffeus. *γνωμηδόν.* p. 228. 927. C. *περὶ αττικῶν ὀνομάτων.* 368.

Dionyfius. p. 1148. A. Odyff. *χάλις.* 1471, 3. 1647, 59. 1680, 48.

Dionyfius. Poeta et Rhetor. p. 1243. A. fub nomine *περιηγητοῦ.* p. 192. 272. 273. et crebrius.

Dionyfius Siculus. 1525. *ὁ Σκυτοβραχίων.* 380.

Dionyfii Tyranni tragoedia. 1691.

Dionyfius Sidonius. Odyff. 1410, 59.

Diofcorides. 1176. 1198. 1857.

Diotimus Adramyttenus. 986.

Diphilus. *ἀργυρίου βραχύ τι τάλαντον.* p. 740. A. *ἔγχεον πιεῖν εὐζωρότερον, τὸ γὰρ ὑδαρὲς ἅπαν τοῦτ' ἔςι τῇ ψυχῇ κακόν.* 746. C. *ἔτοι δεδειπνήκασιν. ὁ δὲ τάλας ἐγὼ κεςρεὺς ἂν εἴην ἕνεκα νηςείας ἄκρας.* 1178. A. 1205. A. *ῥυτὸν χωροῦντα δύο χοᾶς.* 1286. B. Odyff. 1479, 44. 1483, 50. 1571, 19. 1678, 46. 1829, 49.

Dorion. 1215. 1538.

Dorieus. 1523.

Dorotheus. p. 1297. B.

Draco. 1004. 1158.

Duris. p. 243. 1187. B. Odyff. 1834, 7.
Ἐθνικῶν καταγραφή. in ea Anax pro nomine proprio occurrit. p. 21. B. *Κύλλιος* pro *Κυλλήνιος.* 300. C. de Pheneo. 301. A. de Parrhafia. p. 302. B. de Buprafio. 303. C. de Hyrmina,

mina. p. 304. A. de Oleno (*ὤλενος*) ib. B. de Aleſio. ib. de Dulichio. p. 305. C. de Ithaca. 307. B. *ὅτι αἴτωλος ἐπίθετον, παρὰ τὸ αἰτεῖν.* p. 211. B. de Lycto. 313. A. de Lycaſto. ib. de Phaeſto. ib. B. de Lindo. 315. B. *ὅτι τὰ ἐθνικὰ ἐπιτέμνων.* 34. A. de Alo. p. 320. A. de Pyraſo. 324. B. *Ἀντρώνιος ὄνος* Prov. p. 324. C. de Boeba. 327. C. de Glaphyris. 327. C. de Metona Thracica. 328. C. de Ithoma. 330. B. de Titano, regione Sicyoniae. 332. C. de Argiſſa. 333. B. de Gyrtone. ib.

Ὁ τὰ ἐθνικὰ γράψας. de Phthia, Achillis patria. 71. A. 265. C. *ὅτι τὰ Θέσπια* [?] *καὶ ἐκτείνεται καὶ συστέλλεται παρὰ Κορίννῃ.* 226. A. de Theſpia Theſſalica. ib. de Coronea. 268. B. de Aliarto. ib. et C. de Gliſſa. 269. B. de Ongeſto fluuio. 270. A. *Πανόπη ἡ πόλις. Πανοπεὺς δὲ ὁ πολίτης.* 274. C. de Anemoreia. 274. C. de Scarphe. 277. C. de Vrbibus quae Dii nomen habuerunt. p. 280. C. Epidaurus *θηλυκόν.* 287. C. *Μυκηναῖος* et *Μυκηνεύς.* 290. A. de vrbe. *Ὀρνεαί.* 291. A. de Ara thurea. 291. B. *περὶ στομώματος Λακωνικοῦ.* 294. A. *τὴν Φάρην διὰ τοῦ ι εἰδέναι φαίνεται.* 294. B. de vrbe Laconiae Elos dicta. 295. B. de Oetylo Vrbe. 295. C. Pyli vrbes tres. 296. B. de Thryo. 297. A. Plures fuerunt vrbes, Oechaliae dictae. p. 298. B.

Ethnicorum ſcriptor. de regione Aethicia. 334. A. de Dodone. p. 335. C. *Ἄτράκας λύκους.* pro quo in quibusdam exemplaribus lectum fuit, *ἅρπαγας λύκους.* 337. B. *περὶ πηρείας.* 341. C. de Adraſteia vrbe. 355. A. vndecim Lariſſas recenſet. 358. A. de Ciconia regione. 359. A. de Enectis. 361. A. de Halizonibus. 363. C. de Aſcania. 364. C. de Phthiribus. 368. A. de Phaea vrbe. 671. A. de vrbe Cerdamyle. 743. A. de Thryo vrbe. 880. B. 883. A. ib. iterum. de Budeo. 1076. B. de Panope, vrbe Phocidis. 1108 A.

Empedocles. *Αἶψα δὲ θνητὰ φύοντο τὰ πρὶν μάθον ἀθάνατ' εἶναι ζωρά τε τὰ πρὶν ἄκρητα.* 746. C. *νέκυες κοπρίων ἐκβλητώτεροι.* 1261. 1338. C. Odyſſ. 1454. 1419. 1597, 54. 1645, 43. 1720, 45. 1838, 51. 1882, 27.

Epaphroditus. p. 886. C. p. 1172. B.

Epaenetus. Odyſſ. 1485, 45.

Ephippus Comicus. *Ἦλις καὶ μεθύει καὶ ψεύδεται.* etc. p. 879. B. p. 948. B. p. 1020. p. 1178. B. 1720.

Ephorus. p. 313. C. Odyſſ. 1556, 59. 1864, 22. [*Ἔυφορος* pro Ephoro ſcriptum eſt ad Iliad. Δ. p. 363. nec vero diſtinguendi ſunt, vti in indice prioris edit. factum eſt. v. *Schurzfleiſchii* Notitiam biblioth. Vinar. p. 211.]

Epicharmus. *Κακὸς θαρρεῖ μάλ' αὐτόθεν, ἔπειτα δὲ φεύγει.* 667. C. 727. C. *εὐωνέστερον.* hac voce vſus eſt Epicharmus. 746. C. *Ἡρακλεῖ ἔσθοντι βρέμει μὲν ὁ φάρυγξ ἔνδοθι, ἀραβεῖ δ' ὁ γνάθος.* etc. 870. A. *ἐρωδιὺς* dixit *μακροκαμπυλαύχενας.* 1038. B. 1163. A. *ὅτι αἴλινος ᾠδὴ ἰστουργέντων.* 1164. A. 1183. A. 1196. A. 1282. C. *ὕδωρ χλιαρὸν ἡμίνας δύο.* ib. *Odyſſ.* *Τρίπους.* 1398, 20. *χέρονιβα.* 1401, 11. Fr. 1476, 1. 1541, 29. 1634, 5. 14. 1686, 48. 1775, 9. 1936, 55. 1964, 23. 1634, 5. 1676, 39. 1752, 13. 1817, 52. 1915, 21. 1934, 17. 31. [?]

Epicteti enchiridion. 1959.

Epicurus. 111. 962. 1363. 1594. 1612. Athens. 1473.

Epigrammata. Epigramma Phtiadis Megarenſis in eos, qui a Perſis occiſi erant. p. 266. A.

266. A. Epigr. in aquam insalubrem vrbis Dii. νᾶμα τὸ διηνὸν, γλυκερὸν ποτὸν, ἢν δέ γε πίῃς, παύσῃ μὲν δίψης, εὐθὺ δὲ καὶ βιότε. p. 280. C. Epigr. in Aiacem ex Porphyrio. Ἁ δ' ἐγὼ ἁ τλάμων ἀρετὰ παρὰ τῶδε κάθημαι Αἴαντος τύμβῳ κειραμένη πλοκάμες. etc. p. 285. A. In Nestorem. p. 296. B. In Timotheum Citharoedum. 313. A. In Erinnam Poetriam. 327. A. In Arcadionem ὃς θάνεν ἐκ χάνδης ζωροποτῶν κύλικος. 746. C. In Linum: ὦ Λίνε πάντα θεοῖσι τετιμένε etc. 1163. C. In Hecaten. 1197. B. In tripodem, a Diomede Apollini Delphico consecratum. χάλκεός εἰμι τρίπες, Πυθοῖ δ' ἀνάκειμαι ἄγαλμα etc. 1313. C. In Archilochum, εἰμὶ δ' ἐγὼ θεράπων μὲν ἐνυάλιοιο γέροντος etc. 1320. A. In Nioben. ὁ τύμβος ἔτος ἔνδον ἐκ ἔχει νέκυν. etc. 1368. B. Odyss. τεῦξ' Ἑλικὼν Ἀκεσᾶ Σαλαμίνιος. etc. 1400, 13. 1457, 23. In Phyallum Crotoniaten. πέντ' ἐπὶ πεντήκοντα πόδας. etc. 1591, 54. In Medicum Acronem. 1634, 10.

Epimenidis. καθαρμοὶ δι' ἐπῶν. 313.

Eratosthenes. ὅτι φελλὸς παρὰ Ἀρκάσι μέσον τι πρίνε καὶ δρυὸς. 302. B. de Boeotorum πολυφαγίᾳ. 964. B. Odyss. 1445, 41. 1383, 57. 1612, 19. 1645, 63.

Erinna. 326. 351. poema Ἠλακάτη Aeolicodor. 327.

Eriphus Comicus. 1686. 1770.

Etymologus. de Alesio (Ἀλέσιον) p. 304. B. et p. 883. A.

Etymologicum magnum. p. 268. C. p. 834. C. Odyss. 1397, 50. 1422, 2. 1433, 64. 1692, 1.

Eubolus. 890.

Eubulus. 73. βεβρεγμένος ἥκω καὶ κεκωθωνισμένος. 890. C. Boeotos fuisse πολυφάγες. 954. B. Fr. p. 976. C. Eubulus ἀποςερεῖ πτερῶν τὸν ἔρωτα, et quare. p. 987. B. de Philosophis dixit, ἀνιπτόποδες, χαμαιευνάδες, ἀερίοικοι, ἀνόσιοι, λάρυγγες, ἀλλοτρίων κτεάνων παραδειπνίδες. p. 1058. A. 1167. A. ὡς νῦν τετάρτην ἡμέραν βαπτίζεται νῆςις πονηρε κεςρέως τρίβων βίον. 1178. A. Odyss. 1173. Fr. 1422, 47. 1538, 43. 1720, 29. 1843, 16.

Eudemus. p. 553. B.

Eudoxus. p. 270. C. Odyss. 1505, 61.

Euenus. τῶν ἡδυσμάτων τὸ πῦρ εἶναι κράτιςον ἔφη. Plutarch. II. 50. A.

Euhemerus Messenius Atheus. 1473.

Eumaeus. 659.

Euphantus. Odyss. 1713, 47.

Euphorion, de Achille ait: ἐς Φθίην χιλὲ κατήιε πάμπαν ἄγευςος. Τένεκα Μυρμιδόνες μιν Ἀχίλλεα φημίξαντο. p. 15. A. Κλέος ἀςέμβακτον. 235. A. 266. B. 270. B. ὅτι ἐκ τε αἵματος τε ῥυέντος ἐκ τῆς τε Αἴαντος σφαγῆς ὑάκινθος ἐξέφυ. 285. C. 747. A. 1183. B. Odyss. 1397, 9. 1493, 45. 1784, 60. 1837, 29. 1870.

Euphorus. vid. Ephorus.

Euphranor. 962.

Eupnorus. p. 363. C. [?]

Eupolis. 231. B. *ἐξεπλάγην γὰρ ἰδὼν στίλβοντα τὰ λάμβδα.* 293. C. *εἰ μὴ κόρη τὸ σαῖς ἤθεες.* 500. C. 1033. A. *προβατικὸν χορὸν λέγει τὸν ἐξ αἰγῶν.* p. 1063. C. *ἀγελαίας ἰσχάδας, τὰς εἰκαίας ἔφη.* 1165. A. *Odyss.* 1387, 47. *χειρόνιπτρον.* 1401, 10. Fr. 1406, 17. Fr. 1422, 54. 1441, 16. 1432, 36. 1481, 32. 1517, 10. 1534, 14. 1535, 18. 1547, 53. 1571, 35. 1624, 44. 1680, 26. 1761, 39. 1817, 49. 1915, 17.

Ἐν Δήμοις. Odyss. 1554, 44.

Euripides. *Συλλάβητε ὅμηρον τήνδε.* p. 4. *Ἄναξ· θεοὺς γὰρ δεσπότας καλεῖν χρεών.* p. 21. B. *Αὐτὰ ἡ νὺξ διὰ τὴν παρ' Εὐριπίδῃ σοφὴν καὶ πότνιαν Λήθην.* p. 22. C. *Λαοὶ δ' ἐπερρόθησαν.* 28. B. *ἐξ ἰδίας ἀνοίας κοινὰ κακὰ θεόθεν γίνεται.* p. 42. A. *ὅτι τὸ τῆς Κλυταιμνήστρης δέμας πυρὶ καθήγνισαι.* 43. A. *οὔτε ὅπλα, οὔτ' ἔγχος.* p. 48. A. *Ἀνάγκαι κρείσσονες.* 55. A. *καὶ πως ἐλέγ ἀρχόμενοι, πολλὰ κρατοῦντες, χαλεπῶς ὀργὴν μεταβάλλουσι.* 55. B. *προνώπιον,* pro *πρεσνώπιον.* 82. C. *θάλασσα κλύζει πάντα τ' ἀνθρώπων κακά.* 108. B. *ἐλελίζει αἴλινον.* 125. B. *ὁρῶ σε δεξιὰν κρύπτοντα, καὶ πρόσωπον ἔμπαλιν στρέφοντα, ὡς μή σου προσθίγω γενειάδος.* p. 129. B. *εὐναῖαι* pro *εὐναί* 131. B. *Ἁβρὸν βαίνουσα παλλεύκῳ ποδί.* p. 146. B. *παρηγορῆσαι.* 152. C. *ἐπεὶ δὲ κρεῖσσον τὸ κακόν ἐστι τοῦ ἀγαθοῦ.* 154. C. Ex illo Homerico, *ἐπεὶ τὰ χερείονα νικᾷ ἱπποβουκόλος.* 160. A. *τὴν Μηδείαν φησὶ τοκάδος δίκην λεαίνης ταυρουμένην.* 160. A. *Αἱ δεύτεραί πως φροντίδες σοφώτεραι.* 164. B. *ἤδη ποτ' ἄλλως νυκτὸς ἐν μακρῷ χρόνῳ ἐφρόντισα.* 168. A. *Θεοῦ λαμπάδα τὴν ἡμέραν φησί.* 170. C. *γῆ μελανοπτερύγων ὀνείρων μήτηρ.* 173. B. de Argi oculis. 182. B. de Agamemnone, quam late imperauerit. 185. A. De Troia ait, *ἀπὸ δὲ στεφάναν κέκαρσαι πύργων.* 189. A. *κατέξανται δέμας.* 189. B. *μανίας ἔποχος λόγος.* 210. C. *κρύπτουσα ἃ κρύπτειν ὄμματα χρεών.* 216. A. *ὑγρὸν δάκρυον καὶ χλωρόν.* 217. A. 235. C. 236. B. C. vbi quaedam *σολοικοφανῆ* ex eo adducuntur. *σοφὸν ἓν βούλευμα τὰς πολλὰς χεῖρας νικᾷ.* 240. C. *Ἄλλοισιν ἄλλος θεῶν τε κ' ἀνθρώπων μέλοι.* 245. B. 249. C. 250. C. *λελησμένος,* pro *λελησμένος.* 264. B. *ποτνιάδες ἵπποι.* i. e. Diomedis. 269. C. Demophontem *ὄζον Ἀθηνῶν* vocat. 284. C. 319. C. De Sophismate Thessalico. 331. C. *μεσάγκυλος.* 344. B. 353. A. *τὴν Θράκην Ἄρεος οἰκητήριόν φησι.* 358. B. meminit *ἵππων ἐνετικῶν.* 361. B. *ἔρωτι θυμὸν ἐκπλαγεῖσα.* 374. A. *Αἰνόπαρι.* 379. C. *ἄπος.* i. e. *κάματος.* 381. B. ibid. plura Euripidis *ἅπαξ λεγόμενα* adducuntur. *ἔκβλητον τὸ τῆς θαλάσσης ἔκβρασμα.* 384. B. *Ἀδριηνή,* pro *Ἀδριατική.* 405. B. exemplum *μεταβάσεως* a plurali ad singularem. 415. A. *τέτρωρος ὄχος.* 427. B. *ἄφθογγα δάκη θηρῶν.* ib. *ἔρως ὡς κατ' ὀμμάτων στάζεις πόθον,* 452. A. *δι' ὅσσων ὄμμ' ἔχω δακρυρροοῦν.* ib. *Ζηνὸς πολύχρυσος οἶκος.* 436. B. *Ἀμβρόσιον στόμα.* 438. B. *τὸν ἥλιον τὴν ἐν ἄστροις οὐρανοῦ τέμνειν ἔφη ὁδόν.* 446. C. *διάπτασθαι.* 452. C. *μίτραις ἀναδέτοις ῥυθμίζεσθε πλόκαμον.* 454. B. [P] *μεγαλάνορα ὑπερηνορίαν.* 462. A. *πυκναῖς ἀσπίσι πεφρικότα.* 473. A. *λέοντος δέρος χαίτῃ πεφρικός.* ib. 476. B. *περισσὸς ἀνήρ, ἀντὶ τοῦ μέγας,* 484. A. *οὐ μάντεως ὄπα ἔμεινας, οὐ χρόνῳ μακρῷ σκέψιν ἔνειμας,* 488. B. *οἰνωπὸν ἄχνην,* 492. A. *κῦμα οὐρανὸν στηρίζον.* 495. B. Neptunus *πόντου κρέων.* 500. A. *ἤϊθεος ὁ μήπω εἰς γάμον ἐλθών.* ib. C. *χλανιδίων ἔσω κρυφθείς.* 519. C. *ξυστὸν δ' ἐπὶ πασσάλῳ.* 540. B. *Ἕκτορός τ' ἀπόλλυται ψυχή.* 545. B. *μήποτ' ἐπ' ἐμοὶ χρυσέων τόξων ἐφίης ἱμέρῳ χρύσας ἄφυκτον οἰστόν.* 568. B. *μήτι στὴν δάκω φρένα.* 575. A. *σύριγγες ἵππων καὶ ἐνήλατα.* 598. C. *ἄντυξ χορδῶν.* 599. B. *κοινὸς ἐνυάλιος.* 612. B. *Στενέβοια* 632. A. *μὴ ἂν ἀγαθὰς εἰπεῖν τὰς γυναῖκας. οὐδ' εἰ περὶ τούτου τὴν ἐν Ἴδῃ γραμμάτων πλήσειέ τις πεύκην.* 633. B. *ξένοις τε πέμπειν σύμβολα, οἳ δράσουσί σ' εὖ.* 633. B. *τὴν ἐμὴν ὑμνοῦσαι ἀπιστοσύνην, ἤγουν κακολογοῦσαι.* 634. A. *ἀντίμολπον ὀλολυγῆς κωκυτὸν εἶπε.* 643. B. *τὸν οἰδίποδα χρυσοδέτοις*

περόναις

περόναις ἐπίσημον ξίφη. 650. C. 654. A. *εὐνὰς αὐγῆλαι*. 656. C. *ἐπεὶ δ' ἀφέθη πυρσός*. 669. C. *κακοῦ ἀνδρὸς δῶρ' ὄνησιν οὐκ ἔχει*. 682. C. *κύκλωμα ἰξίωνος*. 683. C. *ὁ αὐτὸς λόγος ἔκ τε δοκούντων ἰὼν καὶ μὴ δοκούντων οὐ τ' αὐτὸν σθένει*. 732. C. *σῶμα ἐν γυναιξὶ θηλίας πρέπων*. 727. B. *τοὺς εὐσεβεῖς θεοὶ θνήσκοντας οὐ χαίρουσι*. 737. A. 739. B. 742. C. *γάμων φερνὰς διδοὺς αἵμονι*. 743. A. 750. B. *ἔνθεν ἐκγελᾷ ὀστέων μὴ ῥαγέντων φόνος*. 757. C. 776. C. *ξανθὸν κρᾶτα διεπάλυνε*. 786. B. 789. A. 791. 822. A. (*ὁ γλυκὺς*) *Δήμητρος ἀκτῆς*. 868. B. *ἕνα εἶναι τῶν ἵππων ἡλίου αἴθοπα*. 883. C. 892. B. *ἔσωσα σ' ὡς ἴσασιν ἑλλήνων ὅσοι*. 896. C. *μέσον μ' ὀχμάζεις* etc. 904. A. *ὡς δ' ἐπεζάρει σφίγξ*. 909. B. 830. C. *ἐρᾷ δ' ὁ σεμνὸς οὐρανὸς πληρούμενος ὄμβρου, πεσεῖν εἰς γαῖαν Ἀφροδίτης ὕπο* etc. 978. B. de somno, *φίλον θέλγητρον καὶ ἡδὺ ἐνδέοντι προσιών*. 982. C. *λάτρις πενέστης ἀμὸς ἀρχαίων δόμων*. 1090. C. *αἴλινος* 1164. A. *ἐκ παντὸς ἂν τις πράγματος δισσῶν λόγων ἀγῶνα θεῖτ' ἄν, εἰ λέγειν εἴη σοφός*. 1192. C. *στέμματα ξήνασα θεά. ἐπέκλωσε πόλεμον*. 1200. B. A. *ἱπποβουκόλοι*. 1205. C. *ὅτι δαλὸς ἀνημμένος μάχης ἦν σύμβολον*. 1242. C. *ἀγὼν ἐν ᾧ ζῆν ἢ θανεῖν χρεών*. 1264. A. *βροτῶν ὁ πᾶς ἀστάθμητος αἰών*. 1266. C. Quid sit ap. Euripidem *ἁρμάτειον μέλος*. 1276. A. *ὁ προὔχων τοῦ ἀσκοῦ ποῦς*. 1303. B. *τοῦσον νῦν αὐτὸν, μηδ' ἔρα τοῦ πλησίον*. 1312. B. *ἀγορᾶς χραίνων κύκλον*. 1334. C. *φαῦλον, τὸ ἀγαθόν*. 1356. C. *θυγατέρας Νιόβης ἑπτὰ ἱστορεῖ*. 1367. B. *Odyss.* 1359, 58. *ποικιλόφρων*. 1381, 39. 1397, 38. *χέρνιψ*. 1401, 12. 26. Fr. 1404, 56. 1404, 48. Fr. 1412, 14. Fr. 1419, 47. Fr. 1422, 14. Fr. 1428, 21. 1435, 64. 1455, 33. 1485, 31. 1498, 57. 1519, 40. *ὀχμάζειν*. 1528, 28. 1556, 28. 1564, 33. 1593, 48. 1596, 45. 1632, 9. *ἐξαχρείζειν*. 1636, 47. 1647, 37. 1653, 27. 1688, 19. 1693, 10. 1695, 39. 1700, 21. 1713, 8. [⁋] 1731, 54. 1743, 26. 1775, 18. 1799, 30. 1834, 21. 1837, 1. 1856, 13. 1861, 41. 1875, 46. 1910, 9. 1931, 13. 1956, 33.

Ἴωνι. Euboeenses *χαλκεδοντιάδας* vocauit. p. 281. C.

Ἐν Ὀρέστῃ. p. 20. B.

Ἐν Φοίνικι. p. 163. 763. A.

Ἐν Ἑλένῃ. *τὸ λέχος ὑποστρῶσαι*. p. 30. C. [39.] p. 398. A.

Ἐν Ἰφιγενείᾳ. *ὅτι τοῖς Ἀχαιοῖς ἐξ αἱρέσεως ἦν βασιλεὺς ὁ Ἀγαμέμνων*. p. 57. B. 185.

Ἐν Σολεῖ. *εἶα δὴ φίλον ξύλον, ἔκτεινέ μοι σεαυτὸ, καὶ γίνου θρασύ*. p. 107. B.

Ἐν Ἱππολύτῳ. p. 161. *ἐπὶ ἀνδρῶν τὸν πέπλον τίθησι*. p. 170. A. 599. p. 1081. A. 1087. *Odyss.* 1565, 8. 1932.

Ἐν Ἑκάβῃ. de voce *δεῖπνον*. 242. B. 261. *Odyss.* 1495, 5. 1805, 34. 1815, 11.

Ἐν Φοινίσσαις. 394. A. *μαντικάς τινας ψήφους κλήρους καλεῖ ἐν τῷ, δέλτος κλήρους οὐ δεδεγμένη*. p. 419. A. p. 666. B. p. 1021. C.

Ἐν Ἐρεχθεῖ. 1061.

Ἐν Ἠλέκτρᾳ. 653. 1856.

Ἐν Ἡρακλεῖ. 875.

Ἐν Κύκλωπι. 1850.

Ἐν Τηλέφῳ. 1084. 1397.

Ἐν Ὑψιπύλῃ. 959.

Ἐν Φαέθοντι. 1731.

Ἐν Κερκυόνι. *γέμουσα κύματος θεοσπόρου*. p. 656. C. *Odyss.* 1607, 3. 1681, 43. 1902, 1.

Ἐν Φαίδρᾳ. p. 633. *ἀπείρονα γῆν*. p. 690. B.

Ἐν Ἀλκμαίωνι. *Odyss.* *ἀργαίνειν τὸ λευκαίνειν*. 1430, 62.

Euripides *φιλοσίγματος* fuit. 1170. C.

Euſtathius, *εἰς τὸν περιηγητήν*. p. 2. lin. vlt. p. 27. C. p. 158. B. p. 1175. B. et ſaepius.

Euthydemus. Odyſſ. 1951, 20.

Geographica Hiſtoria. 305. *γεωγραφικὴ καταγραφή*. 1386.

Georgius Technicus. p. 13. C. 45. A. 107. B. 561. C. 1155. C.

Gloſſographi. 1018. 1024. 1090. 1492. 1530. 1841. 1861. 1878.

Gloſſographus incertus. 305.

Gorgias Leontinus. 1413.

Grammatici veteres. 974. 1001.

Harmodius. 1400.

Hecataeus. 9. 274. B. 361. B. 363. B. 372. A. 1270. A. *Odyſſ.* 1441, 15.

Hegemon. 1239. *ὁ παρῳδός*. Odyſſ. 1420, 37.

Heliodorus. *χειραγωγὸν εἶπεν ἱμάντα τὸν ἐκδεδεμένον ποδός*. p. 160. B. Odyſſ. 1465, 13.

Hellanicus. 301. 385. C. affirmauit, vetus Ilium ad ſua vsque tempora permanſiſſe. 460. A. 916. C. 1036. 1173. B. 1454. Var. Lect. Odyſſ. 1528, 6.

Hermippus. p. 261. A. 855. A. 1246. *ἀμύγδαλα σιγαλόεντα*. 1280. C. *βοΐδια λεωτερφίδου λεπτότερα καὶ θυμάντιδες*. p. 1288. C. *Odyſſ.* Fr. 1404, 4. 1428, 60. Fr. 1483, 36. 1582, 18. 1828, 58.

Heraclides ſiue Alexandrinus ſiue Mileſius vel ambo videntur Homerum emendaſſe vel explicaſſe. p. 54. 704. 722. 734. 780. 840. 872. [i]

Heraclides. p. 23. B. p. 28. lin. penult. *ὅτι Κύπριοι καὶ Ἀττικοὶ παρεντιθέασι ῥήμασι καὶ ὀνόμασι τὸ τ. τὴν πόλιν πτόλιν λέγοντες* etc. 32. C. 54. B. 341. C. 365. B. De voce *μασθὸς* et *μαδὸς*. 452. B. 607. C. 705. C. 718. A. Fr. p. 722. C. 734. C. 756. B. p. 764. B. p. 773. B. p. 774. C. 780. B. 831. C. 842. C. 853. A. (*ὁ Ἀλεξανδρεύς*) p. 740. 812. A. 840. 872. 1064. A. Fr. de voce *πέπονες*. 1098. A. *Περὶ δυσκλίτων ῥημάτων*. 1815.

Heraclides Comicus. 1479.

Heraclides Cumaeus. p. 1288. C. Mileſius. 705.

Heracleon 1910. Grammaticus. *μαχέσασθαι* non *μαχήσασθαι*. 106. C. 524. B. Ponticus. 25.

Heraclitus *ὁ σκοτεινὸς, ὅτι τοῦ βίου τὸ μὲν ὄνομα βίος, τὸ δὲ ἔργον θάνατος*. 41.

Heraclitus *εἰς τὸν Ὅμηρον*. 40. A. Allegorice Homerum interpretatur. 614. C. et *ἄπιστα* ſcripſit. 859. 1133. 1142. 1832.

Heraclitus Mytilenaeus. Odyſſ. 1503, 33. 1859, 44.

Heraclitus,

i) Idem forte, quem Laertius V. 64. ait, ſcripſiſſe *τὰ Περσικὰ ἰδιώματα* de Perſicis proprietatibus, an dialectis.

Heraclitus, *ὁ τοῖς ἀπίςοις πεϱοθέμενος ἐμφῆναι πίςιν.* Odyſſ. 1504, 55.

Hermippus Comicus. 197. 261. 855. 1246. 1280. 1288. 1404. 1428. 1483. 1582. 1828.

Hermogenes. p. 12. B. 148. B. 809. B. Odyſſ. 1422. 1653, 46. 1681, 23. 1834, 43. 1854, 20. 1864, 13. *ἐν τῷ πεϱὶ ἰδέων.* 1133.

Hermolytus Tacticus. p. 924. A.

Hermon. 804.

Herodianus. *τὰ εἰς νῦ λήγοντα ἐν τῇ αἰτιατικῇ πάντα βϱαχέα ἐςίν.* p. 8. C. *συναίϱεσις.* p. 11. B. de accentu vocis *μύϱια.* 15. C. de etymologia vocis *ἰάπτω.* p. 16. C. *τὴν ἐν τῷ σιδηϱεῦς* etc. *κϱᾶσιν συνίζησιν λέγει.* 25. B. *τὰ μὲν βαϱύτονα τῶν εἰς ις ληγόντων, συςέλλεται* etc. p. 26. C. 36. C. 67. A. *Τάϱιχες* et Maſc. et foem. 73. C. *μεγάλαι κλισιάδες*, etc. 78. A. 110. C. 113. C. 114. B. 117. C. *Ἀποϱεῖ πῶς ὁ Ἀϱιςοφάνης νένεφα εἶπε, καὶ ὃ νένοϱφα, ὡς λέλειφα* etc. 143. A. 149. A. de voce *ἐπίηϱον, ἐπίηϱα.* 152. C. 154. C. de genitiuis in *ος*, vti *πυϱὸς, ἁλὸς* etc. quomodo cum aliis vocibus componantur. 183. A. 187. A. 217. C. 224. C. 277. C. 283. C. *ἔλλην, ἔλλαν· τϱοίζην, τϱοίζαν.* 287. B. 297. B. *ὅτι εἵλωτες οἱ ἐπὶ ταινάϱῳ σάτυϱοι.* 297. C. 300. A. 324. C. 341. A. B. 346. A. *Ζεὺς Ἀθῷος*, qui in monte Atho colitur. 358. C. 376. C. 413. A. *ὅτι κλῆϱος ἀπὸ τοῦ κάλον, τὸ ξύλον.* 418. C. 423. B. De voce *ἑωνοχόει.* 438. A. dicendum eſſe *χειμάϱϱους*, non *χείμαϱϱος.* 496. C. De declinatione vocis *Ἄϱης.* 518. B. Fr. 524. B. 531. C. 561. A. de voce *Ἠπιάλης, ἠπιάλετος.* ibid. B. *ὅτι πάντα τὰ κατὰ μάχην σκεπαςήϱια λαισήϊα καλεῖται.* 570. B. 601. A. pro *πεϱιςϱέφεται* in v. 903. Iliad. E. legit *πεϱιτϱέφεται.* p. 620. B. 650. C. *γόνας, γόνατος, δόϱας, δόϱατος.* 677. B. p. 764. B. *ὅτι κέϱας ἐπὶ τϱιχὸς, μάλιςα ἐπὶ βοῶν καὶ ἄλλων θηϱίων λέγεται.* 851. C. 1020. B. 1175. A. 1235. B. [¶]

Ἐν τῇ καθόλου πϱοσῳδίᾳ. p. 265. C. 962.

Ἐν τῇ μεγάλῃ πϱοσῳδίᾳ. p. 962. A.

Ἐν ἐπιμεϱισμοῖς. de voce *ὑπεϱκύδαντας.* 1445. B. vbi Euſtath. addit, non omnes *ἐπιμεϱισμοὺς* eſſe *Herodiani*, ſed quosdam pro ſpuriis haberi.

Ἐν τῷ ὀνοματικῷ [k]. 445. C. 1807.

Ἐν τῷ αὐτοῦ συμποσίῳ. 154. Eius *ἐπιμεϱισμοί.* 445.

Herodicus. 899. C. *Σηλυβϱιανὸς παιδοτϱίβης.* 763. Babylonius. 1077.

Herodotus. in vita Homeri p. 4. et 913. A.

Dii vocantur *θεοὶ, διότι κόσμῳ ἔθεντο τὰ πάντα πϱήγματα.* p. 19. A. *Ἀνακῶς.* 21. B. *ἐπιφημίζεσθε.* p. 28. B.

Νομιζόμενά ἐςι παϱὰ πάντων ἀνθϱώπων τὸν πϱεσβύτεϱον ἄϱχειν. 28. C. *πεϱὶ ὀπλοφάγων μυιῶν.* 35. A. *ὅτι Πέϱσαι ἵππον Ἀπόλλωνι ἱέϱευον.* 36. B. *ὅτι πίτυς ἐκκοπεῖσα ἐκ ἀναφύει*

k) *Ὀνοματικὸν, ὀνοματικοὶ κανόνες*, i. e. Grammatica tractatio de nominibus, vt Aſtyages Grammaticus, Suida teſte, ſcripſerat *κανόνας ὀνοματικούς.* Sic *ῥηματικὸν*, quale compoſuerat *Apollonius Grammaticus*, erat tractatio de verbis. *Herodiani ὀνοματικὸν* memorat etiam Etymologici magni auctor in *ὑπεϱκύδαντας.* Aliud eſt *ὀνομαςικὸν*, dictionarium quo vocabula exponuntur, quale ſcripſit Pollux. Vide Tiberii Hemſterhuſii praefationem ad Pollucem p. 35. Apud Stephanum Byz. quoque in *Ταμίαθις* laudatur Georgius Choeroboſcus in *ὀνομαςικῷ*, vbi crediderim legendum *ὀνοματικῷ*.

φύει μόνη πάντων δένδρων. 42. C. Aegyptii cadauera mortuorum condire solebant 43. B. Vrbs Thraciae dicta Agora. 45. A. Iouis ἀγοραίου ara. ibid. πεπλανημένα εἰς ἀνθρώπους ἐνύπνια περιεργάζεσθαι. 48. B. Clisthenes mactata Hecatomba filiae suae procos splendide excepit. 49. A. τὸ χόλον καταπέψαι χόλον πιέσαι φησί. 54. B. ἦν τάγμα τι θεῖον ἐν Δελφοῖς οἱ θεοπρόποι. p. 55. C. δηλέονται dixit pro ἔβλαπτον. 70. B. σταθμώσασθαι apud Herodot. pro στοχάσασθαι. ibid. ὅρκους ἐπήλασαν, pro ἐπήγαγον. 70. C. Regibus Spartanis, cum spolia diuiderentur, duplex dabatur portio. 72. B. ὅτι γενεαὶ τρεῖς ἀνθρώπων ἑκατὸν ἔτεα εἰσί. 97. C. ἱστορεῖ στρατηγὸν Εὐρυβάτην ἀργεῖον. 110. A. de legatis a Lacedaemoniis occisis. 110. B. κατίσχει σέλας ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τὴν βοῦν τὴν γεννῶσαν τὸν Ἄπιν. 133. B. Καταθυμία, nomen proprium foeminae. 149. C. μαρτύρων καθαπτόμενος, i. e. μάρτυρας προφέρων. 155. B. De Lemniis. 158. B. ἐπὶ τυραννίδι ἐκόμησε 165. B. ibid. 166. A. ὑπεραίσαν δὲ τὸ ὄνειρον τοῦ Ἀρταβάζου εἶπε. 167. A. σύλλογος ἐπίκλητος. 172. A. εὖ βουλεύεσθαι κέρδος· εἰ γὰρ καὶ ἐναντιωθῆναι, βεβούλευται μὲν οὐδὲν ἧττον εὖ· ἥττηται δὲ ὑπὸ τῆς τύχης τὸ βούλευμα etc. 173. C. 176. B. Ἁλία, i. e. ἡ ἄθροισις. 179. B. ἔνθα χρή τι ψεῦδος λέγεσθαι, λεγέσθω. 188. C. Κᾶρες Διὶ στρατίῳ θυσίας ἀνάγουσι. 189. B. 190. C. 191. A. Ἀτρεμίζοντά σε μακαριστὸν εἶναι. 201. B. οἴχωκε. 207. A. 211. B. 233. C. 234. A. B. ἴσον ὦ βασιλεῦ κέκριται φρονέειν τε εὖ, καὶ τῷ λέγοντι χρηστὰ θέλειν πείθεσθαι. 238. B. 240. C. 248. C. de Abis vrbe. 278. C. [₱] de Labyrintho. 286. C. ὅτι Κλεισθένης Σικυῶνος τύραννος ἔπαυσε τοὺς ῥαψῳδοὺς ἐν Σικυῶνι ἀγωνίζεσθαι. 288. C. ὅτι οἰκεῖ Πελοπόννησον ἔθνη ἑπτά. 289. A. καὶ τοῦ κολεοῦ τοῦ ξίφους ὁ μύκης ἀποπίπτει. 290. A. de Vrbe Κλεωναί 291. A. θηριωδεστάτην φησὶ θάλασσαν τὴν περὶ τὸν Ἄθω, propter multitudinem animalium marinorum. 294. B. Ad vrbem Nonacridem aquam stygiam fuisse. 301. B. de Elide. 303. C. de Rhodo Aegyptia. 314. C. apud eum legitur πάτρως, i. e. ἀπὸ πατρικοῦ ἀδελφοῦ θεῖος. 316. A. περὶ τοῦ παντὸς ἤδη δρόμου θέοντες. 34. B. 346. B. Λῆμνον καὶ Ἴμβρον ὑπὸ πελασγῶν Ἡρόδοτος οἰκεῖσθαί φησι. 357. B. ὅτι περὶ θρᾴκην ὁ Ἄρης καλός. 358. C. Hellespontum vocauit ἁλμυρὸν ποταμόν. 359. A. de Paeonibus. 359. C. de voce κεραΐζειν. 364. B. ὅτι Μήονες πρότερον καλούμενοι, ὕστερον Λυδοὶ ἐκλήθησαν. 365. C. de Pythio homine opulento. 366. C. εἰσέπεσον ἀλέες εἰς τοὺς Πέρσας. 373. C. ἀνθρωπείη, i. e. ἀνθρώπου δορά. 374. C. τόξα παλίντονα. 375. A. ὅτι Φίλιππος Ὀλυμπιονίκης κάλλιστος ὢν ἐτιμήθη ἐν Σικελίᾳ. 383. C. ὀλίγῳ κακῷ ἔοικε μέγα νεῖκος ἀναιρεῖν. 386. B. 394. B. Φύελθω, ὀν. κύρ. p. 395. A. Helenam nunquam fuisse Troiae. 397. C. narrat Graecos misisse legatos ad Troianos, qui Helenam repeterent. 405. B. de proxenis, siue qui peregrinos publico Hospitio excipiebant. 405. B. ὁ θάνατος μοχθηρᾶς οὔσης τῆς ζωῆς αἱρετώτερος τῷ ἀνθρώπῳ γέγονε. vbi Eustath. dicit, τὸ ζωῆς in quibusdam exemplaribus per ο scriptum esse. 411. A. ὅτι ἄρουρα ἑκατὸν πήχεων Αἰγυπτίων πάντη. 411. C. κλισίον, κλισιάδα φησί. 412. A. καὶ ἐγχειρίδια παρὰ τὸν δεξιὸν μηρόν. 413. C. ὅτι Γλαῦκος βουληθεὶς ἐπιορκῆσαι, πρόρριζος ἐξετρίβη ἐκ Σπάρτης. 414. C. ibidem ex eo refertur Oraculum de poena periurii δίκαι τῆς ἁρπαγῆς, i. e. πρόστιμον. 415. C. τὸ ἀσπαίρειν ἔφη τὸ θερμότερον σπεύδειν καὶ ἀνασκιρτᾶν. 416. C. ὅτι ξένους οἱ Λάκωνες ἐκάλουν τοὺς βαρβάρους. 423. B. de Candaule, vehementi vxoris suae amore capto. 431. B. μίτραις κατειλίχατο. 454. B. ἐσθὴς κάθιρα. 456. A. [ὁ γλυκὺς ἴων] tenues pro aspiratis more Jonum ponit, vt βάτρακος, ἐνθεῦτεν, κιθών. 468. C. ὁμιλήσας ἑλλήνων οὐ τῷ ἀσθενεστάτῳ σοφιστῇ Πυθαγόρᾳ. 497. B. τελευτῆσαι τὸν αἰῶνά φησι τὸ θανεῖν. 501. B. De Cleomene, qui ignem ex pectore statuae emicantem vidit. 513. B. 522. A. Filios olim artem parentum plerumque

rumque secutos fuisse. 808. A. 538. C. καλεῖται ζεὺς ὀρθότατα παπαῖος ὑπὸ Σκυθῶν. 565. A. Φησὶ περί τινων Ἡρόδοτος, ὅτι λαισήια εἶχον ἀντὶ ἀσπίδων. 570. B. ἔφερον καὶ ἦγον τοὺς ἐν τῇ νήσῳ. 573. B. ἐνέχρεεν εἰς τὸ πρόσωπον τὸ σκῆπτρον. 579. A. 601. B. de Aegide Mineruae. 602. C. 603. A. θύοντο μάχεσθαι, i. e. ὥρμων. 621. C. ὅτι Ὄσιρις κατ' ἑλλάδα γλῶσσαν ὁ Διόνυσος. 629. B. de campo Aleio. 636. C. de Dienece. 638. C. ὅτι ἐκ Λιβύων ἦλθεν εἰς ἕλληνας τὸ ὀλολύζειν ἐπὶ τῶν ἱερῶν. 643. B. ἐνδὺς χιτῶνα μέγαν, καὶ κόλπον πολὺν καταλιπόμενος τοῦ χιτῶνος. 655. C. [P] de Euelthonte qui Pheretimae, Batti vxori, exercitum ad bellum petenti, colum aureum misit. 657. C. de Sesostride, qui αἰδοῖα γυναικῶν ταῖς στήλαις προσενέγραφε. 668. C. παρὰ Πέρσαις γυναικὸς κακίω ἀκοῦσαι, δεννος μέγιστος. [δέννος, i. e. ὕβρις] ibid. 670. C. κακῶς αὐτοῖς ἡ ἀχμὴ ἵστηκε πρὸς τοὺς etc. 680. A. Φησὶν Ἡρόδοτος γέρα εἶναι τοῖς βασιλεῦσιν ἐν Σπάρτῃ τῶν θυομένων τὰ δέρματα καὶ τὰ νῶτα λαμβάνειν, καὶ διπλάσια νέμειν αὐτοῖς τὰ πάντα. 682. C. τραπέζῃ μεσλίξαντας. 688. A. τὸ θεῖον ὡς ἐστὶ φθονερόν. 690. B. ἅμα ἡλίῳ σκιδναμένῳ. 691. A. ὅτι τέσσαρας ἵππους ζευγνῦναι παρὰ Λιβύων Ἕλληνες μεμαθήκασι. 707. A. ibid. B. τόξα παλίντονα. 712. A. 711. B. 741. C. ἐπὰν ζωρότερον βέλωνται οἱ Σπαρτιάται πιεῖν, ἐπισκύθισον λέγουσι etc. 746. C. montis verticem κόρυμβον vocat. 750. B. ὅτι ἡ Βαβυλὼν ἑκατόμπυλος ἦν. 758. A. ἐκτημένοι, pro κεκτημ. 759. B. παυσώμεθα μηδὲ κακῶν μεμνώμεθα. 767. B. συὸς μέγα χρῆμα. 773. A. 827. C. ὅτι ἡλίῳ ἵππος ἀνάκειται 844. B. τὸ κολώνη Λιβύων λέξιν εἶναί φησι. 880. B. de Cleomene qui sacrum lucum incendit. 907. B. de leporibus. 908. A. ὀλοίτροχος, saxum rotundum. 925. A. χρήμαθ' ὑποσακιζόμενοι. 940. A. 945. B. ἀναγινώσκειν, pro ἀναπείθειν. 957. C. προκρόσσας ναῦς. 965. B. κλίβανος pro κρίβανος. 975. C. de Hercule et Persea. 989. B. μεγάλα πρήγματα μεγάλοις κινδύνοις θέλει καθαιρέεσθαι. 1026. C. τέλος pro τάγμα. 1144. B. Λήδανον, ἐθνικὸν ἐστὶ παρ' Ἡροδότῳ. 1147. A. ὅτι τοῦ οἴνου εἰς τὸ σῶμα κατιόντος, ἀναπλώει ἔπεα μαινομένῳ πρέποντα. 1156. A. ἔτεν et ἔπειτεν pro εἶτα et ἔπειτα. 1158. B. τεμένεος ἐλαστρευμένας. 1161. B. de Lino. 1164. A. Ταῦτα εἶπε, καὶ ἅμα ἔπος τε καὶ ἔργον ἐποίεε. 1182. B. μαχλοσύνην ἐπενείκασα οἱ, i. e. κατηγορήσασα. 1183. B. 1190. C. 1206. A. de Tritantaechme. 1206. A. ὅτι ἡ Ἀθηνᾶ φύσει μὲν Ποσειδῶνος θυγάτηρ νομίζεται τοῖς ἐν τῇ Λιβύῃ, θέσει δὲ, τοῦ Διός. 1216. C. σφαγιασάμενοι τῇ θαλάττῃ τὸ ἱερόν. 1227. B. Ζεῖν ἀμβλολαδην. 1241. B. de Scythico fluuio Tearo. 1263. B. θέοντες τὸν περὶ τοῦ παντὸς ἤδη δρόμον. 1264. B. ὅτι οἱ περὶ τὴν τριτωνίδα λίμνην, μάλιστα θύουσι τῇ Ἀθηνᾷ. 1265. A. ὡς ἐπὶ τῷ Μασιστίῳ Μαρδόνιος καὶ ὁ στρατὸς ἐπένθησαν, σφέας τε αὐτοὺς κείροντες, καὶ τοὺς ἵππους καὶ τὰ ὑποζύγια. 1292. B. μετεξέτεροι 1306. C.

Herodotus, qui περὶ νυμφῶν scripsit. 594.

Herodotus. εἰς τὰ τοῦ Ὁμήρου. p. 28. A. 47. A. ὅτι τὸ ὡς, ὅτε δηλοῖ τὸ ὅμως, περισπᾶται. 62. A. [vid. Apion.] p. 407. C.

Herophili medici effigies. 1601.

Heryllus in Satyricis. p. 989.

Hesiodus: eius ῥῆσις· ἐν Δήλῳ τότε πρῶτον ἐγὼ καὶ Ὅμηρος ἀοιδοὶ μέλπομεν ἐν νεαροῖς ὕμνοις ῥάψαντες ἀοιδήν. p. 6. B. Μοῦσαι ἐννέπετε. 9. A. Ἥρωας vocauit ἡμιθέους. 17. B. Ἥρα ἡσσάμενοι πάντῃ φοιτῶντες ἐπ' αἶαν. 17. C. Agamemnonem Plisthenis filium dicit. 21. A. [P] de Pandora. 23. C. ἀβύτης ἀνήρ. 71. A. ἐκ Διὸς βασιλῆες. 76. A. 88. B. δωροφάγοι

γοι βασιλεῖς. 91. A. Μήτη τριηκόντων ἐτέων μάλ᾽ ἀπολείπων. 97. A. Ἰλεὺς, pro ὀϊλεύς. 101. B. Τάρταρά τε ἠερόεντα. 108. B. Menoetium, Patrocli patrem, fuisse Pelei fratrem. 112. C. παῦροι δέ τε πατρὸς Ἀρείους. 124. C. Φίλητε δὲ Φῦλον ἀοιδῶν. 125. B. ἐνοχθεῖν, τὸ ἐπὶ καλοῖς κοπιᾶν. 143. B. Εὐοχεῖν κατά τινας, pro εὐωχεῖν. 156. C. τοὺς ἀοιδοὺς κατάγει, ἐκ Μουσῶν καὶ Ἀπόλλωνος. 161. B. γλάφυ πετρῆεν. 178. C. χειροδίκης. 201. A. προφέρει μὲν ὁδοῦ, προφέρει δὲ καὶ ἔργου. 214. A. Γέρηνον. 231. B. μήδεα, testes, testiculi. 234. C. Αὐτὸς μὲν πανάριστος ὃς εὖ εἰπόντι πίθηται, etc. 238. B. 245. C. Ἀμβολιεργός. 250. C. ἔργον δ᾽ οὐδὲν ὄνειδος. ibid. Hoc dictum a Socrate vsurpari solitum, inimicis eius calumniandi ansam praebuit. v. Eustath. p. 251. A. ἢν δὴ οὐρίη Βοιωτίας τρέφε κούρη. 265. A. Ἄσκρη χεῖμα κακή. 270. C. De Cephisso fluuio. 275. B. de Cyclopibus. 286. B. de Iphiclo, ὅτι διήνεγκε ταχύτητι. 323. C. Vbi ἄκρον ἐπ᾽ ἀνθερίκων καρπῶν θέεν, οὐδὲ κατέκλα etc. Ἧρα ἥσσασθαι. 379. B. Τροία καλλιγύναιξ. 385. C. Τέττιγες ἀχέται. 385. C. μέζεα, τὰ αἰδοῖα. 407. A. ἀερσιπότητος ἀράχνης. 420. A. Ἄηται ἀνέμου. 427. B. Ἀλεξιάρην νεόν. 439. C. Παῦροι γὰρ παῖδες ἐοίκασι πατράσιν, οἱ πλέονες κακίους. 447. B. Ἄργος ἄνυδρον ἐὸν Δαναὸς ποίησεν εὔυδρον. 461. A. Ἀρητιάδης. 518. B. ὁ τεύχων ἑτέρῳ κακὸν ἑῷ ἥπατι τεύχει. 522. B. τὸν ἐν τῷ ἐδάφει τοῦ πλοίου πάτταλον χείμαρρον καλεῖ. 525. B. τεσσαρακονταετὴς αἰζηός. 526. B. ὑπὲρ καπνοῦ θεῖναι πηδάλιον. 540. B. τὰς μὲν τῶν ἡμερῶν μητέρας, τὰς δὲ μητρυιὰς λέγει. 560. A. τρισπίθαμον ἄψιν. 574. B. τὸ ὁρμᾶν Φοιτᾶν λέγει. 585. A. ὀλίγος, pro μικρός. 610. B. πῖλος ἀσκητός. 613. C. Chimaeram tricipitem fingit. 634. B. μουνογενὴς δὲ παῖς εἴη Φερβέμεν. 649. B. προλιπόντε ἀνθρώπους αἰδὼς καὶ νέμεσις. 723. A. παρ᾽ οἷς ἡ δίκη πρεσβεύεται, τοῖσι τέθηλε πόλις, λαοὶ δ᾽ ἀνθεῦσιν ἐν αὐτῇ 743. B. τὸν Φιλέοντα Φιλεῖν. 778. A. Τερμιόεις χιτών. 794. A. θέρεος δὲ νεωμένη οὐκ ἀπατήσει. 811. B. ἀμολγαίη μάζα. 838. C. σμικρὸς ἐπὶ σμικρῷ etc. ibid. νῦν δ᾽ αἶνον βασιλεῦσ᾽ ἐρέω. 855. A. 866. B. Βύβλινος οἶνος. 871. C. εὖει ἄτερ δαλοῦ. 934. B. εὐκρινέες αὖραι. 965. A. νότοιο δεινὰς ἀήτας. 982. B. 1040. A. δυσπέμφελος ναυτιλία. 1084. B. ὑπόπορθις ἔριθος. 1091. C. ἐπάχνωσε Φίλον ἦτορ. 1097. C. Βούδορα ἤματα, ἐν οἷς βόες ἀποδέρονται. 1117. C. οὐρανίη δ᾽ ἄρ᾽ ἔτικτε Λίνον πολυήρατον υἱὸν etc. 1163. C. de Iphiclo ait: ἐπὶ πυραμίους ἀθέρας ἐκεῖνος ἔθεε, velocitatem eius significat. 1206. A. ὅτι μελίαι ὄνομα νυμφῶν. 1210. B. ἀπὸ κρῆθεν βλεφάρων. 1257. C. expositi infantes credebantur ex arboribus et saxis nati. p. 1262. A. 1293. B. ὑπερβασίαι δ᾽ ἀλεγειναί. 1318. A. γυμνὸν εἰσάγει ἱππομένην ἀγωνιζόμενον τῇ Ἀταλάντῃ. 1324. A. ἐκγελᾶν, τὸ ἐξ ἐπιπολῆς γελᾶν. 1330. A. 1363. B. [¶]

Ἐν καταλόγῳ. p. 13. C. 1484. 1680. 1746. Catalogi foeminarum heroicarum mentio fit, p. 745. C. ad Odyss. N. p. 1746, 9.

Ἐν τῇ θεογονίᾳ. ἔρος, pro amor, desiderium. 136. C. Μηκώνη. 291. B. 234. 238. 291. 553. 577. 1055. 1596. 1610. in Scuto. 1160. 1363. 1480. 1712. Ἡμέραι. 1840.

Ἐν τῇ μελαμποδίᾳ. p. 900. A. 1775.

Hesiodi scholiastae. 194. etc.

Hieronymus. p. 825. C. (826.)

Himerius. p. 14. B. ὅτι ἦρος ἡ γῆ μειδιᾷ ἡδύ τι καὶ χρυσαυγές. p. 159. B. Odyss. 1637, 13. 1710, 38.

Hipparchus. 1. 30. terram τραπεζοειδῆ dixit. 690. B.

Hippoclides.

Hippoclides. Prouerbium ὀ Φροντὶς ἱπποκλείδῃ. 159.

Hippon Atheus. 1473.

Hipponax. p. 13. p. 114. B. Κυπρίων βέκος καὶ Ἀμαθουσίων πυρῶν. 305. C. τοὺς σολοίκους ἢν ἐθέλουσι περνᾶσιν. 368. A. 464. 725. B. 741. B. τὸ σηπίας ὑπόσφαγμα. 1288. A. (ὁ βαρύγλωσσος) βορβορόπην γυναῖκα 1329. B. ἀνασεισίφαλλος γυνή. ibid. 1332. C. Odyff. σκιράφοις ἀντιτάλλεις. 1397, 27. Fr. 1531, 56. 1542, 50. ὁ πικρὸς χωλιαμβοποιῶν. 1684, 51. 1721, 62. 1752, 15. 1817, 20. 1828, 11. 1837, 41. μεσηγυδορποχέσης. 1837, 41. 1964, 15.

Hippocrates. eius ἐνόδιον σύμβολον. p. 48. B. ὅτι οἱ ἀσπαζόμενοι, ὑπισχνέμενοι etc. εἰς πᾶσαν ἴησιν ἀγαθοί. etc. p. 643. C. ὑπήλατον φάρμακον, τὸ κατακαθαῖρον. 1163. B. ὅτι ἰατρὸς ἐν ἀλλοτρίαις συμφοραῖς ἰδίας λύπας καρποῦται. 1209. A. (ἐν τῷ περὶ ὁ ζέων·) p. 1367. B. Odyff. 1547, 30. πλίγμα. 1564, 51. 1672, 31. 1700, 13.

Histiaea. Grammatica. p. 384. B.

Homeri ἅλωσις Οἰχαλίας. 330. Margites. 4. 1669. Homerus Stoicus. 124.

Homeristas fiue Rhapfodos Homericos primus in theatrum produxit Demetrius Phalereus. 1364.

Homericae Iliados editiones Μασσαλιωτικὴ καὶ Σινωπικὴ. 106. 366. 905. Μασσαλιωτικὴ γραφή. 1005. 1334. Aliae ἐκδόσεις Ὁμηρικαί. 1334. Ἀριστάρχειος. 872. Ariftarchi et Zenodoti editio. 393.

Homeri exegetae, fcholiaftae, fiue ὑπομνηματισταὶ παλαιοί. 255. 264. 269. 270. 287. 328. 337. 358. 359. 366. 368. 435. 524. 582. 729. 885. 1005. 1017. 1037. 1172. 1288. 1490. 1492. 1698. 1866. 1951. ἐν παλαιῷ ὑπομνηματισμῷ φέρεται. 1471. allegorici interpretes. 1504. Ὁμηρικῶν ἀποριῶν λυτικοί. 1098. — Ὁμηρόκεντρα. 6. 1275. 1308.

Hybrias Cretenfis. Odyff. 1574, 6.

Hyperides p. 1151. A. Odyff. κατὰ Δημάδου. 1448, 7.

Iamblichus. ἱστορεῖ ὁ σοφώτατος Ἰάμβλιχος, τὰ Πυθαγορικὰ συσσίτια μὴ ἔχειν πλείω ἢ δέκα ἀνθρώπους. p. 190. B. Fr. p. 360. C. 626, 19. 951. C. Odyff. 1439, 23. 1461, 48. 1807, 16.
Εἰς τὰ κατὰ Πυθαγόραν. p. 114. B. 1807.
Ἰατρικὸν βιβλίον. in eo αἱ παρωτίδες vocantur διόσκουροι. 410. B.

Ibycus. Odyff. 1558, 16. Fr. 1577, 2. 1633, 11. 1686, 47. 50.

Ilias parua. ὁ τὴν Ἰλιάδα γράψας. 285. C. Fr. p. 1187. A.

Iobas Libycus. 1156.

Ion. φίαλαι μεσόμφαλοι. 1261. B. ἔκπωμα δακτυλωτὴν ἄχραντον πυρί. 1300. A. Odyff. 1479, 27. 1541, 43. 1761, 32. 1775, 9. Chius. 1942. 1761. 1775. Tragicus. 1541.

Ifocrates. de Canone tria praedicat, ἐπιμέλειαν, πίστιν, ἐμπειρίαν. p. 90. A. 866. B. Odyff. ἐν παναθηναϊκῷ. 1455, 25. 1658, 31.

Iulianus. 410. 600. fub nomine παραβάτου. 160. 1686. in Solis encomio. 38. 626. in alio fcripto. 83. v. Parabates.

Ixion Grammaticus videtur Homerum illustrasse. p. 518. B. [de hoc Ixione vid. Suid. in Δημήτριος ὁ ἐπικλ.] [P]

Laertes. ἐν τοῖς τῶν σοφιστῶν βίοις. p. 896. C.

Lamprocles. Odyss. 1713, 5.

Laodamas. ὁ Φαίαξ. Odyss. 1837, 49.

Lasi Hermionensis hymnus ἄσιγμος in Cererem. 1336.

Lexicon latinum 1454. (ad Od. Z. p. 251. edit. Basil.) παλαιὸν κατὰ στοιχεῖον. 1238. 1429. ὁ γράψας ἐν στοιχειακῇ τάξει λέξεων. 378. Lexica rhetorica τὰ κατὰ στοιχεῖον. 217. 789. 862. Rhetoricum (auctore Aelio Dionysio,) [Pausaniae 801.] explicatur vox ὠμοθέτησαν. 134. C. 200. A. 206. 217. B. ὅτι Ἠλεῖοι βαρβαρόφωνοι ἐκαλοῦντο, διὰ τὸν πλεονασμὸν τοῦ ρ. 279. C. 258. 259. bis. 295. B. C. explicatur vox Αἰγίλιψ. 307. B. τιγγάβαρι, τὸ κιννάβαρι Ἀττικοί etc. 310. B. 370. A. 411. A. 416. C. ὅτι ἴξαλος ὁ προπηδῶν καὶ τέλειος. 450. B. ὅτι λευκοὶ οἱ δειλοί. 455. C. 561. A. de voce καππίζειν. 565. B. ὀρθοπλὴς ἵππος· ὁ ὀρθὸς αἰρόμενος. 629 C. 632. A. de voce φερνή. 742. C. 799. B. 812. C. 855. B etc. de significatione vocis εἰσωποί. 1036. A. ἀναβλυσθονεῖν. 1095. A. de Hyadibus. p. 1155. C. ἐπιλογὴ λέξεων ἀρχαίων. 855. Lexicon vetus rhetoricum Anonymi. 799. 890. 1515. 1828.

Libanius. ἐν τῷ εἰς τὸν παραβάτην ἐπιταφίῳ. 1223. A. 1366. A. *Odyss.* εἰς τὸν Ἰουλιανόν. 1421, 59. 1639, 47. 1867, 57. 1951, 9.

Libanius. p. 646. A. 841. C. 1282. C.

Longinus censet spurium esse illum versum Iliad. α΄. Ἄξω ἑλὼν ὁ δέ κεν κεχολώσεται ὅν κεν ἵκωμαι. p. 67. B. Spurium censet versum illum Homeri, Σήμαιν' οὐ γάρ ἔγωγ' ἔτι σοι πείσεσθαι οἴω. p. 106. C. *Odyss.* 1919, 14.

Lucianus. Negat, Attice τὸ ἤδη etiam de tempore futuro dici. 100. A. Sed ab eo dissentit Eustath. p. 153. B. et 1069. C. *Odyss.* 1703, 18. 1720, 63. 1747, 16. Λουκιάνειος σολοικισμός. 153.

Lucillus Tarraeus. ἐν πρώτῳ περὶ παροιμιῶν. 855. A.

Lycophron, Sirenas ἀηδόνας vocat. p. 9. B. ὅτι Πρίαμος παρὰ τὸ πρίασθαι λέγεται. 27. B. τὴν σκύλλαν καυθεῖσαν δομηθῆναί φησι. 43. A. Calchas prae moerore obiit, σφαλεὶς τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὀλύνθων τοῦ ἐρινεοῦ. 51. A. κηλωστὰ τὰ πορνεῖα. 70. B. φηλώσας πρόμον. 70. C. στρατὸν μυρμίκων ἐξάπεζον. 76. C. Κομαιθώ. 83. A. θῦσαι αἱ βάκχαι. 114. C. Μέλανθος Ποσειδῶν. 116. A. μῶμαρ pro μῶμος. 154. C. λόφος ἄτης ἐν Τροίᾳ. 157. A. λέοντα κείροντα ὀδόντι καὶ γνάθοις λήϊον. 160. A. ποιφύσσω pro φυσῶ. 160. B. Ζεὺς Ἀγαμέμνων. 168. A. Κλήδων θρόνοι. 174. B. Thersiten dixit πιθηκόμορφον. 206. A. Λᾶν περήσεις. 230. A. Ἀστέμβακτα. p. 235. A. 264. B. ποιμανδρία. 266. B. θρηνίκη Ἀνθηδών. 271. A. Μινύαι οἱ ἀργοναῦται. 272. C. Γόννος ἐν δυσὶ νυ. 291. C. Λᾶν περήσεις. 295. C. τὰς νῆας κόρας φησί. 308. B. πτέρπολεος, i. e. βάσις. 310. A. Leuci cuiusdam meminit. 313. B. Myrmidones a formicis sic dicti. 320. C. Κλώμακες. 330. C. 333. C. Γουνεύς. 335. A. *Ατραχες. 337. B. [* hodie legitur apud Lycophr. ἄρπαγας. vid. Steph. v. ἄτραξ. et ibi Holsten.] [P] 343. A. σίγυμνον. 344. A. de Myrinna. 351. B. ῥαιβὰ τόξα. 375. A. σίγυμνον pag. 381. B. πλόκαμος πηγός, i. e. λευκός. 403. C. de morte Castoris et Pollucis. p. 410. A. αὐθόμαιμοι

θόμαιμοι. 410. C. πέτρα Φαληρειῶσα. 424. A. καδμῖλος. 487. C. λέπας, i. e. ὀρεινὴ τραχύτης. 488. B. ἔγχωρος, pro ἐγχώριος. 488. C. de Pherecclo. 522. A. 557. C. Ἄρταμος, i. e. μάγειρος, κρεουργός. 577. C. Κρῆθμος ap. Lycophr. non κρῆμος. 582. B. ὑλάτης Ἀπόλλων, ab Hyla vrbe Cypri. 596. C. τυπωτὴ τῦ τροχῦ τόρμα. 598. B. πεύλις. 601. A. Κρωσσοί. 603. B. ἴσμα ἵδρυμα δηλοῖ παρὰ Λυκόφρ. p. 607. A. Ἀμπρεύειν. 623. B. Σισυφεύς, γρώνη, πέτρα. 633. C. de voce Δάειρα. 648. B. ταυρόμορφον τύπωμα, i. e. nauis, quae Europam rapuit. 667. A. ἀμαλάπτειν. 691. C. τὸν ἅδην παρὰ Λυκόφρ. καθά τινες νοῦσι τόξοις ὁ Ἡρακλῆς ἐδεξιώσατο, βαλὼν ἐκεῖνον. 714. A. 741. B. ἀγνίτην ἅλα. 748. C. ἔγκαρος, i. e. ἐγκέφαλος, μοῖρα χωλαί. 768. B. ibid. Ἀγκαῖος. 773. C. Φηλώσας πρόμον. 781. A. τὴν Σκῦρον αἰγίλιπα ἔφη. 782. B. de Theseo. 782. C. Ἀθηνᾶ σκυλήτρια. 818. B. 825. B. 827. B. ἀλυβδήσασα. 841. A. 842. C. 868. B. C. λῆϊτιν φησὶ τὴν αἰχμάλωτον. 877. C. Argonautas Μινύας vocat. 880. C. Γραικοί. 840. A. 893. B. 894. B. ὅτι ὁ μέγας Αἴας ἄτρωτος δίχα γε τῆς πλευρᾶς. 934. C. ξυνδακος. 959. B. Φαληρειῶσα σπίλος. 960. C. δαπταὶ αἱ μυῖαι. 962. C. σίφλος. 972. B. 988. C. μειμαλλάνες. 989. B. Ἄρπυιαι. 1051. A. τέμουρον μάντιν λέγει. 1057. C. 1076. B. Ἀθηνᾶ σάλπιγξ. 1139. C. ἐλίξον, pro ἐλίγον. 1160. A. quomodo ortum huius describat. 1168. B. 1169. B. 1187. A. B. De Dardano. 1204. C. naues ἰελοπίζες ἔφη. 1215. A. 1273. B. τὰς ἀγκύρας, ἕκτορας πλημμυρίδος εἶπε. 1283. C. ἑκτόρεις, κυρά. 1292. C. θρύλλιγμα. 1307. C. λοφνίδες, αἱ ἐξ ξύλων μονόξυλοι λαμπάδες. 1313. B. 1321. A. de Epeo. 1323. C. σύφαρ. 1330. A. 1348. C. *Odyss.* 1384, 8. 1385, 64. εὐῶπες κόραν. 1388, 63. de Codro. 1391, 37. Ταμάσιος κρατήρ. 1409, 16. 1435, 50. 1462, 43. δαπταί. 1466, 30. Fr. 1473, 46. Fr. 1490, 12. 1493, 46. 1494, 63. 1495, 25. 1501, 50. κηλωσά 1527, 33. 1529, 51. 1534, 25, 55. σύφος. 1536, 18. πλόκος. 1539, 49. 1557, 51. 1558, 10. 1571, 27. ἐπείσιον. 1573, 14. ξυγάστρου [non exstat]. 1604, 14. Βάβαξ. 1604, 60. 1605, 3. Ληκτηρίαν. 1613, 34. Αἶα. 1614, 1. 1631, 27, Ἔρπις. 1633, 6. ἐγκέφαλον. 1639, 13. 1644, 53. 1651, 13. 1653, 16. λοφνίδων. 1665, 64. 1667, 43. 1676, 29. 1680, 33. 1683, 43. 1685, 57. 63. 1686, 39. 1691, 53. 1696, 44. 1697, 56. 1701, 23. 1709, 45. 1712, 5. 1714, 46. 1728, 16. 1733, 31. 1747, 15. 1750, 23. 1751, 51. 1760, 48. 1761, 30. 1765, 9. 1769, 14. 1771, 43. 1787, 19. 1788, 59. 1795, 15. 1802, 63. 1806, 44. 1809, 45. 1816, 6. 1835, 28. 1854, 25. 1857, 62. 1860, 56. 1861, 35. 1885, 64. 1894, 49. 1895, 36. 1898, 47. 1900, 26. 1902, 43. 1908, 43. 1910, 17. 1914, 24. 1941, 43. 1943, 5. 1947, 23. 1967, 25. Lycophronis ἀντίγραφα siue codices veteres. 582. 1569. Eius scholiastae, siue ὑπομνηματισταί. 302. 1528. [P]

Lycurgus. 1816. Rhetor. eius Fragm. de Ilio, eiusque excidio. 460. A. 855. Thrax. 672.

Lydus, ὁ Λυδός φησι. 1320.

Lyricus incertus. 460. 876.

Lysanias. p. 1075. C.

Lysias. Odyss. χρυσοῖς χερνίβοις. p. 1401, 10. 1167. 1394.

Κατὰ Ἀνδροκίδου ἐν τῷ περὶ ἀσεβείας. p. 381. B.

Lysis Pythagoricus. 360.

Μάγειρος. Odyss. 1604, 27.

Malacus historicus. 1093.

Manethon. ἐν τοῖς πρὸς Ἡρόδοτον. p. 857. C. (957.)

Maronita, comicus. 885. vid. Sotades.

Matreas ὁ Ἀλεξανδρεύς. Odyff. 1580, 27. 1382.

Matron, parodus. p. 198. 261. C. 310. B. 871. B. ὁ περίπυστος παρῳδὸς, Βυλβίνας ἃς ἐν χέρσῳ θρέψε Διὸς παῖς ἄσπετος ὄμβρος etc. 1053. A. Odyff. 1382, 60. 1665, 33. 1700, 4. Male Μάντρω. 1094.

Medicus liber. 410.

Melanthius Tragicus. 1204.

Meleager Gadarenfis. Homerum Syrum dixit. p. 868. A.

Menander. εἰ μὲν δή τινα πόρον ἔχεις, εἰ δὲ μὴ νενόηκ' ἐγώ. p. 66. C. ἐπέπασα ἐπὶ τὸ τάριχος ἅλας. 73. C. εἰ δ' ἐστὶν ἔτος τὴν κόρην διεφθορώς. 191. B. ὁ προσιὼν γέρων ἁλιεὺς παρ' ὃ τὸ Φέρνιον τρίτην ταύτην ἐπριάμεθ' ἡμέραν. 742. C. λυκοφίλιοι μέν εἰσιν αἱ διαλλαγαί. 809. C. βοίδης, i. e. πρᾶος, εὐήθης. 962. A. ἔγωγ' ἐπίσταμαι ἐμὼν, i. e. ἀπατᾶν. 998. A. ἀλάβαστον, pro ἀλάβαστρον. 1161. B. λελουμένη γὰρ ἡ ταίρα, καὶ διαφανὲς χιτωνάριον ἔχουσα. 1166. C. 1173. C. *Odyff.* Fr. 1412, 15. ἠδυλίζειν. 1417, 21. Fr. 1440. 50. 1504, 63. 1547, 28. φάνιον. 1571, 3. 1595, 63. 1647, 58. 1724, 53. ἀστὴρ τῆς νέας κωμῳδίας. 1776, 48. Fr. 1781, 2. 1799, 16. Ex Aelio Dionyf. 1822, 43. 1833, 58. 1840, 3. ex Athenaeo. 1854, 7. 12.

Menecles. p. 1322. C.

Menecrates. p. 363. B. 3. 6. bis. 859.

Menedemus. 279.

Menogenes 23, Boeotiam Homeri tribus et viginti libris exponit. p. 263. C.

Metaclides. p. 84. B. 1594. Ita recte ed. rom. licet Tutiani codd. quidam et edit. Euftathii Bafil. habeant Μεγακλείδης.

Militides. 1669.

Mimnermus. Odyff. 1632, 27.

Mnafeas Locrus vel Colophoneus συνετάξατο τὰ ἐπιγραφόμενα Παίγνια. 1163.

Mnemon grammaticus. 1591.

Μνησίμαχος, Comicus. feftiue dixit, ὅτι ὕπνος, τὰ μικρὰ τοῦ θανάτου μυστήρια. p. 981. A. *Odyff.* 1717, 43. (1719.)

Moero [Μοιρὼ Βυζαντία ποιήτρια] eius verfus de aquila p. 1351. B. *Odyff.* 1713, 1.

Mofchus Syracufius. 611.

Mufaeus. ἀκέσεις νόσων confcripfit. p. 4.

Myrmex philofophus et dialecticus. 361.

Myronis carmen in Neptunum. 927.

Mythographi quidam. 151.

Naucrates quidam Erythraeus commentarium in Homerum fcripfiffe dicitur. p. 267. A. 1155. vbi Sophifta dicitur.

Ναυκρατίτης σοφός. 1259. [Athenaeus.] 1381.

Naufícae

Nausicae dramatica. 381.

Naxiacorum scriptor, v. Philetas.

Neanthes Cyzicenus. Odyss. 1564, 33. 1571, 7.

Neocles Crotoniata. 1686.

Neoptolemus γλωσσογράφος. p. 757. A. Odyss. 1817, 21.

Neoptolemus ὁ παριανός. p. 1347. B. [?]

Neoteles Grammaticus. p. 715. B. (717.)

Nicander. 215. ψολόεντες ἔχιδνης p. 287. C. ἀκοσαὶ κριθαί. 658. C. βληχρὸν μυὸς οἷα μυληβόρε ἐν χροΐ νύγμα. 705. C. 917. A. βεκαῖος ὁ ἄγροικος. 962. A. 1017. A. 1057. A. 1061. φιττάκια. 1210. C. de rosa. 1295. A. 1476. Odyss. Σισύμβριον ὀσμηρόν. 1504, 41. 1538, 43. ἐλάινη. 1571, 9. 1632, 7. ψυκτῆρες. 1632, 10. 1714, 36. 1863, 52.
Ἐν γεωργικοῖς. 906. A. ἐν Θηριακοῖς. 948. (984.) B. ἐν γλώσσαις. 1714. 1295. B.

Nicanor, ὁ στιγματίας ἐπικληθεὶς, διότι ἐπολυλόγησε περὶ στιγμῶν. 20. A. 107. B. 302. B. 905. C.

Nicias. p. 496. C. Grammaticus. p. 539. A.

Nicodorus. 1862.

Nicostratus. p. 677. A. p. 917. B. 1207.

Nonnus (ὁ τὰ Διονυσιακὰ ποιήσας) εὖ εἰδὼς πόνον ἄλλον ἐπὶ στονόεντι κάρητι. (407.) 409. C. κάρητι. 700. C. ὄγκον ἔχων ἐγκύμονι κόρσῃ i. e. κεφαλῇ. 701. A.

Nymphodorus. Tenedum καλλιγύναικα vocauit. p. 875. C. Odyss. 1503, 33.

Oenomaus. 776.

Oppianus (Κίλιξ ποιητὴς) ὅτι ἡ τρίγλα τριγόνοις γοναῖς ἐπωνόμασται. 87. B. ἡ διασφὰξ τῆς ῥινός. 134. B. 255. B. γλαγόεσσα μύξα. 310. B. 329. C. λατύσσεσθαι. p. 381. B. ἠλέματον, compositum ex ἠλεὸν et μάταιον. 437. A. μύξα γλαγόεσσα. 440. B. 483. 636. εὐρωπὸν σπήλαιον. i. e. εὐρύ. 672. B. 679. ὀχθίζων σφακέλῳ. 709. A. 865. B. 871. λῃΐδιην φησὶ τὴν αἰχμάλωτον. 877. C. διασφὰξ. 897. C. 950. ἀγκίστρῳ ἕρκος. 969. A. (ὁ γλυκύτατος) 994. B. 1023. A. 1188. de Delphine 1221. B. 1231. B. φλέγμα λέγει τὴν θερινὴν φλόγωσιν. 1239. B. ἐγχελὺς, παρὰ τὴν ἰλύν. 1240. A. ὄστρακα συμπλαταγῆσαι. 1290. C. ὁ λύθρος pro τὸ λύθρον. 1309. B. *Odyss.* Fr. 1406, 34. σομάτεσσι. 1412, 28. 1450, 21. Fr. 1468, 16. Fr. ὀφέλλιμος. 1472, 32. 1476, 59. 1477, 6. 1505, 14. πομπίλος ἰχθύς. 1509, 17. 1523, 33. ἐλάτας βλωθράς. 1532, 45. Σαργοί. 1538, 14. σίντησι μέγαν πόνον. 1549, 23. 1595, 57. 1650, 50. 1676, 48. 1590, 53. 1715, 41. 1716, 26. 1728, 53. 60. 1751, 15. 1831, 57. εἰσίθμης. 1847, 49. 1851, 43. 1934, 26.

Oracula. 301. Odyss. 1697, 43. 45. 53.

Orpheus. 4. 299. 817. Odyss. 1840, 58. ei tributum poema σφαῖρα in honorem Lini. 1163. 1235. Eius ἡμέραι. 1842.

Orus (Ὧρος) Grammaticus. p. 857. C. p. 859. C.

Othryones Grammaticus. 1290.

Παλαιός τις. 43. 64. Παλαιῶν τινες. 65. 72. οἱ παλαιοί. 63. 68. 69. 71. 72. 73. 74. bis. et passim frequentissime.

Palaephatus. 76. 817. ὅτι οἱ ἱπποκένταυροι δεξιοὶ κελητίζειν ἦσαν. p. 102. A. ὅτι Αἰνείας ἀνεῖλε τὸν Πρωτεσίλαον. 363. B. de Niobe. 1368. A. *Odyss.* 1382, 48. 1504, 57. 1684, 23. de Sphinge. 1769, 9. 1859, 47. [?]

Pamphilus. p. 922. C. 1356. B. *Odyss.* ἐν τῷ περὶ γλωσσῶν. 1578, 41. [1571.]

Panaetius. Odyss. 1946, 23.

Pancrates, poeta Alexandrinus. 1616.

Pantaleon. 1382.

Pappus. Odyss. 1567, 60.

Parabates (Iulianus) ἐν τῷ εἰς τὸν ἥλιον ἐγκωμίῳ. 38. B. Mineruam esse prouidentiam. 83. C. ἔν τινι μύθῳ, ὃ ἡ ἀρχὴ, πλουσίῳ ἀνδρὶ πρόβατα ἦν πολλὰ γράφεται, etc. p. 160. A. ὅτι οἱ διόσκουροι εἰς τὰ δύο ἡμισφαίρια τοῦ παντὸς ἐνοήθησαν. 410. B. ὅς που παρὰ τῷ Ἰουλιανῷ ἐπὶ τῶν ὤμων φέρει τὰ τρόπαια. etc. p. 600. C. 728. A. 877. C. 1190. A.
Epistolarum eius mentio fit p. 800. A.

Parmenio, Βυζάντιος ποιητής. Odyss. 1500, 6. 1635, 7.

Parmeniscus. p. 854. A.

Parodiae. 285. B. 310. 413. 902. παρῳδός. 728. 1075. 714. B. Ἀκούετε ναοὶ, pro λαοί. 1108. C. v. in Hegemon, Matron et Timon.

Parrhasius Ephesius. 1593. 1594. 1655. Odyss. 1698, 59.

Parthenius. versus eius de fonte prope Glaphyras, in quem nympha mutata fuerat. 327. C. quid sit ἀμφίθετος φιάλη apud Graecos. 1299. C. Odyss. 1776, 34.

Pausanias (in Lexico) p. 84. B. 183. 206. bis. 207. 219. 408. 584. 1313. 1864. ἐν τοῖς κατὰ στοιχεῖον. 1158. Ἀργειφόντης, ὁ ὀφιοκτόνος. 103. A. 106. B. de voce ἐνίλλειν et ἰλλώπτειν. ib. βυσσαύχην. 107. A. 219. B. 250. B. θεὸς θεὸς οἱ παλαιοὶ ταῖς ἀρχαῖς ἐπέλεγον ἐπιφημιζόμενοι. 258. B. 274. B. bis. de prouerbio ἀληθέστερα τῶν ἐπὶ Σάγρᾳ. 278. A. (in Lexico Rhetorico) de Amyri. 298. A. 302. B. μίλτος ἐλέγετο καὶ ἡ ἐρυσίβη. 310. C. 326. C. 331. A. de prouerbio, θετταλικὸν σόφισμα. 331. B. de Embaro. ib. γαῖον, δόρυ ὁλοσίδηρον. 344. A. Adrasteiam a Nemesi diuersam esse. 355. C. μὴ εἰκῆ τὴν Ἄβυδον. prov. 357. A. Diana ἀγροῖκα. 361. C. δίρκοι οἱ φθεῖρες. 368. A. κάρδακες, genus militum, barbare loquentium. 368. C. ἐν καρὶ τὸν κίνδυνον. prov. ib. 389. C. περὶ τεττίγων. 396. A. 403. A. ἐκπλωμένος ὁ συνήθης τινί. ib. C. δορύξενος, ἀστόξενος. p. 405. C. de prov. ἀργεία φορά. 286. B. ib. prov. θατέρᾳ μὲν δόρυ, θατέρᾳ δὲ κηρύκειον προϊσχόμενος. 408. A. Πιτυσάνη. 437. A. 487. A. de voce φροῦδος. p. 574. B. Κυμβαῖον εἶδός τι ποτηρίου. 584. B. Ἄλλος οὗτος Ἡρακλῆς. prov. p. 589. C. de significatione vocis τόρμη. 598. B. ὅτι αἰγὶς τὸ ἐκ τῶν στεμμάτων πλέγμα. 603. A. εἰρεσιάζειν, τὸ περιάπτειν ταῖς ἡμέραις συκαῖς ὀλύνθους. 653. C. de voce ἀρδάνιον. 707. B. 735. C. τὴν κρέαγραν etiam λύκον dici. 747. A. de voce κρατευταὶ apud Hom. v. 215. Iliad. I. p. 749. A. Διὸς ἐγκέφαλος. prov. p. 757. C. de festo, dicto ἀλῶα. 772. B.

772. B. *χιλὸς*, pro *χλόη*. 773. A. de Halcyoniis. 776. B. de Prov. *ἀρχὴ σκυρία*. 782. C. *ὅτι τὴν δορὰν ἀσπάθητον* (vel *ἀνύφαντον*) *τινες εἶπον χλαῖναν*. 787. A. 799. B. 801. C. 823. B. *ὅτι ἐν γάμοις τρεῖς ἁμάξης ἐκάθηντο μέση ἡ νύμφη.* [P] *ἑκάτερθεν δὲ ὁ νυμφίος καὶ ὁ πάροχος.* 833. C. *ἐν ὅλμῳ ἐκοιμήσω.* Prov. *ἦγεν, μαντικὸς ἐγένου.* 836. C. 837. C. *κρουπέζαι.* 807. B. 870. B. de voce *προτέλεια.* 881. B. *εἰς μελίσσας ἐκώμασας.* Prov. 897. C. *Ζυγώσω, καθίξω, δαμάσω.* 956. A. *ἰδύες τοὺς μάρτυρας φησι.* 1158. B.

Periegeta (Dionysius) p. 192. C. 262. C. 277. B. 279. A. *σφυρὸν ἀκέμου.* 310. A. 429. B. *τὸν Ἰσσικὸν κόλπον δράκοντι εἴκασε.* 585. C. 725. A. 905. A. 975. A. 994. B. 1110. A. 1175. A. *Odyss.* 1387, 47. de Atlante. 1390, 10. 1462, 32. 1468, 57. 1478, 38. 1484, 19. 1491, 8. 1502, 24. 1521, 30. 1545, 43. 1561, 13. 1582, 5. 1659, 28. 1688, 10. 1711, 60. 1716, 36. 1913, 41.

Peripatetici. 511.

Phaenias, auctor est, in Chersoneso tribus diebus pluisse piscibus. p. 55. B.

Phalaris. 1485.

Phanodemus. *φαύλως Ἀφροδίτην, νομίζει τὴν Δάειραν.* 648. B.

Phantasia Memphitis. 1380.

Phemonoë. 4.

Pherecrates. p. 707. B. *δώσει δή σοι γυναῖκας ἑπτὰ Λεσβίας.* 741. B. *Νῦν ἐπιχεῖσθαι τὰς κριθὰς δεῖ, πτίττειν, φρύγειν, ἀναβράττειν, αἰνεῖν.* 801. C. ib. iterum. *λοπὰς παφλάζει βαρβάροις λαλήμασιν.* 1290. C. *στρωματοδέσματα.* 1369. C. Odyss. 1405, 23. 1428, 60. 1438, 38. 1445, 42. 1456, 53. ex Aelio Dionys. *καραιβαρᾶν.* 1461, 26. 1484, 50. 1528, 47. 1571. 1624, 50. 1632, 30. Eius iambi. 741. Pherecrates *ἐν Ἰπνῷ.*
Ἰπνῷ ἀνέπλησα τ' ὀφθαλμὼ πάλης φυσῶν τὸ πῦρ. 899. A.

Pherecydes. 9. de Daira. 648. B. 1348. A. Odyss. 1387, 28. 1548. Syrius. 1786. Babylonius. 1757.

Philemo. *μεθύει, διαγραμμίζει. κυβεύει.* 634. A. De voce *κολώνη.* 880. B. *μεμίσθωταί με δείλης πρωΐαν.* 1142. C. *ὡς σαμνίον δὲ τὴν προσῳδίαν λέγω.* 1146. C. Vbi agitur de accentu vocis *λήδιον*, quam Philemo *παροξύτονον* esse voluit, vt *σαμνίον*. *χαῖρε πάππα φίλτατε.* 1283. B, 1299. C. 1368. A. Odyss. 1707, (1701.) 7. 1964, 8.

Philemo *ἐν νόθῳ.* 1142. 880. Comicus. 1368. 1299.

Philetaerus. Odyss. 1624, 55.

Philetas. Var. Lect. p. 1235. B. Odyss. 1885, 51. Philetas vel Callinus Naxiacorum scriptor. 1883.

Philiadis Megarensis epigramma. 266.

Philinus. p. 1295. B.

Philippides. *Τυροὺς καὶ ταρίχους.* 73. C. 1085. Odyss. (*Συρακούσιος*) 1503, 33. 1571, 13. 1646, 15. 17.

Philistides. *Ἐν Συγγενικοῖς, Ὅτι πάλλαντες παρὰ τοῖς ἀρχαίοις οἱ νεοί.* p. 84. C.

Philo.

Philo. p. 73. C. p. 909. A. Odyſſ. 1540, 4.

Philo (Erennius) p. 855. A. 907. A. Odyſſ. 1698, 28. 1727. 1871, 48.
Ἐν τῷ περὶ διαφόρων σημαινομένων. p. 831. A. p. 906. C. [p] 855. 907. 909.

Philochorus. 776. Quare Linus ab Apolline occiſus ſit. p. 1163. C.

Philomedes Lesbius. 47.

Philoponus. ὅτι γελοῖος ὁ καταγέλαστος. γελοιός δὲ, ὁ γελωτοποιός. p. 906. C. Odyſſ. (περὶ λέξεων διαφόρως τονυμένων) 1681, 1,

Philoſtratus. Apud eum multa σολοικοφανῆ reperiuntur. p. 236. C. 1157. B. 1697. 1701. Odyſſ. 170. 12.

Philoſtratus ὁ νέος. De Orpheo fidibus canente inquit: Οἱ δάκτυλοι δὲ τοῖς μίτοις ἐπεπετάνυντο. p. 1108. A.

Philoxenus. Τὸ κολωὸς ἀπὸ τῦ κλῶ deriuat. 154. A. ἐμμαπέως. i. e. σπυδαίως, quaſi ἁμεπέως, ἤγυν ἅμα ἔπει καὶ λόγῳ. p. 612. C. 1691. Sidonius. 579.

Philoxenus ὁ Κυθήριος. p. 1192. C. Odyſſ. Fragm. 1388, 64. περὶ Ῥωμαίων διαλέκτυ. 1570, 38. 1558. 1598, 6. 1613, 39. 1746, 3. 1770, 9. 1784, 60. 1817, 26. Κυθηρίυ. Fragm. 1558, 15. 1887, 50. de dialectis Romanorum. 1570.

Philyllius. 440. Odyſſ. 1533, 10. 1571, 4.

Phocion. p. 62. B.

Phocylides. 263. 313.

Phrynichus. p. 407. C. Odyſſ. 1430, 62. 1555, 64. 1731, 44. 1741. 1862, 19. Tragicus. 951.

Phrynichus Μύςῃ ἐβυλόμην ἂν ἡμῖν ὥσπερ καὶ προτῦ. 1112. B.

Phylarchus. πολεμίας σάλπιγγος ὖδ' ἐν ὕπνοις ὑπομένειν ἀκῦσαι. In hominem imbellem. p. 1242. C. Eius hiſtoria. 1668.

Phylax hiſtoricus. 877.

Pindarus. meminit Homeridarum. p. 4. Rhapſodos vocat ῥάπτων ἐπέων ἀοιδύς. p. 6. B. μαντεύεο Μῦσα. p. 9. B. Μῦσα ἀνέηκέ με. p. 9. C. μαντεύεο Μῦσα, προφατεύσω δ' ἐγώ. p. 9. C. ἄτερ εὐνᾶς ἐκτήσαντο λίθινον γόνον. p. 23. C. Aurum Soli tribuitur, et argentum Lunae, καθάπερ ἐν τοῖς τῦ Πινδάρυ φέρεται, p. 25. A. Sceptrum vocat σκᾶπτον. p. 25. A. 32. Hyperborei aſinum immolabant Apollini. p. 36. B. πάντα θύειν ἑκατόν 49. A. Apollinem vocat εὐρυφαρέτραν, 52. B. ἄμπαλον, τυτέςι δεύτερον πάλον καὶ κλῆρον ἐπὶ μερισμῷ. 64. C. Herculi Pylum obſidenti reſtiterunt Neptunus et Apollo. 97. A. 104. 108. 128. 138. Κέχλαδα. 153. C. ἀνέηκέ μοι ἡ Μῦσα, 179. A. ςρατὸς νεφελῶν. ib. Locrenſes epizephyrios laudat. 277. (227.) B. 291. A. 303. C. Βωμῦ θέναρ. i. e. πλάτος. 309. B. 311. B. Rhodios laudat. 314. C. μάτρωας dixit γονέας μητρός. 316. A. 317. A. 336. 338. 345. C. τυφάων, pro τυφῶν. 346. A. βάτεια, pro βάτοι 351. C. νίκῃ μίγνυσθαι, pro νικᾶν. 382. C. Τύμβος ἀμφίπολος ὁ κύκλῳ περιπολύμενος. 394. C. Θαυματὰ, pro θαυμαςά. 400. B. Crebro vtitur voce μίγνυσθαι. 406. A. 413. A. πολλαχῦ ποινὴν τὴν ὑπὲρ καλῦ ἀμοιβὴν λέγει. 416. A. (ὁ πολίνυς

λίνυς λυρικὸς) ςρατὸς νεφελῶν. 471. C. ἀκέντητόν τινα ἵππον ἐπαινεῖ ὡς εὐπρόθυμον. 479. A. θέναρ βωμῦ λέγει τὸ πλάτος. 553. B. αἰθομένῳ πυρὶ χρυσὸν εἴκασε. 603. C. (ὁ μεγαλόνυς Πίνδαρος.) [¶] 604. B. Τοῖς ἡττωμένοις ἐπίκρυφός ἐςιν οἶμος. 621. C. δυσπαλές. 674. A. 713. A. κέχλαδα. 723. C. σκιᾶς ὄναρ. 757. B. 775. C. ἀκέρδεια λέλογχε θαμινὰ κακηγόρως. 790. A. de Rhefo. 817. B. γλυκὺς ἀπείρῳ πόλεμος. 841. B. τὰς τῦ Διομήδυς ἵππυς πρόβατα καλεῖ. 877. C. 882. B. Διὸς αἶτει πανδόκω. p. 907. C. ἐπεὶ Φῆρες, δαὲν ῥιπὰν μελιηδέος οἴνυ. 916. B. de Apolline alicubi ait, ὡς βήματα ἐν πρώτῳ κιχὼν παῖδα ἐκ νεκρῦ ἅρπασε. 917. B. ἀργυρέα κέρατα. 917. C. Βοιωτία ὗς. 954. B. 975. C. παλαιὰ μὲν εὕδει χάρις. 982. C. 1006. B. de Ergino. 1076. B. ἀγαθὸν εἶναι ἐπὶ δύο ἀγκύρας ἀπεσκίμφθαι. 1078. A. Herculem origine Argiuum effe. 1175. B. ἰχθὺν παιδοφάγον τὸ κῆτός φησι. 1221. B. 1237. C. Ζεὺς ἐγχεικέραυνος. 1240. C. γλαυκῶψ, γλαυκῶπος. 1279. A. 1334. A. ἔντεα τὰ ἅρματα. 1350. B. Pindari ἀσιγμοποιηθεῖσα ᾠδή, 1336. ἓν παρ' ἐσλὸν σύνδυο πήματα δαίονται βροτοῖς ἀθάνατοι. 1363. C. Odyff. Ὑπεριονίδης. 1383, 37. ὀρανίαν κίονα. 1390, 19. 40. γλυκὺ τρωγάλιον. 1401, 49. αὐτόθεν φυᾷ εἰδότας. 1404, 23. διάβολος ἄνθρωπος. 1406, 15. 1419, 15. ὄρυγχος. Fr. 1422, 46. ἄρυραν πατρίαν. 1426, 48. 1427, 9. 1428, 34. 1429, 16. 1430, 61. 1441, 13. 16. 1454, 8. 1463, 4. 1480, 21. 1488, 31. 1490, 38. 1527, 59. γλέφαρα, 1534, 63. 1535, 50. 54. πίσεα. 1554, 43. Λεύκιππος Περσεφόνη. 1562, 37. ὀχεῖν. 1577, 45. 1581, 53. 1589, 53. 1591, 8. 29. 1596, 18. ἐρχηςήν. 1602, 23. 1605, 8. εὐδείελος. 1613, 35. 1614, 61. 1636, 8. βέλη φονεῦντα. 1639, 11. φίτης. 1648, 4. 1649, 5. 1657, 14. 1668, 8. 1681, 50. 1684, 23. 1687, 37. 1689, 9. 37. 1702, 4. 1712, 5. 10. 1713, 3. 1721, 16. 1796, 1. 1882, 2. 5. 1859, 35. 1867, 23. 1872, 44. 1875, 37. 1919, 19. 1930, 3. 4. 1934, 29. ὁ γράψας ἐν ἐπιγράμματι Πινδάρυ περὶ τῦ Πανός. 1917. Πινδαρικὸς μῦθος. 89.

Ἐν Πυθιονίκαις. ἐσθὰς pro ἐσθής. p. 287. B. χεράδι παμφόρῳ. 1238. A.

Ἐν Ὀλυμπιονίκαις. αἶτος, i. e. ἐνδιαίτημα. 381. B. 714. C.

Ἐν Ἰσθμιονίκαις. 65. B. Odyff. 1715, 63.

Ἐν τοῖς τῦ Πινδάρυ. 338. B. vbi de Magnete, genitore Centaurorum. Pindari fcholiaftae. 881.

Plato. ἔχων τὰς ἀνδραποδώδεις ἐπὶ τῆς ψυχῆς τρίχας. 79. A. 261. B. 263. A. γενναῖα σῦκα. 545. C. per auream catenam apud Homer. Iliad. Θ. folem intelligit. 695. A. ἐπηλυγασάμενος, ὁ προβαλόμενος καὶ ἐπισκιασάμενος. 809. C. 882. B. δημῦσθαι, pro παίζειν. 901. A. ὅτι ὐδὲν ζῶον λυπύμενον ᾄδει. 1078. B. κερασβόλα λέγει τὰ σκληρά. 1154. A. ἐθηρεύετο λινοςατύμενος ὑπὸ ἔρωτος. 1164. B. Ratio viuendi apud Siculos Platoni non placuit. 1358. A. Odyff. 1389, 44. 1390, 14. 1415, 64. 1441, 27. 1503, 14. 1554, 5. 1638, 11. 1655, 57. 1701, 30. 1704, 36. 1713, 13. 1724, 49. 1770, 5. 1946, 23. ῥάμφος. 1403, 37. θριπήδεςα ξυλήφια. 1403, 37.

Ἐν Φαίδρῳ, de Prouerb. γλυκὺς ἀγκών. 791. A. Odyff. de inuentore τῶν Πεσσῶν. 1397, 11. 1713, 13. [¶]

Ἐν ἀπολογίᾳ Σωκράτυς, ὅτι οἱ ἄνθρωποι μάλισα χρησμωδῦσιν ὅτ' ἂν μέλλωσιν ἀποθανεῖσθαι. p. 1089. C. in Sophifta. 1403. Platonis ὑπομνηματισαί. 1397.

Ἐν ταῖς πολιτείαις. 1129. C. ὅτι ὁ Θεὸς ἀγαθὸς, ὐδὲν δὲ ἀγαθὸν βλαβερόν. 1363. A. Odyff. 1441, 29. 1573, 51.

Ἐν Νόμοις. ἀξιοῖ καὶ τὰς γυναῖκας γυμνάζεσθαι τὰ πολέμια. p. 1159. C. 1177. 1333. Odyff. 1397, 18. 1448.

Ἐν τῷ περὶ ψυχῆς. Odyſſ. 1450, 26. 1959, 61.
Theaeteto. Odyſſ. 1601, 46. Menone 1173. C. Charmide. 1441.
Sympoſio. Odyſſ. 1632, 11. 1655.
Νόμων α΄. Ταῦτα τὰ πάθη νεῦρα ἢν σμίρινθοί τινες ἐνοῦσαι σπῶσί τε ἡμᾶς, καὶ ἀνθέλκουσιν ἀλλήλοις. 1333. B. Odyſſ. 1448, 6. Platonici. 79.

Plato Comicus. Ἐν μέν σοι τὴν θάλασσαν ἀποδώσει ἑκὼν, εἰ δὲ μή. ταῦτα πάντα συντριαινῶν ἀπώλεσα. 66. C. 302. C. ἐοίκασιν ἡμῖν οἱ νόμοι τοῖσι λεπτίοις ἀραχνίοις, ἃ τοῖσι τοίχοις ἡ φάλαγξ ὑφαίνεεν. 924. A. τὰ τραγήματα vocauit ἐπιτραπεζώματα. 1141. A. de Prouerb. ὀστράκου περιστροφή. 1161. C. ἐνμυστίζειν. 1282. B. penem vocat δέμας. 1283. B. ἄγνωστος, ἄσπλαγχνος etc. 1345, B. Odyſſ. Fr. 1479, 45. 1761, 36. 1817, 57.
Ἐν Κλεοφῶντι. Odyſſ. 141, 25.
Ἐν Ἑορταῖς. Odyſſ. 1547, 59.

Plutarchus. 429. 700. 1274. dicit, Dioſcuros primos fuiſſe appellatos ἄνακτας. p. 21. B. ὁ μέγας Περικλῆς ὀνειδισμόν τινα εἶχεν διὰ τὸ τῆς κεφαλῆς πρόμηκες. 207. A. 314. C. etymologia vocis δραχμή. 421. B. οὕτω δὲ ἱερὰ καὶ τείχη πόλεως. λέγει δέ που χρήσιμά τινα περὶ τούτων καὶ Πλούταρχος. 449. A. voce ἀλύω ſaepe de gaudio vtitur. 555. B. 669. C. Τὸ νάφθα. 700. C. δόκανα Διοσκούρων ἀφιδρύματα. 1125. C. 1133. A. Odyſſ. ὄστρεια κερασβόλα, 1405, 18. 1447, 64. 1500, 64. 1557, 5. 1657, 8. 1710, 37. 1735. (1835.) 55. 1849, 10.
Ἐν τῷ περὶ ποταμῶν. ὄρος βαλιναῖον. i. e. βασιλικόν. p. 381. (387.) B. Odyſſ. 1854, 26.
Ἐν συμποσιακοῖς. p. 748. C. Locus prolixus adducitur, in quo Plutarchus explicat verba illa Homeri, Τίω δέ μιν ἐν καρὸς αἴσῃ. 757. B. 1154. A. ὅτι ῥιγεδανὸν καὶ κρυερὸν τὸ λυπηρὸν καὶ φοβερόν. 1187. A. Odyſſ. 1559, 46. 1189, 36. 1709, 52. 1943, 2. 1363.
Ἐν τοῖς κατὰ τὸν Ἄρατον. p. 1274. B. 1363. in deſcriptione Rhodi. 314. παροιμιῶν ἀναγραφαί. 298.

Polemo. de Palamede, κυβείας et πεττείας inuentore. p. 228. A. de Archeſtrato, homine gracili et leuiſſimi ponderis. 1288. C. [P]

Polybius. de Boeotis. 954. B. Thynnos, circa Iberiam Occidentalem, glandibus quercuum paſci. 994. C. ex Athenaeo. p. 1015. C. πάσσος. 1178. A. Odyſſ. iudicium de Odyſſ. 1379, 39. 1483, 60. 1534, 13. 1616, 53. 1779. Megalopites. 1015.

Polycrates Sophiſta. Odyſſ. 1387, 28.

Porphyrius. τὸ οὐλομένην dicit σύνθετον ἐκ τοῦ ὀλοὸν καὶ τὸ μένος. p. 15. A. ἔν τινι τῶν παρὰ Πορφυρίῳ ἐπιγραμμάτων, ἐν ᾧ κεῖται τὸ, σῆμα μὲν ἐν Πόντῳ κεῖται, πνεῦμα δ᾽ ἀὴρ ὁ δ᾽ ἔχει. p. 17. C. ὅτι ἡ Κίλλα εἶχεν ἱερὸν ὃ διέστηκε θαλάσσης πλέθρα τέσσαρα. 23. C. 33. An in genealogia Calchantis verſus aliqui deſiderentur. 51. A. 59. B. 62. de voce ἀτάλαντος. 196. C. 225. B. 263. C. 281. B. Ex eo Epigramma in Aiacem adducitur. 285. B. 305. A. 318. C. 322. B. 325. C. 328. C. 329. B. C. 335. 353. A. 359. C. Κτίλος τις, Διὸς ἀπόγονος. 403. C. 413. Ἴξαλον αἶγα τὸν τομέα φησί. 450. A. 554. A. 632. A. de Chimaera. 634. C. 638. 649. C. 650. C. 696. C. 698. 727. B. de talento. 740. A. 757. A. 815. B. 832. C. 837. 913. A. 1075. C. 1099. C. 1208. 1294. A. 1299. C. *Odyſſ.* Adducit. Fr. Heſiodi. 1424, 7. 1448, 11. 1467. 24. Μεγαπένθης 1480, 4. 1508, 54. 1687, 33. Epigram. apud Porphyr. 1698, 23. 1723, 47. 1734, 62. 1737. 1951, 46.

Ἐν τοῖς εἰς τὸν Ὅμηρον. p. 285. B. 1628. (ἐν τοῖς πρὸς Γαιδάλιον παρῳδήσας. 387.)
Ἐν τοῖς πρὸς πηδάλιον. p. 487. B.

Porſilus Hierapytnius. 230.

Poſidonius. Ariſtarchi antagoniſta. in v. 511. Iliad. ζ. pro ῥίμφα ἑγοῦνα φέρει, vna voce legit ῥίμφαε. γ. φ. p. 659. A. 1096. A. 1324. 1396. 1485.

Poſidonius Stoicus, terram σφενδονοειδῆ dixit. p. 690. B.

Poſidonius Philoſophus ἐν τῷ περὶ ψυχῆς. p. 910. B.

Poſidonius p. 916. (816.) B. βιϛάκια 1210. B. de vento ἀργέϛης dicto. 1239. A. Odyſſ. 1485, 63. 1606, 14.

Praxilla. Eius Scolium. p. 326. C.

Proclus. *Odyſſ.* 1418, 20.

Procopius τοῖς παλαιοῖς παρὰ μαζὸν ἱϛορεῖ ἕλκεσθαι τὴν νευράν. p. 715. B.
Ἐν τοῖς Λιβυκοῖς. p. 452. A.

Protagoras phyſicus. 773.

Ptolemaeus Aſcalonita. p. 369. C. 496. C. 518. B. 524. A. 549. A. 555. B. 556. C. 618. A. 641. C. 106. C. 1080. A. τὸ λιτὶ pro λιτῷ, negauit eſſe Metaplaſmum, ſed formatum a recto λὶς. p. 1146. C. 1139. 1299. 1387.
Ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Ὀδυσσείᾳ προσῳδιῶν. 341. B. 496. 1010. *Odyſſ.* 1387, 5. 1493, 29. 1542, 34.

Ptolemaeus, cognominatus Epithetus. In v. 37. Iliad. ξ. pro ὀψείοντες, legit ὁ ψαύοντες. p. 966. A. Ptol. Rex. 773. Philadelphus. 880. Tryphon. 1323.

Pythagoras. 40. eius dictum de Deo. p. 187. B. [P] — 479. 868. 951. 1090. 1131. 1342. 1615. 1686. 1701. 1838. 1870. 1961.

Pythagorici. 37. 816.

Quintus. (Κοίντος) ἐν τοῖς μετὰ τὸν Ὅμηρον. p. 5. C. 136. C. 352. A. Odyſſ. 1608, 2. 1698. 47. ἀρυθμός. 1702, 10.
Οἱ κατὰ ϛοιχεῖον τὰ Ῥητορικὰ ἐκθέμενοι. 988. Vide ſupra, Lexicon Rhetoricum.

Rhetor. ἐν ὀγδόῳ λόγῳ. p. 55. C. rhetor vetus. 637. 936. Rhetores. 393. 394. 568. 1001. 1060. etc.

Rhetor Alexandrinus. 1761. Cilix. ἐν τῷ περὶ ἰδεῶν. p. 1133. B.

Rufus. de ſignific. vocis γλουτός. p. 522. B. p. 716. B.

Salpe mulier. 1163.

Sannyrion Tragicus. 1288.

Saluſtius. πυρὶ ἄρα ἐῴκει ὁ ἄνθρωπος ἐξάπτοντι πάντα τὰ παρακείμενα. p. 513. B.

Sappho. ἄγε μοι δῖα χέλυ φωνάεσσα γίνοιο. p. 9. C. eius ſcolium. 326. C. 407. C. ἄνεμος κατάρης. 603. B. eius aenigma de epiſtola ἔϛι φύσις θήλεια καὶ βρέφη σώζουσ' ὑπὸ κόλποις αὑτῆς, ταῦτα δ' ἄφωνα βοὴν ἵϛησι γεγωνὸν καὶ διὰ πόντιον οἶδμα. 632. A. Ἀϛέρες

 μὲν

μὲν ἀμφὶ καλὰν σελάναν ἂψ ἀποκρύπτουσι φαεινὸν εἶδος, ὁπότ' ἂν πλήθοισα μάλιστα λάμπῃ γᾶν. 729. B. χρύσειοι ἐρέβινθοι ἐπ' αἰόνων ἐφύοντο. 948. C. τὸν Ἑρμῆν οἰνοχοεῖν φησι θεοῖς. 1205. A. Odyſſ. 1633, 2. 1686, 47. 1720, 57. 1916, 49. 1705. 1429. 1633.

Sardanapali dictum. 1224.

Scolia. παῖ Τελαμῶνος Αἶαν αἰχμητὰ etc. 285. A. Scolium in Admetum. 326. C. in Alcmaeonidas. αἴ αἴ λειψύδριον etc. 461. B.

Scholia παλαιά. Sch. in Homerum nempe. p. 287. B. p. 1017. B. Odyſſ. 1492, 9. 1582, 24. 1698, 45.

Scholiaſtae. p. 328. C. 337. C. 353. A. 358. A. 359. B. 366. A. 368. A. 948. C. Odyſſ. 1490, 24. 1502, 25. 1533, 61. 1540, 33.

Scholiaſtae Pindari. 978. A. Odyſſ. 1542, 20.

Scholiaſtae Sophoclis. vox προχάνη explicatur. p. 723. B.

Scholiaſtae ad Euripidis Phaedram. p. 633. A.

Scholiaſta Ariſtophanis. ὀνόματι περιπέττουσι τὴν μοχθηρίαν. 722. B. *in Plutum.* 746. B. Odyſſ. 1483, 31.

Scholiaſtae Arati. p. 1156. A.

Scholiaſtae Rhetoricorum, οἱ κατὰ στοιχεῖον τὰ ῥητορικὰ ἐκθέμενοι. p. 989. C.

Scymnus Tarentinus. Odyſſ. 1503, 33.

Seleucus. p. 225. C. p. 1024. C. 1179. 1271. *Odyſſ.* 1441, 17. 1483, 41. ἐν Γλώσσαις. 1963, 33.

Semanthes Sicyonius ſcripſit τὴν ἐν Αὐλίδι σφαγὴν τῆς Ἰφιγενείας. 1343.

Σῆμος. Odyſſ. 1773, 21. [?]

Sidonius. p. 966. 1017. B.

Silenus Gloſſographus. Odyſſ. 1571, 5. Silenus Chius ἐν δευτέρῳ βιβλίῳ τῶν μυθικῶν. 1871.

Simmias. 1784.

Simocattus. p. 1236. A.

Simonides. p. 52. 163. B. 207. A. 766. ἑκατόεντα σκύφον. 870. A. 877. C. Epigramma in Harmodium et Hipparchum. 984. A. πύλας ἀνεμοτρεφέας λέγει, τὰς εὐτόνους. 1034. A. ſomnum δαμασίφωτα dixit. 336. A. 1323. 1363. 1464. Odyſſ. 1541, 30. 1601. Eius aenigma 1606, 60. 1649, 3. 1653. 1686, 50. 1713, 2. 1761, 23. 1766, 2. 1775, 19. 1821, 36. 1875, 40.

Simplicius. p. 613. A.

Socrates. 83. 250. 768. 833. 868. 1078. 1149. 1446. 1464. 1573. 1577. 1596. 1641. 1828. 1871. filius Sophroniſci. 953.

Solon. 316. 878. 1106. 1158. 1185. 1246. 1295. 1389. 1713. 1860.

Sopater. Eretriam λευκάλφιτον dixit. 280. A. Odyſſ. 1506, 64. 1701, 4.

SOPHOCLES.

SOPHOCLES. φιλαύλȣς Μȣ́σας. p. 11. B. Λαέρτιος, pro Λαέρτης. p. 13. C. λόγοις προϊάπτων. 17. A. ἰάψης ὀρχήματα. ibid. αὐτὸν ὥςε σῶμα τυμβεῦσαι τάφῳ. 19. B. Μαθησόμεθα δ' Ἀτρείδας σέβειν. 21. B. παντȣργὸ·, pro πανȣργός. 29. C. Ἀγκύλα χρυσόστροφα τὰ τȣ̃ Φοίβȣ τόξα λέγει. 33. A. ὀρεςέρα παμβῶτι γᾶ. p. 46. A. de Tiresia. 47. C. τὸν θεςορίδην, θεςόρειον κτηνικῶς λέγει. 50. B. ȣ̓κ ἐκπέλει φρονεῖν μέγα, ὃς δȣ̃λός ἐςι τῶν πέλας. 55. B. σεύσθω, pro σειέσθω. 62. C. κυδάζεσθαι pro λοιδορεῖσθαι. 64. B. εἰ μέν τις ὢν ἕξεσιν, εἰ δὲ μὴ, λέγε 66. C. Ὅπως τάχιςα, ἀντὶ τȣ̃ λίαν ταχέως. 79. C. ὁ παρὰ Σοφοκλεῖ Λεύκιππος αἰνίαν. 83. A. Ἀπία γῆ. i. e. Peloponnesus. 102. C. ὑποβολιμαῖοι λόγοι. 106. A. κακοπινέςατον ἄλγημα. 126. C. φρονεῖν γὰρ οἱ ταχεῖς ȣ̓κ ἀσφαλεῖς. p. 127. B. Ἄνω πρέπων ἐσφαζεν. 134. B. ὃν σὺ τὸν νεκρὸν ἀπεῖπας ἴδ' ἐκκάλυψον. 165. C. ὁ παγκρατὴς ὕπνος λύει πεδήσας etc. 173. B. κλεινὸν ἔπος πέφανται. 189. B. τὰς ȣ̓́σας τε μȣ̃ καὶ τὰς ἀπȣ́σας ἐλπίδας διέφθορας. 191. B. Sophocles φιλόμηρος vocatur. 198. A. Θερσίτης γλώσσῃ δεινὸς καὶ σοφός. 205. A. de Thersite. 105. B. ψαύων τὸν θεόν. 219. C. ἀλλ' εἰ δοκεῖ χωρῶμεν ἔνδοθεν λαβὼν ὅτȣ σε πόθος ἔχει. 236. C. ὥρα τίν' ἤδη κρᾶτα καλυψάμενον etc. vbi τὸ τίνα, pro ἕκαςον. 237. B. ὅςις γὰρ ἢ φρενεῖν μένος δοκεῖ, ἢ γλῶσσαν ἔχειν. 237. B. 250. B. δαρὸς (δηρὸς) χρόνος. 250. C. 274. C. Abam vrbem, Abas πληθυντικῶς dixit. 279. A. τὴν δωδώνην δωδῶνά φησι. 286. C. ȣ̓κ ἐνθάδ' εἰ πλεῖ τοῖσι σώφρεσι βροτῶν. 290. C. ῥᾶ per apoc. pro ῥᾴδιον. 295. A. χθὼν ςερȣ̃χος. 309. C. ποικιλοςόλος ναῦς. 310. C. Chrylae nymphae meminit. 330. A. 335. A. B. Quercum Dodonaeam πελύγλωσσον dixit. 335. C. Ἀλλ' ἁλίσκεται χ' ὁ δεινὸς ὅρκος. 336. B. ςεναχίζει πόντος. 347. A. ὀπτὴρ i. e. σκοπός. 348. C. κολώνη ἄκρα τάφȣ. 351. A. 352. C. Λύκειος ἀγορά. 354. B. Anachronismi quidam Sophoclis ostenduntur. 361. B. γνωτὰ κ' ȣ̓κ ἄγνωτά μοι. 383. B. τὰς κόρας τάσδε ἄσσον προσπολȣμένας. 394. B. Σοφοκλῆς ἱςορεῖ, ἐν ἁλώσει Ἰλίȣ παρδαλέην τῆς θύρας προτεθῆναι τȣ̃ Ἀντήνορος, σύμβολον τȣ̃ ἀπόρθητον ἐαθῆναι τὴν οἰκίαν. 405. B. δορυξένων. 405. C. ὦ δυσθέατον ὄμμα καὶ τόλμης πικρᾶς. 409. C. πρὸς σῆς ὁμαίμȣ καὶ κασιγνήτης. 410. C. κακὸς κακῶς ἄθαπτος ἐκπέσοι χθονὸς γένȣς ἅπαντος ῥίζαν ἐξημημένος ἔτως (ἄυτως) ὅπως περ τὸν δ' ἐγὼ τέμνω [¶] πλόκον. 413. C. Exemplum μεταβάσεως a plurali ad singularem. 415. A. οἱ τεταγμένοι βραβεῖς κληρȣ̃ ἔπηλαν. 419. A. τὼς αὐτοσφαγεῖς ὀλοίατο. 429. C. βαρκαίοις ὄχοις. 432. B. ὄμνυμι πέδον γῆς. 436. C. Ἀλεξίμορος. 439. C. (φιλόμηρος) κρυπτᾶ τ' ἀχέων ἐν ἤβῃ. 440. C. ἄτεγκτος κατελεύτητος. 441. B. περισπερχές. 442. A. γέλωτι φαιδρὸν κάρα. 455. C. πρέσβυς, ȣ̓ πάνυ μοίρας εὐδαιμονίσαι πρώτης. 479. B. κίναδος ἐπίτριπτον Vlyssem vocat. 481. A. θάλλει δ' ὁραίας ὑπ' ἄχνης ὁ καλλίβοτρυς Νάρκισσος. 492. A. Ζωὴν ἀνθρώπȣ τὸν ἀεὶ βίοτόν φησι. 501. B. (Ζηλωτὴς Ὁμήρȣ) πῦρ πνεόντων χορηγὸς ἄςρων. i. e. Διόνυσος. 514. C. Λεύκιππος αἰνιὰν γένος. 524. C. τ' ȣ̓μὸν ὄνειρον φρενῶν. 533. A. de Orphanistis. p. 533. C. φορβὰς γῆ. 539. A. ματάζειν. 543. B. ἀπελύθης, pro ἔθανες. 548. C. θυμοφθορεῖν. 575. A. Λαβδακαίῳ παιδὶ etc. 601. C. οἰκȣ́ρια, οἱ ὑπὲρ οἰκȣρίας μισθοί. 602. C. κρωσσός. 603. B. τύραννα δρᾶν. 611. B. Ἀπέψυξε βίον. ἐντελῶς dixit. 622. B. ἔσφηλαν ἤδη καὶ κατώρθωσαν. 623. B. χερσὶν ἀφνεωτέραις. 623. C. Αἴας ὁ ςερεόφρων ὠμȣ̃ς νόμȣς καλεῖ τȣ̀ς ἑαυτȣ̃ τρόπȣς. 624. C. ὕπνον ἐμὲ ςεγάζειν ἡδύν. ὑμνήσεις κακά, ἤγȣν ὑβρίσεις. 624. A. ὅτι ȣ̓δέν ἐςιν ȣ̓δὲ πόλις, ȣ̓δὲ ναῦς ἔρημος ἀνδρῶν. 638. A. de voce πρίσπολος. 642. B. (φιλόμηρος) 645. A. 656. C. κατ' ὀρθὸν ὥρισας. 661. C. ἐκπεφευγοίην πάθος. 666. B. διψία κόνι. 666 C. μὴ γυναῖκες ἀντ' ἀνδρῶν πέλας ἵςατε. 668 B. δεννάζειν. 668. C. δίπαλτος φονεύς. 674. A. πολύφθορόν τε δῶμα πελοπιδῶν. 674. C. πρῶτος ἔμελλεν ἅλμα κȣφιεῖν.

κυφιεῖν. 675. B. μιᾶς τρέφῃ πρὸς νυκτός de Tiresia. 675. C. μυδωσακηκὶς μηρίων ἐτήκετο. 680. B. ὅτι δύσδωρα τὰ δῶρα τῶν ἐχθρῶν. p. 682. C. τυμβεῦσαι, τάφῳ. 687. C. 692. C. ἐν αἰθέρι μέσῳ κατέστη λαμπρὸς ἡλίου κύκλος. i. e. fuit meridies. 698. B. μελλόνυμφος τάλις. 699. B. ἀμφικίονας ναοὺς πυρώσων ἦλθεν. 706. B. οὐκ ἀλύξετον μόρον κακίστου. 710. C. 711. C. εὐσεβείας ἐπιβαίνοντες, pro εὐσεβοῦντες. 711. B. (Ὁμηρικὸς ζηλωτής) πρῶτα σε κεκλόμενος. 714. C. ἀηδοῦς, pro ἀηδόνες. 716. C. παρούσης τῆσδε πλησίας ἐμοί. 723. B. ἀνειμωκτὶ χανεῖν i. e. εἰπεῖν. ibid. ἀλόγως, i. e. ἀφώνως. ibid. τρίδουλον τὸν ἐκ προγόνων δοῦλον ἔφη. 725. B. ἐμέ γε ἡ στονόεσσα ἀηδὼν ἄραρεν. 725. C. Ἥσθην τὸν ἐμὸν πατέρα εὐλογοῦντά σε. 737. A. δῶμα πάκτου ἦγεν σύγκλεισε. 742. C. ψῇ κατ' ἄκρας ψιλάδος. 751. C. σὺ δ' αὐτὸς ὥσπερ οἱ σοφοὶ, τὰ μὲν δίκαια ἐπαίνει, τοῦ δὲ κερδαίνειν ἔχου. 752. B. δύο φέρει δωρήματα, ἀντὶ τοῦ φέρεις. 753. C. 754. B. 756. A. ἐχθρῶν δῶρα ἄδωρα. 757. A. καπνοῦ σκιά. 757. B. εὐῶπα παρειάν. 768. B. ἐριννύες λωβητῆρες ὑστεροφθόροι. 768. C. 775. A. de nomine Ἄιαντος. 776. C. 777. C. ψακαλοῦχοι μητέρες. ibid. στέροψ, pro στεροπή. 785. A. 789. A. incommoda senectutis enarrat. 790. C. ἔρωτι μὲν νῦν ὅστις ἀντανίσταται πύκτης etc. 792. A. usus est voce ὀργαίνειν. 792. B. 795. C. ξυρεῖ ἐν χρῷ. 796. C. πάντα γὰρ τάτ' ἦν πάρος, τάτ' αὖ ἔπειτα σῇ κυβερνῶμαι χερί. 805. B. ἐμοῦ τῆνδε πομπεύω τέχνην βίβλιον. 808. A. ἀνανεώσασθαι λόγους, τὸ ἀνακινῆσαι. 811. B. 851. C. σακῶ, ἀντὶ τοῦ ἰσχύω. 854. C. 859. C. 867. C. τὴν λαβὴν τοῦ ξίφους πύνδακα εἴρηκε. 870. B. videtur omnia animalia aliquo loco μῆλα vocare. 877. C. ὕδωρ ταύρειον. 881. A. Γραικοί. 890. A. καζομενίζειν οὐκ ἐπισχολάζεται βλάστη. 899. A. 902. A. κοιμῶ τόδ' ἕλκος. [?] 905. A. ὦ κοίλης πέτρης γύαλον. 944. B. Ζῆν τοῦτον, ἀλλ' ἔμψυχον ἡγοῦμαι νεκρόν. Hunc versum in quibusdam Sophoclis exemplaribus defuisse testatur Eustath. p. 957. A. καὶ μεγάλοι ὀρθοῖντο ἂν ὑπὸ σμικροτέρων. 970. B. somnum vocat. ὀδύνης καὶ ἀλγέων ἀδαῆ. 974. B. de Aiace. 995. A. τὸν κιθαρῳδὸν σοφιστὴν λέγει. 1023. A. δέος γὰρ ᾧ πρόσεστιν, αἰσχύνη θ' ὁμοῦ. etc. p. 1036. A. βορεὰς ἄμιππος. 1037. C. 1041. B. ἐπίκλημα, pro κατηγορία. 1053. B. πτέρυγι, τὰς τῶν Ἀργείων ἀσπίδας εἴκασε. 1055. B. (Ὁμηρικὸς ζηλωτής) p. 1083. A. 1085. C. πρὸς τὸν ἔχονθ' ὁ φθόνος ἕρπει. 1093. C. 1100. B. Aiax de se gloriatur, τοιοῦτον εἶναι, οἷον οὔτινα στρατοῦ ἐδέρχθη Τροία χθονὸς μολόντ' ἀπὸ Ἑλλανίδος. 1133. C. οὐ πρὸς ἰατροῦ σοφοῦ θρηνεῖν ἐπῳδὰς πρὸς τομῶν τε πήματι. 1147. A. σωτῆρα τύχη dixit. 1154. B. βοὴ πάραυλος. 1157. C. Κνώσσια ὀρχήματα. p. 1166. A. 1196. C. θάνατον dixit. αἰένυπνον. 1201. B. πέπων ἐρινὸς ἀχρεῖος ὢν εἰς βρῶσιν, ἄλλους ἐξερινάζεις λόγῳ. 1205. A. ἵπποισιν ἢ κύμβαισι ναυστολεῖς χθόνα i. e. ἱππότης ἥκεις. 1205. C. ἐχθροῖς δεδορκότα λάμψειν ὡς ἀστέρ. Ubi Eusth. dixit, τὸ δεδορκότα palliue, pro δραθέντα, accipiendum esse. 1260. A. σμικρὰ παλαιὰ σώματ' εὐνάζει ῥοπή. 1266. C. Ἀργεῖοι λευκάσπιδες. 1270. B. 1293. B. οὐχ ἕδρας ἀκμή. 1295. C. τάδε μὲν σὺ πρεῦχοιο. 1303. B. ἀρχῆς τῆς σῆς μηδαμῶς μεμνώμεθα. 1305. C. σίγα νῦν ἔσω, καὶ μὲν ὡς κυρεῖς ἔχων. 1312. A. νῶτος εὔλοφος. 1313. B. κοῖλα χρυσόκολλα, καὶ πανάργυρα ἐκπώματα. 1319. C. αὐτοκάβδαλον, i. e. αὐτόξυλον ἔκπωμα. 1332. A. κυκλόεντα θῶκον ἀγορᾶς 1335. A. ἄνολβος ὁ ἀπαίδευτος. 1364. A. οὐδὲ μὲν ἐξ αἴθου παγκοίνου λίμνης ἀναστήσεις. 1364. C. Niobae libros Thebis periisse tradit. 1367. B. de Niobe. 1368. B. 1374. A. apud eum legitur vox κάπετος. 1376. B. etc.

Ἐν Τραχινίαις. ὅτι ὁ ἥλιος ἐκ τῆς νυκτὸς οἷα μητρὸς γεννᾶσθαι δοκεῖ. p. 22. B. (ἡ νὺξ ἐναριζομένη τίκτε κατευνάζει τε τὸν ἥλιον) de Hecatomba. 49. A. 95. χλωρὰ ἄχνη δακρύων. 217. A. 264. B. 361. ὅτι διαφορὰν ἔχει ὁ πόσις καὶ ὁ ἀνήρ. 420. C. τὸν Ἡρακλέους χιτῶνα, ὃν ἔβαψε Δηϊάνειρα, εὐαφῆ πέπλον λέγει. 599. C. et 600. A. λευκὸν μύελλον vocat cerebrum.

757. C.

757. C. arborem fatidicam πολύγλωσσον vocat. 1057. differentia inter πόσις et ἀνὴρ. p. 1374.

Ἐν Οἰδίποδι, τῷ ἐπὶ κολωνῷ. p. 31. A. 976. 981. 1037. 1376. 1384. 1399. 1430. πολλὰ τῶν ἀντιγράφων τὸ ἐδὸν (limen) γράφει δίχα τοῦ υ ὀδόν. p. 156. C. πτέσθαι. p. 452. C. ὅπως λῦσιν τιν' ἡμῖν εὐαγῆ πόροις. 1112. B. 1231. A. 572. 755. 1097. 1558. 1653.

Ἐν Παλαμήδῃ. χρόνε τε διατριβὰς σοφωτάτας ἔφευρε φλοίσβε μετὰ κώπην καθημένοις, πεσσὸς κύβους τε τερπνὸν ἀργίας ἄκος. 228. A.

Ἐν Θαμύριδι. σκοπιὰν Ζηνὸς Ἀθῷε. (a Monte Atho fic dicti.) 358. C.

Ἐν Οἰδίποδι τυράννῳ. τοιαῦτ' ἐφυμνῶν, pro δυσφημῶν. 634. A. 755. A. 79. 640. 777. 1419. 1839.

Ἐν δευτέρῳ Οἰδίποδι. ἀλόγως, i. e. ἀλαλήτως. p. 723. B.

Ἐν Φιλοκτήτῃ. p. 763. A. 95. 205. 981. 1523. 1694. 1748.

Ἐν Ἀντιγόνῃ. τὰς στρατιωτικὰς πανευχίας πάγχαλκα τέλη λέγει. p. 686. A. 1539.

Ἐν Ἠλέκτρᾳ. p. 723. 1514. 1839.

Ἐν Φοίνικι. p. 1088. B. [P]

Aiax. 108. 624. 634. 637. 640. 656. 914. 1140. 1142. 1144. μαστιγοφόρος. 95. 198. 757. 1778. cur ita infcriptus. 961.

Alexandra. 533.

In Hermione. 1479.

In Iocafta. 1425.

In Phineo. 1496. Tecmeffa. 834.

Ἐν Μαστιγοφόρῳ σάλπιγξ Τυρσηνική. p. 1139. C.

Sophron. Ἡρακλῆς ἠπιάλητα πνίγων. p. 561. B. κινήσω δ' ἤδη καὶ τὸν ἀφ' ἱερᾶς. 633. C. 851. C. 876. κατάστρεψον τέκνον τὴν ἤμιναν. 1282. C. Odyff. λαρινεύεσθαι, σιτίζεσθαι. 1383, 1. ἀδαῖον. 1394, 36. Τρηματίται. 1397, 23. 31. 1457, 24. 1651, 1. 1766, 34.

Sofias Atheus. 1473.

Sofibius λυτικός. 870.

Sofiphanes. Var. Lect. p. 763. A.

Softratus. Odyff. 1696, 49.

Ἐν Τειρεσίᾳ (Ποίημα ἐλεγειακόν). 1665, 47.

Sotades. σείων μελίην πηλιάδα δεξιὸν κατ' ὦμον. p. 12. B. 121. Maronita. 1069.

Sozomenus. 1228.

Speufippus. 1398.

Spiritus. ὁ συνθεὶς τὸς κατὰ στοιχεῖον πνευματισμούς. p. 648. C. Ἐθνικῶν καταγραφή. 21. 355. (Hermolaus Byzantin.) 34. 332.

Stephanus. ἐν τοῖς Ἐθνικοῖς. 649. C. vide fupra, Ethnicor. fcriptor.

Stefichorus. 10. bis. 772. 1018. 1236. 1251. 1279. 1289. 1323. 1632. 1714. eius poema ἐπί τινι καλύκῃ καταχρημνισθείσῃ δι' ἔρωτα. 1235. 1018. C. ἀπειρέσιος κυνηλαγμός. 1253. C. de Epeo. 1323. Odyff. 1397, 38. 1441, 14. 1480, 21. 1632, 23. 1697, 2. 1717, 33. δεῦρ' ἄγε καλλιόπεια

πεια λιγεῖα. Iliad. p. 10. A. 277. A. *πάτρωα* vocat *τὸν κατὰ πατέρα πρόγονον.* 316. B. *Λεύκιππος παρὰ Στησιχ. ἐπιθετικῶς λέγεται.* 524. B. 688. A.

Τὰς κῆρας καὶ τὰς σκοτώσεις τελχῖνας προσηγόρευσε. p. 772. A.

Stoici. 261. 511. 695.

STRABO (*ὁ γεωγράφος*) l) p. 9. A. de voce *προϊάπτω.* p. 16. C. *ὅτι βασιλεῖς τινες σκίπωνα ἔχουσιν ἀντὶ σκήπτρου.* p. 25. A. 27. C. Milesii coluerunt Apollinem *οὔλιον.* 32. C. de Cilla et Apolline Cillaeo. 33. C. et 34. A. *περὶ ὀπλοφάγων μυιῶν.* 35. A. Agamemnonis classis Mysiam vastauit. 46. C. de Calchantis morte. 51. A. 96. *τὸν πύλον φησί.* 98. A. de pugna Lapitharum cum Hippocentauris. 100. C. de agro Thebano. 119. A. *ὅτι ἀπὸ τῆς Κιλίκων Χρύσης, ἐπὶ τὸν ναύσταθμον, ἑπτακόσια που στάδια.* 130. C. de more sacrificandi apud Persas. 135. A. *ὅτι πρὸς Ὁμηρικὸν παράδειγμα, τὸ, ἐπ᾽ ὀφρύσι νεῦσεν, ὁ Φειδίας ἐποίησε τὸν ἐν Ὀλυμπίᾳ Δία ἐλεφάντινον.* 145. B. *Σίντοι,* pro *Σίντιες.* 158. B. *πύλος ἠμαθόεις.* 174. C. 191. B. 193. A. 231. B. *Αἰγὶς ὄρος.* 252. A. *περὶ Ἀσίου λειμῶνος.* 254. B. *πεδίον σκαμάνδριον.* 255. B. de Hyria. 264. C. de Aulide. 265. A. de Schoeno. ibid. B. de Asopo. ibid. C. de Graea. 266. B. de Mycalesso. ibid. de Erythris. p. 267. A. de Eleone. ibid. de Hyla. ibid. B. de Petcone. ibid. de Medeone. ibid. 268. A. de Thisba. ibid. de Coronea. 268. B. de Aliarto. ibid. *Γεωγραφία.* 268. de Plataea. 269. A. de Potniis. 269. C. de Hypothebis. 270. A. de Onchesto vrbe. 270. B. de Aspledone. 272. B. de Orchomeniis Boeotiis. ibid. C. de Crissa. 273. B. de Daulide. 274. B. *πανοπεύς.* ibid. C. de Anemoria. ibid. et 275. A. Hyantes Hyam Vrbem condiderunt. 275. A. *γεωγραφικὴ ἀκρίβεια.* 275. A. de Locris. 276. A. de Locride. ibid. B. de Opunte. 277. B. de Bessa. ibid. C. de Scarpha. ibid. de Boagrio fluu. 278. A. *γεωγραφικὴ ἔκδοσις.* 279. de Euboea. 278 C. de Dio. 280. C. de Carysto. 281. A. de Chalcide. 279. B. de Eretria. ib. C. de [P] Histiaea. 280. B. de Cerintho. ibid. C. de Styra. 281. A. *Βαβυλώνιος τὸ ἐθνικὸν οὐκ ἀπὸ τῆς πόλεως, ἀλλὰ τῆς χώρας.* 281. B. de Vrbibus Atticae. 284. B. de versu, quem Solon Homero inseruerit. 285. A. de equis Nisaeis. ibid. C. de Asina. 287. A. *Ἠϊόνες,* Vrbs. 287. B. de Epidauro. ibid. C. *ὁ χρόνος τῶν Ὁμήρου ἠμαύρωκε πολλά.* 290. A. de Corintho. 290. B. C. de Vrbe *Ὀρνειαί.* 291. A. de Araethyrea. ibid. B. de Sicyone. ibid. quatuor fluuii, Asopi dicti. ibid. de Pellena. 292. A. de Aegialo. ibid. de terra Laconica. 293. C. de Sparta 294. B. C. de Pylo. 296. B. de Arena. p. 296. C. de Alpheo. 297. A. de fluuio Cyparisseis dicto. 297. B. de Pteleo. ibid. de Dorio, vrbe an campo. 297. C. de Oechalia. 298. B. de Mantinea. 302. A. de lacu Stymphalide. ibid. de Buprasio. 303. B. de Aleisio. 304. B. *ὅτι τὸ μέρος συγκαταλέγεται ἔσθ᾽ ὅτε τῷ ὅλῳ, οἷον, ἀν᾽ Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος.* 305. B. de Zacyntho. 305. C. de Samo siue Cephallenia. 307. C. de aqua stygia circa vrbem Pheneum. 301. A. de Ripis. ibid. B. de Tegea. ibid. C. Aetoli fundatores boni. 311. B. de Oleno. 311. C. de Cnosso. 312. C. de Gortyno. 313. B. de Ephyra. 316. B. de Calydnio. 318. 319. A. de Phthia. 320. B. de Hellade vrbe. ibid. de vrbe Attalia. 322. B. de Thebis et Lyrnesso. ibid. de Pyraso. 324. B. 325. de Pheris. 327. B. de Phthiis. 329. A. de Tricca, vbi antiquissimum templum Aesculapii. 330. B. de Ithoma. ibid. C. de Creophylo Samio. 331. A. de Ormenio. 332. A. de Titano. ibid. B. de Ortha. 333. B. de Centauris. 334. B. de Perrhaebis. 335. B. de

l) *Eustathium* Codicibus Strabonis admodum deprauatis vsum, notauit Casaubonus ad Strabon. lib. IX. p. 186. et alibi.

de Titaresio fluu. postea Eurotus dicto. 336. B. de Peneo. 337. A. de Magnesia. 338. A. de Arimis. 346. B. de Typhoeo. ibid. de Myrinna. 351. B. de Bateia, Dardani vxore. ibid. de Dardano vrbe. 352. C. de Ida. 353. B. de Lyciis. 354. A. de Adrasteia. 355. A. de Paeso vrbe et fluuio, singulis paginis vsque ad 363. 365. A. ὅτι ὁ ποιητὴς καὶ ἐκ ποταμῶν οἰκήσεις ἐδήλωσε. 356. C. de Sesto et Abydo. ibid. de Pelasgis. 357. B. de Larissa. ibid. C. et 358. A. de Thracia. 358. C. de Amydone, siue Abydone. 360. A. de Enetis. 361. A. de Sesamo. 362. A. de Parthenio fluu. ibid. de Aegialo et Cromna. 362. B. de Cauconibus. ibid. C. de Halizonis. 363. A. de Ascania. 365. A. Homerum Lydos appellare Μήονας. 365. C. de Gygaeo stagno, et Colona. 365. C. et 366. A. B. Cares quare βαρβαρόφωνοι ap. Homer. dicuntur. 367. B. de Phthiribus. 368. A. de Boeotia Homeri. 369. C. de Pygmaeis. 372. B. de Amazonibus. Fr. p. 402. C. et 403. A. ἐκτιλώσαντο τὰς λοιπὰς τῶν Ἀμαζόνων. 403. C. de Pandaro Heroe. 448. B. de Ilio. 459. C. Ἄργος πολυδίψιον. 461. A. de monte Cadmo. 487. C. Ilienses Heroes quidem Graecos sed non Herculem coluere. 590. C. de Lacu Cephisside. 597. A. de Pedaso. 621. A. de Simulacro Mineruae ap. Troianos. 627. A. de Chimaera. 635. A. de Solymis. ibid. B. Αἰὲν ἀριστεύειν. etc. 637. B. Veteris Ilii nullum amplius vestigium extare. 653. B. de Erineo, loco prope Troiam, cuius Homerus Iliad. Z. meminit. ibid. de Rhoetio, vbi sepulcrum Aiacis olim fuit. 666. C. de Pheia vrbe et fluuio Iardano. 671. B. de signif. vocis ἀκαλαῤῥείτης. 688. C. ὅτι Γάργαρα τόπος ἐν τοῖς ἄνω μέρεσιν τῆς [Ἴ] Ἴδης. 697. C. ὅτι γίνεται ἐν Ἰνδίᾳ σῖτος αὐτοφυής, ἐοικὼς πυρῷ. 707. C. de Aegis Euboeae. 708. C. de Styge, fonte in Arcadia. 718. B. de Zephyro. 732. A. de Cerdamyle, Vrbe. 743. B. Orcum aliquo in loco olim cultum fuisse. 744. A. 754. B. de Thebis Aegypti. 758. A. Phocenses expilasse fanum Apollinis Delph. p. 759. B. de Phoenice Achillis comite. 762. B. de Curetibus. 771. B. C. de vento ἀργέστης dicto. 845. C. de fluuio Minyeio. 880. C. ἔνδιοι. 881. A. de Arsenico. 913. C. de Nomadibus. 916. A. de Hamaxobiis. ibid. B. de Samiis et Samothracia. 917. A. 933. 954. 984. 986. 987. 1083. 1198. 1200. 1263. 1381. 1386. 1389. 1395. 1396. 1408. 1409. 1456. 1462. 1463. 1472. 1484. 1493. 1505. 1511. 1519. 1536. 1554. 1613. 1614. 1615. 1622. 1644. 1645. 1654. 1682. 1697. 1704. 1716. 1746. 1760. 1787. 1861. de Sellis, quos quidam Hellos vocant. 1057. C. de Callicolone, loco prope Ilium. 1195. C. de Aenea. 1209. A. de Cauconibus. 1210. C. de Hermo. 1212. C. de Lelegibus. 1225. C. ὅτι ὁ ποιητὴς τὸν μὲν ἀργέστην τῷ νότῳ προσνέμει. 1238. C. de Zephyro. ibid. quam late imperauerit Priamus Rex Troiae. 1364. B. γεωγραφικὴ ἱστορία. 1667.

Stratonicus. 1623. 1634. κιθαρῳδός. 1108.

Strattis. Χῖος παραστάς, Κῷον οὐκ ἐᾷ λέγειν. p. 1289. C.

Suetonius. περὶ τῶν παρ' Ἕλλησι παιδιῶν. 228.

Suidas (ἐν στοιχειακῇ τάξει λέξεων). 378. A. 445. 834. C. Odyss. 1403, 17. παραβλήδην. 1406, 23. 1441, 12. 1469, 23. προέγμα. 1528, 28. 1538, 45. in α. 1554, 33. ἄνθρακος πυρσηρίδας. 1571, 25. 26. 1851, 13. (μισθαρίων. Sed non reperio in Suida.)

Syager. 4.

Technicus. ὅτι χαίρει ἡ ἀνειμένη φράσις τῇ ἀλληπαλληλίᾳ τῶν φωνηέντων. p. 12. A. 63. 655. 898. 1681. 1822. 1899. τεχνικὸς (παλαιός). 114. A. 947. τεχνικοί. 153. 157. 163. 173. 181. 264. 631. 859. 877. 878. 963. 969. 1003. 1066. 1130. 1254. 1379. 1388. 1436. 1768. 1788. 1916. vid. Dion. Thrax Georg. Choerob.

Teleclides. 1082.

Telegoniae auctor (Eugamon) Cyrenaeus. 1800.

Teleſarchus. 879.

Teleſilla. p. 1207. A.

Thales. 313.

Thamyris. 297. 298. 299. 817.

Theano. 327.

Theocritus, foeminam vocat στήτην. p. 21. C. Αὐτή μοι στορήσει καλὰ δέμνια, reſpondet illi Homerico, καὶ ἐμὸν λέχος ἀντιόωσαν. 30. C. οὔτε φυῆς ἐπιδευέες οὔτε νόοιο. 61. C. δρυστόος Κάστωρ. 62. C. Διὸς μέγα βουλεύοντος. 75. C. Μύρμηκες ἀνάριθμοι, ἐπὶ πολυπληθείας λαοῦ. 77. A. 79. 102. τὸν ῥύπον φησί. 108. B. 113. 140. Ὄρη φίλε ὁ μελύδριον ὤρη ἐξεπόνησα. 125. B. ἔστε κ' ἀπεῖπεν. 161. C. 193. Λαῖον, pro λήϊον. 193. C. εὔεδρος Ἀργώ. 197. A. Εὔρυτον διδάσκαλον τοῦ τοξεύειν Ἡρακλεῖ, Θεόκριτος ἱστορεῖ. 299. A. Burina, fons ita dictus. 309. A. Ἀφροδίτη χρυσῷ παίζουσα. 384. B. Δαμοίτης, nomen proprium. 395. B. 412. ἵππειαι κόρυν σκεπάσασαι ἔθειραι. 421. C. τὸν τρωϊκὸν κύκνον λευκὸν ὄντα θῆλυν ἔφη. 455. C. ἀπὸ κροτάφων πελόμεθα πάντες γηράλεοι. 492. C. ἀδύ τι ποππυλιάσδει. 565. A. Ἀπφύς. 565. B. 616. ὅτι ἀδελφή ἐστιν Ἄρεος ἡ Ἥβη. 620. B. Ἀχιλλέα πύργον αὐτῆς φησί. 621. C. χρὼς ἐπὶ χρωτὶ πεπαίνετο. 624. C. τὸν ἀπὸ γραμμᾶς κινεῖ λίθον. 633. C. ὀλοφυγδών. 643. B. 645. ἐργατίνας. 660. A. πάραρος. 672. C. μαλοπάρηος, i. e. ἁπαλοπάρηος. 691. C. ἄναβος παῖς. 727. A. βατεῦνται, ἐπὶ ζώων μίξεως. 741. C. προσωταίειν ἀρβύλαις, vbi lapides canere dicuntur. 746. A. vſus eſt voce λέλογχα. 790. A. θρὶξ ἀνὰ μέσον. Prou. 796. C. χλωρὸν γόνυ. 812. C. 855. B. 862. C. ἐπισχερώ. 877. A. 901. βουκαῖος. 962. A. ἀπφύς. 971. B. ἀμολγεὺς ποιμενικόν τι ἀγγεῖον. 1018. B. [[P]] (ἐν Βερενίκῃ) ἱερὸν ἰχθὺν, ὃν λευκὸν ἢ γλαῦκον καλέουσι. 1067. C. πολλαὶ δ' ἁμῖν ὕπερθε κατὰ κρατὸς δονέοντο. 1112. B. 1148. Ἐριθακὶς ἡ μισθώτρια. 1162. B. ὅτι τὸν Ἡρακλέα γράμματα Λίνος ἐδίδαξεν. 1163. C. 1164. μεγάλοιτος, ὁ πάνυ δυστυχής. 1186. C. ὅτι σύριγξ, ποδὸς ἕλκος. 1189. C. ἀνθέρικος. 1206. A. λίθος ἀείδει. 1236. A. φησὶν ὁ πάντα τὸν ἥλιον δεδυκεῖν. 1266. C. ὀρεχθεῖν. 1285. C. πάραρος quid ſignif. apud Theocr. p. 1319. A. ῥοικὸν λαγωβόλον. 1332. C. ποκιχθέντα. 1348. C. πλυθῆναί τι ἔφη πρὸς κράναις ὡρᾶν. 1349. A. Odyſſ. 1392, 30. ἐπιφθύζειν. 1392, 41. ἀπὸ γραμμᾶς κινήσω λίθον. 1397, 33. ἄκρηβος. 1428, 21. 1429. 1558. ἐπιφθύζειν. 1482, 43. ἅπαν ῥύπον. 1553, 43. γόνυ χλωρόν. 1615, 27. 1622; 50. 1625, 5. 1627, 31. λιπαρεῖον. 1644; 34. στομάλιμνον. 1649, 57. 1713, 8. 1717, 16. 1749, 40. 1763, 25. 1815. 1824. 1839. 1867. 1885. 1896. 1963. σοφός. 1213. ſub nomine βουκολιαστοῦ et βουκολιάζοντος. 1053. 1892.

Ἐν Ἀδωνιαζούσαις. φλίψεται, pro θλίψεται. Iliad. p. 102. A.

Ἐν Βερενίκῃ. 1324. 1062. σκληρά. 1558.

Ἐν Φαρμακευτ. Odyſſ. 1767, 19. 1815, 14. 1824, 28. 1839, 55. 1867, 58. 1885, 23. 1895, 16. 1903, 43.

Scholiaſtes Theocriti. Odyſſ. 1685, 37.

Themiſtius. p. 209. p. 404. B. κύνα Ἰδὼν λέοντι μὲν ἐπεξιέναι καὶ παρδάλει, λύκους δὲ ὑπερορᾶν καὶ ἀλώπεκας. p. 797. B. p. 866. B. Odyſſ. 1658, 43. 1893.

Theodo-

Theodoridas. Odyſſ. 1476, 39. Syracuſius. 1571, 15.

Theodorus quidam. 752. Odyſſ. p. 1602, 23. ψηφοκλέπτης. 1602.

Theognis. 236. ἵνα γνοίη ὅσσον ἔνων κρέσσονες ἡμίονοι. Iliad. p. 1291. C. 1344.

Theomander Cyrenaeus doctor. 1323.

Theophraſtus. refert Theſeum ὀστρακισθῆναι. p. 782. C. 871. C. 931. 932. B. 948. B. 1049. 1078. 1220. ὅτι οἱ πέρδικες τιτυβίζουσι. 1290. Odyſſ. 1423, 12. 1667, 22. 1680, 47. 1775, 54.

Theopompus. κάρδακες, οἱ μισθοῦ στρατευόμενοι βάρβαροι. p. 368. C. μητρυιές. p. 560. A. 832. 862. A. Odyſſ. ὀβελισκολύχνος. 1571, 21. 1604, 6. 1724, 58. 1854, 18. 1910. ὁ κωμικός. 1863, 50.

Thucydides. διὰ τὴν οὐ παρατείχισιν, ἦγουν τὸ ἀντείχισον. p. 111. B. πανσυδεὶ διέφθαρται, i. e. παντελῶς. 166. A. Ἠιὼν, πόλις ἐν Χερρονήσῳ παρὰ Θουκυδίδῃ. 179. C. 260. A. μοναλησσὸς κεῖται παρὰ Θουκυδίδῃ. p. 266. B. 284. Ἠιὼν πόλις χερρονησία. 287. B, Corinthum vocat emporium τῆς Ἑλλάδος. p. 290. C. de Inſula Crocyleo. p. 307. B. 367. 395. ὅτι Ἀθηναῖοι τέττιγας χρυσοῦς ἐφόρουν εἰς σύμβολον τοῦ γηγενεῖς εἶναι. p. 385. C. τῶν τειχῶν ἡμῶν πειρᾶν, pro πειρᾶσθαι. p. 445. B. 527. 531. ἀξιούτω τοῖς ὁμοίοις ἡμᾶς ἀμύνεσθαι. p. 546. C. 795. vſus eſt voce συράκιον. p. 795. B. 813. 907. 959. ἀποσιμῶσαι, τὸ μετεωρίσαι τὰς ναῦς. p. 965. C. 1221. κοτύλην ὕδατος, καὶ δύο κοτύλας κριθῶν φησί. p. 1282. Odyſſ. μήκωνα. 1390, 50. σίτου ἐκβολή. p. 1405, 12. 1406, 17. τέγος. 1421, 6. 1425. 1437, 33. 1450, 34. 1457, 59. αὐλῶν. 1483, 55. 1484, 54. 1501, 28. 1641, 7. 1946, 23. [?]

Timachidas. p. 1067. C. Odyſſ. 1571, 7.

Timaeus. 1893.

Timocreon Rhodius, poeta et pugil. 1320.

Timolaus Lariſſaeus. Odyſſ. 1379, 48. 1697, 57.

Timon. verſus de Baccho. p. 989. B. Odyſſ. 1349. ὁ παρῳδός. Fragm. pag. 1404, 2. 1505, 1. 1523, 63. (1532.) παρῳδός. 1404.

Timotheus Mileſius. Odyſſ. Fragm. p. 1422, 49.

(Ἐν Κύκλωπι) Odyſſ. 1631, 61. 1632, 5. ἐν τῷ καθ' αὐτὸν Κύκλωπι. 1361 [m]).

Ἔν τινι Ποιήματι, λέγ. Ναυτίλῳ. Odyſſ. 1538, 4.

Tiſias, antiquus Criticus. Iliad. p. 773. A.

Tragoedia (Tragicus,) τραγικοὶ ποιηταί. (Euripides plerumque intelligitur) 61. 71. 72. 107. 134. 172. 184. 189. 195. 201. 219. 250. 283. 308. 310. 319. 345. 422. 437. 453. 482. 483. 488. 520. 572. 573. 672. 696. 709. 763. 770. 775. 790. 796. ὅτι ἡ τραγικὴ ἐκαλεῖτο μονονουχὶ σόμασι κατα-

m) In priore editione haec nota eſt ſubiecta: „Eodem modo intelligendum, quando dicitur Euangelium κατὰ Ματθαῖον, κατὰ Μάρκον etc. Multi Tragici cyclopem ediderunt, hoc vero loco, (ad Odyſſ. ι. edit. Baſil. p. 358.) citatur Cyclops κατὰ Τιμόθεον, i. e. *Cyclops Timothei Tragici.* Ita quum plures ſcripſerint Euangelium, vnum eſt κατὰ Ματθαῖον, i. e. *Matthaei*, alterum κατὰ Μάρκον, i. e. *Marci* etc. Falluntur, qui in re aperta ingenioſiores, hoc aliter explicant."

κατατετρῆσθαι πολλοῖς εὔχεται, ὥς πυ καὶ ὁ Ἄργος τοῖς ὄμμασι. p. 261. C. *προνώπων*, pro *προενώπιον*. p. 312. A. *τὰς ἀσπιςὰς ἀσπιδοφέρμονα θίασον ἡ τραγῳδία εἶπεν.* p. 465. A. *Ἰήιος βοὰ, ἡ θρηνώδης.* p. 500. C. *τὸν τύμβον μετὰ τὸν θάνατον ςεφανῦσθαι δεῖν.* p. 666. C. *δεξιόσειρος Ἄρης.* p. 675. B. *Ἀεὶ γὰρ εὖ πίπτυσιν οἱ Διὸς κύβοι.* p. 1084. A. 813. 819. 862. 876. 936. 980. 989. 1050. 1062. 1124. 1128. 1149. 1161. 1173. 1185. 1198. 1201. 1208. 1214. 1313. 1329. 1396. 1401. 1417. 1420. 1421. 1422. 1453. 1491. 1563. 1567. 1710. 1734.

Troianae expugnationis ſcriptores. 1607.

Tryphon. Iliad. p. 303. C. p. 524. A. 549. A. de voce *λήδιον*. p. 1146. de voce *ώς*. p. 1214. C. p. 1236. C. 1271. A. 1291. C. Odyſſ. 1447, 47. 1698, 28. *Ἐν τοῖς περὶ ἀρχαίας ἀναγνώσεως.* p. 556. C. 742. 1591. 391. 556.

Tryphiodorus. Odyſſ. *Τροίας ἅλωσιν* ſcripſit. p. 1379, 53. 1607, 60.

Tyrannion. Iliad. p. 617. C. 855. B. 858. C. 890. A. 1197. C. Odyſſ. 1613, 8.

Tyrtaeus. 1028.

Virgilius. 302.

Xanthus Lydius. 1082.

Xenarchus. *Πελοπιδῶν ἄςυτος οἶκος*, i. e. *ἄκρατος*. p. 1283. C. 1423. Odyſſ. 1871, 5.

Xenodemus. Odyſſ. 1596, 18.

Xenodocus. ad Iliad. *γ*. v. 354. p. 977. conf. cl. *Siebenkees* in Biblioth. der alten Litter. und Kunſt. Part. I. p. 84.

Xenophanes. Scripſit Sillos. p. 204. B. *πάντες γὰρ γαίης τε καὶ ὕδατος ἐκγενόμεσθα.* p. 668. C. de Iride, *ἥν τ' Ἶριν καλέυσι νέφος, καὶ τῦτο πέφυκε πορφύρεον καὶ φοινίκεον καὶ χλωρὸν ἰδέσθαι.* p. 827. C. p. 948. C.

Xenophon. Vſus eſt voce *χιλός*. p. 15. A. 239. 250. 396. 469. p. 293. A. *ὅτι πολυτελέςατον ἀνάλωμα ὁ καιρός.* p. 250. B. *λόχυς* apud Xenophontem 100. viris conſtat. p. 488. A. 632. *Ἐπεύχομαι πρὶν ταῦτα ἰδεῖν μυρίας ἐμέ γε κατὰ γῆς ὀργυιὰς γενέσθαι.* p. 642. A. Veteres poculis corneis vſos fuiſſe. p. 707. C. 740. p. 773. C. *ἐπεὶ δὲ ἔληξεν ἡ μάχη, παρῆν ἰδεῖν, τὴν μὲν γῆν αἵματι πεφυρμένην, νεκρὺς δὲ κειμένυς*, etc. p. 805. C. 789. 805. 911. 917. p. 924. A. Perſas fere ſemper *ἐφίππυς* fuiſſe. p. 1076. C. 1158. de Gigrainis tibiis. p. 1157. C. *βῖκοι, οἰνοδόχα ἀγγεῖα.* p. 1163. B. 1300. B. *κάνναθρον*. 1344. C. Odyſſ. *φεβύμενος πανοσιτίαν*. 1402. *καθαρείως ἐνέχεον*. 1402, 56. *βλακεύεσθαι, καὶ νωθρεύεσθαι.* 1405, 37. 1441, 30. 1509. 1641. 1717. 1686.
Ἀνάβασ. Odyſſ. 1445, 47. 1448, 7. 1596, 21. p. 1641, 5.
Ἐν Ἑλληνικοῖς. Odyſſ. 1769, 38. In quarto *παιδείας*. 1448.
Ἐν Κυνηγετ. Odyſſ. 1534, 15.

Xenophon dictus *Ἀττικὴ μέλισσα*. 1686, 60. 1717, 37. [?]

Xenophon quidam. 1503.

Zaleucus.

Zaleucus. 83. 1961.

Zamolxis. 1615. 1701.

Zeno Homerum illuſtrauit. 1158. 1192.

Zeno ὁ Κρής. Odyſſ. 1602, 23.

Zenodotus. 5. in loco illo Homeri, *οἰωνοῖσί τε πᾶσι*, pro *πᾶσι* ſubſtituit *δαῖτα*. Iliad. p. 19. C. 123. 124. bis. 219. p. 173. A. pro *τετριγῶτας* ſcribit *τιτίζοντας*. 175. p. 229. B. 256. 259. bis. p. 260. B. p. 270. C. Var. Lect. p. 274. C. verſus duos, nempe 36. et 37. ex Boeotia tanquam ſpurios eiiciendos cenſuit. p. 276. C. 277. Var. Lect. 289. C. verſus quosdam obelo tanquam ſpurios, in Boeotia, confixit. p. 317. B. Var. Lect. 361. B. p. 410. A. Var. Lect. 438. A. 490. Var. Lect. p. 716. C. p. 741. A. Var. Lect. p. 927. B. Var. Lect. p. 953. A. Var. Lect. p. 962. A. Var. Lect. p. 966. B. 999. p. 1006. A. 1011. 1014. Var. Lect. p. 1018. C. Var. Lect. p. 1084. B. verſus nonnullos in Iliad. ρ́. tanquam ſpurios reiecit. p. 1098. C. p. 1290. B. *Odyſſ.* 1300. 1344. *δαιτὸς ἐΐσης*. p. 1410, 55. 1470, 7. 1478, 37. 1490, 23. 1500, 40. 1601. 1773, 28. 1841, 12. 1885, 53.

Zenodotus Mallotes. 957.

Zoilus. Homeri locum reprehendit. Iliad. p. 512. B. *Odyſſ.* p. 1614, 48. Homeromaſtix.

Ζώπυρος. p. 800. Var. Lect. p. 804. C.

VII. INDICVLVS IN EXCERPTA SCHOLIORVM VETERVM AD ILIADEM, QVAE E CODICE ALOYSII ALEMANNI EDIDERVNT CANTABRIGIENSES.

Ariſtarchus, Η, 197. Ο, 24. Π, 379. Ρ, 465. 481. Σ, 77. 444. Χ, 281.

Οἱ περὶ Ἀσκάλωνα, vide Ptolemaeus.

Ariſtophanes, Ρ, 368.

Callimachus, Χ, 452.

Chryſippus, Χ, 212.

Crates, Φ, 323.

Κυπριωνὴ λέξις, ἀποέρσειεν, πνίξειεν, Φ, 329.

Γλωσσογράφοι, Σ, 378. Χ, 322.

Herodianus, Ρ, 465. Τ, 56.

Λάκωνες τὸ θάπτειν φασὶ τιθήμεναι, Ψ, 83.

Παιᾶνας δύο ᾖδον οἱ παλαιοὶ, τὸν μὲν πρὸ τῆς μάχης τῷ Ἄρει, τὸν δὲ μετὰ τὸν πόλεμον τῷ Ἀπόλλωνι, Χ, 391.

Ptolemaeus, Θ, 23. *οἱ περὶ Ἀσκάλωνα* (Ptolemaeus Aſcalonites), Ρ, 465.

Pythagoras Euphorbi ſcutum agnoſcens, Ρ, 28.

Sidonius, Ο, 229.

Sophocles, Σ, 274.

Οἱ Τραγικοί, Φ, 430.

Zenodotus, Μ, 428. Ν, 546. Ρ, 149. 368. Σ, 339. forte et 356. ſequent. vbi haec legas: *Ζηνόδωρος, ἀφελομένων τούτων τῶν ιγ́ στίχων τὰ λοιπὰ ἔχει ἁρμονίαν.* Υ, 180. ſequent. *ἦτοι οἱ ζ́. στίχοι ἀθετοῦνται ὡς τὴν διάνοιαν ἀπρεπεῖς.* [P]

 CAPVT V

CAPVT V

DE COMMENTARIIS IN HOMERVM VARIISQVE SCRIPTIS EVM SPECTANTIBVS QVAE INTERCIDERVNT a).

AEGIDIVS MENAGIVS in notis ad Laertium p. 99. p. 202. et 232. editionis praeclarae Wetstenianae, testatur se peculiarem dissertationem scripsisse περὶ Ἐξηγητῶν Ὁμήρου. Et IOH. IONSIVS lib. 3. de scriptoribus Histor. Philosoph. p. 238. promisit se alibi plura dicturum de Homeri commentatoribus, sed neutrius labor lucem adspexit. NICOLAVS quoque MAIORANVS in prolegomenis ad Eustathium, amplius septuaginta nominare se posse professus qui ex antiquis Homerum illustrauerunt, nullum commemorauit. Igitur post paucula illa quae in prolegomenis ad librum primum Iliados de Poetae interpretibus deperditis notauit vir insignis IOACHIMVS CAMERARIVS, non abs re fortassis fuerit hoc argumentum paullo diligentius attingere, et quos e veterum scriptis mihi notaui Homeri ἐξηγητὰς, literarum ordine digestos praesenti loco strictim recensere, quibus plures aliorum industria facile adiiciet.

I. AELIVS SERENVS. Infra in *Philoxeno. Fabric.* vid. libr. V. cap. 7. p. 70. vol. VII. Villoif. Prol. in Apollonii Lex. p. 22. *Harl.*

II. AGALLIAS Corcyraeus, Aristophanis Grammatici discipulus. Vide Scholia ad Iliad. Σ. 491.

III. AGA-

a) Homericorum carminum interpretatio mature facta est, vt iam supra, vbi de Rhapsodis et veteribus Homeri commentatoribus μεταφράσεσι etc. est disputatum, ex *Platonis* Ione et *Xenophonte*, Sympos. III. 5. qui Metrodorum, Stesimbrotum, Anaximandrum et Glauconem praecipue commemorant, cognouimus. Atque quoniam iam a Periclis aetate et antea interpretatio Homeri in scholis frequens erat, et ab aetate scholae Alexandrinae frequentior, plures exstiterunt poetae interpretes, quorum alii eum grammatice, alii, vt philosophi ab Anaxagorae tempore, (vid. *Phauorinus* apud Diogen. Laert. in vita Anaxagorae) ἀλληγορικῶς, alii critice explicuerunt: alii glossas homericas colligere coeperunt. Hinc tanta commentariorum copia est exorta. In scholiis enim codd. Venet. D. Marci, (vid. *Villoif.* Anecd. gr. vol. II. p. 183 sqq. et Prolegg. Hom. p. 29 sqq.) infra, libr. V. cap. 7. vol. 7. in Catalogo grammaticorum graecorum, et inter Glossographos, (quorum nonnullos e scholiis Marcianis excitat idem *Villoifon* in Prolegom. Homericis pag. 29.) atque alibi plures, quam a Fabricio h. l. fuerunt memorati, occurrunt, qui commentarios in Homerum scripsisse, aut hunc paucis pluribusue illustrasse dicuntur, aut quorum tantum nomina aut opiniones in scholiis adferuntur: quamquam, non omnes, putem, peculiariter egisse de Homero, aut in singulis voluminibus vnice eum esse interpretatos, sed interdum in operibus grammaticis aliisque libris plurium scripta, in his Homeri carmina etiam modo strictim, modo latius pertractasse, aut vario modo explicuisse, vt hodie in libris Obseruationum aliisque id genus fieri solet. Quare non praesto fidem, a me nullos esse omissos, quorum nomina a veteribus seruata sunt, et ex Catalogis quoque scriptorum, qui editionibus aliquot addi solent et a Fabricio plerumque suo quisque loco repetiti sunt, possunt suppleri. Neque video, quantum damni adferat omissio vnius alteriusue, cuius praeter obscuram tantum nominis memoriam nihil superfit, quod ad litterarum aut Homericorum carminum historiam atque intelligentiam siue pertineat siue conducat. Triginta antiquos Homeri interpretes, tomis duobus comprehensos memorat *Philippus Labbeus* p. 171. nouae biblioth. MSS. librorum etc. Paris. 1653. 4. et cl. *Villoifon* in Prolegom. Homer. p. XVI. not. optat, vt illos expiscari possit. *Harl.*

III. AGATHOCLES GRAMMATICVS commentarios in Homerum ſcripſiſſe colligitur e Scholiaſte Apollonii ad lib. IV. etymologico M. in *δίκτυον* et Euſtathio.

IV. ALEXANDER AETOLVS ex Pleurone Aetoliae oppido. Confer indices ſuperiore capite.

V. ALEXANDER COTIAEVS, Κοττιαεὺς, cognomento πολυμαθὴς citatur a Porphyrio in quaeſtionibus Homericis p. 14. et 46. et ab Euſtathio ad Iliad. λ. p. 803. Apud Camerarium perperam ſcribitur Alexander Coſytaeus. [In ſchol. Marcian. ad ξ. v. 241. citatur ἐν τῷ I. τῶν Παντοδαπῶν. *Harl.* Non addito libro in ſchol. Moſq. ad Iliad. T, 79. *Beck.*]

VI. ALEXANDER MILESIVS, Polyhiſtor, Cratetis diſcipulus, aequalis Syllae.

VII. ALEXANDER MYNDIVS ſiue vt in Laertii libris I. 29. p. 19. Ἀλέξων. [vid. ſch. Marcian. κ. 274. Villoiſ. Proleg. Hom. p. 30.]

ALEXANDER PLEVRONIVS. Vide ſupra Alex. Aetolus.

[*Ammonius*, Alexandrinus et Ariſtarcheus; fuit enim teſte *Suida* tom. I. p. 144. diſcipulus Alexandri, et ſucceſſione tenuit ſcholam Ariſtarcheam. Scripſit, teſte *Didymo* in ſchol. Marc. ad rhapſ. κ. 397. περὶ τοῦ μὴ γεγονέναι πλείονας ἐκδόσεις τῆς Ἀρισταρχείου διορθώσεως. Idem in eod. ſchol. dicitur adnotaſſe, Ariſtarchum primum quidem tres verſus duntaxat notaſſe punctis, deinde eos penitus exſtirpaſſe. Ad Iliad. η. 7. citatur *Ammonius* ἐν τῷ πρὸς Ἀθηνοκλέα. conf. *Villoiſon.* Prol. Homer. p. 26 ſq. *Harl.*]

VIII. AMMONIANVS Grammaticus, Syriani aequalis et amicus, a Camerario inter Homeri interpretes poni videtur ob perperam intellectum locum Suidae.

IX. ANAXARCHI διόρθωσιν Homericam memoraui ſupra cap. 2.

X. ANDRONICVS. Vide ſupra cap. 3. §. 13. [F]

XI. ANTIMACHVM Colophonium de Homero egiſſe e Tatiano diſcimus, pro quo Callimachi nomen apud Euſebium X. 2. praeparat. irrepſit. Citatur ſubinde ab Euſtathio, et in ſcholiis minoribus ad Iliad. E. 389. [vid. *Villoiſ.* Prol. Hom. p. 24 ſq. et quae ſupra inter vett. Homeri recenſiones notauimus.]

XII. ANTISTHENES Athenienſis, Socratis diſcipulus, auctor Cynicae ſectae, inter alia teſte Laertio VI. 17. ſcripſit περὶ ἐξηγητῶν, et περὶ Ὁμήρου, aliaque ad Poetam ſpectantia περὶ Κάλχαντος, περὶ κατασκόπου, περὶ ἡδονῆς, περὶ Ὀδυσσείας, περὶ τῆς ῥάβδου, Ἀθηνᾶ ἢ περὶ Τηλεμάχου, περὶ Ἑλένης καὶ Πηνελόπης, περὶ Πρωτέως, Κύκλωψ ἢ περὶ Ὀδυσσέως, περὶ οἴνου χρήσεως, ἢ περὶ μέθης, ἢ περὶ τοῦ Κύκλωπος. Περὶ Κίρκης, περὶ Ἀμφιαράου, περὶ τοῦ Ὀδυσσέως καὶ Πηνελόπης, καὶ περὶ τοῦ κυνός.

[*Antodorus* (al. Autodorus) *Eumaeus.* ſchol. Marc. ad Iliad. ψ. 638. 639.]

XIII. APION Didymi diſcipulus, cognomento μόχθος cum Herodoro Homerum recenſuit et commentariis illuſtrauit, quae tanto applauſu excepta ſunt, vt *Seneca* Epiſt. LXXXVIII. adfirmet, eum C. Caeſaris temporibus tota circumlatum Graecia, et in nomen Homeri ab omnibus ciuitatibus adoptatum, hoc eſt, ipſius commentarios et expoſitiones aliorum ſcriptis in Homerum editis praeclaras fuiſſe. Apionis et Herodori commentariorum in Poetam frequenter meminit Euſtathius. Λέξεις Ὁμηρικὰς ab *Apione* expoſitas

expositas testatur Hesychius Alexandrinus in praefatione Lexici. *Fabric.* Hic noster Fabricius, quando in vol. VII. p. 50. (de grammaticis graecis,) *Apionis glossas homericas* MSS. in cod. Barrocc. 119. in Bibl. Bodleiana latere, scribit, in eo deceptus est. *Ruhnkenius* quidem, qui illarum apographum sibi comparauerat, in praef. ad secundum vol. Hesychii testatur, glossas illas Homericas esse ieiunas, ad litterarum quidem ordinem digestas, Apionis vero nomen a manu recentiore latinis litteris esse adscriptum. Hinc *Villoison*, qui in prol. ad Apollon. Sophist. a p. IX. fusius de nostro differit, p. XII. adfirmat, nihil hodie *Apionis* superesse, nisi quod ab eius magistro, *Apollonio Sophista* in Lexico Homerico sit relictum. Apollonius enim meliora excerpendo, sequiora reiiciendo, et, quae dubia essent, adcurate perpendendo, ita, (vt ait Villoison. l. c. p. XI.) sibi proprium fecit praestantissimum Apionis opus, ita discipuli sui Lexicon in suum succum et sanguinem conuertit, vt, eo prorsus amisso, facile nunc carere possimus. Cl. quidem *Ruhnken* praef. ad Hesych. tom. II. p. 5. censet, Suidam, qui Apionem esse Apollonii discipulum scribit, errare, et vero Apionem diu ante Apollonium vixisse. Secus tamen sentit *Villoison.* l. c. p. 7. sqq. Quod, vero *Apionis* commentarii in Homerum apud veteres in summa erant auctoritate, nomen illius atque expositiones, et eae, quas siue varias lectiones siue singulares dicendi formulas homericas Apion atque Herodorus e diuersis grammaticorum et criticorum libris adnotarunt, ab Eustathio, auctore Etymologici M. aliisque veteribus grammaticis ac glossographis frequenter aduocantur. v. *Valcken.* in diss. de scholiis ad Homerum ineditis p. 148, qui p. 149. quoque obseruat, lexicorum homericorum magnam sine dubio partem ex Apionis in Homerum commentariis fuisse deriuatam. Memoratur in scholiis Marcianis ad *l.* 393. etc. add. *Alberti* ad Hesychii Epistolam ad Eulogium, init. atque *Eudocia* p. 63. *Harl.*

XIV. APOLLODORVS ἐν νεῶν καταλόγῳ citatur a *Stephano* Byz. et *Strabone* IX. p. 405. *Eustathius* in Iliad. β'. p. 199. (263.) e Porphyrio: Λέγει δὲ ἔτι πρὸς ἄλλοις Ἀπολλόδωρος ὁ Ἀθηναῖος ἐπραγματεύσατο τὰ περὶ τοῦ καταλόγου ἄριστα, ἐν δώδεκα βιβλίοις. Apollodorum ἐν β'. καταλόγου laudat *Tzetzes* VII. Chil. v. 761. Respicit *Strabo* passim vt X. p. 453. 457. 460. et IX. p. 416. *Fabric.* conf. cl. *Heyne* ad Apollodori Biblioth. tom. III. inter fragmenta p. 1099 — 1125. *Villoif.* ad Apollon. Soph. Lex. Hom. Proleg. p. 23 sqq. infra, libr. III. cap. 27. *Villoif.* Prol. Hom. p. 29. *Harl.*

XV. APOLLONIVS Grammaticus ἐν καταλόγῳ νεῶν citatur a Schol. Homeri ad Iliad. IX. 484. vbi sane respicitur Commentarius Grammatici cuiusdam in Catalogum nauium Homericum, non vero Argonauticorum scriptoris Apollonii Rhodii Catalogus Heroum siue Argonautarum, vt ex Pindari scholiaste ad Nemeon. Od. 5. vbi v. 93. lib. I. Apollonii Rhodii affertur, coniiciebat vir doctus Tho. Gale in diss. de Apollodoro p. 18. Nam Scholiastes Homeri narrat Telamonis et Teucri breuiter Historiam, eamque ab aliis accuratissime memoriae mandatam scribit, et praecipue ab Apollonio in Catalogo nauium. At Apollonius Rhodius verbo tantum Telamonis meminit, neque naues recensuit sed Argonautas. Itaque libenter assentior Gisb. Cupero, qui illam Galei coniecturam reiiciendam esse mihi significauit. [In codice regio Matrit. LXVII. nr. 2. secundum *Iriarti* Catal. p. 233. est commentarius in Homeri Boeotiam, qui num ab Apollodoro, an ab Apollonio grammatico, an ab alio scriptus sit, inuestigare iubet Iriarte.

In

In scholiis Marcianis et ab Apollonio Sophista, (v. Villoison. Proleg. ad illum, p. 20.) laudantur *Apollonius Charidos* (ὁ τοῦ Χάριδος, qui etiam rectius Χάρις scribitur, vt ad β. 311. etc.) *Apollonius Tyaneus*, *Apollonius* ὁ τοῦ Θέωνος, alius ὁ τοῦ Μόλωνος. Hic, n. *Molonis* F. laudatur quoque a Porphyrio in quaestion. Homericis p. 10. v. Villois. Proleg. Hom. p. 29. *Harl.*] Non praetereundus quoque *Apollonii dyscoli*, Alexandrini, (qui Herodiani pater fuit,) liber περὶ σχημάτων Ὁμηρικῶν laudatus [P] Suidae, [et Eudociae p. 63. conf. infra lib. V. cap. 7. vol. VII. p. 1. sqq.] Apollonium Grammaticum iterum laudant Scholia ad Iliad. Σ. 505. T. 177. et Porphyrius in quaestionibus Homericis, doctorem suum appellans, p. 45. [Hic forsan idem est Apollonius, quem et *Horum* ἐν τῷ περὶ παρωνύμων citat schol. Marcian. ad α. 508. *Harl.*]

APOLLONIVS, *Archibii* F. (al. *Archebii* F. aut pater?) sophista, siue Alexandrinus patria, siue Alexandriae vixit, Didymi scholam exornauit, Apionis, qui sub Tiberio et Claudio Romae docuit, magister, (v. paullo ante, *Apion.*) clarus, Augusto imperante. Scripsit *Lexicon Homericum*, cuius specimen minus adcurate descriptum, e codice Coisliniano CCCXLV. Saec. X. dederat *Montfaucon* in Bibliotheca Coislin. olim Seguieriana, p. 457 sqq. dein integrum summa cum laude non magis quam diligentia publici iuris fecit cel. *Villoison:*

Ἀπολλωνίε Λεξικον. *Apollonii Sophistae Lexicon graecum Iliados et Odysseae, primus e codice MSto Sangermanensi in lucem vindicauit, innumeris repurgauit mendis, allegata Homeri et aliorum poetarum loca distinxit, indicauit, notis atque animaduersionibus perpetuis illustrauit et versionem latinam adiecit Io. Baptista Caspar D' Ansse de Villoison, regiae Inscript. atque humanior. litterarum acad. Paris. socius. Cum Prolegomenis, indicibus auctorum et vocum homericarum ac nouem tabulis aeneis, in quibus omnes codicis MSti litterarum formae et compendia, atque amplum huiusce scripturae specimen repraesentatur. Accedit praeter multa, huc vsque inedita, Philemonis grammatici fragmenta, tertii Iliadis Libri prosaica metaphrasis graeca, e duobus codicibus regiis ab eodem nunc primum eruta, cum notulis et varr. lectionibus, metaphrasisque et tertii Iliadis libri. tom. I. II. Lutetiae Paris. sumt. I. C. Molini 1773. 4.*

Philemonis fragmenta sunt notis inserta. Apollonii autem Lexicon in quibusdam non integrum ad nos peruenit, et glossis aliunde intrusis maleque insertis perperam auctum est: multa sunt a manu recentiore ad marginem adposita: nihilo tamen minus opus plurimum conferre potest tum ad ea in Hesychio restituenda, quae foede corrupta vel a librario omissa sunt, et ad veterum grammaticorum nomina ac sententias conseruandas, tum etiam ad varias Homeri lectiones indicandas: nam Apollonius permultos citat exhibetque versus homericos, modo lectionum varietatibus insignes, modo etiam emendatiores ac puriores, quam in vulgatis Homeri editionibus, immo et in antiquissimis codd. MStis circumferuntur. Hinc lectori aut interpreti Homeri critico hoc Lexicon multum adferre potest vtilitatis. Saepe veteres ac rariores formas restituit, atque ipsum Homerum aduersus falsas *Zenodoti* emendationes doctissime tuetur Apollonius. Quae cuncta aliaque copiose sciteque explicuit et docuit humanissimus editor in prolegomenis. In his enim egit 1) de *Apollonio* eiusque patre et aetate: 2) de auctoribus, quos excitat Apollonius, et de quibus ipse Villoisonius latius differit: 3) de scriptoribus, qui Apollonii meminerunt, tum antiquioribus, tum recentioribus; 4) de codice, ex quo

Apollonii Lexicon descriptum est. 5) de via, quam sequutus est Villois. in sua editione; 6) de versione latina; 7) de adnotationibus, in quibus et loca Homeri, ab Apollonio saepe obscurius prolata, diligenter indicat et comparat, et Hesychium, qui Apollonii scrinia compilauit, perpetuo contendit saepeque adfundit illi lucem, aliosque bene multos consuluit: item de II. indicibus, quorum prior auctores enumerat, quos Apollonius ad partes vocauit, quorumque loca et testimonia descripsit; posterior autem secundum litterarum seriem distributus vocabula significat; 8) de tabulis aeneis, vbi quoque specimen scripturae, quae in codice haud facili lectu permolesta fuit, in exemplo vocc. ab ω incipientium incisum acri exhibetur: 9) de metaphrasi Homeri prosaica. Haec prolegomena in altera editione, aliis dotibus nouisque ornamentis aucta, omissa sunt. Nam, quod Villoisonii editio cara est, ideoque haud paucos arcet ab eius vsu, cl. *Tollius* nouam parauit editionem:

Ἀπολλωνιϐ Λεξικον. *Apollonii Sophistae Lexicon graecum Iliadis et Odysseae. Ex editione Parisiensi repetiit, recensuit et illustrauit Hermannus Tollius.* Lugd. Bat. apud S. et I. Luchtmans. 1788. 8. graece. *Villoisonii* Prolegomena atque versionem omisit; eius vero notis adiecit multas nouas egregias, tum doctos excursus, in his p. 743 sqq. de loco difficili Iliad. σ'. 489. in scuti Achillei descriptione, et indices tum glossarum tum locorum Homericorum, in Apollonium atque commentarios, in quibus etiam vel varietas lectionis vel interpretatio aliqua, praecipue paullo insignior notatur. Quod haec editio recens est et parabilis, hic nolui repetere indicem auctorum, ab Apollonio laudatorum. *Harl.*]

XVI. ARATVS Solensis περὶ Ὁμήρϐ καὶ Ἰλιάδος et διόρθωσιν Ὁμηρικήν; auctor vitae Arati et Suidas. Confer, quae supra cap. 2. nr. 19.

[ARCHIAS, grammaticus Alexandrinus, sub Augusto viuere potuit: fuit enim magister Epaphroditi: v. Suidam in *Epaphrodito*. tom. I. p. 790. laudatur in *Apollonii* Lexico Homerico, in ὑβϐάλλειν et in Montfaucon Bibl. Coislin. p. 464. *Harl.*]

XVII. ARCHIBIVS, Alexandrinus. [de cuius nominis scriptura, et num pater, quod verius videtur an filius Apollonii fuerit, et aliis Archibiis multus est Villois. in Proleg. ad Apoll. p. 2. sq.]

XIIX. ARCHIMEDES, Philosophus Trallianus ὑπόμνημα εἰς Ὅμηρον scripsit teste Suida, [et Eudocia, p. 74.]

[ARETADES, citatur in scholiis Marcianis.]

[ARISTEAS, in schol. Marc. ad ν' 157. cum aliis grammaticis. *Harl.*]

XIX. ARISTARCHVS Grammaticus διόρθωσιν et commentarios in Homerum concinnauit, vt dixi cap. 2. nr. 18. Confer indices superiori capite exhibitos. Io. Aurispa in litteris ad Ambros. Camaldulensem, tom. III. collectionis Martenianae p. 713. inter libros adlatos a se e Graecia memorat *Aristarchum super Iliadem II. voll. opus spatiosum et pretiosissimum: aliud commentum super Iliad. et super Odysseam, Apollonium Grammaticum* etc. [Villois. in Prol. Homer. p. 26. 27. 28. infr. vol. VII. p. 51.]

XX. ARISTOCLES, Messenius Philosophus Peripateticus, teste Suida scripsit decem libros de Philosophia πότερον σπϐδαιότερος Ὅμηρος ἢ Πλάτων.

XXI.

XXI. ARISTODEMVS, Nyssaeus Rhetor et Grammaticus ante Apionem in Homero recensendo versatus fuisse videtur. Vide Eustath. ad Iliad. *l.* p. 667. [de hoc et superiore, v. vol. VII. p. 52 sqq. Schol. Marc. ad *l.* 453. Villoif. Prol. Hom. p. 30 et 39.]

XXII. ARISTONICVS Alexandrinus Grammaticus περὶ σημείων τοῦ Ὁμήρου Etymol. M. in λύχνος, ἔρσαι, ὀπή. *Suida* [et Eudoc. p. 64.] teste scripsit περὶ τῶν σημείων τῶν τῆς Ἰλιάδος καὶ Ὀδυσσείας, [cuius signa critica in scholiis Marcianis repraesentantur, et singulis libris adnotatio subiungitur: παράκειται τὰ Ἀριστονίκου σημεῖα etc. scripsit quoque commentarium in Homerum, v. schol. Marc. ad κ'. 397. et Villoif. Prol. p. 31.] Vir summus Camerarius ait, Aristonicum sex in Homerum libros scripsisse: sed aliud opus est, quod apud Suidam sequitur ἀσυντάκτων ὀνομάτων βιβλία ς'. [v. vol. VII. p. 53.]

XXIII. ARISTOPHANIS Byzantini Grammatici διόρθωσιν Homericam memoraui supra cap. 2. nr. 17. [ad Iliad. ψ. 104. schol. Marc. vocatur *grammaticus*. conf. vol. VII. p. 53. Villoif. Prol. Hom. p. 29.]

XXIV. ARISTOTELES Stagirita praeter ἔκδοσιν Homeri τὴν ἐκ τοῦ νάρθηκος (de qua supra cap. 2. nr. 12.) scripsit plures libros problematum Homericorum aliaque huc spectantia. Et Aristotelis τὸν Ὅμηρον ἐξηγουμένου meminit Dio 2. de regno p. 36. Adde Aelian. Anim. Hist. XV. 28. Vide, quae notaui in catalogo scriptorum eius deperditorum infra lib. III. cap. 6.

XXV. ARISTOTELES alius a Laertio memoratur ὁ περὶ Ἰλιάδος πεπραγματευμένος, quem a Stagirita distinguit Lib. V. sect. 35.

XXVI. ARTEMON Clazomenius ἐν τῷ περὶ Ὁμήρου laudatur a Suida in Ἀρκτῖνος.

XXVII. ASCLEPIADES Myrleanus. Vide indices superiori Capite et Etymologicum M. in ἀργαλέος, vbi laudatur in ὑπομνήματι Ὀδυσσείας, Ammonium in ἅμα.

[ATHENOCLES, laudatur ἐν τῷ περὶ Ὁμήρου, in scholiis Marcian. ad α'. 591. et ζ'. 72. adde paullo ante, voc. *Ammonius*.]

ATHENODORVS Arati Poetae frater, Homerum aduersus Zoilum defendit, vt notaui infra cap. VII. §. 10.

XXVIII. BASILIDIS περὶ Ὁμηρικῆς λέξεως opus in epitomen misit Cratinus teste Etymologico M. in ἀρίζηλος. [vide vol. VII. p. 54.] [P]

XXIX. In Homerum scripta a CALLIMACHO commentaria *Meursius* in Bibl. Graeca colligit ex *Strabone* lib. I. p. 44. et lib. VII. p. 299. Sed quae ibi Callimachus diuersa ab Homero tradidisse arguitur, in quouis alio opere vel poemate, quam in Commentario ad Homerum scribere potuit. Laudatur tamen a Tatiano inter eos, qui de Homero egerunt, quia in πίναξι nimirum hoc fecerat Callimachus. Videtur etiam in αὐτῶν libris lucem Homericis quibusdam scriptis adtulisse. Conf. Eustath. [et fragmenta Callimachi in edit. Ernesti collecta.]

XXX. CALLISTHENIS διόρθωσιν Homericam memoraui supra cap. 2.

[CALLISTRATVS citatur in scholiis Marcianis ad γ'. 18. ἡ Καλλιστράτου scil. editio. ad α'. 424. cum aliis grammaticis ac recensionum auctoribus, et editionibus, Καλλιστρά-

τος ἐν τῷ πρὸς τὰς ἀθετήσεις: (in Proleg. p. 30. idem locus adfertur K. ἐν τῷ ά. πρὸς τ. ἀθ.) ad β'. III. 435. ἐν τῷ περὶ Ἰλιάδος. ad ξ. 255. ἐν τοῖς διορθωτικοῖς. ad ή. 185. in cod. B. adducitur *Callistratus* ὁ Σάμιος. *Harl.*]

[CASIVS, in schol. Marc. ad ν'. 103.]

[CATO a Porphyrio ad Iliad. ί. 383. laudatur.]

[CHAERIS. v. Schol. Marcian. ad Iliad. ν'. 103. *Villoison.* Prolegom. ad Apollonii Lex. p. 20. et Proleg. Hom. p. 29. circa fin. et infra vol. VII. p. 55. Ad Iliad. γ'. 448. (vti ab Apollonio Soph. in vocc. φήνη et ὦπος,) *Apollonius* vocatur ὁ τοῦ Χάριδος. vbi Villoison cum interprete Aristophanis ad Vespas v. 1190. legere malit ὁ τοῦ Χαίριδος. *Harl.*]

XXXI. CHAMAELEON Heracleota, Heraclidis Pontici aequalis, Peripateticus, ἐν πέμπτῳ περὶ Ἰλιάδος laudatur a Scholiaste Apollonii lib. II. p. 177. Meminit et Tatianus inter eos, qui de Homero egerunt. Confer *Reinesii* Var. Lect. p. 333. Ab Heraclide Pontico sibi per plagium surrepta fuisse, quae de Homero et Hesiodo scripserat, conqueritur apud *Laertium* V. 92. v. ibi Menag. p. 227. et Eustathii indicem h. v.

XXXII. CHRYSIPPVS, Stoicus, in libro περὶ ποιημάτων πρὸς Φιλομαθῆ et libris duobus περὶ τοῦ, πῶς δεῖ τῶν ποιημάτων ἀκούειν et in libro πρὸς τοὺς Κριτικοὺς πρὸς τὸν Διόδωρον videtur loca non pauca Homeri illustrasse. Citatur [in schol. Marcian. ad ν'. 41.] subinde ab Eustathio, et a Plutarcho de audiendis Poetis p. 31. vbi de loco Homeri agit. Vide, quae infra in Cleanthe.

XXXIII. CINAETHVS Chius hymnum Homero tributum in Apollinem composuisse, et primus Homeri Rhapsodus fuisse traditur in Scholiis ad Pindari Nemeonicas Od. 2. atque inde a Scaligero in descriptione graeca Olympiadum: quod si verum agnoscimus, error fuerit, quod ibidem additur floruisse circa Olympiadem LXIX. Quis enim nescit iam Solonis et Pisistrati aetate, hoc est ante Olympiadem XLVI. carmina Homerica a Rhapsodis decantata fuisse. Arguit autem Cinaethum Eustathius [ad prim. Iliados librum p. 16 sqq. edit. Politi.] Homeri carminum corruptorem interpolatorum, his verbis: Ἐλυμήναντο δέ φασι τῇ Ὁμήρου ποιήσει πάμπολλα οἱ περὶ Κίναιθον, καὶ πολλὰ τῶν αὐτῶν αὐτῇ παρενέβαλον. Ceterum non ab Atheniensibus tantum, sed etiam ab Epidauriis Rhapsodorum agonem institutum docet Plato in Ione, vbi de officio Rhapsodi differens οὐ γὰρ ἂν γένοιτό ποτε ῥαψωδὸς εἰ μὴ συνίῃ τὰ λεγόμενα ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ. Τὸν γὰρ ῥαψωδὸν ἑρμηνέα δεῖ τοῦ ποιητοῦ τῆς διανοίας γίγνεσθαι τοῖς ἀκούουσι. *Fabric.* v. supra, lib. II. cap. 2. §. XI. et *Dresigii* comm. de Rhapsodis, Lips. 1734. 4. Scribitur Κυναιθὼν v. *Villois.* Proleg. Hom. p. 30. fin. et 35. in schol. Marc. ad γ'. 175. in vtroque Veneto et Lipsiensi cod. *Harl.*

[CLEARCHVS, ἐν ταῖς γλώτταις, in schol. Marc. ad ψ'. 81. *Harl.*]

XXXIV. CLEANTHES, Stoicus, inter alia teste *Laertio* VII. 135. scripsit πρὸς Ἀρίσταρχον et περὶ τοῦ ποιητοῦ, vnde inter Homeri interpretes a viris quibusdam doctis computatur, etsi περὶ τοῦ ποιητοῦ non necesse est reddere *de Homero;* sed potest etiam verti: *de officio poetae*, vt recte Menagio obseruatum. At a *Plutarcho* quoque lib. de audiendis Poetis p. 31. reprehenduntur *Cleanthes* atque *Chrysippus*, Homeri quaedam frigidius interpretantes.

terpretantes. *Fabric.* Laudatur in scholiis cod. Ven. B. et Lipf. ad Iliad. γ'. 64. (in insula Lesbo coli Venerem *auream* h. e. pulcram,) nec non in scholiis minoribus ad Homerum, et ab Apollonio Sophista in Lexico Hom. in v. Μῶλυ, vbi allegorice interpretatus dicitur locum poetae Odyss. κ'. 305., quae expositio *Villoisonio* in Proleg. ad Apollonium p. 26. sumta videtur ex *Cleanthis* libro περὶ τȣ̃ ποιητȣ̃, h. e. *de officio poetae.* Clemens quidem Alexandrinus in Strom. καὶ ἡ Κλεάνθȣς, ait, ὁ τȣ̃ Στωικȣ̃ φιλοσόφȣ ΠΟΙΗΤΙΚΗ', (quod voc. aperte declarat libri illius argumentum,) ὧδέ πως τε ἔμοια γράφει. Adde eumdem *Villoif.* l. c. p. 63. et infra lib. III. cap. XV. p. 394. *Harl.*

CLEOMENES ἐν τῷ περὶ Ὁμήρȣ. Clemens I. Strom.

[COMANVS fuit grammaticus, citatur aliquoties ab Apollonio Sophista in Lexico hom. in schol. Marc. ad γ'. 137. Ad α'. 97. memorantur Λέξεις ἐκ τῶν πρὸς Κωμανὸν ad ω'. 110. Aristarchus ἐν τοῖς πρὸς Κωμανὸν, pariter ad Boeot. 305. conf. *Villoisonii* Proleg. ad Apollonii Lexicon p. 21. et Proleg. Homer. p. 28. *Harl.*]

XXXV. COMETAS Homeri poemata punctis et colis distinxit. Vide supra cap. 2. nr. 21. [P]

XXXVI. CRANTOR Solensis Homeri studiosissimus teste *Laertio* IV. 26. et Hesychio illustri.

XXXVII. CRATES Grammaticus MALLOTES aemulus Aristarchi. Homerum et ipse emendauit illustrauitque. [Propter studium Homeri vocabatur *Homericus* et *Criticus.* conf. Eudoc. p. 273.] Vide *Geminum* cap. 5. et 13. Astronom. Eustathium, et quae supra cap. II. nr. 20. *Achilles Tatius* Isagoge in Aratum: Μαρτυρȣ̃σι δὲ Κράτης καὶ Ἀπίων ὁ Πλειστονίκȣ, ὅτι Ἀστρόνομος Ὅμηρος. *Fabric.* Adde infra nr. LII. voc. *Eratosthenes*, *Villoif.* Prolegg. in Apollonii Lex. hom. p. 15. et Prol. Homer. p. 27. *Burmannum* II. ad Valesii Emendat. libr. V. cap. 17. p. 133. *Heraclides* in Allegor. Hom. p. 94 sqq. edit. Schow (quem vide p. 272 sqq.) sententiam quamdam atque allegoricam Cratetis expositionem reiicit. *Harl.*

XXXVIII. CRATES THEBANVS in Παιγνίοις suis Homerum παρῳδῆσαι cognoscitur ex Laertii VI. 85. Iuliano etc.

XXXIX. CRATINVS. Vide paulo ante in Basilide.

XL. CRONIVM Pythagoricum in Homeri fabulis Philosophice explicandis operam posuisse, docet Porphyrius de antro Nympharum et in fragmento de Styge.

CYNAETHON. vid. paullo ante *Cinaethus.* *Harl.*

XLI. DEMETRIVS IXION, Adramyttenus, Aristarchi discipulus sub Augusto Imp. clarus Pergami, scripsit inter alia ἐξήγησιν εἰς Ὅμηρον vt testatur Suidas, [item Eudocia, p. 132.] *Fabric.* Citatur in schol. Marc. ad. α'. 424. ὁ Ἰξίων (sic enim simpliciter aliquoties nominatur,) ἐν τῷ ϛ'. πρὸς τὰς ἐξηγήσεις· ad γ'. 18. ὁ Ἰξίων ἐν τῷ πρώτῳ π. τ. ἐξ. ad Z'. 437. ὁ Ἰξ. ἐν τῷ πρὸς τȣ̀ς ἠθετημένȣς. Ab Apollonio sophista in πη̃ excitatur. conf. *Villoif.* Proleg. ad Apollonii Lex. p. 27. vbi de origine cognominis Ἰξίων et de illius scriptis agit. Addi debent

[DEMETRIVS ὁ Γονύπεσος, qui citatur in schol. Marcianis ad θ'. 233. et, cum aliis grammaticis Homericis, ad ν'. 137.

DEMETRIVS *Pagil*, qui scripsit περὶ διαλέκτȣ, et laudatur ab auctore lex. Etymolog. in Μώλωψ. Citatur ab *Apollonio Sophista* voc. Ὀπαζόμενος, et praua eius interpretatio loci Homeri Iliad. Λ. 493. reiicitur, adde infra Vol. VII. p. 56. *Harl.*]

DEMETRIVS PHALEREVS teste Laertio V. 80. scripserat περὶ Ἰλιάδος α. περὶ Ὀδυσσείας α. β'. γ'. δ'. et Ὁμηρικὸν, α.

XLII. DEMETRIVS Scepsius, de quo Strabo lib. XIII. p. 609. Ἐκ δὲ τῆς Σκήψεως καὶ ὁ Δημήτριος ἐστιν, ȣ̓ μεμνήμεθα πολλάκις, ὁ τὸν Τρωϊκὸν διάκοσμον ἐξηγησάμενος Γραμματικὸς κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον γεγονὼς Κράτητι καὶ Ἀριστάρχῳ. Confer *Athenaeum* VI. p. 236. [*Blackwell* Ueber Homers Leben etc. p. 328.] Interdum a Strabone simpliciter ὁ Σκήψιος appellatur, vt X. p. 456. IX. p. 438. 439. *Fabric.* Ad historicos Homeri interpretes pertinuit. v. schol Marc. ad υ. 3. 53. etc. *Menagium* ad Diog. Laert. p. 224. *Harl.*

XLIII. DEMOCRITVS Abderita inter alia, teste *Laertio* IX. 48. scripsit περὶ Ὁμήρȣ, ἢ ὀρθοεπείης καὶ γλώσσεων. *Fabric.* Adde *Valesii* de Critica. I. cap. 10. p. 158. Emendatt. *Harl.*

XLIV. DEMOSTHENES Thrax *Odysseam* paraphrasi prosaica dissoluerat, vt ex Suida iam notaui supra cap. 3. §. 15. (vbi vide adnotata.) Haec frequenter ab Eustathio citatur. *Fabric.* Iam supra, praeeunte *Valkenario* in diss. de scholiis in Homerum ineditis p. 111 sqq. obseruatum est, Suidam, siue alterum, cuius is verba descripsit, errasse, atque decepisse Meursium, Ger. Ioh. Vossium nostrumque Fabricium, vt scriberent, *Demosthenem Thracem* confecisse Paraphrasin *Iliadis* Homeri. Nam Eustathius pluribus locis ait, illum παραφράσαι aut μεταβαλεῖν *Odysseam*, atque ad Odyss. α. p. 40. v. 45. dilucide indicat libri illius indicem, dum, ὁ τὸ βιβλίον, inquit, ὅλον τȣ̃το παραφράσας, Θρᾷξ Δημοσθένης, Μεταβολὰς Ὀδυσσείας τὴν τοιαύτην αὐτȣ̃ πραγματείαν ἐκάλεσεν. Atque idem Valcken. plura Demosthenis loca ex Eustathio ibidem colligit, monetque, Paraphrasin illam, attico sermone consignatam, ita fuisse constructam, vt remota fuerit μίμησις poetica et remanserit ἁπλῆ διήγησις, simplex narratio earum rerum, quas ab *Homero* plurimi finguntur denarrasse. *Harl.*

DIAETHVS, historicus interpres fuerit, vt colligi potest ex schol. cod. B. Veneti et Lips. ad Iliad. γ'. 175. *Harl.*

XLV. DIDYMVS Chalcenterus. Vide, quae eodem capite 3. §. 1. [et vol. VII. p. 56.]

XLVI. DINARCHVS diversus a Rhetore huius nominis, περὶ Ὁμήρȣ λόγον γράψας memoratur a Demetrio Magnete apud Dionysium Halicarnasseum tom. II. p. 112.

[DIOCLES in schol. Marc. ad γ'. 103. coniungitur cum Dionysio Thrace, Aristarcho et Chaeride, eorumque diuersae de accentu voce. sententiae proponuntur. *Harl.*]

[DIODORVS, ab Eustathio Ἀριστοφάνειος dictus, coniungitur cum Chaeride in schol. Marc. ad Boeotiam v. 372. et Fabric. infra, libr. III. cap. 31. vol. II. p. 777.]

XLVII.

XLVII. DIOGENES TARSENSIS in libris περὶ ζητημάτων ποιητικῶν Suidae memoratis vel primam rationem videtur habuisse Homeri.

[DIONYSIVS. Plures fuerunt eius nominis, (vide vol. VII. p. 57 sq. tum lib. III. cap. 32. vol. II. p. 794 sqq.) In scholiis Marcianis reperiuntur citati, ad α΄. 607. simpliciter *Dionysius* de lite grammatica et scriptura vocis ἠχί, et ad β΄. 308. narratio s. expositio loci ex illius libro ι. τῶν ἀπόρων memoratur.

Aelius Dionysius Halicarnassensis, grammaticus, non confundendus cum historico et rhetore Dionysio Hal. Ille scripsit περὶ Ἀττικῶν ὀνομάτων, et liber quartus citatur in schol. Marcian. ad Iliad. ο. 705.

[DIONYSIVS, *Sidonius*, qui simpliciter quoque vocatur *Sidonius*, vt ad α΄. 424. ad ζ. 40. de scriptura πῆξε, ad γ΄. 128. vbi Aristarchum culpasse dicitur. Ad β΄. 262. vbi nominatur Διονύσιος ὁ Σιδώνιος et diuersa illius ac *Dionysii Thracis*, Pamphili et Aristarchi iudicia de accentu cuiusdam voc. congeruntur: item ad ζ. 465. vbi eius consensus cum *Alexione* et τοῖς περὶ Ἡρακλέωνα de voc. ἔτι laudatur, et *Ptolemaeus* refutatur. Ad α΄. 8. nominantur οἱ περὶ τὸν Σιδώνιον. Idem *Sidonius*, cuius et *Tyrannionis* sententia de accentu voc. ἀχρεῖον profertur ad Iliad. β΄. 269. Quater quoque hic *Sidonius* laudatur ab Apollonio in Lex. homerico, item ab Eustathio. In Lex. Etymol. in v. ἀπὸ p. 124. itidem Aristarcho aduersari perhibetur. Diuersus est a *Philoxeno Sidonio* apud Eustath. p. 579. conf. *Villoisonii* Proleg. ad Apollon. p. XXI.

[DIONYSIVS *Thrax*, qui vnus erat ex XL. Aristarchi discipulis. v. lib. V. cap. 7. §. 13. vol. VII. p. 24 sqq; *Villoisonii* Anecd. graeca, tom. II. p. 171 sqq. Nomen et iudicia eius grammatica in scholiis Marcianis aliquoties occurrunt: vt ad β΄. 262. (vid. paullo ante memoratum *Dionysium Sidonium*,) ad γ΄. 103. (vide *Diocles*.) ad ω. 110. ad ι. 460. ἐν τῷ πρὸς Κράτητα, ex Didymi comm. ad β΄. 111. Zenodoti, quem Didymus refutat, sententia grammatica profertur: δόξειεν ἂν ὑπὸ Διονυσίου τοῦ Θρακὸς ταῦτα δεδέσθαι· ἐν γὰρ τῷ ΠΕΡΙ ΠΟΣΟΤΗΤΩΝ καθάπτεται Ζηνοδότου. *Harl.*]

[DIONYSIDORVS, *Alexandrinus* citatur et vocatur ὁ ἀπ' Ἀριστάρχου, i. e. *Aristarcheus*, a Didymo in scholiis Marcian. ad Iliad. β΄. 111. adde infra, vol. VII. p. 58.]

XLVIII. DIOSCORIDEM ἐν τοῖς παρ' Ὁμήρῳ νόμοις laudat Suidas in Ὅμηρος. Adde *Casaubonum* ad Athenaeum lib. I. cap. 8.

[DOROTHEVS *Ascalonita*. Steph. Byzant. in Ἀσκάλων, Etymol. in ἀμφιγυοεῖν. *Porphyrius* ad Iliad. ι. 90. in scholiis Marcianis, ὅλου βίου, inquit, ἐδέησε Δωροθέῳ τῷ Ἀσκαλωνίτῃ εἰς ἐξήγησιν τοῦ παρ' Ὁμήρῳ κλισίου. Si igitur ille *Dorotheus* totam suam vitam contriuit in hac voce interpretanda, recte suspicatur cl. *Villoison*. in Proleg. Hom. p. 31. diuersum ab hoc esse *Dorotheum*, qui ad Iliad. K. 262. laudatur in τριακοστῷ πρώτῳ τῆς Ἀττικῆς λέξεως ἀποτεινόμενος πολλὰ πρὸς Ἀρίστωνα καὶ Τρύφωνα ἄλλως γράψαντας. Eidem Villoisonio hic idem esse videtur, atque auctor περὶ τῶν ξένως εἰρημένων λέξεων; cuius meminit *Photius* cod. CLVI. p. 323. Bibliothecae. *Dorotheus* citatur quoque ab Eustathio p. 1297. B. *Harl.*]

[DOSIADES, nec non *Democrines*, *Eubulus*, *Eudoxus* passim occurrunt in scholiis Marcianis. *Harl.*]

XLIX.

XLIX. EPAPHRODITVS Archibii discipulus Chaeronensis *in Iliadem* laudatur a Stephano Byz. in Δωδώνη. Confer *Iac. Gronouii* exercitt. de Dodone p. 27. *In Odysseam* ab Etymologico M. in ἄωροι et κεφαλληνία. De hoc Epaphrodito plura Suidas. Eius imago apud eumdem Gronouium tom. III. Antiquitatt. Graecarum bbbb. *Fabric.* [¶] Scripsit εἰς Ὅμηρον καὶ Πίνδαρον ἐξήγησιν. *Eudoc.* in Viol. p. 168. passim occurrit in scholiis Marcianis. *Harl.*

L. EPHORVS Cumanus de Homero egit, teste praeter Tatianum Plutarcho in Homeri vita. *Fabric.* adde *Eudociam* in Violario p. 164. vbi dicitur, inter alia scripsisse Κορινθιακά. (ibidem *Ephippi* fit mentio, qui libros XXX. historicos ab excidio Troiae vsque ad sua tempora, aliaque et historica et philosophica scripta composuisse fertur.) An idem est *Ephorus*, qui secundum schol. Marc. ad Iliad. η. 185. de origine litterarum graecarum apud Atticos scripsit? Confunditur cum *Euphorbio* et *Euphorione*, qui, apud Clementem Alexandrinum, Homerum Gygis aequalem credidit. vid. *Schurzfleisch* in Notitia bibl. Vinariensis p. 211. *Harl.*

LI. Inter EVRIPIDIS tertii, Tragoediarum alioqui Poetae, scripta Suidas refert Ὁμηρικὴν ἔκδοσιν, *recensionem scriptorum Homeri*, vt notaui supra cap. 2.

LII. ERATOSTHENES a Tatiano laudatur inter Grammaticos, qui res vel Poemata Homeri illustrarunt. *Fabric.* Ad Iliad. χ'. 29. in schol. Marc. (in quibus nomen eius frequens est,) laudatur ἐν τοῖς αὐτοῦ καταλόγοις· ad ω. 282. dicuntur *Eratosthenes* et *Crates*, οἱ θέλοντες συγχεῖσθαι τὰ ἐθνικὰ παρ' Ὁμήρῳ. cf. lib. III. cap. 18. §. 13. *Harl.*
[EVPHORION citatur in scholiis Marcianis ad β'. 157. *Harl.*]

LIII. FAVORINVS Plutarchi aemulus, inter alia, Suida teste, scripsit περὶ τῆς Ὁμήρου φιλοσοφίας, in quo libro videtur non pauca Poetae loca illustrasse.
FRONTO. Vide infra in Hermia.
[GEORGIVS LECAPENVS. vid. infra, IV. pag. 535. et vol. VII. pag. 44. *Villois.* Anecd. gr. II. p. 79. *Harl.*]

LIV. GLAVCONEM, *Metrodorum* Lampsacenum et *Stesimbrotum* Thasium de Homero quaedam prodidisse et eius poemata illustrasse innuit Plato in Ione, sub init. [p. 12. ibique vid. not. Mülleri, et *Villoison.* Prol. Hom. p. 25.]
[HAGNON ἐν τῇ ἐξαστίχῳ laudatur in schol. Marcian. Iliad. δ'. 101. vbi aliquid ad Mythologiam pertinens, ex eo narratur. *Harl.*
HECATAEVS *Abderites*, philosophus, etiam cognominatus criticus et grammaticus, scripsit περὶ τῆς ποιήσεως Ὁμήρου καὶ Ἡσιόδου. Suid. et Eudocia p. 169. *Harl.*
HEDEMON, Ἡδήμων, nominatur in scholiis Marcianis. *Harl.*]

LV. HEGEMON Thasius Parodiarum Homericarum scriptor. Vide infra cap. 7. nr. 2.
Pro HELIODORO apud Hesychium Alexandrinum in praef. recte *Herodori* nomen reponit elegantissimus Graeuius b). Idem sphalma apud Suidam in τρίγλυφα. *Fabric.*
Heliodorus

b) A *Graeuio* tamen illam obseruationem probabiliter non profectam esse, sed errorem nominis irrepsisse in ex. Schreuelii, ingeniose monstrat Alberti ad l. c. *Harl.*

Heliodorus tamen ſaepe occurrit in Apollonii Lexico Hom. et Heſychio, aut nomen eius eſt crebro reſtituendum in poſteriore, monente et copioſe demonſtrante *Villoiſonio* in Prolegom. ad Apollonii Lex. p. 61 ſq. Atque ipſe noſter *Fabricius* mutauit ſententiam, libro IV. cap. 35. §. VI. p. 548. tom. IIII. et tom. VI. lib. V. cap. 6. §. V. *Alberti* vero ad Heſychii locum cenſet, omnino retinendum eſſe nomen *Heliodori*, Ἡλιοδώρε, quum ipſe Heſychiani operis titulus coniungat Ἀριςάρχε καὶ Ἀπίωνος καὶ Ἡλιοδώρε nomina, vt loco mem. epiſtolae Heſychianae. Neque tamen *Villoiſon*. Proleg. ad Apollonii Lexicon p. XXIV. (vbi de Heliodoro agit,) cum Fabricio ſuſpicari velit, per noſtrum Heliodorum et ab Heſychio laudatum, intelligendum eſſe *Heliodurum Sophiſtam*, qui Hadriano imperatori fuit ab epiſtolis, quum ſic ab Apollonio citari non potuiſſet; ſed expoſitiones Homericas referendas eſſe putat ad *rhetorem Heliodorum*, *Graecorum longe* (ſ. linguae) *doctiſſimum*, Horatii aequalem, Satir. I. 5. 3. Nomina vero, Ἡσιόδος, Ἡλιόδωρος, Ἡρόδωρος, Ἡρόδοτος, Ἡρωδιανος interdum confundi, poſt *Adrian. Heringam* in Nouis miſcell. Obſſ. tom. VIII. p. 932. et 945. docet cel. *Villoiſon*. ad Apollonii Lex. hom. voc. Φοῖβος, p. 834 ſq. *Heliodori* et *Cratetis* diuerſa iudicia de lectione homerica adferuntur ab Apollonio in Lex. hom. voc. ἄμμορον, vbi vid. *Villoiſon*. et *Tollium*, huiusque excurſum p. 743 ſqq. adde infra, *Herodorus*. *Harl.*

LVI. HEPHAESTION Alexandrinus. Vide infra, Ptolemaeus Hephaeſtionis.

LVII. HERACLEON Aegyptius ἐν ὑπομνήματι Σ. Ἰλιάδος laudatur ab Euſtathio, tum ab Etymologo in ῥαδανίζειν. Huic ſcholia breuia, quae ſub Didymi nomine in Homerum habemus, tribuuntur a *Ioſua Barneſio* ad Euripidis Troades v. 849. T. 2. p. 158. incerta coniectura, vt exiſtimo. *Fabric.* Nomen eius occurrit in ſcholiis Marcian. et apud Euſtathium. [Reſtitui iubet pro Heraclide Waſſenbergh. in Schol. Iliad. α. 298. vid. Ind. auct.]

LVIII. HERACLIDES Alexandrinus.

LIX. HERACLIDES Cilix, Mopſueſtenus.

LX. HERACLIDES Mileſius. Vide Euſtathium, in indice.

LXI. HERACLIDES Ponticus, Didymi c) auditor, quem ἡμέτερον vocat Ammonius in ςαφυλήν. De eo *Laertius* V. 92. Χαμαιλέων τά παρ' ἑαυτῷ φησὶ κλέψαντα αὐτὸν τὰ περὶ Ἡσιόδε καὶ Ὁμήρε γράψαι. Idem Laertius teſtatur ibid. ſect. 87. ſcriptos ab eo libros duos περὶ τῆς Ὁμήρε καὶ Ἡσιόδε ἡλικίας. Et totidem λύσεων Ὁμηρικῶν et περὶ Ἀρχιλόχε καὶ Ὁμήρε. De commentariis et allegoriis ipſi tributis dixi ſupra lib. I. cap. XXII. nr. 3. Heraclidem ἐν τῷ πρώτῳ περὶ Ὁμήρε laudat *Euſtratius* ad Ethica Nicomachea lib. III. cap. 1. Vide et ſupra in *Chamaeleonte. Fabric.* Vide vol. VII. p. 62. et *Menagii* notam ad Diog. Laertii locum p. 226. Plures vero fuerunt *Heraclides*. Didymus, qui *Heraclidis* cuiusdam, Pontici iunioris fuit magiſter, vixit ſub Nerone. vid. *Ionſium* de ſcript. hiſt. phil. III. 2. 5. p. 9 ſq. Hic eſt ille, quem Ammonius vocavit ἡμέτερον. conf. cl. *Chriſt. Frid. Ammonii* diſp. Animaduerſionum in quaedam Ammonii

c) *Fabricius* vel erraſſe, vel nomina locaque confudiſſe videtur. Nam Laertius, quem ille teſtem laudat, *Heraclidem*, tradit, Speuſippo ſe in diſciplinam tradidiſſe, Pythagoreorum quoque, deinque Ariſtotelis fuiſſe auditorem. *Harl.*

monii Grammatici loca spicilegium Erlangae, 1786. p. 5. not. i. *Suidam* h. v. tom. II. p. 70 sq. De *Heraclidis* (vti fertur) Allegoriis homericis alibi dictum est. *Harl.*

LXII. HERACLITVS iunior, Grammaticus. De huius commentariis in Homerum actum a me est eodem loco.

[HERMAPPIAS. In schol. Marc. ad δ'. 235. ex Herodiano comparatur eius obseruatio grammatica de scriptura ψεύδεσιν, cum iudicio Aristarchi, quocum consentiat *Ptolemaeus Ascalonita*, qui ψευδέεσιν scribere iubet: atque scholiastes addit, καὶ μᾶλλον πειστέον Ἀριστάρχῳ, ἢ τῷ Ἑρμαππίᾳ, εἰ καὶ δοκεῖ ἀληθεύειν. Ad λ'. 326. grammatica eius opinio memoratur de scriptura παλινορμενω, non disterminanda, vbi vero scribitur nomen eius vnico π, Ἑρμάπιας. Ad γ'. 137. coniungitur cum Demetrio, Nicia Aristea, Aristonico, Comano, Ptolemaeo Ascalonita et Democrito, quorum leues controuersiae de sono cuiusdam vocabuli paucis enarrantur: hic autem itidem duplici π, nomen eius exaratum est. *Harl.*]

HERMIAS. περὶ τῆς καθ' Ὅμηρον τακτικῆς ἐντύχομεν συγγραφεῦντι Στρατοκλεῖ τε Ἑρμείᾳ καὶ Φρόντωνι ὑπατικῷ ἀνδρί. Aelian. cap. 1. Tacticor. *Fabric.* De *Frontone* vid. *Corsini* in vita Plutarchi, praemissa eius editioni Plutarchi de Placitis philosophorum, p. IV sqq. *Harl.*

HERMIPPI Collectanea de versibus Homeri aliqua d) virtute insignibus laudantur a Stobaeo in florilegio, sermone V. de temperantia.

HERMOGENES, Charidemi F. qui scripsit de Homeri sapientia, lib. I. et de eius patria, lib. I. Mentio fit in vetere inscriptione graeca, Journ. des Sav. 1716. p. 585.

LXIII. HERODIANVS Apollonii Dyscoli F. ἐν τῇ Ὁμηρικῇ προσῳδίᾳ. Suidas in μέμνησο. Eundem in Ἰλιακῇ προσῳδίᾳ laudat Etymolog. in Ὀδυσσειακῇ προσῳδίᾳ Schol. Comici ad aues, [v. 862.] *Fabric.* *Herodianus* in scholiis Marcianis frequenter occurrit, vt ad α'. 465. etc. eiusque liber περὶ Ἰλιακῆς προσῳδίας saepissime citatur, e. g. ad α'. 493. β'. 384. δ'. 541. etc. ad ζ'. 143. Ἡρωδιανὸς ἐν τῇ Καθόλου etc. atque in fine singularum rhapsodiarum notatur, vt aliquoties iam obseruauimus, παράκειται — — τινα δὲ καὶ ἐκ τῆς Ἰλιακῆς προσῳδίας Ἡρωδιανοῦ etc. adde infra, lib. V. cap. 7. §. 6. et 7. p. 8 sqq. *Alberti* not. 34. ad Hesychii Epistol. ad Eulogium, *Villoisonii* Anecdota graeca, tom. II. p. 85 sqq. vbi inedita quaedam *Herodiani* promulgantur. Ad Iliad. λ'. 160. laudatur ὁ Τεχνικὸς ἐν τῷ ὑπομνήματι τοῦ περὶ παθῶν Διδύμου. Ille vero est *Herodianus*. Nam ad Iliad. ρ'. 201. legitur: ὁ Ἡρωδιανὸς ἐν τῷ α' ὑπομνήματι τοῦ περὶ παθῶν Διδύμου. Hinc cl. *Villoison* in Proleg. homericis p. 31. circa finem ad Iliad. γ'. 272. etiam legere malit Ἡρ. ἐν τῷ β' ὑπομνήματι, (pro eo, quod scriptum est, ποιήματι) τῷ περὶ π. Διδ. Ad Iliad. μ'. 106. laudatur ἐν ἐπιμερισμοῖς, et ad Iliad. ζ'. 413. ἐν προσῳδίᾳ et in ἐπιμερισμῷ, vbi diuersas sequebatur opiniones. Enimuero ad Iliad. δ'. 66. citatur *Herodianus* ἐν τῷ ὀνοματικῷ et ἐν τοῖς ἐπιμερισμοῖς, sed additur, illud opus Herodiani esse, proindeque maiorem fidem mereri; hoc autem ei falso adscribi. — Eiusdem libellus de prosodia Iliaca citatur in schol. codd. reg. et Amstel. ad Iliad. α'. 576. in

d) Confer, quae infra cap. VI. §. 16. p. 351.

in edit. Waſſenbergh. quem etiam vide pag. 147. ex Tollii Excerptis. In ſcholiis cod. Amſtel. ad Iliad. α'. 136. (vbi in cod. Veneto et Lipſienſi recte legitur ὁ Ἡρωδιανὸς,) Iliad. β'. 8. et alibi *Herodotus* loco *Herodiani* ſcriptus eſt: atqui vtriusque nomina ſaepius permutari, iam ad nomen *Heliodori* obſeruauimus, et notatum eſt a *Valckenario* ad Herodot. p. 465. nr. 14. atque *Waſſenbergh* ad ſcholia Hom. Iliad. I. et II. pag. 167. add. paullo poſt *Herodorus*. *Harl.*

[HERODICVS, grammaticus Crateteus, vid. *Athenaeum*, V. 19. VI. 6. 15. Hinc *Voſſius* de hiſtoric. gr. lib. I. cap. 21. eum refert ad tempora Cratetis, huiusque fuiſſe cenſet auditorem. Citatur in ſchol. Marc. ad γ'. 29. υ'. 53. in vtroque loco diſſentit ab Ariſtarcho. Hinc probabilior fit ſententia *Ionſi*i de ſcriptor. hiſt. phil. lib. II. cap. 13. 6. pag. 217. vt Crates Ariſtarcho aduerſabatur, ſic et Herodicum Babylonium, qui apud Athen. lib. V. cap. vlt. pungit Ariſtarcheos, eumdem eſſe cum noſtro Crateteo Herodico. *Harl.*]

LXIV. HERODORVS quoque Homerum illuſtrauit. Vide ſupra in *Apion* [atque *Heliodorus*] et Graeuii notam ad praefationem Heſychii Alexandrini. *Fabric.* *Herodorum*, plerumque cum Apione, ſaepe laudat Euſtathius, item *Apollonius Sophiſta* in ἐπιβώτορσι μήλων, vbi *Herodot*i nomen male eſt ſcriptum. Frequenter enim nomen *Herodori* per incuriam librariorum permutatum eſt in *Herodotum*. vid. *Weſſeling*. diſſ. Herodot. cap. 3. *Toup.* ad ſchol. Theocr. p. 219. *Villoiſ.* Prol. in Apollonii Lexic. hom. p. 13 ſq. *Euſtathius* eius et Apionis commentarios nominat βιβλίον εἰς τὰ τοῦ Ὁμήρου, et τὰ εἰς τὸν Ὅμηρον ὑπομνήματα, et ad Iliad. X. p. 1354. v. 16. Ἡρόδωρος καὶ Ἀπίων ἐν τοῖς εἰς τὸ πῖ σχολίοις λέγουσι. Ille vero, et Apion, in commentariis ſuis praecipue fuerunt in ſingulis, quae ab vſu eſſent remotae, dictionibus homericis interpretandis occupati, et in adnotandis e diuerſis Grammaticorum editionibus variis vocum lectionibus: vt ſcite obſeruat *Valcken.* in diſſ. de ſcholiis in Hom. ineditis p. 148 ſq. vbi quoque animaduertit docetque, interdum pro illius nomine ſcriptum fuiſſe *Heliodorum* et *Diodorum*. vid. quoque ſupra, *Heliodorus*. Diuerſus vero hic *Herodorus*, qui toties eſt apud Euſtathium Apionis comes, ab alio *Herodoro*, qui *Argonautica* et carmen de Hercule ſcripſit, cuius mentionem frequentem fecerunt Scholiaſtes in Apollonium et Apollodorus in Biblioth. (vid. cl. *Heynii* not. ad Apollod. tom. III. p. 984.) Ille Herodorus poeta fuit inter ſcriptores antiquos, atque *Ionſius* de ſcr. hiſt. phil. lib. II. cap. 2. 5. p. 147. refert eum ad aetatem Theophraſti atque Lyſaniae Cyrenaei, Eratoſthenis Cyrenaei grammatici, praeceptoris. Et tamen idem *Ionſius* libr. IV. 22. p. 255. cenſet, *Herodorum*, Homeri enarratorem, eumdem eſſe, qui carmina illa Argonautica et de Herculis geſtis ſuderat. Enimuero neque *Herodori* Grammatici noſtri, neque *Apionis* Alexandrini aetas aeque incerta eſt, ac Ionſius putarat; ſed imperante Auguſto aequales fuerunt *Apollonii* Sophiſtae. vid. *Villoiſonii* Prolegg. ad Apollonii Lex. Hom. pag. XII ſq. et pag. XIV. de *Heracleote*, qui interdum idem eſt, ac *Herodorus*. *Harl.*

LXV. HIPPARCHO Piſiſtrati F. tribuitur διόρθωσις Ὁμηρική, vt ſupra cap. 2. notaui. Alius *Hipparchus* ὁ τὴν Αἰγυπτιακὴν Ἰλιάδα συνθείς. Athen. III. p. 101. [☛]

LXVI. HIPPIAS Thaſius difficiles quosdam et ambiguos Homeri locos interpretatus eſſe ac ſoluiſſe, colligitur ex *Ariſtotele* cap. 25. poetic. Eadem loca ex eodem, vt adparet,

Hippia tangit lib. I. Sophist. Elench. cap. 3. *Plato* quoque in Hippia 2. notat ab Hippia Eleo obseruatum, quod Ilias praestet Odysseae, et introduci Ἀχιλλέα μὲν ἄνδρα ἄριστον, Νέστορα σοφώτατον, Ὀδυσσέα δὲ πολυτροπώτατον.

HIPSICRATES negauit, in Homero vllum esse vocabulum in οψ, excepto καλαυροψ: at sunt in eo μέροπες et Αἰθίοπες.

HISTIAEA siue *Hestiaea* Alexandrina de Homeri Iliade nescio quid conscripsit, disquisiuitque de situ Troiae, ad quam fuisset bellatum, vt e Demetrio Scepsio refert *Strabo* XIII. pag. 599. Citatur etiam in Scholiis minoribus γ'. 64. et ab Eustathio ad Iliad. γ'. Neuter autem ex his, ac ne Strabo quidem, *Histiaeae* ipse scripta inspexit. *Fabric.* In schol. Marcianis cod. B. et in cod. Lips. adducitur *Hestiaeae* interpretatio Iliad. γ'. 64. cur Homerus Venerem vocarit *auream*: Ἑστιαία φησὶν ἡ Γραμματικὴ, ὅτι πεδίον ἐστὶ χρυσοῦν καλούμενον, ἐν ᾧ χρυσῆν Ἀφροδίτην τιμᾶσθαι, καὶ εἶναι οὕτως χρυσῆς Ἀφροδίτης ἱερόν· additurque *Cleanthis* expositio, ἐν Λέσβῳ οὕτω τιμᾶσθαι χρυσῆν Ἀφροδίτην. Conf. *Olearii* diss. de poetriis gr. nr. 38. *Harl.*

LXVII. HORAPOLLO Panopolites Grammaticus qui sub Theodosio Imp. Alexandriae et CPoli docuit, inter alia a Suida traditur scripsisse in Homerum.

[HORVS Schol. Marc. ad α'. 508. de scriptura et accentu voc. μητιετα, οὕτως Ὧρος καὶ Ἀπολλώνιος ἐν τῷ περὶ παρωνύμων. *Harl.* Ὧρος (Orus) ἐν τῇ ὀρθογραφίᾳ Schol. Min. Iliad. β'. 461.

IDAEVS *Rhodius*. vid. ad nr. LXXXVI.

IOANNES *Pediasimus*, auctor allegoriae anagogicae in IV. primos versus libri IV. Iliad. et de triplici modo allegoriae fabularum poeticarum, in cod. Vindob. conf. vol. VII. p. 64. et mox ad cap. VI. §. 7. *Harl.*

ION Rhapsodus. *Synes.* p. 82. in Caluitiei encomio, *Plato* in Ione.

IXION vid. Demetrius. *Harl.*]

LXVIII. Dionysius LONGINVS, de quo infra suo loco, [IV. 31. 12. vol. IV. p. 443 sqq.] scripsit, Suida teste, Ἀπορήματα Ὁμηρικὰ, εἰ φιλόσοφος Ὅμηρος, Προβλήματα Ὁμήρου καὶ λύσεις, βιβλία β'. Τίνα παρὰ τὰς ἱστορίας οἱ Γραμματικοὶ ὡς ἱστορικὰ ἐξηγοῦνται. Et περὶ τῶν παρ' Ὁμήρῳ πολλὰ σημαινουσῶν λέξεων βιβλία δ'. *Fabric.* Confer *Ruhnkenii* diss. de Longino §. 14. p. 36 sqq. praemissam editioni Longini Toupianae, qui inter alia coniicit, Eustathium ex Longini opere, Ἀπορήματα Ὁμηρικὰ, forte sumsisse emendationes Homericas, quas commemorat ad Iliad. Α. p. 67. et 106. *Harl.*

LXIX. MASSALIOTICA Homeri διόρθωσις. Vide supra cap. 2.

LXX. MATRON parodiarum Homericarum scriptor. Vide infra cap. 7.

LXXI. MAXIMVS Tyrius sub Commodo clarus ab eodem Suida scripsisse traditur περὶ Ὁμήρου καὶ τίς παρ' αὐτῷ ἀρχαία φιλοσοφία. Non dubito, respici e dissertationibus Maximi, quae exstant diss. VII. et XVI.

LXXII. MELEAGER Gadarensis, Homerica quaedam illustrasse colligitur ex Eustathio ad Iliad. λ'. p. 814. [14. edit. Basil. p. 868. 15. edit. Rom.]

[MENECRATES, in schol. Marcian. ad λ'. 676. etc. *Harl.*]

LXXIII.

LXXIII. MENOGENIS Libros XXIII. in Catalogum nauium Iliad. β'. memorat e Porphyrio Eustathius p. 199. edit. Basil.

LXXIV. METACLIDES ἐν τοῖς περὶ Ὁμήρου laudatur a Suida in ἀθηναίας vbi male excusum μεγακλείδης, docet idem Suidas in Μετακλείδης. Peripateticus fuit, vt notat Tatianus, de Homero scripsisse itidem testatus, et Tatiani locum laudans *Eusebius* X. 2. praeparat. *Fabric.* In schol. tamen Marc. ad Iliad. κ'. 274. p. 254. e Porphyrio scribitur Μεγακλείδης. Item ad χ'. 205. et ad π'. 140. Μεγακλείδης ἐν τῷ δευτέρῳ Ὁμήρου. *Megaclides* igitur rectius videtur scribi et fuisse Homeri interpres. *Harl.*

LXXV. METRODORVM LAMPSACENVM ἐν τῷ περὶ Ὁμήρου citat idem *Tatianus* Orat. contra gentes [cap. 37. p. 80. edit. Worth. vbi vide Worth et Gesneri notas,] et omnia Poetae allegorice interpretatum fuisse et ad res naturales retulisse notat. Meminit et Plato in Ione, [p. 10. vbi vid. Mülleri notam,] vt Laertium praeteream, in vita Anaxagorae.

LXXVI. MNASEA Berytius.

LXXVII. NAVCRATES Erythraeus, ὁ Ὅμηρον ὑπομνηματίσας laudatur Eustathio, [ad Iliad. σ'. p. 1155. vbi Sophista cognominatur,] tum Stephano Byz. in Ἐρυθρά.

[NEOPTELEMVS ὁ παριανὸς, h. e. *Parius*, in schol. Marc. ad Iliad. ω'. 235. *Harl.*

NEOTELES, qui teste *Porphyrio* ad Iliad. in cod. B. θ'. 323. ὅλον βίον γράψας περὶ τῆς κατὰ τοὺς ἥρωας τοξείας, ad v. 325. in eod. A. eiusdem *Neotelis* interpretatio adducitur, et ita absoluitur nota: ὁ μέντοι Νεοτέλης Σκυθικὴν εἶναι τὴν τοξείαν ἔφασκεν, τοῦ τόξου πρὸς τὸν ὦμον ἑλκομένου. *Harl.*]

LXXVIII. NESTOR Larandensis Lycius sub Seuero Imp. clarus scripsit teste Hesychio Illustri ac Suida Iliadem λειπογράμματον, ita vt in singulis libris vna exularet litera, in primo α, in secundo β, in tertio γ, atque ita in ceteris. [†]

LXXIX. NICANOR Alexandrinus clarus sub Caesare Hadriano scripsit teste Suida περὶ στιγμῆς τῆς παρ' Ὁμήρῳ καὶ τῆς ἐξ αὐτῶν διαφορᾶς ἐν τῇ διανοίᾳ, [cuius operis maxima pars seruata est in scholiis Marcianis.] Huius Stigmatiae Nicanoris subinde in suis ad Homerum commentariis mentionem facit Eustathius: [et in scholiis Marcianis in calce singularum rhapsodiarum, σημεῖα quaedam Nicanoris περὶ στιγμῆς fuisse adscripta, adnotatur.] Non putem diuersum fuisse *Nicanorem*, quem Hierapolitanum Phrygem facit Stephanus Byz. et *nonnum Homerum* dictum testatur in ἱεράπολις. *Fabric.* *Nicanorem* grammatice persequutum fuisse Homeri carmina, patet ex schol. Marc. γ'. 239. etc. Inprimis distinctionum et subdistinctionum, earum praecipue, quae in homericis carminibus sint adponendae, doctrinam subtilius excussit. vid. *Fabric.* infra lib. V. cap. 7. vol. VII. p. 46. In scholiis in *Dionysii* artem grammaticam περὶ στιγμῆς, ab *Villoisonio* in Anecd. gr. tom. II. p. 138 sqq. editis excerpta sunt ἐκ Νικάνορος διατυπώσει περὶ τῶν στιγμῶν. Ab Arcadio Grammatico laudatur opus τὸ περὶ καθόλου στιγμῆς. vid. *Villois.* in Epist. Vinar. p. 116 sqq. Adde eundem virum doctissimum in Prolegom. Hom. p. 31. *Harl.*

[NICEPHORVS *Gregoras*, est auctor *moralis interpretationis errorum Vlyssis.* vid. *Valckenar.* diff. de scholiis in Homerum ineditis, p. 143. et supra ad II. cap. 3. §. XIV.

Nicephori cuiusdam expositionem in X. priores libros Iliados Homeri, in membranis, in Plut. XVIII. Marcianae biblioth. tradit *Iac. Phil. Thomasini*, pag. 40. Biblioth. Ven. Sed hunc librum hodie desiderari, ait *Villois.* Prol. Homer. p. 14. *Harl.*]

LXXX. OENOMAVS Gadarensis Philosophus Cynicus, qui paullo ante Porphyrium vixit, scripsit περὶ τῆς καθ' Ὅμηρον φιλοσοφίας. Suid.

[PAMPHILVS, citatur in scholiis Marc. ad *ἰ.* 6. cum Nicia, ad *ὠ.* 8. adde *Villois.* Proleg. Homer. p. 30. infra vol. VII. p. 68. *Harl.*

PARMENISCVS, criticus, in schol. Marc. ad *θ'.* 513. citatur lectio Aristarchea ex eius libro πρὸς Κρατῆτα., eius interpretatio voc. προτμήσις ad Iliad. Λ. 424. *Harl.*

PARMENION, ὁ Γλωσσογράφος laudatur in schol. Marc. ad *ἀ.* 591. *Harl.*]

LXXXI. PANAETIVS Cratetis Mallotae discipulus.

LXXXII. PARTHENIVS Nicaënsis, quo nomine a Camerario adnumeretur iis, qui Homerum illustrarunt, nondum comperi. Eustathius quidem semel iterumque et ante eum Athenaeus e Parthenio lucem adferunt verbis quibusdam Homericis; sed Parthenium Dionysii Grammatici discipulum intelligunt, cuius librum περὶ τῶν παρὰ τοῖς ἱστορικοῖς λέξεων laudat idem *Athenaeus* libro XI.

LXXXIII. PERSAEVS Zenonis Citiei discipulus post Magistrum suum nonnulla ad Homerum explicandum et secum conciliandum scripsisse traditur a Dione Chrysostomo Orat. 53.

[PHERECYDES, Atheniensis, in schol. min. ad Odyss. *ἀ.* 223. *λ'.* 320. 325. etc. in schol. Venet. ad Iliad. *β'.* 99. aliter, ac Aristarchus, Apollodorus et Ptolemaeus explicat ἐύκτιτον αἰπύ· ad Iliad. *π'.* 175. etc. De hoc Pherecyde doctissime disputat cl. *Fr. Guil. Sturz* in libro: Pherecydis fragmenta, Gerae 1789. mai. 8. pag. 62 sqq. et inter fragmenta Pherecydis, ab illo viro humanissimo diligenter collecta, sunt quoque loca, in quibus Homeri versus verbaque explicantur, et a veteribus scholiastis ab interitu servata sunt. *Harl.*

[PHILEMON, criticus celeberrimus, tempore Alexandri, scripsit σύμμικτα, teste *Porphyrio* in Quaest. homer. 8. conf. *Villois.* Prolegom. Hom. p. 34.

[PHILEMON, auctor Lexici inediti, in quo Athenaeum ac Lucianum laudat, et quod Etymolog. M. auctor ad verbum saepe descripsit. Illius plurima excerpta, hactenus inedita, cl. *Villoison.* in notis ad Apollonii Lex. hom. qualibet occasione data deposuit. Diuersus est a quodam *Philemone*, ab Athenaeo aliquoties laudato, qui scripsit λέξεις ἀττικὰς a *Suida* memoratas. vide *Villoisonii* Prolegom. ad Apollonii Lex. p. 67 sqq. *Harl.*

[PHILETAS, Cous, criticus, grammaticus et poeta, Ptolemaei Philadelphi praeceptor, scripsit *Glossas Homericas*. vid. *Athenaeum*, libr. IX. p. 383. *Porphyrius* ad Iliad. *φ'.* 126. p. 468. schol. Venet. memorat eius expositionem. ibid. vers. 126. *Philetas* et *Callistratus* citantur et refutantur. *Aristarchus* scripsit πρὸς Φιλητᾶν σύγγραμμα, in scholiis Marcianis laudatum. vid. *Villoison.* Prolegg. Hom. p. 28. et Prolegg. ad Apollonii Lex. p. 21 sq. *Suidas* tom. III. p. 600. ibique Kuster. *Toupii* ind. ad addenda Theocr. h. v. ad vol. II. p. 723. *Burmanni* II. not. ad Propert. II. eleg. 25, 31. p. 466 sq. *Harl.*]

LXXXIV.

LXXXIV. PHILOSTRATVS Lemnius iunior praeter Τρωϊκὸν et alia scripsit παράφρασιν τῆς Ὁμήρου ἀσπίδος (Iliad. σ'.) vt Suidas auctor est.

LXXXV. PHILOXENVS Grammaticus Alexandrinus, Romae clarus, scripsit teste Suida tom. III. p. 606. [et Eudocia. p. 424.] περὶ σημείων r) τῶν ἐν τῇ Ἰλιάδι, siue de obelis et aliis notis criticis, quibus Grammatici in Iliade vsi sunt, et περὶ τῶν παρ' Ὁμήρῳ γλωσσῶν, de vocibus obscuris et peregrinis apud Homerum. *Aelius* vero *Serenus* eodem Suida auctore in Σερῆνος, [et Eudocia p. 356.] composuit ἐπιτομὴν τῶν Φιλοξένου εἰς Ὅμηρον, librum vnum. Leguntur et hodie nonnulla *Philoxeni* huius in glossariis editis ab H. Stephano, Vulcanio et Labbeo. *Philoxeni* commentaria in Odysseam laudantur a Stephano Byz. in Δωδώνη. *Fabric.* In scholiis Marcian. ad Iliad. α'. 231. citatur *Philoxenus* ἐν τῷ περὶ προσῳδιῶν, et ad Iliad. β'. 269. ἐν τῷ περὶ μονοσυλλάβων ῥημάτων. conf. infra lib. IV. cap. 34, 16. p. 535. vol. IIII. et libr. V. cap. 40. vol. X. p. 40 sqq. *Harl.*

LXXXVI. PIGRES Halicarnasseus, frater Artemisiae Cariae Reginae, idem, cui Margitem et Batrachomyomachiam a quibusdam tributam supra notare me memini, Suida teste singulis Iliados versibus subiecit Pentametrum, (perinde vt *Timolaus Larissaeus* postea et *Idaeus Rhodius*, [de quo v. libr. II. cap. 7. §. 9. med.] Hexametrum,) hoc modo: Μῆνιν ἄειδε θεὰ Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος· Μοῦσα γὰρ σὺ πάσης πείρατ' ἔχεις σοφίης.

LXXXVII. PINDARION. Vide infra PTOLEMAEVS Alexandrinus. *Fabric.* In scholiis ad Dionysium Thracem a cl. *Villoisonio* in Anecd. graec. vol. II. publicatis, p. 188. occurrit Πίνδαρος ὁ Κομματικός, qui ϛοιχεῖον deriuasse dicitur ἀπὸ Στοίχου τινὸς ἑνὸς τῶν αὐτοχθόνων Ἀθηναίων. Ab *Aeliano*, V. H. lib. IX. cap. 15. *Pindarus* quidam testis aduocatur, Homerum filiae dotis nomine Cypria carmina dedisse. adde cl. *Wernsdorf* in vol. IIII. Poet. lat. min. p. 563. *Harl.*

LXXXVIII. PIVS in commentario ad Odysseae π'. laudatur a scriptore Etymologici magni in ὠμήρησεν. Eiusdem Pii mentio in περιῤῥηδής. Item in schol. ad Sophocl. Aiac. Mastigoph. v. 408. et apud Eustathium, tum apud Seruium in V. Aeneidos. [☞]

LXXXIX. PLVTARCHVS Chaeronensis inter alia deperdita composuerat etiam librum περὶ τοῦ χρόνου τῆς Ἰλιάδος et Ὁμηρικῶν μελετῶν βιβλία δ'. teste Lampria. Μελέται Ὁμηρικαὶ laudantur etiam in scholiis [et min. et Marcianis] ad Iliad. ὁ. 625. et schol. ad Euripidis Alcest. v. 1128.

POLLES Aegiensis scripserat Suida teste περὶ τῆς καθ' Ὅμηρον οἰωνοπολίης *Fabric.* Apud *Eudociam* p. 316. vitiose exaratum est nomen eius Πολλις, rectius p. 364. vbi scripta eius enarrantur, Πόλλης. *Harl.*

XC. PORPHYRIVS praeter Ὁμηρικὰ ζητήματα XXXII. ad Anatolium [quae saepe citantur in scholiis Homer.] et libellum de antro Nympharum Odyss. XIII. quae etiamnum extant, scripserat librum περὶ παραλελειμμένων τῷ ποιητῇ ὀνομάτων siue *de verbis, quorum Homerus non meminit,* laudatum in scholiis ad Iliad. γ'. 175. 314. [et 250. 314. in schol. Marc.] tum quos Suidas [et Eudocia p. 364.] memorat, περὶ τῆς ἐξ Ὁμήρου

r) Confer *Diogen. Laërt.* III. 65. ibique Casaubon. et Menagii notas. *Harl.*

ρυ ὠφελείας τῶν βασιλέων, βιβλία ί. Denique librum περὶ τῆς Ὁμήρυ φιλοσοφίας, cuius particula libellus de antro possit videri, et Commentaria in Homerum, quorum reliquiae adhuc creduntur superesse MSS. in quibusdam Bibliothecis. Vide quae supra cap. 3. §. 13. *Fabric.* conf. *Villoif.* Proleg. homer. p. 17. not. p. 42. sqq. *Valcken.* diss. de scholiis in Homerum ineditis, p. 142 sqq. 145. *Harl.*

[PORPHYROGENITVS (*Isaacus*) scripsit scholia in Iliada. v. supra cap. II. §. XV. infra hoc libro, cap. VII. §. 9. et *Villoif.* Proleg. homer. p. 14. not. *Harl.*

XCI. POSIDONIVS Aristarchi Anagnostes aliquoties citatur ab Eustathio, vt iure suspiceris, eum nonnihil contulisse ad emendandum vel interpretandum Homerum.

XCII. PROCLVS Philosophus inter alia scripserat περὶ τῶν παρ' Ὁμήρῳ Θεῶν, et in vniversum Homerum ὑπόμνημα. Vide, quae infra suo loco, vbi Procli scripta deperdita recenseo.

XCIII. PROCOPIVS Gazaeus Metaphrases Homericorum carminum scripsit variis dicendi formis, eloquentiam Homeri prosaria oratione siue exprimens siue superans, vt ait *Photius* Cod. 160. *Fabric.* At *Photius* duntaxat dicit: καὶ δὴ (φέρεται sc. Procopii Gazaei, diuersi ab altero Caesariensi Procopio, historico,) βιβλίον ὅλον, σίχων ὁμηρικῶν μεταφράσεις, εἰς ποικίλας λόγων ἰδέας ἐκμεμορφωμέναι· αἳ μάλιςα τὴν τῦ ἀνδρὸς περὶ ῥητορικὴν δύναμιν, καὶ μελέτην ἱκαναὶ εἰσιν ἀπαγγέλλειν, obseruante cl. *Villoisonio* in Anecd. gr. tom. II. p. 27. vbi de nostro *Procopio*, cel. Sophista, et S. S. interprete, diuerso autem ab historico *Procopio*, itidem Palaestino, sed Caesareensi, non Gazaeo, copiosus est, et e cod. D. Marci 428. *Procopii Gazaei* orationem publici iuris fecit. *Harl.*

XCIV. PROTAGORAS glossas Homericas scripsit, si credimus Iacobo Du Porto, Laertium auctorem huius rei laudanti in praef. ad Gnomologiam Homericam. Sed nihil tale apud Laertium reperire potui.

PTOLEMAEVM Philadelphum non modo Zoilum obtrectatorem Homeri extremo adfecisse supplicio, sed et Ζητήματα Ὁμηρικὰ scripsisse, nescio quo veteri auctore, scribit *Petrus la Seine* de Nepenthe Homerico part. 2. p. 1349. [tom. XI. thes. A. Gr. Gronou. Traditum id esse, scribit, in Prooem. gr. grammat. Lips. 1502.]

XCV. PTOLEMAEVS Alexandrinus cognomento *Pindarion* discipulus Aristarchi Grammatici scripsit ὁμηρικῶν ὑποδειγμάτων, (nisi numerus apud Suidam corruptus,) Libros XC. f) Περὶ τῦ Ὁμηρικῦ χαρακτῆρος. Περὶ τῦ παρ' Ὁμήρῳ Οὔτιδος. Περὶ ἀσεροπαίυ παρ' Ὁμήρῳ μνημονευομένυ.

XCVI. PTOLEMAEVS alter sectator Aristarchi coguomento ἐπιθέτης, eodem Suida teste

f) Atqui numerus est omnino corruptus. Nam *Küster.* ex MSS. Paris. atque edit. Mediol. edidit tom. III. p. 224. Ὁμηρικῶν ὑποδειγμάτων βιβλία γ'. *libros tres.* *Eudocia* p. 360. vbi plures Ptolemaei enumerantur, male habet βιβλία ς'. Idem *Ptolemaeus* a Suida et Eudocia dicitur filius Ὀροάνδρυ, at in scholiis Marcian. vocatur ὁ τῦ Ὀροάνδυ Iliad. κ'. 292. ad Iliad. ί. Πτολ. ὁ τῦ Ὀροάνδυ ἐν τῷ περὶ τῆς ὁπλοποιΐας, (h. e. ad libr. XVIII. Iliadis, diuinante Villoif. in Prol. Hom. p. 30.) refutatur ad Iliad. ά. 120. Πτολ. τῦ Ὀροάνδυ sententia ἐν τῷ τρίτῳ τῶν Ὁμηρ. ὑποδειγμάτων. ad θ'. 389. Πτ. ὁ τῦ Ὀροάνδυ ἐν τῷ περὶ Ὁμηρικῦ χαρακτῆρος. *Harl.*

teste scripsit περὶ τῶν παρ' Ὁμήρῳ πληγῶν siue de g) plagis apud Poetam memoratis, et Commentarium in Odysseam. *Fabric.* Ad Iliad. β'. 111. in scholiis Marcianis ex Didymo: οὐδὲ ὁ Ἐπιθέτης δὲ Πτολεμαῖος, τὰς Ζηνοδότου γραφὰς ἐκτιθέμενος, ταύτην (γραφὴν) ὡμολόγει Ζηνοδότου εἶναι. Alio loco citatur is ἐν τῷ πρώτῳ περὶ Ἰλιάδος, v. *Villoisonii* Prol. homer. p. 30. vbi in *Suida* tom. II. p. 224. mauit legere ὁ ἐπιθέτης κληθεὶς διότι ἘΠΕΘΕΤΟ, (loco vulgati εἵπετο) τῷ Ἀριστάρχῳ. Audiuit vero Hellanicum grammaticum. *Harl.*

XCVII. PTOLEMAEVS Aristonici pater Romae clarus et ipse in Homerum scripsisse a Suida traditur. *Fabric.* [T] A Suida et Eudocia dicitur *Aristonici pater;* at in scholiis Marcian. ad Iliad. δ'. 423. vti apud *Athenaeum* XI. 9. vocatur Πτολ. ὁ τοῦ Ἀριστονίκου, quod quidem vulgo vertitur *filius* Aristonici: sed forsan etiam verti potest, *Aristonici pater*, quae est sententia *Ionsii* de scriptor. hist. phil. lib. I. cap. 2, exemplis aliorum corroborata, aut et auus et nepos vocabatur Aristonicus, ita vt Ptolemaeus hic esset modo filius Aristonici, modo alius, nempe is, qui procrearet filium, cui more Graecorum nomen aui imponeret. Compara, quae *Villoison* ad Apollonii Lexic. proleg. p. 4. latius disputat, ad litem componendam, num Apollonius Archibii filius, an pater haberi possit. *Harl.*

XCVIII. PTOLEMAEVS Euergetes Aegypti Rex, Aristarchi discipulus fuit, et a viro praestantissimo *Ioachimo Camerario* recensetur inter διορθωτὰς Homeri, forte propter locum Eustathii ad Odyss. ε'. p. 203. ὅτι δὲ Πτολεμαῖος Αἰγύπτου βασιλεὺς ὁ Εὐεργέτης ἠξίωσε γράφηναι παρ' Ὁμήρῳ λειμῶνες μαλακοὶ σίου ἠδὲ σελίνου. Potuit tamen hunc Homeri versum in suis Historiarum libris obiter adducere Ptolemaeus, vt non necesse sit ex hoc loco colligere Poetam integrum ab illo recensitum.

XCIX. PTOLEMAEVS Ascalonita, de quo alibi dixi, scripsit, Suida teste, προσῳδίαν Ὁμηρικήν. Ammonius quoque in σαφυλήν, laudat Ptolemaeum ἐν δευτέρᾳ περὶ τῶν ἐν Ὀδυσσείᾳ προσῳδιῶν, et mox ἐν δευτέρᾳ τῶν ἐν Ἰλιάδι προσῳδιῶν. Addit Suidas [tom. III. p. 224. vbi v. Küster.] eumdem scripsisse περὶ τῆς ἐν Ὀδυσσείᾳ Ἀριστάρχου διορθώσεως. Laudatur in Scholiis ad Homerum minoribus [et Marcianis, vt ad α'. 396. 465. β'. 162. etc.] et ab Eustathio iam sub nomine Ptolemaei, iam sub Ascalonitae nomine, superiore capite vt in vtroque indice scriptorum notatum reperies. *Fabric.* In scholiis Marcian. ad γ'. 155. citatur Πτολεμαῖος ὁ Ἀσκαλωνίτης ἐν τῷ περὶ τῆς κρατητείου αἱρέσεως. φ'. 38. 159. etc. tantum dicitur ὁ Ἀσκαλωνίτης. In Etymol. M. p. 78. v. 21. pro Καλωνίτης legendum est Ἀσκαλωνίτης, notante *Tollio* ad Apollonii Sophistae Lex. hom. p. 742. *Harl.*

C. PTOLEMAEVS Chennus, Hephaestiōnis F. Alexandrinus, (de quo lib. IV. cap. 14. §. 15.) scripsit inter alia ἀνθόμηρον siue Poema Homeri exemplo diuisum in libros XXIV. teste Suida, [l. c. vbi v. Küster. et Eudoc. p. 360.] Ita inter latinos poetas Alanus poema quoddam suum inscripsit Anti-Claudianum.

CI. PYTHA-

g) Non assentior Woweriano, qui cap. 17. de Polymathia suspicatur, hoc libro Ptolemaeum egisse de Homeri reprehensoribus.

CI. PYTHAGORAS incertae aetatis et Medicus περὶ Ὁμήρȣ τινὰ συντεταγμένος memoratur a *Laertio* VIII. 47. [vbi v. Menagium. p. 376.]

[SCEPSIVS, vid. *Demetrius*, nr. XLII. *Harl.*]

CII. SELEVCVS Alexandrinus, cognomento Homericus, in vniuersum fere Homerum ἐξηγητικὰ siue expositiones scripsit teste Suida. Meminit Athenaeus V. p. 188. Harpocration in Ὁμηρίδαι, Scholiastes minor in Homer. Odyss. β'. 190. Eustathius etc. [In scholiis Marcianis ad α'. 340. Σέλευκος ἐν τῷ πολυστίχῳ γράφει. Idem laudatur ibid. ad α'. 211. 212. 381. (vnde adparet, eum contulisse recensiones criticas,) γ'. 57. ί. 33. etc. *Harl.*] Incertum idemne *Seleucus*, de quo Suetonius Tiber. cap. 56. Certe ita visum Torrentio.

[SENACHERIM. De hoc cl. *Villoison.* in litteris ad me datis, haec doctissime adnotauit, quae h. l. inserenda duxi: Cl. *Valckenaer* in diss. de scholiis in Homerum ineditis p. 134. loquens de suo Leidensi codice homerico, *ab inepto*, ait, *grammatico non poterat exspectari, quae legitur ad Iliad.* χ'. *375. adnotatio SENACHERIBI. Sunt tales non paucae, quibus ferme solis, praeter Porphyriana, quum nomen SENACHERIM adscriptum semper praefigeretur, coepi suspicari, ignobilem grammaticum e variis exemplaribus in vnum volumen diuersorum et Porphyrii collegisse scholia, et, dum illa referret in margines Iliadis Homeri, sua passim ceteris immisenisse obseruata, quibus vt secernerentur a reliquis, nomen suum semper antefixerit. Peruelim autem, vt quis me quidpiam de isto Senacheribo edocefaciat, quibus in oris, et quo temporis articulo, saeculo XII. an XIII. vixerit: sed credo equidem plerisque omnibus, nisi si qui codicem tractarint Leidensem, grammaticum penitus esse inauditum, nomen praeter ea prorsus inopinatum, forte nemini mortalium inditum, a quo vetus Assyriorum monarcha a filiis fuit, dum sacris operaretur, trucidatus. Huius nomen, secundum Hebraeos* Σαγχεριβ *pronuntiandum, in graecae versionis librorum V. T. codice Alexandrino semper scribitur* Σενναχηρεὶμ, *nisi quod, vbi prima eius fit mentio, ponatur* Σεναχηρεὶμ, *in codice autem romano passim legatur* Σενναχηρείμ· *graeco flexu* Σεναχήριβος *siue* Σεναχήριμος, *(in MSS.) aliquoties vocatur IOSEPHO Antiq. Iud. X. cap. 1. §. 1. 4. 5.* Σαναχάριβος, *Herodoto II. cap. 141. Quae tamquam BEROSI vulgauit FABRICIVS Bibl. graec. vol. XIV. p. 202. verba esse Iosephi, dudum monuerat SCALIGER. Ne graeca quidem, sed peregrina forma scribitur in Leidensi libro Grammatici nomen,* Σεναχειρὴμ, *vel* Σεναχηρίμ. *Sueuerant iam olim Grammatici graeci ex historia vetustissima repetere nomina, quae operibus suis praefigerent. Noti sunt MELAMPVS, IASON, LEANDER, PALAMEDES, DIOMEDES, NEOPTOLEMVS, DRACO, similesque: neque mireris, christiano Grammatico nomen e libris sacris impositum; sed illud oppido mirificum, nomen illud SENACHERIMI sacris scriptoribus detestati, cuipiam potuisse placere: nulla enim re alia rex Senacherib sacris scriptoribus fuit nobilitatus, nisi quod superbi iactatoris, contra Hiskiam arma mouentis, exercitum deus vltor prostrauerit, et ipse domum redux inhonesta morte perierit. Vulgo autem Christiani inprimis omnis erant in nominibus propriis captandis studiosissimi. Ex iam antiquissimo aeuo Graeci nomina etiam bene ominata consectabantur: Plato in Cratylo, p. 397. B.* etc. Hactenus Valcken. Iam autem in meis ad Homerum prolegom. p. 45. obseruaueram Grammatici *Senacheribi*, τȣ̃ Σεναχηρεὶμ enarrationes non in solo codice Leidensi occurrere; sed etiam in illo Mosquensi, ex quo scholia inedita in Iliadem Ω. publici

lici iuris fecit cl. *Matthaei*, Lipsiae 1781. vide p. 98. et alibi. Nollem autem summo Valckenario aliud agenti excidisse, *hoc nomen prorsus inopinatum forte nemini mortalium fuisse inditum, a quo vetus Assyriorum monarcha a filiis fuerat, dum sacris operaretur, trucidatus.* Hoc enim apud Graecos medii aeui scriptores frequentissime deprehendi. Pauca e multis exempla proferam in eorum gratiam, quibus, et merito quidem, Herodotus, Thucydides et Xenophon notiores sunt, quam Nicetas Choniata, Georgius Pachymeres et Ioannes Cantacuzenus, et alii, quos *Relliquias Danaum* merito vocaueris; ab huiusce nominis infausto omine non abhorruerunt viri summis in imperio graeco perfuncti honoribus, immo et ipsi Duces. *Nicetas Choniata* p. 386. sic loquitur de quodam Sennacheribo, qui regnante Balduino primo, anno 1204. vixit: *διελθὼν τὰς Θρακῴας πόλεις ὁ Βαλδῦινος, τῇ μὲν Ὀρεστιάδι φρουρὰν ἐγκατέλεξε, ὁμοίως δὲ καὶ κατὰ τὸ Διδυμότειχον, καὶ τὴν ἐκ Φιλίππȣ παρώνυμον πόλιν, διεσπάξατο· ὡς δ' εἰς Ξάνθειαν ἵκετο, λόχον οἱ ἐκεῖσε ὑποκαθίσαντες,* ΣΕΝΑΧΕΡΙ'Μ *τινος ἐξηγȣμένȣ, τῷ στρατεύματι λάθρα ἐπέθεντο.* De alio *Sennacheribo*, viro doctissimo, et cui fortasse haec scholia tribui possent, haec habet *Georgius Pachymeres* in Michaele Palaeologo, p. 58. vbi narrat, huncce Michaelem promisisse, se, si imperium adipisceretur, *τȣ̀ς ἀξίωπῶς κρινȣ̃ντας ἐγκαθιστᾷν, ὧν καὶ μάλα καὶ πρώτιστον, τὸν κακὸν Μιχαὴλ καὶ* ΣΕΝΑΧΗΡΕ'ΙΜ *ἐπικεκλημένον*, (ex quo patet, hoc non tam nomen, quam cognomen fuisse,) *εὖ τῶν λόγων καὶ τῶν νόμων ἔχοντα, ἐν τῷ δοῦναί οἱ καὶ πρωτοασηκρῆτις πάλαι σβεσθὲν ἀξίωμα, καὶ οἱ θέλειν ἀσηκρῆτις ὑποτάξαι, ἐφ' ᾧ ἀδεκάστως καὶ ἀνερυθιάστως κρίνοιεν.* Idem ibidem de eodem p. 96. *ὁ κακὸς* ΣΕΝΑΧΗΡΕΙ'Μ *ἐν πρωτοασηκρῆτις ὀφφικίῳ μεγαλυνόμενος*, (an. 1261.). *Ioann. Cantacuzenus* libr. I. cap. 27. p. 81. *τῷ πρωταλλαγότορι πρωταλλαγότωρ* ΣΕΝΑΧΗΡΕΙ'Μ, (an. 1321.) vbi Iac. Pontanus (ita MSS. pro ΣΕΝΝΑΧΗΡΙ'Μ.) Idem Pontanus *πρωταλλαγότορι* interpretatur *Surintendant des Postes* h). Idem ibidem Cantacuzenus eiusdem ΣΕΝΑΧΗΡΕΙ'Μ *πρωταλλαγότορος* mentionem facit lib. I. cap. 31. p. 94. et lib. 3. cap. 11. p. 385. ea narrans, quae post Andronici tertii mortem acciderunt: *ὁ μέγας Δομέστικος*, (i. e. ipse Io. Cantacuzenus, qui hoc munere fungebatur,) *ἐνεχείριτο τῷ ἐπὶ τȣ̃ στρατȣ̃* ΣΕΝΑΧΗΡΕΙ'Μ, *ὃς αὐτίκα ἀποπλεύσας τήν τε περσικὴν* (Turcarum,) *διέλυσε στρατιὰν, καταπλήξας τῷ τάχει τῆς παρασκευῆς, καὶ πολλὰ τὴν Σαρκάνη κακώσας χώραν, καὶ πολίσματος ἑνὸς τῶν παραθαλασσίων κρατήσας ἐξ ἐφόδȣ, καὶ ἀνδραποδισάμενος, καὶ τἄλλα ὅσα ἔδει τὸν ἀγαθὸν ποιήσας στρατηγὸν, ἐπανῆλθεν εἰς κωνσταντίνȣ.*

h) Postquam superiora scripseram, atque praelo iam tradideram, cel. *Villoison* per litteras (m. Oct. 1789. ad me scriptas,) ea quae sequuntur, addere iussit: „Πρωταλλαγότορα *Pontanus* ad Ioan. Cantacuzenum libr. I. cap. 27. p. 81. male vertit *Surintendant des postes*, quum aliud prorsus significet. *Iac. Goar* p. 32. notar. in caput secundum *Georgii Codini Curopalatae de officiis magnae ecclesiae et aulae Constantinopolitanae:* ἄρχων τȣ̃ ἀλλαγίȣ et πρωταλλαγάτωρ sic se habent, vt ille praecedat agmen, hic sequatur; ille milites ducat, hic ordinet; ille paratos in aciem et hostes, exemplo prouocet; hic militiam deserturos, vt in ordine stent, vi compellat: ille recta fronte in hostes pergit, hic a tergo impeditis et sola facie conuersis, confestim, ex pedissequo ductor apparet: vnde ex honore, quem tum assequitur, et quia μετὰ τȣ̃ ἄρχοντος τȣ̃ ἀλλαγίȣ dignitatem et onus bellandi ducendique diuidit, Πρωταλλαγάτορος ei nomen inditum: ille Leoni λοχαγός, hic οὐραγὸς dicitur in *Tactic. Constit.* 7. et p. 67. cap. 5. Πρωταλλαγάτωρ — — ἀκολȣθεῖ ὄπισθεν τῆς συντάξεως, ἵνα κἄν ἀπολιμπάνεταί τις αὐτῆς, φέρε εἶτος, καὶ ἀποκαθιστᾷ εἰς τὴν σύνταξιν καὶ ἐντακτᾷ. Hactenus *Villoison* V. C.

Vides igitur huncce egregium ducem, quamuis inauſpicatum nomen gereret, non infecta re domum rediiſſe, vt Aſſyrium illum Sennachiribum *Georgius Pachymeres* in vita Andronici ſecundi ſenioris lib. 3. cap. 18. p. 16. *οἱ περὶ τὸν μέγαν Δομέστικον Ἰωάννην, τὸν ΣΕΝΑΧΗΡΕΙΜ καὶ ἄγγελον τῆς στρατιωτικῆς τάξεως.* Alium hominem, cuius magis *inopinatum* videbatur nomen, ſcilicet *Alleluia*, memorat *Ioannes Cantacuzenus* lib. 3. cap. 57. p. 545. vbi loquitur de tribus legatis, quos ex tribus ordinibus diſtinctis, ſcilicet e ſacerdotibus, ex optimatibus et plebeiis ſeu *tertio ſtatu*, quemadmodum nos Galli dicimus, ſelectos ad hunc imperatorem miſerat Berrhoea Macedoniae vrbs: *Βεῤῥοιῶται ἥρηντο πρέσβεις, ἐκ μὲν τῶν ἀρίστων, Ἀστραπήρην, τοῦ δήμου δὲ, ἈΛΛΗΛΟΥΪΑΝ ἐκ τῶν κατειλεγμένων δὲ τῷ κλήρῳ τῆς ἐκκλησίας Σῦρον ὀνομασμένον.* Hactenus cel. *Villoiſonius. Harl.*

CIII. Aelius SERENVS. Vide paulo ante in PHILOXENO.

SIDONIVS v. *Dionyſius Sidonius.* Bibl. Coislin. p. 464. b.

CIV. SINOPICA Homeri *διόρθωσις.* Vide ſupra cap. 2. nr. 14.

CV. SOSIBIVS Laco, *λυτικὸς* vocatur ab Athenaeo et Euſtathio, quod *λύσεις* Homericas, vt ſuſpicor, et in alios forte poetas ſcripſerat. *Fabric.* conf. *Valcken.* diſſ. de ſcholiis in Homerum ineditis, p. 146. infra, vol. VII. p. 70. *Eudoc.* p. 386. *Harl.*

CVI. SOSIPHANEM in Homero recenſendo verſatum fuiſſe, colligo ex Euſtathio in Iliad. *ἰ.* p. 657. *Fabric.* adde ſchol. Marc. ad *l.* 453. *Harl.*

CVII. SOTERIDES Epidaurius Grammaticus inter alia teſte Suida ſcripſit *ζητήσεις Ὁμηρικάς.* [et *ὑπόμνημα εἰς Ὅμηρον.* v. Eudoc. p. 387. *Harl.*]

CVIII. SOTADES Poeta Ptolemaei Philadelphi temporibus clarus Iliadem ſingulari quodam Carminis genere expreſſit, quod ab ipſo *Sotadeum* dictum eſt [i]. Vide Scholiaſtem Hephaeſtionis p. 10. Exempli loco poteſt eſſe hic verſus: [F]

Σεῖων μελίην πηλιάδα δεξιὸν κατ' ὦμον.

CIX. STESIMBROTVS Thaſius [k], Phyſiologiam Homericam ſcripſiſſe traditur a Iacobo Duporto praef. ad Gnomologiam Homericam, licet nihil tale apud Platonem in Ione, [p. 12. cum nota Mülleri;] niſi quod cum Glaucone et Metrodoro eum coniungit, et de Homeri ſcriptis aliquid compoſuiſſe innuit. [Celebratur et coniungitur cum *Anaximandro* a Xenoph. in Sympos. cap. 3. p. 113. edit. Bachii, vbi opponuntur illi Rhapſodis ſtolidis, (qui valde irridentur, vti apud Xenoph. M. Socr. IV. 2. 10.), et laudantur, quia meliora, praecipue quid eſſet pulcrum, docuiſſent. Adde *Schellenberg* in Reliquiis Antimachi Colophonii, p. 10. *Harl.*]

CVI. SYRIA-

i) De *Sotade* et verſibus *ſotadicis* ſiue *ſotadeis* vide Camerar. et Burmann. ad *Quinctil.* Inſtitt. orat. I. 8. p. 95. *Quinctilian.* ipſum Inſtitut. orat. IX. 4. p. 857. ibique Pithoeum et Almelou. Item *Heinſ.* et *Burmann.* ad *Ouid.* Triſt. II. v. 411. p. 532. *Harl.*

k) Vixit Periclis aeuo, v. *Athen.* Deipnoſ. XIII. p. 598. E. *Xenoph.* Symp. III. 5. a *Tatiano* in Orat. *πρὸς Ἕλληνας*, §. 48. (ſupra cap. I. §. 4.) cum aliis inter eos adducitur, qui de Homero eiusque poeſi ſcripſerint. Conf. ſupra, Nr. LXXV. cl. *Schellenberg.* Antimachi Reliquias, p. 10. Pertinuit ad allegoricos interpretes. *Harl.*

CXI. SYRIANVS Alexandrinus, Procli Philosophi Magister, [de quo infra, libr. V. cap. 26. vol. VIII.] scripsit in vniuersum Homerum libros commentariorum septem, et partem habuit in opere Procli περὶ τῶν παρ' Ὁμήρῳ Θεῶν. Vide Suidam, [tom. III. p. 410. et Eudoc. p. 389.]

CXII. TELEPHVS Pergamenus, idem ni fallor, cum Telepho Grammatico, praeceptore Veri Imp. de quo Capitolinus, scripsit teste Suida tom. III. p. 460. περὶ τῶν παρ' Ὁμήρῳ σχημάτων ῥητορικῶν libros duos. Περὶ τῆς καθ' Ὅμηρον Ῥητορικῆς. Cuius operis mentio etiam in Scholiis ad Hermogenem περὶ στάσεων. Περὶ τῆς Ὁμήρου καὶ Πλάτωνος συμφωνίας. Et ὡς μόνος Ὅμηρος τῶν ἀρχαίων ἑλληνίζει. Item de erroribus Vlyssis ab Homero decantatis. Alius fuit Telephus Philetae Coi Grammatici pater, temporibus Philippi Macedonis. Ne dicam de *Telepho* Mysiae Rege, in quem exstabat Euripidis Tragoedia, [de quo v. Eudoc. p. 394 sqq.] *Fabric.* In Scholiis Marcianis ad Iliad. κ'. 545. laudatur ille Pergamenus criticus et Philetae pater ἐν τῷ ή τῶν Γραμματικῶν. Apud *Aelian.* de nat. animal. libr. X. cap. 42. citatur Τήλεφος ὁ ΚΡΗΣ, ὁ ἐκ τοῦ Μυσίου Περγάμου, vbi *Valesius* in Emendatt. lib. V. cap. 10. p. 129. probabiliter censet legendum Τήλεφος ὁ Κριτικός. *Harl.*

TERPANDER primus modulos aptauit versibus Homericis, quos solitus est in agonibus decantare. Vide Plutarch. de Musica p. 1132.

CXIII. THEAGENES, ὁ περὶ Ὁμήρου (siue vt Suid. ὁ εἰς Ὅμηρον) γράψας memoratur Scholiastae Aristophanis, et Suidae in ὑηνέα, ἑκάτειον ac Θεαγ. Theagenis huius Rhegini, qui Cambysis tempore vixit, mentio in loco Tatiani, quem retuli supra cap. 1. §. 4. *Fabric.* Adde supra, p. 3. In scholiis Marcian. ad ύ. 67. cod. B. dicitur primus fuisse, qui de Homero scriberet, et ad allegoriam confugisse, vt defenderet eum; atque ad ά. 381. Theagenem sic protulisse versum, ἐπεί ῥά νυ, (pro ἐπεὶ μάλα οἱ) φίλος ἦεν, vti *Seleucus* ex recens. Cypria et Cretica memorasset. *Harl.*

CXIV. THEONEM ἐν ὑπομνήματι Ὀδυσσείας citat Etymologicum M. in πύελος. *Fabric.* Schol. ad Aristoph. Nub. 397. οἱ περὶ — Θέωνα ἑρμηνεύοντες. *Harl.*

CXV. THEOPOMPVS ἐν Ὀδυσσείᾳ hoc est, vt intelligo, in Commentario ad Homeri Odysseam laudatur ab Erotiano in λάσιον.

CXVI. THRASYBVLVS in Homerum commentatus cognoscitur e Stephani Byzantini fragmento de Dodone, ad quod vide notas Eduardi Bernhardi p. 3.

[TIMOGENES s. *Timagenes* scripsit *Metaphrases homeric.* Laudatur ab Apollonio Sophista in voc. ἀερπυιαι f), p. 549. edit. Villoisonii, quem etiam, post *Bonamy* recitat. de Timagenum scriptis et confusione in Commentatt. academ. Paris. Inscr. vol. XIII. p. 36, conferes in Prolegomen. ad Apoll. p. XVIII sqq. Atque is, quia plures erant Timogenes ac Timagenes, in Apollonio Sophista legere malit *Timogenem*, et illum, de quo loquitur Suidas, intelligere regii argentarii filium, oratorem Alexandrinum: nil tamen definit. *Harl.*]

Vvv 3 CXVII.

f) *Apollonii* locum adtulit quoque Alberti ad Hesychium voc. ἀερπυιαι, p. 549.

Vides igitur huncce egregium ducem, quamuis inauspicatum nomen gereret, non infecta re domum rediisse, vt Assyrium illum Sennachiribum *Georgius Pachymeres* in vita Andronici secundi senioris lib. 3. cap. 18. p. 16. *οἱ περὶ τὸν μέγαν Δομέστικον Ἰωάννην, τὸν* ΣΕΝΑΧΗΡΕΙΜ *καὶ ἄγγελον τῆς στρατιωτικῆς τάξεως.* Alium hominem, cuius magis *inopinatum* videbatur nomen, scilicet *Alleluia*, memorat *Ioannes Cantacuzenus* lib. 3. cap. 57. p. 545. vbi loquitur de tribus legatis, quos ex tribus ordinibus distinctis, scilicet e sacerdotibus, ex optimatibus et plebeiis seu *tertio statu*, quemadmodum nos Galli dicimus, selectos ad hunc imperatorem miserat Berrhoea Macedoniae vrbs: *Βεῤῥοιῶται ᾑρέοντο πρέσβεις, ἐκ μὲν τῶν ἀρίστων, Ἀστραπήρην, τοῦ δήμου δὲ,* ἈΛΛΗΛΟΥΪΑΝ *ἐκ τῶν κατειλεγμένων δὲ τῷ κλήρῳ τῆς ἐκκλησίας Σύρον ὠνομασμένον.* Hactenus cel. *Villoisonius. Harl.*

CIII. Aelius SERENVS. Vide paulo ante in PHILOXENO.

SIDONIVS v. *Dionysius Sidonius.* Bibl. Coislin. p. 464. b.

CIV. SINOPICA Homeri διόρθωσις. Vide supra cap. 2. nr. 14.

CV. SOSIBIVS Laco, λυτικὸς vocatur ab Athenaeo et Eustathio, quod λύσεις Homericas, vt suspicor, et in alios forte poetas scripserat. *Fabric.* conf. *Valcken.* diss. de scholiis in Homerum ineditis, p. 146. infra, vol. VII. p. 70. *Eudoc.* p. 386. *Harl.*

CVI. SOSIPHANEM in Homero recensendo versatum fuisse, colligo ex Eustathio in Iliad. *ι.* p. 657. *Fabric.* adde schol. Marc. ad *ι.* 453. *Harl.*

CVII. SOTERIDES Epidaurius Grammaticus inter alia teste Suida scripsit *ζητήσεις Ὁμηρικάς.* [et ὑπόμνημα εἰς Ὅμηρον. v. Eudoc. p. 387. *Harl.*]

CVIII. SOTADES Poeta Ptolemaei Philadelphi temporibus clarus Iliadem singulari quodam Carminis genere expressit, quod ab ipso *Sotadeum* dictum est [i]. Vide Scholiastem Hephaestionis p. 10. Exempli loco potest esse hic versus: [P]

Σείων μελίην πηλιάδα δεξιὸν κατ' ὦμον.

CIX. STESIMBROTVS Thasius [k], Physiologiam Homericam scripsisse traditur a Iacobo Duporto praef. ad Gnomologiam Homericam, licet nihil tale apud Platonem in Ione, [p. 12. cum nota Mülleri,] nisi quod cum Glaucone et Metrodoro eum coniungit, et de Homeri scriptis aliquid composuisse innuit. [Celebratur et coniungitur cum *Anaximandro* a Xenoph. in Sympos. cap. 3. p. 113. edit. Bachii, vbi opponuntur illi Rhapsodis stolidis, (qui valde irridentur, vti apud Xenoph. M. Socr. IV. 2. 10.), et laudantur, quia meliora, praecipue quid esset pulcrum, docuissent. Adde *Schellenberg* in Reliquiis Antimachi Colophonii, p. 10. *Harl.*]

CVI. SYRIA.

i) De *Sotade* et versibus *sotadicis* siue *sotadeis* vide Camerar. et Burmann. ad *Quinctil.* Institt. orat. I. 8. p. 95. *Quinctilian.* ipsum Institut. orat. IX. 4. p. 857. ibique Pithoeum et Almelou. Item *Heins.* et *Burmann.* ad *Ouid.* Trist. II. v. 411. p. 532. *Harl.*

k) Vixit Periclis aeuo, v. *Athen.* Deipnos. XIII. p. 598. E. *Xenoph.* Symp. III. 5. a *Tatiano* in Orat. πρὸς Ἕλληνας, §. 48. (supra cap. I. §. 4.) cum aliis inter eos adducitur, qui de Homero eiusque poesi scripserint. Conf. supra, Nr. LXXV. cl. *Schellenberg.* Antimachi Reliquias, p. 10. Pertinuit ad allegoricos interpretes. *Harl.*

CXI. SYRIANVS Alexandrinus, Procli Philoſophi Magiſter, [de quo infra, libr. V. cap. 26. vol. VIII.] ſcripſit in vniuerſum Homerum libros commentariorum ſeptem, et partem habuit in opere Procli *περὶ τῶν παρ' Ὁμήρῳ Θεῶν.* Vide Suidam, [tom. III. p. 410. et Eudoc. p. 389.]

CXII. TELEPHVS Pergamenus, idem ni fallor, cum Telepho Grammatico, praeceptore Veri Imp. de quo Capitolinus, ſcripſit teſte Suida tom. III. p. 460. *περὶ τῶν παρ' Ὁμήρῳ σχημάτων ῥητορικῶν* libros duos. *Περὶ τῆς καθ' Ὅμηρον Ῥητορικῆς.* Cuius operis mentio etiam in Scholiis ad Hermogenem *περὶ στάσεων. Περὶ τῆς Ὁμήρου καὶ Πλάτωνος συμφωνίας.* Et *ὡς μόνος Ὅμηρος τῶν ἀρχαίων ἑλληνίζει.* Item de erroribus Vlyſſis ab Homero decantatis. Alius fuit Telephus Philetae Coi Grammatici pater, temporibus Philippi Macedonis. Ne dicam de *Telepho* Myſiae Rege, in quem exſtabat Euripidis Tragoedia, [de quo v. Eudoc. p. 394 ſqq.] *Fabric.* In Scholiis Marcianis ad Iliad. *κ'.* 545. laudatur ille Pergamenus criticus et Philetae pater *ἐν τῷ ή τῶν Γραμματικῶν.* Apud *Aelian.* de nat. animal. libr. X. cap. 42. citatur Τήλεφος ὁ ΚΡΗΣ, *ὁ ἐκ τοῦ* Μυσίου Περγάμου, vbi *Valeſius* in Emendatt. lib. V. cap. 10. p. 129. probabiliter cenſet legendum Τήλεφος ὁ Κριτικός. *Harl.*

TERPANDER primus modulos aptauit verſibus Homericis, quos ſolitus eſt in agonibus decantare. Vide Plutarch. de Muſica p. 1132.

CXIII. THEAGENES, *ὁ περὶ Ὁμήρου* (ſiue vt Suid. *ὁ εἰς Ὅμηρον*) *γράψας* memoratur Scholiaſtae Ariſtophanis, et Suidae in *ὑηνεία, ἑκάτερον* ac *Θεαγ.* Theagenis huius Rhegini, qui Cambyſis tempore vixit, mentio in loco Tatiani, quem retuli ſupra cap. 1. §. 4. *Fabric.* Adde ſupra, p. 3. In ſcholiis Marcian. ad *ύ.* 67. cod. B. dicitur primus fuiſſe, qui de Homero ſcriberet, et ad allegoriam confugiſſe, vt defenderet eum; atque ad *ά.* 381. Theagenem ſic protuliſſe verſum, *ἐπεί ῥά νυ,* (pro *ἐπεὶ μάλα οἱ*) *φίλος ἦεν,* vti *Seleucus* ex receuſ. Cypria et Cretica memoraſſet. *Harl.*

CXIV. THEONEM *ἐν ὑπομνήματι Ὀδυσσείας* citat Etymologicum M. in *πύελος.* *Fabric.* Schol. ad Ariſtoph. Nub. 397. *οἱ περὶ — Θέωνα ἑρμηνεύοντες.* *Harl.*

CXV. THEOPOMPVS *ἐν Ὀδυσσείᾳ* hoc eſt, vt intelligo, in Commentario ad Homeri Odyſſeam laudatur ab Erotiano in *λάσιον.*

CXVI. THRASYBVLVS in Homerum commentatus cognoſcitur e Stephani Byzantini fragmento de Dodone, ad quod vide notas Eduardi Bernhardi p. 3.

[TIMOGENES ſ. *Timagenes* ſcripſit *Metaphraſes homeric.* Laudatur ab Apollonio Sophiſta in voc. *ἄρπυιαι* [l]), p. 549. edit. Villoiſonii, quem etiam, poſt *Bonamy* recitat. de Timagenum ſcriptis et confuſione in Commentatt. academ. Pariſ. Inſcr. vol. XIII. p. 36, conferes in Prolegomen. ad Apoll. p. XVIII ſqq. Atque is, quia plures erant Timogenes ac Timagenes, in Apollonio Sophiſta legere malit *Timogenem*, et illum, de quo loquitur Suidas, intelligere regii argentarii filium, oratorem Alexandrinum: nil tamen definit. *Harl.*]

l) *Apollonii* locum adtulit quoque Alberti ad Heſychium voc. *ἁρπυίαι*, p. 549.

CXVII. TIMOLAVS Lariſſaeus Iliadem altero tanto maiorem edidit, ſingulis verſibus ſingulos ex ingenio ſuo ſubiungens, ita vt ſenſus Poetae non periret, ſed clarior redderetur. Specimen huius operis habes apud Euſtathium praef. in Odyſſeam p. 4. [¶]

Hom. Μῆνιν ἄειδε Θεὰ πηληϊάδεω Ἀχιλῆος
Timol. Ἣν ἔθετο Χρύσυ κεχολωμένος εἵνεκα κέρης,
Hom. Οὐλομένην ἣ μυρί' Ἀχαιοῖς ἄλγε' ἔθηκε
Timol. Μαρναμένοις ὅτε Τρωσὶν ἄτερ πολέμιζον ἄνακτος,
Hom. Πολλὰς δ' ἰφθίμυς ψυχὰς αἴδι προΐαψεν
Timol. Ἕκτορος ἐν παλάμῃσι δαιζομένων ἀπὸ δυρί.

Confer quae ſupra dixi in Pigrete.

TRIBONIANVS Sidetes, qui ſub Iuſtiniano floruit Suida teſte, ſcripſit inter alia Μετάφρασιν τῦ Ὁμηρικῦ τῦ νεῶν καταλόγυ.

CXVIII. TRYPHIODORVS Aegyptius praeter Ἰλίυ ἅλωσιν, de qua inferius capite VII. dicturus ſum, ab Heſychio Illuſtri in Νέςωρ traditur ſcripſiſſe Neſtoris exemplo, (qui Iliadem ſimiliter,) Odyſſeam λειπογράμματον, ita vt primo libro nullum eſſet α, ſecundo nullum β, atque in ceteris, vti ſupra in Neſtore dixi. Equidem Euſtathius in proleg. ad Odyſſeam p. 4. hoc aliter accepit: exiſtimauit enim in toto Tryphiodori opere nullum fuiſſe ſigma, quod ſi verum eſt, exſulauit ab vniuerſo poemate ipſius nomen Vlyſſis. Eius verba ſunt: Ὀδύσσειαν λειπογράμματον ποιῆσαι ἱςόρηται ἀπελάσας αὐτῆς τὸ σίγμα, ſed ex his ipſis conſtat, Euſtathio neutiquam viſam hanc Odyſſeam, cuius meminit et Suidas, qui praeterea eſt auctor, Tryphiodorum ſcripſiſſe παράφρασιν τῶν Ὁμήρυ παραβολῶν. Similiter Laſus Hermionenſis et Pindarus ſcripſere poemata, in quibus nullum Σ. teſte Athenaeo. Et latina proſa exſtat ſcriptum huius generis ſatis alioquin ineptum: *Fabii Claudiani Gordiani Fulgentii*, quod opus mirificum ſine litteris inſcribitur, editumque eſt a *Iacobo Hommeo*, Pictau. 1694. 8. In primo capite deſideratur A, in altero B. atque ſic in ceteris. Conf. *Petr. de Riga* ſimilem luſum in Polycarpi Lyſeri Hiſtoria poetarum medii aeui. p. 705 ſqq.

[TRYPHON, ἐν τῷ α' περὶ τῆς ἀρχαίας ἀναγνώσεως laudatur in ſcholiis Marcian. γ'. 122. ad ρ'. 299. conf. vol. VII. p. 72. *Harl.*]

CXIX. TYRANNIO iunior, (alio nomine *Diocles* Artemidori F. patria Phoenix,) Terentiae vxoris Ciceronis libertus praeter alia ſcripſerat περὶ τῆς Ὁμηρικῆς προσῳδίας. Ὅτι διαφωνῦσι οἱ νεώτεροι ποιηταὶ πρὸς Ὅμηρον. Διόρθωσιν Ὁμηρικήν. *Fabric.* In ſcholiis Marc. ſaepius occurrit, vt β'. 162. κ'. 292 etc. conf. vol. VII. p. 72. *Harl.*

CXX. ZENO Citieus, de quo *Dio Chryſoſtomus* diſſ. 53. γέγραφε δὲ καὶ Ζήνων ὁ φιλόσοφος εἴς τε τὴν Ἰλιάδα καὶ τὴν Ὀδυσσείαν καὶ περὶ τῦ Μαργίτυ — διηγέμενος καὶ διδάσκων, ὅτι τὰ κατὰ δόξαν τὰ δὲ κατὰ ἀλήθειαν γέγραφεν, ὅπως μὴ φαίνηται αὐτὸς αὐτῷ μαχόμενος. *Homericarum quaeſtionum* libros quinque ſcripſiſſe ex Laertio VII. 4. et Suida diſcimus. Laudat etiam Euſtathius.

CXXI. ZENODOTVS Alexandrinus teſte Suida ſcripſit περὶ τῆς Ὁμηρικῆς συνηθείας, et λύσεις Ὁμηρικῶν ἀπορημάτων. *Fabric.* et πρὸς τὰ ὑπ' Ἀριςάρχυ ἀθετύμενα. vid. Eudoc. p. 204. *Harl.*

CXXII.

CXXII. ZENODOTI Ephesii διόρθωσιν Homericam memorani supra cap. 2. nr. 16. Citat *Porphyrius* in quaestionibus Homericis et saepissime Eustathius, [atque auctor schol. Marcian.] Consule et reliquos indices superiore capite a me exhibitos. In Scholiis ad Lucianum tom. II. pag. 4. male vocatur Ζηνόδωρος. Ὁμηρομάστιξ ὁ Ζηνόδοτος (ita legendum) ἐπεκλήθη ὀβελίσας καὶ ἀθετήσας πολλὰ τῶ Ὁμήρυ ἐπῶν. *Fabric.* conf. *Suidam* tom. II. pag. 8. *Wowerum* de Polymathia cap. X. Teste *Porphyrio* ad Iliad. σ'. 356. in cod. B. Veneto scholiorum citatur quoque Ζηνόδωρος, *Zenodorus* περὶ τῆς Ὁμήρυ συνηθείας τὰ δέκα βιβλία. Estne hic quoque corrigendum Ζηνόδοτος? adde *Lucian.* verae histor. libr. II. cap. 20. p. 117. tom. II. Reitz. *Harl.*

CXXIII. De ZOILO itidem Ephesio dictum infra est cap. VII. §. X. [P]

[CXXIIII. ZOPYRVS. Eius expositio voc. homer. εἴη ἀντὶ τῶ ἔςω memoratur ad Iliad. α'. 139. ad Iliad. κ'. 274. p. 254. a) Porphyrius memorat *Zopyri* sententiam, num Πάλλας Ἀθηναίη scribi debeat? ὅθεν καὶ Ζώπυρος ἐν τετάρτῳ Μιλήτυ κτίσεως γράφει. conf. *Fabric.* vol. VII. p. 58. et *Diogenem Laert.* VI. 100. Plures autem fuere Zopyri. *Zopyrion* grammaticus, cuius obseruationem, e Plutarcho adlatam vid. infra cap. VI. §. XVI. circa finem. *Harl.*]

CAPVT VI

DE OMNIGENA HOMERI DOCTRINA ET APVD VETERES AVCTORITATE.

I. *Poeta pro Homero. Homeri nomen de eo, qui in quaque re excelleret.* II. *Rei Mythicae et Historiae Magister Homerus. Blanchini et Croesii sententia de sensu Historico Iliados et Odysseae. ibid.* III. *Ad veteres scriptores intelligendos, ad antiquos mores et ritus perdiscendos vtilissimus Homerus.* IV. *Peritus Geographiae. Num America ei innotuerit?* V. *Astrologica, Musica et reliqua Matheseos scientia in Homero celebrata. Scriptores et pictores ex eius descriptionibus proficientes.* VI. *Homeri eloquentia.* VII. *Pietas et quantum ad mores formandos conducat.* VIII. *Sententiae Homericae.* IX. *Prouerbia.* X. *Principum et ducum militarium doctor Homerus. ICti ad eum prouocantes. ibid.* XI. *Homeri Philosophia.* XII. *Sensus allegoricus Physicus Ethicus et Theologicus in Homeri poematis.* XIII. *Medica Homeri peritia.* XIV. *Theologia.* XV. *Futurorum, si Diis placet, conscius Homerus.* XVI. *Sortes Homericae, et aliae superstitiones circa vsum versuum Homeri. Grammaticorum stoliditas omnia aetati priscae nota in Homero quaerentium. Eorundem variae nugae et argutationes.* XVII. *Mirifica quaedam et singularia carminum Homeri exemplaria.*

Auctoritas Homeri. I. Nemo nescit, apud Graecos pariter et Latinos Homerum habitum *fontem atque originem metricae disciplinae*, quomodo vocatur a *Mario Victorino* sub extremum Libri I. Artis grammat. et Poetam, cuius *ingenium sine exemplo maximum, qui magnitudine operis*, vt ait *Velleius*, Lib. I. [cap. 5. vbi vide interpretes,] *et fulgore carminum solus adpellari Poeta meruit. Athenaeo Mechanico* lib. de Machinis ὁ μόνος καὶ εἰς δικαίως ποιητής. *Philo* de Abrahamo: καθάπερ γὰρ ὁ ποιητὴς Ὅμηρος μυρίων ὄντων ποιη-

τῶν

τῶν κατ' ἐξοχὴν λέγεται [a]). *Cicero* in Topicis: *Homerus propter excellentiam* [b]) *communem Poetarum nomen apud Graecos effecit suum.* Imperator *Iustinianus* §. 2. Inst. de I. N. *Sicuti cum Poetam dicimus, nec addimus nomen, subauditur apud Graecos egregius Homerus, apud nos Virgilius. Hieronymus* [P] lib. II. comment. in Michae cap. 7. laudaturus Virgilii versum, *sed et Poeta*, inquit, *sublimis, non Homerus alter, vt Lucilius de Ennio* [c]) *suspicatur, sed primus: Homerus apud latinos.* Comicum et tragicum vocat Homerum Nazianzen. Stell. VI. cap. 1. de Nonni histor. Confer *Plutarchum* IV. 4. Sympofiac. *Boethium* V. in Topica Cic. p. 832. *Theon.* p. 50. Progymn. Plura *Grotius* in Florum sparsione ad Ius Iustinianeum, p. 9. *Pricaeus* ad Apuleii apolog. p. 105 sq. Id postea etiam ad alia translatum est, vt *Homeri* nomen acciperetur pro homine in quacunque doctrina summo: quo sensu Plato a Cicerone appellatur Homerus Philosophorum, etsi inter Poetas Homero tantum concederet, vt ab *Aeliano* lib. II. cap. 30. Variar. hist. ab Eustathio ad Iliad. Σ. v. 392. et P. v. 265. feratur, carmina, quae composuerat, heroica ipse flammis tradidisse, quia cum Homericis illa contendens, longe inferiora esse deprehendit, et ingenium atque ὀνοματοποιΐας eius adsequi se posse desperauit. Similiter *Sappho* Θῆλυς Ὅμηρος in Antipatri Epigrammate lib. I. Antholog. capite in Poetas, et *Aesopum Homerum fabularum* a Iuliano Imp. dictum et *Sophoclem* a Polemone apud Suidam *Homerum Tragicum* adpellatum obseruant viri [d]) docti. Carmina Homeri ad Apollinem et Iouem relata, vid. *Gottfr. Olearium* ad Philostr. p. 726. Quantum Poetam Aristoteles existimauerit Homerum, ex eius libro de Poetica manifestum est, quo passim eum in exemplum proponit, ostenditque, arte, ingenio, doctrina summum exstitisse. Quid Poetae ipsi? non Graeci tantum, atque in his Empedocles Philosophus, quem Ὁμηρικὸν vocat *Aristoteles* apud Laertium VIII. 57. sed Latini quoque, Heroici cum primis, sed et Tragici, Comicique et Sillographi et Satyrici tum Lyrici et Epigrammatum scriptores, quorum omnium quique optimi eum vnice semper imitandum sibi proposuere, vt infra capite septimo sum dicturus. Neque *Valgium* maiore elogio credebat mactare se posse *Tibullus*, quam hoc IV. 1. 180. *Valgius aeterno propior non alter Homero. Fabric.* Illud *Horatii* Epist. 1. 2. 16.

Iliacos

a) Indi ac Persarum reges Homeri carmina in suam linguam conuersa cecinerunt, aliaeque barbarae gentes multae illum magni fecerunt. vid. *Dion. Chrysost.* orat. LIII. de Homero, tom. II. p. 277. edit. Reisk. et *Aeliani* H. V. lib. XII. cap. 48. *Harl.*

b) Adde *Barthium* ad Statii IV. Thebaid. tom. I. p. 1097 sq. Sic et *Troiani belli scriptor* κατ' ἐξοχὴν dicitur Homerus, licet plurimi fuerint, qui idem bellum descripserunt, tum prosa tum versu. Horatius lib. I. Epist. 2. *Troiani belli scriptorem, Maxime Lolli, dum tu declamas Romae, Praeneste relegi.* Fallitur Ioh. Henr. Meibomius, qui in Maecenate suo, ex his verbis, Lollium Troiani belli scriptorem exsculpsit, notatus eo nomine a Theodoro Gorallo siue Ioh. Clerico ad Pedonem Albinouanum. *Fabric.* Quanta veneratione et vero superstitione *Lipsius* coluerit Homerum, patet ex eius Epist. ad Belg. Cent. I. epist. 87. „Delectavit me epistola tua et scite scripta, (rem dico,) et in ea iudicium de summo virorum, qui fuerunt, aut erunt, et cuius magnitudinem non nisi magni capiunt, nec plene etiam ipsi. Is Homerus est, o! apex ingeniorum, o! fastigium et culmen scientiae, prudentiae, sapientiae, quo pertingere quidem homini datur. — Sensum meum libere apud te promam: non arbitrari me sine numine et enthea quadam vi praeclara illa scripta, et aut ipsum, (si fas dicere,) Genium esse aut Genium adstitisse.“ etc. *Harl.*

c) Horatius lib. II. Epist. 1. *Ennius et sapiens et fortis et alter Homerus.* Vet. Schol. *Ennius in principio Annalium suorum somnio se scripsit admonitum, quod secundum Pythagorae dogma, anima Homeri in suum corpus venisset.*

d) Cuperus ἀποθεωσ. p. 135.

Iliacos intra muros peccatur et extra,

huc quadrat potiſſimum. Namque et admiratores Homeri et vituperatores modum exceſſerunt. De nimia erga Homerum, Hippocratem, Pythagoram et Epicurum religione agit *Gratianus Aſchpanus* in libello de ſuperſtitione erudita ſeu litteraria, Colon. 1728. 8. p. 3 ſq. De iudicio *Grauinae* nimis ſuperbo vid. Journ. liter. menſ. Maio et Iunio 1713. p. 95 ſq. adde iudicium de Homero ibidem, tom. VII. p. 308. et p. 322. cenſura libri: De Cauſes de la Corruption du Gout, ou Supplement à Livre de Madame Dacier, qui porte le meme titre, par M. D. L. Pariſ. 12. — Continuator operis Lamiani: Le Delizie dei Dotti et degli eruditi etc. nr. II. collegit inſignem nubem tam veterum, quam recentiorum, qui ſummis laudibus ornarunt poetam, et ipſe virtutes ingenii atque carminum homericorum ſingulas recenſet atque effert. Pari modo nr. III. eorum, qui varia in Homero ab omni tempore culparunt, iudicia refert, et ea, quae ſibi diſpliceant, copioſe perſequitur, iuſta excuſatione interdum addita: recte vero concludit p. 162, „Omero ha dei difetti, ma egli è ſempre Omero, cioè un Poeta grande e ſublime: queſta grandezza e ſublimità è ſtata e ſarà ſempre un largo contante per pagare tutte le di lui mancanze.“ Atque *Ioan a Wower* de Polymathia, qui cap. II. §. 4. de Polymathia Homeri agit, cap. 17. vere, „Homerus, ait, quaſi quaedam reprehendendi officina veteribus, (immo quoque multis recentioribus,) criticis fuit: ita omnes libidine quadam et ingenii morbo ad illum vituperandum rapiebantur.“ Neque iniqui cenſores tenuerunt memoria illud *Quinctiliani:* „modeſte et circumſpecto iudicio de tantis viris iudicandum eſt, ne, quod pleriſque accidit, damnent, quae non intelligunt.“ Quare qui, vti plures facere ſueuerunt et adhuc ſolent, Homerum ex ſenſu, quo nos imbuti ſumus, ex ingenio et moribus noſtri aeui, legunt, iudicant damnantque; omnino multa, quae vituperanda videantur, reperient; at enim ſummam quoque illi faciunt iniuriam et iniuſte agunt. Pariter illi, qui maiorem litterarum copiam et reconditiorem rerum diuinarum humanarumque ſcientiam, quam aetas Homerica habere atque proferre potuit, aut fontem quaſi omnium doctrinarum in eius carminibus quaerunt, nimio antiquitatis et Homeri amore abrepti, ab ineptiarum atque contortarum interpretationum ſuſpicione haud liberi erunt; immo vero in ſumma luce coecutire videntur. Homerum ſi recte intelligere atque interpretari velimus, cogitemus neceſſe eſt, eum vixiſſe iuuenili, vt ita dicam, rerum humanarum aetate, pluribusque ideo propriis eiusmodi aetatis virtutibus aeque ac vitiis, ſi quae in Homero dici poſſunt, aut potius infirmitatibus excelluiſſe, bene imbutum fuiſſe omnibus, quarum quidem aetas illa ferax erat, doctrinis ac diſciplinis, tum itineribus vſuque hominum, ingenium, quod ſplendidum, excelſum capaxque accepit a natura, bene excoluiſſe, ea, quae a ceteris, aetate maioribus, poetis vatibusque graecis, quos niſi ingenio, ſaltem vbertate atque ſuauitate varietateque orationis, ab ipſo excultae, ſuperauit, bona nactus eſt, rite prudenterque adhibuiſſe, et ſcienter adcommodaſſe materiae, quam viribus ſuis parem delegerat, mores atque opiniones de diis rebusque diuinis vulgares, in reliquis naturam vnice ſequutum, a patriae et inſularum adiacentium conditione ſituque multa, quae ad exornandum atque illuminandum carmen facerent, mutua ſumſiſſe. Hinc Homerum pro coeli, ſub quo vixit, habitu, proque hominum, quibuscum vitam egit, aut quorum res geſtas animique ſenſa expreſſit, indole, et ex ratione loquendi tum vulgari interpretari, atque in Ionia quaſi orisque Aſiae maritimis inſulisque verſari debemus, ſi, quibus abundat, pulcras ſimilitudines atque imagines et fictiones, quae in ſenſum incurrunt, poeticas recte ſentire atque examinare velimus. At plura de

hac re et nos alibi diſputauimus, et alii viri docti, *Blackwell* ſect. I. et II. et pag. 322 ſqq. *Wood* p. 270 ſqq. 300 ſqq. etc. cl. *Heyne* de origine et cauſſis fabularum homericarum, in nou. Comment. ſociet. regiae doctrinarum Gottingenſis, vol. VIII. p. 34 ſqq. (quae comment. germanice verſa eſt in: Neue Bibliothek der ſchönen Wiſſenſchaften, vol. XXIII.) aliique, quamquam non ſemper pari ratione ac felicitate, diſſeruerunt. Atqui *Marmontel*, quando in Elémens de Littérature, vbi quoque de epopoeia atque Homero agit, Homerum, cenſet, melius facturum fuiſſe, ſi argumentum Iliadis ſumſiſſet *raptum Helenae*, exciſione Troiae vindicatum, prudenter et erudite culpatur in: Neue Bibliothek der ſchönen Wiſſenſchaften, vol. XXXIX. part. I. p. 50. ſqq. *Harl.*

Rei mythicae et hiſtoriae magiſter eſt Homerus.

II. Iam id potiſſimum agere animus eſt, vt, quam in aliis doctrinae generibus palmam doctorum hominum iudicio retulerit, paucis demonſtrem. Schol. Hermogen. p. 398. *παραχωρῦσι Ὁμήρῳ πάντες, ὅσοι τὰς λογικὰς μετῆλθον τέχνας, ἅ τε ἐξ αὐτῦ τὰς ἀρχὰς εἰληφότες καὶ τὰ σπέρματα τῶν ὑποθέσεων.* Nam non *fabularis* tantum rei praecipuus eſt auctor, vel eo nomine perneceſſarius ad ſcriptores poſteriores tum graecos tum latinos pernoſcendos, qui ad Mythologiam Homericam paſſim alludunt; ſed et ad *hiſtoriam* veram illius aetatis vtcunque intelligendam vnice confert, cuius res, quia fabulis permixtae multis ſunt, *interuallum Temporis μυθικὸν* dixit *Varro* apud Cenſorinum cap. 21. e) Sane non omnia eum finxiſſe, Polybius f), Lucianus, et alii praeſtantis iudicii ſcriptores fatentur, vt *Strabo* [libr. XI. p. 774. C.] maiorem quoque fidem Homero in Heroum geſtis tribuat, quam vel Cteſiae alicui vel Hellanico vel etiam Herodoto. [Nolo ea repetere, quae *Heyne* l. m. aliique de ortu mythologiae homericae diſputarunt, atque ego infra ad *Heſiodum*, lib. II. cap. 8. §. XV. adnotaui, aut quos ibi iam excitaui viros doctos. Tempora et mutationes opinionum bene diſcernamus neceſſe eſt. Conf. *Heyne* ad Apollodori biblioth. tom. III. p. 911 ſqq. Si latius liceret exſpatiari, ampliſſimus, in quem excurrerem, campus pateficret. Inquiri enim poteſt ſoletque, vnde Homerus doctrinam deorum acceperit, num vnice hauſerit ex Graecia, an, quae quidem mihi adridet ſententia, partem certe ex Aegyptiorum et Phoenicum diſciplina; quae fuerit eius de Fato Iouequc ſententia, num illud exiſtimarit potentia et vi, quod equidem putem, Ioue maius ac ſuperius, an, quae eſt *Zimmermanni* in Muſeo Heluetico, tom. VII. part. 26. diſp. de religione Homeri, *Rittii* in diſſertatt. homericis aliorumque ſententia, Iouem Fato ſuperiorem; num in omnibus opinionibus ſequutus ſit famam et doctrinam popularem; an, quod mihi quidem videtur veriſimilius, multa famae conuenientia adfinxerit; num commenta vetuſtatis omnia, quae

e) Adde *Auguſtinum* de ciuit. dei, lib. VI. cap. 5. lib. VII. cap. 20. et 24. et cl. *Villoiſon*. de triplici Theologia et myſteriis veterum, in *Bar. de Sainte Croix* Mem. pour ſervir a l'Hiſtoire de la Religion ſecrete des anciens Peuples etc. Pariſ. 1784. 8. p. 221 ſqq. *Harl.*

f) Cuper. ἀποθεωσ. p. 67. *Fabric.* Idem ſenſit *Strabo*, diſputans contra Eratoſthenem, qui quum contenderet, Homerum omnia, pro lubitu fingere, *Strabo* libr. I. p. 20 ſq. (p. 37 ſq. Almelou.) adprime monet, non Homericum eſſe, noua fabularum portenta proferre, quae a nullo vero dependeant: et p. 25. (p. 45. Alm.) negat, Homericum eſſe et conſentaneum, omnia confingere: p. 27. (47. Alm.) Homerum, adfirmat, vbi ordo requiritur locorum, quae commemorantur, ordinem ſeruaſſe: atque ſic in eandem ſententiam plura adfert ad defendendum Homerum. *Harl.*

quae ad cosmologiam ac theogoniam pertinent, ab antiquis philosophis, qui sub huiusmodi fabulis, elementorum mutationes rerumque naturalium formandarum rationem soliti essent docere, petita fuerint, et quomodo tractata ab Homero, an plurima tantummodo, quod iam sensit *Clarkius* ad Iliad. α. 399. ε. 385. etc. quaedam vero ex vera historia sumta, et poetice atque mirabilius, exornata, et quae aliae eiusmodi quaestiones esse possunt. Omnia enim allegorice explicare, est ineptum, et cunctas Homericas fabulas interpretationibus physicis defendere, non ad homericum, sed ad serius aeuum pertinet. Aliud quoque consilium fuit Homero, poetae epico, in enarrandis adhibendisque mythis; aliud Hesiodo, poetae, quem vocant, didactico. At enim eiusmodi quaestionum vberior inquisitio, ab instituto nostro aliena, ad deuia me abduceret. Atque *Blackwell* g), *Wood*, p. 146. etc. *Schött*, in hoc argumento diligenter versati, quoniam iam saepius a me laudati sunt, atque *Hermanni* aliorumque scripta, in quibus etiam Homeri theologia explicatur, ad Hesiodum commemorantur: quosdam adhuc alios, qui in vtramque partem disputarunt, nominare licebit. adde infra, §.XIV. De diis apud Homerum egit *Fraguier* in Commentar. acad. reg. Paris. Inscript. vol. III. p. 1 sqq. — *Io. Boivin* System d'Homere sur l'Olympe, ibid. vol. VII. Lepidam interpretationem dedit *Io. Harduin* in: Apologie d'Homere, ou l'explique le véritable Dessein de son Iliade et sa Theomythologie. Paris. 1716. 12. conf. *Goetzii* Mem. bibl. Dresd. tom. II. p. 143. Journ. literair. part. VI. p. 307. et Homere defendu contre l'Apologie du P. Hardouin, par Mad. Dacier. Paris. 1716. 8. In libro, qui ab additamentis Pistorii sagacibus multum tulit laudis, etiam de origine et ratione mythologiae homericae agitur: *Ueber den Dienst der Fetischen Götter, oder Vergleichung der alten Religion Egyptens mit der heutigen Religion Nigritiens. Aus dem Französischen. Mit einer Einleitung; Versuch über Aberglauben, Zauberey und Abgötterey, und andern Zusätzen.* Berlin und Stralsund. 1785. 8. Ex Fetischismo, quem vocant, siue cultu materiarum consecratarum religioso, *Pistorius* ortam esse putat mythologiam, Homerum amplius et crebrius tribuisse diuinis naturis humanas personas; nec tamen plane neglexisse primum τῶν Fetischen Characterem, et mortuos homines recepisse inter deos. conf. Univers. Bibliothec. Berolin. vol. 86. part. I. p. 130 sqq. — *De la Barre* in Historia Theogoniae et cultus deorum in Graecia, in Comment. eiusdem societ. Paris. tom. XVI. p. 1 sqq. et p. 46 sq. tom. XVIII. p. 1 sq. passim agit de Homeri theologia mythisque: neque vero satis plenam et adcuratam esse inquisitionem atque expositionem, ostendunt interpres illarum commentationum germanice versarum, in: *Abhandlungen und Auszüge der Königl. Akademie der Innschriften* etc. curante Heynio, vol. I. Antiquitatis gr. Lipsiae, 1781. p. 169 sqq. et cel. *Heyne* in notis. adde *Foucheri* commentatt. in vol. XXXIV. etc. Commentar. eiusdem societatis, et vol. XXVII. p. 224 sq. et Historiam eiusdem societatis, vol. XXIII. p. 22 sq. 189. vol. XXV. pag. 197. etc. Essai sur la Religion des anciens Grecs. à Lausanne, 1787. II. part. 8. etc. — De Fato eiusque forma, vi et notione, a veteribus animo concepta verbisque descripta, apud Homerum et seriores poetas, est commentat. in Noua Biblioth. artium et litterarum elegantiorum Lips. germanice scripta, vol. 36. p. 1 sqq. — Two Differtations, 1) On the Grecian Mythologie; 2) An Examination of Sir Is. Newtons Objections against

g) Vid. section. IV. pag. 63 sq. 101 sqq. 118 sqq. praecipue p. 202 sqq. per integras X. et XI. sectiones probaturus est Blackwell, Homerum fuisse mythologiae Aegyptiacae gnarum, multa hausisse ex Orpheo, ex templo Delphico, multa a Phoenicibus et Cretensibus didicisse, quae a populari religione parum afuissent. *Harl.*

against the Chronology of the Olympiads. By — *Sam. Musgrave.* London. 1788. — De Theologia, in primis de Fato et Ioue Homeri meam dixi fententiam in Opufculis varii argumenti p. 387 fqq. — De Iouis abitu ad epulas Aethiopum Iliad. *α.* 423 fqq. quem *Macrob.* I. Saturn. cap. 23. et lib. II. in Somn. cap. 10. de duodecim fignis intelligit, vide *G. Goftard* Aftronomical and philological Conjectures on a Paffage in Homer. Londin. 1768. 4. coll. libelli cenfura in Ephemerid. litt. Gotting. plag. 34. p. 326. a. 1769. adde de hoc loco *Cafp. Hofmanni* var. lection. lib. I. cap. 22. Lipfiae, 1619. pag. 40. — De lingua deorum atque hominum Homero celebrata, comm. I. et II. *Ernefti Aug. Schulzii*, Francof. ad Viadr. 1755. 4. et *Lackemacher* in Obferu. philolog. part. III. item *I. Petri Milleri,* quondam Rectoris Gymnafii Vlmenfis, progr. de deorum maxime Homericorum lingua. Vlmae, 1765. 4. — Remarques fur Virgile, et fur l'Homere et fur le ftile poetique de l'Ecriture S. par l'Abbé *Faydit*, Parif. 1705. rec. 1710. mai. 12. (conf. *Clement* Biblioth. cur. tom. VIII. pag. 272.) — *Frid. Gotth. Freytagii* Progr. num quid de angelorum lapfu Homero notum fuerit? Numburg. 1728. 4. etc. — *Brucker.* in Hift. critica philof. vol. I. p. 422 fqq. *Cudworth.* in fyftem. intellectuali, cum primis Moshemii not. ad illud, tom. I. p. 157 fqq. 280. 294 fqq. edit. Lugdun. et frequentius, vt veterum philofophorum fcriptorumque ecclefiafticorum opiniones, commenta atque interpretationes, aliosque recentiores omittam, qui obiter adtigerunt, aut per occafionem tractarunt idem argumentum. *Harl.* Difputauit etiam aduerfus allegoricorum interpretum rationes docte cl. *Lud. Henr. Iakob* Diff. philof. de Allegoria Homerica. Hal. Sax. 1785. conf. Bibliothek der alten Litt. I. p. 212 fq.] *Francifcus Blanchinus*, vir doctiffimus et ingeniofiffimus in hiftoria vniuerfali ex antiquis monumentis illuftrata et Hetrufco idiomate edita cap. XXX. copiofe conatur Poefin Homeri ad hiftoricum fenfum reuocare, contenditque, Homerum fub *Iouis* nomine defcribere Regem Aethiopum, fiue Arabiae, [?] (quae tunc Aethiopia Orientalis habebatur,) atque Aegypti, fub nomine *Iunonis* Regnum Syriae, *Neptuni*, Cariae, *Apollinis* Affyriae fiue Babyloniae, atque ita de ceteris, quae referre longum fuerit. *Ionas Ramus* in libro peculiari Vlyffem Homeri eumdem contendit cum Outino feptentrionalium, Hafniae. 1716. 8. Huc quoque pertinent fingulares *Hermanni von der Hardt* fententiae: Detecta mythologia Graecorum in decantato Pygmaeorum, gruum et perdicum bello. Lipfiae, 1716. 8. De Troiae expugnatione per Herculem Argonautarum ducem; id. in Ionae luce fol. 341 fqq. [eiusdem *Hercules ex Carcharia* in Homerum, Strabonem, Lycophronem etc. Helmftad. 1719. 4. in quo libro multa lepida et ingeniofa et mire torta reperies: e. g. Homerum habuiffe Orchomenum patriam, fub Troia intelligendam effe Andream Graeciae, Orchomenum, Iliados hiftoriam effe Boeoticam, Orchomeniam, (vid. cap. 13. p. 66 fqq.) et quae alia funt acuta commenta fomniaque: quae repetit in *Equo Troiano*, an. 1716. in fuis *Variis.*] Quid? quod *Gerardus Croefius* in *Homero Hebraeo* [h]), fiue *Hiftoria*

h) Pars prima huius Operis in qua poft introductionem agit de VII. primoribus libris Odyffeae, prodiit Dordraci 1704. 8. Obiit Croefius Dordraci 1710. aet. 68. vid. Bibliothec. Bremens. hiftor. philol. theol. claff. II. fascic. II. p. 384 fq. vbi notatur etiam alterum tomum Homeri hebraizantis a Croefio relictum effe praelo paratum. Quemadmodum vero paucis perfuadebit fuam fententiam, ita Odyffeam ab Homero Iliadi praemiffam p. 21. et 62. infeliciter probat ex eo, quod Nepos in Dione locum ex Iliade allegans, laudat fecundam rhapfodiam. Nam locus, quem Nepos refpicit, exftat in fecunda rhapfodia, fiue libro fecundo Iliados, vt ipfe Vir. Cl. agnofcit, et nullo exemplo vel teftimonio probari poteft, integram Iliadem vel Odyffeam dictam veteribus fuiffe rhapfodiam, ita vt Odyffea fuerit Rhapfodia prima, Ilias fecunda. *Lucianus* 2. de vera Hiftoria tom. I. p. 676.

Hiſtoria Hebraeorum ab Homero, contendit, Poetam, maxime in ſuis operibus deſcripſiſſe hiſtoriam, quae exſtat in ſacris litteris vsque ad tempus, quo Iſraelitae ſibi terram Canaan prorſus ſub primis ſuis regibus ſubiecere, et id eadem fere ſerie rerum ac temporum, atque S. Scriptura, et hoc nominibus quantum adtinet ad ſummam rerum hebraicis, aliter quidem ſonantibus litteris, ſed ſignificantibus easdem ſua poteſtate res, nihilominus tamen admixtis atque interpoſitis ſuis poeticis fictionibus i). Atque in Odyſſea quidem, quam prius ſcriptam et priorem locum ſibi merito vindicare putat, deſcribi Patriarcharum et Iſraelitarum varios caſus et euentus inde ab egreſſu Loti ex Sodoma vsque ad Moyſis in montem Nebuntis abitum obitumque. In Iliade vero depingi oppugnationem excidionemque Hierichuntis et aliarum vrbium terrae Chananaeae per Ioſuam et Iſraelitas, additis variis caſibus, in quos populi vtrinque inciderunt, et adiunctis aliquibus, quae in ſequentia tempora incidunt. Haec Croeſius. *Fabric.* Nihil paene abſurdius excogitari potuit, Croeſii commento. Mira quidem conuenientia et veluti conſenſus eſſe videtur morum, nec non rationis cogitandi et ſcribendi in homericis carminibus cum ſacro codice; atque, quod ad formulas loquendi adtinet, id praecipue demonſtrare adniſus eſt *Zachar. Bogan* in libro: *Homerus* ἑβραΐζων, *ſiue comparatio Homeri cum ſcriptoribus ſacris, quoad normam loquendi. Subnectitur Heſiodus* Ὁμηρίζων. Oxoniae, 1658. 8. k) Vtiliter contendi poſſunt multi V. T. libri cum Homero, quod ex hoc antiquiſſima ratio viuendi, dicendi agendique cognoſci poteſt, et comparatio plena erit vtilitatis ad multa S. S. loca rectius intelligenda et ab iniuria aliorum vindicanda. Sic cl. *Drasdo* in tribus commentatt. *Comparatio Moſis et Homeri*, Witteberg. 1783 ſqq. mores orientis antiqui cum iis, quos Homerus ſeruauit aut expoſuit, bene comparat: atque cl. *Mücke*, Rector ſcholae Grimmenſis in progr. *Quid adinmenti ſacrarum litterarum interpreti praeſtet Homeri cum ſacris ſcriptoribus comparatio*, Lipſiae, 1789. 4. non plane quidem ſubſcribit Croeſii et Bogani ſententiis; at tamen in ſingulis quibusdam verbis, in tautologia et omni Homeri oratione eſſe putat hebraiſmos. Neque tamen inde colligi poteſt, Homerum ſcripturam ſacram legiſſe, ex hac multa ſumſiſſe mutua, aut, quae Croeſii ſententia eſt, deſcripſiſſe, et quaſi transformaſſe in alia omnia. Vetus quidem eſt ſententia, e. g. Clementis Alexandr. in Strom. Theodoreti l) Tertulliani, (Apolog. 47.) et aliorum, a recentioribus pluribus, *Huetio* in demonſtratione euangelica, *Henrico Hulſio* in libro, in quo multa quidem ingenioſe atque ſpecioſe, nec tamen ſatis apte ad perſuadendum, ad ridendum potius vberrime, proponuntur atque illuſtrantur m), Paſſerio, cui probabile eſſe videtur, poetam per Palaeſtinam

 profectum,

p. 676. per iocum ait, ſe apud inferos inter alia ex Homero rogaſſe, εἰ πρότερον ἔγραψε τὴν Ὀδύσσειαν τῆς Ἰλιάδος, ὡς πολλοί φασιν, et ſubiungit, ipſum hoc fuiſſe inficiatum: ὁ δὲ ἠρνεῖτο. Apud Suidam legas, *Anianum* Alexandriadem ſiue Poema Heroicum de Alexandro, Homeri imitatione, ſcripſiſſe ἐν ῥαψῳδίαις κδ'. Ita enim legendus ille locus.

i) Conf. *Wolfius* in Biblioth. hebr. nr. 544. *Basnage* Hiſt. iud. lib. 3. cap. 20. §. 4. *Heum.*

k) De huius, et Croeſii ac Du Porti opera et comparationibus ſaepe vanis falſisque bene ſobrieque iudicat *Drasdo* in comment. mem. I. p. 8 ſqq. — Boganum commendat *Lackemacher* in orat. de vtilitate e gr. ſcriptor. interpreti V. T. capienda, p. 336. *Harl.*

l) Hic libr. II. Therap. Moſes, ait, eſt oceanus theologiae, a quo flumii omnes deriuantur. Hinc Anaxagoras, Pythagoras et Plato poſt eos parua quaedam veritatis lumina quaedamque initia deſumſerunt. *Harl.*

m) *Melchiſedecus vna cum parente ex tenebris, cum ſcripturae ſacrae, tum fabuloſae Gentilis emergens et caput protollens, opera et ope Henrici Hulſii*, S. litterarum Profeſſoris. *Accedit adfinis proxime digreſſio ad ſpecimina potiora alia gentilium*

profectum, Dauidis et Salomonis, quorum aequalis fuisset, carmina legisse, deosque voluisse irridere n), recocta, Homerum vel in Palaestina fuisse, e pandectis sacris permulta hausisse, suaque prata irrigasse, immo omnem theologiam Graecorum esse ortam ex Oriente, mutatis, corruptis auctisque nominibus fabulisque adspersis, et quae alia eiusmodi lepida sunt, vt mitius dicam, figmenta. Ab Homero lectos esse scriptores sacros, ex originatione multorum, quibus poeta vtitur, vocabulorum euinci posse putant *Mericus Casaubonus* o), et *Riccius* p), aliique, et *Iacob. Capellus* q), elegantias homericas plerasque depromtas iudicat, ex sacris scriptoribus ab Homero, saltem ἀπὸ μέρους lectis. Immo vero *Ernesti* in Opusculis philol. et criticis p. 178. „neque repugnauerim, ait, valde, si quis et Homerum, doctissimum hominem, et alios de more illorum temporum, peregrinatos per Asiam, incidisse in libros hebraicos, atque inde hausisse putet." Enimuero primum valde dubito, et vero negare ausim Homerum per Palaestinam profectum esse, aut libros sacros legere potuisse, praesertim si ratio aetatis a nobis supra subducta constet. Iam vero ne vnum quidem vestigium occurrit in carminibus Homeri, huic cognitam fuisse gentem iudaicam, quum tamen de Phoenicibus, et Aegyptiis aliisque earum regionum gentibus permulta tradiderit. Quare, quae conuenire videntur, ea orientalismos potius dicere fas foret, quam hebraismos. Tum mire differt, nisi sano sensui et legitimae interpretationi summa vi adhibita, theologia homerica a doctrina sacra: nam nugae sunt, Homerum voluisse deos risui exponere atque eorum cultum irridere. Porro credibile est, in Oriente, praesertim in Aegypto remansisse vestigia et semina quasi cognitionis summi numinis, at obscurae et arcanae. Ibi aliquam at vagam dei veri notitiam accipere mentique insigere potuit Homerus at imbutus falsis religionibus, nec veram nominis diuini, nec puram plenamque supremi numinis scientiam aut notitiam, qua ipsi Orientis incolae, exceptis Iudaeis, caruerunt, consequi potuit. Per densas quidem tenebras scintillas lucis quasdam micantes lumine naturae atque ingenii adiutus vidit, nec tamen vera a falsis discernere potuit. Multo post Homerum philosophari demum coeperunt Graeci, atque de ortu ac principiis omnium rerum subtilius disputare. Homerus popularem gentis suae theologiam in primis sequutus de diis eorumque natura, moribus atque actionibus vel ea cecinit, quae a superioribus vatibus tradita sunt et a natione credita, nec a vulgata et populari opinione adeo abhorruisse visa, vel iis conuenienter finxit. Quod vero caput est, ex quo mira illa similitudo et conuenientia Homeri et primorum sacrorum auctorum potest intelligi; perpendendum est, aetatem omnem puerilem et magnam adolescentiae, immo vero quamdam partem iuuentutis, siue homines ipsos spectes siue vitam et cognitionem, sensuum imperio subiectam, vt plurimum sui esse similem. Videmus vel nostra aetate magis culta omnes fere homines primis vitae annis tantum sensibus regi, in omni actione et oratione simplicitatem prae se ferre et vnice sectari, sensuum et fabularum varii generis vi potius, quam

gentilium fabulosae et Dionis Chrysostomi oratio de Ilio non capto, (interprete Rhodomanno,) Lugduni Batau. 1706. 8. in Prolegomenis et a cap. VII.

n) In comm. *de Homeri religione*, in Nuova Raccolta d' Opuscoli scientifici e filologici, vol. XXVI. Venetiis, 1774.

o) De nupera (Schreueliana) Homeri editione, Londini, 1695. p. 46 sq.

p) In dissertt. homericis, dissert. XXX. p. 110.

q) In collectione *elegantiarum homericarum, quas ad suos*, i. e. sacros *fontes* reducere studuit in *Vindiciis pro Isaaco Casaubono*, lib. IV. cap. 11—21. adde infra, cap. VII. §. X.

quam vitae elegantia cultuque atque litterarum reconditarum subtilitate ac veritate gubernari, res naturales haud turpes dictu factuque habere, nec in consuetudine cum aequalibus adeo delicatos esse et venustos, eadem verba sententiasque crebro repetere. Subito rapiuntur ad iram atque offensionem; nec vero conuiciis aliorum aut παῤῥησίᾳ, quam ipsi amant, adeo aut facile laeduntur. Paucis vt dicam, mores hominum vtriusque sexus, donec vsu annorum hominumque atque institutione fiant sapientiores, prudentiores et exculti, parum inter se differre, sed in omni vita atque oratione miram simplicitatem atque similitudinem prodere solent. Nonne probabile videtur, cognitionem humanam antiquitatis vltimae eosdem habuisse gradus ac progressiones, quamquam tardiores, fecisse, primam illius aetatem fuisse rudem, sensim sensimque adoleuisse, et homines illius aeui nondum excultos vitae litterarumque elegantia legumque seueritate, iis quae sub sensum cadunt, potissimum captos pari similique ratione vixisse animique sensa expressisse? Quanta morum, sentiendi, dicendique similitudo adhuc reperitur inter illas barbaras gentes, quae ex prima quidem barbarie vitae emergentes, nondum excitatae cultiorum nationum vsu, nec artibus et seuerioribus doctrinis pulcri sensu imbutae sunt! Accedit Ioniae et insularum ingenium coelique temperies. Accedit, quod primi Graeci ex Phoenicia, adeoque Oriente initia litterarum linguaeque acceperunt. Aurora vero culturae et artium illuxerat, quum Homerus vsura lucis frui coepisset. Rebus sic se habentibus, nonne intelligi poterit facilius, qua ratione tanta similitudo intercesserit inter orationem Homeri atque primorum S. S. auctorum? inter mores Orientis atque hominum, qui tempore belli Troiani atque Homeri, vixerunt? Quidquid tamen singulis gentibus, praecipue iudaicae, peculiare fuit, si, cum mores linguamque, tum maxime cognitionem cultumque dei veri puriorem spectes, id commode comparari nequit. In reliquis vero, quae vniuersim possunt comparari, et ad naturam indolemque generis humani pertinent, ac singularum aetatum propria sunt, communis et omnino similis aetatis illius admodum iuuenilis vitaeque erat ratio. Hinc in Homero eadem orationis et heroum simplicitas, eadem similitudinum ab ipsa natura sumtarum frequentia, idem calor feruorque iuuenilis, idem color orationis, idem sentiendi et loquendi modus idemque rerum, quibus sensus potissimum mouentur, amor; frequentes repetitiones et alia, quae in antiquissimis libris sacris reperiuntur. Neque tamen ex hac similitudine colligi potest, Homerum nouisse aut legisse litteras sacras: e contrario id efficitur, Homerum non potuisse non sequi mores et sermonem ac religionem suae aetatis gentisque, sensibus subiectae, et ab omnibus, naturae et artis litterarumque, quas illa tempora proferre poterant, praesidiis instructum, ad firmiorem cognitionis humanae iuuentutem celeriter progressum, reliquis, qui sequerentur, praetulisse facem. Hinc quoque tautologiae aeque ac leges verecundiae, vt quidem nobis delicatioribus videtur, et decori violatae, denique conuitia, quibus heroes et dii se inuicem proscindunt, in Homericis carminibus possunt melius diiudicari atque examinari. Neque in his Homerus plene iusteque potest comparari cum Virgilio, moribus perditis, et tamen elegantioribus, in aula Augusti, luxu ampliore, vita delicatiore, libertate dicendi imminuta, vitam degente. Suae quisque aetatis mores sensumque sequutus est, suis quisque virtutibus ingenii et dictionis splenduit; Homerum tamen, licet Scaliger aliique secus sensissent, in multis praestare Virgilio, Wood egregie docuit. Alii mores, alia tempora erant homerica. Quare nescio, num, (quod quidem iam multi alii ab multis saeculis fecerant,) *Gottleber*, Rector quondam scholae Annabergensis, alias vir recti iudicii et multae eruditionis, in Comm.

super

ſuper locis aliquot Homeri poetarum decoro non accommodatis, Annabergae 1764. 4. iure culparit Homerum, quod deos abiecte loquentes et male agentes induxit, eorumque defenſionem, poetam ſequutum eſſe religionem ſiue potius craſſam ſuperſtitionem plebis, vanam eſſe, commode iudicarit. Per ſe id indecorum eſt, et nobis ita videtur. At Homeri aequalibus non ita viſum eſt, atque ille in vulgaribus fictionibus et criminibus easdem reperire potuerat fictiones, quas argumento et carmini ſuo exornando aptas adhibuit. In multis quoque forſan latuit occulta quaedam doctrina naturae rerumque naturalium, quarum verus ſenſus nobis obſcurus eſt. Pari ratione reliqua Gottleberi aliorumque crimina dilui poſſunt. Nec omnia vocabula, quae inepta eſſe videntur, ex vulgaribus lexicis aut ſecundum illorum originationes ſunt interpretanda. De tautologiis *Riccius* diſſ. VI. et *Drasdo* comment. I. p. 25 ſqq. bene diſſeruerunt. In peculiari diſp. *Aug. Petrus Bornemann*, praeſ. *Io. Henrico Schulze* egit *de Tautologia Homeri*, Halae Sax. 1736. 4. qui quidem multas eorumdem verſuum repetitiones a Rhapſodis ortas putat. Item *Io. Guil. Oederi* progr. *de Tautologia Hom.* Thorn. 1746. fol. et in *Bidermanni* Selectis ſcholaſt. part. II. p. 591 ſqq. Sed hactenus. *Harl.*

Ad noſcendam antiquitatem vtilis eſt Hom. III. Ad neminem porro frequentius prouocant, nullius teſtimonio libentius vtuntur Scriptores graeci et latini, quam ad Homerum: ita, vt in vtrisque multa facilius intelligat, cui Homerus familiaris fuerit. Hunc enim primum in ſcholis edidicerant r), hunc tenebant memoria, hunc in ore et animo ferebant, ſuſpiciebantque velut Vatem aliquem ſacrum ac diuinum. Ex nemine etiam antiquiſſimorum temporum mores s), *antiquitates*, *ritus* vel iucundius vel etiam certius petas, quam ex Homero, vt pereleganti libello oſtendit *Euerardus Feithius*, quem in quatuor libros diſtribuit, et *antiquitates Homericas* inſcripſit, in lucem ab Henr. Brumano, Rectore ſcholae Zuollanae, editas poſt ſcriptoris fata demum Lugd. Batav. 1677. 12. Amſtel. 1726. min. 8. inſertas theſauro antiquitatum Graecarum Gronouiano tom. VI. [P] [quas *Stoeberus* curatius edidit ſuisque et Heupelii animaduerſionibus ornauit, Argentorati, 1743. 8. conf. Bayle Diction. v. Feith. not.]

Geographia Homeri. IV. *Geographiae* vero, quod peritum ſe oſtendat Poeta

Carmine complexus Terram, Mare, Sidera, manes,

vt ait *Silius* XIII. 788. cuinam libentius accredes, quam Geographorum principi Straboni, qui eum cum Hipparcho non modo *ἀρχηγέτην τῆς γεωγραφικῆς ἐμπειρίας* vocat, ſed vere ita dici

r) *Plin.* lib. II. Epiſt. 14. *Quintilian.* etc. *Auguſtin.* lib. I. cap. 14. Confeſſ. [v. Scholiaſten Dionyſii Thracis in cl. *Villoiſonii* Anecd. gr. tom. II. p. 181. Niceratus apud *Xenoph.* in Sympoſio cap. III. §. 5. ὁ πατὴρ ait, ὁ ἐπιμελούμενος, ὅπως ἀνὴρ ἀγαθὸς γενοίμην, ἠνάγκασέ με πάντα τὰ Ὁμήρου ἔπη μαθεῖν· καὶ νῦν δυναίμην ἂν Ἰλιάδα ὅλην καὶ Ὀδύσσειαν ἀπὸ στόματος εἰπεῖν· cui Antiſthenes reſpondet, neſciſne rhapſodos quoque omnes illa carmina memoria tenere? Socrates tamen apud *Xenophont.* M. S. IV. 2. 10. tamquam ſingulare memorat, Euthydemum omnia Homeri carmina poſſidere. *Io. Gelenii* Progr. de Homeri ſcriptis in ſchola praelectis, Dresdae. 1766. 4. alia eiusdem argumenti ſcripta ſupra iam commemorata ſunt. Adde *Auguſtin.* de Haereſi. cap. 7. *Moſſon* in vita Horatii, p. 20 ſqq.]

s) Fabricius margini adſcripſerat: *Io. Henr. von Seelen* Homerus paſſionis Chriſti a Iacobo Hugone teſtis falſo productus, in eius Miſcellan. Lubec. 1734. 8. p. 68 ſqq.

dici per totum fere librum primum, et alibi passim ostendit, cui addendus e recentioribus *Cuperus* est, libri laudati p. 128 sq. Antiquioribus nominibus locorum vsum Homerum obseruat *Stephanus* Byz. in χαιρωνεία. Neque tamen semper antiquiora vsurpauit nomina; nam et *Velleius Paterc.* I. cap. 3. ex persona poetae et Corinthum et quasdam hominum colonias iis nominibus adpellat, quibus vocabantur aetate eius, multum post Ilium captum conditae. Nec praetereundum, hinc integras vrbes de finibus ambigentes litem suam Homeri auctoritate decidisse, adeoque fuisse, qui in suorum gratiam versus quosdam Homerico carmini insererent, vt in gratiam Atheniensium a Solone ac Pisistrato factum narrant idem *Strabo* IX. p. 394. *Plutarchus* p. 83. itemque alii, quos obseruat *Menagius* ad Laertium lib. I. sect. 48. et *Ioh. Meursius* in Solone cap. 7. Addit *Strabo*: ὐ παραδέχονται δὲ τῦτο οἱ Κριτικοί. Innotuerit ne Homero *America* quoque, quam per occidentales Aethiopes innuerit Odysseae primo v. 24. non ausim cum doctissimo viro *Erasmo Schmidio* in oratione, (Pindaro subiecta,) de America p. 258. adfirmare, cum ipsa Aethiopia Africana in orientalem et occidentalem commode distingui possit, vel orientales Aethiopes Homero sunt Sabaei siue Homeritae, non ignotus Arabiae in Asia populus, quorum respectu Africanos Aethiopes vocat occidentales. Qua de re consules *Iobum Ludolfum* Commentario ad historiam Aethiopicam p. 228. *Fabric.* Nec adsensum praebet Schmidio *Iacobus Frid. Reimmannus* p. 253 sqq.' libri inscripti, *Ilias post Homerum, hoc est, incunabula omnium scientiarum ex Homero eruta, et systematice descripta,* Lemgou. 1728. 8. vbi per totum caput IX. sectionis quartae, a p. 244 — 558. latius persequitur Geographiam Homeri tempore. Geographiam Homericam iam quoque exoptarat *Leibnitius* Epist. p. 433. — Homeri etiam Geographiam adtigit atque illustrauit more suo *Herm. von der Hardt* in Iona in luce fol. 390. cui vero Strabo in Homeri rebus et momentis topographicis plerumque paruus et vero miser videtur. — De hac quoque Hom. Geographia copiosi sunt *Wood* (p. 96 — 145. et alibi et p. 86. de ventis apud Homerum; idem culpat tabulam Popii geographicam,) et *Blackwell* (p. 268 sqq. et alibi.) Vterque autem docet, Homerum fuisse in Aegypto, ab illius regni incolis et maxime a Phoenicibus multa didicisse, quae ad terrarum variarum cognitionem et rei nauticae scientiam pertinerent. De geographia Italiae homerica, et vnde eam acceperit, multus est *Blackwell* p. 279 sq. — Singularia habet, et a probabiliore Homeri explicatione multum discedit *Macciucca, Martorelli,* qui quidem ipse dicitur esse auctor, discipulus, in libro: *Dell' antiche Colonie venute in Napoli, opera del Duca Michele Vargas Macciucca,* Napoli 1769. cuius primi tomi inscriptio est: *I Fenici, primi abitatori della Citta di Napoli.* 1764. mai. 4. — secundi tomi: *della seconda Colonia, venuta in Napoli da Cuma dell' Eubea.* (conf. ephem. litter. Gotting. 1770. in secundo supplemento.) In primis huc referendae sunt tres commentationes doctae, fructus regii instituti ad excitanda iuuenum ingenia egregii, *Car. Traugott Gottl. Schoenemann,* Islebiensis, *comm. de Geographia Homeri,* in concertatione ciuium academiae Georgiae Augustae, IV. Iun. 1787. praemio a rege M. Britanniae constituto, ab ordine philosophorum ornata. Goettingae. 1787. 4. *Hermanni Schlichthorst*, Bremensis, *Geographia Homeri,* quam comm. ad praemio ornatam altero loco accedere iudicauit ordo philosoph. cum praefat. Io. Christ. Gattereri. ibid. eod. an. 4. Denique *Aug. Guil. Schlegel de Geographia Homerica,* comm. ab ordine philos. proxime ad praemium pronuntiata. Hannouerae, 1788. 8. — De Chronologia homerica vide praeter Reimmannum l. cit. cap. VIII. sect. IV. etiam *Wood* p. 241 sqq. *Harl.*

Astrologiae, matheseos, picturae etc. scientia Hom. V. *Astrologiae* t) et *Matheseos* peritum Poetam iam ex vita Homeri Eustathio, Achille Tatio aliisque notauit doctissimus *Cuperus* p. 90 sqq. quibus addo, quod de *Musica* eius peritia obseruat *Aristides* Quintilianus lib. II. de Musica. p. 87. Quin et Artifices, *Pictores* praecipue ac *Sculptores*, multum ex Homeri descriptionibus proficere posse se nulli dubitabant, vt praeter vitam Homeri p. 401. edit. Galei, docent tabulae veteres a celeberrimis artificibus expressae, vt *Necromantia* Homeri picta a Nicia, quam memorat *Plinius* lib. XXXV. cap. 11. Phidiae Iupiter Homericus apud *Strabonem* lib. VIII. p. 354. *Dionem Chrysost.* XIII. p. 200. et *Suidam* in Φειδίας. Scyphi Homerici gratissimi vsus memorati *Suetonio* in Nerone cap. 47. [v. ad §. XIII.] Conf. *Plin.* 37, 2. *Stuckii* Antiquitates Conuiual. lib. III. cap. 12. Gemmas historicas, narrationes Homeric. illustrantes v. in *Antonii Gorii* sylloge, tab. XXVIII. Huc spectat tabula Iliaca vetus in naui Hieronis, quam e Moschione memorat *Athenaeus* V. p. 207. alia item adhuc superstes, quam ad calcem Commentarii in Columnam Traiani Imperatoris vulgauit illustrauitque *Raphael Fabrettus*. Rom. 1685. fol. et post Fabrettum *Laurentius Begerus*, antiquarum elegantiarum Oedipus felicissimus, in excidio Troiano ex antiquitatum reliquiis tabula praesertim Iliaca delineato et commentario illustrato Berolin. 1699. 4. [Duo tabularum fragmenta, quae res iliacas continent, publicauit *Montfaucon* in Antiqq. expl. Supplem. tom. IV. p. 84. pl. 48. de quibus v. cl. *Tychsen* comm. de Quinti Smyrnaei Paralipomenis p. 29 sqq. n. *Harl.*] Iliacum bellum in pluribus tabulis [in *Montfaucon* Antiqq. expliq. tom. I. pl. 48. V. pl. 51. etc. in *Bartoli* Admir. ant. tab. XXIV. etc. in *Winkelmanni* Monumentis ineditis p. 145 sqq.] olim pictum a Theodoro, quod fuit Romae in porticibus, *Plinius* XXXV. 11. commemorat, vt *Petronius* Iliadem et Odysseam pictam in media porticu, *Vitruuius* V. 7. Troianas pugnas et Vlyssis errationes. *Raptum Helenae* in Olympia depictum in templo Iunonis *Dio Chrysost.* XI. p. 163. ὑπόμνημα τῆς ἁρπαγῆς — καὶ ἐπίγραμμα ἀρχαίοις γράμμασι. Ilii excidium pictum a Polygnoto, *Plutarchus* de Oraculor. defectu p. 436. Praeclarus quoque *Architectus* Homerus iudice apud eundem Plutarchum p. 679. Alexandro Rege. [*]

Homerus orator. VI. Iam inter *Rhetores* et *Oratores* graecos latinosque, quotusquisque est, qui Homeri verba, sententias, affectus, figuras non sit admiratus, qui in descriptionibus, exemplis, comparationibus, non eum sibi sequendum proposuerit. Et quam inuidendum encomium est, quod Homerus *Quintiliani* iudicio lib. X. cap. 1. *Omnibus eloquentiae partibus exemplum et ortum dedit.* Hoc pluribus eodem in loco idem Fabius docet, et ante eum

t) Vide *Pseudo-Didymum* ad Iliad. κ'. 252. ά. 606. Bibl. nouiss. Halens. p. 227. ex epist. 14. ad Keplerum. Nullius non artis aut perfecta aut certe non dubia vestigia in Homero reperiri ait *Quintilianus* XII. vh. *Fabric.* Quae Homero ignota, aut illi eiusque aetati cognita erant, aut multis videbantur, late persequitur *Iac. Frid Reimmannus*, in Iliade post Homerum, et omnia quinque sectionibus comprehendit, 1) de philosophia in genere, Homeri tempore, quinque capp. 2) de quatuor artibus popularibus, totidem capp. 3) de artibus instrumentalibus, IV. capp. 4) de doctrinis theoreticis, tam philosophicis, quam mathematicis, XIII. capp. 5) de doctrinis practicis, II. capp. De scientia Homeri astronomica, non vera, sed ex iis, quae in oculos cadunt, tantummodo percepta, conf. *Io. Frid. Pfaffii* comm. de ortibus et occasibus siderum apud auctores classicos commemoratis. Gotingae. 1786. 4. p. 36 — 38. *Harl.*

cum auctor vitae, quam Dionysio Halicarnassensi tribui a Galeo dixi, quibus accedit *Cicero* in Bruto cap. 10. Lucianus in laude Demosthenis, et inter recentiores *Ez. Spanhem* ad orat. I. Iulian. pag. 13. *Cuperus* pag. 112 sqq. *Nic. Caussinus* lib. I. de eloquentia sacra et humana cap. 10. Auctor scholiorum ad Iliad. IX. ab Horneio editorum v. 443. Φαίνεται ὂν καὶ τὸ τῆς Ῥητορικῆς ὄνομα εἰδώς. — Ὁ περὶ Κόρακα δὲ καὶ Κτησίαν, (lege Τισίαν), ὕστερον ἐξεκόμισαν τὴν ῥητορικήν. Homeri rhetoricam siue eloquentiam singulari libro olim celebrauerat Telephus Pergamensis, vt testatur Anonymus scholiorum auctor ad Hermogenem περὶ στάσεων. In scholiaste altero ad libr. 2. περὶ ἰδέων pag. 414 sqq. figurarum 39. exempla ex Homero adferuntur. Hippodromi quoque iudicio apud *Philostratum* 2. de Sophist. p. 615. Sophistarum pater Homerus. Conf. quae *Tzetzes* XI. Chiliad. v. 758 sqq. 715. sqq. *Fabric.* De eloquentia Homeri, quamquam multa iam sunt disputata, tamen adcuratius adhuc disseri potest. Atque fuerunt, qui in laudanda illa ipsi eloquentiae magis quam veri laudem sectati viderentur. Artifex quidem est, qui non prodiit ex scholis rhetoricis, sed naturam eiusque pulcritudinem, auream simplicitatem, ac veritatem habuit ducem. Mores hominum atque aetatis heroicae, (vt iam *Origenes* in Celsum VII. p. 356. vidit,) optime seruauit, cum vi atque copia, et vbi opus erat, cum ornatu, et magnitudine verborum ac sententiarum res signauit, aut alios induxit loquentes. Quanta maiestas et sublimitas in multis carminis sit locis post Longinum Clodius in singulari libello exposuit. Iucundissimus orationis color, vberrimae ad delectationem et suauitatem comparationes atque imagines, summa vis ingenii in constitutione et forma carminis vtriusque, exornatione atque vsu machinarum, quam dicunt, poeticarum. Orationes heroum sunt fidissima quasi specula illorum characterum, animique motuum. Contra apud Virgilium orationes ex persona Aeneae etc. interdum videntur nimis expolitae, et Mantuanus poeta in ornatu ingenio suo vitaeque lautiori indulsit. Etiam, dialogum si spectes, vterque poeta differt. Ilias et Odyssea totum est drama: Aeneis autem, maximam quidem partem narratio. At missis his aliisque, quae hac de re dici possunt, paucos, praeter illos, quos creberrime laudaui, Riccium, Wood, Reimmannum, Bossu, Blackwell, eosque, quos Fabricius h. l. nominauit, proferre liceat. *Hadelich* de meteoris, (h. e. frigidis, vitiosis ineptisque verbis rebusque) in Homeri poemat. in Actis acad. elector. Mogunt. doctrinarum vtilium. Erford. tom. I. nr. 32. — De similitudinibus Homer. v. *Io. Iac. Breitinger critische Abhandlung von der Natur, den Absichten und Gebrauch der Gleichnisse.* Tiguri, 1740. 8. diuersis locis. — *De similitudine Homerica* disp. scripsit *Aug. Hermann Niemeyer*, Halae Saxon. 1777. 4. *Floderus* in disputatione academica *Specimen artificii homerici in exprimendis animae adfectionibus* dedit, eiusque sectio I. lucem vidit Vpsaliae, 1788. 4. *De eloquentia Homeri* vniuerse egit *Dauid Christophor. Seybold*, Ienae 1771. 4. M. *Car. Dav. Ilgen*, Rectoris scholae Naumburg. comm. Nestore felicissimi senis exemplo Homerum non magis delectare, quam prodesse. Lipsiae. 1789. 4. in qua veterum aeque ac recentiorum et philosophorum et eorum, qui praecepta pulcri dare solent, iudicia de homerica Nestoris descriptione ac notatione examinat, et bene docet, quomodo via docendi philosophica a poetica, praecipue epica, differat. etc. *Harl.*

De pietate Homeri. VII. Singularis quoque est *Pietatis*, quod Homerus per totum poema, soli diuino beneficio, non suae, vel cuiusuis hominis industriae tribuit, quod ipse, aut quicunque demum alius, vel carmine, vel in dicendo, vel musica, vel quacunque demum scientia aut virtute valuissent, vt obseruat *Aristides* Orat. I. Platonica tom. III. p. 38. 43. Ad

mores formandos ſiue praecepta *Ethica* u) inſtillanda animis, vtiliſſimum eſſe Homerum, probat Horatius, qui plus honeſtatis et vtilitatis ſe apud Maeoniden inueniſſe gloriatur, quam plurium philoſophorum ſit praeceptis expreſſum: eius enim iudicio lib. I. Epiſt. 2. *Homerus* eſt

Qui quid ſit pulchrum, quid turpe, quid vtile, quid non,
Plenius ac melius Chryſippo et Crantore dicit.

Quod ne temere adſſirmaſſe videatur, confirmat tum ex Iliade v. 6 — 16. tum ex Odyſſea v. 17 ſqq. Etiam Pythagoras iam olim Homeri et Heſiodi ſelectis ſententiis ad emendandos animos vſus eſt, teſte *Iamblicho* in eius vita cap. 29. et *Anaxagoras* pronunciauit Homericae poeſeos praecipuum eſſe argumentum, virtutem et iuſtitiam, vt refert *Laertius* lib. II. ſect. XI. Socrates apud Platonem Alcib. I. p. 28. notat, Odyſſeam atque Iliada totas eſſe περὶ διαφορᾶς δικαίων τε καὶ ἀδίκων. Olympiodorus ad Alcibiad. Platonis, Iliadem nihil aliud, quam δικαιολογίαν μνηστήρων καὶ Τηλεμάχου. Plura *Martinus Cruſius* in oratione decima in Homeri laudes. Idem libenter faſſi ſunt alii Philoſophi Ethnicorum, Plato inprimis et Ariſtoteles, ne iuniores commemorem, Lucianum, cui μέγας ἀληθείας προφήτης audit Homerus in amoribus p. 890. auctorem vitae Homeri, quem Dionyſium Halicarnaſſenſem a Galeo haberi ſupra obſeruaui, [?] Ariſtidem tom. II. p. 378. qui Homerum τὸν κοινὸν τῶν Ἑλλήνων σύμβουλον, καὶ προστάτην, adpellat, Dionem Chryſoſtomum, a quo Socrates Homeri ζηλωτὴς fuiſſe probatur diſſ. 55. Maximum Tyrium, Plutarchum de audiendis Poetis, Heracliti allegorias Homericas, Proclum in Platonem de Rep., auctorem Anonymum, [*Nicephorum Gregoram* eſſe, ſupra iam vidimus,] moralis interpretationis errorum Vlyſſis, Pſellum, Tzetzam, Iohannem Diaconum in allegoriis Homericis editis et MSS. [vide infra, vol. VII. libr. V. cap. 7. p. 64.] itemque alios. Sed chriſtiani Doctoris pii ac diſertiſſimi *Baſilii* Caeſareenſis teſtimonium praeterire nefas fuerit, quo iudice πᾶσα μὲν ἡ ποίησις τῷ Ὁμήρῳ ἀρετῆς ἐστιν ἔπαινος, καὶ πάντα αὐτῷ πρὸς τοῦτο φέρει ὅ, τι μὴ πάρεργον. Orat. de legendis Graecorum ſcriptis.

Sententiae Hom. collectae. VIII. Huc refer pulcherrimas *Sententias*, quae in Homero occurrunt, collectas a *Mich. Neandro* lib. II. Gnomologici Baſil. 1564. 8. a *Boetio Rordahuſano*, Louan. 1555. 4. et, qui eum aliorum ſcriptorum, ſacrorum praecipue v), ſententiis erudite contulit, *Iacobo Du Porto*, Anglo. Huius *Gnomologia Homerica* lucem adſpexit *Cantabrigiae* an. 1660. 4. et ſtudioſis merito debebat eſſe quam commendatiſſima. Non digerit autem ſententias

u) Magdeburg. an. 1617. 8. Germanice editus eſt *Io. Scharlachii* Diaconi Solquellenſis ſpeculum virtutum Homericarum ſiue monita moralia ex XII. libris primoribus Odyſſeae collecta. Liber eſt paginarum vltra 700. De pietate homerica London. Magazine an. 1733. p. 30 ſqq. 75. 107. ſqq. 126. 169. 187. 227. 230. 232. 236. loca Homeri ex anglica Popii metaphraſi.

v) Reprehendit hoc inſtitutum veluti profanum et ſacris ſcriptoribus indignum *Nic. Hieron. Gundling* in nouis dialogis menſtruis, germanice Halae 1702. editis menſe Ianuar. p. 49. Sed, quum Apoſtolus Paullus poetas gentium adpellet prophetas, ipſeque eorum teſtimoniis, velut idoneo argumento ad hominem vtatur, neſcio ſitne adeo improbandum conſilium eorum, qui ex illa dictorum ethnicorum cum ſacris litteris collatione obſeruant cum voluptate, quod nec illis deus inmanifeſtum reliquit, vt omittam alia, quae ex illa comparatione vtiliter et iucunde ad ſacras litteras illuſtrandas notari poſſunt, et quae viris ſummis, magno in primis Grotio, pulcre fuerunt perſpecta. *Fabric.* Tum conſilium comparandi probe eſt notandum et diſtinguendum, vt alia ab aliis dicta mittam. *Harl.*

tias Homeri sub certis titulis, vt legas in Polyhistore Viri clarissimi lib. I. p. 253. sed ordine librorum excerptas lectori exhibet.

Prouerbia Hom. IX. Quid dicam de pluribus vere, argute, prudenter ab Homero dictis ac pronunciatis, quae posteriori aetate in totidem *prouerbia* abierunt. Quin singula ipsius ἀποφθέγματα vicem prouerbiorum in omnium ore functa, testatur *Macrobius* lib. V. Saturnal. cap. 16. Est in manibus collectio et expositio versuum prouerbialium Homericorum CCLXXIV. excusa in 12. Henrici Stephani typis, nescio, an eodem auctore; nam in meo exemplo nomen desideratur. Eandem Collectionem manu *Frid. Lindenbrogii* scriptam, memini me videre in Bibl. Iohannea vrbis nostrae Hamburgensis. Postea conferens comperi, illam ipsam esse, quam Henr. Stephanus, (ipse auctor, haud dubie,) subiecit editioni suae graeco-latinae Homeri, Geneuae, 1589. 12. II. voll.

Principum ducumque militar. ductor Homerus. X. De vtilitate, quam *Reges* ac *Principes* capere possent e lectione Homeri eiusque poesi, quam τῷ ὄντι γενναίαν esse καὶ μεγαλοπρεπῆ καὶ βασιλικὴν adfirmat *Dio Chrysost.* 2. de regno p. 19. et tota illa dissertatione comprobat: περὶ τῆς ἐξ Ὁμήρου ὠφελείας τῶν βασιλέων decem libros scripserat *Porphyrius*, teste Suida, vid. *Holstenius* in Vita Porphyrii, cap. IX. p. 264. Laudanturque Principes φιλόμηροι Alexander Magnus Homeri poematis indormire etiam solitus, (vt referunt *Plutarchus* Alex. p. 668. et *Iulianus* Imp. Epistola 15.) et Achillem praedicans beatum, quod in vita fidelem amicum et post fata μέγαν κήρυκα nactus esset: (*Plutarch.* p. 672.) tum pretiosissimo Darii narthecio nihil se posse dignius quam Homeri Iliadem condere existimauit; (id. p. 679.) Cassander Macedoniae, et Iulius Caesar Imperator, qui praecepta reipublicae gerendae pariter ac militaria praestantissima iuxta cum pulcherrima fortium et prudentum heroum celebratione in Homero et legerunt libenter et imitati sunt, vt de Philopoemene etiam Plutarchus p. 358. Καὶ τῶν Ὁμηρικῶν ὅσα τὰς πρὸς ἀνδρίαν ἐγείρειν καὶ παροξύνειν ἐνόμιζε φαντασίας, τούτοις προσεῖχεν. Num ipse militauerit Homerus v. disquirentem *Menkenium* p. 235. Biblioth. virorum militia et scriptis illustrium. Stratagemata sua ex Homero describere orditur *Polyaenus*, vt praeteream, quae de vsu Homeri in disciplina militari post auctorem de vita Homeri p. 387 sqq. edit. Galei disserunt Collectores Actorum Erudit. tom. II. supplem. p. 264. Suetonius auctor est, Claudium Imperatorem pro tribunali etiam locutum saepe versibus [P] Homericis. Consule eius vitam cap. 42. Lycurgum et Solonem, legiferos, ex Homero profecisse, disputat *Rapinus* in Respons. ad Vauassoris obseruationes p. 703. 704. Operum Vauassoris. Atque in libris *Iuris Ciuilis Romani* frequenter videmus Homeri testimonia, Oraculorum instar, adducta, qua de re adeas licet *Guil. Budaeum* annotat. prior. in pandectas, p. 545 sqq. *Scipionem* Gentilem lib. II. Parergon, et *Petrum Fermat* de auctoritate Homeri apud ICtos (Tolosae an. 1682. 8.) *Menagium* amoenitat. iuris p. 459. et anti-Bailleti Hagae Com. 1690. m. 12. tom. I. p. 231. et p. 233. adnotatur Homerum in Institutt. Iustin. ter, in Pandectis sexies esse citatum. [*Frid. Strunzii* disp. de poetarum, sigillatimque Homeri auctoritate apud ICtos, resp. et auctore *Io. Henr. Schlegel.* Wittebergae 1717. 4.] De Philopoemene, Alcibiade, Pompeio aliisque ducibus ac regibus, familiarem sibi Homerum habentibus, magnique facientibus, agit *Iohannes Sanderus* in Homeri vita p. 67 sqq. et *Küsterus* p. 36 sqq. Historiae criticae Homeri, vbi singulatim de Imperatoribus Romanis Homeri lectione atque vsu sese oblectantibus, animumque confirmantibus. *Eustathius* ad Iliad. ῶ. p. 1497. εἰκότως ὢν ὁ

ποιητὴς ἐφιλεῖτο τοῖς γε τὸ καλὸν εἰδόσιν. Ἰστοροῦνται γοῦν φιλόμηροι μάλιστα μὲν ὁ μέγας Ἀλέξανδρος, ἤδη δὲ καὶ Κάσσανδρος, (Vide de Alexandro Dionem Chrysost. diss. 2. de regno p. 19 sqq. et diss. 4. p. 65. vbi tradit, Iliadem eum edidicisse totam, et magnam partem Odysseae: Ptolemaeum Hephaestionis lib. IV. Lucianum tom. I. p. 287. et Scholia p. 12. et tom. II. p. 37. Eustathium initio prolegom. in Iliadem et quae supra cap. 2. nr. 12. et 13.) ὁ καὶ αὐτὸς Μακεδόνων βασιλεὺς οὕτω φιλῶν Ὅμηρον, ὡς διὰ στόματός φασιν ἔχειν τῶν ἐπῶν αὐτοῦ τὰ πολλά. Ἦν δὲ τοιοῦτος καὶ Φαληρεὺς Δημήτριος ὃς πρῶτος εἰς θέατρον παρήγαγέ φασι ῥαψῳδοὺς τοὺς καὶ Ὁμηριστὰς καλουμένους οἳ ἐμελῴδουν τὰ Ὁμήρου καθάπερ ἄλλοι τὰ Ἡσιόδου καὶ Ἀρχιλόχου καὶ ἑτέρων. [Homero quid πολιτικώτερον? exclamat *Boeclerus* in Bibliogr. crit. p. 644. *Heum.*]

De Philosophia Hom.

XI. *Longino* quoque olim scriptus Liber εἰ φιλόσοφος Ὅμηρος, vt Suidas refert, et omnes propemodum Sectae Principem illum subscriptoremque dogmatum suorum esse voluerunt. Vide omnino *Senecam* Epist. 88. p. 336. et vitam Homeri a Dionysio Halicarnasseo, si Galeum audimus, scriptam p. 341 sqq. e recentioribus *Iohannem Ionsium* p. 245. lib. III. cap. 7. et cap. 9. p. 256. de Scriptoribus Hist. Philosoph. et *Cuperum* p. 119 sqq. vbi pro *Oenotiaus* leges *Oenomaus*. Cynicus enim *Oenomaus* scripserat teste Suida, περὶ τῆς καθ' Ὅμηρον φιλοσοφίας, quo de argumento integris etiam libris egere Favorinus et Porphyrius, et qui Homerum illustrarunt olim e Philosophis, Antisthenes, Zeno Cittieus, Posidonius, Panaetius, aliique, quos cap. V. recensemus. Praestantissimos enim Philosophorum, cuiusuis aetatis sectaeque, Platonicos praesertim in Homero, tamquam praecipuo auctore suo explicando operam posuisse recte obseruat Holstenius, quem vide de Porphyrii vita p. 44. et 50. edit. Cantabrig. Etiam *Dione Chrysostomo notante* XLVII. p. 523. οὐ μόνον ποιητὴς ἀγαθὸς ἦν ἀλλὰ καὶ τῷ τρόπῳ φιλόσοφος. *Fabric.* Homerum poetam dulcissime vanum vocat *Augustinus* libr. I. Confess. cap. 14. 16. Conf. *Vossium* de sectis philos. cap. IV. §. 2. *Pag. Gaudentium* de philos. rom. cap. 53. *Maxim. Tyrium* diss. 16. qui diss. 9. p. 93. iudicat, Homerum de virtutibus ac vitiis hominum praeclare disseruisse; at in reliquis disciplinis versari admodum simpliciter et antiqua ruditate: *Holstenium* de vita Pythagor. cap. IX. p. 256 sqq. Anaxagorae iudicium apud *Diogenem Laertium* in vita Anaxag. nr. 12. vide supra §. VII. De philosophia morali Homeri v. *Melanchthon.* Declamat. tom. II. p. 38 sqq. Homerum tamen non fuisse philosophum moralem, docet *Stolle* in dissert. an Homerus philosophus fuerit moralis? Ienae 1712. *Heumann.* adde eumdem *Stolle* in Historia litteraria, (Anleitung zur Historie der Gelahrheit, edit. IV. Ienae 1736. 4.) part. III. cap. I. §. 18. et 19. p. 610 sqq. et in Historia philosophiae moralis gentilis (Historie der Heidnischen Moral.) Ienae. 1714. 4. In vtroque libro plures is memorat viros doctos in vtramque partem disputantes. Bene quidem monet, sententiis ac γνώμαις maximam partem philosophiae homericae fuisse comprehensam: at in multis iniustus est in poetam, nec de poesi, praecipue homerica, acutus iustusque sedit iudex quippe qui praeceptorem et naturae poeseos parum gnarus fuisse videatur, pluraque ab eo quasi postulauit, quam poscere fas erat. Nam in parte I. Historiae litter. p. 177 sqq. (vbi de Homero agit et variorum de illo iudicia profert,) putat, Homerum non tanta dignum esse laude, quanta illi tribui solet, et lectionem eius commendari posse iunenibus ad linguam graecam et priscos ritus ex eo noscendos. Enimuero philosophia Homeri primum aeui illius more arcte coniuncta erat cum theogonia et cosmogonia; dein non erat vmbratilis illa, nec compendiaria atque abstracta ex vltimis principiis legitime

time deriuata, nec eſt ſerioris pythagoricae ac platonicae aut ariſtotelicae, multo minus noſtrae aetatis diſciplina ac doctrina metienda; ſed erat philoſophia poetae et vitae, ex doctrina populari, ſenſu recti iuſtique communi, experientia, vſu et ſobria iudicandi, obſeruandi comparandique ratione ducta. Qui igitur Homerum panſophum quaſi et philoſophum, qualem aetas noſtra intelligit habetque, ſibi fingit, ille haud cogitat, quae rudia doctrinarum omnium initia et fragmenta tantum, tamquam membra ingentis corporis nondum compoſiti diſiecta, tempore homerico eſſe vi naturae humanae potuerint! Quare illi quoque errare mihi videntur, qui in carminibus homericis omnium, quas ſerior aetas tulit, ſectarum philoſophicarum opiniones atque principia quaerant, niſi, vti factum eſt, de arcanis, quae ipſe poeta neſcire debuit, et occultis naturae atque ingenii virtutibus cogitare, atque peruerſa contortaque ratione eas expiſcari atque interpretari velint. Semina ſanioris prudentiae ciuilis ſparſa ſunt; quae vero nondum peruenerant ad maturitatem. Veterum et recentiorum multorum iudicia de philoſophia Homeri, tamquam fonte, ex quo reliqui hauſiſſent, collegit, plus iuſto illam celebrans *M. Io. Georg. Dietericus*, in diſſ. de philoſophia Homeri, Wittebergae 1704. 4. Rectius negatur Homerus auctor et caput fuiſſe omnium ſectarum philoſophicarum, in Graecia deinceps ortarum, in Comment. ſociet. reg. Paris. Inſcr. vol. XIV. p. 2 ſqq. — Add. *Ern. Gottfr. Chriſti. Schröderi* progr. I. de vſu et auctoritate Homeri in diſciplinis variis, praeſertim in iure naturae. Wittenb. 1772. 4. — *Io. Chriſt. Henrici* diſp. de immortalitate animi homerica, ibid. 1786. 4. etc. *Harl.*

De ſenſu phyſico, allegorico etc. in Homeri carm.

XII. Non omnia ab Homero, quae narrat, probari, ſed alia ſuadere eum, alia laudare, alia ſimpliciter referre, alia denique exponere, vt rideat et exagitet, obſeruatum eidem *Dioni* 2. de regno p. 27. *Proclus* quoque et in Platonis vita Olympiodorus teſtantur, Homeri ſcripta, a veteribus accepta non ſecundum ſenſum tantum ſimplicem literalem; ſed Φυσικῶς quoque et Ἠθικῶς et Θεολογικῶς, καὶ ἁπλῶς πολλαχῶς w). Putabant nempe βαθύτερον νοῦν ἐγκεκρυμμένον τοῖς ἔπεσι, vt eſt apud *Plutarchum*, lib. de Muſica, quam in ſententiam notum dictum Platonis in Alcibiade, vetantis [?] imperitos ad Homeri lectionem temere accedere, ἵνα μὴ ἀμύητοι τῆς σοφίας μύθους οἰήσαιντο γράφειν τὸν ἥρωα. Sic fabulas Homeri philoſophice interpretatus fuit Cronius Pythagoricus, Numenii familiaris, teſte Porphyrio de ſtyge, et lib. de Antro Nympharum, itemque Nemeſius. Verum de tota illa ratione *allegorica*, Homerum alioſque poetas interpretandi, plura dixi lib. quinto, vbi ago de Procli Commentariis in Platonem de Rep. x) Nunc tantum memorabo, ab Euſtathio in prolegom. ad Iliadem reprehendi duo interpretum homericorum veluti extrema et modum excedentia, vnum omnia in allegoriam trahentium, οὐ μόνον εἴ τι που μυθικὸν, ἀλλὰ καὶ τὰ ὁμολογουμένως ἱστορούμενα, τὸν Ἀγαμέμνονα, τὸν Ἀχιλλέα, τὸν Νέστορα, τὸν Ὀδυσσέα, τοὺς λοιποὺς Ἥρωας. conf. *Iac. Perizonii* Origenes Babylon. p. 142 ſqq.; alterum, quorum Princeps Ariſtarchus, omnia ad litteram ſtricte interpretantium, et οὐδὲν οὐδ' ὅλως ἀφιεμένων ἀλληγορεῖσθαι παρ' Ὁμήρῳ, οὐδὲ τὰς ἱστορίας, οὐδὲ τοὺς μύθους. Quibus reiectis ſubiungit: οἱ δὲ ἀκριβέστεροι, ὥσπερ τὰς ἱστορίας ἐφ' ἑαυτῶν μένειν ἀφῆκαν, οὕτω καὶ τοὺς μύθους τὰ πρῶτα μὲν τίθενται, οὕτως ἔχειν, ὡς λέγονται, καὶ ἐπισκέπτονται τὴν πλάσιν

αὐτῶν

w) Conf. *Villoiſonii* comment. ſupra ad §. II. laudatam. *Harl.*

x) Vid. Basnage Hiſt. Iud. lib. III. cap. 20. §. 5. 6. 7. *Heum.*

αὐτῶν καὶ τὴν ἐν αὐτῇ πιθανότητα, δι' ἧς ἐν μύθοις ἀλήθειά τις εἰκονίζεται, εἶτα διὰ τὸ ἐν αὐτοῖς φύσει ψευδὲς ἀφέντες τὸ σωματικὸν εἰκόνισμα. ἀνατρέχουσιν εἰς τὴν ἐξ ἀλληγορίας θεράπειαν τοῦ μύθου ἢ φυσικῶς ἐξετάζοντες, ἢ κατὰ ἦθος, πολλαχοῦ δὲ καὶ ἱστορικῶς. Inter eos, qui allegoriis in Homero quaerendis modum excefferunt, fuit etiam *Metrodorus Lampfacenus*, qui in libro de Homero phyfice omnia expofuerat, non Iouem modo et Mineruam ac Iunonem, fed Achillem quoque Hectoremque et Agamemnonem, vt praeter Laërtium lib. II. fect. XI. notat *Tatianus*, quem vide p. 80. Idem fecit *Heraclitus* iunior Allegoriis Homericis, quae exftant, *Proclus* in Commentariis iam dictis, *Porphyrius* in quaeftionibus Homericis et lib. de antro Nympharum, vt deperdita eius fcripta omittam: fcriptor anonymus *ἐπιτόμου διηγήσεως ἐς τὰς καθ' Ὅμηρον πλάνας τοῦ Ὀδυσσέως μετά τινος θεωρίας ἠθικωτέρας, φιλοπονηθείσης*, quam primus edidit Vincent. Obfopoeus. Hagon. 1531. cum Xenoph. Sympofio. Ex recentiorum fcriptis hoc loco commemorandae *Iohannis Baptiftae Perfonae*, Bergomatis, Noctes Solitariae, fiue de iis, quae fcientifice in Odyffea fcripta funt, liber in LXX. Colloquia diftributus, editusque Venetiis an. 1613. 4. *Fabric.* Si quo in genere interpretationis, certe in hoc de Allegoriis hom. caute verfandum eft. Quando, vti nonnulli, quamquam perperam, fecerunt, omnis allegoriae vis ponitur tantum in metaphorae continuatione ac tropico dicendi genere (Bilderfprache,) Homerus abundat allegoriis. At fi vbiuis fenfum verborum hominumque reconditum, et, vt ita dicam, myfticum in Homero quaerimus, et homericis verbis adfingimus, excedimus modum, epicique carminis formam vfumque machinarum poeticarum prudentem, ac, quae fit poetica veritas aut probabilitas, a philofophica aut hiftorica omnino diuerfa, haud perpendimus. Conditores myfteriorum et auctores antiquioris fapientiae tam diuinae quam humanae fub allegoriis illam docuiffe et fenfui fubieciffe equidem haud nego. Neque tamen omnem hiftoriam et nonnullarum rerum et hominum, in mythis veterum, originem ac veritatem hiftoricam, at multis fabulis amplificatam ornatamque, excludere ac tollere poffumus. Plures tamen mythos ex arcana rerum humanarum diuinarumque difciplina primum ortos effe, nemo hodie negabit. At nemo erit adeo vanus, vt glorietur, fe vbique veri lucem cernere, nec vllibi hallucinari, nec vmbram pro Iunone vmquam amplecti: id praeftari nequit tanta antiquitatis obfcuritate reque vniuerfa tam lubrica. Homerus mythos, *ἱεροὺς λόγους*, allegoricas imagines, in Oriente natas, in Graecia receptas, immutatas, transformatas, et vero auctas aut amplificatas, iam reperit in patria. Illis vfus eft tamquam machinis poeticis ad hiftoriam belli Troiani iucundius grauiusque enarrandam. In Homero igitur, qui illa antiquiora hiftoriae doctrinarumque inuolucra fic retulit et ad illuminandum poema adhibuit, prouti tradita acceperat, et vero ornauit, (quod illi, qua poetae, omnino licitum erat,) vbiuis venari et quafi odorari allegorias, omnino eft abfonum: neque hodie prudens Homeri interpres id faciet. Nam quis poetici fenfus gnarus adfenfum praebebit *Don Cirio Saverio Mineruino*, Profeffori phyfices, qui Neapoli 1778. explicationem Homeri dedit, veftigia veterum quorumdam philofophorum premens et arbitratus, Homeri carmina effe myfteriorum plena, a facerdotibus vrbis *Sirio* in Lucania congefta, omnia effe fymbolice intelligenda, Achillem, Agamemnona, Hectorem, Paridem, Vlyffem, Helenam, Andromachen, non fuiffe homines, fed fymbola Vulcanorum et ignium fubterraneorum, quibus Troia fuiffet vaftata? De ortu et ratione orationis allegoricae, atque vfu illius homerico vberrime docteque difputat, et faepius cum cl. Meinerfio rem habet cl. *Pleffing* in Memnonio, (Lipfiae 1787. 8) tom. I. part. VI. p. 443 fqq. in primis p. 500 fqq. et part. VII.

p. 538—564. Praeter ea, quae ad §. II. supra notaui, et praeter viros doctos ibidem a me laudatos, consuli possunt *R. M. van Goens* diss. homerica ad Porphyrium, praemissa illius editioni Porphyrii de antro Nympharum, (Traiecti ad Rhen. 1765. 4.) *Lud. Heur. Iacob* de allegor. Homerica, Halae, 1785. 8. *Benedicti* interpretatio allegoriae Hom. de errore et precibus, Lipsiae, 1785. 4. *Harl.* *I. C. Wernsdorfii* Allegoria Homerica, Raptus Aurorae, explicata, in Stoschii Museo Critico I, III, p. 286 sq. *Io. Floderi* Diss. de Ate Homerica, ib. I, II, p. 204 sq. Eiusdem Specimen philosophiae Homericae, ibid. I, IV, p. 420 sq. *Beck.*

De medicinae et iuris scientia Hom. XIII. De *Nepenthe* Homerico ad Odyss. δ'. 221. exstat liber eruditus postumus *Petri Petiti*, Medici Parisiensis, Traiect. 1689. 8. et alter *Petri la Seine*, praecipue parte 2. Lugd: 1624. 8. recusus tom. XI. thesauri Gronouiani. Idem etiam cura expendit in Exercitatione decima decadis 6. dissertationum Medico Philolog. Ienae, 1692. 4. praestantissimus Ienensium Aesculapius, *Georgius Wolfgangus Wedelius*, qui praeter ea Exercit. V. Decad. V. de Nectare et Ambrosia, et diss. 6. VI. decadis agit de radice amara, qua vulnus Eurypyli curatum Homerus refert Iliad. λ'. 845. et dignum esse Poetam pronunciat, quem et Medici legant et non paucis locis explicent ab aliis minus intelligenda citra divinae Medicinae scientiam. [*Georg. Wolfg. Wedelii* progr. I — III. de Mythologia Moly Homerica. Ienae, 1713. 4. — *Dan. Guil. Triller* disp. de Moly Homerico, et fabula Circaea, Lipsiae, 1716. 4. repet. in illius Opusculis medicis et medico-philologicis. vol. II. Francof. ad Moen. 1766. nr. 2. conf. supra ad cap. V. nr. XXXIV.] *Medicae artis* y) peritum Homerum ostendit praeter auctorem vitae eius [?] p. 390 sq. edit. Galei, *Tiraquellus* in libro de Nobilitate p. 274 — 289. *Thomas Bartholinus* sub initium Libri de Medicis Poetis; *Adamus Brendelinus* dissertatione de Homero Medico, Wittebergae an. 1700. in vulgus edita. [*I. G. Daehne* de medicina Homeri, Lipsiae, 1776. *I. Christ. Haynisch* progr. Homerum artis medendi peritum fuisse, Schleiz. 1736. fol. et conditores historiae litterariae Medicinae. Peritia vero et ars medendi tempore heroico potius in scientia vsuque et curatione morborum externorum atque in vulneribus curandis, arte chirurgica, quam morbis internis ope medicamentorum et interioris corporis humani cognitionis tollendis versabatur. *Harl.*] Conuiuandi rationem ex Homero persequitur Athenaeus lib. V. Dipnosophist. praeferens conuiuium Homericum Symposiis Platonis, Xenophontis, Epicuri et aliorum Philosophorum. *Fabric.* In scyphis argumentum caelatum quoque interdum fuisse ex Homero sumtum, colligitur ex *Suetonio* in Nerone cap. 47. *duos scyphos gratissimi vsus*, *quos* Homericos, *a caelatura carminum Homeri*, vocabat, *solo illisit* (Nero:) *litterata* pocula intelligi putant *Burmann.* ad locum *Casaubon.* ad Athen. XI. *Reinesf.* ad Petron. cap. LI. ego vero propter voc. *caelatura* cum Oudendorpio atque Ernesto argumentum homericum caelatum interpretor. *Harl.*

Theologia Hom. XIV. *Theologiam* Homeri z) quoque fuit, qui singulari libello persequeretur, *Petrus Lescaloperius*, ad calcem Commentarii in Librum II. Ciceronis de Natura Deorum. Exstat

y) *Chemicae* quoque, si credimus *Iac. Tollio* pag. 200. Fortuitor. [id quod magna probatione egere aliis videbitur.] Homerum vero laudat ipse Hippocrates libr. de Articulis tom. II. p. 763. Medicae tamen Homeri scientiae non multum tribuit *Alex. Tassonus* IX. 10. Pensiere diuersi. Oratorius fucus esse videtur *Antonii Vrcei Codri*, iudicantis orat. 13. omnia ab Homero discere licere, ab arte coquinaria ad artem vrbium regendarum.

z) Notatu dignus locus Scholiorum ad Iliad. ι'. 521. ὅτι παρὰ τῷ ποιητῇ οἱ Θεοὶ σωματικῶς λαμβανόμενοι ἀνθρωποειδῶς ἐπίσταται, καὶ ἀθανασίᾳ μόνον διαφέροντες

Exstat et *Nic. Bergmanni* diatriba de Theologia Homeri, Praeside Reu. Adamo Rechenbergio ad disputandum proposita Lipsiae an. 1679. rec. in eius Dissertationibus in N. T. histor. litter. et eccles. p. 262. cui addi possunt, quae de eodem argumento notauit *Gerh. Croesius* in Homero Hebraeo tom. I. p. 179 sq. vsque ad 224. [et quae supra ad §. II. scripta sunt.]

Futurorum vates. XV. Sed et *futurorum conscius* aliquibus visus Homerus [aa]), vt superiore libro cap. XXIX. nr. 2. dixi, quasi is, quem coecum scripsere alii, solus ראה *videns*, sit, vt dicam cum Thoma Pinedo Iudaeo p. 263. ad Steph. Byz. quibus adde, quod *Iacobus Hugo* [bb]), Belga Insulensis, in vera historia Romana seu Origine Latii siue Italiae ac Romanae vrbis a tenebris longae vetustatis in lucem producta contendit, Homerum diuino instinctu sub Historia Troiana Hierosolymae excidium, sub fabulis Graecorum in Iliade Seruatoris nostri vitam, miracula, passionem et facta ecclesiae sub Imperatoribus praedixisse: Harpyiarum nomine perstrinxisse Hollandos, nomine Euenidis Geneuensem Caluinum, Antinoi et Ladis Martinum Lutherum, et Lotophagorum, Lutheranos. Quam ludicram eius delirationem edita Ienae exercitatione serio confutauit *Ebertus Rudolphus Rothius.* Quid? quod *Petro Loyerio,* Andegauensi, libro de Coloniis Idumaeorum contigit, in vno Homeri versu [cc]) praedictum reperire praenomen et cognomen suum patriamque et annum, quo haec esset inuenturus. Iosuae Barnesio Homerus Salomo, Ὅμηρος inuersum nomen, si legatur Σόρημο, vid. Clerici Bibl. choisie tom. 22. p. 244. Iudaeis אומירי et המירס. vid. Wolfii Bibl. hebr. p. 347 sq.

Sortes Homericae etc. XVI. Quid? quod multis iam olim versus Homeri pro *Sortibus* atque *Oraculis* fuerunt, veluti ab *Antonio van Dale* obseruatum est de Diuinationibus Idololatricis V. T. cap. 4. [vid. *Christiani Gottlieb Schwarz* diss. de sortibus poeticis, in illius Dissertatt. selectis, a me editis nr. 1. *Harl.*] Praetereo alias superstitiones et ἐπαοιδὰς ope versiculorum Homericorum patratas, (vid. *Sammonic.* cap. 49. v. 13.) quibus fugari pestilentiam, dolores arthriticos mitigari, pelli ebrietatem, febrem quartanam leuari, et similia eiusmodi fieri posse opinabantur. Vide, quae infra libro sexto, vbi recensemus Scriptores in Geoponicis laudatos, tum *Brodaeum* lib. VI. Miscell. cap. 20. *Cuperi* Harpocratem pag. 44. *Tho. Crenium* part. I. animaduers. pag. 124. [dd]) Denique Homerus plerisque Poeta ita multiscius, vel

φέροντες ἀνθρώπων τοῖς αὐτοῖς ἐνέχονται πάθεσι. Caussam, quare in Poesi etiam Diis tribuantur adfectus, ne scilicet sublato veluti aduersario languidae sint et otiosae actiones, notatum Plutarcho de audiendis poetis p. 25.

aa) A scholiaste Dionysii Thrac. cod. Ven. 489. in *Villoisonii* Anecd. gr. vol. II. p. 186. not. Homerus dicitur vaticinatus esse in versu quodam futuram Romanorum gloriam. *Harl.*

bb) Liber eius lucem vidit Romae an. 1655. 4.

cc) Odyss. λ'. 183. Σὸν δ' οὔπω τις ἔχει καλὸν γέρας, ἀλλὰ ἕκηλος. Per anagramma, Πέτρος Λωΐερος Ἀνδηκαυος Γάλλος Ἑλλάν. Restant litterae α, χ, κ, quae indicant annum 1620. Vide *Menagium* in vita Petri Aerodii pag. 167. et *Baelii* Lexicon in Loyero. Commentum est *Ioannis le Maire* in libro: *Les illustrations des Gaules*, qui Gallos a Troianis et ab Hectoris nepote Franco deduxit. vid. Dominicum de Colonia, tom. II. hist. liter. de Lyon, p. 459 sq.

dd) Insanus quoque in Homerum quorundam amor est notandus. Quanta pietate interdum veteres eum, vel tamquam deum sint prosequuti, supra iam est animaduersum. Memorare tantum iuuat Claudium Belurgerium, cui, vt *Erythraei* verbis in Pinacoth. I. p. 206. vtar, erat prae ceteris in deliciis Homerus: hunc habebat semper in manibus, hunc totum edidicerat, hunc secum in templa deferebat, et sacrarum precum loco recitabat. adde de Vigneul-Marville Melanges vol. I. p. 215 sq.

vel potius, vt *Apuleii* in Apologia (p. 40. edit. Casauboni,) verbis vtar, *eunctarum rerum adprime peritus* est habitus, et Homeri poema quibusdam adeo omnium rerum scitu dignarum Compendium visum est, vt non modo ex illo sollicite et longe [P] saepius petitis coniecturis res et mores temporum heroicorum indagarent, cuius rei insigne specimen refert *Plutarchus* de Oraculorum defectu p. 410. sed et, quae in illo non memorentur, ea illi aetati ignota fuisse adfirmarent. Quod postremum merito explodit *Strabo* lib. XII. p. 554. conf. Casell. lib. II. variar. cap. 18. vbi disquirit, quo pacto Homeri aetate in tenebris lumen fieret. Annuli vsum Homeri aetate nondum fuisse, Plinius ex eius silentio colligit. Sic *Iosephus* lib. II. contra Apionem p. 1070. leges Graecis antiquissimis ignotas fuisse probaturus, *μηδ' αὐτὸ τοὔνομα*, inquit, *πάλαι ἐγινώσκετο παρὰ τοῖς Ἕλλησι· καὶ μάρτυς Ὅμηρος, οὐδαμοῦ τῆς ποιήσεως αὐτῷ χρησάμενος.* Hypsicrates Grammaticus notauit, solum esse vocabulum, quod in *οψ* desinat, *καλαῦροψ*, quod refellit *Stephanus Byz.* in *Αἰθίοψ*. Praetereo alias Grammaticorum argutationes, qui versus *ἰσοψήφους* ee), *παρασιχίδας*, versus Rophalicos siue per singula vocabula singulis syllabis crescentes, qualis est Iliad. *γ'*. 182. et alia eiusmodi in Homero inquirebant, memorata *Gellio* lib. XIV. cap. 6. et *Eustathio* ad Iliados *ώ*. sub initium. Tale est, quod Zopyrion Grammaticus apud *Plutarchum* IX. 2. sympos. notat primum Iliadis versum *ἰσοσύλλαβον* esse cum primo, et postremum cum postremo versu Odysseae. Quod Appion obseruauit in prima Syllaba versus primi Iliados in voce *μῆνιν* numerum literarum XLVIII. vtriusque poematis contineri, vt ex *Senecae* Epist. LXXXVIII. notaui supra cap. 2. nr. 9. Denique quod apud Plutarchum quaest. 10. p. 1009. Platonica animaduertitur, in vno versu Iliad. *ά*. v. 185. omnes occurrere partes orationis.

Singularia carminum hom. exempla. XVII. His Grammaticorum difficilibus nugis adfinia erant problemata Homerica, quibus sese in conuiuiis exercebant eruditi, vt constat ex *Plutarchi* libr. IX. sympos. Iisdem hoc loco a me aliorum in describendis Homeri carminibus *περιεργία* non absurde adiicietur. Cuius generis est, quod Ciceronis testimonio tradunt Plinius VII. 21. et Solinus cap. 6. *Iliada Homeri omnem ita subtiliter in membrana descriptam, vt testa nucis clauderetur.* *Plutarchus* aduersus Stoicos p. 1083. *Οἱ δὲ περὶ Καλλικράτη καὶ Μυρμηκίδην λέγονται δημιουργεῖν ἅρματα μυίαις πτεροῖς καλυπτόμενα, καὶ διατορνεύειν ἐν σησάμῳ γράμμασιν ἔπη τοῦ Ὁμήρου.* Et quod Zonaras ac Cedrenus narrant in Bibliotheca CPolitana ff) 120000. librorum, quae sub Basilisco Imperatore conflagrauit, inter alia fuisse *τὸ τοῦ δράκοντος ἔντερον ποδῶν ἑκατὸν εἴκοσι, ἐν ᾧ ἦν γεγραμμένα τὰ τοῦ Ὁμήρου ποιήματα ἥ τε Ἰλιὰς καὶ ἡ Ὀδυσσεία χρυσέοις γράμμασι μετὰ καὶ τῆς ἱστορίας τῆς τῶν ἡρώων πράξεως, draconis intestinum pedes CXX. longum, cui Homeri poemata Ilias et Odyssea aureis literis fuerant inscripta cum historia rerum ab heroibus gestarum.* *Constantinus Manasses* in Leone Isauro de eadem Bibliotheca disserens: [P]

p. 215 sq. Vincent. Parauicinus singularium de viris eruditis Centur. III. 12. Auserlesene theologische Biblioth. tom. III. p. 254. *Harl.*

ee) Vide *Muretum* lib. XIV. Var. Lect. cap. 13. Homeri versus *ἰσοψήφους* exstare in codice Regis Christianissimi MSto. 2216. testatur *Labbeus* Bibl. nou. MSS. p. 234. Confer *Iac. Gronouii* notas ad Gellium p. 655 sq.

ff) De hac Bibliotheca consules *Cangium* in CPoli Christiana lib. II. p. 150 sq.

Parodiae Homericae. II. Singulare genus imitationis Homericae sunt *parodiae*, siue versuum Homericorum vel singulorum vel plurium ad aliud argumentum paucis verbis mutatis, plerumque in iocum facta flexio et accommodatio. Quamquam interiecto tempore ad aliorum quoque poetarum tum Epicorum, tum Tragicorum, Comicorum et quorumcunque ceterorum versus parodiae vsurpari coeperunt; antiquissimae tamen et frequentissimae fuerunt Homericae, [P] quarum exemplo latini etiam in hoc genere elaborarunt, vt notum est vel e Virgilii parodia ad Phaselum Catulli. Primam parodiam scriptam ab *Hippye* Rhegino tradunt Suidas [et Eudocia p. 245.] testantes, eum temporibus Persicis, hoc est, si *Vossium* de Hist. Gr. p. 441. audimus, Darii et Xerxis temporibus floruisse. Sed Polemo apud *Athenaeum* lib. XV. p. 698. *Hipponacti* hoc tribuit εὑρετὴν μὲν οὖν τοῦ γένους Ἱππώνακτα φατέον τὸν Ἰαμβοποιόν. *Aristoteles* vero cap. 2. Poetices, *Hegemoni* Thasio: Ἡγήμων δὲ Θάσιος ὁ τὰς παρῳδίας ποιήσας πρῶτος. Atque primum inter Comicos Hegemonem parodiis, vt Rhapsodi antea Rhapsodiis, (confer [*Xenoph.* M. S. IV. 2. 10. et 11. ibique Ernesti,] *Caesarem Scaligerum* lib. I. Poetices cap. 42.) in theatro certasse legas apud eundem *Athenaeum* p. 699. καὶ τούτων δὲ (τῶν ἀρχαίας κωμῳδίας ποιητῶν,) πρῶτος εἰσῆλθεν εἰς τοὺς ἀγῶνας τοὺς θυμελικοὺς Ἡγήμων καὶ παρ' Ἀθηναίοις ἐνίκησεν ἄλλαις τε παρῳδίαις καὶ τῇ Γιγαντομαχίᾳ. adde eundem lib. IX. p. 406. 407. Mentio eiusdem *Hegemonis* παρῳδοῦ et eius Γιγαντομαχίας apud Eustathium. Eodem in loco Athenaei memorantur *Euboei*, Parii, qui Philippi Macedonis aetate floruit, parodiarum libri IV. Praeterea *Boeotus* quidam Parodiarum scriptor. Docet ibidem *Polemo* hoc genere subinde vsum in fabulis suis veteris Comoediae poetas, *Epicharmum* Syracusanum, et *Cratinum* in dramate, quod inscripserat Εὐνεῖδαι, itemque *Hermippum*. *Sopatri* praeterea παρῳδοῦ mentionem Suidas facit, et ante Suidam Athenaeus pluribus in locis, modo παρῳδὸν modo φλυακογράφον adpellans. Neque alium existimo esse Sopatrum, qui ab Eustathio quandoque citatur. Sed et *Matronem* c) παρῳδὸν non infrequenter laudat Eustathius, cuius perelegans carmen centum amplius versuum exhibet *Athenaeus* lib. IV. p. 134 sq. et pluribus locis illustrat *Is. Casaubonus* cap. 5. animaduersion. Initium hoc est: Δεῖπνα μοι ἔννεπε μοῦσα πολύτροφα καὶ μάλα πολλά. Hoc ipsum carmen cum aliis eiusdem et aliorum παρῳδῶν Graecorum et Latinorum apospasmatiis, atque erudita *de parodiis* dissertatione edidit *Henricus Stephanus* an. 1575. 8. d) ad calcem certaminis Homeri et Hesiodi, vbi p. 178. habes etiam *Iosephi Scaligeri* ad Matronis carmen castigationes. Eodem an. 1575. 8. prodierunt *H. Stephani* parodiae morales, ad quarum calcem exstant centonum et parodiarum veterum exempla graeca et latina ab illo selecta et illustrata. Pulchre inter alia obseruat, Philosophos quoque frequenter olim delectatos parodiis eiusmodi concinnandis, vt exemplo suo nos docet Lucianus, tum prae ceteris Laertius, qui versus Homericos a Platone, Diogene, Bione IV. 52. Carneade IV. 64. et aliis ingeniose ac festiue inflexos refert e). Praecipue vero in componendis parodiis multos fuisse constat, (non numquam

c) *Matron Poeta Graecus multa millia Graecorum versuum ad culinam et macellum inuertit iusto poemate.* Caes. Scaliger lib. I. Poetic. cap. 52. *Fabric.* E recentioribus huc referri possunt L'Iliade Giocosa di Loredano, Opere tom. IV. — L'Iliade travestie par Marivaux; Oeuvres, Paris. 1758. VII. voll. 8. Ilias versibus ludicris gallicis translata, et Telemache en vers burlesques. vid. Ephem. litterar. Lips. an. 1715. p. 4. *Harl.*

d) De hac editione vid. *Freytagii* Analecta litteraria, p. 902 sqq. *Harl.*

e) Conf. Discours sur les parodies, à l'occasion des parodies du nouveau Théatre Italien etc. Paris. 1731. 12. Journ. des Savans 1732. Fevr. p. 220. *Fabric.*

quam etiam parodiam parodiae oppositam, vt Carneadi a Mentore, quod ἀντιπαρῳδῆσαι [?] dictum, ex *Strabonis* lib. IX. p. 394. iam obseruauit doctissimus Stephanus;) *Cratetem Thebanum*, de quo Laertius, Apuleius in Apologia, p. 28. edit. Casauboni, Plutarchus de laude sui p. 546. et Athenaeus, tum Sillographum *Timonem*, de cuius parodiis praeter H. Stephanum consulendus *Dan. Heinsius* libro de Satira Horatiana p. 133. Exemplum insigne adludens ad versus primos libri primi Iliados exhibet *Eusebius* XV. praeparat. pag. 855. Neque Oratores a parodia abstinuisse, exemplis variis patet, et notatum *Hermogeni* περὶ μεθόδου δεινότητος cap. 18. Copiosior quaedam parodia sine auctoris nomine occurrit apud *Dionem Chrysostomum* orat. XXXII. quae est ad Alexandrinos: τοιγαρῦν ὀ κακῶς τις παρεποίησε τῶν σαπρῶν τούτων ποιητῶν κ. τ. λ. Praetereo quam plurimas breuiores apud Athenaeum obuias, et in his perquam lepidas plerasque. Eustathius semel iterumque mentionem etiam facit παρῳδῦ νέυ, et τῶν τινος νεωτέρων παρῳδῶν. Confer *Tzetzae* Chiliad. X. hist. 319. et XIII, hist. 483. *Photius* quoque Cod. CLX. memorat *Procopii Gazaei* στίχων Ὁμηρικῶν μεταφράσεις εἰς ποικίλας λόγων ἰδέας ἐκμεμορφωμένας. Si quis vero requirat exemplum parodiae Homericae nostra aetate quam felicissimum et elegantissimum, is *Susiadem* legat Graecantissimi *Iosuae Barnesii* Angli, qua Estherae historiam complexus est, Lond. 1679. 8. Sed quid vetat initium eius, speciminis causa, infra ponere:

Μῆνιν ἄειδε Θεὰ Ἀμαληχιάδεω Ἀμανῆος
Οὐλομένην, ἣ μυρί' Ἑβραίοισ' ἄλγε' ἔθηκε
Περσέων δ' ἰφθίμους ψυχὰς ἀΐδι προΐαψεν
Οὐκ αὐτῶν. Αὐτοῖσι δ' ἑλώρια τεῦχε ἑαυτὸν
Ἠδ' ἑὸν οἶκον ἅπαντα. Θεῦ ἐτελείετο βουλὴ
Ἐξ οὗ δὴ περὶ πρῶτα διαστήτην ἐρίσαντε
Μαρδόχιος τ' Ἐσθῆρι φίλος καὶ δεινὸς Ἀμανεύς.

Homero-Centones. III. Consequens est, vt non nihil dicam de *Homero-Centonibus* [f]), qui Graecis Ὁμηροκέντρωνες siue Ὁμηρόκεντρα adpellantur, et sunt carmina ex integris vel dimidiatis Homeri versibus hinc inde per vniuersam eius poesin selectis ac nouo proprioque ordine digestis composita; vnde alius sensus et nouum poema prodit. Antiquissimum, ni fallor, Homerocentonis exemplum, quod hodie exstat decem constans versibus de Hercule ad inferos misso seruatum est ab *Irenaeo*, libro et capite I. p. 43. editionis praeclarae Grabianae: et qui Irenaei locum graece nobis tradidit *Epiphanio* haeresi XXXI. 29. Alterum occurrit libro I. Anthologiae Epigramm. graecorum, cap. 35. f. 73. εἰς τὸν πρώτως ἀκύσαντα ἤχῦς, itidem versibus decem. Meminit huius generis scribendi etiam *Tertullianus* de praescript. aduersus haereticos cap. XXXIX. *Homerocentonas vocare solent, qui de carminibus Homeri propria opera more centonario ex multis hinc inde compositis in vnum sarciunt corpus. Hieronymus* Ep. 103. ad Paulin. *Quasi non* [?] *legerimus Homerocentonas et Virgiliocentonas* etc. *Suidas* in κέντρων· ὡσαύτως καὶ λόγυς ἐκ διαφόρων συνειλεγμένυς καὶ ἕνα σκοπὸν ἀπαρτίζοντας, κέντρωνας ἔλεγον, οἷά εἰσι τὰ Ὁμηρόκεντρα. *Eustathius* ad Iliad. ψ'. pag. 1425.

Fabric. et Discours sur l'origine et sur le Caractère de la Parodie, par Mr. *Sallier*, in Mem. de l'Acad. des I. et B. L. vol. X. *Harl.*

f) De his vide Bericht von neuen Büchern, pag. 403 sqq. *Heum.*

1425. ὥσπερ ἐγκεντρίζειν ἐστὶ τὸ ἐγκεντεῖν καὶ ἐμβάλλειν φυτῷ τινι κλαδίσκον ἀλλοίου φυτοῦ, οὕτω καὶ κέντρων ῥαπτὸς μὲν ὥσπερ ὡσανεὶ παρακεντοῦνται διάφοροι χροαὶ ὑφασμάτων, γραπτὸς δὲ ᾧ παρατίθενται τοιούτου παρακεντήματος δίκην μέρη ποιημάτων καὶ στοιχείων ἄλλοθεν ἄλλα, ὁποῖα καὶ τὰ ἐντεῦθεν κληθέντα Ὁμηρόκεντρα, τουτέστιν, οἱ Ὁμηρικοὶ κέντρωνες, οἷς ὅμοιοι γένοιντ᾽ ἂν καὶ ἐξ ἑτέρων ποιητῶν ἤδη δέ που καὶ ἐκ πεζολογιῶν, ὁποῖοι σκωφθήσονται εἶναι οἱ μὴ γεννῶντες ῥητορείας οἰκείας, ἀλλ᾽ ὡς εἰπεῖν λογοσυλλεκτάδαι ὄντες καὶ δι᾽ ὅλου σπερμολογοῦντες ἐν ἐγκωμίοις. Idem ad Iliad. α. fub initium, docet, *Homerocentones* eiusmodi ex nonnullorum fententia fuiffe antiquas rhapfodias, qua de re confer, fi placet, quae dixi fupra cap. 2. nr. 22. g) διότι κατὰ μέρος φασὶ τῆς ποιήσεως διαδεδομένης τὴν σύμπασαν ποίησιν ἐπιόντες οἱ ᾄδοντες καὶ τὰ ἐξ ἑκατέρας Ὁμηρικῆς βίβλου συῤῥάπτοντες, ὡς ἐβούλοντο, ῥαψῳδοὶ ἐντεῦθεν προσηγορεύθησαν. Τῆς δὲ τοιαύτης ῥάψεως παράδειγμα σαφὲς καὶ οἱ κέντρωνες, τουτέστι τὰ λεγόμενα Ὁμηρόκεντρα. Κέντρωνές τε γὰρ κυρίως λέγονται ἐκ διαφόρων χροιῶν συνεῤῥαμμένα εἰς ἕν, οἷς ὡμοίωνταί πως τὰ Ὁμηρόκεντρα. Καὶ ῥαψῳδία δὲ ἡ ἐξ ἑκατέρων τῶν Ὁμηρικῶν ποιήσεων συῤῥαφεῖσα ᾠδὴ ἀναλόγως τῷ ὑποκειμένῳ πράγματι, γάμῳ τυχὸν ἢ ἑορτῇ. Τοῦ δὲ ἀπαγγέλλειν Ὁμήρου ποίησιν σκεδασθεῖσαν ἀρχὴν ἐποιήσατο Κίναιθος ὁ Χῖος etc. Confer, quae de hoc *Cinaetho* notaui capite fuperiore nr. 33. Verifimile fane videtur, centones h) eiusmodi Homericos decantatos fuiffe a Rhapfodis, antequam de vero ordine carminum Homericorum conftaret, nec Pififtrati cura opus Poetae vtrumque digeffiffet: poftea autem lege Solonis iuffi fuerunt Rhapfodi ordine carmina Homerica decantare, vt demonftraui cap. 2. nr. 11. [vbi vero vide adnotata.] Itaque ab eo tempore rhapfodia nihil aliud fuit, quam pars fiue liber alterutrius poematis Homerici, quantum vna vice abfoluere cantando poffent: quo fenfu apud Nepotem et alios veteres fcriptores graecos et latinos vocabulum ῥαψῳδίας eft obuium. Cumque laurum manu geftarent Rhapfodi Homerici, interiecto tempore adiectum infuper eft, vt violaceis veftibus induerentur, qui partem Odyffeae, rubris, qui partem Iliadis decantabant. [conf. *Platon.* in Ione p. 72. et 76. ibique Mülleri not. et praefat. p. 18 fq. *Euftath.* ad Iliad. tom. I. p. 16. edit. Politi, de ornatu et praemiis Rhapfodorum.] Idem Euftathius: εἰ δὲ καὶ τὴν Ὁμηρικὴν οἱ ὕστερον ὑπεκρίνοντο δραματικώτερον, τὴν μὲν Ὀδυσσείαν ἐν ἀλουργοῖς ἐσθήμασι, τὴν δὲ Ἰλιάδα ἐν ἐρυθροβαφέσιν, ἐκεῖνο μὲν κατὰ τοὺς παλαιοὺς διὰ τὴν ἐν θαλάσσῃ πλάνην τοῦ Ὀδυσσέως, τοῦτο δὲ διὰ τοὺς ἐν Τροίᾳ φόνους καὶ τὰ ἐντεῦθεν αἵματα. Ἀλλὰ τοῦτο μὲν σύμβαμα καὶ καινότερον ἐπινόημα τῶν ὑστέρων. Forte a Demetrio Phalereo hoc fuit, qui Rhapfodos Homeriftas primus in theatrum produxiffe dicitur, vt fuperiore capite notaui ex Euftathio ad Iliad. α. p. 1497. *Athenaeo* XIV. p. 620. [❡]

Homero-Centones, qui hodie exftant.

IV. Exftant etiamnum Homerocentones in facrum argumentum deflexi, in quibus hiftoria paradifiaca, primum peccatum protoplaftorum, hinc Dei de hominibus in gratiam per Chriftum recipiendis confilium, praecipue vero hiftoria euangelica et gefta Seruatoris noftri fufe exponuntur per capita LV. Primus illos cum latina interpreta-

g) Adde *Drefigii* comm. de Rhapfodis, p. 38. 48. Ex fcholiafte in Dionyf. Thracem, in *Villoifon.* Anecd. graec. vol. II. p. 181 fq. 185 fq. *Harl.*

h) Lucianus in Conuiuio tom. II. p. 641. meminit centonis e pluribus confuti poetis. Ὁ δὲ Ἱστιαῖος ὁ γραμματικὸς ἐῤῥαψῴδει ὕστερος κατακείμενος, καὶ συνέφερεν ἐς τὸ αὐτὸ τὰ Πινδάρου καὶ Ἡσιόδου καὶ Ἀνακρέοντος, ὡς ἐξ ἁπάντων μίαν ᾠδὴν παγγέλοιον ἀποτελεῖσθαι.

interpretatione *Petri Candidi* in lucem edidit *Aldus Manutius Venetiis* an. 1504. (non, vt in Eliae Du Pinii Bibliotheca Scriptorum ecclef. excufum eft, 1554.) 4. Hinc graece et latine recufi funt Francofurti 1541. 8. [i]) et 1554. 8. cum Probae Falconiae [k]), (fiue vt vir praeftantiffimus Thomas de Simeonibus nomen eius efferendum monet, Faltoniae) centonibus Virgilianis et Nonni paraphrafi Euangelii Iohannei. *Henricus* quoque *Stephanus* graece excudit, additis iisdem Probae Virgiliocentonibus et iam commemorato Nonni poemate 1578. 12. [l]) Ab eo tempore *Claudius Chapeletus* Parif. 1609. 8. in vfum Gymnafii focietatis Iefu typis fuis exfcripfit *Poetas graecos Chriftianos*, cum latina verfione, in quibus familiam ducunt ifti Homerocentones [m]). Sed et in adpendice Bibliothecae Patrum Graecolatina Bigneana occurrunt Parif. 1624. fol. p. 95. et tom. XI. Bibliothecae Patrum Graecolatinae Parif. 1644. p. 572. Ne dicam in latinis Bibliothecae Patrum editionibus plus fimplici vice vulgatos latine. Denique graece fubiecti funt editioni Homeri Graecolatinae Amft. 1648. 8. Illuftrantur varia horum centonum loca ab *H. Stephano* in differtatione, quam parodiis fuis mortalibus fubiecit an. 1575. 8. Eos Aldus, Francofurtenfes, H. Stephanus et Chapeletus fine nomine auctoris ediderunt. At in Adpendice Bigneana et in Graecolatina Bibliotheca Patrum infcribuntur *Homerici centones Eudociae Auguftae fiue Pelagii Patricii.* Equidem *Athenais*, filia Leontii Philofophi Athenienfis, quae, cum Theodofio iuniori Imp. nupfiffet et lauacro baptifmatis tincta effet, EVDOCIAE nomen accepit, a poetica facultate celebratur apud *Socratem* VII. 21. *Photiumque* Cod. CLXXXIII. et CLXXXIV. Sed cum alia eius poemata heroica memorent, Metaphrafin Octateuchi, Metaphrafin Prophetiarum Danielis et Zachariae, Hiftoriam Cypriani Martyris, (illius [n]), cuius poenitentia fiue confeffio fertur ad calcem editionis Cypriani praeclarae Oxonienfis,) et Iuftinae Virginis, tum poema heroicum in victoriam a Theodofio marito ex Perfis reportatam. Neuter tamen facit mentionem compofitorum ab illa Homerocentonum, quemadmodum nec *Nicephorus* XIV. 23. At *Iohannes Tzetzes* Chiliad. X. hift. 306. poftquam negaffet, fe Eudociae Octateuchum et reliqua poemata nancifci potuiffe, duos eius libellos carmine fcriptos legiffe fe teftatur, Homerocentones et Metaphrafin Zachariae ac Danielis.

'H δ'

i) n. Ὁμηρόκεντρα, ἃ καὶ Κέντρωνες. Item *Probae Falconiae Centones* — — Francof. ex offic. Petri Brubachii. M. Martio. 1541. 8. *Harl.*

k) De Virgilio-centonibus dixi lib. I. p. 382 fqq. in Bibliotheca latina. *Fabric.* Adde *Iuftum Fontaninum* de antiquitatibus Hortae lib. II. cap. 1 — 5. vbi praeter ea ille docet, falli viros doctos, qui poetriam *Probam* mifceant cum *Anicia Faltonia Proba;* falli quoque *Thomam de Simeonibus*, dum poetriam *Probam* gentis nomine *Valeriam*, et familiae cognomine *Faltoniam* pro *Falconia* adpellat. De *Falconia* et *Centonibus* adnotaui quaedam in Introductione in Notitiam litteraturae romanae et fcriptorum latin. tom. II. p. 330 fqq. et in Notitia breuiore litteraturae rom. pag. 721 fqq. Copiofus eft quoque de illa, et Centone, item de *Anicia Faltonia Proba*, ciue Romana, *Io. Chrifti. Wolf* in Catalogo feminarum olim illuftrium, pag. 349 fqq. ad Mulierum graecarum fragmenta, Londini, (Hamburgi,) 1739. 4. *Harl.*

l) Conf. *Freytagii* Analecta litteraria, p. 904 fqq. *Harl.*

m) Vid. infra, lib. V. cap. 16. fect. XVIII. vol. VII. p. 715. *Harl.*

n) De hoc Cypriano Iacobus Goar ad Euchologium Graecorum p. 719.

Ἡ δ' Εὐδοκία βασιλὶς ἡ Λέοντος o) θυγάτηρ,
Ἣς δύο βιβλιδάρια τὰ δι' ἐπῶν ἀνέγνων,
Τό εἰς τὸν Ζαχαρίαν τε καὶ Δανιὴλ ὁμοίως
Καὶ δὴ τὰ ὉΜΗΡΟΚΕΝΤΡΑ τὰ ταύτῃ συντεθέντα.

In

o) h. e. *Leontii*, Philoſophi. Ceterum, lubens hoc loco cum lectore communico, quae ex clariſſimi *Boiuinii* praeclara obſeruatione me monuit doctiſſimus vir Ludolphus Neocorus. Quod Codex 2891. Bibl. Reg. Pariſ. exhibet Homerocentones, quales a *Patricio* primum collecti ſunt, idque opus tantum conſtat verſibus 203. Porro Codex 2977. et 3260. eumdem Centonem exhibet ab *Eudocia* concinnatum et auctum, qui conſtat verſibus 615. Sed in Codice 2977. illud carmen non Eudociae Theodoſii coniugi, ſed alii Eudociae ſorori nempe Cyrzoes Monomachi vxoris tribuitur. Praeterea alius Codex Homerocentones exhibet, quales Aldus primum, deinde H. Stephanus et alii ediderunt, quadruplo ampliores, quam qui Cod. 2977. Eudociae adſcribuntur. *Prima* collectio, quae Patricium auctorem habet, et cuius apographum apud laudatum Neocorum exſtat, quamquam eſt breuior, ea tamen omnia adtingit, quae de CHRISTO in Symbolo Apoſtolorum et Nicaeno continentur: *Secunda* collectio, quae Eudociae eſt, praeter illa, quae adtigerat Patricius, varias continet de CHRISTI miraculis narrationes, ſuis quasque locis inſertas, et ſupremi iudicii peculiarem habet in fine deſcriptionem. *Tertiae* collectionis auctor praefixit operi ſuo capita quatuor de Mundi creatione, de Paradiſo, de aſtu ſerpentis, et de violata a primis parentibus lege diuina. Ad haec non ſolum integros paſſim verſus; ſed et epiſodia poetica et deſcriptiones friuolas adtexuit tanta licentia, vt ſaepe ab Euangelica veritate diſcrepet. Haec praeſtantiſſimus Neocorus, cui et eruditiſſimo Boiuinio pro inſigni hac adnotatione gratias mecum habebunt Studioſi. *Fabric.* De *Eudocia*, Leontii filia, imperatoris Theodoſii iunioris vxore, v. auctorem *Chronici Paſchalis* ad Olympiad. CCC. p. 310 ſqq. edit. Paris. De eadem et altera *Eudocia*, de auctore Homerocentonis, de Pelegioque docte copioſeque diſputant multosque, qui de vtraque egerunt, laudant viros doctos, *Olearius* in Diſſ. de poetriis graecis, nr. XXXII. atque *Io. Chriſtian. Wolf*, tum in notis ad illam Olearii diſp. recuſam ad calcem poetriarum octo — fragmenta et elogia, gr. et lat. (Hamburg. 1734. 4.) p. 159 ſqq. tum in Catalogo foeminarum olim illuſtrium, ſubiecto eius edit. Mulierum graecarum, quae oratione proſa vſae ſunt, fragmenta et elogia p. 331 — 342. Ad Olearii diſp. in nota, poſtquam ea, quae Fabricius noſtro loco adnotauit, omnia recudi fecerat, (in qua repetita Fabricii obſeruatione *Aldina* editio in lucem prodiiſſe ſcribitur, 1502. in Catal. autem foeminarum olim illuſtrium p. 352. vbi edd. Probae Falconiae enumerat Wolfius, *Aldina* citatur an. 1501. et huius anni nota eſt quoque in *Com. Rewiczky* Catalogo p. 8. ſcripta,) Wolfius ita pergit: „Idem (Fabricius) vol. VI. Bibl. gr. p. 564. in nota: Cangius p. 48. ad Zonaram monet, in codice altero Colbertino, quemadmodum et in codice regio 2977. fieri Kiiſterus me monuit, ad *Eudoxiam Macrembolitiſſam*, Zoës ſororem et Conſtantini Ducae primum, deinde Romani III. Diogenis Impp. coniugem referri *Homerocentra*. Εὐδοξίας τῆς ἀδελφῆς τῆς Κυρᾶς Ζωῆς Ὁμηρόκεντρα. *Montfauconus* in Palaeogr. gr. p. 298. Homerocentones, qui iam diu editi fuerunt, ſcripſiſſe creditur Eudocia Macrembolitiſſa, cuius opuſculi codex habetur in Biblioth. collegii Ludouici M. conf. etiam Bern. de la Monnoye notas ad Bailleti Iugemens ſur les Ouvrages de Poëtes latins p. 422 ſqq. De Eudocia antiquiore, (Leontii Sophiſtae filia,) vide praeter auctores memoratos, *Theophanem* p. 72. ibique *Iac. Goarum* in notis, p. 569. *Gyraldum* de hiſtor. poet. dial. V. p. 282. a. et *Menagium* in Hiſtoria mulierum philoſ. nr. 24 ſqq. Vitam eius eleganter deſcripſit auctor gallus in Continuation des Memoires de Litterature et d'Hiſtoire, tom. VIII. part. I. p. 3 — 113. qui profitetur, ſe vſum eſſe obſeruationibus *Tillemontii*, quae tom. XIV. et XV. Memoirarum hiſt. eccl. leguntur. vid. Iourn. d. Sçav. 1730. m. Dec. p. 435 ſqq. Conferendae etiam ſunt: Reflexions ſur l'attachement d'Athenais Imperatrice d'Orient pour Paulin Favori de l'Empereur, où l'on refute l'Auteur de la vie d'Athenais, inſerée dans le IX. tome des Memoires, quae exſtant in: Bibliotheque raiſonnée tom. IX. p. 547 — 568. vide Relation. Sax. inſer. de rebus litter. 1733. p. 240." *Heumannus* in margine ſcripſerat: *Ledesmae Cento Homericus* de paſſione Chriſti memoratur a *Miraeo* lib. de Script. ſaeculi XVI. cap. 98. *Harl.*

In Friderici Sylburgii Catalogo MSS. Bibliothecae Palatinae p. 100. memorari videas *Patricii Presbyteri de Christi incarnatione, vita, morte, resurrectione poemation, Homericis versibus et semiversibus concinnatum,* Ὁμηρόκεντρα *vulgo dictum, Eudociae Augustae in eadem* Ὁμηρόκεντρα *epigramma.* Et p. 121. *Patricii Homerocentra, seu Christiadem ex Iliade et Odyssea.*

Pelagius Patricius. Hic est PELAGIVS Patricius, quem interfecit Zeno Imperator, a quo Pelagio Homerocentones compositos testantur Cedrenus et Zonaras. Cedreni verba haec sunt in Zenone p. 291. Ἀναιρεῖ δὲ καὶ τὸν θαυμαστὸν καὶ περὶ ποίησιν ἐπῶν ἀξιόλογον ἄνδρα Πελάγιον τὸν Πατρίκιον ἐλευθεροστομεῖν εἰδότα — — τούτου φέρεται ἱστορία δι' ἐπῶν γεγραμμένη ἀπὸ Αὐγούστου Καίσαρος, Τοῦτο ποίημα καὶ τὰ λεγόμενα ὉΜΗΡΟΚΕΝΤΡΑ καὶ ἄλλα μυρία θαύματος ἄξια. *Zonaras* quidem in Theodosio iuniore tom. III. Annal. p. 37. ait Homerocentonibus a *Pelagio* imperfectis relictis vltimam manum additam esse ab Eudocia, Theodosii vxore: Οἷα δὲ περὶ λόγους ἦν ἡ Βασιλὶς ἐκείνη, δηλοῦσι τὰ λεγόμενα Ὁμηρόκεντρα. Πατρικίου γάρ τινος ἐπιχειρήσαντος τῷ σπουδάσματι, ἀτελὲς δὲ καταλιπόντος αὐτὸ καὶ οἷον εἰπεῖν ἀνοργάνωτον· (in membra non digestum) ἐκείνη καὶ εἰς τέλος ἤγαγε καὶ ὠργάνωσεν. ὡς καὶ ἡ παρ' ἐκείνης διὰ στίχων ἡρωϊκῶν τῷ ποιήματι γενομένη ἐπιγραφὴ τοῖς ταύτην ἐπιοῦσι παρίστησι. Verum huic sententiae temporum ratio repugnare videtur, Eudocia enim prius mortua existimari potest, quam Homerocentones a Pelagio componerentur p). Et forte Epigramma Eudociae, quod in codice Bibl. Palatinae Homerocentonibus praemittebatur [?] respiciebat non Pelagii poema, sed ipsius Eudociae, quae et ipsa, teste Iohanne Tzetza, Homerocentones scripserat. Porro illos, qui editi hodie exstant, Homerocentones Pelagio potius tribuerim, quam Eudociae propter eiusdem codicis Palatini fidem, quae Vossium etiam, vt idem sentiret, videtur permouisse. *Aubertus* vero *Miraeus*, qui in auctario de Scriptoribus ecclesiasticis hos centones adscripsit Eudociae Augustae, non Theodosii iun. sed Constantini XII. cognomento Ducae coniugi, recte reprehensus est a *Guilelmo Caueo,* viro de ecclesiastica historia, si quisquam, praeclare promerito. [At *Iust. Fontaninus* lib. II. cap. 5. de Antiqq. Hortae Coloniae Etruscorum, *Homerocentones* Patricii ab Eudocia redactos in ordinem, *Pelagii* vero plane diuersos et deperditos esse, contendit. *Harl.*] E recentioribus Carmen Ὁμηροκεντρικὸν in somnum concinnauit Iacobus Duportus, quod in eius Poematis p. 231. legitur.

Paralipomena. V. Quandoquidem Homerus, non Historicus, sed Poeta, bellum Troicum neque ab ouo repetiit, neque ad exitum perduxit, iam olim paralipomena eius exsequuti sunt scriptores *Cyclici*, de quibus supra cap. II. sect. 24. nr. 12. 15. et 18. atque e latinis *Camerinus*, de quo Ouidius lib. IV. ex Ponto Elegia 16.

Quique canit domitam Camerinus ab Hercule Troiam.

Tum *Aemilius Macer*, inde *Iliacus* dictus ab Ouidio IV. 16. ex Ponto, et de quo idem Poeta lib. II. Amorum Elegia 18.

Carmen ad iratum dum tu perducis Achillen
Primaque iuratis induis arma viris.

p) Contra *Olearius* l. c. p. 159. ex hoc Zonarae loco id sequi putat, *Patricium* illum proinde alium esse oportere a *Pelagio Patricio*, qui a Zenone imperatore sublatus est, et cui Homerocentones tribuit *Cedrenus,* recte obseruante *Cangio* ad Zonaram l. c. *Harl.*

Et lib. II. ex Ponto Elegia II.

Tu canis aeterno quicquid restabat Homero
Ne careant summa Troica bella manu.

Cointus. VI. Exstant quoque COINTI cuiusdam siue QVINTI [q]), quem ex nomine, vt existimo, *Romanum* suspicati sunt Volaterranus et Ptolemaeus Flauius, τῶν μεθ' Ὅμηρον siue παραλειπομένων Ὁμήρῳ libri XIV. versu graeco heroico bellum Iliacum ab Hectoris interitu vsque ad reditum siue naufragium Graecorum persequentes. In prima editione dicitur *Quintus Calaber* [r]), nullam aliam, quantum scio ob rationem, quicquid paratragoedietur Dausqueius, quam, quod poema eius in *Calabria* repertum est ad Hydruntem, maritimum Calabriae oppidum, in veteri templo S. Nicolai. Vita Coluthi [s]) ab Aldo Manutio poemati ipsius de Helenae raptu praefixa: Κολούθῳ ἐπιγέγραπται καὶ τὸ παρὸν ποίημα Ἑλένης ἁρπαγὴ ἐν Ἀπουλίᾳ συνηθὲς καὶ γνώριμον, ὅπου καὶ ἡ πόησις τοῦ Ὁμηρικοῦ ΚΟΪΝΤΟΥ πρῶτον εὕρηται ἐν τῷ ναῷ τοῦ θείου Νικολάου τῶν Καστέλων ἔξω τοῦ Ὑδρόντου. Ὁ ἀνασώσας ὁ θεῖος Βησσαρίων ὁ Νικαίας Καρδινάλις Θουσκουλάνου τοῖς βουλομένοις ἐκοίνωσε, καὶ τοῦτο δὲ ἀπόκρυφον γεγονὸς νῦν κοινὸν ἐςαι. Constantinus Lascaris in grammatica institutione ab eodem Aldo edita: *Poesis autem Homericissimi* [t]) *Quinti iam multo tempore* [?] *ignota fuit et tamquam extincta: sed propius Bessarion Nicaeas Cardinalis Tusculani, ille sane quam bonus et, vt Homerice dixerim, similis Deo vir, aliaque plurima in nos et hanc ex Apulia cum seruasset, volentibus tradidit, quam et ipse olim desiderabam.* De se ipso pauca haec commemorat *Quintus* libro XII. v. 302.

Τούς μοι νῦν καθ' ἕκαστον ἀειρομένῳ σάφα Μοῦσαι,
Ἔσπεθ' ὅσοι κατέβησαν ἔσω πολυχανδέος ἵππου.
Ὑμεῖς γὰρ πᾶσάν μοι ἐνὶ φρεσὶ θήκατ' ἀοιδὴν
Πρίν μοι ἀμφὶ παρειὰ κατασκίδνασθαι ἴουλον
Σμύρνης ἐν δαπέδοισι περίκλυτα μῆλα νέμοντι.

Ex hoc loco *Smyrnaeum* adpellat post Tzetzem Chiliad. 2. versu 488. et Benedictum Aegium Spoletinum p. 10. ad Apollodor. *Rhodomannus*; et cum Parrhasio inde colligit, scholam Smyrnae habuisse et discipulos instituisse: quod postremum Vossio licet et Reinesio aliisque viris doctis probatum merito in dubium vocat *Baylius* tom. III. Lexici Historico Critici p. 2540. quia nihil aliud adfirmat hoc loco poeta, quam se adolescentem adhuc et in Smyrnae campis inclytas oues

q) Idem plane nomen est Κοΐντος et *Quintus*, neque alia est differentia, nisi vt vnum sit scriptum litteris latinis, alterum graecis. Sic *Quintus Fabius* apud Dionysium Halic. Plutarchum, Appianum et alios graecos scriptores Κοΐντος Φάβιος, et *Quintius* Κοΐντιος. Apud Dionem Cassium modo Κοΐντος scribitur, pro Quinto, modo Κυΐντος, et pro *Quintilio* Κυϊντίλιος. Κοΐντος Medicus memoratur apud *Galenum* tom. IV. edit. Basil. p. 370. et alibi.

r) *Quintum Calabrum* a *Cointo* male diuersum facit Anna T. Fabri ad Dictyos IV. cap. 1. notata eo nomine a *Perizonio* diss. de Dictye sect. 13. *Quintus Catabius* typographi vitio dicitur apud Montacutium tom. I. Orig. Eccles. p. 378.

s) Ex hac idem referunt *Rhodomannus* in praef. et *Leonhardus Nicodemus* in additionibus ad Bibl. Neapolitanam Nicolai Toppi p. 215 sqq. vt Vossium, Bailletum et Laur. Crassium de poetis graecis praeteream.

t) *Alterum Homerum* vocat I. Thomas Freigius Epistola Quinto praemissa. *Homero proximum*, Barthius II. 8. Aduersar. *Optimum poetam et solum legi dignum post Homerum*, Dan. Heinsius ad Nonni Dionysiaca.

oues pascentem, (ex quo ipso ne Smyrnaeum quidem certo colligas,) a Musis carmen edoctum fuisse perinde vt Hesiodus, dum puer paterna armenta custodiret, (Ἄρνας ποιμαίνων Ἑλικῶνος ὑπὸ ζαθέοιο,) a Musis amatus fuisse traditur a *Luciano* tom. II. p. 310. Idem *Reinesius* in Epistola ad Iohannem Weitsium, et Epist. LXVII. ad Rupertum p. 591. Cointum nostrum eumdem esse existimat cum *Corintho* [u]) *Smyrnaeo* Grammatico [v]) non adeo antiquo, cuius libellus de dialectis, infra suo loco commemorandus exstat. Sed vtut non indignum poema illud Grammatico esse fatear, tum ob argumentum, tum propter adcuratiorem et γραμματικώτερον in carmine et descriptionibus locorum characterem, quem in illo notarunt viri docti; haec tamen Reinesii coniectura, leui nominum similitudine nixa, refellitur ab auctore scholiorum minorum in Homerum ad Iliad. β'. 220. et ab Eustathio, tum a Tzetza in Chiliadibus, et ad Hesiodum ac Lycophronem, qui non vno in loco eius mentionem facientes, semper Κόιντον adpellant, ipsorum testimoniis suffragante consensu MStorum codicum et illius, quo Aldus vsus est, et alterius in Bibl. Barberina scripti manu *Georgii Hermonymi Typhernatis*, qui primus graecas litteras docuit Lutetiae, et Reuchlini in his litteris praeceptor fuit; (Allat. de Georgiis p. 393 sqq.) aliorum item duorum in Bibl. Caesarea, quorum meminit *Nesselius* IV. p. 5. et 52. Neque *Casp. Barthii* suspicio multum habet verisimilitudinis, qui p. 960. b. in Claudianum cum Cointo nostro eumdem esse putat *Milesium* [P] illum Smyrnaeum, cuius poeticam facultatem laudat *Eunapius* in Proaeresio p. 121. Sane per tot secula plures potuerunt esse poetae patria Smyrnaei, neque de aetate Cointi adeo certi quicquam constat, licet ex charactere carminis, lubrico nimis argumento, Rhodomannus et post eum alii coniecerunt, propinquum fuisse aetati Nonni, Coluthi, Tryphiodori, et Musaei, qui de Ero et Leandro poemation composuit. *Barthius* vero ipse alibi [II. 10. Aduersar.] Cointum putat, sub primis scripsisse Imperatoribus, idque colligit e vaticinio Calchantis XIII. 336 sqq. sed quod scriptum potest esse ad imitationem vetustioris poetae. *Fabric.* Reliqua, quae de Cointo scripta sunt a Fabricio, et adhuc de eo, eiusque carmine dici queunt, item quae de *Colutho* ac *Tryphiodoro* memorantur, ea infra loco commodiore repetam atque vberius explanabo. *Harl.*

Coluthus. VII. COLVTHVS e Lycopoli Thebaidis in Aegypto ciuitate, clarus sub Imperatore Anastasio, (qui A. Christi DXVIII. obiit,) praeter Καλυδωνικῶν Libros VI. ἐγκώμια versibus heroicis et περσικά, quae vniuersa Suidae memorata interciderunt, scripsit Ἑλένης ἁρπαγὴν siue *de raptu Helenae* poema heroicum versibus CCCLXXXIV, repertum a Cardinali *Bessarione* in Calabria vna cum Quinto Smyrnaeo, et Graece primum editum ab *Aldo* in 8. sine temporis notatione, deinde recusum emendatius in Poetis principibus *H. Stephani* Paris. 1566. fol. etc. [P] Reliqua inferius. p. 715.

u) *Corinthum* vocat etiam *Iohannes Faes* in notis ad Gyraldum de sepultura veterum p. 692. b. *Fabric.* Hic tantum laudabo doctam commentationem de Quinti Smyrnaei Paralipomenis Homeri, qua nouam carminis editionem indicit *Thomas Christian. Tychsen*, Gottingae 1783. 8. Is p. 11. coniicit, Cointum vixisse sub Imperatoribus, post translatam Constantinopolin imperii sedem, florentibus adhuc rebus romanis forte sub Iuliano aut Anastasio aut Iustiniano Imperatoribus, in quae tempora etiam confert aetatem *Coluthi* et *Tryphiodori*. Nonno tamen, Dionysiacorum auctori, propiorem, quam Colutho, aetatem Quinti esse putat. *Harl.*

v) Metropolite Corinthi, saec. XII. quo quidem tempore ab vllo grammatico tale poema vix ac ne vix quidem potuit confici. *Harl.*

Tryphiodorus. VIII. Coluthum in plerisque editionibus, vt graecis *Aldina* et emendatiore *H. Stephani*, tum graecolatinis *Mich. Neandri*, qui notas addidit, *Aemiliique Porti* et *Iacobi Lectii* comitatur TRYPHIODORVS[w]) seu Tryphiodori Aegyptii Poema Epicum versuum DCLXXVII. quod inscribitur Ἰλίȣ ἅλωσις siue *de Troiae euersione.*

Is. Comn. Porphyrogenitus. Idaeus. IX. ISAACVS COMNENVS PORPHYROGENETVS, cuius scholia inedita in Homerum memoraui cap. 3. nr. 15. scripsit praeterea prosa graeca libellum de praetermissis ab Homero et χαρακτηρίσματα Graecorum Troianorumque ducum ex Dictye, vt ait, decerpta. Citatur a Salmasio fol. 463. hist. Augustae. Posterioris partis editionem e MS. Bibl. Amstelodamensis debemus *Iano Rutgersio* V. 20. p. 509. Variar. lect. Lugd. Bat. 1618. 4. Vtriusque *Leoni Allatio* in excerptis rhetorum antiquorum et sophistarum, graece cum versione ipsius vulgatis, Romae 1644. 8. vide quoque *Vossium* de historicis graecis p. 516. et *Labbei* Bibl. nouam MSS. p. 134. vbi testatur, manu exaratum cod. occurrere in bibliotheca regis Christianissimi. [Hunc codicem quoque memorat *Wetstenius* in diss. de scriptis Homeri, p. 158. et est nr. 2682. in bibl. Paris. regia: membranaceus, XIV. saeculo exeunte scriptus; continet is scholia cuiusdam anonymi et *Porphyrogeniti*, eiusdem in eodem codice praemissum est opusculum XXIIX. paginis constans de patria, vita Homeri, et de dialectis ac figuris, quibus vsus est. In his autem Porphyrogeniti, vt et in Anonymi scholiis multa, (vt ait cl. *Villoison.* in Prolegg. Hom. p. XIV. not.) ad Homeri interpretationem, maxime ad aestheticam, quam vocant, nonnulla ad grammaticam spectantia, nihil fere ad criticam deprehenditur. *Harl.*] IOHANNIS TZETZAE Ante-Homericorum et Post-Homericorum mentionem feci cap. 3. nr. 14. Videntur etiam Paralipomenon Homeri scriptoribus adiungendi, qui singulis homericis versibus de suo versum intercalarunt et subiunxerunt, vt *Pigres* et [?] *Timolaus Larissaeus*, de quibus superiori capite, et de quo ibidem dicere neglexi, IDAEVS Rhodius, Lissi F. heroicorum carminum scriptor, qui *Suida* teste, παρεμβαλὼν σίχον σίχῳ ἐδίπλασε τὴν ποίησιν Ὁμήρȣ [καὶ ἄλλα Ῥόδιακ εἰς ἔπη γ'. v. *Eudoc.* p. 247.] E recentioribus nemo amoenius disertiusque in paralipomenis Homeri scribendis versatus est Archi Episcopo Cameracensi *Francisco Salignaco Fenelonio*, cuius *Telemachus* siue continuatio libri quarti Odysseae gallica prosa scripta et pulcherrimis monitis ethicis ac politicis Principi potissimum obseruandis referta simulac, (auctore, vt ferunt, inscio,) adspexit lucem, Paris. 1699. 12. (v. Lettres de Msr. le Bayle, p. 682.) tanto omnium adplausu excepta, tam auide ab omnibus lecta est, vt intra breue tempus non modo plus vicies recusa fuerit; sed et sua eum lingua exstare iusserint Hispani, Itali, Angli, Belgae, Germani, solis Gallis quibusdam iniquiorem de tanti ciuis sui ingenio sententiam ferentibus; sed in qua plus malignitatis atque inuidiae, quam candidi iudicii facile agnoscas. [conf. ephemerid. Lips. litterar. 1715. p. 35 sqq.]

X. Ante-

w) Coluthi aequalem plerique coniiciunt e carminis similitudine. Sed Gyraldus longe antiquiorem existimasse videtur: commemorat enim inter poetas, qui sub Ptolemaeis vixerunt, tom. II. Opp. p. 166. Antiquissimus, quod sciam, qui mentionem *Tryphiodori* fecit, est Hesychius Illustris, vbi de Nestore Lycio. Post Hesychium, (qui sub Anastasio Imp. claruit,) *Suidas*, *Tzetzes* ad Lycophronem et Chil. IV. 997. *Eustathius* ad Odyss. δ'. p. 324. etc.

De vituperatoribus Homeri. X. Antequam de Homero dicere desino, cuius commentatoribus merito suo adiungendum doctum et laboriosum scriptum doctiss. Medici Leidensis, *Caroli Drelincurtii* Homericus Achilles, Lugd. Bat. 1693. et 1694. 4. commemoranda etiam nonnulla de eius *Zoilis* ac detractoribus sunt. Equidem haud negandum videtur, multos in eius laude et admiratione modum excessisse x), atque dum omnia, pugnantia etiam ex Homero exsculpere voluerunt, iustam dedisse ansam *Senecae* Epist. LXXXVIII. scribenti: *adparet nihil horum esse in illo, cui omnia insunt.* Itaque pedibus eo in sententiam *Antonii Van Dalen,* acutissimi Medici et Philologi Harlemensis, qui in libro de oraculis p. 84. editionis secundae et libro de Aristea cap. 26. p. 200 sqq. ostendit, se non magnam admodum *hebraicarum* rerum vel linguae notitiam Homero tribuere, etsi de illius adlusionibus ad phrases et ritus hebraicos multa disputantur a viris eruditissimis, vt a *Iacobo Cappello,* a *Merico Casaubono, Zacharia Bogano* [v. supra ad lib. II. cap. VI. §. 2.], vt Dan. Heinsium, Croesium aliosque praeteream. Quemadmodum vero parum hoc detrahit Homeri graeci poetae laudibus; ita sibi potius, quam eius famae nocuerunt iniqui et inepti censores, *οἱ τοὺς ἀκεφάλους καὶ μειούρους Ὁμήρου στίχους ἐκλέγοντες, τὰ δὲ πολλὰ καὶ μεγάλα τῶν πεποιημένων ὑπερφρονοῦντες*, de quibus *Plutarchus* in consolatione ad vxorem p. 644. praecipue quum Homerus confidentia ingenii sui adeo non curauerit grammaticas minutias y), vt primum etiam Iliadis versum *ἄμετρον* posuerit, notante *Plutarcho,* de profectu in virtute p. 80. Sed vitio humani ingenii factum esse videtur, vt nimias Homeri laudes ferre quidam non valentes, in vituperatione eiusdem et ipsi nimii essent, et ex reprehensione eius, quem [P] omnes admirarentur, *Zoilus.* captarent laudem defaecatioris iudicii. Talis fuisse videtur ZOILVS qui in scholiis minoribus ad Iliad. *ε*. 4. et ab Eustathio p. 387. *Ephesius* adpellatur, sed ab *Heraclito* in allegoriis homericis p. 427. et *Plutarcho* Sympos. V. 4. *Aeliano* XI. 10. Var. et *Suida* z) variis in locis [nec non ab *Eudocia* p. 203.] *Amphipolites. Vitruuio* etiam praefat. ad Librum VII. a Macedonia venisse Alexandriam dicitur, et Plinio indice Libri XII. et XIII. Zoilus Macedo: atqui Macedoniae oppidum Amphipolis. Idem Heraclitus eodem loco *Thracium mancipium* adpellat: quodque plures adlatrasset et reprehendisset, dictus fuit teste Aeliano *Κύων ῥητορικὸς, Canis rhetoricus.* [Locus classicus est in schol. Marcianis ad Iliad *κ'* 274. p. 254. e cod. B. vbi Porphyrius, *Ζωΐλος*, ait, *ὁ κληθεὶς Ὁμηρομάστιξ, γένει μὲν ἦν Ἀμφιπολίτης, τοῦ δὲ Ἰσοκρατικοῦ διδάσκαλος, ὃς ἔγραψε τὰ καθ' Ὁμήρου, γυμνασίας ἕνεκα, εἰωθότων καὶ τῶν ῥητόρων ἐν τοῖς ποιηταῖς γυμνάζεσθαι· οὗτος ἄλλα τε πολλὰ τοῦ Ὁμήρου κατηγορεῖ καὶ τὰ περὶ τοῦ ἐρωδιοῦ* etc. ibi plurium veterum grammaticorum opiniones atque expositiones adferuntur. Ibidem

x) His merito adnumeres *Io. Tzetzen* Chil. XIII. v. 670. qui non dubitat, adpellare *τὸν ὑπὲρ πάντας ἅπαντα τὸν Ὅμηρον τὸν μέγαν.*

y) Nec potuit curare, quippe quum nondum essent praecepta grammatices metrique fixa; sed consuetudinem loquendi vulgarem, et aurium iudiciique aciem ac subtilitatem, tamquam vnicam regulam, at prudenter dextreque, sequutus est. *Harl.*

z) Vide Suidam in *Ἀναξιμένης, Δημοσθένης* et *Ζωΐλος.* Apud Plutarchum quoque in Demosthenis vita memorantem *τοῦ Ζήθου τοῦ Ἀμφιπολίτου λόγους,* legendum *Ζωΐλου τοῦ Ἀμφιπολίτου*, vt ex Dionysio Halic. libro de Demosthenis grauitate et Suida monuerunt *Reinesius* p. 328. Var. et *Ionsius* p. 42. et de eius aetate p. 126. Confer etiam, quae de Zoilo notauit *Vossius* lib. I. de Histor. graecis cap. 15. et *Boilaeus* (Mr. Boileau Despreaux) reflex. V. sur Longin. *Fabric.* [de duobus Zoilis v. *Lami* Delizie etc. p. 188. n. et num duo Zoili, Homeri censores fuerint, inquirit *Hardion* in Mem. de l'Ac. des I. et B. L. vol. VIII. p. 178 sqq. etc.]

Ibidem ad ά. 129. dicitur Ζωΐλος ὁ Ἀμφιπολίτης, καὶ Χρύσιππος ὁ Στωϊκὸς σολοικίζειν οἴονται τὸν ποιητήν. Ad ἑ. 20. et alibi ſimpliciter vocatur Ζωΐλος et refutatur. Quando vero in iisdem ſcholiis ad ἑ. 20. vocatur *Epheſius*, id bene poteſt conciliari, nec falſum eſſe videtur cl. *Villoiſonio* in Prolegom. homer. p. 30. quia Zoilus natus quidem Epheſi fuit; ſed γένει Amphipolites. *Harl.*] Aetas illius eo vsque certa eſt, quod viuendo ſuperauit Philippum Macedoniae regem: ad huius enim mortem hiſtoriam ſuam perduxiſſe traditur. [v. Eudoc. l. m.] Quum vero Demoſthenes ex orationibus eius profeciſſe dicatur, et diſcipulus fuerit *Zoilus* Polycratis Athenienſis, qui Socratis aequalis fuit, aut ad ſummam ſenectutem perueniſſe eum eſt neceſſe, (Tanaquillo Fabro enim in notis ad Longinum, Zoilum rhetorem, qui contra Platonem ſcripſit, a Zoilo, Homeromaſtige diſtinguenti, contra veterum ſententiam adſentiri nolim,) aut erraſſe Vitruuium architecturae certe, quam hiſtoriae et chronologiae peritiorem, qui illum ſub Ptolemaeo Philadelpho poſt Ariſtophanem grammaticum Alexandriam veniſſe ſcribit. Sed locus eius inſignis non eſt praetermittendus. *In ſequentibus annis a Macedonia Zoilus, qui adoptauit cognomen, vt HOMEROMASTIX vocitaretur, Alexandriam venit ſuaque ſcripta contra Iliadem et Odyſſeam comparata regi recitauit. Ptolemaeus vero quum animaduertiſſet, poetarum parentem philologiaeque omnis ducem abſentem vexari, et cuius a cunctis gentibus ſcripta ſuſpicerentur, ab eo vituperari, indignatus, nullum ei dedit reſponſum. Zoilus autem quum diutius fuiſſet in regno inopia preſſus, ſubmiſit ad regem poſtulans, vt aliquid ſibi tribueretur. Rex vero reſpondiſſe dicitur, Homerum, qui annos mille deceſſiſſet, aeuo perpetuo multa millia hominum paſcere. Item debere, qui meliori ingenio ſe profiteretur, non modo ſe vnum, ſed etiam plures alere poſſe. Et ad ſummam mors eius* [aa]*, vt parricidii damnati, varie memoratur.* [P] *Alii eum ſcripſerunt a Philadelpho eſſe in crucem fixum, nonnulli in eum lapides eſſe coniectos, alii Smyrnae viuum in pyram coniectum.* Diuerſum ab his genus mortis Zoili commemorat *Suidas*, ait enim, in Olympia, de Scironiis ſaxis eſſe deturbatum: ἐπεκλήθη Ὁμηρομάστιξ, ὅτι ἐπέσκωπτεν Ὅμηρον, διὸ αὐτὸν διώξαντες οἱ ἐν τῇ Ὀλυμπίᾳ κατὰ τῶν Σκιρωνίδων πετρῶν ὤθησαν. Ab eodem Suida diſcimus, nouem libros a Zoilo compoſitos aduerſus Homeri poeſin, (τὰς καθ' Ὁμήρου συντάξεις vocat Dionyſius Halicarnaſſ. in Iſaeo p. 111.) et praeterea Homeri vituperationem. Ῥήτωρ δὲ ἦν καὶ φιλόσοφος, ἔγραψε μέντοι τινὰ καὶ γραμματικὰ καὶ κατὰ τῆς Ὁμήρου ποιήσεως λόγους ἐννέα, Ἱστορίαν ἀπὸ Θεογονίας ἕως τῆς Φιλίππου τελευτῆς βιβλία τρία. Περὶ Ἀμφιπόλεως καὶ κατὰ Ἰσοκράτους Ῥήτορος καὶ ἄλλα πλεῖστα ἐν οἷς καὶ ψόγον Ὁμήρου. Qualia fuerint, quae reprehendit in Homero Zoilus, vide, ſi placet, apud *Longinum* p. 70. edit. Iac. Tollii, *Heraclitum*, qui

aa) Tam diuerſae de morte Zoili narrationes docent, parum certam eſſe vniuerſam illam traditionem, et forte deberi illis, qui tam malo mortis genere hominem dignum eſſe temere et parum humane opinabantur, ex iniqua admiratione Homeri, vel ſui ipſorum potius nimia aeſtimatione, in quos Homeri contemtum redundare exiſtimabant. Quis iam miretur, religionem tantumdem mali ſuadere potuiſſe mortalibus, vt, quos tamquam haereticos deteſtabantur, de illis foedas mortes, vel, ſi eſſent, libenter commemorarent, vel, ſi non eſſent, fingerent. *Zoili* enim exemplo videmus, vnius poetae cauſa, quem ipſi omnibus encomiis efferebant, ille vero aſpernabatur, truculentiſſimo ſupplicio dignum habitum fuiſſe, Vitruuii etiam iudicio, qui poſt verba, a me iam adducta, ſubiungit: *Vtrum ei acciderit, merenti digna conſtitit poena. Non enim aliter videtur promereri, qui citat eos, quorum reſponſum, quid ſenſerint ſcribentes, non poteſt coram indicari.* [v. *Olearii* praef. ad Philoſtrati Heroica, vbi multus eſt de Zoilo, Heraclito, Xenophane et reliquis antiquioribus Homeri vituperatoribus.]

qui vulgo Heraclides, loco laudato, *Plutarchum* V. 4. sympos. tum scholia minora [et Marciana] ad Iliad. ἑ. 4. et 20. *Eustathium* ad Iliad. ἑ. pag. 512. ὠ. p. 1510. Odysseae ἰ. pag. 335. Non absurde quaedam notasse et in principe poetarum carpsisse certissimum est; quod tamen tot libros reprehensione impleuit poematum multis nominibus suauissimorum et pulcherrimorum, in ipsum praeterea Homerum, candidissimum omnium laudatorem, singulari oratione inuectus, nescio, quam arguit animi vel vanitatem vel loliginem [bb]), praecipue si verum est, quod legas apud *Aelianum* XI. 10. Var. *Lucian.* pro imaginib. p. 22. et *Galenum* Method. Therapeut. lib. I. cap. 3. tom. IV. Opp. p. 37. Homeri iconem a Zoilo flagris [cc]) caesam ἀλλ' ὅτω γε καὶ Ζωίλος ἔδοξες τὴν Ὁμήρε μαςίζειν εἰκόνα. Ibidem addit, Zoilum non magni fieri, nisi a φιλολοιδόροις; Dionysius tamen Halicarnassensis Epist. ad Pompeium p. 127. cum refert inter eos, qui Platonem, (nam aduersus hunc quoque et aduersus Isocratem scripsit,) reprehenderint ὃ διὰ φθόνον ἤ διὰ φιλαπεχθημοσύνην κωμῳδῆντες, ἀλλὰ τὴν ἀλήθειαν ἐξετάζοντες. Ab hoc viro obtrectatores quicunque vocantur non modo *Zoili*, vt apud Martialem et alios, sed etiam *Homeromastiges* [dd]), vt Plinio in praef. historiae: *vt ob id caueam istos Homeromastigas.* Homero ipsi tamen Zoilus debuit, vt posteris innotesceret, iudice *Ouidio* remed. amor. vers. 365. ita enim intelligendus ille locus:

Ingenium magni detrectat liuor Homeri,
Quisquis es, ex illo, Zoile, nomen habes.

Primus pro Homero contra Zoilum scripsit Arati poetae frater *Athenodorus*, vt legitur in vita Arati graecis in illum scholiis praemissa. Definitionem schematis seu figurae hanc e Zoilo profert *Philammon* Rhetor p. 98. edit. Laurentii Normanni τῆ μακαρίτε· σχῆμά ἐςιν ἕτερον μὲν προσποιεῖσθαι, ἕτερον δὲ λέγειν. [⁋] Reprehendit *Quinctilianus* IX. 1. *Verum id ipsum anguste Zoilus terminauit, qui id solum putauerit schema, quo aliud simulatur dici, quam dicitur.* Zoilus Rhetor ὁ τὸν Ὅμηρον ψέγων, ὡς μυθογράφον, laudatur ἐν τῷ Τενεδίων ἐγκωμίῳ apud *Strabonem* VI. p. 271. Plures autem fuere Zoili praeter Amphipolitam nostrum. 1) *Zoilus*, Patruus Pythagorae. Laert. VIII. 2. 2) *Zoilus*, Lampsacenus Themistonis Epicureae filius, Clemens Alex. Strom. IV. p. 522. 3) *Zoilus*, Cedrasensis (ὁ Κεδρασεὺς) Etymolog. M. in ἀῶος. Forte Grammaticus ille hoc nomine, qui ab Athenaeo inter Dipnosophistas collocutores introducitur. 4) *Zoilus* Pergaeus, quem de Diogene Cynico quaedam commemorantem laudat Laertius VI. 37. 5) *Zoilus*, Sacerdos Boeotius Plutarchi aequalis, qui eius meminit quaest. Graec. XXXVIII. p. 297. 6) *Zoilus*, Cyprius artifex ferrarius, de quo idem Plutarchus in Demetrio p. 898. 7) *Zoilus*, Medicus, cuius antidotum memorat Galenus II. 13. de antidotis, nescio, diuersusne sit a *Zoilo* Ophthalmico [ee]), cuius meminit idem IV. 7. de medicamentis κατὰ τόπες. 8) *Zoilus*, Treuirensis apud Ausonium in Epistola cupidini crucifixo praemissa, ad quem locum Scriuerius notauit alios *Zoilos* tres ex

bb) γυναικείας ἕνεκα cum id fecisse, Porphyrius l. m. ad Iliad. κ'. 274. ait. *Harl.*

cc) Similiter Theagenis Thasii athletae statuam ab inimico, sed haud impune, (collapsa enim ipsum oppressit,) caesam flagris narrat *Dio Chrysost.* XXXI. p. 339 sq.

dd) Sic *Largi Licinii* olim liber ferebatur, infando, (vt ait Gellius XVII. 1.) titulo *Ciceromastix.*

ee) Conf. infra, lib. VI. cap. 9. in Elencho medicorum veter. p. 455. vol. XIII. *Harl.*

ex Gruteri Inſcriptionibus p. 302. 2. p. 438. 2. p. 900. 9) Alios item tres *Zoilos* Martyres ex Adone et Vſuardo 24. Mai. et 27. Iun. et Martyrolog. Rom. 24. Nou. [*Zoilum* martyrem Prudentius metri cauſſa vocat *Zoëllum*, περὶ ςεφ. hymn. IV. 19. *Heumann.*] His adde 15) *Zoilum*, Alexandriae Epiſcopum de quo Nicephorus XVII. 8. et 26. Euagrius tom. IV. 11. ibique Valeſ. 16) *Zoilum*, qui ſub Theodoſio iun. Antiochiae porticum exſtruxit. id. XIV. 46. 17) *Publium Aelium Flauianum Zoilum*, Apollodori Aſpendii Philologi fratrem, in veteri inſcript. apud Sponium 1. itinerar. p. 107. 18) *Zoilum*, Mileſium, in veteri anaglypho apud Bernhardum de Montfaucon. p. 70. Diarii Italici. 19) *Zoilum* Tyrannum Caeſareenſem, de quo Ioſephus XIII. 20. et 20) *L. Noſtium Zoilum*, coheredem Ciceronis XIII. 46. Epiſt. ad familiar. [21) *Zoilum*, Praefectum Praetorio orientis, cuius mentio exſtat in actis concilii Chalcedonenſis, (quod a. 451. Marciano imperium tenente, celebrabatur,) in tom. IIII. p. 850. et 1194. Conciliorum Labbei, edit. Venet. tum in leg. vlt. C. Iuſtin. de Caſtrenſi Peculio milit. et Praefectian. itemque in lege vlt. eiusd. cod. de Apparitor. Praef. Praetorio, atque in Nouellis I. et III. e cod. Ottoboniano editis; vid. *Imperatorum Theodoſii iunioris et Valentiniani III. Nouellae leges — — ex Ottoboniano MS. cod. edit, commentario illuſtrat, ex eodemque codice alia profert Antonius Zirardinus*, Rauennas ICtus. Fauentiae, 1766. 8. vbi p. 73 ſqq. *Zirardinus* copioſe docteque de hoc *Zoilo* diſputat et opinatur, de hoc Zoilo intelligendum eſſe *Euagrium* Hiſt. eccleſ. libr. I. cap. 18. *Harl.* 22) Duo *Zoili* apud *Reineſium* Inſcript. lib. I. nr. 205. et libr. X. nr. 1. p. 210. et nr. 3. et lib. XX. nr. 416. *Heumann.* et 23) *Zoilus* ſub Imperatore L. Aurelio Commodo, in Iſcrizioni antiche delle ville — Albani, edit. a *Marino*, Romae, 1785. 4. pag. 12. nr. XI. *Harl.*] Sed vt ad Homerum et alios eius reprehenſores noſtra redeat oratio, ei viuenti aemulum et aduerſarium fuiſſe *Sagarin* ſiue *Syagrum*, defuncto *Xenophanem*, tradit Laertius in Socratis vita, II. 46. Καὶ Σάγαρις ἐφιλονείκει Ὁμήρῳ ζῶντι, ἀποθανόντι δὲ Ξενοφάνης ὁ Κολοφώνιος. De *Syagro* dixi lib. I. cap. XXXIV. nr. 3. *Xenophanem* idem *Laertius* IX. 18. teſtatur grauiter perſtrinxiſſe, quae Homerus et Heſiodus ſcripſerant de Diis: γέγραφε δὲ καὶ ἐν ἔπεσι καὶ ἐλεγείας καὶ ἰάμβες καθ' Ἡσιόδε καὶ Ὁμήρε ἐπισκώπτων αὐτῶν τὰ περὶ Θεῶν εἰρημένα [ff]). *Sextus Empiricus* VIII. aduerſus Mathemat. p. 341. ἔνθεν καὶ Ξενοφάνης διελέγχων τὲς περὶ Ὅμηρον καὶ Ἡσίοδον φησί·

Πάντα Θεοῖς ἀνέθηκαν Ὅμηρος θ' Ἡσιοδός τε
Ὅσσα παρ' ἀνθρώποισιν ὀνείδεα καὶ ψόγος ἐστί,
Κλέπτειν μοιχεύειν τε καὶ ἀλλήλες ἀπατεύειν.

Idem lib. I. p. 57. Ὅμηρος δὲ καὶ Ἡσίοδος κατὰ τὸν Κολοφώνιον Ξενοφάνη ὡς πλεῖςα (ita videtur legendum pro ὃς πλεῖςα) ἐφθέγξαντο Θεῶν ἀθέμιςα ἔργα, κλέπτειν, μοιχεύειν τε καὶ ἀλλήλες ἀπατεύειν. Eo nomine et penes inferos poenas dare finguntur Homerus et Heſiodus apud Laertium VIII. 21. et Suidam in Πυθαγόρας. Ab *Athenienſibus*, (ob eamdem, vt ſuſpicor, cauſam,) multatum Homerum tamquam inſanientem quinquaginta drachmis, tradit Heraclides, eodem Laertio teſte II. 43. *Heraclitus* vero Philoſophus (id. IX. 1.) Homerum adſirmabat dignum, qui ex certaminibus eiiceretur et colaphis caederetur. Adde *Auguſtin.* IV. 26.

ff) De ſenſu et lectione huius loci agit *Ignat. Roſſi* in Commentation. Laertian. p. 175 ſqq. nam *Fabric.* II. 23. 2. p. 797. aliter explicuit et correxit, vt ibi adnotaturi ſumus. *Harl.*

IV. 26. et 30. de C. D. *Plato* gg) quoque in libris de legibus testatus, se fabulas illas et fictiones indignas Diis improbare, tertio Politias e Republica sua exesse Homerum iubet et aliorsum ablegat hh), quamquam honoris causa vnguento delibutum lanaque Dei instar, (confer Graevium ad Hesiodi ἔργα v. 499.) coronatum, qua de re scripserat olim Aelius Serapion teste Suida. Interim vide, si placet, quae ad Dionis Chrysostomi Diss. LIII. et ad dissertationem VII. Maximi Tyrii *Isaacus Casaubonus* et *Daniel Heinsius:* *Caspar Barthius* ad Zachariam Mitylenaeum p. 300. *Tho. Reinesius* lib. V. var. lect. [*] cap. 6. post Epistolas ad Daumium p. 322 sqq. *G. I. Vossius* de Poetices natura cap. VIII. *Lud. Thomasinus*, in methodo christiana legendi poetas p. 105 sq. *Kühn* ad Ael. V. H. XII. 12. *Olear.* ad Philostr. p. 652. Huc refer et *Sibyllae* illud, quod laudat *Lactantius* lib. I. cap. VI. *Homerum mendacia scripturum*, et quae in eamdem sententiam *Lucianus* Gallo tom. II. p. 73. Vsque adeo vt Ὁμηρίζειν et Ἡσιοδίζειν veteribus quibusdam idem sit, ac mentiri, et Ὁμηρισαὶ *Aretalogi*, velut notatum Salmasio ad Suetonium cap. 74. August. Nec praetereundus *Daphidas* Telmissensis Grammaticus, *Valer. Max.* I. cap. 8. et *Hesychio illustri* memoratus, *Ciceroni* de fato [cap. 3. vbi vid. Turneb. et Dauis.] et Straboni XIV. p. 647. [959. edit. Almel.] *Daphitas* ii),) Suida teste γεγραφὼς περὶ Ὁμήρου καὶ τῆς αὐτοῦ ποιήσεως, ὅτι ἐψεύσατο. [adde Eudoc. p. 132.] Reprehensus quoque Homerus a *Metrodoro* in pluribus scriptis, Plutarch. p. 1087. quod non suaviter viuere liceat sec. Epicurum, a *Pammene* Thebano, id. lib. I. Sympos. qu. 2. a *Parthenio* Phocaensi, vide Epigramma *Erycii*, quod edidit Neocorus ad Suidam in Παρθένιος, a *Bione* Sophista, de quo *Acron* ad Horatii II. 2. Epist. a *Protagora* denique, de quo *Aristoteles*, cap. 19. Poetices. * Quibus accedit *Dio Chrysostomus* Oratione XI. de Ilio non capto, quam separatim cum notis et versione sua edidit ad calcem Quinti *Rhodomannus*, confutandam in se suscepit *Georgius Henricus Vrsinus* Oratione de Ilio capto, quae subiicitur egregiis viri illius eruditi obseruationibus philologicis, editis Ratisbonae 1679. 8. vt praeteream, quae Dioni Chrysostomo opposita sunt a *Godofredo Kirbach* in dissertatione vulgata Witebergae 1687. Quamquam Origenes quoque I. aduersus Celsum p. 32. fassus est, difficillimum esse tueri, quae de bello Iliaco ab Homero tradita sunt. Non repetam in praesenti exprobratam Homero in prosodia vocum licentiam, et illud Ἆρες Ἄρες apud Martialem, nec repetam permixtas Graecorum et variarum aetatum dialectos, v. *Dion. Chrysost.* p. 157. et 213. kk) tum quod idem

 saepius

gg) Conf. Euseb. XIII. 3. praeparat. et Proclum in Politiam p. 368. Minuc. Felicem cap. 22. ibique not. p. 224. edit. Gronou.

hh) Adde eumdem de Republ. lib. X. p. 291 sqq. vol. VII. edit. Bipontin. *Harl.*

ii) Conf. *Vorst. Coler.* et *Torrenium* ad Valer. Max. I. 8. ext. 8. *Ernesti* clau. Cicer. voc. *Daphitas. Harl.*

kk) Num Homerus vsus sit dialectis variis, nec ne? multum disputari solet in vtramque partem. Dialectos, γλώσσας, h. e. diuersa genera pronuntiandi loquendique, ante Homerum in vsu fuisse, patet vel ex ipsa gentium historia, linguarum et terrarum natura atque vel ex ipso poeta Odyss. XIX. 172 sqq. (vid. quae hac de re iam disserui in Introductione in Histor. L. gr. Prolegom. §. IX. p. XXIV sqq.) At, si eo sensu, quo Grammatici hodie distinguere consuescunt dialectos, intelligimus, alia oritur controuersiae conditio et finitio. Hic vero paucis tantum licet quaestionem explicare. Primum quam diu populus simplici, rudi et vero aerumnoso quasi vitae genere vtitur, nec artiore vinculo et consuetudine inter se coniunctus est; tamdiu omnes illius dialecti dignitate, bonitate atque aestimatione pares sunt. Vt primum vero in artiorem coit societatem, praecipue quando rebus et abundantia florere incipit, artes atque doctrinae efflorescunt in illo, maioresque is facit progressus in litteris tam mansuetioribus quam severioribus;

ſaepius repetit et in epithetis vſurpandis non pari ſemper delectu verſatur: neque perſequar eorum criminationem, qui parum veriſimiliter plagium Homero in Sibyllam, Dictyn, Muſaeum, Orpheum, aliosque, quos iactant, antiquiores poetas commiſſum obiecerunt, qua de re dictum paſſim libro ſuperiore: nec, quod de Homeri poematis abolendis cogitarunt *Caligula* Sueton. cap. 34. et, qui illis Antimachum praeferebat, *Hadrianus*. Dio LXIX. pag. 790. Nec denique, quae in Homero reprehenderunt aut ex antiquis Lucianus, aut recentiores, *Iulius Caeſar Scaliger* Poetic. V. 2 ſq. cui *Allatius* Homerum a calumniis vindicatum opponere voluit, vt ſcribit pag. 125. ad Euſtathii Helleniſmum, *Paulus Benius* in collatione Homeri ac Virgilii cum Taſſo et Arioſto, [italice ſcripta, Patauii, 1607. 4. et 1612.] *Renatus Rapinus* in comparatione Homeri et Virgilii, *Alexander Taſſonus* [ll]), *Iacobus Gaddius* [mm]), *David* et *Iohannes Clericus* [nn]) et in inuidioſa faſtidioſaque comparatione veterum ac

verioribus; communis quaedam dialectus pro elegantiore hominum genere in illo formatur, quae poſthaec in ſcriptis eruditorum adhibetur: eamque ob cauſſam vocatur illius populi dialectus. (conf. quae cl. *Adelung* in Magazin für die teutſche Sprache I. Iahrgangs, 1. Stück, 1782. nr. 1. de lingua germanica, quae dicitur Hochdeutſch commentatus eſt.) Tum, vt ad Homerum redeamus, hic vixit eo tempore, quo litterarum et linguae ipſius cultura efflorescere coeperat, nec formae adeo diuerſae aut diſcretae, praeſertim in carminibus, erant. Ille igitur non ipſe linguae et ſermonis rationem reperit; ſed vſus eſt lingua et oratione, quae tum temporis in variis carminum generibus erat, poetica, cuius quaedam reliquiae in oraculis, vaticiniis et aliis verſibus aliquot hinc inde ſeruatae ſuperſunt. Illam antiquam poeticam dicendi rationem, quae multas priſcas retinuit formas, poſtea in dialectis, aut in vocabulis compoſitis adhuc remanentes, aut conſpicuas, ab Homero fuiſſe emendatam, amplificatam ornatamque, nemo, qui hiſtoriam linguarum et ingenii humani nouerit, negabit. At, quaenam omnes dialecti aetate Homeri fuerint et quatenus illis vſus ſit poeta, quum illae nobis ſint ignotae, eae autem, quae ſerioribus temporibus diſcretae ſunt et adhibitae, in controuerſiam venire non poſſint, omnino definiri nequit. Homerus quidem in Ionia educatus et verſatus, ionica, quae tum erat, dialecto f. γλώσσῃ vſus eſt. At vetus dialectus ionica non erat illa, quae ſerior, Homero tributa a Grammaticis, qui, quaecumque formae a recentiore dialecto ionica differre videbantur, ſiue doricas ſiue aeolicas vocitabant, aut ipſi decernere non poterant. Sic, vt vnum adferam exemplum, Scholiaſtes ad *Ariſtophanis* Plutum v. 495. τὸ δὲ βαδιᾶται, ait, καὶ φιυξᾶται οὐ μόνον Αἰολικά, οὔτε Δωρικά, ἀλλ' ἤδη καὶ Ἀττικά. De duplici dialecto attica, vetuſta et recentiore, docte diſputat *Pierſon* ad Moerin p. 405. in primis in praefatione ad Moerin p. XXVI ſqq. Homeri aetate permultae formae omnibus, graece loquentibus, erant adhuc communes: poſtea, dialecto ionica magis magisque exculta, aeolicam ac doricam parum diſceſſiſſe a priſtina primaque forma, valde probabile eſt. Quo factum eſt, vt haud pauca haberentur aeolicae aut doricae dialecti propria, quae antea eſſent omnibus communia. Diverſarum vero dialectorum vſus apud poetas increbuit ab aetate lyricorum poetarum aeolicorum, qui in choris auribus et plauſui multitudinis inſeruire debuerunt. Quae quum ita ſint, pronti poteſtas et aetas vocabuli, num dialectus ſenſu homerico, an recentiorum Grammaticorum, ſaltem multo poſt Homeri tempora vſitata ſumatur, controuerſia, vtrum et quatenus Homerus vti potuerit dialectis, curatius erit conſtituenda atque componenda. At Grammaticis vberiorem relinquamus neceſſe eſt inquiſitionem. *Harl.* Conf. *Fr. Gedike* Ueber Dialekte, beſonders die griechiſchen im Berlin. Magazin der Wiſſenſch. und Künſte, Part. I. faſc. 2. (1782.) inprimis pag. 13. *Beck.*

ll) Erythraeus Pinacothec. I. 486. in Taſſoni vita: *Narrauit mihi, ſe quingentas Homeri ſententias et amplius in vnum volumen collectas habere, quas editurus eſſet, ſtulte ridiculas;* praefationem ad adnotationes Taſſoni poſtumas in Vocabularium Academicorum della Cruſca Venet. 1698. fol. vbi inter alia memorantur cenſurae eius in Homerum, Petrarcham et Boccacium. [vid. Taſſoni Penſieri diu. Carpi, 1620. 4.]

mm) De Scriptoribus non eccleſiaſticis tom. I. p. 208.

nn) *Iohannes Clericus* in arte critica tom. I. p. 100. *Dauid Clericus* Oratione quarta, lectu non indigna.

ac recentiorum *Carolus Perraultus*, vir ingeniosissimus a Boilaeo in obseruationibus ad Longinum confutatus, nedum, quae *Boisrobertus* [oo]), *Ioann. Maresius*, *San-Sorlinus* et similes [pp]). Iam pridem enim tempus est, vt, misso tandem Homero, ad alios Scriptores graecos noster sermo descendat. [¶]

Bb bb 3 XI. Fuere

indigna, quae est in vituperationem Homeri. Praeclarum tamen eiusdem *Io. Clerici* de Homero iudicium exstat tom. XI. Biblioth. selectae p. 355 sq.

oo) Baillet. Iudic. de poetis tom. I. pag. 40 sq. *Huet.* de vita sua p. 312. et 199. Adscribam denique haec *Abulfaragii* pag. 40. *Dicitur Analitias* (al. Anabias) *scurra ad Homerum dixisse, dicteriis me incesse, vt ex conuiciis tuis gloriam captem, cum laude tua non sim dignus: diceatque illo, numquam id facturus sum, respondisse, adiens ergo principes Graecorum pusillanimitatem illis tuam notam faciam. Cui statim Homerus: Accepimus, petente cane, vt cum leone pugnam iniret in insula Cypro, abnuisse leonem, dedignatum hoc facere. Dixit ergo canis: abiens ego ad leones, ignauiam tuam illis indicabo. Cui leo: vt exprobrent mihi leones, quod haud ausus fuerim tecum congredi; satius mihi est, quam vt mystaces meas sanguine tuo oblinam.*

pp) De hac controuersia lepide et illepide, nec pari iudicio, prudentia, moderatione aut linguae graecae morumque homerici aeui scientia agitata, iam supra egimus, atque, qui plura de illa, nominaque acriter dimicantium et scripta rescisc*e*re cupiat, eum ablegamus ad *Ayreri* historiam illius litis, Blackwalli libro de praestantia auctorum classicorum subiunctam, ad *Goujet* Bibl. franc. p. 46 sqq. *Blankenburg* ad Sulzeri Theoriam artium etc. tom. II. pag. 513 sqq. (vbi quoque multa aliorum scripta varii generis pretiique, quae ad historiam vitae et poeseos homericae pertinent, commemorantur, quae omnia repetere superuacaneum mihi videtur,) *Bitaubé* vol. I. versionis gallicae Homeri, Paris. 1780. 8. pag. 53 — 80. etc. Multi inter Gallos aduersarios Homeri, vt *Terrason* in Differt. critique sur l'Iliade d'Homer. Paris. 1715. 8. II. voll. omni verborum strepitu id potissimum probasse videntur, Homerum non fuisse poetam gall.cum. Id certum est, Homerum aeque ignorasse mores et delicias gallicae nationis; ac praeclare expressisse recteque sequutum esse mores aeui sui atque heroici. De acri Iliadis homericae censura, quam emisit *Mothaeus*, vid. Acta Erud. Lips. 1716. pag. 116. conf. ibidem pag. 179 sq. 182. 187. Num igitur *Ios. Franc. Bourgoin* in Diss. sur le goût (in Mem. de litterature et d'histoire rec. par le P. des *Moletz*,) iure quodam sensum pulcri abnegarit Homero, quilibet, partium non cupidus, facile iudicabit. De cel. *Adelungii* seuero iudicio, in eius libro de cultura generis humani lato, vid. Nouam Bibl. Lips. elegantiorum litterarum vol. 29. part. II. pag. 254 sqq. Equidem ab vtraque parte fuisse peccatum, arbitror. Multi eorum, qui Homerum maxime vituperarunt, et linguae graecae, et historiae heroicae morumque antiquissimorum ignari vel parum scientes fuerunt. Contra nimii poetae admiratores atque defensores vidisse sibi visi sunt et laudarunt venustates, pulcrique virtutes, de quibus vel ipse poeta non cogitarat, nec reputarunt illi, Homerum ab infirmitate humana haud fuisse immunem. Sic non placet exitus Iliados. Episodium illud de Helena Equum obambulante, Odyss. δ. 274 sqq. superat probabilitatem, etiam poeticam, (vid. cel. *Heyne* ad Virg. Aen. II. 237. Excurs. VII. pag. 302.) et aliae maculae inesse videntur, quae tamen ceteris carminis vtriusque praestantissimi virtutibus apud aequos iudices parum laudis detrahent neque auctoritatem ac dignitatem a multis saeculis partam a summisque viris tributam imminuent. Nam, vt *Propertius* III. el. 1. 63. 64. cecinit,

— non ingenio quaesitum nomen ab aeuo
Excidet: ingenio stat sine morte decus.

Spicilegii caussa quasdam commentationes et pericula quaedam subiungam. Nouum Lexicon graecum etymologicum et reale, cui pro basi substratae sunt concordantiae et elucidationes homericae et pindaricae, collegit et digessit *Christian Tobias Damm*, Rector Gymnasii Coloniensis Berolini. Berolini, 1765. 4. *Homere plus gentil, qu' Annibal.* Berlin. 1763. 8. — *Tobiae Eckhardi* Adnotationes philolog. ex Homeri Iliade 2. Quedlinburg. 1733. 4. — Homeri carminis laudes ex fontibus Graecorum Romanorumque deriuatae riuulisque recentiorum diductae, vt instar commentarioli in Homerum esse possint, auctore *Ioach. Pistero*, A. M. scholae B. R. Berolini, 1775. 8. Auctor praemittit Dissertationes Homericas. — In *Klotzii* Biblioth. germanica, part. I. reperiuntur cogitata

Homeri plures. XI. Fuere et alii Homeri, 1) Phocensis Euphronis F. Hesiodi aequalis, si fides Tzetzae Chiliad. v. 209. et schol. ad Hesiod. p. 3. et 69. 2) Byzantinus, Tragicus, de quo infra lib. II. cap. XIX. 3) Homerus Sellus Grammaticus, de quo Suidas, et *Barth.* ad Statium, tom. I. p. 477. [infra inter Comicos deperditos lib. II. cap. 22. — supra cap. 2. §. 4. *Homerus* alter Chius, si fides habenda est Archilocho, vid. lib. VI. cap. 9. tom. XIII. p. 248.] Vt omittam 4) Omerum Esaui nepotem, a quo Homeritas dictos suspicatur Holstenius ad Stephanum Byz. pag. 235. et 5) Regem quintum Arabiae felicis (apud Pocockium specim. hist. Arabum p. 57. Hamyar Sabae F.) a quo potius Homeritarum nomen repetendum contendit Iobus Ludolfus Comment. ad Hist. Aethiop. p. 231. Pseudo-Archilochi vero nugae relatu indignae sunt, qui ex diuersa patria Homero poetae adsignata octo Homeros effinxit, vt mirum sit, ab illo verba sibi dari passum Iacobum a Cruce Bononiensem, qui eius testimonio, tamquam fide digno ac certissimo, vsus est in adnotatione, pulcherrima vt ipse vocat, ad Gellium, quam in face artium recudi curauit *Ianus Gruterus* tom. I. pag. 693 sq. Recte illa reiiciuntur etiam ab *Allatio* lib. de patria Homeri cap. vlt.

cogitata de ratione versionis Homeri germanicae, vna cum fragmentis, tamquam periculis. Idem tentauit *Fr. Bernh. Wenck*, Darmstadii, in singulari programmate. — In Ephemeridibus *Goekingii* et Bar. *de Bibra*, (Journal von und für Teutschland,) an. 1784. est disquisitio, num Homerus verti possit. — In Jugendfrüchten des K. K. Theresianum, collect. II. Wien, 1773. 8. sunt cogitata de difficultate Homerum in characteribus imitandi. [Ueber Homer, aus einer ungedruckten Handschrift des Abt Raynal, Olla Potrida Partic. IV. a. 1780. p. 61 sq.] — In *Bergsträsseri* Museum der neuesten teutschen Uebersetzungen, Francof. ad Moen. 1783. 8. part. IV. p. 561. est fragmentum recitationis in init. libri III. Iliad. atque interpretationes germanicae cumprimis examinantur. — In Litterarischen Denkmalen von verschiedenen Verfassern, Tiguri, 1779. 8. sunt tres eruditae commentationes huc pertinentes, 1) Homers edle Einfalt, 2) Viel Unrecht, das ihm geschieht, 3) Schwierigkeiten, ihn zu verteutschen. — Schreiben uber den Homer an die Freunde der griechischen Litteratur, von *Seybold:* Inter alia breuiter agit de conditione ciuitatum, morum, religionis, de abundantia et penuria multarum rerum, atque quoad ea omnia valuerint ad poesin homericam formandam, de poetae lingua, cuius cultura permultum debuit ingenio Homeri; de dialectis, quae illius aeuo non adeo discretae fuissent, et aliis rebus notatu dignis: praeter ea arbitratur, ante Homerum nullum poetam de bello Troiano cecinisse. Sed hactenus: nam vereor, ne obscura diligentia cum mihi, tum inprimis lectoribus molesta fiat. *Harl.*

CAPVT VIII

CAPVT VIII

DE HESIODI ASCRAEI AETATE, SCRIPTIS EDITIS AC DEPERDITIS, EORVMQVE QVAE EXSTANT EDITIONIBVS ATQVE INTERPRETIBVS.

I. *De Hesiodi aetate.* II. III. *Certamen cum Homero an genuinum.* IV. *De vita eius scriptores, et obseruationes quaedam.* V. Ἔργα καὶ ἡμέραι. VI. *An ex Orphei et Melampodis descriptae.* VII. *Argumentum.* VIII. *Poema illud admiratus Seleucus Nicator.* IX. *Primi decem versus vtrum genuini.* X. *Graeci Scholiastae* ἔργων *Hesiodi.* XI. Ἀσπὶς *a multis Hesiodo abiudicata.* XII. *Num fuerit pars* ἠοιῶν μεγάλων *siue quarti* καταλόγου; XIII. *Graeca in Aspidem scholia.* XIV. *Theogonia Hesiodi et in eam veterum scripta deperdita.* XV. *Alii Theogoniae scriptores, eorumque scopus, et num Theogoniae Hesiodeae quaedam inserta sint e Theogonia Orphei.* XVI. *Scholia edita et inedita in Hesiodi Theogoniam. Et deperditi quidam in alia Hesiodi scripta commentarii.* XVII. *Catalogus scriptorum Hesiodi deperditorum cum variis obseruationibus.* XVIII. *Non videri scripsisse de herbis, de re medica, nec separatim fabulas. Euthydemi poemata sub Hesiodi nomine vulgata.* XIX. *Editiones Hesiodi graecae.* XX. *Cum scholiis graecis.* XXI. *Graecolatinae et notis illustratae.* XXII. *Metaphrases Hesiodi latinae et vernaculae.* XXIII. *Hesiodi fragmentum in Fulgentii Mythologia tentatum.* XXIV. *Hesiodus Homeri imitator et* Ἑβραΐζων. XXV. *Catalogus Scriptorum a graecis Hesiodi interpretibus allegatorum.* [ꝛ]

De aetate Hesiodi. I. De aetate *Hesiodi*, patria Cumani [a]), sed ab educatione in Ascra [b]) Boeotiae vico Ascraei, dicere quaedam me memini libro superiore cap. XIII. vbi eorum testimonia in medium adtuli, qui Hesiodum non dubitant, Homero ipso facere antiquiorem [c]). Ipse quidem proximae generationi post Troianum bellum testatur se interfuisse v. 172 sq. Ἔργ. Iam iis placet accedere, qui cum cum Euthymene et Archemacho apud Clemen-

[a]) De Cuma, Hesiodi patria v. *Petrus Petitus* de Amazon. lib. II. cap. 33. p. 262 sqq.

[b]) Hesiodi Ἔργ. v. 540. Strabo IX. pag. 409. et 413. Ouid. IV. 14. 31 sq. e Ponto. [comp. *Tho. Robinson.* diss. de vita, scriptis et aetate Hesiodi, praemissa eius editioni Hes. a cl. Loesnero repetitae, Lipsiae, 1778. p. XXVI sqq. *Harl.*] Alius Hesiodus seruus, cuius meminit Lysias apud Suidam in Μαρσῦος. Alius Hesiodus qui aduersus haereses scripsit, teste auctore Praedestinati in limine libri I. et haeresi LXXXIII. Effigies Hesiodi nostri exstat tom. II. thesauri Antiquitatt. graecar. Gronouiani tabula XXII. e Fuluio Vrsino pag. 23. Epitaphium a Pindaro positum apud Suid. in Ἡσιόδειον γῆρας. Aliud in Appendice Vaticana prouerbior. IV. 3.

[c]) Nec ego volo repetere ea, quae ad tom. I. libr. I. cap. 13. adnotaui: nec omnia, quae de Hesiodi aetate, olim iam incerta, (vid. *A. Gellium* N. A. lib. III. cap. 11. ibique interpr. Auctorem Certaminis Hesiodi atque Homeri pag. 477. edit. Loesner.) a variis vario modo et in vtramque partem disputata sunt, recoquere. Sic ex iis, quae apud vtrumque occurrunt, inter se comparatis iam veteres critici litem secundum alterum vtrum dirimere voluerunt. — Secundum cl. *Sturzium*, in praesenti Professorem Geranum, ad Hellanici Lesbii fragmenta, ab illo diligenter collecta, docteque illustrata p. 158 sq. est statuendum, Homerum et Hesiodum fuisse cognatos, h. e. eodem auo et proauo vsos, et ex locis marmor. Oxon. I. 44 sq. atque *Herodoti* II. 53. inter se collatis, esse manifestum, Homerum Hesiodo fuisse paullo iuniorem, sed eidem tamen aequalem. Alii aliter sentiunt. Quod e. g. Hesiodus in Theog. v. 338. Νεῖλον habet, hic vero flumius ab Homero alio nomine *Aegyptus* adpellatur: Schol. ad locum Hesiodi cum Eustath. ad Odyss. pag. 1510. l. 10. inde concludebat, Hesiodum esse Homero iuniorem. — Tum quod Homeri aetate nudi athletae, sed subligaculo adhuc cincti prodierunt in arenam, idque a temporibus XXXII. Olymp. mutatum fuisse, secundum schol. ad Homerum Iliad. ψ'. v. 683. monuerunt viri docti; Hesiodus autem nudos decertantes

Clementem I. Strom. p. 327. Homero supparem; annis tamen aliquanto iuniorem fuisse statuunt.

tantes athletas induxit; inde, vt *Spanhem.* ad Aristoph. Nub. v. 973. obseruat, in ineditis hactenus et Vossianis olim, (de quibus docte disputat *Valckenaer* in singulari dissertatione, subiuncta Vrsini Virgilio cum scriptoribus gr. collato) ad eandem Iliada scholiis, Hesiodus Homero recentior colligitur. — Argumenta autem, quae ad aetatem Hesiodi probabiliter definiendam adhibentur, partim ex historiae antiquioris fide, partim ex rationibus astronomicis ducuntur. Vide *Marshami* Canon. chronicum saec. XV. p. 433 sq. (qui cum *Ephoro*, historiae scriptore, Hesiodum annis aliquot ante Homerum floruisse statuit,) *Henr. Dodwellum* de veteribus Graecorum et Romanorum cyclis diss. III. sect. VII sqq. et *Tho. Robinson* diss. de Hesiodo, illius editioni praemissam. Primus locus est classicus apud *Herodotum* lib. II. cap. 53. qui Ἡσίοδον γὰρ, ait, καὶ Ὅμηρον ἡλικίην τετρακοσίοισι ἔτεσι δοκέω μευ πρεσβυτέρους γενέσθαι etc. *Nam Hesiodus atque Homerus, quos quadringentis et non amplius, annis inter me opinor extitisse*, illi fuere, qui graecis theogoniam *fecerunt*, h. e. scriptis versibus exposuerunt: qua quidem interpretatione fit manifestum, Homerum atque Hesiodum non fuisse *primos* Theogoniae conditores atque architectos. conf. supra pag. 122. not. *h*). Ergo secundum Herodotum Homerus atque Hesiodus fuerunt aequales: atque, quoniam Hesiodus priorem occupat locum, forsan inde coniicere licet, illum Homero paullo antiquiorem visum fuisse Herodoto. Hic vero vixit, quo tempore Xerxes copias in Graeciam duxit, annis ante Christum 480. ideoque floruit *Hesiodus*, ex historici illius mente, annis ante Christum fere 900. Contra auctor libelli, qui vulgo tribuitur Herodoto, de vita Homeri, sub finem ponit Homerum, ideoque Hesiodum, ante Xerxis expeditionem annis 622. id est annis ante Christum natum 1042. Scaliger quidem ad *Eusebii* Chron. an. CIƆ IƆ XLVIII. p. 1?2. ad illam pugnam sedandam corrigit ἔτεα ἐστι τετρακόσια, (nam vulgo legitur ἑξακόσια,) εἴκοσι δύο, *anni quadringenti viginti duo sunt.* Enimuero *Wesseling.* ad libelli locum pag. 761. docet, hac emendatione mire turbari temporis rationes. Neque is ad Herodoti locum p. 129. 25. probat *Bouherii* sententiam, qui in Diss. Herodotea cap. XI. p. 124. in isto enarratoris vitae Homericae calculo nihil immutandum; sed in verbis Herodoti corrigendum censet ἡλικίην ἑπτακοσίοισι ἔτεσι — πρεσβυτέρους, *septingentis annis mea aetate superiores esse.* Addit quidem talia, si de Troia capta sermo esset, quae colore et specie non carere videntur Wesselingio. At enim, hoc eodem iam obseruante, constant in lectione Herodotea numeri codd. omnium conspiratione, nec viderunt diuersos hoc loco *Athenagoras* Apol. cap. 14. et *Cyrillus* in Iulian. III. p. 76. qui Herodoti verba citant. Satius igitur foret, in sententia lectioneque vulgata Herodoti, quam in numeris et narratione incerti dubiique auctoris de Homeri vita acquiescere. Herodoti supputatio quodam modo confirmatur Chronici marmoris Oxoniensis testimonio. Ibi enim p. 166. edit. Oxon. 1676. fol. secundum versionem et mentem, atque expositionem Thomae Lydiati, Ep. 29. legitur: „*A quo Hesiodus poeta claruit, anni DCLXXX. regnante Athenis Megacle.*" Ep. 30. *A quo Homerus poeta claruit, anni DCXLIII. regnante Athenis Diogneto.* Ita igitur, (quod quidem multi alii e veteribus adfirmarunt.) Hesiodus Homero fuisset aetate superior. In redintegratis tamen adnotatt. p. 40 sq. in lin. marmoris 44. supplentur anni in Hesiodo DCLXXII. ita vt annus, quo Ascraeus claruisse dicitur, incidat in A. M. C. 3069. ante C. N. 964. Period: 6. 109 annus vero Homeri in A. M. C. 3098. ante Euangel. 936. Periodi 6. 138. et auctor iis videtur accedere, qui, quod equidem malim credere, Homerum et Hesiodum iisdem fere temporibus aetatem egisse censent. Propius accedit *Tho. Robinson* diss. de Hesiodo p. LXXI. edit. Loesner. qui eum marmore Arundeliano ponit, Hesiodum floruisse anno ante C. N. 944. seu potius anno 942. quia idem fit annus ratione bissextilis ac 870. — Quod ad rationes, e quibus aetas Hesiodea effici posse putatur, astronomicas adtinet, eae ex Hesiodi ipsius versibus ducuntur. Ille nimirum initium veris in eo ponit tempore, vbi arcturus vespere oritur: atqui LX. dies post brumam, Ἔργ. v. 564 sq. Ex quibus verbis aetatem nostri poetae, calculi astronomiei ope, intra septuaginta plus minus annos posse constitui, *Scaliger* Animadu. ad Eusebr. nr. 1255. p. 72. Amstel. 1658. et *Vossius* de graecis poetis cap. II. sect. vlt. sunt arbitrati. At, quod astronomi effecerunt, patet, inanem esse operam eorum, qui aetatem Hesiodi ex eo sint probaturi. Vt Homerus, ita quoque Hesiodus populari modo de adparente, non de vero ortu et occasu siderum cecinerunt. conf. *Scaligeri* Praef. ad Manil. edit. 2. an. 1600. Virum doctum

tuunt [d]). Varro quidem apud *Gellium* lib. III. cap. 11. non dubium esse ait, quin aliquo tempore eodem vixerint, idque ex epigrammate [de quo vide *Dodwell.* de cyclis Graecorum diss. III. sect. XVI.] ostendi, quod in tripode scriptum est, qui in monte Helicone ab Hesiodo positus

doctum in Obseruatt. miscell. anglice editis tom. II. 17. 18. Londini 1732. 8. p. 164 sqq. et in latinum sermonem conuersis, Amstel. 1733. vol. III. tom. III p. 353 sqq. qui Neutoni de aetate Hesiodi computationem a Bedfordo in Animadu. ad Neuton: iam refutatam, multis reiicit, et *I. Frid. Pfaff*, commentation. de ortibus et occasibus siderum apud auctores classicos commemoratis, Gottingae 1786. p. 27 sqq. adde D. *Costard* in Philosophical Transactions vol. 48. part. II. nr. 55. qui quidem multis contendit, vt probet, methodum illam esse incertam: neque tamen dubitat, et calculi et historicarum rationum robore firmatus, demonstrare, Hesiodum 580. A. C. N. annis floruisse; *History of* Astronomy 1767. London. p. 86. vt aliorum mathematicorum rationes atque opiniones omittam. Iam antea multum studii operaeque posuerat *Th. Robinson* l. m. p. LIX. in examinandis rationibus pro aetate Hesiodea astronomicis. Is, rationibus cum Riccioli, tum inprimis Neutoni, qui Hesiodum quidem 870. annis ante Christum collocat, sed inter illius aeuum et Troiana tempora vix vltra triginta annos intercessisse contendit, (Chronolog. p. 29. 32.) vberius discussis, *Φαινόμενα*, quae poeta docuit Ἐργ. 564. 385 de Vergiliis, et v. 609. explicans, tandem concludit, ex illis nihil, quod aetati eius apud Marmor Arundelianum traditae repugnet, posse inferri, sed omnia ita optime conuenire, vt mirari liceat, vnde haec ei cognita fuissent. Denique, vt ostendat, Homerum atque Hesiodum vel iisdem vixisse temporibus, vel Hesiodum perpaucis annis praecessisse, argumenta, quae pro Homero autiquiore adferuntur, curatius expendit et reiicit. Argumenta autem sumi solent, 1) ex diuerso stili charactere, ad quod refellendum vtitur Fabricii nostri iudicio verbisque, supra p. 96. prolatis: 2) a vocabulis quibusdam ab Hesiodo vsurpatis, quae saeculo Homerico vel in vsu nondum fuisse, vel diuersam ab ista, quam in Hesiodo obtinent, tunc temporis significationem habuisse existimantur: in qua haeresi fuit *Dan. Heinsius* ad Ἐργ. 229. 3) a diuersa quantitate nonnullarum syllabarum, quod praecipue *Clarkius* ad Homeri Il. β'. 43. vrguet: 4) ab eo denique, quod eidem genti populoque diuersos ritus et mores Homerus atque Hesiodus adtribuant. At his ita respondet Robinson, vt doceat, nihil ex iis fluere, quo fiat certum, Homerum Hesiodo fuisse aetate superiorem. At enim ne extra oleas nimis extravagari videamur, lectores ad illam dissertationem ablegamus, et iam supra p. 95 sqq. quaedam adtulimus. — Atque, re non omnino certa explorataque, saltem multis dubia, quorundam doctorum hominum rationes opinionesue in medium proferre iuvat. *Edw. Simson*, Eusebium sequutus, Hesiodi aetatem adsignat A. M. 3199. A. C. N. 804. Cel. *Saxius* aetatem Hesiodi adserit A. O. C. circ. 3090. et A. C. N. 909. Parum discedit *Hamberger* in kurzen Nachrichten von den vornehmsten Schriftstellern tom. I. pag. 31. n. A. M. 3084. ante C. N. 900. *Lami* in Delle Delizie dei Dotti et degli Eruditi, art. I. de Hesiodo, nr. 1. aetatem illius confert in an. ante C. 944. A. Mundi, 3059. vbi editor de aetate et de vita Hesiodi in notis copiosius egit. — *Iakson* in Chronolog. Alterthümern, p. 508 sqq. ex interpret. Windhemii, variis veterum narrationibus sententiisque de aetate Hesiodi atque Homeri recensitis et rationibus in Marmore Arundel. ita subductis, vt secundum illud Hesiodus vixerit ante A. C. 936, Homerus autem ante Chr. n. 907, ex omnium testimoniis concludit, Homerum quidem aetate antiquiorem, at tamen Hesiodo aequalem fuisse, et vtrumque floruisse a. circ. ante C. n. 910 — 920, aut aliquot annis ante. Marmor illud illamque fere Iaksonianam computationem sequuntur Comes *Carli* in epistola ad March. Grauisium data, italicaeque Theogoniae versioni praefixa, et *Bernard. Zamagna* in praef. ad Theogoniam, cum reliquis Hesiodi carminibus editam. Mire igitur diuersa omni tempore et veterum et recentiorum de aetate Hesiodi fuerunt iudicia: vt iam *Lucian.* in Demosth. Encomio cap. 9. tom. III. p. 497. ed. Reitzii, *Pausanias* Boeot. siue lib. IX. cap. 30. p. 768. animaduerterunt. Adde *Carena* d'età d'Omero e d'Esiodo, in Additamentis ad: Vicende della letteratura, di Carlo Denina, Luca 1763. — Effigies *Hesiodi* est in *Vrsini* Imaginibus Illustrium nr. 68. et in Gronou. Thesauro Antiqq. graec. II. 22. vbi v. Gronou. *Harl.*

d) Conf. *Du Port* ad Theophrasti charactt. cap. VI. p. 329. *Heumann.*

ſitus traditur lib. III. Antholog. p. 389. et apud *Dionem Chryſoſtomum* orat. 2. de regno, ſtatim ſub initium p. 20. edit. Morelli, et in certamine Homeri atque Heſiodi p. 327.

Ἡσίοδος Μούσαις Ἑλικωνίσι τόνδ᾽ ἀνέθηκε
Ὕμνῳ νικήσας ἐν Χαλκίδι θεῖον Ὅμηρον.

Sed ab admiratoribus Heſiodi hoc confictum eſſe contendit *Salmaſius* p. 869. *) ad Solin. perinde vt alterum, quod refertur ab Euſtathio ad Iliad. α, p. 5. et Scholiaſte Pindari ad Nemeonic. Od. 2. f)

Ἐν Δήλῳ τότε πρῶτον ἐγὼ καὶ Ὅμηρος ἀοιδοὶ
Μέλπομεν ἐν νεαροῖς ὕμνοις ῥάψαντες ἀοιδήν.

Georgius Syncellus p. 173. Ἡσίοδος ἐγνωρίζετο, ὃν Ἔφορος ἀνεψιὸν καὶ σύγχρονον Ὁμήρου φησίν. Ita legendum, male enim editum ὁμοῦ φησίν. quod peius etiam vertit Goarus: *quem Ephorus nepotem et ſibi coaeuum celebrat.* Idem Syncellus p. 176. temporibus Dauidis regis: ἐπ᾽ αὐτοῦ ὁ μέγας ποιητὴς Ὅμηρος παρ᾽ Ἕλλησιν καὶ Ἡσίοδος. [Et gloria et aetate proximus fuiſſe Homero dicitur a Plutarcho in Conſol. ad Apollon. vol. X. p. 400. ed. Reiske. *Harl.*]

Certamen cum Homero num genuinum? II. Idem iudicium viri eruditi ferunt de libello inſcripto ἀγὼν Ὁμήρου καὶ Ἡσιόδου, quem graece primus edidit H. Stephanus an. 1573. 8. (vna cum Matronis et aliorum parodiis homericis et reliquiis Pepli Ariſtotelis ſiue epitaphiis heroum,) et Dan. Heinſius itidem graece tantum Heſiodo ſuo Lugd. Bat. 1603. 4. ſubiecit. [Id certamen praemiſit quoque *Ioſ. Barnes* vol. I. edit. Homeri, p. XX ſqq. graece, cum praeloquio, (in quo rem ipſam longe antiquiorem eſſe, et breuia illius momenta diu ante hinc inde ſparſa et conſeruata, tum vero tandem collecta putat,) atque adnotationibus, recuſ. graece et latine, in edit. Th. Robinſon. et Loesneri p. 469 ſqq. *Harl.*] Hoc certamen Heſiodus cum Homero iniiſſe dicitur ad exſequias Amphidamantis in Chalcide, coram Panide rege, defuncti fratre, qui tripodem victoriae praemium, adeoque et primas non Homero, ſed Heſiodo tribuit. Mentio huius rei apud Plutarchum lib. V. Sympoſiacon quaeſt. 2. et in conuiuio ſeptem ſapientum p. [P] 153 ſqq. apud Philoſtratum in Heroicis p. 227. edit. Olear. Libanium in Socratis Apologia tom. I. Opp. p. 653. Themiſtium Orat. XXX. p. 349. Praeterea apud Ioh. Tzetzam prolegomenis ad Heſiodum. Vide et *Iani Rutgerſii* Varias lectiones p. 423. *Heinſii* introductionem ad Heſiodum p. 42 ſqq. et Apoſtolium XV. 88. *Eraſmum* in Adagio Πανίδου ſiue vt rectius ſcribitur, Πανίδου (pro Πανείδου) ψῆφος. Sane victoriae et tripodis Muſis dedicati meminit ipſe Heſiodus in Ἔργοις v. 655 ſqq. g) Sed Homerum a ſe victum non

e) S. p. 610. D. edit. Vltraiect. vbi a p. 608. multus eſt de aetate Heſiodi, quo Homerum longe antiquiorem eſſe putat. *Harl.*

f) Vniuerſam contentionis hiſtoriam a priſcis grammaticis eſſe confictam, et vtrumque epigramma ſplendidum fuiſſe mendacium hominis cuiusdam ingenioſi, cenſet *Th. Robinſon*, atque eorum originem et hiſtoriam explicare ſuſtinet loco mem. p. XXXIV ſqq. Adde *Lamii* Delicias, (italice ſcriptas,) nr. I. p. 47 ſqq. vbi quoque ſtatuae et epigrammata in Heſiodi honorem condita memorantur. *Harl.*

g) At enim Guietus verſus 648 — 663. ſuppoſititios habet. Id iudicium, quod quidem Heumann. in Actis Philoſ. part. X. p. 509. non omnino probat, ſi verum eſt, nihil praeſidii in illis verſibus reperies. Saltem hos verſus a Grammaticis fuiſſe interpolatos, ex eo colligitur, quod Proclus monet, in v. 657. quosdam ſcribere ὕμνῳ νικήσαντ᾽ ἐν χαλκίδι θεῖον

non memorat, de quo ambigit etiam Eustathius prolegom. ad Iliad. *εἰ δὲ καὶ ἤρισεν Ὅμηρος Ἡσιόδῳ τῷ Ἀσκραίῳ καὶ ἡττήθη, ὅπερ ὄκνος τοῖς Ὁμηρίδαις καὶ λέγειν, ζητητέον ἐν τοῖς εἰς τοῦτο γράψασιν, ἐν οἷς ἔκκειται καὶ τὰ ῥητὰ τῆς ἔριδος.* Homerum in campis Elysiis victum ab Hesiodo licet longe inferiore, fingit Lucianus 2. de vera Hist. tom. I. p. 677. Adde *M. Wolfg. Hannibalis Langii* diss. histor. philol. de certaminibus poetarum atque oratorum, §. 22. Altdorf. 1730. De aliis huiuscemodi certaminibus poetarum Ionsius lib. I. cap. 16.

Certamen quoddam fuisse, est credibile. III. Quamquam vero certamen istud, quale hodie fertur, et post Adriani Imperatoris tempora, cuius nominetenus meminit, scriptum constat, totum confictum fortassis est, non minus, quam *σύγκρισις Philistionis atque Menandri*, edita a praestantissimis viris Rigaltio ac Rutgersio; rem ipsam tamen contra tot tamque antiquos testes in dubium vocare non ausim. Neque id facere audet *Dodwellus*, qui diss. 3. de cyclis Graecorum erudite de Homeri et Hesiodi aetate agit. [Homerum Hesiodo, non quidem saeculo, sed tamen aetate, fuisse maiorem, verisimillimum esse iudicat probatque sect. XVII. et sect. XVIII.] atque certamen illud circa annum primum Olympiadis vndetrigesimae h) certatum esse concludit. Vicerit itaque Homerum aetate prouectum, (neque enim Tzetzae de iuniore, nescio quo, Homero coniectura probanda videtur:) Vicerit, inquam, Homerum illum celebratissimum Hesiodus florens adhuc annis, vt Aeschylus senex victus est a iuvene Sophocle. [Dissentit a Fabricio *Dresig.* in comment. de Rhapsodis, Lips. §. V. p. 18. caussam hanc potius adferens, quia *Panidi* placuerit, deteriori palmam decernere. Idem §. V. de hoc certamine et aetate Hesiodi agit. Auctor tamen certaminis Homeri et Hesiodi p. 489 sqq. edit. Loesneri narrat, caussam, cur Hesiodus sit coronatus, hanc adlatam fuisse a rege, quod aequum sit, vt ille, qui ad agriculturam et pacem adhortetur, victoriam reportet; non ille, qui bella et caedes narret. Hoc iudicium comparari potest cum eo, quod Cleomenes, Anaxandridae filius, apud *Plutarch.* in Laconic. Apophthegm. p. 223. s. p. 833. vol. VI. edit.

 Reiskii,

ἢ θεῖον Ὅμηρον: quos quidem non audiendos esse, recte iudicat *Graevius* in Lection. Hesiod. cap. XIV. ad illum versum. Quod vero addit, decisum iam esse, Hesiodum minorem esse Homero *centum quasi annis*, nec potuisse cum eo de palma certare, id iusto confidentius pronuntiatum esse arbitror. Nec Guieti nec Graevii sententiam probat, et omnem historiam vberius explicat *Martini* in Prolus. scholastica de Graecorum certaminibus poeticis. Ratisbon: 1769. *Harl.*

h) Plerique omnes veterum ac recentiorum longe antiquiorem faciunt tum Hesiodum tum praecipue Homerum. Sed si verum est, Thaletem, qui natus est Olymp. XXXV. 1. fuisse inuentorem aequinoctii, τροπῶν Solis, et aliarum eiusmodi obseruationum astronomicarum, non video, quid responderi possit doctissimi Dodwelli argumentis [diss. III. sect. 7. 8. et 18. atque saepius in docta illa dissertatione,] cum non tantum apud Hesiodum illarum vestigia occurrant, sed et Heliotropii in Syra insula, (a Pherecyde vt refert *Laertius* lib. I. sect. 119. positi,) diserta mentio apud Homerum Odyss. ό. v. 403. Quamuis vero hanc potius probo loci istius Homerici interpretationem, quam Perraulti et Boilaci p. 130. Obseruat. ad Longinum, fateor tamen, in plerisque illis traditionibus de inuentis veteres neque ita sibi constare, neque adeo tantam meo iudicio mereri fidem, vt ex illis certa argumenta chronologica duci possint. Sic Anacharsidi inuentam figuli rotam tribuunt Posidonius, Euphorus, Plinius, vt Laertii et Suidae testimonia omittam. Atqui τροχὸν κεράμευς diserte memorat Homerus Iliad. σ'. 600. Quid itaque? num Homerus iunior Anacharside? Aut num audiendus Posidonius, qui *malebat versus* in Homeri libris *falsos esse, quam fabulam*, vt ait Seneca Epist. 90. Neutrum puto verisimile, sed potius assentior Straboni et Senecae, qui figlinae rotae vsum pridem ante Anacharsin hominibus innotuisse existimarunt.

Reiskii, et *Aelian.* V. H. lib. XIII. cap. 19. tulisse fertur: „Homerum Lacedaemoniorum poetam esse, Hesiodum seruorum helotum: illum enim praecepisse, quomodo bellum sit gerendum; hunc, quomodo agri colendi." Aliae quoque caussae iudicii illius, in Homerum iniqui, id certamen si omnino fuit, videntur exstitisse. Atque *Barnes.* ad illud certamen p. 479. et 489. Fabricii sententiam reiicit, statuitque, dicendum potius esse: „Victus est non iudicio, sed praeiudicio; non iure, sed iniuria; non ingenio, sed fraude; non rei merito, sed iudicum ignorantia, aut maleuolentia; quale iudicium haud raro subiisse summos viros constat." *Harl.*]

De vita Hesiodi. IV. Praeterea *Cercopem* quemdam, (Milesium haud dubie, Athenaeo memoratum,) cum Hesiodo certasse legas in *Thomae Magistri* argumento Ranarum Aristophanis: τῷ ὑπὲρ φύσιν Ὁμήρῳ τις ἀνώνυμος ἤριζε Σάτυρος (lege Συάγρος) Ἡσιόδῳ δὲ Κέρκωψ. *Laertius* II. 46. Καὶ Κέρκωψ ἐφιλονείκει Ἡσιόδῳ ζῶντι, τελευτήσαντι δὲ Ξενοφάνης. [Sed Laertium errasse, monet *Heyne* ad Apollodorum p. 979. vbi de *Cercope* disputat. *Harl.*] De vita Hesiodi non indiligenter agit *Lilius Gyraldus* dialogo 2. de Historia poetarum a Colomesio illustratus: et multa praefatur Ioh. Tzetzes in suis ad ἔργα prolegomenis, quae hoc loco a me repeti nihil est necesse i). A Musis edoctum se, testatur ipse in Theogonia v. 22 sqq. et in ἔργοις v. 659. de qua re videndus *Dio Chrysost.* diss. 77. et *Maximus Tyrius* diss. 22. illustratus a *Petro Petito* lib. I. Miscellan. cap. 20. *Nicephorus* ad Synesium de Insomniis p. 371. Vaticinandi facultatem Hesiodo ereptum it *Lucianus* in [¶] διαλέξει πρὸς Ἡσίοδον tom. II. Opp. p. 487. [tom. III. edit. Reitz. vbi p. 246. conferes I. M. Gesneri notam,] non ab re quidem, si proprie hoc accipias de vi praedicendi futura, quicquid etiam adversus Samosatensem disputet *Barthius* lib. II. Aduers. cap. 8. [Poetae mentem et fictionem bene explicat *Robinson* p. XXXI.] Velleio iudice, *Vir fuit Hesiodus perelegantis ingenii et mollissima dulcedine carminum memorabilis, otii quietisque cupidissimus, vt tempore Homero, ita operis auctoritate proximus* lib. I. cap. 7. Ad Hesiodi sepulcrum hirundines conuolasse innuit *Lucianus*

i) Nolo hic repetere, quae post alios *Robinson* loco mem. de vita, fatis interituque Hesiodi dixit; cuncta tamen nisi falsa, tamen dubiae auctoritatis esse, haud negauit. De eius patre pauca addere iuuat. *Velleius* I. 7. ait, Hesiodum parentes testatum esse. Haec vane dicta esse, nisi is in libro quodam iam deperdito eorum nomina inuenerit, contendit *Robinson* diss. de Hesiodo p. XXIX, et defendit vulgatam lectionem, Ἔργ. vers. 229. δῖον γένος. At enim Tzetzes interpretando ostendit, se Δίου γένος in aliis libris reperisse. Atque *Seuin* in Historia societ. Paris. Inscript. etc. vol. II. p. 159. secundum Gottschediae interpret. german. iam emendandum vidit Δίου γένος. Nec non cel. *Ruhnken.* ad locum Velleii ait, hanc lectionem, vt certam ac veram, sequi Suidam v. Ἡσίοδος et Proclum prolegomenis ineditis in Hesiodum, quae ille e codice regio descripsit, et nos supra p. 96. posuimus. Illa tamen ab impudente compilatore, Tzetza, esse Proclo subiecta et interpolando corrupta idem monet. Atque cl. *Brunck* in Hesiodi Opp. et D. v. 274. inter Gnomicos poetas graec. Argentor. 1784. 8. in textu reposuit Δίου γένος, laudauitque p. 329. Ruhnkenii emendationem. *Dium* igitur habuit patrem Hesiodus. Quod vero, patrem, non filium, ob caedem patratam Cuma Ascram profugisse, ex Ephoro Cumano tradit Proclus ad Hesiod. p. 142, Velleium, qui l. m. narrat, *Hesiodum testatum esse patriam, quia multatus ab ea erat contumeliosissime*, aut memoria lapsum esse, aut illorum omnium notitiam hausisse ex Hesiodi poematis deperditis, suspicatur Ruhnken. Enimuero forsan Velleius scripserat, *patriam, quia* pater *multatus ab ea erat.* Hine ira in patriam, qua patrem, quod domi se alere non potuisset, excessisse, poeta prodidit Opp. et D. v. 633 sqq. alta mente reposita mansisse videtur. *Harl.*

Lucianus de morte Peregrini p. 588. tom. II. [p. 361. tom. III. edit. Reitz.] Χελιδόνας enim illo in loco, non κορώνας legendum esse contendit Menagius ad Laertium p. 255. [k]) suauem hirundinum cantum obseruans fuisse Moscho, Achilli Tatio aliisque. *Plutarchi* liber de vita Hesiodi, Lampriae memoratus, intercidit, quemadmodum et *Cleomenis* liber de Hesiodo, cuius meminit Clemens Alex. 1. Strom. p. 300. Et quae de Hesiodo scripserat *Heraclides Heracleotes*, *Chamaeleontis* ciuis sui scripta expilans, de quo Laertius lib. V. f. 92. [De moribus, ingenio scribendique genere vide iudicia virorum doctorum in *Pope-Blount* Censura celebr. authorum, Geneuae 1710. p. 3. sqq. et in: Iugemens des Savans sur les principaux Ouvrages des Auteurs par *Adrien Baillet*, revûs — par Mr. *de la Monnoye*, tom. III. Amsterd. 1725. in 4. p. 98 sqq. in *Lami* opere postumo: Le delizie dei Dotti e degli Eruditi. artic. I. nr. II. p. 10 sqq. quibus editor, *Franciscus Fontanus* praefectus bibliothecae Richardianae notas subiecit doctas. Quibus addes auctorem biographiae classicae, vol. I. p. 48 sqq. secundum versionem Mussinnae germanicam: in primis *Robinson* diss. de Hesiodo p. XXXX sq. — Ineditum epigr. in laudem Hesiodi vulgauit *Iriarte* e cod. regio Matrit. in Catal. p. 385. *Harl.*]

Opera et Dies. V. Per opus Hesiodi, cui auctoritatem homericis scriptis proximam tribuit Velleius, suspicari liceat peculiariter ab eo intelligi poema, cui titulus ἜΡΓΑ καὶ ἩΜΕ'ΡΑΙ, *Opera et Dies*: Nihil enim inter omnia Hesiodi scripta isthoc vnico est celebrius, nihil in veterum scriptis frequentius vsurpatum, imo quod solum pro Hesiodio agnoscebant Boeotii, Heliconis adcolae, teste Pausania in Boeoticis p. 771. Hoc perperam in duo diuersa scripta distingui, quorum alterum ἔργα, alterum a v. 763. ἡμέραι inscribatur, probat Dan. Heinsius in introductione cap. 18. Olim enim doctrina τῶν ἡμερῶν siue *de diebus*, homini oeconomo obseruandis, sine vlla distinctione ἔργα, siue vitae praecepta, subsequebatur, ita vt communis ac generalis esset inscriptio ἔργα καὶ ἡμέραι, quo nomine etiam citant passim veteres vnum aliquem versum poetae producentes, licet saepius breuitatis caussa tantum ἔργα adpellent, neque caussa est, cur post versum 380. secundus liber ἔργων incipiat: [l]) neque enim constat, ab Hesiodo in plures libros hoc opus diuisum fuisse, neque hanc distinctionem vel scriptores antiqui vel codices MSS. probae notae agnoscunt, vt docuit *Ioh. Georgius Graeuius* Lection. Hesiod. cap. 9. Quamquam poematis istius, a citharoedis per partes decantari soliti [m]), partes singulae pro argumenti varietate a veteribus grammaticis laudantur, interdum sub titulis: δαιμονολογία, πανδώρα, πιθοιγία [n]), λήξεις etc. Quemadmodum partes poeseos homericae similiter ab argumento adpellatas notatum a me supra est cap. 3. nr. 28. Sic et ἡμέρας Hesiodi seorsim quandoque laudant grammatici recentiores, vt Iohannes Tzetzes Chiliad. 12.

k) Vulgatam tamen lectionem haud inepte vindicat, saltem mutare non audet I. M. Gesner, in nota ad illum locum. *Harl.*

l) In recentioribus editionibus, etiam *Robinsoni*, post versum 763. incipit nouum caput, cuius index est Ἡσιόδου τοῦ Ἀσκραίου Ἡμέραι. At ille nec in cod. Coisliniano, in bibliotheca Coislin. edit. Montfaucon p. 226. fol. 285. nec in Vossii codd. nec in Gudii Proclo est, nec in veteribus libris; nec vllum distinctionis vestigium adparet, vt docte monuit Graeuius in Lectt. Hesiod. cap. XVI. ideoque illum titulum expungendum duxit. *Harl.*

m) Vide *Platonis* Ion. p. 16. edit. Mülleri, et ab hoc iam laudatum Athen. lib. XV. p. 620, qui, praeter Homeri carmina etiam *Hesiodi*, Archilochi, Mimnermi et Phocylidis versus a rhapsodis recitatos esse docet. Adde Salmas. ad Solin. p. 608. *Harl.*

n) Vide Eustath. in Iliad. ά. p. 1501. Heinsii introduction. cap. 7. Hesiodum ῥαψῳδὸν vocat Lucianus in Hermotimo. tom. I. p. 521. [f. cap. 25. tom. I. p. 764. edit. Reitzii.]

v. 174. καὶ ἐν τῇ βίβλῳ ἡμερῶν ἀστρολογεῖ δὲ πόσα; Eustathius ad Odyss. σ'. p. 661. ἢ καὶ ὅτι πρὸς τὰς ἠλιακὰς ἡμέρας βιοῦμεν ὁποῖον τι καὶ τὸ Ὀρφέως καὶ Ἡσιόδου περὶ Ἡμερῶν.

Quos imitatus sit Hesiodus. VI. Vt Virgilius in Georgicis non diffitetur, se imitatum esse Ἔργα Hesiodi: *Ascraeumque cano romana per oppida carmen;* sic dicitur Hesiodus in hoc opere imitatus esse ἔργα καὶ ἡμέρας Orphei, de quibus dixi lib. I. cap. XIX. §. III. Sed *Plinius* lib. XIV. cap. 1. adfirmat, Hesiodum [☞] praecepta agricolis pandere orsum, et lib. XVIII. cap. 25. principem omnium de agricultura praecepisse. Ac valde incertum est, poemata Orpheo tributa Hesiodo fuisse antiquiora, perinde vt fallitur idem Ioh. Tzetza, qui in scholiis p. 180. b. editionis Heinsianae putat, Hesiodum quaedam hausisse ex o) *Melampode*, cum Melampus ille, ex quo ibi nonnulla a Tzetza proferuntur, longe sit Hesiodo iunior et libros suos Ptolemaeo Philadelpho inscripserit. [Hesiodum Pitthei integras sententias repetiisse, eiusque sapientiae genus et characterem in scriptis suis expressisse potissimum, e Plutarcho supra I. cap. 26. §. 4. adnotatum est. *Harl.*]

Argumentum. VII. Quamquam vero vocabulum ἔργον peculiariter interdum dicitur de agricultura, operisque rura colentium, vt notauit *Eustath.* ad Iliad. ε'. p. 1135. et de hoc ipso Hesiodi poemate agens *Olympiodorus* in 1. Meteor. praxi 17. *Salmasius* de vsuris p. 299. *Petrus Moll* ad Longum p. 37. *Anna Daceria* p. 22. ad Anacreontem, ac *Lambertus* Bos Obseru. critic. cap. VI. p. 32 sqq. [item *Klotz* ad Tyrtaeum p. 119 sqq. coll. p. 43 sq. edit. Altenburg.] praeterea *Manilius* quoque non aliud scriptum intellexit, quum lib. II. v. 19 sqq. de poeta nostro cecinit:

Quin etiam ruris cultus legesque rogauit
Militiamque soli, quos colles, etc.

neque *Plinius* XIV. 1. *Tanto priscorum cura fertilior aut industria felicior fuit, ante millia annorum,* (scripsit Plinius circa Annum V. C. 830.) *inter principia litterarum Hesiodo praecepta agricolis pandere orso, subsecutisque non paucis hanc curam eius:* neque *Themistius* Orat. XXX. vbi ei Hesiodus dicitur τὴν ποίησιν διανείμας εἰς Ἡρώων τε καὶ Μουσῶν ἐπαίνους, καὶ τὴν γεωργίαν ἐν τούτοις τάξας: tamen Hesiodi scopus princeps in hoc poemate non fuit, agri colendi rationem tradere; sed *Persen* fratrem suum, (quem ἐποποιὸν, nescio, quam vere Suidas vocat p).) a voluptatibus et otio auocare, ethicisque atque oeconomicis praeceptis imbuere: ἔγραψε δὲ βιβλίον τὸ παρὸν πρὸς Πέρσην τὸν ἀδελφὸν παραίνεσιν ἠθικὴν καὶ οἰκονομικὴν περιέχον παντοίαν, quam Tzetzae obseruationem introductione sua multis confirmauit Dan. Heinsius, et capite vlt. ostendit vocabulum ἔργα latius sumi debere, ac de vniuersis, quae bono oeconomo facienda incumbunt, esse intelligenda. Illam viri docti sententiam Scholiastes Nicandri quoque comprobare videtur, dum p. 27. b. Hesiodum laudat ἐν τοῖς πραττομένοις, praecipue vero Maximus Tyrius Heinsio ipsi commemoratus, qui diss. 16. ait Hesiodum

o) Hunc locum, ni fallor, respicit Salmasius p. 825. de annis climactericis, vbi Melampodem refert inter eos, qui ἡμέρας scripserint. Sed et Hesiodi loca quaedam illustrat ibidem vir doctissimus.

p) Fabricii suspicionem probat *Ruhnken.* in Epistola erit. I. p. 80. edit. II. et acute coniicit, in Suida legendum esse, Πέρσην, Ἀσκραῖον, Γεωπόνον etc. quod agrum a Perse cultum esse, non ingenium ex fratris carmine intelligatur. *Harl.*

ſiodum ſcripſiſſe *τὰ εἰς τὸν βίον ἔργα τε ἃ δραςέον, καὶ ἡμέρας ἐν αἷς δραςέον.* Sic *Θαλάσσια ἔργα* ſcripſerat *Pancrates Arcas* laudata *Athenaeo* VII. p. 283. et alibi.

Id carmen admiratus eſt Seleucus Nicator. VIII. In deliciis hoc poema fuit olim *Seleuco Nicatori*, ita vt capiti eius mortui appoſitum fuerit inuentum, teſte Ptolemaeo Hephaeſtione lib. V. apud *Photium* cod. 190. Exemplo Heſiodi Opera et Dies ſcripſit *Conſtantinus Hugenius.* v. Barclaii poemata tom. I. p. 205.

Primi X. verſus num ſint genuini. IX. Primos decem verſus Heſiodum auctorem agnoſcere, negat *Plutarchus* [?] qui lib. IX. Sympoſiacon problem. 1. verſum *ὐκ ἄρα μῦνον ἔην ἐρίδων γένος* vocat *πρῶτα τῶν ἔργων.* Negat *Pauſanias* in Boeoticis p. 771. ex mente adcolarum Heliconis, qui prooemium in muſas Heſiodo abiudicabant, et initium poematis adfirmabant eſſe *τὸ ἐς ἐρίδας*, demonſtratis ſcriptori illi antiquiſſimis plumbeis laminis, in quibus *τὰ ἔργα* eo modo inſcripta erant. [Dubitat quoque Aelius Herodianus, in Opuſculo *περὶ σχημάτων* a Villoiſono tom II. Anecdot. graec. edito p. 89. *Harl.*] Similiter Ioh. Tzetzes in ſcholiis ad verſ. 1. auctor eſt, prooemium Heſiodo abiudicatum eſſe ab Ariſtarcho, Praxiphane, Theophraſti diſcipulo [de quo vide infra vol. II. lib. III. cap. 11. p. 309.] aliisque: *Ἰςέον ὅτι Ἀρίςαρχος καὶ ἕτεροι ὀβελίζυσι τὸ προοίμιον, καὶ Πραξιφάνης ὁ μαθητὴς Θεοφράςυ, λέγων ἀπροοιμιάςῳ βιβλίῳ ἐντυχεῖν, ἀρχομένῳ ἐντεῦθεν· Ὀυκ ἄρα μῦνον ἔην ἐρίδων γένος.* Reiicit etiam Heinſius cap. 17. introductionis, profeſſus, mali poetae eſſe, ſed boni philoſophi, et qui cum cura hunc librum perlegerit. [adde *Clerici* notam ad vſ. 1. et *Graeuium* in Lection. Heſiod. ad v. 10.] Neque defuiſſe olim, qui Heſiodi poemata interpolarent, docet Pauſanias in Corinthiacis p. 171. At enim Dio Chryſoſtomus diſſ. 12. p. 199. ita hoc prooemium Heſiodi eſſe non dubitat, vt propter illud Heſiodum etiam praeferat Homero.

Scholiaſtae graeci "Εργων. X. In *ἔργα καὶ ἡμέρας* triplicia graeca extant ſcholia atque commentaria, in quibus ſingulis prooemium quoque explicatur. Antiquiſſima ſunt *Procli*, neque integra illa, ſed excerpta tantum q) *ἐκ τῶν Πρόκλυ Διαδόχυ*, argumenti maximam partem philoſophici, moraliaque et *παιδευτικὰ* perſequentis. Secunda ſunt r) *Ioh. Tzetzae* s) hominis

q) Ita coniicio ex his verbis graecis, quae in editionibus praeponi video. In MSto tamen codice Gudiano, qui editis locupletior non eſt, inſcribitur: *Πρόκλυ Διαδόχυ εἰς τὰ ἔργα καὶ ἡμέρας Ἡσιόδυ.* *Fabric.* In Bandinii Catal. MSS. gr. bibl. Lauent. vol. II. p. 93. Heſiodi Opp. et D. cum vberrimo commentario, et nr. 2. *συλλογὴ* etc. *Collectio* Expoſitionis Procli Diadochi in Heſ. O. et D. quam quidem Bandin. ex plurium interpretum excerptis contextam eſſe putat. Adde ad §. XIII. et XVI. et infra vol. VIII. p. 521. In Catalogo codd. MSS. bibl. regiae Pariſ. tom II. codd. 2708. 2771. 2777. 2778. 2779. et 2833. continent *Procli Diadochi* Commentar. in Heſiodi O. et D. *Io. Tzetzae* ſcholia adhaerent codd. eiusdem biblioth. nr. 1310. 2774. 2775. cum ſcholiis interlinearibus, 2776. cum ſcholiis interlin. quae ab editis diſcrepant, et ſunt grammaticae, 2780. 1. vbi Tzetzae ſcholia ſaepe ſunt ab editis diuerſa. *Moſchopuli* ſcholia adhaerent codd. regiis nr. 2772. 2781. 2786. 2708. 2758. Scholia inedita adſcripta ſunt ibid. cod. 2708. Multis aliis codd. additae ſunt gloſſae aut ſcholia minora. *Moſchopulus* autem ille fuit, non Byzantinus, cui quidem adſcribuntur in edit. Trincauelli, ſed *Cretenſis*, antiquior eo, nam in codice Heſ. Matritenſi apud Iriarte in Catal. MSS. p. 272. in adnot. vlt. ad Heſ. O. et D. explicitus dicitur Heſiodus *παρὰ — μανουὴλ τῦ κρήτης.* adde Bandinii Catal. n. 80. p. 142. *Harl.*

r) Meminit Tzetzes ipſe Chil. VI. v. 842. *Fabr.* conf. Iriarte Cat. codd. Matrit. p. 407 ſq. *Harl.*

s) In cod. B. Scorialenſis ſunt *Procli* comment. et *Tzetzae* ſcholia. *Harl.*

minis non inerudit, sed vani et Proclo saepe praeter rem petulanter insultantis. Scalig. p. 112. ad Euseb. „ Tzetzes doctus graeculus, sed ventosae ostentationis homo, vt aliquid supra alios dicere videatur." Tertia *Emanuelis Moschopuli* grammatica et intelligendae poetae dictioni vtilissima. Denique subiecta est *Ioh. Protospatharii* ἐξήγησις φυσικὴ τῶν ἡμερῶν Ἡσιόδου in filii gratiam ab auctore scripta et paucissimorum foliorum. [De horum scholiis in MSS. v. Lambecii Comment. Bibl. Vind. vol. VII. p. 504 sq. et Nessel. Catal. bibl. Caes. P. III. cod. XVI. 2. p. 26. Iriarte Codd. gr. Matrit. p. 272. *Harl.*] Porro ediscendum pueris Hesiodum datum esse iam olim, docet Aeschines orat. contra Ctesiph. p. 293. et vel Ciceronis illud lib. VI. ad familiar. Ep. 18. *Lepta suauissimus ediscat Hesiodum, et habeat in ore:* τῆς δ' ἀρετῆς ἱδρῶτα. Etiam a rhapsodis cantatum ad lyram, testis Plutarchus IX. sympos. p. 736. 743. [In Macarii Ῥοδωνιᾷ excerpti leguntur versus Hesiodi Opp. teste Villoison. in Anecdot. graecis vol. II. p. 79. *Harl.*]

De scuto Herculis poema. XI. Solet Hesiodi ἔργοις vulgo subiici ἈΣΠΙ'Σ ἩΡΑΚΛΕ'ΟΥΣ siue *de scuto Herculis poema,* quod plurimi olim negarunt esse Hesiodi. Nam praeter Boeotos, quos sola ἔργα pro genuino Hesiodi scripto habuisse ex Pausania ante notaui, Aristophanes grammaticus eam supposititiam esse ratus est, et ex Homeri descriptione ἀσπίδος Iliad. σ'. expressam, teste anonymo graeco scholii, quod in editione Aldina Ἀσπίδι subiicitur. *Longinus*, in libro περὶ ὕψους p. 56. versum Ἡσιόδειον ex Aspide proferens, addit: εἴγε Ἡσιόδου καὶ τὴν ἀσπίδα θετέον. *Theodosius Alexandrinus* in scholiis ineditis ad Dionysium Thracem: δεῖ δὲ τὸν Γραμματικὸν καὶ τὰ Ἑλληνικὰ βιβλία γινώσκειν. Εἰσὶ [¶] γὰρ καὶ ἐν αὐτοῖς ὁμώνυμα βιβλία ψευδῆ, οἷον ἡ ἀσπὶς Ἡσιόδου καὶ τὰ Θηριακὰ Νικάνδρου, ἑτέρων γάρ εἰσι ποιητῶν. In aliis ad eumdem Dionysium scholiis ineditis: ζητοῦμεν δὲ καὶ τὸν συγγραφέα, ἵνα τὸ ἀξιόπιστον ἢ μὴ τοῦ συγγραψαμένου καταλάβωμεν. Τοῦτο δὲ διὰ [τὰ] ἐπίγραφα (forte ψευδεπίγραφα) [sic, vti coniecerat Fabricius; edidit Villoison, e cod. Ven. in Anecdot. gr. vol. II. p. 174. *Harl.*] τῶν βιβλίων, ὡς ἔχει ἡ ἀσπὶς Ἡσιόδου, ἑτέρου γάρ ἐστιν. Ἐπιγραφῇ δὲ καὶ ὀνόματι [ὀνομασίᾳ edidit Villoison.] ἐχρήσατο [τῇ τοῦ id. Villois.] τοῦ Ἡσιόδου, ἵνα τῇ ἀξιοπιστίᾳ τοῦ ποιητοῦ ἀξία [ἵνα διὰ τῆς ἀξιοπιστίας τοῦ ποιητοῦ, ἄξιον Villois.] κριθῇ ἀναγνώσεως. Eustathius ad Iliad. σ'. p. 1218. ex Homeri aemulatione (Ὁμηρικῷ ζήλῳ) quaedam in illa expressa notat, sed p. 2110. tamen tantum, ait, interesse inter Homeri Ἀσπιδοποιίαν t) et Hesiodi aspidem, quantum inter diuinum opus et hominis.

Num pars fuerit alius operis? XII. In veteri scholio, quod in editione Aldina subiicitur, [repet. in edit. Robinson. Lips. p. 178.] notatur, illius initium legi in quarto Hesiodo Catalogo. Τῆς

t) Vt Homeri partem postremam Iliados σ'. ἀσπιδοποιΐαν vocat Eustathius et Pseudo Didymus ad v. 491. ita Seruio ad Aeneid. XII. v. 161. Hesiodus etiam laudatur in Ἀσπιδοποιΐᾳ. Philostratus iunior, teste Suida, scripserat Παράφρασιν τῆς Ὁμήρου ἀσπίδος. Iudice Ludouico Hestello (*Clouis Hesteau*) Hesiodus homericum Achillis scutum in suo poemate fideliter expressit. *Hesiode en son Aspis n'a fait que rebatre le bouclier d'Achilles forgé par Homere.* Vide Antonii Verderii bibliothecam gallicam p. 232. [Contra *Philostratus* in heroicis cap. 19. p. 692. Olear. Homerum post Hesiodum vixisse aut scripsisse, et hunc cum in aliis non paucis, tum vero *in clipeorum delineationibus* (ἐν τοῖς ὑποτυπώμασι τῶν ἀσπίδων,) non aspere, sed tecte quasi reprehendisse, exemplo a Gorgonis specie *in Cycni* clipeo sumto. At, quod Homerus Il. λ'. 136. aliter cecinit Gorgonem, inde nondum colligere ausim, illum fuisse vrbanum Hesiodi reprehensorem. Id autem effici poterit, in illo carmine, cuius fragmentum, scutum Herculis, superest, Cycni quoque clipeum fuisse descriptum. *Harl.*]

Τῆς Ἀσπίδος ἡ ἀρχὴ ἐν τῷ δ'. καταλόγῳ φέρεται μέχρι στίχων ν'. καὶ σ'. Hunc quartum Catalogum viri docti non absurde sentiunt complexum fuisse Hesiodo tributas μεγάλας ἠοίας, Eunapio in Aedesio, p. 68. scholiaste Pindari, aliisque pluribus commemoratas, quarum partem esse Aspidem, prima huius poeseos vox ἠοίη dubitare nos vix permittit, et iam pridem persuasum fuit Guil. Cantero lib. IV. nou. lect. cap. 3. Tres priores Catalogi subinde laudantur sub titulo κατάλογοι γυναικῶν. Sane Harpocrationi in μακροκέφαλοι [et in ὑπὸ γῆν οἰκοῦντες, vbi vid. Valesii notam p. 77.] et Suidae in ὑπὸ γῆς οἰκοῦντες, laudatur Hesiodus ἐν τρίτῳ γυναικῶν καταλόγῳ. Post librum quartum, ἠοίας μεγάλας complexum, fuit quintus ἡρωικὴ γενεαλογία siue ἡρωγονία, heroum natales ex foeminis illustribus describens. Nam teste Maximo Tyrio diss. 16. [secundum alteram Dauisii edit. in 4. diss. XXXII. sect. 4. pag. 381.] Hesiodus χωρὶς (separatim, in peculiari opere,) μὲν τῶν ἡρώων, ἀπὸ γυναικῶν ἀρχόμενος, καταλέγων τὰ γένη, ὅστις ἐξ ἧς ἔφυ. Vide, quae in hanc rem disputata sunt a viris doctissimis Samuele Petito ad leges Atticas p. 460 sqq. Is. Casaubono ad Strabonem lib. I. pag. 26. Dan. Heinsio ad Hesiodi interpretes p. 76 sq. et Ioh. Meursio Atticarum lectionum lib. II. cap. 20. Quamquam vero Aspidem, ita ponimus, fuisse ἠοιῶν μεγάλων partem, nihilominus incerta res fuerit de auctore Hesiodo, quoniam totum illud opus suspectum doctis iam pridem fuisse testatur Aelianus, vbi ad illud respiciens, subiungit: εἰ μὴ ἄρα οὐκ εἰσιν Ἡσιόδου τὰ ἔπη, ἀλλ' ὡς πολλὰ καὶ ἄλλα κατέψευσται αὐτοῦ lib. XII. Var. Hist. cap. 36. [Videatur Auctor §. XI. memoratus scholiorum ineditorum in Dionysium Thracem in Villoisonii Anecd. gr. II. p. 174. non Hesiodi, sed alius esse opus is adfirmat. In alio cod. ibidem idem scholion repetitur et tribuitur Theodosio, critico Alexandrino. *Harl.*] Iosephus Scaliger Epistola 247. ad Salmasium pag. 530. *Vt anni, sic poeseos graecae quatuor tempestiuitates fuisse animaduerti. Prima fuit illa, in qua princeps Homerus et Hesiodus. Hanc potes indicare atque adeo vocare ver poetices; pubertatem [?] potius quam infantiam. Excipit eam aestas, non feruida quidem, sed quae ex illo vere vestigia non obscura retinuit, in qua Onomacritus, Solon, Tyrtaeus, et quisquis auctor fuit* τῶν ἠοιῶν καὶ τῆς ἀσπίδος, *quam praepostero iudicio criticorum natio Ascraeo illi tribuit.* Scaligero adsentiuntur Heinsius et in libro de poetis Vossius. Apollodoro tamen aliter olim visum, qui libro secundo bibliothecae *) Aspidem audacter Hesiodo adscribit. Ad quem locum Tan. Faber p. 274. *Sane miror, fuisse olim atque adeo hodieque reperiri, qui ea de re dubitant. Certa enim res est, et qui Hesiodi non esse putant* τὴν ἀσπίδα, *nae illi poesin graecam haud satis norunt.* Audacter etiam Aspidem Hesiodo tribuit Athenaeus lib. IV. p. 180. Sed et Megacles Atheniensis et Apollonius Rhodius et Stesichorus Hesiodi esse illud poema non dubitarunt, vt notat auctor vetus scholii, quod in editione Aldina Aspidi subiici dixi, et hoc loco integrum describam: Τῆς Ἀσπίδος ἡ ἀρχὴ ἐν τῷ δ' Καταλόγῳ φέρεται μέχρι στίχων ν'. καὶ σ'. Ὑπώπτευκε δὲ Ἀριστοφάνης, οὐχ ὁ κωμικὸς, ἀλλά τις ἕτερος Γραμματικὸς ὡς οὐκ οὖσαν αὐτὴν Ἡσιόδου, ἀλλ' ἑτέρου τινὸς, τὴν Ὁμηρικὴν Ἀσπίδα μιμήσασθαι προαιρουμένου. Μεγακλῆς δὲ ὁ Ἀθηναῖος γνήσιον μὲν οἶδε τὸ ποίημα, ἄλλων δὲ ἐπιτιμᾷ τῷ Ἡσιόδῳ, ἄλογον γάρ φησι ποιεῖν Ἥφαιστον τοῖς τῆς μητρὸς ἐχθροῖς ὅπλα παρέχοντα. Ἀπολλώνιος δὲ ὁ Ῥόδιος ἐν τῷ γ' φησὶν αὐτοῦ εἶναι, ἔκ τε τοῦ

χαρακτῆρος

*) Cap. 4. pag. 96. edit. Heynii, qui vero totum locum vncis inclusit, et in notis pag. 299 sq. eum ex interpolatione haud dubie profectum esse docuit. *Harl.*

χαρακτῆρες καὶ ἐκ τῦ τὸν Ἰόλαον ἐν τῷ καταλόγῳ εὑρίσκειν ἡνιοχῦντα τῷ Ἡρακλεῖ. Ὡσαύτως δὲ καὶ Στησίχορος φησιν Ἡσιόδυ εἶναι τὸ ποίημα.

EPIMETRON.

Haud mirum eſt, alios aliter ſenſiſſe, re admodum obſcura et vexata. Vir quoque doctus, (Ioſ. Waſſius fuiſſe dicitur,) in Miſcell. obſeruatt. Belg. vol. II. tom. III. pag. 314. (vbi quaedam loca in Ἔργ. et Theogonia emendantur aut ſub examen vocantur,) exiſtimat, *Clipeum Herculis* eſſe opus ſpurium, centonem, et verſus 107. ſiue ad Homeri exemplum v) eſſe formatos, ſiue pro parte ex eo deſcriptos; tum Heſiodi imitationes eſſe vulgo deteriores. porro v. 185. adludi ad nomen Centauri in Fornace, poematio recentioris originis; denique figuras multo audaciores eſſe in hoc fragmento, quam in Ἔργ. et Theogonia. Equidem adeo ſeuerus iudex eſſe nolo. Atque vide locum in Theogonia v. 820 — 880. inſignem, qui a poeta incredibili cum vi poetica et ingenii et ſermonis ad terrorem faciendum adcommodata tractatus eſt, e quo et ſimilibus, in primis in Herculis ſcuto Heſiodeum ingenium aeſtimandum eſſe cenſet *Heyne* in Wolfii edit. p. 127 ſq. in Commentat. p. 150. — Atque ii iisdem Miſcell. obſſ. vol. III. tom. I. p. 71 ſqq. alius vir doctus, quem Robinſonum fuiſſe ſuſpicor, iis, quae in Miſcell. obſſ. pag. 81 ſq. ſcripta ſunt, cum nota Robinſoni ad verſ. 1. Scuti, et cum iis, quae in diſſ. de Heſiodo p. LIII ſqq. ad poemation hoc Heſiodo adſerendum, vberius exponuntur, collatis, ſingula curate et diligenter examinat reiicitque. Quod vero pag. 81 ſq. in Miſcell. Obſ. is negat, Ἀσπίδα Heſiodi eſſe fragmentum operis, Ἠοῖαι dicti; contra exiſtimat, id eſſe fragmentum alterius poematis, quod vocatum eſt γενεαλογίαι ἡρωικαὶ ſiue ἡρωγονία: id neque adeo exploratum eſt, neque nouum. *Chambort*, in Hiſtoria Acad. Pariſ. Inſcript. (germanice a Gottſchedia verſa,) vol. V. initium huius poematis interpretatus, contra Canterum, Caſaubonum aliosque euincere ſtudet, p. 269 ſqq. id poema, prouti adhuc terimus, eſſe abſolutum, ſingulare, nec alterius partem, in honorem Herculis confectum, denique legendum eſſe ἢ οἵη et vertendum, *ſola — Alcmena.* Quae quidem emendatio nec noua eſt, nec placet. *Langbaenius* quoque ad Dionyſium Longinum p. 56. edit. Tollii noluit ſubſcribere ſententiae Canteri, ſcutum Herculis eſſe partem maioris operis, quod Μεγάλας ἠοίας adpellabant. Rationes, quibus ad diſſenſum adductus ſit, has fuiſſe ſcribit; *Scutum* et *Eoeas* diſtincta opera ſaepius ab auctoribus memorari, (Suida, Tzetza): Boeotos contendiſſe, (*Pauſan.* in Boeot. cap. 31. pag. 771.) conterraneum ſuum poetam Ἔργα tantum compoſuiſſe; denique μεγάλας ἠοίας haeſitanter admodum Heſiodo inſcribi ab auctoribus. (Athen. lib. VIII. Apollon. ſchol. I. 118.) [vbi quidem Heſiodus aliquoties memoratur, ſed, quantum equidem potui inueſtigando reperire, numquam haeſitanter.] et IIII. 57. [ad v. 828. citantur

v) De hoc antiquitatis monimento, ab ingenio et fictione poetae ornato, plures egerunt, et compararunt eum deſcriptione homerica etc. vid. ſupra ad ſcutum Homeri, circa finem receuſ. editt. Homer. notata: de heſiodea deſcriptione eleganter diſputat: *Frider. Schlichtegroll* in comm. *Ueber den Schild des Herkules nach der Beſchreibung des Heſiodus*, Gothae, 1788. 8. coll. erudita et longa libelli cenſura in: Neue Biblioth. der ſchönen Wiſſenſchaften etc. vol. 38. part. II. p. 273 — 285. Lipſiae, an. 1789. vbi praeter alias pulcras acutasque obſeruationes, cenſor verſſ. 267 — 269. 151 — 153. 296 — 300. ſpurios eſſe iudicat: verſſ. quoque 258 — 263. interpolati, aut e margine in textum recepti illi eſſe videntur.

citantur *αἱ μεγάλαι ἠοῖαι*, nullius auctoris nomine addito, quod haud negligendum esse, posthaec videbimus.] Quod vero Langbaenium post alios viros doctos, e. g. *Petitum* de Legg. Attic. lib. VI. tit. IV. p. 559 sqq. edit. Wesseling. vexauit, et commouit, vt crederet, *Eoeas* et *Catalogum mulierum* nec idem opus esse, nec *eiusdem*, quia aliam fabulam de Phineo et de Endymione ex *Magnis Eoeis*, aliam ex *Mulierum Catalogo* et Hesiodo nobis propinant Apollonii lib. II. 181. et IV. 57. scholia; id omnino consideratione dignum videtur. Nam Hesiodum aetate sua adhuc simplici in vno eodemque opere secum pugnasse, aut eamdem fabulam bis et adeo diuersa ratione enarrasse, haud credibile est. Quare haud improbabile mihi esse videtur, vel libros illos iam antiquitus fuisse interpolatos, intextis aliorum, praecipue rhapsodorum, narrationibus, vel a variis auctoribus libros illos, quos numero quinque fuisse scribit Suidas, esse ortos et, quoniam continuata videbatur eratue theogonia, demum in vnum volumen coactos, quibus nomen *Hesiodi* ob illius auctoritatem et operis eiusdem argumenti similitudinem, aut quia reliquorum nomina in obliuionem venerunt, fuit praefixum. Quosdam vero ex poetis, qui *ἔπεσι* veteres mythos exposuere, heroogonias esse persequutos, constat. vid. cel. *Heyne* comment. ad Apollodori Bibliothecam, vol. III. pag. 915 sqq. Rem autem ita se habere, equidem suspicor. Hesiodus, postquam in Theogonia dearum amores erga mortales exposuerat, precatur in extremis, (quae si ab Hesiodo profecta sunt, et absunt a cod. Mediceo, teste *Bandinio* in Catalogo MSS. gr. in Biblioth. Laurent. vol. II. pag. 95. nr. II.) vt Musae foeminarum genus cantent. In hac igitur altera parte enarrabat heroes natos e congressu deorum cum foeminis mortalibus. Vberius in illo poematio explicuisse videtur ortum, fata resque gestas Herculis, inter reliquos heroas propter multitudinem laborum et meritorum nominisque gloriam, in primis celebris. Sic Scholiastes ad Homeri Iliad. *β'*. v. 336. p. 65. edit. Villoif. quaedam de Hercule narrans, finit orationem, *ἱστορεῖ Ἡσίοδος ἐν καταλόγοις*. In his igitur plures Herculis fabulas Hesiodum esse persequutum, et ex iis exiguam partem, pugnam cum Cycno, *scutum Herculis* inscriptam, esse seruatam, fit credibile. *Gin* etiam in sua gallica Hesiodi versione putat, Scutum Herculis esse fragmentum illius operis. Huius carminis Hesiodei pars quoque fuisse videntur *Ceycis nuptiae* apud scholiast. ad Apollonium Rhodium I. 1289. *Ἡσίοδος ἐν τῷ Κήυκος γάμῳ*, et *Athenaeum* II. cap. 10. pag. 49. B. *Ἡσίοδος ἐν Κήυκος γάμῳ*, qui addit, quamuis grammatici quidam Hesiodi versus hos esse negent, suo tamen iudicio vetustos esse, *ἔπη ταῦτα ἀρχαῖα εἶναι*. Quod vero haec narratio et illa de scuto Herculis aliaeque longiores fuerunt et forsan rhapsodis memorabiliores visae sunt: a reliquis tamquam abscissae peculiares ab illis rhapsodis aut grammaticis acceperunt inscriptiones; quod in homericis carminibus factum esse constat. Tum narratio de pugna Herculis cum Cycno prae ceteris placuisse videtur pluribus, ideoque decantata saepius et repetita, eoque vindicata est ab interitu. Quae quod peculiarem inscriptionem similiter acceperat, inde facile fieri potuit, vt a serioribus scriptoribus, qui integrum opus non amplius versare manibus poterant, *Scutum* et *Eoeae* tamquam distincta opera memorarentur. Atque equidem valde suspicor, inscriptionem *Ἠοῖαι*, ob crebram repetitionem *Ἢ οἵαι*, (vid. *Bentlei.* ad Horat. Sat. I. 3, 7.) siue *κατάλογος γυναικῶν* a grammaticis demum poemati fuisse praefixam. Atque *Gedoyn* in interpretat. quorundam locorum gr. difficilium in Historia soc. regiae Inscript. etc. Paris. part. IV. secundum germanicam Gottschediae versionem p. 255. idem iam sensisse, postea cognoui. — *Ἠοῖαι* autem, quia etiam fuit catalogus, ab Hesychio bene potuerunt explicari *ὁ κατάλογος*

 Ἡσιόδου

Ἡσιόδου. Hinc in omnibus Apollodori locis, ex Catalogo mulierum depromtis, et a cel. *Heynio* ad *Apollodorum* tom. III. p. 985 sq. citatis, a Strabone IX. p. 674. C. (442.) XIV. p. 958. A. (674.) et aliis nomen tantum Hesiodi positum est, nulla operis aut tituli significatione addita: vti locus quidam ex illo Hesiodi Catalogo dicitur Ἡσιόδειον a Stephano Byzantino, v. Ἄμυρος, vbi vid. Berkel. p. 122. Ideo praeter ea caussam intelligere possum, cur ab enarratoribus aut aliis auctoribus antiquis *Heroogoniae* illae vario nomine adpellentur. Nam saepius citantur tantum ἐν καταλόγοις, vt a scholiaste Homeri ad Iliad. β´. 336. in scholiis Marcianis, et alibi; interdum κατάλογοι γυναικῶν, vt a *Pausania* I. p. 103. qui tamen lib. I. cap. 3. p. 8. (vbi vid. Kühn) Ἡσίοδος, ait, εἴρηκεν ἐν ἔπεσι τοῖς εἰς τὰς γυναῖκας, a *Seruio* ad Virgilium Aen. VII. 268. περὶ γυναικῶν. Ab *Hermesianacte* apud *Athenaeum* XIII. p. 597. et a *Ruhnkenio* ad calcem Epistolarum critic. edit. nouiss. erudite explicito, cuius notam pag. 289. conferes, dicuntur λόγων βίβλοι. Plura dat loca *Io. Meursius* in Attic. Lect. lib. II. (in Thesauro antiqq. graecarum Gronouiano vol. V. p. 1826 sq. edit. Venet.) qui tamen tria diuersa Hesiodi opera fuisse et a magnis viris confusa poemata εἰς γυναῖκας, s. γυναικῶν κατάλογον, Ἠοίας et Ἡρωϊκὴν γενεαλογίαν iudicat. Atque sic aut alio modo citarunt veteres illas Heroogonias, prouti vel ipsis libuit, vel in suis ipsi exemplaribus titulum inuenerunt praefixum. Post haec alii poetae, Hesiodum imitati, confecerunt Heroogonias, in quibus si interdum ab Hesiodea narratione discessio facta est, id haud mirabimur, quoniam in mythis tradendis et explanandis id saepius ab aliis factum esse scimus. Illorum poemata, siue quoniam auctores ignoti fuerant, siue propter maiorem Hesiodi auctoritatem et argumenti similitudinem cum Hesiodea Heroogonia iam antiquitus coniuncta et in partes quasdam distincta fuisse videntur, nomine Hesiodi et titulo quodam generali collectioni praefixo. Atque forsan antiquioribus temporibus Hesiodi poema, ab aliis Ἠοῖαι, ab aliis κατάλογος, ab aliis aliter vocatum, primum locum occupauerat. Hac enim ratione facilius perspicere possumus, qui euenerit, vt reliqua, quae posthaec accesserunt, etiam Hesiodo adscriberentur; illius autem sedes postea, et iam ante scholiasten veterem ad Hesiodi Scutum et ante Suidam, mutata fuerit. Qui Hesiodi opus a reliquis adhuc potuerant discernere, forsan illud vocarunt Hesiodi Ἠοίας aut κατάλογον, modo addito, modo omisso vocabulo γυναικῶν, integram autem collectionem μεγάλας ἠοίας, s. γενεαλογίας ἡρωϊκάς, vt *Tzetzes* ad Lycophron. v. 393. siue ἡρωογονίαν, siue etiam καταλόγους, vt Stephan. Byzant. in Γεφυρία, vbi vid. Berkel, aut καταλόγους γυναικῶν. Hinc a scholiaste Apollonii nomen Hesiodi non adiectum esse, vidimus. Alii contra, omnia Hesiodo temere adscribentes, laudarunt quoque Hesiodum ἐν μεγάλαις ἠοίαις, in quo maiore opere passim a variis scriptoribus siue eodem paene, siue, prouti in populo quodam aut ciuitate fuit vsitata, immutata, et popularis, vario modo, eadem fabula fuerit decantata. Vicissim *Pausaniae* aetate κατάλογος et μεγάλαι ἠοῖαι (in Boeot. cap. 31. p. 771.) diuersa Hesiodi carmina ex mente quidem Kühnii in nota ad p. 8. habebantur: Ἔστι καὶ ἑτέρα κεχωρισμένη τῆς προτέρας, ὡς πολύν τινα ἐπῶν ὁ Ἡσίοδος ἀριθμὸν ποιήσειεν· ἐς γυναῖκάς τε ᾀδόμενα, καὶ ἃς μεγάλας ἐπονομάζουσιν Ἠοίας, καὶ Θεογονίαν etc. vbi vero vna vocula transposita legere malim ἃς καὶ μεγάλας etc. n. carmen in mulieres vocatum quoque fuisse μεγάλας Ἠοίας. Nam *Tyrius Maximus* Diss. XXX. pag. 380. edit. sec. Dauis. tria tantum opera peculiaria Hesiodo adhuc adscribit: Χωρὶς μὲν τῶν ἡρώων, ἀπὸ γυναικῶν ἀρχόμενος, καταλέγων τὰ γένη, ὅσοι ἐξ ἧς ἔφυ. Χωρὶς δὲ αὐτῷ πεποίηνται οἱ Θεῶν λόγοι, ἅμα τοῖς λόγοις Θεογονία. (vbi tamen cum Marklando legere malim καὶ ἅμα τ. λ. ἡ Θεογονία.)

γονία.) χωρὶς δ' αὖ ὠφελεῖ τὰ εἰς τὸν βίον, ἔργα τε ἃ δραστέον, καὶ ἡμέραι, ἐν αἷς δραστέον. Neque tamen ex hoc Maximi Tyrii loco cum Langbaenio ad Longini locum concluderem, Catalogum γυναικῶν ordine primum fuisse: id, si quid ex eo colligi posset, tantum forsan sequeretur, in exemplo, quod in manibus habuit Maximus, illum catalogum locum obtinuisse primum, aut ex antiquiore scriptore, eiusmodi exemplum versante manibus, illum ordinem esse desumtum. Neque *Nonni* aetate plura exstabant Hesiodi scripta, quam tria haec, *Theogonia, O. et D.* ac *Scutum Herculis*, in Hist. 73. ad Naz. Quidquid est, collectio illa non integra, ab Hesiodo profecta, sed ab aliis aucta, (quod quidem non adeo multo post Hesiodi tempora factum opinor; alias enim antiquiores critici rem melius scire et curatius distinguere libros potuerant,) postea in quinque partes distributa, et per ignorantiam vni Hesiodo adscripta videtur. Hinc fieri potuit, vt a Schol. ad Apollon. Rhod. II. 181. et IV. 57. ex *Catalogo* et μεγάλαις Ἠοίαις, narrationes plane diuersae et secum pugnantes excitarentur. Quoniam vero in collectione maiore multa, quae sibi repugnarent, aut alia forsan occurrerunt, quae ab ingenio Hesiodi aliena criticis viderentur, facile euenire potuit, vt alii e. g. Boeoti apud *Pausan.* IX. cap. 31. p. 771 sq. *Aristophanes* Grammaticus in scholio ad scutum Herculis, totam illam, et in hac particulam de scuto Herculis, abnegarent Hesiodo; *Schol. Pindari* Pyth. III. 14. ἐν τοῖς εἰς Ἡσίοδον ἀναφερομένοις ἔπεσι, ait; alii, vt *Longinus* l. mem. de veritate dubitarent; alii, qui forsan Catalogum Hesiodi, cuius pars scutum Herculis fuisse dicitur, a reliquorum heroogoniis melius discernerent, apud scholiasten ad Hesiodi clipeum, nostrum fragmentum haberent genuinum. Stare igitur, saltem conciliari, aut intelligi potest sententia eorum, qui Ἠοίας a καταλόγῳ non diuersas, aut partem καταλόγου γυναικῶν, aut μεγάλας ἠοίας et κατάλογον vel idem opus, vel diuersum fuisse arbitrentur, prouti vel integram collectionem, vel singulas illius partes, a pluribus profectas auctoribus, habuerunt aut significarunt, aut ipsi consuderunt, aut melius genuinum Hesiodi poemation a reliquorum heroogoniis distinxerunt veteres. Postquam haec iam scripseram, in manus venit commentatio perquam docta et ingeniosa cl. *G. E. Groddeck* super Argonauticis Apollonii Rhodii part. I. in: *Bibliothek der alten Litteratur und Kunst*, partic. II. p. 61 sqq. Gottingae, 1787. et vidi, me virum illum doctissimum habuisse parum dissentientem: is enim p. 83. suspicatur, genealogica illa carmina a variis, iisque ignotis auctoribus esse conscripta; seriore autem tempore propter argumenti similitudinem ex iis vnum opus, in plures libros distributum, esse conflatum, et veteri poetae in hoc genere poeseos, celebri, Hesiodo, suppositum: Ἠοίας vero μεγάλας Hesiodi, quod in magna fuissent fama, etiam collectione facta, apud scriptores, qui illarum iniiciunt mentionem, suum nomen retinuisse, partem vero reliquarum genealogiarum fuisse habitas. Quod autem idem ille vir doctus p. 81. acute monet, apud scholiasten ad *Apollonium Rhodium* IV. 57. ἐν μεγάλαις ἠοίαις ita memorari fabulam Endymionis, vt ea iam cum fabula Ixionis sit mixta et confusa, id meam suspicionem valde firmat. Primum enim adfertur narratio Hesiodi, nulla libri mentione addita. Vetus igitur grammaticus Heroogoniam Hesiodi, tamquam notam, et a reliquis secernendam, habuit, quae caruisset certa et a poeta profecta inscriptione. Dein narrantur aliorum sententiae. Tum demum sequitur, ἐν ταῖς μεγ. ἠοίαις λέγεται, vbi fabula aliter, ac ab Hesiodo factum esse dicitur, et cum alia confusa enarratur. Diuersa igitur fuit Hesiodi Heroogonia a reliquis, quarum collectio in quibusdam exemplaribus communem habuisse videtur inscriptionem μεγ. ἠοιῶν, ita vt Hesiodi libellus modo adnumeraretur iis, modo ab illis seiungeretur.

tur. Enimuero haec in coniecturis posita sunt. *Acusilaus* ἠοίων μεγ. auctor fuisse videtur Dodwello: sed vide not. *b.* ad §. XIV. Adde *Burmannum* II. ad *Valesii* Emendationes pag. 38. not. *b.*, et in Addendis p. 222. *eundem* et *Scaligerum* ad Anthol. veterum latin. epigrammat. tom. I. lib. II. epigr. 122. vs. 61. p. 300. — Fabricius in ora sui exemplaris adnotarat, tres versus apud Plutarchum de sera numinis vindicta p. 557. ex Hesiodi Ἠοίαις forte esse petitos, Callimacho tribui illos a Küstero ad Suidam voc. Ποινή, tom. III. p. 229. At enim *Toup* in Epist. critica pag. 162 sqq. et *Valckenaer* in D. Wyttenbachii editione libri Plutarchei, Animadu. p. 66 sq. ex *Euphorione* illos esse desumtos censent. Idem *Plutarchus* in Conuiual. quaest. lib. IX. cap. 15. p. 747 (s. p. 979. tom. VIII. edit. Reiskii,) ex poeta quodam haud nominato excitat versus, quos cum varietate quadam *Tzetzes* ad Lycophron. v. 284. quoque ponit, at ex *Hesiodo* ἐν τῇ ἡρωϊκῇ γενεαλογίᾳ sumtos esse tradit. conf. *Bachet Sr. de Meziriac* in commentario gallice scripto ad Ouidii Heroid. tom. I. p. 17 sq. et inter fragmenta Hesiodi p. 443. edit. Loesneri. *Harl.*

Scholia gr. in Aspidem. XIII. In hoc poema exstant commentarii graeci *Iohannis Tzetzae* et alterius *Iohannis Pediasimi* [w]), Diaconi, iunioris vtique Ioh. Philopono, quem laudat p. 197. In Etymologico MS. apud doctissimum Kusterum in ἀλκαία adlegantur *Hieronymus* et *Epaphroditus* ἐν ὑπομνήματι ἀσπίδος Ἡσιόδου.

Theogonia. XIV. Superest ex iis, quae exstant, Hesiodo tributis scriptis dicenda, longe celeberrima ΘΕΟΓΟΝΙ΄Α, hoc est, *Deorum generatio*, vt Lactantius transfert lib. I. cap. 5. siue

w) Confer quoque ad §. XVI. In *Bandinii* Catalogo MSS. graecor. Biblioth. Laurent. vol. II. cod. 24. p. 95. describitur cod. Hesiodi cum *Ioannis Diaconi* commentario et excerptis scholiis. — In *Petri Lambecii* Comment. de Biblioth. Caesar. Vindob. lib. et tom. VII. nr. 128. recensetur codex antiquus chart. in quo sunt *Io. Diaconi*, (qui alias adpellatur *Chartophylax primae Iustinianae et totius Bulgariae*, siue *Custos sigilli Patriarchalis*, et vixit sub Andronico Palaeologo scripsitque in Cleomedem, vid. Cangii Glossar. gr. pag. 1657.) *Pediasimi*, *Principis philosophorum*, in *Hes.* *poema Scutum Herculis scholia paraphrastica*, vbi Lambec. pag. 500. edit. Kollarii primum adnotat, exstare quidem haec scholia in edit. Hesiodi Heinsiana, in 4. p. 186 sqq. sed ita, vt beneficio huius cod. MSti emendari possint ac suppleri: tum animaduertit, in illa edit. Heinsiana ab initio male legi — οἱ Τελεβίας ἀπελθόντες ἐπὶ τὰς ἀδελφὰς τῆς Ἀλκμήνης, rectius vero in cod. illo — οἱ Τελεβόαι εἰς ὅρον ἐλθόντες πρὸς τὰς ἀδελφὰς τῆς Ἀλκμήνης. — Ibidem et in eodem codice est a fol. 89. anonymi cuiusdam auctoris *Expositio in Hes. Scutum Herculis*, quae inscribitur et incipit Ὑπόθεσις τῆς Ἀσπίδος. — In Biblioth. Augustinianorum Neapolit. sunt duo codices; in altero sunt O. et D. cum scholiis Procli: in altero est physica Theogoniae interpretatio. — In Biblioth. Benedictinor. Flor. cod. Scutum Herc. et Theogonia cum scholiis; et alius, O. et D. cum graecis scholiis. — Inter codd. regios gr. bibliothecae *Matrit.* apud *Iriarte* pag. 24 sqq. et pag. 237. sunt codd. gr. qui varia in *Hes.* Scutum et reliqua carmina, commentaria, scholia, glossas continent, quae omnia repetere, longum foret. — In Biblioth. *Bauar.* MSStorum Catal. Ingolst. 1602. pag. 79. est *Clipeus* cum scholiis Io. Diaconi. — *Ioann. Tzetzae* grammatici in *Hesiodi O. et D.*, *Theogoniam* et *Scutum* schol. gr. MSS. cod. chartac. inter codd. Vossianos in Catalogo Biblioth. *Lugdun. B.* pag. 345. nr. 23. adde p. 398. nr. 59. — In Catal. codd. MSS. bibl. regiae Paris. tom. II. est nr. 2678. *Scut. Herculis* cum glossis interlin. et quibusdam scholiis marginalibus. — nr. 2708. *Scut. Herc.* cum glossis et scholiis ineditis, quae in multis discrepant ab editis, et in argumento praefixo quaedam differunt ab editis. — nr. 7773. codici praemissum est argum. in quibusdam ab edito diuersum. — nr. 2776. et 2833. *Scutum* cum paucis scholiis et praefixo argumento. — *O.* et *D.* cum Tzetzae schol. et *Scutum* in Biblioth. olim *Palatina*, nunc *Vaticana*, nr. 18. pag. 8. Sylburg. s. Monument. Pietatis. *Harl.*

siue *origines Deorum* γεννητῶν [x], quam non memini a quoquam vocari in dubium, aut Hesiodo abiudicari, nisi ab vnis Boeotiis, de quibus supra dixi ex *Pausania* p. 771. [y] Neque tamen

x) Vide *Radulphum Cudworthum* libro de vero systemate intelligibili vniuersi p. 211. 212. 216. *Iohannem Clericum* ad v. 44. et 106. Porro Theogoniam ante ἔργα καὶ ἡμέραι ab Hesiodo editam, non dubitat *Proclus* p. 24. ad Hesiodum δῆλον δὲ ὡς προεκδέδοται ἡ Θεογονία. Confer, quae de ordine scriptorum huius poetae notaui infra nr. 19.

y) Ex duobus Pausaniae locis a Fabricio excitatis paene opinari licet, Pausaniam subdubitasse potius, aut significasse, plures in dubium vocasse, an Hesiodus Theogoniam, quae exstat, scripserit. Nam in Arcadicis s. lib. VIII. cap. 18. p. 634. memorat Hesiodum, addit vero: Ἡσιόδῳ γὰρ δὴ ἔπη τὴν Θεογονίαν εἰσὶν οἳ νομίζουσιν, *certe quidem Hesiodo carmen illud, Theogoniam nonnulli adscribunt.* Tum narrat, etiam Linum fere *consensisse dici*, ἐοικότα δὲ πεποιηκέναι ταῦτα καὶ Λίνον φασί. addit iudicium: Ἐμοὶ δ᾽ ἐπιλεγομένῳ παντάπασιν ἐφαίνετο ταῦτά γε ὄντα κίβδηλα, quae vertit interpres latinus: *Mihi quidem* vtriusque poetae *carmina accurate legenti, non esse haec illis attribuenda videri solet.* Ergone etiam Pausaniae Theogonia visa est spuria? ego vero ex hoc neque id, quod Fabricius voluit, consequi, neque graeca recte esse versa ab interprete, arbitror. Sed iudicium illud Pausaniae ad Linum tantum, et ad ea, quae ex illo ἐοικότα Hesiodeis quidam existimarunt, pertinere reor. Hoc autem ex iis colligi potest, de Hesiodo, Theogoniae auctore, quosdam dubitasse. Alter vero locus in Boeoticis siue lib. IX. cap. 35. p. 781. Ἡσίοδος ἐν Θεογονίᾳ, (προσιέσθω δὲ ὅτῳ φίλον τὴν Θεογονίαν,) ἐν γὰρ τῇ ποιήσει ταύτῃ τὰς Χάριτάς φησιν etc. *Hesiodus in Theogonia, (licet enim per me Hesiodo, qui volet, Theogoniam asserat), in eo igitur carmine dixit* etc. facit, vt credam, Pausaniam mutasse, neque tamen Hesiodo carmen illud omnino abiudicasse. In Attic. enim p. 58. prouocat ad Hesiodi versus, qui reperiuntur in Theogonia v. 590 sq. (vbi vid. cl. Wolf p. 114.) qui locus e paucis illis est, vbi Pausanias sine dubitatione Theogoniae adfert auctorem. Atque Theogoniam operose vindicat Hesiodo *de la Barre* in Mem. de l'Academ. roy. des I. et B. L. tom. XVI. et germ. versis commentatt. Lipsiae, 1781. vol. I. cum notis Heynii, sect. I. pag. 177 sqq. Priores centum et quindecim versus Guietus in notis ad v. 1. habet suppositios, arbitrans, Theogoniam incipere a versu 116.' Cel. *Heyne* in commentat. erudita de Theogonia ab Hesiodo condita, ad *Herodoti* lib. II. cap. 52. inter Commentatt. societatis reg. scientiar. Gotting. vol. II. Gottingae, 1780. pag. 132. not. t. „Exordium, ait, Theogoniae ex pluribus rhapsodorum carminibus consarcinatum esse arbitror.“ cui adsentiunt cl. *Ruhnken.* in epistola critica I. edit. 2. pag. 90. et cl. *Wolf* in edit. Theogoniae Hesiodeae pag. 59 sq. Heyne tamen in Epistola critica luculentae editioni Wolfianae subiecta pag. 144. controuersiam scitius accuratiusque diremisse videtur. Nam Guieti iudicium, *omnes* priores centum quindecim versus fuisse suppositos, mihi semper visum est durum, quod initium a versu 116. fuisset nimis abruptum, et aliquid deesse videretur, ad quod versus 116. commode posset referri: quare mihi quidem multa haud suauiter repetita, loco iniquo inserta, sublestaeque fidei esse iam olim visa sunt. Ideo mire placuit mihi iudicium cel. *Heynii*, qui l. m. „quae, ait, praefixa sunt, plurium exordiorum esse videntur particulae, etsi et hae a diuersis auctoribus profectae, in *antiquissimis* tamen *exemplaribus* iam exaratae, forte illo statim tempore, quo primo litteris consignabantur, cum a Rhapsodis iam miris modis variata carmina essent, partim memoriae ergo, partim studio importuno etc. Quid Hesiodo, quid Rhapsodis debeatur, difficile dictu est. Post primos versus 1 — 23. subiecit aliquis v. 24 — 35. Inde aliud alterius Rhapsodi sequitur prooemium, et, si recte suspicor, alius intertexuit v. 50 sqq.“ Paullo post, vereor, inquit, ne totus locus a v. 5 — 10. alterius poetae sit; et sic de aliis locis acute iudicat. Carmen autem ipsum non amplius habemus integrum, sed partim interpolatum, partim mutilatum, partim corruptum siue ab librariis siue a rhapsodis antiquissimis. Quare iam *Gale* ad Apollodorum pag. 6. suspicabatur, hanc Theogoniam non esse vnius hominis. Ideo acutissimi homines, Guietus, Ruhnken. in Epistola critica I. Heyne in laudata commentatione, Wolf in sua editione, (in notis tamen interdum retractauit sententiam,) aliique multos versus spurios et expungendos censuerunt. Neque erit, qui in tam vetusto carmine id interpolandi genus, de cuius caussis atque origine crudite disputat Wolf ad Hesiodum p. 54 sqq. valde miretur. *Harl.*

men per omnia fidem Boeotiis habuit ipse Pausanias, sed p. 781. laudans Hesiodum in Theogonia, subiungit: προσιέσθω δὲ, ὅτῳ φίλον, τὴν Θεογονίαν. Confer eundem p. 634. Neque dubitarunt illam Hesiodo tribuere Pythagoras, (qui finxit Hesiodi animam vidisse se apud inferos, vinculis adstrictam columnae aereae, stridentemque, propter ea, quae de Diis finxerat, teste *Laertio* lib. VIII. sect. 21. [z]) *Herodotus* lib. II. cap. 53. Plato, qui Theogoniam subinde sequitur, notante *Proclo* in Timaeum lib. V. [ꝑ] p. 291. *Aristoteles* lib. III. de coelo cap. 1. et alibi, *Manilius* lib. II. v. 12 sq. nec *Agatharchides* Cnidius apud Photium p. 722. edit. Hoeschelii, neque *Eratosthenes* in Catasterismis cap. 9. et 1. et 19. et 32. neque *Acusilaus* [aa]) Argivus, qui in Theogonia sua Hesiodum saepe numero castigauit, teste *Iosepho* lib. I. contra Apionem p. 1034. neque *Eumelus* Corinthius, a quo [bb]) non minus atque ab *Acusilao*, Hesiodi Theogoniam prosario sermone expressam et pro sua venditatam esse tradit *Clemens Alexandr.* VI. Strom. p. 629. [edit. Colon. al. p. 752.] neque *Xenophanes Colophonius*, quem in elegiis suis ac iambis perstrinxisse ea, quae Hesiodus de Diis scripserat, testatur *Laertius* IX. 18. et *Sextus Empiricus* aduersus Mathematicos lib. I. p. 57. et 341. neque *Demosthenes Thrax*, a quo eiusdem Theogoniae hesiodeae metaphrasin prosariam scriptam esse, Suida referente, cognoscimus, vel *Aristonicus* Grammaticus aut *Zenodotus* Alexandrini, quos in Hesiodi Theogoniam scripsisse, vt *Sabinum Sophistam* in Acusilai, ex eodem Suida [et Eudocia p. 64. et 204.] constat; nec *Zeno Stoicus*, quem *Cicero* lib. I. cap. 14. de natura Deorum testatur Theogoniam interpretatum esse [cc]), nec *Chrysippus* denique, quem, idem Cicero lib. I. cap. 15. auctor est, fabulas Orphei, Musaei, Hesiodi, Homerique ad rerum naturam adcommodasse.

XV. Nihil

z) Conf. *Robinson* diss. de Hesiodo p. XLVI sqq. *Harl.*

aa) *Acusilai* argiui *genealogias* [περὶ Γενεαλογιῶν, quarum liber tertius laudatur a schol. Apollon. IV. 992. adde *Eudoc.* p. 49.] laudant praeter Strabonem, Apollodorum in Biblioth. et alios, Vossio dictos, in hist. graecis p. 436. Tertullianus lib. II. ad Nationes cap. 2. (vbi male viri docti reponunt *Arcesilaus.*) Schol. Hesiodi ad Theogon. p. 269. Scholiastes Homeri et Suidas, qui refert, Acusilaum genealogias scripsisse ἐκ δέλτων χαλκῶν. [adde supra p. 201. not. *Ionsium* de script. histor. philos. p. 24. *Moller.* in Homonymoscopia p. 278. *Harl.*] Miror, Dodwello in Diss. de aetate Phalaridis p. 25 sq. *Acusilaum* antiquiorem videri Hesiodo, vel saltim ἡσιῶν μεγάλων scriptore. Arduum enim mihi esse videtur in tam remota antiquitate veritatem historicam argumentando adsequi vel tueri contra diserta veterum scriptorum testimonia. Praecipue obseruandum, quod apud Suidam in συγγράφω diserte legitur, τὰ Ἀκουσιλάου νοθεύεσθαι. Confer Valesium ad Harpocrat. in Ὁμηρίδαι. [vid. *Simsonii* Chronicon ad Olymp. LXV. A. M. 3485. a. Chr. 518. p. 682. cl. *Heyne* ad Apollod. part. III. p. 973 — 976. cui, post alios viros doctos, probabile fit, eum paullo ante bellum Persicum Ol. 72. 75. vixisse, et si Homeridas adtigit, (vid. Harpocr. in Ὁμηρίδαι,) descendisse vsque ad seriora tempora. Loca veterum de Acusilai aetate et vita, item reliquias operis ab Acusilao scripti diligenter congessit cl. *Frid. Guil. Sturz* in Pherecydis fragmentis, Gerae, 1789. 8. pag. 229 — 238. *Harl.*] Alius fuit *Acusilaus* Atheniensis rhetor, sub Galba, de quo idem Suidas. Alius denique *Acusilaus* Tarentinus Pythagoricus Iamblicho memoratus. *Fabric.* De *Eumelo* vid. *Heyne* ad Apollodor. part. III. p. 983. supra ad II. cap. 2. 16. fin. in primis *Groddeck* in Biblioth. der alten Litteratur und Kunst. Gotting. 1787. part. II. p. 94 — 99. *Schurzfleisch* Notit. biblioth. Vinar. p. 229. *Harl.*

bb) Qui autem, si Clementis narratio vera est, non antiquus, sed serioris aetatis fuisse videtur. *Harl.*

cc) Adde schol. ad Apollon. Rhod. I. 498. *Harl.*

De aliis auctoribus Theogoniae et scopo fontibusque Hesiodeae. XV. Nihil vero aliud significare videntur veterum Genealogiae ac Theogoniae, quales praeter Hesiodum scripserunt Abaris [dd]), Musaeus [ee]), Pherecydes Atheniensis [ff]), Orpheus [gg]) Aristeas, Epimenides [hh]), Antiphon [ii]), Hecateus [kk]), Andron [ll]), Dromocrides [mm]), Aemilius [?] Macer [nn]), itemque alii, nihil inquam videntur significare aliud, quam Cosmogoniam, *Φυσιογονίαν* ac Geogoniam fabulis poeticis obumbratam, vt recte obseruatum est acutissimo Philosopho *Thomae Burneto* in Archaeologia philosophica pag. 297. 399 sq. et in theoria telluris lib. II. cap. 7. vbi inter alia locum insignem in Aristophanis auibus pag. 395. edit. Froben. confert cum Orpheo atque Hesiodo. [compara tamen *Heyne* in Excurs. I. ad Virg. Aen. II. pag. 268 sqq. et in Biblioth. der alten Litter. und Kunst I. pag. 45 sq. Ined. *Harl.*] Adde Simplicium ad 3. de coelo, comment.

dd) Suidas in Ἄβαρις. *Fabric.* cf. *Car. Gottfr. Zapfii* disp. de Abaride. Lipsiae, 1706. *Harl.*

ee) Laertius in prooemio.

ff) Vide, quae viri docti notant ad Laertium in Pherecyde, et Suidam in Φερεκύδης. Idem opus, ni fallor, respicitur ab Eratosthene in Catasterismis, Scholiaste Homeri, Germanici, Pindari et Apollonii, quando Pherecydem laudant. [conf. omnino *Sturz* in Fragmentis Pherecydis et *Heyne* ad Apollodor. part. III. p. 992 sqq. et passim in notis ac indice scriptorum h. v. *Harl.*]

gg) De hoc dixi supra lib. I. cap. 19.

hh) Vide de *Epimenide* supra lib. I. cap. VI. §. 3. et de *Aristea* lib. I. cap. II. §. 6. *Fabric.* de hoc et pluribus veterum genealogiarum, theogoniarum etc. scriptoribus plura dabit cel. *Heyne* l. m. part. III. pag. 914—935. *Harl.*

ii) Irenaeus lib. II. 19.

kk) Athenaeus lib. IV. *Fabric. Stephanus Byz.* in Ὠφὶς laudat quartum librum genealog. et *Demetrius* de elocut. sect. 12. dat exordium illarum. adde supra pag. 201. not. et de duobus *Hecataeis* Casaubon. ad Athenaeum pag. 144. 54. *Harl.*

ll) Schol. Apollonii I. 45. Confer H. Lindenbrogium ad Censorinum pag. 33. *Fabric. Andron Halicarnasseus* citatur ab Eudocia p. 439. et ἐν ταῖς ἱστορίαις laudatur in Homericis schol. Marcianis apud Villoison. in Anecdot. gr. II. pag. 185. not. *Harl.*

mm) Fulgent. II. 17. Mythol.

nn) Nisi apud Nonium cap. 12. in *picumnus*, (quae auis est Marti dicata,) legendum *Ornithogonia*, vt sane videtur. Confer [cel. *Wernsdorf.* ad poetas lat. minor. tom. IV. Altenburg. 1785. pag. 558 sq.] *Colomesium* ad Gyraldum pag. 217. Idem p. 120. notat *Cynaethonem* Lacedaemonium, cuius etiam Ἡρακλείαν laudat Schol. Apollonii, I. v. 1357. non *Theogoniam* scripsisse, vt adfirmat *Gyraldus*, [dial. de vitis poet. pag. 120.] sed *Telegoniam*. Atque ita *Vossius* quoque pag. 13. de poetis graecis ex Eusebii Chron. ad Olymp. V. 3. quamquam *Meursius* IV. 17. Miscell. Lacon. apud Hieronymum et Marianum Scotum putat legendum *Genealogiam*, quia *Pausanias* [I. pag. 119. adde ibid. pag. 151. Mess. pag. 282. et 707.] testatur, eum γενεαλογήσαι ἔπεσι. Sed hoc etiam in *Telegonia* facere potuit. [At enim in Hier. Chron. ad Olymp. III. potius *Theogoniam* esse legendum ex locis Pausaniae patet: atque eius *Theogonia* eadem fuit, quae *Genealogia* quoque dicta est. Si scripsit *Telegoniam*, haec diuersa fuit a *Theogonia*, vid. cl. *Heeren* ad vetus marmor in: Bibl. der alten Litterat. und Kunst, part. IV. p. 57 sq.] Constat tamen alioqui Telegoniam scriptam ab *Eugamone Cyrenaeo*, quem Aesopo aequalem facit Syncellus pag. 239. (191.) *Fabric. Hieronymus* in Chron. Euseb. ad Olymp. LIII. *Eugamon Cyrenaeus, qui Telegoniam scripsit, agnoscitur.* Scripsit libros II. Τηλεγονίας, quorum summam dedit *Proclus* in Chrestomath. cuius fragmentum e cod. Veneto exhibetur a cl. *Siebenkeesio* in: Bibliothek der alten Litteratur und Kunst, Gottingae, 1786. part. I. pag. 42 sqq. cum notis cl. Heynii. Ibi autem scribitur *Eugammon*. Ab hoc integrum librum de Thesprotiis ex Musaeo transscriptum fuisse, prodit *Clemens Alex.* Strom. pr. et ex eo *Euseb.* Praepar. Eu. X. 1. etsi in hoc *Eugrammon* editur. Fabulam de Telegono ad mentem Eugammonis expressam videbis apud *Hygin.* fab. 127. notante Heynio; adde *Fabric.* supra I. 16. 4. fin. *Harl.*

comment. VI. et Cotelerii notas ad recognitiones Clementis lib. X. cap. 31. oo) Nescio, satisne firmum argumenti genus sit *Thomas Galei*, qui in notis ad Apollodorum p. 6. ex eo, quod

oo) Quaedam adhuc adnotanda sunt: 1) Vt Homerus, sic quoque Hesiodus non inuenerunt fabulas, siue potius, mythos, sed acceperunt: (v. Aristotel. Met. I. cap. 4. *Robinson* diss. de Hesiod. p. XLIX sqq.) nam ante illos multi fuerant vates, qui hymnis deorum, heroum laudibus, variisque generis et argumenti ἔπεσι suis mythos varie multumque tractauerant. *Parker* in Cogitatt. de deo, disp. IV. sect. X. p. 378. duriuscule iudicat de Hesiodo, quem virum agrestem, scribit, nihil de ipsis rerum naturis intellexisse, sed solum fabulas quasdam, quas *a vici Ascraei vulgo* accepisset, versibus narrasse. 2) Hesiodus collegit sua et consarcinauit e pluribus poetis, h. e. ea, quae antea pluribus carminibus passim aut narratione ac fama diuersis locis diuerse de singulis diis vel deorum stirpibus exposita, sparsa et disseminata essent, vno carmine complexus est ac disertius explanauit; vt Homerus mythos de illis vulgatos ad epicam rationem traduxit, h. e. personas mythicas in epicas conuertit. Nobiles loci sunt, monente acutissimo Heynio, Theogoniae v. 139 — 153. v. 411 — 452. v. 507 — 616. (Prometheum non fuisse personam historicam sed symbolicum nomen et allegoriam, arbitrantur *Heyne* ad locum et *Schütz* in Excursu I. ad Aeschyli Prometheum vinctum, vol. I. p. 173. secus sentit censor doctus in Bibliothek der alten Litteratur und Kunst, part. I. p. 109 sq. et ab hoc dissentire videtur alius censor in eadem Bibliotheca part. I. p. 116.) v. 617 — 819. v. 736 sqq. et alii. conf. *Robinson* in diss. de Hesiodo p. XLIX sqq. edit. Loesneri, in primis *Mosheim* ad Cudworth. S. Int. I. cap. IV. §. 13. not. f. p. 294. In alia omnia transit, et sententiam olim vulgarem defendit atque ab Heynii iudicio plane discedit cel. *Meiners* in Historia doctrinae de vero deo, Lemgou. 1780. part. I. sect. VI. p. 162 — 187. de Homero et Hesiodo, quos p. 169. arbitratur, *omnium primos* deorum ortus atque cognomina, tum eorumdem artificia, ministeria et formarum proprietates excogitasse et cecinisse. At enim medio tutissimus ibis. Mythos ipsos accepisse eos, quaedam, vbi dissentiunt, e diuersis fontibus hausisse, (vnde etiam, cur Pherecydes aliique ab Hesiodo discesserint, intelliges,) auxisse, aut poetarum more alium aliter ornasse, suoque scopo accommodasse, reor. 3) Inanis est eorum opera, qui Hesiodeum carmen continere systema aliquod fere absolutum et philosophicum veteris mythologiae, arbitrentur aut secundum praeconceptam quamdam opinionem, cuius errorem facile sentire potuerant, aliquod systema subtiliter atque artificiose confectum ex eo elicere, immo vero extorquere conentur, aut putent annales rerum antiquitus gestarum in mythis conditos illi carmini inesse. 4) Inde sequitur, Huetii, Clerici aliorumque incertum et valde lubricum fuisse iudicium, ex Mosaica narratione et ex Phoeniciis litteris Hesiodi carmen vnice posse declarari atque intelligi. At quo minus haec vberius demonstremus, otium nobis fecit cel. *Heyne* in doctiss. praelectionibus tom. VIII. nouorum commentar. de Homero, in primis vol. II. Commentatt. soc. regiae doctrinarum Gotting. (Gottingae 1780.) de Theogonia, ab Hesiodo condita, p. 125. cuius vltimam notam p. 154. repetere, haud ingratum erit, „*Banerii* opinionem, qua rerum gestarum annales in mythis conditos credere malit, impugnarunt multi ex popularibus. Sunt in hoc genere praeclara nomina, *de la Barre*, *Freret*, *Foucher*, *Bougainville*, *de Brosses*, et nuper *Bergier*, cuius commentatio singularis libelli forma prodiit Paris. 1767. 8. Laborant omnes in hoc, quod poetam ad certam hypotheseos iam animo, cum ad eum accederent, conceptae formulam adigere et mythologiae aliquod systema philosophica subtilitate et arte conditum ex eo modo elicere, modo extorquere volunt. Quae res etiamsi recte procederet, carmen illud nullo modo eam antiquitatem, quam prae se fert, habere posset.“ Bonam partem obseruationum suo quamque loco insertam reperiit cel. *Wolf* in sua Theogoniae editione. *De la Barre* quaedam ingeniose explicuit; at multa perperam. Is nimirum in Mem. de l'Acad. tom. XVIII. et in germanica versione: Abhandlungen und Auszuge der Königl. Acad. der Inschriften, — Das griechische Alterthum, vol. I. de ratione ortuque religionis graecae differens, p. 323. summam Theogoniae Hesiodeae dedit atque suo more exposuit. *Foucher* in Memoir. de l'Acad. Par. des Inscr. tom. 35. an. 1770. p. 4 sqq. de theologia Hesiodi atque Homeri eorumque veracitate non satisfaciet acutorum et antiquitatis gnarorum hominum exspectationi. Et sic alii aliter secundum iudicium animo praeoccupatum explicuerunt Hesiodum pariter atque Homerum, nec mythos diuersarum aetatum et diuersorum populorum rite diligenterque secreuerunt ac distinxerunt.

quod in Theogonia Hesiodi v. 218. Parcae noctis filiae esse dicuntur, at v. 903. Iouis ac Themidis; concludit, poema hoc non vnius esse auctoris, et fortasse partem Theogoniae Orphei Hesiodo adsutam.

distinxerunt. Quare bene fecit ***Martin Gottfried Hermann***, qui, Heynii vestigia premens, confusionem illam vitare, omniaque, quantum fieri potuit, bene intelligenterque ordinare sustinuit in opere erudito: *Handbuch der Mythologie aus Homer und Hesiod als Grundlage zu einer richtigen Fabellehre mit erläuternden Anmerkungen begleitet. — Nebst einer Vorrede des Herrn Hofrath Heyne*, Berolini 1787. mai. 8. cuius libri erudita censura est in Ien. Allgem. Litterat. Zeitung, m. April. 1789, p. 211 sqq. vbi melior ordo et totius inquisitionis ratio praecipitur. Sobrie quoque, quamquam breuiter, iudicauit de ortu graecae theogoniae *I. Gillies* in Historia veteris Graeciae, part. I. p. 68 sqq. secundum versionem germanicam, Lipsiae 1787. mai. 8. Denique a multis saeculis est lis agitata, num res a diis gestae, quae in Homeri et Hesiodi carminibus enarrantur, et mythi allegorice, an secundum litteram et historice sint intelligendi. ***Menander*** rhetor, in commentario de Encomiis, cuius praeclaram editionem debemus solertiae atque diligentiae cl. *A. H. L. Heeren*, Gottingae 1785. in sect. I. de hymnis in deos passim memorat genealogias hesiodeas, cap. VI. docet hymnos mythicos et genealogicos esse distinguendos, atque p. 42. *Hesiodi* atque *Orphei* Theogoniae ἀεὶ, ait, μὲν γὰρ γενεαλογικοὶ αὐτοῖς, ἐνίοτε δὲ ἧττον μυθικοί; sed lege ipsum: nec diuersorum omnis aeui diuersam mythorum explicandorum rationem enarrare licet vacatque. Nuper *Frider. Vict. Leberecht Plessing* in: Memnonium, oder Versuch zur Enthüllung der Geheimnisse des Alterthums, Lipsiae 1787. mai. 8. part. VI. Meinersium, sensum historicum quaerentem, it refutatum. At quis tanta vetustate et obscuritate omnia tuto expediet et ita explanabit, vt dubitationibus nullus omnino locus relinquatur? Ingenioso quidem homini facilius erit hariolari et nescio quae dulcia excogitare somnia, quam suas interpretationes vbique certas et ab omni falsitate aut opinionis errore tutas praestare. Equidem existimo, nonnulla ex antiqua historia petita et colore poetico, illi aetati et loquendi aeque ac sentiendi rationi apto, illuminata mutataque, adeoque historice esse intelligenda; plura vero allegorice olim fuisse sumta, dein a poetis praesertim et artificibus ornata. At quaenam fuerint personae historicae, quaenam allegoricae, et quomodo posteriores sint ortae, aut ex mente vltimae antiquitatis explicandae, id in multis erit ambiguum, ac res incerta et dubia, de qua in vtramque partem possit disputari, adhuc manebit, cuius controuersiae exemplum supra habuimus Prometheum, cui facile plura possent adiungi, si hic locus esset. *Menander*, rhetor, l. m. cap. 5. p. 39 sq. scribit, Parmenidem et Empedoclem fuisse primos, in quorum cosmogoniis ex sermonis antiqui vsu omnes naturae vires et mundi partes in personas essent mutatae, eosque physicos nominat ἐξηγηματικούς. Attamen multae narrationes et doctrinae de naturae viribus allegoricae fuerunt antiquiores illorum cosmogoniis. — Quomodo Hesiodus deos, mundum, hominem et officia humana mente conceperit, inuestigauit *Wachler*, Professor Rinteliensis in progr. singulari, (quod tamen oculis vsurpare nondum mihi licuit,) Rintelii 1789. Confer quoque libellum bonae frugis: ***de caussis et auctoribus narrationum de mutatis formis ad illustrandum maxime et diiudicandum opus metamorphosium Ouidianum, auctore Io. Guil. Ludou. Mellmann, A. M.*** classium gr. et lat. in gymnasiis academiae imperialis Moscouiensis Rectore. Lipsiae 1786. 8. in primis pag. 59 sqq. et pag. 67 sq. Noua quadam ratione, (an vbiuis felici, licet ingeniosa? videant alii,) Theogoniam et Cosmogoniam antiquam explicandam suscepit *Rabaut de Saint-Etienne*, in: Lettres à Monsieur Bailly sur l'histoire primitive de la Grece. Paris. 1787. 8. Is putat, omnem antiquam historiam, praecipue Graeciae, vsque ad reditum Heraclidarum in Peloponnesum, nihil aliud esse, ac falsam interpretationem eorum, quae lingua antiquissimi aeui symbolica ac hieroglyphica, eo tempore, quo ars agriculturae inuenta fuisset, orta, repraesentasset, atque Graecorum Troianorumque heroes pertinere ad astrorum exercitum, montes, rupes, portus, terras, sidera, flumina fuisse descripta tamquam homines, (de sideribus iam ita sensit *Lucian.* de Astrologia cap. 22. tom. II. p. 369. edit. *Reitzii.*) illam scripturam hieroglyphicam et personas illas hieroglyphicas postea mutatas in historias, et mythologiam veterem esse symbolicam s. hieroglyphicam naturae historiam etc. quae omnia, partim iam cogni-

Commentarii graeci in Theogoniam.

XVI. In Theogoniam exſtant commentarii graeci duplices quorum vnus inſcribitur: *τȣ̃ σοφωτάτȣ καὶ λογιωτάτȣ Κυρȣ̃* Ἰωάννȣ *Διακόνȣ τȣ̃ Γαληνȣ̃ εἰς τὴν* Ἡσιόδȣ *θεογονίαν ἀλληγορίαι* [pp]), alter vero: *σχόλια εἰς τὴν* Ἡσιόδȣ *θεογονίαν παλαιά*, quorum auctorem *Didymum* exiſtimaſſe videtur Natalis Comes lib. VI. cap. 18. mythologiae p. 633. Ioh. Alexander Braſſicanus an. 1530. praef. ad Saluianum teſtatus eſt ſe habere *Iohannis Philoponi* cognomento grammatici commentarios in Heſiodum, fortaſſis non alios intelligens, quam quos ſub *Iohannis Galeni* nomine habemus, vel commentarios in *ἔργα καὶ ἡμέρας*, ſed qui Tzetzae ſunt, non Philoponi [qq]). Alium tamen ineditum ſcholiaſten allegat Henr. Stephanus de inſtituendis graecae linguae ſtudiis p. 8. et Demetrii Triclinii ſcholia in *Theogoniam Heſiodi* MSta exſtare in bibl. Vindobonenſi, teſtatur Neſſelius IV. p. 21. ne deperditos poetae exegetas memorem, *Demetrium Ixionem Adramyttenum* et *Dionyſium Corinthium*, de quibus Suidas; tum commentarios *Plutarchi* [rr]) laudatos Gellio lib. XX. cap. 8. et in graecis ad Heſiodum ſcholiis paſſim: *Ariſtotelisque ἀποϱήματα* Ἡσιόδȣ, quae inter philoſophi ſcripta refert Anonymus vitae eius auctor a Menagio vulgatus ad Laertium p. 202. *Ariſtonici* Alexandrini *περὶ τῶν σημείων τῶν ἐν τῇ θεογονίᾳ* Ἡσιόδȣ. Suid. [ss]) [P]

XVII. Theo-

cognita aut tentata, octo capitibus perſequitur et multas antiquas fabulas, in his Argonautarum iter factaque, et carminum argonauticorum ortum more ſuo explicat. In his multa ingenioſe acuteque, multa vero lepide inepteque expoſita eſſe, quisque facile intelliget. Polyphemus illi eſt mons Aetna aeſtuans, quia *Polu — phêmi* ſignificet *valde clamito.* In fine libelli promittit auctor opus, in quo ſecundum illa placita *Theogonia Heſiodea* et aliorum populorum cosmogoniae explanentur. — Noua etiam quadam ratione, at nimis incerta, nimis ſubtili et ab ingenio antiquitatis remota, theologiam veterum Graecorum explicuit, aut potius turbauit V.D. in: Eſſai ſur la Religion des anciens Grecs. I. II. part. Lauſannae 1787. mai 8. — Denique de his aliisque Genealogiarum et Theogoniarum ſcriptoribus v. *Cangii* praef. ad familias Byzantinas et *Iac. Frid. Reimanni* hiſtor. litter. de fatis ſtudii genealogici apud Hebraeos, Graecos etc. Quedlinburg. 1702. 8. *Harl.*

pp) Allegoricos in Theogoniam interpretes legiſſe ſe innuit Euſtathius ad Iliad. *ξ*. pag. 982.

qq) Fabricium deſcripſit, nomine illius omiſſo, Bandinius in catalog. codd. gr. bibl. Florent. vol. II. p. 95 ſq. vbi recenſetur cod. Heſiodi. *Harl.*

rr) P. *Lambecius* in lucubratt. Gellianis p. 117. pro verbis Gellii *in IIII. in Heſiodum commentario*, omnino ſcribendum ſuadet *in Iſin et Oſiridem commentario.* Sed quamquam in libro de Iſide et Oſiride gemina quaedam leguntur iis, quae Gellius e Plutarcho producit, non audeo tamen coniecturae Lambecianae accedere contra fidem codicum MSS. cum rem eandem tradere Plutarchus potuerit et tradiderit non ſemel pluribus in ſcriptis ſuis.

ss) Codices hos fere notaui. *Theogonia* cum ſcholiis, in Catalogo gr. MSS. bibliothecae *Bauaricae*, nr. 217. p. 79. — In *Bibl. D. Marci Veneta* Bongiouanni, graec. codd. cod. 464. in 8. a Demetrio Triclinio a. 1316 — 1320. ſcriptus, continet *Heſiodi Scutum Herculis* cum ſcholiis et technologia Io. Pediaſimi, *Opera et Dies* cum expoſitionibus Manuelis Moſchopuli, Io. Protoſpatharii, Io. Tzetzae et Procli Diadochi, *Theogoniam*, in margine excerpta quaedam ex ſcholiis antiquis, quibus intermiſcentur inedita ſcholia *Demetrii Triclinii*, cruce diſtincta: additae ſunt *Io. Pediaſimi* et *Pſelli* allegoriae quarundam fabularum. *Ib.* cod. 466. inſunt *Heſiodi Opera et Dies* cum ſcholiis interlinearibus et quibusdam Moſchopuli marginalibus. *Ib.* p. 252. in cod. 480. ſunt *Heſiodi* Scutum Herc. O. et D. et Theogonia, vti in cod. nr. 464 adiunguntur ſcholia antiqua et allegoriae Io. Pediaſimi. Ex literis V. cuiusdam docti ad me datis, comperi, in illa bibl. eſſe cod. nr. 280. qui varios comprehendit poetas graecos; in his, poemata Heſiodi cum ſcholiis et expoſitionibus Io. Diaconi, Manuelis Moſchopuli, Procli, Demetrii Triclinii; quae quidem inſunt quoque in editione Heinſiana, Antwerp. 1603. at, quae in hoc exemplo nominantur ſcholia antiqua in Theogoniam, multum differunt ab iis, quae exſtant in codice Marciano. — *Theogonia* in *Bibl. Vaticana:* in Catalogo MSS. gr. bibl. Palat. p. 44. nr. 142. (in Monumentis pietatis

et

Catalogus deperditorum scriptorum.

XVII. Theogoniam suam ita claudit Hesiodus, vt post genealogiam Deorum ad foeminarum genus decantandum Musas adhortetur:

Νῦν δὲ γυναικῶν φῦλον ἀείδετε ἡδυέπειαι
Μοῦσαι Ὀλυμπιάδες κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο.

Nimirum vt ad DEPERDITA HESIODI SCRIPTA (sedecim enim poemata

ab

et literariis virorum — ill. etc. Francof. ad Moen. 1701. 4.) — *ib.* p. 47. nr. 151. et p. 55. n. 190. p. 87. nr. 290. et 293. O. et D. cum scholiis. *ib.* p. 122. nr. 385. O. et D. et Theogonia. ib. p. 128. nr. 417. O. et Theogoniae quaterniones aliquot cum scholiis et interlineari metaphrasi. — In biblioth. romana *a la Minerua* est, vt vir quidam doctus per litteras me fecit certiorem, cod. saec. XIII. qui continet *Theogoniam*, multas memorabiles habet varias lectiones, et ineditum scholiasten f. ἐξηγήσεις τῆς Ἡσιόδου Θεογονίας, more Ioan. Diaconi confectas. — Inter *graecos codd. MSStos apud Nanios*, Bononiae 1784. fol. p. 487. nr. 291. Hes. O. et D. *Theogonia*, Prolegomena in Hesiodi scutum, vbi p. 144. incipit fine titulo *Scutum* Hesiodi sic: — κοίη προλιποῦσα δόμους καὶ πατρίδα γαῖαν. In bibl. *Lugdun. Bat.* p. 345. Catalogi, nr. 23. Io. Tzetzae scholia in Theogoniam et reliqua. — In *Petri Lambecii* Commentar. de bibliotheca Caesarea lib. VII. cod. 128. n. 4. p. 501 sqq. edit. Kollarii, scholia antiqua gr. diuersorum et quidem vetustissimorum auctorum, iudice Heinsio p. 225. edit. (nec Tzetzae igitur solius, nec Didymi) in *Hes. Theogoniam:* (n. 5. 6. 7. sunt Io. Diaconi et Pselli allegoriae fabularum vt in cod. Veneto n. 464.) n. 8. scholia antiqua in *Hes. Theogoniam*, inter quae etiam nonnulla *Demetrii Triclinii* sunt; n. 9. *Io. Diaconi*, cognomine τῦ Γαλινῦ siue *Tranquilli*, alias Πεδιασίμου quasi *Aequanimi*, Allegoriae in Hes. Theogoniam, de quibus v. Heinsium p. 228 sq. edit. et Lambecium, ibid. tomo et lib. VI. cod. 35. n. 2. p. 330. *Hes.* O. et D. cum Man. Moschopuli antiquis scholiis gr. partim interlinearibus, partim marginalibus. Adde *Nesselium* a Fabricio citatum p. 20 sqq. n. 2 — 11. p. 111. codd. 198 et 200. p. 130. n. 242. p. 143. n. 292. — In Bibl. *regia Paris.* in Catalogo codd. MSS. vol. II. p. 542. n. 2708. cod. chart. saec. XV. 1) *Theogonia* cum scholiis interlinearibus et marginalibus ab editis diuersis. 2) *Scutum* cum similibus scholiis, 3) scholia in Theogoniam, quae ab Heinsio vetera dicuntur. 4) *O. et D.* cum scholiis ineditis. 5) *Moschopuli* scholia in O. et D. 6) *Ioanis Diaconi* schol. in Theogoniam, 7) *Procli* Diadochi scholia in O. et D. etc. Praeter ea decem alii codices regii Theogoniae (v. indicem v. *Hesiodi*) laudantur in illo Catalogo. adde *Labbei* bibl. nouam MSS. librorum, p. 110 sq. p. 289. n. 1329. et *Lamii* Delicias p. 40 sq. — In *Bandinii* catalog. MSS. Medic. vol. II. p. 95 sq. laudatur cod. chartac. in 8. saec. 16. in quo sunt: 1) Hesiodi *Theogonia*, 2) *Scutum Herculis*, cum glossis, 3) Ex *Io. Tzetzae* enarratione excerptum de differentia poetarum et vita Hesiodi, 4) in *Hesiodi Theogoniam* scholia quaedam particularia antiqua; 5) Io. Diaconi Pediasimi commentar. in Hes. Scutum: 6) collectio fabularum poeticarum; 7) Ex *Procli* scholiis delectus rerum magis necessariarum, per *Demetrium Triclinium*, vbi in fine haec est aduotatio: Αἱ ἐκλογαὶ αὗται αἱ ἀπὸ τῆς ἐξηγήσεως τῦ Τζέτζυ τε καὶ τῦ ΠΡΟΚΛΟΥ, ἀσὶν ἐκλεγεῖσαι παρὰ Δημητρίυ τῦ Τρικλινίυ. (*Ruhnkenius* quoque ad Vellei. Paterc. I. cap. 7. p. 26. laudat e Procli Prolegomenis in Hesiodum ineditis, e cod. regio, quae Tzetzes sublegit Proclo et corrupit.) 8) Excerpta breuissima in Herculis Scutum. Adde p. 80. cod. 5. n. 2. p. 91. cod. 20. n. 1. et 2. p. 142. cod. 16. n. 5. 6. 7. et *Lamii* Delicias, l. m. p. 35 sqq. — vol. III. p. 429. n. 7. p. 391. n. 19 et 20. p. 112. n. 57. Multo post, quam haec scripseram, nactus sum *Lamii* Delicias, saepius memoratas, vbi in art. I. p. 34 sqq. codices Hesiodei enumerantur. Paucis igitur referam, mihi antea ignotos: In Bibl. Vaticana sunt octo codd. in bibl. Cardinal. Ottoboni vnus, qui continet Homeri, Hesiodi, Pindari, Sophoclis et Euripidis opera. In bibl. Riccardiana Flor. cod. *O.* et *D.* cum duobus gr. commentariis; *Theog.* a Mombrizio versa et aliquot versus Hes. versi a Guarino Veronensi. — — In B. Mediol. Ambros. 1) varia *Hes. opp.* cum II. comm. gr. 2) item cum scholiis Io. Diaconi. 3) latinus, *Hesiodus de generatione deorum.* In Bibl. Synodi Mosq. sunt tres *Hesiodi* codd. v. cl. *Matthaei* V. L. Hom. p. 146. ad 3) antipae fabb. *Harl.*

ab Hesiodo composita esse, adfirmat Ioh. Tzetzes) pedem promoueamus, in iis primo statim loco memorandus venit:

ΓΥΝΑΙΚΩ͂Ν siue, vt Eustathius ad Iliad. λ. p. 643. citat, ἩΡΩΙ´ΔΩΝ ΚΑΤΑ´ΛΟΓΟΣ Α. Β. Γ. tum

ΓΥΝΑΙΚΩ͂Ν ΚΑΤΑ´ΛΟΓΟΣ Δ, siue ἩΟΓΑΙ ΜΕΓΑ´ΛΑΙ, quarum forte pars superest, Scutum Herculis. Et

ἩΡΩΓΟΝΙ´Α siue ἩΡΩΙΚΗ´ ΓΕΝΕΑΛΟΓΙ´Α. Vide, si lubet, quae de quinque hisce libris ita distinguendis dixi paulo ante §. 12. vbi agebam de *Aspide* siue Scuto, nec male hac ratione constabit numerus librorum a Suida adsignatus, cui inter Hesiodi scripta memorantur Ἡρωικῶν γυναικῶν κατάλογος ἐν βιβλίοις πέντε, quod opus ab Aspide ibidem distinguit non minus ac Tzetzes in suis ad Hesiodum prolegomenis. In illis catalogis Hesiodum etiam de Deorum nuptiis egisse, testatur *Menander rhetor.* p. 628. πολλὰ δὲ καὶ αὐτῷ ἐν τοῖς καταλόγοις τῶν γυναικῶν περὶ Θεῶν συνουσίας καὶ γάμου. Hesiodi exemplo Ἡρωικὰς Θεογαμίας scripsit *Pisander* Poeta, memoratus *Zosimo* lib. V. cap. 29. tt) Catalogi Hesiodei mentio etiam apud *Lucian.* in amoribus tom. I. p. 875. [s. vol. II. p. 400. edit. Reitzii.] *Stephanum* in γεηνία etc. *Dio* autem *Chrysostomus* 2. de regno p. 21. ex hoc probat, Hesiodum ipsum se Homero inferiorem libenter agnouisse, quod heroibus Homero relictis, ipse celebrandas sibi sumserit mulieres.

Praeterea Hesiodo adscriptae fuerunt ΠΑΡΑΙ´ΝΕΣΙΣ siue ῾ΥΠΟΘΗ´ΚΑΙ ΧΕΙ´ΡΩΝΟΣ ad Achillem instituendum, de quo scripto dictum est supra libro primo in *Chirone.* [v. Quintilian. I. O. lib. I. cap. 1. sect. 15. *Harl.*]

ΜΕΛΑΜΠΟΔΙ´Α siue ΈΙΣ ΤΟ´Ν ΜΑ´ΝΤΙΝ ΜΕΛΑ´ΜΠΟΔΑ. De hoc quoque poemate, cuius librum tertium laudat Athenaeus Lib. XIII. p. 609. egi superiore libro in *Melampode*, [cap. XV. p. 115 sq. vbi v. notas. *Harl.*] uu)

ἈΣΤΡΟ-

tt) Ad h. l. Zosimi vide notam cl. *Reitemeieri* p. 644. Vtrum vero *Pisander Larandensis* (qui Alexandro Mamaeae imperante floruit,) intelligi debeat, (quod putant *Heyne* ad Virg. tom. II. Excurs. p. 232 sqq. *Burmann.* ad Valesii Emend. p. 117. et *Reitemeier*:) an *Pisander Camiraeus* s. *Rhodius*, (Camiro enim Rhodi oriundus, poeta circa XXXIII. Olymp.) auctor Ἡρακλείας, tamquam partis Ἡρωικῶν Θεογαμιῶν, sit habendus, (quod *Valckenar.* in diatribe ad Euripidis Hippolytum p. 24. *Koppiers* in obseruatis philolog. p. 111. et *Ruhnken.* in litteris ad *Heynium*, in addendis ad Virgilii Aeneidem tom. IV. p. 235 sq. statuunt, equidam nolo definire; tamen malim *Larandensem* intelligere, aut cum cl. *Heynio* ad Virgilium in addendis tom. IV. p. 236. arbitrari, manere adhuc intactam illam quaestionem, fuerintne diuersa illa diuersorum hominum carmina Ἡρακλεία et Ἡρωικαὶ Θεογαμίαι. Cel. tamen Heyne in altera edit. Virgilii, (ante quam publicatam diu scripseram haec supplementa) Exc. I. tom. II. p. 285 — 288, hoc antiquitatis caput retractans, censet, diuersa fuisse opera Ἡρακλείας et ἡρωικῶν Θεογαμιῶν: et plura disserit de Pisandro vtroque. Quod vero noster *Fabricius* vol. VI. cap. 5. XXI. p. 582. Pisandrum scripsisse et e Suida apud Zosimum legendum putat Ἡρωικὰς Θεογαμίας, in eo quidem *Heyne* ad Virgilium tom. II. p. 232. adsenserat: qui vero postea, a Ruhnkenio meliora edoctus, in addendis tom. IV. p. 236. retractauit sententiam, et veterem eamque veram lectionem ἡρωικαὶ Θεογαμ. i. e. *heroum nuptias cum deabus* amplectendam censuit. adde supra I. cap. 26, 3. p. 215, infra vol. II. lib. III. cap. 21, 3. p. 523. *Groddeck* in: Bibliotheck der alten Litteratur und Kunst, part. II. p. 104 sq. Ruhnkenio adsensum denegantem. *Harl.*

uu) *Melampodiam* constituisse partem τῶν καταλόγων, suspicatur cel. *Heyne* ad Apollodor. p. 157 sq. nam

ʼΑΣΤΡΟΝΟΜΙ'Α ΜΕΓΑ'ΛΗ siue ʼΑΣΤΡΙΚΗ' ΒΙ'ΒΛΟΣ. Plinius lib. XIIX. cap. 25. *Occasum matutinum Vergiliarum Hesiodus, nam huius quoque nomine exstat Astrologia, tradidit fieri cum aequinoctium autumni conficeretur.* Scholiastes Arati ad v. 255. *τὰς κἀλᾳμένας ὑάδας, ὧν καὶ Ἡσίοδος ἐν τῇ ἀςρικῇ αὐτῷ τὰ ὀνόματα διδάσκει βίβλῳ, λέγων· Φαισύλη ἠδὲ κορωνὶς ἐϋςέφανός τε κλέεια, Φαιώ θ' ἱμερόεσσα καὶ εὐδώρη τανύπεπλος.* Eosdem versus profert Ioh. Tzetzes in scholiis ad *ἔργα* p. 92. et Variar. Hist. Chil. 12. v. 169 sq. *βίβλον ἀςρικὴν* Hesiodi laudans, quam tamen non videtur ipse inspexisse. Respectu huius operis potissimum *Callimachus*, opinor, Aratum, vt Hesiodi *ζηλωτὴν*, perstrinxit in notissimo epigrammate, quod [P] exstat in Arati vita apud Petauium in Vranologio p. 270. et emendatum est ab Is. Casaubono in lectionibus Theocriticis cap. IV. a Fuluio Vrsino in Virgilio, cum graecis scriptoribus collato, p. 251. ab Hugone Grotio ad Aratum, a Salmasio ad Solinum p. 525 sq. ab Is. Vossio ad Melam I. 13. p. 68 ab Holstenio ad Stephanum p. 301. a Clerico in siluis philolog. cap. 6. p. 237 sqq. a Rich. Bentleio in Graeuiana Callimachi editione pag. 204. et 232. vv) Hesiodo tamen suppositam fuisse Astronomiam innuit praeter Plinium Athenaeus lib. XIII. p. 491. *καὶ ὁ τὴν εἰς Ἡσίοδον δὲ ἀναφερομένην ποιήσας ἀςρονομίαν* ww). Cum admodum simplices et rudes essent obseruationes in illo opere et in *ἔργοις* traditae, hinc apud Platonem et alios dicuntur *ἀςρονομοῦντες καθ' Ἡσίοδον*, qui populariter et ad vulgi captum, non adcuratius et *μαθηματικῶς* astronomica tractabant: vti Themistius p. 7. in I, Analyt. poster. distinguit *τὴν ναυτικὴν ἀςρολογίαν* a *μαθηματικῇ*.

ʼΕΠΙΚΗ'ΔΕΙΟΣ ʼΕΙΣ ΒΑ'ΤΡΑΧΟΝ' *τινα τὸν ἐρώμενον αὐτῷ*. Memorat Suidas.

ΠΕΡΙ' ʼΙΔΑΙ'ΩΝ ΔΑΚΤΥ'ΛΩΝ. Idem Suidas. Et ex hoc poemate fortassis scripsit Plinius lib. VII. cap. 56. Hesiodum tradere, quod ferrum in Creta repererint Idaei Dactyli.

ʼΕΠΙΘΑΛΑ'ΜΙΟΣ ΠΗ'ΛΕΩΣ καὶ ΘΕ'ΤΙΔΟΣ. Huius versiculos binos primores profert Isaacius Tzetzes prolegom. in Lycophronem, atque ex illo loco, licet dissimulet,

sq. nam fabula quaedam *Melampodis* apud scholiasten Apollonii Rhodii I. 118. ad *μεγάλας ἠοίας* refertur: *ἐν δὲ ταῖς καλουμέναις μεγάλαις ἠοίαις λέγεται, ὡς ἄρα Μελάμπους ἀποδημῶν κατέλυσε παρὰ πολυφάτῃ.* *Hesiodo* adscribit id carmen *Athenaeus* libro quoque XI. cap. 14. p. 498. A. Ἡσίοδος ἐν τῷ ΔΕΥΤΕ'ΡΩ Μελαμποδίας σὺν τῷ π. collata nota Heynii ad Apollodorum p. 164. *Apollodor.* III. 6. 7. vbi v. Heynii notam p. 625, memorat *Hesiodi* de Tiresia fabulam: quam in Melampodia exstitisse, testatur *Tzetzes*, qui ad Lycophron. v. 682 sq. (monente iam Fabricio supra p. 115.) bis ex illo carmine de illa fabula adfert versus, laudato tantum poemate, at omisso poetae nomine, *ὁ τῆς Μελαμποδίας ποίησις.* Accedente igitur Apollodori auctoritate, num Küsteri de Tzetzae fide iudicium, supra p. 115. prolatum, sit probandum, inde poterit cognosci. *Harl.*

vv) Epigr. 29, quod docte acuteque explicat emendatque *Ernesti* in Excursu ad id epigr. p. 353 sqq. idem Salmasium, Vossium nostrumque Fabricium culpat existimantes, rideri Aratum, vt male imitatum Hesiodi astrologicum carmen: contra cum iis facit, qui ad laudem Arati, vt felicis imitatoris Hesiodi, pertinere Callimachi epigramma indicant: denique censet, nullum alind opus Hesiodi intelligere necesse esse, quam *ἔργων καὶ ἡμέρων*. Plura vide apud eum. *Harl.*

ww) Adde *Dodwell* de veteribus Gr. et Rom. Cyclis. diss. III. p. 125. De scientia Astronomiae &. Astrologiae hesiodea v. *Bailly* Geschichte der alten Sternkunde, (Lipsiae 1777.) part. I. p. 223 sqq. et part. II. p. 255 sqq. qui Weidlerum aliosque laudat. *Harl.*

let, Ismael Bullialdus ad Theonem p. 283. Barnesius ad Euripidis Phoenissas v. 819. *Fabric.* [potuit esse pars τῦ καταλόγυ v. Heyne ad Apollodor. p. 797. *Harl.*]

ΓΗ͂Σ ΠΕΡΊΟΔΟΣ memoratur a Strabone lib. VII. p. 302. [p. 463. C. Almelov. Acuta est *Heynii* ad Apollodor. p. 191. sententia, Strabonem non putasse, ab Hesiodo tale carmen esse scriptum; sed meminisse tantum, seruatum illum Hesiodi versum in alio opere sic inscripto, v. c. Eudoxi. *Harl.*] Ceterum obiter notare liceat versum, quem inter Hesiodi fragmenta ponit Heinsius ex Etymologico magno in *βύβλος*, non esse Hesiodi, sed Dionysii Periegetae. v. 912.

ʼΑΙΓΙΜΙΟΣ siue *in Aeginium poema* ab aliquibus *Hesiodo*, ab aliis tributum *Cercopi* Milesio. Athenaeus lib. XI. p. 503. καὶ ὁ τὸν ʼΑιγίμιον δὲ ποιήσας εἴθ᾽ ʽΗσίοδός ἐστιν, ἢ Κέρκωψ ὁ Μιλήσιος. Dalechampius ʼΑιγινόμιον legendum coniicit, *de pascendis et alendis capris*; sed scholiastes Apollonii quoque in libro 4. v. 816. ὁ τὸν ʼΑιγίμιον ποιήσας, ἐν δευτέρῳ φησὶν ὅτι ἡ Θέτις εἰς λέβητα ὕδατος etc. **) Porro *Cercopem* illum Hesiodi aequalem atque aemulum fuisse, notaui supra §. 4. e Laertio in vita Socratis, et ex argumento Aristophanis ranarum. Alius fuit et iunior *Cercops* Pythagoracus, de quo dixi lib. I. cap. XIX. sect. 2. Etiam Suidae ʼΑιγίμιος est nomen proprium. Sed fuit quoque *Aegimius* quidam Eleus, Medicus antiquissimus, cuius περὶ παλμῶν memorat *Galenus* IV. de pulsibus, tom. III, p. 44. 50. περὶ πλακούντων *Athenaeus* XIV. p. 643.

ΘΗ͂ΣΕΩΣ ΕΙ͂Σ ΤΟΝ ʽΑΙΔΗΝ ΚΑΤΆΒΑΣΙΣ. *Pausanias* in Boeoticis p. 772. inter scripta, Hesiodo tributa, commemorat καὶ ὡς Θησεὺς, εἰς τὸν ʽΑιδην ὁμῦ Πειρίθῳ καταβαίη. Confer Ioh. Meursium in Theseo cap. 27. *Fabric.* (An pars fuit Aegimii aut alius carminis? *Harl.*)

ʼΕΠΗ ΜΑΝΤΙΚΑ͂ καὶ ʼΕΞΗΓΗ͂ΣΕΙΣ ἐπὶ ΤΕ͂ΡΑΣΙΝ. Idem Pausanias lib. IX. cap. 31. p. 772. οἱ [?] δὲ αὐτοὶ ὗτοι λέγυσι καὶ ὡς μαντικὴν ʽΗσίοδος διδαχθείη παρὰ ʼΑκαρνάνων, καὶ ἔστιν ἔπη μαντικὰ, ὁπόσα τε καὶ ἐπελεξάμεθα καὶ ἡμεῖς, καὶ ἐξηγήσεις ἐπὶ τέρασιν. Nescio, iidemne fuerint, [an ipsa Theogonia.]

ΘΕΙ͂ΟΙ ΛΟ͂ΓΟΙ, de quibus *Maximus Tyrius* diss. 16. [diss. 32. p. 380. edit. 2.] de Hesiodo agens, χωρὶς δὲ αὐτῶ, inquit, πεποίηνται οἱ Θεῖοι λόγοι, ἅμα δὲ τοῖς λόγοις θεογονία. [Peculiare opus fuisse θείυς λόγυς, non video, nec inde efficio.]

ΚΕΡΑΜΕΙ͂Σ.

**) De hoc carmine epico vetusto, ab *Aegimio* rege Dorum et nobili nomine inter doricae stirpis auctores, nomen sortito, plura disputarunt *Berkelius* ad Stephanum Byzantinum voc. ʼΑβάντις, *Burmann.* II. ad Valesii Emendatt. lib. I. cap. 32. p. 38. et in addendis p. 222. *Valcken.* ad schol. Euripid. Phoen. v. 1123. p. 735, qui putat, poema complexum esse bellum *Aegimii* cum Lapithis, *Aegimii* filiorumque duorum, ad quos tertius *Hyllus* accessit *Heraclides*, historiam; cel. *Heyne* ad Apollodorum p. 251 sq. p. 476 sqq. et p. 979 sq. in primis cl. *Groddeck* in: Bibliothek der alten Literatur und Kunst, part. II. p. 84 sqq. vbi inter alia copiose docet contra Valkenarium, carmen fuisse epicum de doricae stirpis auctoribus et Heraclidis cum iis coniunctis, auctorem carminis tres admodum memorabiles Heraclidarum expeditiones factaque, n. κάθοδον in Peloponnesum, nouam coloniam in insula Thera conditam et initium vrbis Cyrenae duce Batto factum, esse persequutum; immixtas fuisse fabulas Argonautarum atque Ius, bellum vero cum Lapithis fuisse partem, aut forsan initium carminis. Denique sententia veterum, qui carmen ʼΑιγίμιον adscripserunt Hesiodo, illi haud improbabilis videtur. *Harl.*

ΚΕΡΑΜΕΙΣ. Vide ſupra, cap. 2. inter ſcripta Homeri deperdita nr. 13.

ΜΕΓΑΛΑ ΕΡΓΑ. *Athenaeus* lib. VIII. p. 364. ἅπερ πάντα ἐκ τῶν εἰς Ἡσίοδον ἀναφερομένων μεγάλων Ἠοιῶν καὶ μεγάλων ἔργων παρῴδηται. Confer Langbaenium ad Longinum p. 57. edit. Tollianae. [at μεγάλων ante ἔργων ſpurium, ſaltem ſuſpectum, et a librario imperito praue repetitum, et opus μεγάλα ἔργα fictum, nihilique eſſe videtur. *Harl.*]

ΚΗΥΚΟΣ ΓΑΜΟΣ. Idem *Athenaeus* lib. II. p. 49. Ὅτι Ἡσίοδος ἐν Κήυκος γάμῳ, κἂν Γραμματικῶν παῖδες ἀποξενῶσι τοῦ ποιητοῦ τὰ ἔπη ταῦτα, ἀλλ' ἐμοὶ δοκεῖ ἀρχαῖα εἶναι, τρίποδας τὰς τραπέζας φησί. Plutarchus VIII. 8. Sympoſiac. ὡς ὁ τὸν Κήυκος γάμον εἰς τὰς Ἡσιόδου παρεμβαλὼν εἴρηκεν. [Pars fuit τῶν καταλόγων, vt ad §. XII. iam adnotatum eſt. *Harl.*]

[*Phaethon Heſiodi*, ab Hygino in fab. 154. memoratur. At fabula iſta narrata eſt, teſte *Pauſania* lib. I. cap. 3. ἐν ἔπεσι τοῖς εἰς τὰς γυναῖκας, *Staueren* vero in Miſcellan. obſſ. critic. Belgicis, vol. X. tom. II. p. 304. lemma illud Hyginianae fabulae ſpurium eſſe iudicat, et de ea ipſa diſſerit fuſius. *Harl.*]

XVIII. DE HERBIS ſcripſiſſe Heſiodum colligunt viri docti ex Plinii lib. XV. cap. 1. lib. XXI. cap. 17. et 20. lib. XXII. cap. 22. lib. XXV. cap. 2. Sed fortaſſe obiter in aliis poematis iſta tractauerat Heſiodus, vt de ſcolymo et aſphodelo dixit in ἔργοις.

DE MEDICINA ſcripſiſſe ſingulari quodam libro, minus adhuc mihi perſuadeo, licet *Cleodemus* Medicus apud Plutarchum in conuiuio ſeptem ſapientum p. 158. contendat, Heſiodum Medicum fuiſſe, qui tam accurate et perite de victus ratione, vini temperie, aquae bonitate, lauacris, mulieribus, congreſſus tempore et infantum ſeſſione diſſeruerit. *Fabric.* adde vol. XIII. lib. VI. cap. 9. pag. 188. *Harl.*

Neque FABVLARVM, quae Aeſopo tribuuntur, auctor fuit, aut ſingulari quodam opere *apologos* ſcripſit Heſiodus, licet eodem Plutarchi loco legas, Aeſopum ſeſe Heſiodi diſcipulum iure profiteri poſſe, propter fabulam de accipitre et luſcinia apud Heſiodum in ἔργοις v. 202 ſq. et *Quinctilianus* lib. V. cap. 11. [p. 441. edit. Burm. vbi vide interpretes,] negat, fabulas originem accepiſſe ab Aeſopo, ſed videri primum auctorem earum Heſiodum *yy*). Hermogenes in progymnaſm. Priſciano interprete: *Vbi ſunt fabulae vetuſtiſſimi quoque auctores vt Heſiodus, Archilochus, Horatius, Heſiodus quidem luſciniae, Archilochus autem vulpis, Horatius muris.* Theon Alexandrinus in progymnaſm. p. 22. Αἰσώπειοι δὲ ὀνομάζονται οἱ μῦθοι ὡς ἐπίπαν, οὐχ ὅτι Αἴσωπος πρῶτος εὑρετὴς τῶν μύθων ἐγένετο. Ὅμηρος γὰρ καὶ Ἡσίοδος [confer Suidam in μῦθος] καὶ Ἀρχίλοχος καὶ ἄλλοι τινὲς πρεσβύτεροι γεγονότες αὐτοῦ φαίνονται ἐπιστάμενοι, καὶ δὴ καὶ Κόννις ὁ Κίλιξ [ita recte Colomeſius in Opuſculis p. 224. et p. 103. ad Gyraldum] καὶ Θοῦρος ὁ Συβαρίτης καὶ Κυβισσὸς ἐκ Λιβύης μνημονεύονται

yy) Fabularum origo eſt Homero et Heſiodo antiquior, atque ipſe ſacer codex, Iudic. IX. 8. etc. ſuppeditat ſingula exempla. conf. quoque *d' Egly* comment. de fabula ſiue Apologo, in Hiſtoire de l'Acad. des I. et B. L. vol. VIII. ſecundum verſionem Gottſchediae, Lipſiae, 1754. p. 67 ſqq. *Harl.*

νεύονται ὑπό τινῶν ὡς μυθοποιοὶ, ἀλλ' ὅτι Αἴσωπος αὐτοῖς μᾶλλον κατακόρως καὶ δεξιῶς ἐχρήσατο.

Denique *Euphorion* Chalcidensis, teste Suida, heroicum poema edidit, quod inscripsit Ἡσίοδον 22). Inter *Teleclidis* comoedias quoque fuit Ἡσίοδος, memorata eidem Suidae in ἐδαμῇ et scholiasti [?] Aristophanis, [Au. v. 1126.] Athenaeo Ἡσίοδοι. Neque praetereundum est, quod *Euthydemus* Atheniensis versus quosdam sub Hesiodi nomine vulgasse traditur ab eodem *Athenaeo* lib. III. p. 116. Pythagoram Homeri et Hesiodi carminibus decantatis animum suum delinire solitum, refert *Porphyrius* in eius vita p. 21. Neque Homeri tantum sed Hesiodi quoque carmina μελῳδηθῆναι testatur *Athenaeus* lib. XIV. p. 620.

[XIX. Quod

22) De *Euphorione*, Euboea oriundo, domi Chalcidensi, nato Olymp. CXXVI. et bibliothecae Antiochi Magni Syriae regis praefecto, plurium carminum auctore, multi scripserunt: *Suidas* in Εὐφορίων, *Meursius* ad Hellad. tom. VI. opp. pag. 311. *Ionsius* de scriptoribus hist. philos. lib. II. cap. 9. pag. 160. qui ex Athenaeo IV. cap. 25. obseruat, Euphorionem scripsisse librum *de poetis melicis*. *Vossius* de histor. gr. I. 17. et de poetis gr. cap. 8. *Casaubon.* ad Sueton. Tib. 70. vbi Tiberius dicitur fecisse graeca poemata et imitatus esse *Euphorionem* et Rhianum et Parthenium, eorumque scripta et imagines publicis bibliothecis inter veteres et praecipuos auctores dedicasse. In primis de *Euphorionis* libris et loco Suidae diligenter egerunt *Iust. Fontaninus* in Historia literaria Aquileiensi, Romae, 1742. 4. p. 29—32. qui putat, Gallum latinum fecisse *Hesiodum* Euphorionis, et vertisse latine Chiliadem; *Toup.* in epistola critica pag. 161. (pag. 132. edit. Lipsiens. part. II. opusculorum criticorum,) et cel. *Heyne* ad Virg. Ecl. VI. v. 72. vbi Seruius tradit, Gallum transtulisse Euphorionis carmina in sermonem latinum; Heyne vero primum notat, quia Euphorion Varroni et Columellae inter scriptores rei rusticae memoretur, carmen illud, *Hesiodus* inscriptum, Georgica exhibuisse, probabile fieri: dein animaduertit, vss. 72. et 73. Virgilii ad *Chiliadem*, aliud Euphorionis opus, vt id a Gallo latine expressum fuerit, referendos esse, et Euphorionem in eadem seu Mopsopia seu Chiliade argumentum eiusmodi attigisse videri, quale Hesiodus in Ἔπεσι μαντικοῖς et Θείοις λόγοις item in Μελαμποδίᾳ tractauerat: denique, nulla interpretum ratione habita, hunc sensum versibus Virgilianis inesse putat, Linum fistulam Hesiodi Gallo dedisse, qua ille Gryneum nemus cantaret, eoque nihil aliud significari, quam Gallum tale opus aut scripsisse aut molitum esse stilo Hesiodeo, aut ad imitationem Hesiodi. (quam expositionem in minore Virgilii editione retinet, additque, in carminibus Hesiodi memoratis potuisse aliquid esse de oraculo Apollinis Grynei, quod Gallus latine expressisset.) In addendis ad maiorem Virgilii editionem pag. 218 sqq. tom. IV. (in edit. II. statim inseruit, et retractauit in vol. I. p. 111 sq. et p. 170.) quaedam, quae in nota adtulerat, ipsumque Suidam, emendat, contra Toupium disputat, et existimat, idem opus fuisse Euphorionis Μοψοπίαν et Ἄτακτα (siue potius, vt in edit. I. corrigendum censebat, Ἀττικά,) et χιλιάδας adpellatum, sed librum quintum περὶ χρησμῶν *de oraculis*, egisse: fabulam de oraculo Apollinis Grynei fuisse particulam Chiliadis περὶ χρησμῶν, a Gallo latine conuersam; Euphorionem vero ipsum Hesiodum, qui ἔπη μαντικὰ scripsisset, expressisse. Parum adcurate *Eudocia* p. 167. scripsisse videtur de Euphorione: Φέρεται αὐτοῦ συγγράμματα ἐπικά· Ἡσίοδος· Μοψοπία· Ἀττικὴ χιλιάς· πέμπτη χιλιάς· περὶ χρησμῶν. Nimis etiam obscurus poeta dicitur a *Cicerone* Diuin. II. 64. vbi vide Dauisium, a quo tamen Ciceronis verba praue correcta esse, notat *Toup* l. m. pag. 134. Ex *Euphorionis* Chiliadibus fragmentum mutilum a Stephano Byz. seruatum, e cod. adfert *Montfaucon* in bibliotheca Coislin. pag. 281. et pag. 519. Euphorionis epigrammata nominat inter ea, quae exstant in Anthologia MS. *Leonardi Philarae*, vulgo *Villeret* Atheniensis. — *Euphorion* ἐν Ἀπολλοδώρῳ, scripto quodam super Apollodoro, citatur a schol. Apollonii Rhodii I. 1063. aliisque. vid. Heyne ad Apollodori biblioth. part. III. pag. 1178. adde infra ad lib. II. cap. 19. p. 678. et vol. II. lib. III. cap. 28. p. 717. *Harl.*

Codices et editiones. [XIX. Quod supra aliquoties codices MSStos, in quibus vel coniunctim vel separatim exarata sunt carmina Hesiodea, iam notaui, paucos adhuc mihi notos adiiciam. In biblioth. Guelferbyt. e bibliotheca Gudiana venit *Procli Diadochi* Comment. in Hesiodi O. et D. vid. cl. *Schier* progr. de codicibus nonnullis gr. MSS. in bibliotheca-Guelpherbytana, Helmstad. 1755. pag. 12. Bibliotheca academica *Erlangensis* seruat cod. in charta laeuigata scriptum eumque recentiorem in 4. in cuius fronte adnotatum est: „E bibliotheca Ludouici Camerarii, qui hunc codicem dono acceperat a patriarcha Constantinopolitano, Cyrillo Lucari." Continet *Opera et Dies.* — In bibliotheca *Breslau.* teste Kranzio, in Memorab. biblioth. Elisabeth. Wratislauiensis pag. 88. — In Biblioth. *Norib.* cod. a. 1589. etc. scriptus, vid. *de Murr* in Memorabil. biblioth. Norib. I. pag. 50. — In bibliotheca *Gothana*, teste Cypriano in catalogo codd. MSS. biblioth. Gothanae cod. a Io. Cretensi descriptus Venetiis, 1482. continet is *Opera et Dies.* — In biblioth. *Scorialensi*, teste *Plüer* in: Reisen durch Spanien p. 172. et *Eduardo Clarkio* in: Briefen von dem gegenwärtigen Zustande des Königreichs Spanien, ex interpr. teutonica Io. T. Koehleri pag. 405. adde Eccardi Uebersicht — — und Grundlage zur Geschichte der Bibliotheken p. 96. *Hesiodi Opera et dies* cum scholiis Procli Platonici Diadochi. Item Theologia (Theogonia) et Aspis (Scutum) cum scholiis. — In *Montfaucon* bibliotheca Coisliniana p. 226. nominatur codex recens 165. qui fol. 285. continet *Hes. O. et D.* cum commentariis, et in cod. 345. fol. 290. (p. 502.) leguntur λέξεις ex Hesiodo: conf. *Phil. Labbei* nouam bibliothecam MSS. librorum, Paris. 1653. pag. 105. — Est quoque *Hesiodus*, mspt. in bibliotheca *Wittebergensi* — in bibliotheca electorali *Bauar.* Monac. — in biblioth. Dominicanorum, *Florent.* teste Montfaucon p. 419 sq. item *Veronensi, Romana* tam Vaticana, quam quae olim Christinae Suecorum reginae fuerat, teste Montfaucon. — In Biblioth. *Mazzarini* Paris. 1) Omnia *Hesiodi* Opera. 2) *Procli* Commentar. — In biblioth. *Taurinensi* 1) *Hes.* Opera cum scholiis, 2) O. et D. 3) Opera cum comm. Tzetzae et Ioann. Protospatharii. — In bibl. du St. Germain, Paris. sunt duo codd. vid. *Lami*, p. 41. — In *Iac. Philippi Thomasini* bibliothecis *Venetis* MSS. Vtini, 1650. 4. in bibl. S. Antonii, plut. 18. p. 17. *Hesiodi* Opera. 4. cod. chart. in bibl. SS. Ioannis et Pauli, plut. 1. pag. 20. *Hesiodi* Opera cum scholiaste, variisque lectionibus et notis fol. membr. — inter codd. Cardinalis Bessarionis, pag. 40. plut. 18. *Hes.* Opera cum commento, membr. — In bibl. *Barociana* p. 81. *Theogonia Hes.* cum scholiis antiquis, in 4. in bibl. Federici Ceruti, p. 98. *Hesiodi* quaedam. — In *Catalogo librorum MSS. Angliae et Hiberniae*, Oxon. 1697. tom. I. in bibl. Bodleiana inter codd. Barocc. nr. 46. p. 5. *Hesiodi* Opera et Dies cum scholiis, iisdem fere cum vulgatis, at confusis, et ordine plerumque immutato. nr. 60. p. 7. *Hes.* O. et D. cum scholiis Tzetzae, et Theogonia cum scholiis marginalibus. nr. 109. p. 12. *Hesiodi* Theogonia cum scholiis. — Inter codd. Laudi, nr. 699. p. 55. *Hes.* O. et D. nr. 731. p. 56. *Hes.* O. et D. cum scholiis gr. — In tomo II. p. 58. inter codd. Vossian. nr. 2148. *Hesiodus*, et pag. 59. nr. 2201. Certamen Homeri et *Hesiodi*, et p. 60. nr. 2223. *Hesiodi* Scutum Herculis, pag. 61. nr. 2249. *Hes.* O. et D. cum scholiis gr. — in bibl. *Norfolciana* p. 84. nr. 3429. *Hesiodus* totus. — Montfaucon in Diario italico commemorat aliquot codd. p. 17. in biblioth. *Mediolanensi: Hes.* O. et D. membr. saec. XIII. Scutum Herc. et Theogonia, bomb. saec. XIV. — p. 33. in bibl. *Mutinensi: Hes.* O. et D. — pag. 309. in bibl. S. Ioannis de Carbonaria, *Neapoli:* Hesiodi carmina, et pag. 311. Procli in Hes. Ἔργα, tum Theogoniae physica expositio, denique p. 368 — 370. tres codd. Hes. *Florenti-*

nor. — In *Catalogo MSS. bibl. regiae Parif.* vol. II. multi codd. quorum haud paucos eosque, qui adſcriptos habent veterum commentarios, iam ſupra paſſim nominaui, reperiuntur, n. *vndecim*, qui continent *Theogoniam; ſeptemdecim,* qui complectuntur *Opera et Dies;* et *decem*, in quibus eſt *Scutum*, quae omnia enumerare, longum ſit. — Scholia gr. in Heſiodum in Biblioth. *Geneu.* — Codd. *Moſcou.* lectiones varias cel. Matthaei deſcripſerat olim et miſerat cel. Iani, Horatii editori. — Codices *Lipſienſes* O. et D. cum comment. Moſchopuli deſcripſit Loesner in praef. ad Heſiod.

XX. De *editionibus*, quas ſecundum temporis, quo in lucem prodierunt, rationem indicaturus ſum, haec habeto. Nonnullis addita ſunt ſcholia et commentaria veterum: plurimae carent illis, et tamen optandum eſt, vt, quamquam multae nugae falſaque in iis reperiuntur, aliquis critices et omnis hiſtoriae antiquae peritus tum editos tum ineditos, praecipue Procli commentarios ſcholiaque comparet, et, vt Hemſterhuſius in explicandis emendandisque ſcholiis ad Ariſtophanis Plutum fecerat, ea corrigat illuſtretque, praecipue, quae in illis ad cognoſcendam antiquitatem veterumque de rebus diuinis humanisque opiniones, et fragmentorum ſcientiam aut rei litterariae notitiam conducant, intelligenter examinet exponatque.

Princeps editio eſt *Mediolanenſis* an. 1493. Continet illa *Orationes Iſocratis*, XVIII. *Eidyllia Theocriti*, et *Heſiodi Opera et Dies.* Omnia eodem prorſus litterarum charactere, atque eodem chartae genere expreſſa: cui corrigendae is ipſe probabiliter, qui curauit Iſocratea, praefuit Demetrius Chalcondylas. Ad calcem enim Iſocratis: *ἐν Μεδιολάνῳ διορθωθὲν ὑπὸ Δημητρίου χαλκονδύλου· τυπωθὲν δὲ ὑπὸ Ἐρρίκου τοῦ Γερμανοῦ καὶ Σεβαστιανοῦ τοῦ ἐκποντρεμόλου. Τὸ δ' ἀνάλωμα πεποιήκασιν οἱ τοῦ ἡγεμόνος Μεδιολάνου Βαρθολομαῖος Σκύασος, Βικέντιος Ἀλίπραντος, Βαρθολομαῖος Ῥόζωνος ἔτει χιλιαστῷ τετρακοσιοστῷ ἐνενηκοστῷ τρίτῳ, Ιανουαρίου εἰκοστῇ τετάρτῃ.* vide *Maittaire* Annal. typogr. tom. IV. part. I. p. 64. et 98. vbi notat, hanc editionem habere ſignaturas et regiſtrum: *Sanctamandum* in Wartoni edit. Theocriti poſt praefationem, *Valckenar.* praefat. ad Theocriti decem Eidyllia, bibliothecam *Maphaei Pinelli*, tom. II. Venetiis, 1787. p. 302. ibique notam cel. Morelli. Eſt quoque forſan illa antiqua, quae memoratur in Catalogo MSS. reg. Pariſ. vol. II. nr. 2718. p. 543. et illa Heſiodi antiquiſſima, cum notis Iani Parrhaſii manu exaratis, quae exſtat in bibliotheca Neapolitana, teſte Montfaucon in Diario Italico p. 311. *Saxius* tamen in hiſtoria typogr. liter. Mediolan. pag. 579. adſerit illam edit. anno 1483. at annus calamo inſcriptus eſt illius exemplo. Illuſtriſſ. Comes de Reviczky in bibliotheca ſua graeca et latina, Berolini, 1784. p. 8. exiſtimat, haud cenſendum eſſe, quod nonnullis viſum, hanc editionem cum Iſocrate an. 1493. vna in lucem fuiſſe emiſſam, licet in exemplari quopiam ad calcem Iſocratis inſimul compacta reperiatur. Atque Maittaire locis citatis et tom IV. part. II. pag. 559. Iſocratis tantum facit mentionem in illa editione. In Catalogo bibliothecae Lugd. Batau. p. 251. bis eadem editio nominatur: *Iſocratis Opera, accurante Demetrio Chalcondylo, Mediolani,* 1493. fol. — *Eodem, cui anneſtitur Theocritus et Heſiodus, Graece,* 1493. fol. Sunt igitur exempla, in quibus Iſocrates ſolus comparet, [vt illud, quod habet Catalogus Creuennae 1789. tom. III. p. 58. *Beck.*] et alia, quibus Theocritus atque Heſiodus adhaerent.

Princeps olim habebatur edit. *Aldina* an. 1495. fol.

Theocriti

Theocriti Eclogae triginta. Genus Theocriti et de inuentione Bucolicorum. Catonis Romani sententiae paraeneticae distichi. Sententiae septem sapientum. De inuidia. Theognidis Megarensis Siculi sententiae elegiacae. Sententiae Monostichi per capita ex variis poetis. Aurea carmina Pythagorae. Phocylidae poema admonitorium. Carmina Sibyllae Erythreae de Christo Iesu Domino nostro. Differentia vocis. Hesiodi Theogonia. Eiusdem scutum Herculis. Eiusdem Georgicon libri II. In calce leguntur haec: *impressum Venetiis characteribus ac studio Aldi Manutii Romani, cum gratia* etc. MCCCCXCV. *mense Februario.* Error esse videtur, quando in biblioth. nostra Fabricii edit. prioris annus 1494. in editione autem altera an. 1491. significatur, quo id opus luculentis typis exscriptum sit: prior annus 1494. de tempore, quo coepit praelo subiici opus, aut Epistola nuncupatoria ad Baptistam Guarinum praeceptorem suum scripta, poterit intelligi: atque *Villoison*, qui in Anecdotis graec. vol. II. pag. 265. quaedam ex Aldi praefatione de illius studio curaque codicum fidem et lectiones reddendi excerpserat, annum 1494. ponit, quo Aldus Manut. Hesiodum Venetiis e praelo suo exire iussisset: eumdemque annum Fabricius infra lib. II. cap. XI. 4. et rursus vol. XIII. p. 606. vbi Aldi praefationem recudendam curauit, dedit huic Aldinae editioni. Nota vero an. 1491. (quo anno Manutius nondum nomen suum addidit libris, sua cura typis excusis, vid. *Geret* in diss. de Aldo p. 69. n. 9) et p. 141 sq.) in altera Fabricii editione error typographicus esse videtur. Nam Fabricius ipse habuerat exemplum, et „quo vsus est, ait, olim Daniel Heinsius, qui manu sua nonnulla adnotauit, et quaedam non vulgaria ex hac in reliquis recentioribus emendari posse monuit.“ At annum 1495. calci operis adpositum, habent praeter exemplum, quod ipse vidi in biblioth. perillustris *de Haller*, consiliarii intimi, amplissima Noribergae, exemplaria in bibliothecis *Lipsiensibus*, de quibus, praecipue, quod in binis eiusdem anni exemplis magna est in Theocriti idylliis lectionis et ordinis varietas, diligenter egit *Reiske* in praefatione ad Theocritum suum pag. VI sqq. in bibliotheca *Gottingensi*, de quibus docte disputat cl. *Glandorf* in Indice collectionum poetarum Gnomicorum, praemisso illius editioni Pythagoreorum aurei carminis, (Lipsiae, 1776. 8.) pag. 31 sqq. in bibliotheca Lugduno-Bataua p. 492. nr. 25. et Hulsiana tom. IV. part. I. p. 264. vbi bis occurrit, primum cum Theocrito et reliquis, dein Hesiodus seorsim, ita vt inscriptione peculiari instructa altera pars operis seiunctim quoque vendita sit, et Comitis *de Reviczky* p. 8. in *Maittarii* Annal. I. p. 243. 244. et IV. part. II. pag. 590. in *de Bure* Bibliographie instructive, Belles lettres, tom. I. p. 194. nr. 2480. qui copiose describit formam et rationem huius editionis, in Catalogo s. bibliotheca ducis *de la Valliere* tom. II. pag. 60. nr. 2355. in *Osmont* Dictionaire typographique — des livres rares etc. tom. I. pag. 345. notato pretio 50. l. in *Sam. Lutheri Geret* disp. de Aldi Pii Manutii rom. vita meritisque, Wittembergae, 1753. pag. 83. in *Badenhauptii* biblioth. pag. 161. vbi forma dicitur quarta maxima, et alibi. Nam haec testimonia sufficiant, quae pro anno 1495. militent. Adde cl. *Lengnich* in: Beyträgen zur Kenntniss seltener und merkwürdiger Bücher, part. II. pag. 94.

Laus Musarum ex Hesiodi Ascraei Theogonia: in collectione quadam carminum sacrorum et prosanorum. — Erphordie per Enricum Sertorium Blancopolitanum, 1501. 4. $4\frac{1}{2}$ pl. Est versio libera versibus heroicis a versu 25 — 67.

Ἡσιόδε ἔργα καὶ ἡμέραι, *curante Francisco Tissardo*, per Aegidium Gormontium. Paris. 1507. 4. conf. A. Chevillierium de origine typographiae Paris. p. 249. et Maittaire Anal.

nal. typ. tom. II. part. I. pag. 96. et pag. 184. Eſt primus liber, qui cum tribus aliis Pariſiis eſt graecis typis expreſſus.

Heſiodus, cum Theoguide, Gnomis variorum poetarum ſecundum Alphab. verſſ. Sibyllae, Gregorii Theol. gnomis monoſtichis, (graece et cum praefatione *Euphroſini Bonini*,) Flor. in aed. Phil. Iuntae 1515. 8. vid. Bunauii Catalog. I. pag. 71. Clement. Bibliotheq. curieuſe hiſtoriq. et critiq. IX. pag. 460. (vbi plures rarae Heſiodi editiones recenſentur,) not.

In hoc opere continentur Heſiodi Aſcraei duo libri Georgicon, ἔργα καὶ ἡμέραι, *id eſt, Opera et dies, ſaluberrimis pleni doctrinis. Catonis romani moralia inſtituta. Fabula Cebetis Thebani miro ingenio, qua ad virtutem pergas, viam inſinuans et alia quaedam graece et latine — Ottomarus Aidos (h. e. Nachtgall) Argentinus.* Ioannes Knoblauch formulis excuſit (ſic, pro, *excuſſit*, aut *excudit*,) Argentoraci. 4. ſine anni nota. Quantum equidem exemplum meum cum editione Loesneriana comparando per plures verſus, deprehendi, in verbis graecis parum differt: at verſio latina plane diuerſa eſt. Inſunt quoque *Pythagorae* aurea carmina, et *Phocylidis* carmina. Maittaire in Annal. typogr. tom. II. part. I. p. 270. adſerit hanc editionem anno 1515. recuſa eſt haec editio, *Heſiodo* excepto, Auguſtae Vindel. 1523. 8. vide *Goetz*ii Memorab. bibliothecae Dresdenſ. vol. II. pag. 349. et doctiſſ. *C. C. am Ende* in Strobelii Miſcellaneis argumenti litterarii, (germanice,) collect. IV. Noribergae, 1781. pag. 46 ſqq. et pag. 57 ſq. Goetzius omiſit non ſolum verſus graecos, qui in fronte libri poſiti ſunt, ſed etiam duo verſus e Pindaro in laudem Heſiodi ſcriptos.

Heſ. Opera et Dies, gr. ſeorſim, et ſimul, at ſeorſim quoque Nic. Vallae translatio verſſ. Heroicis. Baſil. 1518. 4. apud Froben. vid. Maittaire II. part. I. pag. 320.

Gnomici ſcriptores aliquot: Aeſopi et Gabriae Fabulae, Agapeti de officio regis, Heſiodi Opera, Theognidis, Pythagorae, Phocylidis et aliorum ſententiae, graece. Baſileae, apud *Frobenium*, 1521. 8. vid. Maittaire Annal. lit. vol. V. tom. I. pag. 11. et pleniorem titulum in Glandorf Prolegom. ad Pythagorae aurea carm. pag. 39.

Heſiodi Opera et dies, cum praefatione et enarrationibus Philippi Melanchthonis, apud Anton. Augerellum. Pariſ. 1533. 8. vid. Maittaire Annal. typogr. vol. II. tom. II. pag. 789. Num haec prima ſit editio Melanchthoniana, equidem neſcio et fere dubito. Cl. tamen Strobel in Catalogo ſcriptorum Melanchthonis pleniſſimo pag. 21. in Miſcellaneis argumenti litterar. (germanice,) collect. VI. Noribergae, 1782. hanc non memorat, ſed edit. cum duabus praefationibus ac luculentiſſ. enarrationibus Melanchthonis, Francof. 1541. 8. primam tamquam editionem adfert. At enim vel quod binae praemiſſae ſunt praefationes, id iam ſatis eſt teſtimonii, alias illam anteceſſiſſe. Praefationes autem iſtae fuerant adlocutiones ad auditores, quibus Heſiodi carmen explicuit; atque enarrationes ingenio illius temporis et auditorum adcommodatae, doctrina diſciplinaque Melanchthoniana haud quidem indignae, nec vero ſubtiles aut valde eruditae: et tamen fuerunt illa editio iſtaeque enarrationes frequenter recuſae, *Paris*, 1543. 8. ex officina Iacobi Bogardi, — *Mulhuſii*, 1569. 8. — *Francof.* 1553. 8. — *Tiguri*, 1548. 1562. 1579. 8. (additis his editionibus Tigurinis ſcholiis Ceporini.) *Lipſiae*, 1576. et 1581. 8. — ibid. 1591. 8. — *Wittebergae*, 1612. 8. — ibid. 1623. 8. — *Ienae*, 1662. 8. — *Hagenoae*, 1532. 8.

Ἡσιόδ'

Ἡσιόδε τε Ἀσκραίε ἔργα καὶ ἡμέραι. Θεογονία. Ἀσπὶς Ἡρακλέες. *Hesiodi Ascraei Opera et dies. Theogonia. Scutum Herculis. Omnia vero cum multis optimisque expositionibus.* In calce. *Venetiis in aedibus Bartholomaei Zanetti Casterzagensis, aere vero et diligentia Ioannis Francisci Trincauelli. Anno a partu virginis.* MDXXXVII. Mense Iunio. 4. Exemplar, quod habeo, est nitidum, litterae splendidae. Prima autem est haec editio, admodum rara, inter graecas editiones, quae stipatae scholiis graecis Procli Diadochi, Ioannis Tzetzae, Emanuelis Moschopuli, et Ioannis Protospatharii, in lucem prodierunt. Instrumenta, quibus veteres in agro colendo vtebantur, in hac editione fol. 112. ligno incisa sunt nitidius, quam in exemplis Clerici et Loesneri: addita sunt nomina graeca. Textus verba num ex antecedentibus editionibus desumserit, an, id quod probabilius est, e codicibus emendauerit Trincauellus, equidem definire non possum. Atque Trincauello in epistola breui ad Petrum Victorium ne verbulum quidem de subsidiis aut ratione, qua vsus sit, aut de aliis rebus, quae ad iudicium de illius opera et codicibus, quos adhibuit, recte ferendum faciant, aut scitu necessaria vtiliaue esse possint, adiicere placuit. Textus vero est multis partibus melior et emendatior, quam in posterioribus, in quibus bonae lectiones haud raro, at sine caussa sunt muratae, et habet subinde lectiones, quas Graeuius aliique pro coniecturis dederunt. Scholia autem in multis locis sunt multo meliora, pleniora et emendatiora, quam in Basileensibus et Heinsiana, illarum filia, editionibus, ita vt futuro editori vel in constituendis scholiastarum verbis, comparato Trincauelliano exemplo, multa supersint corrigenda et restituenda, v. cl. ***Wolf*** ad Theogoniam Hesiodi ab ipso editam p. 51 sq. ***Freytag*** in Adparatu literar. tom. I. p. 225 sqq. Fabricius loco nostro, „elegans, ait, et emendata, quam ex cod. MSto suppletam me memini videre in bibliotheca Gottorpiensi seren. Holsatiae ducis, inter libros Wowerianos. In hac editione, quaedam melius legi, (v. p. poster. fol. LXXIII. lin. 26.) quam in posterioribus, etiam Heinsiana, (an. 1603. p. 125. lin. 24.) notatum Seldeno ad Marmora Oxoniensia p. 36 sq. " (an. 1628. p. 139. lin. penult.) In biblioth. Burmanni II. (teste eius Catalogo, MSSt. p. 25. n. 2616.) fuit exemplar huius editionis cum plurimis emendatt. et not. MSS. G. Falkenburgii.

Hesiodi opera et dies et Theogonia et clypeus. Theognidis sententiae. Sibyllae carmina de Christo —. Musaei opusc. de Herone et Leandro. Orphei Argonautica, Hymni et de lapidibus. Phocylidis Paraenesis. Florentiae per Bened. Iunctam. 1540. 8. Differt a Iuntina priore. Illa vero Ben. Iuntae editio atque collectio typis, nec diligenter, repetita est in officina ***Farrea Venet.*** 1543. 8. v. infra. Num edit. ***Veneta*** 1542. 8. quam memorant Fabric. et Harwood, reuera exiſtat, an sit Farreana, vitio nota anni commisso, equidem nescio.

Hesiodi Opera omnia, gr. et lat. item eadem latine versa, interpretibus Nicol. Valla, ac Boninio Mombritio, et deorum genealogiae latinis versibus elegiacis a Burcardo Pylade Brixiano conscriptae libri V. et graeca in omnia Hesiodi opera Ioann. Grammatici cognomento Tzetzis scholia. Basil. (1542.) 8.

Ioannes Birchmann, bibliopola, in epistola ad Cutbertum Tonstallum, Episcopum Dulmensem, Coloniae Kal. Iun. a 1542. scripta, se, ait, e cod. Cantabrigiensi, a Io. Cheko, medicinae et litterarum graecar. professore misso et negotio edendi dato, scholiasten illum gr. excusum typis dedisse, v. ***Maittaire*** Annal. typogr. tom. III. part. I. p. 339 sq. Scholia graeca sunt quidem pleniora, quam in priore, at saepe quoque mutilata et turbata, interpolata, hinc inde vitiata et corrupta, vt iam Fabricius et Wolf monuerunt. — Eiusdem *Tzetzae* scholia gr. sepa-

gr. separatim sunt excusa litteris, et in *G. I. Iaenisch* biblioth. (Hamburg. 1782. 8.) patt. I. cap. 2. p. 38. fuit exemplar, in quo primum locum Tzetzae Expositio Basil. sine anni nota, alterum autem locum Hesiodi Opera cum interpr. lat. Basil. 1542. occuparunt. Atque editio prima Basileensis cum scholiis Tzetzae, quae in nonnullis catalogis disertis verbis significatur edita 1542, anni notam ex praefatione adscriptam accepisse videtur, (hinc in catalogo biblioth. Bodleianae habet notam *Coloniae* 1542, quod clare prodit indicem ex praefatione sumtum,) et eadem esse, quae ab aliis, vt Maittario, Pinellio (tom. II. Catal. p. 273. n. 4187) aliisque curatius indicatur, *absque anni et typographi nota:* quam diligenter descripsit ven. *Moerl* in: Litterarischen Wochenblat. Noriberg. vol. II. p. 35 sq. Quare Basileensem et sine nota anni et addita nota, vnam eamdemque esse arbitror editionem. Equidem in meo exemplo anni notam inuenire nequeo. Inscriptio autem haec est: (plane eadem, quam *Moerl* notauit,) Ἰωάννου Γραμματικοῦ τοῦ Τζέτζου ἐξήγησις — *Ioannis Grammatici Tzetzis expositio librorum Hesiodi, Operum et Dierum, Clypei Herculis, Generationis deorum. Summa nunc demum industria ad vetustissimi atque optimi exemplaris fidem castigata, inque lucem edita, adiecto etiam rerum et verborum in hisce omnibus memorabilium indice. Cum gratia et priuilegio ad septennium. Basileae.*

Hesiodi Ascraei Opuscula, inscripta Ἔργα καὶ Ἡμέραι, *sic recens nunc latine reddita, vt versus versui respondeat, vna cum scholiis obscuriora aliquot loca illustrantibus, Vlpio Franekerensi Frisio autore. Addita est antiqua Nicolai Vallae translatio, vt quis conferre queat. Item accessit Angeli Politiani Rusticus, ad filum et exemplar secundi libri Hesiodi factus. Basil.* apud Mich. Ising. M. D. XL. 8. Multas habet lectiones bonas, ex superiore quodam exemplo forsan sumtas, et Graeuius ad Isengrin. editionem aliquoties prouocat, eiusque lectiones probat. *Vlpius* in Epist. ad Sixtum Grumbach dedicatoria et Francof. prid. Kal. Apriles 1539. scripta, (vnde a *Maittaire* in Ann. typogr. III. p. 305. aliisque adseritur illa editio an. 1539.) narrat, se Harlemi et Louanii didicisse, et docuisse Coloniae et Erphurdiae, atque versionem suam latiuam, (metricam) postulantibus auditoribus dictasse, denique ad Hesiodum suum edendum ab amicis nonnullis esse compulsum. Adnotata vero in Hesiodum sunt pauca, nec critica, et maximam partem exigui momenti. — Recus. Paris. 1543. 8. apud Iac. Bogardum, et Basil. 1552. 8. apud Iac. Parcum. (in Creuennae Catalogo, vol. III. p. 124.)

Hesiodi Opera et Dies, et Zoroastri Magica oracula. gr. Paris. 1542. 4. (cum notis MStis Casaubon. in bibl. Dresd.) cum insigni Neobariano, apud Iacob. Bogardum, (1541. 8.) vti suspicatus est Maittaire in An. Typ. III. p. 329. — *Hes. Omnia*, gr. Coloniae. 1543. 8.

Hes. Opp. et D. Paris. 1542. 4. — *Hesiodi* O. et D. Theogonia et Clypeus. *Theognidis* Sententiae. *Sibyllae* carmina de Christo. *Musaeus.* — *Orphei* Argon. Hymni et de Lapidibus, et *Phocylidis* Paraenesis. Omnia graece. Venet. 1543. 8.

Hesiodi Opera gr. et lat. adiectis iisdem latino carmine partim a Nic. Valla, partim Bonino Mombritio versis et Pyladae Theogoniae quinque libris etc. per Ioan. Oporinum. Basil. (1544.) 8. Annus, quo editus est, notatur tantum in praefatione, in qua Oporinus editionem memorat paucis ante mensibus a se curatam. Ex officina *Oporina* postea saepius prodiit *Hesiodus* 1550. (v. Maittaire III. 1. p. 371. n. a.) 1564. (cui editioni praefuit *Iacob. Hertelius*, qui

in

in academia Basileensi bonas litteras professus est,) 1574. (v. infra) et 1580. 8. cum notis *Georgii Henischii,* medici et matheuatici Augustani.

Hesiodi Theogonia et Scutum Herculis, gr. Paris. apud Bogardum 1544. 4. — et ibidem *Hesiodi* O. et D. 1547. 4. in Pinelli bibl. vol. II. n. 4189. cuius exemplo ibidem adduntur *Hes.* Opera et Dies, latine, Paris. Martin Iuuenis. 1549. 4. —

Hesiodi O. et D. vna cum duabus praefation. ac luculentissimis enarration. Phil. Melanthonis iam recens conscriptis. Graece. Francof. ex offic. P. Brubachii. 1546. 8. — ibid. 1559. 8. etc.

Hesiodi Ἔργα cum gnomicis. Basil. 1549. 12. — *Hes.* gr. cum Theognide, Pythagora, Phoc. Francof. 1549. 8. a Fabricio memoratus est in 12. in Vffenbachii bibl. tom. I. p. 689.

Ἡσιόδου Ἀσκραίου etc. *Hesiodi Ascraei poetae vetustissimi poemation de Herculis Clypeo iam recens latino carmine redditum Ioanne Ramo de Goes apud Austriacorum Viennam graecae linguae P. P. interprete. Viennae Austriae apud Ioannem Syngrenium anno MDL.* Textum graecum excipit Rami versio latina versibus hexametris confecta. vide Indicem libror. rariorum bibliothecae Vniuersit. regiae Budensis, part. I. p. 501. collato supplemento ad part. II. p. 489, et *Denis* Wiens Buchdruckergeschichte, p. 447. Versio latina cum aliis recusa est Lipsiae cum textu omnium operum Hesiodi graeco et interpret. latina Pyladis Brixiani versione 1572, item 1597. 8. et 1603. 8.

Hesiodi Opera et Dies, graece, cum interpretatione latina et scholiis auct. Matth. Garbitio. Basil. 1548. 8. (in bibl. Burmanni II. p. 183. n. 1027. nisi error anni est,) per Io. Oporin. 1559. 8. edit. rara et bona; in qua sensum et nexum orationis tantum declarauit Garbitius. Annus, quo lucem vidit, a Garbitio, Professore Tübingensi, in praefatione notatur, Cal. Ian. 1559, in calce vero Basileae 1559, mense Februar.

Hesiodi Theogonia, graece, ex officina Seruatii Sasseni. Louan. 1552. 4.

Hesiodi Scutum Herculis, gr. excudebat Seruat. Sassenus. Louan. 1553. 4. Maittair. Ann. V. part. I. p. 483.

Hesiodi O. et D. gr. apud Guil. Morel. Paris. 1556. 4. — et apud Fed. Morel. ibid. 1581. 4. et apud Simon. Colin. sine anni nota. 8. Maittaire Annal. typ. V. part. I. p. 483. — Paris. apud Wechel. sine anni nota. — —

Hesiodi Opera, inter poetas principes *Henr. Stephani.* 1566. fol. gr. Stephan. nouam instituit recensionem, de coniectura aut e scholiastis aut aliunde, (prouocat aliquoties ad veterem codicem,) multa correxit, in margine lectiones notauit, exempla Aldinum et Florentinum contulit, eorumque errores aperuit in notis praemissis a p. XXVII — XXXIII. et *Ceporini* negligentiam errataque (in edit. Tigur. 1562, quae tamen antea, *Hes. gr. et lat. cum scholiis Iac. Ceporini et Io. Frisii versione, cum Epigrammatibus selectioribus gr. lat. Centuriae II.* Tiguri 1548. prodiit rarisque libris adnumeratur,) saepius, praecipue p. XXVIIII. culpat: eiusque editio facta est basis plurimarum, quae sequutae sunt, editionum. — Κατὰ πόδα Stephani recensionem reddidit *Iac. Lectius* in poetis graecis veterib. carminis heroici — gr. et lat. Geneuae 1606. fol.

Hesiodus, gr. Lutetiae apud. Benenat. 1567. 4.

Hesiodi Genealogia deorum, gr. Lutet. 1571. 4.

Vetustissimorum authorum graecorum, Georgica, Bucolica et Gnomica poemata quae supersunt: Hesiodi Opera et Dies, Theocriti, Simmiae, Moschi et Bionis Idyllia et Epigrammata, Philemonis, Alexidis, et aliorum veterum comicorum Gnomica, gr. et lat. ex editione Ioannis Crispini. Vt plurimum sequitur Stephanum. apud Eustach. Vignonem. Geneuae. 1569. 12. rec. 1574 et 1584. 12. 1600. 12. 1612. apud Ioh. Vignon. 1620. ibid. 1629. Apud Bure Bell. Lettr. tom. I. n. 2482. an. 1570. 12. est nota, *excudebat Crispinus.*

Hesiodi Opera, gr. et lat. cum scholiis Tzetzae, ad eaicem libri, latine versi: per *G. Henischium*, Barthfeldensem, Basil. ex officina Oporin. 1574. 8. — sine scholiis. ibid. 1580. 8.

Hes. O. et D. gr. et lat. per Vallam et Vlpium Frisium cum comment. Steph. Riccii. Lipsiae, 1580. 8. (notante Fabricio) Witteberg. 1590. 8. (in Catalogo bibl. Bodleian. voc. *Hesiodus*) et Lipsiae 1611. 8. In Catal. librorum bibl. Tigurinae signatur illa editio I. Lipsiae 1580. 8.

Hesiodi O. et D. graece. Antwerp. 1581. 8. in bibl. Lugd. B. Catal. p. 329. cum Nansii vers. et notis MSS.

Hesiodi Opera, quae extant, gr. et lat. cum variantibus lectionibus e MSS. Palatinis et notis doctorum virorum. Apud Hieronymum Commelinum 1591. in 8. Editio bona praecipue ob varias lection. Exemplari in biblioth. Lugd. Bat. (Catalog. p. 265.) sunt quaedam adscripta.

Eadem, cum notis iisdem, gr. et lat. e typogr. Hieron. Commelini. 1598. 8.

Hesiodi Opera et Dies, recensuit et commentariis illustrauit Io. Spondanus aaa) gr. et lat. Rupellae 1592. 8. In *Engelii* bibliotheca selectissima dicitur editio rarissima et praestantissima. Spondani versionem Lectius postea reddidit in Corpore poetarum epicor. graecorum. —

Hes. O. et D. gr. et lat. Lipsiae 1585. 1597. 8.

Ἡσιόδου Ἀσκραίου τὰ εὑρισκόμενα. Hesiodi Ascraei quae exstant, cum graecis scholiis Procli, Moschopuli, Tzetzae in Ἔργα καὶ ἡμέρας, Io. Diaconi et incerti in reliqua. Accessit liber singularis, in quo doctrina ἔργων καὶ ἡμερῶν eiusque institutum contra opinionem, quae obtinuit, ostenditur, item Notae, emendationes, obseruationes et index copiosissimus in Hesiodum eiusque interpretes. Opera et studio Dan. Heinsii. Ex Officina Plantiniana Raphelingii M.D.CIII. 4.

Heinsius in hac editione vt nobili, ita quoque admodum rara, in primis sequutus esse videtur exempla Basileensia, praecipue in scholiis quae, vt supra iam monuimus, ex cod. Vindobonensi et editione Trincauelli multis in locis possunt emendari ac suppleri. In contextus tamen verbis constituendis interdum discedit a superioribus editoribus aut in notis suadet meliora. Attamen haud pauca desiderant eruditi homines in hac editione. In ea autem, (vt verba repetam Fabricii nostri,) post dedicationem ad Ordines Hollandiae, sequuntur *Dan. Heinsii* Prolegomena, in quibus poetae Hesiodi character simplex a grammaticorum calumniis vindicatur. Inde

aaa) De hoc Spondano, Henrici, qui Baronium continuauit et in compendium redegit, fratre, v. A. Schottum in Epistola ad Grotium p. 44. inter centum illas, quas Io. Brandt edidit.

Inde poſt nonnulla ex Suida, Anthologia, Gyraldo, aliisque Heſiodo adſcripta, legitur elegans Heinſii in Pandoram hymnus graecus, quem, cum primum nomine auctoris diſſimulato ſeorſim excuſum Ioſepho Scaligero typographus communicaſſet, vir ille doctiſſimus antiquo poetae tribuere non dubitauit, teſte auctore Apologiae pro Heinſio aduerſus Croium p. 129. Quin, Heinſio ipſo teſte in litteris ineditis ad Aeliam Putſchium, negauit, ſe, ex quo renatae ſunt litterae, ſimile quid poematis graeci compoſitum vidiſſe. Penultimus in adpendice hymni verſus: Γρωτιάδην τ' ἐρίηρα φίλων ζυγὸς αἰὲν ἐόν τε omiſſus eſt in editione Heinſiana 1622. 8. poſt ſynodum Dordracenam edita, (etiam in aliis recentioribus, Ioannis quoque Clerici: v. Memorias Dombenſes ſ. Treuoltinas a. 1701. p. 269. edit. Amſtel.) quod Heinſius non auderet, tantis laudibus mactare nomen Hugonis Grotii, laudatiſſimum profecto, ſed praeualentibus tum in Belgio partibus inuiſum. Poſt alia in Heſiodum Heinſii epigrammata occurrit argumentum ἔργων Heſiodi ab Heinſio graece ſcriptum, in quo nonnulla, vt parum graeca, perſtringit Io. Croius p. 251 ſqq. Obſeruatt. ſacrarum. Deinceps ſuccedit Heſiodus ipſe graece et latine cum graecis ſcholiis, quae ex editione Veneta per Bonau. Vulcanium MSti codicis auctoritate ſuppleta et caſtigata, collata inſuper Baſilcenſi editione, Heinſius recenſuit. Icon variorum inſtrumentorum ruſticorum, quae exſtat p. 310, quamque in ſua editione p. 261. repeti curauit Ioannes Clericus, [item in Wintertoni Poetis minor. graec. edit. Londin. 1739. Robinſon et Loesner p. 342.] petita eſt ex editione Veneta 1537. habet eam quoque Conradus Gesnerus p. 81. Operis de quadrupedibus, ſ. Hiſtor. Animal. lib. I. [Confer, quam dat *Montfaucon* in Palaeographia graeca lib. I. p. 9. e MSto cod. Heſiodi Florentino, monaſterii b. Mariae Benedictinorum: in illo ſchemate aliqua inſtrumenta ſunt figuris exhibita, quae in editione Heſiodi Veneta non comparent, et illud multo vetuſtius et ſincerius eſſe Veneto videtur Montefalconio. Aliorum veterum inſtrumentorum ruſticorum iconas vide apud Fabrettum p. 574. Inſcriptionum.] Denique ſubiiciuntur fragmenta Heſiodi ex veteribus collecta a *Ioſepho Scaligero* et *Dan. Heinſio*, tum Ἡσιόδε καὶ Ὁμήρε ἀγὼν, graece ex edit. Henr. Stephani 1573. 8. [cuius certaminis MS. eſt inter codd. Voſſian. in Catal. bibl. Lugd. p. 396. n. 18.] Catalogus ſcriptorum Heſiodi Heinſiique introductio in doctrinam, quae libris Heſiodi ἔργων καὶ ἡμερῶν continetur: notae, emendationes et obſeruationes eiusdem Heinſii in Heſiodi ἔργα et ſcholiaſtes graecos, latinumque interpretem et ſpicilegium fragmentorum Heſiodi a *Io. Meurſio* ſuppeditatum, atque in graecos Heſiodi commentatores locupletiſſimus index graecus.

Heſiodi Opera omnia cum verſione emendata ab *Eraſmo Schmidio* et in Ἔργα enarratione Melanchthonis et 23. tabulis ſynopticis eiusdem Schmidii, Wittebergae 1601. 8. In hac editione plura, quam in ceteris, quae ſequutae ſunt, leguntur emendatius. v. Wolf. ad Heſiodi Theogoniam p. 104. — recuſ. ibid. 1612. 8. et 1633. 8.

Heſiodi Opera omnia, gr. et lat. — adiectis iisdem latino carmine elegantiſſ. verſis etc. Lipſiae 1603. 8. Praemiſſae ſunt praefationes, Hertelii, Baſileae 1564. ſcripta, cuius editio baſis eſſe videtur, et Melanchthonis. Tum carmina Heſiodi graece e regione poſita verſione latina. Poemati, Scutum Herculis, adhaeret ſcholion vetus, quod Fabricius §. 12. ex Aldino exemplo deſcripſit: et ſubiuncta eſt alia Clipei verſio latina. A p. 200. ſequuntur latinae metricae verſiones 1) Nic. Vallae Opp. et dier. 2) Vlpii Frauek. eorumdem. 3) Io. Rami Viennae Auſtriacorum 1550, de qua ſupra egimus, Clipei Herculis, 4) Bonini Mombritii,

Patritii Mediolanensis, Theogoniae. Has excipiunt deorum genealogiae a Burcardo Pylade Brixiano versibus elegiacis conscriptae, lib. V. Additur index rerum et verborum adnexis tabulis inuentionis et dispositionis in Opus Hesiodi Ἔργων καὶ ἡμερῶν — studio et opera Ioannis I. F. Possclii, graecae linguae in academia Rostochiensi Professoris, cuius epistola dedicatoria scripta est Rostochii d. 26. Sept. 1600. — Recusa est illa editio, aut forsan nouum tantum accepit titulum, Lipsiae, 1615. 8.

Hesiodi Ascraei quae extant. Dan. Heinsius interpretationem emendauit, introductionem in Opera et Dies, notas item addidit. Lugd. Batau. 1613. 8. — *editio recognita*, Lugd. Bat. 1622. 8.

Gymnasmata versuum graecorum. Batrachom. Homeri, Hesiodi Opera et Dies, Theogn. Pythag. Phocyl. omnia graece edita a Casp. Brulouio. Argentor. 1618. 8.

Vetustissimorum poetarum Hesiodi, Theocriti, Theognidis, Moschi, Musaei, Bionis, Phocylidis et aliorum opera, Georgica, Bucolica, Gnomica. Graece et latine. Omnia notis suo loco necessariis illustrata et indicibus locupletata. Paris. 1628. 8. apud Ioan. Libert.

Singulis fere auctoribus suis titulus positus est, anno 1627. signatus. Praefixum deinde est folium, an. 1628. notatum, cum praefatione typographi, qua de auctoribus, antea a se singulatim editis, ac deinde in vnum collectis agit et rationem reddit. Exemplar, quod est integrum, quale fuit in bibliotheca Pinelli tom. II. nr. 4198. (vbi v. notam Morelli, V. C.) rarioribus adnumerari solet libris. A Pinello in italica versione Harwoodiani libri de variis editionibus auctorum gr. et lat. Venet. 1780. p. 5. vocatur *stimatissima ed assai rara edizione.* In exemplo, quo vsus est Glandorf ad Pythagoram p. 50. poetae gnomici sunt omissi.

Poetae minores graeci. Hesiodus, Theocritus, Moschus, Bion Smyrn. Simmias Rhodius, Musaeus, Theognis, Phocylides, Pythagoras, Solon, Tyrtaeus, Simonides, Rhianus, et multorum aliorum poetarum gnomae atque fragmenta. Accedunt Obseruationes Radulphi Winterton, in Hesiodum; graece et lat. Cantabrigiae, 1635. 8. rec. ibid. 1652. 1671. 1677. 1684. 1700. Londini, 1712. ibidem cum explicatione grammatica vocum difficiliorum, ac tabulis aeri incisis et Hesiodo insertis; quae instrumenta veterum agris colendis inseruientia describunt, 1739. 8.

In Hesiodo vt plurimum sequutus est Stephanum, discessit tamen ab eo aliquoties, distinctione crebro iuuit sensum, et vsus exemplis Trincauelli, Crispini (an. 1600. 12.) Henischii, (Bas. 1580.) Melanchthonis (Witteb. 1612.) et Lectii in Obseruatt. in Hesiodum, calci subiectis, de lectionum varietate et veritate potissimum disputauit.

Hesiodi Opera omnia, gr. et lat. cum Georgii Pasoris collegio Hesiodeo. Amstel. 1632. 8. (alii an. 1631.) et Lugd. Batau. 1646. 8.

Eadem, gr. et lat. cum notis selectis, ex probatissimis quibusdam authoribus, opera et studio *Corn. Schreuelii*, et indice Pasoris locupletiore, Lugd. Batau. per Fr. Hackium, 1650. 8. et an. 1652. (apud Harwood ex edit. Pinelli italica p. 5.) Schreuelii editio, quamquam haud adeo commendabilis est, tamen, propter indicem, credo, Pasoris, saepius repetita est typis, Amstel. apud L. et D. Elzeuirios, 1657. 8. (cui nitidae et correctae editioni in quibusdam exemplaribus etiam additur *Lamberti Barlaei*, graecae linguae in academia Lugduno-Batauа Professoris,

Professoris, *in Hesiodi Theogoniam commentarius luculentus* bbb) et Lugd. Batau. 1658. 8. — rec. Brunsuici, 1671. 8. — Cantabrig. 1672. 8. — Lipsiae, 1684. 1703. 1713. 8. — ibid. 1730. 8. et forsan saepius.

Hes. O. et D. cum Lexilogia saepe nugaci *Io. Cunr. Dieterici*, Giessae, 1659. et 1670. 8.

Hesiodi Opera omnia ex recensione Io. Georgii Graeuii, cum eiusdem Animaduersionibus, (siue Lectionibus Hesiodeis,) *et notis Ios. Scaligeri et Franc. Guieti.* Amstel. apud D. Elzeuir. 1667. 8. (Exemplar exstat in biblioth. Bodleiana cum MSS. collatum, teste Catalogo illius biblioth. p. 574. aliud in biblioth. Dresdensi cum notis MStis.)

Nouam recensionem instituit *I. G. Graeuius*, vir graece doctissimus, vsus duobus codd. Vossianis, et Expositione Procli manu exarata, quam a Marquardo Gudio communicatam accepit, et priscis quibusdam, at paucis, neque principibus, editionibus; Scaligeri, et eruditissimas, atque sagaces, interdum paullo audaciores Francisci Guieti notas primum adiecit, ipse vero Graeuius partim subsidio librorum tam scriptorum, quam editorum atque veterum scholiastarum, partim beneficio ingenii sui perquam multa loca feliciter restituit, in his interdum ea, quae iam in Trincauelli editione, qua quidem, primum recensens poetam, caruit, bene fuerant curata, haud paucos versus notauit obelo, versionem correxit latinam, et thesaurum eruditionis graecae adposuit, loquendi potissimum formulas explicando. Alteram cum textus graeci, tum maxime lectionum Hesiodearum editionem, Clerici exemplis subiectam, interea nactus alium in Ἔργοις codicem, et exemplum Trincauelli Venetum, cui manus docta graecas aliquot ex antiquis scholiis adscripserat adnotationes, denuo recensuit, locupletauit multisque in locis emendauit; et tamen, quae est humanae naturae imbecillitas, posterorum sagacitati, ingenio atque diligentiae multa reliquit intacta aut corrigenda, et arguitur a viris intelligentibus, in variis lectionibus e codicibus suis enotandis summam diligentiam non adhibuisse, nec loca obscura et male adfecta persanasse satisque collustrasse.

Hesiodi Ascraei quaecumque exstant. Graece et latine, ex recensione Ioannis Clerici, cum eiusdem Animaduersionibus. Accessere notae Iosephi Scaligeri, Danielis Heinsii, Francisci Guieti et Stephani Clerici: Nec non in altero volumine Ioannis Georgii Graeuii Lectiones Hesiodeas, nunc auctiores, et Danielis Heinsii Introductio in doctrinam Operum et Dierum, cum indice Georgii Pasoris. Amstelodami, apud G. Gallet, praefectum typographiae Huguetanorum. MDCCI. mai. 8.

Non noua est recensio; sed, vt ipse Graeuius sub finem praefationis professus est, Huguetani sequuti sunt tam in graecis, quam in versione lat. Graeuianam editionem superiorem. Clericus, vir alioqui multi ingenii et multarum litterarum, criticam hic raro adtigit, neque alia, quam quae habuerat Graeuius, critica quaesiuit adhibuitque subsidia, in rebus potissimum explicandis versatus. Praeter ea fragmenta latine vertit atque illustrauit. At, quia mythologiam, potissimum in Theogonia, more Bocharti, quem tamen saepe deserit, ex lingua

bbb) Separatim vero, auctarii loco, an. 1658. 8. cura Schreuelii, ab Elzeuiriis editus est ille commentarius, opus Barlaei, qui notas in vsum suarum scholarum conscripsisse videtur, postumum. Raro in arte critica versatus Barlaeus multa dedit bona et mythologiam potissimum vulgari modo explicuit, multa vero ieiune et steriliter exposuit.

lingua Phoenicia antiquiſſimisque Graeciae hiſtoriis, omiſſis omnibus allegoriis, exponere ſuſtinuit, verae mythorum originis atque rationis paene ignarus, in eo mire abuſus eſt ingenio. Atque eruditi de eius opera hodie ſolent iudicare, quod ipſe in praeſatione de Heinſii ſtudio ſenſit. „Heinſii, inquit, labores magni non facio, quem paſſim aberraſſe puto, *et inanes argutias captaſſe;* ſed propter viri famam, non fuerunt omittendi, et ſunt in iis nonnulla, quae legiſſe non poenitebit." Inſuper haec editio, in notis potiſſimum, obſita eſt naeuis. Clerici tamen operam ſtudiumque mirifice laudat *Nic. Hier. Gundling* in Hiſtoria philoſophiae moralis, Part. I. Halae Magdeb. 1709. 4. p. 10 ſq. Conf. Clerici bibliothec. ſelectam tom. XI. p. 349. Memorias litterarias Triuultinas ſ. Dombenſes, an. 1701. tom. I. p. 250 ſq. Le gazetier menteur de Mr. Burmann p. 70 ſqq. Diſſ. criticam de Chimaera in notas criticas Io. Clerici in Heſiodi Theogoniam, auctore Petro Penanae rec. Berol. 1703. 4. Acta Erudit. menſ. Sept. 1701. pag. 413 ſqq.

Ἡσιοδȣ Ἀσκραιȣ τα ευρισκομενα. *Heſiodi Aſcraei quae ſuperſunt, cum notis variorum. Edidit Thomas Robinſon, S. T. P.* Oxonii, e theatro Scheldoniano, 1737. mai. 4.

Splendida eſt editio, et praeclaras accepit acceſſiones. Baſis eſt editio, a Graeuio et Clerico curata; ſed hinc inde e codd. emendata, at tamen haud pauca peccata typographica remanſerunt, aut acceſſerunt. Excerptarum lectionum, a vulgata recedentium, parte ad textum ipſum corrigendum vſus eſt, reliquas autem ad finem operis reiecit Robinſon, ſi quis forte inde meliores lectiones eruere poſſet: quod valde incommodum eſt. Habuit vero Robinſ. Theogoniae duos codd. e bibliotheca Bodleiana, et vnum e bibliotheca ſocietatis regiae Londinenſis. Ad carmen *O.* et *D.* emendandum adhibuit tres Bodleianos, et vnum eiusdem ſocietatis regiae, praeterea varias lectiones cod. Coisliniani: ad *Scutum* denique Herculis varias lectiones codicis, qui in bibliotheca Comitis Oxonienſis fuit. E Clerici editione retinuit interpretationem latinam, hinc inde a ſe correctam, notas Scaligeranas et Heinſianas integras; Guieti autem et Clerici ſelectas, quibus ſuas ipſe immiſcuit vt plurimas criticas, interdum grammaticas, quae vel formulas loquendi vel ſenſum verſuum explicant, diſceſſione interdum ab expoſitione ſuperiorum interpretum, praecipue Heinſii et Clerici, facta, et plerumque dicta ſua veterum grammaticorum auctoritate confirmauit. Enimuero neque editiones vetuſtas contulit, nec poetam ex inſtituto tractauit, ſed locos nec admodum multos, nec nimis impeditos ſumſit ſibi explicandos, quod, vt ait, operoſis commentariis in res nihili patientem lectorem noluit praegrauare. Adiecit Lectiones Graeuii Heſiodeas, et caput de Heſiodo e bibliotheca noſtra gr., omiſit vero introductionem Heinſianam et indicem Paſoris. Addidit quoque Certamen Homeri et Heſiodi cum ſua verſione latina atque adnotationibus Ioſ. Barneſii, et fragmentorum Heſiodeorum numerum auxit. (Certamen tamen iam antea e graeco in latinum transtulerat Iac. Philipp. Terzagius, Mediolanenſis, teſte Ghilino II. pag. 112. et Iac. Picinello p. 243. Athenaei eruditorum Mediolanenſium, et Fabricio ad oram exemplaris ſui adnotante.) Diſſertationem autem de vita, ſcriptis et aetate Heſiodi doctam praemiſit ſuae editioni, locupletiori quidem et ornatiori plurimis ſuperiorum, cui tamen multa deſunt ad omne punctum ferendum. Confer Noua Acta Erudit. menſ. Febr. 1738. pag. 49 ſqq. et bibliothcq. Britan. tom. XI. pag. 242 ſqq. — Repetita eſt, emendata verſio lat. et variae lection. adiectae, Londin. 1756.

Heſiodi

Hesiodi Ascraei, quae extant opera, cum notis ex quibusdam auctoribus selectis, accedit Pasoris index opera et studio Corn. Schreuelii, nunc denuo ad editionem Robinsonii recensuit, interpretationem lat. emendauit, notasque suas adiecit Io. Tob. Krebsius. Lipsiae, 1746. 8. et 1778.

Probabilis editio, in qua Krebsius, tunc fere iuuenis, ea, quae bona essent in Robinsonii editione, in rem conuertit suam, verborum sensum exposuit, aut coniecturarum et emendationum viri cuiusdam docti in Obseruationibus Miscell. Batau. tom. I. vol. 2. propositarum examen instituit, atque sua diligentia studioque effecit, vt noua haec editio Schreuelianas superiores vtilitate atque bonitate multum superaret. Nescio tamen, quo fato acciderit, vt propemodum vicies, nomen *Krebsii*, loco *Graeuii* notis adpingeretur.

Hesiodi Ascraei, quae extant, Orphei et Procli philos. Hymni. Omnia ob Auton. Mar. Saluini in Italam linguam translata, cum breuissimis annotationibus ex probatissimis auctoribus excerptis. Accedit Pasoris index vocabula singula Hesiodi complectens. Accurante Antonio Zanolini, I. V. D. ad vsum Seminarii. Pataui, typis Seminarii — apud Manfre. 1747. 8.

Splendida quidem est, sed repetita tantum editio Schreueliana.

Hesiodi Opera, graece, edita a Kretschmaro cum *Plutarcho* de pueror. educat. *Isocratis* Oratt. III. et *Theognidis* sententiis, Dresdae et Lipsiae, 1750. 8. —

Hesiodi Opera, graece, Lipsiae, 1776. 8.

Hesiodi Ascraei quae exstant, ex recensione Thomae Robinsoni, cum eiusdem, Ios. Scaligeri, Dan. Heinsii, Francisci Guieti et Ioannis Clerici notis, Io. Georg. Graeuii lectionibus Hesiodeis et Danielis Heinsii Introductione in doctrinam Operum et Dierum. Accesserunt varietates lectionis MSS. et edd. vett. scholiaque inedita, itemque Dan. Ruhnkenii animaduersiones cum aliorum selectis, curante Chr. Frid. Loesnero. Lipsiae, sumtu Gotth. Theoph. Georgii. 1778. 8.

Georgius, bibliopola, Robinsonianam Hesiodi editionem formulis in Germania describturus et repetiturus typographicis, prouinciam nouae edit. detulit in cel. Loesnerum, Professorem Lipsiensem, qui, voluntati bibliopolae cedere et obtemperare coactus, quantum in sua situm fuit potestate, omnem operam adhibuit, vt noua haec editio Londinensem, nisi externo splendore et habitu, tamen meliore ordine et nouis accessionibus praestaret. Lectiones varias duorum Lipsiensium et Augustani codicum, de quibus in praefatione intelligenter differit, cum scholiis Augustani MSti interlinearibus, tum varias lectiones edd. Aldinae, a recentioribus editoribus prorsus neglectae, vtriusque Iuntinae, Trincauellianae et Stephanianae, et integram collectionem variarum lect. Robinsonianam textis verborum Hesiodi subiecit, (in qua congerie describenda, ordinanda et disponenda et in toto negotio, singulari Christ. Danielis Beckii, qui in praesenti ornat vniuersitatem litterarum Lipsiensem, diligentia et industria est adiutus,) Krebsii notas nonnullas immiscuit ceteris, et a pag. 456. Ruhnkenii ex eius Epist. crit. an. 1749. edita, et aliorum suasque animaduersiones dedit.

Ἠθικη ποιησις *siue Gnomici poetae graeci, ad optimorum exemplarium fidem emendauit Rich. Franc. Phil. Brunck.* Argentorati in bibliopolio academico. 1784. 8. (et 4.)

Nouam

Nouam plane recenſionem carminis *Opp. et Dies*, pag. 150 ſqq. inſtituit cel. Brunck. Multa e cod. regio Heſiodi Pariſienſi et alio Stobaei cod. MSto, quaedam de ſua aut aliorum coniectura correxit, nec paucos, quos ſpurios addititiosque habuit, verſus reiecit: ſiquidem in hac editione carmen conſtat 773. verſibus, et in reliquis editionibus verſus 826. numerantur. Pag. 178 ſqq. adiecit ſententias ex Heſiodi Operibus et Diebus excerptas a Io. Stobaeo, latinis verſibus redditas ab H. Grotio, et p. 327—332. notas criticas.

Theogonia Heſiodea. Textu ſubinde refecto in vſum praelectionum ſeorſum edita a Frid. Aug. Wolf, Phil. P. P. O. in academia Halenſi. graece. Halae Saxon. apud I. Iac. Gebauer. 1783. 8. (Prooemium ad Obſeruatt. ſcriptum eſt menſe Febr. 1784.)

Correcta et critica eſt editio: cl. Wolf verſus, qui ſibi aliisque ſpurii videbantur, vncis includere, quam exterminare maluit, quod bene prudenterque fecit, ne nimis crudelis videretur, et ne verſuum numerus deminutus lectores, ad quae forte relegati fuerint, quaerentes eluderet. Ex edd. veteribus, praecipue Trincauelliana, aliquoties textum immutauit, in notis tamen de verſibus, quos tamquam ſpurios vncis ſeparauerat a reliquis, et de lectione, quam reſcripſerat, ſententiam aliquoties mutauit. Obſeruationes in Theogoniam hanc editionem in primis commendant: in his non ſolum de lectionum varietate et locis corruptis dubiisque ſententiam dixit vir doctiſſ. multaque correxit acute, ſed res quoque et mythos expoſuit, atque ex Heynii commentatione de Theogonia ab Heſiodo condita, ea, quae ad ordinem mythorum et intelligentiam carminis aut locorum difficiliorum pertinent, ſuis quaeque locis inſeruit. Brunckianae recenſionis, quam, dum notae ſub praelo ſudabant, acceperat, rationem quoque hinc inde habuit. Ornat quoque hanc editionem Epiſtola *C. G. Heynii*, V. C. ad editorem, quae multa habet ad carmen vel emendandum vel melius intelligendum. (a p. 143 ſq.) Denique calci ſubiectae ſunt tabulae genealogicae ad Theogoniam Heſiodeam ab eodem Heynio comparatae, ſimiles iis, quas in Apollodorum concinnauit: quarum vtilitatem nemo negabit.

Ἡσιοδȣ τȣ Ἀσκραιȣ τα ευρισκομενα. *Heſiodi Opera omnia latinis verſibus expreſſa atque illuſtrata a Bernardo Zamagna, Raguſino. Parmae.* 1785.

Splendida atque correcta eſt editio. Fundus eſt exemplar Clerici, ex cuius et Graeuii notis multas excerpſit Zamagna, et more Clerici alias etymologicas ac mythologicas addidit, aut aliorum poetarum comparauit ſententias. Mythologiae explicandae cauſſa etiam *Dupuis* Mem. ſur l'origine des Conſtellations, in parte quarta Aſtronomiae de la Lande, et hiſtoriam Graeciae a Denina conſcriptam adhibuit. Verſio latina eaque metrica eſt elegans, neque vero ſatis fida. Verſionem Scuti et Operum iam aliquot abhinc annis Sienae ſeparatim euulgarat: cui in hac editione adiecit verſionem Theogoniae: in praefatione, Theogoniae praemiſſa, enarrat Heſiodi, quem Homero antiquiorem eſſe putat, vitam, eumque ionica plerumque dialecto eſſe vſum, perperam iudicat. De interpolationibus et mythorum veterum varietate ac diuerſitate haud cogitans, pag. 21 ſqq. male culpat Heſiodum, eique, quaſi fieri voluiſſet ſyſtematis cuiusdam, quod quatuor conſtet partibus, auctor, iniuriam facit: qua in opinione ſequitur Comitem *Carli* in epiſtola data ad March. Grauiſium eiusque italicae Theogoniae praefixa. Scutum Herculis eſſe carmen genuinum et partem Heroogoniae Heſiodeae cenſet. conf. Lipſienſ. ephemerid. litter. an. 1785. plag. 137.

Heſiodi

Hesiodi Tagewerk zum Gebrauch der Schuljugend, mit einem — Wörterverzeichnifs, edirt von I. Gottfried Haas, Conr. scholae Schneeberg. Lipsiae, 1789. 8.

In *Gnomologia*, quam edidit *Nicol. Ionas Salanus*, Vpsal. 1656. 8. sunt quoque *Hesiodi* memorabilia dicta et illustres sententiae. vid. *Fantii* historiam litteraturae graecae in Suecia. Vpsal. 1779. 4. p. 87. et infra ad cap. XI.

Neque tamen, licet singula saecula a renatis litteris insignem editionum tulerint copiam, huc vsque plena et omnino probabilis exstat omnium operum hesiodeorum editio. Etiam iis, quae vel mole laborant, ad perfectionem multa desunt. Desideratur edit. cum scholiastis ex codicibus vett. et edit. Trincauell. emendatior et locupletior. Editiones principes nondum vbique sunt satis adcurate comparatae: haud pauci codices manuscripti cum scholiis et glossis nec non enarratores veteres graeci ad Apollonium Rhod. aliosque, et Grammatici Lexicographique, praecipue ad scholiastes Hes. corrigendos et interpretandos, etiam alii scriptores vett. (vid. luculentum exemplum in Ruhnkenii Epist. cr. I. pag. 100.) sunt adhuc conferendi. De versibus genuinis aut spuriis recte iudicaturus tanta valere debet sagacitate ingenii et graecae linguae peritia, quantam adferat necesse est verecundiam et prudentiam. Namque iam tum, quum Hesiodi carmina colligerentur, diuersas fuisse lectiones atque interpolationes, (postea auctas,) et tractationes interdum eiusdem loci, a rhapsodis recitari solitas, facile est ad persuadendum. (vid. quoque Heyne ad Theogoniam a Wolfio editam p. 156.) At in tanta antiquitate quis de singulis versibus tutum ferre poterit iudicium? Equidem tutius esse sentio, versus, qui spurii siue recte habentur siue etiam videntur, vncis separare a reliquis, quam suo sensu atque arbitrio, saepe lubrico atque incerto, adroganter eiicere. In mythologia explicanda, quod necessarium est in Theogonia certe officium, lubentius Heynii, quam Clerici aliorumque rationem sequerer. Nam in enumerandis tantum variis lectionibus, aut veritate falsitateque lectionis diiudicanda vnice versari, ad ingenii quidem et diligentiae laudem, non ad communem plurimorum lectorum vtilitatem in hoc poeta aeque faciet. De summa et tamen dilucida perspicuaque dicendorum breuitate monere non opus erit. In fragmentis quoque Heroogoniae aliorumque poematum, quae olim adscribebantur Hesiodo, colligendis, locupletandis interpretandisque futuri editoris cura diligentiaque versabitur. Sic *Ruhnkenius* in Epist. critica I. in Hom. Hymnos et Hesiodum non solum siue ope librorum et amplissimae doctrinae, siue beneficio ingenii multa in nostro poeta bene explicuit, eique feliciter restituit, et versus fugitiuos subditiciosue aliaque librariorum flagitia sagaciter indagauit; sed fragmentorum quoque numerum a p. 104. insigniter auxit. Quaenam sint *Hesiodi reliquiae ex diuersis collectae*, in biblioth. Lugd. Batau. p. 540. nr. 25. Catalogi, equidem definire nequeo. Fragmentum, quod in edit. Loesneri p. 450. ex Plutarcho adfertur, a Burmanno II. ad Anthol. veter. lat. Epigramm. lib. V. epigr. 142. editum quoque in Ausonio p. 533. edit. Tollii, atque inscriptum, *Incerti de Aetatibus Animalium ex Hesiodo*, multo copiosius doctiusque illustratur. Adde Ruhnken. Epist. critic. I. pag. 112 sq. Latent quoque in nonnullis bibliothecis codicum collationes aut virorum doctorum obseruationes MSStae, e. g. praeter eas, quas iam commemorauimus, in Catalogo bibliothecae Lugd. Batau. pag. 331. nr. 143. p. 344. nr. 9. p. 348. nr. 88. in bibliotheca Bernensi, teste eius Catalogo, tom. I. pag. 299. Bernae, 1764. Cel. *Villoison* in Epistolis Vinariensibus, Turici, 1783. p. 60 sq. dedit Varias lectiones, exemplo Aldino, quod in biblioth. publica Ienensi seruatur, manu olim, vt creditur, Ge. Schubarti adscriptas.

Classes hesiodeorum operum typis expressorum hae fere sunt. *Agmen ducit* edit. *Aldina*, cum Mediolanensi et Iuntina altera ab an. 1493 — 1542. *Trincauelliana* multa habet peculiaria in contextis aeque ac scholiis, sed ab antiquioribus editoribus haud diligenter collata et fere neglecta fuit. *Alteram* aetatem constituit edit. *Basileensis* cum scholiis, ab an. 1542 — 1566. *Tertia* aetas est *Stephano-Heinsiana* ab an. 1566 — 1667. In aliquot editionibus hinc inde a viris doctis quaedam fuisse emendata aut mutata, iam notauimus. *Vltima* est *Graeuiana* recensio, a qua tamen Wolf et Brunck saepe discesserunt, siue MSStorum codd. fidem, siue Ruhnkenii et Heynii auctoritatem sequuti. Quaedam Robinsonius e codd. suis emendauit. Studium, diligentiam operamque promisit cl. *Io. Bernardus Koehlerus*, Lubecensis, in prolusione, *de noua editione Hesiodi adornanda consilium*, Kilon. 1766. 4. in qua recensuit codd. manu exaratos bibliothecae Paris. regiae a se inspectos et cum exemplo Heinsiano collatos, aliosque vel e Britannia vel aliunde sperandos memorauit, magnamque bonae editionis spem fecit. *Harl.*]

Obseruatt. in Hes. XXI. *Olai Wormii* quaestionum hesiodearum heptades duae lucem adspexerunt Hafniae an. 1616. 4. Praeterea in Ἔργα passim edita scholia *Ioh. Castelli*, *Iacobi Ceporini*, *Iohannis Frisii*, *Matthiae Garbitii*, *Matthiae Flacii* et notata ethica atque oeconomica *Ioh. Conradi Dieterici*, Lexilogiamque eiusdem hesiodeam vulgatam Giessae, 1659. 8. et *Georgii Henischii* schematismos, Basil. 1580. tabulasque *Iohannis Posselii*. Tum ineditum *Zach. Lundii* commentarium in Opera et Dies, qui Hafniae seruatur MS. in bibl. Excellentissimi Viri Iohannis Moth. Eiusdem *Lundii* notas MSStas in Hesiodi Scutum et Theogon. bibliothec. Rostgaardian. pag. 528. et *Hartmanni Hogeri*, Rotschildens. notas, ibidem. [Graeuii Epist. ad Nic. Heinsium tom. IV. p. 69. Syllog. Burmann.]

Versiones. XXII. Latino carmine ἔργα καὶ ἡμέρας vertit paullo liberius *Nicolaus Valla* siue *de Valle* ccc), Lips. 1499. 1504. 1512. (vid. Leichii Annal. typogr. Lips. pag. 74. et 92.) ibid. 1507.

ccc) Princeps editio prodiit *Romae* typis Conrad. Sweynheym et Arn. Pannarz, cum *C. Calpurnii* carmine bucolico, et *Silio Italico*. (vid. Lengnich Neue Nachrichten zur Bucher- und Münzkunde, Dantisci et Dessau. 1782. vol. I. part. I. p. 33.):

Hesiodi Poete Εργα και ημεραι *i. opera et dies georgicon Liber Nicolai de Valle e greco coversio.* fol. — cum epigr. ad Pium II. pontif. Max. fine anni nota: at a viris doctis abunde commonstratum est, praelo exiisse hanc primam editionem ac versionem, 1471. *Quirinus*, vir purpuratus, habuit exemplar, in quo Calpurnio et Silio medius inferitur in eodem volumine *Hesiodus a Nic. de Valle latine versus;* ad cuius exempli calcem legitur: *Anno Dominici Natalis* MCCCCLXXI. *die V. mens. April.* — *Io. Andreas*, *Episcopus Aleriensis in insula Cyrno*, *recognitionem absoluit* etc. vid. Quirin. de Optimorum scriptorum editionibus, pag. 174. edit. Schelhornii. adde *Laire* specimen histor. typographiae romanae XV. saeculi. Romae, 1778. pag. 165. (qui vero ridiculum committit errorem, Calpurnii carmen etiam e graeco in latinum versum esse per Nic. de Valle,) *Bure* bibliogr. instruct. Bell. Lettres, tom. I. nr. 2483. Catalogum historico-criticum romanarum editt. saec. XV. Romae, 1783. 4. p. 76. — rec. Daventriae 4. fine anni nota. — Zwollis per Petrum os de Breda, 1499. 4. — recusus est *Antiquissimi grecorum poetarum Hesiodi Georgicorum liber per Nicolaum de Valle e greco in latinum conversus.* — *Impressum Cracouie.* 1505. 4. per Casparum Hochfeder. — rec. et in calce notat. *Apud Inclytam Poloniae Craccoviam in Aedibus Ioannis Haller. Mense Iul. M. D. XXI.* vid. Ianozki Nachricht von den in der — Zaluskischen Biblioth. sich befindenden raren polnischen Büchern. Breslau. 1753. part. III. p. 121. *Harl.*

1507. 1509. 1516. ex offic. Melch. Lottheri. 1520. 1521. 4. ex offic. Thanner. Basil. 1518. 4. etc. Paris. 1503. 4. Strictius *Vlpius* Franeckerensis, Frisius Basil. 1540. 8. Vtraque metaphrasis addita est versioni prosariae et commentario *Stephani Riccii* in Hesiodi ἔργα recuso Lipsiae a. 1611. 8. et prima vice edito ibid. an. 1580. 8. [de his in indice editionum supra pluribus saepiusque sermo fuit. — Latino carmine, auct. *I. Claio*, inter eius Carmina. Gorlicii. 1568. 8. — Eleganter versibus lat. reddidit C. A. Wetstenius in Carminibus suis 1771.]

Georgius Rotallerus carmine elegiaco reddidit Francof. 1576. 8.

Theogoniam transtulit versibus hexametris *Boninus Mombritius* Patricius Mediolanensis ddd) et vberiore carmine elegiaco in libros quinque distributo *Barchardus Pylades*, Brixianus, Basileae ap. Oporin. 1544. 8. et saepius. [*Hesiodi Ascraei poema Georgicon*, a Nicolao de Valle e graeco in latinum conuersum, cum Theogonia a Bonino Mombritio in heroicum carmen traducta in 4. sine l. et a. et typographo. (Mediolani.) v. Saxii histor. typogr. liter. Mediolan. p. 609. Bonini Mombritii versionem elegantissimam vocat Nic. Rayeus, diss. praeliminari ad Acta Sanctor. tom. II. Iun. p. XVII. Idem hic est *Mombritius*, cuius lib. VI. de Dominica passione, heroico carmine conscripti, prodierunt Lipsiae 1499. 4. — Laurentii Lippii Collensis versionem O. et D. metricam commemorat editor Lamii Deliciarum Nr. I. p. 42. (vbi de quibusdam agitur versionibus,) not. 85. *Hesiodi* lib. primus latino carmine redditus a *Io. Vrsino*. Witteb. 1555. 8. *Harl.*]

Scutum Herculis heroico carmine *Iohannes Ramus de Goës*, quod cum *Nicolai Vallae* Metaphrasi ἔργων, et *Mombritii, Pyladaeque* Theogonia exstat in calce editionis Hesiodi graecolatinae Lipsiensis 1597. 8. [?] *Fabric.* v. ad a. edd. 1550. et de Hesiodi Theogonia a *Pylade Brixiano* latine versa, Quirinum, virum purpuratum, de Brix. Literat. part. II. nr. 24. *Harl.*

Opera et dies *gallico* carmine per *Io. Antonium Baysium*, cum aureis Pythagorae carminibus sententiisque Phocylidae et Naumachii Paris. 1574. 4. Hesiode traduit par *le Gras*. ibid. 1586. (al. 1659.) 12. [Les Oeuvres d'Hesiode, Traduction nouvelle, enrichi de notes et du Combat d'Homere et d'Hesiode, opuscule grec, qui n'avoit point encore été traduit en notre langue, par Mr. *Gin*, Conseil. au grand Conf. à Paris, 1785. 12. v. Journal Encycloped. — à Bouillon. 1785. tom. III. part. II. p. 303 sqq. *Harl.*]

ddd) Antiqua editio haec est: *Hesiodi Ascrei Theogonia carmine heroico latino.* Ab initio legitur Elegia, inscripta: „Bonnini Mombritii Mediolanensis Praef. ad ill. et excell. d. d. Borsium Ducem Mutinae et Regii Marchionem Estensem Comitemque Rodigii in Hesiodi Ascraei Theogoniam.“ In calce legitur: *Ad decus gloriam Illustrissimi quondam Ducis Borsii: Excellentissimaeque Domus Estensis: Ad Bonnini Mombritii, Hesiodique doctissimorum virorum famam, perpetuamque memoriam: Peregrini Prisciani nobilis Ferrariensis opera: per Andream Galium Ferrarie hoc opus impressum est. Anno legis gratiae M. CCCC. LXXIIII. 4.* Conf. Maittaire Annal. typogr. IV. part. I. pag. 333. cuius exemplo adhaeserunt *Plutarchi Apophthegmata a Franc. Philelpho traducta ad Philippum Mar. Anglum Mediolanensem ducem*, ibid. sic quoque in bibliotheca Smithiana Venet. 1755. 4. p. 222. (vbi versio Hesiodi lat. etiam tribuitur Philelpho,) in Osmont Dictionaire typographique, tom. I. p. 345. et in Bure Bibliogr. instructiue, B. L. tom. I. n. 2519. at abest libri Plutarchiani versio ab exemplo, quod custoditur in bibliotheca Dresdensi, teste Goetzio in Memor. Bibl. Dresd. p. 349. vol. I. collect. IV. p. 349. — Librum I. ἔργων carmine heroico vertit Tob. Schemering, Bremae. 1590. 4. *O. et D.* latine, interprete *Io. Brixio*, Lugd. 1550. 4. (in biblioth. Beruensi I. p. 299.) *Harl.*

Rhythmis *Danicis* Hesiodum expressit *Henr. Thomas Gerner.*

[Germanica Hes. versio prosaica, cum comm. de scholiis graecis in libello, *Minerua* inscripto, part. I. et II. Halae 1778 sq.

The Works of Hesiod translated from the Greek, by Mr. Cooke. Londin. 1728. 4. voll. II. Praemissae sunt II. commentatt. de vita et de scriptis Hesiodi, de veterum mensibus, theologia, mythologia, cum tabulis genealogicis ad Theogoniam; fini autem singulorum carminum subiunctae sunt obseruationes, quarum pars debetur Comiti Pembrockio, v. State of rep. let. 1728. Febr. p. 167. et Iournal des Sçav. tom. 92. p. 88 sqq. a. 1730. — *Scutum Herc.* germanice versum a *Vossio* in Musenalmanach. Hamburgi, a. 1790.

Ἡσιόδȣ τȣ Ἀσκραίȣ Θεογονία. *La Theogonia ovvero la Generazione degli Dei d' Esiodo Ascreo tradotta per la prima volta in verso Italiano dal Conte Gianrinaldo Carli Giustinopolitano con Annotazioni e tre Lettere Critiche. In Venezia,* 1744. *presso Giambatista Recurti* 8. [etiam in Com. Carli Operibus iunctim editis Mediolani, 1784. sqq. tom. XVI. *Beck.*] v. *Paitoni* Biblioteca degli Autori antichi Greci e Latini Volgarizzati, tom. II. p. 28. vbi praeter ea de versione Hesiodi italica, auctore *Saluino*, cum graeco contextu, Patau. 1747. disseritur. adde *Lami* l. m. p. 43. vbi quoque de Danica Gerneri et de gallicis versionibus ac de promissa Hesiodi edit. Lanzii agitur.

Ἔργα καὶ Ἡμέραι *di Esiodo. Traduzione di Paolo Brazuolo Milizia di Pietro.* Padova, per li Conzatti. 1765. 4. Denique memorabo narrationem Clementis Alexandr. Strom. VI. p. 629. A. (edit. Paris. 1641), *Eumelum* et *Acusilaum* in sermonem graecum prosaicum transtulisse Hesiodi carmina. Id si verum est, *Eumelum* quemdam iuniorem, non antiquiorem illum poetam cyclicum, Corinthium, esse intelligendum, acute suspicatur *Groddeck* in: Bibliothek der alten Litteratur und Kunst, p. II. p. 94 sq. not. *Harl.*]

Hesiodi fragmentum. XXIII. Inter fragmenta Hesiodi ab Heinsio Clericoque omissus est locus, servatus vtcumque a *Fulgentio* lib. III. Mytholog. cap. 1. quem hoc loco restituere conabor. Fulgentii verba haec sunt: *Proetus Pamphylia lingua sordidus dicitur, sicut Hesiodus in Bucolico ludicro scribit, dicens:* PEPRIGROSISTAFVLVEVLACTISMENESEMORVM. *Id est: sordidus instar vuarum bene calcatarum sanguineo rore.* Antiquae Fulgentii editiones, verba graeca plane omisere. MSti codices cum editione Munckeri non sapiunt vltra ea, quae adscripsi. Vere monuit Reinesius, graeca latinis scripta litteris, per librarios praecipue adeo imperitos, lectu et intellectu difficillima esse cap. 13. de lingua Punica n. 24 sq. Tentauit tamen *If. Casaubonus* ad Suetonii Augustum cap. 76.

Προῖτος ἐυτεβλων βοτρύων δρόσῳ αἱματόεντι

Iacobus Gronouius in Exercitationibus de Dodone. p. 36.

Βρίθωσι ταφυλῆς ἐυτάκτης μῆνει ἔνυροι

Videndum veterine lectioni propius accedat et Fulgentii versioni melius respondeat, quomodo scribendum coniicio:

Πρῶιτος ῥ' ὡς ςάφυλ' εὖ λακτισμένας αἵματος ἔρσῃ.

In Hist. critiq. de la republ. lit. tom. X. p. 200. μὲν ἔέρσῃ μωρῶν *Iac. Hase* coniecit.

Alium

Alium Hesiodi versum de Proeti filiabus seruauit Suidas in μαχλοσύνη.

Εἵνεκα μαχλοσύνης στυγερῆς τέρεν ὤλεσαν ἄνθος.

Hesiodus Homeri imitator. Scripta ad Hesiodum illustr. pertinentia.

XXIV. Hesiodum *Homeri Imitatorem* multi obseruarunt, ita vt iam olim notauerint critici, Eustathius aliique versiculos paene eosdem apud Homerum et Hesiodum pariter occurrentes. Adde Bochartum in Hierozoici tom. I. p. 681. Conuenit et in hoc poetae nostro cum Homero, quod similiter atque ille visus est interdum parum abhorrere a *phrasi Orientalium*, vt ostendit *Zacharias Boganus* in Homero et Hesiodo hebraizante. Oxon. 1655. 8. Ne dicam de variis etymologiis ex Phoenicia lingua petitis, quibus Hesiodi Theogoniae lucem adferre conatus est prae ceteris Iohannes Clericus.

[Praeter eos viros doctos, quos passim laudaui, Hesiodi carmina illustrarunt, aut explicuerunt haud pauci, quorum aliquot scripta hic memorabo. *Stephan. Riccius* scripsit Commentarium in Hesiodi opera et dies. Witteberg. 1590. 8. — *Io. Henr. a Seelen* Obss. philol. in N. T. ex Hesiodo, exstant in bibl. Lubec. tom. VII. p. 427 — 468. — In Hannouer. Ephemer. vulgo *Hannöverische Anzeigen* 1752. nr. 98. p. 1293 sq. de falis vallibus, auctor primum Hesiodi de agro colendo librum demonstraturus erat, haberi per naturam suam oportere pro male consuto disiecti corpore vatis, et alia contra hesiodea carmina disputat. Eius argumenta examinat, et varia, haud inepte scripta, (neque tamen omnia opinor, omnium adsensum extorquebunt,) de hesiodeis adfert carminibus, Homero multo iuniorem esse Hesiodum ratus, M. *Theoph. Ludolph. Münter*, Rector tum scholae Osterod. in binis prolusionibus, *De Hesiodo*, Gottingae 1753 et 1754. 4. — *Dusch, in: Briefen zur Bildung des Geschmacks*, part. I. epist. 6. de Hesiodi et Virgilii Georgicis. — — *Bergier* — l'origine des Dieux du Paganisme et le sens des fables, découvert par vne explication suivie des poësies d'*Hesiode*, en IV. parties. Paris, Humblot 1767. 12. II. voll.

In historia critica reipubl. litter. (*Hist. critiq. de la Republ. des Lettres*,) tom. X. p. 196. sq. est *Iac. Hase* diss. in fragmentum *Hesiodi* a Fulgentio lib. III. Mytholog. cap. I. relictum, (cuius suspicio ad §. 23. adlata est;) — *ibid.* tom. XIV. p. 42 — 255. Remarques critiques sur quelques Endroits d'*Hesiode*, de Sappho, de Lycophron, de Libanius; — *ibid.* tom. XV. p. 288. Examen critique d'un endroit des fragmens d'*Hesiode* au sujet de Byblos. — In historia acad. Paris. Inscript. tom. V. p. 42 — 48. (edit. Amstel.) Explication sur le commencement du poëme d'*Hesiode*, que l'on appelle *le bouclier d'Hercule*. — *Ibid.* vol. III. p. 122. (edit. Paris.) *Seuin* emendauit *Hesiodi* locum in Oper. et Dieb. atque vol. V. p. 153 sqq. idem ille vs. 328. Theogoniae emendauit. — In: Lettres concern. Mythologie, L. 1748. 8. praeter singularia quaedam loca vniuersa Theogonia explicatur.

Lucianus Ἑρμ. cap. 3. *Hierocles* Hipp. II. p. 172. *Diogenian.* cap. II. n. 97. prouerbium ἀρχὴ ἥμισυ παντός, quod *Horat.* Ep. I. 2. vs. 40. latine reddidit, *dimidium facti, qui coepit, habet*, tribuunt Hesiodo. At *Fabricius* noster in notis ad p. 85. vitae Procli, et *Moses du Soul* ad *Luciani* somnium, cap. 3. p. 5. tom. I. edit. Reitzii, vbi istud prouerbium quoque occurrit, negant esse hesiodeum, atque *Hemsterhus.* ibid. p. 6. emendat Diogenian. locum docetque pluribus, istam paroemiam ad hesiodei dicti πλέον ἥμισυ παντὸς, saepius memorati, et quod itidem prouerbii locum obtinuit, exemplar fuisse expressam.

Pandoram Heſiodi Euam, primam humani generis matrem, referre, multi opinati ſunt, e. g. *Danaeus* de prima mundi aetate, part. II. cap. 3. *Paſchius* de variis modis moralia tradendi, cap. II. §. 24. p. 154 ſq. *Chriſt. Gottl. Schwarz* de lapſu primorum humani generis parentum a paganis adumbrato, diſput. §. 6. p. 13 ſq. Enimuero ſingula ſingulorum commenta, iudicia, nec raro ſomnia de rebus apud Heſiodum mythologicis recenſere, nec vacat, nec lubet.

Theogoniam Heſiodi mire confuſam eſſe, quoniam bis ordiatur a chao, proſequaturque rerum familiam ordine poetico magis, quam philoſophico, conqueritur *Burnet.* in Theor. tellur. lib. II. cap. 7. p. 129. at immerito culpat Heſiodum, qui, vt ſupra iam monuimus, noluit ſyſtema condere, ſed ex diuerſis theogoniarum auctoribus ſuum conflauit poema, vt iam vidit *Brucker.* in Hiſtor. crit. philoſ. tom. I. part. II. lib. I. cap. 1. (vbi a §. 25. de Heſiodo agere incipit,) §. 26. p. 407. adde *Cudworth.* ſyſtema intellectuale cap. IV. §. 13. ibique Mosheim, p. 294 ſq. edit. Amſtel. et §. 14. p. 357 ſq. §. 19. p. 549 ſqq. cum Moshemii notis doctiſſimis, in quibus p. 554. not. *l*) prudenter negatur, Homero et Heſiodo idem, quod diuino ſcriptori, Moſi, de rerum originibus placuiſſe, et alibi. — *Agatopiſt. Cromazian.* Della hiſtoria et della indole di ogni Filoſofia, vol. II. cap. 18. p. 32 ſqq. edit. Venet. vbi cap. 18. p. 39 ſqq. *Cromazian.* ſenſum Theogoniae et Coſmogoniae mythologice explicandum ſuſcepit. — Ab atheiſmi ſuſpicione et crimine Heſiodum vindicat *Reimmannus* in hiſtoria atheiſmi p. 120 ſq. Conf. *I. I. Zimmermanni* diſſ. de religione Heſiodi, in Muſeo Heluet. tom. VII. p. 359. ſqq. Indecora illum adſinxiſſe diis, *Xenophanes* apud *Diogen. Laertium* lib. VIIII. ſect. 18. (quem locum explicat emendatque *Ign. Roſſius* in Commentatt. Laertianis, p. 175 ſqq. Romae. 1788. 8.) et *Sextum Empir.* lib. I. adu. phyſ. ſect. 193. conqueritur. — Adde *Fourmont* Reflexions ſur l'Origine, l'hiſtoire et la ſucceſſion des anciens peuples edit. 2. Pariſ. 1747. 4. multa de Heſiodi Theogonia differentem. tom. I. p. 25 ſq. p. 35 ſqq. 42 ſq. 69. 253 ſqq. tom. II. p. 14. 25. *Harl.* Add. Saxii Onom. Litt. tom. I. p. 531. Blankenburg ad Sulzer. Theor. Art. tom. III. p. 158. *Beck.*]

XXV. Concludam hoc caput indiculo ſcriptorum ab interpretibus graecis Heſiodi adlegatorum, qui cum in Heinſii editione deſideretur, illum non ingratum ſtudioſis harum litterarum eſſe futurum confido. [P]

INDEX SCRIPTORVM AB INTERPRETIBVS GRAECIS HESIODI LAVDATORVM.

VARIIS LOCIS AVCTIOR EX OBSERVATIONIBVS ILLVSTRIS VIRI GISBERTI CVPERI.

Abron. 269. b.
Acuſilaus. 269. a.
Adamantius. ἐν τοῖς περὶ ἀνέμων. 276. a.
Aeſchines tympaniſtriae F. 2. b.
Aeſchylus. 2. b. 31. a. 41. a. 46. a. 292. a.
Αἰσχύλος γὰρ ἀρχικὸς ἦν καὶ σοφὸς καὶ βασιλείου γένους εἷλκε σειρὰν καὶ τοῖς ἀδελφοῖς στρατηγοῦσι τὸν Ξέρξην συγκατεναυμάχησεν καὶ ἐν ἠπείρῳ νενίκηκε, καὶ συμποσίων καὶ ἀργῶν ἐκτὸς ἦν, καὶ ἀθώπευτος, καὶ τὸ εὐγενὲς ἐν πᾶσι τηρῶν etc. Ibidem indigne fert Tzetzes, Euripidis ſcripta Aeſchyleis aliquando fuiſſe praelata.
Aeſopus. 89. a. 154. b. 167. a. ſeruus. 2. b.
Agathocles Babylonius. 280. b.
Alcaeus. 133. a. 153. b. 257. b.
Amerias. 74. b.
Anacharſis Scytha. 2. b. vbi probat Tzetzes, abiecto genere natos magnam non raro ſapientiam ſibi paraſſe.
Anacreon. 1. a. 86. b. 87. a. 88. b. 292. b.
Anaxagoras. 265. b.

Antimachus

Antimachus Colophonius. 2. a.
Apollodorus. 56. b.
Apollonius Rhodius. 234. b. 180. b. vbi Proclus ad extrema ἔργων· τῦτοις, inquit, ἐπάγυσί τινες τὴν ὀρνιθομαντείαν, ἅτινα Ἀπολλώνιος ὁ Ῥόδιος ἀθετεῖ. Grammaticus. 24. b. vbi culpat Hesiodum, quod singulari pro plurali vsus sit.
Aratus. 50. a. b. 105. a. 265. b. 288. b. 289. b. ἐν τοῖς φαινομένοις. 92. a. ἐν τῇ πέμπτῃ τῶν ἀςρικῶν. 6. b.
Arcesilas. 247. a.
Ἀρχιέπης Hesiodi F. 66. 71.
Archilochus. 67. a. 74. a. 122. b. 126. a. 142. a. 156. a. 275. a. 276. a. 310. b.
Archytas. 79. a. 81. a. 82. b.
Aristarchus. 6. b. 35. a. 57. a. 58. a. 89. a. 236. b. 347. a. 252. b.
Aristippus Socraticus. 74. a.
Aristonicus Grammaticus. 248. b.
Aristophanes Comicus. 92. b. 212. b. 246. b. 247. b. 310. b.
Ἀριςοφάνης ἐν τῇ βίβλῳ λέγει Ἀμφιτρύων δὲ αὐτῷ γενναιότερον παῖδα γεννᾷ. 246. b.
Aristophanes Grammaticus. 236. a.
Aristoteles Philosophus et is, qui Peplos scripsit, distinguuntur. 3. b. Peplorum auctori tribuitur ἡ τῶν Ὀρχομενίων πολιτεία. ibid. adlegatur eadem Politia. 142. a. Aristoteles. 74. b. 82. b. 86. a. 97. a. 122. b. 123. a. 126. a. 142. a. [?] 229. a. 230. a. 256. a. 260. b. 270. a. 274. b. 275. a. 276. b. 278. b. 289. a. 300. a. ἐν δευτέρῳ μετεώρων. 265. b. ἐν τρίτῳ μετεώρων. 294. a. b. Post vxoris mortem ex serua Herpylide filium suscepit. 97. a.
Aristoxenus Musicus. 54. a. 81. b.
Arxippus. 2. b.
Asclepiades ἐν τοῖς τραγῳδεμένοις. 250. a.
Atlas Libycus Mathematicus. 92. b.
Bacchylides. 303. b.
Callimachus. 24. b. 111. a. 122. b. 238. b.
Callistratus. 133.
Chrysippus. 247. 279. b.
Clitarchus ἐν γλώσσαις. 123. a.
Cointus. 72. b.
(Comanus regius archipincerna spem inter homines reliquam in dolio demonstrauit. 35. a.)
Conon. 92. b.
Crates Grammaticus qui in Hesiodum scripsisse videtur. 246. b. 247. b.
Demades. 303. b. ἰχθυοπώλης. 2. b.
Didymus. 74. b. 246. b.
Dion. 50. a.
Dionysius Cyclographus. 3. a.
Dionysius (Thrax) 129. a. eius βίβλος siue ars grammatica. 72. b.
Empedocles. 40. a.
Ephorus Cumanus. 142. a.
Epictetus seruus. 2. b.
Epicharmus ἐν τῷ τῆς Ἥβης γάμῳ. 6. b.
Eratosthenes. 327. ἐν ποιμενικοῖς. 133. b.
Eudoxus. 142. a. 165. b.
Eumelus. 1. a. Corinthius. 6. b.
Euripides. 21. a. 48. a. 50. a. 53. a. 99. a. 104. a. 111. b. 120. b. 133. a. 218. b. 236. a. 249. a. ἐν Θυέςῃ. 53. a. ὁ λαχανεύς. 2. b.
Glossographi. 207. a. Confer, si placet, Dan. Heinsii notas. p. 120.
Gorgias. 165. a.
Gregorius Theologus ἐν τοῖς ἔπεσι. 12. a.
Helenus. 309. a.
Hellanicus. 247. a. 257. a. ἐν Φορωνίδι. 141. b.
Heraclides Ponticus ἐν τῷ περὶ χρηςηρίων. 194. b.
Heraclitus. 237. b.
Hermippus ἐν τῷ περὶ ἑπτὰ σοφῶν. 19. b.
Herodorus (Lycius) ἐν τῷ πέμπτῳ τῦ καθ' Ἡρακλέα λόγυ. 20. b. vbi male Ἡρόδοτος vt e Stephano Byz. constat et Athenaeo.
Herodotus. 127. a. 144. b. 205. b.
Hesiodi Ascraei aetas, vita et laus. 2. ἀπόγονος Orphei. 141. b. εἰς τὰ ἔργα καὶ ἡμέρας. 192. b. ἀςρικὴ βίβλος. 92. a. παλαιὸς ἐξηγητὴς Θεογονίας. 265. a.

Hippo

Hippo Atheus. 237. b.
Hipponax. 67. a. 74. a. 82. b.
Homeri παλαιοῦ aetas 2. Hesiodo antiquior. ibid. et 261. Homerus alius Phocaeensis, Hesiodi aequalis filius Euphronis (ita enim leg. ex Chiliad. XII. Tzetzae v. 209. pro Euphorionis) 3. et 69. vbi male, Emphronis. Tertius Homerus Byzantinus [?] Andromachi (male pag. 69. Andromaches) filius ὁ τὴν Εὐρυάλειαν ποιήσας. 3. Ὅμηροι γὰρ πολλοὶ γεγόνασιν ἕτεροι, ζήλῳ τοῦ παλαιοῦ τὴν τούτου κλῆσιν λαμβάνοντες. ibid.
Homerus. 8. a. 10. b. 11. a. 16. b. 17. 27. 30. 35. a. 46. b. 48. a. 50. a. 53. b. 54. a. 65. b. 66. b. 69. 70. 71. 72. 74. b. 75. 80. a. 81. a. 98. b. 103. a. 107. b. 116. a. et b. 122. b. 129. a. 133. b. 135. a. 141. b. 153. b. 154. b. 157. b. 178. b. 179. a. 190. b. 192. b. 196. a. 197. b. 205. b. 206. a. 209. a. 212. a. 217. b. 218. a. 219. b. 220. b. 234. a. et b. 236. b. 239. a. 245. b. 246. b. 247. a. 248. a. 250. a. 256. a. 257. 261. b. 265. a. 266. a. 269. 274. b. 280. a. 281. b. 291. a. 292. a. 300. a. 302. b. 303. b. 304. a. 309. a. Thebanus Aegyptius. 192.
Isocrates. 123. b. 175. a.
Lampis. 88. b.
Lexicographi. 142.
Linus. 6. a. Vraniae F. ὁ τὰ περὶ οὐρανοῦ καὶ κόσμου παντὸς συνταξάμενος. 8. b.
Lucianus Syrus Rhetor λιθοξόος καὶ ἡμίδολος. 2.
Lycophron. 50. a. 234. b.
Lycurgi lex περὶ τῆς τῶν θυρῶν κατασκευῆς. 4.
Lycus ἐν τῷ περὶ Θηβαίων. 261. a.
Lysimachus Cyrenaeus ἐν τῷ πρώτῳ ποιητῶν. 8.
Melampus. 180. b. Vide quae supra lib. I. cap. 15.
Melissus ὁ τὰ Δελφικὰ συνταξάμενος. 8. ita enim legit Heins. pro ἀδελφικά.
Melanthius Tragicus. 82. b.
Menander. 116. b. 142. a. 247. a.
Meton. 108. b.
Metrodorus. 74. a.
Mnaseas filius Hesiodi. 66.
Neoptolemus ἐν τῷ περὶ γλωσσῶν. 116. a.
Nesus Chius. 30. b.
Oppianus. 206. b.
Orpheus. 4. a. et b. 30. a. 39. a. 44. 49. a. 125. a. 129. 130. b. 167. b. 168. b. 170. b. 175. a. 177. b. 178. b. 180. a. 182. b. 249. b. 267. a. 268. a. 278. b. 303. b. 305. a. et b. 309. ὁ μέγας. 4. 170. ὁ Θρᾴκιος. 175. Eius ἔργα καὶ ἡμέραι. 4. περὶ γεωργίας. 175. θύμια ἀρώματα. 207. Orpheus ἐν τῷ λεγομένῳ κρατῆρι. 278. Inuentor καλλιλογίας ποιητικῆς καὶ ὕμνων εἰς τοὺς θεούς. 8. σύγγραμμα Ὀρφαϊκόν. 207.
Palaephatus 6. a. Thaliae F. ὁ τὰ περὶ φυτουργίαν γεγραφώς. 8.
Panaetius. 151. b.
Panyasis. 2. b.
Παρακατίων. 184. lege: ὥσπερ ὁ Κάτων λέγει.
Phalaris. 56. b.
Phanodemus. 303. b.
Pherecrates. 2. a.
Pherenicus Tragicus. 104. b. lege: Phrynichus.
Pherecydes. 239. b. 310. b. [?]
Philochorus. 66. b. 173. b. 178. b. ἐν τῷ περὶ ἡμερῶν. 169. a.
Philoponus. 197. a.
Philostratus. 50. a.
Phrynichus. 104. b. Tragicus.
Pindarus. 1. b. 65. b. 103. a. 104. 201. b. 214. 215. a. 238. a. 255. 257. b.
Pisides. 105. b.
Pisander Camireus. 2. b.
Plato. 16. 28. b. 39. a. 44. b. 45. 53. b. 66. b. 68. a. 74. b. 83. b. 88. b. 107. b. 126. 128. b. 130. a. 138. b. 147. a. 149. a. 150. b. 151. b. 152. a. et b. 157. b. 164. b. 168. b. 178. a. 201. b. 215. a. 238. a. 240. a. b. 275. a. 290. b. ἐν γ΄ τῶν νόμων. 20. a.
Plotinus. 229. a.

Plutarchus.

Plutarchus. 23. a. 57. a. 65. a. 67. a. et b. 79. a. 81. a. 83. b. 96. b. 101. b. 102. b. 103. a. 115. b. 116. b. 122. a. 125. b. 129. b. 133. b. 142. a. b. 157. a. 161. 162. b. 164 a. 167. b. 172. a. 173. a. ὁ ἐκ χαιρωνείας. 265. in Hesiodum scripsit. 66. a. 71. 85. b. 86. b. 87. a. 88.
Polus Philosophus. 252.
Porphyrius. 215. b.
Praxiphanes. 6. b. Theophrasti discipulus. 2.
Proclus ὁ σοφὸς, σοφώτατος, φιλοσοφώτατος traducitur a Tzetza, qui non contentus prosario sermone ei insultasse etiam carmina in eum iacit. 9. 20. 26. 36. Vide et p. 1. 8. etc.
Pronapides Homeri interpres. 309. a.
Ptolemaeus. 208. b. eius Musica. 185. b. liber tertius ἁρμονικῶν. 275. a.
Pythagoras. 79. a. 81. a. 151. b. 155. b. 184. a. 185. a. 231. a. 251. a. 275. a. 276. a. ἀρχηγὸς φιλόσοφος. 82. a.
Sancta Scriptura. ἡμετέρα γραφή. 49. τὰ λόγια. 45.
Sappho. 30. a.
Seleucus Grammaticus. 35. 124. b. 221. b. 248. a. 253. b.
Simocrates 292. a. infra *Timocrates.*
Simon ὁ σκυτεύς. 2.
Simonides. 88. a. 152. a. 257. b.
Socrates. 16. b. 57. b. 67. b. 110. b. 229. a. λιθοξόος. 2. b.
Sophocles. 2. b. 20. a. 44. a. 54. b. 103. b. 234. b. 244. a. 280. b. ἐν Τηρεῖ. 130.
Soterichus ὁ χρυσογνώμων. 2.
Stesichorus. 1. b. 3. b. 256. b. Hesiodi F. Clymene genitus. 66.
Thales. 239. b.
Thamyris, Eratus F. ὃς πρῶτος ἐρωτικὰ συνταξάμενος. 8.
Theocritus. 36. b. 196. a. 211. b.
Theodosii Grammatici Canones. 72. b.
Theognis. 34.
Theophrastus. 104. a.
Thrasymachus. 56. b.
Thucydides. 35.
Timaei interpretes. 97. a.
Timocrates. 74. supra *Simocrates.*
Triptolemus περὶ γεωργίας. 18. Polymniae F. inuenit γεωργίαν τὴν πολλοῖς ὑμνημένην, ἢ τὴν ποθητέαν καὶ πολυμνήμονα. 8.
Tryphon. 269. b. [P]
Tzetzae fratris ἐξήγησις in Lycophronem. 1. b.
Xenocrates. 88. a. 165. a. Philosophi Xenocratis σώφρονος statua. 151.
Xenophanes. 67. a. 167. a.
Zeno Stoicus. 74. a. 240. a. 246. 247. b.
Zoroaster 108. b.

CAPVT IX

DE AESOPO ET ALIIS FABVLARVM SCRIPTORIBVS.

I. ***Aesopi aetas.*** **II.** ***Vita a Max. Planude scripta indigna fide et plena fabulis atque anachronismis.*** **III.** ***Plures Aesopi.*** **IV.** ***Aesopi Phrygis libri de iis, quae ipsi apud Delphos acciderunt.*** **V.** ***Fabulae, num ab ipso scriptae, ambigitur.*** **VI.** ***Variae fabularum collectiones graecae deperditae.*** **VII.** ***De fabularum scriptoribus graecis qui exstant.*** **VIII.** ***De Gabria siue Babria.*** **IX.** ***De eius fragmentis et metaphrasi siue epitome Ignatii Diaconi.*** **X.** ***De fabulis Aphthonii.*** **XI.** ***Collectio fabularum Aesopiarum a Neueleto edita.*** **XII.** ***Collectio Maximi Planudae.*** **XIII.** ***Latini veteres fabularum scriptores.*** **XIV.** ***Locmannus Arabs neutiquam idem cum Aesopo.*** **XV.** ***Recentiores fabularum interpretes et scriptores qui latine illas ediderunt.*** **XVI.** ***Versiones fabularum Aesopi hebraica, graecobarbara et in varias linguas vernaculas.***

Aesopi aetas. I. AESOPVS e Cotieo Phrygiae, aequalis Solonis, Periandri, Chilonis et aliorum sapientum, floruit circa Olympiadem LII. a) cuius annus primus incidit in 572. ante Christum b). Postquam Demarcho Atheniensi, et postea Xantho Samio, denique cum Rhodope Threissa Iadmoni itidem Samio c) seruiisset, ab hoc libertati redditus est, quam pridem meruerat ob ingenium liberale ac peramoenum. Croeso regi charum fuisse, Suidas d) auctor est, missumque ab eodem Delphos e) et Corinthum ad Periandrum

a) *Laertius* in Chilone lib. I. sect. 72. conf. ibid. sect. 69.

b) Primum animaduertendum est, Heraclidem, vbi de Samiorum republica agit, et scholiasten ad Aristophanis Aues v. 471. (vbi v. cel. *Beckium* in illius editione, Lipsiae 1782.) adfirmare, Aesopum fuisse *Thracem*; quae fama inde forsan potuit oriri, quod *Rhodope*, conserua Aesopi apud Iadmonem, Thracia fuit genere; de qua vide *Herodotum* II. 134. ibique Wesseling. et *Aelian.* H. V. XIII. 33. cum Perizonii nota. confer *Gisbert Cuper.* Obseruatt. lib. IV. cap. 4. init. et Giornale di Roma a. 1679. p. 162. De Aesopi patria locum non contemnendum apud *Constantinum* περὶ θεμάτων, themate IV. p. 14. [s. tom. I. Imperii orientalis ab Anselmo Bandurio editi, Venet. 1729. fol. p. 7. et p. 9. edit. Paris.] ἄνω δὲ παρεκτείνεται (τὸ θέμα τὸ καλούμενον ὀψίκιον) μέχρι τοῦ Δορυλαίου καὶ αὐτοῦ κοτυαείου, ἐξ ὧνπερ ἦν ὁ ὀνομαστότατος καὶ παλαιὸς ἐκεῖνος Αἴσωπος, ὁ τὴν μυθοποιΐαν εἰς τὸν βίον εἰσαγαγών, (in exemplo Veneto meo legitur εἰς τὸν κόσμον εἰσενεγκών,) inuenit indicauitque *de la Croze* in litteris ad Iablonskium, tomi III. thesauri epistolici Lacroziani p. 153. Illum tamen locum Constantini, video, ab Almelouenio ad Quinctil. V. 11. p. 441. ed. Burmanni, iam esse laudatum. — *Phrygem* nominat eum *Lucian.* ver. histor. lib. II. cap. 18. eoque Aristippum Epicurum etc. conuiuas commodos, in conuiuio celebri, in insula beatorum, vti, vt scurra ridiculario, (γελωτοποιῷ) fingit lepide. — De tempore autem, quo floruit et necatus est Aesopus, consentire videntur recentiores, vt *Edw. Simson* in Chronico cathol. ad Olymp. LIV. a. m. 3441. ante Chr. 562. V. C. 190. qui copiosus est de nostro, *Corsinus* in Fastis Atticis tom. III. p. 90. Olymp. LII. V. C. 182. et p. 93. Olymp. LIV. V. C. 190. *Herbelot* in Biblioth. Orientale voc. *Locman*, p. 517. Aesopi aetatem collocat intra Olymp. 46. et 55, Mundi vero annos 3350 — 3390. Cel. *Saxius* in Onomast. p. 21. annos, quo floruit ille, sic posuit, ab A. M. 3433. Olymp. LII. 1. ante C. N. 570. A. V. C. 182. *Hamberger* in: zuverläſſigen Nachricht. tom. I. p. 103. *floruit*, ait, A. M. 3412. ante Chr. nat. 572. *Larcheri* sententiam de mortis tempore paullo post commemorabo. Idem tamen p. 567. ponit annum quo Aesopus cum Solone rem habuit, in an. Olymp. LIII. 4. ante C. N. 569. V. C. 185. *Harl.*

c) Hinc *Samius* quibusdam dicitur Aesopus. Confer Iulianum Orat. VII. p. 207. [et Heumann. in Actis Philos. tom. II. p. 254. not.]

d) Suidas de Aesopo: διέτριψε παρὰ Κροίσῳ φιλούμενος. Idem et in μᾶλλον ὁ Φρύξ. Plutarchus in Solone p. 94. Ab *Idmone* [*Iadmon*, nomen viri, h. l. et apud Plutarchum et alibi ex Herodoto esse reponendum, nemo negabit, v. Valcken. ad Herodot. lib. II. p. 168.] libertati redditum testatur *Heraclides* in politia Samiorum. [item schol. ad Aristoph. Aues v. 471.]

e) Plutarch. in conuiuio VII. sapientum p. 151.

ἐτύγχανε

drum tradit Plutarchus. Sed Soſicrate apud Laertium f) teſte, Periander obiit Olympiade XLVIII. [?] annis XL. ante Croeſi calamitatem, et Croeſus cum quatuordecim annos regnaſſet, a Cyro victus eſt Olympiade LVIII. Aeſopi mors refertur ab Euſebio et Suida ad Olymp. LIV. [adde *Syncelli* Chronograph. p. m. 191.] Atqui Olymp. LV. 1. Piſiſtratus primo tyrannidem occupauit Athenis, quo facto fabulam de ranis, regem petentibus, ab Aeſopo relatam teſtatur Phaedrus lib. I. fab. 2. g)

Planudis vita eſt mendax. II. Equidem Maximus Planudes refert inter alia Aeſopum laudantem dictum Euripidis in mulieres, qui natus fuit Olymp. LXXV. anno primo. Sed a multis eruditis iam animaduerſum fuit, illam vitam fide prorſus indignam et pluribus Anachroniſmis atque abſurdis commentis refertam eſſe. Ita *Bachet Meziriacus*, *Franciſcus Vanaſſor* lib. de ludicra dictione p. 19 ſq. [p. 17. edit. Kappii,] et libro de epigrammate p. 192. *Petrus Baylius* in Lexico Hiſtorico Critico, vbi de Aeſopo erudite diſſerit, p. 402. nr. 4. editionis quintae, Amſtel. etc. 1740. *Menagius* ad Laertium p. 27. [p. 44. edit. Meibomii,] *Dauid Clericus* quaeſt. III. et *Rich. Bentleius* in diſſ. anglice edita de fabulis Aeſopi p. 147 ſq. h) qui et illa fabulis adſcribunt, quod ab eodem Planude traditur fuiſſe

Iiii 2 — — — — *Ma-*

ἐτύγχανε γὰρ ἀπὸ Κροίσου νυνὶ πρός τε Περίανδρον ἅμα καὶ πρὸς τὸν θεὸν εἰς Δελφοὺς ἐπεσταλμένος.

f) Laert. lib. I. ſect. 95. de Periandro: *Σωσικράτης δέ φησι πρότερον Κροίσου τελευτῆσαι αὐτὸν ἔτεσι τετταράκοντα, καὶ ἑνὶ πρὸ τῆς τεσσαρακοστῆς ἐννάτης Ὀλυμπιάδος.* XL. annis ante finem regni Croeſi, et vno anno ante Olympiadem XLIX. ex interpunctione Menagii, cuius notam conſules.

g) Ad locum Phaedri vid. interpr. in edit. Burmanniana in 8. *Corſinus* Faſt. Attic. tom. III. p. 93. Fabricii dubitationem ita tollere ſtudet. „Sed obſeruari facile poterit, ſubdolos ac audaces illos Piſiſtrati conatus longe maturius incepiſſe; et quamuis ille aperte violenterque tyrannidem poſtremo ſolum huius Olympiadis anno occupauerit, ipſius tamen artes atque inſidias ab Aeſopo ſuperiori quoque Olympiade taxari potuiſſe. Ita Scaliger immerito prorſus ſubdubitat, an Aeſopus Delphis e Phaedriade rupe hac Olympiade praecipitari potuerit, quandoquidem Suida ipſo teſte *circa medium Olympiadis XL ſcripſit libris II. quae in Delphis ipſi contigerant.* Si quidem Aeſopus et Olymp. XL. Delphis degere, iterumque Delphos Olymp. LIV. redire, ibique occidi potuit." Atqui *Corſinus* incerto dubioque Euſebii teſtimonio omnem tribuit fidem. Sed vide Fabricium noſtrum §. IV. Enimuero, ſi Phaedri ratio conſtat, Piſiſtratum, is adfirmat, arcem cepiſſe, et Atticos triſtem fleuiſſe ſeruitutem, quum Aeſopus illam fabellam retuliſſet. Quare Euſebium in anno mortis erraſſe et Aeſopum, quum Piſiſtratus occupaſſet tyrannidem, adhuc in viuis fuiſſe crediderim. *Brucker* contra in Hiſtoria crit. philoſ. vol. I. pag. 455. hanc Phaedri narrationem de Piſiſtrato ad fabulas refert. *Dominicum* quoque *Vallarſium* ad Chronicon Euſebio - Hieronymianum pag. 474. edit. Venet. Opp. Hieron. tom. VIII. part. I. fabula Phaedri de tempore, quo Aeſopus illam feciſſe dicitur, ſollicitauit, nec is expedire ſe ſciuit. Addit vero: „ſed non ideo dubitarim cum *Michaele Neandro* in notis ad Apocrypha V. T. pag. 479. an vmquam Aeſopus aliquis fuerit." At de tempore, quo interiiſſe dicitur Aeſopus, non conuenire inter veteres, monet *Pontacus* ad locum Chronici pag. 135. part. II. tom. VIII. *Camerario* contra in vita Aeſopi pag. 62. et *Heumanno* in Actis philoſoph. vol. II. p. 272. not. y. narratio de caede Aeſopi valde ſuſpecta videtur; qui quidem teſtimonio Euſebii adducti videntur, vt in illam inciderent ſuſpicionem valde incertam atque iniquam. *Larcher* in Chronologia Herodoti, (pag. 526 ſqq. vol. VI. verſionis gallicae Herodoti) mortem Aeſopi ponit in an. ante C. N. 560. Olymp. LIV. 4. menſe XI aut XII. anno periodi Iulianae 4154, et Piſiſtratum Olymp. LIV. 4. menſe ſeptimo ſ. primo menſe anni ante C. N. 560. imperium rapuiſſe docet. *Harl.*

h) Quam Bentleii doctam quidem nec tamen abſolutam perfectamque diſſ. latine fecit *Io. Daniel a Lennep*, et cum aliis Bentleianis editioni Phalaridis Epiſtolarum ab ipſo curatae adiecit, §. VIII. p. 104 ſqq. (recuſa eſt verſio illa latina in Bentleii

— — — — *Macer turpi* [i]) *gibbaque figura*
Bufonisque oculis, et naso rhinocerotis.

De *Aesopo* praeterea videndus *Gisbertus Cuperus* libro et capite quarto obseruationum, *M. Z. Boxhornius* in oratione de sapientia Aesopi, et qui vitam eius latine composuit *Ioachimus Camerarius*, gallice *Caspar Bachetus Meziriacus*, Burgis, an. 1632. 16. [k]) et fabulator nostri

Bentleii Opusc. critic. pag. 72 sqq. Lipf. 1781. 8.) De controuersia, inter Bentleium et Boylium orta, vid. *Freytagii* Adpar. litter. I. p. 66 sqq. Maximum Planudem partim ex mendaciis, quae ipse excogitarit, partim ex fabulosis Arabum traditionibus Aesopi vitam consarcinasse, iudicat *de la Croze* in Thesauro epistol. Lacroziano, tom. III. pag. 153. in epistola quadam ad *Iablonskium:* qui in responsione (tom. II. Thesauri p. 170 sq.) non solum probat Crozii sententiam, sed addit quoque, se deprehendisse saepius, Planudem ea, quae in vitis philosophorum de aliis relata legisset, more eorum, qui fabulas romanenses contexunt, ad heroem suum transtulisse. Apophthegmata igitur, quae Planudes Aesopo adfinxit, item narrationes de βραχυλογίας Aesopi aliasque, vberius docet, non multum abhorrere ab iis, quae veteres de Demosthene, Biante aliisque commemorarunt, et Planudem plura depromsisse e Plutarchi conuiuio VII. sapientum, quia illic Aesopus interloquens introducatur. *Harl.*

i) Frid. Nomius Satira XIII. pag. 164. Ioan. Bachetis Noctes Mormantinae, pag. 255. *Fabric.* Modo laudati *de la Croze* et *Iablonskius* l. m. de Aesopi deformitate, quae vel hodie adhuc in proverbium abiit, a *Bacheto* autem et *Bentleio* (diss. excit. §. 10.) merito negatur, fabula docte operoseque refutata, multa erudite adnotarunt. Prior, (pag. 153.) ortam sibi videri quaestionem istam agitatam, scribit, ex fabulis Arabum, qui eadem de Locmanno suo scripsissent; „quod facile, ait, agnosces, cum ex commentario *Marraccii in alcoranum*, tum ex iis, quae notata inuenies ad caput XXX. alcorani post grammaticam *Erpenii*, pag. 189. vbi consulendus est Marraccius p. 546. et 547. item in prodromo IV. pag. 111. col. 1. et 2." — Posterior pag. 170 sq. haud improbat Crozii suspicionem, et vero putat, potuisse speciem aliquam huic commento addere ipsum Aesopi nomen, quod ex lingua sua Graeci deducunt, quum sit Phrygiacum, cuius etiam vestigia in *Aesopo*, (pro quo male apud Seruium in Aeneida legebatur *Aesopus*,) Phrygiae fluuio supersint. Ego tamen alteram eiusdem Iablonskii coniecturam lubentius amplecterer, fabulam de Aesopi deformitate petitam fuisse ex Socratis historia: vix enim ouum posse ouo esse similius, quam descriptionem Aesopi cum illa Socratis, quae in Platonis *Theaeteto* occurrit; adde *Freytagii* diss. de insigni Aesopi deformitate narrationem Maximi Planudae examinantem. Lipsiae, 1717. *Reiske* in epistola quadam ad Lessingium (in Gelehrten Briefwechsel zwischen D. Io. Iac. Reiske, Conr. Arn. Schmid und Gotth. Ephr. Lessing part. II. Berol. 1789. 8.) Aesopum, putat, et Iosephum, siue secundum antiquam pronuntiationem, Isup vnum fuisse eumdemque. *Harl.*

k) Haec prima editio admodum rara esse videtur, nam neque Bayle in prima editione Lexic., neque Bentley exemplum illius nancisci potuerunt. Postea tamen vita Aesopi, a Meziriaco scripta, saepius vel typis repetita est, vel in alias linguas translata. Recusa igitur est ante fabulas Aesopi gallice versas a Petro Milleto, 1646. 12. Burgis, in *Sallengre* Memoires de Litterature, tom. I. Hagae Comit. 1715. pag. 90 sqq. in Meziriaci Commentaires sur les Epistres d'Ovide etc. tom. I. Hagae Com. 1716. p. 57 sqq. Latine versa editionibus Aesopi Fabularum Oxoniensi, 1718. tum Hauptmannianae, Lipsiae, 1741. et Basileensi est praemissa: anglice a Io. Toland, Aesop. Fables, Londin. 1704. 8. addita: germanice a *Io. Andrea Pfefferkorn* in *Heumanni* Actis philosophorum, partic. VIII. tom. II. p. 253 sqq. cum Heumanni adnotationibus, cum eruditis cl. *I. H. Mart. Ernesti* notis in fine eius edit. Erlesene Aesopische Fabeln. Noribergae, 1790. 8. His adde *Heumanni* commentationem de Aesopo eiusque fabulis, ibid. tom. I. part. VI. pag. 944 sqq. in qua Heumannus primum de auctore fabularum, tum de sententia quorumdam incepta, ab aliis copiose refutata, (vid. *Fabricium* in Cod. Pseudepigraph. V. T. pag. 1056.) Assaphum, poetam, regi Salomoni gratum, et Aesopum vnum eumdemque fuisse hominem, egit, postea Camerarii, Dillherri et Lutheri opiniones, Aesopum numquam exstitisse, recenset, ipse vero narrationes Herodoti ac Plutarchi de Aesopo, tamquam suspectas

ftri temporis ingeniofiffimus *Iohannes Fontanus:* [qui vero in Vita Aefopi, f. praefatione ad fabulas fuas, gallice fcriptas, faepe peccauit. vid. Bayle l. m. p. 402. nr. B. C. D. *Harl.*]

Plures Aefopi. III. Fuere itidem alii Aefopi in veterum monumentis memorati, de quibus Petrus Axenius in limine notarum ad Phaedrum. [adde *Bayle* in Lexico hift. crit. I. p. 405 fqq.]

1) Mithridatis Regis anagnoftes, qui eius elogium et de Helena librum fcripfit. Hefych. illuftris et Suidas in Αἴσωπος, tum idem Suidas in Πολύ.

2) *Claudius* [alii, *Clodius*] *Aefopus pater*, tragoediarum hiftrio excellens, qui arte fua magnas opes coaceruauit. Vide ad Plin. X. 51. XXXV. 12. Salmafium ad Tertull. de pallio p. 427 fq. Lindebrogium ad Terentium p. 588. et Octauii Ferrarii electa p. 128. Seruum eius Licinium memorat Cicero ad Q. fratrem lib. I. epift. 2. Idem Cicero Aefopo huic perinde, vt Rofcio hiftrioni Comico praeftantiffimo operam dedit, vt ab iis actionem difceret. Confer

fpectas, reiicit, aliorum de eo verba examinat, fuam de Aefopo fententiam, acutam quidem, at duriufculam et audacem, fibi non liquere, num Aefopus vmquam in rerum natura fuerit, an, quod ipfi probabilius effe videtur, nomen fit fictum, proponit exornatque, denique fufpicatur, *Aefopum* nomen effe potius adpellatiuum quam proprium: tempore Cyri a gentibus Orientis virum fapientem dictum fuiffe חכם, eorumque dicta praeceptaque vocata fuiffe *carmina Afaphim*, id Graecos transtuliffe λόγους Ἀσιανικούς, h. e. *fabulas fapientum orientalium;* poft crediffe Graecos, λόγους illos nomen accepiffe ab auctore illorum, indeque nomen *Aefopi*, qui aliquando in viuis fuiffet, fictum ortumque effe. Confirmatum fe, fcribit, in hac fententia, quod Aphthonius, Hermogenes, Theo aliique contendant, fabulas diftinctas fuiffe in Libycas, Cyprias, Sybariticas et Aefopias: vt igitur tria priora nomina denotant gentes, ita vltimum nomen quoque populum, vnde originem duxiffent, n. orientalem, fignificare, concludit. At enim fateor, quae contra Herodoti et reliquorum teftimonia ingeniofe quidem difputauit, ea mihi nondum adeo grauia videri, vt communem fententiam, Aefopum aliquando vixiffe et finxiffe fabulas, deferendam effe putem: quasdam enim explicationes effe contortas et conclufiones duras, quilibet, qui Heumanni argumenta ponderabit, haud difficulter intelliget. Ariftophanes, vt reliquos omittam, eius aliquoties meminit, et Ariftoteles, haud credulus alias, de rep. Samiorum, tefte fchol. ad Ariftoph. Aues 471. *Aefopum* fcribit, ὄντα αὐτὸν μύθων εὐδοκιμηκότα.

Quae vero de ortu nominis orientali et diuifione fabularum dicit, ea infirmo nituntur talo, immo vero ex Theonis effato (vt reliquos omittam, quorum loca adtulit Fabricius §. VI.) contrariam elici poffe fententiam reor. Theo enim (vid. infra §. VI. not. *x*) fcribit, fabulas *Aefopias*, (h. e. quae more, fabulatori Aefopo fueto, funt excogitatae atque ornatae, vid. *Scheffer.* ad Phaedr. I. Prolog. verf. 1.) vocari etiam Libycas aut Sybariticas non minus, quam *Phrygias* etc. Videtur igitur nomen fabularum Phrygicarum, a populo, vel potius, vt reliquae, ab auctore eiusmodi fabularum, qui Phryx gente, ergo Aefopus ipfe, fuit, fumtum. Diverfas igitur fuiffe, aut habitas effe illas fabulas, a gente auctoris denominatas, prouti fecundum huius aut illius auctoris rationem erant inuentae atque ornatae, (vid. Schol. ad Ariftoph. Aues, v. 471. Ariftophan. Vefp. v. 1251. ibique Schol. et paullo infra §. VI.) in genere autem *Aefopias* vocitatas, potius colligerem. Schuppius in Praefat. ad libr. *Ueber den Lucidor*, narrat, P. Laurenbergium inter fermones mutuos adfirmaffe, fe ex variis auctoribus effe demonftraturum, fabulas, Aefopo vulgo tributas, habuiffe auctorem regem Salomonem, qui eas inter coenandum recitaffet, Affaphum vero illas mandaffe chartae: inde perueniffe ad Graecos, qui poftea finxiffent, fuiffe inter Graecos quemdam, nomine Aefopum, qui eas Phryges, homines agreftes, docuiffet, eoque modo iisque praeceptis adcommodaffet fe rufticorum hominum ingeniis, fubtilioris difciplinae haud capacibus. At enim id ipfum fapit fabulam. *Harl.*

ſer Plutarch. in Cic. p. 863. Mentio huius Aeſopi etiam apud [Valer. Max. VIII. 10. 2.] Symmachum Epiſt. X. 2. Macrobium etc. [adde Cicer. VII. 1. ad Diuerſ. ibique Manutii notam.]

3) Claudius Aeſopus, ſuperioris filius, luxurioſiſſimus. Horat. 2. ſerm. 3. Valerius Max. IX. 1. 2. [vbi vid. interpretes in exemplo Torrenii, p. 789.] Plin. IX. 35. etc. Confer Baylii Lex. p. 1177 ſq. [p. 406 ſq. edit. V.] atque iterum Tertullianum de pallio. cap. V. [P]

4) Aeſopus, Demoſthenis libertus. Macrob. lib. I. cap. XI. Saturnal.

5) T. Curtilius Aeſopus, in vet. inſcript. apud Gruterum p. 868. 8.

6) L. Herennius Aeſopus, apud eumdem p. 913. 13.

7) Q. Laelius Aeſopus. id. p. 347. 4.

8) Aeſopus, Caeſaris Aug. diſpenſator Apſyrtianus, apud Reineſ. inſcript. IX. 79.

9) Aeſopus ſcriptor hiſtoriae Alexandr. M. de quo vid. Bayle l. m. et infra, libro VI. l)

Aeſopi libri II. IV. Ceterum priſcum illum Aeſopum, de quo in praeſenti agimus, Phrygem, Suidas refert ſcripſiſſe *Libros II. de iis, quae ipſi apud Delphos acciderunt*, τὰ ἐν Δελφοῖς αὐτῷ συμβάντα, ἐν βιβλίοις β΄. quod Scaliger repetit in ἀναγραφῇ Olympiadum ad Olymp. XL. ſed in notis ad Euſebium hoc abſurdum eſſe notat, quia Aeſopus a Delphis interſectus ſit Olymp. LIV. Ne vero ſit opus comminiſci Aeſopum reuixiſſe m), aut bis fuiſſe apud Delphos, et de priori ſuo acceſſu ſcripſiſſe, atque in opere illo ſacerdotes Delphicos offendiſſe, atque ita ad eos reuerſum periiſſe: Suidas ipſe parum tribuit famae de libris illis ab Aeſopo ipſo compoſitis: Μᾶλλον δὲ τινὲς φασι τὸν Αἴσωπον ἀποκρίματα (h. e. λόγους ſiue fabulas, vnde λόγοι et ἀποκρίματα coniunguntur apud eundem Suidam in λογοποιός,) γεγραφέναι μόνον· ἐν γὰρ Δελφοῖς ἀδίκως ἀπολέσθαι ὑπ᾽ αὐτῶν κατακρημνισθέντα ἀπὸ τῶν Φαιδριάδων καλουμένων πετρῶν κατὰ τὴν νδ΄ Ὀλυμπιάδα. Cauſam interfecti Aeſopi vltionemque ita refert *Plutarchus* de ſera numinis vindicta pag. 556 ſq. [p. 49. edit. Wyttenbach. cuius notas conſules p. 63 ſq.] ἐνταῦθα λέγεται ἐλθεῖν Αἴσωπον etc. *Aeſopum huc (Delphos) adueniſſe ferunt allato a Croeſo auro, ut et magnifico ſacrificio Apollinem veneraretur, et Delphis viritim quaternas minas diſtribueret. Cum vero ei offenſa quaedam et diſcordia cum Delphicis eſſet oborta, ſacris quidem fuiſſe operatum, ſed pecuniam Sardes remiſiſſe, ut qui homines iſtos beneficio indignos iudicaret. Delphos e compoſito ſacrilegii inſimulatum* (phialam nempe auream eius ſupellectili permixtam deprehenderant, vt auctor eſt Heraclides in Politia Magnetum n)) *eum interfeciſſe praecipitatum e ſaxo, quod ὑάμπειαν nominant.* Ex

l) Apud *Clementem Alexandr.* Strom. lib. IV. *Aeſopii* memorantur per errorem. Nam *Aſopios* dicere debebat, obſeruante *Huetio* lib. III. Quaeſt. Alnet. cap. 14. p. 372. *Heumann.* qui idem adnotauit in Actis philoſoph. tom. I. p. 949. Fabricius orae exempli ſui adſcripſit: „*Aeſopus* ſtatuarius non diuerſus fortaſſe a fabulatore, ſi credimus Edmundo Chishull p. 40 ſq. 89. ad Inſcriptionem Sigeam.“ *Harl.*

m) Ptolemaeus Hephaeſt. apud Photium p. 252. edit. Hoeſchelii: ὡς Αἴσωπος ἀναιρεθεὶς ὑπὸ Δελφῶν ἀνεβίωσε καὶ συνεμάχησε τοῖς Ἕλλησι περὶ Θερμοπύλας. Zenobius I. prouerb. 47. Suidas in Αἴσωπος [vbi v. Kuſter. p. 660. et 661.] et ἀναβιῶναι. Scholiaſtes Ariſtoph. ad Veſp. v. 1251. ad Aues v. 471. ex Platone Comico. [Fabularum ſcriptorem Aeſopum reuixiſſe perhibent auctores ipſo fabuloſiores, inquit *Huetius* Quaeſt. Alnet. lib. II. cap. 19. §. 7. pag. 259. *Heumann.*]

n) Hanc de phiala aurea fabulam forſan ortam eſſe

Ex eo Deum iras in ipsos exercuisse °), *et enim solo sterilitatem, cum hominibus omnis generis tetros morbos intulisse, ita vt Delphi singulis Graecorum conuentibus edixerint, se paratos esse, si quis Aesopi gratia poenas ab ipsis exigere vellet. Tertia demum aetate venisse Idmonem Samium*, (siue Iadmonem Herodot. [P] 2. 134. vid. ad §. I. not. *d.*) *qui genere Aesopum nequaquam adtingeret, sed prognatus ab iis esset, qui Aesopum Sami emissent. Huic pro delicto satisfecisse Delphos, atque ita malis eos liberatos fuisse. Ferunt ex hac re tractum, vt supplicium sacrilegorum ab Hyampeia in Naupliam petram transferretur.* Etiam a Delphis στήλην siue statuam erectam interfecto iniuste Aesopo, tradit Maximus Planudes p). Similiter statuam ingentem Aesopo Athenis positam memorat Phaedrus q) in epilogo libri II. quam a Lysippo statuario factam colligitur ex epigrammate graeco Agathiae. Praeterea, quod incerta fide idem Planudes refert, Lycerum regem Babylonis tanti aestimasse Aesopi ingenium, vt statuam auream ei consecraret, quem suspexerat tamquam κίονα τῆς ἑαυτοῦ βασιλείας, et quod

esse ex historia Iosephi, patriarchae, opinatur Heumannus ad Meziriaci vitam Aesopi in Actis philos. tom. I. pag. 271. not. *a. Harl.*

o) Vindicatae ab Apolline Aesopi caedis meminit etiam Libanius in Apologia Socratis tom. I. pag. 687. *Fabric.* Idem *Libanius* in Orat. de vlciscenda Iuliani nece, a Fabricio nostro vol. VII. cap. 9. p. 145 sqq. inserta, vbi p. 170. vindiciae illae caedis memorantur: ad quem locum Fabricius haec adnotauit. „Illam de *Aesopo* historiam describit *Plutarchus* de sera numinis vindicta pag. 556 sq. [qui est noster locus.] conf. Kuhn. ad Aelian. H. V. XI. cap. 5. ab eo Αἰσώπειον αἷμα dictum ἐπὶ τῶν ἀδίκως ἀναιρεμένων, teste Suida. Idem Olymp. LIV. Aesopum ἀπὸ τῶν Φαιδριάδων πετρῶν, (vel vt Plutarchus l. c. vocat, ἀπὸ τῆς Ὑαμπείας, [de qua petra praeter Kuhn. memoratum vid. *Valcken.* ad Herodot. lib. VIII. p. 637. et *Wesseling.* ad Diodor. Sicul. tom. II. p. 104.] praecipitem datum testatur, ad quod tempus haec etiam refert Hieronymi in Chron. quod tamen verum esse non potest, si Olymp. XL. descripsit omnia Aesopus, quae sibi Delphis contigerant, id, quod idem Suidas testatur. Nugae enim sunt Graeculorum, quae refert *Alexander* apud Photium cod. 252. de Aesopi ἀναβιώσει, obseruante Scaligero ad Hieronymi l. c. quid igitur restat, quam vt vel metachronismum commisisse Suidam dicamus, (quamuis ne Suidae quidem ille error sit, ipse enim clare satis indicat, hac ipsa temporum ratione motos nonnullos solum ἀναχρισμάτων librum Aesopo, altero de rebus apud Delphos gestis excluso, tribuere) vel bis Delphis Aesopum fuisse dicamus, eaque saltem libro illo cum descripsisse statuamus, quae, cum prima vice ibi esset, ei obtigerunt." Hactenus Fabricius. *Harl.*

p) In vita Aesopi extrema: ὡς συνειδότες ἑαυτοῖς ἀδίκως φονεῦσαι Αἰσώπῳ καὶ στήλην ἀνέστησαν.

q) Verba Phaedri haec sunt: [in Epilogo lib. II. v. 1. vbi vide Burmannum in comment. s. maiore edit. p. 102 sq. qui, vt Fabricius suam probasset interpretationem, maluit, et *Gudii* emendationi calculum adiecit: huic lectioni fauet quoque cod. Diuionensis, (vid. *Lessing* Beytrag zur Geschichte und Litteratur tom. I. pag. 53.) et recepit eam in contextum cl. *Schwabe* in sua Phaedri editione part. prior. pag. 198. cuius notam consules. *Harl.*]

Aesopo INGENTEM *statuam posuere Attici,*
Seruumque collocarunt aeterna in basi,
Patere honoris scirent vt cunctis viam,
Nec generi tribui, sed virtuti gloriam.

Ingentem statuam, accipio splendidam, illustrem, neque necesse arbitror cum clarissimo Gudio referibere *Aesopi ingenio*. *Agathiae* Epigramma in Aesopum exstat libro IV. Anthologiae tit. 33. in Philosophos, et ex Grotii versione sic se habet:

Fictorum Lysippe decus Sicyonie, laudo
Aesopi Samii quod senis effigiem
Antelocas septem Graecis sapientibus; horum
Nam dictis vis est plurima, suada deest.
Ille docet verum blanda sub imagine falsi,
Sed docet et monstrat seria cuncta ioco:
Aspra iuuent alios: Samii me fabula mulcet,
Vtile sub dulci quae elepit illecebra.

Ioachimi Camerarii Metaphrasis exstat in Io. Lomeieri part. I. Dierum Genialium pag. 282.

quod teste Tatiano aduersus Graecos p. 55. non tantum fabulae sempiternam Aesopo memoriam pepererunt, sed et Aristodemi plastice eum clariorem reddidit, et quod Philostratus denique lib. I. imaginum cap. 4. describit Aesopum cum oculis in terram defixis in medio choro vulpium aliorumque animalium imitantium humanum habitum atque incessum. [In bibliotheca Caes. Vindobon. c. 320. nr. 9. teste Lambecio in Commentar. de bibl. Caesar. lib. V. p. 593. Kollar. est cod. gr. *Αἰσώπου πρὸς Λῖνον μαθητὴν αὐτοῦ νουθεσία*, *Aesopi admonitio ad Linum discipulum.* conf. ad §. VIII. init. cod. Lugd. Batau. *Harl.*]

Num fabulas ipse scripserit? V. FABVLIS Aesopi quidem iampridem nihil fuit celebrius, quas ob singularem venustatem Ausonio Epist. 17. celebratam creditus fuit siue a Mercurio votis obtinuisse, vt legas apud Philostratum V. 5. de vita Apollonii, siue iussu Apollinis in medium protulisse, vt est apud *Auianum*, qui in praefat. fabularum [vbi vide Cannegieter, p. 5.] *Aesopus*, inquit, *responso Delphici Apollinis monitus ridicula ausus est, vt legenda firmaret.* [conf. schol. ad Aristoph. Plutum v. 1125.] *Ridicula* [h. e. fabulas, quae risum mouent,] vocat, quae *Ammianus Marcellin.* XXX. 4. *cauillationes*, Aristophanes in auibus et vespis *fabulas* memorans vocat Αἰσώπου γελοῖα, vnde Clariss. Bentleius [§. I. p. 97. ex versione Lennep.] recte reprehendit scholiasten Aristophanis, qui ad [?] Vespas v. 564. putabat, ab Aristophane respici gestus ridiculos Aesopi Tragici histrionis Αἴσωπος τραγῳδίας ἐγένετο ὑποκριτὴς γελοιώδης. Verum histrio ille Romae clarus non vno post Aristophanem saeculo, respici a Comico neutiquam potuit, et clare Hesychius: Αἰσώπου γελοῖα, οὕτως ἔλεγον τοὺς Αἰσώπου μύθους. *Aesopei logi* vocantur *Senecae* consolat. Polyb. cap. 27. vnde Aesopus λογοποιὸς [h. e. qui fabulas finxit, *fabulator*, non, vt saepe vertitur, fabularum *scriptor*, vid. Maii obseruatt. sacr. lib. III. cap. 40. p. 121. Heumanni Acta philos. I. p. 954 sq. not. *Harl.*] r) apud Eustathium, Theonem, Laertium, Herodotum, et alios. Αἰσώπου λογοποιΐαι vocantur ab Eustathio Antiocheno de Engastrimytho, p. 409. Non primum, sed praecipuum fuisse fabularum auctorem siue, vt Macrobii verbo vtar, *fabulonem*, notauit praeter Quinctilianum s) V. 11. 19. [vbi vid. Gesner. pag. 236. et interpr. in ex. Burm. pag. 441.] idem Theo in

r) At λογογράφοι plerumque denotat scriptorem prosarium, quales sunt tum alii, tum qui historias scribunt. Itaque apud Plutarchum V. 2. sympos. τῶν λογογράφων καὶ ποιητῶν ἔθνος minus bene reddit eruditus interpres: *Fabularum scriptores et poetarum gentem* p. 674. Neque rem acu tetigit Amiotus, qui de Oratoribus hunc locum intellexit. Licet enim illi quoque dicantur λογογράφοι, tamen alios etiam, qui pedestri sermone vtuntur, illo vocabulo denotari constat. *Fabric.* adde cl. Ernesti ad Aesopi fab. 91. p. 74. *Harl.*

s) Quinctiliani verba sunt: *Illae quoque fabulae, quae, etiamsi originem non ab Aesopo acceperunt, nam videtur earum primus auctor Hesiodus, nomine tamen Aesopi maxime celebrantur.* Hunc locum ita intellexit scriptor libelli, anglice editi, sub titulo: A view of the dissertation upon the Epistles of Phalaris Lond. 1698. 8. ac si Quinctilianus existimasset, fabularum, quae ipsius aetate sub Aesopi nomine ferebantur, verum auctorem esse non Aesopum, sed Hesiodum. At enim epitheton *primi* auctoris non respicit fabulas Aesopias, quae vnum tantum possunt habere auctorem, sed fabulas vniuerse, neque aliud docet Quinctilianus, vt *Theo* quoque, [p. 22. edit. Camerar.] quam Hesiodo ante Aesopum idem scribendi genus placuisse: in Hesiodi enim poematis etiam αἶνος siue fabula occurrit de accipitre et luscinia: etiam in Archilochi carminibus fuere αἶνοι de aquila et vulpe, de vulpe et simia etc. [quod iam Camerar. in edit. sua fabul. Aesopiar. p. 487. notauit. adde Heumann. Acta philos. tom. II. p. 261. not. μ. et schol. Aristoph. Au. 652. *Harl.*] Vide, quae supra cap. VIII. 18. et Andr. Dounaei not. ad Chrysost. tom. 8. p. 290 sq. Sic Augustinus lib. 2. cap. 3. aduersus Academicos fabulam fingens de Philocalia et Philosophia,

in progymnaſmatis, cuius locum inſignem produxi ſupra cap. 8. §. 18. Fabulas ſcripto conſignaſſe hunc, vt *Iulianus* Imp. Orat. 7. *τῶν μύθων Ὅμηρον*; diſerte adfirmat Aphthonius. *Νικᾷ δὲ μᾶλλον Αἰσώπειος λέγεσθαι (ὁ μῦθος) τῷ τὸν Αἴσωπον ἄριστα πάντων συγγράψαι τοὺς μύθους.* Confer Suidam in loco ante allato et Euſtathium ad Iliad. *α'.* p. 22. cui, vt Suidae in Εἰ *τὸ μέσον*, Aeſopus vocatur *μυθογράφος*; quemadmodum etiam Tzetzae IX. hiſt. 260. et VII. hiſt. 105. Videtur etiam *ſcriptas* fabulas innuere *Plutarchus* contra Stoicos pag. 1067. et conuitium Ariſtophaneum in Auibus v. 470. *οὐδ' Αἴσωπον πεπάτηκας*, niſi haec verba Apoſtolio etiam laudata VIII. 85. prouerb. ſic malis interpretari: *nec de triſti illa Aeſopi fabula inaudiuiſti.* Apud Galenum XI. de ſimplic. medicam. tom. II. pag. 149. excuſum inuenio, *οὐδ' Αἴσωπον μεμάθηκας.* [At *Aelian.* Hiſt. Anim. XVI. 5. qui hunc Ariſtophanis locum et fabulam Aeſopi repetit, habet quoque *πεπάτηκας.* at in Ariſtophanis loco ſcriptas innui fabulas, non video: vid. quoque *Heumann.* in Actis philoſ. II. p. 964. *Harl.*] Omitto verba Planudae in Aeſopi vita: *καὶ μετὰ τοῦτο τοὺς ἐκείνους συγγραψάμενος μύθους τοὺς μέχρι καὶ νῦν φερομένους παρὰ τῷ βασιλεῖ (Κροίσῳ) κατέλιπε.* Occaſionem componendarum fabularum his verbis refert Phaedrus in prooemio libri tertii: [☞]

— — — *Seruitus obnoxia* (i. e. Aeſopus ſeruus)
Quia quae volebat non audebat dicere,
Affectus proprios in fabellas tranſtulit,
Calumniamque fictis eluſit iocis.

Incertum tamen eſt, vtrum veteres, qui Aeſopias fabulas memorant, t) Ariſtophanes, Plato et Ariſtoteles vſi ſint Aeſopi ipſius ſcripto, aut potius eas retulerint, quales vel ore traditas vel ab alio collectas acceperunt u), vt *Socrates* in Platonis Phaedone ait, ſe Aeſopi fabulas

phia, *quam totam*, inquit, *nam ſubito Aeſopus factus ſum, Licentius carmine ſuauius indicabit, poeta eſt enim paene perfectus.* Etiam apud Orientales populos genus philoſophiae antiquiſſimum fuit per fabulas, vnde Luciano inter Macrobios memorantur *Ἀσσυρίων καὶ Ἀράβων οἱ ἐξηγηταὶ τῶν μύθων* cum Perſarum Magis et Aegyptiorum Hierogrammateis, tom. II. p. 466. [ſ. tom. III. p. 210. edit. Reitz. cuius, et I. H. Maii notas conſules.] Strabo I. p. 18 ſq. *καὶ πρῶτον ὅτι τοὺς μύθους ἀπεδέξαντο οὐχ οἱ ποιηταὶ μόνον, ἀλλὰ καὶ αἱ πόλεις πολὺ πρότερον καὶ οἱ νομοθέται, τοῦ χρησίμου χάριν* etc. *Fabric.* Veterum de Aeſopo teſtimonia collegerunt Hudſon. et Heuſinger. et ſuis praefixerunt editt. *Harl.*

t) Ariſtophanes in *Veſp.* et *Pace*, v. 128 ſqq. Plato Alcibiade I. Ariſtoteles 2. 20. Rhetor. [de Partu Animal. III. cap. 2.] Meteorol. cap. 3. Aphrodiſeus pag. 95. Dio Chryſoſtomus Orat. XXXII. ad Alexandrinos p. 380. *ἔχω δὲ καὶ ἄλλον εἰπεῖν λόγον ἀνθρώπου Φρυγὸς ἀκηκοώς, Αἰσώπου συγγενοῦς* etc. adde XII. pag. 195. XXXIII. p. 398. LXXII. p. 631. *Lucianum* Hermotimo tom. I. pag. 569. [ſ. cap. 84. tom. I. pag. 829. edit. Reitzii;] *Fabric.* [et Luciani Icaromenipp. 10. tom. II. p. 761. ibique interpret. et confer *Tyrwhitt* diſſ. de Babrio pag. 29. not. 37. contra Bentleium. *Harl.*]

u) Mihi quidem probabilior videtur ſententia eorum, qui putent, Aeſopum non ipſum litteris conſignaſſe fabulas, ſed per occaſionem fictas recitaſſe; quas non multo poſt alios collegiſſe, alios poſtea fabulas eodem modo excogitatas addidiſſe, ſit credibile. *Tyrwhitt* tamen in Diſſert. de Babrio p. 25. edit. Londin. non dubitat, Aeſopum ipſum fabulas ſoluta oratione ſcriptas reliquiſſe. Genuinas Aeſopi fabulas ſiue ore traditas, ſiue iam collectas ſciuiſſe aut habuiſſe videntur Ariſtophanes, Plato et Ariſtoteles et forſan alii antiquiores. Quae vero hodie habentur Aeſopi fabulae, eas non ita eſſe profectas dictasque ab Aeſopo, iam diu agnouerunt viri docti. Vide bibliotheque critiq. publiée par Mr. *de Sainjore* (h. e. Richard Simon) tom. IV. Amſtel. 1710. mai. 12. cap. 17. *Bayle* in Eſope, not. H. K. L. *Heumann* in Actis philoſ. I. p. 960—966. qui orae exempli ſui Fabriciani haec adſcripſit. „Athenaei et Diogenis Laertii aeuo nullas

las versibus complexum, quas memoria repetere potuit. Monitum enim somnio, vt musicae operam daret, scripsisse paeana, deinde ὡς προχείρους, inquit, εἶχον καὶ ἐπισάμην μύθους τοὺς Αἰσώπου, τούτων ἐποίησα, οἷς πρώτοις ἐνέτυχον. Tum in initio operis, quod refert Laert. II. 42. Socrates Aesopum dicentem inducit, non scribentem:

Αἴσωπός ποτ' ἔλεξε Κορίνθιον ἄστυ νέμουσι
Μὴ κρίνειν ἀρετὴν λαοδίκῳ σοφίῃ.

Fabularum collectiones. VI. Fabulas *Aesopi* a Socrate versibus expressas memorat praeterea Suidas in Σωκράτης, Plutarchus de audiendis poetis, [cap. II. vbi v. Krebsii notam in huius edit. p. 110. *Harl.*] et Auianus in praefat. fabular. v) *Diagoras* quoque Melius, qui Olymp. XCI. Athenis exulauit, fabularum Aesopiarum collectionem edidisse videtur w); nam eius Φρυγίους λόγους Tatianus [p. 96. edit. Worth.] memorat: certe constat λόγους Φρυγίους dici, vt Φρύγιον αἴνιγμα apud *Maximum Tyrium* Diss. XXXIII. ab Aesopo Phryge, vt x) *Sybariticos*

las exstitisse fabulas, ab ipso Aesopo scriptas, ex eo colligo, quod duo isti scriptores in citandis auctoribus frequentissimi, ne semel quidem meminerint fabulae ab Aesopo scriptae. Phaedrus quoque Aesopias fabulas per traditionem potius, quam ex ipso Aesopi libro accepisse videtur. Nam de Aesopi ingenio non aliter loquitur, quam de ingenio Anacharsidis, cuius pariter nihil exstat. adde *Gataker.* de stilo N. T. cap. 23. p. 123. 124. Fabulas, quae Aesopo vulgo tribuuntur, auctorem habere Planudem, vel ab eo esse interpolatas, statuit Simonius tom. IV. bibl. crit. ep. 17. p. 132. et Vauassor, refutatus a Basnagio in Baylii Epist. p. 71." Hactenus *Heumannus.* Adde *Gotthold. Ephr. Lessing*, qui ipse ingeniosus erat fabulator, in commentat. de fabula, adnexa illius tribus fabularum libris, edit. II. Berol. 1777. 12. sect. VI. p. 216 sqq. vbi Aesopum, Phaedrum et Fontaninum scite comparat, et per totam elegantem disputationem siue de natura fabulae contra de la Motte et Richerum (qui ipse fabulas, gallice scriptas, euulgauit,) Breitingerum, Batteuxium, siue de vsu animalium in fabulis, siue de harum diuisione, siue de elocutione differat, multa praeclare scribit de Aesopo fabulisque Aesopiis. conf. *Lessing* in: Briefen, die neueste Litteratur betreffend, epistol. XXXVII. rec. in: Analekten für die Litteratur von *G. E. Lessing*, part. I. Bernae 1785. p. 453 sqq. *Bentlei* l. c. §. 1. p. 96 sq. et §. 11. de Socrate, vbi, "Obseruandum, ait, rursus, non dicere Socratem, *libro* se vsum *fabularum;* sed apud Platonem in Phaedone *scribebam*, inquit, ὧν ἠπιστάμην, *quas noueram, et quarum primum poteram recordari.* Neque etiam haec fabula in nostris est: si tantum ex eo conficere nobis liceat, quod *Corinthios* nominat." At *Tyrwhitt* l. m. p. 25. negat, Bentleium iure quodam id, quod voluit e verbis Socratis collegisse, doletque, Bentleium dissertationem suam de Aesopo eo modo, quo illam de Phalaride, non retractauisse. *Meiners* Geschichte des Ursprungs, Fortgangs und Verfalls der Wissenschaften in Griechenland und Rom. vol. I. Lemgou. 1781. p. 70 sqq. *Herder* Zerstreute Blätter, fascic. III. Gothae. 1787. mai. 12. *Harl.*

v) De λόγοις socraticis v. *Aristot.* A. P. cap. 1. et quae ibi notaui p. 9. *Harl.*

w) Mihi non videtur. Sed si lectio vera est, intelligo cum *Vossio* de Hist. gr. lib. IV. cap. 2. historiam eorum, quae ad Cybelen s. matrem Phrygiam pertinerent. Sed Suidas et Hesychius illust. vocant v. *Diagoras* ἀκονιγίζοντας λόγους. conf. *Bayle Lex.* v. *Diagoras.* n. G. *Harl.*

x) Aristoph. Vespis v. 1251. Αἰσωπικὸν γέλοιον ἢ Συβαριτικόν. Hesychius in Συβαριτικοὶ λόγοι. Exemplum est apud Aristoph. ibid. p. 362. quod e versione Grotii adscribam:

Sybarita quidam praeceps de curru datus
Graue vulnus et quidem ipso in capite acceperat:
Ignarus quippe frena regere quadrupedum,
Quem sic amicus adstans coepit alloqui:
Quam quisque callet artem in ea se exerceat.

Meminit et Aphthonius [cap. II. p. 8. edit. Praetorii, qui late de fabulis earumque nominibus differit,

riticos a Thuro Sybarita, cuius meminit Theon [x] et *Libycos* y) a Cybisso, qui ex Libya oriundus fuit, *Ionicos*, a Sotade, qui Ionice scripsit teste Suida in Σωτάδης z). Neque obstat, quod Hesychius illustris et Suidas, quibus illud Diagorae scriptum dicuntur ἀποπυργίζοντες λόγοι aa), notant, in illo parum reuerenter tractatos esse Deos: nam hoc in fabulis etiam fieri potuit, vt Bernhardi Ochini apologi redarguunt superstitiones ecclesiae romanae. Inter *Demetrii Phalerei* scripta a Laertio V. 81. Αἰσωπείων α΄, atque iterum 80. referuntur λόγων Αἰσωπείων συναγωγαὶ, quod interpres latinus, etiam in edit. Wetsteniana male reddit *orationum Aesopiarum collectiones*, cum per λόγους fabulas indicari ex iam dictis clarissimum sit, vnde λογοποιήσαντες apud Hesych. πλασάμενοι λόγους ψευδεῖς. Confer Suidam in λογοποιῶν

rit, Francof. 1655. 8. *Harl.*]: καλοῦνται δὲ Συβαριτικὸς ὁ μῦθος, καὶ Κίλιξ (a Conno Cilice) καὶ Κύπριος, πρὸς τοὺς εὑρόντας μεταθέντες τὰ ὀνόματα. Fabulam de Mida Φρύγιον λόγον vocat Nazianzenus Orat. XX. pag. 331. Hermogenes, Prisciano interprete: *Nominantur autem ab inuentoribus fabularum aliae Aesopiae, aliae Cypriae, aliae Libycae, aliae Sybariticae, omnes autem communiter Aesopiae dicuntur, quoniam in conuentibus frequenter solebat Aesopus fabulis vti. Theo* progymnasm. [p. 21. edit. Camerarii. Basil. 1541.] καλοῦνται δὲ Αἰσώπειοι [μῦθοι] καὶ Λιβυστικοὶ (*Dio Chrysost.* IV. de regno p. 71. et diss. V. p. 82.) ἢ Συβαριτικοί τε [conf. Heins. et Burmann. ad Ouid. Trist. II. v. 417.] καὶ Φρύγιοι καὶ Κιλίκιοι καὶ Καρικοί, (horum exemplum in appendice Vaticana prouerb. 61.) Αἰγύπτιοι καὶ Κύπριοι ἀπὸ Κυπρίας γυναικός. Scholiastes Aphthonii p. 4. οἱ μὲν Συβαρῖται ἐκ μόνων λογικῶν ζώων μύθους ἐξεῦρον (hoc vtcunque confirmatur exemplo, quod ex Aristophane attuli) οἱ δὲ Κίλικες καὶ Κύπριοι ἐμπορευόμενοι καὶ τόπους ἀγνώστους διερχόμενοι ἀνεπλάσαντο τοὺς ἐξ ἀλόγων ζώων μύθους, ὡς ἑωρακότες ἐν τόποις τισὶ ξένην μορφὴν ἔχοντα ζῶα. Ὁ δὲ Αἴσωπος τοὺς ἐξ ἀλόγων καὶ λογικῶν μύθους ἀνεπλάσατο πρὸς βιωφελῆ παραίνεσιν. Aliter Isidorus Hisp. lib. I. cap. 39. *Fabulas primus inuenisse traditur Alcmaeon Crotoniensis: Appellantur Aesopicae, quia is apud Phrygiam in hac re pollebat. Sunt autem fabulae aut Aesopicae aut Libysticae. Aesopicae sunt cum animalia muta inter se sermocinasse finguntur, vel quae animam non habent, vt vrbes, arbores, montes, petrae, flumina. Libysticae autem, dum hominum cum bestiis aut bestiarum cum hominibus fingitur vocis esse commercium.* Aliter denique Theo nullam eiusmodi differentiam agnoscens, cui adsentit Vossius II. 15. 2. Instit. Or. [conf. *Lessing*. comm. de Fabulis, sect. III.]

y) Hesychius: Λιβυκοὶ λόγοι. Χαμαιλέων φησὶ Λίβυν τὸν (ex Theone scribendum puto Κυβισσὸν τὸν Λίβυν) εὑρεῖν τοὺς λόγους τούτους. Meminit eorumdem etiam Aeschylus Myrmidonibus apud Suidam in ταυτί. ὧδ' ἐστὶ μύθων Λιβυστικῶν λόγος. Vide A. Schottum ad prouerbia p. 543. Aristoteles 2. 20. Rhetor. ἓν μὲν παραβολή, ἓν δὲ λόγοι οἷον οἱ Αἰσώπειοι καὶ λιβυκοί. Male Bullialdus in versione Theonis Smyrnaei p. 112. *Libyca oratio*, fabulam enim notari ipse agnoscit in notis: itaque reddendum erat *Libycus logus*. Confer veterem λόγον siue fabulam de leone virginis nuptias petente apud Diodorum Sic. XIX. tom. II. p. 672. [p. 336 sq. edit. Wesseling. qui obseruat, eam quoque descripsisse *Aphthon*. fab. 7. et a *Neueleto*, sed paullo diuersam, inter Aesopicas e cod. Palat. p. 268. esse publicatam. *Harl.*] Etiam Λυδίους λόγους memorat Schol. Aphthonii.

z) Conf. Camerar. et Burmann. ad Quinctil. I. O. lib. I. cap. 8. p. 95. copiose de *Sotade* et versibus Sotadicis disputantes, et Almelou. ad Quinct. I. O. lib. IX. cap. 4. p. 857 sq. Heins. et Burm. ad Ouid. Trist. II. 411. Exemplum vide in *Lambecii* Comm. de biblioth. Caes. Vindobon. lib. et vol. VI. p. 2. cod. XXXIII. 3. p. 316. adde *Hephaestionis* Enchiridion, p. 37. *Brunckii* Poetas gnomicos, pag. 200 et 339. et infra in Notitia comicorum deperditorum, voc. *Sotades*. *Harl.*

aa) Quasi de *turre praecipitantes* dicas. Hoc nomen videtur libro impositum ab iis, qui Diagoram exosum reddere volebant. Nam si ab auctore ipso fuisset, opportunior scopo Tatiani, neque ab illo praetermissus. Ceterum, re diligentius considerata, fateor, parum certam esse hanc de φρυγίοις Diagorae λόγοις coniecturam, neque me praeterit, in alia abire Vossium de Hist. Gr. et Baylium in Lexico p. 1041. edit. secundae. [Paullo ante dixi meam sententiam. Res quidem incerta est, λόγοις istis deperditis. *Harl.*] Inter *Democriti* quoque scripta Φρύγιον λόγον memorat Laertius.

γοποιῶν et Varinum in *λόγος*, vbi ex Eustathio, (quem non nominat) ad Iliad. *ά.* p. 22. docet, *λόγον* veteribus fuisse qui postea *μῦθος*, contra *μῦθον*, qui antea [?] pro narratione vera accipiebatur, frequentatum post deinde pro ficta et fabulosa. Perinde vt latinis quoque *fabulam* pro vero sermone dictam multis exemplis docet Vossius in Etymologico. [*Nicostratus* circa tempora Antoninorum *μύθες Αἰσωπείες*, (qui vero mere mythologici fuerint, v. schol. ad Hermogenis locum, p. 415. edit. Ald.) fecisse memoratur. Hermogenes *περὶ ἰδέων* B. de Nicostrato *ὃς γε καὶ μύθες αὐτὸς πολλὲς ἔπλασεν, ἐκ Αἰσωπείες μόνον, ἀλλ' οἵες εἶναι πως καὶ δραματικές.* Hunc tamen et Demetrium, (vt de Aphthonio manifestum est,) mythographiam eatenus tantum excoluisse suspicatur Tyrwhitt l. c. p. 26. not. 35. collato Auctario eiusdem ad Orpheum de lapid. quatenus rhetoricae inseruire censetur. *Harl.*] Fabulas scripserat etiam *Myro* Rhodia, vt Suidas auctor est: [it. Eudocia p. 300.] Forte et *Pataecus*, qui Aesopi se animam nactum iactabat, teste Plutarcho in Solone p. 81. [Sed cl. *Tiedemann* in Griechenlands Ersten Philosophen, p. 117. negat, ex historia a Pataeco de Thalete et Solone narrata, rite colligi posse, Pataecum *λόγες* scripsisse. *Harl.*]

Babrius. VII. Ab eo tempore *Babrius* quidam, ab aliis *Babrias* vel *Gabrias* bb) nominatus, non inuita, vt ex fragmentis apparet, Minerua scripsit Aesopios *μύθες* siue *μυθικὰ* libris decem, vt Suidas, vel vt Auianus, *duobus*, et quidem versu choliambo siue scazonte. Primus, qui eius meminit, est *Iulianus* Imperator Epist. 59. ad Dionys. *τὸν μῦθον τὸν Γαβρίε ἀκήκοας. Γαλῆ ἀνδρὸς εὐπρεπῆς ἐρασθεῖσα· τὰ δὲ ἄλλα ἐκ τῆ βιβλίε μάνθανε.* Ita se in Barocciano Codice reperisse Petauius testatur. Auianus in praefat. *quas* (fabulas) *Graecis iambis Gabrias* cc) *repetens, in duo volumina coartauit. Babrium* vocat Etymologici M. auctor in *ὄμφαξ* et in *πεπρωμένον*, vbi hos elegantes ex eo versiculos profert:

Ἃ σοι πέπρωται, ταῦτα τλῆθι γενναίως
Καὶ μὴ σοφίζε, τῶν χρεῶν γὰρ ἐ φεύξῃ.

Γαβρίας dicitur in *Iohannis Tzetzae* codicibus chil. VIII. v. 516. sed *Βαβρίας* [rectius] XIII. v. 258. *ὥσπερ Βαβρίας γράφει ἐν μυθιάμβοις τοῖς χωλοῖς* etc. Adfert deinde ex illo versus quosdam

bb) Michaelis Gabriae Epistolas MSS. memorat Gesnerus in bibl. Adde bibl. Coislin. p. 574. Aldrouand. lib. I. de quadrupedibus bisulcis. p. 379.

cc) *Henr.* tamen *Cannegieter*, qui *Flauii Auiani* (ita enim nomen huius fabulatoris est scribendum, vti iam Vossius Instit. Orat. lib. II. cap. 15. sect. 5. aliique, eumprimis Cannegieter, dudum docuerunt, non, vti alii, etiam Fabricius hoc et aliis locis B. Gr. scripserant, *Auieni*) *fabulas* cum suis aliorumque animaduersionibus, Amstelodami, 1731. mai. 8. edidit, in praefatione *Auiani* e libris scriptis *Babrius* reposuit, et in nota de scriptura et homine et nominis in editionibus varietate copiose disputauit. Ille tamen metuit, ne Suidas Babriam et Babrium confuderit, quorum vterque fabulas Aesopias scripsisset tempore, metro, numero diuersas. Illum, putat, priorem fuisse Auiano, atque etiam Phaedro; hunc posteriorem; illum iambis, hunc scazontibus, siue *χωλιάμβοις*, (vti apud Suidam legendum esse iam vidit Kuster,) illum libris duobus, hunc decem, (nisi librarii apud Suidam fallunt, quod etiam censet *Tyrwhitt* in diss. p. 2. not. neque constare, addit, Auianum *volumina* posuisse eodem sensu, quo Suidas *βιβλία*,) scripsisse, hos denique fabulatores quoque confusos fuisse a Tzetza locis, a Fabricio nostro iam citatis. Equidem librarii manum oculumue aberrasse loco primo, a Fabricio excitato, existimem, B et Γ facile permutatis. Idem in dissertatione subiecta, cap. XI. p. 273. *Babrium* aetate priorem Phaedro fuisse iudicat. Cap. XVI. p. 289. scribit, *Babrii*, *Babriae* et *Gabriae* nomina non magis, quam fabulas

quosdam scazontes, ἄχθεον καὶ Βαβρίε etc. qui duobus auctiores leguntur apud Natalem Comitem IX. 5. Mythologiae. Fabula ipsa legitur in Prosaicis Graecis a Neueleto vulgatis fab. 245.

bulas confundi, *Babrii* fabulas omnes periisse, resarsisse tamen hoc damnum Magistros, redditis illis *Babriae* et *Gabriae* fabulis, tametsi versus ratio abhorreat: immo nec Babriae forte esse, quae hoc nomine venditantur: Vossium in antiquis membranis *Ignatii Diaconi* nomen iis inscriptum invenisse, (Instit. orat. II. 15. 5.) Neueletum, vt in praefatione testatur, in Palatinis schedis *Ignatium Magistorem* reperisse. *Bentlei* in diss. de fabulis Aesopi §. V. *Babrium* et *Gabriam* discernit, et Babrii librum, si nunc exstaret, merito opponi latino Phaedro, si non praeferri, posse, iudicat, et tamen §. VII. *Babrium* vnum de postremis bonae notae fuisse opinionis errore adfirmat, variaque Babrii fragmenta, fabulis Aesopeis, quae nunc exstant, mixta recenset. Nemo tamen de *Babrio* eiusque fabulis melius meruit, quam *Thomas Tyrwhitt*, eques Anglus, et socius regiae atque antiquariae societatis, (denatus d. 15. Augusti 1786. aetatis 65,) qui, suppresso nomine, edidit:

Dissertat. de Babrio, fabularum Aesopearum scriptore. Inseruntur fabulae quaedam Aesopeae, numquam antehac editae, ex cod. MS. Bodleiano. Accedunt Babrii fragmenta. Londini 1776. mai. 8. et editioni suae Orphei de Lapidibus *Auctarium* subiecit: Quam doctissimam dissertationem vna cum Auctario typis recudendam curaui Erlangae. 1785. 8. Diligens quoque Tyrwhittiani libelli censura est in bibliotheca critica Amstelod. vol. I. part. II. p. 120 sqq. *Tyrwhitt* statim ab initio de aetate, qua probabiliter vixerit *Babrius*, acute disserit. Colligit igitur, Babrium bonorum aetate scriptorum floruisse, primum ex versuum eius elegantia et suauitate; tum ex loco *Apollonii* Lex. Homer. v. Ἄατε, qui verisimillima coniectura in choliambos redigitur et ad Babrium, ergo Apollonio, cuius aetas in tempora Augusti incidere videtur, antiquiorem, refertur; denique ex praefatione *Auiani*, qui Babrium ante Phaedrum collocat. Posthaec ex codice Bodleiano, (in Catal. bibl. Bodl. n. 2906. sub titulo *Apologi varii gr.*) qui hucusque latuit Aesopi editores, descripsit atque illustrauit fabellas aliquot, quae in nullo alio Aesopi codice leguntur, et quas ex Babrii choliambis in prosam orationem conuersas fuisse demonstrant non modo disiecti membra poetae passim occurrentia, sed etiam Babrii fragmenta quaedam a Suida conseruata. Dein adfert quasdam fabulas, quae plures sunt, quae cum editis, ait, in summa rerum conuenire dicuntur, eaedem tamen verba quaedam poetica, phrases elegantiores, et etiam versus integros ex Babrio, vt videtur, deriuatos conseruant, quos in aliis exemplaribus frustra quaeras. Ex his, opinatur, satis manifestum esse, collectionis Bodleianae auctorem, quem saeculo duodecimo vixisse suspicatur, Babrii librum, fortasse integrum, ante oculos habuisse, et ex illo fabellas plurimas sibi descripsisse, et orationi suae prosaicae, saepe ieiunae et barbarae fragmenta Babrii multa, quorum sensum sermone pedestri exprimere nesciebat, immiscuisse, quae in aliis collectionibus aut non omnino, aut saltem diverse leguntur. Post agit de aliis Aesopi codicibus et editionibus principibus, et p. 25. sibi verisimile videri, profitetur, collectiones omnes, quas hodie tenemus, fabularum Aesopearum ab opere Babriano originem suam duxisse, differentias autem earum esse imputandas multitudini scriptorum, qui diversis temporibus et locis et ingeniis et studiis metrorum elegantissimorum partes varias pro libitu suo quisque, in prosam traducendas sumsissent. Mentem vero suam vberius explicuit, Babrium expoliuisse choliambis fabulas, quae sub Aesopi nomine ferebantur, ex aliorum inuentis non parum auctas; ex eo tempore negligi coepisse prosaicam Aesopearum collectionem: sequioribus saeculis homines male feriatos *Babrii* fabulas in prosam reduxisse, adeoque libros fabularum Aesopearum, qui hodie feruntur, ab iunioribus Graeculis confectos esse et ex Babriano opere ductos. Hinc, opinatur, accidisse, vt fabularum Aesopi, quae a veteribus memorantur, aliae in libris hodiernis desiderarentur, aliae mutatae legerentur: scriptores enim nostros eas solum fabulas, quas libuisset, et prouti libuisset, vertisse; forsan Babrium ipsum nonnulla reliquisse intacta, nonnulla etiam pro arbitrio immutauisse. Denique in codicibus, (de quibus postea sermo erit) nondum exploratis, cum primis antiquioribus, multas fabulas hactenus ineditas, aut saltem editarum multas stilo smoeniore et purpureis Babrii pannis ornatiores, multo plura operis Babriani fragmenta latere, censens, eruditos homines ad illos libros scriptos lustrandos, diligenter excutiendos in vsumque publicum excerpendos inuitat incitatque:

inspiciendos

Tzetzes idem XIII. v. 494. *τοῖς μύθοις τοῖς Αἰσώπου τε καὶ ςίχοις τοῦ Βαβρίου λέων καθεύδων πλάττεται* etc. mox adducit versum non scazontem; sed iambicum:

Ου μὴν πτοοῦμαι τὴν δὲ ὁρμὴν ἐκτρέπω,

qui versus inemendatus legitur fabula 2. inter eas, quas sub Gabriae nomine habemus. Suidas quam frequentissime Babrium laudat, et plurimos ex eodem profert choliambos: aliquos etiam hinc inde, Babria non laudato, quos ex argumento facile agnoscas illius esse. At verba apud eumdem in *παλαμναῖος*, *οὐκ ἔδοξαν ἄνθρωποι εἶναι ἀλλὰ δαίμονες παλαμναῖοί τινες*, non *Babrii* sunt, sed *Procopii* Hist. arcanae cap. 12. vt doctissimo Neocoro probe animaduersum. Ceterum non male *Carolus Boylius* in examine dissertationis Bentleianae de fabulis Aesopi p. 245. suspicabatur, versus binos, quos *ἐκ τῶν τοῦ Αἰσώπου μύθων* profert scholiastes Thucydidis, *Babrii* nostri esse, sunt autem hi:

— — ἄλλος ἄλλον ἀγρεῦσαι θέλων
Τρέχει τις ἄλλος ἐκ κακοῦ σώζων. [P]

Sed et versus hexametros, laudato eodem Babria, profert idem Suidas in *ἑταιρεία*, in quo, nisi fefellit eum memoria, credibile est, etiam versus hexametros et pentametros, quos ex *μύθοις* vel *μυθικοῖς* producit in *αἰπεινή*, *ἄδεν*, *ἀκηδής*, *δίη* et *ςυφελός*, Babrii esse, vt forte diuerso carminis genere interdum vsus sit Babrius in fabulis exscribendis, quae eiusdem *Boylii* coniectura est, licet Bentleius hanc homericam vel elegiacam metaphrasin malit tribuere Anonymo alicui, Babria antiquiori [dd]). Galenus etiam in protreptico tom. I. p. 6. fabulam de athletis, quos bestiae in stadio facile vincunt, proferens ait, se adducere *μῦθον*, *ὃν τῶν ἐκ ἀμούσων ἀνδρῶν τις ἐντείνας ἔπεσι διεσκεύασεν.* Potuit tamen hoc facere poeta aliquis in alio opere, quam meras fabulas complexo.

VIII. [De

inspiciendos quoque esse recte indicat codices Tetrastichorum *Ignatii*, (de quo mox §. VIII.) sub nomine *Gabriae*, qui fabulas *Babrii* in compendium redegit. Suspicio vero Tyrwhitti, nullum fuisse *Gabriam*, sed inde ortum, quod in quibusdam exemplaribus errore scribae Γαβρίου pro Βαβρίου scriptum fuerit, ex eo fit probabilior, quod eam sententiam, quae in codice Coisliniano apud Tyrwh. p. 28. n. 36. et in Postscripto p. 47. *Babrio* claris verbis adsignatur, censor doctus in bibl. critica l. m. p. 127. sub *Chabriae* nomine deprehendit in Maximi et Antonii sententiis, adiectis Stobaeo edit. Francof. p. 96. Errore igitur tum aurium tum oculorum nouum illud nomen ortum in codices irrepsisse videtur. — Deinceps in libello Tyrwhitt. fragmenta exhibentur *Babrii* secundum ordinem fabularum Aesopearum in edit. Oxon. 1718. quae quidem omnia, duobus vel tribus exceptis, exstant in Suidae lexico, vel adiecto Babrii nomine vel omisso, ita tamen, vt auctor facile agnoscatur ex versuum numero atque argumento: vti iam animaduerterat Fabricius. Denique in Adpendice et in Auctario quaedam ἀνέκδοτα Babrii e codicibus in lucem profert. — Quod Suidas multa e Babriano opere adtulit, *Toupius* in Opusculis criticis, f. Emendationibus in Suidam frequenter vel Babrio versus, vel versibus Babrianis sensum verborum varia fortuna restituit. *Harl.*

dd) Alii Anonymo ego quoque illos versus hexametros tribuerem: nam, vt *Cannegieter* in diss. de Auiano ostendit, fabulatorum cum graecorum tum romanorum et scripta et nomina miscebantur, aliaeque fabulae ex aliorum libris transferebantur ad alios. Atque *Tyrwhitt* in diss. p. 10 sq. n. 14. arbitratur, Suidam in ἑταιρεία memoria lapsum esse et versus illos hexametros Anonymo illi tribuendos, cuius μῦθοι vel μυθικὰ non raro solet citare: hunc vero, neque ipsum spernendum auctorem, *post Babrium* scripsisse, et fabularum eius, (nonnullarum saltem) paraphrasin, versibus partim hexametris partim elegiacis, confecisse. *Harl.*

De Codicibus Aesopi et Babrii etc. huius edit. VIII. [De codicibus et Aesopi et reliquorum simul hic agam. De *Bodleiano* cod. quo vsus erat Tyrwhitt, non est, quod plura faciam verba. Cana cod. *Vossiani* vetustas suspecta quidem est Fabricio §. XI. at *Valckenaer*, qui codicem Vossianum manibus versauit, et in Miscell. obseruatt. crit. Belg. vol. X. tom. I. p. 108 sqq. diligenter curateque descripsit, p. 115. adfirmat, fabulas, quae in eo cod. occurrunt, esse XVIII. et ab illis quae vulgo sub Aesopi nomine circumferuntur, longe diuersas; codicem 500. annis ante Planudem esse conscriptum, fabulas non inuenustas, ab homine graece scientissimo confectas, raro a Dositheo (a. Chr. circ. 207.) interpolatas, sed ab eodem in latinum conuersas sermonem, et p. 129. duarum fabb. dat specimina. — *Gothanum* cod. Aesop. fabularum Venetiis 1482. scriptum Heusinger in praefat. ad editionem Aes. fabul. suam laudauit. In primis vero memorandus est cod. *Augustanus*, Planudis aetatem longe superans, in quo non ordo tantum et verba alia, sed etiam numerus fabularum longe maior est, et vnde constare potest, quo sermonis genere ante Planudem easdem fabulas alii narrauerint: de quo plura dixit *Heusinger* in praefationibus ad Iuliani Caesares et Aesopi fabulas, nec non in diss. de graecis Aesopi fabulis n. 4. et notitiam illius dedit quoque cl. *Ernesti*, in praefat. ad editionem suam fabb. Aesop. Ex hoc, qui dignus est, vt describatur aut curatius excutiatur, (v. Lessing zur Geschichte und Litteratur, tom. I. p. 72.) et Gothano quasdam fabulas primum publicauit Heusinger. — De cod Florentino et duobus aliis Florentinis apud Montfaucon in Diario Ital. p. 366. vid. notam ad §. XI. — Ab eodem *Montfauconio* in Diario Ital. memorantur p. 48. Apophthegmata Aesopi, cod. XIV. saec. et p. 32. Aesopi Fabulae et vita per Planudem, cod. eiusdem saeculi in biblioth. *Mutinensi* p. 16. Aesopi vita et fabulae per Maximum Planudem, cod. XIV. saec. tum Aesopi fabulae et Gabriae fabulae, cod. XV. saec. in biblioth. Ambros. *Mediolanensi*. — Codices quinque *Palatini*, quos Neueletus consuluit, quum inter se raro et parum discrepent, pro vno reputandi sunt.

Omnes autem fabulae, quae sub Aesopi nomine vulgatae sunt, ex tribus potissimum exemplaribus MSS. sunt desumtae, commonstrante *Tyrwhitto* in diss. pag. 20 sqq. Fabulas priores 144. (vt in edit. Oxoniensi ordinantur,) primus ex MS. edidit *Bonus Accursius Pisanus*, Mediolani, circa a MCCCCLXXXIX. vt coniicit Tyrwhitt, (de qua editione paullo post copiosior ero,) cum vita Aesopi a Planude scripta; vnde, vt opinatur idem ille Tyrwhitt, collectio illa a nonnullis κατ᾽ ἐξοχὴν *Planudea* adpellata est: at in nota 31. ostendit, ex eo, quod vita Aesopi, a Planude enarrata, praemissa est, nondum confici posse, fabulas eas, quas Accursius vulgauit, a Maximo Planude esse scriptas. Obseruat enim, vitam Aesopi cum nomine Planudis, saepissime in MSS. occurrere sine vllis fabulis: occurrere etiam praefixam collectionibus fabularum, quae ab illa, quam Accursius exscripsit, multum discrepent: ita esse in MS. Laudiano bibl. Bodlei. n. 699. vbi vitam Aesopi, a Planude exaratam, sequuntur fabulae quidem ex Accursianis, (quamquam diuerso ordine,) sed etiam multae ex Neueletanis. Haec Accursiana collectio saepius repetita est ab Aldo aliisque, cum nullis aut saltem leuissimis mutationibus. Tum *Robertus Stephanus* Aesopi vitam et fabulas plures atque emendatiores, vt ipse ait, ex *vetustissimo codice bibliothecae regiae*, 1546. euulgauit. In illo exemplo cum fabularum ordo a prioribus editionibus omnino discrepat, tum etiam nouae fabulae, circiter viginti, non omnes simul adiectae, sed sparsim diuersis locis insertae sunt, prouti illas in MS. ipsum reperisse credibile est. In Stephaniana editione sunt quaedam Babriana, quae vel elegantiora sunt, atque auctorem Babrium magis referunt, quam in Neueletana,

tana, vel in hac plane desiderantur, (v. Tyrhw. n. 32.) Denique *Neueletus*, qui Stephanianam editionem aut nesciuisse videtur, aut neglexisse, *Fabulas variorum auctorum* edidit 1610. in quo opere fabulas priores 144, vt ex editione Accursiana propagatae fuerant, repraesentauit, fabulas autem ex V. MSS. Palatinis, qui autem vnius sunt familiae (vt iudicat Tyrwhitt: at tamen ex paucis illis, quas subiecit Neueletus, notis, interdum, licet rarissime codices illos, praecipue quintum dissentire, cognoui: sed parum tamen differunt:) addidit circiter 136. (vel potius 148. a p. 212 — 321. sub titulo *Fabularum numquam hactenus editarum.*) Accursianam collectionem Neueletiana recentiorem esse, opinatus est Bentlei. diss. laudata §. VIII. Contra Tyrwhitt, quae ex illis recentior sit, quae vetustior, frustra quaeri, rectius existimat, quum in vtraque complures fabulae diuersis auctoribus et temporibus, vt verisimile est, consarcinatae legantur. Idem tamen, quod in tribus illis codicibus, e quibus fabulae Aesopi hactenus editae fere omnes fluxerunt, tanta est differentia, vt fabularum Neueletanarum nulla in cod. Accursiano, neque vicissim vlla Accursiana in Neueletano sit inuenta; Stephani autem codex Accursianas omnes diuerso ordine dispositas; Neueletinas paucas iis intermixtas sit complexus, acute suspicatur n. 33. *duo Babrii volumina*, ab Auiano memorata casu quodam olim distracta, alterum Neueletanae, alterum Accursianae collectioni originem dedisse, omnes autem fabulas, quas hodie tenemus, Aesopeas, at varie mutilatas, corruptas in prosamque resolutas orationem, ex opere Babriano ortas esse. Dici igitur non potest, a Planude vulgatas fabulas esse scriptas, quod etiam sensit Bayle (in: *Lettres — publiées sur les Originaux avec des Remarques par Mr. Des Maizeaux*, Amsterd. 1729. mai. 12.) epistola XVIII. contra Vauassorem aliosque negans, omnes Aesopi fabulas a Planude esse confictas. — Atque praeter memoratos codd. MSStos in variis bibliothecis multi adhuc vt iam dictum est, latent, qui exspectant diligentiam ac sedulitatem virorum doctorum, qui fabulas Aesopeas sollerter comparent, rite acuteque discernant, et fragmenta Babriana pari sagacitate, ac Tyrwhittus, inquirant, secernant, ac, quantum fieri potest, legitime atque intelligenter restituant componantque; reliquis fontibus et auctorum et grammaticorum, qui Babrii fabularumque Aesopearum iniiciant mentionem, haud spretis. In Bibliotheca quadam Constantinopolitana exstare, saltem exstitisse dicitur *Aesopus totus*, f. fabulae ipsius in: *Bibliotheca* f. *Antiquitates vrbis Constantinopolitanae*, Argentor. 1578. 4. nr. II. cod. 170. sed de tristibus bibliothecarum in Oriente non minus, quam Constantinopoli satis v. *Seuin* in Histor. acad. Paris. Inscript. tom. VII, p. 335 sqq. — *Dabrius* (scribae errore) in cod. regio Paris. dicitur in collectione quadam f. Melissa ex variis auctoribus in *Philippi Labbei* Noua biblioth. supplem. VII. p. 279. nr. 633. In eadem Noua bibl. quaedam aliae versiones antiquae et edd. memorantur. — In Biblioth. *Laurent.* secundum *Angeli Mar. Bandini* Catal. cod. MSS. bibl. Mediceae — graecorum, recensentur sequentes codd. 1) tom. I. p. 29. Plut. V. cod. X. n. LXXXVII. sunt Τετράστιχα Γαβρίε γραμματικȣ̃ καὶ ἕλληνες. Quod Bandinus animaduertit, hic non *Babrias*, sed *Gabrias* esse fabulas, nec *Ignatium diaconum*, vt suspicatur Fabricius nostro loco, sed *Gabriam*, teste inscriptione, esse fabularum istarum auctorem, id admodum leue esse, ex iis, quae hucusque disputata sunt, colligi potest. Illud autem tenendum et cum Tyrwhitti iudicio comparandum est, in hoc codice reperiri LXIX. fabulas, e quibus, ait Bandinus, XLIII. editae sunt graece et lat. ab Aldo, reliquas vsque ad LIV. e codd. Palatinis addidit Neueletus, ita tamen esse comparatas, scribit, vt in cod. VI. fabulae desint ex editis a Neueleto, reliquae multum ab ipsis discrepent, et XX. superfint, quae hactenus inter editas desiderentur, a Bandino autem primum publici iuris fa-

ctae

ctae sunt. Codex igitur, in Sicilia aut Calabria olim saeculo quidem XIV. pessime scriptus est, at probabiliter e codice quodam perantiquo fluxit, et, quia non solum pleraque inedita continet, sed etiam singularia in fabulis Babrii aut Aesopi praebet, diligentius est excutiendus. — 2) in cod. XV. Plut. VII. est nr. 4. collectio sententiarum: in his notantur tom. I. p. 253. sententiae ex *Aesopo* et *Babrio* excerptae. — 3) tom. II. pag. 383. memoratur cod. saec. XVI. in 4. min. insunt in illo nr. 3. *Aesopi Fab.* cum duplici auctoris vita, priore valde longa, (quae Bandino videtur Planudem habere auctorem, nec tamen cum vulgato omnino concordat,) altera breuissima: quam sequuntur fabulae centum, ordine alphabetico dispositae. — p. 274. in cod. X. fabulae 38. instar Aesopicarum, quarum primam integram protulit Bandin. — 4) ibid. pag. 464. cod. 23. nr. 4. cod. chart. gr. in 8. saec. XV. manu Manuelis Zaroiannis scriptus: continet vitam Aesopi, quae legitur in Aldina edit. fabularum Aes. 1505. et fabulas Aesopi secundum alphabetum: desinunt vero in littera ψ. — 5) ibid. p. 466. cod. saec. XIV. chart. in 12. habet nr. 11. Aesopi Prouerbia. — 6) ibid. p. 555. cod. 33. nr. 2. chart. saec. XVI. in 4. Aesopi fabulae LXI. quarum nonnullae habent latinas verborum interpretationes interlineares. — 7) tom. III. p. 325. cod. VIII. Plut. 86. chartac. saec. XV. nr. 22. Apophthegmata, in his Aesopi. — 8) ibid. p. 415. cod. 79. nr. 1. saec. XV. insunt fabulae CXLVIII. eodem quidem ordine, quo comparent in edit. gr. Basil. per Io. Herwagium an. 1550. 8. ita tamen, vt in hoc codice postremae V. fabulae editionis desint, inter fab. tamen 67. et 68. vna, quae in editione non adparet, quam integram exscribi fecit typis Bandinus, et aliae tres e Gabrio s. Diaconi tetrastichis (nr. 13. 14. et 28. in edit.) inserantur. — 9) Dicta et sententiae Aesopi in Arsenii Violario, cod. saec. XVI. vid. tom. I. pag. 549. — In Catalogo codd. MSS. *bibl. regiae Parisinae*, *Gabriae* et *Aesopi* fabulae crebro memorantur: sic in vol. II. *Gabriae* fab. cod. 522. nr. 19. cod. 583. nr. 28. *Aesopi* fabularum collectio, ordine alphabetico disposita, et nr. 29. *Gabriae* tetrasticha: cod. 1788. nr. 17. *Gabriae* fabulae, versibus iambicis; cod. 2571. nr. 8. *Gabriae* fab. cum glossis quibusdam interlinearibus. — In eodem vol. praeter ea XVI. codd. *Aesopi* fabulas continentes nominantur: inter hos memorabilis est cod. bombycinus 2408. manu Athanasii Hamartoli circa annum Chr. 1270. exaratus, in quo nr. 17. sunt *Aesopi* fabulae quaedam *versibus iambicis*. Reliqui codd. sunt multo recentioris aetatis. — In vol. III. occurrit memorabilis cod. 2904. saeculo decimo tertio exaratus, qui continet nr. 4. *Aesopi* fabulas sex, versibus scriptas. In vol. IV. Aesopearum fabularum, tam latine quam graece scriptarum, octo codices memorantur: in his cod. saec. XV. 8259. nr. 5. *Aesopi fabulae*, versibus latinis: accedit commentarius; at nomen auctoris aut interpretis reticetur; cod. 8460. saec. XIV. nr. 5. *Aesopi* fabulae, versibus heroicis; cod. 8509. bis; saec. XIV. *Aesopi* fabulae, versibus elegiacis, anonymo interprete. — cod. 8510. nr. 1. et cod. 8517. saec. XV. *Aesopi* fabulae, interprete Omnibono Leonicensi. — *Fabulae Anonymi versibus expositae*, cod. an. MCCCC. die quarto mensis Februarii scriptus, in biblioth. Veneta S. Michaelis, quem *Io. Bened. Mittarelli* in Catalogo MSS. illius biblioth. Venet. 1779. fol. p. 370. vberius describit. — In bibliotheca *Mosquensi* Synodi est cod. nr. 285. in 4. saec. XIV. aut XIII. qui varios libellos variis temporibus scriptos, continet, in his *Vitam* et *Fabulas Aesopi*, in quibus sunt quadraginta quinque ineditae; reliquae, iam typis excusae, alio ordine, ac in Heusingeriana editione, dispositae, et cum insigni lectionis varietate reperiuntur, vti docuit cel. *Matthaei* in praefat. ad Syntipae fabulas p. X sq. — In eadem bibliotheca est codex in quo *Ignatii* leguntur *tetrasticha*, teste

eodem viro celeberrimo. — In bibliotheca *Lugduno-Batau.* funt codd. 1) pag. 349. nr. 93. Aefopi vita cum fabulis, p. 330. nr. 139. Sententiae ex Aefopo et aliis. — p. 388. nr. 49. Fabulae Aef. Integumenta elegiacis verfibus fcripta. — p. 378. nr. 20. perperam tribuitur Aefopo noftro fabulatori liber profaico fcriptus fermone de ortu actuue ac fine Alexandri M. Macedonis. — p. 394. nr. 51. Aefopi fab. in charta. — p. 398. nr. 53. adfcribuntur Aefopo Admonitiones ad Ennum, quarum prima eft, Τέκνον πρὸ πάντων σέβε τὸ θεῖον. conf. fupra ad §. IIII. fin. — p. 401. nr. 4. Initia fabularum Aefopi; Fabularum a Neueleto editarum index, et quae in eius editione defunt. *Aphthonii* fabularum initia: manu Patricii Iunii fcripta. — p. 402. nr. 7. et p. 403. nr. 19. Aefopi fabulae. — Eaedem 127. in biblioth. *Efcorialienfi*, tefte *Clarkio* in Epiftolis de regno Hifpan. p. 376. fecundum verfionem I. Tob. Koehleri teutonicam: adde Anton. Auguftini Catal. Tarracon. an. 1587. nr. 227. ibid. nr. 261. *Aefopi* Apophth. et fab. — In biblioth. *Caefar. Vindobon.* tefte *Lambecio* in Commentar. de illa, tom. II. p. 918. nr. 416. antiquum volumen membran. in fol. *Fabulae* Aefopi, ab anonymo quodam auctore carmine elegiaco translatae. — Libro et vol. VII. cod. 133. nr. 33. *Aefopi* fab. ordine alphabetico cum eiusdem vita: quod exemplar a Neueleti editione valde difcrepare, eiusque collationem ob multas notabiles lectiones fore neceffariam, iudicat Lambecius pag. 543. — In eodem codice funt nr. 34. *Ignatii Magiftri* Iambica ex fabulis Aefopicis *Babriae.* — In eodem volumine cod. 78. pag. 295. *Ignatii Diaconi* Tetrafticha Iambica ex Fab. Aefop. *Babriae,* quae exftant in edit. Neueleti pag. 354 fqq. — Eadem exftant in cod. Naniano, 287. (pag. 484. *Graeci codices MSS. apud Nanios, patricios Venetos*, Bononiae, 1784.) infcripto: γαβρίε ἔλληνος τετράστιχα. — In *Codicibus MSS. latinis Biblioth. Nanianae a Iac. Morellio relatis*, Venetiis, 1776. pag. 152. eft in cod. CXVI. nr. 5. *Liber Aefopi:* incipit: *Vt iuuet et profit conatur pagina praefens* etc. de cuius auctore cel. Morellius docte difputat: vide quoque paullo infra §. XI. — Bononiae et in aliis vrbibus multi latent codd. Fab. quos *Montfaucon* in Catalogo Catalogorum MSS. enumerauit, et quos omnes, ibi indagandos, repetere haud vacat. — In biblioth. olim *Palatina*, apud Sylburg. nr. 93. *Ioannis Antiocheni* Archaeol. f. fabularum declaratio. nr. 122. *Aefopicae* fabulae XXXII. — 156. *Aphthonii* rhetoris fabulae XL. *Aefopicae* fab. 143. a vulgatis diuerfae, *Babriae* fab. 44. — nr. 195. *Aefopicae* fab. 204. — nr. 367. *Aefopi* fab. 99. — nr. 369. *Gabriae* fab. — In biblioth. *Auguftana,* fecundum Reiferum, ter: nempe: p. 40. p. 75. et p. 80. — In Catalogo librorum MSS. Angliae et Hiberniae etc. Oxoniae 1697. *Aefopeae* fabulae ligato et profaico fermone, graece aut latine frequenter defignantur: breuitatis cauffa memorabo tantum, eas reperiri in bibliothecis Oxon. quinquies; in biblioth. Bodleiana, nouies; in Biblioth. Cantabrig. bis; in Biblioth. Barocc. nr. 50. *Aphthonii* fabulas: in aliis biblioth. Angliae, nouies; in biblioth. Cottoniana p. 111. nr. 23. *Aefopi* fabulas, verfibus elegiacis, et p. 110. nr. 14. Fab. *Aef.* verfibus gallicanis. Pariter aliae fabulae ibi exftant: e. g. in b. Bodlei. inter libros Seldeni, fabellae, *arabice* nr. 3424. et 3403. iocularis fabella: tum nr. 4073. inter libros Pocockian. fabulae, *arabice*, nr. 5551. inter codd. Oxon. nr. 854. fabulae, fine auctoris nota. — Sed iam fatis eft: Fabulas, videmus, faepe fuiffe defcriptas, et in aliis bibliothecis multas adhuc latere, arbitror. Addam, cel. *Adelung* ex fectione quadam librorum accepiffe exemplar Venetum in 12. apud Francifcum Rampazetum 1561. (vti calamo adfcriptum eft,) quod doctus quidam, fiue Italus, fiue Gallus, futurae editioni parauerat; nam in charta iniecta fcriptae funt et variae lectiones ad editas fabulas, et quaedam

dam ineditae, e codd. tum Florentino bibl. Monachor. Caſſinenſium ſaec. XIII. tum Bauarico, in quo ſunt 190. fabulae, ſecundum alphabetum, ex quo deſcripta eſt vita vtraque; denique e codice Mediceo. Inſunt quoque *Gabriae* ſeu *Ignatii* XVIIII. tetraſticha inedita e codice Mediceo Plut. V. vol. X. De hac collectione cel. *Matthaei*, cuius humanitati debeo illius notitiam, in ſingulari commentatione vberius ſe diſputaturum eſſe, et ſpecimina (additis variis lectionibus e codd. Mosquenſibus,) adiecturum, per litteras mihi ſignificauit. Quare plura addere, ſuperuacaneum mihi videtur. *P. Romolinus* in coenobio quodam, *Grotta Ferrata*, haud procul Tuſculo, (hodie *Fraſcati*) inuenit codicem membranaceum in 4. initio ſaeculi XI. ſcriptum, qui continet *Aeſopi* vitam ac fabulas; Cel. *de Murr* in Ephemerid. Noribergenſ. nr. L. 1789. ex litteris illius ſequentem dedit notitiam: „Codex continet vitam Aeſopi, quae inſcribitur: *Βιβλος ξανθȣ φιλοσοφȣ, και αἰσωπȣ δȣλȣ αὐτȣ· περι ἀναςροφης αἰσωπȣ*, et incipit hisce verbis: *ὁ παντα βιοφιλεςατος αἰσωπος, ὁ λογοποιος*, attico ſermone conſcripta prolixiorque, quam Aeſopi vita a Maximo Planude conſcripta. Conſtat enim 72. paginis, minuſculo charactere refertis, cum aliquot correctionibus, et notulis in margine. Aeſopi vitae proxime ſuccedunt fabulae, hoc titulo: *Αἰσωπȣ μυθοι κατα ςοιχειον ὠφελιμοι*. Sunt nr. 223. ordine alphabetico diſpoſitae, quae numero et verbis paullulum differunt a vulgatis. Poſtremo veniunt fabulae 30. verſibus iambicis, vel potius ſcazontibus, (*procul dubio, Babrii*) concinnatae, hoc titulo: *των αἰσωπȣ μυθων ἰαμβοι*. Praeter ea in codice opuſculum anonymum inuenio de natura animalium, eo titulo: *συν θεῳ βιβλος φυσιολογικη*, vbi quorumdam animalium naturam Anonymus ad mores hominum traducit reformandos, et ſ. ſcripturae verbis quam ſaepiſſime vtitur. Denique ibidem ſunt fragmenta longioris cuiusdam fabulae, vbi rex nomine Azar amicos alloquitur viros, et animantium lites componit." *Harl.*]

Exſtant hodie ſub *Gabriae* nomine fabulae LIV. ex quibus XLIII. editae ſunt graece et latine ab *Aldo Manutio*, cum Phurnuto, Palaephato et aliis, Venet. 1505. fol. et a Io. Frobenio Baſileae, 1518. 8. [ibid. 1521. 8. inter ſcriptores gnomicos, cum Aphthonii, Aeſopique fabulis etc. *Harl.*] Tubing. 1546. al. 1548. 8. *Γαβρίȣ Ἕλληνος τετράςιχα*, reliquas XI. e codicibus Palatinis addidit Heidelb. 1610. 8. *Iſaacus Nicolaus Neueletus*. Hae ſingulae epimythion proſa ſubiunctum habent, nec choliambis conſtant, ſed tetraſtichis iambis, excepta quadrageſima tertia, quae tredecim choliambis abſoluitur et ſola videtur eſſe Babrii ipſius. Reliquae ſunt ab *Ignatio Magiſtro* et *Diacono*, cui in MStis codicibus tribuuntur, teſte Fabio Paulino Vtinenſi: *Ἰγνατίȣ Διακόνȣ τετράςιχα δiίαμβα εἰς τȣ̀ς μύθȣς Αἰσωπικȣ̀ς μεταφραςικά*· ſiue vt Lambecius in codice Caeſareo reperit: *Βαβρίȣ ἐν ἐπιτομῇ μεταγραφὲν ὑπὸ Ἰγνατίȣ Μαγίςορος*. Vide eius commentar. VII. de bibl. Vindob. p. 137. (ſ. p. 295.) et 254. (p. 544. edit. Kollar.) Similem inſcriptionem in Palatinis codicibus inuenerat Neueletus et ſub *Ignatii* nomine fabulae eaedem editae ſunt ad calcem Phaedri a Rittershuſio et aliis illuſtrati Lugd. Batau. 1598. 8. apud Plantinum: [Lipſiae, 1682. 12. germanice metriceque, in: Melanders äſopiſchen Fabelgeſchichte Phaedri. Eiſenberg, 1712. 8. *Harl.*] tum a *Iohanne Fidlero* Reichenbaccenſi Variſco, qui poſt *Fabium Paulinum* ee), et Anonymum in edit. Plantiniana,

ee) Rara editio in biblioth. Chriſtii II. p. 257. ſic inſcripta occurrit: *Fabulae centum ex antiquis ſcriptoribus acceptae et graecis latinisque tetraſtichis ſenariis explicatae a* Fabio Paulino: Gabriae fabulae, *Muſaei Leander et Hero, Galeomyomachia Incerti, Sibyllae vaticinium de iudicio Chriſti, batrachomyomachia Homeri ab eodem latinis verſibus e graeco conuerſa.* Venet. 1587. cum figg. *Harl.*

niana, (quem *Iosephum Scaligerum* Fidlerus, Daumius et alii vocant, quamquam Scriuerius in editione poematum Scaligeri eum praetermisit,) iambis latinis vertit, et epimythia singulis hexametris expressit, notulasque addidit Cygneae 1668. 12. cum Fidleri versione, additis Neueleti et vberioribus *Iohannis Hennigii*, Solquella Marchici, Conrectoris Quedlimburgensis, et post ea Pastoris ad S. Aegidii an. 1694. denati, animaduersionibus: recusae sunt hae fabulae Quedlimburgi 1679. 12. parum emendate. [*Babrii* et *Archilochi* fabulas exhibet Camerarius in editione *Aphthonii* p. 56. 57. vide ibidem p. 241. — Prodierunt illius Babrii fabulae, etiam Dresdae, sic inscriptae: *Gabriae f. Ignatii Diaconi Tetrastichorum in Fabulas Aesopicas Dodecas.* gr. cum octaplici versione metrica latina et cum not. *Chr. Gilberti.* 1689. 4. Phaedri fabulis adiecit *Gabriae fabulas*, exemplum Aldinum 1505. sequutus, *Io. Georg. Walch*, Lipsiae, 1712. et 1735. 12. Integram Babrii fabulam dedit quoque *Brunck* Anal. III. p. 31. De *Tyrwhitti* opusculo et studio Babrii quasi in lucem vitamque reuocandi paullo ante egi. De aliis editionibus, in quibus Aesopi fabulis adiungi solent Babrianae, in sequentibus erit sermo. — *Gabrias Fabeln*, aus dem Griechischen mit Anmerkungen von *I. C. F. Baehrens.* Colon. 1787. 8. *Harl.*] De *Ignatio* [vid. Cannegieteri diss. ad Auian. cap. 16. pag. 289.] praeter ea notabis, quod huius *Iambi in Adamum*, Labbeo in biblioth. noua MSS. p. 134. memorati, exstant in variis bibliothecis, et pars illorum edita est a clariss. Grabio tom. II. spicilegii Patrum p. 229. , Occurrunt quoque [in cod. Baroc. nr. 238. in Catal. MSS. Angl. et Hibern. et] in Actis Sanctorum 25. Febr. et 13. Mart. *Vitae Tarasii et Nicephori, Patriarcharum CPolitanorum* ab [?] *Ignatio* scriptae, cum quibus vixit circa saeculi a Christo nato noni initia. Vide Martinum Hanckium de scriptoribus Byz. p. 247 sq. Suidas testatur, grammaticum hunc ex Diacono et vasorum in ecclesia CPolitana custode euectum esse ad dignitatem Metropolitae Nicaeni, et praeterea scripsisse elegos funebres, epistolas, iambos in Thomam Antartem siue τὰ κατὰ Θωμᾶν, quorum nihil ad nos peruenit. — *Gregorii Cyprii* fab. MSS. in biblioth. Bauar. p. 21.

De fabulis Aphthonii et Syntipae. IX. Vt ad fabulas Aesopi reuertar, earum nonnullas quoque selegit et prosa graeca eleganti breuiter expressit adiunctis epimythiis rhetor notissimus *Aphthonius*, Antiochensis, Babria, vt puto, antiquior: [aut potius, secundum Tyrwhitt. iunior.] Quadraginta fabulae Aphthonii cum versione Iacobi Kimedontii filii primum editae sunt apud Commelinum 1597. 8. ad calcem progymnasmatum, quae recusa etiam Lugd. Batau. 1623. 8. apud Abrahamum Commelinum. Cum eadem versione vulgauit *Neueletus* an. 1610. in iam laudata fabularum collectione, an. 1660. repetita, et castigationes addidit. Prodierunt etiam minori forma graece et latine vna cum progymnasmatis, Paris. 1648. auctae et recognitae a patribus Societatis Iesu. *Fabric.* Huc quoque referendae sunt *Syntipae, philosophi Persae*, (vid. infra vol. X. p. 339.) *Fabulae LXII* etc. quas *ex duobus Mosquensibus codd. primum edidit, et animaduersiones adiecit Christian. Frider. Matthaei* (tum temporis Prof. litter. human. in Vniuersitate Caesarea Mosquensi, in praesenti Prof. ling. gr. Witteberg.) *Lipsiae,* 1781. 8. syriace scriptas fabulas fecit graecas *Michael Andreopolus*, grammaticus, homo christianus. Graecitas et oratio interpretis prope accedit ad eam, quae est in fabulis graecis. Plura leges in praefatione clar. editoris. Apographum Mosquense, in quo fabulae hunc habent indicem, Συντίπα τῦ φιλοσόφυ ἐκ τῶν παραδειγματικῶν αὐτῦ λόγων, ante saec. XIV. scriptum est. *Harl.*

X. Exstat

Neueleti collectio. Rimicius. Editio Accursiana. X. Exstat praeterea duplex ff) collectio prosaria fabularum Aesopiarum graeca, vtraque ordine alphabetico digesta, quarum alteram fabularum CXXXVI. e bibliotheca Palatina primus edidit et latine vertit castigationibusque ac notis illustrauit laudatus *Neueletus*. Monachorum mentio cum laude occurrit fabula 3. (siue 152.

Llll 3 si pridem

ff) *Triplicem* esse collectionem, *Accursianam*, *Stephanianam* et *Neueletanam*, e quibus reliquae editiones, modo auctiores, modo paullo emendatiores fluxerunt, supra ad §. VIII. iam adnotatum est. Pleraeque autem editiones, quarum superioribus praecipue saeculis infinita paene fuit copia, quod tralaticiae tantum, nullis locupletatae accessionibus, aliis saepius collectionibus insertae, aut interdum nouis operarum erroribus obsitae fuerunt, plenissimum omnium editionum indicem promittere aut dare nequeo, nec omnino opus esse censeo. Hic tamen de primis editionibus, quae diligentiam Fabricii effugerunt, est differendum, atque adnotandum: 1) iam diu fabulas Aesopeas, ante quam graecae typis excusae fuissent, ope latinae versionis ab anonymis, tum Valla, Omnibono aliisque varia fortuna et oratione, siue ligata, siue soluta, factae, primum Italis, tum etiam Germanis notas fuisse; in recensione codicum MSS. nonnullas antiquiores iam memorauimus: 2) quando antiquioribus illis temporibus *Aesopeae* aut *Aesopi* dicuntur fabulae, non graecas aut e graeco versas semper esse intelligendas. Sic *Romulus* quidam fabulas, a Phaedro scriptas, conuertit in sermonem prosaicum; sed de hoc paullo post: 3) hic *Romulus* a *Remitio*, f. *Rimicio*, vt vulgo scribitur, f. *Rinutio*, nunc *Aretino*, nunc *Thettalo* dicto, (vnus enim idemque homo fuit, eius autem verum nomen *Ranutio d' Arezzo*, vid. gli Scritt. Ital. Brescia 1753. fol. vol. I. part. II. pag. 1020.) probe distinguendus est, at ab plurimis viris doctissimis confunditur. Sic probe discernitur in *Supplemento Supplementi Chronicarum ab ipso mundi exordio vsque ad redemtionis nostrae annum MCCCCCX. editum et nouissime recognitum: et castigatum a venerando patre Iacobo Philippo Bergomate, ordinis heremitarum.* — Venet. 1513. fol. p. 75. adversa: „Harum, (de Aesopi fabulis loquitur,) nonnullas cum *Romulus* quidam ad eruditionem filii Tybertini versum in latinum *iam diu* transtulerit: *nouissime* eas omnes vna cum ipsius Esopi vita *Rainutius* quidam, eruditus vir, ad Antonium tituli sancti Grisogoni cardinalem latinas accuratissime fecit." Diuersi igitur erant homines. Distinxit quoque eos *Io. Frid. Nilant*, in libro: *Fabulae antiquae ex Phaedro fere seruatis eius verbis desumptae et soluta oratione expositae; accedunt* Romuli *Fabulae Aesopiae; omnes ex MSStis depromptae et adiectis notis editae* — Lugd. Bat. apud Theodor. Haak. 1709. 12. Tamen adhuc ambigue et confuse disputat de Romulo, et vero in notis ad Romuli fabulas p. 65. *intelligendus est*, inquit, *Romulus siue Momyllus Augustulus, vltimus Occidentis imperator.* Prosaicas Romuli fabulas in linguam germanicam vertit et cum textu latino edidit, additis fabulis Aesopi a Rimitio (*Rimias* vocatur a Stainhöwel, aut eo, qui illam curauit editionem Vlmensem,) translatis, quae, vt in fine dicitur, *a Romulo in suis quatuor libris non continentur, Henric. Steinhöwel*, Vlmae apud Io. Zeiner intra an. 1476—1484. subiunctae sunt fabulae Anonymi elegiaco sermone explicitae, ex fabulis forsan Romuli prosaicis. Huius *anonymi* fabulae, elegiacis versibus expositae, reperiuntur, ne quis inscriptione decipiatur, in veteribus editionibus.

Esopus moralisatus, cum commento optimo, Dauentriae 1490. et 1502. 8. apud *Lessingium*, in egregio libro: *Zur Geschichte und Litteratur*, tom. I. (vbi de *Romulo*, a Rimicio plane diuerso, eiusque fabulis, de editione illa antiquissima Vlmensi, eiusque triplici forma, edit. Nilanti aliisque rebus huc pertinentibus doctissime et plenissime disputauit,) p. 68. Alias editiones vett. ad §. XI. significabo.

Rimicius autem siue *Rimucius*, (de cuius nomine, eius scriptura et cognominibus docte egit *Quirini*, Vir purpuratus, in Diatriba ad Epistolas Francisci Barbari, part. I. cap. IV. §. 7. et in primis in Epistola ad Schelhornium, subiuncta tom. III. Freytagiani Adparat. litterarii p. 785 sqq. vbi quoque de principe editione versarum fabularum differit,) fabulas, quae ex altero Babrii volumine, ex mente Tyrwhitti, prosaice erant factae, in linguam latinam ante annum 1459. transtulit; quas postea *Accursius* Mediolani typis exscripsit: et fabulas, graece scriptas, adiecit. Quare haec prima collectio *Accursiana* dicitur. Mediolanenses editiones, et latinas, et graecam, recenset *Ios. Anton. Saxius* in Historia literario-typographica Mediolanensi,

ſi pridem vulgatas adnumeres) et in epimythio fab. 122. (271.) quale Neueletus producit in notis p. 632. In fabula 181. Demades rhetor Athenienſis fabulam narrans inducitur, qui diu poſt

lanenſi, tom. I. Phil. Argelati bibliothecae ſcriptorum Mediolanenſium, Mediolani, 1745. fol.

Vita Aeſopi e graeco latina per Rynutium facta. — In calce *Mediolani. Anton. Zarotus, Parmenſis.* fol. 1476. (p. DLXV.) — eodem fere anno quoque *Romae*, ſine anni nota, in 4. vid. *Audiffredi* Catalog. rom. edd. ſacc. XV. p. 388. — *Romae*, 1483. 4. vid. *Audiffredi* l. m. p. 256.

Aeſopi vita et Fabulae e Graeco in Latinum verſae, per Rimicium, ad Reuerend. P. D. Antonium, tituli S. Chryſogoni Presb. Card. etc. 4. In calce: *Impreſſum Mediolani ad impenſas Philippi Lavagniae, Ciuis Mediolanenſis.* MCDLXXIX. *die* XXVI. *menſis Iunii.* (p. DLXX.) et ibidem, an. MCCCCLXXX. *die IV. menſis Septemb.* 4. teſte *Orlando*, p. 103. vbi dicuntur *latine, per Raymicium* editae eſſe, et bis, quaſi diverſae editiones, p. 270. memorantur; quod, vix credo, eodem anno factum aut adcurate ſcriptum eſſe: — Venet. 1482. (Maittair. IV. part. II. pag. 433.) fol. — *Maittarius* in Annal. typogr. tom. I. p. 262. not. b. anno 1480. adſignat, coniectura tantum ductus, editionem graeco-latinam; at ipſe fatetur, ſuum exemplum eſſe mancum, nec quidquam aliud praeter vitam Aeſopi graece continere: at tom. IV. part. I. pag. 415. latinam tantummodo Rimicii verſionem illi anno adſerit. *Saxius* pag. 572. ſe illam editionem numquam vidiſſe ait. — Parmae, 1487. fol. (Orland. p. 270. Maittaire IV. part. II. p. 492.) At quaenam prima ſit *graeco-latina* editio *Accurſiana*, incertum multis videtur, et, quia nulla temporis et loci nota adhaeret, viros doctos in alia omnia tranſiiſſe animaduerti. Quare, quoniam Accurſiana editio nulla ad manus eſt, quorumdam opiniones adferam, examini aliorum, qui manu terere poſſint exemplaria, ſubiecturus. In bibliotheca Duboſiana, part. II. pag. 572. nr. 6255.

Vita Aeſopi vna cum ſuis fabulis per Rynuntium e greco in latinum tranſlata, in 4. absque loco et tempore impreſſionis habetur editio *omnium prima, ac procul dubio an. 1470.* (forſan voluit ſcribere auctor notae 1480?) num verba graeca addita ſint, non quidem adnotatur; ſed eadem eſſe videtur, quam Orlandus et Beughenius huic anno 1480. adferunt, aut quam graeco-latinam, Maittarius et reliqui, quos poſtea laudabo, memorant. A *Saxio* pag. 612. inter eos recenſetur libros, qui Mediolani ſacc. XV. typis excuſi fuerunt, absque anni aut typographi aut loci nota: in calce: *Bonus Accurſius Piſanus impreſſit: qui non doctorum hominum, ſed rudium, et puerorum gratia hunc laborem ſuſcepit. Saxius* praeter ea in. nota y. ſcribit, codicem, quem manibus verſauit, eſſe charactere optimo, ſine numeris paginarum; geminas Bonaccurſii Piſani, (qui aliquamdiu Mediolanenſi typographiae praefuit, vid. eumdem *Saxium* in Prolegom. Hiſt. litt. typ. Mediol. ſub initium cap. IV.) epiſtolas in hac editione legi, ad Magnificum Franciſcum Turrianum, alteram ante vitam Aeſopi graece ſcriptam, alteram ante Aeſopi vitam per Rynucium in latinum ſermonem translatam. Vtramque dedit pag. 544 ſqq. Bonus Accurſius igitur in epiſtola ante vitam Aeſopi graece exaratam, (quam particulam Maittaire I. p. 262. habuiſſe videtur,) *exiſtimaui*, ait, *factum rem non indignam, ſi graecas eius*, (Aeſopi) *Fabellas et Vitam vna cum Latina eius interpretatione imprimi curarem: quo diuulgarentur inter omnes* etc.. Epiſtola ante *Aeſopi vitam e graeco latinam per Rynucium factam ad Reu. Patr. Dom. Antonium tituli Sancti Chryſogoni Presbyterum Cardinalem* ita incipit: „Nouas nimirum merces, Reuerendiſſime Pater, ſed haud ignaua opum pondera nuper *e Graecia in Latinum conuexi:* Vitam ſcil. *Aeſopi* fabulatoris clariſſimi ac eius Fabulas, quotquot ad manus meas vsque peruenere etc. Notatu autem memorabilior eſt finis: „*Vita Aeſopi per Rynucium Thettalum traducta. Verum quoniam ab eo nonnulla fuerunt praetermiſſa: fortaſſis quia* Graecus eius codex *eſſet minus emendatus, ego* Bonus Accurſius Piſanus *eadem in ea omnia* correxi et emendaui." In hac igitur editione ſunt fabulae graecae et latinae: at quia verſio eadem Rynucii eſſe videtur, quam Accurſius ſeparatim edidit 1476. in fol. apud Zarottum, (vid. *Quirini* Epiſtolam ad Schellhornium l. c. pag. 787 ſqq.) *graecam* editionem circa idem tempus in lucem prodiiſſe ſuſpicabar. Atque *Maittaire* Annal. Typogr. IV. part. I. p. 97. not. 3. hoc anno 1476. ex praelo Mediolanenſi exiiſſe graeco-lat. editionem ideo opinatur, quod eius character omnino idem ſit, qui eſt Laſcaris Grammaticae an. 1476. Maittarii ſententiam

post Aesopum vixit. Fabula 193. Momus alia reprehendere fingitur, quam Momus Aesopi apud Aristotelem III. 2. de partibus animalium et Lucianum in Nigrino atque Hermotimo. Nonnulla

tiam amplectitur *Lessing* in Historia fabularum Aesopearum pag. 269. in *Vermischten Schriften*, part. II. Berolini, 1784. qui tamen errat, quando adscuerat, fabulas a Rimicio conuersas fuisse Planudeas. Annus 1481. adseritur illi edit. in bibliotheca Askeuiana p. 23. nr. 686. Ante annum quidem 1480. in lucem exiisse illam edit. notatur in bibliotheca Smithiana, (Venet. 1755. 4.) pag. V. Quae quidem sententia et tutior videbatur et probabilior. Atqui fabulas priores 144. (vt in edit. Oxoniensi ordinantur,) primum ex MS. edidisse Bonum Accursium, Mediolani, ante annum 1479. Tyrwhitto de fabulis Babrii p. 20. not. 30. ex eo fit credibile, quod eo anno Hubertinus Crescentinas ad Bonum Accursium scribens, eumdem laudet, *quod non modo Latinos verum etiam* Graecos *codices diligenter impressos, in medium* obtulerit. vid. Commentar. in Epistol. Cicer. Vicent. 1479. in biblioth. Smithiana, Adpend. p. CXCI. et *Saxium* l. c. Prolegom. p. 168. Hanc principem editionem graeco-latinam curate quoque descripserunt *de Bure* in Catalogo biblioth. Ducis de la Valliere tom. II. pag. 549 sqq. et illustriss. Comes *Reviczky* in Catal. bibliothecae suae pag. 16 sq. At quando Burius hanc editionem, putat, typis excusam esse Florentiae circa an. 1488. quod iidem sint characteres, qui sunt in editione Homeri Florentina 1488. multae sunt rationes, quibus ad dubitandum adducar. Primum, quum illam editionem parasset Bonus Accursius, erit probandum, num is Florentiae artem exercuerit aut moderatus sit typographicam. Tum dedicauit illam editionem *Turriano*, ducali quaestori, cuius nomini etiam dicauerat *Crastoni Lexicon*, quod iisdem tam graecis quam latinis typis excusum esse ipse fatetur Burius. *Atqui* Saxius in Prolegom. pag. 167. id *procul dubio in vrbe Mediolanensi* formulis typographicis esse exscriptum adfirmat. Quare non erit, quod Burii opinioni subscribamus. Accedit, quod Saxius l. mem. testatur, se nihil offendisse, Bonacursii studio post annum 1485. in lucem emissum, ideoque suspicari, illum aut ferali teterrimae luis, tunc Mediolanum vastantis, morbo consumtum, aut eludendi periculi sollicitudine abreptum in patriam, Pisas, remeasse. Nec obiici potest editio *Veneta* Ouidii Operum 1408. cum epistola *Boni Accursii*, qui illa diu ante Mediolani euulgauit, teste eodem Saxio l. m. Bis autem edidit Bonus Accursius *Aesopi Fabulas* graeco-latinas. De priore modo diximus: non ita multo, vt equidem arbitror, post curauit exscribendas typis *Fabulas Aesopi selectiores*. Has quoque inscripsit Ioan. Francisco Turriano, ducali quaestori. Quomodo haec editio a priore differat, ipse his verbis declarat in epistola dedicatoria apud Saxium p. 545. „In *superiore codice*, vt nosti, imprimi curauimus vitam et Aesopi Fabulas, graecis et literis et verbis: *subdimusque earum interpretationem*, secundum Rynucium Thettalum, virum mea sententia et doctum et disertum. Nunc vero, quo maior ad Liberos tuos ac facilior aditus sit ad vtramque linguam et graecam et latinam, *quasdam electiores Fabulas*, quae in communi sunt doctorum hominum vsu, ita singillatim *in eisdem paginis informari curauimus, vt in eodem latere habeantur ex dextera parte Graecus, ex sinistra autem Latinus sermo* etc. Exemplum, in quo vtraque editio fuit compacta, in manibus habuit Vir. doctus in *Litterarischen Wochenblatt*. Noribergae, 1770. vol. II. pag. 36 sq. Vtraque editio in eodem est volumine, quod in Catalogo biblioth. Pinellianae, tom. III. nr. 7473. his verbis designatur:

Aesopi Fabulae, cum eiusdem vita per Maximum Planudem; gr. cum lat. versione Rinutii Thessali. Ex iis Fabulae selectae, gr. lat. edente Bono Accursio, Pisano. In fine: *Bonus Accursius Pisanus impressit.* in 4. Cl. Editor catalogi hanc editionem esse principem, et circa an. 1480. Mediolani impressam putat. Postquam de exempli Pinelliani conditione ad ipsum cel. mihique amicissimum *Morellium* scripseram, vir humanissimus in litteris, mens. Nou. 1787. exaratis, ita respondit: „Ad Aesopi fabulas a *Bono Accursio* Pisano editas, quod attinet, exemplar earumdem Pinellianum, integerrimum quum sit, tribus veluti partibus constat. Primum locum tenet *Aesopi vita a Maximo Planude graece conscripta, cum Aesopi fabulis centum et quadraginta quatuor,* itidem graecis, tribus *Ignatii tetrastichis* post fabulam septuagesimam tertiam insertis: praemissa est Boni Accursii Epistola ad Io. Franciscum, cuius initium, *Cum animaduerterem* etc. quam Saxius adfert p. DXXXXIIII. Secundo loco *Aesopi Vita* exstat

Nonnulla quoque contraxit et verbotenus repetiit ex Babria auctor quisquis fuit, ita vt integros quoque scazontes in hac collectione obseruarint Neueletus ac Bentleius fab. 157. 173. 243. 261. 263. 293. [plures vero Tyrwhitt.]

XI. Alteram

exstat *cum Fabulis, latine, Rinutio Thessalo interprete:* et Vita quidem textui graeco Planudis plerumque respondet; at fabulae centum tantummodo sunt, eaeque tum ordine, tum quandoque etiam re, a textu graeco differunt: epistola praecedit Rinutii ad Antonium Card. S. Chrysogoni, cuius initium, *Nouas nimirum merces* etc. a Sagio est ipsa adlata. *Aesopi fabulae selectae* tandem accedunt, graece et latine, ad verbum redditae, vtroque textu in vnaquaque pagina e regione posito: Boni Accursii Epistola ad Io. Fr. Turrisanum praemissa est, quam et ipsam Saxius adtulit. Liber totus vno eodemque charactere, tum graeco, tum latino impressus est; vt proinde vna eademque editione tres eiusdem partes simul prodiisse, satis constet. Aesopum Accursianum eodem charactere impressum fuisse, quo et Homerus an. 1488. Florentiae prodiit, Guil. Burius adfirmauit in Catalog. librorum Ducis de la Valliere, perperam tamen. Illud enim est mihi bene obseruatum, posteaquam indicem Pinellianum edidi, characterem tum graecum tum latinum Aesopi eumdem omnino esse cum charactere Lexici graeco-latini Ioannis Crestoni a Bono Accursio Pisano absque vlla nota editi, sed, vti nemo non videt, Mediolani circa annum 1480. quamquam Saxius post annum illum editionem factam putet, haud satis firmo, vti mihi quidem videtur, argumento nixus. Immo vero characterem Aesopi graecum eumdem esse deprehendi, quo Constantini Lascaris Grammatica an. 1476. Mediolani impressa est: quam pridem tantummodo mihi videre quum obtigerit, de hoc ill. Reviczkium admonui, isque in meam sententiam plane deuenit. Tyrwhittus de vberiori tantum fabularum collectione ab Accursio edita mentionem fecit; haud vero de fabulis selectis, quae ab exemplari, ab eo inspecto, fortasse aberant. Et hactenus quidem de Aesopo Accursiano." Quae adcurata collectionis notitia, quam multo post, quam superiora scripseram, accepi, eo minus molesta erit lectoribus, quo magis facit ad litem dirimendam: atque humanissimo eruditissimoque *Morellio*, qui eam mihi suppeditasset, palam ago gratias, quam possum, maximas. — *Lessingius* in historia fabularum Aesopearum p. 269. arbitrans, alteram editionem an. 1497. lucem adspexisse, errat, et confundit aliam, quam indicabo actutum:

Aesopi Fabulae electiores Graecae et Latinae. per Dionysium Bertochum. Regii 1497. 4. ex edit. Boni Accursii.

Vid. *Orlandi* Origine et Progressi della Stampa pag. 193. et 271. et biblioth. *Sarrazianam* nr. 1968. vbi dicitur rarissima iuxta et accuratissima: it. bibl. *Askeuian.* p. 23. nr. 663. *Menken* Catal. I. p. 89. Bibl. Creuennae tom. III. part. II. p. 73.

Aesopi Vita et Fabulae. Graece. 4. fine loci et anni nota. In fine: „Si quis ad decem annos haec in terris felicissimi S. Veneti aut imprimere ausus erit, aut alibi impressa venalia habere, ex priuilegio multabitur. Bartholomaei Pelusii Iustinopolitani, Gabrielis Bracii Brasichellensis, Ioannis Bissoli et Benedicti Mangii Carpensium sumtibus impressa." f. l. (an. 1498. additur in Pinelli Catalog. II. pag. 269.)

Continet 148 fabulas. *Clement.* I. pag. 69. illam ex catalogo quodam ita citat: *Aesopi vita et fabulae. Phalaridis — Epistolae graece.* Venet. 1498. et in nota ait, fuisse incognitam editionem Maittario. Enimuero Maittarius illam probe nouerat, et, vt post cognoscemus, praefationem recusam dedit. Auctor vero catalogi, qui decepit Clementem, Aesopi fabulas statim sine vlla distinctione notaque adnumerauerat Phalar. Epistolis, quod vterque liber eiusdem formae in vno volumine compactus fuisse videtur. add. *Gori* Catalog. MSS. biblioth. Medic. tom. II. pag. 609. Propter priuilegium Senatus Veneti, Venetiis fuisse eas excusas, cautius censent *Osmont* in Dictionaire typographique pag. 9. et *Goetzius* in Memorabil. bibl. Dresdensis tom. HI. p. 242. qui praeter ea, quod editor et corrector Gabriel Bracius in praefat. ait, has fabulas eodem anno cum Epistolis Phalaridis, Apollonii et Bruti esse vulgatas, quas quidem Venetiis 1498 e praelo exiisse, *Goetzius* l. c. et tom. II. p. 4. et *Saxius* in Historia typographico-literaria Mediolanensi pag. CVI. (vbi de Io. Bissolo et Benedicto Mangio, typographis ab anno 1499. Mediolanensibus agitur,) docent, ex his colligit, hanc Aes. Fab. editionem Venetiis 1498. esse curatam. Idem ex praefatione adnotat, *Bartholomaeum*

Collectio Aldina et editionum reliquarum index. XI. Alteram collectionem fabularum CXLIX. cum vita Aesopi, a *Maximo Planude* scripta, graece et latine primus edidit *Aldus Manutius*, Venet. 1505. fol. ee) testatus, se in illis vertendis multum elaborasse. *Nam*, inquit, *quae ante tralata*

maenum Pelusium illas fabulas in latinam linguam transtulisse: hanc vero versionem, quam serius forsan typis esse expressam suspicatur, abesse scribit a suo exemplari: atque apud Maittarium, Ann. typogr. IV. part. II. p. 747, vbi haec editio memoratur, not. 4. repetita typis est praefatio: in qua Braeius, „vitam Aesopi, ait, fabulas et epistolas Phalaridis noster Barthol. Iustinopolitanus vertit in Latinum ita, vt verbum de verbo expresserit. *Seorsum alioque volumine — haberi voluimus Graeca a Latinis*, perpetuoque ordine et paginarum et versuum sibi singula respondere." At Maittario nihil innotuit de illa versione: nec memoratur ea in exemplo Askeuiano, p. 23. nec ab Osmonto, l. m. nec a Burio in Bibliographie instruct. Belles lettres tom. II. n. 3571. qui duo posteriores adfirmant, Priuilegium Venetum adnexum, a. 1498. esse subscriptum: at Goetzius nihil de hac anni in Priuilegio nota adnotauit. Quater igitur ante Aldum fabulae Aesopeae graecae formulis typographicis fuerant descriptae, et ipsius Aldinae et reliquarum editionum vsque ad Stephanianam a. 1546. contextus graecus fluxit ex priore Accursiana, nullis aut saltem leuioribus mutationibus factis; teste Tyrwhitto p. 21 sq.

Latina vitae et fabularum Aes. versio cum epistola *Rimicii Traductoris ad Reu. Patr. Dominum Antonium-Cardinalem* ex editione 1479 repetita est *Mediolani per Bernardinum de Castillione et Philippum de Cassano, a MCDXCI. die III. mensis Octobris*, (Saxius p. 588.)

Aesopi Apologi seu mythologi cum quibusdam carminum et fabularum additionibus Sebastiani Brant. f. l. et a. 4. in Catal. biblioth. Vffenbach. tom. II. Adpend. p. 116. vbi ex typorum ac figurarum ruditate colligitur, hanc edit. ad primos ab artis typogr. inuentione annos esse referendam.

Aesopi vita latina et Fabulae. In calce: „Mediolani per Guillermos le Signerre fratres Rothomagenses, anno Domini millesimo quadringentesimo nonagesimo octauo, (1498.) die XV. mensis Septembr." (Saxius l. m. p. 603.) charactere Gothico, absque numeris paginarum.

Mythologi Esopi clarissimi fabulatoris, vna cum Auiani et Remicii quibusdam fabulis, per Sebastianum Brant nuper reuisi: additisque per eum ex variis autoribus centum circiter et quadraginta elegantissimis fabellis dictis et versibus ac mundi monstruosis compluribus creaturis. Basil. 1501. fol.

Alias versiones latinas earumque editiones antiquissimas paullo post indicabimus. *Neueletanae* autem editionis, cuius Fabricius mentionem facit, inscriptio plena haec est;

Fabulae variorum auctorum, nempe Aesopi Fabulae graeco-latinae CCXCVII. Aphthonii Sophistae Fabulae gr. lat. XL. Gabriae Fab. gr. lat. XLIII. Babriae Fab. gr. lat. XI. accedunt Anonymi veteris Fabulae, latino carmine redditae LX. ex exsoletis editionibus et cod. MS. luci redditae. Haec omnia ex Bibliotheca Palatina. Adiiciuntur insuper Phaedri Fabulae XC. Auieni Fabulae XLIII. Abstemii Fabulae CXCVIIII. opera et studio Isaaci Nicolai Neueleti, cum notis eiusdem in easdem, cum figuris ligneis. Francofurti, 1610, et, mutata tantum tituli pagina, 1660. 8. Nouam dedisse recensionem et graecarum fabularum editarum numerum auxisse Neuelet. iam supra monuimus. Saepenumero haud ineptas coniecturas in notis adtulit. *Harl.*

gg) Neque Aldum primum edidisse fabulas Aesopeas, sed graecas ab Accursio publicatas typis repetiisse; neque illam collectionem esse a Planude profectam, ad superiorem paragraphum abunde demonstratum est; etiam de Rinutii versione meliora tradidimus. Manutii autem editio, quae perraris adnumerari solet libris, hanc habet inscriptionem:

Habentur hoc volumine haec videlicet. Vita et Fabellae Aesopi cum interpretatione latina, ita tamen, vt separari a graeco possit pro vniuscuiusque arbitrio, quibus traducendis multum certe elaborauimus. nam quae ante tralata habebantur, insida admodum erant, quod facillimum erit conferenti cognoscere. Gabriae fabellae tres et quadraginta ex trimetris iambicis, praeter vltimam ex Scazonte, cum latina interpretatione. Quas idcirco bis curauimus informandas, quia priores, vbi latinum a graeco seiungi potest, admodum quam incorrecte excusae fuerant exempli culpa. quare nacti emendatum exemplum, operae pretium visum est, iterum excudendas curare, vt ex secundis prima queant corrigi. Phurnutus, seu, vt alii, Curnutus de natura

tralata habebantur, infida admodum erant. Prodierant Aesopi vita et fabulae per *Rimitium* [hh]) nescio quem, latine versae Mediolani 1480. 4. vt notauit Beughemius in incunabulis typographiae, qui etiam Aesopi fabulas a *Laur. Valla* ante Aldum latine versas memorat, quae tamen ab

natura deorum. Palaephatus de non credendis historiis. Heraclides Ponticus de Allegoriis apud Homerum. Ori Apollinis Niliaci hieroglyphica. Collectio prouerbiorum Tarrhaei et Didymi, item eorum, quae apud Suidam aliosque habentur per ordinem literarum. Ex Aphthonii exercitamentis de fabula. Tum de formicis et cicadis, graece et latine. De Fabula ex imaginibus Philostrati gr. et lat. Ex Hermogenis exercitamentis de fabula, Prisciano interprete. Apologus Aesopi de Cassita apud Gellium. In calce: Venetiis apud Aldum mense Octobri. M. D. V. fol.

Primum in ipsa versione latina non *Gabriae*, sed *Gabrii* fab. vocantur. Tum et in titulo et in fine Gabrii fab. expressis verbis significauit Aldus, se, dum Gabriana trimetra sub praelo sudarunt, correctius exemplum esse nactum eaque ex hoc iterum imprimenda curasse, vt perperam excusa ante, hisce possent corrigi. En clarum exemplum, Aldum eodem anno editiones, quae quibusdam locis et paginis mire a se inuicem discrepant, curasse: quae tamen non essent binae editiones, sed vna eademque, foliis tantum quibusdam ex alio codice curatius correctis, prioribus vt plurimum exsectis. Nam non vbiuis neque clare adnotauit Aldus, ac in hac fabularum editione; vide Reiske praefat. ad Theocritum; et nos in binis Curtii editionibus eiusdem anni eiusmodi diuersitatem animaduertisse nobis videmur. In bibl. Dresdensi Elect. est quoque eadem editio sine latina versione. adde *Goetz* Mem. Bibl. Dresd. part. III. p. 219. *Clement.* part. I. p. 69. *Denis* Memor. biblioth. Garellianae pag. 324. *Harl.*

hh) Lege *Rinutius:* et vide de eo Schedelii Chronic. fol. 70. a. Scheffer. ad Phaedr. I. 3. 19. et Biblioth. Brit. part. VII. p. 147. et Dominici Georgii Vitam Papae Nicolai V. p. 195. *Heumann.* Contra Georgium quaedam disputat *Quirinus* in epistola supra memorata ad Schellhorn. Per hanc occasionem de aliis versionibus latinis earumque editionibus antiquissimis differam. Supra iam monui, librum,

Esopus moralisatus, latino carmine, referre fabulas Anonymi, et frequenter edi *cum bono commento.* Ille autem liber plus vice simplici in Gallia et Italia eum commentariis, et iis omissis, prae-lo exiit, et legitur iam a scriptoribus saeculi XIIII. citatus. De auctore homines docti alii aliter sentiunt. v. *Menagiana* tom. I. p. 72 sqq. Amstel. 1713. 12. inprimis *Freytag* in Adparatu litterar. tom. I. p. 62 sqq. Prodiit ille libellus *cum bono commento* sine nota loci et typographi. 1489. 4. (de qua rarissima edit. v. *Seemilleri* fascicul. III. Bibliothecae acad. Ingolstad. Incunabul. typographic. p. 137.) — *Dauentriae* per Iacob. de Bred. 1489. 4. (de qua ed. *Freytag.* l. m. agit vberius,) 1490. 8. 1494. 1496. 1497. 1500. 4. de quibus *Maittaire* An. typ. I. p. 521. 584. 621. 654 et 727. — Alia edit. *cum commento optimo et morali Dauentriae* 1496. 8. per Richard Pafraet occurrit in Catalogo bibliothecae Krafftianae, ab Haeberlino confecto, inter libros miscell. in 8. nr. 2. — Edit. sine loco, a. 1497. 4. in Vallierii Catal. libror. tom. II. p. 551. — alia edit. *Dauent.* 1502. apud *Lessing* zur Geschichte und Litteratur. I. p. 68. — *Fabulae Aesopi cum commento* Londin. per Winandum de Worde. 1503. et 1516. 4. (Maittaire A. Typ. in indice, p. 13.) — Praeter ea notari debent exempla saec. XV.

Aesopi Fabulae (LX. veteris Anonymi) *de graeco in latinum traductae*, carmine elego. Romae 1475. 4. v. Audiffredi Catalog. romanar. editt. p. 200 sq.

Aesopi Fabulae, (versibus latinis,) In calce: „Finit Esopus *Mutine* impressus impensa et opera Dominici Rhochociola: per Thomam septem castrensem et Iohannem Franciscum socios: compositus per me *Nicolaum Ienson.* Anno Millesimo quadringentesimo octuagesimo primo: (1481) die decima nona Maii."

v. Codd. MSS. latini biblioth. Nanianae, ibique cel. Iac. Morellius p. 153. Venet. 1776. fol. de hac editione rarissima et de auctore, collatis infra notatis ad §. XII.

Aesopi Fabulae, latino carmine: per Dominicum di Niualdis vna cum filiis, octaua Madii, Monteregali, 1481. fol.

v. *Maittaire* l. c. p. 419. *Osmont.* p. 9. *Bure* l. m. p. 10.

Vita et Fabulae lat. per Rimicium et Auienum, cum fabulis dictis Extrauagantibus et Collectis

ab Aldina illa collectione nonnihil differunt: ne in praesenti dicam de fabulis Aesopi in latinum sermonem versis ab *Omnibono Leonicensi* ad Franciscum Gonzagam, quas MSS. habuit [‖] Naudaeus, teste *Labbeo* bibl. nou. MSS. p. 233. Ceterum, quales ab Aesopo ipso profectae vel scriptae sunt, (si vllas vmquam scripsit fabulas,) neque in altera illa, neque in hac collectione reperiri, viris eruditis iam pridem est persuasum. Et hanc quidem valde credibile est, eumdem auctorem agnoscere *Planudem* Monachum ii) CPolitanum, qui annis ab

Mm mm 2 hinc

Collectis tam carmine, quam prosa per Gerardum Leeu in oppido Goudensi. 1482. 4.

v. Catal. bibl. Bodlei. tom. I. p. 16. voc. *Aesop.* In Catal. autem Valleriano II. n. 5831. indicatur titulus libri et editionis, *(recusae* Paris. 1510. 8.) *Dialogus creaturarum optime moralizatus.*

Aesopi et aliorum Fabulae. Antwerp. apud Gerardin, Leuw. 1486. fol. (quae cum antecedenti eadem esse videtur.)

v. biblioth. Hulsiana. n. 4038. vol. III.

Aesopi Fabulatoris clarissimi fabulae cum moralizationibus. Antwerpiae per Gerard. Leeu. a. 1488. 4. in Catalogue des livres — de Gaignat, — par Bure tom. I. n. 2526.

Laurentius Valla XXXIII. fabulas Aesopeas Caietae m. Maio 1438, (teste eius praefatione) verterat, quae versio et manu et formulis typographicis descripta hinc inde reperitur. Quasdam memorabo editiones antiquiores.

Fabulae ex graeco in latinum per Laurentium Vallam per Laurentium Abstemium versae: Impress. per Magistrum Ioannem de Cereto de Tridino, a. dom. 1495. Venetiis. 4. (*Maittaire* IV. part. 2. p. 595.)

Fabulae per Laurentium Vallam, latine versae. Zuuolis 1499. fol. (*Orlandi* Origine e Progr. della Stampa, p. 271.) cum aliis apud Maittar. IV. part. II. p. 707. cuius notam videbis.

Aesopus graecus per Laurentium Vallensem traductus. In fine: ***Erphordiae impressus per Wolfgangum Schencken Anno*** 1500. 4. v. *Freytag.* Adparat. litter. tom. I. p. 69 sqq. — Edit. *Dauentriae* sine ann. nota in 4. Fabricius in margine sui exempli notarat, at in Catalogo illius Biblioth. tom. I. p. 72. forma 8. per Iac. de Breda.

Les Apologues et Fables de Laurens Valle, translatées de latin en françois. — Les Dits facecieux de Petrarque, (par Laurent Valle) fol. f. l. et a. editio peruetus, in Ducis *de la Valliere* Catalogo librorum tom. II. n. 3833. p. 552. adde in primis Histor. litt. acad. Paris. Inscript. tom. VII. p. 319. et *Bure* Bibl. instructiue, B. L. n. 3573. vbi, si modo eadem est editio, gallicus interpres dicitur *Guil. Tardif,* lector regis Caroli VIII. et editor *Anton. Verard.* circ. an. 1500. et *Labbe* Nouam Biblioth. MSS. suppl. IX. p. 341. n. CCC.

Aesopi XXXIII. Fabulae, Valla interprete. Aesopi vita in Commentariis vrbanis ab Raphaele Volaterrano tradita. Paris. 1521. 4. apud Simonem Colinaeum.

Vallae versio aliquoties typis excusa est vna cum aliis latinis interpretationibus, quas post enumerationem editionum, quae textum graecum exhibent, commemorare, satius erit.

Aesopi Fabulae ab Omnibono Leonicensi latine conuersae, et Ioanni Francisco, Principi Mantuano, nuncupatae, manu exaratae, in Catalogo bibl. reg. Paris. tom. IV. n. 8510 et 8517. memorantur ibidem n. 8511. Aesopi Fabulae, a Burgundiae duce, Ludouici XIV. nepote, latine conuersae: adde supra indicem MSS. — *Omniboni Leonicensis* versio latina seruatur manuscripta in bibliotheca ***Ambrosiana,*** teste Montfaucon. Catal. tom. I. p. 506. et in bibliotheca ***Veneta*** S. Michaelis cod. membr. saec. XV. n. 928. atque ***Mittarelli,*** qui illius bibl. Catalogum edidit p. 667. primum exscripsit integrum Omniboni prooemium, dum ex Leoniceni epistola ad Franciscum Barbarum a. 1441. pridie Kal. Septembr. scripta (in Collectione Quiriniana p. 176,) et ex eo, quod Antonius Cerdanus Cardinalis S. Chrysogoni a. 1449. a Nicolao creatus fuit Cardinalis, concludit, Leoniceni versionem esse antiquiorem Rinuccii, licet hic de sua versione ita in prooemio loquatur, perinde ac ipse primus transtulisse videatur. Tum memorat alias versiones latinas MSS. ***Aeneae Syluii, Gregorii Corrarii,*** Patritii Veneti, ***Hermolai Barbari,*** post episcopi Tarvisini, inde Veronensis, a. 1422 etc. Denique scribit, de Leoniceni versione, numquam vero typis data, docte differi in bibliotheca MS. Thomae Iosephi Farsettii, Patritii Veneti, ad cod. LXV. De alia fabularum versione latina et editione vide notam ad §. VIII. *Harl.*

ii) Clarus fuit circa A. C. 1350. Vide, quae infra

hinc trecentis vitam Aesopi composuit. Neque alia multorum fuit sententia iam medio saeculo decimo sexto, vt docet *Michael Neander* Erotem. Hebraic. p. 560. Idem senserunt Gesnerus in bibl. et *Henricus Stephanus*, qui Aesopiarum fabularum auctoritatem negligit in Thesauro graecae linguae [kk]), *Neueletus* in praefat. Franc. Vauassor cap. 1. p. 21. de ludicra dictione, et nostra aetate viri clarissimi *Bentleius* in diss. de Aesopi fabulis, et *Baylius* in Lexico. Neque in vllo codice MSto, qui aetatem Planudis excedat, hactenus fabulae illae sunt repertae; et maius examen requirit, quod de codice MSto Isaaci Vossii 500. annorum legas apud Car. Boylium in examine dissertationis Bentleianae p. 266. [Non fab. Planudeae; at forsan Accursianae, f. ab Accursio editae ex altero quidem Babriano volumine sumtae et mutatae, fuerunt in illo codice antiquissimo. v. ad §. VIII. init. et Tyrwhitt in Auctario p. 52 sq. *Harl.*] Vnde Aesopiarum fabellarum graecam farraginem qui fecit, pro auctore probato graecae linguae frustra obtrudi, monet *Gatakerus* cap. 30. et 23. de stylo N. T. Praetereo, quod observatum est in fabula 145. laudari dictum Iacobi IV. 6. vel 1 Petr. V. 6. (vti fab. 288. in collectione a Neueleto edita verba Ioh. I. 21.) et quod fabula 75. verbotenus repetita est ex Aphthonii fabula sexta, quemadmodum fabula 4. refert paraphrasin fabulae 284. collectionis Neueleti.

[De editionibus, principe et reliquis ante Aldinam, et Aldina ipsa iam antea dictum est adfatim. Aldinam hae fere, partim ob vetustatem partim ob raritatem aut praestantiam memorabiles exceperunt:

Aesopi Fabulae et vita, gr. cum Aldi Manutii interpretatione. Louan. 1503. 4. (Catal. bibl. Askev. p. 23.)

Vita et Fabellae Aesopi cum Aldi Manutii interpretatione latina e regione, Gabriae Fabellae tres et quadraginta, apud Theodoricum Martinum. Louan. 1517. 4. (forsan est tantum repetitio superioris editionis.) v. Maittaire A. T. II. p. 301.

Aesopi Phrygis vita et fabellae cum latina interpretatione. Gabriae graeci fabellae tres et quadraginta ex trimetris iambis, praeter vltimam ex Scazonte, tetrastichis conclusae, cum latina interpretatione. Ex Aphthonii exercitamentis de fabula. Tum de formicis et cicadis graece et

fra lib. V. *Montfauconius* in Diario Italico p. 366. memorat codicem MS. grammaticae Planudis, in cuius extremo notatur annus mundi e computo Graecorum 6849. Deme 5508. et habes annum Christi 1341. Idem Montfauconius pollicetur, se editurum esse e codice MS. Monasterii S. Mariae Florentiae vitam Aesopi cum fabulis, quales ante Planudem ferebantur, stilo χυδαίῳ; Planudem enim fabulas quasdam omisisse, et longe diverso stilo suoque more vitam fabulasque conscripsisse. In illo codice incipit: Βίος τοῦ πανθαυμάστου Αἰσώπου. Ὁυ κατὰ πάντα τὸν βίον βιωφελέστατος ἦν Αἴσωπος. *Fabric.* Sic quoque incipit vita in cod. Bauar. in collectione, quam possidet cl. Adelung. Sic fere quoque in cod. Mosquensi, nisi vt ὁ ante κατὰ omissum esse videatur: et, ni fallor, in aliis quoque MSS. conf. *Tyrwhitt.* diss. de Babrio, p. 30 sq. n. 39. et in Auctario, vbi is animaduertit, pleniorem illius codicis Florentini notitiam dedisse Italum quemdam doctum in Diario, cui titulus, Nouelle Literarie, No. 40, Firenze, 1. Ottobre 1779. *Harl.*

kk) Vauassorem, quem sequutus est Fabricius cum Bentleio et Baylio, errasse, et Stephanum in Thesauro L. Gr. fabularum Aesop. pluribus locis fecisse mentionem, non pauca inde repetiisse vocabula, saepe etiam, vbi ne opus quidem erat, eorum auctoritate vsum esse, docuit Heusingerus in nota post testimonia veterum de Aesopo coacervata. *Harl.*

et latine. De fabula ex imaginibus Philostrati gr. et lat. Ex Hermogenis exercitamentis de fabula Prisciano interprete. In inclyta Basilea. In calce: *Basileae apud Io. Frobenium. Mense Ianuario.* An. M. D. XVIII. Meum exemplum est in forma 8. Maittaire tamen l. m. p. 319. et vol. I. p. 43. (vbi ex eadem praefatione, quae in meo exemplo legitur, particula quaedam excerpta est,) formam in 4 esse scribit. Praefatio Frobenii scripta est, *quarto* Non. Dec. MDXVII. hinc factum esse arbitror, vt haec editio interdum, vt in Catalogo bibl. Bodleianae, a. 1517. sit adserta. Frobenius autem, „nos, ait, castigamus nostra pro virili, chartis bonis vtimur, doctos aere magno conducimus." Eodem anno eademque forma plures auctores graeci, vt Agapetus, Musaeus, Hesiodus separatim ex Frobeniana exierunt officina typographica. In meo quidem exemplo singuli peculiarem habent titulum ac praefationem: abest tamen Hesiodus. In iis vero sequutus est Frobenius textum Aldinum, quem reliqui Basileenses retinuerunt, interdum quibusdam mutationibus siue per correctorem, siue culpa operarum factis. Hos postea coniunctim edidit et primum hanc dedit volumini inscriptionem:

Scriptores aliquot Gnomici, iis, qui Graecarum litterarum candidati sunt, vtilissimi, quorum opuscula huic libro inserta. Index auctorum huius libri. Ex Aphthonii exercitam. — — *Aesopi* vita cum fabulis per Maximum Planudem. *Gabriae* Graeci fabellae tres et quadraginta. *Agapetus*, — *Hesiodi* — *Theognidis Megarensis sententiae graecae. Pythagorae carmina vere aurea. Phocylidis* — — Basileae apud Io. Frobenium 1521. 8.

Aesopi vita eiusdem et Gabriae fabulae, cum Batrachomyomachia, Musaeo, Agapeti Paraen. Hippocratis iureiurando, gr. et lat. Galeomachia, gr. apud Froben. Basil. 1524. 1530. 8. et saepius deinceps cum eiusdem opusculis v. *Goetz.* Mem. bibl. Dresd. III. p. 243.

Aesopi Fabulae etc. gr. et lat. apud Hieron. Froben. et Episcopium Basil. 1534. (al. 1533.) 8. — *ibid.* 1538 — 1541. 1545. apud Heruag. — apud Gryphium, 1534. — Tubingae, 1546. Basil. 1550. 1558. apud Nicol. Brylinger. 8. Basil. 1547. 12. et 1557. 12. etc. Paris. 1549. 12.

Altera classis incepit ab editione *Stephaniana*, eaque elegantissima, de qua iam supra ad §. VIII. disputatum est, et quae huius est sententiae:

Aesopi Vita et Fabulae plures et emendatiores: graece, ex vetustissimo codice Bibliothecae regiae: ex officina Roberti Stephani. Paris. Nonis Nouembr. 1546. 4.

v. *Clement.* Part. I. p. 70. *Cannegieter* in praef. Auiani fabulis praemissa p. 16.

Ex officina *Roberti Stephani* iam antea prodierant:

Aesopi vita et fabulae a viris doctissim. in Latinam linguam versae, cum fabellis tribus adiectis ex Politiano, Crinito et Mantuano. Paris. 1527. 8. 1529. 8. (de qua edit. v. Clement. I. p. 70.) 1537. 8. — Post graecam editionem ab eodem sunt praelo subiectae *Aesopi vita et fabulae* a viris doctiss. in latinam linguam conuersae; Apologi ex Chiliad. Erasm. ex Politian. Crinit. Campan. Gell. Gerbel. Mantuano et Horatio: *item fabulae Auiani* (Auiani), Hadriano Barlando et Gul. Hermanno interpretibus, *et fabulae Laur. Abstemii*, Paris. 1548. 8. Ex Dorpiana collectione Argentor. 1515. 1519. 4. aut Lips. 1517, 1532. deriuata videtur haec editio. De *Guilielmo* s. *Guilermo Hermanno*, Gaudensi, v. *Freytag.* Adpar. litter. I. p. 76. et quos ille laudat.

Aesopi Fabulae, gr. Basil. 1553.
In bibliotheca Barberin. I. p. 13.

Aes. Fab. gr. et lat. Venet. 1561. 8.
In Pinelli biblioth. tom. III. p. 281.

Aesopi Phrygis Fab. gr. et lat. cum aliis quibusdam opusculis, quorum indicem sequens pagella indicabit. Antwerpiae ex offic. Christoph. Plantini. 1567. in 12.

De rara hac editione, (magis tamen commendabili a venustate et nitore litterarum, quam ab vsu fructuque critico,) copiosus est *Freytag.* in Adpar. litter. I. p. 64 sqq. et de Aesopo, Planude, controuersia inter Bentleium et Boylaeum orta et agitata, et reliquis, qui in hoc volumine insunt, docte fuseque agit. Repetitio autem esse videtur exemplaris cuiusdam Frobeniani. Nam praeter Aesopi vitam fabulasque inueniuntur in hac editione *Gabriae* Fabellae XLIII. *Homeri* Batrachomyomachia gr. et lat. *Musaei* carmen de Hero et Leandro gr. et lat. *Agapetus* gr. et lat. *Hippocratis* iusiurandum gr. et lat. Galeomyomachia gr. — Antea iam edita sunt ab eodem Plantin. gr. et lat. 1560. 8. (notante Fabricio) item cum aliis opusculis 1565. (in Cat. Barber. I. p. 13.) 1574. in forma minore, (eodem Fabricio adnotante et in Pinelli biblioth. l. m.)

Aesopi fab. et alia (ex Basileensi quadam editione) per Benedictum Praeuotium, impensis viduae Arnoldi Birckmanni. Paris. 1549. (apud Fabricium et Maittar. III. p. 580.)

Aesopi Phrygis fabulae gr. et lat. cum aliis opusculis, (ex Froben. exemplo repetitis) Basil. 1574. et 1584. in forma minima apud hered. Nic. Brylingeri. — *Eaedem* gr. et lat. in vsum scholae Aetonensis. Londin. 1572. forma min.

Fabellae quaedam Aesopi graecae, adiectae educationi puerili linguae graecae, in vsum scholae Argentor. Argentorati, 1563. 1580. 1606. 8. —

Fabulae aliquot Aesopi breues, faciles et iucundae in scholarum vsum nunc primum selectae. gr. Antwerp. ex offic. Christoph. Plantini. 1581. 8. Continet fabb. 102.

Aes. fab. quibus additae sunt Liuianae et aliorum cum interpretat. gr. loc. Lugd. 1589.

Aes. fab. gr. apud Raphelingium ex officina Plantin. 1593. 8. — *Fabulae gr.* Romae 1609. (in bibl. Barberina.) — gr. et lat. cum aliis, Lugduni. 1607. 12. et 1609. 12.

Tertiam aetatem constituit edit. *Neueletana*, 1610. etc. de qua itidem iam disputatum est: Sed plures Aldinam potius collectionem quam Neueletanam sequuti videntur.

Fabulae gr. cum explicatione omnium vocum. Paris. 1622. 1625. in 8. apud Cl. Morell. — *Eaedem* gr. et lat. Paris. apud Libert. Paris. 1623. 8. — graece, Amstel. 1622. 8.

In Maittaire A. T. III. p. 881. 886. et V. p. 12. item Catalogo bibl. Barberinae. v. *Aesopus.*

Aesopi fabulae, ex optimis exemplaribus correctae, Venet. 1619. — *Eaedem* apud Rob. Stephan. 1617. 4. (in bibl. Menars.) — *Eaedem*, gr. lat. sumtibus Io. de Tournes. Geneuae. 1628. forma min. exemplum nitidum.

Aesopi fabulae selectiores, graece, cum latina interpretatione, et grammatica vocum omnium explicatione. Paris. apud. Io. Libert. 1634. 8.

Aesopi

Aesopi Fab. selectiores cum vers. interlin. et vocum explicatione. Cadomi 1641. 12.

Aesopi fab. gallice, graece, lat. vna cum scholiis in contextum graecum, per Ioh. Meslier, Pars I. fabulae Aesopi selectiores, Paris. apud Rob. Feuge. 1641. 4.

Aes. fab. cum Batrachomyomachia et aliis nonnullis. Londini 1657. 8.

Aes. fab. selectae, gr. lat. Paris. 1663. 8. — *Eaedem* selectae, (sunt 39) gr. et latine *per Io. Gezelium,* Aboae 1669. 8. 1688. 8. et *fabulae Aesopi selectae pure latinae.* Stokholm. 1707. 1727. 8.

Aes. fab. gr. lat. Londini 1679. 12.

(Aesopi et Babrii) *Mythologia Aesopia et tabula Cebetis,* gr. lat. Londini. 1682. 12. — Ibidem, *LX. fabulae Aesopi selectae,* cum versione, paraphrasi et scholiis *Georgii Sylvani,* 1685. 12. — Ibidem: Quarumdam fabularum explicatio, gr. lat. editore *Rob. Coningsby.* 1693. 8.

Aes. fabulae selectae, gr. et lat. Vltraiecti 1685. 8. cum figg. lign. et cum Auiani fab. atque Hom. Batrachom.

Aesopi fabularum sel. partes II. gr. et lat. Diling. 1695. 8.

Fabularum Aesopicarum delectus. Oxoniae, e theatro Sheldoniano 1698. 8.

Editor est, id quod ex dedicatione intelligitur, *A. Alsop,* qui vulgauit fabularum Aesopicarum delectum, in quibus occurrunt graecae CLVIII. rescissis, (ne vsum restringerent,) ἐπιμυθίοις, recensitae quidem ad fidem nitidae editionis Rob. Stephani, nec non Westmonasteriensis et Etonensis: in graecis tamen praecipue Neueletum tanta fide sequutus est, vt interdum fortassis criticis materiam praebuerit, nec mutare vellet sine codd. auctoritate, quae minus probasset. Habuit autem Neueleti exemplum, quod cum MS. Vossiano et duobus itidem MSS. bibliothecae Bodleianae ante esset collatum. Deinde addidit metricas versiones et suas et alienas. Tum e cod. Bodl. impresso, e libro fabularum Venetiis 1545. 8. [ll]) excuso subiecit X. fabulas hebraicas, cuius interpres ibidem dicitur *Iesopito,* et Arabicas totidem, sequutus in his Erpenium, „qui, vt ait Alsop, *Locmanni* fabulas edidit oriente toto celeberrimas: qui cum Arabibus sentit, Locmannum sine *sapientis* cognomine numquam nominabit: credet etiam fuisse Dauidi Hebraeorum regi coaetaneum. Quin et Locmannum narrant Arabes, non eodem tantum fuisse ingenio, sed et eadem conditione, eodem quoque corporis habitu, quo graeci nugatores Aesopum." At enim penes Alsopum, qui nihil variarum lectionum et notarum adiecit, de Locmanno sit fides, et de aetate credat Iudaeus Apella. Singulis metaphrasis poetica latina subiuncta est e Phaedro, Auiano, Faerno et, qui Locmanno operam impendit, Tanaq. Fabro.

Aes. fab. gr. et lat. ex optimis exemplaribus quam correctissime in lucem editae, cum aliis Opusculis. Venetiis, apud Anton. Bartoli 1709. 8.

Aesopi

ll) Vide Bartoloccium, bibl. Rabbin. tom. I. p. 98, vbi notat, Aesopi fabulas, (non integras) versas arabice, et inde hebraice ab Anonymo; *I. C. Wolfii* Bibl. hebr. p. 134 sq. *Fabric.* Michael. Neandri Erotem. ling. hebr. p. 557. *Heumann.*

Aesopi fabulae graeco-latinae CCXCVIII. secundum editionem Gabrielis Bracii. Londin. 1709. 12.

Aesopi Fabb. gr. et lat. Romae. 1715. 8. — Venet. 1727. 8.

Aes. Fab. et Auiani fabulae selectae, acc. Homeri Batrachom. etc. gr. et lat. Amstel. 1726. 8.

Fabularum Aesopicarum collectio, quotquot graece reperiuntur; accedit interpretatio latina. Oxoniae 1718. 8.

Hudsonus, qui suppresso suo et adsumto ab aula Mariae, cui praefuit, *Mariani* nomine hanc editionem, nitide et eleganter, at saepe negligenter indeque vitiose exscriptam typis curauit, pro Aesopo permulta veterum collegit testimonia, fabulasque, quas ab Isaaco Neueleto acceperat, paullo emendatius et noua cum accessione publici iuris fecit: denique latinam versionem vel correxit, vel nouam adiecit. cf. Acta Erudit. Lips. mens. Aug. 1719. p. 366 sq. vbi noua editio cum auctario sumtibus Gleditschii promittitur: atque ex nouis Litterar. Lips. eiusdem anni p. 38. scimus, Frid. Gotthelf. Freytagium illi operam addicturum fuisse: at nihil accepimus: caussas vero intermissionis lege in Nou. Act. Erud. Lips. 1742. p. 714 sq.

Aes. fabulae selectae. Traiecti ad Rhen. 1727. 8. cum figg. ligneis.

Aes. Fab. gr. cum metrica vers. italica *Ang. Mar. Ricci,* Florent. 1736. 8. — Eadem editio est Ἀισώπε Μῦθοι *Aesopi fabulae. Le Favole d' Esopo, volgarizzate in Rime.* etc. gr. lat. et ital. Venet. 1737. 12. v. Paittoni Biblioteca degli autori — volgarizzati. tom. II. p. 39. sq.

Fabularum Aesopicarum collectio: quotquot graece reperiuntur. Accedit interpretatio latina. Exemplar Oxoniense d. a. 1718. emendauit, vitam Aesopi, latinitate donatam, adiecit, ac praefatus est Io. Gottfr. Hauptmann, A. M. et ill. Ruthen. (Gerani) *Conrect.* Lipsiae 1741. 8. Est mera, at minus emendata exempli Hudsoniani repetitio. Versioni vitae a Bacheto de Meziriac conscriptae, editor multas subiecit animaduersiones.

Aesopi fabulae selectiores. Luciani Dialogi. Isocratis orationes ad Demonicum et ad Nicoclem. Cebetis Tabula. Galeni suasoria ad Artes oratio, gr. et lat. Edinburgi 1747. in 8.

Aes. Fab. etc. ex optimis exemplaribus correctae. Venet. 1747.

ἈΙΣΏΠΟΥ ΜΎΘΟΙ, *Fabulae Aesopicae graecae, quae Maximo Planudi tribuuntur. Ad veterum librorum fidem emendatas cum Ioachimi Camerarii interpretatione latina, Ioannis Hudsoni suisque adnotationibus et indice omnium verborum edidit Io. Michael Heusinger.* Isenaci et Lipsiae 1741. et (mutata tituli pagina) 1756. 8. — *auctior et emendatior* cum praefatione doctissima *Christ. Adolph. Klotzii*, ibidem 1771 et 1776. 8.

Heusingerus homo graece et latine doctissimus, Hudsonianam quidem editionem, omissa fabularum adpendice Neueletina, satis mendosa ac saepe vix graeca, fecit basin; sed non solum vitia typographica, quae in edit. Hauptmanniana, chartae quidem nitore et typorum festiuitate praestantiore, et retenta et vero aucta sunt, diligenter sustulit, sed etiam ex cod. Gothano et exemplaribus vetustis Aldino, Frobenianis, Heruagenianis aliisque librariorum errores correxit, et nouam paene dedit recensionem. In postremis fabulis vulgatum ordinem, qui non placuit Hudsono, retinuit: si qua fabula ab aliis auctoribus commutatis verbis tradita est, eam adscripsit,

scripsit, adiectis nunc primum e codice Gothano et Augustano pauculis. In adnotationibus breuibus quidem, at eruditis, et veras lectiones a corruptis discreuit, et res ex antiquitate atque historia, maxime naturali, explicuit: Camerarii latinam interpretationem ex Lipsiensibus exemplaribus an. 1540. et 1570. repetiit, denique indicem verborum addidit plenissimum. Quod vero Heusingerus in *Emendationum libr. II.* Gothae, 1751. 8. a p. 161. et errores, qui in suam irrepserant editionem typographicos emendarat, et quaedam praeterea adsperserat non plane inutilia, ceterasque fabulas a Neueleto et Hudsono editas percensuerat: *Klotzius*, dum an. 1771. ad nouam Heusingeri editionem curandam rogatus accesserat, addidit, quae ipse Heusingerus reliquerat, ad has, quas vocat, Planudeas, et suo quidque loco collocare iussit: omisit vero latinam Camerarii interpretationem; cetera tamen reliquit intacta.

Aesopi fabulae, gr. lat. Etonae, 1755. 12.

Fabulae Aesopi ac Phaedri selectae, gr. et lat. Geneuae, 1757. 12.

Aesopicarum fabularum quotquot graece extant Collectio. gr. lat. Basileae, 1780. 8.

Fabulae Aesopiae graecae, recensuit, varias lectiones, notas et indicem addidit Io. Chr. Gottlieb Ernesti, A. M. accessit diss. de fabula Aesopia. Lipsiae, 1781. 8.

Vir doctissimus eas modo fabulas edidit, quae essent oratione soluta conscriptae, et quae in veteribus libris Aesopi fabulae vocantur: praetermissis ceteris et iis, quae Aphthonium Babriumque habent auctores, et parallelis, quae apud Hudsonum et Heusingerum, quem in priore parte, ad fabulam vsque 146. pertinente, in primis, nec tamen temere et perpetuo, est sequutus, singulis subiiciuntur: varia contulit exempla edita, horumque dedit varias lectiones, et in notis tam verba quam res sollerter docteque explanauit. In reliquis permultos errores typographicos ex editione Neuelet. ad ceteras fere omnes propagatos, cum proprio studio, tum ope Emendationum Heusingeri correxit.

Aesopi griechische Fabeln, — mit einem griechisch-deutschen Wörterbuch versehen, von N. M. Ludwig, Conrector zu Glückstadt. Göttingen, 1789. 8.

Αισωπε μυθοι, *Aesopi Fabeln mit erklärenden Anmerkungen und einem griech. deutsch. Wortreg. für Schulen von Ioh. Dav. Büchling*, Halis Sax. 1790. 8. *Harl.*]

Latini vett. fabularum scriptores. XII. E veteribus latinis fabulas Aesopiarum exemplo composuere versu quidem iambico *Phaedrus*, et ante Phaedrum fortassis *C. Cilnius Melissus*, libertus Maecenatis, vide Nic. Heinsium ad Ouidii IV. 16. 30. e Ponto, Elegis [mm]), *Festus Auianus*, et alter sine nomine vulgatus, tum ab aliis tum a Neueleto, et viris doctis quibusdam laudatus sub nomine *Accii* vel *Romuli* siue [nn]) *Romulii* vel denique *Salonis* aut *Bernardi*.

mm) At *Cannegieter* in diss. de Auiano, (huius fabulis subnexa,) cap. X. pag. 268 sq. negat contra Heinsium, *Cilnii Melissi* libellos iocorum constitisse ex apologis Aesopiis; sed Melissi iocos, quos hic ipse *ineptias* nominauit, interpretatur facete dicta et sales vrbanos. (bons mots, bonnes contes.) Idem ibidem pag. 269. de loco Senecae, a Fabricio excitato, agit, ex eoque colligit, Phaedrum post consolationem a Seneca scriptam demum edidisse fabulas. De *Iulio Titiano*, patre, mythographo, et probe discernendo a filio, idem capp. XI. et XII. est copiosus, et docet, illum fuisse Auiano recentiorem, et vixisse sub imperatoribus Caracalla, Macrino atque Elagabalo, etiam Commodo. *Harl.*

nn) H. Bebelius Epistola, qui auctores legendi sint ad eloquentiam comparandam, Argent. 1513. 4. *AESOPVS — — vti etiam Quinctiliano visum est, iucundus esset pueris, verum a ROMVLO quodam grammatico, vt dicitur, translatus*

Bernardi. De his dictum a me est in bibliotheca latina. [De *Leontii* fabulis, vid. Fabricium lib. V. cap. 11. tom. VII. pag. 457 sq. *Heumann.*] Prosa latina Aesopi fabulas scribi a Polybio suo, nolens voluisse videtur Seneca in consolatione ad eum scripta cap. 27. *Non audeo te vsque eo producere, vt fabellas quoque et Aesopeos logos, intentatum romanis ingeniis opus, solita tibi venustate connectas.* De prosa, non de versibus loqui Senecam, colligo e verbo *connectas*, et quod cap. 30. eiusdem consolationis Seneca Polybium laudat, quod vtriuslibet auctoris carmina ita *resoluerit*, vt, quamuis structura illorum recesserit, permaneat tamen gratia. *Sic enim illa ex alia lingua in aliam transtulisti, vt, quod difficillimum erat, omnes virtutes in alienam te orationem secutae sint.* Non mirum igitur, quod *intentatum romanis ingeniis opus* vocauit Seneca, quod neque Phaedrus neque alius quisquam ante id tempus fecerat: fecit autem post illa tempora *Iulius Titianus* rhetor, a quo *Aesopiam trimetriam* hoc est, vt ego coniicio, fabulas Babrii graecis choliambis scriptas, prosario sermone latino expressas testatur Ausonius Epistola 16. ad Probum. [P]

Apologos en misit tibi
Ab vsque Rheni limite
Ausonius nomen Italum
Praeceptor Augusti tui
Aesopiam trimetriam
Quam vertit exili stylo
Pedestre concinnans opus
Fandi Titianus artifex.

Alia huius Titiani scripta breuiter perstringit Iacobus Sirmondus ad Sidonium pag. 11. *Fabric. Cyrilli* fabb. 95. non graece, sed primum latine scriptas fuisse, docet cl. *Eschenburg* in Deutschen Museo 1783. mens. Aug. Eum sequitur *de Blanckenburg* ad Sulzeri Theorie der schönen Künste tom. II. artic. *Fabel*, p. 138. Prodierunt lat. in *Speculo sapientiae* s. l. (Paris. vid. Lessing vermischte Schriften, II. p. 252.) et Viennae 1630. 12. cura Balthas. Corderi, in *Apologis moralibus:* german. Basil. 1520. 4. verss. germanicis a Dan. Holzmanno Augustae Vind. 1571. 4. et commutat. suauius: *Fabeln* nach dem Dan. Holzmann, a Meisnero. Lipsiae, 1782. 8. *Harl.*

De Pilpaeo et Locmanno. XIII. De fabulis *Pilpaei* siue de antiquissimo libro fabulari Indorum *Kelila Va Dimna*, dicendi infra locus erit libro V. vbi de scriptis *Simeonis Sethi*, qui librum illum graece vertisse dicitur, agam [oo]. Septentrionalibus celebratur *Edda* Snorronis Sturlesonii

latus est in carmen, nulla Venere et lepore, Musis scilicet et Gratiis repugnantibus, vbi puritas quoque verborum desideratur. Fabric. conf. *Gudium* ad Phaedri I. 8. *Casp. Barth.* in Aduersariis, Francof. 1648. III. cap. 22. p. 150. *Freytag.* Adparat. litterar. tom. I. p. 62 sqq. cl. *Morellum* in Catalogo MSS. lat. apud Nanios p. 153. qui inter alia obseruat, *Salonem Parmensem* vocari praecipue in quodam epistolae fragmento typis edito, eique superum scriptorem adsentiri *Marchesclli* delle giunte alla Raccolta Pesarese etc. p. 23. e seg. N. R. Calog. tom. XXIV. *Harl.*

oo) Rectius scribitur *Bidpai.* Vide infra vol. VI. pag. 460 sqq. vol. X. pag. 324. *Assemanni* biblioth. oriental. part. I. tom. III. p. 221. *Freytag.* in Adparatu litterario, tom. III. p. 106 sqq. vbi veterem lat. versionem *Directorium humane vite alias parabole antiquorum sapientum*, in fol. min. sine loci et anni et typographi indicio, vberius recenset, ac de fatis versionibusque fabularum

Sturlesonii an. 1215. Islandice scripta et a Petro Ioh. Resenio illustrata Hasniae 1665. 4. [Plura de auctore et libro *Edda*, item de edit. Resenii vide apud *Schlötzer* et *Ihre*, in: Isländische Litteratur und Geschichte. part. I. Gottingae et Gothae. 1773. 8. reliqua huc non pertinent, quae de Edda et editoribus recentioribus dici possint. *Harl.*] Germanis Anonymus sub Friderico II. clarus, quem edidit illustrauitque *Io. Georgius Schertz* pp) Argentorat. 1704. 4. etc. qq) Inter Arabes non obscurus liber *Al-Amthal* siue fabularum *Locmanni*, quem

Nnnn 2 propterea

larum *Bidpai* copiose agit. Historiam harum fabularum enarrant quoque *Galland* in praefat. ad: *Les Contes et Fables Indiennes de Bidpaï et de Lokmann. Traduits d'Ali Tchelebi-Ben-Saleh, Autheur Turc. Oeuvre posthume par M. Galland.* à Paris, chez G. Cavelier. 1714. 1724. 12. I. II. tom. auctior tom. III. a *Cardonne*, Paris, 1778. — in primis *de Blankenburg* ad *Sulzeri* Allgemeine Theorie der schönen Kunste. tom. II. Lipsiae, 1786. art. *Fabel.* pag. 132 sqq. et *H. Alb. Schultens* in praefatione ad librum: *Pars versionis arabicae libri Colailah wa Dimnah siue fabularum Bidpai philosophi, in vsum auditorum edita ab H. A. Schultens.* Leidae, 1786. 4. — Prolegomena graecae versionis edidit, latine vertit, et in praefatione fata et versiones fabellarum istarum persequitur *M. Ioh. Floder*, Prof. graec. litter. in Dissertat.

Prolegomena ad librum Στεφανίτης καὶ Ἰχνηλάτης e cod. MS. biblioth. acad. Vpsal. edita et latine versa. — resp. *Petro Fabiano Aurivillio*, Vestrogotho. d. XV. Octob. MDCCLXXX. Vpsaliae. in 4. *Harl.* Add. omnino Bodonius in praef. ad Longi Pastoralia, Parmae, 1786. 4. p. 20 sqq. *Beck.*

pp) Vide Noua litterar. Hamburg. an. 1706. p. 345. *Fabric.* De quo, n. Bonerio, et *Scherzero* vid. plura ad §. XV. de fabb. germ. *Harl.*

qq) De vetere germanica versione Vlmensi iam ad §. X. egi. Illius *Steinhoewelianae* versionis altera editio paullo post *recusa* est Augustae Vindelic. 1485. fol. et 1487. 4. Descripsit hanc *Wellerus* in Altes und Neues aus d. Gesch. tom. II. p. 560. — Alia editio, *Esopi Fabeln*, Augustae Vindelic. 1496. fol. memoratur in Thomasii Summarischen Nachrichten, vol. II. pag. 635. — Alia, in cuius calce legitur: *Esopus der hochberümbt fabel Tichter mit etlichen zugelegten fabeln Rimicii vnd Auiani endet sich hie: Gedruckt vnd vollendet in der Keysserstat Augspurg von Hannsen Schoensperger.* 1498. in Schwarzii biblioth. part. II. pag. 249. quae repetitiones esse videntur edit. memor. 1485. fol. apud Ioan. Schobsser. vid. *Zapf* Augsburg. Buchdrucker-Geschichte pag. 76. etc. Auctior postea prodiit illa collectio, inscripta: *In disem Buch ist des ersten teils: das leben vnd fabel Esopi: Auiani: Doligani: Adelfonsi: mit schympffreden Pogii. Des andern teils vszüge schöner fabeln vñ exempeln Doctoris Seb. Brant: alles mit synen figuren vñ Registern.* In fine: *Getruckt zum Thiergarten durch Ioannem Prüss, burgern zu Strasburg: In dem Augustmonat des MCCCCC vnd achten Jares*, (1508.) fol. Has omnes praeter Augustan. 1487. nesciuit *Freytag*, qui in Adparatu litterario tom. I. p. 71 sqq. copiose describit exemplum, ex superiore, quam habeo, forsan editione repetitum typis *Friburgi Brisgau.* per Stephan. Graff, 1555. min. 4. at tamen paululum, in titulo quidem, diuersum: *Esopus leben vnd Fabeln, mit sampt den fabeln Auiani, Adelfonsi, vnd etlichen schimpfreden Pogii. Darzu auszzüge schoener fabeln vnd exempeln Doctors Sebastian Brant, alles klärlich mit schoenen figuren vnd registern auszgestrichen.* — *Adelphonsum* eumdem esse credit Freytag, quem Polycarp. Leyserus in Historia poetarum et poematum medii aeui, Halae, 1721. 8. *Adolphum* nominat, qui carmine elegiaco incomto fabulas quasdam conscripsit, a Leysero e cod. guelferbytano p. 2007 — 2036. insertas, et qui initio saeculi XIIII. has composuit fabulas, quod patet e versibus postremis apud Leyserum p. 2036. Secundam libri partem constituunt *Sebastiani Brandi fabulae. Brandi* fabulae sunt forsan ex editione latina Basileensi 1501. fol. supra §. X. aut antiquiore sumtae. Contra ex Brandi libro raro, *Facetus ex latino germonice*, (*Facetus im Latein durch Sebast. Braut getütschet* f. l. et a. 4.) desumtae videntur Freytagio, qui denique recentiorem eiusdem collectionis editionem, ita tamen vt et fabularum ordo immutatus sit et genus dicendi incomtum atque horridum aliqua ex parte emendatum, commemorat: *Esopus Teutsch* — — — — *Getruckt zu Frankfort am Mayn, durch Wolfgang Richtern, in Verlegung Nicolai Bassaei* — 1608. 8. Haec repetita esse videtur

propterea cum Aesopo nostro viri nonnulli eruditi confuderunt rr). Vide *Hottingeri* Hist. Oriental. p. 68 sq. in primis p. 71. *Iac. Golium* ad Grammaticam Erpenii p. 189. *Ioh. Molleri* Homonymoscopiam p. 252. *Maraccium* ad Alcorani Suram XXXI. *Stephani Clerici* Quaestiones p. 325 sq. et *Huetium* de fabulis Romanensibus p. 11. *Bartholomaeo* tamen *Herbeloto* aliud

tur 1616. 8. sine loci indicio. Equidem comparaui hanc postremo memoratam editionem cum edit. Argentoratensi, et hoc discrimen animaduerti: primum scribendi et dicendi genus est minus horridum ac minus incomtum in illo, quam in Argentoratensi: dein in hoc figurae ligno incisae, quam in Argentor. sunt multo maiores, et in altera quidem parte multo elegantiores plenioresque. Tertio, in Argentor. exemplo primum sunt quatuor Aesopi fabularum libri, et his finitis 16. fab. antiquae, quae Aesopo tribuuntur? his absolutis legitur: *Hie enden sich die fabeln Esopi, die von dem hochgelehrten meister Rimicio newlich vß griegischer Zungen in latein gebracht, welche fabeln von Romulo in seinen vier büchern nit werden begriffen. Vnnd rahent an die fabeln Auiani.* Haec clausula deest in exemplo in forma 8. Post sequuntur fabulae Auiani, tum *collectae* fabulae Adelfonsi, earumque denique pars altera: inscripta: *Hienach folget der ander teil: schoener vnd kieplicher fabeln: byspilen: vnd historien: von doctore Sebastiano Brand: Zu vnderwyssang gutter sitten: zusamen geordnet*, quae nota etiam legitur in altera edit. in 8. in qua hic est ordo: fabulae 1) Aesopi, 2) Rimitii, 3) Brandii, 4) Auiani, (vti scribitur.) 5) Adelfonsi. At postea quam haec scripseram, editus est lib. doctus: *M. Georg. Wolfgang Panzers* Annalen der ältern deutschen Litteratur. etc. Norib. 1788. 4. in quo cel. auctor plures veteres Aesopi versiones germanicas partim enumerat partim recenset, s. l. et a. Vlmae et (in primis p. 448.) versionem Steinhouel. tum Augustae Vindel. 1485. 1487. 1491. 1496. 1498. 1504. At de *Sebast. Brandii Libro Faceti de moribus iuuenum* docebit meliora V. D. in Litterarisch. Wochenblatt. Norib. 1770. vol. II. p. 59 sq. *Harl.*

rr) Vide *Wolfii* biblioth. hebraic. nr. 1354. *Stolle* Histor. moral. ethnic. §. 8. et 9. Histoire critiq. de la Republ. des lettres tom. IV. pag. 143. *Scharbau* in Iudaismo detecto, p. 78 sq. *Heum. Io. Frid. Hirt*, theologus quondam Ienensis, post Wittebergensis, in *commentatione, inuentionem fabularum Aesopo tributam in Lokmannum transferente*, in Actis acad. Elector. Mogunt. tom. I. pag. 583. sententias virorum doctorum in vtramque partem disputantium recenset, rationes, ob quas apologos Lokmanni antiquiores esse fabulis Aesopi sibi persuadeat, adfert, reiectis rationibus, quibus adducti nonnulli Lokmannum cum Aesopo esse eumdem putarant, et Aesopum, Phrygia ortum, fuisse imitatorem Lokmanni, Arabis sapientissimi: docet quoque XXXVII. Lokmanni fabulas a diuersis et diuerso tempore esse editas. Idem vir quondam doctissimus in *Institutionibus Arabicae linguae adiecta chrestomathia arabica*, Ienae, 1770. 8. a pag. 342 — 379. inseruit explicuitque duodecim Lokmanni apologos, eosque, quorum decem cum fabulis Aesopi, quas semper comparauit, duo autem reliquos cum fabulis Phaedri vel plane eosdem esse, vel maximam habere conuenientiam, sibi persuasit. Enimuero, nondum extra omnis dubitationis aleam positum est, Lokmannum illum, Dauidis aequalem, vmquam vixisse; et, si in viuis tum fuerit, ab eo fabulas fuisse manu exaratas, et easdem posteritati traditas. Tot igitur mutationibus, varietatibus, fatisque subiectae fuisse [illegible]ntur, quot Aesopi fabulas scimus. Dubitat quoque Tyrwhitt diss. de Babrio, p. 13. nr. 11. Nuper tamen Gallus quidam, auctor Nouveaux contes arabes - suivis de mélanges de litterature orientale et de lettres, Paris, 1788: 12. censuit quoque, Aesopum et Lokmannum fuisse vnum eumdemque hominem. Verum alii cum maiore saltem probabilitatis specie suspicati sunt, Lokmannum quemdam, multo iuniorem, Aesopi, aut potius, (vt mihi videtur,) Aesopias gr. fabulas modo ad verbum, modo liberalius, transtulisse in linguam arabicam, modo imitatum esse. Neque tamen, quae est Herbeloti, Schneieri, Golii, Aug. Pfeifferi in Critica Sacra, cap. XVI. sect. 2. quaest. 5. aliorumque et *Heumanni* sententia in Actis philos. part. VIII. nr. IV. adsenserem, Lokmannum et Aesopum esse vnum eumdemque hominem, nec magis illum ab hoc, quam Virgilium a Marone, diuersum. Adde *Christ. Fürchtegott Gellert* diss. de Poesi Apologorum eorumque scriptoribus. Lipsiae, 1744. 4. germanice versam, ibid. 1773. 8. pag. 48. *Harl.*

aliud videtur, quem adibis in Bibliotheca Orientali vocabulo Locman. p. 517. vel, si ea ad manus non sit, *Neocorum* in bibliotheca nouorum libror. an. 1697. pag. 451 sq. adde *Dauid. Millii* orationem eruditam de fabulis Orientalium, Traiecti, 1726. 4. p. 18. [*M. Christoph. Guil. Schneieri*, qui Hottingerum supplet, diss. de Locmanno, illo Arabum mythologo.] Prodierunt fabulae Locmanni ss), quae, eodem Herbeloto iudice, longe recentius ab aliquo ex Locmanni, (quem Dauidis Regis aequalem tt) fuisse putat, alii Iosiae Regis Iudae,) [☞] traditis sermonibus digestae fuerunt, arabice cum versione *Tho. Erpenii* Lugd. Batau. 1615. 8. qui in praefat. testatur, hunc Locmannum ab Arabibus, et natione Persam et religione Iudaeum haberi. Repetita editio an. 1636. et 1656. ad calcem Grammaticae Arab. Erpenii. [item in Chardin. Itinerario Persico, tom. V. edit. Amstel. 1711.] Decem fabulae arabice exhibentur ab *A. Alsop.* in suo fabularum delectu, Oxon. 1698. 8. Octo et decem fabulas Locmannianas eleganti carmine iambico latino ornauit *Tanaquillus Faber*, in cuius Epistolis, praemissa singulis Erpenii versione, leguntur Tomo primo p. 268 sq. Salmur. 1674. 4. et separatim prodierant ibidem 1673. 12. Fuit et alius *Locmannus* iunior, cui sapientiam datam a Deo traditur in cap. XXXI. Alcorani. Confer *Pocockii* notas ad Abulfaragium p. 36. *Locmanni* nomen cum *Alcmane* confundunt *Christianus Rauius* in verbis ab Hottingero p. 13. Hist. Or. productis et *Iobus Ludolfus* ad. Hist. Aethiopicam pag. 53. [Ludolfi sententiam adoptauit *de la Croze* in Thesauro epistolico tom. III. p. 153. in epist. ad *Paul. Ern. Iablonskium*, qui modeste respondit tom. I. p. 171. „Perquam ingeniosa sunt, quae de *Alcmanis* in *Locmanni* nomen transformatione obseruas. Deprehendi tamen in serie regum, Arabiae *Tamanensium*, eum, qui numerum decimum tertium occupat, pariter *Locmannum* vocari apud Pocock. specim. H. A. p. 58. vnde colligi potest, nomen hoc Arabibus non fuisse insitatum, quod quidem ipsum non leuem commutationi huic nominum ansam praebere potuit." *Harl.*]

Recentiores fabularum scriptores. XIV. E recentioribus latine fabulas scripserunt vario versus genere quidem 1) *Gabriel Faërnus* Cremonensis, ingenii versuumque elegantia alter quidam veluti Phaedrus, Rom. 1564. 4. uu) Antwerp. apud Plantinum, 1567. forma minore: et cum praef. Ioh. Caselii Rostoch. 1569. 8. tum Lugd. Batau. 1600. Lips. 1618. 8. Lond.

ss) Aliud opus est, de quo Kircherus tom. II. Oedipi part. I. p. 39 sq. *Alter Arabum auctor, qui elegantissimum fabularum* opusculum *condidit, est* Locmann *sapiens, cuius in Alcorano suo meminit Muhamed, patria vt aiunt Persa, gente vero et religione Iudaeus, qui, vti corporis deformitate animique et ingenii pulchritudine atque amoenitate* Aesopo *fuit simillimus, ita eodem quoque tempore videtur vixisse, regnante scil.* Cosroë *septimo ante Darium Persarum Imp. tantamque apud suos sapientiae famam est consecutus, vt indicaturi aliquem alterius institutione et consilio non indigere, dicere soleant*, non est necesse docere Locmannum. *Hic itaque* ingens volumen *quod hodie adhuc in Bibl. Vaticana continetur conscripsit, in quo mira eruditione per ingeniosas animalium actiones mores hominum, Regum gesta, corruptos Reip. mores aliaque ad ciuilem vitam necessaria docte eleganter et iucunde describit.*

tt) Confer Abulpharagium p. 32. Non defuerunt, qui *Assaphum* Prophetam, Dauidis itidem aequalem, propter nonnullam nominis conuenientiam confunderent cum nostro *Aesopo*. Absurde profecto, vt variis argumentis demonstrat Ioh. Iacobus Schudt in Compendio Hist. Iudaicae p. 88.

uu) In biblioth. Barberina notatur an. 1563. at in Bure bibliogr. B. L. tom. II. nr. 3579. vbi latius describitur editio, inscripta: *Gabrielis Faerni Fabulae centum ex diuersis authoribus delectae, et carminibus*

Lond. 1672. 8. Bruxell. 1682. 8. et Hamburgi in Mythologia metrica, curante exoptatissimo socero meo Iohanne Schultze, edita 1698. 8. [Londini, 1743. 4. in Bure Bibliogr. instructiue B. L. tom. II. nr. 3580. *ibid.* 1764. 4. cum versione gallica metrica.] Easdem *Faërni vv*) fabulas, versibus gallicis expressit *Carolus Perraultus*, Paris. 1699. [Amstel. 1718. 8. cum figg. et in Nouvelles Lettres familieres etc. Bruxell. 1708. 8. pag. 386 sq. Francof. 1573. 8.] qui Phaedrum a Faërno ne visum quidem, nedum exscriptum aut suppressum obseruat. 2) *Pantaleon Candidus* Austriacus. Francof. 1604. et Hamburgi in eadem Mythologia metrica. 3) *Caspar Barthius* fabularum Aesopiar. libris quinque. Francof. 1623. 8. Hosce magno numero sequuntur *Hieronymus Osius* Witteb. 1564. et emendatius Francof. 1574. 12. *Lucas Lossius* Argent. 1575. *Carolus Vtenhouius* Francof. 1615. *Iohannes Posthius* Germersheimius, qui fabulis prosa a se editis *epimythia* singula subiecit, disticho vel tetrasticho comprehensa, Francof. 1566. quae parte 2. eius poematum Lib. III. Syluarum p. 170 sq. repetuntur et cum epimythiis *Hartmanni Sopperi*, Norici, insertae sunt etiam Mythologiae metricae a laudato socero meo editae Hamb. 1698. 8. In eadem praeter *Georgii Sabini* nonnullas habentur etiam fabulae versu vulgatae a *Ioh. Baptista Arigonio*, *M. Antonio Fiducio Vtinensi*, *Alexandro Paulino*, *Leonharto Goricio Carga*, *Francisco Amulio* et *Iano Dominico Canciano*, quae iunctim [P] lucem adspexerant Venetiis 1592. [an. 1591. apud Mitarellum in biblioth. MSS. S. Michaelis Venet. p. 372. *Harl.*] Non contemnenda collectio noua fabularum fieri posset ex poematis *Ioh. Commirii*, (qui diem obiit die XXV. Decembr. an. 1702.) et aliorum, qui nostra aetate cum laude in hoc genere scribendi versati sunt. *Francisci Marazzani* S. I. Fabulae selectae Aesopi et aliorum, carmine elegiaco. Brixiae 1669. 12. *Fabric.* *Fabellae aliquot, carmine.* Lugd. 1538. fol. in Catal. Barberino — *Io. Frid. Christii* (Professoris quondam Lipsiensis,) Fabularum veterum Aesopiarum libri duo. Lipsiae, 1748. 4. et 1749. 8. Non omnibus tamen, qui nasum habent et de gratiis veneribusque Aesopi Phaedrique fabularum iudicare possunt, satisfecit vir alioqui elegantissimus et doctissimus. — *Franc. Lelli*, Romani, fabulae XII. metro elegiaco, lat. et ital. in Arcad. Nad. Mantinei. Romae, 1741. 8. repet. ibid. 1779. 8. — *Franc. Iosephi Desbillons*, soc. Iesu, *Fabulae Aesopiae* — Glasgou. 1754. quae editio quinque libros continuit: altera totidem nouis aucta Parisiis euulgata fuit 1756. tum — *curis posterioribus, omnes fere emendatae: accesserunt plus quam CLXX. nouae, tum etiam obseruationes, grammaticae praesertim, complures, et index copiosus: nec desunt expressae ex aere inciso hominum ac pecudum figurae elegantes*, Manhemii, vol. I. II. 1768. et 1780. 8. In praefatione agit de fabularum natura, et, qui fabulas compofuerunt, scriptores recenset, omisit tamen Anglos et Germanos. conf. huius libri censuram in *Christian. Adolph. Klotzii* Actis litterariis, vol. V. part. I. Altenburg. 1768. p. 26. etc. — De fabulis *Leonhardi*

carminibus explicatae, cum figuris aere incisis. Romae. Luchinus. 1564. in 4. Hic annus ex subscriptione in fine: *Romae Vincentius Luchinus excudebat 1564.* firmatur. conf. Giornale d' Italia tom. XIII. p. 220. tom. XXX. p. 426 sq. — *Menagius* ad Baillet Jugem. des Savans tom. IV. p. 85. (vbi de Faerno agitur) edit. Amstel. 1725. 4. adfert *Gabr. Faerni Fabulas ex veteribus auctoribus depromptas* in 4. Romae, 1515. atque adeo ante mortem (1561.) Faerni editas. — *Franciscus Philelphus* (mort. 1480.) scripserat fabulas metricas, a Bellegardio et Baudouinio in gallicam solutam orationem versas. *Harl.*

vv) De hoc *Faërno* vide *Gaddium* de scriptoribus non ecclesiasticis tom. I. p. 191. et *Teisserium* ad elogia Thuanea an. 1561. qui Faërno emortualis fuit. *Fabric.* *Ol. Borrichii* de poetis lat. diss. III. pag. 98. *Harl.*

Leonhardi Dati vid. *Leſſing* in Hiſtor. fabularum Aeſop. in Eius vermiſchten Schriften, Berolini, 1784. pag. 260 ſq. vbi auctores fabularum omnis aeui antiquiores recenſentur, quos omnes repetere nimis longum ſit. Adnotare tamen iuuat opus, elegans, quamuis diuerſum: *Ludouici Smids* Pictura loquens; ſiue heroicarum fabularum enarratio et explicatio; cum figuris aeneis Hadriani Schoonbeeck. Amſtel. 1695. 8. — Fabulas quasdam anecdotas et fragmenta e codice pergameno mutilo, qui ligaturae libri inſeruierat, a *M. F. C. Matthiae* ſeruata ab interitu, quae ad *Paulli Peruſini* collectionem, a Bocatio de Genealog. deor. lib. 15. memoratam pertinere videntur, ſaltem ab homine quodam chriſtiano ex ſequiore aetate minus docte et eleganter ſcripta, deprehendimus in Annalibus litterariis Helmſtadienſ. menſ. Iun. 1789. p. 477—485. *Harl.*

Proſa latina praeter *Rimicium*, *Laur. Vallam* et *Omnibonum Leonicenſem*, de quibus paulo ante memini, fabulas ſcripſit *Poggius Florentinus* in facetiis. Argentor. 1513. fol. *Laurentius Abſtemius* [proprie *Beuilacqua*] *Maceratenſis* in hecatomythio ſiue fabulis ducentis ſcriptis ad Octauianum Vbaldinum comitem Mercatelli [Venetiis 1499. 4. cui edit. XXX. fabulae a Valla verſae, ſunt additae, vid. Leſſing. hiſt. fabul. Aeſop. p. 271. Venetiis, 1519. 4. in biblioth. Pinelliana tom. III. nr. 7492. *Harl.*] Argent. 1522. Heidelb. 1610. 1660. 8. ww) *Ioachimus Camerarius* an. 1539. primum, deinde Tubing. 1538. Lipſiae, 1564. et 1570. [rec. 1577.] quae pleniſſima et elegantiſſima eſt editio, 1589. 8. *Chriſtianus* vero *Daumius* fabulis Camerarianis ſelectis, quas Lipſiae, 1679. 8. recudi fecit, addidit notulas, in quibus loca ſcriptorum veterum recentiumque, in quibus fabulae eaedem perſtringuntur vel exponuntur: [Lipſiae, 1708. et 1720. 8. 1752. 8.] Variorum quoque fabulas congeſſerat *Martinus Dorpius*, Guilielmi Goudani, Hadriani Barlandi, Guilielmi Hermanni ex Aniano (Auieno), Eraſmi in Chiliadibus, Abſtemii et aliorum. [Lipſiae in aedibus Valent. Schumann 1517. 4. cuius plenam notitiam dedit Freytag in Adpar. litter. tom. I. pag. 75 ſqq. de ſingulis agit, ex Nicerone tom. 41. pag. 252. edition. priorem, Argentor. 1515. 4. adducit; Argentor. 1519. 4. in Creuennae Catalog. vol. IV. part. 2. pag. 165. *Harl.*] Lipſ. 1532. Francof. 1587.

XV. *Hebraicam*

ww) Verſiones latinas ſaec. XV. et XVI. init. iam ſupra memoraui: et, quae ex officina Rob. Stephani prodierunt, eas ſubiunxi notitiae illius editioni graeco-latinae. His addam:

Eſopi Apologi ſiue Mythologi cum quibusdam carminum et fabularum additionibus Sebaſtiani Brant et figuris ligneis. Impreſſi Baſilee opera et impenſa magiſtri Iacobi de Phortzheim. Baſil. 1501. fol.

Fab. Aeſ. cum commento Latine. Impreſſ. Rothomagi in domo Laurentii Hoſtingue et Iameti Loys pro Iacobo le Foreſtier — *Theodolus cum Commento.* Impreſſ. per Richard. Auzoult, commorantem Rothomagi pro Roberto Mace. Rothom. 1505. 4. Vid. *Maittaire* A. T. V. part. I. p. 12.

Aeſopi fabulae latine: acc. Aeſopi vita ex Max. Planude excerpta et aucta. Argentor. 1519. 4.

Aeſopi fabulae ac diuerſorum elegantiſſimorum authorum apologi. Latine. — Simon Cocus et Girardus Nicolaus, ciues Andverpienſes, commorantes in vico vulgariter nuncupato die Bockſteghe, iuxta Monaſterium Sancti Auguſtini excudebant an. M.CCCCCXXI. die XXVIII. Novembr. impenſis — Franciſci Brickmanni, bibliopolae ac ciuis Colon. Antwerp. 1521. 4.

Vid. *Maittaire* l. m. p. 11.

Aeſopi et aliorum fabulae, latine. Baſileae, apud Io. Froben. 1526. 8. — *Accedunt Laur. Abſtemii fabulae.* Lugduni apud Sebaſt. Gryph. 1534. 8. et 1554. 8. — Paris apud Io. Lud. Tiletanum. 1544. 8. — *Pompeii Sarnelli*, poſtea Vigiliarum Epiſcopi, beſtiarum ſchola ad homines erudiendos ab ipſarum natura prouide inſtituta et ab Aeſopo Primuellio e Marianopoli decem et centum lectionibus explicata. Ceſenae, 1680. 12. *Harl.*

Hebr. verf. XV. *Hebraicam* verfionem fabularum Aefopi, fed ineditam memorat Plantauitius Biblioth. Rabbin. p. 571. De edita fabularum collectione hebraica dixi paulo ante §. 11. cui vtpote ab inftituto noftro alieniora adiicere nolo R. Ifaaci ben Salomonis (an. 1268. defuncti) prouerbia et apologos antiquorum, rhythmis fiue verfibus confcriptos. At *R. Barachiae Nikdani* liber neutiquam praetereundus, infcriptus parabolae vulpium, quas cum latina Melch. Henelii Iefu focii translatione excufas euolui. Pragae, 1661. 8. Tum fabulae Variorum, Conftantin. 1517. 4. *Fabric.* [Rabbi *Berachia Ben - Natronai Hanakdan* vixit fub exitum faeculi XIII. et init. faec. XIV. Fabulis fuis nomen *Fabularum vulpium* dedit, quia, vt ipfe ait, vulpes reliqua animalia, quae in illis fabulis inducuntur, fagacitate et prudentia fuperant. Errat igitur *Gottfched*, Prof. quondam Lipfienfis, in praef. ad librum famofum, *Reineke Fuchs*, opinans, Hanakdani fabulas effe verfionem libri *Reineke Fuchs*, cuius auctor circa exitum faec. XV. in viuis fuit. De illius autem Ber. Hanakdan fabulis vid. *I. Ch. Wolfii* biblioth. Ebraic. p. 271. tom. I. et tom. IV. p. 800. et *Gotthold Ephraim Leffing* in Analekten für die Litteratur. Bernae et Lipfiae, 1785. 8. p. 231—240. adde *Meelführer* diff. de Fatis eruditionis orientalis §. III. de Iudaeorum amore erga fabulas Aefopias earumque vfu. *Harl.*]

[De *Italicis* fcriptoribus, qui fiue vitam fiue fabulas Aefopi italica lingua vfi verterunt, aut fabulas compofuerunt, diligenter egit *Paitoni* in Biblioteca degli autori antichi greci e latini volgarizzati, tom. II. p. 29 fqq. Primum multus eft de libro:

Accii Zuchi Summa Companeae Veronenfis viri eruditiffimi, in Aefopi fabulas interpretatio per Rhythmos in libellum Zucharinum infcriptum Contexta faeliciter incipit. In fine: *Impreffum Veronae die XXVI. Iunii* M. CCCC. LXXVIIII. (1479.) in 4. latine et italice. (vid. quoque Bure Bibliogr. inftructiue B. L. tom. II. nr. 3567.) — rec. *Venetiis per Manfredum de Monteferrato de fuftreuo.* M. CCCC. LXXXI. (1481. quod in biblioth. Hohendorf. pag. 119. notatur 1491. nefcio, an id culpa fcribae aut typographi factum fit: an ea fit edit. quam Paitoni ex nota ad Crefcimbenum anno 1493. 4. fignauit:) — repet. *Romae* an. 1483. 4. (vid. Audiffredi Catalog. — romanarum editt. faeculi XV. Romae, 1783. 4. p. 254 fq.) — tum *Mediolani per Vldericum Scinzenzeler* an. 1497. fol. (de qua edit. vide Saxii hift. litterar. typograph. Mediolanenf. pag. 106. — *Ifopo* — Mediolani, 1502. 4. — Venet. 1528. apud Osmont. et Valliere tom. II. nr. 3828. — *Favole d'Efopo* etc. Florent. 1530. 8. — Venet. 1542. 8.

Accius Zuchius defcripfit fabulas *Anonymi* apud Neueletum dicti, per epigrammata latina et italica, et ab illius nomine opus iftud infcribitur *Libellus Zuccharinus.* Accium tamen ipfum latinar. illarum fabularum habuerunt auctorem Scaliger Poet. lib. VI. IIII. p. 789. et Quadrio della Storia e della ragione d'ogni Poefia, IV. p. 202. adprobante Paitonio.

Efopo hiftoriado. — Venet. 1497. 4.

Favole d'Efopo tradotte in Italiano, (lat. et italice) da Francefco Tuppo, Neapoli, 1485. fol. — Aquilae, 1493. fol. De vtraque vid. Paitoni, qui laudat *Tattur.* Iftoria degli Scrittori nati nel Regno di Napoli, tom. II. part. II. p. 234. aliorum narrationes refert, et ex Argelato et biblioth. Colbertina antiquiorem profert editionem: *Le Favole d' Ifopo tradotte dal*

dal Greco in Italiano da Francesco Tuppo, Neapolitano. In Napoli 1482. fol. — Exemplum Aquil. laudauit *Freytag* in Analect. litterar. p. 9. Adde de rariss. illa priore edit. *Osmont* diction. typograph. p. 9. *Maittaire* II. part. II. pag. 471. *Bure* Bibliogr. instruct. B. L. tom. II. nr. 3570. inprimis *M. Aug. Beyeri* Memorias historico-criticas librorum rariorum, Dresdae, 1734. 8. p. 37. qui exemplum manibus oculisque vsurpauit, diligenter argumentum et consilium Tuppi, fabulas ad conditionem hominum isto tempore viuentium, maxime pontificis rom. et monachorum adcommodandis, inquirit et hanc libri inscriptionem in fine libri exhibet: *Franc. Tuppi, Parthenopoei — in vitam Esopi fabulatoris lepidissimi philosophique clarissimi traductio materno sermone fidelissima: et in eius fabulas allegoriae cum exemplis antiquis modernisque finiunt feliciter. Impressae Neapoli — Sub anno Domini* M.CCCC.LXXXV. *die* XIII. *Mensis Febr.* — A Maittario IV. part. 2. pag. 542. nominatur edit. Venet. 1491. 4. idem forsan liber qui ab Orlando p. 50. eiusdem anni et loci indicatur. adde Crevennae Catalogue raisonné, vol. IV. part. II. p. 158—160. vbi adcurata illius Neapolitanae edit. est recensio et Paitoni emendatur. — Ven. 1533. 8. apud Valliere, part. II. nr. 3829.

Apud *Paitonium* memorantur versiones Aesopi aut aliarum quoque fabularum sequentes, quarum pleniores ab eo illisque quos citat, pete inscriptiones: ital. Mediolani, 1504. 4. — lat. et ital. cum figuris. Brixiae apud Ludouic. Britannicum. — Italice Venet. 1544. 8. — 1545. 8. 1613. 8. etc. — Ital. versae a Iul. Landi. Venet. 1567. 8. — Vita Aesopi per Landum, 400. Fabulae Aesopi aliorumque cum interpretatione et figg. italice. Venet. 1575. 16. et recus. 1588. 1607. 8. 1621. 24. — In Trevigi per il Righettini. 1659. 12. — Venet. 1607. 1613. 8. 1673. 16. (in Catal. Bunau.) — *Cento e cinquante Favole, tratti da diversi Autori, e ridotti in rima* — — par *Pietro Targa* (i. e. *Cesare Pavesi*) Venet. 1569. 12. — 1575. 12. — 1587. 12. conf. Osmont. Diction. typogr. p. 10. — *Cento Favole Morali* dei piu illustrati antichi et moderni autori Greci et Latini, scielte, et trattate in varie maniere di versi volgari da *M. Gio. Mario Verdizzotti*. Venet. 1570. 4. — 1577. 4. (de qua edit. vid. Goetzii Memor. biblioth. Dresd. vol. III. pag. 204.) — 1577. 1586. 1599. 4. 1661. 8. 1677. 8. — *Iul. Caesar. Cappacius* Apologos et Fabulas collegit et versibus ital. composuit Neapoli 1602. 8. rec. Venet. 1619. 8. — Fabulae, Exempla, Facetiae etc. diuersorum auctorum in septem centuriis et versibus ital. (*ridotti in ottava rima,*) sunt in libro: *Insalata Mescolanza di Carlo Cattarelli d' Ogobbio*, Gentiluomo Romano — in Bracciano 1621. 4. — *Raccolta di varie Favole* delineate, ed incise in Rime da Giorgio Fossati, Architetto etc. Ital. et franc. Venet. 1744. 4. VI. voll. cum figg. — *Cento Favole d' Esopo e di altri autori ridotte in versi Martelliani*, (editore Carolo Goldoni) Moden. 1756. 8. — *Favole settante Esopiane con un discorso* (Abb. Roberti) Bonon. 1773. 12. — *Centuria di Favole*, Torino, 1778. 12. et alteram Centuriam ibid. 1780. 12. — *Doppia Centuria di Favole d' Esopo e d' altri* adunate e tradotte da *Nicolo di Castelli*. Francof. 8. fine a. *Harl.*]

Gallica prosa [*Iulianus*, Augustinianus ordine, Lugduni, 1484. fol. — *Petr. Millot*, Bourg. 1632. 16.] *Ioh. Balduinus* [*I. Baudoin*, à Bruxelles, fine nota anni, 8.] Paris. 1627. fol. Roüen, 1665. 8. et ab eo tempore saepissime variis in locis. Sed et huius versio cum iconibus et moralibus obseruationibus iterum typis exscripta est Amstelodami 1700. 12. Post

Balduinum *Antonius Furcterius* profa Parif. 1694. Bruxellis, 1695. **) 12. 1700. 8. II. tom. et verfu *Iohannes de la Fontaine*, qui fuo ex ingenio quam plurimas nouas adiunxit, vel ex aliis veteribus repetiit IV. vol. Parif. 1678. 12. [Antwerp. 1699. 8. II. voll. Paris, 1757. XII. voll. 1760. IV. voll. fol. cum multis tabulis aeri incifis: tum fplendide et textu et figg. aeri incifis. Paris, 1766. VI. voll. conf. Stolle Kurze Nachricht von feinen Büchern, part. IX. pag. 76 fq. it. in Opp. Fontan. vol. I. Anvers, 1726. 4. nitida editio.] Praetereo fabulas [*Ant. Houdard de la Motte*, Paris, 1709. 4. et 12. Amfterd. 12. Hagae Com. 1720. 8. cum diff. de Fabula: (vid. Journ. de Savans, 1719. II. p. 330,) et Paris, 1754. 12. in IX. tomo operum, multorumque aliorum, quorum catalogum dabunt Goujet aliique et de Blankenburg ad Sulzer. Theorie der fchön. Künfte voc. *Fabel:* tum] obuias comicis in dramatibus de Aefopo, quae gallice ediderunt Nobilius [P] Parif. 1691. aliique yy). Verfibus gallicis fabulas Aefopias expreffit etiam pridem *Aegidius* quidam *Corrozetus* Parif. 1548. forma minore. Sed et tetraftichis, incertus auctor Parif. 1678. 12. apud Cramoifium. Confer ephemerides Parif. eius anni p. 347. *Fabric.* [*Les fables et la Vie d'Efope, nouvellement enrichies de plufieurs figures, et d'un indice des matieres notables.* Anvers de l'imprimerie Plantinienne, Veuve et Iean Mourendorf. 1563. 16. cum figg. edit. perrara. — *Fables diverfes, tirées d'Efope et d'autres Auteurs, avec des explications, par R. D. F.* (*Raphael Du-Fresne.*) Paris, 1659. 4. cum figg. Ibid. 1689. 4. — *Les Fables d'Efope, et de plufieurs autres excellens Mythologiftes, accompagnées du Sens moral et des Reflexions de Mr. le Chevalier Leftrange, traduites de l'Anglois, avec des figures deffinées et gravées par F. Barlouw,* à Amfterd. aux depens d'Etienne Roger. 1714. 4. — *Les fables d'Efope Phrygien, avec celles de Philelphe, traduct. nouv. par Mfr. de Bellegarde* cum fabulis Gabriae, Auiani et narratt. Aefopi, gallice, Amfterd. 1708. apud Mortier. ibid. 1709. apud Roger. II. voll. (vid. Stolle Nachrichten von feinen Büchern, part. XI. p. 251.) — Vtrecht, 1729. et Copenhag. 1784. 8. germanice, Gottingae, 1745. etc. — *Cholet de Ietphor* collectionem omnium fabularum arabicarum, perficarum, graecarum, latinarum, germanicarum, anglicarum et italicarum, in linguam gallicam vertendarum, Paris. in XXIV. tom. in mai. 8. editurus eft. *Harl.*]

Anglica metaphrafi poetica *Ioh. Ogilby*, fiue Oglebius eques Lond. 1651. 8. 1653. 8. 1673. fol. Prodierunt et anglica profa e gallico Ioh. Balduini 1702. et 1704. 8. (cui editioni praefixa vita Aefopi e gallico Meziriaci anglice translata,) tum in praeclaro opere fabularum vndique fingulari ftudio collectarum a *Rogerio Eftrangio*. Lond. 1692. 1699. fol. II. voll. [1708. 8. II. voll. 1738. 8. germanice verfar. a G. E. Leffing. 1759. 8.] Exftat praeterea noua fabularum centuria edita fub titulo: *Aefop naturalized and expofed to the publick view in his own and dreff, by Way of effay on 100. fables.* an. 1703. 12. *Fabric.* [*Aefops Fables in Englifh et Latin*, with Sculptures. Londin. 1703. 8. — *Aefop naturaliz'd;* in a Collection of Fables and Stories from Aefop, Lockman and others. Lond. 1711. 8. — Collection

xx) Titulus libri: *Efope en belle humeur.* Prodiit etiam hic Gallicus Aefopus cum germanica verfione, additis felectis Fontani fabulis, et gallica translatione fabularum Pilpaei 1707. 12. Hamb. apud Beniamin Schiller. Gallice quoque Aef. fab. in *Chardini* defcriptione Perfiae tom. V. p. 190 fqq.

yy) Vide Ephemerides Parif. 1690. pag. 482. A. Verderii biblioth. galliç. p. 16.

Collection of fables taken from the most celebrated mythologists etc. 1704. II. voll. 8. — *Fables of Aesop* and others done into English, with an Application to each Fable, by S. Croxall. London. 1722. 8. — *Aesop's Fables; with instructive Morals and Cuts.* 1757. adde *de Blankenburg* ad Sulzeri Theorie etc. l. mem.

In lingua *Portugall.* interprete *Manuel Mendes*, Lissabon. 1621. 8. Bauer biblioth. libror. rarior. Supplem. vol. I. pag. 25. — rec. 1643. 8. Batav. 1672. 8. In biblioth. Bodleian.

Hispanice viderunt lucem Madrit. 1621. 8. notante Fabricio. — vertente *Ioachim Romero de Zepeda*, Sevillae, 1590. 8. apud Bauer. l. mem. — *ibid.* 1714. 8. interpr. *Anton. de Arte y Villafranc.* Ex lingua latina in *hispanicam* translatae (*en Castellana*) per *Simon Abril.* Saragossae, 1647. 8. Textui latino respondet in eadem pagina alia versio Castellana ad litteram; teste *Maiansio*, in Specimine bibliothecae Hispano-Majansianae, a Dauide Clement edito Hannouerae, 1753. pag. 113. — *Fabulae* Aesopi, Auieni et aliorum, *hispanice:* in officina Plantiniana, 1607. 12. in Catalog. Bunau. vol. I. pag. 76. Antiquiorem tamen et forsan primam versionem hispanicam: *Quatro libros de las Fabulas de Esopo, las extravagantes, otras de la translation de Remigio, las de Aviano, las collectas de Alfonso y Poggio — traduzidas y colegidas por D. Henrico Infante de Aragon. por Frederigo Alem.* fol. en Burgos, 1496. Maittar. IV. part. II. pag. 628. nominat. — *Belgice* plus simplici vice, ait Fabric. — *Fabulen van Esopus gepreut*, Antwerp. 1485. in Maittaire Annal. Typ. IV. part. II. pag. 469. — *Ezopus Blyspel.* Amst. 1697.

Hungarice: Aesopi Phrygis fabulae, Gabriele Pannonio Pesthino interprete. Esopus fabulaij etc. — in calce: „Viennae Pannoniae in officina Ioannis Singrenii. Mense Augusto an. M. D. XXXVI. 8." vid. *Denis* Wiens Buchdruckergeschichte, Wien, 1782. 4. pag. 378 sqq.

Polonice, Varsouiae, 1716. ex gallico libello, *Esope en belle humeur*, verbotenus fere versae; postea saepe recusae. — In primis laudantur Aesop. fabulae metrice scriptae ab *Andrea Iablonowski*, Woiewody Ruskiego. Nec tamen ille vertit polonice Aesopum, sed potius eius et Fontani fabulas imitatus est; multas vero suo ingenio excogitatas addidit. Praeposuit vitam Aesopi secundum Planudem, versibus hendecasyllabis compositam. Optimis fabularum scriptoribus illum adnumerandum esse censet Comes Zaluski.

Danicam versionem ciuis cuiusdam Hafniensis *Hermanni Weigeri*, Lubecae, 1555. 4. memorat *Io. Christoph. Wolfius* in diatriba de Mythica moralia tradendi ratione nouantiqua; Witteberg. 1704.

Suecanas duas fabularum versiones indicauit *Fant* in Historia literaturae graecae in Suecia, Vpsal. 1779. 4. pag. 61 sq. n. *Hundrade Esopi Fabler, nagre aff S. M. Luthero* — item *Esopi Lefvarne aff Erasmo Albero beskriffvit* — Stockholm, 1603. 8. rec. Rostochii, 1608. — Nonnullae fabulae, pleraeque sunt Aesopi, ab Anonymo ex latino in suecum sermonem translatae cum textu latino typis descriptae sunt Holmiae, 1648. 8. rec. 1662. *Harl.*]

Germanice XVI. Aesopi fabulas transtulit D. *Martinus Lutherus* noster zz), perquam vtile eiusmodi scribendi genus esse existimans, licet a Melanchthone ad reliquas transferendas inuitatus, propter alia negotia rem perficere non potuit. Ceterum Gotfridi Arnoldi, Melanchthonem eo nomine perstringentis acumen tom. II. historiae siue potius apologiae haeresium p. 107. b. non magis, credo, lectori cordato se probabit, quam quod Pontificii quidam Lutherum arguunt, quod sacras litteras non maioris habuerit, quam fabulas Aesopi. Hanc quidem calumniam retudit singulari scripto an. 1701. D. Georg. Henr. Goezius, Lubecensium Antistes dignissimus: at *Hosium* non puduit lib. 3. de auctoritate S. Scripturae contra Brentium pag. 271. suffragio suo comprobare Wolfgangi Hermanni vocem, adfirmantis, Scripturas, si desit ecclesiae auctoritas, tantum valere, quantum fabulae Aesopi. Has porro post D. Lutherum germanice verterunt Ioh. Mathesius, Nathan Chytraeus [Rostoch. 1571. et saepius], et versu Burchardus Waldis, [in libro raro: *Esopus ganz new gemacht, vnd in Reimen gefast, mit sampt hundert newer. Fabeln durch Burc. Waldis*, Francof. ad Moen. 1548. 8. 1565. 8. etc. *Harl.*] Vide Martini Lipenii bibliothecam philosophicam et pandectas Brandenburgicas Christophori Heidenreichii. *Fabric.* [*Bonerius* (circa saec. XIII. forsan,) ex Auiani et veteris anonymi fabulis suas fecerat germanice: quarum quinquaginta et vnam *Scherzius* e suo codice, (quem sibi quoque describendum curarat, et vberiorem illius dederat notitiam *de Vffenbach* in bibliotheca MSS. Vffenbachiana, Halae Hermundurorum, 1720. fol. part. IV. pag. 237—247.) in vndecim dissertatt. academicis, *Philosophiae moralis Germanorum medii aeui Specimina*, Argentorati, 1704—1710. 4. dedit: post ex duobus codd. *Bodmer* et *Breitinger* sub titulo: *XCIV. Fabeln aus den Zeiten der Minnesinger*, quae vero eundem Bonerium habuerant auctorem. Illi tamen ignorarunt, quae a nonnullis habetur, antiquissimam fabularum illarum editionem Bambergae, 1461. de quo primo, vti visum erat, germanico libro, typis exscripto, eoque rarissimo vide *Lessing* in Beytrag zur Geschichte und Litteratur, vol. I. et V. et in historia fabularum Aesopearum, addita eius Vermischten Schriften, part. II. pag. 258 sq. et pag. 264 sqq. Illas tamen fabulas eo quidem anno collectas, necdum formulis typographicis fuisse descriptas, recte monet cel. *Panzerus* in Annalibus typographicis librorum germanicorum. — Locupletiorem reliquis codicem inuenit, notitiam illius dedit adcuratam, et comparauit cum editis cel. *Ierem. Iac. Oberlin*, Profess. in Vniuersitate litterarum Argentoratensi, in disp. *Bonerii Gemma siue Boners Edelstein Fabulas C. e phonascorum aeuo complexa ex inclyta bibliotheca ord. S. Ioh. Hierosol. Argentoratensis. Supplementum ad I. Georgii Scherzii philosophiae moralis german. medii aeui specimina vndecim.* Argentor. 1782. 4. — De antiquioribus Steinhöwelii Brantiique fabularum editionibus ad §. X. et XIII. egi, et de auctoribus fabularum germanicis antiquis vid. *Gellerti* (qui ipse inter fabulatores haud vltimum occupauit locum,) diss. de Poesi Apologorum eorumque scriptoribus Lipsiae, 1744. 4. — germanice versa Lipsiae, 1773. 8. Eiusdem notitiae et exempla, praem. I. parti illius Fabularum, Lips. 1748. 8. etc. it. *Gottschedii* Progr. de quibusdam

zz) An. 1530. vid. Opp. Lutheri tom. IX. edit. Witteb. pag. 454. b. Ienens. tom. V. pag. 268. al. 285. Altenburg. tom. V. pag. 403 sq. Plura in hanc sententiam D. Schuppius in *Fabulhans* tom. I. Oper. pag. 827 sqq. *Fabric.* vid. hac de re et de fabulis Aesopi integra concio Io. Matthesii quae nona est, in vita Lutheri. *Heumann.* cuius quoque Acta philosophor. tom. I. pag. 945 sq. et 948. conferes. *Harl.*

dam philosophiae moralis apud Germanos antiquiores speciminibus. Lipsiae, 1746. 4. — De libro raro: *Das Buch von der Tugent vnd Weyssheit, nemlich, neun vnd vierzig Fabeln, der mehrere theil aus Esopo gezogen, vnnd mit guten Rheimen verkleret, durch Erasmum Alberum*, Francof. ad Moen. 1550. 4. vid. *Hummel* Neue Biblioth. von seltenen Büchern, vol. I. pag. 424 sqq. — Vetus rarusque liber: *Ein new Fabel Esopi, newlich verdeutscht gefunden von Lewen vnd Esel*, Halle, 1528. 4. notatur in Catalogo bibliothecae Christii tom. II. pag. 249. — *Der teutsche Aesop*. Francf. 1733. 8. — *Esopi Fabeln, mit Herrn Roger l' Estrange Lehren und Anmerkungen*. Lipf. 1740. 8. — *Aesopi* Leben und auserlesene Fabeln, mit deutlichen Erklärungen und Kupfern, Noriberg. 1747. ibidem crebro ab an. 1723 — 1760. atque an. 1789. ab cl. Ernesto immutatae, emendatae, et accessionibus auctae. 8. — *Fabeln aus dem Alterthum in Vier Büchern*, Vratislau. 1760. 8. De pluribus germanicis versionibus consules Critische Beyträge etc. Lipsiae, part. X. pag. 197 sqq. Schriften der Altorfer deutschen Gesellschaft, pag. 117 sq. et *Schummels* Uebersetzer - Bibliothek pag. 27 sq. De Germanis, qui fabulas scripserunt, vide *de Blankenburg* ad Sulzeri Theorie etc. voc. *Fabel*, pag. 142 — 145. et *Aesop*, pag. 34.

In linguam germanico - iudaicam, *Sepher MeschＯlim*. Francofurt. 1687. *Harl.*]

Denique fabulae Aesopi *Graeco - Barbaro* quoque idiomate editae sunt Venetiis an. 1603. 1644. 8. 1690. 12. quibus subinde in Glossario suo graeco vtitur Cangius, merito addubitans, vtrum versio illa graeco - barbara auctorem agnoscat *Simeonem Cabasilam*, licet hic Martino Crusio promisisset, [f] se Aesopi fabulas vel Isocratis orationes quasdam sermone vulgari graeco interpretaturum. Consule *Crusii* Turcograeciam pag. 461. *Fabric.*

[Varia scripta, quae ad historiam Aesopearum fabularum pertinent, *Gottschedii*, *Gellerti*, *Christii*, *Lessingii* aliorumque iam per occasionem commemoraui. His quaedam, (vt alias prolusiones omittam,) adhuc addam, in quibus de Aesopo aut fabulis Aesopeis agitur.

Io. Frid. Christii diss. de Phaedro eiusque fabulis. Lipsiae, 1746. 4. — *E. L. D. Huch's* Aesopus, oder Versuch über den Unterschied zwischen Fabel und Mährchen. Witteberg. et Zervest. 1769. 8. — Super origine fabularum comment. in *deutschen Museum* an. 1784. p. 553. — Contra Lessingium disputat *Iacob*, de fabulis Aesopeis veterum, in Berolinens. actis menstruis, vernacula lingua scriptis 1785. mens. April. p. 302 sqq. — *Brucker* in histor. critica philos. vol. I. part. II. lib. I. cap. 2. §. 11 sqq. qui ea, quae de Aesopi consuetudine cum Periandro et Croeso, quippe quibus ne innotuisse quidem potuisset, narrantur, aliaque, vt incerta fideique historicae et legibus verisimilitudinis contraria, pag. 454 sqq. merito reiicienda putat. — Cel. *Io. Ioach. Eschenburg* Entwurf einer Theorie vnd Literatur der schönen Wissenschaften. Berolini, 1783. 8. p. 56 sqq. — Cl. *Aug. Guil. Ernesti* disp. de vsu Fabularum in Eloquentia. Lipsiae, 1775. 4. etc. *Harl.*]

 CAPVT X

CAPVT X

DE EPISTOLIS QVAE AD PHALARIDEM REFERVNTVR, AC DE ALIIS EPISTOLARVM GRAECARVM SCRIPTORIBVS.

[Cum Supplementis *G. C. Harles.*]

De Epistolis graecis editis scriptorum non ecclesiasticorum, Aeliani. §. XXVIII. *Aeneae Gazaei.* XXIX. *Aeschinis.* VI. *et* XV. *Aeschinis Socratici.* XXXV. *Alciphronis.* XXV. *Alexandri M.* XVII. *Amasidis Aegypti R.* XXXIII. *Anacharsidis.* XXII. *Antisthenis.* XXXV. *Apollonii Tyanensis.* XI. *Aristaeneti.* XLIX. *Aristippi.* XXXV. *Aristotelis.* XVII. XXXIX. *Artaxerxis Regis.* XVIII. *M. Bruti.* X. *Chionis.* IV. *Claudii Imp.* XI. *Cratetis Cynici.* XXI. *Democriti.* XVIII. *Demosthenis.* XV. *Dindimi Regis Bragmanorum.* XVII. *Diogenis Cynici.* XX. *Dionis.* XVI. *Dionysii.* XXXI. *Epimenidis.* XVIII. *(in notis.) Euripidis.* XXIII. *Galli Caesaris.* XII. XXVII. *Garmi Regis Babyl.* XI. *Heracliti.* XIX. *Hippocratis, Abderitarum et Coorum ad Hippocratem etc.* XVIII. XXXVIII. *Hystanis.* XVIII. *Isocratis.* VII. *Iuliani Imp.* XII. XXVII. *Libanii.* III. *Luciani.* XLI. *Lucilli.* XXXV. *Lysidis.* XXXII. *Megethii.* XXX. *Melissae.* XXIV. *Musonii Philosophi.* XI. XXXIII. *Myiae.* XXIV. *Nucilli.* XXXVI. *Paeti.* XVIII. *Phaedri Socratici.* XXXV. *Phalaridis.* I. *Pherecydis.* XVIII. *(in notis.) Philippi Regis Maced.* XVII. *Philostrati.* XXVI. *Phraotae Indorum Regis.* XI. *Pittaci Mitylenaei.* XVIII. *Platonis.* XVI. XXXV. XXXIX. *Procopii Gazaei.* XXX. *Pythagorae.* IX. *Simonis coriarii.* XXXV. *Socratis et Socraticorum. ibid. Solonis.* XVIII. *Synesii.* XIV. *Telaugis.* XVIII. *Thaletis. ibid. in notis. Theanûs.* XXIV. *Themistoclis.* XXXIV. *Theophylacti Simocatae.* XXVII. *Thomae Magistri.* L. *Titi Vesp.* XI. *Magni Turci.* XXXVI. *Xenophontis.* XXXV.

De Epistolis graecis scriptorum praecipuorum ecclesiasticorum: Basilii M. IV. XLII. *Ioh. Chrysostomi.* XLIII. *Cyrilli Alex.* XLV. *Isidori Pelusiotae* XLIV. *Gregorii Naz.* XLII. *Nili.* XLVII. *Photii.* XLVIII. *Theodoriti.* XLVI. *Theophylacti Bulgar.* XLIX.

Libanii siue Procli siue Theonis Charakteres epistolici. XIII.

Collectiones variae epistolarum: Graeca Aldi Manutii et graecolatina Iac. Cuiacio incerta fide adscripta. II — XXXIII. *Graeca H. Stephani.* III. *alia Parisiensis et tertia Commeliniana.* XXXVIII. *Graecolatina Barthol. Iustopolitani.* I. *Ioachimi Camerarii.* XXXVIII. *Eilhardi Lubini, siue Commeliniana. ibid. Latina Gilberti Cognati et Ioh. Buchleri.* XXXVI. *Epistolae Procerum Mundi.* XVII. XXXVII. *Epistolae cynicae.* XXI. *Anglica collectio Sauagii.* I.

Epistolae quaedam graecae ineditae. L. *et deperditae.* XLI.

PHALARIDIS [a] patria Astypalaeensis [b], Agrigentinorum, (quae vrbs non condita ante Olymp. L, [aut Olymp. XLIX. 3. a. C. 582. v. *Thucydid.* VI. 4. *Heyne* in Opusculis academ. vol. II. p. 260,]) Tyranni tempora pro veterum dissensu et virorum nostra aetate doctissi-

a) Taurum Phalaridis, (de quo videnda Epist. 122. [ep. 5 edit. Lennep. cuius notas, praecipue p. 24. conferes, et ep. 94. cum not. p. 260. sqq.] *Pindarus* Pythionic. I. v. 185. *Diodorus Sic.* XIX. tom. II. p. 741. *Plutarchus* parallelis minoribus p. 315. *Lucianus* in vtroque Phalaride,) frustra olim in dubium vocauit *Timaeus*, confutatus a Polybio [in Excerp. Legat. p. 1400. vol. III. p. 47. edit. Ernesti,] et *Diodoro Sic.* lib. XIII. [cap. 90. tom. I. p. 380. s. p. 614. edit. Wesseling. quem vide. Diodor. ibi quoque prodit, ab Hamilcare Taurum Phalaridis esse Carthaginem missum, ab Scipione autem Africano, Carthagine capta, restitutum Agrigentinis. Fabulis quoque illam de tauro aeneo adnumerat *Gillies* in Historia veteris Graeciae, vol. II. p. 114. version. german. Lipsiae 1787. in nota 58. Is enim Timaei, historici siculi, testimonium plus valere hac in re, iudicat, quam Polybii, vulgarem famam sequuti, sententiam. *Harl.*] Vide excerpta Peirésciana p. 57. Ciceron. in Verrina 4. cap.

doctiſſimorum diſcidiis determinare accurate, difficillimum eſt. Itaque h. l. ſuffecerit nobis, ab eo tyrannidem non exercitam vltra annos XXVIII. nec minus annis XVI. caedemque eius non priorem fuiſſe Olymp. LVII. 4 quae doctiſſ. Bentleii, nec poſteriorem Olymp. LXIX. 1. quae praeſtantiſſimi Dodwelli eſt ſententia c). Iam pridem ſub *Phalaridis* nomine feruntur Epiſtolae CXLVIII. (quinquageſima ſeptima Aberidis nomine legitur ad Phalaridem), quas memorat *Ioh. Stobaeus* florileg. ſerm. 7. 47. et 84. *Photius* Epiſt. 207. *Suidas* in Φάλαρις, (cui [et Eudociae] θαυμάσιαι πάνυ ſunt) *Ioh. Tzetzes* Chiliad. I. hiſt. 25. et Chiliad. V. hiſt. 31, *Nonnus* ſiue *Maximus* in Gregorii Naz. inuectiu. p. 144. *Apoſtolius* XX. 13. prou. [v. haec teſtimonia ad Praefat. Valck. ante epiſt. p. IX.] ac *recens* auctor ſcholiorum Graecorum in Ariſtophanis Plutum v. 142. [in Aldina enim editione locus nondum fuit.] Pro genuinis habent praeter veteres editores *Volaterranus* in Commentar. Vrbanis, *Thomas Fazellus* in rerum Sicularum hiſtoria, *Andreas Arnaudus* in Apologia Phalaridis, *Erasmus Vindingius* in Hellene.

cap. 33. [qui vero, taurus, ait, quem Phalaris — *habuiſſe dicitur;* item *Ouid.* Triſt. III. 11. 41. vbi quaedam notaui.] Alia eiusmodi commenta ingenioſae crudelitatis commemorat *Diodorus Sic.* XX. tom. II. p. 802 ſqq. [cap. 71. p. 458. Weſſel.] vbi de Agathoclis lecto: Franciſcus Iunius lib. II. de pictura cap. 8. Cerda Aduerſar. ſacr. p. 262 ſqq. et Motanus Vayerus tom. II. Opp. p. 561 ſqq. edit. in fol. [Bentlei. Reſpons. ad Boyle p. 284. ex interpr. Lennepii.]

b) *Bentlei* in Reſponſione ad Boyl. p. 177. etc. ex interpretatione *Lennepii* latina, ſubiuncta Phalaridis Epiſtolis a memorato Lennepio, et poſt illius mortem a Valkenario Groningae 1777. editis e Luciano (qui in Phalaride priore, p. 187. tom. II. edit. Reitzii fingit, taurum aeneum a Phalaride Delphos Apollini eſſe dono miſſum,) Polyaeno aliisque probatum iuit, Phalarin *Agrigentinum*, patria *Siculum* fuiſſe, et negat, eum fuiſſe *Aſtypalaeenſem*, et vero contendit, Aſtypalaeam nullam fuiſſe ciuitatem in Creta: atque Eudocia p. 412. eum natione *Siculum* fuiſſe ſcripſit; ſed turpiter miſcuit tauri aenei inuentionem, quam Phalaridi adſerit. — At *Henricus Dodwell* in libro docto: *Exercitationes duae: prima de aetate Phalaridis; ſecunda de aetate Pythagorae*, Londini 1704. 8. ſect. 18. p. 44 ſqq. refutaturus Bentleium e Strabone ſitum Aſtypalaeae docet inter Sporades, nec longe a Rhodo vel Creta, vnde Antiphemus et Entimus coloniae Geloae conditores, quae mater erat Agrigentinae, nec veriſimile eſſe cenſet, Phalaridem Agrigenti eſſe natum. *Harl.*

c) *Dodwell* in libro de veteribus Graecorum et Romanorum Cyclis, diſſ. V. ſect. X. de aetate Phalaridis mortisque tempore aliam fouerat opinionem, adfirmans, necem Phalaridis et Steſichori poetae inter annum $\frac{3}{3}$ Olymp. LXXII. et 1 Olymp. LXXIII. eſſe factam. A *Bentleio* in Reſpons. ad Boyl. p. 22 ſqq. refutatus, poſtea retractauit ſententiam in Exercitatione priore de aetate Phalaridis et, omnibus ſatis docteque exploratis, tandem p. 83. docet, Phalaridem veniſſe Agrigentum Olymp. $\frac{57.\ 4.}{58.\ 1.}$ Tyrannidem arripuiſſe Olymp. $\frac{61.\ 4.}{62.\ 1.}$, et caeſum Olymp. a. $\frac{68.\ 4.}{69.\ 1.}$ *Corſinus* tamen in Faſtis Atticis tom. III. p. 107. coll. p. 52, (vbi Euſebii calculum, Phalarin occupaſſe imperium Agrigentinorum Olymp. XXXI. 2. et periiſſe Olymp. XXXVIII. 1, adtulerat,) et p. 60. Bentleii rationes, tyrannum eſſe occiſum Olymp. LVII. $\frac{3}{4}$, amplecti videtur. Suidae rationem, Phalarin inuaſiſſe tyrannidem in Sicilia Olymp. LII, ſequitur *Edw. Simſon* in Chronico cathol. ad hanc Olymp. a. m. 3433. ante Chriſtum 570. vbi tamen Weſſeling. probat Dodwelli ſententiam in Exercit. de Phalaridis aetate ſect. 14 et 19. adde *Simſon* ad Olymp. LIV. 1. A. M. 3441. ad quem annum illam occupationem, (de qua v. *Polyaenum* V. cap. 1,) refert, (eumque ſequitur cel. *Saxe* in Onomaſt. litter. I. p. 21.) et ad Olymp. LVIII. 1. A. M. 3457. ante Chriſtum 546. quo anno periiſſe tyrannus videtur Simſonio, cui quidem h. l. tota Iamblichi narratio de Pythagorae cum Phalaride congreſſu ſuſpecta eſt, quod Pythagoras adhuc iuuenis nondum in Italiam tranſierit: quod etiam viſum eſt Bentleio: ſecus tamen ſenſiſſe Dodwellum, colligo ex eius Exerc. de aetate Phalar. ſect. 18. p. 84. At Phalaridis quidem fuiſſe aequalem, eius autem conſuetudinem refugiſſe, tradit *Iſidorus Peluſiota* IV. 205. Epiſt. *Harl.*

Hellene tom. XI. thesauri Gronouiani p. 557. sq. *Ioh. Seldenus* ad marmora Arundeliana p. 106. *Iosua Barnes* ad Euripidem tom. II. p. 523. *Henricus Dodwellus* in praeclaro opere de Cyclis Graecorum, diss. V. at dubius factus est in diss. de aetate Phalaridis d), in cuius praefatione vsum epistolarum scribendarum ante Atossae tempora, cui inuentum hoc tribuit *Hellanicus* apud Tatianum [p. 5. edit. Worth. cuius notam consules,] et Clementem e), inualuisse clarissime et non inficiandis testimoniis euincit, Lond. 1704. 8. f) *Guilelmus* denique *Templeus* in Miscellan. tom. II. p. 77. aliique. Post Photium addubitauit et primus Luciano tribuit *Angelus Politianus* lib. I. Epist. 1. cuius iudicium secuti sunt *Ianus Parrhasius* in oratione habita ante praelectionem epistolarum Ciceronis ad Atticum tom. I. facis artium Gruterianae p. 826. *Lilius Gyraldus* dialogo 3. et 9. de historia poetar. *Vossius* de poetis graecis p. 16. [*Huetius* quaest. Al. lib. III. cap. 17. p. 414.] et *Ianus Bourdelotius* praef. posteriore ad Lucianum. Sed Luciani neutiquam esse videutur, quae cum Lucianicis de Phalaride orationibus non tantum nihil habent commune, nec facilem Luciani stilum sapiunt, sed et illis in quibusdam diserte aduersantur, vt obseruatum [¶] *Carolo Boylio* in praef. ad Epistolas, *Bernardo Monetae* tom. 3. Menagiorum p. 509 sq. et *Rich. Bentleio* in diss. de Epistolis Phalaridis §. 16. Forte igitur sunt *Adriani* sophistae sub M. Antonino Imp. clari, qui teste Suida scripsit Ἐπιστολὰς, λόγυς ἐπιδεικτικὺς, φάλαριν. g) Phalaridis certe ipsius esse, vt dubitem, facit praeter silentium antiquiorum scriptorum, et dialectum epistolarum, quae contra morem

d) V. Histor. of the works of the learned, 1704. p. 435.

e) Clem. I. Strom. p. 307. sq. Iulianum quoque in boue aeneo multos exussisse Christianos, scribit Codinus Origg. Constant. n. 52. sed nullam meretur fidem, antiquioribus scriptoribus ea de re silentibus.

f) Hellanici tamen testimonium verum esse censet, atque Atossam inuentricem epistolarum habet *Bentlei.* in Addendis ad diss. de Phalar. Epistolis p. 300 sqq. *Harl.*

g) *Adrianum* rhetorem esse auctorem epistolarum sub Phalaridis nomine editarum, suspicatus quoque est Fabricius noster infra libr. IV. cap. 30. §. 10. p. 410. vol. IIII. Enimuero *Valkenar.* in Praefat. in Phalaridis epistolas Lennepii p. V. iudicat, nihil admodum habere, quo niterentur, qui Adriano sophistae has epistolas adsererent: nec probat ille Lennepii opinionem, in scheda quadam notatam, illas epistolas esse eiusdem, cuius sunt epistolae sub Diodori Siculi nomine italice et latine vulgatae, quod magna sit rerum et stili conuenientia: cautius contra et rectius censet p. XVIII. permulta in his epistolis esse, quae indicent, earum scriptorem linguam graecam non a matre, sed e libris veterum didicisse: quae quidem mire confirmant sententiam, has epistolas, licet iucundae lectu, esse suppositias, et a sophista quodam recentiore confictas. Nec *Heumanno* visae sunt genuinae: nam is orae exempli sui haec adscripserat:

„Suspectae sunt pleraeque antiquorum epistolae, inquit *Ionsius* I. 18, 99. *Olearius* apud Stanleium Hist. philos. p. 207. sq. §. 10. De veterum epistolis conf. *Ionsius* I, 13. p. 70 sq. Suppositionis harum epistolarum inter alia hoc etiam est indicium, quod optime sunt ordinatae ad nexum historiae, nec vllus hiatus adparet: e. g. in epistolis Themistoclis et Hippocratis. Nullo enim modo fit verisimile, epistolas illas, licet eae reuera fuissent scriptae; omnes fuisse seruatas. Sane ne Ciceronis quidem epistolas omnes Tiro, libertus eius, seruauit, nec eas, quas seruauit, eo ordine exhibet, quo scriptae sunt. Etiam Plinius lib. I. epist. I. fatetur, se non seruasse ordinem temporis in suarum epistolarum dispositione. Atque Ciceronis et Plinii aetate longe maior erat curiositas, et maius studium in talibus conseruandis, quam antiquioribus temporibus. Olim de industria veterum nomine conscribebant et euulgabant epistolas. Sic Pharaonis epistolas scripsit Io. Lemonicensis, quas exhibet Fabricius cod. Pseudep. V. T. p. 441 sqq. De Salomonis regis epist. v. Fabric. cod. pseudep. V. T. p. 1020 sqq." Hactenus *Heumannus*. Bentleio adsentitur Leibnitz in Miscellaneis a I. Ioach. Fellero editis p. 111. Per hanc occasionem etiam adferam, quae *Doruillius* in Siculis, Amsterd. 1764. fol.

morem Siculorum illius aetatis Attica est, non Dorica; mentio *Thericleorum* h) poculorum, [*Phintiensium*, a Phintia, qui diu post Phalaridem in Sicilia regnauit, nomen ducentium. v. Burmanni Commentar. ad numism. Sicula, p. 371. additum Doruillii Siculis, *Halesae Tauromenii*, *Harl.*] aliaque argumenta a Bentleio producta in dissertatione de Phalaridis epistolis quam Anglice scripsit ad Guil. Wottonum Lond. 1697. 8. eiusque erudita apologia aduersus Carolum Boylium ibid. 1699. 8. paginar. 549. [a p. 52. ex interpret. Lennepii latina] Neque videntur ex animo refragari huic sententiae vel ipse Boylius vel huius hyperaspistae, quibus per varios, quos anglico idiomate emiserunt libellos, magis, ni fallor, cordi fuit aduersario suo aegre facere i), quam Phalaridi epistolas vindicare. Bentleium vero aduersus se armauerat

fol. memorat. p. 90. Laudat sarcophagum marmoreum, artificiosissimo anaglypho superbientem, quem a pictore expressum aere incisum exhibuit, et quem fama tamquam Phalaridis filii, *Paurolae*, bustum celebret: addit vero: *quid Agrigenti non ad Phalarim refertur?* p. 94 sq. aedificium quadratum, aeri incisum dat, quod monumentum sepulcrale habet, et narrat, incolas velle, esse sepulcrum equi, quem Phalaris hoc honore adfecisset. p. 107. prodit, in coenobio inter cetera antiquitatis vestigia monstratum sibi fuisse a monachis aediculam in qua olim Phalaris sacrificia deo soli obtulisset. *Harl.*

h) Epist. 70. [ep. 106. edit. Leonepii p. 305. vbi v. notam.] In traoscursu obserua, quod Phalarin pro quolibet tyranno ponit *Hyginus* fab. 257. vbi vide notas Tho. Munckeri [et Staueren. p. 366. sq.] Sic Drepanius Pacatus cap. 29. panegyrici. Cicero in Pisonem cap. 30. *te non Aristarchum, sed Phalarin grammaticum habemus.* Vide et Lucian. 2. de vera historia tom. I. p. 678. Apologiam Phalaridis scripserunt praeter eumdem Lucianum in duabus orationibus tom. I. p. 731 sq. *Mathaeus Bossus*, his ipsis epistolis nixus, aduersus Benedictum Calchum et *Andreas Arnaldus*, cuius scriptum exstat in Casp. Dornauii Amphitheatro sapientiae Socraticae iocoseriae tom. II. p. 18. Vide elegantissimi Baylii Lex. in *Bossus* (C) et *Epicure*. (L).

i) Titulus libri Boyliani est: *Dr. Bentley's dissertations on the Epistles of Phalaris and the fables of Aesop, examined, by the honourable Charles Boyle Esque* Lond. 1699. tertia editio paginar. 266. 8. [nouissima edit. Londin. apud Bowyer, 1776.] Ex ceteris scriptis, quae circa hanc controuersiam, incredibili contentione animorum agitatam, viderunt lucem sine nomine auctoris, haec ad manus meas peruenerunt: *A view of the dissertation upon the Epistles of Phalaris.* Themistocles etc. lately publish'd by the Rever. Dr. Bentley. Also of the Examinatioo of that Dissertat. by the Honourable Mr. Boyle. In order to the Manifesting the Incertitude of Heathen Chronology. Lond. 1698. 8. paginar. 78. Ex ipso litigantium testimonio auctor, quisquis est, docet, nihil incertius esse chronologicis hisce, quas tractent, controuersiis. Ab eo tempore prodiit: *A short review of the controversy between Mr. Boyle and Dr. Bentley* 1701. 8. paginar. 158. Verum auctor libelli, qui inscribitur: *Essay concerning critical and curious learning, in which are contained some short reflections on the controversie etc. by T. R. Esque.* Lond. 1698. paginar. 77. ita acerbe perstringit Wottonum et Bentleium, vt nec Boylio parcat, nec cumulatissimo laude viro H. Aldrichio. Ad risum eiendum compositus est alius, qui inscribitur: *X. Dialogues of the Dead, relating to the present controversy concerning the Epistles of Phalaris, by the author of the journey to London 1699. 8.* paginar. 83. sub Bentiuoli nomine insultat Bentleio, eiusque argumenta ridet. Inde lucem vidit aliud scriptum, magis serium, sub titulo: *A short account of Dr. Bentleys humanity and Iustice to those Authors who have written before him, with an honest vindication of Tho. Stanley Esquire and his notes on Callimachus, to wich is added an appendix by the Bookseller Tho. Bennet.* Lond. 1699. 8. pag. 140. De hoc dixi infra libro III. in Callimacho, cap. 19. p. 481. Tangit quoque hanc controuersiam, sed ioco magis, quam serio, liber, cui titulus: *a full and trie account of de bittel fought last friday between the ancient and the modern books in St. Iames library.* Lond. 1704. 8. ad calcem libri, qui inscribitur: *a tale of a tub.* Vidi et aliud scriptum, cui titulus: A free but modest Censure on the late controversial writings and debates of the Lord Bishop of Worcester and Mr. Locke, Mr. Edwards and Mr. Locke, the Honourable Charles Boyle, Esq. and D. Bentley

mauerat editor epistolarum, quod in praefatione [P] scripserat: *Epistolas ipsas cum duobus MSS. Bodleianis e Cantuariensi et Seldeni Musaeo contuli, collatas etiam curaui vsque epist. 40. cum MS. in bibliotheca Regia cuius mihi copiam vlteriorem Bibliothecarius* (Bentleius) *pro singulari sua humanitate negauit.* Ceterum, licet Phalaridis fortassis, vt dixi, minime sint, elegantes tamen esse et cum fructu ac voluptate legendas, pauci, qui expendent negabunt.

Codices. [In *bibl. Paris. regia* saepius occurrunt epistolae graecae manu exaratae; vol. II. nr. 1038. Epistolae Phalaridis, Bruti, Procopii, et Euripidis: nr. 1428. Epist. Apollonii Tyanaei, Phalaridis, Basilii, Libanii et Bruti: nr. 1760. Epp. Aeschinis, Artaxerxis, et Hippocratis mutuae, Platonis, Diogenis, Euripidis, Phalaridis 147, Mithridatis et Bruti, Democriti, Heracliti: nr. 2010. 2511 et 2866. Phalaridis epistolae nonnullae: nr. 2652. Hippocratis epist. et Phalaridis epistola ad Xenophitem. nr. 2985. 2. Phalaridis epp. priores XXV. et 10. a XXV — XLVII. nr. 3044. Characteres epistolici, editi a Frid. Morellio a. 1578, quod opus alii Libanio, Proclo alii tribuunt; epist. Iuliani, et Libanii Basiliique mutuae, Aeschinis, Platonis, Diogenis, Cratetis, Phalaridis: nr. 3046. Epp. Phalaridis et Bruti: nr. 3047. Epp. Euripidis, Hippocratis, Diogenis Cynici, Bruti, Phalaridis, bis, Apollonii Tyanaei, Theophylacti Simocattae: nr. 3050. Epp. Phalaridis, Bruti, Abaridis ad Phalaridem, Pythagorae ad Hieronem, Alciphronis, Theanus Pythagoricae, Hippocratis, Diogenis Cynici, Cratetis Cynici, Chionis, Anacharsidis, Apollonii Tyanaei, Euripidis. — In Catalogo librorum MSStorum graecorum, qui in variis bibliothecis Constantinopolit. seruantur, in *Noua librorum rariorum conlectione*, fascic. III. Halis Magdeb. 1720. p. 440 sq. memorantur *Phalaridis* epp. 148. *Libanii* sophistae epp. omnes, quas scripsit sub imperio Iuliani apostatae; epp. *Isidori Pelusiotae* mille et duae. — In *bibliotheca Laurent. Medicea*, teste Catalogo Bandini, reperiuntur codices, vol. I. cod. XXI. p. 489. epist. 13. Anonymi epistolae 5. et Bessarionis epistola: cod. XXII. epist. EmmanuelisChrysolorae et Pyrrhi, Epirotarum regis. vol. II. cod. XXIV. pag. 97. epp. Iuliani 17. et Phalaridis 97. cod. XXXIII. pag. 180 sqq. epp. Phal. 78, Bruti et aliorum ad illum mutuae: Photii 12. Procopii sophistae 112. Synesii Presbyteri Pentapolitani, 115. — pag. 199. Libanii epp. 249. — cod. VII. pag. 247. epp. Philostrati, Bruti 26, Phalaridis 74. — cod. VIII. p. 269. epp. Synesii 155. — cod. III. p. 297. epistolae Synesii 29. Phalaridis 41. Bruti et aliorum mutuae 70, Cratetis 4, et aliorum 3, Georgii Cyprii, bis, et aliae. — cod. I. pl. LVII. p. 334 sq. epp. Abaridis, Pythagorae, Phalaridis 31. Synesii, Libanii et Basilii mutuae — cod. VII. p. 345. epp. Maximi, Athanasii, Basilii M. Gregorii Nazianzeni et Ignatii. — p. 350. cod. XII. Phalaridis 139. Pythagorae, Anacharsidis, 9. Bruti, 70. Chionis, 17. Euripidis, 5. Hippocratis, 15. Heracliti, 9. Apollonii, 91. Dionysii Sophistae Antiocheni, 46. Lysidis, Melissae, Myiae, Theanus, 3. Musonii, Diogenis,

D. Bentley together with brief remarks on Mons. le Cleres Ars critica by F. B. M. A. of Cambridge. London. 1698. 4. pag. 31. Adde *Eustachii Bugdelli* Memorias, anglice editas, de vita et charactere Comitis Orety et historiam familiae Boylianae. Londini 1732. 8. *Fabric: Dodwelli* sententia in compendium redacta est in: *The life of Mr. Henry Dodwell*, with an Account of his Works — by *Francis Brokesby*, B. D. vol. II. chap. 3. p. 400 sqq. adde *de Chaufepié* Nouveau Dictionaire histor. et critique, tom. II. Amsterd. 1750. Art. *Boyle* p. 499 sq. *Niceron* in Memoriis virorum doctorum, ex interpretatione germanica Sigm. Iac. Baumgarten. vol. IV. vbi a pag. 403. omnis controuersia, inter Boyleum et Bentleium aliosque acriter agitata, copiose enarratur, et Actor. Erud. Lipsiens. supplement. tom. IV. sect. XI. a. 1711. p. 480 sqq. Biblioth. Britanniq. tom. XII. p. 382 sqq. *Harl.*

Diogenis, 29. Cratetis, 14. Platonis, 8. Aeſchinis, 4. Procopii Sophiſtae Gazaei, 40. Dionis, (Chryſoſtomi, ſuſpicatur Bandini,) 5, Phalaridis, 16. Apollonii Tyanenſis, 4. Iuliani, imperatoris, 8. Amaſidis, Aegyptiorum regis, ex Herodoto, Theophylacti Simocatae, epp. 85. — p. 389. cod. XL. epiſtolae Pſelli 230. et Antiocheni patriarchae. — p. 427. cod. XLVII. Libanii epiſtolae 300. — p. 434. cod. LI. 19. epp. Anacharſidis 9, Phalaridis 30. et Abaridis ac Pythagorae. — p. 435. cod. LIII. Martyris Ignatii Antiochenſis epiſtolae 7. cum editione Oxonienſi 1708. 8. et epiſtola inedita editoris Caroli Aldrich. — p. 443. cod. VI. epiſtolae Phalaridis 124 et Aeſchinis 12. — p. 454. cod. XVI. epp. Phalaridis 127. Bruti 65, Libanii ac Baſilii mutuae 24, Gregorii Nazianzeni, Iuliani imperatoris 46. Philoſtrati amatoriae 53, Gregorii Nyſſeni, Athanaſii et anonymi. — p. 491 ſqq. cod. V. epp. Thaletis, Piſiſtrati, Solonis 4. Chilonis, Pittaci, Cleobuli, Periandri 2, Traſybuli, Anacharſidis, Epimenidis, Pherecydis, Anaximenis, Archytae, Pythagorae, Lyſidis, Hippocratis 15, Platonis, 13. Phalaridis, 148. Bruti 70, Aeſchinis 12, Alciphronis piſcatoriae et amatoriae 51. Anonymi tractatus circa methodum conſcribendarum epiſtolarum, ſiue epiſtolici characteres 24. — p. 501 ſqq. cod. XII. epiſtolae 23. diuerſorum: tum Michaelis Acominati, athenienſis metropolitani ad Gregorium Nazianzenum; et Theophylacti, 75, a Meurſio editae, inter Meurſii opera, edit. Lamii, Florent. 1746. fol. vol. VIII. p. 791 — 931. at quarumdam tituli ſunt male deſcripti. — p. 542. cod. XXIII. epp. 4. Manuelis Chryſolorae, — ibid. cod. XXIV. epp. Demetrii Cydonis, 22. — p. 544. cod. XXV. epp. Demoſthenis, 6. — p. 546. cod. XXVII. epp. Euripidis, 5. Hippocratis 13. Syneſii, 8. — p. 550. cod. XXX. epp. Philoſtrati, 18. Maximi Planudis, Baſilii et Libanii epp. mutuae, 23. a Wolfio non collatae. — p. 555. cod. XXXV. epp. Syneſii 78. Theodori Laſcaris 131. et anonymi. — p. 577. cod. XLVII. epp. Chionis 17. — p. 588. cod. IV. epp. Aeſchinis, 12. Diogenis, 13. Anacharſidis, 5. Cratetis, 13. Platonis, 2. Hippocratis et aliorum, 5. — p. 604. cod. XIV. Libanii Sophiſtae characteres epiſtolici. p. 606. cod. XVI. Demetrii Phalerei formae epiſtolares 21. — Libanii epp. 2. Iſidori Peluſiotae, 10. — p. 618. epp. Aeſchinis et aliorum. — p. 673. epp. Libanii 380 — p. 678. cod. XIX. epp. Aeſchinis, 12. Iſocratis, 8. Socratis, 7. Xenophontis vel Aeſchinis Socratici, 12. — tom. III. p. 46. cod. I. Hippocratis epp. 27. — p. 298. cod. VIII. epp. Peluſiotae, 411. ibid. p. 316. epp. Gregorii Cyprii, patriarchae Conſtantinop. 63. ineditae, Bruti, 70. Theophylacti Simocatae, vt opinatur Bandinius, 55. ibid. p. 326. Diogenis Cynici, 18. — p. 335. cod. XIII. Gregorii Nyſſeni epp. 24. Sed haec ſufficiant: de ſingulis, quae editae ſint vel nondum lucem adſpexerint, et quem ordinem in codd. habeant ab editionibus, praecipue Cuiaciana, diuerſum, ſollerter diſputat Bandinius. — In Catalogo *bibliothecae Lugduno-Batav.* p. 336. Phalaridis epiſtolae bis, nr. 49 et 58. et Gregorii Cyprii epp. 215. nr. 49. — p. 397. nr. 39. epp. Hippocratis, Iuliani et Phalaridis. — In bibl. regia *Matrit.* teſte *Iriarto*, p. 71 ſqq. late deſcribitur et comparatur cum collectione Aldi aliorumque, cum nota, quae vel in collectione, vel in codice deſint, cod. XIX, qui continet epp. Phalaridis 140. Abaridis, Anacharſidis, Chionis, 16. Euripidis, 5. Hippocratis, 17. Apollonii Tyanei 90. et multorum aliorum. — p. 223. cod. LXIII. epp. Aeſchinis, Philoſtrati, Aeneae Sophiſtae, atque Aeliani. — p. 247. cod. LXIX. Syneſii, Cyrenaei, epiſtolae 154. — p. 386. cod. XCVIII. epp. Iſocratis, 9. — p. 466. cod. CXVI. epp. Phalaridis 15. et multorum aliorum. — In *Sylburgii* Catal. MSS. graec. bibl. Palat. p. 30. nr. 82. Libanii et Baſilii epp. — p. 105. cod. CCCLVI. epiſtolae Phalaridis 109, Gregorii Theologi Laconicae, Baſilii 12, Syneſii, Bruti, Pſelli, Iuliani, Theophy-

lacti Simocatae et aliorum. — p. 39. cod. CXXII. Philostrati epp. 46. — p. 41. cod. CXXXII. epp. Alciphronis, Theanus, Cratetis, Hippocratis, Democriti, Diogenis Cynici, Aeschinis oratoris. — p. 42. cod. CXXXIII. epp. Phalaridis, 2. et Chionis. cod. CXXXIV. epp. Epimenidis, Aristotelis, Chionis, Anacharsidis, Apollonii, Euripidis, Iuliani imper. Phalaridis, Bruti, *Isocratis*, Socratis, Antisthenis, Aristippi, Xenophontis, Platonis, Phaedri, aliae. — p. 47. cod. CXLIX. Libanii epp. 291. — p. 48. cod. CLV. Alciphronis epp. — p. 55. cod. CXCI. Phalaridis epp. 128. — et cod. CXCII. Hippocratis etc. epp. 24. — p. 60. cod. CCVII. epp. Basilii et Libanii 59. — p. 83. Libanii epp. 200. — p. 124. cod. CCCXCVIII. epp. Hippocratis 25. Themistoclis 21. Diogenis 49, Bruti et ad Brutum aliorum, 43. per Mithridatem collectae. — In bibliotheca *Mutinensi* teste Montfaucon, Libanii epp. 264. Synesii epp. 157. — In bibl. *Mediolanensi*, teste Montfauconio in Diario Ital. p. 16. epp. Phalaridis, Bruti et Philostrati. — In bibliotheca *Scorialiensi* testibus *Clarkio* in epistolis de praesenti conditione regni Hispan. epistola VIII. ac *Pluero* in Itinerario Hisp. p. 180 sq. et Ant. Augustini Catal. sunt epp. Phalaridis 139. Libanii, Synesii et aliorum. — In bibl. Traiecti Mosae (*Montpellier*) epp. Iuliani, Libanii, Phalaridis. — In bibl. *Londinensi Th. Gale*, Libanii. — In bibl. *Augustae Vindel.* Bruti, Basilii, Libanii aliorumque epp. — In bibl. *Guelferbytana* Libanii et Synesii epp. — In bibl. *Veneta* D. Marci cod. DCIX. epp. Platonis, Heracliti, Hippocratis, Dionysii Sophistae, Dionis, Chionis, Euripidis, Diogenis, Cratetis, Lysidis, Bruti et Aeschinis. codd. LXXIX. LXXX et LXXXI. Multorum epistolae maximam partem editae. — cod. CCCCXXXVI. Synesii epp. 142. — cod. CCCCXLI. Libanii epp. 481. et cod. CCCCXLII. Eiusdem epp. 158. — cod. CCCXLV. Nicephori Gregorae epp. 27. — cod. CCCCXLVI. epp. Michaelis Gabrae, 451. — cod. DV. epp. Libanii 30. et Synesii 10. — cod. DVI. Libanii 85. — cod. DXXIV. Pselli epp. et cod. DXXV. Isidori Pelusiotae 15. — cod. DXXVII. Bessarionis epp. 6. — cod. DLXXV. epp. Zonarae, Photii 30. Michaelis Cerularii, etc. quarum omnium titulum atque initium dedit Ant. Bongiovannius in graeca D. Marci bibliotheca codd. MSS. — In *bibl. Caesarea Vindobonensi*, Cat. Lambecio-Kollar. vol. II. epp. Basilii cod. LXIII. LXIV. LXVIII. LXXI. LXXV. LXXVI. LXXXIX. et vol. VIII. cod. LII. LIII. — vol. IV. Append. p. 507. epp. Phalaridis, Mithridatis, Bruti, Alciphronis. — cod. CVI. nr. 19 sqq. Gregorii Nysseni. — cod. CLX. Michaelis Glycae 56. — cod. CLXVI. Anonymi. — cod. CLV. Hippocratis ad Ptolemaeum regem. — vol. V. cod. CCXCII. epp. Basilii M. — cod. CCLXXVII. Bessarionis. — cod. CCXLVII. et CCXLVIII. Euthymii Zigabeni. — cod. CCXCII. memorabilis de quo conf. Kollarii not. et indicem, p. 503 sqq. Chrysostomi 220. — codd. CCLXXXIII. CCXCI. CCXCII. Isidori Pelusiotae, et Iuliani imper. in cod. CCXCII. Gregorii Archiepiscopi Bulgariae epp. 3. et Gregorii Chionadis 16. epp. Synesii et aliorum. — cod. CCCXXXII. Nicephori Gregorae. — cod. CCLIII. nr. 15. epist. Theodori Balsamonis: nr. 24. Basilii M. nr. 29. epp. Pythagorae, Diogenis, et Cratetis 11. — cod. CCLXXVII. nr. 7. Basilii et Libanii epp. mutuae. — vol. VII. cod. CX. Georgii Gemisti Plethonis epp. 2. — epp. Athanasii cod. XC. — Hippocratis cod. XLVII. — vol. VIII. codd. XLIV et XLV. Dionysii, Archiepiscopi Alexandrini. — cod. LXVII. Gregorii Cyprii epp. 199. — cod. XLV. n. 56. Nicetae, cognomine Stethati epp. 3. — cod. LVIII. nr. 3. Variorum epp. ad Petrum Cnapheum, haeresiarcham Theopaschitam, de quibus v. Lambecium et edit. Paris. Labbaeanam Conciliorum tom. IV. p. 1057 sqq. — In biblioth. *Baroeciana Catalogi Codd. MSS Angliae et Hiberniae*, codd. L. LI. LVI. LXIX. CXIX. CXXI. CXXV. CXXXI. CXXXIII. CXLVIII. CL. CCLXI. tum *Bodl.* codd. CCLXIV.

CCLXIV. CCLXXXIV. MDCCCLXXXII. MMMCCCCIV. et saepius occurrunt Bruti, Libanii, Phalaridis, Basilii ac multorum aliorum epp. nr. 1731. Phalar. epp. ex translatione *Francisci Aretini*; eaedem et Diogenis epp. ab *Aretino* in latinum conuersae, in bibl. Norfolciana, p. 77. nr. 3050. — in eadem bibl. nr. 3424. p. 84. epp. Bruti, Phalaridis, Libanii quaedam, Synesii quaedam et Lysidis; ibid. nr. 3432. Phalaridis cum versione Aretini. — nr. 7152. p. 222. Phal. epp. per *Franciscum Philelphum* conuersae. — p. 246. nr. 8549. epp. Phalaridis. At enim iam satis videbitur: et Montfauconii Catal. catal. obuius est; plurimas autem epistolarum collectiones ideo iam adnotaui, ne in posterum eosdem catalogos in singulis auctoribus epistolarum nominare cogar.

Editiones. Antea, quam graecus textus typis descriptus est, *Aretini* versio latina Romae et alibi in lucem prodierat: quare de huius versionis editionibus prius disseram. Primam editionem

Phalaridis Tyranni Agrigentini epistolae ex interpraetatione Francisci Aretini. in 4. sine a. et l. et typogr. *Laire* in Specimine hist. typographiae rom. p. 131, comparuisse *Romae* 1468 et ex officina *Vlrici Han* prodiisse, ex similitudine characterum, quibus Ciceronis opus de Oratore eo anno ab Vlrico Han sit impressum, suspicatur. At *Audiffredus* in Catalogo historico-critico rom. edd. saeculi XV. p. 15. omnino negat illam similitudinem.

De Bure in Catalogo bibliothecae *Valliere* tom. II. nr. 4427. et in Bibliogr. instructiue B. L. tom. II. p. 308 sq. primam editionem sine l. et a. et typographi nota *Romae* 1469 init. in 8. *per Vlricum Han* excusam esse, ex similitudine characterum cum iis, qui sunt in Hieronymi Epistolis etc. per illum impressis, collegit: at *Audiffredus* l. m. p. 403. negat id, saltem subdubitat, et vero monet, suffragante Morellio ad Pinellianorum librorum Catalog. II. p. 214. editionem illam esse eodem rom. charactere, quo Romae Reynhardus a. 1475. impressit Aristotelis Problemata a Th. Gaza latine facta. Idem p. 402. nr. IV. describit antiquissimum ac splendidum exemplum sine signaturis, numeris ac custodibus annique nota:

Francisci Arhetini (Accolti d'Arezzo) *in Phalaridis tiranni Agrigentini epistolas Prooemium.* ipsaeque *Epistolae* ex eiusdem versione. 4.

Idem p. 42 sq. sub a. 1470. veram Hani editionem, a nullo bibliographiae scriptore memoratam, ita designat: at in eius exemplo defuit vltimum folium.

Phalaridis Tyranni Agrigentini Epistolae, ex versione Francisci Aretini, et cum Epistola *Io. Ant. Campani ad Franciscum Piccolomineum, Card.* typis Vdal. Han. in 4.

Eaedem, a *Francisco Aretino* lat. redditae: In fine, *Brixiae Thoma Ferrando* auctore. Kal. Sept. 4. sine anni nota: de quo libro rarissimo et primo forsan typographiae Brixiensis, vide cl. *Morellium* ad Pinelli biblioth. tom. II. p. 213 sq.

Tum eaedem *epist. Phalaridis, Franc. Aretino* interprete, prodierunt, per Gerardum de Lisa, Taruisii 1471. [k] (Maittaire Ann. Typogr. IV. 1. p. 302. Bure Bibliogr. instruct.

k) *Mittarelli* in bibl. codd. MSS. S. Michaelis Venet. p. 402. laudat MS. Phalaridis epp. ab Franc. Arretino, defensore Phalaridis, in latinum conuersarum: ex quo codice et rarissima editione Taruisiana, (de qua p. 408. agit) epistolam Francisci dedicatoriam ad Malatestam Nouellum Principem, et e cod. illam a Bartholom. Fontio italice versam, repetiit, addiditque eiusdem Franc. Arretini, qui postea

ſtruct. B. L. tom. II. nr. 4111.) — *Epiſtole de Phalari tradutte da Franciſco Aretino di Greco in Latino, et di Latino in Vulgare da Bartolomeo Fontio Fiorentino*, ſine loci nota, (in Pinelli Catal. II. nr. 3768) — 1471. 4. Florent. 1488. 4. (Maitt. l. m. p. 502 et 505.) — *latine*, Florent. in 4. ſine l. et a. nota, per Anton. Venet. — *Vicent.* 1475. per Ioaun. de Reno. 4. (Maitt. p. 353. l. m. et Bure l. c. nr. 4112. Catal. bibl. Pinell. II. p. 214 et 215.) — Paris. circa an. 1470. fol. (v. *Denis* ſupplem. Maitt. A. T. p. 637.) — ſine loci nota, in fine, 1475. 8. et circa a. 1474. in 4. ſine l. et a. indicio, (Catal. libr. Ducis de la Valliere II. p. 746 ſq.) — *cum Suetonio de Grammaticis*, 4. a. 1475. (*Romae* addit Laire in Specimine p. 224. deceptus forſan a Maittar. I. p. 114. et IV. 1. p. 348. qui plures libros, in vno volumine compactos, quorum vltimus Romae impreſſus eſt illo anno, recenſet, acute vidente, Audiffredio l. m. p. 202.) — Oxoniae 1485. circiter, 8. v. *Denis* l. c. vbi plures editt. adferuntur. — Papiae 1479. fol. (bibl. Menarſ. p. 144. nr. 1868. Maittaire l. c. p. 402.) — per *Leonardum* (vti ſcribit Orland. p. 135 et 383) *Aretinum* Florent. 1480. 4. — typis Anton. Zarotti, Milani 1484. 4. (Apud Saxium in hiſt. typogr. Mediolan. p. 579.) — Venetiis 1481. 4. notante *Freytagio* loco mox memorando, *Goetzio* in Mem. bibl. Dresdenſ. I. p. 525 et 1491. notante Fabricio, — Paris. 1493. monente Freytagio, — Lipſiae 1498. typis gothicis Iacob. Thanner. (Leich. in Annal. typogr. Lipſienſ. p. 72.) — ibid. edente Ioanne Honorio Criſpo. 1502. 4. de qua editione, quam ipſe in manibus habeo, de Franciſco Accolto et epiſtolis Phalaridis multus eſt *Freytag* in Adparatu litterar. II. p. 1268 ſqq. — Cremonae 1505. 4. — In biblioth. publica Noribergenſi eſt exemplum peruetuſtum, Venetiis, opinor, nitide, in 4. impreſſum, ſine numeris, cuſtodibus, loci annique et typographi indicio. Incipit: *Franciſci Arretini in Phalaridis Tiranni Agrigentini Epiſtolas proemium.* — item Lugduni 1550. 8. — Roſtochii 1597. 8. et forte ſaepius. *Mazzuchelius* apud Mittarellium loco infra notato p. 408. animaduertit, ſaeculo XV. epiſtolas Phalaridis quindecies fuiſſe typis editas.

Franciſci de Accoltis verſionem epiſtolarum *Phalaridis* et *Diogenis* memorat Iulius Niger p. 180. Hiſtoriae ſcriptor. Florentin. Enimuero *Manſius* in Addendis ad bibliothecam lat. medii et infimi aeui Fabricianam, tom. VI. p. 345. ex Hiſtoria inedita M. Attilii Aleſſi de Antiqq. Aretinis docet, *Diogenis* epiſt. latine eſſe factas non a Franciſco Accolto, ſed a *Franciſco Griſolino*, itidem *Arretino*, qui floruit ſaeculo XVI. Errat igitur etiam Maittaire A. T. IV. p. 490. in hoc nomine.

Bruti Epiſtolae per *Rinuccium*, ſiue *Renucium* latine factae, charactere, vt probabile videtur, romano *Adami Rot*, ſine l. et anni nota in 8. (Bure in Catal. bibl. Ducis de la Valliere II. nr. 4430. circa a. 1474. ſuſpicatur: probabiliora tradit *Audiffredus* de rom. editionibus ſaec. XV. p. 403. ſq. *Apoſtolus Zenus* in Diſſertationibus Voſſianis tom. II. p. 211. dubius eſſe videtur, et p. 212. agit de edit. quam putat, prima, Florentina 1487. 4. quae quidem non prima fuit, et cod. MSto, quodam.) Primae illius editionis principium hoc eſt: *Incipiunt Epiſtolae Bruti ad Pergamenos.* In hac editione deſunt Renuccii cum ſubiuncta Mithridatis epiſtola; tum in ea ſunt tantum LXIX. epiſtolae. — Num editio a Maittar. A. T. IV. p. 476. memorata:

Diogenis,

poſtea quatuor alias Phal. epiſtolas inuenerat, et latine verterat, epiſtolam ad Alphonſum, Neapolit. regem his quatuor epiſtolis praemiſſam: p. 396. de Fontii verſione italica.

Diogenis, Bruti, Yppocratis medici epistolae latine, interprete Francisco Arretino. In fine: „Facta est harum epistolarum impressio per Anton. Francisci Venetum; X. Kal. Iulias. Florent. 1486." 8. plenior sit, nescio. Correctior quidem est et plenior, ita vt LXX. epp. numerentur, aliisque auctae, editio, in Catalogo biblioth. Pinellianae II. nr. 3752. ita significata:

Diogenis, Bruti et Hippocratis Epistolae, latine redditae a Francisco Aretino. Florentiae per Antonium Francisci Venetum, 1487. 4. A Maittario editio eiusdem anni et loci A. T. IV. p. 490. ita ex aliis indicatur: *M. Bruti et Hippocratis a Renuccio quodam,* (Alamano forte Rinuccino, ait) *latine factae ad Nicolaum — et Diogenis Cynici Epp. a Francisco de Accoltis latinae factae.* — Iam antea plures epistolarum e graeco sermone in latinum translatarum, auctores iunctim editi fuerunt, in Valleriano Catalogo, II. nr. 4426. et Bure biblioth. instruct. II. nr. 4110. ita indicati: (adde Maittaire A. T. I. pag. 87. IV. pag. 294.).

Epistolae cynicae, h. e. Phalaridis Agrigentini Epistolae, e graeco in latinum translatae a Francisco Aretino. — M. Bruti Epistolae a Mithridate collectae et e graeco in latinum versae per Raimitium. — Cratis Cynici, Diogenis discipuli Epistolae, e graeco in latinum traductae per Athanasium Constantinopolitanum, Archiensem Abbatem. (Parisiis) per Michael. Friburger, Martinum Cranz et Vlricum Gering, circa. an. 1471. 8. Apud Maittar. et in Bure biblioth. 1470. 4. f)

In bibliotheca publica Noribergensi est exemplum: *Bruti* et *Cratetis Epistol. versio latina*, an. 1487. fine loci nota.

Epistolae Phalaridis: per Franciscum Aretinum translatae. Valenciae per Nic. Spindeler, Alamannum, 1496. 4.

In bibliotheca Valleriana l. c. nr. 4425. recensetur MS. in 4. quod continet epistolas latine versas *Phalaridis* a Francisco Accolti d'Arezzo, *Platonis* XII. a Leonardo Bruno Aretino, quasdam *Hippocratis*, interprete Alamanno Rinuccino, *Diogenis philosophi* Epp. XLVII. interprete Francisco Aretino.

Enimuero illae editiones, animaduertente Fabricio, sunt valde imperfectae, quum et ordo turbatus sit, et loca hinc inde omissa, etiam epistolae integrae, vt VII. LII. LVII. LIX. et LXXV. Aretini versionem elegantem, alioqui nec contemnendam, recognouit, suppleuit, et restituit *Thomas Sanius*, medicus Lugdunensis, qui *epistolas Phalaridis* edidit Lugduni 1550. 8. Ex eius recensione *Phal. Epistolae*, ab Francisco Accolto versae latine, leguntur *in Gilberti Cognati Nozerini Farragine epistolarum Laconicarum*, Basil. 1554. 12. et Coloniae, 1606. 12. in *Io. Buchleri a Gladbach Laconicarum epistolarum thesauro bipartito* pag. 502—584.

Permultae igitur editiones latinae versionis saeculo XV. prius lucem adspexerant, quam contextus graecus fuisset formulis descriptus typographicis. Quare ad editiones graecas transimus enumerandas.

Phalaridis Tyranni, Apollonii philosophi pythagorici et Bruti Epistolae. graece. In calce: *Ex aedibus Bartholomaei Iustinopolitani, Gabrielis Braschellensis, Io. Bissoli et Benedicti Mangii*

f) Idem exemplum esse suspicor, quod cum eodem epigrammate in fine libri notatur in forma octuplici, in bibliotheca Hohendorfiana, part. II. pag. 180.

Mangii Carpensium. 1498. *XIV. Kal. Iulias.* 4. sine loci nota: cum priuilegio reipublicae Venetae: ex quo *Goetzius* in Mem. biblioth. Dresdens. II. p. 4. et III. p. 242. conficere malit, in vrbe quadam *Veneta* praelo exiisse hanc principem editionem: atque *Saxius* in Prolegom. ad Histor. litter. typograph. Mediolan. pag. CVI. testatur, se offendisse exemplar in biblioth. S. Barnabae Mediolani, in cuius calce adnotatus sit impressionis locus, *Venetiae*, 1498. Idem tamen p. DCIV. not. *u*, quia Maittaire Annal. Typ. IV. part. I. p. 92. et I. p. 256. *Mediolano* illam editionem adsignauit, primum quidem suspicatur, Maittarium errasse, tum vero opinatur, Ioann. Bissolum et Benedictum Mangium hoc anno migrasse Mediolanum, et hasce epistolas, prouti excusae fuissent Venetiis, Mediolanensi subdidisse praelo. Equidem id factum esse, vix credo: et *Pinelli* in italica Harwoodiani libri de editionibus auctorum lat. et gr. versione p. 85. *Venetiis* comparuisse scribit. Quod vero is et Maittaire adnotant, graece et *latine:* id dubium esse videtur: certe exemplo Dresdensi abest versio latina. Bartholomaeus quidem Iustinopolitanus promiserat in epistola dedicatoria ad Contarenum versionem illarum epp. latinam, et, „Has, inquit, tantum verbum verbo latinas reddemus, *disiunctisque voluminibus* ita collocabimus, vt pagina paginae et versus versui fidelissime respondeant;" at num eodem tempore lucem viderit illa versio, res est incerta. — Posthaec *Aldina* editio comparuit II. volumin. Prius volumen est inscriptum:

Ἐπιςολαὶ — etc. *Epistolae Basilii Magni, Libanii rhetoris, Chionis Platonici, Aeschinis et Isocratis oratorum, Phalaridis Tyranni, Bruti Romani, Apollonii Tyanensis, Iuliani Apostatae.*

In pagina auersa est breuis Aldi Manutii epistola, ad Antonium Codrum Vrceum, doctorem litterarum gr. et lat. in Bononiensi gymnasio, data *Venetiis, quinto decimo calendas maias.* M.ID. — Alterum volumen, (quod quidem in exemplo, quod in manibus habeo, alterum locum occupat, at prius sub praelo sudauit,) hanc habet inscriptionem:

Epistolae diuersorum philosophorum, oratorum, rhetorum sex et viginti; quorum nomina in sequenti inuenies pagina. in 4.

Catalogus vero illorum hic est: Synesius, Demosthenes, Plato, Aristoteles, Philippus, Alexander, Hippocrates, Democritus, Heraclitus, Diogenes, Crates, Anacharsis, Euripides, Theano, Melissa, Mya, Alciphron, Philostratus, Theophylactus, Aelianus, Aeneas, Procopius, Dionysius, Lysis, Amasis, Musonius. In calce legitur: „*Venetiis apud Aldum mense Martio, M.ID. cum priuilegio, vt in caeteris.*

Est exemplar Aldin. cum notis MSStis in bibliotheca Pinelliana tom. II. p. 212. nr. 3754.

Epistolae graecae elegantissimae ex diuersis auctoribus selectae. Luciani Saturnalia etc. *graece.* Louanii, 1520. 4.

Ἐκλογὴ καὶ οἷον ἀπάνθισμα διαφέρων ἐπιςολῶν ἑλληνικῶν — — *Delectae quaedam graecae epistolae, seu flosculi de diuersis editis quondam et ab Aldo et ab aliis, cum interpretatione latina plurium* — . Hanc collectionem edidit *Ioach. Camerarius.* Tubing. 1540. 8. Complectitur illa epp. selectas LXXXVI. graece descriptas, Dionis vnam ad Dionysium, tum nonnullas Aristotelis, Phalaridis, Apollonii Tyanensis, Platonis, Basilii etc. Separatim subiuncta est latina harumce epp. versio, Ioachimo Camerario, Ioanne Sciuro aliisque auctoribus.

ribus. Subiunctae sunt aliae epistolae XI. quarum singulae suam statim adnexam habent versionem. Hanc collectionem memorat quoque Fabric. vol. XIII. p. 493.

Epistolae sapientum, scil. Solonis, Thaletis, Chilonis, Pittaci, Cleobuli, Periandri, Anacharsidis, Epimenidis, Pherecydis. gr. et lat. Paris. apud Guil. Morelium. Idib. Iun. 1549. 4. vid. *Maittaire* A. T. tom. III. part. II. pag. 579.

Epistolae Phalaridis, graece. (Idib. Iun.) et lat. (Kal. Sept.) *Francisco Aretino* interprete. Paris apud Guil. Morelium, 1549. 4. vid. *Maittaire* l. m.

Ad calcem Morel. lectorem adfatur, et inter alia scribit, alium esse epistolarum earum ordinem in codicibus Aldinis, alium in Florentinis, alium in iis, quibus Arctinus vsus sit: se vsum esse *Florentino exemplari*: quod mihi quidem admodum obscure dictum est: exstatne *editio graeca Florentina*, quam equidem ignoro? an principem editionem Florentiae typis excusam esse putauit? an, quod fere suspicor, intellexit codicem manuscriptum? En verba ipsa! „Quoniam autem *Florentinum exemplar*, quo vsi sumus, *itemque Aldinum*, corruptiora erant, asteriscos ad marginem aliquoties adscribere sumus coacti, vbi locus depravatus videbatur: ex coniectura enim nihil in graecis immutare voluimus: Latina enim ad graeca componenda nobis fuerunt."

Anonymi methodus conscribendarum epistolarum cum exemplis. gr. lat. per Io. Sambucum. Accedunt aliorum libelli de scrib. epist. Basil. 1552. 8. — gr. ex officina Fed. Morelli. 1577. 8. vid. infra §. XIII.

Phalaridis — Epistolae doctissimae, gr. ac latine. Thoma Naogeorgo interprete. Basil. apud Oporin. 1558. 8.

De *Naogeorgo*, s. *Kirchmayr*, alias *Kirchbauer*, *Neubauer*, nat. Straubingae in Bauaria inferiore 1511. philologo et theologo celebri, multisque iisque maxime aduersis fatis agitato, et denato Wisloch in Palatinatu 1563. vid. *Freytag* in Adparatu litterar. II. p. 1012. et quos ille laudat. In bibliotheca Nicolai Heinsii fuit exemplar cum MSS. Vulcanii adnotationibus.

Τῶν ἑλληνικῶν Ἐπιστολῶν Ἀνθολογία, graece. Paris. apud Guil. Morelium, 1551. tum 1552. ad calcem, *excudebat Guil. Morelius*. 1553. 8. Paris. — *ibid.* 1562. — *ibid.* apud Ioan. Bene-nat. 1567. 4. — ex officina Fed. Morelli. Lutet. 1577. 4. — *Ex graecanicis Epistolis selectiores, latine vertebat Guil. Morelius.* 1554. 4. — *Graecorum veterum selectae Epistolae*, gr. et lat. apud Guil. Morelium. Paris. 1557. 8. et apud Fed. Morel. Paris. 1562. 8.

Epistolia, dialogi breues, oratiunculae, poematia ex variis scriptoribus vtrinsque linguae, gr. lat. — Excud. Henr. Stephan. 1577. 8.

Insunt tredecim breuiores Phalaridis epistolae. Inter poemata est satyra, quae inscribitur *Lis*, non plus edita.

Τῶν Ἑλληνικῶν Ἐπιστολῶν Ἀνθολογία, *Epistolae selectae* LXII. Paris. e typographia Stephani Prevosteau. 1583. 4. (vid. Fabric. vol. XIII. p. 478.)

Libellus 64. paginarum apud Commelinum Heidelbergae, 1587. 8. prodiit, in quo continentur colloquia septem scholastica: πρὸ τοῦ ὄρθρου ἐγρηγόρησα ἐξ ὕπνου etc. (eiusmodi fere,

 qualia

qualia compofuit Io. Poffelius gr. et lat. edita 1588. et Wittebergae, 1648. 8.) *Aefopi* fabulae felectae XXXVII. Epift. *Phalaridis* XIV. *Bruti* XVIII. etc.

Phalaridis et Bruti epiftolae, praefixa epiftolarum conferibendarum methodus, gr. et lat. apud Hieronym. Commelin. 1597. 8.

Phalaridis Epiftolae, (omnes 148.) graece, curante *Eilhardo Lubino.* Roftoch. 1597. 8. Eademne eft editio, quae feruatur in biblioth. Hamburgenfi: *Phalaridis — Epiftolae ingeniofiffimae et admirabiles. In quibus optimi et fapientiffimi imperatoris idea proponitur, Roftochii*, 1595. 8. an diuerfa?

Epiftolae veterum Graecorum, n. Hippocratis, Heracliti, Cratetis, Democriti, Diogenis, Phalaridis, Bruti aliorumque ad eosdem editae, Euripidis etc. graece ac fimul latine: per *Eilhard. Lubinum.* Accedit methodus conferibendarum epiftolarum, gr. ac latine. In bibliopolio Commeliano 1601. 8. 1609. 8. Verfio lat. eft eadem paene, quam confecit Naogeorgus.

Epiftolae graecanicae mutuae antiquorum rhetorum, oratorum, philofophorum, medicorum, theologorum, regum ac imperatorum aliorumque praeftantiffimorum virorum a Iac. Cuiacio clariffimo I. C. magnam partem latinitate donatae. Aureliae Allobrogum. Sumtibus Caldorianae Societatis. 1606. fol. de qua edit. vid. §. fq.

Τῶ Ἑλληνισμῶ Γύμνασμα πρὸς τὴν Διδακτικὴν, Κοθήνησι τῶν Ἀναλτίνων. α χ΄ κ΄. (Cothen. 1620.) 8. Eft Chreftomathia quaedam, in qua infunt *Cebetis* tabula, *Agapeti* fcheda, *Prodici* Hercules, *Ifocrates* ad Demonicum, *Luciani* fomnium, *Epicteti* enchiridion, *Bruti* atque *Apollonii* epiftolae. Ex Schummelii Ueberfetzer-Biblioth. pag. 40. cognoui, eorumdem libellorum verfionem germanicam eodem anno locoque fimul comparuiffe: quae quidem meo abeft exemplo.

Phalaridis Epp. gr. ac lat. Ingolftadii, 1614. 8.

Phalaridis Agrigentinorum Tyranni Epiftolae, ex MSS. recenfuit, verfione, annotationibus et vita infuper authoris donauit Car. Boyle, ex aede Chrifti, Oxoniae, typis Sheldonianis. 1695. 8. rec. 1718. 8. typis Clarendon.

Quas tragoedias inter *Boyleum*, (poftea Comitem *d' Orrery* et Baronettum de Berghill in Hibernia, nat. 1676. denat. 1731.) qui exemplar Commel. bafin fecit fuae editionis, faepe tamen difceffit ab eo, et *Bentleium*, cuius iudicium de epiftolis Phalaridis et edit. Boylei eft paene nimis feuerum, aliosque haec editio excitauerit, iam fupra vidimus. Adde *I. Chfto. Wolf* in Thefauro epiftolico Lacroziano, tom. II, p. 22.

Τῶν ἑλληνικῶν ἐπιστολῶν ἀνθολογία καὶ τῶν σοφῶν ἀποφθέγματα. Patau. 1710. form. min.

Φαλάριδος Ἐπιστολαί· *Phalaridis Epiftolae, quas latinas fecit et interpofitis Caroli Boyle notis commentario illuftrauit Io. Daniel a Lennep. Mortuo Lennepio, finem operi impofuit, praefationem et adnotationes quasdam praefixit L. C. Valckenaer.* Groningae, apud Iac. Bolt. 1777. 4.

Haec

Haec eſt pleniſſima doctiſſimaque editio. Noua plane eſt recenſio e codd. III. Lugd. Batau. vno anglico ex biblioth. regia Cottoniana, tribus Florentinis, Burmanniano aliisque et editionibus facta: ordo tamen epiſtolarum prorſus immutatus eſt, vt ſuis ſcilicet ſingulae temporibus viderentur ſcriptae; ſubiectus tamen eſt index epiſtolarum duplex: (eiusmodi index iam ſubnexus eſt editioni Morellianae.) Notae, modum paene excedentes, ſunt diuitiae graecarum litterarum.

Adiecit Lennep, tamquam alterum tomum, verſionem latinam librorum Bentleiorum, a ſagacitate ingenii, litterarum copia, rerumque nouitate mire commendabilium, ad quos ſaepe prouocauimus: n.

Richardi Bentleii diſſertat. de Phalaridis, Themiſtoclis, Socratis, Euripidis, aliorumque epiſtolis, et de fabulis Aeſopi: nec non eiusdem reſponſio, qua diſſertationem de epiſtolis Phalaridis vindicat a cenſura Caroli Boyle. Omnia ex anglico in latinum ſermonem conuertit Io. Dan. a Lennep. Groningae, 1777. quae recuſae ſunt Lipſiae.

Aliquam Phalaridis epiſtolam a ſe latine redditam exhibet *Ioannes Iouianus Pontanus* lib. de liberalitate, tom. I. Opp. cap. 25.

De verſionibus antiquiſſimis *italicis* iam ſupra egimus. *Paitoni* de verſionibus auctorum gr. et latinorum italicis, tom. II. p. 63 ſqq. recenſet nominatue verſionem Fontii ſ. l. 1471. 4. Florent. 1488. 4. 1491. 1506. 4. alius verſionem Florent. 1525. 8. Venet. 1545. 8. 1549. 8. — Lettere del Gran Mahumeto Imperadore de' Turchi ſcritte a diuerſi Re, Principi, Signori, e Republiche, con le riſpoſte loro; ridotte nella volgar lingua da M. Lodovico Dolce. Inſieme con le lettere di Falaride Tiranno de gli Agrigentini. Venet. 1563. 8.

In gallicam linguam tranſtulit *Phalaridis* et *Iſocratis* epiſtolas nec non Epicteti enchiridion *Claudius Gruget*, Pariſinus, Paris, 1550. 8. Antwerp. 1558. 16. Hic quoque notari debent: Nouveau Recueil de lettres politiques, morales et amoureuſes tirées de l'antiquité. 8. — Phalaridis Encomiaſtes M. C. de S. M. Paris, 1726. 12. II. voll. — L' vtilité du pouvoir Monarchique contenant l' hiſtoire *de Phalaris* avec ſes lettres ſur le Gouvernement et les Conſeils *d' Iſocrate*, ou le modele des Miniſtres, Paris, 1726. 8. et Tres lettres à Philippe roi de Macedoine et la quatrieme à Alexandre. Journal des Sav. 1727. Iun. p. 203—216. Hiſt. lit. de l'Europe 1727. Mart. p. 241.

Anglice verſae ſunt: A ſelect Collection of letters of the Ancients, written originally by Phalaris, Solon, Socrates, Pythagoras, Euripides etc. by M. *Savage*, Lond. 1703. — In vita Comitis de Orrery a Budgellio anglice ſcripta, Londin. 1732. 8. ſunt a p. 173. Some ſelect Letters of *Phalaris* the famous Sicilian Tyrann, translated from the Greek. Vertit illas quoque *Franklin.*

Germanice verſae XI. epp. ſunt in Stokhauſii Collectione epp. part. II. *Harl.*]

Parentis ſui *Iaſuae Arndii* τȣ̃ μακαρίτȣ affectum in Phalaridis epiſtolas commentarium memorat filius Carolus Arndius in ſchediaſmate quodam edito Roſtochii an. 1702. 4. in quo de Phalaride, M. Antonini ſcriptis, et Agapeti ſcheda regia agit. [vid. noua litter. mar. Baltici 1702. p. 60. etc.]

Collectio Epistolarum Aldina. II. Facturum me existimaui operae pretium, si, data hac occasione, alias quoque, quae exstant, graecorum scriptorum epistolas recensuerim: ac primum illas, quae occurrunt in collectione *Aldi Manutii* a Marco Musuro recensita, et Antonio Codro Vrceo inscripta, quae Romae an. 1499. 4. graece lucem adspexit sub hoc titulo: *Epistolae diuersorum Philosophorum, Oratorum, Rhetorum* etc. Eadem collectio m) graece et latine edita est Aureliae Allobrogum siue Geneuae an. 1606. fol. in cuius praefatione *Pyrrhus Caldoraeus* praefat. ad Barthol. Camelinum Foroiuliensem Dominum: *Volumen epistolarum graecarum est, quas vir clarissimae memoriae Iacobus Cuiacius, I. C. romana ciuitate donauit, vt persancte affirmarunt mihi ii, qui manum scripturamque eius probe norunt. Scin' tu porro, vnde illas acceperim? Ex arce ipsius Mineruae, vel, si mauis, ex bibliotheca doctissimi atque clarissimi Pithoei, qui benigne nobis illarum copiam fecit, vt, quoad fieri posset, emendatissime eas typis excudendas curaremus.* Non ab re tamen multi viri docti dubitant, Cuiacium illius versionis esse auctorem. Certe versiones nonnullae, in hac collectione vulgatae, aliis auctoribus manifesto debentur, et ante Cuiacium lucem viderunt, vt suo loco dicam; sed neque aliae, in isthac editione primum excusae, Cuiacii eruditione dignae esse videntur. Vnde *Ioh. Frid. Gronouius* in elencho antidiatribes Mercurii Frondatoris (Emerici Crucei) ad Statii Siluas p. 99. *Quis aestimabit scriptum nihili, cui docti Viri nomen adscribitur? Quis versionem graecarum epistolarum laudat, aut parcere ei velit, quia Cuiacio mendaciter attributa est?* Paulus Colomesius ad Gyraldum de poetis p. 170. vbi de epistola quadam Theophylacti Simocattae: *Habetur*, inquit, *haec epistola inter graecanicas, Geneuae an. 1606. excusas, quarum interpretatio magni Cuiacii nomen falso ostentat.* [*Menagius* in Histor. mulier. philos. §. 88. *Casaubon.* in praefat. ad Scaligeri varia opusc. pag. 12. scribit, hanc versionem Cuiacio adscribi inaudita mentiendi et falsa fingendi licentia: addit, Pithoeum sibi illam saepe ostendisse et dixisse, Basileae, nescio, quo casu, sibi esse repertam. *Heumann.* adde *Barth.* Aduersar. XL. 9. p. 1823.] Occurrunt autem in collectione *Aldina* et *Geneuensi*, hoc ordine, vel nullo ordine potius: [P]

Basilii Epp. III. 1) BASILII Caesareensis ad Libanium aliosque, epistolae XXXII. et LIBANII epistolae XII. ad Basilium. Latina versio incipit: *Pudet me singulos tibi Cappadoces adducere.* Ex his, epistolas duodeuiginti mutuas Basilii et Libanii graece etiam edidit H. Stephanus in collectione saepius infra laudanda, cui titulus: *Epistolia, Dialogi breues, oratiunculae, poematia ex variis vtriusque linguae scriptoribus* an. 1577. 8. [De *Libanii* epistolis plenius differemus ad libr. V. cap. X. vol. VII. n)]

IV. BASILII

m) In Actis Erudítor. an. 1696. pag. 501. haec collectio traditur esse locupletior, quam Aldina, et 150. auctorum epistolas continere. Quamquam vero index, qui Geneuensi editioni graecolatinae praefigitur, colligit tot nomina, sub quibus epistolas confinxere Alciphron, Theophylactus et alii; neutiquam tamen plures auctores epistolarum, nec plures epistolas, quam Aldina, exhibet. Theophylactum Simocatam collectorem huius epistolarum συναγωγῆς facit Lud. Anton. Muratorius pag. 280. Anecdotorum graecorum, atque ita, ait, sibi visum deprehendere Mediolani e codice Ambrosiano.

n) Fabricius animaduerterat, a *Friderico Rostgaardo* mille et sexcentas amplius *Libanii* epistolas ex omnibus Europae bibliothecis conquisitas, fuisse descriptas et cum variis codd. collatas, eumque eo nomine laudatum a *Bernardo de Montfaucon* pag. 25. diarii italici: epistolam vero *Libanii* 841. ad Seuerum citari a Benedictinis ad S. Ambrosium, tom. II. fol. 64. *Harl.*

IV. BASILII epistolae cum quibusdam Nazianzeni graece, praefixa *Vinc. Opsopaei* praefatione prodierunt Haganoae an. 1528. 8. et in prioribus Basilii operum editionibus exstant CLXXX. quarum plerasque verterunt *Guil. Budaeus* et *Iac. Micraeus*. [*] [Plura infra dabimus ad librum V. cap. 19.]

Chionis Epp. V. 2) CHIONIS Heracleensis, Matridis F. qui cum Leonida, siue, vt Memnoni vocatur apud Photium cod. 244. Leone Platonis discipulus *) fuit, et Clearchum, Heracleae tyrannum interfecit, [vid. epistolam XVII. ibique Coberum,] epistolae XVII. Latina versio incipit: *Reddidit mihi epistolam Lysis iam tertium diem.* Epistolae VII. pag. 28. verba: ὅτως ἀμείβεται Χίων τὸς βλασφημήσαντας reddenda sunt: *ita Chion solet maledicta* (beneficiis) *rependere*, non vt interpres *insulam Cio excipere maledicos.* Has epistolas, vti Aeschinis quoque, (de quibus mox,) ex collatione vetusti codicis, locis quibusdam meliores reddere possum. Separatim quoque edidit epistolas Chionis *Iohannes Caselius* graece, Rostoch. 1583. 4. [Idem Caselius eleganter vertit illas epistolas, suamque versionem seorsim emisit:] Crebra in illis laus Socratis, Xenophontis ac Platonis. Inprimis vero, qui eas scripsit, conatus est demonstrare, quod Philosophia non reddat homines inertes; verum ad negotia publica non minus quam priuata idoneos. Epistolam tertiam latine a se versam Xenophonti praemisit H. Stephanus an. 1581. fol. *Fabric.* Cuiaciana aeque ac Caselii edit. repetita est ex Aldina; e qua etiam fluxerunt quaedam epistolae, ab Henr. Stephano Ctesiae et Memnonis fragmentis subiectae, et tertia a Leunclauio est Xenophonti praefixa: in editione Xenoph. Wecheliana prostat p. 1009. — Epistolam decimam sextam a *Frid. Morello* separatim editam esse, refert cl. Coberus in praefatione ad suam editionem pag. XIII. — A Maittairio Ann. Typ. p. 836. vol. III. memoratur:

Chionis, Matridis F. Epistola Apologetica ad Clearchum, Ponti principem, latine, interprete Fed. Morello, apud Fed. Morell. Paris. 1600. 4.

Meliorem et frugaliter instructam editionem, ex codd. Mediceis nonnumquam suppletam, saepe castigatam, interdum de coniectura emendatam, accepimus a cl. *Cobero:*

Chionis Epistolae. graece, ad codd. Mediceos recensuit, castigauit, notas et indicem adiecit Io. Theophilus Coberus, A. M. Gymnasii Budissensis Conrector. Dresdae et Lipsiae, 1765. 8.

Is in praefatione non minus, quam ad epistolas III. XIII. et alibi post alios tum ex formulis quibusdam loquendi, tum ex argumentis plurium epistolarum, quae ordini temporis repugnant, commonstrauit, illas epistolas ab auctore longe alio, ac Chione, a sophista quodam et scriptore inferioris aetatis esse conscriptas. Hinc in animaduersionibus, quae tam criticae sunt, quam grammaticae et historicae, auctoris errores et dubii obscurique loci vel indicantur vel refelluntur. *Harl.*

Aeschinis Epp. VI. 3) AESCHINIS oratoris epistolae XII. conscriptae ad Athenienses in exilio, cum accusato frustra Ctesiphonte, cessisset Athenis, atque Rhodum se contulisset. Latina versio incipit: *Cum vespere soluissemus e Munichia.* [*] [De νοθείᾳ harum epistolarum, codd. et edd. plura dabunt Taylor et Sammet in praefationibus ad suas illarum epistolarum editiones: atque nos infra libr. II. cap. 26. §. 19. plura de illis differemus. *Harl.*]

 VII. 4) ISO-

*) Vide Iustinum lib. XVI. cap. 5. *Fabric.* et Coberum ad epistolam III. pag. 5 sq. *Harl.*

Isocratis Epp. VII. 4) ISOCRATIS rhetoris epistolae VIII. Latina versio incipit: *Si tam essem aetate iuuenis, quam senex.* Quatuor primae scriptae sunt ad Philippum, quinta ad Alexandrum, (nondum Regem Macedoniae,) sexta ad Iasonis Thessalorum ducis liberos, septima ad Timotheum Heracleae (diuersum a Timotheo Cononis F. Atheniensi Tyrannum, a quo pro epistolis ad Athenienses mittendis talentum praemii loco tulisse Isocratem testantur Plutarchus et Photius in eius vita) octaua ad magistratus Mytilenaeorum. Photius codice CLIX. nouem epistolas Isocratis ait se legisse, deinde refert duas ad Philippum, et singulas ad Alexandrum, Dionysium, Archidamum, Antipatrum, Timotheum et ad Mytilenaeorum magistratus: quae non plures sunt quam octo. [Epistolae *decem* ad nostram aetatem seruatae sunt: de quarum editionibus infra ad lib. II. cap. 26. §. 5. commodior disserendi erit locus.]

VIII. 5) PHALARIDIS epistolae, de quibus dictum supra §. 1.

Pythagorae Epp. IX. 6) PYTHAGORAE philosophi epistola ad Hieronem Siciliae Tyrannum, qua ad illum venire recusat. Latina versio incipit: ***Mea vita in securitate et otio posita est.*** Hanc epistolam ex sua versione, (diuersa quidem illa,) latine edidit in farragine epistolarum laconicarum p. 424. *Gilbertus Cognatus:* tum graece ac latine ad calcem protreptici Iamblichiani cum alia *Ioh. Curterii* Angli versione Ioh. Arcerius. Cum alia denique translatione *Iohannis Northi*, et hanc ad Hieronem, et alteram Pythagorae ad Anaximenem p) ex Laertii lib. VIII. sect. 49. petitam recudi iussit Thomas Galeus [q] in opusculis physicis, mythologicis et ethicis p. 735 sq. *Ioachimus Zehnerus* inter fragmenta Pythagorae Lips. 1602. 8. edita, has epistolas, quod miror, omisit. Anglice exhibet vtramque *Tho. Stanleius* pag. 512. Hist. Philosoph. *Fabric.* Confer infra lib. II. cap. 12. §. VI. Aliam *Pythagorae* epistolam ad Telaugem, eius filium, auctore *Diogene Laertio* VIII. segm. 43. ineditam, *Iriarte* e cod. regio Matritensi publicauit, subiecta latina versione, in regiae biblioth. Matritensis codd. gr. MSS. pag. 336. et addidit, ipsam esse eamdem prorsus videri, quae in Catalogi MSS. graec. regiae biblioth. Parisiensis cod. MMCCLVI. inscribitur: ***Epistola Pythagorae ad Telaugem de laterculis magicis. Harl.***

Bruti Epp. X. 7) M. BRVTI, illius, qui C. Iulium Caesarem interfecit, epistolae XXXV. cum totidem aliorum responsoriis ad eum, praemissa praefatione Mithridatis ad regem Mithridatem, suum consobrium q). Latina versio incipit: ***Bruti epistolas iterum ac saepius sum admiratus.*** Haec est versio ***Renucii Florentini*** r), Nicolao V. Pontifici inscripta. Leguntur

p) Respondet hae epistola Pythagoras, (athleta vt videtur, non philosophus,) ad epistolam quam sub Anaximenis nomine exhibet Laertius lib. II. sect. 4 sq.

q) *Barthius* ad Claudianum p. 809. „homo ingenii, non vltimi, Mithridates, qui Bruti epistolas collegit, et responsa illis — adfinxit."

r) Siue Castilionensis potius, [ex mente quidem *Gaddi* tom. II. pag. 170. Sed vide Apostoli Zeni Diss. Voss. II. pag. 211.] ab ***Alamanno Rinuccino,*** Florentino, diuersi, licet confundatur a Iulio Negri pag. 9. Historiae scriptorum Florentinorum, [item a Maittario A. T. IV. part. II. pag. 490. et a Burio, eapropter culpato ab Audiffredo in Catalogo romanarum edd. saec. XV. p. 404. not.] Nomen vero varie scribitur: vid. Giornale d'Italia tom. XXI. pag. 392. *Fabric.* De versionibus atque editionibus iam supra ad §. 1. vberius disputavi. Addatur: ***Bruti Epistolae, a Iuliano Scarpa***

Leguntur in farragine epiſtolarum laconicarum Gilberti Cognati, in Ioh. Buchleri theſauro laconicarum epiſtolarum, Baſil. 1594. Alia Eilhardi Lubini verſio in editione graecolatina Commeliniana, adiuncta latina Bruti ad Ciceronem epiſtola, quae incipit: *quanta ſim laetitia affectus*, an. 1597. 8. Alia verſio *Bartholomaei Iuſtopolitani*, in graecolatina editione an. 1502. 4. Exſtant et graece cum Demoſthenis, Aeſchinis, Platonis et Iſocratis epiſtolis Pariſ. 1557. 4. et omiſſa Mithridatis praefatione in collectione H. Stephani an. 1577. 8. In Theodoſii Zygomalae epiſtola ad Cruſium, p. 435. Turco-graec. *λακωνικῶς τεχνεργημένα ὑπὲρ τὴν σοφίαν Βρέτε.* Cicero quidem iam pridem breuitatem epiſtolarum Bruti laudauit, et Phrynichus apud *Photium* cod. CLXVII. auctor eſt, Marcianum, qui Cretica ſiue de rebus Cretenſium ſcripſit, Brutum in ſtilo epiſtolari praetuliſſe Demoſtheni, Platonique. *Καὶ Μαρκιανόν φησι τῶν Κρητικῶν συγγραφέα ὑπερορᾶν μὲν Πλάτωνος καὶ Δημοσθένες, καὶ κανόνα τῆς ἐν λόγῳ ἀρετῆς ἀποφαίνειν.* *Philoſtratus* quoque epiſt. 1. in charactere epiſtolico inter duces bellicos praeſtare ait Brutum, *ἢ ὅσῳ Βρῦτος πρὸς τὸ ἐπιστέλλειν ἐχρῆτο.* Laudat et *Photius* epiſt. 207. cuius locum vide §. XLVIII. adlatum. Nihilominus epiſtolia haec graeca, quae habemus, quaeque ſcripta feruntur eo tempore, quo Brutus et Caſſius extincto Caeſare bellum cum Dolabella geſſerunt, tamquam a ſophiſta quodam exercitii gratia compoſita pro ſuſpectis habent viri eruditi. Ita Eraſmus libro et epiſtola prima: *Porro epiſtolae, quas nobis reliquit, neſcio quis Bruti nomine, nomine Phalaridis, nomine Senecae et Pauli, quid aliud cenſeri poſſunt, quam declamatiunculae?* Barthius ad Claudianum pag. 809. *homo ingenii non vltimi Mithridates, qui Bruti epiſtolas collegit et reſponſa illis ex ciuitatum populorumque perſonis et ſtatibus adfinxit.* [Ex officina rhetorum circa an. Chriſti 400. prodiiſſe videntur poſſeſſori codicis Selden. in Catalog. MSS. Angliae et Hiberniae pag. 164. nr. 3404. *Harl.*] Latinas Bruti epiſtolas, ex quibus nonnullae etiamnum inter Ciceronianas leguntur, citant Diomedes lib. I. p. 383. et *Priſcianus* lib. IX. p. 863. Vide et *Plinium* lib. XXXIII. cap. 3. *Ouidium* I. de ponto eleg. 1. v. 24. Auctor dialogi de oratoribus: *Legiſti vtique et Calui et Bruti ad Ciceronem miſſas epiſtolas, ex quibus facile eſt deprehendere, Caluum quidem viſum Ciceroni exſanguem et attritum, Brutum autem otioſum atque diſiunctum.* Quo in loco *otioſum* legi debere, non, vt Lipſius, *odioſum*, contendit *Geuartius* p. 223. lection, Papinian. ad haec Statii IV. 9. ſiluar. *Sed Bruti ſenis oſcitationes.* Litteras Bruti erudítiſſime ſcriptas laudat *Cicero* in oratore cap. 52. [¶]

Apollonii Epp. XI. 8) APOLLONII TYANENSIS epiſtolae LXXXV. in quibus ſunt binae *Muſonii* philoſophi, ſingulaeque *Claudii* imperatoris, *Garmi* regis Babylonii, *Phraotae* Indorum regis, *Veſpaſiani* imp. et Lacedaemoniorum. Epiſtolae a XLIII. ad XLVIII. et a LXXXI. ad LXXXV. quemadmodum et plures, in illa collectione non exſtantes, paſſim occurrunt apud Philoſtratum in vita Apollonii, qui lib. I. cap. 2. teſtatur, ſe ea, quae de Apollonio tradit, accepiſſe tum aliunde, tum ex epiſtolis ab eo ſcriptis: *Ἐπέστελλε δὲ βασιλεῦσι, σοφισταῖς, Ἠλείοις, Δελφοῖς, Ἰνδοῖς, Αἰγυπτίοις, ὑπὲρ θεῶν, ὑπὲρ ἐθνῶν, ὑπὲρ ἠθῶν, ὑπὲρ νόμων παρ᾽ οὓς ὅ,τι ἂν πράττοιτο ἐπηνώρθε* [s]. Idem epiſtola 1. adfirmat, inter philoſophos

pa latine redditae. Venetiis apud Aldum, 1570. 8. Quae Fabric. memorat ex Giornale etc. ea profecta ſunt ab Apoſtolo Zeno, et collecta repetitaque in eius Diſſertazioni Voſſiane, vbi tom. II. a pag. 199. de hoc Alamanno Renutio, et pag. 210 ſqq. de eius verſione epiſtolarum graecar. agit. *Harl.*

s) Innuit et VIII. 20. plures ſe euoluiſſe, quam Hadrianus imperator Antii in bibliotheca repoſuit, et

philosophos epistolarem characterem optime tractatum ab Apollonio et Dione. Passim epistolas Apollonii laudat et ex iis nonnulla producit in florilegio Stobaeus. Epistola ad Iarcham occurrit apud Philostratum III. 15. Epistolae octogesimae tertiae, quae est ad Titum imp. miror ex eodem Philostrato non adiunctam esse Titi responsionem, quae his verbis absoluitur: *Et meo et patris nomine tibi gratias habeo, et officiorum tuorum memor ero. Ego enim Hierosolymam, tu autem me cepisti.* Epistolam Apollonii ad Brachmanas memorat et Porphyrius apud Stobaeum in fragmento de styge; epistolas mutuas Apollonii et Musonii, quae in editis 42 — 47. et apud Philostratum II. 46. Suidas in Μυσώνιος, epistolas ad Bassum Corinthium, in editis 36 sqq. in Βάσσος, ad Scopelianum, in editis 19 — 21. in Σκοπελιανός. Suidas in Σοφοκλῆς a Philostrato notat Euphratem philosophum ψευδῆ γράμματα aduersus Apollonium composuisse. Latina versio primae epistolae in editione Geneuensi Cuiacio adscripta incipit his verbis: *Ego quidem philosophis amicus sum, sophistis vero* etc. Alia versio *P. Nannii* exstat in farragine epistolarum laconicarum Gilberti Cognati p. 404 sq. et Buchleri thesauro p. 584 sq. Alia *Eilhardi Lubini*, cum qua excusae Apollonii epistolae graece et lat. apud Commelinum an. 1601. 8. Supra quoque memoraui editionem graecam H. Stephani, 1571. 8. graecolatinam cum versione, parum quidem elegante, *Bartholomaei Iustinopolitani*, an. 1502. 4. Epistolam LVIII. ad Valerium, Virum Consularem, de contemtu latine vertit et separatim edidit *Io. Alexander Brassicanus*, 4. misitque ad Marcum, vicedominum, qui filii mortem lugeret. Incipit: *Nulla plane nullius rei mors est. Fabric.* Epistolas illas edidit quoque cum versione *Eilhardi Lubini* latina, ita tamen emendata, vt noua in plerisque videri possit, et notis illustrauit *Gottfr. Olearius* inter *Philostratorum Opera*, Lipsiae, 1709. fol. a pag. 375 — 410. et in praefatione de iis copiosius disseruit. De *Apollonio Tyanensi*, Cappadoce, infra libr. IV. cap. 34. §. XV. vberius disseremus. *Harl.*

Iuliani Epp. XII. 9) IVLIANI imp. epistolae XLVIII. Latina versio incipit: *Ego te iamdudum Nilum tenere putabam, saepiusque mihi* etc. Alia est *Petri Martinii*, Nauarri, cum eiusdem Misopogone vulgata, Paris. apud Wechel. an. 1565. 8. et 1583. 8. in qua Iuliani opusculorum editione graecolatina praeter iam dictas XLVIII. aliae Iuliani quatuor epistolae, graece primum editae, accedunt. Epistolam ad Alexandrinos, sed postrema parte mutilam, cum altera, ad Dionysium, capite trunca, et cum priore perperam confusam, primus in lucem protulit vertitque *Nicolaus Rigaltius*, adiunctam funeri parasitico, Paris. 1601. et a *Dionysio Petauio* [?] deinde in sua Iuliani editione graecolatina, Paris. 1630. 4. rectius in binas epistolas (numero LVIII. LIX.) diuisam. Addidit et duas alias Iuliani epistolas Petauius, a Patricio Iunio ad se missas (LX. et LXI.) Denique inter opera Iuliani, Lips. an. 1666. fol. ab illustri *Ez. Spanhemio* post Petauium ad MSS. codices recensita ac suppleta, leguntur epistolae Iuliani LXIII. et vna sub nomine *Galli* Caesaris t) ad Iulianum fratrem, adiuncta Martinii

et plurimas se collegisse refert VII. 25. testatus, nullam se reperisse ionica dialecto scriptam; breves autem omnes, et velut ex scytala profectas, h. e. laconicas, vnde suppositiitiam Apollonius contendit fuisse epistolam ad Domitianum, (fortasse ab Euphrate philosopho.) *Fabric.* conf. Olearii praefat. illis epistolis praemissam pag. 377. qui negat, Philostrati illam esse collectionem, quam hodie tenemus, et putat, eam ex Italiae codicibus, ex illo, bibliothecae Hadriani apud Antiates exemplari, descriptis, esse deriuatas. *Harl.*

t) Hanc Hoeschelius graece ediderat, post e biblioth. Vaticana descriptam, latine vertit *Nic. Alemannus*

Martinii et in postremis Rigaltii, Petauii atque eiusdem Spanhemii versione. [P] Quatuor Iuliani epistolas in lucem protulit *Lud. Anton. Muratorius* in anecdotis graecis, Patau. 1709. 4. pag. 326. cum sua versione et notis. Ex his prima est illa ad Alexandrinos integra, quam mutilam a Rigaltio editam dixi. Quarta est ad Arsacium, Armenianum satrapen, cuius epistolae mentionem fecit Sozomenus lib. VI. cap. 1. Praeter ea in eodem volumine Muratorius e cod. MS. Ambrosianae bibliothecae primus edidit, et versione sua notisque illustrauit XLV. epistolas familiares plerasque, at non inamoenas lectu Firmi, Caesareae episcopi, qui an. Christ. 431. inter primos synodi Ephesinae contra Nestorium subscripsit, et an. Christ. 439. defunctus successorem habuit Thalassium, teste Socrate VII. vlt. — E versione lat. Venetiis, 1525. 4. vid. Giornale d' Italia tom. XXIV. pag. 278. 281. *Fabric.* Reliqua, quae de epistolis Iuliani a Fabricio scripta hic sunt, et addi debent, dabo ad lib. V. cap. 8. §. 14. vbi de Iuliano disputatur. Partem vero hic ideo retinui, quoniam Fabricius ea, quae olim scripserat, in exemplo suo manu sua correxerat et auxerat: ego vero veritus sum, ne illa interea temporis perirent aut memoria mea exciderent. Id addam: *Iuliani epistolam ad Photium* exstare apud *Facundum Hermianensem*, In Operibus *Sirmondi*, Paris. 1696. fol. *Harl.*

Ratio scribendarum epp. — ad Heraclidam.

XIII. 10) ΈΠΙΣΤΟΛΙΚΟΙ' ΤΥ'ΠΟΙ siue *ratio, formulaeque scribendarum epistolarum varii generis, ad Heraclidam.* Latina versio incipit: *Cum viderem, Heraclida, de stylorum epistolarium* etc. Hic libellus, qui sine nomine auctoris in Aldina graeca epistolarum collectione, et graecolatina Geneuensi exstat, ab aliis tribuitur *Libanio*, ab aliis *Theoni* Alexandrino. Graece cum erotemat. grammaticis Emman. Chrysolorae, Ferrar. 1509. 8. — *Libanii* libellus incipit: ὁ μὲν ἐπιςαλλικὸς [sic in cod. Florent. Bandini Catalog. tom. II. pag. 604. nr. 5. at in alio cod. ibidem pag. 387. nr. 1. ὁ μὲν ἐπιςολιμαῖος χαρακτὴρ· adde cod. qui epistolas diuersorum continet, ibid. pag. 492. nr. 23.] χαρακτὴρ ποικίλος τε etc. alter anonymi: τῶν ἐπιςολικῶν τύπων, ὦ Ἡρακλείδη etc. Est mihi ad manus liber editus: *Methodus conscribendarum epistolarum cum exemplis, gr. lat. per Io. Sambucum. Accedunt aliorum libelli de scrib. epistolis.* Basil. 1552. 8. apud Oporinum: in quo *Libanii* περὶ τῦ ἐπιςαλλικῦ χαρακτῆρος, latine ex versione Sambuci, pag. 1. deinde ex Hartungii editione an. 1548. gr. et lat. pag. 48. cum interpretatione Casp. Stiblini et Christophori Casseani, subiunctis pag. 74 sqq. recentibus epistolarum exemplis, gr. lat. XXXVII. Similiter ἐπιςολικοὶ τύποι *Anonymi*, latine, Sambuco interprete, pag. 30. et graece pag. 132. ac de conscribendis epistolis Viues pag. 144. Erasmus pag. 226. Conrad. Celtes pag. 245. Christophorus Hagendorfinus pag. 261 sqq. [Anonymi libellus, qui incipit: Τῶν ἐπιςολικῶν τύπων, ὦ Ἡρακλείδη, ἐχόντων θεωρίαν etc. in cod. Mediceo XVI. nr. V. in Catalogo Bandini II. pag. 606. adsignatur *Demetrio Phalereo:* Δημητρίȣ Φαληρέως τύποι ἐπιςολικοί. Nullus horum, nec Demetrius, nec Libanius, nec Theon illius libelli verus auctor fuisse videtur. In codice quondam Heidelbergensi nr. 356. qui variorum epistolas gr. continet, in Sylburgi Catalogo pag. 105. inter alia reperiuntur, *Pselli* epistolae XXXIII. *epistolae stili exercendi caussa scriptae;* et Sylburg. adscripsit: *forte a Psello*: nec hoc, a vicinitate forsan ductum, argumentum mihi quidem esse firmum videtur. *Harl.*] Similem libellum

Alemannus. Petauio autem conficta videtur ab otioso quodam graeculo, quia tradit ἐκ προγόνων Iulianum accepisse, vt esset Christianus. Confer Petauii epist. 25. libri II.

libellum inſcriptum: *Characteres epiſtolici*, ſub auctoris *Libanii* nomine ex verſione latina *Wolfgangi Anemoecii* praemiſſum video farragini epiſtolarum Laconicarum a Gilberto Cognato collectae editaeque ap. Ioh. Oporinum Baſil. 1554. 12. Eumdem ſub eodem *Libanii* nomine graece cum Excerptis e Demetrio de elocutione et verſione *Caſp. Stiblini* et *Chriſtophori Caſſeani* praemittit editio Commeliniana graecolatina epiſtolarum Phalaridis et Bruti an. 1597. Incipit: *Ratio conſcribendi epiſtolas varia eſt.* Et Libanii ille et alter ſine nomine auctoris libellus iunctim excuſus eſt graece typis regiis apud Guil. Morel. Paris. 1558. et in officina Fed. Morelli an. 1577. 4. Graece et latine Baſil. 1548. 8. In MSS. quibusdam, vt Vindobonenſi, Oxonienſi, Barocciano, et tribus regis chriſtianiſſimi memoratis Labbeo p. 109. bibl. nouae MSS. [et in cod. Mediceo-Laur. apud Bandin. vol. II. Catalogi, cod. VII. nr. 36. p. 264.] hoc ſcriptum non ad Libanium, ſed ad *Proclum* refertur, vt in elencho ſcriptorum eius nr. XV. obſeruaui; Lambecius vero lib. III. commentar. de bibl. Vindob. p. 150. quum retuliſſet, eumdem libellum MStum exſtare in theſauro librario auguſtiſſimi imp. addit, integram illam conſcribendarum epiſtolarum methodum variis exemplis illuſtratam, ex qua haec epitome excerpta eſt, editam eſſe latine tantum et abſque nomine auctoris a *Iohanne Sambuco* Tirnauienſi, typis Ioh. Oporini an. 1588. 8. in praefatione autem Sambucum teſtari, quod auctor ſibi videatur *Libanius*. Libanio quoque tribuit Poſſeuinus lib. 18. bibl. ſelect. De epiſtolarum charactere videndus etiam *Iſidorus Peluſiota* lib. V. epiſt. 133. *Philoſtratus* epiſt. 1. Photius epiſt. 207. et *Gregorius Nazianzenus* epiſt. 2. ad Nicobulum, quam cum verſione ſua dat etiam Aldus Manutius Pauli F. in quaeſitis per epiſtolam tom. IV. facis artium Gruterianae p. 231 ſq. vbi plura huius argumenti ex Demetrio *περὶ ἑρμηνείας*, et aliis rhetoribus collecta poſſunt videri. *Fabric.* In Lambecii Comm. de bibl. Caeſ. tom. V. p. 544. in cod. 296. nr. 5. eſt fragmentum: *Φιλοστράτου λημνίου. Τὸν ἐπιστολικὸν χαρακτῆρα τοῦ λόγου.* *Harl.*

Synesii Epp. XIV. 11) SYNESII Cyrenaei, philoſophi, et Ptolemaidis epiſcopi epiſtolae CLV. Latina verſio incipit p. 169. *Liberos ego genui orationes etc.* [P] [Reliqua v. lib. V. cap. 22. nr. 7.]

Demosthenis Epp. XV. 12) DEMOSTHENIS oratoris epiſtolae VI. in exſilio non diu ante mortem ſcriptae, ex quibus quatuor a) primores et poſtrema ſcriptae ſunt ſenatui populoque Athenienſium, quinta Heracleodoro. Latina verſio adiuncta eſt *Hieron. Wolffii*, a quo Demoſthenis opera latine translata et notis illuſtrata, epiſtolas vero poſt orationem XVIII. ſubiectas eſſe conſtat. Vertit etiam Demoſthenis epiſtolas *Petrus Nannius* Alcmarianus. Et graece *Aeſchinis Demoſthenisque* epiſtolae ſeparatim editae ſunt Pariſiis in quarto. Cicero in oratore cap. IV. ait, ex Demoſthenis epiſtolis intelligi poſſe, quam frequens fuerit Platonis auditor. *Fabric.* Adde infra II. cap. 36. *Harl.*

Platonis Epp. XVI. 13) PLATONIS philoſophi epiſtolae XIII. quas *Demetrius* libro de elocutione §. 237. 243. *Plutarchus* de vitioſo pudore p. 533. *Lucianus* de lapſu inter ſalutandum tom. I. p. 497. *Origenes* libris contra Celſum, *Euſebius* in praeparat. et *Iulianus* imp. lectas ſibi teſtantur, et agnoſcit inter *γνήσια* Platonis ſcripta *Thraſyllus* apud Laertium III. 61.

a) Secunda *ὑπὲρ τῆς ἑαυτοῦ καθόδου* et tertia *ὑπὲρ τῶν Λυκούργου παίδων* citatur ab *Hermogene* lib. II. *περὶ ἰδεῶν* cap. 8.

III. 61. et *Aristophanes* [¶] grammaticus ibid. 62. vt *Suidam*, (qui etiam *Dionis* principis Syracusani ad Platonem epistolas memorat) *Photium* epist. 207. et alios iuniores omittam. [Locum ex Platonis ep. ad Archytam citat vertitque *Cicero* lib. II. de finib. cap. 14. et de officiis I. cap. 7. §. 5. *Harl.*] Vide et Lambecium tom. VII. commentar. de bibl. Vindob. nr. 10. Latina versio adiuncta est *Marsilii Ficini*, praeter quem epistolas Platonis latine vertit et argumentis illustrauit *Petrus Ramus* Veromanduus Basil. 1580. 4. ad calcem praelectionum suarum in Ciceronis et nonnulla Quintiliani. Tum *Iohannes Serranus* in sua Platonis editione. [Phileutherus Lipsiensis, h. e. *Bentlei*, in Remarks vpon a late discourse of free-Thinking, part. II. Londini 1713. 8. (cuius libri longa censura legitur in Actis Eruditor. Lipsiens. mens. Ian. 1715. p. 5 sqq.) contra Tolandum, siue, vt alii dicunt, Collierium p. 38 sqq. et Cudworth. System. Intell. p. 403. probare sustinuit, epistolam Platonis ad Dionysium, quae est decima tertia in ordine, quamque anonymus cum Cudworthio a Christianis ipsi suppositam scripserat, tam genuinam, quam reliquas, et magna rerum ac personarum varietate tam auctori, quam tempori conueniente plenam esse. Reliqua vide infra vol. II. lib. III. cap. 1. §. 36. *Harl.*]

Aristotelis Epp. XVII. 14) ARISTOTELIS philosophi epistolae VI. tres ad Philippum, ad Alexandrum duae, et vna ad Theophrastum: his additae vna *Philippi* regis ad Olympiadem, alteraque ad Aristotelem, nec non ad Aristotelem altera *Alexandri* v), quae cum Aristotelis responsione occurrit etiam ex Andronici libro apud Gellium lib. XX. cap. 5. Plutarchum in Alexandri vita p. 668. et Themistium praef. ad physica Aristotelis. Latina versio epistolarum Aristotelis incipit: *Qui imperia ad subditorum beneficium atque utilitatem referunt.* Quinque ex his epistolis cum versione sua refert *Franciscus Patricius* discuss. Peripatet. lib. VII. p. 99. [¶] [graece etiam Epistolis Aeschinis subiunxit *Io. Caselius* Rostoch. 1578. 8. *Heumannus* orae exempli sui adscripsit: „De epistolis Alexandri M. conf. *Casaubon.* animaduerss. in Athenaeum lib. XIV. cap. 22. p. 938. *Ionsius* lib. I. cap. 13. p. 81. de Aristotelis epistolis disserens, extat, ait, Alexandri M. ad Aristotelem de mirabilibus Indiae, et altera ad Dindymum regem Brachmannorum MSta, Oxoniae in bibl. colleg. corporis Christi. Ibidem quoque in bibl. collegii aeneonasensis posterior illarum, nimirum ad Dindymum de rebus ad philosophiam pertinentibus adseruatur. *Sed fidem istis epistolis habeas caue.* — Epistolam quamdam Aristotelis e Rabbino quodam recitat *Carpzouius* in Notis ad Schikardi ius regium, p. 220." Reliqua de epistolis Aristotelis et Alexandri dicenda reseruo lib. III. cap. 6. nr. 35. *Harl.*]

Hippocratis Epp. XVIII. 15) HIPPOCRATIS Coi, medici, et aliorum epistolae XIV. quarum 1) Artaxerxis ad Paetum, 2) Paeti ad Artaxerxem, 3) Artaxerxis ad Hystanem. 4) Hystanis ad Hippocratem, 5—12) Hippocratis [¶] ad Hystanem, ad Abderitas, ad Philopoemenem, ad Dionysium, ad Damagetum w), iterum ad Philopoemenem, ad Craterum et ad Damagetum, 13) Democriti ad Hippocratem, 14) Hippocratis ad Democritum. Latina versio adiuncta est *Anutii Foësii*, qui Hippocratis scripta latine vertit post *Ianum Cornarium*,

v) V. *Andr. Schottum* in vitis comparatis Aristotelis et Demosthenis p. 89.

w) Huius epistolae ad Damagetum interpretationem et paraphrasin edidit Alardus Amstelodamus. Saligniaci an. 1530. 8. *Fabric.* 1539. citante Bailio, Diction. v. *Xenophanes O.*

narium, cuius versio seruatur tum in aliis tum in editione graecolatina Lindeniana. Ceterum in Foësiana edit. sect. vlt. in Parisiensi Renati Charterii tom. I. in Lindeniana et editionibus plerisque Hippocratis, praeter illas quatuordecim epistolas (quas solas etiam *Eilhardus Lubinus* graece et latine cum noua versione sua recudendas dedit apud Commelin. 1601. 8. gallice post Claudium Tardi, qui totum Hippocratem vertit, et Colberto inscripsit, Paris 1667.) aliae sex occurrunt: 15) Hippocratis ad Demetrium regem, 16) Hystanis ad Artaxerxem, 17) Artaxerxis ad Coos, 18) Coorum responsio, 19) Abderitarum ad Hippocratem, et 20) Hippocratis ad Thessalum filium. Has viginti epistolas latine ex Cornarii versione *Christianus Thomasius* recudendas dedit in Historia sapientiae et stultitiae tom. II. p. 8. sqq. obseruationibusque moralibus illustrauit sub titulo: *Democritus et Hippocrates philosophi morales*, Halae Sax. 1693. 8. [sed quae sunt exigui momenti, multumque adfectationis habent. *Heum.* alius recens scriptor separatim, Par. 1730. 12. v. Iournal des Sav. 1730. Oct. p. 192. Sunt quoque *Hippocratis epp.* de Democrito et ad illum latinae factae in *Stanleii* Histor. Philosoph. part. X. cap. 6. p. 21 sqq. tom. III. Venet. 1731. 4. Nec Stanleius nec Thomasius dubitarunt, illas esse genuinas. *Harl.*] Extant etiam latine apud Io. Petr. Lotichium comment. ad Petron. lib. I. cap. 19. Atque ex versione *Reinutii* x) *Florentini* eaedem XX. epistolae leguntur in farragine epistolarum Laconicarum Gilberti Cognati Basil. 1554. 12. Binas Democriti ad Hippocratem cum Hippocratis epistola ad Democritum et altera ad Damagetum, graece in poesi sua philosophica p. 181 sq. recudit H. Stephanus. Epistolas hasce memorat Suidas, itemque Soranus [aut is, qui Sorani nomen mentitus est,] in Hippocratis vita. Ceterum suspectae sunt viris y) eruditis, ex quibus Iosephus Scaliger epistola CCCVI. ad Euerhardum Vorstium: *De epistolis Hippocratis quod ex me quaeris, antiquas eas esse scio, vt Democriti, Solonis, Pittaci Mitylenaei, quae apud Laertium leguntur. Sed quia omnes illas quae illis philosophis a Laertio attribuuntur multis argumentis confictas a Graecis quibus nunquam mentiendi voluntas aut facultas defuit probare possum, ideo cur et de his Hippocrateis dubitem iustissima caussa est. Et certe si animi neruos intendere velim, facile non esse Hippocratis vincam* z). *Vnicuique iudicium suum relinquimus, tutius tamen est de eo dubitare, quod facilius est confutare, quam* [ꝑ] *asserere. Hieronymi Mercurialis* iudicium legitur in noua bibliotheca Halensi, germanice edita, XXIX. p. 816 etc. tom. III. [Has epistolas esse suppostitias suboluit *Conringio* lib. I. de Medicina Hermetis cap. 9. p. 87. et nemo negabit, qui gustum habet. Adeo declamatorie et scholastice scriptae sunt! adeo adfectata in iis inest et ieiuna philosophia! Graeculus rhetor fuit illarum architectus. Copiosius id ostendi in *Fabula de Hippocrate*, *Democriti insaniae medicinam adhibere iusso, ex historia veterum philosophorum eliminata*, in Actis Erudit. Lipsiens. mense Octobri 1713. p. 458. Epistolarum Hippocratis de Democriti insania versio gallica

x) Vide de hoc ad §. 1. et 10. Zeni Differt. Vossian. tom. II. p. 210 sqq. *Harl.*

y) Ita iam olim Demetrius Magnes libro de scriptoribus homonymis apud Laertium lib. I. sect. 112. confictam arguit epistolam sub *Epimenidis* nomine ad Solonem. Idem de epistola *Pherecydis* ad Thaletem iudicat Salmasius p. 842 sq. ad Solin. edit. Paris. De epistolis *Thaletis* Menagius ad Laert. lib. I. sect. 42. [Olearius ad Stanleium p. 26.] Petauius in paralipomenis libror. de doctrina temporum p. 558. Huetius p. 77. demonstrationis euangelicae. Ita *Telaugis* epistola ad Philolaum memorata Laertio VIII. 53. et 74. tamquam supposita parumque exploratae fidei reuertur apud eumdem VIII. 55.

z) V. Casauboni lib. de enthusiasmo cap. III. p. 34. *Heum.*

lica prodiit Parif. 1733. fed minus docta. Recenfetur in Iournal des Sçav. tom. XCII. p. 192 fqq. *Heumann.* Eft praeter ea in cod. Vindobon. (155, nr. 7. inter theologg. in Lambecii Catal. lib. quarto) Hippocratis epiftola fuppofititia ad Ptolemaeum regem Aegypti de conftitutione et natura hominis. Adde epp. Hippocr. in codice Matritenfi ab *Iriarte* in Catalogo p. 75 fqq. recenfitas. *Harl.*] Longe minus pro genuinis habendae funt epiftolae duae quae Hippocratis nomine ad Antiochum et Maecenatem leguntur latine ante librum Marcelli Empirici de medicamentis et inter opera Hippocratis tom. I. edit. Lindenianae p. 646 fq. Et altera quidem ad Maecenatem rectius in editionibus quibusdam vt Norimb. 1588. tribuitur *Antonio Mufae.* Confer Labbaeum bibl. nou. MSS. p. 215.

Heracliti Epp. XIX. 16) HERACLITI philofophi epiftolae VI. [aa]) cum binis Darii, vna ad Heraclitum, altera ad Ephefios. Latina verfio incipit: *Emififti fcriptum fermonem de natura.* Graece exftant etiam in poefi philofophica H. Stephani p. 142 fq. Graece et latine edidit *Eilhardus Lubinus* cum latina fua verfione (diuerfa ab illa, quae in Geneuenfi editione graecolatina exftat) ap. Commelin. 1601. 8. Epiftola Darii, qua Heraclitum rogat ad fe venire, cum Heracliti id facere abnuentis refponfione legitur etiam apud Laertium lib. IX. fect. 13 fq. contemtamque regis Perfarum inuitationem a philofopho fcribit Clemens Alex. I. Strom. p. 302. Verba epiftolae Heraclito tributae haec funt: *ἐγὼ δὲ ἀμνηςίην ἔχων πάσης πονηρίης, καὶ κόρον φεύγων παντὸς οἰκειεύμενον φθόνῳ διὰ τὴν ὑπερηφανίην, οὐκ ἂν ἀφικοίμην ἐς Περσικὴν χώρην, ὀλίγοις ἀρκεόμενος κατ᾽ ἐμὴν γνώμην.*

Diogenis Epp. XX. 17) DIOGENIS cynici philofophi epiftolae XXVII. Latina verfio incipit: *Vos me exilio damnaftis, ego vos domo*, neque diuerfa eft ab ea, quam *Francifcus Aretinus* edidit, dicauitque Pio IV. pontifici. Non integram tamen exhibent Geneuenfes Aretini translationem. In illa quippe, qualis exftat in farragine epiftolarum Laconicarum *Gilb. Cognati*, et *Ioh. Buchleri* thefauro, et alius ordo eft, et numerus epiftolarum longe maior, furgit enim ad *XLVII. Eilhardus* quoque *Lubinus* Diogenis epiftolas graece et latine recudendas dedit, nouaque verfione donauit ap. Commelin. an. 1601. 8. Sed ab eo poft XXVII. illas tantum duae adduntur, vna ad Cratetem, altera ad Dionyfium. *Diogenis* epiftolas laudat *Laertius* in eius vita lib. VI. fect. 23. *Fabric.* In cod. Matritenfi XIX, funt *quinquaginta Diogenis epiftolae graecae,* quarum *viginti* defiderantur in Aldina collectione, et magnam illarum partem necdum fuiffe graece publicatam, fufpicatur *Iriarte*, qui fingulas recenfet, in catalogo MSS. regiae bibl. Matrit. p. 80. De editionibus et verfionibus illarum iam fupra egimus; quibus adde edit. vetuftam:

[aa]) *Septem* epiftolae *Heracliti* numerantur in cod. Matritenfi apud Iriarte in Catalogo MSStor. p. 76. nr. 125. Ea, quam Iriarte putat ineditam, eft ad *Hermodorum* fcripta et incipit: "Αχρι τίνος ἑρμόδωρε κακοὶ ἔσονται ἄνθρωποι etc. Nouerat tamen illam et latine dederat *Politianus* obff. et emendatt. cap. LI. forfan ex codice illo. *Hemfterhuf.* vero ad Luciani Timon. cap. 22. p. 135. tom. I. Reitzii, qui verba quaedam ex illa Politiani verfione repetiit, profeffus eft, fe nefcire, vnde Politianus litteras illas Heracliti habuerit erutas. — Fabricius autem exemplaris fui margini haec adfcripferat: „Paullum Heracliti epiftolas legiffe diligenter, opinantur *Scultetus* orat. de philologiae et theologiae coniunctione, deliciis euangelicis praemiffa, et obferuatt. in II. Ep. ad Timoth. cap. I. 6. ac *Georg. Bullus* tom. I. fermon. anglice editorum p. 406." *Harl.*

Diogenis Philos. Epistolae a Franc. Aretino e graeco in latinum traductae. In calce: *Hoc opus exiguum diligens sculpsit Fried. Nurenberge Creusner,* absque anno, fol.

In biblioth. Marchionis S. Philippe p. 248. nr. 3095. cl. *Panzers* aelteste Buchdrucker Geschichte Nurnbergs, p. 176. — Gallice vertit *Ludou. Puteanus*, Pictau. 1549.

Heumannus exemplaris sui margini haec adscripta reliquit: „Illa epistola, quam citat L. m. Laertius, exstat in edit. Geneu. p. 342. sed tam male conuersa, vt peius non possit. Omnes epp. mihi videntur supposititiae. Idem sentit *Sorellus* bibl. gallic. cap. 7. p. 93. Inter Theophylacti Simocattae epistolas etiam quatuor leguntur, quibus praefixum est nomen *Diogenis.*" *Harl.*

Cratetis Epp. XXI. 18) CRATETIS, philosophi itidem cynici, epistolae XIV. quarum vna est ad nescio quem Origenem. Latina versio incipit: *Redi summa cum celeritate.* Alia versio est *Eilhardi Lubini*, cum qua hae Cratetis epistolae, alio ordine dispositae, epistolis hactenus memoratis Hippocratis, Heracliti ac Diogenis subiectae exhibentur an. 1601. ap. Commelin. 8. *Laertius* in Hipparchiae vita lib. VI. sect. 98. φέρεται δὲ τοῦ Κράτητος βιβλίον Ἐπιστολαί, ad quem locum Menagius p. 266: *Exstant hodie Cratetis epistolae quaedam, sed supposititiae.* Eodem loco putat verba [?] Laertii legenda esse sic: φέρεται δὲ πρὸς τὸν Κράτητα βιβλίον Ἐπιστολαί. Sed non necessarium duxerim contra codicum fidem haec ita mutare, quia *Cratetis* epistolis epistolas Hipparchiae adiunctas Laertius intellexit, qui et alias et longe plures, quam hodie exstant Cratetis epistolas euoluisse videtur. Parisiis circa A. C. 1470. excusum volumen in 4. latine, hoc titulo: *Epistolae Cynicae*, h. e. Phalaridis epistolae a Francisco Aretino, M. Bruti cum Mithridatis ad eas rescripto a Raimitio, Cratetis cynici ab Athanasio CPolitano Archiensi Abbate in latinum translatae. Memorat A. Cheuillierius de origine typographiae Parif. p. 36. qui p. 51. refellit Mentelium suspicatum, hoc volumen excusum fuisse Argentorati. Habeo et rhetoricam Magistri Pontii excusam 1486. 4. cui fol. G. 74. b. *epistolae Cratetis* ab Athanasio Constantinop. Archiensi Abbate versae et Carolo, principi Arragonum primogenito inscriptae post Bruti epistolas ex Rainutii versione insertae leguntur. Incipit: *Fugite non solum fines malorum* etc.

Anacharsidis Epp. XXII. 19) ANACHARSIDIS Scythae, philosophi, qui Solonis temporibus vixit et [secundum *Larcher* in Chronol. Herodot. vers. gallic. tom. VI. p. 564. a. per. Iul. 4122. ante C. N. 592. Olymp. 47, 1. a. V. C. 162.] Athenas accessit, epistolae IX. Latina versio incipit: *Ridetis meam vocem quia non plane atque exquisite etc.* Cum alia versione prodierunt separatim Parif. 1581. 4. ex typographia Steph. Praeuostaei, heredis Guil. Morellii in graecis typographi regii, in clauso Brunello. Cum alia denique versione a se elaborata *Anacharsidis* epistolas graece et latine edidit *Eilhardus Lubinus* ap. Commelin. 1601. 8. Quintam ad Hannonem latine refert Cicero 5. Tusc. Quaest. [cap. 32. vbi v. Dauis. et Valcken. ad Xenoph. M. S. I. 3. 5. p. 240 edit. Ernesti et Ruhnken. ibid. p. 222 sq.] Nona ad Croesum scripta est, sed aliam Anacharsidis ad Croesum epistolam leges apud Laertium in Anacharsidis vita lib. I. sect. 105.

Euripidis Epp. XXIII. 20) EVRIPIDIS tragici epistolae V. Latina versio incipit: *Argentum iterum ad te remisimus.* [Reliqua vide infra lib. II. cap. 18. nr. IV.]

XXIV.

Theanus Epp. XXIV. 21) THEANVS, (quae Pythagorae siue vxor bb) siue discipula fuit,) epistolae tres, vna ad Eubulen de liberis educandis, altera ad Nicostratam zelotypam, et tertia ad Callistonem de familia recte gubernanda: Adiuncta est MELISSAE vna ad Claretam, et MYIAE ad Phyllidem, de nutrice deligenda. Latina versio incipit: *audio te delicatam et luxuriosam etc.* Cum eadem translatione in opusculis mythologicis physicis et ethicis edidit *Thomas Galeus* p. 740 sq. Amst. 1688. 8. Cum alia versione sua ad calcem Iamblichi de vita Pythagorae vulgauit *Ioh. Arcerius Theodoretus*, Franekerae 1598. 4. professus se primum illas latine vertisse. Graece ediderat H. Stephanus ad calcem Laertii sui inter fragmenta Pythagoraeorum. Exstant et graece ac latine cum noua versione *Eilhardi Lubini* ap. Commelinum an. 1601. 8. Epistolam *Theanûs* ad Nicostratam ex *Ioh. Brechaei* versione leges apud Andream Tiraquellum p. 395. de legibus connubialibus edit. Basil. 1561. fol. *Theanus* ad Eubulem et Myiae ad Phillidem epp. anglice in Io. Tolandi Postumis tom. II. p. 15 sqq. cum *Theanus* ep. ad Nicostratam p. 24. et Melissae ad Clearatam, Londini. 1726. 8. Alia quatuor epistolia sub eiusdem *Theanûs* nomine ex codice Vaticano vulgauit Lucas Holstenius in notis ad vitam Pythagorae a Porphyrio scriptam p. 78 sq. [p. 21 sq. edit. Küster.] In illarum postrema memoratur Parmenides Platonis, vnde supposititias esse cc) non est dubitandum. [Epistol. VII. gr. et lat. cum reliquis eiusdem fragmentis dictisque in: *Mulierum graecarum, quae oratione prosa vsae sunt, Fragmentis et elogiis-curante I. Chr. Wolfio.* pag. 224 — 249. *Harl.*]

Alciphronis Epp. XXV. 22) ALCIPHRONIS Sophistae epistolae ἁλιευτικαὶ καὶ ἑταιρικαὶ siue piscatoriae et amatoriae XLIV. sub variorum ad varios nominibus scriptae. Latina versio incipit: *Opportune nobis hodierno die etc.* Sunt in his etiam nonnullae argumenti *parasitici*, vt epistola V. XV. sq. XX. XXI. XXII. etc. Octo epistolas Alciphronis *parasiticas* MSS. habuit *Petrus Lambecius*, ex quibus vnam vulgauit in Prodromo Gelliano p. 78 sq. (in Gellio Iac. Gronouii p. 215.) Idem lib. VI. Commentar. de bibl. Vindob. p. 239. testatur in caesarea illa bibliotheca exstare XXXVIII. epistolas eiusdem Alciphronis ἀγροικικὰς siue *rusticas*. [Ex Alciphronis epp. ineditis loca adfert et corrigit *Adr. Heringa* in Obseruatt. critic. libro cap. 3t. p. 280. 284. et Valcken. ad Ammon. p. 135. 179.] Loca quaedam Alciphronis illustrat Caspar Barthius lib. III. aduersar. cap. 17. vbi vocat scriptorem venustum et acutum, sed atticismi nimium adfectatorem, insuauioremque et cui interprete erudito opus sit. Ἀττικιστὴν adpellat Eustathius. Inter codd. MSStos Andreae Schotti Sweertius memorat *Alciphronis Rhetoris Epistolas Halieuticas*, libris II. [Ex epistola Alciphronis *nondum edita* Valckenaer in

bb) Vide *Menagium* in mulierum philosopharum historia, (sect. 79 sqq. p. 47 sqq. et *I. Chr. Wolfii* Catalogum foeminarum sapientum — — apud Graecos, Romanos aliasque gentes olim celebrium, subiunctum eius Fragmentis mulierum graec. p. 446 sqq. Num vxor fuerit Pythagorae, disputatur a Kuhnio, Aldobrando et Menagio ad Theanus fragmenta apud Wolfium p. 238, vbi Kuhnius quoque refutat Menagium, qui Polluecm laudauit inter eos, qui Theano coniugem Pythagorae adpellarunt. adde infra II. cap. 13. in Catal. mulierum Pythagoricarum v. *Theano. Harl.*

cc) Spurias esse illas et aliarum Pythagoricarum inde fit probabile, quia, num foeminae illius temporis commercio vsae sint litterario, dubitari potest, tum, quia ad cognitionem philosophiae pythagoricae parum faciunt, denique alia habent signa falsitatis v. *Brucker* Hist. crit. philos. tom. I. p. 1040. *Tiedemanni* Griechenlands erste Philosophen, p. 208. *Harl.*

in adnotatt. ad Euripidis Hippolytum p. 215. b. et p. 219. b. duo loca protulit. Plenissima tamen hucusque est editio, ita inscripta:

Ἀλκίφρονος ῥήτορος ἐπιστολαί. *Alciphronis rhetoris Epistolae, quarum maior pars nunc primum editur. Recensuit, emendauit, versione ac notis illustrauit Stephanus Bergler.* Lipsiae 1715. 8.

Primus edidit LXXII, quas tertium librum fecit, epistolas e codicibus, de quibus in praefatione egit, in qua idem designauit, quae sint piscatoriae, aut parasiticae, aut amatoriae, aut rusticae. De hac editione v. Acta Erudit. Lips. a 1715. p. 218 — 222. Memoir. de Trevoux an. 1715. p. 2404. et a. 1716. p. 103. Biblioth. ancienne et moderne tom. III. p. 378. Quaedam notauit *I. Christoph. Wolf.* in epistolis ad de la Croze, tom. II. thesauri epistolici Laczoziani p. 83. et 85. et la Croze tom. III. p. 151. — *Io. Henr. Maius*, fil. professor quondam Giessensis, inseruit tom. XI. Hist. critique de la Republ. des lettres p. 141 — 151. specimen emendationum ad libr. I. Alciphr. edit. Berglerianae, et nouam editionem cum suis et Io. Guil. Steinheilii notis promisit p. 151. (adde Acta Erudit. Lips. 1718. p. 504.) At *Wolfio* in epistola ad la Crozium tom. II. p. 111. emendationes illae omnes ad exemplum Bentleii audacter, sed minus feliciter inuentae, infelicius autem probatae visae sunt; cui iudicio subscripsit *Burmannus* II. in praefatione ad Aristophanis comoedias cum animaduersionibus Bergleri editas p. 5. idemque, neminem, dubitat, illis longe praepositurum esse notas, quas *Georgius Arnaldus* inseruit Obseruatt. miscellan. vol. IV. tom. III. p. 445 — 453. vol. V. tom. I. pag. 55 — 63. et tom. II. p. 273 — 296. *Harl.*] Incertum est, ecquis sit ille *Alciphron* epistolarum iam recensitarum auctor. Nam alius, ni fallor, fuit *Alciphron*, *Maeandrius* ab Athenaeo adpellatus lib. I. p. 31. siue, vt a Suida [P] adnotatum est, *Alciphron* philosophus ex Magnesia prope Maeandrum, memoratus Marco Antonino lib. X. sect. 31. Sane epistolae, quae exstant, rhetorem ac sophistam potius auctorem referunt, quam philosophum. Antiquiorem tamen putem *Aristaeneto*, qui eum quandoque imitatur, vt notauit *Iosias Mercerus* ad huius lib. I. epist. 2. quam Luciani nomine Aristaenetus inscripsit ad Alciphronem. [Infra Lucianum et Aristaenetum collocat eum *Saxe*, V. C. quem vide, in Onomastico lit. vol. I. p. 384 sq. *La Croze* in thesauro epistolico vol. II. p. 85. sentit, epistolarum scriptorem pertinere ad IV. aut V. saeculum, idque vel vnum Cappadocem p. 216. memoratum euincere, censet Wolf in epist. ad la Croz. ibidem. Fabricius orae sui exempli adscripsit. „Videtur suppar Luciano, et Lucianum imitatur: non, quod Berglerus contendit, Luciano antiquior." At tamen Bergler secum pugnat. Argumentum epistolae 17. libri I. ex Hermotino Luciani sumtum putat pag. 66. et p. 77. adnotat, Alciphronem non raro λουκιανίζειν. Adde ad ep. 37. lib. I. p. 168. P. autem 412. Lucianum facit Alciphronis imitatorem, siquidem Alcidamas et Alciphron idem ex parte nomen habeant; quae quidem sententiae diuersitas ex praefatione ipsius intelligi potest, vbi confitetur, se notas ad priores duo libros maiore cum cura scriptas et diu sepositas, multo post castigasse: notas autem ad tertium librum fere ex tempore scripsisse. Praeterea in praefat. suspicatur, apud Diogenem Laertium lib. II. segm. 114. per *rhetorem Alcimum, primas tenentem inter omnes Graeciae rhetores*, nullum alium intelligi, nisi Alciphronem rhetorem; alterius autem alicuius recentioris, ad ingenium et eloquentiam illius adspirantis, quaedam hic admixta esse, vel aliqua nouata; auctorem denique epistolarum ex Menandro multa sumsisse, p. 115. 270. et alibi obseruat. — Fabricius insuper margini sui exemplaris adscripsit haec: „ *Alciphron or the minute Philosopher,* (ita Epicureos vocat Cicero lib. I. de

de diuinat. cap. 30,) Londini 1732. 8. 2. vol. dialog. VII. (auctore *Berkeley*, vid. Hamburg. Nachrichten 1732. p. 869.) D. *Mandevilles* Letter to Dion contra auctorem Alciphronis, vid. bibl. raisonnée tom. VIII. p. 478. tom. IX. p. 232. 479. — Emendationes non paucas codici suo edit. Geneu. adscripsit Salmasius, cuius codex e bibl. Gudiana ad me peruenit. * — His addi debet, Alciphronis loca quaedam emendata esse a *Io. Conrado Schwarzio*, directore quondam Gymnasii Coburgensis, tom. III. Monimentor. p. 114. 174 sq. Coburg. 1728. 8. et cel. *Herelium* non solum Alciphronis epistolas e lingua gr. in germanicam venuste eleganterque transtulisse Altenburgi 1767. 8. sed etiam in Klotzii Actis litter. vol. III. part. I. nr. II. p. 90 sqq. et in singulari prolusione academica inscripta: *Miscellae obseruatt. criticae.* Erford. 1768. 4. multa Alciphronis loca egregie acuteque emendasse, aut a labe inscitiaque librariorum purgasse feliciter. *Harl.*] Laudatur *Alciphron* quidam, (noster fortassis,) ab Etymologico magno in *ἀσελγαίνειν*. Alius *Alciphron* fuit pater Demosthenis ducis, nisi locus apud Themistium est corruptus: idem enim, qui *Themistio* orat. 10. p. 138. vocatur Δημοσθένης ὁ Ἀλκίφρονος, a *Thucydide* lib. III. p. 234. Δημοσθένης ὁ Ἀλκισθένους adpellatur, vt ad Themistium obseruauit Ioh. Harduinus.

Philostrati Epp. XXVI. 23) PHILOSTRATI Lemnii (eiusdem, vt existimo, qui Iuliae coniugis Alexandri Seueri iussu conscripsit vitam Apollonii Tyanensis) epistolae LXIII, e quibus decima tertia est ad Iuliam Augustam. Latina versio incipit: *Epistolarem orationis stylum post veteres etc.* neque alia est, quam *Antonii Bonfinii*, qui has epistolas vna cum Heroicis et vitis Sophistarum, iconibusque Philostrati latine vertit et Matthiae Coruino Hungariae regi dicauit, vt notatum etiam Lambecio est lib. II. commentar. p. 995. [Reliqua vide ad libr. IV. cap. 24. et conf. Bandini Catal. MSS. Mediceor. vol. II. p. 455 sq.]

Theophylacti Epp. XXVII. 24) THEOPHYLACTI scholastici ac sophistae cognomento SIMOCATAE [dd]) patria Locrensis, religione Christiani, qui temporibus Heraclii imp. vixit, et conscripta Mauritii imp. historia celebris est, epistolae LXXXV. ex quibus ethicae XXIX. rusticae XXVIII. et amatoriae totidem. Latina versio incipit: *Cicada musica, simulac ver apparuit, cantandi facit initium.* [ꝑ] [Reliqua vide infra lib. V. cap. 5.]

Aeliani Epp. XXVIII. 25) Ex AELIANI rusticis siue variorum Atheniensium rusticorum nomine scriptis epistolae XX. Latina versio incipit: *Reficienti mihi ad solis splendorem botros, accedens.* Has epistolas cum *Sebastiani Guldenbeckii* versione inter Claudii Aeliani scripta edidit Conradus Gesnerus an. 1556. fol. Vide quae infra libro quarto, vbi de Aeliano.

Aeneae Epp. XXIX. 26) AENEAE Sophistae siue rhetoris Gazaei, christiani, qui circa tempora persecutionis Vandalicae, hoc est, extrema saeculi a nato Christo quinti claruit, ac dialogum insignem, *Theophrastum de immortalitate animarum et corporis resurrectione* scripsit, epistolae XXV. Latina versio incipit: *Si tuus esset liber, et amarem, penes me optimo iure esset.* Quare decima epistola ab interprete est praetermissa. Christianum scriptorem indicat epistola XV. ad

dd) Hic Simocatta est doctus impostor, et veteribus suppofuit epistolas. vide Reimannum in Vindobon. biblioth. p. 228. nr. 4. *Heumann.*

XV. ad Stephanum presbyterum. Procopius Gazaeus ab eo respicitur epistola XIX. ὁ ἐμὸς Προκόπιος. Etiam ad eosdem fere scribit, ad quos datae sunt Procopii, de quo mox, epistolae, vt aequales illos fuisse non dubitem. Neque fides temere habenda Barthio lib. III. Aduersar. cap. 20. qui nomina in hisce epistolis conficta esse adfirmat. Huius, puto, *Aeneae* Elenchum τῆς παρ' Ἕλλησι λογομαχίας in bibliothecis quibusdam MStum exstare, Gesnerus ac Simlerus referunt. Suidas [vbi v. Küster. vol. I. p. 625.] post memoratum *Aenicum*, poetam veteris comoediae, ἔστι δὲ, inquit καὶ Ἀινείου σοφιστῆς ὅτινος βιβλία αἱ μετάβολοι. Sed forte hic pro Ἀινείου legendum non Ἀνείας, vt Simlerus et alii, sed Ἀινικος. *Aeneae* huius *selecta Plotini super dialectica*, Academia Veneta edituram se pollicetur, ait Alphonsus Ciacconius in bibl. MS. A. C. 1583. *Fabric.* Aeneae, vt multorum aliorum epistolae quaedam reperiuntur quoque in *Ioannis Patusae* Ἐγκυκλοπαιδείᾳ φιλολογικῇ, gr. Venetiis 1710. 8. vol. I. Quoniam Fabricius in hoc opere non disseruit susius de *Aenea Gazaeo*, pauca addere iuuat. Is autem, professione sophista, ex philosopho Christianus, floruit circa a. chr. 487. idque patet ex libro de immortalitate animi p. 81. edit. Barthii, (cuius notam conferes p. 155.) ibi enim de Vandalica tyrannide loquens, testatur, se ipsum Constantinopoli confessores africanos, quibus Hunnericus, rex Vandalorum, A. Chr. 484. exsecuerat linguas, audisse loquentes. Aliud argumentum, nostrum illis vixisse temporibus, *Caue* in Historia litterar. scriptorum ecclesiastic. tom. I. p. 460. (vbi de nostro agit,) ab eo sumit, quod meminit *Syriani*, scholae Platonicae iunioris Athenis rectoris, eiusque in eadem cathedra successoris Procli Lycii, qui Theodosii iunioris et Leonis Thracis aetate floruerunt, (v. *Ionsium* de scriptor. hist. philos. lib. III. cap. 18. p. 96 sq.) Aeneas vero Gazaeus praeter epistolas scripsit, (vti *Barthius* e cod. August. et aliis rationibus euicit p. 84 et 157 sq. not.) dialogum, *Theophrastus* dictum, qui ab *Ambrosio Camaldulensi* e graeco conuersus prodiit, cum *Athenagora* de resurrectione a Marsilio Ficino, et *Xysti* Pythagorici sententiis, a Ruffino versis, Basil. apud Ioan. Frobenium 1516. 4. — Postea graece et latine:

Aeneae Gazaei Theophrastus, siue de animarum immortalitate et corporum resurrectione, dialogus gr. et lat. Io. Wolfio interprete. Tiguri per Andr. Gesner. 1560. fol. — rec. gr. et lat. in *Bibliotheca Patrum* 1644. tom. XII. p. 617.

Aeneas Gazaeus et Zacharias Mitylenaeus, philosophi christiani, de immortalitate et mortalitate vniuersi, ex recensione et cum animaduersionibus Casparis Barthii, Equitis etc. Lipsiae 1655. 4. tum habet titulum interiorem: *Aeneae Gazaei Theophrastus, dialogus Platonico — christianus, de resurrectione mortuorum, recensebat, interpretabatur, illustrabat animaduersionibus, Caspar Barthius*, Lipsiae etc. Textus est ex principe repetitus. — Opusculi cuiusdam Aeneae Gazaei editionem praelo paratam reliquit *Gottlieb Wernsdorf*, Professor quondam Dantiscanus.

De hoc autem conferri possunt praeter memoratos, *C. Oudinus* Comment. de scriptt. eccl. tom. I. *Fabricius* noster in Syllab. script. pro veritate relig. christian. p. 107. *Brucker.* in histor. critica philos. tom. III. p. 527. atque *I. G. de Chaufepié*, Nouv. Diction. histor. et crit. voc. *Enée. Harl.*

Procopii Epp. XXX. 27) PROCOPII Sophistae Gazaei itidem christiani epistolae LX, ee) in

ee) Conf. *Bandini* Catalog. MSS. gr. in bibl. Medicea, vol. II. p. 351. *Harl.*

in quibus vndequinquagesima est *Megethii* ad Procopium, qua laudat eius 'Αττικὰς μελίττας, suauitatemque orationis cuiusdam funebris ab eo habitae, ac testatur, aureos ingenii illius foetus in omnium admiratione esse; quod iudicium confirmat Photius cod. CLX. et CCVI. vt adeo haud dubitem, Procopium hunc eundem sophistam Gazaeum, [¶] quem in funere laudauit *Choricius* eius discipulus. [Reliqua vide infra ad lib. V. cap. 5.]

Dionysii Epp. XXXI. 28) DIONYSII Sophistae Antiocheni, christiani, ni me omnia fallunt, et eiusdem, ad quem scripta est epistola Aeneae Gazaei vndeuicesima, epistolae XLVI. Latina versio incipit: *Optata mihi res est epistola vestra.* Ex eadem incerti translatione hae epistolae leguntur latine in farragine epistolarum Laconicarum Gilberti Cognati, Basil. 1554. 12. et in Ioh. Buchleri thesauro epistolar. Laconicarum, Colon. 1606. 12. Graece eas in sua collectione recudendas dedit H. Stephanus an. 1577. 8. Io. Meursius libro de Dionysiis has epistolas tribuit Dionysio Milesio, de quo Philostratus: sed nullam sententiae huius suae adfert rationem.

Lysidis Ep. XXXII. 29) LYSIDIS Pythagorei epistola aureola, [at ficta,] ad Hipparchum, magistri sui communis Pythagorae philosophiam vulgo prostituentem ff). Latina versio incipit: *Postquam ex hominum consortio Pythagoras excessit.* Cum eadem versione, quae exstat etiam in Theodori Canteri Var. Lect. lib. I. cap. 12. et in farragine epistolarum Laconicarum Cognati p. 523. hanc epistolam recudendam dedit *Thomas Galeus* in opusculis mythologicis, ethicis, physicis p. 736. Amst. 1688. 8. Alia versio *Cardinalis Bessarionis* occurrit in huius libro primo aduersus calumniatorem [¶] Platonis cap. 2. [Alia latina versio est in libro: *Oecolampadii oratio* ad Clerum; ex *Plutarch.* de nota pythagorica, Philippo Melanchthone interprete; *epistola Lysidis ad Hipparchum a Churrero latinitate donata.* Hagen. apud Thomam Anshelmum, 1517. 4. — s. l. et anno in Engelii biblioth. selectissima p. 53. — Eadem versio addita *Lucian.* in Calumn. et *Plutarch.* Hirund. lat. redditis a Philippo Melanchthone etc. Paris. ex officina Rob. Stephani, 1527. 8. *Harl.*] Graece eam edidit H. Stephanus inter Pythagoreorum fragmenta ad calcem sui Laertii qui lib. VIII. sect. 42. p. 875. quaedam ex illa producit: quemadmodum et *Iamblichus* eam inseruit vitae Pythagorae cap. XVII. sect. 75 sq. Mentio huius epistolae apud Synesium epist. 143. et Eustathium ad Iliad. β'. pag. 360. edit. Rom. vt doctissimo Kustero ad locum Iamblichi p. 62. notatum. De Lyside atque Hipparcho dixi infra cap. XIII. in catalogo Pythagoreorum.

Amasidis Ep. XXXIII. 30) Denique post AMASIDIS Aegypti regis epistolam ad Polycratem principem Sami ex Herodoti Thalia siue lib. III. cap. 40. petitam, vniuersa collectio graeca Aldina, eamque presso pede sequens graecolatina Geneuensis editio clauditur elegantissima MVSONII philosophi, qui sub Nerone imp. claruit, ad Pancratidem epistola de liberis ad philosophiam instituendis.

Themistoclis Epp. XXXIV. Praeter collectionem hactenus recensitam exstant et aliae Graecorum epistolae paucis hoc loco a me commemorandae. THEMISTOCLES dux Atheniensis

ff) In cod. Vindobon. apud Lambecium vol. VII. pag. 26. Kollar. et in cod. Mediceo apud Bandinium vol. II. pag. 351. *Harl.*

niensis inclytus, et rerum gestarum gloria, ex Herodoto, Thucydide, Diodoro Siculo, Plutarcho, Nepote ac Iustino notissimus, in exilio exstinctus est Magnesiae gg) an. 470. ante natum Christum, Olymp. LXXVII. anno 3. Sub eius nomine feruntur, quas exsul scripserit, *epistolae XXI.* historici fere argumenti, et a Thoma Lydiato ad epochas marmoreas Arundelianas p. 77. [Schoettgenio in praefatione ad suam editionem] aliisque nonnullis viris doctis pro genuino Themistoclis foetu habitae. Primas illas in lucem protulit ex MSto cod. Palatino, translato in Vaticanum, et latina versione donauit *Ioh. Matthaeus Caryophilus* hh), Iconiensis Episcopus, Romae, 1626. 4. quae editio cum emendationibus MSS. Lucae Holstenii fuit in bibliotheca instructissima Bigotiana. Postea alio ordine graece et latine e bibliotheca *Eliae Ehingeri* ii) recusae sunt cum eadem Caryophili versione, Francofurti, 1629. 8. [Cum eadem Caryophili versione, sed subinde emendata, seruato tamen epistolarum ordine, qui est in Ehingeri editione, lucem adspexerunt

Θεμιστοκλεους Ἐπιστολαί. *Themistoclis Epistolae, graece et latine, interprete Io. Matthaeo Caryophilo, Archiepiscopo Iconiensi. Recensuit, notis et indicibus inlustrauit, et in praefatione vindicauit Christian. Schoettgenius.* Lipsiae, 1710. 8.

In praefatione primum ait, Ehingerianam editionem etiam vitiosas lectiones quam plurimas, in versione Caryophili occurrentes, expressisse, lectiones vero Caryophili marginales neglexisse plane, et ordinem epistolarum immutasse: tum iudicia virorum doctorum de his epistolis adfert, dein singula Bentleii argumenta examinat et refutare sustinet. Ad contextum gr. emendandum nullo codice vsus est; at multa ex ingenio restituit, aliquando retinuit lectiones Caryophili marginales. — Hanc Schoettgenii editionem typis recudi fecit, suisque auxit adnotationibus grammaticis *Io. Christoph. Bremer*, Lemgou. 1776. 8. isque commentarium promisit pleniorem. *Harl.*] Ceterum Themistoclis non esse, colligunt ex silentio veterum, (si ab vno Suida, qui Ἐπιστολὰς φρονήματος γεμούσας vocat, discesseris,) et quod epistola 10. mentio fit Boiorum kk); tum, quod vno vel altero modo prodit se dictio sophista dignior, quam Themistocle. Vnde Leo Allatius dialogo de scriptis Socratis p. 78. *Nuper etiam vulgatae sunt epistolae Themistoclis, quarum concinnitas nonnisi acutioribus omnibus fucum fecit. Eas tamen Themistoclis non esse, vno vel altero loco, in quo se prodit auctor, dum*

gg) Vide Vsserii Annales ad A. Per. Iul. 4248. De genere mortis Cicero in Bruto cap. 11. Effigies Themistoclis in tom. II. Thesauri Antiquitat. Graecarum Gronouiani tabula 59. [et in Fulu. Vrsini Imaginibus Illustr. nr. 141. cum I. Fabri commentar. pag. 78. edit. Antwerp. 1606. 4.]

hh) Laudat eo nomine Caryophilum Ianus Nicius Erythraeus I. Pinacothec. p. 224. neque suspectas sibi esse Themistoclis epistolas vel verbulo innuit. De hoc *Caryophilo* etiam adeundum est Diarium Eruditor. Italiae tom. VI. pag. 490. *Dominicus Molinus* in epistola ad Meursium notat, loca multa versionis a Caryophilo confectae, non posse intelligi, et graeca hinc inde parum emendate excusa.

ii) Fallitur Reinesius, qui Ehingero primam epistolarum Themistoclis tribuit editionem pag. 467. Var. Lection. [Romanam tamen editionem postea in eius notitiam venisse, cognoscimus ex eius epistola 76. ad Bosium pag. 288.]

kk) Hoc argumentum minus valet: nam lacinia, quam Ehingerus sub finem memoratae epistolae adtexuit, in qua *Boiorum*, qui contra Xerxem in pugna nauali dimicassent, mentio fit, ea abest romana Caryophili editione, et commode verba possunt abesse: alterum argumentum a ratione dicendi, sophistam saepius redolente, ductum, grauius est: atque ego meam sententiam iam dixi in Introductione in Histor. L. Gr. §. 31. nr. 5. Accedit, quod teste Schol. ad Aristidis Panathen. (vid. infra libr. IV. cap. 30. §. 1. not.) Themistocles nil plane scripsit. *Harl.*

dum declamatorio modo rem effert, et Sophiſtico penicillo depingit, manifeſto euincitur. Similiter [*Dodwellus* in Annal. Thucyd. p. 73. 74. *Küſter* ad Suidam in Θεμιςοκλῆς etc.] *Conradus* [?] *Samuel Schurzfleiſchius* in diſſertatione hiſtorica LIX. p. 850. [diſſ. LXXXV. §. 6.] has epiſtolas recentius confictas eſſe non dubitat ab aliquo vitae morumque Themiſtoclis gnaro, et cum primis in Herodoti, Thucydidis, Diodori ac Plutarchi lectione verſato. Hoc idem ſingulari diſſertatiuncula, anglice ſcripta, ad Guil. Wottonum, Lond. 1697. 8. [et latine verſa a Lennepio, ſubiuncta ipſius editioni Phalaridis p. 53 ſqq.] demonſtrauit *Richardus Bentleius:* [ſequenti anno comparuit: A View of the diſſ. vpon the Epiſtles of Phalaris, Themiſtocles etc. London. Bentleii argumenta diluere conatus eſt Schöttgen. in praef. ad ſuam editionem.] Porro longe recentius commentum eſt epiſtola ſub nomine *Themiſtoclis ad Chryſippum*, in qua de graeculo Aeſopio agitur, quadrageſima inter epiſtolas Theophylacti Simocattae. [Hanc *Themiſtoclis* ad Chryſippum epiſtolam, a Theophylacto Simocatta fictam, ex editione Lugduno-Batava, 1596. 12. vbi numero eſt XXXIV. et collectione gr. epiſtolarum, vulgo Cuiaciana dicta, pag. 406. repoſuit Schöttgen. §. XII. praefationis. Heumannus vero in ora exempli ſui ſcripſit coniecturam, inde forſan poſſe Simocattam haberi auctorem omnium epiſtolarum Themiſtoclis. Sic *Himerius* quoque Sophiſta finxit et confecit declamationem, qua Themiſtocles Athenienſibus ſuadet, vt, neglectis promiſſis, bellum aduerſus Perſas gerant, apud *Photium* cod. CCXLV. pag. 586. *Harl.*] Fuit et *Themiſtocles* quidam philoſophus Stoicus, Porphyrii aequalis, cuius iſte mentionem facit in vita Plotini, et de quo oraculum apud Syncellum p. 361. ἐσθλὸς ἀνὴρ μακάρεσσι τιμημένος ὀλβιοδαίμων.

Socrat. Epp. XXXV. *Leo* praeterea *Allatius* Pariſiis an. 1637. 4. graece cum verſione ſua notisque edidit epiſtolas XXXV. ſub nomine SOCRATIS, ANTISTHENIS et ALIORVM SOCRATICORVM. Ac ſeptem quidem primores Socrati ipſi tribuuntur, reliquae, *Antiſtheni*, 8. *Ariſtippo*, 9. 11. 16. 27. *Simoni* ll) coriario, 12. *Xenophonti*, 15. 18. 19. 21. 22. *Aeſchini*, 23. *Platoni*, 24. ac *Phaedro*, 25. Octauam ſub Antiſthenis nomine ab Allatio editam, codex bibliothecae Bodleianae Baroccianus non Antiſtheni tribuit, ſed Platoni (male quidem, nam a Platone, qui et ipſe Siculis mm) aſſedit menſis, ſcriptam non eſſe, argumentum ipſum euincit) et in duas (recte ſane) epiſtolas diſpeſcit. Atque ita, quales in hoc codice repererat, cum verſione ſua edidit *Godfridus Olearius*, in exercitatione aduerſus Allatium de ſcriptis Socratis, edita Lipſ. an. 1696. 4. In hac eadem alias binas epiſtolas ἀνεκδότους ex eodem Barocciano codice ſub *Platonis* nomine vulgauit et latine vertit: tum has pariter et ceteras omnes, ab Allatio vulgatas, non foetus illorum, quibus tribuuntur, philoſophorum, ſed ſophiſtarum longe recentiorum μελέτας eſſe contendit, Allatiumque, qui in illis adferendis p. 105 ſq. deſudauerat, ex affectato ſcribendi genere, ſilentio veterum et aliis argumentis refellit. Iohannes quoque Pearſonus parte II. Vindiciar. Ignatii p. 12 ſq. ex chronologicis rationibus demonſtrauerat, epiſtolas illas Socratis et reliquorum, quibus inſcribuntur, eſſe non poſſe. Quam opinionem, praeter alios viros doctos plerosque omnes, am-

 plectitur

ll) Epiſtolam Simonis coriarii laudat Stobaeus ſerm. 15. et Xenophontis ad Aeſchinem, a Theodorito quoque adlegatam lib. II. Therapevt. p. 25. et lib. XII. pag. 175. Plures eiusmodi epiſtolas e Stobaeo exhibet anglice Stanleius pag. 117 ſq. Hiſt. philoſoph.

mm) Perſtringit eo nomine Platonem Xenophon epiſtola ad Aeſchinem apud Euſeb. XV. 12. praeparat.

plectitur etiam Menagius p. 23. ad Laertium. Thomas vero Stanleius illas epistolas, quas Allatius ediderat, aliquot locis emendatas anglice vertit et historiae suae philosophicae illo idiomate editae p. 95 sq. inseruit. [*]

Cognati Edit. XXXVI. GILBERTVS COGNATVS, Nucerinus, in farragine altera epistolarum Laconicarum, (quae graecas ex latina versione, vt prior latinas, complectitur,) edita apud Ioh. Oporinum, Basil. 1554. 12. pag. 179 sq. exhibet praeter supra passim suo loco memoratas epistolas M. Bruti, Hippocratis, Diogenis cynici, Phalaridis, Synesii, Apollonii Tyanensis, Dionysii Sophistae et Lysidis pythagorici, quique his praemittuntur, *Libanii* characteres epistolicos: viginti septem epistolia philosophorum *Thaletis, Pisistrati, Solonis, Chilonis, Pittaci, Cleobuli, Periandri, Thrasybuli, Anacharsidis, Epimenidis, Pherecydis, Anaximenis, Archytae, Arcesilai, Zenonis, Pythagorae, Platonis et Heracliti* (e Laertio, et ab Ambrosio Camaldulensi latine versae.) Deinde pag. 198 sq. subiungit alias septendecim epistolas varias ex Plutarcho, Gellio aliisque scriptoribus hinc inde collectas et p. 424 sqq. alias epistolas breues variorum a Cognato latine redditas LXXXIV. Tum epistolia XXX. NVCILLI (au *Lucilli* nn) *Tarrhaei?*) et XL. *Magni Turci* siue Mahumedis Turcarum imp. syriaco et graeco, partim etiam scythico sermone, vt fuerunt scripta, et a Laudinio equite hierosolymitano latine circa an. 1490. 4. separatim edita. Eadem haec omnia ex *Cognato* repetita ac recusa videre licet in parte secunda thesauri epistolarum Laconicarum IOH. BVCHLERI a GLADBACH, Colon. 1606. 12. Nisi quod Libanii characteres epistolicos, Synesii epistolas et Lysidis epistolam praetermisit.

XXXVII. EPISTOLAE PROCERVM MVNDI, regum, principum, rerump. et sapientum virorum, graecorum et latinorum; veterum et recentium, nullo ordine vndiquaque collectam farraginem sistunt, nec integras quasdam epistolarum συναγωγὰς hactenus recensitas, sed singulas vel paucas singulorum epistolas et in his dubiae nonnullas fidei oo) complectuntur. Prodiere latine [Romae, 1470. fol. de qua edit. vid. Audiffredum de editt. rom. saec. XV. p. 67. Paris. 1499. fol. vid. Maittair. IV. p. 686.] Venetiis [1574. 8. vid. Salthen biblioth. p. 485.] Argentor. an. 1593. 8. typis Iacobi Folieri typographi Basileensis, [*] [Amstelod. 1644. 12. apud Elzeuir.]

XXXVIII. [*Isocratis, Demetrii Cydone et Michaelis Glycae aliquot epistolae, nec non Dionis Chrysostomi orat. περὶ ἀσκήσεως, — partim e codd. Mosquensibus edidit, et animaduersiones adiecit C. F. Matthaei* — Mosquae, 1776. 8. Demetrii et Glycae epp. ex codd. eruit V. C. De Isocratis epp. infra commodior erit dicendi locus.

In vsum iuuentutis graecae est Londini, saeculo superiore, et Venetiis rec. 1786. 8. typis graec. expressa institutio epist. cum exemplis: Τύποι ἐπιςολῶν Θεοφίλε Κορυδαλέως ἤτε περὶ ῥητορικῆς, etc. Exempla a pag. 89. sunt epistolae Theophili et aliorum recentiorum, Maximi Marganii, Rittershusii, Cyrilli Lucaris etc. a pag. 188. sequuntur aliquot epistolae Iuliani apostatae, Basilii M. et Libanii. *Harl.*]

XXXIX. *Pla-*

nn) *LVCIVS Tarrhaeus* vocatur is in cod. Matr. apud Iriarte, eius alphabetum gr. recensentem, pag. 296. *Harl.*

oo) Vide de epistolis Aristotelis et Alexandri M.

Plat. et Arist. Epp. XXXIX. *Platonis* et *Aristotelis* epistolae de anima hominis, quatuor temporibus, aliaeque epistolae medicae *Hippocratis, Galeni, Praxagorae, Sorani* et *Vruiasii* (forte *Oribasii*) memorantur Labbeo pag. 215. bibl. nouae MSS. et p. 216. epistolae magicae Pelagii ac Libanii. *Fabric.* In codice MSSto bibl. Laurent. apud Bandinium, tom. II. p. 382. nr. XXI. exstant *Dionis epistolae V.* quae non occurrunt in collectione Cuiaciana, quas quidem, Bandinius suspicatur, esse *Dionis Chrysostomi*, cuius epistolae ad Rufum, Eusebium, et Sabinianum occurrunt in codice MMMII. bibl. regiae Paris. catal. tom. II. p. 591. *Harl.*

Aristaenet. Epp. XL. ARISTAENETUS Nicaea Bithynus, religione ethnicus, amicus Libanii rhetoris, qui eius meminit in orat. de vita sua tom. II. p. 21. et ad ipsum varias epistolas scripsit pp), quarum nonnullae ab Holstenio ex MS. Vaticano exscriptae, editaeque a Lambecio sunt lib. VI. commentar. de biblioth. Vindob. p. 244 sq. Periit in terrae motu, quo Nicomedia obruta est an. Christ. 358. sub Constantino imp. vt refert praeter Libanium, eloquentiam eius et suauissimos mores praedicantem, *Ammianus Marcellinus* lib. XVII. cap. 7. his verbis: *Quosdam domorum inclinata fastigia intrinsecus ferebant intactos, angore et inedia consumendos. Inter quos Aristaenetus affectatam recens dioecesin curans vicaria potestate, quam Constantius ad honorem vxoris Eusebiae Pietatis cognominauerat, animam hoc casu cruciatam diutius exhalauit.* Huic Aristaeneto tribuendi videntur libri duo epistolarum amatoriarum qq), tersi, elegantes, eruditi, optimorum scriptorum Platonis, Luciani, Philostrati aliorumque flosculis et imitatione exornati, ac prouerbiis sensibusque iucundissimis referti, quos graece primus

pp) Vide *Ioan. Christoph. Wolfium* ad Libanii epist. 52. pag. 144. in Centuria Libanii epistolarum adhuc non editarum, et ad eamdem epistolam, pag. 14. in maiore editione Libanii epp. Amsterd. 1738. fol. vbi est ep. 31. *Harl.*

qq) Huic *Aristaeneto* num epistolae sint adscribendae, alii dubitant. Nam Aristaenetus laudat in libr. I. ep. 26. *Caramallum* quemdam, cuius meminit Sidonius Apollinaris carm. XXIII. 267. et cuius aetas ea de caussa medio saeculo quinto vindicanda videtur *Doruillio* in vann. critica p. 207 sq. Hoc argumento motus *Schrader* in praefat. ad Musaeum pag. 17. censet, Aristaenetum, qui epistolas scripsisse dicitur, ad ista tempora esse referendum: nisi diuersi Caramalli statuendi sint. Eidem tamen *Doruillio* l. m. cap. XII. pag. 597. Aristaenetus Libanii amicus esse videtur auctor epistolarum: at pag. 598. adfert Salmasii, Barthii et Paw, (in praefat. ad Aristaenetum,) sententias, has epistolas mentiri nomen Aristaeneti, et videri a grammatico vel sophista aliquo celebriori conscriptas, et laudat *I. A. Fabricii* Decada decadum plagiariorum in *Aristaeneto*. Atqui, num Aristaenetus verus sit harum epistolarum auctor, dubitat acutissimus *Hemsterhusius*. Is quidem ad Luciani dialogum XXI. in Luciani colloquiis selectis etc. pag. 35. edit. Basileensis (an. 1771. 12.) *elegantissimus*, ait, *seu quis alius illarum epistolarum auctor*, et cautius ac probabilius ad eumdem in operibus Luciani, tom. I. (vbi est dialogus XX.) pag. 412. *Aristaenetus*, inquit, *siue quicumque epistolarum illarum sunt auctores, non enim vnum esse censeo.* — Suppositas esse has epp. sentiunt quoque la Croze et Wolf. in Commercio epistol. Lacroziano, tom. II. pag. 270. vbi praeterea de editione Pauw. iudicatur. — Merito autem *Dorville* l. m. pag. 598. miratur, *I. Bourdelotium* ad Luciani Amores tom. I. pag. 873. statuere, eius opusculi auctorem esse nostrum *Aristaenetum*. Hunc vero fuisse imitatorem Musaei, iudicat Bergler ad Alciphr. III. epist. 1. eique subscribit Schrader praef. ad Musaeum pag. 17. At enim eroticorum scriptorum alium ab alio exscriptum esse, aut potius e communibus, iisque antiquioribus fontibus illos hausisse, credibile est. — Denique Lucianus Dial. meretric. X. tom. III. p. 305 sq. et Conuiu. capp. 2 sqq. *Aristaenetum* quemdam philosophum acriter perstringit: sed in dial. meretr. Aristaenetos memoratos esse fictitios, ait Mos. du Soul ad Luciani Conuiu. pag. 419. edit. Reitzii. *Harl.*

primus cum epitaphiis heroum siue peplo Aristotelis, non Stagiritae, edidit *Iohannes Sambucus*, Antwerpiae, ex officina Plantiniana an. 1561. 4. vsus cod. MS. qui nunc exstat in bibliotheca Augustissimi imp. [T] [Inscriptio haec est:

Ἀριςαινέτȣ ἐπιςολαὶ ἐρωτικαί· Τινὰ τῶν παλαιῶν Ἡρώων ἐπιτάφια. E bibliotheca C. V. Ioan. Sambuci. Antwerp. ex offic. Chr. Plantini, 1566. 4. mai. de qua editione, et quo anno illa editio primum vulgata sit, vid. Abresch. in praef. ad suam editionem. In bibliotheca enim Fabricii, operarum forsan errore, an. 1561. notatus est. Codex vero mendosus, quo vsus est Sambucus, nunc exstat in bibliotheca Caesarea.

Post *Iosias Mercer* latine vertit *epistolas Arist.* notasque adiecit eruditas, nomine quidem suo suppresso, (cui tamen quoque tribuit *Sauaro* ad Sidon. car. 23, 268. et 269.) et dicavit Bongarsio, Paris. 1595. 8. — recus. ibidem 1600. 1610. et 1639. 8. Mercerus aliquoties discessit a lectione Sambuciana: at illius editiones non omnino consentiunt, praecipue tertia et quarta, quarum vltima emendatior et auctior dicitur: sed interdum praestare videtur viris doctis antiquior lectio. — Quaenam sit editio, quae in Catalogo librorum, quos Fabricius possedit, sect. III. p. 736. nr. 2028. occurrit: *Aristaeneti epist. gr. et lat. cum notis*, 8. definire nequeo. Tertium prodierunt:

Aristaeneti epistolae graecae cum versione latina et notis Iosiae Merceri, curante Io. Cornelio de Pauw, cuius notae accedunt. Traiecti ad Rhen. apud Iac. van Lanckom, 1737. 8. et *ibid.* 1738. (forsan prima tantum pagina mutata) apud Herm. Besseling. De vitiis huius editionis et plagiis Pauonis adeo acerbe et copiose agit, et simul de multis locis acute docteque differit, *Doruille* in docto libro: *Critica vannus in inanes Io. Cornelii Pauonis paleas* —. Amstelaedami, 1737. 8. a pag. 595. et alibi, vt ne verbulum quidem addere lubeat. — Plenissima doctaque est editio:

Arist. epistolae cum emendationibus ac coniecturis Ios. Merceri, Io. Corn. de Pauw etc. nec non ineditis antehac Iac. Tollii, Iac. Phil. d'Orvillii, Lud. Casp. Valckenarii aliorumque, edidit Frid. Lud. Abresch. Zwollae, 1749. 8. Accedunt *Lectionum Aristaenetearum libri duo*, ibid. eod. Noua haec est recensio. De ineditis Tollii aliorumque notis vide quoque Doruilii vannum criticam pag. 431. et pag. 596 sqq. Abresch. in praef. praeter alia multa bona docet, exstare *latinam Merceri versionem*, Parisiis apud *Mich. Orry* separatim editam forma minima, sine anni nota. — Docta huius editionis censura legitur in Nouis Actis Erudit. Lipsiens. mens. Aug. 1751. p. 445 sqq.

Ab eodem viro docto, *Abreschio*, paullo post euulgatus est libellus:

Virorum aliquot eruditorum ad Aristaeneti epistolas coniecturae, communicatae cum editore nouissimo, qui suas notas adiecit. Accedunt Claudii Salmasii et Thomae Munckeri notae ad Aristaenetum. Amstelod. apud Gerard de Groot. 1752. 8. conf. Noua Acta Erudit. Lips. mens. Maii, 1753. p. 285 sq.

Post Mercerum, vti iam adnotarat Fabricius, *Petrus Lambecius* in Aristaeneto illustrando versatus est, cuius commentarium ineditum etiamnum seruat bibliotheca Caesarea; quem a Nessclio communicatum fuisse Danorum regis archiatro *Georgio Franco de Franckenau*, earumdem epistolarum editionem paranti, memorat quoque Fabricius. At enim iam *Schurzfleischius* in epistolis duabus ad Nessclium scriptis, altera 1693. (quae est in epistolis illius ar-

canis

canis XCVI. p. 141.) altera an. 1696. (quae est in epistolis illius selectioribus, p. 714.) exarata, narrat, Frankio Saxonia excedente, atque ad Danos se conferente, spem persequendi operis propter multas hominis occupationes extenuari in dies et forsan euanescere: quae etiam, Frankeneau Hafniae, 1704. d. XIV. Iun. anno aetatis LXI. defuncto rr), sublata est. Idem Schurzfleischius in iisdem epistolis significat, se, quum Romae fuisset, adnotationes manuscriptas Salmasii ex bibliotheca reginae Sueonum, quae post decessum eius ad purpuratum Ottobonium peruenit, excerpsisse non vulgares luceque dignas. Has Salmasii pauculas et Munkeri et Schurzfleischii notas post obitum, Conr. Samuel Schurzfleischii vulgauit frater eius Henr. Leonhardus Schurzfleisch in *Actis litterariis*, anecdota prodentibus, Wittebergae, 1714. 8. pag. 100 — 114. vide etiam Schurzfleischiana, III. pag. 48. — Obseruationes criticas in Aristaenetum scripserunt Anglus quidam in Miscell. Obseruatt. in Auctor. vol. I. pag. 391 — 398. insertis A. et B. hoc est, Burmanni et Doruillii castigationibus, et cl. *Dan. Wyttenbachius*, in praesenti Professor Gymnasii Amstelaedamensis, in epistola critica super nonnullis locis Iuliani imperatoris cum animaduerss. in Eunapium et Aristaenetum, Gottingae, 1769. 8. — adde *Caspar. Barthium* Aduersar. lib. LV. cap. 8. idemque pag. 261. sui in illum scriptorem indicis meminit, sed hactenus ἀνεκδότου. — In linguam *theotiscam* illas eleganter vertit cel. *Io. Frid. Herel*, Altenb. 1770. 8. — *Gallice* versae cum selectis quibusdam Alciphronis epistolis, prodierunt Londini, 1739. 12. — De *italica* versione *Baruffaldi* cum *Ant. Magliabecchi* epistola super Aristaeneto, vid. *Paitoni* bibliotheca degli autori — — volgarizzati tom. I. pag. 90. *Harl.*]

Fuere et alii *Aristaeneti* 1) ad quem est Phalaridis epistola LXXXVII. 2) *Aristaenetus* Dymaeus Achiuus dux Romanorum, Philopoemenis aequalis, de quo Suidas in Ἀρίσταινος, Plutarchus in Philopoemene p. 363. 366. et Polybius. 3) *Aristaenetus* Nicaeensis, memoratus Plutarcho lib. III. sympos. quaest. 7. 4) *Aristaenetus*, cuius liber primus de Phaselide allegatur a Stephano in Γέλα, idem forte, qui Aristaenetus historicus dicitur Nonno monacho in συναγωγῇ historiarum ad Nazianz. 2, 25. αἰέγνων δὲ παρὰ Ἀρισταινέτῳ ἱστορικῷ, ὅστις ἱστορεῖ, ὅτι ἑορτάζουσιν Αἰγύπτιοι τῷ Νείλῳ πανδημεί. 5) *Aristaenetus*, ad quem lex 2. cod. de rei vindicatione, data Antonino IV. et Balbino Coss. an. Christ. 214. 6) *Aristaenetus* Byzantinus rhetor, auditor Chresti Byzantii; laudatus Philostrato lib. II. de vitis sophistar. pag. 587. 7) *Aristaenetus*, qui cum Honorio consulatum gessit an. Christ. 404. et memoratur Socrati lib. VI. hist. ecclesiasticae cap. 18. 8) *Aristaeneti* etiam mentio apud Lucianum in Lapithis tom. II. p. 651. 9) *C. Sallius Aristaenetus* in numo apud Patin. p. 192. Thesauri, apud Harduin p. 799. Opp. select. — in vetere inscript. apud Tristan. tom. II. p. 273 sq.

XLI. Omitto epistolas IV. ss) Κρονικὰς siue ad Saturnum et Saturni nomine scriptas a *Luciano* tom. II. Opp. edit. Amst. 1687. 8. p. 619 sq. Tum epistolas deperditas variorum scriptorum amatorias, aliasque, vt *Zonaei* cuiusdam, de quo Suidas sic: Ζωναῖος ἔγραψεν ἐρωτικὰς ἐπιστολὰς καὶ περὶ τοῦ σφαιρίζειν· φέρονται δὲ αὐτοῦ καὶ ἕτεραι ἐπιστολαὶ ἀγροικικαί, ἀλλ᾽ ἀποπίπτουσι τοῦ χαρακτῆρος. Vel *Melesermi*, de quo idem [et ex eo Eudocia p. 301.]

rr) Vid. Henrici Pippingii Memorias theologorum p. 1133 sq. et Noua literaria Baltica 1704. p. 375.

ss) Vid. Sam. Petitum lib. I. cap. IX. obseruat.

p. 301.]: Μελήσερμος Ἀθηναῖος σοφιστὴς ἔγραψεν ἐπιστολῶν ἑταιρικῶν βιβλία ιδ', καὶ ἀγροικικῶν ἕν, μαγειρικῶν ἐπιστολῶν ἕν, συμποσιακῶν βιβλίον ἕν. Vel *Lysiae* rhetoris, inter cuius scripta idem Suidas memorat epistolas septem, vnam πραγματικὴν siue de negotio aliquo, reliquas ἐρωτικάς, quarum vna laudatur etiam a Suida in φαῦλον. Vel *Monimes* ad *Mithridatem*, huiusque ad illam epistolae parum pudicae, quas in Pompeii manus venisse narrat *Plutarchus* in Pompeio pag. 639. Vel *Menandri* comici denique, cuius epistolas ad Ptolemaeum Suidas idem memorat. *Ptolemaei Lagi* epistolas collegerat Dionysodorus, teste Lucian. tom. I. p. 500. *Eumenis Sardiani* ad Antipatrum id. p. 499. *Arati Solensis* epistolas carmine et prosa scriptas, *Aristoclis* item Pergameni, *Aristogenis Thasii* medici Ἐπιστολικά, *Ausonii Sophistae* epistolas ad Nonnum, *Theocriti Chii* epistolas θαυμασίας Suidas laudat. *Archigenis medici* [P] pneumatici librum vndecimum epistolarum Galenus tom. III. edit. Basil. p. 272. [*Sibyntii* apud Eudociam p. 381. Omitto *Hadriani* epp. quae insunt libro: *Dosithei liber III. continens D. Hadriani imperatoris sententias et epistolas*, Geneuae, 1601. 8. *Harl.*]

Gregorii Naz. Epp. XLII. Ex ecclesiasticis scriptoribus non praetereundae epistolae CCXLII. GREGORII NAZIANZENI, ex quibus decem postremae a *Rich. Montacutio* primum editae graece Etonae 1610. 4. deinde cum Fed. Morelli versione in editione operum Nazianzeni Paris. 1630. Lips. 1690. fol. tom. I. In primis editionibus epistolae non plures LXXX. Ceteras vsque ad CCVII. Paris. 1583. fol. primus gr. et lat. edidit et vniuersas latine vertit Iac. Billius, conquestus, se duas epistolas, (quarum Beatus Rhenanus meminit,) ad Themistium nec graece potuisse nancisci, nec latine. Praeter illas epistolam ad Nectarium vulgauit *Ioh. Baptista Cotelerius* in notis ad Patres Apostolicos tom. I. p. 37. qui pag. 588. b. agit etiam de prima epistola, quae in MS. Vindobonensi male tribuitur *Basilio*, et inscribitur πρὸς Κελεύσιον ἄρχοντα, ἡνίκα ἐν τῷ Λαμύδι ἡσύχασεν. Character epistolarum *Nazianzeni*, Basilio iudice epist. III. p. 788. tom. II. ὀλίγα τὰ ῥήματα πολλὴν διάνοιαν παριστῶντα. *Basilii* et *Nazianzeni* epistolae graece editae separatim Hagenoae, 1528. 8. Selectarum Nazianzeni epistolarum libri quatuor graece et latine in vsum scholarum aliquoties editae sunt Ingolstadii, quarum editio quarta ad manus mihi est an. 1619. 12. *Fabric.* Kürzere Briefe des h. Gregors von Nazianz, nach dem Griechischen, von *Io. Ios. Freyherrn von Büol.* Viennae, 1776. 8. Reliqua addentur infra libr. V. cap. 13. *Harl.*

Io. Chrysostomi Epp. XLIII. IOH. CHRYSOSTOMI epistolae CCCXLII. Graece tomo septimo editionis graecae Sauilianae Etonae 1612. fol. et cum latina versione *Iacobi Billii* Prunaei, qui epistolas CLXXIII. ac *Frontonis Ducaei*, qui epistolas LXIX. transtulit, tomo quarto editionis Ducaeanae graecolatinae, Parisiis, an. 1609. et 1636. et Francof. 1699. fol. tt) Epistolam CXXV. (in aliis CXLIII.) ad Cyriacum exulantem, pro spuria habent

tt) Et tom. III. editionis Montfauconianae Opp. Chrysostomi p. 539 sqq. qua cum editione vberiorem recensionem cod. Caesarei Vindob. 290. in Lambecii Commentar. lib. V. a pag. 508 sqq. instituit Kollarius, pag. 513. in epist. ad Innocentium, episcopum rom. locum ex hoc codice peructusto emendat, eumque cod. dignum iudicat, quocum Montfaucon. editio diligenter conferatur. — Fabricius orae sui exempli adscripserat: „Habeo MS. codicem epistolarum plerarumque *Chrysostomi* ante 350. annos exaratum in membrana; sed alio prorsus ordine, ac in excusis, epistolas exhibentem.

habent Boisius et Halesius; pro genuina agnoscit Photius, neque aliud fere Boisius, quam stili diuersitatem obiicit, quae facile oriri potuit a causa, quam ignoramus, in epistola familiari, scripta exsilii tempore. Exstat etiam *latina versio* antiqua *epistolae* (in editionibus operum Chrysostomi hactenus quidem omissae, ab aliquot annis autem celeberrimae saepiusque recusae) *ad Caesarium monachum*, aduersus haeresin Apollinaris [uu]). Ex hac disertum [vv]) contra μετουσίωσιν testimonium pridem an. 848. laudauit *Petrus Martyr* Florentinus, sed mala fide egisse visus est Perronio [ww]) et post Perronium aliis, donec *Emericus Bigotius* in codice [?] antiquo Florentino [xx]) (eodem quo vsus fuerat Martyr,) illam epistolam reperit, et cum Palladio de vita Chrysostomi edere constituit. Sed iam typis exscriptae manus iniecerunt censores Sorbonici *Martinus Grandinus* et *Anton Faureus*, atque in libro Bigotiano, Paris. 1680. 4. post paginam 236. hiatum apparere iusserunt. Frustra tamen ex hominum memoria eam delere sunt conati; iam tum enim an. 1682. *Petrus Allixius* in expostulatione, libro XII. Anastasii in Hexaemeron praemissa, Londini, in 4. et separatim recusa Amstelodami in 12. tum *Dauid Abercrombius* in fure academico sect. 35. Amst. 1689. 1701. 12. hac de re

tem. Ex hoc codice possunt nonnulla in editione Sauilii et Ducaei suppleri et emendari, vt epistola 175. ad Agapetum, quae in MSto est 108. Initium ita legendum: Πολλὰς καὶ συνεχῶς ἱδρῶτας ἱδρῶτας. Laudat epistolas Chrysostomi ad Olympiada et alios Photius cod. LXXXVI." Atque plura adleuit Fabricius margini, quae ne perirent, aut negligerentur, h. l. retinui hanc de Chrysostomi epistolis sectionem illis additamentis auctam. Reliqua infra suo loco adferentur. *Harl.*

uu) De hac epistola vid. Tenzelius exercitatt. select. part. II. pag. 348 sq. Richard Simon. epist. select. 10. tom. I. pag. 115. *Heumann.*

vv) Verba haec sunt: *Sicut enim antequam sanctificetur panis, panem nominamus, diuina autem illum sanctificante gratia praedicante sacerdote, liberatus est quidem appellatione panis, dignus autem habitus est Dominici corporis appellatione, etiamsi natura panis in ipso permansit, et non duo corpora sed vnum Filii praedicatur* etc. Similis locus S. Nili epist. CCLXIV. edit. Possini, quem pro μετουσίωσιν inuitum testem citat Possinus in notis p. 399. Ait ibi Nilus chartam ex papyro et glutine confectam vocari chartam, sed post subscriptionem vocari Caesarem.

ww) De Eucharistia contra Mornaeum p. 381 sq.

xx) Eiusdem epistolae exemplum Romae in Altaempensi bibliotheca vidisse se, adfirmat *Mabillonius* tom. I. Musei Italici p. 178. At Florentini codicis inspectionem propter disertum vetitum Magni Ducis negatum sibi esse, testatur *Maximilianus Missonus* in itinerario Italiae gallice edito p. 157. Similiter Sandius in appendice ad hist. eccles. p. 39. negat Laurentium Panciatichum sibi vel copiam huius epistolae facere vel argumentum eius indicare voluisse. Chrysostomo suppositam et post damnatum Nestorium scriptam contendit auctor libelli Avis importans a Mr. Arnaud. p. 28. Confer *Rich. Simonis* epistolas selectas tom. I. p. 86. Natalis Alex. saec. X. et XI. part. 3. pag. 571. tribuit eamdem *Iohanni Nesteutae siue Ieiunatori.* Gardinerus quoque Wintoniensis aduersus Petrum Martyrem an. 1552. disputans, eam *Iohanni Eleemosynario* vel *Iohanni* cuidam CPolitano iuniori adscripsit. Sed ad Chrysostomum auctorem candide refert Elias du Pin, tantum explicatione commoda, an detorsione? iuuandam innuit. Chrysostomi esse negat *Christian. Aug. Salig* in Eutychianismo ante Eutychen pag. 367 sqq. Nestoriano homini tribuit *Mich. le Quien* diss. III. Operibus Damasceni praemissa; addantur *Guil. Wackius*, Archiep. Cantuar. in Dan. Maichelii Lucubrationibus Lambetanis, Tubingae, 1730. 8. p. 73 sq. — *Io. Eberhardi Kappii* diss. de epistola Chrysostomi ad Caesarium, veritatis euangelicae contra transsubstantiationem insigni teste, Lipsiae, 1723. — *Christoph Matthaeus Pfaffius* diss. ad Ludouic. Rogerium de Eucharistia, Tubingae, 1718. p. 17 sqq. *Christian. Guil. Vollandi* diss. praeside D. Gottlieb Wernsdorf, qua epistola ad Caesarium Chrysostomo vindicatur, aduersus Harduinum, Witteb. 1712. — Neue Bibliothek. XXXVI. p. 506. Memoir. de Trevoux, 1715. pag. 1347. et, vbi contra Basnagium, 1723. pag. 643 sqq. — Geminus plane locus est *Facundi* libr. IX. cap. vlt. tom. II. Operum Sirmondi, p. 707.

re publice sunt conquesti: sed et *Stephanus le Moyne* epistolam Chrysostomi ex eodem codice Florentino descriptam latine edidit tom. I. Varior. sacrorum p. 530 sq. Lugd. Bat. 1685. et 1694. 4. Quid quod ipsum folium editionis Bigotianae a censoribus suppressum nactus *Eduardus Stillingfleetus* cum parte inedita praefationis Bigotii et fragmentis graecis ab eo collectis inseruit Vindiciis suis anglice editis expositionis doctrinae ecclesiae anglicanae episcopo Meldensi Bossueto eiusque hyperaspistae anglo oppositis p. 146 sq. Lond. 1686. 4. Stillingfleetum secutus *Iacobus Basnagius* est, qui eamdem epistolam ex Bigotiana editione iterum vulgauit Traiecti ad Rhenum 1687. 8. praemissam suis de haeresi Apollinaris et aliis quibusdam dissertationibus. [Eadem ep. gr. ac latine, cum notis variorum et animaduersione historica Iac. Basnagii, in *H. Canisii Lectt. antiq. edit. I. Basnagio*, tom. I. p. 233. *Harl.*] Insigne huius epistolae fragmentum ex Arundelianae bibl. codice MS. graece descriptum publico haud inuidit *Guil. Caueus* in chartophylace ecclesiastico Lond. 1685. et Lips. 1687. 8. p. 82. Denique *Iohannes Harduinus* Iesu socius Paris. 1689. 4. nec ipse dubitauit, nonam huius epistolae editionem cum commentario atque dissertationibus suis procurare yy), vanoque timore suppressam contendit, quae, pro viri illius singulari perspicacia, non repugnat sed potius fauet transsubstantiationi. Quam paradoxam suam opinionem aduersus obiectiones *Ioh. Clerici* tom. XV. bibl. Vniuersal. p. 254. mordicus tuetur in ephemeridibus Paris. an. 1690. p. 524. Vicissim repressus tom. XIX. bibl. p. 527. *Fabric.* [?] [Chrysostomi epistola ad Caesarium, prouti legitur in cod. Florentino, cum nonnullis explicationibus edita a Scipione Masseio in Istoria diplomatica etc. Mantuae 1727. m. 4. nr. IV. adde noua litteraria Lipsiensia an. 1722. p. 9. et bibl. litterar. anglice editam, Londini 1722. nr. V. p. 27 sqq., *Harl.*]

Isidori Pelus. Epp. XLIV. ISIDORI PELVSIOTAE epistolae 2013. exstant libris V. distinctae, in quibus praeter alia praeclara occurrunt egregiae variorum locorum s. scripturae explanationes. [Fabricius in margine sui exempli adscripserat: „Plura de illo *Tillemontius* tom. XV. p. 97 sqq. et de eius epistolis p. 117 sqq. Laudat Ἀλεξανδρέα τὸ γένος etc. *Eph. Antiochenus* apud Photium. Vide etiam *Euagrium* lib. I. cap. 15. Epistola quinquagesima prima citatur in *Athanasii* qu. 50. ad Antiochum, tom. III. p. 280." Idem Fabricius plura scripsit de eo lib. V. cap. 34. vol. IX. quare ea, quae hoc loco adnotata erant, hic omittam. Id tantum commemorabo, *Isidorum ἐν ἐπιστολαῖς* laudari a *Michaele Glyca*, epist. 84. vid. *le Quien* ad Damasc. tom. I. p. 654. et *Heumannum* dubitare de multarum epistolarum fide in dissertat. de *Isidoro Pelusiota* et eius epistolis quas maximam partem fictitias esse demonstratur, Göttingae 1737. 4. et in Primitiis Gotting. acad. p. 210 sqq. Comparandus est D. *Fecht* in Philocalia, p. 145. *Harl.*]

Cyrilli Alex. Epp. XLV. CYRILLI ALEX. epistolae LXI. in editione graecolatina *Iohannis Auberti* Paris. 1638. fol. parte posteriore tomi quinti. Ex illis epistolas XXXIX. latine verterat *Wolfgangus Musculus*, cuius translatio etiam in antiquioribus Cyrilli editionibus occurrit. *Fabric.* Cyrilli II. epistolae in Analectis nouis patrum etc. Venetiis 1781. nr. 9. p. 150. et 152. Plura infra vol. VIII. *Harl.*

XLVI.

yy) Harduini editio recusa est in eius Operibus selectis, Amstel. 1709. fol. p. 239 sqq. omissa tamen *Admonitione ad lectorem. Harl.*

Theodoriti Epp. XLVI. THEODORITI epiſtolae CXLVII. e quingentis amplius, quas ſe verſaſſe teſtatur *Nicephorus* XIV. 55. cum *Iacobi Sirmondi* verſione, tomo tertio operum edit. Pariſ. 1642. fol. Praeter quas aliae XV. exhibentur in auctario Theodoriti edente Iohanne Garnerio cum epiſtolis variorum epiſcoporum, Pariſ. 1684. fol. Confer epiſtolarum et actorum [?] ſynodi epheſinae ſyllogen vulgatam a *Chriſtiano Lupo*, an. 1682. 4. Louanii, ex MSto codice, quem ab eo tempore a Romanis diligenter ſuppreſſum eſſe teſtatur Elias du Pin tom. IV. bibl. nouae ſcriptorum eccleſ. p. 112. editionis Amſtelod. [Plura vide libr. V. cap. 11. vol. VII.]

Nili Epp. XLVII. NILI CPolitani epiſtolae CCCLV. cum verſione et notis *Petri Poſſini* editae, Pariſ. 1657. 4. et plurimis aliis epiſtolis additis in quatuor libros diuiſae cum verſione *Leonis Allatii* et eius diatriba de Nilis Rom. 1668. fol. et latine tom. VII. et XXVII. bibl. Patrum. edit. Lugd. zz) Pleraeque potius excerpta ſunt ex variis ſcriptoribus, quam epiſtolae; vt notatum Cotelerio in notis ad Patres Apoſtolicos tom. I. p. 509. Binae Nili epiſtolae recitantur in ſynodo nicaena II. actione IV. Menologium 12. Nou. de Nilo: Ἐπιςολάς τε καὶ κεφάλαια συνθεὶς πλεῖςα.

Photii Epp. XLVIII. PHOTII Patriarchae CPolitani, qui medio ſaeculo nono poſt Chriſtum natum floruit, epiſtolae CCXLVIII. diſertae, eruditae et lectu digniſſimae aaa). Cum verſione et notis *Rich. Montacutii* bbb), Londini an. 1651. fol. *Epiſtola ſecunda* ex his eſt celebris illa aduerſus Nicolaum papam circularis, quam integris libris impugnarunt Aeneas Pariſienſis, Ratramus, et cuius ſcriptum intercidit Odo. Epiſtola 207. ad Amphilochium Cyzici metropo-

zz) Plura quidem de *Nilo* eiusque ſcriptis *Allatius* in Diatriba de Nilis, quam *Fabricius* vol. V. recudi fecit, §. IV. dedit, ibique additurі ſumus, bono cum deo, quae ſupplenda videbuntur. Hic vero primum reuocabo notam, quam Fabricius in hoc volumine lib. II. cap. 11. §. VIII. adiecerat, ne membra nimis diſcerpta iaceant. „*Nilus* aſceta, patria Conſtantinopolitanus, Chryſoſtomi diſcipulus, clarus circa A. C. 440. [denatus ſecundum *I. M. Suareſium* in libro chronologico de vita S. Nili, addito editioni Opuſculorum *Nili* ex codd. MStis etc., Romae, 1673. fol., a. Ch. 450. aut 451.] a Neandro et aliis epiſcopus vocatur; perperam quidem, vt notatum Allatio lib. de Nilis p. 16. Sententiae eius graece et latine exſtant in Orthodoxographis, (editionis ſecundae; nam in prima latine tantum,) et in Auctario Ducaeano bibliothecae patrum tom. II. in quo etiam graece et latine reperiuntur *Thalaſſii*, abbatis circa a. Ch. 640. clari quatuor centuriae ſiue Hecatontades ſententiarum cum verſione Ioan. Oecolampadii. *Nili* ſententias latino carmine reddidit *Antonius Meierus* Vleteranus Flander, Cameraci 1561. 4. Proſa poſt Neandrum et alios Stephanus, (Petrum facili memoriae lapſu vocat Caueus,) Schoning Doccumienſis ſcholae in Friſia rector, Franequerae 1680. 8. Cum Schoningii verſione recudi curauit Chriſtianus Weiſſius, Goerlicii 1679. 8." Hactenus Fabricius. Tum integram binarum editionum a Fabricio memoratarum dabo inſcriptionem: *S. Nili Epiſtolae, in quibus controuerſiarum hodie flagrantium luculenta extant praeiudicia; nunc primum editae ex bibliotheca Medicaea, graece et latine, ex verſione et cum notis Petri Poſſini*, Pariſ. e typogr. reg. 1657. 4. — — — *Nili Epiſtolarum libri IV. interprete Leone Allatio. Additae ſunt variae lectiones in eiusdem S. Nili narrationem de caede Monachorum ex variis codd. MSS. Diatriba quoque eiusdem Allatii de Nilis et eorum ſcriptis.* Romae, typ. Barberinis, 1668. fol. *Harl.*

aaa) Ex his epiſtolas XXXVI. graece primus ediderat Hoeſchelius ad calcem bibliothecae Photii e cod. MS. Maximi Margunii, Cytherorum epiſcopi, vnam illam in notis ad Photium p. 948. aliam in notis ad Phrynichum, pag. 99.

bbb) Nihil difficile eſt, ait Combefiſius, in Montacutii verſione, aberrationum plauſtra conuehere.

metropolitanum continet iudicium de epistolarum scriptoribus praecipuis, quod vtpote ab hoc loco non alienum adiiciendum putaui. Οἱ μὲν ἄλλοι τοῦ ΠΛΑΤΩΝΟΣ λόγοι τοῦ πολιτικοῦ λόγου πεφύκασι γνώμονες, πλὴν ἔτι κατ' ἐκλογὴν ὀνομάτων ἐνιαχοῦ παρημέληται. Αἱ δὲ τούτου ἐπιστολαὶ ἴσον τε τῆς ἐκείνου λογιότητος καὶ τοῦ ἐπιστολιμαίου τύπου ἀπολείπονται. Αἱ δέ γε τοῦ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ τῶν μὲν ἄλλων αὐτοῦ γραμμάτων εἰσί πως λογαδέστεραι, πλὴν οὐδὲ ταῖς Πλατωνικαῖς ἐξισάζουσι. ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ δὲ οἱ μὲν ἄλλοι πόνοι καὶ Ῥητόρων καὶ Κριτικῶν πληροῦσι τὰ στόματα, τὰς δὲ ἐπιστολὰς οὐδὲν ἀμείνους εὑρήσεις τῶν Πλάτωνος. Τίσιν οὖν ἐπιστολαῖς ὁμιλητέον; καὶ τίσι τὸν ἐπιγνωσθέντα ἡμῖν διὰ τῆς τέχνης χαρακτῆρα ἐφαρμόζοντες τὴν γυμνασίαν συλλεξόμεθα; Ἔστι μὲν ἄλλο πλῆθος ἄπειρον. Ἔχεις δὲ, ἵνα μηδὲ μακρὸν ᾖ σοι τὸ τῆς γυμνασίας στάδιον, τὰς εἰς ΦΑΛΑΡΙΝ ἐκεῖνον οἶμαι τὸν Ἀκραγαντίνων Τύραννον ἀναφερομένας ἐπιστολὰς καὶ αἷς ΒΡΟΥΤΟΣ ὁ Ῥωμαίων στρατηγὸς ἐπιγράφεται, καὶ τὸν ἐν βασιλεῦσι φιλόσοφον (Marcum Antoninum potius intelligere videtur, quam, vt Montacutius existimauit, Iulianum: Marci Antonini certe epistolas cum Bruti epistolis coniungit et tamquam normam characteris epistolici regii laudat Philostratus epistola I.) καὶ τὸν σοφιστὴν ἐν ταῖς πλείσταις (scil. ἐπιστολαῖς, male enim interpres eruditus, qui reddit: *sophistam apud vulgus*, ac si esset ἐν τοῖς πλείστοις) ΛΙΒΑΝΙΟΝ. Εἰ δὲ βούλει σὺν τῷ χαρακτῆρι καὶ πολλῶν ἄλλων καὶ μεγάλων συλλέξαι ὠφέλειαν, ἀρκέσει σοι ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ὁ γλυκὺς, καὶ ὁ κάλλους εἴ τις ἄλλος ἐργάτης ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ (Nazianzenus) [?] καὶ ἡ ποικίλη καὶ τῆς ἡμετέρας αὐλῆς Μοῦσα ΙΣΙΔΩΡΟΣ (Isidorus Pelusiota, quem ἡμετέρας αὐλῆς vocat, vt Christianum distinguat ab Isidoro ethnico, cuius vitam scripsit Damascius. Miror eximium interpretem qui vertit: *variata illa Isidori Musa, qui vt nos monachus fuit.* Sic ἔξω τῆς ἡμετέρας αὐλῆς Nazianz. orat. 74. tom. I. p. 220. D. τῆς αὐλῆς μάνδρας, or. 12. p. 192. D. Metaphora αὐλῆς petita est ex Ioh. X. 16.) ὃς ὥσπερ λόγων οὕτω δὲ καὶ ἱερατικῆς καὶ ἀσκητικῆς πολιτείας κανών ἐστι χρηματίζειν ἀξιόχρεως. Καὶ εἴ τις ἕτερος μετὰ τῆς ὁμοίας προαιρέσεως τὴν ἐκείνων ἰδέαν ταῖς ἰδίαις ἐπιστολαῖς ἐνδυναμωθῇ μορφώσασθαι. Nonnullas epistolas e Sfortiano codice per Petrum Morinum latine redditas vulgavit in Annalibus Baronius. Mirum vero, quod ad an. 868. nr. 46. *Ioannis Patricii* Sacellarii Angariorum epistola ad Photium refertur, quia ei obiicit, quod eunuchus ecclesiae se obtruderit. Nam haec epistola, quam a Fed. Metio, episcopo Thermularum, translatam latine ibi exhibet *Baronius*, Photii est ad Ioannem, quem eunuchum Scytham fuisse testatur Cedrenus, si Montacutio p. 106. fides est habenda: nam Combefisius negat, se potuisse inuenire, et de Damiano illa Cedrenus p. 464; non Ioannis, quidquid Combefisius in bibliotheca concionatoria tom. I. contra contendat, ad Photium. Neque enim iniuriosa in Photium Photianis inserta esset sine responso; et non modo in Montacutii editione XLIX. p. 102. inscribitur Ἰωάννῃ Πατρικίῳ καὶ Σακελλαρίῳ κατὰ τοὺς Ἀγγιαρέας, sed ita, vt Hoeschelius edidit p. 914. b. ad Photii biblioth. calcem, nisi vt Ἀγγαρέας legat.

Theophylacti Epp. XLIX. THEOPHYLACTI Bulgarorum archiepiscopi circa A. C. 1077. clari epistolas LXXV. ab *Andrea Schotto* acceptas primus vulgauit *Ioh. Meursius* graece cum castigationibus Lugd. Bat. 1617. 4. Latine conuertit *Vincentius Marinerius* Valentinus, Colon. 1622. cuius versio recusa est in bibliotheca Patrum edit. Lugdunens. tom. XVIII. [plura vide infra lib. V. cap. 5.]

L. Exstant

Th. Magistri et aliorum Epp. L. Exstant denique epistolae octo THOMAE MAGISTRI, cum versione latina editae a *Laurentio Normanno* Vpsaliae 1693. 4. Vt praeteream epistolas XI. sub *Dionysii Areopagitae* nomine saepius vulgatas, et *Simeonis* magistri et logothetae cursus epistolas IX. editas cum versione Allatii ad calcem libri de Simeonum scriptis Paris. 1664. 4. [*Dioclis Carystii* epist. seruatam a Paullo Aegineta, recudi fecit Fabric. in vol. XII. p. 585 sq. Est quoque, neque tamen integra, inter codd. biblioth. Taurinens. vid. Catalog. p. 385.] Feruntur etiam in bibliothecis hinc inde delitescentes plures ineditae epistolae tum eiusdem *Thomae Magistri*, tum aliorum. Vt omittam *Eustathii* archiepiscopi Thessalonicensis epistolas LXXIV. et *Pselli* vel *Michaelis Glycae* potius III. ccc) ad *Eustathium*, quas e MS. regio Paris. descriptas exstare memini apud Frid. Rostgaardum: vid. eius biblioth. p. 457. et 459. alias *Iohannis Zonarae* ddd), *Nicetae Scutariotae*, *Theodori* archiep. Caesariensis, *Nathanaëlis Chumni* et *Georgii Gemisti*, quas memorat *Labbeus* bibl. nou. MSS. p. 98 sq. *Georgii* siue *Gregorii* rhetoris Antiocheni epistolas laudatas *Allatio* diatriba de Georgiis p. 358. epistolas *Georgii Nicetae*, *Georgii Lecapeni*, *Gregorii Cyprii* et *Andronici Zaridae* epistolas τεχνολογημένας XXXII. de quibus idem p. 359. 363. 423. ibidem p. 310 sq. ex epistola *Pselli* ad Andronicum, Ducae fratrem, de Georgio Piside. — *Gregorii Chioniadis* [quem nemo nouit: *Georgium Chioniadem* Allatius et Fabricius memorant,] epp. sedecim in cod. Caes. Vindob. 292. in Lambecii Comment. de bibl. Caes. lib. V. p. 522 sq. *Georgii Pachymerae* epistolas, quas in Italiae bibliothecis delitescere pridem scripserat Gesnerus, licet idem Allatius p. 369. vllas se eius vnquam reperire potuisse neget. *Michaelis Apostolii* epistolas XLV. quae, teste Nesselio, habentur in bibliotheca Vindobonensi eee). *Ioannis Tzetzae* tres tantum epistolae cum quartae initio editae sunt ad calcem Chiliadum. Sed longe plures e Codice MS. bibliothecae regiae Paris. descriptas seruat Küster. Ex his vnam publicauit in notis ad Suidam in Λυκόφρων, et doctissimus *Potterus* in posteriore editione Lycophronis, e qua constat, scholia siue commentarios in Lycophronem non esse Isaaci Tzetzae, sed Ioannis, qui sub fratris nomine illas in manus hominum dedit.

ccc) *Pselli* epistolae XXXIII. fuere in bibl. Palatina teste Sylburgio p. 105. Catalogi MSS.

ddd) *Io. Zonarae* epistolae quaedam vulgatae sunt a Vulcanio, in notis ad Cyrillum contra Anthropomorph. Lugd. Bat. 1605. 4. — Epistolae *Theodori Studitae*, tom. V. Operum Sirmondi.

eee) *Michaelis Apostolii* epistolas memorat Swertius in codd. MSS. Andreae Schotti. *Fabric.* Adde *Planudis* epp. CXXII. in bibl. Caesarea Vindob. et epp. XI. in bibl. regia Matritensi apud Iriarte p. 261. qui eas pro ineditis habet. — Idem p. 284. recenset epp. MStas *Sancti Maximi confessoris* ad Marinum, Cypri episcopum, (in Combefisii edit. Maximi Operum II. p. 69. impressam.) — ineditam *Monachi Lazari*, — *Marci Eugenici* ep. (excusam in Labbei Concilior. collect. vol. XIII. p. 677.) tum p. 285. post alia *Marci Eugenici*, Ephesi metropolitae inedita et huc vsque incognita Opuscula; *eiusdem* epist. ineditam ad Georgium et aliam, a Cangio in Glossario graec. vol. II. col. 1281. memoratam: porro ep. *Ioannis*, Presbyteri Damasceni. — Idem Iriarte p. 184. et p. 290 sqq. publicauit aliquot *Constantini Lascaris* epistolas. — *Pachomii* Rhacendytae monachi epp. XV. in Catal. codd. MSS. gr. apud Nanios, p. 260. *Harl.*

CAPVT XI

CAPVT XI

DE THEOGNIDE, PHOCYLIDE ET ALIIS QVIBVSDAM SENTENTIARVM GRAECARVM AVCTORIBVS AC COLLECTORIBVS.

I. *De Theognide Megarensi.* II. *et eius editionibus.* III. *De Phocylide Milesio et carmine νουθετικῷ quod sub eius nomine habemus.* IV. *Collectio sententiarum graecarum Aldina, et obiter de vocibus variarum animantium graece efferendis.* V. *Collectio Frobeniana.* VI. *Ioach. Camerarii.* VII. *Iacobi Hertelii, repetita a Ioh. Crispino et Ioh. Commelino atque a Frid. Sylburgio recensita. De Solone, Tyrtaeo, Naumachio, Eueno vtroque, Rhiano, Panyaside, Menecrate, Posidippo, Metrodoro et Simonide. ibid.* VIII. *Mich. Neandri variae collectiones gnomologicae, et Iac. Du Porti gnomologia homerica.* IX. *Sententiae comicorum graecorum XLII. a Guil. Morellio editae.* X. *Quinquaginta comicorum sententiae collectae a Iac. Hertelio.* XI. *H. Stephani gnomae comicorum graecorum et latinorum.* XII. *Hug. Grotii excerpta e tragicis et comicis graecis.* XIII. *Poetae graeci minores editi a Radulpho Wintertono.*

I. THEOGNIS [a]) e Megara, non Siciliae [b]) (vt e Platonis 1. de legibus p. 630. edit. Steph. male Suidas [Eudocia p. 227.] et alii,) sed Atticae, vt ex ipsius versu 781. *Ἦλθον μὲν γὰρ ἔγωγε καὶ εἰς Σικελήν ποτε γαῖαν* probat Harpocration in *Θεόγνις*, et agnoscit Stephanus Byz. in *Μέγαρα*. Ioachimo Camerario, viro paucis comparabili, versus ille, Theoguidis scriptis videtur ab aliquo fuisse insertus [c]). Sed est et alter locus v. 772. [v. 751.

a) Hinc *μεγαρικὸς ποιητὴς* pro Theognide, apud *Athenaeum* XIII. p. 559. Ceterum fuere et alii hoc nomine 1) *Theognis* vnus e XXX. tyrannis Athenis, Xenophon 2. Ἑλληνικ. Lysias orat. XI. [Eudoc. p. 227.] idemque tragicus subfrigidus, de quo in notitia tragicorum. 2) *Theognis* Demetrii Phalerei amasius Athen. lib. XII. p. 542. 3) *Theognis*, cuius *περὶ τῶν ἐν Ῥόδῳ θυσιῶν* laudat Athenaeus. 4) *Theognis* sub Tiberio Constantino imp. de quo Menander protector in excerptis pag. 109. 149. edit. Hoeschelii. 5) *Theognis*, de quo prouerbium hoc natum est; antequam Theognis nasceretur: Dousa p. 105. ad Lucilii fragmenta. Alexander Aphrod. in 1. Analyt. p. 26. meminit *Theognidis*, qui impetrata corporis custodia a Megarensibus tyrannidem occupauit, vt Pisistratus Athenis, vt Syracusis Dionysius. Hunc esse Theognidem versuum scriptorem libenter crediderim. *Fabr.* Kallius in praef. ad Specimen nouae edit. Theognid. p. V. se, pollicetur, *ὁμωνύμους* viros foeminasque illustres daturum esse circiter triginta. Alium *Theognidem*, poetam Megarensem, addit Eudocia pag. 228. *Harl.*

b) Multi fuerunt, qui Theognidem adsererent Megarae in Sicilia sitae: testium nubem excitat *Ant. Mongitor* in bibliotheca Sicula tom. I. p. 249 sq. (vbi de Theoguide multus est;) in his Tanaq. Fabrum, qui in libro: Les Vies des poëtes grecs, en abregé, (p. 48 sq. edit. Reland. Basil. 1766.) putat, Harpocrationem aliosque deceptos, Theognidem Siculum cum Theognide alio, poeta Megarensi Atticae confudisse. Vide quoque *Crassi* Historiam poetarum graecorum, italice scriptam, p. 506 sq. Ingenium et *πάθος* abnegat Faber nostro; sed ex fragmentis, quae supersunt, (de quibus mox plura,) tutum ferre iudicium non licet. Plutarchus de audiendis poet. cap. II. p. 11. edit. Krebsii, ait, Theognidis sententias esse orationes, et, vt pedestris incessus humilitatem effugerent, grandidatem ac mensuram a poetica pro vehiculo sumsisse mutuas. Vim tamen poeticam et ornatum in huiusmodi generis carminibus nemo postulabit. *Harl.*

c) Camerarius prolegom. ad Theognidem. *Εἰ μὲν ἂν ἀναμφήριστον ἦν πεποιηκέναι ἕκαστα τῶν ἐπῶν τὸν Θεόγνιν, καὶ μὴ εἶναι παρενθήκην ἄλλα τινὸς αὐτὰ, σαφῶς ἐδάκνυτ᾽ ἄν, οἶμαι, ὅτι Μέγαρα τὰ τῇ Ἀττικῇ προσχωροῦντα πατρίδ᾽ ἄχεν ὁ ποιητής. Νῦν δὲ φανερὸν, ὅτι τὰ Θεόγνιδος ἐπιγραφὴν ἔχοντα ἐστὶ συναθροισμός τις ἐστι ποιημάτων διαφόρων, περιαιρεθέντων δηλαδὴ ἐκ τούτων ἐκείνων, ὅσα τινὸς αἰσχρολογίας ἔχεσθαι ἔδοξεν καὶ ἀντὶ τούτων ἐμβληθέντων ἄλλων. Διὸ καὶ ἀσυνάρμοστά ἐστι τὰ πλεῖστα, καὶ τὰ αὐτὰ ἀναπολυτικῶς*

[v. 751. inter poetas gnomic. Brunckii, cuius notam vide p. 296. *Harl.*] Harpocrationis [P] Stephanique ſententiam confirmans et Scaligero p. 94. ad Euſebium, Eliae Vineto ac Frid. Sylburgio obſeruatus, quo Megaram illam ſuam ab Alcathoo Pelopis F. conditam docet atque adeo Athenis vicinam ſe intelligere innuit. Floruit *Theognis* circa Olympiadem LVIII. d) (medio ſaeculo ante Chriſtum natum ſexto,) vt e chronico Euſebiano Suidas in Θεόγνις, Φωκυλίδης et Φερεκύδης. Sed longe poſt vitam produxiſſe eſt neceſſe, vt fortaſſe haud errauerit, qui circa Olymp. LVIII. natum fuiſſe ſuſpicetur; nam meminit Simonidis v. 469. et Onomacriti v. 503. et Medorum aduentus ſub Dario Hyſtaſpis, v. 762. 773. Olymp. LXXII.

Μηδὲν τῶν Μήδων δεδιότες πόλεμον.

e) Perſtringit ciues ſuos, qui Megaris ſouebant partes Corinthiorum Cypſelidarum a Periandro Cypſelida v. 890. Scripſit ad eos quoque, teſte Suida, elegiam, qui e Syracuſarum obſidione ſunt ſeruati, ante tyrannidem, puta, a Gelone Olymp. LXXII. 2. occupatam. Ex quibus ſingulis ratio temporis, quo vixit noſter, confirmatur. Genere nobili fuiſſe et Thebas miſſum in exſilium cum vxore Argyri, docet v. 1209 ſqq. Pythagorae διδάσκαλον ſiue praeceptorem fuiſſe eum, leges in chronico Euſebii graeco-Scaligeriano p. 50. Exſtant eius ΓΝΩΜΑΙ *ſententiae*, ſiue praecepta egregia vitae, ſingulari ſuauitate elegiaco carmine ſcriptae, verſus 1238. f) in quibus ſaepiſſime adfatur Cyrnum, quem a patre *Polypaede* πολυπαΐδην [v. 25. 79 etc. edit. Brunck.] vocat. Interdum adloquitur aequales Academum, Clearistum, Democlem, Onomacritum, Simonidem, Theotimum et Timagoram. Suidas [et ex eo Eudocia p. 227 ſq. et p. 232.] teſtatur, *Theognin* ſcripſiſſe ſententias verſibus heroicis 2800. et ad Cyrnum amaſium ſuum, gnomologium carmine elegiaco: et alias ὑποθήκας παραινετικάς, in quibus obſcoena nonnulla. Ex his duobus opuſculis poſtremis videatur coaluiſſe, quod habemus, poema, obſcoenis quidem reſciſſis g) et illorum loco inſertis aliis, vel hiatu relicto.

πῶς καλλιλλεγᾶται. "Οτι δὲ καὶ Σόλωνος καὶ Εὐήνου καὶ Τυρταίου ἔπη κατεμέμικτο τοῖς Θεογνιδείοις, σαφῶς ἐνδείξομεν ἐν τοῖς ὑπομνήμασι. *Fabric.* Atque plura reſecuit Brunck in ſua editione.

d) LVIIII, ἐν τῇ νθ' Ὀλυμπιάδι legitur apud Suidam, et apud Eudociam p. 227. expreſſis verbis ἐν τῇ πεντηκοστῇ ἐνάτῃ Ὀλυμπιάδι. alii aliter. *Hamberger* in zuverläſſigen Nachrichten, vol. I. p. 23, (duce Koelero) collocat Theognidis aetatem circ. a. O. C. 3436. ante C. N. 548. *Saxius* vero in Onomaſtico, tom. I. p. 23. ita rationes ſubduxit, vt Theognis floreret a. O. C. circ. 3458. Olymp. LVIII. 2. ante C. N. 545. V. C. 207. adde *Sanſon.* Chronic. ad a. O. C. 3474. *Larcher* in Chronologia Herodotea, ſubiuncta verſioni gallicae Herodoti, vol. VI. p. 564. annum Theognidis natalem ponit in anno periodi Iulianae 4131. ante C. N. 583. Olymp. XLIX. 2. V. C. 171. at quod Theognis vota nuncupet v. 890. pro interitu familiae Cypſeli, arbitratur idem, neceſſe eſſe, vt natus ſit ad minimum circa an. 4131. per. Iul. et quod Theognis loquatur verſu 762. de bello Perſarum contra Graecos, et precetur Apollinem v. 773. vt auertat illorum exercitum ab vrbe Megara, cum vixiſſe adhuc a. per. Iul. 4218, quo anno Darius ſe praeparauit ad Graeciam adgrediendam, et vixiſſe an. 87. colligit idem Larcher. *Harl.*

e) v. 792. adde Scalig. ad fragmenta graecor. pag. 48.

f) *Xenophon* apud Plutarchum pro nobilitate (ſect. XV. p. 239. in Ioh. Chriſtoph. Wolfii Anecdotis graecis tom. IV. et apud *Stobaeum*, ſerm. 86. p. 499. cuius locum e codice regio deſcriptum Brunck propoſuit ad gnomicos poet. gr. p. 280.) ſententias Theognidis vocat commentarium de hominum vita, haud aliter compoſitum, ac ſi peritus rei equeſtris ea de re ſcriptum aliquod edat. *Harl.*

g) Conf. Gretſer. de prohibitione malorum libror. pag. 194 ſq.

relicto [h]). Eſt enim, quando parum dicta cohaerent, et cum eadem diuerſis locis repetuntur; ſunt et nonnulla, quae ab aliis tribuuntur Soloni [i]), vel Tyrtaeo vel Eueno Pario, aut inter Phocylidea leguntur, vt Camerario et Sylburgio animaduerſum. Neque vero dorica vtitur dialecto Theognis, vt leges in cenſuris Thomae Pope Blount [p. 6. et apud Mongitorem l. m. p. 250.] ſed ionica. Paſſim citatur a veteribus, vt Platone, [in Menone pag. 95. Steph.] Xenophonte, Ariſtotele, Plutarcho, Athenaeo, Dione Chryſoſtomo, Stobaeo aliisque. [Theognideos plus trecentos verſus inueniſſe ſe, ab antiquiſſimis auctoribus, cum mira tamen lectionis varietate excitatos, ait *Kollius* in Specimine infra memorando, pag. IV. *Harl.*] Meminit etiam Iſocrates p. 50. fin. orat. [k]) ad Nicoclem, Aphthonius, Suidas etc. Poetam veterem ac prudentem vocat [ſ] Ammianus Marcellinus XXIX. 5. *Antiſthenis περὶ Θεόγνιδος* memorat Laertius VI. 16.

[*Codices MSS. et editiones Theognidis.*

II. Quoniam *Theognidis* et *Phocylidis* poemata interdum in eodem volumine iunctim ſcripta proſtant, vtriusque reliquias in MSS. ſeruatas memorabo. 1) *Phocylidis* poema in cod. Vindobon. apud Lambecium libro et vol. IV. pag. 507. — 2) *idem* in biblioth. Eſcorial. vid. Clarkii epiſtol. de Hiſpania p. 410. ex verſ. Koeleri germ. et Plüer Itinerar. hiſpan. pag. 186. item in Ant. Auguſtini Catalog. MSS. Tarracone, 1587. nr. 229. — 3) *Theognidis* et *Phocylidis* poemata, manu Franc. Nanſii ſcripta, cum eiusdem verſione et notis, in Catalogo biblioth. *Lugd. Batau.* p. 336. nr. 57. *Phocylides*, ibid. pag. 398. nr. 59. et pag. 401. nr. 4. — 4) *Theognis*, in biblioth. *Mutinenſi* teſte Montfauconio in Diario Italico pag. 33. — 5) *Theognidis* ſententiae, deficientes tamen, et *Phocylidis* poema, in Paſini etc. Catalogo MSS. biblioth. *Taurinenſis* pag. 318. cod. CCXXXV. *Theognis* iterum, ibid. pag. 316. cod. CCXXXIII. — 6) *Theognis* in biblioth. *Veronenſi*. — 7) *Theognis* et *Phocylides* in Catal. Theupoli

h) Quod Camerarius, Neander aliique viri docti iam ſubodorati ſunt, carmina Theognidea conflata eſſe ex pluribus elegiis, cenſet quoque *Valcken.* ad Xenoph. M. S. I. 2. 20. p. 239. edit. Erneſti. Praeter ea id non ſolum comprobat cel. *Heyne* in praefatione ad ſententioſa vetuſtiſſimorum gnomicorum quorumdam poetarum opera, vol. I. (vbi de ratione, fine et interpretatione veterum poetarum gnomicorum, atque adeo Theognidis intelligenter prudenterque diſſerit,) ſed etiam pag. XXIII ſq. docte eruditeque oſtendit, carmen Theognideum e pluribus, iisque diuerſi argumenti forte et diuerſorum auctorum fragmentis eſſe compoſitum. Perſuaſum ſibi habet, nos non tam Theognidem, quam excerpta alicuius viri docti e Theognide habere, adiunctis et inſertis paſſim aliis, quae idem vir doctus in ſuum librum retulerat, ſiue eiusdem Theognidis ſiue aliorum poetarum elegiacorum eſſent. Probat, exemplis in nota potiſſimum adlatis, plures elegias integras, aliarum autem fragmenta, intexta eſſe Theognideis, et horum magnam partem ſpectare ad amores et compotationes. Quae igitur verſuum Theognideorum habetur collectio, ea potius cenſenda eſt anthologia antiquorum poematum, ſ. excerpta et collectanea, a viro quodam docto iam antiquitus facta. Ex illo exemplo fluxerunt, tamquam apographa, codices, quos hodie habemus. Quapropter Brunck in ſua gnomicorum editione verſus, qui alieni auctoris aut carminis fuiſſe videntur, interuallo relicto et ſeparatim typis deſcribendos fecit, qui vero ſuppoſititii aut certi auctoris, (e. g. Solonis,) videbantur, eos omiſit: hinc verſuum numerus eſt imminutus. Atqui in tribus codicibus biblioth. regiae Brunck reperit ſententias fere ad eamdem modum diſtinctas, quem ille inſtituit. *Harl.*

i) Vid. I. H. Maii not. ad Baſilium M. de legendis ethnicis p. 29 ſq. et p. 75. *Heum.* E Solonis verſibus profeciſſe Theognin, notat Clemens Alex. IV. Stromat. p. 620.

k) Qui, Theognidem vocans ἄριστον σύμβουλον, reſpicit ad Theognidis ipſius verſ. 38. *Heum.*

Theupoli bibl. *Venetae* Diui Marci, cod. DXX. (vbi in marginibus Theogn. leguntur quaedam epigrammata,) et DXXII. — 8) *Theognis* et *Phocylides* in cod. Medic. apud Bandin. tom. II. p. 92. cod. XX. *Theognis* ibid. p. 206. cod. XLVIII. *Phocylides* ibid. tom. I. pag. 490. II. p. 143. bis XVII. XVIII. qui codices sunt notandi, et 261. XXIII. vbi Bandinus de fide carminis differit; item p. 327. VI. cum glossis interlinearibus; tom. III. p. 104. X. Tres ex Theognide sententiae adferuntur in collectione MS. quadam sententiarum tam sacrarum quam profanarum, ibidem tom. I. p. 252 sq. et ex Phocylide ac Theognide ex Arsenii violaria compositione, ibid. tom. I. pag. 547 sqq. vbi vid. Bandin. — 9) In Catalogo MSS. biblioth. regiae Paris. vol. II. memorantur XII. codd. *Phocylidis* et VII. codd. *Theognidei*. — 10) Monte Pessulano, (*Montpellier*,) *Theognis*, teste Montfauconio in Catalogo Catalogorum codd. vbi plures in variis bibliothecis exstantes codd. et Theogn. et Phocyl. memorantur. — 11) in biblioth. quondam Heidelberg. teste Sylburgio in Monumentis pietatis etc. *Theognis*, nr. 102. — 12) *Phocylides* in biblioth. Augustana. — 13) *Phocyl.* a primo versu vsque ad 200. in cod. Ven. D. Marci, qui *Macarii* Chrysocephali Ῥοδωνιὰν continet, teste Villoison in Anecdotis gr. tom. II. p. 4 sqq. et p. 79. Cl. *Kall* in Specimine nouae editionis sententiarum Theognidis pleniorem dedit editionum sibi cognitarum notitiam. Omissis eius obseruationibus repetam catalogum, at saepius auctum, inseramque *Phocylidis* editiones.

Princeps *Theognidis* est *Aldina*, de qua supra vide Hesiodum.

Theocriti eclogae triginta. — — Theognidis Megarensis Siculi sententiae elegiacae. — Aurea carmina Pythagorae. Phocylidae poema admonitorium. — Hesiodi theogonia, scutum Herculis, georgicon libri duo. In calce: Impressum Venetiis characteribus ac studio Aldi Manucii Romani cum gracia. M.CCCC.XCV. mense Febr. fol.

Conf. *Fabricii* bibl. gr. vol. XIII. p. 606 sq. *Maittair.* A. T. vol. IV. part. I. p. 80 sq. *de Bure* Bibliogr. instruct. tom. I. B. L. p. 194 sqq. — *Phocylidis* tamen carmen cum aliis opusculis prius formulis typographicis Aldus descripserat. Inscriptio autem haec est:

In hoc libro continentur: Constantini Lascaris Erotemata cum interpretatione latina. De litteris graecis ac diphthongis, et quemadmodum ad nos veniant. Abbreuiationes graecae. Oratio dominica et duplex salutatio virginis. Symbolum Apostolorum. Euangelium diui Ioannis vsque ad Χάριτος καὶ ἀληθείας. *Carmina aurea Pythagorae. Phocylidis moralia, per Aldum.* Venetiis, 1494. in 4.

De hac editione diligenter egit cl. *Glandorf*, in Prolegomen. ad Pythagorae carmen aureum (Lipsiae, 1776. 8.) p. 24 sqq. vbi etiam de reliquis Aldinis editionibus et vicissitudinibus lectionis a Manutio ipso et sequentibus editoribus in Pythagorae potissimum et Phocylidis carmine factis, sollerter disputatur: quare lectores ad illam ablegamus praefationem, et ad ea, quae pag. XXVII sqq. addita sunt. — De Florentina editione an. 1495. infra, §. IX. agam: et de Ferrariensi an. 1510. infra ad cap. XII. §. 7. de editt. Pythagorici carminis.

Alphabetum graecum cum multiplicibus literis, de potestate literarum omnium et diphthongorum. Abbreuiationes perpulchrae. Oratio dominica. Salutationes duae ad beatissimam virginem. Symbolum Apostolorum Nicaenum. Initium Euangelii sancti Iohannis, carmina aurea Pythagorae, Phocylidis poema: per Aldum; octauo Martii. Venet. 1495. 4.

Fabric. infra vol. XIII. p. 613. memorat, hunc libellum recusum esse ab Aldo ipso, an. 1512. prodiisse etiam Argentorati apud Matthiam Schurerium, an. 1515. et Florentiae, apud Philipp. Iuntam, an. 1519. adde *Maittaire* A. T. tom. IV. part. II. p. 593. qui in nota adfert Manutii praefationem. Enimuero eadem praefatio praemissa est alteri veluti parti sequentis collectionis *sine anni nota* ab Aldo paratae et Angelo Gabrieli Patritio Veneto inscriptae:

Constantini Lascaris Byzantini de octo partibus orationis liber primus. Eiusdem de Constructione liber secundus. Eiusdem de nomine et verbo liber tertius. Eiusdem de pronomine secundum omnem linguam et poeticum vsum opusculum. Haec omnia habent e regione latinam interpretationem ad verbum fere propter rudes, ita tamen, vt et amoueri et addi possit pro cuiuscunque arbitrio. Cebetis tabula et graeca et latina, opus morale, et vtile omnibus et praecipue adulescentibus. De litteris graecis ac diphthongis et, quemadmodum ad nos veniant. Abbreuiationes, quibus frequentissime graeci vtuntur. Oratio dominica et duplex salutatio ad beatiss. Virginem. Symbolum Apostolorum. Euangelium diui Ioannis Euangelistae. Carmina aurea Pythagorae. Phocylidis poema ad bene beateque viuendum. Omnia haec cum interpretatione latina. Introductio perbreuis ad hebraicam linguam. 4.

Post vltimum Lascaris opusculum legitur: *Venetiis apud Aldum non sine priuilegio, vt et in aliis.* Tum sequitur, continua signaturae serie, quae etiam in ordine quaternionum in calce notato indicatur, nouus tamquam alterius partis titulus, qui incipit *de litteris graecis* — — *Introductio perbreuis ad hebraicam linguam* cum praefatione eadem, quam Maittaire adtulit; sine loci annique indicio: sed libelli, qui insunt et ordo illorum cum titulo a Maittario significato plane conspirant. Ex his igitur, et quod Aldus in epistola dedicatoria ad Angelum Gabrielem scriptam, *en exeunt*, ait, *tandem in publicum tuo rogatu et ii, quos volebas, secundus et tertius* (n. Lascaris libellus, scriptus editusque, vt Lascaris ipse in fine animaduertit, Messanae, 1468. prioribus ibidem editis an. Chr. 1466. duobus contra vltimis, teste subscriptione, 1460. Mediolani altero, altero etiam Messanae,) *et primus ter ante impressus;* bis autem Lascaris Grammatica Mediolani an. 1476. et 1480. lucem adspexerat; suspicor, nostram hanc editionem etiam an. 1494. ab Aldo fuisse vulgatam, post primam Aldinam, aut saltem anno sequenti, et editionem a Maittario memoratam, fuisse alteram integri operis partem, nouo titulo et anni notatione instructam. Sed hoc in coniecturis positum est. De forma et male posita insertaue Cebetis tabula iam Glandorf disseruit. In bibliotheca publica Noribergensi vidi exemplar, a Glandorf p. XXVIII. quoque memoratum, quod quidem caret Lascaris libellis; ceterum in graecis eumdem, quem altera pars editionis modo antecedentis sine nota anni, habet libellorum indicem, praemissa grammatica latina:

Aldi Manutii Romani Rudimenta grammatices latinae linguae. De literis graecis et diphthongis — — *Introductio perbreuis ad hebr. linguam.* — — In eadem tituli pagina incipit *epistola A. Manutii ad literarii ludi magistros*, et scripta est *Venetiis mense Iunio* M. DI. In vltima grammatices pagina notatum est: *Venetiis* Mense Febr. DI. in 4. — In editt. Parrhis. 1510. et 1513. 4. Venet. 1526. 4. Introduct. ad hebraic. linguam est omissa. De editionibus eorumdem superiorum opusculorum *Aldinis*, Venetiis, in 4. annotum 1508. 1514. 1523. 1546. et, *Parisina per Thomam Wesalie*, in 8. sine anni nota, an. 1507. aut probabilius 1508. *Florentina*, in 4. opera et sumtu Philippi Iuntae, 1516. *Basileae*, 1517. 8. ex officina

cina Oporina, (adde, Tubingae in aedibus Thomae Anfhelmi, Badenf. 1512. 4.) confules Glandorf. l. m. p. XXVII fq. et p. XXXVI fq. et p. XLII.

Βίβλος ἡ γνωμαγυρική. In hoc volumine contenta: Alphabetum graecum, regulae pronuntiandi Graecum. Sententiae feptem fapientum. Opufculum de inuidia. Aurea carmina Pythagorae. Phocylidae poema admonitorium. Carmina Sibyllae E. de iudicio Chrifti venturo. Differentiae vocum fuccinctae, curante Francifco Tiffardo. apud Gormontium. Parifiis, 1507. 4.

De hoc libro, qui primus graecus prodiit Parifiis, vid. *Maittaire* vol. II. part. I. p. 96. et 184. — Complures tamen gnomicos comprehendit fequens editio:

Sententiofa poetarum vetuftiffimorum, quae fuperfunt, opera. Theognidis, Phocylidis, Pythagorae, Solonis, Tyrtaei, Naumachii, Callimachi, Mimnermi, Eueni, Rhiani, Eratofthenis, Panyafidis, Lini, Menecratis, Pofidippi, Metrodori, Simonidis, graece. recognitore Alcandro. Parifiis, apud Mathaeum Bolfecum, bibliopolam Parifienfem. 1512. 8.

Vid. *Maittaire* A. T. Indic. I. p. 442. *Kall* Specimen etc. p. VII.

Hefiodi Opera. Theognis, gnomae variorum poetarum fecundum Alphabetum. Verfus Sibyllae, aureum carmen Pythagorae, Gregorii Theologi gnomae monoft. graece. ab Euphrofyno Bonino. Florent. apud Iuntam. 1515. 8.

Vid. *Pinelli* Catal. II. nr. 4183. *Bünauii* Catal. I. p. 77.

In hoc opere continentur, Hefiodi Afcraei duo libri Georgicon, ἔργα καὶ ἡμέραι, id eft, opera et dies. — Catonis romani moralia inftituta. Tabula Cebetis Thebani — — et alia quaedam. graece et latine. Ottomarus Aidos (h. e. Nachtgall) *Argentinus.* — Ioannis Knoblouch formis excufit Argentorati, 4. fine anni nota. *Maittaire* A. T. II. part. I. p. 270. putat, editum effe 1515. In eodem vero hoc libro adduntur *aurea carmina Pythagorae* et *verfus Phocylidis.*

Vid. doctiff. *am Ende* in Georg. Theodori Strobel Mifcellaneen literarifchen Inhalts, collect. IV. p. 57 fq. qui verfionem profaicam opufculorum a Nachtgallo factam effe cenfet; verfionem tamen Pythagorei et Phocylidei carminum effe eamdem, quae eft in edit. Lafcaris Aldina, Glandorf l. m. p. XL. pronuntiat.

Plurima horum opufculorum, Hefiodo excepto, recudi fecit Nachtgall, 1523. vti poftea videbimus, et quam editionem cl. *am Ende* vberius defcripfit.

Pythagorae et *Phocylidis* carmina gr. et lat. cura *Io. Setzeri* ex academia Thomae Anshelmi, *Hagenoae* fine anni nota (fecundum Hirfchium tamen in indice librorum Millenar. II. p. 15. an. 1519.) prodiiffe, iterumque Bafileae, 1547. 8. Fabric. infra §. III. fin. et Glandorf l. m. p. XXXVIII. ex catal. librorum impreflorum biblioth. Bodleianae adnotarunt.

Scriptores aliquot Gnomici, iis, qui graecarum litterarum candidati funt, vtiliffimi — — — *Aefopi* vita cum fabulis — — *Gabriae* fab. — *Agapetus* — Illuftrium virorum fententiae quaedam philofophicae. *Hefiodi* — *Theognidis Megarenfis* fententiae elegiacae. *Pythagorae* carmina vere aurea. *Phocylidis* fanctiffima praecepta carmine heroico, cum duobus epigrammatis in eundem. Poetarum fenarii cum indice rerum appofito. Bafileae apud Io. Frobenium. 1521. 8. vid. quoque fupra, edd. *Aefopi*, h. a.

Graece et latine. Moralia quaedam instituta ex variis authoribus. Cato noster, Maximo planude graeco interprete. Aurea carmina Pythagorae. Phocylidis poema exhortatorium. Senarii morales diuersorum poetarum. Cebetis tabula. Sententiae morales, multorum virorum illustrium. — In calce: *Augustae Vindelicorum* per Simpertum ruff, Expensis D. Sigism. Grim, mense Decembri reparatae salutis anno 1523. 8. vid. *am Ende* l. m. p. 46 sq. qui corrigit Bruckerum in Miscellaneis historiae philosophicae, litterariae, criticae August. Vindel. 1748. hanc editionem recensentem.

Phocylidis philosophi poema elegantissimum, praecepta vitae degendae continens. Graece, cum interpretatione latina Martini Cromeri. Martini Cromeri aliquot epigrammata ad finem adiuncta. Cracouiae per Hier. Viet. anno MDXXXVI. 4.

Vid. *Ianozki* Nachricht von den in der Zaluskischen Bibliothek sich befindenden raren polnischen Büchern. part. IV. p. 200 sq.

Theognidis sententiae elegiacae, graece. apud Io. Lodoicum Tiletanum. Paris. 1537. 4.

Calci adhaerent *Pythagorae* versus. vid. Maittaire A. T. III. p. 273. est quoque in bibl. Hamburgensi.

Poemata Pythagorae et Phocylidis, cum duplici interpretatione Viti Amerbachii. Argentorat. 1539. 8. recusa ibidem 1545. 1552 (in Schadelockii Catalog. I. nr. 5832.) 1561. Basileae, apud Oporin. 1554. 8. (teste Pinelli Catalogo, II. nr. 4365.) Lugduni, apud Tornaesium et Guil. Gazeium, 1556. Lipsiae, 1572. 1576. 1578. in quibus hinc inde quaedam correcta sunt; at basis tamen fuit recensio Aldina: tum eadem ibidem 1580. repetita, emendationes Stephani recepit: recusa ibidem 1583. 1594. 1603. 1622. Wittebergae, 1599. 8. At non solum plures editiones *Amerpachii*, (sic enim suum ipse nomen scripsit,) prodiisse, vt ex praefatione quadam, d. III. Nonas Maias 1542. et ex alia praefatione, *Ingelstati*, 15. Calend. Septemb. an. 1551. scripta, in qua praeterea monet, se tertio nunc edidisse libellum, patet; sed etiam notas illius excitasse magnas tragoedias, a Collegio Louaniensi motas, cognoscimus ex praefationibus a Maittario A. T. vol. III. p. 683 sq. adlatis, vbi editio Lugdun. an. 1556. ita memoratur: *Poemata Pythagorae et Phocylidis, graece, cum Viti Amerpachii latina metrica interpretatione, et notis; ex postrema eiusdem recognitione: apud Io. Tornaesium et Gul. Gazeium.* 8.

Phocylides. gr. et lat. Paris. apud Christianum Wechelum. 1539. 8.

Hesiodi Opp. — *Theognidis* sententiae. *Sibyllae* carmina de Christo — . *Musaei* opusculum. *Orphei* Argonautica, Hymni et de lapidibus. *Phocylidis* Paraenesis. *Florentiae* per Benedictum Iunctam. 1540. 8. — rec. *Venetiis* ex offic. Farrea, 1543. 8.

Insunt quoque *Pythagorae* versus.

Theognidis Megarensis sententiae elegiacae, plurimis locis castigatae, ac scholiis illustratae per Eliam Vinetum, Santonem. Accessit latina e graecorum regione ad verbum interpretatio in eorum gratiam, qui vix vltra graecae linguae rudimenta progressi sunt. Parisiis excudebat Io. Lodoicus Tiletanus. 1543. 8.

Noua est recensio e codicibus locisque ab aliis scriptoribus ex eodem auctore citatis facta. Vinetus negat, se graeca in latinum sermonem conuertisse: et tamen Crispinus, Hertelius atque

atque Fabricius illi tribuere solent versionem latinam. adde *Maittaire* III. p. 354. qui bonam praefationis partem in notis recudendam curauit.

Theognidis sententiae elegiacae a Iac. Schegkio latino carmine expressae: accedunt eaedem sententiae, graece cum latina interpretatione ad verbum et scholiis Eliae Vineti. Basil. apud Io. Oporinum. 1543. 8. it. 1550. 8.

Familiarium colloquiorum formulae, *Cebetis* tabula, *Naumachii* fragmentum de institutione puellae. Nonnulla ex *Phocylide* et *Lino*. *Hippocratis* iusiurandum. *Agapetus*. *Homeri* Batrachomyomachia etc. Omnia haec gr. et latine. Antwerp. in aedibus Io. Steelsii, typis Ioann. Graphei. 1547. 8. — vid. Maittaire III. part. I. p. 401.

Hesiodus, *Theognis*, *Pythagoras*, *Phocylides*, *Gnomae ex variis poetis, philosophis et oratoribus collectae.* graece, etiam in ipsa inscriptionis pagina, Francofurti, apud Petr. Brubach. 1549. 12.

Phocylides. graece, Leidae, 1549. 16.

Nouam instituit recensionem, quinque codicibus vsus, at nonnulla quoque resecuit in Phocylide, quae adolescentulorum pudicitiae nocere arbitrabatur, *Ioach. Camerarius* in vtili editione:

Libellus scholasticus vtilis et valde bonus: quo continentur Theognidis praecepta. Pythagorae versus aurei. Phocylidae praecepta. Solonis, Tyrtaei, Simonidis et Callimachi quaedam carmina, collecta et explicata a Ioachimo Camerario, Papebergen. Basileae, 1550. 8. conf. paullo post, §. VI. — rec. ibid. 1555. 8.

Γνωμολογίαι παλαιοτάτων ποιητῶν. Parisiis, typis regiis, apud Andr. Turnebum, Regium (in Graecis) *typographum*, 1553. *Sententiosa poetarum vetustissimorum, quae supersunt, opera, Theognidis etc. — Omnia versibus latinis reddita. Paris. apud Guil. Morelium*, (regium in latinis typographum.) 1553. 4.

Insunt ea omnia graeca, quae continet editio Aleandri, 1512. versio latina est Schegkiana. vid. Kall et Glandorf locc. mem. Maittaire III. p. 627. et Indic. I. p. 442. Freytag Adpar. liter. I. p. 227. Exemplar cum notis MSS. et emendationibus Hadr. Iunii fuit in biblioth. Schulbruchiana p. 147. Fabricius memorat edit. gr. et lat. Paris. 1554. 4. [quae, nisi in numero anni error sit, eadem esse videtur, de qua *Maittaire* l. m. p. 628. not. a. incidi, ait, forte in dissutas quasdam schedas illius gnomologiae graecae, in quibus continebantur Phocylidis poema et aurea Pythagorae carmina; in 4. quae diuersae erant editionis, charactere quidem paullo minutiore, sed elegantissimo; qualique Guil. Morelius in excudendis quibusdam auctoribus, (e. g. Theocrit. an. 1561.) vsus est.] Idem Fabric. laudat edit. Theogn. gr. et lat. Paris. apud Morel. 1553. 8. In forma forsan errauit Fabricius, aut confudit cum collectione e comicis gr. de qua vid. §. IX.

Theognidis sententiae cum Iac. Schegkii versione et scholiis Eliae Vineti. Basil. 1555. 8.

Constantini Lascaris Grammat. cum latina e regione interpretatione, adiectis in fine opusculis ad graecae linguae scientiam aptissimis. Opuscula haec sunt: *Io. Grammaticus et Plutarchus et Corinthius de dialectis. Cebetis tabula. Pythag. aurea carmina. Phocyl. gr. et lat.*

lat. *Aldi introductio in grammaticam de verbis* in *μι ex Vrbano.* Venet. 1557. 8. apud Paullum Manutium.

En Lector, librum damus vere aureum, planeque scholasticum, quo continentur haec: τα χρυσα — επη etc. — — id est, *Pythagorae* carmina aurea. *Phocylidae* poema admonitorium. *Theognidis* Megarensis poetae Siculi gnomologia. *Coluthi* Lycopolitae Thebaei Helenae raptus. *Tryphiodori* poetae Aegyptii de Troiae excidio. Omnia graeco-latina, conuersa simul et exposita *a Michaele Neandro*, Sorauiense. Basileae, per Ioan. Oporinum. — In calce: *Basileae ex officina Io. Oporini. Anno salutis M. D. LIX. mense Augusto.* 4.

In praefatione agit de frequentia et vsu sententiarum, quarum insignem collegit copiam, apud veteres, et de Pythagora ac Phocylide, quorum versus fecit latinos. Textui Phocylidis adiecit et subiecit expositionem vocabulorum vt plurimum grammaticam. A pag. 40. dedit et explicuit quaedam poetae fragmenta: a pagina 70. vberius exposuit sensum vtrunque rerum ac sententiarum, et has cum aliis apud alios scriptores obuiis sententiis comparauit, Adagiis ab Erasmo collectis in primis vsus. A pag. 46. sequitur Xenophontis Hercules e libro II. Memorr. Socratis, comparatus cum Silii Italici descriptione. Singula reliquorum opusculorum in titulo memoratorum et eodem anno menseque ab Oporino excusorum habent peculiares inscriptiones, praefationes atque indices, et pari modo accesserunt separatim *Nili* episcopi capita seu praeceptiones de vita pie — exigenda. In meo quidem exemplo excidit *Theognis* in generali inscriptione notatus, id quod facile accidere potuit, quod singula, vt vidimus, opuscula peculiarem habent titulum. [In mei exempli inscript. Theognis nominatur, cui exemplo addita etiam sunt Nili Κεφαλαια cur. Neandro eodem mense et anno emissa Basil. *Beck.*] Neandri editionem minime omnium contemnendam esse, pronuntiat cel. Brunck, seuerus alioqui censor, in editione Poetarum gnomicor. pag. 290. Rarissimis autem libris adscribitur haec editio, et in Petauianorum librorum sectione exemplar pro XV. florenis venditum fuisse dicitur a *Bünemanno* in Catalog. libror. rariss. pag. 101. conf. *Freytagii* Analecta lit. pag. 628. *Volborth* Lobschrift auf Neandern, Gottingae, 1777. pag. 49 sqq. — *Phocylidis* et *Theogn.* carmina a Neandro illustrata cum aliis recusa sunt in *Opere aureo et scholastico, in quo continentur Pythagorae* — — — *et aliorum poemata.* — — *edita omnia studio et cura Michaelis Neandri, Sorauiensis.* Lipsiae, 1577. 4. ex officina Io. Steinmann. Quoduis opusculum, vt in superiore editione, peculiarem habet Neandri praefationem: et opus, si numerorum seriem et discidium spectes, tribus constat tomis. conf. Fabricium in biblioth. gr. vol. XIII. pag. 470.

Theognidis sententiae, cum versione Phil. Melanchthonis. Witteberg. 1560. 8. — Accessit et prodiit separatim:

Explicatio sententiarum Theognidis in schola Wittebergensi, auctore Phil. Melanchthone an. 1551. collecta a G. Maiore, Doctore etc. — Witteberg. 1560. 8.

Vid. *Strobel.* indicem scriptorum Melanchth. pag. 43. in Miscellan. litterarii argumenti, collect. VI. et Kall pag. XII.

Theognidis Megarensis sententiae elegiacae cum interpretatione et scholiis Eliae Vineti. accesserunt et horum poetarum opera sententiosa: Phocylidis, Pythagorae, Solonis, Tyrtaei, Naumachii, Callimachi, Mimnermi, Eueni, Rhiani, Eratosthenis, Panyasidis, Lini, Menecratis, Posidippi, Metrodori, Simonidis, Senariorum libellus. Omnia in vsum scholarum collecta,

collecta, et ad verbum conuersa per Iac. Hertelium, Curiensem. Adiecta quoque est omnium versio latino carmine a diuersis expressa. Basil. apud Oporinum, 1561. 8.

Saepius repetita est haec editio; ita tamen, vt inter se differant. Sic altera inscripta est: *Theognidis Megar. sententiae elegiacae, graece et latine, vna cum eiusdem argumenti reliquiis, Phocylidis* (etc. vt supra) — — *Simonidis, Senariorum libello. Omnia in vsum scholarum collecta et ad verbum conuersa per Eliam Vinetum, et Iac. Hertelium, Curiens. Variscum. Carmine vero latino partim a Hieronymo Osio Turingo, partim ab aliis expressa. Accessit in studiosorum gratiam, Homeri Batrachomyomachia, item latino carmine a Hieronymo Osio reddita. Basileae.* — In calce: *Francofurti, ex officina Ludouici Lucii, Anno salutis humanae M.D.LXIII. Mense Septembri.* Omisit Hertel. qui Basileae erat scholae Petrinae moderator, dedicationem ad senatum Salueldensem, quod, vt ait, *in priore editione dedicatio parum feliciter cessisset.* Inscripsit igitur alteram editionem *Iodoco Iungio*, Brisacensi, suo quondam discipulo, et omnia, (quae scil. in priore editione dederat,) *nunc secunda hac editione magis exornata et emendata* esse scribit. Epistolam autem finiuit sic: *Vale. — Datae Basileae, ex ludo nostro ad D. Petrum, Calend. Iulii* 1563. Hertelii epistolae praemissum est carmen Hier. Osii elegiacum, idque dedicatorium ad senatum Dantiscanum. Atque *Osius* versionem poetarum memoratorum paullo ante ediderat Wittebergae, typis Laurent. Suenk, 1562. 8. vid. Klotzii diss. ad Tyrtaeum pag. 178. Adiiciuntur Schegkii, (pag. 274.) tum Osii (pag. 322 sqq.) interpretationes Theognidis et aliorum metricae: quas excipiunt pag. 394. versio Phocylidis metrica Viti Amerpachii, tum reliquorum versiones metricae variis auctoribus. Desunt vero Eliae Vineti castigationes atque adnotationes in Theognidem. Reliquae editiones modo priorem videntur sequutae, modo posteriorem, accessionibus aut etiam mutationibus hinc inde factis. Sic habeo exemplum, Basileae, ex officina Oporiniana, an. M.D.LXXVI. mense Martio, quod et titulo opusculisque primae editionis et dedicatione ad senatum Salueldensem, 1561. scripta Vinetique adnotationibus in Theognidem est ornatum; at reliquis secundae editionis additamentis caret. Recusa autem est *Hertelii* collectio, Basil. ex offic. Oporin. 1569. 8. 1572. 8. 1576. 8. (cum anonymi notis MSS. in biblioth. Vffenbach. IV. p. 75.) Erphordii cum translatione metrica Anton. Mockeri, 1576. Lipsiae, apud Io. Rhambam, 1576. tum ibidem 1577. 1581. 1587. 1591. 1594. 1596. 1600. 1613. typis Lambergianis, Helmstadii, 1668. in qua editione interdum fit discessio a lectione Herteliana, vel potius Camerariana: Wratislau. 1692. quae est vitiosa etc.

Theognidis sententiae elegiacae. Pythagorae versus aurei, Phocylidae poema admonitorium. Digna omnia, quae ad vnguem ediscantur a studiosis adolescentibus. Dusseldorp. excud. I. Oridyrus et Alb. Buysius. 1563. 8.

Graeca primum, dein versio eorum latina separatim. Theognidis versio est Schegkiana.

Theognis et Phocylides etc. per Steph. Rigelium. Nissae, 1561. 8.

Vetustissimorum poetarum opera sententiosa, quae supersunt. Antwerpiae, ex officina Christoph. Plantini, 1564. 8.

Insunt *Phocylidis carmen, Solonis* γνωμικὰ, *Tyrtaei, Naumachii, Mimnermi, Callimachi, Rhiani, Eratosthenis, Panyasidis, Lini, Menecratis, Posidippi, Metrodori, Simonidis,*

nidis, variorum poetarum γνῶμαι μονόστιχοι. — In bibliotheca Sarraziana nr. 1330. in 8. laudatur haec editio accuratissima et infrequens. Eadem esse videtur, quae in Draudii bibl. classica p. 1590. adferitur an. 1565. Memoratur quoque Theognidis, Phocylidis, Pythagorae et reliquorum editio Plantiniana, Antwerpiae, 1572. 1577. 1582. 8. vid. Pinelli biblioth. II. pag. 304.

Theognidis sententiae, (graece.) *cum versione latina, ita, vt verbum verbo conferri possit, addita earundem explicatione a Philippo Melanchthone.* Lipsiae, 1566. 8. — Editio rara. vid. Christii biblioth. II. p. 118. — rec. Muhlhusii, 1570. 8. — Lipsiae, 1581. 8. (vid. Kall. p. XVI.) Lipsiae, 1606. — Wittebergae, 1609. 8. 1631. 8. Londin. 1639. 8.

Nouam Theognidis, Phocylidis et aliorum poetarum recensionem Henr. Stephanus, quem Crispinus et reliqui editores vt plurimum sunt sequuti, (vid. Glandorf, l. m. p. 18 sqq.) instituit more suo in splendido raroque opere:

Poetae graeci principes heroici carminis etc. Paris. 1566. in fol.

Theognidis; Phocylidis, Pythagorae, Solonis aliorumque veterum poemata gnomica, latina versione et annotationibus illustrata. Est tertia pars collectionis amplioris.

Gnomici autem in meo exemplo an. 1639. errore forsan bibliopegae, (a singulis enim partibus noua numerorum series incipit,) efficiunt alteram partem collectionis Crispinianae, inscriptae: Τὰ σωζόμενα τῶν παλαιοτάτων ποιητῶν, γεωργικά, βουκολικὰ καὶ γνωμικά, *Vetustissimorum authorum Georgica, Bucolica et Gnomica poemata, quae supersunt.* (Geneuae) apud Crispinum, 1569. (al. 1570.) 12. rec. 1584. 12. 1600. et 1612. 12. (quae est recensio Sylburgiana, vid. ad an. 1591.) per heredes E. Vignon. Geneuae, apud Io. Vignon. 1620. et 1629. 12. ibid. sumt. Ioann. de Tournes. 1639. 12. Quando in titulo huius editionis additur: *Accessit huic editioni Is. Hortiboni,* (h. e. Casauboni) *Theocritearum lectionum libellus*, id iam in secunda editione factum esse, ex praesamine typographi coniicio. — Paris, 1628. Tremonae, 1589. 8.

Theogn. Sententiae. gr. lat. Heidelberg. 1569.

Vid. Catalog. biblioth. Barberin. II. pag. 454.

Poemata Pythagorae et Phocylidis, cum duplici interpret. Viti Amerpachii. Lipsiae, 1572. 8.

Hesiodi opera et dies gallico carmine per Io. Bayfium, cum aureis Pythagorae carminibus, sententiisque Phocylidis et Naumachii. Paris, 1574. 4. Gallicam tantum esse poematum versionem, suspicatur Glandorf p. 46.

Theognidis sententiae, graece, cum latina metrica Iac. Schegkii interpretatione. Paris. apud Ioan. Bene-natum. 1579. 4.

Vid. *Maittaire* A. T. III. pag. 777.

Theogn. Sententiae. gr. et lat. cum scholiis El. Vineti. Lipsiae, 1576. 8. 1583. 8. 1588. 8.

Phocylidis poema admonitorium. Graece. Paris. e typographia Steph. Prevosteau. 1584. 4. — rec. 1602. 4.

Pythagoras,

Pythagoras, Phocylides, Theognis. Carmine latino expressi, *Petreio Tiara*, Frisio, Medico, et graec. litterarum, dum viueret, Professore, interprete. Nunc recens summo studio ac fide gr. et lat. coniuncti, breuibusque annotatiunculis illustrati et in lucem *editi ab Io. Arcerio Theodoreto, Frisio. Franeckerae* excudebat Aeg. I. Radaeus. 1589. 8. min.

Epicae elegiacaeque minorum poetarum gnomae: graece ac lat. Pythagorae scil. Phocylidis, Theognidis, Solonis et aliorum. (Naumachii scil. Callimachi, Eueni, Rhiani, Eratosthenis, Panyasidis, Lini, Menecratis, Posidippi, Metrodori, Simonidis, Antimachi.) *Addita in fine variantis scripturae notatio: correcta item multis in locis interpretatio latina,* (prosaica) *graecis ex aduerso appofita: opera et studio Frid. Sylburgii.* Francof. apud Io. Wechel. et Petr. Fischerum. 1591. 8.

Est nitida editio. In epistola dedicatoria ad Pincieriam familiam quaedam de aetate sua et puerili et iuuenili, atque praeceptoribus adfert Sylburg. Codicibus MSS. vti non potuit. Latinam vero versionem multis in locis reddidit meliorem. In notis calci subiunctis de lectionis sede apud alios gr. scriptores et varietate a Vineto ipsoque collecta, nec non de sensu verborum et sententiarum breuiter ac dilucide docteque disputat. — Haec editio frequenter recusa est, mutata tamen inscriptione: nimirum;

Γνωμάγραφοι. Theognidis, Phocylidis, Pythagorae et aliorum poemata gnomica multis in locis correcta, additaque variantis scripturae notatio. Opera Fr. Sylburgii. Heidelberg. 1597. 8. typis Hier. Commelini, (qui hanc editionem dedicauit Dau. Hoeschelio, et paucula, de quibus se fatetur Sylburgianas notulas frustra consuluisse, subindicauit;) Francof. 1603, Geneuae 1612. 12. apud Eustach. Vignon; Lugd. 1612. 12. ex typographia Io. Mallet. Traiecti ad Rhen. 1651. 1659. 1692. 1742. 1748. 12. (v. Biedermanni noua Acta scholast. vol. I. p. 410.)

Theogn. sententiae elegiacae cum interp. latina. Ingolstadii, 1598. 8.

Theogn. Phocylides, cum interpretat. Viti Amerbachii. Lipsiae 1598. 8.

Theognidis Megarensis sententiae graecolatinae, certis titulis, quos margo numerato exhibet, distinctae: cum indice duplici, vno dictionum et phrasium graecarum; altero titulorum: Opera M. Wolfgangi Seberi, scholae Schleusingensis Rectoris. Accedunt seorsim in eundem poetam Ioach. Camerarii scholia graeca. Lipsiae, impensis Thomae Schureri. 1603. 8.

Latina versio est Vineti: notae autem Seberi sunt partim adscriptae margini, partim locupletissimo vocum Theognidearum indici insertae. De altera editione vide ad an. 1620.

Pythagorae ac Phocylidis carmina graecolatina, cum indice duplici, vno vocabulorum et phrasium, altero locorum communium edita a M. Wolfgango Sebero, Sulano, ill. Schleusingensis scholae rectore. Accedunt hypomnemata gr. Ioach. Camerarii, et notae. Lipsiae Michael Lantzenberger excudebat. M. DC. IIII. 8. impensis Thomae Schureri, bibliopolae. — Notae sunt criticae et grammaticae, aut comparantur aliorum sententiae. — *Iterum* prodiit haec editio 1622. 8. (Editio Seberiana Lipf. 1612. est in bibl. Hamburgensi: num repetita sit editio, an folium tituli tantum, quod in aliis libris saepe fieri solet, mutatum ac renouatum, equidem nescio.)

Theogn. Sententiae, gr. et lat. Augustae Vind. 1604. 8. Argentor. 1610. 8.

Theognidis et rel. poemata in *Collectione poetarum graecorum carminis heroici, curante Iac. Lectio,* Aureliae Allobrogum, typis Petri de la Rouiere, 1606. fol.

Lectius in graecis plane fequitur Stephanum, verfionem latinam repetiit e Sylburgianis editionibus.

Gymnafmata verfuum graecorum, in quibus continentur: batrachomyomachia Homeri; Hefiodi O. et D. Theognidis fententiae: Pythagorae verfus aurei; Phocylidis poema admonitorium; Omnia graece edita in vfum fcholarum a Cafpare Brülouio. Argent. apud Marc. ab Heyden. 1618. 8.

Theogn. Phoc. Pythag. prodierunt quoque Lugduni 1612. 12. Leidae, 1625. 12. vide Glandorf. l. m. p. 50.

Theognidis Megarenfis fententiae graeco latinae, certis titulis, numerato in margine pofitis, diftinctae: cum indice duplici; vno dictionum et phrafium graecarum; altero titulorum. Editio fecunda, quae feorfim, praeter graeca Ioach. Camerarii fcholia, peculiares quoque notas exhibet, quibus et paffim illuftratur textus, et varia infuper lectio vt aliunde, fic inprimis e MSS. codd. bibl. Palatinae atque Auguftanae commonftratur. Opera M. Wolfgangi Seberi, Sulani. Lipfiae, imp. haeredum Thomae Schureri, (typis Io. Glükii.) 1620. 8.

MSS. duorum Palatinorum et vnius Auguftani varias lectiones Hoefchelius, et fyllogen obferuationum in Theognidem Weitzius miferat Sebero, qui illis vfus, Weitzianas notas felectas fuis immifcuit, et verfionem reddidit meliorem, certe planiorem. Praeclara eft editio.

Vetuftiffimorum poetarum, Hefiodi, Theocriti, Theognidis, Mofchi, Mufaei, Bionis, Phocylidis et aliorum, opera Georgica, Bucolica, Gnomica; gr. et lat. omnia notis fuo loco neceffariis illuftrata. apud Io. Libert. Paris. 1628. 8.

Eft repetitio edit. Geneuenfis, fed emendatior. Excepto Hefiodo, in reliquis exemplar Stephanianum fequutus eft editor. Opus hoc, in quatuor diuiditur partes; illius vero integrum exemplar perquam difficile eft inuentu, quia fingulis fere auctoribus, aut partibus fuus titulus pofitus eft, anno 1627. fignatus. Praefixum deinde eft folium, an. 1628. notatum cum praefatione typographi, in qua de auctoribus antea ab illo fingulatim editis ac poftea in vnum corpus collectis agitur et ratio redditur. Prior pars continet Hefiodum cum fylloge notarum: altera, Theocritum cum Hortiboni aliorumque adnotationibus; tertia, Mofchum et Bionem cum fcholiis, Aufonii Idyllion a Fed. Iamotio graecis verfibus expreffum, et Mufaeum; quarta, Theognidem cum notis Vineti, ac reliquos, v. *Maittair.* A. T. tom. III. p. 891. et *Pinelli* Catal. II. nr. 4198. cum nota cl. Morelli.

Theognidis Megarenfis fententiae, ad vfum ftudiofae iuuentutis feorfim excufae. Monafterii Weftphal. typis Bern. Rasfeldii. 1634. 8.

Graecam, at vitiofam effe editionem, fcribit Kall.

Poetae minores graeci: Hefiodus, Theocritus — — — Theognis, Phocylides, Pythagoras, —. Per Radulphum Winterton. Cantabrig. 1635. 8. in qua prima editione Winterton lectionem Stephani atque Crifpini feruauit, Cantabr. 1652. et faepius. Vide fupra edd. Hefiodi, et Kall.

Poemata

Poemata Pythagorae, Phocylidis et Theognidis: cum versione latina, huius quidem D. Phil. Melanchthonis: illorum vero noua, vbi verbum verbo respondet. Accessit et breuis quarundam vocum difficiliorum analysis. In vsum acad. Gustauianae, cura et sumpt. *M. Io. Gezelii*, Dorpati Liuoni, apud Io. Vogel. 1646. 8. — — *In gratiam φιλελλήνων cum necessaria institutione de quantitate, praecipue litterarum ancipitum α, ι, υ, recusa, cura et sumt. eiusdem.* Aboae, apud Io. Winter. 1676. — v. *Erici Michael. Fant* Historiam litteraturae graecae in Suecia. Vpsaliae et Lipsiae, 1779. p. 112.

Isocratis oratt. III. Plutarchus de institutione puerorum. Pythagorae aurea carmina, Phocylidisque carmen. Ienae, 1656. Hildesiae, 1657. Heidelbergae, 1678. Numburgi, 1702. 8. — opera Io. Iac. Schudt, Francof. 1702. 8.

Theognidis sententiae omnes, gr. et lat. inter *Veterum poetarum graecorum poemata aut poematum ἀποσπασμάτια selecta — cura Io. Vorstii*, Berolini 1674. (vid. Fabricium ipsum post nostram editionum enumerationem;) Francof. ad Viadrum 1692. 8. et saepius recusa dicuntur. *Item* Marburgi cura *Io. Ioach. Schroederi*, LL. OO. Profess. Marburg. ordin. (nouis Schroederi curis recognita.) 1733. 8.

Theognidis Megarensis sententiae elegiacae graeco latinae, notis philologicis — exornatae, commentorio integro — illustratae —. Accedunt lectiones variantes; in φιλελλήνων commodum, labore ac studio Henr. Gottlob Iust, gr. ling. in gymnasio Augustin. Prof. sumptibus autoris, Erfurti, litteris Müllerianis. 1701. 8.

Inutilis huius editionis, a Kallio valde spretae, et tamen 1710. Francof. repetitae inscriptionem longiorem dedit idem Kall.

Theogn. cum indice et notis, ab Ant. Blackwall. Londin. 1706. 12. Laudat hanc editionem, vt raram, ita praeclaram, Harwood, in: Ueberſicht verſchiedener Ausgaben der gr. und röm. Claſſiker. p. 11.

Phocyl. carm. locis S. S. parallelis a capite ad calcem illustratum a M. *Henr. Bönick.* Gymnasii Martisburg. Conrectore. Lipsiae, 1710. 8.

Theognidis versus 420. priores recepti sunt in *Io. Patusae* Encyclopaediam philologicam, vol. IV. a p. 253. — 267. Venetiis 1710. 4. (vide bibl. nostrae vol. XIII. p. 457 sqq.) et quaedam sententiae in *Hier. Freyeri Fasciculum* poematum graecorum. etc. Halae Magdeb. 1715. 8.

Poemata Phocylidis, Pythagorae et Naumachii, cura Adami Erdmann Miri. Budissae, 1715. 8.

Θεογνις —. Theognidis Lebens-Reguln, deren Text nach den besten Lesearten hergestellet, und mit deutschen Noten behandelt wird, etc. — *durch Friedr. Gottl. Fischern.* Altenburg, 1739. 8.

Vid. Kall. pag. XXV.

Callimachi Hymni et epigrammata: quibus accesserunt *Theognidis carmina*: nec non *Epigrammata* centum septuaginta sex ex Anthologia graeca, quorum magna pars non ante separatim excusa. — His adiuncta est *Galeni* suasoria ad artes. Notas addidit, atque omnia emendate imprimenda curauit editor. In praefatione disseritur de linguae graecae pronuncia-

 tione;

tione; fecundumne quantitatem an accentum melius prodeat. Londini, impenfis Gul. Thurlbourne, bibliop. Cantabr. 1741. rec. 1751. mai. 8.

Bentleius, editor, ex Theognidis fententiis, quas ad Cyrnum fcriptas effe exiftimat, moralibus dedit excerpta, cum verfione vulgatis emendatiore. conf. Acta Erudit. Lipf. an. 1745. p. 403. etc.

Ἐπικαὶ γνῶμαι. *Epicae et elegiacae fententiae minorum poetarum graecorum, Pythagorae fcil. Phocylidis, Theognidis, Solonis, Tyrtaei et aliorum. Addita Monofticha incertorum a Grotio collecta, et nonnulla epigrammata moralia excerpta ex Anthologia, gr. et lat.* In vfum fcholarum. Venetiis, apud Simon. Occhi. 1746. 8. — Haec collectio plenior effe dicitur quam Sylburgiana.

Plutarchus de puerorum educatione et de audiendis poetis, *Ifocratis* orationes tres, *Hefiodi* Opera, et *Theognidis fententiae*, graece, in vfum fcholarum. Recenfuit, praefationem et vitas auctorum praemifit *M. Chriftoph. Kretfchmar*, Cruciani Dresden. Conrector. Dresdae et Lipfiae, 1750. 8.

Variae lectiones paffim fubiiciuntur textui.

Phocyl. carm. cum felectis aduotationibus aliquot doctorum virorum, gr. et lat. Nunc denuo ad editt. praeftantiffimas recenfuit, interpretationem lat. emendauit, notasque fuas adiecit M. I. Ad. Schier. Lipfiae, 1751. 8. Notae excerptae funt Sylburg. Neandri, (quem fequutus eft Schier in contextu,) Amerbachii et I. A. Fabricii. Praefixus eft editionum index.

Theognidis, Phocylidis, Pythagorae carmina ex aduerfo latina interpretatio adpofita, multis in locis correctior, quam antea prodierit; accedit italica verfio metrica, curante Angelo Maria Baudinio, Florentiae, 1766. 8.

Ἠθικὴ ποίησις *fiue Gnomici poetae graeci ad optimorum exemplarium fidem emendauit Rich. Franc. Phil. Brunck. Argentorati*, in bibliopolio academico. 1784. min. 8.

Reddidit cel. *Brunck* in hac editione omnia, quae continet pars altera editionis poetarum minorum graecorum Radulphi Wintertoni, Cantabrig. excufae an. 1677, (exceptis tribus *Orphei* fragmentis, in quorum locum fuffecit *Cleanthis* Hymnum;) fed multa e codd. regiis Parifinis aut edd. Manutii ac Turnebi, etiam Neandri, et ex codice Stobaei Parif. aut de fua aliorumue coniectura emendata, mutata aut, praecipue in Theognideis, alio modo diftincta, in fuamque repofita fedem. At Camerarii, H. Stephani et Seberi editiones neglectae videntur, in quibus tamen variae refcriptae fuerant lectiones, quae ab ill. Brunckio ex codd. Parif. funt notatae. Addidit vir cel. Hefiodi O. et D. Solonis fragmenta locupletauit: in Comicorum fententiis fragmenta aliquot, quorum partem tantum Wintertoni editio exhibet, integra dedit ex auctoribus, qui ea feruarunt. Omiffis vulgatis verfionibus, fententias et fragmenta ab Hugone Grotio aliisque viris doctis carmine latino reddita, fingulis fubiecit graecis. In calce adiecit notas breues, criticas fere, acutas quidem doctasque, at interdum audaciores; et erunt, qui multis locis obfcuris ac maxime dubiis nullam additam effe interpretationem fenfusque expofitionem, molefte ferant. Alia quaedam in editione hac praeclara nouaque recenfione defiderat notatque cenfor eruditus in Göttingenf. ephemerid. litterariis plag. 95. an. 1784. p. 947 fqq. — Idem cel. *Brunck* in Analectis vett. poet. graec. vol. I. p. 77 fq. et II. p. 522. dedit decem fragmenta *Phocylidis* Milefii. *Harl.*]

In

In *Iohannis Vorſtii* Apoſpaſmatiis ſelectis poetarum graecorum Berolini 1674. 8. cum latina verſione, praeter librum ſextum Iliados et Heſiodi Ἔργα καὶ ἡμέρας, occurrunt *Theognidis* quaecunque ſuperſunt, (quibus alienum aliquid adſutum eſſe Vorſtius quoque ſuſpicatur) *Pythagorae* aurea carmina, *Phocylidis* poema, Pindari Olymp. Od. 1. et Pythionicor. Od. 7. Nemeonic. Od. 2. et Iſthmionic. Od. 3. Euripidis Hecuba, pars ex Aiace flagellifero Sophoclis, Aeſchyli Prometheo vincto et Pluto Ariſtophanis. Theocriti Idyllium 4. 9. 16. et 17. Moſchi 4. Bionis 5 et 6. Pars ex Arati phaenomenis, argonauticis Apollonii, Callimachi hymnis in Iouem, particula ex periegeſi Dionyſii, (quem ſub Antonino Caracalla vixiſſe perperam tradit,) et Oppiani cynegeticis, tum XXXVIII. ſelecta epigrammata ex anthologia Maximi Planudae.

Dauid Hoeſchelius Gnomicorum, atque adeo Theognidis Ἔκδοσιν meliorem ad 3. MSS. codices meditatus eſt, vt didici ex epiſtolis Gudianis p. 188. Miſerat et nonnulla ad Sylburgium, ſed quae periiſſe ille ſibi conqueritur in limine ſuarum animaduerſionum. [Nouam editionem, eamque pleniorem cum graecis Ioachimi Camerarii ſcholiis, notis Wolfgangi Seberi et Ioachimi Weitzii, Sylburgii atque Commelini integris, tum Vineti, Neandri aliorumque ſelectis, ſuisque molitus eſt M. *Abrah. Kallius*, Hafnienſis, et *Specimen nouae editionis Sententiarum Theognidis Megarenſis, poetae antiquiſſimi* etc. Gottingae et Gothae, 1766. 4. publicauit, praemiſſo catalogo editionum Theognidearum ſecundum ordinem temporis digeſto. Vt liberalitas in notis expoſita omnibus placeat, verendum eſt. De verſionibus pauca addere lubet. — *Latine* verterunt, proſa, *Elias Vinetus, Philippus Melanchthon*, et *Michael Neander*: verſu *Iac. Schegkius.* Phocylides verſibus elegiacis a *Steph. Rigelio*, Niſſae, 1561. 8. *Cyriaci Lindemanni* verſio ligata num lucem adſpexerit, equidem neſcio. Molitum eſſe illum, nec non *Eobanum Heſſum*, conſtat; vid. *Camerar.* praef. ad Theognidem, et Epiſtolam ad Lindemannum, p. 189. Epiſt. poſtum. — *Pythagoras, Phocylides ac Theognis*, carmine latino expreſſi, *Petreio Tiara* auctore, Franequerae 1589. 8. — *Caſparis Barthii Theognis*, latinus, vt diſticho diſtichon, ſenſus ſenſui reſpondeat, inter *Caſp. Barthii* Opuſcula varia, Hanouiae 1612. 8. p. 211 ſqq. — *Gallice*: Les ſentenzes de *Theognide*, poete grec, miſes en vers françois par *Nic. Pavillon*, Pariſien. Paris, chez Guil. Iulien. 1578. 8. vide Kall p. XXVIII. — Les Preceptes de *Phocylide* traduits du Grec etc. par Mr. de l'Academie Françoiſe. à Bruxelles 1699. 12. — Gallica verſio eodem anno *Pariſiis* cum aliis opuſculis et notis edita dicitur: quae, num eadem ſit, an diuerſa, definire nequeo. — Sentences de *Theognis*, de *Phocylide*, de *Pythagore* et des Sages de la Grece, recueillies et traduites par Mr. *Levesque*. Paris. 1783. 12. Continet quoque ſententias *Demophili* et *Democratis*, atque epiſtolas nonnullarum, quae putantur, pythagoricarum. Poema Phocylidis, putat Leveſque, eſſe genuinum, nonnullis verſibus interpolatis. — *Hiſpanice: Epicteto* y *Phocilides* en eſpannol con conſonantes, autor *D. Franciſco de Quevedo* en Madrid. 1635. 8. et in tertio vol. Operum Queuedi, edit. Bruxell. 1671. 4. ad calcem Epicteti. — — *Italice*: de Saluini verſione inedita vid. Giornale d'Italia, tom. XIV. p. 132. et Kall, p. XXVIII. — *Germanice*: Specimen verſionis *Theogn.* metricae haud probatae, auctore *I. Dan. Denſo*, in: Beyträge zur Critiſchen Hiſtorie der deutſchen Sprache etc. Lipſiae, 1738. part. XX. nr. IV. p. 559. — auctore *Fiſcher*, (Altenb. 1738.) Bauzen, 1739. 8. — in editione Altenburg. 1746. ſupra memorata. Phocyl. auctore *Melchiore Dieter. Procopio* in eius Auserleſenen moral. Gedichten, Francof. et Lipſ. 1720. 8. p. 59 ſqq. — — *Harl.*] Sententias quaſdam eiusdem poetae cum dogmatis moribusque

ribusque iudaicis congruentes notauit *Ioh. Henricus Ernesti,* Professor Lipsiensis, ad calcem exercitationis de Pharisaismis in libris profanorum scriptorum occurrentibus. Lips. 1690. 12.

Phocylides. III. PHOCYLIDES Milesius philosophus, Theognidis aequalis fuit, vt post Eusebium Suidas [quem ad verbum h. v. exscripsit Eudocia,] testatur l). Sane ab Isocrate, Plutarcho, Dione 2. de regno p. 19. et aliis iunctim laudatur cum Theognide. *Isocrates* Orat. ad Nicoclem: *σημεῖον δ' ἄν τις ποιήσαιτο τὴν Ἡσιόδου καὶ Θεόγνιδος καὶ Φωκυλίδου ποίησιν. Καὶ γὰρ τούτους φασὶ μὲν ἀρίστους συμβούλους γεγενῆσθαι τῷ βίῳ τῶν ἀνθρώπων.* Cyrillus Alexandrinus VII. in Iulianum negat, Salomonem cum Phocylide, Theognide, Socrate et Isocrate esse comparandum, et p. 225. Πεντεκοστῇ, ait, *καὶ ὀγδόῃ Ὀλυμπιάδι Φωκυλίδης καὶ Θεόγνις ἐγενέσθην, LVIII. Olymp. Phocylides et Theognis floruerunt.* Ita enim malo, quam, quod interpres, *orti sunt.* Idem Suidas ei tribuit *ἔπη* et ἐλεγείας, tum *παραινέσεις* siue *γνώμας*, quas ait a quibusdam inscripta *κεφάλαια* siue *capita exhortatoria.* Etiam Phocylidis carmina *μελῳδηθῆναι* olim non minus quam Homeri, Hesiodi, Archilochi ac Mimnermi, testatur Chamaeleon apud Athenaeum lib. XIV. Ex auctione Gudiana accepi codicem Theognidis MS. in quo hoc singulare, quod, quoties nouum argumentum incipit, quod non semper manifestum est, in exemplis et ab editoribus neglectum, rubra littera maiuscula initiali versus notatur. [In fragmentis apud Stobaeum et Brunck in Gnomicis poet. gr. p. 91 sq. repetita sunt ab initio singularum sententiarum *καὶ τόδε Φωκυλίδεω*, quod iam *Dio Chrysostomus* diss. 36. p. 440. (p. 79. tom. II. edit. Reiskii,) notat: qui versus genus atque figuram quasi describunt illius poeseos Brunckio l. m. p. 310 sq. pulcre obseruante. Adde Paul. Manutii not. ad Ciceron. IV. 9. ad Atticum. *Harl.*] Exstat sub *Phocylidis* nomine hodieque *carmen νουθετικὸν* versuum 217. m) elegantissimis sententiis refertum. Sed praeter Scholiasten Alexipharmacon Nicandri, qui versum 160. vna cum tribus proximis citat, nemo [P] fere veterum quicquam ex eo profert: non Iustinus, non Clemens, non Basilius M., Eusebiusue aut Theodoritus, qui tanto studio ethnicorum dicta cum iudaeis vel christianis dogmatis conspirantia collegerunt, qualia ex hoc carmine, siquidem illis innotuisset, quam plurima adferre potuissent. Contra, quae e Phocylide laudant Plato, Aristoteles, Strabo, Lucianus, Alexand. Aphrodis. in III. Topic. p. 134, Athenaeus, Dio Chrysostomus, Plutarchus n), Clemens

l) *Philocydes* memoratur ab Athenaeo lib. VIII. p. 341. lin. 1. — Phocylides in genitiuo *Phocylidis,* vt Andocides, *Andocidis* apud Cornel. Nepot. in vita Alcibiadis cap. 3. *Heum.* Immerito habebatur a quibusdam *Mylensis,* Siculus. v. Mongitor. bibl. Sicul. II. p. 53. Append. *Harl.*

m) Recte Fabricium numerasse versuum numerum, adseuerat *Brunck* p. 321. Gnomicorum, licet hic e scriptis duobus addiderit versum, in impressis omissum; nam versus 64. qui bis positus erat, pro vno tantum censeri debet. *Harl.*

n) Laudatur versus quidam a *Plutarcho* in libro de Stoicorum repugnantiis p. 1034. E. ad quem alludit Aristophanes in Vespis v. 725. insertus is quoque *νουθετικῷ* carmini in codice regio inter vers. 81 et 82. quem Brunck suspicatur exstare in aliqua huius carminis editione: eundem tamen Brunckius p. 317. (coll. p. 321.) censet longe antiquiorem esse auctore huius carminis. Scholiastes praeter ea ad Aristophanis Nubes versu 239. laudat sub *Phocylidis* nomine duo versus, quos frustra quaeris in carmine, quod habemus, *admonitorio.* Centonem esse sententiarum compilatarum, auctore quodam christiano, hoc poema, iudicat *M. Ludou. Wachler,* Gothanus, in disp. de Pseudo-Phocylide. Rinteliae 1788. 4. At piam subfuisse fraudem, vix crediderim: contra plures eiusmodi collectiones sententiarum olim factas fuisse, probabile videtur. Huic igitur collectioni nomen Phocylidis praefixum fuerit, vel per casum possessoris

mens Alex. et Stobaeus, in *νȣθετικῷ* noſtro fruſtra quaeres. *Themiſtius* e Phocylide laudat in orat. 24. ad Nicomedienſes p. 307. *ὅτι σμικρὰ πόλις μετὰ φρονήσεως ἐπὶ σκοπέλȣ κατοικȣ̃σα κρείττων Νίνȣ ἀφρονȣ́σης.* Itaque *Ioſephus Scaliger* ad Euſebium p. 96. *Noli*, inquit, *putare hoc carmen illius Phocylidae eſſe, ſed ἀνωνύμȣ Chriſtiani. Et fortaſſe fuerit idem auctor cum illo Naumachio* o), *qui Chriſtianum carmen νȣθετικὸν ſcripſit de Virginitate. Neque vero puto vllius veterum carmen exſtare, quod cum poeſi huius Phocylidis, ſi modo ei nomen id fuit, aut elegantia, aut nitore, aut cultu verborum conferri poſſit.* Scaligeri iudicio ſubſcribunt *Daniel Heinſius* Exerc. Sacr. ad Hebr. IV. 12. et ad Theocritum p. 20. *Huetius* demonſtrat. euangel. Prop. IV. cap. 2. §. 66. p. 113. et 608. Prop. VII. §. 15. et Alnetan. quaeſt. p. 136. *Voſſius* de poetis graecis p. 22. et de philoſophia p. 136. libr. II. cap. 4. §. 3. *Ioh. Reiskius* p. 67. de Sibyllinis, *Georgius Calixtus* de reſurrectione carnis §. 6. [*Duport* ad Theophr. char. p. 225. *Salmaſ.* de Coma p. 552. *Hadr. Iunius* de Coma, tom. IV. Theſauri Gruter. p. 512. *Harl.*] *Marquardus Freherus* p. 64. parergon; [*Fiſcher.* in Animad. ſuper Gramm. gr. Weller. p. 349.] vt Barthium, Taubmannum, aliosque praeteream. Vetuſtiſſimi ſcriptoris *Iudaei* gnomas, ſub Phocylidis nomine legi contendit *Iſ. Voſſius* de Sibyllinis oraculis cap. 5. quae ſententia probatur *Ioh. Fello* Oxonienſi epiſcopo in notis ad Cypriani lib. I. aduerſus Iudaeos p. 27. [conf. *Wolfii* bibl. hebr. I. p. 968. et *Cleric.* comm. ad Exodi XXII. 31. et ad Deuter. XXII. 6. *Heum.*] Sed non facile mihi perſuaſerim, a Iudaeo ſcriptum v. 35. *ἔζωσαν ὁμότιμοι ἐπήλυδες ἐν πολιήταις*, neque conſtat inter Iudaeos frequentatum criminis genus, de quo v. 202. neque adeo multa video in Phocylidis carmine, quae non potuerint ab ethnico ſcribi aeque atque a Iudaeo vel Chriſtiano, ſiue vt auctor graecorum in Phocylidem iamborum, *χριςομύςȣ*. Nam quod de morticinio non edendo Scaliger obiicit e v. 132. 137 ſq. notum eſt, Pythagoricis quoque illud inter prohibita fuiſſe, vel e Laertii VIII. 33. Ita quam plurimis aliis Moſaicis inſtitutis conſenſerunt Aegyptii et Graeci, ne alias gentes iam commemorem, vt oſtenſum Spencero in opere de legibus Hebraeorum, Marshamo in Chronico canone, et Grotio ac Clerico commentariis in Pentateuchum. Reſurrectionis dogma v. 97 ſqq. neutiquam ita a Phocylide declaratur, vt non poſſit de metempſychoſi exponi p), neque clarius adſtruitur, quam in hisce *Epicharmi*:

Συνεκρίθη

foris cuiusdam, qui illas ſententias fuiſſe Phocylideas putarit, vel quod reuera quaedam Phocylideae ſententiae ſiue ab initio poſitae fuerint ſiue immixtae, ab illo autem philoſopho notiſſimo, reliquis auctoribus incertis aut obſcuris, nomen obtinuerit, ſententia orta, Phocylidem fuiſſe illarum parentem. Nec multum abeſſe ab hac ſententia ven. *Ver Poorten*, S. S. Doctorem et gymnaſii academici Gedanenſ. Rectorem, cognoui poſtea ex illius additamentis mecum communicatis. „Phocylidis *νȣθετικὸν* eſt *γνωμολογία* collecta forſan quarto poſt C. N. ſaeculo. Cui Phocylidae nomen adſcriptum eſt, vel vt hae hedera merx fieret vendibilior; vel quod multa, Phocylidae nomine, tum nota, his inſerta. Sed et inſerta quaedam aliorum addita, etiam nonnulla hominis chriſtiani manu, prorſus credibile eſt. Illa certe correctio ſententiae, quam legimus, *λόγῳ rationi*, verſ. 121. commemorato, opponitur *ὁ τῆς θεοπνεύςȣ σοφίας λόγος*, alii, niſi Chriſtiano, tribui vix poteſt. Neque tamen propter ea totum carmen homini Chriſtiano adſcribendum videtur. Varia enim congeſta eſſe, et rerum ordo turbatus, quod vel in primis verſibus perſpicias, et crebrior vnius rei repetitio, verbi gratia v. 4. et 10. verſ. 25. et 54. atque 28. v. 33. et 65. verſ. 12. et 33. atque 93. v. 134. et 22. videtur non obſcure docere." *Harl.*

o) Id negat *Brunck* ad gnomicos poet. graec. p. 322. cui *Naumachius* poetica facultate Pſeudo-Phocylide praeſtantior videtur: p. 315. non omnino comprobat Scaligeri iudicium. *Harl.*

p) At verſu 96. prohibetur corporis humani diſſectio,

Συνεκρίθη καὶ διεκρίθη
Καὶ ἀπῆλθεν ὅθεν ἦλθε πάλιν
Γᾶ μὲν εἰς γᾶν, πνεῦμα δ' ἄνω. Apud *Plutarch.* in consolat. ad Apollon. [P]

Epicharmi et *Pindari* dicta apud Clement. IV. Strom. p. 541. Plura apud *Gatacker.* ad Antonini VII. 50.
Vel in *Euripidis* Chrysippo:

Χωρεῖ δ' ὀπίσω τὰ μὲν ἐκ γαίας
Φύντ' ἐς γαῖαν, τὰ δ' ἀπ' αἰθερίου
Βλαστόντα γονῆς εἰς οὐράνιον
Πόλον ἦλθε πάλιν.

Clausulam quoque carminis Phocylidei christiano homine parum dignam esse obseruat elegans scriptor historiae operum eruditorum *Henricus Basnagius* Bellouallius an. 1699. p. 183.

Ταῦτα δικαιοσύνης μυστήρια οἷα βιεῦντες
Ζωὴν ἐκτελέοιτ' ἀγαθὴν μέχρι γήραος οὐδῷ.

Alia, inquit Basnagius, *praemia pietatis proposita fuissent ab auctore christiano.* Lucret. lib. III. *Cedit idem retro, quod fuit ante, in terram* etc. v. Iul. Paullus lib. I. sentent. tit. 21. et Schultingii notas p. 262. In veteri inscriptione Nicocratis, musici ac poetae apud Montfaucon. Palaeogr. gr. p. 171. πνεῦμα λαβὼν etc. Alexis Olympiodor. τὸ σῶμα μὲν ἐμοῦ θνητὸν αὖον ἐγένετο, τὸ δ' ἀθάνατον ἐξῇρε πρὸς αἰέρα. p. 583. Grotii excerpt. Menander: ἐνταῦθ' ἀπελθεῖν πνεῦμα μὲν πρὸς αἰθέρα, τὸ σῶμα δ' εἰς γῆν.

Ceterum, quod Suidas auctor est, κεφάλαια *Phocylidis* e Sibyllinis surrepta fuisse, ita verum esse comprobatur, vt in Sibyllinorum codicibus quibusdam MSS. libro secundo multi legantur versus, qui αὐτολεξεὶ iidem occurrunt etiam in Phocylideis. Sibyllae scrinia compilasse Phocylidem, arguit *Marquard Freher* cap. 23. Parergon tom. I. Thesauri Iuris Euerh. Ottonis p. 892. Vide editionem graecolatinam Sibyllinorum Parisiensem p. 405 sqq. Sed et lib. III. pag. 235. versus:

Κ' ἡ φιλοχρημοσύνη τίς γ' ἢ κακὰ μυρία τίκτει

respondet Phocylidis v. 38. et libro 5. Sibyllin. p. 335.

Οὐδὲ γαμοκλοπίαις καὶ παίδων κύπρις ἄθεσμος

efformatus est e Phocylidis versu primo. Hoc enim malo credere, Phocylidea Sibyllinis inserta esse, quam contra. Codicem MS. *Phocylidis* antiquissimum, in quo versus plerique inediti, memorat *Labbeus* bibl. nou. MSS. p. 372. In MS. regis Galliar. quod fuit Antonii Eparchi, hoc distichon praefigitur teste Bandurio p. 883. ad Antiqq. Constant.

Ταῦτα

dissectio, quod quidem, notante Brunckio ad illum versum, secundum christianam disciplinam temporis, quo vixit auctor huius carminis, grande piaculum erat, ob rationem, quam ipse subdit, nempe, quia corpora olim in lucem vitamque rursus proditura sunt. *Harl.*

Ταῦτα δίκης ὁσίῃσι θεοῦ βουλεύματα φαίνει
Φωκυλίδης ἀνδρῶν ὁ σοφώτατος ὄλβια δῶρα.

Solet carmen huius poetae plerumque Theognidi subiici, quamobrem ad illius editiones paullo ante notatas lectorem remitto. Primus liber graece in Gallia excusus, Parisiis, an. 1507. 4. curante *Francisco Tissardo* apud Guil. Gurmontium prodiit hoc titulo: *In hoc volumine contenta: Alphabetum graecum, regulae pronunciandi graecum. Sententiae septem sapientum. Opusculum de inuidia. Aurea carmina Pythagorae. Phocylidae poema admonitorium. Carmina Sybillae Erythraeae de iudicio CHRISTI venturo. Differentiae vocum succincta traditio.* Vide A. Chevillierium de origine typographiae Paris. p. 249. qui p. 251. et 253. memorat et gnomologiam h. e. Theognidem, Phocylidem etc. excusam Paris. 1512. curante Hieron. Aleandro. [P] Reliquarum editionum indicem vide supra §. II. inter Theognidis editt. Hispanice transtulerat Iudaeus celeber *Menasse ben Israel* et cum notis edere voluit, teste Theoph. Spicelio p. 383. coronidis philologicae ad sacra arcana bibliothecarum retecta. conf. Wolfii biblioth. hebr. I. pag. 782. At exstat hispanica metaphrasis, de qua supra in recens. editt. Theognid.

Gnomicorum collectiones. Aldina. IV. Non ab re fuerit, hoc loco recensere collectiones varias scriptorum gnomicorum et sententiarum e pluribus graecis vetustis scriptoribus, recentiorum industria congestarum, et in lucem editarum. Primus *Aldus Manutius*, Venet. 1495. fol. typis luculentis, cum Hesiodo q), Theocrito, Theognide et Phocylide edidit Catonis disticha r) a Maximo Planude graecis hexametris expressa, sententias septem sapientum s), varia aduersus inuidiam eleganter dicta et cogitata: *Sententias iambicas* t) *monostichas* e variis poetis

q) [Leges plura ad Hesiodum supra in editionum recensione.]

r) Haec post Planudem graece verterunt *Matthaeus Zuberus*, *Ioh. Mylius* Libenrodensis et felicissime *Iosephus Scaliger*, qui etiam selectas sententias *Publii Syri* totidem versibus graecis reddidit. Vide, quae notaui in bibliotheca latina.

s) Sententias hasce praeter Laertium lib. I. tradunt *Hyginus* fab. CCXXI. Clemens 1. Strom. pag. 300. *Ausonius* p. 270 sq. edit. Iac. Tollii, *Sidonius* carmine 15. Scholiastes Luciani tom. I. p. 34. etc. A *Leonhardo* quoque *Lycio* septem sapientum sententiae graece et latine editae sunt cum notis Lips. 1562. 8. collectae ex variis scriptoribus Demetrio Phalereo et *Sosiada* apud Stobaeum, serm. III. de prudentia, Plutarcho conuiu. 7. sapient. Laertio, Ausonio atque recentioribus Alciato et Ioach. Camerario. Pro *Periandro* Corinthio tyranno alii septem sapientibus adnumerarunt *Mysonem Carenseum*, (χηνεὺς dicitur in Platonis codicibus, Protagora p. 295. *Myso Malensis* inter septem sapientes numeratur apud Diodorum Sic. in Excerptis Peiresc. pag. 234.) vel *Pherecydem*, Syrium, vel *Acusilaum*, Argiuum, vel *Anacharsin*, Scytham, vel Cretensem *Epimenidem*. Vide *Clementem* 1. Strom. p. 299.

t) Hasce sententias quingentas amplius cum latina versione qualicunque sua separatim edidit *Othmarus Nachtgall*, Argentinus, Argentorati, 1515. 4. [vid. supra in commemoratione editt. Theognid. Edidit quoque eas H. Stephan. cum sententiis comicorum 1563. 12. *Tiberius Hemsterhus.* subiunxit dialogis selectis Luciani et Cebetis tabulae. Amstel. 1708. 12. rec. Basil. 1771. 12. pag. 269 sqq. *Brunck* cum gnomicis poet. gr. Fabricius orae exempli sui plura adscripserat, quae hic repetam. „Exstant etiam graece excusae ad calcem Hesiodi Ἔργων, post Theognidis Eleg. Aurea carmina Pythagorae et Phocyl. apud Petrum Brubach. 1549. item ad calcem antiquioris collectionis graecae Basileensis apud Io. Frobenium 1521. cuius titulus: Scriptores aliquot gnomici, de qua dictum est supra lib. II. cap. 2. §. 8. — *Gabr. Groddeckii* diss. duae in dictum Chilonis, Ne quid nimis. Gedani, 1709 —. [Dicta sapientum etc. gr. cum versione latina Io. Othonis Brugensis, (qui duobus abhinc saeculis

tis collectas sub titulis alphabeti ordine digestis *εἰς ἀγαθοὺς ἄνδρας, εἰς ἀλήθειαν* etc. Pythagorae aurea carmina, Acrostichin Sibyllinam ex Eusebio, et *διαφορὰν φωνῆς*, siue expositionem verborum, quibus Graeci sonos variarum rerum et voces variorum animalium exponunt, quam hoc loco integram subiiciam: *ἐπὶ κύκνου ᾄδειν, ἐπὶ ἀηδόνος τερετίζειν, ἐπὶ τέττιγος ἠχεῖν, ἐπὶ κίχλης κιχλίζειν, ἐπὶ κορώνης καὶ κοράκων κρώζειν, ἐπὶ σφηκὸς καὶ μελισσῶν βομβεῖν· ἐπὶ πυρὸς βρόμος, ἀνέμων πάταγος, κάλων συριγμός. Ἐπὶ ἀνθρώπων κεκραγέναι, ἐπὶ κυνῶν ὑλακτεῖν,* (latini *hirri e, rabire,*) *ἐπὶ λύκων ὠρύεσθαι, κυρίως δὲ καὶ ἡ τῶν κυνῶν φωνὴ ὠρυγή. Ἐπὶ προβάτων βληχᾶσθαι, ἐπὶ βοῶν μυκᾶσθαι, ἐπὶ ἵππων χρεμετίζειν, ἐπὶ ὄνων βρωμᾶσθαι, λέγουσι δὲ καὶ ὀγκᾶσθαι, ἐπὶ λεόντων βρυχᾶσθαι, ἐπὶ ἄρκτων καὶ παρδάλεων ὀμάζειν,* [P] *ἐπὶ ὄφεων καὶ δρακόντων συρίζειν, ἐπὶ ἀετῶν κλαγκάζειν, ἐπὶ ἀλεκτρυόνων κοκκύζειν, καὶ ἠχεῖν, ἐπὶ χοίρων γρυλίζειν καὶ γρύζειν, ἐπὶ περδίκων κακκαβάζειν, ἐπὶ γλαυκῶν κακκιβάζειν καὶ κλώζειν, ἐπὶ ὀρνίθων κακκάζειν, ἐπὶ ἁμαξῶν τετριγέναι.* Dolendum est, Isaaci Casauboni diatribam de vocibus animalium intercidisse, qua scriptor eruditissimus testatur u), se opes Graeciae huius generis in vocibus non segniter contulisse cum paupertate sermonis latini. Vide interim *Caesarium* quaest. LXXVIII. p. 218. Carmen de philomela, quod *Ouidio* tribuitur v), *Ioach. Camerarium* in commentariis vtriusque linguae p. 198 sqq. *Ioh. Textoris* officinam p. 280 sq. *Andream Schottum* lib. II. cap. 51. obseruatt. human. [cuius tamen operam atque emendationes minime probat Iriarte in Catal. MSS. gr. Matrit. p. 310. *Harl.*] *Samuelem Bochartum* in limine Hierozoici, *Iul. Caes. Bulengerum* de venatione Circi cap. 20. *Frid. Hofmanni* epigrammata p. 158 sqq. [adde insignem locum *Aeliani* H. Anim. lib. V. cap. 51. *Iriarte* in codicibus MSS. reg. biblioth. Matrit. e cod. LXXXIII. publicauit p. 306. quatuor fragmenta gr. *de vocibus animalium quadrupedum;* tum p. 307 sq. e cod. Escurialensi fragmentum vnicum *Zenodoti Philetaeri περὶ διαφορᾶς φωνῶν ζώων.* [Conf. Valkenar. Anim. ad Ammon. pag. 228 sq.] Pag. 308 sq. confecit Iriarte *Catalogum omnium*

saeculis illa edidit: praefatio enim scripta est Duysburg, 1586. et repetita est) ad calcem editionis Westerhouianae Orationum selectarum Ciceronis cum notis Cellarii, Amstelaedami, 1735. 8.] Dicta sapientum: germanica metaphrasis *Melchioris Dieter. Procopii,* in eius Auserlesenen moralischen Gedichten. Francof. et Lipsiae, p. 69. — Mots dorés des sept sages de Grece etc. Paris, 1554. 12. — *Henr. Korn,* Silesii, Mausoleum septem Graeciae sapientum siue eorum elogia cum gnomis etc. Pragae, 1643. fol. Sotwell. p. 328. De septem sapientibus consulendae *Io. Franc. Buddei* diss. et *I. Lomeieri* dierum genialium lib. I. diss. VIII. *Philippi Beroaldi* Heptalogus septem Sapientum. — *Raphael Volaterranus* in Commentar. vrban. lib. XXXVIII. pag. 311 sqq. *Alexander Arnoldus Pagenstecher* in Sylloge diss. VI. et VII. Bremae, 1713. 12. Histoire des sept sages par Monsr. *Isaac de Larrey,* Conseiller du Roi de Prusse, Rotterod. 1713. 8. (vid. Memoir. de Trevoux 1717. pag. 551. german. Acta Erud. XV. tom. 2. p. 275. LX. tom. 5. pag. 914. Iournal literaire tom. I. pag. 81. tom. IX. pag. 330. Acta Erudit. 1713. pag. 455. an. 1717. pag. 499. Journ. des Sav. 1717. p. 409.) *Scuderia* in Cyro suo, part. IX. conuiuium septem sapientum referens: etiam Franecker. 1647. 12. Libellus, in quo post disticha de moribus, quae Catoni vulgo adscribuntur, metaphrasi graeca Planudae et Desiderii Erasmi scholiis illustrata sequuntur, Dicta Periandri gr. et lat. cum interpretatione Erasmi. Dicta aliorum Graeciae sapientum, interprete eodem Erasmo. Eadem per Ausonium cum Erasmi scholiis. Isocratis ad Demonicum oratio ex versione Rudolphi Agricolae. — *Thomas Stanley* in Historia philosophiae: *Heumannus* in Actis philosophorum, part. X. 1.ª *Harl.*]

u) Casaub. in notis ad Antonium Getam Aelii Spartiani. *Fabric.* Fragmenta eius exstant in Casaubonianis a Wolfio editis, pag. 55 sqq. et 263 sq. *Heumann.*

v) Si Goldasto in Catalectis Ouidianis credendum est, id carmen adscribi debet *Albio* cuidam *Ouidio Iuuentino.* conf. Fabricii biblioth. lat. I. pag. 463 sq. edit. *Ernesti. Harl.*

omnium vocum animalium, adductis quatuor supra fragmentis complexarum, quorum ordinem romanae numerorum notae designant. Post, (p. 309.) memorat opus a se compositum et latine elaboratum, *Glossarium Zoicum*, vbi toto Latio conquisita vocabula ad *centum* et *viginti* animalium voces exprimendas pertinentia, praeter alia plura vniuerso vel plerumque generi communia, ordine litterarum se digessisse narrat. Porro opusculum de vocibus animalium sonisque diuersarum rerum latinis e codice LXI. primus promulgat, notisque grammaticis criticisque illustrat a pag. 310 — 313. denique fragmentum, quod Fabricius h. l. ex Aldino exemplo recudendum curauit, cum fragmentis, a se paullo ante publicatis, comparat, additis variis lectionibus atque emendationibus. Idem *Iriarte* p. 370. e codice quodam publici iuris fecit aliam syllogen de Animalium siue quadrupedum siue alitum vocibus promiscuam, comparatque cum superioribus.

Notandae praeter ea veniunt *Gnomologiae* poetarum XVII. Paris. 1512. e recognitione Aleandri; rec. Paris. 1553. 4. typis regiis, cum variis lectionibus, ex edit. Adr. Turnebi, supra inter editiones Theognidis ad hos annos recensitae; item collectio gnomicorum gr. Stephaniana ad edit. Theocriti minorem; vid. infra §. XI. *Harl.*]

Collect. Frobeniana. V. Alteram longe copiosiorem collectionem gnomicorum e MSto codice descriptam ad *Hieron. Frobenium* misit *Matthaeus Aurogallus*, quae cum Callimachi hymnis graecisque in illos scholiis lucem adspexit graece Basil. 1532. 4. a p. 69. vsque ad p. 245. De hac ita scribit *Sigismundus Gelenius* in praefatione ad Carolum Vtenhouium: *Leuius certe ferretur Menandri desiderium, si vel vnica eius fabula exstaret. Quando vero aliter fatis visum est, quid vetat minutissimas quoque tantorum ingeniorum reliquias toto complecti pectore, maxime si tales sint, vt ob sui pretium non vna cum ceteris periisse videantur, perinde ac si ex incendio quopiam horribili gemmae duntaxat vnionesue incolumes eripiantur. In quo genere non memini, me quicquam videre conferendum gnomologiae, Callimacho in hac editione subiunctae, ex celeberrimis quibusque poetis, oratoribus ac philosophis ante bibliothecarum panolethriam exceptae. Habentur quidem non pauca priscorum poematum fragmenta apud Athenaeum; sed ea magis ad exhilarandum comicis salibus lectorem, quam ad instituendam vitam moresue formandos accommoda. Prodierunt iampridem graeci senarii gnomici* (ab Aldo, vt iam notabam, editi w),) *sed magis opinor vulgo olim iactati, quam ex veterum monumentis collecti. At hic mira in omnibus sententiis vtilitas, in plerisque haud minor maiestas, quam in illis, quae in Delphico sacrario scriptae memorantur: sunt, quae nec ecclesiarum quidem parietes dedecere possint. Varietas vero tanta, vt plus centum auctores habeant.* Elenchus scriptorum, e quibus sententiae excerptae sunt, libro praemissus, ita se habet: Ἀγάθων. Ἀγησίλαος. Αἰλιανός. Αἰσχίνης. Αἰσχύλος. Ἄλεξις. Ἀλκαῖος. Ἄμφις. Ἀνακρέων. Ἀναξάμαρυς x). Ἀναξανδρίδης. Ἀναξιμένης. Ἀνάχαρσις. Ἀντίγονος. Ἀντισθένης. [?] Ἀντιφάνης. Ἀπολλωνίδης. Ἄρατος. Ἀριανός y). Ἀρίσταρχος. Ἀριστοτέλης. Ἀριστοφῶν. Ἀρίστων z). Ἀρχίλοχος. Ἀστυδάμας.

w) Confer infra ad §. IX. *Harl.*

x) Versus qui sub Anaxamarydae nomine leguntur in hac collectione p. 116. apud Stobaeum in florileg. tit. 68. ὅτι ἐκ ἀγαθὸν τὸ γαμεῖν, exstant sub nomine Anaxandridis. Incipiunt: ὅστις γαμεῖν βουλόμενος ὀρθῶς etc.

y) Versus hexametri ἢ ἄρα δὴ etc. sub Ἀριανῷ nomine in hac collectione p. 85. obuii, apud Stobaeum tit. 4. περὶ ἀφροσύνης tribuuntur *Rhiano*.

z) Vide infra in Notitia Tragicorum h. v. et cl. *Schneideri* Periculum criticum in Antholog. Constantini Cephalae, pag. 127. *Harl.*

δάμας. Βακχυλίδης. Βίας. Βίων. Βρῦτος. Δημόκριτος. Δημόνικος. Δημοσθένης. Δίφιλος. Εἰρήνη [aa]). Ἐπίκουρος. Ἐπίχαρμος. Ἐρασίστρατος. Ἐρατοσθένης. Ἕρμαρχος [bb]). Εὔηνος. Εὔπολις. Εὐριπίδης. Εὐσέβιος. Εὐφορίων. Εὔφρων. Ζήνων. Ἡλιόδωρος. Ἡνίοχος. Ἡρόδοτος. Ἡρώδης. Ἡσίοδος. Θαλῆς. Θέογνις Θεόγονος. Θεοδέκτης. Θεόκριτος. Θουκυδίδης. Ἱέραξ [cc]). Ἱππόθοος. Ἱπποκράτης. Ἱππῶναξ. Ἰσαῖος. Ἰσοκράτης. Καλλίμαχος. Καλλῖνος [dd]). Καρκῖνος. Κάτων. Κλεάνθης. Κλεινίας. Κλείταρχος. Κλεόβουλος. Κράντωρ. Κράτης. Λεωνίδης. Λυκοῦργος. Λυκόφρων. Λυσίας. Μένανδρος. Μενεκράτης. Μητρόδωρος Μίμνερμος. Μοσχίων. Μόσχος ὁ Σικελός. Μουσώνιος. Ναυμάχιος. Νεοπτόλεμος. Νεόφρων. Νικόλαος ὁ Δαμασκηνός. Ξενοφάνης. Ξενοφῶν. Ὄβριμος. Ὀλυμπιάς. Ὅμηρος Πανύασις. Περίθοος. Πείσανδρος. Πίνδαρος. Πιττακός. Πλάτων. Πλούταρχος. Πολύαινος. Πολυ[illegible]ς. Πομπήιος μακρός. Πορφύριος. Ποσίδιππος. Πυθαγόρας. Πυθίας. Ῥαδάμανθυς. Σαπφώ. Σερῖνος. Σιμωνίδης. Σόλων. Σοφοκλῆς. Στάσιμος [ee]). Σωκράτης. Σώπατρος. Σωσίθεος. Σωτάδης. Σωτίων. Τέλης. Τιμοκλῆς. Τυρταῖος. Ὑπερίδης. Φαβωρῖνος. Φάλαρις. Φανοκλῆς. Φερεκράτης. Φιλέας. Φιλήμων. Φίλων. Φιλήτας. Φιλιππίδης. Φίλισκος. Φωκυλίδης. Χαιρήμων. Χίλων. Χοίριλος. Sententiae ex his ſcriptoribus verſu et proſa collectae exhibentur ſub titulis, literarum ordine digeſtis: Περὶ αἰδοῦς, περὶ ἀναιδίας, περὶ ἀδικίας, περὶ ἀκρασίας, περὶ ἀληθείας, περὶ ἀνεξικακίας, περὶ ἀφροσύνης, περὶ ἀποῤῥήτων, περὶ ἀσωτίας, περὶ ἀφροδίτης καὶ ἔρωτος etc. Ceterum facile adparet conferenti, hanc collectionem ſententiarum integram ſelectam eſſe, neſcio quo auctore, e florilegio *Iohannis Stobaei* tunc nondum edito, de quo perinde, vt de *Antonii*, *Maximique* et *Ioh. Damaſceni* ſimilibus collectaneis, dixi infra libro V. Nam *Ori* quidem ſiue *Orionis* συναγωγὴ γνωμῶν ſiue ἀνθολόγιον Suidae memoratum diu eſt, quod intercidit. [Attamen ex illo apophthegmata quaedam ſeruantur in cod. Vindobonenſi, apud Lambec. de biblioth. Caeſar. lib. V. p. 590. Kollar.]

VI. In

aa) Verſus bini hexametri ſub Εἰρήνης nomine exſtant in hac collectione p. 157. τοῦτό κεν εἰς αἰδοῦν etc. qui apud Stobaeum tit. 119. περὶ θανάτου p. 486. edit. Grotii tribuuntur incerto. In aliis Stobaei editionibus nomina ſcriptorum hoc loco, vt in aliis paſſim, plane ſunt perturbata.

bb) Stobaei codicibus Ἕρμαχος. *Fabric.* Male legitur apud Diogenem Laertium X. 16. et alibi Ἕρμαχος. Recte vocatur Ἕρμαρχος in aenea Hermarchi ſtatua. vid. *Villoiſon.* Anecdota graeca II. pag. 158. not. Seruata quoque ſunt quaedam in Arſenii Ἰωνιᾶ. vid. infra ad §. IX. *Harl.*

cc) Eius ſententias ἐκ τοῦ περὶ δικαιοσύνης dedit *Arſenius* in ἸΩΝΙΑ͂Ι, teſte Bandinio in Catalog. MSS. gr. biblioth. Laurent. I. p. 549. et infra ad §. IX. *Harl.*

dd) Epheſius, cui inuentio pentametri a quibusdam tribuitur: de quo plura vide infra vol. II. lib. III. 28. 7. p. 713. Acta academ. Pariſienſ. tom. VII. pag. 364. etc. *Schneideri* pericul. erit. in Anthol. Cephalae pag. 126 ſq. Fragmentum huius elegiacorum poetarum antiquiſſimi ſeruauit *Stobaeus* tit. LI. et nouiſſime dedit atque emendauit *Brunck* in gnomicis poet. gr. p. 58. et 304. Cl. vero *Ruhnken.* ad Callimachi fragm. p. 439. edit. Erneſti, *Callini* cuiusdam recentioris, non illius antiquioris Epheſii eſſe bina epigrammata, in Anthologia edita, putat. Adde Schirach. Magazin der deutſchen Critick I. part. IV. p. 99 ſqq. *Harl.*

ee) Pro Στάσιμος alii Στασῖνος, [qui Κύπρια ſcripſit. vid. Scholia Marciana Homer. apud Villoiſon. Anecd. gr. II. p. 185. not. Ipſa ſcholia Marciana a Villoiſonio V. C. edita Iliad. π΄. vſ. 140. α΄. vſſ. 5. et 6. παρὰ Στασίνῳ, τῷ τὰ κύπρια ποιήσαντι, vbi eſt fragmentum; et Heyne ad Virgil. Aen. II. Excurſ. I. p. 229. *Staſimus* ἐκ τῶν κυπρίων legi quoque debet, non *Taſimus*, apud Bandinium in Recenſione codicis gr. qui continet Arſenii Ἰωνιάν, et in hac, Staſimi fragmenta in Catalog. MSS. graec. biblioth. Laurent. vol. I. p. 549. *Harl.*]

Camerarii collectio. VI. In praesenti paucis commemorandus *Ioachimus Camerarius* est, vir summus, a quo praeter editionem *Theognidis Phocylidis*que supra a me laudatam, cui Pythagorae aurea carmina, tum Solonis, Tyrtaei, Simonidis, [¶] et Callimachi quaedam adiunxit, adolescentum studiis etiam consecratus fuit libellus alter gnomologicus graecolatinus, excusus Lipsiae in 8. Inter alia in hoc graece et latine, quamuis sine nomine auctoris, offendes ff) *narrationem de gentibus Indiae et Bragmanibus*, quam postea vertit ac velut ante ineditam sub vero *Palladii* gg) nomine cum Ambrosio de moribus Bragmanum et Anonymo de Bragmanibus, graece ac latine vulgauit *Eduardus Bissaeus*, Lond. 1668. 4. Omitto eiusdem Camerarii, a quo etiam Sirachidis sententiae castigatae et versione ac notis illustratae sunt, ἀρεϑμολογίαν ἠϑικήν, et disticha sacra ac moralia praeceptaque honestatis vulgata, Argentorati, 1568. 8.

Hertelii collectio. VII. Sed et *Iacobus Hertelius*, Curiensis, sententias variorum poetarum veterum cum ex aliis, tum e Stobaeo maxime collegit et latina prosa vertit: Τὰ τῶν παλαιοτάτων ποιητῶν γνωμικὰ ποιήματα σωζόμενα. Basil. 1561. 8. et frequenter recusa, vt Lips. 1600. Helmst. 1668. 8. In hac collectione praeter Theognidem cum versione Vineti et notis, Phocylidemque, de quibus iam dixi, continentur Pythagorae aurea carmina hh), fragmenta ex elegiis *Solonis* et eiusdem sententiae quaedam; [¶] fragmenta *Tyrtaei*, *Naumachii* ii) et *Mimnermi;* sententiae nonnullae *Callimachi* kk), *Eueni Parii*, *Rhiani Eratosthenis* ll) [¶] *Panyasidis*, *Lini* mm), *Menecratis* nn), *Posidippi* oo), *Metrodori* pp) et *Simonidis*.

ff) Hanc obseruationem, fateor, me debere clarissimo *Samueli Knauthio*, qui Wittebergae mihi aliquando versanti eius rei fidem fecit producto statim libro, vt ipse est λαμπάνων Camerarianorum indagator diligentissimus. Ad eum potissime recurrent, si qui editionem operum Camerarii in se suscipere cogitauerint, quod Andreae Schotti quondam consilium fuisse a Thoma Segeto vehementer ac merito probatum intelliges ex huius litteris ad Iungermannum, datis IX. Dec. 1606. ad calcem Hottomannianarum p. 463.

gg) Lubens assentior *Guil. Caueo*, qui parte II. Hist. literar. *Palladium* hunc eumdem esse docet cum eo, cui Iohannis Chrysostomi vitam ab Emerico Bigotio Paris. 1680. 4. editam et historiam Lausiacam debemus. Nam et in codice Colbertino DCCCCLXXIII. post Lausiacam historiam descripta legitur, teste Cangio.

hh) De his infra cap. XII. quemadmodum de Demophili, Democratis, Sixti et Secundi Pythagoraeorum sententiis cap. XIII.

ii) *Naumachii* versus in laudem virginitatis et de officiis probae vxoris ante Arsenium produxit Stobaeus. Videtur Christianus esse Erasmo, Gyraldo, Scaligero, Vossio aliisque; licet nihil illius legere me memini, quod non ab ethnico poeta proficisci potuerit. Exstant et versiculi eius in vituperationem diuitiarum. Nescio, diuersusne fuerit a Naumachio medico Epirota, Galeni aequali, cuius mentio apud Suidam in Φιλάγριος, et Proclum MS. in X. Platonis de Rep. quo in loco ait eum vixisse temporibus suorum πάππων. Vide Alex. Morum ad Iohann. XI. 39. [Brunck, qui inter gnomicos poet. gr. p. 122. recepit *Naumachii Nuptialia monita*, carmen illius esse, censet p. 322. opus Christiani alicuius, nec tamen eiusdem, qui Phocylidis mentitus sit nomen. *Harl.*]

kk) De Callimacho infra lib. III. suo loco.

ll) De *Eratosthenis* scriptis, qui Rhiani aequalis fuit, ago infra libro III. cap. 18.

mm) De hoc dictum lib. I. cap. XIV.

nn) Duos tantum versiculos *Menecratis* adfert Hertelius, qui leguntur in anthologia graecorum epigrammatum lib. I. cap. XVI. et apud *Stobaeum* serm. CXVIII. Puto autem esse *Menecratis* Smyrnaei, cuius epigramma legitur in eadem anthologia lib. I. cap. LXXXVII. [Brunck in gnomic. gr. poet. duo adfert disticha *Menecratis*, quem *Samium* cum Salmasio putat fuisse, p. 134. coll. p. 326. In Analectis tamen vett. poet. I. p. 726. sub nomine *Menecratis Smyrnaei* epigrammata edidit. *Harl.*] *Menecratis* grammatici mentio apud Artemidorum

Simonidis nn). Tum variorum iambica monosticha, quae ab Aldo graece vulgata esse supra §. 3. notabam. Denique sententiae selectae *Comicorum*, Philemonis, Alexidis, Amphidis, Anaxandridis, Antiphanis, Apollodori, Diphili, Menandri, Diodori Sinopensis, Eubuli, Hipparchi, Nicostrati, Pherecratis, Philippi, Philippidis, Sotadis, Cratetis, Eriphi, Posidippi, Timoclis et Clearchi. Hanc Hertelii collectionem [si idem nomen eumdemque numerum, non lectionem, quae vt plurimum est Stephaniana, spectes,] integram graece et latine recudit *Ioh. Crispinus*, Geneuae, 1569. et 1584. 12. *Iacobus Lectius* in corpore poetarum graecorum, Geneu. 1606. fol. Recensuit et castigauit *Frid. Sylburgius*, latinamque versionem passim emendauit, *Ioh. Commelino* etiam nonnulla inter praefandum loca gnomicorum notante, Heidelb. 1596. 8. Francof. 1603. 8. Vltraj. ad Rhen. 1651. 12. *Fabric.*

[Quae Fabricius de quibusdam poetis graecis, quorum sententiae collectionibus memoratis insertae sunt, in notis tantum ad hanc paragraphum nimis breuiter tradiderat, ea auctiora multo et pleniora immiscere contextui satius esse duxi.

Euenus. *Euenus.* Duos *Euenos*, Parios, elegiographos fuisse tradit *Eratosthenes* apud Harpocrationem v. Εὔηνος p. 175 sq. item *Suidas* h. v. tom. II. p. 889. vbi Küster laudat *Rigaltium* ad Artemidorum p. 6. et *Scaliger*. in Chron. Eusebii. Enimuero Scaliger nr. MDLX. p. 105. de Empedocle et Parmenide disputans, ne vnum quidem verbum de *Eueno* protulit. In Eusebiani tamen Chronici prima parte p. 54. legitur post memoriam victoriae, quam Cimon terra marique reportauerat, (Olymp. LXXXII. 3.) Εὔηνος ἐλεγείας ποιητὴς ἐγνωρίζετο. Ἐμπεδοκλῆς καὶ Παρμενίδης φυσικοὶ φιλόσοφοι ἐγνωρίζοντο. Hic igitur senior innui videtur. Nam Empedocles floruit Olymp. LXXXIV. Parmenides autem Olymp. LXXXVI. paullo ante Socratem. Alterius eorum, (probabiliter prioris,) meminisse Platonem, narrat ibidem Eratosthenes. Atque Socrates in *Platonis* Phaedone cap. IX. p. 6 sq. edit. Winkleri iubet Cebetem referre *Eueno*, se in fabulis Aesopi versu reddendis noluisse esse aemulum Eueni: cap. 10. Simmias Socrati dicit, se cum Eueno, qui philosophus sit, multum esse versatum.

Artemidorum IV. 62. p. 247. Alios *Menecrates* commemoro infra in notitia Comicorum, vbi de *Menecrate*, Syracusano comico.

oo) *Posidippi* vnicum epigramma dat Hertelius; sed perelegans in vitam humanam ex Stobaei serm. XCVI. et anthologiae lib. I. cap. 13. in qua additur, illud ab aliis tribui *Crateti* cynico. [In cod. Vindobon. apud Lambec. de MSS. biblioth. Caes. vol. V. cod. CCL. nr. 28. p. 323. adscribitur illud *Heraclito*, philosopho. *Harl.*] At Ausonii Idyllium XV. quod ex hoc epigrammate expressum est, inscribitur: *Ex Graeco Pythagoricon de ambiguitate vitae.* Felici metaphrasi latina praeter Georgium Buchananum et Ioh. Gorraeum reddidit princeps eruditorum Iosephus Scaliger, quae incipit: *Quod vitae insistemus iter si plena tumultu Rebus et implicitis sunt fora, cura domi.* Non minus feliciter Grotius in Stobaeo suo et anthologiae versione inedita: [Grotii versionem dedit cl. Brunck in gnomicis poet. gr. pag. 327. et pag. 201. quatuor Posidippi recepit epigrammata.] Alia huius Posidippi epigrammata in anthologia occurrunt. Ab isto Ἐπιγραμματογράφῳ diuersus *Posidippus* comicus, de quo infra suo loco. [vide infra lib. III. cap. 28. vol. II. p. 724. et *Reiske* Notit. poetar. anthologiae. p. 258 sq.]

pp) *Metrodori* epigramma Posidippeo oppositum eodem anthologiae loco legitur et Buchanani, Gorraei Grotiique metaphrasi illustratum est.

qq) De *Simonide* dixi infra cap. XV. *Sylburgius* in sua collectione addidit hoc *Antimachi:*

Ἔστι δέ τις Νέμεσις μεγάλη θεὸς, ἣ τάδε πάντα
Πρὸς μακάρων ἔλαχεν· βωμὸν δέ οἱ ἔστησε πρῶτος
Ἄδρηστος ποταμοῖο πρὸς ῥόον Αἰσήποιο,
Ἔνθα τετίμηται καὶ Ἀδρήστεια καλεῖται.

fatum. Socratem autem ab Eueno didicisse poeticen, ait *Maximus Tyrius* differt. 38. (al. 22.) p. 449. edit. II. Dauisii. *Aristotelem* quoque VII. 11. Nicomacheor. et V. 6. Metaphys. illius fecisse mentionem, ait Fabricius. Huic forsan sunt quoque adtribuenda illa dicta apud *Plutarchum* in Platon. quaestion. p. 1010. (s. p. 198. tom. X. edit. Reiskii,) *ignem condimentorum optimorum esse*, (Εὔηνος καὶ τὸ πῦρ ἔφασκεν ἡδυσμάτων εἶναι ἄριστον;) et de amore prolis p. 496. (s. p. 933. vol. VII. Reiskii) Ἴδε, (s. ἤδε) ὅση λύπη παῖς πατρὶ πάντα χρόνον. Iunior, quem μόνον γνωρίζεσθαι *celebritatem consequutum esse* scribit Eratosthenes l. m. haud multo post vixisse videtur, quod Eratosthenes, (Olymp. CXXXVIII.) illum laudat. Huic multa carmina, quae in vtraque anthologia exstant, esse adscribenda, cum *Reiskio* in Notitia poetarum anthologicorum p. 210. (*Cephalae anthologiae graecae,*) et cl. *Schneidero* in Periculo critico ad Cephalae anthol. p. 126. iudico. Quod vero in titulo carminis Iensiani 20. adpellatur γραμματικὸς, h. e. *publicus scriba, notarius*, quo quidem sensu frequentabatur sequioribus saeculis, ex eo aetas illius definiri nequit, multo minus colligi, quae quidem suspicio orta erat Reiskio, Euenum ad aetatem Agathiae esse deprimendum. Nam ipse Reiskius sensit, hoc fieri non posse, quia Philippus Thessalonicensis eum in Catalogo suorum poetarum nominat; praecipue, quod cl. Schneiderus l. m. acute monet, quia titulum cum librarii saepe ineptissime nominibus poetarum addidere, nec vbique eo nitendum est. Hinc non moueor, quod apud Brunckium Analect. poet. III. p. 28 sq. epigramma quoddam in cod. Vatic. tribuitur *Eueno Ascalonitae*, et alia duo *Eueno Atheniensi grammatico*. Huic Eueno tribuit quoque Reiskius carmen 446. suae collectionis, quod Θυηλάῳ praue inscribitur. Amatoria, eaque haud semper pudica, scripsisse eum, ex eo fit probabile, quia *Artemidorus* lib. I. cap. 5. laudat illius τὰ εἰς Εὔηνον ἐρωτικὰ, item *Arrianus* lib. IV. cap. 9. ad eum, qui impudens esse coeperat, in disputt. Epicteti, Euenum coniungit cum Aristide, Milesiarum scriptore: „Homo fuisti, nunc non es: nihilne amisisti? ἀντὶ Χρυσίππου καὶ Ζήνωνος Ἀριστείδην ἀναγινώσκεις καὶ Εὔηνον· οὐδὲν ἀπολώλεκας; *Loco Chrysippi et Zenonis Aristidem legis et Euenum. Nihilne amisisti?* Atque Fabricius infra lib. V. cap. 6. p. 812. vol. VI. recenset Euenum inter scriptores eroticos. Adde clarum testimonium *Ausonii* in Centone nuptiali, pag. 517. edit. Tollii, ibique notas. — In Stobaeo, item *Athenaeo* p. 367. (v. *Brunckius* ad gnomicos poet. gr. pag. 325.) et vtraque anthologia nonnulla, [vid. Reiskii Anthol. Cephalae p. 120. Brunck. gnom. poet. gr. l. mem. et plura in eiusd. Analect. poet. I. p. 164.] quae *Eueni* esse carmina dicuntur, occurrunt; sed vtri epigrammata sint tribuenda, difficillimum inuentu esse existimo cum Schneidero. In *Montfaucon* bibliotheca Coisliniana pag. 519. notatur cod. CCCLII. *Leonardi Philarae*, vulgo Villeret, Atheniensis, manu scriptus, qui epigrammata continet ex variis auctoribus ab eodem Leonardo Philara collecta: in his occurrunt quoque *Eueni* epigrammata. In *S. Maximi* Operibus dicta locaque *Eueni*, Theognidis, Epicharmi, Naucratii, Philistionis, Empedoclis, Solonis, Moschionis et infinitorum paene aliorum occurrere, adnotatur ab eodem Montfaucon, ibidem pag. 576. codicem CCCLXXI. recensente. In *Arsenii* Ἰωνιᾷ seruatas esse aliquot *Eueni*, *Phocylidis*, *Philisti* et permultorum veterum Graecorum sententias, memorat *Bandini* in Catalogo MSS. biblioth. Laurent. tom. I. pag. 549. In fragmento incerti auctoris, Censorino subiecto, cap. 9. p. 140. edit. Hauerkampii, vulgo legitur, — *hos sequuti elegiarii, Callimachus, Mimnermus, Euhemerus*, sed Nunnesius iam coniecit *Euenus:* atque *Callinus* — *Euenus* correxerunt *Iacob. Nicol. Loensis* in Miscell. Epiphyll. lib. IX. cap. 1. (p. 686. in Gruteri Lampade, siue Face artium liberal. tomi V. supplemento,)

mento,) *Sevin.* in Hiſtoria acad. Pariſ. Inſcriptionum etc. tom. III. p. 129. *Bentlei.* et *Ruhnken.* ad Callimachi fragmenta p. 439. edit. Erneſti, et *Henricus Valeſius*, Emendationum lib. IIII. cap. 14. p. 116 ſqq. vbi Burmannus in nota de *Callino* et *Eueno*, ac reliquis, qui in illo fragmento nominantur, docte agit, et de vulgatiſſimo *Eueni* epigrammate, (in Anthol. lib. I. p. 10. Brunkii Analect. poet. vett. I. p. 165. quod etiam ſcholiaſtes ad Ariſtophanis Plutum v. 1130. omiſſo auctoris nomine, adfert,) κἤν με φάγῃς ἐπὶ ῥίζαν etc. plura diſputat. Id acerba, quamquam faceta, parodia in Domitianum poſtea translatum eſt; v. *Sueton.* in Domitiano cap. 14. Idem expreſſit *Ouid.* Faſt. I. verſ. 357. *rode caper vitem* etc. vti poſt *Politian.* Miſcell. cap. 26. notarunt *Schottus* ad Prouerb. graec. p. 369. *Carolus Neapolis* ad Ouidii locum et alii. De *Eueno* egiſſe Schraderum ad Ariſtotel. Rhet. I. 9. 5. notauit Heumannus in ora ſui exemplaris. — De *Eueno*, Martis filio, qui prae dolore, quod Idam Apharei filium, Marpiſſae filiae raptorem fruſtra inſequutus erat, in Lycormam Aetoliae fluuium ſe coniecit, qui fluuius ab illo dictus eſt Euenus; v. *Ouidii* Ibin v. 515. ibique interprett. et ad *Ouid.* Her. IX. 141. *Hygin.* fab. 242. ibique not. *Heyne* ad Apollod. bibl. p. 109. — Hic de *Philiſto*, Eueni diſcipulo, quod Fabricius in bibl. ſua nihil de eo refert amplius, ob temporis rationem pauca addam.

Philiſtus. *Philiſtus* vel *Philiſcus*, (vtroque enim nomine vocatur a Suida tom. III. p. 603 et 604. quamquam prius vnice verum, alterum vero ex confuſione ortum eſſe reor:) Syracuſanus hiſtoricus, Eueni poetae diſcipulus, diuitiis adfluens, multum valuit apud Syracuſanos, et Dionyſios patrem filiumque, Syracuſarum tyrannos, quibus cum vinculo neceſſitudinis iunctus erat, mire iuuit illos, (v. *Diodor. Sicul.* XIII. 91. ibique Weſſeling. p. 615.) idemque ab iis eſt ornatus. Prior Dionyſius *Philiſtum* miſit in exſilium; at poſterior eum Syracuſas reduxit *hominem*, (vt ait *Cornelius Nepos* in vita Dionis cap. 3. ſect. 2. vbi vide interpretes in exemplo Staueriano,) *amicum non magis tyranno, quam tyrannis*, ſcil. omnibus. De eius interitu magna eſt apud veteres diſſenſio, aliis, illum ſemet ipſum, ne in hoſtium manus viuus incideret, interfeciſſe; aliis, a Syracuſanis, quos poſtquam Dio a tyrannide liberauerat, captum in proelio, proterue illuſum et miſere occiſum fuiſſe; aliis aliter narrantibus; vide plura de eo apud *Plutarchum* in Dione, et *Diodorum Siculum* lib. XVI. *Voſſium* de hiſtoric. graecis lib. I. cap. 6. inprimis *Mongitorem*, de eius vita, ingenio, ſatis interituque copioſum, in bibliotheca Sicula tom. II. p. 180 ſqq. Obiit vero ſecundum Diodorum et Dionyſium Petauium de doctrina temporum tom. II. libro XIII. p. 590. Olymp. CVI. ante Ch. natum anno 352. ſ. ſecundum Io. Bapt. Ricciolum in Chronol. reform. tom. II. Chr. 3. p. 17. an. 356. *Cornelius* quoque *Nepos* de Philiſto plura ſcripſerat, quae vero iniuria temporis perierunt. Nam in Dione III. 2. *de hoc*, n. Philiſto ait, *in eo meo libro plura ſunt expoſita, qui de hiſtoricis conſcriptus eſt.* Philiſtus vero ſecundum Suidam plura ſcripſit. In primis laudatur opus, *Sicula*, quo, teſte Suida, in voce Φίλισκος continentur res variae a Siculis aduerſus Graecos geſtae: et in voce Φίλιστος, illud conſtitiſſe narrat libris XI. Σικελικά, ἐν βιβλίοις ια'; in altero autem opere *de Dionyſio* Dionyſii geſta libris ſex fuiſſe enarrata, περὶ Διονυσίου τοῦ τυράννου βιβλία ς'. Idem tradidit *Eudocia*, quae p. 422 et 423. vtrumque Suidae locum exſcripſit. Contra *Diodorus Siculus* lib. XIII. cap. 103. numerat tantum *ſeptem* libros; alterius autem operis libros *quatuor*. Is enim, vt latina interpretatione vtar, „inter ſcriptores, ait, Philiſtus primam rerum Sicularum partem cum hoc anno (Olymp. XCIII. 3.) captoque Agrigento, concludit, ſeptem voluminibus plus quam Ioccc. annorum tempora complexus. Alterum vero hiſtoriae

ſuae

fuae contextum a fine prioris (h. e. a Dionyfio maiore, qui poft Agrigentum occupatum tyrannidem arripuit,) exorditur, et per libros IV. deducit." Congruit *Dionyfius Halicarnaff.* in epiftola ad Pompeium p. 780. vol. VI. edit. Reiskii, numerum tamen librorum haud finiens: qui vero ad corrigendum Suidae errorem, fi Suidas, aut alius hiftoricus, quem ille exfcripfit, errauerit, facere videtur. Dionyfius enim obferuat, *vnum* fuiffe opus, a Philifto autem in duas digeftum infcriptiones, περὶ Σικελίας μὲν τὴν προτέραν ἐπιγράφων, περὶ Διονυσίȣ δὲ τὴν ὑςέραν· ἔςι δὲ μία· καὶ τȣ̃το γνοίης ἂν ἀπὸ τȣ̃ τέλȣς τῆς Σικελικῆς. Atque de duobus corporibus fiue partibus loquitur *Cicero*, loco mox memorando. Suidas igitur vel nactus eft duo exempla, in quorum altero integrum opus, et Sicula et hiftoria de Dionyfio, adeoque vndecim libri; in altero autem libri tantum quatuor de rebus a Dionyfio geftis comprehendebantur, nec fatis curiofe tractauit volumina, vel potius libros Philifti nec oculis amplius, nec manibus vfurpauit, et ex aliis, quorum alii de integro opere, XI. libris conftante, alii de quatuor (aut *fex*, numero hoc vitiofe fcripto in exemplari, in quod inciderat Suidas,) libris hiftoriae Dionyfiacae egerint, haufit notitiam, et illorum auctoritate deceptus ita enumerauit, confudit et diuifit libros integri operis, vt priori parti plenae, (in qua quidem putauerit vnice agi de Sicilia,) vndecim libros, pofteriori autem de Dionyfio adfcriberet *fex*, in euius tamen nota vel ipfe Suidas vel librarius quidam erraffe videtur: vel Suidas, quod illius aetate forfan Philifti opera iam perierunt, rurfus diuerfi argumenti libros commifcuiffe. Duo autem illa corpora vnum faepe confeciffe volumen, aut pro vno opere effe habita, vel ex eo patet, quod Stephanus Byzantin. in voc. Ἀρβέλη fcribit, Φίλιςος Σικελικῶν ὀγδόῳ, *libro octano*, et in voc. Κραςὸς laudat librum τρισκαιδέκατον, *decimum tertium*, vbi tamen pro XIII. legendum effe XI. iure exiftimat *Thomas de Pinedo* in Breuiario auctorum, quos ad teftimonium vocat Stephanus p. 369. confer *Mongitorem* l. m. p. 181. In alio fragmento Stephani, a *Montefalconio* in bibliotheca Coisliniana p. 282. publicato, Φίλιςος Σικελικῶν α', *libro primo* laudatur. At tamen Suidas, dum Hiftoriam Dionyfiacam libris *fex* abfolui fcribit, poteft defendi, faltem excufari. Philiftus enim libris *quatuor* hiftoriam Dionyfii maioris exfequutus eft, vt iam vidimus; *duobus* autem libris hiftoriam Dionyfii iunioris. Sic enim *Diodor.* Sicul. XV. 89. fin. Φίλιςος δὲ τὰ περὶ Διονύσιον τὸν νεώτερον ὧδε (Olymp. CIV. 2.) κατέςρεΦε, διελθὼν ἔτη πέντε ἐν βίβλοις δυσίν. Vtriusque igitur Dionyfii hiftorias haud difcreuit; fcribere debuit περὶ Διονυσίων τῶν τυράννων, aut τέσσαρας loco ἕξ. Poftremum autem illud *Philifti* hiftoricum opus negligitur plerumque: et forfan pofteriorem Philiftum habuit auctorem. Hinc alii, qui bene diftinxerunt tempora, libros et auctores, hiftoriam maioris Dionyfii quatuor, minoris autem hiftoriam duobus libris conftare fcripferunt; alii vero, fiue nominis fimilitudine decepti, fiue per incuriam aut per infcientiam mifcuerunt vtriusque hiftoriam et vni adfignarunt hiftorico. Priorem Cicero aliquoties laudat: De oratore lib. II, 13, 23. *Hunc*, (Thucydidem) *confequutus eft*, ait, *Syracufius Philiftus, qui, quum Dionyfii tyranni familiariffimus effet, otium fuum confumfit in hiftoria fcribenda, maximeque Thucydidem eft, ficut mihi videtur, imitatus;* et ad Quintum fratrem lib. II. ep. 13, de Philifto iudicat ita: *Siculus ille, capitalis, creber, acutus, breuis, paene pufillus Thucydides* rr); *fed vtros eius habueris*

Zzzz 2 *libros*,

rr) H. e. in arte et excellentia fcribendi Thucydide paullulum inferior, vt *Voffius* de hiftor. graec. lib. I. cap. 6. interpretatur. Paullus Manutius in notis ad Cicer. locum aliter explicat, Mongitore diffentiente.

libros, (duo enim ſunt corpora,) an vtrosque, neſcio. Me magis Dionyſius delectat. Ipſe eſt enim veterator magnus et perfamiliaris Philiſto. Laudat eum quoque *Quinctilian.* I. O. lib. X. cap. 1. 74. imitatorem Thucydidis, et vt multo infirmiorem, ita aliquatenus lucidiorem. Curatius tamen comparat eum cum Thucydide et de virtutibus non minus, quam vitiis animi atque orationis, vberius acuteque iudicat *Dionyſius Halic.* in cenſura vett. ſcriptorum p. 426 ſqq. vol. V. et in epiſtola ad Pompeium, cap. 5. p. 779 ſqq. vol. VI. edit. Reiskii. Denique *Philiſti*, vti Herodoti, Thucydidis, Homeri aliorumque egregiorum auctorum, opera iam antiquioribus temporibus tum librariorum incuria, tum emendatorum audacia, eſſe deprauata, obſeruat *Philemon*, cel. criticus et Alexandri aequalis, apud Porphyrium quaeſtion. homeric. η. teſte cl. *Villoiſon* in Anecdotis graec. tom. II. p. 136. not. et in Prolegg. ad Homerum cum ſcholiis Marcianis, p. 34.

Praeterea Suidas memoriae prodidit, Philiſtum noſtrum ſcripſiſſe

Genealogiam

De Phoenicia et alia quaedam

De inſula Sicilia.

Alia ſcripta adferuntur huic Philiſto; at dubitauit iam *Weſſeling.* ad Diodor. Sicul. XIII. 91. p. 615, not. 39. Etenim duo fuerunt *Philiſti*, quos ipſe diſcreuit Suidas, eorum tamen aetatem ſcriptaque commiſcuit; nam haud probabile eſſe videtur, vtrumque Philiſtum fuiſſe Eueni diſcipulum.

Alter vero, isque iunior *Philiſtus*, itidem fuit Syracuſanus, hiſtoricus et orator clariſſimus. Suidas dubitat, num *Naucratita*, an *Syracuſius* fuerit: at *Bonannus* in Syracuſ. illuſtr. lib. II. p. 316. Syracuſis eum vindicat, et eius aetatem ponit in Olymp. CXXX. ſub Hierone II. ante Chr. N. a. 256. Atque *Weſſeling.* loco excit. negat, Philiſtum domo Naucratiten ex Aegypto eſſe potuiſſe, eique aegyptiam hanc originem, ſuſpicatur, impoſitam fuiſſe propter Αἰγυπτιακῶν et περὶ Ναυκράτεως libros. Nam apud Suidam *Philiſto* poſteriori libri adtribuuntur ſequentes:

Ῥητορική, *ars oratoria;* ſed vereor, ne illa *Philiſco*, Mileſio, Iſocratis diſcipulo, qui eiusmodi praecepta concinnaſſe dicitur apud *Suidam* III. p. 603. ſit reddenda: quamuis Suidas, Philiſtum noſtrum, narret, primum condidiſſe hiſtoriam ſecundum artem oratoriam.

Δημηγορίαι, *conciones*: quas eidem Philiſco adſcribendas cenſeo cum *Ruhnkenio* in Hiſtoria critica oratorum graecorum, praemiſſa Rutilio, p. LXXXIII. Suidas aut is, cuius ſcrinia compilauit, in codicem Dionyſii Halicarn. epiſt. ad Ammaeum incidiſſe videtur, in quo, vti in vulgaris editis, ſcriptum erat Θεοδέκτην καὶ ΦΙΛΙΣΤΟΝ καὶ Ἰσαῖον καὶ Κηφισόδωρον etc. vnde factum eſſe reor, vt *ars oratoria* et *conciones* adnumerarentur Philiſti noſtri laboribus. Sed ſocietas cum reliquis oratoribus atticis, partim Iſocratis diſcipulis, monſtrabit, verum nomen ſubſtituendum eſſe Φίλισκον, vti iam Sylburgius olim viderat eſſe corrigendum, et in edit. Reiskii vol. VI. p. 722. eſt repoſitum.

Αἰγυπτιακὰ lib. XII.

Πρὸς τὸν Τρικάρανον, *contra Tricaranum.*

Λόγος

Λόγος περὶ Ναυκράτεως, vel potius, vti *Ruhnken.* loco mem. p. LXXXIV. scribere iussit, *περὶ Ναυκράτιος*, *de Naucrate*, vrbe Aegypti.

Περὶ τῆς Αἰγυπτίων Θεολογίας, βιβλία γ΄. de Aegyptiorum Theologia, libri tres. An pars fuit maioris operis, paullo ante memorati, Aegyptiacorum?

Περὶ Λιβύης καὶ Συρίας, de Libya et Syria; et alia quaedam. Historia Siciliae et Dionysii, saltem maioris, quae etiam nostro adseritur vulgo, non hunc, sed priorem Philistum habuerunt auctorem. Plura de illo leges apud *Mongitorem* l. m. tom. II. p. 182.

Mimnermus. *Mimnermus*, Colophonius, Solonis aequalis: poeta mollis, suauis et Gratiarum alumnus. Suidas in voce *Μίμεgμνος*, (sic enim male exaratum est nomen,) p. 562 sq. tom. II. de patria et aetate illius incertus, scribit, eum fuisse *Colophonium*, vel *Smyrnaeum*, vel *Astypalaeensem*, poetam elegiacum: vixisse Olympiade XXXVII, ita, vt septem sapientibus fuerit antiquior: quosdam vero dicere, ipsum eodem tempore floruisse, quo et alios: vocari vero etiam *Ligyastaden*, s. vt legitur in MS. quodam, *Ligystiaden*, a suaui et arguto cantu et scripsisse multa. Eadem narrat Eudocia. *Ligystiadem* tamen potius indicare patris nomen, suspicatur *Burette* in Memoir. de litterature — de l'Academie des I. et B. L. tom. X. Paris. 1736, (vbi a p. 111. Plutarchi libell. de musica gr. et gallice cum suis obseruationibus typis exprimi fecit,) p. 292. *Mimnermus* inuentor versus pentametri dicitur in *Hermesianactis* elegia, cuius insigne fragmentum, quo enumerantur, quinam potissimum e veteribus amarunt, conseruauit *Athenaeus* XIII. p. 597 sq. et scite emendatum docteque illustratum subiunxit cl. *Ruhnken.* epistolae II. criticae a p. 283. edit. secundae, cum Homeri hymno in Iouem, v. 35 sq. p. 290. item a *Propertio* I. el. 9. 10. (vbi vide *Passeratii* et *Burmanni* II. doctas adnotationes,)

Plus in amore valet Mimnermi versus Homero,

et a *Mario Victorino*, artis grammat. lib. III. p. 2555. Alii tamen Callinum, (de quo paullo ante quaedam notauimus,) alii Archilochum habuerunt auctores atque inuentores elegiae; vide insignem *Orionis Thebani*, *περὶ ἐτυμολογιῶν*, locum a cl. Ruhnken. ad Callimachi fragmenta p. 439. e MSto prolatum. Eius meminit quoque *Hipponax*, (qui secundum *Burette* l. m. p. 292. floruit Olymp. LX,) apud *Plutarchum* de musica pag. 1133. s. p. 658. vol. X. edit. Reiskii, et Mimnermum, tradit, antiquo *νόμῳ*, qui *κραδίας* dicitur, cecinisse: quem Plutarchi locum explicat *Burette* p. 291 et 292. Idem *Mimnermus*, qui et tibicen fuit et poeta, tibicinam Nanno amabat, quam carmine, quod *Νάννω* inscriptum erat, cantauit. vid. *Strabonem* XIV. p. 940, qui, nec non *Athenaeus* XI. p. 470. et *Stobaeus* tit. 115. p. 592. aliquot versus ex eo conseruarunt. Adde *Ruhnken.* ad Hermesianactis elegiam l. m. p. 191. *Pausanias* lib. IX. s. Boeotic. cap. 29. p. 766. prodidit memoriae, Mimnermum elegis pugnam Smyrnaeorum contra Gygen et Lydos conscripsisse. Dolendum est, sacerdotes graecos Byzantinos effecisse, vt Mimnermi, Sapphus, Bionis aliorumque carmina amatoria, teste papa Leone X, in *Alcyonii* libro I. de exilio pag. 69. edit. Lips. nefarie comburerentur. Fragmenta autem eius, quae flammas euaserunt, ordine interdum mutato reperiuntur in collectionibus gnomicorum poetarum, in H. Stephani poetis gr. heroicis, II, p. 484. eiusdemque minore editione Theocriti aliorumque poetarum, (1579. in 12. p. 44 sqq.) in Vrsini (p. 227.) ac Wintertoni (p. 505.) collectionibus. Emendatius in *Brunckii* analectis

analectis veterum poetarum graecorum, tom. I. p. 60. II. p. 522. et eiusdem gnomicis poetis graecis, p. 68. coll. p. 306. Quaedam ego dedi in anthologia gr. poetica p. 51 sqq. Fragmentum quoddam venustum e Stobaeo tit. 63. p. 243. edit. Grotii graece cum latina Grotii et gallica anonymi interpretatione repetiit *Burette* l. m. p. 295. — Confer praeter ea *Aeliani* V. H. XII. 36. ibique Kühn. et Perizon. *Horat.* epist. I. 6. v. 65. ibique interprett. in his *Wieland* ad interpret. germanicam Horatii epistolarum, (Lipsiae 1787.) vol. I. p. 131 sq. *Valesii* emendation. p. 126 sqq. cum nota Burmanni, *Andr. Schottum* obseruatt. human. II. 52. Les vies de poëtes grecs en Abregé par Msr. le Févre, p. 41. edit. Relandi. Teutonicam commentationis a Souchay gallice scriptae de elegiacis poetis inter Graecos versionem, in: *Schirachii* Magazin der deutschen Kritick, vol. I. part. II. (Halae 1772.) p. 103 sqq.

Panyasis. *Panyasis*, quem secundum Suidam h. voc. tom. III. p. 22. Duris memoriae prodidit fuisse Samium, Herodotus autem, cuius dicitur patruelis, Thurium, alii denique Halicarnasseum tradunt, natus est, aut floruit Olymp. LXXVIII. auctoribus Suida et illo, qui τὴν Ὀλυμπιάδων ἀναγραφὴν confecit, (n. Scaligero,) secundum alios quidem antiquior fuisse et tempore belli Persici vixisse perhibetur. Prior tamen temporis ratio probabilior esse videtur, si Panyasis, patruelis Herodoti, qui fuisset in proelio, apud Marathona Olymp. LXXII. facto, alius, quod paene suspicor, non fuit ac noster poeta, et si id, quod Suidas in voc. Ἀντίμαχος scripsit, verum est, Panyasin fuisse praeceptorem Antimachi, qui iam ante Olymp. XCII. et post illud temporis spatium vixerat. Fuit poeta et aruspex, atque inter quinque principes epicos secundum canonem Alexandrinum, (v. *Ruhnkenii* historiam criticam oratorum graecor. p. 95. Rutilio praefixam,) receptus, ita vt ab aliis secundus ei locus post Homerum, ab aliis etiam post Hesiodum atque Antimachum locus adsignaretur; v. praeter Suidam *Proclus* in chrestomathia apud Photium p. 981. *Tzetz.* in prolegom. Lycophron. Scripsit heroico carmine Ἡρακλείαν, libris XIV. versibus 9000. Memorant aliquoties varii id carmen ipsumque poetam, *Athenaeus*, libr. II. cap. 2. p. 36 sq. libr. XI. cap. 14. p. 498. vbi ex libro tertio Ἡρακλείας duo versus adducuntur; *Schol.* ad Apollon. Rhod. III. 1149. vbi Panyasis ἐν Λυδίᾳ citatur; *Stephanus Byzantin.* (vbi v. Pinedo in breuiar. auctor.) *Pausanias*, qui libro X. cap. 8. p. 817. duo versus ex illo carmine adfert, (exaratur vero nomen Πανύασσις ὁ Πολυάρχου, simplici tamen σ. nomen illius scriptum et carmen memoratum est libro IX. cap. 11. p. 731.) *Hyginus* in poetic. astronom. cap. 6. vbi v. Stauerenii notam p. 435. *Eratosthenes* in catasterismis cap. 11. In schol. Pindari P. III. 177. versus de Thyone, Bacchi nutrice, ex libro III. Ἡρακλείας adfertur. *Brunckius* in analectis III. p. 328. recepit ex Clemente Alex. p. 30. et Stobaeo fragmenta quatuor, et tria in gnomicis p. 130. Si Clementem Alex. audimus, in hoc poemate Οἰχαλίας ἅλωσιν, a Creophylo compositam, exscripserat *Panyasis*, vt Fabricius iam adnotauit: vid. supra I, 4, 3. pag. 17. Idem *Panyasis* carmine pentametro composuit Ἰωνικὰ de Codro et Nileo, Ionumque coloniis, versſ. 7000. v. iudicium *Quinctiliani* I. O. X. 1. 54. *Suidas*, *Vossius* hist. gr. IV. 6. *Tanaq. Fabri* Les Vies des poëtes grecs etc. p. 81 sqq. edit. Relandi, Basil. 1766. — *Panyasin*, ait Fabricius, iuniorem, qui libros II. de insomniis scripsit, et meliore iure, quam prior Τερατοσκόπου nomen, a Suida alteri tributum, meretur, citat *Artemidorus* libr. I. cap. 66. et lib. II. cap. 35. p. 124.

Rhianus. *Rhianus*, Benaeus Cretensis, v. *Suidas* in Ῥιανός et *Stephanus Byzant.* cum nota Berkelii, in Βήνη, vbi tamen, patriam illius iam antiquitati fuisse ambiguam, obseruatum est. Floruit

Floruit fub Ptolemaeo Euergete, aequalis Eratofthenis; adeoque Olymp. CXXXIV — CXL. *Reiske* in notitia poetarum anthologic. p. 259. ex eius fragmentis, quod carmine 447. meminit cultus, quem Galli matri deum exhibebant, colligit, eum poft Olymp. CXXV. vixiffe. Primum fuit palaeftrae cuftos et feruus; poftea e palaeftra conuertit fe, litteris inftitutus, ad grammaticam et poefin. Scripfit vero poemata verfu *hexametro*, (ἑξαμέτρῳ ποιήματα, fic enim *Toupius* emendatt. in Suidam III. p. 398. edit Lipfienf. correxit in Suida vulgatum, Küftero quoque fufpectum, ἔμμετρα ποιήματα.) Confecit igitur, quantum conftat,

Ἡρακλειάδα. Quod in Etymologico M. voc. Ἀσέληνα p. 153. laudatur Ῥειανὸς ἐν τῷ τέσσαρες καὶ δεκάτῳ Ἡρακλείας, Suidas et Eudocia in Ῥίανος funt ita corrigendi Ἡρακλειάδα ιδ', loco vulgati numeri δ', vti iam vidit *Voffius* de hiftoricis graecis lib. I. cap. 17.

Θεσσαλικά. Ex quarto et feptimo lib. Theffalicorum citantur duo verfus in fragmento Stephani Byzantini a Montefalconio in bibliotheca Coisliniana publicato p. 286. Ex eodem carmine funt verfus a fcholiafte *Apollonii Rhodii* III. 1089. feruati. Laudatur id carmen et fragmenta ex illo reperiuntur in fcholiis homericis cod. Veneti D. Marc. tefte *Villoifon*. in anecdot. gr. II. p. 185. not. et in Prolegom. ad Homeri edit. p. 25.

Μεσσηνιακά. E libro quarto Meffeniacorum adfertur locus a Stephano Byzant. in fragmento a Montefalconio l. m. p. 289. edito. Locus clafficus de hoc carmine exftat in *Paufaniae* Meffenicis, f. lib. IV. cap. 6. p. 293 fqq. adde eumdem libro mem. cap. 15. p. 323. vbi duo verfus adferuntur de tempore belli Meffenici; alius verfus *Rhiani* Cretenfis ibid. pag. 281. eft feruatus. Adde cap. XV. p. 315.

Ἀχαϊκά,

Ἠλιακά, et Ἰλιακα.

Verfus *Rhiani*, quos Hertelius producit, funt ex *Stobaei* florilegio, ferm. IV. p. 31 fq. edit. Grotii. Fragmenta eius plura reperiuntur in Stephani, Lectii, Wintertoni aliorumque collectionibus, item in *Brunckii* analectis vett. poet. gr. vol. I. p. 479 fqq. et vol. II. p. 526. Epigrammata eius praeter ea ineffe in *Leonardi Philarae* Anthologia graeca, adnotatum eft a *Montfaucon*. in biblioth. Coisliniana p. 520. adde *H. Stephani* encomia virtutum p. 18 fqq. Rhiano delectatum eiusque carminum genus imitatum effe Tiberium, imperatorem romanum, tradit *Suetonius* in eius vita cap. 70. vbi vide Burmannum; conf. *Meurfius* in Creta.

Solon. *Solon*, Execeftidae filius, *Salaminius* dicitur a *Diogene Laertio* lib. I. fect. 45. et aliis; ab Herodoto aliisque *Athenienfis*. Quod fcriptorum difcidium ita compofuit *Meurfius* in *Solone*, fiue de eius vita, legibus, dictis atque fcriptis, (in Gronouii thefauro graec. antiquitat. vol. V. a p. 1093. et in Meurfii operibus ex recenfione Io. Lamii tom. II. a p. 229.) vt cenferet, Solonem natum fuiffe Salamine, fed translatum Athenas, quum parentes eius effent Athenienfes, ibique vitam deinceps egiffe: indeque factum, vt Athenienfis vocaretur; vide *Aeg. Menagium* ad Diogenis Laertii locum cit. p. 25. Genus fuum referebat ad Codrum, Athenienfium regum vltimum, vti Pififtratus, quocum neceffitudinis vinculo iunctus fuit; v. *Plutarchum* in Solone p. 172. f. p. 314. vol. I. edit. Reiskii; adde animaduerfionem *Hemfterhufii* ad Lucian. tom. I. p. 416. nr. 55. Secundum *Suidam* in Σόλων vixit Olymp. XLVII. vel, vt ille ipfe adnotauit, fecundum alios Olymp. LVI. *Saxius* in onomaftico tom. I. p. 20. ita fubduxit calculos aetatis: A. O. C. circiter 3411. Olymp. XLVI. 3. ante Chriftum natum 593. V.

592. V. C. 160. mortis vero annum ponit in anno Olymp. LIV. 4. vide quoque *Simson.* in chron. ad A. M. 3411. Contra *Larcher* in chronologia ad Herodoti versionem gallicam, vol. VI. p. 561. natalem Solonis diem collocat in periodo Iuliana 4076. ante Ch. N. 638. Olymp. Coroebi XXXV. 3. V. C. Rom. 116. Solonis iter circa a. per. Iul. 4183. ante C. N. 582. Olymp. XLIX. 3. V. C. 172. eius denique mortem a per. Iul. 4156. ante Ch. N. 558. Olymp. LV. 3. V. C. 196. *Corsinus* denique in Fastis Atticis tom. III. p. 78. ostendit, Solonem, vt legibus ante constitutis, per absentiam decennalem conciliaret robur, in Aegyptum concessisse, Olymp. XLVI. 4. Dropide, Solonis fratre, et patre Critiae, Atheuis archonte, et Tarquinio Prisco, rege Romanorum: diem vero obiisse supremum Olymp. LV. 2. Hegestrato Athenis archonte, et Seruio Tullio Romae regnante. Locus classicus exstat in Plutarchi Solone, fin. p. 383. edit. Reiskii. Plura vide apud Corsinum. *Wesseling.* ad Herodot. I. 30. vbi celebratissimum illud Solonis cum Croeso colloquium, a *Bruckero* hist. philos. tom. I. p. 444. et *Freteto* Comment. acad. Inscript. tom. VII. p. 144. immo iam a quibusdam antiquioribus, perperam adnumeratum fabulis, memoriae proditum est, et a docto interprete vindicatum, suspicatur, Solonem non statim a latis legibus, sed illis annorum lapsu stabilitis, itineri se tradidisse: at, si Larcheri et Corsini rationes stant, et, vti equidem reor, sunt firmiter stabilitae auctoritate historicorum veterum, ne opus quidem est illa Wesselingii, alias acuta, nec improbabili, suspicione. Dubitatio enim illa etiam inde orta est, quod annus mortis ponebatur in anno secundo aut quarto Olymp. LIV. qua regnare coeperit Croesus inter Lydos. Sed de mortis tempore adfatim disputatum est a viris doctis, et vide, quae infra libr. II. cap. 14. §. 16. in sectione de legumlatoribus graecis, inter quos eminet Solon, de eius meritis erga rem publicam atticam, legibus, earumque fatis et praestantia disserentur. Hic agam de Solone poeta. Adolescens, quod pater munificentia, (vt Hermippus narrauit,) atque largitionibus adtriuisset opes, contulit se ad mercaturam, et tam quaestus, quam multarum rerum vsus et cognitionis caussa per orbem vagatus est. Ex vita autem mercatoria putarunt quidam ei haesisse amorem vitae mollioris atque poeseos interdum licentioris, quam vt philosophum decuisset, vti refert *Plutarchus* in Solone, vol. I. p. 318. edit. Reiskii, et de studio illius poetico varioque illius genere plura adnotat; idem passim specimina aut reliquias artis poeticae dedit, in his p. 382, duo versus, in quibus Solon, iam senex, fatetur, sibi grata esse Veneris et Bacchi Musarumque munera. Enimuero et in carminibus litauit sapientiae multasque egregias ac philosopho dignas sententias inclusit versibus. Atque veteres laudarunt facultatem Solonis poeticam, quorum testimonia adtulit, et ipse de illa est copiosus *Taylorus* ad Demosthenis orat. de falsa legatione, in qua elegia Solonis est seruata, tom. II. p. 203. et p. 356 sqq. edit. Cantabrig. in Reiskii vero adparatu crit. ad Demosthen. vol. I. p. 453 sqq. Refertur praeter ea a Cicerone et Dione Chrysostomo inter disertos homines. Scripsit autem secundum *Diogenem Laertium* lib. I. sect. 61. (ad quem locum Aeg. Menagius pag. 37 sq. Obseruatt. docte vberiusque agit,) *Leges*, *conciones*, (*δημηγορίας*,) *ad se quaedam exhortatoria*, (*εἰς ἑαυτὸν ὑποθήκας*,) *elegias*, *de Salamine*, *de Atheniensium republica*, ad quinque millia versuum: Praeter ea *iambos*, (item *Trimetra*, secundum Aristidem in orat. *περὶ τοῦ παραφθέγματος*, tom. II. pag. 397. edit. Ieb. vbi primum versus ex trimetris, deinde e iambis adfert ad sui ipsius excusationem atque defensionem,) et *epodos*: quamquam Menagius fatetur, se, praeter Diogenem, neminem nosse, qui laudaret Solonis epodos. Poema, *Salamis* inscriptum, quod, narrante et iudicante *Plutarcho* in Solone pag. 328. versus continet

tinet centum, sane quam venuste scriptos, est nobilis illa elegia, quam, insaniam simulans locumque praeconis adscendens, memoriter recitauit, animosque ciuium ad Salamina Megarensibus eripiendam inflammauit. Athenienses quidem, posteaquam diuturnum bellum de illa, Marte iniquo, gesserant, adeo ceperat consilii taedium, vt ei, qui de recuperanda Salamine verba faceret vel scriberet, poenam minitarentur capitalem. At Solon illa arte et vi carminis, (cuius initium dedit *Plutarchus* in Solone p. 328.) praecipue magnitudine quorumdam versuum, quos *Diogenes Laertius* I. sect. 47. adtulit, adiutus ab amicis, praesertim Pisistrato, ciues tam grauiter incitauit ad iram et furorem, vt, lege illa abrogata, curam belli atque imperium a ciuibus traditum acciperet et insulam redigeret sub potestatem Atheniensium. vid. Plutarchum et Diogenem Laertium locc. memor. et ad posteriorem notas Menagii p. 26. Solon igitur, quo et tutior vita eius esset, et plus aliquanto reipublicae prodesset, furere se simulauit, vt verbis vtar *Ciceronis* de Officiis I. 30. 12. Elegias, seu ἔπη, quibus Philocyprum, (quem quidem auctor vitae Arati nuncupat Κυπράνορα,) tyrannum, quum in Cypro versaretur, mire celebrauit, memorant *Herodotus* V. 113. vbi vid. Wesseling p. 434. et *Plutarchus* in Solone p. 370. qui versus adfert, in quibus Solon meminit conditae vrbis, quae antea dicta fuerat Aepea, ab illius autem nomine *Soli.* Ad ὑποθήκας respicere videntur ea, quae Fabricius ex scholiis MSS. ad Dionys. Thracem p. 99. cod. Holsten. orae sui exempli adscripsit: scholiastes quum laudasset Odyss. γ΄. vers. 267 sq. τῦτο δὲ, inquit, καὶ Σόλων εἰδὼς, ὡς ἐμψυχικώτεραί εἰσι μᾶλλον αἱ τῶν παραινεσέων ἔμμετροι, καὶ τῇ χάριτι τῦ ῥυθμῦ ψυχαγωγῦσι τὸν ἀκροατὴν, ἐμμέτρως παρῄνεσεν. Ὁμοίως καὶ ὁ Ἡσίοδος, καὶ ἄλλοι πολλοὶ τῶν σοφῶν.

Epistolae, quas scripsisse dicitur, reperiuntur apud Diogenem Laertium in vita Solonis, fin. Locum quemdam in epistola, quae ad Croesum scripta fertur, purgat, vocabula τυραννῦντος βιαίως Πεισιστράτυ tamquam adulterina eiiciendo, *Ignat. Rossius* in Commentatt. Laertian. Romae, 1788. 8. §. VII. p. 23 sq.

Carminum fragmenta sunt a viris doctis collecta ex Demosthene, Plutarchi vitis parallelis, Aelio Aristide, Diogene Laertio, Athenaeo, Clemente Alexandrino et Stobaei Eclogis. Edita sunt saepius cum Theognide, cuius versibus interdum intextae fuerant sententiae Solonis, et reliquis gnomicis poetis, de quibus supra iam egimus. Potiores quasdam editiones hic laudare iuuat. Prima, vbi comparuerunt, est editio; (de qua Fabricius §. V. egit,)

Callimachi Cyrenaei hymni cum scholiis nunc primum editis. Sententiae ex diuersis poetis, oratoribus ac philosophis collectae, non ante excusae. Basil. 1532. 4. apud Frobenium, cura Sigismundi Gelenii et Matth. Aurogalli. Hic liber duo tantum Solonis fragmenta e Stobaeo continet. At tamen, an non eadem prius in editione *Arsenii* Apophthegmatum romana, de qua §. IX. sermo erit, fuerint euulgata, quia illam editionem non vidi, definire non possum. — Septem auxit fragmentis *Ioach. Camerarius* in *Libro scholastico — quo continentur Theognidis praecepta. Pythagorae — — Phocylidis — Solonis, Tyrtaei — — carmina. Basil.* 1550. rec. 1555. 8. — *Neander* plurima *Solonis* fragmenta recepit in *Anthologicum graeco-latinum*, Basil. per Io. Oporinum 1556. 8. p. 422 — 441. — Tum septem adiecit fragmenta *Iac. Hertelius* in Theognidis et aliorum poematibus gnomicis, Basil. 1561 etc. Herteliana collectio propagata est ab Henr. Stephano, Frid. Sylburgio, Lectio et aliis supra in Theognide memoratis. — Duo fragmenta illis addidit *Radulphus Winterton.* in poetis graecis minoribus,

bus, Cantabrig. 1635. et saepius. — XXX. fragmenta dedit emendatius *Brunck.* in analectis vett. poet. graecorum, vol. I. p. 64 sqq. et vol. III. p. 236. vnum adiecit, *Ruhnkenio* ad Callimachi fragmenta p. 421. id primum monstrante, ex Hermiae philosophi commentario MS. in Platonis Phaedrum, in quo praeter ea lex Solonis plenius, quam ab Aeschine contra Timarch. p. 60. commemoratur. Idem cel. *Brunck.* inter gnomicos gr. poetas recepit p. 73 sqq. XXXI. illa fragmenta, e cod. regio Stobaei hinc inde emendata. In fragmento V. vers. 61. 62. „forte quis, inquit, deprehendet naturae illud arcanum, quod nunc in artem medendi transferri incipit, quodque vocant *le magnétisme animal.*" Solonis quae sunt apud Stobaeum, iis subiecit H. Grotii interpretationem metricam: Elegiae autem, a Demosthene citatae, poeticam Melanchthonis versionem. Separatim edita sunt:

Sententiosa vetustissimorum Gnomicorum quorumdam poetarum Opera. Volumen secundum. Continentur in hoc volumine Solonis fragmenta poetica, denuo collegit, varietatem lectionis, notas adiecit, in vsum scholarum edidit Francisc. Arn. Fortlage, Gymnas. Osnabr. Coll. Lipsiae 1776. 8.

Est noua recensio: Fragmenta sunt XXXII, docte explicita. In praefatione agitur de ratione poeseos gnomicae: adiunxit editor vitam Solonis, ex Plutarcho, Diogene Laertio aliisque descriptam.

Solonis elegiam de vita humana gallice vertit *Pardulphus Prateus*, Lugduni, 1570. 8.

Wie Zeus die Welt richtet. Ein Fragment Solons - griechisch und deutsch mit Anmerkungen von D. Leppentin, Arzt in Hamburg. Hamburgi 1789. mai. 8. Sunt tria fragmenta, et animaduerss. sunt philosophicae. Versio non semper recta est et adcurata.

Praeter Plutarchum, Diogenem Laertium, Meursium aliosque infra in Solone inter legumlatores memoratos confer *Bruckeri* Histor. critic. philosoph. tom. I. part. II. lib. I. cap. 11. pag. 442 sqq. et in Adpendice p. 212. et Merkwürdigkeiten aus dem Leben des griechischen Weisen Solon, und des berühmten Römers Valerius Publicola, nebst angestellten Vergleichung zwischen beyden. Aus dem Französischen übersetzt von M. *Christ. Wilhelm Kindleben*, evangelischen Prediger. Lipsiae 1779. 8. — Epigramma Solonis de annis, quibus hominis vita definienda est, exponitur et emendatur ab *Ign. Rossio* in Commentationibus Laertian. p. 21 sq. vbi quoque p. 18 sq. locus Diogenis de recitatione homericorum carminum ex lege Solonis (vti iam supra ad Homerum notauimus) expenditur.

Tyrtaeus. *Tyrtaeus*, Atheniensis, ex Aphidnarum populo, vti *Corsinus* quidem in Fast. Atticis III. p. 33. ex quodam Strabonis loco colligit, et in bello secundo, quod Lacedaemonii contra Messenios ab Olymp. XXIII. a. 4. vsque ad Olymp. XXVIII. a. 1. gesserunt, ab Atheniensibus Lacedaemoniis aduersus Messenios oraculi responso dux missus. Illo igitur tempore *Tyrtaeum*, pro quo apud Hieronymum in Chronico Eusebiano ad Olymp. XXXVI. et in graeco textu *χρον. κανων.* ad Olymp. λϛ'. praue legitur *Myrtaeus*, Μυρταῖος, floruisse, ex historia belli illius Pausan. Messen. s. lib. IV. cap. 15. pag. 315 sqq. qui est locus classicus de hoc bello et nostro Tyrtaeo, item apud Iustin. III. 5. ex Strabone VIII. pag. 556. Almel. aliisque notum est. Quare *Simson.* in Chron. ad a. M. 3321. *Saxius* in Onomastico I. pag. 15. aliique eius aetatem ponere solent in illo orbis anno, Olymp. XXIV. 1. A. C. 684. V. C. 70. Eusebius tamen et Hieronymus in Chronico et Suidas in *Tyrtaeo* huius aetatem adsignarunt Olymp. XXXVI. sed errorem illorum iam sustulit *Klotzius* in disser-

dissertatione de Tyrtaeo, vbi satis copiose agitur de nostro poeta p. 140 sqq. edit. Altenburg. adde *Corsini* Fastos Attic. tom. III. p. 32 sq. ad Olymp. XXIII. 4. Athenis erat ludi magister, (διδάσκαλος γραμμάτων), pede claudus altero, nec satis mente valere credebatur, (νοῦν τε ἥκιστα ἔχειν δοκῶν,) vt ait *Pausanias* p. 316. fin. Hinc, Lacedaemoniis, de belli euentu oraculo Delphis consulto, iussis, Athenienses, vt et oraculo dicto essent audientes, nec tamen sua veluti culpa committerent, vt Lacedaemonii parte Peloponnesi optima sine insignibus cladibus potirentur, magis igitur in contemtum, quam auxilium Laconum, Tyrtaeum miserunt consiliarium s. rerum gerendarum auctorem, (σύμβουλον.) Ille, Spartam veniens, modo ad ciuitatis principes, modo plebem elegos et anapaestos, (quibus continebatur laus fortitudinis bellicae,) decantabat, et ad virtutem bellicam excitabat. Ab vtraque parte postea fortiter dimicatum est. Atque, Spartanis ter fusis, reges illorum voluerunt exercitum reducere: „nisi, vt verbis vtar Iustini, interueniisset Tyrtaeus, qui composita carmina exercitui pro concione recitauit, in quibus *hortamenta virtutis*, *damnorum solatia*, *belli consilia* conscripserat. Itaque tantum ardorem militibus iniecit, vt non de salute, sed de sepultura solliciti, tesseras, insculptis suis et patrum nominibus, dextro brachio deligarent, vt si omnes aduersum proelium consumsisset, et temporis spatio confusa corporum lineamenta essent, ex indicio titulorum tradi sepulturae possent." Nec Messeniis minor erat aut vincendi aut moriendi ardor. Quare tantis animis concursum est, vt raro vmquam cruentius proelium fuerit, vt ait Iustinus. Ad postremum tamen Lacedaemonii victoriam reportarunt certissimam. Postea dissidium inter ipsos Spartanos ortum versibus suis sedauit Tyrtaeus. Consiliis igitur et carminibus nominis immortalitatem; a Spartanis vero ius ciuitatis, tamquam praemium, consequutus est. vid. *Platon.* de Legg. I. p. 566.

Narrante *Polluce* (Onomast. lib. IV. s. 106.) Tyrtaeus auctor fuit triplicis chori, iuuenum, adultorum et senum, in diebus festis apud Lacedaemonios: quod tamen institutum Lycurgo tribuit *Plutarchus* in Lycurgo p. 53. vti animaduerterunt *Seuin* in comment. mox commemoranda p. 155. et *Klotzius* p. 154 sq. qui eodem loco post *Souchaeum*, (in prima de poetis elegiacis recitatione, in Commentariis societ. regiae Parif. Inscript. tom. VII. pag. 370.) monet, Acronem et Porphyrionem ad Horatii A. P. vs. 402. haud recte tribuisse Tyrtaeo inuentionem tubarum, quibus Lacedaemonii vsi vicissent Messenios, Tyrrheno, Herculis filio, illarum auctore a plurimis veterum habito; nomen igitur *Tyrrheni* cum *Tyrtaei* nomine ab illis fuisse confusum. Celebrius factum est poetae nostri nomen ἐμβατηρίοις illis (quae etiam ἐνόπλια vocabantur, teste *Athenaeo* lib. XIV. p. 630.) siue carminibus, tibia et assa voce decantatis, ad quorum numerum milites, praelium ingressuri, gradum moderabantur: quae quidem anapaestis, versuum genere in primis decoro et maxime virili, composita fuisse putat *Valesius* ad Ammianum Marcellinum XXIV. 6. p. 314. vbi multus est de illis et exemplum adfert. (vid. de hoc fragmento Klotz. ad Tyrtaeum p. 129 sq.) At Tyrtaeus num primus illorum fuerit auctor, res ambigua esse videtur. Id quidem certius est, Tyrtaei carmina fuisse Spartanis, ante proelium ad tentorium regis conuenire iussis, recitata, (vid. locum classicum apud *Lycurgum* in or. contra Leocrat. cap. 28. p. 249. edit. Hauptmanni, huiusque notas,) eademque a singulis Laconibus inter conuiuia cani solita. (vid. *Athen.* l. mem. et *Meursii* miscellan. Lacon. II. 2.) Copiosius tamen curatiusque, quam ab aliis factum est, persequitur id argumentum *Klotzius* in dissert. laudata p. 160 — 169.

 Scripsit

Scripsit *Tyrtaeus*, vt relatum legimus apud Suidam voc. Τυρταῖος,

Πολιτείαν Λακεδαιμονίοις, *rempublicam Lacedaemoniorum.* Hanc inscriptionem esse recentioris aetatis, nec satis adcurate factam, haud male censet *Seuin* in comment. mox laudanda p. 152. et, *le sentiment*, ait, *de Suidas est insoutenable.* Contra, illius partem fuisse elegiam, Εὐνομία dictam, censet *Meursius* in biblioth. Attica p. 1623. vol. X. edit. Venetae. Forsan idem fuerit poema. Vtramque elegiae inscriptionem a Tyrtaeo profectam esse, negat *Seuin* in comm. de vita et scriptis Tyrtaei, in Commentar. societ. reg. Paris. Inscript. tom. VIII. pag. 152. Laudant illam εὐνομίαν, et sic nuncupatam esse scribunt *Aristotel.* Polit. V. 10. et *Strabo* VIII. p. 556. Ex illa quoque elegia videtur petitus esse versus, quem producit *Aristides* in orat. I. platonica pro rhetorica, tom. III. pag. 55. edit. Steph. Tyrtaeus quidem non nominatur; at dicitur *virginum laudator et consiliarius, Laconicus poeta*, ὁ Λακεδαιμόνιος ποιητής. Ad illam quoque elegiam pertinuisse videntur Fabricio versus a Plutarcho in Lycurgo tom. I. p. 73. seruati et a *Klotzio* in edit. p. 127. illustrati. adde *Brunck.* ad analecta poet. gr. III. pag. 8.

Ὑποθήκας, etiam versibus elegiacis:

Μέλη πολεμιστήρια, βιβλία ε', *carminum bellicorum libros quinque.*

Fragmenta, quae supersunt ex Tyrtaei carminibus, (quae, num eadem sint, quae in *Arsenii* Ἰωνιᾷ, codice MS. Florentino, reperiuntur, teste *Bandinio* in Catalog. MSS. gr. biblioth. Laurent. I. p. 549. equidem nescio,) olim aliis inserta collectionibus, praecipue inter poemata gnomica, de quorum editionibus supra in sectione de Theognide iam disputauimus, recepta fuerunt. Primum illa vulgata esse putat Klotzius post *Callimachi* hymnos apud Frobenium a Matth. Aurogallo curatos, 1532. 4. a p. 219. Aliis tamen inquirendum relinquam, an non prius in *Arsenii Apophthegmatibus*, Romae in 8. editis, (de qua editione post §. IX. plura differentur,) fuerint typis descripta. — A *Camerario* bis edita sunt, primum in libello, hoc titulo insignito:

Oratio senatoria de bello Turcico κατὰ προσωποποιίαν· *item* Tyrtaei *carmina* παραινετικὰ *et alia nonnulla.* Tubingae, apud Morhardum, 1542. 4. vid. *Fabricii* biblioth. gr. vol. XIII. pag. 513. tum in

Libello scholastico — quo continentur Theognidis praecepta, Pythagorae — Phocylidae — Solonis, Tyrtaei, Simonidis, Callimachi quaedam carmina etc. Basileae, 1550. rec. 1555.

De Herteliana, Stephaniana, Crispiniana, Wintertoniana collectionibus, in quibus Tyrtaei fragmenta comparent, vide supra de Theognideis carminibus. De Vpsaliensi collectione vide ad §. VIII.

Tyrtaei fragmenta edita esse a *Christiano Woldenberg.* Rostoch. 1658. 4. adnotauit Fabricius in ora sui exemplaris.

Tyrtaei, Mimnermi et Simonidis fragmenta diligentius collegit *Fuluius Vrsinus* post carmina nouem illustrium feminarum. Antwerpiae, ex officina Christoph. Plantini, 1568. 8. Vrsinus haud raro vitiosas retinuit lectiones, paucas vero, quae hodie videri possent, nouas

aut

aut aliis meliores. Quare Klotzius, qui, se librum illum rarissimum oculis vsurpare non potuisse, valde doluit, haud aegre potuit illo carere.

Elegias *Tyrtaei*, licet omissis aliquot versibus, continent *Selecta carmina e graecis poetis*, quae in vsum regiae scholae Etonensis prodierunt Etonae, 1755. (p. 112 sqq.) rec. ibid. 1762. (p. 161 sqq.)

Elegies of Tyrtaeus translated into English Verse; with notes and the original Text. — London. Printed for Tho. Payne. 1761. de qua editione vid. *Klotzii* diss. mem. pag. 182 sq.

Tyrtaei, quae restant, omnia, Klotzius separatim Bremae, 1764. 8. edidit eaque illustrauit commentario: postea vero et splendidiore et venustiore induit ea vestitu; idem, quotquot reperire potuit fragmenta, (in quibus tamen omissum est illud, quod supra ex Aristide laudauimus, id si est a Tyrtaeo profectum,) diligentius collegit, commentario, interdum iusto pleniore, instruxit, multa praeterea Pindari, Plutarchi, inscriptionum antiquarum etc. loca emendauit, haud pauca epigrammata graeca inedita publicauit, et gemmas quasdam hinc inde aeri incidendas curauit ornamenti caussa, Altenburg. 1767. 8. A p. 135. incipit dissertatio prima de Tyrtaeo, in qua de aetate, et meritis Tyrtaei, de praestantia, sublimitate et grauitate vique poetica Tyrtaei, quem quidam veteres, amore poetae capti, (quorum testimonia laudesque ille idem collegit,) subiunxerunt Homero, editionibus, quarum tamen multas nancisci non potuit, atque versionibus aliisque rebus, quae ad historiam et Tyrtaei et illius aeui facerent, diligentius, quam ceteri, qui de illo antea scripserant, et a Klotzio iam sunt memorati, atque vberius egit. A p. 189. sequitur dissertatio altera eaque docta de carminibus bellicis quorumdam populorum. Denique adiecit venustam et grauitatem illam animumque quasi graecum spirantem versionem elegantissimi *Weissii* theotiscam: *Kriegslieder des Tyrtaeus aus dem Griechischen.* Minus benigne sensit de illo Klotzii labore, ab aliis iuste celebrato, cel. *Brunck.* qui in *analectis vett. poet. graecorum* vol. I. p. 48. vndecim reddidit carmina et fragmenta, atque vol. III. p. 7. in paucis notis criticis explicuit, nec non in *gnomicis poet. gr.* p. 59. tres elegias correctius recudi fecit cum H. Grotii interpretatione metrica.

The Idyllia, Epigrams, and Fragments of Theocritus, Bion and Moschus, with *the Elegies of Tyrtaeus*, translated from the Greek into English verse. To which are added Dissertations and Notes. By the Reu. *Richard Polwhele.* Londini, 4. Versio, notae et dissertationes praefixae laudantur in *Critical Review*, mense Maio nr. VIII. an. 1787.

In *Anthologia* mea *graeca poetica* duas dedi atque illustraui *Tyrtaei* elegias.

De versionibus *Weissii* theotisca et duabus anglicis iam disseruimus. Klotzius in diss. p. 181. recensuit insuper *latinas* Camerarii, Osii, Claudii Monselli, versiones, tum *anglicam Iac. Ward,* quae reperitur in: *Miscellaneous Poems Original and translated by several Hands publishd by Mr. Concanen*, Londini, 1724. p. 352. et *gallicam* in *Theatre et oeuvres diverses de M. de Sivry*, Londini, (Parisiis) 1764. p. 327 — 338. *Contii* germanica eaque metrica versio, addita est versioni Tibulli, Tiguri, 1783. 8. — *Christian. Comes de Stolberg* in: Gedichte aus dem Griechischen übersetzt, Hamburg. 1782. mai. 8. libro III. elegias *Tyrtaei*,

 et

et varia Solonis, Simonidis, Mimnermi, Meleagri aliorumque lyrica carmina atque epigrammata theotisce vertit.

Fabricius olim iam laudarat *Ampelium* cap. 14. apud quem corrigit *Tyrtaeus* pro vitiosa lectione *tertiusque; Dionem Chrysost.* XXVI. p. 440. *Tzetzen* Chil. II. hist. 26. qui προτρεπτικὰ πρὸς πόλεμον ἀσμάτων μέλη vocat, *Plutarch.* in Cleomene p. 805. *Franciscum Floridum Sabinum* III. 10. lect. subcees. tom. I. facis artium Gruterianae p. 1213 sq. *Meursium* ad Hesychium illustrem p. 207 sq. in Exercitt. crit. part. II. p. 188. et in Miscellaneis Laconicis II. 3. et IV. 17. *Vossium* III. Institt. poet. pag. 53. — De vi et grauitate Tyrtaei poetica meam dixi sententiam in Introductione in histor. L. Gr. p. 53. Pauca narrantur de nostro in *I. Burc. et Frid. Ottonis Menckeniorum* bibliotheca virorum militia aeque ac scriptis illustrium, Lipsiae, 1734. p. 458 sqq. *Harl.* Elegiam a Lycurgo seruatam versibus transpositis et emendatis restituit *Ev. Wassenbergh* in Diss. philol. de Transpositione, Franequ. 1786. p. 5 — 17. quo ipso libello etiam Theognidea quaedam tractata sunt. *Beck.*]

Neandri collectiones. VIII. Non minus diligenter in hoc, sententias graecas colligendi [¶] et in adolescentum vsum separatim edendi studio, versatus est vir optimus *Mich. Neander* ss), Soravienfis, cuius industriae debemus versione et notis illustrata 1) *Anthologicum Graecolatinum*, h. e. insigniores flores seu sententias decerptas ex Hesiodo, Theognide, Pythagora, Phocylide, Arato, Theocrito etc. Basil. per Ioan. Oporinum. 1556. 8. 2) *Aristologiam Pindaricam graecolatinam*, siue sententias e Pindaro et nouem lyricis selectas, per Ludou. Lucium, ibid. 3) *Gnomologiam graecolatinam* siue insigniores sententias philosophorum, poetarum, oratorum et historicorum ex magno anthologio Iohannis Stobaei excerptas et in locos supra bis centum digestas. ibid. 1557. 8. 4) *Gnomologicum graecolatinum* in duos distributum libros, et sententias ex omni genere veterum scriptorum historicorum quoque et philosophorum rhetorumque, non tantum poetarum complexum. ibid. 1564. 8. 5) *Opus aureum* et scholasticum, in quo praeter Pythagorae aurea carmina, Phocylidem ac Theognidem, gnomologicique libros duos iam memoratos continentur libri totidem graecorum apophthegmatum collecti a Matthaeo Goto Elrichensi, Nili sententiae, Coluthus, Tryphiodorus, Quinti Smyrnaei libri III. postremi, Laurentii Rhodomanni poemata tria graeca et latina (I. vaticinium Nerei Marini de Troiae excidio, II. Mithridates, III. Arion) ac denique Luciani somnium. 6) *Patrum* siue ecclesiae veteris doctorum ac theologorum *graecorum sententias* selectiores, vna cum catechismo Lutheri graece reddito, proteuangelio pseudo-Iacobi et aliis apocryphis de Christo narrationibus. Basil. 1564. 8. In gnomologico suo Homeri quoque sententias Neander exhibuit, quod praeter *Boetium Rordahusanum* maiore deinde studio atque adparatu fecit in gnomologia sua homerica *Iacobus Duportus*, vt dixi hoc ipso libro II. cap. 6. nr. 8.

[Huc quoque pertinet:

Gnomologia, *in qua memorabilia dicta et illustres sententiae Hesiodi*, *Theognidis*, *Phocylidis*, *Pythagorae*, *Tyrtaei*, *Naumachii*, *Rhiani*, *Theocriti*, *Bionis*, *Moschi*, *Posidippi*, *Mimnermi*,

ss) De hoc Neandro consulenda Antonii Teisserii elogia Thuanea ad an. 1595. quo diem obiit supremum. Catalogus scriptorum Neandri occurrit in eius erotematibus graecae linguae pag. 486 sq. editionis Witeb. 1586. 8. *Fabric.* Plura dabit I. Carol. Volborth in: *Lobschrift auf Michael Neander.* Gottingae, 1777. 4. *Harl.*

Mimnermi, Simonidis, Lini, Callimachi, Solonis, Metrodori, Eratosthenis, Menecratis etc. ad certos titulos, secundum ordinem alphabeticum sunt redactae. Vpsaliae, per Io. Pauli. 8.

Dedicatio ad Io. Can. Lenaeum et Er. Gabr. Emporagrium scripta est Stockholmiae, 1656. Auctor aut editor huius collectionis, Professor graecae linguae in regio et illustri gymnasio Holmensi, refert, se in gratiam iuuentutis in graecis instituendae, illam edidisse. At cuius recensionem is sit sequutus, dicere nequeo, qui illius libri notitiam ex *Erici Mich. Fantii* historia litteraturae graecae in Suecia (Vpsaliae, 1779. 4.) p. 87. hausissem. Tituli latini et versus, qui sub illis occurrunt, latine etiam redditi esse dicuntur. *Harl.*]

Morelii collectio. IX. E comicis graecis XLII. deperditis sententiae collectae lucem viderunt Parisiis ex officina *Guil. Morelii*, 1553. 8. tt) graece et latine. [*] Et nomina quidem comicorum haec sunt: Alexis, Amphis, Anaxandrides, Antiphanes, Apollodorus, Axionicus, Batho, Clearchus, Crates, Crito, Crobylus, Damoxenus, Demetrius, Diodorus, Dionysius, Diphilus, Ephippus, Epicharmus, Epicrates, Eriphus, Eubulus, Eupolis, Euphron, Hermippus, Hipparchus, Menander, Mnesimachus, Nicostratus, Pherecrates, Philemo, Philippides, Philippus, Phrynichus, Plato, Posidippus, Sotades, Strato, Theognetus, Theophilus, Theopompus, Timocles, et Xenarchus. Scriptores vero, qui has sententias in libris suis seruarunt praeter Athenaeum, Clementem Alex. Eusebium, Harpocrationem, Stobaeum, Philonem, Plutarchum ac Suidam laudantur auctor collectaneorum impressorum cum Callimacho, de quibus supra §. V. dixi, et *Hieronymus Spartanus* in libello MS. cui titulus: ἐκ τῶν Μενάνδρου γνῶμαι μονόστιχοι uu), quem sine nomine auctoris euoluere me memini in bibliotheca Gudiana.

[Hoc loco quaedam addenda sunt:

Alphabetum graecum. (cum aliis libellis et gnomis gr. fere apud Aldum obuiis, ita tamen, vt Pythagorae etc. carmina non adiuncta reperiantur. vid. cl. Glandorf in Prolegom. ad Pythagorae carmen aureum pag. XXVII. et 35.) *Florentiae*, (1495.) fol. maiusculis litteris. Mentionem illius editionis facit quoque *Maittaire* A. T. vol. I. pag. 286. et vol. II. part. I. pag. 356. Continet senarios gnomicos graecos; Gelenius tamen (vid. supra §. V.) in praef. ad Callimachum 1532. (cui adiectae sunt sententiae ex diuersis auctoribus collectae,) ait, se plures addidisse. Maittaire autem loco posteriore animaduertit, gnomarum huiusmodi graecarum varias fuisse editiones: *Aldinam* an. 1495. (in qua n. insunt sententiae monostichi ex variis poetis,) et *Florentinam* maiusculis litteris, sine temporis indicio, sed eodem, (vt opinatur,) aut forsan praecedente anno, et has duas omnino conuenire: addit vero Glandorf. dum verba Maittarii repetit, *numero nimirum senariorum, non ex nostris ergo, sed ex comicis depromtorum, quod sententiarum ordo demonstrare videtur.* Maittaire pergit, his, (n. Aldinae et Florentinae) congruere Henr. Stephani 1569. p. 182 — 365. et Morellii 1553. qui soli *Menandro* has tribuant sententias.

Fabricius

tt) Vid. Maittaire A. T. III. p. 648. *Harl.*

uu) *Menandri* comici sententiae monostichae ordine alphabetico, s. Γνῶμαι μονόστιχοι Μενάνδρου, sunt in cod. Vindobonensi CCXLIV. nr. 13. teste *Lambecio* in Commentar. de bibliotheca Caesarea, lib. et tom. V. p. 237. edit. Kollarii. *Harl.*

Fabricius libro V. cap. 30. § XIII. vol. VIII, p. 838. postliminio quasi reduxerat duas collectiones, quas suo hic loco melius reuocabimus. Altera est:

Ἀποφθέγματα φιλοσόφων καὶ στρατηγῶν, ῥητόρων τε καὶ ποιητῶν, quae *Arsenius*, Monembasiae Archiepiscopus, Leoni X. P. M. dicauit, graece sine temporis et loci nota edidit in 8. (Fabricius ibi suspicabatur, hanc Arsenii syllogen editam esse *Florentiae:* in vol. autem decimo, p. 223. lib. V. cap. 43. ab Arsenio, (de quo p. 222. in nota agit,) putat, id volumen fuisse depromtum ex Ἰωνιᾷ parentis sui, Michaelis Apostolii, et graece editum *Romae:* quod probabilius iudicat *Bandinius* in Catalogo MSS. gr. in bibliotheca Laurent. vol. I. p. 549. vbi cod. XXVI. qui continet *Arsenii* Ἰωνιὰν συνθήκην, s. lexicon philologicum seu alphabeticam syllogen dictorum, sententiarum, apophthegmatum, fabularum etc. e multis gr. auctoribus, quorum dat nomina, ordine alphabetico posita, collectam, copiose recenset. Ibidem, „hanc, ait, editionem a Fabricio memoratam habemus in Marucelliana bibliotheca, a qua tamen diuersus est noster codex, quippe qui et epistolam longiorem praefert, et multo vberioribus auctorum sententiis refertus est, et diuerso ordine concinnatus; in illa enim apophthegmata iuxta litteras, a quibus nomina auctorum incipiunt, in hoc vero iuxta ordinem rerum, quibus de agitur, disposita leguntur.") Fabricius loco priore ita pergit: „His ordine litterarum, quibus nomina auctorum incipiunt, dispositis, praeter locum Clementis Alex. ex libro VI. Stromatum de plagiis poetarum, sententiasque varias, subiiciuntur *Sotadis* ὅτι ὁ βίος πολλῶν φροντίδων ἀνάμεστος, *Teletis* in vitam humanam, *Mich. Pselli* iambi εἰς ἀρετὰς καὶ κακίας καὶ ἐπιστήμας. Eiusdem ἀναγωγαὶ εἰς Τάλαντον καὶ Κίρκην βουλομένην τὸν Ὀδυσσέα μεταμορφοῦν. Aenigma Sphingis, Ioannis Tzetzae et Ptochodromi καρκῖνοι siue versus retrogradi et septem hexametri, quibus in singulis omnes litterae alphabeti continentur, cuius generis exstant etiam apud Porphyrium MS. ad Dionysium Thracem et apud Clementem Alex. V. Strom. pag. 570. ad cuius locum illustrandum conferendus *Salmasius* ad Solinum p. 896. *Thomae Galei* diss. ad Apollodorum p. 16 sq. et *Rich. Bentleii* epist. ad Millium, Malalae subiecta p. 48." In nota subiecta idem Fabricius, „Post Arsenium, ait, longe diligentius, e graecis maxime scriptoribus, Plutarcho, Laertio, sed et ex latinis quoque apophthegmata collegit et latine reddidit *Erasmus* VI. libris, primum an. 1531. 4. Basil. apud Froben. deinde libris VIII. Nonnulla in illo opere tom. IV. operum Erasmi recusa castigarunt Paulus Leopardus, Petrus Nannius et Franciscus Robortellus. Ex inuidia porro in Erasmum factum est, vt *Paulli Manutii* prodirent nomine, (Erasmi expuncto,) Venet. 1590. Colon. 1666. 12. Multo ampliorem vero et sub titulis dispositam apophthegmatum collectionem congessit *Conradus Lycosthenes*. Vide theatrum vitae humanae Theodori Zwingeri et Laur. Beyerlingii."

Altera collectio sententiarum graeca prosaria exstat in volumine, cui titulus: Scriptores aliquot gnomici, (Aesopi et Gabriae fabulae, Agapeti de officio regis, Hesiodi opera, Theognidis, Pythagorae, Phocylidis et aliorum sententiae,) Basil. apud Io. Frobenium, an. 1521. 4. p. 144 — 182. ἀνδρῶν ἐπιστήμων γνῶμαι, ordine auctorum alphabetico, qui sunt: Αἰσχίνης, Αἴσχυλος, Αἴσωπος, Ἀλέξανδρος, Ἄμασις, Ἀμφὶς, Ἀναξαγόρας, Ἀνάχαρσις, Ἀναξιμένης, Ἀνταγόρας, Ἀντίγονος, Ἀντισθένης, Ἀντιφάνης, Ἀπελλῆς, Ἀπολλώνιος, Ἀρίσταρχος, Ἀριστείδης, Ἀρίστιππος, Ἀριστοτέλης, Ἀριστώνυμος, Ἀρκεσίλαος, Βαβύλας, Βαρνάβας.

Βαρνάβας, Βασίλειος, Βενέδικτος, Βεσαλεὴλ vv), Βίας, Βλάσιος, Γάϊος, Γελάσιος, Γεννάδιος, Γερβάσιος, Γερμανὸς, Γερόντιος, Γρηγόριος, Δημάδης, Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς, Δημόκριτος, Δημοσθένης, Δημῶναξ, Διαγόρας, Δίδυμος, Διογένης, Διονύσιος ὁ πρεσβύτερος, Δίων, Ἐμπεδοκλῆς, Ἐπίχαρες, Ἐπίκτητος, Εὐκλείδης, Εὔκριτος, Εὔπολις, Εὐριπίδης, Εὐσέβιος, Θαλῆς, Θεανὼ, Θεμιστοκλῆς, Θεόκριτος, Θεόπεμπτος, Θεοφύλακτος, Θεόφραστος, Θουκυδίδης, Ἰσοκράτης, Ἰωάννης ὁ Κλίμαξ, Λύκων, Μενέδημος, Σολομῶν, Χρυσόστομος.

Denique recenſet varias locorum communium gr. collectiones ineditas. De *Maximi Monachi* locis communibus ſententiarum, vid. infra vol. VIII. p. 740. et Kollarium ad Lambecii Comm. de biblioth. Caeſ. lib. et tom. V. p. 588 ſq. qui corrigit Fabricium. *Harl.*

Hertelii collectio. X. Morellum ſecutus *Iacobus Hertelius* eſt, qui Baſil. 1560. 8. edidit collectas a ſe et latine verſas *ſententias comicorum quinquaginta*, praemiſſa ſingulorum vita breuiter ſcripta, vel perſtricta potius, et dramatum catalogo. Nomina comicorum haec ſunt: Alexis, Amphis, Anaxandrides, Antiphanes, Apollodorus, Ariſtophon, Axionicus, Bathon, Chaeremon, Clearchus, Crates, Cratinus, Crito, Crobylus, Damoxenus, Demetrius, Diodorus, Dionyſius, Diphilus, Ephippus, Epicharmus, Epicrates, Eriphus, Eubulus, Euphron, Eupolis, Heniochus, Hermippus, Hipparchus, Machon, Menander, Mneſimachus, Moſchion, Nicoſtratus, Pherecrates, Philemon, Philippides, Philonides, Phoenicides, Phrynichus, Plato, Poſidippus, Sotades, Straton, Theognetus, Theophilus, Theopompus, Timocles, Xenarchus. Collectioni huic praemiſit *Platonii* grammatici fragmentum περὶ διαφορᾶς τῶν παρ' Ἕλλησι κωμῳδιῶν et περὶ διαφορᾶς χαρακτήρων cum latina ſua verſione, quod graecis in Ariſtophanem ſcholiis praefixum eſt a Thoma Magiſtro. Eadem collectio Herteliana, ſed graecis omiſſis, latine recuſa Brixiae apud Bartholom. Fontanam, curante *Ignatio Albano*, 1612. 12. *Fabric.* [*Herteliana* collectio inſcripta eſt:

Vetuſtiſſimorum ſapientiſſ. comicorum quinquaginta, quorum opera integra non extant, ſententiae, quae ſuperſunt; graece et latine collectae et ſecundum litteras in certos locos diſpoſitae. Acceſſerunt vnius cuiusque poetae vita, quanta fieri potuit diligentia conſcripta: et Platonii fragmentum, de differentiis comoediarum. Per Iac. Hertelium, Curienſem. Baſileae ſ. a.

Haec collectio repetita eſt, inſcriptione ſic mutata:

Bibliotheca quinquaginta vetuſtiſſimorum Comicorum, quorum opera integra non exſtant, gr. et lat. cum vnius cuiusuis poetae vita, et Platonii fragmento de differentiis comoediarum, per Iacobum Hertelium. Veronae, 1616. 8. *Harl.*]

H. Stephani collectio. XI. *Henricus Stephanus* non modo inter poetas ſuos graecos principes emendatiſſime et elegantiſſime excuſos Pariſ. 1566. fol. locum dedit gnomicis ſupra §. 7. commemoratis, ſed et ſingulari, paruo licet, volumine congeſſit virtutum encomia ſiue gnomas

vv) Beſaleelis hoc p. 156. dictum refertur: διαφέρει τῦ νοεῖν, καθ' ἡλικίας ἄλλο ὁ ἐν τοῖς φρεσὶ νηπιάζων.

gnomas de virtutibus ex poetis et philofophis vtriusque linguae, graecis verfibus adiecta interpretatione fua an. 1563. 12. [A *Maittaire* A. T. III. p. 738. citantur: *Gnomae monoftichae ex diuerfis poetis, graece cum latina ex aduerfo verfione.* ex officina Roberti Stephani. Paris, 1566. 8. menfe Octobri.] Denique forma minore *comicorum graecorum latinorumque fententias* fe-lectas *cum interpretatione et fcholiis*, an. 1569. 16. *Graecorum* quidem Alexidis p. 4. et 453. Amphidis p. 12. Anaxandridis p. 19. Antiphanis p. 26. et 455. Apollodori p. 50. Axionici p. 418. Bathonis p. 419. Clearchi p. 420. Cratetis p. 421. Crobyli p. 423. Diodori p. 424. Dionyfii p. 425. Diphili p. 63. et 458. Ephippi p. 426. Eriphi p. 427. Eubuli p. 428. Euphronis [?] p. 431. Hermippi p. 432. Hipparchi p. 433. Menandri p. 89. et 459. Nicoftrati p. 434. Pherecratis p. 435. Philemonis p. 369. et 462. Philippi p. 436. Philippidis p. 438. Phoenicidis p. 441. Pofidippi p. 439. Sotadis p. 447. Timoclis p. 449. et Xenarchi p. 452. [A p. 182. funt H. Stephani Prolegomena in *Menandri* gnomas quae μονόςιχοι vocantur: in illis docet, illos effe ψευδεπιγραφες, quum neque Menandri fint omnes, neque μονόςιχοι· tum p. 190 fqq. fequuntur gnomae illae, μονόςιχοι, et a p. 321 — 365. Steph. differt. de interpretatione praecedentium μονοςίχων.] *Latinorum* Afranii, Caecilii, Naeuii, Plauti, Pomponii, Sex. Turpilii, Terentii et Publii Syri. Sententias comicorum graecorum ab H. Stephano editas recudi fecit, et praeter H. Stephani verfionem latinam duplici interpretatione metrica auxit *Chriftianus Egenolphus*. Francof. 1579. 8. [Stephanum fequitur Crifpinus in fua collectione, et vtrumque Winterton. in prima editione 1635. Huc referri poffunt tria alia opufcula Stephaniana:

Poefis philofophica, vel faltem reliquiae poefeos philofophicae, Empedoclis, Xenophanis, Timonis, Parmenidis, Cleanthis, Epicharmi; adiuncta funt Orphei illius carmina, qui a fuit appellatus fuit ὁ Θεόλογος. item Heracliti et Democriti loci quidam, et eorum epiftolae. graece. apud Henr. Stephan. Parif. 1573. 8. Liber perrarus.

Idem *Stephanus* poetarum quorumdam, Orphei, Lini, Rhiani, Naumachii, Panyafidis, Tyrtaei, Solonis, Mimnermi, Phanoclis, Pofidippi, Metrodori, fragmenta fubiecit gr. et lat. editioni fuae minori, *Theocriti aliorumque poetarum idyllia.* Exc. *Henr. Stephan.* 1549. 12.

Apophthegmata graeca regum et ducum, philofophorum item aliorumque quorumdam: ex Plutarcho et Diogene Laertio. Cum latina interpretatione. Loci aliquot in graeco contextu emendati fuerunt: aliorum autem quorundam emendationem cum noftris editionibus Plutarchi et Laertii atque Stobaei accipies. Anno M. D. LXVIII. Excudebat Henr. Stephanus.

Nam antiquioribus temporibus eiusmodi collectiones fententiarum et compilationes fuerunt iam frequentes. Sic, vt Stobaei aliorumque labores omittam, reperiuntur e. g. in codice quodam Vindobon. apud Lambecium, Comment. de biblioth. Caefarea lib. et vol. VI. cod. XXVI. nr. 8. et 9. p. 274. Kollarii, Γνῶμαι φιλοσόφων κατ' ἐκλογὴν καὶ κατὰ ςοιχεῖον, ac Γνῶμαι κατ' ἐκλογὴν ἐκ τῶν Δημοκρίτȣ καὶ Ἐπικτήτȣ, καὶ ἑτέρων σοφῶν. Sic alibi occurrunt eiusmodi collectiones. *Harl.*]

XII. Hi

Hug. Grotii collectio. XII. His vniuerſis longe anteferenda eſt collectio non plenior modo, ſed emendatior quoque et ſelectior *Hugonis Grotii*, tum in aliis ſcribendi generibus, tum in graecis latino verſu reddendis et vniuerſe in poeſi latina, (Salmaſio etiam, et illo in loco, vbi eius laudibus detrahit, iudice ww),) magni et excellentis viri, quae inſcribitur: *Excerpta ex tragoediis et comoediis graecis, tum quae exſtant, tum quae perierunt, emendata et latinis verſibus reddita ab Hugone Grotio, cum eius caſtigationibus et notis.* Pariſ. 1626. 4. *Tragicorum*; ex quibus ſententias delegit Grotius, nomina ſunt XXVI. Achaeus, Aeſchylus, Agathon, Alcaeus, Antiphon, Apollonides, Ariſtarchus, Aſtydamas, Carcinus, Crates, Critias, Dicaeogenes, Diogenes Oenomanus, Dionyſius Tyrannus, Euripides, Ion, Lycophron, Melanippides, Melanthius, Moſchion, Neophron, Sophocles, Soſitheus, Theodectes, Theſpis et Timotheus. *Comicorum*, LXXXI. Alexis, Anaxandrides, Anaxilaus, Anaxippus, Antiphanes, Apollodorus Gelous, Apollodorus Caryſtius, Archippus, Ariſtophanes, Ariſtophon, Athenion, Axionicus, Bato, Callias, Chaeremon, Clearchus, Crantor, Crates, Cratinus, Cratinus iunior, Crobylus, Damoxenus, Demonax, Diodorus Sinopenſis, Diphilus, Ecdorus, Ephippus, Epicharmus, Epicrates, Eriphus, Eubulus, Euphron, Eupolis, Hegeſippus, Heniochus, Hermippus, Hipparchus, Hippothoon, Iophon, Laon, Lyſippus, Machon, Menander, Metagenes, Moſchion, Nauſicrates, Nicochares, Nicomachus, Nicophron ſiue Nicophon, Nicoſtratus, Pherecrates, Philemon maior, Philemon iunior, Philaeterus, Philippides, Philippus, Philiſcus, Philonides, Philoxenus, Phoenicides, Phrynichus, Phyllidius, Plato, Poſidippus, Sclerias, Serapion, Simylus, Sopater, Sophron, Soſicrates, Soſipater, Soſitheus, Strato, Strattis, Teleclides, Theognetus, Theophilus, Theopompus, Timocles, Xenarchus et Xenon. De ſingulis hiſce poetis eorumque dramatis ago infra in notitia tragicorum et comicorum deperditorum. Dolendum interim eſt, a Grotio non notata eſſe loca veterum [?] ſcriptorum, vnde ſingula fragmenta petita ſunt, et vix hinc inde auctoris nomen in notis, obiter veluti adſperſum. Quanquam accepi, hunc defectum in codice ſuo ſuppleuiſſe ſingularis doctrinae virum Thomam Gatakerum xx), qui in Aduerſariis ſuis cap. IX ſq. et hinc inde in notis ad Marcum Antoninum non vulgaria quaedam in excerptis Grotianis emendat et corrigit, quod etiam locis quibusdam factum a *Richardo Bentleio* in [emendatt. in Menandri et Philemonis reliquias, Traiecti ad Rhenum, 1710. 8. ſub nomine ficto *Phileleutheri Lipſienſis*, et in] fragmentis Callimachi, et in epiſtola ad Ioh. Millium, in qua p. 21. adfirmat, ſe fragmenta omnium poetarum graecorum cum emendationibus et notis grande opus edere pridem conſtituiſſe, ſed mutato vitae inſtituto hoc conſilium, quod merito dolent harum literarum ſtudioſi, abieciſſe. Porro Grotius teſtatur, ſe vſum eſſe collectione inedita *Theodori Canteri*, quae ab eo tempore peruenit in bibliothecam Petri Francii yy) poetae et oratoris noſtra memoria eleganiſſimi.

ww) In epiſtola ad Sarrauium, qua G. I. Voſſium Grotio praefert, edita a Tho. Crenio parte I. animaduerſ. hiſtorico philolog. p. 23.

xx) Eiusdem codex fuit in biblioth. Iſ. Voſſii, quae perlata eſt, vt audio, Lugdunum Batauorum.

yy) Th. Ianſ. Almelouenius praef. ad epigrammata et poematia vetera latina: *Theodori Canteri veterum poetarum graecorum collectanea ſaepe numero a V. C. Iſaaco Caſaubono expetita in clariſſimi atque amiciſſimi viri Petri Francii poetarum facile principis bibliotheca inſtructiſſima plus ſemel vidimus.* Obiit Francius Amſtelodami an. 1704.

tissimi. Verba Grotii haec sunt, cum de Aeschylo, Sophocle, Euripide Tragicis; tum de Comicis Epicharmo, Aristophane, Menandro ac Philemone iudicium tulisset, *Collegeram,* inquit, *ex iis, qui exstant, tragicis et comicis ea, quae mihi vtilissima videbantur. Eorum vero, qui perierunt fragmenta comicorum quidem prodierant aliqua pridem Lutetiae a Morello, Basileae ab Hertelio edita, sed mendose admodum. His multa adiecceram, tragicorum quoque nunquam editas ante reliquias annotaueram, lectis in hoc Platone, Aristotele et eorum explicatoribus, Philone praeterea, Plutarcho, Sexto Empirico. Oratoribus graecis et oratoriae artis magistris, historiarum scriptoribus, Aeliano, Athenaeo et tragoediarum atque Aristophanis scholiastis, Iustino quoque, Theophilo, Athenagora, Clemente aliisque scriptoribus christianis, cum vir natus demerendis literis Andreas Schottus me monuit, factam a viro non mediocriter erudito* Theodoro Cantero *diligentissimam vtriusque generis comici ac tragici collectionem, cui additas a se, item a Scaligero emendationes nonnullas, et ex libris antea editis latinam saluta oratione versionem. Eos codices, ipso monente, a Roneriauis typographis vtendos sumsi, vnde habere poterit, si quis implere velit, quod nostro operi deest. Multa enim omisimus, quae ad vocum duntaxat significationem discendam afferuntur, nonnulla etiam ob insignem spurcitiem, cuius tamen generis quaedam melioribus connexa in alieno opere ponere coacti sumus, eo minore periculo, quod etiam talium vsum, comparatione melioris institutionis, christiani scriptores pridem monstrauerint.* In opere ipso Grotius subinde remittit ad sententias poetarum excerptas a Stobaeo et a se emendatas ac latine redditas, quae lucem viderant Paris. 1623. 4. [?]

Wintertoni collect. XIII. *Radulphus* etiam *Wintertonus* in adolescentum vsum gnomicos scriptores graecos edidit cum latina versione, Cantabrigiae, 1628. 1661. 8. etc. inter poetas minores graecos, in qua collectione, [supra ad Hesiodum iam recensita,] occurrunt Hesiodus, Theocritus, Moschus, Bion, Simmias, Musaeus, Theognis, Phocylides, Pythagorae aurea carmina: tum fragmenta ac sententiae quaedam Solonis, Tyrtaei, Simonidis, Rhiani, Naumachii, Panyasis, Orphei, Mimnermi, Lini, Callimachi, Eueni Parii, Eratosthenis, Menecratis, Posidippi, Metrodori: dehinc comicorum Philemonis, Alexidis, Amphidis, Anaxandridae, Antiphanis, Apollodori, Diphili, Menandri, Diodori Sinopensis, Eubuli, Hipparchi, Nicostrati, Pherecratis, Philippi, Philippidae, Sotadis, Cratetis, Eriphi, Posidippi, Timoclis, Clearchi et aliorum incertorum, subiunctis ad calcem libri obseruationibus Wintertoni grammaticis ad Hesiodum.

[XIIII. Mul-

an. 1704. Habuit illam collectionem Grotius ab Andrea Schotto, qui fragmenta a *Cantero* collecta, latine se vertisse testatur in epistola ad Grotium p. 33. inter illas centum, quas Ioan. Brandt edidit. In bibliotheca Schalbruchiana, Amstel. 1723. pag. 148. venum exposita, Tragicorum graecorum XXXVI. fragmenta, gr. selecta studio Theodori Canteri cum praefat. Andr. Schotti ad Io. Brandt, Antwerpiae, 1614. scripta: Menandri, Philemonis et CLII. aliorum Comicorum vett. graecorum fragmenta, selecta studio Theodori Canteri, cum interpretatione latina, scholiis et variis lectionibus Andreae Schotti. 4. MS. adde *Petri* narrationem, de scriptoribus Frisiae, Decad. XV. 17. de Theodoro Cantero: „Collegit etiam fragmenta omnia, quaecumque potuit reperire, Euripidis, Sophoclis, Aeschyli et aliorum poetarum, vt Orphei, Musaei, Empedoclis, Parmenidis, quorum scripta iniuria temporis perierunt, breui editurus. Collegit etiam fragm. graecorum comicorum omnia maxima cum cura, nec non et oratorum graecorum etc."

Brunckii collectio. [XIIII. Multorum hucusque memoratorum poetarum reliquias percensuit et passim recudi fecit cel. *Rich. Fr. Phil. Brunck.* in *analectis veterum poetarum graecorum*, Argentorati, 1772. 8. graece. — Idem separatim edidit poetas gnomicos:

Ἠθικὴ ποίησις, *siue Gnomici poetae graeci, ad optimorum exemplarium fidem emendauit R. Fr. Ph. Brunck.* Argentorati, in bibliopolio academico. MDCCLXXXIV. in 8.

Insunt huic editioni omnia, quae continet pars altera editionis poetarum minorum graecorum Radulphi Wintertoni, Cantabrigiae, 1677. praeter tria, quae Orpheo tribuuntur, fragmenta; in quorum locum suffecit Brunckius Cleanthis hymnum, et addidit Hesiodi poema, O. et D. Theognidem et Phocylidem emendauit ex codicibus regiis Paris. (e quibus tamen Br. interdum recepit lectiones, quas iam praebuerunt Vineti aut Camerarii, aut Stephani et Seberi editiones, ab illo minus frequenter curateque collatae, quam Aldinae et Turnebianae comparatione factum est.) Alia quaecumque omnia Stobaei florilegium seruauit, ad scriptum codicem bibliothecae regiae collata, longe emendatius quam antea, vt ait, in hoc libello exhibentur. Solonis reliquias conquisiuit diligenter et secundis curis dedit limatiora. In Comicorum sententiis fragmenta aliquot, quorum partem tantum Wintertoni editio exhibet, integra dedit ex auctoribus, qui ea seruarunt. Adiecit versiones latinas H. Grotii aliorumque metricas. Notas denique ad calcem posuit criticas fere, sane eruditas atque acutas: at Censor doctus in Gotting. ephemer. litterar. an. 1784. plag. 95. pag. 947 sqq. dolet, locis maxime dubiis atque obscuris nullam additam esse interpretationem, ipseque de nonnullis locis docte et sagaciter disputat. *Harl.*]

CAPVT XII

CAPVT XII

DE PYTHAGORA ET EMPEDOCLE, SCRIPTISQVE AD HOS RELATIS.

I. *Pythagorae Samii aetas.* II. *Vitae scriptores.* III. *Plures Pythagorae.* IV. *Scripta Pythagorae philosopho tributa quae interciderunt.* V. *Interpretes symbolorum pythagoricorum.* VI. *Sphaera et tabula pythagorica. Epistolae. Aureorum Pythagorae carminum auctor Empedocles Agrigentinus.* VII. *Horum editiones, et de Hierocle aureorum carminum interprete.* VIII. *Empedoclis scripta.* IX. *Sphaera ei tributa exhibetur integra cum Florentis christiani notis graece et latine.*

[Cum supplementis *G. C. Harles*]

Pythagorae aetas. I. PYTHAGORAS Samius [a]) duabus rebus pulcherrimis nomen dedit apud Graecos, Philosophiae [b]), cuius cultor studiosissimus, et Mundo [c]) cuius contemplator sollertissimus fuit. De aetate eius vehementer inter se pugnant veteres: dum

a) Diuersas virorum doctorum de aetate Pythagorae sententias vide sis apud *H. Dodwellum* p. 114. diss. de aetate Pythagorae. In Samiorum nummis Pythagoras conspicitur, sidera in orbe stellato indicans virga siue radio. Vide Io. Harduini Chronologiam V. T. p. 90 sq. Banduri Numism. tom. I. p. 23. Alius numus apud Fuluium Vrsinum p. 62. clog. e quo expressa Pythagorae imago in Laertio Wetsteniano et apud Iac. Gronouium tom. II. thesauri Antiqu. graec. tabula XL. et in Iamblicho Neocori. Vide et Iacobum de Wilde ad numisma CXXXIX et CXL. Pythagorae imagines a Carpocratianis cultas referunt Nicetas et alii. *Fabric.* In *Andr. Morellii* specimine rei numariae, Lips. 1695. p. 140. tab. XIII. est nummus M. Aurelii Commodi, imperatoris, a Samiis ad memoriam eius sui Pythagorae colendam procul dubio percussus, in cuius altera parte est Pythagoras sedens, dextra globum columnae impositum virga regens, sinistra scipionem tenens. Numum cum effigie ac nomine Furiae Sabiniae Tranquillinae, Aug. quae Gordiani coniux fuit, cum epigraphe Πυθαγορης Σαμιων, e thesauro Wildiano memorat Harduinus l. mem. *Harl.*

b) Est locus classicus apud *Ciceronem* Tuscul. disputatt. libr. V. cap. 3 et 4. vbi *Dauis.* et Diogenem Laert. Prooem. §. 12. comparat, et Menagium ad h. l. atque ad libr. VIII. §. 8, Iamblich. vit. Pythag. §. 58. aliosque bene multos iam laudat, ipse vero Dauis. laudatur eiusdemque correctio Synesiani loci de Prouid. p. 128. reprehenditur, Pythagoraeque sententia quaedam illustratur ab *Hemsterhusio* ad Luciani dialog. mort. XXVI. tom. I. p. 434. Cicero autem postquam de septem sapientibus loquutus est, ita pergit: „id eorum, (n. sapientum) nomen vsque ad Pythagorae manauit aetatem: quem, vt scribit auditor Platonis *Ponticus Heraclides*, (cui adsentitur *Sosicrates* apud Diogenem VIII. 8.) vir doctus in primis, Phliuntem ferunt venisse; eum cum Leonte, principe Phliasiorum, docte et copiose disseruisse quaedam: cuius ingenium et eloquentiam quum admiratus esset Leon, quaesiuisse ex eo, qua maxime arte confideret: at illum, artem quidem se scire nullam, sed esse *philosophum*: admiratum Leontem nouitatem nominis quaesiuisse, quinam essent philosophi, et quid inter eos et reliquos interesset: Pythagoran autem respondisse: *similem sibi videri* etc. — (graeca seruauit *Iamblichus* loco memor.) — — Nec vero Pythagoras nominis solum inuentor, sed rerum etiam ipsarum amplificator fuit; qui, quum post hunc Phliasium sermonem in Italiam venisset, exornauit eam Graeciam, quae Magna dicta est, et priuatim et publice, praestantissimis et institutis et artibus." Negat *Meiners.* ortum nominis philosophi illum tom. I. p. 118 sq. Histor. doctr. apud Gr. *Pythagoram* vero, non, quae opinio erat Meinersii, Socratem fuisse auctorem nominis *philosophiae*, vberius demonstratur a docto censore libri Meinersiani, in bibl. critica Amstel. II. part. 8. p. 118 sq. adde *Dauisium* ad locum Ciceronis paullo ante laudatum, p. m. 346 sq.

c) Vide Epimetron I.

dum incauti fortaſſis diuerſos Pythagoras permiſcent ac confundunt, non minus ac quum contraria narrant de vita eius vniuerſa morteque et mortis genere, vt arduum ſit, verum hic a falſo, niſi diuinando, diſtinguere [d]). [❡] Nec minus in diuerſa abeunt, ne de aliis iam dicam, triumuiri noſtra aetate doctiſſimi, qui de hoc argumento inprimis diligenter egerunt *Guil. Lloydius* [e]) epiſcopus Couentrenſis et Lichfeldenſis, (hodie Vigorninienſis) *Rich. Bentleius* [f]) et *Henricus Dodwellus* [g]). Inter extrema medium, [h]) ni fallor, tutiſſimum ſit, nec certe natus Pythagoras ante Olympiadem XLIII. 4. quae Bentleii: (Lloydius malit XLVIII. 3.) nec poſt Olymp. LII. 4. quae opinio eſt inſignis plane viri H. Dodwelli. Poſtquam audiiſſet Thaletem, [i]) Epimenidem, Pherecydem, Biantem, et per plures annos, (XXII. quidam ponunt [k]),) ſapientiae cauſa peregrinando conſumſiſſet, et Olymp. LVIII. naturam Luciferi indagaſſet, teſte *Plinio* II. 8. Hiſt. [l]) captiuus a Cambyſe [m]) ductus fuit [fabulam potius, quam verum narrantibus quibusdam,] in Perſiam, Olymp. LXIII. 3. [n]) Inde in Italiam venit Bruto Conſule, ſi Ciceronem ac Solinum audimus, [o]) hoc eſt Olymp. LXVII. 1. quam ſententiam firmat *Gellius* XVII. 21. Non vixiſſe traditur vltra CXVII. annum aetatis, cum alii anno XCIX. (vt Tzetzes XI. hiſt. 366.) alii citius [p]) referant obiiſſe: vel Metaponti, [v. Cicer. de Finib. V. 2. Tiedemann. p. 339.] vel in praelio inter Agrigentinos et Syracuſanos, poſtquam per annos viginti [q]) Crotone commoratus fuiſſet, teſte *Iuſtino* XX. 4. [annos 39. vindicat

d) Vide Epimetron II.

e) In libro anglice edito paginarum 76. cui titulus: A Chronological account of the life of Pythagoras and of other famous men his contemporaries, with an Epiſtle to the Rd. Dr. Bentley about Porphyry's and Iamblichus's lives of Pythagoras, Lond. 1699. 8. Works of the Learned, 1704. p. 437 ſq.

f) In Apologia diſſertationis pro epiſtolis Phalaridis, itidem anglice edita; [et a Lennepio latine verſa.]

g) Diſſ. III. de cyclis Graecorum, §. 12. et in diſſ. de aetate Pythagorae philoſophi, Lond. 1704. 8.

h) Liuius XXVI. 49. ***Si aliquibus aſſentiri neceſſe eſt, media ſimillima veris ſunt. Antilochus***, hiſtoricus apud Clementem 1. Strom. p. 309. Pythagorae ἡλικίαν ponit 312. annis ante mortem Epicuri, hoc eſt Olymp. XLIX. 2. Olympiade LXI. claruiſſe ait Diodorus Sic. in excerptis Peireſc. p. 241. [De hoc loco et vocabuli illius vſu, indeque inter Bentleium p. 38. et Dodwell de aetate Pyth. p. 170 ſqq. agitata lite, iam ſupra quaedam adnotaui. *Harl.*]

i) Vide Epimetron III.

k) Vid. *Tiedemann* p. 241 ſqq. *Harl.*

l) Vide Epimetron IIII.

m) Syncellus p. 210. narrans Aegyptum a Cambyſe ſubactam, ἔνθα, inquit, καὶ Πυθαγόραν εὑρὼν ἐπιξενωθέντα διὰ φιλοσοφίαν σὺν τοῖς αἰχμαλώτοις εἰς Πέρσας τελεῖ, ἡνίκα φασὶν αὐτὸν πρὸς χαλδαίοις ἐλθεῖν, καὶ τὴν παρ' ἐκείνοις σοφίαν μετελθεῖν, καὶ πάλιν ἐκεῖθεν ἀναζεύξαντα εἰς Ἰταλίαν χωρῆσαι, φυγόντα τὴν πατρίδα Σάμον διὰ Πολυκράτην τὸν Τύραννον, καὶ διαζῆσαι τὴν Ἰταλικὴν διατριβὴν συστησάμενον. Inter elogia Pythagorae non praetereundum eſt, quod a *Diodoro Siculo* in excerptis Peireſc. p. 241. Παθῶ καὶ χάριν etiam in ſermonibus eius laudante, dicitur, πρὸς μίμησιν βίου σώφρονος τοῖς νέοις θαυμαστὸν ἀρχέτυπον.

n) Non LXIV. 3. vt excuſum eſt in Ioannis Clerici bibliotheca ſelecta tom. X. p. 96. vbi in compendio exhibet, quae de aetate Pythagorae diſputarunt viri praeſtantiſſimi, Bentleius, Lloydius, Dodwellus et Dacerius.

o) Vid. *Dodwelli* Exerc. II. p. 180. *Tiedemann* p. 249 ſq. *Meiners* p. 315. 322 ſq. coll. p. 330 ſqq. *Corſini* F. Att. tom. III. p. 117. etc. *Harl.*

p) Vide Lloydium ad Olymp. LXVIII. 3. et LXX. 4. [et Bentleii Reſponſ. p. 26. atque 40. circiter LXXX. ann. natum aut paullo ſerius cum e viuis exceſſiſſe, probabilior quorumdam, vt vidimus, virorum doct. eſt ſententia. *Harl.*

q) Non XX, ſed XL. legendum eſſe, ſuſpicatur cum Bentleio Tiedemann p. 341. *Harl.*

vindicat Iamblich. cap. 36. commorationi Pyth. Crotone. vid. *Bentlei* l. m. p. 41 sq. *Dodwell.* Ex. II. p. 222. *Meinerf.* p. 316 fq. 371. p. 368 fq. 473 fq. *Tiedemann* p. 334 — 341. *Harl.*] indeque propter ingrauefcentem forte Cylonianam factionem fe mature recepiffet.

EPIMETRON I.

Graecorum exemplo etiam Gothis *mundus* dicitur *Fairwus*, a *fair*, quod *pulcrum* denotat. *Fabricius*. Pythagoras fuit vir multarum litterarum, acris iudicii, callidi aeque ac fplendidi ingenii, qui multa vfu longo et itineribus et confuetudine cum hominibus fapientibus doctisque variarum gentium didicit, opeque fuperftitionis, virtutis, fapientiae non minus quam defipientiae humanae et multiplicium vtiliumque rerum; artem calluit fpeciofa difciplina in animos hominum infinuandi, et famae atque auctoritatis incredibilis fibi comparandae. Nouam condidit fcholam, e qua fummi viri, domi militiaeque praeclari, philofophi, legumlatores, militum duces et patriae libertatisque vindices, aut talium veluti fimulacra prodierunt, et, vt *Cicero* ait Tufcul. quaeft. V. 4, *exornauit eam Graeciam, quae Magna dicta eft, et priuatim et publice praeftantiffimis et inftitutis et artibus.* Ille iam ante Socratem de rebus, ad vitam et mores fpectantibus, praecepit, v. *Dauifium* ad Ciceronis locum et ad III. 4. Hinc nomen eius, immortalitati traditum, a multis eft celebratum; fchola autem eius variis diuerfisque mutationibus ac viciffitudinibus fuit fubiecta. Plena tamen adcurataque vitae, difciplinae, fcholaeque pythagoricae hiftoria, innumeris difficultatibus implicita fabulisque partim, partim vetuftate valde obfcura, pertinet ad hiftoriam philofophiae ac philofophorum antiquorum. Atque noftra aetate quod poft *Bruckerum*, de Pythagorae vita, placitis, difciplina et fchola, in Hiftoria critica philofophiae vol. I. part. II. lib. II. cap. 10. p. 994 — 1142. et in Adpendice p. 257 fqq. copiofe docteque difputantem, duumuiri, et copia litterarum et ingenio iudicioque, philofophia fubacto, et praeclaro hiftoriae philofophiae antiquioris ftudio praeftantes, *Meiners* ac *Tiedemann* in hoc argumento verfati, de Pythagora et fcriptoribus de eo eiusque fchola docte abundeque difputarunt: equidem, ne extra oleas vagari videar, ad illorum libros ablego lectores. *Meiners* igitur Profeffor Göttingenfis in Hiftoria doctrinarum apud Graecos et Romanos, fiue in: Gefchichte des Urfprungs, Fortgangs und Verfalls der Wiffenfchaften in Griechenland und Rom, (part. I. Lemgou. 1781. 8.) integrum librum tertium a p. 178 — 602. impendit et dicauit hiftoriae fcholae pythagoricae. Vt melius curatiusque omnia poffit enucleare, iu primo capite fub examen vocat fcriptores veteres, qui de Pythagora eiusque philofophia et fchola egerunt: in altero cap. inquirit in aetatem Pythagorae, factique finem foederis: in capite tertio differit de ftatutis focietatis pythagoricae, de vitae genere, arcana difciplina, et fymbolis antiquiffimorum Pythagoreorum, denique de Pythagoreis, poft foedus ruptum prima inftituta deferentibus: in cap. quarto perfequitur Pythagorae et antiquiffimorum Pythagoreorum philofophiam meritaque, in quinto denique capite difputat de antiquitate pretioque fcriptorum ac fragmentorum, quae Pythagoreis adfcribuntur, praecipuorum. Enimuero comparanda eft erudita cenfura viri docti in bibliotheca critica Amftelod. vol. II. part. VIII. p. 109 fqq. vbi plura contra Meinerfii iudicia de fide et auctoritate fcriptorum, quorum vel libri vel fragmenta et mentiones de fecta pythagorica exftant, adferuntur. — *Tiedemannus* autem, (in praefenti Profeffor Marburgenfis.) in libro: Griechenlands erfte Philofophen, Lipfiae 1780, parte IV. a p. 187 — 556. in fectione priore, quae vndecim conftat capitibus, de vita, itineribus, fcriptis etc. Pythagorae; in fectione altera, in decem capita diffecta,

diſſecta, de eius doctrinis et placitis copioſe erudite que diſputat. In haud paucis rebus aliter ac Meinerſ. ſentit *Io. Gillies* in Hiſtory of Greece p. 391 ſqq. aut in verſione germanica p. 102 ſqq. tom. II. Lipſiae 1787. mai 8. vbi interpres in notis multa melius explicat, de Pythagora, eius philoſophia et ſchola, praecipue de eius victu, inſtitutis, politiae principiis, ſodalitio, et cauſſis, cur ad tantam peruenerit auctoritatem, de meliore reipublicae Croton. forma, de bello Crotoniatum cum Sybaritis ac interitu collegii pythagorici docte diſputat. Alios de noſtro philoſopho ſcriptores poſtea nominabimus. Auctor libri: Expoſition ſuccinte et comparaiſon de la doctrine des anciens et des nouveaux philoſophes tom. I. (Paris 1787. 8.) p. 50 ſq. Pythagoram putat fuiſſe diſcipulum Zoroaſtris intimum, praeſtigiatorem, veteratorem aſtutum et imperii cupidum, hominem ventoſum etc. cuius calumniae fundamentum eſt ipſi fabula apud Diogenem Laertium de deſcenſu Pythagorae ad inferos, eiusque iactantia, ſe vixiſſe iam tempore belli Troiani. Sed auctor ipſe homo eſſe videtur ventoſus atque *Lucianus* iam in Somnio ſ. Gallo, in quo dialogo multus eſt de Pythagora huiusque inſtituta et diſciplinam acriter notat, cap. 4. tom. III. Reitz. p. 707 ſq. (vbi vid. interpretes) vocat eum *ſophiſtam* (ſicuti iterum cap. 18.) et *ſuperbum* (ἀλαζονα): et cap. 13. auri amantem, cum Euphorbus eſſet. adde eiusdem *vitarum auctionem,* cap. 2 — 6. p. 541 ſqq. tom. I. vbi dicitur Pythagoras noſſe arithmeticam, aſtronomiam, praeſtigias, geometriam, muſicam, vatesque nominatur ſummus, et multa alia de eo lepide narrantur. Immo vero iam Ariſtophanes in comoedia quadam deperdita, Πυθαγόρειοι apud Athenaeum, aut *Ariſtophon*, (vid. *Menagii* not. ad Diogen. Laert. VIII. 38.) cuius fragmentum ſeruatum legitur, Pythagoreos horumque diſciplinam irriſerat, vt alios mittam; v. Diog. Laert. VIII. 37. 38. Athen. IV. 17. 18. quare Galli illius iudicium, per ſe iniquum, non nouum eſt; ſed iam vetuſtate tritum et vero oblitteratum. Ita *Stolle* in: Hiſtorie der heidniſchen Moral §. 119. etc. p. 205 ſqq. colligit fabulas eaque, quae Pythagoras ad decipiendos homines dixiſſe et feciſſe dicitur, nec recedere videtur ab iudicio eorum, qui Pythagoram habuerunt impoſtorem. Subſcribit huic ſeuero iudicio *Brucker*. Hiſt. crit. phil. I. p. 1010. et 1015. At late vindicat Pythagoram ab eorum calumniis *Tiedemann* p. 257 — 267. *Harl.*

EPIMETRON II.

Quando Pythagoras natus et mortuus ſit, et quot annos vixerit, haud liquido poteſt definiri, quia antiquiſſima deſunt monumenta, et ii, qui e veteribus vitam eius expoſuerunt, aut illius aetatis fecerunt mentionem, multo poſt vixerunt, aut narrationes incertas aut ſecum pugnantes fabulaſue ſunt ſequuti. vid. *Bruckeri* Hiſtor. crit. philoſ. I. p. 996. *Meinerſ.* l. c. p. 305 ſqq. Interea iuuat potiores colligere ſententias, atque paucis ſignificabo, quas rationes nonnulli viri docti, (omnium enim opiniones colligere atque repetere, foret infinitum et vero moleſtum,) breuiter ſubduxerint, ad certam Pythagorae aetatem quodammodo conſtituendam. Nolo igitur vberius inquirere in rationes Euſebii et Hieronymi, ab aliis iam examinatas. *Euſebius* enim in Chronico p. 164. edit. II. Scaligeri, Olymp. ξε, Πυθαγόρας, ait, φυσικὸς φιλόσοφος ἐγνωρίζετο et p. 166. Olymp. Ο̅. vlt. Πυθ. ὁ φιλ. τέθνηκεν ἐτῶν ϛε, οἱ δὲ ϞΕ. Apud *Hieronymum* Opp. tom. VIII. p. 4853, vbi v. Vallarſium, clarus dicitur Olymp. LXIII. 4. et mortuus Olymp. LXX. 4. In editione vero Scaligeri annus, quo inclaruit Pythagoras, ſignatur Olymp. LXV. 1.

Lambecius in Tabulis Chronographiae vniuerſalis, adnexis eiusdem Prodromo hiſtoriae literariae, et quidem intercolumnio tertio, adſignat Pythagorae aetatem circiter a. 550. ante initium vulg. AE. C. aut A. M. 3400. coll. p. 208. Prodr. — Idem *Lambecius* in Commentar. de biblioth. Caeſ. Vindob. lib. et tom. VI. recenſet fragmentum ex Galeni libro primo de Antidotis, et cod. arabicum peruetuſtum, qui continet commentarium in Galeni librum I. de Antidotis, auctore *Iahja* grammatico Alexandrino. Operis illius exordium *Kollarius* latine vertit et p. 323 ſq. ſubiecit. Secundum igitur illum Arabem *Pythagoras vixit annis ſeptuaginta, pueritiae et ſtudiorum triginta, doctrinae quadraginta.* — *Edward Simſon* in Chronico catholico, part. III. p. 614. diem Pythagorae natalem adſerit A. M. circiter 3438. ante C. N. 565. V. C. 187. Olymp. LIII. 2. teſtimonio Iamblichi, cap. 2. nixus, Pythagoram anno aetatis ſuae decimo octauo ad Thaletem et Pherecydem diſcendi cauſſa profectum eſſe; poſt annos autem viginti deſiiſſe viuere. Weſſeling. tamen in nota ſubiecta iudicat, Pythagoram hoc anno eſſe antiquiorem, indice Antilocho apud Clementem Strom. lib. I. p. 309. „ſcripſit is, ait Weſſeling. hiſtoriam virorum doctorum ἀπὸ τῆς ἡλικίας Pythagorae ad Epicuri mortem per annos trecentos et duodecim. Mortuus Epicurus eſt anno ſecundo Olymp. CXXVII, teſtante Diogene Laertio lib. X. ſegm. 15. Aufer hinc annos CCCXII. et peruenies ad annum ſecundum Olymp. XLIX.“ quam ſententiam maxime probabilem comprobat *Saxius* V. C. in Onomaſt. litter. I. p. 28. et granioribus argumentis fulcire ſtudet cl. *Meinerſ.* l. m. p. 361 — 366. Idem *Simſon* p. 647 ſq. ad Olymp. LIX. 1. A. M. 3461. ante Chr. N. 542. V. C. 210. de itineribus Pythagorae ad Pherecydem, Anaximandrum, et Thaletem, tum ad Aegyptios et de eius captiuitate, in qua Babylonem adductus, ibi Magorum hauſiſſet diſciplinam, et de aliis, quae vulgo credebantur, ſtrictius egit. Ad Olymp. LXX. 2. ante C. N. 497. V. C. 255. quod Pythagoreorum ſodalitia fuiſſent ſuſpecta Crotoniatis, et tumultus ortus, Pythagoram, ſcribit Simſon, Metapontum migraſſe, quum annos *decem*, (ita enim vulgatum *viginti* corrigit Simſon in Iuſtino XX. 4. inuitis vero codd. MSS. et inter hos duobus Franequerianis, inuitoque Weſſelingio in notis ad Simſonem, quia in Pythagorae annis adeo diſcordent veteres,) Crotonae egiſſet. Denique, ſequutus Euſebium, mortem Pythagorae ponit p. 701. in Olymp. LXX. 4. A. M. 3508. A. C. 495. V. C. 257. Eidem anno mortem Pyth. adſerunt *Stanley* libro poſtea nominando, part. VIII. cap. 19. p. 292. *Saxius* l. cit. — *Marſham* in canone chronico p. 549. edit. Franeq. Pythagoram, adfirmat, floruiſſe Olymp. LX. — *Seldenus* vero de diis Syris ſynt. II. cap. 1. et *Witſius* in Aegyptiacis, lib. III. cap. 13. §. 6. p. 274. contendunt, Pythagoram et Ezechielem, (cuius diſcipulum fuiſſe Pythagoram, ſomniarunt quidam,) ſimul floruiſſe inter L. et LII. Olympiadas. — *Corſinus* in Faſtis Atticis III. p. 117. Pythagoram floruiſſe et commoratum eſſe in Italia Olymp. LXI ſqq. ex *Diodoro Siculo* lib. VI. in Excerptis Valeſii p. 241. ex *Cyrillo,* adu. Iulian. I. e *Tatiano* or. ad Graecos p. 141. et *Cicerone* quaeſt. Tuſcul. I. cap. 16. IV. cap. 1. euicit. [*Cicero* l. c. IV. 1. Saxio Onomaſt. I. pag. 28 ſq. veriſimillimus aetatis, qua maxime per Magnam Graeciam floruit Pythagoras, index eſſe videtur, in. Olymp. LXVII. 4. ante Ch. N. 507. V. C. 245. A. M. 3496. Florem nominis Pythagorici ponit *Diogenes* VIII. 45. in Olymp. LX. *Diodor. Sic.* in Excerpt. Valeſ. de Virtut. et Vitiis tom. II. pag. 553 ſq. (vbi Diodorus multus eſt de Pythagora eiusque diſciplina atque adſeclis, et Weſſelingius doctas adiecit notas,) in Olymp. LXI. Auguſtinus in Olymp. LXII. Quod Pythagoras iam aliquamdiu in Italia commoratus videtur, antequam florere inceperit, cl. *Meinerſ.* l. m. p. 365. ſuſpicatur, Pythagoram ante Olymp.

LX.

LX. in Italiam migrasse.] Idem *Corsin.* ibid. p. 152. opinatur, Pythagoram e viuis excessisse Olymp. LXXII. ¾. V. C. 266. per. Iul. a. 4225. Nititur vero testimonio *Iustini* XX. 4. Pythagoram Crotone per XX. annos degisse: hinc colligit, si Crotonem adpulerit Olymp. LXVII. 3. ipsius interitum debuisse Olymp. LXXII. contigisse. Memorat tamen Eusebii quoque testimonium supra adlatum, philosophum obiisse ἐτῶν ϟε, οἱ δὲ, οε, h. e. *annos natum 95, siue, vt alii tradiderunt, 75.* — *Iackson* in Chronological Antiquities, vol. II. p. 374. siue secundum theotiscam Windhemii versionem p. 614 sqq. vbi de Pythagorae aetate agit, primum Bentleium et Lloyd, qui diem philosophi natalem collocant in Olymp. XLIII. 4. ante C. N. 605. ideo reiicit, quoniam consensu omnium veterum Pherecydes, natus ante C. N. 600. Pythagorae magister fuerit. A Dodwelli rationibus propius abest, eos sequutus, qui tradiderunt, Pythagoram anno aetatis XLIV. ante C. N. 525. a Cambyse, occupata Aegypto, captum et Babylona, vnde post annos XII. a. aet. 56. ante C. N. 514. rediisset Samum, esse ductum. Quare rationibus subductis putat, Pythagoram natum esse Olymp. LII. 4. ante Ch. N. 569. atque Olymp. LXVI. 4. ante C. N. 513. relicta Samo, se contulisse Crotona et, exactis ibi annis viginti, a. aetatis 77. Olymp. LXXI. 4. ante C. N. 493. Metapontum, vbi annos nonaginta natus, Olymp. LXXV. 2. ante C. N. 479. mortuus sit. In anno igitur mortis constituendo discedit a calculo Dodwelli. — *Harduini* sententia, in Chron. vet. Testamenti, Paris. 1699. 4. ad annum 662. ante Christum p. 90. illo anno Pythagoram astronomica fecisse inuenta, solido destituta est fundamento. — *Stanleius* in Historia philos. qui parte VIII. a p. 260 — 423. e versione lat. Olearii et editione Veneta 1731. 4. persequutus vitam omnemque historiam Pythagorae eiusque scholae, cap. IX. et X. p. 274. putabat, eum non natum esse ante annum primum Olymp. LIII. — Ne loquacitate quadam obscuraque diligentia defatigem lectores, de lite illa celebri, inter Dodwellum, Lloydium et Bentleium orta, paucis tantum agam: in cuius enarratione eo breuiori mihi esse licet, quod *Clericus* iam in bibliotheca selecta tom. X. et *Meiners.* l. m. p. 308 — 338. triumuirorum illorum argumenta recensuerunt et examinarunt: Dodwellianae disputationis summam proposuit et adsensum suum Dodwelli opinionibus rationibusque praebuit *Io. Franciscus Buddeus* in Praef. ad analecta historiae philosophicae p. 10 sqq. *Brucker.* vero in Hist. crit. philosophiae vol. I. p. 997. Lloydii et Dodwelli rationes in tabula quadam chronologica collatas proposuit, atque Dodwelli potissimum ac Bentleii iudicia et argumenta vocauit sub examen. Illi tamen Lloydii rationes longe grauiores et verisimiliores videntur Dodwellianis. Illae enim, ait Brucker, cum veterum historicorum grauissimorum computo conueniunt, quo iter Aegyptiacum Pythagorae in Olymp. LIII. 2 vel 3. incidit: id tamen vnice verum existimat, (vti Fabricius,) Pythagoram ante Olymp. XLIII. 4. et post Olymp. LII. 4. natum non esse. Dodwellianas autem rationes infirmis incertisque niti argumentis, ac testimoniis, post Bentleium, Brucker. Meiners. Tiedemann. aliique abunde commonstrarunt. De lite, inter eruditos societatis regiae Parisinae collegas, de la Nauze et Freretum, orta atque agitata, post haec locus erit disserendi. Omnis vero controuersiae cardo potissimum his vertitur quaestionibus: *A)* Num Pythagoras pugil et Pythagoras philosophus vnus idemque, an diuersi fuerint homines? Prius acriter contendit Bentleius, indicio atque auctoritate *Eratosthenis* apud Laert. IIX. segm. 47. vbi v. Menag. motus vel potius deceptus, Pythagoram, in ephebis quum adhuc esset, in certaminibus olympicis Olymp. XLVIII. victoriam reportasse. Posterius contra firmioribus vsi argumentis euicerunt Dodwellus, Lloydius, Brucker. p. 999. not. *l.* Tiedemannus p. 225. aliique. *B)* Quos habuerit praeceptores?

Haec quaestio mire exercuit viros doctos, et in diuersas traxit sententias. Pherecydem fuisse Pythagorae doctorem omnes fere consentiunt (v. cl. *Sturz* in Pherecydis fragmentis, p. 8.): sed, quod verum est, num duo Pherecydae fuerint nec ne? quis eorum instituerit Pythagoram? num ab hoc ille sit sepultus? harum aliarumque quaestionum inquisitio valde torsit viros doctos. *De la Nauze* et *Freret* multi sunt in definienda hac controuersia: atque prior Pherecydis diem natalem refert ad annum ante C. N. 665. vid. illorum commentt. infra nominandas: adde *Dodwelli* Exerc. II. de Pythagorae aetate p. 100 sqq. *Meiners.* p. 354 sqq. *Tiedemann.* p. 223. 226 sqq. De reliquis eius, qui a Iamblicho, Suida aliisque sublestae fidei scriptoribus memorantur, magistris, Epimenide, Thalete, Biante, Hermodamante, (quem Apuleius male vocat Leodamantem,) s. Chreophilo apud Iamblichum (vid. *Stanlei* p. VIII. cap. 2. p. 263 sqq. *Brucker.* l. m. p. 998. not. *g.*) Anaximandro, res dubia est. vid. *Brucker.* l. m. p. 999. *Tiedemannum*, p. 222 sq. (vbi de praeceptoribus Pythagorae differit,) p. 226 — 229 sq. *Meiners.* p. 356 sqq. (qui vti Freret, natalem Thaletis refert p. 358. ad Olymp. XXXVIII. contra *Corsin.* F. A. III. p. 56. ad Olymp. XXXV. pag. autem 108. mortem illius ad Olymp. LV. 1. vti quoque *Canaye* in Comment. acad. Paris. Inscr. tom. X. de Thalete etc.) *De la Nauze* et *Freret* de illis multa litigarunt, et in alia omnia transierunt. *Buddeus* in Exercit. de peregrinationibus Pythagorae, Ienae 1692. rec. in eius analectis historiae philos. Halae Saxon. 1706. p. 10 sqq. de praeceptoribus philosophi, praecipue in oriente, nimis securus dedit fidem Iamblicho. *Clemens* Alexandr. Strom. XI. p. 643. C. dicit, Pythagorae et Thaletis praeceptores ignorari. At a *Iosepho* contra Apion. I. p. 1034. E. *Eusebio* de praepar. euang. X. 7. pag. 478. E. *Georgio Cedreno* in Synopsi histor. tom. I. p. 94. B. Pythagoras dicitur haberi ab omnibus Graecis Aegyptiorum discipulus. conf. *Sturz* l. c. p. 10. De eius autem praeceptoribus, Zoroastre, (a quo Pythagoram, vel *Beausobre* in Hist. des Manichéens P. I. lib. I. cap. 2. p. 30. perperam iudicat, accepisse doctrinam,) Magis, Thracibus, Indis Gymnosophistis, Arabibus et vel Hebraeis atque Chaldaeis, quae e veteribus quidam falso narrarunt, et a nonnullis recentioribus vt *Stanleio*, *Lehmanno* in historia philos. Pythag. p. 348. *Gerdilio*, Bruckerum oppugnaturo, ab hoc autem in vol. VI. Histor. phil. docte refutato, aliisque viris magni nominis, temere credita sunt, ea a Fabricio nostro, Bruckero I. p. 1003 sq. Tiedemanno, Meinersio etc. fabulis merito sunt adscripta recteque reiecta. *Iamblichus* in libro III. a Villoisonio in Anecd. gr. II. edito, p. 211. ait, Pythagoram a Thalete, Aegyptiis, Assyriisque percepisse artem mathematicam, et a *Chaldaeis*: *Sic vero ab Assyriis vocari mathematicos*, addit. *Huetius* in Demonstratione euangelica, Paris 1679. fol. Propos. IV. p. 74 sqq. *Zaran*, qui Pythagorae fingitur praeceptor, eundem esse opinatur, ac Zaradan, siue Zoroadum, h. e. Zoroastrum; Pythagoram, putat p. 44 sq. Iudaeos adiisse, cum iis esse versatum, Mercuriales, h. e. Mosaicos, libros compilasse, ex Mosis libris multa sumsisse, (p. 133.) et Nazaratum h. e. Ezechielem atque Danielem audisse (p. 220. 229. Prop. IV.) De Ezechiele idem sensisse Seldenum ac Witsium, supra iam monuimus. *Rambach* in Collegio historiae eccles. V. T. a Neubauero, Francof. 1737. 4. edito, pag. 698 itinera Pythagorae tantum in Phoeniciam, Aegyptum et Chaldaeam, quo captiuus fuisset abductus, memorat, et putat, Pythagoram in his terris, praesertim Daniele, cuius sapientia per totum orientem fuisset celebrata, paullo ante mortuo, cum Hebraeis multum esse versatum, vt notitiam iudaicorum sacrorum, quorum vestigia quaedam in ipsius doctrinis deprehenderentur, quamdam acquireret. *Gerhard Christoph Gebhard* in disp. de harmonia coelorum, Gryphiswaldae 1692. cap. 1. euincere conatus

natus eſt, (at inuita, credo, Minerua,) Pythagoram ſedulum fuiſſe codicis ſacri lectorem; cap. 4. putat Pythag. hauſiſſe ſuam opinionem ex Iobo, cap. 38. et 35. At haec, tamquam ſomnia, iam diu exploſa eſſe a viris eruditis conſtat. vid. *Brucker.* l. m. p. 1002 ſqq. 1006 ſqq. Atque *Buddeus* in diſſ. excit. oſtendit quidem, Zoroaſtrem ab Huetio male confuſum eſſe cum Ezechiele, ideoque hunc non fuiſſe Pythagorae praeceptorem. Lapſus tamen ibi eſt vir quondam doctiſſimus, dum Hermippum, Origenem, Iuſtinum Martyrem et Clementem Alexandrinum ſequutus ſibi perſuaſerat, Pythagoram in Aegypto ac Babylone hebraicam percepiſſe doctrinam et ex Moyſeos fontibus irrigaſſe arua ſua. [Conf. inprimis Diſſ. de Mr. *Lenfant* ſur cette Queſtion: Si Pythagore et Platon ont eu connoiſſance de Livres de Moyſe, dans la Bibl. Germanique tom. II. pag. 124 ſq. *Beck.*] *C*) Eadem quaeſtio oritur de eius diſcipulis, *Zamolxide* (quem quidem Pythag. fuiſſe diſcipulum a Graecis ſe accepiſſe ait *Herodotus* IV. cap. 94 — 96. at quamquam illum multis annis ante Pythagoram vixiſſe arbitratur, *Strabo* tamen lib. VII. p. 457. Almel. et XVI. p. 1106. tum multi, tam antiquiores, quam recentiores, repetunt illam fabulam,) *Zaleuco*, (cuius, vti ſuperioris, aetate *de la Nauze* ad finiendam Pythagorae aetatem abutitur ex interpr. Hiſſmanni theotiſca, p. 27 ſqq. ſed refutatus a *Freret* ibid. p. 162 ſqq.) et *Charonda:* quos omnes Pythagorae aequales et diſcipulos non fuiſſe per temporis rationem, a Frereto aliiſque ſatis demonſtratum eſt. adde notam germani interpr. ad *Gillies* Hiſtor. vet. Graec. tom. II. p. 139. *D*) Grauior tamen diſputatio agitata eſt de Pythagorae itineribus et captiuitate; atque fabulae de illis proditae omnem illam hiſtoriam fecerunt incertam ideoque adduxerunt viros eruditos in ſuſpicionem falſorum et a ſerioribus Pythagorae admiratoribus excogitatorum itinerum; Pythagoram abiiſſe Aegyptum, multosque ibi annos commoratum, et cum ſacerdotibus ac ſapientioribus multum verſatum, ab illis magnam partem ſuae ſapientiae et arcanae doctrinae atque diſciplinae accepiſſe, aut, ſi malis *Meinerſii* opinionem (l. m. p. 388.) ad §. II. not. c. memorandam, adoptare, voluiſſe accipere, nemo facile negabit, tot et maxime idoneis ſcriptoribus conſentientibus. Atqui ex Aegypto, terra olim haud adeo barbara atque inculta, Graeci illo tempore, et in his Pythagoras, ſapientiae litterarumque fructus petere potuerunt, quod ex Herodoto et loco clariſſimo *Iſocratis* in laudatione Buſiridos p. 438 ſq. fit manifeſtum et rurſus a cl. *Pleſſingio* in Memnonio Lipſiae, 1787. pag. 624 — 643. copioſe docteque demonſtratum eſt: cl. *Meinerſio* quidem l. m. pag. 377 ſqq. ſecus ſentiente. Neque enim abſurda eſſe videtur opinio, in Aegypto, illo quidem tempore, fuiſſe ſemina licet plus minusue, graſſante idolorum cultu, corrupta purioris religionis, olim Patriarchis eorumque ſuboli iudaicae a deo vero traditae, hinc inde hucdum diſperſa, et potiſſimum a ſacerdotibus ſapientioribus ſeruata, illorumque more arcana ratione atque diſciplina propagata. Hinc, vti de Homero ſupra iam conieci, videri atque intelligi poteſt quaedam, licet haud omnino certa, ſimilitudo doctrinae Pythagoricae et Moſaicae aut iudaicae non minus quam incredibilis diſſimilitudo: et tamen iure optimo negari poteſt Pythagorae conſuetudo cum Iudaeis aut vſus librorum diuinorum a Iudaeis ſancte cuſtoditorum. Inſtituta Pythagorae in legibus emendandis et ciuitate ad meliorem formam conſtituenda, quaſi exemplum fuiſſe legum a Lycurgo latarum, cenſet *Gillies* l. c. tom. II. pag. 109. 119. 121 ſq. ego vero dubito. adde notam in verſione german. p. 122. — Quidquid eſt, in Aegypto philoſophum noſtrum per plures annos fuiſſe commoratum diſcendi cauſſa, tam verum eſt, quam id falſum et importunum, quod et veteres, et recentiores quidam nimis creduli aut fallaces nominis Pythagorici admiratores de mira Aegyptiorum ſapientia, et inſigni litterarum copia,

 quam

quam Pythagoras inde reportasse dicitur, temere iactitarunt. conf. cl. *Tiedemannum* cap. IV. p. 231 — 234. p. 238 sq. Iter vero illius ad Hebraeos, ad Magos in Persia, ad Bramanos in India, (ibi tamen Pythag. connumeratum esse, *Bailly* in historia Astronom. apud veteres, tom. II. pag. 253. interpr. germ. ex Holwel. Traduct. du Shas - Thah probaturus erat,) paucis vt dicam, totum illius iter orientale, et vero ad Druidas in Gallia, quamquam multi fuerunt, qui istud multis coloribus exornatum describerent atque defenderent, sagacioribus tamen adeo fabulosum et suspectum visum est, vt alii in dubium vocarent, alii penitus negarent. Et tamen cl. *Adelungius* in Geschichte der Philosophie tom. I. p. 259. in ea adhuc versatur opinione, vt iter Pythagorae ad Chaldaeos, vbi Zoroastrum II. conuenerit, ad Persas et Indos verum esse putet. At enim illud esse incertae dubiaeque fidei et repugnare veritati historicae, quum post Bentleium, Lloydium, Clericum, et *Buddeum* in Histor. eccles. Vet. Test. tom. II. p. 1070. a *Bruckero* Histor. crit. phil. vol. I. pag. 1003 sq. 1006 — 1010. a *Meinersio* p. 240 sq. Apollonii Tyan. fabulas de Pythagora examinante, praecipue p. 376 — 390. et a *Tiedemanno* p. 235 — 240. (qui quae in vtramque partem ab omni antiquitate et memoria disputata sunt, et adhuc disputari solent, diligenter adtulerunt atque examinarunt,) vberius est ostensum, nolo diutius inhaerere huic quaestioni et argumenta amplius excutere. Ad Indos non peruenisse Pythagoram, inde etiam fit credibile, quod, vt *Ziegenbalg*, ad Indos quondam doctrinae christianae propagandae caussa missus, in epistola quadam ad Crozium (in Thesauro epistol. Lacrozieno tom. I. p. 383.) scribit, *Pythagoram aliosque philosophos, nobis non ignotos, Bramani et reliqui Indorum prorsus ignorant. Disciplinas philosophicas, dicunt, se accepisse a populo, quem Schamannos vocant* etc. — — *Nominare philosophos et eruditos, qui ante et circa tempora Pythagorae inter eos floruerunt, maximae est difficultatis, quoniam chronologia illorum erroribus scatet plurimis.* Quapropter iudicio *Meinersii* (p. 388.), *Tiedemanni*, (p. 240.) et *Bruckeri* (vol. I. p. 1007.) lubenter subscribo, recte, si leges fidei historicae et artis criticae consulantur, colligi, multo verisimiliorem et veriorem eorum esse opinionem, qui numquam peruenisse ad reliquos Orientales Pythagoram putent, sed ex Aegypto Samum rediisse, et ex Samo in Italiam delatum statuant, contrariam sententiam pro ostentatione Pythagoreorum, omnium terrarum eruditionem praeceptori vindicantium, habentes. Atque *Lucianus* iam in Gallo cap. 18. p. 729. tom. I. Reitz. nullas Pythagorae peregrinationes ad alias nationes, nisi ad Aegyptios, indeque statim ad Italos commemorat. E) Ex his facile effici poterit atque intelligi, secundum quem lis illa de captiuitate Pythagorica dirimi debeat: cuius quidem historiae Dodwell. omnem adhibuit fidem, et tamquam fundamento superstruxit chronologiam aetatis Pythagoricae. *Dodwell.* nimirum in libr. de veteribus Graecorum Romanorumque cyclis, diss. III. sect. XII. p. 138. fidem sequitur Apollonii, aut alius auctoris, cuius fragmentum dedit *Iamblichus* de vita Pyth. cap. IV. sect. 19. Secundum illum Pythagoras a Cambysis militibus inter captiuos Babylonem abductus est et cum Magis versatus, illorum studia religionemque perfecte imbibit; post annos *duodecim* Samum rediit, iam circiter *sexaginta* annos natus. Ad huius narrationis et scriptoris, sublestae fidei, auctoritatem rationes omnes vitae Pythagoricae exegit. Haud mutat suam sententiam in Exerc. II. de aet. Pythagorae; cuius igitur natalem diem in diss. de cyclis ponit in Olymp. LII. 3. V. C. Varr. 184. in Exerc. autem pag. 232 sq. in eodem quidem eiusdem Olympiados anno, at desinente, et a. V. C. Varr. 185. ineunte. Enimuero historiam illam redolere fabulam, ideoque ipsam illam Pythagorae captiuitatem valde suspectam esse et summis

inis premi difficultatibus, *Bentleius* de aetate Pythagorae p. 38 sq. ex verf. Lennepii, cumprimis *Brucker.* l. m. p. 1004 fqq. *Tiedemann.* p. 235. et *Meinerf.* p. 308. et 312 fqq. docte lateque oftenderunt: qui viri docti etiam in tempus, quando in Graeciam redierit et Crotona fe contulerit, contra Dodwellum alïosque, diligenter inquifiuerunt. — *F*) Quoniam vero tanta haec fententiarum ac rationum difcrimina funt enata e diuerfis et fecum aut cum reliqua hiftoria pugnantibus veterum de Pythagora narrationibus; quarum plurimae aut vanae funt aut incertae et vagae; pauciores ad veritatem et fidem hiftoricam accedunt, apud Iamblichum denique bona malis mixta et confufa funt nec diligenter fecreta declarataque veterum teftimonia: boni hiftorici et critici eft, ante omnia fidem, dexteritatem, peritiam atque aetatem, etiam ingenium teftium, quantum fieri poteft, accurate examinare, probe difcernere fontes limpidos a riuulis turbidis, indeque, quae vera aut falfa fint, aut verifimilia prouide haurire ac rite legitimeque colligere ac probare. In hoc vero negotio, mea quidem fententia, nullus felicius diligentiusque verfatus eft, quam *Meinerf.* l. m. qui in primo capite libri tertii a p. 187 — 303. omnes antiquiores auctores, qui de Pythagora eiusque fchola atque philofophia fiue fufius fiue preffius fcripferunt aut fcripfiffe memorantur, ex ordine recenfuit, et in claffes quasdam difpefcuit. Reliqui, qui de Pythagora memoria recentiori egerunt, id officii vel plane neglexerunt, fummis imis mixtis, Iamblichum temere fectati, vel de quorumdam tantummodo veterum fide et auctoritate fuerunt folliciti.

His igitur praemiffis, quilibet facile ipfe intelliget, quomodo recentiorum quorumdam doctorum hominum iudicia et rationes, quarum adhuc mentionem paucis facturus fum, perpendere atque examinare debeat. Quapropter ego eo breuior effe poffum in recenfendis illorum rationibus, quarum praeter ea fummam theotifcae linguae gnari in Meinerfii libro faepius laudato, p. 308 — 319. paullo copiofius explicitam, addito iudicio, reperient. Dodwellus igitur in diff. III. de veteribus Graec. et Rom. cyclis, et in Exercit. II. de aetate Pythagorae, vbi p. 232 fq. notas dedit chronologicas in tabulas §. I. Annalium Pythagorae, et ad quas diff. tertiam de cyclis exigendam effe fcribit, fingula perfequitur et vberius probatum iuit. Ego vero paucis repetam rationes, quas ille fubduxit. Ita fecundum Dodwellum Pythagoras natus eft Olymp. LII. $\frac{3}{4}$ ante C. N. 569. V. C. Varr. 185. Tum a. aetatis XXXXIV. Olymp. LXIII. $\frac{3}{4}$. ante Ch. N. 525. a Cambyfe in Aegypto captus atque inde abductus eft ad Perfarum magos: a. aet. LVI. Olymp. LXVI. $\frac{3}{4}$. ante C. N. 513. Gilonis opera redemtus Babylone rediit Samum, inde a. aet. LIX. abfoluto et LX. inchoato, Olymp. LXVII. $\frac{2}{3}$. ante C. N. 510. in Italiam foluit, et Crotone condidit fcholam, cui praefuiffe dicitur (a Iuftino XX. 4. vbi vid. interpretes in exemplo Abrah. Gronouii,) viginti annos: illa per tumultum Cylonianum diruta et magna parte amicorum interfecta Olymp. LXXII. 3. aet. 79. feceffit Metapontum. Poftquam fummo fcholae fuae flori annos XIX. fuperuixit, a. V. C. Varr. 238. Olymp. LXXVII. $\frac{1}{2}$. an. aet. XCVIII. abfoluto et a. XCIX. inchoato, interemtus eft in proelio inter Agrigentinos, quibus venerat fubfidio, et Syracufanos commiffo, tefte *Hermippo* apud *Diogenem Laertium* VIII. 40. quod quidem acriter negat Bentlei. p. 43. In Exercitatione II. Dodwellus in quibusdam a priftina fententia difceffit, quaedam amplificauit atque ornauit, praecipue quae fegm. 30. p. 229 fqq. ingrato labore et magna litterarum atque ingenii fpecie adhibita, eruere et probare fuftinuit (vid. quoque *Meinerf.* l. c. p. 317 fqq.) in definienda epocha feditionis Cylonianae et incendio, quod poft mortem philofophi intra a. V. C. Varr. 314. Olymp.

Olymp. $\frac{84}{3}$. $\frac{4}{1}$. et Varr. 223. Olymp. LXXXVII. $\frac{1}{2}$. factum putauit. Ad annum Pythagorae LX. Olymp. LXV. $\frac{2}{3}$. V. C. Varr. 245. refert ea, quae *Cicero* Tuscul. quaest. IV. 1. et *Solinus* Polyhist. cap. 17. de nostro philosopho narrarunt. Plura cognoscere cui volupe erit, eum, ne limites transgrediamur, ad Dodwelli libros et ad *Meinersium* l. m. p. 315 — 319. ablegare cogimur. Caussam odiorum et coniurationis in familiares Pythagorae potiorem, (plures enim fuisse, constat, vid. Excerpta ex Apollonio Tyanensi apud Iamblichum sect. 254 sq.) eam fuisse putant *Gillies* in Hist. antiquae Graec. II. p. 125 sq. et cl. *Heyne* in opuscul. acad. vol. II. p. 188. not. *o*. quod, Sybari capta, ex diuisione agrorum inter plebem nata sint odia in Pythagoreos, quum essent, quorum cupiditas non erat expleta: inde ortam esse factionem, quae plebem in suas traxisset partes, quibus se adiunxissent a Pythagoreorum consortio exclusi: sed de agrorum diuisione silet historia. vid. not. ad Gillies. Ab his Dodwellianis rationibus multum discrepat *Bentleius*. Hic sequutus fidem atque auctoritatem Eratosthenis ac Phauorini apud *Diogenem Laert.* VIII. 47, 48. existimat, Pythagoram pugilem cum nostro philosopho eumdem esse, (quam quidem sententiam Dodwellus in Ex. II. fortiter oppugnauit atque debellauit,) et a. aetatis XVIII. Olymp. XXXXVIII. 1. vicisse Olympia. Hinc colligit, p. 29. ex vers. Lennepii, Pythagoram natum esse Olymp. XLIII. 4. (*Gillies* in Historia vet. Graeciae tom. II. p. 102. confert natiuitatem Pythagorae, quem eumdem cum P. pugile habet, in Olymp. XLV. 1.) Tum multa de vsu et potestate vocabuli ἡλικία, (quod Dodwellus praecipue in Exerc. II. p. 161 sqq. sect. 15. *natiuitatem*, *aetatem;* Bentleius vero, adstipulantibus postea Lloydio, Frereto aliisque, *annum iuuenilem*, *florentem* interpretatur,) de anno, quo Italiam petierat, n. quadragesimo aetatis, et Olymp. LIII. 3. de aliorum veterum calculo, de annis, quos Pythag. consumserit in Italia, de conspiratione Cylonis, de Lyside docte acuteque disputauit: probabilior illi videtur confecta ratio, p. 40 sqq. conspirationem Cylonis erupisse breui post euersam Sybarin Olymp. LXVII. 4. Si itaque, ait p. 41. biennio posterius eam posueris, ad Olymp. LXVIII. 2. incidet in annum nonagesimum nonum Pythagorae, ex testimonio Eratosthenis et ea, quae est in tabula, ratione. Et Heynius opusc. II. p. 188. consentit et accedit sententiae illi, itemque Gillies p. 126. *Meiners.* vero multa disputauit p. 323 sqq. contra hanc Bentleianam sententiam, docte quidem atque ingeniose explicitam. A Bentleianis tamen suspicionibus prope abest *Larcher* in chronologia Herodoti, versionis Herodoteae gallicae vol. VI. vbi cap. 19. p. 536 sqq. multus est de Pythagora. Is sequitur Eratosthenem, et ex Iamblicho vit. Pythag. cap. 35. conficit p. 538. Pythagoram vixisse ann. XCVIII. Quare pag. 563. natalem illius annum confert in Olymp. XLIII. 1. V. C. 146. ante C. N. 608. A. M. 4106. an. vero mortis p. 594. in Olymp. LXVII. 3. V. C. 244. ante C. N. 510. Per. Iul. 4204. paullo post Sybarin a Crotoniatis vastatam, anno, quo conspiratio Cylonis contra Pythagoreos orta est. Medium inter illos duumuiros tenere studuit *Lloydius*. Hic, Heraclidis testimonio, Pythagoram vixisse annos LXXX. fisus, annum, quo natus fuerit Pythagoras, collocat in anno III. Olymp. XLVIII. mortis autem annum, quod plurimi vitarum enarratores scripsissent, philosophum non diu post euersam Sybarin vita decessisse, in Olymp. LXVIII. 3. sin vero malis amplecti sententiam scriptorum apud Diogenem Laertium, qui annos *nonaginta* tribuant Pythagorae, colligit ille, annum mortis Pythagoricae incidere in Olymp. LXX. 4. Quasdam tamen *Lloydii* rationes haud adeo fixas esse et certas, perite docuit *Meiners.* p. 336 sqq. — Ab his omnibus multum discedit *de la Nauze* in Premiere Dissertation sur Pythagore, où l'on fixe le tems auquel ce Philosophe a vécu, in Commentariis

Commentariis academiae reg. Parifin. Infcript. tom. XIV. *r*) pag. 375 — 400. quae theotifce verfa legitur in *Mich. Hiffmanni* Magazin für die Philofophie und ihre Gefchichte, tom. II. pag. 75 — 122. Is omnem mouet lapidem, vt demonftret, Pythagoram natum effe initio Olymp. XXXV. ante C. N. 640. et ante C. N. 550. Olymp. LX. a. aetatis XC. mortuum. Enimuero *Naufii* ingenium vtut laude non fit defraudandum, tamen, quam fluxa fit illius opinio, quam iniquis argumentis, et male, quamquam interdum ingeniofe, fubductis rationibus nitatur illius argumentatio, docuerunt *Freret* in recitatione quadam academica, (quae in eodem volumine XIV. commentariorum gallicorum pag. 401 — 447. et in eodem tomo collectionis atque interpretationis theotifcae Hiffmannianae pag. 125 — 182. reperitur,) atque *Meinerf.* l. m. pag. 339 fqq. qui quidem pofterior pariter *Frereti* iudicium et argumenta pag. 344 — 359. refert, examinat, nec omnino probat. *Freretus* igitur in Obfervations fur la Généalogie de Pythagore, et fur l'ufage chronologique, que l'on en a tiré pour determiner l'Epoque de la prife de Troye, primum diligenter enumerat et componit examinatque omnes veterum opiniones atque narrationes de tempore, quo Sybaris diruta dicitur, quamdiu Pythagoras vixerit, de poteftate voc. ἡλικία, de philofophi itineribus, reditu in Graeciam adventuque in Italia, et oftendit, quando fecundum fingulas opiniones natus fuerit et mortuus. Tum fub examen vocat argumenta, quae de la Nauze duxit ex Plinii loco, vbi Pythagoras dicitur Luciferi naturam indagaffe, et ex actatibus tum magiftrorum, tum difcipulorum, quos habuiffe N. fibi perfuaferat. Omnibus compofitis, fufpicatur, Pythagoram natum intra annos ante C. N. 562. et 575. et vita defunctum effe an. 508. aut 507. ante C. N. Multa vere egregieque difputauit contra fuum aduerfarium; at enim multa quoque neque clare expofuit, neque rite legitimeque demonftrauit, neque veterum teftimonia curate fecreuit aut expendit: id quod *Meinerf.* vberius declarauit. Hic vero vir doctiffimus, poftquam copiofe recenfuerat et veterum et recentiorum opiniones atque rationes, potiora comprehendit, et iudicat, Pythagoram non ante Olymp. XLV. fed poft illam, et probabiliter Olymp. XLIX. natum effe, (p. 361 — 364.) vitam autem cum morte commutaffe anno aet. circiter octagefimo, Olymp. fiue LXIX. init. fiue fecundum Eufebium, LXVIII. 3. (p. 365 — 370.) reiicit igitur, ad quae alii prouocare folent, teftimonia Ciceronis, (in ordine temporis definiendo minime adcurati et follertis, quando hic Pythagorae in Italia aduentum in imperio Tarquinii fuperbi (Olymp. LXIII. 1. — LXVIII. 1.) ponit,) Solini, Eratofthenis, Phauorini, Apollonii, Nicomachi, Pafchalis eorumque, qui Pythagoricae aetati plures, quam LXXX. annos adferunt, (pag. 370 — 372.) — Parum difcedit *Tiedemannus*, qui l. m. natalem annum Pythag. conferendum exiftimat p. 250. (vbi aliorum rationes paucis indicat addito iudicio,) in Olymp. L. Repudiatis enim P. in Orientem itineribus, eorum amplectitur narrationem, qui P. annos XL. natum ex Aegypto Samum rediiffe memoriae prodiderunt. Dein iis accedit, qui, extremis Seruii Tulli regis Rom. annis, Olymp. LX. aduentum illius in Italia, et Tarquinii fuperbi imperium Olymp. LXI. 4. adferunt; quando fub Seruio Tullio fecundum *Liuium* *s*) in Italia fcholas

r) In eodem Commentariorum Parifinae acad. volumine infunt recitationes binae, quae huc pertinent: *de la Nauze* feconde differtation fur Pythagore, où l'on prouve la Realité d'un Difcours attribué à ce Philofophe, pag. 448 — 471. et *Freti* Recherches fur le tems, auquel le Philofophe Pythagore, Fondateur de la Secte Italique, peut avoir vécu, pag. 472 — 504.

s) Lib. II. 18. „quem (Pythagoram philofophum) Seruio Tullio regnante Romae, centum amplius

ſcholas habuerit Pythagoras. Poſt incendium Cylonianum illum receſſiſſe Metapontum, ibique, (*Cicerone*, de Finib. V. 2. aliisque teſtibus,) haud multo poſt, ſenectute et aegritudine confectum, obiiſſe diem ſupremum anno aetatis LXXIX. aut, ſecundum Heraclidem, LXXX. a p. 334 — 341. indicatis aliorum narrationibus, euincere ſtudet. Quod vero alii veteres tradiderunt, Pythagoram diutius vixiſſe et vel annum CXVII. adtigiſſe, in eo vel erraſſe illos putant critici, vel, vti Dodwellus contendit, duo Pythagoras eſſe confuſos, annosque iunioris Pythagorae, diſcipuli, adnumeratos eſſe aetati ſenioris. Sed verens, ne longiore diuerſarum ſententiarum rationumque enumeratione fiam moleſtus, hic ſubſiſtam. Ex iis vero, quae adtuli, lectores ea, quae Fabricius in contextu adtigit, facile meliusque poterunt explicare atque diiudicare. Equidem in ſententia iudicioque Meinerſii ac Tiedemanni acquieſcam. *Harl.*

EPIMETRON III.

Thaletem fuiſſe Pythagorae magiſtrum, vulgaris quidem eſt opinio: at, quod ad mathematicam pertinet Pythag. ſcientiam, *Iamblicho* in libro, de mathematica communi diſciplina, qui eſt tertius liber eiusdem Commentariorum de Pythagorica ſecta, ab ill. *Villoiſonio* in anecdotis graecis, vol. II. p. 188 ſqq. primum publici iuris factus, p. 211. veriſimile videtur, Pythagoram etiam ab Aegyptiis et Aſſyriis, apud quos mathematici nuncupati fuiſſent Chaldaei, hauſiſſe praecepta mathematica. Cum Thalete illum eſſe verſatum eiusque diſciplina eſſe eruditum, *Bruckero* l. m. I. p. 1000. aliisque, valde ſuſpectum eſſe videtur, quod cum illorum principia philoſophica mire diſcrepent, (quae quidem ratio non adeo grauis mihi videtur: ſaepius enim accidit, vt diſcipuli ingenioſi plane deſerant doctorum ſyſtema), tum in primis quod iter Pythag. ad Thaletem cum reliqua illius hiſtoria non cohaereat. De reliquis eius praeceptoribus iam ſupra diſputatum eſt. Et *Meinerſius* l. m. ſcribit p. 355. fieri non potuiſſe per temporis ordinem, vt Epimenides eum inſtitueret. A *Zora* tamen *Aſſyrio* nonnulla traxiſſe, refert Alexander Polyhiſtor apud I. Caium p. 136. de libris propriis, adnotante Fabricio noſtro ad oram ſui exemplaris. *Harl.*

EPIMETRON IIII.

Ad locum *Plinii* II. 8. in primis prouocat *de la Nanze* (in Hiſſmanni Magazin, part. II. pag. 85.) et contendit, ibi fide codicis antiquiſſimi regii Pariſ. aliorumque et editionum ante Harduinum excuſarum, legendum eſſe Olymp. XLII. (h. e. an. V. C. 142. ante C. N. 612.) *Harduinus* vero e codd. in Plinio edidit *Olymp. circiter XXXII. qui fuit vrbis Romae annus CXIII.* in notis tamen atque emendatt. malit *Olymp. circ. XXXIII. — vrbis R. annus XCIII.* — *Simſon* in Chron. p. 686. ſcribit, Pythagoram naturam curſumque Veneris ſtellae deprehendiſſe Olymp. LXVII. anno ab V. C. CCXLII. vti cum Capello corrigendum eſſe putat: diſſentit vero *Weſſeling.* in nota, ſuſpicans, Thaleti, praeceptori conuenire, quod Pythagorae adſcripſerit Plinius. Pythagoram primum obſeruaſſe, Heſperum et Phosphorum

amplius poſt annos (Numae) in vltima Italiae ora, circa Metapontum Heracleamque et Crotona, iuvenum aemulantium ſtudia coetus habuiſſe conſtat.“ vid. *Drakenb.* ad hunc locum, et *Dodwell.* Exercit. II. p. 176 ſq. *Harl.*

rum esse eamdem stellam, Venerem, aiunt etiam *Diogenes Laert.* lib. VIII. segm. 14. (haesitans tamen potius; nam Casaubonus, probante Menagio pag. 357. edit. Meibomii, legere iubet *οἱ δὲ φασι Παρμενίδην*, pro vulgata, at inepta lectione, *ὥς φησι Παρμενίδης*,) atque *Stobaeus* in physicis eclogis p. 55. *Bailly* in Historia astronomiae antiquae, part. I. pag. 255. ex vers. teutonica, (vbi in sectione octaua de Pythagora eiusque et Pythagoreorum scientia astronomica multus quidem est, at obsoletas, quas hodie viri docti antiquarunt, amplectitur opiniones,) Pythagoram, scribit, in Italia illam fecisse obseruationem astronomicam. Enimvero, quod et historia inuentoris est incerta vagaque, et fama inuentionis ipsius ingenio illius aeui atque infantiae scientiae astronomicae haud omnino apta esse videtur, locus denique Plinianus valde salebrosus et corruptus iudicatur, ex his equidem non ausim definire aetatem Pythagoricam, saltem, quae de illa obseruatione et loco Pliniano dici possent, in medio relinquerem. Comp. *Freret* l. m. pag. 135 — 142. *Meiners.* I. p. 352 sqq. *Schrader.* in disp. de Pythagora, p. 26. hunc naturae Veneris inuentorem, diuersum esse censet a philosopho nostro, propter temporis rationem et annum vrbis conditae a Plinio significatum. *Harl.*

Vitae Pythag. scriptores. II. Vitam Pythagorae e veteribus praeter deperditos quamplurimos, Aristoxenum cumprimis, Hermippum, Nicomachum aliosque, de quibus *Ioh. Ionsius* passim in opere eximio de scriptoribus historiae philosophicae videri potest [t], scripserunt hi quatuor: 1) *Diogenes Laertius* libro VIII. [457] doctissimorum hominum commentariis illustratus: 2) *Malchus* siue graeco nomine *Porphyrius*, in quem exstant notae Conr. Rittershusii et Lucae Holstenii. 3) *Iamblichus* [u]) ab anonymo veteri inedito, tum ab Arcerio et longe felicius denique ab Vlrico Obrechto latine versus, et a Kustero emendatus atque illustratus. Et 4) *Anonymus* [v]), cuius excerpta tantum exstant apud Photium biblioth. cod. CCLIX. ab Holstenio latine versa et cum Porphyrio ac Kusteri Iamblicho, cui etiam Porphyrius cum Holstenii et Rittershusii notis accessit, edita. [cod. MSt. est in biblioth. Vindob. teste Lambecio in Comment. de biblioth. Caes. lib. VII. p. 304.] De primis tribus infra libr. IV. dicturus suo loco: nunc tantum profiteor, me non omnino probare suspicionem eruditi viri, [n. *Kusteri* ad Iamblichum p. 7. not. 13. prouocantis insuper ad Iamblich. nr. 30.] cui, Porphyrii antiquiorum vsque quaque vestigiis insistenti, et, qui eum in plurimis sequitur, Iamblichi liber videtur compositus et variis de industria commentis refertus in opprobrium nostrae religionis: cum vterque pars fuerit maioris operis, longe alium sibi finem propositum habentis [w]).

Dd ddd 2 Quemad-

t) Vid. Epimetron.

u) *Iamblichi* partes suscepit, eius fidem vindicaturus, de eiusque aetate egit, atque neque eum neque Porphyrium aliquid debuisse Diogeni Laertio studuit operose demonstrare *Dodwell.* Exerc. II. §§. 21. et 22. p. 182 — 191. Sed sollertius acutiusque disputasse Meinersium, iam obseruauimus. *Gerdilius* vero, Prof. Tauriensis, in Introductione ad studium religionis, lib. II. quamquam non negat putidos Iamblichi et Porphyrii anachronismos; tamen p. 266. ad fidem Iamblichi firmandam omnem adhibet diligentiam: at decipi se passum esse virum doctum et caussam malam defendere, docuit *Brucker.* in adpend. hist. phil. p. 267 sqq. *Harl.*

v) *Meiners.* p. 288 sq. censet, hunc post Iamblichum et Porphyrium, saeculo circiter quarto aut aliquanto serius vixisse, addictum quidem fuisse philosophiae Aristotelicae recentiori, at in multis sectatum recentiorum Pythagoreorum placita somniaque, ideoque multa tradidisse ab historia vera et antiquitate aliena. *Harl.*

w) Sobrium hoc Fabricii nostri iudicium vberius explicuit argumentisque firmauit grauissimis *Meiners.* in historia originis etc. doctrinarum — part. I. pag. 258 — 260. Monet igitur, aduersarios

Quemadmodum vicissim neque illos puto audiendos, qui Pythagoram a contemtis apud gentes, et ab illis sua vicissim occultantibus Iudaeis *x*), nescio quae, edoctum fuisse sentiunt, confutati

sarios doctrinae christianae semper cum significatione religionis atque obseruantiae loquutos esse de Mose et Christo, neque de illorum miraculis dubitasse, Iamblichum vero ac Porphyrium nullius falsi et fictionis esse conuictos, nec vmquam comparasse miracula, a Christo facta, cum iis, quae Pythagoras edidisse fingitur, antiquissimos vitae Pythagoricae enarratores, ad quorum testimonia prouocarunt Iamblichus ac Porphyrius, et quorum verba ipsa consueuerunt, fine vlla astutiae prauique consilii suspicione, repetere, eadem litteris consignasse miracula; denique vtrumque in excerptis vel eorum verba recitasse, qui crediderant, Pythagoreos sectae suae auctori miracula adfinxisse multa. Vulgarem tamen opinionem, Iamblichum et Porphyrium id vnum spectasse, vt ad vim miraculorum Christi labefactandam, Pythagoram sic oratione fingerent ac formarent, quo miraculis redemtorem totius orbis quam aptissime referret, vti Philostratus aliique in laudando Apollonio fecisse arguuntur, (vid. *Cudworthi* Systema intell. cap. IV. §. 15. ibique *Moshemii* notas p. 391 sqq. edit. Amstel. in 4.) post Lloydium, Küsterum, Moshemium aliosque permultos acriter tuitus est *Brucker.* in Hist. crit. philos. I. p. 993 sq. in primis in vol. VI. f. adpendice p. 265. vbi prudens Fabricii effatum refutare sustinuit, laudans praeter ea *Gerdilium*, Prof. Tauriensem, sententiae suae subscriptorem. *Harl.*

x) Placuit hoc perquam multis, vt Pythagoram vel genus duxisse e populo Iudaeorum, vt est apud *S. Augustinum* ep. 28. tom. II. p. 902. vel ex Cabbalistarum traditis sapuisse crederent, vti *Reuchlinus* lib. I. de cabbala, probante *Campegio Vitringa* lib. I. obs. 5. diss. 2. p. 120. 130. vel ab Essaeis sua esse mutuatum, (Pythagorae aetate forte nondum cognitis,) vt vir summus *Hugo Grotius* epist. 552. [Essaeorum et Pythagoreorum doctrinas inter se confert *Basnag.* in Histoire de Juifs, tom. II. part. II. cap. 21. p. 589 sqq.] vel certe ad Arabes, Chaldaeos et Hebraeos peruenisse et ab his edoctum fuisse, et ex Iudaea in Graeciam sua intulisse, vt ex Diogene apud Porphyrium S. 11. Hermippo apud Iosephum I. 22. adu. Apion. et Origenem contra Celsum I. p. 13. ex Porphyrio p. 185. ex Ambrosio in Psalm. 118. tom. I. p. 962 sq. [ex Megasthene apud Clement. Alex. Strom. I. pag. 305.] iactari solet: ita *Seldenus* de Diis Syris et lib. I. de iure nat. cap. 2. *Huetius* demonstrat. Eu. pag. 89. *Godfr. Wendelinus* epist. de tetracty Pythagorae, [Witsius in Aegyptiac. p. 273.] *Gothofredus Voigtius* in imagine trinitatis p. 69 sq. *Ioh. Franciscus Buddeus* in diss. de peregrinationibus Pythagorae, Ien. 1692. [*Gale* in philosophia generali p. 165. cuius argumenta repetit, ornat augetque] *Ioh. Iacobus Syrbius* in Pythagora intra Sindonem noscendo, Ien. 1702. 8. [Rambach. in Historia eccles. V. T. p. 698.] Sed Hermippi testimonium, (quem Ἰδαίων, non Ἰουδαίων scripsisse, suspicatur *Io. Clericus* X. biblioth. selectae p. 167.) ambiguum est, Origeni ipsi non lectum, forte nec Iosepho inspectum adcurate, si genuinum. Cyrillus X. contra Iulianum Porphyrii locum laudans, verba καὶ Ἑβραίους omittit. [conf. Bruckeri histor. crit. phil. vol. VI. p. 276.] Et Mochus Sidonius, Iamblicho memoratus, tam diuersus mihi esse videtur a Moyse Propheta, quam Nazaratus Assyrius a Propheta Ezechiele, vel quocumque Iudaeo Nazareo, aut Aesarae nomen filiae Pythagorae, a nomine Sarae vel Sarrae vxoris Abrahami. Conf. *Hermann Christ. Engelken* diss. II. an Pythagoras proselytus factus Iudaeorum et saluatus sit. Rostock, 1705. [adde *Iusti Godofredi Rabeneri* diss. an Pythagoras fuerit proselytus, in eius Amoenitatibus historico-philologicis, Lipsiae, 1695. 8. pag. 117 sqq. *Io. Christo. Wolfii* biblioth. hebraic. part. I. pag. 983. Loca veterum multa, quae in hanc rem atque opinionem adduci solent, congessit, subiecto iudicio, *Marsham.* in Canone chronico etc. Franequerae, 1696. 4. pag. 150 — 154. *Harl.*] Qui e Κοινοβίῳ apud Gellium I. 9. memoratione monachum faciunt Pythagoram, explodantur a Scaligero praesat. ad Eusebium, perinde vt risisset, si cum monachis hodie conferentes vidisset, quod apud Iamblichum p. 33. Pythagoras dicitur accessisse ad litora *ὑπὸ Κάρμηλον τὸ Φοινικικὸν ὄρος ἔνθα ἐμόναζε τὰ πολλὰ ὁ Πυθαγόρας κατὰ τὸ ἱερὸν*, et p. 211. Pythagorei traduntur *μονάζοντες ἐν ταῖς ἐρημίαις.* Sane ad Iudaeos penetrasse Pythagoram, diserte negat *Lactantius* IV. 2. licet in Aegypto adierit Sonchidem Archiprophetam, teste *Clemente* I. Strom. p. 303. et ab Hebraeis *τὴν ὀνείρων γνῶσιν ἠκριβωκέναι* refert Porphyrius p. 8. *Fabric.* *Meiners.* l. m. non negat Pythagorae commorationem

confutati ab *Antonio Vandalen* libro de Aristea cap. XXVII. p. 206 sq. *Io. Clerico* tom. X. biblioth. selectae p. 163 sq. *Nic. Hieron. Gundlingio* part. I. Hist. philosophiae [?] moralis p. 75 sq. et a D. *Ioh. Friderico Mayero* in Exercitatiône, *Vtrum Pythagoras fuerit Iudaeus, an Monachus Carmelita.* Hamb. 1700. [a *Papebrochio* contra P. Sebast. a S. Paulo, vid. Acta Erudit. Lipf. 1696. p. 502. a *Bruckero* in Hist. crit. philof. vol. I. p. 1002. et 1004 sq. vbi plures laudat viros doctos, vol. VI. f. Adpend. p. 272 sqq. vbi sententiam suam, iter Pythagorae ad Thaletem et Anaximandrum, praesertim ad *Hebraeos* et reliquos Orientis populos, esse fabulosum, ab obiectionibus *Gerdilii*, secus sentientis, et historiolis Hermippi, Iamblichi, aliorumque siue nimis credulorum siue vana mentientium aequo iustoque plus fauentis, solide copioseque defendit, a *Meinersio* p. 386 sqq. a *Tiedemanno*, p. 237 sqq. etc. *Harl.*] Ex recentiorum vitae philosophi scriptorum numero praeter triumuiros paullo ante laudatos vnum alterumque nominare mihi liceat, *Thomam Stanleium* equitem anglum, in historia philosophica Iohanni Marshamo inscripta et tertia iam vice edita anglice, Lond. 1701. fol. [ab Oleario 1711. latine versa, Lipsiae typis excusa, ac Venetiis recusa. conf. Heumanni Acta philos. I. p. 523 sqq.] parte IX. tum *Andream Dacerium*, qui vitam Pythagorae scripsit et cum Hierocle, gallice translato, edidit Paris. 1706. 12. eodem anno recusam anglice, Londini. Baelius quidem lapsus memoria est, [siue potius deceptus errore, in *Omeisii* Ethica Pythagorica, p. 4. commisso, vid. *Heumanni* Acta philosoph. tom. I. p. 372. not. b.] qui in Lexico suo etiam secundae [et recentissimae an. 1740.] editionis, vbi de Pythagora agit, nota *Q. Lucam Holstenium*, ait, edidisse dissertationem de vita et scriptis *Pythagorae*. *Porphyrii* enim dicere voluit, non Pythagorae. Philosophiam pythagoricam illustrandam sibi praeter Stanleium peculiariter sumserat *Iohannes Schefferus*, a regina Sueciae Christina ad hoc inuitatus, cuius tamen nihil, quod praesens argumentum spectet, lucem vidit, excepto libello de natura et constitutione philosophiae italicae y), Vpsal. 1664. et Witteberg. 1701. 8. Tum ciuis Schefferi doctissimus *Ioachimus Kuhnius*, qui libros de vita et philosophia Pythagorae

 promittit

nem in Aegypto; at pernegat p. 385. et 388. Pythagoram a sacerdotibus aegyptiacis fuisse edoctum litteras illarum: adseuerat contra, eum adiisse Aegyptum, non eo consilio, vt doctrinas sacerdotum arriperet; sed, vt constitutionem, leges, mores et cultum sacrum illius populi, cumprimis, vt formam, arcana artesque ordinis sacri et sacerdotum cognosceret. *Harl.*

y) Hic tantum prodromus esse debuit iusti operis, quod in tres libros distinctum vir eruditus moliebatur: primo libro acturus de vita et disciplina Pythagorae, secundo de Pythagorae philosophia, quam ipsam tribus distinctis partibus explicare voluit, et tertio de claris Pythagoricis: et deinde addere scriptum Hieroclis, carmina Pythagorae, sententias Democratis, Demophili, Sexti etc. Vid. Schefferi litteras ad Nic. Heinsium tom. V. Syllog. Burmann. et ad Ioh. Vorstium, datas. Vpsal. 1655. prid. Id. Iunii et praemissas Vorstii libro de Hebraismis N. T. Fabric. conf. *Morhofii* Polyhist. philos. I. cap. 2. sect. 1. ibique Molleri notam. Prior editio Vpsaliensis est rara. Posterioris haec est inscriptio: *Io. Schefferi* Argentoratensis de natura et constitutione philosophiae italicae seu pythagoricae liber singularis. Editio secunda, ex integro curata. Cui accedunt Pythagorae aurea carmina, cum praefatione Conr. Samuel. Schurzfleischii. Wittenberg. 1701. 8. Conf. *Clerici* bibl. choif. tom. X. p. 159. et *de Windheim* in Bemühungen der Weltweisen vom Iahr 1700 — 1750. vol. I. part. IV. pag. 41 sqq. summam singulorum capitum dedit. De Scheffero eiusque libris tam editis, quam prelo paratis aut adiectis vid. *Fant* Historiam litteraturae graecae in Suecia. Vpsaliae, 1779. 4. §. 76. et 77. p. 123 sqq. et *Ionsium* de scriptoribus hist. philos. lib. III. cap. 34. sect. 4. pag. 196. *Harl.*

promittit ad Aeliani Var. II. 26. sed operi immortuus nihil plane illius argumenti edidit. Pythagorae incunabula in veteri marmore obseruata et eleganter atque ingeniose illustrata, videre licet ab illustris doctrinae viro *Laurentio Begero* in spicilegio antiquitatt. p. 136 sq. Omitto schediasmata varia ad pythagoricam philosophiam illustrandam facientia, vt *Ambrosii Rhodii* et *Paganini Gaudentii* [iam commemoratos libr.] de metempsychosi Pythagorae, *Schilteri* diss. de disciplina pythagorica, *Marci Mappi* siue *Schalleri* et *Magni Dan. Omeisii* ethicam pythagoricam, [ex fragmentis a Galeo collectis male compositam, Altdorf. 1693. 8.] *Claudii Ligneirii* de secta pythagorica, *Mich. Bohnii* siue *Anton. Guntheri* Heshusii de abstinentia carnium Pythagorica, Pythagoram *Roderici a Castro*; Theologiae pythagoricae compendium *Cornelii Dieterici Koch*, Helmstad. 1710. *Iohann. Francisc. Buddei* diss. de peregrinationibus Pythagorae; eiusdem disp. de καθάρσει pythagoreo-platonica, recc. in analectis historiae philosophicae, pag. 1 sqq. et 361 sqq. An Essay of transmigration in Defence of Pythagoras, Londin. 1692. [vid. Acta Erudit. Lips. a. 1693. pag. 5.] *I. David. Koeleri* diss. de pedantismo Pythagorae, ratione silentii. Altdorf 1714. [A Koeleri iniuria paucis defendere Pythagoram conatur *Io. Friedemann Schneider*, in disp. de philosophia silentii, Halae 1717. §. quinta. Item *Heumann*. in Actis philos. tom. I. pag. 725 sqq. recensens hanc disputationem, dubitat §. IV. pag. 729. de veritate narrationis, quod res per se incredibilis sit et ii, qui prodiderunt eam, post Christum natum scripsissent. *Brucker*. quidem vulgatam opinionem ornare, explicare atque tueri sustinuit vol. I. p. 1029 sqq. et quae veteres de illo silentio, ἐχεμυθίᾳ, narrarunt, ea collegit Rittershus. ad Porphyr. §. 19. p. 20 sq. adde Holsten. ad illum loc. p. 23. Küsteri: at, melius, opinor, exposuerunt illam historiam de silentio, et cautius interpretati sunt *Tiedemann*. p. 276 sqq. ac *Meiners*. p. 454 sqq. *Aristoxenus* vero quod apud Iamblich. sect. XCIV. XCV. neque de perpetuo silentio, neque de certo illius tempore loquutus est, mentione examinis pythagorici facta, id memoratu dignum videtur. A. vero *Gellius* A. N. I. 9. p. 79. edit. Gronou-Conrad. locum praebet classicum: „qui exploratus ab eo idoneusque fuerat, recipi in disciplinam statim iubebat, et tempus *certum* tacere: *non omnes idem, sed alios alius tempus pro aestimato cursu sollertiae.* Is autem qui tacebat, quae dicebantur ab aliis, audiebat; *neque percunctari, si parum intellexerat, neque commentari, quae audierat; sed non minus quisquam tacuit, quam biennium* etc. v. plura de Pythagoreis eorumque classibus apud Gellium l. c. et interpretes, qui quidem interdum fabulis adhibent fidem, in exemplo Gronou. Ex illo autem loco videmus, silentium neque perpetuo fuisse quinquennale, neque eiusmodi, vt per id tempus vllam vocem emittere nefas fuisset: sed, vt quibusdam viris doctis apud *Schefferum* de natura et constitutione philosophiae italicae, p. 117. et *Tiedemanno* p. 279. visum est, sic intelligendum esse, vti Gellius iam explicuit, praeter ea negatam fuisse nouitiis sectatoribus potestatem de rebus philosophicis et doctrina pythagorica, tam inter se quam cum aliis disputandi atque iudicandi. In caussas imperati silentii post Bruckerum aliosque inquirunt *Tiedemannus* ac *Meiners*. ll. cc. Consilium vero Pythagorae fuisse videtur expiscandi, num nouitius sit loquax, incautus, cuius lingua praecurrat mentem et num facile possit explorari nec ne, admitti an queat scholis interioribus et initiatorum societati. Haec obiter de celebri illo pythagorico silentio. Hunc philosophi morem eiusque disciplinam symbolicam damnat *Petrus Siluanus Regis* in Discursu philosophico, in quo historia philosophiae antiquae et recentioris recensetur, 1705. 12. p. 24 sqq. vid. *Heumanni* Acta philos. tom. I. p. 1066. *Harl.*] — *Io. Ludou. Schmid* de silentio pythagorico, Lipsiae 1699. — *M. Ioannis Thorvoest*,

voeſt, Nylandi, examen argumenti pythagorici pro vnitate numinis. Aboae 1700. 8. — De abſtinentia pythagorica ab animantibus praeter Porphyrii quatuor libros, *Io. Mich. Weinrichii* de abſtinentia carnis pythagorica, tom. IV. Miſcell. Lipſ. p. 164 ſqq. *Io. Lud. Boye* de legibus cibariis et veſtiariis Pythagorae earumque cauſſis. Ienae 1711. [vide de illis plura et bene excuſſa apud *Meinerſ.* I. p. 405 ſqq. et p. 415 — 435. et *Tiedemann.* p. 309 — 326. vterque de vſu carnis et fabarum atque num Pythagoreis licitum fuerit carne veſci, copioſus eſt; ac poſterior examinat quoque, quae *Dodwell.* de aetate Pythag. p. 125 ſqq. qui eſum carnis a Pythagora pugile introductum, a philoſopho autem vetitum fuiſſe contendit, *Scheffer* de philoſ. ital. p. 134 ſq. p. 146. 156. etc. *Brucker.* in Hiſt. crit. phil. I. p. 1036. etc. *Meinerſ.* in: Reviſion der Philoſophie, p. 100. de illa conſuetudine, illius origine et conſilio iudicarunt. Huc quoque pertinet *Sigism. Fried. Dreſigii* comment. de alba ſtola Pythagorae. Lipſ. 1736. 4. *Harl*] I ſimboli di Pythagora, ſpiegati da Celſo Quattrocaſe, memorat Philippus Picinelli p. 135. Atheneo de letterati Milaneſi. — *Laurentii Petri Lundii* de Pythagora eiusque femore aureo, diſſ. Hauniae 1702. [cui oppoſita fuit *Petri Kraglundii* diſſ. de aureo Pythagorae femore. Hafniae 1703. —] — *Aureum femur* ſymbolum ἀποθεώσεως, *Theod. Crüger*, Witteb. 1723. 4. — Diſſertationem gallice editam de Choenice Pythagorae male Adriano Relando tribuit *Gottlieb Stolle* in: Hiſtorie der heidniſchen Moral. p. 237. quum ſit *Iac. Rondelli.* [quem Stollii errorem etiam notauit Heumann in Actis philoſ. tom. II. p. 153.] — Acta Lipſ. academ. XVI. p. 32. ſq. *Fabric.* Neque tamen hic catalogus plenus eſt et abſolutus. Infinitus enim eſt paene numerus eorum, qui recentiore aetate philoſophiam pythagoricam explicare, varia fortuna nec raro diuerſa ratione, adniſi ſunt: quorum inſignem copiam enumerauit *Heumannus* in Actis Philoſophorum tom. I. p. 370 — 381. vbi ſecundum quemdam ordinem claſſesque nominat ſcriptores hiſtoriae pythagoricae. Supplementa dedit idem ibid. p. 751 — 754. et tom. II. p. 487 — 491. cuius ſcrinia expilare nolo. Idem tom. II. pag. 787 ſqq. recenſet *M. Ambroſii Rhodii,* Gymnaſii Chriſtianenſis, quod Norwegiae eſt, Prof. Phyſ. et Matheſ. dialogum de transmigratione animarum pythagorica, quomodo eadem concipi et defendi poſſit. Hafniae 1638. 8. ac p. 632 ſqq. ibid. recitat argumentum diſp. a *Georgio Chriſtoph. Gebhardo,* de harmonia coelorum Pyth. Gryphiswald. 1692. habitae. Idem tom. I. part. I. cap. 1. de quibusdam rebus, ad Pythagoram pertinentibus, libere ſentit, et hiſtoriam philoſophiae pythagoricae fabulam eſſe romanenſem p. 14. iudicat. Nubem etiam excitarunt ſcriptorum hiſt. Pythag. *Struu. et Kohlius* in bibliotheca philoſophica p. 213. 231. etc. *Brucker.* in Hiſt. crit. philoſ. P. II. lib. II. cap. 10. de ſecta italica, hinc inde, et in Adpendice ad hoc caput. Et tamen augeri et amplificari poteſt eiusmodi index. Neque vero in animo mihi eſt, omnes, qui de hac philoſophia eiusque auctore ſcripſerunt enarrare, quod quidem nec promittere nec praeſtare poſſum, et foret nimis moleſtum. Exiguum tamen ſpicilegium colligere iuuat. Philoſophiam vero pythagoricam explicare, ſingula et Pythagorae et eius adſeclarum placita enumerare atque tam illa, quam quae Diogenes Laertius, Iamblichus ac Porphyrius, qui cautius ſunt legendi, conſeruarunt, ſub examen vocare, id ab inſtituto noſtro eſt alienum. Conſules Stanleii, Cudworthi, Bruckeri, Tiedemanni et Meinerſii libros, in quibus illa late recenſentur, et quos frequenter laudaui: quibus adiungi poſſunt *Agatopiſt. Cromazianus* in: Della Iſtoria e della indole di ogni filoſofia, vol. II. Venet. 1782. capp. 25 — 27. fuſior in doctrina, quam in vita itineribusque Pythagorae explicandis, et *Boyle* in Dictionaire, art. *Pythagoras.* Qui compendia hiſtoriae philoſophiae condiderunt, quod plerumque

rumque fabulas recoxerunt, nec, quae certa essent aut probabilia aut omnino vana falsaque, sollicite diligenterque secreuerunt, lubens meritoque praetermittam: excipiendus tamen est cl. *I. G. Gurlitt*, qui in: Abriss der Geschichte der Philosophie, Lipsiae 1786. 8. p. 34 — 39. de philosophia italica sollerter intelligenterque egit, et p. 38. et p. 276. scripta quaedam recenset, illam illustrantia, e quibus tantum libri, quem quidem ipse oculis non vsurpaui, at ab Bruckero aliisque laudari memini, faciam mentionem: Plan theologique du Pythagorisme etc. par *Mich: Mourges*, Toulouse 1712. tom. I. II. Amstel. 1714. 8. (v. Iournal des Sav. 1713. Iun. p. 448. 639. Iul. p. 14. Iourn. litt. tom. IV. p. 281. *von Windheim* Bemühungen der Weltweisen vom Iahr 1700. etc. vol. III. Noriberg. 1752. p. 255 sqq.) His addi possunt *Batteux* Geschichte der Meynungen der Philosophen von den ersten Grundursachen der Dinge. Aus dem Französischen übersetzt (von Garve). Lipsiae 1773. 8. sect. III. de Pythagora eiusque philosophia minus adcurate ac subtiliter disputans. — *Morhof* in Polyhistore, tom. II. lib. I. cap. 2. de philosophiae pythagoricae historia eiusque scriptoribus. — *Abrah. Gerauius*, Prof. quondam Franequer. in Historia philosophica, Franequerae 1674. 8. libr. II. cap. 6 — 19. p. 116 sqq. de philos. pythagorica ipsiusque auctore loca veterum, diligenter collecta, adtulit, et a recentioribus frequenter consultus videtur. — *Georgii Paschii*, Professoris quondam Kiloniensis, de variis modis Moralia tradendi, liber etc. Kiloni, 1707. 4. cap. IV. p. 649 sqq. — *M. Fried. Christ. Eilschovs* historisch-critische Lebensbeschreibung des Weltweisen Pythagoras, mit einer Vorrede Herrn Kofod Anchers — (de quaestione, num brutis animalibus tribui possit animus, nec ne? —) aus dem Dänischen übersetzt von *Philander von der Weistritz*. Hafniae et Lipsiae 1756. 8. (est labor iuuenilis: auctor enim anno aetatis suae XXIV. morbo variolarum 1751. absumtus est.) — Auctor libri: Histoire de la philosophie payenne, ou sentimens des philosophes et des peuples payens, les plus celebres, sur Dieu, sur l'ame et sur devoirs de l'homme Hagae Comit. 1724. II. voll. multus est de pythagorica de animorum migratione doctrina, quam Xekia, philosophus sinensis, mille circ. annos ante Christum natus, inuenisse dicitur, et de Pythagora ipso. (vid. Acta Erudit. germ. part. XCVIII. p. 98 sq. De *Windheim* Bemühungen der Weltweisen vol. III. part. VII. p. 272 sqq.) — *Leonardus Cozzandus* de Magisterio antiquorum philosophorum, Geneuae 1684. 12. libro V. cap. 1 et 2. vulgaria tradit de Pythagora et Pythagoreis. — M. *Christiani Aug. Rotth* diss. de examine conscientiae pythagorico vespertino. Lipsiae 1708. 4. (quem morem Cato apud *Ciceronem* de Senectute cap. 11. dicit se exercendae memoriae gratia imitari.) — *Gottlieb Stolle* in: Anleitung zur Historie der Gelahrheit, passim, praecipue p. 380 — 382. 531. 615 sqq. 443. edit. quartae, Ienae 1736. 4. de Pythagora eiusque opinionibus ac doctrina egit et plures memorauit scriptores, item in Additamentis p. 176. — *Ioc. Windet* de vita functorum statu, Londini 1663. 1677. 4. qui putat, Graecos opiniones suas de conditione animi post mortem ex sacra scriptura hausisse. conf. Clerici bibl. choiſ. tom. I. p. 354 sqq. — Τὴν Μονάδα Πυθαγορικὴν s. vnum theologiae pythagoricae compendium, praes. *Conr. Dietr. Kochio*, resp. Io. Bernh. Hassel. Helmstad. 1710. 4. — De monade Pythagorae, Coburg. 1741. 4. — Pythagoraei a famoso illo simplicis Talionis dogmate, diss. *Magni Dan. Omeisii*. Altdorf. 1689. 4. — *Car. Andr. Belii* diss. de delectu ingeniorum pythagorico, Lipsiae, 1742. — *Christ. Gottl. Ioecheri* prol. de Pythagorae methodo philosophiam docendi. Lipsiae 1741. 4. — *Io. Georg. Michaelis* diss. de Tetracty pythagorica. Francof. ad Viadrum 1735. rec. in Eiusdem Obseruatt. sacris, Arnhem. 1752. 8. exercit. VIII. (conf. *Meiners*. p. 537, qui monet, sanctitatem illius et consuetudinem per tetractya

tractyn iurandi et antiquiſſimis Pythagoreis atque Ariſtoteli fuiſſe incognitam et demum a Pythagoreis, qui tempore Ariſtoxeni aut ſerius ſub aduentum et natiuitatem Chriſti vixiſſent, eſſe adhibitam, *Mosheim.* ad Cudworthi ſyſt. intell. cap. IV. §. 20. p. 576 ſqq. edit. Amſtel. *I. Jenſium* et *Moys. du Soul ad Lucianum* pro lapſu inter ſalutandum cap. 6. tom. I. edit. Reitzii, p. 731. infra §. VI. *Schier* not. ad Pythagorae carm. v. 47. *Tiedemann.* l. m. p. 419 ſqq.) — *Gorius* in ſymbol. litt. Romae, vol. IX. p. 1. vbi ſimulacrum quoddam explicatur. — *Io. Sturzelius* in orat. de ſocietate Crotonienſium litteraria, Ienae, 1754. 4. multus eſt de Pythagora; at plerumque ſectatus narrationes vulgares, hodie partim exploſas. — Cel. *Heyne* in opuſculis academicis, vol. II. proluſ. X. de Crotoniatarum republ. et inſtitutis, cum epimetro (p. 196 ſqq.) de Pythagora et Pythagoreis legumlatoribus, item p. 205 ſq. de Metaponto, Pythagorae hoſpitio et Pythagoreorum ſtudiis nobilitato. Maiorem, quam par erat, laudem ſcientiae mathematicae atque aſtronomicae tribuunt Pythagorae *Montucla* in: Hiſt. des Mathem. tom. I. et *Dutens* Recherches ſur les decouvertes attribuées aux modernes, tom. I. p. 156. 171. 181. 202. *I. Aug. Eberhard* ſuper Aſtronomia Thaletis et Pythagoreorum, in: Neuen vermiſchten Schriften, Halae 1788. 8. nr. IV. contra cenſorem in: Ienenſ. Allgem. Litter. Zeitung nr. 84 a. 1787. negat, ignem centralem fuiſſe intellectum ſolem, et Ariſtarchum, Samium, docet melius excogitaſſe planetarum ſyſtema; conf. *Iagemanni* Geſchichte der freyen Künſte und Wiſſenſchaften in Italien (ex *Hieronymi Tiraboſchi* Storia della Letteratura Italiana, Modenae in 4. rec. Florent. in 8. concinnata, tom. I. p. 36 ſq. edit. nouiſſ. Mutin.) vol. I. Lipſ. 1777. 8. part. II. cap. 1. vbi a p. 43. de Pythagora eiusque diſciplina ſtrictim agitur, et p. 107. 150. et 263. de fatis philoſophiae pythagoricae inter Romanos. Compara iudicium *Meinerſ.* l. c. p. 554 ſqq. — Obſeru. de Pythagorae Κυάμῳ in Miſcell. obſeru. critic. Belgic. vol. VI. tom. II. p. 417 — 451. Auctor ſuſtinuit demonſtrare, Cyamos, quibus abſtinendum iubebat Pythagoras, fuiſſe non *fabas*, — ſed *oua*. — *Tiedemannus* de muſica pythagorica, in: Forkelii muſicaliſche Bibliothek, part. III. et de ſcriptis quibusdam pythag. num genuina ſint, in: *Deutſchen Muſeum* a. 1778. diſputat. De fabis earumque vſu vetito locus eſt facetus apud *Lucianum* in XX. dialogo mortuorum, p. 415. tom. I. quem diligentiam effugiſſe *Rittershuſii*, qui ad Porphyrii vitam Pythag. p. 66 ſq. multa de hoc praecepto pythagorico collegit, animaduertit *Tib. Hemſterhuſius* ad Luciani locum, et ipſe quaedam docte diſputat. Enimuero quaeſtio, num Pythagoras ipſe fabis omnibus abſtinuerit, et quae cauſſae fuerint illius prohibitionis, iam ab antiquiſſimis temporibus fuit agitata, nec poterit certo definiri; vid. praeter Rittershuſium ac Brucker. et auctorem in Obſ. miſ. Belgic. modo memoratum, *Bayle* in Diction. voc. Pythagoras (I) p. m. 744 ſq. (vbi *Windeti* explicationem, de vita functorum p. 76. adfert,) *Menag.* ad Diogen. Laert. VIII. 34. *Meinerſ.* l. c. p. 431 ſqq. *Tiedemann.* l. m. p. 315 ſqq. qui ſuſpicatur, a Pythagora illam conſuetudinem et praeceptionem aut potius ſuperſtitionem ex Aegypto, (vid. *Herodot.* II. 37.) eſſe ductam, et ad diſciplinam doctrinasque Pythagorae maxime arcanas, ideoque vel pauciſſimis illius diſcipulis cognitas pertinuiſſe. Sed hactenus. *Harl.*]

EPIMETRON.

Iam ſupra monui, et aetatem et fidem eorum, qui de Pythagora olim ſcripſerunt, aut quorum auctoritate vſi ſunt Iamblichus ac Porphyrius, curatius eſſe inueſtigandam atque examinandam, vt, quae probabilia aut certiora videantur, cernere queamus. In recenſendis autem vitae et placitorum pythagoricorum ſcriptoribus egregie verſatus eſt cl. *Meinerſ.* cum in

Historia doctrinae de vero Deo, Lemgou. 1780. 8. part. II. sect. II. qua Pythagoras eiusque vetustissimorum discipulorum opiniones de rerum omnium ortu atque caussa exponuntur, tum in primis in: Geschichte des Ursprungs, Fortgangs und Verfalls der Wissenschaften in Griechenland und Rom, tom. I. cap. 3. p. 178 sqq. Vt rite procederet, omnes eiusmodi scriptores in quinque dispescuit classes; prima igitur classis comprehendit eos, qui ante Aristotelem Pythagorae fecerunt mentionem (p. 188. coll. p. 290 sqq.) altera continet Aristotelem eiusque discipulos aut successores, aut his aequales, u. Aristoxenum, Heraclidem Ponticum, Cleanthem, Hermippum, (e quibus plurima, vera fictaque hauserunt posteri,) Zenonem, Alexin, comicum, Durin Samium, historicum: in tertia classe recensentur, qui post primos et antiquissimos Aristotelis discipulos, ante Christum natum, hanc historiae philosophicae partem siue adtigerunt siue vberius exposuerunt, in quibus Timaeus, Hermippus, Neanthes, Diodorus et Alexander praecipue sunt notandi: in quarta classe enumerantur scriptores incertae aetatis, qui sunt Antiphon, Sosicrates, Dionysiphanes, Hippotus, Androcydes, Eudoxus, (de quo vide tamen censorem in biblioth. crit. Amstel. vol. II. part. VIII. p. 110. not. x.) Apollodorus, arithmeticus, et Lycon Iasius: quinta et vltima classis complectitur enarratores vitae et scholae pythagoricae, qui post C. N. vixerunt, Apollonium Tyan. Nicomachum, Moderatum, Numenium, binos Diogenes, Porphyrium, Iamblichum, et Anonymum apud Photium, vna cum aliorum testimoniis passim proditis. Horum singulorum fidem examinat, ostendit, quos sectati sint potissimum Iamblichus et Porphyrius, quas peculiares narrationes quidam prodiderint memoriae, et quae in singulis siue laudanda veniant siue vituperanda. Nimis abstraherer a scopo et consilio, si omnia repeterem copiosius aut explicarem. Inter ea, vt saliuam lectoris moueam, pauca tantum adnotabo. P. 195. de Aristotele copiosus est, fidem illi tribuit, defendit eum ab iniuria ***Moshemii*** ad Cudworthi syst. intellect. tom. I. p. 16. edit. Amstel. in 4, adfirmat, p. 200. Aristotelem genuinos Pythagoreorum vetustissimorum libros habuisse, eorumque decreta tradidisse nobis, (coll. Historia doctrinae de vero Deo p. 299.) nec ista corrupisse aut mutilasse, quaedam tamen male intellexisse, p. 205. Libros tamen eius de Pythagoreis etc. (de quibus vid. *Ionsium* de scriptor. hist. philos. I. cap. 11. §. 1. p. 62.) interiisse, valde est dolendum. (Aristoteli aeque ac Platoni in explicandis atque recensendis Pythagorae placitis, omnino fidendum esse, contendit quoque probatque ***Hyacinth. Sigism. Gerdilius***, Professor Tauriensis, in ***Introductione ad studium religionis***, libro II. qui totus agit de secta italica, p. 243. Dissentit vero ***Brucker.*** in Hist. crit. phil. Adpend. s. vol. VI. p. 263 sq. et fidem derogat Aristoteli.) ***Heraclides Ponticus***, ex cuius scriptis, (vid. Diogen. Laert. V. 88.) Diogenes, Iamblichus, Porphyrius aliique multa hauserunt, pater habetur multarum de Pythagora fabularum: is igitur, si recedit a narrationibus aliorum fide dignorum, testis locuples numerari non potest. ***Clearchus*** in fragmentis apud Athenaeum vera tradit, in reliquis valde credulus, ideoque suspicione fabularum falsiue non caret, (p. 211. 224 sqq.) ***Aristoxenus***, discipulus Aristotelis, etiamsi lapsus sit aliquoties, summam fidei atque auctoritatis laudem nactus est, (p. 213—222.) ***Dicaearchus***, quem Cicero magni aestimabat (ad Attic. II. 2. VI. 2.) fide dignus est et paene par Aristoxeno atque Aristoteli, quamquam culpa negligentiae aut fabularum quarumdam crimine haud vacat. (At compara, quae de Dicaearchi atque Aristoxeni fide docte notantur in bibl. crit. Amstel. II. part. VIII. p. 111—113.) ***Timaeo*** parum fidei de rebus pythagoreis est tribuenda. ***Hermippus***, sub Ptolemaeo Euergeta, suspectus est, et multarum de Pythagora eiusque itineribus fabularum parens aut continuator, homo credulus, (p. 222 — 231.). Idem iudicandum

iudicandum est (dissentiente tamen censore in bibl. crit. Amstel. II. 8. p. 114. not. *d*) de *Neanthe*, sub Attalo florente. (p. 231 — 236.) *Alexander Cornelius*, polyhistor, Sullae temporibus, homo credulus fuit, (eius tamen auctoritatem esse eam, vt tam leuibus argumentis labefactari nequeat, sentit censor in bibl. erit. Amstel. II. 8. p. 114. not. *e*) *Diodorus Siculus* e fontibus limpidis hausit. (p. 236 — 238.) *Apollonius Tyan.* aemulus pythagoricae disciplinae et seueritatis, homo superstitiosus, et fabularum ac praestigiarum amans. (p. 238 — 248.) *Moderatus* multa falsa tradidit maleque interpretatus est antiquissimorum Pythagoreorum placita. (p. 248 — 250.) *Nicomachus*, Heraclidis et Moderati vestigia premens, aeque ac illi, male fidus scriptor, homo credulus fuit, inscius et multarum de Pythagora fabularum auctor. (p. 250 — 252.) *Diogenes*, (de quo egit quoque *Dodwell.* in Exerc. II. p. 176. et censor in bibl. critica Amstel. II. part. VIII. p. 123. not. *q.* contra Meinersium disputans,) ex mente Meinersii saec. III. probe dignoscendus a Diogene Laertio, fabulator, qui vera a falsis haud recte discernere potuit. Pariter *Numenius*, initio saec. III. platonicae philosophiae Athenis magister, de Pythagora, Platone, quem prioris imitatorem fuisse existimauit, aliisque multa inepta dixit scripsitque, p. 253 — 256.) *Diogenes Laertius*, compilator, confusus et credulus fuit, fontes quidem adiit, sed ex riuulis quoque turbidis inconsideranter hausit. In historia societatis pythagoricae Aristoxenum, in epitome autem philosophiae pythagoricae Aristotelem et Alexandrum secutus, fidem meret, vti *Sextus Empiricus;* in enarratione autem vitae Pythag. scriptores malae non minus quam bonae fidei exscripsit, ideoque cautio est adhibenda. (Effatum tamen Meinersii nimis vage pronunciatum esse, censor in bibl. crit. Amstel. II. part. VIII. p. 124. not. *t.* docet.) Ad *Iamblichum* hominem non adeo quidem malae fidei, at parum acris iudicii, et *Porphyrium* bene intelligendos atque eorum narrationes de Pythagorae huius schola rite cognoscendas atque examinandas magna iudicii subtilitas, intentio animi et inuestigatio scriptorum, quos siue certo et nomine singulorum significato, siue probabiliter consuluerunt, est adferenda: atque examen seuerum instituit fontesque, e quibus hausit ille, sagaciter aperuit *Meinerf.* praeceptis quibusdam criticis praemissis, p. 258 — 290. Sic quoque p. 290 — 303. (confer tamen multorum defensionem in bibl. crit. Amstel. II. 8. p. 114 sqq.) de Ionis Chii, Anaximandri, Theopompi, Aristoxeni, Aristarchi, Metrodori, Eudoxi, Hieronymi, philosophi peripatetici, Lyci, Sotionis Alexandrini, Antiphontis, Sosicratis, Hippoboli aliorumque fide et auctoritate aperte sensit et raro tulit iudicium honorificum.

Addam alia ad Pythagorae vitam et disciplinam pertinentia. Pythagoram fuisse *Samium*, nobilissimi et fide dignissimi tradunt auctores, quae fama etiam fuit tempore Luciani; vide huius dialogum, Somnium, in quo multa lepide narrantur de Pythagora, cap. 4. Alii eum dixerunt Tyrrhenum, ex vna insularum, quas Athenienses possederunt, eiectis Tyrrhenis. Alii vocant eum Phliasium, Metapontinum alii; alii Syrium, Tyro, Phoeniciae vrbe oriundum. Alii (vt *Maffeius* in: Osseru. lett. tom. IV. p. 72. coll. *Jagemann.* in: Geschichte der freyen Künste und Wissenschaften in Italien. I. p. 38, et ipso Tiraboschio tom. I. p. 29 sq.) faciunt eum Hetruscum, quae opinio inde orta fuerit, quod aliquot pythagorica placita similitudinem quamdam habent cum ritibus quibusdam Hetruscorum, a quibus illa mutua sumserit Pythagoras, (v. *Heyne* in nouis Comment. societatis regiae Götting. tom. IV. p. 87.) *Hyacinth. Gimma* in: Idea della storia dell' Italia letterata etc. Neapoli 1724. 4. *Samum*, vrbem *in Calabria*, hodie *Crepacoura*, patriam fuisse Pythagorae contendit; v. germ. Acta Erud. part. CIV. Sidonem, Phoeniciae quondam metropolin, eius fuisse patriam, e Iamblicho probatum iuerunt, aut potius errarunt

Christ. Schrader in diss. I. de Pythagora, Lips. 1708. §. 6. et *Triller* ad versionem theotiscam metricam Hug. Grotii Tragoed. *Christus patiens*, p. 572. edit. II. Haec tamen de Pythagorae patria incerta historia aut opinio orta esse iure videtur *Bruckero* Hist. crit. phil. I. p. 994. partim ex diuersis Pythagorarum apud veteres celebratorum locis natalibus, partim ex incerta parentis patria, quum generis ortus cum patria confunderetur. Eadem caussa fuerit, cur veteres in patre Pythagorae nominando variarent. Tutissima et maxime probabilis narratio est eorum, qui tradunt, patrem fuisse *Mnesarchum*, de cuius ortu et patria in vtramque partem, multis etiam fabulis excogitatis, disputarunt veteres, matrem Pythaidam; auum Euphronem; proauum, si *Pausaniam* II. cap. 13. p. 140. audiuimus, Hippasum, pulsum Phliunte ab Heraclidis. Aliis apud *Diogenem Laertium* VIII. 1. pater eius fuit *Marmacus* qui quidem vnus e maioribus Pythagorae Phliasii fuerit. Secundum *Iustin.* XX. 4. audiebat pater *Demaratus*, quae quidem lectio Vossio ad eum locum ex pristina lectione *Marmacus* tarditate librariorum enata videtur, probante *Tiedemanno*, qui post interpretes ad Diogenem Laertium, et post Stanleium, Bruckerum aliosque in: *Griechenlands ersten Philosophen* p. 214 — 222. de Pythag. parentibus et patria egit, et p. 219. refutauit *Bruckerum*, in Hist. crit. Phil. p. 994. suspicatum, Mnesarchum, alienigenam, mercaturae caussa Samum profectum, ibi ciuitatis iure donatum fuisse. Idem doctissimus *Tiedemannus* p. 329 — 333. de familia Pythag. disputans, ostendit, vnam tantum e pythagoricis mulieribus fuisse, quae *Theano* vocata sit; hanc fuisse Brontini Crotoniatis, (aliis, at per errorem culpamque librariorum, iam antiquioribus temporibus commissam, Creteusis,); *Diogenem* vero *Laert.* VIII. 42. *Photium* Cod. CCXLIX. *Suidam* in Theano, (v. Brucker. l. m. p. 1019 sq. et interpretes ad Diogenis locum citat.) *Ionsium* de script. hist. phil. I. 1. 7. et *Menagium* de mulier. philos. p. 47. et ad Laertium l. cit. aliosque haesitasse aut deceptos fuisse. Filius fuit *Telauges*: quod alii etiam addunt *Arimnestum*, ac *Mnesarchum*, quem iuuenem diem obiisse referunt, aut *Marmacum* et *Damonem*, id non adeo validis fulciri solet argumentis. Differt aliquantum Bentlei. in Respons. p. 52. e vers. Lennepii. *Filiae* tantum fuisse videntur *Damo* et *Myia*: ceterae, quae memorantur, *Theano*, (ex corrupta lectione nominis Δαμω forte enata,) *Arignote* et *Sara*, s. ex correctione Bentleii, *Aesara* p. 215. l. m. videntur suspectae. *Dodwell.* tamen in Exercit. II. p. 123 sq. contendit, *Damonem* filiam fuisse Pythagorae pugilis, non philosophi, ab illo diuersi, illius autem Damonis filiam, *Vitalen*, nuptam Telaugi: philosophi autem filias fuisse Myiam et Arignoten, quae potuerit a Crotonis fluuio Aesaro cognomen etiam *Aesarae* traxisse. Enimuero, quis erit Apollo, qui verum et vnice certum dicat. De eius praeceptoribus, e quibus vnus est Pherecydes, de quo dubitari non possit, iam supra disseruimus. adde *Bentleii* Responsion. ad C. Boyle §. III. p. 31. Quod metempsychosin defendebat, etiam varias ille subiisse corporis mutationes credebatur; vid. *I. Henr. Winkler* ad Platonis Phaedonem, Lipsiae 1744. p. 230 sq. Pythagorae animam ab Apolline ad homines missam, adfirmat *Iamblichus* in vita illius cap. 2. et ipse iactitat apud *Lucianum* in Somnio s. Gallo cap. 16. p. 726. tom. II. Reitzii, vbi v. Moys. du Soul et I. M. Gesnerum. Ipse dicitur gloriatus esse, se, antequam Pythagoras esse coepisset, fuisse Pyrrhum, Hermotimum, Euphorbum (h. e. secundum Gatterer. ter intra 673. annos cyclum lunarem absoluisse) et ante tempora Troiana Aethalidem z). Exuto Pythagora, se factam esse

z) Quum haec diu scripsissem, multo post cognoui, cel. *Gatterer.* in recitat. de Metempsychosi, immortalitatis animorum symbolo Aegyptio, ad Herodoti II. 122 et 123. (in Commentatt. soc. Gotting.

esse Aspasiam meretricem Milesiam, ait apud *Lucianum* l. m. cap. 19. Contra apud *A. Gellium* IV. 11. post Pythagoram fuit Pyrander, deinde Callicles dea, tum femina pulcra facie meretrix, cui nomen fuerat Alce; vid. *Diogen. Laert.* VIII. 4. ibique interpr. et *Moys. du Soul* ad Luciani Somnium p. 727 sq. Lepide explicat hanc Pythagorae opinionem, eamque sensu abscondito atque allegorico esse intelligendam, docere sustinet *Irhouius* in libr. de Palingenesia veterum etc. cap. V. p. 490. At enim mittamus istas fabellas s. ingeniosam allegoriam et partim calumnias. Id tamen obseruandum esse iudico, *Lucianum* atque *Plutarchum* in enumerandis ac referendis Pythagorae scholaeque pythagoricae placitis vt plurimum sequutos esse opiniones ac narrationes recentiorum saec. I et II. Ingenium in eo erat tam splendidum, quam callidum; iudicium multo vsu rerum et philosophia subactum, et legitima ratione ac scientia cogitandi superabat is Pherecydem, suum doctorem. Litterarum tamen copiam et sapientiam Pythagorae non debemus nostro pede nostraque aetate, sed ingenio viribusque illius aeui et infantiae metiri. Quare *Bayle* in Diction. voc. Pythagoras, nimius est eloquentiae pythagoricae admirator. Multa is sumsit ab Aegyptiis, nec vero omnia, quoniam iam antea multis superstitionibus atque opinionibus et vera falsaque rerum cognitione Graecia fuerat imbuta. Originem igitur traxerit ab Aegyptiis abstinentia esotericorum a piscium et fabarum esu: de qua disciplina v. Brucker. Tiedem. Meinersiusque. Doctrinam de auguriis et ominibus, Homero iam cognitam, non ex Aegypto duxit, vt Brucker. H. cr. phil. I. p. 1083. putauit; at doctrinam de numeris, quibus magnam vim inesse censebant Pythagorei, et theologiam arithmeticam, debere videtur Aegyptiis, sed variauit illam aliterque adcommodauit. vid. *Tiedemann.* l. m. p. 315. 317. 406 et 428. A Magia, quae tum pars habebatur pietatis et cultus diuini, nec in sensu crassiore sumenda, non fuit omnino alienus: et fuerunt, qui praestigias aut magicas eum artes (γοητείας) amplexum referrent. vid. *Plinii* H. N. XXXI. 1. *Diog. Laert.* VIII. 32. 36. *Lambecii* Comment. de bibl. Caes. Vindob. tom. VI. p. 383 sqq. edit. Kollarii. Hinc religionis studium singulare, insignis deorum daemonumque cultus, mysteria et secreta cum silentio, vaticiniorum et more Pherecydis, et bono quidem consilio ad auram imperitae multitudinis captandam, (vid. *Sturz* in Pherecydis fragmentis p. 36 sq.) familiaritatis cuiusdam cum geniis ac diis intimae opinio et alia temporum simplicitati saeculique ingenio adcommodatae magiae indicia. Superstitiones autem Graecorum magicas auxit peregrinis, quas in Aegypto imbiberat, caerimoniis et incantationum aut diuinandi generibus; vide plura in *Diet. Tiedemanni* disputat. de quaestione, quae fuerit artium magicarum origo etc. Marburgi, 1787. 4. p. 33 sqq. *Meinersii* Geschichte etc. p. 480 sqq. p. 503 sqq. inprimis p. 485. vbi in nota refutat *Eusebium* cap. XI. in Hieron. 438. 439. negantem, Pythagoram iactitasse consuetudinem et familiaritatem cum diis et daemonibus. A magiae tamen suspicione illum purgare adnisus est *Gabr. Naudaeus* in Apologia, gallice scripta, pro viris illis, qui falso adcusati fuerunt Magiae, cap. 12. Num etiam ab Orpheo quaedam sumserit mutua, paullo inferius videbimus. Quanquam ipse non dicitur rempublicam capessiuisse aut fuisse legislator, et Cicero de Orat. III. 15. adfirmat, *Pythagoram*, Democritum et Anaxagoram a regendis ciuitatibus totos se ad cognitionem rerum transtulisse; tamen magnam Graeciam institutis et praeceptis suis erudiuit, sobria dedit consilia ad rempublicam bene prudenterque administrandam, et ad virtutem, amicitiam et pietatem colendam:

ting. doctr. class. philol. tom. IX. p. 43 sq. et ephem. litt. Gotting. 1789. plag. 172.) acute docuisse, Pythagoram illam doctrinam, symbolum cycli, ex Aegypto hausisse, et triplicem cyclum ingeniose explicuisse.

lendam: multos ciuitatum principes habuit sectatores; luxum et luxuriem institutis, exercitationibus corporis et mediocritate studuit exstirpare, et praecepta dedit vtilia victus vitaeque. vid. *Tiedemann.* Graeciae primos philosophos, p. 326 sqq. et pluribus locis, *Meiners.* l. c. pag. 418 sqq. 463 sqq. 468 sqq. cel. *Heyne* in opuscul. academicis, vol. II. p. 198 sqq. Enimuero falcem immitterem in alienam messem, si, quae Pythagoras de Deo, de materia, de rerum principiis, de Vniuerso et sole, de igne illo, quem ab terra discretum, aliis licet eum medio in mundo positum arbitrantibus, (vid. Aristot. de Coelo II. 13. p. 650. et 659.) *Central Feuer, Stanlei.* histor. phil. p. 352. *Brucker.* Hist. cr. phil. tom. I. p. 1062. aliique solem ipsum fuisse intellectum putarunt; a *Tiedemanno* p. 447. 448 sqq. acute fuseque refutati, doctrina illius sagacius explicita, (conf. *Plutarch.* de placitis philos. III. 11. et *Corsinum* ad h. l. p. XXX sq. diss. I. supra I. cap. 20. p. 177.) de aeternitate mundi, de animo eiusque transmigratione, et immortalitate, de vitae ratione et consuetudine, sensisse ac praecepisse dicitur, et quanta obseruantia ac pietate Pythagorei prosequuti sunt auctorem illius sectae, vberius exponerem. Ablegandi sunt illius philosophiae amantes aut curiosi ad scriptores historiae philosophiae virosque doctos, quos saepius laudaui, Cudworthum, Moshemium in animaduersionibus ad illius systema intell., Stanleium, Bruckerum, Meinersium ac Tiedemannum, qui in vtramque partem adfatim disputarunt: adde supra lib. I. cap. 20. §. 13. p. 180 sq. et cl. *Io. Aug. Eberhard* in: Neuen vermischten Schriften. Halae Magdeb. 1788. 8. nr. III. vid. ad. finem §. II. In omni tamen inquisitione et opinionum dogmatumque Pyth. examine tenendum est, 1) Pythagoram non tantum, quantus a serioribus habebatur, fuisse philosophum et mathematicum, nec ea omnia, quae ipsius ingenio et acumini adscribebantur, inuenisse, multo minus redegisse in formam artis, (vid. *Meiners.* p. 511 sqq. qui p. 519. comprobat effatum Aristotelis, philosophiam Graecorum fuisse vsque ad aetatem Anaxagorae in infantia et balbutiisse, p. 552 sqq. etc.) 2) sciendum est, Pythagoreos vel antiquiores mox immutasse aut alios aliter exposuisse placita doctoris sui, ita vt iam Aristotelis aetate (Meteorol. 1. 6. etc.) in diuersas diuisi essent partes. vid. scholiast. ad Theocritum XIIII. 5. *Moshemius* quidem ad Cudworth. syst. intell. IV. §. 20. p. 570. edit. Amstel. acute iudicat, et ex insigni discipulorum eius dissensione efficit, quum nihil in litteras retulerit Pythagoras, nec de rebus omnibus mentem suam aperte sit eloquutus, euenisse illi, quod euenire necesse erat, vt ex suo quilibet ingenio philosophiam eius interpretaretur, et quae ipse pro veris ducebat, ad Pythagoram transferret: in eo tamen labi et mihi et Tiedemanno p. 356 sqq. videtur, dum contendit, ***proprie philosophiam Pythagorae cum ipso interiisse Pythagora***, atque post fata eius, qui Pythagorei salutari voluerunt, vix dimidios Pythagoreos, aut nomine potius, quam reapse, viri huius sectatores fuisse: ***disciplinam Pythagorae, instituendi rationem et reliqua huic coniuncta vna cum ipso ex orbe sublatam esse, nec a quoquam postea vsurpatam.*** Contrarium docet Tiedemann. l. c. Is etiam p. 296 sq. docet et p. 305 sq. Pyth. non ab omnibus discipulis coecam postulasse fidem, aut sustulisse libertatem sentiendi. Iam Aristotelis aetate duo diuersa Pythagoreorum fuerunt systemata, quae late exposuit *Tiedemann.* p. 373 — 383. atque *Meiners.* p. 500 sqq. Pythagoreos in Italia et Sicilia post Olymp. LXXX. strictius adhaesisse placitis et institutis superiorum, quam ii, qui in Graecia propria nomen et disciplinam Pythagoreorum iactitassent, qui ab antiquiorum primorum eius sectae adseclarum consuetudine et ratione tam docendi quam viuendi valde desciuissent: quod facile euenire potuit, quia in Graecia plures sectae ortae sunt, e quarum diuersis sententiis ac doctrinis disciplinaque Pythagorei in Graecia propria quaedam adoptasse poterant.

3) Inter

3) Inter omnes conſtat, recentiores Pythagoreos, praeſertim Platonicos, faeculis poſt C. N. prioribus, deſeruiſſe viam, doctrinam et diſciplinam antiquam, multas excluſiſſe aut propagaſſe atque amplificaſſe fabellas, et multa adfinxiſſe aut nomini aut doctrinae Pythagorae, quae quidem ad laudem et admirationem illius facerent; ſed longe abeſſent a ſimplicitate antiquitatis et veritate hiſtorica: vid. quae de *Moderato*, arbitrante Platonem, Pythagorae opiniones de numeris eorumque poteſtate arcana adoptaſſe atque ornaſſe, et de *Nicomacho* inepto interprete, cuius tamen ſcripta recentiores Platonici atque doctiſſimus quisque ſcriptor eccleſiaſticus fecerunt magni et illuſtrarunt, adprime monuit *Meinerſ.* l. m. p. 534 ſqq. item quae *Tiedemann.* p. 443. contra *Bruckerum* in *Schellhornii* Amoenitatt. litterariis tom. VII. p. 221. (rec. in Bruckeri Miſcellan. ſect. I.) diſputauit, quatenus numeri Pythag. conueniant cum ideis Platon. Sed ſatis de his. Pauca tantum ſpicilegii inſtar addam. *Potteri* Πυθαγόρας μετέμψυχος, ſ. theſes quadrageſimales in ſcholis Oxoniae pro forma habitae; Lugd. B. 1684. 12. — Pythagorae et quorumdam Pythagoricorum ſententia de animo illuſtrat *Hieronymus Rorarius* in libro, de anima brutorum ſ. *quod animalia bruta ſaepe ratione vtantur melius homine, ex recenſione Georg. Henr. Ribouii*, Helmſtad. 1728. §. 181 ſqq. p. 615 ſqq. (compara Bayle Dictionaire. art. *Rorarius* (D. E.). Pythagorae eiusque ſectatorum, Archytae Tarentini, Empedoclis, Critonis, Epicharmi, etc. ſententias de animo eiusque immortalitate perſequitur *M. Chriſtian. Auguſt Salig* in Philoſophumen. veterum ac recentiorum de anima et eius immortalitate, diſp. Halae Sax. 1714. habita, p. 28 — 32. Doctrina de transmigratione animorum, num ab Aegyptiis orta ſit, (quod quidem veriſimilius eſſe videtur, atque *Herodotus* II. cap. 123. vbi vid. Weſſeling. p. 162 ſq. aliique, quorum teſtimonia collegit et diiudicauit poſt *Brucker.* in Hiſt. crit. philoſ. I. p. 296 ſqq. *I. Wilh. Schmid*, Vir Cel. mihique amiciſſimus, in praeſenti Theologus Ienenſis, in Diſſ. II. hiſtor. inſcripta: Immortalitatis animorum doctrina hiſtorice et dogmatice ſpectata, Ienae 1770. §. VII. et VIII., tradiderunt,) necne? quod *Irhouius*, libro mox memorando, exiſtimat contenditque, et quomodo ſit interpretanda, illa inquiſitio quaeſtioque viros doctos in diuerſas traxit ſententias. *Gattereri* V. C. ſententiam et commentat. iam ſupra laudaui. Cl. *Sturz* in Pherecydis fragmentis p. 13 ſqq. paucis quoque adtingit illam quaeſtionem, cui videtur Pherecydes primus ad Graecos transtuliſſe hanc, de animorum migratione ſententiam, ex Aegypto ductam. adde *Adam. Guil. Franz* critiſche Geſchichte der Lehre von der Unſterblichkeit der Seelen. Lubec. 1747. 8. p. 296 ſq. Alii igitur ſenſu proprio; alii vero ſenſu reconditiore et myſtico intellexerunt illam animorum transmigrationem. Figurate illam eſſe accipiendam, *Timaeus Locrus*, *Reuchlinus*, *Dacerius*, aliique adfirmarunt apud *Brucker.* l. c. p. 1093. quibus acceſſerunt *Guilielm. Irhouius* in libro inſcripto: De Palingeneſia veterum ſeu metempſychoſi ſic dicta Pythagorica libri tres, Amſtelod. 1733. 4. et *Io. Adam. Hartmann* in diſſ. reſpondente *I. Caſp. Eichlero*, Marburgi 1733. habita: Metempſychoſis Pythagorae ab imputationibus abſurdis liberata. (conf. *Windheim* Bemühungen der Weltweiſen vom Iahr 1700 — 1750. vol. V. Noriberg. 1753. 8. p. 561 ſqq.) Negauit quoque a Pythagora doctam fuiſſe metempſychoſin, *Barthelemy* in: Voyage du jeune Anacharſis en Grèce etc. Paris. 1788. 8. vol. VI. p. 321 ſq. vbi a p. 313. pro Pythagora multa bene ſcripſit. Illi autem putant, metempſychoſin, vt vulgo explicatur, vniuerſae diſciplinae Pythag. contrariam eſſe, nec poſſe conciliari cum aliis eius decretis; hinc per illam ſignificari varias adfectiones et mutationes animi, quas animus, ex mente quidem Pythagoreorum et Platonicorum, ſuſtinuerit, et ante, quam in hoc corpus deſcenderet, et quum in eo verſatur, et quum ex eodem

rurſus

rurſus auolarit. Hanc autem interpretationem eſſe contortam, et repugnare tam multis veterum teſtimoniis et pythagoricae de ſui ipſius animi migratione opinioni atque iactantiae, ideoque proprie intelligendam eſſe illam doctrinam, perite commonſtrarunt *Buddeus* in Obſeruatt. Hal. tom. II. obſeru. X. p. 207. *Moshemius* ad Cudworthi Syſt. intell. IV. §. 18. p. 468 ſqq. edit. Amſtel. *Brucker.* l. mem. *Tiedemann.* libro ſaepius excit. p. 525. *Doederlin.* libro mox memorando, §. 20. pag. 230. aliique: inprimis et vberius *Gottlieb Wernsdorf,* Prof. nuper Dantiſcanus, quum adhuc Wittebergae litteras bonas doceret, in erudita diſp. de Metempſychoſi veterum non figurate, ſed proprie intelligenda, Wittebergae, 1741. qui Eichleri, praecipue Irhouii argumenta ſub examen vocat et damnat; adde *Warburtons* göttliche Sendung Moſis, ex interpr. german. I. Chriſt. Schmidt, Francof. et Lipſiae, 1751. 8. part. I. *Gner* in: Hiſtoire critique de l'ame des Betes etc. part. II. Amſterd. 1749. 8. cuius vero iudicium et eruditio parui aeſtimatur a Windhemio in Philoſophiſch. Bibliothek. vol. V. Hannouer. 1752. p. 232 ſqq. — *Schier* ad Pythag. carm. p. 78 ſqq. *Caſp. Loeſcherus* de metempſychoſi Pythagorica. Lipſ. 1666. 4. *Pagan. Gaudentius* de Pythagoraea animarum transmigratione, Piſis, 1641. 4. *Eberh. Dau. Hauber* de metempſychoſi Pythagoraea, Vlm. 1724. — adde ad finem §. II. citatos libros. — A partibus tamen Pythagorae ſtetit memoria recentiore atque illam animorum migrationem vindicare conatus eſt *Iordan. Brunus* in libro, de minimi exſiſtentia cap. III. p. 11 ſq. vid. *Chriſt. Aug. Heumanni* epiſtol. in theſauro epiſtolico la Croziano, vol. III. p. 147 ſq. Praecepta vitae et ſymbola pythagorica collegit et interpretatus eſt, et de ipſo Pythagora leuiter diſſeruit *Gottlieb Stolle* in: Hiſtorie der heidniſchen Moral, Ienae, 1714. 4. §. 119 — 131. et §. 132 ſqq. pari expoſuit ratione antiquiorum quorumdam Pythagoricorum placita atque ſententias. — De Theologia Pythagorae *Chriſtian. Albertus Doederlin* in Animaduerſionibus hiſtorico-criticis de Thaletis et Pythagorae theologica ratione, ſ. l. 1750. 8. cap. II. p. 76. copioſe docteque diſputauit, multa melius, quam alii, explicuit, et loca teſtimoniaque tam veterum quam recentiorum diligenter laudauit: tamen, an aliorum auctoritate deceptus et lapſus non interdum a vero aberrauerit, id amplius erit diſpiciendum. *Tiedemanno* quidem non probantur p. 458 ſqq. p. 374. et 380 ſq. quae *Doederlin.* pag. 160. de concentu muſices motu aſtrorum totiusque coeli, tum pag. 169. de explicatione τῦ ἑνὸς, et pag. 193. de ortu aetheris ignisque ex τῦ ἑνὸς ſenſerat. — De ſucceſſione ſcholae pythagoricae infra cap. XIII. voc. Pythagoras, locus erit diſſerendi. *Harl.*]

Pythagorae plures. III. Pythagoras *decem Laertius* VIII ſq. ex Demetrio vt veriſimile eſt Magneſio commemorauit, *Meurſius* ad Ariſtoxenum pag. 150 ſq. *viginti:* vtriusque induſtriam vicit *Ionſius*, a quo *vndetriginta* Pythagorae obſeruati ſunt libro IV. de ſcriptoribus hiſt. philoſ. I. cap. 2. 3. inprimis lib. IV. ſect. 41. pag. 263 ſqq. edit. 1716. [conf. *A. Gellii* N. A. XIV. 6. et *Molleri* Homonymoſcopiam p. 335 ſqq.] Et plures etiam fuerint, ſi ſequimur Dodwellum pag. 114. diſſ. de aetate Pythagorae. Ex his illos tantum in praeſenti ſubiungam, qui aliquid ſcripſiſſe vel Pythagorae philoſophi aequales aut maiores fuiſſe traduntur.

1) *Pythagoras* Laco, qui Olympiade XVI. ſtadio vicit, aequalis Numae. [F] [vid. Tiedemann. l. c. p. 247. et Bentleii Reſponſ. ad Boyle p. 32 ſq. verſ. Lennepii.]

2) *Pythagoras*

2) *Pythagoras* Eratoclis F. Phliasius σωμασκητὴς et ἀλείπτης [aa]), qui athletas primus carne aluisse traditur. Eius ἀλειπτικὰ συγγράμματα *Iamblich.* vita Pythag. cap. 5. Huius forte epistola apud Laertium VIII. 49. [Multus est de hoc *Dodwell.* in Exerc. II. de Pythagora §. 9. p. 131 sqq. 141 sq. 145. etc.]

3) *Pythagoras* Samius, pugil, ὁ ἐν Σάμῳ κομήτης, qui vicit Olympiade XLVIII. Hunc cum philosopho confundit *Iamblichus*, [II. 11. vbi vid. Küster. et VI. 30.] et prouerbium in bonam partem accipit, quod paroemiographi in malam. Vide Vaticanam appendicem centur. 1. 87. [De hoc vide *Diogen. Laertium* VIII. 46. ibique Menagium et *Ionsium* libr. IV. pag. 265 sqq. *Schrader.* in disp. de Pythagora, p. 24 sq. Etiam *Hesychius* in v. ἐν Σάμῳ κομήτας id prouerbium ad Pythagoram pugilem, non ad philosophum referre iubet de qua re controuersia intercessit inter *Richardum Bentleium*, et *Henric. Dodwellum*, quorum ille in respons. ad Boyle de aetate Pythagorae p. 27 sq. Eratosthenem apud Diogenem Laert. VIII. 47. in primis secutus, prouerbium hoc de Pythagora philosopho, eodemque pugile, intelligendum esse contendit: Dodwellus contra in Exercit. de aetate Pythagorae a p. 113. et 141. et 153 — 161. totus in eo est, vt argumenta Bentleiana reiiciat. Censet igitur et probatum it, Eratosthenem non credidisse, Philosophum cum pugile esse eumdem, contra ad pugilem spectare prouerbium illud propter vsum comae esumque carnium. Insuper multa alia erudite explicita adfert, ex quibus pateat, Pythagoram pugilem a Pythagora philosopho esse omnino distinguendum. Dodwelli argumenta examinat, Diogenem vero arguit incuriae, et Eratosthenis narrationem de Pythagora philosopho esse intelligendam, collatis sect. XII. et XLVII. atque XLVIII. loco Diogenis memorato, adfirmat, ac sententiae Bentleianae fauere videtur *Meiners.* l. m. p. 323 — 330. negat tamen contra Bentleium, illud Eratosthenis testimonium esse fundamentum quasi totius chronologiae pythagoricae. *Harl.*]

4) *Pythagoras*, Crotoniates tyrannus.

5) *Pythagoras*, Ephesius tyrannus, ante Cyri tempora.

6) *Pythagoras* Zacynthius, musicus, Aristoxeno 2. Harmonicorum p. 36. cum Agenore Mytilenaeo memoratur: inuentor tripodis organi musici, [vid. Athenaeum XIV. 9.] qui et aliquid de musicis scripsisse et sectatores habuisse, ex eodem Aristoxeno colligitur. [dubitat Ionsius IV. p. 264.] De illo Laertius VIII. 46. οὗ φασὶν εἶναι τὰ ἀπόῤῥητα [bb]) τῆς φιλοσοφίας αὐτῶν διδάσκαλος ἐφ᾽ ᾧ καὶ τὸ αὐτὸς ἔφα. Sed hoc αὐτὸς ἔφα Samio philosopho tribuunt praeter Menagio ad Laertium pag. 376. edit. Meibom. laudatos auctor constitut. Apostol. IV. 96. *Philostratus* in vita Apollon. f. 117. Hierocles pag. 225. *Chalcidius* pag. 225. *Theodoritus* serm. 1. de fide etc. [*Tiedemann.* pag. 292 — 297. negat, Pythagoram *Zacynthium,*

aa) Laertii verba sunt: σωμασκήτης, ἀλείπτης, ὥς φασί τινες. At *Rossi* in Comm. Laert. pag. 165. voce. ἀλείπτης — — τινες, tamquam adnotationem otiosi hominis eiicienda censet. *Harl.* *

bb) Operis titulum esse putabat Vossius de scientiis mathemat. p. 343. sed potest etiam esse sensus, eum fuisse, qui philosophiam arcano et recondito more tradiderit. *Fabric.* At *Rossi* in Commentation. Laertianis p. 161 sqq. in locum Diog. Laert. commentatus, voces αὐτῶν διδάσκαλος eiicit et totum locum ita legere iubet: Τρίτος Ζακύνθιος μουσικός, τέταρτος αὐτὸς οὗτος, οὗ φασιν εἶναι τἀπόῤῥητα, τῆς φιλοσοφίας· ἐφ᾽ οὗ καὶ τὸ αὐτὸς ἔφα παροιμιακὸν εἰς τὸν βίον ἦλθεν· qua quidem audaciore coniectura lites eruditorum sedari et componi possunt. *Harl.*

thium, hominem obscurum, auctorem fuisse reconditarum doctrinarum et effati αὐτὸς ἔφα, refutat Meinersium, in Revision der Philosophie p. 100 sq. dubitantem, id tribui posse philosopho nostro: adfirmat potius, id excogitatum esse ab auditoribus primi ordinis, quo ἀκουσματικοὺς necdum arcanis philosophiae Pythag. initiatos curiosius quaerentes ab omni vlteriore inuestigatione ad fidem verbis et placitis praeceptoris adhibendam reuocarent; ἐσωτερικοὺς contra a Pythagora expositiones atque argumenta reconditae scientiae accepisse, ideoque nec libertatem sentiendi nec veram disciplinam, quae logica adpellatur, (vt *Walchius* in Historia logicae p. 496 sq. Parergorum academicorum et *Petrus Ramus* apud illum opinabantur,) esse sublatam. Conf. quoque *Ciceronem* de N. D. I. 5. ibique Dauisii notas. *Harl.*]

7) *Pythagoras*, Cyrenaeus, rhetor frigidus, cuius praeter Laertium meminit Philostratus in Sophista Niceta p. 511.

8) *Pythagoras*, medicus, qui περὶ κήλης *de hernia*, scripsit teste Laertio, siue, vt *Muretus* IX. vlt. Variar. e Plinio XIX. 5. [sect. 30.] legebat, περὶ σκίλλης *de scilla* herba. Quamquam priorem lectionem tuetur [*Reinesius* in Variis Lection. lib. II. cap. 1. pag. 125. et post eum] *Menagius* ad Laertium p. 376. Idem forte Pythagoras laudatur a Plinio XXIV. 13. et 17. [conf. *Schrader*. diss. de Pythagora, vbi §. 9. XXIX. eiusdem nominis recensentur, p. 20.]

9) *Pythagoras* περὶ Ὁμήρου συντεταγμένος. Diuersus a medico, siquidem καί τινα apud Laertium VIII. 47. non reddatur *ac quaedam*, sed *quendam*, (incertae patriae atque aetatis,) qui scripserit de Homero. Sic eidem Laertio memoratur V. 35. Aristoteles περὶ Ἰλιάδος πεπραγματευμένος.

10) *Pythagoras*, qui scripsit Δωρικὰ *de rebus Doriensium*, vt refert Laertius.

11) *Pythagoras*, qui de mari rubro scripsit, teste Athenaeo IV. pag. 184. et Aeliano XVII. 8. hist. animal. Non diuersus forte a superiore. Vid. Vossium de hist. graecis. p. 410.

12) *Pythagoras* Rhodius, e quo nonnihil *de Diis* profert Porphyrius apud Euseb. V. 6. praeparat. [et fragmenta dedit Arsenius in Ἰωνιᾷ in Bandini Catalog. MSS. gr. biblioth. Laur. I. pag. 549.]

13) *Pythagoras* μάντις. Plutarch. Alexandro p. 705. idem, qui Arriano VII. pag. 160. Πειθαγόρας.

14) *Pythagoras*, Mileti praefectus, Darii Hystasp. tempore. *Herodot.* V. 126.

15) *Pythagoras*, Neronis deliciae. *Tacit.* Annal. XV. 37. ibique Lipsius, *Martial.* XI. epigr. 7.

16) [*Pythagoras*, alius Lacedaemonius, apud Xenophont. Expedit. Cyri lib. I. p. 252. *Heumann.*]

17) [*Pythagoras*, gener Nabidis tyranni. Liuius XXXIV. 25 sqq. *Heumann.*]

18) *Pythagoras*, episcopus Sinopensis, interfuit synodo Constantinopolitanae, an. C. 518. vid. Binium tom. II. p. 727. 731. *Fabric.* adde Ionsium IV. p. 268. *Harl.*

19) *Iriarte* in Catalog. MSS. gr. in biblioth. regia Matrit. p. 438. recenset ineditum libellum Πυθαγόρου ἀρχικέστορος προγνωστικὸν πρὸς αὐγίαν τιμιωτάτην, *Pythagorae* Archicestoris *Prognosticon ad Augiam maxime honorandam.* At Iriarte fatetur, se nulli Pythagora-

rum

rum cognomen vel epitheton *ἀρχικέστορες* adiunctum vspiam inuenisse, neque scire, quum tot numerentur Pythagorae, cuinam ex iis hoc opusculum sit adsignandum. *Harl.*

20) [*Io. Conr. Peyerus* adsumsit nomen *Pythagorae* in Exercitation. anatomicis et medicis, Basileae, 1682. 8. vid. Acta Eruditorum Lips. 1682. p. 217. *Heumann.*]

Fuit et *Pythagoras* Samius, initio pictor, deinde statuarius, Pythagorae Rhegini circa Olymp. LXXXVII. clari discipulus et sororis filius. Plin. XXXIV. 8. De vtroque vide sis Franciscum Iunium in artificum Catalogo. [ℙ] *Fabric.* De *Pythagora* Rhegino vid. *Winkelmanni* Historiam artis p. 335. et 338. edit. Dresden. *Iagemann* Geschichte der freyen Künste in Italien etc. I. p. 91 sq. Tres Pythagoras, artifices, nominat, locum Plinii H. N. XXXIV. sect. 19. nr. 4. tractat, et quaedam contra Winkelmann. atque Heyne disputat *Büsching.* in: Geschichte der zeichnenden schönen Künste, Hamburgi, 1781. pag. 66 sq. et 70. adde *Ionsium* IV. p. 267. *Harl.* At *Pythagoram*, Euagorae regis Cypriorum filium, alii *Πειθαγόραν* adpellant, Isocrates *Protagoram*, notante Meursio in Cypro lib. II. cap. 12. [*Pnytagoras*, rex Cypriorum, ab Arriano Exped. Alex. M. II. 4. 14. et Curtio IV. 3. 11. adpellatur, qui in aliquot Curtii codicibus MSStis et antiquis edd. *Pythagoras* scribitur. vid. varias lect. et notas in edit. Snakenburgi. *Harl.*]

Num quaedam scripta reliquerit? IV. Vt ad Pythagoram Samium philosophum noster sermo recurrat, ab eo nullum ingenii monumentum relictum fuit, quod ab omnibus pro genuino eius foetu haberetur. *Iosephus* I. contra Apionem p. 1046. loquens de Pythagora, *αὐτοῦ μὲν*, inquit, *οὐδὲν ὁμολογεῖται σύγγραμμα.* Quo ex loco alter intelligendus *Iosephi* locus, vbi Pythagoram refert inter eos, qui pauca scripserunt apud *Euseb.* X. 7. pag. 478. praeparat. *Plutarchus* de fortuna Alex. p. 329. *οὐδὲ Πυθαγόρας ἔγραψεν οὐδὲν, οὐδὲ Σωκράτης, οὐδὲ Ἀρκεσίλαος, οὐδὲ Καρνεάδης, οἱ δοκιμώτατοι τῶν φιλοσόφων — — ἀλλὰ καὶ σχολάζοντες τὸ γράφειν παρίεσαν τοῖς σοφισαῖς.* *Lucianus* tom. I. p. 497. de lapsu in salutat. Ὁ *μέν γε θεσπέσιος Πυθαγόρας εἰ καὶ μηδὲν αὐτὸς ἡμῖν ἴδιον καταλιπεῖν τῶν αὐτοῦ ἠξίωσεν* etc. *Laertius* prooemio sect. 16. *οἱ δ' ὅλως οὐ συνέγραψαν, ὡς κατά τινας Πυθαγόρας, Ἀρίστων ὁ Χῖος, πλὴν ἐπιστολῶν ὀλίγων:* [vbi vide Menagium.] Idem de Pythagora repetit, licet huic opinioni repugnans lib. VIII. sect. 6. *Porphyrius* in Pythagorae vita p. 40. narrans, Pythagoricos dogmata sua diligenter occultasse, addit: *οὔτε γὰρ Πυθαγόρου σύγγραμμα ἦν.* *Aristides* Orat. 2. pro rhetorica tom. III. p. 495. *Καὶ Σωκράτης μὲν καὶ Πυθαγόρας* etc. *Rufinus* inuectiua 2. in Hieron. *Denique inter cetera etiam Pythagorae libros legisse se iactat, quos ne exstare quidem eruditi homines asserunt.* Cui respondens *Hieronymus*, non, ait, sibi scripta Pythagorae esse cognita, sed *de dogmatibus, non de libris locutus sum, quae potui in Cicerone, Bruto, ac Seneca discere.* Et aliquibus interiectis: *legitur, etiamsi docere non possem, ipsius Pythagorae exstare monumenta, nec a filio eius ac filia aliisque discipulis probata* (legendum existimo *prolata*) *conuincerem, me non teneres mendacii, quia non libros, sed dogmata legisse me dixi.* *Augustinus* lib. I. de consensu Euangelistar. cap. 7. *Nam Pythagoras, quo in illa contemplatiua virtute nihil tunc habuit Graecia clarius, non tantum de se, sed nec de vlla re aliquid scripsisse perhibetur.* Idem lib. 2. de Ordine cap. vlt. Pythagoram celebrans, quod regendae reip. disciplinam suis auditoribus vltimam tradiderit iam doctis, iam perfectis, iam sapientibus, iam beatis, addit: *si quid literis memoriae mandatis credendum est, quamuis Varroni quis non credat?* Claudianus Mamertus lib. II. de statu ani-

mae cap. 3. *Pythagorae igitur, quia nihil ipse scriptitauit, a posteris quaerenda sententia est.* Contra sentit e veteribus *Laertius*, ita vt etiam errare vel nugari existimet eos, qui nihil scripto consignatum a Pythagora fuisse existimant, VIII. 6. Ἔνιοι μὲν οὖν Πυθαγόραν μηδὲ ἓν καταλιπεῖν σύγγραμμα φασὶ, διαπαίζοντες, siue, vt Scaliger legebat, διαπαίοντες [cc]). Quod vero ex Heraclito profert testimonium, non probat, librum exstitisse ab ipso scriptum Pythagora; sed tantum laudatam ab Heraclito Pythagorae scientiam ex scriptis variis (inter peregrinandum maxime) collectam. Neque [?] scripta tria, quae tamquam Pythagorae Diogenes deinceps memorat, videre Heraclitus potuit, vt pulchre obseruat *Dodwellus*, diss. de aetate Pythagorae p. 119 sq. quoniam illa a Philolao primum publicata ipse tradit *Laertius* VIII. 15. [dd]) confirmante hoc *Iamblicho* cap. 31. vitae Pythag. p. 172. neque Pythagoricus fuit Heraclitus, vt ei ab aliis huius sectae ante publicationem communicatos quispiam suspicetur. Neminem enim audiuit, teste Laertio IX. 5. [sed confer II. 23. infra p. 800.] Tatiano, Dione Chrysost. orat. LV. et aliis. *Leonis* autem *Allatii* argumentis, qui inter recentiores paullo operosius Pythagorae scripta asserere conatus est, in dialogo paradoxo de scriptis Socratis, vna cum suppositiitiis Socraticorum epistolis edito Paris. 1637. 4. satisfecit erudita *Godfridi Olearii* Exercitatio dialogo illi opposita Lipsiae, 1696. 4. Interim cum sub Pythagorae nomine iamdudum plura scripta iactata fuisse non sit obscurum, de hinc illa succincte referre congruens instituto meo esse putaui.

EPIMETRON.

[Quando loca a *Fabricio* h. l. et a *Bruckero* de conuenientia numerorum Pythagor. cum ideis Platonic. in Schellhornii Amoenitat. litt. tom. VII. §. IV. p. 192 sqq. excitata, antea vero iam a *Grauio* in Historia philosophiae lib. II. cap. 12. p. 182 sqq. collecta, curiosius considerasmus, videmus, alios, n. Plutarchum, Lucianum, Claudianum Mamertum etc. negasse, a Pythagora litteris aliquid fuisse consignatum; alios vero adfirmasse, nullum ingenii pythagorici monumentum, quod omni νοθείας suspicione vacet, superesse. Ad sollertiorem igitur totius quaestionis inquisitionem et ad controuersiam, quanta probabilitate fieri potest, siue plane componendam, siue curatius ponderandam, tria notanda mihi videntur. Primum, num Pythagoras plane nihil doctrinarum et praeceptorum litteris mandarit? an, quae altera erit quaestio, ea, quae Pythag. scripserit, sint promulgata diuque fuerint saltem ab eius discipulis interioris admissionis custodita? denique an ea, quae ab antiquissimis Pythagoreis relicta et adhuc conseruata dicuntur, genuina sint veraque Pythagorae placita contineant? Quod ad quaestionem primam adtinet, illi, qui e veteribus negarunt, et quorum testimonia Fabricius collegit, sunt recentioris aetatis, quam vt certi aliquid possit definiri: neque omnes omnino declarant, Pythagoram plane nihil scripsisse. Contra sunt antiquiores testes. Prouocat nimirum *Diogenes Laert.* VIII. 6. (ad quem locum conferes interpretes,) ad *Heracliti* physici testimonium: quod quamuis non satis explicitum sit, et locus vel a Diogene ipso non diligenter excerptus, vel a librariis corruptus, vt vel quaedam vocabula exciderint post

cc) Vid. Epimetron.

dd) Id tamen negat *Meiners.* in Hist. doctrinarum apud Gr. et Rom. I. p. 595. not. Archytam enim, scribit, palam docuisse et omnia sua opera publici iuris fecisse, teste *Athenaeo* XII. 12. ex Arist. et arcana Pythagoreorum iam centum et quinquaginta annos desiisse ante Platonis aetatem. *Harl.*

post μάλιστα πάντων, vel in ἐκλεξάμενος ταύτας τὰς συγγραφὰς vitium scripturae lateat; totus vero locus, quamuis sit ab interprete minus recte versus, tamen eum sensum, quem Fabricius verbis inesse putabat, equidem non video: id autem ex illis colligo, Heraclitum adfirmasse, Pythagoram quosdam confecisse libros. Idem testantur eodem Diogenis loco *Heraclides* Serapionis filius, in *Sotionis* epitome, et *Ion Chius*, qui in Triagmis pronuntiasse dicitur, Pythagoram, quum poema quoddam scripsisset, Orphei titulum adnotasse. Fama igitur antiquior, quam illi sequuti sunt, fuisse videtur, Pythagoram litteris consignasse doctrinas suas: quas quidem tamquam arcanas, nec vero vulgandas, summa potius cura et religione custodiendas, interioris disciplinae suae alumnis commisisse illum et veluti regulam vitae doctrinaeque reliquisse, fit probabile. *Sotionis* quidem fidem atque auctoritatem minuere eiusque de scriptis pythagoricis testimonium euertere susceperat *Meinersius* in Historia doctrinarum, I. p. 296 sq. at censor eius in biblioth. critica Amstel. II. part. VIII. pag. 115 sq. defendit Sotionis fidem et putat, hanc illius reprehensionem cl. Meinersio aliud agenti excidisse. Idem eruditus censor haud verisimile esse iudicat, Pythagoram nihil scriptum reliquisse; immo vero ex Heracliti dicto et ex Ionis Chii mentione apud Diog. VIII. 6. et 8. colligit, fuisse haud pauca Pythagorae scripta. In eorum sententiam, qui Pythagoram sua ipsius exposuisse scripta statuant, iuit quoque *Schefferus* de natura et constitut. philos. ital. pag. 131 sq. edit. Witteberg. at veris saltem probabilibus admiscuit fabulas. Cautius iudicauit *Brucker*. in Schellhornii Amoen. l. c. p. 195. et in Histor. crit. philos. I. p. 1024. Pythagoram quaedam, quae ad alias rerum suarum rationes pertinerent, scripto forte consignasse, nullum vero librum scripsisse philosophici argumenti. Neque tamen adsensum huic Bruckeri opinioni praebet *Tiedemannus* l. m. cap. XI. p. 342 sqq. antiquiorum scriptorum testimonia, Pythagoram scripsisse quaedam, vberius comprobans. Ex his altera quaestio facile poterit explicari. Equidem reor, haud adeo multa, multo minus ea omnia, quae illi adfingi solent, scripsisse Pythagoram: alioquin si plura illius aut magna fuissent volumina, multo plura certioraque illorum fragmenta, tamquam tabulae fractae e naufragio, seruata fuissent; aut meliora certioraque remansissent vestigia in libris Aristotelis aliorumque aequalium. Tum arbitror, quae litterarum ope tradiderit intimis suis familiaribus, ea nec fuisse euulgata, nec ad seram peruenisse posteritatem; sed haud multo post Pythagorae eorumque, quibus familiarissime vtebatur, obitum periisse. Forsan ista secta pythagorica vexata atque oppressa, ab ipsis librorum istorum perpaucorum possessoribus, deleta sunt, aut ita abscondita, vt mox fierent praeda tinearum et putredinis, ita vt memoria aut fama tantum illorum remaneret. Germanum igitur Pythagorae scriptum num temporibus iam antiquioribus legi amplius potuerit, dubitandum est. Quae vero sub nomine illius circumferebantur, ea ficta et supposititia fuerunt. Nam certum est, Pythagoreos ingenii sui foetus adseruisse Pythagorae tamquam parenti: (vid. *Iamblich.* cap. 31. et caussas exposuit *Meiners*. p. 569 sqq.) Fieri autem potuit, vt multi deciperentur veraque haberent Pythagorae monimenta, ob eamdem aut similem, quam ipse suis fecerat, libellorum inscriptionem: adde *Tiedemannum* l. m. p. 345. De tertia quaestione, num ea, quae ab antiquissimis Pythagoreis scripta et adhuc conseruata dicuntur, germana sint, veraque Pythagorae placita contineant? paucis videbimus. Dubitare videtur *Bruckerus* Hist. crit. phil. p. 1064. p. 1040. autem subscribit Conringii et Thomasii iudiciis, (vid. infra sect. XIII. p. 529.) fragmenta Pythagoreorum apud Stobaeum conficta esse ab iis, qui proximis post C. N. temporibus pythagoream disciplinam restaurare, in-

felicibus licet auspiciis, adgressi sint. *Moshem.* ad Cudworth. IV. §. 20. p. 570 sq. concedit quidem, exteriorem Pythagorae disciplinam magna ex parte notam esse nobis; interiorem autem et secretam omnem illius philosophiam vna cum ipso exstinctam, et *Porphyrium* in vita Pythag. p. 52. fateri, oppressis primis Pythagorae discipulis, totam eius sapientiam, in pectoribus arcanam et reconditam ab illis custoditam periisse, perpaucis eius reliquiis in memoria auditorum exterioris admissionis seruatis. *Meinersius* quidem p. 574. et 596 sq. fragmenta moralia, quae apud Stobaeum reperiuntur, et quae Galeus ex Iamblicho Stobaeoque collegerat pythagorica, exceptis quibusdam Nicomachi et Philolai, pariter existimat esse spuria, saltem non a Pythagoreis ante Aristotelem viuentibus, sed, vti p. 601. ducibus Conringio ac Thomasio, coniicit, nonnulla saeculo III. plurima vero siue ab vno, siue a paucis hominibus, intra quartum et septimum saeculum confecta: abnegat quoque Timaeo et Ocello, quae his adtribui solent: attamen p. 565. notat, plura fragmenta Dicaearchi apud Iamblichum, sect. 37 — 58. Aristoxeni ibidem sect. 100 — 102. Stob. X. XLI. LXVII. LXIX. serm. apud Porphyr. sect. 39. plura loca de virtute apud Iambl. sect. 167 sq. Diog. Laert. VIII. sect. 23. et magna ex parte sect. 22. vti apud Diod. Sic. Exc. 554 sq. ex Aristoxeno aut Dicaearcho, in primis fragmenta orationis Pythag. ad senatum, iuuenes feminasque Crotonienses, a Dicaearcho seruata, quaedam de iusto fragmenta apud Aristotelem, denique (p. 578.) aurea Pythag. carmina esse genuinas pythagoricae ethices et placitorum, quae antiquissimi Pythagorei essent sectati, reliquias. De Timaeo et Ocello, de quibus postea sermo erit; secus sentit *Tiedemannus* V. C. et in libro de principibus Graeciae philosophis et in Museo etc. (Deutsches Museum,) 1778. mens. Augusto, p. 150 sqq. Idem in priore libro p. 206 sqq. mitius iudicat, et, quaenam sibi videantur germana, quaenam spuria fragmenta, diligentius inquirit. Adde *Io. Ioach. Zentgrauii* Specimen antiquitatum moralium seu historiae moralis antiquae. Argentorati, 1696. 4. pag. 15 sqq. *Harl.*]

Scripta Pythagorae tributa. 1) 2) 3) *Συγγράμματα τρία*, ΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΝ, ΠΟΛΙΤΙΚΟΝ, ΦΥΣΙΚΟΝ. *Physici* hoc initium adfert Laertius VIII. 6. *Οὐ μὰ τὸν ἀέρα τὸν ἀναπνέω, οὐ κατοίσω* ee) *ψόγον περὶ τοῦ λόγου τοῦδε.* Primus, vt iam dixi, hos tres libros, ex quibus aliqua profert idem Diogenes VIII. 9. in lucem edidit Philolaus. Idem Laert. VIII. 15. *Μέχρι δὲ Φιλολάου οὐκ ἦν τι γνῶναι Πυθαγόρειον δόγμα. Οὗτος δὲ μόνος ἐξήνεγκε τὰ διαβόητα* ΤΡΙΑ ΒΙΒΛΙΑ, *ἃ Πλάτων ἐπέστειλεν ἑκατὸν μνῶν ὠνηθῆναι.* *Iamblichus* cap. XXXI. p. 172. [p. 165. edit. Küsteri, quem consules,] *Θαυμάζεται δὲ καὶ ἡ τῆς φυλακῆς ἀκρίβεια. Ἐν γὰρ τοσαύταις γενεαῖς ἐτῶν οὐδεὶς οὐδενὶ φαίνεται τῶν Πυθαγορείων ὑπομνημάτων περιτετυχηκὼς πρὸ τῆς Φιλολάου ἡλικίας, ἀλλ' οὗτος πρῶτος ἐξήνεγκε τὰ θρυλλούμενα ταῦτα* ΤΡΙΑ ΒΙΒΛΙΑ, *ἃ λέγεται Δίων ὁ Συρακούσιος ἑκατὸν μνῶν πρίασθαι, Πλάτωνος κελεύσαντος, εἰς πενίαν τινὰ μεγάλην τε καὶ ἰσχυρὰν ἀφικνουμένου τοῦ Φιλολάου.* Non *Pythagorae*, sed *Philolai* Pythagorici tres libros decem millibus denarium ff) mercatum Platonem legas apud *Gellium* III. 17. [vbi vid. interpr. in edit. Gronou. et Conradi.]

ee) Ambrosius Camaldul. *non admittam*, Aldobrandinus *non effugiam*. Rectius Stauleius p. 511. Hist. philosoph. *i shall not bear the blame of this discourse*, *non perferam* siue *non experiar* reprehensionem, nemo me reprehendet huius disputationis caussa.

ff) Summa centum minarum siue, quod eodem recidit, 10000. denariorum (centum enim denarii vnam

Conradi.] *Laertius* III. 9. *Λέγουσι δέ τινες (ὧν ἐστι καὶ Σάτυρος) ὅτι Δίωνι ἐπέστειλεν εἰς Σικελίαν, ὠνήσασθαι τρία βιβλία Πυθαγορικὰ παρὰ Φιλολάου μνῶν ἑκατόν. Καὶ γὰρ ἐν εὐπορίᾳ φασὶν ἦν* (Dio, non Plato, vt ad Gellium perperam tradit A. Thysius) *παρὰ Διονυσίου λαβὼν ὑπὲρ τὰ ὀγδοήκοντα τάλαντα.* Diuersus autem ab his liber fuit, quem a Philolai, (iam defuncti, vt est credibile,) cognatis Plato sibi comparauit minis argenti Alexandrinis XL. teste eodem *Laertio* VIII. 85. [qui tamen duas tantum diuersas de eadem re narrationes compilasse, ideoque secum pugnare videtur,] vbi hoc illorum Πυθαγορικῶν [ꝑ] *περὶ φύσεως* a Philolao compositorum adfertur initium: *φύσις δὲ ἐν τῷ κόσμῳ ἁρμόχθη ἐξ ἀπείρων τε καὶ περαινόντων, καὶ ὅλος κόσμος καὶ τὰ ἐν αὐτῷ πάντα.* [compara *Dodwelli* Exerc. de Pythagora p. 120.] Physicorum Pythagorae meminit et *Vitruuius* IX. 7.

4) Aliud ab his fuit scriptum sub Pythagorae nomine Laertii etiamnum temporibus iactatum, quod a *Lyside* conscriptum obseruat VIII. 7. [vbi consules Menagii not.] *Τὸ δὲ φερόμενον ὡς Πυθαγόρου Λύσιδός ἐστι τοῦ Ταραντίνου Πυθαγορικοῦ φυγόντος καὶ εἰς Θήβας καὶ Ἐπαμεινώνδα καθηγησαμένου.* Laertium non cepit Suidas [et Eudocia p. 368.] in Πυθαγ. cuius haec sunt verba: *Συνέγραψε δὲ ὁ Πυθαγόρας μόνα τρία βιβλία, παιδευτικὸν, πολιτικὸν, τὸ δὲ φερόμενον τρίτον, ὡς Πυθαγόρου, Λύσιδός ἐστι τοῦ Ταραντίνου μαθητοῦ αὐτοῦ γενομένου* etc. Quis non videt, ridicule Pythagorae sola tria relinqui scripta, et iisdem verbis eripi tertium? Quam ob caussam nec Meursio subscribere ausim, qui in notis ad Aristox. pag. 153. apud Laertium rescribere iubet *τὸ δὲ τρίτον ὡς φερόμενον Πυθαγόρου.* Menagius aurea carmina a Diogene significari coniicit, de quibus agam infra §. 6. vbi Empedocli, non Lysidi, illa deberi euincam. [Vix puto, hoc fuisse aliud opus creditum, ac illud antecedens, *φυσικὸν* dictum; nec ego dubitem Meursii iudicio subscribere, et amplius corrigere *τὸ δὲ τρίτον τὸ φερόμενον·* vicinitas autem posterioris *τὸ* in caussa esse potuit, cur librarius voces *τρίτον τὸ* negligeret. Apud Suidam vero corrigerem: *τὸ δὲ φερ. τρίτον, φυσικὸν, ὡς* etc. aut, *τὸ δὲ τρίτον φυσικὸν, φερομ. ὡς Π.* Ista emendatione admissa, non eripit Diogenes Pythagorae tertium librum iisdem verbis. Diogenes enim tradit, Pythagoram scripsisse tria: *παιδευτικὸν, πολιτικὸν, φυσικόν·* Pergit ita: *Tertius vero liber, π. φυσικὸς, qui circumfertur sub nomine Pythagorae, est Lysidis opus.* In hac sententia confirmor, quod *Iriarte* in Catalog. MSS. gr. biblioth. Matrit. pag. 335. memorat librum, Pythagorae falso adscriptum: *Πυθαγόρου φιλοσόφου λόγος τρίτος. κεφ. ιζ. Pythagorae philosophi liber tertius, capita XVII.* et ille liber, id, quod ex inscriptionibus, ab Iriarto memoratis, patet, totus est *physicus.* Tertius igitur liber, at spurius, sub nomine Pythagorae iam antiquitus separatim fuerit emissus et ab aliis Lysidi adtributus, ab aliis autem aliud eiusmodi opus physicum, nomine Pythagorae et numero tertio ficto ac praefixo, compositum. Librum quidem *tertium* dictum in cod. Matritensi non *Pythagoram*, sed *Simeonem Sethum* habuisse parentem, adscripserat

vnam minam valent,) est thalerorum 1250. De centum minarum summa meminit etiam Tzetzes Chil. X. hist. 355. et XI. hist. 362. et 364. *Fabric.* adde Staueren ad Cornel. Nep. X. 2. 4. edit. minor. *Tiedemann.* in Museo teutonico (*Deutsches Museum,*) mens. Aug. 1778. pag. 155. qui coniicit, Timonem apud Gellium id tantum dixisse, Platonem opusculum quoddam pythagoricum, non Philolai libr. emisse; aut, si Philolai opus fuerit, id fuisse *φυσικόν.* *Meiners.* in Histor. doctrinarum apud Graecos et Rom. I. p. 595. not. narrationes istas apud Gellium et Diogenem Laertium fabulis adnumerat, quoniam falsum sit, doctrinas Pythagoreorum tum temporis adhuc fuisse absconditas et arcanas, atque Philolai libros fuisse primos pythagoricos, qui in vulgus editi fuissent. *Harl.*

ſerat Laſcaris codici illi, in quo etiam comparet Συμεὼν μαγίςρυ τῦ σηθ σύνοψις τῶν φυσικῶν· atque in hac ſynopſi tertius liber περὶ τῶν ὀρανίων *de coeleſtibus* idem, at contractus, eſſe dicitur ab Iriarto et Laſcare, p. 339 ſq. qui ſuperius Pythagorae falſo eſt adſignatus. Forſan vero liber ille tertius antiquior fuit Setho et ab hoc alioue in compendium redactus. Exordium *Sethiani* operis et argumenta librorum publicauit *Fabricius* vol. X. p. 322. Eiusmodi igitur librum integri operis tertium, τὸν φυσικὸν, ſeparatim editum, et perperam adſcriptum Pythagorae, Diogenes et Suidas commemoraſſe mihi videntur. *Harl.*]

5) ΠΕΡΙ' ΤΟΥ˜ ῞ΟΛΟΥ, ἐν ἔπεσι. Primum eſt ex ſex deinceps commemorandis ſcriptis, quae Pythagorae tribuit Heraclides in Sotionis [gg], (qui ſub Ptolemaeis ſcripſit,) epitome apud Laertium VIII. 7. Fortaſſis ex hoc opere petiti verſus quatuor hexametri, quos Pythagora auctore laudat Iuſtinus de monarchia p. 105.

6) 7) 8) ῾ΙΕΡΟ'Σ ΛΟ'ΓΟΣ duplex, vnus verſu ſcriptus et Heraclidi memoratus, cuius initium: ὦ νέοι ἀλλὰ σέβεσθε μεθ' ἡσυχίας τάδε πάντα. Et alter [hh]) ΠΕΡΙ' ΘΕΩ˜Ν, compoſitus proſa Dorica. Vide Menagium ad Diogenem p. 350. b. et quae dixi ſupra in Orpheo lib. I. cap. XIX. nr. 2. [pag. 161 ſq. ibique not.] Laudatur et ἱερὸς λόγος a Clemente Alex. Hierocle p. 225. Syriano in 2. Metaphyſ. p. 7. et in 12. p. 71. b. et 83. b. et in 13. pag. 108. b. Stobaeo phyſ. auctore Theologum. Arithmeticae, Iamblicho [ii]), Proclo, Etymologico M. Euſtathio etc. Sed diuerſa erant ἱερὰ ἀποφθέγματα ſcripto non tradita, de quibus *Hierocles* p. 301 ſq. Non ſatis certo ſcio etiam, vtrum idem cum alterutro λόγῳ ἱερῷ fuerit, quod tamen vix mihi perſuadeo, λόγος μυςικὸς, quem ab Hippaſo ſub Pythagorae nomine ſcriptum, ſed ἐπὶ διαβολῇ αὐτῦ *in calumniam eius* ſcriptum *Laertius* refert loco laudato. Vide infra cap. XIII. in Hippaſo. *Diodorus Sic.* libro I. [cap. 98. pag. 110. ibique conſules Weſſeling.] Πυθαγόραν τέ τὰ κατὰ τὸν ἱερὸν λόγον, καὶ τὰ κατὰ Γεωμετρίαν θεωρήματα, καὶ τὰ περὶ τὺς ἀριθμὺς, ἔτι δὲ τὴν εἰς πᾶν ζῶον μεταβολὴν μαθεῖν παρ' Αἰγυπτίων. Euſeb. X. praeparat. 10. pag. 482. [Neque Pythagorae, neque genuini cuiusvis Pythagorei opus fuiſſe cenſet *Dodwell.* de aetate Pythag. ſect. 27. pag. 212 ſqq. ἱερὸν illum λόγον, quem a μυςικῷ haud videtur diſcernere: ſed arbitratur, teſtimonio *Iamblichi* vit. Pythag. cap. 35. ſect. 258. pag. 208. Küſteri, (qui Dodwelli reſcripſit emendationem,) nixus, illum eſſe a *Ninone*, Cylonis ſocio in adcuſando Pythagora, confictum et concinnatum, ἐπὶ διαβολῇ Πυθαγόρυ, vt, eo libello in concione recitato, inuidiam Pythagorae conflaret maiorem. *Meinerſ.* lib. cit. I. pag. 575. adfirmat, *ſacrum ſermonem* a Diodoro Siculo, Diogene et Apollonio, (apud Iamblich. ſect. 258.) memoratum, diuerſum eſſe ab altero eiusdem nominis, qui poſterior confictus fuerit, ad Graecos conuincendos, Pythagoram arcanas ſuas doctrinas accepiſſe a Thracibus aliisque nationibus. adde eumdem Meinerſ. pag. 539. *Harl.*]

9) ΠΕΡΙ'

gg) De *Sotionis* fide quae in vtramque partem diſputata ſint, vide ſupra ad II. paragraphum. *Harl.*

hh) Priorem tamen, ἱερὸν λόγον, etiam inſcriptum fuiſſe λόγον περὶ θεῶν, narratur apud *Iamblich.* cap. 28. ſect. 145 ſq. eiusque hiſtoria et particula quaedam doctrinae, ex Orphicis hauſtae, explicatur; vide ad locum Küſteri notam pag. 123. et ſupra pag. 161 ſq. adnotata. *Harl.*

ii) Vit. Pythag. ſect. 146. ex auctore quodam antiquo, at credulo. vid. *Meinerſ.* hiſtr. doctrinar. Gr. I. pag. 281. apud Iamblichum tamen notatur, quosdam adſcribere id Telaugi. adde Iamblich. cap. 28. ſect. 152. *Harl.*

9) ΠΕΡΙ' ΨΥΧΗ῀Σ. Heraclides apud Laert.

10) ΠΕΡΙ' ΕΥ'ΣΕΒΕΙ'ΑΣ. Idem.

11) ῾ΗΛΟΘΑΛΗ῀Σ siue liber appellatus nomine *Helothalis*, qui Epicharmi Siculi pater fuit teste Laertio VIII. 7. et 78. [?]

12) ΚΡΟ'ΤΩΝ. Eidem Heraclidae memoratus.

13) Quaedam sub ORPHEI nomine edita. Ion apud Laert. VIII. 8. [Iamblich. sect. 145 sq.] Forte respicit ad *ἱερὸν λόγον*, de quo nr. 6. [Orphei instituta sectatum esse Pythagoram, et ab illo quoque mutuatum abstinentiam ab animalibus, scribit *Valckenarius* ad Euripidis Hippolytum v. 952. idque multi, praecipue iuniores Platoniei, iam antiquioribus temporibus crediderunt. vid. *Cudworthi* Systém. intell. IV. §. 17. pag. 444 sq. Dubitat tamen *Meinersius* in Historia doctrinarum etc. I. p. 486. item 572. Retinuerit quaedam placita, eaque haud omnino obscura instituta Orphica. At equidem non video, quae caussa commoverit Pythagoram, quum apud suos adseclas et amicos summa floreret auctoritate, vt quaedam sub Orphei nomine ederet. Atque parum abest, quin, quae Pythagorae placita atque instituta fuerint Orphicis similia aut cum his conuenerint, ea ex communi fonte, n. moribus doctrinisque aegyptiacis, maximam saltem partem, fluxisse putem. *Herodotus* quidem lib. II. cap. 81. de vsu lanearum vestium apud Aegyptios, consentanea esse haec, ait, iis, quae *Orphica adpellantur et Pythagorea:* quem *Herodoti* locum Valcken. ad Euripidis Hippolyt. p. 266. b. ita sagaciter emendat: *ὁμολογέει δὲ ταῦτα τοῖσι Ὀρφικοῖσι καλεομένοισι* [*καὶ Βακχικοῖσι, ἐοῦσι δὲ Αἰγυπτίοισι*] *καὶ Πυθαγορείοισι.* adde *Warburton.* secundum versionem gallicam a Silhouet factam: Dissertations sur l'union de la Religion, de la Morale et de la Politique tom. I. diss. V. p. 203. cl. *Villoison.* in comment. de triplici theologia mysteriisque veterum, vbi a p. 259. multus est de institutis Pythagorae, de arcanis et mysteriis scholae pythagoricae etc. idem pag. 276. adfirmat, Pythagoram philosophorum Homerum dici posse, eiusque fontibus omnes post eum philosophos, Platonicos, Peripateticos, Stoicos, Eclecticos hortulos suos irrigasse; de hoc legendum esse *Theodorum Metochitam* cap. VII. operis graeci inediti, inscripti, Capita philosophica et historica centum et viginti, (vid. *Fabric.* biblioth. gr. vol. IX. p. 218.) p. 294 sqq. idem agit de consensu Orphicae et Pythagoreorum doctrinae: illa comment. est inserta libro Bar. *de St. Croix:* Mémoires pour servir à l'histoire de la Religion secrete des anciens peuples. Paris, 1784. 8. At quoniam, quae exarasse litteris dicitur Pythagoras, ea iam diu interciderunt, et antiquissimi Pythagorei plura ex suis dogmatibus, ad maiorem fidem et antiquitatis laudem iis parandam, adseruerunt Orpheo, tamquam parenti: quae Pythagoras Orphicis docuerit consentanea, non pro certo dici et definiri potest. Id autem verum est, doctrinam de mundo, siue Cosmogoniam Orphicam differre a Pythagorica, ex Pherecydis disciplina forsan manante. vid. cl. *Tiedemann.* in principibus Graeciae philosophis, p. 445 sq. *Harl.*]

14) ΟΙ' ΚΑΤΑΣΚΟΠΙΑ'ΔΕΣ, siue vt alii codices *Σκοπιάδες*, vel denique *Κοπιάδες*. Scriptum moralis argumenti, vt licet suspicari ex initio, quod eodem in loco segm. 8. refert Laertius his verbis: *μὴ ἀναίδευ μηδενὶ*, quae solium Sibyllae sibi esse fatetur Casaubonus. Non male videtur vertisse Aldobrandinus: *Ne impudenter agas in quemquam.* Sed Palmerius p. 459. Exerc. in scriptores graecos, legit *ἀναίδευ*, et reddit *obnoxius esto nemini.*

Ambrosius: *nullius rei egens esto;* ita enim scripserat Camaldulensis, non, vt in tot editionibus vitiose recusum est: *nullius rex egens esto.* Tan. Faber probante Menagio: *μὴ ἀηδεῦ μηδενὶ, molestus sis nemini.* Ioachimus Kühnius: *μὴ ἀναιδεῦ, ne sis improbus erga quenquam.* [Vir doctus manu sua adscripserat meo exemplo: *si ἀναιδεῦ, legatur, cessat obscuritas:* alias probauit Palmerii correctionem.]

15) ΛΟΓΟΣ *πρὸς* ἌΒΑΡΙΝ. Proclus lib. III. in Timaeum pag. 141.

16) ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚΑ΄ ΒΙΒΛΙ΄Α *διάφορα.* Tzetzes Chiliad. 2. v. 888 — 891. [Ex aliquo librorum prognosticorum, qui nomen Pythagorae probabiliter mentiti sunt, depromtus esse videtur *Iriarto*, Pythagorae *ψῆφος, computus de pueris nascentibus ac simili errantium siderum adspectu, vt, quo quisque sub astro natus sit, ex obseruatione intelligas*, in codice regio Matritensi LXXXIV. in quo plures ad diuinationem et rerum naturalium scientiam pertinentes libelli insunt, in Catalogo codic. gr. MSS. biblioth. Matrit. p. 336. nr. 74. Ex eadem collectione desumta forsan fuerunt, quae Arato quidem nr. 79. adtributa sunt, Pythagorae autem Iriarte adsignat, de formis et significationibus XII. signorum: nr. 82. est Pythagorae epistola, (ab Iriarte primum p. 337. publicata) et Computus ad plura vaticinanda ad Telaugem, et Iriartio eadem esse videtur epistola adhuc inedita, quae in Catalogi MSS. graecorum regiae biblioth. Parisiensi cod. MMCCLVI. inscribitur, *Epistola Pythagorae ad Telaugem de laterculis magicis.* Tum sequuntur aliarum diuinationum numeralium sectiones in eadem collectione nr. 83. nimirum libellus gr. *de inualidis, vt praegnoscas, quis eorum sit praemoriturus.* Huic pseudo-pythagorico opusculo consentaneum esse videtur Iriarto, (pag. 338.) id, quod *Nesselius* in Caesareae biblioth. MSS. Catalogi parte IV. pag. 104. cod. CLXXIX. nr. 11. refert, ita inscriptum: *ψῆφος Πυθαγόρε Σοφιςῦ, siue Pythagorae Diuinatio per numeros, quae alias* Ἀριθμαντεία *seu potius* Ἀριθμομαντεία *dicitur.* etc. Eumdem codicem Vindobonensem recenset *Lambecius* in Commentar. de biblioth. Caesarea, libro et vol. VII. p. 197. nr. 12. In eodem Iriarti Catalogo p. 439. recensetur Pythagorae *ἀρχικέσορος προγνωςικὸν* etc. non multum, vt ait Iriarte, absimile Pythagorae ad Telaugem epistolae paullo ante memoratae. adde §. VI. infra. *Harl.*]

17) ὝΜΝΟΣ. Proclus V. in Timaeum. pag. 331.

18) ἈΡΙΘΜΗΤΙΚΗ΄. Ioh. Malalas Chron. tom. I. p. 201. *Πυθαγόρας ὁ Σάμιος τὴν Ἀριθμητικὴν συνεγράψατο.* Isidorus III. 2. Orig. *Numeri disciplinam apud Graecos primum Pythagoram autumant conscripsisse.* Meminit et Cedrenus duobus in locis. [Ad doctrinam de numeris Pythag. pertinuerit. vid. infra lib. IV. cap. 22. vol. IV. p. 20. *Villoison.* in anecd. gr. II. p. 244 sq. et in comment. memorata de triplici theologia etc. p. 293 sqq. not. vbi multus est de geometria Pythagorae, quem scribit primum intulisse in Europam notas numerorum minusculas.]

19) ΠΕΡΙ΄ ΠΟΛΕ΄ΜΟΥ ΚΥ΄ΡΟΥ ΚΑΙ΄ ΣΑΜΙ΄ΩΝ, teste itidem Malala et Cedreno, quem falsum non dubitat Vossius pag. 435. de Hist. graecis.

20) DE VIRTVTIBVS MEDICIS HERBARVM, ex quo profert nonnulla Plinius XXIV. 17. *Nec me fallit*, inquit, *hoc volumen, a quibusdam Cleemporo medico adscribi, Pythagorae pertinax fama antiquitasque vindicauit.* Idem XXV. 2. *Ab eo* (Homero) *Pythagoras clarus sapientia, primus volumen de earum* (herbarum) *effectu composuit, Apol-*

lini

line Aesculapicque et in totum Diis immortalibus inventione et origine assignata. Rursus XIX. 5. vbi de generibus scillae herbae: *Vnum de his volumen condidit Pythagoras philosophus colligens medicas vires, quas proximo reddemus libro.* [vid. Arpe lib. de Talismann. cap. V. p. 155 sqq. *Heum.*] Videntur ex hoc libro petita, quae Pythagoram laudans profert idem Plinius XX. 9. vbi de brassica, Pseudo-Dioscorides cap. 62. 136. (vbi de malua) 164. 192. 256. 264. 269. 273. Apuleius [ab auctore asini aurei diuersus,] lib. de herbis cap. 4. 50. etc. [Videtur tamen Pythagoras potius philosophatus esse de valetudine per rectam et moderatam viuendi rationem paucaque remedia conseruanda, quam de morborum curatione. Vide loca classica apud *Iamblichum* de vita Pythag. cap. 29. p. 139. Küsteri, et cap. 34. sect. 244 sq. p. 196. Plura de scientia Pythagorae et Pythagoreorum medica disputant *I. Heur. Schultze* in Historia medicinae, period. I. sect. II. cap. 7. §. 22 — 48. p. 169 sqq. idem p. 396 sq. et cl. *Meiners.* l. m. p. 479 sqq. adde Elenchum veterum medicorum, infra vol. XIII. p. 382. *Harl.*]

21. [*Pythagorae τὰ περὶ τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάττης de mari rubro* laudant *Athenaeus* V. 21. XIV. 8. et *Aelian.* de nat. animal. XVII. 8. ad quem locum vid. not. cl. Schneideri p. 536. Sed diuersus is a nostro est. vide supra §. III. nr. 11. *Harl.*]

Denique *Elegos* quosdam sepulcro Apollinis Pythagorae inscriptos testatur Porphyrius sect. 16. p. 18. Kusteri et [p. 20. vbi conf. Küsteri notam,] Epigramma in monumentum Iouis, cuius hoc ait fuisse initium: *Ὧδε θανὼν κεῖται ζὰν, ὃν Δία κικλήσκουσιν.* [P]

Non mirum est, tot scripta olim tributa Pythagorae fuisse, cum Pythagorici omnia sua ad Magistrum suum referrent. *Iamblichus* cap. XXXI. p. 171 sq. [p. 164. Küsteri.] *Καλὸν δὲ καὶ τὸ πάντα Πυθαγόρᾳ ἀνατιθέναι τε καὶ ἀποκαλεῖν, καὶ μηδεμίαν περιποιεῖσθαι δόξαν ἰδίαν ἀπὸ τῶν εὑρισκομένων εἰ μήπου τι σπάνιον. Πάνυ γὰρ δή τινές εἰσιν ὀλίγοι ὧν ἴδια γνωρίζεται ὑπομνήματα.* Quamquam idem cap. XXIX. p. 143. [p. 133. vbi dixerat nil hominum notitiae subiici, quod non in illis scriptis adcurate sit pertractatum;] non dubitare tamen videtur quaedam saltem ex illis esse Pythagorae ipsius, pleraque Pythagoricorum. Quum enim dixisset in omni genere doctrinae exstare scripta pythagorica praestantissima et accuratissima, *εἰ τοίνυν ὡμολόγηται*, inquit, *τὰ μὲν Πυθαγόρου εἶναι τῶν συγγραμμάτων τῶν νυνὶ φερομένων, τὰ δὲ ἀπὸ τῆς ἀκροάσεως αὐτοῦ συγγεγράφθαι, καὶ διὰ τοῦτο οὐδὲ ἑαυτῶν ἐπεφήμιζον αὐτὰ ἀλλὰ εἰς Πυθαγόραν ἀνέφερον αὐτὰ ὡς ἐκείνου ὄντα, φανερὸν ἐκ πάντων τούτων ὅτι πάσης σοφίας ἔμπειρος ἦν ἀποχρώντως.* [audi et mirare Nicomachi vaniloquentiam apud *Iamblich.* cap. 29. sect. 157 sqq. et 161. et conf. *Meiners.* l. c. p. 512 sq. et p. 517 sqq.] *Lysidis*, *Hipposi* et *Philolai* scripta et *Cleempori* medici sub Pythagorae ambulasse nomine iam a me animaduersum est. Sic plura *Astonis* Crotoniatae, eidem philosopho adscripta refert Laertius VIII. 7. Et *Archippum* ac *Lysidem*, memoriter tenentes praecepta doctoris, ingenio pro libris vsos scripsit Hieronymus apolog. 2. aduersus Rufinum p. 166. et post quaedam interiecta addit, *a filio et filia discipulisque Pythagorae prolata monumenta*, filiam respiciens *Theanonem* vel *Arignotem*, filium *Telaugen.* Equidem filiae suae *Damoni* quoque commisisse Pythagoram commentarios a se scriptos, nemini extra familiam communicandos, legitur in epistola [at ficta] Lysidis ad Hipparchum, testati, Damonem nullo pretio eos vulgare, sed *Bistaliae* filiae suae eadem arcani lege custodiendos credidisse.

Dorica dialecto, cuius tunc vſus in parte Italiae Pythagoreis [kk]) frequentatus erat, ſcripta fuerunt pythagorica commentaria pleraque, quemadmodum tum ex fragmentis patet, tum notatum Porphyrio eſt, qui hoc inter cauſas decrementi ſectae illius retulit in vita Pythag. pag. 40. *Ἔπειτα διὰ τὸ καὶ τὰ γεγραμμένα Δωρίδι γεγράφθαι, ἐχούσης τι καὶ ἀσαφὲς τῆς διαλέκτου. Καὶ μηδὲν διὰ τοῦτο ὑπονοεῖσθαι καὶ τὰ ὑπ᾽ αὐτῆς (ἀριθμητικῆς πραγματείας) ἀνιστορούμενα δόγματα ὡς νόθα καὶ παρηκουσμένα, τῷ μὴ ἄντικρυς Πυθαγορικοὺς εἶναι τοὺς ἐκφέροντας ταῦτα.* Doricum idioma tamquam optimum et antiquiſſimum placuiſſe Pythagorae, contra diſputat *Iamblichus* cap. XXXIV. ſect. 241 ſq. qui locus eſt notandus.

De Symbolis Pyth. V. Conſtat Pythagoram et Pythagoreos, quando apud extraneos agerent, vſos inter ſe certis *Symbolis* atque aenigmatis, breuibusque ſententiis et obſcuris [ll]), Iamblichus cap. XXXII. p. 191. *ἐπὶ δὲ τῶν θυραίων καὶ ὡς εἰπεῖν βεβήλων εἰ καί ποτε τύχοι, διὰ συμβόλων ἀλλήλοις οἱ ἄνδρες ᾐνίττοντο.* [P] Confer eiusdem protrepticum p. 130. Ea in libros etiam relata, morti vicini ſuis diligenter commendarunt, ne alienis a ſecta ſua hominibus vulgarentur. Idem cap. XXXV. p. 211. *διευλαβούμενοι δὲ μὴ παντελῶς ἐξ ἀνθρώπων τὸ φιλοσοφίας ὄνομα, καὶ θεοῖς αὐτοὶ διὰ τοῦτο ἀπεχθάνωνται, διελέσαντες ἄθρουν τὸ τηλικοῦτον αὐτῶν δῶρον, ὑπομνήματά τινα κεφαλαιώδη καὶ σύμβολα συνταξάμενοι τά τε τῶν πρεσβυτέρων συγγράμματα καὶ ὧν διεμέμνηντο συναλίσαντες κατέλιπον ἕκαστος οὗ ἐτύγχανεν τελευτῶν, ἐπισκήψαντες υἱοῖς ἢ θυγατράσιν ἢ γυναιξί, μηδενὶ δίδομεναι τῶν ἐκτὸς τῆς οἰκίας.* Haec *Symbola* [mm]) ſiue *ἱερὰ ἀποφθέγματα*, vt vocat *Hierocles* p. 301. ex veteribus explicauerant *Ariſtoteles* [nn]), *Androcydes* [oo]), *Alexander Polyhiſtor* [pp]), *Anaximander Mileſius* iunior,

kk) Pythagoras ipſe tamen vtpote Samius non videtur abhorruiſſe ab Ionica dialecto. *Fabric.* conf. cl. Glandorf. diſp. de carminis aurei aetate etc. praemiſſam illius editioni carminis aurei, §. VIII. pag. 81 ſq. *Harl.*

ll) Immo vero tota de numeris doctrina fuit ſymbolica. conf. *Tiedemann.* l. mem. p. 410 ſqq. Sic apud *Lucianum* pro lapſu inter ſalutandum cap. 6. tom. I. p. 729. (vbi plura dabunt interpretes,) triplum triangulum ſibi implexum, quinque deſcriptum et incluſum lineis, qua teſſera ad ſententiae ſuae declarationem homines vterentur, *ὑγίεια*, *valetudo* a Pythagoreis vocabatur: alios vero, in his Philolaum, *τετρακτύν*, *quaternionem*, vocaſſe *valetudinis* initium, ibidem prodit Lucianus. Ex Luciano quaedam ſumſit ſcholiaſtes ad Ariſtophanis Nubes verſ. 609. adde *Iac. Tollium* in Fortuitis, cap. 2. p. 9. De ratione et ortu illorum e myſteriis ab aegyptiacis ac graecis ſacerdotibus perceptis ducto, vid. *Tiedemann.* l. m. p. 320 ſqq. *Harl.*

mm) Demetrius de elocutione §. 254. *διὸ καὶ τὰ σύμβολα ἔχει δεινότητας, ὅτι ἐμφερῆ ταῖς βραχυλογίαις. Καὶ γὰρ τῆς βραχείας ἐνδείξεως ὑπονοῆσαι τὰ πλεῖστα δεῖ, καθάπερ ἐκ τῶν συμβόλων.* [Sententiae breues, quae praecepta omnibus Pythagoreis ſcitu vtilia, et ſequenti aetate ſaepe ſiue myſtica ratione perperam explicita, ſiue aliis ineptis ſententiis aucta, continebant, et ſeriore demum aetate etiam nomine ſymbolorum inſigniebantur, probe diſtinguendae ſunt a ſymbolis proprie ſic dictis pythagoricis, quae aenigmata fuerunt initiatis primi ordinis nota, et arcanam linguam ſignaque habebant, ordiniſque inſignia fuiſſe videbantur. Vberius ſcitiuſque diſſeruit de ſymbolorum illorum ratione atque diſcrimine cl. *Meinerſ.* in Hiſtoria doctrinae de Deo, p. 290. in primis in Hiſt. doctrinarum apud Graecos et Romanos p. 487 — 499. adde cl. *Tiedemann.* l. m. p. 321 ſqq. et p. 550 ſqq. Atque *Heumann.* ad oram ſui exemplaris bene iam adſcripſerat: „Videntur etiam ad Pythagoram relata fuiſſe ſymbola, quorum ipſe non fuit auctor, quaeque vel a Pythagoreis vel ab aliis excogitata fuerunt.“ *Harl.*]

nn) Meminit Porphyrius, Hieron. aduerſus Rufin. tom. II. p. 166. etc. Vide infra libro III. vbi de ſcriptis Ariſtotelis deperditis.

oo) Iamblich. Vit. Pythag. cap. 28. ſegm. 145. et Theologumena Arithmet. p. 41.

pp) Vid. Ionſius pag. 199. Clemens Alexan. 1. Strom. p. 304. Cyrillus IV. contra Iulian. p. 133.

nior qq), et alii, quorum ſcripta interciderunt: forte etiam *Ariſtoxenus* et *Theano*, a quibus pythagorica apophthegmata tradita conſtat e Stobaeo ac Suida. At enim ex his, qui aetatem tulerunt, videndi *Plutarchus* rr), VIII. 7. ſympoſiac. ſq. et lib. de educatione liberorum p. 12. *Laertius* VIII. 17 ſq. *Hierocles* p. 297 ſq. *Suidas* in Πυθαγ. *Hieronymus* contra Rufin. tom. II. p. 166. edit. Francof. praecipue *Iamblichus* in protreptico ad Philoſ. cap. XXI. Inter recentiores hoc argumentum attigerunt *Philippus Beroaldus*, Bononienſis, cuius libellus de ſymbolis pythagoricis [Bonon. 1500. 4. inter Beroaldi opuſcula. Baſil. 1509. 4. et ibid. 1517. 4.] ſeparatim recuſus cura Petri Fabricii, Roſtoch. 1604. 12. *Coelius Rhodiginus* XVI. 17 ſq. Antiqu. lect. *Deſiderius Eraſmus* in praeclaro adagiorum opere ſub initium, [*Braſſicanus* in libro: Prouerbiorum Symmicta. Quibus adiecta ſunt *Pythagorae Symbola XVIII.* et ipſa prouerbialia — recens ex Iamblicho Chalc. philoſopho graeco latina facta ſimul et explicita Io. Alexandro Braſſicano, Viennae 1529. ss)] *Marſilius Ficinus*, *Ioh. Reuchlinus* lib. II. de arte Cabbaliſtica, (cuius diſputationem anglice vertit et Hiſtoriae ſuae philoſophicae inſeruit Stanleius;) *Lilius Gyraldus*, cuius eruditus liber et ſeparatim [Baſileae 1551. 8.] et Tomo poſteriore pag. 637 ſqq. Operum et p. 465. Baſil. 1580. et ad calcem Hieroclis edit. Lond. tomo II. habetur tt), *Coelius Calcagninus* in dictis moralibus, inter Opera Baſil. 1544. fol. Idem *Calcagninus* lib. I. ep. 3. teſtatur, ſe peculiari volumine ſymbola pythagorica interpretatum eſſe: ſed illud inter opera eius non exſtat. *Omeis* p. 123 ſq. ethicae pythagoricae, *Paſch.* de variis modis moralia tradendi, p. 410. *Paulus Stolichius* libro de myſteriis Pythagorae, *Ioach. Zehnerus* in fragmentis Pythagorae, Lipſ. 1603. 8. *Claudius Minos*, *Athanaſius Kircherus* tom. II. Oedipi part. II. p. 157. *Tho. Stanleius* parte IX. Hiſtoriae philoſophicae [?] p. 556. [part. VIII. verſ. Olear. et edit. Venet. p. 392 — 411.] *Nic. Scutellius* Iamblichi interpres, *Franciſcus Bernius* Comes in Moralitate arcana e Pythagorae ſymbolis. Ferrar. 1669. 4. *Paulus Pater*, Profeſſor primum Thorunienſis, poſtea Gedanenſis, in Arcanis moralitatis ex XLI. Pythagorae ſymbolis, Francof. 1687. 8. [*Pythagorae* ſymbola, apophthegmata et ſententiae etc. lat. Romae, 1607. 12. — In bibliotheca Vindobonenſi cod. CXXXIII. nr. 15. praebet *Pythagorae ſymbola*, teſte Lambecio Comment. de bibl. Caeſ. lib. et vol. VII. p. 530. — In *Stolle* Geſchichte der heidniſchen Moral, p. 228 ſqq. *Harl.*] Ad ſymbolum *Choenici ne inſideas* exſtat ingenioſa et erudita diſſertatio *Io. Rondelli* uu) gallice edita Amſt. 1690. 12. De eodem ſymbolo agit Caſpar Waſerus lib. II. cap. 3. de menſuris Hebraeorum.

 VI. Feruntur

qq) Suid. in Ἀναξιμ. [et Eudocia pag. 49.]

rr) Conferenda LX. pythagorica praecepta myſtica a Plutarcho interpretata, quae latine manu Pandulphi Collenutii Piſaurenſis deſcripta reperit Gyraldus, et cum libro ſuo de ſymbolis Pythagorae edidit. *Libellus*, inquit, *eſt ſcitu dignus, ſed qui minime inter Plutarchi ſcripta graeca reperiatur, ſumma ſit licet a me cura et diligentia conquiſitus. Fabr.* conf. *Gyraldi* Opera a Io. Ienſio edita, Lugd. Bat. 1696. fol. tom. II. pag. 637. *Harl.*

ss) Epiſtola dedicatoria ſcripta eſt: *Viennae Auſtriae anno M. D. XXVIIII. menſe Martio.* rec. Pariſ. 1532. 8. Baſil. 1532. 8. cum Eraſmi adagiis, apud Wechel. 1579. et 1599. fol. Plura leges in: *Denis* Wiens Buchdrucker-Geſchichte pag. 691 ſqq. *Harl.*

tt) Confer *Freytag* Adparat. litter. tom. III. p. 450. 452. *Harl.*

uu) Vide Acta Er. A. 1691. p. 77. vbi diſces, virum hunc doctiſſimum vniuerſae philoſophiae Pythagoricae illuſtrandae animum adpuliſſe: Hiſtoire des Ouvrages des Sav. 1690. Oct. p. 102.

Speculum Magiae et alia Pythagorae tributa. VI. Feruntur et hodie nonnulla Pythagorae nomine incerta fide, vt *Speculum Magiae* et *Sphaera pythagorica diuinatoria* de decubitu aegrorum, quam ab *Apuleio*, vt fertur, latine redditam adfert *Caspar Barthius* XXX. 7. Aduersar. vv) Similem rotam vitae et mortis exhibet simul atque explodit Kircherus tom. II. Oedipi Aegyptiaci parte II. p. 491. ww) et canoras eiusmodi nugas non assis facere se, recte adfirmauit Iosephus Scaliger epist. CLXXXI. Solet etiam *abacus pythagoricus* vulgo adpellari, vtilior longe et rationabilior tabula multiplicationis numerorum, (*das Einmahl eins*,) confer Boethium lib. I. geometriae p. 1517. 1518. et Bedam tom. I. Operum p. 77 sq. xx) qua tamen alia longe vsus fuerit Pythagoras, siquidem exploratum esset, Pythagorae tetractyn fuisse rationem numerandi non vltra quaternarium, inde facta reflectione ad vnitatem, simili artificio, quo hodie per denarium facimus, quamcunque multitudinem quatuor numeris efferendi, de qua videndus *Erhardus Weigelius* in Tetracty pythagorica, et Aretologisticae p. 350 sqq. *Ioh. Wallisius* tom. I. Opp. 25. et 66. *Ioh. Sturmius* mathesi enucleata p. 6 sq. Sed ingeniose magis, quam vere hoc a praestantissimo Weigelio excogitatum esse existimo, et sententiae huic refragari vniuersam Pythagorae scholam, vt ex Nicomacho, Theologumenon Arithmeticae scriptore, Iamblichi in Nicomachum Commentario, et Ioh. Meursii denario pythagorico constare cuilibet potest. [confer *Meiners.* Historiam doctrinarum apud Graec. et Romanos I. p. 559 sqq. de illo Weigeliano libro et commento.] Itaque si numerorum mysterium tetractyos nomine a Pythagora significatum esse dicendum sit, denarium potius respexisse eum viris

vv) Vide supra ad §. IV. nr. 16. *Pythagorae et Apuleii sphaera* in cod. reg. Paris. 7337. vol. IV. Catal. pag. 343. cod. Florentinus XIV. Plutei LXXXVI. in Bandini Catal. biblioth. Laurent. MSS. gr. tom. III. p. 338. continet *Geomantiae artem* cum punctis et figuris geomanticis, qualis esse dicitur in cod. XXII. plutei XXVII. Catalogi eiusdem tom. II. p. 41. Operis titulus: Ἀρχὴ σὺν θεῷ τῆ Πυθαγορικῆ Λαξευτηρία, ἤτοι τῆ Ῥαβολία ὅτω πως λεγομένη περσικῆ. (qui liber est quoque in cod. XVII. in eodem vol. p. 361. notatus.) Tum ibid. nr. 8. sequitur Εὐχὴ Λαξευτηρία ad deum, dicenda ab eo, qui quaestionem proponit, cum diuinationibus variis, quae ex planetarum figuris et locis instituendae sint. Ibid. nr. 9. p. 340. recensetur argumentum libri scripti: Πυθαγόρα πλινθίδες *Pythagorae laterculi*, seu tabulae quaedam cabbalisticae, quibus p. 38. succedit Ψῆφος Πυθαγορικός, *calculatio pythagorica:* quod opus, cuius νοθεῖαν quilibet diuinabit, inscribitur *Iliadi* cuidam, hac epistola ipsi nuncupata Πυθαγόρης Ἰλιάδι χαίρειν. Tum aliae tabulae cabbalisticae, atque alia demonstratio circa aegrotum ad dignoscendum, victurusne sit, an moriturus. In catal. MSS. biblioth. reg. Paris. vol. II. sunt in codd. MMIX. ac MMCCCCXXVI. Pyth. tabula, cuius ope futura diuinari possunt, in cod. MMCCLVI. ad Telaugen, de laterculis magicis, epistola. Confer de nugis illis diuinationum *Casp. Penceri* commentar. de praecipuis generibus diuinationum, *de Sortibus*, p. 224 sqq. adde supra lib. I. cap. 29. cap. 31. etc. *Harl.*

ww) Eadem reiicitur a Naudaeo in Apologia pro Magis cap. X. Exhibetur et in Geomantia gallice edita a Christophoro Cartano, Nobili Geneuensi, Paris. 1567. 4. Exstat etiam libellus hoc titulo: Nobilissimus et antiquissimus ludus pythagoreus, qui Rhythmomachia adpellatur; gallice, auctore Claudio de Boissiere, Delphinate. Paris. 1556. 8. Italice: Il giuco pittagorico, nominato *Ritmomacchia*, per Franc. Barrozi, Venet. 1572. 4. [vid. *Paitoni* in biblioteca degli Autori antichi gr. et lat. volgarizzati etc. vol. III. p. 109.] Famosum quoque fuit quondam Pythagorae Παίγνιον, de litteris, sanguine in speculum, Lunae obuersum, scriptis, quae legi possint in Luna. vid. Suidas in Θετταλὴ γυνή. [et scholiast. ad *Aristophanis* Nubes, v. 750.]

xx) Conf. cl. *Gattereri* elementa artis diplomaticae vniuersalis, Gottingae, 1765. p. 71 sqq. *Iamblichum* in libro, a Villoisonio edito, in Anecd. gr. II. p. 211 sqq. eumdem cl. *Villoison.* ibid. pag. 143 sqq. et de triplici theologia vett. p. 293 sqq. quo vtroque loco multos alios viros doctos excitat. *Harl.*

viris doctissimis mihi persuaserim, qui ex additione vnitatis, binarii, ternarii et quaternarii coalescit. [vid. ad §. II. circa fin.] Notum et Pythagoricorum Πεντάλφα siue Πεντάγραμμον symbolum ὑγείας, quo in epistolis vsos notat praeter alios scholiastes *Luciani* T. p. 26 sq. Vide *Vossium* IX. 36. de idololatria, et *Iac. Tollium* cap. 2. fortuitorum, [¶] [et supra §. V. not. *ll.*] Nec minus trita *quinque corpora pythagorica*, de quibus prius scripsit Theaetetus, Suida teste, Socratis discipulus: e quibus, pyramidem igni, cubum terrae, aeri octaedron, icosaedron aquae, Vniuerso δωδεκαέδρον congruere opinabantur. Vide *Platonem* in Timaeo, p. 487. *Laertium* III. 70. *Plutarchum* II. 6. de placitis Philos. et quaest. Platon. p. 609 sq. etc. eumdem *Plutarch.* p. 1114 sq. de Musica, non sensu, sed analogica ratione iudicanda, item p. 1147. *Euclidem* lib. XIV. et XV. et *Ioh. Keplerum* mathematicorum suae aetatis principem in opere eximio de Mundi Harmonia. Praetereo *Monochordum* siue κανόνα ἐκ μιᾶς χορδῆς inuentum a Pythagora, de quo *Laertius* VIII. 12. et *Henr. Lindebrogius* ad Censorin. cap. X. *Gassendus* cap. III. Theoriae musicae. Tum nobile εὕρημα geometricum de area parabolae, vel alterum de potestate Hypothenusae in angulo orthogonio, Pythagorae ipsi hecatombe dignum visum, teste *Apollodoro* apud *Plutarch.* p. 1094. de suauiter viuendo secundum Epicurum, quod praeter Laertium et alios celebrat *Vitruuius* IX. 2. et demonstrat *Euclides* lib. I. propos. 47. et lib. VI. proposit. 31. Confer *Proclum* lib. IV. ad primum Euclidis p. 110. *yy*) Haec propositio, quia in academiis quibusdam demonstranda proponi consueuerat creandis philosophiae Magistris, ideo appellata est *Magistralis.* Denique imaginem Coeli et Terrae, quam ex aere factam Tarenti a Pythagora, scribit Varro IV. de Lingua latina. Ex numeris constare omnia, dixit. vid. Abulphar. pag. 55.

De 2. *epistolis* sub Pythagorae nomine exstantibus egi supra cap. X. §. 9. p. 413. [Epistolam Pyth. ad Hieronem manu exaratam et ab Curterio editam, habet bibl. Paris. catalog. MSS. reg. vol. II. nr. MMML, (vbi quoque nr. MMIX. memoratur Pyth. epistola ad Laidem,) item Bibliotheca Laurent. teste *Bandinio* in Catalogo MSS. gr. in illa bibliotheca, vol. II. p. 334. nr. LX. item in aliis codicibus ibidem p. 350. nr. II. p. 434. nr. XIX. cum ficta Abaridis ad Pythagoram epistola, denique pag. 491. nr. XIV.]

Aurea carmina. Iam dicendum non nihil est de versiculis, praecepta moralia continentibus, qui propter vsum et elegantiam χρυσᾶ ἔπη siue *aurea carmina* adpellari consueuerunt, (licet μολύβδα *plumbea* vocentur a Nazianzeno contra Iulianum p. 197. quod ei excidisse nollim,) et ad nostram aetatem peruenere cum commentario aureolo et ipso lectuque dignissimo *Hieroclis* *zz*) philosophi, non illius Nicomediensis, [¶] qui aduersus *aaa*) Christianos scripsit, sed

yy) Alium insignem *Procli* locum ex libro II. ad Euclidem pag. 19. de Pythagorae aliorumque scientia mathematica emendatius descripsit Fabricius infra lib. III. cap. 14. §. 18. vol. II. p. 384 sq. adde, quae ex Iamblicho publicauit *Villoison.* in Anecd. graecis II. p. 216. et 220 — 225. *Harl.*

zz) Fuere et alii Hierocles qui a Ioh. Pearsonio prolegom. ad Hieroclis commentarium enumerantur: 1) *Hierocles* Alabandeus, Asiaticorum princeps rhetorum, Cicerone puero clarus, qui eius meminit in Bruto et 2. de Oratore, Strabo lib. XIV. 2) *Hierocles*, Strabone iunior, cuius φιλίστορας λόγους adlegat Stephanus Byz. in Βραχμᾶνες et Ταρνεία. Tzetz. Chil. VII. hist. 144. et forte respicit schol. Pindari Pyth. Od. IV. Suidas in Ἱμεραῖον et Apostolius VIII. 20. prou. laudantes Hieroclem ἐν ἑτέρῳ φιλοσοφουμένων πυρὰ τῶν φιλοσόφων. [Plura loca ex Hieroclis Opere, φιλοσοφούμενα, et vnum e libro de matrimonio excerpsit *Stobaeus* in Eclogis physicis.] 3) *Hierocles* Hyllarimensis philosophus

Platonici Alexandrini, [circa anuum Christi CDL, imperantibus Theodosio II. Martiano, et Leone Thrace: laudat eum *Damascius* apud Photium cod. CCXLII. p. 1035. et 1037. vbi dicitur scholas Alexandriae instituisse. adde §. VII. Is igitur] diu post vixit *τὰς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ διατριβὰς ὑψηλοφροσύνῃ καὶ μεγαληγορίᾳ κοσμήσας μετὰ τοῦ σεπτοῦ καὶ μεγαλοπρεποῦς,*

vt

losophus Stoicus, ab athletica ad philosophiam qui se contulit. Gell. IX. 5. et Steph. in Ὑλλάριμα. 4) *Hierocles* causarum patronus, qui libros binos περὶ ἵππων θεραπείας scripsit ad Cassianum Bassum, de quo infra lib. V. cap. 5. vol. VI. p. 497. vbi scriptores veterinarios recenseo. 5) *Hierocles* grammaticus, qui συνέκδημον scripsit, siue notitiam imperii CPolitani, de qua ago libro IV. cap. 2. §. 19. 6) *Hierocles*, scriptor facetiarum. His adde 7) *Hieroclem*, qui a Demosthene memoratur contra Aristogitonem. 8) *Hieroclem* Imp. Heliogabali παιδικά, quem Caricum siue Hyccaricum mancipium vocat Dio in excerptis libri LXXIX. 9) *Hieroclem*, patrem Hieronis, tyranni Siculorum, Iustin. XXIII. 4. Athen. V. p. 209. 10) *Hieroclem* Cassianum in Inscriptione veteri palmyrena. etc. 11) *Hieroclem* Arcesilai philos. familiarem, ap. Laert. IV. 39. 12) *Hieroclem* Alypii F. Antiochenum, Libanii sophistae discipulum, et ad quem sunt Libanii epistolae: de quo *H. Valesius* ad Ammian. XXIX. [et *Bayle* in Diction. vol. II. voc. *Hierocles* p. 759.] Idem Libanius in epist. testatur, *Hieroclem* cum Aristaeneto periisse in terrae motu Nicomediensi, qui contigit A. C. 358. [vid. Wolfianae centuriae epist. 50. Libanii p. 141. sed vide *Burmann.* ad Valesii Emendatt. p. 11. not. 6.] 13) *Hieroclem* Piraeei praefectum Laert. II. 127. IV. 39. 40. eumdem forte Hieroclem Carem, de quo Polyaenus V. 17. 14) *Hieroclem Augurem*, Aristoph. in Pace, v. 1068. 1069. 15) *Hieroclem* Strategum Mytilenaeum, in numo apud Sponium p. 130. Misc. eruditae antiqu. 16) *Hieroclem*, Augusti libertum, dispensatorem operum publicorum, in vetere Inscriptione apud Reines. 571. Porro apud Athenaeum lib. XIV. vbi, quid sit σαστίτας placentae genus, explicat, pro Ἱεροκλῆς legendum Ἰατροκλῆς, vt idem Pearsonus obseruat.

aaa) Hic ex Vicario praeses Bithyniae, atque inde Ἀλεξανδρείας ὕπαρχος, (siquidem is ipse est, de quo *Epiphan.* haeres. LXVIII. 1. et qui ab Aedesio martyre caesus pugnis, vide Vales. p. 177. ad Euseb.) auctor et consiliarius ad faciendam persequutionem Diocletiano fuit, teste *Lactantio* de mortibus persecutor. cap. 16. scripsit λόγους φιλαλήθας δύο πρὸς τοὺς χριστιανούς. Vide eumdem *Lactantium* lib. V. cap. 2 sq. [*Pearson.* Proleg. ad Hierocl. p. 15. *Needham.* in notis ad Hier. p. 39. nr. 43. *Burmanni* not. ad H. Valesii Emendatt. p. 10 sqq. lib. I. cap. 5. vbi et Valesius et Burmann. de hoc Hier. opere eiusque auctore, qui a philosopho nostro Pythag. carminum interprete, perite distinguitur, docte egerunt. *Harl.*] Huius operis particulae, qua Christum seruatorem nostrum cum Apollonio Tyanensi contulerat, suum aduersus Hieroclem librum opposuit *Eusebius*, qui etiamnum exstat, cum Eusebii eiusdem demonstrationis euangelicae libris graece et latine ex versione *Zenobii Accioli* Florentini non vsquequaque optima, sed a *Luca Holstenio* interpolata et in notis subinde castigata. Exstat etiam cum Accioli versione ad calcem Philostrati de vita Apollonii, Paris. 1608. fol. vid. infra libr. V. cap. 4. §. 6. vol. VI. p. 91. *Fabric. Gottfried Olearius* adiecit quoque illam Eusebii defensionem suae Philostrati editioni p. 413 sqq. cum suis et Holstenii notis: praemisit autem varia, 1) veterum, n. Lactantii, Eusebii, Aeneae Gazaei, et Metaphrastis vitae Aedesii, testimonia; 2) particulam longiorem de Hierocle, φιλαλήθας sermonis auctore, tum de aliis eiusdem nominis, ex *I. Ionsii* libr. de script. hist. philos. III. 18. cum notis, in quibus Ionsius partim explicatur, partim redarguitur: 3) ex Io. Pearsonii Prolegom. ad Hieroclis comment. in aurea carmina, de iis, qui *Hieroclis* nomine claruerunt. 4) ex A. Dacerii praefatione, gallicae illius versioni comment. in aurea carm. praemissa, p. 239. ex versione lat. et cum notis Olearii. Adde *Tillemontium* in Monimentis ad Histor. eccl. pertinentibus, tom. IV. p. 606. *Pagium* in Crit. Baron. ad a. Ch. 302. n. VIII. tom. III. p. 315. Ionsium quoque refutavit *Bayle* in Diction. tom. II. p. 760. C. de nostro philosopho Alexandrino copiosius, et p. 758. de Hierocle persequutionis Diocletianae suasore vberius disserit, idemque Morerium ac Baronium refellit: adde *Glandorf.* in disputatione, illius editioni carminis pythagorici praemissa, §. 9. 10. de Hierocle, Pythagorae interprete, ac modo, quo carmen id tractauerit, et quid de argumento illius statuerit. *Harl.*

vt de eo Damascius apud Photium cod. CCXCII. [vbi is multus est de scriptis Hieroclis illorumque argumento,] p. 551. *bbb*) Aurea quidem carmina ipsi *Pythagorae* vulgo tamquam auctori tribuuntur et olim a multis adscripta sunt, vt a Chalcidio p. 229. *Pythagoras etiam in suis aureis versibus:*

> *Corpore deposito cum liber ad aethera perges,*
> *Euades hominem, factus Deus aetheris almi.*

Sic *Clemens* Alex. lib. I. cap. 10. paedagogi, Hieronymus contra Rufin. *Respice omnem oram Italiae quae quondam magna Graecia dicebatur, et Pythagoricorum dogmatum incisa publicis litteris aera agnosces. Cuius enim sunt illa* χρυσᾶ παραγγέλματα *ccc*) *nonne Pythagorae, in quibus omnia eius ita breuiter dogmata continentur, et in quae latissimo opere Philosophus commentatus est Iamblichus, imitatus ex parte Moderatum virum eloquentissimum et Archippum ac Lysidem Pythagorae auditores.* Etiam *Proclus* 3. in Timaeum, Pythagoram adpellat τὸν τῶν χρυσῶν ἐπῶν πατέρα. At *Galeno* subdubitanti lib. de dignotione adfectuum tom. VI. edit. Paris. p. 528. laudantur παραινέσεις φερόμεναι ὡς Πυθαγόρου. Et Chrysippus apud *Gellium* VI. 2. et in consolatione ad Apollonium Plutarchus, *Iamblichus* in Vita Pythag. p. 138. aliique non Pythagorae ipsi, sed Pythagoraeis illa tribuunt. Et Hierocles p. 318. adpellat non vnius Pythagorici, [?] sed ὅλου τοῦ ἱεροῦ συλλόγου ἀπόφθεγμα κοινὸν, testatus, in more positum fuisse, vt quotidie mane et vesperi hosce πυθαγορικοὺς θεσμοὺς ab illius sectae hominibus legerentur vel audirentur. Alibi p. 230. ὁ τῶν ἐπῶν τούτων συγγραφεὺς *ddd*). Qui vero ad vnum quemdam e Pythagoricis putarunt esse has, (vt idem Hierocles et Simplicius vocant)

bbb) Fabricii sententiam de auctore commentarii vero amplectitur ornatque *Needham.* in praefatione ad Hieroclis editionem p. 16. Idem censuit *Henr. Valesius* in Emendationum libro I. cap. 5. Is primum p. 12. ex Damascio ipsoque Hierocle apud Photium docet, illum vixisse post Plutarchum, Atheniensem, temporibus Theodosii iunioris. Tum de patria nostri disputat, et e Stephano Byzantio voc. Ὑλλάριμα colligit, nostrum fuisse *Hyllarima*, vrbe Cariae, oriundum: in qua haeresi iam fuerant *Salmasius* ad Stephani locum, *Isaac. Vossius* ad Pompon. Melam lib. I. cap. 16. qui eumdem esse qui aduersus Christianos scripsit, sibi persuadebat, et *Pearsonius*, qui praeter ea *Ger. Io. Vossio* lib. III. de histor. graecis p. 376 sq. credidit, Hieroclem christiani nominis sub Diocletiano vexatorem, et ex persequutore factum philosophum, domo fuisse Hyllarimensem. Enimuero Valesius, vt recte discreuit duos illos Hierocles, ita de patria philosophi nostri errauit; et reliquos modo dictos, viros eruditos, esse lapsos, docet *Burmannus* II. ad Valesii Emendatt. p. 13. Is, Hieroclem, ait, illum Hyllarimis latere patiamur, donec certioribus indiciis, qui qualisue fuerit, compertum habeamus: philosophum autem, qui ad carmina Pythagorae scripsit, domo fuisse Alexandrinum statuendum est. Fabricius in nota *zz*) nr. 5. Hyllarimensem illum Hieroclem fuisse philosophum Stoicum scribit. *Bayle* vero in Diction. II. p. 788. Hieroclem, auctorem libri: φιλίστορες, in quo multae fabulae repetitae fuisse videntur, *Hyllarimensem* esse suspicatur. *Harl.*

ccc) Ex iis, quae apud Hieron. sequuntur, possis colligere, eum de symbolis potius pythagoricis et apophthegmatis loqui, quam de aureis, quae habemus, carminibus.

ddd) Non vnius Pythagorici esse carmen, sed collectionem sententiarum ac praeceptionum a variis sigillatim concinnatarum per variam occasionem (hinc in cod. Vindoboo. paullo inferius nom. sunt inscripta, Πυθαγορικὰ ἔπη,) atque propter insignem vtilitatem in corpus quoddam redactarum, carmen tamen, siue potius fragmenta spirare mentem Pythagorae eiusque adseclarum antiquissimorum, credunt *Olearius* ad Stanleii Histor. philos. tom. II. p. 305. edit. Venetae, ac *Tiedemannus* in principibus Graeciae philosophis p. 188 sqq. adde *Küster.* ad *Porphyr.* de vita Pythag. p. 26. *Harl.*

cant) συνθήκας [eee]) referendas, vel *Lyſidem* cogitaverunt [fff]), quae ſententia probauit ſe quoque Andreae Dacerio: vel *Philolaum* [ggg]), vide Labbei bibl. nou. MSS. p. 385. vel denique *Epicharmum*, quae Stanleii [hhh]) coniectura eſt p. 512. [p. 305. verſ. Olear. et edit. Venet.] Hiſt. Philoſoph. licet Iamblichus cap. XXIX. p. 150. et cap. vlt. p. 221. potius obſeruet, ſententias pythagoricas ab Epicharmo in comoediis hinc inde fuiſſe adſperſas, non quod auctor aureorum carminum fuerit Epicharmus. Itaque ſi auctor illorum e pythagoricis quaerendus ſit, nullum quidem magis, quam *Empedoclem* Agrigentinum nominauerim, cuius καθαρμῶν forte nobilis particula fuerunt. Equidem omnia illi mirifice conuenire videntur, dialectus, dictio, argumentum, tum clauſula plane digna *Empedocle*, ἔσσεαι ἀθάνατος etc. Neque adeo noua eſt haec ſententia, vt propterea incredibilis alicui videri poſſit, cum diſerte confirmetur ab auctore veteri Θεολογȣμένων ἀριθμητικῆς p. 20. Τοιαύτης δὲ ȣ̓́σης, ἐπώνυμον [iii]) δι᾽ αὐτῆς τὰ Πυθαγόρȣ οἱ ἄνδρες θαυμάζοντες δηλονότι καὶ ἀνευφημȣ̃ντες ἐπὶ τῇ εὑρήσει, καθά πȣ καὶ Ἐμπεδοκλῆς.

De auctore A. C.

> Οὐ μὰ τὸν ἁμετέρᾳ γενεᾷ παραδόντα τετρακτὺν,
> Παγὰν ἀενάου φύσεως ῥιζώματ᾽ ἔχουσαν. [kkk])

VII. *Procli*

eee) Lege ὑποθήκας ex Simplicio ad Epictetum, vt notauit per litteras ven. Verpoortenn, et laudauit Iablonskii diſp. de voc. διαθήκη. *Harl.*

fff) Ita ſentit Huetius quaeſt. Aln. lib. II. cap. 4. §. 1. p. 130. et cap. 8. §. 1. p. 153. *Heum.* vide ſupra §. IV. not. 4. *Harl.*

ggg) Conſtantini Laſcaris Inſtitutionibus graecis (Ferrarae 1510. 4.) ſubiunctum eſt *carmen pythagoricum:* at in indice libri ſic notatum: — *Philolai Crotoniatae carmina aurea, quae falſo hactenus Pythagorae adſcripta ſunt. Harl.*

hhh) *Stanleius* vero non tam Epicharmum habet illorum carminum auctorem, quam potius ſuſpicatur, ab Epicharmo ea eſſe compilata. *Harl.*

iii) Scribe ἐπώνυμον cum Needhamo in praefat. ad Hieroclem pag. 17. *Heum.*

kkk) Hanc Fabricii coniecturam iam reiecit *Olearius* ad Stanleii Hiſt. phil. l. m. et, „verſus illi, ait, in frequentiori vſu Pythagoreis poſiti, et ſollemnis iuramenti loco adhibiti, ab Empedocle ſuis inſeri potuere, absque eo, quod aureorum carminum auctor ille eſſet.“ *Brucker.* quidem in Hiſtor. crit. philoſ. I. p. 1109, Fabricii ſuſpicionem exiſtimat eſſe admodum veriſimilem, nec, quae obieciſſet Olearius, eam eleuare; *Bandin.* quoque in Catal. MSS. gr. bibl. Laurent. vol. II. p. 260. cum Fabricio facit: tamen *Tiedemannus* l. m. Fabricianam coniecturam iisdem fere, quibus vſus erat Olearius, argumentis refellit, additque, fidem auctoris theologiae arithmeticae, quippe qui multo ſerius vixiſſet, nihil valere ad litem dirimendam. Diſſentit quoque *Meinerſ.* in Hiſtoria doctrinarum apud Gr. et Rom. I. p. 579 ſqq. id agens, vt oſtendat, id carmen poſt tempora Platonis atque Ariſtotelis a quodam pythagorico, qui cum Ariſtoxeno et Heraclide ſit verſatus, eſſe concinnatum, neque illud integrum ad noſtram aetatem perueniſſe, ſed interpolatum ac mutilum eſſe, idemque auctum verſibus ex aliis multo iunioribus carminibus pythagoricis ſubinde ſumtis atque inſertis. Antea idem in noua bibliotheca philologica, vol. II. p. 71 ſqq. inprimis p. 81 — 99. vberius examinarat atque reiecerat opinionem cl. *Glandorfii.* Hic quum in mem. diſſ. de carminis aurei aetate etc. primum illius vetuſtatem docte vindicaſſet et confirmaſſet, remotis variis argumentis, et excuſſis ac refutatis Fabricii aliorumque de auctore illius ſententiis ac rationibus §. VI. et in adpendice p. 188 ſq. demonſtrandum ſibi ſumſit, carmen forſitan ex myſteriis eleuſiniis ortum et ante Pythagoram eſſe compoſitum, quod hic a praeceptore ſuo aut aliunde acceptum adeo probauerit, vt cum aliis vetuſtioribus ſcriptis etiam hoc carmen ob eximiam vtilitatem diſcipulis commendaret, quod poſterior tamen aetas ad Pythagoram referre aut ad Pythagoreos potuiſſet. Hac ratione poſſe putat componi et conciliari inter ſe antiquorum teſtimonia, quorum pars libros Pythagorae, in primis autem hoc carmen, adſignat, vti *Clemens Alexandrin.* Paedagog. lib. I. cap. 10. et *Proclus* in Timaeum lib. III. p. 62; pars

Commentarii in A. C. VII. *Procli* Laodicenſis Syri commentarius in χρυσᾶ ἔπη, Suidae memoratus, intercidit. Brunsmanni notae et index omnium verborum in Pythagor. et Phocyl. MS. extant Hauniae in biblioth. collegii medici. Editiones carminum aureorum pleraſque inſigniores retuli capite ſuperiore, cum Gnomicos recenſerem, quorum non contemnenda pars eſſe ſolent. Eorum editionem nouam ad MStos codices meditatus *Dauid Hoeſchelius* lll) non perfecit, licet eius iudicio conſtet in pythagoricis poſt verſum 39. in MS. Auguſtano legi verſiculos binos, qui in vulgatis fere editionibus deſiderantur, ſed exſtant apud Porphyrium pag. 27. [n. 40. edit. Küſter. pag. 41.]

Πρῶτα μὲν ἐξ ὕπνοιο μελίφρονος ἐξυπανιστὰς
Εὖ μάλα ποιπνεύειν ὅσ᾽ ἐν ἤματι ἔργα τελέσσεις

et poſt verſum 44. hunc tertium, itidem in editis libris praetermiſſum:

Ταῖς αὐταῖς ἀρεταῖς ποιοῦ φίλον, ἤν κ᾽ ἐθέλησθα.

Paraphraſin *Arabicam* cum verſione latina *Io. Elichmanni* edidit Claudius Salmaſius ad calcem ſuorum in Epictetum commentariorum, vna cum paraphraſi [⁋] arabica tabulae Cebetis, Lugd. Bat. 1640. 4. In calce paraphraſeos arabicae legas, Galenum haec pythagorica recitaſſe ſub initium et ſub finem cuiusque diei. Loca quaedam illuſtrat Salmaſius in praefat. Graece vero et latine cum commentario ethico exhibet carmina aurea *Magnus Daniel Omeis*, Altdorfii 1693. 8. qui p. 91. ineditum *Matthiae Georgii Koenigii* commentarium celebrat. *Olai Celſi* obſeruationes in aurea carmina lucem viderunt Vpſaliae 1706. 8. Video etiam memorari editiones Guil. Canteri et Io. Spondani, atque expoſitionem Henrici Bremi Curienſis, [cuius commentarius prodiit Witteb. 1586. 8. mmm)] G. Sartorii, Ioannisque Straſelii. *Ioannis Erbergii* Obſeruationum in aurea carmina prodiit pars prior Vpſaliae 1702, poſterior

1705. 8.

pars autem negat, illum ſcripſiſſe quidquam, quod etiam poſtea Socrates imitatus ſit. Acuta quamquam haec eſt ſententia Glandorfiana, atque argumentis ingenioſe excogitatis et ſubtiliter docteque explicitis corroborata: tamen mihi, fateor, magis adridere iudicia rationesque Olearii, Tiedemanni ac Meinerſii. Nonnullas quidem ſententias et praecepta quaedam, ea potiſſimum, quae ad vitam recte beneque agendam pertinent, et a natura ipſa pectoribus hominum indita quaſi et inſculpta ſunt, et qualia noſtrum complectitur carmen, longe ante Pythagoram in Oriente atque Graecia maiore, non cognita ſolum, ſed etiam ad communis vitae emolumenta fuiſſe adhibita, (vid. cl. *Glandorf.* in Adpendice p. 189. vbi ſententiam ſuam ſuperiorem retractaſſe videtur,) eaque a Pythagora commendata, haud negabo: ex his tamen, opinor, effici non poterit, carmen ipſum a Pythagora ipſo fuiſſe concinnatum aut ante illius tempora exſtitiſſe. Negat praeter ea *Glandorf.* p. 15 ſq. carmen id, quale nos hodie habemus, eſſe mutilum. Cl. *Schier* in vita Pythagorae p. 28. ſtatuit, Pythagoram, licet ſua ipſe manu non exarauerit et compoſuerit haec carmina, materiam tamen diſcipulis ſuis frequenter inculcaſſe, ideoque eum, ſi in primis materiam ſpectes, eſſe auctorem. Quae ſententia placet, ſi auctorem eum quoque intelligimus, qui dat conſilia, et praecepta, licet antea non incognita, commendat, ſuaque corroborat auctoritate. *Harl.*

lll) Vide eius epiſt. ad Kirchmannum, datam 7. Id. April. 1603. poſt Gudianas p. 188. vbi et variae lectiones quaedam notatu dignae in νουθετικῷ Phocylidis. *Fabric.* De verſibus illis ſuppoſititiis vid. cl. Glandorfii not. p. 150. et 156. et de codice illo in Prolegg. p. 4. *Harl.*

mmm) Verſio lat. in ſectiones diuiſa, notis grammaticis atque ethicis, parum eruditis, hinc inde vtilibus, onerata potius eſt, quam ornata. *Harl.*

1705. 8. *Dauidis Clerici* patrui sui ineditas in carmina aurea animaduersiones memorat Ioh. Clericus tom. I. biblioth. selectae p. 158. Antonii Quaerengi paraenesis s. paraphrasis liberior carminis pythagorici ad Odoardum Farnesium, principem, prodiit Romae, 1586. 4. Cum erudito itidem commentario vulgata sunt a *Guilelmo Dietzio*, Professore gymnasii Vlmensis, 1661. Sed et *Vitus Amerbachius* carmina haec perinde vt Phocylidea cum animaduersionibus suis edidit Lips. 1594. 8. 1602. 8. Vtraque *Wolfgangus* quoque *Seberus* Sulanus, Rector olim Schleusingensis, excudi fecit cum latina versione, indice graeco omnium verborum phrasiumque et locorum communium, Ioach. Camerarii scholiis graecis et suis ipsius latinis animaduersionibus. Lips. 1604. 8. In fragmentis Pythagorae a *Ioach. Zehnero* collectis et graece ac latine editis ibid. 1603. 8. praeter vitam Pythagorae e variis scriptoribus contractam, habentur *carmina aurea*, praefixo iisdem ex Georgii Cedreni historia argumento: tum plures sententiae apud varios scriptores ad Pythagoram auctorem relatae, et symbola quaedam pythagorica. [Pythagor. et Phocylidis carm. gr. cum Casp. Brülouii indice vocabulorum. Argentorati, 1618. 8.] nnn). Habes etiam fragmenta Pythagorae et magis quidem selecta

nnn) De codd. MSStis et editionibus aureorum carm. (missis editionibus supra ad Theognidem memoratis,) quaedam adnotabo. In Catalogo MSS. reg. Paris. vol. IV. tres codd. MSS. nr. 4841. 5009. 7582. in vol. II. codd. XXI. reperiuntur. — In biblioth. Caes. Vindob. teste Lambecio, comment. de illa, vol. VII. cod. LXXVII. nr. 4. p. 280. codicis initium est; *Πυθαγορικὰ ἔπη, τὰ ἄτως ἐπικαλέμενα χρυσᾶ, τυγχάνεσιν περιέχοντα τῆς τελειοτάτης τῶν Πυθαγορέων φιλοσοφίας*: sequitur codex *Hieroclis*, de quo paullo post agemus. In eodem vol. pag. 294. in cod. LXXVIII. notantur nr. 1. aurea carmina *pythagorica* cum *Hieroclis* philosophi commentario, et nr. 2. *Γνῶμαι τῶν Πυθαγορείων*. In eodem vol. p. 303. cod. LXXIX. quo continentur *Πυθαγορικὰ ἔπη*, (eadem est inscriptio, quam e cod. LXXVII. adtulimus,) cum *Hieroclis* commentario. Cod. CCXCIII. inesse quoque Pythag. aurea carmina, monet Kollarius ad Lambecii Comment. vol. V. p. 534. — In biblioth. Ambrosiana *Mediolanensi*, teste *Montfaucon* Diario Italico p. 18. — In Catalog. *biblioth. Lugdun. Batau.* p. 336. nr. 57. *b.* Pythagorae aurea carmina et Phocylidis poema etc. manu Franc. Nansii scripta, cum eiusdem notis; ibid. p. 398. nr. 59. Pythag. carmina aurea, cum Orpheo, Musaeo, Callimacho, Phocylide aliisque. In eadem biblioth. Leidensi esse librum arabicum reperi, pythagorica complectentem dogmata; qui a Golio vt latine vertatur, desiderat Adolph. Vorstius tom. II. Sylloges Burmannianae p. 792. adde p. 793. — In codd. *Bauar.* CLV. CLXXIV. CCXXIX. Hieroclis commentarius. — Inter codd. biblioth. *Taurinensis*, in Catalog. illius biblioth. p. 238. cod. CXLVI. et p. 385. cod. CCLXXXVII. sunt aurea carmina cum Hieroclis commentario. — In biblioth. *Laurent. Florent.* secundum Bandini Catalog. seruantur in vol. I. cod. XXIII. p. 490. vol. II. cod. XX. p. 92. cod. L. p. 208. ibid. cod. VII. p. 260. vbi quaedam adnotauit Bandin. ibid. cod. XXII. p. 327. cum glossis aliquot interlinearibus: ibid. Plut. 59. cod. I. p. 486. carmina Pythag. aurea; in vol. II. cod. XXVI. a Nicolao Murmurio scriptus, p. 175. cum *Hieroclis* expositione; (coll. *Montfaucon* Palaeogr. gr. p. 104.) it. vol. III. cod. IX. p. 257. ibid. cod. X. p. 391. cum scholiis quibusdam margini adscriptis. Codicis initium est *Πυθαγορικὰ ἔπη τὰ ἄτω καλέμενα* etc. reliqua, vt in cod. Vindobon. supra memorato. adde Montfaucon Palaeogr. graec. p. 85. — In Catalogo graecorum codd. MSS. apud *Nanios*, Bononiae, 1784. fol. cod. CCXCVI. nr. 10. cod. CCCV. nr. 14. p. 515. cum notis inter lineas. E bibliotheca *Bodleiana* quatuor codd. vsus est Needhamus, cuius praefat. conferes. — Ex Augustano codice admodum nouo Hoeschelius et Glandorf. (vide e. g. ad vers. 39. et supra ad §. VII. notata,) lectiones dederunt. — In Zanetti et Bongiovanni Catalogo codd. MSS. gr. biblioth. *D. Marci Venetae* sunt carmina illa aurea in cod. DXX. p. 279. cod. DXXIII. p. 282. et cod. DXXV. p. 284. Zanetti tamen non animaduertit pag. 197. in cod. CCCCVI. etiam contineri *Πυθαγορικὰ χρυσᾶ ἔπη*, vt *Villoison*. in anecdotis graecis, tom. II. p. 244. ostendit. — In Iriarti Catalogo MSS. gr. biblioth. regiae Matrit. p. 465. Excerpta memorantur maximam partem ex Hieroclis commentario in Pyth.

A. C.

Hierocles. cta ac dispofita licet perpauca ante commentarium *Hieroclis* in aurea carmina editionis Londinenfis, quam antequam recenfeam, obferuo, *Hieroclem* illum fuiffe praece-
Hhhhh 3 ptorem

A. C. verf. 47. etc. de Pythagorae iureiurando fiue numero quaternario, p. 166. lin. 3. — 168. lin. 16. edit. Needhami. Quae autem in cod. fequuntur, differunt ab editis. — Ibidem excerpta ex recentiore auctore, qui Hieroclem et Diogenem Laert. laudat, de Pythag. iureiurando et quaternario. — Atque ita alibi latent codices. adde *Glandorf.* Prolegom. de codd. MSSt. etc. p. 3 fqq. qui ibidem hiftoriam criticam editionum et carminis pythagorici et Hieroclis commentariorum dedit. Quia igitur vir doctiffimus otium nobis fecit, lectores ad eum ablegamus et de editionibus Pyth. feorfum curatis, et ab illo omiffis necdum fupra in recenfione editionum Theognidis etc. memoratis paucis nos expediemus:

Pythagorae aurea verba et *fymbola* adhaerent edd. *Iamblichi* de myfteriis Aegyptiorum etc. *Aldinis*, Venet. 1497. et 1516. fol. De priore editione vid. Bure Bibliographie inftructiue etc. vol. de la Iurispr. et des fcienc. et arts. nr. 1270. pag. 162. — eft verfio *Marf. Ficini*, in cuius Opp. Bafil. 1561. fol. tom. II. p. 1978. repetita eft.

Pythagorae C. A. gr. et lat. apud Bern. Iuntam. f. l. et a. 4. in biblioth. Vinarienfi. — cum aliis gr. et lat. Florent. opera Phil. Iuntae. 1506. 4.

Conftantini Lafcaris Inftitutiones vniuerfae cum plurimis auctariis nuperrime impreffae, tanta diligentia et rerum copia, quanta numquam alias. Ad calcem: *Ferrariae, per Io. Maciochium Bondenum, tertio Calendas Sextilis* MDX. 4. Index plenus hic eft:

„*Conftantini Lafcaris* graecae inftitutiones et primo, de octo partibus orationis, de conftructione, de nomine et verbo, de pronomine fecundum omnes Graecorum διαλέκτοις poetarumque confuetudinem, quibus omnibus altriufecus addita eft latina translatio. Symbolica *Cebetis* tabula et graece et latine impreffa; *Angelica et humana falutatio* ad deiparam virginem. Diligens *Pifonis* fuper graecis litteris commentatio, multaque ad rem latinam facientia digna annotatu. *Luciani Samofatae* δίκη φωνηέντων, i. iudicium vocalium, eiusque translatio Coelio Calcagnino interprete. *Dominica oratio*, *Apoftolorum* fymbolum. Initium Euangelii *Ioannis* Apoftoli. *Pfalmus* L. cui principium, Miferere mei domine. *Philolai, Crotoniatae carmina aurea, quae falfo hactenus Pythagorae adfcripta funt.* Ad bene inftituendum mores adolefcentum *Phocylidis* poema. Omnia cum latina interpretatione."

Oratio dominica in verfus adftricta, Cafpare Vrfino Velio authore. *Aurea carmina Pythagorae graece. ac deinde — latina eodem Vrfino interprete.* — In calce: Viennae Auftriae per Ioannem Singrenium anno XXIIII. (1524.) 4. vid. *Denis* Wiens Buchdrucker - Gefchichte, p. 243 fqq. — alia edit. eorumdem C. A. cum aliis libellis gr. ibid. eod. anno. 8. vid. pag. 245.

Pythag. A. C. cum Sixti Enchiridio f. fententiarum libello, in officina Simon. Grunenbergi, apud Auguftinianos. Wittenbergi, 1514. (tefte *Manfio* in Fabric. biblioth. lat. medii aeui, vol. VI. p. 195 fq.)

Pythag. — cum Cebetis tabula, per Chriftianum Wechel. Parif. 1531. (Maittaire A. T. II. part. II. p. 752.) 1537. 8. 1557. 8. gr. 1539. gr. et lat. — Bafil. 1543. cum Hierocle, in linguam latinam translato. — *Paris*, apud Guil. Morellum, gr. cum Stephani Nigri commentariolis, 1555. 8. et 1582. ex typogr. Steph. Prevofteau. — *cum Cebetis tabula*, *Paris*, apud Martinum Iuuenem, 1557. 8. — *Aurea dicta Pythag.* — ex graeco in latinum carmen — conuerfa per M. Georgium Prechtium. *Viennae*, 1558. 4. vid. Denis l. m. p. 558 fq. — cum Phocyl. et Amerbachii interpret. Argentorati, 1561. 8. — cum I. Thom. Freigii graeca grammatica, Homeri Batrachomyomachia et Aefopi fabulis, 1580. 8. — cum Hefiodo, gr. Antwerp. 1581. 8. — cum *Hieroclis* commentario, Parifiis et Londini aliquoties, (de quibus editt. paullo poft erimus copiofiores.) — *Aurea Pythagoreorum carmina*, lat. conuerfa, multisque in locis emendata, illuftrataque obferuationibus, quibus etiam Hieroclis interpretationi non parum lucis adfertur. Autore *Theodoro Marcilio.* Lutetiae, apud Nicol. Niuellium. 1585. 8. recuf. cum Sylburgii notis in *A. C.* cum *Hierocle*, Londini, 1654. 12. — eadem, graec. in libello: Στιχολογία τεχνολογική, Venet. 1694. 8. — Salmafianam, Omeifianam, Dietzianam et Zehnerianam iam Fabricius laudauit. — cum *Andr. Dacerii* verfione gallica et Hierocle gallice verfo atque illuftrato: in: *La vie de Pythagore*, fes fymboles, fes vers dorez et la vie d' Hierocles etc. Paris, 1706. 12. II. tom.

Χρυσᾶ ἔπη τῶ Πυθαγόρα, *h. e. Pythagoras chri-ftianus*

ptorem Aeneae Gazaei ooo), vt ex limine dialogi eius de resurrectione colligitur, atque adeo circa medium saeculi post Christum natum quinti floruisse. Quam aetatem aliis argumentis etiam adstruit *Ionsius* III. 18. vbi copiose agitur de Hierocle. (conf. supra ad §. VI. et Lambecii Comment. de biblioth. Caes. Vindob. vol. VII. p. 283 sqq.) Sed male eumdem ppp) Hieroclem,

stianus rediuiuus etc. Stockholm, 1638. 8. vaius plagulae est, quae primum sistit carmen graecum, dein, latine redditum. vid. *Fant* Histor. litteraturae graecae in Sueeia, Vpsaliae, 1779. p. 73.

Pythagorae C. A. graece et lat. (ex vers. Viti Amerbachii) cum analysi critica et ethica, imitationibus graeco - latinis et indice gemino, opera et studio *Io. Chr. Knauthii.* Dresdae. 1720. 8.

Ego vero illud poema dedi atque illustraui primum in Chrestomathia gr. poetica, Coburgi, 1769. dein secundis curis, in Anthologia graeca poet. Noribergae, 1775. 8.

Pythagorae aurea carmina cum integris animaduersionibus Friderici Sylburgii, Theodori Marcilii, Viti Amerbachii et Petri Needhami, graece et latine. Nunc denuo recensuit, cum optimis quibusque codicibus typis descriptis contulit, interpretationem latinam emendauit, historiam breuem de rebus ad Pythagoram pertinentibus, variantes lectiones, obseruationes et indices adiecit Io. Adam Schier. A. M. Lipsiae, 1750. 8.

Praemisit indicem editionum praecipuarum Pythagorae carminum: addidit idem vitam philosophi. Notae criticae subiectae sunt contextui: adnotationes autem vberiores illum excipiunt.

Pythagoreorum aureum carmen, varietatem lectionis notasque adiecit: in vsum scholarum edidit Eberhard Gottlob Glandorf, (in praesenti Conrector Gymnasii Onoldini), Lipsiae, 1776. min. 8. gr. et lat. Est prior pars libri inscripti: *Sententiosa vetustissimorum gnomicorum quorumdam poetarum opera.* In commentario vberrimo tam de lectionis varietate ac veritate, quam de sensu versuum vique verborum sollicitus erat editor. In Prolegomenis de codd. editionibus, aetate, argumento etc. diligenter et copiose differitur.

Brunck. dedit illud poema, gr. inter *Gnomicos poetas graecos*, Argentorati, 1784. 8. p. 107 sqq. et adiecit latinam interpretationem versuum, qui apud Stobaeum sunt, interprete Hugone Grotio.

Subiungam quasdam versiones. *Pythagorae aurea verba*, Socratis Symbola, Speusippi liber de distinctionibus, Xenocratis liber de morte Aristotelis de animae immortalitate etc. — latine. — *Iacobus Pulcridrapensis de Burgofrancho* haec collectanea omni arte et solertia imprimi curabat in alma et inclyta ciuitate *Papiae*, MDXVI. fol. vid. Maittaire Indic. in A. T. p. 190. — *Gallicam* Dacerii, paullo ante memoraui, aliam cum Phocylide supra laudaram. *Germanica*, carm. aur. eaque metrica *Gleimii*, in Mercurio teutonico, (deutschen Mercur. menstruo libello,) 1775. mens. Maio; *Linkii*, Altdorf. 1780. 4. — *Pyth. epistolae ad Hieronem*, in: Wandsbecker Bothe, an. 1773. nr. 196. — antea latine in *Gilb. Cognati* Farrag. epistol. Lacon. pag. 424. et 195. in *Io. Buchleri a Gladbach* thesauro epistol. Laconic. p. 494. et 599. et in *Stanleii* Hist. philos. Lips. 1711. 4. pag. 700. *Italicae* sequentes memorantur in *Paitoni* Biblioteca degli autori antichi gr. e lat. volgarizzati, tom. III. p. 108 sq. 1) in: La Calliope, overo XXXX Sonneti morali — di Alessandro Adimari etc. In Firenze, 1641. 4. 2) in Capponi Liriche parafrasi etc. Venet. 1670. 12. 3) Commento di Ierocle Filosofo sopra i versi di Pitagora, detti d' Oro, volgarmente tradotto da *Dardi Bembo* etc. Venet. 1603. 4. item, ibidem 1604. 4. (vid. Paitoni l. m. tom. II. p. 186. Duas has editiones a diuersis typographis excusas, a Mittarello in Catal. MSS. biblioth. Venetae S. Michaelis, p. 83. aliisque confundi, aliquoties animaduerti.) Addatur Parafrasi de' versi aurei di Pittagora, in Scherzi poetici, o siano traduzioni libere dal Greco di Domenico da Gattinara, Professore della lingua Ital. nel Collegio Carolino di Brunsvic. 1784. 8. *Harl.*

ooo) Vide quae de Aeneae aetate notaui supra cap. X. §. 29.

ppp) Communis hic error multis eruditis, vt vel cum Stoico philos. de quo Gellius, vel cum Lactantii aequali nostrum confundant. Eadem sententia videtur fuisse H. Mori qui pag. 276. Opp. theolog. *Hierocles egregius ille paganus moralis, miracula Christi non negat, nec personae praestantiam, sed contendit, Apollonium Tyaneum cum eo saltim conferri posse.* Pro Heralito, *Hierocles* legendus est in Lipenii biblioth. philosophica tom. II. p. 1275.

roclem, putat, qui ab Eusebio est confutatus, cum diuersi sint et maiore quam saeculi spatio a se inuicem distent Hierocles Bithyniae et post Alexandriae ἔπαρχος, (de quo Lactantius atque Eusebius qqq)) et *Hierocles* philosophus platonicus Alexandrinus (de quo Photius ac Suidas rrr)). Neque audiendus est idem [] Ionsius, iuniorem, nescio quem, Eusebium comminiscens, cum etiam Lactantium ita necesse foret alium comminisci iuniorem. At ne alia argumenta a doctissimis viris Guil. Caueo in Hist. literaria, Tillemontio tom. V. part. I. p. 333. edit. Bruxel. Memor. Hist. eccles. p. 606 sq. et Petro Baylio [tom. II. p. 758. et 760.] Lexici in medium allata producam, idem ille, quem dixi, Aeneas probe distinguendos monens p. 24. edit. Barthii, Ἱεροκλῆς δὲ, inquit, οὐχ ὁ διδάσκαλος, ἀλλ' ὁ προβαλλόμενος τὰ θαυμάσια, ἄπιστον καὶ τοῦτο προσέθηκεν. Quod nec a Pearsonio in eruditis et luculentis ad Hieroclem prolegomenis, nec a Ionsio animaduersum fortasse mirabitur lector, sed et similes vel etiam minores hallucinationes si mihi cum tantis viris neutiquam comparando hinc inde exciderint, veniam dare non grauabitur. [adde *Gottfr. Olearium* ad h. l. Ionsii, quem praemisit Eusebii defensioni, insertae editioni suae Philostrati, p. 416. Burmann. ad Valef. Emendatt. p. 9. *Harl.*] *Hieroclis commentarium* in aurea carmina, insignem plane, nec grammatisticum, sed philosophicum et auctore ipso teste compendium dogmatum pythagoricorum complexum, primus e MS. codice Venetiis a se emto vertit, *latine* edidit et Nicolao V. Pontifici dicauit *Iohannes Aurispa* Siculus, Patauii, 1474. 4. per Bartholom. de Val de Zocco. (vid. Lambecium VII. pag. 133.) Rom. 1475. 4. (Beughem. incunab. typograph. p. 73.) Rom. 1495. (biblioth. Thuan. part. II. p. 2.) Eamdem versionem a se emendatam recudi curauit Vdalricus Zasius, ICtus, Basil. 1543. 8. []

[Vt ordine melius procedam, de editionibus et primae versionis latinae et graeci commentarii, tum reliquorum opusculorum, quae mihi quidem cognita sunt, inseram, Fabricianis immixtis. De codd. MSStis supra inter codd. Pythagorae iam egimus: quibus addas: *Hieroclis commentar. in A. C. Pythagorae* in bibliotheca Veneta D. Marci cod. CXCII. testib. Zanetto et Bongiovannio in Catalogo p. 109. — *Io. Aurispae, Siculi, versio Hieroclis philosophi Stoici et sanctissimi in aureos versus Pythagorae, opusculi religioni christianae consentanei, ad Nicolaum V. Pontif. Max.* cod. MSt. in biblioth. Veneta S. Michael. edita a *Io. Bened. Mittarello*, Venet. 1779. fol. p. 82. qui epistolam nuncupatoriam recudi fecit. In illa ait Aurispa inter alia, se versus graecos non versus latinos fecisse; sed verbum ex verbo expressisse, vt in exponendo postea verba non variarentur et responderent. adde ibid. p. 492. et 977. De *Aurispa* sollerter agit *Mongitore* in bibliotheca Sicula tom. I. p. 322 sq. vbi tamen, se nescire, fatetur, vbinam et quando Aurispa obierit diem supremum: Mittarellus autem l. c. scribit p. 83. Aurispam obiisse an. 1459. nonagenarium. (adde Giornale d'Italia tom. XIII. p. 262. *Brouckhus.* ad Tibull. I. eleg. 2. vers. 24. Iam 1416. obiisse eum, contenderat Vincentius Littara lib. 2. de rebus Netinis p. 41. tom. XII. thes. Sicil. sed falli eum, et Aurispam an. 1457. superuixisse, probat Rocchus Pirrus, notit. eccles. Syracus. p. 225. et Hier. Ragusa in

qqq) Vid. *Tillemont* Memor. eccles. tom. V. part. I. pag. 79.

rrr) Ex Damascii vita Isidori philosophi, vti patet ex Excerptis ex illa vita apud Photium cod. CCXXXXII. p. 1037. vid. Küster ad Suidam voc. Ἱεροκλῆς. Eudocia in Ἰωνιᾷ pag. 244. paucula e Suida excerpsit. adde *Bruckeri* Hist. crit. philos. vol. II. per. II. part. I. lib. I. cap. 2. p. 305—310. *Harl.*

in Elogiis Siculor. pag. 37. tom. XIV. Thefauri. Alius iunior fuit Aurifpa. conf. Burmanni praef. ad tom. XI. Thefaur. Sicil. p. 7.) Tum Mongitor priores editiones nefciuit, quia tantum ex Gesnero laudat *Hieroclis libr. in Pythag. aurea carmina latinitate donatum*, Bafileae, apud Henr. Petrum, 1543. 8. Principem editionem e Lambecii commentariis VII. (p. 284. edit. Kollarii, vbi de egregio Hieroclis codice et Hierocle copiofe et diligenter agitur,) iam laudauit Fabricius: adde *Maittaire* A. T. tom. IV. part. I. pag. 334. et *de Bure* bibliograph. inftructive, vol. de la Iurisprudence etc. nr. 1251. p. 152 fq. vbi quoque romana prima edit. defcribitur. — *Romanas* edd. curatius recenfet *Audiffredi* in Catalogo hiftorico-critico romanarum editionum faec. XV. 1) *Hieroclis — opufculum* — per *Arnoldum Pannarz*, Romae impreffum M.CCCC.LXXV. 4. (p. 187.) — 2) — — impreffum *Rome per Iohãnem Befickꝫ et Sigismũdũ mayr*. Anno M.CCCC.XCIII. 4. cum fignaturis, fed fine numeris, cuftodibus ac regiftro. (p. 316 fq.) — 3) Romae, 1495. (p. 336. ex Thuani biblioth. Catalogo et Maittarii A. T. tom. I. p. 603.) — *Lugdunenfem* in 12. memorat *Morhof* in Polyhift. philofophico lib. I. cap. 2. §. 7. p. 29.

Graece primus edidit *Curterius* e codice abbatis Rupefucaldi MSto, qui aliquoties difcrepat ab eo, quo vfus erat Aurifpa. Curterius vero ad varias lectiones e Vaticano et alio, (de quo vtroque in calce Hieroclis breuiter differit,) codice depromtas emendauit textum, coniecturas orae adleuit, nouamque addidit verfionem, quam quidem miferam effe oftendit *Needhamus* praef. ad Hieroclem p. 8. et 9. Infcriptionem vero hanc habet illa editio, tefte *Maittario* in A. T. III. part. II. pag. 787.

Pythagorae carmina aurea, graece, cum latina metrica Ioannis Curterii verfione, et Hieroclis in eadem commentarius, graece, cum latina eiusdem interpretatione, ex bibliotheca Francifci Rupifucaldii, Randani, Trenorchii abbatis: apud Nicol. Nivellium, excudebat Steph. Prevofteau. Paris. 1583. 8. al. 12. Locum quemdam pag. 230. de iureiurando Hieroclis per Pythagoram e cod. Vindobon. corrigit *Lambecius* in Comm. de biblioth. Caef. vol. VII. pag. 285 fqq. In biblioth. Lugdun. Batau. eft exemplar collatum cum duobus MSStis regiae bibliothecae, tefte Catalog. illius biblioth. p. 161. a.

Ἱεροκλέυς — *Hieroclis Philofophi commentarius in aurea Pythagoreorum carmina. Io. Curterio interprete.* Londini, 1654. 12.

Infunt *Pythag. C. A.* fragmenta Pythag. metrica et profaica, epiftola ad Hieronem, Symbola, *Hieroclis* commentarius. Tum fequuntur *Pythag. A. C.* cum notis Marcilii et Sylburgii; denique *Hieroclis* philofophi *facetiae*, e vetere libro defcriptae, translatae et caftigatae. At notandum eft, exemplaribus interdum adhaerere alterum tomum, interdum abeffe. Abfunt igitur, in meo quidem exemplo, Merici Cafauboni notae in Hieroclis commentarium, quas Fabricius noftro loco et Glandorf p. 55. additas effe fcripferat. Defunt quoque *Io. Pearfonii* (epifcopi poftea Ceftrienfis,) prolegomena, quae Fabricius memorat effe adiecta: quae alteri tomo acceflerunt, in quo ea et *Hieroclis* fragm. de prouidentia etc. continentur. Hine Fabricius vol. IX. lib. V. cap. 38. p. 497. fcripfit: Excerpta illa exftare etiam cum Fed. Morelli partim, partim cum Schotti verfione adiuncta Hieroclis comment. in A. C. Pythag. gr. et lat. edito Londini, 1655. 8. cum Io. Pearfonii prolegomenis. Alteri quoque editioni Londini, 1673. 8. adhaerent, quae iisdem tomo II. aucta eft. Nempe idem *Hierocles* compofuerat librum, cuius Suidas quoque meminit, περὶ προνοίας καὶ εἱμαρμένης καὶ τῦ ἐφ᾽ ἡμῖν

πρὸς

πρὸς τὴν θείαν ἡγεμονίαν συντάξεως ad Olympiodorum. Excerpta seruauit *Photius* cod. CCXIV. et CCLI. et illa Photiana particula seorsum manu exarata est in cod. Vindobon. LXXX. 1. teste *Lambecio* in Comment. de biblioth. Caesar. lib. et vol. VII. pag. 304. Kollar. conf. infra lib. V. cap. 38. vol. IX. pag. 450. et pag. 497. *Gallicam* versionem *Fabricius* ad oram sui exempli notarat his verbis: „Instructions *d'Hierocles* contre les Atheistes traduits par *Rheginus* de Lyon, Lugduni, 1560. 8. ex versione Aurispae." Partem illorum excerptorum latine vertit *Hugo Grotius* in sententiis philosophorum de fato, editis Paris. 1624. 4. et Amsterd. 1648. 12. atque inter opera Grotii theologica tom. III. ibid. 1679. fol. Separatim illa graece comparuerunt primum:

Hier. de Prouidentia et Fato deque liberi arbitrii cum diuina gubernatione conuenientia, commentarius in compendium redactus, et nunc primum luce et latinitate donatus; ex fide graeci codicis decurtati, e bibliothecae mediceae penu eruti. latine, interprete Fed. Morello. Paris. apud eumdem Morell. 1593. 8. rec. ibid. 1597. 8. cum Libanii quibusdam. Morellus vero partem tantummodo e codice reddiderat excerptorum Photianorum. Contra *Pearson* pleniora Photii excerpta dedit in altero veluti reliquiarum Hieroclis tomo, inscripto:

Hieroclis — de prouidentia et fato: vna cum fragmentis eiusdem; et Lilii Gyraldi interpretatione symbolorum Pythagorae; notisque Merici Casauboni ad Commentarium Hieroclis in aurea carmina. Londini, 1655. et ibid. apud Williams, 1673. 8.

Continet Photii excerpta, eaque, quae Morell. ediderat: item nonnulla Hieroclis fragmenta e Stobaeo; denique Lilii Gyraldi de symbolis Pythagorae commentarium supra laudatum, cum Pearsonii Prolegomen. de editione, auctore et opere.

Castigatior editio est Needhamiana, de qua copiosus est Glandorf. in Prolegom. ad Pythagorae A. C. p. 56. et, quibus vsus sit Needham. subsidiis, pluribus significat:

Hieroclis, philosophi Alexandrini Commentarius in aurea carmina Pythagorae: de prouidentia et fato, quae supersunt, et reliqua fragmenta. gr. et latine. Graeca cum MSS. collata castigauit, versionem recensuit, notas et indicem adiecit Petr. Needham. Cantabrig. typis academ. 1709. mai. 8. Needham. multa de coniectura mutauit: quod vero varias lectiones, quas a Marq. Gudio e cod. Medicaeo descriptas habuit Fabricius, non acceperat, edidit *Io. Christoph. Wolfius dissertationem epistolicam, qua Hieroclis in aurea Pythagorae carmina commentarius nuper in Anglia editus, partim illustratur, partim emendatur, beneficio collationis cum codice Medicaeo institutae.* Lipsiae, 1710. 8. Codicem illum praestantem iam laudarat *Iac. Gronouius* in praef. ad Origenis philosophumena, data a. d. X. Kal. Iun. 1699. ad Anton. Magliabechium et describit *Bandin.* in Catalog. biblioth. MSS. gr. biblioth. Laurent. vol. I. p. 444 sq. adde eumdem vol. II. p. 175.

Hac collatione feliciter vsus est ad multa loca sananda recentissimus editor *W.* (h. e. *Warzekius*,) qui ea, quae Curterius e MSS. dederat, sed Needham. mutarat suis coniecturis, restituit, versionem emendauit et paucas, at eruditas, adiecit notas in sequenti editione:

Hier. — in A. C. commentarius gr. et lat. Graeca accuratius nunc recognita et ad MS. codicum fidem exacta, plurimisque in locis e Gudiana Medicaei codicis collatione emendata, vna cum notis subiunctis, edidit R. W. S. T. P. Coll. Ies. Cant. nuper socius. Londini, 1742. 8. conf. Acta Erudit. Lips. 1747. mens. Febr. pag. 66 sq.

Pythag. A. C. latine, cum Hieroclis commentario. Patauii, 1744. 4.

Hiero-

Hieroclem ad editionem parauerat Holſtenius. vid. *Heinſii* epiſt. ad I. Fr. Gronou. p. 454.

Hieroclis duplicem exegeſin dialogi, *Gorgias*, Platonici, a Theoſebio exceptam, necdum, quantum ſcio, editam, memorat *Damaſcius* apud Photium cod. CCXCII. pag. 551.

Fabricius, ſe neſcire, ſcribit, huiusne Alexandrini, an alterius antiquioris Stoici Hieroclis ſint *Philoſophumena*, laudata Suidae et Etymol. in ἐμποδὼν et Apoſtolio IX, 90. proverb. Idem laudat verſionem *anglicam* commentarii Hieroclis in C. A. incerto auctore, non ex verſione latina, ſed ex graeco ſtudioſe confectam, quae praefationis loco praefixam habet apologiam doctrinae moralis ethnicorum, quos *profanos ſcriptores* promiſcue vocari, quum non pauci ſanctiſſima doceant, aegre fert et indignatur. Londini, 1682. 8.

Hieroclis, philoſophi, neſcio cuius? nomen prae ſe ferunt ἀστεῖα ſiue *facetiae*. Sunt vulgo 28. narratiunculae ſatis ridiculae de ſtolidis et ſimplicibus dictis et factis quorumdam σχολαστικῶν. Sic enim cadente latinitate dicebantur litterarum ſtudioſi, qui et *Studentes* aut *ſcholares* audiebant, (vid. notam in Schierii editione p. 20.) Alias ſub *Hieroclis* nomine, latere in bibliothecis, teſtatur Marcus Velſerus in epiſtola ad Goldaſtum p. 858. Opp. *Hieroclis Facetias ex cod. Auguſtano auctas P. Iac. Pontanus iam pridem conuertit et edendi occaſionem exſpectat.* Quod etiam factum eſt. Nam exſtant illae ad calcem Progymnaſmatum Iac. Pontani, S. I. tom. I. Francof. 1603. 8. nec non ad calcem Lexici parui trilinguis, quod, vocabulis per claſſes rerum digeſtis, anglicis, latinis, graecis, edidit *Io. Rajus*, Londini, 1685. 8. Inſcriptio eſt: *Ex Hierocle et Philagrio grammatico, ſcholaſticorum et aliorum ridicule dicta et facta.* — *Claudius Sarrauius* epiſt. LXXVIII. p. 107. vnam adducit et corrigit ex Iſaaci Voſſii libr. MSto nr. 185. in quo continentur *Hieroclis facetiae*, tum nondum editae. Subiecit illum locum Schier editioni ſuae pag. 38.

Saepius vero edita ſunt illa ἀστεῖα cum reliquis Hieroclis opuſculis, quorum editiones modo laudaui. His miſſis, memorabo adhuc ſequentes editiones:

— *Facetiae* de ſtudioſorum dictis et factis ridiculis, gr. et lat. cum notis ac verſione Goldaſti. Lugd. 1605. 8. (*Goldaſtum* fuiſſe auctorem notarum, Fabricius in margine ſui exempli ex eo probat, quod in notis *Erhardi*, [h. e. Lundorpii vel ipſius Goldaſti] ad Petron. p. 495. edit. Petron. memorantur Goldaſti notae in Hieroclis, ab ipſo latinitate donati, facetias. Freherus illas vertiſſe et illuſtraſſe dicitur in Struuii Act. literar. e MSS. pag. 63.) — apud Voegelinum, gr. et lat. Lipſiae, 1605. 8. (ſecundum Draudii biblioth. claſſ. p. 1092.) — *Hannouiae* in *Alberti Molnari Luſibus poeticis*, p. 150 ſqq. an. 1614. — gr. et germanice, in *Abrahami Kriegelii* Delectat. gr. Lipſiae, 1747. 8. — *Hieroclis, philoſophi apud Alexandrinos quondam celeberrimi,* Ἀστεῖα, *gr. et lat. nunc denuo ad editionem Cantabrigienſ. recenſuit Io. Ad. Schier. A. M.* Lipſiae, 1750. 8. rec. 1768. 8. cum notis criticis ac grammaticis et indice locuplete. Ad locum Suidae de Hierocle, praemiſſum et illuſtratum, p. 6. doctiſſimus Schier, „decreuimus, ait, proxime, ſi deus dederit, in peculiari diſſertatione probatum dare, *Hieroclem*, Alexandrinum philoſophum, pro vero auctore τούτων ἀστείων habendum eſſe." Num a promiſſis ſteterit, aut in altera editione, quam ad manus non habeo, ſatisfecerit officio vir clariſſimus, equidem neſcio. — Illas *Facetias* locupletius longeque maiore numero cum animaduerſionibus ſuis edidit *Iacob. de Rhoer* in obſeruationum philologicarum, diſceptationis cauſſa ab an. 1768. Gröningae in 4. promulgatarum, cap. XVI. a pag. 61 — 108. (vid. *Saxii* Onomaſt. liter. part. II. p. 6.) — Ἱεροκλεους ἀστεια, mit einem griechiſch-teutſchen Wörterregiſter für Anfänger, und einer teutſchen Ueberſetzung. Lipſ. 1788

1788. 12. — *Hierokles Schnurren* nebst einem Anhang neuer Schnurren für lustige Leser. Lipsiae, 1788. 12. — *I. F. Heynaz* eadem ἀςεῖα recensuisse dicitur Berolini, 1774. 8. *Harl.*]

Sane haec ipsa carmina aurea sss) tam vehementer se probarunt iudicio Iohannis Aurispae qui Hieroclem primus latine reddidit, vt in epistola ad Nicolaum V. scribat, se iamiam octogenarium nihil aut graece aut latine legisse, quod magis sibi profuisse intelligat. *Hieroclis* quibusdam locis lucem adfundit *Mericus Casaubonus* p. 336. ad Laertium editionis praeclarae Wetstenianae, et *Lambecius* lib. VII. commentar. de biblioth. Vindobonensi p. 131. 133. [p. 280 sqq. edit. Kollarii,] vbi testatur, in illo thesauro librario Augustissimi imp. reperiri codicem *Hieroclis* optimum MS. ex quo loca vniuersa mutila editionis Curterianae suppleri et corrupta emendari queant. Eximius quoque codex MS. huius scriptoris occurrit in bibliotheca Medicea, e quo varias lectiones descriptas habeo ttt). Ex eodem codice varias lectiones ab Antonio Maria Saluini, graecae linguae Professore Florentino, descriptas accepit *Andreas Dacerius*, qui codicem praeterea Curterianae editionis a Renaudoto nactus, variis lectionibus alterius codicis MSti notatum a viro docto, nescio quo, Hieroclis commentarium gallice vertit et animaduersionibus illustrauit, ediditque cum vita Pythagorae, a se adornata et versibus aureis, symbolisque, gallico itidem idiomate luculenter explicatis, Parif. 1706. 12. [conf. le Clere biblioth. choif. tom. X. p. 90 sqq. Laudibus paullo liberalioribus, in Hieroclem a Dacerio congestis, detrahere non dubitat *Baltus* S. I. p. 496. libri, Jugement des S. S. Peres sur la Morale et la philosophie payenne. Strasbourg, 1719. 4. *Harl.*] Quod vero praestantissimus Baelius probe notat, ab Hierocle in libro de prouidentia adfirmari, ex Platonis magistri sui sententia hoc vniuersum conditum esse e nihilo uuu), vt a Platonis ipsius opinione alienum [?] haud diffiteor vvv), ita video pluribus iunioribus Platonicis christianismi florentes tempore claris minime displicuisse. [negat id Moshem. l. infra c. §. 31.] Neque enim Syriani tantum, Hermiae, Damascii et Prisciani Lydi loca in hanc sententiam profert Liuius Galantes in comparatione Theol. Christianae cum Platonica libr. IX. p. 237. sed in Plotino etiam Porphyrioque, Iamblicho, Proclo ac Simplicio hoc obseruauit *Radulphus Cudworthus* in systemate intelligibili vniuersi pag. 197. quem vide etiam pag. 749. 751. 753. 763. www) Si Claudiano Mamerto fides, Philolaus quoque Pythagoricus docuit, *Deum ex nihilo*

sss) Ad imitationem horum pythagoricorum carminum dicta etiam sunt ἔπη χρυσᾶ *Chrysomalli* cuiusdam apud Balsamonem in can. LX. Apostolor. Vide Cotelerium III. monument. eccles. gr. p. 571. Allatium de consensu p. 653.

ttt) Conf. *Wolfii* dissertat. epistolicam paullo ante laudatam, et quae ibi adnotaui. Hic erit idem codex, quem summis laudibus extulit *Lucas Holstenius* in Catalogo codd. rarissimorum bibliothecae Mediceae, a Lilienthalio in selectis historicis et literariis, Regiomonti et Lipsiae, 1715. 8. obseruat. IV. primum edito, vbi p. 95. Holstenius, „Hieroclis, ait, expositio in aureum carmen, exemplar omnium, quotquot vidi, (vidi autem plura,) longe correctissimum, ex quo editum exemplar, quam plurimis locis insigniter emendaui.“ *Harl.*

uuu) Ἐκ μηδενὸς προϋποκειμένου, *Photius* ex Hierocle p. 749. v. 17 sq. p. 750. v. 27 sq. p. 283. v. 29. edit. Hoeschelii.

vvv) Conferre haud poenitebit, quae *Moshemius* ad Cudworthi Syst. intell. de hac Hieroclis opinione et Platonis mente de ortu rerum et materiae diligenter collegit et copiose eruditeque exposuit, tom. II. in diss. peculiari, §. 15 sqq. a pag. 309 — 319. *Harl.*

www) Multis locis *Cudworthum* de subtili hoc argumento disputasse, iam Fabricius animaduertit; atque pluribus eum locis in hac quaestione versatum esse, cuilibet, id opus perlustranti, patebit. Pertinet huc magna pars capitis quarti, vbi ille sententias veterum de vno deo, §. 14. p. 347 sqq. de mundo, vna cum diis certo tempore ἐκ μὴ ὄντων facto, p. 364 sqq. de patronis aeternitatis mundi, Aristotele,

nihilo fecisse omnia, et sicut opere instituit ita materiam rebus omnibus incorporrasse, lib. 2. de statu animae cap. 3. [Secus sentit Moshem. l. m. §. 14. et docet, illi, vti Platonicis, materiam adpellari *nihil. Harl.*] Equidem haud defuisse inter vetustissimos philosophos, qui hoc dogma tuerentur, colligas vel ex *Aristotelis* libro de Xenophane p. 3. edit. Sylburgii xxx), et ex Empedoclis versibus apud *Plutarch.* contra Colotem p. 972. yyy) quibus disputat contra eos, *οἱ δὴ γίνεσθαι πάρος οὐκ ἐὸν ἐλπίζουσιν*, quos in exordio poematis sui oppugnat etiam Lucretius. Praetereo Epicharmum ex diuinatione eruditissimi Gudii apud Menagium p. 144. ad Laertium, sed ingeniosa potius, quam vera vel necessaria, vt eidem Menagio demonstratum. *Seneca* praef. quaestion. natural. zzz) *quam vtile existimas ista cognoscere et rebus terminos ponere, quantum Deus possit, materiam ipse sibi formet, an data vtatur. τίς ὁ δημιουργὸς, κατ᾽ οὐσίαν ἢ ποιότητα, καὶ τί διανοηθεὶς ἐποίει; Philo* de Abrahamo p. 292. quem locum

Aristotele, Ocello Lucano, Epicharmo et recentioribus Platonicis; p. 565. de sententia Pherecydis, Pythagorae, Empedoclis, (de quo vid. etiam cap. IV. §. 13. p. 317 sqq.) Platonis, Aristotelis aliorumque, num vnus deus fuerit, p. 828 sqq. de mundo, quibusdam tertio deo, persequitur, et a Moshemio in doctis animaduersionibus illustratur aut refutatur. Praecipue *Cudworthus* ac *Moshemius* in tom. II. in tota sectione secunda, et posterior in epimetro, siue dissertatione peculiari de decreto veterum: *ex nihilo fieri nihil potest*, siue de creatione ex nihilo, fuse disseruerunt, multorumque tam veterum quam recentiorum sententias atque expositiones adduxerunt: et §. III. p. 292. *Moshemius* Fabricii locum, in quo versamur, et diligentiam laudat; at dissentit, et ostendit, vniversam illam sectam credidisse, mundum exstitisse ex omni aeternitate; apud Platonicos materiam adpellari *nihil*, idque propter ea, quia perpetuis conuersionibus subiecta sit, nec stabilitate quadam valeat; quum deus ex nihilo fecisse omnia dicitur, hoc ita debere accipi, deum ex materia, constantia et certa natura carente, comparasse et condidisse hanc vniuersitatem: *opere* vero *instituere materiam;* quod deo quoque adscribitur, apud Claudianum Mamertum nihil esse aliud, ac *fingere et potentia componere materiam;* Pythagoreos non esse tutores et patronos dogmatis de rerum ex nihilo procreatione; Platonicos, qui materiam dixissent esse conditam, de idea tantum loquutos esse. Sed plura et expositiones veterum philosophorum vide apud Moshem. ne nos extra oleas vagari videamur. Plura pertinent ad caput de Platone. *Iac. Wilhelm Fiuerlin*, theologus primum Altdorfinus, dein Göttingensis, in dissertatione de Axiomate, ex nihilo nihil fit, eiusdemque conciliatione cum doctrina theologica et philosophica de creatione materiae mundi, Altdorfii, 1732. ab initio recenset philosophorum quorumdam veterum opiniones, et §. 4. ex Ocello Lucano adserit illam sententiam Pythagoreis: §. 5. negat contra Bruckerum, in Platone propositionem illam reperiri; sed facit cum Plutarcho, Platonem sensisse, mundum a deo factum fuisse: substantiam vero siue materiam, *τὴν δὲ οὐσίαν καὶ ὕλην*, ex qua constabat, minime factam, sed opifici semper praesto fuisse, vt ei ordinem suamque ipsius similitudinem, quoad eius fieri posset, imperturet: generationem enim non fieri *ἐκ τοῦ μὴ ὄντος*, sed *ἐκ τοῦ μὴ καλῶς μηδ᾽ ἱκανῶς ἔχοντος*. Dissentit a Cudwortho, iudicante ob testimonia Plotini, Porphyrii, Procli, Iamblichi et cum primis Hieroclis, Platonis materiam fuisse a deo productam. Platonicos tamen partim adfirmasse illud placitum, partim negasse concedit. *Lucretius* I. 150 — 268. Epicuri sententiam *nil posse creari de nihilo neque item genitas* (res) *ad* Nil *reuocari* (vt canit v. 267.) vberius defendit et ornat, atque incipit: *Principium hinc, cuius nobis exordia sumet: Nullam rem e nihilo gigni diuinitus vnquam:* vbi plura veterum effata suppeditant Lambinus et Hauercamp. Adde *Parkeri* Cogitationes de deo et prouidentia diuina, Oxonii, 1704. 4. disput. IV. sect. 3 sqq. *Bruckeri* Hist. crit. phil. I. pag. 1076 sqq. *Tiedemann.* in principibus Graeciae philosophis, sect. IV. de Pythagorica doctrina de materia, cap. 7. et de mundo, cap. 8. etc. cl. *Platner.* in Aphorismis philosophicis, §. 1079. pag. 423 sqq. *Harl.*

xxx) Cap. 1. p. 836. Opp. tom. II. coll. Moshemio, l. m. §. VI. p. 294 sqq. *Harl.*

yyy) Al. tom. II. p. 1113. vid. *Moshem.* diss. memorat. ad Cudworth. §. 8. p. 300. *Harl.*

zzz) Tom. II. Opp. p. 485. de quo late Mosh. disputat in laudata dissertat. ad Cudworthum §. 9. pag. 301 sq. *Harl.*

cum male reddit interpres, ita vertendum: *quis opifex? materiamne, an formam tantum dederit mundo? et quem in vsum?* Aristotelem quoque creationis e nihilo patronum introduxit Trapezuntius; sed infeliciter prorsus ac falso, vt docuit *Bessarion* III. 13. et 20. et 27. contra calumniatorem Platonis. Saltem ita non sensit Peripateticorum haud postremus Auerroes, qui in 3. physicorum eo nomine reprehendit Auicennam, quod ex nihilo aliquid posse fieri aduersus philosophorum opinionem disputauerit. Platonis porro sententiam prioribus illis Aethiopem dealbantibus candidius explicauit *Chalcidius*, p. 103. commentarii egregii in Timaeum: hunc enim si audimus, Plato statuit, *non Deum ex his, quae non erant, fecisse mundum, sed ea, quae erant sine ordine ac modo, ordinasse.* Ex Pythagorae vero mente innatum et infectum hoc mundi corpus est, vt notat *Tertullianus* in Apologetico cap. XI. Sic et *Plutarchus*, quem vide in Quaestionibus Platonicis p. 1003. Apud Chalcidium p. 393. *Numenius* reprehendit Pythagoricos quosdam, statuentes, *quid etiam immensa duitas*, h. e. materia, finium et terminorum expers, *fit a singularitate*, h. e. a deo, *instituta. Fabric.* Sic quoque locum hunc, at vberius exposuit *Moshemius* in dissert. laudata ad Cudworth. §. 13. p. 307. qui ab initio huius segmenti iudicat, quid ipse Pythagoras de rerum originibus senserit, per summam veterum scriptorum inconstantiam vix hodie licere decernere: credibile tamen esse, eos discipulos praeceptoris sui mentem ceteris perspexisse rectius, qui docuissent, deum, *siluam minime genitam* (vt *Chalcidius* ait Physices sect. I. lib. III. cap. 1. p. 232. tom. I. Opp.) *exornatam a deo, illustratam et eo digestore generatam esse. Harl.*

Empedocles. VIII. Quandoquidem ab EMPEDOCLE Siculo aaaa) Agrigentino celeberrimo inter Pythagoricos, carmina aurea profecta fuisse non improbabili coniectura paullo ante tradidi, congruens existimo, illius quoque [☞] ingenii monumentorum breuem notitiam, licet fere perditorum et ex hominum memoria elapsorum, hic subiungere. Parmenidis propinquum et aemulum vocat *Simplicius* in 1. Physic. p. 5. [Illum Parmenidis fuisse aemulum et in poematibus imitatorem *Theophrastus* apud *Diogen. Laertium* VIII. 55. iam scripserat. *Harl.*] Archyta magistro vsum scribit Suidas in Ἀρχύτας. Quin imo Pythagoram ipsum magistrum habuisse, testantur *Timaeus* apud Laertium VIII. 54. et 50. *Porphyrius* p. 19. et *Iamblichus*,

aaaa) Hinc per Σικελικὸς Μοῦσα Plato Empedoclem intelligit. At *Luciano* tom. I. pag. 677. [tom. II. pag. 119. edit. Reitzii,] lib. II. cap. 21. de vera Hist. Empedocles dicitur περίεφθος καὶ τὸ σῶμα ὅλον ὠπτημένος *ambustus, et toto assatus corpore*, quoniam scilicet *Deus immortalis haberi dum cupit, ardentem feruidus Aetnam insiluit*, [vt secundum famam incertam canit *Horat.* A. P. v. 465.] si vera est fabula. *Fabric.* Ἡμίεφθος ἀπὸ τῆς Αἴτνης παρών, *qui semicoctus ab Aetna huc aduenit*, idem Empedocles dicitur a *Luciano* dial. mort. XX. tom. I. Reitzii p. 416. Eamdem historiolam repetit idem *Lucian.* de morte Peregrini cap. 1. pag. 326. tom. III. et in Fugitiuis, cap. 2. pag. 366. tom. III. Enimuero fabulis illam historiam adnumerant *Strabo* VI. pag. 274. (s. pag. 420. edit. Almel.) *Timaeus*, *Pausanias*, et *Neanthes Cyzicenus* apud *Diogenem Laert.* VIII. sect. 67 — 73. vbi variae de obitu Empedoclis opiniones recensentur, et Timaeus de Heraclide Heracliota Pontico, patrono illius fabulae, iudicasse dicitur, Heraclidi fuisse consuetudinem, eiusmodi miracula confingendi. Refellunt quoque illam opinionem *Hemsterhus.* ad Lucian. I. pag. 416. *Faber* ad Lucian. III. pag. 326. et alii, quos Hemsterhus. et Moys. du Soul, qui notat, ad priorem locum excitant. adde *Menagium* ad Diog. Laert. VIII. 69. pag. 381. *Suidam* v. Ἀμύκλας tom. I. p. 146. *Dorville* in Siculis p. 234. et *Bonamy* in comment. mox memoranda p. 209. vers. germ. Vterque negat, eo insaniae progressum fuisse Empedoclem. Veram esse multorum narrationem, et quomodo id acciderit, post alios, qui laudantur, commode explicat *Mongitor* in biblioth. Sicula I. pag. 177 sq. *Harl.*

qui cap. 23. eum refert inter eos, qui iuuenes Pythagoram iam senem audiuerunt. [Pythagorae ac Parmenidis discipulum fuisse nostrum, refert *Alcidamas* in Physico apud Laertium VIII. 56, idemque cum aliis putat *Vossius* de Historic. gr. IV. cap. 2. adde eumdem de poetis gr. cap. VI.] At temporum rationi hoc non congruit plane, cum *Empedocles* natus fuisse ponatur demum Olymp. LXXVI. 4. quamobrem iuniorem Pythagoram Alipten prioris discipulum ab illo auditum, contendit *Dodwellus* p. 220.

EPIMETRON.

[Quod Empedocles ab *Athenaeo* lib. I. p. 3. *Philostrato* in vita Apollon. lib. I. cap. 1. fin. et *Porphyrio* de Abstinentia dicitur fuisse Pythagoricus, qui equis Olymp. LXXI. 4. Olympia vicit, et victoria parta bouem ex aromatibus confectum distribuisse, is quidem noster Emp. physicus esse non potest: at auus nostri, eodem nomine insignitus, Exaeneti filius, qui itidem sectae pythagoricae addictus esset; vnde error Timaei et aliorum, nostrum audiuisse Pythagoram, oriri potuit. conf. inprimis Corsini Fast. Att. tom. III. p. 137. etc. Floruit noster teste *Diogene Laertio* in vita Empedoclis libr. VIII. (vbi a segm. 51. illius vita et variorum de illo narrationes exponuntur,) segm. 74. circa octogesimam quartam Olympiadem: siue, secundum *Saxium* in Onomast. literar. I. p. 39. A. M. 3561. ante C. N. 442. V. C. 310. De illius aetate silet *Suidas* in Ἐμπεδοκλῆς tom. I. p. 724. *Caluisius* in Opere chronol. p. 246. Francof. 1684. confert eius aetatem in Olymp. LXXX. A. M. 3493. ante C. N. 455. Adeo differunt temporis rationes, vt omnium computationes referre nolim. Nam quando natus fuerit, et quamdiu vixerit, multo minus constat. *Phauorinus* in Commentariis apud *Diogenem Laertium* libro cit. segm. 73. auctor est, Empedoclem, dum celebritatis cuiusdam caussa, Messanam curru vectus proficisceretur, cecidisse coxamque fregisse ex eoque morbo defunctum esse aetatis anno septuagesimo septimo, eiusque sepulcrum esse Megaris. Secundum Aristotelem, ibidem et segm. 52. sexaginta annorum defecit; (cui prae omnibus aequalibus in rebus *facti* fidendum esse propter bibliothecam, quam is primus legitur habuisse, priuatam, arbitratur *Dodwellus* in Exercit. II. de aetate Pythagorae p. 219.) Alii eum centum et nouem vixisse annos contendunt. Secundum *Eusebium* in Chron. Olymp. LXXXI. et LXXXVI. claruit. Plurium doctorum hominum rationes et opiniones de aetate vitaque Empedoclis collegit *Mongitor* in bibliotheca Sicula tom. I. voc. *Empedocles* p. 174. vbi de illo eiusque genere, patria, praeceptoribus, litterarum copia et varietate, ingenio, satis scriptisque copiose docteque disputat, et nubem virorum doctorum, qui egerunt de eo, excitat: quae omnia repetere nolo. Illis addas *Eudociam* in Ἰωνιᾷ p. 169 — 171. e Diogene Laertio plurima compilantem. Quaedam adtulit *Crassus* in Historia poetarum graecorum, italice scripta, Neapoli 1678. fol. p. 182. *Cudworth* in Systemate intellectuali, eiusque et doctior et sagacior interpres, *Moshemius*, frequenter, at diuersis locis, exposuerunt Empedoclis placita atque opiniones, e. g. p. 22 sqq. p. 38 sqq. vbi Empedocles et ab Aristotelis adcusatione, et a crimine atheismi defenditur, multaque Empedoclea fragmenta adferuntur atque explicantur; p. 605. vbi Emp. sententia de deo et diis et de origine mali recensetur, et sic pluribus locis. Num Empedocles prima naturae posuerit amicitiam esse et discordiam, disputatum est: quod multis veterum testimoniis demonstrandum suscepit *Io. Christ. Wolfius* de Manichaeismo ante Manichaeos, sect. II. §. 30. p. 120. Hamburgi 1707. 8. coll. *Moshemio* ad Cudworth. I. p. 318. et *Agatop. Cromazianus* in Historia philosophiae, italice scripta, Venet. 1782. vol. II. p. 233. vbi fuse agit de Empedocle: vterque discedit a Wolfii sententia. — De *Empedoclis* artibus et doctrinis multa bene collegit e veteribus

ribus *Abrahamus Grauius* in Hiſtoria philoſophica p. 179 ſqq. et p. 211 ſqq. — Vitam, placita et indolem Emped. late perſequutus eſt *Brucker.* in Hiſt. crit. philoſ. vol. I. de ſecta italica, ſect. II. p. 1106 — 1120. et in Adpendice ſ. vol. VI. p. 309 — 311. — *Dodwell.* in Exerc. II. de aetate Pythagorae pag. 218 ſqq. rationes vitae Empedocleae ita ſubduxit, vt effeciſſe ſibi videretur, Empedoclem natum fuiſſe Olymp. $\frac{76}{77}$. $\frac{4}{1}$. a. V. C. Varroniano 282, (quas rationes ſequitur *Corſinus* in Syllabo philoſophorum, praemiſſa eius edit. Plutarchi de placitis philoſ. p. 29.) ipſum aequalem Zenonis Eleatis, et Parmenidis, nati Olymp. LXIX. 2. condiſcipulum audiuiſſe Telaugen, Pythagorae philoſophi filium et Pythagoram iuniorem Olymp. $\frac{85}{82}$. $\frac{4}{1}$. Eum tamen auditorem fuiſſe Pythagorae Aliptis, iunioris familiae conditoris, a Dodwello praeter neceſſitatem ſtatui, iudicat, et Timaei, Porphyrii ac Iamblichi narrationes, illum iuniorem audiuiſſe Pythagoram ſeniorem refutat *Brucker.* l. m. vol. I. p. 1106. cui probabilius videtur, Empedoclem habuiſſe, quod ex ſumma eius doctrinae adpareat, praeceptorem Pythagoreum quemdam, quinam vero is fuerit, nutantibus ipſis, quorum refert ſententias, veteribus, parum conſtare; licet dubium non ſit, eum in italicis ſcholis inſtitutum, Pythagoreorum dogmata propalaſſe. *Suidas* in Ἐμπεδοκλῆς tradit, Empedoclem primum audiuiſſe Parmenidem, eiusque, auctore Porphyrio in Hiſtoria philoſophica, amaſium fuiſſe; alios dixiſſe, eum fuiſſe diſcipulum Telaugis, Pythagorae filii. Neque *Leonardus Cozzandus* de Magiſterio antiquorum, Geneuae 1684. 12. lib. V. cap. 3. vbi de Empedocle agit, p. 323. definire conatur, quonam ille doctore e familia Pythagoreorum ſit vſus. — *Bonamy* vitam Empedoclis perſequutus eſt in recitatione quadam academica, in: Mémoires de Litterature — de l'acad. royale des I. et B. L. tom. X. p. 54 ſqq. edit. Pariſ. aut tom. XIV. p. 105. edit. Belgicae, quam in linguam germanicam conuerſam dedit *Hiſſmann* in: Magazin für die Philoſophie etc. vol. II. p. 185 ſqq. Is coniicit, Empedoclem annum fere XXXXV. egiſſe, quando dicitur a Diogene Laertio floruiſſe Olymp. LXXXIV. diem igitur natalem eius incidere in initium Olymp. LXXIII. at haec eſt mera incertaque coniectura. Bene vero explicat locum *A. Gellii* N. A. XVII. 21. p. 410. Is quum proderet, bello Veiente apud fluuium Cremeram ſex et trecentos Patricios Fabios cum familiis ſuis vniuerſos ab hoſtibus circumuentos periiſſe, (quod quidem accidit Olymp. LXXVI.) *iuxta ea tempora,* inquit *Empedocles Agrigentinus in philoſophiae naturalis ſtudio floruit. Romae autem per eas tempeſtates Decemuiros legibus ſcribundis creatos conſtitit.* Is igitur locus, quia Empedocles illo tempore admodum adoleſcens ut nondum natus fuerit, valde torſit *Voſſium* de poetis gr. cap. 6. At *Bonamy* animaduertit, ſi, quae de Decemuiris Olymp. LXXXII. 3. creatis ſubiunxit, diligenter compares, Gellium noluiſſe temporis rationem adcurate deſignare. — Les Vies des poëtes grecs, en abregé par Mr. le *Févre*, avec les Remarques de Mr. Adrian Reland. edit. III. Baſil. 1766. p. 75 ſqq. — *De Chaufepié* in: Nouveau Dictionaire hiſtor. et critique, Amſterd. 1750. vol. II. art. *Empedocle*, vbi multus eſt de fatis et doctrinis huius philoſophi, not. *B.* recenſet varias de aetate illius opiniones, exiſtimat vero p. 22. eum floruiſſe intra LXX — LXXX. Olympiad. probatque ſuſpicionem Bonamy ſupra memoratam; in nota *A.* noſtrum diſtinguit ab illius auo, qui Olymp. LXXI. vicit Olympia. — *Stanleius* in Hiſtoria philoſophiae, part. VIII. p. 423 ſqq. verſ. Olear. et edit. Venet. vitam et ſcripta diſciplinamque Empedoclis perſequitur. Olearius tamen in nota p. 429. contra Fabricium noſtrum ſollerter iudicat, carmen aureum non fuiſſe partem carminis Empedoclei ſed eſſe ῥαψῳδίαν variorum Pythagoreorum. Cel. *Meinerſ.* in Hiſtoria doctrinarum inter Graecos et Roman. (germanice ſcripta,) tom. I. lib. V. p. 633 — 664. et in Hiſtoria doctr. de vero deo p. 353 ſqq. de ingenio et ſcientia opinionibusque philoſophi fuſius

ſius diſſerit. — Adde cl. *Tiedemann* de ſyſtemate Emped. in: Gotting. Magazin vol. IV. Nr. 3. p. 38 — 71. — Heumannus laudauit praeter ea in margine exempli ſui, *Origenis* philoſophum. cap. 3. et *Maii*, Profeſſoris quondam Gieſſenſis, obſeruatt. ſacras, libr. III. cap. 9.

Homo fuit ſagacis acutique ingenii, et pro illo tempore, multarum litterarum, ac philoſophus praeſtans. Placita eius phyſica, philoſophica ac theologica collegerunt Bruckerus, Meinerſius, Cudworthus aliique hiſtoriae philoſophiae conditores. At, quamquam transmigrationem animorum et quaedam alia pythagorica aut his ſimilia dogmata docuerit, tamen, num antiquioribus Pythagoreis, vt *Voſſius* de philoſophorum ſectis cap. VI. §. 38. p. 42. aliique putabant, iure ſit accenſendus, merito dubitandum eſt. Doctrinam eius de quatuor rerum principiis a pythagorica diuerſam vide apud *Pſeudo-Plutarch.* de placitis philoſoph. lib. I. cap. 3. ibique Corſinum; adde II. cap. 31. IV. cap. 9. 14. V. 7. 18. 26 — 28. etc. ibique Corſin. partim in notis, partim in diſſ. ſubiunctis. Enimuero vberior huius rei inquiſitio aliena eſt a noſtro inſtituto. Id quidem certum eſt, Empedoclem neque veterem neque genuinum fuiſſe Pythagorae diſcipulum, in multisque rebus deſeruiſſe illius diſciplinam. Adde *de la Nauze* de aetate Pythagorae, §. 14. p. 105. verſion. Hiſſmann. Verſus quidem fecit haud malos: num autem melioribus poetis ſit accenſendus, de eo non conuenerunt et antiquiores et recentiores. *Ariſtoteles* de A. P. cap. 1. p. 10. meae edit. οὐδὲν, ait, κοινόν ἐστι Ὁμήρῳ καὶ Ἐμπεδοκλεῖ πλὴν τὸ μέτρον· διὸ τὸν μὲν ποιητὴν δίκαιον καλεῖν· τὸν δὲ (n. Empedoclem,) φυσιολόγον μᾶλλον ἢ ποιητήν, ad quod caput vid. Benium §. 9. a nr. 77. et reliquos interpretes. *Lactantius* vero lib. II. Inſtitution. cap. 12. §. 4. de principiis rerum Empedocleis diſſerens, *Empedocles, quem neſcias,* ait, *vtrumne inter poetas, an inter philoſophos numeres, quod de rerum natura verſibus ſcripſit, vt apud Romanos Lucretius,* (qui laudat Empedoclem lib. I. verſ. 717 ſq.) *et Varro.* Atqui *Cicero* de Orat. I. 50. adfirmat, Empedoclem phyſicum *egregium poema* feciſſe. Sic alii venam noſtri poeticam celebrarunt apud *Laurentium Craſſum* de poetis graecis p. 182. et *Mongitorem* in bibl. Sicula I. p. 175. Nimius tamen in laudando Empedocle poeta eſſe videtur *Patricius,* qui in poet. decad. diſput. libr. VII. (Ferrar. 1586. ital. ſcript.) per totum de noſtro longam inſtituit diſſertationem, dum eum non ſolum inter poetas recenſendum, ſed Homero quoque praeferendum cenſet. Praeſtitiſſe videtur multis aliis, qui illa tempeſtate et more antiquiſſimo de rebus phyſicis cecinerunt. Acutus fuerit in dicendo, egregius in ornatu et vi orationis et translationibus aliisque virtutibus poeticis adhibitis, (vid. *Ariſtotel.* apud Diogen. Laertium VIII. 57.) at tantum afuit vt talis eſſet poeta, qualem animo ſibi informauit Ariſtoteles; vt ne aequipararet quidem aut ſuperaret Homerum. *Plutarchus* de poetis audiendis cap. 2. p. 8. edit. Krebſii, (vol. VI. p. 56. Opp. edit. Reiske,) in eius carminibus laudat tantum granditatem ac menſuram. In eo quoque praedicatur ars et ſcientia orandi, et praecepta quaedam rhetorica videtur excogitaſſe, aut ornaſſe. *Ariſtoteles* quidem in ſophiſta (apud *Diogen. Laert.* VIII. 57. et *Eudociam* in Zenone p. 204.) Empedoclem, tradit, inueniſſe rhetoricen. Illum vero πρῶτον Ῥητορικὴν ΚΕΚΙΝΗΚΕΝΑΙ, ait, *Sextus Empiricus* aduerſ. Mathemat. p. 139. atque eadem fere formula loquendi vſus, *Quinctilianus* Inſtitt. orat. III. 1. 8. *primus,* ait, *poſt eos, quos poetae tradiderunt, mouiſſe aliqua circa rhetoricen Empedocles dicitur. Artium autem ſcriptores antiquiſſimi, Corax et Tiſias, Siculi: quos inſequutus eſt vir eiusdem inſulae Gorgias Leontinus, Empedoclis, vt traditur, diſcipulus.* — Naturae perſcrutandae fuit ſtudioſus, Muſicae amans et artis medicae peritus. v. infra vol. XIII. p. 149. Quod vero vltra plebem ſapuit, multaque fecit et curauit ingenio, arte, modoque naturali, cuius vero ratio ab hominibus illius aetatis percipi et perſpici non potuit, nec ab illo explicita fuerit,

fuerit, arti magicae deditus, *γοητεύς*, habebatur, et multa alia miracula paene illi adtribuebantur. Sic quod ventorum frugibus noxiorum impetus fregit, et fciffura montium, per quos aufter peftifer emittebatur, fcienter obftructa, peftilentiam ac fterilitatem a loco auertit, inde *κωλυσανέμας, ventorum inhibitor*, (vid. *Diogen. Laert.* VIII. 60. ibique Menag. *Clement. Alex.* VI. Strom. p. 754.) et *ἀλεξανέμας, qui ventos arceret*, (vid. *Iamblich.* de vita P. §. 136. et *Porphyr.* de V. P. §. 29.) eft cognominatus. conf. *Valcken.* ad Euripidis Phoeniffas, v. 120. p. 42 fq. Id quidem arti magicae adfcripferat *Martinus del Rio* in Disquif. magic. lib. II. quaeft. 9. p. 57. fed qua arte id fecerit, iam veteres quidam docuerunt, (vid. *Plutarch.* de Curiof. p. 47. vol. VIII. et aduerf. Colotem p. 628. vol. X. Reiske, et *Brucker.* l. mem. I. p. 1108.) Atque a crimine magiae egregie defenderunt noftrum *G. Naudé* in: Apologie pour tous les grands perfonnages, qui ont efte fauffement foupçonnez de Magie. à la Haye 1679. cap. XII. p. 215 fqq. *Hieron. Mercurialis* in Varr. lection. lib. IV. cap. 14. p. 94. *Brucker.* in Hift. crit. phil. I. p. 1108. vbi in notis alios quoque laudat viros doctos; praecipue vindicat eum ab hoc crimine *Bonamy* in recitatione acad. fupra laudata: cuius iudicium comprobat *Chaufepié* in Supplem. lexici Bayliani vol. I. voc. Empedocle, p. 23. *E.* atque ego in aliquot prolufionibus academicis defenfionem Empedoclis fufcepi. Clar. tamen *Dietericus Tiedemann.* in Difputat. de quaeftione, quae fuerit artium magicarum origo etc. Marburgi 1787. 4. p. 39 fq. putat, Empedoclem iure optimo a *Plinio* H. N. XXX. 1. inter magos effe collocatos, et effe argumenta omni exceptione maiora, quibus magicas exercuiffe artes conuincatur. Enimuero quum ea, quae ingenio arteque nouiter excogitata ac perfecta, opinionem ingeniumque illius aetatis rudis fuperabant, ope magiae et daemonis perpetrata vulgo crederentur, (quod adhuc faeculis illis medii aeui multis hominibus doctioribus et fagacioribus eueniffe et vero fuiffe perniciei, neminem fugit,) hominesque callidi et fcientiae naturalis peritiores fiue ad maiorem nominis celebritatem confequendam, fiue ad artem fuam occultandam moreque Pythagorae et reliquorum antiquiffimorum fapientum, difciplinam quamdam iactitarent arcanam formulisque loquendi tropicis, praefertim in carminibus, vterentur: facile fieri potuit, vt male intelligerentur hominesque haberentur, qui artem exercerent magicam. Accedit, quod difcipuli talium laude infignium virorum et pofteri facta artemque illorum nimis amplificarunt, omnibusque orationis luminibus et nimio colore illuftrarunt, quod Pythagorae accidiffe, inter omnes conftat. Quod vero Empedocles dicebatur ventos compefcuiffe et mulierem mortuam in vitam reuocaffe, id, quomodo ab illo ingenii felicitate et fcientiae medicae beneficio fuerit effectum, ita vt nulla fubeffet *γοητείας* propriae fufpicio, iam partim monui, et ab aliis fatis eft commonftratum. Quapropter quando *Satyrus* apud *Diogenem Laertium* VIII. 59. fcripfit, Gorgiam Leontinum, fefe adfuiffe Empedocli *magiam exercenti γοητεύοντι*, dixiffe: primum, vt de fide Satyri taceam, Gorgiae Leontini iactantia et vaniloquentia eft fatis nota: tum per *γοητείαν* nihil aliud forfan Gorgias innuere voluit, quam fcientiae naturalis partem tunc incognitam, ab Empedocle fiue excogitatam fiue excultam. Quod vero Empedocles l. m. in verfibus fuis promittit, fe docturum, qua ratione compefcantur venti et incitentur, ferenitas coeli a tempeftate et imbribus reducatur, aut tempeftates mutentur in ferenitatem, aut in vitam reuocentur defuncti: poftremum omnino pertinet ad artem medicam, cuius beneficio homines, qui mortui videbantur aliis, re autem ipfa animam nondum efflarant, vitae reftituantur. Id igitur, vt nimis tropice et iactanter, aut fecundum rationem loquendi tum temporis vulgarem et mythicam dictum eft: ita etiam reliqua fic intelligenda videntur, vt illis philofophus indica-

indicaret, se ope scientiae naturae et ventorum posse mutationem tempestatum cognoscere ac praedicere, aut, sublatis arte foetoris ac pestilentiae caussis naturalibus salubritatem et serenitatem aeris reducere. Forsan quoque grandis illa oratio et occulta dicendi ratio ex consuetudine antiquissimorum, qui iidem fuerunt physici, poetarum et ex mysteriis orta est. Praeterea cl. *Tiedemanno* ab Empedocle ortum videtur initium distinguendi daemonas in bonos et malos; certe ante illum eius rei apud Graecos vestigium occurrere nullum: quod ex *Plutarcho* de orac. def. tom. II. p. 418. et ex eodem de Iside et Osir. tom. II. p. 361. colligit atque ex Orientis aut Aegypti sorte opinionibus haustum iudicat. Adde cl. *Meinerf.* in Historia doctriuarum apud Gr. et Rom. I. p. 652. De Empedocle autem temporibus iam antiquioribus multae fabulae narrabantur. Sic falsa sunt, quae Timaeus et Neanthes apud *Diogenem Laert.* VIII. 54 et 55. de eo, a consortio Pythagoreorum propter arcanas doctrinas in carminibus euulgatas excluso, de interitu et saltu Empedoclis Aetnaeo et alia tradiderunt. Sic quoque *Theophilus Antiochenus* (ad Autolyc. libr. III. cap. 2. p. 272.) immerito recepit eum in classem atheorum. vid. *Reimannus*, qui quidem primum nutat, nec eum a suspicione impietatis illius omnino absoluere videtur in Historia atheismi cap. 20. pag. 152. *Moshem.* l. supra laudato ad Cudworthi syst. pag. 45. *Bruckerus* in Histor. crit. phil. vol. I. pag. 1114. et *Agatopistus Cromazian.* in Histor. philos. tom. II. pag. 233 sq. Atheis tamen illum adnumerat adhuc cl. *Platner.* in Aphorismis philosophicis. Lipsiae 1784. §. 1080. et 1081. pag. 426 sq. — Omnis vero controuersia versatur in potestate voc. *atheus* definienda. Quamquam vir probus et popularis fuit, et liberalis, suaeque patriae honorem atque libertatem quovis modo defendit atque amplificauit, ita vt ciues illi deferrent nomen et insignia regis, quam quidem dignitatem renuit: tamen a luxu ciuitatis opulentissimae, arrogantia et magnitudinis specie atque iactantia non omnino abhorruit. Bonus Empedocles, quod vel hodie multis accidere solet, ab infirmitate animi non liber, et laudibus atque ornamentis aliorum elatus, plus iusto sensit ingenii vires et iactitauit. Vnde tumor animi facile existere solet. Quare aeque ac *Apollonius* apud *Philostr.* VIII. 5. p. 325. Olearii, respondit, deum se vocari, quoniam omnis, qui bonus existimatur, dei cognomine honoretur, forsan cogitabat, et sapientia se multis antecellere, ideoque magis se quam alios diis, nim. popularibus et heroibus, accedere arbitratus, deum h. e. reliquis hominibus praestantiorem se futurum iactabat. Tum ad aucupandos plausum ác diuinos honores aurea corona et purpurae fascia caput redimitus, purpuraque vestitus incessisse, crepidas ἀμύκλας, (de quibus vide *Menagium* ad Diogenem Laert. VIII. 69.) ac delphicam coronam sumsisse, vrbesque peragrasse, comam aluisse prolixam, feruosque habuisse pedissequos dicitur. vide *Philostrat.* de vita Apollonii Tyan. VIII. 6. ibique Olearium p. 335. *Diogen.* VIII. 73. *Aelian.* H. V. lib. XII. cap. 32. *Suidam* in Ἀμύκλαι. Enimvero vel metuendum est, ne recentiores siue inimici, siue etiam admiratores ingenii Empedoclei, maioribus, quam par erat, coloribus ornarint historiam; vel ea, si omnia essent vera testantur consuetudinem antiquitatis et mores luxumque ciuium aliorumque philosophorum et vero animi humani imbecillitatem. Atqui vt antiquissimis moribus et temporibus propria laus non adeo indecora fuit atque indigna personis; ita in liberis praecipue ciuitatibus, vbi libertas dicendi et vero conuitiandi quasi popularis et licita habebatur, homines suas quoque ipsorum laudes meritaque recensere ac praedicare solebant, vti ipsi Demosthenes et Cicero fecerant: nec culpabantur. Memoria autem eius a ciuibus in monimentis publicis tradita est posteritati. Hippobotus apud *Diogenem Laert.* VIII. 72. ait, statuam Empedoclis opertam Agrigenti primum

primum ſtetiſſe, poſtea vero ante Romanorum curiam conſtitutam fuiſſe, Romanis eam illuc transferentibus, apertam. Effigies eius eſt in *Iac. Bonani* Syracuſa illuſtrata, (vbi fuſius agitur de noſtro philoſopho,) p. 191. tom. XI. theſ. Siciliae, et in Theſauro *Gronou.* Antiqq. gr. tom. III. *bbbbb*), addita epigraphe, Ἀκραγαντινων, vir barbatus, pallio philoſophico indutus, ſtat manu extenſa, tamquam docentis. Sic quoque conſpicitur in nummis Agrigentinis apud *Parutam* tab. LXXXII. nr. 45. apud *Carreram* in monimentis Catanae lib. II. cap. 6. tom. IX. theſ. Sicil. p. 35. et *Burmann.* II. comment. ad Numiſm. Sicula, tab. XIX. nr. 11. qui de honore hoc, Empedocli praeſtito, p. 479 ſq. eſt copioſus. Selinuntini propter peſtilentiam ab vrbe ſua, deriuata in foetidum ſtagnum aqua puriore, depulſam, illi diuinos honores largiri et gratum animum declarare voluerunt nummo, quem copioſe docteque explanat *Burmann.* l. mem. ad tab. XII. 12. pag. 423 ſqq. Adde *Spanhem.* de V. et Pr. Num. II. p. 191. De Empedocle medico vide *Clerici* Hiſt. de la medicine, part. I. lib. II. cap. 5. p. 93. et *Schultz* Hiſt. med. p. 173 ſqq. *Harl.*]

Scripta Empedoclis haec apud veteres memorata reperiuntur; [de quibus vide quoque Mongitorem l. m. p. 178.]

Scripta Empedoclis. 1) ΠΕΡΙ ΦΥΣΕΩΣ βιβλία γ'. *Libri III. de Natura,* Pauſaniae medico inſcripti, carmine hexametro [bbbb]. Huius operis *Galeno* tom. V. p. 1. edit. Baſil. et *Tzetzae* Chil. VII. v. 523. vbi Empedoclem τῷ τρίτῳ τῶν Φυσικῶν citat, aliisque memorati, et ad verſus vsque bis mille pertingentis pars, ni fallor, fuit, quod ab *Aeliano* XVI. 2. hiſt. animal. laudatur περὶ ζώων ἰδιότητος, tum quod Pſellus laudat περὶ λίθων, et Tzetzes ad Lycophronem, περὶ νείκους: *Hymni* denique *phyſici*, i. e. in quibus deorum perſonae, nomina et facta ad phyſicas rationes reuocantur, quorum meminit *Menander* rhetor, [cap. V. de hymnis phyſicis p. 38 ſq. e recenſione atque editione *A. H. L. Heeren*, Gottingae 1785. 8.] Ad tales hymnos pertinuiſſe videtur Hymnus Empedoclis in Apollinem et eius argumenti, quod Menander l. m. indicauit, ὅταν Ἀπόλλωνος ὕμνον λέγοντες, ἥλιον αὐτὸν εἶναι φάσκωμεν. Idem tradit, Parmenidem atque Empedoclem primos fuiſſe, qui iis vterentur, et de natura ac diuerſis generibus eorum differit. *Philoſtratus* de vita Apollonii lib. VIII. cap. 6. p. 335. Olearii, tradit, Empedoclem, quum ſplendide et magnifice veſtitus per compita incederet, *hymnos* concinnaſſe, quibus ex homine Deum ſe fore diceret. Phyſicam Empedoclis expoſuiſſe partim, partim ad examen reuocaſſe videtur *Hermachus* Epicureus in XXIV. libris Ἐπιστολικῶν περὶ Ἐμπεδοκλέους, quos memorat *Laertius* lib. X. ſect. 25. Plurimum Empedocli tribuiſſe Epicurum, patet e Lucretio I. v. 717 ſqq. quo iudice *Carmina diuini pectoris eius*

Vociferantur et exponunt praeclara reperta,
Vt vix humana videatur ſtirpe creatus.

Mirum eſt, dorice eum non ſcripſiſſe, quae dialectus familiaris fuit Pythagoreorum ſcholae, et Siculis praecipue, ſed vt ex innumeris fragmentis conſtat, ionice, quod ipſum ſententiae de Empedocle aureorum carminum ſcriptore, quae itidem ionica dialecto decurrunt, velificatur. De illo vero dialecti ionicae apud Siculos vſu videre non iniucundum eſt, quae a Bentleio [cccc]) et Car. Boylio diſputata ſunt ad epiſtolas Phalaridi adſcriptas [dddd]). Epitheta in car-

Kk kkk 2 minibus

bbbb) Conf. *Bonamy* in Mem. ſupra laudatis et *Chaufepié* Supplem. Lexici Bailiani vol. I. voc. Empedocle *H.* et *I. Harl.*

cccc) Quem praecipue conſules in Reſponſione etc. p. 216 ſqq. verſ. Lennep. *Harl.*

dddd) Adde *Gabr. L. Caſtelli* proleg. ad librum: Siciliae

minibus suis non ornatus gratia adhibuit, sed eiusmodi, quae naturam rei quam optime declararent, vt testatur Plutarchus V. quaest. 8. Sympos. [qui epithetorum vsus in hymnis Orphicis fuit, bene adnotante *Snedorf* in libro docto de hymnis vett. Graecorum, pag. 53. *Harl.*] In Ciceronis academicis quaestionibus lib. I. pleraeque editiones Empedoclem referunt inter poetas graecos, quos Ennius, Pacuuius aliique latine expresserunt. Sed Turnebus testatur, se vidisse MStum codicem antiquum, quo Empedoclis nomen abfuit. Nec vsquam alibi latina Empedoclis Metaphrasis vetus memoratur.

2) ΚΑΘΑΡΜΟΙ΄ *de expiatione et purgatione, versus hexametri ter mille.* [P] Huius operis partem fuisse existimo aurea, quae vocantur Pythagorae, carmina, Empedocli diserte tributa ab auctore Θεολογεμένων Ἀριθμητικῆς p. 20. vt iam ante, cum de his carminibus agerem, monere me memini. [ab aliis autem negari, supra iam adnotatum est. *Harl.*] Initium καθαρμῶν seruauit *Laertius* VIII. 54. idem sect. 63. testatur, illos in Olympiis decantatos a Rhapsodo Cleomene. Confer *Athenaeum* lib. XIV. p. 620. Meminit et Apuleius in Apologia. *Ioan. Aurispa* in litteris ad Ambrosium Camaldulensem, tom. III. collectionis Martin. p. 713. inter alios libros e Graecia adlatos a se, memorat Καθαρμὺς Ἐμπεδοκλέυς. [Interdum in his libris euenisse, arbitror, quod alii existimarunt, quosdam Empedocli adscriptos fuisse versus, quos alii pro Orphicis habuerunt. vide supra lib. I. cap. 18. p. 159. a Fabricio et a me notata, quod in pluribus factum esse, se alias probaturum esse, promiserat *Hemsterhus.* ad *Luciani* Dial. mort. 20. p. 415. tom. I. id, num factum sit, nescio. At enim tenendum est, hymnos Orphicos vocatos esse omnes eos, qui ad imitationem illius hymnorum, et ad eumdem vsum erant scripti. *Harl.*] De lustrationibus pythagoricis confer Salmasium sub finem praefationis in Cebetis versionem arabicam, [et *Io. Lomeier.* de vett. gentilium lustrationibus cap. XV. pag. 183. sq.]

3) ἸΑΤΡΙΚΟ΄Σ ΛΌΓΟΣ. *Liber medicus versibus hexametris sexcentis εἰς ἔπη ἑξακόσια*, vt diserte *Laertius* in Empedoclis vita. Fallitur itaque Suidas, qui καταλογάδην scripta esse ab Empedocle ἰατρικὰ tradit. *Fabric.* Huius carminis aut, quia Pausaniae quoque fuit inscriptum, librorum de Natura pars fuerit poemation, cuius IX. versus dederunt *Diogenes Laert.* VIII. 59. et *Suidas* in Ἄπνυς, et quod in codice quodam Matrit. regio apud Iriarte p. 450. nr. 113. seruatur, inscriptum: Ἐμπεδοκλῆς Παυσανίᾳ ὑφηγήσατο τὸ ἄπνυν, *Empedocles Pausaniae suasit medicamentum spiritu carens. Harl.*

4) ΞΕΡΞΟΥ ΔΙΑ΄ΒΑΣΙΣ siue ΠΕΡΣΙΚΑ΄.

5) ΠΡΟΟΙ΄ΜΙΟΝ siue hymnus in Apollinem imperfectus. Haec duo Empedoclis poemata numquam in lucem edita, sed a sorore eius vel filia suppressa abolitaque esse, *Laertius* auctor est VIII. 57. Itaque apud *Aristotelem* XXI. 22. problem. non legendum Empedoclis Περσικὰ, sed Φυσικὰ, vt ex IV. 4. meteorolog. obseruauit Meursius ad Chalcidium p. 29.

6) et 7) *TRAGOEDIAS* quoque nonnulli et ΠΟΛΙΤΙΚΑ΄ ad hunc Empedoclem retulere, teste *Laertio* VIII. 58. alii tragoedias rectius ad alium iuniorem huius nominis, vt notaui in notitia tragicorum.

8) Abul-

Siciliae et obiacentium insularum veterum Inscriptionum, noua collectio, Palerm. sect. I. de graecis Siculorum dialectis, vbi demonstratum iuit, in Sicilia tres olim in vsu fuisse dialectos, doricam, ionicam et eam, quae medium tenuisset. Ego quoque in comment. de Dorismo Theocriteo p. XXXII. praefixa meae Theocriti editioni idem adtigi argumentum. *Harl.*

8) Abulpharagius p. 33. memorat Empedoclis librum nescio quem, resurrectioni oppositum. Ibidem ait primum fuisse Empedoclem, qui attributa DEI docuerit ab eius essentia haud differre.

[9) *Empedoclis* ἀποδείξεις καὶ ἔπη memorat *Aristoteles* Ethic. Nic. lib. VII. cap. 3. p. 277. et 279. *Heum.* Empedoclis plura vna cum commentariis in carmina aurea Pyth. ferri apud Arabes, notatur in Actis erudit. Lipf. 1720. p. 419 fq. *Fabric.* *Empedoclis*, Parmenidis et Orphei ἔπη, MS. in Catalogo biblioth. Lugdun. Batau. p. 340. cod. XXV. ex chirographo Iof. Scaligeri, qui reliquias Empedoclis vltra centum et quod excurrit, congessit, atque hic illic adscripsit emendationes: quam syllogen descripsit *van Goens*, vti paullo post significabimus. — *Empedoclis* Sphaera in biblioth. Veneta D. Marci, cod. DCXXXVI. teste *Villoisonio* in Anecdot. graecis, tom. II. p. 248. *Emped.* sententiae in *Arsenii* Ἰωνιᾷ apud Bandin. in Catalog. MSS. gr. Laurent. biblioth. I. p. 549. — *Emped.* versus iambici de stellis inerrantibus, inter codd. biblioth. reg. Parif. Catalog. tom. II. cod. MMCCCLXXXI. nr. 7. et, quod idem esse videtur, carmen de stellarum errantium in nos potestate, cod. MMMXLVII. nr. 9. pars libr. de natura esse videtur. — In eodem volumine cod. MCCCX. inest *Emped. Sphaera:* eadem et de signis Zodiaci in cod. MDCXXX. — *Emped.* et Eratosthenis sententia de distantia solis ac lunae a tellure, in Bandini Catalog. codd. gr. biblioth. Laurent. *Emped.* carmina, sphaera et alia, in cod. Mediolanensi, teste Montfaucon in Diario Italico p. 18. *Harl.*]

Fragmentorum editiones promissae. Fragmenta quaedam Empedoclis philosophi, sed perpauca, (ex eius περὶ φύσεως eeee) praecipue) collegit H. Stephanus in Poesi Philosophica an. 1573. 8. a pag. 17. Longe plura congessi et illustraui in Syntagmate singulari de vita, philosophia ffff) ac scriptis Empedoclis, quod in lucem dare animus est, si tempus et occasio ferat et Deus vitam concesserit ac valetudinem gggg).

Empedocles plures. Fuere et alii *Empedocles:* 1) nostri auus, qui Olymp. LXXI. κέλητι vicit. 2) sororis filius, tragicus. [vid. Mongitoris biblioth. Sicul. I. p. 179.] 3) qui

 a *Plu-*

eeee) Zenonis Eleatae ἐξήγησιν τῶν Ἐμπεδοκλέους πρὸς τὰς φιλοσόφους περὶ φύσεως memorat Suidas in Ζήνων, [et Eudocia in Ἰωνιᾷ, in Zenone p. 204.] Plutarchi εἰς Ἐμπεδοκλέα περὶ τῆς πέμπτης οὐσίας. Lamprias nr. 42. sed vide infra libr. II. cap. 23. sect. 29.

ffff) Philosophiam Empedoclis instaurare conati sunt Campanella, Maignanus etc.

gggg) Multo plures carminum reliquias, quam Stephanus, congesserat Fabricius, easque communicauerat cum *Moshemio*, Fabricii humanitatem praedicante ad *Cudworthi* System. intellect. (in quo opere passim multa Empedoclea fragmenta adferuntur,) cap. 1. §. 13. pag. 24. edit. Amstel. At illa collectanea, eaque, quae is vita defunctus reliquerat, haud admodum copiosa fuisse, testatur *Reimarus* in vita soceri sui, Fabricii, pag. 210 fq. *Ioseph. Barberius* de miseria poetarum p. 37. et 111. promiserat, se editurum esse *Empedoclem restitutum*. *Ioan.* quoque *Caramuel* in critica philosoph. diff. 5. metaph. nr. 815. p. 353. *Empedocleam philosophiam* pollicitus erat. Neuter stetit promissis. At *van Goens* in Animaduerss. ad Porphyrium de antro Nympharum, p. 96. nouae editionis spem facit: quae ne in herbis arescat, optandum est. Vir enim ille doctissimus ibi refert, se ex Scaligeri Aduersariis, in bibliotheca Lugdun. Batau. seruatis et paullo ante laudatis, tum e scholiastis et philosophis MSS. inprimis e commentariis in Platonem ineditis et aliis editis libris adparatum fragmentorum Empedocleorum forte treecentorum et amplius collegisse, et plura conquirere ad Syntagma Empedocleum aliquando publicandum. Loca multa, quae colligi possint, indicat *Mongitor.* l. mem. De studio *Theodori Canteri*, qui *Empedoclis* et reliquorum poetarum graecorum fragmenta maxima cum eura collecta reliquit, vide supra ad lib. II. cap. XI. §. 12. not. *yy.* *Harl.*

a *Plutarcho* loquens inducitur VIII. 8. Sympof. nifi fictum ab antiquo fit nomen. Ceterum nouus *Empedocles* apud *Themiftium* orat. V. ad Iouinianum imp. p. 70. edit. Harduini, nullus eft, neque ibi fermo eft de Peregrino philofopho Cynico, vt opinabatur *Petrus Petitus* II. 13. Mifc. Obferuatt. neque de S. Polycarpo, [¶] vt in mentem venit *Stephano le Moyne* praef. ad varia facra, multo minus de feruatore noftro Iefu Chrifto, quem ab ethnico homine perftringi coniiciebat *Petauius* in notis ad Themiftium, fed vt optime illum locum interpretatus eft *Mericus Cafaubonus* ad M. Antoninum p. 78 fq. hic eft verborum Themiftii fenfus: dignus imperator, quem venerantes admiremur tum ob alia, quae lege ipfius continentur, tum praecipue, quod non folum religionis libertatem indulgeat, fed et aeternas illas leges a Deo latas de malorum bonorumque indiffolubili nexu non minus perite, (ὐ φαυλότερον), non per Iouem (ὐ μὰ Δία), quam vetus ille Empedocles φιλίαν et νεῖκος explicet. Praeplacet haec mihi expofitio fimplicitate fua natiua prae coniectura Harduini, quam videbit, qui volet, in notis ad Themiftium p. 404.

De Sphaera Emped. IX. Denique fub *Empedoclis* philofophi nomine fertur *fphaera* hhhh), fiue poema non inelegans aftronomicum verfibus iambicis CLXVIII. in plerisque confonans Arato, et ftellas tum erraticas defcribens tum ἀπλανεῖς. Primus e bibliotheca Iohannis a S. Andrea edidit folio fugitiuo *Federicus Morellus*, Parif. 1584. iiii) 4. hac infcriptione: Ἐμπεδοκλέους ΣΦΑΙΡΑ, ἢ Δημητρίου τοῦ Τρικλινίου. Sed *Demetrius Triclinius*, qui ante trecentos circiter annos vixit, auctor effe poematii huius non poteft, quia praefixa in codice MS. nota teftatur, illud a Demetrio tantummodo emendatum et in ordinem redactum. Οἱ παρόντες στίχοι Ἰαμβικοί εἰσι τρίμετροι ἀκατάληκτοι. Εἰσὶ δὲ γεγραμμένοι κατὰ τὸν τρόπον τῶν ποιητῶν. Δέχονται γὰρ σπονδεῖον, δάκτυλον, ἀνάπαιστον, τρίβραχυν, ἤτοι χόρειον καὶ πυῤῥίχιον. Ἰστέον δὲ ὅτι διωρθώθησαν παρὰ Δημητρίου τοῦ Τρικλινίου. Ἦσαν γὰρ ἐν πολλοῖς μέρεσι διεφθαρμένοι καὶ πολλοὶ ἐκ τούτων παρελείφθησαν ὡς ἀδιάγνωστοι. Latinis iambis vertit et caftigationes quasdam adiunxit, *Q. Septimus Florens Chriftianus* kkkk), cuius translatio feparatim ab eodem Morello edita eft Parif. 1687. 4. fub titulo *Sphaera Vetus Graeca.* Hic Florens Chriftianus, vir graece et latine doctiffimus, leui coniectura poemation iftud tribuit *Georgio Pifidae.* Nam *Empedoclis*, inquit, *hos effe verfus nunquam in animum induxi, vt crederem, et qui credunt, funt fane quam ταχυπειθεῖς, nulloque, vt mihi videtur, probabili nituntur argumento. Ab iis temporibus longiffime abfunt, qui Triclinio Demetrio imputant. Sed* [¶] *coniectura tamen fcopum veritatis propius attingunt. Quamvis enim materia haec fit vetus, recentior tamen eft forma, et meruit nihilominus antiquum obtinere. Profecto poefis ifta non longe difcedit a Pifidae vel ftylo vel aetate, quod iudicium facio*

hhhh) Deus (fic quidem Trithemius quaeft. I. ad Caefar. Maximilianum ait, deum Empedocleum effe *fphaeram intelligibilem, cuius centrum vbique, circumferentia nusquam fit,*) et mundus Empedocli dictus σφαῖρος, vnde σφαῖρος Ἐμπεδόκλειος, de quo *Gatakerius* ad M. Antonini XII. 3. vid. etiam *Simplicium* ad l. de anima, text. 77. et 80.

iiii) In Catalog. biblioth. Lugd. Batan. bis exftat illa editio; at annus 1586. bis, nr. 55. pag. 62. et nr. 55. pag. 187. additus legitur; eumdem annum adfignauit illi editioni *Mongitor.* l. m. p. 178. vbi de hoc libello agit. *Harl.*

kkkk) Fallitur Labbeus, qui cum verfione Morelli excufam Empedoclis fphaeram tradit pag. 133. biblioth. nou. MSS. poemaque hoc adfirmat conftare verfibus iambicis et heroicis. Idem teftatur quater exftare manu exaratum in biblioth. regis Chriftianiffimi, nr. 1213. 1334. 1662. 2216. Memoratam vidi edit. graecam Lugd. 1629. 8.

cio aliorum et eruditiorum. Toto et perpetuo carmine nihil aliud reperias extra ſtellarum et ſiderum poſituram ordinemque ſecundum diagrammata vulgaria. Poſt deſcriptum ſitum percurrit hic auctor ſigna Zodiaci, ſed moratur praecipue circa etymologias, quae mihi interdum imo fere ſemper φορτικαὶ videntur, neque ſatis fidem facientes. Eiusmodi multa habemus graeculorum λεπτολογήματα, nugas ingenioſas et curioſas φλυαρίας, praecipue in aſtronomicis. Nos in interpretatione ſimioli fuimus, multum voluimus, pauca praeſtitimus. Nam graeca veriloquia latinis mutare, et illorum elegantiam, (ſi qua in his nugis,) praeſtare, operoſum eſt magis, quam vtile vel ingenioſum. Ceterum *Piſidam* auctorem eſſe, vix crediderim, neutiquam enim chriſtianiſmum eius ac religionem ſpirant hi verſus (75 ſq.)

Τοιᾷδε τάξει σχηματίζοντ' ἀστέρες
Θεῶν βροτοῖσι τὴν χάριν δωρούμενοι.
Εἴτ' ἂν ἀμήτωρ Παλλὰς ὥρισε βροτοῖς,
Εἴθ' ἥλιος τηλωπὸν ἀστέρων θέσιν,
Θεῶν τὸ μηχάνημα — — .

Video etiam ab amica et erudita *Dieterici Dobleri* manu notata remotioris antiquitatis argumenta non contemnenda, quod hic ſcriptor non meminit librae, quod v. 16. cancri aſteriſmum refert ad ſolſtitium, quod hydrae caudam v. 59. ad poſteriores Centauri deflectit pedes, ſecus quam Ptolemaeus, a quo extremitatem caudae hydrae ſupra caput Centauri ponere edocti ſunt aſtronomi: quod Zodiacum v. 110. vocat ἀριθμὸν, quod taurum deinque antiquioribus tradit v. 99. dictum ἦρον. Quoniam vero vetuſtiores potuit ſequi auctores, quisquis haec ſcripſit, et ſphaerae Empedoclis vel iamborum ab illo ſcriptorum nemo veterum meminit, quod ſciam, incertum etiam eſt, vtrum Empedocles iunior tragicus attigerit aſtronomica; itaque vniuerſam rem arbitrio lectoris relinquere, quam diuinando temeritatis notam incurrere malo. At enim, quoniam carmen ipſum perbreue eſt, et praeterea tam raro obuium et paruitate ipſa ſua bibliothecis ita ſubductum, vt ineditum videri poſſit, quid vetat illud hoc loco integrum vna cum notulis doctiſſimi interpretis Q. Septimi Florentis Chriſtiani ſubiungere? [Recudendum quidem curauerat *Beniam. Hederich* id carmen, gr. cum verſ. lat. Q. Sept. Flor. Chriſtiani, et cum eiusdem ſuisque notis, Dresdae, 1711. 4. at enim tanta quoque huius editionis eſt raritas, vt eam neque in tabernis librariis, neque in permultis tam priuatis quam publicis bibliothecis, quas vel ipſe vel per amicos conſului, potuerim reperire. Tandem accepi opera veteris amici exemplar e publica quadam bibliotheca. Eſt quoque in bibliotheca quondam Bünauiana, (vide Catalog. illius tom. I. p. 88.) nunc Dresdenſi. Quare, quod vidi, ſaepius prouocari ad h. Fabricii locum, quando hoc carmen memoratur, id abeſſe nolui, additis pluribus Hederici adnotationibus. Heder. vero vt plurimum, quamquam breuiſſime nec docte, res explicuit. *Harl.*]

ΕΜΠΕΔΟ-

ἘΜΠΕΔΟΚΛΈΟΥΣ ΣΦΑῙΡΑ.

Ἡδ' ἐστὶν ἄστρων τάξις, ἀμφὶ μὲν πόλον
Ἄρκτους διπλᾶς πρὸς νῶτα νευούσας τύποις
Ἀντιστρόφοις οὐραῖσιν ἀλλήλαιν φοραῖς
Σκολιαῖσιν εἴργει μὴ πελάζεσθαι δράκων.
Τοῦ δ' ἀμφὶ χάσμ' ἐν γονυάσι δεξιὸν πόδα
Ἔχει· κάρα δὲ κρατὸς ὀφιούχου πέλας,
Ὃς ἐν μετώπῳ Σκορπίου βαίνει ποδί.
Τῆς μείζονος δ' ὄπισθεν ἵσταται φύλαξ
Ἄρκτου. ποσὶν δὲ τοῦδε παρθένος κυρεῖ,
Ἔχουσα λαμπρὸν χειρὶ Δήμητρος στάχυν.
Μεταξὺ δ' ἄστρων τῶνδε κυκλοῦται τύποις
Ὤμου μὲν ἀρκτούροιο δεξιοῦ πέλας
Στέφανος, ὕπερθεν τ' ὄφιος, ὃν φέρει χερὶ
Ὀφιοῦχος, ἄρκτου δ' ἐν κυκλουμένου ποσὶν
Ὀπισθίοις ἐν βήμασιν κεῖται λέων.
Μέσαις δὲ θεριναῖς ἐν τροπαῖσι καρκίνος
Διδύμοις ἔνερθεν προσθίων κεῖται ποδῶν.
Κεφαλὴν δ' ἐπ' αὐτὴν ἁρματηλάτης, ποδὶ
Ταύρου κέρατι τῷ δεξιῷ στηρίζεται.
Λαιῷ δ' ἐν ὤμῳ Ζηνὸς αἲξ ἐστι τροφὸς,
Ἣν αὐτὸς ἄστροις ἐγκαθίδρυσεν καλῶς
Θρόνων κρατήσας οὐρανοῦ σκηπτουχίας.
Ἔριφος δὲ ταύτης νέρθεν εἴληχεν τόπον
Καρποῦ κατ' ἄκρας χειρὸς ἡνιοστρόφου. [P]
Ἄρκτου δὲ μικρᾶς ἐς τὸν ἔσχατον πόδα
Κηφεὺς τριγώνου τάξιν ἐξεργάζεται.
Ὀρνῖθα χειρὶ δεξιᾷ θηρώμενος·
Πτέρυγα δ' ὑπ' αὐτὴν ἵππος ἰθύνει πόδα,
Μέσαις γε χώραις ἰχθύων ὁρώμενος.
Ἄστρων δὲ τῶν πρὶν τῶν τε νῦν εἰρημένων,
Οὗ ἐξικνεῖται καὶ πεπλήρωται, τόπος.
Ἔμπροσθε κεῖται Κασσιέπεια Κηφέως,

Αὐτός

Verf. 2. νευούσας τύποις) fic Auienus in Arateis, Confurgit in aera forma. Alias vocat fpeciem.

v. 4. εἴργει μὴ πελάζεσθαι) Manilii verbum vfurpaui, qui dixit: Ne coeant.

v. 5. ἀμφὶ χάσμα) *Impetum* dixi, non nefcius, cultiffimum poetam Tibullum de Scylla dixiffe, Impetus oris. Sic *coeli impetum* pro vaftitate Lucretius. Patorem dixiffe videtur Milefiarum ille venuftus fcriptor in Onochryfo.

ibid. ἐν γόνασι) lege, ἐγόνασι, vna voce. [probat id Heder.] Auienus, ἐκφραστικῶς, ex Arato dixit, dextraeque impreffio plantae Tempora deculcat maculofi prona Draconis, vbi tempora prona non funt χάσμα. Melius hic auctor.

v. 18. κεφαλὴν δ' ἐπ' αὐτὴν) Mallem ὑπ' αὐτὴν, et fic legendum ratio τῶν τύπων poftulat. [Hederich. nil mutat, dummodo τὸ ἐπὶ recte interpreteris.]

SPHAERA VETVS GRAECA,

Q. SEPT. FLORENTE CHRISTIANO INTERPRETE.

HIC siderum ordo est aetheris: Circa polum
Arctos duas in terga vergentes, situ
Contrario caudarum, inerrans flexibus
Coire prohibet inuicem obliquis Draco.
Ad impetum huius dexterum Engonasis pedem
Habet, caputque propter Ophiuchi caput,
Qui frontem acuti Scorpii ingreditur pede:
Dein stat vrsam pone maiorem sequens
Custos: ad huius Virgo stat vestigia,
Cererisque aristam fulgidam praefert manu.
Haec inter astra forma in orbem vertitur
Humerum Corona dexterum Arcturi prope,
Superior angue quem manu Anguitenens tenet:
Maioris Vrsae iusta postremos pedes
Infra volutus igneus iacet Leo.
Sed Cancer intra media solstitia adiacet
Geminis, sub Vrsae pedibus anterioribus:
Auriga capiti subiacet trucis ferae,
Plantaque Tauri dexterum cornu premit:
Laeuum huius armum possidet nutricula
Iouis Capella, cuique gratus Iupiter
Caelo potius inter astra locum dedit.
Succedit Hoedus, et habet inferius locum
In fine brachii et manu Aurigae vltima. [?]
Arcti minoris pone postremum pedem
Cepheus figuram conficit Trianguli.
Manu fugacem dextera captans auem,
Sub cuius alam dirigit pedem Ferus,
Quem media late Piscium vident loca.
Sic ista sedes pondere astrorum gemit
Quae dicta supra, quaeque nunc nouissime.
Suum ante Cepheum Cassiepia sedem habet.

Et

v. 23. ἔριφοι) Alii Hoedos vocant, sunt enim stellae duae in manu Erichthonii Aurigae. Sed singularem fecit etiam Manilius, et Propertius, lib. II. *Purus et Orion, purus et Haedus erit.* Sic pro piscibus saepe Piscem legimus.

v. 24. καρπῷ) *In brachio* Germanicus dixit, Auienus expressit καρπὸν, cum ait: sine manus. [Quippe ex Aristotelis descriptione: *καρπός ἐστι χειρὸς καὶ βραχίονος ἄρθρον, iunctura manus cum brachio siue cubito.* Atque in hac ipsa Hoedi conspiciuntur, aliquot stellis tertiae magnitudinis coruscantes. *Hederich.*]

v. 27. Ὄρνιθα) qui vulgo *Cygnus*, Ouidio *Miluus*, Ptolemaeo *Gallina* dicitur. *Hederich.*

Αὐτός θ' ὁ Περσεὺς ὠκὺς ὅσθ' ἅρπην ἔχων,
Πόδας τιθεὶς νώτοισιν ἁρματηλάτου.
Ἵππῳ συνάπτουσ' Ἀνδρομέδα τὸν κρᾶτ' ἔχει
Τὸν αὐτὸν ἵππου γαστρὶ κοινὸν ἀστέρα.
Μεταξὺ δ' ὄρνιθές τε τοῦ τ' ἐν γονύασι
Λύρα τέτακται· πρὸς μέσον δὲ τοὔμπαλιν
γρ. δὲ Πρὸς ἀντολὰς τε τῶν δὲ Δελφίνων δέμας.
Ἵππου τε κεφαλὴ πλησίον φαντάζεται.
Ὕδωρ χέοντα δ' ὕπερθεν, αἰγόκερως ἔχει
γρ. αἰετόν Οὐρὰν παρ' αὐτὴν * ἐξικνούμενος κάρα.
Δελφὶς δ' ὕπερθεν, οἰστὸς, αἰετός θ' ὁμοῦ·
Αὐτὸς, δράκοντα δ' ἐν διπλαῖς χερσὶ κρατῶν
Ὀφιοῦχός, ἐστιν. ἀλλὰ ὅρα τὸν δέ γε κάρα
Στεφάνῳ συνάπτειν, νέρθεν ἐξικνούμενος.
γρ. ὥρισται. Τούτοις μὲν οὖν βόρειος ὥρισται * τόπος.
γρ. ἔχει, Τὸ πρὸς νότον δὲ τὴν δὲ τὴν τάξιν κρατεῖ,
Ὑπ' αὐτὸ κέντρον Σκορπίου, βωμὸς τέως.
γρ. Χηλαῖς δ' ὑπ' αὐταῖς. Χηλαῖς * δ' ὑπ' αὐταῖς, Σκορπίου τε σώματα
Τὰ πρόσθε Κενταύροιο φαίνεται μέλη.
Νέρθεν χεροῖν τοῦδε θηρίου δέμας.
Ἐμπροσθίοιν δὲ τοξότου χεροῖν ὑπὸ
Δινωτὸς ἀστρῶν κύκλος ἀμφελίσσεται. [P]
Ἔνθεν δὲ ἄλλος κύκλος ὃς κικλήσκεται
Ὁ νότιος, ἰχθύς τ' ἄλλος ἐσθ' ὁρώμενος.
Ὕδρα δ', ὑπ' αὐτὴν παρθένον λέοντά τε
Μέσον, πρὸς αὐτὸν καρκίνον δὲ, κρᾶτ' ἔχει:
Οὐρὰν δὲ, Κενταύρου πρὸς ὀπισθίους πόδας:
Καμπαῖς δ' ὑπ' αὐταῖς, ἐστὶν εὔσημος μάλα
Κρατὴρ, κόραξ τε, πρὸς τὰ Κενταύρου μέλη.
Ἴδοις δ' ἄν, Ὠρίωνος ἐξ ἀριστερῶν,
Ποταμόν· ποσὶ θ' ὑπ' αὐτοῖσιν, ὠκύπουν λαγών,
Ὃς λαμπρὸν αὐγαῖς σείριον φεύγει κύνα·
Κυνὸς δ' ὀπισθίοις πελάζεται ποσί,
Πηδάλιον· ἀστὴρ τ' ἐξαναστράπτων φλογὶ

Μέλεσι

v. 33. ὅσθ'] ἰσθ' ἅρπην ἔχων, (graece pro ἔχεις) scribendum censet Hedericus.

v. 39. τῶν δὲ δελφίνων) Nisi legas δελφῖνος, nescio, quare vsus sit numero multitudinis, cum singulare sit signum. Sed cum paulo post Delphini iniiciat mentionem, suspicor aliam vocem desiderari ἀντὶ τῶν δελφίνων.

v. 40. Ἵππου δὲ] *Equuleii* siue *sectionis equi, equi prioris* vel *Hinnuli*, quod sidus quatuor tantum stellis quarti ordinis constans ab Arato, Germanico, Hygino, Manilio, Auieno, et aliis astrorum interpretibus fere omitti solet. *Hederick.*

v. 42. Fabricius in marg. γρ. αἰετόν. Sed quominus hanc lectionem amplectendam arbitrer, Capricorni et Aquilae distantia facit. *Heder.*

v. 45. ἀλλ' ὅρα) Non est, vt negem, mendosa haec esse, quamuis eliciatur sensus legenti, ἐξικνούμενον. [Heder. probat.]

Et ipſe Perſeus celeripes falcem tenens,
Pedibusque terga fortis Aurigae premens.
Equo cohaerens aptat Andromedae caput,
Cum ventre equino ſtella eadem fulgurans.
Interque Olorem et altero Nixum genu
Lyra collocata eſt: Delphis at contra ſedens
In medio ad ortus ſiderum horum viſitur.
Tum vero equinum proxime apparet caput,
At Capricornus ſupra habens Aquarium
Caudam prope ipſam vertice adfectat ſuo:
Supraque Delphin et Sagitta, Aquila et ſimul.
Tenet Ophiuchus ipſe vtraque Anguem manu.
Ipſe Anguis infra [quod volenti cernere eſt]
Caput videtur cum Corona iungerę.
En ſidera haec ſunt partis ad Boream ſitae:
Quae verſus Auſtrum, hunc ordinem contra obtinent:
Sub ipſum acumen Scorpii Ara viſitur.
Chelis ſub ipſis et Nepai corpore
Priora parent membra Centauri ſenis:
Corpus ferinum noſcitur ſubter manus.
Verum ſub anticas Sagittarî manus
Rotatus orbis ſiderum conuoluitur. [?]
Hinc orbis alius qui vocatur Circulus
Auſtrinus, alius Piſciumque cernitur.
At Virgini et medio Leoni ſubiacet
Dira Hydra, ad aſprum quae caput Cancrum refert.
Caudamque Centauri ad pedes retro vltimos.
Spiris ſub ipſis maxime illuſtris manet
Crater, et inde membra Centauri prope
Stat Coruus, Orionis ad laeuam ſedet
Flumen, ſub ipſis pedibus eſt leuipes Lepus,
Qui fulgerantem Sirium fugit Canem.
Pedibus propinquat vltimis Caniculae,
Seruaculum Argus; et cohaeret artubus

v. 47. ὤκισαι minus bene. *Heder.*

v. 48. τὸ πρὸς νότον) Malim τὰ πρὸς. Mox pro σώματα, melius σώματι, quia dixit χηλαῖς, neque enim Nepa duplex habet corpus, niſi Chelas ipſas, quae pro libra vſurpantur, corpus aliud facis ab ipſo corpore, id eſt, partes ſeiungis a toto.

v. 49. νίος) num mendum lateat, an metri ſolum gratia additum ſit, haeſitat *Heder.*

v. 50. al. ὑπ' αὐτάς, quod neutiquam reiecerim, niſi mox pro σώματα etiam σώματι cum Flor. Chriſtiano legere malis. *Hederich.*

v. 60. καμπαῖς δ' ὑπ' αὐταῖς) Quid? ſi legas ἐπὶ pro ὑπό. Neque enim ſub ſpira, ſed ſupra eamdem Crater aeque ac Coruus conſpiciuntur. *Heder.*

v. 63. ποταμόν) *Eridanum* nempe, ſiue *Padum*, licet aliis etiam *Nilus* ille habeatur. *Heder.*

Μέλεσι συνάπτει· καὶ πεπλήρωται τόπος·
Ταύρε δὲ δεινὸν πρὸς πόδ' ἐντείνων χέρα
Λαμπροῖς ἐν ἄςροις λαμπρὸς Ὠρίων μέγας,
Διδύμοισι προτείνει χεῖρα δεξιέμενος·
Προκύων δὲ, χειρὸς δεξιᾶς ἐςιν πέλας,
Κριός θ' ὑπ' αὐτὸν, ἰχθύων τε σώματα.
γρ. πρώ-ντοισι Παρ' ἃς ἵκνειται κῆτος· ἐν πρώτοισι δὲ
Σύνδεσμον ἰχθῦς κοινὸν ἔσχον ἀςέρα.
Τοιᾶδε τάξει σχηματίζοντ' ἀςέρες,
Θεῶν βροτοῖσι τὴν χάριν δωρεμένων.
Εἴτ' ὖν ἀμήτωρ Παλλὰς ὥρισε βροτοῖς,
Εἴθ' ἥλιος τηλωπὸν ἀςέρων θέσιν,
Θεῶν τὸ μηχάνημα. πάντας δ' ἐν βραχεῖ
Φράσαι βρότειος ὐκ ἂν ἐξεύροι νόος.
Ἄθρει δὲ κόσμε τῦ δέ τ' αἰῶνος δρόμον
Ὡς εὖ διεςάθμησεν αὐτεργὸς φύσις.
Κριός. Πρῶτος χορείας Κριὸς ἡγεῖται κύκλε,
γρ. Εἴθ' ὅτι * Ὅτι κρίσει γε πάντα συγκρίνας ἔχει·
Συνῆλθε γὰρ πρὸς αὐτὸ τῦτο συγκριθεὶς. [P]
Ἐξ ὖγε τῦτο Κριὸς ὄνομ' ἔσχε βροτοῖς,
Κρίνων μὲν ἔαρος χείματός τε μεταβολὰς,
Κρίνων δὲ μῆκος ἡμέρας νυκτός τ' ἴσον.
ἴσ. γ' ἀκόσμε Ὅθεν γε κόσμε κόσμον ἀντηλλάξατο,
Ὃ γὰρ βροτοῖς ἔνειμε, παρὰ θεῶν ἔχει:
γρ. δ' ἄρ Διὸ δὴ κρίσει καὶ τὖνομ' ὥρισαν θεοὶ·
Κριὸν· κριτηρίῳ γὰρ εὖ διείλετο
Ἴσην πρὸς ἠῶ καὶ πρὸς ἑσπέραν ἔχειν.
Ταῦρος Κεῖται δ' ἐφεξῆς Ταῦρος, ὡς γεωμόροις
Τύποις ἐοικὼς κεῖνος· ὃς κατ' αὐχένα
Στερρῷ τένοντι τοῖον ἁρμόζει ζυγὸν,
Γαμψοῖς ἀρότροις αὔλακος σχίζων γύας·
Ἡ δ' ἀςέρων ἡ τάξις· ὃς πάλαι ποτὲ

Ἐκλήζετ'

v. 67. πεπλ. τόπος) Ex veteri aſtrorum recenſione. Hoc enim tempore etiam in iſta coeli regione ſidera plura, velut *Columba Noachi*, *Dorado*, *Hirundo marina* et alia numerantur. *Hed.*

v. 70. διδύμοισι) lege, διδύμοισι. Quorſum enim in alteram ſedem anapaeſtum non neceſſarium inducas?

v. 73. ἐν πρώτοισι δὲ) Non puto primarium verbo poſtremo et flagitioſo [πρώκτοισι natibus quod non damnat Hedericus, quod piſces vtique caudis, per limum cohaereant, easque ſibi inuicem obuertant,] mutandum eſſe. Potius dixiſſet, ἐν ἄρθροισι δὲ. Neque enim cohaerent Piſces poſterioribus, cum mutuo ſint obuerſi.

v. 74. ἀςέρα, pro ἄςρον *ſidus* poſitum, legendum putat Heder.

v. 79. θεῶν τὸ μηχάνημα) Vera et pia ſententia, non a Chriſtianis ſolum, ſed bonis illis paganis celebrata; puta Arato et Dionyſio περιηγητῇ.

v. 83. Κριός) Hoc Etymon, ἀπὸ τῆς κρίσεως, graecae tantum linguae conuenit: nam ſi Arietem vocas, aliud excogitandum eſt. Alii tamen κριὸν dictum volunt propter κάρα, quia cornibus pollet, et eſt ἀσελγόκερως: vnde κυρίττειν, ex κορύπτειν, cornu

Flammis coruſcum ſidus, atque implet locum:
Manumque tendens ad grauem Tauri pedem
Micantia inter ſidera Orion micans,
Tendit gemellis alteram Laconibus:
Sed eſt propinquus dexterae Antecanis manus.
Aries ſub ipſum eſt, Piſciumque corpora:
Quis ſaena Piſtrix adiacet, ſed Piſcibus
Commune vinclum et ſidus in primis nitet.
, Tales figuras ſidera et ſedes habent,
Benignitas quae Numinis mortalibus
Conceſſit: Ergo ſeu patrima Pallas, aut
Sol ordinauit huncce ſtellarum ſitum,
Opus eſt Deorum, humana nec ſollertia
Referre poſſit omnia in compendium.
Mundi atque vitae aduerte curſum, quam bene
Natura diſpenſauit ipſa opifex ſui.
Praeſul choreae circuli dux eſt gregis. *ARIES.*
Quod congregata cuncta diſcernat cate.
Nam comparatus hoc ad ipſum conuenit. [P]
Et inde Graium nomen hoc indeptus eſt
Crion, quod hiemis veris et diſcrimina,
Noctiſque cernat et diei horas pares;
Ex mole confuſiſſima hunc mundum excitans.
Nam dona Diuum impertiit mortalibus,
Vnde indidere nomen a Criſi dii,
Crion vocantes, namque decretorius
Occaſum et ortum ſcindit aequo examine.
Tauri ſecunda ſedes eſt, et formam habet *TAVRVS.*
Aruum colentis qui iugum ceruicibus
Poſcit toroſis, et recurui pondere
Gemens aratri ſulcat arua proſecans.
Hic ordo ſiderum, neque hunc antiquitus

 Taurum

nu ferire, Virgilio. Itaque recte Suidas, *κριὸς ὁ τὸ κέρα ἱέμενος*: quique, vt ait idem Maro, iraſcitur in cornua.

v. 89. Lectionem margin. *γ' ἀκόσμα* non admittit Hedericus. Atque, ait, *ἀνταλλάττεται* quidem Aries *κόσμα κόσμον*, dum pro hieme ver indueit, et ita quaſi alium a priori mundum condit.

v. 95. *κᾶνος* pro *ἱκᾶνος* videtur Heder. h. l. plane *παρέλκειν*.

v. 98. *ἡ δ' ἀσέρων*) Quorſum haec verba, quibus initium fecit? Sane hic mihi videntur *ἀπροσδιόνυσα*, et alia cenſeo ſubſtituenda, quae fortaſſis alia ſcripta exemplaria ſuppeditabunt.

Ibid. *ὃς πάλαι ποτὲ*) Vetus aureum ſeculum innuit, quo boum nullus erat cuſtos, imo ipſe bos erat (vt cum Frontino loquar) aruifinius. Tanta erat eius aetatis innocentia probitaſque. Nam limites (vt ait idem bonus auctor Gromaticus) ante Iouem nulli erant, proinde lites nullae, ideoque tandem poſitus limes litem vt diſcerneret aruis, vt ait diuinus agricola Maro. Itaque non mirum, ſi tanta bouem reuerentia coluit antiquitas, vt eum occidiſſe iuxta periculoſum fuerit, atque ciuem. Sane vero *ἦρον*, de boue recte dici, vel ipſe Bootes fidem faciet, qui vrſae *ἦρος*, vel *φύλαξ*, dictus eſt. Tum iſte ſeſquiuerſus *καὶ βοὸς ἦρον*. *Ακτητὸν χρυσῷ*

Ἐκλήζετ' ὀχὶ Ταῦρος, ἀλλ' ὖρος βροτοῖς
Ὥσπερ καλεῖται πᾶσι τερμόνων φύλαξ.
Δίδυμοι Δίδυμοι δὲ κεῖνται τάξεσι σαφεστάταις·
Ἐπεὶ τότ' ἤδη καρπὸς αὔξεται διπλῶς.
Χλόη δ' ὑπὲρ γῆς ἄρχεται σχίζειν φύσιν,
Καὶ δισσὰ φυλλῶν αὔξεται βλαστήματα
Πρὸς εὐδιήνην ἤερος κατάστασιν.
Καρκίνος Ὁδ' ἀλλαγὴν στοιχείων ἀντιλαμβάνων
ἴσ. καρπί- Καρκίνος ὑπάρχων ἐν χρόνοισι" κάρπιμος.
μοις. Ἐκ γῆς τέλειον καρπὸν ἐμφαίνων βροτοῖς.
Ἑξῆς τέτακται τάξεσι σαφεστάταις.
Λέων Ἔχει δ' ἀριθμὸν ἐν μέρει πέμπτῳ Λέων,
γρ. χαλά- Λεαίνεται γάρ, εἶτα καὶ χαράσσεται,
ζεται, Θερμαῖς πυριφλόγοισιν ἡλίου βολαῖς,
Τὰ πρὶν βρύοντα γῆς ὕπερθεν αὔεται,
Ὁ δ' ἐλλύων χρόνοισιν αὐδᾶται Λέων. [?]
Παρθένος Ἐγγὺς δὲ τούτου, παρθένου κεῖται τύπος.
Πρὸ τοῦ γὰρ εἰς τόδ' ἄστρον ἥλιον μολεῖν,
Ἄφθαρτα γαίης πάντα τηρεῖται γένη.
Τὸ δ' οὐδέπω τὴν πεῖραν εἰληχὸς φθορᾶς,
Κατωνόμασται πᾶσι παρθένου βίος.
Χηλαὶ Χηλαὶ δ' ἐπειδὴ σῖτος εἰς δόμους βροτῶν
Γεωμόροισι χερσὶν ἐξηθροισμένος
Πένοισιν εἰς τὰ δώματ' ἐνσωρεύεται·
Τότ' εἰς μέλαθρα συμφορούμενος τροφὰς
Παρέχει τροφαῖσι ταῖσιν ἠριθμημέναις.
Σκορπίος Ὅταν δὲ πλειὰς ὥριον τεύχῃ σπόρον,
Ὁ δ' ἐκκομίζει σπέρμα γῆς ἐν ἀγκάλαις
Μόχθων ἐπ' ἄκρων ἐκτὸς εἰσφορούμενος,
Ὕπερθεν ἤδη σκορπίος τότ' οἴχεται.
Σκορπίζεται γὰρ σῖτος εἰς δόμους χθονός,
Ὅπως τέλειος καρπὸς αὐξηθῇ βροτοῖς·
Τοξότης Μεθ' ὃν κύκλου φοραῖσι ταῖς πολυστρόφοις

Εὔσημος

σῷ καμφανόωντι κέρας, ex anthologia puto, facit, vt exiſtimem, priſcis illis temporibus, quibus ante Iouem nulli ſubigebant arua coloni, bouem pro cane fuiſſe ad cuſtodiam, vt poſtea ad laborem.

v. 107. καρπίμοις, lectio marginalis placet Hederico.

v. 111. λεαίνεται γάρ) Neque placet hoc Leonis etymon. Alii melius, παρὰ τὸ λεύσσειν. Sunt enim ardentes et ignei oculi illius ferae, quae merito a Sole ſubſtantiam et naturam trahere exiſtimatur, cenſente Macrobio.

v. 114. ὁ δ' ὀλλύων) Sententiam hanc nuſpiam alibi, quod meminerim, legi. Si qui ſint meliore memoria, ſcire velim ecquid recordentur. Huius indicii maximam a me inibunt gratiam. Tamen, quia in Meſopotamia vehementi vi ſolis, leones a culicibus ita per oculos infeſtari dicuntur, vt in flumen ſe proripiant et mergantur, ſuſpicor, huc reſpexiſſe hunc Sphaerae ἰαμβογράφον. Exiſtimauerit etiam aliquis, dictum hoc de longaeuitate, quia μακρόβιον eſſe Leonem, etiam Ariſtoteles in hiſtoriis perſuadet fidemque factam ait ex claudo capto, cuius dentes vetuſtas infregerat et minuerat. Sed profecto χρόνοισιν non idem eſt, quod χρόνῳ, graece ſcientibus

Taurum vocabant, Vrus huic nomen fuit
Qua Terminorum voce custos noscitur.
Gemini sequuntur ordinem clarissimum, *GEMINI.*
Dicti inde quod tunc fructus augescat duplex,
Superque terris herba Naturam secet,
Binaeque crescant frondium propagines,
Tepente tersi molliter flatu aëris.
At qui mouetur gressibus retrogradis, *CANCER.*
Gaudetque caneer fructuoso tempore,
Frugesque monstrat persicas mortalibus,
Clarum deinde sedis ordinem tenet.
Quintam iubatus occupat sedem Leo, *LEO.*
Nam liditurque laediturque perdite
Compunctus assi ardore Solis igneo.
Tunc omnis arbos, omne marcescit satum:
Per tempora autem perditans, audit Leo. [?]
Hunc proxime astat forma purae Virginis, *VIRGO.*
Quia ante quam Sol sidus hoc percurrerit
Seruantur incorrupta terrea omnia:
Corruptionis quidquid autem expers manet
Omnes vocare virginis vitam solent.
At Libra quando messe collecta domos *CHELAE vel LIBRA.*
Implent coloni, aceruus ingens tritici
Seruatur horreis, tunc alibres sufficit
Conferta fruges in numerum alimonia.
Mox alma Pleias quando sementem facit, *SCORPIVS.*
Et summo in arua se labore conferens
Exportat vlnis cultor agri semina,
Tunc sparsor exit Scorpius, nam spargitur
Et dissipatur triticum in terrae domos,
Vt intus hominis persica augescat seges.
Post tortuosis circuli in spiris sequens *SAGITTARIVS.*
Missor

scientibus. Itaque priori sententiae potius subscribo. (*Forte non opus inquisitione vlteriore, si obseruetur ad solis vires in dodecatemoriis a poeta respici, neque enim cancer per se κάρπιμος nec λέων ὀλλύων sed κάρπιμος in Cancro sol, et ὀλλύων in Leone.*) [Notae Fabricii subscribit Hedericus.]

v. 119. παρθένα βίος) Hinc apud Graecos Παρθενία dicitur *pura vita*, et *Parthenii* dicti, teste Suida, αἱ ἄφθαρτοι: neque hoc solum, purum pelagus et piratis intentatum, dictum est, παρθένιον πέλαγος.

v. 120. χηλαί) Nomine Chelarum intelligitur Libra, quia Chelae (cuius dodecatemoricn in Libra finitur,) partem occupant ipsius Librae. Et vero sic vsurpant Aratus et Manilius. Ceterum inter alia significata χηλή, etiam est *alimentum*, hinc illud φορτικὸν etymon, cui si non credidero non desinam propterea Christianus esse. [Et sane recentius astrum est, quod Libram vocamus etc. *Hed.*]

v. 124. τροφῶσι) Non satis intelligo haec verba. Itaque problematice inquiram: An quia triticum expenditur ad stateram et fit demensum? An potius per τροφὰς pecudes, id est, τὰ θρέμματα, intelligi? Ignoscant eruditi ignaro et ambigenti.

v. 129. σκορπίζεται) Neque hic ausculto huic etymologiae. Nam si haec in Scorpio valet ratio, rogo vos, quare Nepam non sequetur?

Εὔσημος, ὀυκ ἄσημός ἐστι τοξότης,
Ἐκ γῆς γὰρ ἤδη καρπὸς ἐκτοξεύεται,
Τὰ νέρθε δεικνὺς γαστρὸς ὀυ κεκρυμμένα·
Νέοις γὰρ ὕπερθε φύ ται κεντρίσμασι.
Αἰγόκερως Ὁ δ' ἐκ διμόρφου σώματος φαίνων μέλη
Τηλωπὸς ἄστρων Αἰγόκερως κεκλημένος,
Καλῶς τετύχηκεν ὀνόματος τοῦδ' ἐν βροτοῖς.
Τὰ πρόσθε μὲν γὰρ αἰγόπλαστα δείκνυται,
Οὐρὰ τ' ὄπισθεν ἰχθύος θαλασσίου.
Ἡ μὲν γὰρ ἐν γῇ φέρβεται χλοηφόρῳ,
Ἡ δ' ἐν κλύδωνι νήχεται γλαυκηπόρῳ, [¶]
γρ. ταὐτό Εἰς" ταὐτὸν ἤχθη πᾶσα γὰρ θνητῶν φύσις·
γ' "Εχει δίυγρον πνεῦμα καὶ ξηρὰς τροφάς.
Ὑδροχοός Δεινὸν δ' ὕπερθεν τάξιν ἐκλιπὼν, ὕδωρ
γρ. Νέος. Νέφος" προβάλλει λοξὸς ἐγχῦσαι δέπας,
Ὃς συντεράσσει χείματος κόσμον πάγους.
ἴσ. διαρ-πάσας. Ἐκ γῆς δὲ νοτίδα νάματος" διὰ πᾶσαν
Ἐπάγει πολὺν χειμῶνα καὶ πνοὰς βροτοῖς,
Κόσμον καλύπτων οἷαπερ λευκῷ πέπλῳ,
Δεικνὺς ἐν οἴοις σῆμα δηλοῦται κύκλου.
Διὸ δὴ καλῶς εἴληχε καὶ τοῦτ' ἐπώνυμον·
ἴσ. ἐν, ἥ, ὡς, δίν. Ὑδροχόος· * δίναισιν εἰς τάξιν μολών.
Ἰχθῦς Μεθ' ὃν κυκλεῖται κύκλος εἱλίσσων πνοὰς
Ἀνέμοις ἐναλλὰξ σχῆμα τηλαυγὲς διπλοῦν
Ἀντίστροφον δρόμοισιν ἐμφαίνων τρόπον.
Οὐ γὰρ κάρα μὲν λοξὸν, ὀυ δ' ἀπόστροφον
Πρόσωπον, ὀρθὴν τάξιν εἱλεῖται κύκλου,
Ὁ μὲν βορείου κλίματος νεύων πόλῳ,
Ὁ δ' εἰς νότου κέλευθον εἰσδύνων βίᾳ.
Διὸ δὲ πνοαῖσί τ' ἂν βυθῷ κεκρυμμένα
Ἔδειξαν ἰχθῦς, πᾶς γὰρ εἰς βυθὸν πεσὼν
Ἄνεμος, ταράσσει κῦμα, σημαίνων βροτοῖς
Χειμῶνα τακτόν· ἐξ ἐπιστροφῆς κλύδων
Εἰλιγμὸν ἐκ γῆς ὕδασι προσφέρων, σφοδρόν·
Δείκνυσι καιροῦ σχῆμα, χειμῶνος φύσιν·
Ὅθεν διπλοῖσι χρώμενοι καιροῦ δρόμοις
Ἀνέμων ἔχουσι τάξιν ὀυ μετρουμένην. [¶]

v. 135. νέοις γὰρ) melius, νέοις γ'.

v. 143. εἰς ταυτὸν ἤχθη) vel lege, τοῦτον, cum eruditorum Phoenice Ios. Scaligero, [cui adsentit Heder.] vel αὐτόν. Hoc enim innuitur, ad Capricorni naturam omnia referri, qui siccus est et humidus. Quibus qualitatibus et hominis natura constat, et omnia in orbe terrarum viuentia Deus naturae auctor perficit.

v. 145. δεινὸν) non placet, τὸ δεινόν. Potius δινῶν, qui vortices sunt, legendum suspicer, nisi aliter censeant acutiores et eruditiores viri, quorum probabilioribus rationibus non solum manus, sed etiam suram praebebo libens. [sed nisi νέος pro νέφος admittas, locus, admissa quoque Florentis coniectura, obscurus videtur. Heder.]

v. 148. Hederico placet lectio marg. διαρπάσας.

Miſſor ſagittae apparet haud ignobilis,
Nam fructus omnis iamque terrae emittitur,
Iam iam retectis ventris imi partibus
Creſcens nouello per ſuperna acumine.
At Capricornus corpore ambiguo nitens *CAPRICORNVS.*
Sidus remotum, nomen hoc iure obtinet:
Priora membra ſcilicet produnt Capram,
Piſcem marinum cauda poſtrema arguit,
Illa in virente viuit herbarum ſolo,
Haec aeſtuoſi gurgitis natat ſalo, [P]
Natura fertur omnis huc mortalium,
Siccisque veſcens humidoque ſpiritu.
At vorticoſae ſedis emanſor Puer *AQVARIVS.*
Obliquat vrnam, et fundit vndas deſuper:
Colles honorem turbat hibernum mouens,
Laticisque terrae raptor humentis, nigram
Hiemem, procellas atque ventos inuehit,
Operitque mundum veſte tanquam candida,
Et obſtinet qua circuli ſignum patet.
Iure ergo Aquarî nomen huic ſorte obtigit
Sedem obtinenti propter vndarum globos.
Poſt hunc rotator gyrat auras circulus *PISCES.*
Ventosque mutat, forma longi luminis,
Gemella, curſu verſa ſtat contrario:
Auerſa quamuis frons et obſtitum caput,
Tamen ſequuntur circuli rectum ordinem.
Septentrionis iſte vergit ad polum,
Hic vi capeſſit humidas Auſtri Vias.
Itaque in profundo quae latent perflamina.
Piſces reuelant: ventus in fundum cadens
Conturbat vndas, nuntians mortalibus
Hiemem et procellas, aeſtus vt reciprocus,
Qui vorticem vndis addit e terrae ſinu,
Portendit atrae tempus hiemis aſperum.
Hinc eſt quod illi duplici cum temporis
Curſu, fruuntur flaminum immenſo ordine. [P]

v. 152. ἄληχι καὶ) Dele illud καὶ, quod ex praecedente ſyllaba χι ſupercreuit, lapſu vſitato et facili: vt contra verſu ſequenti ὑδροχοὸς, geminata vltima ſyllaba ος, ſed degenerans in ω magnum. [ὑδρ. ὡς δινευσιν metri cauſſa legendum cenſet Hed.]

v. 155. σχῆμα κτλ. διπλῶν) quod ſunt piſces. *Hedericus.*

v. 159. ὁ μὲν βορ.) vnde etiam ipſi piſces in borealem et auſtralem diſcriminantur. *Heder.*

v. 167. ὅθεν) quia nimirum in contrarias partes feruntur piſces, contrarias etiam anni tempeſtates ſignant, quod certe ingenioſe ſatis expoſitum eſt. *Hedericus.*

CAPVT XIII a)

I. ELENCHVS b) ALPHABETICVS PYTHAGORICORVM APVD VETERES MEMORATORVM.

Abaris Hyperboreus, ad quem liber ferebatur sub Pythagorae nomine, et cum quo de rebus praeclaris Pythagoras, cum apud Phalaridem captiuus esset, disseruisse dicitur. Vide quae dixi Libro I. cap. 2. sect. 7. vbi Abarin Pythagora antiquiorem ex Harpocratione obseruaui. Quae porro de Abaride in veterum scriptis siue vera siue commentitia feruntur, ea

a) Pauca licet addere. Primum notandum est, partim haud probabile videri, partim falsum, omnes, qui vel in hocce catalogo nominantur, Pythagoreos, vere sectatos esse disciplinam ipsius philosophi aut antiquissimorum Pythagoreorum. Neque enim pauci adscripti fuerunt vel ab ipsis scholae illius adseclis, vel a recentioribus, qui vnam alteramue tantum Pythagorae opinionem ac doctrinam, siue peculiarem, siue pluribus communem, adoptarunt, alius sectae castra alioquin sequuti: aut qui eclectici fuerunt, aut obscura nomina, aut qui historiam potius disciplinae pythagoricae modo vberius modo strictius exposuerunt. Posteriores autem vndecunque corraseruut nomina Pythagoreorum, quos siue fama, saepe incerta, illo nomine auxerat, aut potius confinxerat, siue propter similitudinem quamdam in vita doctrinaque cum specie quadam probabilitatis, haud raro admodum dubiae, ad magnitudinem et amplitudinem scholae pythagoricae ostentandam huius socios et discipulos fuisse, isti iactitarunt. Tum animadvertendum est, ordinem pythagoricum, diruto foedere Crotoniensi, numquam vires, olim firmissimas, recepisse, aut caput ciuitatis cuiusdam factum fuisse. Coniuratio enim, in Pythagoreorum exitium facta, non Crotone tantummodo saeuiit, sed per ceteras quoque Magnae Graeciae ciuitates tanta cum acerbitate furor hominum grassatus est, vt, nisi multa in maius, vti videtur, ab historicis aucta sunt, collegiis (συνεδρίοις) Pythagorae incensis, et optimatibus interfectis, plebs seditionibus caedibusque omnia miisceret. vid. *Iamblich.* ex Aristoxeno sect. 248 sq. et ex Apollonio sect. 254 sq. *Porphyrium* e Dicaearcho, *Iustin.* XXX. 4. *Polyb.* II. 39. Quod seditio, a Polybio memorata demum CXX. annos post eiectum Tarquinium, adeoque post obitum Pythagorae accidere potuit, *Bayle* in Diction. art. *Pythagore* dubitat, furorem illum Cylonianum, viuo adhuc Pythagora, exarsisse. Ad hanc litem componendam, *Gillies* in Historia Graeciae I. pag. 136. et *Tiedemann.* in principibus Graeciae philosophis p. 338. contendunt, bis factam esse seditionem. Atque *Gillies* opinatur, per alteram seditionem post priorem XXXX. ann. furentem, ex Italia exterminatos fuisse Pythagoreos. *Tiedemannus* vero coniicit, priorem tumultum Crotone tantum contra Pythagoram esse excitatum, in posteriore autem, vltra centum annos postea flagrante, omnia in Magna Graecia Pythagoreorum sodalitia fuisse paene deleta. Enimuero Polybius non significat, num viuo, an mortuo Pythagora illa calamitas vastauerit scholam pythagoream; dein alteram illam seditionem non facile reperiemus ab alio scriptore antiquiore commemoratam. Quare et interpres doctus, qui librum Gilliesianum germanice vertit, et cuius notam p. 135 sqq. conferas velim, p. 140., et cel. *Heyne* in Opusculis academicis, vol. II. p. 189. ignorant illam et negant. *Dodwell.* contra in Exercitt. II. de vita Pythagorae §. 26. 27. omnes adhibuit ingenii atque eruditionis vires, vt doceret, semina seditionis iam per Cylonem eiusque factionem fuisse, viuo Pythagora, sparsa et nutrita; at incendium Pythagoreorum, in Milonis domo congregatorum, et fugam reliquorum fuisse multis post Milonis res, in Sybaritas gestas, annis; et ne viuo quidem vel Milone vel Cylone; immo vero post mortem Pythagorae philosophi. Adde *Meiners.* p. 366 sqq. vbi in multis consentit cum Dodwello; exitium vero collegii pythagorici, mortemque philosophi in priores annos Olympiados LXIX. confert; item p. 472 sqq. Denique tempora, quibus Pythagorei nominantur, probe discernenda, et classes sunt constituendae: de quibus docte disputat cl. *Meiners.* l. m. p. 372 sqq. et 499 sq. qui in prima collocat classe discipulos philosophi genuinos, eius aequales et foederis socios: in altera eos, qui, post sublatum sodalitium superstites aut horum discipulos et successores audiuerant, eorum discipli-

ea non indiligenter collegit singulari diatriba *Carolus Godfridus Zapfius*, Lipsiae 1706. cf. *Tolandi* Opp. postum. tom. I. p. 161 sqq.

Mm mmm 2 Abroteles

disciplinam vitaeque rationem imitati, vsque ad tempora Aristoxeni et Heraclidis. (*Diogen.* VIII. 46.) Extincta quodammodo circa Olymp. CXXX. disciplina, vires et vitam quasi recuperauit annos circiter centum ante Christum natum, et primo aerae christianae saeculo, per totum imperium romanum adeo creuit, numerusque eorum, qui Pythagorei habebantur, adeo auctus est, vt a Luciano aliisque adcenserentur sectis tum florentissimis. Tertio saeculo iam decreuit; quarto autem post Plotinum plane desiit nomen Pythagoreorum. Tertia igitur eaque vltima classis a saeculo primo post C. N. vsque ad tertium floruit. De philosophis pythagoricis, qui quasdam Italiae ciuitates rexerunt, vide Acta Erud. Lipſ. suppl. tom. II. p. 523. Pythagorae et Pythagoreorum praecipuas opiniones atque disciplinam verbis veterum, potissimum Ciceronis, proposuit et interdum explicuit cl. *Gedicke* in M. T. Ciceronis Histor. philos. antiquae etc. Berolin. 1782. 8. p. 47 — 62. *Harl.*

b) Quibus nullum testimonium additum vides, ii apud solum Iamblichum c. vlt. de vita Pythagorae memorantur. Neque adsentior Lloydio, qui pleraque nomina Pythagoricorum (ex 218. ducenta) conficta esse a Iamblicho coniicit. Quorsum enim tot falsa confinxisset, qui multa vera praetermisit. [*Claudianus Mamertus* lib. II. de statu animae cap. VII. p. 126. ait, se, si sola nomina posterorum Pythagorae prodere vellet, volumen esse effecturum. Lloydius autem recte sentit. Nam Iamblichus scribit, se, praetermissis obscuris Pythagoricis, tantum clariores recensiturum. Iam vero eorum, quos recenset, nulla apud veteres, [quorum quidem scripta in lucem aut notitiam hominum venerunt,] mentio. Certe ipse Fabricius, vir multae lectionis, eorum mentionem alibi inuenit nullam. Ergo vix dubitari potest, eos natos esse in cerebro Iamblichi, qui panegyricum scribens Pythagorae, suum putauit, eius etiam enumerare discipulos, et, quos non habuit, effingere: [aut forsan, quos fama quaedam, etiam incerta obscuraque, aut aliorum suspicio tradiderat, nimis confidenter et inconsideranter in numerum et familiam illorum recipere.] vide finem huius catalogi. *Heumann.*] Notum porro est, discipulorum Pythagorae alios fuisse ἐσωτερικὰς, vt auctor Philosophumenon sub Origenis nomine appellat, quos Iamblichus cap. 18. Πυθαγορέας: alios ἐξωτερικὰς quos Iamblichus vocat Πυθαγοριστάς. Aristophontis quoque comici drama fuit Πυθαγοριστής, laudatum *Athenaeo* VI. p. 238. Siue vt Anonymus vitae scriptor apud Photium cod. CCLIX. p. 712. Suidas in Πυθαγ. et schol. Theocriti Idyll. XIV. v. 5. eos distinguit, alii fuere Πυθαγορικοὶ proprie dicti, qui cum ipso Pythagora versati sunt: alii Πυθαγόρειοι horum discipuli, alii denique Πυθαγορισταὶ, οἱ ἄλλως ἔξωθεν ζηλωταί. Certum tamen est, hanc distinctionem veterum scriptorum vsu non comprobari, et recentius commentum videtur Dodwello p. 193. de vita Pythag. De distinctione in ἀκουσματικὰς et μαθηματικὰς, vide infra in Hippomede. *Fabric.* Cel. *Meinersf.* in Historia doctrinarum apud Gr. et Rom. I. p. 461. reiicit distinctionem et multitudinem classium ab Anonymo apud Photium factam atque a Suida et scholiaste ad Theocritum aliisque repetitam, eaque, quae *Schefferus* de Philos. Italica cap. XI. de diuersis italicae philos. discipulis multisque eorum ordinibus, nullo delectu vsuque et iudicio critico adhibito, collegit. Sequitur potius *Meinersius* Aristoxenum apud *Iamblichum* sect. 95. Taur. apud *Gellium* I. 9. et *Diogenem* apud Porphyr. 37. (vbi v. Rittershusii notam.) Duplicem igitur tantum constituit classem. In priorem recipiebantur ii, qui a Pythagora ipso fuissent probati et ad interiorem philosophiae disciplinam atque cognitionem admissi, atque *Esoterici* siue *Mathematici* vocati: hi videntur Meinersio pro diuersitate ingenii et doctrinarum arripiendarum atque futurae vitae conditionis etiam nuncupati siue Theoretici siue Physici, siue Politici. Posteriorem classem effecerunt nondum probati, ideoque arcanae disciplinae adhuc expertes, et ἀκουστικοὶ siue ἀκουσματικοὶ (quos tamen discernendos esse, *Tiedemann.* p. 284 sq. contra Schefferum probatum iuit,) atque *exoterici* dicti. Falsam esse idem existimat quorumdam opinionem, esotericos et mathematicos fuisse vocatos, qui Pythagoram intra Sidonem audiuissent, plene vberiusque edocti illius reconditam philosophiam; *esotericos* contra nuncupatos, qui adytis secretaque doctrina fuissent exclusi. Compara *Iamblichi* librum a Villoisonio editum in Anecdotis graecis, tom. II. p. 216 sq. eiusdem *Villoisonii* comm. de triplici theologia veterum p. 290 sqq. *Brucker.* in Hist. crit. phil. I. p. 1031 sq. et *Tiedemann.* lib. mem. de Pythagora, sect. I. cap. 8. pag. 271 sqq.

Abroteles Tarentinus.

Achmonidas Tarentinus.

Acrion Locrus, quem inter alios Pythagoricos adiit Plato teſte *Cicerone* lib. V. de finibus, cap. 29. [vbi vid. Vrſinus et Dauis.] In *Valerii Maximi* codicibus VIII. 7. extern. 3. *Arion.* [male, et Ciceroni maior fides eſt adhibenda. vid. Torrenium et reliquos ad Valerii locum, et Ionſium I. 14. 5.]

Acron medicus Agrigentinus, de quo Suidas, Heſychius illuſtris et viri docti ad Empedoclem Laertii VIII. 65. Hippocrati aequalis fuit.

Acuſilaus Tarentinus.

Adicius Locrus. [?]

Aeetius Parius.

Aegon Crotoniata.

Aemon Crotoniata.

Aeneas Metapontinus.

Aeneſidamus. Vide Ageſidamus.

Aeſchylus, poeta tragicus, Pythagoreus dicitur Ciceroni II. Tuſc. quaeſt. cap. 10. [vbi vid. Camerar. in edit. Verburg. IV. p. 965. in 4.] Diuerſus, ni fallor, Aeſchylus, diſcipulus Hippocratis Chii, itidem Pythagorici. Ariſtotel. lib. I. Meteorolog. cap. 6.

Agatho. vid. Cozzandus de magiſterio antiquor. phil. p. 44. 45. et 314. Bayle Diction. voc. Agathon. not. B. *Heumann.*

Ageas Crotoniata.

Agelas Crotoniata.

Ageſarchus Metapontinus.

Ageſidamus Metapontinus, ſiue, vt in veteri inedita Iamblichi verſione legitur Aeneſidamus.

Agylus Crotoniata.

Ἀγηνόρειος Πυθαγόρειος apud Heſychium. Nimirum Io. Vito Pergero, caſtigationibus MSS. ad Heſychium Pythagorei videntur dicti *Agenorei*, aut magis perſpicue *Agenorii*, ab Agenoria ſiue Angerona, taciturnitatis dea. *Fabric.* Pergeri nota et ſententia legi poteſt in Heſychii editione ab Alberto curata I. col. 46. 19. *Sopingius* tamen, cui adſentitur Alberti, coniicit ὡς Πυθαγόρειος, nimirum, vt ait, quod ad accentum confertur Ἀγηνόρειος, (ſ. potius Ἀγενόρειος): excludi igitur debet e numero Pythagoreorum. *Harl.*

Aglaophamus.

271 ſqq. 283 ſqq. 297 ſq. et de politicis ſiue νομοθετικοῖς pag. 299 ſqq. Notandum praeter ea eſt, multos Pythagoricos fuiſſe ſcientes muſices, vid. infra lib. III. cap. 10. et medicos celebres, (vid. *Herodot.* III. cap. 131. ibique Weſſeling. p. 264.) atque Aegyptiorum ἱερατικὴν, *ſcientiam ſacerdotalem*, Pythagoreos tranſtuliſſe ad Graecos, teſte *Suida* in Ἱερατικὴ, e Damaſcio, vti ſenſit Kuſterus ad locum vol. II. pag. 98. *Harl.*

Aglaophemus. vid. Cellar. in Lexico. *Heumann.*

Albinus. vid. paullo post *Longinus. Harl.*

Alcaeus, cuius gener et haeres fuit Pythagoras. Iamblich. cap. 30.

Alcias Metapontinus, siue, vt ab illustri Obrechto id nominis rectius exprimitur, Alceas.

Alcimachus Parius Aristocratiae retinendae Crotoni suasor cum Dimacho, Metone et Democede. Vide Iamblich. cap. 35.

Alcmaeon, Crotoniata iuuenis, Pythagoram senem audiuit teste *Iamblicho* cap. 23. quod confirmat *Aristoteles* lib. I. Metaphys. cap. 5. Scripsit φυσικὸν λόγον ad Brontinum, Leonem et Bathyllum, vide *Laert.* VIII. 83. Meminit illius libri etiam *Galenus* tom. V. p. 1. Contra hunc Alcmaeonem liber Aristotelis, eidem *Laertio* V. 25. memoratus, intercidit. *Fabric.* Vide *Bayle* Diction. voc. Alcmaeon, tom. I. et Cellarii Lexicon voc. Alcman et Alcmaeon. *Heumann.* Laudat eum etiam *Simplicius* in I. de anima, text. 32. Eudocia in Ἰωνιᾷ p. 53. ex Diogene Laert. VIII. 83. (ad quem locum vid. Menagium,) sua compilans, laudat eum tamquam medicum (τὰ πλεῖστα ἰατρικὰ λέγει) et physiologum: primum illum videri, secundum Fauorinum in Historia miscella, conscripsisse φυσικὸν λόγον, et animi immortalitatem credidisse. Meminit eius Fabricius etiam vol. XIII. in Elencho medicorum p. 48. adde *de la Nauze* de aetate Pyth. germanice vers. ab Hißmanno in: Magazin für die Philosophie tom. II. p. 100 sq. *Brucker.* Hist. crit. phil. I. p. 1131 sqq. *Stanlei* Hist. phil. part. VIII. p. 435 sq. edit. Venet. cum nota Olearii. *Meiners.* Hist. doctr. apud Gr. et Rom. I. p. 556. not. *Tiedemann.* l. m. p. 267 sq. *Meursium* ad Chalcidium p. 33. *Harl.*

Alexander Polyhistor ἐν τῷ περὶ πυθαγορικῶν συμβόλων citatur a *Cyrillo* IV. contra Iulian. p. 133. *Fabric.* conf. *Diog. Laert.* VIII. 24 — 36. Temporibus Sullae inclaruit. Placita Pythagoreorum e scriptis genuinis germanorum, quamquam posterioris aetatis, Pythagoreorum hausit. conf. *Meiners.* l. m. I. p. 237. supra lib. II. cap. 12. §. V. infra lib. III. cap. 8. vol. II. p. 233. scripsit quoque de Iudaeis. vid. infra lib. IV. cap. 6. §. 18. Historicus potius et grammaticus, (fuit enim Cratetis grammatici discipulus,) quam philosophus fuisse videtur. Meminit eius quoque Photius. vid. infra lib. V. cap. 38. nr. 188. vol. IX. p. 439. *Harl.*

Alexicrates. Plutarch. VIII. 7. sympos.

Alopecius Metapontinus.

Amoenus Parius.

Amyclas Heracleotes, quem inter claros geometras celebrat Proclus 2. in Euclidem: Pythagoricum vocat *Laertius* IX. 40.

Anatolium, ex quo auctor Theologumenorum arithmeticae non pauca descripsit, Pythagoricum fuisse mihi persuadeo.

Anaxilaus Larissaeus, de quo dixi infra in notitia comicorum, vbi de Anaxilao comico. Pythagoricum et Magum vocat *Eusebius* Chronico ad Olymp. CLXXXVIII. vbi vrbe Italiaque ab Augusto pulsum refert. [*] *Fabric.* qui infra lib. VI. cap. IX. vol. 13. p. 56.

 plura

plura de eo refert. adde *Hornii* Hist. philos. lib. IV. cap. 6. p. 254. *Brucker.* Hist. crit. phil. II. p. 86. *Harl.*

De Anchito vide infra in Pausania.

Androcydes citatur a *Nicomacho* I. Arithmet. p. 5. et *Clemente* Alex. VII. Strom. p. 718. (vbi profert dictum eius c), quod Androcydis nomine suppresso legitur etiam in Plutarcho *περὶ εὐθυμίας*,) Apostolio prouerb. XVII. 33. Eius *περὶ συμβόλων Πυθαγορικῶν* *Iamblich.* vit. Pythag. cap. 28. p. 134. et in Theologumenis arithmeticae, quorum idem forte *Iamblichus* auctor, p. 41. vbi de senario. [vid. supra lib. II. cap. 12. §. 5.] Respicit id ipsum opus *Clemens Alex.* V. Strom. pag. 568. Apud *Apostolium* XVII. prou. 33. male vocatur Ἀνδοκύδης, et apud *Grotium* ad Act. XIX. 19. Ἀνδοκίδης. [conf. infra lib. VI. cap. 9. vol. XIII. p. 60. et vol. X. p. 487.] Fuit et *Androcydes* quidam Cyzicenus pictor, cuius meminit Plutarchus Pelopida p. 291. Confer Franciscum Iunium in Catalogo pictorum.

Anthen Carthaginiensis.

Anthimedon Crotoniata.

Anthimenes Metapontinus.

Anticlides in secundo libro de Alexandro auctor est, Pythagoram perfecisse geometriam. *Diog. Laert.* VIII. 11. *Harl.*

Antocharidas Laco.

Aphranor. Vide infra Euphranor.

Apollonius Tyanensis. Vide infra lib. IV. cap. 24. et quae ad Eunapii prooemium adnotaui. Ἐν τοῖς περὶ Πυθαγόρου laudatur a Porphyrio I. 2. et Suidas inter alia cum testatur scripsisse Πυθαγόρου βίον. Effigies Apollonii exhibetur ab *Iac. Gronouio* tom. III. thesauri Antiquitat. Graecar. *Fabric.* Hic vero vir doctiss. infra lib. IV. cap. 24. vbi p. 60. vol. IV. recensuit Apollonii Tyanensis scripta, vel sui oblitus erat, vel mutauerat suam sententiam, arbitratus, alii Apollonio adserendum esse librum de vita Pythagorae. Illum quidem ibi omisit. Locos quidem apud Porphyrium et Iamblichum de vita Pythag. S. 1. 30. 254 — 264. e libro Apollonii Tyanei esse, suspicatus iam erat *Ionsius* III. 5. 4. atque cl. *Meiners.* l. m. I. p. 239 sqq. omnem adhibet operam, vt illos vindicet Apollonio Tyaneo: at rationes a Meinersio adlatae non persuaserunt docto eius censori in bibliotheca critica Amstel. vol. II. part. 8. p. 120 sq. qui potius multis vsus argumentis, alii Apollonio eos esse adscribendos contendit. Quod vero Tyanei vitam Pythagorae vnus memorat Suidas, censor eruditus suspicatus est, istius errorem forsan inde ortum esse, quod Δόξας Πυθαγόρου apud *Philostratum* VIII. 19. cum vita Pythagorae ab alio Apollonio

c) Sententia Androcydis haec est: *οἶνος καὶ σαρκῶν ἐμφορήσεις σῶμα μὲν ῥωμαλέον ἀπεργάζονται, ψυχὴν δὲ νωχελεστέραν.* Confer Theodor. Canterum lib. I. var. lect. cap. 16. *Plinius* lib. XIV. cap. 5. *Androcydes sapientia clarus ad Alexandrum M. scripsit, intemperantiam eius cohibens; vinum potaturus, Rex, memento, te bibere sanguinem terrae! cicuta hominum venenum est; cicutae vinum.* Fortasse interfuit etiam Pythagoricis, quos in Sicilia medicantes celebrauit Salinactus apud Coelium Aurelianum III. 7. acut.

lonio scripta confudit. Denique illi censori *Apollonius ὁ Μῦς*, quem Meiners. e Strabone XIV. p. 954. edit. Almelou. memorat, longe alius atque ab hoc loco alienus est. *Harl.*

Apollophanes. Euseb. VI. 19. Hist. Suidas in Ὠριγένης. *Fabric.* Apolloph. tamen non Pythagoricum, sed Stoicum fuisse philosophum, contra Fabricium ostendit cl. *Ruhnken.* in diss. de Longino. §. 7. p. 17. *Harl.*

Appii Coeci carmen Pythagoraeorum videri sibi, ait *Cicero* IV. Tusculan. cap. 2.

Arceas Tarentinus.

Arcesus. Plutarch. de genio Socratis f. 583.

Archemachus Tarentinus.

Archestratus Gelous apud Athenaeum VII. p. 288. per ironiam Pythagoricus adpellatur, cum esset luxuriae magister et gulae. *Fabric.* Multus est de hoc, siue Syracusio siue Geloo, *Mongitor* in bibliotheca Sicula I. p. 78 sq. docet post Crassum de poetis gr. p. 58. eum post Alexandrum floruisse, sed ante Chrysippum, qui eum, teste *Athenaeo* lib. VI. cap. 5. p. 278. dixit, Epicuri eiusque discipulorum magistrum et ducem fuisse, et librum illius, *Gastronomiam* seu *Hedypathiam*, vocauit apud *Athenaeum* III. cap. 24. pag. 104. metropolin philosophiae Epicureae. Ex his et aliis Athenaei locis, quos Mongitor adfert, hic iam iudicare debuerat, *Archestratum* non fuisse philosophum pythagoricum; sed κατ' ἀντίφρασιν ab Athenaeo sic adpellatum. Archestratum Platone posteriorem fuisse aetate, ex Athenaeo confici posse, credit Bentleius in Respons. ad Boyl. pag. 48. vers. Lennepii. Scripta illius celebris poetae Siculi reliqua enumerat *Mongitor*, et plures laudat viros doctos. *Harl.*

Archibius medicus, (vid. infra vol. XIII. p. 79. et *Lucianum* in Gallo, cap. 10.) celeberrimus vocatur Pythagoricus, et lepide describitur eius facies ab *Alciphrone* in Epist. lib. III. epist. 55. p. 406. edit. Bergleri, cuius notam consules. *Harl.*

Archilochus, cuius sententiae exstant in Arsenii Ionia apud Bandinium, Catalog. MSS. gr. biblioth. Laurent. I. p. 549. *Harl.*

Archimedes videtur esse referendus inter Pythagoricos, pari iure, quo Archytas. *Heumann.*

Archippus Samius.

Archippus Tarentinus. Thebis scholas habuit teste Hieron. in Rufin. Inter primos hic fuit, qui cum Lyside commentarios philosophiae pythagoricae edidit. Vide *Porphyr.* p. 40. et infra in Cylon. De anima quaedam scripto prodidisse Archippum, Epaminondam, Aristaeum, Gorgiadem et Diodorum, notat *Claudianus Mamertus* lib. II. cap. 7. de statu animae. [*]

ARCHYTAS Tarentinus πρεσβύτερος, praeceptor d) Platonis, et a Pythagora in successione octauus. Anonym. apud Phot. 259. Aristoxenum in Archytae vita laudat Athenaeus

d) *Archytae* seruum fuisse Platonem, emtum a Polide nauarcho, legas apud *Tzetzam* XI. hist. 362. Polidi illum dedisse, siue vendidisse Dionysium tyrannum. id. X. hist. 359. ab Archyta seruatum Platonem, quo minus a Dionysio interficeretur. Suid. Ἀρχύτ. [vid. tamen *Staueren.* ad Cornelium

naeus XII. p. 545. Archytae effigies duplex occurrit in *Gronouii* thesauro Antiqu. graecar. tom. II. tabula 49. *Fabric.* [Laudatur a Proclo, cuius locum infra exscripsit *Fabricius* lib. III. cap. 14. §. 18.. vol. II. p. 385. Quae *Iamblichus* sect. 197 sq. de Archyta et aliis narrat, ea illum ex Aristoxeni vita Archytae sumsisse coniicit V. D. in biblioth. Amstel. crit. II. part. VIII. p. 113. Plura dabunt de viro hoc insigni, in toga sagoque claro, egregio philosopho, geometra, in primis mechanico, *Diogenes Laertius* lib. VIII. segm. 79 — 84. et *Menagius* in notis, *Io. Iuuenis* lib. III. de antiquitate et fortuna Tarentinorum, cap. 2. tom. IX. Thes. Ital. *Francisc. Patricius* in Discuss. Peripat. tom. II. lib. I. p. 182 sqq. *Vossius* de scient. mathem. cap. 48. §. 1. *Stanleius* in Histor. philos. part. VIII. p. 431. vers. Olear. et edit. Venetae. *Brucker.* in Hist. crit. phil. vol. I. p. 1128 sqq. *I. G. de Chaufepié* Nouv. Dict. histor. et crit. vol. I. p. 438 sq. *Montucla* in Hist. mathes. tom. I. part. I. libr. III. p. 137 sq. Admodum pauca narrat de eo *Nic. Toppi* in Biblioteca Napoletana, p. 33. vt alios a Fabricio iam laudatos praetermittam. *Archytas*, qui cum Platone versatus est Olymp. XCVI, (vid. Ciceron. de Senectute cap. 12. et Pighii Annal. rom. I. p. 294.) vocatus est πρεσβύτερος propter dignitatem, qua floruit in republica; non, quod duo fuissent Archytae, quia *Iamblichus* cap. 23. nr. 103. contra temporis rationes Archytam facit Pythagorae auditorem. Hinc praeter rem et veterum auctoritatem Francisc. Patricius et Grammius duo *Archytas* comminiscuntur, quorum senior audiuisset Pythagoram; iunior autem fuisset Platonis praeceptor. At Iamblichum hallucinatum esse, iam docuerunt *Bentlei* in Respons. ad Boyleum p. 49. vers. Lennep. et *Brucker*. l. m. p. 1128 sq. Quantam vero laudem ex ingenio, litteris inuentisque mechanicis, quibus omnes fere rapuit in sui admirationem, consequutus est: tantam quoque ex sapienti reipublicae administratione, (septies enim, contra morem patriae suae, fuit illi praefectus,) ex virtute et fortuna bellica, et ex humanitate ac prudenti, sobria castaque viuendi ratione sibi peperit. Adeo modestus erat moribus atque verecundus, vt, si qua esset necessitas obscoena proferendi imposita, ea muro potius inscriberet, quam ore proferret. vide *Aelian.* V. H. XIV. cap. 19. Bonum vero Archytam, virum probatorum morum et spectatae virtutis, eumque decorum disciplinamque Pythagorae sectantem, propter illam verecundiam male redarguit adfectatae virtutis *Stolle* in Historia philos. moralis gentil. §. 136. (in quo et seq. de illo eiusque placitis agitur,) p. 244. Tandem vir ille post multa praeclare facta multosque labores exantlatos prope Apuliae litus naufragio periit; quam quidem vltimam calamitatem egregio carmine *Horatius* I. od. 28. (vbi vide Ianium in argumento,) cecinit. Fragmenta eius de bono viro et beato, item de sapientia, gr. et lat. inter fragmenta Pythagoreorum, in Opuscul. mythologicis Tho. Gale, Cantabrig. 1671. 8. Amstel. 1688. 8. e Stobaeo, p. 673 sqq. 695 sq. 701 sq. At plura colligi possunt, et partim indicarunt Fabricius atque *Meiners*. in Histor. doctrinarum apud Gr. et Rom. I. p. 598. not. Is tamen p. 599 sqq. docet, non omnia, quae sub nomine Archytae circumferuntur,

nelium Nepot. X. 2. 4. edit. minor.] Rempublicam gessisse Archytas, et exercitum duxisse, traditur a *Plutarcho* de liberis educandis pag. 8. et 10. *Fabric.* conf. Aristoxen. apud *Diogen. Laert.* VIII. sect. 82. et ad sect. 79. Menagii not. *Aelian.* V. H. lib. III. cap. 17. ibique Perizon. p. 231. edit. Abr. Gronou. lib. VII. cap. 14. *Eudociam* in 'Ιωνιᾷ p. 74. *Harl.*

tur, fragmenta esse germana, et libr. de natura vniuersi, si doctrina de decem categoriis, a veteribus Aristoteli illius inuentori tributa, in eo reperiatur, esse suppositititium. *Harl.*

Scripta Archytae haec apud veteres memorata reperi:

Περὶ τȣ̃ ἀγαθȣ̃ ἀνδρὸς καὶ εὐδαίμονος. Stob. serm. 1. et 3.

Περὶ ἀντικειμένων. *Simplicius* in Categorias Aristotelis p. 97. et 103. notans, ex hoc Archytae scripto hausisse Aristotelem, quae de oppositis disputat.

Ἁρμονικόν. *Nicomachus* lib. I. Arithmet. p. 5. Respicit et *Plutarchus*, Archytam laudans p. 1147. de Musica, *Ptolemaeus* lib. I. Harmonic. cap. 5. cui Archytas dicitur μάλιστα τῶν Πυθαγορείων ἐπιμεληθεὶς Μȣσικῆς. *Theo Smyrnaeus* p. 94. *Porphyrius* in Harmonica Ptolemaei, p. 210. 276. 317. Confer *Alex. Morum* ad Lucae VI. 45.

Περὶ ἀρχῶν. *Stob.* Eclog. p. 80. 82.

Περὶ αὐλῶν. *Athenaeus* lib. IV. sub extrem. [quod tamen opusculum fuisse suppositititium, censet *Meinerf.* l. m. p. 559. not.]

Περὶ τῆς δεκάδος. *Theo* Smyrnaeus, p. 166. vbi vetus Theonis interpres latinus ineditus decadem vertit *denitatem*. Ceterum non adsentior *Ioh. Andreae Schmidio*, qui hunc librum eumdem esse suspicatur cum libro Archytae περὶ τȣ̃ παντός. Nam in illo de natura et affectionibus numeri egerat, quod in libello περὶ παντὸς minime facit. Geometricalis mensae traditionem siue abacum pythagoricum, *(das Ein mal eins,)* ab Archyta, non sordido huius disciplinae auctore, repetit *Boethius* lib. I. Geometriae p. 1516. 1518. Tabulam item minutiis mensurarum dispertiendis lib. II. p. 1535. 1536.

Epistola ad Dionysium apud *Laertium* III. 22. ad Platonem. id. VIII. 80. [conf. supra II. cap. 10. §. 36.]

Περὶ τῆς ἠθικῆς παιδείας. *Stob.* serm. 1. Vide, et quae de educatione puerorum ex Archyta *Philostratus* VI. 14.

Librum Archytae de *euentibus in natura*, e monasterio, nescio quo, Alemanniae ad se perlatum esse testatur auctor Luminis Animae. Heidenreich. in pandectis Brandeb.

Περὶ μαθηματικῆς ἐπιστήμης. *Stob.* serm. 41. *Iamblich.* 3. de disciplina Pythag. cap. 11. (p. 59. in Scutellii versione.) *) *Porphyrius* in Harmonica Ptolemaei p. 236. vbi addit Archytae huius μάλιστα γνήσια esse, [P] hoc est, philosophiam pythagoricam quam rectissime referre. Ex Porphyrio depromsit *H. Stephanus* fragmentum Archytae, quod graece an. 1657. 8. pag. 80 sq. edidit cum Aristotele περὶ ἀκȣστῶν per eumdem Porphyrium seruato, et nonnullis eiusdem Aristotelis ac Theophrasti, et Sotionis libello de flum. quae suo loco libro III. recensui. Idem Archytae fragmentum cum versione sua, et disquisitione de aetate Archytae, qua binos Archytas Pythagoricos, seniorem alterum

*) Editus est graece libell. Iamblich. a cel. *Villoisonio* in anecdotis graecis, vol. II. vbi p. 202. citatur fragmentum Archytae ἐκ τȣ̃ περὶ μαθηματικῶν. adde p. 197. p. 187. citatur *Archytas* ἐν τῇ τῆς γνωριστικῆς γραμμῆς τομῇ. Multa praeclara veterum Pythagoricorum Archytae, Brontini, Philolai fragmenta dorica dialecto scripta continet. *Harl.*

rum, alterum iuniorem fuisse disputat, in lucem edidit *Ioannes Grammius*, Hauniae, 1707. 4. Idem opus Archytae περὶ μαθηματικῆς videtur respicere *Boëthius* Archytam laudans in libris Geometriae et III. 11. Music. et V. 16.

Μηχανικὰ s. de machinationibus. *Vitruu.* praef. lib. VII. quamquam Laertius VIII. 82. Archytam architectum libri περὶ μηχανικῆς auctorem a nostro distinguit. Idem tamen de nostro, sect. 83. οὗτος πρῶτος τὰ μηχανικὰ ταῖς μαθηματικαῖς προσχησάμενος ἀρχαῖς ἐμεθόδευε.

Περὶ νόμω καὶ δικαιοσύνης. *Stob.* serm. 41. et 44.

Περὶ νῶ καὶ αἰσθήσεως. *Stob.* eclog. 92. *Iamblichus* 3. de disciplina Pythag. cap. 8. (in Scutellii versione pag. 58 sqq. graece enim liber ille Iamblichi hactenus ineditus.) *Fabric.* [Editus est, vti iam paullo ante significaui, lib. *Iamblich.* Ἰαμβλίχω χαλκιδέως, τῆς Κοίλης Συρίας, περὶ τῆς κοινῆς μαθηματικῆς ἐπιστήμης, λόγος τρίτος, n. *Iamblichi Commentariorum de Pythagorica secta*, in quo libro explicatur, quae sit natura, ὠσία, et quis ambitus mathematicae scientiae, et quae principia, (ἀρχαὶ μαθηματικαὶ) apud Pythagoreos, e cod. Veneto a *Villoisonio* in Anecdotis gr. vol. II. pag. 188 sqq. vbi pag. 199. laudatur Archytas ἐν τῷ περὶ νῶ καὶ αἰσθήσεως, et fragmentum seruatur. Ille liber Iamblichi tertius manu scriptus in aliis quoque bibliothecis latet: vid. *Fabricium* in vol. IV. lib. IV. cap. 28. p. 290. *Harl.*]

Περὶ ὄντος. *Stob.* Eclog. p. 158. Magnificum Archytae opus de rerum natura. *Claudian. Mamertus* II. de statu animae.

Ὅροι. Aristot. VIII. 2. Metaphys.

Περὶ τῶ παντὸς φύσιος libellus dorice scriptus etiamnum exstat, quo primus vniuersa in decem classes quae vulgo categorias siue praedicamenta vocamus Archytas distribuit. Prodiit graece et lat. Venet. 1571. 8. Memorat Syrianus in Hermogenem et Simplicius f) in Categorias passim. Tum *Boëthius* II. 41. Arithmet. et Ammonius in quinque voces Porphyrii p. 23. b. Themistius vero negat Archytam, qui de decem praedicamentis scripsit, fuisse Pythagoricum illum antiquum; sed iuniorem Peripateticum hoc nomine, qui nouo operi vetustate nominis auctoritatem conderet. Vide *Boethii* praefat. ad Categorias. Graece edidit *Ioachimus Camerarius*, Lipsiae, sine temporis nota in 8. sub titulo: Ἀρχύτω Φερόμενοι δέκα λόγοι καθολικοὶ, additis duobus Anonymi scriptis et Georgii Pachymerae de sex philosophiae definitionibus. [¶] Scriptorum Anonymorum eo vsque ineditorum hi sunt tituli: Διάληψις περὶ τῆς καλωμένης λογικῆς, τί τε καὶ ποῖόν τι ἐςίν. Et Μέθοδος εἰς τὰς τρόπως τῆς φιλοσοφίας. *Fabric.* [Hunc librum laudat *Claudius Mamertus* libr. II. de statu animae cap. 7. conf. Pag. Gaudentius lib. de philosophia romana, cap. 191. *Heumann.*]

Archytas ἐν τῇ τῆς γνωριςικῆς γράμμης τομῇ citatur a *Iamblicho* in libro tertio a Villoisonio edito, in Aneed. gr. II. p. 189. fin. *Harl.*

Archytae

f) Notandum est, ea, quae Simplicius ex Archyta adfert in libello, qui sub eius nomine exstat, haud reperiri. Vt spurius ille libellus videatur Sauilio lect. 2. in Euclidem p. 29. quamquam sit dorica scriptus dialecto, Tarentinorum et illius tractus familiari, ad fucum fortassis faciendum.

Archytae oratio f. fermo, cui Tarenti interfuit Plato, de damnis voluptatis, recenfetur a *Cicerone* de Senectute cap. 12. [fi modo fcriptus fuerit is fermo, aut non pars libri περὶ νῦ καὶ αἰσθήσεως.] Dictum memorabile Archytae adfert *Cicero* de Amicit. cap. 23. *Hieronym.* tom. I. epift. 9. p. 50. *Athenaeus* lib. XII. p. 519. 545. *Heumann.*

Forte noftri quoque Archytae funt Ὀψαρτυτικὰ Athenaeo laudata. Sane Iamblichus cap. 29. p. 148. et cap. 34. p. 204. teftatur Pythagoreos primos fuiffe, qui de cibis recte praeparandis commentarios ediderint.

Περὶ σοφίας. Iamblich. protreptic. cap. 3. p. 12 fq. 15. 17. et 18 fq. Emendatius cum verfione *Iohannis North* in opufculis mythologicis Thomae Galei p. 732.

Citatur praeterea Archytas a *Iamblicho* in Nicomachum pag. 6. 9. 141. 159. 163. 168. In vita Pythag. cap. 29. pag. 145. a *Theone* Smyrnaeo p. 27. 30. Cic. Plin. Cenforin. Plutarch. Boëthio 1. Geometr. p. 1516. et 2. p. 1523. 1526. etc. Ariftotele, Theophrafto in Metaphyf. [in *Arfenii* Ἰωνιᾷ, tefte Bandin. in Catalog. MSS. gr. biblioth. Laurent. vol. I. p. 549.] Meminit et Vitruuius lib. I. cap. 1.

De Philofophia Archytae tres libros fcripferat Ariftoteles tefte *Laertio* V. 25. quo loco memorat etiam eiusdem Ariftotelis librum τὰ ἐκ τῦ Τιμαίυ καὶ τῶν Ἀρχυτείων. [adde Brucker. l. fupra mem.]

Archytae inuenta. Inter Archytae inuenta fuit 1) Datis duabus lineis duas medias proportionales e dimidii cylindri fectione inueniendi. *Laertius* VIII. 83. Plutarchus Marcello. p. 305. *Eutocius* ad 2. Archimedis de fphaera ac cylindro.

2) Cubi duplicatio, *Plato* de Rep. apud Laert. VIII. 83. *Vitruu.* IX. 3.

3) Columba volans lignea. *Gell.* X. 12. e Fauorino. Confer *Ioh. Andreae Schmidii* diff. de Archyta Tarentino, Ienae, an. 1683. editam, Georgii Pafchi inuenta nouantiqua p. 640 fq. *Io. Wilkinfii* Magiae mathematicae part. II. quam *Daedalum* infcripfit, et *Monantholii* praef. ad Mechanica Ariftotelis. Bonifacius XVIII. 2. Hift. ludicrae.

4) Πλαταγὴ fiue Crepitaculum. *Ariftoteles* VIII. 6. de Rep. *Diogenianus* III. 98. *Apoftolius* XVI. 21. prouerb. et e recentioribus *Fridericus Adolphus Lampe* lib. I. de cymbalis veterum, cap. 9.

Egregie quoque obferuauit Archytas, in motu naturali quocunque effe τὴν τῦ ἴσυ ἀναλογίαν, κινεῖσθαι γὰρ ἀνάλογον πάντα. *Ariftot.* XVI. 10. problem.

Dictum eius ad feruos inobfequentes, *caederem vos, nifi irafcerer*, Iamblichus cap. 31.

Archytae plures. Memorantur praeterea 1) *Archytas Mitylenaeus*, muficus fiue ἁρμονικός. [P] Athenaeus XIII. 8. Laert. VIII. 82. et Hefychius Illuftr. 2) *Archytas* Amphiffenfis, poeta. Plutarch. quaeft. gr. et Laert. qui epigrammata fcripfiffe docet. Forte hunc refpiciunt verfus duo Bionis apud eumdem Laertium IV. 52. 3) *Archytas*, qui de re ruftica fcripfit, laudatus Laertio, Varroni et Columellae. Ab hoc aliqui non diuerfum putant, quem inter Ὀψαρτυτικῶν fcriptores nominat Athenaeus lib. XII. et Ὀψοφάγον vocat lib. I. cap. 5.

Arefas Lucanus, qui fcholae pythagoricae regimen poft Tydam fufcepit. Iambl. cap. 36. Sunt qui legant, Orefander. Sed Arefae Lucani mentio etiam apud *Stobaeum* in Eclo-

gis phyſ. vbi locum ex eius libro de natura hominis adfert, quem emendatum vide a *Salmaſio* pag. 169. ad Epictetum. [conf. *Dodwelli* Exerc. II. de Pythagorae aetate, pag. 198 ſq.]

Areſtadas Metapontinus occurrit in Iamblicho Arecrii; ſed in melioribus codicibus graecis MSS. et in veteri latina verſione inedita Oreſtades. Ita hoc nomen legitur etiam apud Laertium in Xenophanis vita VIII. 20. et in latina Iamblichi verſione, quam debemus Vlr. Obrechto, [p. 215. edit. Küſter.]

Arignotus, [ſapientiae cauſſa celebris et ἱερὸς cognominatus.] Vide *Luciani* Philopſeud. [cap. 29 ſqq. tom. III. edit. Reitz. p. 55 ſqq.]

Arimneſtus Pythagorae fil. Democriti praeceptor. *Porphyr.* p. 3. ex Duridis Samii lib. III. ὅρων ſiue de finibus Samiorum; ita enim legendum, non ὡρῶν *Horarum*, vt Holſtenius. Vide *Voſſium* de Hiſt. gr. p. 97. Quamquam ὡρῶν eſt etiam in ſchol. ad Hecubam Euripidis vſ. 934. *Fabric.* *Aimneſtus* fortaſſe, cuius nominis aliquem producit Laertius V. 57. *Heumann.*

Arion. Vide ſupra, Acrion.

Ariſtangelus Sicyonius.

Ariſtaeus Damophontis F. Crotoniata, Pythagorae ſucceſſor g) et coniugio cum Theano gener. Iambl. cap. 36. [Hunc laudat Claud. Mamertus lib. II. de ſtatu animae cap. 7. p. 126. *Heumann.*] Hic, ni fallor, eſt Ariſtaeus ſenior, cuius conica et libros V. τόπων ϛερεῶν laudat Pappus lib. VII. mathemat. collect. ſub initium, et Euclidem iis vſum fuiſſe teſtatur. Male Ἀριϛερὲς in graecis ad Euclidem ſcholiis XIV. 2. pag. 258. edit. Baſil. quod in Oxonienſi edit. recte eſt emendatum. Male etiam apud *Voſſium* de mathemat. ſcient. p. 434. legitur, Ariſtaei iudicio eamdem Pappi mentem fuiſſe, quod ſcilicet ante libros ab Apollonio editos imperfecta fuerit Conicorum notitia. Nam non Pappo tantum, ſed ipſo etiam Apollonio antiquior fuit Ariſtaeus. Meminit et Campanus Nauarienſis, qui circa A. C. 1030. floruit, ad Euclidis XIV. 1. Operis perditi iacturam felici ingenio compenſauit *Vincentius Viuianus*, magni ducis Florentiae mathematicus et diſcipulus Galilaei, edita diuinatione duplici in quinque libros deperditos Ariſtaei de locis ſolidis. Vide Acta Eruditor. an. 1703. pag. 487 ſq. Journ. des Savans 1703. pag. 264. *Ariſtaeum* περὶ Ἁρμονίας laudat et ex eo quaedam profert *Stobaeus* Eclog. pag. 45. Conf. Iamblichum pag. 168. in Nicomachum. Vide et ſupra in Archippo. [P]

Ariſteas

g) Conf. *Dodwelli* Exercit. II. de aetate Pythagorae pag. 223 ſq. Is vero Theanum illam non philoſophi vxorem intelligit; ſed diſcipulam potius, ſcriptorum ſub Theanus nomine conditricem, quae et filia adpellatur a ſcriptore anonymo apud Photium. Idem autem hic *Ariſtaeus* erat, mente Dodwelli, cum Porphyrii *Ariſtaeo*, Androclis filio adoptitio, quem aliunde aduectum filio Pythagorae donarit Mneſarchus pater, Pythagora ipſo proinde non multo iuniorem. At a Porphyrio ſect. 13. vocatur ille *Aſtraeus*. *Bentleio* in Reſponſ. ad C. Boyl. pag. 46. vbi de ſucceſſione et vltima aetate ſcholae pythagoricae agit et contra Dodwellum diſputat, *Ariſtaeus* natus videtur Olymp. LIII. 3. adde *Brucker*. Hiſtor. crit. phil. I. pag. 1101. *Harl.*

Ariſteas Metapontinus.

Ariſtides Quinctilianus, de quo infra lib. III. cap. X.

Ariſtides Rheginenſis.

Ariſtippus Tarentinus.

Ariſtoclides Tarentinus.

Ariſtocrates Rhegiuenſis, qui ciuibus ſuis leges tulit. Iamblich. cap. 30. meminit eiusdem cap. 27.

Ariſtomenes Metapontinus.

Ariſtotelis ſcripta deperdita de philoſophia pythagorica recenſeo infra lib. III.

Ariſtoxenus Tarentinus in Stobaeo paſſim adpellatur Pythagoricus [h]. De illo infra libro III. capite X. dixi: aequalis enim fuit Dionyſii iunioris, et in libro περὶ βίȣ Πυθαγορικȣ̃ apud Iamblichum cap. 33. ſect. 233 ſq. [Porphyr. de vita Pythag. ſect. 59 ſqq] memorat, ſe ex ore illius tyranni, ſed tyrannide iam exuti, nonnihil audiuiſſe. [Eius libros muſicos paſſim laudat Athenaeus. adde *Diogen. Laert.* VIII. 15. et *Ionſium* l. m. I. 14. *Harl.*]

Arytus Metapontinus, pro quo inedita Iamblichi verſio vetus latina rectius Eurytus.

Arytus Tarentinus, pro quo in eadem verſione melius Eurytus ſcriptum inuenio.

Aſteas Tarentinus.

Aſton Crotoniata, quem ſub Pythagorae nomine plures libros ſcripſiſſe, narrat Laertius VIII. 7.

Aſtraeus Pythagorae a Mneſarcho donatus, Porphyr. ſect. 13 ſq. [At ille vna cum hiſtoria, a Porphyrio relata, *Tiedemanno* in princip. philoſoph. Graeciae pag. 333. eſt admodum ſuſpectus.] Mentio huius apud Photium codice CLXVI.

Aſtylus Metapontinus.

Athamas Pythagoricus citatur a Clemente Alex. lib. VI. p. 624. vbi notat, Empedoclem ab eo, quod cecinit de quatuor elementis, accepiſſe.

h) Confer. *Suidam* in Ἀριστόξενος, *A. Gellii* N. A. IV. 11. *Bentleium* in Reſp. ad Boyl. pag. 45 ſq. qui locum hunc et alium Laërtii explicat, et inter primos Ariſtotelis diſcipulos recipit Ariſtoxenum: Idem p. 214. monet, Ariſtoxenum primum quidem fuiſſe diſcipulum Xenophili, Pythagorei, ac vitas conſcripſiſſe Pythagorae eiusque ſucceſſorum; ſed dein Ariſtotelem audiuiſſe, nec ſemet numeraſſe in Pythagoreis. *Meinerſ.* in Hiſtoria doctrinarum apud Gr. et Rom. I. p. 213 ſqq. multis laudibus cumulat Ariſtoxenum, eique poſt Ariſtotelem in narrationibus de ſchola pythagorica maximam fidem et primum locum tribuendum cenſet, quamquam haud negat, eum falſum de Lyſide, Epaminondae magiſtro, rumorem eſſe ſequutum et petulanter ſcripſiſſe de Socrate. Verum enim vero Meinerſium erga illum, alioquin magnum virum, ſe nimis indulgentem praebuiſſe et Ariſtoxenum plures commiſiſſe errores, docet cenſor doctus in biblioth. crit. Amſtel. vol. II. part. VIII. p. 111 ſq. Idem plures, quam Meinerſius, indicat locos, quos Iamblichus, ſuppreſſo Ariſtoxeni nomine, in librum de vita Pythag. tranſtulit; Ariſtoxenum vero pleraque ſumſiſſe ex Ocello Lucano aliorumque Pythagoreorum ſcriptis, contendit. *Harl.*

Athosion Rheginensis.

Basilides, haereticus, sectatoribus suis πυθαγορικῶς quinquennale silentium indixit, teste *Eusebio* IV. 7. Histor.

Bathylaus Posidonius siue Bathyllus, cui physicum suum commentarium inscripsit Alcmaeon Crotoniata.

Bion Abderita, mathematicus, de quo vide sis notas ad Laertium IV. 58. et Hesychium Illustrem.

Bolus Mendesius Suida [tom. I. p. 450. edit. Küsteri, cuius notas consules,] teste scripsit περὶ τῶν ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἱστοριῶν εἰς ἐπίστασιν ἡμᾶς ἀγαγόντων.

Περὶ θαυμασίων Φυσικὰ δυναμερά [i]).

Περὶ συμπαθειῶν καὶ ἀντιπαθειῶν [k]) λίθων κατὰ στοιχεῖον.

Περὶ σημείων τῶν ἐξ ἡλίου καὶ σελήνης καὶ ἄρκτου καὶ λύχνου καὶ ἴριδος.

Praeter Bolum Pythagoreum eidem Suidae memoratur Bolus Democriteus [☛] philosophus [l]), qui scripserit ἱστορίαν et τέχνην ἰατρικὴν et ἰάσεις Φυσικὰς ἀπό τινων βοηθημάτων τῆς Φύσεως. Sed vnus idemque fuit Bolus Mendesius et Bolus Democriteus. Nam Columella VII. 5. Boli Mendesii commentaria sub Democriti nomine falso prodita testatur. Pro Bolo male *Orus* legitur apud *Galenum* lib. II. de antidotis cap. 7. nec minus vitiose *Dolus* in *Columellae* libris pag. 344. et 444. edit. Commelin. vt in scholiis ad Nicandri Theriac. p. 56. al. p. 35. *Rolus*, et apud *Varronem* 1. de re rustica *Eubolus*, Xylandro ad Stephanum Byz. *Belus*. Vide *Marsilium Cognatum* 2. 7. Variar. *Reinesium* lib. I. cap. vlt. p. 122. var. lect. [eundem Reines. infra lib. VI. cap. 8. vol. XII. pag. 758.] *Holstenium* ad Stephanum p. 61. [*Menagium* ad Diogen. Laert. I. 109.] *Harduinum* in scriptoribus a Plinio laudatis, et *Dan. Clericum* Hist. medicinae part. III. lib. II. cap. 2. Theophrasto iunior fuit hic *Bolus*, ex eius enim opere de plantis nonnihil produxisse, (non e Bolo Theophrastum, vt Vossius pag. 337.) testatur *Stephanus Byz.* in ἄψινθος, [vbi Βῶλος ὁ Δημοκρίτειος dicitur.] Bolum Epimenidis patrem memorat Apollonius de mirabilibus p. 105.

Brontinus Metapontinus. Supra in Alcmaeon. Suidas in Θεανώ. *Fabric. Iamblichus*, in libro III. a Villoisonio in Anecdotis gr. vol. II. edito, p. 198. excitat *Brontinum* ἐν τῷ περὶ νοῦ καὶ διανοίας et seruat fragmentum. *Harl.*

Bryas Crotoniata.

Bryas Tarentinus.

Brysson,

i) De vocabulo hoc vide supra lib. I. cap. 4. nr. 8.

k) Rectius emendandum et distinguendum esse, — ἀντιπαθειῶν. Περὶ λίθων etc. vidit, sicque vertit Kusterus ad locum not. 14. Opus περὶ συμπ. laudat scholiast. Nicandri ad Theriaca p. 35. monente Kustero. *Harl.*

l) Vtrumque distinguit etiam Eudocia in Ἰωνιᾷ pag. 93. et 94. Suidam compilans. *Heumann.* in margine sui exemplaris laudauit *Conring.* lib. I. de medic. Herm. cap. XI. pag. 105. *Harl.*

Bryſſon, a Iamblicho cap. 23. refertur inter eos, qui iuuenes audiuere Pythagoram ſenem. Hic fortaſſis Bryſon ille Heracleota, e cuius diatribis nonnulla in dialogos ſuos tranſtuliſſe Platonem, notat *Athenaeus* XI. p. 508. e Theopompo Chio.

Brythius, vide Buthius.

Bulagoras Mneſarchi in ſchola Pythag. ſucceſſor, cuius temporibus Crotoniatarum vrbs direpta eſt. Iambl. cap. 36.

Buthenis Cyzicenus.

Buthius Crotoniata, ſiue; vt in latina verſione Iamblichi inedita inueni, Brythius: Cabbaliſta, Io. Reuchlino iudice, vid. *Richard. Simon* tom. I. biblioth. choiſie I. p. 334 ſq.

Caecilius ſiue Cecilius, cuius mentio fit in excerptis ineditis e Ioanne Laurentio Lydo, quae continentur cod. MMMCCCLXVII. biblioth. reg. Pariſ. ſol. 77. *ὥς φησι Κεκίλιος ὁ Πυθαγόρειος ἐν ῥήμασι τούτοις· ἡ τριὰς πρώτη συνέστησεν ἀρχὴν, μεσότητα καὶ τελευτήν.* Hunc locum communicauit mecum vir doctiſſ. Ludolfus Neocorus.

Caetus, infra Ethecrates.

Callibrotus Cauloníenſis.

Callicratidas, cuius fragmentum apud Stobaeum ſerm. 68. pag. 484. Grotium ad Luc. V. 5. Alius Callicratides dux Lacedaemoniorum, de quo Cic. 1. offic. *Fabric.* *Callicrates* Pythagoreus memoratur in Arſenii Ἰωνιᾷ, teſte *Bandinio* in Catalog. MSS. gr. biblioth. Laurent. I. p. 549. *Harl.*

Caraphantidas Tarentinus; alius, Carmelitarum ſodalis etc. vid. Biblioth. nouor. libror. an. 1698. pag. 392 ſq.

Caryſtius. Suidas in Θεανώ.

Cebes, qui in Platonis quidem Phaedone cap. 11 ſq. ſe cum Simmia Philolaum audiuiſſe profitetur, et cap. 49. p. 44. edit. Winkleri et alibi dogmata prae ſe ſert pythagorica. vid. *Winkleri* not. pag. 124. Hinc *Seuin.* in Hiſtoria ſoc. regiae Pariſ. vol. III. et ex interpr. teutonica Gottſchediae tom. II. p. 184. adnumerat Cebetem Pythagoricis. *Harl.*

Cerambus Lucanus. [ꝑ]

Cercops. Vide, quae ſupra lib. I. cap. XIX. nr. 2. lib. II. 8. p. 380.

Charondas Catanaeus. De hoc dixi infra cap. XIV. vbi de legumlatoribus. [vid. *Meinerſ.* l. m. p. 358. ex Frereto p. 173 ſq. verſ. Hiſſmanni in Magazin etc.]

Chilas Metapontinus.

Chryſanthius Sardianus, de quo dixi ad Eunapium. [non proſtant.]

Chryſippum Tyrrhenum a Iamblicho inter Pythagoricos memoratum puto, ab eodem reſpici in commentario ad Iamblichi Arithmetica p. 12. vbi χρυσιππεῖος nominat. De *Chryſippo* Cnidio Eudoxi Pythagorei auditore Laert. VIII. 89. vbi et de altero Chryſippo Aethlii F.

Cleanor Laco.

Cleanthes

Cleanthes Stoicus (vid. infra libr. III. cap. 15. p. 394 sqq.) in lib. V. μυθικῶν, teste Porphyrio s. 1. egit de Pythagora: et eodem iure, eademque iniuria, qua multi alii, huc potest referri. *Harl.*

Clearatus Tarentinus.

Clearchus auditor Aristotelis, scripsit vitam Pythagorae et aliorum. vid. *Meinerf.* l. c. I. p. 211 sq. coll. censore in bibl. crit. Amstelod. II. part. 8. p. 111. not. z. Adde Plat. Phaedr. p. 23. *Athenaeum* IV. 14. p. 157. *Meinerf.* l. c. p. 550. not. *Harl.*

Cleon Tarentinus.

Cleophron Crotoniata.

Cleosthenes Crotoniata, siue Cleophanes, vt in inedita latina Iamblichi versione legitur, quae exstat MS. Hamburgi in bibl. Iohannea.

Clinagoras Tarentinus.

Clinias Tarentinus Heracleae vixit, aequalis Philolai. Citatur in Theologum. arithmeticae p. 19. et a *Stobaeo* serm. 1. Basilius de legendis graecorum libris cap. 13. pag. 96. edit. Grotii, tradit, eum maluisse soluere tria talenta, quam vel semel iurare, quod de Syllo Iamblichus narrat. Idem *Iamblichus* cap. 31. testatur, Cliniam irae moderandae egregium artificem fuisse, et cap. 33. Proro Cyrenaeo singularem fidem suam probasse. Vide et *Aelianum* XIV. 23. Var. *Laertium* IX. 40. Plutarchum III. 6. sympos. p. 654. *Athenaeum* XIV. p. 623.

Colais Selinuntius.

Cooke, (Rob.) vid. Acta Erud. Lips. tom. III. p. 382. *Heumann.*

Cranius Posidonius.

Crito Aegeus, ex cuius libro de prudentia et felicitate fragmentum exstat apud *Stobaeum* serm. 3. [in *Gale* Opusc. mythol. p. 698. quod veram doctrinam pythagoric. referre, ait *Tiedemann.* l. m. p. 208.] quod alii codices tribuunt Damippo. Id fragmentum περὶ προνοίας καὶ ἀγαθῆς τύχης apud Stobaeum, non *Critonis* Atheniensis, (de quo infra lib. II. cap. 23. §. 35.) vt Meursio visum in bibl. Attica, sed *Critonis* Aegei, Pythagorici, esse puto.

Cronius. Porphyr. vita Plotini cap. 20. et apud Euseb. VI. 19. Hist. et lib. de antro Nymphar. Eius περὶ παλιγγενεσίας laudat Nemesius cap. 2. p. 35.

Pro Crotino Pythagorico apud *Syrianum* in XIII. Metaphys. p. 114. videtur legendum Cronius vel Brontinus.

Croto. Suidas in Θεανώ.

Cylo Crotoniates propter ingenii asperitatem a Pythagora inter discipulos non admissus, Pythagoricos circiter XL. in Milonis aede congregatos exussit et lapidibus obruit, solo Archippo et Lyside elapsis. *Diodorus Sic.* in excerptis Peiresc. p. 246. *Neanthes* apud *Porphyr.*

phyr. p. 37. et 40. [¶] Iamblich. cap. 35. Vide et infra in *Perilao* m). Pro Archippo Archytam male nominant Laertii codices VIII. 39. Nam Archytas iunior fuit quam, vt fceleri Cylonio intereffe potuerit. Philolaum pro Archippo habet Plutarchus de Socratis genio p. 583. vbi male bis excufum *κυκλωνείων* pro *κυλωνίων*. *Fabric.* Sic quoque corrigendum effe, iam alii viderunt. vid. *Reiske* ad illum locum Opp. Plut. vol. VIII. p. 304. *Harl.*

Dacydas Metapontinus.

Damarmenus Metapontinus.

Damippus. Vide fupra in Critone.

Damo Syracufius. Vide infra in Phintia. *Fabric.* Conf. *Hemfterhuf.* ad Ariftoph. Plutum p. 352. vbi plures recenfet *Damones*. *Harl.*

Damocles Crotoniata.

Damotages Metapontinus.

Dardaneus Lucanus.

Deanax Sybarita.

Democedes. Vide fupra in Alcimacho. Cum Ariftocratiam Crotone retinendam fruftra fuafiffet, plebe in Pythagoreos furente, Plateas cum iuuenum manu feceffit, victus itaque et interfectus a Theage, qui a Crotoniatis recepit pretium 3. talentorum. *Iambl.* cap. 35. *Fabric.* Milonis luctatoris filiam duxit. vid. *Herodot.* III. cap. 131 — 139. auctoritatem eius inter Perfas fataque exponentem, et *Dan. Clericum* Hift. medic. lib. II. 2. pag. 79. *Harl.*

Democrates. Infra in Secundo.

Democritus Abderites. Vide Laertium IX. 46. et fupra in Arimneftus, ac Bolus.

Demon Sicyonius.

Demophilus. Infra in Secundo.

Demofthenes Rhegienfis.

Dexitheus Parius.

Dicaearchus Tarentinus. *Fabric.* Amicus et condifcipulus Ariftoxeni, auditor Ariftotelis, a *Cicerone* ad Attic. II. ep. 2. et VI. 2. mire laudatus, a Strabone vero et Polybio in rebus geographicis fpretus, faltem negligentiae adcufatus, fcripfit vitam Pythagorae et aliorum.

m) Multa de illo et tumultu contra Pythagoreos moto, Diogenes Laertius, Iamblich. et reliqui, qui fata philofophiae pythagoricae expofuerunt, aliique noftra aetate de lite litteraria, inter Bentleium et Dodwellum orta, narrarunt, et nos fupra in vita Philofophi Samii atque ad initium huius capitis iam multa adtulimus. conf. *Bentleii* refponf. ad Boyl. p. 40 fq. verf. Lennepianae, *Dodwellum* in Exercit. II. de aetate Pythagorae, fect. 24 — 27. fect. 29. 30. multa de Lyfide et incendio Cylonio contra Bentleium difputantem, *Tiedemannum* in princip. Gr. philofophiae p. 334 fqq. *Meiners*, l. m. p. 311 fqq. 366. fqq. 472 fqq. *Harl.*

rum. vid. *A. Gellii* N. A. lib. IV. cap. 11. *Meinerf.* l. c. p. 222 fqq. coll. cenfore in bibl. crit. Amftel. II. part. 8. p. 113. not. *b*) *Harl.*

Dicon Caulonienfis.

Didymus muficus, de differentia muficae pythagoricae ab Ariftoxenica περὶ τῆς διαφορᾶς τῶν Ἀριστοξενίων τε καὶ Πυθαγορείων praeclare commentatus, quem in plurimis fecutus eft, etiam vbi non nominat, Ptolemaeus in Harmonicis, vt notat *Porphyrius* in Ptol. p. 191. Idem p. 193. obferuat, Ptolemaeum in plerisque veftigia legere Pythagoreorum. Didymi librum iterum laudat p. 209. 210. 212. Eiusdem librum I. περὶ ὁμοιοτήτων. p. 210. Didymum ἐν τῷ περὶ Πυθαγορικῆς φιλοσοφίας. *Clemens* I. Strom. p. 300. 309. IV. 523. *Fabric.* *Didymus Areus* vixit temporibus Varronis et fuit philofophus academicus, vid. *Ionfium* de fcriptor. hift. philof. lib. III. cap. 1. §. 3. vbi docte et copiofe agitur de illo: fed compara *Schefferum* de natura et conftit. philof. ital. cap. 1. p. 2. fqq. Meminit eius quoque *Meinerf.* l. c. I. p. 299. Vitiofe apud Suidam h. v. et Eudociam pag. 135. fcribitur Δίδυμος Ἀτήιος. *Harl.*

Dimachus. Vide fupra in Alcimacho.

Dinarchus Parius. Idem, ni fallor, Dinarchus, cuius meminit Iambl. cap. 35.

Dinocrates Tarentinus.

Dinoftratus Menaechmi frater, inter eos, qui geometriam reddidere perfectiorem, celebratur a Proclo 2. in Euclidem p. 19. [♈]

Dionem Syracufanum ἀπὸ συγγενείας Πυθαγορείων, h. e. philofophiae illorum addictum fuiffe, notat Iamblichus cap. 31.

Diochaetes, quem a Parmenide auditum tradit Laertius IX. 21.

Diocles Phliafius. Vide infra in Phanton.

Diocles Sybarita. Alius ab his Diocles Caryftius laudatus in Theologumenis Arithmeticae p. 47. et 49. vbi male editum Δικλῆς.

Diodorus Afpendius fub Arefa Lucano inter Pythagoreos receptus. *Iambl.* cap. 36. de anima nonnihil fcripfiffe, innuit *Claudianus Mamertus* II. 7. Cynicis moribus vixiffe refert *Athenaeus* IV. 17. 18. p. 163. *Fabric.* *Iamblichus* ponit eum in ordine fucceffionis ante Philolaum, Eurytum et Archytam, Platonis praeceptorem. At *Bentleius* in refponf. ad C. Boyle p. 48. verf. Lennep. docet, Diodorum hunc, quod familiaris fuit Stratonici, mufici, qui in aula Ptolemaei Lagi vixit, (*Athen.* p. 163 et 350.) Platone pofteriorem effe cenfendum et adhuc in viuis fuiffe poft Olymp. CXIV. Secundum *Dodwell.* in Exercit. II. de aetate Pythagorae p. 153 fqq. ille vltimus erat Pythagorae in fchola Crotonienfi fucceffor, et multa, aliena a mente Pythagorae, in fcholam intulit Pythagoreorum. Fragmentum quoddam feruauit *Theodoretus* in Quaeft. VI. in I. Samuel. animaduertente Fabricio infra lib. V. cap. 11. p. 432. vol. VII. *Harl.*

Diodorus Crotoniata, Democratiae in patria fuafor cum Theage et Hippafo. Iamblich. cap. 35.

Dionyfiphanes. Porphyr. in vit. Pythag. fect. 15. leuis hiftoricus fuiffe videtur. *Harl.*

Diophantus

Diophantus Syracusanus, cuius de mundi originibus sententiam producit Theodoritus IV. θεραπευτικ.

Diogenes, diuersus a Diogene Laertio. Vide de illo ad §. II. huius capitis, fragm. apud *Stobaeum* Eclog. p. 16. *Harl.*

Diotogenes. Ex eius περὶ ὁσιότητος fragmentum apud *Stobaeum* Eclog. (251.) p. 16. et serm. 147. (267.) *Fabric.* In Arsenii Ἰωνιᾷ apud Bandin. Catal. MSS. gr. Laur. I. p. 549. per errorem vocatur a Clerico, Comment. in Gen. XIV. 18. *Diogenes*. *Harl.*

Dius allegatur a Stobaeo serm. 63. p. 408.

Drymon Cauloniensis.

Dymas Crotoniata.

Eccellus Lucanus, ab Ocello diuersus, Iamblicho memoratur. Ceterum incertum Menagio videtur, num apud *Syrianum* in Metaphys. Aristotelis XIII. p. 109. vbi memorantur τὰ Ἐκκέλȣ περὶ τῆς τȣ̃ παντὸς φύσιος sit legendum Ὀκκέλλȣ, an *Eccellus* quoque, quod tamen non facile mihi persuadeo, librum de natura vniuersi, perinde vt Ocellus, scripserit. Sed et in Censorini quibusdam editionibus cap. 2. pro Ocello, sed male, excusum videas Eccellum Lucanum.

Echecrates Locrus a *Cicerone* V. de finibus cap. 29. refertur inter Pythagoreos, quos Plato philosophiae causa adiit. In Valerii Maximi editionn. quibusdam VIII. 7. 3. ext. male legitur *Caetus Locrus*. Mentio in Platonis epistolis. Sed alius *Echecrates*, quem adfatum se ait Timaeus historicus apud *Polybium* in excerptis Peiresc. p. 50. Alius denique, cuius meminit Lucanus in Hermotimo tom. I. p. 567.

Echecrates Phliasius. Vide infra in Phanton.

Echecrates Tarentinus.

Ecphantus Crotoniata. [*Iamblich.* cap. vlt. n. 267.]

Ecphantus Syracusanus, de quo *Origenes* in Philosophumenis, cap. XV. p. 102 sq. et *Stobaeus* cap. 13. p. 27. et cap. 25. Eclog. Physic. p. 48. *Plutarch.* III. 13. de Placit. philos. [conf. *Moshem.* ad *Cudworth.* Syst. intell. cap. I. §. 12. p. 20. etc.]

Eiriscus Metapontinus.

Elephantus Pythagoricus nullus est, legendum Ecphantus. Iamblich. vita Pythag. cap. 36. Stob. eclog. περὶ βασιλείας. [♀]

Eliacon, siue, vt Arcerii codd. Ἐλικέων. *Iamblich.* cap. 27.

Empedocles Agrigentinus, de quo dixi capite superiore.

Empedotimus Pythagoricus fuisse videtur laudatus Iuliano imp. in fragmentis p. 295. et in Κρονίοις apud Suidam in Ἰȣλιανὸς et Ἐμπεδότιμος. Confer Leopardum XII. 2. emendationum. [Eudociam in Ἰωνιᾷ p. 171.]

Ennius, poeta romanus, inter Pythagoreos refertur a Cozzando de magisterio antiq. philos. lib. V. cap. 2. p. 315. a Lambino ad Lucret. I. 118. ab Hornio, Hist. philos. lib. IV. cap. 4. p. 239. adde Lexicon Fabro-Cellarian. voc. *Euphorbus*. *Heumann.*

Epaminondas. Infra in Lyſis, et ſupra in Archippus. Dignum virtute Epaminondae encomium habes apud Plutarchum variis in locis, Nepotem in eius vita, [ad cuius cap. II. Staueren. in edit. minore multus eſt de magiſtro et litteris Epaminondae.] *Iuſtinum* lib. VI. cap. 8. et *Diodorum Sic.* excerptis Peireſc. p. 247. ἀνὴρ ἔνδοξος ἐπὶ παιδείᾳ καὶ φιλοσοφίᾳ dicitur *Plutarcho* in Ageſilao p. 611. Apud eumdem *Plutarchum* de liberis educandis p. 8. vbi de Dione et Epaminonda additur: ὧν ἑκάτερος Πλάτωνος ἐγένετο συνουσιαστής, male Xylander: *de quibus poſteriores duo Platonis fuerunt familiares.* Vertendum enim erat: *de quibus alter* (Dio) *Platonis familiaris fuit.* Apud *Syncellum* p. 260. pro Ἐπαμηνοδότῳ lege Ἐπαμινώνδᾳ τῷ κατὰ Θήβας etc.

Epicharmus Thyrſi F. comicus τῆς Πυθαγορικῆς διατριβῆς μετεσχηκὼς dicitur Plutarcho in vita Numae. Eius ſententiae ad vitam vtiliſſimae in omnium ore philoſophorum, vt recte *Iamblichus* cap. 29. et exemplo ſuo probant Plato, Ariſtoteles, aliique. [conf. *Meinerſ.* l. c. p. 572. *Mongitoris* bibliothec. Sicul. p. 180 ſqq.] De fratre Epicharmi Metrodoro, qui pleramque doctrinam patris ſui Thyrſi ad rem medicam traduxit eiusque libros expoſuit ad fratrem ſcribens, vid. Iamblich. cap. 34. Egi de Epicharmo infra cap. XIX.

Epimenides a Iamblicho cap. 23. refertur inter eos, qui iuuenes audiuere Pythagoram iam ſenem. Alii, vt Apuleius in floridis, Pythagorae magiſtrum fuiſſe adfirmant. Apud Platonem 1. de legibus dicitur Athenas perueniſſe decem annis ante Perſicam expeditionem, h. e. Olymp. LXX. 1. vt obſeruat Bentleius. Contra a pluribus traditur, Solonem in condendis legibus iuuiſſe Olymp. XLVI. 3. et idem circiter tempus Athenas Cylonio ſcelere purgaſſe. Aut itaque errarunt Plato et Iamblichus, aut duo fuerunt Epimenides, quod non abſurdum videtur *H. Dodwello* diſſ. de aetate Pythag. p. 234. De Epimenide dixi ſupra lib. I. cap. VI. quem iuniorem, idem Dodwellus, de Pythagora aliquid ſcripſiſſe obſeruat e Iamblicho vit. *Pythag.* cap. 2. p. 29. [ſect. 7. p. 5. edit. Küſteri. cf. Bentlei. Reſp. ad Boyle p. 31.]

Epiphron Metapontinus.

Epiſylus Crotoniata.

Eratus Crotoniata. [P]

Eromenes Tarentinus. Eius de anima ſententiam refert Claudianus Mamertus II. 7. de ſtatu animae. *Fabric.* Videtur tamen hoc nomen corruptum A. Schotto, not. ad Mamerti locum cit. p. 579. *Heum.*

Eſſaei Iudaeorum, γένος δὲ τοῦτ᾽ ἔστι διαίτῃ χρώμενον τῇ παρ᾽ Ἕλλησιν ὑπὸ Πυθαγόρου καταδεδειγμένῃ. Ioſephus XV. 13. p. 541. [conf. *Buddei* Introd. ad Hiſtor. philoſ. §. 21. not. x) *Heumann.*]

Eſtiaeus Tarentinus.

Euaeus Sybarita.

Euander Crotoniata.

— — Metapontinus.

Euander

Euander Leontinus.

Euanor Sybarita.

Eubulus Messenius, quem praedonibus ereptum Messanam deducendum curauit Nausithus Tyrrhenus, cum Pythagoreum agnouisset. *Iamblich.* cap. 27.

Eubulidem Pythagoricum allegat *Boethius* II. 18. Musices et *Iamblichus* in Theologum. Arithmet. p. 41.

Eudorum, qui dogmata Pythagoreorum diligenter tradiderit, memorat *Simplicius* in 1. Physic. 39. fol. comm. XL. Confer *Ionsium* p. 220. *Fabric.* *Ionsius* lib. III. cap. 2. §. 4. pag. m. 9. incertus est, ad quamnam aetatem Eudorus sit referendus. Simplicius l. cit. tradit *Eudorum* de Pythagoreorum scitis diligenter scripsisse: idem nominat in Categ. eum philosophorum *academicum* et modo interpretem Categoriar. Aristotelicarum, modo, qui contra illas scripsisset; secundum Strabonem, huius aetate Eudorus et Aristo Peripateticus de Nilo eadem adeo scripserunt, vt alter alterum omnino compilauerit: (vid. Fabric. infra vol. II. in Catalogo Peripateticorum p. 301. qui illum a nostro discreuisse videtur. Enimuero multos iam vidimus, alii sectae addictos, tamen Pythagoreis, quod de illorum opinionibus et satis quoque scripserant, adnumerari.) Nutat igitur Ionsius num illi fuerint diuersi, nec ne? Eumdem tamen esse, et cum Aristone Peripatetico Augusti aeuo vixisse, probabilius illi videtur. *Meinerſ.* vero, eum fuisse Alexandrinum, scripsisse historiam quamdam philosoph. a *Stobaeo* Phys. p. 161. memoratam, et post Nicomachum vixisse, in Hist. doctrinar. apud Gr. et Rom. I. p. 540 sq. not. adprime monet. *Eudori*, (num nostri, an alius?) filius a *Suida*, vol. II. p. 294. et ab *Eudocia* p. 272. *Celsinus* vocatur, κελσῖνος, κασταβαλεύς, (ab vrbe *Castabala* in Cilicia aut Cappadocia, vid. *Cellarii* Notit. orb. Rom. vol. II. p. 220. et 292.) Φιλόσοφος, qui scripsit, *συναγωγὴν δογμάτων πάσης αἱρέσεως Φιλοσόφου*, (Eudoc. Φιλοσόφων.) *Harl.*

Eudoxus Cnidius allegatur a *Iamblicho* in Nicomach. p. 11. 142. [de vita Pyth. 7. *Porphyr.* de eadem, 7.] *Theone* Smyrnaeo p. 94. Vide et *Plutarchum* Marcello p. 305. *Laertium* in Eudoxi vita VIII. 86 sqq. ibique interpr. et quae de Eudoxi scriptis *Meursius* ad Apollon. p. 123 sqq. et ego infra lib. III. cap. V. §. 9. [*Meinerſ.* l. c. p. 293. inprimis *Brucker*. Hist. crit. phil. vol. I. p. 1140 sqq. *Harl.*]

Eucritus, Parius, pro Euepheno itidem Pario vadem mortis se sistens, Polyaen. Strategem. V: cap. 2. sect. 22. [vbi vero consule Maasuicium p. 461.]

Euelthon Aegaeus.

Euephenus. Vide paulo ante in Eucritus.

Euetes Locrus.

Eumaridas Parius, pro quo Thymaridam in Iamblicho malebat legere *Reinesius* pag. 344. Var. Lect.

Eumenius Pythagoricus, in Fici Epistola ad Nichelinum lib. VII. tom. I. Oper. p. 823. sed legendum est, *Numenius*, vt recte p. 895.

Euphantus apud Porphyrium IV. de abstinentia ab animatis p. 379. idem fortassis cum Ecphanto de quo supra.

Euphemus Metapontinus.

Euphranor. Vide infra in Temnonide. Meminit et Aristoxenus, et *Athenaeus* lib. IV. extremo p. 182. et 184. testatur scripsisse περὶ αὐλῶν. Adde XIV. p. 634. [*Meiners.* I. m. p. 559. putat, illi librum istum fuisse suppositum.]

Alius pictor et fictor celebris Euphranor, de quo fuse Franciscus Iunius p. 87. 88. Catalogi Artificum.

Eurpius apud Syrianum in XIII. Metaph. pag. 118. male; vid. *Eurytus.*

Eurycratus Laco.

Eurymenes Samius, athleta. Porphyr. p. 10. Diuersus ab Eurymene [?] Syracusano Dionis fratre duce cohortis, quam a Dionysio Tyranno aduersus Pythagoreos missam tradit *Iamblichus* cap. 31.

Euryphamus Metapontinus, ex cuius libro περὶ βίω fragmentum occurrit apud Stob. serm. 101. p. 505. hic est, quem Lysidis miram promissi seruandi fidem expertum narrat Iamblichus cap. 30. male Εὐρίφημος in Iamblicho Arcerii p. 220. [Fragmenta in *Arsenii* Ἰωνιᾷ. vid. Bandini Cat. bibl. MSS. gr. Laur. I. p. 549.)

Eurysus siue Eurytus, Metapontinus, inter eos refertur, qui iuuenes audiuerunt Pythagoram iam senem. *Iamblich.* cap. 23. Alius *Eurytus* Tarentinus, Philolai discipulus, memoratur apud *Iamblich.* cap. 28. et *Laert.* VIII. 46. vbi eorum discipuli vocantur Xenophilus, Phanto, Echecrates, Diocles et Polymnastus, postremi Pythagoreorum, vndecima generatione siue successione a Pythagora. Ex Euryso περὶ τύχης fragmentum apud *Stobaeum* Eclog. p. 16. aliud *Clement. Alex.* V. Stromat. p. 559. Vide et *Theophrasti* Metaphys. cap. 3. ex Archyta, et *Aristotelem* Metaphys. lib. vlt. cap. 5. Eurytum hunc ac Philolaum audiuit Plato, teste *Laertio* III. 6. Apud *Syrianum* in XIII. Metaphys. p. 118. male vocatur Pythagoricus *Eurpius*, et mox *Euryticus.*

Euthycles Rheginensis. Iamblich. cap. 27.

Euthynus Locrus.

Euthynus Tarentinus.

Euxenus Heracleota. Apollonii Tyanaei praeceptor, dogmatum Pythagorae ita gnarus, notante *Philostr.* p. 8. [in vita Apoll. I. 7.] vt auiculae voces humanas edoctae. Suidas in Εὐθηδίμιος.

Euxitheus citatur a Clearcho Peripatetico apud Athenaeum IV. 14. p. 157.

Exaeretus. Vide infra in Speusippo.

P. Nigidius Figulus, Romanus, ingenio, copia litterarum et nugis magicis clarus: Ciceronis aequalis. Pythagoricus et Magus dicitur in Chronico Eusebii Hieron. *Cicero* in fragm. de Vniuersit. init. „Denique, ait, sic iudico, post illos nobiles Pythagoreos, quorum disciplina exstincta est quodammodo, quum aliquot saecula in Italia Siciliaque viguisset; *hunc* (Nigidium) *exstitisse, qui illam renouaret.*" Eius fragmenta collegit *Ian. Rutgersius* in Variis lection. lib. III. cap. 16. conf. *Bayle* in Diction. voc. *Nigidius*, not. *D.* infra lib. III. cap. 20. vol. II. p. 513. et infra in *Nigidius. Apuleium* Apol. I. p. 338.

338. *Augustin.* de ciuitate dei, I. 5. Plura de illo scripsi in Introductione in Histor. litteraturae rom. etc. part. II. p. 177 sq. *Harl.*

Glorippus Samius.

Glycinus Metapontinus.

Gorgiades. Vide supra in Archippo.

Gyptius, siue vt illustri Obrechto adpellatur, Gyttius Locrensis.

Helicaon Rheginensis, qui ciuibus suis leges tulit. *Iamblich.* cap. 30.

Heloris Samius.

Heraclides Ponticus, Pythagoreorum auditor fuit, teste *Laertio.* V. 86. et περὶ τῶν Πυθαγορείων scripsit. id. 88. Citatur et Pythagoricus *Heraclides* in inedito Iosephi, christiani scriptoris Hypomnestico. Heraclidis locum de musica, per Pythagoram reperta et exculta, habes apud *Porphyrium* in Harmonica Ptolemaei p. 213. Quaedam de Pythagora ex Heraclide refert *Clemens* 2. Stromate. *Fabric.* Conf. *Ionsium* de script. hist. phil. I. 17. p. 106 sqq. I. c. 14. 7. p. 89. Scripsit quoque κτίσεις, *Ionf.* ib. I. 12, 5 et 6. conf. supra lib. I. cap. 22. §. 1. infra lib. III. cap. 11. in Catalogo Peripateticorum, vol. II. p. 302. lib. V. cap. 7. p. 62. vol. VII. et alibi. In narrationibus de rebus pythagoricis est homo vanus, superstitiosus, ideoque valde suspectae et sublestae fidei; atque a Timaeo apud *Diogenem Laert.* VIII. 71. 72. incusatur fictionum et fabularum conditarum, quas tamen venuste et ornate exposuisse dicitur. (Diog. Laert. V. 89.) Plura de illo homine exigui iudicii leges apud *Meinersium* in Histor. doctrinar. apud Gr. et Rom. I. p. 206 sqq. Adde cel. *Gedicke* in M. Tullii Ciceronis Historia philosophiae rom. etc. Berolini 1782. 8. p. 48. *Harl.*

Hicetas Syracusius, qui stante coelo terram moueri docuit. *Laert.* VIII. 85. *Ciceroni* IV. academ. Quaest. cap. 39. *Nicetas* [?] *Euseb.* XV. 55. praepar. Ἱκαίτης, Plutarch. III. 9. de placitis phil. Οἰκέτης. *Fabric.* Cel. tamen *Beck.* in egregia sua illius libri edit. e cod. Mosquensi reddidit Ἱκέτης, vide eius not. p. 217. Apud *Ciceronem* l. c. *Hicetas* legendum esse, iam viderunt Octauian. Ferrarius, Turnebus, Muretus et al. et sic cod. Cantabrig. diserte. Quare *Dauisius* cuius et P. Manutii notas ad h. l. conferes, in sua editione Cantabr. 1736. p. 227. atque *Ernesti* in rec. editione Opp. Cicer. *Hicetas* reposuerunt. *Harl.*

Hierocles auctor commentarii in carmina aurea Pythagorae, de quo dixi capite superiore. *Fabric.* De illius philosophia eruditum fert iudicium *Baltus* libr. III. de ethnic. philos. moral. cap. 18. *Heum.*

Hipparchides Rheginensis.

Hipparchus, ex cuius libro περὶ εὐθυμίας fragmentum occurrit apud *Stobaeum* serm. 106 Ad eum exstat *Lysidis* epistola [modo sit genuina,], qua illi dissuadet δημοσίᾳ φιλοσοφεῖν. Confer *Laert.* VIII. 42. et Synesii epistolam ad Herculianum. Hic ipse est Hipparchus, de quo *Clemens Alex.* V. Strom. p. 575. φασὶ γοῦν Ἵππαρχον τὸν Πυθαγόρειον, αἰτίαν ἔχοντα γράψασθαι τὰ τοῦ Πυθαγόρου σαφῶς, ἐξελαθῆναι τῆς διατριβῆς, καὶ στήλην ἐπ' αὐτῷ γενέσθαι οἷα νεκρῷ. Confer *Theodor. Canterum* lib. I. cap. 12.

12. Var. Lect. et quae infra in *Perilao*. [*Ionsium* l. c. I. 6. 31. *Eschenbach*. de poesi Orphica, pag. 4.]

Hippasus Metapontinus siue Crotoniata a *Iamblicho* cap. 23. relatus inter eos, qui iuuenes audiuere Pythagoram iam senem. De eo *Laertius* VIII. 84. qui, nihil eum scripsisse, ex Demetrii Homonymis notat. Idem tamen *Laertius* VIII. 7. ait, nonnullos tradere, quod μυςικὸν λόγον Hippasus sub Pythagorae nomine, in eius quidem ignominiam composuerit. Hoc scriptum ἱερὸν λόγον videtur vocare *Iamblichus* cap. XXXV. pag. 216. diuersum ab altero λόγῳ ἱερῷ n), apud eumdem memorato cap. XXVIII. p. 135. et a λόγῳ ἱερῷ tertio, cuius initium habet *Laertius* VIII. 7. Plura de *Hippaso* hoc Menagius in notis p. 387 sq. et *Reinesius* epistolis ad Hofmannum p. 504. [ep. 55. *De la Nauze*, de Pythagorae aetate, ex vers. Hissmanni in: Magazin etc. II. p. 99 sq. *Brucker*. Hist. crit. philos. vol. I. p. 1135 sqq.] Quemadmodum vero apud *Coelium Aurelianum* praef. ad libros de morbis acutis, Hippasi nomen corruptum in *Ipalli*, sic apud *Nemesium* p. 55. in *Hipparchi*. Pythagorae quoque auus *Hippasus* vocabatur. Praeterea inter Pythagoricos Iamblichus memorat *Hippasum*, Sybaritam: [Hunc ab *Hippaso* Metapontino perperam distingui a Fabricio, docet Brucker. l. c. p. 1135. not. o)] Omitto *Hippasum* Laconem, qui de republica Lacedaemoniorum libros quinque composuit. Laert. VIII. 84. De *Hippaso* Metapontino adscribam adhuc locum Iamblichi e libro tertio de philosophia Pythagorica, graece necdum edito pag. 64. ex versione Nic. Scutellii: *) *Hippasus*, (videtur legendum Hipparchus,) *eiicitur e Pythagorae schola eo, quod primus sphaeram duodecim angulorum* (Dodecaedron) *edidisset*, (adeoque arcanum hoc euulgasset:) *Theodorus etiam Cyrenaeus et Hippocrates Chius Geometra eiiciuntur, qui ex Geometria quaestum factitabant.* Confer Vit. Pythag. cap. 34. et 35. Ἀκȣσματικὸς dicitur *Syriano* in XII. Metaphys. p. 71. b. et eidem Iamblicho ad Nicomachum p. 11. Citatur p. 142. 159. 163. et apud *Theonem* Smyrnaeum p. 91. *Syrianum* in XII. Metaphys. p. 85. b. *Boeth*. II. 8. Music. et *Marcianum Capellam* IX. p. 317. vbi alii Codices *Lasus*, sed prima Marciani editio Vicentina *Hippasus*. Alterius *Hippasi* mentio in veteri inscriptione apud Sponium p. 138. Misc. [*] [*Hippasum* Thasium *Villoison* in Anecd. gr. II. p. 130. excitat ex Aristotelis A. P. cap. 25. p. 674. edit. II. du Val. at legitur, (v. p. 202. editionis a me curatae) Ἱππίας.]

Hippocrates Chius, geometra. Meminit *Proclus* lib. II. in Euclidem p. 19. et *Iamblichus* in loco, quem paulo ante in Hippaso adduxi. Idem est Hippocrates mathematicus apud *Plutarch*. in Solone p. 79. In reliquis omnibus, excepta geometria, stultum ac ridiculum fuisse testatur *Aristoteles* Ethic. ad Eudemum VIII. 14. Praeter alia ingenium exercuit in quadratura circuli demonstranda, teste eodem *Aristotele* 1. de Sophist. Elench. cap. 10. Themistio et Eutocio. Vide *Meursium* ad Chalcid. p. 5 sq. Olympiodorum in 1. Meteor. πρᾶξει VI. p. 17. et Io. Grammaticum p. 17c. edit. latinae. Ab hoc Hippocrate nomen accepit *lunula Hippocratis*, cuius quadraturam demonstrant Franciscus Vieta

n) Vide, quae supra lib. I. cap. XIX. nr. 2. et lib. II. cap. XII. p. 454. sq.

o) Graece, et plenius, vbi non solum Ἵππασος in textu legitur, sed etiam plura de eo produntur, (e cod. Veneto a *Villoisonio* in Anecdotis gr. vol. II. editus est lib 1,) pag. 216. Idem tamen doct. *Villoison*. in com m. de triplici theologia - veterum p. 290 sq. de *Hipparcho* idem narrat. *Harl.*

Vieta VIII. 9. Variorum: expeditiore etiam methodo Ferdinandus Ernestus Comes ab Herberstein, in Actis Eruditor. Lipf. 1710. p. 16. conf. Io. Poleni quadraturam circuli Archimedis et Hippocratis Chii, analytice expressam ad calcem dialogi de verticibus, Patau. 1712. 4.

Hippodamus Thurius, ex cuius libro περὶ εὐδαιμονίας fragmentum apud *Stobaeum* ferm. 101. ex lib. de Rep. id. ferm. 41. et 96. Mureto idem est Hippodamus Milesius, qui ab Aristotele reprehenditur lib. II. Politicor. cap. 8. Vide *Mureti* Varias lect. lib. I. cap. 14. et lib. XV. cap. 18. *Fabric.* *Muretum* quidem *Victorius* Variar. lectionum lib. 38. cap. 2. reprehendit, quod duos Hippodamos is inter se confuderit, et aduersus illum suscepit defensionem Aristotelis: ait enim, Hippodamum illum, qui ab Aristotele reprehenditur, distinguendum esse ab illo Hippodamo, cuius verba retulit Stobaeus, priorem fuisse Milesium, posteriorem vero, apud Stobaeum, Thurium. Victorio adsentitur *Mich. Piccartus* in Comment. ad Aristotel. Politic. p. 241 sqq. qui praeter ea adnotat, Mureti sententiam pluribus aliis argumentis esse falsi conuictam ab Antonio Riccobono. Victorii argumenta dissoluere conatus est Muretus libr. XV. varr. lectt. cap. 18. cuius tamen responsio non satis firma visa est *Henr. Valesio*, qui in Emendation. lib. IV. p. 111. id, quod Mureto probandum fuisse ait, at non praestitum, testimoniis schol. ad Aristophanis Equites v. 327. Hesychii, Ἱπποδάμου νέμεσις, Harpocrationis in Ἱπποδάμεια, (ad quem locum ipsum consules Valesium p. 40. notar.) ostendit, vnum eumdemque esse Hippodamum Milesium ac Thurium, et Mileto migrasse Thurium, nec Aristotelem confudisse duos Hippodamos. Fragmenta eius habet *Arsenius* in Ἰωνιᾷ, (vbi pariter duo Hippodami memorantur,) teste Bandin. in Catal. MSS. gr. bibl. Laurent. vol. I. p. 549. Ad Hippodamum scripsit Theano περὶ ἀρετῆς. v. Suidam in Θεανώ. *Harl.*

Hippomedon Aegaeus idem vt suspicor qui in Iamblichi codicibus cap. 18. p. 89. vocatur Ἱππομέδων ἄγειος Ἀσινεὺς Πυθαγόρειος τῶν p) ἀκουσματικῶν. Pro Ἄγειος Ἀσινεὺς *Stanleius* p. 519. Hist. Philosophicae legebat Ἀγειασινεύς, [et sic correxerat Heumannus in suo exemplo:] sed lubens adsentior Küstero, qui ex capite 36. Iamblichi, Ἀιγεᾶος reponere iubet.

Hippon. Samius Aristoxeno, aliis Metapontinus, vel etiam Rheginus. Vide, quae de eo infra cap. XXIII. §. 20. [item *Fabric.* ad Sext. Empir. lib. III. Hyp. Pyrrhon. §. 30.]

Hippostratus Crotoniata.

Hippostheues Crotoniata.

Hippofthenes Cyzicenus.

Iamblichus

p) Ἀκουσματικοὶ vocantur Iamblicho auditores et discipuli familiares Pythagorae, quibus opponit μαθηματικούς, quos pro veris Pythagoreis habitos a prioribus negat lib. III. de secta pythagorica p. 64. edit. Scutelli, [gr. in Villoisonii Anecd. gr. II. p. 216. *Harl.*] Confer eumdem Vit. Pythag. cap. 18. et Gellium lib. I. cap. 9. Schefferum de natura et constitutione philos. italicae cap. 10. *Fabric.* Iamblichum vero et Schefferum refutat, et aliter constituit classes *Tiedemann.* V. Cl. in principibus Graeciae philos. p. 286 sqq. adde eumdem p. 283 sqq. 288 sq. *Meiners.* in Historia doctrinarum apud Gr. et Rom. p. 461 sq. et, quae ad initium huius capitis adnotaui. *Harl.*

Iamblichus Chalcidensis Syrus, scripsit vitam Pythagorae aliaque ad philosophiam pythagoricam spectantia, de quibus infra lib. IV. Discipuli eius Sopater, Aedesius, Eustathius, Plutarchus Atheniensis, Theodorus, Euphrasius etc. Vide, quae ad Eunapium: [quae vero lucem non adspexerunt.]

Ibycus. *Fabric.* Vid. *Athenaeus* lib. II. p. 69. lib. IV. p. 175. lib. IX. p. 388. lib. XIII. p. 564. 601. 603. *Heumann.* In primo Athenaei loco *Valckenar.* iubet pro Ἴβυκος δ' ὁ Πυθαγόρειος scribere Λῦκος δ' ὁ π. idque comprobat *Ruhnken.* ad P. Rutilium Lupum pag. 100. *Harl.*

Iccus vel Icmus Tarentinus.

Ionem, hodiernum de Pythagora haereticum, memorat *Tertullian.* lib. de ieiuniis cap. 15. *Heumann.*

Ippallus. Vide supra, in Hippaso.

Itanacus Crotoniata, siue, vt Obrechtus et Küsterus e MSS. ediderunt, *Itmaeus.*

Laco Samius.

Lacritus siue Lacrates Metapontinus.

Lamiscus. Laert. III. 22.

Laphaon siue Laphion Metapontinus.

Laxeutirius. vid. notam ad §. VI. ex Bandini Catal. vol. III. p. 338 sq. et 340. *Harl.*

Leo Metapontinus. Vide supra in Alcmaeon. Idem forte Leo, Neoclidis discipulus, qui inter claros geometras celebratur a Proclo lib. II. [❡] in Euclid. [p. 19. vid. infra lib. III. 14. §. 18. vol. II. p. 385. lib. V. cap. 5. vol. VI. p. 384. *Harl.*] et perinde, vt praeceptor, multa priorum adiecisse inuentis, elementa etiam huius scientiae adcurate consignasse traditur p. 19. Alius Leo Phliasiorum tyrannus, cui se *Philosophum* professus Pythagoras est apud *Laertium* Prooem. §. 12. et VIII. 8. Cicero V. Tusc. [cap. 3. vbi vide Dauisii notam.]

Leocritus Carthaginiensis.

Leocydes Metapontinus.

Leodamas Thasius, cuius meminit Proclus lib. 2. in Euclidem p. 19. et lib. III. p. 58. Laertius III. 24.

Leonteus Tarentinus.

Leophron Crotoniata.

Leptines Syracusius.

Leucippus a Iamblicho cap. 23. refertur inter eos, qui Pythagoram iam senem audierunt iuuenes. Laertio Leucippus sexta demum a Pythagora γενεᾷ memoratur prooem. sect. 15.

Sub *Lini* nomine carmen heroicum a Pythagoricis confictum memorat Iamblichus cap. 28. [conf. *Hauptmanni* progr. de Lino, p. 3. *Harl.*]

Lithagus. Iamblich. cap. 35.

Longinus

Longinus Pythagoricis accenſetur ab *Euſebio* VI. 19. Hiſt. *Fabric.* At enim Ἀλβῖνος legendum, et *Longinum* numero Pythagoricorum eximendum eſſe, ait *Ruhnken.* in Diſſ. de Longino, §. 7. p. 17. et 18. quia Origenes Longini, nondum nati, libros legere non potuerit. *Harl.*

Lucius Hetruſcus. Moderati Pythagorici diſcipulus. Plutarch. VIII. 7. quaeſt. conuiual.

Lycon Tarentinus. Iamblich. c. vlt. Alius Λύκων ὁ Ἰασεὺς, qui ἐν τῷ περὶ Πυθαγόρου laudatur ab Athenaeo, X. p. 418. F. II. p. 47. A. Lyconis Pythagorici, qui Ariſtotelis ſuppar fuit, et calumniatus, mentio exſtat apud Euſebium XV. 2. praeparat. Laertium V. 69. Theodoritum lib. VIII. et XII. Therapeut. *Fabric.* Conf. *Ruhnken.* ad P. Rutilium Lupum p. 100. *Harl.*

Lyramnus Ponticus.

Lyſiades Catanaeus.

Lyſibius Tarentinus.

Lyſis Tarentinus, cuius exſtat epiſtola ad Hipparchum, de qua ſupra cap. X. nr. 32. [vid. Lambecii Comm. de bibl. Caeſ. vol. VII. p. 26. Kollar. et indic. ibid. voc. Lyſis.] A *Iamblicho* cap. 23. refertur inter eos, qui iuuenes Pythagoram auſcultarunt iam ſenem. Epaminondam q) inſtituit teſte *Diodoro Sic.* p. 246. Excerpt. Peireſc. *Cornelio Nepote* in Epaminonda, cap. 2. [vbi vide Staueren in edit. min.] *Dione Chryſoſt.* XLIX. pag. 537. *Aeliano*, III. 17. Var. [vbi vid. Scheffer. et Perizon.] *Porphyrio* p. 38. et *Iamblicho* cap. 35. Commentarios de philoſophia pythagorica compoſuit, id. p. 40. Vide *Hieronymum* aduerſus Rufinum Apologia 2. p. 166. ac *Laertium* VIII. 7. r) qui Lyſidis quaedam ſub Pythagorae nomine aetate ſua lecta eſſe teſtatur. Aurea carmina illi a nonnullis tribui, notatum a me eſt capite ſuperiore §. 6. Vide et ſupra, in *Cylone*. Fidem ſingularem ſeruandi etiam in re leui promiſſi Euryphamo teſtatus eſt, vt narrat *Iamblich.* cap. 30. Citatur Lyſis ab Athenagora in Apologia. Scholam habuit Thebis, teſte Hieronymo, ſepultus [?] etiam Thebis, vnde reliquias eius a Pythagorico Theanore relatas in Italiam memorat Plutarchus de Deo Socratis p. 579. adde p. 583.

q) Ab eodem cum Thebis diem Lyſis obiiſſet conditus eſt. Vide Plutarchum de genio Socratis f. 585 ſq. [ſ. vol. VIII. edit. Reiskii, p. 312 ſqq.] *Fabric.* Adeo multa de hoc homine, eius aetate et quaeſtione, num iſte Epaminondae eſſe potuerit magiſter, docte, at impari fortuna, ſcripta ſunt et agitata inter Dodwellum praecipue atque Bentleium, vt tempus et chartam perderem, ſi, quae in vtramque partem ſunt diſputata, repeterem. *Dodwellus* in lib. de Cyclis vet. p. 148. vberius vero in Exercit. II. de vita Pythagorae p. 191 ſqq. 195 ſq. 207. 216 ſqq. et 222 ſqq. omnia collegit, quibus demonſtraret, Lyſidem illum, qui Epaminondam docuit, fuiſſe diſcipulum Pythagorae, at iunioris, cuius quidem proprium nomen fuiſſet *Mnemarchus*, Pythagorae autem nomen dumtaxat adſcititium. Quae Dodwell. ſcripſerat in libr. de Cyclis l. m. ea grauiter oppugnauit *Bentleius* in Reſp. ad Boyle p. 43 ſq. et erudite docuit, illam opinionem repugnare temporis rationi, atque hiſtoricos duo confudiſſe Lyſides. Atque *I. Iac. Syrbius* in Pythagora intra Sindonem noſcendo, in Corollario primo, calci adiecto, duo, putat, fuiſſe *Lyſides*, Pythagoreos. Bentleio adſentitur *Meinerſius* l. m. p. 215. 319. 343. item cenſor in biblioth. critica Amſtelod. vol. II. part. VIII. p. 111. not. a) *Harl.*

r) Vbi vid. Menagium et eundem in Hiſtoria mulier. philoſopharum, §. 90. 91. *Harl.*

Malchus. Vide infra Porphyrius.

Malias Lucanus.

Mamercus siue Marcus cognomine Αἰμύλιος, Πυθαγόρε παῖς τῦ σοφῦ. *Plutarch.* in Pauli Aemilii vita p. 256. *Festus* in primis: „ *Aemiliam gentem* adpellatam dicunt a Mamerco, Pythagorae philosophi filio, cui propter vnicam humanitatem cognomen fuerit *Aemilius.*"

Megillus ἐν τῷ περὶ ἀριθμῶν. Theologum. arithmeticae p. 28. Meminit huius Megilli *Plato,* de Legg. III. Alius *Megillus* apud *Lucian.* in Cataplo cap. 22. tom. I. pag. 438. [tom. I. p. 643. ibique schol. edit. Reitzii. it. dial. mort. I. cap. 3. tom. I. p. 333.]

Megisteas Metapontinus.

Melanippus Cyrenaeus.

Melisias Metapontinus.

Melissus Samius. *Plutarch.* Pericle. p. 166. Themistocle p. 112. Aristotelis librum πρὸς τὰ Μελίσσε memorat *Laertius* V. 25.

Menaechmus Eudoxi discipulus, cuius meminit *Proclus* 2. in Euclid. p. 19. *Plutarchus* VIII. cap. 2. sympos. et *Eutocius* in 2. Archimedis de sphaera ac cylindro.

Menestius Sybarita.

Meno Crotoniata, Pythagorae gener, nisi legendum Milo. *Iamblich.* cap. 30.

Meno, cuius nomine dialogus exstat in Platone.

Meto Parius. Vide supra in Alcimacho.

Metopus Metapontinus. Ex huius, an Sybaritae Metopi libro de virtute exstat fragmentum, [cuius sententiam vere pythagoricam esse, ait Tiedemann. l. m. p. 208.] apud *Stobaeum* serm. 1. p. 7. Emendat *Salmasius* ad Simplicium p. 151. [vid. *Gale* Opusc. mytholog. p. 684.]

Metrodorus Cous medicus, Pythagoricus, Epicharmi frater Thyrsi filius memoratur a *Iamblicho* cap. 34.

Millias Crotoniata, siue potius Myllias. *Iamblich.* cap. 31. et vlt. vbi et vxor eius, quemadmodum et Porphyrio, memoratur Timycha.

Milo Crotoniata, in cuius aedibus conuenire soliti et Cylonio scelere periere Pythagorei. [confer autem *Dodwell.* Exerc. II. de aetate Pythag. §. 26. p. 207 sqq.] Vide *Iamblich.* cap. 35. apud quem p. 208. edit. Arcerii male Μύλλωνος et in MS. Paris. Κύλωνος, pro Μίλωνος, vt e Porphyrio restituit Neocorus, et e MS. Memmiano *Sam. Tennulius* apud Iac. Gronouium ad tom. II. thesauri Antiqu. graecar. tab. 50. vbi Milonis effigies imberbis. Idem robustus athleta fuit, vt docet *Diodorus Siculus* XII. 9. cui addes Tzetzen Chil. II. hist. 39. et scholiasten Luciani tom. I. pag. 14 sq. [p. 500. edit. Reitz. vbi vid. Hemsterhus.] Porro plures fuisse *Milones*, recte obseruatum *Casaubono* cap. VI. lectionum Theocriticarum. Milonis vxor *Myia*, de qua infra. E Milonis physicis fragmentum apud *Stobaeum* Eclog. pag. 67. Alius *Milo*, qui Tarentum [?] tradidit Romanis,

nis, teste *Syncello* pag. 271. Fuit et *Milo* Aetolus, Landamiae percussor. *Iustin.* XXVIII. 3. 8.

Miltiades Carthaginensis fidem suam probans Possidi Argiuo itidem Pythagorico. *Iamblich.* cap. 27. Sed legendum Μυτγιάδης ex emendatione *Iac. Gronouii* tom. II. Antiqu. graecar. ad tab. 23.

Mimas. Huius esse quinque διαλέξεις de bono et malo, honesto et malo, honesto et turpi, iusto et iniusto, mendacio et veritate, sapientiaque ac virtute, num doceri possit: quas cum fragmentis Pythagoreorum ad Laertii calcem edidit H. Stephanus, verisimile visum *Iohanni North*, qui illas latine vertit et notis illustrauit. Exstant inter opuscula mythica, physica et ethica Tho. Galei. edit. Amstelod. p. 704. et Mimantis nomen occurrit p. 722. Sed in cod. MSto, qui adseruatur Cizae, Misniae oppido, fuitque olim Reinesii, et in quo hae dissertationes Sexto Empirico subiiciuntur, non legitur Μίμας, sed μύςας siue *initiatus. Fabric.* qui de hoc loco copiosius disserit infra lib. VI. cap. 7. vol. XII. pag. 617. *Harl.*

Mimnomachus Leontinus.

Mnemarchus siue Mnesarchus Theanus et Pythagorae F. Suidas in Θεανώ. Aristaei in schola pythagorica successor, si credimus Iamblicho cap. 36. At iuuenem decessisse tradit anonymus apud Photium cod. CCLIX. Pater quoque Pythagorae Mnesarchus adpellabatur, et sollemne Graecis, nomina auorum infantibus imponere, vt Empedoclis philosophi auus vocabatur itidem Empedocles. Sic Nicomachus Aristotelis pater. Cimonis nepos Cimon apud Plutarchum. *Ouid.* IX. Metamorph. fab. 12. *Vota pater soluit, nomenque imponit auitum, Iphis auus erat.* [compara *Dodwell.* in Exerc. de Pythag. vita §. 29. p. 222 sqq.]

Mnesilaus Rheginensis.

Moderatus Gaditanus sub Nerone clarus Pythagoricus: diuersus, vt videtur, a L. Iunio Moderato Columella, licet itidem Gaditano et eiusdem aetatis scriptore; sed latino. vid. bibliothecam latinam [tom. II. edit. Ernesti. cap. VII. pag. 71.] De placitis sectae suae scripsit libros XI. teste Porphyr. p. 32. siue libros V. Πυθαγορικῶν σχολῶν, vt Stephanus ac Suidas in Γάδειρα, idem enim opus esse puto. [vid. Porphyr. in vita Plotini cap. 20. *Heumann.*] Hunc Moderatum virum eloquentissimum ex parte imitatus Iamblichus, teste *Hieronymo* 2. aduersus Rufin. De Moderato vide Tennulium ad *Iamblichi* Arithmetic. p. 60. *Ionsium* lib. III. cap. 5. p. 229. infra in Oderatus, et paullo ante, in Lucius. Fragmentum eius apud *Stobaeum* Eclog. pag. 3. *Fabric.* vid. Valesf. hist. eccl. lib. VI. cap. 29. pag. 109. *Heumann.* conf. Aldrobandin. ad Diogen. Laert. VIII. 25. *Meiners.* l. c. I. pag. 248 sqq. 536 sqq. at collato censore in biblioth. crit. Amstel. II. part. 8. pag. 122.

Moerus, Hygino fab. 257. idem, qui aliis Phintias, sponsorem mortis habens Selinuntium, qui aliis vocatur Damon. Apud Laertium VIII. 7. laudatur quidam *Moeris*, geometricorum principiorum ante Pythagoram repertor.

Molon a Iamblicho cap. 23. adnumeratur iis, qui iuuenes Pythagoram iam senem auscultarunt.

Mummius, apud Godfridum Viterbiensem, lege *Numenius.*

Myies Posidonius.

Myllias Crotoniata, Timychae maritus. *Porphyr.* pag. 42. ex Hippoboto et [?] Neanthe: *Iamblich.* cap. 31. Hunc Midam olim fuisse monuit Pythagoras apud *Iamblich.* cap. 28.

Myonides. Infra in Temnonide.

Mytgiades. Supra in Miltiade.

Nastas Cauloniensis.

Nausitheus Atheniensis.

Nausithus Tyrrhenus. Vide supra in Eubulus.

Nearchus, cuius hospitio vsus est Cato maior, et ab eo philosophiae meditationibus imbutus. Vide [*Ciceron.* de Senectute cap. 12.] *Plutarchum* Catone maiore p. 337.

Neoclides. Supra in Leo.

Neocritus Atheniensis.

Nias Tarentinus. Lege Clinias.

Nicetas Syracusius. Supra in Hicetas.

Nicomachus Gerasenus, de quo dixi infra lib. IV. [conf. Meinerf. l. m. p. 250 sqq. 537 sqq.]

Nigidius Figulus, de quo in bibliotheca latina, [lib. III. cap. 8. vol. II. p. 119. edit. Ernesti,] Pythagoricus et magus vocatur ab *Eusebio* in Chron. ad Olymp. CLXXXIII. *Fabric.* vid. supra in *Figulus.*

Ninon Rhetor, Pythagoreorum, Crotone, accusator et hostis. Iamblich. cap. 35.

Numa Pompilius rex romanus, Pythagora antiquior fuit, licet a multis, veteribus quoque, vt *Clemente Alexandr.* XI. Strom. p. 248. propter nonnullam dogmatum conuenientiam Pythagoreus et a Pythagora edoctus, (Plutarch. p. 256. in vita Pauli Aemilii,) adpellatur. Confer *Dionem Chrysost.* XLIX. p. 538. et *Nicephorum Gregoram* XXIII. p. 695. editionis praeclarae Boiuinianae, vbi vitam Numae a Plutarcho scriptam laudat; *Diodor. Siculum* in Excerptis Peiresc. p. 230. *Cyrill.* VI. in Iulian. p. 193. De hoc dixi infra in legumlatoribus. Vide etiam Stillingfleetum in Originibus sacris posterioribus posthumis L. I. cap. 1. p. 59 sq. Floridum Sabinum lect. subcisiu. cap. 13. Rualdum ad Plutarch. p. 74. Commentariorum Numae mentio apud *Liuium* lib. I. cap. 31. s) De libris pythagoricis in Numae sepulchro repertis *Liuius* XL. 29. [vbi vid. not. in edit. Drakenborch. tom. V. pag. 488.] *Plin.* XIII. 13. *Lactant.* I. 22. *Augustin.* VIII. 5. de ciu. Dei. *Aurelius Victor.* cap. 3. de viris illustr. Plutarchus etc.

Numenius Apameensis, inter Pythagoricos et Platonicos numeratur a Porphyrio in vita Plotini. [et Euseb. H. E. VI. 19. sed fuit potius Platonicus. conf. infra lib. III. cap. 3. vol. II. p. 63.

s) Vid. Pag. Gaudentium de philos. Rom. cap. 2. Sed alius fuit Pythagoras etc. Numae σύγχρονος. Hinc origo erroris, vid. Ionsius lib. IV. pag. 343. *Heumann.* Effigies apud Gronou. tom. III. Antiquitt. gr. thesauri yyyy.

II. p. 63. *Meinerf.* l. c. T. p. 255. coll. cenfore in biblioth. crit. Amftel. II. part. 8. pag. 123. no. x. *Roffius* in Commentatt. Laertian. §. 75. vbi difcernitur a *Numenio Pyrrhoneo*, apud *Diog. Laert.* IX. fect. 68. *Harl.*] De eo *Meurfius* ad Hefych. et *Ionfius* III. 10. Fragmenta eius ἐκ τȣ̃ πρώτȣ περὶ τῆς τῶν Ἀκαδημαϊκῶν πρὸς Πλάτωνα διαςάσεως apud *Eufebium* XIV. 5 fq. e libro περὶ τἀγαθȣ̃. XV. 17. [in cod. Vindobon. tefte *Lambecio* in Comment. de biblioth. Caefar. p. 73 fq. et p. 81. vol. VII. *Harl.*] περὶ ἀριθμῶν, περὶ τόπȣ et τρίτον περὶ τἀγαθȣ̃ laudat Origenes IV. in Celfum pag. 198. Alius *Numenius* Heracleota fcriptor ἁλιευτικῶν. Suid. in κικίλιος. *Fabric.* De Nigidio vid. *Hornius* in hiftoria philof. lib. IV. cap. 4. p. 243. *Auguftin.* lib. V. de C. D. cap. 3. *Pag. Gaudentius* de philof. Rom. cap. 31. *Heumann.*

Obfis. Vide Opfis.

OCELLVS t) (Ὤκελλος fiue, [quod malit M. du Soul. ad Lucian. I. pag. 729.] Ὄκελος, fiue Ὄκκελλος denique,) Lucanus, cuius nepotes conueniffe fe fcribit Archytas epift. ad Platonem, et ab eius nepotibus fcripta Ocelli περὶ νόμȣ, περὶ βασιλείας καὶ ὁσιότητος et τῆς τȣ̃ παντὸς γενέσιος accepiffe: apud *Laert.* VIII. 80. Ex eius libro de lege fragmentum apud *Stobaeum* Eclog. p. 32. Libellus περὶ τȣ̃ παντὸς φύσιος etiamnum exftat integer: quamquam non dorica dialecto, qualis [?] primum fcriptus ab Ocello fuerat, vt ex fragmentis, a *Stobaeo* [Eclog. phyf. I. c. 24.] feruatis, perfpicue adparet: fed a grammatico aliquo, vt facilius a lectoribus intelligeretur, in κοινὴν dialectum transfufus. [*Sevin* in Hiftor. fociet. reg. Parif. vol. III. pag. 142. (f. fecundum verfionem Gottfchediae germanicam, Lipfiae, 1750. tom. II. p. 186.) putat quoque, dorice fcriptum effe Ocelli librum, et mutationem in linguam κοινὴν factam effe ferius. Quod vero liber citatur a Philone, Stobaeo, Proclo et Simplicio περὶ τȣ̃ παντὸς φύσιος, exiftimat idem ille, infcriptum fuiffe primum περὶ τᾶς τȣ̃ παντὸς γενέσιος. Enimuero haec emendatio haud neceffaria eft, et vero pofteriorem proderet aetatem. Nam Ocellus vfurpat id vocabulum in prima illius fignificatione, qua denotat *ortum*, cauffam, qua aliquid fit, efficitur. Atque ipfe Ocellus in fragmento apud Stobaeum, τίς ἐν, ait, αἰτία καὶ ΦΥ'ΣΙΣ, τὸν μὲν κόσμον ἁρμόσθαι διαπαντός; Pofteriore aetate illa fignificatio abiit in defuetudinem, et loco illius vocabuli in illo fenfu philofophi adhibuerunt γένεσιν. Hinc φύσις ab auctore epiftolae, quae apud Diogenem Laertium tribuitur Archytae, per γένεσιν explicatur. vid. *Bardili* loco mox memorando p. 182. Libellus autem, qui adhuc exftat, num ab Ocello ipfo fit exaratus, an faeculo demum primo poft Chriftum natum foetus fuerit ingenii cuiusdam philofophi peripatetici, nefcio cuius? haec quaeftio viros eruditos in duas traxit partes, et pro vtraque fententia pugnant homines ingenii laude et litterarum copia florentes. Abnegant igitur Ocello iftum libellum *Thomas Burnetius*, Archaeol. philof. lib. I. cap. 11. pag. 425. et *Sam. Parkerus* de deo difput. IV. fect. 3. pag. 367 fqq. cuius pofterioris cum fententiam, librum ex Ariftotelis fcriptis effe compilatum et politiorem Atticorum fermonem prodere iuniorem aetatem, atque

t) De hoc *Ocello* iudicia variorum adfert *Blountius* in Cenfura Author. p. 6. conf. *Morhof* Polyhift. tom. II. lib. 2. part. 2. cap. XI. §. 7. p. 345. *Menagius* hiftor. mulier. philof. §. 100 — 102. *Heumann.*

atque peripateticae phyſiologiae videri epitomen, tum argumenta repetiit atque ſub examen vocauit *Bruckerus* in Hiſtor. crit. philoſ. vol. I. p. 1123 ſqq. idemque ſummam exhibuit philoſophiae Ocelli. Idem tulerunt iudicium *Stillingfletus*, (vid. Acta eruditor. Lipſ. 1712. p. 10. *van Dalen* in libro de Ariſtea pag. 53. *Boeclerus* in Bibliogr. critica pag. 644. *Conringius* in Propolit. cap. XV. pag. 104. arbitratus, opuſcula, quae tribuuntur Ocello Lucano ac Timaeo, eſſe ſuppoſititia; cui adſentitur *Thomaſius* tom. IX. Obſervatt. Halenſ. VI. §. 7. Noſtra aetate vt ingenioſe, ita ſcite docteque oppugnauit antiquitatem libelli Ocelliani cl. *Meinerſius* in Cenſura editionis Battaeſianae, in bibliotheca philologica vol. I. part. III. Gottingae, 1771. p. 100 ſqq. et p. 204 ſqq. Timaeo libellum fuiſſe ſuppoſitum contendit. In hiſtoria doctrinae de vero deo p. 312 ſqq. acrius et vberius propugnat ſuam ſententiam, iudicans, eum, qui credere, Archytae epiſtolam eſſe genuinam, Ocellum ipſum ita antiquum fuiſſe, vt Archytas ipſius nepotes videret, ſimulque Ocellum Lucanum pro auctore libri, ipſi adſcripti, habere velit, ſummam certe vniuerſae antiquae hiſtoriae ignorantiam prodere. In Hiſtoria denique doctrinarum apud Gr. et Rom. pag. 584 ſq. non ſolum permanet in ſua ſententia, (quam refutari non poſſe, ait,) illum libellum non conſcriptum fuiſſe ab antiquo quodam Pythagoreo, multo minus ab Ocello Lucano, ſed etiam addit indicem vocabulorum artis, e quibus adpareat, libellum poſt Platonis atque Ariſtotelis tempora fuiſſe concinnatum. Illius iudicio ſubſcribit *Platner* V. Cl. in Aphoriſmis philoſophicis, §. 1079. p. 424. Neque tamen defuerunt contrariae ſententiae patroni aeque docti atque ſagaces. *Caſpari Barthii* iudicium Aduerſar. lib. 42. cap. 1. p. 1867. iam adtulit *Blount* loco ſupra memorato. „Dubitant, ait, nonnulli de libelli eius, (de Vniuerſi natura,) ingenuitate, non conſiderate ſatis, vt ego perſuaſus ſum. Nam et breuitas et grauitas illi ſaeculo reſpondet, vt de rebus et ſermone nunc nihil dicam." *Fabricius* noſter, et h. l. et clarius infra ſect. III. vti antea *Iuſt. Lipſius* in manuductione ad Stoicam philoſ. lib. I. diſſ. 6. etiam non videtur dubitaſſe. *Morhof* in Polyhiſt. tom. II. lib. II. part. II. cap. 11. §. 7. p. m. 322. non ſatis aperte declarat mentem ſuam, in illorum tamen ſententiam, qui libellum eſſe germanum credant, tranſire videtur; at ibid. lib. I. cap. 2. §. 3. pag. m. 13. clare adfirmat, Timaei Locrenſis fragmentum non vsque adeo plenam mereri fidem; *Ocelli* autem *Lucani ſcriptum eſſe genuinum*, hoc totum paene Ariſtotelem exſcripſiſſe, vt vel ex vno hoc pateret, non adeo falſos eſſe, qui Ariſtoteli plagia, in veteres philoſophos commiſſa, imputent. *Hornius* in Hiſtoria philoſoph. lib. III. cap. 11. pag. 179. *Bruckerus* l. mem. *Stolle* in Hiſtoria litteraria cap. IV. §. 12. pag. 555 ſq. *Adelung* in Geſchichte der Philoſophie für Liebhaber, aliique pro genuino Ocellii foetu habent libellum, et ab aliorum vindicant criminibus. Vberius doctiusque, partim vſi teſtimoniis veterum, *Philonis* περὶ ἀφθαρσίας κόσμου, p. 940. *Sexti Empirici* aduerſ. Math. X. 316. *Stobaei* I. cap. 14. *Archytae* epiſtolae apud *Diogen. Laert.* VIII. 80. (at minus ſincerae fidei,) ad Platonem, *Cenſorini* de die natali cap. 1. *Iamblichi* aliorumque, (vid. teſtimonia veterum a Galeo collecta pag. 501. mythologicorum opuſculorum etc.) partim ex indiciis orationis conciſae acutaeque, vltimam ſimplicitatem et Pythagoreis conſuetam ſcribendi rationem redolentis, et doctrinis opinionibusque pythagoricis ſtabiliunt fidem et integritatem auctoris aeque ac libelli *Battaeſius* ad editionem ſuam, in primis contra Meinerſium *Tiedemann.* in Primis Graeciae philoſophis p. 198 ſqq. 209. 494 ſqq.

494 sqq. (comprobante censore in biblioth. crit. Amstel. II. part. 8. p. 119.) et *Christoph. Gottfr. Bardili* in: Epochen der vorzüglichsten philosophischen Begriffe, nebst den nöthigsten Beylagen, part. I. Halae Saxon. 1788. Hic enim p. 131 sqq. systema Ocelli in compendium et ordinem redegit, tum p. 165. vsque ad finem, omnes, quas mouerat Meinersius dubitationes, omni cura et diligentia tollere, singula Meinersii argumenta dextre examinare, atque auctoritatem non minus quam veritatem scriptorum, quae et Ocello et Timaeo adtribui solent, euincere atque firmare studuit. Non quidem contendit, (quod Gale in praefatione ad Opuscula gr. mythologica senserat,) Ocellum et Timaeum ex sanctissima Pythagorae disciplina profectos, aut socios fuisse foederis pythagorici, aut germanos Pythagorae adseclas: sed in eo vnice versatur, vt ostendat, neutrius scripta esse seriore tempestate ex aliis compilata; e contrario orationis simplicitatem ac breuitatem, nec non rationem atque collocationem argumentorum et veritatem libellorum testari et vltimam antiquitatem. Equidem in discidio tam egregiorum et doctorum hominum malim ἐπέχειν: neque tamen nego, mihi quidem Tiedemanni atque Bardilii eorumque antiquiorum, quibus illi suffragati sunt, iudicia haud omnino displicere. Neque omnino spernendum videtur mihi *Bruckeri* effatum: „non eiiciendum nobile antiquitatis philosophicae monumentum ex Pythagoreorum circulo, sed scholae sectaeque suae relinquendus Ocellus, quem tamen subtilius magisque luculenter de rebus physicis disputasse, quam veteres primosque Pythagoreos, et propria atque domestica habere principia non negamus.“ Si integrum opusculum dicere nolimus genuinum, forsan interpolatum est, et antiquiora tamen Ocelli fragmenta continere videtur. Sed videant acutiores! Idem *Bruckerus* in Adpendice siue vol. VI. p. 313. instar supplementi quaedam collegit. Aetas igitur Ocelli certis signis definiri non potest. *Saxius* V. C. in Onomastico literar. tom. I. pag. 30. aetatem eius confert in a. m. 3508. Olymp. LXX. 4. ante C. N. 495. V. C. 257. — MSS. extant in biblioth. regia Paris. (teste Catalog. tom. II.) nr. 1928. 2018. et 2518. aut teste Labbeo cod. DXLVII. MXVIII. MMCCXL. — In biblioth. Veneta D. Marci, teste Catalogo p. 130. et 277. — In biblioth. Laurent. teste Bandiniano Catalog. vol. III. Plut. 86. cod. XXXII. pag. 377. vbi Bandini de editionibus quoque disserit, e Fabricio nostro. — In *Montfaucon* Bibliotheca biblioth. MSS. *quater* occurrit. — In *Montfaucon* biblioth. Coisliniana, cod. CLXXIII. pag. 229. — *Editiones* hae sunt:

Ocelli Lucani de Vniuersa natura, breuis et absoluta qualitatum elementarium enarratio: graece. per Conrad. Neobarium, regium typographum. Paris. 1539. 4.

Vid. Maittaire A. T. tom. III. part. I. pag. 300.

Iterum, ibid. apud Guil. Morellum, 1555. 8. teste Fabricio. — Post latine vertit *Guilelmus Christianus*, Francisci I. medicus, et Q. Florentis Septimii Christiani pater, Lugd. 1541.

Ocellus cum versione et commentariis *Io. Boscii Lonaei*, (male *Zonaeus* in Labbei biblioth. nou. MSS. p. 114.) Louan. 1554. 8. apud Petrum Colonaeum, bibliopolam.

Apud Fabricium, et in Maittaire A. T. Indic. pag. 100.

Ocelli Lucani libellus de natura vniuersi gr. et cum interpretatione lat. notisque *Ludouici Nogarolae*, Comitis Veronensis; addita epistola ad Adamum Fumanum, Canonicum

nicum Veronensem, de viris illustribus, genere Italis, qui graece scripserunt, Venetiis, 1559. 4.

In biblioth. Lugdunensi Bat. p. 209. Catalogi. Fallitur Nogarola, qui se primum latine Ocellum dare credidit: sed non minus fallitur Gaddius, qui tom. II. p. 128. adfirmat, Nogarolam non suae ipsius, sed Guil. Christiani versioni notas suas adiunxisse. Notae vero Nogarol. et ad criticam et ad interpretationem sensumque philosophicum spectant. Adde Giornale d' Italia tom. IX. pag. 123.

Ocellus Lucanus, de Vniuersi natura, interprete Ludou. Nogarola; Eiusdem Annotationes in Ocellum, et Epistola de viris illustribus, Italis, qui graece scripserunt. Editio tertia, collatione exemplarium melior facta. Heidelbergae. Ex bibliopolio Hieron. Commelini. 1596. 8.

In calce additae sunt variae quaedam lectiones ex Louaniensi codice depromtae, aliisque, (Veneto) quorum nomina non recensita sunt.

Ocellus Lucanus philosophus de Vniuersi natura. Textum e graeco in Latinum transtulit, collatisque multis exemplaribus, etiam MS. emendauit, paraphrasi et commentario illustrauit Carolus Emmanuel Vizanius Bononiensis. Pars physica. Ad Eminentissimum et Reuerend. Principem Franciscum Barberinum, S. R. E. Cardina. Vicecancellarium. Bononiae, ex typographia Ferroniana, 1646. 4.

— — *Pars politica, cui accesserunt V. C. Ludouici Nogarolae in eumdem notae. Eiusdem Ocelli de legibus fragmentum, vnaque locupletissimus index,* Bononiae etc.

Nomine Vizanii typographus in praef. postquam de superioribus editionibus quaedam memorauerat *), ita pergit: „Nogarolae et Comelini codicem vidit auctor, ac praeter ea M. S. codices Vaticanae bibliothecae duos, alterum antiquiorem, alterum V. C. Aloysio Lollino Episcopo, sanctiss. Vrbano VIII. Pont. Opt. Max. testamento legatum, singularique tanti Principis munificentia eidem bibliothecae donatum: et praeter ea M. S. alterum e musaeo V. Cl. Thomae Bartholini, Dani, quem doctissimus ille Vir cum auctore benignissime communicauit. etc." conf. Addizioni copiose di *Lionardo Nicodemo* alla Biblioteca Napoletana del Dottor Niccolo Toppi. Neapoli, 1683. fol. p. 187. Editio haec fuit olim optima et variae lectiones margine adscriptae. adde *Bentleium* in Responf. ad C. Boyl. p. 215 sqq. vers. lat. Lennep. vbi se a crimine plagii liberat. — Recusa est haec editio:

Ωκελλος etc. Ocellus Lucanus philosophus de vniuersi natura. Textum e Graeco in latinum transtulit, collatisque multis exemplaribus etiam MSS. — — — *illustrauit Carl. Emman. Vizzanius.* — — *Pars physica. Amstel. Io. Blaeu. 1661.* — *Pars politica.* — — *ibid. eod.* 4.

Ocellus

*) Quando in eadem praef. editor ant typographus scripsit: „Heidelbergae pariter impressum fuisse anno 1595. monet in bibliotheca philosophica Paulus Bolduanus, nescit, an Commelini codicem expressurus," vel error esse videtur typographicus, vel annus, quo praefatio scripta fuerit, cum anno, quo publicata est editio, confusus. Vizanius autem fuit Professor Patauinus, qui a. C. 1661. aet. 49. diem obiit supremum. vid. Nic. Comnenus in Gymnasio Patauino, p. 370. Elogium academiae incognitorum, pag. 89.

Ocellus — graece, cum versione latina et notis Ludou. Nogarolae, in *Thom. Gale* Opuscculis mythologicis, praemissis de Ocello veterum testimoniis a Io. Pearsonio collectis, Cantabrig. 1671. 8. in qua editione exstat etiam eiusdem Nogarolae epistola ad Fumanum paullo ante memorata, et Amstel. 1688. 8. pagg. 499 sqq. vbi haec epistola desideratur.

Ocellus Lucanus en grec et en François, avec des Dissertations sur les principales Questions de la metaphisique, de la phisique, et de la Morale des anciens, qui peuvent servir de suite à la philosophie du bon sens, par M. le Marquis d'Argens, à Berlin, 1762. 8.

Multa docte acuteque disputat *d'Argens* in commentario copioso; multa tamen habet more suo captiosa atque singularia, multa lepida. conf. etiam *Brucker.* in Adpendice s. vol. VI. Hist. crit. philos. p. 313. et Noua Act. Erudit. 1763. Mai. p. 211 sqq. August. p. 373. *Klotzii* Acta literaria vol. II. part. I. p. 39 sq. 57 sq. Versio illius et commentarius in linguam theotiscam translati cum contextu gr. lucem viderunt:

Betrachtungen des Ocellus von Lukanien über die Welt, aus dem Griechischen in das Französische übersetzt und mit verschiedenen Abhandlungen — — begleitet von dem Herrn Marquis d'Argens. — aus dem Französischen des H. Marquis in das Deutsche übersetzt. Breslau, 1763. 8.

Ocellum vero e MSS. optime restituit *Battaesius*, et non solum singula verba, sed integros quoque versus auctori antea valde corrupto reddidit, ac sensum philosophi vt plurimum acute explicuit: reliquos itidem, quos adiecit, libellos emendauit in Comment. acad. reg. Inscript. tom. XXIX. p. 240 — 294. tum sigillatim in editione ita inscripta:

Ocellus Lucanus, de la Nature de l'Univers; Timée de Locres, de l'ame du monde; lettre d'Aristote à Alexandre sur le systême du monde. Avec la Traduction françoise, et des Remarques, par Mr. l'Abbé Batteux. à Paris. 1768. III. tom. 8. Tria scripta esse genuina, demonstratum iuit Battaesius: at cel. *Meiners.* in bibliotheca philologica, vol. I. part. IV. p. 93 sq. et part. V. p. 204 sqq. Gottingae, 1771. 8. laudat quidem diligentiam et acumen atque dexteritatem Batt. in emendandis vertendisque illis scriptis; at tres illos libros habet suppositiios, multis in medium adlatis argumentis.

Ocellus Lucan. et Timaeus Locrus. gr. et lat. Paris. 1778. 8. (in Com. Reviczky Catal. pag. 81.) *Harl.*]

Loca ex hoc *Ocelli* libro apud *Stobaeum* Eclog. phys. p. 44. 45. Vide et p. 59. ac quae supra in Eccello. Et *Ioh. Pearsonium* ad symbolum Apostol. p. 90 sq. edit. latinae, *Theodorumque Canterum* lib. I. var. lect. cap. 17. Argute de eo *Iacobus Duportus* pag. 384. poem.

Dum mundum aeternum v) *putat, haud bene cernit Ocellus:*
Vera Lucanus denique luce caret.

Qq qqq 2 Ocylus

v) Ex *Bardili* mente l. m. p. 192. Ocello mundus fuit aeternum numen diuinum, quod ab aeternitate omnia ex semet ipso produxisset, omnia per semet ipsum efficiat et perpetuo sit effecturum: Aristoteles autem mundum a deo discretum et separatum cogitans, vtrumque finxit aeternum. Quare, sententiis

Ocylus Ocelli Lucani frater. *Michaeli Murgues* sect. I. male Ocellus dicitur *Luqvois*, ac si fuisset Lucensis: quem corrigit Clericus biblioth. sel. tom. XXVII. p. 446.

Pro Oderato apud *Syrianum* in XII. Metaphys. p. 91. b. legendum Moderatus, de quo supra.

Odias Carthaginiensis.

Oecetes. *Plutarch.* III. 9. de placitis Philos. [vitiose. vid. supra in *Hicetas.*]

Oenopides Chius, astronomiae peritus, auctor periodi LIX. annorum. De quo *H. Dodwellus* in opere de Cyclis p. 262. *Menagius* ad Laertium IX. 37. [P] et *Perizonius* ad *Aeliani* Var. lib. 10. cap. 7. Fabulatus est, solem antea iter illuc fecisse, vbi nunc est lacteus circulus, donec Thyestearum epularum scelere auersus Zodiacum ingrederetur. Vide Achillem Tatium, Isagoge in Aratum cap. 24. Meminit huius *Oenopidis Plato* in ἐρασαῖς, *Seneca* Nat. quaest. IV. 2. Censorinus etc.

Onatus Crotoniata. Ex eius libro περὶ Θεῶ καὶ Θεῖω adfert quaedam Stobaeus Eclog. phys. pag. 1. et 4. *Fabric.* Alius forsan *Onatus* est, cuius Ἀμαζονικὰ laudat *scholiastes* ad *Theocrit.* XIII. 46. nisi ibi Μύνατος cum Fabricio infra in vol. II. p. 441. potius legendum sit. *Harl.*

Opsis Pythagoricus citatur ab Athenagora in Apologia, [p. 25. edit. Dech.] vna cum Lyside et Philolao. Meursius autem in Denario putat corruptum.

Opsimus Rheginensis: [cuius *Iamblich.* meminit lib. I. cap. 36.]

Oresae fragmentum apud Stob. Eclog. pag. 105.

Oresander Lucanus.

Orestades Metapontinus Laertio IX. 20. memoratus; male *Arestades* in Iamblicho Arcerii.

Sub Orphei nomine scripta quaedam iactabant Pythagorei, quorum ipsi videntur fuisse auctores. Vide, quae supra lib. I. cap. XIX. §. 1.

Paction Tarentinus.

Panacmeus laudatur ab Aristide Quintiliano praef. musicae. μαρτυρεῖ δέ μοι καὶ Θεῖος λόγος ἀνδρὸς σοφῶ Πανάκμεω τῶ Πυθαγορείω.

Parmenides Eleates audiuit Diochaetem Pythagoricum, teste *Laertio* IX. 21. et ipse Pythagoricus dicitur a *Syriano* in II. Metaphys. p. 20. Hesperum et Luciferum primus obseruauit, quod alii tribuunt ipsi Pythagorae. Vide [*Diog. Laert.* IX. 23. ibique interpretes,] *Is. Casaubonum* ad Laertii VIII. 14. Inter praecipuos physicos citari solere, notat *Iamblichus* cap. 29. *Fabric.* *Strabo* lib. VI. init. p. 387. edit. Almelou. laudat Parmenidem et

sententiis adeo diuersis, Aristotelem esse, putat, inuentorem sui systematis, et tamen Ocellum illo antiquiorem. Num vero haec sufficiant et aliorum obiectionibus, et iis, quae *Fabricius* margini sui exempli adscripserat, „Ocelli tamen argumentis pro eadem mundi sempiternitate, Ocello haud nominato, pugnat philosophus Stagirites: illa oppugnat Alphonsus Pandulphus, Episcopus Camulensis, libr. de fine mundi, Bonon. 1658. fol." videant philosophi. Conferes tamen, quae docte sciteque scripsit cl. *Platner.* in Aphorismis philosophicis §. 1079. p. 423 sqq. et *Feuerlin.* in diss. de axiomate, ex nihilo fit nihil. p. 9 sq. *Harl.*

et Zenonem, Pythagoreos, per quos patria illorum, Elea, bonis legibus floruisset. adde *de la Nauze* p. 103. et *Freret* p. 139. in Hissmanni Magazin etc. tom. II. *Dodwell.* Exercit. II. de aet. Pythag. §. 28. p. 220. *Harl.* Acutissimus pythagoricorum dogmatum patronus vocatur ab *Huetio*, Quaest. Alnet. lib. II. cap. 3. p. 120. *Heumann.*

Parmeniscus Metapontinus. Laert. IX. 20. et Athen. lib. XIV. p. 614. Iamblichi codd. Barmiscus.

Paron Pythagoreus occurrit in latina *Argyropoli* versione lib. IV. Physicorum Aristotelis cap. 13. Ita accepit Themist. p. 47. b. atque inde apud *Muretum* ad lib. I. Ethic. p. 107. item apud Cozzandum de magisterio ant. phil. lib. V. cap. 2. p. 313. Carol. Bouillum, Epist. in 4. editis p. CXXXVI. sed *παρὼν Πυθαγόρειος* apud Aristotelem vertendum est: *praesens forte quidam Pythagoreus;* vt pridem notatum *Francisco Luisino* lib. III. parergon cap. 17.

Passalorinchitas silentii adfectatione potius Pythagorae, quam prophetarum imitatores perstringit Philastrius, haeresi 76.

Pausanias Anchiti F. medicus, cui Empedocles poema physicum inscripsit, et cui dicitur *ὑφηγήσασθαι* siue suppeditasse, quae ille *περὶ τῆς ἄπνου* vulgauerat. Vide *Laertium* VIII. 60. De illo Anchito confer *Iamblichum* cap. XXV. pag. 110.

Pempelus, e cuius libro *περὶ γονέων* fragmentum exstat apud *Stobaeum* sermone LXXVII. p. 460. de honore parentibus praestando.

Perilaus Thurius, ex pythagorica schola eiectus. *Iamblich.* cap. 17. *Δυσκίνητος εἴ τις καὶ δυσπαρακολούθητος εὑρίσκετο, στήλην δέ τινα τῷ τοιούτῳ καὶ μνημεῖον ἐν τῇ διατριβῇ χώσαντες, καθὰ καὶ Περιλάῳ τῷ Θουρίῳ, λέγεται [?] καὶ Κύλωνι τῷ Συβαρειτῶν ἐξάρχῳ ἀπογνωσθεῖσιν ὑπ' αὐτῶν, ἐξήλαυνεν ἂν τοῦ ὁμακοΐου* etc. Adde cap. 34. pag. 206. cap. 35. pag. 210. et quae supra in *Hipparcho.*

Phaedo Posidonius, diuersus a Phaedone Eliensi Socratico.

Phaenecles Parius.

Phanton Phliasius, Echecrates, Polymnastus et Diocles, itidem Phliasii, et Xenophilus Chalcidensis, Aristoxeni aequales, vndecima a Pythagora generatione. Laert. VIII. 46. licet Iamblichus cap. 35. de illis loquatur, tamquam de Pythagorae ipsius auditoribus.

Pharisaei in quibusdam fuere Pythagorei. vid. *Fr. Buddei* Introduct. ad histor. philos. Hebr. pag. 66. *Heumann.*

Philinus. Plutarch. VIII. 7. sympofiac.

Philiscus, Milesius, Isocratis discipulus, praeceptor Timaei, historici. vid. *Suidas* in *Φιλίσκος* et *Τίμαιος.* Pythagoreum eum nominat *Toup* in Emendationibus in Suidam, part. II. p. 304. edit. Lipf. siue tom. II. p. 194. edit. Londin. vbi quoddam illius epigramma apud Plutarch. in vita Lysiae p. 836. emendatius exhibuit. Plura vid. de reliquis illius scriptis in *Ruhnkenii* historia crit. oratorum graecorum, praefixa P. Rutilio Lupo p. LXXXIII. Confunditur cum *Philisto* siue *Philisco*, *Syracusano*, de quo supra vid. ad lib. II. cap. 11. §. 7. et cum *Philisco Aegineta* a *Lambecio*, in Comm. de biblioth.

Caes. vol. VII. vbi tamen Kollar. col. 273 sq. Lambecii sententiam improbat, laudatque nostri Fabricii iudicium in vol. I. p. 686. et vol. IV. p. 486. latum. *Harl.*

Philo a *Clemente Alex.* I. Strom. p. 305. et *Sozomeno* lib. I. cap. 12. Pythagoricus adpellatur. Incertum, an Clemens alterum intellexerit Philonem antiquiorem, de quo *Iosephus* p. 1051. contra Apion. *Clemens* ipse p. 337. et *Eusebius* IX. 20. et 24. praeparat. Sed et *Eusebius* lib. II. hist. eccles. cap. 4. notat, quod Philo Iudaeus, cuius scripta exstant, platonicam pariter et pythagoricam philosophiam sectatus fuit, et Plato ipse, vt infra obseruo, in multis Pythagorae vestigia traditur [a Moderato, Numenio et neoplatonicis] legisse. *Fabric.* Vid. *Meiners.* in Historia doctrinarum apud Gr. et Rom. pag. 249. 255. Philonem Pythagoreum distinguendum esse a Philone Iudaeo, et cultui deorum addictum, contendit pluribus *Ionsius* de scriptor. Hist. philos. lib. III. cap. 4. §. 4. p. 17 sq. et ipse *Fabricius* infra lib. IV. cap. 4. pag. 121. vol. III. discernit vtrumque. Eamdem sententiam fouere videtur Meiners. l. m. p. 383. Fabricius tamen sententiam suam in margine exempli sui ita declarauerat vberius: „Alius Philo antiquior, de quo videndus *Huetius* pag. 102 sq. Demonstrat. euangel. vbi aduersus Iosephi testimonium I. contra Apionem p. 1051. contendit, illum fuisse Iudaeum, quod vtcunque oppugnaui in Prolegomenis ad librum Sapientiae p. 239. Et ibidem hunc Philonem, quod facit etiam *Ionsius* p. 227. et 228. e Clementis loco I. Strom. pag. 305. (qui de altero agit,) perperam vocaui philosophum Pythagoreum. Poeta quidem fuit, atque, vt Iosephus voluit lubenter sibi accredi, ethnicus. Nam Hieronymus, praef. ad librum Sapientiae, Philonem Alexandrinum habuit in animo Iudaeum, scriptorum, quae etiamnum exstant, auctorem. Ex libro I. Philonis antiquioris de rebus Hierosolymitanis, (τῶν περὶ τὰ Ἱεροσόλυμα) versus decem hexametros profert *Eusebius* IX. 20. praeparat. et alios quinque ex libro eius decimo quarto, IX. 24. In eodem, opinor, opere *Clemens Alexandrinus* I. Strom. p. 337. legerat recensionem Iudaeorum regum, quam diuersam a Philone et Demetrio traditam testatur. Fateor tamen, non deesse caussam, quare hic Philo suspectus possit videri, librique sub eius nomine, tamquam ethnici, compositi ab aliquo Iudaeo." Hactenus Fabric. *Harl.*

Philodamus Locrus.

Philolaus Crotoniates Heracleae vixit. *Iamblich.* cap. 36. Archytae discipulus: in eius demortui sepulchro ab Euryto discipulo [quod multi negant] audita diuina harmonia, si fides eidem *Iamblicho* cap. 28. sect. 139. 148. Metaponto profugit propter Cylonium scelus in Lucanos, teste *Plutarcho* de genio Socratis p. 583. A Simmia et Cebete auditum esse Philolaum, testatur Plato in Phaedone, p. 377. [vid. supra *Cebes.*] Primus e Pythagoricis commentarium de rebus physicis vulgasse fertur, vt idem *Iamblichus* cap. 31. Laertius aliique. Ac ne vulgauit quidem ipse, si verum est, quod aiunt, Platonem, qui in Italia ipsum adierat, teste *Laertio* III. 5. 400. aureis nummis siue vnum siue tres Philolai libros ab eius consanguineis, pauperis Philolai heredibus, vel ipsum redemisse vel emtum a Philolao accepisse, atque inde Timaeum suum composuisse. Vide, quae viri docti ad *Laertium* VIII. 85. et *Gellium* III. 17. [Fabulam esse iudicat *Meiners.* l. c. p. 595. not. adde eumdem p. 343. 550. 551. not. p. 598. de eius fragmentis apud Stobaeum, Ecl. phys. p. 44. 49. 51. *Cornel. Nep.* X. 2. 4. ibique Stauer. in edit. min. Vide

de et supra in Eurytus, et infra Timaeus. [*Tiedemann.* in: Deutschen Museum, mens. August. an. 1778. p. 154 sq. de loco A. Gellii et Timonis crimine: et interpretes ad Gellii locum. *Harl.*] Apud *Laertium* VIII. 55. verba φησὶ δὲ Νεάνθης, ὅτι μέχρι Φιλολάου καὶ Ἐμπεδοκλέους ἐκοινώνουν οἱ Πυθαγορικοὶ τῶν λόγων· ἐπεὶ δὲ αὐτὸς διὰ τῆς ποιήσεως etc. ita sunt reddenda: *Refert Neanthes, Pythagoricos enim Philolao et Empedocle etiam dogmata sua communicasse. Postquam vero Empedocles poemata illa vulgare coepit, latam esse legem, vt versificator omnis inde arceretur* w). Citatur *Philolaus* [a *Platone* in Phaedone l. c. *Clemente Alexandrino* Strom. III. 433. collato *Meinersio*, l. c. p. 550. not.] ab *Athenagora* in Apologia, a *Iamblicho* in Nicomachum pag. 7. 11. 109. 168. Theologum. arithmet. p. 61. *Luciano* pro lapsu in salutatione tom. I. p. 498. [?] *Syriano* in XII. Metaphys. p. 71. b. 85. b. 88. b. in XIII. p. 102. a Theone Smyrnaeo p. 57. *Sexto Empirico* p. 153. contra Mathemat. E Philolai Βάκχαις fragmenta apud *Stobaeum* Eclog. phys. p. 57. 51. 34. *De mundo* p. 49. *De anima* p. 44. Περὶ φύσεως, Theologum. arithmet. p. 22. et *Theo Smyrnaeus* p. 166. *Claudiani* vero *Mamerti* locus non praetermittendus lib. II. de statu animae cap. 3. *Pythagorae, quia nihil ipse scriptitanit, a posteris quaerenda sententia est. In quibus vel potissimum floruisse PHILOLAVM reperio Tarentinum, qui multis voluminibus de intelligendis rebus et quid quaeque significent oppido obscure dissertans, priusquam de animae substantia decernat, de mensuris, ponderibus et numeris iuxta geometriam musicam atque arithmeticam mirifice disputat, per haec omnia vniuersum exstitisse confirmans.* etc. Confer. lib. II. cap. 7. vbi profert locum Philolai e tertio voluminum περὶ ῥυθμῶν καὶ μέτρων. De Philolai periodo annorum vndesexaginta *Scaliger* p. 166. lib. 2. de emendat. temp. *Boëthius* II. 32. Arithmet. *Philolaus vero, necesse est, inquit, omnia, quae sunt, vel infinita vel finita esse.* [Philolai fragmentum est apud *Iamblich.* a Villoison. in Anecd. gr. tom. II. editum p. 196.]

Quomodo Philolaus tonum diuiserit, tradit idem III. 5. Music. et 8. Io. Tzetzes Chiliad. XI. hist. 362.

> Καὶ ἐκ τῆς Φιλολάου μὲν κλέπτει τὸ πᾶν ὁ Πλάτων,
> Ὅσον ἐστὶ περὶ ψυχῆς, καὶ ἕτερα μυρία,
> Καὶ Τίμαιον γεγράφηκε καὶ ἄλλοις διαλέγει x).

Philolaus Tarentinus insignis mechanicus celebratur a *Vitruuio* libro et capite primo, [et *Philone* de mundi opificio p. 24. edit. Mangey, qui dedit fragmentum. *Harl.*]

Philonides Tarentinus.

Phintias Syracusanus, aliis male Pythias, amicitiae pythagoricae fide aduersus Damonem celebris. Vide excerpta Peiresc. e *Diodoro Sic.* pag. 242. Plutarchum περὶ πολυφιλίας. *Porphyr.*

w) Fabulam esse etiam hanc Neanthis narrationem censet *Meiners.* l. c. p. 595. not. Secus sentit *Bruckerus* in Hist. crit. phil. I. p. 1025. p. 1062. p. 1136. adde *Bentleii* Respons. ad C. Boyle p. 49. vers. Lennep. *Harl.*

x) Bullialdus scripsit Astronomiam Philolaicam. Philolai discipulus fuit Gorgias ille Leontinus, teste *Aeliano* V. H. lib. I. cap. 23. versio tamen ibi est falsa. *Heumann.* adde de nostro eiusque placitis *Bruckerum* in Histor. crit. phil. vol. I. p. 1136 sqq. *Harl.*

Porphyr. p. 41. *Iamblich.* p. 197. *Cic.* 5. Tusc. cap. 22. et 3. de offic. cap. 10. *Valerium Max.* IV. 7. *Drepanii Pacati* Panegyricum cap. XVII. *Lactant.* V. 17. *Ambrosium* de Officiis III. 12. et lib. 2. de Virginib. Vide et supra in *Moerus*, et *Reinesii* epistol. ad Rupertum p. 456. vbi alii *Phintiae*.

Philostratus. Hunc quidem Pythagoricorum omnium vanissimum vocat *Huetius* in Quaest. Alnet. lib. II. cap. 18. §. 7. pag. 251. et Demonstr. Euangel. Prop. IX. cap. 147. §. 5. eumdem rursus adscribit Pythagoricis. *Heumann.*

Photides. Laert. III. 22.

Phrontides Tarentinus.

Phryciadas Crotoniata.

Phrynichus Tarentinus.

Phytius Rheginensis, qui ciuibus suis leges tulit. Iamblich. cap. 30. Meminit eiusdem cap. 27.

Pindarus, poeta celebris, a *Clemente Alex.* V. Stromate p. 598. vocatur Πυθαγόρειος, quod e Clemente repetit *Eusebius* XIII. 13. praeparat. p. 675. *Fabric.* Pindarus enim in Sicilia philosophiae pythagoricae cognitionem atque amorem hausisse videtur. Vestigia vero opinionum de palingenesia mentisque post mortem purgationibus et conditione animi post mortem pythagoricarum adparent in carmine II. Olymp. v. 123 — 136. et fragmentis apud Plutarchum, Consol. ad Apollon. p. 120. atque de dicto λάθε βιώσας p. 1130. aliisque, a cl. *Schneidero* in Fragmentis carminum Pindaricorum, pag. 21 sqq. collectis. adde eumdem virum doctissim. in: Versuch über Pindars Leben und Schriften. Argentor. 1774. 8. sect. IV. pag. 51 sqq. *Harl.*

Piserrhydus Tarentinus.

Piscrates Tarentinus. [P]

Plato. Vide supra in Archyta et Philolao et Anonymum Photii cod. 259. p. 46. edit. Holsten. *Iamblich.* cap. 30. *Numenium* apud Euseb. XV. praeparat. p. 728. 729. *Augustinum* III. 17. contra Academicos, et *Boëthium* lib. 2. cap. 41. arithmeticae. *Apuleius* 2. florid. *Porro noster Plato nihil ab hac secta vel paululum deuius pythagorissat.* Sed et *Aristoteles* Platonis philosophiam τὰ πολλὰ τοῖς Πυθαγορείοις δόγμασιν ἀκολουθοῦσαν notat lib. I. Metaphys. cap. 6. et *Dicaearchus* apud Plutarchum VIII. 2. sympos. ait Platonem τὸν Πυθαγόραν ἀναμιγνῦναι τῷ Σωκράτει. Adde Laertium III. 8. [vid. Menagius Hist. mulier. philosopharum §. 104. *Heumann.*]

De Plotino Porphyrius inter alia, quod τὰς Πυθαγορείους ἀρχὰς καὶ Πλατωνικὰς ὡς ἐδόκει πρὸς σαφεστέραν τῶν πρὸ αὐτοῦ κατεστήσατο ἐξήγησιν, οὐδὲ ἐγγύς τι τὰ Νουμηνίου καὶ Κρονίου καὶ Μοδεράτου καὶ Θρασύλλου τοῖς Πλωτίνου περὶ τῶν αὐτῶν συγγράμμασιν εἰς ἀκρίβειαν.

Polemarchus Tarentinus. Hic Poliarchus dicitur apud Athenaeum lib. XII. p. 545. vbi Archytae γνώριμος adpellatur. Ob nimium voluptatis studium cognominatus est Ἡδυπαθής.

Poliades Sicyonius.

Polus

Polus Lucanus, ex cuius libro de iustitia fragmentum exstat apud *Stobaeum* serm. 9. [serm. 51 de iustitia, p. 88. Plura vide in *Mongitoris* bibl. Sicula p. 188 sq. *Harl.*]

Polyctor Aegeus.

Polymnastus Phliasius. vide supra in Phanton.

Polymnis, Simmiae Thebani pater, hospes Lysidis, Pythagoricis adscribendus videtur. Consule *Plutarchum* de genio Socratis p. 583.

Porphyrius Pythagorae vitam ita scripsit, vt satis appareat, eum quam plurimum tribuisse illius philosophiae. De Porphyrii scriptis post Holstenium ago infra lib. IV.

Possis Argiuus. Supra in Miltiades.

Praxidamantem quemdam Pythagoreis adscribit *Reinesius* lib. I. cap. XI. Var. lect. p. 39. Vide tamen *Ionsium* p. 76.

Proclus Laodicenus, qui teste Suida scripserat in Χρυσᾶ ἔπη, et Nicomachi Arithmeticam, aliaque.

Proclus Metapontinus.

Prorus Sicyonius ἐν τῷ περὶ ἑβδομάδος laudatur a scriptore Theologumenon Arithmeticae p. 44. De Proro Cyrenaeo, Cliniae Tarentini miram fidem experto *Iambl.* cap. 33.

Proxenus Posidonius.

Proxenus Sybarita.

Ptolemaeus Philadelphus philosophus pythagoricus *Ionsio* p. 77. et 114. [?] memoratur, auctore Beda. Sed falsum fuisse Bedam, et pro Claudio Ptolemaeo Harmonicorum scriptore, Pythagoricum quendam Ptolemaeum Philadelphum finxisse obseruaui lib. IV. cap. 14. 12. y)

Ptolemaeus Sybarita.

Pyrrhon Metapontinus.

PYTHAGORAS philosophus, sectae huius princeps, de cuius praeceptoribus et familia iam supra egimus. *Successio scholae* ipsius varie refertur. Per *Telaugen* quidem hoc modo, vt Telaugi filio successerit Xenophanes, huic Parmenides, illi Zeno Eleates, Zenoni Leucippus, huic Democritus, Democrito Nausiphanes, Naucidesque, his Epicurus. Ita *Laert.* prooem. sect. 15. Per *Aristaeum* generum sic: Aristaeo successit Mnesarchus, isti Bulagoras, Bulagorae Tydas Crotoniates, Tydae Oresander Lucanus, huic Diodorus Aspendius. Ita *Iamblichus* cap. vlt. Archytas octauus fuit a Pythagora, Plato nonus, Aristoteles decimus, vt notatum Anonymo apud Photium cod. CCLIX. Vndeuicesima a Pythagora generatione siue successione defecisse illius scholam legas apud *Laertium* VIII. 45. Sed vtique legendum ἐννέα καὶ δέκα e Lipsii emendatione, quam Codex regius teste Menagio

y) Pariter errorem, probabiliter typographicum, esse arbitror, quando in *Lambecii* Comment. de bibl. Caes. lib. VII. ind. I. p. 636. edit. Kollar. legitur, „carminum aureorum verus auctor creditur esse *Pysis* Pythagoreus." Forsan a Lambecio scriptum erat, aut in priore editione typis expressum, *Lysis*. confer supra §. VI. *Harl.*

nagio confirmat. Nam Ariſtotelis fere aequales fuere Echecrates et alii, quos *τελευταίυς τῶν Πυθαγορείων* vocat idem *Laertius* VIII. 46. cui ſuffragatur *Diodorus Siculus* XV. p. 497. ad Olymp. CIII. 3. *Fabric.* Conf. *Dodwell.* Exercit II. de aetate Pythagorae p. 153 ſqq. p. 226. 228. in primis *Bentleium* in Reſp. ad C. Boyl. verſ. Lennep. p. 46 ſqq. qui in Iamblichi loco quaedam corrigit, praecipue nomen *Tydas* prauum habet, et pro, *μεθ' ὃν γὰρ* Τύθαν reponendum coniicit *μεθ' ὃν* Γοργύδαν vel ſimile quid. Culpat idem Iamblichum, quod hic Diodorum Aſpendium, in ordine ſucceſſionis, ponat ante Philolaum, Eurytum et Archytam, quorum poſtremus praeceptor Platonis, quum tamen adpareat, Diodorum illum, ipſo Platone, poſteriorem fuiſſe aetate. Adde *Scheffer* de Nat. et conſtitut. philoſ. italicae, cap. XV. p. 170 ſqq. *Brucker.* in Hiſt. philoſ. crit. vol. I. p. 1101 ſq. *Meinerſ.* l. c. p. 499 ſqq. 502. etc. *Harl.*

Pythagoras iunior, Aliptes Samius *κομήτης*, cum philoſopho cognomine in Italiam veniſſe, eumque inde frequentaſſe et Empedoclis magiſter, et antea Mnemarchus dictus fuiſſe creditur *Dodwello.* Vide eius diſſ. pag. 145. 216. 220. 222. 227. 228. etc. *Fabric.* Conf. *Brucker.* Hiſt. crit. phil. vol. I. p. 999. et *Tiedemann.* in Primis philoſophis Graeciae, pag. 224 ſqq. Dodwelli lubentius quam Bentleii iudicio ſubſcribentes. Diſſentit *Meinerſ.* l. m. p. 318 ſqq. 326 ſq. *Harl.*

Pythias. Valer. Max. IV. 7. idem, qui rectius Phintias aliis, de quo ſupra. [⁋] Vide Turneb. XX. 13. Aduerſar. Salmaſium ad Solin. p. 111. edit. Pariſ. Phintiae cuiusdam tyranni mentio in Excerptis Peireſcianis p. 265.

Pythodorus Cyzicenus.

Rhexibius Metapontinus.

Rhodippus Crotoniata.

Scythinum, ex cuius *περὶ Φύσεως* fragmentum adfert Stobaeus p. 21. Eclog. Pythagoreum fuiſſe exiſtimo. Alius, ni fallor, cuius verſus tres de Lyra produxit Plutarchus lib. cur Pythia non fundat oracula carmine.

Scythianus Manichaeus λαβὼν παρὰ Πυθαγόρυ τὰς προφάσεις, *Epiphan.* LXVI. 2. adde Aldobrandin. ad Laert. VIII. 35.

SECVNDVS Athenienſis, Herodis Sophiſtae magiſter ſub Adriano Imp. clarus, a Vincentio Bellouacenſi XI. 70. ſpeculi hiſtorialis traditur pythagoricam vitam duxiſſe et omni tempore ſilentium ſeruaſſe. Rauiſius Textor in Officina auctorem, neſcio quem, Diogenem vel Diogenianum laudans p. 1320. *Secundus philoſophus cum matri neſcienti, eſſe filium, ſe commiſcuiſſet, et illa, facto cognito, ſceleris horrore intuliſſet ſibi mortem, ipſe quoque cum inceſtus poenitentia tum dolore maternae mortis aeternum tacuit, vt vlciſceretur vocem, qua in concubitu matri innotuerat.* Fertur narratiuncula MS. eiusdem argumenti graeca ſcriptore anonymo, cuius et ipſe apographon poſſideo, in qua perinde vt apud Vincentium ſubiungitur, *Secundum* hunc fruſtra ab Adriano imp. etiam mortis iniecto per ſpiculatorem metu ſollicitatum ad loquendum, denique ad quaeſita eius ſcripto reſpondiſſe [z]). Nihil eiusmodi de hoc Secundo legas apud *Philoſtratum*, qui de illo

agit

z) Eadem et copioſius de *Secundo* philoſopho tradit *Rogerus de Houeden*, Anglus, Annalium parte poſteriore fol. 464. ad A. C. M. CC. Concinit *Wernerus Rolewinc.* in Faſciculo temporum, ſub Adriano,

agit lib. I. Sophist. p. 543. aa) et, quod fabri filius esset, ἐπίϑυρον vocatum testatur, pro quo ἐπίκρον bb) legunt *Meursius* VI. 9. Attic. lect. idem in Critico Arnobiano pag. 109. *Salmas.* ad Solinum p. 775. *Bochartus* in Geographia S. p. 718. et Holstenius in praef. a d Secundum, facili e Suida emendatione, apud quem et ipsum altum est de fabula illa silentium; contra non leuis occurrit error, quod secundum hunc cum *Plinio Secundo* confundit. Sed propemodum adsentior Meursii coniecturae, qui negandi particulam in Suidae codicibus excidisse putat cc), legitque οὐχ ὃς ἐχρημάτισε [?] Πλίνιος, vt paulo post

Adriano, teste *Ionsio* de scriptor. hist. phil. lib. III. cap. 12. p. m. 73. et adnotat, Bartholomaeum Amantium, in Florilegio sententiarum, Dilingae 1556. fol. eamdem fabulam de Diogene Laertio, forsan culpa oscitantiae, narrare. Heumann. orae exempli sui adscripsit, eamdem fabulam narrari de adolescente quodam in Achaia, et laudat nostrum Fabricium in Codice apocrypho N. T. pag. 461. §. 6. Nostrum vero Secundum, idem adnotauit, a Syrbio in disputatione quadam excludi numero Pythagoricorum. More quidem Pythagorico quodammodo vixisse dicitur. At sententiae eius veterem non potuerant sapere ac referre Pythagoreorum doctrinam, quippe quae tam seris temporibus parum cognita adhuc esset. Haud adeo bene *Secundum* fauisse sexui posteriori, testatur iudicium illius ex codice Vindobonensi CXLIV. n. 3. (vbi lectio aliquantum discrepare dicitur ab editione Holsteniana,) a *Lambecio* in Commentar. de bibl. Caes. lib. et vol. VII. p. 579. excerptum: γυνὴ illi est ἀνδρὸς ναυάγιον, οἴκα ζάλη, ἀμεριμνίας ἐμπόδιον, βία ἅλωσις, καθημερινὴ ζημία, αὐθαίρετος μάχη, πολυτελὴς πόλεμος, συνεστιώμενον θηρίον, συγκαθημένη (MS. Gudian. apud Fabricium vol. XIII. p. 567. συνεγειρομένη) μέριμνα, συμπλεκομένη λέαινα, κεκοσμημένη σκύλλα, ζῷον πονηρὸν, ἀναγκαῖον κακόν. Heu! plaustrum conuiciorum! Sententiae quaedam occurrunt in collectione sententiarum in codice Medic. Florent. teste Bandinio Catal. vol. I. p. 254. *Harl.*

aa) Pag. 544. edit. Olearii, cuius doctas conferas notas. Ille ἐπίκρον in textum admisit. adde *Maussaci* diss. crit. ad Harpocrat. p. 401. Fabellam istam de silentii causa satis insacetam ex libro MS. sententiarum, vna cum variis *Secundi* sententiis Hadriano imp. dictis *Casp. Barthius* inseruit lib. XV. Aduersariorum cap. 17. „Eiusdem mentio, vt ait idem Olearius, est apud Phrynichum Dict. Attic. p. 44. vbi *Grammaticum* vocat *Secundum* nostrum συγγενόμενον τῷ Πολέμωνι τῷ Ἰωνικῷ Σοφιστῇ, ὄντα τὰ ἄλλα δεξιὸν ἐπὶ λέξιν, καὶ διορθῶντα τὰ γράμματα τὰ σοφιστῶ." Paullo post pergit: „*Secundo* philosopho quoque inscribuntur Apologi Indici *Kelile Vadimma* [al. *Cylile* et *Dimne*] seu *Stephanites* et *Ichnilates* dicti, et a Sebast. Gottfr. Starkio denuo editi." Sic in cod. Vindobon. XXVI. n. 5. in Lambecii Comment. de bibl. Caes. lib. et vol. VI. p. 272. vbi Lambec. susius de libro hoc et *Secundo* differit. Adde *Brucker*. Hist. crit. philos. vol. II. p. 158 sqq. et vol. VI. p. 355. *Secundi* sententiae sunt in bibl. reg. Paris. n. 854. 1259. 1292. 2991. vol. II. Catalogi. *Harl.*

bb) Hoc vocabulum, quod *clauum ligneum* siue *paxillum* significat, Iacobus Thomasius suspicabatur, transformatum esse in nomen *Epicteti* philosophi ab iis, qui altercationem Adriani imp. et Epicteti confinxerunt. [*Secundi altercationes cum Hadriano*, MS. in bibl. Lugd. Bat. p. 332. Catal. nr. 156. ibidem, et p. 399. nr. 7. *Secundi* vita cum Hieroclis facetiis et aliis.] Sane altera sic dicta altercatio, siue colloquium, et responsiones Epicteti, quae incipiunt: *primum est, quid sit mundus,* quasque primus Hamburgi 1615. 12. diuulgauit Henr. Lindenbrog. summa cum disputatione Pipini et Albini scholastici, ac graeco-latinis (e glossario H. Stephani) interrogationibus et responsionibus Nicarii, Carsilidis, (Καρφιλίδος) responsis sapientum, quasque Enchiridio Epicteti subiecit Abrahamus Berkelius Amst. 1670. 8. et Delphis 1683. 8. simillima est Secundi responsis. At enim altera altercatio Adriani et Epicteti ab eodem Berkelio edita, cuius initium: *Quid erit nobis si cinctum soluas* etc. plane alia est et alterius argumenti, vulgata pridem Paris. 1611. 4. ad calcem Pseudo Berosi, et Basil. 1552. fol. a Sigism. Gelenio ad calcem Notitiae vtriusque Imperii. Ceterum Epictetum Adriani familiarem fuisse testatur Spartianus, qui etiam quaestionibus semper agitatos tradit ab Adriano philosophos non minus quam grammaticos, rhetoresque.

cc) Maiorem probabilitatis speciem habet suspicio Kusteri ad Suidam, tom. III. p. 295. v. Σεκοῦνδος,

Ἡρώδῃ pro alieno ac vitioso Ἡροδέτῃ. Quamquam certum est, hunc errorem erratum etiam ab aliis, quandoquidem in editionibus quibusdam sententiarum *Secundi*, vt Monasteriensi an. 1597. [dd]) quam in sua notitiae dignitatum Imperii editione Paris. 1651. 12. ab hoc tamen errore immunis secutus est *Philippus Labbeus*, hunc videas titulum praefigi: *Altercatio Hadriani Imp. et Plinii Secundi.* Ceterum responsa *Secundi* Atheniensis ingeniosa et aenigmatica graece et latine primus e bibl. regis christianissimi in lucem edidit *Lucas Holstenius* cum *Sallustii* philosophi libello de diis, DEMOPHILI [ee]) *similitudinibus et sententiis* elegantissimis ἐκ τῶν Πυθαγορείων, (quas βίῳ θεράπειαν siue *Vitae curationem* inscripsit auctor) et DEMOCRATIS [ff]) philosophi vere *aureis sententiis*, sententiisque non minus egregiis *Sexti* Pythagorei, sed his quidem postremis ex sola, quae aetatem

bes, vocc. ὃς ἐχρημάτισε esse a sciolo quodam adiecta: qui, quum legisset, Plinium iuniorem adpellatum fuisse *Secundum*, de eo Suidam hic loqui existimaret. *Harl.*

dd) Ad calcem tragoediae parabolicae, quae *Poemander et Satanae pugna* inscribitur, Monast. 1597. et recus. sub *Epicteti* nomine ad calcem notitiae dignitatum imperii romani, Paris. 1651. v. Olearium ad Philostrat. p. 544. *Harl.*

ee) Has similitudines siue γνωμικὰ ὁμοιώματα separatim cum obseruationibus suis moralibus graece et latine recudi curauit *Iesperus Suuedberg* Cuprimontanus, Vpsal. 1682. 8. *Demophili* similitudines ac sententiae graece et lat. subiectae etiam leguntur Maximo Tyrio, in edit. Oxon. 1677. [Versio gallica per Levesque, cum Theognide (cuius editionum catal. vide) et Phocylide.] Holstenio videntur eiusdem forte *Demophili* esse, cuius scholia quaedam in Ptolemaei tetrabiblum edita sunt. *Demophilum* de ritibus Aegyptiorum laudat Kircherus III. Oedipi p. 358. An idem est, quem ἐν τῷ περὶ τῶν παρ᾽ ἀρχαίοις θυσιῶν καὶ ἑορτῶν Maximus citat ad Dionysii Areopag. Epist. 8. tom. II. p. 129? et ad quem scribit ille Dionysius. *Demophilum* Apolloniatem exhibet thesaurus Golzii in numo. *Demophilus* quoque comicus quidam fuit, de quo Plautus in prologo Asinariae. Alius *Demophilus* Cumanus, Ephori historici pater teste Strabone. Sed et Ephori huius filius *Demophilus* quidam fuit, itidem historicus, teste Diodoro Sic. Alius denique *Demophilus* Bithynus, apud Iulianum in Misopogone, et Suid. Δημόφιλ. *Demophilus* Rhodius nauium praefectus Olymp. CXIX. Diodor. Sic. XX. tom. II. p. 819. *Demophilus* alius, ni fallor, de quo id. p. 758. *Demophilus* episcopus CPolitanus, quem nonnulla parum sana dogmata effudisse, Suidas memorat in οἴον. Porro noster *Demophilus* sua similia *Asclepiadi* cuidam inscripsit, quem in extremo adpellat φίλτατον et ἱερώτατον.

ff) *Democratis* aetatem, patriam et sectam, iudice Holstenio, vetustissimus ionici sermonis character ostendit. [de quo dubitat *Tiedemann.* l. m. p. 210 sq. ex sententia quadam apud Galeum pag. 632. coniicit, post Iul. Caesarem vixisse illum: denique iudicat, neque Democratem neque Demophilum fuisse re vera Pythagoricos, et posteriorem potius Stoicum.] Eius dicta et sententias nonnullas Stobaeus et Antonius Melissa proferunt, apud quos saepius cum Democrito librariorum imperitia confunditur, quorum error in tanta rerum antiquarum ignoratione haud facile emendari potest. [item in Floril. sent. et Arsenii Violario, in codd. Florent. teste Bandin. Catal. vol. I. p. 253. et 549. In Maximi Opp. in Montfaucon bibl. Coislin. p. 576. n. 67.] In bibliotheca quoque Palatina teste Sylburgio p. 106. Catalogi, hae sententiae fuere MSS. sub nomine *Democriti* in binis codicibus occurrunt. [In *Lambecii* Com. de bibl. Caes. vol. VI. p. 274. cod. XXVI. n. 9. incipit: Γνῶμαι κατ᾽ ἐκλογὴν ἐκ τῶν ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΥ καὶ Ἐπικτήτου, καὶ ἑτέρων σοφῶν. sed in cod. Laurent. Flor. Bandini Cat. II. p. 441. γνῶμαι Δημοκράτους. *Harl.*] Plutarchus vero in politicis praeceptis Democratis cuiusdam meminit, qui in Atheniensi rep. versabatur circa Olymp. CX. Neque ab hoc fortasse diuersus est ille, quem ab Epicuro ob libros transscriptos exagitatum in libello contra Epicurum idem Plutarchus refert. Fuit et *Democrates* medicus, qui sub Augusto Imp. vixit, memoratus Plinio XXIV. 7. Eiusdem Φιλίατρον, Κλινικὸν et de antidotis librum laudat Galenus, notante ad Plinium Harduino. *Democrates* athleta de quo Aelianus IV. 15. Var. *Democrates* rhetor, praeceptor Augustini, qui eius meminit in principiis rhetoricae cap. 8. *Democrates* philosophus, Commodi imperat. aeta-

tr

aetatem tulit, Rufini verſione Rom. 1638 12. Lugd. Bat. 1639. 12. et in Opuſculis [ſ] mythologicis ethicis et phyſicis iunctim editis a *Tho. Galeo*, Cantabrig. 1670 8. et Amſt. 1688. 8. in qua poſteriore editione, Holſtenii praefatio ad Carolum et Maphaeum Barberinos, et praefatio ad Lectorem deſideratur, ex qua diſcas Demophilum e Vaticana, Democratem e Barberina depromſiſſe bibliotheca, Secundi vero ſententias vel potius aenigmata verum exiſtimaſſe, et genuinum ſophiſtae illius arguti et βραχυλόγυ foetum *de quo poſt Antonii*, inquit, *et Vincentii teſtimonia dubitare non licet.* [*Demophili, Democratis* et *Secundi ſententias*, cum vita Secundi, antea non edita ex apographo Gudiano codicis Medicei, edidit *Io. Adam Schier*, Lipſiae 1754. 8. adde *Fabric.* infra vol. XIII. lib. VI. cap. 10. p. 643 ſq.] Similes ingenioſae definitiones ex Antonio Chapuis leguntur in A. Verderii bibl. gallica p. 54 ſq. Plures e veteribus ſcriptoribus collegit *Frid. Lindenbrog.* in libro, qui MS. eſt in bibl. Ioannea Hamburgenſi.

Obſeruo interim Antonium Meliſſam [gg]) longe alium codicem ſententiarum *Secundi* habuiſſe, quam Holſtenius. Eadem autem deſcriptio mulieris, quae ex *Secundi* ore apud Antonium exſtat, a Lambecio e codice Caeſareo producitur lib. VII. p. 270. [pag. 579. edit. Kollar.] Diuerſa ab Holſtenii pariter et Antonii, eſt in codice Gudiano in plurimis ab Holſteniana editione diſcrepante, cuius apographum ſeruo [hh]), et ex illo nihil aliud in praeſenti produco, quam hanc monachi deſcriptionem, ab Holſtenio vel non inuentam, vel, quod auctorem neutiquam habere poteſt Philoſophum iſtum Secundum, ab eo praetermiſſam: Τί ἐςι Μοναχός; *Θάνατος πωλέμενος, ἀγωνοθέτυ θυμὸς, γαςριμαργίας ἐπιθυμία, τύχης παράπτωμα, ὀξὺς θάνατος, περισαλπιζομένη μοῖρα, παραμένων μόρος, κακὴ νίκη.* Quam varii olim circumlati ſint reſponſionum *Secundi* codices, videre etiam licet ex Vincentio ſupra laudato XI. 71. ſpeculi hiſtorial. ex auctore ſemibarbaro Operis de vitis philoſophorum cap. 119. et e *Caſpare Barthio* XV. 17. Aduerſar. ſi vel inter ſe vel cum graecis codicibus conferantur. Vide etiam, ſi placet, *Ionſium* pag. 278. Itaque ſi quid argutiarum et ingenii, veteris illius Secundi, in his ſententiis, quod non negauerim, ſupereſt, valde tamen interpolatas ad nos perueniſſe manifeſtum eſt. [quae etiam eſt ſententia Bruckeri.] Alias praeterea ab editis *Democratis* ſententias exſtare in Caeſareo codice refert Lambecius lib. III. p. 39. Nonnullae etiam ſententiae eaedem iam ſub *Demophili*, iam ſub *Democratis*, iam ſub *Sexti* leguntur nomine, quaedam alibi tribuuntur ipſi Pythagorae, vt apud Stobaeum haec non indigna tanto philoſopho: *μεγάλης*

te clarus. Eutych. tom. I. Annal. p. 367. Praeterea *Democratem*, cui ſacra facere a Pythia iuſſi ſunt Plataeenſes, teſte Clemente Alex. p. 26. protreptici. *Democrates* 'ΑΙΞΩΝΕΥ'Σ memoratur in Platonis Lyſide, Lyſidis pater, qui fortaſſis auctor harum ſententiarum.

gg) [Serm. 122. adde *S. Maximi* tom. II. p. 632. et in Montfaucon. bibl. Coiſlin. p. 577. fol. 104.]

hh) Fabricius in vol. XIII. p. 564 ſqq. recudendas curauit *Secundi Sophiſtae ſententias* ex editione Lucae Holſtenii, collata cum MS. Gudiano: adiecit notas alias. P. 573 ſqq. repetiit *Secundi philoſophi Reſponſa ad interrogata Adriani*, ex Vincentio Bellouacenſe, ſpec. hiſtor. lib. X. cap. 71. p. 575 ſq. *Eiusdem ſententias* ſiue *Quaeſtiones problematum ſcriptas ad Adrianum Imper.* ex Caſp. Barthii Aduerſar. lib. XI. cap. 27. p. 576 ſqq. ſubiunxit *Ioannis Pediaſimi* verſiculos ex regia bibliotheca ab Holſtenio deſcriptos: p. 579 ſqq. diſputationem regalis et nobiliſſimi iuuenis *Pippini* cum *Albino ſcholaſtico* ex Lindenbrogii edit. repetita in Alcuini Opp. p. 1366. et alias quaeſtiones ac ſententias. *Harl.*

γάλης ἐςὶ παιδείας τὸ ἀπαιδευσίαν δύνασθαι φέρειν, quae inter *Demophili* gnomas literarum ordine dispositas est duodeuicesima, inter gnomas Sexti ducentesima septuagesima quinta. In Isaaci quoque Vossii bibliotheca illae sententiae exstiterunt in membranis scriptae, e quibus nouam earum editionem adcuratiorem cum Iamblicho adornare volebat praestantissimus *Galeus*, his et aliis laudatissimis conatibus immortuus. [P] [In Catal. biblioth. Lugdun. Bat. p. 395. n. 13. inter Vossianos codd. occurrunt Gnomae electae ex *Democrito* aliisque philosophis, poetis et rhetoribus. Num hae sint membranae a Fabricio memoratae, equidem nescio. *Harl.*]

Selinuntius quidam. Supra in Moerus.

SEXTVS, siue Sixtus, cuius sententias ex *Rufini* versione latine tantum et ab interprete fortean hinc inde [aut potius, iudice Tiedemanno l. c. p. 211. *omnes* a christiano quodam homine,] interpolatas habemus, exceptis paucis quibusdam illarum, quae graecae sparsim occurrunt inter sententias Democratis, Demophilique, et apud Origenem, [qui lib. VIII. contra Celsum p. 397. scribit, eum fuisse Pythagoreum. *Heum.*] De hoc Sexto, quem Pythagoricum vocat *Eusebius* nr. 2010. et cum Sexto episcopo romano sciens forte [ii]) confudit *Rufinus*, dixi in bibliotheca latina [kk]), editione praesertim quarta, vbi etiam de *Sextis* patre et filio, quos romanis philosophis accenset *Claudianus Mamertus* lib. II. cap. 8. de statu animae. *Sextum* philosophum, [a nostro diuersum,] sub Hadriano imp. floruisse, ait Syncellus p. 349. *Fabric.* Confer omnino *Cellarii* Lexicon v. *Xystus*, vbi accuratissime differitur, *Clerici* bibl. A. et M. tom. XXIII. p. 382, Acta Erudit. Lips. 1724. p. 419. et an. 1725. p. 353. *Coleri* Anthol. p. 52 sqq. 193 sq. eiusdem theolog. biblioth. tom. II. pag. 1 sqq. *Sam. Basnag.* Annal. ad a. 258. §. 8. *Heumann.* adde *Iagemann* Geschichte der freyen Künste und Wissenschaften in Italien, vol. I. pag. 263 sq. Laudat eum *Seneca* epist. 59. p. 210. vol. II. Opp. edit. Gronouii, *Sextium* (ita enim quoque scribitur,) *ecce cum maxime lego, virum acrem, graecis verbis, romanis moribus philosophantem* etc. ad quem locum et in manuductione ad phil. stoicam I. diss. 6. pluribus egit Lipsius de illo Sextio, stoico philosopho, Tiberii aetate, qui vero Pythagorae philosophiam (vid. *Senec.* ep. 108. et de Ira lib. III. cap. 36.) quodammodo reuocasse, et cum stoica (vid. *Senec.* ep. 64.) conciliasse visus est. Huic Sextio *Galeus* in praefatione ad Opuscula mythologica et *Fabricius* partim h. l. partim, idque vberius vol. XIII. p. 645. *Fontaninus* in hist. litter. Aquileiensi p. 305 sq. *Moshemius* in diss. de turbata per recentior. Platonicos ecclesia, §. 45. Syntagm. diss. hist. eccl. p. 202. *Bruckerus* in Hist. crit. phil. tom. II. p. 91 sq. (vbi §. III. vitam et laudes *Sextii* persequitur, §. IV. autem ea, quae in vtramque partem disputata sunt, summatim recenset, et suam vberrime declarat firmatque sententiam,) atque *Saxius* V. C. in Onomastico liter. vol. II. pag. 370 sq.

ii) Vide *Dallaeum* lib. I. de Vsu patrum, cap. 3. p. 17. *Heum.* Rufinum tamen non confudisse scientem cum Sexto, episcopo romano, docte sciteque euincere studuit *Iustus Fontaninus* in Historia literaria Aquileiensi, Romae 1742. 4. p. 308 sqq. vbi de Sextio, auctore *Sententiarum*, siue *Enchiridii* siue *Anuli* (diuersimode enim libellus auctore Rufino, inscribitur et citatur,) et de libello ipso, eius fatis, codd. editionibus, et controuersia inter eruditos de illo agitata, lib. IV. cap. 8. §. 3. sqq. copiose disputat. *Harl.*

kk) Lib. IV. cap. 3. §. 5. p. 732. etc. et tom. III. pag. 561. conf. Unschuldige Nachrichten, an. 1714. p. 1054 sq. *Heum.*

570 sq. adferunt sententias. Eamdem sententiam amplecti videtur *Mansius* ad Fabricii bibl. lat. mediae et infimae aetat. vol. VI. pag. 196. Alii tamen Rufini confusionem sequuntur, et illas *Sixto* II. siue *Xysto* episcopo romano, mortuo A. C. 257. vindicant, n. *Vrbanus Godofr. Siberus*, theologus quondam cel. Lipsiensis, et historiae ecclesiasticae peritissimus; nec dissentire videtur *Hamberger*. in: zuverläſſigen Nachrichten etc. tom. II. p. 589 sq. *Reinesius* in epist. ad Daumium. p. 225. et *Mich. Lequienius* in notis ad S. Io. Damascenum, qui eum sub nomine *Sixti Romani* laudat in sacris Parallelis tom. II. Opp. p. 362., auctorem credunt fuisse Christianum, eumque philosophum. conf. *Fontanin.* l. c. p. 307. Siberi iudicium atque argumenta quod *Fabricius* in vol. XIII. docte lateque examinarat, ea, quae contra Siberum scripserat, huc suo loco transferam. Prius tamen editiones indicabo, duce potissimum *Fontanino*. Hic vero p. 303. recudendum curauit Prologum Rufini interpretis ex editione B. Rhenani, in quo verba notanda sunt: „*aperto et satis plano sermone Sixtum in latinum verti*, quem Sixtum ipsum esse tradunt, *qui apud vos idem in vrbe romana Sixtus vocatur*, *episcopi et martyris gloria decoratus*. — — *omne autem opus ita breue*, *vt de manu eius* (Ayamae) *numquam possit recedere*, *totus hic liber ibi pristini alicuius pretiosi obtinet* Anuli *locum*. — — *Hunc ergo interim habe in manibus pro* Anulo. — — *Addidi et electa quaedam religiosi parentis ad filium*, *sed breue totum*, *vt merito omne opusculum vel* Enchiridion *graece*, *vel latine* Anulus *appelletur*." Vide igitur originem nominis et inscriptionis! Ille vero prologus desideratur in Galei aliorumque editionibus, tum in omnibus Patrum bibliothecis, quibus Xysti liber inseritur, tom. III. editt. Parisiens. 1575. tom. V. an. 1589. 1609. 1624. 1634. 1644. 1654. tom. III. edit. Coloniensis, 1618. et tom. III. Lugdunensis 1677. Idem p. 313. animaduertit, praeeunte Galeo, latina exemplaria harum *Parabolarum*, vt Seneca adpellat, adeo inter se discrepare, vt ferme constet, *duas* Xysti *editiones* antiquitus prodiisse, (quod p. 310. clarius exponit,) quosdam codd. plures, alios pauciores comprehendere sententias; alibi multa repeti, atque immutari ordinem; alia quoque exemplaria non vno tenore procedere; sed duas partes constituere; quod posterius ab Hieronymo notatum et in Champeriana editione seruatum sit; denique Galeum adfirmasse, nullum se codicem nactum esse, cui ex adcurata praedictorum collatione aliqua accessio fieri non possit. Editiones hae sunt:

Sixti s. Xysti anulus, editore *Symphoriano Champerio*, cum eiusdem libro de quadruplici vita. Lugd. apud Iannot de Campis. 1507. 4. — Rufinus, teste Hieronymo, libro VI. in Ezechiel. cap. 18. volumen in duas partes diuiserat: quem ordinem seruauit Champerius; contra deseruerat Rhenanus, Bigneus, Galeus aliique. Docet autem Fontaninus, editionem Champerii ad fidem codicis longe omnium antiquissimi et sincerissimi expressam esse. Hanc editionem ignorasse videtur Rhenanus: in praefatione enim ad suam editionem ait, Xysti sententias ad antiquum exemplar, quod apud Diuam Fidem Selestadii habetur, ab se recognitas.

Idem — cum Pythagorae aureis carminibus. Wittenberg. in offic. Grunenberg. 1514. 4.

Aeneae Platonici Christiani de immortalitate animae, deque corporum resurrectione, dialogus aureus, qui Theophrastus inscribitur, Ambrosio Camaldulensi interprete. *Athenagoras*

goras Atheniensis de resurrectione, Marsilio Ficino interprete. *Xysti Pythagorici sententiae*, *Rufino interprete*, (cura Beati Rhenani.) Basileae apud Ioannem Frobenium. 1516. 4.

Rhenani et Chamberii editiones, quae alicubi discrepent, praesertim in prologo, mereri, quae inter se conferantur, adnotat *Fontaninus* p. 304. Hanc vero editionem, Siberus, principem esse, perperam putarat.

Tum prodiit libellus *Louanii*, 1518. 4. *Basileae*, 1520. 4. *Coloniae*, 1522. 4. *Paris.* 1541. 4. *Venetiis* ad signum spei 1552. 12. sine prologo, fol. 122. post indicem libelli, sic inscripti: *Dicta pretiosa siue loci communes ex omnibus fere doctoribus, qui in sacris litteris scripserunt, per Defensorem theologum vetustissimum excerpti.*

Sententiae Sixti aut Xysti, quae verae sapientiae praeceptis refertae sunt, et ad coelestem disciplinam animos informant, Ludouici Hillessemii Andernaci docta explanatione illustratae. Coloniae apud Maternum Cholinum 1574. 8. sine prologo.

Hillessemius sententias per numeros ad oram distinxit, (quod a reliquis neglectum est,) et commentario explicuit. Margarinus Bigneus, omissis notis, ex hac editione suam expressit tom. III. biblioth. patrum p. 962, etc. editionis primae Paris. 1575. vnde reliquae omnes manarunt. vid. *Fontanin.* p. 303. et 314. *Coler.* in Anthol. fasc. I. cap. 8. Lipsiae, 1725. 8.

Gnomae siue sententiae de moribus non minus eruditae, quam piae, Xysti philosophi, Laurentii Pisani, et Thalassii episcopi, nunc primum seorsum editae studio Ioannis a Fuchte Helmestadii apud Iac. Lucium 1615. 12. sine prologo.

Sexti Pythagorei sententiae e graeco in latinum a Rufino versae, et Xysto romanae ecclesiae episcopo falso adtributae. sine prologo.

Cum Opusculis mythologicis etc. *Tho. Gale* Cantabr. 1671. 8. et Amst. 1688.

S. Sixti II. philosophi pontificis R. et martyris Enchiridion, vt Christianum saec. III. monumentum iuxta codicem Beati Rhenani edit, obseruationibus illustrat, aduersus S. Hieronymi, Gelasii, I. M. Brasichellensis etc. censuras vindicat, concilioque rom. sub auspiciis Benedicti XIII. P. R. A. R. S. 1725. conuocato, ad restituendam libri famam offert Vrbanus Godofr. Siberus. Lipsiae 1725. 4.

Haec editio dedit occasionem *Fabricio*, vberius de *Sextio* eiusque sententiis differendi vol. XIII. quam ἐνταῦθα hic loco suo eoque commodiore instar postliminii reducam. Recensuit autem scriptores a Galeo collectos. Hinc ad Sextii sententias vbi peruenit, ita p. 645 sqq. pergit: „Galeo, qui sententias *Sextio* philosopho tribuit, grauem dicam scribit p. 33 sq. V. ven. *Vrbanus Godfrid Siberus*, qui easdem eruditis notis illustratas separatim edidit, atque Sixtio II. episcopo romano et martyri conatur adserere, Lipsiae 1725. 4. praefixa etiam sub Sixti huius II. nomine efficta epistola, qua Concilio Lateranensi, Romae superiore anno sub Benedicto XIII. congregato, has sententias dedicauit. Sed certum esse puto, aliud sensisse Origenem et Hieronymum qui sententias has christiani scriptoris esse minime existimarunt. Origenes non modo episcopum et martyrem numquam nominat, quod neutiquam omisisset, toties eius ingerens mentionem, vel semel facere: sed etiam diserte tamquam scriptum non Christiani, a Christianis tamen non infrequenter lecti, atque adeo probati meminit VIII. contra Celsum p. 497. et tom. XV.

in

in Matthaeum p. 369. atque eodem referre licet, quod ecclesiasticum philosophum vocat S. Maximus in Dionysium Areopag. cap. 5. Mysticae theol. tom. II. p. 85. Rufinus autem, qui primus sub Sixti martyris nomine illum sententiolarum libellum latinis auribus commendauit, non modo temeritatis et insaniae eo nomine arguitur ab *Hieronymo* in cap. 18. Ezech. et ad Ctesiphontem contra Pelagianos, et cap. 22. in Ieremiam; sed monetur etiam in eo Christi, Spiritus S. Dei patris, patriarcharum, prophetarum et apostolorum nomina reticeri, qnum in Hieronymi sententiis, quas vir clar. p. 63 sq. obiicit, toties Christus de nomine celebretur. Et quis neget, ab ethnico etiam potuisse scribi philosopho, licet nihil additum a Rufino largiamur, sentent. 171. *Sapientia animum perducit ad deum:* et 172. *Nihil tam vernaculum sapientiae, quam veritas*, et sentent. 34. *habes in te aliquid simile deo.* Sane tamen, si interpolatorias manus suspicari in his sententiis non esset necesse, christianum scriptorem illae hinc inde proderent. Quaecunque autem habemus graeca, ea ab ethnico proficisci potuerunt omnia. Quod porro Laurentius martyr apud S. *Ambrosium* l. de Officiis inducitur ad Sixtum, martyrii candidatum, dicens: *abiectio discipuli, detrimentum est magistri*, cui respondere videtur, quod est in Sixti sententiis n. 178. *peccata discentium opprobria sunt doctorum*; ad hoc responderi potest, quod non Sixto id tribuitur, sed Laurentio; deinde quod diuersa sententia est; tum quod Rufinus illam, vt alia, addidit fortasse de suo; denique commune hoc axioma potuisse etiam ethnico philosopho in mentem venire. *Gelasius* quoque Hieronymo suffragatus apocryphis accenset *librum prouerbiorum, qui ab haereticis* (Rufino) *conscriptus est et S. Sixti nomine praenotatus.* Rufino tamen adsensi sunt non modo Pelagius, sed et *Augustinus* primo lib. de Natura et gratia cap. 64. (qui tamen id postea retractauit lib. II. retract. cap. 42.) et Syri, qui sua lingua sententias illas sub Sixti episcopi nomine (ex Rufini versione, vt videtur,) habent teste Hebed Iesu, et *Iosepho Maria Assemanno* tom. I. bibl. oriental. p. 429. tum non ipse Isidorus Hisp. sed auctor adpendicis ad Isidorum et Ildefonsum de scriptor. ecclef. cap. I. adfirmans tamen, *huic opusculo ab haereticis quaedam contra ecclesiasticam fidem esse inserta, quo facilius sub nomine tanti martyris peruersorum dogmatum reciperetur adsertio.* Laudantur etiam Sixti papae instituta apud veterem auctorem collectionis de Virtutibus et vitiis, editum a *Mabillonio* p. 62. Analect. edit. nouae, in fol. et a Laurentio Pisano, qui Sixti sententias imitatus *diuina oracula* adpellat, *Thoma Bradwardino* in caussa dei, *Vincentio Bellouacensi*, in Speculo morali et histor. et ab auctore de vitis philosophorum cap. 110 sq.

Quod in aliis versionibus suis mentionem scriptorum Iosephi, Clementis, Origenis et Eusebii fecisse cognoscitur Rufinus, vt magna libertate vsus fuerit, neque dubitauerit interpolare quaedam et addere, demereque alia, vt scriptores, quos legeret, commendabiliores faceret; idem in hoc Sexti philosophi enchiridio fecisse videtur, quod ipse Xysto siue Sixto episcopo tribuit atque *anulum* inscripsit. Ab eodem videtur profecta diuisio libelli in duas partes, cuius Hieronymus meminit, et quae seruata etiam est in editione, quam Lugd. 1507. 4. adornauit Symphorianus Champerius cum libro suo de quadruplici vita et commentariis ad Theologiam Asclepii et Isocrate ad Demonicum. In hac enim sententiarum Sexti editione pars secunda incipit ab illa, qnae in editione laudati Siberi est CLXX. *Fides omnes actus tuos praecedat.* In eàdem Champeriana exstat quoque sententia lecta Augustino et Pelagio: *Libertatem arbitrii sui permisit homini-*

bus deus, vt pure et fine peccato viuentes deo fimiles fiant. Et illa in duas partes diuifio et haec fententia defideratur in aliis editionibus, vt in ea, quam B. Rhenanus, Bafil. 1516. in 4. dedit ex MS. Seleftadienfi, et quae in bibliothecis Patrum, et in Galeana vtraque, nec non in Helmftadienfi, quam cum fententiis Laurentii Pifani, presbyteri et Thalaffii epifcopi vulgauit *Io. a Fuchte*, 1615. 8. etiam in illa, quam diuifam in Decadas XLII. *Petrus Poiretus* fubiunxit ideae theologiae chriftianae iuxta principia Iacobi Bohemi, Teutonici, Amft. 1693. Optandum erat, graecas exftare, et ab interpolationibus Rufinianis immunes has fententias: ita enim adpareret, nihil in illis occurrere, quod fcribi non potuerit ab ethnico philofopho. Nihil certe aliud obferuabitur in illis, quae eaedem cum gnomis hisce graece leguntur inter Demophili ac Democratis fententias, vel apud Nilum Maximumue, vel apud Stobaeum; vel apud Origenem denique, nominatim Sextum laudantem. Sic, quod apud *Sextum* eft XLII. *Quod tibi deus dat, nullus auferre poteft*, in *Demophili* fententiis ita exprimitur: δῶρον θεȣ͂ πᾶν ἀναφαίρετον. *Sexti* CCCXLIII. *qui cogitat aduerfum alium mala, ipfa praeueniens ipfe perfert mala*, apud *Demophilum:* βȣλευόμενος περὶ ἄλλȣ κακῶς, φθάνει ἑαυτὸν πάσχων ὑφ᾽ ἑαυτȣ͂ κακῶς. *Sexti* CCXCVIII. *magnam fcito effe fapientiam, per quam ferre potes inerud:torum infipientiam*, apud *Demophilum:* μεγάλην παιδείαν νόμιζε, δι᾽ ἣν δυνήσῃ φέρειν ἀγνοȣ́ντων ἀπαιδευσίαν. *Sexti* CCCCXLI. *fapiens vir et cum tacet, honorat deum*, apud *Demophilum:* σοφὸς καὶ σιγῶν τὸν Θεὸν τιμᾷ. Quod in *Sexti* CCCCXLIII. eft, *homo incontinens polluit deum*, apud Demophilum eft, τὸ Θεῖον μιαίνει." Hactenus *Fabricius*. Plures autem fuere *Sexti* et *Sixti* interdum confufi. Sic *Sixtus* fiue *Sextus*, (an nofter?) ICtus, nomophylax in adnotationibus ad Nouellas citatur a Nic. Comneno p. 371. tefte *Fabricio*, lib. V. cap. 45. vol. X. p. 545. *Sixtus*, I. II. III. IV. V. epifcopi romani, paffim occurrunt in vol. XI. et Fabric. vol. II. p. 411. in primis lib. VI. cap. 7. vol. XII. pag. 615. multos collegit et recenfuit *Sextos*. adde *Fontanin.* l. m. pag. 305. *Harl.*

Sicas Tarentinus.

Silius Crotoniata, fiue Sileus, vt legitur in veteri inedita latina Iamblichi verfione cap. 36. vitae Pythag.

Simus Pofidonius. Idem fortaffis, quem Ἁρμονικὸν vocat Porphyrius pag. 3.

Smicheas Tarentinus.

Sofiftratus Locrus.

Softhenes Sicyonius.

Softratius Sicyonius.

Sotion Alexandrinus, a quo amorem Pythagorae fibi iniectum adfirmat *Seneca* epiftola 108. neque tamen propterea Pythagoreum fuiffe credit *Lipfius* lib. I. Manuduct. cap. 12. fed non alienum ab ea abftinentia fortaffe et aliis magnanimi viri fcitis aut inftitutis. *Fabric.* confer infra, vol. II. pag. 412. etiam inter philofophos ftoicos. Nam illo praefertim tempore Pythagorei in nonnullis doctrinis adcommodarant fe Stoicis, et vice conuerfa. Alius *Sotion* vixit fub Ptolemaeo Epiphane, fcripfit de fucceffionibus philofophorum graecorum, tribuitque Pythagorae carm. de natura vniuerfi et λόγον ἱερόν. (*Diogen. Laert.*

Laert. VIII. 7.) conf. *Eunap.* de vitis sophist. init. *Vossium* de histor. graec. lib. I. cap. 20. p. 128. *Menag.* ad Diog. Laert. lib. I. sect. 1. Atque *Meiners.* in Historia doctrinarum apud Gr. et Rom. I. pag. 296 sq. fidem eius historicam esse admodum incertam et mendacem pronunciat. Sed compara iudicium censoris in biblioth. crit. Amstel. vol. II. part. 8. pag. 115. g) *Sotionis* sententiae ἐκ τῦ περὶ ὀργῆς memorantur in *Montfaucon* biblioth. Coisliniana p. 576. nr. 67. vide quoque apud *Stobaeum* serm. XCVIII. p. 324. et serm. XCVIIII. p. 329. edit. Wechel. — Alii *Sotiones* inter philosophos peripateticos comparent infra, vol. II. p. 311. conf. *Brucker.* Histor. crit. phil. vol. II. p. 95. de hoc Sotione et aliis eiusdem nominis. *Harl.*

Speusippus, successor Platonis, ἐκ τῶν Ἐξαιρέτως σπυδασθεισῶν ἀεὶ Πυθαγορικῶν ἀκροάσεων, μάλιστα δὲ Φιλολάυ συγγραμμάτων βιβλίδιόν τι συντάξας γλαφυρὸν, ἐπέγραψε μὲν αὐτὸ περὶ Πυθαγορικῶν ἀριθμῶν. Theologumena Arithmeticae p. 61. In doctrina de bono, vestigiis Pythagoricorum institisse *Speusippum* notat *Aristoteles* lib. I. cap. VI. Ethic. Nicomach. ad quem locum *Eustratius* pag. 13. b. et auctor paraphraseos sub Andronici Rhodii nomine vulgatae, bonorum malorumque ordinem e Pythagoricorum mente refert in hunc modum: bona: 1) τὸ πέρας. 2) τὸ περισσόν. 3) τὸ ἕν. 4) τὸ δεξιόν. 5) τὸ ἄῤῥεν. 6) τὸ εὐθύ. 7) τὸ φῶς. 8) τὸ τετράγωνον. 9) τὸ ἠρεμῦν. 10) τὸ ἀγαθόν. Contraria: 1) τὸ ἄπειρον. 2) τὸ ἄρτιον. 3) τὸ πλῆθος. 4) τὸ ἀριστερόν. 5) τὸ θῆλυ. 6) τὸ καμπύλον. 7) τὸ σκότος. 8) τὸ ἑτερόμηκες. 9) τὸ κινέμενον. 10) τὸ κακόν. *Fabric.* Plura vide infra in Catalogo Platonicorum vol. II. pag. 65. *Harl.*

Spintharus Tarentinus. *Iamblich.* cap. 31. Huius dictum de Epaminonda, apud *Plutarch.* de genio Socratis f. 592 sq. μηδενὶ πω τῶν καθ' ἑαυτὸν [?] ἀνθρώπων ἐκτετυχηκέναι μήτε πλείονα γινώσκοντι μήτε ἐλάττονα φθεγγομένῳ, *in neminem se hominem aetatis suae incidisse, qui et plura nosset et pauciora loqueretur.* Pater Aristoxeni fuit ac praeceptor, teste Suida in Ἀριςόξ. Apud Cyrillum Alex. VI. in Iulian. pro *Spintharo* Pinthari nomen irrepsisse, iam notauit *Ionsius* pag. 75.

Stenidas Locrus, ex cuius libro de regno, fragmentum apud *Stobaeum* serm. 46. pag. 332.

Sthenorides Locrus.

Syllus, qui maluit iudicatum soluere, quam semel iurare. *Iamblich.* cap. 28.

Symichus Centorupinorum tyrannus, qui, Pythagora audito, imperium deposuit, opesque suas partim sorori partim ciuibus donauit. Porphyr. pag. 14.

Telauges Pythagorae F. (Porphyr. p. 3.) et successor, [Olym. LXXVII. $\frac{1}{2}$. non Crotonae quidem, sed in schola aliqua Sicula, ex mente Dodwell.] (Anonymus p. 14. apud *Phot.* cod. CCLIX.) Theanus et Pythagorae filium vocat Empedocles apud *Laertium* VIII. 42. vbi Empedoclis praeceptor fuisse et nihil scripsisse dicitur. [vid. *Dodwelli* Exercit. de vita Pythag. p. 218 sq. *Brucker.* l. m. vol. I. p. 1101. et 1144.] Apud eumdem sect. 53. profertur aliquid ex Telaugis epistola ad Philolaum, sed sect. 55. negatur illa esse ἀξιόπιςος. Sane superuixerit Empedocli Telauges, si scripserit quae sect. 74. adducuntur. *Iamblichus* cap. 28. ait Pythagoricos quosdam ad Telaugen referre librum Pythagorae de Diis siue sacrum sermonem. De tetractye libros IV. scripsisse notat Suidas.

 Hunc

Hunc Telaugen singulari dialogo siue laudauit siue derisit Aeschines Socraticus. Vide *Menagium* ad Laertium II. 61. [et in Historia mulierum philosophar. §. 81.]

Teles, ex cuius libro περὶ αὐταρκείας fragmentum in florilegio *Stobaei*, serm. 5. e libro de exilio serm. 38. de comparatione diuitiarum et virtutis serm. 89. et 93. de vita et quod voluptas non sit summum bonum serm. 96. e libro περὶ περιστάσεων serm. 106. *Fabric.* Apud *Eudociam* in Ἰωνιᾷ p. 85. genealogiam Achillis edisserentem *Teles* de Achillis interitu et iis, quae illum sunt consequuta, scripsisse dicitur. An in libro quodam citato? *Harl.*

Temnonides et Euphranor iuniores Pythagorici citantur a Iamblicho in Nicomachi Arithmet. pag. 163. Alii codices legunt *Myonides.*

Theaetetus, qui Rheginis leges tulit. Iamblich. cap. 30.

Theages, ex cuius libro περὶ ἀρετῶν fragmenta exstant apud *Stobaeum* serm. 1. p. 10. Democratiae suasor Crotone fuit cum Diodoro et Hippaso, vt narrat Iamblich. cap. 35. adde, quae supra in Democede. Mentio et huius Theagis apud Aeneam Gazaeum de immortalitate animae p. 25. *Fabric.* vid. in *Galei* Mythol. p. 688. etc. Germana et reuera pythagorica esse fragmenta, censet *Tiedemann.* l. m. p. 207. *Harl.*

Theanor Crotoniata. *Plutarch.* de genio Socratis f. 582. *Fabric.* f. vol. VIII. pag. 304 sq. edit. Reiske. confer *Meinerf.* Histor. dogmat. apud Gr. et Rom. I. p. 247. 478. et 483 sq. not. *Harl.*

Theocles. *Iamblich.* cap. 27. Pro quo Euthyclem legit Obrechtus.

Theodorus Cyrenaeus. Vide Iamblichi locum supra in Hippaso. Meminit geometrae huius Pythagorei etiam *Proclus* in Euclidem lib. II. p. 19. testatus, eum Pythagora paullo iuniorem. Idem forte [?] Theodorus mathematicus, quem a Platone auditum refert Laertius III. 6.

Theodorus Sicyonius.

Theodotus Tarentinus. Hic, ni fallor, fuit Theodotus Pythagoreus, quem linguam abscisam, ne conscios prodere cogeretur, in tyranni faciem conspuisse refert *Theodoritus* VIII. Therapeutic. p. 120. *Fabric.* vide *Huetii* Quaest. Alnet. lib. III. cap. 14. pag. 365. *Heumann.*

Theorides, Metapontinus, Euryti aequalis.

Thermacides, Pythagoricus. vid. *Martianus Capella* lib. VII. qui est de arithmetica, p. 254.

Thestor Posidoniates, Thymaridem Parium singulari fide complexus. Iamblich. cap. 33.

Theudius Magnes, cuius elementa geometriae laudat *Proclus* ad Euclidem p. 19.

Thraseus Metapontinus.

Thrasydamus Aegeus.

Thrasymedes Metapontinus.

Thymarides Parius. Vide paullo ante in Thestore.

Thymarides,

Thymarides, Tarentinus, a Iamblicho in vit. Pythag. cap. 23. refertur inter eos, qui Pythagoram senem iuuenes auscultarunt. Meminit eius idem Iamblichus cap. 28. vbi refert, eum non voluisse, quae ipse, sed quae Deus vellet, et ad Nicomachi Arithmetica p. 11. 36. 88. 91. 95. Vide et *Petrum Petitum* Misc. Obs. p. 19. vbi Dionysium tyrannum in Thymaridis huius heroum illatum esse notat ex Ciceronis lib. III. de natura Deorum, [cap. 35. vbi vid. Dauisii not.] etsi in Ciceronis editionibus non *Thymaridis*, sed *Tympanidis rogum* legitur, pro quo Lescaloperius p. 685. *tympanidiis in rogum illatus est.* [alii aliter. vid. *Markland.* epistol. critic. p. 26. *Triller.* Obss. cap. 28. p. 62. *Zeibich.* Prof. quondam Geran. in singulari prolus. etc. *Harl.*

Thyrsus, Epicharmi et Metrodori pater. Vide Iamblichum cap. 34.

Timaeus Crotoniata.

Timaeus Locrus, tamquam Ἀστρονομικώτατος et naturae vniuersae diligentissimus inquisitor laudatur a *Platone*, qui dialogum suum, quem Timaeum inscripsit, maximam partem ex Pythagorici illius libello, (qui a Proclo seruatus etiamnum exstat,) περὶ φύσιος siue περὶ τῦ παντὸς expressit, vt iam olim notauit *Timon* Sillographus. Vide, quae infra in scriptis Platonis, [lib. III. cap. 1. §. 30. p. 21. etc. vbi Fabricius dedit spicilegium] vol. II. et Procli. [vol. VIII. p. 523.] *Ocellum Lucanum* Timaei πρόοδον siue anteambulonem vocat *Proclus* lib. VIII. in Platonis Timaeum. Cicero lib. V. de finibus cap. 29. Timaeum hunc, qui dorice scripsit, refert inter Pythagoricos, quos Plato philosophiae causa ipse adiit. *Fabric.* Confer de eo *Ionsium*, I. 6. 32. Gundlingiana P. XV. cap. 1. §. 2. not. p. 373 sqq. *Heumann.* adde *Montucla* in Historia matheseos, tom. I. part. I. lib. 3. p. 138. — codex, ad cuius oram scholia sunt adscripta et in fine amplissima de numeris adnotatio, nondum edita, est in biblioth. regia Matritensi teste *Iriarto* in Catalogo, p. 343. — *Timaei* libellus suppositițius habetur a *Conringio* Propolit. cap. XV. p. 104. et *Thomasio* tom. IX. Obseruatt. Halens. 6. §. 7. adde quoque, quae supra ad *Ocellum* adnotata sunt. Recentiore aetate, non quidem primus, dubitauit de sinceritate libelli cl. *Meinersf.* in bibliotheca philolog. Gotting. vol. I. part. V. pag. 204 sqq. an. 1770. et in Histor. doctrinae de vero deo, Lemgou. 1780. pag. 312. eius autem argumenta sub examen vocauit, atque libelli genuini antiquitatem vindicauit Timaeo cl. *Tiedemann.* in: *Deutschen Museum* part. 8. an. 1778. pag. 151 sqq. idemque contra *Bruckerum*, qui in Histor. crit. phil. I. p. 813. atque 1127 sq. paucis differit de *Timaeo*, quaedam pag. 161. monuit: tum repetiit et vberius firmiusque tuitus est vindicias in primis Graeciae philosophis p. 191 sqq. adde p. 476 sqq. 482 sqq. de Timaei doctrina de ideis, p. 484 sqq. de Timaei et Ocelli cosmogenia vere pythagorica, p. 489 sq. 494 sqq. Timaeus et Ocellus comparantur, p. 502 sqq. de elementis, ex mente Timaei. Contra priorem iudicii inquisitionem defendit suam sententiam copiose cl. *Meinersf.* in Histor. doctrinarum apud Gr. et Rom. I. p. 587 sqq. et nouis argumentis vsus abiudicauit Timaeo libellum de anima mundi, et hunc post tempora Platonis atque ex Timaeo Platonis esse concinnatum contendit. Renouauit hanc controuersiam *Christoph. Gottfried. Bardili* in: Epochen der vorzüglichsten philosophischen Begriffe etc. Halae Saxon. 1788. et primum p. 147 sqq. ex illo libello confecit systema Timaeanum; tum p. 165 sqq. negat, adparere in libello vestigia compilationis ab homine recentioris aetatis fa-

 ctae,

ctae, immo potius docet contra Meinersium, breuitatem, rationem peculiarem et perpetuam scribendi probandique, paucis, totum libellum indicia et vltimae antiquitatis et veritatis habere certissima. In primis acute beneque vindicat Platonem a crimine plagii ac Timonis Sillographi iniuria. Planum facit ex argumento dialogi, Timaeum a Platone in dialogo ita loquentem induci, non, vt eius verba sententiasque omnes repetat simpliciter; sed vt per illum, more dialogorum, suam profiteatur doctrinam suamque explicet mentem. Sic quoque percepisse videntur Platonis consilium atque rationem Aristoteles, Cicero ac Plutarchus, ideoque illum plagii non fecerunt reum. *Harl.*

Timaeus Parius.

Timaratus, qui cum Zaleuco Locrensibus leges tulit. Iamblich. cap. 30. Timares idem vocatur cap. 27. [P]

Timares Locrus, alibi Timaratus; vt iam dixi.

Timasius Sybarita.

Timesianax Parius.

Timolaus, Platone antiquior. *Syrian.* in Metaphys. p. 7. (an legendum Philolaus?)

Timosthenes Aegeus.

Tydas Crotoniata, Bulagorae in schola Pythag. successor *Iamblich.* cap. 36. *Fabric.* conf. *Dodwelli* Exercit. de aet. Pythagorae p. 198. in primis *Bentleium* in Respons. ad C. Boyl. p. 47. versionis Lennep. qui *Tydam* numero Pythagoricorum eximit et apud Iamblichum pro μεθ' ὃν γὰρ Τύδαν reponendum censet μεθ' ὃν Γοργύδαν vel simile quid. adde in hoc Catalogo voc. *Pythagoras*, et *Bruckeri* Histor. crit. philos. vol. I. p. 1101. *Harl.*

Tyrsenus Sybarita.

Valentius Haereticus, pythagoricus magis, quam Christianus. Philastr. cap. 38. conf. *Irenaeum* II. 19. et *Tertullian.* contra Valentinianos, cap. 15. licet Platonicum faciat *Isidor.* VIII. 5. Origg. et *Tertull.* cap. 7. Praescript.

Vatinius quoque Pythagoricus audire volebat, et hominis doctissimi nomen suis immanibus et barbaris moribus praetendebat, vt ait Cicero, orat. in Vatin. cap. 6.

Xenocides Metapontinus, Ξενοκείδης, vt edidit Arcerius. In veteri inedita Iamblichi versione Xenochades, Obrechto Xenocades.

Xenocratis Platonici Πυθαγόρεια. α'. Laert. IV. 13.

Xenon Locrus.

Xenophanes inter Pythagoreos refertur ab *Huetio* in quaest. Alnet. lib. II. cap. 2. §. 1. et 13. *Heumann.* conf. *de la Nauze* in Hissmanni Magazin, II. p. 102 sqq. Infra II. cap. 23. §. 2. p. 796. *Harl.*

Xenophantes Metapontinus. *Fabric.* confunditur cum Xenophane, Sillorum auctore, de quo infra p. 797. Ab illo diuersus fuit *Xenophantes* apud schol. ad Aristoph. Nub. v. 347. *Harl.*

Xenophilus

Xenophilus Chalcidensis ex Thracia. Laert. VIII. 16. et 46. vnde adparet, eum Aristoxeni, qui eum audiuit, temporibus vixisse, circa decimam a Pythagora generationem siue successionem exstitisse. Confer *Gellium* IV. 11. *Valerium Max.* VIII. 13. *Suidam* in Ἀριστόξενος, et quae supra in Phanton, et Pythagoras. Hic est *Xenophilus*, musicus pythagoricus, quem centum et quinque annos natum Athenis obiisse refert *Lucianus* in Macrobiis, tom. II. p. 472. *Fabric.* conf. *Bentlei.* Resp. ad Boyl. p. 45 sq. *Harl.*

Xenophilus Cyzicenus.

Xentas Caulonensis.

Xuthus Pythagoreus. Vide interpretes ad Aristot. IV. 9. Phys. Simplic. pag. 161. Themist. p. 43. 6.

Xystus. Videatur *Sextus.*

Zaleucus Locrus. } Zamolxis Thrax. } de his dixi infra capite proximo, vbi de legumlatoribus. *Fabric.* De *Zaleuco* vid. *de la Nauze* in: Hissmanni Magazin etc. II. pag. 97 sq. *Bentleii* Responf. ad Boyle p. 185 sqq. vers. Lennep. — De *Zamolxide* est locus apud *Strabon.* VII. p. 456 sq. qui vero deceptus alios decepit, et apud *Porphyr.* de vita Pythagorae sect. 14. et 15. vbi vid. Küsterum. *Freret* in Hissmanni Magazin, II. p. 162 sqq. et praeter *Bruckerum* Histor. crit. philos. I. p. 1020 sq. aliosque historicos, *Tiedemann.* l. m. p. 333. *Harl.*

Zaratas (de quo supra lib. I. in Zoroastre) Pythagorae praeceptor fuisse traditur, aliis Nazaratus Assyrius.

Zeno Eleates, τῆς Πυθαγορείου διατριβῆς. Anonym. apud Phot. cod. CCLIX. Laertius prooem. sect. 15. Zeno Citieus quoque scripsit Πυθαγορικά, teste eodem Laertio VII. 4. *Fabric.* conf. *Strabon.* VI. init. p. 387. Almelou. *Harl.*

Zopyrus Tarentinus.

En tibi, Lector, sectatores Pythagorae paucos e multis. Nam vt *Porphyrius* p. 13. e Nicomacho retulit, *Pythagoras* vno sermone, ad Crotoniatas habito, plures quam bis mille homines permouit ac cepit, quod adfirmat etiam *Iamblichus* cap. VI. Et in veteri versione inedita [m] [P] Iamblichi cap. XXXVI. post catalogum bene longum sequuntur haec verba, quae in graecis omissa potius, quam ab interprete addita, mihi persuadeo: *Hi vero sunt Pythagorici non omnes, sed ex omnibus gloriosiores.* Suidas in γνώριμος. Πυθαγόρας ὁ Σάμιος γνωρίμους ἔσχε πλείους ἢ ἑξακοσίους.

m) De qua vid. *Fabricium* lib. IV. cap. 28. §. 4. fin. p. 287. vol. IIII. *Harl.*

II. CATA-

II. CATALOGVS MVLIERVM PYTHAGORICARVM mm).

Pythagorae concessum a Crotoniatis fuit, foeminas separatim a viris docere in templo Iunonis, vt refert *Iamblichus* in vita cap. 9. qui cap. 11. nonnulla speciminis loco adfert praecepta, quae foeminis Pythagoras proposuit. Porphyrius itidem p. 12. [sect. 18. p. 21. edit. Küsteri] auctor est, eum *ταῖς γυναιξὶ καὶ γυναικῶν συλλόγῳ* dogmata ac praecepta sua tradidisse. [conf. *Meiners.* l. c. p. 463. not. et *Tiedemann.* l. mem. p. 303. etc.] Et *Iustino* teste XX. 4. *Matronarum quoque separatam a viris doctrinam et puerorum a parentibus frequenter habuit. Docebat nunc has pudicitiam et obsequio in viros, nunc illos modestiam et literarum studium: — — consecutusque disputationum assiduitate erat, vt matronae auratas vestes ceteraque dignitatis suae ornamenta velut instrumenta luxuriae deponerent, eaque omnia delata in Iunonis aedem ipsi Deae consecrarent, prae se ferentes, vera ornamenta matronarum pudicitiam, non vestes esse. In iuuentute quoque quantum profligatum sit, victi foeminarum contumaces animi manifestant.* Plures autem fuisse mulieres Πυθαγορικὰς, vt vocat *Laertius* VIII. 41. siue Πυθαγοριζούσας, constat, quas perstrinxere singularibus dramatis comici *Alexis* et *Cratinus*, ac de quibus egit olim *Philochorus* nn), Atheniensis grammaticus, Ptolemaei Philopatoris temporibus clarus in *συναγωγῇ Ἡρωΐδων γυναικῶν*, vt ex Suida obseruat *Ionsius* II. 9. p. 160. item *Menagius* oo), qui et ipse *Pythagoricas* recenset in Historia mulierum philosopharum pp). Sunt autem hae:

Abrotelia, filia Abrotelis Tarentini, solo Iamblichi testimonio nota, licet in vulgatis p. 224. legitur *Λασθένεια Ἀρκάδισσα, Ἀβροτέλεος θυγάτηρ τοῦ Ταραντίνου.* [Hinc Stanleius in Histor. philos. lib. VIII. cap. 24. confundit eam cum *Losthenia Arcadissa.*] Sed in codice

mm) De his agit *Wieland*, et tres Theanonis epistolas germanice vertit in: *Historischer Calender für Damen.* Furs Jahr 1790. Lipsiae. 12. Nonnullarum epistolarum vers. gallicam, auctore Levesque, vid. supra in ind. edd. Theognid. fin. *Harl.*

nn) E quo Iamblichus hausisse videtur, quae de feminis pythagor. reliquit. conf. *Ionsium* II. 9. 1. *Harl.*

oo) *Mirum*, inquit, *videri possit tot Pythagoricas philosophas exstitisse, cum silentium Pythagorici per quinquennium seruarent, et plurima arcana haberent, quae vulgare eis fas non erat; sunt autem mulieres vt plurimum loquaculae et quae secretum custodire vix possint.* Comes Ioan. de Oxenstierna tom. III. Pensées, p. 93. de quinquennali in schola pythag. taciturnitate, dubitat, an vnum Gallorum Pythagoras habuerit discipulum. Vt vero loquaculas multas esse concedas, non negabis, esse in eodem sexu alias aliquammultas, siue constantes, siue pertinaces, quae, vbi animum semel obstinauerint in silentium, quouis viro seruare illud sanctius potuerint. [Exemplum praebet *Timycha*, Lucana, apud Iamblichum vit. Pythag. cap. 31. segm. 192. adde *Plutarch.* de garrulit. p. 505.] Quod si tacere posse virtus est, neque ita hoc negandum foeminis, cum virtutes vniversas non viros, sed foeminas et virgines finxerint antiqui. *σιωπηλότερος τῶν Πυθαγορικῶν τελεσθέντων*, *Iulian.* epist. ad Sallust. p. 152.

pp) Lugduni, 1690. 12. cum commentario italice scripto in septimum tetradecastichum Franc. Petrarchae; dein seorsum Amstel. 1692. 8. Denique subiuncta eius Commentario in Diogen. Laertium. Amstel. 1695. 4. Plenius vero egit de illis *Io. Christian. Wolf.* in *Catalogo foeminarum olim illustrium*, subnexo editioni: Mulierum graecarum, quae oratione prosa vsae sunt, fragm. et elog. Londini, (Hamburgi) 1739. 4. vbi et multae foeminae pythagor. et multa earum fragmenta recensentur. *Harl.*

codice regio et verſione illuſtris Obrechti [et edit. Küſteri,] diſerte Ἀβροτέλεια *Abrotelia* legitur, neque inſolitum Graecis a parente [?] nomen filiabus imponere, vt in hoc ipſo Pythagoricarum apud Iamblichum Catalogo Χειλωνὶς filia Chilonis Lacedaemonii, in veteri verſione inedita, *Chiloniſſa.*

Aeſara Lucana, ex cuius libro de natura hominis, fragmentum exſtat apud Stobaeum Eclog. p. 105. *Saram* vocat Anonymus in vita Pythagorae, eiusque filiam fuiſſe teſtatur. Sed *Aeſarae* nomen praefert *Bentleius* pag. 383. Apologiae diſſ. de epiſtolis Phalaridis, non improbante *Dodwello* p. 124. de aetate Pythagorae. *Fabric.* vid. *Wolfii* Catalog. p. 258 ſq. *Tiedemann.* l. c. p. 332 ſq. *Harl.*

Agrinote Samia a *Porphyrio* p. 3. accenſetur Telaugi et Myiae ἂν φασιν καὶ συγγράμματα Πυθαγόρεια σώζεσθαι. Suidas vero in Πυθαγ. teſtatus, quosdam illam habere pro filia Pythagorae, in Θεανὼ ſcribit, filiam fuiſſe Pythagorae et Theanus, alibi [et ex eo Eudocia p. 71.] in Ἀριγνώτη, non filiam Pythagorae fuiſſe innuit, ſed Theanus et Pythagorae diſcipulam, et ſcripſiſſe Βακχικά, ἔτι δὲ [Küſter. coniicit ἔτι δὲ] περὶ τῶν τῆς Δήμητρος μυστηρίων ἐπιγράμματα, γράφεται δὲ καὶ ἱερὸς λόγος. Ἔγραψε δὲ καὶ τελετὰς Διονύσου καὶ ἄλλα φιλόσοφα. Si ἱερὸς λόγος fuit titulus Βακχικῶν, quartus fuit hic liber iſta inſcriptione inter pythagorica monumenta, reliquos tres enim memoraui ſupra in Hippaſo. Sed poſſint etiam verba Suidae ita accipi, vt ἱερὸς λόγος reſpiciatur alter eorum, qui Pythagorae auctori tribuebantur, a Bacchicis hisce plane diuerſus, quem nonnulli ſcripſerint auctorem agnoſcere Agrinoten. Sed magis placet in praeſenti prior ſententia, licet alterius in mentem veniſſet lib. I. cap. XIX. nr. 2. Ἀριγνώτη ἡ περὶ τὰ Διονύσου (ita legendum, non Διονυσίοις) γεγραμμένη memoratur etiam *Clementi Alex.* IV. Strom. p. 522. Meminit et *Harpocration* in Εὐοῖ. *Fabric. Arignote*, Wolf. cuius catal. vide p. 287 ſqq. *Harl.*

Ariſtoclea, Sacerdos Delphica ἡ ἐν Δελφοῖς, (non ἡ ἀδελφὴ) a qua Pythagoras non pauca dogmata ſua moralia accepiſſe ſe eſt profeſſus; et *Porphyr.* p. 27. [ſect. 41. p. 41. edit. Küſter.] Eadem *Themiſtoclea* Ariſtoxeno apud *Laert.* VIII. 8. 21. *Theoclea* Suidae in Πυθαγόρας. Vide et *Apoſtolium* XVII. 86. prouerb. qui Pythagoram fratrem Ariſtocleae fuiſſe tradit. *Fabric.* Ad hanc ſcripſiſſe dicitur Pythagoras epiſtolam, editam in hac collectione:

Scripta latina pro dilectiſſimis Laurentii Olai Nericienſis filiabus, Margaretha, Birgitta et Catharina, bonae ſpei foeminis, Vpſaliae, per Petrum Er. Waldium. 1635. 4.

Continet epiſtolam *Pythagorae ad Themiſtocleam*, epiſt. Corneliae ad Gracchos et Probae Falconiae Centonem Virgilianum. vid. *Erici Mich. Fant* Hiſtoriam litteraturae graecae in Suecia p. 59—61. conf. *Wolf.* ad Olearii diſſ. de poetriis graecis, ſubiunctam eius editioni, Poetriarum octo-fragmenta etc. Hamburgi, 1734. 4. pag. 130. nr. 7. *Harl.*

Babelyma Argiua.

Baro. Suidas [et Eudocia p. 93.] Βαρὼ καὶ Δημὼ ὀνόματα σοφῶν γυναικῶν· ἐξένισεν ἡ Βαρὼ τὴν Δημώ. Demo poterat videri Damo, de qua infra. Sed apud Suidam legendum Βαυὼ, ſiue Βαυβὼ, quae τὴν Δηὼ, h. e. *Cererem*, hoſpitio excepit, vt notatum

 Mauſſaco

Mauſſaco in Adpendice notarum ad Harpocr. quae Plutarcho de fluminibus ſubiicitur, p. 369. et Neocoro in luculenta Suidae editione. Itaque haec Baro ex elencho Pythagoricarum mulierum eſt expungenda. *Clemens Alex.* in protrept. p. 10. Ξενίσασα ἡ Βαυβὼ τὴν Δηὼ ὀρέγει Κυκεῶνα αὐτῇ. *Fabric.* adde Wolf. l. c. pag. 297. *Olearii* diſſ. mem. nr. 39. voc. *Iambe*, p. 163. *Harl.*

Biſorronde vocatur Menagio, quae in MSto regis galliae et in veteri verſione [P] latina *Piſorronde*, Arcerio, *Piſirronde*, Obrechto *Piſirrhonde*, Tarentina.

Biſtalia Damonis filia. Βιτάλη *Iamblich.* cap. 28. p. 135. [ſect. 146.] alibi Βιςαλία, et apud Beſſarionem, qui Lyſidis epiſtolam latine exhibet, *Vitalia.* Ita vero Lyſis: Φαντὶ δὲ ὅτι καὶ Δαμὼ θυάσκοισα Βιςαλίᾳ τῇ ἑαυτῆς θυγατρὶ τὰν αὐτὰν ἐπιςολὰν (idem praeceptum de non vulgandis Pythagorae commentariis,) ἀπέςειλεν. *Fabric.* vid. Wolf. l. c. p. 299 ſq.

Byndacis, ſoror Ocelli et Ocylli Lucanorum. Ita enim inuenio in veteri Iamblichi verſione, quod longe aliter Arcerius et Menagius. Vide infra in *Philtatis*. Sed cum veteri interprete, obſeruo, conſentire etiam Obrechti codicem, apud quem memorantur *Byndaice ſoror Ocelli et Ocyli Lucanorum.* Sane Ocellum et Ocylum fratres fuiſſe, paullo ante notauerat Iamblichus. Arcerio et Menagio Ὀκελλὼ et Ἐκκελὼ praeter rem hoc loco ſunt nomina Pythagoricarum. *Fabric.* vid. *Wolf.* Catal. in *Occello* p. 408 ſq. *Harl.*

Byo, Argiua.

Calliſto, ad quam exſtat Theanus epiſtola.

Chilonis, ſiue, vt in inedita Iamblichi verſione, Chiloniſſa, Chilonis Lacedaemonii filia.

Clearata, ad quam Meliſſae epiſtola fertur. [vid. ſupra ad II. cap. 10. §. 24. Meliſſae epiſtol. ad illam in Mulier. gr. fragm. proſaic. edit. Wolfii, p. 131 ſq. *Harl.*]

Cleaechma, Autocharidae Lacedaemonii ſoror. Arcerio Κλεαίχμα rectius forte quam in MS. codice Κληαίχμα.

Crateſiclea Lacaena, Cleanoris Lacedaemonii vxor, in MSS. codicibus graecis Iamblichi, quibus Arcerius et Menagius vſi ſunt, deſideratur, ſed in veteri verſione inedita, in qua *Cratiſtolia* ſcribitur, et in Obrechti codice exſtat poſt *Chilonidem*, vt adeo numerus Pythagoricarum XVII. apud eumdem Iamblichum non ſit ſollicitandus. [Küſter. e MS. addidit.]

Damo ſiue Demo, filia Pythagorae, qui illi commentaria ſua tradidit fideliter ſeruanda ac fideliſſime ab eadem ſeruata. Vide Lyſidis epiſt. apud *Laert.* VIII. 42. *Iamblich.* cap. 28. Alia Demo amaſia Antigoni regis apud *Athenaeum* XIII. p. 578. A. et *Plutarch.* Demetrio p. 901. C. *Fabric.* adde Wolf. p. 324.

Eccello, et Occello, quae tamquam duae mulieres Pythagoricae in quibusdam Iamblichi codicibus et a Menagio p. 100 ſq. celebrantur, fortaſſe chimaericae ſunt, Iamblicho certe non memoratae. Vide, quae ſupra in *Byndacis.*

Echecratia Phliaſia, Echecratis Phliaſii, philoſophi Pythagorici [vid. *Diog. Laert.* VIII. ſegm. 46.] filia, vt veriſimillima ſuſpicione coniecit acutiſſimus ſenex, *Menagius*, in ſua

ſua Mulierum Philoſopharum hiſtoria, quam frigidiore, quam ipſum eſt ſenium, ſcommate perſonatus *Vignolius Maruilius* tom. II. Miſc. p. 30. [l'] vocat *un petit livre tres maigre, et qui ſe ſent fort de la vieilleſſe de l'Auteur.*

Eubule, ad quam Theanus epiſtola exſtat [vid. Mulier. gr. fragm. proſ. nr. 163. p. 224. vbi vid. Wolf.]

Laſthenia Mantinea, Arcadiſſa, Pythagoricis foeminis a Iamblicho, ſed a *Laertio* III. 46. et IV. 2. *Clemente Alex.* IV. Strom. p. 523. *Athenaeo* VII. 5. et XII. 12. Platonis diſcipulis accenſetur. *Fabric.* adde infra lib. III. cap. 3. pag. 70. vol. II. et *Wolfii* Catalog. pag. 383 ſq. *Harl.*

Leaena, Harmodii et Ariſtogitonis amica: de cuius ſingulari taciturnitate vid. S. *Ambroſium* lib. I. de virgin. cap. 4. Pythagorea quaedam vna ex virginibus celebratur fabula, quum a tyranno cogeretur, ſecretum prodere, ne quid in ſe ad extorquendam confeſſionem vel tormentis liceret, morſu linguam abſcidiſſe, vt, qui interrogandi finem non faciebat, non haberet, quam interrogaret, tom. II. p. 151. *Plutarch.* de garrulitate p. 505. [adde *Wolf.* in Catalogo etc. p. 454 ſq.]

Meliſſa Samia, cuius epiſtola ad Claretam exſtat, vt notaui ſupra cap. X. nr. 24. [eſt in Mulier. gr. fragm. proſaic. nr. 99. vbi vid. Wolf. et in Catalog. p. 399 ſqq.] Alia *Meliſſa* Periandri vxor, de qua Menagius ad Laertii lib. I. ſect. 94. *Meliſſa* item vxor philoſophi Carneadis, teſte *Valerio Max.* VIII. cap. 7. extern. nr. 9.

Myia Theanus et Pythagorae filia, Porphyr. p. 3. Clemens Alex. IV. Strom. p. 522. Suid. in Πυϑαγ. etc. Milonis Crotoniatae vxor, teſte Iamblicho. Sub nomine Myiae epiſtola exſtat ad Phyllidem. Vide ſupra cap. X. nr. 24. Μύχα pro, Μύια apud Proclum p. 420. in Polit. Alias foeminas celebres huius nominis memorat Lucianus in Muſcae encomio tom. II. pag. 376. Fuerunt enim lyricae poetriae duae, Spartiatis vna, quae Suida teſte [et Eudocia in Ἰωνιᾷ p. 303.] hymnos in Apollinem ac Dianam conſcripſit, quam cum Sapphone videtur coniungere Clemens IV. Strom. p. 523. altera Theſpiaca itidem Suidae memorata, et denique tertia famoſa meretrix Athenienſis. *Fabric.* Plura vide in fragm. mulier. gr. proſaicis, nr. 100 — 105. ibique Wolf. et hunc in Catalog. mem. p. 402 ſq. nec non Olearii diſſ. de poetriis gr. ſegm. 48. *Harl.*

Neſtheaduſa, ſiue, vt Obrechtus, *Niſteaduſa*, Lacaena. Arcerius vitioſe edidit Πισιρρόνδη Ταραντὶς, Νιστεάδυ Σαλάκερα, vnde *Piſirrhondem Niſteadis* filiam effinxit praeſtantiſſimus Stanleius, [part. VIII. cap. 24. Küſter. e MS. edidit Νεστεάδυσα Λάκαινα.]

Nicoſtrata, ad quam exſtat epiſtola Theanus, qua eam a Zelotypia dehortatur. [Eſt quoque in fragm. mulier. gr. proſaicis nr. 164. p. 226 ſqq. vbi vid. Wolf.]

Occello, quae a viris doctis inter Pythagoricas recenſetur, nulla fuit. Vide paullo ante in Byndacis.

Perictione, (diuerſa a matre Platonis,) e cuius libro περὶ σοφίας et alio περὶ γυναικὸς ἁρμονίας fragmenta leguntur apud Stobaeum, p. 6. 457. 487. [et in Wolfii fragm. mul. gr.

 proſaic.

prosaic. nr. 149 — 151.] licet illa Perictionae suppositа esse contendat Clariss. Bentleius in Apologia pro diss. de epistolis Phalaridis p. 381 sq. [p. 214. vers. lat. Lennepii.]

Philtatis, Φιλτατὶς siue Φίλτις, (Arcerio male φίλτης,) Theophrii Crotoniatae filia, Byndhaici soror, Βυνθαϊκȣ enim pro Βυνδάκȣ legitur in codice Iamblichi, manu exarato. Vide tamen supra in *Byndacis*. [et in Wolf. Catal. p. 429.]

Phintys Callicratis filia. Ex eius περὶ γυναικὸς σωφροσύνης fragmentum exstat apud *Stobaeum*, [serm. 72. p. 443 sq. et in Wolf. fragm. mulier. gr. prosaic. p. 169 sqq.]

Phyllis, ad quam Myiae epistola exstat. [rec. in fragm. mul. gr. prosaic. Wolf. n. 100.

Pisirrhonde. Vide supra in Bisorronde.

Ptolemais Cyrenaea ἐν τῇ Πυθαγορικῇ Μȣσικῆς ςοιχειώσει laudatur a Porphyrio in Harmonica Ptolemaei p. 207. 208. 209. [vid. fragm. mul. graec. prof. Wolf. nr. 157 — 159.] Quod antequam [PP] Porphyrii liber a Ioh. Wallisio in tom. III. Oper. Oxon. 1699. fol. ederetur, et ante Menagium obseruauit Ismael Bullialdus notis ad Theonem Smyrnaeum p. 276. [adde infra, vol. II, p. 268. Wolf. Catal. p. 437.]

Rhodope, ad quam epistola sub Theanus nomine edita a Luca Holstenio, [ad Porphyr. de vita Pythagorae p. 23. edit. Küster.] De altera Rhodope celebri meretrice, quae cum Aesopo seruiit, vide *Baelii* Lexicon tum suo loco, tum, vbi de Naucrate agit. Binas Rhodopas memorat *Athenaeus* XIII. p. 596. [adde Wolf. l. c. p. 439.]

Sara. Vide supra Aesara.

Theano Pythanactis filia, genere Cressa, Pythagorae vxor, Mater Telaugis, Mnesarchi, Myiae et Arignotes. Vide *Porphyrium* p. 3. Suidam [Eudociam pag. 228.] et *Laert.* VIII. 43. Ab aliis Brontini Crotoniatae filia dicitur, ab aliis Brontini vxor, *Laert.* VIII. 42. [vbi v. interpretes et *Wolfium* in fragm. mulier. gr. prosaicis pag. 238 sq.] Apophthegmata eius nonnulla refert *Clemens* Alex. 4. Strom. p. 522. *Theo* progymnasm. vbi de Chria, et idem *Laertius* VIII. 43. qui et scripsisse nonnulla innuit. Ex libro περὶ Ἐυσεβείας fragmentum apud *Stob.* p. 27. Eclog. De epistolis, quae sub Theanus nomine exstant, egi supra cap. X. nr. 24. qq) Eas Theanus posterioris, de qua mox dicturus sum, esse malebat Vossius libro de Poetis graecis. [adde *Dodwell.* Exerc. II. de vita Pythagorae p. 223 sq.] Epistolam Theanus ad *Timaretam* laudat Pollux X. 3. [segm. 21. vbi vide Kuhnium, cui quidem ibi Theano est non Pythagorae, sed Brontini vxor.] Suidas, eam, ait, scripsisse ὑπομνήματα φιλόσοφα καὶ ἀποφθέγματα, καὶ ποιήματα δι' ἐπῶν. Citatur Theano a Censorino cap. 7. Meminit et Theophylactus Simocatta in ἀπορίαις φυσικαῖς et *Apostolius* XVIII. 39. prouerb. e Plutarcho, cui cicada foemina est ᾠδῆς ἄμοιρος, οἵα τις Θεανὼ τὰ ἄῤῥητα. Alia, doctiss. Menagio obseruata, praetereo, nisi quod video, praeter rem ab eo carpi Didymum, quod libro de philosophia

qq) Prostant quoque in Holstenii not. ad Porphyr. de vita Pyth. p. 22 sqq. edit. Küster. item in Wolfii fragm. mul. gr. prosaic. nr. 163 — 166. Wolf. quoque reliqua veterum de illa loca collegit, et vberius egit de ea et reliquis eiusdem nominis in Catalogo foeminar. p. 446 sqq. adde ibid. pag. 236 — 247. cum Wolfii adnotatis, *Brucker.* Hist. crit. phil. tom. I. p. 1020. in primis *Tiedemann.* l. m. p. 329 sqq. qui diuersas componit narrationes corruptas, et vnam Pythagoricam tantummodo fuisse Theanonem docet, n. Pythagorae vxorem, Brontini filiam, Crotone ortam. Ob mortis contemtum celebratur a Nazianz. I. in Iulian. pag. 77. *Harl.*

phia pythagorica ſcripſerit Theanonem Crotone ortam, ſolam e mulieribus philoſophatam fuiſſe et carmina ſcripſiſſe. Non enim ſolam, ſed *primam* philoſophatam inter foeminas fuiſſe ſcripſit; mox addit, eam ſcripſiſſe poemata, nec primam hoc feciſſe affirmans, nec ſolam. Vide *Clementem Alex.* 1. Strom. p. 309.

Fuit et altera *Theano* Metapontina, iunior, Pythagorae filia. Anonym. ap. Photium. cod. CCLIX. Vel Pythagorica ſaltem, ἡ τῆς Πυθαγορείου σοφίης θυγάτηρ Θεανώ. Hieronym. I. contra Iouian. p. 35. Timaeus quoque ſcribit, Pythagorae filiam choro virginum praefuiſſe, et caſtitatis eas inſtituiſſe doctrinis. [vid. *Aldobrand.* ad Diogen. Laert. VIII. ſegm. 42.] Lucian. amoribus tom. I. p. 895. filia Leophronis, quam Suidas ait ſcripſiſſe περὶ Πυθαγόρου, περὶ ἀρετῆς Ἱπποδάμῳ Θουρίῳ, παραινέσεις γυναικείας, καὶ ἀποφθέγματα Πυθαγορείων. Vide *Ionſium* l. 3. 7. p. 25. vbi et alias duas hoc nomine commemorat, Ciſſei filiam Iliad. ζ. 298. Athen. XIII. p. 560. et Pauſaniae matrem *Polyaen.* VIII. 51. quibus addenda tertia Locrenſis, lyrica poetria, a qua ᾄσματα λυρικὰ καὶ μέλη Suidas ſcripta teſtatur. *Euſtathius* ad Iliad. β΄. p. 247. ὡς δὲ καὶ [?] Θεανώ τις γυνὴ Λοκρὶς λυρικὴ ἦν, ἱστοροῦσιν οἱ παλαιοί. Quarta Menonis filia, e pago Agraulenſi Athenienſis, quae cum diris deuouere Alcibiadem iuſſa eſſet, facere hoc renuit, aiens ſe Εὐχῶν οὐ καταρῶν Ἱέρειαν γεγονέναι. *Plutarch.* Alcibiade. p. 202.

Themiſtoclea ſiue Theoclea. Vide ſupra in *Ariſtoclea.*

Timareta ad quam Theano [vxor Brontini ſecundum Kühnium apud *Wolf.* in fragm. proſ. mul. gr. p. 238. et Menag. p. 239.] ſcripſit teſte *Polluce* X. 3. *Fabric.* Recepit Pollucis locum Wolf in frag. proſ. mulierum gr, nr. 167. atque adiecit et doctorum editorum et ſuas animaduerſiones. vid. paullo ante ad voc. *Theano* adnotata. *Harl.*

Timycha Lacaena. Vide ſupra in Myllio Crotoniata, cuius vxor fuit. Iamblich. cap. 31. et 32. et 36. in quo poſtremo loco p. 223. male ab Arcerio editum γυνὴ Εὐμυλλίας pro τοῦ Μυλλίας. Fidem huius Timychae in arcana ſeruando praedicat etiam Olympiodorus ad Phaedonem Platonis, ne alia a *Menagio* p. 93 ſq. obſeruata repetam. *Fabric.* Multus eſt de illa, et alia eiusmodi exempla profert *Wolfius* in Catal. foeminarum olim illuſtrium, p. 454 ſq. *Harl.*

Tyrſene Sybaritis, in quibusdam MSS. Iamblichi codicibus Τυρσηνοῦς, vnde Menagius ſegm. 106. Τυρσηνώ. Sed in veteri inedita verſione *Tyrſenis*, Τυρσηνίς. [v. *Wolf* l. c. p. 456.]

Vitalia vocatur apud Beſſarionem, quae aliis Βιτάλη vel Βιταλία, vt ſupra notaui.

III. PYTHAGOREORVM FRAGMENTA IVNCTIM EDITA.

Fragmenta Pythagor. edita. Duplex collectio exſtat fragmentorum ex veteribus Pythagoricis, vna *moralis* argumenti, altera *politici*, quae vtraque maximam partem eſt petita ex Stobaeo. Non defuerunt viri docti, quibus tota viſa eſt vacillare illorum fides et auctoritas, et qui Stobaeum in ſuppoſita ſcripta putarunt incidiſſe, non in genuina veterum Pythagoricorum monumenta rr). Ita quidem *Hermannus Conringius* in Propoliticis cap. XV. p. 104. qui

rr) Vid. ſupra ad cap. XII. §. 4. et quae in Catalogo Pythagoricorum de Ocello et Timaeo, (quem *Morhof.* lib. I. Polyhiſt. philoſ. cap. 2. §. 3. non vsque adeo plenam mereri fidem, adſeuerat.) adnotata ſunt. Obſcura Pythagoreorum carmina, h. e. ea, in quibus numerorum laudes celebrare, eosque

Timaei quoque Locri et [ss]) Ocelli Lucani libellos incertae fidei esse putat. . Sed admodum leuia sunt viri docti argumenta, licet iis adsentiri non dubitet *Iacobus Thomasius ὁ μακαρίτης* diss. 1. de quatuor virtutibus cardinalibus §. 20. qui cum *Conringio* suspicatur, illa saeculo Christiano secundo vel tertio conficta esse ab iis, qui pythagoricae veteris philosophiae restauratores voluerunt videri. Noui, Bentleium, Zaleuci quoque et Charondae fragmentis, et Perictiones, quae apud eumdem Stobaeum occurrunt, non multum fidei tribuere, sed nec ipse plane certo adfirmare audet, veram et indubitatam esse, quam propugnat, sententiam, vt ipso etiam auctore liceat nobis de illa addubitare, quemadmodum capite proximo sum dicturus. Vtcunque vero ista se habeant, elegantia et lectu dignissima esse illa, sub Pythagoreorum nomine collecta fragmenta, pauci in dubium vocauerint. Vossio [P] certe lib. de Philosophorum sectis adeo pretiosa videntur isthaec monumenta, vt illa non magis frequentari, miretur simul, indigneturque. [Librum arabicum Pythagorica complectentem dogmata, MS. in bibl. Leidensi a Iac. Golio latine verti desiderat *Adolf. Vorstius*, tom. II. Sylloges Burmann. p. 792. adde 793.] *Moralia* quidem e Stobaeo petita graece ac latine edidit *Guil. Canterus* Basil. 1566. 4. [cum Aristotelis Ethic. Nicom. Basil. 1582. fol. Sunt ex Hippodamo Thurio, de felicitate, ex Euryphamo de vita, Hipparcho de animi tranquillitate. etc.] Diogeni Laertio suo graece, vt ex parte graece atque latine, plus simplici vice [in edit. II. 1593. 8. omnia graece tantum,] subiecit *Henr. Stephanus*, in quibus praeter *Archytae, Cliniae, Critonis, Euryphami, Hipparchi, Hippodami, Metopi, Poli*, et *Theagis* loca quaedam e Stobaeo, occurrunt *incerti* cuiusdam διαλέξεις quinque dorice scriptae, quas H. Stephanus primus edidit, nullo vnde sumserit indicio facto, denique *Archytae* loca e Iamblichi protreptico, et *Pythagorae, Lysidis, Theanus, Melissae* et *Myiae* epistolae [tt]). Eadem fragmenta priori suae Maximi Tyrii editioni graece subiicienda curauit *Daniel Heinsius.* [Tum in *Thesauro philosophiae moralis*, quo continentur gr. et lat. Epicteti Enchiridion, Cebetis Thebani tabula, Theophrasti characteres et Pythagoreorum fragmenta, interpretibus Cantero et Spondano, (ita recte in titulo; at p. 140. illa versio male tribuitur Claudio Auberio,) Lugduni, apud Tornaesium, 1589. 12. Coloniae Allobrog. 1613. 12. Accedunt in hac editione, gr. et lat. Io. Spondano interprete, fragmenta Diotogenis de sanctitate, Charondae Catanaei prooemia legum, Callicratidae Laconis de familiarum felicitate. — item latine, Cantero interprete, cum Diogene Laertio, apud Iac. Chouet. 1595. 12.] Denique *Thomas Galeus* [uu]) in Opusculis mythologicis, ethicis et physicis Cantabrig. 1671. 8. et Amst. 1688. 8. non solum ex Stobaeo petita exhibuit cum versione *Guil. Canteri*, sed et διαλέξεσιν illis numquam antea latine editis adiunxit latinam versionem et notas Nobilis viri *Iohannis North*, qui ex loco p. 722. edit. Amst. auctorem conficit Pythagoricum quemdam, *Mimantem* nomine. [vide supra in Catal. Pythagor. *Mimas.*]

que deorum nominibus salutare solebant, memorat *Menander* rhet. p. 39 sq. vide ibi cl. *Heeren* notam p. 38. x). adde *Bruckeri* Histor. crit. philos. I. p. 1040. *Meinersii* histor. cit. I. p. 569 sqq. 596. 611. etc. coll. *Tiedemanni* Princip. Gr. philos. p. 206. etc. qui de fide atque auctoritate horum fragmentorum non consentiunt: vti iam supra adnotauimus. Fragmenta vero epistolaeque Pythagoricarum, pulcrius scripta, magis redolere videntur ingenium pythagorici foederis Croton. quam reliquiae Pythagoreorum celeberrimorum. *Harl.*

ss) Vid. supra, Ocellus et Timaeus, inter Pythagoreos.

tt) Conf. *Freytagii* Adparat. litter. tom. II. p. 799 sqq. *Harl.*

uu) Loca quaedam emendat *Heringa* in Obss. libr. p. 16 sq. 121. 152. 170. *Harl.*

Mimus.] *Archytae* quoque locis e Iamblichi protreptico descriptis latina versio et castigationes eiusdem Northi accedunt, vt Pythagorae et Pythagoricorum epistolis VIII. translatio latina non vnius auctoris.

Pythagoricarum sententiarum libellus a *Rittershusio* collectus prodiit ad calcem Malchi siue Porphyrii de vita Pythag. Altdorf. 1610. 8.

Pythagoreorum fragmenta *Politica* ex Stobaeo collecta et a *Ioh. Spondano* latine versa, passimque emendata, leguntur ad calcem Politicorum Aristotelis, quae cum Dionysii Lambini et Petri Victorii versionibus Theodorique Zwingeri argumentis, scholiis et Commentariis eiusdem Victorii integris prodierunt, Basileae 1589. fol.

ADDENDA ET CORRIGENDA.

Pag. 9. col. 1. init.] adde: Bibliothek der alten Litterat. und Kunst. Ined. I. p. 32. — Pag. 10. nr. 9.] vid. infra ad Hesiod. p. 347. — Pag. 26. §. IX. lin. 2. leg. *Dictyos.*

Pag. 36. lin. 14. *Strabo*] Ex hoc Strabonis loco colligit *Penzel* ad versionem suam germ. Strabonis tom. I. p. 401 sqq. Hannonis aetatem incidisse in aetatem ante tempora Troiana. — Pag. 60. col. I. lin. pen. leg. *adscriptae.*

Pag. 92. lin. 18. *teste Suida*] adde Pausan. p. 237. atque Historiam gothice scriptam, p. 109.

Ibid. nota i) *Tacitus c.* 26.] adde Lindebrogium pag. 1361. ad codicem legum antiq. et de aliis populis septentrion. Rudbeck tom. II. Atlanticae pag. 164. sq.

Pag. 93. §. XII. *talorum et alearum*] *Schachiludii.* Wolf. bibl. hebr. pag. 406.

Pag. 94. lin. 2. §. XIII.] Hermetis nomen libertis frequenter datum Giornale de letter. in Parma 1690. p. 450. p. 44. sq. Philostratus in Heroicis, p. 692.

Pag. 94. §. XV. fin.] Zacharias Chrysopolitanus tom. 19. biblioth. patrum pag. 916. *Praestigium quasi praestrigium dicitur eo, quod perstringit aciem oculorum, cuius inuentor Mercurius dicitur fuisse.* — Inuenisse quoque fertur *aurum.* Chronic. Paschale, quod Alexandrinum vulgo vocatur.

Pag. 95. §. 1. lin. 5. *ἐμψυχῆσαι*] Philostratus quoque in Heroicis pag. 691. sq. edit. Godfr. Olearii.

Pag. 96. §. 1. lin. 10. *poematis comparet.*] et Homerum τῇ ἡδονῇ siue suauitate Hesiodo praefert.

Ibid. §. II. lin. 3. *Macrob. Saturn. lib.* 1. *c.* 21.] Confer Coelium Rhodigin. XII. 9. Priapus Aegyptiis Ὧρος, Codin. orig. Constant. n. 30. Priapus et Sol idem ibid. Io. Argolus notis ad Onuphrium de ludis Circensibus lib. 1. cap. 17. pag. 207. tom. IX. Antiqq. rom. *Hori* nomine Astrologiam et rei coelestis peritiam denotari probat e loco Luciani ὡς δηλῶσιν οἱ Περσῶν ὧροι.

Pag. 100. §. 4. lin. 4. *habemus, concinnasse*] ἐξ ἄλλων ἀντιγράφων lib. II. cap. 1. ex Horapolline et aliis collecta et suis quibusdam obseruationibus etymologiisque graecis vocabulorum aucta, vt *Orig.* ἀπὸ τῦ τῶν ἱερῶν Κρατῶν libr. 1. cap. 17. *Cameli*, quod solus Κάμπτει τὸν μηρὸν, lib. 2. c. 100. Hine interdum non interpretem, sed periphrasten egisse, notatur a Corn. de Paw in notis p. 294. Homeri versus citatur lib. II. cap. 101. Non adeo antiqua esse, quae ab Horapolline traduntur monet Gisb. Cuperus Exerç. 1. de Elephantis in Numis c. 3. pag. 32. tom. III. Antiqq.

Pag. 101. §. VI. lin. 34. *addidit Fabric.*] gallica versione iconibusque additis Par. 1574. 8.

Pag. 103. lin. 32. *Paris.* 1618.] et minus luculenter 1647. 4. — vertit gallice Godofredus Thorus siue Tory, Bituricensis, teste Francisco a Cruce, bibl. gallicae p. 125. et Io. Martin Parisinus, id.

Pag.

Pag. 125. lin. 7. *in manibus erudit. hom.*] vt Petri Anglici (*l'Anglois*) differt. de Hieroglyphicis Aegyptiorum: Parif. 1583. 4. gallice editam practercam.

Pag. 127. lin. 32. leg. *Lascarin*, et lin. vlt. pro: 1468. lege 1486.

Pag. 137. circa fin. adde:

Μεσαια τα καθ' Ἡρω και Λεανδρον. *Musaeus Gedicht von Hero vnd Leander, mit einem griechisch-deutschen Wortregister, herausgegeben von Ludw. Henr. Teucher.* Lipsiae, 1789. 8.

Pag. 147. col. 1. lin. pen.] adde eumdem *Schneiderum* in Fragmentis carminum Pindaric. pag. 76. —

Pag. 159. col. 1. lin. vlt. adde *Car. Gotth. Lenz* diff. de fragmentis Orphicis. etc. Gottingae, 1789. 8.

Pag. 173. col. 2. lin. vlt.] Ab Eurydice Orphei multum diuerfa est Eurydice a Plutarcho in libello de liberorum educatione memorata. Hanc Heumannus in diff. laudata p. 185 sq. putat fuisse vxorem Philippi, Alexandri M. patris: Heusingerus vero in diff. addita censet, eam fuisse vxorem Amyntae, Macedoniae regis, et matrem Alexandri, Perdiccae et Philippi, patris Alexandri M.

Pag. 197. lin. 2. *Myrsili*] citat eum *Strabo* lib. I. p. 103. B. et de *Antiphane Bergaeo* paullo ante memorato, vid. Strabon. I. p. 81. ibique Casaub. edit. Almel.

Pag. 198. col. 1. not. *a*) adde cl. *Heynii* Excurf. ad Virg. I. Aen. 81. edit. II.

Pag. 213. not. *l*) adde *Reliqua Friderici II. Imperatoris de arte venandi cum auibus, cum Manfredi Regis additionibus, ex membran. codice Camerarii primum edita August. Vindel. 1596. nunc fideliter repetita et annotationibus iconibusque additis, emendata atque illustrata. Accedunt Alberti M. capita de Falconibus, asturibus et accipitribus, quibus annotationes addidit suas Io. Gottlob. Schneider, Saxo, Prof. philolog.* (in Vniuerf. Francofurt. ad Viadrum) Lipsiae, tom. I. 1788. 4. — ad reliqua librorum Friderici II. commentarii — tom. II. ibid. 1789. in tom. II. p. 106 — 125. est Catalogus auctorum, qui de re accipitraria scripserunt, cum locis inde excerptis. conf. Neue Leipzig. gel. Anzeigen. an. 1789. nr. 18. p. 151 sqq.

Pag. 215. §. III. lin. pen. Magn.] lege *Mamaeae* — — Θεογαμιῶν.

Pag. 300. not. *g*. lin. 2. adde biblioth. criticam Amstelod. II. part. 8. p. 103.

Pag. 324. lin. 12. *latinum*] lege *germanicum*.

Pag. 328. lin. vlt. not.] conf. *Strabon*. I. p. 29. ibique Casaubon.

Pag. 400. lin. 28. *ibidem*] lege *itidem*.

Pag. 408. lin. 23. *pseudo-Homeri*] lege *pseudo-Herodoti*.

Pag. 409. lin. 35. *a*] lege *ab*.

Pag. 436. §. XXV. fin.] adde *Ilias contracta*, prosaice versa cum notis. Romae, 1789. 4. vide L'Esprit des Journaux. menf. Mart. 1790. tom. II. p. 206 sqq.

Pag. 437. lin. 27. *aduatio*] lege *aduotatio*.

Pag. 438. circ. fin.] Iliad. rhapf. IX. metrice versa a *I. H. Voss*. in: Neuen deutschen Museum. part. I. 1790. Ian. p. 1 sqq.

Pag. 540. lin. 37. leg. *sedet* — — *praeceptorum*.

Pag. 635. lin. 22. add.] In Notices et Extraits des Manuscrits de la Bibliotheque du Roi, lûs au Comité établi par Sa Maj. dans l'Academie R. des I. et B. L. tom. II. Paris. 1789. mai. 4. p. 687 sq. a Rochefort pars codicis recensetur, qui continet XXVIII. fabulas Aesopias, nondum editas. Has typis exscribi fecit graece cum versione gallica atque animaduersi. num et vbi fabulae similis argumenti reperiantur. De Roch. cum Bentleio et Tyrwhitt negat, Planudem fuisse auctorem Aesopiarum, quas habemus, fabularum, sed forsan eum credit collectorem illarum atque interpolatorem. Has 28. fabb. habet Planude antiquiores, atque laudat. In prolegomenis historiam fabularum Aesopiarum concinnauit.

Ad cap. IX. §. 7. adde: Τυρταιε και Καλλινε Λειψανα. *Des Tyrtaeus und Callinus Kriegslieder, Griech. mit erklär. Anmerkungen von I. C. Brieger. Zittau und Leipz.* 1790. 8.

Reliqua alio tempore adnotabuntur.